शान्तकुटी-वैदिकग्रन्थमाला

तस्यां च शास्त्र्यादिविरुदालङ्कृतेन

विश्वबन्धुना

कर्मिष्ठसंघघटकानां लम्भितप्रौढिविशेषाणामुपत्रिंशानां विदुषां सहयोगतश्च
परामर्शकसंघघटकानां नानादेशीयानामुपत्रिंशानां
विपश्चिदपश्चिमानां सन्निर्देशतश्च

संपादितायाम् अयम्

१३शो ग्रन्थः

होशिआरपुरे

विश्वेश्वरानन्द-वैदिक-शोध-संस्थानेन प्रकाशितः

२०१८ वि०

THE SHANTAKUTI VEDIC SERIES

Edited

with the co-operation of a Staff Organisation of about thirty specially Trained Scholars and under the general guidance of an international Advisory Board

By

VISHVA BANDHU, *Shastri, M. A., M.O.L., O d'A. Fr.*

VOLUME XIII

HOSHIARPUR

Published by the V. V. R. Institute

1962

The Shantakuti Vedic Series, Vol. XIII.

VVRI. Publication, 202

A VEDIC WORD-CONCORDANCE

Being a ***universal vocabulary register*** of about **500** Vedic works, with complete textual reference and critical commentary bearing on phonology, accent, etymo-morphology, grammar, metre, text-criticism, and ur-Aryan philology

In five Volumes, sub-divided into fifteen Parts

By

VISHVA BANDHU

Director, the Vishveshvarânand Vedic Research Institute and the D. A.-V. College Research Department, formerly, Principal, Dayānanda Brāhma Mahāvidyālaya.

In collaboration with

BHIM DEV, RAMANAND & AMAR NATH

Vol. I in Six Parts

(Samhitās)

PART V

च–स

Pages I-IV and 2709—3542

HOSHIARPUR

PUBLISHED BY THE V. V. R. INSTITUTE

1962

वैदिक-पदानुक्रम-कोषः

स च

संहिताब्राह्मणोपनिषद्वेदाङ्गसूत्रवर्गीयोपपञ्चशत[५००]वैदिकग्रन्थस्थ-सकलपदजात-संग्रहस्वरूपः

प्रतिपदप्रतियुक्त-श्रुतिस्थलसर्वस्व-निर्देशैः समवेतश्च यथासंगत-तत्तत्प्रागर्वाग्लक्षण-

विचारसमन्वितटिप्पणैः सनाथितश्च

संभूय पञ्चदशखण्डात्मकैः पञ्चभिर्विभागैर्व्यूढश्च

सन्

दयानन्दब्राह्ममहाविद्यालयीयाचार्यपदप्रतिष्ठितपूर्वेण, विश्वेश्वरानन्दवैदिकशोधसंस्थानस्य

च दयानन्दमहाविद्यालयीयाऽनुसंधानविभागस्य च संचालकेन

सता

विश्वबन्धुना

भीमदेव-रामानन्द-अमरनाथ-शास्त्रिणां

नान्तरीयेण साहाय्यकेन

संपादितः

अयं च तत्र

(सांहितिकस्य)

षट्खण्डात्मकस्य १मस्य विभागस्य

५मः खण्डः

व—स

पृष्ठानि, I-IV च २७०९–३५४२ च

होशिआरपुरे

विश्वेश्वरानन्द-वैदिक-शोध-संस्थानेन प्रकाशितः

२०१८ वि०

Printed and Published by **Dev Datta Shastri,**
at the **V. V. R. I.** Press, Hoshiarpur.
First edition, first issue, 1962. Quality I. 375 Copies.
Price Rs. 40/-.

होशिआरपुरे वि. वै. शो. सं. मुद्रागृहे
देवदत्तशास्त्रिणा मुद्रापितः प्रकाशितश्च ।
प्रथमं संस्करणम्, प्रथमः प्रकाशः, २०१८ वि. । १मा कोटिः ३७५ प्रतिकृतयः ।
मूल्यम् ४०) रु. ।

Prepared and published under the patronage of the Governments of the Indian Union and the States of Panjab, Jammu-Kashmir, Himachal, Uttar Pradesh, Bihar, Assam, Orissa, Madhya Pradesh, Bombay, Mysore, Kerala, Rajasthan and Madras, the former Princely States of Hyderabad, *Travancore, Baroda, Indore, Kolhapur, Sangli, Patiala,* Nabha, Jodhpur, Bikaner, Idar, Alwar, Udaipur, Shahpura, Sirmur and Keonthal, the former Princely Estates of Awagarh and Vijayanagaram, the Universities of Panjab, Poona, Andhra and Calcutta and the Trusts and Charities of Swami Vishveshvaranand, Shri Vishva Bandhu, Shri Moolchand Kharaitiram, D. B. Krishna Kishore, Shri Dhani Ram Bhalla, Shri Jai Dayal Dalmia, R. B. Jodha Mal Kuthiala and other donors.

अथ

वैदिक-पदानुक्रम-कोषे

सांहितिके प्रथमे विभागे

पञ्चमः खण्डः

व

?व्र पै २, ४०, ३; १७, २८, १[a]; १९, ५०, १५.

वंश[b]- -०श शौ ३, १२,६; पै ३०, २२,३; -शः मै ४, ६,१०[2]¶; काठ ३०, ५[2]¶; -शम् ऋ १, १०, १; तै १, ६, १२, ३†; मै ४, ६, १०¶; ¶काठ २५, ६; ३०, ५; क ४०, १¶; †कौ १, ३४२;२,६१४; †जै १,३६,१; ३, ५६, २१; -शात् मै १, ६, १३¶; -शानाम् शौ ९, ३,४; पै १६, ३९, ५.

वंश-नर्तिन्[c]- -र्तिनम् मा ३०,२१; का ३४, ४, ३.

¶वंश-वश्चन[d]- -ने काठ ३०, २; क ४६, ५.

†वंसग[e]- -गः ऋ १, ७,८; ५५, १; ५८, ५; १३०, २[2]; ५, ३६,१; ६, १६, ३९; ८, ३३, २; १०, १४४, ३; तै २, ६, ११, ४; कौ २, २१५; ९७३; १०५७; जै ३, १९,१०;२४,३; शौ १८, ३, ३६§; २०,५२,३;५७,१५; ७०,१४; -गम् ऋ १०, १०२, ७; -गा ऋ १०, १०६, ५.

वंसते, वंसाम, वंसि प्रमृ. √वन् द्र.

?वंस्येव् आ[f] पै २०,२३, ३.

वंस्व, वंस्व √वन् द्र.

वः आ√वृ, वि√वृ (आच्छादने) द्र.

?वः काठ १,९[g].

√वक् (कथा.), वावके[h] ऋ ७,२१,३.

वक्र[i]- -क्रः शौ ७, ५८, ४; पै २०, १३, १०; -क्रा शौ ७, ५८, ४[j]; -क्रात् शौ ४, ६,४; पै ५, ८,३.

वक्र[k]- -क्रः काठ १०,६.

वक्तवे, वक्तु-, वक्तव- √वच् द्र.

?वक्मन्[l]- -क्मनि ऋ १,१३३,३.

?वक्मराजसत्याः[m] ऋ ६,५१,१०.

वक्म्य-, वक्त, क्ता- √वच् द्र.

†वक्वन्[n]- -क्वा ऋ १, १४१,७[n]; ९, ९१, १[o]; कौ १, ५४३; जै १, ५५,१२.

---

[a]) BKA. सकृत् वै इति। [b]) नाप. (वेणु-)। व्यु.?। < ३वन- + √शी वा √वन् + √श्रु वेति या [५,५] प्रमृ., < √वम् इति पाउभो [३, ३,१४१], < √वन् वा √वश् वेति अभा.। (√वृध् [*छेदने] >) *वृध्र- (रन्ध्र-) > तद्वदर्थे *वृध्रंश- > यनि. इति मतम्।

[c]) नाप. (नट-)। उस.। [d]) षस. उप. भाप.।

[e]) नाप. (वृषभ-)। *वृंष- (=वृष-) > भावे *वृंष्य- > मत्वर्थे *वृंष्यभाग- > *वृंषाग- > यनि. (वैतु. अन्ये भा.प्रमृ. < २वन- [अरण्य-] + √गम् वा √सञ्ज् वेति?)।

[f]) मंस्ये मा इति द्वि-पदः शोधः (तु. मूको.)। वा. (नि √*मंस् [=√मन्] >) मंस्ये इति त्रुटि उपु१ द्र. (तु. पृ १७९५ o)।

[g]) सपा. तैब्रा ३, ७,७,१३ प्रमृ. वेदिम् इति पाभे.।

[h]) गत्यर्थे पाधा. √वङ्क् इत्यस्य पर्यायभूतस्य धा. अस्य स्यद् इत्यनेनाऽपादानेन योगाद् निर्गमने वृत्तिः (तु.वें.सा.)।

[i]) विप. (कुटिल- [मुख-, धन्वन्- प्रमृ.])। धा. कौटिल्ये वृत्तिः (=पाधा. √वङ्क् [तु. पाउ २,१३])।

[j]) पाभे. पृ ७७८ f द्र.। [k]) व्यप. (ऋषि-)।

[l]) भाप. (वश्चन-)। < √वक् '*छेदने' (तु. √वृक् > वृक-)। 'यथा इन्द्रः स्वर्जेषे (*सौरप्रकाशपुनःप्राप्तये) उपर्बुधः (*सूर्यस्य) स्वरिमन् अज्रसि (*आत्म-दीप्तये तदर्थंच) अप्रस्य (*वृत्ररूपस्याऽऽवरणस्य) वक्मनि (छेदनाय) उपबाच्यः (*उपब्रा-चित्- > द्वि३ -चितः > नैप्र. -च्यः [आवरणकृतः दस्यून्]) शीर्ष्णा-शीर्ष्णा (प्रत्येकं ग्राहं-ग्राहम्) विदे (*भिदे [भेदनाय]) अहन् (हिंसितवान् [अतः हे तादृशेन्द्र!] अस्मत्रा ते ज्ञातयः सन्तु' इति वा. [वैतु. सा. (केचित् मूको. च [तु. Max. ऋ. भूमिका पृ ४४]) वर्त्मनि [मार्गे] इति पाठ इति कृत्वा, PW. प्रमृ. च यनि. वचनार्थे < √वच् इति कृत्वा चाऽन्यथाद्दशः?]।

[m]) वक्मन्- (वचन-) + (√राध् [संसिद्धौ] > कर्तरि) राधस्- > उस. वक्म-राधस्- > -धसः (वचन-परिपालकाः [देवाः]) सत्याः इति द्वि-पदः शोधः (तु.छन्दः; वैतु. पपा. वें. सा. GW. प्रमृ. =वक्मन्- + राजन्- > ?वक्म-राजन्- + सत्य- > ?वक्मराज-सत्य- इति कृत्वा समासम् अर्थंच बहुधा परिकल्पुकाः ?)।

[n]) विप. (*दीप्तिमत्- [अग्नि-])। (√*भृप् [=√भ्रज्] 'दीप्तौ' >) *भृप्वन्- > यनि.। 'यत् (यदा) *उ (अथ) *ह्वारा [ज्वालया (√*ह्वर् [=√ज्वर्] > ह्वार- > तृ१)] वक्वा (दीप्तिमान् [अग्निः]) वातचोदितः (सन्) व्यस्थात् (तदा) तस्य पत्मन् आ (पत्मनि) रजः?' इति वा. (वैतु. पपा. प्रमृ. ह्वारो = ह्वारः इति?)।

[o]) नाप. (*वहन-कृत्- [अश्वादि-])। (√*भृप् [=√वह्] 'वहने' >) *भृप्वन्- > यनि.। 'यथा रथ्ये आजौ (*धुरि) वक्वा असर्जि (सज्यते [*बध्यते] तथा) बर्हि (बर्हिषि सन्तं सोमम्) अजन्ति' इति वा.।

†वुक्क(र>)री (वप्रा.)- -री ऋ १, १४४, ६[a]; ६, २२, ५[b]; शौ २०, ३६, ५.

√वक्ष् (वधा.), †ववक्षे ऋ ४, १६, ५; २३, १; ८, १३, १[c]; मै २, १३, ६[c]; कौ २, ५७४; जै ३, ४६, १२[c]; शौ २०, ४७, ३[c]; ७७, ५; १३७, १४[c]; †ववक्षे ऋ १, ६१, १[d]; १४६, २[e]; ३, ५, ८; ७, ८, २; ते २, ४, १४, २; मै ४, १२, २; काठ ८, १७; ३९, १२[c]; शौ २०, ३५, १; †ववक्ष ऋ ३, ७, ६[f]; ४, ७, ११; १०, ११५, १[g]; काठ ७, १६; ववक्षतुः[h] ऋ ८, १२, [२५-२७]; ववक्षिरे ऋ २, ३४, ४[i]; ववक्षुः[j] ऋ १, ६४, ३; ८, १२, ७; ववक्षिथ[k] ऋ २, २४, ११?[l]; ८, १२, ४; [५ (३२, १२; ६१, ५; १०, १३४, ३)]; ६; †ववक्षिथ, >था ऋ १, ८१, ५; १०२, ८[m]; २, २२, ३; ३, ९, ३[m]; ८, १२, ७; ८८, ५[n]; कौ १, ३१२[m]; २, ८३७; जै १, ३२, १०[m]; ४, ६, १[m].

?वक्षयम् ऋ १०, ४९, ८[o].

वुक्षण[p]- -णानि ऋ ६, २३, ६.

वुक्षणी[q]- -णीः ऋ १०, ६४, ९.

वक्षणे(स्थ>)स्था[r]- -स्थाः ऋ ५, १९, ५.

वक्षणि[s]- -णिः ऋ ८, ६३, ४.

†वक्षथ[t]- -थः ऋ ७, ३३, ८; १०, ११५, १; कौ १, ६४; जै १, ७, २; -थाय ऋ १०, ९९, १२; -थेन ऋ ४, ५, १.

वुक्षस[u]- -क्षः ऋ १, ९२, ४; १२४, ४; ६, ६४, २; १०, ४८, २; मै ४, १३, ४; काठ १६, २१; ३५, १४[v]; क ४८, १३[v]; जै ४, १०, ४[v]; पै १७, २९, ११; -¶क्षसः तै ६, ३, १०, ४;

a) विप. (*दीप्तिमती- [एनी- < *एन- < अयन- = *लोक-]) । < √वक् (*दीप्तौ [तु. वुक्कन्-]) । 'एते एनी (*द्यावापृथिव्यौ) ते (तव [अग्नेः]) अभिश्रिया हिरण्ययी वक्करी (भवतः)' इति वा. (वैतु. सा. < √वच् इति, वें. < √वक् [= √वञ्च्] 'गतौ' इति, OV. < √वक् 'कुटिलगतौ' इति ?) । b) विप. (वचनवती- [गिर्-]) ।

c) सपा. तैब्रा १, ५, ८, ३ आपश्रौ १७, ८, २ ववक्षुः इति पाभे. । d) तु. पृ ५९५ b^1 ।

e) अभिः कप्र. द्र. । एतदनु पृ ३५६ k नेष्टम् ।

f) धा. भ्रशने वृत्तिः (तु. पृ १७८ g; १९२५ o) । GW. प्रमृ. धा. वृद्धौ वृत्तिरिति, वें. सा. < √वह् इति च । g) पाभे. पृ ७०२ m द्र. ।

h) धा. वृद्धौ वृत्तिरिति GW. प्रमृ. ।

i) तु. पृ५९८ g । j) वैतु. वें. सा. < √वह् इति ?

k) निघ [३, ३] महन्नामेति (वैतु. या ३, १३ < √वह् वा √वच् वेति) ।

l) प्र-मुश्च?-(< प्र √मश्च्) > -त्रा इति शोधः । शेषं ?महाम्, रण्व- इत्यत्र सस्थ. टि. गतम् (वैतु. पपा. अनु सा. प्रमृ. यनि. वृद्धौ क्रिप. इति ?) ।

m) पृ ८९ †भुति···ववक्षिथ इति नेष्टम् ।

n) तु. पृ १८३ d ।

o) ममयम् (√मरच् > लङि उपु१) इति शोधः । यद्वा < (√मरश् > नेप्र. √*मक्ष>) √ *वक्ष् इति (तु. [अर्थतः] वें. सा.; वैतु. GW. GRV. प्रमृ. धा. वृद्धौ वृत्तिः, PG [१, २१८] सेचने इति, सा. < √वह् इति?) ।

p) नाप. (*भोजन-) । धा. *भक्षणे वृत्तिः । 'हे इन्द्र, वर्धनानि (सन्तीति कृत्वा त्वं) ब्रह्माणि चकृषे (*चकमिषे), तावच्च ते (तुभ्यं) मतिभिः विविध्मः (संपादयाम) । (ततो व्यतिरिक्तानि सन्ति) यज्ञैः (हविर्भिः) वक्षणानि (अपि) क्रियास्म' इति वा. ।

q) विप. [वर्धमाना- (नदी- [तु. PW. GRV. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. नाप. नदीपर्याय इति ?])] ।

r) विप. (*सुसहा- [वक्षी-]) । धा. *म्रक्षणे [मृदुभावे] वृत्तिः । वुक्षण- [मृदु-] > भावे *वक्षणेस्- > मत्वर्थे वक्षणेस्-*(थ>)था- (मार्दववत्- [वैतु. पपा. प्रमृ. °णे-स्था- इत्येवं पदविभाग इति कृत्वा √स्था इत्येतदीयवृत्तान्तं पदमितीव ?]) । शेषं पृ १७३९ l इत्यत्र गतमुपरिष्टाच्च वक्षी- इत्यत्रापि द्र. ।

s) विप. (सेवनशील- [इन्द्र-]) । धा. *सेवने वृत्तिः (वैतु. सा. वहने इति, PW. प्रमृ. वृद्धौ इति) ।

t) भावे अथः प्र. उसं. (पाउ ३, ११३ [वैतु. सा. < √वह् इति ?]) ।

u) नाप. न. (उरस्-) । असुन् प्र. [तु PW. प्रमृ.; वैतु. या (४, १६ [तु. SEY ८२]) < अधि √वह् इति, दे. < √वह् इति, पाउ [४, २२०] < √वच् इति] ।

v) = सपा. आपश्रौ १४, २९, ३ । शौ ६, ४९, २ अप्सः इति पाभे. ।

मै ३, १०, ३; -क्षसा[a] काठ ३५, १४; क ४८, १३; जै ४, १०, ४; -क्षःसु ऋ १, ६४, [४; ५, ५४, ११]; १६६, १०; ७, ५६, १३; मै ४, १४, १८; -क्षांसि ऋ १, १२३, १०.
वक्षी[b]- -क्ष्यः ऋ ५, १९, ५.
वृक्षण- √वक्ष् द्र.
?विक्षण वा[c] पै २, १७, ५.
वक्षणा (वप्रा.)- -णा ऋ ५,५२, १५[d]; -ण्णाः[e] ऋ १, ३२, १; १६२,५; ३,३३,१२[f]; मा २५, २८; का २७, १२, ५; तै ४,६, ८, २; मै ३,१६, १; ४, १४, १३; काठ ४६,४; कौ ३,३,११; जै २, ३, १; शौ २,५,५; पै ८, १६, १; ३$; १३, ६,१; १६, १४८,३$; -णाभ्यः ऋ१,१३४, ४; ८,१, १७; शौ ७,११९, १; १४, २, १४; पै १६, ७५, ६[g]; १८,८, ५; २०, १६,३; -णासु ऋ ३,३०, १४; ५,४२,१३; ६, ७२,४; १०, २७, १६; २८, ८; ४९,१०; शौ ९,४,१;१३,१६[g]; पै ११,१,३;१६, २४, १.
?वच्चणानाः पै १७, १२,६.
वक्षणि-, वृक्षणी-, वक्षणे-स्था-, वक्षथ- √वक्ष् द्र.
?वक्षन्[h] पै ९, ७, २.
?वक्षनन्[i] पै २,३१,४.
?वक्षमुख पै १७, १२,१[j].
वृक्षस्- √वक्ष् द्र.
?वक्षाणा शया तं पै ११,१,१४.
वक्ष्यन्ती- √वच् द्र.
?वक्ष्यामः, °मम् पै १६, १२४,६.
वग्नु- √वच् द्र.
वग्मु[k]- -ग्मुम्[l] मै ४, १४,१७.
वग्वन-, वग्वनु- √वच् द्र.
वृघा[m]- -घाः शौ ९, २,२२; पै १३, १०, ४?[n]; ५; १६,७८,६.
?वृघापते[o] शौ६,५०,३; पै १९,२०,७.
वङ्कु(वप्रा.)- -ङ्कुः ऋ ५, ४५,६[p]; -ङ्कुम् ऋ १,११४,४[q]; -ङ्कू ऋ १, ५१, ११[r]; ८, १, ११[s].
वङ्कुत[t]-

[a]) =सपा. आपश्रौ १४, २९, ३। शौ ६, ४९, २ अप्सता इति पाभे.।
[b]) नाप. (ज्वाला- [तु. Gri.])। धा. (=√भ्रस्ज् *ज्वलने वृत्तिः। शेषं पृ १७३९ l, २७१२ r द्र.।
[c]) सपा. शौ २,३०,३ विवक्षवः इति पाभे.।
[d]) भाप. (*स्तोत्र-)। (√वच् >√वक्ष् >*वक्षन्- >) *वक्ष्मणा > यनि.। सस्थ. ?देवाँ > -वानाम् प३ इति शोधः। 'एषां (मरुतां [कर्मणि प.]) देवानाम् (द्योतमानानां सताम्) वक्षणा (स्तुत्या) अच्छा (सम्यक्) मन्वानः (स्तुवन्) नु न (*ननु, एवैव [झटिति]) दाना [(*दानन्- [ज्ञानवत्-]>प्र१) विद्वान् [स्तोता]] सूरिभिः (सद्भिः [एभिः] मरुद्भिः) सचेत' इति वा. (वैतु. सा. GW. MVH. ORN [तु. ऋ ६, २३,६; १, १३२, ५;१३९,१], PG [१, १७८], GRV. वक्षण- इति वा वक्षणा- इति वा प्राति. इति कृत्वा नानार्थान्वयाः ?)।
[e]) यनि. प्राति. स्त्री. नाप. [नदी-, पार्श्व- प्रमृ. (तु. निघ [१, १३], सा., PG [१, १७४-१८१], PW. प्रमृ.)]।
[f]) नाप. (*तटान्तभाग-)। सस्थ. आ इति मर्यादार्थे कप्र. द्र.। पृ ६६४ आ√पृण् >आ···पृणध्वम् इति निर्देशो नेष्टः (वैतु. वें. सा. GW. प्रमृ.)।
[g]) परस्परं पाभे.। [h]) शोधः पृ २४१० j द्र.।
[i]) शोधः पृ १९२३ m द्र.।
[j]) सपा. शौ ११,११,१६ खर्विकाम् इति पाभे.।
[k]) अव-ग्मम् इति पपा.?। [l]) पाभे. पृ१२०९ j द्र.।
[m]) नाप.(कीट-भेद-)। (√वृज् [हिंसायाम्]>) *वृ-(ग>)गा-> यनि. (वैतु. सा. <अव√हन् इति ?)।
[n]) व्याघ्रान् इति शोधः (तु. मूको., सस्थ. ?तुदेपि, ?सपिन्याः च)।
[o]) पाठः ? (√वृज् [हिंसायाम्]>भावे) *वृर्गस्-(=*वृघा-) > *वृर्गस्पति- > *वृर्गस्पते [सं१] इति शोधः (तु. पै. मूको. वागस्पते इति, पृ १४९४ l च; वैतु. पपा. प्रमृ. वृघा-पति- > यनि. इति ?)।
[p]) विप. (*पङ्गु- [वणिज्-])। < √वञ्च् 'कौटिल्ये' (तु. [अंशमात्रे] PW. प्रमृ.; वैतु. सा. वनगामिन्-)।
[q]) विप. (हिंसक- [रुद्र-])। <√*वञ्ज् (=√वृञ्ज्) हिंसायाम्।
[r]) नाप. (*लोक-)। < √वङ्क् (=√वस्) 'निवासे' (वैतु. GW. प्रमृ. विप. इति कृत्वा धा. कौटिल्ये वृत्तिरिति)।
[s]) 'यत् (यदा) सूरः (सूर्यः) एतशं (स्वीयम् अश्वम्) वङ्कू [लोकद्वये (द्यावापृथिव्योः [अत्यन्तसंयोगे द्वि. पा २,३,५])] वातस्य पर्णिना (*वेगेन) तुदत् (प्राजितवान्), (तदा) शतक्रतुः (इन्द्रः)···' इति वा.।
[t]) नाप. ([लोकद्वये] निवासहन्- [मानवादि- च देवादि- च]) । व्यु. r टि. द्र.।

वङ्कुत[a]*र- -रा ऋ १, ५१,११.

मृङ्क्रि[b]- -ङ्क्रयः मै ४, १३, ४; काठ १६,२१; -ङ्क्रीः ऋ १, १६२, १८; मा २५,४१; तै ४, ६,९, ३; काठ ४६,५.

†वृङ्ख्यूर[c]- -रस्य ऋ १, ५३, ८; शौ २०, २१, ९.

√वच्(वधा.)[d],>वाचि,वोच्,विवक्ष, वावच्, वचस्व पै ३,३३, ५[e].

वक्ति पै १, १२, २[f]; वच्मि पै १६, १५२, ६[g]; वचीमि पै २०, ३८, ६१.

†विवक्ति ऋ ७, ६८, ४; १०, ११, ६; शौ १८, १, २३; विवक्ति ऋ ९, ९६, १९; ९७, ७; १०,१३०,८; तै २,३,१४,६; काठ १०, १३; †कौ १, ५२४; ५२७; २, ४६६; †जै १, ५४, ३; ३, ३५, १; ४१, ३; शौ २, २८, २[f]; ४, १,३; पै ५, २,३; ६, १, ८†; †विवक्मि ऋ ७, ३२,५; कौ २,११४९; विवक्न ऋ १, १५६, ३.

उवाच ऋ ७, ८७, ४; शौ १०, १,७; उवाच ¶तै १, ७, ३, १[f]; २; ३[f]; ४[f]; ३, ६, ३, ३; ५, ३, १०, ३; ५, २, २; ६, ४, ५, २; ६, २, ३[3]; ७, ४, ५, ४; ५,४,२; मै ३,२,८¶; ¶काठ ७,६[f]; ८[f]; ९; २०, १;९; २२, ६;७; २६, ९; ३०, २[f]; ३४,१७; ¶क ५, ५[f]; ३१, २; ११; ३४-३५,१; ४१, ७; ४६, ५[3]; पै १६,३५, ७; ऊचुः शौ १८, ४, ४९; ऊचुः ऋ ४, ३३, ६; मै ३,३, ९¶; काठ ३०, २¶; क ४६, ५¶; पै २, २३, ४; उवक्थ शौ १,१०,३; पै १,९,३;५,३६,४; ५; ८; ऊचे[h] ऋ १०, ४०, ५; ऊचिम ऋ १, १६१,१; शौ ७, ८८,२[i]; १९,४४,९[i]; पै १५,३, ९[i]; २०, ३२, ५[i]; वक्ष्यन्ति मै १, ६, १२¶; वक्ष्यामि ऋ ६, ९, ६; वक्ष्यामि तै ३, ५, २, १¶; काठ ३७, १७¶; शौ ४, ९,७; पै ८, ३, १३.

वोचति ऋ १, १२३, ३; †वोचत्[j] ऋ २, ५, ३; तै ३, ३, ३,३; मै ३, १३, ५; कौ १,९४; जै १, १०, ४; †वोचत् ऋ ७, ८७, ४; १०,१२, ८; शौ १८, १, ३६; वोचन् शौ ५, ११, ७; ८; पै ८, १, ७; ८; वोचः खि १, ९, ४; †वोचे ऋ ४,५,११; ७, ३३, १; ८, ८४, ५१[k]; कौ २, ९०९; जै ४, १४, ४; †वोचम् ऋ १, १२९, [३; १३६, ६]; ६, ५२, १४; कौ ३, ३, ९; जै २, २, ४; वोचतु ऋ ३, ५४, १९; वोचतात्[l] ऋ ५, ६१, १८; †वोचत ऋ ३, २१, २; ८, २४, २०; ५२, ९; खि ३,४, ९§; कौ २, १०३७; जै ४, १७,८; २६, ६; शौ २०, ६५, ३; ११९, १; वोचाम ऋ १, १६६, १; २, ३०, ७; †अवोचत् ऋ १०, १२०, ९; शौ ५, २, ९;१७, ३‡[m]; २०, १०७, १२; अवोचत् खि ५,७, ४, १३; तै ६, १, ६, २¶; पै ६, १, ९†; ९, १५, ३‡[m]; अवोचन् ऋ १, १८२, ८; १०, १०९, ३[m]; अवोचन् ऋ १, १३२, १२; ५, २, १३; १०, ११५, ९; ¶अवोचथाः तै ६, ३, ४, २; ३; मै ३, ८, ३[f]; काठ २५, २[f]; २८, ३; क ३८, ५[f]; ४४, ३; अवोचम् ऋ १, १८५, १०; †अवोचाम ऋ १, ७८, ५; ११४, ११; १८९, ८; ४, २, २०; ५, १,१३[n]; ७३, १०; ८, ५९, ५; खि १, ६,५; मा १५, २५; का १६, ५,६;

---

[a]) विप. (°निवासकृद्-युक्त- [वङ्कु- = लोक-]) । वङ्कुत-+मर- > वस. °वङ्कुत-भर- > यनि. (वैतु. पपा. °ङ्कु-त° इति पद-विभागात् स्वरतोऽनुपपत्ति इत्यन्ये GW. Bollensen [ZDMG ४७, ५९२] प्रमृ. नानाकल्पिनः) ।

[b]) भाप.स्त्री. (पार्श्वोऽस्थि-) । < °पुंश्रस्- (पार्श्व- [तु. पृशन्-]) १ ।　　[c]) व्यप. (असुर-) ।

[d]) वचन-स्तुति-प्रत्यादिषु सा. वृत्तिः ।

[e]) सपा. मा २७,५ प्रमृ. वदाव इति पाभे. ।

[f]) प्रतिमानि वक्ति > शौ २,२८,२ प्रतिमा विवक्ति इति पाभे. ।　[g]) सपा. वैताश्रौ १४,१ हन्तु इति पाभे. ।

[h]) उपु१ (तु. वें. सा.; वैतु. GW. प्रमृ. प्रपु१ < √उच् इति) ।　[i]) यदूचिम > सपा. मा ६,३२ प्रमृ. शपामहे इति पाभे. ।

[j]) तु. पृ ३०१ k ।

[k]) कुयो (= कुथा उ) वोचेमे (म इ)दं नमः इति शोधितः पादः । 'कथा ते उपस्तुतिं कथा उ(च) इदं नमः वोचेम, कस्य यज्ञस्य दाशेम' इति वा. पूर्वेण मन्त्रेण युक्ता च (तु. सस्थ. वर- इत्यत्र टि.) ।　[l]) मपु१ ।

[m]) परस्परं पाभे. ।　[n]) पाभे. पृ २१८७ i द्र. ।

तै ४, ४, ४, २; मै २, १३, ७; अवोचाम ऋ १०, ८०, ७; शौ ५, १, ९; पै ६, २, ९; वोचेत् खि ४, १०[२], २[a]; †वोचेयुः ऋ १, ४, ६; शौ २०, ६८, ६; †वोचेः ऋ १,१६५,३; मा ३३, २७; का ३२,२,१०; मै ४,११, ३; काठ ९, १८; वोचेतम् ऋ १, १२०, ३; वोचेयम् ऋ १०, ९१, १३; शौ १३,१,१४;३७; पै १८, १६, ४; १८, ७; वोचेमहि ऋ १, १६७, १०; वोचेम ऋ १, ४३, १[b]; ७५,२; ७, २८, [५; २९-३०, ५]; †वोचेम, >मा ऋ १, ४०,६; ७४, १; २, ३५,२; मा ३,११; का ३, ३, १; तै १, ५,५, १; मै १, ५, १; काठ ६, ९; १२, १५; क ४, ८; कौ २, ७२९. वृच्यस्व[c,d], ?वच्यस्व[c,e] खि ५, ९,१; शौ २०, १२७, ४.

उच्यते ऋ ३, ५७,५; ६, ५५, ४; ८, १३, ८; ९; १०, ६४, [(५, २५, ८) १५; १००, ८]; १३५, ७; खि २, १४, ८?[f]; शौ ९, ६, २; १०, २, २८; ३७; उच्यते ऋ १, ७७, १; ११४, ६; ३, २९, ११; ५; २५, [८(१०,६४, १५; १००, ८)]; ४४, ६; ६, २८, ६; ७, ८२, २; ८, १३, [(१, १४२, ३) १९; ९, २४, (६)७]; १०, ९७, ६; १३६, १; १७०, ३; मा १२, ८०†; का १३,६, ६†; तै २, ६, ७, १¶; ४,२,६,२†; ५, ६, १, ३; ¶७, ९,३[२];४; ७, १, १, १¶; मै १, ८, १¶; २, ७,१३†; ११,१; ४,१,१¶; १२,४†; ¶काठ ६,१;५; १३, ६[२]; १६, १३†; ३०,१०; ३९, २$; ¶क ३,१२;४,४;२५,४†; ४६,८; †कौ २, ३१७; ८०५; †जै ३,२६,३; ४,३,१;२८,३; शौ ३,१३,४; ४, २१, ६†; ५, १८,१४;६,४३,१[g];२;९,२, ५; १०, २,२२;२३; ११,६,१३[२]; १५; १३, ५, ३-५; पै ३,४,४; २५,१२; ५,३८,१†;९,१७,९; ११,६, ९†; १३, ५,१०; १६, २२, ३[२]; ५; ६१-६२, १; ७६, ४; १११, २; १८, २४, ७[h]; १९, ५, १६[i]; २०, ५५, २; †उच्यते ऋ १०, ९०, ११; मा ३१, १०; का ३५, १,१०; शौ १९, ६, ५; पै ९, ५, ५; ¶उच्यन्ते तै १, ५,१, ३[२]; ५, ३, २, ४; ६, ४, ७, २; ७, २, ६, २; मै १, ९, ७; ४, ५, ८; काठ ९, १५; २१,४[२]; २६, ७; २७, ३; क ३१, १९[२]; ४१,५; ४२, ३; उच्युसे शौ ४,९, १०; १२, ४, ४?[j]; १०, ७; उच्यसे ऋ १, ३१, १४; ६, ४५, ६; काठ ७, १३; शौ १९, ४४, १; पै ३, २८, ६; ५, १४, ४; ८, ३, १०; १५, ३,१; १६,१४९, ३; १७, १९, ४[l]; २०, ३६,८; ¶उच्यान्ते तै ६, ४, ७, २; काठ २७, ३; क ४२, ३; उच्यताम् पै १०, १२, ८; †विच्युन्ते[k] ऋ १, ४६,३;१८४, ३; कौ २, १०८०.

†अवाचि ऋ १,५१, १५; ५, ३, १२; ६,३४,५;८,४०, १२; १०, ५४, ६[1]; मै ४, १४, १४;

a) तु. पृ२०९६ f। b) GW. स्वरहीनः पाठ इति ?। c) धा. कथने वृत्तिः। पाधा. दिवा. उसं.। d) तु. शंपा. सात.; वैतु. खि. °च्यु° इति ?। e) स्वराभावः ? वृ° इति शोधः। f) उ° इति स्वरः ? यनि. शोधः। g) उच्यते> सपा. पै १९,३३,७ भस्तु मे इति पाभे.। h) सपा. शौ १३,२,३९ आभरत् इति पाभे.। i) हविरुच्यते > सपा. शौ ६,१५,३ हविषां कृतः इति पाभे.। j) °न्ते इति शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. इति)। k) कर्मणि यक् प्र.। धा. गतौ वृत्तिः (तु. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. <√वच् [परिभाषणे] इति)। l) धा. गतौ वृत्तिः। 'ब्रह्मकृतः (ऋषेः) बृहदुक्थात् (तन्नाम्नः [सकाशात्]) मन्म (स्तोत्रम्) इन्द्राय (तमुद्दिश्य) अवाचि (*प्रस्थितम्)' इति वा. (तु. ऋ ४, ४१, १ यत्र 'यः स्तोमः अस्मत् [अस्माकं सकाशात्, अस्मदपादानकतया] उक्तः, प्रगतः सन् [<√वच् =*√वञ्च् 'गतौ'] वां (युवयोः) हृदि पस्पर्शत् (स्पृष्टवान्, प्रापत्)' इति वा., ऋ ७, ३४,१ यत्र 'वाजी (*गतिमान् [<√वज् =√व्रज्]) सुतष्टः रथः इव (तत्-सदृशी सती अस्मत्-कृता) मनीषा (स्तुतिः) अस्मत् (अस्माकं सकाशात्) प्रैतु (देवान् प्रति)' इति वा., ऋ ८, ७४, ७ यत्र 'इयं मतिः (स्तुतिः) अस्मत् (अस्माकं सकाशात्) ते (तुभ्यं, त्वामुद्दिश्य) आ अयायि (आगताऽभूत्, [√या =*√या 'गतौ' द्र.])' इति वा. (वैतु. PW.GW. GRV. एवमादिषु स्थ. अस्मत् इत्यत्र कर्त्रर्थे पं. इतीव [तु. मर्यतः इत्यत्र टि.])।

वाचि[a] तै ३, २, ९,१-४[b].
वाचयति मै १, १०, ११¶; ¶वाचयति तै ५, १,१०,३;४, ३, ५; काठ १४, ७; ३६,५; ¶वाचयेत् मै १, ६, ६; ७; काठ ९,१५[१];२१,६; क३१,२१.
अवावचीन् ऋ १०, १०२,६.

उक्त,क्ता- -क्तः ऋ ४, ४१, १[c]; -क्तम् ऋ १०,२७, १०; १२५, ४; काठ ४४,८[१]¶; क २९,५?[d]; शौ १,३०,२; ४, ३०,४; पै १, १४,२; १६, ७१, ९; -क्तस्य पै १२, ७, ७; -क्ता काठ २१, १४‡?[e]; शौ १२,१,५५[f]; -क्ताः मा २४,१५; १७; १९; का २६, ३,५; ४,२; ४; -क्ते काठ ३४, १७¶; -क्तौ पै ९,२२,११.

¶उक्त्वा तै १,५,२, ३; २,४,११, ४; मै १,१०,१९[१]; २,४,५; ३, २,४; ४,४,५.

उक्थ(वप्रा.)[g]- -क्थम् ऋ १, ८, १०[h]; १०, [५;५, ३९, ५]; ८९, [४; ४, ४९, १]; १००, १४;१७;१४०,१३; ३, ५३, ३; ४, ६, ११; १६, २; ६, १८, १५; २९,५; ७, २६,१; ३१,२; ८, २,१४; ६६, ५; ९, ४७, ३; १०, ६७,१; १३०, ३; मा १७, १०-१३; का १८, ३,२; ५; ८; ११; ¶तै ३, २,९,१-४;३,११, १†; ऽ४,४,२,१[१];२[१]; ५,६,८, ६; ६,५,११, २; ¶मै १,९, ७; २,८, ९[४]ऽ; ४, ५, ३; †१२, १; ३; ¶काठ ८, १६†; ९, १५; १७, ८[४]ऽ; २८, १; ३; ७; ३०,५, ७; ३४,५; क २६, ७[४]; ¶४४,१; ३;७; †कौ १, २२५; ३६३; २, ६७; ११५५; †जै १,२४,३; ३८, ६; ३,७,५; †शौ ६, ३५,३[h]; २०, ६०,६[h]; ७१,६; ७७,२;९१,१; -क्थस्य ऋ ६,४४,६; ¶तै ६, ५, २,३; -†क्था ऋ १,५,८;५४,७; ८०, १६;१६५,४; १७३,९; ४,३,४; ११,३;२२,१;३३,१०; ४२, [६ (१०,४८,४)]; ५,१८, ४; ३३, ४; ६,२३,५; २४, १; २९, ४; ३८,४; ६५,४;६७,१०; ७,१९, ९; ८,१,१;२,३०;३३,१३;५२, ३;६३,२; ९३,२७; १०, ११४, ८; खि ३, ४, ३; मा ३३,७८; का ३२,६,९; मै ४,११,३; काठ ९, १८; कौ १, २४२; २, ७१०; जै १, २५, १०; ३,५८, ७; शौ २०,३७,९; ६९,६; ८५, १; -क्थानाम् मा १९,२५; का २१, २,१४; तै ३, १,२,४¶;६, ३; ¶मै १,११,९; ४,६,५[१]; काठ १४,१०¶; -क्थानि ऋ १,८४, ५; २,८, [५; ८,६,३५;९५,६]; ७,५६,२३; ८,१३,१९; १६,२; ३२, १७; ८२,४; ९, १११, ३; १०,४४, ८; ¶तै ३, १, २,४[२]; ५,४,१०,१;२;६,६,११,३; ¶मै ४,४, १०[१]; ५,२[१]; ६,५; ¶काठ १४, ९[२]; १५,१०[२]; २७, १०[१]; २८, १०; ३३, २; ४; ३७, ८; ११[१]; क ४५, १¶; †कौ २, २३५[i];३०१;९४१; †जै ३,२०, १९;२४, १७; ४, १,२;२२, ६; शौ २,१२,२; †२०,४४,२;९४, ८; पै २,५,३; -क्थाय ऋ५,४५, ३; मै ४,६-७,१¶; -क्थे ऋ ४, २०,१०; ६,२३,१; ८,१२,१८; २७,१; ३२,६; ६४,९; मा १५, १४; का १६, ३,१४; तै १, ७, १३,३†; ४,४,२,३; मै २,८,९; ४,१२,१†; काठ १०,१३†;१६, ९?[j]; १७,८; २८,१¶; क २६, ७; ४४,१¶; कौ १, ४८†; †जै १,५, ४; ४, १०, २; शौ २०, १११, ३†; -†क्थेऽ-क्थे ऋ ७, २६,२; १०, ४५,१०; मा १२, २७; का १३,२, १०; तै १, ४, ४६,१; ४,२,२,४; मै २,७, ९; -क्थेन ऋ ८,६,२१; ४३; १०, १००,५; मा २६,८[k]; का २८, ६,१[k]; तै १,५,११, १[k]; मै ३, १६, ४[k]; काठ ४, १६[k]; १४, ९[१]¶; -क्थेभिः ऋ १, २, २;

a) वर्मनि इति मुपा (तु. पाभे. K. ; वैतु. भा. सा. प्राष्->मल१ इति ?) । b) =सपा. ऐब्रा ३,१२[1] गोब्रा २,३,१०[1] आश्री ५,१०,२४ प्रमृ. । शांब्रा १४,३ शांश्री ८,१६,३; १७,३ अमाधि इति पाभे.) ।
c) भा. सगी दृशिः (तु. पृ २७१५ l) ।
d) अनवेक्षितः पाठः (तु. सपा. मै २,१२,६ प्रमृ.) ।
e) उक्था इति शोधः (तु. सपा. ऋ४,११,३) ।
f) पाभे. पृ १८५४ o द्र. । सपा. पै १७, ६, ३ प्रदा इत्यपि पाभे. द्र. ।
g) नाप. न. (१शस्त्र- प्रमृ.) । कर्मणि थक् प्र. (पाउ २,७) । <ठत्था (<उद्√स्था) इति ऐआ २, १,४ शांआ ५,३ तैआ २, २,८,७ च ।
h) =सपा. आश्री ८,११,४ । पै १९,९,६ शांश्री १०, ९,१७ यजम् इति पाभे. । i) BI. उक्थ्यानि इति ? । j) पाठः? । सपा. ऋ१०, ४५,१० प्रमृ. -क्थेऽ-क्थे इति पाभे. । k) सपा. उक्थेन <> उक्थेषु इति पाभे. ।

४७,१०; २,११,१६; ३,३४,७; ४२, ४; ५,४५,४; ६, १०, १; २४,६; ७,९४, ११; ८, २,१६; ५१,३; ९,२४,६; १०,६४,१६; ११२,१; खि ३,३, ३; ५,६,५; मा ३३, ७६†; का ३२,६, ७†; तै ४,४,५, १; काठ ३९, १४†; ४०, २; †कौ १, ६८; १५७; २२६§; २,६९; ३१६; †जै १, ७,६; १७,३; २४,४§; ३,७,७; २६,३; †शौ २०, ११, ७; १८, १;२४,४; –क्थेभ्यः मा ७,२२; का ७,९,१; मै ४,१, २¶; काठ ४,६ᶜ; क ३, ४ᶜ; –†क्थेषु ऋ २,११,३; ३,१३,६;३३,८;४१, ४; ४,३०,१६;५,६,९; ८,३४, ११;४५,२९;९२,१२; १०,७२, १; मा १५,४३; का १६,५,२५; तै २,२,१२,७; ४,४, ४, ७; मै २,१३, ५§; ४, ११, २; काठ २, १५; ३७, ११¶; कौ २, ३७४; जै ३, ३०, १७; शौ ६, ३५, २§[a]; २०, २३, ४; –†क्थैः ऋ १, २७, १२; ६१, १३;७१,२;१३०,१०; १३६,५; १८४,१; २,११,२;३,५,२;२०, १;५१,४; ४,३,१६; ४, [७; ६, ५,५]; १६,१५; २१,५; ५१,७; ५,४, [७ (७,१४,२)]; ४२, ९; ४५,१; ६,१, [१०;१३,४];१०, ३;२४,१;७;६९,३; ७,३४,१६; ५६,१८;८,९,१;६२,१; ९५,७; ९,१७,४; १०,२४,२; २८,१२; ६१,१७; २६; ८०,५; ८८, ५; १३०,४; खि २,३,१; तै १,२, १४, ३; मै ४,११, ५; १२, ६; काठ ६, ११; १८, २०; २७, १०³; कौ १, ३५०; २, ७५२; १०१५; जै १, ३६, ९; ४, ९, ६; शौ ७, ६५, १§; ‡१८, १, ४३[b]; ४, ४७[b]; २०, ३५, १३; १४०,४.

उक्थ-पत्र[c]– -त्रः मा १७, ५५; का १८,५,६; तै ४,६, ३,२; मै २,१०,५;३,३,८³;¶; काठ १८, ३; क २८,३.

¶उक्थ-भाग[c]– -गाः[d] काठ२८, ७; क ४४,७.

¶उक्थ-भाज्[e]– -भाजः[d] मै ४, ७,१.

उक्थ-भृत्[e]– -भृतम् ऋ ७,३३, १४.

¶उक्थ-वत्– -वतः काठ २८, १०;३०,७; क ४५, १; –वन्तः मै ४.६, १³; काठ २८, १०; क ४५,१; –वन्तौ काठ २८,१०³; क ४५, १³; –वान् काठ २८, १०⁴; क ४५,१⁴.

†उक्थ-वर्धन– -नः ऋ ८,१४, ११; शौ २०,२९,१.

†उक्थ-वाहस्[c]– -०हः ऋ १०, १०४,२; शौ २०,३३,१; –हसः ऋ ८,१२, १३; –०हसा ऋ ६, ५९, १०; –हसे ऋ ८, ९६, ११.

उक्थ-शंसिन्– -सिनः ऋ ६, ४५,६; काठ २८,१०¶; क ४५, १¶; –†सिनम् ऋ ८,१०३,४; कौ १,५८; जै १,६,४; –सिनाम् तै ३,२,९,६¶.

उक्थ-शस्त– -स्तः खि १,७,१.

†उक्थ-शास्[f]– -०शाः तै ३, २,९,१;२; –शासः ऋ ४, २, १६; ७,१९,९; १०, ८२,७; खि १, १२, २; मा १७, ३१; १९, ६९; का १८,३,७; २१,४, १९; तै २,६,१२,४; ४,६, २, २; मै २, १०, ३; काठ १८, १; क २८,२; शौ १८,३, २१§; २०, २७,९; –शासम् ऋ १०,१०७, ६; –शासा ऋ २,३९,१.

†उक्थ-शुष्म,ष्मा[c]– -ष्माः ऋ ६,३६,३; मै ४,१४, १८; काठ ३८,७; –ष्मान् ऋ १०, ६३, ३; मै ४,१२,१; –ष्माय मै ४, १४,१४‡[g].

उक्था-मद्[h]– -¶दानाम् तै २, ४,११,६; मै २,४,५; –दानि तै ३.३,२, १; ५, ६, ८, ६; ¶मै ४,६, ५;८,६; काठ २८, १¶; ४०,६; ¶क ४४,१; शौ ५,२६, ३; पै ९,२,३; –दैः मै १,९,२; ८¶; काठ ९,१०.

a) पामे. पृ २७१६ k द्र. ।

b) छन्दस्तः उक्थैः इत्यनपेक्षितम् (तु. सपा. ऋ १०, १७,८) ।

c) विप. । बस. ।

d) परस्परं पामे. ।

e) विप. । उस. ।

f) विप. (ऋत्विज्-)। उस. उप. √शास् [=√शंस्] + क्विन् प्र. । °शा° इति पपा. ।

g) सपा. ऋ १,५१,१५ सत्यशुष्माय इति पामे. ।

h) नाप. [स्तोत्र-भेद- (यत्र 'मदामि दैवा' इति वचनपूर्व प्रतिगरः शंस्यते [तु. आश्रौ ५,९,१ काश्रौ १०,३,७-८; भा. तै ३,३,२,१])] । उक्थ-+आवृत्त- (नाप. [प्रतिगर-]) > द्रस. *उक्थावृत्त- > नैप्र. *उक्थामट्ट- > यनि. [वैतु. पवा. [तु. तैप्रा. ३, २] PW. प्रमृ. उक्थ- > उक्था- इति पूप., मद्- [हर्ष-] इति उप. > द्रस. इति (सा. [तै २,४,११,६]) बस. इति च ?] ।

√उक्थाय >उक्थायु- -युवे तै १,४,१२,१[a].

?उक्थायुवम्[b] का ७, ९, १[a]; मै १, ३,१४[c].

उक्था(क्थ-अ)र्कं[d]- -र्का ऋ ६, ३४,१.

?उक्थार्थ्यम्[e] मा ७, २२[a]; काठ ४, ५[a]; ६[a]; क ३, ४[a].

उ(क्थ>)क्था-शास्त्र[d]- -स्त्राणि मा १९,२८; का २१,२,१७.

उक्थिन्- -क्थिनः ऋ ३, १२, ५; ८,१५, ६; ३३, २; ५३, ६; ७६, ८; १०, ४८,[(४,४२, ६) ४]; खि ३,५,६; मै ४,११,१†; कौ १,२९४; †२,२१५; २३२; ९२५;१०५३; जै १,३१,२;†३, १९,१०; २०,१६; ४, २२,८†; †शौ २०,५२,२; ५७,१५; ६१, ३; -क्थिनम् ऋ ३, ५२,[१; ११,२]; मा २०,२९; २८,३३; का २२,२,६; ३०, ३, १०; कौ १,२१०†; जै १,२२,७†; पै ४, २६,२†.

उक्थ्य[f]- -०‡क्थ्य कौ २, १६४[g];६८७[h]; जै ३,१५,१२[g]; ५६, १४[h]; -क्थ्यः ऋ १,१७, ५;७९,१२;८३,६; २, १३,[२-१२]; ३, १०, ६; ४, ३६,[(१, १५२,५) १]; ५,२६,६; ९,८६, ४८; ¶तै १,६,९,१; ३, १, ७, ३; ६,४,३,४;५,१,२;४; ७,१, ५,४;२,५,५;६[२]; ३, १३, १§, मै ४,४,१०¶;५,२¶; ¶६, १; ५[५];८,७; १४, १; ¶काठ २५, १०; २७, १०[१]; २८, १०; ३३, २; ३७, ८; ४३, ३§; ¶क ४०, ३; ४५, १; जै ४, १८,३†; शौ ११,९, १०; १८, १,२२‡[1]; २०, २५, ६†; पै ८, १९,७; १६,८२, १०; -क्थ्यम् ऋ १,३८,१४;४०,५; ४८,१२; ५२,९; ६४,१४; ८३,३; १०५, १२; १३; १३६,२; २,१३, १; २३,१४;३२,४; ३,२,१३; १५; २६,२;५१,१[j]; ४, ३६, ४; ५३, २; ८,१३,१;६६,२; ६७,३; ९, १९, १; २९, २; [३ (३५, ६) ६१,१५[h]];४०,६;४८,२;११०, ८;१०,११,५; ४१, १; ४८, ९; ९६, ५; १४०, १; †मा १२, १०६;३४,५७; †का १३,७,५; ३३,२,२०; ¶तै १,६,९,१; ३, १,७, ३; ३,११,५†; ४,२, ७, २†; ६,५,१,१;२[२];४;७,४,१०, १; ¶मै १,६,२†;११,९; २,७, १४†; ४, ६,५[२];१२,६†; †काठ ७,१४; १३,१६; १६,१४; २७, १०[४]¶;३३,२¶; †क ७,४;२५, ५; †कौ १, ३७४; ३८१[k]; २, ३८; ९६; १८७; ३४९; ८४४; १११६; १११७;११६६; †जै १,३९,५; ४३,१; ३,४,९; ९,१०; १७,८; २९, ६; ५८,१; शौ ७,४९,१; ५०, १†; १२,२, १०; †२०, २५, ३; ३०, ५; पै २०,१०,८†; -क्थ्या ऋ ८,९९, २[g]; -०क्थ्या ऋ ८,९,२१; शौ २०,१४२, ६†; -¶थ्याः तै ७, २,९,२;३;४,११,२; मै ४,५,९; काठ ३३, ३; ४[२]; ३४, ८[२]; -¶क्थ्यात् मै १, १०, ५; काठ ३५,२०; क ४८,१८; -¶क्थ्यानि मै ३,९,५,४,६,५; -क्थ्याय मै ४,६,१¶; -¶क्थ्ये तै ६,६, ८,१; ११,३[२]; मै ३,८,९; ९,५; -¶क्थ्येन तै १,६,९,१;७,१,५, ३; मै १,८,६.

¶उक्थ्य-पात्र[l]- -त्रम् तै ७,

---

[a]) सपा. उक्थायुवे <> ?उक्थायुवम् (बौश्रौ ७,१८ : ५ प्रमृ. च) <> ?उक्थार्थ्यम् <> आपश्रौ १२,२८, ११ ?उक्थ्यायुवम् <> उक्थ्यायुवे हिश्रौ ८,४,२८ इति पाभे. ।

[b]) पाने. ? । [?]. (°उक्थपर्यनहृत्- [सोम-ग्रह-]) । मायोऽर्थतिम <उक्थाय- । °उक्थ-पर्युस- (माप) >°उक्थपर्युंसप्- > °उक्थपर्युंसम् > नैप. यनि. स्वरूपतः, उक्थार्थ्यम् इति पाने. स्वरूपतः ।

[c]) उक्था । युवम् :। पना. । [d]) न. । द्वस. अन्तोदात्तः ।

[e]) = ?उक्थायुवम् इति दृष्ट्वा तेनैव समार्थम् (वैतु. पना. अनु उ. म. <उक्थ- + [√ऋ >] ऋथ्य- इति, PW. प्रमृ. <उ.क्थ> उक्था- + [√धा >] धी- इति च) । देवायुवम्, देवार्थ्यम् इत्येतयोः रूपयोरपि प्रकृतेनैव सन्यायता द्र. । अतस्तद्विषये यदुक्तपूर्वं तन्नेनदनु विशेष इष्टः ।

[f]) विप. (अग्नि-, इन्द्र-प्रमृ.), नाप. (ग्रह- [आहुति-], याग-) च । तत्रभवाद्यर्थे यत् प्र. ।

[g]) सपा. उक्थ्य (वैतु. 8. उक्थ इति?) <> उक्थ्या इति पाभे. ।

[h]) सपा. उक्थ्य <> उक्थ्यम् इति पाभे. ।

[i]) सपा. उक्थ्यः <> उक्थ्यम् इति पाभे. ।

[j]) सपा. शांश्रौ ३०,३ गोश्र २, ४,१५ । मै ४,१२,३ प्रार्चायरिम् इति पाभे. ।

[k]) तु. BSO.; वैतु. 8. उक्थम् इति ।

[l]) पस. वा कस. वा अन्तोदात्तः ।

२,७,४; मै ४,८, ८; काठ २७, १०; २८,१०[२]; ३०,३; क ४५, १[२]; ४६,६.

¶उक्थ्यो(क्थ्य-अ)ग्र[a]– -ग्रान् तै ७, २,७,४; काठ ३०, ३; क ४६,६.

†उचथ[b]– -थम् ऋ १, १८२,८;२, १९,७; –थस्य ऋ १,१४३,६; ५,१२,३;७,१८,५![c];८,८८,६; जै ४,६,२; –था ऋ २, २०,५; –थानि ऋ १,७३, ⌊१०; ४,२, २०⌋; ४,२४,७; मै ४,१४,१५; –थाय ऋ १,११०,१.

उचथ्य[d]– -थ्ये ऋ ८, ४६,२८.

उच्यमान– -नाः पै १,९७,१![e].

†वक्तवे ऋ ७, ३१, ५; शौ २०, १८, ५.

वक्तृ– -क्तरि शौ २, १, ४[f]; पै २, ६, ४[f]; –क्तरि > री ऋ १०, ६१, १२; –†क्ता ऋ ७,१०४, ८; ८, ३२, १५; ९, ७५, २; कौ २, ५१; जै ३, ५, १०; शौ ८, ४, ८; पै १६, ९,८; १९, ३०,१३§.

वक्त्व[g]– -क्त्वानाम् ऋ ३, २६, ९; –क्त्वानि ऋ ६,९,२; ३.

वक्म्य[h]– -क्म्यः ऋ १,१६७,७.

वक्व,क्वा[i]– -क्वाः ऋ ४, १९, ७[j]; १०,१४८, ५[k].

†वक्ष्य (त>)न्ती– -न्ती ऋ ६, ७५, ३; मा २९, ४०; का ३१, २, ५; तै ४, ६, ६, १; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; पै १५, १०, ३.

†वग्नु(वप्रा.)[l]– -ग्नुः ऋ ७,१०३, २;९,१७,१३; कौ २,११६; जै ३,१५,४; –ग्नुना ऋ १,८४,३; १०,३२,३; मा ८, ३३; का ८, ९, १; तै १, ४, ३७, १; काठ ३७, ९; कौ २, ३७९; जै ३, ३०, २२; –ग्नुम् ऋ ९, १४, ६; ३०,२; कौ २,४६७‡[m]; जै ३,३५, २‡[m]; –ग्नून् ऋ १०, ३,४[n].

वग्वन्[o]– -नान् ऋ १०, ३२, २.

†वग्वनु[p]– -नुम् ऋ ९, ३, ५; कौ २, ६०९; जै ३, ४९, ८.

१वचन्[q]– -नस्य ऋ ६, ३९, १;

---

[a]) विप.। बस.। [b]) =उक्थ-। नाप., व्यप.। कर्तृकर्मणोः अथक् प्र. उसं. (पाउ ३,११५)।

[c]) 'उचथस्य (तन्नाम्न ऋषेः ⌊स्तोत्रेण⌋) नव्यः (स्तुतियोग्यः ⌊इन्द्रः⌋) सिन्धूनां (सिन्धून् प्रति) शापं (च) अशस्तीः(च) शर्धन्तं (अपशब्दान् प्रयुज्य भीषयन्तं) शिम्युं (तन्नामानं दस्युम्) अकृणोत् (अघातयत् ⌊तु. ऋ १,१००, १८⌋)' इति वा.। अकृणोत् इत्यस्य क्रिप. त्रिभिन्नार्था द्वयी श्रुतिः (वैतु. अन्येऽन्यथावदाः ?)।

[d]) विप. (वपुस्-)। अर्हार्थे यत् प्र. (तु. सा. PW. प्रमृ; वैतु. वें., ⌊पक्षे⌋ सा. व्यप. (ऋषि-) इति। औचथ्य– (<*आ-वचथ) इति परि. द.। [e]) उद्यमान– (<√वद्) > -ना इति शोधः (तु.मूको.)। [f]) सपा. सि ४,१०[३],४ वाक्त्री इति पाभे. ? (तु. वाचभि° टि.)।

[g]) नाप. (स्तोत्र- ⌊तु. सा.; वैतु. PW. प्रमृ. वक्तव्यार्थे विप. इति?⌋)। कृत्ये तव्यनि प्र. *वुक्तव्य– > *वुक्तव– यनि. (तु. ऋ ३, २६, ९ यत्र पाठः? इति कृत्वा यक्वानाम् इति शोधः सुपपदः ⌊अत्रैव प्रसङ्गे पृ २००७ i यदुक्तं तदुपेक्ष्यम्⌋; वैतु. पा३,४,१४ त्वन् इति पृथक् कृत्यः प्र. इति ?)। [h]) विप. (स्तुत्य- ⌊मरुद्गण-⌋)। कृत्यार्थे म्यप् प्र. उसं. (पा ३,१,११३)।

[i]) विप. (शब्द-वत्- ⌊नदी-, स्तोत्र- प्रमृ.⌋)। कर्तरि वन् प्र. उसं. (पाउ १,१५२)।

[j]) 'इन्द्रः नभन्वः (तृषस्यन्तीः सतीः) अग्रवः (इतः पूर्वमनूढाः ⌊गावः⌋) न(इव) वक्वाः (शब्दवतीः) ऋतज्ञाः (*जलवाहिनीः) युवतीः (तद्रूपाः नदीः) अपिन्वत्' इति वा.।

[k]) 'इन्द्र ! अर्कैः स्तवसे (स्तूयसे, ये) निम्नैः (द्रवयन्) ऊर्मिः (जलौघः) न (इव) वक्वाः (शब्दवन्तः सन्तः) द्रवयन्त (त्वां प्रति)' इति वा.।

[l]) नाप. (वचनकृत्-कर्मन्- =शब्द- ⌊तु. निघ १, ११⌋)। <*वग्नु– (तु. वग्वनु– > वग्वनु–) इति मतम् (वैतु.पाउ ⌊३,३२⌋, Brug ⌊२, ७०९⌋, WAG ⌊१,५ b⌋ प्रमृ. नुः प्र. इतीव ?)। [m]) पाभे. पृ२४४३ g द्र.।

[n]) नाप. (*ज्वाला-)। धा. *दीप्तौ वृत्तिः (वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. स्तुतौ इति ?)।

[o]) नाप. (वचन-कृत्-)। कर्तरि वनच् प्र. उसं. (पा ३, २,७५)। '(इन्द्रभक्ताः) वग्वनान् (वचन-शूरान्) अराधसः (कर्महीनान् ⌊प्रतिपक्षिणः⌋) सु (सुखेन) वन्वन्ति (पराभवन्ति)' इति वा. (तु. व्यु. कृते PW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. <√वच्+√वन् 'संभजने' इतीव ?)।

[p]) नाप. (वचनकृत्-कर्मन्- =शब्द-)। मयदर्थे उः प्र. उसं. [पा ४,३, ८२ (तु. वग्नु–; वैतु. WAG ⌊१,५ b⌋ वनुप् प्र उसं. ⌊पाउ ४,११३⌋ इतीव ?)]।

[q]) विप. [वचनकृत्- (मधुलक्षणवत्- ⌊मधु- =सोम-, ऋचन्- =स्तोत्र-⌋)]। कर्तरि युप् प्र.।

—नेभिः ऋ १०, ११३, ९[a].

वचस्[b]– -चः ऋ १,२६,२?[c];[१०; ९१, १०; १०, १५०, २], ३०, ४;५४, ३;५७,४;७५,१;७८,५; ८३, ३; ८४, १९; ९३, २;९४, ८; १०१, १; ११४, ६; १४४, ७; १४५, २; २, ३१, ५?[c]; ३, १०, ५; ३३, ८; ४, ३३, ५; ५,१,१२;११, ५; २२,४; ३९, ५; ५४,१५; ६,४८,११?[c]; ७, ८, ६; ९६, १; १०१, ५; ८, ८, ११; १९, १२; २४-२५, २०; ३९, २?[c]; ४३, २७; ४६, १४; ६१, १; ९; ६६, ५; ७४, १; १०१, ५; ९, १०१, १३; १०३,१; १०, १७, १४[d]; ३७, ६;५०, ६; ६४,[(६,५०,१३) १०],९७,१४[e]; १०८,८;१२२, २; खि २, १३, १; ३, १०[१], २[१]; ५, १२, ३; मा ५, ८[१]; ६, ३७†; १२, ८८†[e]; १५, २५†; का ५,२,८[१]; ६, ८, ८†; १३, ६, १४†[e]; १६, ५, ६†; तै १, २, ११, २[१]; ३, २, ११, १†; †४, ०,६, ३[e]; ४, ४,२; मै १, २, ७, २, १३, ७[१]†; ३, १०, १†; †४, ११, ६; १२, १;१४, १८; काठ २,८[४];१४†; ७,१२; †१६, १३[e]; २१; २०, १५†; ३५, ४†[d]; क २,३[४]; २५,४†[e]; †कौ १, ८७;९८;१८३;२२४§; २४७; २५५; २६५; २९०; २९९[अ]§; ३५३§; ३७३; ३८०; ५५३; ५७३; २, ५८३; ७३६; ९१४; ९४९; ९६७; १०७३; †जै १, ९, ७; ११,२; १९, ९;२४, २§; २६, ५;२७-२८, ३; ३०, ८; ३१, ७[अ]§; ३७, २§; ३९,४; ११; ५६,९; ५८, ८; ३, १२,८;४७, ९; ४, १५,७; १७,८; २६, १; शौ १, २९,५‡[g]; ३, ८,२; २४, १†[d]; ४, ४, २‡[g]; ६, २, १; ४, १; ७, ११०,१[h]; १०,१,२८; १३, १, ४३; †२०, १५,४; २५,३; ४५, १; ६५, २; ११३, १; १२८, ३§; पै १, ११, ४[g]‡; १८, २; २, ३२,३; ४, २२,४; ५, २६, २; ३०, १†[d]; ३४,२; ८, १८, २; ९,२२, २; †१२, १, ८; ६, ५[e]; १३, १३, ७†; १६, ३७, ९; १७, ६, ४; १८, १९, ३; १९, २, १; ४; २६, १०[१]; ३७, १०; २०, १३, १†[d], ३३, ६; ५४, ८; –चसः ऋ १, १४७, २; २, ९, ४?[i]; १६,७; ३२, १, ४, ४, ११;५, ८; ५, १२, ४; ६,५१, ६; ७, ३७, ६; ८, ८६, १; मा १२' ४२; का १३, ३, १३; †तै १, २, १४, ५; ४,२, ३, ४; मै २, ७, १०; ३, २, २; ४,११,५†; †काठ ६, ११; १६, १०; १९, १२; †क २५, १; ३१, २; शौ ८, ७,७; १९; पै १६, १२,७; १३,८; –०चसः मा ३७, १८[२]; का ३७, ३, ५[२]; मै ४, ९, ६[j]; –चसा ऋ १, ७६, ४; २, १८, ३; ३२, ३; ३, १४, ६; ४, १, [१५(१६,५; १०, ४५, ११)]; ५,१४; २५,२; ५, २९,६; ६, ६२, ५; १०, १५१,१; खि ५, ११, ४[२]; मा ९, ५; १६, ४; १८, ३०; का १०, २,१; १७, १,४; २०, १, १; तै १, ७,७, १; ४,१,२,५‡[k]; ५,१, २; ५, १, ३,३†; मै १, ११,१; २,९, २; काठ ६, १०†; १३, १४; १६, २‡[k]; १७,११; १९,३‡[k]; ३४, ७¶; क २७, १; ३०, १‡[k]; शौ २, ३१, २;४; ४,७, ४; ५[l]; ५,८,४[m]; १३,३; २३, २; ६, ८५, २; १०८,५; ७, ७, २; २२, १[n]; ७८, ३; १९, २६, २; २०,१२७,१४[१]; पै २, १, ३; १५, २;४; ७, २, २;९; ८,१; ८, २,१,७,६; १४,२,६;

a) द्र. PW. GW. प्रमृ.; वैद्र. वै. सा. GRV. GG. स्तोत्रार्थे नाप. इति ?।

b) नाप. । कर्मणि असुन् प्र. (पाउ [४,१८९])।

c) पाठः ? वृषणा > नैप्र. °वृषा > (श्रेष इति कृत्वा शोध-प्रदर्शनपरता) यनि. इति मतं भवति, यदनु यनि. वा. शू१ इति द्र. (तु. स्क. वे. सा. GW. L [५६१] प्रमृ)।

d) पाभे. पृ ११०७ a द्र.।

e) = सपा. तैआ ३, ११, १,१ । मै २, ७,११ वाघम् इति कौसू ३३,८ श्रीरेम् इति च पाभे.।

f) सकृत् सपा. शौ ६, ४, १ सुदः इति पाभे.।

g) पाभे. पृ २३१४ c द्र.।

h) सपा. पै २०,७,४ सहः इति पाभे.।

i) शोधः पृ २४५१ f द्र.।

j) वृ° इति स्वरश्रेषः (तु. मा ३७, १८ तैआ ४, ७, ३ च)।

k) पाभे. पृ २४३६ j द्र.। l) पाभे. पृ १९५० d द्र.।

m) सपा. पै ७,१८,५ भोजसा इति पाभे.।

n) पाभे. पृ ८०२ f द्र.।

१९, ६, २; २०,१, ७; २७,७; –|चसो ऋ ७, १०४, १२; शौ ८,४,१२; पै १६,१०,२; –चसे ऋ ३,३३, ५; ६, ६२, ९?[a]; ९, ९०,६; मा ८,५[b]; का ८,२,१[b]; –|चांसि ऋ १, १४५, ३; ३, ३३,१०?[c]; ४, ३,१६;३८,१०; ६,३२,१; ५२,१४; ७, २३,१; ८,१०१,७; १०, ६५,१३; ६६, ११; ९५,१; १०८,६; तै १,५, ११,४; कौ १,३२२; ३३०; ३, ३,९; जै १,३३,१०;३४,८; २, २,४; शौ १९, ३२, ४§; २०, १२,१; पै १२,४,४§; –चोभिः ऋ १,३६,१; १८७, ११; ४,४, ११; १६, [(१, १५) ६]; ५, १२, ५; ४५, ४; ६,५,६; ३९, २; ४४, ८; ७, १०४, ८; १०, ६१, २६; ११४, ५; १२०, ५; तै १, २,१४,५†; ४, २, ५,४; मै ४, ११, ५†; काठ ६, ११†; ३५, १[d]; ३८, १३; ४०, ८†; क ४८, २[d]; कौ १, ५९†; जै १, ६, ५†; शौ ५, २, ५†; १३, १; ८, ४, ८†; १९, ३, ४[d]; †२०, ७७, ६; १०७, ८; पै ५, २७, ५; †६, १, ५; १६, ११; १६, ९,८†.

√वचस्य,वचस्यते ऋ १,५५, ४; ९,९९,६.

|वचस्या[e]– ·स्यया ऋ ४, ३६,६; १०,११३,८; –स्या[f] ऋ २,१०,६; ६,२१, १; ४९, ८[g]; मा ३४, ४२; का ३३, २,५; तै १, १, १४, २[g]; –स्याम् ऋ २, ३५,१; मै ४,१२,४; काठ १२, १५; पै २०,१९,१§.

वचस्यु– ·स्यवे ऋ १,५१, १३; १८२, ३; १०, ४०, १३[h]; –स्युभिः ऋ ५, १४,६; –स्युवम् ऋ २,१६,७.

वचस्य[i]– ·|स्यम्[h] शौ १४,२, ६; पै १८,७,६.

|वचो-युज्[j]– ·युजा ऋ १,७, २?[k];२०,२; ६, २०,९; ८,४५, ३९;९८,९; मै २, १३,६; काठ ३९, १२; कौ २,६२; १४७?[k]; ३,२,३?[k]; जै २,५,८?[k]; ३, ६, ८;१४,८?[k]; शौ २०, ३८,५?[k]; ४७,५[k];७०,८?[k];१००,३.

|वचो-विद्[l]– ·वित् ऋ ९,९१, ३; –विदः ऋ १,९१, ११; ९, ६४,२३; मै ४,१०,१; काठ २, १४; कौ २, ४२७; जै ३, ३३, २; –विदम् ऋ ८, १०१,१६.

वचस्[m]– ·सम् ऋ १,११२,२.

|वच्यमान,ना[n]– ·ना ऋ ३,३९,

[a]) वचसः (प१) इति शोधः। सस्थ. ?द्रोघाय> ॰घस्य इति, ?अस्य>अस्येव् इति च शोधौ द्र.। '(अयं जनः सत्यो देवभक्तो भवतीति वरुणः चिकेतत्। अथासौ वरुणः) दोषस्य वचसः आनवाय [॰वक्त्रे [दोषवाचे] अत एव) रक्षसे (हानिकर्त्रे) गम्भीराय (गुप्ताय [अपि सते]) हेतिम् 'अस्येत्' इति वा. (तु. पृ १५६ g, १६८० f; वैतु. वें ?, सा. PW. GW. प्रमृ. आनवाय इति विप. कृत्वा वचसे [च१] इति भाप. इति, स्क. विप. इति)। इह (√अर्ण् 'शब्दे' > भावे) ॰अर्ण– (वर्ण–) > तदर्थे ॰अर्ण-व– (वक्तृ–) > यनि. इत्यपि विशेषः द्र.।

[b]) सपा. ते ३,२,८,४ आपश्री १३, १०, १० वचुषे इति पाभे.।

[c]) वचांसि (नि आ॰) इति शोधः। ॰मि, ॰आ-पयाय > (॰रि आ॰>) ॰प्या॰, पयाय> मि, प॰ इत्यभिसंधिः। 'हे कारो, ते वचांसि आ-वृणवाम, (त्वम्) दूराद् 'आ-नयाय' इति वा. इति कृत्वा पृ ९८१ आ॰॰ पयाय इति निर्देशो तत्रत्ये टि. च यथापेक्षं शोधः द्र.।

[d]) सपा. आपश्री १४,१७,१ नमोभिः इति पाभे.।

[e]) भाप. (स्तुति-)। [f]) =॰स्यया।

[g]) वैतु. सा. भा. वचस्–> तृ१ याजादेश इति ?।

[h]) सपा. ॰स्यवे (आपमं १,६,१२ च) <> ॰स्यम् इति पाभे.। [i]) विप. (रयि-)। तस्मैहितीयः यत् प्र.।

[j]) विप. (वचनमात्रेण युज्यमान- [हरि- =इन्द्राऽश्व-])। उस. उप. कर्मकर्तरि क्विप् प्र.।

[k]) ॰जोः (प२) इति शोधः (तु. स्क. सा.; वैतु. GW. Auf [KZ ३८, ४९९], GRV. प्रमृ. तृ१ [=तथा सता रथेन] इति)। एतदनु पृ ५९५ b निर्देशो नेष्टः। सप्र. ऋ ८,३३,४ युयो =युयो च इति द्वे पदे (वैतु. पपा. प्रमृ. युयः इति [तु. पृ २६३०] ?)।

[l]) विप.। उस. उप. <√विद् 'ज्ञाने'।

[m]) विप. (तुमुलशब्द- [स्य॰ =॰स्तोत्र-])। 'शुभ्राः (सुपाटिनः) अगाधतः (विरामरहिताः [मन्त्राः]) दानाय (आनन्दाभाय) न (॰अधुना) युवोः मन्त्रे (॰युवां अभिसर्तु) वचसं रथम् आतस्थुः ॰(॰आवर्तिषत)' इति वा.। कर्तरि असुन् प्र. उसं. (पाउ ३, ११७ [वैतु. स्क. वें. वृषभम्– इति, सा. PW. प्रमृ. <वृषभम्– इति च ?])।

[n]) विप. (कारु-, नदि- प्रमृ.)। कर्मणि शानजन्तम् (तु. GW.; वैतु. वें. सा. पा. परिभाषणे इत्यादि)।

१; –नाः ऋ ३, ६, १; १०, ४७, ७; मै ४, १४, ३; ८.

१वाकु[a]– -|कम् ऋ १,१६४,२४[२]; शौ ९,१५,२[२]; पै १६,६८, २[२]; –कस्य ऋ ८,६३,४; –|केन ऋ १,१६४,२४; शौ ९,१५, २; पै १६, ६८, २; –कैः शौ १९, ३,४[b].

?वाक्षसद्[c]– -सन् तै ३,२,१०,१.

वाच्[d]– वाक् ऋ १, १६४, ४५[e]; १६७, ३; १७३, ३; ८, १००, १०; ११; ९, ९७, २२; १०, ११४-११५, ८; १८९, ३; खि २,१२, १; ४, ८, ५; मा ३, ८†; ५, ३३; ६, १५; ८,३७; ९, २९‡[f]; १३,५८; १४, १९; १८, २; २९; २०,६; २२, ३३; ३६,१; ३९,५; का ३, १, ८†; ६,३,४; ८,११,२; १०,५,६‡[f]; १४,७,९; १५,५,४; १९,२, २; ९,३; २१,७,५;२४,२०,१;३६, १,१;३९,३,१; तै १,३,९,१;५, २,२¶; ३,१†,६,२,२;१०,६[२]; ७,९,२,१०,२‡[f]; ¶२,१,२,६; १०,२;३,९,१,५; ३,११,१; ४, ६,२[१]; ५,११,४[१]; ३,१, १०,२; २,५,१[१]; ¶४,३,२,४; ४,३,२, ३;७,१;७,१,२;१०,२; ¶५,१, ३,५;९,१[२];३,२,३;३,५[२];५,९, २$;३;६,१,४$; ८,५; ¶६,१, २, २; ५; ४, १[२]; ७, २[२]; ४; ८;८,१[२];३,१, ६; ९, १$; ४, २, ५; ३, २; ७, १; ३[२]; ९, ४; ११, २[२];३;६,११,६[२]; ¶७, १,१,१; ६,४; २,७-८, ४[२]; ३, ३,१;२[२];४,४,२;५,३[२]; ५,१,३; ९,२;३;२५,२[२]; ¶मै १,३,५$; ४,१३;१४;६,१†;४;८,१[२]; ४; ९,१$;२$;५;१०,५[२];९[२];११, ३$;४‡[f]; ५[४]; ६[२]; ८;९; २,१, ७[२];८;२,४;३,५;७;९[२];४,१;३; ४,५,२[२];४;९; ७,१९$;८,३$; ११,२$;१३,१५$;३,१,८;९[२]; २,८[२];९; १०; ३,८[२], ६,४;५[२]; ८[८]; ७,१[२]; ३[२]; ४;५[२]; ६[७]; ९, ५[२];१०,६[२];७;११,८$;४,१,६; २,३[२];६;३,१[२]; ९;१०;४,७; ८; ९[२]; १०;५,२[२]; ३,८[१];९;६,४[१], ७, ५[१]; ८;८,८[२]; $९,१; १९; ¶काठ ४, १४$; ६,१[२]; ८[१?ह]; ७,१२†;८,४[४]; ९,८$; १०$; ११;१३; १०,१[१]; ११,८; १२, ५[१]; १०[१]; १२;१३[१];१३,१;४[१]; ६[१];१२[४];१४,१$; २‡[f]; ५[१];६; ७[१];८;९[१]; १६,१९$; १७,३$; १८, ७$; १२$; १९, ३[१]; १०[३]; २०, ८; ९; ११; १३; २१, ३; ८[२]; २२, ८; २३, २; ४[४];५;८; ९[२]; २४,१[२]; ३[७]; ४; २५,७; ८; २७, १;३[४]; ५; ९; २८,३; २९,१[२]; ९[२]; १०; ३०, १; ३; ३१, ४; १५[२]; $; ३२, १; ३४, १; ५[५]; १२; १६; ३५, ३$; ११$; २०[२]; ३६, ३[२];३७, २; १५$; १७; $३८, ४;१३; ३९, ४$; ¶क ३,१२[२]; ४, ७; ६, ४†; ९[४]; ८, ११$; २५, ९$; २६, २$; २८, ७$; २९,२$; ३०,१[२];८[१]; ३१,१०; ११;१३;१८; ३५,२;८;३६,१[४]; २; ३७,२[२];४[७];५;३९,५; ४०, १;४२,१;३[४];५;४४,३;४५,२[१]; ४६, ३,४;६; ४७,४; ४८,४$; ११$;१८[२]; †कौ १, ५३७; २, ७२८; ३,५,६; †जै १,५५, ५; २,६,५;३,५९,२०; शौ २,१२, ८; ३, १३,६[h]; ५, १८, ८; ६, ३१,३†; ८,८, २२; ९,१, १०; २०;१५,२४; २७†[e]; ११,१०, ४;२६;१२,६,१;१६,२,१;६,५; १९,९,३; ६०,१; २०,४८, ६†; पै २,८०,५; ८३,३; ४,२०, २; ५,५,७; १५,८; ९,१८,३; १३, ५,२३; १६, ३१, २; ३२, १०

a) नाप. (वचन- [मन्त्र- प्रमृ.])। २वाकु– वाका– इति न सद्. । b) पाभे. पृ १७८५ f, २७०० g द्र.। c) नाप. (मह-)। टप. टप. कर्तरि कृत्. । = °वाह्-व(<ग)द्- > °वाक्षद्- इति सोधः (वैशु. पत्ना. प्रमृ. वाक्ष-सद्- इति, मा. सा. पृ. < वाघ्- + √सि 'निपाते' इति ?)।

d) बस. । नाप. (शब्दार्थ-, वागिन्द्रिय-, स्तुति- प्रमृ.)। वर्ष्(वर्णन वा शिव् (पावा ३,२,१७८)।

e) [illegible] चत्वारि पदानि परिमिता (°प्रतिमिता भवन्ति) इति वा. (द्र. GW. प्रमृ.) । तस्या वाग्मनः प्रतिभक्तस्य सतः चत्वारि पदानि (खण्डानि) जायन्ते । संपूर्णावयवा सती सा तानि चत्वार्येव पदानि प्रतिमिमीते (तत्-प्रतिमानवती भवति) । तेषां मध्यतस्त्रीणि पदानि निगूढानि सन्ति नेङ्गयन्ति (नात्मानं दर्शयन्ति) । तुरीयं पदमेव मनुष्याणां प्रत्यक्षं सत् तदीयं व्यवहारमनुप्रविशति (वैशु. वें. सा. =वाचः इति, नागेशः [परपशाह्निके] वाक्-परिमिता इति समस्तं पदमिति?)। f) पाभे. पृ २१७५ q द्र.। g) याव इति पाठः? यनि. सोधः (ब्रा. क ४, ७; तत्संस्कर्तुः टि. च)। h) यथा. पै ३,४,६ ? यानी इति पाभे.।

८५,४; ८७, ६; १४१, १; १८,
१४, १[a]; १९, २५, १०; २९,
९; ४५,१३†; ०वाक् का ८,६,
३[b]; ०वाक् तै ३, १, १०, १;
वाचः ऋ १, ७९, १०; ११०,
२; ५, ७६, १; ७, १०१,
[(३३,७) १]; ९,३३, [४; ५०,
२]; ६२, २६; ८५, ७; ९७,
३४; १०, ९१, १२; मा २३,
३५; का २५, ७, ३; तै ५, २,
११, १; ७, ५, ९, ३¶; मै १,
२, ३[२]; ३, ६, १०; १२, २१;
४, ७, ५¶; काठ ३५, १५[c];
५०, ५; †कौ १, ४७१; ५२५;
२, १२६; २०९; २१९; ५५६;
११०२; †जै १, ४९, ५; ५४,
३; ३. १३, २; १९, ४; २०,१;
४४, २; शौ ७, ४४, १; १०,
८, ३३; वाचः ऋ १, ११३,
१७; १४३,१; १६४, ३४;३५;
३७; ४५; २, २१, ६; ८, ५९,
६; ९, ७, ३; २६,४; ६२,२५;
६७, १३; ८६, १२; ९६, ७;
१०१,५; १०६, १०; १०,५३,
४; ७१,१;३; ८१,७; ८७,१३;
१३७, ७; खि १, ६, ६; २,६,
१०; मा १, १५; ७, १; ८,
४५†; ९, १; ३०; १०,६;११,
७;६६;१५,५१;१७,२३†; १८,
३७; २०,३४; †२३,६१; ६२;
२४,३४;३०, १;३९,४; का १,
५,३;७,१,१; ८,१९,१†; १०,
१,१;५,८;११, ४, २; १२. १,
७; ७, १; १६, ६, ३; १८,२,
७†;२०, १,७;२२,३,३; †२५,
१०,९; १०; २६, ७, ४; ३४,
१, १; ३९, २, २; तै १,१,५,
२; २, ४, १[d]; ४, २, १;५,२,
२¶; ७,७, १; १०,३; ८,१०,
१¶; १२, १; ¶२, १,२,६;७;
२, ९, ५[२]; ५, ७,१; §६,८,१;
२; ३, १, ३, ३¶; १०, १[३e];
¶४,३, ४; ८, ५[२]; ४, १, १,
३; ९, १; ६,२, ५†; ७,१३,३;
५, १, ९, १¶; ६,१, २, ७¶;
४, ३, १¶; ५, ३; ¶७,१,१,
१; १०, २; ३[२]; ४, ४,२; १८,
२[४]†; मै १, १, ६; २, १; ३,
१[१०]; ४; ४, १०; ९,१[६]; ४[३]¶;
५¶;११,१; २, २, ५[३]¶; ¶५,
२; ९; ६, ६; ८; ७, ७; १०,
२†; १२, ४; ३, १, ९¶; ४,
७¶;६,३[२];१०,३¶; १४, १६;
४,१,६[२];¶;¶५,२[२];३; ५;८;६,
४¶; ९, २; १०, ५†; १२,१;
काठ ४, १; ९, ८[४]; १६[२]¶;
१८, २†; ¶२३, ३; ४; २४,
४¶; †कौ १,५७२; २, १२५;
२२३; २९०; २९५; ३८३;
४८०;६३५‡; †जै १.५८, ७;
३, १३, १; २०, ७; २४, ६;
११; ३१, ३; ३६, ५; शौ १,
१, १; ३; ४[२]; ४, १३, ७†;
७, १,१; ८,३,१२†; †९, १५,
१३; १४; १५; २७; १०,
५, ४८; १२, १, १६; ३, ५;
१६, ६, ६[२]; १७, १, २९; १९,
४०,१; २०, १३७, ५†; वाचः
काठ १, ५; ६,७[४]¶; ८, ४[५]¶;
९, ११¶; १३¶; १०, ११¶;
१३, १[२]¶;१४; १५, ५;६;११;
१६, ७; १८, १८; ¶१९, ३;
१०; २१, १३†; २२, ८¶;
२३,५¶;२७,१[५];¶[२]; ३¶;२९,
१¶;३०,५†;३१,४[२];¶;३२,७;
३४, ५¶; १९; ३९, ८; ४४,
७[२]†; क १, ५;३,१;४,६¶;६,
९[४]¶; ८, ११[४]; २८, २†; २९,
६; ¶३०, १; ८; ¶३५, २;९;
३६, १¶; ३७, ५¶; ¶४२,
१[५],३; ४५, २¶; ४७, ४[२];¶;
४८, १; पै १, ६, १; ३; ४[२];
५, १८, ८†; १०, ४, ५; १३,
३, ८; १६, ७, २†; †६९, ३;
४; ६; १७, २, ७;३६,५; १८,
३२, १२; १९, १४, ८; २६,
३; २८, ११; ३१, १६‡[f];३३,
१२‡[g]; ३८, ६; ३९, १; २०,
१,१;४;२१,२; ०वाचः ऋ १०,
१६६, ३; काठ ९,८[२]; शौ १३,
१,१७-१९; ०वाचः मै ४, १२,
१; शौ१,१,२; काठ ९,९; क ८,
११[२]; १२; पै १, ६, २; १८,
१६,७-९; वाचम् ऋ १,४०,६;
५३, १; ९२, ९; ११२, २४;
१२९,१; १३०, [६ (५,२,११;
२९, १५)]; ९; १६४, १०;
१६८, ८; २, ४२, १; ३,८,५;
३४,२; ४, २१,५; ३३,१;५७,
५; ५, ३६, ४;४३, ११; ५४,
१; ६३, ६; ६, २१, ११; ४७,
३; ६७, [१०; ७, ७२, ४]; ७,

a) सपा. शौ १४, २, ७१ ऋक् इति पाभे. ।
b) पाभे. पृ १८९४ *f* द. ।
c) सपा. तै ७,३,१४,१ प्रमृ. वाचम् इति पाभे. ।
d) पाभे. पृ १४५७ *m* द. ।
e) =सपा. शांश्रा १०,६ जैमि १,८२ शाश्रौ ६,९,१७ प्रमृ. । गोश्रा २, २,१७ आश्रौ ३,१,१४ प्रमृ. वाचे इति पाभे. । f) सपा. ऋ १०,९४,५ रेतः इति पाभे. ।
g) पाठः? । सपा. शौ ६,११३,२ पाप्मन् इति पाभे. ।

२२, ३; ३४, ९; १०३, १; ४; ५; ६; ८; ८, ५, ३; ७६, १२; ९६, १२; १००, ११; १०१, १६; ९, १२, [६ (३५, ४)]; ३०, [१; ६४, २५,]; ६४, ९; २६; ६८, ८; ७२, १; ७३, ३[a]; ७; ७८, [१; ८६, ३३; १०६, १२]; ८४, ४; ९५, २; ५; ९७, १३; ३२; ३६; १०७, २१; ११३, ६; १०, १८, १४; ३४, ५; ४२, १; ६६, १४; ७१, २; ४; ५; ९; ९४, १; ५; १४; ९८, २; ३; ७; ११४, ९; १३०, ४; १७७, २; १८७, १; शि १, ८, २; ३, १५, १![b]; ५, ६, ७; ७, ४, १७; ९, ३; मा २, १८[c]; ५, २२; ६, १४; ३१; ९, ११^{१}; २७‡[d]; ११, ७; १३, ५८; १४, १७; २१, ५०; ५८; २६, ७; ३०, १[e]; ३४, २९†; ३६, १; ३७, १६[f]; का २, ४, ६[c]; ५, ६, १; ६, ३, ३; ८, २; १०, ३, २^{१}; ४[g]; ५, ७‡[d]; १२, १, ७; १४, ७, १०; १५, ५, १; २३, ६, ३; ११; २८, १, २; ३३, १, २३†; ३४, १, १; ३६, १, १; ३७, ३, ३^{१}; तै १, १, १०, १; ११, ३[c]; ३, २, २; ५, २, २¶; ¶६, ८, १; ४; १०, ६; ७, ७-८, १; १०, २‡[d]; ११, १; ८, १४, १; २२, २†, ¶२, १, २, ६; ७^{२}; २, ४, ३^{१}; ९, २; ५; ७; ३, ११, २; ४, ६, २; ६, १, २; ८, १; ३, १, ६, २; ८, -१; १०, ३¶; २, १०, २; ३, २, २; ४, २, १; ३, ४^{२}¶; ९, १¶; ४, १, १, ३; ३, २, ३; ६, २; ४, १२, ४; ७, १५, ४; ५[h]; ¶५, २, १, ७; १०, ४; ३, ५, ३; ६, ८, ५; ¶६, १, ४, १; २; ३^{२}; ४^{२}; ६, ५; ७; ७, ३; ८; ३, १, ६; ४, ३, २; ७, १; ३; ९, ५; §११, ३; ¶७, ३, ३, २; १४, १S[i]; ४, ४, २; ५, ३^{२}; ५, ५, १; ९, ३; मै १, १, ११; १३[c]; २, १०; १६; ३, २, ९; ४, १०^{२}; ¶; -६, ४¶; ¶८, ४^{२}, ९; ९, ३¶; ¶१०, ५; ९; ११, १; ३^{२}; ४‡[d]; ५¶; ७; १०; ¶२, १, ७^{२}; ५, २^{२}; ४^{२}; ७, १३‡[j]; १९S; ८, २S, ¶३, १, ९^{२}; २, ८; १०^{२}; ६, ५; ६; ८^{५}; ९^{२}; १०; ७, १^{२}; ३^{२}; ४; ५, ७; ८, २^{२}; ४; ८; १०, १S; ७; ११, ५^{२}S; १६, ४S; ५^{२}S[h]; ¶४, १, ३; ६; २, ३; ६; ५, २; ३; ८^{२}; ६, ४^{५}; ७, ८; ८, ७^{२}S; S९, २; ३[k]; १०, १†; १२, ४†; १३, १†; १४, १२†; काठ २, ११; ३, ६; १०; ४, ४; १६†; ५, १; ६, ७¶; १०, १^{२}¶; १२, १३¶; १५†; ¶१३, १; ६^{४}; ११S; १२^{२}; S; १४S; १४, १^{२}; २‡[d]; ४; ७¶; ९¶; १५, ६; ११; १६, १९; १७, ३; ¶१९, ३; १०; ¶२०, ९^{२}; १३; २१, २¶; २२, १४; १५^{२}[h]; ¶२३, ४; ५; ८; ९; २४, १^{२}¶; २५, ९^{२}; ¶२७, ३^{२}; ९^{४}; ¶२९, ९^{२}; १०; ३१, ४¶; ३२, १; ४; ७^{२}¶; ३४, १०¶, ३५, १४; २०¶; ३६, ३¶; ३७, १¶; ४¶; ९^{२}; १५; १६¶; ३९, ८; ४०, ९; ४३, ४[l]; क १, १०[l]; २, ५; १३; १७; ३, ३; ४, ६¶; २५, ९; २६, २; २९, २; ¶३०, १; ८; ¶३१, ११^{२}; १७; ¶३६, १; २; ३७, २^{२}¶; ४०, २^{२}; ४२, ३^{२}¶; ४६, ३¶; ४७, ४¶; ४८, १३; १८¶; †कौ १, ५१७; २, १५६; २११; २७९; २९२; ३१०; ३४०; ४२९; ५५१; ११७८; ११७९; †जै १, ५३, ७; ३, १, १S; १५, ४; १९, ६; २३, १०; २४, ८; २५, ६; २८, १२; ३२, १; ३३, ४; ४३, ७; शौ २, १, ४?[m]; ३, २०, १०; ३०, २; ३; ४, ६, २; १५, १३†; ५, १, २; ७, ४; ६; १०, ८; २०, १; ४-६; ८; ११; ६, ३४, १†; ४९, ३†; ६१, २; ६९, २; ११८, ३; ८, ९, ३; ९, १, १९; २, ५; १४, १०†; १०, २, ७; ११, १, २‡[n]; ७, २४; १२, ३, १५; १४, १, ३१; १६, २, २; १९, ४, ४, २०, ११, २†; २१, १†:

a) =सपा. वा १२, ३२ । तैआ १. ११, १ प्राजम् इति पामे. । b) प्राणम् इति स्वरः? यनि. शोधः । c) पामे. पृ १५४५ b द्र. । d) =सपा. माश ५,२,२,९ । ऋ १०,१४१,५ शौ ३,२०,७ प्राजम् इति पामे. । e) सपा. मा ९,२१ प्राजम् इति पामे. । f) =स्पा. मान १४,१,४,८ तैआ ४,७,३; ५,६,७ । मै ४,९,६ प्राजम् इति पामे. । g) स्पा. मा ९,११ प्राजम् इति पामे. । h) सपा. शौ ४,२७,१ प्राजम् इति पामे. । i) पामे. पृ२७२३ c द्र. । j) पामे. पृ२७२० e द्र. । k) सपा. मा ३७,१२ का ३७,२,२ ओजः इति, तैआ ४,५,४ महः इति च पामे. । l) सपा. काठ १,१० आयुः इति पामे. । m) प्राप्यम् (प्र१) इति शोधः । प्राच्- > स्वार्थे प्राप्य- इति (तु. ?वाचनि वाचरि इत्यत्र टि.)। n) सपा. ऋ ३,२९,९ प्राजम् इति पामे. ।

४२,१†; ४९,१[a]; २[b];३[b]; ८९,
१†; ११७,३†; १२७,६; पै १,
५१,३; २,६,४; ६८,६; ३,३४,
११; ४,१,२; ५,७, १२†; ८,१;
१९,२;३;३२,६; ६,२,२; ७,९,
८;१३,३; ९,१०,४; २४,१; ३;
५;६;११; १०,६,४;११,८;१२,
३,१६; १५,१,१०; १६,१८,३;
२३,९;५९,८; ६१,९; १०;६६,
१०†;७६,४;८९,२‡[c];१५५,५;
१७,३७,५;१८,३,१०;१९,१०,
१२; १३; १४,९; २४,९; २५,
११‡[d]; १६†;३२,१४;४५,१†;
१४[a];१५[b]; २०, ८,५;५१,१०;
वाचम्ऽवाचम् ऋ १, १८२, ४;
वाचा ऋ १,१२०,५; ८,९,१६;
२३,७;७५,६; १०,१२,२; २३,
५;४२,१;७६,६;७७,१; ८७,४;
९५,२; ११४, ७; खि ३, १५,
३[e]; ४,११, १०; ५,६, ७[f]; मा
३, ४७; ७,२५; १०,२०; १९,
१२;२०,८०;२१,२७; ५८; का
३,५, ४; ७, १०, ३; ११,९,
१; २१, २,१; २२, ८,१; २३,
४, ९; ६, ११; तै १, ६,२,३;
१०, ६; ८, ३,१; ¶२, २, ९,
१; २;७; ५,११, ५[२]; ६, ११,
२†; ¶५,१,३,३; ५;¶६,१,१,
९;२,२; ५; ६,७;७,२; ४[२]; ८[२];
४,२,५; ५,३; ९,४; ¶७, २,७,
३-५; ३, १,३; १४, १§; ४, ५,
३; ¶मै १, ४, १०; १३; ५,
४§; ८, ५[२]; १०, २§; ११,
४§; ५[२]; ८; ९[२]; २, १, ७[२];
३,५; ९;४,१; ५,२[२]; ४;९;७,
१६§; ३, १,८; ९; ४, ३;६,४;
८[२];७,५[२]; १०,६; §११,२; ५;
४, ३,९;४,९[२]; १०[२]; ५, ३;८;
११,६†; १४,१७§; ¶काठ ६,
५[४];७; ७, १०[२]; १७†; ८, ४;
९, ४§; १०, १[२]; १२, १०;
१३, १[२]; ६[२]; १४, २§; ५[२];
८[२]; §; ९[२]; १९, ३; २१, ३;
२३, २[२]; ४; ५; ९[२]; २४, १;
३[२];२९,६;३०,३[२]; §३१,१४;
१५; ३२,१;७; ३४,७[२]; १२[२];
३५, १५; ३९, ३§;४०, ९§;
४३, ४§; ¶क ४,४[४];६; ५-६,
९; ८,७; ३०,१; ३१,१८;३५,
८;३६, १;२;६[२]; ३७, २; ४[२];
४५, ७; ४६, ६[२]; ४८, १८;
शौ १, १८, ३; ३४, ३;२,३१,
३; ३५, ५; ५,७,५;३०, २;३;
४; ९; ६, ८५,२;९६,३;१२१,
२; ७, ७३, १; ८, १,३;३,६†;
९, ३,२; १०, ७,३९; १३, १,
१३; १६, ६,५; १८, १,३०†;
१९, ५८, ५; †२०, ७३, ६;
८९, १; १४२, १; पै १, ७६,
३; २, १५, ३; ८१, १; ३,२८,
२; ४, १६,६; २२, ३;६,६,१;
११, १२; ७, ९, १०; ९, १०,
२; १३, २-४; ९; १९,७; १०,
११, ४; १६, १, ३; ६, ५†;
३९, २; ५१, २; ७०, ८; १७,
२८, ५[२]; १८, १६, ३; १९,६,
२; १२, ६;२१,७; २७,१;३९,
२; वाचाम् तै १, ८, १०, २[g];
७, ५, ९, ३¶; मै २, ६, ६[g];
काठ ४, १४?[h]; १५, ५[g]; पै
१५, ८, ८; वाचि ऋ १०, ७१,
२; ६; ११०, ११; मा ८, ५४;
२९, ३६†; का ९, ७, १; ३१,
४, १२†; तै १,१, १३, ३; ४,
४४, ३; २, ६, ९, २¶; ¶६,
४, ९, ५; ११, २; ¶ मै २,३,
७; ४, ४,७-९; १३, ५†; काठ
१, १२; ३, १; ४, १२; ¶१२,
५; १०; १२; १४, ९¶; १६,
२०†; ¶३४, १; ७; १२[२];१४;
क १,१२; २,८; ३,१०; शौ ५,
१२, ११†; पै १६, ७२, ८;
१४७, २; २०, ३४, ७; वाचे
मा ७,२७; ९, ३९[g]; २२,२३;
२४, ५; २९; ३१; ३९, ३;
का ९, १,१; ११, ३, १[g]; २४,
९, १; २६, १,९; ६, ४; ७,१;
३९, २, १; तै ३, २, ३, १;५,
५,५,४¶; १२-१३, १; मै १,
९, ५¶; ३, ६, ३¶; १२, ९;
१३, ६; १४, ८; १२; ४, ८,७;
९, २; ३; काठ ९, १३¶; २६,
१२; ३४, १¶; ४७, २; ३;
वाचौ ऋ २, ४३, १; काठ
१४, ५¶.

१वाक्-पति[i]— -तये मै १, ११,
३; काठ १४, १.

२वाक्-प्रति[j]— -तिः मा ४, ४;
का ४, २, २; तै १, २, १, २;
६, १, १, ९¶; काठ २, १;
१८, १२; २३, १; क १, १३;
२९, १; ३५, ७.

---

a) RW. वाचः इति।
b) RW. वाचा इति।
c) पाभे. पृ२७२४ *n* द्र.।
d) सपा. ऋ १०,१६६,४ व्रतम् इति पाभे.।
e) वाचा इति स्वरः? यनि. शोधः।
f) सपा. शांश्रौ ७, १०,१५ वाचाम् इति पाभे.।
g) पाभे. पृ२२९३ *d* द्र.।
h) वाचामिन्द्र° इति पाठः? वाचा मे(मा-इ)न्द्र° इति शोधः (तु सपा. तै १,६,२,३ काठ ३१,१५)।
i) नाप.। पस.।
j) नाप.। उस.।

वाक्पत्य[a]- -त्यम् काठ ३७, २[1]¶.
वाक्-पवित्र[b]- -त्रः तै ६, ४, ५, ३¶.
वाक्-पा- -पाः तै ३, २, १०, २; मै १,३, ९; -पाभ्याम् तै ३,२,१०,१.
वाक्-पूत- -तः मै ४,५, ५[2]¶.
वाग्-दा- -दाः काठ ३९,९.
वाग्-देवता- > °व (त्य >) त्या- -त्या काठ ३४, १¶.
?वाग्भारस्य[c] पै १९, २१,५.
वाग्-विन्[d]- -वी शौ ५, २०, ११; पै ९, २४, ११.
वाग्-वीर्य[b]- -र्यः तै ६,३, १, ५¶.
¶ वाङ्-म (त >) ती- -तीः काठ २०, ९; क ३१,११.
?वाचमिन्वरय[e] मै १,४,८¶.
†वाचम्-ईङ्खय[f]- -यः ऋ ९, १०१,६; कौ २, २२४; जै ३, २०, ८; शौ २०, १३७, ६; -यम् ऋ ९, ३५,५.
वाचस्-पति- काठपुष्पि २७.
†वाचा-स्तेन[g]- -नम् ऋ १०, ८७,१५; शौ ८,३,१४; पै १६, ७, ४.
वाच्य[h]- -च्यः[i] मा १३, ५८; का १४, ७, ९; मै २, ७, १९; काठ १६, १९; क २५,९.
वाच्यायन- -नः[i] तै ४,३, २,३.
विवक्षत्- -क्षतः मा २३, २३;२५; का २५, ६, ३; ५.
विवक्षु- -क्षवः शौ २,३०,३[j].
१वचन- √वच् द्र.
२°वचन[k]- -नस्य ऋ ६, ४९, १२.
वच(न >)ना[l]- > वचना-वत्[m]- -वन्तः ऋ ९, ६८, १; कौ १, ५६३; जै १, ५७, ८.
वचस्-, √वचस्य, वचस्य- प्रमृ. √वच् द्र.
वच्यन्ताम्[n] ऋ ३,६,२.
वज्र[o]- -०ज्र ऋ १०, ८३, १;८४, ६; शौ †४, ३१, ६; ३२,१; ६, १३४,३; पै ४, १२, ६?†; ३२, १; ५, ३३, ६; -ज्रः ऋ १, ५१, ७; ५२, १०; ५७,२;८०, ३;१२; १००,१३; २, ११,१०; १६, ६; ३, ३०,६; ६,४१, २; ४७, २८[p]; ८, १२, ७; ७०,२; ९३, ९; ९६, ३; १००, ९; ९, ४७, ३; ७२,७; ७७,१; १११, ३; १०, २७, २१; ४४,२; ९६, ३; ४; १४४, २; मा ९, ५;१०, २१;२८; २९,५४†[p]; का १०, २,१; ११, ७,१;८, ५; ¶तै १,

[a]) भावे यक् प्र.। [b]) विप.। बस.।
[c]) वाक्-पादन्य-सन्यस्य [बस.>कस.] रुद्रस्य मनसः (जित्->) जिता (जयेन)। ···भाग्नु(√विद् [लाभे]>) विदेमहि इति मन्त्र-शोधः।
[d]) नाप. (वाग्मिन्-)। विनिः प्र. उसं. (पा ५,२,१२१)।
[e]) वाचम्, इन्, नु, अस्य इति शोधः द्र. (तु. [अंशतः] संस्कर्तुः टि., तुपा. काठ ३२,४ वाचमस्य इति पाभे.)।
[f]) विप. (सोम-)। उस. द्वि. अलुक्। पाप्र. मुमागमः। उप. खश् प्र.।
[g]) विप.। बस. पूप. तृ. अलुक्।
[h]) नाप. (हेमन्त-)। प्राग्दीव्यतीयेऽर्थे ण्यः प्र. (पावा ४,१,८५;१५१ [वैतु. PW. MW. विप. इति])।
[i]) नाप. वाच्यः (माश ८,१,२,८ च) <> वाच्यायनः इति पाभे.।
[j]) पाभे. पृ २६२४ a द्र.।
[k]) नाप. (°चन्द्र-)। (√वर्च् [दीप्तौ]>) °वर्चन्-> इति.। 'स (इन्द्रः) शुष्णस्य (नाम असुरस्य) शिरः (न. [इ१ (अन्धर्वेव)] निमृर्दिष्ट (गच्छद्, शृङ्गानि [समारोहयति]) न (यथा) नाकं (रात्री) स्तृभिः (नक्षत्रैः [सहितस्य]) वचनस्य [विपः (दीप्तिम् [आत्मन्यावेशयति])]' इति श्लिष्टोपमा द्र. (वैतु. सा. प्रमृ. यनि. = १वचन- इति च विपः इति विप्- > प१ वा द्वि३ वेति?)।
[l]) भाप. (°दीप्ति-)। < °वच(न्यु >)न्या-।
[m]) विप. (दीप्र- [सोम-])।
[n]) (√वच् [√वञ्च्] 'दीप्तौ' >) °वच्य- (दीप्तिमत्-) > तत्करोत्यर्थे √वच्य > लोटि प्रपु ३ यनि. (वैतु. वें. सा. घा. स्तुतौ वृत्तिरिति, PW. GW. प्रमृ. गतौ इति च?)। 'ते (अग्नेः) वह्नयः (प्रज्वालाः) महिना (महसा, दीप्त्या) दिवः (दिवं) चित् (अपि) पृथिव्याः (°पृथिवीम् [अपि]) वच्यन्ताम् (दीप्तिमत्यौ कुर्वन्तु)' इति वा.।
[o]) नाप. (इन्द्रायुध-, मुद्गर- प्रमृ.)। व्यु.?। < √वज् (अर्थः?) इति पाउ २, २८ प्रमृ., WAG ([१, १३७ b] (= √भङ्, भञ्ज् 'भञ्जने, भेदने' इति मतम्), < √वृज् इति या [३, ११] प्रमृ.। इन्द्रायुध-पर्याये √वृध् [°छेदने] > °वृध- > वैप्र. यनि. इत्यपि मतं भवति।
[p]) पाभे. पृ ८७१ e द्र.।

६, ७, ४; ७,७, १S; S८,१२, ३; १५, १; १६,२; २,१,३,५; ५, ७;७, ७; ८,२;२,८, ५[२];६[२]; ४, १२, २; ६, २, ४[२]; ५; ३, २, ९,२; ४, ६,६, ६†[a]; ५,२, ६, २; ७, ४[२]; १०, १; ३, ५, २[२]; ४, ९, ३; ११, २; ५, ७, १; ७, ३, १S; ६, १, १, ६; ३, ५; २, १०, १; ६; ३,३,२; ६; ७, ५[२]; ९, १; ६, ४, ६; ११, ३[२]; ४[२]; ७, ३, ६, २; ४, ७, १; ¶मै १, ८,२; २,१,९[२]; ४, ३; ५, ११[२]; S६, ९; ११[२]; १२; १३,६†; ३,१,९;२,१०[४]; ४, ८[२]; ६, २; ७;९,२;३[२]; ४[२]; ६[२]; १०, १; १६, ३†[a]; ४, १, १; ४;१०; २,९; ४,१[२];३[२];S; ५[२]S; ६[२]; S; ५,४;६, ८[२]; ७, ६[६]; ९[२]; ¶काठ ६, २; १०,९; १०[२]; १३, ३; S१५, ७; ८[२]; १९, ६; २०, ४[२]; ५[२]; २१,२[२]; १२; २३,४[२]; २४, ४; २५,४; ५; १०; २६, ३[२]; ४; ५[२];७;८; २९, ८[५]; ३०,१; ३१,३;५;८[२]; ३७, १२; १७[२]; ३९, १२†; ४६, १†[a]; ¶क ४, १; ३०,४; ३१, ६[२]; ७[२]; १७[२]; ३६, १[२]; ३९, १; २; ४०, ३; ४१, १[२]; २; ३[२]; ५;६; ४६, ४; ४७, ३; ५; ८[२]; †कौ १, ४१३; ५५६; २, २८४; ५७४;९४१; †जै १, ४०, ५; ५७, ३; ३, २३, १६; ४६, १२; ४, १, २; शौ २,३, ६; ३, १, ४†; ४, २४, ६; ६, १३४, १; १२, ७, ७; १०, ८; १९, ६६,१; †२०,१५,२; ३०, ३; ४; ४७, ३; ९२, १७; ९४, २; १०५, ५; १३७, १४; पै ३, ६, ४; ४, १५, ६; ३९, ६; ५, ३३, ४; ८, ९, १२; १५, ११, ७†[a]; १६, १४२, ७; १४६,४; १५०, ५; १७, २७, ३; २८,१; १९, ४२,४; –ज्रम् ऋ १,८,३; ३२, २; ३; ७; ३३, १०; ५२, ७;८;५५,१;५;६१,६; १२;६३, २; ८१,४; ८४, ११; ८५, ९; १२१, ३; १२;१३०, ४;१३१, ३; २,११,४; ६;१६, २;३;२०, ८; ३, ३२, १२; ४४, ४; ५; ४, १६, ७; १७, ३;२०, ६?[b]; २२,३;४१, ४; ५,२९, २; ३१, ४; ४८, ३; ६, १७, १०; १८, ९;२०, ९; २२, ९; २३, १;४; ४५, १८; ४७, २७; ७, १८, १८; २०, ४; २८, २; ८, ६, १४; ७,२२; १५, ७; २९, ४; ६१,१८; ६८,३; ७६,[९; १०, १५३,४]; ९६,५; ९; १००,७; ९, १०६, ३; १०, २३,२;४८, ३;६; ४९,२; ५२, ५; ७४, ५; ९२, ७; ९९, १; १०२, ३; १०५, ७; ११३, ५; खि १,२, १४; मा २९,५३†; ¶तै १,५, ७,६;६, १२, ६†; २,१, ३,५; ५,७; ७,७;८,२; ४,१२, २-५; ५,१, १;२,२; ५; ४,२; ६,२, ५; ४,१; ३,२,९, १[१]; २; ७[२]; ४, ६, ६, ६†; ५, १, ६, ४;२, ६, २; ३; ३, ५-६, २;४, ७,४; ११, २; ६,१, ३,४; २, २, ४; ७, ४; ३, ७, ५; ४, ६, १; ५, १,१;५,१;८,२;६,४,१;११,४; ६; ७, ३, ६, २; ७,१; ४,७,२; ¶मै १, ६, ३[२]; १०, १४;१६[२]; ११, ७; २, १,३[२]; ८; २,१०[२]; ११[२]; ४, ३[४]; ५, ८[२];११[२]; ३, २, १०; ३, ९[२]; ४, ७[२]; ६,७[२]; ८;७, ७; ८,२; ९, ४;६; १०, ५; १६, ३†; ४, १,४;१०; ४, १;३; ५,२; ६; ६, ५[२]; ७, ४; ६[६]; ९[२]; †१२, २; ३[२];४; १४, १३†; ¶काठ ८, १६[५]†; १०, ९[२]; १०[२]; ११; १२-१३, ३; १४, ७; १९, ६; २०, ४[२]; ५; १३; २१, २; ४[२]; ९[२]; २३, ४[२]; २५, ४; २६, ४; ५; १०; २७, १०; २८, ३; ८; २९, ८; ३१, ३; ८; ३६,८[२]; १०; ३७, २; ३९, ५[४]S; ४६, १†; ¶क ३०, ४; ३१, ६[२]; ७; १७; १९[२]; ३६, १[२]; ३९, १; ४१, २; ३; ८; ४४, ३; ८; ४७,३; ८; †कौ १, ४२३; ४४०; २, ४६; ३५६; ८०९; ९९५; ११२३; †जै १, ४१, ५; ४६, ४; ३, २९, १३; ५९, ५; शौ †२, ५, ६; ७; ४, २८, ६; ६, १२५, २†; १३५, १; १०, ५, ५०; ९, १; ११, १२,१२;१३; †२०, ३५, ६;१२; ३६,९;७०, १९; ७२,२;७३,४;७५,१;७७, ७; ९३, ७; १०६, १; १०९,२; पै ४, ३७, ६; ५, ३३,७; १३, †६,२; ३; ७; १४, ९;१५,११, ६†; १६, १३२, ११;१३६, १; १७, २७, १; २; १९, ५०,१३; –ज्रस्य ऋ ५, ३२, ७; ६, २०, ५; २७,४; १०, २२,३; खि ५,

[a]) पामे. पृ ८७१ e द्र. ।

[b]) पाठः ?। GW. प्रमृ. वज्रम् इति (तु. ऋ ६, ६६, ८ प्रमृ.), ORN. वाजम् इति, LB. वृत्रः इति च शोधः ।

५, ३; ¶नै १, ४,२८, १§; २,
१, ३, ५; ६, २, ५,३; ६,११,
६; ७, ४, ७, १; मै २, १,३¶;
काठ ३७, ३¶; –ज्रात् ऋ २,
११, ९; ६, १७,९; १०,१३८,
५; तै ६, ५, १, १¶; ¶मै १,
११, ७; ३, ९, ३; १०, १;
काठ १४,७¶; शौ ३, १९, ४;
पै ३, १९, ३; –ज्राय ऋ ८,
१००,१२; –ज्रासः ऋ १, ८०,
८; –¶ज्रे तै ७, ४, ७, २;
काठ २०, ५; २९, ८; क ३१,
७; –ज्रेण ऋ १, ३२, ५; ३३,
१२; १३;५७,६; ६१,१०;११;
८०, ५; [९; ८, ६,६; ७६, २;
८९,३]; १३; १०३,२;७; १२१,
११; १३०-१३१, ७; १३२,
६; २, १५, ३; ६; १७, ६; ३,
३३,७; ४,१७,[३; १०,२८,७];
[७; १९,३]; २२,५; ५,२९,६;
३२, ४; ६, २१, ७; ४४, १५;
६८,३; ८, ९६,१७; १०,१११,
६; खि २, १४, ११; †मा ८,
५३; ३३, ९६; का ९,६, ५†;
¶तै १, ६, ७, ४; २, ३, १४,
५†; ३, २, ९, २; §५,३, १^{२};
२; ५, १, २, ३; ६; २,६,२^{२};
७, ४; १०, १;४,९, ३; ५, ७,
१^{२}; ७, ३, १^{२}; ६, १,३, ५;३,
७, ५; ५, ८, ३; ६, ११,३;४;
¶मै १, ६, ६^{१}; २,१, ९^{१};१२^{१};
२, ११; ३, १, ३; २, ५^{१};१०;
७, ७; ८, ९; ९,२;३; ६^{१}; १०,
४; ४,१,१; १०; २,९;४,१;३;
४; ६; ७, ९; १२, ३†; १४,
७§; १३†; ¶काठ १९, २; ३;
२०,४^{२}; २१,१२; २२,७; २३,
४^{२}; २४, ४; ९; २५,४;५;१०;
२६, ४; ८; २९, १; ३१, ८;
३६, १०; ३७, १२; ¶क २९,
८; ३०, १; ३१, ६^{२}; ३५, १;
३६, १^{२}; ३८, २; ३९, १; २;
४०,३; ४१,२;६; ४५,२; ४७,
८; †कौ १, २५७; २, १००२;
†जै १, २७, ५; ४, ८,३; २३,
२; शौ १, ७,७; २, १४,४; ४,
३, ५; २८, ७; ५, २२,६; २९,
१०; ६, ६, २; १३४,२; ८,५,
१५; ११, १२, ३;२७; १२,२,
९; ११, ५; १३, १, ३०,†२०,
१५, ६; ३५, १०; ११; १०७,
३; १३७,११; पै ४, ४,७;३७,
७; ५, १, ४; ३३, ५; १३, १,
८; ६, ५†; ९, ९; १०,२; १५,
१८, २‡[a]; १६, २८,५; १७,
१३, २; १५, २; ३०, ८; १८,
१८, १; १९, २, ८; –ज्रेभ्यः
पै २०,२७,६; –ज्रैः पै १७, २८,
२; –ज्रौ मै ३, ९,६¶.

†वज्र-दक्षिण[b]– -णम् ऋ १, १०१,
१; १०, २३, १; कौ १, ३३४;
३८०; जै १, ३५, ३; ३९,११.

वज्र-बाहु[c]– -हुः ऋ १, ३२, १५;
१६५,८;१७४, ५; २, १२,१२;
१३;३, ३३,६; ४, २०,१;२९,
४; ७, १८, १२; १०,६१,२२;
खि १, ९,५; मा २०,३६; ३८;
४८†; का २२,४,१; ३; ५,२†;
तै १, ४, ४१, १[d]; २, ३, १४,
४; मै ३, ११, १^{२}; ४,११,३†;
१२, ४; १४, ७; १३^{२}; †; काठ
९, १८†; १०, १३; ३८, ६^{२};
†शौ २०, ३४, १३; १४; †पै
१३, ६, १५; ७, १३; १४;
–†हुम् ऋ ४, ३९, ४; ७,२३,
[६; ९, ९७, ४९]; १०, ४४,३;
१०३, ६; मा १७, ३८; २०,
५४; का १८, ४, ६; २२,५,८;
तै ४, ६, ४, २; मै २, १०,४;
४, १२, ६§[e]; काठ ८, १६;
१८, ५; क २८, ५; कौ २,
७७६; १२०४; शौ ६, ९७, ३;
१९, १३, ६§; २०, १२, ६;
९४, ३; पै ७, ४, ६; १९,१२,
९; –हू शौ ७, ११५, २[e]; पै
२०,१४,९[e];–०हू ऋ १,१०९,
७; –०हो ऋ २, ३३,३[f]; मै ४,
१२, ३.

वज्र-भृत्– -भृत् ऋ १, १००,१२;
६, १७, २.

वज्र-वाह्[g]– -वाहः ऋ ६,४४,१९.

†वज्र-हस्त[c]– -०स्त ऋ ८,२४,२४;
कौ १, ३९६; जै १, ४४, ६;
शौ २०, ६६, ३; –०स्त ऋ ३,
३२, ३; ५,३३, ३; ६, १७,१;
४६, २;५; ७, १९, ५; ३२,४;
८, ९०, ४; मा १०, २२; २७,
३८; का ११, ७, २; २९,५,७;
मै २, १३, ९; काठ ३९, १२;
कौ १, २९३; २, १६०; ३, १,
१; जै १, ३१, १; २, ४, १०;
३, १५, ८; शौ २०, ३७, ५;

a) सपा. ऋ १०,१५५,४ प्राग्रवः इति पाभे. ।
b) विप. (इन्द्र-) । बस. उप. =दक्षिणहस्त- ।
c) विप. (इन्द्र-, इन्द्राग्नि-, मरुत्-) । बस. ।
d) =सपा. °बाहुः (तैभा १०,१,१० मना १, १० च) <> °हस्तः इति पाभे. ।
e) सपा. °हुम् <> °हू इति पाभे. ।
f) सपा. पै १५,२०,२ उग्रबाहो इति पाभे. ।
g) विप. (हरि-) । उस. उप. ण्विः प्र. ।

८०, १; ९८, २; -स्तः ऋ १, १७३, १०; २, ११, १३; १९, २; ६, २९, १; ७, २१,४; ८, २, ३१; §मा २६, १०[a]; २८, ३; §का २८, ९, १[a]; ३०, १, ३; शौ २०, ३४, १४; पै १३, ७, १४; -स्तम् ऋ ६, २२,५; ७, ३२, ३; शौ २०, ३६, ५; -॰स्ता ऋ १, १०९, ८; -स्तैः ऋ ८,७,३२.

?वृज्रापवसाध्यः[b] शौ २०, ४८,३.

वज्रिन्– -ज्रिणः ऋ १, ७,७; ४०, ८; ३, ४६, १; तै ५, ५, १०, ४¶; मै ४, १४,१४†; शौ २०, ७०, १३†; पै १०, ९, ६; -ज्रिणम् ऋ १, ७, ५; ८, ६, [१५; १२, २४]; ६६, ७; ९, ८६, २; १०, ९६, ६; तै २, १, ३, ५¶; मै ४, १४, १२[2]; †कौ १,१३०; २७२; ३२७§; २, १०४१; जै १, १४, ६†; २८,१०†; ३४, ५; †शौ २०, ३१, १; ७०, ११; ९७, १; -ज्रिणा ऋ ६, ५९, [(५, ४५, ४)३]; शौ १०, ४,१२; पै १६, १६, २; -ज्रिणे ऋ १, ८, ५; ३, ५३, [१३; ८, २४,१]; ६, ३२, १;७, ३२, [८;९, ३०,६; ५१, २]; ९७, ९; ८, ७, [१०; ६९,६]; १००, ८; ९,६३,१५; तै २, १, ३, ५¶; ¶मै २,२, ११; ५, ८[१]; काठ १३, ३¶; †कौ १, १६६; २८५; ३२२; ३९०; २,५७७; ८४१; †जै १, १८, २; ३०,३; ३३, १०;४३, १०; ३, ४७, ३; †शौ ६,२,३; १८, १,३७; २०,२२, ६; ७१, १; ९२, ३; पै १९, १, ५†; -†०ज्रिन् ऋ ५,४०,[३;८,१३, ३३]; ८, २, १७; ४५,.८; ७०, ६; मै ४,१२,४; कौ १,४०८‡[c]; २, ५८‡[c]; ७०; २१३; जै १, ४५, १०‡[c]; २, ७,२; ३, ६, ४‡[c];७,८;१९,८; शौ २०,१८, २;८१,२; ९२, २१; -†०ज्रिन् ऋ १, ३०, ११; १२; ५७, ६; ६३, ४;५;७;८०,१; २;७;११; ८२, ६; १०३, ३; १३१, ६; ४, १९, १; २०, ३; ५, २९, १४; ३२, २; ३६, ५; ६, १९, १२; २०, ७; २२, १०; ४१,१;४७, १४; ८,१२,[(१,५२, २) २६]; २१, ८; ४९, ३; [६; ५०, ६]; ७०, ५; ९२, १३; ९६, १७; ९७, १४; १५; ९९, १; १०, ८३, [(४, ३१, ४) ६]; १७९, ३; खि ३, १, ३; ६; २, ६; ५, ४, ३[२]; ४; तै २, ४, १४, ३; काठ १२, १५; कौ १, २७८; ३०२; ४१०; ४१२; २, १६३; २१२; §४, ३[२]; ४; जै १, २९, ८; ३१, १०; ४०,२; ४; २, ७, १[२]§; ३, १५, ११; १९, ७; शौ ४, ३२, ६; ७, ७६, १; २०, १५, ६; ३६, १०;७२,३; ८१, १; ९२, २०; १३७, ११; पै ४, ३२, ६; -ज्री ऋ १, ७, २; ११, ४; ३२, १; ५२, ५; १०३, ४; १३०,३; ४, २०,२; ५, ३०, १; ३२, ४; ४०,४; ६, १८, ६;२९,३; ७, ३४, ४;४९, १; ८, १, ८; ६, ४०; ३३, ४; ६६, ४; ९७,१३; १०, २२,२; ५५, ७; खि १,५,१०; ३,१४, १; मा २०,४९†; का २२, ५, ३†; तै १, ७, १३, ४†; ४, ४, ८, १; ¶५, १, २; ३; ६; मै २, ५, ८¶; १३,६†; ३,१,३¶; †४, १२, ३; १४, १३; काठ ¶१९, २; ३; ३९, १२†; ¶क २९, ८; ३०, १; †कौ १,२८९; ३५९; ४६०; २, १४७; ६००; ११३४; ३,२,३;३,११; †जै १, ३०,७;३७,८; ४८,४; २,३,१; ५,८;३,१४,८;४८,१६;४,१०, ६; शौ २,५,५; २०,१२,७;३८, ५;४७,५;५५,१; ७०,८; पै २, ७,४;१३, ६, १†.

वज्रिणी[d]– -णीः तै ५, ७, ३, १¶.

वज्रि-वत्[e]– -॰वः ऋ १,१२१, १४; ६, ३७, ४; ४५, १८; ८, १, ५; ६, ३३; ३७, [१-६]; ६६, ६; ११; ६८, [९; ९२, ११]; १०, २२, ४; १०-१३; खि ५, ४, ३; कौ १, २९१†; ४, ३; जै १,३०, ९†; २, ७, १.

?वृज्र एव साध्वीयः पै १८,२३,१[b].

√वञ्च्, वञ्चति मा २३, २२[f];२३[f]; का २५, ६,२[f]; ३[f]; मै ३, १३, १[f]; काठ ४४, ८[f]; शौ ४,१६,

---

[a]) पाभे. पृ २७२८ *d* द्र. ।

[b]) पाठः ? अत्र केचित् पाभे. द्र. । तद् यथा BW. उग्राय यशसो धियः इति, सपा. पै १८,२३,१ ?वृज्र एव साध्वीयः इति च। [c]) सपा. ऋ ८,२१,१ वाजे इति पाभे. ।

[d]) नाप. (इष्टका-विशेष-) । [e]) विप. (इन्द्र-) अत्र वज्रिन्- =वज्रयुक्तहस्त- (तु. सा [ऋ १, १२१, १४]) । [f]) =सपा. माश १३,२,९,६ । तै ७, ४,१९,२ तैत्रा ३,९, ७, ३ सर्पति इति पाभे. ।

२; पै ५, ३२, ४; वञ्चसि शौ १०,८,२७; पै १६,१०१,४.

वृञ्चत्– -ञ्चते खि ५, २१, २; १४, १[a]; मा १६, २१; का १७, २, ५; तै ४, ५, ३, १; ७,४, २२, १; मै २, ९, ३; काठ १७,१२; ४५, १; क २७, २; शौ २०, १३५, १२.

वृद् =वट् यद्.

?वट्टुंमुं पै २, ७१, ३.

वट्टूरि[b]– -रिणा ऋ १, १३३,२.

¶वडब[c]– -वः तै २, १,८,४; –बम् तै २,१,८,३.

वडवा [,वा][d]– -¶वा तै १,८,२१, २; ७, १, १, २; मै २,२, १३; ४,२[1]; –वायाम् तै ७,१,१,२¶; –वे तै ५, ६, २१, १; –वा काठ १२,११¶; –वाः पै १७, १४, ४; –वाम् पै ४, २०, ६; –वे काठ ५०, १.

वणिज्[e]– -णिक् ऋ ५,४५,६;–णिजम् शौ ३, १५, १; पै १९, ४९,१; –णिजे ऋ १, ११२, ११[f].

वाणिज[g]– -जम् मा ३०, १७, का ३४, ३, ४; –जाय मा १६, १९; का १७, २, ३; तै ४,५, २, २; मै २, ९, ३; काठ १७, १२; क २७, २.

वा[,व]ण्ड,ण्डा[h]– -ण्डया शौ १२,४, ३; पै १७,१६,३[1]; –ण्डा मै २, ६, ५; ४,३, ८; काठ १५,४¶; –ण्डेन शौ ७, ६७, ३; पै ९, २२, १३.

वत्स[i](वप्रा.)– -त्सः ऋ १, ९५, ४; १६४, ९; ३, ५५,६; ८,८, ८; ११; [१५; १९]; ९,६;११, ७; ७२, ५; ९, ६९, १; १०५, [(१०४, २)२]; १०,८,२; २८, ९; खि ४, ९, ७; ५, ७, ३, २[k]; मा १२, ११५†; का १३, ७, १४†; ¶ तै १, ७-८,१,२; २, १, ४, ८; ३, ३, ९, २ऽ[l]; ५, ४, ३, १; ६, ४, ११, ४; ¶मै २,१,८; ५,४[३];१०ऽ[l]; ६, २; ३,२,४;९;७,५; ४,२-३,२; ६, ४; १३, ८ऽ[k]; ¶काठ १०, ११; १२,४;७; १३,५; ७; १५, १; १९, १३ऽ[k]; २१, ६; २७, ९; ३४,१; ३९, ८[५]ऽ; क ३१, २१¶; †कौ १, ८; २, ४४९; ५१६; †जै १, १, ८; ३, ३४, ७; ४०, १२; शौ ३, १२, ३; ७[m]; १३,७; ४, १८, २; ३९, २; ४;६; ८; ८, ९, २; ११,५; १३, २; ६; १०; १४; १४, २; ६; १०; १४; ९, ४, ४[l]; १४, ९†; १०, ५,१७; १३,१,१०[n]; ३३[o]; २, १३;३, २६; १८,४, ३२; २०, १४०,१†; पै २,३३, ५; ४०, ५; ३, २०, ३; ६; ४, १, ९; ५, २४, २; ८,१४,४†; ११, ५, ५; १२, ७, १४; १६, १८, २; २४, ५[l]; ६६, ९†; १२९, ५; १३३, १०; १३५, १-८; १८, १५, १०[n]; १८, ३[o]; २१, ७; २०, २३, १; ४[p]; –त्सम् ऋ १, ३८, ८; ७२, २; ९५, १; १४६, [३ (३,३३, ३; १०, १७, ११)]; १६४, १७; २७; २८; २, २, [२; ८, ८८, १]; १६, ८; ३, ३३, ३; ४१, ५;५५,४; [१३; १०,२७,१४];

a) पाभे. पृ ११६९ *i* द्र.।

b) विप. (°हिंसनकृत्- [पद्- =°वज्र-])। <√°वट् [=√वृष्, नभा. √वट् 'हिंसायाम्' (तु. सस्थ. टि. महा-वट्टूरि–, तत्रैव माप. [हिंसन-] इति च; वैतु. वें. GW. प्रमृ. वट्टूरिन्– इति)]।

c) नाप. (अश्व-)। [√वृष् ([=√अश्] 'व्याप्तौ') >भावे] °वृष्टि- >तदर्थे °वृष्टिव–>नैप्र. यनि.।

d) नाप. (अश्वा-)। तद्भिन्नोऽनुदात्तः। शेषं *c* द्र.।

e) नाप. (वैश्यकर्मकृत्-)। <√वण् [=√पण् 'व्यवहारे' {तु. पाउ [२,७], PW., Brug [१,५०३,५], WAG [१,१७२ *b*] प्रमृ.; वैतु. सा [२,१७] <[√पण् इति] + √निज् 'शुद्धौ' इति, BEY [१२१] <√पण्य– (स्व. < वन्य– [<√वन् 'संभजने'] 'धने' इति?}]।

f) नाप. (स्तोतृ-)। <√पण् 'स्तुतौ' इति मतम्।

g) स्वार्थे अण् प्र. (तु. पा ६,२,१३)।

h) विप.,नाप. (°मलिन-, विकलाङ्ग-?)। पण्ड– इत्यनेन सन्यायम् इति WAG [१,१०० *a*]?।

i) दन्त्योष्ठ्यादिः पाठः।

j) नाप. (तनय-), व्यप. (ऋषि-)। <√°वत् [=√वृध् 'वृद्धौ =प्रजायाम्' (वैतु. पाउ [३, ६२] <√वद् 'वचने' इति, सा [ऋ १, १६४,५] <√वस इति च)]।

k) सपा. वत्सः <> वत्सेन इति पाभे.।

l) पाभे. पृ १२१७ *l* द्र.।

m) वैप४, २१३२ *c* द्र.।

n) सपा. तैब्रा २,५,२,२ पुत्रः इति पाभे.।

o) सपा. तैब्रा २,८,८,९ पिता इति पाभे.।

p) अविसर्गः पाठः? यनि. शोधः।

४, १८, १०; ६, ४५, [२५;८, ९५, १]; [२८;९, १२,२]; ७, ८६, ५; १०१, १; ८, ६९, [११; ९, ६१, १४]; ७०, १५; ९, १३, ७; ८६, २; १००, १; ७;१०४, [२ (१०५, २)]; १०, ५३, ११; १४५, ६; १४९, ४; मा २६, ११†; २८, ६; ३३, ५†; का ३०, १,६; ३२,१,५†; ¶तै १, ५,८,२; ६,९, ३; ७,१, ३;२,१,४,८; ३,१,११,५;६,४, ११,४[2]; ¶मै १,५,९;६,५; २, १,८;५,४[2]; ४,१२,५†; ¶काठ ७, ७; ८; ११, २; १३†; १३, ५;७; २७, ९; ३४,१; †कौ १, १४६;२०१;२३६; ३४९;५५०; २, ३५; ३६७; ५०८; ५४३; ५४७;६८६; †जै १,१६,२;२१, ८;२५, ४; ३६, ८; ५६,८;३, ४, ६; ३०, १०; ४०, ४; ४२, ९; ४३, ४; ५६, १५; शौ ३, १८, ६†; ३०, १; ४,२,८; ७, ७७, ८†; ९, १४, १७†; १५, ५; ६†; १३,१,१०; ३३; ४१; †२०, ९, १; २३, ५; ४८, १; ४९, ४; ९२, ८; पै १, ५९,१; २, ३३, ४; ४, १, ८; ४०, २; ५, १९,१; ३१,१; ३; ८, १४, १†; ११, ५, ९; १२, ७, १४; १३, १४,५; †१६, ६७, ७; ६८, ५;६; १८, १५, १०; १८, ३; १९, १†; २२, १०; १९, ३७, १; २०, †११, २;३;२७, १०; –†त्सस्य ऋ ८,६,१; ९, १; ९,१९,४; १०,१२३,३; मा ७, ४०; का ७, २२, १; तै १, ४, २०, १; ६, २, ५, १¶; मै १, ३, २४; काठ ४, ८; क ३, ६; कौ २, ६५७; जै ३, ५४, १०; शौ २०, १३८-१३९, १; –त्सा पै १९, २९, ६; –त्साः खि ५, १७, २; तै ४, ७, १०, १; ५, ४,८,५; ६, २,११,४¶; ¶काठ ११, २; २५, ९; ३५, १७; ¶क ४०, २; ४८, १५; शौ १३, ४, ६; २०, १३४, २; पै १४, ३, २०; –त्सात् ऋ २, २८, ६; मै ४, १४, ९†; काठ २७, ९¶; –त्सान् ऋ ८, ७०, १४; तै २,५,५, ५¶; ¶मै २, २, १३;४, १, १[2]; ¶काठ ३५, १७; १८[2]; ¶क ४८, १५; १६[2]; शौ १२, ४, ७; पै ४, ४०, १; ५, १५, २; १७, १६, ७; २०, २४, ३; –त्सानाम् ऋ ६, २४, ४; तै ३, ३, ९, २; मै १, ४, ५¶; २, ५, १०; ४, २,१०; काठ १३,९;३१,१५¶; शौ ९, ४, २; ४; पै ५,३१,६; १६, २४, २; ५; –त्साम् शौ ४, ३८,६; ७[2]; –त्साय ऋ १, १११,१;८,९,१५; काठ २१,९; शौ २०, १४१, ५†; –†त्सासः ऋ ७, ५६, १६; ८, ७२, १४; तै ४, ३, १३, ७; मै ४, १०, ५; काठ २१,१३; कौ २,८३१; –त्से ऋ १, १६४, ५[a]; शौ ६, ७०, १-३; ९, १४,६†; पै १६, ६६, ५†; २०, ४०, १; –त्सेन ऋ १, ११०, ८; मा २८,१३[b]; का ३०, २, २[b]; तै २, ३, ६, २¶; शौ ४, ३९,२; ४; ६; ८; १८, ४, ६; पै २, ३३, ३; ५, ३१, ३; –त्सेभ्यः मै ४,१,१¶; काठ ३०,१०¶; क ४६,८¶; पै ४, ४०,७[2]; –त्सैः ऋ ५, ३०, १०; तै १, ६, ७, २¶; मै १, ४,५¶; काठ ३१, १५¶; –त्सौ शौ ८,९,१; पै १६,१८,१..

वत्स-त (न्ति >)न्ती[c]– -न्त्याः पै ५, १, २.

¶वत्स-तर[d]– -रः काठ १५, ४; -रम् मै ४, २, ७; -रान् काठ १०, ६; –रेण मै ३, ७, ७; काठ २४, २; क ३७, ३; –रैः तै १, ८, १८, १.

वत्सतरी– -री तै १, ८,१७,१; काठ ११, २; –र्यः मा २४, ५; ९; १४; का २६, १,९;२-३,४; मै ३, १३,६;१०;१२;१३;१५; १६; –र्या काठ २४, २¶.

¶वत्स-निकान्त[e]– -न्ताः मै १, ५, ९; काठ ७, ७; ८.

वत्स-प[f]– -पः शौ ८,६, १; पै १६, ७९,१; –पम् पै ६,१४,४; १५, १८, ३.

a) नाप. (*सूर्य- [तु. पृ २२६८ *p*]) । (√वृध् 'दीप्तौ'> भावे) *वृध्- > ताद्धिते *वृत्स- > नैप्र. यनि. (तु. ब्रध्न- इति पर्यायः, वैतु. अन्ये शिशु-पर्याय इति?)।

b) पाभे. पृ २७३० *k* द्र. ।

c) नाप. [वत्सबन्धनी- रज्जु- (वत्सन्त [न्त्र>] न्त्री- [तु. वैप.४])] । पस. उप. <√तन् (पा ३,३,१७४) ।

d) नाप. । तनुत्वे ष्टरच् प्र. (पा ५, ३,९१) ।

e) विप. । बस. उप. <नि-√कम् ।

f) नाप. (रक्षो-भेद-) । बस. उप. (√पृ 'हिंसायाम्'> भावे) *प्र- > नैप्र. पु- इति द्र. (वैतु. Web [IS ५, २५१] < √पा 'पाने' इति?) ।

वत्स-प्रचेतस्[a]– -०तसा ऋ ८,८,७.

¶वत्स-प्री[b]– -प्रियम् मै ३, २, २; –प्रीः तै ५, २, १, ६; मै ३, २, ३; काठ १९, ११; १२; क ३१, १; २.

¶वात्सप्र[c]– -प्रम् तै ५,२,१,६; मै ३, २, २; काठ १९, १२; क ३१, २; –प्रेण तै ५, २, १, ६[१].

वत्स-बन्धु[d]– >वात्सबन्धु[e]– -न्धानि तै ६, १, २, ५¶.

वात्सबन्ध-विद्– -विदः तै ६,१,२,५¶; मै ३, ६, ४[१].

वत्सि(न्>)नी– -नी पै ११,५, ५; –नीनाम् ऋ ७,१०३, २

वत्सर[g]– -रः मा २७, ४५; का २९, ६, १; मै ४, ९, १८; –रम् पै १६, ७२, १; –राय मा ३०, १५; का ३४,३,२; –रेण तै ५, ५,७,४¶.

√वद्, >वावद्, वदति ऋ १,८३,६; १३५, ७; ७, १०३, ५; १०, ७१, ११; १६५, ४; ¶तै २,५, ११, १; ५; ३, १, १, १; ५, २, ९, ६; ६, १,७, २; ४; ५; ३, १०, ४; ¶मै १, ८,५; ३, १, ९; १, ६; ८; ७, ३; ६; ४, १,५; ६,४; काठ २३, ४¶; शौ ६, ३९,१[f]; १२,१,४१[h]; २०, २५, ६; १२७, ८?[i]; वदति ऋ २, ४३, १; ५, ६३, ६; १०, ६२,४; खि ५,१०,२; मा २०, २८; का २२, ३, ५; ¶तै ५, १, ३, ३; ३, ५, ३; ४, ७,७; ६, १, ४, १; ८, १; ३,१०,४; ४, ९, ४; ¶मै १,६,४; ९, ७; ११, ५; २, ३, ९; ३, २, १०; ६-७,५;७,६; ८,७; ४, १,१२; ५,८;७,५; ८, २; ¶काठ ७,८; १०[२]; ९, १५[२]; १२,१०; १४, ५; १९, ३; १०; २०, ९; २१, २; १०; २३, ४; २४, १[२]; ४; २५, ९; २७, १; ३[४]; २८, १; २९, ६; १०; ३०, १; ३१,१५; ३४,११; ¶क ५,९; ३०,१; ८; ३१, ११; १७; ३६, १[२]; ३७, २[१]; ५; ४०, २; ४२, १; ३[४]; ४५, ७; ४६, ३;४; शौ ५,३०, १६[j]; २०, १२७, ८[k]; पै ४, ४०, ४; ८, ९, ३; १५, ११; ९, १४,६; १३, १४, ८; †१९, २७, ११; ४८, ३; वदेते[l] ऋ १०, ८८, १७; वदतः पै ५, ३२, ४[m]; वदन्ति ऋ ५,३७, २; १०, ७३, १०; तै २, ५,१, १¶; मै ४, ६, ८[२]¶; शौ १०, ८,१७; ११, १, ७; १२, ४, ५१; वदन्ति ऋ १, १६४,४५; ४६;४,५,१४;८,१००,११;९, ७२, २; १०, ९४, २-४; १३; ¶तै १, ७, १, ४; ६, २; २,१, २, ७; ५, १, १; २, ७; ३, ४; ७; ४, १; ६, २,२; ३,१;५,१; ५; ६, ३; ९, ३; ३,१, २, २; २, ९,२; ३,६-७, २; ५,१, ३; ५, २, ७, १; ५, ३, २; ५-६, २; ७, २, ५;३-४, २; ९,२;३; ६, १, ४, ५; ५, ३; ६, ३; ७; ७, १; ९, १; २,१,३; ६;३,१, ६; ८, १; ४, ३, १; ५, ३; ७; ९, ३; १०, ६; ११, ४; ५, ८, ३; ११, ४; ६, ७, ३; ९, २; ७, १,३, १; ७, ४; २, ९, १; ३, १,४; २, १; ४, १०, १;५, १, ५; ९, ३; ¶मै १, ४, १०; ५, ७; ८, १[१]; ४; ७; ९,७; ३, ७,४; ४, १, १२; १४[१]; ५,७[१]; ८, ५[१]; काठ ¶६, ७; २३,१०; २७, ९; ३४, ५[१]; १०; ३७,१; ४; ¶क ४, ६; ३५, २; ३७,१; शौ †९, १५, २७; २८; १०, ८, ३३; ११, ३,२६;१५,१,८; पै १६, ५५, १-१८; ८९, ७; १०३, ८; १७, २०, ११; १८, २७, ८; वदसि ऋ २, ४३, ३; खि ३, १५, ९; ४, ५, ३?[n]; पै १७, ४१, २[o]; वदामि ऋ १,

a) विप. (अश्विन्-)। बस. पूप. व्यप. (तु. ऋ ८, ८,८;१५; १९ तमाः मन्त्राः)।

b) व्यप. (ऋषि- [भलन्दन-पुत्र-]) । उस. क्विबन्तम् (तु. पावा ६,४,१४८)।

c) भाप. (सूक्त-विशेष- [ऋ १०,४५])। तेनदृष्टीयः अण् प्र.। d) भाप.।

e) भाप. (द्विषे [तै १,२, २, १] इत्यादृकमंत्रनिवहम्- १,१००)। इतर्थीयः स्वार्थिक अण् प्र. (पा ५, f) मात्सं' इति पाठः? यनि. शोधः।

g) नाप. (संवत्सर-)। व्यु. ?। <√वस् 'निवासे' इति (पाउ ३,७१)। h) सपा. पै १७,५,१ वदतु इति पाभे.।

i) स्वरः ? (तु. सपा. सि ५,१०,२)।

j) पृ २३१० h द्र.।

k) तु. सि ५,१०,२ RW. च; यंत्रु. शंपा. सात. वदति इति ?।

l) पा. विवादे वृत्तिः (तु. या ७,३०)।

m) सपा. शौ ४,१६,२ मन्त्रयेते इति पाभे.।

n) सपा. खिसा २९,३ वदसि इति पाभे.।

o) सपा. शौ १२,१,५२ वदाः इति पाभे.।

१०५, ७; ६, ४७, १०; शौ ६, ६१, २; ३; १२, १, ५८; वदामि ऋ १०, ३४, १२;८८, १८; १२५, ४; ५; शौ १, ३४, ३; †४,३०,३; ४;५,३०,२-४; ७, ३९,४[a]; १२, १,५८; पै ९, १३, २-४; १७, ६, ५[२]; १९, १४, ८; २०, २०, ९[२]; १०[२]; ¶वदामः तै ५. १, ३, ५; ७, ४, ५, ३; काठ २७,१; क ४२, १; वदामसि ऋ १, ८७, ५; पै २०, २६, १०[b]; वदत् खि १, ९, ५; ५, १, १[१c]; पै ५, २७, २?; वदाति ऋ ६, ९, २; ३; ?वृदेति खि १. ९, ५[d]; †विदान् ऋ १, ३७, ३; १०, १६६, ३; कौ १, १३५; जै १, १५, १; वदः मा २३. २५; का २५,६, ५; पै १९, ३४, २; वदासि ऋ १०, ९५, ११; वदाः शौ १२, ३, ५२[२e]; वदतु शौ ३, ३०, २; १४, १, ३१; पै ५, १९,२; ३४, १; ९, ४, ४; १७,५, १[f]; १८, ३,१०; वदन्तु शौ ४,१५, १२; पै ५, ७, ११[g]; ९, १०, ५; २०, २१, १[९]; वुद शौ ५, २१, १; ७, ३९, ४; ८, २, ३; वद ऋ १, २८, ५; २, ४२,२; खि २, २, १[१]; २[४]; ३[४]; ४, ८, ६[२]; मा ५, २२; का ५ ६, १; तै १, ३, २, २; मै १,२, १०; ३, ८, ८¶; काठ २, ११; २५,

९; क २,५;४०,२; शौ ५, २०, ६[२]; २१, ३; पै ३, २९,५; ९, २४,६;७;१६,३,३; २०,२७,७; ९;१०[२]; ४६, ७; ८[१];९[१]; १०; वदध्वम् तै २,१,९, ४; वदत, >ता ऋ १०,९४, १; मा ९, ११[२]; का १०, ३,२;३; तै १,१, ५,२; ७, ८, १; ३,२, ७, १; मै १, ११, ३; काठ १४, १; शौ ३, ३०, ३; पै ५, १९, ३; वुदयन ऋ ७, १०३,५; वदानि शौ ७,१३,१; पै ३,२९,५[a]; ७, ९,९[h]; १०,६,४; ¶अुवदत् तै २, २,१०,२; ३.४,३, २; मै २,१, ५; ५,९; अवदत् ऋ १०,१७७, २; ¶तै २, ५, १, १; ३, १,१, १; ६, ४,७, ३; ¶मै २, १,५; ४, ४; ४, ५,८; ¶काठ ७,१०; ११, ५; ६; ¶अंवदेताम् तै २, ५, ८,३; मै २,४,४; अवदताम् मै १,६,१२¶; अवदन्त ऋ १०, १०९, ४[i]; तै ३ ५, ७, २¶; शौ ५, १७, ६†[i]; अुवदन् ऋ १, १७९, २; ¶तै ५, १,५,७; ६, १, ६, ६; शौ ७, १, १; अवदन् ऋ १०, ९७, १७[j]; १०९, १; मा १२, ९१†[j]; तै ४, २,६,५†[j]; मै २, ७,१३†[j]; ¶३, ७, ३; ८, १; ¶काठ ६, ७; १६, १३†[j]; २४, १; ¶क ४. ६; २५, ४†[j]; ३७, २; शौ ५, १७, १†; पै ९, १५, १†;

१३. १३, ८†[j]; २०, १, १; अवदः[k] ऋ ३, ३०, ५; ¶वुदेत् तै २, १, २, ६; ३, ४, ३, ४; मै ३,६,९; ¶वदेत् तै २, ५,५, ६;५,२,९,६; मै १,४,५[४];५,७; ११;१२;८,५[२];६;७[२];९,५[२]; ७; ३, ६, ९; ८, ७; ४, २, ७[२];८; १०; ७, २; काठ-६, ६; ८, ७; २०, ५; २३-२४, ३; २७, ८; ३१, १५; क ४, ५; ७, ४; ३१, ७; ३५, ९; ३७, ४; शौ ११, १०,३$; पै १६,८५,३$; वदेयुः पै १०, ४, २; †वदेम ऋ २,१,[(१,११७,२५)१६;२, १३; ११, २१ (१२, १५) १३, १३; १४, १२; १५, १०; १६-२०,९; २३,१९; २४, १६; २७, १७; २८, ११; २९, ७; ३३, १५; ३५, १५; ३९, ८; ४०, ६; ४२-४३, ३ (८, ४८, १४) ९, ८६, ४८]; १०, ६; ३, ५५, ३; मा ३४, ५८; का ३३, २,२१; मै ४, १२,१; १४, १; शौ १२, १, ५६$; १८. ३, २४.

ऊदिम् शौ १०, ५,२२; ऊदिम ऋ १, १६१, १; पै ९, २२,४; १२; १६; २३; १६, १३०, १; वदिष्यति शौ १, ३२,१; पै १, २३, १; वदिष्यामि तै ३, ३, २,२; उदेयम्[l] शौ ३, २०,१०; १६, २, २; पै ३, ३४, ११;

---

[a]) परस्परं पाभे. । [b]) पाभे. पृ १२९४ *e* द्र. ।

[c]) सकृत् सपा. तैब्रा २.४,४,६ करत् इति पाभे. ।

[d]) वदाति इति संस्कर्तुः शोधः ।

[e]) पाभे. पृ १६९६ *n*; २७३२ *o* च द्र. ।

[f]) पाभे. पृ २७३२ *h* द्र. ।

[g]) तु. सस्थ. टि. अुनु (परि.) ।

[h]) सपा. शौ ५, ७,४ ?अवादिषम् इति पाभे. ।

[i]) पाभे. पृ १३४२ *i* द्र. । [j]) तु. सस्थ. टि. पुरि । सपा. का १३,६, १७ सुमवदन्त इति पाभे. ।

[k]) GW. अवयः इति, R [EZ २६. ४९] अवदः (<अव √द) इति च शोधः? ।

[l]) सपा. आपश्रौ ६, २०,२ उद्यासम् इति पाभे. ।

?उद्यासम्[a] मै ४, १, २; उद्यासम् तै ३, ३, २, २[b]; ?उद्याम[c] पै ६, ६, १; अवादीत् पै २०, ६१, ७; वादिषुः शौ ६, ११८, ३[d]; वादिषः शौ ६, ४२-४३, ३; पै १९, ३३, ९; अवादिषम् शौ ५, ७, ४?[e]. उद्यते ऋ ५, ५५, ८; ¶उद्यते तै ६, ४, ७, ३; काठ २३, ५; २४, ४; क ३७, ५; औद्यत मै १, ६, ८.

†वावदीति ऋ ६, ४७, ३१[f]; खि ५, २१, ३S; मा २९, ५७[f]; तै ४, ६, ६, ७[f]; मै ३, १६, ३[f]; काठ ४६, १[f]; शौ २०, १३५, १३S; ‡वावदीतु[f] शौ ६, १२६, ३; पै १५, १२, १.

?उदित, ता- -तः तै २, ५, १, १¶; -तम् ऋ १०, १५१, २; ३; तै ५, १, ४, ४¶; मै १, ११, ६¶; ¶काठ १४, ६; १९, ३; ४; ¶क ३०, १; २; पै ९, ४, ८; १९, ४, ५[g]; -ता मै ४, ९, २[g]; १२, ६[g?]; शौ ७, ७०, २[1].

¶उदित्वा तै १, ६, ८, ४; मै ४, ८, ७.

उद्यमान- -नम् शौ ७, ६८, १; पै २०, ३२, ९.

वदत्- -दतः ऋ ६, ५९, ४; शौ ७, ५९, १; पै २०, १४, २; -दते ऋ ८, ७३, ८; १०, १४६, २; तै ७, ५, १२, १; काठ ४५, ३; -दद्भिः ऋ ६, १८, ५; -दद्भ्यः ऋ १०, ९४, १; -दन् ऋ ५, ३१, १२; ८, ३४, २; ९, ११३, ४[1]; ६; १०, २८, १२; ३६, ४; ४८, ६; ११७, ७; ¶तै ५, २, १०, ३; ६, ४, ३, ४; ¶मै ३, ३, ४; ५; ७; ४, २, ८; ५, २; ७, ७; काठ २०, ९¶; क ३१, ११¶; कौ २, ११५९†; शौ १८, ३, ७०; -दन्तः ऋ १, १६१, ९; २, ४३, १; ७, १०३, ६; ७; १०, १०, ४; ६१, १०; खिसा २९, ४५; तै ३, १, ९, २; काठ ३०, ६; शौ ३, ३०, ५; ६, ४७, २; १८, १, ४†; पै १, ९२, ३?; ५, १९, ५; १०, ४, ९; १५, २१, ४; १९, २१, ४; ४३, ११; -दन्तम् ऋ ७, १०३, ३; १०४, १३; काठ २४, १¶; क ३७, २¶; शौ ४, १६, ६; ८, ४, १३†; पै ५, ३२, १; १६, १०, ३†; -दन्ता ऋ २, ३९, ६; -दन्तौ शौ १४, १, ३१; पै १८, ३, १०.

वदन्ती- -न्ती ऋ ८, १००, १०; तै ४, ३, ११, ३[j,k]; काठ ३०, १¶; ३९, १०[j,k]; क ४६, ४¶; -न्तीः मै २, १३, १०[k]; शौ १०, ८, ३३; -न्तीम् तै ५, ६, ८, ५¶; शौ ५, २०, ५; पै ९, २४, ५; २०, १८, १०; २०, ५; -¶न्त्याः मै ४, १, ६; ८, १; काठ ३०, १; क ४६, ४.

वदन- -नैः पै १, ९२, २.

वदितव्यं- -व्यम् मै १, ८, ५¶.

वदितुम् पै ११, २, ९.

वदितृ- -तारः तै ७, ४, ४, २¶.

¶वदितोस्(:) तै २, १, २, ६; ३, ४, ३, ४.

वदिष्यत्- -ष्यतः पै २०, ५१, १०.

†वद्मन्[1]- -द्मा ऋ ६, ४, ४; १३, ६; तै १, ३, १४, ७.

वाद[m]- -दम् पै १, ८५, ३.

†वावदत्- -दत्[n] ऋ ६, ५९, ६; मा ३३, ९३; -दतः ऋ १०, ६८, १; तै ३, ४, ११, ३; मै ४, १२, ६; काठ २३, १२; शौ २०, १६, १; -दद्भिः ऋ १०, ६७, ३; तै ३, ४, ११, ३; मै ४, १२, ६; काठ २३, १२; शौ २०, ९१, ३.

?विद्वान्शृगं पै ४, १४, ५.

[a]) उद्या॰ इति शोधः (वैतु. पपा. उत्। यामम् इति?)।

[b]) =सपा. तैआ ४, १, १ प्रमृ.। कौश्रौ १, ४, ५, ५, ९ वदिष्यामि इति पाभे.।

[c]) उद्यामम् इति शोधः (तु. पाभे. पृ २७३३ h)।

[d]) सपा. पै १६, ५०, ५ यातिभिः इति पाभे.।

[e]) पाभे. पृ २७३३ h द्र.।

[f]) सपा. ॰दीति <> ॰दीतु इति पाभे.।

[g]) सपा. शौ ६, ११, २ विदितम् इति पाभे.।

[h]) नाप. (स्तोत्र- [तु. शौ.; वैतु. पपा. उद्-इता इति?])।

[i]) =सपा. अप्रा ३, ४, १। तैआ २, ५, ४, ६ दुरिता इति पाभे.।

[j]) विशेषः पृ ११८ h द्र.।

[k]) सपा. ॰न्ती <> ॰न्तीः इति पाभे.।

[l]) विप. (अग्नि- [मा. वक्तृ-, मा. वाच्-])। मनि प्र. उसं. (पाउ ४, १५२), तत्स्वरश्च (वैतु. मा. मनिन् प्र. स्वरार्थम् उम्छादित्वं द्र. इति च)।

[m]) भाप.। [n]) पाभे. पृ २६४० l द्र.।

√वध्, वधेत् मा १०,८[a]; प २,७०,१; वधेयम् शौ १०,५,१५-२१. वध्यात् का ११, ४, ४[a]; तै १, ७, ७, १[a]; ८, ९, २;१२, ३[a]; १५,१[a]; मै २,६,९[a]; ४,४,३[a]; काठ १५, ७[a]; वध्यान् पै २०, २८,६; वध्यासुः तै २,६,६,१¶; अ॒वधीत् ऋ १, ५२, [२ (८, १२, २६)]; ५, ३४, ४; तै ६, ५,५, ३¶; शौ ९. २, ११; अवधीत् ऋ १, १८७, ६; ८, ९३, २; मै ४, ३,४¶; १४,७; काठ ४०, ८†; कौ २, ८०१†; जै ४, २, ४†; शौ २०, ७,२†; पै ६, १६, ६†; १६, ७६,१०; व॒धीत् ऋ ४,१७, [३;१०,२८, ७]; ६. २७, ५; ८, ३३, [२ (९, १०९, २२)]; वधीत् ऋ १, ३८,६; ८, ६७, २०; काठ ४०, १०[b]; शौ ६, ५६, १; ११०, ३[c]; ११२, १; १४२,१; पै ५, १५, २; १५, २२, ९; १६, १७,४; १९, ९,१३; २१, १२; ¶अ॒वधिषुः मै ३,८,२;४, ७,२; वधिषुः शौ २, २८, ३; पै १, १२, ४; †अ॒वधीः ऋ १, ५१,४; ८०, ११; ६, २७, ४; ८,१२, [(१, ५२, २)२६]; कौ १, ४१२[d]; जै १, ४०, ४[d]; अवधीः ऋ १, ३३, १२; ८०, ७[d]; ४,३०,१५; १८?[e]; ¶तै २, ४, १२, १; ५, २, १; पै १९, ४, ४?; २०, ४७,२; व॒धीः ऋ १, ३३,४; ४, ३०, ८; ६,३३, ३; ८, ४५, ३४; वधीः ऋ १, ५३, ८; १०४, [८; ७,४६,४]; ११४, ७[f]; ८; १७०, २; ८, ७९,८; खि २,८, १; †मा १६, १५[f]; १६; †का १७, १, १५[f]; १६; तै ३, २, ५, २; ४, ११, ३†; †४,५,१०,२[f];३; ¶मै २, ४, ३[f]; ३, ६, ५; १२, ६†; काठ २३, १२†; शौ ७, १२, १[f]; ८, २,५; १०, १,२९;२०, २१, ८†; पै २, ७०, ३; १०, १०, २; १५, २३, २[f]; १३; १६, ३, ५; ३७, १०; १५२, १०; १८,१८,२; वधिष्ट ऋ ८, १०१,१५; वधिष्टन ऋ ५,५५, ९; ?अवधीम्[g] पै १६, ३७, ७; †व॒धीम्[h] ऋ १, १६५, ८; १०, २८, [(४, १७, ३) ७?[i]]; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; २३, ११; अवधिषम् शौ ७, ७३, ४;५; पै १०, १२, १२; १३, १३, २; अ॒वधिष्म मा ९, ३८[j]; का ११, १, ४; तै १, ८, ७,२; मै २,६,३; काठ १५, २; अवधिष्म का ११, १,४.

वध[1]– -धः ऋ १, १०१, ४; २, २१,४; २३, १२; ७,५६,१७; ८, ६२, १२; १०, ११७, ६; मा १, २४; २८; १५, १५; का १, ९, १; ६; १६, ४, १; तै २, ६, ४, १; ४, ४, ३, १; मै २, ८, १०; काठ ४, १६†; १७,९; क २६, ८; शौ १,२०, २; ३०, १; ६, ९९, २; पै १, १४, १; ९, ६, १०; ११; १९, १३, २; १६, ६; -धम् ऋ १, ५, [१०; १०, १५२, ५]; ५५, ५; १७५, ४; २, ३०, ३; ५, ३४,२; ७, १०४,४; २०; २५; १०, ८९, ९; १०२, ३; ११७, १; १३३, ३; १५२, ५[k]; तै १, ८, ७, २; कौ २, ११५२†; जै ४,१,६†; शौ १,२०,३[l];†; २१,४[l]†[k]; ४,१९,७[m]; ८,†४,

[a]) सपा. वधेत् <> वध्यान् (आपश्रौ २०, ४, १ प्रमृ. च) <> माश ५ ३,५,२८ वधेद् इति पाभे.।

[b]) सपा. शौ १,२०,१; ५,३,६ पै १९,१६,५ तैब्रा ३, ७,५,१२ आपश्रौ २, २०,६ विद्दत् इति पाभे.।

[c]) सपा. पै १९,२०,२ हिंसीः इति पाभे.।

[d]) परस्परं पाभे.।

[e]) यनि. पपा. ? (√धा 'धारणे' > *अधासीः >) अधीः इति शोधः। सस्थ. अ॒र्णा चित्र॒रथा इति पपा.? अ॒र्णसः, चित्र॒-रथौ [विप. (आर्या [आर्यौ] तुर्वसायदू)] इति द्वि-पदः शोधः। 'त्वा (त्वौ) सरयोः अर्णसः (जलस्य) पारतः अधाः (अकरोः)' इति वा. (वैतु. अन्ये यनि. इतीव)।

[f]) सपा. तैआ १०,५२ माश्रौ ३,१,२८। शौ ११, २,२९ पै १६,१०६,९ हिंसीः इति पाभे.।

[g]) वधम् (तु. मूको.) इत्यस्य स्थाने BKA. र. यनि. शोधः अनुपपन्न इव प्रतीयते।

[h]) उपु१ अमो मश् आदेशः, अपृक्तस्य च ईडागमः (पा ७,१, ४०; ३,९६)।

[i]) व॒धीः इति शोधः (तु. पृ ८०८ b)।

[j]) वप्रा.। विप., नाप. (आयुध-विशेष-), भाप. च। कर्तरि अच् प्र., अन्यत्र भावादौ घञ् प्र. अन्तोदात्तः (पा ६,१,१६०)। [k]) सपा. तै ३.५,८,१ जहि इति पाभे.।

[l]) एकत्र सपा. पै १९,१६,७ मघम् इति पाभे.।

[m]) सपा. पै २,२६,४ स्वम् इति पाभे.।

४;२०; २५; ८,१८; ११,१२, १०; १२; १३; १२, १, ३२; १९, २०, १; †२०, ६९, ८; ९५, ४; पै १,१०८,१; २,८८, ५[a]†[a]; १६, ९, ५†; १०, ९†; ११, ५†; ३०, ६; ६३, ४[b]; १७, ४, २; १९, ८, १२; १६, ७†; -धाः शौ ६, १३, १; पै १९, ५,१; -धात् ऋ १०,२५, ३; शौ ४, २८, ५; ६, ९३, ३; १०, ३, ७; पै ४, ३७,३; १६, ६३,७; १९,१४,१५; -धानाम् ऋ १, ३२, ६; शौ ५, २०, ५; ११, १२, २५; पै ९, २४, ५; १३,६, ६†; -धाय ऋ १,२५, २; ६, १६, ३१; मा १, १७; १८[c]; ९, ३८; ३०, १२; का १, ६, २; ३[c]; ४; ११, १, ४[c]; ३४, २,४; शौ ५, १४, ९; १७,१, २८; पै २, ७१, १; ८, ९, १२; १८, ३२, ११; -धेन ऋ १, ३२,५; ५२, १५; ३, ३२, ६; ४, १८, ७; ९; ५, ४,६; २९,१०;३२,८; ७,१०४, [(५,३२,७) १६]; ९,९१,४; मै ४,१२,३†; शौ २, ३१, ३; ५, ३१,१२; ६, ६६,१;८,४,१६†; १२, १, १४; पै १, ८६, १; २, १५,३;५; १३,६, ५†; १०, ३; १६, १०, ६†; १७, २, ५; १९, ११, १०; २९, ५; ५०, १४; -धैः ऋ १,१४, ९;१२१, ९; १२९, ६; १३३, ६; २,२८, ७[d]; ६, २०, ४; ८, १, २८; ५१, ८; ९, ५२, ३; खि ३, ३, ८; मै ४, १४,९†; शौ ८,८,३; ४; १०, ५, ४२; पै १२, १, ९†; १६, २९, ३; ३०, ३[d]; १३२, ८; १९, २, ६.

†[व]धत्र[e]- -त्रे ऋ ९, ९७, ५४, कौ २, ४५६; जै ३, ३४, १४; -त्रैः ऋ ४, २८, ४; ८, ९६, १७; शौ २०, १३७, ११.

व[ध](न>)ना[f]- -नाभिः ऋ ७, ८३, ४.

१[व]धर(,स्)[g]- -धः ऋ १,३२,९; १७४,[८;२,१९,७]; २,३४,९; ४, २२,[९; ७, २५, ३]; ५, ३२, ३; [७(७,१०४,१६)]; ८, २४, २७, १०, २२, [(८, ४०, ६)८]; ४९,३; पै १३,६,९†.

†वधस्न[h]- -स्नैः ऋ १,१६५,६; ५, ४१,१३; ७, ६, ५; ९,९७, १५[i]; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८.

वधस्नु[j]- -‡?स्नुम्[k] कौ २, १५८; जै ३, १५, ६; -०स्नो ऋ ९, ५२, ३.

[व]ध्य- -ध्यः शौ १८, २, ३१[l]; -ध्यम् ¶तै ६,३,६,३;५,६,३; ८,५; मै २,३,५¶; काठ ११, ८¶; -ध्यस्य काठ ११, ५¶.

[व]धक[m]- -क. ¶मै ३, १, ५; २,६; शौ ८, ८,३; ४; पै १६,२९,३.

‡वधत्मन्[n]- -त्मना शौ ६, ६, ३; पै १९, २, ९.

---

a) पाभे. पृ २७३५ *k* द्र. ।

b) पाभे. पृ २३३५ *h* द्र. ।

c) पाठः? वधाय+(आ√इ>[लेटि मपु१]°आऽयः>) °ऐः> वधायैः इति छन्दसाऽध्यक्षरः शोधः । 'ये (°यदा) ते (तव) दृष्टौ (पूजायाम्) एनः (अपराधं) कृण्वन्तं (माम् लोकाः) श्रीणन्ति (भीषयन्ति, हे) असुर ! (तदा त्वम्) नः (अस्माकं) °वधाय मा ऐः (आयाहि)' इति वा. (वेनु. अन्ये पपा. अनु यनि. इति?) ।

d) पाभे. पृ २४७१ *m* द्र. ।

e) नाप. न. (आयुध-) । करणे अत्रन् प्र. (पाउ ३, १०५) । f) नाप. स्त्री. (आयुध-) । करणे क्नुः प्र. उसं. (पाउ २,८१) ।

g) नाप. (आयुध-, वज्र- [निघ २,२०]) । करणे अरन् प्र. । °व[ध](ए.>)र>र, स्- >यनि. इति मतम् ।

h) नाप. । अत्र √वध् धपा. इति कृत्वा यथाप्रकरणं

[पाउ ३,१७ (वैनु. पपा. वध-स्नु- इति, नाप. [आयुध-] इति कृत्वा सा [ऋ १, १६५, ६] < √वध् + √स्ना वा √अस् 'क्षेपणे' वेति, GW. प्रमृ. < [व]धस्- + नः प्र. इतीव च?)] ।

i) सस्थ. ? उद-ग्राम- >°ग्राम- (द्रोणस्थजलसमूह-) इति शोधः । शेषमग्रे *k* टि. पाभे. ।

j) नाप. । समूहार्थे उः प्र उसं. (पावा ४,२,५१) ।

k) पाठः? वधस्नुभिः इति जागतपादान्तः शोधः (वैनु. पपा. वध-स्नु- इति, सोमस्य विप. इति कृत्वा सा. <व[ध]- + √स्नु 'प्रस्रवणे' इति < [व]धस्- + मत्वर्थे नुः प्र. इतीव GW. प्रमृ. ?) । तथा ऋ ९, ९७, १५ वधस्नैः इति पाभे. (PW. प्रमृ. इहापि असादेव शोध इति?) । l) W. WI. व° इति ।

m) नाप. [वृक्ष-भेद- (वधक- [वैप ४])] ।

n) नाप. (अशनि-, वज्र-) । (√वृध् '°दीप्तिभेदनयो.' > करणे) °वृधत्मन्- > यनि. (द्र. सा [अंशतः];

द्रव्य-उद्गाढ-उद्गीरयादीनां माप. संगतिः । अस्तच्च प्र. उसं.

वधत्र-,वत्रना-,१वधर्-प्रमृ. √वध् द्र

२वधर्द्द॰- > √वधर्य > वधर्यु(त>)

न्ती॰– न्तीम् ऋ १,१६१,९.

*वधुर॰– > वाधुर्य- -र्यात् पै ७, १५,७.

वधू॰– -०धु शौ १४, १, ५८; २, ७; पै १८, २, ६; ६, ६; ७, ८; –धूः ऋ ५,३७,३; ८,२६,१३; १०,२७, १२; ८५, ३३; तै ४, ३, ११, १; मै २, १३, १०; काठ ३९,१०; शौ १,१४,२;३. १०, ४; ४, २०, ३; ८,९,११; ११, १०, १७; १४, २, २०; २८†; पै १, १०४, ४; २,२१, ४॰; ८,६,३; १६,१९, १; ८६, ७; १८, ९, १; ८†; २०, ३७, ३!; –धूताम्॰ ऋ ८, १९,३६; –धूम् खि ४, ५, १; शौ ९,३, २४; १०, १, १; पै १६, ३५. १; ४१, २; –धूषु पै १७, ३, ६॰; –र्ध्वः ऋ ५, ४७, ६;७४, ५; १०, ८५,३०॰; ३१; शौ ८, ६,१४; १४,१, २७॰; २,१०†; ४१; ४२; पै १६, ८०,६; १८, ३, ६†॰; ८, ११; ११, १, २; –ध्वम् ऋ १०,१०७,९; –†ध्वा ऋ ७, ६९, ३; मै ४, १४,१०; –ध्वाम् पै ५, २९,५; –ध्वै खि १, ३,५; शौ १४, २, ९; ७३; पै १८,७,१०;१४,३.

वाधूय॰– -यम् ऋ १०, ८५, ३४; शौ १४, १,२९†; २,४१; ४२; पै १८,३,८†;११,१;२.

वधू-दर्श॰– -र्शाः शौ १४, २, ७३; पै १८, १४, ३.

वधू-पथ॰– -थम् शौ १४, १, ६३; पै १८, ६, ११.

वधू-मत्– -मतः ऋ ८, ६८, १७; –मन्तः ऋ १,१२६,३; ६,२७, ८; खि ५,८,२; शौ २०,१२७, २; –मन्ता ऋ ७, १८,२२.

√वधूय॰ > वधूयु॰– -†युः ऋ ३, ५२, [३;६२,८;४, ३२, १६]; ९, ६९, ३; १०, ८५, ९; शौ १४,१,९; पै १८,१,९;२०,५२, १३§; –योः ऋ १०, २७,१२; शौ १४,२,४२; पै १८,११,१.

वध्य– √वध् द्र.

वध्रि॰– -ध्रयः ऋ १, ३३,६; ८,४६, ३०॰; शौ ४, ६, ७; ८; ५, २०, २; पै ५, ८, ६; ७; ९, २४, २; –ध्रि शौ ३, ९, २॰; पै ३, ७,३; ६, २२,११; –ध्रिः ऋ १, ३२,७; शौ ४,६,७; ८॰; १६, ६, ११; पै ५, ८, ६;७॰; १३, ६, ७†; –ध्रिणा ऋ १०, १०२, १२; –ध्रिम् खि १,१२,

वैतु. Gri. वध [लोटि मपु१ < √वध्], त्मन्- > त्मना इति द्वे पदे इति ?)। सपा. ऋ १०, १३३, ५ च ? महीव > मही- (पृथिवी-) > -हीम् इति शोधः । 'यथा द्यौः महीम् वधत्मना (अशनिना [अपतिरेत् तथा]) तस्य बलं वज्रेण (स्थिरपीतेन्द्रधारितेन सता, हे सोम) अपतिर' इति वा । ऋ. अध त्मना इति द्वि-पदः पाभे.? [√*अध(<√*भृध् [=√वृध्])'दीप्तिभेदनयोः'>] *अधत्मन्–> -त्मना इत्येकपदतया शोधः ।

a) नाप. (*वृद्धिशील-) । (√वृध् > कर्तरि) *वृधुर्–> यनि. ।

b) नाप. [? पृथिवी- (तु. वैं. सा.; वैतु. [पक्षे] सा. इतरे चाऽन्यथावदाः]। वधर्-युन्ती- इति पपा. ।

c) विप. (वधिर-) ।

d) नाप. (पतिवरा-, पत्नी-) । (√वृध् 'वृद्धौ' > कर्तरि) *वर्धुस्- (पति-) + वृति- (वरण-)> वस. *वर्धुस्वृति- > *वधुष्टि- > *वधूटि-> यनि. (वैतु पाउ [१,८३], पाAG [१,२१८] प्रमृ. <√वह् 'प्रापणे' इतीव ?)।

e) सपा. शौ २,३६,४ नारी इति पाभे. ।

f) तु. ऋ १, १२६, ३; वैं. सा. GRV. प्रमृ; वैतु. PW. GW. = युगवहा- [गो-, वडवा-] इति ? ।

g) सपा. शौ १२,१,२५ वीरेषु इति पाभे. ।

h) सपा. आपमं १,१७,८ वध्वै इति पाभे. ।

i) विप.>नाप. (वासस्-)। तस्येदमीयः यत् प्र. उसं. (पावा ४,१,८५) ।

j) विप. (पितृ-) । उस. उप. अण्णन्तम् ।

k) विप. (शालाद्वार-) । वधा पथ्यते गम्यते इति कृत्वा उस. उप. √पथ् 'गतौ' + कर्मणि घः प्र. तत्स्वरः ।

l) (√वृध् '* मैथुनप्रस्रवणयोः' > भावे) *वृधुर्– > √*वृधुर्य (पा ३,१,२७)> यनि. । m) विप., नाप. (मैथुनकृत्-, *प्रस्रवणकृत्- [ऋ९,६९,३]; वैतु. पपा. प्रमृ. वधु- > √वधूय > वधू-यु- इतीव ?)।

n) विप. (निष्फल-), नाप. (क्लीब-)। वृध्- (वृद्धि-, सामर्थ्य-)+(√वृ 'आवरणे' > भावे) *वृरि- > वस. *वृध्वरि-> यनि. ।

o) विप. (रिङ्गद्गद्विक- [विकम्प-रोग-]) । वैतु. सा. <? वध्र,ध्रा- [रज्जु-] इति कृत्वा निरुद्ध- इत्यर्थे पृथक् प्राति. इतीव ? ।

२; शौ ३, ९, ३; ६, १३८, ३; पै १, ६८, ४; ३, ७, ४; ४, १७, ४[a]; -ध्रीन् ऋ २, २५,३; पै ११, १, ४[a]; -०ध्रे शौ ६, १३८, ३; पै १, ६८, ४; ४, १७, ४.

वध्रि-म(त्>)ती[b]– -त्यै सि १, ३, ४.

?वध्रिमत्याः[c] ऋ १, ११६, १३; ११७, २४; ६, ६२, ७; १०, ३९, ७; ६५, १२.

वध्रि-वाच्[d]– -वाचः ऋ ७, १८, ९.

°वर्धीय– > वर्धीयश्व[e]– -श्वाय मै ४, १४, ७‡[f].

वध्र्यश्व[g]– -श्वः ऋ १०, ६९, ४; १०; -श्वम् शौ ४, २९, ४; पै ४, ३८, ४; -श्वस्य ऋ १०, ६९, १; २; ११; १२; -†श्वाय ऋ ६, ६१, १[h]; काठ ४, १६.

वा॒ध्र्यश्व[i]– -०श्व ऋ १०, ६९, ५; ९; १२; -श्वस्य ऋ १०, ६९, ५.

√वन् (वधा.)[j], > वानि, वनीवन्, वनते ऋ ५, ६५, १; ६, १५, ६[l]; तै २, ६, ९, ८[k]; †वनते ऋ ३, १९, १; ५, ३, १०; ४, ३; ६५, ४; ६, १६, २८[l]; २०, ९; २५, ४; ३८, १; ८, ७२, १; १०, ५३, ११[m]; मा १७, १६[l]; मै २, १०, २[l], काठ ४६, ५‡[n]; क २८, २[l]; वनति पै ८, ९, ७; वनन्ति ऋ ६, ६, ३; तै ३, ३, ११, २†; शौ १२, १, ५८[o]; †वनथः ऋ १, ४६, १४; ४, ४४, २; ७, २, ७; शौ २०, १४३, २; ‡वनामहे[p] कौ २, १७०; जै ३, १६, ८; †वनामहे ऋ १, १५, ८; ८, ९५, [६; ९, ६१, ११ (१०, १९१, १)][q]; मा २६, १८; $तै १, ६, ४, ३[r]; ३, २, ७, २[r]; कौ २, २४; २३५; ३, १, ८; जै २, ५, ५; ३, ३, ३; २०, १९; २८, १‡[s]; †वनः ऋ ८, ४५, २३; कौ २, ८२; जै ३, ८, ८; शौ २०, २२, २; ?वनाः शौ १, ३४, ४[t]; †वनताम्[n] ऋ १, १६२, २२; मा २५, ४५; तै ४, ६, ९, ४; वनन्तु पै १७, ६, ५[o]; वन पै २, ३३, १[s]; †वनतम् ऋ १, ३, २; ७, ९४, २; कौ २, २६७; जै ३, २२, १४; †वनतम् ऋ १, ९३, ९; तै २, ३, १४, १; मै ४, १०, १; काठ ४, १६; वनत > ता ऋ ८, ७, ९;

[a]) पाठः ? (तु. सस्य. ?ग्रस्थं तान् इत्यत्र टि.)।

[b]) °त्यैः इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. सिसा ३७, ४)।

[c]) व्यप. (स्त्री- [क्लीबगायप्रसूः सती तयोक्ता])। वध्रि– (°क्लीबप्राय-) + वृष– (°पुत्र-) > कस. °वध्रि-वृष– + वृध्रि– (मातृ-) > षस. °वध्रिवृष-वृध्रि– > -ध्याः > यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. वध्रि-म [त् >] ती– > -त्या. इतीह प्रतिपत्तिसारसायें विविधवाचः ?)।

[d]) विप. (अश्लीलादि-वाच्- [शत्रु-])।

[e]) व्यप. (मनुष्य-)। (√वृध् 'वेग' > भावे) °वृध– > मत्वर्थे °वृधीय– (वेगवत्-) + अश्व– > कस. °वृधीयाश्व– > (तत्स्वार्थिके) यनि.। उपमानशब्दः मनुष्यविशेषसंज्ञा। मनुष्यसंज्ञायां कनः प्र. लुप् (पा ५, ३, ९८)। आद्युदात्तोऽभावः द्रष्ट. (पा ६, १, २०४)। यद्वा °वृधीय– + अश्व– > कस. °वृधीयाश्व– + मत्वर्थे प्र. > °वृधीयाश्वकः > यनि.। [f]) परस्परं पाभे.।

[g]) व्यप. (मनुष्य-), विप. (°प्रदीप्तरश्मि- [अग्नि-])। [illegible] वधीयश्व– इत्येतत्परः पाठ-शोधः (तु. छन्दः, [illegible])। [illegible] (६, ७, ११) [illegible] इत्याद्युदात्तः पाठ [illegible]। [illegible]

[h]) [illegible] मै ४, १४, ७ वधीयाश्व– इति [illegible]: शब्द साधीयो विनिगमकः पाभे.।

[i]) विप. (°प्रदीप्तरश्मि- [अग्नि-])। स्वार्थे अञ् प्र. उसं. (पा ५, ४, ३८)।

[j]) धा. संभजन-याचन-दान-हिंसादौ वृत्तिः।

[k]) सपा. वनते (तैब्रा ३, ५, १०, ५ आश्रौ १, ९, ५ च) <> वनुताम् (माश १, ९, १, १९ शांश्रौ १, १४, १८ च) इति पाभे.।

[l]) सपा. वनते <> वनुते <> वंसते (तैप्रा १६, २० च) इति पाभे.। [m]) तु. सस्य. टि. अभि।

[n]) सपा. वनते <> वनताम् इति पाभे.।

[o]) सपा. °न्ति <> °न्तु इति पाभे.।

[p]) सपा. °हे <> °है इति पाभे.।

[q]) तु. सस्य. टि. आ।

[r]) = सपा. आपश्रौ १२, १७, १८ प्रमृ.। मै १, ४, १ काठ ५, १ वैताश्रौ १७, ८ हवामहे इति, तां १, ३, ८; ५, १२; १५; ६, १ वनेमहि इति च पाभे.।

[s]) पाभे. पृ २४३० l द्र.।

[t]) वनाः इति शोधः। सस्य. [illegible] इति पाठः ? अति > [illegible] वनाः इति शोधः (तु. सपा. पै [१, ५५, ४] यत्र ?[illegible] वायनः [illegible] वनाः इति शोधः)।

वुनाव ऋ १०, ९८,३; वुनामहै ऋ ९, १०१, ९[a]; वनेः ऋ २, ६, १; वनेयम्[b] पै १, १९, ४; †वनेमहि ऋ ७, ९४, ९; काठ ४, १५.

वन्त[c] ऋ १,१३९,१०; †वुंस्व, > स्वा ऋ १, ४८, ११; ७, १७, ५; ८, २३ [२७;६०,१४]; जै ४,६,४; वंस्व ऋ ६,४८,४.

वावनत् खिसा ३, ५[d]; तै २, ४, ५, १[d]; ३, ३, ११, २[d]; काठ १३,१६[d]; वावुनः[e,f] ऋ ४, ११,२; पै १,५५,४![g]; वावन्धि ऋ ५, ३१,१३[f].

†वनाति ऋ ७, १५, ४; काठ ४०, १४; *वनात् शौ २०, १२७, १४[h]; †वनेम, > मा ऋ १, ७०, १[i]; १२९, ७[i]; २, ५, ७; ८, १९, २०; मा १५, ४०; का १६, ५, २२; कौ २, ९१०; जै ३, ५६, १७; †वनेम ऋ २, ११, १२; ७, ४७,१; ८, १२, ३१; १०,१०५,८; कौ १, १२८; जै १, १४, ४.

वनुते तै२,६,९,८; मै ३,६,९¶; वनुते ऋ १०, २७, १२;१०७, ७; का १८,२,१‡[j]; ¶मै २,१, २[i]; ४, १, १०; १४; ¶काठ १०, ३; २३, ६[i]; शौ ७,१०८, १; १२, २, ३६; पै ७, १५,५; १९, २६, ५; ६; २०, ३, ५; †वनोति ऋ १, १३३, ७; १०, १०५, ५; शौ २०, ६७, १; वनोति ऋ ४,२३,१०; वनोषि ऋ १, ३१, १३; १४; †वनुथः ऋ २, ३०, ६; १०, ६१, ३; मा ७, १७; का ७, ७, २; वन्वे शौ ६, ८२, १[k]; ८, २, १३; पै ५, ३७, ८;१६,४,३; वनुवत् ऋ ६, ३३, १; †वनवत् ऋ २, २५, १; २; २६, १[i]; ५,३,५; ३७,२;४४,७; ९, ७७,४; १०, २७, १८; मै ४, १४, १०; वनुपन्त[l] ऋ १०, १२८, ३[m]; वन्वन् ऋ ७, ४८, ३; †वनवसे ऋ ६, १६,१८; काठ २०,१४; कौ २,५७; जै ३,६,३; वनुताम् मै ४,१३, ९[n]; शौ ४,१५,१०; पै ५, ७, ८; वन्वताम् शौ ६, १२६, १‡[o]; वन्वन्तु ऋ ७, २१, ९; वन्वन्तु ऋ १०, ३२, २; वनुष्व ऋ १, १६९, १; शौ १२ ३, ५३; पै १७, ४१, ३; १९, २६, ५[i]; वनुध्वम् शौ ४, १५, १५; अवन्वत काठ १०, ६¶; शौ ५,४,३;४;६,९५,१[p]; २; अवनोः ऋ ५,२९,९;अवनोः ऋ ६, १८, ३; १०, ६९,१०; ¶वन्वीत मै २,१,२; काठ २३, ६; वनुयाम ऋ १, १३२, [१; ८,४०,७]; वनुयाम ऋ १,७३, ९; ५, ३,६;१०,३८,३.

†वने ऋ १, ६१,१५; शौ २०, ३५,१५; वने ऋ १, ३६,१७[q]; वावान[r] ऋ ६.२३,५; १०, ७४, ६; वनिरे काठ ३०, ८[r]; वावुन्थ[s] ऋ ८, १३, ३३; ६६, ५; ववन्म > न्मा ऋ ७, ३७, ५; ‡वंसते[t] तै ४, ६, १, ५; काठ १८, १; कौ १,२२; जै १, ३, २; ४, ६, ८; वुंसत् ऋ ६, ६८, ५; वनिपत्[s] शौ २०, १३२, ६; ७; वंसतः पै २०, २४, ४; वनिपन्त तै ४,७,१४, १‡[m];वनिपन् काठ४०,१०‡[m]; वुंसाम ऋ ६, १९, [८; ८,६०, १२]; वंसिषीय[t] शौ ९,१,१४[u]; १६, ९,४[u]; पै १६, ३३, ४[u];

a) पाभे. पृ २७३८ *p* द्र. ।

b) सपा. शौ १,१,४ ददेऽहुम् इति पाभे. ।

c) प्रपु३ <वनन्त (तु. वें. सा. PW. GW. MVG [३२३. १०], BDG [१, ९८४] प्रमृ.; वैतु ?ORN. प्रपु१ इति) । d) पाभे. पृ २५२९ *o* द्र. ।

e) लेटि प्र. पूर्वे स्वरः उसं. (पा ६,१, १९२) ।

f) घ° इति पपा. ।

g) °नाः इति शोधः (तु. सपा. शौ १,३४,४ ?वनाः इत्यत्र टि.) । सस्थ. ?मतिकृत्वं > इत् किल त्वम् इति त्रि-पदः शोधः (तु. सपा. शौ १,३४,४) ।

h) विशेषः पृ १४६ *f* द्र. ।

i) धा. वचने वृत्तिः (=√भण् 'शब्दे') इति मतम् ।

j) पाभे. पृ २७३८ *l* द्र. । k) पाभे. पृ२६५५ *f* द्र. ।

l) तु. सा. GW.; वैतु. MW. <√वनुप [<वनुस्-] ।

m) सपा. वनुपन्त <> वनिपन्त <> वनिपन् नः <> शौ ५,३,५ सनिपत् नः इति पाभे. ।

n) पाभे. पृ२७३८ *j* द्र. । o) पाभे. पृ२४३२ *a* द्र. ।

p) पाभे. पृ १३४२ *h* द्र. ।

q) तु. वें. स्क. GW.; वैतु. सा. कर्मणि यनि. इति ।

r) सपा. आपश्रौ७,१५ ५ हिश्रौ४,३,६ वग्निरे इति पाभे. ।

s) RW. पाठः । शंपा. सात २०, १३२, ६ वनिपुन् इति, शि ५,१५,१६;१७ ?वल्वन् इति पाभे. ।

t) सपा. शांश्रौ १,५,९ वनिष्ये इति पाभे. ।

u) वंसि° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. पै१८,२९,५;प्र.च)।

१८, २९, ५; वंसीमहि ऋ ६, १९,१०; वनिषीष्ट ऋ १,१२७, ७; वंसि ऋ ५, ७०, १; कौ २, ३३५; जै ३,२८,७.

वानयामसि पै १९,२६,१०.

°१वन्³-> वनिष्ठ- -ष्ठः ऋ ७, १०, २;१८,१.

वनीयस्- -यान् ऋ ५, ७७,२; १०, ११७, ७; मै ४, १२,६†; पै १९, ३८, १६[b].

वनीयसी- -सी पै १९,४०, ११.

२वन (वप्रा.)[c]- -†नम् ऋ ५,७८, [८[d]; १०, २३,४]; ६,१८,१०; ७, १०४, २१; ८, ७२, ४; ९, ६४,२[e]; १०, ३१,[७;८१,४]; खि ३, १५, १०; ७, ७, ३; मा १७, २०; का १८, २, ५; ते ४, ६, २, ५; मै २, १०,२; काठ १८, २; क २८, २; कौ २, ११२[e]; ३, १, ३S[f]; जै २, ४, ८S[f], ३, ११, ८[e]; शौ ६, ३३, १S[f];८,४,२१; २०, ७३, ५; पै ६,१२, ७!S[f]; १६, ११, १; १९, २८, १S[f]; -†नस्य ऋ १, २४, ७; ८, ३४, १८[h]; ९, ९५, १; कौ १,५३०; जै १, ५४, ६; -ना ऋ १, ५४, १; ५; ६४, ७; ६५, ४; ६६, १; ८८, ३; १२७, ३;४; १४३,५; २, ४, ६; ३, ५५, ४; ५, ९, [४ (६, ३,९)]; ४१, १०; ११; ५०, ३; ६०, २; ६, २, ९; ६, ३; ३३, ३; ४८, ५; ६०, १०; ७, ४, [२; १०, ११५, २]; ८, १२, ९; ३५, ७; ४०, १; ९, ९०, २; १०, २८, ८; ८९, ७; †तै ३, १,११,६; ३,११,२; †कौ १,५२८; २, ४९९;७५८; ११६५; जै १, ५४,१०†; ३, ५७, ११; शौ १४, २, ७; पै ५, २२, ७; १८, ७,८; -नात् ऋ १, २९, ६; शौ २०, ७४, ६†; १२७, १४![i]; पै २०, ६१, ११; -नानाम् ऋ १, ७०, २; ९, ९६, ६; मा १६, १८; का १७, २, २; तै ३, ४, ११,१†; ४, ५, २, १; मै २, ९, ३; ४, १२, ६†; काठ १७, १२; २३, १२†; क २७,२; कौ २,२९४†; जै ३, २४, १०†; -नानि ऋ १, ६५, ४; १०३, ५; १७१, ३; २, ३८, ७; ३, ५१, ५; ५, ५८, ६; ६, ६, ५; ३१,२;३९, ५; ७, ७, २; ८, १, १३; ४३, ३; ९, ३३, १, १०, ६८, १०; ७९, २; ८९, ५; १३; ९१, ५; †तै १,७,१३,१; २, २,१२,३; †कौ १, ४७८; २, ११४;३३२, †जै १, ५०, २; ३,१२,१;२८, ४; शौ ६, ३०, २; ४५, १; †२०, १६, १०;११६,१; पै १९, ३६, ४; ३८, २; -नाय मा ३०, १९; का ३४, ४, १; -ने ऋ १, ५५, ४; ५८, ५; १४८, ४; २, १४, ९[²]; ४, ७, ६; ७, १, १९; ९, ६, [५;४५, ५; १०६, ११]; ७, [३; १०७, २२]; ६६, ९; ७४, १; ७८,२; ८८,५; ८९, १; १०,४,५;२९, १; ३१,९;१०१, ११; मा ११, ७९; का १२, ७, १४; तै ४,१, १०, २; मै २, ७, ७; ३,८,४; काठ १६, ७; †कौ २, २९१; ४३०;४८०;८२२; †जै ३,२४, ७; ३, ३३, ५; ३६, ५; ४, ४, ३; शौ ८, ६, ११; ११,२,२४; १२, १, ४९; १८, १, ३९†; २०, ७६, १†; पै १, ४२, ३; १०, ६, ९; १६, ८०,१;१०६, ४; १७,५,७; -†नेऽ-ने ऋ ५, ११, ६; १०, ९१, २; मा १५, २८; का १६, ५, ९; तै ४, ४, ४, ३; मै २, १३,७; काठ ३९, १४; कौ २, २५८; जै ३, २२, ५; -†नेभ्यः ऋ २, १, १; मा ११, २७; का १२, २, १६; तै ४, १, २, ५; मै २, ७, २; काठ १६,२; -†नेषु ऋ १,६७, १; ७०, ५; १२८, ३; ३,६,७; २३, १; २९, ६; ३४, ३; ४,७, १; ५,१,५; ८५,२; ८,४३, ८; ६०,१५; ९,७,६; २७,३; ६२, [८ (६.१६,३५; ९,२२,४;६४, ११; ६५, १९)]; ८६,३१;९२, ६; ९६, २३; १०७, १०; १८; खि ४,२, १०; मा ३, १५; ४, ३१; १५. २६; ३३, ६; २६; का ३, ३, ५; ४,१०, २; १६,

a) विप. (गंभरन्हृत्- =गंभारत्-)। b) सपा. तै ३.५, ५.१ सुर्यापात् इति पाभे.। c) नाप. (इल-, उदक- [तु. निघ १, १२], रश्मि- [तु. निघ १,५] प्रमृ.)। <√वन् 'वनन्यो' इति सा ८,१। d) पाभे. पृ १५१९ ई द.। e) सपा. आपश्री १२,१९,५ वने इति पाभे.। f) =सपा. ऐआ५,२,१। शांश्री १८,३,२ बलम् इति पाभे.। g) °श्मन- (भावे <√वम् 'निवासे')> -नम् इति शोधः (तु. पृ १६२२ *m,n,o* टि.)। h) नाप. (°धन-)। (√विद् 'लाभे' > कर्मणि) °वेदन-> नैप्र. यनि.। i) शोधः पृ १४६ *f* द.।

५,७; ३२, १,६; २, ९; तै १, २,८,१; ५,५, १; ४,१,३, ४; ६, १, ११, ३[२]; मै १. २, ६; ५, १; ५; २, ७, ३; ३, ३, ९¶; ७, ८; काठ २, ६; ४, ९; ६, ९; ७, १३§; १६, ३; १७, १६§; २४, ६; ३९, १५; क १, १९; ३, ७; ४, ८; २७, ६§; ३७, ७; कौ १,४६; ५०३; ५१३; २, ३४४; ४८३; ६३८; १०३९; जै १. ५, २; ५२, ७; ५३, ३; ३, २९, १; ३६, ८; ५१, ४; शौ २, ३१, ५§; १८,२,३६§; १९,३,२§; २०, ११, ३; पै २,१५,५§.

वन-ऋक्ष[a]– -क्षम् ऋ ९,१०८, ७[b].

वन-क्रोश[c]– -शम् पै ६,१४,९.

वनं-कुरण[d]– -णात्[e] ऋ १०, १६३, ५.

वन-पु[f]– -पम् मा ३०,१९; का ३४, ४, १.

‡वन-प्रक्ष[g]– -क्षम्[b] कौ १, ५८०; २,७४४; जै १,५९,३;३, २०, ४.

वन-सद्[h]– -सदे[i] मा १७,१२; का १८,१,१२; तै ४,६,१,४.

वनस्प(स्-प)ति[j]– -तयः मा १४, ३१; १८, १३; ३६,१७; का १५, ९, ४; १९, ५. १; ३६, १, १७; तै १, ६, ५, २; ¶२, ३, १३, ३; ५, ६, ६[२]; ४, ३, १०, ३; ¶५, २, ७,१; ८, ७; ६, ९, ३; १०, २; ७, ४,८,३¶; ५,१७,१; २५,१¶; मै १, ४, २; ६, ५¶; ८,३¶; २, ३, २¶; ५, २[२]¶; ८, ६; ११,५; ६; ¶३, ९, ३;४; ४, १, १¶; ८, ३¶; ९, २७; काठ ५, ५; ¶८, १०; ११;१२,२¶; १७, ५; १८, १०; ¶२६, ३[२]; ४; ७[२]; २८, ४[२]¶; २९, ९¶; ३५, १५; ३९, ८; ४५, १३; क ¶७,६;८; २६,४; २८,१०; ¶४१, १[२]; २; ५[२]; ४४, ४[२]; शौ ८, १२, १; १५, ६,२;१९, ९, १४; पै ९, २३, १३; १२, ७, १; १३, १२, ९; १६, ५३, ५; ११४,१; १५४, १०[k]; १७, २९,११; -०तयः[l] मा ९,१२[२]; का १०, ३, ४; -०तयः तै १, ७, ८, ४[l]; मै १, ११, ३[l]; ७[l]; काठ १४, १[l]; ७[l]; पै १०, १४, ३; -तये मा १०, २३; का ११, ७, ३; तै १, ८, १०, १¶; १५, २; ६, ३, ११, ४[२]; मै २, ६, ६; ३, १४, ४; काठ १५, ५; ८; -तिः ऋ १, ९०, ८;९१, [६; ९, १२,७]; १६६, ५; २, ३, १०; ३, ५३, २०; ८, २०, ५; ५४,४; १०, ११०, १०; खि २, ६, ६; ३, ६, ४; ५, ७, २, ८;११; ३,९;४,१५; मा ४, ११; १३, २९†; २०, ४५; ६५; २१, २१; ४६;५६[२]; ५८; ६०; २८, २०; २३; ४३; ४६; २९. १०; ३५†; का ४, ५, १; १४, ३, ३†; २२, ४, १०; ६, ११; २३, २, १०; ५, ४; ६, ९[२]; ११; १३; ३०, २, ९; १२; ४, ९; १२; ३१, १, १०; ४,११†; तै १,२,२,३[m]; ३, ६, १; ३, ४, ११, १†; ४, २, ९, ३†; ५. १, ११, ४¶; मै १, १०, ९¶; २, ७, १६†;

[a]) विप. (*द्रोणीयजल-विपाटन- ⌊सोम-⌋)। उस. उप. < √*ऋक्ष् 'विदारणे' (तु. ऋकच-, ऋ ९, ९६, ६ सोमस्य वनस्पतित्वोपचारश्च)।

[b]) परस्परं पाभे.।

[c]) नाप. (रक्षो-विशेष-)। उस.।

[d]) विप. [जलस्रावकृत्- (मेहन- =मेढ्र- ⌊तु. सा.; वैतु. GW. प्रमृ. नाप. =शरीराङ्ग-विशेष- इति?⌋)]। उस. उप. < √कृ (=√क्षर् 'क्षरणे') + ल्युट् प्र. उसं (पा ३.२.५६)।

[e]) सपा. आपमं १, १७,५ ?वलंकरणात् इति पाभे.।

[f]) नाप.। उस. उप. < √पा 'रक्षणे'।

[g]) वन-ऋक्ष– इत्यनेन सन्दाःदना द.। उप.! सा. < √दृष् वा प्र√कृ वा (तु. भव.), तिव. प्र-क्ष– (< प्र√क्षि इति?). भ. < √प्रच्छ् 'पूजायाम्' वा √पृच् वेति। < √प्रक्ष् (= √पृक्ष्) + कर्तरि अच् प्र. इति मतम्।

[h]) विप. (अग्नि-)। उस.।

[i]) सपा. मै २, १०, १ क २८, १ वनर्षदे इति, काठ १७, १७ वनृषदे इति च पाभे.।

[j]) नाप. (वृक्ष-), व्यप. (देव-)। सपा. नावग्रहः। वनस्य पति-> यनि. (तु. भुवनस्पति-; वैतु. पा ६,१ १५७; २, १४० पस. उप. पति->स्-पति- इनि, उभयपद-स्वरश्चेति?)।

[k]) सपा. शौ ११,७,२० वनस्पतिः इति पाभे.।

[l]) परस्परं पाभे.।

[m]) =सपा. आपश्रौ १०, १०,९ प्रमृ.। माश्रौ २, १, २,१६ वानस्पत्यः इति पाभे.।

३, १०, ४¶; ११, १; ३; ५[३]; ११; १६, २; ४, १२,६†;१३, ३†; ७; ८[२]; ९[२]; काठ ३, ३; १६, २०†; १८, २१; १९, १३[४]; २३, १२†; ३६, ३¶; ३८, ६; १०; ३९,३†; ४६,२; क २, १०¶; कौ २, ५५२†; जै ३, ४२, ८†; शौ ४, ३, १; ५, १२, १०†; ६, ८५, १; ८, ७, १६; १०, ३, ५[a]; ८[a];११; ११, ७, २०[b]; १२, ३, १५; पै १, २६, १[c]; २, ८,१; १६, १३, ६; ६४, १; १७, ३७, ५; १९, ६, १; ४५, ७†; –¶तिना काठ ३५, १९; क ४८, १७; –तिभिः ऋ ७, ३४, २३; तै २, ३, १०, ३; ५, ३,११,१¶; ¶७,४,३,१[२]; ५; काठ ११,७; पै ७, १४, १; –तिभ्यः ऋ ६, ४७,२७; मा १७,१; २२, २८; २९; ३४, ३३; ३९, ५३†; का १८, १, १; ३४, १५-१६, १; २६,५, ३; तै १, ८, १३, ३; ४, ६, १, १; ६, ६†; ७, ३, २०, १; मै १, ३, ३५; २, ५, १¶; १०,१; ३, ९,४[२]¶; १२, ७, १०; १६, ३†; काठ १५, ३; १७, १७; ३०, ५[४]; ४३, १०; ४६, १†; क २८, १; शौ ६, १०, १; १३५, ३†; १९, ३, १[c]; पै १५,११, ६†; १६, १४,७; १७, ३१,७; १९, ३७, ५; –तिम् ऋ ६, ८८, १७; ९, ५, १०; १०, १०१, ११; मि ५, ७,१, ११; २, ८; मा २१, ३९; ४०; ४६; २८, १०; ३३; का २३, ४, ११; १२; ५, ४; ३०, १, १०; ३, १०; मै १, १०, ९¶; ३, १०, ४¶; ११, २[२]; ४, १३, २; ७; काठ १५, १३; १८, २१; ३६,३¶; पै ७, १९, १; ९; १४, ३, ७; –तिषु तै २, ३, १३, १; ¶६, १, ४, १; २, ८, ४; मै १, ६, २[२]; ११, ६¶; २, ३, १; ¶३, १, २; ८, ५; काठ ११, ११; २३, ४¶. ¶२५, ६; १०; २६, ३¶; ३४, ५¶; ३९-४०, ५; ¶क ३६,१; ३९,४; ४०,३; ४१,१; –०ती ऋ १, २८,८; –तीन् ऋ १, ३९, ५; १५७, ५; ३,३४, १०; ५, ७, ४; ४१, [८; ४२, १६]; ८४, ३; ८, २७,२; १०, ६०, ९; ६४, ८; ६५, ११; खिसा १५, १०[e]; मा ११,४५; १३, ७[e]; का १२, ४, ८; १४, १, ७[e]; तै २, ५, १, ३¶; ४, १, ४, ३; २, ८, ३[e]; ५, १,५, ६; ६, १, ४, १¶; ७, ३,१४, १; ४, ३, २¶; मै १, ४, ४; १०, ५¶; २, ५, ९¶; ७,४; १३, १३; ¶३, ६, ८; १०,७; ¶४, १,१; ११; १४, ५†; काठ १०, १२†; १६, ४;१५[e]; १९, ५; २३, ४¶; २५, ८¶; ३१, १०¶; ३५, १४†; ३६, १¶; ४३,४; क २५, ६[e]; ३०, ३; ३६, १¶; ४०, १¶; ४७, १०¶; ४८, १३†; शौ १, १२, ३; २४, १[c]; ३, २१, १; ४, २६, ५; ६, १७, २; ८,८,१४; १२,१; ९, ३,११; १०,३,१३; १४; ११, ८, १; ११,२४; २०, ११, १०†; पै १, १७, ३; ३, १२, १; ४, ३६, ४; १५, १३, १; १६, ३०, ४; ४०, ३; ६४, ३; ५; १३४, १; १९, १, १२; ४, ८†; –तीनाम् ऋ ८, २३, २५; मा ९, ३९[f]; १२, ३७; २४,३५; का ११, ३,१[f]; १३, ३, ८; २६, ७, ५; तै १, ८, १०, १[f]; ४, २, ३, ३; ¶५, १, १, ४; १०, २; २, ५,६;५, १५, १§; ¶६, ३, ३, ४[२];५[२]; मै २, ६, ६[f], ७, १०; १५[e]; ¶३, १, २[२]; ९; २,४[२]; ९, ३; १४,१६; ४, १,१३¶; ५,५¶; ९, १०; काठ १५,५; १६,१०; ¶१९, १; १०; ३१,१२¶;४७, ५; क २५, १; २९-३०, ८¶; शौ १, ३५, ३; ४, ४,५; ५, २४, २; २५, ७; ८, १२, २; १२, १, ५७; १५, ६, ३; १६, ८, १८; पै १, ८३, ३; ४, ५, ५; १३, २, ६; १४, १०; १५, ७, ८; १६, १३४, १; १७, ६, ६; १९, २२, ३[e]; –†०ते ऋ ३, ४, [१०; ७, २, १०]; ८, १;६; ११[g]; ६, ४७, २६; १०, ७०, १०; मा २७, २१; २९, ५२; का २९, २, ११; ३१,२, ९; तै १, ३, ५,१[g]; ४.१,८,३; ६, ६,५; ६, ३, ३,३[g]; मै १, २, १४[g]; २, १२, ६; ३, १६, ३; ४, १३, १; ७; शौ ५,२७,

[a]) तथा. पै १६, ११,५,१ वृहस्पतिः इति पाभे. ।
[b]) पाभे. पृ २७०९ k द्र. । [c]) तथा. पतिः<> –तिर् इति पाभे. । [d]) पाभे. पृ १९७५ c द्र. ।
[e]) तथा. वनस्पतीन् अनु (शुप्रा ३, ४१ च) > वनस्पतीनाम् इति पाभे. ।
[f]) पाभे. पृ१०७७ a द्र. । [g]) पाभे. पृ१५८७ n द्र. ।

११; ६,१२५,१; १२,३,३३§; –०ते ऋ १, १३, ११; २८,६; १४२,[(१०५, १४) ११;१८८, १०]; २, ३७, ३; ३, ८, ३; ५, ५, १०; ७८, ५; खि ५,७, २, ७; ९; २२, ७; मा ४,१०; ५,४२;४३‡[a/b]; का ४,४,४;५, १०,३;५‡[a/b]; मै १,२,११; २, ७,१६†;४,१३,१†;७; काठ २, ३;३,२[2];‡[a/b];१५,१२[2]†;१८, १७†; २१[2];†;२६, ३[2]; ‡[a/b]; ३५.१९†;४६,१†; क१,१५;२, ९[2];‡[a/b];२९,५†;४१,१†;४८, १७†; शौ २, ९, १; ६,१२७, १; १४, २, ५०; १८,३, ७०; १९, ३१,९;३४,९; २०, १३६, ६; ७; पै १, ६६, १; ९०, १; २, १०,१; ७, १९, ६; ७; ९, १, ११†; १०, ५, ९; ११, ३, ९; १५, ११, ८†; १७, ३९, ३; १८, १३,७; १९, ४२, ४; –तेः खि ५, ७, २, ८; १०; मा २१, ४६; ४७; का २३, ५, ४;५; मै ४, १३,७[2]; काठ १८, २१[2]; –तौ ऋ ६, १५, २; ८, ९, ५; खि २, १०, ५; शौ ३, ५, ३; २०, १३९, ५†; पै २, ३४, ३; ३, १३, ३.

वानस्पत्य, त्या°[c]– –त्यः मा १, १४; १५; का १, ५, २; ४; तै १, १, ५, २; २, ६, ४, ९; मै १, १, ६[2]; २,२; ४, १, ६[2]; काठ १, ५; ३१, ४; क १,५; ४७, ४; शौ ५, २०, १; २१,३; १२, ३, १८; पै ९, २४, १; १७, ३७, ८; –त्यम् तै १, १, ५, २; काठ १, ४;५; ३१, ३; ४; क १, ४; ५; ४७, ३; ४; –¶त्यया काठ ३५,१९; क ४८, १७; –त्या मै १,१,४; –त्याः ¶तै ५, ७,२, ३; ६, ३, ११, ३; शौ ३, १०, ५[d]; १२, १, २७; १५, ६, २; पै १, १०५, १[d]; ८, ९, ११; ९,२३, १३; १७, ३,८; –०त्याः पै ५, १६, ३; १०, १४, ४; –त्यान् शौ ३, ६,६[e]; ८, ८,१४; ११, ११, २४; पै १६, ३०, ४; –त्यानाम् शौ १५, ६, ३; १६, ८, १९; पै १, ६६, २; १७, २४, ८; –त्येभ्यः पै १७, २१, ७; –त्येषु शौ १४,२,९; पै १८, ७, १०.

?वना[f]– -ना ऋ ३, १,१३.

वने-जा[g]– -जाः ऋ ६,३, ३; १०,७९,७.

वने-राज्– -राट् ऋ ६, १२, ३; मै ४,१४,१५†.

वने-षाह्[g]– -षाट् ऋ १०,६१, २०.

वन्य[g]– -०न्य तै ५, ५, ९,१; मै २, १३, १२; काठ ४०, ३; –न्यः तै ५, ५, ९,२¶; –न्यम् ऋ ९, ९७, ४५; –न्याय मा १६, ३४; का १७,५,३; तै ४, ५, ६, १; मै २, ९, ६; काठ १७, १४; क २७, ४; शौ ६, २०, ३.

३†वन[h]– -ना ऋ ३, ९,२; कौ १, ५३; जै १, ५, ९.

वन-धिति[i]– -तिः ऋ१,१२१,७.

वनद्[j]– -नदः ऋ २, ४,५.

वनन– -नम् पै २०, ६१, ११.

वनन्व(न्व)त्[k]– -न्वतः ऋ ८, १, ३१; –न्वति ऋ ८, १०२,

[a]) पाभे. पृ १५८७ n द्र.।

[b]) देव-वनस्पति– ([पस.] देव-वर्हिस्-) > -०ते इति शोधः (तु. पृ २२८३ h)।

[c]) विप. (वृक्ष-, अधिषवण- प्रमृ.) च नाप. च। प्राग्दीव्यतीयार्थेषु ण्यः प्र. (पा ४, १,८५)।

[d]) सपा. हिगृ २,१४,४ मागृ २, ८,४ उलूखलाः इति, मंत्रा २, २, १३ आपमं २, २०, ३४ औलूखलाः इति च पाभे.। [e]) सपा. पै ३,३,४ विभिनत्त्वि इति पाभे.।

[f]) *विप. (वनोद्भवा- [सुभगा- = *अरणी-, समिध्- वा]; वैतु.वें. सा. GW.GRV.प्रमृ.नाप [अरणि-])। वन्या– इति शोधः। शेषं सस्थ. सुभगा– इत्यत्र द्र.। [g]) विप. (अग्नि-)।

[h]) = २वन-। अन्तोदात्त. (पा ६. १,१६०) इति ततो विशेषः (तु. या [४,१४] प्रमृ.; वैतु. ORN. वन्- > तृ१ यनि. इति)। [i]) विप. (इन्धन-भोजन-[अग्नि-])। बस.।

[j]) नाप. (स्तोतृ-)। धा. *स्तुतौ वृत्तिः (= √पन्)। कर्तरि अदिः प्र. उसं. (पाउ १, १३०)। 'यत् (यदा) मे (मदर्थे) वनदः (स्तोतारः) अब्वं (*स्तोत्रं) पनन्त, न (*अथ [अग्निः प्रसन्नः सन्]) उशिग्भ्यः (स्तोतृभ्यः) वर्णम् अमिमीत' इति वा. (तु. सा., [व्यु. अंशमात्रे] PW. PG [३,१२०] प्रमृ.; वैतु. वें. GW. OV. <२वन– + √अद् इति, सा. [पक्षे] <अव √नद् इति, स्क. दु. [या ६,१७] वन– [हविस्-] + द्- [<√दा 'दाने'] इतीव च)। °नदः इति प्र३ (वैतु. वें GW. OV. ५१)।

[k]) विप. (वन्दन-वत्- [स्तोतृ-], अर्थः ? [अदत्र-])। वनन– (भाप.) > *वनन-वत्– > °न्-वत्– (तु. पपा., [द्वितीये मन्त्रवर्णे] वें. सा. GW. PW. GRV.;

१९; १०, ९२, १५.

वनन्वती[a]– -०ति ऋ ७, ८१, ३; –ती ऋ ८, ६, ३४.

१*वनर्[b]– > १वनर्-गु[c]– -गुः ऋ १, १४५, ५[d]; –गुभिः शौ ४,३६,७[e]; –गू ऋ १०,४,६[f].

वनर्-षद्[g]– -षदः ऋ २, ३१, १[h]; १०, ४६, ७[i]; मा ३३,१; का ३२, १,१; –षदम् ऋ १०, १३२,७[j]; –षदे[k] मै २, १०,१; क २८, १.

२*वनर्[l]– > २वनर्-गु[m]– -गवः कौ ३,४,९; जै २, ४,३.

†वनस्[n]– -नसा ऋ १०,१७२, १; कौ १, ४४३; जै १, ४६,७.

वनि[o]– -निः शौ ५, ७, ३; पै ७, ९, ४; –निम् शौ ५, ७, २; ६; १२, ४, ११; पै ७, ९, २; ८; १३,१०,७?[p]; १७,१७,१.

वनितृ– -ता ऋ ३, १३, ३.

†वनीवन्– -वानः ऋ १०, ४७, ७; मै ४, १४, ८.

वनु– -नुम् ऋ १०,७४,१[q]; –नून् ऋ ४, ३०, ५[r].

वनुष[s]– -षा (?षाः) ऋ ९,९१,५.

†वनुस्[t]– -नुषः ऋ १, १५०, ३; ३, २७, ११; ४, २२, [९; ७, २५, ३], ६, ६,६; २५, ३; ७, ३८, ५; ८, २५, १५; ९, ६४, [(१, २६, ४)२९]; १०, ९६,१; कौ २,५[u]; जै ३,१,४[u]; शौ २०, ३०, १; –नुषाम् ऋ ४, ५०, [११; ७, (६४,५; ६५,५) ९७, ९]; ६,६८,६; ७,२१,९;८३,५; –नुषे[v] ऋ ४, ४४, ३; शौ २०, १४३,३.

√वनुष्य[w], †वनुष्यति ऋ ७, ८२,१[x]; तै २, ५,१२,३; मै ४, १२, ४; †वनुष्यात्[y] ऋ ६,५, ४; क ४८,१३.

†वनुष्यते[z] ऋ ९, ७,६; कौ २, ४८३; जै ३, ३६,८.

†वनुष्यत्– -ष्यतः ऋ १, १३२, [१; ८, ४०,७]; २,२५, १; २; २६, १; ६, १५, [१२;

वैतु. [प्रथमे मन्त्रवर्णे] वें. सा. ORN. PG [३,१९९] Brug [२,३,२५०] √वनन्व् > प्रपु१ इति)।

[a]) विप. (उपम्-, मति-)।

[b]) भाप.। धा. *दीप्तिहिंसयोः वृत्तिः।

[c]) तस. उप. (√गृ [=*√कृ] 'करणे' > कर्तरि) *गर्ष- > गु-। [d]) विप. (*दीप्ति-कृत्- [वैद्युताग्नि-])।

[e]) नाप. (*हिंसाकृत्-)।

[f]) नाप. (*अग्निदीपनौपयिक- काष्ठपाषाणान्यतर-?)। वैतु. या [३, १४] प्रमृ. पूप. = वन- (अरण्य-) इति, उप. च < √गा 'गतौ' इति च?।

[g]) तु. GW. WAG [१, २८४ c, २८५ b]; वैतु. पपा. ऋप्रा [४, ८६] प्रमृ. यनि. = वन-सद्- इति।

[h]) विप. (अर्थः? [*रथ])। सस्य. ?रुथम् > रुथान् इति शोधः। 'यदा तेऽरन्तरीया रथाः वय इव वरमनः प्रसन्' इति वा।

[i]) विप. (अर्थः? [अजर- = ज्वाला-])। शेषं सस्थ. सोम- इत्यत्र द्र.।

[j]) विप (अर्थः? [रथ-])। सस्थ. ?ता नः > तद्यः (= तद् [तदा], नः) इति, ?कणूकयन्ती- > -न्तीभिः इति च शोधौ द्र. (वैतु. पपा. प्रमृ यनि. एवेति?)। 'तदा नः *कणूकयन्तीभिः (*स्तुतिभिः [प्रशस्याभ्यां सद्भ्यां द्रुताभ्यां]) तृणेषः अंहसः त्रेत्र' इति वा।

[k]) पाभे पृ २७४१ i द्र.।

[l]) नाप. (*स्तोतृ-)। धा. स्तुतौ वृत्तिः।

[m]) विप. (*स्तुतिकृत्- [पुरुष-])। बस. पूप. स्वरः। शेषं c टि. द्र।

[n]) भाप. (संभक्ति-, प्रीति-)। भावे असुन् प्र.।

[o]) भावे इः प्र.। [p]) शोधः पृ २५१६ k द्र.।

[q]) नाप. (*स्तोत्र-)। धा. वन्दने वृत्तिः (वैतु. हिंसने वृत्ति कृत्वा वें. सा. भाप. इति, GW. विप. इति च!)।

[r]) नाप. (शत्रु-)। धा. हिंसने वृत्तिः।

[s]) नाप. (*स्तोत्र-)। धा. स्तुतौ वृत्तिः (वैतु. पपा. प्रमृ. ॰षा इति, = हिंसक- इति कृत्वा वें. सा. प्रभृ, GW. प्रमृ. वनुस्- > तृ१ इतीव)।

[t]) विप., नाप.। कर्तरि उसिः प्र.। धा. संभजनहिंसनयोः वृत्तिः। [u]) पाभे. पृ २४४९ b द्र.।

[v]) नाप. (वैतु. वें. सा. भाप. इति?)।

[w]) धा. यक, क्रोधे, हनने वृत्तिः (तु. निघ २,१२;४,२)।

[x]) सस्थ. दीर्घ-प्रयज्युम् अति इति पाठः (तु. पपा., या [५, २] प्रमृ.)? 'दीर्घा (संतता) प्रयज्युः (प्रयजनशीला) *मतिर् यस्य (तं) यो वनुष्यति' इति वा, स्यादिति कृत्वा दीर्घ- + प्रयज्यु-मति- > बस. *दीर्घ-प्रयज्युमति- > -तिम् इति शोधः। सस्थ. दूढ्यः इति पाठोऽपि ? ॰ढ्यम् इति च शोधः (तु. या ५, २)। एतदनु पृ ७४ l यद् गतं तन्नेष्टम्, अति इत्यस्यैव शोधिते पाठेऽभावात्। [y]) पाभे. पृ २५२ i द्र.।

[z]) धा. संभजने वृत्तिः।

।(७, ४, ९]; ७, १, १५; ५६, १९; ९, ७७, ४; मै ४, १४, १०; १८; –न्यता ऋ ९, ६३, ११; –न्यताम् ऋ ६, ६२,१०; –न्यन् ऋ ६,६,६; कौ १,३३६; जै १, ३५,५.

वनृ[a]–>वनृ-पद्– -पदे काठ १७, १७[b].

?वने[c] ऋ ९,८८,२.

†वन्तु– -तारः ऋ ३, ३०,१८; ७, ८, ३; काठ ८, १७.

वन्त्री– -न्त्रीः मै ४,४,२¶.

†वन्वत्– -न्वते ऋ २, २१, २; –न्वन् ऋ १,१२१,९; ६, १२, ४; १६,२०; २६[d]; १८, १; ८, ३१, ३; ९, ८९,७; ९६,८;११; १०, ६१, २; मा १९, ५३; का २१, ४, ३; तै २, ६, १२, १; मै ४,१०,६; काठ २०-२१, १४; –न्वन्तः ऋ २, ४,९; ६, १६, २७; ९, ६१, २४; जै ३, ४४, ७; –न्वन्ता ऋ ७, ८३, ४.

वन्वान,ना– -नः ऋ ३, ८, २; ५, २९, ९; मै ४, १३, १†; काठ १५, १२†; शौ ५, २०, ९; पै ९, २४,९; –नाः ऋ ७,८८, ४; मा १०, ४[e]; का ११, २, ४[e]; तै १, ८, १२, १[e]; मै २, ६, ८[e]; ४, ४, २[e]; काठ १५, ६[e]; –‡नासः[f] कौ १, १७५; जै १, १९, १.

ववन्वस्– -न्वांसा ऋ १०, ६१,४; –न्वान् ऋ १०,२७,९.

†वन् (वप्रा.)– वंसु[g] ऋ ९, ५७, ।(३८,४) ३; ८६, ३५।; कौ २, ११११; ‡वना[h] कौ १, ७४; जै १, ८, २; वनाम्[i] ऋ १०, ४६,५.

१वन–,२वन–, ३वन– √वन् द.

?वनंकर[j]– -रम् शौ २०,१३६, १३.

वनंकरण–,वनद्–,वनन– √वन् द.

वनना[k]– -नाः ऋ ९, ८६, ४०.

वनन्वत्–, १वनर्–,२*वनर्– प्रमृ., वनस्पति–, ?वना–, वनि–, वनितृ– √वन् द.

वनिन् (वप्रा.)[l]– -†निनः ऋ १, ३९, ३; ५८, ४; ९४, १०; १३०, ४; १३९,१०; १४०,२; ३, ४०,७[m]; ६,१३, १; ७, ४, ५; ३४, ।२५; ५६, २५ (१०, ६६, ९)।; ३५, ५; ४३, १; ८, ३, ५; १०, ७३,८; ९१,६; १३८, २; कौ १, २४९; २, १३७; ११७४; जै १, २६, ७; ४, २३, ४; शौ १९, १०, ५; २०, ६, ७; ११८, ३; पै १२, १, १०; १३, ८, ५; –निनम् ऋ १, ६४, १२; ११९, १; ६, ८,५.

वनिन (वप्रा.)[n]– -नः ऋ १, १८०, ३[o]; –नानि ऋ १०, ६६, ।(७, ३४,२५; ५६,२५) ९।.

---

[a]) =१वनर्–। [b]) पाभे. पृ २७४१ *i* द.।

[c]) तुमर्थे केन् प्र.। 'नाहुष्याणि त्रिस्त्रा जाता (सर्वे मानवाः) स्वर्षातौ (सुखलाभं निमित्तीकुर्वाणाः) ईं (सोमम्) ऊर्ध्वा [=°र्ध्वं (क्रिवि. [*°र्ध्वं न°>*°र्ध्वन्न°>°र्ध्वा न°])] नवन्त (स्तुवन्ति) वने (यथाऽसौ तान् संभजेतेति)' इति वा. [वैतु.सा. विर. (वननीय- [स्वर्षाति-]), WAG [३, १३० c], ORN. वनृ–> वनः [पुं. प्र३] इति ऊर्ध्वाः इति च पदे इति, GRV. 'वने [द्रोणे] नवन्त [अवनमयन्ति]' इतीव ?)]।

[d]) =सपा. तैब्रा २,४,६,२। काठ २६,११ वर्धन् इति पाभे.। [e]) पाभे. पृ १७१२ *c* द.।

[f]) पाभे. पृ २३२० *e* द.।

[g]) जलार्थे नाप. सतः सप्त३ (तु. प्रथमे स्थले वें. सा.; वैतु. GW. प्रमृ. =वृक्ष-) विभक्तिस्वरापवादः उसं. (पा ६, १, १८२)। < √*वन् (=√*वन्द् =उन्द्) '*क्लेदने'। वा. सस्थ. श्येन– इत्यत्र टि.।

[h]) भाप. सतः तृ१। <√वन् 'संभक्तौ'। सस्थ. ?नुयन्तम्>नुयत्–> -यन्, तुम् इति द्वि-पदः शोधः। अनुपदं वनाम् इति पाभे. द.।

[i]) नाप. [जल- (तु. ऋ ३,१,१३; वैतु. PW. WAG [३,७ *b*] प्रमृ. =काष्ठ- [तु. ऋ २,१, १४], सा. विव. ग. वनम् [द्वि१] इति पाठः इति ?)। विभक्ति-स्वरः (पा ६, १, १६८)। पाभे. *h* टि. द.।

[j]) तु. BW. BC.; वैतु. शंपा. सात. च अमतं परे इति।

[k]) नाप. (*जल-)। < √वन् (=√उन्द्) 'क्लेदने' (वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. स्तुत्यवाक्-कामनान्यतरार्थे <√वन् 'संभक्तौ' इतीव ?)। 'मध्वः (सोमस्य) ऊर्मिः (ओघः) वननाः (द्रोणस्थानि जलानि) उद्-अतिष्ठिपत् (उद्वर्धयति [फेनिलीकरोति])' इति वा.।

[l]) विप. नाप (वृक्ष-)। यनि. प्राति. तद्धितवृत्ति (<२वन-) वा, कृद्वृत्ति (<√वन्) वेत्युभयथावादः।

[m]) =सोम-लता- (तु. MW.)।

[n]) नाप. (वृक्ष-प्रमृ.)। वनिन्– इत्यनेन सन्याय्या व्यु. द.। [o]) नाप. (सोम-)। < √वन् 'मदे'।

वनिष्ठु,ष्ठु[a]- -ष्ठुम् मै ४, १३, ४; काठ १६, २१; -ष्ठुः मा १९, ८७; २१, ९; का २१, ६, ८; २२, ७, १; तै ५, ७, १७, १[b]; मै ३,११,९; काठ ३८,३; ५३, ७[b]; शौ ९, १२, १२; १०, ९, १७; पै १४, ३, १८; १६, १३७, ७; १३९, १३; -ष्ठुना त्रि ५, १५, १३![c]; मा २५, ७[b]; २२, ८; का २७, ७, १[b]; २१, ६, १; मै ३, १५, ९[b]; -[d]ष्ठोः ऋ १०, १६३, ३; शौ २, ३३, ४; २०, ९६, २०; पै ४,७,४; -ष्ठौ पै १६,१४८,८.

वनिष्ठ- √वन् द्र.

[e]वनिष्ठा[f] शौ २०, १३१, १२.

वनीयस्-,वनीवन्-,वनु- √वन् द्र.

[g]वनुन पकथा पै १८,२५,९.

वनुष-, √वनुष्य, वनुस्-, वनृ-, [h]वने, वनेजा- प्रमृ. √वन् द्र.

[i]वनोर्धम् पै ३, ३७, १.

वन्त √वन् द्र.

[j]वन्तः पै १५, १२,७.

[k]वन्ताकृत्तुमनातु पै २,७१, ४.

[l]वन्तामुयन्तम्[m] पै १५,२२,५.

वन्तृ-, वन्त्री- √वन द्र.

√वन्द्, [n]वन्दते ऋ १,१७३,१२;४, ५०, ७; ७, ७३,२; मा ३,४६; का ३, ५, ३; तै १, ८, ३, १; मै १, १०, २; काठ ९, ४; [n]वन्दते १०, ११५, ८; क ८, ७; वन्दे ऋ ५, २८, ४; शौ १९, ४९, ५; [n]वन्दे ऋ १, १४७,२; मा १२,४२; का १३, ३, १३; तै ४, २, ३,४; मै २, ७, १०; काठ १६,१०; क २५, १; Sपै १४,४,५; [n]वन्दामहे ऋ ४, ५७, ६; शौ ३, १७, ८; वन्दस्व ऋ १. ३८, १५; ५, ५८, २; ८, २०, २०; [n]वन्दस्व ऋ ८,२०,१४;४२,२; १०,३०, १०; मै १,२, १३; काठ १७, १९; वन्देत कौ १, २८८; जै १, ३०, ६.

ववन्दे ऋ १०, ६५,[१५; ६६, १५]. ववन्द ऋ ६, ५१, १२; ६३,३; ववन्दिरे ऋ ३.५४, ४; [n]ववन्दिम ऋ ५,२५,९; जै ४, २८, ४; [n]वन्दिषीमहि[o] ऋ १, ८२,३; मा ३,५२; का ३,७,२.

वन्दि ऋ १०, ६१,१६.

वन्दुर- > [p]वन्दुद्-वीर[q]- -राय कौ १,३६०; जै १,३८,१.

[n]वन्दध्यै ऋ १, २७, १; ६१, ५; ३,४,३; कौ १, १७; २,९८४; जै १, २, ७; ४, २४, ५; शौ २०, ३५, ५.

१वन्दन- -नानि ऋ ३, ४३, ४.

वन्दन-श्रुत्[h]- -श्रुत ऋ १,५५, ७.

वन्दने-ष्ठा[h]- -ष्ठाः ऋ १,१७३, ९.

२वन्दन[i]- -नः ऋ १, ११६,६; -नम् ऋ १, ११२, [५; ११८, ६]![j]; ११९, ७; १०, ३९, ८; -नाय![k] ऋ १, ११६, ११; ११७, ५.

[n]वन्दमान- -नः ऋ १, २४,११; ३, १८, ३; ५,३, १०; ७, ६, १; ८, २२,१३; १०, १४९,५; मा १८,४९; २१, २; का २०, २, १२; २३, १, २; तै २, १, ११, ६; ४, २,५,४S[l]; ५, ७, ६, ४; मै ३, ४, ८; ४, १४, १७; काठ ४, १६; ४०, ११; शौ ३, १५, ३; ७, ६२,१S[m]; -नम् ऋ २, ३३, १२![n]; -[p]ना![o] कौ १,७८; जै १,८,६.

---

[a]) नाप. (शरीराङ्ग-विशेष-)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। इति पाभे.। [b]) ष्ठु° इति पाठः ? यनि. शोधो वा स्वरभेदो वाऽन्वेष्यः !।

[c]) पाठः? ष्ठुः <> °ष्ठुना (यावो ३, ४, ५, १२ च) [illegible]।

[d]) वनिष्ठु- > -ष्ठुना इति शोधः [द्र. मरा. नि (५, १५, ११ [द्र. पृ ९११ m]); वैतु. [illegible] यनि, [illegible] वनिष्ठु- > [illegible] -ष्ठा इति [illegible] शोध इति च !]।

[e]) वृषन्- (=मन. [वृषन्-]) > -ष्णाए इति शोधः।

[f]) पाभे. पृ २०१२ e द्र.।

[g]) पृ. पाभे. च पृ १०११ b,c द्र.। [illegible]।

[h]) [illegible] (१०.०) [illegible] टिप्पणी [illegible] द्र.।

[i]) व्यप (ऋषि-)। गा. प्रमृ. कर्तरि कृत्। १वन्दन- > (°वन्दनमय- > नैप्र. °वन्दनाय- >) यनि. इति, यद्वा °वन्द- (=१वन्दन-) + (√नी > भावे) नायु- > यग. °वन्द-नाय- इति।

[j]) पाठः? °वन्दनाय- > -यम् इति शोधः (द्र. छन्दः; वैतु. अन्ये सस्थ. स्यंद् > गुगुर इति शोधः इति)।

[k]) वन्दन- + अरि- > यग. °वन्दनारि- > -रिम् इति शोधः।

[l]) पाभे. पृ २२७४ n द्र.।

[m]) पाभे. पृ २५०६ j द्र.।

[n]) °नः इति शोधः (द्र. Delbrück [Vedische Chrestomathie]; वैतु. वै. मा. GRV. प्रमृ. [तिरम्] इति !)।

[o]) °नः इति शोधः (द्र. मरा. ऋ ७,६,१; पृ २०८७ c,h)।

|वन्दारु[a]– -रु ऋ ४,४३,१;५,१,१२; ६,४,२; मा १५,२५; का १६,५,६; तै ४,४,४,२; मै २,१३,७;४.१४,१५; काठ७,१२; –रुः[b] ऋ१.१४७,२; मा१२,४२; का १३, ३, १३; तै ४,२,३,४; क २५, १; –‡रुम्[b] मै २, ७, १०; काठ १६, १०.

वन्दितु– -तः शौ १, ७, १[c].

वन्दितृ– -ता ऋ १०, ३३, ७; –तारम् ऋ २, ३४, १५; –तुः ऋ ९, ९३,५.

वन्द्य,न्द्या– -|०न्द्य ऋ १, ३१, १२; ७९, ७; मा ३४, १३; का ३३, १, ७; कौ २, ८७४; –|न्द्यः ऋ २,७, [४ (७, १५, १०)]; ४, ५४, १; ९, ७, २; १०, ४, १;११०, ३; मा २९, ३S; २८; का ३१, १, ३S;४, ४; तै १, ३, १४, ५; २, ५, १२, ४; ५, १,११, १S; मै ३, १६,२S; ४,१३, ३; काठ १६, २०; ३४, १८; ४६, २S; कौ २, ४७९; जै ३, ३६, ४; ४, १२, ४; शौ ५, १२, ३; ६, ९८, १S; –न्द्यम् पै १९, ३२, १७![d]; –न्द्या ऋ १०, ६३, २; –न्द्याम् पै १३, ५, १९; –न्द्यासः ऋ १,९०,४;१६८,२; –न्द्येभिः ऋ ५,४१,७.

?‡वन्दद्वारा[e] कौ १,७८; जै १,८,६.

१,२वन्दन– √वन्द् द्र.

३वन्दन,ना[f]– -नम् ऋ ७, ५०, २; –ना ऋ ७, २१, ५; शौ ७, १२०, २; पै २०, १७,८.

?वंदं पै ८, १, १०.

वन्दमान– √वन्द् द्र

?वन्दे[g] शौ १९,४९,३; पै १४,४,३.

?वन्दे दारुम्[h] ऋ ७, ६, १.

वन्धुर्[i]– -न्धुरः ऋ १, ३४, ९; –रा ऋ ३, १४, ३[j].

वन्धुर[k]– -रम् ऋ १०, ११९,५; –रे ऋ १, १३९, ४; ६, ४७, ९; –रेषु ऋ १, ६४, ९.

√वन्धुराय > |वन्धुरायु[l]– -युः

[a]) विप., नाप. । आरुः प्र. (पा ३, २,१७६) ।

[b]) सपा. °रुः (ऋप्रा ५, ३९ शुप्रा ३, ७३ च)<> °रुम् इति पाभे. । [c]) सपा. पै ४,४,१ स्तुतः इति पाभे. ।

[d]) वन्ध्यम् इति मूको. ।

[e]) विप. । पपा. नावग्रहः । (√*वृध् 'स्तुतौ'> कर्तरि, वीप्सायां च) *वर्धद्-वर्धत्–+*वन्दमानः> नैप्र. *वर्धद्वारव्वन्द°> यनि. [तु. ?वन्दे दारुम् इत्यत्र टि. यत्र सपा. ऋ [७,६,१] *वर्धद्-वर्धत्– इत्यस्य स्थाने *वर्धुद्-वर्धुत्– इतीव मौलिकं प्राति. व्यकल्पि (तु. पृ २२०४ *m* टि.; वैतु. सा. भ. वन्दु-द्वार– इति कृत्वा बस. पूप. भाप. इति, विव. प्र'''वन्दत् [क्विप] इति वार–> -रा [द्वि१] इति च?, PW. BS. प्रमृ. वन्दद्-वार– [तु. वन्दद्-वीर– प्रमृ.]> -रा इति)] । तु. पृ २७४६ *o* । इति वा. (वैतु. पाठः सम्यग् इति कृत्वा वें. सा प्रमृ. √दृ 'विदारणे'> कर्तरि यनि. इति, ORN. √दा 'दाने'> यनि. [पा ३,२,१५९] इति, GRV. √वन्द्> वन्दारु–> नैप्र. यनि. इति, BC. पाठः? इति कृत्वा वन्दारुः इति वा वन्दार्वा [तृ१] इति वा शोधः इति च?)। *e* टि. द्र. ।

[f]) नाप. न. (रोग-, तद्रूप-रक्षस्-), स्त्री. (लता- [शौ. पै.]) । व्यु. ? ।

[g]) व(न्य>)न्द्या–> -०न्द्ये इति W. WI प्रमृ. (तु. केचन मूको.; वैतु शंपा. सात. च यनि. इति, सा. वदा– >०वदे [सर्वैः अभिष्टूयमाने !] इति?) ।

[h]) (√वृध् '*स्तुतौ'> कर्तरि *वर्धुत्–> वीप्सायाम्) *वर्धुद्-वर्धुत्– [वन्दमानः इत्यस्मिन् परे] > *वर्धुद्-वर्धुद् व॰ > नैप्र. *वर्धुद्वर्धुव्व° > यनि. । '(अहम्) असुरस्य (वैश्वानरस्य) कृतानि वर्धुद्-वर्धुद् (यथा स्यां तथा भवन् [स्तावं-स्तावम्] तदीयां) प्रशस्तिं प्रविवक्मि'

[i]) नाप. पुं., स्त्री. (*धुर्–, *ईषा–) । <√*वन्ध् (= √बन्ध्) 'बन्धने', (वैतु. MW. <वुन्– [=वन–] +धुर्– इतीव ?) ।

[j]) प्र२ । 'ते (तव) उषसा (*प्रचण्डे) वाजयन्ती (*ज्वाले [प्रातश्च सायं च प्रदीप्यमाने]) वातस्य पथ्याभिः (प्रगतिभिः) अच्छ (भृशं) द्रवतां [प्रदीप्ते भवताम् (<√द्रव् [= *√दप्] 'दीपने')] । यत् (यदा सीम् (तम् अग्निं) हविर्भिर् अञ्जन्ति, (तदा ते प्रगेतन-सायन्तने अग्नि-ज्वाले लालम्भ्यमाने रात्यौ) दुरोणे (गृहे) [रथे] वन्धुरा (ईषे) इव आतस्थतुः' इति वा (वैतु. वें. ORN. द्वि२ इति, ORN. [पक्षे] न. द्वि३ इति, GW. GRV. PW. R [ZDMG ४८, ६८३] 'र– > सत१ इति च) ।

[k]) विप. (*वाहनतायुक- [रथ-]), नाप. (वाहन- =रथ-) । < √*वन्ध् (*= √वह् 'प्रापणे') ।

[l]) विप. (रथ-) । पपा. यनि.; वैतु. वें. सा. प्रमृ., GW. प्रमृ. च वन्धुर– + मत्वर्थीयः युस् प्र. इतीव ।

ऋ ४,४४,१; शौ २०, १४३,१.
वन्धुरे-ष्ठा[a]- -ष्ठाः ऋ ३,४३,१[b].
वन्य-, वन्वत्-, वन्वान- √वन् द्र.
√वप् (वधा.)[c], वपते[d] ऋ १,१६४, ४४[e]; तै ६, १, १, २¶; मै ३, ६, २¶; काठ २२, १३¶; शौ ९, १५,२६[f]; ¶वपति[f] तै ५, २, ५, ५[f]; मै ३, २, ५[g]; काठ २०, ३[f]; क ३१,५[f]; वपन्ति[f] ऋ ६, ६, ४[d]; ८, ७, ४; १०, ८५, ३७; शौ १४, २, ३८; पै १८, १०,९; वपामि[d] शौ ८, २, १७[g]; पै १६, ४,७; वपामि का ३, ९,५[h]; शौ १८,४,५५[f]; वपतु[d] शौ ६,६८, २[f]; पै १९, १७, १५; वप[d?] शौ १९, ५७, ४; पै ३,३०,४; वपत[f] ऋ १०, १०१,३; मा १२,६८; का १३, ५, ७; तै ४, २, ५, ५; मै २, ७,१२; काठ १६,१२; क २५, ३; शौ ३, १७, २; ऽ६[d], ६८, १; ३[k]; १४, २, १४ऽ[d]; पै २,२२, १; ५२, ३[d?k]; १२, ६,४ऽ; १८, ८, ५ऽ; १९,१७, १३; १४[d]; अवपत् ऋ २,१४, ७[f]; का ३, ९, ५; शौ ६,६८, ३; पै २, ५२,३; ३, १५, ३[f]; १९,१७,१४; अवपन् शौ १८, ४, ५५[f]; अवपथाः[l] काठ ३०, ६[f?]; ७; ¶वपेत्[f] मै ३,२,५; काठ २०, ३; क ३१,५.
उप्यते[f] ऋ १,१७६,२[m].
उप्त[f]- -प्ताः शौ ८, ८,१६[n].
उप्यमान[f]- -नम् काठ १६, १२; क २५, ३.
वप[o]- -पम्[f] मा ३०, ७; का ३४, १, ७.
वपत्- -पन्तः ऋ १०,९४,१३[p]; -पन्ता ऋ १, ११७,२१[f].
वपन[d]- -नस्य पै २,५२, २; -ने पै १७,१४, ४[q].
वप्तृ[r]- -प्ता ऋ १०, १४२, ४; शौ ८, २, १७[g]; पै १६, ४, ७[s].
वपा[t]- -पया तै ३, १, ४, ४; ¶६, ३, १०, १;६,६,१; मै ¶३, ९, ५[t]; ६[t]; ४,१४,६[t]; काठ २६, ७[t]¶; ३०, ८;९; क ४१,५[t]¶; -¶पा तै ६, ३, ९, ५[t]; मै ३, ९, ८; १०, १[t]; काठ २६, ७; ९; क ४१, ५; ७; -पाः मा २१,३१; का २३,४, ३; मै ३, ११,२; -¶पानाम् मै २,४,२; काठ १२, १२[t]; -¶पाभिः मै २,४,२; काठ १२, १२; -पाम् खि २, १४, ६; मा १२, १०३; ३५, २०; का १३, ७, २; ३५, ४, १९; ¶ तै २,१,१,४;३,१, ५, २[t]; ४, २, ७, १ऽ, ६, ३, ७, ५; ९, ३ऽ; ४; ६; मै २, ७, १४; ¶३, १०, १[t]; २; ४, १३, ४; काठ १६, १४; ३१; २६, ९¶; क २५,५; ४१,७¶; पै १५, २, ६; -पायाः खि ५, ७, २, ४; मा २१, ४१[t]; का २३, ५, १[t]; मै ३, १०, १¶; ४, १३, ५; काठ १६, २१[t];

a) किए. (इन्द्र-) । उस. ।
b) =सपा. ऐब्रा ६,१९ शांब्रा २०,२ शांश्रौ १८,१८, १ । ऐआ ५,३,१ गो २,६,२ व° इति पाभे. ।
c) धा. बीजसंतान-प्रक्षेप-मुण्डनादौ वृत्तिः ।
d) धा. मुण्डने वृत्तिः ।
e) वैतु. GW. MW. धा. बीजनिक्षेपे वृत्तिरिति ।
f) धा. बीजसंतानार्थे वृत्तिः ।
g) =सपा. बौश्रौ १७,४०:८ आपमं २,१,७ आगृ १, १७,१६ आमिगृ १,१,२:१६ काठगृ ४०,१२ प्रमृ. । पागृ २,१,१८ वपनि इति पाभे. ।
h) सपा. मा ३,६१ निवर्तयामि इति पाभे. ।
i) =सपा. कापमं २,१,१ आगृ १,१७,७ मागृ १,२१, १;१४ । पागृ २,१,६ वप इति पाभे. ।
j) वैतु. BW. W. WI. वपान इति ।
k) =सपा. तैब्रा २,७,१७,२ कापमं २,१,१ । आगृ १, १७,१० काठगृ १,१८,१५ पागृ २,१,१० हिगृ २,६,१० मागृ १,२१,६ वपतु इति पाभे. ।
l) पाठः (तु. Sch. टि.)? सपा. जैमि १, ८१[a] अपवयाः (<√पू) इति पाभे. ।
m) तु. सस्थ. टि. अनु ।
n) पाभे. पृ २५९७ a द्र. ।
o) नाप. (कृषीवल-) । कर्तरि अच् प्र. ।
p) धा. *भेदने वृत्तिः (तु. सस्थ. टि. धान्याकृत्-) ।
q) नेपु इति शोधः (तु. छन्दः [तु. सस्थ. टि. ?स्वदन्ति, ?दुचिता, ?शुष्क इत्येतेषां यथायथं शोधाः]) ।
r) नाप. (नापित-) । तृन्नन्ते नित्स्वरः ।
s) =सपा. आगृ १,१७,१६ पागृ २,१,१८ (तु. वैप४) आमिगृ १, ३,२:१६ । काठगृ ४०, १२ प्रमृ. वप्तः इति, बौश्रौ १७,४०:८ प्रमृ. वप्त्रा इति च पाभे. ।
t) नाप. (मेदस्-) । (√*मृद् [=√मिद्] 'स्नेहने' > भावे) *मृद्- > तदर्थे *मृद्रा- > यनि. (वैतु. अन्ये <√वप् [अर्थः?] इति?) ।

-¶पायाम् तै ३,१,५, २; काठ ३४, १५.
वपा-वत्- -वन्तः मै ४, ९, ३†[a]; -†वन्तम् ऋ ५, ४३, ७[a]; ६, १, ३; मै ४, १३,६; काठ १८, २०; -वान् खि ५, ७, १, ३; मा २०, ३७; का २२, ४, २; मै ३, ११,१; ४, १३, २; काठ ३८, ६.
¶वपा-श्रप (ण>) णी[b]- -णी तै ६, ३, ९, ४; ६; मै ३, १०, १[°]; -णीभ्याम् तै ६, ३, ८,२; मै ३, ९, ७.
†वपो (पा-उ) दर[c]- -रः ऋ ८, १७, ८; शौ २०, ५,२.
१वपुस्[d]- -पुः ऋ १,१०२,२; १४१, २; १४४, ३; १८३,२; ४,२२, ६[e]; ४४,२; ५,४७,५; ७३,३; ६,४४,८;४९,५;६६,१;७,६६, १४; ८८,२; ८,१९, ११; ६९, १३; खि ३,२२,९; मा १९,८३; का २१, ६,४; मै ३, ११, ९; काठ ३८, ३; †शौ २०, ९२, १०; १४३, २; पै ५, २७, १; -पुर्भिः ऋ १, ६२,८; -†पुषः ऋ १, ११८,५; ९,७७,१; १०, ३२,३;१४०,४; मा १२, १०९; का १३, ७,८; तै ४, २, ७, २; मै २,७,१४; काठ १६,१४; क २५,५; कौ १,५५६; २,११६९; जै १, ५७, ३; -पुषाम् ऋ ४, ७,९; ५, ६२,१; -पुषि ऋ ८, ४६, २८; -पुषे ऋ १,६४, ४; ११९, ५; १४१, १; १४८, १; ४, २३, ९; ५, ३३, ९[f];७३, ३; ६, ६३, ६; मा ३०, १४; का ३४, ३, १; तै ३,२,८, ४[g]; मै ४, १४, १५†; -पुंषि ऋ ३, १, ८; १८, ५; ३९, ३; ५५, [९ (१०, ४, २)]; ११; १४; ५७, ३; ४,२३,९; खिसा २९, ४५; मै ४, १४, ९; शौ ५, १, २;८;९; ६,७२,१; १९,४९,८; पै ६,२,२;८;९; १९,२७,१४.
वापुष[h]- -षः ऋ ५,७५,४.
१वपुष[i]- -षाय ऋ ३,२,१५.
२वपुष- >°षी[j]- -षी ऋ १० ७५,७.
वपुष्-ट(<त)म, मा- -†मः[k] कौ १, ५५६; जै १, ५७, ३; -°मे खि ४,७[2], ७; शौ ५,५, ६; पै ६,४,७.
१वपुष्-ट (<त)र- -रः ऋ ९, ७७,१[k]; -रम् ऋ १०,३२,३.
√वपुष्य, वपुष्यन् ऋ ३,१,४.
वपुष्यत्- -ष्यतः ऋ ८,६२,९.
वपुष्य,ष्या[l]- -ष्यः ऋ ४, १, ८; १२; ५, १, ९; -ष्या ऋ १, १८३,२; -°ष्ये ऋ १,१६०,२.
२वपुस्[m]->२वपुष्-ट(<त)र- -रा ऋ २,३,७.
?वप्सतिः पै १६, ४६,९.
वप्सस्[n]- -प्ससः ऋ १,१८१,८.
?वप्सा पै १६,४६,९.
√वम्, वमत्[o] ऋ १०, १०८, ८. ¶वमिति[p] तै २, ३,२, ६; मै २, २,१३[q]; ¶वमिति[p] मै २, २,१३; काठ ११, १[2]. †अवमीत् ऋ ४, ५८, २; मा

a) परस्परं पाभे.।
b) नाप.। कास. उप. अधिकरणे प्र.।
c) विप. (पीवरोदर- [इन्द्र])। बस.।
d) नाप. (रूप- [निघ ३,७] प्रभृ.)। शेषं वर्पस्- इत्यत्र द्र.।
e) '(अहं) सर्गाः (*संयोगमिच्छुः) अस्य (इन्द्रस्य) गोः (*भगवतः) वपुः श्रिये (आश्रयाय) आ-इषे (कामये)' इति वा.। तु. सस्थ. *सुर्गस्-।
f) *वपुषा, *इनः, आर्चत् इति पपा. शोधः। 'इनः (ईश्वरः [इन्द्रः]) मे (मह्यम्) सहस्रा च्यवतानः (च्योतयमानः) ददानः (धनानि वर्षयन्) वपुषा (पुष्ट्या, धनेन [माम्]) अर्यः (स्तोतुः) आनूकम् (<*अन्त-मर्पम् [=*filling up to the brim* पार्यन्तिक-भृतिपूर्वकम्]) आर्चत् (=√*मृच् [प्] 'पूरणे' > *अमर्चत् अपूरयत्])' इति वा.।
g) पाभे. पृ २७२१ *b* द्र.।
h) विप. (ककुह-मृग-)। मत्वर्थीयः अण् प्र. उसं. (पावा ५,२,१०३)।
i) =१वपुस्-। स्वार्थे अप् प्र. उसं. (पा ५, ४, ३८)।
j) विप. स्त्री. (सिन्धु-)। मत्वर्थीयः अन् प्र. उसं. (पा ५,२,१२७)।
k) परस्परं पाभे।
l) विप. (अग्नि°,रोदसी- प्रभृ.)। तत्रसाधवीयः यत् प्र.।
m) =१वपुस्-। उसिः प्र. इतिमात्रं ततो विशेषः।
n) नाप. (रूप-)। शेषं वर्पस्- इत्यत्र द्र. (वैतु. WG [११५२] <√वप् इति, ?ORN. <वपुस्-+ अप्सस्- इति)।
o) लेटि प्रपु१ (तु वें. PW. GRV. MGS [४१६] प्रभृ.; वैतु. सा. लडीति वा वमत्- > -मन् [प्र३] इति वा?)। इद्-योगादनिघातः (वैतु. GW. व° इति ?)।
p) अदा. प्रपु१।
q) सकृत् °मिमि इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सात.)।

१७, ९०; का १९, १, ४; मै १,६,२; काठ ४०, ७; पै ८, १३,२.
?वम् ऋ १०, २८, ७[a]; पै ६, ६, ९[b].
?वमापात् पै १५,२३,१.
|वम्र(वम्रा.)- -म्रः ऋ १, ५१, ९[c]; ८, १०२, २१[d]; मा ११, ७४; का १२, ७, ९; तै ४, १, १०, १; मै २, ७, ७; काठ १६, ७; -म्रम् ऋ १,११२,१५[e]; -म्रस्य ऋ १०,९९, ५[e].
वम्री- -¶म्रियः काठ ८, २; क ६,७; -०म्रियः का ३७,१, ४[f]; -म्रीः मै ४, ५, ९¶; -०म्री मै ४,९,१[f]; -म्रीभिः ऋ ४, १९,९; -०म्यः[f] मा ३७,४.
वम्रक[g]- -कः ऋ १०,९९,१२.
?वयत्[h] पै २०,१४,७[i];८.
वयत्- √वे द्र.
?वयन्ताम्[j] पै २,८५,५.
वयम् अस्मद्- द्र.
?वयम्[k] पै २०, ६०, ८.
?वयस्[l]- -यः ऋ १. १४१, ८; मा २३,११;१२;५३;५४; का २५, ३, ८; ९; १०, १; २; तै ५, ७, ६, १¶; ७, ४, १८, १[2]; मै ३, ४, ८¶; ५, २[3]¶;१२, १९[2]; काठ ४४, ७[3m]; शौ ७, १०१,१; पै १३, १२, ८; २०, ३३, ४; -यसः शौ १२, १,५; पै १७, १,५; -यसाम् ¶तै ५, ४, ११, १; ५, ३, २; ¶काठ २१, ४; २४, ७; ३७, १४; ¶क ३१, १९; ३७, ८; पै १३, १४, ६; -यसि पै ३, १२,२[n]; -यसे शौ ६, ५९, १; पै १९, १४,१०; -यःसु शौ ३,२१,२[n]; -यांसि तै ३,१, १,१¶; ३,८, ६[o]; ¶५, १, ४,५; २, ५,१;७, २; ६,४,४; १०,२;७,२३,१$; ¶मै २, २, ३; १३, १३$; ३, २, १०; ३, ३; ७, ६; ८, ३; काठ १९, ४¶; ¶२०, ३; ५; १२[2]; ¶२२, ४; ९; २८, १; ३५, १५; ४०, ३[n]; ४५, १२; ५३,१३; ¶क ३०, २; ३१,५; ७; १४[2]; ३५, ३; ४४, १$; कौ २, १२१४; शौ ८, ७, २४; ११, २, २; २४; १२, ८; १२, १, ५१; पै १६, १४,३; १०४, २; १०६, ४; १७, ५, ९; २२, १३; १४; -योभ्यः तै ५,६,४, ४¶; काठ २२, ९¶; क ३५, ३¶; शौ ६,१०,२[p].
‡वयस्[q]- -सम् तै ३,१, ११, ३; मै २,१२,३.

[a]) अवम् इति शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. इति)। (√वृ 'आच्छादने' > लुङि उपु१) *अवरम् > यनि. (तु. [तात्पर्यतः] वें. सा. GW. MGS [४२०])। अप इत्यस्य योगः पृ २८७ निर्दिष्टपूर्वः द्र.।
[b]) यदम् इति शोधः (तु. सपा. शौ ७, १३,४)।
[c]) विप. (वीर्यमृत्- [इन्द्र-])। (√वृष् 'वीरकर्मणि'> भावे) *वृष- + (√भृ> कर्तरि) भ्र-> टस. *वृष्भ्र-> यनि.। 'वृद्धस्य चित् वर्धतः (वृद्धस्यापि सतः इन्द्रस्याऽवहेलनपूर्वं [अनादरे प.] वर्धनाभ्युत्सुकान्) संदिहः (शत्रुगणान्) स्तवानः (स्तूयमानः सन्) वम्रः (मरुत्) विजघान' इति वा. (वैतु. सा. GW. व्यप. [ऋषि-], PW. GRV. प्रमृ. =कीट-भेद- इति?)।
[d]) नाप. (कीट-भेद-)। पूप. √वृप् 'हिंसायाम्', शेषं इति, वें. स्क. दे [३,२] हस्वार्थे विप. इति च?)।
[e]) वें. सा. GW. GRV. व्यप. (ऋषि-)।
[f]) सपा. वम्रिपः <> वम्रीः (तैआ ४,२,३ आपश्रौ १५, १,१ बौश्रौ ९,२:१८ माश्रौ ४,१,११ वैश्रौ ...२,३,२:१ [?] ...२४,१,१० च) <> वम्रयः (माश्रौ ४, १,२,१० काश्रौ २६, १, ६ शुअ ४,७४ च) इति पाभे.।
[g]) व्यप. [ऋषि- (वम्रनामकसूक्तद्रष्टृ- [तु. वें. सा. GRV.; वैतु. दे ३, २ हस्वेऽर्थे वम्र- + स्वार्थे कः प्र. इति, GW. प्रमृ. व्यप. सत् वम्र- + हस्वेऽर्थे कः प्र. इतीव च?])]।
[h]) द्वये, इत् इति द्वि-पदः शोधः।
[i]) तु. सस्थ. टि. वृत्र- > -त्राणि।
[j]) [√व्रज् 'रक्षणे' (तु. व्रज- [गोष्ठ-]) > लोटि प्रपु३] व्रजन्ताम् इति शोधः (तु. टि. ?शते मान्तन्°)।
[k]) अपश्यत वयम् इति पाठः? अपश्यन्तम् भयम् इति द्वि-पदः शोधः।
[l]) नाप. (पक्षिन्-)। <√वी 'गतौ' इति प्रायोवादः। उद् (ऊर्ध्व-) + (√वी 'गतौ' > भावे) *उद्-वयस्-> वस. *उद्-वयस्-> यनि. इति मतम्।
[m]) SI. बृहद्वयः समस्तमिति सर्वथा चिन्त्यम्।
[n]) परस्परं पाभे.। [o]) सपा. मै १, ३,१५; ४, ६,६ काठ ३५,७ अन्तरिक्ष्यान् इति पाभे.।
[p]) सपा. पै १९,२७,६ यातेभ्यः इति पाभे.।
[q]) नाप.। स्वार्थे अणि प्र. वृद्ध्यभावः उसं. (वैतु. पाभे. पृ १९०८ k द्र.)।

२वयस्[a]– -यस् ऋ ७, १०४, १.

३वयस्(वप्रा.)[b]– -यः ऋ १, ६६,२; ७१, ६; ७; ८३,४; १०४, ७; १११,१;२;१२५,२; १२७,८[२]; १३६, २[२]; १४०, ९; १५१, ९; १७८,२; २,१,१२; ४,९; १३, ११;२०, १; २३, १०; ३१,५; ४३,१; ३,१८,४; २९,८; ५१, ⌊(१,३०, १०) ६ (८, ७१,९)⌋; ४, १७, १८; ३६,,८; ५,४, ६; ८, ५; १५, ३; १६, १; ४३, १५; ५५, १; ६, १३, ५; २२, ४; २८, ६; ४०,१; ४; ४४, ९; ४५, २; ७,३६,९; ४५,४; ५८, ३; ६९, ४; ८, ७, ३५; २०, १३; ३३, ७; ३९, ४; ६२, १; ८७, २; १०२, १; ९, ११, ७; ६८,१०;९०, ६;९४, ४; १११, २[२]; १०, ३०, १२; ३९, ८; ४३, ३; ४६,१०; ६८, १२; ७७, ७; ९५, ४; ९६, १०; १००, ३; १०४, ४; १४०, १; १४४, ५; ६;१५६,५[c]; मा ७, २२; ४७[२d]; ११,३५†; १२, १०६†; १४,९[१२];१०[e]; १५,५; २१, १२-२८; २८, २४-४५; का ७, ९, १; ९, २,८[e]; †१२, ३, ८; १३,७,५†; १५,३,१[४]–४[४]; ५[२]; १६, १,८; २३,२,१-११; ३,१-६; ३०,३-४,१-११; तै १, ४, १२, १; ४३,२; †३, ४, ११, १; ५, ११, २; ४, १, ३, ३†; २, ७, २†; ३,३, १[२]; २[२]; ५, १[१२]; १२, ३; ५, २,६, १†; १०, ७; ३,१,५[५]; मै १, ३,१४;३७; ६,४[२]¶; २,७,३†; १४†; २०[५]; ८,२[१२]; ७; ३,२, ४¶; ५†; ११, ११[११]; १२[९]; †४,१२,५[c]; ६; १४,१०; काठ ४, ५; ९; ६,९; ७, ६; ९, ९[६]; ११, २[२]¶; †१६,३:१४; १७, २[१२]; ६; २०, ४†; १०[c]; २३, १२†; २८. ४[२]; ३५, ७; ३८, १०[११];११[६];१३; ३९,१[२];†;७[५]; क ३, ४; ७; ४, ८; ५, ५; ८, १२[२]; २५, ५†; २६, १[११]; ५; ३१, ६†; १२[७]; ४४, ४[२]; ४८, ९; †कौ १, ८८; २९७; २, ८८१[c]; ९४२[२f]; १०४६; ११६६; †जै १, ९, ८; ३१,५; ४, १, ३[२]; शौ २, १०, ३; ४, २१, ६†; २७, ५; ६,३६, २[g]; ९, ४, १०[h]; ११,१, ३०; १२, ३, १; ४७; १८, ३, ७३; १९, ३७, १; २; †२०, १६, १२; १७, ३; २५, ४; ३१, ५; ३३, ३; ३६,४; ५३, १; ५७, ११;१३६.८ऽ[i]; पै १,५४,२;३; ४,३५,५; ७, १३,१०; ९.२२, २५; १३,५, २०; १५, १९,९; १६, ९१,१०; १७,३६,१; ४०, ८; १९, २२, ५; ६; –यःऽ-यः ऋ ५, १५, ४; ८, ५५, ४; खि ३, ७, ४; काठ ८, १४; शौ १, २२,३; १२,३, ४९; १९, १,३; पै १,२८, ३[?j]; १९, ४३, १४; –यसः ऋ ८, ४८, १; मै १,६, ४[1]¶; –यसा ऋ २,१०,४;३३, ६; ६,३६, ५; ८,४,९; ९,९७, ४७; १०, १०६, ५; मा ११, २३†; १८, ५१[k]; का १२, २, १२†; २०,३,१[k]; तै १,४,४३, २; ४, १, २,५†; ७, १३, १[k]; ५, १, ३, २†; मै १, ३, ३७; २, ७, २†; काठ ४, ९; १६, २†; १८,१५[k]; २८,४[२]; क ३, ७; २९, ४[k]; ४४, ४[२]; कौ १, २७७†; जै १, २९,७†; –यसि मै २, ५,११¶; –यांसि ऋ ३, ३, ७; ९, ९, १; १०, ४६, १; १२०, ५; तै ५, २, १०, ७¶; ¶मै ३, ४, २; ७, ४[२]; ¶काठ ११, २[२];२१,११; †कौ १,७७; ४७६; २, २८५; †जै १,८,५; ४९,१०; ३,२४,१; †शौ ५,२, ५; २०, १०७,८; पै ६,१,५†; –†योभिः ऋ १०, ४५, ८[l]; मा १२,१[l];२५[l]; का १३,१,१[l];२, ८[l]; तै १,३,१४,५[l]; ४,१,१०, ४[l]; २,२,४[l]; ५,२,१०, ७¶.

[a]) नाप. (*पर्याण-)। √वृ 'आच्छादने'+मयसुन् प्र. > *वर्मयस्– > यनि. (वैतु. वें. स्क. सा. वि– ⌊अश्व-प्रग्रह-⌋ > प्र३ सत् द्वि३ इतीव, GW. प्रमृ. =१वयस्– इति कृत्वाऽर्थे तात्पर्यग्रह औपचारिक इति, GBV. =३वयस्– इति च ?)।

[b]) नाप. (अन्न-,बल-, आयुस्-प्रमृ.)। < √वी(वधा.)।

[c]) पाभे. पृ१७११ *h* द्र.। [d]) पाभे. पृ२४५३ *m* द्र.।

[e]) सपा. मा ७,४७ ह्वयः इति पाभे.।

[f]) पाभे. पृ १७०७ *e* द्र.।

[g]) =सपा. आश्री ८,९,७ शांश्री १०,११,९। कौ २, १०५९ पै १९,४,२ स्वः इति पाभे.।

[h]) पाभे. पृ २४३५ *f* द्र.। [i]) दावः इति BW.।

[j]) यो वयः इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. शौ. १, २२,३)।

[k]) पाभे. पृ १९०८ *k* द्र.।

[l]) =सपा. माश ६,७,२, २ आपमं २, ११, ३१। मै २,७,८ काठ १६,८ सुहोभिः इति पाभे.।

वयः-राय[a]– -यम् कौ १, ३५३; जै १, ३७,२.

वयस्-कृत्[b]– -कृत् ऋ १, ३१, १०; १०, ७, ७; मा १५, ५; का १७, १, ८; तै ४, ३, १२, ३; मै २, ८,७; काठ २, १५†; १७, ६; क २६, ५; –कृतः ऋ ९, २१, २; ६९, ८; –कृतम्[c] मा ३,१८; का ३, ३,९; तै १, ५, ५, ४; मै १, ५, २.

¶वयस्या[d]– -स्याः तै ५,३,१, ३; ४[1]; काठ २०, १०[1]; क ३१, १२[1].

वयस्-वत्– -वतः ऋ २, २४, १५; ५, ५४, १३; मै ४, १२, १†; –वते मा ७, २२; का ७, ९,१; तै १, ४, १२, १; ६, ५, १,३; मै १,३,१४; काठ ४, ५; क ३, ४; –वन्तः मा ३, १८; का ३, ३,९; तै १,५, ५, ४; मै १,५, २; काठ ६,९; क ४,८.

वयस्वती– -ती मै २,२,३.

वयस्-विन्– -विनम्[c] काठ ६, ९; क ४, ८.

वयस्-सद्– -सद् काठ ३९, ९.

वयो-जू[e]– -जुवः ऋ ९,६५,२६.

वयो-ध– -धः पै ७,५,९‡[f].

वयो-धस्,धा[g]– -॰धः ऋ ९,८१, ३; –धसः मै २,७,१६[h]; शौ ८, १, १९; पै ७,५, २; १६,२,८; –धसम् मा २८, ३४-४५; का ३०,३-४,१-११; काठ ३९,३[h]; पै ७,५,५; –धसा मा १५, ७; का १६, २, ४; मै २, ८, ८; –धसे मा २८, ४६[1]; का ३०, ४, १२[1]; –धाः ऋ १, ७३,१; २, ३, ९; ३, ३१, १८; ४९,३; ४, ३, १०; १७, १७; ५, ४३, १३; ८, ४८, १५; ७२,४; ९, ९६, १२; ११०, ११; १०, ७, ७; खि १, १०, ४[1]; मा १५, ५२; का १६, ६, ४; तै ३, १, ११, २†; ४, ३,४, १[j]; ४, १, ३[k]; १२, १; ७, १३, ४; ५,३, ६, २; मै १, २, १; २,१२,४; ३, १६, ४; ४, १४, ८†; काठ २, १५†;६,९[1]; ७, ६; १७,७; १८, १८; २२, १४; ३५, ७; ३७,१७; ४०,९; क ४,८;५,५; २६,६; २९,६; ४८, ९; शौ ५, ११,११; ७,४२,२; ९,१,८;४, २२; १२, ३,१४; १३, २, ३३; १८, ४, ३८; ५०; १९,४६,६; पै ४, २३,३; ८, १, ११; ११, ५, ४; १५, १,३; १६,२६, २; ३२, ८; ७२, १०; ९८, ३[m]; १७, ३७, ४; १८,२३,९; १९, ४०, ४[n]; २०, ९, १०.

†वयो-धा[o]– -धाः ऋ ६,७५, ९; मा २९, ४६; तै ४, ६, ६, ३; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; पै १५, १०, ९; –धाम् ऋ ६, ६,७; ४९,९;९,९०,२; कौ १, ५२८; २, ७५८; जै १, ५४, १०.

वयो-धेय– -याय ऋ १०, २५,८.

†वयो-धै[p] ऋ १०, ५५, १; ६७, ११; शौ २०, ९१, ११.

वयो-नाध[q]– -धैः[r] मा १४, ७[1]; का १५, २, १[1]; तै ४,३,४,३; काठ १७, १[1]; क २५,१०[1].

†वयो-वृध[s]– -वृधः ऋ ५, ५४, २; –वृधम् ऋ ८, ६०, ११; कौ १,४३; जै १, ४,९; –वृधा ऋ ५, ५, ६.

?वयस्त्वम् पै ५,१३, १.

वयस्वत्– प्रमृ. २वयस्– द्र.

१†वया[t]– -याः ऋ १०, ९२, ३;

a) विप. (इन्द्र- [प्राण-])। उस. उप. √शी + कर्तरि अण् प्र.। तुपं पृ ७०४ d द्र.।
b) विप., नाप. (छन्दो-विशेष-)। उस.।
c) सपा. वयस्कृतम् (शांश्रौ २,११,३ बौश्रौ ३,८: १० च) <> वयस्विनम् इति पाभे.।
d) नाप. स्त्री. (वयस्यानन्तरोपधेय- इष्टका-भेद-)।
e) विप.। उस. उप. <√जू।
f) सपा. ऋ १,९१,१९ पुरुवीरः इति पाभे.।
g) विप.। उस. उप. यथायथं कर्तरि क्विप् प्र. च द्र.।
h) सपा. °धसः (हिश्रौ ११, ७, ५१ च) <> °धसम् इति पाभे.। i) वयोधा इति पाठः? यनि. शोधः।
j) पामे. पृ २०१४ f द्र.।   k) वैतु. सा. पूप. = १वयस्-, उप. <√धात् इति। l) सपा. मा ३,१७ का ३,३,७ प्रमृ. माश २, ३,४,१९ शांश्रौ २,११,३ पाग्र २, ४,८ वर्चोदाः इति; मै १, ५,२;९ वर्चोधाः इति च पाभे.। m) सपा. शौ ९,५,१३ विपश्चित् इति पाभे.।
n) सपा. शौ ६,१२४,१ अन्तरिक्षात् इति पाभे.।
o) विप. (विन्द्र-, रयि- प्रमृ.)। उस. उप. विजन्तम्।
p) तुमर्थीयः कैः प्र. (तु. सा. PW.MW.; वैतु. GW. °धा- > -धैः इति)। q) विप. (देव-)। उस. उप. <√नह्।
r) = सपा. माश ८, २,२, ८ वैश्रौ १९, २: ६। मै २,८,१[1] माश्रौ २, २.१.४ माश्रौ ६. २,१, ३ वयुनाधैः इति पाभे.। s) विप.। उस. उप. क्विबन्तम्।
t) = १वयस्-। नाप. (अश्व-, गुरु- प्रमृ.)। यनि.।

–याम्[a] ऋ १, १६५, ⌊१५; १६६, १५; १६७, ११; १६८, १०⌋; मा ३४, ४८; का ३३, २, ११.

२|वया[b]– -याः ऋ १, ५९,१; २,५, ⌊४; ८, १३, ६⌋; ३५, ८; ६, ७, ६; १३,१; २४, ३; ७,४०, ५[c]; ८, १३, १७; १९, ३३; काठ ३८,१३; –याम् ऋ ५, १, १[d]; ६, ५७, ५; १०,१३४,६; मा १५, २४; का १६, ५, ५; तै ४, ४,४, २[e]; मै २,१३,७; काठ ९, १८; कौ १, ७३; २, ४४१; १०९६; जै १, ८, १; ३, ३३, १६; शौ १३,२, ४६; पै १८, २५, ६; –यायाः ऋ १०, १२४, ३.

वया-वत्[f]– -वन्तम् ऋ ६.२,५

वया(क >)का[g]– >वयाकिन्[h]– -किनम् ऋ ५, ४४, ५.

?वयाथोर्गा वैवपयसास् पै ६, ३, ११.

?वयास्ततं[i] पै २, ५८,४.

वयियु[j]– -योः ऋ ८, १९, ३७.

वयिष्यत्– √वे द्र.

*वयु[k]– >वयु-नाध– -धैः मै २, ८,१[l].

वयुन,ना(वप्रा.)[m]– -नम् ऋ १,१८२, १; ३,३,४; ५, ४८,२; –नस्य[n] तै ५, ५, ४, ३; मै २, १०,६; काठ ३९, ३; –|ना ऋ १,९२, ६; १४४-१४५, ५; १६२,१८; २, २४, ५; ४, ५, १३[o]; १६, ३; ७, ७५, ४; १०, ४९, ५; मा २५, ४१; तै ४, ६, ९,३; काठ ४६, ५; शौ २०, ७७, ३; –|नानि ऋ १, ७२, ७; ९२, ३;१५२, ६;१८९, ⌊१;३,५,६⌋; २, १९, ३;८;६, १५,१०;७५, १४; ७, १००, ५; १०, ४४, ७; ४६, ८;११४, ३;१२२, २; खि १,१०, २; ५, ७, २, ९; मा ५,३६; ७,४३; १२, १५$; २९, ५१; ४०, १६; का ५,९, २;९,२,३;१३,१,१६$;३१,२, ६;४०, १,१८; तै १,१,१४,३; ४,४३, १; २,२,१२,५;५,१२, ५;४,१,९, ३$; २,१, ५$; ६, ६, ५; मै १, २, १३; २, ७, ८$; ३, १६, ३; ४,१०, १; १३,७$; काठ ३, १; ६, १०[२];

---

a) 'हे मरुतः ! यूयं तन्वे (आत्मने) इषा सहिता (अन्नमृता) वया (पुष्टिम्) आयासीष्ट (प्राप्नुत)' इति वा. [वैतु. म. <वयुसाम् इति, L ⌊५५२⌋ <वयुसम् (<३वयुस्- विप. ⌊इष्-⌋) इति, सा. <वयम् ⌊<अस्मद्–⌋ इति ?]।

b) नाप. (वृक्षादि-शाखा-)। √वृध 'वृद्धौ'> *वृधा(क >)का–> *वयाका– >यनि. (वैतु. या ⌊१,४⌋ प्रमृ. <√वी 'गतौ' इति)।

c) नाप. (स्तुति-)। धा. स्तुतौ वृत्तिः। शेषं *b* टि. द्र. [वैतु. वें. सा. PW. Grl. शाखा-पर्याय इति; GW. ३वयस्– > वयासः इति (तु. L ⌊३९२⌋), ORN. GRV. अव√यस् >अव-याः (अवयजन-) इति च पद-शोध इतीव ?, GR (पृ ५८३) वयाम (उपु३ <√वी) इति शोधपर इति ?]।

d) *वयानाम् > यनि. इति कृत्वा (*वृध्– >) *वृध्– >प३। 'अग्नेः भानवः (किरणाः) नाकम् अच्छ (उच्चैः) प्रसिस्रते (प्रसृताः भवन्ति) इव (यथा) वयाम् (शाखानाम्) यह्वाः [*प्रशाखाः (उर्ध्वः प्रसृताः भवन्ति ⌊तु. पृ २५८४ *o* ⌋)]' इति वा. (वैतु. द्वि१ इत्यन्ये, शि. ⌊कौ १.७३⌋ प्रवयाम् इति द्वि-स्वरं सदपि समस्तं पदमिति ?)।

e) अत्र सा. =वीनाम् (पक्षिणाम्) इति व्याचक्षाणश्चिन्त्यः।

f) विप. [प्रजावत्- (क्षय- =*कुल-, जन- ⌊तु. ऋ १, १२३,१⌋)]। 'सः (अग्निभक्तः) शतायुषं च प्रजावन्तं च क्षयं पुष्यति' इति वा.। वृक्षशाखापरत्वे मानवप्रजापरत्वे च धा. समानं वृद्धौ वृत्तिरिति प्राति. चात्रत्यं √क्षि '*जन्मनि' इत्यतो व्युत्पन्नं सद् निवासपरात् सतः सरूपादन्यदिति कृत्वा पृ ११९१ कृतपूर्वो निर्देशः शोध्यः द्र.।

g) नाप. (शाखा- ⌊तु. *b* टि.⌋)।

h) विप. (शाखावत्-⌊सोम-⌋)। 'तादृशं सुतेगृभं (सवन-युक्तं ⌊सन्तं सोमम्⌋ अग्निः) चित्तगर्भासु (प्रदीप्ताभ्यन्तरासु ⌊समित्सु⌋) सुस्वरुः (सुपाचुकः)' इति वा. (तु. सा. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. =⌊वयाक- = 'मिश्रण-' >⌋ व्याघारणशेषेणाज्येन मिश्रित- इति-)।

i) शोधः पृ १०८७ *e* द्र.।

j) विप. (*प्रस्तवन-वृत्त-)। (√वृध 'स्तुतौ' >कर्तरि) *वृधि– + धर्म– (वृत्ति-) > बस. *वृधि-धर्म–> नैप्र. यनि.। शेषं प्रयियु– इत्यत्र टि. द्र.। ORN. <अव√या इति, GW. <२वया– ⌊=२वयस्-⌋ इति।

k) =२वयस्–।

l) पाभे. पृ २७५२ *r* द्र.।

m) नाप. न. स्त्री. (मार्ग-, प्रयोजन-, कान्ति-, प्रज्ञान- प्रमृ.)।

n) विप. (समुद्र-)।

o) वा. पृ २४९६ *a* द्र.।

७,१६; १६, ८S; १८, २१S; ४६, १; क २,८; कौ २,९७६; ११०६; जै ४, २३, ६; शौ २, २८, २S; ४, ३९, १०S; ५, २०, ९S; २०, ९४, ७; पै १, १२, २S; ९, २४, ९S; १३, ५, ३S; १५, ११, ४; २०, ४३, ६; –नाय तै ४, ६, २,६; –नि ऋ ३, २९, ३[a]; मा ३४, १४; का ३३,१, ८; –नेषु ऋ २,३४,४; ६,७, ५; ८,६६, ८; कौ २,१०४२; शौ २०, ९७,२.

वयुन-शस् (:) ऋ ६,५२,१२.

वयुन,ना-वत्– -न-वत् ऋ ६, २१, ३; –ना-वत् ऋ ४, ५१,१[b].

वयु(न>)ना-विद्[c]– -विद् ऋ ५, ८१, १; मा ५, १४; ११, ४; ३७, २; का ५, ५,१; १२, १, ४; ३७, १, २; तै १, २, १३, १; ४, १, १, १; मै १,२, ९; ४,९,१; काठ २, १०; १५, ११; क २, ४.

वयो-जू–, °धस्, °धा– १प्रमृ. ३वयस्– द्र.

?वयोवदन्यात्[d] पै १७, ४०, ९.

?वयोवय आयदेव[e] शौ १२,३,४९

वयो-वृध्– ३वयस्– द्र.

वय्य, य्या(बप्रा.) – -य्यम् ऋ १, ५४, ६[f]; ११२,६[f]; ९,६८,८[g]; –?य्येव[h] ऋ २,३, ६; –य्याय[i] ऋ २,१३,१२; ४,१९,६.

वाय्य[j]– -य्ये ऋ ५,७९, [१-३]; कौ १, ४२१[j]; २, १०९०; १०९१;१०९२; जै १,४१,३.

१वर्–, २वर्–, वरण्–, वरत्र, त्रा– √वृ(वधा.) द्र.

?वरय: पै १,७२,१.

?वरयराद्रिनाभा पै ३,१५,१.

वर-शिख[k]– -खस्य ऋ ६,२७,४;५.

वरस्–, √वरस्य, वरस्या– √वृ (वधा.) द्र.

?वरा[l] पै २, २३, ३.

?वराम्[m] पै ५,२८,८.

वरासी– वरासी– द्र.

१वराह(वप्रा.)[n]– -हः ऋ ९,९७, ७; ¶तै ६,२,४, २; ७,१, ५, १; ¶मै १,६, ३; ३,८, ३; ४, ४, ६[2]; ¶काठ ८,२[2]; २५,२; ¶क ६,७[2]; ३८,५; कौ १,५२४;२, ४६६; जै१,५४,२;३,३५,१; शौ ८,७,२३; पै ३,१५,२; १६,१४, २; –हम् ऋ १,६१,७; ११४, ५;८ ७७, १०; १०, २८, ४; ९९, ६; मै १, ६, ३¶; ३, ८,

a) भाप. (भ्राजन-)। (√भ्राज्>) *भ्राजस्मन्–> नैप्र. यनि. इति मतम्। =मार्ग इति वें., अरण्यां [योनिस्थाने] इति सा.।

b) °न-व° इति पपा.।

c) विप.। उस. उप. <√विद् 'ज्ञाने'।

d) वयो-वत् (क्रिवि. <३वयस्–), अन्यात्(<√अन् 'प्राणने') इति स्पष्टे पदे द्र.।

e) ३वयस्–>वयो-वत्– (धेनु-,अनड्वह्-)>वयोवान् असत् पृषु(वा) इति त्रि-पदः शोधः। पृ ६७८ p अयं विशेषः द्र.।

f) व्यप. (दुर्गीतिसाहचर्येण देवप्रसादस्य पात्रभूतः कश्चिन् [तु. GRV])।

g) विप. (*मादक- [सोम-])। √वय् '*मदे' तु. पार. वय्य [व्यहर्त-])>कर्तरि प्र. (वैतु. < √वी 'कान्तौ' इति सा., 'गतौ' इति GW., नाप. [सहचर-] इति PW. प्रमृ.)।

h) =वर्येव (स्त्री. प्र२), व (< *इय [तु. GW.; वैतु. पपा. प्रमृ. =वय्या-इव ?])। नाप. (नद्यासी- [तु. वें. सा. GRV.; वैतु. GW. =सहचरी- इति ?])। <√वे 'तन्तुसन्ताने'। नाप. रज्जुता->ते (*प्रसम्बन्धौ, ...) इति द्र.।

i) व्यप. (वय्याऽपत्यभूत- [सत्यश्रवस्-])। मध्यमे मन्त्रे ?व्युच्छ> व्यौच्छः इति शोधः।

j) वैतु. भ. वयस्य–> यनि. इति ?।

k) व्यप. (असुर-)।

l) व(रे>)र आ इति द्वि-पदः शोधः (तु. ऋ [३,२३, ४;५३,११]; वैतु. BKA. =वराय इति ?)। सस्थ. ?वां>(वः>)वो इति, ?भागो> -गम् इति (तु. BKA.), ?पृथिव्यां> -व्याः इति, ?देवैः >-वीः (तु. BKA.), ?वां धारयामि> धा° इत्येते शोधाः द्र.।

m) शोधः पृ १७२० f द्र.।

n) विप. (जल-भृत्- [अद्रि-, इन्द्र-, सोम-]), नाप. (मेघ-, शूकर-)। जलभृदर्थे (*वृष्ट->)*वर्- (वारि-)+(√वह् '*धारणवर्षणयोः'>) वाह्-> उस. *वर-वाह्-> यनि.। शूकरार्थे < *वर्- (महत्-)+आस्- (प्रोथ-)> कस. *वरास्->*वरास्व->*वराह्-> यनि. (वैतु. मै [१, ६, ३] < वर्- [क्षीर-]+√हा 'हानौ' इति, या [५,४] शूकरार्थे <√वृह् 'उत्पाटने' इति वा <१वर्- [उत्तम-]+√वृह् इति वा, मेघार्थे <वर्- [वारि-]+आ√हृ इति ?)। PW.GW. प्रमृ. नाप. एव।

३; जै ४,११, ४; शौ २०,३५, ७; -हस्य मै १,६,३¶; -हाय मै १, ६, ३¶; पै १७, ५, ६[a]; -हेण शौ १२,१,४८[b].

वारा(ह>)ही[c]- -ही मै ४, ४, ६¶.

√वराहय>वराहयु[d]- -युः ऋ १०,८६,४; शौ २०,१२६,४.

¶वराह्-विहत[e]- -तम् मै १, ६, ३[2]; काठ ८, २[1]; क ६,७[1].

२वराह[f]- -हैः ऋ १०, ६७, ७; मै ४,१४,१०; शौ २०,९१,७.

?वराहमन्यरुजं नुत्तानपादसन्दयः पै ५, १०, ४.

वराहु[g]- -हुम् ऋ १, १२१, ११[h]; -हून् ऋ १, ८८,५[i].

१वरिमत्-,२वरिमत्-, १वरिमन्-, २वरिमन्-, वरिवस्-, √वरिवस्य, वरिवस्यत्-, वरिवस्या- √वृ(बधा.) द्र.

?वरिवाणा[j] पै १९, २४,६.

वरिष्ठ-, वरी-, वरीमन्-, वरीयस्- √वृ (बधा.) द्र.

वरीवर्जयन्ती-, वरीवृजत्- √वृज् द्र.

वरीवृत- √वृत् द्र.

वुरुण[k]- -०ण ऋ १, १५१, ६; २, २७, १४; २९, १; ५, ४६, २; ६७, [१; ८, ६७, ४; १०, १२६, २]; ९; ७१, १; २; [३; ८,४७,१]; ७,५९,१; ६६,३; ८, १९, ३५; ६९,११; मा ६,२२; २०, १८; ३३, ४८†; का ६,५, ३; २२,१,४; ३२,४,५†; तै १, ३, ११, १; मै १, २, १८; २, ४, ७; काठ ३, ८; †जै ३,५४, ९; ४, १८,४-६; शौ ७,८८,२; १९,४४, ९; -०ण ऋ १, २४, ११; १४;१५; २५, १;३; १९; ५०, ६; १२२, ७; २, २७, ६; ८; १०; [१७; २८, ११; २९, ७]; २८, २; ३; ५-१०; ४, १, १८; ४१, ११; ५५,१; ५,६२, ५; ८; ६९, १;२; ७०, १;८५, ७[2]; ८; ७, ६४,[५; ६५, ५]; ६६, ९; १७;१८; ८६,३?[l]; ४; ६; ८; ८७,२; ८८, ५; ६; ८९, १; ५; ८, १८, [२१; ८३, ४]; २७, ७; १५;४२, ३; ६९,१२; १०,५१,४; ६;६४,१२; १२४, ५;१३२,४; †मा ६,२२[2]§;१०, १६; १२, १२; १८, ४९; २०, १८§;२१,१;२; ३३,३२; †का ६,५, ३[2]§; ११,५,७; १३,१, १३; २०,२, १२; २२,१, ४§; २३,१,१;२; ३२,३,३; †तै १, २,२,२§; ३,११,१[2]§;५,११, ३[2]; ८, १२, ३; २, १, ११,५; ६[2]; ३, १०, ३§; ५, १२, १; ३, ४, ११, ६[1]; ४, २, १, ३; ११, ३; ५, २, १, ३; मै १, २, २†; १८[1];†; २, ३,१[4]; ६, ९; ७, ८†; †३, २, १;४, ८; †४, ७, ८; १०, २; ४[1]; १२, ४; ६[2]; १४, ३[2]; ९[1]; १४; १७[4]; काठ २,३†?[m];३,८[1]†;४, १६[1];†[2];११,७;९;११[2]; १२[1]†; १३†; १२,६[1]; १५†; १५,७†; १६,८†; १७, १९[4]; १९,११†; २१, १३[2]†; २३, १२[1]†; ३६, १५; ३८, ५[2]; ४०, ११[4]†; क १, १५†; २, १५[1];†;३१, १†; †कौ २, ३३५; ४१९; ९३५; ३, १, ४; ५, ११; †जै २, ५, १; ३, २८, ७; ३२, ९; शौ १, १०, २; २०, ३; २, २८, ५; ४,१५,१२;१६,६; ७?[n];२९,५; ५, १, ८; ११, १; ४; ५; ६?[o];

---

a) सपा. शौ १२,१,४८ सूकराय इति पाभे. ।

b) सपा. पै १७,५,६ सूकरेण इति पाभे. ।

c) विप. (उपानह्-) । विकारेऽर्थे अञ् प्र. (पा ४, ३,१५४) । d) विप. (स्वन्-) । क्यजन्तात् उः प्र. ।

e) विप. >नाप. (मृद्-) । तृस. (तु. पाभे. वैप ४) ।

f) विप. [जलभृत्- (मरुत्- [तु. वें. सा.; वैतु. या ५,४ अङ्गिरसामृषीणां विप. इति ?]))] । वस. । शेषं पृ २७५४ n टि. द्र. । g) =१वराहु- =२वराह- इति सा. PW. GW. प्रमृ. । शेषं h, i टि. द्र. ।

h) विप. (*मेघ बन्धक- [वृत्र-]) । २वराह-+(√वृ 'छेदने' >भावे) *व्र-> वस. *वराह-व्र->*वराहव-> यनि. इति ।

i) विप. [*मेघ-वर्षिन्- (मरुत्- [तु. या ५, ४]))] । २वराह-+(√वृष् '*वर्षणे' >भावे) *वृष्-> वस. *वराह-वृष्-> यनि. (वैतु. स्क. सा. <१वर-+आहु- [<आ√हन् वा आ√ह वा आ√ह्वे वा आ√हु वेति]) । j) शोधः पृ २३८४ e द्र. ।

k) व्यप. (देव-) । <√वृ [बधा. (आवरणदीप्त्याद्यर्थानुगमात् [तु. या १०, ३ PG २,२२ प्रमृ.]))] ।

l) तु. पृ १५६८ j ।

m) ०णम् इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. ऋ ८, ४२,३ क १,१५) । n) अधिकं पदमिति कृत्वा तदपाठः शोधः ।

o) पपा. प्रमृ. यनि ; W. Gri. ०णः इति शोधः (तु. सपा. पै ८,१,६ ०णः इति पाभे.) ।

७;१०;११; ६,५१,३†; ७,८८, १;२[१];३†;४; ११,२,२१†; १४, १,६२; १८,४,६१;७०; १९,४४, ८;†२०, ४७,१८; ९२,९; पै १, ९, २; ४, १२, ७‡[a]; ३८, ४; ५, ३२,१;६;८;†३९,२; ७‡[b]; ८, १,१;४;५;७;१०;११; १५, ३, ८; ९; ५, ३; १८, २२, ६†; १९, १६,७; ४१, १२;४३,५†; २०, १९, ३; ३२,४; ५[१]; –णः ऋ १, १७,५; २३, ६; २४,७; ८; १२; १३; २५, १०; १३; २६,[४;४१,४; ४, ५५,१; ५, ६७, ३; ८, १८,३;२८,२;८३, २]; ३६, [४; ४०, ५; ७, ६६, १२; ८२-८३, १०; ८, १९, १६; २६, ११; १०, ३६, १; ६५, १; ९; ९२, ६]; ४१, १; ४३,[३; ३,४,६]; ४४,१४; ७९,[३; ८, २७,१७; १०,९३, ४]; ९०, १; ९४, [१६; ९५, ११; ९६, ९; ९८, ३; १००, १९; १०१-१०२, ११; १०३, ८; १०५, १९; १०६, ७; १०७, ३; १०८, १३; १०९, ८; ११०, ९; १११, ५; ११२, २५; ११३, २०; ११४, ११; ११५, ६; ४, ९७,५८]; १०१, ३; १०५, १५; ११६, ३; ७; १४१, ९; १४३, ४; १५६, ४; १६१, १४; १६२, [१; ५,४१, २]; १६३, ४; १८६, [२; ७, ६०, ४]; ३; २, १,४; २७, १; [२; ७, ६४, १]; ३८, ८[c]; ९; ३, ४, २; ५,[४; १०, ८३,२]; १४, ४; ५४, १०; ४, १३, २; ४२, २; ३; ५५,४; ५, ३, १; २६, ९; ४०, ७; ४६, ५;४८, ५; ४९,३; ६४,५; ६५,१;६७, ५; ६८, २; ७२,३; ८५,२; ३; ४;६, ३, १; २४, ५; ४९,[१; ५१, १० (१०, १५, ५)]; ६२, ९[d]; ७५, १८[e]; ७,१२,३; २८, ४; ३४, १०; २४; [२५; ५६, २५(१०, ६६, ९)]; ३५, ६; ३८, ४; ३९,[७; ४०, ७; ६२, ३]; ४०, २; ४; ४९, ३; ४; ५१, २; ५६, २५; ६०, ५; ६; ८; ६२, [६; ६३, ६]; ६६, ११; ८६, ३; ८७, १; ४-६; ८८,३; ४; ७; ८,१५,९; २५, २; १३; २७,६; ३१,१३; ६७, २; ९४, ५; ९, ६४, २४; ७३, ३; ७७, ५; ८१, ४; ९०, २; १०, ८, ५; ११, १;३१,९; ६६, ५; ७५, २; ८४,७[a]; ९२, ४; ९८, १; ९९, १०; १०९, २; १२४, ४; ७; १२६, १;३; ४[b];५-७; १४७,५; १७३, ५[f]; खि २, ११, १; ३, १०,५; ४, ५, २७; २९[g]; ६,६; ८,२; ५, १, १; १५, ११; मा ४, ३१†; ७, १४; ४७[e]; ८, २३; ३७; ५६; ९, ३३; ३९; १०,७;१६; २७†; २८; ११, ६०; १४,२०; ३०; १५, १२;१७,४९†[e]; १८, १७; १९, ८०; ८५; ९४; २०, २†; ७०-७२; २१, २२; ५८; २२, ५; २५, २४; २६, १; २९, १५†; ३२,१५; ३३,४२; ४६†; †३४,३०;५४;५७; ३६, ९†; ३९, ६; का ४, १०,२†; ७, ६, ३; ७, ४; ८, ११, २; ९, २, ७; ८[३]; ४, १; ७, ३; १०, ६, ३; ११, ३, १; ४,३; ५, ७; ८, २†; ४; १२,५,११; १५, ५, ६; ९, ३; १६, ३,७; १८, ४, १७†[e]; १९, ६, २; २१, ६, १; ६; १५; ७, १†; २२, ७, ४-६; २३, २, ११;६, ११; २४, १, ५; २७, १२, १; २८, १,१; ३१, ३, ४†; †३२, ३, १३; ४,३; †३३, १, २४; २, १७;२०; ३६,१, ९†; ३९, ४, १; तै १, २, ८, २†; १०, २; ४, ४५, १†; ५, २, ५¶; ७, ११, २; ८, १०, २[२]; १२,

[a]) सपा ॰ण <> ॰णः इति पाभे. ।

[b]) सपा. ॰ण <> ॰णः इति पाभे. ।

[c]) प्रायः (॰जलजन्तुः) इति शोधः । सस्थ. १ न्निशितम् > भ्रा ॰न्यंशितम् इति द्विःपदं शोधान्तरमपि द्र. । (नि√ यस् (॰वर्गने'> कर्मणि) ॰नि-यशित- > ॰न्यंशित- (॰नीड-)। 'सविता (विलम्बानि भवन्ति) (मपादि]) ॰यातनः पाशाम्पम् [तु. ऋ १,९५,११ d] मर्तं योनिम् आ गात् । विरतः जभुराणः (॰पापत्यमानः) मार्तण्डः (विहगः) निमिपि (अस्तमन) ॰न्यशितम् आगात् । पशुः (अपि विरतः) व्रजम् आ गात्' इति वा. (वैतु. अन्येऽन्यथाद्दशः)।

[d]) = स्तोतृ-, ऋत्विज्- । (√वृध् 'स्तुतौ' कर्तरि >) ॰वृध्वन्- > नैप्र. यनि. इति मतम् ।

[e]) सपा. तै ४,६,४,५ प्ररिवः इति पाभे. ।

[f]) सपा. राजा वरुणः > पै १९, ६, ८ देवः सविता इति पाभे. ।

[g]) सपा. शिशा २९,२९ ॰णम् इति पाभे. ।

१; १४, १; १६, ९[१]; †; २; ¶२, §१,११,२; ३; २,६, २; ३; ११,५; ३, ११,१; १२, १; २; १३, २[१]; ४, १४, १§; ३, ४, ५, १; ४, १, ६, १; ३, ७, २; १०, २; ४, २,२;९,१; †६, ७, २; ८, १; ७, ६, १; ¶५, १, ५, ९; २, १, ३[२]; ३, ४, २; ५, ५, १; १०, २[a]; ६, १, १†; ¶६, १, ११, ३[१]; †; ५; २, २, १; ९, १; ४, ८,३; ६, ३, १; २†; ४; ५[३]; ५, ४; ७, ३; ७, ४, १५, १; ५,२३,२; मै १,२,६[१]; ३,१२; ३८[b]; ३९†; ४, १३¶; ५, १२¶; ६, २[१]†; ११¶; १२¶; ८, ३¶; ९, ४[५]; ¶१०, १०[४]; ११[२]; १२[४]; १३; ११, १०[३]; २, १, २¶; ¶२, १; ६; ३, ३[२]¶; ६, ६; ८[२]; ९;१२[४]; †; ७,६; १६†; ८,३;६;९; ११,५; १३,१†; १४; २०; २१; ¶३, २,८[२]; ७,८[४];§; ९; १०; ८,९; ९,१; §११, ४[३]; ५; ९[३]; ११; १२, १§; १६, १†; ४, ¶३, ४[२]; ७;४,२;३;६[३];†; ५,८[२]¶; ७, ८¶; ¶८,५[८]; †; ६; ९,१; २७; १२,२[३]; ३†;४[१]†; †१४, ४; ११; १५; काठ २, ६†; ७[३]; †; ३, ९; ४, ४; ९†; १२[b]; १३†; ७,११¶; १४[१]†; ८,४¶; ७†; ९,९[६]; १०, १२[३];

¶११,३;६[२];१२†; †१२,६[४]¶; १४[२]; १५; १३,२[१]¶:६¶; ९[b]; १४, ४[३]; १५,५;६[२]; ७;८[४]; †; १६,५; १७,३;५; ८; १८,१०; २०, ९¶; २१, १¶: ¶२२,६; ११[२c]; २३, ६¶; ¶२४, ५-७; ९; २६,२¶; २७,४¶, ¶२९, ३[०]; ४†;¶३४,१४[२];१६;¶३६, ५[४]; ६[५]; ७[२]; ३७,११[२]¶; ३८, ३[२];४†; ९[१];१०; ३९,४[२];१३; ४०,६†; ४४,४; ४५,२०;४६, ४†; क १, १९†; २, १[२]; ३, ३; १०[b]; ११†; ६, ९¶; ७, ४[२]†; ८, १२[१]; २६, २; ४; ७; २८, १०; ३१,११¶; ३४, १¶; ३५. ५[२]¶; ¶३७, ६-८; ३८, २¶; ४०, ५¶; ४२,४¶; ¶४५, ४[०]; †; †कौ १, १८५; २१८; ४२६; ४५५§; ५२८; २, १४५; ४२८; ४९४; ६५६; ७५८; ९९७;११३६; १२२०[d]; ३, १, ५; †जै १, २०, १;२३, ५; ४१,८; ४७, ७§; ५४,१०; २, ५, २; ३, १४, ६; ३३,३; ३८, ८; ५४, ६; शौ १, ९, १; १६, २; १८, २; ३३, २†; २, २८, २; ३, ३, ३; ४,५;८, १; २२, २; २७, ३; ४, १६, २; ५; ८[३]; ३१, ७†[e]; ३२, २†; ५,१३, १; १७,२†; १९, १०; २१, ११; २२, १[f]; २४, ४; २५, ६; ६, ४,२; २१, २;

७३, १; ८८, २[g]†;९३,३; ७, ८६, ६; १२३, १†[d]; ९, १२, ७; १०, ४, १६; ६, १५; ११, ७, १४; १५; १२, ३, २४; १३, ३, १३; ४, ४; १५, १४, ५; १८, १, १८†; ३९†; १९, ९, ६†; ७; १०, ६†; १७, ४; २०,१; २६,४; ३२, ९[h]; ४४, १०; २०,९२, ८†; १०६,३†; १३१, ३; पै १, १०, १; १२, २; १९, १; २५, २; २७, ३; ३८,२; ९२,३;१०२, ४;१०८, १; २, ४०, २; ५२, ४; ६१, १?[i]; ६५,१; ७४, ३; ८६, ३; ३, १,५; १८, २; २४,३; २७, ६; ४, ८,४; २८,७†; ३२, २; ५, ११, १; २६, ४; ३२, ४; ५; ७[१]; ९;१०; ३६, ३; †३९, १; ३-६; ६,५,६; १०,५?[j]; ७, १६,४; ८,१,६[k];११[l];१०,१२; १४, ११†; ९,३, १; १५,२†; १९, ३;२२, २५; १०, ६,११; १५,४; ११, ५, १२; १२, १, १६†; ६,५;७,४; १३, २,५[m]; १६; ५,५; ८,६†; १४,१,३†; १९; १५, ३, १०; ७, २; १६, १६,६; ४३,३; ५६, १४; ७३, ४;५;१३९, ७;१५४, ३;५;१७, २३, ४; ३८, ४; १९, १, १३; १४[n]; २, २; १०, ६[o]; ९; १४, १५; ४३, ७; ४४, २४; २०, ८, ४; १५, ८; १७, ९; २८,

a) =सपा. आपमं २,१७,१७। मै २,१३,२१ विष्णुः इति पाभे.। b) पाभे. पृ १५९० e द्र.।
c) विशेषः पृ १२४४m द्र.।
d) पाभे. पृ २७५६ e द्र.। e) पाभे. पृ २७५६ a द्र.।
f) पाभे. पृ२४५७ e द्र.। g) पाभे. पृ २७५६ f द्र.।
h) पाभे. पृ १७३४ g द्र.।
i) त्रुटितः पाठः। j) शोधः पृ १८२१ i द्र.।
k) पाभे. पृ२७५५ o द्र.। l) पाभे. पृ १९१२ d द्र.।
m) राजा वरुणः>सपा. शौ ५,२५,४ मित्रावरुणौ इति पाभे.। n) सपा. शौ ६, ३,१ अदितिः इति पाभे.।
o) सोमो वरुणो वायुरग्निः > सपा. शौ ६, ५८, १ द्यावापृथिवी उभे इमे इति पाभे.।

१; ४२, १; ४३, ५; ५१, ३; ५४, ५; ६०, ६; –णम् ऋ १, २,[७,५,६४,१;७,(६३,५)६५, १;६६,७]; २३,४; २५,५;८३, ३;१०६,१;१६४, ४६;४, १,२; ५;२, ४;३१, ४;४१, ८; ९;५, ४२, १; ६, २१, ९; ४८, १४; ५०, १; ५१, ३; ७, ३९, ५; ८२, ५; ८३,६; ८४, [५; ८५, ५]; ८५, ३; ९३, ७; ८, १८, २०; ४२, २; ९, ९०, [५(१७, ४२)]; ९५, ४; १०, १४, ७; ६३,[(३५, १०) ९]; ७०,११; ८९, ९; खि १, २, ८; २, ६[१], २०३,७, ७,५; ६; मा २१,४†; ४०; २५, १६†; २८, ३४;३३, ५७†; का २३, १,४†; ४,१२; २७, ११, ३†; ३०, ३, ११; ३२, ५,३†; तै १,७,१०,३‡[a]; ¶२, १, २, ९[१]; ९, ९[२]; ३; ११, १†; ३, १२, १; २; ५, १२, ३†; ¶६, ४, ८,२;६,३, १; ३; ४; मै १, २, ६!‡[b]; १३†; ६, १२¶; १०, १३¶; ११, ४‡[a]; २, ३, ३[१]¶; ५, ६¶; ७, १३; ३, ७, ८[१]¶; ११, २; ४, ¶३, ७; १०; ४, ६¶; ५, ८¶; ८, ५[१]¶; १०, ४†;१४,६[१];१६†;१७†; ¶काठ १०, ४; १३, २; १४, २‡[a]; १७, १९†; २७, ४[१]; २९, ३[१]; ३४, १९†; ३६, ६; ७[२]; ¶क ३५, ५; ४२, ४[१]; ४५, ४; †की १, ९१‡[a]; २८८§; २, १४३; १९७; ४१७; †जै १, १०, १‡[a]; ३०, ६§; ३, १४, ४; १८, ४; ३२, ७; शौ १, ३, ३; ३, २१, ८; ४, ४०, ३; ५, १, ९; ७, २६, १[c]; २[c]; ९, १५, २८†; ११, ८, २; १८, १, ५४†; १९, १८, ४; पै २, ३०, २†; ५७, २; ३, ९, ३; १२, ८; ४, २८, १†; ६, २, ९; ७,१७,४; १२, ७, ४; १५, १३, २; २०, १४, १०[c]; १५, १; २[c]; –णयोः[d] ऋ ६, ५१, १; ७, ६६, १; जै ३, ५४,७†; –णस्य ऋ १, २४, [१०; ३, ५४, १८]; ४१, ७; ९१, [३; ९, ८८, ८]; ९४, १२; १०५, ६; ११५, १; ५; १२३, ५; ८; १२८, ७; १३६, [२; ८, ४७, ९]; १५२,[४; २, २७, ७; ४, ५, ४; ७,६१, ४; १०, १०,६; ८९, ८]; १८४, ३; २, २८,१; ४; ३, ५५, ६; ६१, ७; ४, १, ४;३३,९;४२, [१;२]; ५५,[७; १०, ३०, १]; ५, ८५, ५; ६, ४७,२८;७०,१; ७४, [४; १०, ८५, २४]; ७, ४४, ३; ६२,४; ६३, १; ८२, ६; ८४, [(२, ३३,१४; ६,२८, ७) २]; ८७, ३; ८८, २[c]; ८, १९, ४; २५, १७; ४१, ४; ७; ९; ४२, १; ९,७३, ९;१०७,१५; १०,३६, [(८,४७, ९) ३]; १३; ३७, १; १०३, ९; १२३, ६; १६७, ३; १८५,१; मा ३,३१†; ४,३०†; ३५†;३६[५];५,३९;७,४२†;८, २३; १०, ८; १३, ४२; ४४; ४६†;५०; १४,२४; १७,४१†; २१, ३†; ४६; ४७;२५,४;५; २९, ५४†; ३३, ३८†; ३४, ४५†; का ३, ३,२३†;४,१०, १†; ६†; ७[५]; ५,९,६;८,१७, १†; ९,२,२†;४,१; ११,४,४; १४,४,५;७;९†; ५,४; १५,८, २; १८, ४, ९†; २३, १, ३†; ५, ४; ५; २७, ४-५, १; ३२, ३, ९†; ३३, २, ८†; तै १,१, १०, २†; २, ८, १†; २[५]; ९, १[४]; †; ३, ४, २; ४,४३, १†; ४५, १; ३[२]; ८, १०, २; †२, ४, १४, ४; ५, १२, ३; ३, ५, ६,१; ४,२,१०,१;३[२]; ३,९,१; ४,११,२; ६,१,१; ४, ३†; ६, ६†; ५,५,४,१¶;७,२१,१; ६, १, ११, ६†; ३, २,६;६, ३,२; ५[२]; मै १,१,५;२,६[१];†[२]; १३; ३,३७†; ३९[२]; ५,४†; ९, २; १०, १३[२]¶; २,¶३,१[१]; ३;६, १२; ७, १७[३]; ८, ५; १०,४†; ३, ७, ८[२]†; ९, १; १५,४; ५;१६, ३†; ४, १,५[१]; ¶; ३, ९¶; ¶४,३;४; ६; ८,५[४]; ¶; १०,४†; ११,१[१]†; १४, ४†; ११; १७†; काठ २,६†; ७[५];†; ३,१; ८; ४, ९†;१३[४]; ७,२†; ९, १०; १०, ४¶; १२, ६¶;

a) = यथा. पत्रा ५,१;९ साम्रा १,७,१०;३,६,१ गोगृ ३,३,४ । ऋ १०,१४१,३ मा ९,२६ का १०,५,५ काठ १४,१ शौ ३,२०,४ माश्र ५,२,२,८ श्रुवमे इति पामे. । ४, ५,७, ७ तैब्रा २,८,४,५ पत्रा १, ५ आश्री ५, २०, ६ शाश्री ३, २०, ४ धृरुणा इति पामे. ।

b) °णः इति शोधः (तु. ऋ ५,८५,२) ।

c) यथा. मा ८, ५९ का ९,७,८ मै ४, १४, ६ माश्र

d) मित्र– इत्यनेनैकशेषः (तु. पृ २४१२ f) ।

e) सस्प. मग्ने: इति यनि. विप. द्र. (= °मासमानस्य [वैतु. सा. प्रभृ. यद्विरर्थाय एव सत् नाप. इति?]) ।

१३, १५†; १५, ८; १६, १३;
१७[२]; १७, ४; १८, ५†; २१,
१; २२, ५[२];†; २४, ७†; २६,
२; २८, ३[२]; ३१, ३¶; ३४,
१९†; ३५,१२; ३६,७[२]¶;१५;
३७, १३[२]; ३८, ५[२]; ४०, ३;
४६, १†; ५३, ११; क १,
१९†; २, १[५]; †; ८; १५; ३,
७†; ११[३]; ५, २†; २५, ८;
२६, ३; २८, ५†; ३७, ८†;
४०, ५; ४७, ३¶; ४८, १२;
†कौ १, १९२; ३२०; ३७८;
२, २०७; ७६४; ११९६;
१२०७; ३, ५,३; †जै १,२०,
८; ३३, ८; ३९, ९; २, ४,६;
३, १९, २; शौ १, १०, १;
२५, ३[a]; २, १०, १-८;४,१६,
३[२];४;६,३८,३; ६८,३;८५,२;
१२५, ३†; १३२, १-५; ७,
९५, २; ९, २, ६; ४, ८; १०,
४, १; ५, १०; ४४; १०, २२;
२८; १३, २, ३५†; १४, १,
१९†; ५७;५८†; २,४९; १५,
२, १८; १६, ८, २९; १८,१,
७†; ३, ६६; १९, १३, १०†;
†२०, १०७, १४; १२३, २;
पै १, ९, १; ३३, ५; ६३, ३;
६७, २; २, ३, १; ४; १८, ४;
३६, ३; ४; ५२, ३; ५; ८५,
५; ४, २२, ३[b]; ५, ३३, २;
३; ३६, ९; ६, ३, ७; १२[c];
१०, २; ७, ४, १०†; ११, ५,
२; १२, १, १२†; १३,९,११;
१४, १; १५, ११, ७†; १६,
१५, १;२४ ७;७६, ५; १०९,

२;८;१२८, ३;१३३,१०; १७,
२३,३; २४, ५;२५, ४†; १८,
२, ६†; ६,५; ६†;११,९;२४,
२†; १९, ३,६;६,२; १७,१४;
५२, ११†; २०, ७, ८; २९,
२;५३,१०;६०, ३; —णात् ¶मै
१,५,१२[२];८,८;१०,१०; ११[२];
१२[३]; २, १,२[४]; ४; ३,१[३]; ३;
५;५, ६[३]; ११; ३,९, १[२]; ४,
३,७[३]; ८,५; ६; ¶काठ १०,
४[२]; ११, ८; १२, १[०]; ६[३];
१३, २[५]; ६; २७, ४; २९, ३;
४; ३६, ५; ६[५]; ¶क ४२, ४;
४५, ५; शौ १, १०, ३; पै १,
९, ३; ११. १, १३; —णाय ऋ
१, १२९, [३;१३६, ६]; १३६,
[४; ९, १०४, ३]; ५;१३७,२;
४, ३, ५; ४२, ७; ५. ५. ११;
६६, १; ६८, १; ८५, १; ६,
६८, ९; ७, ६०, १; ६२, २;
८५, १; ८८, १; ८, ४१, [१;
९,६१, १२]; ९,३३,[(५. ५१,
७) ३; ३४, २; ६५, २०];
७०,[८; १०८, १६]; ८४, १;
८५, ६; १००,[५; १०, ८५,
१७]; १०,१२, ८; ६५, ५;६;
८; ११३, ५; मा ८,२३; १२,
७२; २२, ६; २४, २१; २२;
२८; ३०; ३८; २६, १७†;
३९, २; का ९, ४, १; १३,५,
११; २४, २, १; २६, ५, १;
२; ६, ३; ५; ८, ३; ३९, १,
१; तै१, २, ३, ३;८,७,२;१०,
१¶; ¶२, २, ११, ६[१];३,१२,
१; ४, २, ५. ६; ५, ५, ११,

१; ६, २०,[१[२]; ६, १,४,८¶;
७, १, १४, १; १६,१; ४,१६,
१; ५, २३, १; मै १, २, ३;६;
११, १०; २,२,६¶; ५,६; ६,
६¶; ७, १४; ३, ६, १०; ७,
१०¶; १२, २; १४, २; ३;
१०; ११; ४, ४,६¶;१२,४†;
काठ २, ७; ११. ३¶; १२,
१५†; १३, २; १५, ५; १६,
१२; २३, ६; २७, ४¶; ४१,
५; ७; ४४, ५; ४५, २०;४७,
१; ४९. १०[२]; क २, १; २५,
३; ४२, ४¶; †कौ २, २३;
११६; २४५; ४९३; ५०९;
३, १, ७; †जै २, ५, ४; ३,३,
२; १२, ३; २९, २; ३८, ७;
४०, ५; शौ ४, ४, १; ६, २०,
२; १२, ३, ५७; ४, २६; १४,
२, ४६†; १५, २, १७; १८,
१, ३६†; पै २, ९, ४; ४, ५,
१; ५, ३०, ३; १४, १, १;
१६, ११८,३; १२१-१२२, ३;
१७, १८, ६†; २१, ५; ४१,
७; १८,११,६†; १९,१२,११;
—णे ऋ १, १५२, ५; ४, १,
[३; ८, २७, ३]; ५, ४२, २;
४९, ५; ७२, १; ७, ८६, २;
८७, ७; ८, १०१, ५; ९, ६१,
९; १०, ३६, १२; मा ३३,
१७†; का ३२,१,१७†;¶मै ४,
४, ७; ५,८[२]; काठ २६,११†;
२७, ४¶; क ४२, ४¶; †कौ
१, २५५; २, ४३३; ४८५‡[d];
†जै १, २७, ३; ३, ३३, ८;
३६, १०‡[e]; पै ६, २, ८[०];

[a]) सपा. पै १,३३,३ वारणः इति पाभे. ।
[b]) पाभे. पृ १९३७ *f* द्र. ।
[c]) °णस्य म° > सपा. कौसू ३, ३[१] °ण्यमृताः इति पाभे. ।
[d]) पाभे. पृ २४९३ *d* द्र. ।
[e]) पाठः? सपा. शौ ५,१,८ वरुण इति पाभे. ।

१९, ४८, ७; –णेन,> ना ऋ ४, ३४,७; ३९, ३; ८, ३५,१; मा १०, ३०; का ११, ९,२; तै ¶२, १, ४, ४; ५;८, २;५, ६, १, २; ¶६, ४,२, ४;६,७, ४; ¶मै १, १०, ५; १०[२]; S; २, ५, ३[१]; ६[१]; ११; १३,१S; ४, ३, = ७; ५, ८;८, ६; काठ ७, १६†; ¶१३, २; ४[२]; ६; २५, १०¶; २७, ४[१]¶; २९, ३¶; ३५, २०¶; ३६, ५[२]¶; ३८, ३; ३९, २; ¶क ४०, ३; ४२, ४[१]; ४८, १८; शौ २,२९, ४; ३, ५, ४; ६, २; १३, २; ७, १०९, १; ९, ३, १८; १९, ५६, ४; पै १,१३, १; २, २५, ३; ४०, १; ७२,२, ८०,२; ३, १, ६; ३-४, २; ८, ४; १३, ४; ४, १०, ३; ५, ३७, २; १४, १, ७; १६, ४०, ९; २०, ३,६; –१णैः* शौ ३, ४,६.

वरुणानी– –नी ऋ ५, ४६, [८; ७, ३४, २२]; मै ४, १३, १०†; शौ ६, ४६, १; ७, ५१, २†; पै ५, ११, ५; १०, १६, ४; ११, १, २; १९, ४६, १०; –¶नीः काठ ८, ५[१]; १९, ३; क ७, १[१]; ३०, १; –नीम् ऋ १, २२, १२; २,३२, ८; पै ९, १०,९; २०, १०,१०†; –न्याः पै १७, २४, ५

१वारुण[b]– –णः मा २९, ५८; ५९; का ३१,६-७, १; ¶तै २, १, २, २; ९, ३; ५ १, ५,३; ६, १; S५, २२, १; २४, १; ६, १, ११, १; ६, ५, २; ¶मै १, ८, ८; २, १, ४; ३, ३; ४, २; ५, ६[२]; ११[२]; ६, ३-५; १३[२]; ४, ३, ७, ८; ४, ७; ७, ८[४]; ¶काठ १०, ४[२]; ११, ८; १२, १२; १३, २[२]; ६; १५, २S; ३; ४; ९[२]; २४, ६; २७, ४; २९, ३; ९[२]; १०; ३७,२[४]; ३[१]; S४८,१; ३; ¶क ३७, ७; ४२, ४; ४६, २; ३; पै १,३२, ३[c]; –¶णम् तै १,२, १०,२S; ८, ७-९, १; १७, १; २०, १; २१, २; २, १, २, १; ८,२;९, २; ३; २, ५, १; ३, १, ४[२]; ११-१२, १; ६, १, ११, २; ६, ५, ३; ४; मै १, २, ६[१]S; ८, ६, ८; १०S; २, १, २[२]; २, १; ३,५; ५,२[१]; ६[२]; ११; ३, ७, ८[२]; S; ४, ५, ८;८,२; काठ २, ७[१]S; ६,७; १०, ४[२]; ११, ६[२];८; १३, २[ध],६; २७, ४; क २, १[१]S; ४,६, ४२, ४; –णस्य तै ६, ६,५,३¶; –णाः मा २४, २[e]; १५; का २६, १, ३[e]; ३, ५, तै ५, ६, २०, १; मै २, ३, ३¶; ३, ११, ३[f]; १३; काठ २८, ४[२]¶; ४९, १०; क ४४, ४[१]¶, शौ ६, १२१, १; पै ५, ३६, १; १६, ५१, २; १९, ४८, ४; –णात् पै ३, १७,४‡[f]; –¶णान् तै २, ३, १२,१; –णानि काठ १३, २¶; –¶णेन तै २,२,५,१; २; ३, ११, २; मै २, ५, २; काठ १२, १[१]; ६[१].

¶वारुणी– –णी तै २,१, ७, ३;४;९,२[२]; ५ १,७,३;६, २१, १S; मै १, ८,८;१०,१S;१०; ४,३,४; काठ ९, ४; १३, ६; २३, १; ३६, ५; ५०, १S; क ८,७; ३५,७; –णीः मै २, ५, ६; ४, ३,१०;४, २; काठ २२, ११[२]; क ३५, ५[२]; –णीभिः काठ २२, ११; क ३५, ५; –णीम् तै १. ८, ३, १; २, १, ९, १[२]; ५, २, १, ३; मै १,८, ३; –ण्यः तै ५, ६, ११, १S; –ण्यां तै ५, ७, ६, ४; ६, १ ११, २; ६; मै १, ६, ११; ८, ३; ४,४, २; ८, २; काठ २४, ६; २८,४; क ३७,७; ४४,४.

¶वरुण-गृहपति[g]– –तयः मै १,९, ४; काठ ९, ११.

¶वरुण-गृहीत,ता– –तः तै २, १, २, १; मै २, १, २[१]; ३, १[१];

[a]) वरुणेन इति शोधः (तु. सपा. पै ३,१,६; [प्र्तयय-...गेन] गा.; वैपु. RW. गान. यनि. इनि, Web ...नै [मामनार्तिभिः] इति प इति, ?W. ...रुणेन मनुष्याः दृंहि > द्रुम द्रु(र>)न मनुष्यो-...भिः इति पाद-शोधः इति कृत्वा °हे इन्द्र (गाजन्) । ...रुणेन संस्तुतः (°संगतश्मानः) मनुष्यः °इन्द्र (ए... ...) °अग्रेभि. (अर्चा देवः) शम् अशारपाः (गंगतोऽम्:)' इति वा. ।

[b]) विप. । गारयदेवनीयार्थे अण् प्र. ।

[c]) पाभे. पृ २७५९ a द्र. ।

[d]) सहृत् °रू° इति पाठः? यनि. शोधः ।

[e]) पाभे. पृ २६७८ e द्र. ।

[f]) सपा. ऋ १०,९७,१६ प्रमृ. वरुण्यात् इति, आपश्री ७,२१,६ साधी २,२,११ वरुणात् इति च पाभे. ।

[g]) विप. (२भप्-) । वस. ।

४, २; ५, ११; काठ १०, ४[२]; ११,८; १२,१[१]; १२; १३, २[१]; १९,११; क ३१,१; –तम् काठ १३,६; ३६,७; –ता काठ २४, ३; क ३७, ४; –ताः तै ६, ४, २, ३; मै १, १०, १०; २, ५, ६; काठ १३, २; ३६, ५; –ताभ्यः मै १, १०, १०; काठ ३६, ५.

वुरुण-तेजस्[a]– -जाः शौ १०, ५, ३३; पै १६,१३१,५.

वरुण-देवता- > ¶वरुणदेवत्यं– -त्यः मै १, १०, १२; २, ३, ३; ३, ७, ८; काठ १३, २; ३६,६; –त्यम् मै ३,७, ८.

वरुण-ध्रुत्[b]– -ध्रुतः ऋ ७,६०,९.

वुरुण-नेत्र- -त्राः तै १, ८, ७,१.

¶वरुण-पाश[c]– -शः काठ १२,१[३]; ६[४]; –शम् तै ६, ६, ३, २; मै ३, २, १; ४, ८, ५[२]; काठ १३, २;६; १९, ११; २९,३[३]; ३०, ९[२]; क ३१, १; –शाः काठ १२, ६; –शात् तै २, १, २, २; २,५, १; २; ३, ११,२; १२, १[२]; २; १३, २; ३; ५, २, १, ३; ४; ६, २, ९,१; ३, २, ६; ६, ३, ३[४]; ५; मै ३,९, १; ४, १,५; काठ १२, ६;१९, ११; २४, ५; २६,२[४];२९, ३[४]; क ३१,१;३७,६; ४०,५[४]; ४५, ४; –शान्, –शानाम् मै ४,१, १४; –शाभ्याम् मै ३, ७, ८[२]; –शाय मै ४,८,५; –शेन तै २, ३, ११,१;१३, २; –शौ मै ३, ७, ८.

¶वरुण-प्रघास[d]– -साः मै १, १०, १०[२]; काठ ३६, ५[२]; –सान् तै ३, २, २, ३; मै १, १०, ५; ३, ६, १०; काठ २३, ७; ३५, २०; क ३६,४; ४८,१८; –सेषु मै १, १०, १२; काठ ३६, ७; –सैः मै १, १०, ८[२]; १०;१३; काठ ३६, २; ३[२];५; ७.

वरुण-प्रमोचन- >°चनीय- -यः मै २,५, ६¶.

वुरुण-प्रशिष्ट- -ष्टाः ऋ १०,६६,२.

वरुण-प्रसू (त>)ता- -ताः पै ६, ३, १.

¶वरुण-मेनि[e]– -निः मै ३, १,५; ६[२]; ८;३, ६; काठ १९, ५-७; २१,७; ¶क ३०, ३-५; –निम् तै ५, १, ५, ३; ६, १; मै ३, १, ५; ६[२]; ८; काठ १९, ५[२]; ६; ७; क ३०, ३[१]; ४; ५.

वुरुण-राजन्[a]– -जभ्यः तै ३, ५, ८, १; मै १, ३,३५; काठ २९, ५; क ४५, ६; –जानः तै ५, ५,९,५¶.

¶वरुण-वृत् काठ २३,४; क ३६,१.

?वुरुण-शेपस्[e]– -पसः ऋ ५, ६५,५.

¶वरुण-सव[f]– -वः तै ५, ६, २, १;३, २; मै ४, ३,१०;४, ६[२]; काठ ३७, ६.

वुरुणा[g] ऋ ४, ४१, २; ३; ६; मा ८, ५९[h]; का ९, ७, ८[h]; मै ४, १४,६[h]; ०वरुणा ऋ ४, ४१, १; ४; ५; ५, ६२, ३[i]; ६; ६४, ६[i]; ६, ६८, ५[i]; ७, ६१, १[j].

वरुण्यं[k]– -ण्यः ¶काठ २३, ६; २४, ३; ५; ३६, ६; ¶क ३७, ४; ६; –[ण्यात्][l] ऋ १०, ९७, १६; मा १२, ९०; का १३,६, १६; शौ ६,९६,२; ७,११७,२; पै १७, २३,२[m];१९,१२,५.

?वरुण××थे पै २, ६१,१.

वरुतृ-, वुरूतृ-,°रूत्रि,त्री-, वुरूथ-, °थिन्-, °थ्यं- √वृ (बधा.) द्र.

---

[a]) विप. । बस. ।

[b]) विप. (वरुण-द्रुह्- [रिपु- = *कुटिलता-]) । 'सः (सुदाः) याः काश्च वरुणध्रुतः रिपः (आत्मन्यभूवंस्ताः सर्वाः) वेदिं (वेद्याम् [सप्त१]) अवयजत (अवयष्टुं प्रवृत्तोऽभूत्, अतः तस्मै) सुदासे' इत्युत्तरार्धेन संबन्धः (तु. पृ १७४५ c, वें. PW. प्रमृ. च, वैतु. सा. तृस. उप. = √ध्रु 'हिंसायाम्' > ध्रुत- इतीव ?) ।

[c]) नाप. । षस. ।

[d]) नाप. (वरुणोद्दिष्टहविर्विशेष-)। चस. उप. प्र √घस् 'अदने' कर्मणि कृत् ।

[e]) वुरुण-श्रेपस्- इति शोधः । विप. (*वरुण-बन्धु- [मित्र-]) । यनि. रूपं प१ द्र. । 'वयं वरुणसचिवस्य (सतः) मित्रस्य अवसि स्याम' इति वा.। बस. उप. बन्ध्वर्थे नाप. सत् < √श्रिष् 'श्लेषे = साचिव्ये' (वैतु. यनि. = प्र३ इति कृत्वा उप. वें. < √शिष् 'शासने' इति, PW. GW. ORN. = अपत्य-रूप- (अनुयायिन्-) इति कृत्वा वयम् इत्यस्य विप. इति, GRV. प१ = वरुणरूपपुत्रवत्याः [अदितेः] इति वा. इति ?) ।

[f]) नाप. (राजसूय-)। षस. वा उस. वा ।

[g]) इन्द्र-, विष्णु- इत्येताभ्यां यथायथं द्वस. द्र.। शिष्टं पृ ८२६ i द्र. । [h]) पाभे. पृ २७५८ c द्र. ।

[i]) सं१ (तु. सस्थ. टि. ? मित्रराजाना)।

[j]) °ण इति साहितिकः पाठः ।

[k]) विप.। ताद्धितः यत् प्र.। [l]) पाभे. पृ२७६० f द्र.।

[m]) वा° इति पाठः ? यनि. शोधः (तु सपा. ऋ...)

१९, ४८, ७; –णेन,> ना ऋ ४, ३४,७; ३९, ३; ८, ३५,१; मा १०, ३०; का ११, ९,२; तै ¶२, १, ४, ४; ५;८, २;५, ६, १, २; ¶६, ४,२, ४;६,७, ४; ¶मै १, १०, ५; १०[२]; S; २, ५, ३[१]; ६[१]; ११; १३,१S; ४, ३,.७; ५, ८;८, ६; काठ ७, १६†; ¶१३, २; ४[२]; ६; २५, १०¶; २७, ४[३]¶; २९, ३¶; ३५, २०¶; ३६, ५[२]¶; ३८, ३; ३९, २; ¶क ४०, ३; ४२, ४[१]; ४८, १८; शौ २,२९, ४; ३, ५, ४; ६, २; १३, २; ७, १०९, १; ९, ३, १८; १९, ५६, ४; पै १,१३, १; २, २५, ३; ४०, १; ७२,२, ८०,२; ३, १, ६; ३-४, २; ८, ४; १३, ४; ४, ३०, ३; ५, ३७, २; १४, १, ७; १६, ४०, ९; २०, ३,६; –?णैः[a] शौ ३, ४,६.

वरुणानी– –नी ऋ ५, ४६, [८; ७, ३४, २२]; मै ४, १३, १०†; शौ ६, ४६, १; ७, ५१, २†; पै ५, ११, ५; १०, १६, ४; ११, १, २; १९, ४६, १०; –¶नीः काठ ८, ५[१]; १९, ३; क ७, १[१]; ३०, १; –नीम् ऋ १, २२, १२, २,३२, ८; पै ९, १०,९; २०, १०,१०†; –न्याः पै १७, २४, ५

१वारुण[b]– –णः मा २९, ५८; ५९; का ३१,६-७, १; ¶तै २, १, २, २; ९, ३; ५, १, ५,३; ६, १; S५, २२, १; २४, १; ६, १, ११, १; ६, ५, २; ¶मै १, ८, ८; २, १, ४; ३, ३; ४, २; ५, ६[२]; ११[२]; ६, ३-५; १३[१]; ४, ३, ७; ८; ४, ७; ७, ८[४]; ¶काठ १०, ४[२]; ११, ८; १२, १२; १३, २[२]; ६; १५, २S; ३; ४; ९[२]; २४, ६; २७, ४; २९, ३; ९[२]; १०; ३७,२[४]; ३[१]; S४८,१; ३; ¶क ३७, ७; ४२, ४; ४६, २; ३; पै १,२२, २[c]; –¶णम् तै १,२, १०,२S; ८, ७-९, १; १७, १; २०, १; २१, २; २, १, २, १; ८,२,९, २; ३; २,५, १; ३, १, ४[२]; ११-१२, १; ६, १, ११, २; ६, ५, ३; ४; मै १, २, ६[२]S; ८, ६, ८; १०S; २, १, २[२]; २, १; ३,५; ५,२[१]; ६[२]; ११; ३, ७, ८[२]; S; ४, ५, ८;८,२; काठ २, ७[१]S; ६,७; १०, ४[२]; ११, ६[२],८; १३, २[५],६; २७, ४, क २, १[१]S; ४,६; ४२, ४; –णस्य तै ६, ६,५,३¶; –णाः मा २४, २[c]; १५; का २६, १, २[c]; ३, ५, तै ५, ६, २०, १; मै २, ३. ३¶; ३, १३, ३[e]; १३; काठ २८, ४[२]¶; ४९, १०; क ४४, ४[२]¶, शौ ६, १२१, १; पै ५, ३६, १; १६, ५१, २; १९, ४८, ४; –णात् पै ३, १७,४‡[f]; –¶णान् तै २, ३, १२,१; –णानि काठ १३, २¶; –¶णेन तै २,२,५,१; ३; ३, ११, २; मै २, ५, २; काठ १२, १[६]; ६[३].

¶वारुणी– –णी तै २,१, ७, ३;४;९,२[२]; ५ १,७,३;६, २१, १S; मै १, ८,८;१०,१S;१०; ४,३,४; काठ ९, ४; १३, ६; २३, १; ३६, ५; ५०, १S; क ८,७; ३५,७; –णीः मै २, ५, ६; ४, ३,१०;४, २; काठ २२, ११[२]; क ३५, ५[२]; –णीभिः काठ २२, ११; क ३५, ५; –णीम् तै १, ८, ३, १; २, १, ९, १[२]; ५, २, १, ३; मै १,८, ३; –ण्यः तै ५, ६, ११, १S; –ण्या तै ५, ७, ६, ४; ६, १, ११, २; ६; मै १, ६, ११; ८, ३; ४,४, २; ८, २; काठ २४, ६; २८,४; क ३७,७; ४४,४.

¶वुरुण-गृहपति[g]– –तयः मै १,९, ४; काठ ९, ११.

¶वुरुण-गृहीत,ता– –तः तै २, १, २, १; मै २, १, २[१]; ३, १[१];

a) वुरुणेन इति शोधः (तु. सपा. पै ३,१,६; [व्यत्यय-मुर्गेन] ग.; वैतु. RW. प्रात. यनि. इति, Web [१९ १७, १९०] वुर्णैः [शूरानैः जनैः] इति, ?w. धर्मैः [आम्नातिभिः] इति च शोध ?)। यत्थ. ?इन्द्र मनुष्यां इहि > इन्द्र इ(द्>)न् मनुष्यो- इमुर्णेभिः इति पाद-शोधः इति कृत्वा 'हे इन्द्र (राजन्)। •वरुणेन ?तिनः ('संगन्स्नातः) मनुष्यः •इद् (एव [गर्भेः]) •अमृतैः (अमरैः देवैः) सम् अशास्याः (संगतोऽभूः)' इति वा।

b) विप.। सास्यदेवतीयाद्यर्थे अण् प्र.।

c) पाभे. पृ २७५९ a द्र.।

d) शुद्धत् °रू° इति पाठः? यनि. शोधः।

e) पाभे. पृ २६७८ e द्र.।

f) सपा. ऋ १०,९७,१६ प्रमृ. वरुण्यात् इति, आपश्री ७,२१,६ लाश्री २,२,११ वरुणात् इति च पाभे.।

g) विप. (२अग्-)। बस.।

१, ५; ३, ६; २३, ४; १८, ४, ५[२]; ९, ९; १२, २; १९, १२, ८; १७, १०; २१, १;२; २४, १४[३]; ३१, ९[२]; १०[३];४२, १२; ४४, १३; २०, १६, ३; ४[२]; २२, १०; २५, २[२]; २८, २; ४०, १०; ४९, ७[२]; -र्चसः शौ १९,५८,१; ३; पै १,११०, १; ३; २, ३४, ३; ८, २०,८; १९, २४, १४; ३४, ७; २०, २५, ३; -र्चसा ऋ १, २३, [२३; १०, ९, ९]; २४; १०, ८५, ३९; ११२, ३; खि ३, १६,६; मा २, २४; ३, १९[२a]; ८, १४; १६; १०, १७; १२, ७; १३, ४०; १७, ५१; २०, २२†, ३५, ३; का २, ६, १; ३, ३,१०[a]; ११; ९,३,२; ११, ६, १; १३, १, ८; १४, ४, ३; १८, ५, २; २२, १, ७†; ३५, ४,३; तै १, १,१०,२; ४, ४४, १; ४५, ३†; ४६, २†; ५, ५, ४[२a]; ७,६; ८, १४, २; ३, २, ३, २; ५, १, १; ४, २,१, २; ९, ६; ४, ५, १;६, ३, १; ५, ६, १, ४; मै १,२, ३; ३, ३८; ३९; ५, २[२b]; ८[२a]; ६-७, १; २, ७, १२; १७; ८, १४[१]; १०, ४; १३,१; ४,७,३; १४, ११; १७; काठ २, ४; ४, १२; १३[२]; ५,५; ६, ९[२]; ७,६[२];१२;

१५, ७; १६, ८; १६; १८, ३; ३२, ५; ३५, ३; ३६, १५[c]; ३७, ९[४];३८,५; ३९,२; क १, १६; ३,१०; ११;४,८[२];५,५[२]; ६,२; २८, ३; शौ २,१३, २[b]; ३, ४,१;५,१[c];१३,५;२०,१०; २२,२; ३[२]; ६; ४,८,५; ६; ६, ५,१;२८,१-४;५३,३; ६८,२[d]; १२९,२[e]; ७, ८७,२; ९४,१; २†; ९, १,१४†; १५; १०,५, ४६; ४७; ६, २; २२; १२, १, ७; ९; १३,१,१५; १७-२०;३, १६; १४,१, ३४-३६; २, २†; १७,१, ६; ७; २७; २८; १८, २,५९;६०‡[f]; ३,१०;११;१९, २४, ४[b]; ३१, ७; १२; ३३,५; ३६,१;२०,४८,१; २‡[g]; पै १, ३३,१;२; ४१,१; ११२,१; २; २, १८, १-५;२७,१; ३, ४,५; १८, २;३; ४[२]; ३४, ११; ४, २, ६; ७; ३, २; ३; १०, ८; ६, १९,१-७; ८, १०,१०;२०, १[२];२[२]; ५; ६[२]; ७; ९; ९, ३, ४; १०, ५, ७; १२; ६,८;१५, ६, १[b]; १६, ३३, ४; ५; ४२, २; १५२, ४; १७, १, ७; ८; १८, ४,३‡;४;५; ६,१;७,२†; १६,५;७-१०;२२,१०; ११‡[g]; ३१,१;२; ३२,१०; १९,३,१३; ८, ३; १७, १५; १९, १०; २२, ६; २४, १५; २५, १;

२६, ७; ३१, ९[२h]; ३४, १; ४१, १४; ४४, १३; २०, २५, १[२]; २७, १; ३३, ३; ३४, १; -र्चसि तै ४, ४, ६, २; मै २, १३,१८; काठ ३९, ९; पै १९, ४९, ४; -र्चसे ऋ ९, ६५,१८; १०, १८, ९[i]; खि ४, ६, ६; मा ७, २७[c]; २८[c]; ८, ३८[२]; १४,२१; २६, ९[२]; का ३, ९,३; ६; ८,१२-१३, १[i]; ९,१, १[४]; २[२]; ३[४]; १५, ६,१; तै १,२,१, १; २,३, १०,३; ११,५; ३,२, ३,१;२[२];३;५,१;२; ४,३,७,२; मै १, २, १०; २, ३, ४;८, ३; काठ २, १[j]; ५, ४; ११, ७;८; १७, ३; ३६, १५[२j]; ३९, १; ४०, २; क १, १३; २६, २; कौ २, १८४†; जै ३, १७,५†; शौ १, ३५, १; २, २८,५; ४, १०, ७;५, २८, १३; ६, ६३, ३[k]; ६३, १; १२, २, २८[k]; १९, २६, ३; ४५, ६-१०; ४६, १; पै १, ५४, ५; ४,२३, १; २५, ७; ५, १३, १; १२, ५, ५; १३, ११, १; १५, ४, ६-१०; ५, ३; १९, २६, ४; ३०, ७[k]; २०, १२, १०†; -र्चांसि मा ९,२२; का १०,४, ४; काठ ३५,१५[l]; शौ ४,२२, ३; पै ३, २१, २; ६, १९, ९; १९, २१, १.

[a]) पाभे. पृ १३६६ *d* द्र. । [b]) सपा. मंत्रा १, १,६ आमिगृ १, १, २ : २९; ५, १ : २१; बौगृ २, ५, १२ प्रमृ. वाससा इति पाभे. ।

[c]) पाभे. पृ २६६२ *j* द्र. ।

[d]) सपा. आगृ १,१७,७ वर्चसे इति, मागृ १,२१,३ आपमं २,१,१ जीवसे इति च पाभे. ।

[e]) पाभे. पृ ८२२ *b* द्र. । [f]) परस्परं पाभे. ।

[g]) पाभे. पृ १९०८ *d* द्र. ।

[h]) एकत्र °र्सा इति पाठः प्रग्रः । [i]) वचसे इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. तै १, २,१,१ प्रमृ.) ।

[j]) सपा. तैब्रा २,७,७,७ ब्रह्मवर्चसाय इति पाभे. ।

[k]) सपा. शौ ६,६२,२ या ६, १२ (तु. R [तु. Bc.]) सूनृताम् इति पाभे. ।

[l]) पाभे. पृ २७६२ *k* द्र. ।

?वरूपः पै १४, ४, ८.

व्रेण्य-, √वरेय, वरेयुम्, वरेयु- √वृ (वधा.) द्र.

?वरो[a] ऋ ८, २३, २८[b]; २४, २८[c]; २६, २[d].

?वरोहदकं परिवाचलम् पै २०, ५८, ६.

वर्ग- √वृज् द्र.

√वर्च्[e] > वर्चि > वर्चयत्- -यता पै १६,४,७[f].

वर्चस्[g]- -र्चः ऋ ३, ८, [३; २४, १]; २२, २; ९, ६६,२१; १०, १२८, १; १५१, ५; खि ४, २, ४; मा २,२६; ३, ९[४]; १७; ४,३; १७; ८,३८†; ९, ३७†; १०, १४; २५[२]; ११, ८२;१२, ४८†; १४, २३;१५,३; का २, ६,५; ३, ३,७; ४,२,१; ६,१; ८,१३,१†; ११,१, ३†; ५,५; ७,५[२]; १२,७,१७; १३,४,४†; १५,७,१;१६,१,३;२९,५,२†; तै १,२,१,१;४,१; ३,१४,८†; ५, ५, २†; ४;७, ४;६, ६, १; २†;८,१२,१[h];१३,२;१५,२[२]; २, ३, ११, ५¶;३,३,३, ३[४]; ५,३,२; ४, १,१०,३; २,४,२†; ३,३,२; ८, १; १२, १;४, १२, ३; ७,१४, १†; ५, ३, ३,३¶; ४, ५,३¶; ६, १,२; ७,९, १[i]; ६,१, ७,१; मै १, २,१; ४; ३, ३९; ४, १†; ५†; ५; १†; २; ९[२]; ८, ४[२]; २, ३, ४[j]; ६,८[h]; १२[२]; ७,७;११†; ८,४;७;१३, १;३,२,१०†;३,६¶;६,२;१६, ४; ४, २,७;४,२[२];¶; ४¶;६[२]; ¶;६,६[२]¶;७, ३;३[२]; १३,१†; काठ २, १;५; ४, १३; १४†; ६, ५; ७,१४; १६†; ८,१६†; १५,६[h]; ७; ८[२]; १२†; १६,७; ११†; १७, ४; ६; १९, १०; २०, १३; २१, ७¶; २४, ५; २९, २; ३१, १५†; ३२,५¶; ३५, ७; ३६, १५; ४०, ३[१]; १०†; ४३,४[k]; क १,१३; १७; ४, ४; ८; २५, २†; २६, ३; ५; ३०, ८; ३७, ६; ४५, ३; ४८,९; †कौ २,८००; ३,३,१; ४,१; १०[२]; †जै २,१,४; ३,९; ४,५[२]; ४,३, १०; १२,७; २५, १; शौ १,९,४; १४, १; २, २९,१; ३,२२,४[२]; ५, ३,१†; १८, ४;६, ६९, ३; १२४, ३; ७, १३, ३; १४,१; २; १११, १; ९, १, ११-१३; १६; १७; १०, ५,७-१४;३६; ६,८; १२, १, ५; २५;६,२; १०,१०;१४, १,३५[२]; २, २९; ५३; १६,१, १३; ८, ४-२९; ३३; १८, ३, १२; १९, ३७, १[l]; २; ४९, ४; ५८, २[२]; ३; पै १, १९,४;३३, ४; ५४, २; ३; ११०, २[२]; ३; २, २३, १; ३४, १[२]; २[२]; ३; ४१, ५†; ४४, २; ४५, २[२]; ५२, ४[२]; ५९,३[l]; ६२, १; ३; ६५, १; ६८, ६; ८९, २; ३; ३, १८, ३; ५[२]; ४, १०, ८[२]; ५, ४, १†; २९, १[२]; २; ३[४]; ४[५]-६[१]; ७-८; ७, १२, ४; ५; ८, १०, ७; ९; २०, ४; ६[२]; १०; ९, १७, ३; १९, ६; १०, २, १; ८; १०, ४;५; १२, ७, ७[२]; १४, ४,४; १५, १,४; ६; २२, ६; १६, ३३, १-३; ८; ४२, ८; १२८, १-९; १४१, २; १४६, ६; १४९, १२; १७,

a) घरो इति इतीव पपा. इति कृत्वा वरु. (सौषाम्णः) चरिचदार्गन् तस्य दानस्तुतिप्रकरणे यनि. सं१ इति संप्रदायः (तु. सुषाम्णो इति पदस्य सर्वत्र संप्रयोगः [तु. गा. ORN]) । यथा नैवं तथा यस्य. टि. द्र. ।

b) वर्- (श्रेष्ठ-) > [सं१] वर व इति द्वि-पदः शोधः । 'हे वर अग्ने जनाय (अस्मभ्यं) दधते सुषाम्णे ("सुसमाय) मघा (स्वा) रानि चोदय' इति वा. (तु. वै. गा.; वैतु. PW. GW. प्रमृ. a टि. द्र. ।

c) व(र>)रा- (वि. ["उपस्-]) > [सं१] -रे व इति द्वि-पदः शोधः । 'हे वरे । सुभगे वाजिनीवति यथा (त्वं) मानिभ्यः (इतः प्रागपि निरन्तरं) स्वरेभ्यः (अस्मभ्यं) सुषाम्णे मघम् आवहः, (तथैव संप्रत्यपि) मा[ऽ]वस्य ("वरद [पृ १७०५ g शोधः]) दक्षिणा व्यस्तान् एतु' इति वा. (वैतु. अन्ये a टि. द्र.) ।

d) विप. (अश्विनौ) इति कृत्वा वर- > [सं२] -रा उ इति शोधः । स्पष्टमन्यत् (वैतु. अन्ये a टि. द्र.) ।

e) *= √वृश्च् < √मृश्च् इति, = √रुच् इति MW. ।

f) पाभे. पृ २५१६ o द्र. ।

g) नाप. (अन्न- [निघ २, ७], शक्ति-, सूर्य-तेजस्-, अग्नि-प्रकाश-) । भावे असुन् प्र. (पाउ ४, १८९ [वैतु. MW. < √रुच् इति]) ।

h) पामे. पृ ११८५ i द्र. । i) पामे. पृ ६८७ i द्र. ।

j) = सपा. तैआ २, ५, ७,१ । आश्रौ ६, १२, २ राधः इति पाभे. ।

k) सपा. काठ ३५.१५ वर्चांसि इति पाभे. ।

l) सपा. शौ ५, २८,५ दुक्षम् इति पाभे. ।

१, ५; ३, ६; २३, ४; १८,
४, ५[२]; ९, ९; १२, २; १९,
१२, ८; १७, १०; २१, १;२;
२४, १४[२]; ३१, ९[२]; १०[३];४२,
१२; ४४, १३; २०, १६, ३;
४[२]; २२, १०; २५, २[३]; २८,
२; ४०, १०; ४९, ७[२]; –र्चसः
शौ १९,५८,१; ३; पै १,११०,
१; ३; २, ३४, ३; ८, २०,८;
१९, २४, १४; ३४, ७; २०,
२५, २; –र्चसा ऋ १, २३,
[२३; १०, ९, ९]; २४; १०,
८५, ३९; ११२, ३; खि ३,
१६,६; मा २, २४; ३, १९[२a];
८, १४; १६; १०, १७; १२,
७; १३, ४०; १७, ५१; २०,
२२†; ३५, ३; का २, ६, १;
३, ३,१०[a]; ११; ९,३,२; ११,
६, १; १३, १, ८; १४, ४, ३;
१८, ५, २; २२, १, ७†; ३५,
४,३; तै १, १,१०,२; ४, ४४,
१; ४५, ३†; ४६, २†; ५, ५,
४[२a]; ७,६; ८, १४, २; ३, ३,
३, २; ५, १, १; ४, २,१, २;
९, ६; ४, ५, १;६, ३, १; ५,
६, १, ४; मै १,२, ३; ३,
३८; ३९; ५, २[२a]; ८[२a]; ६-७,
१; २, ७, १२; १७; ८, १४[१];
१०, ४; १३,१; ४,७,३; १४,
११; १७; काठ २, ४; ४, १२;
१३[२]; ५,५; ६, ९[२]; ७,६[२];१२;
१५, ७; १६, ८; १६; १८, ३;
३२, ५; ३५, ३; ३६, १५[४];
३७, ९[४];३८,५; ३९,२; क १,
१६; ३,१०; ११;४,८[२];५,५[२];
६,२; २८, ३; शौ २,१३, २[b];
३, ४,१;५,१[c];१३,५;२०,१०;
२२,२; ३[२]; ६; ४,८,५; ६; ६,
५,१;३८,१-४;५३,३; ६८,२[d];
१२९, २[e]; ७, ८७,२; ९४,१;
२†; ९, १,१४†; १५; १०,५,
४६; ४७; ६, २; २२; १२, १,
७; ९; १३,१,१५; १७-२०;३,
१६; १४,१, ३४-३६; २, २†;
१७,१, ६; ७; २७; २८; १८,
२,५९;६०‡[f]; ३,१०;११;१९,
२४, ४[b]; ३१, ७; १२; ३३,५;
३६,१;२०,४८,१; २‡[g]; पै १,
३३,१;२; ४१,१; ११२,१; २;
२, १८, १-५;२७,१; ३, ४,५;
१८, २;३; ४[२]; ३४, ११; ४,
२, ६; ७; ३, २; ३; १०, ८;
६, १९,१-७; ८, १०,१०;२०,
१[२];२[३]; ५; ६[२]; ७; ९; ९, ३,
४; १०, ५, ७; १२; ६,८;१५,
६, १[b]; १६, ३३, ४; ५; ४२,
२; १५२, ४; १७, १, ७; ८;
१८, ४,३‡;४;५; ६,१;७,२†;
१६,५;७-१०;२२,१०; ११‡[g];
३१,१;२; ३२,१०; १९,३,१३;
८, ३; १७, १५; १९, १०;
२२, ६; २४, १५; २५, १;
२६, ७; ३१, ९[२h]; ३४, १;
४१, १४; ४४, १३; २०, २५,
१[२]; २७, १; ३२, ३; ३४, १;
–र्चसि तै ४, ४, ६, २; मै २,
१३,१८; काठ ३९, ९; पै १९,
४९, ४; –र्चसे ऋ ९, ६५,१८;
१०, १८, ९[i]; खि ४, ६, ६;
मा ७, २७[४]; २८[४]; ८, ३८[२];
१४,२१; २६, ९[२]; का ३, ९,३;
६; ८, १२-१३, १[२]; ९,१, १[४];
२[२]; ३[४]; १५, ६,१; तै १,२,१,
१; २,३, १०,३; ११,५; ३,२,
३,१;२[२];३;५,१;२; ४,३,७,२;
मै १, २, १०; २, ३, ४;८, ३;
काठ २, १[j]; ५, ४; ११, ७;८;
१७, ३; ३६, १५[२j]; ३९, १;
४०, २; क १, १३; २६, २;
कौ २, १८४†; जै ३, १७,५†;
शौ १, ३५, १; २, २८,५; ४,
१०, ७; ५, २८, १३; ६, ६२,
३[k]; ६३, १; १२, २, २८[k];
१९, २६, ३; ४५, ६-१०;
४६, १; पै १, ५४, ५; ४,२३,
१; २५, ७; ५, १३, १; १२,
५, ५; १३, ११, १; १५, ४,
६-१०; ५, ३; १९, २६, ४;
३०, ७[l]; २०, १२, १०†;
–र्चांसि मा ९,२२; का १०,४,
४; काठ ३५,१५[l]; शौ ४,२२,
३; पै ३, २१, २; ६, १५, ९;
१९, २१, १.

a) पाभे. पृ १२९६ *d* द्र.। b) सपा. मंत्रा १, १,६ आभिगृ १, १, २ : २९; ५, १ : २१; बौगृ २, ५, १२ प्रमृ. वाससा इति पाभे.।

c) पाभे. पृ २६६२ *j* द्र.।

d) सपा. आगृ १,१७,७ वर्चसे इति, मागृ १,२१,३ आपमं २,१,१ जीवसे इति च पाभे.।

e) पाभे. पृ ८२२ *b* द्र.। f) परस्परं पाभे.।

g) पाभे. पृ १९०८ *d* द्र.।

h) एकत्र °सां इति पाठः भ्रष्टः। i) वचसे इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. तै १, २,१,१ प्रमृ.)।

j) सपा. तैब्रा २,७,७,७ ब्रह्मवर्चसाय इति पाभे.।

k) सपा. शौ ६,६२,२ या ६, १२ (द्र. R [तु. Bc.]) सूनृताम् इति पाभे.।

l) पाभे. पृ २७६२ *k* द्र.।

वर्चस्य, स्या[a]- -स्यः पै ३,२८, ६; -स्यम् खि ४, ६, १; मा ३४, ५०; का ३३, २, १३; शौ १९, २६, ४; पै १९, २६, ६; -स्याः मै ४, ४,२; ४¶.

वर्चस्-वत्[b]- -वत् खि ४, ६, १[c]; मा ३४, ५०[c]; का ३३,२, १३[c]; काठ ३६, १५[२]; पै २, ३४, ४[१]; ८, २०, ३; -वति पै १९, २६, ४; -०वन् का ८, १२, १[d]; १३, १; पै १९,२६, ८; -वन्तम् तै ३, ३, १, १[२e]; २; मै ४,७,३; पै ६,९,६; १९, ५२, १३; -वान् मा ८, ३८[१f]; १३, ४०; का ८,१२, १[२f]; १३, १[२]; १४, ४, ३; तै ४,२,९,६; मै २, ७, १७; ४, ७, ३; काठ ४, १४; १६, १६; ३६, १५[४]; पै १, ७९, १[१]; २, ३४, ४[२]; ५१, ८[g]; १०,६, ४; १९, ३४, ३[h]; ५२, १३[२].

वर्चस्वती[i]- -ती पै ४,२२,५; -तीम् शौ ९,१,१९; पै १६,३३, ९; -स्या काठ ७,१३[१]; क६,३.

वर्चस्-विन्[j]- -०विन्[e1] मा ८, ३८; -विनः पै १९,५२,८; २०, ८,१; -विनम् शौ ३,२२, ३; पै १,७९,१; ३, १८, ३; -स्वी तै ३,५, ३,२, काठ ५,५; ३२, ५; शौ ५, २८, १०[g]; १९, ४०,२; पै १२, ७,७; २०,५७,३.

वर्चस्-सद्[k]- -सत् काठ ३९,५.

१वर्चो-दुस्[l]- -दसौ मा ७, २७[m]; २८; का ९,१,२[m]; ३.

२वर्चो-दुस,द्रा[n]- -दाः मा २, २६[o]; ३, १७[p]; ४, ३[o]; ७, २७[q]; २८[२]; १७, १५[r]; का २, ६, ५[o]; ३, ३, ७[p]; ४, २,१[o]; ९, १, १[१q]; २[१]; ३[१]; १८,१,१५[r]; तै १, ५, ५, ४[p]; ७,४[१]; ३,२, ३, १[q]; २[१]; ४, ६, १,५[r]; ५, ४, ५, ३[r]; मै ४, ९, ६; काठ १७, १७[r]; २१,७[r]; क २८,१[r]; पै २, ४४, ३; -दाम् का ४, ५,२[s]; तै ४, ४, ६, ३; मै २, १३,१८; ४, ७, ३; काठ ३९,९; -दौ तै ३,२,३,२[m].

वर्चो-धस्, धा[n]- -धसे शौ ३, २१, ५; पै ३, १२, ५; -धाः तै १[o], २, १, १; ६, ६, १; मै १, २, १[o]; ५, २[p]; ९[p]; २, १०, १[r]; ३, ३, ६[r]; ६,२[o]; ४, ६, ६[t]; ७, २[u]; काठ २, १[o]; २९, २[o]; ३५, ७; क १, १३[o]; ४, ८[p]; ४५,३; ४८,९; शौ २, ११,४[o]; पै १, ५७, ४; -धाम्[s] मा ४,११; तै १,२,३,१; मै १, २, ३; काठ २, ४; क १, १६.

?वर्चसा सृजम्[v] पै १९, २६,७.

?वर्चस्वाधाम् उद्यासम् पै १९, ३४, ३.

?वर्चस् स्वयम्भुया समञ्जनम्[w] पै २०, ४९, ७.

a) विप. । तस्यनिमित्तीयः यत् प्र. (पा ५, १, ३९) ।

b) विप. । मतुपि स्वरेऽविशेषः ।

c) = सपा. आपमं २,८,१ । हिगृ १,१०,६ वर्चसे इति पाभे. । d) सपा. °स्वन् <> °स्विन् (माश ४,५, ४,१२ शांश्री १०,२,६ च) <> तै ३,३,१,१ तेजस्विन् इति पाभे. । e) = सकृत् सपा. आश्री ६, ३, २२ बौश्री १४,११:१४ । मै ४,७,३ सुहस्वन्तम् इति पाभे. ।

f) = सपा. माश ४, ५, ४, १२[१] । शांश्री १०,२,६[१] वर्चस्वी इति, तै ३,३,१,१ तेजस्वी इति च पाभे. ।

g) परस्परं पाभे. ।

h) वर्चस्व इति पाठः ? यनि. शोधः (द्र. सस्थ. टि. आ√धा> ?आधाम्) ।

i) विप.। स्त्री. ङीपि स्वरेऽविशेषः । j) विप. (अग्नि-प्रभृ.) । मत्वर्थीयः विनिः प्र. (पा ५,२,१२४) । प्रस. ।

k) विप.। उप.स्त. √सद् + क्विप् प्र. (पा ३,२,६१) ।

l) विप. (उपांशुग्रह-) । उप. उप. √दा(दाने) + डोसि कसिः प्र. (पाउ ४,२२२) ।

m) सपा. °दुसौ (माश ४, ५, ६, २ माश्री २,३, ७,१ च) <> वर्चोद्वौ इति पाभे ।

n) विप. (सूर्य-, अग्नि-, नवनीत- प्रभृ.) । उस. उप. विच् प्र. । l टि. अपि द्र. ।

o) सपा. °द्राः (माश १,९,३,१६;३,१,३,९ शांश्री ४, १२,१० काश्री ३,८,१६ च) <> °धाः (तांब्रा १,३, १० जैब्रा १, ७८ आपश्री १०,६,१२ माश्री २,१,१,३६ च) इति पाभे. । p) पाभे. पृ २७५२ l द्र. ।

q) = सकृत् सपा. माश ४, ५, ६, २[१] । माश्री २, ३, ७,१ वर्चोदसौ इति पाभे. ।

r) सपा. °द्राः (माश ९, २, १,१७ तैआ ४, ७, ४ च) <> °धाः इति पाभे. । s) परस्परं पाभे. ।

t) = सपा. आपश्री १४,२७,६ । अप्राय ६, ३ वर्चोदाः इति पाभे. । u) सपा. आश्री ५,१९,५ वर्चोदाः इति पाभे. । v) द्र. सस्थ. टि. ?महादेवयोः ।

w) वर्चसा अयं भूयासम् मा जनम् इति पद-पदः शोधः ([अंशतः] द्र. मूको.) ।

र्चिन्[a]– -र्चिनः ऋ २, १४, ६; ४, ३०, १५; ७, ९९, ५; तै ३, २, ११, ३; मै ४, १२, ५; –र्चिनम् ऋ ६,४७,२१

र्ण[b]– -र्णः ऋ ९, ७१, [(१, ९५,८) ८]; मा ४, २६; का ४, ९, २; तै १, २,७, १; ¶२,४,११,६; ५, १, ३; ४; ८,१[३]; ४; ३, ३, ५, १; ३; ४,२, २; ६, १, ¶३, १; २; १०, ३; मै १, २, ५; काठ २, ६; १३,४¶; ११;१२; २०, २¶; २४, ६; क १, १९; ३१, ४¶; ३७, ५; शौ १,२३, २; ११, ३, ८; पै १, १६, २; २८, १[c]; २, ३४, ४; ५; ३९, ५; ५, ४, ९; १६, ५३, १३; २०, ४, ७; –र्णम् ऋ १, ७३, ७; ९२, १०; ९६, ५[d]; १०४, २; ११३, २; २, ३-५, ५; १२, ४; ३४, १३; ३, ३४, ५; ९; ९, ६५,८; ७१,२; ९७, १५; १०४-१०५, ४; १०, १२४,७; खि ५,५,११; मा ४, २; का ४, १, ३; ¶तै २, २, ५, १; ५, १, ६; ८, ४; ६, ४, २, ४; काठ ९, ११¶; ३१,६; ३४, २¶; ५; क १, ७; ४७, ६; †कौ १, ५७४; ५७५; २, १५८; ९६१; ११००; †जै १, ५८, ९; १०; ३, १५, ६; शौ ११, १०,१६; १७; †२०, ११, ५; ९; ३४, ४; पै १३,७, ४†; १६, ८६,६; ७; १९, ५०,१३; –र्णम्ऽ-र्णम् मै ४, २, ७[२]¶; –र्णयोः काठ १३, ५¶; –र्णाः पै ९, ३, ९-१३; –¶र्णात् काठ ८, ३; क ६,८; –र्णान् ¶तै २, ४, ११, ६; ५, ७, ८, ३; –र्णाभ्याम् मै ३,३,३¶; –र्णाय मा ३०, ९; १७; का ३४,२,१; ३,४; –र्णे ऋ २, १,१२; –र्णेन ऋ ४,५,१३; तै ३,५, ६,१; मै ३,२,८¶; काठ ८, ३¶; क ६, ८¶; शौ १,२२, १[c]; –र्णैः ऋ १०,३,३; कौ २,८९८†; जै ४, १३,११†; शौ १,२२, २; पै १, २८, २; –र्णौ ऋ १, १७९, ६; काठ ८, ३¶; क ६, ८¶.

वर्त[e]– >वर्त-क[f]– >वर्तिका[g]– -का ऋ १, ११७, १६[h]; मा २४, ३०; का २६, ६, ५; तै ५, ५, ११, १; मै ३, १४, ११; काठ ४७, १; –काः मा २४, २०; का २६, ४, ५; मै ३, १४, १; काठ ५०, ४; –काम् ऋ १, ११२, ८; ११६, १४; ११८, ८; १०, ३९, १३.

वर्तन–, वर्तनि–, वर्तमान– √वृत् द्र.

वर्तवे, वर्तस्– √वृ (वधा.) द्र.

वर्तिन्–, वर्तिस्– √वृत् द्र.

वर्तृ– √वृ (वधा.) द्र.

वर्त्मन्– √वृत् द्र.

वर्त्र– √वृ (वधा.) द्र.

वर्ध–, वर्धत्–, वर्धन–प्रमृ. √वृध् द्र.

वर्ध्र[i]– -र्ध्राणि पै १५, १२, ७; –र्ध्रान् शौ १४, १,६०; पै १८, ६, ८.

†वर्पणी(<नी)ति[j]– -तिः ऋ ३, ३४,३; मा ३३, २६; का ३२, २,९; शौ २०,११,३.

†वर्पस्[k]– -र्पः ऋ १,१४०, ५;७; ३,

a) व्यप. (असुर-)। व्यु.?। <√वर्च् 'दीप्तौ' इति सा., <वर्चस्– इति GW.।

b) नाप. (राग-, रूप-, वृत्ति- प्रमृ.)।<√वृ (वधा.) 'दीप्त्याजीविकादिषु' (वैनु. या [२, ४], SEY [६५] 'आच्छादने' इति, पाउ [३, १०] सा [ऋ १, १०४,२] 'वरणे' इति?)। c) परस्परं पाभे.।

d) वर्णमामेभ्याने> स्पा. मा १७,७० प्रमृ. समनसा विरूपे इति पाभे.।

e) नाप. (पक्ष-)। √वृ 'आच्छादने'+तन् प्र. उसं. (पाउ ३,८६)। f) नाप. (पक्षि-भेद-)। मत्वर्थे कप् प्र. उसं. (पावा ५,२,१२२)।

g) प्रत्ययस्थात्प्राक्पदत्वात् प्रत्ययस्थात् कात् पूर्वस्यात इत् (पावा ७,३,४५)।

h) स्पन. (एतन्नाम्नी काचित् स्त्री [वैनु. GW. पददर्थे सतः पदस्य °काम् शोधः इति?])।

i) नाप. (वध्र-)। (√वृध् '°बन्धने'>भावे) °वृध्–+(√ध्र 'धारणे =बन्धने' > भावे) °ध्र–> बस. °वृध्-ध्र–>यनि. >(मभा.) वध्र– (तु. WAG [१, २३४ b])।

j) विप. (वर्पस्वद्-नीति-युक्त- [इन्द्र-])। वर्पस्–+नीति–> बस. °वर्पस्-नीति–> यनि. (तु. पपा.; वैनु. वें. सा. PW. प्रमृ. °वर्प–[=वर्पस्–] इति पूप. इतीव?)। सस्य. ?मायिनाम् >°यिनम् (वृत्रम्) इति शोधः।

k) नाप. (बल-, तेजस्-, रूप- [तु. निघ ३,७] प्रमृ.)। <√वृ [वधा. '°बलदीप्त्यादिषु' (वैनु. या [५, ८], स्क. 'आच्छादने' इति, WAG [१, १८४ b] रूप–> यनि. इतीव च?)]। √वृ (वधा. [=√वृ])>

५८, ९; ४, १६, १४; ६,३,४; ७, ६८, ६; १००, ६; तै २,२, १२, ५; मै ४, १०, १; कौ २, १७५; जै ४, २३, ७; –र्पसः ऋ १, १४१, ३; ५,४८,४; ८, ४६, १६; १०,१००,७; –र्पसा ऋ १, ३९, १; १०,३,२; ९९, ३; ११; कौ २, ८९७; जै ४, १३, १०; –र्पसि ऋ १,११७, ९; ६,४४,१४; ९,९७,४७.

वृर्मन्–, वर्मिन्–, वृर्या– √वृ (वधा.) द्र.

¶वर्वर[a]– -रः काठ २५,७; क ३९,५.

वृर्वृतान– √वृत् द्र.

१वर्प[b]– -र्पाणि खि ३,१०[१], १.

वर्प-शत– -तम् खि ७,७, ७.

२. वृर्प[c]–>वर्पिमन्[d]– -मा[e] मा १८, ४; का १९, २,४; क २८,७.

वृर्पिष्ठ,ष्ठा[f]– -ष्ठः ऋ १, ३७, ६; मै १, ६, ६¶; शौ ४, ९, ८; पै ८, ३, ७; –ष्ठम् ऋ १, ८, १; ३, १३,७; २६, ८; ५६,२; ४, ३१, १५; ५, ६७, १; ८, ४६, २४; तै १, ७,८, १[६]; ३, ४,११, ४†; ६, ६, ४, २[१]¶; ७, ४, १२, १; मै १, ११,१[६]; ७[६]; †४, ११, २; १२, ३; काठ २, १५†; ८, १७†; १३, १४; २५,७[२]¶; ४४,१; क ३९, ५[१]¶; कौ १,१२९†; जै १,१४, ५†; शौ १९, ४९,२; २०,७०, १७†; पै १४, ४, २; –ष्ठया ऋ १, ८८,१; –ष्ठस्य ऋ ३, १६, ३; –ष्ठा ऋ ४, २२,९; मा ५, ८[१]; का ५, २, ८[१]; तै १, २, ११,२; मै १, २,७; ३,८,९¶; काठ २, ८[४]; क २, ३[४]; –¶ष्ठाः काठ २५, १०; क ४०, ३; –ष्ठानि ऋ ८, ७७, ९; –ष्ठाम् ऋ ६, ४७, ९; –ष्ठाय ऋ ५, ७, १; मा १५,२९†; ३०,१२; १३; का १६, ५, १०†; ३४, २, ४; ५; †तै २, ६, ११, ४; ४, ४, ४, ४; मै ४; ११, १†; काठ २, १५†; –ष्ठे ऋ ६, ४५, ३१; ९, ३१, ५; मा १, २२; का १, ८, ३; तै १, १, ८, १; ४, ४३, २; ५, ५, ४; मै १, १, ९; १२; ३, ३७; ४, १, ९; काठ १, ८; ११; ४, ९; ३१, ७; क १, ८; ११; ३, ७; ४७, ७; –ष्ठेभिः ऋ १०, ३, ५; –ष्ठैः ऋ ९,६७,२६; मै ३,११, १०; पै १०, ९, ७.

वृर्पिष्ठ-क्षत्र[h]– -त्रा[i] ऋ ८, १०१, २.

वृर्पीयस्[j]– -यः ऋ ६, ४४, ९; मा २३, ४७; का २५, ९, ३; तै २, ६,१,५¶; ¶मै ३,९,४; ४, ८, ३; काठ २५, ८[२]¶; क ४०, १[२]¶; –ऽयः[k] तै १, ३, ८, २[l]; मै १, २, १५; ३, ९, ७; काठ ३, ६; क २, १३; –यसः मै १, २, १५[m]; ३, ९, ७[m]; काठ ३, ६[m]; २९, ८[१]; क २, १३[m]; शौ ६, १३६, २; पै १, ६७, २; –यसि[m] मा ६, ११; का ६, २,८; तै १, ३,८, २; –यसे मा १६,३०; का १७,

वृर्मंस्–>यनि. । अुप्मस्–, वृपुस्–, वृप्सस्–इत्येतेषु पर्यायेषु सत्सु प्रानि. धा. अभेदे सति वर्णविकारमात्रजः स्वरूपभेद इत्यपि द्र. ।

[a]) विप. (*शुग-ज्वलन- [नड-]) । <√वृ *'ज्वलने' । सस्थ. ? दग्धः > अदग्धः इति शोधः इति कृत्वा भरः (नाप. =दीनाऽऽकारः) इत्यस्य विप. इति ।

[b]) नाप. (संवत्सर-) । व्यु. ? ।

[c]) विप. (दृढ-, विशाल-, विशिष्ट- प्रमृ.) । (√वृप् [वधा.] > भावे) *वृध्– (>*वद् > द् > ड्) + मत्वर्थे मः प्र. उसं. (पा ५,२,१००) > यनि. (वैतु. पा [६,४, १५७] वृद्ध– > यनि. इतीव, PW [१, २६७] प्रमृ. < √वृ 'आच्छादने' इति च ?) । < √वृप् (वधा.) इति वैप ४ यद् निर्दिष्टं तदन्यथान्तरम् ।

[d]) भाप. (वृद्धि- प्रमृ.) । इमनिच् प्र. (पा ५,१,१२२)।

[e]) सपा. तै ४,७,२,१ प्रमृ. वर्ष्मा इति पाभे. ।

[f]) विप. [महत्तम- {रयि-, स्थूणा-, ककुद्- प्रमृ. (वैतु. WAG [२,३ f] व्यु. १वर्प- इत्यनेन भाक्तः संबन्ध इतीव ?)}] ।

[g]) =सपा. बौश्रौ ११, ७ : ३० प्रमृ. । मा ९, १० का १०,३,१ उत्तमम् इति पाभे. ।

[h]) विप. (अतिशयितवृद्धबल-[मित्रावरुण-]) । बस. ।

[i]) °ष्ठौ इति पपा. ।

[j]) <√वृप् 'वृद्धौ' इत्यपि वैप ४ द्र. ।

[k]) = सपा. वाश्रौ १, ६,४, ३५ । मा ६, ११ का ६, २,८ काश्रौ ६, ५,१४ शुअ १, ३८६ याशि २,१६ वृर्षौ इति पाभे. ।

[l]) वैतु. K. प्र१ इति ।

[m]) सपा. °यसः (वाश्रौ १, ६, ४,३५ च) <> °यसि (काश्रौ ६, ५, १४ याशि २, १६ च) इति पाभे. ।

४, ४; तै ४, ५, ५, १; मै २, ९, ५; काठ १७, १४; क २७, ४; –यांसम् मै ३, ६, ८¶; शौ ९, ७,२; १५, ११, ५; पै १६, ११२, ६; –यान् मा २३, ४८; का २५, ९, ४; ¶तै ५, ३, १, ५; ७, ४, ११,४; ¶काठ २६, ४; ३३, ३; क ४१, २¶; –यान्ऽ-यान् मै ३, ९,२¶.

वर्षीयसी– -सीम् तै २, ६, ४, ३¶.

१वर्ष्मन्[a]– -र्ष्मे ¶तै ३,४,८, ७[१]; ५, २,१, ५[२]; २,२[२]; ३, ८,३[२]; ६, १, ९,४[२];२, ९, ३; ¶मै ३, ७, ४[२];८, ९; ४, ५,१[२]; ¶काठ २४, ५[२]; ३३, ६[२]; क ३७, ६[२]¶; शौ ४, २२, ३[b]; –र्ष्मन् ऋ ३, ५, ९; ८, ३; ४, ५४, ४; १०, २८, २; ७०, १; खि ५, ७, १, १[c]; मा ५,१७; २८, १; का ५, ५, ५; ३०, १, १; तै १, २, १३, २; ३, ३,९, २; ६, २,९, ३; मै २, ५, १०;४, १२,५;१३, ३†; २; काठ १५, १२†; १३; १८, १६; ३३, ६; ३५, ४; क २९, ४; ४८,'५; शौ ३, ४,२; पै ३, १, २; २१, ३[b]; ७, ६,४; –०र्ष्मन्[d] ‡शौ ५, २,७; २०, १०७, १०; –र्ष्मणा तै ३,४, ८, ७¶.

२वर्ष्मन्[e]– -र्ष्मणा ऋ १०,१२४,७; शौ ४,३०,७†; –र्ष्मा[f] तै४,७,२, १; मै २,११,२; काठ १८,७; –र्ष्माणम् ऋ ६, ४७, ४; ८, ३२,३; १०, ६३,४; काठ ३७, ९; शौ ७,१४,३; पै २०,३,१.

३वर्ष्–, वर्षत्– √वृष् द्र.

?वर्षन्ति[g] शौ ९,१,९; पै १६, ३२, ९.

वर्षयत्–,वर्षा–,वर्षाहू– √वृष् द्र.

वर्षिमन्–, वर्षिष्ठ– २वर्ष– द्र.

वर्षिष्यत्– √वृष् द्र.

वर्षीयस्– २वर्ष– द्र.

वर्षु[h]– -०र्षौ[i] मा ६,११; का ६,२,८.

वर्षुक–, वर्ष्ट– √वृष् द्र.

*वर्ष्मी[j]– -र्ष्मीः[k] खि ५,८,२; शौ २०, १२७, २.

१वर्ष्मन्–, २वर्ष्मन्– २वर्ष– द्र.

१वर्ष्य–, २वर्ष्य–, ३वर्ष्य– √वृष् द्र.

वर्स्व[l]–

व[ल,२व]लु[m]– -लः ऋ ३, ३०, १०[n]; ८, २४, ३०; १०, ६८, १०; शौ २०, १६,१०†; –लम् ऋ १, ६२, ४[n]; २, ११, २०; १४, ३[o]; १५, ८; २४, ३; ३, ३४, १०; ४, ५०,५[n]; ६, १८, ५; ८, १४, ७; ८; १०, ६२,२; ६७, ६; १३८,१; मा २०,६८; का २२,७,२; तै २,३, १४,४†; ६; मै २, ५, ३¶; ३, ११, ४; ४, १२, १†; ५; १४, ५[२]†; काठ १०, १२†; १३, ३[२]¶; ३८, ९; कौ २, ३०४; जै ३, ६,११†; शौ २,५,३§; ४,२३, ५; ९, ३, २; १९, २८, ३; २०, ११,१०; २८,१; २; ३९, २; ३; ८८, ५; ९१, ६; पै ४, १३, ५[p]; ५,२, ८; १३, ११, ३[p]; १६, ३९, २[p]; –लस्य ऋ १, ११,५; ५२, ५; २,१२, ३; ६, ३९, २; १०, ६८, ५; ६; ९; तै २, १,५, १¶; मै ४, १२, ३; १४, ५; कौ २,६०१[q]; जै ३,४८,१७; शौ २०,१६, ५; ६; ९; ३४,३; पै १३, ७,३.

a) नाप., माप.न. (शीर्षण्यप्रदेश-,उच्चता- प्रमृ.)। इमनिच् प्र. उसं. (पा ५,१,१२२)। b) परस्परं पाभे.। c)०र्ष्मन् इति पाठः? यनि.शोधः(तु. संस्कर्ता,मा२८,१च)। d) = *हे स्तोतः! इति कृत्वा =२वृर्ष–इत्यत्रोक्तपूर्वस्य √वृष् इत्यस्य रुनौ वृत्तिः। w. शिखर-पर्यायः, सं१ चनि; राजारामः यनि. सत१ इति कृत्वा वृष्मन् इति शोधः इति ?)। e) नाप. पुं.। इमनिच् प्र. उसं. (पा ५, १, १२२) इति १वृष्मन्– इत्यतो विशेषः। f)पाभे. पृ २७६६ e द.। g) √वर्ष् >वर्षन्तु इति शोधः (तु. इशौ ९,१,१९ सशौ ३,५,१५)। h) नाप.। ([प्रकरणतः] स्तन-)। <√वृष् इति सा [का.], [पक्षे] उ. म.। i) पाभे. पृ २७६६ h द.। j) विप. (महत्- उष्ट्र-)।

k) सत्य.? युस्य >(हि अस्य>) ह्यस्य इति शोधः। 'वर्ष्मीः उष्ट्राः अस्य (कौरमस्य) रथस्य (रथं) निजिहीडते (निर्वहन्ति)' इति वा. (वैतु. BW. वर्ष्मी–> -र्ष्मी [स्त्री. प्र१] इति पाठ इति ?)। l) =वृरस्व–। नाप.। m) माप. (मेघ[निघ. १, १० या २,२१]),व्यप. (वृत्रासुर-)। <√वृ 'आच्छादने' (या [६,२], WAG [१, १९३], PW. प्रमृ. [वैतु. [पक्षे] दे.< √वल् 'वलने' इति? [तथाऽपि तात्पर्येऽनदन्तरम्]]))। वृत्र– > नैरु. यनि. इति मतम्। मा. मै. काठ. शौ. पै. वकारोऽप्यादौ श्रूयते। n) वैतु. GW. विप. इति ?। o) एवमादिषु स्थलेषु GW. प्रमृ. गुहा-पर्याय इतीव ?। p) पृ २२६६ निर्देशो नेष्टः। q) S. व° इति।

|वलं-रुज[a]- -जः ऋ ३, ४५, २; कौ २, १०६९.

वल-भिद्[b]- -भित् मै ४,१२,५.

वल-गु[c]- -गः तै १, ३, २, १[d]; मै १, २, १०[५]; काठ २, ११; २५, ९; क २, ५; ४०, २; -गम् मा ५, २३[४e]; का ५, ६, २[४e]; तै १, ३, २, १; ६, २, ११, १; २¶; शौ ५, ३१, ४; १०, १, १८; पै १६, ३६, ८; -गान् तै ६, २, ११, १¶; मै १, २, १०[५e]; ३, ८, ८¶; काठ २, ११[४e]; २५, ९[२]; ¶; क २, ५[४e]; ४०, २[२]; ¶.

वलग-हन्[f]- -घ्नः मै १, २, ११[g]; काठ २,११[२g]; २५, ९[२g]; क २, ५[२g]; ४०, २[२g]; पै २, ५१, ४; -हनः मा ५, २५[२g]; का ५,६, ४[२g]; तै १, ३, २, १[g]; २[४g]; ६, २, ११,[२]१[g]; पै २, ५१,४; -हनम् मा ५, २३; का ५, ६, १; मै १, २, १०; ११[२]; ३,८, ८; काठ २, ११; २५,९; क २, ५; ४०, २; पै २, ५१, १-३; ५; -हनौ[h] मा ५, २५[२]; का ५, ६, ५[२]; तै १, ३, २, २[४]; काठ २, ११[२]; २५, ९[२]; क २, ५[२]; ४०, २[२]; -हा काठ २, ११[२]; क २,५; पै २, ५१, १-३; ५; ७, ५, ९.

वलाघ्नी[h]- -घ्नी मै १, २,११[२].

वलगिन्[i]- -गिनः शौ १०, १, ३१[j]; -गिनम् शौ ५, ३१,१२.

?वलग ऊवध्यम्[k] शौ १२, ९, १.

?वलगहनम्[l] ऊवध्यम् पै १६,१४५, १.

?वलन- -नम् पै १६,५४,५[m].

वलीक[n]- -के पै ५, ९,६; १२, ६, १२.

√वल् > वल्गत्- -ल्गते मा २२, ७; का २४, ३, २; मै ३, १२, ३; काठ ४१, ४.

वल्गिन्- -ल्गी पै ५, ११, १.

?वल्ग[o]- -ल्गाः शौ १९, ९, ९.

वल्गु[p]- -ल्गु[q] ऋ ८, ७३, ८; १०, ६२, ४; शौ ३, ३०, ५; १२, ३, १८; ३२; पै ५, १९, ५; १७, ३७, ८; ३९, २; -ल्गुः मै ४, ९, १०; शौ २, ३६, १; पै २, २१,१; -ल्गू ऋ ६, ६२, ५; ६३, १; ७, ६८, ४; ८, ८७, ६.

√वल्गूय[r], वल्गूयति ऋ ४, ५०, ७.

?वल्गुणम् पै १९, ३२, १७.

*वल्म[s]-> *वल्मी-> वल्मीक[t]- -¶कः तै ५,१,२,५; मै १, ६, ३[४]; ३, १, ३; ४, १, १३[१]; काठ १९, २; ३१, १२[२]; ३५, १९; क २९, ८; ४८, १५; -कान् मा २५, ८; का २७, ८, २; तै ५, ७, १६,१; मै ३, १५, ७; काठ ५३, ६.

---

a) विप. (इन्द्र-)। उस.। b) विप. (अग्नि-)। उस.।

c) नाप. (कूटक्रिया-, अभिचार-)। (√वृ 'आच्छादने' >भावे) *वुर-+(√गृ [=√कृ] 'कर्मणि'> *ग->) कस. यनि.। तै. पपा. एवाऽवग्रहो नान्यत्र।

d) पामे पृ १६९२ b द्र.। e) सपा. °गम् (आपश्रौ ११,११,८ प्रमृ. च) <> °गान् इति पामे.।

f) विप. (उपरव-, अभिपवण-फलक-)। उस.।

g) सपा. °घ्नः (आपश्रौ १२,२,१५[२] प्रमृ. च)<> °हनः इति पामे.।

h) सपा. °हनौ (आपश्रौ ११,१२,७ प्रमृ. च)<> °घ्नी (माश्रौ २,२,३,३६ च) इति पामे.।

i) नाप.। इनिः प्र.।

j) पामे. पृ २५१२ b द्र.।

k) पाठ-मद्रम् [वर. (उद्-वध्य- [मरण-वाच-] >)] °ध्यम् इति द्वि-पदः शोधः।

l) परि-वहनम्, उद्वध्यम् इति शोधः। (टिप्टं k द्र.)।

m) वल्ल- (नाप. [मीन-]) > -ल्लम् इति शोधः (तु. मूको. वललम् इति)।

n) नाप. (छदिषः प्रान्त-?)। व्यु.?। <√वल् इति (पाउ ४,२५)।

o) वल्गुः इति शोधः (तु. मूको. सा. W.; वैतु. शंपा. सात. यनि. इति?)।

p) विप. (आवर्जक-, रसवत्-, मधुर-)। (√वृज् *'आवर्जने = रसवत्त्वे'>) *वर्गु- >यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. <√वल्ग् इति?)। निघ [१, ११] वाक्-पर्याय-पाठः? (वैतु तत्र मूको वग्नुः इति)।

q) न. द्वि१ सत् क्रिवि.।

r) नाधा. अर्चायां वृत्तिरिति निघ [३, १४]; अनुकम्पायाम् इति GW. प्रभृ।

s) नाप. (कीट-भेद-[उपदीक,का-])। (√वृध् 'हिंसायां = धर्षने' >) *वृध्-वृध्र- > *वर्म्र- > यनि. (वैतु. WAG [१, २३५ c] प्रमृ. <वम्र- इति ?)।

t) नाप. (वल्मीकूट-)। तदस्यनिवासीयः कप् प्र. उसं. (पा ४,२,८०)।

¶[वल्मीक-वपा[a]- -पा काठ ८, २; क ६, ७; -पाम् तै ५, १, २, ५; ८,१; मै १, ६, ३[4]; २, २, १; ६, १; ३, १, ३; ४, ३, १; काठ १५,१; १९,२;२०,८; क २९,८; ३१,१०; -पायाम् काठ ३५,१९; क ४८,१७.

?वल्मी[b] पै १९, ४९, ५.

वुल्शा[c]- -ल्शेभ्यः तै ७, ३, १९, १; काठ ४३, ९.

?वल्यत्[d] खि ५, १५, १६; १७.

ववन्वस्- √वन् द्र.

ववर्जुषी- √वृज् द्र.

ववर्त्वस्- √वृप् द्र.

?ववृतेन्यः[e] शौ १९, ३५, ५.

ववृध्वस्- √वृध् द्र.

वव्र-, वव्रि- प्रभृ. √वृ (वधा.) द्र.

√वश्(वधा.)[f] > वावश्, वुशन्ति ऋ ८, २०, १७; २८, ४; वशामि खि ७, ७, ६; वुशात् ऋ ८, ६६, ४; †वुशः ऋ १, ९१, ६; १२९, १; ८, ६१,४; ९३, १०; तै ३, ४, ११, १; मै ४, १२, ६; काठ २३, १२; †वुशाम ऋ १, १६५, ७; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; †अुवशत् ऋ २, ३३, १; शौ २०, ९५, १.

वुष्टि ऋ १, ३३,३; २, २४,८; ४, २२, १; ५, ८५,४; ६,११, ३; ८, ४५, ६; १०, ९५, ४; †वष्टि ऋ २, १४, १; ३७, [१ (७, १६, ११)]; ४,२५,२; ५, ३४, ५; ६, ६१, ७; १०, १०, २; १२; ४२, ४; शौ १८, १, २; १३; २०, ८९, ४; †उशुन्ति ऋ १,२,४;.१०,१०, ३; मा ७,८;३३,५६; का ७,३, २; ३२, ५, २; तै १, ४,४,१; मै १, ३, ६; काठ ४, २; शौ १८, १,३; उशन्ति ऋ ९, ९६, ४; क ३, २†; †वुक्षि[g] ऋ ३, १, १; मै ४, ११, २; †वक्षि[g] ऋ ७, ९८,२; शौ २०,८७, २; वश्मि ऋ २, ३१, ७;३३,१३; ३,३१, १४[h]; ५, ४६, १; ८, १, १६; ९, ९६, ४; †उश्मुसि ऋ १, ३०,१२; ८६, १०;९४, ३; ८, ४५, २०[h]; १०, ३८, २; ७४, ६; मा ६, ३‡[i]; का ६, १, ३‡[i]; कौ २, ४१६; जै ३, ३२, ६; †उश्मसि ऋ १, २१, १; २२, ६; १२९,४; १५४, ६[i]; ५, ७४, ३; ८, ८०, ९;९, ३१, [६; ६६, १४]; १०, ३९, २; ४०, ११; तै १, ३, ६,१[i]; मै १, २, १४[i]; ३,९, ३[i]; काठ ३, ३[i]; क २, १०; पै १२, १, ४; वष्टु ऋ १,३,१०; मा २०, ८४†; २९, ८; का २२,८,५†; ३१, १, ८; तै ५, १, ११, ३; मै ३, १६, २; ४, १०, १†; काठ ४, १६†; ४६, २; कौ १, १८९; जै १, २०, ५†.

†विवष्टि[j] ऋ ७, १६, [(२, ३७,१) ११]; मै २, १३, ८; ‡विवष्टु[j] कौ १,५५; २,८६३; जै १, ६, १; ४, २१, १; वुवचि[k] ऋ ८,४५,६.

वावशुः ऋ ६, ५१, १४; ८,३, १८; उशीमुहि मै ४,९,९[l].

उशुत्- -शुतः ऋ १, १२,४; ७१, ६?[m]; २, ३७,६; ६, ४,१; ७, १७, २; ३९,४; १०३, ३; ८, ६०, ४; १०,१, ७; २,१;१६.

---

[a]) नाप. (वल्मीकात्मक- मृच्चय-)। वस. (*मृद्-भर्, रा- > *वभ्र,भ्रा- > *वप्र,प्रा- >) वपा- इति उप. मेदोवाचकात् सस्थादन्यत् द्र.।

[b]) वाग्मी (<वाग्-ग्मिन्) इति शोधः (तु. मूको.)। सस्थ. ? उपसादयम् > उप-सादयत्- > -यन् इति शोधः।

[c]) नाप. (वृक्ष-प्रशाखा-)। <√वृ 'आच्छादने' इति विमृश्यम्।

[d]) (*वुल्य- [वुल्श-] >) √वल्य् 'शाखायाम्' > लेटि प्रपु१ इति ?। सपा. शौ २०, १३२, ६ पनिवत् इति पाभे.।

[e]) शोधः पृ २२७८ a द्र.।

[f]) इच्छा-कान्ति-दीप्त्यादिषु धा. वृत्तिः।

[g]) तु. सा. GW. ORN. GRV. PG [१,१५१]; वेतु. वें. GW [ऋ ३,१,१] <√वह् इति।

[h]) तु. सस्थ. टि. आ।

[i]) परस्परं पाभे.।

[j]) परस्परं पाभे.।

[k]) सस्थ. ?यः > युत् इति शोधः। '(यजमानः) ते (तुभ्यं) *यत् (अपि) वष्टि (यष्टुम् इच्छति) तत् (एव त्वमपि) ववक्षि (स्वीकर्तुम् इच्छसि)' इति वा. इति छन्दा धा. इच्छायां वृत्तिः (तु. GW. ORN.; वेतु. यनि. सा. <√वह् इति, GRV. <√वश् 'अनुदाने' इति च ?)।

[l]) सपा. तैआ ४, ७,५; १०,५ मदीमहि इति पाभे.।

[m]) *उशतेउ > उशत उ > उशतो इत्यार्षः संधिरिति कृत्वा द्वैपदारः शोधः (वेतु. पपा. प्रमृ. यनि. एकं पदमिति; ORN. GRV. 'ते इत्येवं शोधः इतीव [पभे] GRV. *उशते > उशतो [दूरू] इति च ?)।

१२; ७०, ४; मा ८, १९; १९, ७०†; का ९, ३, ५; २१, ४, २०†; तै १, ४, ४४, २; २, ६, १२, १†; †४, ३, १३, ३; ४; मै १, ३, ३८; १०, १८†; ४, १०, १†; काठ २, १५†; ४, १२; १८, २१†; २१, १४†; क ३, १०; जै ४, २८, ८†; शौ ७, १०२, ३; १८, १, ५६†; पै १३, ५, ४; २०, ३४, ३; -शता ऋ ६, ४०, ४; १०, १६०, ३; शौ २०, ९६, ३†; -शताम् ऋ १०, ११, ३; शौ १८, १, २०†; -†शते ऋ ३, ४३, ७; ४, १७, १७; २४, ६; ७, ९३, १; ९, ९७, ४६; १०, ९१, १३; तै १, १, १४, २; मै ४, ११, १; काठ १३, १५; -†शद्भिः ऋ १०, १५, ८; मा १९, ५१; शौ १८, ३, ४६; -†शन्तः ऋ १, १६२, ११; मा २५, ३४; का २७, १३, ३; तै ४, ६, ८, ४; मै ३, १६, १; काठ ४६, ५; -शन् ऋ १, १०१, १०; २, ३६, ४; ३७, ६; ४, २०, ४; २५, १; ६, ४, १; १०, ६; ७, ९८, २; १०, १५, ८; १६, १२; ३०, ६; ७०, ९; खि ५, ५, ३; मा ४, २७; †१९, ५१; ७०; का ४, ९, ३; २१, ४, २०†; तै १, २, ७, १; †२, ६, १२, १; ४, ३, १३, ३; मै १, २, ६; १०, १८†; काठ २, ६; १३, १६†; २१, ११†; क १, १९; †शौ १८, १, ५६; ३, ४६; २०, ६७, ५; ८७, २; पै २, ६६, १; -शन्तः ऋ ८, ९३, (⌊१, ५, ५;) २२⌋; १०, १६, १२[१]; ७०, ६; ८५, ३७; खि १, २, ३; मा १९, ७०[१]†; का २१, ४, २०[१]†, तै २, ६, १२, १[१]†; मै १, १०, १८[१]; †[१]; ¶; ४, १०, ६†; †काठ २१, १४[१]; ३६, १२[१]; ¶; †शौ १४, २, ३८; १८, १, ५६[२]; पै १८, १०, ९†; -॰शन्तः ऋ १०, ३०, २; -शन्तम् ऋ १, ६२, ११; ७१, १; २, ११, ६; ३, ५, ७; ४, २२, ३; ९, ६८, ६; ९५, ३; १०, ११, ३; मा ४, २७; का ४, ९, ३; तै १, २, ७, १; मै १, २, ६; काठ २, ६; क १, १९; को १, ५४४†; जै १, ५५, १०†; शौ १८, १, २०†; -शन्ता ऋ ७, ४२, ५; ९१, २; खि १, ९, ३.

उशती- -ती ऋ १, १०९, ४; १२४, ⌊७; ४, ३, २; १०, ७१, ४; ९१, १३⌋; ३, ३३, १; ५, ३२, १०; ४३, ११; ९, ९३, ४; १०, ८५, ३७; तै १, ८, २२, २†; †मै ४, १०, १; काठ ४, १६†; शौ ७, ४९, २; १४, २, ३८†; १९. ४९, २; ४; ८; पै १३, ५, ४; १४, ४, २; ४; १८, १०, ९†; -॰ती ऋ १०, ७०, ६; -तीः ऋ १, २२, ९; ६२, ११; ७१, १; १२४, १३; १४५, ४; २, ४, ३; ५, ४६, ७; ७, १०, १; १७, ३; ९, ९५, ३; १०, ९, २; ३०, २; ६; १५; ४३, १; ७०, ५; १११, १०; मा ११, ५१†; २६, २०†; ३६, १५; का १२, ५, २†; ३६, १, १५; †तै ४, १, ५, १; ५, ६, १, ४; ७, ४, १९, ४; †मै २, ७, ५; ४, ९, २७; १३, १०; †काठ १३, १६; १६, ४; ३५, ३; †को १, ३७५; ५४४; २, ११८८; †जै १, ३९, ६; ५५, १०; शौ १, ५, २†; ७, ५१, १; १४, २, ५२; २०, १७, १†; पै १८, १२, १; १९, ४५, ९†; २०, ४६, १; -तीभ्यः पै २, ६६, १; -तीम् ऋ ६, ४७, ३; पै १, ५१, ३; १४, ३, २; -त्याः पै ७, ६, ३.

उशमान- -नः ऋ ४, १९, ४.

उशान- -नः ऋ ३, ५, ७; ४, २३, १; ६, ३९, २.

उशेन्य[a]- -न्यः ऋ ७, ३, ९.

१उश[b]- -शः ऋ २, २४, १३![c]; तै २, १, ७, ७¶; ४, ७, २, २; मै २, ११, ३; काठ १८, ८; क २८, ८; शौ १५, ११, २; ८; ९; -शम्[d] ऋ १०, ६६, ९; ८४, ३; १७१, ४; ¶तै २, १, ७, ७[२]; ७, १, ५, ६; मै २, २, ९[१]; ४, ४, ८; काठ १०, ८;

a) विप. (अग्नि-)। केन्यः प्र. (पा ३,४,१४) तत्स्वरश्च।
b) भाव. (कामना-, प्रभुत्व-, शक्ति-)। कप् प्र.।
c) °वशान् (°वशम्) > नकारलोपे °वशा > इति ह्रस्वे (पा ६,१,१२८) वश इति शोधः [द्र. ऋ १७८ b, PW. च; वैतु. यनि. पपा., GW. ORN. < °वशानि इति, L[३४९] < °वशाम् इति, वें. सा. < °(वशा-[गो-] > [प१] °शायाः >) °शा इतीव, [पक्षे] सा. < °वशस्य इति च?]।
d) क्वचित् वा. क्रिवि.।

शौ ४, ३१, ३†; ५, १९, १५;
९, ४, २१; १५, ११, ८;
१९, २७, ८; पै १, ८७, ३;
४, १२, ३†; ९, १६, २;
१०, ७, ८; १२, ७, ४[२];
१६, २६, १; २०, ९, २;
–शस्य ऋ ६, २४, ५; शौ
११, १०, १७[a]; पै १६,८६,७;
–शा शौ १, १०,१; –शान् ऋ
१, ८२, ३; १८१, ५; ८, ४,
१०; १०, ९१, ७; १४२, ७;
खि ५, ४,४;११; मा ३,५२†;
का ३,७,२†; तै १, ८, ५,१†;
मै १, १०, ३†; ४, ११, ४†;
काठ ९, ६†; क ८, ९†; †कौ
२, ३३३; ४, ४; †जै २, ७,२;
३, २८, ५; शौ ६, ७२, १;
९, ४, २४[b]; पै १६, २६, ३[b];
१९, २७,१४; –शानाम् ऋ ३,
६०, ४; –शे ऋ ८,९३, ४; ९,
८६, २८; खि १, ४, १०; ३,
१६, ४; मा ४, ११; ३१,२१;
३३, ३५†; का ४, ५, २; ३२,
२, ६†; ३५, २, ५; तै १, २,
२, १; ¶६, १, ४, ४; ३, २,
६; ७, ५; ५, ८, ३; मै १, २,
३; काठ २, ४; क १, १६; कौ
१, १२६†; †जै १, १४,२; ४,
८, ७; शौ १, ८, २; ३, २५,
६; ९, १५, २४[१]; ११, ६, १;
१२, ४; १३,६,७; २०, ११२,
१†; पै १, ४०, १-४; २, ९०,
१; ४, ४, १०; १६, २१, १;
१९, १०, १३[c]; २०, ५२, ५;
–शेन तै २, १,७, ७¶; –शेषु[c]
शौ ३, ८,६; ६, ९४, २; –शैः
ऋ ८, ८१, ९.
?वशानीः[d] ऋ १०, १६, २; शौ
१८, २, ५†.
वशिन्– -शिनाम् शौ १५,११,
९; –शी ऋ १, १०१, ४; ३,
२३, ३; ४, ५३, ६; ८, १३,
९; ६७, ८; १०, ८४,३;१०३,
३; १५२,२; १९०, २; खि ५,
४, ५; ११; मा ८, ५०; १७,
३५†; ५१; का ८, २२,
४; १८, ४, ३†; ५, २; तै १,
२, १३, १; ३, ३, ३, ३;
४, ६, ३, १; ४, १†; ७,१५,
२; मै १, २, ९; ३, ३६; २,
१०, ४[१]; †; ३, १६, ५; काठ
१८, ३; ५†; २२, १५; ३०,
६; ३८, १२; क २८, ३; ५†;
कौ २,१०५९; १२०१†; ४,९;
जै २, ७, ३; शौ १, २१, १†;
४, १७, ८[e]; २४, ७; ३१,३†;
५, २२, ९; ६, ५, २; २६, १;
३६, २; ८६, २; ८, ५, ४[f];
७; २२; १०, १०, २४; ११,
७, १६; ८, २१[g]; १५, ११,९;
१९, १३, ४†; ४६, ७; पै १,
४५, ३?; २, ८८, ४†; ३,३३,
३; ४, १२,३†; ३३, ७; ३९,
७; ७, ४,४†; १०, २, ५;१३,
१, ३; ५, १५; २३; २८;१६,
२७, ७; १०९, ४; १५४, ६;
१९, ३, १४; ४, २; ६, ११;
१९, १; २८, ४;२०, ५५,८.
वशिनी– -नी ऋ १०, ८५,
२६; तै ३,४,२,२[१];३,५;५,५,
१०,२¶; काठ १३. ११[१]; १२;
शौ १४, १, २०†; पै २, ९१,
४; २, ५२, २; ५; ३, ३३,३;
६, १०, १; १३, ५, ४; १६;
१८, २,९†;–नीः पै१२,७,४[१].
१व(श>)शा[h]– -शाः मै २, ६,
७[i]; काठ १५,६[i]; –ऽशाः[j] मै
२, ४, ७; ८; काठ ११, ९;१०;
३५, ३; क ४८, ४.
वशि[k]– -शिम् मा २८, ३३; का
३०, ३, १०.
वृष्टि[l]– -ष्टयः ऋ ५, ७९, ५.
†वावशान्,ना– -नः ऋ ३, २२,
१; ३५, ९; ५१, ८; ६, ३२,

[a]) =शासन-। विश्वस्य इति सा. (तु. मूको.)? पै. [मूको.] विश्वस्य इति ?। [b]) पाभे. पृ २२४६ h द्र.।
[c]) सपा. शौ. पृतोषु इति, मंत्रा १,२,२१आगृ१,२१,७ शांगृ २,४,१ पागृ १,८,८; २,२,१६ मागृ १, १०, १३; २२,१० मनं इति, हिगृ १,५,११ हृदये इति च पाभे.।
[d]) विप. (*अभीष्टभाज्- [भूनक-])। *वश-वनिम्–> *वनीः> वनि. इति कृत्वा उस. उप. <√वन् 'संभक्तौ' (वेनु. पपा. प्रमृ. *शा-नी- [<√नी] इतीव ?)।
[e]) सपा. पै २,२६,५ पतिः इति पाभे.।
[f]) सपा. पै १६,२७,४ वशी इति पाभे.।
[g]) सपा. पै १५,१४,११ पतिः इति पाभे.।
[h]) विप. (वशिनी- =समर्था- [२अप्-])। घा. प्रभुभावे वृत्तिः। कर्तरि कृत्।
[i]) सपा. मा १०, ४ का ११, २, ३ तै १, ८,११,१ प्रभाः इति पाभे.।
[j]) सपा. तै २,४,७,२;९, १ प्रभाः इति पाभे.।
[k]) विप. (कमनशील-)। कर्मणि कृत् (तु. उ. म. प्रमृ.); वेनु. सा [तैब्रा २,६,१७,७] विप. [रशना-] इति ?)।
[l]) नाप. (यजमान-)। 'यथिदि गणाः (*वृणाः [स्तोतारः]) दयन्ति (स्तुवन्ति, सदैव) ददतः (दानशीलाः) वष्टयो राधः (धनं) परिदधुः' इति सा.।

२; ९, ११, ४; १०, ५, ५; मा १२, ४७; का १३, ४, ३; तै ४, २; ४, २; मै २, ७, ११†; ४, ११, २‡[a]; काठ १६, ११; क २५, २; –ना ऋ १, ११३, १०; १६४, २८[b]; शौ ९, १, ८; १५, ६; पै १६, ३१, ८; ६८, ६; २०, ११, ३; –नाः ऋ ३, २०, १; ७, ५६, १०[a]; तै २, १, ११, २[a]; काठ ८, १७[a]; –ने ऋ १०, ८९, १३; तै १, ७, १३, १.

१†वाश्र[c]– -शाः ऋ ८, १९, ३१; कौ २, ११७३.

२वाश–>°शा[d]– -शाः[e] मा १०, ४[२]; का ११, २, ३[२]; तै १, ८, ११, १; –ऽशाः[f] तै २, ४, ७, २; ९, ३.

१श्रा(शि> शी[g]– -शीषु तै ३, ३, ३, १.

वश[h] शौ ३, ४, ७; पै ३, १, ७.

१वशा– √वश् (बधा.) द्र.

¶२वशा[i]– -शाम् मै २, ५, ७; काठ१३, ८; शौ ८, ९, २४; पै १६, २०, १.

३वशा[j]– -शाः ऋ ८, ४६, २१; –शाम् ऋ १, ११२, १०; ११६, २१; ८, ८, २०; ४६, ३३; ५०, ९; १०, ४०, ७; खि ३, १, ९.

वश-तमा– २वशा– द्र.

?वशानीः √वश् (बधा.) द्र.

?वशानी न्यनेखे पै २०, ४७, ३.

?वशाप्रहारः पै १, ४५, ३.

?वशामीम्[k] पै २०, १८, ७.

१वशा– √वश् (बधा.) द्र.

२वशा(वप्रा.)[l]– -शाया तै ५, ५, ७, ५; ६, ६, ६, २¶; काठ २२, ८¶; क ३५, २¶; –शा मा २, १६; १८, २७; २१, २१; का २, ४, ३; १९, ८, ४; २३, २, १०; तै १, ८, १९, १¶; ¶२, १, २, २; ५, ४; ५; ७, १[२]; २[२]; ३-६; २, ९, ७; ५, ५, ४; ५; ३, ४, २, २[२]; ३, २¶; ५; ४, ७, १०, १; ६, ६, ७, ४¶; मै १, १, १३; ११, ९¶; २, २, १[२]; ¶५, १; २[२]; ७[२]; ६, १३; ११, ६; १३, १५[८]; ३, ११, ११; ४, १, १४; ४, ८¶; काठ १, १२; ¶१०, १; ८; १२, १३[२]¶; १३, ४¶; ८¶; ११[२]; १२[४]; ¶; १४, ९¶; १५, ९; १८, १२; ¶२९, १; ४[४]; ३१, ११; ३४, १¶; ३७, ३[२]¶; ३८, १०; ३९, ८[५]; क १, १२; २९, १; ¶४५, २; ५[४]; ४७, ११; शौ ७, ११८, २; १०, १०, ६; १२-१५; १७; १८[२]; २३; २४; २५[२]; २६; २८; ३०[३]; ३४; १२, ४, १०; ११; १४; २२; २५; २९; ३०; ३३; ३५-३७; ३९; ४२; ४४-४७; २०, १३६, १३; पै ५, ५, १-७; ८[२]; ९; ६, ६, ३; १३, ५, २[३]; ६[४]; ७; १२-१४; २१[४]; २२[३]; २३; २४; १६, १०७, ६; १०८, २-६; ८[२]; १०९, ३; ४; ५[२]; ६; ८; १०[२]; ११०, ४; १७, १६, १०; १७, १; ४; १८, २; ५; ९; १०; १९, ३; ५; ९; २०, ३; ४-७; २०, १६, २; –शाः ऋ ६, १६, ४७; १०, ९१, १४; मा २०, ७८†; २४, ८; १४; का २२, ७, १२†; २६, २, ३; ३, ४; तै ५, ६, ११-१२, १[२]; १३-१४, १; २२, १; मै २, ५, ७[२]¶; ३, ११, ४†; १३, ९; १३; ४, ८, ६¶; काठ ३८, ९†; ४९, १[१]; २[१]; ३; ४; ५०, २; शौ १२, ४, ४१; ४३; पै १३, ५, १५; १७, २०, १; ३; –शानाम् मै २, ५, ७[२]¶; शौ

पा. °प्रभायां वृत्तिः (वेतु. वें. सा. PW. GW. प्रमृ. विप. पा. च कान्तौ वृत्तिरिति)।

[a]) सपा. °नः <> °नाः इति पाभे.।

[b]) विप. (आदंयन्ती- [गो-])। '(वत्सस्य) घर्मं (°लेहनम्) अभि (अभिलक्ष्य [तु. सस्थ. टि. अभि] आत्मनः) वशान्तं वाश्यमाना' इति वा.। पा. °वर्षणे = धारणे वृत्तिः (वेतु. सा. GW. प्रमृ. कान्तौ इति, या [११, ४२] °द. तु. ORN. प्रमृ. यनि <√वाश् 'शब्दे' इति!)।

[c]) विप. (१धा-)। कर्तरि अच् प्र. (वैतु. [पक्षे] सा. <√वश् 'कान्तौ' इति!)।　[d]) विप. (१अप्-)।

[e]) वैतु. [पक्षे] भा, उ. म. < √वश् 'कान्तौ' इति। पाभे. पृ २७७१ i द्र.।

[f]) पाभे. पृ २७७१ j द्र.।

[g]) विप. (२अप्-)। कर्तरि इन् प्र.।

[h]) ३वयस्–(आयुस्-)> √°वयस्य 'आयुष्ये' > लोटि °वयस्य > यनि. (वैतु. लोटि < √वश् 'शासने' इति B., वस <√वस् 'निवासे'] इति सा. W.MVO [४२६ टि३], मूको. च)।

[i]) =वेहत्- (तु. सा [ऐब्रा ३, २६], PW. प्रमृ.)।

[j]) व्यप. (राजर्षि-)।

[k]) सपा. शौ १, १८, ४ विषमाम् इति पाभे.।

[l]) नाप. (गो-, अवि-, स्त्री- प्रमृ.)। यतार्थे वृषभ-> °वृषभा-> यनि. (वैतु. <√वश् 'कान्तौ' इति अभा. प्रमृ., <√वाश् 'शब्दे' इति PW. प्रमृ.!)।

१२, ४, ४२; पै १७, २०, २; –शाभिः ऋ २, ७, ५; –शाम् खि १, १२, ६[a]; मा २८, ३३; का ३०, ३, १०; ¶तै १, ८, १८, १; २, १, २, ३[२]; ४, ४; ५; ८, १[२]; ९, १[२]; ४; ६, ६, ७, ३; ४[२]; ¶मै १, ११, ९; २, ५, २; ३[४]; ¶काठ १३, ४[२]; १४, ९; ३४, १; शौ १०, १०, २; ४; ५, २६[२]; २७; ३२; ३३; ३४[२]; १२, ४, १; १५; १६; १८; २०-२४; ३१; ३४; ३८; ४८-५०; ५३; पै १३, ५, १; ९[०]; १५; १६; १९; २१[२]; १६, १०७, २; ४; ५; ६[२]; ७; ९; ११०, २; ३; ४[२]; १७, १६; १; १७, ५; ६; ९; १०; १८, २-४; १९, १; ४; ८; २०, ८-१०; १३; –शायाः खि ५, १५, ९; काठ १३, ८¶; शौ १०, १०, १८; २९-३१; १२, ४, ४; ३३; ४०; ४१; २०, १३०, ३५; पै १३, ५, ११; १८; २५; १६, १०८; ८; १०९, ९; १०; ११०, १; १७, १६, ४; १९, २; १०; २०, ११; –शायाम् खि २, १०, ५[a]; काठ ३४, १६¶; शौ १०, १०, २५; पै १३, ५, २२; १६, १०९, ५; –शायै तै २, २, ९, ७¶; –शासः ऋ ६, ६३, ९[c]; शौ ४, २४, ४; पै ४, ३९, ४; –शासु पै १३, ५, ४; –शे तै ५, ६, २१, १; मै ४, ८, ६¶; काठ ५०, १; –०शे शौ १०, १०, ७[२]; ८[२]; ९-११; १६; १९-२२; पै १३, ५, १०[२]; १६, १०७, ७[२]; ८[२]; ९; १०; १०८, १; ७; ९; १०; १०९, १; २.

वशा-त(म>)मा[d]– –मा शौ १२, ४, ४२; पै १७, २०, २.

वश(शा-ऋ)र्षभ– –०भौ पै १३, ५, ८.

वशा-जात– –तानि शौ १२, ४, ४७; पै १७, २०, ७.

¶वशा-त्व– –त्वम् मै २, ५, ७[२]; काठ १३, ८.

†वशा (शा-अ) न्न[e]– –न्नाय ऋ ८, ४३, [११ (४४, २७; १०, ९१, १४)]; तै १, ३, १४, ७; मै २, १३, १३; ४, ११, ४; काठ ७, १६; ४०, ५; शौ ३, २१, ६; २०, १, ३†; पै ३, १२, ६.

वशा-भोग– –गः शौ १२, ४, ११; पै १७, १७, १.

वशा-वाच– –वाचम् पै १३, ५, २.

वशि–, वशिन्–, वशिनी– √वश (बधा.) द्र.

१वशीदा पै ६, १०, ७.

१वशीयः[f] शौ १८, ४, ४९.

१वशुक पै १६, १४८, ५.

१वशेराम् पै २, ७१, ३.

१वशोपु[g] पै २०, ४७, ३.

वषट्[h] ऋ ७, ९९, [७; १००, ७]; १०, ११५, ९[२]; खि १, २, ६; मा २१, ३९; का १२, ४, २; ¶तै १, ५, २, ३; २, २, १२, ४†; ६, २, ५; ३, ४, ८, ५; ४, १, ४, १९; ५, १, ५, १९; २; ४, ५, १; ६, ३, १, ३; ७, ३, १२, १[२]९; मै ¶१, ७, ३; १०, १८; २, ७, ४; ३, १, ५; ८, १०¶; ९, ८¶; ४, ७, ४[२]¶; काठ ५, ४; ६; १०†; ¶९, १; १६; १२, ५¶; १६, ४; १९, ५[४]; ¶[१]; ३२, ४¶; ३४, ७[२]¶; ३६, १३¶; ४३, २[८]; ¶क ८, ४; ३०, ३[४]; ¶[१]; कौ २, ९७७†, जै ४, २३, ८†; शौ १, ११, १; ७, १०२, ७[३]; ८, १२, ६[j]; पै २, ३९, ६; २०, २४, ८.

¶वषट् √कृ>वषट्करोति, वषट्कुर्वन्ति मै ३, ९, ८; वषट्कुर्यात् तै ५, १, ५, २[२]; ४, ५, ९[१]; मै २, ३, ७; ४, ७, ४; वषट्कुर्युः मै ३, ९, ८.

वषट्-कार– –रः ¶तै १, ६, ११, १; २; ४; २, १, ७, १; ६, २, ५; ६; ३, ११, ७, २; ३; ४, ९, ६; ७[२]; ५, ७, १; ५, १, ५, २[२]; ४, ५, १[१]; ७, ५, ५, २; ¶मै १, ४, ११; १०, १९; २, ५, ७, ३, ८, ६[२]; ४, १, ५; ६, ७; ¶काठ ६, ८; १२-१३, ८; १९, ५[२]; २३, १; २६, ९; २८, १; ३४, ४; ७; ३६, ९; ¶क ४, ७; ३०, १[२]; ४१, ७; ४४, १;

a) यु॰ इति स्वरः? यनि. शोधः।
b) वशाम् इति पाठः? यनि. शोधः।
c) तु. वें. GW. प्रमृ.; वेतु. सा. १वश– इति?।
d) समपि पुंवद्भावः।
e) विप. (अग्नि-)। बस.।
f) तु. पपा. संपा. सात.; वैतु. सा. W. वशीयस्– >–यः इति, RW. वशाय इति शोध इति च?।
g) वुप– [विप. (यलवत्– [देव–])] >–पेषु इति शोधः (तु. मूको.)।
h) = वौषट्। अव्य.।
i) एकत्र सपा. पै २०, ३४, ८ स्वाहा इति पाभे.।
j) सपा. वषट् कुर्वन्तिs> पै १६, ११४, ३ ह्वयति इति पाभे.।

शौ ११, ९, ९; १३,१,१५; ६, ५; पै ९, २३, ७; १६, ८२,९; –रम् शौ १५,१४, १७; –रस्य मै १,१,१२; –रा: मा २०,१२; का २१, ७, १३; मै ३, ११, ८; काठ २६, ९¶; ३८, ४; क ४१, ७¶; –रात् काठ २३, ३¶; –रान् मा १९, २०; का २१, ३, ९; –¶राय तै २, ६, ३, २; ५, १, १, १; काठ १८, १९; क २९,७; –रे शौ १०,३, २२; पै १६, ६४, ९; –रेऽ-रे मै ४,६,१¶; –रेण ¶तै १, ६, ११,३;४; २,६,२,५; ६; ३,५, ३,१[१];२; ४, ४,८, १§; ६, २, ९, ४; मै २, १३, ४; ¶३, ६, ८; ८,७; ४, १,११¶; काठ ३१, १३¶; ३९, ११; शौ ५, २६, १२; ९, ७, ५; १५, १४, १८; पै ९, २,१२; १६, ११२, ११; –रेभि: मा १९, १९; का २१, २, ८; –रै: मा २०, १२; २१, ५३; का २१,७,१३; २३, ६, ६; मै ३, ११,५; ८; काठ ३८, ४.

¶वषट्कार-निधन[a]– -नम् तै ७, ५, ५, २; काठ ३४, ४.

¶वषट्-कुर्वत्– -र्वन्तम् काठ २६, १; क ४०, ४.

वषट्-कृत– -तम् ऋ १, १६२, १५; २, ३६, १; १०,१७,१२; खि १, ९, ३; मा ७, २६†; २५, ३७; का ७, ११, १†; २७, १३, ६; तै ४, ६,९, २†; ७, ३, ११, २; मै ३,१६,१†; काठ ३५, ८[३]; †; ४३, १; ४६, ५†; शौ ९, ५, १३; ११, १२, १४; पै १६,९८, ३; २०, १२, ८†; –तस्य ऋ १, १२०, ४; –ता: ऋ ८, २८,२; मै ३, १०, १¶.

वषट्-कृति– -ति[b] ऋ १, १४, ८; –तिम् ऋ १, ३१, ५; ७, १४, ३; १५, ६.

¶वषट्-कृत्य काठ २७, ५; क ४२,[१]५.

वष्किह– वुष्किह– द्र.

वष्टि– √वश् (बधा.) द्र.

?वष्मुपाम् पै १७, १४, ४.

√वस् (निवासे), >वासि, वसति मै ३, ६, ३¶; शौ ५, १७, १८; १५,१३,१; ३;५; ७; ९; वसति ऋ २,१०,३; ¶तै २,५, ३, ६; ¶मै २, २, ७; ३,७,३; ¶काठ ७, ९; ११, ३; १२, ८; ९[२]; २४, १; क ३७, २¶; शौ १०, ८, १५; पै ९, १६, १; १६, ४२, ४[c]; वसेते पै १३, ७, १४‡[d]; वसत: ऋ ६,३८, २[e]; ¶वसन्ति मै १,१०, १६; काठ ३६, १०; वसामसि शौ १९, ४७,९[f]; वसतु तै ६, ४, २, १; वसतु खि २, ६[२],२७; शौ १०, ६, ४[g]; वुस खि २, ६, १३; वस खि २, ६, १६; काठ ११, ३[२]¶; वसानि मै २, २, ७¶; ¶अवसत् तै ५, १, १, ४; ६, २, ८, ४; मै ३, १, २[२]; ८,५; ¶अवसत् तै ६,१,६,५; मै २, २, ७; ३, १, २[२]; ७,३; ८,५[२]; काठ ११, ३[२]; १९, १; २४,१; २५, ६; क २९, ८[२४]; ३७, २; ३९, ४; ¶अवसन् तै २, ४, ४,१;२; मै २,२,४[२]; ¶अवसन् मै १,१०, १५; काठ १०,११[२]; ३६, ९; वुसेत् मै १, ५, १२¶; वसेत् ¶काठ ८, १२; ३५,१७; ¶क ७, ७; ४८, १५; शौ १२, ४, २७[h]; ¶वसेयु: मै २,४, ८; काठ ११, १०.

ऊषतु: ऋ १०, ४०, २; उवस[i] काठ ७, ९¶; ऊषिम शौ ७, ११४,७; पै ४, ९,६; अवात्सी: शौ १५, ११, २; ३.

वासयसि ऋ ७, ३७,६; वासये शौ १५, १३, १३; वासय[j] खि २, ६,११[k].

---

a) बि. (सामन्-) । बस. ।

b) वा. किवि. (तु. PW. GW. प्रमृ.; वैतु वें =वषट्-कृ–, रस. सा. नैप्र <वषट्-कृत्–इति, सा [पक्षे] बस. वि. [याग-] इति!) ।

c) सपा. °न्ति <> °न्तु इति पाभे. ।

d) पाभे. पृ १७६९ n द्र. ।

e) 'इन्द्र भिर् (अति [इटे मनोऽति]) अरव (इन्द्रस्य) कर्मा पौरम् आ (स्तोतृतद्विषयकाविर्भावनं) वसत: (स्तो) तु: इन्द्रस्य (इन्द्र) मर्द (स्तौति)' इति वा. (तु. अस्य इत्यत्र निपात:, घोषात् इत्यत्र मर्यादासंकेतश्च; वैतु. सा. PW. प्रमृ. आ-वसत: इति योग इति ?) । पृ ६०१ / अंशत: शोध इष्ट: ।

f) सपा. पै ६,२०,९ विद्यामसि इति पाभे. ।

g) सकृत् सपा. काठ १९,२ अगच्छन् इति पाभे. ।

h) वैतु. RW. वसेत् इति चिन्त्यम् (तु. MVG [४२५ टि. ११] । सपा. पै १७,१८,७ स्यात् इति पाभे. ।

i) उपु१ द्र. । j) °सु° इति स्वर: ? यनि. शोध: ।

k) सपा. काठ ११ यामाय इति पाभे. ।

वपित्वा तै ३, ४, १०, २¶.

१वस्[a]– वसाम् ऋ ५, २, ६.

वसत्– -सतः खि ३,१०[२],१;–सन् ऋ १०.१४६,४;–न्तम् तै३,१, ९, ४¶; शौ २०,१३६,१६?[b].

वसति[c]– -तिः ऋ ६, ३,३[d]; १०, ९७, ५; मा १२, ७९†; १८, १५; ३५, ४†; का १३, ६, ५†; १९, ५, ३; ३५, ४, ४†; तै ४, २, ६, २†; ७, ५, २; मै २, ७, ११†;११,५; काठ १६, १३†; १८,१०; क २५, ४†; २८,१०; पै ११,६,६†; –तिम् ऋ १, ३३, २; ५,२, ६; १०, १२७, ४; शौ ७. १०१, १; पै २०, ३३, ४; –तीः ऋ १, २५, ४; –तेः ऋ १, १२४, [१२; ६, ६४,६]; खि ३, १९, १; शौ ६, ८३, १; पै १, २१, २; १९, १३, ९[e]; –तौ ऋ १, ३१, १५; ९, ६२, १५; –स्या[f] ऋ १, ६६, ५.

वासतेय[g]– -यः शौ ८,१०, ७; पै १६,१३३,४.

वसती[h]–>वसती-व(न्>)री[i]– -रीः तै ६, ४, २, १[२]; २[१]; ३, ४[१]; मै ४, ५, १[२]¶; काठ ३,९; क २,१६; -रीणाम् तै ६, ४, २, १¶; -रीभिः मै ४, ५, ५¶; –¶रीषु मै ४, ५, २[१]; काठ ३४, १५.

वसतीवरि-त्व– -त्वम् तै ६, ४, २, १¶.

वसर्–>|वसर्-हा[j]– -हा ऋ १, १२२, ३; तै २, १, ११, १; काठ २३, ११.

१वसव्य[k]– -व्ये कौ १, २९८; जै १, ३१, ६.

१वस्मन्[l]– -स्मनः ऋ २, ३१,१.

१वावसान[m]– -ना ऋ १,४६,१३.

१वास[n]– >वास-मथ[o]– -थम् पै १४,४,१५[p].

वासयित्वा मै ४,२,९¶.

१*वासस्[n]– >?वासो[q] शौ १९, ५०,५.

१वास्तव्य[r]– -व्यः तै ५,२,८, ५¶.

१वास्तु[s]– -स्तु ऋ ८,२५,५; तै ३, १, १०, ३¶; ¶काठ ८, ५; क ७, १¶; शौ ७, ११३, १; –स्तुषु शौ १२, १०,३; पै १६,

a) नाप. (वसन्- [प्राणिन्-])। कर्तरि विच् प्र. (तु. वें. सा. GRV. प्रमृ.; वेङ्क. GW., [पक्षे] PW. प्रमृ. =गृह- इति) । ?ORN. विस्राम् इति शोधः सुविवेचः ।

b) RW. कृशितम् इति ?। c) नाप. (गृह-, नीड-)। अधिकरणे अतिच् प्र. (पाउ ४,६०)।

d) तु. वें. सा. GW. प्रमृ.; वेङ्क. PG [१, ४९], GRV. विप. सत् =निवासकृत्- इतीव ?। सस्य. रण्वो =रण्वा उ इति कृत्वा पृ २६२८ यपा. अनुयद् रण्वः इति निर्देशस्तत्र शोधः द.। e) पाभे. पृ २५६९ *m* द.।

f) वेङ्क. मा [१०,२१] सा. नाप. सत् (निवासवत्त्वात्) स्थावर- (ओषधि->ओषधाहुति-)?। सस्य. ?वसराया यं > *वस्त्र-राय्– [नाप. काष्ठाऽऽज्य-चर्वादि-दीप्तियर्थक-पदार्थ-] > [प्र१] °रायः सायम् इति शोधः। 'तम् (अग्निम्) इद्धे (सन्तं) *वस्त्रराय: नक्षन्ते (प्राप्नुवन्ति [तदीयाधिता भवन्ति]) न (यथा) *सायं वसत्या (निवासाय) गावः अस्तम् (उपाश्रयन्ति)' इति था. । पृ १३१४ टि. *l*. *m* यदुक्तं, तत्र शोध इष्टः।

g) विप.। तस्यापत्यीयः ढञ् प्र. (पा ४,४,१०४)।

h) स्त्री. ङीप् प्र. (पावा ४,१,४५)। मा. [पक्षे] सौहित्यार्थे इति ?।

i) नाप. (सम्पुटिता- [२अप्-])। मत्वर्थे वनिः प्र. (वेङ्क. भा. वनिप् प्र. इति स्वरविरोधाच् चिन्त्यम्)।

j) नाप. (*वसुधा-)। वसर्–(भाप.)> *वसर्-धा– > यनि.। 'परिज्मा (विशाला) वसर्हा नः ममत्तु' इति था. (वेङ्क. °हन्–> -हा इति कृत्वा वें =आच्छादकतमो-हन्तृ- [आदित्य-] इति; वायु-पर्याय इति मत्वा PW. GW. प्रमृ. =उपसि शत्रु-नाशक- इति, GRV. °हा– [उप. <√हा 'गतौ'] > -हाः इतीव च)।

k) नाप. (गृह-)। वासु– (भाप.) > *वासमुय– > यनि.। l) नाप.।

m) कानजन्तम्। वव° इति पपा.।

n) नाप. (निवास-)। o) विप. (निवास-मथक- [स्तेन-])। उस. उप. < √मथ् 'मथने'।

p) सपा. °थम् <> ?वासो इति पाभे.।

q) *वासो मय– > -यम् इति शोधः। यस. उप. भाप. यद् भेदन-पर्यायः (तु. सपा. पै [१४, ४, ५] वास-मथम् इति पाभे.)। तु. पृ २७८ *k* टि.। वेङ्क. अरु···सुवासयः इति म-शोधः चिन्त्य इतीव RW.।

r) विप. (चिर-जीविन्- [पूर्ण-])। कर्तरि तव्यत् प्र. (पावा ३,१,९६ [तु. भा. सा.])।

s) नाप. (वसति-)। अधिकरणे तुन् (णित्) प्र. उसं. (पाउ १,७०)।

१४५, ११; -स्तुनि ऋ १, १५४, ६[a]; †काठ ३. ३[a]; २६, ५[a]; †क २. १०[a]; ४१. ३[a]; शौ ९, २, ४; ९; पै १६, ७६, ८[b]; -स्तोः ऋ ५, ४१,८; १०, ६१, ७; शौ ६, ७३,३; पै १९, १०,१०; -†०स्तोः ऋ ७, ५४, १-३; ८, १७, १४; तै ३. ४, १०, १[1]; मै १, ५,१३; की १, २७५; जै १,२९,१; -†०स्तोः ऋ ७, ५५, १; मै १, ५, १३; पै १, ८६, ३§; ७, ६, १०; २०,२२, १§; २; -स्तौ तै ३, ४, १०,३¶; मै १,५,१३[2]¶; पै ७, ६, ३.

वास्तु-पु°- -पाय मा १६,३९; का १७,६.३; तै ४.५,७,२; मै २.९ ७; काठ१७,१५; क २७,५

वास्तोष्-पति[d]- -तिः तै ३, ४, १०, ३¶.

वास्तोष्पतीय[e]- -यम् ¶तै ३.४,१०, ३[1]; ४.

¶वास्तोष्पत्य[f]- -त्यम् मै १,५,१३.

√वस् (आच्छादने) > वासि, वसथ मै ४. १४,१२‡[f]; वसत ऋ ५, ५२, ९; ६३, ६[f]; वसतै पै ५.९,७.

वस्ते ऋ ४, २५, २; ७, ६९, ५; ८, ४६, २६; तै १, ८, ७, २¶; मै ४, १४, १०†; शौ १०, ८, ३६; १३, ३, १; वस्ते ऋ ३, ५५, १४; ६, ४, ३; ७५, ११; १०, ११४, ३; मा २९,४८†; का ३१, २, ८†; तै ३, २, २ ३; ४, ६, ६,४†; मै ३, १, ५¶; १६, ३†; †काठ १७, १८; ४६, १; शौ १३, १, १६[2]; पै १. ७६, ३[g]; १५, ११, २†; १६, १५१,१[i]; १८, १६, ६[2]; २६, ४; वसाते मा १९, ८९; का २१, ६, १०; मै ३. ११, ९; काठ ३८, ३; वसते[h] ऋ १०,८८, १९; वसते[i] शौ १९, २०, २; वसुने[j] पै १, १०८, २; वसते ऋ १०, ६३, ४; १३६, २; पै ५, २७, ५[j]; ३८, २†; वस्त ऋ १,३५, १३; †वसाथे ऋ १, १५२, १; मै ४, १४,१०; वसिष्व> ष्वा ऋ १, २६,१; वसिष्व ऋ ८,७०,१०; अवस्त शौ १४,१,५६; पै १८, ६,४; अवस्था:[k] ऋ ३,३२,११; वसीय काठ ५,४; वसीमहि ऋ ९, ७२[८ (१०७, २१; ३४)]. †वाव्रसे ऋ ८. ४, ८[l]; कौ २, ९५६; जै ४, २०,२; †अवसिष्ट ऋ ९, ८९, २; जै ४, ११, ८; †वसिष्ट ऋ २, ३६, १[m]; ९, १, ३; कौ २,३८९; जै ३,३१,९.

वासयामसि ऋ ९, ३५, ५; ४३,१; वासयः ऋ ६, ३५, १; वासय> या ऋ १,१४०,१. †वासयिष्यसे ऋ ९, २, [(१४, ३) ४; ६६, १३]; कौ २,३९०; जै ३, ३१, १०.

√वसाय[n], वसायते ऋ ९, १४, [२, ४ ७३].

उपमाण[o]- -णः[p] ऋ ४, २२,२.

[a]) पाभे. पृ १७१५ p द्र.।

[b]) BKA. वस्तुनि इति ?।

[c]) विप. (रुद्र-)।

[d]) नाप (रुद्र-)। पस. प. अलुक् द्र.।

[e]) विप. (होम-)। सास्यदेवतीयः यथायथं छ>ईयः, यः प्र. च।

[f]) यनि. वसथ <> वसत इति पाभे.।

[g]) पाठः? °वस्त्र °दहाद् एदयं नोऽभिवद्दो इति पाद-शोधः। एतत्तु पृ १७८९ j यदुक्तं तन्नेष्टम्।

[h]) अनुदात्तत्वात् सगा. निपाते धा. स्वरः।

[i]) परस्परं पाभे.। Bw. पै. अनुपलः। स्वर कृते द्र. अश्व [४६० टि ४]।

[j]) पाभे. पृ १५४५ e द्र.।

[k]) तु. सा. PW. प्रमृ.; वैतु. वे. < अव √स्था इति?।

[l]) तु. सस्थ. टि. अनु। पपा. वव° इति।

[m]) तु. वें. सा. ORN. (वैतु. GW. Arnold [KZ ३७,४६४] अवसिष्ट [°नोऽव°] इति पिभटिपू।

[n]) पपा. नावग्रहः। आयः प्र. उसं. (पा ३,१,१८ [वैतु. GW. नाधा. < वस- यद्वा वसा- इति]).।

[o]) तुदा. शानजन्तम्।

[p]) विप. (°वसान-[इन्द्र-])। धा. तुदा. उसं. संप्रसारणम्। 'यः श्रवा श्रपन्धिम् अस्मानं (°वज्रं) दावसा बिभ्रत्, बाहुभ्यां चतुरश्रिं' (सर्वदिक्) 'वृष्यन् (उद्गूरयन् [च]) श्रिये (°छादनार्थं) ऊर्णां °वरूणीं (आवरणिकाम्) उपमाणः एति' इति नापू. मन्त्रेणाभिसंवद्दः वा. इति कृत्वा सस्थ. ? चतुरश्रिमुस्यन् > °श्रि (√वृष् "बलप्रदर्शने' > वृष्यन् इति, ? पुरुणीम् > पुरु° इति, ? ऊर्णाम् > ऊर्णवीम् इति च शोधाः [वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. ?])।

†वुसन[a]– -ना ऋ १,९५,७; पै ८, १४,७; १५,१२,५.

वुसान,ना– -नः ऋ १, १३५, २[२]; १६४, [३१; १०, १७७, ३]; २, १०, १; ३०, ३; ३५, [(१, ९५, ५)९]; ३, १, ५; ३८, ४; ४, ५, १५; १८, ५; ५, ४३, १३; ४८, ५; ६, २९, [३; १०, १२३, ७]; ९, ७, [४[b]; (६२, २३)]; ४२, १; ७८, १; ८०, ३; ८२, २; ८३, [५; ८६, ४०]; १४; ९०, २; ९६, १३; ९७, २; १२; ४७; १०७, ४; १८; २६; १०, १, ६; १६, ५; ५३ ३; मा १३, ३१; १६, ५१; ३३, २२†; ३७, १७†; का १४, ३, ५; १७, ८, ५; ३२, २, ५†; ३७, २, ४†; तै १, ३, १४, २†; ८, १२, १[c]; २, ५, १२, १†; ३, २, २, २; ४ ५, १०, ४; मै २, ७, १६; ९, ९; †४, ९, ६; ११, १; १२, ४; काठ २, १५†; १६, १३†; १५, ६[c]; १७, १६; ३७, ९†; ३९, ३; क २७, ६; †कौ १, ५११; ५२८; ५३२; २, २५; ३७१; ६६८; ७५०; ७५८; ११९३ऽ; ११९५; ११९७; †जै १, ५३, १; ५४, ८; १०; ३, ३, ४; ३०, १४; ५५, ९; शौ ४, ८, ३†; ९, ४, ७; १५, ११†; १०, २, ७; ११, ७, ५; ६; १४, २, ४४; १८, २, १०†; ४, ३१; पै ४, २, ३†; १६, २४, ८; ५९, ८; ६८, १०†; १५०, ९; १५१, २; ६; १५२, ५; ६; १८, ११, ४; –नम् ऋ १, १५२, ४; ९, १६, २; १०९, २१; पै २०, ९, ५[d]; –ना ऋ १, १२२, २; १२४, [(११३, ७) ३]; ३, ३९, २; शौ ३, १२, ५; ९, ३, १७; पै १, १०३, १[e]; ३, २०, ५; ६, १०, ५; ७, ६, ९; १६, ४०, ७; –नाः ऋ १, १६४, ७; ४७; ३, ८, ९; ३८, ७; ७, ९७, ६; ९, ९४, ४; १०, ५, २; मा १०, ७[c]; का ११, ४, ३[c]; तै ३, १, ११, ४†; ४, ३, ११, २; मै १, ६, २; ७; २, ६, ८[c]; १३, १०; ४, १२, ५†; काठ ७, १४; ११, ९†; १३†; १७, १८†; ३९, १०; क ६, ३; शौ ६, २२, १†; ७, ४१, २[d]; ९, १४, ५†; १५, २२; १३, ३, ९†; पै १३, १४, १; १६, ६६, ७; ६९, १३; १९, २२, १०†; –नाम् शौ ९, १, १; पै ७, ६, ५; १६, ३२, १; –ने शौ १३, ३, ११; –नौ मै १, ६, ४¶; पै २०, २२, ४.

वुसि– > वुस्य(सि-अ)ष्टि[f]– -ष्टि.[g]

तै ३, ५, २, ५; ४, ४, १, ३; ५, ३, ६, ३[२]; काठ १७, ७; ३७, १७; क २६, ६; –ष्टिम्, –ष्ट्या, –ष्ट्यै मै २, ८, ८.

वसुक[h]– -कः तै ३, ५, २, ५; ४, ४, १, ३; ५, ३, ६, ३[१]; काठ १७, ७; ३७, १७; क २६, ६; –कम्, -काय, -केन मै २, ८, ८.

वस्तृ– -स्ता ऋ ३, ४९, ४; पै २, ८७, ५.

वुस्त्र[i]– -स्त्रम् तै १, २, ३, २; शौ १४, २, ४१; ४२; पै १८, ११, १; –स्त्रा ऋ १, १३४, ४; ५, २९, १५; ४७; ६; ६, ४७, २३; ८, १, १७; ९, ९६, १; ९७, २; ५०; १०, १०६, १; †कौ १, ५३३; २, ७५०; ७७७; जै १, ५५, १†; शौ ९, ५, २५; १२, ३, २१; पै १७, ३८, १; –स्त्राणि ऋ १, २६, १; १५२, १; ३, ३९, २; ९, ८, ६; १०, १, ६ मै ४, १४, १०†; कौ २, ५३३†, जै ३, ४१, ९†; शौ ५, १, ३; पै ६, २, ३; –स्त्रेण ऋ १, १४०, १; शौ १८, २, ५२; –स्त्रैः ऋ २, १४, ३; मै ४, १४, ५†.

वस्त्र-दा[j]– -दाः ऋ ५, ४२, ८.

वस्त्र-मुथि[k]– -थिम् ऋ ४, ३८, ५

२†वुस्मन्[l]– -स्म[m] ऋ ४, १३, ४;

[a]) नाप. (वस्त्र-)। [b]) पाभे. पृ २०७० i द.। [c]) सपा. °नः <> °नाः इति पाभे.। [d]) सपा. °नम् <> °नाः इति पाभे.। [e]) सपा. शौ ७,८४,३ दुहाना इति पाभे.। [f]) भाप. (रक्षणव्रत)। (√वस् 'आच्छादने =रक्षणे' > भावे) वुसि– + अृष्टि– (भाप. =प्राप्ति-) > षस. यनि. (तु. सस्थ. टि. वसुक्र–, अृदृष्टि– प्रमृ. च सा, पाभे. च; वैतु. PW. GW. WAO [२.५५ d] पूप. वस्मन्–इति)। पसा. नापमहः। [g]) =सपा. बौश्रौ १४,२०:१२ प्रमृ.। काठ ३७,१७ वस्यष्टिः इति पाभे.।

[h]) विप. (छादक =रक्षक- (यज्ञ-)). नाप. [छादन- =रक्षण- (तु. सा [तै ३,५,२,५ तांब्रा १,१०,११], PW. प्रमृ.; वैतु. भा., सा. [अन्यत्र]. ख. < वुसु- इति?)]।

[i]) =२वुसस्। नाप. करणे ष्ट्रन् प्र. (पाउ ४,१५९)।

[j]) विप.। उस. उप. √दा 'दाने' + विच् प्र.।

[k]) विप. (ताथु-)। उस. उप. √मथ् 'आहरणे' + इन् प्र.।

[l]) नाप. (तु. वै. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. =१वुस्मन्- इति)। करणे मनिन् प्र. (पाउ ४,१४५)।

[m]) सपा. तंब्रा २,४,५,५ आपश्रौ १६, ११,१२ हिश्रौ

मै ४, १२, ५; काठ ११, १३.
२वावसान्[a]– -नस्य ऋ १,५१, ३[b]; –नाः ऋ ६, ११,६.
वासयत्– -यन्तः ऋ ८, १, १७.
२वासस्[c]– -सः ऋ १, ११५, ४[d]; १६२, १६; ७, ७७, २; ८, ३, २४; ९, ८९, २; १०, ८५, ६; ९७,४[e]; १०२, २; मा २, ३२[f]; ११, ४०; १२, ७८†[e]; २५, ३९; ३३, ३७†; का २, ७,४[f]; १२, ४, ३; १३, ६, ४†[e]; २७,१४, १; ३२, ३, ८†; ¶तै १, ५, २, ४; ८, १, १; २; २, २, ११, ४; ४, ९, १; ५,५,६; ६, १, ४, १S, ६, ९, २†; ५, १, ५, ३; ७, ५, १; ६, १,१, ४; ३, २; ९, ७; १०-११, २; ¶मै १, ७, २; ९, ४[2]; ११,८; २, १, २; ३-४,५; ६, १[2]; S; ७,४S, ३, १, ५[2]; ६, २; ६[2]; ७; ७, ४; ८; १६, १†; ४, २, ७; २. १[2]; ४, ८; ८, ३[2]; १०, ७†; ¶काठ ८, ८[2]; १५, ९,९; ११; १२[2]; १४; ११,१०; १२, ४; १४, ७; १५, १[2]; १६,४S; १९, ५[2]S; S२२,१३; २३,१[2]; २४, ६; २८, ५; ४६, ५†; ¶क ७, २[2]; ८, ३; १२; ३०, ३[2]; S; ३५. ७[2]; ३७,७; ४४, ५; जै ४, १९, ८†; शौ २,१३, २; ३; ५; ८, २, १६; ९, ५, १४; २९; १०, २, १५[g]; १२, ३, ५१; १४, १, ७†; ३०; ४५; ५३; २, ४१; ४२; ५१; १५, २,५; १३; १९; २५; १८, २, ५७[h]; ४, ३१; १९, २४, ४-६; २०, १२३, १†; पै २, २८, २?[i]; ८, ३, १३†[e]; १०, ६, ७; १३, १४, १; १५, ६, १-३; ६; ८; ९; ११, ३; १६, ४, ६; ९८, ४; १७, ४१, १; १८, १, ७†; ३, ९; ५,२;१०; ११, १; २; १०; १९, ४९, ६; –ससः ऋ १, ३४, १; शौ ६, १२४, २[j]; १४, १,२७‡[k,l]; २, ५०; पै ९, ७,८; १८, ३,६‡[l]; १३, ७; –ससा ऋ ९, ६९, ५; १०, ८५, ३०[l]; ¶तै ६, १,१, ३; ४; ९, ६; १०-११, ३; ¶मै ३,७,७;८; काठ २४,६¶; क ३७, ७¶; शौ ७, ३८, १; १८, २, ५१; पै १६, ६०, ६[f]; –ससी तै १, ५, १०, १; ८, १८, १¶; काठ ७, ३; क ५, २; –ससे पै १९, ४९, ५; –सांसि ऋ १०, २६, ६; काठ १२, ४¶; शौ ९, ५, २६.
वासः-पल्पू (ल>)ली[m]– -लीम् मा ३०,१२; का ३४,२,४.
वासो-दा– -दाः ऋ १०,१०७,२.
वासो-वाय[n]– -यः ऋ १०,२६,६.
वास्य– -स्यम् मा ४०, १; का ४०, १, १.
√वस् (वधा.)[o]> वासि, वस्ते[p] ऋ ५, ४९,३
उवास ऋ १, ४८,३; उवास ऋ १०,११, ३[q]; शौ १८, १,२०†; ऊपुः ऋ ३, ७,१०; ऊपु ऋ ४, ५१,४; †अवस्रन् ऋ४,२,१९[r],शौ

११.४,१७ घुम्य इति पाभे. । [a]) कानजन्तम् । पवा. वव° इति । [b]) वेनु. वें. <√वस् 'निवासे' इति ?।
[c]) नाप. [वस्त्र-] । करणे असुन् प्र. ।
[d]) वेनु. सा ४,११, [पक्षे] वें. सा. प्रमृ. √वस् 'दीप्तौ' > यनि. इतीव कृत्वा वासर- (अहन्-) इति ?।
[e]) सपा. शौ ४,९,७ भाग्म् इति पाभे. ।
[f]) = सपा. मंत्रा २,१,१४ आपौ २,७,६ । आपश्री १, १०,१ हिगृ २,१२,८ °सांसि इति पाभे. ।
[g]) सपा. श्वापः <> वासवा इति पाभे. ।
[h]) = सपा. कौसू ८०, १७ । तैआ ६,१,१ आग्निगृ ३, ५,३ ११ वसम् इति पाभे. ।
[i]) पाठः स्यात् (तु. सपा. शौ [६, ७१, १]; वेनु. सपा. तैआ [२,६,१.] मत्र यनि. पूर्वे अपम् इति तु न >) °सम् इति शोध । एतोऽनन्तरं इहाभिमतं शोध्य (तु. वासु [= °वसु] इति मूको. [यतः यनि. विपरिणतं स्यात्])।
[j]) सपा. आपमं २,२२,११ हिगृ १, १६,७ वासः इति पाभे. । [k]) RW. °सा इत्येव । [l]) परस्परं पाभे. ।
[m]) नाप. (रजक स्त्री-) । उस. उप. <√पल्पूलि [तु. पृ १९६७ g] ।
[n]) विप. (पुरुष-) । उस. उप. √वे + अण् प्र. ।
[o]) √उच्छ्, √वस् इत्येताभ्यां साजात्यं द. ।
[p]) धा. °दीप्तौ वृत्तिः । वाक्यादौ निरोऽनिघातः । 'उषः (°सूर्यः) वस्ते (देदीप्यते)' इति या. (तु. पृ ९८१ h; वेनु. सा. प्रमृ. पा. आच्छादने वृत्तिरिति, Old [ZDMG ५५, २८४] युस्तोः उस्राः [= प्रति युस्तोः] इति शोध इति च ?)।
[q]) दीप्ति-अदनादिषु धा. वृत्तिः ।
[r]) वेनु. वें. सा. <√वस् 'आच्छादने', सा. [शौ.] = अवस्यन् [ग्रं१] इति ? ।

१८, ३, २४†.
वासयथः ऋ ६, ७२, २; वासय ऋ १, १३४,३[१]; अवासयत् ऋ ६, ३२, २; †अवासयन् ऋ ७, ९१, १; मै ४, १४, २; अवासयः ऋ ६, १७, ५.

२वस्[a]-> १वसिष्ठ,ष्ठा[b]- -ष्ठ ऋ ७,१,८; -ष्ठः ऋ २,९,१; १०, ९५, १७[c]; मा ११, ३६†; का १२,३, ९†; तै २,२, ११,६¶; ६, ७, ३; ३, २, ५, ६; ४, ८, १¶; ५, ११, २†; ४, १, ३, २†; मै २, ७, ३†; काठ १६, ३†; शौ ६, ११९, ३; ७, ५५, २; पै ३, २७, ६; १६, ५०,६; २०, १०,७; -ष्ठम् शौ ६.२१, २; ४४, २; पै १, ३८,२; १०, ६,१०;२०,३३,८; -ष्ठा पै १५, २०,६; -ष्ठाः तै ३,२,५,६.

वसीयस्[d]- -यः मा १८, ८[e]; का १९, ३, ४[e]; तै २, ५, ४, १¶;२,१,९,२[१]; मै १,२,३९[६]; २, ११,३[e]; ४, २,६¶; -यसः मै १, ५, ९; ३,८,५; ४,५,५[h]; काठ २७, ५; क ४२, ५;-यसे मै १,५, ८¶; -¶यांसः तै ६, ५, ६,१; काठ ९, १२; २३.९; २४, ९[१]; क ३६. ६; ३८, २[१]; पै १०,४,८§; -¶यांसम् तै ५, ४, ४,५; १०, ५; ६, १, ३,३; काठ २७, ५; क ४२, ५; -यान् ¶तै §१, ६, ६, २; ७, ६, ४; २, ५, ४, ५; ६, ६, ३; ४; ३, १, ६, १[१]; ७, ३; २, ७, ३[१]; ४, १, ४; ५, १, १, २[१]; ४, ५; २, ८, ४[१]; ५, १०, ७; ७, १, १[१]; ४, २; ६, ३, २,६; ¶मै १, ४, १२[४]; १३; ६, ४; ८[१]; ८,४; ८; ९; २,२, ७[१]; ३, ३, २; ४,८; ९, ७; ¶काठ ६, १[२]; ७; ८; ७, ४; ५[१]; ८, १; ९, १२; ११, ४[१]; १३,३; १८, १९[२]; १९, ४; २३, ९; २५, ७[२]; ३२.४[१]; ७; ३४,१०; ३७, १७; ¶क ३,१२[१]; ४,६; ५,३; ४[१];६,६;२९,७[१];३०,२;३६,६; ३९,५[१]; पै १६, ११९,२?[1];३?[1].

वसीयसी- -०सि मै ४, २, ५; ६; ७[४].

¶वसीयो-भूय[k]- -यम् मै १, ४, १०[१]; काठ ३२, ७[१].

वस्यस्[l]- -स्यः ऋ १, ३१,१८; १०९,१; १४१,१२;२,१,[१६; २,१३]; ९,२;३९,५;४,३१,४; ५,३१, २; ५५,१०; ६,४४, ७; ४७,[७; ८,७१,६; १०,४५,९]; ६१,१४[m]; ७,३२, १९; ८,१६, १०; २१,९; २७,२२; ४८,९[n]; १०,९२,१३; मा १२,२६†; का १३, २,९†; †तै ३,५,११, ३; ४,२,२,३; ७,३,१९[e]; ७,२,७, ४;†मै २,७,९;४,१०,४;११,२; १४,३; काठ ४,१३[६]; ८,१७†; १५,१२†; १६, ९†; १७,१८†; १८, ८[e]; ३०, ३†; ६[१]; क ३, ११; २८, ८[e]; ४६, ६†; †कौ १, ४००; २, ११४७; †जै १, ४५, २; ४, ५, ३; शौ ६,४७, ३[१]; ७. १०८, १; †२०, १४, ३; ४६, १; ६२, ३; ८२, २; पै १९, ४३, १२[१]; २०, ३, ५; -स्यसः ऋ २, १७, ८; ४, २, [२०; ८,४८,६]; ८,९१, ४;९, ४,[१-१०]; मा ३,५८[o]; का ३, ८,२[o]; तै १, ८, ६, २[o]; ७,२, ८, ७¶; मै १, १०, ४[o]; काठ ९,७[o]; क ८,१०; †कौ २,३९७-४०६†; जै ३, ३१, १७-२६†; पै ४, २६, ३†; -स्यसा ऋ ८, २०, १८; -स्यसाऽ-स्यसा ऋ १०, ३७, ९; -स्यसे तै ६, ५, १०,३[१]¶; -†स्यान् ऋ ६, ४१, ४;८,१,६; कौ १,२९२; जै १, ३०,१०.

[a]) =दीप्त-। कर्तरि विच् प्र.।
[b]) विप. (दीप्तिमहत्त्वादिविशिष्टतम- [अग्नि- प्रमृ.])।
[c]) भा. कर्मे इति निरिति प्रमृ.।
[d]) विप., नाप. (दीप्तिमहत्त्वादिविशिष्टतर-)।
[e]) सपा. वसीयः <> वस्यः इति पाभे.।
[f]) सपा. वसीयः (काधौ १०,३, २२ च) <> वस्यः (लाधौ २५,४,१७) इति पाभे.।
[g]) वसीयः इति शान.। =सपा. आपश्रौ १३, २१,३ माधौ २, ५,४,३७। क ठ ४, १२ वस्यः इति, आपश्रौ ६, १३,१४ वस्यः इति च पाभे.।
[h]) सपा. काठ २७.२ क ४२.२ श्रेयसः इति पाभे ।
[i]) अ-वसु-> अवसीयस्- > -यान् इति शोधः।
[j]) °न-वसु-> नवसीयस्- > -यान् इति शोधः।
[k]) उप. उप. √भू + भावे क्यप् प्र.।
[l]) तु. तुस्यस्-, मुस्यस्-।
[m]) =सपा. आश्रौ ३,७,६। पै ३,२७,३ वसु इति पाभे.।
[n]) विप.(°मंसहीन [सोम-])। < √°वस् (=√वस्) 'महने' इति मतम्।
[o]) =सपा. बौश्रौ ५, ११:१५ । माधौ ५, ३, ५ वसीयसः इति पाभे.।

वुस्यसी- -सी ऋ ५, ६१, ६; -सीम् तै ७, ४, २, २¶.

व(स्यः>)स्य-इष्टि[a]- -ष्टये ऋ १,२५,४; १७६,१; ८,८६, २; ३.

वस्यो-भूय[b]- -याय शौ १६, ९,४; पै १८, २९,५.

*वस[c]->वसवान[d]- -॰न ऋ ५, २३,६!॰; १०,२२,१५; -नः ऋ १,१७४,१; -नम् ऋ ८, ९९, ८; -नाः ऋ १,९०, २.

१वसन्त[f]- -न्तः ऋ १०, ९०, ६; मा १०, १०; १३, ५४; ३१, १४†; का ११, ५, १; १४, ७, १; ३५,१,१४†; तै ४,३,२-३, १; ५,७,२, ४;६,६¶; मै ¶१, ८,२; १०, ८; २, १, ४¶; ७, १९; २०; ४, ९, १८; काठ ६, २¶; ¶८, १; ६; १०, २¶; १३, १५; १६, १९; ३४,९[2]¶; ३५,९; ३६, ३¶; ३९, ७; क ४,१¶; ६,६¶; ७, २¶; २५, ९; ४८,१०; कौ ३,४,२; जै २, ३,३; ४, ९†; शौ ६, ५५, २; १२, १, ३६; १५, ३, ४; १९, ६,१०†; पै १, १०६,३; ९,५, ८†; १७, ४, ६; १९, ९, ३; -न्तम् तै १,६, २, ३; ११, ४; २,६,१, १¶; काठ ४,१४; ३१, १५; ३४, ९¶; -न्तस्य काठ ४,१४; -†न्तान् ऋ १०,१६१, ४; शौ ३,११, ४; २०, ९६,९; पै १, ६२, ४; -न्ताय मा २४, ११; २०; का २६, ३,१; ४,५. तै ७,२, १०, १¶; मै ३, १३, १९; १४,१, काठ ५०,४; ५१, १; शौ ८,२,२२; पै १६, ५,२; -न्ते ¶क ६, ६[g]; ३९, १[h]; -न्तेन मा २१, २३; का २३,३, १; तै ५, ६, १०, १¶; ७, १, १८,१; मै ३,४,८¶; ११,१२; काठ २२, ४¶;३८,११;४१,९.

वासन्त[i]- -न्ताः तै ५, ६, २३,१; काठ ५०, ३; -न्ताय[j] तै ७,५,१४, १; काठ ४५,१०; -न्तौ शौ १५,४,२; ३; पै १७, २९,११.

वासन्ती- -न्ती मा १३, ५४; का १४,७,१; तै ४, ३, २,१; मै २, ७, १९; काठ १६ १९; क २५, ९.

वासन्तिक[k]- -कम्[l] खि ५, २२, ३; शौ २०, १२६, १; -काय मै ३, १५, १०[j]; -कौ मा १३,२५[2]; का १४,२,११[2]; तै ४,४,११,१; मै २, ८, १२[2]; ४,६,७¶; काठ १७,१०[2]; ३५, ९; क २६, ९[2]; ४८, १०.

¶वसन्ता-शिशिर[m]- -रे मै १, ६,३;८,२[n].

२वसन्त[o]- -¶न्ता[p] तै २,१,२,५[2]; ४,१; २; मै १, १०, ७[2]; २,१, ४[2]; ५,२; ¶काठ ८, १[g]; १०, २[2]; १३,१;७; २१,७; २५,४[h]; ३१, १५![q]; ३६, २[2].

[a]) पस. पूप. स्वरः (पा ६,२,४२)।

[b]) तु. वसीयो-भूय-।

[c]) भाप. (शक्तिदीप्त्यादि-)।

[d]) विप. (शक्त्यादिमत्- [इन्द्र- प्रमृ.])। मत्वर्थे वानच् प्र. (तु. टि मृगयाण-); वैतु. वें सा. = [√वस् 'आच्छादने' > शानचि] *वसमान-> यनि. इति, स्क. PW. प्रमृ. = वसु-> *वसुवान-> यनि. इति च?)। पपा. नावग्रहः।

[e]) ॰न उ इति द्वि-पदः शोधः (तु. Gri; GRV., [पक्षे] ORN.; वैतु. पपा. सा. Ow. प्रमृ. = ॰नः इति?)। एतस्य वसु-> !वुस्वः इत्यत्रापि टि. द्र.।

[f]) भाप. (तदाख्य-ऋतु-)। <√वस् "वदौ =प्ररोहे' (वैतु. पाउ [३.१२८], मा [तै.] भभा. प्रमृ. 'आच्छादने' इति, भांव: 'दीप्तौ' इति च)।

[g]) सपा. वसन्ते <> वसन्ता इति पाभे.।

[h]) सपा. वसन्ते <> वसन्ता इति पाभे.।

[i]) विप.। तस्येदमीयाद्यर्थे अण् प्र.।

[j]) सपा. वासन्ताय <> वासन्तिकाय इति पाभे.।

[k]) विप.। ठञ् प्र. (पा ४.३,२०)।

[l]) वासन्तिकम् इति पाठः (तु. शंपा. सात. च)! यनि. शोधः (तु. RW.)।

[m]) समाहारे द्वस. पूप. दीर्घः (पा ६,३,१३७)।

[n]) सपा. काठ ६,२ क ४,१ शिशिरे इति पाभे.।

[o]) = १वसन्त-। अः प्र. इति ततो विशेषः।

[p]) = सप्त१ (तु. सपा. क. वसन्ते इति पाभे.; वैतु. प्रायः पा [७, १, ३९] अनु १वसन्त- इत्यत एव सप्त. स्थाने आल् प्र. लित्त्वात् यनि. स्वरं विपरिणामुकाः इति, WAG [३, ४५] < *वसन्- (=वसन्त-)+ता प्र. इतीव च?)।

[q]) वा, सन्तः इति द्वि-पदः शोधः (तु. सप्र. मै १,४, ११; वैतु. Sch [टि.] यनि. इति?)।

वसु[a]– -सवः ऋ ३,८,[८; ७,३५, १४ (१०, ६६, १२)]; ५, ४१, ९; ६, ५०, [४; १५]; ७, १,२; ५,६; ११, ४; ३८, ३; ३९,३; ४८, ४; ५६, २०; ८, ५४, ३; ९, ६७, २७[b]; १०, १२८, ९; १४२, ६; खि ३, ६,३; ५, ७, १,५; २०,४; मा २,५; ९,३४; ११, ५८; ६०; ६५; १२, ४४; १४,२; २०; ३०; १५,१०; २१, २३; २३,८; ३४, ४६†; का २, १,७; १०, ६, ४; १२, ५, ९; ११; ६, ५; ७, १९; १३, ३, १५; १५, १, २; ५,६; ९,४; १६, ३,१; २३, ३,१; २५,३, ४; ३३,२,९†; तै १, १, ९,३; ५,३,२; ७, ११, २; ३, ३, ३, १;४,९, ७¶; ५, २, ३¶; ४, १,५, ३; ६, १;३; २,३,४; ३, ७,२; १०, ३;४, २, १; १०,२; ७, १४, ४†; ५, २, २, ६; ३, ४, ३¶; ¶५,२, ५;९,४;६,७, ३¶;७,२,२; ७, १,५, २¶;३, १३, १;४, २०,१; मै १,१,१०; २,८; ७, १[1]; ११, १०[1]; २,७, ६[1]; १२;८, १; ३; ६; ९; ११, ५; १३, २०; ३, १, ७; ८; ४, ६¶; ११, १२;१२, १९; ४,१, १०¶; ५,४¶; १३,२; काठ १, ९; २९; ७, ६¶; ८,१४[1]; ९, १९¶; १४, ४[1]¶; १५, १३; १६,५[1]; ६; १७, १; ३; ५; ८; १९ ६[1];७; ¶२१,१;५; २२, ७[1]¶; १०; २५, ५; २६, ९¶; २८, २¶; ३१, ८¶; ३३,७¶; ¶३४, ७; १६; ३५, ७; ३७, १७¶; ३८, ११-१३; ३९, ३; १३;१५†; ४३, ३; ४४, ९; क १, ९; २, ३; ५, ५¶; ८, २[1]; २५, १०; २६, ३; ४; ७; ३०, ४[1]; ५; ३१,२०¶; ३५, १[1]¶; ४; ३९,२; ४१,७¶; ४४,३¶; ४७,८¶; ४८,९; कौ २,७२४†; जै ३,५९, १७†; शौ १, ९,१; ३,१, २; ५, २७, ६[c]; ६, ६८, १; ८, १, १६; ८, १२; १०,७, २२; ९,८; १०,३०‡[d]; ३१‡[d]; ११, ८, १३; १२, २, ६; १९, ६, ११‡[d]; ९, ११; ११, ४†; २०, १३५, ९; पै १, ११, १; १०१,२; २,८०, ३; ३, ६, २; २४, २[e]; ९,५, ९‡[d]; १०, ३, ५;१३, ५, १७; ८, १४†; १५, १४,६; १६,२,६; ३०,२; ७०, ३;७२,२; १०९,१०‡[d]; ११०, ९‡[d]; १३६,८; १७,९,३; ३०, ६; १९, १५, ६![f]; १७, १३; ४०,१४; ५१, ३; ५३,१०-१२; २०, ८, ९; –॰सवः ऋ १०, ६६, १२; मा ३८, ६; का ३८, १,६; मै १, ३, १; शौ १, ३०, १; –॰सवः ऋ १,१०६,[१-६]; १६३, २; २, ३, ४; २७, ११; २९,३;३४,९; ३, ३९,८; ५७, २; ४, १२, [६; १०, १२६, ८]; ५५, १; ५, ४१, १८; ५५, ८; ६, ५१, ५; [७; ७, ५२, २]; ६२, ८; ७, ५२, १; ५६, १७; ५९,८[g]; ८, १८, १५; १७; २७, २; ९; २०; १०, ३७, १२; ७७, ६; १००,७; ९; मा ८, १८; २९, १३†; का ९, ३, ४; ३१, ३, २†; †तै १,४, ४४,२§; २,१, ११,५; ४,३, १३, ३;६, ७,१; ७,१५,७; मै १,३,३८; ३,१६, ५†[h]; ४, ९, ७; १०, ५†[g]; †१४, ११; १४; कठ २,१५†; ३, ९; ४, १२; ९, १९†; ११, १२†; २१, १३†[g]; ४०, ६†; क २,१६; ३,१०; शौ ४, २७, ६; ७, ८२, २†[g]; १०२, ३; पै १, १७,१[e]; ४,२८, १-६†; ३५,६; ५,३९,८†; २०, ३४, ३; –सवे ऋ ५, ३, १२; ९, ८१,३; १०, ९१,१२; मा ९, २०; १८, २८; २२,३०; का १०, ४,१; १९,९, १; २४,१७,१; मै १,११,३; ३, १२,११; काठ १४, १; ३५, ८; १०; क ४८, ८; ९; –सु ऋ १, १०,६; ३१,९; ४०,[४;५,३४, ७] ४१, ६; ४६, ९; ४७, [३; ६]; ९; ५१,३; ४; ५३, ३; ५५,८; ८१, २; ६; ७; ८४,[७; (४५, ८;८, १,२२) ९,९८,४]; १७६, ३[1]; २, ५,१; ११, ११;

a) विप. (दीप्तिमत्- [दिव-]), नाप. पुं. न. (धन-, रश्मि- प्रमृ.)। <√वस् ([वधा.] दीप्तिलाभप्रभृतिषु [द्र. मास १४,२,१,२० निघ २,१० या १२,४१ प्रमृ.])।
b) पाभे. पृ २४३६ *k* द्र.।
c) सपा. मा २७,१५ प्रमृ. वसुः इति पाभे.।
d) पाभे. पृ १०२० *b* द्र.। e) पाभे. पृ २००६ *m* द्र.।
f) पाठः? सपा. शौ ६,७४,२ वसुभिः इति पाभे.।
g) पाभे. पृ २२७२ *d* द्र.। h) वु॰ इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ ४,१२,६)।
i) संघार्थे यनि. <√वस् ˚संघाते, स्वं च प्र३ इति द्र.। ˚क्षितीनां (मनुष्याणां) यच वसु (संगतानि) विश्वानि (सर्वाणि) यस्य (इन्द्रस्य) हस्तयोः (निरमन्तीति

२२,३; २३,९; ३,२,११; १३,
४; ७; ४५, ४; ६२, ३; ४,८,
३; ३१,२; ८; ५, १७,४; ५७,
३; ६, १, १३; १६, ३३; [२३,
३ (७, ९७, १०)]; ४७, २२;
४८, [१५; ७, ३२, २५]; १५;
५१, १६; ५३,२; ५४,४; ५९,
९; ७, १२, ३; १८,१; २०,२;
३२,१५; १६;२१; ५९,६; ९४,
९; ८, २,३५; ४, १६; ६,४१;
१७,१०; २१,१७; २३,३; ३२,
८; ४०, ४; ६[a]; ४३, ३३; ४४,
१५; ४५,[४०-४२]; ४६, १५;
५०,१; ५३,४; ६६,४; ६; ८८,
३; १००, ६; १०१, ६; १०३,
६;११; ९, १९,१; २२,७; ३६,
[५;६४, ६]; ५७, ४; ८१, ३;
९०, १; १११, २; १०, २३,२;
२६, ११; ४५, ११[b]; ४८, ५;
४९,१; ५५, ६; ६२, २; ६६,
१४; ७७,१; ८५,२९; ८६, ३;
९५, ४; १३३, ३; १३८, ४;
१५१, ४[c]; खि ३, २, १; ५,
४; २२,८; ५,७,२, ११; ३,४;
४, १५; २१, १[d]; मा ४, १६[e];
२९†; ६,७; ८, ५; १२, २८[b];
१८, १५; १९, ८३, २०, १३;
६७; ७१; २१, ६१; २७, ४०;
२८, १५-१७; ३६, ५†; का ४,
५,९[e]; ९,६†; ६,२,१; ८,२,१;
१३,२,११†[b]; १९,५, ३; २१,

६, ४; ७, १४; २२, ७, १; ५;
२३,६,१४; २९,५ ९†; ३०,२,
४-६; ३६, १, ५†; तै १,२, ९,
१†; ३, ७, १; ५, १,११¶; २,
३[2]¶; २,४, ५,१; ५,३, ७[2]¶;
३,२,८, ४; ४,७,५,२; ¶५,२,
४,४; ५, ३,३[2]; ६, ३, ६, २;
मै १,२,५†; १५;४,१; २,११,
५; १३,९†; ३,७,७†; ८,३[2]¶;
९, ६; ११, ४[2]; ८; ९; ४, २,
४[2]¶; ११; ९, २७†; ११, २†;
†१२, ३; ४; १३, ६†; ८; ९;
१४,९; काठ २, ६†; १५†; ३,
४; ४, १५†; ५, ४[2]; ६, १०†;
७, १०[2]¶; १०, ६¶; १२†;
१२,१५†; १६,९†[b]; १८, १०;
२०†; १९, १३[2]; २५, २¶;
६¶; २६, ७; ३८, ३; ४; ९[2];
३९, १; १२†; क १, १९†; २,
११; ५, ९[2]¶; २८, १०; ३८,
५¶; ३९,३¶; ४१,५; †कौ १,
४४;१३४; २०७; २७०; २९६;
३८९; ५३६; २. ३३; ३४९;
३५३;३८६; ४२०-४२२;६५६;
६९१; ८३७, ९३३; ९४२;
१०३३; १११४; ११३३;
११५३; †जै १, ४, १०; १४,
१०; २२, ४; २८, ८; ३१, ४;
४३,९;५५, ४; ३,४, ४; २९,
६; १०; ३१,६; ३२, १०-१२;
५४,६; ५६,१८;४,१,३;६; ७,

७;८;११,६;१८,८,१९,७;२७,
८; शौ १,९, १; ३, १४,२;६,
७९,२; ७,४२,१;८४,३[f]; ९५,
२†[g];१२०,२; १०,८,२०; १२,
१,४४; १४,१,२५†;२,८; १६,
९,४[2]; १८, २, ६०; १९, ५०,
६; †२०,५,४; २१,३; ४३,१;
२; ३; ५१,३; ५६,२; ४; ६३,
४; ९५,४; १२४, २; १२६, ३;
१३५, ११९[a]; पै १, १९, १;
३९, २; ९६, १[g]; १०३,१; २,
५,७[h]; १३,१; ८७, ५; ३,२७,
३[i]; ५, २८,८; ८,१२,८; १४,
४, १६; १५, २१,९; १६,४२,
४?[j]; १०२, ७; १७, ३, १२;
१८,३,४†; ७,९; २९,५; १९,
११, ६; १६, १८; २१, २; ३;
५; २०,९,१०;१७,८; -सुऽसु
ऋ १०,७६,८; -सुः ऋ १,४३,
५; ६०, ४; ७९, ५; ९४, १३;
११०,७; १२८,६; १४३,६;४,
४०,५;५,६,१; २; २४,२;२५,
१; ५१, १३; ६,२४, २; ४४,
१५; ४५,२३, ८, १९,३७;४४,
२४; १०३, १२; १०, २२,१५;
३२,८; ४५,५[k]; ९१,३; ११५,
७; खि २, ६[2], २०; †मा ३,
२५; १०, २४; १२,१४; २२[l];
१५, ३६; ४१; ४२; ४८; २५
४७ऽ; २७, १५ऽ[l]; †का ३,३,
१७; ११, ७, ४; १३, १, १५;

देन.)' इति वा. (तु. पृ १८२८*h*, वसूनि [ऋ ६,४५,८] च)।
a) पाभे. पृ २४५७ *g* द्र.।
b) सपा. तै ४, २, २,४ आपमं २, ११, ३० वसूनि इति पाभे.। c) सपा. तैआ २,८,८,६ हविः इति पाभे.।
d) तु. सात्री. प्रभृ.। सपा शौ. वसुवनिम् (तु. सात्रा. प्रभृ.) इति पाभे.। तु. पृ १८२९ *d*।
e) पाभे. पृ १५५० *l* द्र.।
f) सपा. तै ३,५,१,१ वसूनि इति पाभे.।
g) सपा. काठ ४०,५ आपश्रौ १६,३४,४ त्रिभे.।
h) इमं गच्छतु ते वसु> सपा. शौ २, १९, ७ मुखं प्राणपि गच्छतु इति पाभे.। i) पाभे. पृ २७७९ *m* द्र.।
j) वा. ? (तु. टि. पृ ११४ *g*)।
k) सपा. तै ४, २, २,३ आपमं २, ११,२७[1] वसोः इति पाभे.। l) पाभे. पृ २७८१ *c* द्र.।

२,५[a]; १६, ५, १८; २३; २४; ३०; २७,१५, २; २९,२,५§[b]; तै †१,४, ४६,२; ५, ६, ३; ८, १५.२; ३, २, १०, २[1c]; ४,१, ८, २[b]; २, १, ५†; †४, ४,५; ८;५,७, ३,२[2]¶; मै १,१,१३; ३,९[l];४, १;५,३†; २,६,१२†; ७,९†[a]; १२,६[b]; †१३, ७[2]; ८; ३,२,१†;४,२¶; ४,२,४¶; ४, ६†; †काठ ५,४§; ७, १; १५, ८; १६,८;९[a]; §१८, १२;१७[b]; ३२, ४§; ३९,१४;१५; क ५, १†; २९,१; ५[b]; †कौ १,११०; ४२५; २,४५८; ५१२; १०१७; १०८७;१०८९; †जै १,१२, ४; ४१,७; ३, ३४, १६; ४, ९,८; १५,५; शौ २०, ७८,२†; पै २, ८५,२; ९,१,५[b]; १२,१,१३†; १५, ७,६; १६, ४६, ९; –सुनः ऋ १,५३, २; १०९, ५; १४९, १; २, १६, ७; ६, १९,५; ७१, २;७,३७,३; ८,१,३१; ९,७२, ८; १०,४८,१; ५०,७; शौ २०, २१,२†; –सुना ऋ १, ८३,१; १२५,२; ३, ५५, २०; ४,२०, [६; १०, ४२, २]; ६, ३,७; ७, ३७,३; मा ५, १९[d]; का ५,५, ७[d]; तै १,७, १३,४[d]; मै १, ७, २[e]¶; काठ ८,१५¶; क ८,३¶; शौ ५,२८, ४; ७, १०३, १‡[e];

२०,३५, १;८९,२; पै १,१००, १;२,४९,२; –सुभिः ऋ १,५८, ३;११०, ७;१४३,१; ६;२,३१, [१; ८, ३५,१]; ३,१९,२;-४९, ४; ५,३,८; ५१, १०; ७,५, ९; १०,४; ३५,६; ४४, ४; ४७,२; ७६,२; ५;९०,[६; १०,१०८, ७]; ९,९३,३;१०,३,२;६६,३; ७९,७; ९८,१; ११०,३; १२५, १; १५०, १; खि ४, १,१; मा २,२२‡[e]; ४,२१; ५,११; ११, ५५; १४, ७; १८, ५६[f]; २०, ३९; २८,४; २९, ३; ८; ३८†; का २,५, ५‡[e]; ४,७, १; ५,४, १; १२, ५,६; १५,२, १; २०, ३, ६[f]; २२, ४,४; ३०, १, ४; ३१, १, ३;८; ४,४†; तै १,२, ५,१; १२,२; २, १, ११, २[g]; ३; २,११, ५¶; ४, १, ५, २; ३, ४, ३; ५,¶१, ११, २; ३; ६,८,६; ६, १,८,२; २,२,१¶; ७, ४[2]; ७, १, १८, १; मै १, २, ४; ८; ४, १; २, २, ६¶; ७, ५; ८, १; १२, ३; ३, ७, ६[g]; ¶; १०¶; ८, ५; ११, १; १६, २[g]; ४, ९, ५; १२, २[g]; १३, ३†; १४, ९; काठ २,५; १०, १२[2]; ११, ३¶; १६, ५; २०†; १७, १; १९, ६; २४, ४;९¶; ३८, ६; ४१, ९; ४६,

२[g]; क १, १८; २५, १०; २९, ६; ३०, ४; ३७,५; ३८, २¶; †कौ २,७७०;८९७, जै ४,१३, १०†; शौ २, १२, ४; ४, ३०, १†; ५,१२,३†; ६,७३,१;७४ ३[g]; १९,१०,६†; १७,१; २० १३१, ३[h]; पै २, ५,४; ३,२२, ६; ५,३७, ६;७, १६, १; १३, ८, ६†; १५, ५, ४[i]; १९, १०, ९; ३७, ११; २०, ३४, ९‡[e]; –सुभ्यः ऋ ५, ४९, ५; १०, ८७, ९; खि ५, ७, ४, १७; मा २, १६; १५, ६; २२, २८; २४, २७; का २, ४, २; १६, २, ३; २४, १४,२; २६, ६, २; तै १, १, १३, १; ३, ५, २, ३; ६, २; ४, ४, १, २; ५, ५, २, ५¶; ७, १, ५,२[2]¶; मै १, ११, १०; २, ८, ८; ३, ७, १०¶; १२, ७;१४, ९;१९; काठ १७, ७; २२, ७¶; ३०, ६; ७; ३७,१७;५१,१; क २६, ६; ३५, १¶; शौ ८, ३, ९†; पै २, ३६, ४; १६,६,९†; १७, २२, ३; ४१, ६[j]; –सुम् ऋ १, ४४, ३; १२७, [१[k](८, ७१, ११)]; ८, ७१,१३; १०,१२९, १; मा १५, ४७†[k]; का १६, ५, २९†[k]; तै १, ४, ४४, ३[l]; मै २,१३,८†[k]; काठ २६,११[k];

---

[a]) पाभे. पृ२७८२ *k* द्र. । [b]) पाभे. पृ२७८१ *c* द्र. ।

[c]) पूर्वेण सुधि इत्यनेन समस्तमिति PW. । तन्न । ऐकपद्ये स्वरद्वयस्याशास्त्रीयत्वात् ।

[d]) =सपा. माश ३,५,३,२२ । तै १,२,१३,२ मै १, २,९ काठ २,१० क २,४ शौ ७, २७,८ वसव्यैः इति, पै २०,६,८ मधुना इति च पाभे. ।

[e]) सपा. वसुना <> वसुभिः (माश १, ९, २, ३१ तैब्रा ३,७,५,१० आपश्री ४,१२,३ च) <> ऋ ४,२४, ११ मदय (सं √मद् द्र.) इति पाभे. ।

[f]) सपा. काठ १८,१८ अथर्वभिः इति पाभे. ।

[g]) पाभे. पृ २७८१ *f* द्र. ।

[h]) ऋग्. मनि. । खि ५,१५,११ वसुभिः इति, शांपा. सात. १वस्वभिः इति च पाभे. । [i]) मु. टि. पृ ६५० *o* ।

[j]) पाभे. पृ२५७६ *e* द्र. । [k]) सपा. तै ४,४,४,८ प्रभु. वसोः इति पाभे. । [l]) सपा. मा ८, १९ मै १,३, ३८ काठ ४,१२ माश ४, ४,४,११ वसुम् इति पाभे. ।

३२, ४¶; ३९, १५†; शौ ७, १०२, ४[a]; २०, ६७, ३†; पै २०, १२, २[a]; –सुपु पै २, १८, ५; –सू ऋ १, १५८, १; ६, ४८, १५[?]; ७, ३२, २५; –ऽसू ऋ १, १५८, २[b]; –०सू ऋ १, १२०, ७; –सून् ऋ १, ४५, १; ३, २०, ५; १०, ६६, ४; मा १५, ६; का १६, २, ३; तै ३, ५, १, २; २, ३; ४, ४, १, २; ५, ३, ६, १¶; ¶७, १, ५, १; ३; मै २, ८, ८; काठ १७, ७; ३७, १७; क २६, ६; कौ १, ९६†; जै १, १०, ५†; –सूनाम् ऋ १, ७, ९; ५८, ७; ७६, ४; ९४, १३; ९६, [६; १०, १३९, ३]; १२३, ४; १२७, ७; १२८, ५; १६४, २७; १७०, [५; ८, ७१, ८]; २, ११, १; ३, ३०, १९; ३६, ९; ४, १७, ६; ५, ४, १; ३६, १; ६, ४७, ६; ५२, ५; ७, ७, [७; ८, ७]; १६, २; २४, ५; २५, २; ३२, ५; ४३, ४; ७५, ५; ८, ३१, १४; ३९, ४; ४६, १६; ५१, ५; ६८, ६; १०१, १५; ९, ५८, २; ९३, ४; १०८, १३; १०, ४७, १; ४८, ११; ५०, ७; ७४, १; ९१, ३; १२५, ३; खि ३, ३, ५; मा १२, ६६†; १४, २५; १५ ३४†; २७, ६; ३८; का १३, ५, ५†; १५, ८, ३; १६, ५, ११†; २६, २, १; ८, ३; तै १, १, ३, १[c]; ११, २; ४, ४६, २†; ७, १३, ३†; ८, २२, ३†; २, ३, १४, ४[d]; ३, ५, १, १; ४, २, ५, ४†; ३, ९; १; ४, ४, ५†; ११, २; ७, १५, ६; ५, २, ४, ४; ३, ४, ३; ५, १६, १; ६, १५, १; ७, १७, १; मै १, १, ३[c]; ८; १२; ३, १; ३६; ९, २; २, ७, १२†; ८, ५; १३, ७†; ३, २, ४; १३, ७; १६, ५; ४, १, ३[?]; ८; १३; १४, ५†; काठ १, ३[c]; ११; ३, ९; ६, १०†; ७, १६†; ९, १०; ११, १२†; १६, १२†; १७, ४; २१, १; २२, ५; १५; ३१, २[?]; ¶; १०; ४७, ६; ४९, ५; ५३, ७; क १, १[c]; ११; २, १६; २५, ३†; २६, ३; ४६, ८[?]; ¶; ४७, १०; †कौ १, ३१७; ५८२; २, १००; ४०८; ४४६; †जै १, ३३, ५; ५९, ५; ३, १०, २; ३१, २८; ३४, ४; शौ ४, २६, १; २; ३०, २†; ७, ७७, ८†; ८१, २; ८४, ३; ९, १, ४; १५, ५; १०, ८, ४२†; २०, ७०, १५†; पै १, १०३, १; २, ३६, १; २; ४, ३६, १; २; १२, १, १३†; †१६, ३९, ४; ६८, ५; २०, ११, २; ३१, ७; –सूनि ऋ १, १५, ८; ४२, १०; ५९, ३; ६७, ४; ८४, २०; १२३, ६; १३४, ४; २, ३०, १०; ३२, ५; ३, ५१, ५; ५५, २०; ५६, ६; ४, २४, १; ३३, ११; ५, ४२, ३; ६१, १६; ६, १, १३; ५, २; ३; ७, ३; १६, ४८; ३०, १; ३१, ४; ४५, [(१, १७६, ३) ८[e]]; २०; ७३, ३; ७, ६, ७; ११, ३; २४, १; २७, ३; ३४, २२; ४५, ३[f]; ७७, [४ (९, ७८, ५)]; ७९, ३; ८४, ४; १०३, १०; ८, १२, २१; ७८, ८; ९९, ३; ९, ७, ९; १४, ८; १५ ६; १८, ४; २९, ४; ६२, ११; ६३, ३०; ६४, १८; ६५, २; ६९, १०; ८८, २; ९७, ५१-५३; १००, २; ३; १०८, ११; १०, ६, ६; २१, ६; ४४, ५; ४६, १; ५४, ५; ६९, ६; ८३, ३, १११, १०; १८०, १; १९१, [(८, ९३, २९) १]; खिसा ३, ६[g]; मा ६, ८; ८, १८; १५, ३०†; ३३, ४१†; का ६, २, २; ९, ३, ४; १६, ५, ११†; ३२, ३, १२†; तै १, ३, ७, १; १४, २†; ४, ४४, २; २, ६, ११, ४†; ३, २, ८, ३; ३, ९, २; ११, ३[h]; ५†; ४, ११, ४†; ५, १, १[b]; ४, २, २, ४‡[i]; ४, ४, ४†; ६, ३, ६, १; मै १, २, १५; ३, ३८; २, ३, ८; ५, १०; ११, ७†; ३, ९, ६; †४, १२, ३; ४ऽ[d]; ६[?]; ऽ[?]; १३, ६; १४, ६; १४; काठ २, १५†; ३, ४; ४, १२; १६†; ७, १६†; १०, १३; १३, १६†; १८, २०†; २६, ७; ३८, ७†; ४०, ११†; क २, ११; ३, १०; ४१, ५; †कौ १, ७७; १९०ऽ; २६७; ३१४; ५४१; ५८१; २, २५५; ४५४; ४५५; ४८६; ६२२; ६६९; ७७८; ८३२;

---

a) पामे. पृ २७८३ l द्र.।
b) तु. वै. सा. GH. ; वैतु. GW. प्रव इति।
c) सस्थ. मा १, १ का १, २, २ प्रमृ सुभ्वः इति पामे.।
d) सस्थ. सूनाम्<>सूनि इति पामे.।
e) पृ २७८१ i इहापि समानं वर्तयितव्यम्।
f) पामे. पृ २२६९ i द्र.। g) =सपा. आपमं २, ११, ४। शौ ७, १८, १ सुपर्णं इति पामे.।
h) पामे. पृ २७८२ f द्र.। i) पामे. पृ २७८१ b द्र.।

१०७४; ३, १, २; †जै १, ८, ५; २०, ६ऽ; २८, ५; ३३, २; ५५, ११; ५९, ४; २, १, १; ३, २१, २०; ३४, १२; १३; ३७, १; ५०, ९; ५१, ९‡[a]; ५२, ३‡[b]; ५५, १०; ४, ४, ३; शौ २, ३५, १; ३, ४, २; ४; ४, ३२, ३†; ५, ७, ६; ६, ६३, ४†; ७, ५०, २†; १०२, ३; ४[c]; १२, १, ४४; १९, ५, १†; २४, ६; †२०, ५८, १; ९०, ३; ९४, ५; पै १, ८८, ३; ३, १, २; ४, ३२, ३; ७, ९, ८; १०, ६, १०; १५, ६, ३; १७, ३, १२; †१९, १, ३[d]; ७, १; २०, १०, ९†; १८, ४†; ३४, ३; –सोः[e] मं ३, ७, ७¶; –†॒सो ऋ २, ७, १; ३, १५, ३; ५७, ६; ६, २, १; १६, २४; ४८, ९; ८, १९, १२; ३३, २; ९, ९८, ५[f]; १०, ७, २; तै १, ३, १४, ४; मै ४, ११, ४; कौ १, ४१; ८४; २, २१५; ९७३; जै १, ४, ७; ९, ४; ३, १९, १०; शौ २०, ५२, २; ५७, १५; –॰सो ऋ १, १०, ४; ३०, [१०; ३, ५१, ६; ८, ७१, ९]; ३१, ३; ४५, ९; ८४, २०; १२९, ११[2]; २, १३, [१३; १४, १२]; ३७, ६; ३, १८, २; २१, ५; ४१, [७; ७, २१, ४(१०, १२२, ६)]; ४, ३२, १४; ५, ३, १०; ६, १, १२; १६, १८; ४६, ६; ७, ३१, ३; ८, १, ६; २९; २, १; ४, १७; १९, २६; २८; २९; २१, ८; २३, २८; २४, ७; २६, २०; ४४, ३०; ४६, ९; ५०, ३; ४; [(२४, ८) ९]; ५१, [६; ५२, ६]; ५२, ८; ६०, ४; ९; ६६, [(४, २९, १) १२]; ७०, ९; ७८, ३; ९८, ११; १०३, ४; १३; १०, ८, ४; ३८, २; ९३, ११; १०५, १; खि ३, २, ३; ४; ९; ३, ६; ४, ६; ८; ५, ३, १; ४, ८; मा २३, १९; २७, ४३†; का २५, ५, २; तै ३, २, ५, १; ७, ४, १२, १; मै १, १०, ३‡[g]; ३, १२, २०; †४, १३, ५; ६; १४, २; †काठ १६, २१; १८, २०; २०, १४; ३५, १४; ४४, १[2]ऽ; क ४८, १३†; †कौ १, ३६; ५८; १२४; १३२; २२८; २, ६८; ८४; ५२०; ५८९‡[f]; ८९४; १०७४; ४, ८ऽ; †जै १, ४, २; ६, ४; १३, १०; १४, ८; २४, ८; ३०, १०; २, ७, ३ऽ; ३, ७, ६; ८, १०; ४०, १६; ४८, ६‡[f]; ४, १४, १; २८, ९; शौ ७, ५७, २; †२०, १८, ४; २३, ७; ८०, २; १०८, २; पै २०, ४१, १०[h]; ४८, ४†; –सोः ऋ १, ९, ९; २२, ७; ३, ५१, ३; ४, ५, १५; ६, ५५, ३; ८, २४, [८ (५०, ९)]; ८१, ६; ८८, १; १०, ६१, १२; मा १, २; ३[i]; ४, १६; २६, ११†; ३०, ४†; का १, १, ३; २, २[i]; ३; ४, ५, ९; ३४, १, ४†; तै १, १, ५, १; १०, ३; २, १, २; ३, २; ४, २, २, ३‡[j]; ४, ४, ८‡[k]; ५, ४, ८, १[k]; ¶७, ३, २[2]; ३[2]; मै १, १, ६; ९; २, १; ३; ४, १; २, ६, ८; ३, ¶४, १[2]; २; ६, ९; ४, १२, ३†; काठ १, ३[l]; २, ४; ५, ४; २१, ११[k]; ¶[k]; २३, ६; २५, ६¶; ३१, २; ३२, ४; क १, १[l]; १६; ३९, ३¶; ४६, ८; †कौ १, २३६; ४६५‡[k]; २, ३५; ५८९‡[l]; ११६१‡[k]; †जै १, २५, ४; ४८, १०‡[k]; ३, ४, ६; ४८, ६‡[l] शौ ९, ४, ३; १२, ३, ४१; १९, ५५, २; †२०, ९, १; ४९, ४; ७१, १५; पै २, ३६, ५; ८, ११, ८; १४, १, १३; १६, २४, ३; १७, २९, १०[2]; ४०, १; २०, ९, २; –सोःऽ-सोः शौ १९, ५५, ३; ४; पै १९, ४४, २२; २३; –॒सोः[m] शौ १, १, २; पै १, ६, २; –†सो ऋ १, ८१, ३[2]; ४, १७, ११; ८, १३, २२; कौ १, ४१४[2]; २, ३५४[2]; जै १, ४०, ६[2]; ३, २९, ११[2]; शौ २०, ५६, ३[2]; –†स्वः ऋ १, २७, ५; ५१, १; ७१, ९; ९०, २[n];

a) पामे. पृ १७१५ n द्र. ।
b) पामे. पृ १७१५ o द्र. ।
c) सपा. मा ८,१८ तै १,८,४४,२ मै १,३,३८ काठ ४,१२ हवींषि इति पामे. । d) पामे. पृ २३६९ i द्र. ।
e) वसु इति शोधः । f) सपा. –॒सो<>॰सो इति पामे. । g) सपा. ऋ १,८२,१ त्रिभे. ।
h) सपा. शौ १९,५५,२ वसोः इति पामे. (वैद्रु. BKA. वासः इति !) ।
i) पामे. पृ २७८४ c द्र. ।
j) पामे. पृ २७८२ h द्र. । k) पामे. पृ २७८३ h द्र. ।
l) सपा. ऋ ९,८९,५ वस्वः इति पामे. ।
m) सपा. वसोष्पते<>वसुपते इति पामे. ।
n) वस्वो = *वसुना > वस्वा [तृ१]+उ (द्र. [तात्पर्यतः] स्क.; वैद्रु. पपा. प्रमृ. = वस्वः इत्येकमेव पदमिति !) । 'ते हि (विश्वेदेवाः) वस्वा वसवानाः

११३, ७; १४३, ४; २, १, ७; २, १२; १४, ११; २०, ४; ३, ४, १; १९, ३[a]; ४३, ५; ४, १७,११; २०, ८; २१,१०; ४१, ९; ४२, ३; ५, १५, १; ३४,४; ६, १९, १०; ३६ ४; ७, ६, ४; १५, ४; २०, ९; ३९,१; ८२, ४; ८३,५; ६; ९७, [१०; ९८,१०]; ९८, ६; ८, १४, १; ३९, १०; ४०, ९; ७१, ९; ८१, ४; ९, १७, ४४; ९८, ५[b]; १०, १५, ७; ३०, १२; ४३, ३; ७७, ६; मा १९. ६३; का २१, ४, १३; तै १, ३, १४, ६; मै ४,१४,५; १५; काठ ३९, १; ४०, १४; कौ १, १२२; ३०६; २, ८४९; १०७७; ११८४; जै १, १३,८; ३९, ७; ४, १२, १; शौ १८, ३, ४३; २०, १७,३; १३;२७, १; ८७, ६; ७.

वस्वी[c]– -स्वी ऋ ६,१६, २५; ६४,१; ७, २०, [१०; २१, १०]; मा ४,२१; का ४,७,१; तै १,१,९,३; २,५,१; ६,१,८,१; मै १,२,४; ३,७,६; ४,२,५; काठ २,५; २४,४; क १,१८; ३७,५; कौ २, १००४[d]; जै ४,१७,१०; –[स्वीः ऋ १, ८४,[१०-१२]; ५, ४१, ६; ७४,१०; १०,२२, १२; मै ४, १२, ४[?]; १४,१४; काठ ८, १७; कौ १, ४०९; २, ३५५-३५७; जै १, ४०, १; ३, २९, १२-१४; शौ २०, १०९, १-३; –स्वीभिः ऋ ३, १३, ५; –स्व्या ऋ १०, १७२, २; –स्व्यै मै ४,२,४.

वासव[e]– -वस्य शौ ६, ८२, १; पै १९,१७,४; –वाः तै १,६, १२,२; मै४,१२,२; काठ८,१६.

२वसव्य[f]– -व्यम् ऋ २,९,५; १३,[१३; १४, १२]; १०,७४, ३; –[व्यस्य ऋ ४, ५५, ८; ६, ६०, १; तै ४, २, ११, १; मै ४, १०, ५; काठ ४.१५; ७, १६; –व्या ऋ ७, ३७, ३; –०व्याः तै २, ४,८,१; १०,१; मै २, ४, ७; ८; काठ ११, ९; १०; पै ३,३१, ४; –व्ये ऋ ७, ५६, २१; –व्यैः ऋ ६, १, ३; १३,४; ६०,[१४(८,७२, १४)]; तै १, २, १३,२[g]; मै १, २,९[g]; ४,१३,६†; काठ २,१०[g]; १८, २०†; क २,४[g]; शौ ७,२७,८[?].

वसु-जित्– -जित् शौ ५,२०, १०[h]; –जितम् पै १८,३०,१-३; २०,४८,५[i]; –जिति शौ १३, १,३७; पै १८,१८,७.

†वसु-ता– -ता ऋ ६,१,१३; मै ४,१३,६; काठ १८,२०.

वसु-ताति[j]– -तिः ऋ १,१३३, १२; –तिम् ऋ १,१२२,५.

†वसु-त्ति[k]– -त्तये ऋ ८,६१,७; ९,४४, ६; कौ १, २४०; २, ९३१; जै १,२५,८.

वसु-त्व– -त्वा ऋ १०,६१,१२.

†वसु-त्वन[l]– -नम् ऋ ७,८१, [६; ८,१३, १२]; –ना ऋ ८, ५०,[(४९, ६) ६]; खि ३,२,६; –नाय ऋ ८,१,६; कौ १,२९३; जै १,३०,१०.

वसु-दा– -दाः शौ १२, १,४४; पै १७, ३, १२; १९, १७,७[m]; –†दाम् ऋ ८, ९९, ४; कौ २, ६७०; जै ३, ५५,११; शौ २०, ५८, २.

वसु-दान[n]– -नः शौ ६,८२,३[o]; १९,५५,३?[p]; ४?[p]; पै १९,१७, ६; ४४,२२?[p]; २३?[p].

महोभिः (च) अत्र-भूराः (°दीप्तिमन्तः [सन्तः]) मता रध्यन्ते' इति वा. । पृ २७८० वसवानाः इत्यत्र c[1] इति टि. संकेत इष्टः, तदनु टि. भागे च ।

[a]) पा१ इ. (तु. सा. [ऋ.], Ow. K.; वैतु. वें., मा. सा. [तै.] त्र१ इति) ।

[b]) पामे. पृ २७८५ l इ. ।

[c]) विप. (उषस्-, पत्नी-, धी- प्रमृ.), नाप. (गो-) । स्त्री. ईप् प्र. (पावा ४.१,४४ [वैतु. सा. प्रमृ. चिन्त्याः]) ।

[d]) विप. (वसुभर- [°इन्द्र-]) । °वसु-भरि-> (प्र१) -रिः> मैव. वरिवर> (रघोर् परतः) इति. (तु. १ ३६१६ r टि.) ।

[e]) विप. (इन्द्र-), नाप. (तै. मै. काठ.) च । तस्येद-मित्यर्थे, स्वार्थे वा अण्, [तु. मा.] वा अण् प्र. ।

[f]) = वासव- । विप., नाप. न. । यत् प्र. इति ततो विशेषः ।

[g]) पामे. पृ २७८३ d द्र. ।

[h]) सपा. पै ९,२४,१० वसुधितिः इति पाभे. ।

[i]) सपा. कौसू १०८,२ वसुविदम् इति पाभे. ।

[j]) द्र. टि. देव-ताति- ।

[k]) द्र. टि. मगत्ति- ।

[l]) द्र. टि. जनि-त्वन- ।

[m]) सपा. शौ ६,१०८,१ मसि इति पाभे. ।

[n]) विप. (धनादिदानकृत्- [इन्द्र- प्रमृ.]) ।

[o]) °वसु-दावन->-नः इति शोधः? (तु. छन्दोऽनुगमानम्) ।

[p]) निर्देशः? °दा(ः),नः इति द्वि-पदः शोधः (तु. ग्र.; वैतु. पपा.) ।

वसु-दावन्– -†०वन्[a] ऋ २,६,४; मा १२,४३; का १३,३,१४; -वा ऋ २,२७,१२; तै १,२,३,२[b]; ४,२,३,४‡[a]; मै १,२,३[b]; २,७,१०‡[a]; ३,६,९[b]; काठ २,४[b]; १६,१०‡[a]; २३,६[b]; क १,१६[b]; २५,१‡[a]; ३१,२‡[a].
वसु-देय[c]– -†याय ऋ १,५४,९[d]; २,३५,७[e]; ६,३९,५; क ४८,४[e]; शौ ३,४,४[d]; -ये शौ १३,६,५.
वसु-देव– >वासुदेव[f]– -०व खि ७,३,१.
१वसु-(ध>) धा[g]– -धासु पै १९,४७,११.
२वसु-धा[h]– >वसुधा-तम– -मः[i] मा २७,१५; का २९,२,५; तै ४,१,८,२; मै २,१२,६; काठ १८,१७; क २९,५; पै ९,१,५.
वसुधा-तर– -रः[j] शौ ५,२७,६[j].
वसु-धान[k]– -नः शौ ११,२,११; पै १६,१०५,१.
वसुधानी– -नी मै ४,१४,११; शौ १२,१,६; पै १७,१,६.
†वसु-धिति[l]– -तिः पै ९,२४,१०§[m]; -तिम् ऋ १,१२८,[८ (५,१,७; ६,१४,२;)]; ४,८,२; ७,९०,३[n]; मा २७,२४[o]; का २९,३,२; मै ४,१४,२; काठ १२,१५; जै ४,१९,६; -ती ऋ ३,३१,[१७; ४,४८,३]; खि ५,५,४; ७,३,४; मा २८,१५; ३८; का ३०,२,४; ४,४; मै ४,१३,८; काठ १९,१३; -०ती ऋ १,१८१,१; -त्याः पै १६,७१,२.
वसु-धीत[p]– -तम् काठ ८,१४[q].
वसु-धीति– -तिम् क ८,२[q]; -०ते मै १,७,१[q].
वसु-धेय[e]– -यस्य खि ४,९,६; ५,७,३,१-११; मा २१,४८-५८; २८,१२-२२; ३५-४५; का २३,६,१-११; ३०,२,१-११; ४,१-११; मै ३ ११,५[१०]; ४,१०,३[९]; १३,८[१५]; काठ १९,१३[११]; २०,१५[६]; -याय खि १,७,२[d]; काठ ३५,३‡[e]; ८[r]; क ४८,९[r].
वसु-नीति[s]– -तिः शौ १२,२,६[q]; पै १७,३०,६.
वसु-नीथ[t]– -०थ[q] मा १२,४४; का १२,७,१९; १३,३,१५; तै ४,२,३,४; काठ ३८,१२.
१वसु-पति[u]– -†तिः ऋ ४,१७,६; ६,५२,५; ७,४५,३[v]; ८,४४,२४; तै १,४,४६,२; ४,२,३,४‡[w]; मै २,७,१०‡[w]; ४,१४,६; काठ १६,१०‡[w]; क २५,१‡[w]; ३१,२‡[w]; पै १९,१,३[v]; -†तिम् ऋ १,९,९; ३,३६,९; ५,४,१; ८,५२,[६; ६१,१०]; खि ३,४,६; तै १,४,४६,२; ७,१३,३; काठ ६,१०; ७,१६; शौ २०,७१,१५; -०ते ऋ २,६,४[w]; मा १२,४३†[w]; का १३,३,१४†[w]; मै ४,१२,

[a]) सपा. -०वन् <>-वा इति पाभे.। [b]) पाभे. पृ १५५७ *l* द्र.। [c]) उस. उप. भावे यत् प्र.।
[d]) सपा. °देयाय <> °धेयाय इति पाभे.।
[e]) सपा. °देयाय <> °धेयाय इति पाभे.।
[f]) व्यप. (श्रीकृष्ण-)। [g]) नाप. (भूमि-)।
[h]) विप.। उस. विजन्तम्।
[i]) सपा. °तमः <> ? °तरः इति पाभे.।
[j]) °तराः (प्र३) इति शोधः [वैतु. पपा., शौच (४, ४५ [तु. भाष्यम्]), Gri. Garbe [KZ २३, ४८६] वसुधान्– > -तरः इति पदमिति, W., WI., [पक्षे] शौच (तु. भाष्यम्) °धा-तर– > -रः इति पदमिति च?]। [k]) विप.। उस. उप. अधिकरणे ल्युट् प्र.।
[l]) विप, भाप.। [m]) पाभे. पृ २७८६ *h* द्र.।
[n]) विप. (°भोजन-प्रद- [वायु-])। व्यु.?। बस. पूप. कर्मणि <√°धस् (=√प्सा 'भक्षणे') इत्येवं स्यात्। एवं च तर्हि '(वायोः) स्वाः नियुतः (अश्वाः) निरेके (निरेचने [परिक्षये]) वसुधितिं (सन्तं तमेव) सश्चत' इति वा. (तु. सस्थ. टि. निरेकु–, श्वेत्– च; वैतु. अन्ये पूप. धन-पर्याय इति)।
[o]) °ती इति निरा. पाठः? यनि. शोधः (तु. पपा. उ. म. सपा. ऋ ७,९०,३ च)।
[p]) भाप.। उस. उप. √धा + क्तः प्र. ईत्वञ्च उसं. (पा ७,४,४५)।
[q]) सपा. °धीतम् <> °धीतिम् <> °धीते <> °नीतिः <> °नीथ (माश ६,६,४,१२ हिश्रौ ३,६,१५ च) इति पाभे.।
[r]) नाप.। [s]) विप. (ब्रह्मन्-)। बस.।
[t]) विप. (अग्नि-)। बस. उप. भाप.।
[u]) नाप.। षस.। [v]) पाभे. पृ २२६९ *i* द्र.।
[w]) सपा. °पतिः <> °पते इति पाभे.।

१[a]; –†०पते ऋ १, १७०, [५ (८, ७१, ८)]; २, १, ११; ३, ३०,१९; १०,४७,१; ११२, १०; मै ४, १४, ५; कौ १, ३१७; जै १, ३३, ५.

२वसु-पूति[b]– > |वसुपत्नी– -त्नी ऋ १,१६४, २७; शौ ७,७७,८; ९,१५, ५; पै १६,६८, ५; २०, ११, २.

वसु-भृत्– -भृत् पै १६,४८,३; –भृतः पै १३, १४,७.

वसु-मत्– -†मत् ऋ ९, ६९, [८; ८६, ३८]; खि ३, २२, ५; कौ २, ३०६; जै ३, २५, २; –मतः खि ५, ७, ४, १७[c]; ते ७, ५, ७, २¶; मै १, ४,१; ४, १, १४; काठ ५,४; ३२, ४; ३३,७¶; –†मता ऋ १, ११८, १०; १२५, ३; ४, ४, १०; ७, ६७, ३; खि ३, १४, १; ते १, २, १४, ४; मै ४, ११, ५; काठ ६,११; –मते मा ६,३२[e]; ३८, ८[e]; का ६,८, ३[e]; ३८,२, २[e]; ¶ते २,२,४, ५; ११, ६[e]; ७,५, ७, २[f]; मै १,३, ३[e]; २, २, ६¶; ४, ५, ४; ९, ८[e]; ¶काठ ३, १०[e]§; १०,६; ११, ३; ३३,७[f]; क २,१७[e]; –मन्तः काठ ५, ४[d]; –मन्तम् ऋ १, १५९, [५; ४, ३४, (४९, ४) १०; ६, ६८,६; ७,८४, ४]; २, २४, २; ७, ७१, ३; १०, ११, ८; ते २,२,४,५[e]¶; मै ४, १४, १५†; काठ ३२, ४¶; शौ १८, १,२६†; पै ७, १७,१[e]; –मान् ऋ ७, ७१, ४; ते १, ६, ६,२; ७, ६,४; २, २, ४,५[e]¶; मै १, ४, १; ४,१,१४¶; काठ ५,४; १०, ६¶; ३२,४; शौ १६, ९, ४[2d]; पै १८,२९, ५[2d].

वसुमती– -ती ऋ ३, ३०, ११; मा २८, १८[f]; का ३०,२,७[f]; ते ४,३,४, १[g]; पै १६,४८,३; –तीम् मा २,८; का २,२,३; –त्या खि ५,७, ३,७[f]; मै ४,१३,८; काठ १९,१३.

वसुमद्-गण[h]– -णस्य ते ३, २, ५,२.

|वसु-रुच्[i]– -रुचः ऋ ९,११०, ६; कौ २, ८४५; जै ३,५८,३.

वसु-रुचि[j]– -चिः शौ ८,१४,७; पै १६. १३५,७.

वसु-रोचिस्– -चिषः[k] ऋ ८, ३४,१६.

वसु-वत्– -वन्तम् शौ १९,१८, १[e].

वसु-वन्[l]– -वने खि ४,९,६[m]; ५, ७, ३, १-११; मा २१, ४८-५८; २८,१२-२२; ३५-४५; का २३,६,१-११; ३०,२,१-११, ४,१-११; मै ३, ११, ५[11]; ४, १०, ३[e]; १३, ८[11]; काठ १९, १३[11]; २०, १५[e].

वसु-वनि[n]– -निः काठ ३८, १३[o]; शौ ७, ६२, १[o]; १३,१, ५; –निम्[p] ऋ ७,१,२३; शौ २०,१३५.११[q].

|वसु-वाहन[r]– -नम् ऋ ५,७५, १; कौ १, ४१८; २, १०९९; जै १,४०,१०.

वसु-विद्[s]– -वित् ऋ १, १८, [२; ९१, १२]; १६४, ४९; ९, ८६, ३९; ९६,१०; खि १,१० ४; †मा ३, २९; ३८, ५; †का ३, ३, २१; ३८. १, ५; ते १

a) पाभे. पृ २७८५ *m* द्र. । b) नाप.। उस. ।
c) सपा. °मतः <> °मते (काश्रौ ९, ४,७ च) इति पाभे.।
d) सपा. °मन्तः <> °मान् इति पाभे. ।
e) सपा. °म° <> °य° (अअ १९,१७;१८ च) इति पाभे.। f) सपा. °मती <> °मत्या इति पाभे. ।
g) पाभे. पृ१२७८ *q* द्र. । h) विप. (सोम-)। यस. ।
i) नाप. [दीप्त्या दीप्यमान- (देव-सामान्य- [वेतु. वे. सा. प्रमृ. यत् देव- इति, PW. प्रमृ. विप. इतीव च!])]। j) व्यप. (गन्धर्व-)। यस. ।
k) पाठलोपेनेन्द्रस्य विप. सत् वै१ (तु. पृ २००२ *g*; वेतु. वे. सा. प्रमृ. वर्षमिष्यन्नेनान्वय इति कृत्वा प्र१ इति ?, PW. प्रमृ. व्यप. इति)।

l) उस. उप. √वन् + भावे विच् प्र. ।
m) वसुवने इति स्वरः ? यनि. शोधः । n) विप.। उस. उप. < √वन् (= √वन्द्) 'स्तुतौ' इति ।
o) =सपा. वैश्रौ १८,१४ : १२ प्रमृ.। शेषः पाभे. पृ २६१२ *b* द्र. यत्र ?वः सुवनिः > यनि. शोधः। सपा. च उप. मेधस्–, मति–, मनस्– इत्येते स्तुति-पर्यायाः द्र. ।
p) 'सः (मर्तः) देवता (= °तया [तृ १] = देव-भाव-मुपगतः सन्) वसुवनिं (वसुमत्तां) दधाति' इति वा. इति कृत्वा यनि. नाप. स्यात् ? । q) पाभे. पृ २७८२ *d* द्र. ।
r) विप. (रथ-)। उस. उप. यनि. ल्युट् प्र. उसं. (पा ३,२,६६)। s) विप. (दीप्त्यादिमत्- [अग्नि- प्रमृ.])। उस. उप. < √विद् 'लाभे' ।

६, २, १५; २, ३,९; १३; ४,३, १३, ५†; मै १, ५, ४†; २,३, २५; †४, १०,४; १४, ३; काठ २, १४†; ७, २†; १२, २४; क ५, २†; कौ २, ३०५†; ३, ४,१; जै २, २,९; ३, २५,१†; शौ १८, ४, ४८; पै १, ३४,२; २, ८०, ४३; –†विदः ऋ ८, ६०,१२; ९, १०१,११; कौ २, ४५३; जै ३, ३४,११; –विदम् ऋ ७, ४१,६; ८,२३,१६; ६१, ५; ९, १०४, ४; १०, ४२, ३; खि ५, ९, ३; मा ३४, ३९†: मै २, ७, १a; †कौ १, २५३; ५७५; २, ९२९; †जै १, २७, १; ५८, १०; †शौ ३, १६, ६; २०, ८९, ३; ११८, १; १२७, ६$; पै ४, ३१, ६†; –†विदा ऋ १, ४६, २; कौ २,१०७९; –विदे पै १,३५,२.

वसुवित्-तम– -मः मा ३, ३९; का ३,४,३; पै २०,५६,७; –मम् ऋ १, ४५, ७; ६, १६, ४१; मा ३, ३८; का ३, ४,२; तै ३, ५, ११, ४†; मै ४,१०, ३†; काठ ३५, १२†.

†वसु-श्रवस्b– -वाः ऋ ५, २४, २; मा ३, २५; १५, ४८; २५, ४७; का ३, ३, १७; १६, ५, ३०; २७, १५, २; तै १,५, ६, ३; ४, ४, ४, ८; मै १, ५, ३; काठ ७, १; क ५, १; कौ २, ४५८; जै ३, ३४, १६.

व(सु>)सू-जूc– -जुवम् ऋ ८, ९९, ८.

√वसूय, वसूयात् ऋ ८, ८, १६.

वसूयत्– -यन् मै ४, १४, ९; –यन्तः ऋ १, १३०,६; ४, १६,१५.

†वसूया– -याd ऋ १, ९७, २; १६५, १; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; शौ ४, ३३, २; पै ४, २९, २.

†वसूयु– -यवः ऋ १, ४९, ४; ६२, ११; १२८, ८२; २, ११, १; ३, २६, १; ५, ३, ६; २५, ९; ७, ३२, २; ८,५२, [६; ६१, १०]; ९, ११२, ३; १०, २५, २; ४७, १; ९१, १२; खि ३, ४, ६; मै ४, १४, ५; कौ १, ३१७; २, १०२६; जै १, ३३, ५; ४, २६, ५; २८, ४; पै १३, १४, ७$; –युः ऋ १, ५१, १४; १८६, ११; २, ३२, १; ५, ३९, १५; ६, ५१,१२; ७, १,६; ३४,२१; ६७,४; तै ४, ३, १३,६; –युम् ऋ ४, ४४, १; ७, ६७, ५; शौ २०,१४३,१.

वस्तवेe ऋ १,४८,२.

†वस्तुf– -स्तुःg ऋ ८, ७१, १५; जै ४, १४, ९; –स्तुपुh ऋ ८, ९९,३१; कौ २,११७२.

१†वस्तोर्,सi* ऋ १, ७९, ६, १०४, १; ११६, २१; १०७, [५; ६, २५, ९; १०,८९,१७]; १७९, १; २, ३९, ३; ४, १६, ४; ४५, ५; ५, ३२, ११; ६, ४-५, २; ३९, ३j; ७, १, ६; १०, २; ८, २५, २१; १०, ४०,२; ४; ११०, ४; १८९,३; खि ५, ७, ३, १$; मा ३, ८; १५, ३७; २८,१२$; २९,२९; का ३, १, ८; १६,५,१९; ३०, २, १$; ३१, ४, ५; तै १, ३, १४, ३; ४, ३, ११, ६; ४, ४, ५; मै १, ८, ७२$; २, १३,८; ४,१३,३; ८$; १४, १५; काठ ६, ८२$; ७,१३; १६; १६,२०; १९,१३$;३९,१५; क ४,७२$; ६, ४; कौ २, ७२८; ९१३; ३, ५, ६; जै २,६,५; ३,५१, २०; ४,१५,६; शौ ५,१२,४; ६,३१, ३; २०,४८,६; ७७,४; पै १९, ४५,१३; वस्तोःऽवस्तोः ऋ १०, ४०,१;३.

a) सपा. मा ११,८ प्रमृ. सखिविदम् इति पाभे.।
b) विप. (अग्नि-)। बस.।
c) विप.। उस. उप. <√जू।
d) =वसूयया (तु१)।
e) तुमर्थीयः तवेन् प्र. (तु. वें. स्क. GRV. MVS. प्रमृ.; वैतु. सा. धा. निवासे वृत्तिरिति ?)।
f) कर्तरि तुन् प्र. (पाउ १,७०)।
g) विप. (दीप्तिकर- [अग्नि-])। धा. दीप्तौ वृत्तिः (तु. वें. सा. PW. प्रमृ.)।
h) नाप. (तमस्-)। <√वस् 'आच्छादने' (तु. [पक्षे] सा.; वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. दिनपदार्थदीप्त्यायर्थे धा. वृत्तिरितीव ?)।
i) नाप. न. (दिन- [द्र. निघ १,९])। <√वस् 'दीप्तौ' (तु. दे.; वैतु. वें. सा. <√वस् 'निवासे' वा 'आच्छादने' वेति, PW. प्रमृ. च यनि. =धस्तु- > [१] अव्य. इति ?)। यनि. रूपं कालात्यन्तसंयोग-वाचकं द्वि१ द्र.।
j) वैतु. ORN. ऋ ६, ३,६ इत्येतत्तुल्यया वस्त्रे [प्रपु१] इति शोधः इति ?।

: २वुस्तोम(:)[a] ऋ १,१७४,३.
२वाम्[b]- -से ऋ ५,४३,१४?.
१वुस्- √वस् (निवासे) द्र.
२वुस्- √वस् (वधा.) द्र.
वुसत्-, वसति- √वस् (निवासे) द्र.
?वसति पै १६,१४८,६.
वसती-, वसतीवरी- √वस् (निवासे) द्र.
?वसते[c] पै ५,२७,५.
वुसन- √वस् (आच्छादने) द्र.
?वसनोः पै ६,२२,२४.
१वसन्त-, २वसन्त- √वस् (वधा.) द्र.
वसर्-, °र्त्री- √वस् (निवासे) द्र.
वुसवान- √वस् (वधा.) द्र.
१वसव्य- √वस् (निवासे) द्र.
२वसव्य- √वस् (वधा.) द्र.
वुसा[d]- -सया मा २५, ९; का २७, ९, १; तै ५, ७,२०, १; मै ३, १५, ८; काठ ५३, १०; -¶सा तै ६, ३, ११, १; मै २, ५,७; -साः मै २,५, ७¶; -साम् मा ६, १९; का ६, ४,३; तै १, ३, १०,२; मै १, २, १७; काठ ३, ७; क २,१४.
वसा-पावन्[e]- -०वानः मा ६, १९; का ६,४, ३; तै १,३,१०,२; मै १,२,१७; काठ ३,७; क २,१४.
¶वसा-होम[f]- -मम् तै ६, ३,११, १[2]; ३; मै ३,१०,४.
वुसान-, √वसाय √वस् (आच्छादने) द्र.
?वसावम् पै १८,२५,३.
वसावी[g]- -व्याम् ऋ १०,७३,४.
१वुसिष्ठ- √वस् (वधा.) द्र.
२वुसिष्ठ[h]- -ष्ठ शौ १८, ३, १६; -०ष्ठ ऋ ७, २३, १; ३३, १०; ११; ८८, १; ९६, १; कौ १, ३३०†; जै १,३,४,८†; शौ २०, १२, १†; -ष्ठः ऋ ७, ९, ६; १८, ४; २१; २२, ३; २६, ५; ३३, ६; १२; १४; ४२, ६; ५९, ३; ७३, ३; ९५, ६; १०, ६५, [१५; ६६, १५]; १५०, ५; १८१, १; मा १३, ५४; का १४, ७, ३; ¶तै ३, ५,२, १; ४, ३,२,१§; ५, २,१०, ५; ७, ४,७,१; ¶मै १, ४, १२; २, ७, १९§; ४, २, ९; १२,४†; १४, ७†; काठ १२, १५†; १६, १९; २०,९¶; ३२, २¶; ३७, १७¶; क २५, ९; ३१, ११¶; †कौ १,२४१[1]; २, २७९[1]; ३, २, ५; †जै १, २५, ९; २, ५, ७; ३,२२,१०; शौ २०,११७,३†; पै २,२८,४; ५, २८, ४; ११,५,१३; १४,३, २३; -ष्ठम् ऋ १, ११२, ९; ७, ३३,१३; ७०,६; ८६,५; ८८,४; शौ ४,२९,३; पै ४,३८,३; -ष्ठस्य ऋ ७, ३३,५; खि ३,१७[1], ५!;

[a]) तुमर्थीयम् अव्य. । <√वस् '*कर्मणि'(वैतु. सा. 'निवासे' इति, Geld [KZ २७, २१७] 'भक्षणे' इति, Wolff [KZ ४०,१८] 'भेदने' इति?)। सस्थ. ?वृनः >(वृध्- [प्रजा:-] >) वृधः इति, ?येभिः > याहि आभिः इति च शोधौ। '(यज्ञपूर्तौ) हे इन्द्र, शूरपत्नीः (स्तन्-पत्निकाः [गर्ताः देवीः]) वृधः (प्रजाः) अज (नय), नूनं (गच्छन्ति) *आभिः (शृद्भिः [गर्हितः]) द्यौ च *याहि। गिद इव (निर्भयः सन्) दमे (यजमानगृहे) अपांसि (अपसा = कर्मणा) वस्तोः (सम्पादनाय [स्थापितं सन्तम्]) यन्ति (च गच्छन्) रक्ष उ (एव)' इति वा.।

[b]) नाप. (प्रकाश-)। 'इव (यथा) आयवः (मनुष्याः) निंदुं वाम (प्रकाशाय, उज्ज्वलीकरणाय [इती सप्त.]) गृणन्ति (शोधयन्ति [एवम् ऋत्विजः]) शिशुम् (अरणीभ्यां प्रजननार्थं यान्ति वाम गृणन्ति ('*गृजन्ति [फाँटरहीवर्यन्ति])' इति वा. इति हन्ता श्विष्टोरसा द्र. (वैतु. सा. [√वस् 'आच्छादने' > मांस] वाम- > च १ इति, LR. Ol. √वस् 'आच्छादने' > तुमर्थीयम् अव्य. इति, GRV. [स एव वा.]] वाम- [गदि-] > सप्त १ इति [तु. रुद्रदत्तः आपश्रौ ६, २८, १५], PW. GW. √वस् 'निवासे' > वास- [निवास-] > सप्त १ इति?)।

[c]) *वुर्धस- (भावे < √वृध् 'स्तुतौ') > √*वर्धस्य > वर्धस्ये (स्तौमि) इति शोधः। सपा. तै ४, २,५,४ इत्यत्र यो ?दमये इति पाभे., यश्च काठ ३८,१३ इत्यत्र ?दमये इति, तत्रोभयत्राप्ययमेव शोधः (तु. छन्दः)।

[d]) नाप. (वपा-)। <√वस् '*भक्षणभावे' (वैतु. अभा. प्रमृ. निवासे वाऽऽच्छादने वेति, PW. प्रमृ. दीप्तौ इति च?)। [e]) विप. (देव-)। उस. उप. √पा 'पाने'।

[f]) मलो. कस. अन्तोदात्तः।

[g]) नाप. ('*कटिप्रदेशे वध्यमाना- धनरक्षिणी- [तु. पंजा. वाम्णी])। <(√वस् 'निवासे = निवेशने' >) *वसुर्- (अवकाश-) > *वसुर्-वती- > *वसुर्त्री- > यनि. (तु. [तात्पर्ये] PW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. = वसुगमुद- इति, GRV. ?ORN. = वसु-स्त्री- इतीव?)।

[h]) व्यप. (ऋषि-)।

[i]) सा. भव. °ष्ठि° इति, S. °ष्ठः इति?।

[j]) °ष्ठ° इति स्वरः? यनि. शोपः।

¶तै ३, १, ७, ३; ५, ४, ११, ३; मै ४,२,९¶; -†ष्ठाः[a] ऋ ७, ७, [७; ८, ७]; १२,३; ३३,१; ७; ९; ३७,४; ७६-७७,६;८०, १; ९०, [७; ९१,७]; १०,१५, ८; १२२, ८; खिसा २९,९?[b]; मा १९, ५१; कौ २, ६५६; जै ३, ५४, ६; शौ १८, ३, ४६; -०ष्ठाः[a] ऋ ७, ३३, ३; ४; ८; -ष्ठान्[a] ऋ ७,३३,२; -†ष्ठासः[a] ऋ ७, २३, [(६, ५०,१५) ६]; १०, ६६, १४; मा २०, ५४; का २२, ५,८; काठ ८, १६; शौ २०,१२,६; -ष्ठेन ¶तै ३,१,७, ३; ५,४, ११, ३; -ष्ठैः[a] ऋ ७, ३९,[७;४०,७(६२,३)];७६,७.

वासिष्ठ[c]- -¶ष्ठः तै ३,५,२,१; ६,६,२,२; मै ३,३, ९; ४,८,७; काठ ३४,१७; -ष्ठाः पै ८,१५,१.

¶वसिष्ठ-पुरोहि(त>)ता[d]- -ताः तै ३,५,२,१; काठ ३७,१७.

वसिष्ठ-वत् ऋ ७, ९६,३.

वसिष्ठा(ष्ठ-अ)रुन्धती[e]- -ती पै १०,९,२.

?वसिष्ठ-हुनु[f]- -नुः मा ३९, ८; का ३९,६,१.

वसीयस्-, वसु- √वस् (वधा.) द्र.

वसुक- √वस् (आच्छादने) द्र.

वसु-जित्- प्रभृ. √वस् (बधा.) द्र.

?वसुदीनवः[g] पै १३, १४, ७.

वसु-देय- प्रभृ., १वसुपति-, २वसु-पति-, वसु-रुच्- प्रभृ. √वस् (बधा.) द्र.

*वसुस्- -सुः ऋ ८,२४,३?[h].

?वसोहेददविषम् पै २,२,२.

?वः सुमतिः[i] पै ३,२६,१[j].

?वा,वास्त-ग(न्ध>)न्धा[k]- -न्धाः पै १७,१२,६.

?वा,वास्त-वासि(न्>)नी[l]- -नीम्[m] पै १७, १२,१.

वस्तवे √वस् (बधा.) द्र.

वा,वस्ति[n]- -स्तिः मा १९, ८८; का २१,६, ९; मै ३, ११, ९; काठ ३८,३; पै १६, १३९,१७; २०, २१,८; -स्तिना मा २५,७[o,p]; का २७, ७, १[o]; शौ ११, ४, १२[2]; पै १६, ५५-५७, १३; -स्तिषु पै १६, १४८,८; -स्तेः पै १९, २०, १२; २०, ४०,२; -स्तौ शौ १, ३,६.

वास्ते(य>)यी[q]- -यीः शौ ११,१०,२८; पै १६,८७,९.

वस्ति-बिल- -लम् शौ १, ३, ८; पै १९,२०,१३; २०,४०,३?[r].

वस्तु- √वस् (बधा.) द्र.

वस्तृ-, वस्त्र- प्रभृ. √वस् (आच्छादने) द्र.

वस्न[s]- -स्नम् ऋ ४, २४, ९; -स्ना मा ३, ४९; का ३, ६,१; तै १, ८, ४, १; मै १, १०, २; काठ ९,५; क ८,८; -स्नेन शौ १२, २, ३६.

√वस्नय>वस्नयत्- -यन्ता ऋ ६,४७,२१.

वस्न्य[t]- -स्न्यस्य ऋ १०,३४,३.

१वस्मन्- √वस् (निवासे) द्र.

a) बहु. < वासिष्ठ-। b) पृ २७९० j द्र.।

c) तस्यापत्यीयः अण् प्र. (पा ४,१,११४)।

d) विप. (प्रजा-)। बस.।

e) मलो. कस.। सस्थ. पाताम् =प्रपु१ इति।

f) वर्षिष्ठ-हुन्म- (विप. 'अतिशयित-हननकृत्-' > व्यप. [तादृग्-देव-])>-न्मम् इति शोधः। सपा. तै १,४, ३६, १ अपि ?ओपिष्ठहुनम् > यनि. एव शोध इति कृत्वा पृ १०७४ टि. m, n यदुक्तं तन्नेष्टम्। सस्थ. ?गिृङ्गीनि कोश्याभ्याम् इति पदे शिङ्गीनि-को° इति समस्तैकपदतया शोध्ये (तु. सपा. तै.)।

g) वसुदानवः इति शोधः ?।

h) प्राति. ? यनि. नाप. न. (धन-)> द्वि१ यनि. रूपम् [तु. [वा. कृते] सस्थ. टि. निरेकु-; वैतु. अन्ये वसु- (विप. [रयि-])> प्र १ यनि. रूपमिति?]। व्यु. ? <√*वस 'ऋद्धौ' +कर्मणि उसन् प्र. उसं. (पाउ ४,१८९)।

i) वसुमतिः इति शोधः (तु. मूको.)।

j) पाभे. पृ २६१२ b, वसुवनिः टि. च द्र.।

k) विप. (सदान्वा-)। बस. पूप. =भ्रष्ट- इति मतम्।

l) विप. (सदान्वा-)। उस. पूप. उप. च पृ २२६९ b टि. दिशा द्र.।

m) सपा. शौ ११,११,१६ खर्ववासिनीम् इति पाभे.।

n) नाप. (शरीराङ्ग-)। व्यु. ? <√वस् 'आच्छादने' इति पाउ [४,१८०], <√वस् 'निवासे' इति उ. म.।

o) पाभे. पृ ७३७ l द्र.।

p) <√वस् 'निवासे' इति उ. म.।

q) विप. (२अप्-)। तत्रभवीयः ढञ् प्र. (तु. PW. W. प्रमृ.; वैतु. सा. वास्तेयी- इति)।

r) °स्थि° इति पाठः? यनि. शोधः।

s) नाप. (मूल्य-)। व्यु. ? <√वस् 'निवासे' इति (पाउ ३,६)।

t) विप. (अश्व-)। अर्हतीत्यर्थे यत् प्र.।

२वस्मन्- √वस् (आच्छादने) द्र.

वस्य-इष्टि-,वस्यस्- √वस् (वधा.) द्र.

वस्यष्टि- √वस् (आच्छादने) द्र.

वस्वी- √वस् (वधा.) द्र.

√वह् (वधा.)[a], वहते ऋ १, १६७, ७; ५, ३०, ३; ४४,८; ८,४६, २६; वहति ऋ ४, ४४, १; ७, ६३, २; ६६,१४; ८, ७,[(१, ३९, ६) २८]; मै १,१०,१८¶; †शौ १३, १, २१; २०, १४३, १; वहति ऋ १,३९,[६ (८,७, २८)]; १६४, २; १०, ३२, ३; १०२, १०; ¶तै २,५,६,३; ९, ४; ६,४,११,४[f]; मै १,४,५¶; ¶काठ १९, ५; २०, १०; २७, ९; ३१, १५; ३६, १३; ¶क ३०, ३; ३१, १२; शौ ९,१४, २†; १०,२, ९[b]; ८,८; १३, ३, १८; १९; १९, ५३, १[c]; २[c]; पै १४, १, ११; १६, ६६, २†; १०१, ३; १८,१७, १†; वहतः तै ७,५,७,१¶; †वहतः ऋ १, ८४,२[d]; १६५,४; २,१०,२; ६, २०,९; ८,१३, २३; ३३, १८; १०, २७, २३; ९६, ६; मा ८, ३५[d]; ३३,७८; का ८,१०,१[d]; ३२, ६, ९; तै १, ४, ३८, १[d]; ७,१,१,१¶; मै १,३, ३४[d]; ४, ११, ३; काठ ४, ११[d]; ९,१८; ३३.७S; क ३,९[d]; कौ २,१८०[d]; जै ३,३०,२३[d]; शौ २०,३१,१; वहन्ते ऋ ५, ५८,१; ६१,११[e]; ८, २०, ७; वहन्ति ऋ १, १४, ६; ५०, ८; ११३, २०; ११८, [४[f] (६,६३,७)]; १८६,५; ४, २१, ८; ४४, २; ६, १६, ४३; ६४,३; ७,६०, ३; ६७, ८; ८, ५८, १; १०, ३१, ८; ३२,२[d]; ३३,५; खि १, २,१०; ३,१८, २; मा १३, ३६†; का १४, ३, १०†; तै २, ४,१४, ४†; ४,२, ९, ५†; ५, ७, ७, ३; ७,२,८, ६¶; †मै २,७,१७;३,१०,५¶; ४,१०, ६; काठ ९, १९†; †कौ १, २५; ३५६‡[e]; २,७३३; ३, ५,१४; जै १,३,५†; ३७,५‡[e]; शौ १३,२,४;६;७; २३†; †२०, ४७, २०; १४३, २; पै १८, २१, १; २२, ८†; वहन्ति ऋ १, १६४, ३; १४; १९; ३,७, ४; ५८,२[g]; ४, १३,३; ७,१८, २३; ९०,५; ९७, ६; १०,२८, ४; १०७, ११; ¶तै २, ६, ३, २; ५,१, १, १; २, २, ३; ¶मै १,४,११; ३, ७, ८; काठ १७, १८†; १९,१२†; २२,५†; २३, ३¶; २४, ६¶; ३२,४¶; ४०, १३; ¶क ३१, २; ३७, ७; शौ ८, ९, १६; †९,१४, ३; १४[b]; १९; १३, १, २४;३६;४३; २, ११; ३,१६; १८,४,४४; पै ९, ९,१[i]; १०, ६,९; १६, १९, ६; ६६, ३†; ६७, ९†; १५१, ४; १८, १७, ४; १८, ६; १९, ३; २०, ८; १०;२१,५; १९, २०, १२; वहसे मा २७, ३३; का २९, ३, ६; मै ४, ६,२; शौ ७, ४, १; वहसे ऋ ५, ३६, ५; पै २०,१, १०; वहसि ऋ ६, ६४, ५; ७, ८१, ३; मा १५, ५५; १८, ६२; का १६, ६,७; २०, ४, ५; तै ३, ५, ५, ३; ४, ७, १३,४; ५, ७,७,३; मै २. १२, ४; शौ ४, २३, २; ९, ५, १७; वहसि ऋ १, १२४, [१२; ६, ६४,६]. ८, ६०,१५; काठ १८, १८; ४०, १३; क २९, ६; कौ १, ४६†; जै १, ५, २†; पै ३, ३८, १०; ४, ३३, ३; ७, १२, ५; १६, ९८,८; १९, ३८,१६; ४१, ४[h]; वहेथे ऋ ८,२६, १९; वहेथे ऋ १, १३५,८; १८२,३; ४, ४५, ३; वहथः ऋ १०,४०, ४; वहध्वे ऋ ५, ५३,१३;६०, ७; वहामि ऋ १०, ३३, १; वहामि ऋ ५, ४६, १; तै २,५, ११, ४¶; वहाते ऋ ५,३७,३; १०, २७, ११; ?वहाते[j] खि ५, १५,३; वहाति शौ ६, ५५,१[k]; वहत् ऋ ८, १, ११; मै ४, ९, ९[l]; वहात् तै ४,१,४,३; वहान् मा २०,५६[m]; का २२, ६, २[m];

[a]) धा. प्रापणे, गतौ (तु. निघ २,१४) प्रमृ. वृत्तिः द्र.।

[b]) सपा. पै १६,९०,१ उद्वहति इति पाभे.।

[c]) सपा. वहति<>वहतु इति पाभे.।

[d]) तु. सस्थ. टि. उप।

[e]) सपा. वहन्ते<>वहन्ति इति पाभे.।

[f]) तु सस्थ. टि. अभि [प्रति.]।

[g]) अत्र पा. °वहद्> मंत्र. °वषद्>यनि. इति कृत्वा उत्सनने वृत्तिः। शेषं पृ २००८ c द्र.।

[h]) सपा. पै १६,६७,४ मजन्ति इति पाभे.।

[i]) विशेषः पृ १४५० e द्र.।

[j]) शोधः पृ २४६८ g द्र.। [k]) पाभे. पृ ७०५ a द्र.।

[l]) सपा. मा ३८,१२ का ३८, २,६ तैआ ४, ९, ३ भुद्दः इति पाभे.। [m]) =सपा. तैब्रा २, ६,१२,१। मै ३,११,३ वह इति पाभे.।

मै १,१०,९; काठ ३६,४; ३८, ८[a]; †वहासि ऋ १०, ५१, ७; मै४,१४,१५; काठ ३१,१४‡?[b]; वहुः खि ५, २१,१[c]; वहाथ ऋ १०,६४,१२; वहाथ शौ १,३०, २[d]; १८, ४, १०[e]; वहतु ऋ १०, १६, ९[f]; मा १३, ३४†[f]; २९, ३; ३५, १९†[f]; का १४, ३, ८†[f]; ३१, १, ३; ३५, ४, १८†[f]; तै २, २, ४, ८†[f]; ५, १, ११, २¶; मै १,६,१†[f]; ८, ८†[f]; ३, १६,२; काठ ३, ४†[f]; ७, १३†[f]; ४६, २; शौ ९, ४, ३; १२, २, ८†[f]; १९, ४, १; पै २, ७८, १; ५, १५, ८; २८, १; ८, २०, ८; १०,६,२; १२, २,१[g]; २[g]; ६,३‡[h]; १३, १०, १; १४, ११; १६,२४,३; १७, ३०, ९†[f]; २०, २८, ९; ५६, ७[i]; †वहताम् ऋ ३, ४१, [९ (८,१७, २)]; शौ २०, २३, ९; वहन्तु ऋ १, ४७, [८; ८, ४, १४][j]; ४९, १; ४, ४८, ४; ५, ३३, ८; ७, २४, ३; वहन्तु ऋ ३, ५३,४; ६,३७,१; ८,६,४२;

खि ४, ९,७?[k]; शौ ७,५५,४[l]; १४, २, ७४; पै १०, ४, ७[l]; ११, ७,६; १८, १४,४; वहस्व, >स्वा ऋ ८, २६,२३[l]; वह, >हा ऋ १,१३५, [२; ७,९०, १(८,८२,५)]; १७४, [(१,३३, १४) ५]; १७५,४; १०, १२,२; ५१,५; खि ५,७,२,९[m]; मा३३, ७०†; ३५,२०; का ३२,६,१†; ३५, ४, १९; मै ४, १२, ७‡[n]; शौ १८, १, ३०†; वह, >हा ऋ १, १८८, १; ६, १५, १४; ८, ४७,१६; १०,१६,४; तै २, ६, ६, २¶; ४, ३,१३,५†; ७, १३,४[o]; ५,४,९,१¶; ७,७,२[o]; ३[o]; ६, २,८, ५[n]; मै २, १२, ४[o]; ३, ११, ३[a]; ४, १०, १†; काठ ७,१३[l]; १८,१८[o]; २१‡[n]; ३०,८[p]; ३९,१२‡[q]; ४०,१३[o]; क ६, २; शौ ५, ८, १;२९,१; ७, ११४,२; ९, ५, १७[o]; १०, ९,२५; १८, २,८†; २०,१३५, ११[o]; पै ३, ३८, १०[o]; ४, ९, ३; ७, १८, १; १३.९,२; १६, ९८, ८[o]; १३८, ६; १७, २६,

९; १०; १३-२०; वहतम् ऋ ८, ५,२०; खि १, १०,[४; शौ १, २७, ४; वहतम् ऋ १, ३४, ४-६; ४७,६; खि १, १२,१?[r]; तै २,५,२, ६¶; शौ ३.११,६[s]; पै १७,२६,१-६; २१;[१९,३१, ७; वहत ऋ १०, ५३,[७; शौ ५,२६,४; पै ९,२,५; १७,२६, ७;८;११;१२; अवहत् ऋ ३, ५३,९; अवहत् तै७,५,२५,२¶; अवहन् ऋ ४,३३,२; अवहः ऋ २,१३,८;५,३१,८;अवहः ऋ१, ५१,३; वहेयुः ऋ ६, ३७,३[o].

वक्षि[t] ऋ ३, १, १; †वक्षि ऋ २, ३, ११; ३, १५, ५[e]; ५, ९, १; ६, २१, १२[o]; ७, १,१८; ७८, १; १०,७०, १०[l]; खि ५,७,२, ७; मा १७, ८८; का ९, ४, ४§[u]; १६, ५, १२; १९, १, २; तै ४, ३, १३, ६; मै ४, ९, १०§[u]; १०, १;[१३, ७§; काठ २, १५; १८, २१§; ३५, २; ३९, १४; वक्ष्व मा ८, २६[t]; ऊढ्वम्[v] तै १,३,८, २; वोढ्वम्[v] मा ६,१३; का ६,३,२.

[a]) पामे. पृ २७९२ *m* द्र.।

[b]) वहाँसि इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. तैब्रा ३, ७,६,९ आपश्रौ ४,७,२; वैतु. ऋ १०, १६,४ शौ १८,२, ८ तैआ ६, १,४ वह इति पामे.)।

[c]) सपा. वहः <> वह इति पामे.।

[d]) पामे. पृ १८४५ *i* द्र.। [e]) तु. सस्थ. टि. अभि।

[f]) = सपा. मारा ७,५,१,३० तैब्रा १,४, ४, ८ वैताश्रौ १०, १७ कौसू १३३, ६। तैबा २, ५, ८, ९ आश्रौ ३, १०, ८; १२, २२ शांश्रौ २,१७, ८ आपश्रौ ६, २८,१२ कौसू ४०, १३ वह इति पामे.।

[g]) पामे. पृ २७९२ *c* द्र.।

[h]) सपा. ऋ ४,५७,४ कृषतु इति पामे.।

[i]) सपा. कौसू ८९,१३ रक्षतु इति पामे.।

[j]) तु. सस्थ.टि.उप। [k]) व° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[l]) पामे. पृ १८४५ *n* द्र.।

[m]) स्वराभावः? यनि. शोधः (तु. सपा. मै.)।

[n]) सपा. ऋ १०,७१,१० विभे.।

[o]) पामे. पृ१८४६ *c* द्र.। [p]) पामे. पृ१३८३ *f* द्र.।

[q]) सपा. ऋ १,७,४ मै २,१३,६ कौ २,१४८; ३,२,४ शौ २०,७०,१० तैब्रा १,५,८,२ अव इति पामे.।

[r]) शोधः पृ १०८७ *f* द्र.।

[s]) सपा. पै १,६१,१ नयतम् इति पामे.।

[t]) तु. वें. OW. प्रमृ.; वैतु. सा. <√वश् इति।

[u]) = सपा. तैआ ४,११,४ आपश्रौ १५,४,४। मा ८, २६ मारा ४,४,५,२१ वक्ष्व इति पामे.।

[v]) पामे. पृ २५९२ *f* द्र.।

ऊहे ऋ १०, ५२, ३[a]; उवाह ऋ १, ११६,१८; ऊहतुः शौ ६, ८२, २; पै १९, १७, ५; ऊहिरे ऋ २, ३४, १२; ऊहिषे मै १, ४, ३[b]; काठ ५, ४[b]; ३४,१९[b]; ‡[c]कौ १,१०९; २,१०३७;‡जै[c] १,१२,३; ४,२९,३; ऊहथुः ऋ १, ४७, ९; ११२, १९; ११६, ५; ८, ३८, ५; खि १, २, १; ऊहथुः ऋ १,११६,३; ४; २०; ६, ६२, ३; ६३, ६; ८, २६, १५; १०, ६५,१२; खि १,१२, ६; वक्ष्यामि तै ३, ३, २, २; वक्ष्यामः ¶तै २, ६, ३, २; ५, १, १, १; ¶काठ ९, १६; १८, १९; २८, ३; ¶क २९,७; ४४, ३; वक्षति ऋ १,१४,९[d];१२९, ८[e]; वक्षन् ऋ १०, १७६, २; खि ५, ७, ३, ५; मा २८,१६; २९, १०; का ३०, २, ५; ३१, १, १०; तै ३, ५, ११,१†; ५, १, ११, ४; मै ३, १६, २; ४, १०, ४†; १३, ८[e]; काठ १५, १२†; १९,१३; ४६,२; वक्षत: ऋ ८,४,१४[f];९,[४५;१४,१२; ३२,३०], कौ १,३६९[e]; जै १, ३८, १०[e]; वक्षन् ऋ ८, ७४, [(३, २३) १४[h]]; वक्षः ऋ ५, ३३, २[i]; अवक्षत् खि १,९,४; अवाट् शौ १८,४,१; अवाट् खि ५, ७, १, ११; वाक्षीत् शौ ५, ८, ३[j]; †अवाट्[k] ऋ १०,१५, १२; मा १९, ६६; का २१, ४, १६; तै २, ६, १२, ५; मै ४, १३,२; शौ १८,३,४२; वोळ्हम् ऋ ८, ३५,[४-६].

? उह्यते[l] मै ३, ७,८[२]¶; उह्यते काठ ९, १६¶.

उह्यमान– -नः ऋ २, १८, ६; –नम् शौ १४, २, ९; पै १८, ७, १०.

ऊ(ळ्हु >)ळ्हा– -ळ्हः ऋ ६,६०, २.

वक्ष्यत्– -क्ष्यतः शौ ११,२,२९‡[m].

१*वहु–> वहिष्ठ, ष्ठा– -ष्ठः शौ ४,३४, ५; पै ६,२२,५; –ष्ठम् शौ ४, २३, ३; पै ४, ३३, ४; –ष्ठयोः ऋ ६, ४७, ९; –ष्ठा ऋ १,१३४, [३; ५, ५६,६]; –ष्ठाः ऋ ४, १४,४; ६, २१,१२;४०, ३; ६३, [(१, ११८,४) ७]; शौ १३,२,६; ७; पै १८, २०,१०; २१,१; –ष्ठान् ऋ १,१२१,१२; –†ष्ठेभिः ऋ ४, १३, ४; मै ४, १२, ५[n]; काठ ११, १३; –ष्ठैः ऋ १०, ७०, ३.

वहीयस्– -यसः ऋ १, १०४, १; –यसा तै ७, २,८, ६¶.

२वह्[o]– -हः शौ ४,११,८; ९,१२, ३; पै ३,२५, १०; १६, १३१, ५; १७, २९, १७; –हम् पै २, ३२,४; –हाय तै ७, ३,१६,१; काठ ४३, ६; –हे पै १३, ५, २५; २६; –हेन मा २५, ३; का २७, ३, १; तै ५, ७, १४, १; १८, १; मै ३, १५,३; काठ ५३, ४;८; शौ ४, ११, ७.

१वहत्– -हताम्[p] पै १२, ३,९; –हद्भ्यः ऋ १०, ९४,७; –हन् ऋ ५, ७७, ३; मा २९, १; का ३१, १, १; तै ५, १, ११, १; मै ३, १६, २; काठ ४६, ३; पै ९, २५, १३; –हन्तः ऋ १, ३५,५, ६९, ५; २, १४,८; ७, ७५,६; ९, ८३,१; ¶तै २, ६, ६, १; ६, २, ८, ४; मै ३, ८, ६[२]¶; †कौ १, ५६५; २,२२५; †जै १, ५७, १२; ३, २०, ९; –हन्तम् ऋ १,६५,१; शौ ११, २, २९‡[q]; –हन्ता ऋ १,११६, १९; ५, ७६, ४; ६,६२,४; ७,

a) तु. सस्थ. टि. अपि (परि.) । एतदनु पृ ३०३ शोधः द्र. ।

b) =सपा. तैब्रा २,४,१,९ आश्री १,११,१३ शाश्री ३, १९,३ प्रमृ. । काश्री २५,१,११ वहामि इति पाभे. ।

c) तु. पपा. प्रमृ.; वैतु. सा. भन्न. देवत्रा=°त्रा आ इत्येवं पदविभागं प्रकल्प्योपसृष्टं योगमादृतुस्तच्चिन्त्यमिति । =सपा. तैब्रा २,५,४,४ । ऋ ८, १९,१ ओहिरे इति, ऋ १,१२८,६ ओहिरे इति च पाभे. ।

d) तु. सस्थ. टि. आर्द्रीम् ।

e) वक्षन् इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. मा २८,१६) ।

f) तु. सस्थ. टि. तुप ।

g) पाभे. पृ२५२९ l द्र. । h) तु. सस्थ. टि. अभि ।

i) तु. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. अभि इत्यनेन स. युक्तम् इति? । शेषं पृ १७९ e ।

j) सपा. पै ७,१८,३ साक्षीत् इति पाभे. । k) मपु१ ।

l) कर्मणि यकि °ह्य° इति स्वर-शोधः स्यात् (तु. उह्यमान– इति) । m) पाभे. पृ ८६२ b द्र. ।

n) व° इति पाठः? ।

o) नाप. (युगवहनोपयुक्तोऽसप्रदेश-) । करणे घः प्र. । थाथादिस्वरः ।

p) तु. BKA.; वैतु. र. °तान् इति? ।

q) पाभे. पृ ८६२ c द्र. ।

७०, ३; ७१, २.
वहन्ती– -न्ती ऋ ७, ७७, ३; पै १९, ३४, १३‡[a]; -न्तीः ऋ १,९२, [(४७,८)३ (८,४,१४; ८७, २; ४)]; २,३५, ९; १४; ३, ७, २; मा २, ३४; का २, ७,७; तै २,५,१२, १†; ६, ४, २,३[२]¶; मै ४,८,५¶;१२,४†; कौ २, ११०७†; -¶न्तीनाम् तै ६, ४,२,३; ६; मै ४, ५,१; -¶न्तीभिः काठ २२, १३[६]; क ३५, ६[२]; -न्तीभ्यः तै ७, ४, १४,१[६]; काठ ४४,३[७]; -न्तीम् खि २,६[३],२९[b]; -¶न्तीषु काठ २९, ३; क ४५, ४.
२वहत्[c]– -हतः ऋ ३,७,४.
वहतु[d]– -तुः ऋ १०,३२,३; ८५, १३[e]; शौ १४, १, १३; पै १८, २,२; -तुना ऋ १०,८५,३८; शौ १४, २, १; पै १८,७, १; -तुम् ऋ १,१८४,३[f];४,५८, ९; १०, १७, १; ३२, ४; ८५, १४; २०;३१; मा १७, ९७; का १९, १, १०; तै ४, ७, १५, ४; मै ३,१६,५; काठ २२.१५; ४०, ७; शौ ३, ३१, ५; १४, १,१४; ६१[२];‡[g]; २,९§; १०; १२§;७२§; १८,१,५३; पै ८, १३,९; १८,२,३; ६,१०[२]; ‡[g]; ७, १०§; ८,१; ३§; १४,३§; -तू ऋ ७, १, १७; -तो पै ५, २८,५; -तौ शौ १०,१,१;१४, २, ६६; पै १६, ३५, १; १८, १३,५.
वहध्यै ऋ १०,२२,५.
वहमान,ना– -नः ऋ ७,४५,१; १०, ११,७; मै ४,१४,६; काठ १७, १९; शौ १८, १, २४; -नम् ऋ १०,२७,१९; ४०, १; -ना ऋ ५,३१,९; -नाः ऋ १, १२३, १२; १७४, ६; मा ८, १८; का ९,३,४; तै १,४,४४, ३; मै १, ३, ३८; काठ ४,१२; क ३, १०; शौ ७,१०२, ४; पै २०,१२,२.
वहद्,स[h]– -हः पै १२, ६,१०.
वहरा (इ-आ) वृण[i]– -णाम् पै १२, ३, ९.
वहा(न>)ना– -नाः पै १९,२२, १४.
¶वहिन्[j]– -हिनः काठ ८,५; क ७, १; -ही तै १, ८,१, १[k]; २[२]; ८, १; २, २, २, १; मै ४, ३, १[२]; काठ ८,५[२]; क ७,१[२].
¶वहिनी[l]– -नी तै १,८,७,१; मै ४, ३, ४; काठ १३, ६.
वह्नि[m]– -ह्नयः ऋ १,३,९; १४,६; २०, ८; ४८,११; २, २४,१३; ३७, ३; ३, ६, २; ५, ७९, ४; ६, ५७, ३; ७, ८२, ४; ८, ३, २३; ६,२;१२,१५; १०,११४, २; १३८, १; खि ४, ७, ७†; तै ३, ४,७, २; ६, ३, ६,१¶; मै १, २,१५[n]; ¶३, ८,४; ९, ६[२]; §[n]; ४, १०, ३†; काठ ३, ४[n/o]; २६, ७¶; क ४१, ५¶; कौ २,६५९†; जै ३, ५४,१२†; शौ २०, १३८, २†; -ह्नये ऋ २, २१,१; -¶ह्नि तै ६,१,१०, २; मै ३,७,७; काठ ८,८; २४, २; ३१, ३; क ७, २; ३७,३; ४७, ३; -ह्निः ऋ १,७६, ४;

a) सपा. ऋ १०,५६,२ नयन्ती इति पाभे.।
b) °न्ती इति पाठः ? यनि. शोधः द्र.।
c) नाप. स्त्री. (सरित्- [तु. वें. सा. GW. प्रमृ.; वैतु. BW. MW. जलपोत- इति]) । कर्तरि अतिः प्र. उसं. (पाउ २,८४) । d) भाप., नाप. (*निर्वह- [ऋ १०, ३२,३], *पूजा- [अग्निहोत्र- [ऋ ७, १,१६], *वाहन- [ऋ १०, ८५,१३] प्रमृ.) ।
e) 'हे अग्ने, आहवनानि (आह्वानानि) भूरि ईशानासः (*वाचयन्तः [<√ईश् "शब्दे"]) कृण्वन्तः (स्तुवन्तः [वयं]) नित्या (नित्यौ सन्तौ) उभा (उभौ वहतू (अग्निहोत्राख्ययज्ञौ) त्वे (तुभ्यं) मियेधे (*नैवेद्याय) आजुहुयाम' इति वा ।
f) वैतु. सा. तुमुन्नन्तम् इति ? ।
g) सपा. ऋ १०, ८५,२० मंत्रा १, ३,११ आपमं १, ६,४ माश १ ११, ६ या १२,८ शल्मलिम् इति, गोगृ २,४,१ शाल्मलिम् इति च पाभे. ।
h) नाप. (*सस्य-) । धा. *पुष्टौ = भोजने वृत्तिः ।
i) विप. (सस्यवृत्तिकृत्- [अनड्वह्-]) । पृ ६६४ n नेष्टम् । सस्थ. ?अनडुहान् > °हुहाम् इति, ?वृष्टिवहान् > °हाम् इति शोधौ (तु. BKA.) ।
j) विप. (ऋषभ-) । कर्तरि इनिः प्र. (<२वह- इति) ।
k) वैतु. भा. <वह- इति ? । l) विप. (धेनु-) ।
m) विप. [वाहक-, दीप्र- प्रमृ. (ऋ ८,९४,१;९,६४,१९ [तु. सा. GW.])], नाप. (अश्व- [तु. निघ १, १४ या ८, ३], सोम-, अग्नि-, भर्तृ-, देवसामान्य- प्रमृ.) ।
n) सपा. वह्नयः <> वह्नितमान् (मारा ३,७,३,१० च) <> वह्नीः (बौश्रौ ४,५: ३ च) <> वह्नीन् इति पाभे. । o) वह्नीन् इति शोधः (तु. काठ २६,७ प्रमृ.) ।

११३,१७; १२८,४; १२९,५¹; १६०, ३; १८४,१; २,१७, ४; ३८,१; ३,५,१; २०,१; ३१,१; ४,२१, ६; ५,५०, ४; ६,११, २; १६, [९; ७, १६, ९]; ७, ७, ५; ८, २३, ३; ९४,१; ९, ९, ६; २०, ६; ३६, २; ६४, १९; ८९, १; ९७, ३४; १०८, १०; १०,११,६; ६१,९; १०१, ११; मा ५,३१;२७,१४ª; ३५, १३; का ५, ८, १; २९,२,४ª; ३५, ४, १२; तै १,३,२,१; २, २,१०,५¹¶; ४,१,८,१ª; ६,१, १०, २¶; मै १, २, १२, २,९, १; १२, ६ª; काठ २, १३; ८, ७¹¶; क २, ७; ७, ४²¶; २९, ५ª; †कौ १, १४९; ५२५; २, २०९; ३२३; ३६२; †जै १, १६,५; ५४,३; ३,१९,४; २६, ९; ३०,५; ४, १०, ८; ५,२७, ४ª; १३,३,१९; १८, १,२३†; पै १६, ७२, १०; २०, ५३,७; –ह्निना ¶तै २, २, १०, ५; ६, १, १०, २; –†ह्निभिः ऋ १,६, ५; ४४,१३; ६, ३२,३; ७,७५, ५; १०, ९३, ९; मा ३३,१५; का ३२, १,१५; कौ १,५०; २, २०२; जै १, ५, ६; ३,१८, ९; शौ २०, ७०, १; –ह्निम् ऋ १, ६०, १; ३, १,१; ११, [४; ७, १६, १२]; ३१,२; ८,४३,२०; ९, ६५,२८; ९१,१; ९६,१७ᵇ; १०, १०१, १०; ११५, ३; मा २९, ३; का ३१,१, ३; ¶तै २, २,१०,५; ५, १,११, २; मै ३, १६, २; ४, ११, २†; काठ २, १५; १८, १७ª; ४६, २; †कौ १, ४९८; ५४३; २, ४८७; ८६४; †जै १,५२,२; ५५,१२; ३, ३७,२; ४, २१,२; शौ १२, २,४७; पै ९, १,४ª; १७, ३४, ८; –ह्नी ऋ ७, ७३, ४; ८, ८, १२; शौ १८,२,५६; –ह्नीः ᶜ तै १,३,७,१; ६,३,६,१; –ह्नीन् ᶜ काठ २६, ७; क २, ११; ४१, ५; –†०ह्ने ऋ ९,२०, ५; कौ २,३२२; जै ३,२६, ८; –ह्नेः ऋ ६,३९,१.

वह्नि-तम– -†मः ऋ ४,१,४, मा २१, ३; का २३, १, ३; तै २, ५, १२, ३; मै ४, १०,४; १४, १७; काठ ३४, १९; –मम् मा १, ८; का १, ३, ५; तै १, १, ४,१; मै १,१,५; ४,१,५¹; ¶; काठ १, ४; ३१, ३; क १, ४; ४७,३; पै १६,७०,२; –मान्ᵉ मा ६, ७; का ६, ३,१.

१वह्य^d– -ह्यम्ᵉ मै १, १०,५; काठ ३५, २०; क ४८, १४.

२वह्य^f– -ह्यम् शौ ४,२०, ३; १४, २,३०; १८,९,१०; पै ८,६,३.

वह्य-शीव(र>)री^g– -रीः शौ ४,५,३‡.

†वह्ये-श(य>)या– -याः^g ऋ ७, ५५, ८; पै ४, ६,३.

वावहि^h– -हिः ऋ ९,९,६.

१वाह^i– -हे^j ऋ ७,२४,५.

२वाह^k– -हः शौ ६, १०२, १; पै १९, १४, १; –हस्य पै १९, ५१, १३‡^l; –हा पै १२, ६, ४^m; –†हाः^l ऋ ४,५७, ४; शौ ३,१७,६; –०हाः मै २,७,१२; –‡हान्^n तै ४,२,५,६; क २५, ३; शौ ३,१७,५; पै २,२२,३; १२,६,१३; –†हैः^n ऋ ४,५७,

a) सपा. वह्निः <> वह्निम् इति पाभे.।

b) मत्रा. कौ २,५२५ जै ३,४१,१ विप्रम् इति पाभे.।

c) पाभे. पृ २७९५ n द्र.।

d) विप. (पृथग्भूतफलाऽफलाऽऽसादित- [पयस्-])। √वह् > √वह् इति कृत्वा धा. पाटने वृत्तिः। वैप ४, २११० n माप्यटन्मतं द्र.।

e) मत्र. जैए १,१ : १४ वाह्यम् [नाप.] इति पाभे.।

f) नाप. (वाहन-)। यत् प्र. अन्तोदात्तश्च (पा ३, १, १०२;६,१,१६०)।

g) व्यु. पाभे. च यथायथं पृ १४७१ *h, i, j, k* द्र.।

h) विप. (सोम-)। क्विन् प्र. (पावा ३,२,१७१)।

i) भाप. (°स्तुति-)। धा. °वर्णने = स्तुतौ वृत्तिः। √ वृह> °वृहे- > वनि.।

j) विषये सस्त.। 'उग्राय (उग्रस्य [इन्द्रस्य]) वाहे (प्रहूते सति) वाजयन् (शब्दं कुर्वाणः) न (°संप्रति) अधायि (युक्तोऽभूत्) इव (यथा) धुरि अत्यः (अश्वः [युक्तः स्यात्])' इति वा. (वैतु. धा. वहने वृत्तिरिति कृत्वा तुमर्थीयम् अव्य. इति वें., GW. प्रमृ. वाह- [विप.]> च१ इतीव च?)।

k) विप. [शु. वाहिष्ठ-], नाप. (वाहक- [अश्व-, बलीवर्द- प्रमृ.])। कर्तरि णः प्र. उसं. (पा ३,१,१४१)।

l) सपा. वाहस्य <> वाहाः इति पाभे.।

m) न. द्रि अर्धर्चादिषु द्रसं.। सपा. मा १२,६८ सीता इति पाभे.।

n) सपा. वाहान् <> वाहैः (माश ७, २, २,९ च) इति पाभे.।

८; मा १२, ६९; का १३,५,८; मै २, ७, १२; काठ १६, १२; –?ही पै १०,२,२.

वाहा(ह्-अ)श्व- -श्वान् पै २, २५,५.

वाहि(न् >)नी[a]- -नी शौ १०, १,१५; पै १६,३६,५.

†वाहिष्ठ, ष्ठा- -ष्ठः ऋ ६, ४५, [३०; ८, ५, १८]; ७, ३७, १; ८, २६, ४; १६; –ष्ठम् ऋ ५, २५, ७; मा २६. १२; तै १,१, १४, ४; काठ ३९, १४; कौ १, ८६; जै १, ९, ६; ४, २८, २; –ष्ठा ऋ ८, २६, १८.

वाहस्[b]- -हः ऋ ३,३०, [२०;५०, ४]; ५३, ३; १०, २९, ३; शौ २०,७६,३†; –हसा ऋ ३,११, ७[c]; ८, ६,२; मा २६, ८[d]; का २८, ६, १; तै १, ५, ११, १; मै ३, १६, ४; काठ ४, १६; †कौ २, ६५९; ९०७; †जै ३, ५४, १२; ४, १५, ३; शौ २०, १३८,२†.

१†वोढा,क्हा]वे ऋ १, ४५, [६; ३, २९,४]; १३४, [३[e]; ५,५६, ६[e]]; ४, ९, ६; ५, १४, ३; ६, ६०, १२[e]; मा १५, ३१; ३४, १५; का १६, ५, १३; ३३, १, ९; तै ३, ५,११, १; ४, ३,१३,८; ४, ४, ३; मै १, ४,१S[f]; ६,२; ७; २, १३, ७; ४, १०,१;१२, ५S; काठ १५, १२; १९, १४; ३९, १४; कौ २, ५०१; जै ३, ५७, १३; शौ १८, २, ५६S; पै २,८७,२S?[g].

२वोढवे[f,h] तै १,६,२,१.

वोढवै काठ ४,१४[f].

१वोढृ,क्हृ- -ढा ऋ ७,६९,१; ७१, ४; मै ४,१४,१०†.

२वोढृ,क्हृ- -ढा ऋ ६,६४, ३; ८, २, ३५; ९, ८१, २; ९६, १५; ११२, ४; मा २२, २२[i]; का २४, ८, २[i]; तै ७, ५,१८,१[i]; मै ३, १२,६[i]; काठ ४५, १४[i]; –ढारम् खि ५,५, ४[i]; –ढुः ऋ १,१४४, ३.

१वह–, २वह–, १वहत्–, २वहतु–, वहतु–, वहध्यै, वहमान–, वहस्–, वहाना–, वहिन्–, वहिष्ठ– √वह् द्र.

?वहिष्ठापच्यां[j] पै ४,१४,७.

वहीयस्–, वह्नि–, १वह्य–, २वह्य– √वह् द्र.

?वह्या पै ९, ६, ३.

√वा, वाति तै ५, ५, १, २¶; वाति काठ १९,८¶; शौ ६,९१,२‡[k]; पै १, १११, १‡[k]; १९, १८, ८‡[k]; २१,६;४१,२;४; †वातः ऋ १०, १३७, २; शौ ४, १३, २; पै ५, १८, २; वातु शौ ४, १५,१६; वातु ऋ १,८९,४; ८, १८, ९[l]; मा २५, १७†; का २७, ११, ४†; शौ ७,७२,१[m]; ८, २, १४; पै ५, ७, १४; ६, २२, २०; १६, ४,४; १९,३०, २; वान्तु शौ ४, १५, ८; १२, ३, १२; १८, १, ३९‡[n]; पै ५, ७,९;१७,३७,२; वाहि मा १८, ४५[o]; का २०, २,८[o]; तै ४,७, १२, ३[o]; मै २, १२, ३[o]; काठ १८, १४[o]; क २९, ३[o]; पै १२, ३, १२?.

१वात[p]- -०त ऋ १०, १३७, ३[i]; १८६, २; ३; †कौ २, ११९१; ११९२; †जै ४,३०,४; ५; †शौ ४, १३,३[i]; पै १, १०७,५; २, ३६,३; ५, १५, ७; १८, ४[i]†; १३,९,१४; १९, ४६,९†; –तः ऋ १,२८,६; २९,६?[q]; ३४,७; ७९,१; ८९,४; ११६,१; १२२, ३; १४८, [४; ७,३,२]; १६१,

a) नाप. (सेना-)। मत्वर्थीयः इनिः प्र.।

b) नाप. न. (स्तुति- [तु. या ४,१६], हविस्-)। असुन् प्र. (तु. पाउ ४,२१८)।

c) वैतु वें. सा. =[वाहक-] अग्नि- इति।

d) वैतु. उ. म. विप. (वाहक- [उक्थ-]) इतीव ?।

e) पामे. पृ ७०७ c द्र.।

f) सपा. वोढवे<>वोढवे<>वोढवै इति पाभे.।

g) °ढेव इति पाठः? यनि. शोधः (तु. कौसू १०७,२)।

h) =१वोढवे। आद्यन्तोदात्तत्वम् उभं. (पा ६,१,२०० [तु. भा.])।

i) सपा. °ढा<>°ढारम् इति, माश१३,१,९,४ तैब्रा ३,८,१३,१ शांश्रौ ८,१८,१ अनड्वाहम् इति च पाभे.।

j) शोधः पृ २३७७ n द्र.।

k) सपा. ऋ १०, ६०,११ अववाति इति पाभे.।

l) अप॰॰॰वातु इत्येवं योगं मन्वानः GW. चिन्त्यः।

m) पाभे. पृ २०६३ e द्र.।

n) सपा. ऋ १०,३१,९ विवाति इति पाभे.।

o) तु. सस्थ. टि. अभि।

p) नाप. (वायु-)। कर्तरि क्तन् प्र. (पाउ ३,८६)।

q) वा अतः इति पदे स्यातामिति कृत्वा नान्तरीयपूर्वान्मन्त्रात् गर्दभः इति पदं कर्तृतया परिणतं सदत्रान्वितं स्यात् (वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. इति ?)।

१४;१६३,११; १८०,६; १८६,
१०; २, ३८, २; ४, ७, १०;
१७, १२; १९, ४; ५, ४१,४;
४६, ४; ७८,७[a]; [८; १०,२३,
४]; ७, ३५, ४; ४०, ६; ८७,
२; ८, १८,९;५४, ४; ९, ९७,
५२; १०, ३१, ९[b]; ६०, ११;
६८, ५?[c]; ९५, २; १०२, २;
१२५, ८; १२८, २; १४२, ४;
१५८, १; १६९, १; १८६, १;
खि ३, ६, ४; ४, ७, ७; ७[d],
६; ५, १५, १६; मा ८, ५८;
९, ७†; १४, २०; २४; १५,
१८; ६२†; १६, ६५; १८,४१;
२३, ७; २५, १७†; २९,२२†;
३५, ८: ३६, १०; का ९,७,७;
१०, २, ४; १५, ५, ६; ८, २;
१६, ४, ७; ७, ५†; १७, ८,
१८; २०, २,४; २५, ३,३;२७,
११, ४†; ३१, ३, ११†; ३५,
४, ७; ३६, १, १०; तै २, १,
११, १†; ३, १, ११, ४†; ४,
७, २; ४, ३,३, १[e]; २[f];७,२;
४, ३,२; ३†; १२,१; ५, ११,
२; ६, ७, ४†; ७, १४, १†;
¶५, ४, ९, ४[g]; ५,७,३[g]; ४[g];
६, ४, २?[g]; ७,२५, १§: ७,४,
१७, १†; २०, १; ५,२५,१¶;

मै १, ६,२; २, ७,१६†; २०[e];
८, ३; ५; १०; १४†; १२, २;
३, ६, ८¶; ९, ७¶; ११, १०;
१२,१८; १६, ४?[e]; ४,१,५¶;
¶२, २; ३; ८, ५¶; ९, २७;
१२, २[f]; काठ ७, १४; १७,३;
४,९; १०†;१६; १८,१४; १९,
८¶[g]; २२,९¶;१४; २३,११†;
३१, ३¶; ३५, १०; ३६, १५;
३७, १५[h]; १६[h]; ३९, ४; ७[e];
४०, १०†; ४४, ६†; ९; ४५,
५; ४६, ३†; क ६, ४; २६,२;
३; ८; ९†; २७, ६; २९, ३;
३५, ३¶; ४७, ३¶; ४८,१२;
†कौ १, १८४; ५४१; २,४५४;
५७०; ११९०; †जै १,१९,१०;
५५, ११; ३, ३४,१२; ४६,५;
४, ३०, ३; शौ १, ११, ६; २,
१०, ३; ३०, १; ३, २१, १०;
२६,४; ४,५,२; १५, १६; ३०,
८†; ५,३,३†; ५,७;९,७[h]; ६,
६२, १; ९१, २†; ७, ७२, १;
८, १, ५; २, १४; ६, १९; ९,
२, २४; १०, १, १३; १७; ३,
१३; १४; ७,१२; ३४;३७; ८,
३५; ९, २६; ११,३,४; ६,१५;
९,२; १०,३१; १२-१३,१,५१;
१५, २, ७; १४;२०;२७; १९,

८, ६?[i]; १०, ४†; २७, २; ७;
४४,५; ५४, २; ५५,२; †२०,
१६, ५[j]; ७३, ५; ७४, ६†?[j],
१३२, ४§; पै १, ९३, ४?[k];
१११, १; २, १७, १; ५६, ४;
६६, ५; ६९, १; ७३-७४, ५;
७६,४; ७८,१; ८०,५; ३,१०,
२; ११,४; १५,१; २४,४[l]; ४,
६, २; ४०,७; ५,४,३†; ७, २;
७[m]; १४; ११,९; १६,१; १७,
८; ३४, ७; ६, ४, ६; १९, ४;
२२,२०; ७,११,१; १०,६,११;
७, २; ७; ९, ५; ११, ७, ३;
१२, २, १२; ६, १; १२; १३,
५, २३; ८, ४†; १५, ३, ५;
१५, ५[n]; १६.१,५;४,४; २२,
५; ३६, ३;७; ५३, ९; ६४,३;
५; ७८, १; ८०, १०; ८२, २;
८८, २; १३८, ७; १७, ५, ९;
८, ३; १०, ५; ८; १८, ७,७!;
१९,११; २६, ३; १९,१८,८†;
३०, २;४; ३५, ११; ४०,१२;
४१, १[e];२[e]; ३;४६, ७†; ५०,
२; ५१, ५†; २०, २१, ४?[o];
९†; ३३,१; ३८, ५; ४१, १०;
४७, ४; ५६, ४; ६०,९[e]; १०;
६१, ४; ९; १०; –वम् ऋ २,
१४, ३; ४, ३८, ३; १०, १६,

[a]) सपा. धुउ ६,४,२३ वायुः इति पाभे. ।
[b]) सपा. शौ १८,१,३९ यातः इति पाभे. ।
[c]) °यानेनाऽऽजन् इति मूलतः सतः पाठस्याऽत्र °यानेनाजन् > °याने भाजन् > यान भाजन् इति नैप्र. विचारः द्र. । 'यानेन उद्गः शीघ्रात्मित्र ज्योतिषाऽन्तरिक्षात् मनीं भराजन्' इति गोरमं वा. द्र. (वैतु. पपा. प्रमृ. यानः इति म१ इति) । [d]) शोधः (परि.) द्र. ।
[e]) निश्चरः पाठः (तु Sch.)? यनि. शोधः (द्र. पपा., तै ४,४,११,१ च) । [f]) पपा. यायः इति ? ।
[g]) सपा. तै ५,५,१,१ वायुः इति पाभे ।

[h]) सपा. तैआ ३,४,१ यातम् इति पाभे. ।
[i]) याच्- > याचः इति शोधः (तु. पै २०, २१, ४ मूको.; वैतु. श. याते इति) ।
[j]) पृ २७९७ q द्र. ।
[k]) (√घृध् "छेदने" >) घृद- > -दः इति शोधः । मत्य. अध्रि- = अध्रि- (तु. पै ५,९,२) ।
[l]) सपा. शौ ३,२७,४ मन्नुनिः इति पाभे. ।
[m]) सपा. शौ ४,१५,९ आपः इति पाभे. ।
[n]) सपा. ऋ १,१०,९ न इन्द्रः इति पाभे. ।
[o]) याच्- > याचः [२३] इति शोधः (तु. मूको.) ।

३; ६४, ३; ९२, १३;१४१,५[a]; मा १९, ८४[b]; २५,२; का २१, ६, ५[b]; २७, २, १; तै ५, ४, ९,४[२]¶; ¶मै २,५,१; ३,१,५; ४,३;९, ६; १५, २§; ४, १३, ४;१४,५†; काठ ६, ७¶; १३, १२¶; १६, २१; २१, १२[४]¶; २२,१४[c]; ३८,३[b]; क ४, ६¶; शौ ३, २०, ७†[a]; ६, ८९, २; ११, ८, ६; १८, २, ७; पै २, ८२, २; ३,३४,५†[a]; १५, १३, ४; –तस्य ऋ १, २४, ६; २५, ९; ५१, १०; १२१, १२;१७४, ५;१७५,४; ३,१४,३; २९,११; ४,७,११;१६,११;५,५,७;३१, १०;४१,३;७,३३,८;३६,३; ८, १, ११;५०, ८; १०, २२, ४; ५; ८९, ११; ९७, १३; १३६, २; ५; १६८, १; २; खि ३, २, ८; मा ६,१८; १२,८७†; १३, ४२; २४,३५; का ६,४,२;१३, ६, १३†; १४, ४, ५; २६, ७, ५; तै १, ३, १०, १; ३, ५,६, ३; ४, २, ६, ४†; १०, १; ५, ४, ९, ४¶; मै १, २, १७; ३, १; २, ७, १३†; १७; ३, १४, १५; काठ ३, ७; ९; ७, १६†; ८, ११¶; ९, १०; १६, १३†; १७; २१, १२¶; क २, १४; १६;७, ८¶; २५, ४†; शौ ३, १, ५; २, ३; ९,४, १३; १२,

१, ५१; पै १, ५९, ४; १०७, १†; २†; २, ७८, ४; ५; ३,५, ३; ६, ५; ५, २०, १; ५; ३८, २†; ६, २२, १७; ७, १३, १; ११, २, १४†; १३, १४, ४; १६, २५, ३; ७२, ४[d]; १७,५, ९; १९, २, १२; ३५,१५;३७, १५†; ४१, ६; २०, ५४, ७; –ता ऋ २,३९,५; –ताः ऋ १, ९०, ६[e]; १८७,४[f]; ४,२२, ४; ५,८३,४; ८,४९,८; ९,२२,२; ३१,३; १०,११५, ४; ११९,२; खि ३,१,८; मा १३,२७[e]†; का १४,३,१†[e]; तै ४,२,९,३†; ३, ९,१; ४,१२, ५; ५,२,८, ६¶; ३, ४, २; मै २, ७, १६†; ९, ९; ३, १६, ४; ४, १२, ५†; काठ २२, १४; ३९, ३†; ४०, ८†[f]; शौ १, १५, १; ४, १५, ८; १२, ३, १२; १३, ३, २; १८, १, १७; ३९‡[g]; २, २१; १९, १, १; पै १, २४, १; ४, ५, ९; ५, ७, ६[h]; ९; ६, १५, ६!; १६, ४†[f]; ११, २,८[२]; ७, ६; १५, २, ४; १७, ३७, २; १९, ४३, १३; ४५,५†; –ताद् मा ४, ६; का ४, २, ४; तै १, २, २, ३; ६, १, ४, २; मै १, २, २; ३, ६, ८; ११,९[b]; काठ २, ३; क १, १६; शौ ४, १०, १; ८, २, ३; ९,१,१; ३; १०;

पै ४, २५,१; १५,२२,८[i]; १६, ३, ३; ३२, १; २; १०; १९, २८,८; ४८, १३; २०, २०,१[j]; २२, ८; –तान् ऋ १, ६४, ५; ४,२७,२; ५,५८,७; १०,१३६, ३; पै ५,३८, ३†; –तानाम् तै १,६,१,२; मै १,४,४; ९; काठ ५, ६; ३२,६; –ताय ऋ ४,३, ६; १०,१६८,४; मा १,९;२२, २६; ३८,७[i]; का १.३,६;२४, १२, १; ३८,२,१[i]; तै १,१,४, २; मै १,१,५;२,१७[k]; ४,१,४; ९, ७; ८[१०]; ११, ४†; काठ १, ४; ३, ७[k]; ७,१६†; १३, ११; १२; ३१, ३; क १,४; २,१४[k]; ४७, ३; शौ १०, ६, ११-१७; पै १,१०७,३†; ७,२०,७; १६, ४३,३-९; १७,४१,८[l]; –तासः ऋ १०, ७८,२; ३; –ते ऋ ८, ४०,१; मा २, २१; ८,२१; ९, ९[m];२३,२६;२७;का२,५,४;९, ३,७; १०,२,६; २५,६,६;७; तै १,१,१३,३; ४,४४,३; ४,६,१, १;७, ४,१९,२; मै १, १,१३; ३, ३८; ११, ५¶; ३, १३,१; ४,१,१४; ९,१०; काठ १, १२; ३,१; ४,१२; ७,१४; १४,५¶; ३६, १५; ४४, ८; क १, १२; २, ८; ३, १०; ६, ३; शौ ३, २१, ७; ६,३८, ३; १२,२; ७, ६८,१; १०२,८; १८,२, २६[n];

[a]) पाभे. पृ २७२८ *d* द्र.। [b]) सपा. वातम् (तैआ २, ६,४,२ च) <> वाताद् इति पाभे.। [c]) सलिले वातम् > सपा. मै ३,१६,४ प्रमृ. सलिल वातम् इति पाभे.। [d]) द्र. सस्थ. टि. भुनु (परि.)। [e]) सपा. काश २४,११; ३४,५ वातः इति पाभे.। [f]) पाभे. पृ१५९७ *o* द्र.। [g]) पाभे. पृ२७९८ *b* द्र.। [h]) सपा. शौ ४,१५,४ सुर्गाः इति पाभे.।

[i]) वातान् इति पाठः? यनि. शोधः। [j]) पाभे. पृ १९७५ *c* द्र.। [k]) सपा. तै १, ३,१०,२ अन्तरिक्षाय इति पाभे.। [l]) सपा. शौ १२,३,५८ मद्यान्यै इति पाभे.। [m]) BC. पातः इति पाठः? शोधार्हः। [n]) वा ते इति पाठः (द्र. शंपा. सात.)? यनि. शोधः (द्र. सपा. पै २०,१०,६ प्र.प्रमृ.)। पाभे. पृ१९५७ *c* द्र.।

पै २, १८, ४; ३६, ५; ३,१२, ७; १६, ७२,४; १९, २१, ६[a]; ३४, ११; २०, १०,६[b];३४,७; –तेन मा ६,१०[c];११; का ६,२, ५[c]; ७; तै १, ३, ८, २; ४,४, १२, २; ७, ३, १४, १; मै १, २, १५[3c]; ३, ९,६[3c]; ¶; १६, ४; काठ ३,६; २२, १४; क २, १३; शौ ६, ७२, २[?d]; १०,३, १५; १०, १४; पै ५, १३, ३[e]; १५, १, ४; १९, ८; १६, ६४, ४; १०८, ५; १९, २७, १६; –तेभि.[f] पै १९, १०, १४; –तेभ्यः पै १९, २७, ६; –तैः ऋ २, १, ६; तै १,३, १४,१†; –†तौ ऋ १०, १३७,२; शौ ४, १३, २; पै ५, १८, ३.

वात-गोप[g]– -पम् शौ २,१२, १; पै २, ५, १.

वात-चोदित– -तः ऋ १, ५८, ५; १४१, ७.

वात-जव[h]– -वैः मै २,९,१[i].

वात-जा– -जाः शौ १, १२, ३; पै १,१७,३; १९,२०,९.

वात-जूत– -†तः ऋ १, ५८, ४; ६५, ४; १०, १७०, १; मा ३३,३०; का ३२, ३, १; मै १, २, ८; काठ २, ९; क २,३; कौ २, ८०३; ३,५,२; जै २, ३,२; ४,२,९; –तम् पै ५, २१, ३[?j]; –ता ऋ १, ५४, १०; पै १२, १,१०†; –ताः ऋ १, १४०,४; ४, ३३, १[k]; ८,४३,४; मा ३३, २†; का ३२, १, २†; –तानि शौ ४, १५, १; पै ५, ७, १; –तासः ऋ ६, ६, ३; तै ३, ३, ११, १†.

वात-जूति[l]– -०ते पै २, ९१,५.

वात-तेजस्[m]– -जाः शौ १०,५, २९.

वात-त्विष्[m]– -त्विषः ऋ ५,५४, ३; ५७, ४.

वात-ध्राजिस्[m]– -जिषः खि १, ३,२[n].

वात-नाम– -मम् तै ५, ५,१०, ५¶.

¶वात-नामन्– -मानि तै २ ४, ९,१; ५,४,९,४; काठ ११,१०.

वात-प(ति>)त्नी[o]– -त्नीः शौ २, १०, ४; पै २, ३,३.

वात-पू[p]– -पूः शौ १८, ३, ३७.

वात-प्रमी[q]– -मियः ऋ ४, ५८, ७; मा १७, ९५; का १९, १, ८; काठ ४०,७; पै ८, १३, ७.

वात-ब्र(व>)वा[r]– -वा पै ७, १२, ६.

?वातभ्रजाः[s] शौ १, १२, १; पै १, १७, १.

¶वात-योनि[t]– -निः काठ २३, ५; क ३६, २.

१वात-रंहस्[m]– -हसः ऋ १, १८१, २; ८, ३४,१७; शौ ११, १२, ३; -हाः ऋ १,११८, [१(१८३, १)]; ५,७७,३; खि १, १२,५; मा ९,८; का १०,३,५; शौ ६,९२, १; पै १९,३४,१०.

वात-रथ[u]– -थाय पै ७,१३,५; –थैः काठ ३६, ८¶.

†वात-रश (ना>)ना[v]– -नाः ऋ १०, १३६, २; पै ५, ३८, २.

---

a) शोधः पृ२५६३ t द्र. । b) पाभे. पृ १९५७ c द्र. ।
c) पाभे. पृ २२३२ d द्र. ।
d) (√वृध् 'वृद्धौ' > भावे) *वृधं– > -धैंन इति शोधः (वैतु. पश. अनु w. यनि. एवेति ?) ।
e) सपा. शौ ३,२१.३ पै ३,१२,३ इन्द्रेण इति पाभे ।
f) अनुवातेभिः> सपा. शौ ३,८,६ अनुवर्त्मानः इति पाभे. । g) विप. (अन्तरिक्ष-) । बस. ।
h) विप. (अश्व-) । उस. उप. कर्तरि अच् प्र. ।
i) सपा. चाश्र १,७:१० ?वाताजवेन इति, आग्निगृ २, ५,८:११ वाताजिरैः इति, आपमं २,१८,१० प्रभृ. वाताजिरैः इति च पाभे. । j) वातं जूतम् इति द्वि-पदः शोधः (तु.मूको.) । 'अर-वन्तं वातं नः [अरमन्-हने] भिपजं [वैद्यम्] भक्त' इति वा. । k) तु. वें.; वैतु.मा.पश. इति ।
l) विप. (राधसी-) । बस. । m) विप. । बस. ।

n) सपा. खिसा ३७,३ वाग्धृत्वुजः इति पाभे. ।
o) नाप. (प्रदिश्-) । बस. । p) तु. उद्-पू– ।
q) विप. (वातवेगयुक्ता- [घृतधारा-]) । बस. उप. =*प्र-वायु– (भावे <प्र√वा 'गतौ') > *प्र-वी-> यनि. (वैतु. उस. उप. < प्र√मि,मी 'प्रक्षेपणे, अतिरेचने' इति वें. सा. PW. GW. WAG [२,९१] प्रभृ.; ORN. तु. ऋ १,२४,६ इति चाऽऽहं ?; < प्र√मी 'हिंसायाम्' इति सा [का.] म.; < प्र√मा 'माने' इति अभा. प्रभृ. ?) । r) विप. (पाटा- [ओषधि-]) ।
s) वाताऽभ्र-जा– (विप. [उस्रिय-]) > -जाः इति शोधः (तु. तृतीयो मन्त्रः, ?PW. ?W. B.; वैतु. सा. वात-भ्रजस्– इति, ?BW. वात-ध्रजस्– इति च) ।
t) विप. (यज्ञ-) । बस. । u) मध्यमपदलोपी कस. ।
v) विप.(मुनि-[तु. PW.प्रभृ ; वैतु. सा. स्यप. इति])।बस.।

वात-रोह[a]– -हम् पै ५, ३४,९.
वात[,ता]-वत्– -तवान् मै २, ४,७[b]; –तावत् तै २,४,७,१[b]; –तावान् काठ ११,९[b].
¶वात-होम– -माः मै २, ४,८; ३,४, ३; –मान् काठ २१,१२; –मैः मै ३, ४, ३.
वाता(त-अ)प्र– -प्रम्[c] तै १,७, ७, २; –प्रे पै ६, २२, १८.
वाता(त-आ)त्मन्[d]– -त्मानः खि ५,५, ७.
?वातात्रत्[e] पै १७,१२,१०.
वाता-पर्जन्य[f]– -न्ययोः शौ ६, ९३,३; पै १९, १४,१५; –न्या ऋ १०, ६६, १०; शौ १०, ४, १६[g]; पै १६, १६, ६.
वाता-पवमान[f]– -०नौ पै १०, १३, २; १७, २६,२.
√वाति,वातयन् पै १,४४,४.
वाती√कृ>वाती-कार[h]– -रस्य शौ ९,१३,२०; पै १६,७५,१०; २०, ५६, ६; –रेण पै १५, १६,६.
वाती-कृत– -तस्य शौ ६, १०९, ३; पै १५. १५, ८; ९; १९, २७, १०; ३१, ११.
वातीकृत-नाश(न>)नी[i]– -नी शौ ६, ४४,३.
वातीकृत-भेष(ज>)जी[j]– -जी पै १९,३१,१२.
‡वातो(त-उ)पजूत[i]– -तः[k] कौ २, ३३३; जै ३, २८,५.
‡वातो(त-उ)पधूत– -तः[k] ऋ १०, ९१, ७; मै ४, ११,४.
वात्य[l]– -त्याय मा १६, ३९; का १७, ६, ३; तै ४,५,७, २; मै २, ९, ७; काठ १७, १५; क २७, ५.
वायु[m]– -यवः ऋ २,११,१४;१०, ४६,७[n]; मा १,१[o]; ३३,११[n]; का १,१,१[o]; ३२,१,११[n]; तै १, १,१,१[o]; मै १,१,१[o];४,१,१[o]; काठ[o] १,१;३०,१०[2]; क[o] १,१; ४६, ८[2]; –यवे ऋ १, १४२, १२; २, ११, ३; ५, ४३, ३; ५१, ४; [७; ९, ३३, ३; ३४, २; ६१, २०]; ७, ६४, [५; ६५,५]; ९१, १[p]; ३; ९२,२;

a) विप. (रथ-)। उपमाने बस.। b) परस्परं पाभे.।
c) =सपा. तैत्रा २,७,१६,१ तांत्रा १,७,५ बौश्रौ १८, १७:२० आपमं २,२१,१७ पागृ ३,१४,६ कागृ २६,२। मागृ १,१३,४ वाता अग्निम् इति, वाश्रौ ३,१,२,१ वागृ १५,१ वाता अप्रम इति च पाभे.।
d) बस.। °त आ° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. धाश्रौ ८, २१,३ BC. च)।
e) वाता (त-आ) तृद्– [विप. (वातद्वारकतर्दनकर्त्री- [सदान्वा-])]> -तृत् [न. द्वि१ सत् वा. क्रिवि.] इति शोधः। सस्थ. ?उरपन्ति ते > उरपतन्ते इति च शोधः।
f) नाप.। द्वस. पूप. आनङादेश उभयपदप्रकृतिस्वरस्य प्रतिषेधश्च (पा ६,३,२६;२,१४१;१४२)।
g) तु. RW. W. WI.; वैतु. शंपा. सात. पपा. च °न्यौ इति?।
h) नाप. (रोग-भेद-)।
i) विप. (विपाणका-)। उस.। सप्र. परस्परं पाभे.।
j) विप. (अग्नि-)। तृस.।
k) सपा. °जूतः<>°धूतः इति पाभे.।
l) विप. (रुद्र-)। तात्रभविकः यत् प्र.।
m) नाप. (वात-), व्यप. (देव-)।
n) सस्थ. ?अजरासो > अजरस्य उ इति द्वि-पदः शोधः (तु. अस्य इत्यस्याऽनन्वादेशीयः स्वरः; वैतु. पपा. प्रमृ. °रासः > °रासो इतीव]?)। 'अस्य *अजरस्य (*आजमरयुकस्याग्नेः [*नाप.])) अग्नयः (*विप. [दीप्ताः]) पावकाः (*नाप. [प्रभर्गाः, प्रज्वालाः]) वायवः ([वाताः]) न (इव) सोमाः [*विप. (उद्गमनवन्तः [सन्ति]))]' इति वा.। सस्थ. ?पावकाः> *प्र-भर्गाः इति शोधः (तु. छन्दः, वा. च)। प्रकृते तु. वैं. GRV. च यनि. नाप. सद् वातपर्याय इति; वैतु. सा. PW. प्रमृ. च तदुगमनकृदर्थे सोमाः इत्यस्य विप. इति?।
o) विप. (*पुष्टिप्रद- [अघ्न्या- =गो-])। <(√*आ [=√भृ]>) √वा 'पोषणे' (वैतु. माश [१,७,१,२-४] धा. गतौ वृत्तिरिति कृत्वा वायुत्वोपचारेऽभिप्राय इति [तु. सा. प्रमृ]; PW. <√वी 'कामे' इति?)। तै. प्रमृ. सस्थ. उपायु– इति *उप-पायु– (<उप√पा 'रक्षणे') इत्यस्य विपरिणामः (वैतु. पपा. सा. Böht [ZDMG ५६, ११६] K. प्रमृ. =उपा [प-आ] यु– [<उप√इ 'गतौ']इति? [अत्र विषये पृ ९५९ कृतपूर्वं निर्देशादिकं नेष्टम्])।
p) वायवः (*प्र२) इति शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि.?)। यद्वा, वायव् अम (*प्र२)>°व् + ए >यनि. इति वर्णविकारः स्यात्?। व्यप. [देव- तु. वैं. सा. GRV.; वैतु. PW. प्रमृ. विप. (शोधित- [मनु-]) इति कृत्वा <√वै 'शोषणे' इति, LB. प्रमृ. वायु–> -यवे इति शोध इति च?]।

४[a]; ९, २५,१; २७,२; ४४, [५;
६१, ९]; ६३,३; १०; ७०,[८;
१०८, १६]; ८४, १; ८५, ६;
१०, १००, २; मा ७, ७; ८;
२२, ५; ६; २४, २२; ३०; ३४;
२७, २३†; ३०, २१; ३९, १;
का ७, ३, १; २; २४, १, ४;
२, १; २६, ५,२; ६,५; ७,४;
२९, ३, १†; ३४, ४, ३; ३९,
१, १; तै १, २, ३,३; ४,४,१;
¶२, १,१,१; २[२]; ३; ३,४,२,
१; ५, ५, १, १¶; ६, २१,१;
¶६, १,४,८; ४, ७,३[२]; ७, १,
१४, १; १६, १; २०, १; ५,
२३, १[b]; २४, १; मै १, २,३;
३, ६[२]; ¶२, ५, १[१]; २; ४[२];
५; ११[२]; ३,१, १०[४]¶; ६,१०;
१२, १; २; १४, ३; ११; १५;
¶४, ३, ३; ५, ८[१]; १४,२[१]†;
काठ ४, २[१]; १२, १३[१]¶; १५,
२; २३, ६†; २७, ३; ३०, १[१];
४१, १; ५; ७; ११; ४५,
२०; ५०, १; ५१, ६; क
३, २[१]; ४२, ३; ४६, ४[१]; †कौ
१, ४७४; २, ११६; २६९;
३४५; ४३३; ६३७; †जै
१, ४९, ८; ३, १२, ३;
२३, १; २९, २; ३३, ८,
५१, ३; शौ ४, ३९, ३[b]; ६,
१०, २; १९,४३,२; पै ५, ३५,
२[b]; ७. २०,६; १६, ११८,६;
१९, २७,६; –युः ऋ १,१३४,
[३[१](५, ५६, ६)]; ३, ३५, [१;
७, २३, ४]; ४९, ४; ६, ४,५;
५०,१२; ७, ५, ७[c]; ३५,९; ३९,
२; ४०, २; ९, ५,११; ८१,४;
८८, ३; १०, ६५, १; ६६, ५;
८५, ५; ९०, १३; ९२, १३;
१०६, ७; १३६, ७; खि २, ६[२],
२०; ९, २; ५, ६, १; २; ७,
४, ५; ७, ७, ८; मा १,१६[d];
२४; ८, २८; ५७; १०, ३१[e];
११, ३९; १४, १२; १४; ३०;
२०, १५; २६,२३, १३[f]; १७[२];
४३; २६, १[b]; २७, ३१; ३१,
१२†; ३२, १; १५[g]; †३३,१८;
४४; ३५, ३; ३९, ६,४०, १५;
का १, ५, ७[d]; ९, १; ९,५, १;
७, ५; १२,४, २; १५,४,२; ३;
९, ४; २२, १,२, २, ३; २५,
४, १[f]; ६[२]; ८, ५; २८,१,१[b];
२९, ३, ३; †३२, २,१; ४,१;
३५, १, १२†; ३, १;४, ३;
३९, ४, १; ४०, १,१७; तै १,
१, ५, २[d]; ९, १; ७, १, २¶;
७, २; ८, २१, १[c]; ¶२,१,१,
१; २[१]; ३; ४,८; १०,२; ४, ९,१;
३, १, ४, २; २, ४, ३[b]; ३,२,
१; ५, १; २; ¶८, ५; ६; १०,
१; ४, ३, १¶; २[२]¶; ५, १;
५, ४-५, १; ४, १, ४, १; ३,
६, १; १०, २; ४,५, ३; ६,१;
९, १[२]; १०, २; १२, ५; ¶५,
१, ५, १[३]; ऽ[२]; २, १, २;११,
२ऽ; ३,१,३;५,१, १[२१]; ३;७,
२६, १[१]ऽ; ६, ४,७, २[२]¶; ७,
१, ५, १¶; ३, १२, १;५,११,
१; २३,१; मै १, १, १०;३,३;
१५[j]; ४, ३[२]; ११, १; ६; २,
¶५,१[०]; २[२];४[४];५; ११[१];७,४;
१६;८,६;१४[२];१३,१४;२०;३,
१,५; १०¶;२,९¶;४,३[४]¶;६,
९¶; ९, ६[j]; १०, १¶; ११,
७[a]; १०; १६, ४; ¶४, १,१[२];
३, ३[१]; ५, ८[५]; ९[१]; ६, २; ३;
ऽ९, ७; २३; २५; १४,२ऽ;
काठ १,५[d];९;११; ३, ५[j],५,६;
८, ४¶; १०, १२; १२, ९[a];
१३[४]¶;१३, १¶;५¶;७¶;११;
१२[१]¶;१४;१४,६; १६,४; १७,
५;१०; १९,५[१]; ¶[२];८[१]¶;२०,
१०[२]¶; २१,३[२]¶; १२¶; १४;
२२, १०[१]¶;१४;२६,८;¶२७,
३[२];५; २९ ७¶; ३०,८;१०[१]¶;
३१, ४[२a]; ¶; ¶३४, १;१४;
३५, २; १७¶;३७,११¶; १८;
३८, ५; ३९, ८; १३; ४०, १[१];
९; ४५, ४[२]; १२; १५; २०;
५०, ६; क १, ५[d];९; २,१२[j];
६, ९¶; २६, ४; ९; ३०, १[१];
¶[१];¶३१,१२[१];१८[१];३५,४[१]¶;
४१, ६; ¶४२, ३[२]; ५; ४६,
८[१]¶; ४७, ४[१a]; ¶; ८; ४८,

a) द्र. (टि॰ [?]. वै. का. ORV. Ori., वैपु. PW. प्रमृ. <√वी 'याने' इति च वायुषः इति पदेऽनीषयत्])।
b) सपा. वायवे <> वायु इति पाभे.।
c) यह. °मत्र यु॰॰ि इत्यत्र स्थि. =प्रजाहित- इति मतम्।
d) पाभे. पृ १५९०० द्र.।

e) सपा. मा १९,१ प्रमृ. वायोः इति पाभे.।
f) सपा. तै ७,४,१२,१ काठ ४४,१ मेषुः इति पाभे.।
g) सपा. मि ४,८,१ अग्निः इति पाभे.।
h) =सपा. ता १,१,२; ६,७,२। जैमि १,८१ बाण॰ इति पाभे.।
i) नापू. पाभे. पृ २७१८ g द्र.।
j) पाभे. पृ २२२९ b द्र.।

३; ५[a]; १५¶; शौ २, २६, १;
३४, ४; ३, ८, १;१२, ४;२०,
१०; ४, २५, ५; ३९, ४; ५,
२४, ८; ६, ५३,१[b]; १२४, २;
१४१, १;८, १,१५; ९,१२,४;
८; ११, १२, १६; १२, ११,
११; १३, ४,३; ७,४; १४, १,
४†; १६, ४, ४[c]; १९, ६, ७†;
१०, ९†; १७, २; १९,२;२७,
१; ४३, २[१]; २०, १२, ४†;
पै १, ७१,१;२;८४, ४; २,१२,
१; ७३,२; ३, २०,४; ३२, ६;
३४,११; ४, ८, ५;११,४;३४,
५; ५, १६, १; ५; २६, ७;२९,
२; ३८,७†; ६, ५, २; १९,४;
७, ६, ६; १४, २; १६, २;८,
१७, २; ९, १२,७;२३,२;१०,
६, ११; ७, १; १५, ५; १२,
६, ५; १३, ८, ९†; १५,२,४;
७, ३; १६, २, ५; १३९, ४;
१८, १,४†; १९,१,१३;८,१[b];
१०, ६[d]; २२, ७; ३८, ११;
१२; ४०, ५; ४३,४[d]; ४४, २;
५३, ८; २०,२२,५; –युना ऋ
१,१४,१०; ३,५८, ७; ४, २१,
४; ५, १९,५;५१, १०; ८, ९,
१२; ९, ६१,८; मा ३३, १०†;
का ३२,१,१०†; तै° १,३,८,१;
६, ३, ७, ४; मै ¶२,२, ७;५,
५; ४, ९, २७; काठ ११, २¶;
३५, १५; ४३, ४; क ४८,१३;
कौ २, ४१२†; जै ३, ३३,७†;
शौ ४, ३९, ४;२०, १४१,२†;

–युभिः ऋ ८, ७, ३; ४; १७;
९, ८४, ४; –युम् ऋ ५, ४१,
[६; १०, ६४, ७]; ५१,१२; ६,
४, ७[f]; ४९, [(३, ३३,५)४],
७, ९०, ३; ८, २६, २२; ९,
७,७; ८,२; २५,२; ४६,२;६३,
२२; ६७, १८; ९६, १६; ९७,
४२;४९; १०,६५, १०; १०७,
४; खि ५, ७, ४,५; †मा २७,
२४; ३३. १३; ५५; †का २९,
३,२; ३२, १, १३; ५,१; ¶तै
१,७,१, २;२,१, १,१;२; ३[२];
४,८; १०, २; ४,९, १; ३,१,
६,१§; ३, ८,६; ४, ३,२; ४,
७, १५,३§; ६, ४,७, १[२]; ७,
५, १९, १§; मै २, १३, १५;
¶३, १, १०; ४, ३;६, ९;१६,
५§; ४,२,१२¶;९, २३; २५;
१०, ६†; १२, २†; ४[g]; १४,
२[२]†; ¶काठ १२, १३; २१,
१२; २२, १५§; २६, ८;
२७, ३[१]; ३४, ६; ३७, १२;
४५, १५§; ¶क ४१, ६;
४२, ३[१]; †कौ १, ४८३; २,
१७२‡[h]; २७१; ४८४; ५२९;
५८५; ६०४; ७७६; ११६१;
†जै १, ५०, ७; ३,१६,१०‡[h];
२३, ३; ३६, ९; ४१, ५; ४८,
१; ४९,३; शौ ४, २५, ७;४०,
६; १८, ४, २९†; १९,१८,२;
पै ४, ३४, ७; ५. ५,२; ७,१७,
२; १६, १०३, १०; –यूर् ऋ
९, ९७, १७; –ण्यो ऋ १, २,

१-३; ५; ६; २३, १;१३४,१[२];
१३५, [३(७, ९२,५)]; ३; [४;
४, ४८, १-४(६, १६, ४४)];
४; ६; २, ४१, १; ४, ४६, २;
४७, [(२, ४१,२) १; ८,१०१,
९]; ३;४८, ५; ५, ५१, [५(६,
१६, १०; ७, ९०,१)]; ७, ९२,
५; ८, २६, २३; २५; मा ६,
१६; †२७, २८; ३०; ३२;३३,
८५†; का ६, ३,७; †२९,३,५;
८;९; तै १,३,९,२; २, २,१२,
७†; ६,३,९,५; मै ४, ९, २४;
२६; १४, २[१]†; †कौ २, ९७८;
९८०; †जै ४, १६, ३; २३,९;
२४,१; शौ २,२०,१-५; –ण्यो
ऋ १,१३४, [२(२, ११,११)];
[६; ४, ४७,२; ५. ५,१, ६(८,
६, १९; ३२, २३)];१३५, [२;
७,९०, १ (८, ८२, ५)]; ७-९;
२,४१, [२(४, ४७,१;८,१०१,
९)]; ४, ४६, १; ७, ९०, २;
९२, १; ३; ८, २६, २०; २१;
४६, २५; २८;३२; खि २,१०,
७; मा ७,७†; २७,२७†;२९†;
३३; ३४; ३३, ७०; का ७,
३, १†; †२९,३,४,६§.७;१०;
३२, ६, १; †तै १, ४, ४,१;
२, २,१२,८; ३,४,२,१; मै १,
३, ६†; ३, ९, ४[d]; ४, ६,२;
१०, ६†; १४, २†; †काठ ३,
६§; ४, २; १०, १२; १३,
११; १२; क २, १३; ३, २†;
कौ २, ९७९†; ३,२,६; जै ४,

[a]) सपा. काठ ३५,४ अग्निः इति पाभे. ।
[b]) पाभे. पृ २०८१ *j* द्र. । [c]) पाभे. पृ २८०२ *h* द्र. ।
[d]) पाभे. पृ २७५७ *o* द्र. ।
[e]) पाभे. पृ २२१२ *d* द्र. ।
[f]) °आयु– (कर्तरि < √भा 'दीप्तौ') > –युम् (विप. [अग्नि-, इन्द्र-]) > नेप्र. यनि. इति; वैतु. RNI [६६] आयुम् इतीव शोधः ? । तु. पृ १६१८ *h* ।
[g]) वयुम् इति शोधः (तु. सस्थ. ऋ १,१०५,१९) ।
[h]) सपा. ऋ ९,८६,२० वायोः इति पाभे. ।
[i]) सहृद् पाभे. वैप ४,२१७६ *i* द्र. ।

२३,१०†; शौ ४, २५,३;४;६; ६, ६८, १ᵃ; ७, ४, १; पै ४, ३४, ३; ४;६; १९, १७, १३; २०, १, १०;४७, ४; –योः ऋ १, ११३. १८; १६६, ४;५, ४३, ६; ६, ३७, ३; ४५, ३२; ७, ६२, ४; ८, १०२, १३;९, १३, १; ८६, २०ᵇ; ९७, २५; १०, ७६, ५; १३६, ५; मा १९, ३²ᶜ; २५, ४ᵈ; ६; का २१, १०, १ᶜ; २२, १, ३²ᶜ; २७, ४, १ᵈ;६, १; तै ३, ३,१, २; ४, ३, ४¶; ४, ४, ६, २; ७, १५, ३;५, ¶५, १, ३;४; ७,२२, १; ६,१,१, ३¶; मै १, २, १६;९,२; २,३,८ᶜ;८,१३¹; ३, ४, ३¶; १०,१; ११, ७ᶜ; १५,४ᵈ;६; १६,५; ४, ५,८¶; काठ ५,५; १९, ८²¶; २२,५¹; १५; २३, १¶; २७, ३¶;३२, ५,४०,१४†,५३,१२;¶क ३५, ७; ४२, ३; †कौ १, १३; २, ५३७; ९२०; †जै १, २,३; ३, ४२, ३; ४, ३, ४; ६, ५; शौ ४, २५, १; ६, ५१,१ᶜ; ९, ४, १०; १३, ७,४; २०, १३१,४ᵉ; पै ४, ३४, १; ५, ११, २; ३८, ५†; १३, १४, २; १६, २४, १०; –यौ मा २३,२; का २५, १, २; तै ६, ३,७, ४¶.

वायव्य, व्यां*f*– -व्यः मा २४,१; ३९, ५; का २६, १, ३; ३९, ३, १; ¶तै ५, ५, १, ३²; ४; ७, ५, २१, १; मै ३, १३, २; काठ १९, ८²¶; २७,३¶; ३४, १¶; ४५, १८; क ४२, ३¶; –¶व्यम् तै १, ८, ७, १;२,१, १, १; ४, ७; १०, २; ३, १, २, ३; ४²; ५, ५,१, ३; मै १, ८, १०; २, ५, ११; ४, ५,६³; ७; काठ १३, ५; ७; २७,५;९; ३४,१; क ४२,५; –व्यया ¶तै ३, १, ६, १; ४, ३, ४; –व्या तै ३, ४, ३, २¶; मै १, १०, १; २, २, ७¶; ३, ३, १¶; ¶काठ ११, २; १३, १; १२; १९,८²ᵍ;–व्या. मा २४,९; १९; का २६, २, ४;४, ४; तै ५, ५, १३, १; मै ३, २, ९²¶; १३, १०; १६; काठ २०, १०²¶; ४७,३; क ३१,१२²¶; –†व्यान् ऋ १०, ९०, ८²ʰ; मा ३१, ६; का ३५, १, ६; शौ १९,६,१४; पै ९, ५,१२; –व्यानि मा १८, २१; १९. २७; का १९, ७, ३; २१, २, १६; तै ३, १,६, १¶; ४, ७, ८, १; ¶६, ३, २, ३²; ४, ७,२; ५.१०, ३; मै २,११, ५;४, ५,८¶; काठ १८, ११¶, २७, २; ३; क २८,११; ¶४२, २; ३; शौ ९, ६, १७; पै १६, ११२,४; –¶व्याम् तै ३,४,३, २; मै २, २, ७; ५, ३; काठ ११, २; १३,१; १२; १९,८ⁱ; ३५, १०ʲ; क ४८, ११¶, –व्यायाम् मै ४,६,२¶; –¶व्येः तै ६, ५, १०, २; मै ४, ५,७ᵏ; काठ २७, ९; –व्यैः मा १९, २७;८५; का २१, २,१६;६,६; तै ६, ५, ११, ३¶; मै ३,११, ९; काठ २७, ७¶; २८, ३.

वायु-केश*l*– -शान् ऋ३,३८,६.

वायु-गोप*m*– -पाः ऋ १०, १५१, ४.

वायु-तेजस्– -जाः शौ १०,५, २६; पै १६, १३१, ३; ४ⁿ.

वायु-देवता– > ॰वत्य– -त्यः तै ६, ३, ७, ४¶.

¶वायु-प्रच्यु(त >)ता– -ता तै ५, १, ५, १; ३,१, ३.

वायु-मत्– -मद्भिः शौ १२, २, २९; पै १७,३२,९.

¶वायुमती– -ती तै ५, १, ७,४;५,१,२; काठ १९,८;२१, ३; क ३१, १८; –तीः तै ५,२, १०,७; –तीम् Sका ३,२,१;२ –त्या काठ २१,३; क ३१,१८

ᵃ) = सपा. मंत्रा १,६,२ आपमं २,१,१; ७, ४; १४, १५ आग्र १,१७,६ गोगृ २,९,११ पागृ २,१,६। मागृ १, २१,२ वायुः इति पामे.। ᵇ) पामे. पृ २८०३ *h* द्र.।
ᶜ) पामे. पृ २८०२ *c* द्र.।
ᵈ) सपा. तै ५,७,२१,१ सुरस्वत्यै इति, काठ ५३, ११ सरस्वत्याः इति च पामे.।
ᵉ) पामे. पृ २२६४ *e* द्र.।
ᶠ) वि., नाप. (पात्र-विशेष-)। यास्यदेवतीयः प्र.।
ᵍ) °व्याः इति शोधः (तु सस्थ. टि. प्राजापत्याः)।
ʰ) °व्याः [प्र३] इति शोधः। सस्थ. ?आरण्यान् > °ण्याः इति च शोधः। 'तान् पशून् चक्रे ये वायव्या आरण्याः ग्राम्याश्च' इति वा. (वेतु. MVR. तान् = तान् [द्वि१] इति?)। ⁱ) *g* टि. दिशा °व्यम् इति शोधः।
ʲ) °व्या इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सस्थ. क° ११,२ क ४८,१५ च)।
ᵏ) °व्यै नु इति पाठः? यनि. शोधः।
ˡ) विप. (गन्धर्व-)। बस.।
ᵐ) विप. (देव-)। बस.। ⁿ) पामे. पृ २४३८ *j* द्र.

वायु-या (न >) नी[a]- -नी काठ २२, ५.

वायु-रक्षित- -तम् काठ ४०, ११[b].

वायु-सवितृ[c]- -तृभ्याम् मै ३, १५,११[d].

वा(यु >) यू-गोप[e]- -पाः मै ३, ९, ४¶.

वायो-या(न >)नी[a]- -नी तै ४, ४, ६, २; मै २, ८,१३.

वा(यु>)यो-सवितृ[c]->वायोसावित्र[f]- -त्रः[d] तै ७,५, २२, १; काठ ४५, १९.

¶वायो(यु-अ)ग्र[g]- -ग्राः मै ४, ५,८; काठ २७,३; क ४२,३.

वा[h] ऋ १, ६, [९; ४९, १; ५, ५६, १]; १०[२]; ८, ६[२]; ११, ८; २३, १७; [२२[i]; १०, ९, ८]; ३०,२[२]; ३१,१८[२]; ३६,१५; ४७, ६; [७ (१३७, २; ५, ७९,८); ८, ८, १४ (१०१,२[३])]: ५४,७; ६८, ३; ७१, ६; ८३, ६[२]; ८६, २[२]; ३; ८; ९४, ९[२]; १००,११; १०१, ८; १०८,७; १०९,१;२; ११२, १९; ११६, २[२]; १२०, ७; १४२, १०[j]; १४७,५; १६१, ८; १६२, ८; ९; १७[२]; १६३, १; १६४, २३[२]; १६६,५; १६७, २; १८०, ९; १८५,८; [८[२]; ५, ८५, ७]: १८९, ६: २,२,१०[२]; ५, ३; १०, २; ११, १६; १३, ९[k]; २३,७; २८, १०[४]; ३०,९; ३४, ४; १०; ३, ४, ४; ६; ६, ६; ८[२]; ९; ८, १; १०; २८,२; ३५, १०[२]; ४, २, ६; ८; २१, ३[२]; २५, १; २; २७, ३; ४१, २; ४४, ३[२]; ४८, ५; ५१, ४; ५, ३,१२; १८,४; ३४, ३;५[२]; ३५, [२; ६, ४६, ७]; ४१,१[४]; २; ३; १५; १९[२]; ४२, ५; ८; ४८, ३; ५२, ७[२]; १४; ५३,१; ५४, ७[२]; ६०, ६[२]; ६२, ७; ६५, १; ६७, ५; ७३, १; ७९,१०[२]; ८५, ७[२]; [८; १०, ११९, ५]; ६,३,८[२]; १३,४; १५,११[२]; २३, १; २[२]; २४, १०; २५, ४; [४; ६६, ८]; ६[२]; २७, १; ४०,५[२]; ४५, ११; ४६, ८; ४८, २०[२]; ५०, ४; ५२,२[l]; १३; ७,३,८[२]; ७, ६?[m]; १६, ११[२]; ३३, १; ३३, १२; ४२, २; ४९,२[२]; ५५, ३; ८२, ८; ९८, ४; १०४,९[२]; १४[२]; १५; १६; १८; ८,१,१८; ४, [१; ६५,१]; २; ५,२७; ३६; ८,१४,९, ६; ९; १२[२]; १९; २१; १०,१[२]; २; ६[२]; १२,१६[२]; १७; १८[२]; १३, १५; १९,११; १२; १३[२]; २०, १५; १६; २१,१७[२]; २२, १५; २४, १६; २७; २६, १७; २७, १९; २०; ३१,१५[n]; ३२, ६; ४३, २८; ४४,२३; ४७, १५[२]; ४८, १५; ४९,[(३, १७; ५, ८३, ९) ७[२]; ५०, ७]; ६१,

---

[a]) नाप. (इष्टका-भेद-)। व्यु. पृ ३४ j द्र.।

[b]) पृ १५ सस्थ. २अ-क्षित- > -तम् [तु. BC.] इति नेष्टम् (तु. तैआ ६,५,२)। [c]) द्वस.।

[d]) सपा. ॰तृभ्याम् <> ॰योसावित्रः इति पाभे.।

[e]) विप. (वनस्पति-)। बस. पूप. सांहितिको दीर्घः।

[f]) विप.। सास्यदेवतीयः अण् प्र.।

[g]) विप. (ग्रह-)। बस.।

[h]) विचारणा-समुच्चय-सादृश्य-विकल्पाद्यर्थे अव्य. (तु. या [१,४;५] प्रमृ.)।

[i]) सपा. मा ६, १७[a] च इति पाभे.।

[j]) पुरु धारम् इति पाठः? ॰पुरु-वस- [बस. उप. भाप. हद् < √वस् 'दीप्तौ'] > [प्र१] -वाः (विप. बहुव्रीहिपुष्पः [स्वष्टा ॰= अग्निः])), अरम् इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. पपा. वें. स्क [या ६, २१] सा. ल. प्रमृ. पुरु वा अरम इति त्रीणि पदानीति; PW., GW. प्रमृ. पुरु-वार- > -रम् इत्येकं पदमिति ?)। OBN. प्रमृ. पुरु-वार- > -रम् इत्येकं पदमिति। आभीशुकीयः त्वष्टृ-शब्दस्थाऽग्निवाचकः < √त्वष् (= √त्विष्) 'दीप्तौ' (तु. [पक्षे] या ८,१३)।

[k]) वैतु. LR. वा युस्य > सपा. दासस्य इति, GW. वयस्य इति च ?।

[l]) पाभे. पृ ८३७ b द्र.।

[m]) धै अरम् इति द्वि-पदः शोधः। सस्थ. ?धै[l] > यत्[१] (यदा) इति, ?अतक्षन् > (√तृष् ॰'तीव्रकामे' > लुङि प्रपु३) ॰अतृक्षन् इति, ?द्विताः > (√धृष् ॰'बले' > कर्तरि ॰धृष्- >) धृषः (देवाः) इति चापि शोधाः। ॰यत् धै॰ नर्याः (देवाः) मन्त्रं (स्तोत्रम्) अरं (त्वराम्) ॰अतृक्षन् (अतर्पयन्), ॰यत् ॰धृषः (स्तोत्रं) धोतमानाः प्र.तरन्त, ॰यत् (च) अस्य मे (मन्त्रस्य) अतरस्य (॰मन्दस्य [पुनरुक्तस्य सतः]) अ.दीपयन् (अरमयन्), (तदा) एते (देवाः) इत्यादि वा. (वैतु. पपा. प्रमृ. या इति प्रथमतस्य पदमिति, OBN. धार- > -रम् इत्येकं मेवाऽत्र पदमिति च ?)।

[n]) इवार्थे द्र.।

९[२]; ६५,१;२[२];६६,३;७५,१४;
७८, १०[२]; ९३, [(१२, ८) ५];
९७, ५; ९, १९, ७[२]; ५२, ५;
६५, २२; २३; ७९, २; ९७,
२२[a]; ५४[२]; १०८, १४; १०,
१०, १४[२];११, ५; १५,२;१६,
३; ६;१७, १२[२]; २२,१[२]; २७,
४; ६; ११; २९, १; ३१, ४;
३२, ५; ३३, ८; ३७,१२;३८,
३; ४०, ३; १४[२];४१, ३[२];४८,
८; ५०, २;६४,३; ५; ६९,१२;
७०, ५[२];७४, १[५]; ८६, ३;१०;
८७, ६[२]; ९१, ११; ९८, १[२];
१०२, ३[२]; १०५,११[b]; ११९,
९[२];१०[२]; १२१, ९;१२९, ७[२];
१३२, ३; ५; १४८, ३; १५४,
३; १६१, १; २; खि १, ७, ४;
८,२; १०, १; २,११, ४; १४,
९; ३, १, ७[२]; २, ७; ४, २,७;
१४; ५, ११; १४[२]; १६[२];७,३;
७[२], १; ३; ५; ११; ५, ५, ७;
७,३,२; ७, १, १[२]; खिसा २,
९[२]; १५, १०[२]; २९, ११;३३,
२६; मा ५, १९[२]; ६,२४†; ७,
२६[२]†;९,७[२]; ३५[२]; ३६[२];१२,
१०२†; १३, ७[२];८[२];४५; १५,
५०; १८, ३२;४४; ५८[२]; १९,
६८†; २५, ३१;३२;४०[२];२९,
१२†,३३,५३†; ३६,२; का ५,
५, ७[२]; †६,५, ५[c]; ६, ३; ७,
११, १[२]†; १०, २, ४[२]; ११,
१, १[२]; २[२]; १३, ७, १†; १४,
१, ७[२]; ८[२]; ४, ८; १६, ६,२;
२०, १, ३; २, ७;४, १[२]; २१,
४, १७†; २७, १२,८; १३,१;

२९,४, ४†; ३१, ३, १†; ३२,
४, १०†; ३६, १, २; तै १,१,
१४, १†; २, १३, २[४]; ६,२,२;
७, १[२]¶; ७, ७, २[२]; ८, २२,
४†; ¶२,२, १,२[२];२,१[४]; ३;
४[२]; ३, १[२]; ५, ४[४]; ६, ३[२];७,
४; ५[२]; ८, ४;५;१२,४§;७†;
३, १, १[२]; ११,१; १२, २;४,
१०, १[२]; १२, १; २;१४,५†;
५, १,४; ७[२]; ३, ५[२]; ५,६[२];६,
५, ५[२]; ११, ३†; १२, ४†;
¶३. १, ४, ३§; १०, १†; २,
७, २;३; ३, ३, ३†; ४,३,८[२];
८, ५; १०, ४[२];११, ६†; †४,
२, ४, ३‡[d]; ७,१; ८,१;३[२]§;
१०, ४§; ११, २[२]; ६, ७, १;
८, ३; ४, ९, २; ३; §७, १२,
१; १३, ३; ¶५, २, ४, ३;३,
१, १[२]; ४, ३, २[२]; ४[२]; ७,४[२];
१२, ३[२]; ६, १, ४§; ६, २;७,
६, ४[२]; ७, १[२]§;८, १[२]; ¶६,
१, १, १[२]; ६, ४[२]; ७, ६[२]; २,
६, १[२]; ४[२]; ९, ३[२]; ३, १,३[२];
६[२]; २,६[२];४, ४[२];६[२];४,२,२[२];
५,१०,२[२]; ६,७,१[२]; २§; ११,
४; ¶७, १, १, ३[२]; ७, २[५];
२, १, ४; ३, १०, ४[२]; ५, २,
१[२]; २[२]; ¶मै १, २, ९[२]§; ४,
५[२];८[२];११[२];५, ७;९[२]; ११; ६,
२†; ४[२]; ५; ६; ८[२]; ९[२]; १०[४];
७,४[e]; ८, ४; ५; ७; ९[२]; १०,
३§; १५[४];१९; §११, १[२]; ६[२];
२, १, २; ३; ४;७[२]; ८[५];१०[२];
११[२]; §[२]; २, १; ३[२]; ४[२];७[२];
१०; ११; १३[२];३, ३[२]; ४,३[२];

८[२]; ५, २[२]; ३[२];४; ५[२]; ११[४];
६, २[२]; ५[२]; १३§; §७, १५;
१७; ८,२§;९,९[२]§; §१२,१;
४; १३, १§; ५†; ८[२]†; ३,
१, ४;२,२;३, ७;९;४,५[२];८[२];
६, ९[२]; १०; ७, ६; ८; ८,३[२];
४[२]; ७§;८,९,२[२]; ४[२];५[४]; ७[२];
१०, ७[२];१६, १[२]†; ४,२, १;
७[२]; १०; ३, ४; ४, ९[२]; १०[२];
५, ६[२]; ७, २§; ८, २[२];३[२];
९[२]; ११; §९, ११; १२[२]; १०,
६†; †११,२;६; १२, १[२]†;१३,
१†; ८§;†१४, २;३;९[२];१०[४];
१७[२]§; काठ २, १०[२];४,१५†;
७, १२;८,१[८]¶; ८[२]¶;१२[२]¶;
९,२[२]¶;६;१६¶;¶१०,१[२];३[४];
४[२];५[६];७[४];९[४];११[४]; ¶११,२[५];
४[२];५[६];६[२]; १०[२];१२†; ¶१२,
५[२]; १०[२]; १२[२]; १३[४]; ¶१३,
१[२]; ३[२]; ७[२]; ८[४]; १४[२]; १४,
६[२]; ९¶;१५,२[२]; ४;९¶;१२†;
१६, ११‡[f]; १५[४]; १७; १७,१;
१६[२];१८, १३;१८; १९, ८[२]¶;
१३;२०, ८¶; ¶२१, ६[४]; ९[२];
१०[२]; २२, १३[२]¶; २३, १२†;
२४, १[४]¶;२५,३[२]¶;८[२];¶२६,
५[२]; ७[२]; २८, ४[२]¶; २९, २;
३[२]¶;६[२]¶;३०,९[२]¶;¶३१,१[२];
१५[४]; ३२, ३[२]¶; ४[२]; ¶३३,
१[४]; ४[२]; ३४, १[२]¶; ३५, १;५;
८[४]†; ¶३६; ३[२];९[४]; १३[२];३८,
१३; ३९, १; १४[२]†; ४०, ५,
१३[२]; †४६, ४[२]; ५[२]; ¶क २;
४[१]§; ६, ६[८]; ७, ३[२]; ७[२]; ८,
५[२]; १०§; २५, २‡[g]; ५†;९[२];

a) पृ १७१७ d द. । b) द्र. सस्थ. टि. श्रा ।
c) पाभे पृ २८०५ i द.।
d) सपा. ऋ ३,२२,२ श्रा इति पाभे. ।
e) सप्त्र् था इति पाठः? यनि. शोधः ।
f) सपा. तैआ ४,२०,३ विभि. । द्र. पृ ४७९ h ।
g) पाभे. पृ १११५ c द. ।

८; १०; २७, ६[२]S; २९, ६S;
३१, १०; २१[४]; ३७, २[४]; ३८,
६[१]; ४०, १[२]S; ४१, ३[२]; ५[२];
४४, ४[१]; ४५, ३S; ७[२]; ४७,
१[२]; S४८, ४; ६; †कौ १,५२;
५५[२];९४; २६२; २७९; २८४;
‡[a]; ३३६[१]S;३८४[२]; ४५०[२]S;
२, ४४७; ४५६[२]; ५१३;५१४;
५८१; ५८२; ६०२; ८६३[१];
९४४; १०२५[२];‡[a];२,४,१०S;
†जै १, ५, ८; ६, १[२]; १०, ४;
२७, १०; २९, ५;३०,२[२]; ‡[a];
३५, ५[१]S; ४३, ४[२]; ४७, ४[१];
२, ४, ५S; ३, ३४, ५; १४[२];
४०, ९; १०; ४७, ७; ८; ४,
८, ८; ९, १०[२]; १०, १; २[२];
४S; २१, १[२]; २६, ४[२]; ‡[a];
शौ १, ४, २†; ९, २;१८, ३[२];
२५, २[१]; ३[२]; ३०, १; ४; ३२,
२[b]; २, १२,६†;१४,५;२८,२;
३;३, ११, २†; १३,६; ४, ८,
५; ९, १०; १२, ७; १८, ५;
२६, ७; २७, ५; ३८,५; ५,१,
७[२]; ५, ४; १४, ६; ७[२]; १९,
३; २२, २; ७; २५,६; ३१,२;
४; ८; ६, ७,१;२९, १‡[c]; २;
१०६, १[२]‡[d]; ११३, २; ११६,
२;३; १२०, १; ७,१,१[२]; १३,
४[२]; २७,८;३९, ५[२]; ५२,७‡[e];
६७, २; ६८, १[१]; ११३,१;२[२];
८, ३, ५†; ४, ९[१]†; १४[२]†;
१५†; १६†; १८†; ६, १८; ९,
८, ९[२]; १३,२०?[f]; १५, १[२]†;
१०, १, ४; ११; १८[२]; ८,१७,
२७; २८[२]; ९, २६[२]; १२,२,४;
३, १३; ३९; ५२; १३, १, ६;
५१; २, ७;७, १४[१]; १५[१];१७;
१४, १, ३६;२,६२; ६५; १८,
१, १६[२]†; २२†;४६†;२, ७†;
१७†; २६; ३१; ३, ५५†;
१९, ३९, ९; †२०, १३,
४; २५, ६[२]; ६४, ४; ७०, ५;
६[१]; ७१, २[२]; ७६, १;८७, ४;
८९, १०‡[e]; ९६, ७; १११,१[२];
२; ३[२]; ११२, २; १२०,१; ३;
१२६, ३; १०; १३१,४; १३२,
१५; १४०, १; ४; १४१, २[२];
१४२, ४; ६; १४३, ३[१]; पै १,
८, २; १२, ४; १४, १;४;१९,
२; ३२, २[२]; ३; ३३, ५; ३६,
१-३; ५९, ३;६०, ४; ६२, २;
८७, ४; ९५, ४?[h];९८, १; ४?;
११२, २?[i]; २, ४, २[२]; ५,६†;
१७, ५[२]; १९, २; २०, ५;२३,
२[२]; २४, ४[२]; २६, १-३; २८,
२; ३०, ३†; ५; ३६, ३; ३९,
१; ३[२]; ५७, ५;५८,६; ६४,१;
७२, ५; ७४, ५; ७९, ५[२]; ३,
४, ६; १०, ३[१]; २५, ७; २९,
६[२]; ३२,२; ३८,१०[१]; ४, १०,
८; १४, २;५[१];६[१];१५.६[१];३५,
२; ५; ३६, ७; ५,१,५[२]; १२,
७; ८,१†[j];१३,५;१८,९†;२२,
४; २३, ३[२]; २४, ६;२७, ३[j];
४; २८, ५[२]; ८; ९[२]; ३६, ३;
४[१]; ६[२];८[२]; ९[२]; ३७, १[२]; ३[२];
४[२]; ६, २,७;६, ९[२]; ७,१,११;
१२; ८, २[१];१०,९; ८, १,१०;
३, १०; ९, ३,८; ६, १०;२२,
६; १५; २३; १०, ४, ४;५;९;
११, १,३;४[k]; १२,१,९[२]†; ६,
२;१०; १३, १, १५;५,१[२];७,
१२[२]; १५, १९, १; १६,६,६†;
९,९[१]†;†१०,४[२];५; ६; ८;३५,
४; ३६,१; ८[२]; ३७, ३;४९,८;
९; ५०, ९; ६४, ६;६८, १[२]†;
७२, १; ९; ७५, १०?[f]; ८०,
९; ९८, ८; १०३, ४; ५[२]; ८;
१३८, ७[१]; १४८,४; ५; १४९,
२; १७, २०, १३[l]; २३, १;
३०, ४; ३७, ३; ३९, ९; ४१,
२; १८, ४, ४; १३,१; ४;२१,
१; १९, २, ७;४, १३?[m]; ७,
३‡[n]; १२, १२; १४, ४; १८,
९†; २२, ३; २५, २; ४;
२६, १३?[o]; २७, १२; २८,
१३; २९, १२;३३, ५[२]‡[e];१२;
३४, १५; ३५, ८; ३९, १३;
४८,३; ५०, ४; ६; ५५, ११-
१४; २०, १, १[२]; ६,८[२]; ७,
५[२]–७[२]; १२, ८[२]†; १५, १०;
१८, १[२]; ५; ६[२]; १९, ८;
२१, ५; २२, ८; २३, ५;
२४, ४; २५, ९; २७, ३; ३७,
१; ८; ५२, ११; ५४, ३; ५५,
६;६१,११;वाउ मै ४,९,२१[१].

a) सपा. ऋ ७,३२,१ चिद् इति पाभे. । b) पाभे. पृ २३७९ o द्र. । c) सपा. ऋ १०,१६५,४ विभे. । d) सपा. ऋ १०,१४२,८ सङ्क्रन् च इति पाभे. सङ्क्रच्च विभे. । e) सपा. ऋ १०,४२,१० विभे. । f) पाभे. पृ २३३५ g द्र. । g) विशेषः पृ ४३५ a द्र. । h) शोधः पृ २२२३ k द्र. । i) पृ ५१३ k द्र. ।

j) सपा. मा ३८,२६ च इति पाभे. । k) तु. सस्थ. टि. १प्रस्थं तान् । l) सपा. शौ १२,४,५३ च इति पाभे. । m) सपा. शौ १,१७,३ इमाः इति पाभे. । n) सपा. ऋ १०,१९१,३ एषाम् इति पाभे. । o) शोधः पृ ३५९० h द्र. ।

?वाः पद्च पै ४,२४,१.
१वाक- √वच् (बधा.) द्र.
२वाक- -काः शौ ६, २५, १-३?[a]; पै १९, ५,४-६?[a].
वाक[b]- -काः[c] मा १७,५७; का १८, ५, ८; मै २, १०, ५; ३, ३,८; काठ १८, ३; क २८,३.
?वाकीः पै १०, १, ५.
?वाक्षंपानृत्याम् पै ७, ८,३.
?वाक्ष-सद्- √वच् (बधा.) द्र.
?वाग्मारुस्य पै १९, २१, ५.
वाग् विन्- √वच् (बधा.) द्र.
†वाघत्[d]- -घत् ऋ ९, १०३, ५; -घतः ऋ १, ३, ५; ५८, [७; (१०, ३०,४)]; ८८, ६; ११०, ४; ३, २, १[e]; ३७, २; ६,१६, १३; ७, ३२, १; ८, ७८, ४; १०, ६२, ७; मा ११,३२;१५, ३३; २०, ८८; का १२, ३. ५; १६. ५, ३; २२, ८, ९; तै ३, ५. ११, ३; ४,१, ३, २; ४,४, १; मै २, ७, ३; काठ १६, ३; कौ १,९;२८४,२,४९७;१०२५; जै १, १, ९, ३०, २; ३, ३८, ११; ४ २६, ४; शौ २०, ११, २; ८४,२; -०घतः ऋ ३,६०, ४; -घताम् ऋ ३,३,४;८;१०, ३३,४; -घते ऋ १, ३१,१४[f]; ४०, [४(३, ९, १; ५, ३४, ७; ८, १०३, ५; ९,६६, ७)]; ४, २, १३; -घद्भिः ऋ १, ३६, १३; ३, ८, १०; ८, ५, १६; ९, १०३,५; मा ११, ४२; का १२, ४,५; तै ४,१,४,२; मै २, ७, ४; काठ १५, १२; १६, ४; कौ १, ५७; जै १, ६,३.
वाच्- √वच् (वधा.) द्र.
?वाचप्रिये पै १, ९२, ३.
?वाचमाम् पै ९, ४, ८.
?वाचमिन्वस्य, वाचम्-ईङ्खय- √वच् (बधा.) द्र.
?वाचसि वाक्त्रिज्ञ[g] खि ४,१०[२],४.
वाचस्-पति-, वाचा-स्तेन- √वच् (बधा.) द्र.
?वाचीऽपरिपाणीः पै १९, ४२, १४.
?वाचीन पै ९, २५, ८.
वाच्य-, वाचयन्- √वच् (बधा.) द्र.
वाज[h]- -जः ऋ १, २७, ८; १११, ५; १६१, ६; २, १, १३; ४, ३३, ३; ९; ३४, १; ३६,६;५, १५,५; ४२,५; ६, १३,१;५०, १२; ७, ३७, ४; ४८, २;३;८, ८१, ८; १०, १२, ५; ३३, ३; ३५, १३[1]; ६४, १०; ९३, ७; मा १८, १; ३१†; ३२[२]; ३३[३]; ३४[३]; ३३, ५२†; का ३, ९,१; १९, २,१; २०,१,२†; ३[२]; ४[३]; ५[३]; ३२, ४, ९†; तै १, ७,४, २¶; ९, १; २,५ ७, ३¶; ४, ७, १, १; ११, २; १२, १[i]†; २[२];¶५, १,२,२;४,६,६; ७,२; ८, ६$; ¶मै १, ११,५; ७-९; $२, ११, २; १२, १[c]; ३, १, ३; ४, ३; ४, ५, ४; काठ १४, १०; १८, ७; १२; १३[५]; २१, ११; २३, ११†; क ५, २;२८, ७; २९, १,२[५]; कौ २, ७६६†; शौ ११, ९, ३; १३, १,२;१८, १, ३३†; पै १६, ८२, ३; १८, १५, २; २०, ४०,७; -जम् ऋ १, ५, ९;२७,९; ४८, ११;१३; ५२, १; ६३, ९; ६४, [१३; २, २६,३; १०, १४७, ४]; ७३,५;

a) नाप. (°संघात-)। °वर्ग->नेप्र. यनि । 'अरचिनां (गण्डमलीप-प्रन्थीनां) वाकाः (वर्गाः) इव' इति वा. (वैतु. सा. W. प्रमृ. √वच् > वाचि > यनि. इति कृत्वाऽन्यथावदः ?)।

b) नाप.स्त्री. (°इष्टा-)। (√वाइक्ष् >) °वाइक्षा- > नेप्र. य न.। गरय. आग्निम्- इत्यस्यैव पर्याय-पाठः ।

c) वैतु. उ म. सा [का.] PW. प्रमृ. च = √वच >वा(क्>)का- (=स्तोत्र- इति वा, आग्निम्- इत्यस्य वि. इति वा ?)। नापा. तै ४, ६,३,३ ?पावकाः > पावकाः इति शोधः (तु. छन्दः [पृ २०६९ i अयं विलेः द्र.])।

d) वि. [°शब्दकृत्- (गोम- [ऋ ९,१०३,५]). °कर्मठ- (ऋत्- [ऋ १,११०,४;३,६०,४]), नाप. (ऋत्विज्- [निघ ३ १८], मेधाविन्- = स्तोतृ- [निघ ३, १५])। (√°वाघ् [वधा. शब्दकर्मयजनस्तुत्यादिषु]> भावे) °वाघ्- + (√भृ 'धारणे'> कर्तरि) भृत्-> उस. °वाघ्-भृत्-> यनि. (वैतु. < √वाघ् [< √वाह् < √वह] इति कृत्वा या [११, १६] प्रमृ. 'वहने' इति, PW. GW. WAG [१, १२८c], L [५०५] प्रमृ. 'यजनमात्रे' + शता प्र. इतीव?)।

e) वैतु. GW.पा इति? । f) वैतु. GW. वि. इति? ।

g) वाच्यमिव चक्रिरे इति शोधः (तु. सपा. शौ [२,१, ४] √वच् > ?वाचम् इत्यत्र टि.)। °वचस्ये (स्या,इ) व चक्रिरे इति वा शोधः । वचस्या [स्वार्थे < वचस्-] इति।

h) बप्रा. सत् भाप (°वेग-), नाप. (अन्न-, बल, संग्राम- [तु. निघ २, ७;९; १७ यक.], °आयुस्-, °वाच्-प्रमृ.), व्यप. (ऋषि-)। i) सपा. काठ १८,१२ वाजे इति पाभे.।

७७, ५; १००, [१९; १०२, ११]; १०१, ११; ११०, ६; ११७, १०; ११; १२२, १२; १२३, २; १२४, १३; १२९,२; १८०, ६; २, २, ७; ४, ८; ६, ५; ११, १६; १२, १५;२४,९; ३१, ७; ३, २, ३; ४; १५, ५; २२,१; २५, २; २९, ९[a]; ४९, ४; ४,५,१३[b];१६,८; ११;१६; १७, ८; ९; ३६, [८(९, ६३, २९;६७, ३)]; ९; ५,४,१;३९, ३; ४४, १०; ५४, १४;८४, २; ८५, २; ६, ५, ७; ८,६;१३,३; १७, १५;२१,१२; २४,२; ३३, [२; ७, ५६,२३]; ४६,२; ५४, ५; ६०, १; ६५, ३; ७०,५;६; ७, ५, ९; १९, ६; २५, ५;२७, ४; ३२, ११; १४; २०; ३६,८; ४२, ६; ९३, १; ८, १,[४;६०, १८]; २,२४; ३३ [३;८८, २]; ६१,४;९५ [९;९,२३.६]; १०३, ५; ११;९, १, [४;६,३;५१,५; ६३, १२];२०,२; ३३,[२,६३, १४];३५[(१२,६) ४]; ३७,[५; ६२,१६]; ३८,[१,५७,१]; ४४, ६;५२,१;५६,२; ६१,२०; ६३, १४;१८; ६४, २९;६७,४; ६८, [(५,३५,३) ७]; ७०,[१०;८६, ३]; ८२, २;५;८३,[५;८६,४०]; ८७,१; ६;९०, १; ९६,८;१६;

१०८, २; ११०, ४; १०, ११, ५; ४७,५; ६१, ९; ६२, ११; ६७, १०; ६९, ३; ७५,९;९६, १०; ९९, ३;१०६, ११;१४०, १; १४८, १; खि ४, ४, ४;५, ७, २, १; मा २,७[c]; १४[c]; ४, ३१†; ८, ६३,९,१[d];५; ६; ९; ११[e];१२[e0];१३;१९; †१२,४७; १०६; १८, ३५; ७४†; २५,१; २७, ३८†; का २, २, १[c]; ९[c]; ४, १०, २†; १०, १,१;२, १; २; ७; ३, २[१]; ३[१]; ४-६; १३; †१३, ४,३; ७, ५; २०, १,६; ५, ७†; २७, १,१; २९,५,७†; तै १, १, १४, १†; २, ८, १†; ३, ४, १[f]; १४, ३†; ४, ४६, ३[२]; †; ५, ११, ३†; ७, ७, २; ८,१[४];४[५];२,२,¶४,५;६;†१२, ३; ६; ३, १४, ३†; ३, ५, ६, १[g]; †४, १, ११, २; २, ४,२; ७,२;११, १; १२,३§;५,१,२, ५[२]¶; ७, १२,१;६,१,११,३[२]†; मै १, २, ६†; ३, ३७[f]; ४,३[h]; १४¶; १०, ९[१]¶;११, १[२]; २; ३[२];५[२]¶;७[५]; ¶[२]; २,१,१०[२]¶; ६, ११[२]; †७, ११; १४; १२, १; १३, ९†; ३, १, ३¶; ४, ३[२]¶; १५, १; †४, ४, ५[२]§; ९, ६§[1]; १०,३; ५; ११, १[२]; १२, १; २; ४;१३, ४; १४,८;

१०; १५; काठ २,६†;†४,९[२]; §[f]; १५[२];१६; ५,४[h]; ६,१०[f]; ७, १६†;१०,५[१]¶; १२, १४†; १३, १४[१]; १५†;१४,१[५];५[२]¶; ७[१];¶;८¶; १५ ८[२]; १६,११†; १४†; २१; १८, १३; १९,२¶; ३६, ४¶; ३९, १२†; ५३, २; क १, १२[h];१९†;२,७[f]; †२५, २; ५; २९, २; ८¶; †कौ १, २३८; २८०; ३१६; ३३५; ३७७; ४३५§; ४५४; ४९६; ५२३; ५३६; २, ५; २७; ३६; ४३; ११५; १६०;१६६; २१६; २१७;३११;५२४; ६२४;६४६; ६६८; ७५४; ७६७; ८५८; १०३२; ११११; ११६६; ३, ४, ११§; †जै १, २५,६; २९, ६; ३३,४;३५, ४;३९, ८;४२, ९§; ४७, ९;५१, १०; ५४,१; ५५, ४; २, ४, ९§; ३, १, ७; ३, ६; ४, ७; १२, २; १५, ८; १६, २; १९, ११;१२; २६,५; १९; ४७, ६; ५१, ६‡[1]; ५२-५३, ४; ५५,९;५९, २; ४, ७, ५; ११, १; २; २७,७; शौ ४, २७,१[k]; १४, २, ७०[g]; १८,१, २२; १९,१२,१†[1]; †२०,९,२; ३१, ५; ३४, १८; ३७,६; ४९, ५; ५२, ३; ५७, १६; ६३, ३; ६९, ७; ७७, ८; ८५, ४; ९१,

a) पाभे. पृ २७२४ *n* द्र । b) द्र. पृ २४६६ *a* ।
c) =सपा. माश १,४,४,१५; ८,२,६ तैब्रा ३,७,६, १[२];१७ आपश्री २,१३,१;३,४,७ वैताश्री २,१३;४,१। माश्री १,३,४,२ श्राजिम् इति पाभे. ।
d) पाभे. पृ २७२४ *e* द्र. । e) पाभे. पृ २७२४ *g* द्र. ।
f) =सपा. तैब्रा २, ४, ६, १२ आश्रौ ८, १४, ४। मा ५,३७; ७.४४ प्रमृ. माश ३. ६,३,१२; ४. ३. ४, १३ वाजान् इति पाभे. । g) सपा. माश्री २,१,२,७ वाचम् इति, माग़ १,११,६ वाग़ १४,२ भागधेयम् इति च पाभे. । h) वाजं मे>सपा. क १,१२ वाजं नः इति, तै १. ६,४,४; ७,४,६ आश्रौ १,११,१ शांश्रौ १, १५,१३ वाजिनम् इति, काठ ५, ४ वीरं मे इति पाभे. ।
i) पाभे. पृ २७२४ *f* द्र. ।
j) सपा. ऋ ९,२८,६ पुनानः इति च पाभे. ।
k) पाभे. पृ २७२४ *h* द्र. ।
l) नाप. (°आयुस्- [तु. ३त्रयस्-])।

१०; ९८,२;१२४,६; पै २,३१, ६; ३, १३, ३[a]; ४, ३५, १[b]; १३. ७, १६†; १८, १३,१०[c]; –जस्य ऋ १, ११, ३;३६,१२; १३;७९,४; ९१, [१६; ९,३१, ४]; १४५,१; २,१,१०; ३,१६, ६; ४, १२, [३; ७, ६०, ११]; ३२, ७; ५, ९, ७; २३,२;४३, ९; ६, १०, [६; २६, २]; २६, १; ३७, ५; ४५, २३; ४६, १; ६०, १३; ७, २१, ७; ९३, २; ८, २५, २०; ४५, २८; ७५,४; ९६, २०; ९, ७, ९; ८६, १२; १०, २३, ३; ९३, १०; मा २, १५[d]; ३, १३; ९, ५; १९;२३-२५; ११, ४२†; १२, ११२; †१५, २१; ३५; १७, ६३;१८, ३०; २७, ३७†; का २, ४,१[e]; ३, ३, ३; १०, २,१; ३, १२; ५,१-३; १२, ४, ५†; १३, ७, ११†; †१६, ५, २; १६; १८, ५,१४; २०, १, १,२९, ५,६†; तै १, १, १३, १; १४,१†; ३, १४, ७†; ५,५, २†; ६, ४,२; ७, ७, १; ८,३; १०, १[f]; †२, ४, १४, ३; ६, ११, १; ३, २, ५, ३†; †४, १, ४, २; २, ७, ४; ४, ४,१; ५; ६,३ ४§;§७, १२, १; २; ५, ४, ६,६; मै १, १,१३;५. १†; ११, १; ३;४[1];

५¶; ६[२];¶; ७[६];¶[५]; २, †७, ४; १४; १५; १०, ५; १२, १; †१३, ८;९;३, ३,८;४,५,४¶; १२,५†; काठ १, १२[३]; ६,९†; १२,१४†;१३.१४; १४, १,२[१]; ५¶;६[२]; ¶; ७[३];¶; १५, १२†; †१६, ४;१४;१५; १८,३;१२[५]; २१, ८; ३१, ११[२];†३९, १२; १५; क १,१२[३]; ४, ८†; †२५, ५;६;२८,३;२९,२[१]; ४७,११[२]; †कौ १, ५७;९९; २०४;२३४; २,१५९; १७९; ३८३; ४८६; ९११; १०१७; †जै १, ६, ३; ११, ३; २२, १; २५, २; ३, १५,७;१६, १७; ३१, ३; ३७, १; ४, ९,८;१५, ४; शौ ३,२०, ८;७,७,२; †२०, ७३, ४;७८, २; ९८, १; पै ३,३४, ९; २०, १,७; ५१,४†; –ज्जा[g] ऋ ६, ४८,४; १०,१०६, ५[h]; –†जाः ऋ १, ९१, १८; १६७, [१(७, २६,५)]; ३,१४,६;२६,४;२७, १?[i]; ३०, २१; ५, २५,७; ७, १, ३; ८, ८१, ९; ९, ६९, ७; १०, ३१, ५; ७३, ३;१४२,६; मा १२, ११३; १७, ७६; २६, १२; का १३, ७, १२; १८, ६,१२; २८, १२,१; तै १. १, १४,४; २,५,७,३[४]?[i];४[२];¶; ४, २,७,४; ६,५,४; मै १. ६,१?[i];

२, ७, १४; १०, ६; काठ ६, १०; १६, १४;१८,४; २१,८[i]; §;¶; ३५,१;३७, ५; ३९,१४; १५; क २५, ५; २८, ४; ४८, ६§[g]; कौ १, ८६; २, ७१५; ३, ३, २; जै १, ९, ६; २, १, २;३, ५९,१६; ४,१,७?[i]; २८, २; §शौ ४,४,८; १९,३१,११; §पै ४,५, ६; ७[h]; ५, १५, ८[i]; १०, ५, ११; २०, ५१, ६; –०जाः ऋ ४, ३४, ३-५; ३५, ३; ३६, २-४;७; ३७, १;३;७; ८; ७, ३७,१; ४८, १; –जान् ऋ १, ९२, ७; १११,४;१२१, १४; १७४, ४; २, १७, ८; ३, १५, ६; ३०, ११; ४, ३, १५; ४, १४; २२, १०; ५, ४१, १; ६५, ३; ६, १७,२;२४,९;४५, १२; ५०, ६; ७, ९१,११;२३, ४;'२६,[(१, १६७,१)५], ८१, ६; ९३,८; ९५, ६; ८, २, ३३; २६, २५; ९, ५४, ४; ६७, ५; ७६, ३; ९०,४;९१,४; ९९,२; ११०, २; १०, २५, ११; २८, १२; ५३, ८; ६१,२७; ७५,२[j]; खि १, १०, ४; मा ५, ३७[j]; ७, ४४[j]; ३३.१८†; ३५,१०†; का ५, ९, ३[j]; ९, २, ४[j]; ३२, २, १†; ३५, ४, ९†; तै १,२, १४,६†; †मै ४.११,५; १४,७;

a) गपा शौ ३,५,३ गुल्मम् इति पाभे.।
b) पाभे. पृ२७२४ h द्र.। c) पाभे. पृ२८०९ g द्र.।
d) पाठः (तु. पपा.)? वाजम् इति शोधः [तु. छन्दः (तु. R [ZDMG ४८,६८४], ORN [ऋ १, ४८, ११]; वेंतु. गा. LR. वाजान् इति शोधः वं.म. गा(=वाजानि इत्यत्र,OW. पनि. [दि. इति, ORN. [पशे] ऊञ [शं१] द्र१ च?)]। e) =भरौ (तु. वें. सा. OW. प्रमृ.)।
f) शोधः पृ २११७ a द्र.। g) द्र. पृ १८८५ d।

h) सपा. शौ ४,४,४ सारः इति पाभे.।
i) 'ते (तव) यातवे वरणः पथः [=मार्गं (<°पथम्- [पथि-])] प्रारदद् यद् अभि [=°अनु (उसं. [पा १, ४, ८५])] सिन्धो ! (त्वं) वाजान् ('स्वीयवेगान्) अद्रवः ('अगमयः)' इति वा. (वेंतु. अन्ये पथः =द्वि१ इति [अत्र विषये पृ ३४५ अपि शोध द्रष्टः], अभि इत्यस्य च वाजान् इत्यनेन योग इति च?)।
j) पाभे. पृ २८०९ f द्र.।

१०; काठ ६, ११†; †कौ १, ४३२; २, ५८०; ७१६; ७६०; ९८१; †जै १, ४२, ६; ३,५९, ८;४,२४, ६; शौ १२, २,२६†; २७; १३, १, २२; †२०, १२, ४; ३७, ११; पै †१७, ३२,६; ७; १८, १७, २; –†जानाम् ऋ १, ११, १; ६, ३६,१; ८,२४, [(६, ४५, १०)१८]; ९२,३; ९, ३१, २; १०,२६,७; ९; खि ५, ४, ४; ६, ५; मा १२.५६;१५, ६१; १७,६१; का १३,४,१२; १६, ७, ४; १८, ५,१२; तै ४, ६, ३, ४; ५, ४, ६,५; मै २, १०, ५; काठ १८, ३;३६,१५; ३७, ९; क २८, ३; कौ १, २२६§; ३४३; २, ६५; १७७; १०३६; ४,४§; जै १,२४,४§; ३६, २; २, ७, २§; ३, ७,३; १६, १५; शौ २०, ६४, ६; –†०जानाम् ऋ १, २९, [२;६, ४५, १० (८, २४, १८)]; ८, ९२,३०; काठ १०,१२; कौ २, १७६; जै ३, १६,१४; शौ २०, ६०, ३; ७४, २; –जाय ऋ १, २७,११;१२१, २; १८०,२;३, १०,६;१९,१; ४,२१, ८; ३२, ६; ९; ५, १०, १; ४३, २; ६, १७, १४; ८, ३, ११; ९,३,३; ६२, १८; ७७, ३; ८६, ३४; ८७, ५[a]; ११०, ७;१०, ५, ४; ५०, ३; ९६, ९; सि ५, ४, ३; मा १७, ७१; १८,२८;२२,३२; का १८, ६, ७; १९, ९,१;२४, १९, १; तै १, ७, ९, २; ४,६, ५, ३; ५, ४, ७, २; मै १, ५.

१४[३]; ११, ३[२]; ८[२]; २, ११,६; ३,४,२; काठ १४, १[२];८; १८, ४; १९, २¶; क २८, ४; २९, ८¶; कौ १, ८१†; †२, ६१०; ८५६; १०१४; ४, ३; †जै १, ९, १; २, ७, १§; ३, ४९, ६; ४, ९, ५; शौ २०, ३१, ४†; –जासः ऋ ४, ८, ७; ५, ९,२; –०जासः ऋ ४, ३५, ६; –†जि ऋ १, ३०, ६; ४३, ८; ८५,५; ४, ३७, [५(८, ९३, ३४)]; ५, ४, ६; ७, ६७, ५; ८, २१,१; ८; ५२, ४; ५४, ६; ९, ६३, १९; १०, ६, ६; ८१,७;१४९, ५; खि ३, ४, ४; ६,६; मा ८, ४५; १७, २३; का ३, ९,२§; ८, १९, १; १८, २,७; तै ४,६, २, ६; मै २, १०,२; काठ १८, २; १३‡[b]; २१, १३; ३०, ५; ३६, १५§; क २८, २; कौ २, ९५१; शौ §६, ३८, ३; ४[c]; २०, १४, १; ४५, ३; ६२, १; पै २, १८, ४§; –†जेऽ-जे ऋ १, ३०, ७; १३८, ३; ६, ६१, १२; ७, ३८,८; मा ९,१८;२१, १४; २१, ११; का १०, ३,११; १२, २, ३; २३.१, १२; तै १, ७, ८, २; ४, १, २, १;११,४; २,११,३; ७, १२, १; ५, १,२, २; मै १, ११, २; २, ७,२; ४, १०, ३; काठ १२-१३. १४; १६, १; १९, २; २०, १५; क २९, ८; कौ १, १६३; २, ९३; जै १, १७,९; ३,९,६; शौ १९. २४, ७; २०, २६, १; पै १५. ६,४; –जेन ऋ ३, ६१.१; काठ

५,२[१]; ३२, २[२]; पै १०,६,१२; –जेभिः ऋ १,३, [१०; ६,६१, ४]; ५, ३; ३०,८;२२;५३,५[d]; ११०,७;[९(६, ४४,९)]; १४७, १;४, २२, [३;६,३२,४]; २९, १; ६, ४५, २१; २९, ७, ५७, ५; ८, २, १९; १६, १२; १९, १८;४६,११; १०३,९; ९,१८, ६; मा २०, ८४†; का २२, ८, ५†; तै १, ८, २२, १†; ४,७, १, १; ५,७,३, २; मै ४, १०, १[२]; †; †काठ ४,१६;१०,१२[d]; †कौ १, १८९; २२७; २, ९२; ९५; २२९; †जै १,२०,५;२४, ७; ३, ९, ६;८;२०, १३; †शौ २०, २१, ५[d]; २६, २; ४६,३; ६९, १; –†जेषु ऋ १, ४, [८; १७६, ५]; ९; ७, ४; १०,१०; २७, ५; ७; ३६, २;६३,६;८१, १; १२९, ४; १३०, ६; १३८, २; २,२३,१३; ३,११, ९; १२, ९; २७, ८; ३७, ६; ४२,६;५, २३,१;३५,१;८६,१;२; ६,१४, ५;४८, २;६१, ६; ८,५, २६; ११, ९; २२, [२; ४६, २०]; ३१, ६; ३८, १; ४६, ९; १३; १५; ६०, १०; ६८, १०; ७०, ८; ९,४७,५;६५, ११;१२; मा ६, २९; २७,४४; का ६, ७,७; २९,५,१२; तै १,३,१३,२;१४, ७;७,८,१§;४,२,११,१; मै १, ३,१;२,१३, ६;९; ४, १०-१२, ४; काठ ३, ९; ४, १५; ३९, १२[१]; क २,१६; कौ १, ४११; २, ५४; १४८; १५४; १५५; ३५२; ४२३; ५१८; ७६५;

[a]) सपू Old [ZDMG ६३, २९१] छन्दोऽनुरोधेन °जाये इति पाठः स्यादित्याह, तस्र।

[b]) पामे. पृ २८०८ i द्र. । [c]) पामे. पृ ११७८ n द्र.।

[d]) सपा. मै २,२,६ पार्वैः इति पाभे.।

८२८; ८४९; ८९५; १०४३; ३, २,४; जै १, ४०, ३;२, ५, ९; ३, ५, १३;१४, ९; १५,२; ३; २९, ९; ३२, १३;४०,१४; ४, २,६; १२, १; १४, २;२६-२७, ९; शौ २०, १९,६; २४, ६; ५६, १;६८, ८;९;७०,१०; -ǀजिः ऋ १,४८,१६;११६,१९; ११७, १; १६९, ४; १७३, ७; १८१, ५; ६; ३, २५, ३; २७, ११; ६, १, ११; २५, १; ७, १३, ६; ८, १०२, [९(९, ४५, ४)] १०, ३९, १०; मै २, २, ६‡[a]; ४, १३, ६; काठ १८, २०; कौ २, २९८; ८५४§; जै ३, २४, १४.

‡वाज-कर्मन्[b]- -र्मभिः[c] ते ३,२, ११,१; कौ १,१०८,२,११७२; जै १,१२,२.

वाज-कृत्य[d]- -त्येषु ऋ १०,५०,२.

†वाज-गन्ध्य[e]- -न्ध्यम् ऋ ९,९८, १२; कौ २,१०१०; जै ४,१७,३.

वाज-जठर[f]- -रः ऋ ५, १९,४.

वाज-जित्- -जित्[g] मा ९, ९; का १०, २, ६; -०जित् मा २, ७; १४; का २, २, १; ९; -जितः मा ९ १३; का १०,३,५; मै १, ११, १;७; काठ १३,१४; १४, १[h],७[h];-०जितः मा ९,९[h];१३; १९[h], का १०, २,७[h], ३,१३[h]; तै १, ७, ८, ४[2h]; -जितम् मा २, ७;१४; २,२,१;९; -जिता तै १, ७, ८, १[2]; -जितौ मै १, ११,३[2h];७[2]; काठ १४,१[h];७[h].

वाज-जिति- -त्यै काठ १४, १[i].

वाज-जित्या[j]- -त्यायै तै १,७,९,२[i]; मै १, ११, ३[i]; ८[i]; २,११,६[i]; क १, १०[3k].

वाज-दा- -०दा ऋ १, १३५, ५; -दाः ऋ ३, ३६,५

वाज द्रावन्- -वा ऋ ८, २, ३४; -व्णाम् ऋ १, १७,४.

†वाज द्रविणस्- -णस ऋ ८, ८४, ६; कौ २,९०१; जै ४,१४,५.

वाज पति- -तिः ऋ ४, १५, ३; खि ५, ६, ५. मा ११, २५†; १८,३३; ३४; का १२,२,१४†; २०, १, ४;५; तै ४, १,२,५†; ७, १२, २; मै १, १,९†; २, ७, २†; १२, १[i]; ४, १३,४†; †काठ १६, २;२१; १८,१३[i]§; १९, ३; ३८, १२; क २९,२[i]; ३०, १†; कौ १, ३०†; २२६; जै १, ३, १०†; २४,४.

वाजपत्नी[l]- -त्नी ऋ ७, ७६,६.

वाज-पस्त्य[l]- -स्त्यः[m] ऋ ६,५८, २; मै ४, १४, १६; -स्त्यम् ऋ ९, ९८, १२; कौ २, १०१०, जै ४, १७, ३.

वाज-पेय[n]- काठपुष्पि १४,-१[?] मै १, ११,५,९; काठ १४,५ १०;-यम काठ ३७,६¶,शौ ११, ९,७; पै १४, ३,२१; १६,८१, ७; १९,३३,१३; -याः पै १७, २९,१६; -येन पै १४,३,२७.

¶वाजपेय-याजिन्- -जी मै १, ११, ६; काठ १४, ६[i].

वाजपेया(य-अ) भिधान- नै पुष्पि १,११.

वाज-पेशस्[o]- -शसम् ऋ २, ३४, ६.

वाज-प्रमहस्[p]- -०हः ऋ १, १२१, १५.

वाज-प्रसव[q]- > वाजप्रसवीय[r]- -यम् तै ५,४,९,१[u].

¶वाजप्रसव्य,व्या[i]- -व्यम्[s] ३,४,३; काठ २१,१२;-व्याभिः मै १,११,८; ३,४,३; काठ १४,

a) पाम. पृ २८११ d द्र.। b) विप.(ऋत्वि-)। बस.।

c) सपा. ऋ ८,१९,१० काठ १२,१४ °मर्मभिः इति पामे.। d) नाप. म.। उप. उप कथयन्तम्।

e) विप. [°अन्नभक्षणकारक- (बलार्थक- [सोम-])]। बस. उप. <√गन्ध् = √गाध् [तु. गुध्य-] °गादने' (तु. सा [ऋ ९,९८] प्रमृ. यथा-नेषु इत्याहराः ?)।

f) विप.। बस.।

g) पामे. पृ ११४९ a द्र.।

h) सपा वाजजित् <> वाजजित <> [वाजजितौ (पर वाजजितौ [मै.] इत्य पाठलोपः [तु मा ९,९;१९])] इति पामे.। i) सपा. °वै <> °त्यायै इति पामे.।

j) उप. उप. अग्रे ... इत्यत्र (तु. पा ३,३,९९)।

k) सपा. काठ १,१०[?] वाजपस्त्यायै इति, मा १,२९ वाजेप्यायै इति, ते १,१,१०,१ सपत्नसाहीम् इति च पामे.।

l) नाप. (उपत्-)। बस. वा षस. वा पूप. स्वरः।

m) सपा. तैब्रा २,८,५,४ वामपस्त्यः इति पामे.।

n) नाप. (सोमयाग-विशेष-)। उप. उप. √पा 'पाने' अधिकरणे यत् प्र. (तु. सा [तैब्रा १, ३, २, ३] ईड़ ... एव पक्षे वाज-+आप्य- [<√आप्] इति ?)।

o) विप. (धी-)। बस.। p) विप. (इन्द्र-)। बस.।

q) द्र. [तु. अपथी १८.५.१३] प्रमृ.। दस. इति ...।

r) नाप. (होम-)। तदस्यप्रयोजनम् इति छः प्र.।

s) सपा. °प्रसवीयम् <> °प्रसव्यम् इति पामे.।

t) नाप. (होम-, मन्त्र-)। यत् प्र. इति पूर्वत्र निर्देशः।

८; –ध्ये काठ २१,१३.

वाज-प्रसूत,ता[a]– -ता ऋ १,९२,८; –ताः ऋ १, ७७, ⌊४(७, ८७, ३)⌋.

वाज-बन्धु[b]– -न्धवः ऋ ८, ६८, १९.

वाज-भर्मन्– -र्मभिः[c] ऋ ८, १९, ३०; काठ १२, १४.

वाजं-भर[d]– -रः ऋ ४, ११, ४; –रम् ऋ १,६०,५;१०,८०,१.

वाजमेमम्[e] शौ १४,२,७०.

√वाजय > †१वाजयत्– -यतः ऋ १,१३०,५; –यताम् ऋ ६,४५, २९; –यद्भिः[f] ऋ ५, ६०,१; मै ४, १४, ११; पै २०,३०, २[f]; –यन् ऋ २,८, १[g]; –यन्तः ऋ १, ३०, १; १३२, १; ३, ६२, ११; ४, २५, ८; ५, ४, १; ६, १९, ४; ७, ⌊९०-९१, ७⌋; ८, ३, ⌊१५;(४३,१)९, ६७, १७⌋; ११, ⌊९;५३,२⌋; ७४,१; १००, ३; खि ३, ५,२; तै १, ४,४६, ३; मै १, ३,३९;४, १४S; ४, ११, ४; काठ ७, १६; कौ १, ८७; २१४; २५१; २, ५१८; ७१२; ९१४; ११६२; जै १, ९, ७; २३, १; २६,९; ३,४०, १४; ५८, ९; ४, १५, ७; शौ २०, १०, १; ५९, १; –यन्तम् ऋ ५, ३१, १;३५, ⌊७(८,८४, ८)⌋;८,९८, ⌊(५,१३, ५)१२⌋; खि १, १२, २; कौ २, ५२१; जै ३, ४०,१७; शौ २०,१०८, ३; पै १५, १२, २; –यन्ता ऋ ६, ६०, १; तै ४, २, ११, १; मै ४, १०,५; काठ ४, १५.

१वाजयन्ती– -न्ती ऋ ५,१,३; कौ २,१०९८†; –न्तीः ऋ ४, ४१, ८; –न्तीम् ऋ १, १०९, १; ३, ६२, ८.

†वाजयु– -यु ऋ ८, ८०, ५; –युः ऋ २, २०,१; ३५,१; ५, १०, ५; १९, ३[h]; ७,३१,३;८, ५३, ८; ९, ४४,४;८३,३; ९६, १४;१०३,६; १०६,⌊१२;१०७, ११⌋; खि ३, ५, ८; मै ४,१२, ४; काठ १२, १५; कौ २, ६८; २२७; २९२; १०४०; ३,२,२; जै २, ५, १०; ३, ७, ६; २०, ११; २४,८; –युम् ऋ २, ३१, २; ८, १, १९;८०, ६; ९,६३, १९.

वाज-यत्या[i]– -त्यायै काठ १, १०[४].

†वाज-रत्न,त्ना[j]– -०त्ना ऋ ४, ४३, ⌊७; ४४, ७⌋; शौ २०,१४३,७; –त्नाः ऋ ५, ४९, ४; ६,३५,१; –०त्नाः ऋ ४, ३४, २;३५, ५; काठ २३, ११; –त्नाम् ऋ १०, ४२, ७; मै ४, १४,५; शौ २०, ८९, ७.

वाज-वत्– -†वत् ऋ १, ९, ७; ९, ४१, ⌊४;४२, ६(६१,३)⌋, ८६, १८; कौ २, ५०४; जै ३, ३९, ३; शौ २०,७१,१३; –वतः ऋ ६, ५०, ११; खि ५, ७,४,११; १७; मै ४,९,९; –वते मा ३८, ८; का ३८, २, २; मै ४, ९,८; –वद्भिः ऋ ३, ६०,५; –वन्तम् ऋ ३, ५२, ६; ४, ३४, १०; –वन्ता ऋ ८, ३५,१५; –वान् ऋ ३,६०,६.

वाजवती– -तीः ऋ १, ३४,३; ६, ६०, १२; मै १, ११, ९¶; कौ २,५०१†; जै ३,५७,१३†; –तीभिः काठ १४, १०¶; –तीभ्याम् तै १, ७, ४, २¶; –तीम् काठ ३१, १४; –त्या ऋ १, ३१, १८; मै ३, १, ३[२]¶; –त्यै १, १२०, ९.

वाज-श्रवस्[j]– -वस. ऋ ६,३५,४; –वसम् ऋ ३, २,५.

वाज-श्रुत[k]– -तासः ऋ ४, ३६,५.

वाज-सनि[d]– -निः ऋ९,११०,११; मै २, ६,११;४,४,५; –†निम् ऋ ३, ५१, २; १०, ९१, १५; मा २०, ७९; का २२, ७, १३; मै ३, ११,४; काठ ३८, ९.

---

[a]) विप. । तृस. (वैतु. वें. सा. बस. इति) ।

[b]) नाप. [संग्रामेऽन्योन्यमाचिन्यभाज्- (राजन्- ⌊तु. ऋ ८,६८,१४⌋)] । सस. (तु. PW. प्रमृ ; वैतु. वें. सा. विप. =अन्नप्रद- इति, PW. GW. प्रमृ. ⌊पक्षे⌋ व्यप. इति च ?) ।

[c]) पामे. पृ २८९२ c द्र ।

[d]) विप. । उस. ।

[e]) वाजम्, आ, इमम् > सपा. माश १, ११,६ वाश १४,२ भागधेयम् इति पामे. ।

[f]) सपा. °जयद्भिः <> °जयद्भिः इति पामे. ।

[g]) वैतु. GW. °ज° ।

[h]) विप. (*ओप्म्य-कारक- ⌊अग्नि-⌋) । व्यु. ? (√*भ्राज् 'दीप्तौ' > भ्राजि > कर्तरि) *भ्राजयु-> नैप्र. यनि. (तु. सस्थ. टि. निचु-ग्रीव-) ।

[i]) भाप. (*वाज-धृति-) । षस. उप. =*य(त्य>)त्या- [√यम् 'नियमने =धृतौ' > भावे क्यप् प्र. उदात्तः उसं. (पा ३,३,९८ ⌊तु. पामे. पृ २८९२ h⌋)] ।

[j]) विप. । बस. ।

[k]) विप. । तृस. ।

वाज-सा- -साः ऋ ९,२,[(६,५३, १०) १०]; ३५, ४; मा ९, ५; ६[a]; का १०, २,१; २[a]; मै १, ११,१[a]; काठ १३, १४[a]; १५, ८; ३५, ६†; क ४८, ७†; कौ २, ३५५†; जै ३, ३१, १५†; -†साम् ऋ ६, ५३, [१०(९, २, १०)]; कौ २, ९४३.

वाजसा-तम- -०म ऋ ५, २०; १[b]; -मः ऋ ९, ६६, २७; १००,[(१३, ३; ४२,३;४३,६) ६(१०७, २३)]; तै १, ७, ७, २[a]; मै २, ६,११[c]; ४, ४,५[c]; १२,५; काठ १५,८[c]; †कौ १, ५२१; २, ६६२; †जै १, ५३, ११; ३, ५४, ३; ४, २२, ४; -†मम् ऋ १, ७८, ३; ५, १३, [५(८, ९८, १२)], ९, ९८, १; १०, १७०, २; तै १,४, ४६, ३; मै ४, ११,४; काठ ६, १०; कौ १, ५४९; २, ५८८; ८०४; जै १, ५६, ७; ३, ४८, ४; ४, २,१०; -†मा ऋ १, २८,७;३, १२,४; ८,५, ५; कौ २,१०५२; जै ४, २३, १.

घाज-सात[d]- -ते शौ ४,२७,१[e].

घाज-साति[f]- -†तये ऋ १, १३०, [१; ८, ४,१८;८८, ६]; १; २, ३१, ३; ३, २, ७; ३७, ५; ५, ३५,[६; ६,५७,१; ८,६,३७,९, १३;३४,४];४६, ७;६४,६; ६, ५३, १;४; ७, ९४,[५; ८,७४, १२]; ८, ८, २१; १३,३; २७, १३; ४०, २; ८०, २; ८७, ६; १०२, ३; ९, १३, [३; ४२, ३; ४३,६; (१००, ६) १०७, २३]; [४; (४२, ६)]; ६; ४२, ३; ११०, १; १०, २१,४; ६६,७; १०१, १२; खि ५, २२, ११; मा ३३, ७५; ९१; का ३२, ६, ६; तै १, १,१४, २; ५,४,१२, १; मै ४, १२,६;१३, १०; काठ २३,११;३८,१४; कौ १,२०२; ४२८; ४५९[२]; २, ९८; १११; ३६६;५३९-५४१;७१४; जै १, २१, ९; ४२, ३; ४८, ३[२]; ३, ९, १२; १४, ११; ३०, ९;४२, ५; ६; ८;५९, ६; ४, ६,२; शौ ५, ६, ४; ७, ५१, १; १४, २, ७२§; २०, १९, ५; १३७, २; १४१, ३; पै ६, ११, ५; १८, १४, २§; -तिभिः ऋ ८, २०, १६;-तौ ऋ १,३४,[१२;११२; २४]; ११०, [९(६, ४४, ९)]; ३, ३०, [२२; ३१, २२; ३२, १७; ३४-३६, ११; ३८, १०; ३९, ९;४३,८;४८-५०,५; १०, ८९, १८;१०४, ११]; ४,१६, १८; २०, २; ४१, ११; ५,३३, १; ७; ६, १५, १५; ६६, [८; १०, ३५, १४; ६३, १४]; ७, २५, १; ४८, २; ९, ९७, ११; खि १, ७, ६; मा ५, ३७; ७, ४४; २०,४९†;३४,२९†; ३६, ११†; का ५, ९, ४; ९, २, ४; २२,५,३†; ३३,१, २३†; ३६, १, ११†; तै १, ३,४,१;४,४६, ३; मै १, ३, ३७; ४, १४, १; काठ ४, ९; ६, १०; २१,१४†; २३, ११†; क ३, ७; कौ १, ३२९†; जै १,३४, ७†; †शौ १९,१०,१; २०,११,११; पै ४, ३५, १[e]; १३, ८, १†.

वाज-सृत्[g]- -सृत् ऋ ९, ४३, ५; तै २,२,४,६¶; मै २,१,१०¶; काठ १०, ५¶; -सृतम् तै २, २, ४, ६¶; -¶सृते तै २, २, ४,५; मै २,१,१०; काठ १०,५.

✓वाजि[h], वाजयते ऋ ४, ७,११; काठ ७, १६; वाजयति मै १, ११,५¶; ¶वाजयति मै १,११, ७; काठ १४,५; वाजयन्ते कौ १, ३३७; जै १, ३५, ६; वाजयन्ति शौ ६,१०१,२[i];वाजयन्ति कौ १, ६८‡[j]; जै १, ७, ६‡[j]; पै १४, १, १२; †वाजयामः ऋ १, ४, ९; शौ २०, ६८, ९; †वाजयामसि ऋ ८, ४३, २५; ९३, ७; मै २, १३, ६; ४,१०, ५; १२, ३; काठ ३९, १२; कौ १, ११९; २, ५७२; जै १,१३, ५; ३, ४६, १०; शौ २०,४७, १; १३७, १२; वाजयन्तु पै ६, १०, ७; †वाजय ऋ १०, ६८, २; शौ २०, १६, २; वाजय तै १, ७, ८, १‡[k]; काठ ५, २[l];

[a]) गसा. वाजसाः <> वाजसातमः इति पाभे.।

[b]) °ममम् इति अ. शोपः? (तु. OBN.)।

[c]) =गसा. हिश्री १३,६,१०। आपश्री १८, १७,११ वाजसाः इति पाभे.।

[d]) =घाज-साति- [तु. पाभे.]।

[e]) गसा. °ते <> °तौ इति पाभे.।

[f]) नाप. (संग्राम- [तु निघ २,१७] प्रमृ.)। यस.।

[g]) विप. (अश्व-, अग्नि- प्रमृ.)। उस. उप. क्विबन्तम्।

[h]) धा. प्रेरणा-दार्ढ्यादिषु वृत्तिः।

[i]) पाभे. पृ १०५५ c द्र.।

[j]) गसा. ऋ ६,२४,९ वाजयन्तः इति पाभे.।

[k]) पाभे. पृ ११२९ e द्र.।

३२, २[१]; पै १५, ११,५‡[a].
†२वाजयत्- -यद्भिः शौ ७,५२, ३‡[b]; -यन् ऋ १,१०६,४[c]; ३, ६०,७; ७,२४,५; ३२,११; ९, ६८,४; १०,९७, ११; मा १२,८५; का १३,६,११; तै ४, २, ६, २; मै २, ७, १३; काठ १६, १३; क २५, ४; पै ११, ६, ७; -यन्तः ऋ २, १९, ७; ४, १७, [१६; १०,१३१, ३]; ४२, ५; ६, ५, ७; २२, २[d]; २४,६[e]; ७५,७[f]; १०,१६०,५; मा १८, ७४;२९,४४; का २०, ५, ७; तै १, ३, १४, ३; ४,६, ६, ३; मै ३, १६, ३; ४,१४, ६; काठ ४६, १; शौ २०, ३६, २; ९६,५; १२५, ३; पै १५, १०, ७; -यन्तम् पै ४, २८, ४‡[g]; -यन्ता ऋ २,११,७.
२वाजयन्ती[h]- -न्ती ऋ ३, १४, ३.
वाजयध्यै! ऋ ४,२९,३.
वाजयन्त[i]- -न्तः ऋ२,३८,१०.

वाजिन्[k]- -जि[l] ऋ ६,१३,६; खि ४,६,२;-†०जिन् ऋ९,६६,१०; काठ ४,१; को २,७;४०४‡[m]; जै ३,१,९;३१,२४‡[m]; ५३,६; -०जिन् ऋ १, १६३,५;८,५२, ४; ९, ८०, २; १०,५६, २[n]; खि ३, ४,४; ४, ९, १; मा ९, ८; ९[m]; ११, १२;१९; २१; २३,१५;२९, ३;१६†; का १०, २, ५; ६[o]; १२,२,१; ८;१०; २५, ४, ४; ३१, १, ३;३, ५†; तै १, ४, २, १; ४, १, २,१;३; ४; ६, ७, २†; ५, १, २,१;६; ११, १; ६, ४, ५, ३; ७, ५, १९, १[?]; २; मै १, ६, २[?]; २, ७, २[?]; मै ३,१२, २१; १६,२; काठ १, १०; ७, १३[?]; १६, १; २[?]; १९, २;३; ४०, ६†; ४५, १५[?]; ४६, २; क १, १०; ६, ३[?]; २९, ८; ३०, १; शौ ४, ३८, ६;७; ६,९२,१; २; ३†; १३, १,१; पै ५, १७, २; १६, ५०, ५[p]; १८, १५, १; १९, २४, १०; ११;[१३]†; -जिनः ऋ १, ११,२; २३,[१९[q]; ३४, ९; ८६, ३; ११७, ६; १६२,१; ८; १८; २, २,११;५, ३; २४, १०;३, २७,३;५३, ५;६;४,६, ५;३९,६;५,६, १; ७;[६, १२, ६;४७, २२;७५,६; ७,३२,२३; ३६, ७; ३८, ७[r]; ४१,६; ५६, १५; ९३,३; ८, ३,२;४, २०; २०, १६; ९,६,२;१४, ७;२१, ७; २२, १;६२, २;६४,४;६५, ९;१०, ६४, ६[r]; ६६, १०; खि ४,११, ६;५,२२,१३; †मा ९, ६[o]; १६; १७; १५, ४१; २१; १०; २३, ३२;३०§; २५,२४, ३१; ४१; २७, ३६; २९, ४३; ३४,६§[s];३५; †का १०,२,३[o], ३, ९;१०; १६, ५, २३; २३, १, १०; ११; २५, ६, १३; ७, ५§;२७, १२,१;८; २९, ५,५; ३१, २,१०; †तै १, ५, ११,४; ८,२[?]; ४,६, ६, २; ८, १; ३; ९,३;५, १, ११, १§; ७, ४,

a) पाभे. पृ१३२९ e द्र. । b) पाभे. पृ २८१३ f द्र. ।
c) ?वाजयत्निह <> °वाजयन्त इह इति छन्दोदूषणः सन्नपि वा. आकाङ्क्षितः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. एव)। सपा. पै ४,२८,४ वाजयन्तम् इति पाभे.।
d) तु. सस्थ. टि. अभि। e) पाभे. पृ २८१४ j द्र.।
f) °=शब्दं कुर्वाणाः (तु. सस्थ. टि. वृष-पाणि-)।
g) पाभे. c द्र.।
h) नाप. (°ज्वाला-)। (√भृज् >) °भर्ज-> वाज- इतीह द्र.। i) तुमर्थीयः अर्घ्यैः प्र.।
j) वाज-> √वाजि + शतुरर्थे अन्तप् प्र. उसं. (पाउ ३,११७ [वैतु. अन्ये २वाजयत्->प्र३ इति?])। 'भगं धियं पुरंधिं वाजयन्तः (सविता) नः अव्यात्' इति वा.।
k) विप. (वाजवत्-), नाप. (अश्व- [निघ १,१४])। <(√°वज् 'वेगे' >) वाज- इति SEY [१०८ (वैतु. या [२,२८] प्रमृ. <पाज- [=वेजन-<√विज् 'चलने'] इति ?)]।
l) नाप. (आजिन- [हिरण्य-])। <(°आज->) वाज-। सस्थ. ? उच्चैः >(√उच्छ् 'विवासे' > भावे) उच्छ->-च्छैः इति शोधः।
m) पाभे. पृ २६४२ b द्र.। n) वैतु. सा. व्यप. इति?।
o) =सपा. सकृत् माश ५, १,४,१०[१]। शौ ६,९२,२ अर्वन् इति पाभे.।
p) वा. ?। सपा. शौ ६,११८,२ याचम् इति पाभे.।
q) सपा. वाजिनः (माश ५,१,४,६ च) <> याजिनः (मै. पपा. °ज्ञि°) इति पाभे.। r) नाप. (°देव-)। <√°याज् [= √आज्] इति (तु. सा.)।
s) याजिनः इव इति पाठः? °नोऽव° =°नः अव (निनीषते) इति शोधः वा. चेति कृत्वा यनि. पाठः लैवि. (=S° > इ°) च तदनुपाती °नो इ° > °न इ° इति प्राक्तनः शोधाभासश्च द्र.।

१९,४; †मै १, ५,१; १०,८¶; ९[४];¶[४];S; ११, १S; २[२]; ७S; २,१३, ७; ९; ३, १२, २१S; १६, १[२];३; ४, ११,१; २; काठ ६, ९†; १३, १४[३];†[२];१४,१[a]; ७[a]; ३६¶,२;४[४];S; †३९,१२; १४;४०, १४†; †४६, १; ४[२]; ५; ५०,५; क ४, ८†; †कौ १, ३५८; ४२५; ४३५S; ४८२; २, ३१; १०८; १८१; ३८४; ७७२; ८५४S,१०८७; †जै १, ३७,७;४१,७;४२,९S; ५०,६; ३,४, ?;१६, १६;१७, २;३१, ४; ४, १, ९; शौ १, ४, ४†[b]; ३,१६, ६†[b]; ६,७२,३; १९,२, ४†[b]; †२०, १२१, २; १३७, ३; पै ४, ३१, ६†; ६, १०,७; ८,८,१०†[b];११,७,१२; १४,१, १२; १५,१०,६†; २१,४; १९, २७, १५; –ठजिनः मा ९, ९[a]; १३; १९[a]; का १०, २, ७[a]; ३, ६; १३[a]; तै १, ७, ८, १; ४[६a]; –†०जिनः ऋ ४,३७,४; ७, ३८, ८; मा ९, १८; २१, ११; का १०, ३, ११; २३,१, १२; तै १,७, ७, २‡[b]; ८, २; ४,७, १२,१; मै १, ११, १‡[b]; २[c];S; काठ १३,१४[f];†; ‡[b]; –जिनम् ऋ १, ४, [८; १०६, ५]; ९;६४, ६;१०६, ४; ११७, ९; १२९, १; [२; १३५, ५];

२; १३०, ६; १६२, १२; २, १३, ५; ३२,३; ३४, ७; ३,२, १४; ४,३८, २;५, १,७; ६,३; ६,५५,४; ७,७, १;५५, ३;८, २,३८; १६, ३; २४, २२;४३, २०; २५; ४६, १५; ६१, १२; ८४,[(५, ३५,७) ८]; ९३,[(४, ३७, ५)३४]; ९, ६,५; १७,७; २६,१;५३, [४;६३, १७]; ६२, [१८; १०, १८८, १]; ६५,११; ८७, १;८९, ४;१०६, ११;१०, ३६, १०; ८७, १; १२२, ४;८; १४१, ५; १४३, २; १४७, ३; १७८,१; मा १,२९; ९,२७†; १३,४८; २५, ३५†; २९, १[c]; का १, १०,१; १०,५, ७†;१४, ५,२; २७, १३,४†; ३१,१,१; तै १, १,१०, १[d]; २,१४, ६†; ६,४,४[e];७,४,६[e];१०,३†; २, ३,३,४; †३.१, ११,७;५,११, ५; ४,२, १०,२; ६,९, १†;५, १, ११,१[c]; मै १, ११, ४†;२, ७,१७; ३,१६, १†;२[c]; ४, ९, १०;१०,३†; काठ १,१०; १४, २†; १५,१२†; १६, १७; ३६, ४; ५†; ३९, १३†; ४६,२[c]; क १. १०; २५, ८; २९, २†; †कौ १, १९९; ३३२; ५२३; २, २७; १५४; २९१; १०६७; १०८८; †जै १, २१, ६; ३५, १;५४, १; ३, ३, ६; १५, २;

२४,७; ४, ७, ४;१५, १०;२२, ७; शौ ३, २०, ७†; ७, ८५, २,५०, १†; ८, ३,१†; १०,६, ११; १३, २,७; †२०, ४४,३; ६६, १; ६८, ८;९; पै ३, ३४, ५†; ४, २८, ४†; १६, ६,१†; १८, २१, १; –†जिना ऋ १, १६२, ३; २, २४, १२; ३,५३, २३; ६,१६, ४८; ६७, ४; ७, १०४, ६;१०, ९३,८; मा २५, २६; का २७, १२, ३; तै ४,६, ८,१; ३, १६, १; ४६, ४; शौ ४,४, २S; ८, ४, ६; ११, २, ७S[f]; पै १६, ९, ६; १०४, ७S[f]; –०जिना ऋ ८, ३५, २; –जिनाम् ऋ १०, १०३, १०; मा १७, ४२†; २४, ३९[g]; का ३,९, १; १८, ४,१०†; २६,८, ४[g]; तै ४,६, ४,४†; मै १,१०, १[२]; ११, ७¶; ३, १४, २०[g]; काठ १४,७¶; कौ २,१२०८†; पै १, ५६,२; ४, ५, ३[h]; १३, १४,२; –†जिनि ऋ ९,६४, १; तै ७,१,२०,१; मै ४,९,१०S[i]; काठ ४१,११;कौ १,५३९;जै १, ५५,८;–जिने तै २,३,३,४¶; पै १४,२,११[f];–जिनौ ऋ ५,३६, ६;८,२५,२४; मै१,११,२[१(j)]; ७[२(j)]; काठ १४, १[a]; ७[a]; –†जिभिः ऋ ३,३०, १८;६०, ७; ६,१६,४;९, ६४,१५; काठ

[a]) सपा. वाजिनः <> वाजिनः (माश ५. १,४, १५;५,२७ काश्री १४, ३,१० आपश्री १८, ४,१४ प्रमृ. [b])<>वाजिनौ (काश्री २,१,१,४२ च)<> ?वाजिनौ इति पाभे. ।

[c]) पाभे. पृ २८१५ q द्र. ।

[d]) द्र. मा [तै ५,१, ११, १]; वैद्र. उ.म. Ori. K. =?र्पजिन- इति ?। [e]) =सपा. बौश्री १, १२:४ प्रमृ. । आपश्री २, ४,८ प्रमृ. ?वाजि इति पाभे. ।

[f]) पाभे. पृ २८०९ h द्र. । [g]) पाभे. पृ २४८८ p द्र. ।

[h]) सपा. तै ५,५,१७,१ काठ ४७,७ मिनीवास्यै इति पाभे. ।

[i]) सपा. शौ ४,४,२ वाजिना इति पाभे. ।

[j]) वाजिन् । अव । म° इति पपा. ? । [j]) –०जिनौ (मंत्र) इति शोधः (द्र. मा ९, १; ११ प्रमृ.) ।

८,१७; १७,१८; कौ २, १९३; जै ३, १७, १४; शौ १९, २७, १§; §पै १०,७,१; १६, ५०, ५![a]; -जी ऋ १, ६६,२; ६९, ३;७४, ८;११६, ६;१३३, [७; ८, ३२, १८]; १६२, २१;२२; १६३,१२;१७५, १;२, १०,१; २४, १३;४३, २; ३, २७, ८; २९, ६; ७;३८, १;४, ३,१२; ११,४; १५,१; ३६, ६;३८,७; [१०(१०, १७८, ३)]; ४०, ४; ५८, ७; ५, १, ४; ३०, १४; ५६,७; ६,२, २;८; ७, ३; २४, २; २६, २; ७, १, १४;४, ८; ३२, १४; ३४, १[b]; ३७, ६; ४४, ४; ७०, १; ९०, २; ८, ९३,[(४, ३७, ५)३४]; ९, ७, [४; (६२, २३) ७४, १]; १५, ५; २८, १; ३६, १; ३७, ३; ४५, [(८, १०२, ९)४]; ६४, २९;७४, ८; ८६, ११; ८७, ४; ९३,१; ९६, ९; १५; ९७, १०; ४५; १००, ४; १०७, ५; १०९, ६; १०; १७; १९; १०, ३१,११; ३४,४; ५६, ३;१०३, ५; खि ४, ९, १; ४; मा ९, १४†; ११, १८; २२; ४४;४६; †१७, ३७; ९५; २२,१९; २३, २०[c]; २५,४४; ४५;२९, १;२; २३†; का ३, ९, २[१]; १०, ३, ७†; १२,२, ७;११; ४, ७; ९; १८, ४, ५†; १९, १,८†; २४, ६,१; २५, ५, ३[c]; ३१, १,१; २;३,१२†; तै १, ५, ११, ४†; ७,४, ६¶;६, ७¶; ८, १;३†; ३,२, ९, ६¶; ४, १,२, ३;४; ४,२;३; †६, ४, २; ७, ५; ९, ४[२];५, १, ३, ६; ५, ६[२]; ११, १[२]¶; ५,१०, ७[२]; ७, २४, १; ७,१, १२,१; ५,१९, १[१]; २५, २¶; मै १,११, २; २, ७, २[२]; ४[२]; १०, ४†;३, १,४; १२,४; १६, २[२]; ४, १२, ५; १३, ४†; १४, २†; काठ ४, १६†; १३, १४†; १६, २[१]; ४[२]; २१†; १८,५†; १९, ३;५; ३८,१२†; ४०, ७†; ४१, ३; ४५, १५[१]; १६; ४६,२[२];३†; ५†[२]; क २८, ५†; ३०,१; ३; †कौ १,१९९; २८०; ४३०; ४९०; ५३१; ५३८;५४०; २,५; २६; ३६९; ३८२; ४८१; ५१०‡[d]; ५११; ५९३; ६२०; ६३०; ६४४; ६८२; ७६८; ७८२; ८२८; १०३२; ११९३§; १२०३; †जै १,२१, ६; २९, ६;४२,४; ५१, ४; ५४,७; ५५,६; ७; ३, १,७; ३, ५; ३०, १२; ३१,२; ३६, ६; ४०, ६‡[d]; ७; ४८,९; ५०, ७; ५१, ८; ५३, २; ५६, १०;४, २६, ९; २७,७; शौ ५, २९,१०; ८, ५,२;९,२,७;१९, १३,५†; २०,६७,१†; पै ७,४, ५†; ८, १३, ७†; १३, ९, ९; १६,२७,२;७६,६;२०,१८,३†.

वाजिनी- -०नि ऋ ३, ६१, १; ६, ६१,६; तै १, ७, ८, १; काठ १, १०[२]; क १,१०[२]; शौ १९, ४७,४; पै ६,२०,४; -नी ऋ ३, ६, १; मै ४, १४, ३†; जै २,२, ६; -नीः शौ १,४,४; -नीम् मा १, २९; का १, १०, १; काठ १, १०[१]; क १, १०[२]; पै ६,१०,७.

वाजिनी-वत्- -वतः खिसा ३,७[e]; शौ ८,८,६[f]; १०, ४,७; पै १६,१५,७; -वते शौ १८, ३, ५४; -वतोः ऋ १, १२०,१०; -०वन् शौ ४, ३८, ६; ७; -वान् ऋ १, १२२, ८; ५,३६,६; ७, ६९,१; मै ४,१४, १०†; १२; शौ ४,३८,५[२].

वाजिनीवती- -०ति मै ४,१२,६;-†०ति ऋ १,४८, ६; १६; ९२, [१३; ४, ५५,९; (९,७४,५)]; १५,२, ४१, १८; ६,६१, ३;८, २४;२८; मा ३४, ३३; का ३३, २,२; तै १,७,८, १§; कौ २, १०८१; १०८३; §पै ८,१२,६; १८,४;९, ६,१; २०,२७, १; -†ती ऋ १, ३, [१०; ६,६१, ४]; ७, ७५, ५; ९६, ३; १०, ७५, ८; मा २०,

a) वा. ? । पाभे. पृ २७३४ d द्र. ।

b) = सपा. तैआ ४, १७,१ तां १, २,९; ६, ६,१६ । मै ४,९,१४ वाणीः इति पाभे. । विप. [गतिमत्- (रथ-) < √*वज् = √वञ्च् 'गतौ' (तु. टि. √वच् > मवाचि [ऋ १०,५४,६])]।

c) सपा. माश १३,२,८,५काश्री २०,६,१६ च। मै ३, १२,२० वामुष इति, तै ७, ४,१९,१ काठ ४४, ८ वाम् इति च पाभे. ।

d) सपा. ऋ ९, १०९, १६ सुवानः इति पाभे. ।

e) =सपा. आश्रौ६, १४,६। शौ ७,१८,२ विश्वराधसः इति, मै ४,१२,६ शांश्रौ ९,२८,३ प्रमृ. सत्यधर्मणः इति, तै ३,३,११, ३ आपमं २,११,३ सत्यराधसः इति, मा २२,११ सत्यराधमम् इति च पाभे. ।

f) पाभे. पृ २६७३ g द्र. ।

८४; का २२, ८, ५; तै १, ८, २२,१; मै ४, १०, १; काठ ४, १६; कौ १,१८९; जै १,२०,५

†वाजिनी-वसु[a]– -सुः ऋ १०, ९६, ८; शौ २०, ३१, ३; –०सू ऋ १, २, ५[b]; २,३७,५; ५, ७४, ६;७; ७५,३; ७८, ३; ८, ५, ३; १२; [२०; ३०]; ८, १०;९, ४;१०, ५; २२,७, [१४ (६०, ८)]; १८; २६, ३; ८५, ३; १०१, ८; १०, ४०, १२; कौ २,१०९५; शौ १४, २, ५; २०, १३९, ४; पै १८, ७, ५; –०सो ऋ ३, ४२, ५; शौ २०, २४,५.

वाजिनेय[c]– -यः ऋ ६.२६,२.

वाजिन्-तम– -मम् ऋ ४, ३७, [५ (८, ९३, ३४)]; –माय ऋ १०,११५,६.

१वाजिन[d]– -नाः मा २४, ७; का २६, २, २; मै ३, १३. ८.

२वाजिन(वप्रा.)[e]– -नम् मा १३, २९; १९, २१; २३; २५, ७[f]; का १४,४,२; २१,२,१०; १२; २७,७,१[f]; तै २, ३, ३, ४[२]¶; ४,२,९, ६; मै १, १०, १[२]; २, ७,१७; ४, ५, ४[२]¶; काठ १६, १६; ३४, ११; पै १४,१, १७; –नस्य का ३, ९, २; पै १९, ४६,१५; –†ना ऋ ३,२०, २; तै २,४, ११, २; ३,२, ११,१; मै २, ४, ४; ४, १२, ५; काठ ९, १९; १२, ४; –†नानि ऋ १०, १०३, १०; मा १७, ४२; का १८,४,१०; तै ४,६, ४,४; कौ २,१२०८; शौ ३,१९,६‡[g]; १२,३,२$; पै १, ५६,२; १७, ३६, २$; –नाय ऋ १०, ७१, १०; खि ५, ७, ४, १८; काठ ३८, १३; –नेन,>ना ऋ १०, ५६, ३; मै ३, १५, ९[f]; –नेषु ऋ १०, ७१, ५; मा १३, ४८; का १४, ५,२; तै ४,२, १०,२; मै २, ७, १७; काठ १६, १७; क २५,८.

वाजे(ज-इ)ध्या[h]– -ध्यायै मा १, २९[२]; का १, १०, १[२].

वाजस्[i]– >वाजस्-व(त् >)ती– -तीः[j] पै १४,१,६.

?वा ज स्य ते स्ते भेजोः[k] पै१३,५,५

वाजिन्– वाज– द्र.

√वाञ्छ्, वाञ्छन्ति पै १०, २, ७; †वाञ्छन्तु ऋ १०, १७३, १; मा १२, ११; का १३, १, १२; तै ४,२,१,४; ५,२,१,४; मै २, ७, ८; काठ १६, ८; १९, ११; ३५,७; ३७,९; क ३१, १;४८, ९; शौ ४,८,४†[l]; ६, ८७,१[m]; पै ४,२७, ५[l]; १०, २, ६$; वाञ्छ शौ ६, ९, १[३]; पै २, ३३,२[३];९०,२[३]; वाञ्छः पै २०, २३,४.

वाट्[n] मा २,१८[o]; २०; १८,३८-४३; ३८,६[p]; का २,४, ६[o]; ५, १; २०,२,१६; ३८, १,६[p].

१वाण(वप्रा.)[q]– -णः ऋ ८,२०,८; तै ७,५, ९, २¶; काठ ३४, ५¶; –†णम् ऋ १,८५, १०; ४,२४, ९; ९,९७, ८; कौ २, ४६७; जै ३,३५,२; –णस्य ऋ ९,५०,१[r]; १०, ३२, ४; कौ २, ५५५[r]; जै ३,४४,१[r].

२वाण– > वाणी (वप्रा.)[s]– -णी ऋ १, ८८, ६; ११९, ५; ६, ६३, ६; ७, ३१, ८;

a) विप. । वस. । b) वैतु. स्क. सा. उस. इति ?।

c) व्यप. (ऋषि-)। अपत्यार्थीयः ढक् प्र. इति कृत्वा PW. GW. GRV. प्रमृ. <वाजिन्– इति, वें. सा. < वाजिनी– इति च।

d) विप. (वाज-युक्त- [पशु-])। मत्वर्थे इनच् प्र. उसं. (पा ५,२,११५ [तु. Gri.; वैतु. उ. म. PW. प्रमृ. < वाजिन्– इति ?]) ।

e) नाप. (वीर्य-,नेत्रगृ-), विप., नाप. (आमिक्षा-जल-, संग्राम- प्रमृ.)। मत्वर्थे इनन् प्र. उसं. [पा ५. २,११५ (तु. GW. प्रमृ., [अंशतः] या [१,२०] <वाज्- इति; वैतु. [पक्षे] सा प्रमृ. <वाज्– + इन– इति)]।

f) सपा. °नम् <> °नेन इति पाभे.।

g) सपा. ऋ १०,१०३,१० आयुधानि इति पाभे.।

h) पाभे. पृ २८१२ k द्र.।

i) = वाज–।

j) सपा. वाजस्वतीः <> ऊर्जस्वतीः[परि.]इति पाभे.।

k) वाचस्पते ! ते भोजः इति त्रि-पदः शोधः ?।

l) सपा. पै ४,२,५ आयान्ति इति पाभे.।

m) सपा. पै १९,६,५ आयन्तु इति पाभे.।

n) तु. टि. वट्।

o) = सपा. ऐब्रा ५,२२[१] माश १, ८,३, २५ आश्रौ ८, १३,१ शुअ १,१३३। माश्रौ ४,५,६ वषट् इति पाभे.।

p) = सपा. माश १४,२,१,२०। तैआ ४,८,४;५,७,६ वट् इति, मै ४,९,७ वेट् इति च पाभे.।

q) नाप. (वाच्– [तु. निघ १,११], स्तोत्र- प्रमृ.)। <√वण् 'शब्दे'।

r) = १वाण–।

s) नाप. स्त्री. (वाच्- [तु. निघ १, ११], १अर्-

-णीः ऋ १,७,१;१६४,२४;३,१,६;७,१; ३०,१०; ५,८६,१; ६,३४,३; ७,३१,[१२; ८,१२,२३]; ८, ९, १९; ५९, ३; ९, ९०, २; १०३, ३; १०४, ४; १०, १२३, ३; खि १, ६, ३; तै १,६,१२,२; मै २,६,११S[c]; १३,६; ४,९,१४!‡[b]; काठ ८, १६; १५,७S[a];३९,१२; कौ १, ११८; ५२८; ५७५; ५७७; २, १४६;७५८;११४५; जै १,२१, ५,५४,१०;५८,१०;१२;३,१४, ७;४,२९,९; शौ ९,१५,२;२०, ३८,४; ४७,४;७०,७;१४२,४; पै १६, ६८,२; -णीभिः ऋ ८, ९,९; शौ २०,१४०,४; -णीम् ऋ २, ११, ८; -णीषु ऋ ९, ८२,४.

वाणीची[c]- -ची ऋ ५, ७५,४.

वाणिज्- वणिज्- द्र.

वाण्ड[d]- -ण्डस पै ८, ७, २.

१वात- √वा द्र.

?२वात[e]- -तः पै १, ९३, ४.

वातका[f]- -०के पै १, ८६,६.

वात-गोप- प्रमृ. √वा द्र.

¶वात-पा[g]- -पाः[h] काठ २३, १; क ३५, ७.

वात-पान[i]- -नम्[h] तै ६,१,१,३¶.

वात-प्रमी- प्रमृ. √वा द्र.

वात-मायस्[j]- -याः शौ१३,१,४२[k].

?वातमेजयान्[l] पै १७,१५,१०.

वात-योनि-, १वात-रंहस्- √वा द्र.

२वात-रंहस्[m]- -हाः पै १८,२५,२[k].

वात-रोह- √वा द्र.

वातवे √वे द्र.

वातस्वन[n]- -नम् ऋ ८,१०२,५; तै ३,१,११,८; मै ४,११, २; काठ ४०,१४.

वातस्वनस्[o]- -नसः ऋ ७, ५६,३.

वात-होम- प्रमृ. √वा द्र.

वातापि(वप्रा.)[p]- -पयः[q] मै १,९,१[r]; क ८ ११[r]; -विम्यः[r] तै ३, ५,

मृ.)। *वाणमयी-> यनि. (वैतु. या [६, २] प्रमृ. <√वद् इति, उदक-पर्यायः सत् <√वह् इति च, [तु. SEY ११७,१२१)।

[a]) पाभे. पृ ७५१ *y* द्र.।

[b]) शोधः पृ २६३० *e* द्र.।

[c]) नाप. (वाणी- [तु. निघ १,११])। *वाण-न्यक्षी-> -वाण-मीची-> यनि. (वैतु. = वाद्य-विशेष- इति कृत्वा दे. PW. GW. प्रमृ. वाणी- + √अच् इति?)।

[d]) नाप. (सर्प-भेद-)।

[e]) विप. (अर्थः? [कुष्ठ-])।

[f]) नाप. (वर्तका-?)। वर्तका- > यनि.।

[g]) नाप. (*प्रतितन्त्राऽऽख्य- तन्तुसंघात- [तु. सस्थ. तुराधान-नीविप्रभृतयो वस्त्रीयतत्तदेकदेशतया प्रसिद्धाः])। (√वे 'तन्तुसंताने'>) *वयत-वा-> यनि.। 'प्रक्रियमाणस्य वाससोऽयं नाम भागो वायुदेवत्यः' इति वा.।

[h]) सपा. वातपाः <> वातपानम् इति पाभे.।

[i]) नाप. उप. <(√वे>) *वान- इति (वैतु. भा. सा. K. वात- इति पूप., [√पै 'शोषणे' >] पान- इति उप. चेति?)।

[j]) विप. (*प्रदीप्त-ज्योतिस्- [रोहित- = सूर्य-])। बस. पूप. <√वा (= *√भा) 'दीप्तौ', उप. च भाप. सत् <√मा (= *√भा) 'दीप्तौ' (वैतु. LR. उप. यनि. अपि सत् माया-पर्याय इति, पपा. प्रमृ. वातम्-आयस- इतीव कृत्वा उप. < √इ 'गतौ' इति, Henry च वातम् आपः इति द्वि-पदः शोधः स्यादिति च?)।

[k]) सपा. वातमायाः <> वातरंहाः इति पाभे.।

[l]) शोधः पृ २६६१ *p* द्र.।

[m]) विप. उप. <√रंह् (= √*रंज् = √रञ्ज्) 'दीप्तौ'।

[n]) विप. (*स्तोत्रप्रयोजक- [अग्नि-देव-])। (√वृध् '*स्तुतौ'>) *वर्धस्- > *वर्धस्मन-> यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. वात-स्वन- इति?)।

[o]) विप. (*शब्दकृत- [मरुत्-])। (√वृध् '*शब्दे'>) *वर्धस्मन- (शब्द-) > *वर्धस्मनास्- > यनि. इति कृत्वा ॰नासः इति शोधश्च द्र. (तु. L [५४६])। यनि. = वात-स्वनस्- इति कृत्वा पूप. वात- इति, उप. च <√स्वन् 'शब्दे' इति चाभिप्रयन्तः पपा. प्रमृ.?। सस्थ. इयेन- इत्यपि मरुतां विप. इति च।

[p]) विप. (उत्सिक्त- [सोम-])। (√वृध् 'दीप्तिवृद्ध्योः'> भावे) *वर्धर्- > तदर्थे *वर्धर्-भृत-> वर्धाभृत- > *वाधाभि-> यनि. (वैतु. मै. पपा. अनु = वात- आपि- इति कृत्वा बस. उप. <आ√प्यै इति वें. सा. PW. प्रमृ.; उस. उप. < √आप् इति भा. [पक्षे] सा. च?)। मै. पपा. अवग्रहो नान्यत्र।

[q]) सपा. वातापयः <> ?वातापे (शांश्रौ ९,२७,४ शाश्रौ १०,१७,६ च) <> तैआ ३,३,१ ?वातापेः इति पाभे. [यत्रोभौ शोध्यौ भवतः]।

[r]) विप. (वात-बन्धु- [देव-])। षस.। वात- इति पूप. आपि- इति च उप. (तु. [मै.] पपा.; वैतु. BRV [१,

८,१; मैं १,३,३५; काठ २९,५; क ४५, ६; -०पे ऋ १, १८७, ८-१०]; काठ ९, ८[१?a]; ४०, ८[१]†; पै ६,१६,८-१०.

†वाता(त-आ)प्य[b]- -प्यम् ऋ १, १२१,८; ९, ९३,५[c]; १०,२६, २; -प्याय[d] ऋ १०, १०५, १; कौ १,२२८; जै १,२४,८.

वाती-कार- प्रमृ. √वा द्र.

‡?वातीत्[e] पै १८,८,७.

?वातीवशी पै २०,५९,२.

वातोपजूत- प्रमृ., वात्य- √वा द्र.

वात्सप्र-, वात्सबन्ध- वत्स- द्र.

वाद- √वद् द्र.

वाधुर्य- वधुर- द्र.

वाधूय- √वधू द्र.

वाध्र्यश्व- °वध्रीय- द्र.

?वानयतु[f] पै २०, २३,५.

वानस्पत्य- √वन् द्र.

?वान्तस्य[g] पै ५,२०,२.

?वा न्य था उचो मा दयिष्णवः पै १,२९, ३.

वापी[h]->वापी-कूप-तडाग- -गानाम् खि ७, १, २; ४, १.

?वापीनाम्[i] शौ १९,२४,६.

वापुष - °वपुस्- द्र.

?वाप्यासि[j] शौ १९, ३८, २; पै १९, २४,३.

वाम् युष्मद्- द्र.

वाम,मा[k]- -मम्[l] ऋ १, ३३, ३; १२४,[१२; ६, ६४,६]; १४१, १२; १५०,५; ३, ६१,६; ४, ५, १३; ३०, २४[१]; ५, ६०, ७; ६, १९,१०; ५३,२; ७१,४; ६[३]; ७, २७,४; ७१, २; ७८,१; ८,२७, २१; ८३, [(१८, २१)४]; ४[२]; १०, ७, ४; ४०, १०; ४२, ८; ५६, २; ६३,१६; १२२,१; १२४, ६; १४०, ३; खिसा ३, २; मा ४,५[m]; ८,५; ६[१]†; का ४, २, ३[m]; ८, २, १; ३,१[१]†; तै १, ४, २३, १[१]†; ¶५,१,१; २, ३[१]; ६, १२, ४†; २, २, १२, २[१]†; ३. २, ८, ४[२]; ३, ११, ५; ¶५, ३,८, १[२]; ५, ३, ३[४]; मै १,२, २[m]; ¶३,२, ६[२]; ३, २[४]; ८, ३; ४, १२, २[१]†; ६; १४, ६†; ¶काठ ८, १६†; २०, ६[२]; २१, ४[४]; २५, २, ६; ३९, १§; ¶क ३१, ८[२]; १९[४]; क ३८, ५; ३९,३; शौ ४,२३, ४;६,९२,३; ७, ८९,२†; १४, १, ४६†; २,९; २०, ८९,८†; पै १, ७७,१; ३, २१, ४; १५, २०, ३‡[n]; १८, ५,३†;७,१०; १९, ३४, १३; -मम्ऽमम् ऋ ४, ३०, २४; १०, ७६, ८; -†मया ऋ ८, ९, ७; शौ २०, १४०, २; -मस्य ऋ १, १६४, १; ७; २, ३८, १०; ६,१३,२; १९, ५; ४८, २०; ७१, ६; ८, १, ३१;२७, ११; ८३,५; १०, १४०, ५; खि ५, ७, १, १; †मा ८,६; १२, ११०; †का ८, ३,१; १३. ७, ९; तै १,४,२३, १†; २, २, १२, २†; ६,९,८; †मै २, ७,१४; ४,१०,१; ११, २; १३, २; ९§[o]; १४, ६; काठ १५,१३; १६, १४†; २१, १३†; २५, ६¶; क २५, ५†; ३९, ३†; कौ २, ११००†; शौ ४, २५, ६; †९, १४, १; ५; पै ३, २६,२[p]; ४,३४,४;†१६, ६६,१;७; -†मा ऋ १,४०,६; ६,१, ९; ७,१८,१; मैं ४, ११,

१७१] K. पस. इतीव ?)।

[a]) पाभे. पृ २८११ *q* द्र.।

[b]) विप. (वृद्धतायुक्त- [सोम-, रयि-, महित्व-])। (√वृध् 'वृद्धौ' > कर्तरि) °वर्धर्-+भ्य- (भाव-) >पस. °वर्धर्-भ्य- >यनि. (तु. नान्तरीयपूर्वे येन तात्पर्याऽभेदः द्र.; वैतु. BEY [१७२] मतान्तरसंग्रहः ?)।

[c]) 'हे सोम, पुनानः (पूयमानः [मन्]) नः (अस्मान्) उरु [क्रि.] भूरन्तं वानाप्यं विश्वश्चन्द्रं रयिं मास्व (°पवस्व)' इति वा.। ?मास्व > पवस्व इति शोधः द्र.।

[d]) विप.(इन्द्र-), यद्वा यथास्थानेऽर्थे नाप. द्र. (तु. पृ ६०७ *e*; वेतु. वें. सा. उदकार्थे नाप. इति [तु. या ६,२८]?)।

[e]) सपा. ऋ ३,३३,१३ शौ १४,२,१६ वः इति पाभे.।

[f]) (मे>)म (आ√नी>) आनयतु इति द्वि-पदः शोधः।

[g]) वातस्य इति शोधः।

[h]) नाप.(कूप-भेद-)। वार्- (जल-)+(√भृ 'प्रजने' >) °भ्री->उस. °वार्-भ्री->यनि.।

[i]) पाभे. शोधश्च यक. पृ ६६२ *c*, १२४५ *c* द्र.।

[j]) वाऽप्यस्ति (=वा, अपि, अस्ति) इति शोधः।

[k]) विप. (प्रशस्य- [निघ ३,८]), नाप. (काम्य-वस्तु-)। <√वृष् '°प्रशंसाकामयोः' (वैतु. <√वन् इति या [४,२६;६,३१] प्रमृ., <√वा इति पाउ [१,१४०]?)।

[l]) क्वचित् वा. किवि.।

[m]) वामं प्रयति > सपा. तै १, २,१,२ सत्यधर्माणः इति पाभे.।

[n]) सपा. ऋ २.३३,४ विभे.।

[o]) मै. पपा. वाम् अस्य इति ?।

[p]) पपा. वामस्य <> वामेन इति पाभे.।

६; काठ १८, २०; पै १९, ३६, १§; –मानि ऋ ५, ८२, [६; ८, २२, १८; १०३, ५]; मै १, २, ७; ३, ८, २; काठ २, ८; क २, २; पै १२, ७, १३; –मे ऋ १०, २०, ८; –मेन ऋ १, ४८, १; शौ ७,६२,२[a]; पै १, ७१, ३१[b]; १७, २८, ६.

१वामी[c]– -मी ऋ ६, ४८,२०; १०, ६९, १; मै १, ३,१[d]; ४, ५, ४[d]; काठ ३, ९[2d]; क २, १६[2d]; –मीः ऋ ३, ५३, १; खि ५,७,४,८; काठ २३,११†; कौ १,३३८†; जै १,३५.७†.

†वाम-जा(त >) ता[e]– -ता. ऋ १०, १४०, ३; मा १२, १०८; का १३, ७, ७; तै ४, २,७,३; मै २, ७, १४; काठ १६, १४; क २५,५; कौ २,११६९.

१वाम-देव[f]– -०व शौ १८,३,१६; ¶मै २,१,११; ३,२, ६; ¶काठ १०, ५[2]; ३२, २; शौ १८, ३, १५; –वस्य ऋ ४, १६, १८; ¶मै २, १,११; ३,२,६; ¶काठ १०, ५; २०,५; क ३१,७¶.

२वामदेव[g]– -वस्य काठ ५,२[h].

वामदेव-रथ[i]– -थस्य मै २, १, ११¶.

वामदेव्य[j]– -व्यम् मा १२, ४; का १३, १, ५; तै २, ६,७,२[2]; ३, ५, १०, ३[2]¶; ४, १, १०, ५; ६, ६, १०, २¶; मै १, ६, ७[3]¶; २, ७, ८; ३, ३, ५[2]¶; ४, २, २¶; ९,११; ¶काठ ६, ७; १६, ८§; २१,५[2]; २९,६[2]; ¶क ४, ६; ३१,२०[2]; ४५,७[2]; शौ ४, ३४, १; ८, ११,६;१०; १५, २, १०; ३, ५; ४, ५; ६; पै २, ४९, ३; ६, २२,१; १४, ३,१२; १६,१३३, १०, ११[k]; –व्यस्य तै २, ५, ८, १¶; काठ ३२, २[h]; शौ १५, २, १२; –व्याय शौ १५, २, ११; –व्ये मै १, ११, ५¶; काठ ७, १४; १४, ५¶; क ६, ३; –व्येन तै ३, ५, ३, २; मै ४, २, २[2]¶; काठ ३५, १५¶; शौ ८, ११, ८[k]; पै १७,२८,६?[l].

वाम-नीति[m]– -तिः ऋ ६,४७,७.

†वाम-भाज्– -भाजः ऋ ३, ५५, २२; ६,७१, ६; मा ८, ६; का ८, ३, १; तै १, ४, २२,१; २, २,१२,२; मै ४,१२,२.

¶वाम-भृत्[n]– -भृत् मै ३, २, ६; काठ २०, ६; क ३१,८; –भृतः तै ५, ५, ३, ३; मै ३, २, ६; –भृतम्,-भृता तै ५,५,३,३.

¶वामभृत्-त्व– -त्वम् तै ५,५, ३, ३; मै ३, २, ६.

वाम-मोष[o]– -षः तै ६,२,४,२.

वाम-सू[p]– -सुवाम्[q] पै २०, १८, १०?.

२वामी[r]– -मीः तै २,५, ६, २; ३; मै १,३,१.

वामन[s]– -नः मा २४,१; ७; का २६, १, ३; २, २; ¶तै १,८, १,१; ८,१; १७,१; २,१,५,२; ८,३; ५, ६, १४, १§; मै २, ६, १; ४¶; १३; ३, १३, २; ८; ४, ३, १[2]¶; काठ १५, १; ३¶; ४९, ४; –नम् मा ३०, १०; का ३४, २, २; ¶तै २, १, ३,

[a]) पाभे. वामस्य पै ३,२६,२ टि. द्र. ।

[b]) पाठः? वामे नः इति शोधः । आ [कप्र.] वामे इति संबन्धश्च द्र. (तु. सस्थ. टि. रूप–> -पेण?) ।

[c]) विप. (प्रशस्ता- [सूनृता- = स्तुति-]) ।

[d]) विप. (काम्या-[संदृश्-]) । यनि. स्पं सत१ । २वामी– इत्यत्रापि टि. द्र. ।

[e]) विप. (इषु-) । बस. (तु. सा. Gri ; वैतु. सा [का.] उ. म. GW. GRV. यनि. पुं. प्राति. इति [पृ १३२६ j अपि द्र.]) ।

[f]) व्यप. (ऋषि-) । बस. ।

[g]) नाप. (साम-विशेष-) । तेनदृष्टमित्यर्थे अण् प्र. ।

[h]) सपा. °देवस्य <> °देव्यस्य इति पाभे. ।

[i]) षस. अन्तोदात्तः ।

[j]) नाप. (साम-भेद-) । ड्यः प्र. (पा ४,२,९) ।

[k]) सपा. °व्यम् <> °व्येन इति पाभे. ।

[l]) °दे° इति पाठः? यनि. शोधः ।

[m]) विप. । बस. ।

[n]) नाप. (इष्टका-विशेष-) । उस. ।

[o]) विप. (घनचौर- [वराह-]) । उस. उप. <√मुष् 'स्तेये' । सपा. मै ३,८,३ आमुख– इति; काठ २५, २ क ३८,५ एमूष– इति, लुच १०४ : १३ वाम-मुष– इति च पाभे. (तु. पृ ६७७ i, १०६२ j) ।

[p]) विप. (विपरीत-जननी- [लक्ष्मी-]) ।

[q]) शोधः पृ २०१४ g द्र. ।

[r]) विप. (काम्यवस्तुमत्- [यजमान-]) । मत्वर्थे ईः प्र. (पावा ५, २, १०९ [तु. तात्पर्ये सा.; वैतु. मा. यनि. = १वामी– इति कृत्वा अर्थो विप. इति?]) । पृ २०१ o,p यदुक्तं तन्नेष्टम् ।

[s]) विप., नाप. । <√वम् इति अभा. ।

१[1]; ५, २; ८, ३; ¶मै २, ५. ३[1]; ३, ७,९;८, ३; काठ १३, ३[1]¶; –नाः मा २४, ८; का २६, २,३; मै ३,१३,९; –नाय मा १६, ३०; का १७, ४, ४; तै ४, ५, ५, १; मै २, ९, ५; काठ १७,१४; क २७,४; –नेन काठ १३, ३¶.

?वामरता[a]– -०ते खि ४, ७[1], १०; पै ६, ४,१०.

?वाम् अहम् भवाय सृष्टा[b] पै १, ९५,४.

?वामौ पै १७, २९, २.

?वा युः[c] ऋ १०, २९,१.

वायत[d]– –तस्य ऋ ७, ३३,२.

वायव्यं– √वा द्र.

वायस(वप्रा.)– -सः[e] खि १,२,११; -सम् ऋ १,१६४, ५२[f]; खि १, २, ११[e]; २, ४, १[g]; काठ १९,१४†[f].

?वायसे पै १६,२२,४.

वायु– √वा द्र.

वाय्य– वय्य– द्र.

१वार्[h]– वाः ऋ ४,५,८[i]; १०,९३, ३[j]; वारम् ऋ १,१३२,३[k].

२वार्[l]– वाः ऋ १, ११६, २२; २, ४, ६; ४, १९, ४; ८, ९१, १; ९८, ८; ९,११२, ४; १०,१२, ३; ९९,४; १०५, १[m]; १४५, ६; खि ५, २१, २; मा ५,११; का ५, ४, २; तै ५, ६, १, ३; मै २,१३, १[1]?[n]; ४, २, ५?[o]; काठ ३९, २; †कौ १, २२८; २, ६१; †जै १,२४,८; ३, ६, ७; शौ ३, १३, ३; १८, ६†; ४, ७, १?[p]; १०,४,३;४; १८, १,३२†; २०,१००,२†; १३५, १२; पै २, ३३, २; ३, ४, ३; ९,१-६; ४,१९,५; २६,१†; ५, ८, ८; १५, २३, ९; १६, १५, २-४; २०,४९-५०, ९; वार्भ्यः मा २२, २५; का २४,११,१.

१वार[q]– -रः ऋ १, ३२,१२; खि ५, १५, ५; काठ ३८, ३[r]; शौ १०, ४, ३[1]; २०, १२९, १८;

---

[a]) विप. (*अङ्गार-रक्ता- [लाक्षा-])। पाठः? माम-र (क>)क्ता- इति शोधः। अत्र विषये सिभा [१,२१३] उक्तपूर्वं नेष्टम्।

[b]) शोधः पृ २२२३ *k* द्र.। तत्र च तस्थे वाम् इतीष्टम्।

[c]) यनि. द्वे पदे (तु. पपा. GRV.; वैतु. या [६,२८] वें. सा. OBN. प्रमृ. वायुः [प्र१<वि- =पक्षिन्-] इतीव?)। याम् (अश्विभ्याम्?), युः इति शोधः। सस्थ. ?न्यधायि >(निर् √धा '*शब्दे' >) निरधायि इति शोधः। 'हे भुरणी (अश्विनौ)! यः (स्तोमः) वां (युवयोः) वने (*वन्दनाय) चाकन् (*चक्षणाय [स्तवनाय]) न (संप्रति) निरधायि (उच्चारितोऽभूत्) (सः) शुचिः स्तोमः वां (युवभ्याम्) अजीगः (प्रस्थितोऽभूत्)' इति वा.। कयोरपि भिन्नयोर्ऋचोः पूर्वार्धोत्तरार्धौ व्यत्यस्तौ गत्वाविह समागतौ स्यातामिति संभाव्येत।

[d]) विप. (?स्तोतृ- [पाशद्युम्न-])। (√वृध् '*स्तुतौ'> कर्तरि) *वर्धत्- > यनि. (वैतु. सा. PW. प्रमृ. =वयत्-पुत्र- इति [यत्र पूर. =२वयत्- इति PW. प्रमृ.]?)।

[e]) नाप. (?काक-)। [f]) विप. [*शब्दकर- (गायत्- देव- [=आदित्य-])]। (√वृध् > कर्तरि) *वर्धत्- > यनि. (तु. सा. [अंशः]; वैतु. PW. GW. OBV. प्रमृ. पक्षि-वाचर्क नाप. < √वी 'गतौ' [तु. पाउ ३, ११०] इति?)। पभे. पृ १९०८ *k* द्र.।

[g]) नाप. (*वदन-)। <√*वय् [=√वद्] 'वदने'।

[h]) विप. (रक्षक- [क्षय- =निवास-]), नाप. न. (छादन-, रक्षोपकरण-)। <√वृ 'आवरणे'।

[i]) 'यत् (यदा) उस्रियाणां किरणानां वाः (आवरणम्) अपव्रन् (अपवारयामासुः)' इति वा. (तु. पृ १८०० *q*; वैतु. वें. सा. =उदक- इति, 'उस्रियाणां वाः इव' इति वा. कृत्वा GW. ORN. =प्रस्नव- इति, ?GRV. Gri. =[निरोधक-] द्वार- इति, PW. °र- [निधि-] > -रम् इति शोधपरः इति)। [j]) 'देवानां वाः (शरणं) महः (महत् [अस्ति])' इति वा.। [k]) सस्थ. ?वारनि इत्येकं पदं यद.।

[l]) नाप. (जल- [तु. निघ १, १२])। (√वृष् 'वर्षणे =द्रवणे' >) *वृष्ट- > *वट्ट(ड्)- > यनि. (वैतु. माश [६,१,१,९] प्रमृ. <√वृ 'आच्छादने' इतीव?)।

[m]) वैतु. सा. क्रिप. <√वृ [वरणे] इति ?।

[n]) वार् इति सकृत् शोधः (तु. पपा., सपा. तै ५, ६, १,४ काठ ३५,३ शौ ३,१३,६ च)।

[o]) ? वार् इति शोधः (तु. आपश्री ४,१०,४ भाश्री ४,१५,३)। BC. अपि शोधार्हः।

[p]) वार्, इदम् इति पपा.? शोधः पृ २०२१ *r* द्र.।

[q]) नाप. (वप्रा. [केश-, पुच्छ-, पवित्र-]) । केशार्थे <√वृ 'आच्छादने', पुच्छार्थे <√वृ 'वारणे' (तु. या १,२०), पवित्रार्थे <√वृ 'शुद्धौ' (वैतु. अन्ये वार(म) मयत्वात् तथोच्यत इति?)। [r]) सपा. मा १९, ८८ प्रमृ. तैब्रा २, ६, ४, ४ वालः इति पाभे.।

पै १३, ६,१२†; १६, १५,२[२]; -†रम् ऋ ९, १३,६; १६, ⌊८; २८,१; (६४,२५)७४,९;१०६, १०⌋; ३७, ३; ३८, ५; ६०,२; ६१, १७; ६७,२०; ६९, २; ४; ८२, १; ८५, ⌊५; ९७, ५६⌋; ८६,२६; ३१;९७,४; १००,४; १०९,१६;कौ १,५३४‡[a];५३५; ५६२; ५७२; २, २४०; २९०; ५१०; ५४१; ६२७; ६३०; ६४४; ६६६; ७२१; ७२२; जै १, ५५, २‡[a]; ३: ५७-५८, ७; ३, २१, ५; २४, ६; ४०, ६; ४२, ८; ५१, ८; ५२, ९; ५३, २; ५५, ७; ५८, ३; ५९, १३; १४; -†राणि ऋ ९,६७, ⌊(६२, ८)४; १०७, (३)१०⌋; ८८, ६; ९६, २१; १०३, ⌊२ (१०७,२२)⌋; कौ[b] १,५१३; २, ३३०‡; १०३९; जै १,५३, ३; ३, २७, ६‡[b]; -रान् ऋ २.४, ४;९,६०,३;९७,३१[a]; -†रे ऋ ९,७,⌊६;५०,३;५२,२; १०,७, ६⌋[c]; १२, ४; ३६,⌊४; ६४,५⌋; ६६,११; ८६,२५; ४८; ९३,५; १०३, ३[d]; १०७, ⌊(१०३,२) २२⌋;११०,१०; कौ २,८;३८५; ४३०;४८३;५४९; जै ३,१,१०; ३१,५; ३३,५; ३६, ८; ४३,५; ५३,७; -†रेण ऋ ९,१,६;९८, ७; मा १९, ४; का २१,१, ४; तै १, ८, २१, १; मै २, ३,८; ३,११,७; काठ १२, ९; कौ १, ५५२; २,६७९; १०३१; जै १, ५६, ४; ३, ५६, ७; पै १,९४, १S; -रेभिः ऋ ९, २०, ⌊१; ३८, १⌋; ६८, ७; १०१, ⌊१६; १०८, ५⌋; कौ १, ५०६‡[e]; ५८४; २, ३१८; ६२४; जै १, ५२, १०‡[e]; ५९, ७, ३, २६, ४; ४०, १; ५२, ४; -रेषु ऋ ९,६,१[e]; ६३,१०; १९; -†रैः ८, २, २; कौ १, ५१९‡[c]; २, ८५; ५५७‡[c]; जै १,५३,९‡[c]; ३, ८, ११; ४४, ३‡[c].

†वार-वत्- -वन्तम् ऋ १, २७,१; कौ १, १७; २, ९८४; जै १, २, ७; ४, २४, ५.

वारवन्तीय[f]- -यम् तै १, ८, १८, १; मै १,६, ७[६]; ४,४,९[२]; -यस्य तै ५, ५, ८,१; -येन तै ५,५,८,१;२; मै ४,४,९.

वारवन्तीय-स्तु- -स्वम् तै ५, ५,८,१¶.

वारे-द्या[g]- -०द्या खि १, ७,२.

२वार[h]- -रम् ऋ १,१२८,६;१५१; ५;५,१६,२; ९,११०,६[i]; पै ८, १९,६?;-रेभिः ऋ १०,७४,२.

†२वारण,णा(बप्रा.)- -णः ऋ १, १४०,२; ८,३३,८; ६६,८; कौ २,१०४२;१०४७; शौ २०,५३, २;५७,१२;९७, २; -णम् ऋ ६,४,५;९,१,८[j]; -णा ऋ १०, ४०,४; -णाः पै १९, २३,७; -?णेषु[k] ऋ १०, १८५, २; मा ३,३२; का ३,३, २४; मै १,५, ४; काठ ७,२; क ५,२.

वार(णु >)णी[l]- -णी शौ ५,१४, ११; पै ७, १,९.

---

[a]) सपा. वारम् <> वारान् इति पाभे. ।

[b]) पाभे. पृ २६९४ *k* द्र. ।

[c]) सपा. वारे <> वारैः इति पाभे. ।

[d]) पाभे. पृ २०७० *g* द्र. ।

[e]) सपा. वारेभिः <> वारेषु इति पाभे. ।

[f]) नाप. (साम-विशेष-)। छ>ईयः प्र. (पा ५, २,५९)।

[g]) विप. (अश्विन्-) ।

[h]) नाप. (घन-, प्रकाश- प्रभृ.)। (√भृष् ⌊बधा.⌋>) *भृष्ट- > यनि. (तु. पार. माल ⌊घन-⌋; वैतु. <√वृ 'वरणे' इति प्रायोवादः ?)।

[i]) 'आत् (अधुनैव) केचित् (ये केऽपि) ईम् (इमं ⌊सोमम्⌋) अभ्यनूषत (स्तुतवन्तो भवन्ति), न (*अधुनैव ⌊तत्कालमेव⌋ अयं) सविता (दीप्रः) देवः (ईश्वरः ⌊सोमः⌋) वारं (⌊पातॄणामन्तः⌋ घर्मं) व्यूर्णुते (उद्घारयति, उज्ज्वालयति)' इति वा. (वैतु. वें. सा. ='वारम् ⌊अन्धकारं⌋ नाऽऽगमयति' इति, GRV. ='⌊स सोमः⌋ सविता देवः न ⌊इव⌋ वारं ⌊घनं⌋ व्यूर्णुते ⌊प्रकटयति⌋' इति ?)।

[j]) सपा. जै ४,४,८ जैब्रा २,३९१ सारघम् इति पाभे. ।

[k]) °णेषु वा इत्यधिक-पदः शोधः (तु. छन्दः)। सपा. आपश्रौ ६,१७,१० प्रमृ. °णेष्वा (षु-आ) इति पाभे. अप्ययमेव शोधः द्र. । यत्तु वा अरणेषु इति शोध इति Benf. ORN. चाऽऽहतुः, तन्न । यनि. अपि अरण- इत्येतत्-पर्यायत्वदर्शनात् (तु. आपश्रौ १३, १६, ८, GRV. टि.)।

[l]) विप. (*वृषस्यन्ती- ⌊एणी- =मृगी-⌋)। (√वृष् '*कामे' > भावे *वृष्ट- >) √*वृष्टि > *वृष- (न् >)णी- > यनि. । 'यथा मृगी अभिस्कन्दं (गर्भकर्त्तं ⌊मृगं⌋ प्रति धावति, एवं) कृत्या कर्तारं (कृत्याकर्त्तं

?वारसि[a] ऋ १,१३२,३.

वाराही- १वराह- द्र.

१वारि[b]-> वारि-ति[c]- -तीनाम् खि ५,७,३,१०; मा २१,५७; २८,३१;४४; का २३,६,१०; ३०,३,१०;४,१०; मै १,१०,९¶; ३,११,५; ४,१३,८[2]; काठ १९,१३;३६,३¶.

२वारि[d]-> वारि-वाह[e]- -हात् पै २०,४९,९.

३वारि- √वृ (वधा.) द्र.

वारिवस्कृत[f]- -ताय मा १६,१९; का १७,२,३; तै ४,५,२,२; मै २,९,३; काठ १७,१२; क २७,२.

वारुक- √वृ (वधा.) द्र.

१वारुण- वरुण- द्र.

२वारुण[g]- -णाः शौ ७,८८,४.

वारे-वृत- √वृ (वरणे) द्र.

वार्की(र्य>)र्या[h]- -र्याम् ऋ १,८८,४.

?वार्णः[i] मै ४,९,१२.

वार्त्रघ्न-, वार्त्रहत्य- वृत्र- द्र.

वार्ध्राण[,न]स[j]- -सः[k] तै ५,५,२०,१; मै ३,१४,२०[l].

वार्ध्रीण[,न]स[m]- -सः[k] मा २४,३९; का २६,८,४; काठ ४७,१०.

१वार्य[n]- -र्यम् ऋ १,२६,८; ८१,[९; ५,६,६; १०,१३३,२]; १३९,१०;३,८,७; २१,[२; १०,२४,२];४,५३,१; ५,६,३; ६; १६,५;१७,५; ३५,८,४१,१३;४८,५;६,१५,६; ७,१५,११; १२; १६,५;४२,४;८,२२,१८;३५,१३; ४३,३३;९,३५,३;१०,१७,७;६४,१५; मै १,८,४;२,१३,८†; ४,१०,१†; ११,५†; ¶काठ ६,५; ८,१०;९,८§; १०,७;१६,२१†; १७,१८†; २३,८; २४,७; २५,१; ६; २७,३[2]; ४[2]; ८; २९,१¶;३९,१३†; ¶क ४,४;७,६; ३६,५;३७,८; ३८,४; ३९,३;४२,३[2];४[2]; ४५,२; †कौ १,६१;२,१०८८;११५२; †जै १,

---

प्रति) उद्-ऋच्छतु (आवृत्य गच्छतु)' इति वा. (वैतु. PW. B. यनि. अप्रौढार्थे विप. इति, ?W. हस्तिवशार्थे नाप. इति च?)।

[a]) (√वृ 'आवरणे=रक्षणे'>) *वारस्-[नाप.(रक्षक-[यज्ञ-])] >-रसि [सत१]; वैतु. वाः, असि (तु. पपा.) इति द्वे पदे इति कृत्वा GW. प्रमृ. वार्- (नाप. [रक्षक-]) > वाः इति]। 'यस्मिन् ऋनस्य वारसि यज्ञे क्षयम् वारम् (एव) क्षयम् अकृण्वत' इति वा.।

[b]) नाप. (बन्धन-रज्जु-)। <√वृ '*बन्धने'।

[c]) त्रिप. > नाप. (बन्धक-)। बस. उप. (√तन् 'कृतौ'> भाप.) *ति- (=तनि-) इति [तु. पृ १८०७ r; वैतु. भा (तैब्रा ३,६,१३,१) उ. म. PW. प्रमृ. नाप. (जलोद्भवा- [ओषधि-]) सत् वार्-इति- > बस. उप. (<√इ गतौ) इति]।

[d]) नाप. (जल-)। व्यु. ?। [e]) नाप. (मेघ-)।

[f]) नाप. (*मेघरूपजलकोशभृत्-, सेचनकृत्- [रुद्र-])। *वारि-+(√वस् '*माने'>) *वस्क- (कोश-)> षस. *वारि-वस्क- (मेघ-)+कृत- (धारित्-) > उस. *वारिवस्क-भृत्->यनि. (वैतु. उ. स्वार्थे <वरिवस्- (धन-) +कृत्- इति, मा. स्वार्थे, K अन्यथेऽर्थे <वसन-कृत- इति ?)। तु. नाप. शुचन्ति-, रोहित-, श्वसन्ति-।

[g]) त्रि. (*सप्तयोऽदिष्ट [पाश-])। तु. <√वृ(=√वृ) 'भरणे=*प्रवेशे, मध्यावस्थाने' (पं. √वढना [वैतु. सा. W. Gri. वरुण- > तस्येदमीयेऽर्थे यनि.])।

[h]) भाप. (स्तोत्र- [तु. स्क. MV.]) स्त्री.। (√वृ '*स्तुतौ'> भावे) *वार्-+(√कृ > भावे)कारिका- > षस. *वार्-कारिका-> यनि.। सस्थ. ?देवीम् > दैवीम् (देवविषयाम्) इति शोधः।

[i]) शोधितः सन् पाठः एवं स्यात्—पद्यपदः द्वादशाऽक्षरः जागतः पादः (शरावत् - [हेति-]>प्र१) शरावा, (आ √अक्ष् 'वेधने' >) *आऽष्टात्, ह, *वृपा (वृकीव सती) *परिबर्हिणः इति। 'सा हेतिः परिबर्हिणः (शत्रून्) आऽष्टात् (आ-विध्यतु नोऽस्मान्)' इति वा.। पृ ४७९ h नेष्टम्। [j]) नाप. (खड्गमृग-)। *वार्ध्राण- (नासिका-)+ वृष-भ- (*शृङ्गवत्-)> सस. *वार्ध्राण-वृषभ- > यनि.। शेषं m द्र.। [k]) सपा. वार्ध्रा°<>वार्ध्री° इति पाभे.। [l]) वार्ध्री° इति पपा.।

[m]) =वार्ध्राण[,न]स- । *वार्ध्रीण- =*वार्ध्राण-इत्येवान्तरम्। शेषम् j द्र. (वैतु. पाका [५,४,११८] प्रमृ. इह यस. नस्- [नासिका-] इति उप., वार्ध्री- [पाका. वध्री-] इति चोपमानभूतं पूप. इति ?)।

[n]) विप. (*महार्घ- [वसु-, रत्न- प्रमृ.]), नाप. (धन- [तु. निघ ४,२]),। <२वार-+(तदर्थे स्वार्थे च) यत् प्र. तद्धितः। द्वयचत्वाय आद्युदात्तः (वैतु. पा ६,१,२१४ <√वृ 'वरणे'+ण्यत् प्र. इतीव [तु. मा ५,१])!

६,७;४,१,५;२९,५; शौ १८,१, ४१†;४,४५; †२०,५६,६;९५, ३; -†र्यस्य ऋ ⌊७,२४,६;२५, ६⌋;८,४४,१८; काठ ४०,१४; को २,८८३; -†र्या ऋ १,५८, ३;३,११,९; ४,५५, ९; ५,२३, ३; ६,१६, ५; ८,१,२२; ⌊२३, २७;६०,१४⌋; ७५,२; ९,३,४, १८,४;२१,४; ⌊४२,५; ६६,४⌋; ६३,३०; तै २,६,११,१; मै ४, ११, ६; काठ ७, १७; को १,५२१‡[a]; २,६०८; जै १, ५३,११‡[a]; ३,४९,७; ४,६,४; ७,१८,३§[b]; -†र्याणाम् ऋ ⌊१, ५,२;२४,३; ८,७१, १३; १०, ९,५⌋;६,५,३; ८,७१,११;१०, २४,३; तै ३,५, ११,३; मै ४, ९, २७; १०, ३; काठ १५, १२; को २,९११;९०५; जै ३, ९,५; ४,१४, ७; २९, १४; शौ १,५,४†;२०,६८,१२; -र्याणि ऋ १,३५.८; ११३,१५; ११४, ५;१४९,५;१५९,१; १६३,१३; १६४, ४९; ३,५६,६; ५,४,३; ४९,३; ⌊८०,६; ६,५०,८⌋; ७, २,७;१७,५;८,१९,२४;९,९०, २;१०,४५,११; खि ५,७,३, ४; मा १२,२८†;२८,१५;१६; १७;२९,२४†; ३४, २४†; ३८, ५†; †का १३, २, ११†;§३०, २, ४; ५; ६; ३१,३,१३; ३३, १,१८†; ३८,१, ५; †तै ४,२, २,४; ६,७,५; †मै १,५,४§; ४,४,७; १३,८; १४, ३; काठ १६,९†;१९,१३; ३७,९[c]; ४६, ३†; ४†; †को १, ५२८; २, ७५८;११२६; †जै १,५४,१०; शौ ७, ११, १†; १५, ३[c]; पै २०,३,१†; -र्येण ऋ १०, २७, १२.

वार्य-वृत,ता[d]- -तः काठ २४, ७¶; क ३७, ८; -तम् †काठ ८,१०; २३,८; २७,४; ¶क ७, ६; ३६,५; ४२,४; -ता मै १, ८,४¶; -ताः काठ २७,३[e]; क ४२,३; -तानि काठ २७,३; क ४२,३.

?वार्या- खि ५,७,२,११[f]; ४,१५; मा २१,६१[g]; का २३,६,१४[g]; मै ४,१३,९; काठ १९,१३.

वार्पागिर्- √वृष् द्र.

वार्पाहर[h]- -रम् मै ४,९,११.

वार्षिक-,१-२वार्षी- √वृष् द्र.

वा ⌊,वा⌋ ल[i]- -लः[j] मा १९, ८८; का २१, ६, ९; मै ३, ११, ९; -लाः तै ७,५, २५, १¶; काठ २४,८¶; क ३८, १¶; शौ ९, १२,८; १०, ९,३;२२; पै १६, १३६, ३; १३८, २; -लात् शौ १०,८,२५[k]; -लान् शौ १२,४, ७; पै १७,१६,८; -लेभ्यः शौ १०,१०,१; पै १६,१०७,१.

*वाल-ज्रि[l]- -जेः शौ ९,१३,२०; पै १६, ७५,१०; २०,५६,६?[m].

वाल-तुप[n]- -पः मै ४,२,१४¶.

वाल-धान[o]- -नाय तै ७, ३, १६, २; काठ ४३,६.

वाल-प्रतिप्रधि(त>)ता- -ता काठ १५, ४¶.

?वालदुच्छ[p]- -च्छस्य पै २०,२०,२.

वालखि(ल्य>)ल्या[q]- -ल्याः तै ५, ३,२,५¶.

---

[a]) सपा. ऋ ९,१०७,२२ काव्या इति पाभे. ।

[b]) पाभे. पृ २७८४ *f* द्र. ।

[c]) सपा. तैब्रा २.७,१५.१ आश्रौ ४, १०,१ शांश्रौ ५, १४,८ सर्वताता इति पाभे. ।

[d]) = वारे-वृत- ।

[e]) °तः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. क.) ।

[f]) वसु (वसूनि) इत्यस्य विन. इति कृत्वा वार्य-> -र्या (वार्याणि) इति द्र. ।

[g]) वार्या आ यक्ष्यते इति त्रीणि पदानि (तु. मा २८, १५;१६; वैतु. पपा. उ. म. प्रभृ. वारि आ य° इति!) ।

[h]) नाप. (सामन्-) । वृषा हरिः इत्येतत्पदद्वयवन्मन्त्रः BC ⌊मै. माश. माश्रौ.⌋, ऋ ⌊९,२,६⌋ प्रभृ., तदभिहृतम् । O. ⌊आपश्रौ.⌋ च °हार- इत्याहतुस्तचिन्त्यम् (तु. वैप २, ३सं.; ४ ⌊यत्र द्विश्रौ. पाठः शोधार्हः⌋ च) ।

[i]) = १वार- । सौ. वै. वा° इति ।

[j]) पाभे. पृ २८२२ *r* द्र. ।

[k]) वैतु. W. = बालक- इति? ।

[l]) तु. पृ ४३५ *a* ।

[m]) वालदे इति पाठः? यनि. शोधः ।

[n]) नाप. (केश-समूह-) । पस. उप. < *स्तवप्- (°वक- ⌊गुच्छ-⌋) ।

[o]) नाप. (वाल-धि-) । कास. उप. अधिकरणे प्र. ।

[p]) वालपुच्छ- इति वा °गुच्छ- इति वा शोधः? ।

[q]) त्रिप. (अधिपोरणार्थमुपहिता-सती- *अनिरिक्तधर्मिणी- ⌊इष्टका-⌋) । (√वृध् 'वृद्धौ' >भावे) *वृर्धक- + (√भृ 'धारणे' > भावे) *भृत्य-> यस. *वृर्धक-भृत्य-> *वृड्ढक-हृत्य-> *वाढक-हृत्य-> यनि. (वैतु. पपा. प्रभृ. °ल-खि° इति च्छेद इति, भा. सा. = वालखिल्यनामक-मुनिदृष्टा- इति च!) ।

१वाला[a]–>वाला-वृत[b]– -तः[c] काठ १५, ४.

२वाला[d]–>वालापितृ[e]– >वाला-पित-स्थु– -स्थः[c] मै २,६,५.

¶वावृ[f] तै १, ५, ७,५; ६; ८,५; ६, ८, १; ७, २,२; ६, ५; ७; २, १, ५,४; ५; २,४,८; ३,२, ७; ४, २, ३; ३, २; ५, १-२, ६; ३, ४; ७; ११, ८; ६, ३, १; ६, १; ८, ५; ९, ५; ७; ८; ३, १, ७, २[२]; ३[२]; २, २, १; ४, २; ३, ८, ३; ५, २,२, १; ५, १०, ७;६,२,१; ६,३; ८,४; ५; १०, २; ७, २, २; ६,१,४, ३; ९;६,३;८,४; ११,६; २,८, ४; ६; १०-११, २; ३,२,२;९, २; ४, ३, ४; ५, २[२]; ८,२; ६, १, ५; २, ३; ११, १; ७,१,१, ४; २, १,२;२,३; ४,२;९-१०, ३; ३, ५,२; ३;६,१; ७,२; ३; ९, २; ३; ४, १, १; २; २, ४; ५; ४, २; ३; ५,१; ११,१; ५, २, २; ७, १; मै १, ४, ५; ९; ५, ८; १२[२]; ६, ३; ५[२]; ६; ११; १२[२]; १३[४]; ७, ५[२]; ८,२; ९[२]; ९, ५[४];६;७;१०,८;१३[२]; १५; ११, ८; २,१,४;११; ३,१; २; ५[२]; ७; ४,१; ३[२]; ५,२;३; ६; ११; ३, १, ९; २, ५; ९; ३, ३[१]; ९; १०; ४, २; ४[२]; ५; ९; ६, ५; ६; ८; ७, २; ५[४]; ७; ८[२]; ९; ८, ३[२]; ४[२]; ६[२]; ८; ९, २; ३; १०, १[२]; ४, १, ३; ४;६; १०; १२; १४;२, १; ११; ३,२[२]; ४[२]; ५;६[२];७; ८; ४,२; ४;६;९;१०;५,६[२]; ६,६; ७[२]; ९; ७, ३[२]; ६; ९;८, १[२]; काठ ६,१;३; ४; ७; ८; ७,१०; ८,१[२];२; ३;४[४]; ५;१०[२];११[२]; १३; ९, १; २; १०, ७[२]; ११, १;८; १२,३[४]; १०; १२[२]; १३, ८; १२; १९, २; २१, ५; १२; २२,२; ४[२];६;९[२]; १०[२]; १२[२]; २३, ७[२]; ८; १०; २४,८; १०; २५,३[२]; ७[२]; ९; २६,१०; २७, २;१०[२]; २८,३; ६[२]; २९, १[४]; ७;१०; ३०,१; ३१,२; ३२,१; ६; ३३, १; ४; ७; ८; ३४,१[५]; ४;८;९[२]; १०; १७[२]; ३६, ३; ७[२]; ३७, ११[२]; १२[२]; क ३, १२; ४, ३; ६; ५, ९; ६, ६[२]; ७; ८; ९[२]; ७, १; ६[२]; ८[२]; ८, १[२]; ४; ३१, २०; ३४,१; ३५, ३[२]; ४[२]; ५; ३६, ४[२]; ३७, १; ३८, १; ३; ६[२]; ३९, ५[२]; ४०, २; ४१, ८; ४२, २; ४४, ३; ६[२]; ४५, २[४]; ८; ४६, ३; ४; ४७,२.

√वावच् √वच् (बधा.) द्र.

√वावद्, वावदत्– √वद् द्र.

?वावदाकाम्[g] पै १७, १५, १०.

वावनः, वावनत् √वन् द्र.

?वावना पै ८,९,१०.

√वावश् √वश् (बधा.) द्र.

√वावश्, वावशती– √वाश् द्र.

१वावशान– √वश् (बधा.) द्र.

२वावशान– √वाश् द्र.

?वावसः[h] शौ १९, ३९, ९.

१वावसान– √वस् (निवासे) द्र.

२वावसान– √वस् (आच्छादने) द्र.

वावहि– √वह् द्र.

†वावात, ता[i]– -ता ऋ ८,४,८[j]; ८, ४,१४; खि ५, १३,६[j]; तै १, २,१४, ३; मै ४, ११, ५; काठ ६,११; शौ २०,१२८,११[j,k].

---

[a]) नाप. (°कोश-)। (√वृ 'आवरणे'>) °वा(र>) रा–> यनि.। [b]) विप. (कोशच्छन्न- [असि-])। [c]) सपा. °लावृतः (आपश्रौ १८,१०,२३ हिश्रौ १३,४, १० च) <> °लापितस्य: <> आपश्रौ १८,१०,२१ °लाभिर्यानः इति पाभे.।

[d]) भाप. (आवरण-)। [e]) नाप. (°कोश-)। °वाल-भृत– (आवरणकृत्-)> यनि.।

[f]) विनिश्चयार्थे अव्य.। वै + (°आ-पुर- [पुनर्] >पृ१) आपुरा > °वामापुरा > °वावृ > यनि. इति पदद्वयं यद् विसर्जनमधिगंहितं च। वै इत्यस्य अव्य. अर्थं आप्नो यथा स्यात्पेति द्विवि. इत द्र. (वैतु. Web. [द्र. WAG १, २,१८ b] < वै + एव इति ?)। वि ८३ अनुमन्त्रमेव विसर्जितं च।

[g]) पाठः ? नाप. (सदान्वा-)।

[h]) वायसः इति R.W. WI. शोधः साधीयान्। एतदनुसारेण वायस–(व्यप. [तु. इक्ष्वाकु-])> -सः इति; वैतु. पपा. वा, घसः इति द्वे पदे तदनुसारी सा. घस– (देव-विशेष-)> -सः इति। या घासः इत्यपि मूको. (द्र. W. WI.)।

[i]) विप. (°भावभृत,ना- [हरि-, गिर्-])। भाव–+ भृत,ता– (भाप.)> यस. °भाव-भृत,ता– > यनि. (वैतु. पसा. = यथा° इति, वें. सा. PW. GW. प्रभृ.< √वन् 'संभक्तौ' इति, [पक्षे] सा. < √या इति, [पक्षे] भा. < अव √या वा सं√या वा नं√वद् येति च)।

[j]) नाप. (भावभृता- भृतस्त्री-)।

[k]) °ता इति शंपा. सात. च।

वावातृ[a]- -तुः ऋ ८,१,८[b]; १६.
?वावृतः पै ५, १७, २.
वावृधत्-, वावृधध्यै, वावृधान्-, वावृधेन्य-, वावृध्वस्- √वृध् द्र.
वावृपाण- √वृप् द्र.
√वाश्(बधा.)>वाशि,वावश्, वाशति ऋ ५,५४,२.
वावशे ऋ २, १४, ९[c]; ववाशिरे ऋ २,२,२[d]; वावश्रे ऋ ९, ९४, २[d]; वाश्यते पै ५, ३१, १.
अवाशयः ऋ १, ३१, ४[e]; †अवीवशत्[f] ऋ ९, ३२, ३; ३४,६;७६,४;८६,१९[g]; १०७, २६[h]; कौ २,१२०; जै ४,२७, ५; अवीवशन्त[f] ऋ १०, ६४, १५; †अवावशन्त[f] ऋ ९,१९, [४; ६६,११]; कौ २,८; जै ३, १, १०; ५३,७; अवावशन्त ऋ ९,९०, २[i]; कौ १, ५२८; २, ७५८; जै १, ५४, १०; अवीवशन्[f] ऋ ९. २१, ७.
†वावश(त्>)ती- -ती. ऋ ४, ५०, ५; तै २,३, १४,४; मै ४, १२,१; काठ १०,१३; शौ २०, ८८, ५.
२†वावशान्,ना- -नम् ऋ ९,९५, ४; -नाः ऋ १, ७३,६;३,५७, ३; ४, २६,२; ७,५,५; ३६,६; ५६, १०[j]; ९, ८६, ३१; ९७, २२; ३४; ३५; १०,१२३,२[i]; तै २, १, ११, २[i]; मै ४, ११, २[i]; काठ ८, १७[j]; कौ १, ५२५; ५३७; २, २०९, २१०; जै १, ५४, ३;५५, ५; ३, १९, ४; ५.
वाशि(त>)ता[k]- -ता पै ६, १०, १; ९; -ताम् काठ १३, ४¶; पै १, ५५, १; ५, १५,५; ६, १०, ४; ८, २०,४; ९,२४, २[l]; -तायाम् पै ६, १०, ७;८; -०ते पै ६, १०, ६.
वाश्यमा(न>)ना- -ना शौ १२, ७,९; पै १६, १४२, ८.
वाश्र,श्रा[m]- -श्रः ऋ ९, ३४, ६; -श्रम् ऋ १०, ९९, १; -†श्रा ऋ १,३८,८; २, ३४, १५; १०, ११९,४;१४९,४; तै ३, १,११, ५; मै ४.१२,५; काठ ११, १३; शौ १२, ३, ३७§; पै १७,३९, ७§; -†श्राः ऋ १,३२,२;३७, १०; ९५, ६; ८, ७,७; ९,१३, ७; ७७, [१; १०, ७५, ४]; मै ४,१४,१३; कौ १,२२१; ५५९; २,५४३; जै १.२३, ८; ५७,३; ३, ४२, ९; शौ २,५, ६; §४, १५, १; ५; पै ५,७, १§; ८, १४, ६; १३, ६, २; -श्राय ऋ ८,४३,१७; -श्रासः ऋ ८, ७, ३; ४४,२५.
वाश्र-तर- -रः काठ ३३,४¶.
?वाश[n] खि १,५, ८.
१वाश-,२वाश- √वश् (बधा.) द्र.
?वा शा तु मा वृत्र त मृड तारम् पै १३, १०, ८.
?वाशि पै ३,४,६.
?वाशितेयम् पै ३, ३९, ३.
१वाशी- √वश् (बधा.) द्र.
२वा(शि>)शी[o]- -शी ऋ ८,१२, १२; -शीः ऋ १, ८८, ३; -शीभिः ऋ १, ३७, २; १०, ५३,१०; १०१,१०; -शीम् ऋ ८, १९, २३; २९, ३; -शीषु ऋ ५. ५३, ४; -श्या पै १६,

a) विप. (भक्तिमत्- [सखि-]), नाप. (भक्तिमत्-)। भाव्-+(√भृ 'धारणे' > भावे) *भर्तृ- > बस. *भाव्-भर्तृ- > यनि. (वैतु. पपा. ववा° इति, वें. सा. PW. प्रमृ. < √वन् इति ?)।
b) वैतु. वें. सा. [पक्षे] √वा > वावातु- > -तुः इति?।
c) '(इन्द्रः) वः अभि (अभिलक्ष्य) वावशे' इति वा.। एतदनु पृ ३५६ अभि√वश् > ºवावशे इति नेष्टम्।
d) तु. सस्थ. टि. अभि। e) धा. दीप्तौ वृत्तिः। 'त्वं पुरूरवसे (प्रस्तुतिमते) सुकृते (सुकर्मिणे) मनवे (मानवाय) द्यां (दिवम्) अवाशयः' इति वा. (वैतु. स्क. धा. कान्ते वृत्तिरितीव, वें. सा. PW. प्रमृ. यनि. < √वाश् 'शब्दे' इति च ?)। f) तु. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. < √वश् इति ?। g) पाभे. पृ ११७८ g द्र.।
h) 'ज्योतिर् जनयन् (तेन द्रोणकलशे निहितानां गवां [पयसां]) निर्णिजं (उद्दीपनं) न (°इव) कृण्वानः (सोमः [ताः]) गाः अवीवशत् (शब्दं कारयति [हर्षवशात्])' इति वा.। i) तु. सस्थ. टि. अभि। j) पृ ७४५ k द्र.। k) विप., नाप. (गो-)। l) सपा. शौ ५,२०,२ वासिताम् इति पाभे.।
m) विप. (सोम-, धेनु- प्रमृ.), नाप. (हम्भारवयुक्ता- [गो-])। कर्तरि रक् प्र. (पाउ २,१३)।
n) वा, आश (लिटि प्रपु१ < √अश् 'व्याप्तौ') इति शोधः (वैतु. संस्कर्ता भाषे इति ?)।
o) नाप. (छेदनी-)। (√वश्च् >) *व्रश्चि,श्री- > यनि. (तु. GW.; वैतु. या ४, १९ पाउ ४, ११८ स्क. सा. प्रमृ. < √वाश् 'शब्दे' इति ?)।

४२,३[a].

वाशी-मत्[b]– -मन्तः ऋ १, ८७, ६[c]; ५, ५७, २; †तै २,१,११, २[c]; ४,२, ११, २; मै ४,११, २†; काठ ८,१७; -मन्तम् ऋ १०,२०,६![d].

?वाश्च्छास्[e] पै ४, १३, ५.

वाश्यमान–, वाश्र– √वाश् द्र.

√वास्>वासि(शब्दे),वासयमि ऋ ७, ३७, ६[f].

वासि(त>)ता[g]– -ताम् शौ ५, २०,२.

१वास– √वस् (निवासे) द्र.

२वास– √वस् (वधा.) द्र.

?वासतीभ्यः पै २, ५८, २.

वासतेय– √वस् (निवासे) द्र.

?वासत्तुम् पै ८, ३,१०[h].

वासन्त–, वासन्तिक– √वस् (वधा.) द्र.

वास-मथ– √वस् (निवासे) द्र.

वासयत्– √वस् (आच्छादने) द्र.

वासयित्वा √वस् (निवासे) द्र.

†वासर[i]– -रम् ऋ ८, ६, ३०; काठ २, १४; कौ १, २०; जै १, २, १०; -राणि ऋ ८, ४८, ७[j]; काठ १७,१९; पै १, ४६,२.

वासरी[k]– -रीम् ऋ १, १३७,३.

वासव– √वस्(वधा.) द्र.

?वासवसैपाद्यत पै ७, ८, ५.

१वासस्– √वस् (निवासे) द्र.

२वासस्– √वस् (आच्छादने) द्र.

वासात्य[l]– -त्यौ खि १,२,५.

√वासि √वस् (निवासे) द्र.

√वासि √वस् (आच्छादने) द्र.

√वासि √वस् (वधा.) द्र.

वासिष्ठ– २वसिष्ठ– द्र.

वा(सि>)सी[m]– -स्या शौ १०, ६,३[a].

वासुदेव–√वस् (वधा.) द्र.

वासो-दा–, °वाय– √वस् (आच्छादने) द्र.

१वास्तव्य–, १वास्तु– √वस् (निवासे) द्र.

२वास्तु[n]– -स्तोः मै २, २, ४.

२वास्तव्य[o]– -व्यम् मै १, ६, ४[f]; -व्याय मा १६, ३९; का १७, ६, ३; तै ४, ५, ७, २; मै २, ९, ७; काठ १७, १५; क २७,५.

वास्तु-प[p]– -पाय मा १६,३९.

वास्तु-हु[q]– -हानि मै ४, ६,२.

---

a) सपा वाश्या (हिश्रौ ४,२,४० च) <> वास्या (आपश्रौ ७,९,९ प्रमृ. च) इति पाभे.।

b) विप. (अग्नि-, मरुत्-)।

c) तु. वें. प्रमृ ; वेतु. भा. सा. वाशी– =वाच्- (तु. निघ १,११) इति ?।

d) अर्थः ? इह √वश् 'दीप्तौ' > १वाशी– इति कृत्वा विवेकः सुवचः स्यात् (वेतु. PW. प्रमृ. यनि. इति, वें. सा. वाशी– [स्तुति-] इति च ?)।

e) पाठः? (तु. सपा. शौ २,२५,५ गुच्छन्ति इति पाभे.)।

f) वेतु. सा. प्रमृ. <√वस् 'निवासे' इति ?।

g) नाप. (गो-)। तु. संगा. गान. मूको.। सपा. पै [९, २४,२] RW. °शि° इति पाभे.। h) पाठः ? (तु. सपा. शौ ४, ९,१० यामुनम् इति पाभे.)।

i) विप. (दीप्र- [ज्योतिस्-, अहन्-]) । (√भास् 'दीप्तौ' >) *भास्वर–> यनि. [वेतु. या [४,७] प्रमृ. <!विवर-(<वि-वर- [<वि√वृ]) वा, वि√वस् >वासि वेति,<√वस् [निवासे] इति वें. भा.; <वस् (*उ>)र-(मत्व.]=उस्र->र-) इति PW. GW. प्रमृ.]।

j) विप. (दीप्तिदीप्र- =दिव्य- [अहन्-]) । √वस् 'दीप्तौ' >भावे वास– (भास-, धर्म-)+(√घृ 'दीप्तौ'> कर्तरि) *घर–(दीप्यमान-)>उस. *वास-घर–>यनि.।

k) विप. (दीप्रा- [धेनु-]) । *भास्वरी–> यनि. (तु. [तात्पर्यतः] PW. GW. प्रमृ.; वेतु. वें. सा. धा. आच्छादने वृत्तिरिति)।

l) विप. (प्रातरुद्भव- [अश्विन्-])। वसाति- [नाप. (प्रातर्वेला-) <√वस् 'दीप्तौ' + आतिः प्र. उसं. (पाउ १,७८; वेतु. भा. सा. [नैआ १, १०, २] धा. निवासे वृत्तिः)] + प्राग्दीव्यतीयः यञ् प्र.। शेषं वैप २,३ खं.; ४ द्र.। m) = २वाशी–।

n) नाप. (*भस्मन्-, उत्कर-, फल्गु-)। (√भाष् 'रिक्तीभावे =निःसारत्वे' [तु. √रिच्] >) *भ्रास्तु–> यनि. (तु. २आस– [पं. भरस, शप, Eng. ASH, भस्मन्-]; वेतु. =१वास्तु– इति प्रायोवादः!)।

o) विप. (भस्माऽऽच्छन्न- [अग्नि-, रुद्र-]) । तदस्याऽस्तीदः यत् प्र. उसं. [पा ५, २,१२० (वेतु. <१वास्तु– इति प्रायोवादः, <वस्तु– इति सा [तैश्रा १, ४,४,१])]।

p) विप. (= *२वास्तव्य– [रुद्र-]) । < *वास्तु-पु– (वेतु. <१वास्तु– इति प्रायोवादः!) ।

q) विप. (*भस्म-धर्- [पात्र-]) । उस. उप. (√धा 'धारणे' > कर्तरि) *ध–>यनि. (वेतु. हु– <√हा 'त्यागे' इति प्रायोवादः !)।

वास्त्व[a]- -स्त्वम् मै २,२,४.
वास्त्व-मय[b]- -यम् मै २,२,४[2].
वास्तेयी- वस्ति- द्र.
वास्तोष्पति-, °पतीय-, °पत्य- √वस् (निवासे) द्र.
वास्य- √वस् (आच्छादने) द्र.
१वाह-, २वाहु-, वाहस- √वह् (बधा.) द्र.
वाहस[c]- -सः मा २४,३४; का २६,७,४; तै ५,५,१३,१;१४,१[d]; मै ३.१४,१५; काठ ४७, ३; ४[d].
वाहाश्व-, वाहिनी-, वाहिष्ठ- √वह् (बधा.) द्र.
वाहीक[e]- -कम् पै ९,७,५.
वि ऋ १,३६,९[f]; १८०,७[g]; १८१,५?[h]; ३,७,४?[i]; ५४,८[j]; ५८,२[k]; ४,६,११?[l]; ७,९,२[m]; १०,२[n]; ९,३,७[o],८[o]; ८६,३४[p]; १०९,१६[q]; ११२,१[r]; १०,८०,६[s]; ८५,३३[t]; ८६,२०[u]; †मा ११,३७[f]; ३८,१७[f]; †का १२,३,१०[f]; ३८,४,१[f]; तै १,५,१०,१[v]; २,५,१,१[w];

[a]) नाप. (*अनुप्तविरोहि-वास्तुक-शाक- ⌊तु. पं. बाथू-, हि. बथुआ-⌋)। *व्राष्टु- (=*२वास्तु-) > *व्राष्ट-वृप- (*उत्कर-विरोहिन्-) > *वास्तुक- > यनि. (तु. मै २,२,४)। [b]) विप. (वास्तुकात्मक- ⌊चरु-⌋)।
[c]) नाप.। अर्थः व्यु. च?। [d]) पाभे. पृ१२९५ *h* द्र.।
[e]) =बाहीक- (तु. मूको.)। विप.। [f]) धूमम् इति द्वि. युक्तः वर्जनेऽर्थे कप्र. उसं. (पा १,४,८८)।
[g]) अव्य. (=*नञ्)। 'वयं चित् (एव) हि सत्याः जरितारः (स्तोतारः ⌊सन्तः⌋) वां विपन्यामहे (प्रस्तुमः) वि(न ⌊तु⌋) हितावान् (*धनवान् ⌊सन्नपि⌋) पणिः' इति वा. (वैतु. सा. GRV. प्रमृ. वि ⌊युज्यताम्⌋ इति क्रिउ.)।
[h]) वा.?। तु. पृ २४०९ *c* च सस्थ. टि. दुरि- च।
[i]) पाठ.? °वी यद्र.।
[j]) स्वाअ.। [k]) अस्मत् इति पं. युक्तः वर्जनेऽर्थे कप्र. उसं. (पा १,४,८८)। 'पणेः मनीषां (हिंसासंकल्पम्) अस्मत्तः दूरं जरेथां (प्रास्यतम्)' इति वा. (तु. GRV. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. वि···जरेथाम् इति)।
[l]) वि ऊँ धाः इति पपा.? वि+(√*मृध् =वृध् '*स्तुतौ' > भावे) *मृधस्- > बस. *वि-मृधस्- (विशिष्ट-स्तुतिमत्- = ⌊होतृ-⌋) > नैप्र. *वि-ऊधस्- > व्यूंधस्- > व्यूंधाः इत्येकादः घोषः (तु. सस्थ. √पज् > मृजत्- > -जते इति; वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. पपा. अनुसरन्तः?)।
[m]) दुरः (द्वाराणि) इति द्वि. युक्तः वर्जनेऽर्थे कप्र. उसं. (पा १,४,८८)। 'यः पणीनां दुरः वि (द्वारोपलक्षित-गृहवर्जम्) नः (अस्माकं) पुरुभोजसम् अर्क (यशो) पुनानः (*दुनानः), स सुक्रतुः (अग्निः) राम्याणां (रात्रीणां) तनः तिरः ददृशे' इति वा. (वैतु. वें. सा. GRV. =वि√वृ 'आच्छादने' ⌊तु. ऋ ६,१७,६ प्रमृ.⌋ इतीव?)।
[n]) विवेकेऽर्थे स्वाअ. (तु. पृ १०२ *d*)।
[o]) नैप्र. <अभि इति कृत्वा दिवम् इति द्वि. युक्तः कप्र. द्र. (तु. टि. पृ ७३४ *i*; वैतु. इतरे सर्वे यक्र. वि√धाव् इति व्या√सृ इति वेच्छन्त उभयत्रेदं ग. एवेति ब्रुवाणाः वा. प्रति पर्यनुयोज्याः)।
[p]) अव्ययानि पव्यया इति द्वि. युक्तः तिरोऽर्थे कप्र. (तु. ऋ ९,१०९,१६; वैतु. अन्ये वि√धाव् इति योग इति?)। शेषं सस्थ. सूर- इत्यत्र द्र.।
[q]) वारम् (*वस्त्रम्) इति द्वि. युक्तस्तिरोऽर्थे कप्र.। =(√व्यध् 'वेधने' >कर्तरि) विध्- > (क्रिवि. न.) विध् > *वि. (*ध्वारम् > द्वा° >) वारम् (तु. ऋ ९,८६,३४; वैतु. सा. PW. प्रमृ. वि+ ⌊√क्षर्>⌋ अक्षाः इति योग इति)। सस्थ. अव्य- इति <(√भू ⌊=*पू⌋ >) √*ऊ 'पवने' (वैतु. अन्ये <अवि- ⌊मेषी-⌋ इति?)। [r]) विविधार्थे स्वाअ.।
[s]) *अव्य. (*पृथक्, विविधम्)। √विध् (√व्यध् '*पार्थक्ये' > ल्यपि कृति) *विध्य- > *विज्झ- > *वि(ह>)अ > यनि. (वैतु. वें. सा. वि···ईळते इति, GW. विजाताः इति च योगाविति?)।
[t]) अनेकीभावे स्वाअ. (तु. पृ ११५६ *o*)।
[u]) योजना इति द्वि. युक्तः तिरोऽर्थे कप्र.। '(धन्वकृन्त-प्राभिप्रतयुद्धात्मकानि) कति स्वित् (यानि कान्यपि) योजना (व्यासञ्जनानि) वि (अतिक्रम्य = तन्मध्यतोऽवसरमाप्य) नेदीयसः (समीपवर्तिनः ⌊मतः अस्माकं⌋) गृहान् (तथा-भूतेषु गृहेषु) अस्तं (*निवासम्) उप एहि' इति वा. (वैतु. वें GRV. विस्तारे स्वाअ., सा. वि···ग्रुहि इति योगः; GW. वि ⌊निघ्नन्ति⌋ इति क्रिउ.)। कप्र विषये पृ १०२५ *a* यदुक्तं तत्रार्थं विशेषः।
[v]) परिवर्तनेऽर्थे स्वाअ. (वैतु. भा. सा. PW. वि-परि-इयायहे इति)।
[w]) अनेकीभावे स्वाअ. (वैतु. अन्ये ग. मन्वानाः)।

८, २[a]; ६, ६, ४[a]; ४, १, ३, ४†[b]; ६, ४, ९, २[c]; मै २, ७, ३†[b]; १२, ५[d]; ४, ९, ३†[b]; काठ १६, ३†[b]; †कौ २, ५१०[e]; ६१२[f]; ६१३[f]; †जै १, ४१, २; ४; ३, ४०, ६[e]; ४९, १०; ५०, १; पै २, ३१, ३?[g]; २०, ४६, ४?.

वि[h]- वयः ऋ १, २४, ६; २५, ४; ३७, ९; ४८, ६; ४९, ३; ८५, ७; ८८, १; १०३, ७; ११८, ५; १२४, [१२; ६, ६४, ६]; १५५, ५; १६६, १०; २, १९, २; २८, ४; ३१, १; ४, ४३, ६; ५, ४१, १३; ५९, ७; ७३, ५; ७५, ६; ६, ४६, १४; ६३, ६; ७; ७, ३६, ५; ९७, १; १०४, १८; ८, ३, [२३; ७४, १४], ५, ३३; २१, ५; ४७, २; ३; १०, २७, २२; ४३, ४; ६८, १; ७३, ११; ८०, ५; १२७, ४; खि ३, १९, १; मा २, १६; का २, ४, ३; †तै १, १, १३, १S; ३, ४, ११, ३[i]; ४, १, ११, ३; ३, १३, ७; मै १, १, १३; ४, १, १४¶; १२, ६†; काठ १, १२; ९, १९†; २३, १२†; ३१, ११[j]; क १, १२; ४७, ११; †कौ १, ३१९; ३६७; ४०७; †जै १, ३३, ७; ३८, ८; ४५, ९; शौ ६, २, २; ८, ४, १८†; †२०, १६, १; १७, ४; पै १६, १०, ८†; १९, १, ६; २०, ५२, ८†; †विः ऋ १, १८३, १; ४, २६, ४; ५; ९, ४८, ४; ६२, १५; १०, ११, ४; कौ २, १९०; जै ३, १७, १०; शौ १८, १, २१; †विभिः ऋ १, ४६, [३; ८, ५, २२]; ११७, १४; ११९, ४; ५, ५३, ३; ७४, ९; ७५, ५; ६, ६२, ६; ८, २९, ८; कौ २, १०८०; विभ्यः ऋ २, ३८, ७; ४, २६, ४; †विम् ऋ २, २९, ५; ३, ४५, १[k]; १०, ११५, ३; मा २०, ५३[k]; का २२ ५, ७[k]; मै ४, १२, ६; जै १, २६, ४[k]; शौ ७, १२२, १[k]; वीनाम् ऋ १, २५, ७; †१वेः[l] ऋ १, ११६, १५; १३०, ३; ३, ५, ६; ५४, ६; ४, २७, ४; ४०, ३; ६, ४८, १७; १०, ३३, २; मा ९, १५; का १०, ३, ८; तै १, ७, ८, ३; मै १, ११, २; काठ १३, १४.

विंशति[m]- -तिः ऋ १, ८०, ९; १६४, ११; मा १८, २५[2]; का १९, ८, २[2]; तै ४, ७, ११, २; ५, ३, ३, ३¶; काठ २०, १३¶; शौ ५, १५, २; ९, १४, १३†; १९, २३, १७; ४७, ५; पै १, ९४, १; ६, २०, ५; ८, ५, २; १६, ६७, १†; -तिम् ऋ ५, २७, २; ६, २७, ८; ७, १८, ११; ८, ४६, २२; ३१; १०, ८६, १४; २३; तै ७, ३, ९, १¶; मै ४, ५, ३¶; शौ ४, ३, ३; †२०, १२६, १४; २३; पै २, ८, ३; -ती[n] मा २७, ३३; का २९, ३, ६; -त्या ऋ २, १८, ५; मै ४, ६, २[n]; शौ ७, ४, १[n]; पै २०, १, १०[n]; -त्यै तै ७, २, १३, १; १५-१८, १; काठ ४२, १; ३; ५-८.

a) विशेषार्थे स्वाअ.। b) तु. पृ २८२९ *f* द्र.।
c) अनेकीभावे स्वाअ. (वैतु. अन्ये ग. स्वीकुर्वन्तः)। सपा. मै ४, ६, २ विभ्यंदधुः इति पाभे.।
d) पाभे. पृ २१९१ *p* द्र. (यत्राऽयं विशेष-)।
e) तु. पृ २८२९ *p*। f) तु. पृ २८२९ *n*।
g) अभि इति शोधः। 'विधिः (°माम्यम्) इन्द्रं हव्यता (हवंयता) नः (अस्माकं) पाशान् (अक्षान्) °अभि (प्रति [च्य.]) इव आचरत् (आगच्छतु [इन्द्रे दृष्टे गति अस्माकं मार्गं फलवद् भवतु])' इति वा. (वैतु. BKA. वि- [शकुनि-] >विः इति शोधः इति कृत्वा तच. पात- इति तात्पर्यीव इतीव?)।
h) नाप. (शकुनि- [उपचाराद् इषादि-])। (°उद् √वी [=कर √वी] >)° उवि- > यनि. (वैतु. <√वी इति पाउ [४, १३४], <√वा इति BEY [९१]?)।
i) तु. K.; वैतु. भा. = अन्न- इति, सा. = आयुस्- इति? [सपा. ऋ. स्वव्याख्यानव्याघातापत्तेः]।
j) सपा. हिश्रौ २, ४, २२ वयांसि इति पाभे.।
k) पाभे. पृ ७६१ *d* द्र.। l) ?†२वेः यद्र.।
m) विप. (दशकद्वयात्मक-), नाप. स्त्री. (दशकद्वयात्मक-संख्या-)। द्विर्+°दंशति-(दशति-)>द्विस. °द्विदंशति- > °विदंशति- > (°वीं° >) यनि.; वैतु. या (३, १० [तु. BEY ४, WAG १, २२९ c; ३, १८७ *a*]), PW. प्रमृ. उप. = दशत्- इति वा दशति- इति वा [नपा सत्यनुस्वारस्य हि दुरुपपदत्वं द्र], पा [५, १, ५९] <(द्वि- + दशत्- >) °द्वि- + शतिच् प्र. इतीव?)।
n) सू१ द्र.। सपा. °ती (माश ४, ४, ११, ५ शांश्रौ ८, १, १० च) <> °त्या (तैआ १, ११, ८ आश्रौ ५, १८, ५ च) इति पाभे.।

विंश[a]- -शाः तै ७, ३, ९,२¶.

विंशति-प्रत्य(ति-अट्>) यं[b]- -रामिः खि १, २, १२[c].

वि-ककर[d]- -रान्[e] मा २४,२०; का २६,४,५.

¶वि-कङ्कत[f]- -तः तै ३, ५, ७, ३; -तम् तै ६, ४, १०, ५; मै ३, १, ९; काठ १९,१०[2]; २१, ९; २७,८; क ३०, ८[2]; -ते तै ६, ४, १०, ५.

विकङ्कती- > विकङ्कती-मुख[g]- -खाः शौ ११, १२,३.

१¶वैकङ्कत[h]- -तम् तै ६,४,१०, ६; काठ २७,८.

¶वैकङ्कती- -ती तै ३,५, ७, ३; मै ३, १, ९; -तीम् तै ५, १, ९, ६; १०, २; ४, ७,४; मै ३, १,९; काठ १९, १०[2]; २१, ९; क ३०,८[2].

२वैकङ्कत[i]- -तेन शौ ५, ८, १; पै ७,१८,१.

?विकंगतं[j] पै ८,१२,४.

विकट, टा[k]- -टः[l] पै २०;१३,१०; -टे ऋ १०,१५५,१.

१वि-कर[m]- -रान् काठ ५०,४[e].

२वि-करु- वि √कृ द्र.

१वि-कर्ण (वप्रा.)- -र्णः शौ ५, १७, १२[n]; -र्णम्[o] काठ ३२, ६¶; -र्णस्य पै १,५८,३.

२वि-कर्ण- > ¶विकर्णी[p]- -र्णी तै ५, ३,७,३;४; काठ २१, ३[2]; क ३१, १८[2]; -र्णीम् तै ५,३,७,३; ४.

वि-कर्तृ- वि √कृ द्र.

विकर्या- वि √कृ द्र.

वि-कर्ष- वि √कृष् द्र.

वि-कल्पक- वि √क्लृप् द्र.

वि √कस्[q] > वि-कसुक[r]- -कः[s] मै ४,१४,१७; शौ १२, २,१४.

वि-कस्त- -स्तम् ऋ १, ११७, २४; मा ११. ३९[t]; का १२, ४, २[t]; मै २, ७, ४[t]; काठ १६,४[t].

¶वि-कस्ति- -स्तिः तै ५,४,७,७.

वि √काश् > चाकश्, विचाकशीति शौ १३, ३, १[u]; विचाकशः पै २०,२८,२.

†वि-चाकशत्- -शत् ऋ १,२४, १०; ८, ७३,१७; ९१, २; १०, ८६, १९; शौ २०, १२६, १९; पै ४,२६,२.

वि √कि, वि ··चिकाय ऋ १०, ८९,३.

वि √कित्, > चिकित्स, चेकित्, विचिकेतत् ऋ १,१५२,२. विचिकेत काठ ३५,१३; क ४८, १३; †विचिकिते ऋ १,७१,७; २,२७,११; तै २,१, ११,५; मै ४,१४,१४. विचिकित्सति मा ४०, ६[v]; वि ···चिकित्सत् ऋ ४,१६, १०;

---

[a]) पूरणार्थीयः डट् प्र. । [b]) कस. । वैप२ द्र.

[c]) °शतिप्रत्य° इति स्वरः? यनि. शोधः ।

[d]) नाप. (पक्षि-विशेष-) ।

[e]) सपा. काठ ५०,४ विकरान् इति, आपश्रौ २०,१४,५ विकिरान् इति च पाभे. ।

[f]) नाप. (वृक्ष-भेद-) । पपा. अनु विभागः ? ।

[g]) विप. (कण्टकमुख-[पक्षिन्-]) । बस. ।

[h]) विप. (मन्थिपात्र-) । विकारेऽर्थे अण् प्र. ।

[i]) =१वैकङ्कत- । अण् प्र. इति ततो विशेषः ।

[j]) वि-कङ्कता (अपगत-कक्षादिः [शुद्धा]) इति शोधः (तु. सस्थ. वृक्ष->क्ष) । विकङ्कतः इति ?BKA. ।

[k]) विप. (°हिंसाकृत्- [राक्षसी-, सर्पादिजन्तु-]) । पपा. वि-क° इति {विभागः । व्यु. ? । वि [अव्य.] + कटच् प्र. इति पा [५,२,२९]; <वि √कुट् 'कौटिल्ये' इति वा वि √कम् इति वा या [६, ३०] प्रमृ; वि-कृत- इत्यस्य विपरिणाम इति च BRUG [२, ५०४, ५] WAG [१, १४९ a] MVG [४२ b] SEY [८३] । वृक- (°हिंसा-) + (√भृ 'हरणे' >कर्तरि) भृत- > उस. °वृक-भृत- > °विष्टत- इति तु मतम् (तु. सस्थ. वक-, विपर-, व्यंह- [शौ ७,५८,४]) ।

[l]) सपा. शौ ७,५८,४ व्यंहः इति पाभे. ।

[m]) = वि-ककर- ।

[n]) नाप. (°सुत-) । <वि √कृ 'विकारे [=°फले, विसृष्टौ, सृष्टौ (वैतु. सा. PW. प्रभृ. वि + कर्ण- [श्रोत्र-] > बस. विप. इतीव ?)] ।

[o]) नाप. (साम-विशेष-) । <वि √कृ '°शब्दे' ।

[p]) नाप. (°कोणभवेनेष्टका-) । वि + कर्ण- (°कोण-) > प्रास. > तद्वर्थे °विकर्ण-मयी- > यनि. ।

[q]) धा. विच्छेदने, °कासने वृत्तिः । [r]) नाप. (अग्नि-) ।

[s]) सपा. तैआ २,४,१ आपश्रौ ९, ३, २२ विदुसुकः इति, पै १७,३१,४ विदुस्किः इति च पाभे. ।

[t]) = सपा. माश ६,४,१,४ । तै ४,१,४,१ बौश्रौ १०, ४:४ त्रिलिखम् इति पाभे. ।

[u]) तु. सस्थ. टि. अनु ।

[v]) = सपा. माश १४,७,२,१८ । का ४०, १,६ ईउ ६ कउ २,१,५;१२ वृउ ४, ४,१५ विजुगुप्सते इति पाभे. ।

व्यं(वि-अ)चिकित्सत् तै ६, ५, ९,१¶.
¢वि[a]-चेकितान- -नः ऋ ४,१४,२.
विकिरिड[b]- -०ड[c] काठ १७,१६.
विकिरिद[b]- -०द[c] तै ४,५,१०,५.
विकिरिद्र[b]- -०द्र[c] मा १६,५२; का १७, ८,६; क २७,६.
?विकिलीनावत पै २,५८,२.
?विकिलेद पै ४,२४,६.
वि-कु(म्भ>)म्भा[d]- -म्भाः पै ७, १३, ७.
विकुसिक- -क.[e] पै १७, ३१, ४.
वि√कृ, वि...कृधि[f] ऋ ८,६७,१२.
वि...कृणवन् ऋ ७,४८,३.
व्यं(वि-अ)कृणोत ऋ ४,३५,३.
वि...कुरुते काठ २३, ६¶; ¶विकरोति तै १,५,९,२[2];२,४, ६,१; ६,१०,३; ६,६,६,२[2]; मै १,१०,९; ३, ७,७; ९,६; ४, ७,४; काठ १३, ५; २६, ७; २८, ८; ३२, ४; ३६, ३; ७; ३७, ३; क ४१, ५; ४४, ८; विकुर्वते शौ १२,१,४३; पै १७, ५,२; विकुर्यात् मै ४,२, १३¶. विचक्रे शौ १२,३, ५४; पै १७, ४१, ४; विचक्रिरे मै ४, १४, ११; शौ १२, १, ५; पै १७, १,४; विचक्र ऋ ४,३६, [(३५, २)४]; विचक्र ऋ ४,३५, [२;४ (३६,४)], ?विचकर[g] मै १,७,१; व्यं(वि-अ)कः मै ३, २,८¶; वि...अकः ऋ ७, ८,२.
¶विक्रियते तै ५, २, १०, १; काठ २०, ९; क ३१,११.
¶वि-कर्तृ- -र्ता काठ ५,४६; १३, ५; २६, ७; २८, ८; ३२, ४[2]; ३४,२; क ४१, ५; ४४,८.
वि-कृण्वत्- -ण्वन् काठ ४०,१२[h].
वि-कृण्वा(न>)ना- -नाः मै ४, १४,९.
वि-कृत, ता- -तम् ऋ २, ३८,६[i]; -ता शौ १२, ३, २२; पै १७, ३८, ३; -†तानि ऋ १,१६४, १५; शौ ९, १४, १६; पै १६, ६७, ५.
वि√कृत्(छिदने), वि...कृन्तत् ऋ ८, ४५, ३०.
विकृन्तेयुः मै २, २, १२¶.
†विचकर्त>र्ता ऋ १०, ६७, ६;७९,६; मै ४ १४,५; शौ २०, ९१,६; वि...अकृतः[j] ऋ १, ६३,४.
वि-कृत्य ऋ १०, ६८, ८; मै २, ३,१¶; शौ २०,१६,८†.
वि-कृत्यमा(न>)ना- -ना शौ १२,८,१; पै १६,१४४,१.
वि-कृन्त[k]- -न्तानाम्[l] मा १६,२१; का १७,२,५.
वि-कृन्तत्- -न्तन्तम् मा ३०,१६; का ३४,३,५.
वि√कृप्, >कर्पि, ¶विकर्पति तै ५, ४,४,३[2]; मै ३,३,६[2]; काठ २१, ७[2]; विकर्पन्ते तै ३,१,२,२¶.
†विकृपन्तु[m] ऋ ४, ५७,८; मा १२, ६९; का १३,५,८.
विकर्पयति काठ २१, ७¶.
वि-कर्ष- -र्षः मै २, ३, १¶
वि-कृष्ट- -ष्टः मै ४,८,१¶.
वि√कृ (विक्षेपे) > २वि-कर[n]-> विक(र्य>)र्या[o]- -र्याभ्य.[p] तै ७, ४, १३, १.
वि√क्लृप् >कल्प्, >कल्पि, विकल्पते शौ ४,७,२[q];पै २,१,१[q].
वि...कल्पयामि शौ १२, ३, ३२; पै १७, ३३,३; विकल्पयः पै २, २३, १; १९, ४७, ११; व्यं(वि-अ) कल्पयत् ¶मै २,३, ८; ४, ७,६[2]; शौ १०, ६,३१;

a) द्र. सा. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. स्वाअ. इतीव।
b) विप. (अर्थः? [छद्-])। तै. पपा. वि-कि° इति।
c) सपा. °ड <> °द <> °द्र <> मै २,९,९ व्यंहद इति पाभे.।
d) विप.। बस.।
e) पाभे. पृ २८३१ s द्र.।
f) अत्र धा. °बन्धने वृत्तिः, निषेधार्थे च ग. इति कृत्वा 'क्षेनेदः (शुष्पूर्वकं) नः (अस्मान्) ¢विकृधि ('मोचय)' इति वा. (तु. वें.; वैतु. सा. ?, GW. वि प्रमर्दये इति ?) यत्तु पृ ११३५ कृधि इति पृथक् निर्दिष्टं तन्नेष्टम्।
g) °क्र [उपु१] इति शोधः। सपा. माश्री १, ५,१,९ चकार इति पाभे.।
h) पाभे. पृ ११५५ f द्र.।
i) विप. (अर्ण- [अराग्- = कर्मर-])। अत्र विः मम्-पर्यायः (वैतु. वें. सा. = अर्ध- इति ?)।
j) लुङि मपु१। पृ ८ अ-कृत-> -तः इति नेष्टम्।
k) व्यु. प्र-कृन्त- टि. द्र.।
l) पाभे. पृ २११५ b द्र.।
m) = सपा. माश्र ७,२,२,९ आश्रौ २,२०,४। तै ४, २,५,६ प्रमृ. तु वितुदन्तु इति पाभे.। पृ ७४९ i टि. अपि द्र., तत्र च पै २,२२,३ भिन्दन् एतु इत्यपि संनिवेश्यम्।
n) नाप. (गर्त-)। गस. उप. अधिकरणे अप् प्र. (पा ३,३,५७)।
o) विप. (२अर्-)। तत्रभवीयः यत् प्र. (पा ४, ४, ११०)।
p) सपा. काठ ४४, २ इयाल्याभ्यः इति पाभे.।
q) शोधः पृ २०२१ f द्र.।

पै १६, ४४, ४; १९, ४७, १०; ११; व्यु(वि-श्र)कल्पयन् मै ३, ६, १¶; शौ ९, ४, १५; †व्यं-(वि-अ)कल्पयन् ऋ १०, ९०, ११[a]; मा ३१, १०[a]; का ३५, १, १०[a]; शौ १९, ६, ५[a]; पै ९, ५, ५[a]; §१६, २५, ४[b]; ५.

वि-कल्पक- -कस्य[c] पै १, ९०, १.

वि-केश[d]- -शाः शौ ६, ३०, २; पै १९, २४, ६.

विकेशी- -शी खि २, ११, ३[e]; शौ ५, १७, ४; ११, ११, ७; १४, २, ६०; पै ९, १५, ४; १८, १२, ७; -शीः पै १७, १४, ६; -शीम् पै १७, २२, १२; -श्यः शौ १, २८, ४; ११, २, ११[f]; ११, १४.

वि √क्रम्, >क्रमि, क्राम्, विक्रमते मै ३, ७, ९; ८, ३; ¶विक्रमते तै २, ५, ६, २; ५, ३, ७, ४; मै २, २, ५; ३, ८, ७; ४, १, १२; ¶विक्रमते काठ १९, ११; क ३१, १; विक्रामते पै १३, १४, ८; विक्रमे तै १, ६, ५, २[4g]; शौ १०, ५, २५[g]-२८[g]; २९-३५; पै १६, १३१, १[g]-४[g]; ५-१०; विक्रमताम् शौ ९, ५, ८[h], वि-क्रमस्व ऋ ४, १८, [११; ८, १००, १२]; मा ५, ३८; ४१; १२, ५[4g]; का २, ६, ८; ५, ९, ४; १०, १; १३, १, ६[4g]; तै १, ३, ४, १; ३, २, ११, ३†; ४, २, १, १[3g]; २[g]; मै १, २, १३; १४; ४, १२, ५†; काठ ३, १; २; १६, ८[4g]; ३७, ९; क २, ८; ९; शौ ४, ८, ४; ७, २७, ३; पै ४, २, ५; ५, ३१, ८; १६, ९७, २[i]; ६[h]; २०, ६, ७; ¶व्यं(वि-अ)क्रमत मै १, ६, ११; ३, ७, ९; ८, ३; काठ ८, ७; ८; १९, ११; क ७, ३; ४; ३१, १; शौ ९, ५, २०; पै १६, ९९, ६; †व्यं(वि-अ)क्रामत् ऋ १०, ९०, ४; मा ३१, ४; का ३५, १, ४; कौ ३, ४, ४; जै २, ३, ७; शौ १९, ६, २; वै ९, ५, २; ¶व्यं(वि-अ)क्रामन् तै २, २, ११, ५; ३, ३, ७, १; ६, २, २, १; काठ ९, १५.

†विचक्रमे ऋ १, २२, १७; [१८ (८, १२, २७)]; ५, ४७, ३; ७, १००, ३; ४; ८, २९, ७; १०, ११७, ८; मा ५, १५; १७, ६०; ३४, ४३; का ५, ५, १; १८, ५, ११; ३३, २, ६; तै १, २, १३, १; ३, २, ६, १§[j]; ४, ६, ३, ४; मै १, २, ९; ८, ९¶; २, १०, ५; ४, १, १२; १२, १; १४, ५[2]; काठ २, १०; १८, ३; क २, ४; २८, ३; कौ १, २२२; २, १०१९; १०२०; जै १, २३, ९; ४, ८, १०; ९, १; शौ ७, २७, ४; ५; १०, ८, ४१§; १३, २, २७[2]; ३, २५; पै १, १७, १§; १६, १०३, ७; १७, १, १०§; १८, ३३, ४[2]; विचक्रमे ऋ १, २२, १६; ८, १२, [(१, २२, १८) २७]; ५२, ३; खि ३, ४, ३; कौ २, १०२४; शौ १, १२, १; १२, १, १०; व्यं(वि-अ)क्रंस्त[k] मा २, २५[3k]; का २, ६, ३[1]; मै १, ४, २[1]; ७; काठ ५, ५[4]; ३२, ५; वि...अक्रंसत खि ५, १९, १; शौ २०, १३५, ४; वि...अक्रमुः ऋ ८, ९३, १४.

¶विक्रमयति काठ ८, ७; ८; २१, ३; क ७, ३; ४; ३१, १८.

वि-क्रमण- -†णम् ऋ १०, १५, ३; मा १०, १९§[l]; १९, ५६; का ११, ६, ४§[l]; २१, ४, ७; तै २, ६, १२, ३; मै ४, १०, १; काठ २१, १४; शौ १८, १, ४५; -णे पै १६, ५४, ६; -†णेषु ऋ १, १५४, २; ८, ९, १२; मा ५, २०; का ५, ५, ८; मै १, २, ९; काठ २, १०; क २, ४; शौ ७, २७, ३; २०, १४१, २; पै २०, ६, १०.

¶वि-क्रम्य तै ६, ५, ९, ३[1]; ७, ३, ९, १.

---

[a]) सपा. कापु ११ अकल्पयन् इति पाभे.।

[b]) सपा. शौ ९, ४, १४ अकल्पयन् इति पाभे.।

[c]) सपा. शौ ६, १२७, १ विसल्पकस्य इति पाभे.।

[d]) विप.। बस. अन्तोदात्तः (पा ६, २, १७७)।

[e]) =सपा. आपमं १, ४, ९ प्रमृ.। मंत्रा १, १, १३ रुदती इति पाभे.। [f]) सपा. पै १६, १०५, १ अकेश्यः इति पाभे.।

[g]) सपा. विक्रमे (बौश्रौ ३, २१:२ च) <> विक्रमस्व <> व्यंक्रंस्त (माश्रौ १, १, ३, १०[1]; ११[1] वाश्रौ ४. १२. १-५ माश्रौ १, ४, ३, ११[1] वाश्रौ १, १, ४, २१[2] च) <> मै २, ७, ८ अनुविक्रमस्व इति पाभे.।

[h]) सपा. विक्रमताम् <> विक्रमस्व इति पाभे.।

[i]) सपा. शौ ९, ५, ८ विश्रयस्व इति पाभे.।

[j]) अनुविचक्रमे >सपा. तैब्रा ३, ७, ७, ११[2] आपश्रौ १०, २२, १२[2] प्रमृ. अन्वेतु इति, मंत्रा १, २, ६-१२ पाग १, ८, २ नयतु इति, माग १, ११, १८ उन्नयतु इति च पाभे.। [k]) पृ ११७९ अक्रंस्त इति नेष्टम्।

[l]) सपा. तै १, ८, १५, १ मै २, ६, ११ काठ १५, ८ क्रमः इति पाभे.।

वि-क्रान्त, न्ता[a]– -न्तम् मा १०, १९; का ११, ६, ४; तै १, ७, ७, २; ८, १०, २; १५, १; मै १,८,९¶; ¶काठ ८,७;८; ¶क ७,३; ४; -न्ता शौ ८, ११,१; पै १६,१३३,८.

¶वि-क्रान्ति- -न्तिः, -न्तिम् तै २, ५, ६,२; ५, ३, ७,४; काठ २१, ३; क ३१, १८.

†वि-चक्रमाण- -णः ऋ १, १५४, १; मा ५, १८; का ५, ५, ६; तै १, २, १३, ३; मै १, २,९; काठ २, १०; क २, ४; शौ ७, २७,१; पै १६, १७, १९; २०, ६,९.

वि √क्री, विक्रीणीते तै ६,१,७,८¶; मै ३,७,७[२]¶; ¶काठ २४, २[२]; ६[२]; ¶क ३७, ३[२]; ७[२]; शौ १२, ४, २; पै १७, १६, २; विक्रीणावहै मा ३, ४९; का ३, ६, १; तै १, ८, ४, १; मै १, १०,२; काठ ९,५; क ८,८.

विक्रेष्युते तै ६, १, १०, ३¶; ¶विक्रेष्यामहे काठ २४, १; क ३७, २; ¶व्य(वि-अ) क्रेष्महि काठ २४, १[२]; क ३७, २[२].

वि-क्रय[b]– -यः शौ ३, १५, ४; पै १९, ४९,२.

वि-क्रीय तै ६,१, ७,८¶.

वि √क्लिद्,क्लिन्द् > वि-क्लिन्दु[c]– -न्दुः शौ १२,४,५;पै १७,१६,६.

वि-क्लेद्[d]– > विक्लेदीय(स् >)सी– -सीः शौ ७,८०,१; पै १,२१, १.

वि √क्शा,क्षा(=√ख्या)>क्शावि, व्य(वि-अ)क्शत् मै १, ६,११‡[d].

वि···अक्शत् मै २, ७, ८‡[e]; ‡वि···अक्शत्[f] मै २,७,८; ३, २, १.

व्यक्षत्[g] पै १३, ७, १७.

विक्शापयेत् मै २, १,६¶.

वि-क्शाय[h] मै २,७,२; ३,१,४.

वि √क्षर् ,विक्षरति[i] मै २, ३, ९¶; वि···क्षरिति[j] काठ १२,११¶[j]; विक्षरन्ति शौ १३, ३,२; †वि-चरन्ति[k] ऋ १, १६४, ४२; शौ ९, १५, २१; १३, १, ४२; पै १६, ६९, ११; १८, १९, २; †व्यु(वि-अ)क्षरत्[l] ऋ ९, ३९, [(२१, २) ४]; कौ २, २५०; जै.३, २१, १५; व्यं (वि-अ क्षरन् ऋ ९,२१,[(३९,४)]

¶विक्षारयति मै २, ३, ९; क १२, ११.

वि-क्षर[m]– -रम् शौ ६, १०५, ३; पै १९, २३,१२.

वि √क्षि[n]>वि-क्षिणत्- >विक्षिणत्-क[o]– -केभ्यः[p] मा १६ ४६; का १७,७,५; क २७,६.

वि-क्षीण- > विक्षीण-क[q]– -केभ्यः[p] तै ४, ५, ९, २; क १७, १६.

?विक्षि[r] खि ५, ५, ७.

वि √क्षिप् , विक्षिपेत् मै ४, ९, १७[s].

वि-क्षिप[t]– -पः[u] मा ३९, ७; का ३९,५, १; मै ४, ९,१७![v].

वि √क्षुभ् , विचुक्षुभे शौ ७,५९,१; पै २०, १४, २.

वि √खन् , विखनामि शौ १२, १, ३५; पै १७, ४, ४; विखन पै १९, ४४, ११-१५.

विखनिष्यति मै ३, १,८¶.

वि √खाद् (भक्षणे), वि···खाद[w] पै १,४२,२.

a) विप. (विराज्- [शौ.]), अन्यत्र भाप.।
b) गस. उप. भावे अच् प्र.।
c) नाप. (रोग-विशेष-) । गस. उप. कर्तरि उन् प्र. (पाउ १,१०)।
d) सपा. ऋ१०,१८९,२ मा ३,७ का ३.१,७ व्यख्यत् इति पाभे.।
e) सपा. ऋ१०,४५,४ मा १२,६ प्रमृ. वि···अख्यत् इति पाभे.।
f) सपा. ऋ ५,८१,२ प्रमृ. वि···अख्यत् इति पाभे.।
g) सपा. शौ २०,३४,१६ व्यख्यत् इति पाभे.।
h) सपा. मा ११,२० का १२,२,९ प्रमृ. माश ६, ३, ३, ११ विख्याय इति पाभे.। i) परस्परं पाभे.।
j) इडागमः (पा ७,२,३४)।
k) तु. सस्थ. टि. अधि।
l) वि-अ॰ इति ऋ. पपा. शोधार्हः (तु कौ. पपा.। पा ८,१,७१)। m) भावे अप् प्र.।
n) धा. क्षये हिंसायाञ्च वृत्तिः। o) विप. (रुद्र-)।
p) पाभे. पृ ६१८ q द्र.। q) विप.>नाप. (रुद्र-)।
r) सपा. शांश्रौ ८,२१,१ आङ्क्षि इति पाभे.।
s) सपा. माश्रौ ४,६,२ विक्षिपे (सं१) इति पाभे. (तु. तत्रत्यं संस्कर्तुः टि.)।
t) नाप. (मरुत्-)। गस. उप. कर्तरि कन् प्र. उसं. (पा ३,१,१३५)।
u) सपा. तैआ ४,२५,१ विक्षिपः इति पाभे.।
v) विक्षि॰ इति स्वरः ? यनि. शोधः।
w) सपा. मा ११,७८ प्रमृ. खाद इति पाभे.।

वि-खाद्[a]– -दे ऋ १०,३८,४.

विखानस[b]–> वैखानस[c]– -सम् तै ७, १,४,३¶.

वि√खिद्, विखिदन्ति पै १६,७३, ५.

वि-खिद्[d]– -दाय[e] काठ १७, १५; क २७, ५.

वि√ख्या, †व्यं (वि-अ)ख्यत् ऋ १, ३५, ८; ४६, १०; १२३, २; ९, १०१, ७; १०, १२७, १; १८९,२[f]; मा ३, ७[f]; ३४, २४; का ३, १, ७[f]; ३३, १, १८; तै १,५,३, १[f]; काठ ७, १३[f]; ९, १९; ३३, १६; क ६, ४[f]; कौ १, ५४६; २, १६८; ७२७[f]; ३, ५,५[f]; जै १, ५६, २; २, ६,४[f]; ३, १६, ६; ५९, १९[f]; शौ ६, ३१, २[f]; १३, २, ९§; २०, ३४,१६§[g]; ४८,५[f]; पै १८, २१, ३; १९,४५,१२[f]; †वि···अख्यत्[h] ऋ १०,४५,४; मा १२, ६; २१; ३३; का १३, १, ७; २-३, ४; तै १, ३,१४, २; ४, २, १-२, २; काठ १६, ८-१०; †वि···अख्यत् ऋ १, ३५, ७; ११३, ४; ४, १९,९[i]; ५, ८१, २[i]; मा १२, ३[i]; का १३, १,३[i]; तै ४, १, १०, ४[i]; काठ १६, ८[i]; शौ ७, ७७, ६[i]; पै २०, ११, १०[i]; व्यं(वि-अ)ख्यन् ऋ ४,१,१८; वि···अख्यन् ऋ १,३५, ५; वि···ख्यन् ऋ ३, ३१, १२; †व्यु(वि-अ)-ख्यः ऋ ७,१३, ३[k]; तै १, ५, ११,२; व्यं(वि-अ)ख्यत ऋ १, १६१, १३; व्यु(वि-अ)ख्यम् ऋ ८, ५५, १[l]; खि ३, ७,१; वि···अख्यम् ऋ १, १०९, १. विख्येयम्[m] तै १, १,४, २; ३, ४, ३.

वि-ख्यात– -तम् खिसा २६,२१.

वि-ख्याय[n] मा ११, २०; का १२, २, ९; तै ४, १, २, ३; काठ १६, २.

†वि-ख्ये[o] ऋ १०,१५८,४; मै ४, १२, ४; काठ ९, १९.

वि√गच्छ्, गम्, विगच्छति शौ ११, १०, ३३.

वि-गत– -ते शौ ५,२१,१०.

वि√गद्, विगद शौ ५, २२, ६; पै १३, १, ८.

वि-गद[p]– -देषु ऋ १०,११६, ५

वि√गन्ध् वि-जुगंहे टि. द.

वि-गामन्[q]– -मनि ऋ १,१५५,४.

वि√गाह्, विगाहते ऋ ९, ३, ६; ६७, १४; ८६, ८; ४०; ९९ [(७,२) ७]; मै ४,१२,५[r]; कौ २,६०७†; जै ३, ४९,९†; विगाहेयाम् शौ १२, ३, ३६; पै १७, ३९, ६; व्यु (वि-अ) गाहथाः खि ५, १४, ३; शौ २०, १२८, १४; विगाहथाः खि ५, १४, १; शौ २०, १२८, १२[s].

वि-गाह[t]– -हम् ऋ ३, ३, ५; काठ ७, १२†.

वि√गुप् (निन्दायाम्) > जुगुप्स[u], विजुगुप्सते[v] का ४०, १, ६.

वि√गृभ्, गृह्, ग्रह्, विगृह्णाति ¶तै ६, ४, ५, ७; ५, १०, १; ¶विगृह्णाति तै २, ५, ७, २; मै ४, ५,५[r]; ¶विगृह्णाति काठ २६, १०; २७, ३; १०[r]; २८, ७; १०; क ४१, ८; ४२, ३; ४४,७;४५,१; विगृह्णते पै १६, ७३, ५; वि···गृह्णते तै ६, ३, २, ३¶; विगृह्णन्ति काठ २७, १०[r]; ३७, १२[r]; विगृह्णीध्वम् तै ६, ४, ७, २¶.

---

[a]) नाप. [संग्राम- (तु. निघ २, १७ वें. PW. प्रभृ. [वैतु. सा. विप. इति ?]))]। अधिकरणे घञ् प्र.।

[b]) व्यप. (ऋषि-)। व्यु. ?। [c]) नाप. (साम-विशेष-)। तेनदृष्टीयः अण् प्र.। [d]) विप. (रुद्र-)।

[e]) पाभे पृ २११६ l द.। [f]) पाभे पृ २८३४ d द.।

[g]) पाभे. पृ २८३४ g द.। [h]) पाभे. पृ २८३४ e द.।

[i]) धा. दर्शने वृत्तिः (तु. प्र···अख्यत् ऋ ८,७९,२)।

[j]) पाभे. पृ २८३४ f द.।

[k]) वि अ° इति ऋ.पपा.? यनि. शोधः (तु. नै. पपा.)।

[l]) वि-अ° इति पपा. ? यनि. शोधः।

[m]) तु. पृ ३२९ s टि.। सपा. मा १,११ का १,३,७ अभि-विख्येषम् इति, मै १, १, ५ अभिव्यंख्यम् (सात. अभि-व्यंक्षम्) इति, काठ १, ४ क १, ४ अभिव्यख्यम् इति च पाभे. द.। [n]) पाभे. पृ २८३४ h द.।

[o]) तुमर्थीयः कैः प्र. उसं. (पा ३,४,११)।

[p]) नाप. (संग्राम- [तु. सा. GW. प्रभृ.])। <वि√गद् "विघाते' (तु. गद- [रोग-], गदा- [वैतु. वें. बस. इति कृत्वा = गदराहितास्र- इति ?])। [q]) नाप. (विक्रमण-, पद-)। प्रास. पूप. स्वरः। उप. <√गा 'गतौ' (तु. Brug [२,१,१६५])। [r]) =सपा. आपश्रौ १६, ११,१२ वैश्रौ १८,१०:५ हिश्रौ ११,४,१२। माश्र १,४,१६ अवगाहते इति पाभे.। [s]) शंपा. सात. विगाहथाः इति ?।

[t]) विप. (अग्नि-)। गस. उप. अच् प्र.।

[u]) पा ३,१,६। [v]) पाभे. पृ २८३१ o द.।

¶व्य(वि-अ)गृह्णत मै ४,५,९; काठ २७, २; क ४२,२; ¶व्य-गृह्णन् काठ २६, १०; क ४१, ८; ¶विगृह्णीमहि काठ २७,२; क ४२, २.
विजगृभ्रे ऋ ७, १८, ८.
वि-गृहीत- -तः काठ ३९,२.
वि-गृह्य शौ ४, १५, १४; पै ५,७, १३.
वि-ग्रहण- -णम् तै ६,४, ७,२¶.
¶वि-ग्राहम्[a] तै ५,४,८, २; मै ४, ८, ४.
१वि गृही अँ श ता म सु[b] पै ६,२२, १४.
१विग्र[c]- -ग्रः पै २,६८, ६; -†ग्रम् ऋ १,४, ४; शौ २०, ६८,४.
२विग्र[d]- -ग्रम् ऋ ६, ६७, ७.
वि-ग्री(वा >)व[e]- -वान् शौ ४, १८,४; पै ५,२४, ४; -†वासः ऋ ७, १०४, २४; शौ ८, ४, २४; पै १६, ११,४.
वि √ग्लै > ग्लापि, विग्लापयाति पै १३, ५, १४

१वि-घन-, २वि-घन-, विघनिन्-. वि √हन् द्र.
वि √घस् > वि-घस[f]- -से शौ ११, २,२; पै १६,१०४, २.
वि √घृ > वि-घृ(त >)ता[g]- -ते ऋ ३, ५४,६.
वि-घ्नत्-,°ती-, वि-घ्नान-,वि-घ्नी- वि √हन् द्र.
√विच्, विनक्ति पै २,६५,३;विनक्तु शौ १९, ३४, २; पै ११, ३,२; अविविक्ताम् ऋ १०, ११२,४.
विवेच शौ ६, ६१, २[h].
विविक्वस्- -क्वान् ऋ ३, ५७,१.
†विविचि[i]- -चिम् ऋ ५,८,३; ८, ५०, ६; खि ३,२, ६; तै ३,३, ११, २†.
वि-चक्रमाण- वि √क्रम् द्र.
वि √चक्ष् , > चक्षि, विचक्षसे[j] ऋ ९, ४५, ६.
विचष्टे ऋ १,२४,१२;९८,१;५, ११,१; १०,५,१; ३४,१३;५५, ३; ११४, ४; मा २६, ७†; का २८, ७,१†; तै १, ५,११,३†; ४, २, ५,४[k†]; मै ४, ११,१‡; काठ ४, १६†; ३८, १३‡; शौ ४, ११, २; १६, ५; ९,१,५[m]; १०, ८, ३०; ‡विचष्टे[n] मै ४, १२,२; शौ ७, ८६,१; १३,३, ११; १४, १, २३; पै १८, ३, २; २१, ५; विचष्टे पै ३, ३५, ३; ५, ३२, ५; १६, ६९, ९[o]; १५०, ६; १९,५२, १‡[p]; २०, १५, २; वि···चष्टे शौ ७,३६, २; वि···चष्टे ऋ ८, २५, १६; †विचक्षते ऋ १, १६४, ४४; ८,४,१३; ४५, १६; १०,१७७, [(१, १५९,४)१]; कौ १,१३६; जै १, १५,२; शौ ९, १५, २६; †वि-विचक्षे ऋ १०, ७९, ५; †वि-चक्ष्व ऋ ७, १०४,२५; शौ ५, २०, ४§[q]; ८, ४,२५; पै १६, ११, ५; विचक्षः[q] पै ९,२४,३; विचक्षीय पै २, ६६, ६.
विचचक्षिरे मा ४०,१०;१३;का ४०,१, १०; १३; वि···अचष्ट ऋ २, १५, ७.

[a]) गम. णमुलन्तम् । [b]) शोधः १८०८ *h* द्र. ।
[c]) विप. (बलवत्- [इन्द्र-प्रमृ.])।(√°वृष्'वृषभावे'>) °वृप्- > यनि. (तु. [अर्यमात्रे] PW. प्रमृ.; वैतु. वें. स्क. सा. मेधाव्यर्थे नाप. इति, GW. =२विप्र- इति च!)। पपा. नावग्रहः।
[d]) नाप. (°अन्न-)। 'तौ जठरं पूरयितुं विप्रं धारयेथे' इति वा. । (√विप् °'भोजने' [तु. परिवेषण-] >) °विप्-> यनि. (तु.नान्तरीयपूर्वी मन्त्रः,[अंशतः]ORN. च; वैतु. वें. सा. WAG [१, ११८] मेधाव्यर्थे, ORV. वेगार्थे च <√विप् 'चलने' इति, R [ZDMG ४८, १०८] वि√ग्रन्थ् > °विग्रन्थेथे इतीव पाठ-शोध इति?)। [e]) विप.। बस.।
[f]) नाप.। गस. उप. कर्मणि अप् प्र. (पा ३, ३, ५९) घादि-स्वरः।
[g]) विप. (शरत्ननी-[मेखली-]) इति वें. सा. PW. GW. प्रमृ.। विप. (प्रदीत-[योनि-]) इति कृत्वा °त-> [सत्°] -ते इति मतम्।
[h]) सपा. काठ ४०,९ अस्लम्नाम् इति पाभे.।
[i]) विप.। कर्तरि किन् प्र. (पाम ३,२,१७१ [तु. वें. सा GW. ORN.;वैतु.भा.PW.प्रमृ. <वि√विच् इति!])।
[j]) भा. लटि मपु१ (तु. GW ; वैतु. वें. सा. वि-चक्षस्- > -क्षसे इति?)।
[k]) पाठः? शोधः पृ २१७८ *d* द्र.।
[l]) तु. सस्य. टि. प्रति ।
[m]) सपा. पै १६,१३,५ अभिवस्ते इति पाभे.।
[n]) सपा. ऋ १०,८५,१८ तैब्रा २, ७,१२,२ अभिचष्टे इति पाभे.।
[o]) सपा. शौ ९,१५,१९ वितष्टे इति पाभे.।
[p]) सपा. ऋ ९,७४,४ वियायते इति पाभे.।
[q]) सपा. विपश्य <> विचक्षः इति पाभे.।

व्यं(वि-अ)चक्षयत् ऋ २, २४,३.

वि-चक्षण[a]- -०ण ऋ १, ५०, ८[b]; ३, ३, १०; ४, ३२, २२; ९, ५१, ५; ८६, २३; १०७, २४; १०, ३७,८; खि १,१,३; ५,६; ४, ८,५[c]; ते २, ४,१४, ४†[b]; मै ४, ११,१†; काठ ९,१९†[b]; को ३, ५, १४†[b]; पै १८, २२, ८†[b]; -णः ऋ १, १०१, ७; ११२, ४[d]; २, २३,६; ४,४५, ५;५३, २;९, १२, ४;३७, २; ६६, २३; ७०, ७;७५, १;८५, ९; ८६, ११; १९; [३५(१०८, १६)]; ९७,२; १०६, ५;१०७, ३; ५; ७; १६; १०, ९२, १५; काठ २९, २; क ४५, ३; †को १, ५५४[e]; ५५९; २, २६; ५०; १७१; २०८;३८२; ५४९; ६४३;६६५; ७५०; †जै १,५७, १;६; ३, ३, ५;५, ९; १६, ९; १९,३; ३१, २;४३, ५;५३,१; ५५,६; शौ १८, ४,५८; पै १९, ४१, ५; -णम् ऋ १, १६४, १२[f]; १०, ११,४; शौ १०,२, १९;१०,३; १३,२,२३‡[b]; १८, १,२९†;२०,४७,२०‡[b]; पै १६, ६१, २; ५; ६७, २‡[f]; १०७, ३; १९, ४३,१[g]; -णा ऋ ८, ४१, ९[h]; खि ३, २२, ७; -णे शौ ९, १४, १२‡[f].

वि-चक्षस्[i]- -क्षः[j] मै १, ५, ४; ११.

वि-चक्षाण[k]- -णः ऋ ९, ३९, ३; को २, २५१; जै ३, २१, १६.

वि-चक्षे[l] ऋ १, ११३,५[m]; ११६, १४?[n]; [१६[m]; ११७,१७]; २, २७, १०; ४, १६, ४; खि १, ११, ८; शौ २०, ७७, ४†.

वि-चक्ष्य ऋ ८, १३,३०.

वि-चक्ष्य- -क्ष्यम् काठ ३०,८; ९.

वि √चत् > चाति, वि...चातयस्व > स्वा[o], वि(चातयस्व)[r] ऋ २, ३३, [२(६, ४४, १६)]; वि...चातय पै १५,२०,१‡[o].

विचयिष्ठ- वि √चि द्र.

वि √चर्, वि...चरति ऋ ६, ९, ६; विचरतः ऋ १,१४६, ३; तै ४, ३, ११, १[p]; मै २, १३, १०[p]; काठ ३९, १०[p]; विचरन्ति ऋ १, ५१,१; को १,३७६; जै १, ३९,७; †विचरन्ति ऋ १,३२, १०; ३६,३; ५, ६३, २;५; ६, २८, ४[q]; १०, ७१, ८; मै ४, १४, १२; काठ १३, १६; शौ ४, २१, ४; पै १३, ६, १०; †वि...चरन्ति ऋ ६, ६, ३; तै ३, ३, ११,२; विचरामि ऋ ३, ५५, १४; विचरत् ऋ १०,८०, १; विचरन्त[r] ऋ ३, ४, ५; विचरतु मै २, १३, १०[s]; विचर>रा खि ५, ११, १; शौ २०, १२७, ११; वि...चर ऋ ८, ३२, १९[q]; वि...अचरत् ऋ १, १०३, ३.

†विचारीत् ऋ ७,२५,१; तै १, ७,१३, ३; मै ४, १२, ३; काठ ८, १६.

†वि-चरत्- -रन् ऋ ९, ६८, ४; १०, १४०, २; मा १२, १०७; का १३, ७, ६; तै ४, २,७,३; मै २,७, १४; काठ १६,१४; क २५,५; को २,११६७, -रन्तः ऋ ८, ५५, ४; खि ३, ७, ४; -रन्तम् ऋ १०,३०,९; -रन्ता

---

a) विप. । गस. उप. युच् प्र. ।

b) सपा. विचक्षण<>°क्षणम् इति, मा १५,३१ का १६,५,१३ तै ४, ४,४,२ प्रमृ. पुरुप्रिय इति च पाभे. ।

c) पाठः (तु. पाग़ ३,१५,२३,? °णम् शोधः (तु. खिसा ३१,५)। तैआ ७,४,१ तैउ १,४,१ विचर्षणम् इति पाभे. ।

d) विप. वा व्यप. वा ? । तु. सस्य. टि. ग्नि-मन्तु- ।

e) °ण इति S. ।

f) सपा. °णम् (प्रउ १,११ च) <> °णे इति पाभे. ।

g) सपा. शौ ७,३७,१ समञ्जनम् इति पाभे. ।

h) नाप. (*नेत्र-) । 'यस्य वरुणस्य श्वेते (दीप्तियुक्ते) नेत्रे तिस्रो भूमीः अधिक्षितः (व्याप्नुतः)' इति वा. (तु. प्र २२२५ b, GW.GRV.; वैतु. वें. सा. न. प्र३ इति !) ।

i) विप. (भ्राजमत्- [अग्नि-]) । गस. उप. स्वरः (तु. पृ २२३७ b) ।

j) °क्षा इति पपा., सात., आपश्रौ ६,१९,१ विचक्षुः इति पाभे. ।

k) विप., नाप. । l) गम. उप. तुमर्थीयः सेन् प्र. ।

m) वैतु. सा. < वि-चक्ष्- इति ।

n) (वि√शक् 'शक्तौ' >) वि-शाक्षे इति शोधः (तु. सस्थ. कृपमाण- [*कृपमाण-, ग्लपन-] इति विप.) ।

o) सपा. वि...चातयस्वा <> वि...चातया(य-अ) स्मत् इति पाभे. ।

p) =सपा. आपमं २, २०,३१ । शौ ८, ९,१२ पै १६,१९,२ संचरतः इति पाभे. ।

q) तु. सस्थ. टि. अनु । r) तु. सस्थ. टि. अभि ।

s) सपा. शौ८,९,२३ पै १६,१९,१० संचरति इति पाभे. ।

ऋ १०, ५२, १२.
विचरन्ती- -न्ती ऋ ६,४९,३.
वि-चारि(न् >)णी- -०णि ऋ ५, ८४,२; ते २,२,१२,२†; -णीम् पै १०, १, ७.
वि √चर्व्, वि (चर्वति[a]) काठ ३५, १४; क ४८, १२.
†वि-चर्षणि[b]- -णिः ऋ १, ३५, ९; ७९,१२; २, २२,३; ४१, १०; १२; ३, २,८;११, १; ४, ३६, ५; ६, ४५, १६; ४६, ३; ८, १३, ६; ९,११,७; २८, [(२७, ४)५ (६०, १)]; ४०, १; ४४, ३; ४८, ५; ६२,१०; ६७,२२; ८४, १; मा १९,४२;३४, २५; का २१, ३, १३; ३३, १, १९; तै ३, २, ५, ४§; मै ३, ११, १०; काठ २, १५; ३८, २; कौ १, २००; २८६; ४८८; ५०८; २, १८९; २७४; ७६७; ८३७; जै १, २१, ७; ३०,४; ५१,२; ५२, १२; ३, १७,११; ३३,६; ५२, ३; शौ २०, २०, ५; ७; ५७,८; १०; -णिम् ऋ १,६४, १२;९,६०,[(२८,५)१], -णी ऋ ५, ६३, ३; मै ४,१४, १२; -णीन् पै २, ६२, ४§?[c]; -०णी ऋ १, ७८, [१ (४,२२, ९) ६, १६, २९; ३६; ८,४३, २]; खि १,५, २; तै †१, ३, १४, ५; कौ २, ७४८; जै ३,२२, ३; ४, ६, ९; -†०णे ऋ १,३१,६; ६, २, १; ८, १७,७; ३३, ३;९८, १०; ९, ४१, ५; ६०, ४; काठ १०, १२; कौ १, ८४; ४०५; २,२१६;५१९; जै १,९,४;४५, ७;३,१९,११;४०,१५; शौ २०, ५,१;५२,३;५७,१६;१०८,१.
वि √चल्, > चालि, चाचल्, व्यु-(वि-अ)चलत् शौ १५, १४, १; ३;५;७; ९; ११; १३; १५; १७;१९; २१;२३; व्यं(वि-अ) चलत् शौ १५,२,१;९;१५;२१; ६, १;४;७;१०;१३; १६; १९; २२;२४;९,१; व्यचलत् पै १८, २७,९.
विचालयति काठ २८, १¶; ¶विचालयेत् काठ २०, ६;२१, १०[d]; २८,१; क ३१, ८.
वि-चल[e]- -लः तै ५,७, १८, १; काठ ५३, ८.
वि-चाकशत्- वि √काश् द्र.
?वि चावः[f] ऋ ५, ७७, २; मै ४, १२, ६.
वि √चि, †विचयत ऋ ५, ६०, १; मै ४,१४, ११; शौ ७, ५२, १; पै २०,३०, २; विचयेम >मा ऋ १, १३२, १.
वि···चितन ऋ ४, ३७, ७[g].
विचिनोति ऋ १०, ४२, १;
†विचिनोति ऋ १०,४३,५;शौ ७,५२, ६[h]; २०, १७,५;८९, ९; विचिन्वन्ति मै ३, ७,४¶;
†वि···चिनवत्[i] ऋ ४,२,११; तै ५, ५, ४, ४; वि···चिनवः काठ ४०,५[i]; †विचिनोतु ऋ १०, ८७, ५; शौ ८, ३, ४; पै १६, ६, ४; विचिन्वन्तु मा ४, २४; २३, २६; का ४, ८, ३; २५, ७,४; तै ५, २,११, ३;मै ३, १२, २१; काठ ५०, ५; वि...चिनुहि ऋ ६, ५३, ४; ¶विचिनुयात् तै ६, १, ९, १; मै २,२,१; ¶विचिनुयात् तै १, ८, ९, २[j]; २,३,१, ३; मै १, ६, ११; २, २, १; ३, ७, ४; विचिनुयुः काठ ११, ६¶; †वि-चिनुयाम ऋ ९, ९७, ५६;

a) सपा. पै १९, २१, १५ वि···मर्ध्यते इति, शौ ६, ४९,२ वि···मर्ध्यसे इति, जै ४,१०,४ वि···ऋण्वसि इति पाभे.। b) विप. (विशिष्टदीप्तिमत्- [अग्नि-, इन्द्र-प्रमृ.])। प्रास. वा, वि+ (√चर्ष् 'दीप्तौ' >भावे चर्षणि- > बस. वा (तु. [तात्पर्ये] निघ ३,११)।
c) शोधः मरप. टि. सूर- द्र.।
d) सपा. मै ३,१,१० आपश्री १७,१७:७ हिश्री १२, ५,१७ व्यंहयेत् इति पाभे.।
e) विप. (स्कन्ध-)। गस. उप. कर्तरि अच् प्र.।
f) वि च आवः इति पपा. अनु मा. PW. GW. प्रमृ. ?दीप्ति यदर्शोंनि कृत्वा < वि √वृ [आच्छादने] इति, तु. दृ. [पा १२,५] मा. < वि √अव् इति च ?)। (√विव् 'प्रदीप्तौ' > अधिकरणे) °विद्यावस्- > °विचावस्- (प्रवृद्ध-दिनवेला-) > यनि.। 'अश्विनौ प्रातः (प्रभाते एव) यष्टव्यौ, न सायं न च प्रवृद्धदिने' इति वा.। सस्थ. ?देवया अनुष्टम् > (°देव-धायु- [देवपूजा-]>) देव-धायाय, जुष्टम् इति द्विपदः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. नैतद् दर्शकाः ?)। सपा. तैब्रा २, ४, ३, १३ विधायः इति पाभे. अपि प्रदीप्तदिनपर्याय एवेति कृत्वा (√विव् 'प्रदीप्तौ'>) °विधायस्- > यनि. इति द्र.।
g) धा. स्वरितगतौ वृत्तिः। 'पथः विधावत' इति वा.। वैतं पृ २५५६ j द्र.। h) पाभे. पृ १८१० k द्र.।
i) सपा. वि···चिनवत् <> वि···चिनवः इति पाभे.। j) पाभे. पृ ७०१ m द्र.।

३, १,५; जै २, ५, २.
वि॒···चियुन्तु ऋ १,१०,४.
व्य॑(वि॒-अ)चेत् ऋ ४, २४,८[a]; १०, १०२, २; विचयिष्टम् ऋ ६, ६७, ८.
वि-चयि॒-> †विचयिष्ठ- -ष्ठः ऋ ४, २०, [९ (६, ६७,८)]; काठ २१, १३.
वि-चित्[b]- -चितः मा ४, २४; का ४,८,२; -चिद्भ्यः मै १,२, ५.
¶वि-चित्य[c]- -त्यः, -त्याः तै ६, १,९,१.
†वि-चिन्वत्- -न्वन् ऋ ९, ९७, १७; १०, ८९, १९; शौ १०, ८,१२§[d]; २०,१२६,१९.
विचिन्वती- -तीम् शौ ४, ३८, २.
विचिन्वत-क[e]- -केभ्यः मा १६, ४६; का १७, ७, ५; तै ४, ५, ९, २; मै २, ९, ९; काठ १७, १६; क २७, ६.
¶वि-चीयमान- -नः काठ ३४, १४; -नस्य मै ३, ७, ४[2]; काठ २४,२; क ३७,३.
¶वि-चेतवै काठ २४,२; क३७,३.

वि√चित्, †विचितत्[f] ऋ १,१६४, १६; शौ ९, १४, १५.
वि॒···चेति ऋ ४, १६, १४;
वि॒···चेति ऋ ४, ५५, ४.
वि॒-चित्त- -त्तः शौ १३, २, ३१; पै १८, २३, ८.
वि-चित्र- > विचित्र-वीर्य[g]- > वैचित्रवीर्य[h]- -र्यम् काठ १०, ६¶.
विचृ···पै ५,३६, २.
वि√चृत्, ¶विचृतन्ति[i] काठ २५, ८[2]; वि॒···चृतन्ति ऋ १, ६७, ४; विचृतामि शौ ९, ३, १८; पै १६, ४, ९; वि···चृतामि[j], वि॒ (चृतामि[j]) पै २०,२५, १०; विचृतामसि शौ ९, ३, १०. विचृतामसि शौ ९, ३, १;३-५; ८; विचृतामसि पै १६, ३९,१; ३-५;८;१०; वि॒···चृतामसि शौ ९,३,१३;१४; पै १३,२,८;४०, १; २०,१५,१०; विचृत, > ता मा १२, ६३[k]; का १३, ५,२[k]; तै ४, २,५,३[k]; मै २, ७,१२[k]; क २५,३[k]; शौ ६,६३,२[k]; ८४, ३[k]; ११२, १; ३; पै १९, २१, १२; †वि॒···चृत ऋ १, २५, २१; काठ २१,१३; विचृतेत् काठ २५, ८[2]¶[l].
विचर्चते शौ १४, १, ५६; पै १८, ६,४.
वि···चृत्यन्ताम्[m] पै १,७०,४; १९,३३,१०.
१वि-चृत्[n]- -चृतः[o] पै १, ७०, ४; १९, ३३, १०; -चृतम् ऋ ९, ८४, २.
वि-चृतम्[p] शौ ६,११७,१; ११९, २[q]; पै १६, ५०,८.
वि॒-चृत्त- -त्तः[r] मै १, २, ६; ३, ३९;४, ८, ५; -त्ताः ऋ २, २७, १६; पै १९, ४६, ४[s]; -त्ताय मा २२, ७[t]; का २४, ३, ३; तै ७, १,१९, १; मै ३, १२, ३; काठ ४१, १०.
वि-चृत्य[u] मा ३२, १२; का ३५, ३, ९.
वि-चृत्यमान- -नाय तै ७, १, १९,१.
२वि-चृत्[v]- -चृतोः शौ ६, ११०,२; पै १९,२०, १; -चृतौ तै ४,४, १०, २; शौ २, ८, १; ३, ७,

a) वैतु. सा. <√चित् इति।
b) नाप.। कर्तरि क्विप्। c) गस. उप. क्यबन्तम्।
d) पाभे. पृ २१३४ p द्र.।
e) विप. (रुद्र-)। स्वार्थिकः कः प्र.।
f) नु विचितत् > सपा. पै १६,६७,६ अभितो विदत् इति पाभे.। g) व्यप. (धृतराष्ट्रपितृ-)। बस.।
h) व्यप. (धृतराष्ट्र-)। तस्यापत्यीयः अण् प्र.।
i) सपा. मै ३, ८, ७ विस्रंसयन्ति इति, क ४०, १ विवृञ्जन्ति इति च पाभे.।
j) सपा. तै ३,३,१०,१ काठ १३, ९ शौ १, ११, ५ वि॒···भिनद्मि इति, पै २०, २६,२ सम्···चृतामि इति पाभे.। k) पाभे. पृ ११७१ p द्र.।
l) सपा. तै ६,३,१०,७ मै ३,८,७ विस्रंसयेद् इति, क ४०,१ विवृञ्जेत् इति च पाभे.।
m) सपा. शौ ६,११२,३ वि···मुञ्चन्ताम् इति पाभे.।
n) भाप. (ऋ.), विप.>नाप. (पै.)।
o) सपा. शौ ६,११२,३ विमुचः इति पाभे.।
p) तुमर्थीयः कमुल् प्र.।
q) सपा. तैआ २,६,१ ?प्रमुचन् इति, काठ १३२ : ५ ?प्रमुञ्चन् इति च पाभे.। r) पाभे. पृ २१५४ a द्र.।
s) =सपा. शांश्रौ १,६,३ आपश्रौ २४, १२,७। हिश्रौ २१,१,१ वियत्ताः इति, आश्रौ १,३,२४ विवृत्ताः इति पाभे.। विचृत्या इति मूको. ?।
t) °त्ताय इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मा. सपा., मान्तरीयाः सपा. च)। u) पाभे. पृ १०५२ c द्र.।
v) पपा. अनु निर्देशः। नाप. (नक्षत्र-विशेष-)। व्यु. ?।

४[a]; ६, १२१,३; पै १, ९९,२; ३, २,४[a]; १६,५१,३.

वि-चेकितान– वि√कित् द्र.

वि-चेतवै वि√चि द्र.

†वि-चेतस्[b]– -तसः ऋ १,४५, २; ८३, १; ५, १७, ४; ७, ७, ४; ८, १३, २०; शौ २०,२५, १; –०तसः ऋ ५, ५४, १३; –तसम् ऋ ४,७, ३; ८, ४६, १४; कौ १, २६५; जै १, २८, ३; –०तसा ऋ ५,७४, ९; १०, १३२, ६; –ताः ऋ १, १९०, ४; २, १०, १; ३; ४,५,२; ६, २४,२; ७,२७,२; १०, ७९,४.

वि-च्-छन्दस्[c]– –न्दसः काठ २५, १¶; क ३८, ४¶; –न्दाः[d] तै ५,२, ११, १; मै ३,१२, २१; काठ ५०,५; –न्दोभिः काठ ७, ९¶.

वि-च्-छ(न्द >)न्दा[e]– –न्दाः[d] मा २३, ३४; का २५,७,२.

¶वि-च्√छिद्, विच्छिनत्ति तै ५, ४,८,२; ६,४,६, ४; मै ३, ४, १; ४,८,४; काठ १०, ५; १९, ८; २१, ११; वि···छिनत्ति मै २, ४, ५; काठ ९,१४; १०, ५; १२,२; ३; २५,२; २७, १; ३०, ७; ३१, १२; क ३८, ५; ४२, १; वि···छिन्दन्ति तै २, ६, १, ६; ८, २; ६, ६, ९, २; ७, ५, ६, ३; काठ २७, ९; १०; विच्छिनदानि तै ७, १, ५,५; वि···अच्छिन्दन् काठ ८, ४; क ६, ९; विच्छिन्द्यात् मै ३, ४, १[२]; ४, ८, ४; विच्छिन्द्यात् तै ३,२,१,३; ५, ६,८,५; ७,५,१; ६,१,४, ३; २,१,१;४,२,२; ७,१,५,५; मै ३, ४, १; ४, ७, १; ७; ८, ४[२]; विच्छिन्द्यात् काठ ६, ६; १२, ४; १९,८; २१,११; २३, ६; २६-२७, ५; क ४,५; ३०, ६; ४१, ३; ४२, ५; वि··· छिन्द्यात् मै १, ६, १०; वि-च्छिन्द्युः तै ७, ३,३,२; मै ४, ५, ५; विच्छिन्द्याम् तै ५, ४, ८,२; वि···छिन्द्याम् काठ २५, २; क ३८,५.

विच्छिद्यते मै १, ४, ८; वि··· छिद्यते तै १,५,४,२; ३,२,६,३; मै ३,५,४; ४,४,७; ९; ५,३;६, २;४;७,७; ८,९[२]; वि·· छिद्यते मै १, ४, ११[१]; वि···छिद्यते काठ ७,९; ३२,६; व्यं(वि-अ) च्छिद्यत तै १, ७, १, ५; वि-च्छिद्येत तै ३, २,१,३.

¶वि-च्छित्ति– -त्तिः काठ ३५, १७; क ४८, १५.

वि-च्छिद्य शौ ६, १३९, ५; पै ५, २६, १.

वि-च्छिद्यमान[g]– -नम् तै ३, २, १, ३.

वि-च्छिन्दत्– -न्दन्तः काठ २५,५; क ३९,२.

वि-च्छिन्न– -¶न्नः तै २, १, ५, ५; काठ २४, ८; क ३८, १; –न्नम् तै १, ५, ३,२[h]; ४,३;१०,२[h]; ६,३,३[h];७,१,५[h]; मै १,७,१[h]; ४,८,९[h]; काठ२५,२¶; क ३८, ५¶; ४८ १[h]; शौ ६,१३९,५.

वि√च्यु > वि-च्युत– -ताः ऋ २, १७, ३.

√विज् (वधा.),>वेविज्, वेविज्य, विजन्ते शौ ८, ७, १५; पै १६, १३, ५.

विविरिध काठ १६,३१[i].

अविजे ऋ १०, ५१, ६.

वेविज्यते ऋ १, ८०, १४.

वेग– -गः शौ १२,१,१८; पै १६, १२९, ४; १७,२,९; –गम् खि ५, ५, ११; पै १९, २६, १३; –गासः शौ ४,१५,३; पै ५,७,२.

वेवि(ज>)जा[j]– -जे ऋ १, १४०, ३.

वेविजान– -नः ऋ ४, २६,५; ९, ७७, २.

†विज्(वप्रा.)– विजः ऋ १,९२,१०[k];

[a]) गसा. ऋक् १२२ : ८ विग्लौ इति पाभे.।

[b]) विप. (विचिष्ट-ज्ञान- [देव- प्रमृ.]) । बस.।

[c]) विप., नाप. (छन्दोलक्षणरहित- [छन्दो-विशेष-])। बस.।

[d]) गसा. °न्दाः [२१] <> °न्दाः [२३] इति पाभे.।

[e]) नाप. (छन्दो-भेद-) । बस. उप. =छन्दस्–।

[f]) वै इति पाठ. ? ।   [g]) स्वरः ? ।

[h]) =गसा. तैब्रा ३,७,६,१६ आश्री २, ५, १४ काश्री २५,१०,२५ । मा २,११ का २,३,११ काठ ३४,१९ माश १,७,४,२२ द्राश्री १२,४,१ लाश्री ४,१२,१ वैताश्री ४,३ अरिष्टम् इति पाभे.।

[i]) पाभे. कृते पृ २५०० ० टि. अस्यापि समावेशः द्र.।

[j]) विप. (मातृ- [द्यावापृथिवी-]) । कर्तरि कः प्र. (तु. वें. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. किप. इति ?)।

[k]) नाप. स्त्री.। पूर्वतरपक्षे पक्षार्थे <√विज् (=√वद्) '*वदने', उत्तरपक्षे च दीप्त्यर्थे <√विज् (*√भृज्) 'दीप्तौ' इति कृत्वा निष्टोस्मा (वैतु. वें. सा. पक्षि-पर्याय इति, PW. GW. GRV. प्रमृ. पत्र-पर्याय इति

२, १२, ५[a]; शौ २०, ३४, ५; पै १३, ७, ५[b].
वि-ज़ंगहे[c] शौ ५,१९, ४; पै ९, १९, १; १९, ३४,७.
वि√जन्, > जा, जनि, विज़ायते ऋ ३, २९, ११[d]; तै ५, ५, १, ७¶; शौ ३, २८, १; ९,३, १३; विज़ायते ९, ७४, ४[e]; मा ३१, १९[f]; का ३५,२ ३[f]; काठ ३५,६†[g]; क ४८, ७†[g]; कौ २, ११७५; शौ ९, ३, २०; १०, ८,१३[f]; पै ८,१८,२; १६,४०, ५; १०; १५१, १०; १८, ३२, २[g]; २०, २२, ६; विज़ायन्ते शौ ११, ६, ३; पै १३, १४, १७; १६, २१, ३; विजायताम् पै ११,१,७; व्यं(वि-अ)जायन्त मै ४,२,१३¶.
विज़ज्ञे ऋ ३, ५५,१; ९,१०८, १२; विज़ज्ञतुः ऋ ९,६८,५.
‡वि···जनयन्त[h] कौ १, ६८; जै १,७, ६.
¶वि-जनितोस् (:) तै २,५, १,५[i].
वि-ज़(न्य>)न्या[i]- -न्याः मै ४, २,९.
वि-(ज़>)ज़ा[j]- -ज़ाम् पै ११, १, ११.
विज़ा-व(त्>)ती- -ऽति शौ ९, ३, १३; १४; पै १६, ४०, १; -तीः पै ५,१५,२
?विजानता[k] पै १, २१, ५.
वि-ज़ामन्[l]- -मन् ऋ ७, ५०, २; -म्नि शौ७,८०,२[m]; पै१,४८,३
¶वि-ज़ायमान- -नः मै ४, २, १.
†वि-ज़ावन्[n]- -वा ऋ ३, १, [२३; ५-७,११; १५, ७; २२-२३,५]; मा १२, ५१; का १३, ४, ७; तै ४,२, ४, ३; मै २, ७, ११; काठ १६, ११; क २५,२; कौ १, ७६; जै १, ८, ४.
विज़मा(न>)ना[o]- -ना शौ १२, १, ३७.
वि-जम्भ[p]- -म्भस्य पै ११, २, ३.
वि-जय़- वि√जि द्र.
वि़-जर्ज(र>)रा[q]- -राम् मा ३०, १५; का ३४, ३,२.
वि-जर्भर- वि√हृ द्र.
?विजब्राम् पै १७,१५,१०.
वि-ज़हत्- वि√हा (त्यागे) द्र.
वि-जाऩत्- वि√ज्ञा द्र.
वि़-जानि[r]- -निः शौ ५, १७, १८; पै ९, १६, १.
विजाऩुष्[s]- -नुषः ऋ १०,७७,१.
वि-जापयितृ- वि√जि द्र.

च कृत्वा < √विज् इति)। सस्थ. आ√मि इत्यस्य मयने =धारणे वृत्तिः द्र.।

[a]) नाप. सद् द्यूतपणमात्र-वाचकं पदम्। शेपं पृ २८४० *k* द्र.। (वैतु. वें. =श्वघ्निन्- [व्याध-], सा. =उद्वेजक- इति कृत्वा °ज- > यनि. इति ?)।

[b]) भजः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. टि. पृ २८४० *k*)

[c]) वि√गन्ध् > [यङि] √जङ्गध्य '*गन्धे' > लटि *वि-जङ्गध्यते > यनि.। 'सा ब्रह्मगवी पच्यमाना (सती) यावद् अभि (यावता) विजंगहे (स्वत उद्भूयमानेन विकृतेन सता गन्धेन दूषणातिशयं करोति तावता) तेजः···' इति वा. (वैतु. PW. प्रभृ. < वि√जंह् इति, GW. WSB < वि√गह् = गाह् इति च)। तु. पृ १२२० *j*।

[d]) धा. दीप्तौ (वैतु. वें.सा. Gri. प्रभृ. प्रादुर्भावे) वृत्तिः (तु. टि. नराशंस-) इति। [e]) पाभे. पृ २८३६ *p* द्र.।

[f]) पाभे. पृ २१२१ *i* द्र.।

[g]) सपा. शौ १७,१,१८ वितायते इति पाभे.।

[h]) सपा. ऋ ६,२४,६ वि···जनयन्त इति पाभे.।

[i]) नाप. (आसन्न-प्रसवा- स्त्री-)। गस. उप. यत् प्र. (पावा ३,१,९७)।

[j]) नाप.। उस.। [k]) विजानती इति शोधः।

[l]) विप. ([परस्पर-संबद्ध-] पक्ष्- [क्र.]), नाप. [सन्धि-]। गस. उप. धा. संबन्धे वृत्तिः (तु. जामि-)।

[m]) सा. = गुह्यप्रदेश- इति ?।

[n]) विप. (सूनु-)। गस.।

[o]) विप. (*दीप्यमाना- [पृथिवी-])। < √विज् (√*भृज्) 'दीप्तौ' (तु. पृ २८४० *k*; वैतु. अन्ये < √विज् 'चलने' इति ?)। पृ २८७ यद् अप···वि° इति निर्दिष्टं तन्नेष्टम्। 'या (पृथिवी) अप [कप्र.] सर्पे (सर्पेण वृत्रेण = मेघेन आवरणाऽभावे सति) विजमाना' इति वा. (वैतु. LR. सर्पात् इति शोधः इति !) सपा. पै १७, ४, ७ ? य आपः > पाऽप इति शोधः। यतमाना (< √यत् [= *√युत्] 'दीप्तौ') इति पाभे. स्यात्। यद्वा, *ज्वलमाना इत्यस्य विकारः द्र.। ?BKA. यज° इति शोधुकः। [p]) नाप. (पुरुष-)। बस.।

[q]) नाप. (शिथिलशरीरा- स्त्री-)। प्रास.।

[r]) विप. (जाया-रहित- [ब्राह्मण-])। बस. उप. = जाया- (तु. W. प्रभृ.; वैतु. [पक्षे] PW. BW. MW. = जन्मन्-)।

[s]) विप. (*दीप्तिमत्- [मरुत्-, यज्ञ-]), (√भृज् 'दीप्तौ' > भावे *भृजन्त्- > *भृजान्- >) *विजान्- +

वि-जामन्- वि√जन् द्र.

†विजामातृ[a]- -तुः ऋ १, १०९,२; तै १, १,१४,१; काठ ४, १५.

विजामि[b]- -मीन् ऋ १०, ६९, १२.

वि-जायमान-, विजावती-, वि-जावन्- वि√जन् द्र.

वि√जि,> जापि[c], ¶विजयते तै २, ४, २,४; काठ १०, १०[?]; ¶वि···जयते तै २, २, १, २; ३,२; विजयति[d] काठ १३,३¶; †विजयन्ते ऋ २, १२, ९; शौ २०, ३४, ९; पै १३, ७, ९; विजयामहे काठ २७, ८¶; वि-जयेताम् काठ १३, ४¶; वि-जयस्व[e] पै १६,३१,५; विजय[e] शौ ८,८,२४; विजयेयाम् मै २, ५, ९¶; विजयामहै तै ६,२,७, ४¶; व्यजयत काठ १०,१०[?]¶; ¶व्य(वि-अ)जयन्त तै २, ४,२, ३; ५, ४, १, १; मै ३, १, ३; काठ १३, ४; २७, ८; व्यजयन् काठ २६, २¶; विजयेत काठ १३, ५¶.

†विजिग्ये ऋ १, ३२, १३; पै १३,६,१३; विजीयासम् पै १९, ५३,१४.

वि-जय- -¶यम् तै १,५,१, १; मै १, ७, २; ४, ४, ९; काठ ८, ८;१५; क ७-८, ३; -यस्य शौ १०,२,६; पै १६,५९,७; -याय ऋ १०,८४,४; शौ ४, ३१, ४†; पै ४,१२,४†.

वि-जापयितृ- ता काठ १३,५¶.

¶वि-जित- -तम् मै ४,२,३; काठ २८, ३; क ४४, ३.

¶वि-जिति- -तिः तै २, ४,२, ४; मै १, १०, ५; काठ १०, १०; ३५, २०; क ४८,१८; पै १९, ५३, १४$; -तिम् तै २,४, २, ३; ४; मै २, ५, ८; ३, १, ३; ४, ७,६; काठ १०, १०[?]; -त्यै तै ३, १, ७,२; ५, १,१०, ७, २, १, ३; २-३, २;५, ६; ४, ३, ३; ७,३; मै १,१०,१६; ३, १,३; ४,१; काठ १९, १०; २४, ७; २७, ३; २९, १; ३६, १०[?]; क ३०, ८; ३७, ८;४०, ३[f]; ४२, ३;४५, २.

¶वि-जित्य तै१,५,१,१;७,३,७,१[?]

१वि-जेप[g]-> वि-जे(प>)पा- -०पे पै ५,३३,१.

२वि-जेप[*g]-> †विजेप-कृत- -कृत्ऋ १०, ८४, ५; शौ ४, ३१,५; पै ४,१२,५.

वि जि हा ता न्मा सां पै १३, १४, १७.

वि√जृम्भ्, †विजृम्भते ऋ १०,८६, [१६; १७]; शौ २०,१२६,१६; १७.

वि-जृम्भमाण- -णाय मा २२, ७; का २४,३,३; मै ३,१२,३.

विजेन्य[h]- -न्यम् ऋ १,११९,४.

वि-जेहमान[i]- -नः ऋ ६, ३,४.

(√मि 'माने' > भावे) *मयस्-> वस. *विजान्-मयस्-> यनि.। 'यथा यज्ञा अमिज्वालाभिर् दीप्तिमन्तो भवन्ति तथाऽग्निर् मरुतः' इति वा. (वैतु. वि-जा° इति पपा. अनु वें. सा. = विजनयितारः इति < वि√जन् इति, GW. GRV. प्रमृ. वि-जनिवस्-> प१ < वि √जा>जन् इति च?)।

[a]) नाप. (त्रिगुण-जामातृ- [द्र. या ६, ९ ऋ ८,२, २०])। प्रास.।

[b]) नाप. (*जामि- = संबन्धिन्- [तु. ऋ ६, १९, ८])। 'अजामीन् (असंबन्धिनः [गनः]) उत वा (अथवा) विजामीन् (संबन्धिनः [गनः]) शर्धतः (पृतन्यतः, शत्रून्) अभिभिष्ठ' इति सा.। (√विज् '*संबन्धे' [=√वृध्]> भावे) *विजर्-+भृति-> बस. *विजर्-भृति-> *विजर्भि-> *विजाभि-> यनि. (वैतु. पपा. अनु वि-जा° इत्यवग्रहः इति कृत्वा वें. सा., विविध-जाम्यर्थे, PW. प्रमृ. विशिष्टजाम्यर्थे च प्रास. इति)। [c]) णिचि पुगागमः (पा ६,१,४८)। [d]) °ते इति मूको.।

[e]) सपा. विजयस्व <> विजय इति पाभे.।

[f]) सपा. काठ २५,१० विहत्यै इति पाभे.। [g]) यक.१, २ उज्जेपं- इत्यनेन सन्यायता द्र.। पाभे. तत्रैवान्वेष्यः।

[h]) विप. (*महत्- [वर्तिस्- = अध्वन्-])। (√वृध् 'महत्त्वे' > भावे) *वृध्य-+(√मि 'माने = धारणे'> कर्तरि) *मयन्-> उस. *वृध्य-मयन्-> स्वार्थे *वृध्य-मयनिक-> *विज्जेनिक-> यनि.। 'युवो विजेन्यं वर्तिः दिवोदासाय यासिष्टम् (अगच्छतम्)' इति वा. (वैतु. पपा. अनु वि-जेन्य- इत्येवं विभज्य < वि√जि इति वें. स्क.; < वि-जन- [दूरप्रदेश-] इतीव सा.; < √विज् इति तु PW. प्रमृ. विमतोचाऽत्रमहा अपि सन्तः?)।

[i]) विप. (विचेष्टमान- [अग्नि-, परशु-])। *वि-चेष्टमान- > *वि-चेष्ट° > *वि-चेह° > यनि. (वैतु. वि√जेह् इति कृत्वा वें. सा. धा. गमने, क्षेपणे वृत्तिः, WAO. [१, १३७ c √जिह्] अधोगमने इति, GW. प्रमृ. व्यादाने इति च)।

ऋ ५, १३,४; ४७, ६; ९,१०, ५; ६६, ५; १०, १०१, ४; मा १२, ६७; का १३, ५,६; तै ४, २, ५, ५; मै २, ७, १२; ४, १०,२; काठ २, १४; २१,१४; कौ २, ४७३;७५७; जै ३, २८, ३; ३५, ८; शौ ३, १७, १; पै २,२२, २; वितन्वते काठ १६, १२†; ३४, १९; क २५, ३†; पै २०, ५१, ७†; वि॒…तन्वते ऋ ५,१५, ३; ¶वि॒तन्वन्ति मै ४,५,६; काठ २६, १०[२]; २७, २;क ४१,८[२];४२,२; वि॒तन्वाथे ऋ १०,१०६, १; ¶वितनुताम् पै १०,१२, २; वि॒तन्वन्तु मा २६,१४; वि॒…तनुहि ऋ १०, ११६,६; वि॒तनु शौ १, १, ३[a]; पै १, ६,३१; †वि॒…तनुष्वम्[b] ऋ १, १०१, ३[c]; मा १२,६८; का १३, ५, ७; ‡वि॒…तनोत[b] तै ४, २,५,५; मै २, ७, १२; काठ १६, १२; क २५, ३; शौ ३, १७, २; पै २, २२, १;१२, ६, ४; व्यतन्वत पै १५,५,५[d]; वि॒तनुयात् मै ४,२,१०¶.

वि॒तने[e] ऋ १०, १३०, २; †वि॒…ततान ऋ ५,८५,२; मा ४,३१; का ४,१०, २; तै १,२, ८, १; ६, १, ११,३; मै १, २, ६; ३, ७, ८[f]; काठ २,६; ४, ९; २४, ६; क १, १९; ३, ७; ३७, ७; वि॒…तता॒न तै ६, १, ११, ३¶; वितत्नि॒रे[g] मा ८,६१; तै १, ५, १०, ४; †वि॒तत्नि॒रे[h] ऋ १,१६४,५; शौ ९, १४, ६; वितेनि॒रे मा १७, ६८; का १८,६, ४; तै ४,६,५,२; मै २, १०, ६; काठ १८, ४; क २८, ४; शौ ४, १४, ४; पै ३, ३८, ४; ‡वितन्वि॒रे[h] पै १६,६६,५; वि…अतत पै २,५८,४[i]?!.

वि॒तायते शौ १७,१,१८[j].

वि-तत्- -ततः पै १९,२५,८.

वि॒-तत, ता- -तः ऋ ९, ७३, ९; १०, १२९,५; मा ८,६२; ३३. ७४†; का ३२, ६, ५†; मै २, १३, २३‡[k]; काठ ३९,२; ४०, १‡[k]; शौ ४, २, ४‡[k]; ३४,५; ९, ७, ११; १३, २, १४; १८, ४,१३; पै ४,१, ५‡[k]; ६, २२, ५; १६,११३,४; १५२,९;१८, २१, ८; १९, ३८, ११; १२; -तम् ऋ १, ८३, २; ११५,४; २,३८,४; ५,५४,१२; ९, ६७, २३; ८३, १; २; खि ४,१०[l], ५; मा १९, ४१†; ३२, १२; ३३, ३७†; का २१, ३, १२†; ३२, ३,८†; ३५, ३, ९; मै ३, ७,८¶; ११,१०; ४, १०, २†; काठ ३८,२; †कौ १,५६५; २, २२५; २२६; †जै १, ५७,१२; ३, २०, ९; १०; शौ २, १, ५; ३५, ५[l]; ९, २,१६;३,८; १०, ८,१२; ३७; ३८; १९,५८,५[l]; †२०, २५, २; १२३, १; पै २,६, ५; ४, ३५, ७[m]; ९,२१, २४; १६,३९,८; ७७,१; १०१, ८;१०३,१०; -¶तस्य तै ६,१, ५,४;४,२,६; ९,५; -ता ऋ १, १५२, ४; ६, ७५,३; मा २९, ४०†; का ३१,२,५†; तै ४,६, ६, १†; ७, ३, ३, १¶; मै ३, १६,३†; काठ ४६, १†; शौ ६, १२४, ३; पै १०, ९, ८[n]; १५, १०, ३†; १९, ४०, ६; -ताः ऋ ५, ५४, [११ (८,७, ३५)]; तै ७, ५, २४, १‡[o]; काठ ४६, १‡[o]; पै १६, १५०, ३; १५१, ८; -तानि ऋ ९, ९७, ५५; मै १, २, १[n]; -ताम् शौ १०, १, ४; पै १६, ६३, ४; -ते ऋ ९, ७३, ७; -तौ खि ५, १६, १; तै ३, २, २,१; शौ २०, १११, १; पै ४,१७,२[p].

a) पु. गाय. टि. अभि॒ ।
b) सपा. वि॒…तनुष्वम् <> वि॒…तनोत इति पाभे. ।
c) पा. मन्यते वृत्तिः (= विविधेन वर्धन्त) ।
d) = सपा. काठ ४१, ५ । आपमं २, २, ५ अतन्वत इति पाभे. ।
e) सपा. शौ १०,७,४३ वितभार इति पाभे. ।
f) वि॒…ततान इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. मै १, २,६) ।
g) पाभे. पृ २८४३ n द्र. ।
h) सपा. वितत्नि॒रे <> वितन्विरे इति पाभे. ।
i) पाठः? यनि. शोधः (तु. गाय. टि. अतत्नु-) ।
j) पाभे. पृ २८४१ g द्र. ।
k) पाभे. पृ ९०२ b द्र. ।
l) सपा. मै ४, १४,१३ तैब्रा २, ८, १,८ वर्धयन् इति पाभे. ।
m) पाभे. टिप्पणी पृ ८५१ j अस्यापि समावेशः द्र. ।
n) सपा. °ता (आपश्रौ १०, ६,१ आपमं १,२,१ च) <> °तानि इति पाभे. ।
o) सपा. ऋ १,३५,११ मा ३४, २७ का ३३,१,११ सुगेभिः इति पाभे. ।
p) सपा. शौ ४,२८,२ विदिशो इति पाभे. ।

वि॒तता(त-अ)ध्वर[a]– -रः शौ ९, ७, १०; पै १६, ११३, ५.
वि-तुनन– -नम् मै ४,२,१०¶.
वि-त(न्तृ>)न्त्री[c]– -न्त्रीम् पै ३, २९,२.
वि॒ तनु[b]– -नुः तै ६, ६,८,२.
वि-ततसाप्य– वि√तंस् द्र.
वि√तप्, वि॒तपति ऋ ३, ५३,२२; वि॒…अतपत् ऋ ३, ३१, १०.
वि-तपत्– -पन्[d] शौ १२, २, ४५; पै १७, ३४,६.
वि॒-तर[e]–> †वितरम् ऋ १,१२३, ११; १२४,[५; १०, ११०,४]; २,३३,[२ (६, ४४, १६)]; ४, १८, [११; ८,१००, १२]; ५, २९, ४; ६, १, ११; मा २९, २९; का ३१, ४, ५; तै ३, २, ११, ३; मै ४, १२,५; १३,३; ६; काठ १६, २०; १८, २०; शौ ५, १२, ४.
वि-तरण–, वि-तुरित्रत्–, वि-तर्तुर–, वि-तर्तुराण– वि√तृ द्र.
?वितर्याम् पै १६. १५१, ८.
वि-तष्टा– वि√तक्ष् द्र.

वितस्ता[f]– -स्तया ऋ १०, ७५, ५.
वि-तस्थान– वि√ष्ठा द्र.
?वि ता ना डी वि तन्त्रिके पै १९, ३८,१०.
?वितारी पै ४,१९,४.
वि√*ताव्, वितावति[g] शौ १२, २, ३८; ५२; पै १७, ३३,८; ३४, १०.
?विताव(त>)न्ती[h]– -न्तीः पै १७, १४,६.
?वि-तावत पै १०,१,४.
वि-तिरे वि√तृ द्र.
वि-तिष्ठत्– वि√ष्ठा द्र.
?वितिष्ठते[i] पै १४, ४, २.
वि√तुद्, > ‡वितुदन्तु[j] तै ४,२, ५, ६; मै २, ७,१२; काठ १६, १२; क २५, ३; शौ ३,१७,५; वि॒…तुद ऋ ६, ५३, ६.
√वितुदाय[k], वितुदायसि शौ २,३२,६; पै २,१४,४.
वि-तूर्य वि√तृ द्र.
वि√तृंह्, तृह्, वितृह्यन्ताम् शौ १, २८, ४.
¶वि-तृंहाण– -णाः तै २,२,११,२.

वि-तृतीय[l]– -यम् शौ ५, २२, १३; पै १, ३२,५; २०, ५७, ८.
वि√तृद्, व्यु(वि-अ)तृणत् शौ ११, १०, १८; पै १६, ८६,८.
वितर्द शौ १०, २, ६; पै १६, ५९, ७.
वि॒-तृण्ण–> °ण्णा– -ण्णाम् तै ५, १, ८, १¶.
¶वितृण्णी[m]– -ण्णीः काठ २२, ७; क ३५, १; -ण्णीम् काठ २२,८; क ३५,२.
वि-तृत्ति– -त्त्यै क ४०,४[n].
वि√तृप्, > तर्पि, ¶वितृप्यति काठ ८, ३; क ६, ८.
¶वि॒…तृप्यति मै १, ६, ७; ३, ३,९; काठ ८,३; क ६,८; ¶व्य॑ (वि॒-अ)तृप्यन् तै १, ५,४, ४; मै १, ७, ५; काठ ९, ३; १२; २६, ६; क ६, ६; ४१, ४.
वितृपन्[o] मा ६, ३१; का ६,८, २; तै ३,१,८, २; काठ ३,१०; क २, १७.
¶वितर्पयति मै १, ६,७; ३,३, ९; काठ ८, ३; क ६, ८.

[a]) विप. (यजमान-)। बस.।
[b]) विप. (विगतशरीर- [यज्ञ-])। बस.।
[c]) विप. (प्रवन्धिनी- [ओषधि-विशेष-])। धा. बन्धने =तन्त्रणे वृत्तिः। [d]) सपा. तैश्रा १, २,१,२० आपश्रौ ५, १२,३ बौश्रौ २,१६:५४ हिश्रौ ६,५,१४ विदुहन् इति, काग्र ४६,७ विनुदन् इति पाभे.। [e]) द्र. अव-तर–> °तराम्।
[f]) व्यप. (नदी- [नमा. झेलम])। व्यु. ! । <अ-वितस्ता- ([<वि √तस्]=अविदस्ता-, विहता-, महाकूला-) इति या [९,२६] प्रमृ., < वेतस– (जलज-वीरुध्-] इति Wack [KZ ४३,२७८]।
[g]) धा. तपने वृत्तिः। 'यान् अनु (उद्दिश्य) क्रव्याद् अग्निः अन्तिरात् वितावति' इति वा. (वैतु. PW. विधावति इति. LR. [वि√तम्>] वितामति इति वितामयति इति वा शोध इति, W. WI. प्रति. <वि√तु 'हप्तौ' इति च?)। [h]) विधावन्तीः इति शोधः द्र.।
[i]) सपा. शौ १९, ४९, २ अभितिष्ठते इति पाभे.। तत्रत्यं टि. ?अवसानभद्रात् इत्यत्र टि. च द्र.।
[j]) पाभे. पृ २८३२ m द्र.।
[k]) आयप्रत्ययान्तं द्र. (वैतु. सा. णायजन्तम् इति)।
[l]) नाप. (तृतीयोन्मुक- [ज्वर-भेद-]; वैतु. PW. प्रमृ. विप. इति])। बस. अन्तोदात्तः उसं. (पा ६,२,१६४)।
[m]) नाप. (इष्टका-विशेष-)। ङीष् प्र.(पावा ४,१,५१)।
[n]) सपा. काठ २६, १ विनुत्यै इति, मै ३, ८,१० विनोदः इति पाभे.।
[o]) सपा. °पन् (माश ३, ९,४,७ बौश्रौ ७,५:४ च) <> वितीतृपत <> माश्रौ २,४,१,३५ वितीतृपद् <> विनितृपः (जैश्री १४:१९ च) <> वैताश्रौ १९, १८ व्यतीतृपः इति पाभे.।

वितीतृपः तै ३, २, ५, ३[a]; वितीतृपत मै १, ३, २[a].

वि √तॄ > तर्, तरितृ, तर्तुर्, तिर्, तुर्, †वि[b] (तरति) ऋ ८,२४, २२; शौ २०, ६६, १; वि (तिरते) ऋ ७, ५९, [२ (६, ७०,३) ८, २७, १६ (१०,६३, १३)].

वितिरन्ति ऋ १०, २७, १५; ३४,६; वितिरामि ऋ १०,४९, ९; वितिराति ऋ ७,५८,३; वि-(तिर) ऋ १, ४२,१; †वि··· अतिरत् ऋ ८, १४, [७ (१०, १५३, ३)]; कौ २, ९९०; शौ २०, २८, १; ३९, २; वि··· अतिरत् खि ५,५,११; †वि··· अतिरः ऋ १०,१५३[(८, १४, ७)३]; शौ २०, ९३, ६.

वि···अतारीत्[c] तै १,८,१०,२; वितारीत् ऋ १,६९,३; ७३,१; वितारीः ऋ १०,५४,५.

वितारि ऋ १०,१४४,५; ६. †वितर्तूर्यन्ते ऋ ८, १, ४; शौ २०,८५,४.

*वि-तरण[d]– > वैतरण[e]– -णः ऋ १०, ६१, १७.

वि-तरित्रत्– -त्रता ऋ १, १४४, ३.

†वि-तर्तुर[f]– -रम् ऋ १,१०२,२[g]; खि ३, २२, ९.

वि-तर्तुराण– -णः ऋ ६, ४७, १७.

वि-तिरे[h] ऋ १०, १०४, ५.

†वि-तूर्य > र्या ऋ १०, ६८, ३; शौ २०, १६, ३.

?वि त न् म न्था श्च शिरे वितदे ते पै ५, ९, ५.

?वि तेष्व् आयन्तु[i] पै ४,५,१०.

वित्त,त्ता–, वित्ति– प्रमृ. √विद् (बधा.) द्र.

?वित्त्वकम्[j] काठ ३६,६.

वित्त्वा √विद् (बधा.) द्र.

?वित्पति[k] शौ २०, १३६, ३.

वि √त्वक्ष् > वि-त्वक्षण– -णः ऋ ५, ३४, ६.

√विथ् (< √व्यथ्) > विथुर,रा[l]– -र :शौ १६,६,११; –†रम् ऋ १, १८६,२; मै ४,१४,११; –†रा ऋ १, ८७,३;१६८,६;६, २५, ३;४६, ६[m]; तै ४, ३, १३, ७; मै ४, ११,२; शौ २०, ८०,३; –†रेण, > णा ऋ ८,१६,२; मै ३,८,३; काठ ९,१९; –री शौ ७,१००,१; पै १९,२६, ११.

√विथुर्य, विथुर्यति ऋ १०, ७७,४.

√विद् (बधा.)[n], > वेदि, विवित्स, वेविद्, †विदति ऋ ८, ४५, ४२; कौ २, ४२१; जै ३, ३२, ११; शौ २०, ४३, ३; वेदत् ऋ २, ३५, २; ५,३०,३; ८, ९१, १०-१२; ¶तै ५,२,१०,३; ४, २,२; काठ १२,१५†; शौ १४, १, ५७; पै १८, ६, ५; वेद ऋ १०,५३,९; ¶वेदन् तै ५,५,३, २; काठ २२, ७; क ३५ १; वेदः ऋ १,४३,९; वेदयः ऋ ८, २६,११; वेदामहे पै २, ३२,१.

वेद, > दा ऋ १, २५,७[l];८[l]; ९[l];३१, [५; ६, १,९][o]; १६४, ७; २२; ३९; ३, ४, [१०; ७, २, १०]; ४, ८, २; ५, १२,१;

a) पाभे. पृ २८४५ o द्र.।

b) तु. वें. सा. Gri.; वेङ्क. PW. GW. प्रमृ. φवि-मंहमान– > -नम् इति। c) पाभे. पृ १८०२ d द्र.।

d) विप. (दानशील- [यष्टृ- = यजमान-])। उपसृष्टस्य धा. दाने वृत्तिः।

e) स्वार्थे तद्धितः प्र.। 'यत् (यदा [तादृशः यजमानः]) दक्षैः मित्रवरुणार्यमणः (देवान्) संस्पृशे (°प्नुते [संभजते]) °सत् (°तत् = तदा [असौ]) अस्तं (अप्रसवा-मपि सती) धेनुं दुदुग्धे (दोग्धुं [प्रभवति])' इति वा. (वेङ्क. प्रा. अनु स्तुः द्विषन्तुः इति द्वे पदे इति कृत्वा वितरण- (दान-) > तदेदं तत्पुरुषे काऽर्थे यनि. इति वें. सा., [वितरणात्स्वप्रसवात्वे तद्धितः प्यञ्. इति च PW. प्रमृ.?])।

f) वा. किवि.। गस. उप. कर्तरि अजन्तम्।

g) सपा. तैआ २, ८,९,१ वितर्तुरम् इति पाभे.।

h) तुमर्थीयः केन् प्र.। i) वि √दिव > वि···इवायन्तु इति शोधः (तु. पृ ३०५ p)।

j) पाठः? (°वि-त्वच्– >) वि-त्वक– > -कम् इति शोधः। विप. > न. द्वि१ किवि.। यवानां भर्जनादुष्टत्वहेत्वात् असंपूर्णत्वे तत्प्रयसाध्याऽन्नेजनकर्मणोऽप्यसंपूर्णत्वमिति भावः। सप्र. मै १,१०,११ अनवेष्टमंहः इति विभे. द्र.।

k) विपते इति RW., सपा. खि ५, २२, ३ विनयते इति पाभे.। l) विप. (शवस्- भूमि- प्रमृ.)। कर्तरि कुरच् प्र.। = विधुर– इति सा. PG [३,९६] प्रमृ.।

m) °नाप. (°बाधक-)। 'विश्वानि विथुरा भिन्दन्ति विच्छिन्नानि कृषि' इति वा. (तु. [अंशतः] वें; वेङ्क. सा. कर्मणि प्र. इति)।

n) धा. ज्ञाने लाभे च सामान्येन व्यपदेशः K.।

o) तु. सस्थ. टि. पुरि।

६,४२, ३; ५१, २; ७, ५६, २;
८, ४१,५; ६१, १२; १०,१०,
५; ३५,१४; ८२,३[a]; १२९,७;
१६९, २; ३; खि २, ९,२; ४,
६,५; ६[२b]; १०, २; १०[२], २[c];
खिसा ३३, २१![d]; मा १७,
२७†; ३२, ९; ४०, ११; १४;
का १८, ३,३†; ३५,३.६; ४०,
१, ११; १४; ¶तै १,५,१, ३;
४; ६, ८, २[२]; ३; ११,१[२]; २[२];
३; ४[२]; ५; ७, २, २; ३; ४[२];
४, ६; २, १, ५, ४; ३, ५, २;
४, १२, ७; ५,२,३; ६; ७;६,
५; ६[२]; ७, ५[२]; ८, ५; ११, ३;
४; ६,१,४[२]; ७;२,४[२];५; ६;६,
५; ३, १,२,२[२]; ३[२]; ९, ३; ४;
२, १, २; ३, ७, २; ३[२];
५, १, ३, ३; ४; ५, ३;
१०,१; २,२,४; ३,६;७; ७,१;
१०, ५[२]; ६[२]; ३, ४, ७; ५, २;
६, ३; ८, ३; १२, २; ४,१,३;
४, १; ५, २, ७; ४, २; ४; ६,
३[२]; ८,३; १०, ७; ६, २, २[२];
३-६; ४, २; ६, ३; ७, ३, ४;
६, ५; ६; ६, १, १, १; ६, ६;
७, ८; १०, ३; २, ३, १; ११,
४[२]; ३, १, २; २, ६; ८, ३;
४, ४, २-४; ५, २; १०, ५;
५, ३, २; ११, २; ३[२]; ६, ९,
१; २; ७, १, १,६;३, ३[२]; ६,
७; ७, २; ३; २, ८, ७; ९,२[२];
३; ४,१७,१[२]†; ५, २,३; २५,
१; ¶मै १,४,५[२];७; १०[२]; ११;

१२[२]; ५, ९[२]; ११; ६, ३-५; ८,
१; २[२]; ५; ६[२]; ९, ३[२];४; ५[८];
७[२]; ८[२]; ११, ५[२]; २, २, ८;
९; १३; ३, ५; ५, ३; ४[२]; ३,
१,५;७;२,८;९;३,२;३;४[२];९[४];
४,१;२;८;९;६,१०; ७,८;१०;
८,२;९,१; ५;१०,५; ६; ४,१,
१[२];२[२]; ३; ७;८; ११; १३; २,
१[११]; २[७]; ३[४]; ४[४]; ७[२]; ८[२]; ९[४];
१०[२];१२;१३[८]; ५,४; ५; ७-९;
६,१; ३; ६; ७,३;१२,१†;१३,
६†[e]; ¶काठ ६, २[२]; ९, १२[४];
१६; १२, १५†; १८, २०†[e];
२०, ९[e]; २३,३; ३०-३१,१०;
३७, ११; कौ २, ७९२; जै ४,
१९, ६; शौ २, १, २; २६,१;
४, ११, ९; ११; ५, २५, ६[२];
३०, १२; ६, ७६, ३; ८, १०,
३; ५; ७; ९; ११; १३; ११,
१०; १२, २; ४; ६; ८; १३,४;
८; १२; २६; १४, ४; ८; १२;
१६; १५,४; ९,१,२२-२४; ५,
३१-३६; १०,३; ५;७;१०;११,
१४;१२,२६; १४,५†; १८‡[f];
२१†; १५,१८†; १०, २, २८-
३०;७,१७[२];४१;११,४,१-१८;
५, २; ६, १८; ८, २३; १२,
४, १८; १३, ५, २-८; ६, १;
३; १४,१, २९‡[g]; १५, २, ८;
१४;२०;२८; ३,११; ४,३; ६;
९; १२; १५; १८; ५,३; १६;
६,३; ६; ९;१२; १५;१८; २१;
२३; २६; ७, ३; ५; ८-९, ३;

१०, ९; ११; ११, ७; ९; ११;
१३,१४; १४,२; ४;६; ८;१०;
१२; १४; १६; १८; २०; २२;
२४; १८,१,५†; १९, †२६,१;
४[२]; ३९, ९; पै २, ६, २; १८,
३, ८‡[g]; वेद ऋ १, १०५, ९;
१३९, ७; १४५,१; १६४,३२;
१७०, १; ३, ११, १; ३१,[८;
१०, १११, ५]; ५४, [५; १०,
(११४, २) १२९, ६[२]]; ५५,
१०; ४, ८,३; २३, ३; ५, ५३,
१; ६१, १४; ६, १५, १३; ८,
२९, ६; ३३, ७; ३९, ६; ४६,
१२; ९, ५८, २; ७४, ७; १०,
१०, ६; ११, १; २६, ३; ७३,
१०; ८८, ८; १०७, ६; १११,
३; ७; १२९, ७; १४९, २; खि
४,१०,३[a]; १०[२], ३[a]; मा २३,
५९[२]; ३२,१०[a], का २५, १०,
७[२]; ३५, ३, ७[a]; ¶तै २, १,
६, ५; २,१२, १ऽ; ६,११,४†;
५, २, ३, ५;४, १२, ३†; ¶मै
१, ९, ७; ११, ६; २, १, ३[२]
१३, १०[२]ऽ[b]; ३, ७, ४; ४,१;
२; २, १[२]; ३; ६; ५, ९; ८, २,
८; १२,१[२]†; १३,१०†; ¶काठ
२, १५†; ६, ५; ७, ६[२]; ९;
१०[२];१५; ८,७[२];११; ९, १३[७];
१४;१५; १३, १५ऽ; १४, ५[२];
६; १९, ५; १०; २०,१[२]; १०;
२१,१[५]; २२, ६[२];७-९; २३,६;
२४,९;१०[२];२५,९[२]; २६,१[२];२;
७;१०;२७,१[२];२[२]; ३[२];७; २८,

[a]) सपा. घेद् <> वेद इति पाभे. ।
[b]) एकतरत्र यनि. स्वर-शोधः ।
[c]) यनि. स्वर-शोधः द्र. । सस्थ. ध: > पः इत्यपि शोध्यः ।
[d]) वेद् इति स्वरः ! यनि. शोधः ।
[e]) तु. सस्थ. टि. पुरि ।
[f]) सपा. ऋ १,१६४,१८ अनुवेद इति पाभे. ।
[g]) सपा. ऋ १०, ८५,३४ आपमं १, १७, ९ विपुराद् इति पाभे. ।
[h]) सपा. शौ ८,९,१० विभे. ।

३;३;५[२];७;१०[२];२९,१;५;६[२];
९;१०; ३०,७; ३१,१[२];२;३[२];
१२;१३;१५[२]; ३२,१[४]; २[२];३[२];
४; ६; ७[२]; ३३, ६; ३४, ७[२];
८[५]; ११; १७[२]; ३७,१४[२]; ४४,
६[२]†; ¶क ४, १[२]; ५,९; ६,५;
७, ४[६]; ३०,३; ३१, ३[३];११[६];
१२;१६[७]; ३४, १[३]; ३५,१-३;
३८, २; ३[२]; ४०, २[३]; ४[३]; ५;
४१, ५; ८; ४२, १[३]; २[३]; ३[२];
४३, २; ३; ५[२]; ७; ४५, १[२];
२;६; ७[२]; ४६,३; ८; ४७,१[२];
२; ३[३]; १०; †कौ १, २९७;
२,४०८; १०४६; †जै १, ३१,
५; ३, ३१, २८; ४, १९, ७;
शौ २, १, ३†[a]; ४, १६,२; ६,
११९, २[b]; ७, १, २; ८, ७,
२३[२];११,२; ९,१५,१०†; १०,
७, २३; ११, १२, २; १८, १,
७†; १८; ४,४१; १९,४८,६;
२०, ३४, १६; ५३, १†; ५७,
११†; पै १, १०१, ३; २, ६,
३†[a];१२,१; ३,१७,२; २५,७;
९; ५, ३२, ४; ६, २१, ६; ७,
१०,९; ८,३,९; ९,१४,२;२१,
१-१२; १०, २, ४; १२, ७,
१[२]–१४[२]; १३, २, १६[३];५,
९[?]; २३; २५[३]; ७, १७; १४,
१७; १५, २१, ६; २३, १;
१६, १४, २[२]; २२, ८; ३४,६;
१०;५७,१९;५८,२;६२, १;
२; ६६,७†; ६७,११†; †६९,
१;८; १००,५-११; १०२,१[c];
११४, ५; ११५, १-४; ११७,
१-५; १२५,५; १२६,४;१३३,
२-८; १३४, १-४; १३५,१-८;
१०; १३९, २०; २७; १७,८,
८[२]; ९, ४; ५[d]; ११, २; १५,
६; १७, ९; २८, ५; ७; २९,
१-३; ५; ७; ९-१६; २६, २;
१९, १५, १४; ४४, २४; ५१,
६†; ७†; ५२,९; ११‡[e]; २०,
१, २; ५१, ९[२]; †विद्रे[f] ऋ १,
८७, ६; तै २, १, ११, २; ४,
२,११, २; मै ४,११, २; काठ
८, १७; विद्रे[f] ऋ ७, ५६,२;
विदुः ऋ १,११,६; ७; १९,३;
१३१,४;१६४,२३; ३९; १६६,
७; ३, ५५, १८; ४, ४२, ७;
५, ४४,११; ५९,७; ७,३४,२;
८,१८, ५; ६३,६; ६७, २; ९,
७०,२; १०,८५,३;११४,१; तै
४,२,५,३[g]; ¶५,५,२,२; ७,५,
७; मै ४, २, १३¶; १४, १४;
कौ २,७७४†; जै ३,४८,१८†;
शौ १, ३२, २; ५, ४, २; ६,
१०८, ३[१]; ४; ८,७,२३; २४[१];
२६; †९, १५, १; १८; १०,७,
१०; १७; ११,१०, ७; १४, १,
३†; १६‡[h]; १९, ९,१३; २०,
७५, २†; पै १८, १, ३†; २,
५‡[h]; विदुः ऋ १, १३९, ९[१];
१६४, ४५; २, २३, १६; ३,
२९, १५; १०, ५०, ५; ८५,
१६[२h];१०८,१०[१]; ¶काठ ८,३;
३; १३; ९,१५; १३, १२[१];२२,
७; २९,१०; ३१,१५; ३३, १;
३; ३४,१३[४]; ¶क ६,७;८; ८,
१; ३५,१; ४६, ३; शौ ४,११,
९; १६, १; ५, १८, १४; ९,
१५, २७†; १०, २, ३३; ७,
२१; २७;२८;८,१४;४३; १०,
५; १३, १, ४०; २, १३; १४,
१, १६†; १९, ३४, ६;५६,४;
पै १, २३,२; ५०,४; १०७,५;
११२, १; ३, ८, ४; २५, ९;
६, ७,९[२]; १७,३†; ११, २-३,
६; १३, ५, १८; १६, १४, ३;
३[१]; ५; ५२, ३; ४; ६२, ४;
६८,१†; ६९,८†; ७१,२; ७२,
७; ८५, १०;१०१, १०; १०७,
५; १७,८,१;८; ९,२; ५;८;९;
१८,२,५†;१८,१०;२१,७,१९,
२०,१४; ३४,७; †विन्से ऋ ७,
९९,१; १०,४,४;५४,४; मै ४,
१४,५; <u>वे</u>त्थ,>त्था[j] ऋ ५,५,
१०; ६, १६, ३; ८, २४, २४;
मा ३५, २०; का ३५, ४,१९;
मै ३, १०, ५¶; †काठ ६,१०;
३५,[?] १९; †कौ १, ३९६; २,
८२६; †जै १, ४४, ६; ४, ४,
७; शौ १, ८,४; ५,११,५; १०,
१४; १२, ४, ४३; २०, ६६,
३†; वेत्थ,> त्था ऋ १०,१५,
१३; मा १९, ६७†; का २१,
४,१८†; मै ४.६,८¶; क ४८,

a) पाभे. पृ २८४७ a द्र. ।
b) पाभे. पृ २२०६ i द्र. ।
c) सस्था. शौ १०,८,२९ विद्याम इति पाभे. ।
d) सस्था. शौ १०,७,२४ विद्याद् इति पाभे. ।
e) इदाद् वेद>सस्था. ऋ ८, ४२, १ विद्रेद् तानि इति पाभे. ।
f) प्रपु३ तलोपे रुडागमः (पा ७,१,४१; ८ [वैतु. वें. स्क. GRV. उपु१ इति]) ।
g) पाभे पृ २१८८ n द्र. ।
h) सपा. विदुः <> विदुः इति पाभे. ।
i) अनुपूर्वकं योगं मन्यमानः GW. चोद्यः द्र. ।
j) मपु१ ञ्नित्स्वरः ।

१७†; शौ ४, ९, ३[a]; ५, ११, ४; ६, ११७, १; १३, १, ३९; १८, २, ३५†; पै ८, १,४; ५; ९, १४, ४; १३, १४, ८; १७, २०, ३; १८, १८, ९; विदुथुः[b] ऋ १, १८२, ४; विद्, > दा[c] ऋ १, ८६,८; १५६,३; ५,४१, १३;५५,२; ८,४७,२; मा १८, ६०; का २०, ४, ३; तै ५, ७, ७, १; मै ३, ३, ९; काठ २१, ९¶; ४०,१३; शौ ६,१२३,२; वे॒द्, > दा[d] ऋ २, १४, १०; मा २३, ६०[१]; ३१, १८; का २५,१०,८[१]; ३५, २,२; शौ ३, ७,६;२४,२; ५,७,७; ११,१०; ६, १२७, २; ८, ७, १८; १०, ८, ३८; १०, ३; १३, १, ४४; १९, ४८, ६; वेद्, > दा ऋ १०, २७, ३; १०८, ४; १०; खि ४, ११, ९; मा २३, ६०; का २५, १०, ८; तै २, ५,८, ४¶; मै १, ९,७[१]¶; ४,८,७¶; काठ २३, ८¶; ३४, १७; शौ १०, ७,२९[e]; ३०;१०, ३[२]; पै १, ५९, ३; ९०, २; ११२, ३; ३, २, ५; ३६, ४; ४, २४, २; ४; ५, ३०, २; ६, २१, ६; ८, १,१०; ९, ३,३; १३, ५,२९[१]; २७; १६, ११, ७; १०७, ३[१];

१८, १९, ४; १९, ५२,७; ९; २०, २१, ३[f]; ३८,१[२]; ४३,९; ४५, २; ३; ५४, १; ५५, ६; विद्व तै २, ५, ८, ४¶; विद्महे खि २, ६[२], २६; विद्महे मै २, ९, १[११]; काठ १७, ११; विद्म, > ज्ञा ऋ १, १०, १०; ८१, ८; १७०, ३; ३, ३६, ९; ४२, [६; ८,४५,११; ७५,१६ (९८, ११)]; ५, ८५, [८; १०,१३९, ५]; ६, २१, ६; २७,३; ८, २, २१; २०, ३; २१, ७; ८; ४६, २[२]; ५१, ५; ६१, ३; ८१, २; ९२, १८; १०, १५, १३; २३, ६; ७; ४५, [२; ८४, ५]; ४७, १; खि ३,३,५; ४, ४, ३; †मा १२, १९[४]; १९, ६७; †का १३, २, ३[४]; २१, ४,१८; †तै १,७, १३, ३; २, ६, ११, ४; ३, ४, ११, ६; ४, २, २, १[४]; मै १, ४, ८; २,७,९[g]†;४,९,११;१२, ५†; †१४, ३; ५; †काठ ६, १०; ९, १९[४]; †कौ १, ३१७; २, ७९; †जै १, ३३, ५; ३,८, ५; शौ १, २, १[g]; ३, १-५; १३, ३‡; ४, ३१,५†; ५,१३, ७; ६, ४६,३; ७, १३,२[१]; ८१, १; ८, ७, १८; १०, १, २०; १३, १, २१; १६, ५,१; ४-८;

१९, ५६, ६[२]; २०, २४, ६†; ५६, ५†; १३६, १०[h]; विद्म, > ज्ञा ऋ ५, ४८,५; ७, ११, १; ८, २, २२; १०, १२, ८; ४०,११; खि ५, २२, ८; ¶मै १, ४,११; २, १,८; ७, १२S; ३, ३, ९[२]; ४, ६, ७; १४,५†; ¶काठ ८, ८[२]; १६,९[४]†; २१, ९; २२, ८; २३,१२†; २८,२; ३२, ४[२]; ¶क ७, ३[२]; ३५, २; ४४, २; शौ ४, ११, १२; ११, १, २१; १३, ३, २१; १८, १, ३६†; पै २, ६९, १-५; ३, ८, ६[२]; २५, ८; ३०, ४[1]; ४,१२, ५†; १४, ४; ५, ६, ३; ७, ५, ११; ८,२, ६; १५,६; १६,१३, ७; ३५, ९[j]; ३६, १०; ९१,९; १७,९,१०[e]; १०,१[e]; ३४,१[i]; ४[i]-११[i]; १८, २८, ६; १९, ३, ५[k]; २९,७; ४६,१२[l]; ५४, २; २०,६०, ६; विद्मः[l] खि ४, ५,३३; पै १५,१३,९; विद्मसि पै १७,१२,२;१३,९; १९,४७, २; ?वेत्तु[m] काठ १३, ५[२]¶; शौ १२, ३, १२[n]; वित्ताम् पै १७, ३७, २[n]; विरद्त्तु मै १, २, ८[१]; १४[o]; †विद्दि, > द्दी ऋ २, २०, १; ३२, २; ३, ३९, १; ७, ३१, ४; १०, ६१, २२;

a) सपा. पै ८,३,२ ईङ्गिपे इति पाभे. ।

b) म. स्वरः । c) मपु३ ।

d) उपु१ ।

e) सपा. वेद् <> विद्म इति पाभे. ।

f) सपा. वेद् <> विद्म इति पाभे. ।

g) सहद् उ इति निपातेन समुदितं द्र. ।

h) BKA. स्वररहितः पाठ इति (तु. खि ५, २२, ८) ।

i) सपा. शौ ६,४६,२ सुविद्म इति पाभे. ।

j) सपा. शौ १०,१,९ शम्भु इति पाभे. ।

k) ?विद्म यो नाम > विद्म ते धाम इति शोधः (तु. सपा. शौ [१, १३, ३]; वैतु. मूको. गन्धर्वो नाम इति !) ।

l) सपा. सिक्षा २९, ३४ विद्मस इति पाभे. ।

m) वेत्तु इति शोधः (तु. मै २,६,१ काठ १५,१ प्रमृ.) ।

n) सपा. वेत्तु <> वित्ताम् (वित्तम् इति मूको.) इति पाभे. ।

o) सपा. विरद्त्तु <> वित्ताद् (बौश्रौ ४,४ : १८ च) इति पाभे. ।

कौ १, १३२; जै १, १४, ८; शौ ५, २९, १; ६, १२३, ५; २०,१८,४†; विद्धि ऋ ८,४८, ८; १०, २७,२४; ८५,२१; शौ ११, १, ३०[a]; १४, २, ३३†; पै १३, ९, २; १६, ५१, १०; १८, १०, ३†; वित्तात् ऋ ५, ६०, ६; वित्तात्[b] मा ६, २; का ६,१,२; तै १,३,६,१; काठ ३, ३; क २, १०; †वित्तम् ऋ १,१०५,[१-१८]; कौ १,४१७; जै १, ४०, ९; शौ १८, ४,८९; वित्तम् ऋ ७, ७२, २; तै ४,७, १५, २; मै ३,१६, ५![c]; काठ २२, १५; शौ ४,२८, १; पै ४, ३७, १; १८, ३२, १४†; वित्त काठ ४,१४; वेदाम पै २०,५५, ४;५; ७; अवेत् ऋ ६,४७,१५; खि ३,१५,३२[d];५,१,३[d]; मै ३, ८, ३¶; शौ १०, १०, २२; ¶अवेत् तै ५,४,७,५; ६,४,८, २; मै १, ६,१२; २,४,३[१]; ३, ६, ८[१]; ४,३, २; ७,३; ७; ८, १; काठ ७, १०[१]; ९,१७; १२, ३; ७; २७, ८; १०; ३७, १४; क ५,९[१];ऽ१ १६,१०९,२;१९, १९, ७; ¶अविसाम् तै ६, ६, ८,४; मै ४, ८, १; काठ ३०, १; क ४६, ४; ¶अविदुः तै २, ४, १,१; मै १,८,७; १०, १५; २, १, ११; ३, ८,३[१]; ५; काठ ६, ६[१]; ८,१०; ९,३;१२; १०, ७[e]; २४, ९; १०; २५-२६,६; २९, १; ३६, १०; क ४, ५[२]; ७-८, ६; ३८, २; ३; ३९, ३; ४१,४; ४५,२; ¶अवेः[e] तै ६, ४,३, ४; मै ४, ५, २; विद्यात् ऋ १०,८५,३४[f]; खि१,४,१०; मा ३१, २१; का ३५, २, ५; तै ३, ५,१,३¶; मै ३,६,४¶; ८,६; काठ ४०,११; शौ ९, ६, १;, १०, ७,२४[g]; ८,२०;३७[१]; १०,२[१]; २७; ११,३, २३;१०, ३; ७; १२, ४,१६; विद्यात् ऋ १, २३, २४; मै १, ४, १३¶; काठ ४,१३†; २६, १०¶; ३४, १८[२]¶; क ४१,८¶; शौ७,९४, २†,८,९,३; ९,१,१५; १०,५, ४७; ८,२०;३७; १२,४,२४; पै १, ३३, २; १६, १८, ३; ३३, ५; ५४,९; ८५,३; १०२, ७[२]; १०७,२[१]; १०९, ७; ९; १११, १; १५२,२[१]; १७, १७, ६;१८, ४; विद्युः ऋ १, २३,२४; काठ ४, १३†; शौ ७, ९४, २†; ९, १, १५; १०, ५, ४७; पै १, ३३, २; १६, ३३, ५; विद्युः ३, ८,५¶; विद्यातम् ऋ ८,५, ३७; विद्याम् ऋ २, २७, ५; †विद्याम ऋ १, ४, [३; १०, ८९,१७][h]; १६५,[१५; १६६, १५; १६७, ११; १६८, १०; १६९, ८; १७१,६; १७३, १३; १७४, १०; १७५-१७६, ६; १७७-१७८, ५; १८०,१०; १८१,९; १८२,८; १८३-१८४, ६; १८५-१८६, ११; १८९-८; १९०, ८]; १७७,[५; ६, २५, ९; १०, ८९, १७]; ५, ३९, २[i]; ८, २४, [८; ५०, ९]; १०, २२, १३; खि ३, २, ९; मा ३४, ४८; का ३३, २ ११; मै ४, ११, ३; १४, ७; १३; काठ ९, १८; कौ २, ४३९; ५२३; जै ३, ३३, १३; ४०,२०; शौ २०,५७,[१]३; ६८, ३; विद्याम शौ १०, ८, २१[j]; पै २०, २८, ७.

विविदत् ऋ ७, २१,६; तै ७,४, १५,१; काठ ४४, ४.

विन्दते ऋ ६,५१, १६; मा ४, २९†; ८,५; का ४,९, ६†;८, २, १; ¶तै १, २, ९, १†; २, १,१, ३[१];२, ८; ५, ३[१]; २, १, १;२; ५, २;३; १०,३; ३,२,४, ३,२,१, २;३,८, ४§;६ ३,१; २; ¶मै १, २, ५†; ६, १०; ९, ८; २, १,१; ५, ४; ३, ४, ५;६, १; ७, ३; ७[२];†; ४, २, ४; काठ २, ६†; ११, ५¶; १२, १३¶; शौ ९,५,२७; १२, २,३६; १४, २, ८;२२; विन्दते ऋ ६, ५४, ४; ७, ३२, [२१ (१,५३, १)]; ८, २३, ३; २७, १७; ७२, ५; १०, ३४, ३; ११७, १; ३;६; १५१,४; ¶तै २,३, २, ४[१]; ६,६, ४, ३[१]; ¶मै १,६, ५; ३, ६, १; ¶काठ ७, १०[१]; ९, १४; १७; १०, ६

a) पाभे. पृ ७४७ n द्र. । b) पाभे. पृ २८४९ o द्र. ।
c) मस्तः ! यनि. शोधः (तु. तै.)।
d) सपा. खिसा २६,१ अवेद् इति पाभे. ।
e) = सपा. ऐब्रा २, १० माश ३,९,१,११ आश्री ५, १,१४ शाश्री १२,९,४ माश्री २,३,२,२५। शांब्रा १२, १ शांश्री ६, ७, ८ वेथीः इति पाभे. । f) पाभे. पृ २८४७ g द्र. । g) पाभे. पृ २८४८ d द्र. ।
h) वेतु. स्क. [पक्षे] <√विद् 'सत्तायाम्' इति ।
i) वेतु. सा. <√विद् 'सत्तायाम्' इति ।
j) पाभे. पृ २८४८ c द्र. ।

११; १२,८; १९, ११; २२,२; २५, ६; २९, ८; ३१, ८; ¶क १, १९†; ५, ९[1]; ३९, ३; ४७,८; शौ ११, ७, १८; पै ८, १९, १०; १६, १५४, ८; १७, २९, ५; ११; १८, ७,९; ९,४; विन्दति ऋ ९,६७,२१; ¶तै ५, १,२,६; ६,३,३,१; ७,५,२,२; विन्दति ऋ १०, ३२, ७; तै २, ३,२,५[४]; ६, ३,६; ६, ३, २,६; ¶ मै १,४,८[२]; २,१,३[१]; २,७; १३; ४, ५; ३, २, ४; ९, २; ¶काठ १९, ३; ४; २२, १२; २५, २; ७; २६-२७, ३; ३३, १; ¶क ३०, १; २; ३८-३९, ५; ४२, ३; शौ १२, ४, ४;५; ८[a]; पै १७, १६, ४; ६; विन्दती ३[b] ऋ १०,१४६, १; ¶विन्दतः मै २, १,१; काठ ९, १७; विन्दन्ते तै ७,४, ७, १¶; विन्दन्ते ¶तै २,५, १,५; ७,२, ६,२; शौ ४,३६,६; ¶विन्दन्ति तै ५, ६, ६, २; मै ३, ८, ३; विन्दन्ति ऋ १, १०५, १; ¶तै २,३,५, २;५, ६,५; ¶मै ३,८, ३; ९,४; ¶काठ ११, २[१]; २५, २[१]; क ३८,५[२]¶; कौ १,४१७†; जै १, ४०, ९†; शौ १८, ४, ८९†; पै १८, ३२, १४†; १९, ५३,१०[१]; †विन्दसे ऋ ८,२१,

१४; कौ २, ७४०; शौ २०, ११४, २; §पै ५,११,३; ३७, ४; ११, १, १; विन्दसि ऋ १, १७६, १; विन्देये खि १, १२, ८?[c]; विन्द्रामि ऋ ८,२४, १२; ४६, ११; विन्दामि ऋ १०, ३४,३; विन्दामः मै ३,८,८¶; विन्दत् ऋ ६,४४, २३; विन्दन् ऋ १, ७२, २; ४, १, १६[d]; विन्दासै मै १, ६, १०; विन्दः ऋ १०, १०४, ८; विन्दतु काठ ३१,१४; कौ ३,३,१०[e]; जै २, २, २[e]; शौ ५, ७,५; पै ७, ९, १०; विन्दताम् पै १०,११,१;६; ९-१०; विन्दस्व शौ ३, २३,५; विन्दस्व खि २,१०,५; शौ ३, २३, ४[f]; पै ३, १४, ४[f]; १९, ४२, ९; २०, २६,३; विन्द ऋ ७,१३, ३;१८,१८; का १,१०, ५; तै १,५, ११,२†; मै ४, २, ८[१]; काठ ५,४[g]; ७,१३[१]; क ६, २; पै १२,६,१०; विन्दै मै ३,६, १¶; विन्दामहै तै २,५,१,५¶; ¶अविन्दत तै ७, ४, ७, १; मै १,८,२; अविन्दत तै ५, ६, ४, ३; मै १, ६, १२; ३, ६, १?[h]; काठ १३,७; २२, ९; २९, ७[१]; क ३५, ३; ४५, ८[१]; अविन्दत् ऋ १,२३, १४;१०१, ५;१३०, ३;३, ३४,४; ५, १४, ४; २९,

३; १०, ४३, ८; १०८, ११; खि १, ३, ५[j]; ¶तै २, ३, ५, २;५, ६,५; ५,१, ४,४; मै २, २, ७[१]¶; १३, ६‡[j]; ४, १०, २†; शौ १३, २, ३६; †२०, ११, ४; १७, ८; अविन्दत् ऋ १,१०३, ५[२]; ५, ४०, ६; ४५, ७; १०, ४६,३; ६७, १; ६८, ९; १३९,६; ¶तै २,६, ७, १; ६, ५, ११, ४; ७, १, ६, १; ¶मै १, ८, १[१]; ९, ३; २,२,७[१]; ३,१,४[१]; ४, ९, ११†; ¶काठ १०, ११; ११.२; १९,३; २४, ७[२]; ३९, १२‡[j]; ¶क ३०, १; ३७,८; शौ †२०, १६, ९;११, १; पै ६,७,७; १८, २४, ३; १९, ४८, ७; अविन्दताम् काठ १०, ११¶; ¶अविन्दन्त तै ६, २, ४, ३; ४; मै ३, ८, ५[१]; ¶अविन्दन्त तै १, ७,४,६; ५, ६,५, ३; ६, २, ४, ४; ८, १; २[१]; ७,२, ६, १[२]; मै ३, ६,१; ८,३[१];५; ४,१, १०; काठ १९, ११; २२,३; २५,६[१]; २७, २; ३१, ७; ८; क ३९, ३; ४[२]; ४२,२;४७,७; अविन्दन् ऋ १, ६२,२; ३, १, ३; १०, १८१, २; मा ३४, १७†; का ३३,१, ११†; तै ६,३,५,१¶; ¶मै ३, ८,३; ४,४,७; अविन्दन् ऋ ३,

a) पाभे. पृ १३११ g द्र.।

b) प्रस्तान्ते प्लुतिर् अनुदात्ता द्र. अनुनासिकत्वं च (पक. पा ८, २, १००; ४, ५७)। =विन्दति *क्रिम्> यनि. इति मतम्।

c) विन्देय इति पाठः? यनि. शोधः (तु. संस्कर्तुः टि.)।

d) पाभे. पृ १३६१ h द्र.।

e) सपा. पाग २, ६,३१ विदद् इति, माग १, ९, २७ रिपद् इति च पाभे.।

f) = सपा. आपमं १, १३,३। कौगृ १, १२, ६ शांगृ १,१९,६ जनय इति, हिगृ १,२५,१ भव इति च पाभे.।

g) पाभे. पृ ६७२ j द्र.।

h) °न्दन्त इति शोधः।

i) अविन्दत इति (तु. खिसा २७, ५) पाठः? यनि. शोधः।

j) सपा. ऋ १, ८४,१४ प्रमृ. तैमा १, ५,८,१ तुद् विदद् इति पाभे.।

३१, ५; १०, ४६,२;१११, ७; १८१, ३; ¶तै २, १, ९,३; ५, ६, ४; ६,१०,१; ५,२, ३, १[a]; ६, ४,७,२; ¶मै १, ४,८; १०, १३; १४; ३, ७, १; ८,३[2]; ४, १, ९; १३;२, ६; ४,७; ¶काठ १०, ६; ३६, ७; ८; पै ४,११, ४; अविन्दः ऋ ६, ७, ५; †अविन्दः ऋ ६, ६१, ३; ८, ९६, १७; शौ २०, १३७, ११; अविन्देयाम् ऋ ४, २८, ४; अविन्दतम् ऋ १, ९३, ४; खि १, ३, १[b]; ¶विन्देत मै २, १, १; २,५; ४, २,१०; काठ १०, १०[2]; ११, २; ३१, १२; ३२, ६; ¶विन्देत् मै १, ९, ८; २, २,७[2]; ५, ४; ४,८,९; काठ ६, ३[2]; २७,८; २८, ४; क ४,२[2]; ४४, ४; ¶विन्देयुः तै ७,३,१, ३[2]; काठ ३४, ३; ¶विन्देय तै ७, ४, ७, १; ¶विन्देय तै २, ३,२,४; काठ ११,२; विन्देयम् खि २,६,२;१५[c];¶विन्देमहि तै ६,२,८,१;२[2]; ७,२,६,१; काठ २५, ६[2]; क ३९, ४[2]; विदात् ऋ २,२२,४[1d]; विदासि ऋ ९, ३५,१; विदाः ऋ १, ३६,१४; ७१, ७; ५, ४५, १; ६, ४८, ९; ८,६१,७; ९, १९,[६; ४३, ४; ६३,११]; ४०,[४(६१,३)]; खि २, ३, १; ५, ४, १[2]; ४; मै ४,१३,१†; काठ १५, १२†; कौ †१,४१; २४०; †२,१११; ९३१; ९७३; ४, १[2]; ४; जै †१,४,७; २५,८; २, ७,१[2];२; ३, ११, ७†; विदाथः ऋ १०, १०६,९; †विदाय ऋ १०,८२, ७; मा १७, ३१; का १८, ३, ७; तै ४, ६, २, २; मै २,१०, ३; काठ १८, १; क २८, २; विदतम् ऋ १, १५१, २; विदु[e] ऋ १०, ११३, १०; विदेत् मा ५, ९[2]; काठ २,९; २५, ६; क २,३; ३९, ३; कौ १,४६६[2]‡[d]; जै १,४८,६[2]‡[d]; विदेः का ५, ३, २[1]; तै १, २, १२, १; ३, १,९, ४; ६, २,७,२; मै १, २, ८; ३, ८, ५; विदेय तै १, ६, ४, ४[f]; ७,४,६[f]; विदेय मा ४, २३; का ४, ७, ४; ९, २, ६[g]; तै १, २, ५, २; काठ २,५; ५, ४;३१,१४; विदेयम्[h] शौ १९, ४, २[i]; विदेयम् मा ७, ४६[g]; काठ २८, ४¶; ३९, ५[f]; क ४४, ४¶; पै १९,२४, ७; २०, ५३,३[f]; विदेम शौ १०,६,३५; पै १६, ४५, ४.

विविदे[j] ऋ १,३९,४; †विविदे ऋ २,१५, ९; ४,२६,५; ७,७, १; १०, ८५, ४०[2]; १३१, ३; शौ २०,१२५,३; विवेद[k] ऋ ३, ३२, ४; †विवेद ऋ ३, १, ९; ३९,[(१, ११७, ५)५]; ६; ४, ५, ९; ९, ८७,३; ८; १०,१४, २; ६७, ५; मै ४, १२,५; १४, १६; काठ ९, १९; कौ २, ३९; जै ३, ३, ८; §४, १०, ३[l]; २४, ८[l]; शौ १४, १, ५९§; १८, १, ५०; १९, ३२, ९§; २०, ९१, ५;§पै ४, ११, ६[l]; १२, ४, ९; १८, ६,७; ८,४[m]; विविद्रे ऋ ६, २७,१; विविद्रिरे ऋ २, २१, ५; विविदुः ऋ १, ७१, २; ७, ९०,४; ९, ६८,६; काठ २०,१¶[n];३१,१४,क ३१, ३¶; †विवित्से ऋ १, १२, ४; १०, ५४, २[n]; पै १३,१६, ४; †विविदिय ऋ ८, १५, ५; कौ २, २३१; जै ३, २०, १५; शौ २०, ६१, २; विविदुथुः ऋ ६, ७२, १; विविदे ऋ ४,१८,१३; ?विविदामहे[o] पै १९, २१, ६; वेत्स्यथ मै १, ९,५¶; काठ ९, १२¶; विदेष्ट शौ २, ३६, ३;

a) सपा. अविन्दन् <>विविदुः इति पाभे. ।
b) सपा. सिग्रा ३७,१ अविन्दथुः इति पाभे. ।
c) सपा. श्रल १४ विन्दये इति पाभे. ।
d) सपा. विदात् <> विदेत् इति पाभे. । e) वैतु. GW. विदुः इति? । ड इति निपातेन समुदितं द्र. ।
f) सपा. विदेय (आश्रौ १, ११,१ आपश्रौ ४, १२,६ प्रमृ.) < > विदेयम् (शांश्रौ १, १५, १२ प्रमृ.) इति पाभे. ।
g) पामे. पृ १०१५ g द्र. ।
h) द्र. WI. RW.; वैतु. संग. सात. खि° इति ।
i) सपा. विदेयम् (तैब्रा २,५,३,२ च) <>विवेद इति पाभे. ।
j) वैतु. स्क. सा. < √विद् 'सत्तायाम्' इति ।
k) प्रपु१ । लित्स्वरः ।
l) सपा. शौ ६, ४९,१ पै १९, ३१,१४ आनंश इति, काठ ३५.१४ आपश्रौ १४,२९,१ आनाश इति, तैआ ६, १०,१ चकार इति च पाभे. ।
m) सपा. शौ १४, २,१३ दिदेश इति पाभे. ।
n) सपा माश ११, १,६,१० युयुत्से इति पाभे. ।
o) विपदामहे इति मूको. ।

पै २, २१, २; विदत शौ १८, २, ३१; अविदत् ऋ १, ५३, १; ६, ४४, ७; तै ४, ३, ११, ४[a]; काठ ३९, १०[a]; शौ २०, २१,१†; अविदत् ऋ १,९२,९; ६,६३,१; ७,८९,४; ८,९१,१; १०, ५, ५; ७९, ३; मै १,६, ११¶; क ३७, ८¶[b]; पै २,३, ५[c]; ४.२६,१†; †विदत् ऋ १, ६१, ६; ६२, ३; [३; १०,६८, ११]; ७२, ४; ८; ९६, ४; २, १९, ३; ३. ३१,६; ४, २१,८; ५, ७,६; ३२,[(३,३२, ४)५]; ८, ६९, ६; ७९, ६; ९३, १४; ९, ९६, १०; १०, २१,५;४३, ४; ६१, १३; ७६, २; ९९, ८; १२३, ४; १३८, ३; मा ३३, ५९; का ३२,५, ५; मै ४, ६, ४; कौ २, ८४१; शौ २०,१६, ११; १७, ४; २२, ६; ३५, ६; ९२,३; विदत् ऋ १.८४,१४[d]; १००, ८; १८९,४; २, ४२,१; ३; ५, ४४, ८; ४५, ८;६,४७, ५; ७, ५०, १-३; ९, ६८, ९; १०, ८६, १८; खि १, २.१३; तै १. २,९,१[e]; काठ २७, ९†; ३५, ५; क ४८, ६; कौ २, ३६४†[d]; जै ३, ३२, ११†[d]; शौ १, २०,१[f,g]; ५, १, ६[f]; ८,१,१६; †२०,४१,२[d]; १२६, १८; १३०,१४[b]?; पै १४,३,९; १६, २, ६; ६७, ६†[f]; १९, १६, ५[f]; अविदन्त शौ १८,२, ४७; विदुन्त ऋ ४, १, १४; विदन्त शौ ६, ३२, ३; ८, ८, २१; ११, २, २; पै १, २७,२; १६,३०,११;१०४,२; अविदन् ऋ १०, ९४, ३; मा ३३,६०; का ३२, ५, ६; मै ३, ८, ४¶; शौ २, ९, ४; अविदन् ऋ १, ७२, ६; १०, ९४, ४; मै ३,८, ८¶; शौ २, ९, ४; पै २, १०, ३; २०, ५२, ७; विदन् ऋ ८, २८, १; विदन् ऋ १०, ८५, ३२; मा ४,३४[a]; का ४, १०, ५[a]; तै १, २, ९, १[e]; मै १, २,६[e]; ३,७,८[e]; काठ २, ७[e]; क २, १[e]; शौ १,१९,१[f]; १२, १, ३२; १४, २, ११†; पै १, २०,१[f];१७,४,२†; १८,८,२†; अविदः मै २, १३, १०[a]; ४, ५,२¶; शौ २, १०,७[c]; अविदः ऋ ५, ८३, १०; पै १९.१९,४; †विदुः ऋ ५, ३०, ४; काठ ८, १६; †विदः ऋ १,४२, [७-९]; १७३, १३; ४. १, ३; ९, २०, ३,५९, ४; १११,२; काठ २६, ११; कौ २, ३२०;९४२; जै ३, २६, ६; ४, १, ३; पै १०, १, १; अविदम् ऋ १०, १६१, ५; मा ५, ४२[j]; †शौ ८,१,२०; २०,९६,१०; अविदम् ऋ १०, १६१,५; तै १, ३,५,१[j]; ६,३, ३, १[j]; मै १, २, १४[j]; ३, ९, २[j,k]; काठ ३,२[j];२६,३[j]; क २, ९[j]; शौ ८,१,२०†; २,३; २०, ९६, १०†; पै २, २, ३;९, १०, १; १६, २, ९[f]; ३, ३; विदम् ऋ १०, ४९, ९; अविदामहि मै ३,८,३¶; †अविदाम ऋ ८, ४८, ३; मा ८, ५२; का ९, ६, ४; तै ३, २, ५, ४; शौ ८, ५,११S; †अविदाम ऋ १०, १०, १३; ५३, ३; तै १, ३, १४, २; मै ४, २, १२S; ११, १; कठ २, १५; शौ १८, १, १५; Sपै १६, २८,१;२०, १०, २.

विद्यते ऋ ५, ४४,९; मा २०, २६; का २२, २, ३; शौ १९, ४९, ७[f]; विद्यते ऋ १०, ६४, २; मा २३,४७; ४८; ३१,१८; का २५. ९, ३; ४; ३५, २,२; पै ५, २७, ७; १४,४,७; १९, ९, ११; ?विद्यताम् पै २, २५, २.

अवेदि ऋ ७, ८, २; १०,९९,

a) सपा. अविदत् (पाग ३, ३, ५ च)<>अविदः इति पाभे.।

b) सपा. काठ २४,७ अविन्दत् इति पाभे.।

c) सपा. अविदत्(तैब्रा २, ५,६,३ आपमं २, १२,९ च)<>अविदः इति पाभे.।

d) पाभे. पृ २८५१ j द्र.।

e) सपा. विदन्<>विदन् इति पाभे.।

f) एकतरत्र पाभे. पृ २०३५ b द्र.।

g) अन्यत्र सपा. तैब्रा ३.७,५,१३ आपश्रौ २.२०,६। काठ ४०,१० पृथन् इति पाभे.। पृ २२३६ c अपि द्र.।

h) विदन् (तु. शंपा., सात.) इति पाठः? यनि. शोधः (तु. PW.)। 'नः (अस्मान्) अभि (अभिक्रम्य [कप.]) मा सखा रक्षा विदन्' इति वा. सस्थ. ?अभि > अभि इति, एवं सपा. खि ५,१५,९ ! पदन् > विदन् इति शोधम्।

i) पाभे. पृ २८३९ f द्र.।

j) अविदम्<>अविदम् इति पाभे.।

k) वैतु. पपा. अ° इति?।

१०; †विदि[a] ऋ ४, १६, ४; शौ २०, ७७, ४.
वेदयति तै २, २, ८, २¶.
¶विदां√कृ, विदांचकार तै ५, ३, ८, १; मै १, ४,१२;६,१३; ३, २, ७; ३, ९; ४,२, २; ६; १०; ५, ४; काठ २१, ४; ९; २७, ५; ३२, २; क ३१, १९; ४२, ५; विदाञ्चक्रुम काठ २२, ६; क ३४,१; विदामक्रन् तै ३, ५,१०, २; मै १, ४, ७.
वित्त,त्ता[b,c]– -त्तः काठ १३, ६; –त्तम् मा १८, ११; १४; का १९, ३, २; ५, २; ¶तै १, ५, ९,२;७,४,६; §४, ७,२,२; ५, २; ६,२,४,३[१]; मै २,११,३;५; ४, १, १२¶; ¶काठ १३, ५[१]; §१८, ८; १०;२५, ६[१]; ३१, १०; क २८,८;१०; ३९,३[१]¶; ४७,१०¶; पै ९, ११,४; १९, २५, ५; २०, २८, ३; –त्ता तै ६, २,७,२¶[d]; काठ २५, ६¶[d]; क ३९, ३¶[d]; शौ १२, ५, १; पै १६, १४०,१; –त्ताः मै ३, ८,५¶[d]; –त्ते ऋ १०,३४,१३; शौ १९,४८, ६; पै ६,२१,६.
√वित्तकाम्य > वित्तकाम्या- -म्या[e] शौ १२, ३,५२; पै १७, ४१, २.
वित्त-जानि[f]– -निम् ऋ १, ११२, १५.
वित्त-घ्र[g]– -घम् मा ३०, ११; का ३४, २, ३.
वित्ता(त्त-आ)य(न>)नी[h]– -नी मा ५, ९; का ५, ३, १; तै १,२, १२, १; ६, २,७, २; मै १, २, ८; ३, ८,५; काठ २, ९; २५,६; क २,३;३९, ३.
वित्ति[c]– -त्तये पै १९, ४४, १८; ५५, १२; २०, ५३,६[१]; –त्तिः मा १८,१४; का १९, ५, २; तै १,६, ४,४;७,४, ६; ४, ७, ५, २; मै २, ११, ५; काठ ५, ४; १८, १०; ३९, ५; क २८,१०; पै १६, ४६,८; १९, ४४,१८[२]; ५०, ७; ५३, ११?[i]; २०, ५३, ३; –त्तिम् पै ५, ३५, १-११; १९,५३,१०;१२; –¶त्त्यै मै २, १, १; २, ७; काठ १०, १०[j]; ११, २; ३९, ५§.
वित्त्वा मा २,२१[k]; ८,२१[k]; तै १, १, १३, ३[k]; ४, ४४, ३[k]; ५, ९, ३¶; २, ३, २, ५¶; ६, ¶२,८,१; २[१];६,२, २[k]; मै १, १, १३[k]; २,१५[k];३, ३८[k]; ३, ४, ५¶; ४, १, १४[k]; काठ १, १२[k]; ४,१२[k]; २२,२; २९, ७; क १, १२[k];३, १०[k]; ४५,८¶; शौ ७, १०२, ७[k]; ९, ५, २७; १८,२, २५[l]; पै ८,१९,१०.
विद्[m]– विदा ऋ १, ३१,१८.
विदत्[c]– > विदद्-अश्व[n]– > वैददश्वि[o]– -श्विः ऋ ५, ६१, १०.
विदद्-वसु[p]– -सुः ऋ ३, ३४, १; तै ३, २, १०, २; मै १,३, ९; २,८, १०[q]; काठ १७, ९[q], क २६, ८[q]; शौ २०, ११, १†; –†सुम् ऋ १,६,६; ८,६६, १; कौ १, २३७; २, ३७, जै १, २५, ५; ३,४, ८; शौ २०,७०, २; –†०सो ऋ ५, ३९, १; कौ १, ३४५; २,५२२; जै १, ३६, ४; ३,४०, १८.
?विदुथ[r] शौ १,३२,१.
विदुथ[s]– -थम् ऋ १, ११७,[२५; २, १२,१५ (३९, ८) ८, ४८, १४]; ७, ९३, ३; १०, ८५, २६; २७; मै ४, ११, १†; शौ ८, १, ६; १२, २, २२; ३०; †१४, १, २०; २१; १७, १,

a) अन्यत्र विकरणेभ्यः इति वचनान्न चित्-स्वरः।
b) विप., नाप. न. (धनादि-संपद्-) ।
c) धा. लाभे वृत्तिः।
d) सपा. वित्ता<>वित्ताः इति पाभे.।
e) नू१ द्र.। f) विप. (कलि-)। बस. उप. =जाया-।
g) नाप. (धनाढ्य-)। उस. उप. कः प्र. थादि-स्वरश्च।
h) विप. (पृथिवी-)। उस. उप. अधिकरणे प्र.।
i) शोधः पृ २२६४ c द्र.।
j) सपा. मै २, १, ५ त्रियै इति पाभे.।
k) पाभे. पृ ७५१ q द्र.। तत्र च पै २०, १४, ८ शाखा द्रष्टव्या सन्निवेश्यः।
l) पाभे. पृ २०१० o द्र.।
m) भावे क्विबन्तम्। धा. ज्ञाने वृत्तिः।
n) व्यप. (राजन्-)। बस.।
o) अपत्यार्थे इञ् प्र.।
p) विप. बस. (तु. भा.; वैतु. सा. पूप. <√विद् ज्ञाने ?)।
q) सपा. मा. १५,१७ प्रभृ. विदद्वसुः इति पाभे.।
r) विदुथ–>-थम् इति शोधः (तु. सपा. वै १,३१, १, W [टि.]; वैतु. सा. क्रिप. इति स्वरतश्चिन्त्यम्)।
s) नाप. न. (स्तोत्र-, पूजा-प्रभृ.)। यनि. धा. [=√वृध्] स्तुतौ वृत्तिः।

१५,२०, ३४,१८†; पै १, २३, १; २,१९,१-४; १३,७, १६†; १५, २१, ४; १६, १, ६; १७, ३२, २†; १०; १८, २, ९†; १०†; –†थस्य ऋ १, ५६, २; ६०, १; ३, ३, ३; ३८, ५; ५, ३१, ९; १०, ९१, ८; ९२, २; काठ ३९, १३; कौ २, ३३४; जै ३, २८, ६; –०थस्य शौ ७, ७७,४; पै २०, ११, ८; –था ऋ १, १६४,२१; ३,१, २; ४, ३८, ४; ६, ८, १; ११, २; ८, ३९, ९; मा २३, ५७; ५८; का २५, १०, ५; ६; तै ३,२, ११, ३†; कौ ३, ३, ८†; जै २, २, ३†; शौ ५, २०, १२; ९, १४, २२†; १८, ३, ७०; पै ९,२४, १२; १६,६७,१२†; –‡?थान्[a] जै १, ४८, ३; –थानि ऋ १, १३०, १; ३, १, १८; १४, १; २७, ७; ४, १६,३; ६,५१, २; ७, ६६, १०; तै ४, ७, १५,३; मै ३, १६, ५; काठ २२, १५; †कौ १, ४५९; २,८२७; जै ४, २६,८†; शौ ४,२५,१;२०,७७, ३†; पै ४, ३४, १; –†थाय ऋ १०, ९१, ३; शौ १८, १, २०; –थे ऋ १, ३१, ६; १५१, १; १५३, ३; १६२, १;१८६, १; २, १, ४;[१६; २, १३; ११, २१; १३, १३;१४, १२; १५, १०;१६-२०, ९; २३,१९;२४, १६; २७, १७; २८, ११; २९, ७; ३३, १५; ३५, १५; ३९, ८; ४०, ६; ४२-४३,[३; ९, ८६, ४८]; ४, ८; २७, ८;३९, १; ३, १,१; ८,५; ३८,६;३९, १;२;५४,[११; ५६, ५]; ५६, ८; ५, ५९,२;६३, २; ६, २४, २; ५२, १७; ७, १८,१३;२१, २;९३,५;८, ३९,१; ९,३२,१; १०, १२, ७; ९६, १; १००, ६; खि १,९, २; ६; ३, १९, १; ४,४, ४; खिसा ४, ६; †मा २५, २४; ३३, ३४; ३४, ५८; †का २७, १२, १; ३२, ३, ५; ३३, २, २१; †तै २,१, ११,५; ४, ६, ८, १; †मै ३, १६, १; ४, ११, २; १२-१३, १;१४,१; १२; १४; †काठ २, १५;११, १२; ४६, ४; †कौ १, ४७७;२,११९; †जै १,५०, १; ३,१२,६;४,२७,४; शौ १,१३, ४; १८, १,३५†;३,१९; २४†; २०, ३०, १†; पै १९, ३, ६; –थेन खि १, ११,४; –थेषु ऋ १, ४०, ६; ६४, १;६; ८५,१; ८९, ७;९२,५; १४३,७; १५३, २;१५९, १;१६६, २;७;१६७, ६; २, २७, १२; ३, ४,५;२६, ६; २८, ४; ५४, २;५५, ७; ५६, ५; ४, ६, २; २१,४;३६, ५; ५, ३,६;२९, १३; ७, ५७, २; ७३, २; ८४, ३; ९९,६;८, ११, २; ९, ९७,५६; १०,९१, ९; ११०, ७;१२२, ८; खि १, २,२;३,७; ४, ११,२; मा २२, २; २५, २०†; २९, ३२†;३४, २; का २४, १, २; २७, ११, ७†; ३१, ४,८†; तै ३, १,११, ७†; ४, १,२,१; ७, १,११, १; मै ३, १२, १; ४, १३, ३†; काठ १६, २०†; ३५,१†; ४१, २; शौ ५, १२, ७†.

विदथिन्[b]–>वैदथिन्[c]– -नाय ऋ ४,१६,१३; ५, २९, ११.

†विदथ्य,थ्या[d]– -थ्यः ऋ ४, २१,२; खि ५, १२,१; शौ २०, १२८,१;–थ्यम् ऋ १,९१,२०; ६,८,५;७,३६,८; १०, ४१,१; मा ३४, २१; का ३३, १, १५; मै ४, १४, १; –थ्या ऋ १, १६७,३; ७,४०,१; –थ्यात् ऋ ७,४३,३[e];–थ्याय ऋ ३,५४,१.

†१विद्वान,ना[f]– -नः ऋ १, १६५, ९; १०; २, ९, १; ६, २१,२; १२; ८, ४५, २७; १०, १११, १; मा ११, ३६; ३३, ७९; का १२, ३,९; ३२, ६, १०; तै ३, ५, ११, २; ४, १,३, ३; मै २, ७, ३; ४, ११, ३[f]; काठ ९, १८; १६,३; –‡नम्[g] तै ४,१, २,५; ५, १, ३, ३; काठ १६,

[a]) थ्यानि इति शोधः। सस्थ. ?एव > इव इत्यपि शोधः (तु. सपा. ऋ १,१३०,१ कौ १,४५९)।

[b]) व्यप. (राजन्-)। मत्वर्थीयः प्र.।

[c]) व्यप. (ऋजिश्वन्-)। अपत्येऽर्थे अणि प्र. प्रकृतिभावः (पा ६,४,१६५)।

[d]) नाप. (स्तोत्र-)। स्वार्थे यत् प्र. उसं. (पा ५, ४, २५)। तिन्-स्वरः।

[e]) 'विश्वाची (*विश्वदेवस्तुतिकृद्-वाक्) विदथ्या (विरुदावलिम्) आ···अनक्तु (उच्चारयतु [<√अञ्ज् 'शब्दे'])' इति वा.। शेषं सस्थ. विदथाची- इत्यत्र द्र.। LR. 'थ्यान् इति शोधुकः ?।

[f]) विप. शानजन्ते (तु. पा ३, २,१२८) नित्-स्वरः। धा. लाभे वृत्तिः।

[g]) पाभे. पृ १६६७ m द्र.।

२; १९, ३; क ३०, १; –नाः ऋ ३,३६,२; –ने ऋ १,१२२, २; १०, १३, २; शौ १८, ३, ३८.

†२विद्वान्,ना[a]– -नः ऋ ९, ३५, ४; शौ ५, २०, ३; पै ९, २४, ४; –ना ऋ ५,८०,५; –नाः ऋ ९, ७,१;८; कौ २,४७८;४८५; जै ३, ३६, ३; १०; –नामः ऋ १, १६९, २; ४, २४, २; १०, ७७, ६.

विद्राय्य[b]– -य्यः ऋ १०, २२, ५.

विदित– -तम् शौ ४,२७, ७[c]; ६, १२,२[d]; –तौ शौ ४,२८,२[e]; पै १९, २०,१.

विदिद्या[f] मा ३१, १८; का ३५, २,२.

!विदु– -दुः पै २०, २३, २.

विदुस्[g]– -दुः ऋ १, ७१, १०[h]; ७, १८,२[i].

†विदुष्ट(ष्-ट<त्)र[j]– -रः ऋ १,३१,१४; १०५,१३; १४; २, १६,४; ४, ७,[८ (८, ४)]; ६, १६,[९; ७, १६, ९]; ८, ७५, २; तै २, ६,११,१; मै ४, ११, ६; काठ ७, १७; –रम् ऋ ६, १५, १०; तै २, ५, १२,५; काठ ७, १६; –रा ऋ २,३,[७; (३, ४, ७;७,८; १०, ६६,१३; ११०,७)],१०, ७०,७, –रेभ्यः ऋ ८, ४१,१.

†विद्रे[k] ऋ १, १००, १०; १२७, ४; १३२, २[l]; ६, ६६, ३; ७, ४०,५; ८, १३, १; [(१,१४२, १)१४]; २९; ४९, [१;६९,४]; ६२, ९; ९३, ३२; ९, १४, ६; ८६, ३२; ९९, ७; १०६, २; १०, २३, २; खि ३, १, १; कौ १, १६८; २३५; ३८१; २, ४५; ९६; १६१; ८३९; ११४१; जै १,१८,४; २५,३; ४३, १; ३, ९, १०; १५, ९; ५९, ४; शौ १२, ३,५४; विद्रे खि ५, ४, ५; को ४,५; जै २, ७, २; पै १६, १५१, ८; १७, ४१,४.

†?विद्मन्[m]– -द्मना ऋ १,११०,६; ५, ८७,२;६, १४,५; ७, ४,१; मै ४, १४, ३; काठ ७, १६; –द्मने[n] ऋ १, १६४, ६[o]; १०, ८८,१८.

विद्मन्[p]–> विद्मना(न-अ)पस्[q]– -†पसः ऋ १,३१,१[r]; १११,१; मा ३४, १२; का ३३, १, ६; –पसम् खिसा ३, १; तै ३, १, ११,५; मै ४,१२,६; काठ १३, १६; शौ ७, ४९, १; पै २०, ५,३.

विद्या[s]– -द्यया मा ४०, १४; का ४०, १, १०[t]; ११; मै ४, १,

[a]) ज्ञानजन्ते चित्स्वरः ।

[b]) विप. । कर्तरि काय्यः प्र. उसं. (पाउ ३, ९६) । धा. लाभे वृत्तिः ।

[c]) पाभे. पृ ८५३ j द्र. ।

[d]) सपा. पै १९,४,५ उदितम् इति पाभे. ।

[e]) पाभे. पृ २८४४ p द्र. ।

[f]) =सपा. श्वेउ ३,८;६,१५ । शौ १०, ८,४४ तैआ ३,१२,७,१३,१ विद्वान् इति पाभे. । [g]) भाप. (ज्ञान-, दीप्ति- [वैतु. वें. सा. PW. GW. प्रमृ. विप. इति]), नाप. (विद्वस्- [तु. विदुष्टर–]) । कर्मादौ कुसिः प्र. ।

[h]) 'विदुः (ज्ञानम्) अभि (अभिलक्ष्य [तद्विषये]) कविः सन् नः (अस्माकं) विश्वानि सदनानि मा प्रमर्षिष्ठाः (हिंसीः)' इति वा.

[i]) विदुः (दीप्तिं [ज्ञानं वा]) अभि (अभिलक्ष्य [तद्विषये]) कविः (दीप्तिमान् [ज्ञानवान् वा]) सन् सुनिः (देवान्तरैः सह) आशाति (आधिपत्येन नियच्छति) इव (यथा) राजा अनिनिः' इति वा. । [j]) विप. (असि-, मरुत-प्रमृ.) । PW. GW. प्रमृ. <विदुस्- इति ।

[k]) क्रिप. (लटि. प्रपु१ वा उपु१) वा क्विबन्तस्य च १वा के-प्रत्ययान्तं वेति स्वरूपतो भूयो विमृश्यम् ।

[l]) =भिद्- > भिद्रे (भेदनाय [तु. सस्थ. टि. घृष्मन्–]) ।

[m]) भाप. । धा. ज्ञाने वृत्तिः ।

[n]) तुमर्थे च१ इति GW. Wolff [KZ ४०,३] ।

[o]) सपा. शौ ९,१४,७ पै१६,६६,६ विद्मनः इति पाभे. ।

[p]) विप. (ज्ञानदीप्त्यादिगुणयुक्त-) । विद्- [भाप.]+ मत्वर्थे मनच् प्र. उसं. (पावा ५,२,१२२) ।

[q]) विप. (ज्ञानादियुक्तकर्मवत्- [ऋभु-,मरुत्-]) । बस. उप. अपस्– इति । पूप. स्वरश्च (वैतु. पपा. प्रमृ. विद्मना इति पूप. इति ?) ।

[r]) तु. सा.; वैतु. ?वें. स्क. GRV. OV. यनि. कतुपः इत्यस्य विप. इति, GW. यनि. प१ सन् अंशः नि. इति च ? ।

[s]) भाप. स्त्री. क्यप् प्र. स चोदात्तः (पा ३,१,९९) ।

[t]) =सपा. ईउ १, १० । मा ४०, १३ विद्यायाः इति पाभे. ।

२¶; ¶काठ १९, ७[a]; ३१, १; ¶क ३०, ५[a]; ४७, १; शौ ६, ११६,१;११,९,१०; पै१६,४९, ७; ८२,१०; –¶द्या मै ४,१,२; काठ १९, ७[b]; ३१, १; क ३०, ५[b]; ४७,१; –द्याः[b] तै ५,१,७, २¶; शौ ११,१०,२३; पै १६, ८७,३; –द्याभिः[a] तै ५, १, ७, २¶; –द्याम् मा ४०, १४; का ४०, १, ११; तै २, १, २,८¶; ¶काठ ९, १६;२८,५[२]; क ४४, ५[२]¶; पै २, ६२, १; –द्यायाः मा ४०,१३[c];–द्यायाम् मा ४०, १२; का ४०, १, ९.

विद्वन्[d]– -†द्वनः[e] शौ ९,१४,७; पै १६, ६६, ६.

विद्वल,ला[f]– -ला ऋ १०, १५९, १; पै २,४१,१; –लाः शौ १०, १, ९; पै १६, ३५, ९.

विद्वस्[g]– -द्वुषः ऋ ३,१४, २; मा ६,२६; का ६,७, ३; ¶तै १,३, १३,१$; ७,३,२; ३[२]; २,३,९, ३;५, ८, ५; ११, ९; ६,१,४; ६, ४, १०-११,१; ६, ८,३;४; ९-१०, १;११, २; मै १, ३,१; ४, १, ४¶; ५, २; ¶काठ ३, ९$; २०, १२; २१, १; २५, ६[h]; ७;२६, १०; २७, ८;३०, १०;३१, १;८; ३४, १७[२];३७, १७; ¶क २, १६$; ३१, १४-१६; ३९,१[२];४;५;४१,८; ४६, ८; ४७,३; ८; शौ ११, ५, ५; १२, ४, २२; ९, ८; पै १६, ५८, ३;५; १४५, ८; १७,१८, २; –द्वुषा ऋ १, १५६, १; ५, ४४, १०; ६, ५४, १; तै ६,४, ९, २¶; शौ १५, १२,४;७;८; ११; –†द्वुषाम् ऋ १०, २, ४; तै १, १, १४,४; मै ४, १०,२; काठ ३५, ९; शौ १९, ५९,२; पै १९, ४७, ५; –द्वुषे ऋ १, ११७, १०; २, ३०, २; ४, ३, १६;१९, १०; ६, ४२,१; †कौ १, ३५२; २, ७९०; जै १,३७, १†; शौ ८, १५, १; १०, १०, ३२; १२, ४,२३; ४५; पै १६, १००, २;४; ११०, २; १७, १८, ३; २०,५; –द्वांसः ऋ २, २४, ६; ४, ३६, ८; १०, ५३, १०; ¶तै २, ५, ११,१; ७,२, १, १[२]; ६, २; ३, ३-४, १; ५, २; ६-९, १; १०, ५; ४, १,१; २, १;२; ३,२; ४; ६; ४,१;५, १[२]; २; ४; ६, १; ३; ७,१; ३; ५, १, २; ३; मै ३, ७, १०¶; ¶काठ २१, १; ३४, १३[२]; शौ ६,११५,१; पै ९,२२,२३; १६, ४९, ४; १९, २५, ८; –द्वांसम् ऋ १, १६४, ४; शौ ९, १४, ४†; १०, ८,१७; १२, ४,४३; १३, ३,१-२५; १५, २,३;११; १७; २३; पै १६, ६६, ४†; १०३, ८; –द्वांसा ऋ १,११६, ११; १२०, ३[२]; ५, ८६, ४; काठ ४, १५†; –द्वांसौ ऋ १, १२०,२; काठ २७,८¶; –द्वान् ऋ १, २४, १३; ७०, ३; ७२, ७; ९०, १; ९४,६;१६; १०३, ३; १२०, ५; १४५, ५; १५२, ६;१६४,६;१८९, [१; ३.५,६]; ७[i]; १९०,७; २, ५, ४; ८; ६, ७; ८; १५, ७; २९, १; ३, १, १७; १८;१४, २; १७, ३;२५, २; २९, [१६; ३५, ४]; ३१, १; ३५, ८; ४४, २; ४७, [२; ५२, ७]; ५५, १४; ४, १, ४; २, ११; ७, [८; ८, ४]; १६, [६; ७, २१, ४]; ३०,१७;४२, ३; ५, १, ११; २, [८; १०, ३२, ६]; ३,९; ४,५; २९,१३; ३०, ३; ४६, १[२]; ४९, २; ६, १५, १०; २१, ११; ४४, १४; ४७, ८; ७५, १४; ७, १, २४; ७, १; १०, २[j], २२, ५; २८, १; ८७, ४; १००, ५; ८, ६३, ३; ७२, १; ९२, ९; ९, ७०, १०; ७३, ८; ७७, ४; ८१, २; ९६, २; १०, १, ३; २, १; ३; ४; ५, ५; ८, ८; १७, ३; २७, ११; २८, ५; ५२, ४; ५३, १; ६७,३; ७०,९[k]; १०; ९८,११; १०२,७; ११०, ९; १२२, २; १३६,६; १३९, १[l]; १४८, ३;

a) सपा. विद्यया <> विद्याभिः <> मै ३, १, ८ याचा इति पाभे. ।
b) सपा. विद्या <> विद्याः <> मै ३, १,८ धाक् इति पाभे. । c) पाभे. २८५६ f द्र. ।
d) विप. । कर्तरि क्वनिः प्र. उसं. । W. WAG [२,१५५ b] पाभे. अनु पाटः शोध्य इति ।
e) पाभे. २८५६ o द्र. ।
f) विप. (°अभिभावुक- [अभिचार-कृत्-, शची-]) । धा. °वशवरणे वृत्तिः । क्लच् प्र. उसं. (पाउ ४,३८) ।
g) विप., नाप. । लटः क्वसुः प्र. उसं. (वैतु. पा७[७,१,३६] शतुर् वसुः आदेशः) ।
h) SI. एकतरत्र विदुषे इति चिन्त्यम् ।
i) तु. सस्थ. टि. त्रि···वेधि । j) तु. सस्थ. टि. आ ।
k) तु. सस्थ. टि. उप । l) पाभे. पृ १५९० n द्र. ।

१६०, २; खि ४, १०, १[a]; २;
१०[२], २, ५, ७, २, ९; खिसा २९,
७; मा ५, ३६†; †७, ३७; ४३;
८, १३; २०†; ९, २५; १२,
१५; १८; १७, ५८†[b]; ६६; २१,
३†; †२९, ३४; ५१; ३२, ९;
४०, १६†; का ५, ९, २†; ७,
२०, १†; †९, २, ३; ३, ६[a];
१०, ५, २; १३. १, १६; ६, २४;
१८, ५, ९†; ६, २; २३, १, ३†;
†३१, ?, ६; ४, १०; ३५, ३,
६; ४०, १, १८†; तै ¶१, १,
†१४, ३[१]; ४; †४, ४२-४३,
१; ४४, २†; ५, ८, ३; ५; ९,
२; ३; ५; ६, ७, ३; ९, १[२]; २; ३;
७, १, १; ४, २; ६, ७; ¶२,
२, १२, ५†; ३, १४, ६S;
४, १-२, ४; ६, १; ११, ४; ५,
४, १; ६, १[२]; २[१]; ३[१]; ४; †१२, ३;
५; ¶३, १, ९, ६; २, १, १; २;
?, २S; ३; ४, ३[१]; ७, ३[१]; ८,
२S. ९, ६; ११, २†; ३, ८,
५[१]; ४, ११, ३†; ४, १, ९, ३;
२, १, ५; ३, १३, ४†; ६, ५,
१; ६, ५†; ¶५, ४, ७, १S;
१०, ४; ५, २, १; ४, ४†; ६,
३-८, ४; ५, ३; १०, १; ७, ४,
३; ५, ७; ६, ६; ९, ४; ¶६, १,
२, १; ६, ६; ३, ?, ६; ¶७, १,
१, ३; ४, १; ६, २-४; ८, १; २;
९, १[१]; १०, १: २[१]; ३[१]; २,
?-३, १; ५, १; २[१]; ३; १०, १;
५, १५, ३; ¶मै १, २, १३†; †३,
२३; ३८[a]; ५, ७-९; ६, २[२]S;
३[४]; ६[२]; ७[४]; ९[२]; १३[२]; ७, २;
५; ८, १[२]; ६; ७; ९, ४[५]; १०,
५[२]; १५; ११, ५[२]; ९; २, ३,
८S; ४, २; ५, ९; ७, ८S; १०,
५†[b]; ३, ३, ८†[b]; ४, ६; ८[२]; ९[२];
६, ४; ७, १; ३[२]; ८, १; ३-५;
१०[२]; १०, ७; १६, ३†; ४, १,
३; ४; ६; १०-१२; २, ३; ५,
६[१]; ६, २; ४; ७, ६-८; †१०,
१[१]; २[२]; ४; ११, १[२]†; १२,
६†; †१३, ३; ७; १४, १७†;
¶काठ २, १५[४]†; ३, १†; ४,
१२†; ६, १०[२]†; ७, ५[१]; ६;
७; १०; १३S; १६†; ८, ४;
६[१]; १३; १५; ९, ३; १२[*]; १५[१];
१०, ७; १०[१]; १३†; ११, २; १२,
३[२]; ५; ७; १२; १५†; १३, ३[२];
७; १४, ५[२]; ९; †१६, ८; २०;
१८, ४S; २१[२]; १९, ११; १२;
२०, ६[१]; ८; ९; ११[१]; १३; २१,
२[४]; ३[२]; ४[२]; ९S; २२, २; ३;
७[१]; २३, ७[१]; १२†; २४, १; ९;
१०; २५, १; ३; ६[१]; ७; २६,
१०; २९, २; ३०, १०; ३१,
२-४; ८[२]; ९; ११; ३३, ६[१];
३४, ६; ७; ९[१]; १०; ११; १७[१];
१९†; ३५, ९†; ११S; २०;
३७, १७; ३८, ११†; ४६, १†;
¶क २, ८†; ३, १०†; ५,
४[१]; ५; ९; ६, १; ३S; ९; ७,
२[१]; ८, १; ३; ६; २८, ४६
३१, १; २; ८[१]; १०; ११; १३[१],
१५; १७[४]; १८[२]; १९[१]; ३५,
१[२]; ३६, ४[२]; ३७, २; ३८, २-४,
६; ३९, ३-५; ४१, ८; ४६, ७;
४६, ८; ४७, २-४; ८[१]; ९; ४८,
१[२]; १३S; १८; क्रौ १, २१८, २
९७६; ९९४; ११४९; ग्रै १,
२३, ५; ४, २३, ६; २७, ३; शौ २,
१, २; २८, २; ३५, ३; ३, १, १, २;
२, १; ४, १, ३; ९, ७; ११, १०; ५,
११, ६; १२, ९†; २०, ९; २१, ५;
३०, ७; ६, ६८, ३[c]; ७६, ४; १११,
२; ३; १२२, १; ७, ७१, ९†;
११३, १; ९, ३, ३; ७, ७; ९,
१; ३; ५; ७, ९; १०; १४, ७†;
१०, ५, ५०; ८, १२; २०; ४४†;
११, १, ४; ७, १०; १०, ३;
१२, २, ९; ३९; १४, १, ५६;
१५, १०-१२, १; १३, १; ३, ५
७; ९; १७, १, १६; १८, २, ५४†;
५७[e]; १९, १५, ४†; ५६, १;
†५९, २; ३; †२०, ७७, ६;
८६, १; ९१, ३; ९६, २; ३६,
१२, २; ८८, २; ९५, ४; १०?,
२‡[f]; २, २, ५‡[f]; ६, ?; ३८, ३;
६०, २; ६१, १; ३, ६, १; २; ८, ३;
१०, ३; ३५, ४†; ४, ११, १,
५; ४०, ६; ५, २, ३; १०, ९;
२२, ७, ९[h]; २८, ३, ७, ११,
४; ८; ७, १, ६; ८, १, ६, ३,
१३; ९, १३, ७; २३, १०-११

a) पामे. द्र २३५८ a इ.।
b) पामे. द्र १५५० n इ.।
c) सपा. तैआ २, ७, १०, २ आप १, १७, १० हिश्र १. १८, १५ माश २, १, ११ आपमं २, १, ३ हिगृ २, ६, १०। ते २, ५१, ३ आप १, ११, ६ वेदाय् इति पामे.।
d) पामे. द्र २८५६ f इ.।
e) सपा. तैआ ६, १, १ बौश्र ५, १, १४ इविन्दाम् इति पामे.।
f) सपा. ऋ १०, १६८, २ मयुत् इति पामे.।
g) पाठः ? °ह्वनिः इति शोधः (द्र. मूको.)। ?दिवाय > दैवा. (द्र. मूको.), ?इन्दुनी > इन्दानि इत्यपि शोधौ। h) शोधः द्र १६८२ f इ.।

२४, ९; †१२, १, ५;१६;१३, ५, ३; ९, ३; ६; १०; १०,१; १५,११, ४†; १६,३९,३;५१, ५; ६६, ६†; ८८,३; १०१,८; १०२, ७; ११२, ११; १५३, १०; १७, २७, ४; २९, १७; ३०, ८; ३३,९; ३४, ८; ३७, ९[a]; १८,६, ४;३१,८; १९,२, १०;१२,६;१५,१५; १७, १४; ४१,२;४६,३-५;४७, ५†; ६†; २०, १८,१;३३,९†;४३,६†.

विदुषी– -षी ऋ ५,४१,७; १०, ९५,११; शौ ११, १,२४; पै १,५१,३[b];१६,९१,४.

विन्दत्– -न्दन् पै १६, ४६, ७; ४७, ३.

विन्दद्-व(त् >)ती– -ती मै २, १, १¶.

विन्दमान– -नः ऋ ३, ५५, २०; -नम् पै १६, ४६, ७; -नाः मै ३, ७, ४¶.

विवित्समान– -नः पै ४, २०,७.

विविदान– -नः तै १,५,२,३[2]¶.

विविद्वस्[c]– -दुषः ऋ ८,१९,१२[d]; -द्वान् ऋ ३,३१,१५;४,५,३.

१वेत्तवे[e] शौ २,३६,७; पै २,२१,६.

वेत्तृ– -त्ता पै २०,५३,३.

१वेद[f]– > वेदिष्ठ[g]– -ष्ठः ऋ ८,२, २४.

वेदीयस्[h]– -यान् ऋ ७,९८, १; शौ २०,८७, १.

२वेद[i]– -दः शौ ७, ५७, १; १५, ३, ७; पै ८, ३, ९?; २०, ५७, १; -दम् शौ १०,८,१७; १९, ६८,१; ७२,१[j]; पै १६, १०३, ८;१९,३५,२;३[j]; -दाः शौ ४, ३५,६; १९,९,१२?[k]; -देन[l] ऋ ८, १९, ५; खि १, ५, ८; मा १९,७८; का २१, ५,५; मै ३, ११,६; काठ ३८,१; ३९,१५†; पै ४, ४०, ५; -देभ्यः तै ७, ५, ११,२; काठ ४५, २; -देषु खिसा ३३, १८.

वेद-ता[m]– -ता ऋ १०,९३,११.

वेद-पारग[n]– -गः खि ३, १०[९], १८.

? वेद-मातृ[o] शौ १९,७१,१.

वेद-विद्– > वेदवित्-त(म >) मा– -माः पै २०,५७,६.

?वेदा(द-आ)दि– -दिषु खिसा ३३, १९.

वेदा(द-अ)न्त– -न्तम् पै १९, २८, ११[p].

वेदन[q]– -नम् ऋ १, १७६,४; ४, ३०, १३; ७, ३२, ७; शौ ६, ११, १[r]; २; पै १९, १२, २; -ना ऋ १, ३३, १५[s]; -ने ऋ १०, ३४, ४.

वेदस्[t]– -दः ऋ १, ७०, ५; ८१, ९[1]; ९९, १; १०३, ६; ३,५३,

a) सपा. शौ १२,३,१९ एतम् इति पाभे.।

b) सपा. कौसू ४,२ विदुषः इति पाभे.।

c) विप.। वसुः प्र. तत्स्वरश्च।

d) तु. / टि.; वैतु. अन्ये धा. लाभे वृत्तिः।

e) मा. PW. प्रभृ. धा. लाभे वृत्तिरिति, यनि. सुनर्थकम् अव्य चेति। वेत्तु– (नाप. [पति-]) > यनि., धा. च मैथुने = संगमने वृत्तिरिति मतम्।

f) विप. (प्रापक-)। कर्तरि अच् प्र. वृषादित्वश्च द्र.।

g) विप. (इन्द्र-)।

h) वें. GW. GRV. < √विद् 'लाभे' इति।

i) नाप. (ऋगादिमन्त्रसमूहात्मक-ज्ञानराशि-)। कर्मणि करणे वा घञ् प्र.। धा. ज्ञाने वृत्तिः।

j) नाप. (स्तोत्रसंघात-)। < √वृध् 'स्तुतौ' इति मतम्।

k) °दाः इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. मूको. अर्थतः मा. श. च)।

l) नाप. (स्तोत्र-)। धा. °स्तुतौ वृत्तिः [तु. मनोदी एतौ √विध्, √वृध् इति (तु. [मान्यर्थे] वें. मा.; वैतु. Grl. ज्ञानार्थे भाप. इति, ३वेदु– इति शोध इतीव कृत्वा यनि. बर्हिः-पर्याय इति M [तु. Grl टि.], पात्र-पर्याय इति च Kaegi. प्रमृ. [वैतु. ORN.?])]। विविदुषः [ऋ ८,१९,१२] इत्यत्रापि समानवृत्तिः धा. द्र.।

m) भाप.(°स्तोत्रर्द्धि-)। सस्थ. मेदुताम् = °स्निग्धा भवतु।

n) °गा° इति स्वरः? यनि. शोधः।

o) २वेद– + (√मा 'शब्दे = स्तुतौ' > कर्मणि) °मात्रा– (ऋच्-) > षस. वेद-मात्रा– > द्वि३ -त्राः इति शोधः। सस्थ. ?पावमानी– > °नीः द्वि३ इत्यपि शोधः (तु. प्रचोदयन्ताम् इत्यत्र ग्रजा इत्यत्र च बहुवचनम्)। सस्थ. आयुः इति पदस्याऽपाठस्तोऽपरोऽपि शोधः। तथाहि नष्टतोऽनुष्टुब्भावद्वयस्य सुरिपर्वेरिति दिक्।

p) सपा. आपश्री ६,२३,१ माश्र २, २०, ११ वेदांश्च इति पाभे.।

q) भाप. न. (धन- संवेद-)। धा. लाभे वृत्तिः।

r) सपा. पै १९,१२,१ भेषजम् इति पाभे.।

s) वैतु. वें. सा. < √विद् 'विचारणम्' इति।

t) = वेदन– (तु. निघ [२,१०])। कर्मणि असुन् प्र.।

१४; ६०,१; ४,२५, ७; ५, २, १२; ७, १५. ३; १९, १; ८, ४५,[(१,८१, ८)१५]; ८१, ७; १०, २७, १०;८४, २;९९, ३; खि ४, २, ६†; मै १, ४, ३; ३. ८, ३¶; काठ ५,४; कौ २, ७३१†; शौ ४,३१,२†;५,२०, ४; १०; ७, ५७, १; १५, ३, ७; †२०, ३७, १; ५६, ६[२]; पै १, ४९, ३; ३, ३६, १; ४, १२,२†;९,२४,३, १०; -दसः ऋ २, १७, ६; -दसा ऋ ८, ८७, २; -†दसाम् ऋ १, ८९, ५; मा २५, १८; का २७,११, ५; -दसे काठ ५, ४; -दांसि शौ ६, ६६, ३; पै १९, ११, १३.

वेदितृ- -ता ऋ ८, १०३,११; शौ १०, ७, २४.

वेदितोस्(:) मै १, ६, ५¶.

वेदिन्- -दिनम्[a] खि ४, ३, १.

¶वेदुक- -कः[b] तै ५,१,५,३; काठ १९, ५; क ३०, ३.

१†वेद्य(वप्रा.)[c]- -द्य. ऋ६,४,२;८, १९[,८(८४,१)]; मै ४,१४,१५; -द्यम् ऋ २, २, ३; ८, ८४, [(१९,८)१]; मा १८,११[d]; का १९, ३, २[d]; ¶तै[d] १,५, ९,२; ७, ४, ६; ४, ७,२,२§; ६, २, ४, ३[२]; मै[d] २, ११, ३; ४, १, १३¶; ८,१; काठ[d] १३,५[२]¶; १८, ८; २५, ६[२]¶;३०,१,३१, १०¶; क[d] २८, ८; ३९, ३[२]¶; ४६, ४; ४७,१०¶; कौ १,५; २, ५९४; जै १, १,५; ३,४८, १०; -द्याय ऋ ५, १५, १[e]; काठ ७,१२†[e]; ३५,१; क ४८, २; १२; शौ १९, ३, ४.

२वेद्य,द्या[f]- -द्यानाम् ऋ १०,२२, १४[g]; -द्याभिः ऋ १,१७१,१, ३,५६,१; ६,९,१; ७,२१,५.

वेविदान- -नाः ऋ ३,५४, ४.

विद्- √विद् (वधा.) द्र.

?विद्-गण[h]- -णेभ्यः शौ १९, २२, १८.

वि-दग्ध- वि√दह् द्र.

विदत्-, ?विदथ, विदथ- प्रमृ. √विद् (वधा.) द्र.

वि√दद्, विददिष्ये काठ २७,३¶[i].

विदद्-अश्व-, विदद्-वसु- √विद् (वधा.) द्र.

वि√दध्, विदधते मै १ ६,६¶. विदधिष्ये क ४२,३¶[i].

वि-दधत्- वि√धा द्र.

?विदन्[j] पै २०, ३३, ३.

?विदप्सुतस्य पै ४, १७,३.

वि√दय् (वधा.)[k], †विदयते ऋ १, ८४, ७; कौ १,३८९; २,६९१; जै १, ४३, ९; ३,५६,१८; शौ २०, ६३, ४; †वि...दयते ऋ ४, ७, १०; ९, ९०, २; कौ १, ५२८; २, ७५८; जै १, ५४, १०; †वि...दयसे ऋ ६, ३३, ९; शौ २०, ३६, ९; †वि... दयसे ऋ ६, ३७, ४; ७, ३३, ४; मा ३३,१८; का ३२, २,१; शौ २०, १२,४; वि...दयध्वम् ऋ ७, ३७, २.

†φवि-दयमान- -नः ऋ ३,२,११; ३४,१; १०,२३,१[l]; शौ २०, ११, १.

वि√दल् > वि-दल- > विदल-का-(र>)री[m]- -रीम्[n] मा ३०, ८; का ३४, १, ८.

वि√दस्, †विदस्यन्ति ऋ १, ११, ३; कौ २, १०९; जै ३, ११, १७; स्यं(वि-अ)दस्यत् काठ १०,६[२]¶; विदस्येत् ऋ ६,३७, ३; ¶काठ १०, ६; ७. विदासीत् ऋ ७, १, २१; विद-सन् ऋ १, १२१, १४;

---

[a]) पामे. पृ २५०० f द्र ।   [b]) सपा. मै ३,१,५ भागुमुकम् इति पाभे ।   [c]) विप., नाप.। कृत्यः प्र.।

[d]) नाप. (कर्मभ्या-[धनादि-संपद्-])।

[e]) = सपा. आपश्री १४,१७,१। तैब्रा१,२,१,९ आपश्री ५,५,८ माश्री १,५,१,१९ मुष्याय इति पाभे.।

[f]) नाप.। निर-स्वरापवादः उसं.।   [g]) नाप. (°भगवत्-, देव-)। धा. गंसती = ईश्वर-भावे वृत्तिः (तु. [भेत्र-]पा ;वैतु.OW.प्रमृ <भार.स्त्री ;धा.ज्ञाने वृत्तिश्च)।

[h]) °वृद्-+गण-> कग. > वृद-गण- > -णेभ्यः इति शोधः। पपा. (शर्यरमन्दनमनूहरिणेयान्यतम- [वैतु. W. फर्जरणो विप. इति कृत्वा पग. गण विद्- इत्यस्य स्थाने यनि, श्रवणमितीव ?])।   [i]) सपा. °ददि° <> °दधि° (तु. विदधिष्ठाः इति क मूको.) इति पाभे.।

[j]) विदम् इति शोधः। वा. अभि√विद् इत्यस्य रूपं द्र.।

[k]) धा. दान-रक्षण-हिंसासु वृत्तिः।

[l]) धा. हिंसायाम् वृत्तिः (तु. वें. सा.; वैतु PW. प्रमृ. धा. वितरणे वृत्तिरिति ?)। 'श्मश्रु ऊर्ध्वथा दोधुवत् (इन्द्रः) सेनाभिः (°दस्युभिः) राधसा (°वधेन च) विदयमानः (शत्रून् विहिंसन्) प्र-भूत् (प्राभवत्)' इति वा.। सपा. कौ १,३३४ वि...भयमानः इति पाभे., तत्रत्यं टि. च द्र.।   [m]) नाप. (वंश-विदारिणी-)। पूप. = वंश-खण्ड-(तु. वैप४ विदल-)।

[n]) सपा. तैब्रा ३,४,१,५ विदलकारम् इति पाभे।

‡विदसाम[a b] मा १०, २२; का ११,७,२.

वि√दह्, विदहति मै १, ८, २[2]¶; व्यं(वि-अ) दहत् मै १, ८, २¶.

विदह्यति[c] शौ २०,१३६,८.

†विदहः ऋ १०, १६, १; शौ १८, २, ४.

वि-दग्ध– -ग्धः तै २, ६, ३, ४¶.

†वि-धक्ष्यत्– -क्ष्यन् ऋ १०, १६, ७; शौ १८,२,५८?[d].

१विदान–, २विदान–, विदाय्य– √विद् (वधा.) द्र.

वि√दाश्, †वि···अदाशन् ऋ ७, ११, १; शौ २०, ३७, १.

विदित–,विदित्वा √विद् (वधा.) द्र.

वि-दिद्युतान– वि√द्युत् द्र.

वि√दिव्, ¶विदीव्यन्ते[e] मै ४,४,६; काठ ८, ७; विदीव्यन्ति क ७, ४¶[e].

वि√दिश् > वि-दिश्[f]– -दिशः मा ६, १९; का ६, ४,४; तै १,३, १०, २; मै १, २,१७; काठ ३, ७; क २, १४.

विदीगय[g]– -यः तै ५, ६, २२, १; काठ ५०, २.

वि√दु, विदुनोति शौ ५, १७, ४[h]; १८, ४[h].

?विदु– √विद्(वधा.) द्र.

?विदुरस्लेववर्तसीः पै १, २३, ३[i].

वि√दुष्, > दूषि, वि···दुक्ष.[j] ऋ ७, ४, ७.

†व्यदूदुषत् ऋ १०,.८६, ५; शौ २०, १२६, ५.

वि-दुष्यत्– -ष्यताम् पै १९, ४६, १३.

विदुषी–, विदुष्टर–, विदुस्– √विद् (वधा.) द्र.

?विदुषो तेनमक्षरमातं मनुष्यायुवः पै १९, ४६,१४.

वि√दुह्, वि···दुह्रे ऋ १,१३९,७; विदुह्रे, विदुह्रे मै ४, ६, ५¶; विदुहन्ति शौ ५, १७, १७; विदुग्धाम्[k] ऋ १, १५८, ४; ¶विदुह्यात् मै ३, ६, ७; काठ २३,६.

वि-दुग्ध– -ग्धाः मै २, १३, १०; –ग्धान् शौ ८, ६,१०; पै १६, १८, १०.

?विदूषी पै १, ११२, ३.

वि√दृश्, वि···दृदृशे ऋ १, १३५, ७; वि···अदर्शि ऋ १, ४६, ११; ‡वि···अदृश्रन्[l] मै १, ३, ३३; काठ ४, ११; क ३, ९; कौ ३,५,८; शौ १३, २, १८; २०,४७, १५; पै १८, २२,३;

†वि···अदृश्रम्[l] ऋ १,५०,३; मा ८,४०; का ८, १५, १.

वि√दॄ, > दर्दृ, वि···दर्षसि ऋ ८, ३२, ५.

†वि···दर्दरीति ऋ ६, ७३, ३; तै २, ३, १४, ६; काठ ४,१६; शौ २०, ९०, ३; पै ५, २, ८;

†वि···अदर्दः ऋ २, २४, ३; १०, ६७,७[m]; मै ४,१४,१०[m]; शौ २०, ९१, ७[m]; वि···दर्दः ऋ ७, १८, १३; व्यं(वि-अ) दर्दिरः ऋ १०,१३८,१; विदर्दः ऋ ४, १६,१३; वि···दर्दः ऋ ६,२०,७.

विदे √विद् (वधा.) द्र.

वि-देव[n]– -वः ¶मै १,६,१०;४,८,६; काठ २६, ९[2]¶; क ४१, ७[2]¶; शौ २०, १३६, १४[o]; –वम् शौ १२,३, ४३; पै १७, ४०,३.

¶विदेव-तम– -मम् मै ४, ५, ६.

वि-देश– > विदेश्य[p]– -श्यः शौ ४, १६, ८; पै ५, ३२, ५.

वि√दो (अवखण्डने) > वि-द्यत्– -द्यद्भिः मा २६, ४; का २८, ३,१.

१?विद्ध[q]– -द्धम् पै १,४६,३; –द्धो[r] पै १,४६,१.

२विद्ध– √विध् (वेधने) द्र.

१विद्मन्– √विद् (वधा.) द्र.

a) सपा. माश ५,४,३,१४। ऋ ५, ३१,२ यद् असन् इति पाभे.।

b) वैतु. सा [माश] <√विद् 'लाभे' इति?।

c) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात विदाह्य इति?।

d) °क्षन् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ. W.WI. च)।

e) सपा. पाम (३, २, ६०) प्रदीव्यन्ति इति पाभे.।

f) तु. प्र-दिश्–। g) नाप. (पक्षि-भेद-)।

h) पाभे. पृ २१७८ e द्र., तत्र च °तु>°ति इति शोधः।

i) सपा. शौ १,३२,२ समुद्रस्येव श्रोत्याः इति पाभे.।

j) = विदूदुषः इति या [३,२] प्रमृ.। k) प्र२।

l) सपा. वि···अदृश्रन् <> वि···अदृश्रम् (माश ४, ५,४,११ आपश्रौ १६,११,१ प्रमृ.) इति पाभे.।

m) सपा. तैमा २,८,५,१ वि···अतर्दत् इति पाभे.।

n) विप.। प्रास. वा बस. वा।

o) RW. विदेवः इति?।

p) विप. (विदेशजात- [वरण- ="पाश-]) । यत् प्र.।

q) वृद्ध– इति शोधः।

r) °द्धम् इति शोधः। विप. (दानम्)।

२विघ्नन्[a]– -घ्ने पै १; ४५, ४.

विघ्नन̱ापस्–, विद्या- √विद् (बधा.) द्र.

?विद्यासौ[b] पै १९, ५३, ७.

वि√द्यु (प्रापणे), †वि̱···द्यौत्[c] ऋ ४, ४, ६; तै १, २, १४, ३; मै ४, ११, ५; काठ ६, ११.

वि√द्युत्,> द्योति, दविद्युत्, वि̱द्योतते तै ७, ५, २५, २¶; शौ १३, ७, १३; पै १६, १५१, ५; विद्योतन्ते पै १६, १५०, ७; वि̱द्योतताम् शौ ४, १५, ८; पै ५, ७, ९.

†वि̱···दिद्युतः ऋ ५, ३०, ४; काठ ८, १६.

वि̱दिद्युते ऋ ९, ८०, १; †वि̱दिद्युतुः ऋ २, २, ७[d]; तै २, २, १२, ६; मै ४, १२, २[e]; †व्यं (वि̱-अ) द्यौत् ऋ १, १२४, ⌊(११३, १५) २⌋, ३, १, ८; १८; ६, ५१, १; ९, ८५, ⌊१२ (१०, १२३, ७; ८)⌋; १०, ४५, ८[f]; मा[f] १२, १; २५; का[f] १३, १, १; २, ८; तै[f] १, ३, १४, ५; ४, १, १०, ४; २, २, ४; काठ[f] १६, ८; ९; १९, ११; क ३१, १[f]; वि̱···अद्यौत् ऋ १, ११३, १४[g]. वि̱···द्योतयत् ऋ ६, ३९, ३.

?वि̱दविद्युतत्[h] ऋ १०, ९५, ३.

†वि-दिद्युतान̱– -नः ऋ ६, १६, ३५; कौ २, ७४७; जै ३, २२, २.

वि-द्यु̱त्[i]– -द्युत् ऋ १, ३२, १३; ३८, ८; ६४, ९; १६४, २९; ६, ३, ८; ९, ७६, ३; ८७, ८; १०, ९५, १०; मा १५, १९; का १६, ४, ९; तै ३, १, ११, ५†; ४, ४, ३, २; मै २, ४, ७[j]; ८, १०; ४, १२, ५†; काठ ११, ९[j]; १३†; १७, ९; क २६, ८; कौ २, ५८०†; जै ३, ४७, ६†; शौ ४, १५, ९; ९, १, २१; २, १५; १२, ३; १५, ७†; ११, ४, ९; १५, २, २५; २०, १३५, ३?[k]; पै ५, ७, ७; १३, ६, १३†; १६, ३४, १; ५३, ३; ५६, ११; ६८, ७†; ७७, ५; १३९, ३; १५०, ७; १७, २९, १०; –द्युतः ऋ १, २३, १२; ३९, ९; ६४, ५; १६८, ८; ३, १, १४; ५, १०, ५; ५२, ६; ५४, ⌊११ (८, ७, २५)⌋; ८३, ४; ८४, ३; ७, ३३, १०; ५६, १३; ९, ४१, ३; १०, ९१, ५; खि २, ५, १; ६[l], २४; मा २३, ३५; ३२, २; का २५, ७, ३; ३५, ३, २; तै ३, ४, ७, २; ५, २, ११, १; मै ३, १२, २१; †४, १२, ५; १४, १८; काठ १०, १२†; ५०, ५; †कौ १, ४१७; २, २४४; ११३; †जै १, ४०, ९; ३, २१, ९; २८, ४; शौ ४, १०, १; ९, २, १४; १०, ४, २३; १०, ७; ११, ९, २१; पै २, ७०, १; ३, ३७, १; ४, २५, १; १३, १४, ४; १६, १७, ५; ७७, ४; ८४, १; १०७, ७; १५०, ७; –†०द्युतः ऋ १, १०५, १; शौ १८, ४, ८९; पै १८, ३२, १४; –द्युतम् ऋ २, ३५, ⌊(१, ९५, ५) ९⌋; ७, ६१, ६; मा २५, १[l]; २[l]; का २७, १, २[l]; २, १[l]; ¶तै १, ६, ११, ३; २, १, ८, ५; ५, १२, १†; मै ३, १५, १[l]; २[l]; ४, १२, ४†; काठ ५३, २[l]; शौ ३, २१, ७; १०, १, २३; ११, २, २६; पै ३, १२, ७; १५, २२, ७; ८; १६, ३७, ३; १०६, ६; –द्युता ऋ १, ८६, १; ५, ४१, १४; ५४, २; ९, ८४, ३; १०, ९९, २; खि ४, ५, १७[m]; शौ ७, १२, १; ६१, १[m]; ८, १, ११; १९, ३०, ५; पै १३, ११, ११; १५, १९, ५; १६, २, १; ५७, ६; १५०, ८; १७, १२, १०; १५, २; २०, १७, २[m]; –द्युतात् शौ १९, ४४, ५; पै २, ७०, १[n];

a) √भिद् > भिद्मन्- [विप. (अङ्ग-भेदनकारक– ⌊ज्वर-⌋)] > यनि.। b) शोधः पृ २४९७ g द्र.।
c) 'दुरः अभि (अभिलक्ष्य) रायः द्युम्नानि प्रमृ. विद्यौत् (प्रापयत्)' इति वा. द.। एतदनु पृ ३५७ तत्रत्यं c टि. च शोधार्हम् (वैतु. PW. प्रमृ. <अभि-वि √द्युत् इति)।
d) वैतु. BC. विदिद्युतः इति।
e) पाठ. वि̱। दिद्युतुः इति इ.।
f) =सपा. मास ६,७,२,२ आपश्रौ २,११,११। मै २, ७,८; ३,२,१ वि̱भाति इति पाभे.।
g) वैतु. सा [यक्षे] <√द्यु इति।
h) °तम् (उपु१) नु इति पदे (द्र. ORN.; वैतु. पप. अनु वें. सा. GRV. यनि. इति, GG. °तन् इति पदनि° च?)। i) विप., नाप.। गस.। <वि√दो'खण्डने' इति तैब्रा ३,१०,९,१ (द्र. वैप ४,२२१६ d,c)।
j) पाभे. पृ १५६८ p द्र.।
k) विद्युद् इति RW. शोधः (तु. वैताश्रौ ३२,२५)।
l) सपा. तै ५,७,१२,१ विद्युतौ इति पाभे.।
m) सपा. गिमा २९,१७ °द्युत् इति पाभे.।
n) विद्युता आ(जहि) इति शोधः (तु. सपा. हि. °पनाम्य°)।

१५, ३,५; १९, ३२, ६; -द्युते खि ४, ४, १; मा ३६, २१; का ३६, १, २१; शौ १, १३, १; ११, ६, २; पै १५, २०,८; २३,११; १६, २१, २; १९, ३, ९; -द्युतौ तै ५, ७, १२, १[a];
वैद्युत- -तः पै १५, २३, १३; -ताः मा २४, १०; का २६, २,५; मै ३,१३, ११.
विद्युत्-प(र्ण>)र्णा[b]- -र्णौ खि ४,७[a],१०; पै ६,४,१०.
विद्युत्य[c]- -त्याय मा १६,३८; का १७,६,२; तै ४,५,७,२; मै २, ९,७; काठ १७,१५; क २७, ५.
विद्युत्-सनि- -निः तै ४, ४,६, १; मै २,८,१३; काठ २२,५.
विद्युद्-द्युति- -त्याः पै २०, ५५,७.

विद्युद्ध(द्-ध [< ह])त- -तः खि ४,५,३८.
विद्युद्ध(द्-धा<हा)स्त[d]- -स्ताः ऋ ८,७, [(५, ५४,११)२५].
विद्युद्-रथ[e]- -थः ऋ ३, १४, १; -थाः ऋ ३, ५४, १३.
विद्युन्-मत्- -मद्भिः ऋ १, ८८, १.
विद्युन्-महस्- -हसः ऋ ५, ५४, ३.
वि-द्योतमान- -नः शौ ९,१०, ७; पै ११, १, १०; १५, २२, ६; १६,११५, ३; -नाय मा २२, २६; का २४, १२,१; तै ७,५, ११, १; काठ ४५,२.
वि-द्योतिष्यत्- -ष्यते तै ७,५,११, १; काठ ४५, २.
?विद्योत्[f] मा २०,२; का २१, ७,१;

काठ १, १२.
१विद्र-ध[g]- -धः पै ८, ७, ८; -धम् शौ ६, १२७, ३; पै १,१०,३; -धस्य शौ ६,१२७, १; ९,१३, २०; पै १, १०, १; ८, ७, ८; १६, ७५, १०; २०, ५६, ६; -धानाम् पै ८, ७, ८.
२विद्र- (ध>) घा[h]- -धे ऋ ४, ३२,२३.
विद्राण[i]- -णम् काठ १०, ६¶.
वि√द्रु, ?वि(द्रवन्ति) ऋ ६,७५,११; मा २९, ४८; का ३१, २, ८; तै ४, ६, ६,४; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; पै १५, ११, २; वि...द्रवत्[j] ऋ ७,१०,२.
वि-द्रवत्- -वन्ता खि १,११,१.
विद्वन्- √विद्(वधा.) द्र.
?विद्वलः[k] पै १०,१२,६.

a) पाभे. पृ २८६२ l द्र.। b) विप. (लाक्षा-)। बस.।
c) विप. (रुद्र-)। तात्रभविकः यत् प्र.।
d) विप. (मरुत्-)। बस.।
e) विप. (अग्नि-, मरुत्-)। बस.।
f) *विद्यु- (< √विद् '*व्यधने') > -द्युत् भुवि > नैप्र. यनि. (तु. पृ. १५६८ i, k, n; वैतु. उ. म. WAG [३, ७५ c] L [४६८] वि-द्युत्- > पं१ यनि. इति)।
g) नाप. (रोग-विशेष-, सर्प-)। (√विध् 'वेधने' > भावे) *विध- + (√धा > कर्तरि) ध- > उस. *विध-ध- > यनि. (वैतु. पपा. वि-द्र° इति च्छेदः, PW. प्रभृ. < वि √दृ 'विदारणे' इति ?)।
h) विप. (दीप्तिमती- [बभ्रू- = इन्द्रस्य जह्वा- वा अश्वा- वा ?])। उस. *विद्र- इति पूप. < √विद् (= √इध्) '*दीप्तौ'। शेषं g. पृ १६७९ h, पृ २२६४ b च द्र. (वैतु. पपा. नावग्रहः, या [४,१५] = मृदु- इति, तत्र स्क., दे [निघ ४,१] = विविधं द्रवित- इति, दु. = विद्रु- ति ताऽपोमाग- इति, वें. = मिद- इति, सा. = विद्रु- = मृदु- इति, PW. प्रभृ. = वि-द्रुव- = वि-द्रवण- [= वी-वस-, नन-] इति च, < वि √दुह् इति स्क., < वि √दृ > दम् इति दे. च)।
i) विप. (*दीप्तिमत्-)। (√विद् [= √*भृज्] '*दीप्तौ' > भावे) *विद्र- + (√मा 'माने' > भावे) मान- > बस. *विद्र-मा(न>)ण- > यनि. (वैतु. BW. प्रभृ. < वि √द्रा इति ?)। सस्थ. ?अश्वकर्णम् > (√मर्घ् '*दीप्तौ' >) मर्घस्- (दीप्तिमत्-) + वर्ण- > बस. मर्घस्वर्ण- > -र्णम् इति शोधः (तु. मूको.)।
j) वि √द्रव [नाधा. (< द्रव- [< √द्रु > कर्तरि])] > लडि प्रपु१ यनि.। सस्थ. आ > आन् इति शोधः। '*आन् [तदा (उषसो विरोचनाय अत्विक्-पठितस्तोत्रगहकृतयज्ञमेरत्तेधाऽनन्तरम् [आहुतद्रव्यप्राप-णार्थम्])] अग्निः (देवान् प्रति) विद्रवणकृदभूत्' इति वा. (वैतु. वें. वि इति स्वाश., आ-द्रवत् [< आ √द्रु] क्रि. इतीव, सा. GW. प्रभृ. द्रवत्पदस्य मनः प्रया √द्रु इत्यस्य धा. तिकि रूपमिति च ?)। सस्थ. ?तन्त्राना रश्मिनो > तन्त्रानानाम् रश्मिनाम् इत्यक्षरः शोधः (वैतु. पपा. प्रभृ. = °नाः °नः इति पदे इति ?)।
k) पाठः ? √विध् 'वेधने' + कर्तरि क्वरप् प्र. उसं. (पा ३,२,१६३) > *विध्वर- > -रः > नैप्र यनि. इति शोध- संकेतः।

विद्वल–, विद्वस्– √विद् (वधा.) द्र.

वि√द्विप्, वि…द्विपाते तै ५, २, ४, १¶; विद्विपुते शौ ३, ३०, ४; पै ५, १९, ४; विद्विपावहे पै २, ९, ३[a]; विद्विपावहि पै २०, ४६, ३[a].

वि-द्विप्– -द्विषम् पै २,५८,६.

वि-द्विपाण– -णयोः तै २, २, ६, २[2]¶.

वि-द्वेप्[b]– -पम् शौ ५,२१,१.

वि-द्वेपण[c]– -?णम्[d] ऋ ८,१,२; कौ २,७११†; जै ३,५८, ८†; शौ २०, ८५,२†; पै[e] २, ५८, १; १९, २५,१.

वि-द्वेपस्[f]– -पसम् ऋ ८,२२,२.

√विघ् (वधा.)[g], विधाति ऋ १, १२०, १; विधत् ऋ ८,५,२२; विधन्त ऋ ३, ३, १; अविधत् ऋ १, १३६,५; २,१, ७[h]; ९[i]; २६, ४; ६, ५४, ४, ८, २३, २१; २७,१५; ६१,९; ९,११४, १; १०,८३,१; शौ ४, ३२, १; पै ४, ३२,१; अविधम् पै १५, १५,७?[j]; अविधाम मै २,३,१; काठ ११, ११; विधेः तै ६, १, २, ४[k]; विधेयम् पै १,२२, ३[l]; ५, ५, १-९; १०, ४, ३; १६,४६-४७, १-१०; ४८,१-५; १९, ५, १२; ४४, १७-१९; विधेमहि ऋ ८, १९, १६?[m]; पै १९, २१,५?[n]; विधेम ऋ २,९, ३[2o]; मा १३,२१; १७,७५[2]†[o]; का १४, २,६; १८,६,११[2]†[o]; तै ४, २, ९, २; ६, ५, ४[2]†[o]; ५, ४, ७, ४¶; मै २, ७, १५; १०, ६[2]†[o]; ३, ३, ९†; काठ १८, ४†; शौ १, ३१, १; ६, ४१, १; २; पै १, २२, १; विधेम ऋ १, ३६, ⌊२[p](११४, ८)⌋; ११४, २; १८९, १; २, ६, २; २४, १; ३५, ⌊१२; ४, ५०, ६⌋; ४, ४, ⌊१५; ५, ४, ७; ७,१४, २⌋, ६, १, १०; ७, ६३, ⌊५ (६५, १; ६६, ७)⌋, ८, २३, ⌊२३; ४३, ११; ४४, २७ (१०, ९१, १४)⌋; ४८, १२; १३; ५४,८; ९६, ८; १०, १२१, ⌊१-९⌋; १६८,४; खि ३, ६,८; खिसा ३,१; †मा ४,७§[q]; ५,३६; ७,४३; ८, २५§, १२ १०२; १३,४; १७,७१§; १९ ५४; २३,१; ३; २५, १०-१३; २७, २५; २६; ३२, ६; ७; ४०,१६; †का ४, ३, १§[q]; ५, ९, २; ९, २, ३; ४, ३§; १३, ७, १; १४, १, ४; १८, ६, ७§; २१, ४, ४; २५,१-२, १; २७, १०, १-४; २९, ४, १-३; ४[2]; ४०, १,१८; †तै १, १,१४,३; २, १४, ६; ३, १४, ७; ४, ४३, १; ४५, २§; ८, २२,२; २, ६,१२, २; ३,§१, ११, ३[r]; ५; ४, ११, ३[p]; ५, ५, ५, १[2]§; ४, १,८,४[1]; ५[1]; ६[2]; २, ७, १; ८, २; ५, १० २; ३[p]; ६, ५, ३§; ५,४, ७ २§; ७, ५, १६-१७, १; मै १, २, ७; १३; ३, ३९; ५, १४[1]

[a]) सपा. °वहे <> °वहि इति पाभे.।

[b]) भस. भावे घञन्तम्। [c]) विप. (⌊ऋ.⌋द्वेपरहित- 'इन्द्र-⌋; वैतु. GW. प्रभृ. अन्यथावदाः)।

[d]) वि-द्वेपण– ⌊वस.⌋ इति शोधः (तु. वि-द्वेपम्– ⌊उभयत्र संबन्धसामान्यात्⌋। एवं तु. सस्थ. टि. १उभयंकर– इति, उभयाविन्– इति च)।

[e]) भाव. वा विप. वेति?। [f]) विप. (रथ-)। बस.।

[g]) धा. दानपरिचर्यादिषु वृत्तिः (तु. निघ ३, ५ या १०, २२)।

[h]) सस्थ. ?युक्तेःऽविधत् > °तस्याऽसि युक्तेऽविधत् इति शोधः (तु. छन्दः; वैतु. WO ⌊५८५ a⌋, MVG ⌊४१३⌋ पुम्प्र आविधत् इति, AVM. ⌊सप्तमे मन्त्रे⌋ आविधत् इति शोधे मति का इति इमं इति गुप्त. पुरुषः प्र., अविधत् इति कि. इति च!)।

[i]) सस्थ. ?युक्तेःऽविधत् > तुभ्य प्र° इति शोधः। शेपं h द्र.।

[j]) अविदम् इति शोधः।

[k]) वैतु. भा. <√वृध् इति, सा. वि√धा इति।

[l]) सपा. शौ १,३१,३ यजामि इति पाभे.।

[m]) (√विद् 'लाभे' >) विदेमहि इति शोधः (तु. GW. R ⌊ZDMG ४८, १०८⌋; वैतु. वें. सा. OBN. यनि. इति?)।

[n]) पाठः? शोधः m द्र.।

[o]) एकत्र सपा. विधेम <> विधेम इति पाभे.।

[p]) =सपा. तैआ ५३। ऋ १,११४, ८ मा १६, १६ मंत्रा २,१,८ खि ४,२२ हवामहे इति पाभे.।

[q]) सपा. ते १, २,२,१; ६,१, २,३ मै १,२,२; ३,६, ४ वृधातु इति पाभे.।

[r]) =सपा. आपमं २,११,२। आपौ ६,१४,१९ शांत्रौ ९,२८,३ शांत्र १,२२,७ जुहोम इति पाभे.।

२, ३, १[a]; †७,१४; १५; १२, १२;.१२†; २२[b]†; †३, १२, १६; १७; †४, १०,६; ११,२; ५; १२,१S; ६[2a]; S; .१२, ६; १४, १S; काठ २. २[b]; ३,१†; ४, १३; १६†; †६, १०; ११; ७, १६†; ११, ११; १३, १६; १६, १४†; १५†; १६; १७, १८†;१८.४[2]; †[c];२०†; †२१, ९; १४;२३.१२[2]†[a]; ३५. १२; १९‡[d]; ४०, १[e]†; ३; ११†; †४१,११;१३; क १,१४[b]; २, ८†; ३.११; †२५, ५; ६; २८, ४[3c]; †[1]; ४८,१२; शौ १,१२, २[2e]; ४,२,१-७; ८†; ६, ३१, २; ८०,१[f]; ३[f]; ९७,१;७,८४, ३; ११४, ६; १०.४,२३; १८, २, ४९; †२०, १, ३; ८८, ६; पै १,१०३,१; १०५,१; १०६, २;१०७, ३†; २, ३१,५; ५७, १-५; ४, †१, १-६; ९, १; ५, २३, २-९; १६, १७, ५; १९, ८, ९; १०, १; ८; ११,३;१२, ७; २१, ४; २०, २,७;५, ३; ३५, २.

†विद्धत्- -धतः ऋ १, ७३, १; १६७, ५; २, १, ६; ४,२,१०; ५, ६५, ४; ६, ३, ७; ८, ६१, १८[g]; ७८,७; ९९,४; १०,९३, ८; तै १, ३, १४, १; कौ २, ६७०; जै ३, ५५,११; शौ २०, ५८,२; –धते ऋ १, ११९,७; २,१,५; ३५, ७; ४, २, १३; १२, [३; ७, १६,१२]; ३४,४; ४४, [४; ७,७५,६]; ६,१,१३; ५,३;६५,३;४;६; १०,४६,१[h]; मै ४, १३, ६; काठ १०, १३[h]; १८, २०; ३५, ३; क ४८, ४; कौ १. ७७[h]; २. ८६४; जै १, ८, ५[h]; ४, २१, २; शौ २०, १४३, ४; –धन्तः ऋ २, ४, [२; १०, ४६, २]; –धन्तम् ऋ ३,४,२; ८, २, ३६; १०, ४०, ८[i].

√विध् √व्रिन्ध् टि. द्र.

√विध्,व्यध्(वेधने), व्रिध्यति ते ६, ५,५,२¶; विध्यति ते ६,१,१०, ४¶; काठ ३४,१८; शौ ५,१८, ८[j];१५[k];१५,१,८; पै १८,२७, ८; व्रिध्यन्ति ते २, २, २,४¶; व्रिध्यामि शौ ७, ७८, २[l]; विध्यामि काठ २४,१८; शौ ३, २५, १; ३;७, ७८, १[m]; १६, ७, १[l]; पै १७, २३, ४[l]; वि-ध्यामः शौ १, १६, ४; पै १, १०,४; १७,२४, २[l]; †व्रिध्यत ऋ १, ६१, ७; शौ २०, ३५, ७; विध्यत् पै ७, १, ४[n]; व्रिध्यतु शौ ३, २५,२; ५,३१, १२; पै ९,१८,१[k]; २५,५;११; विध्यातु पै ९,१८,३[l]; विध्यन्तु पै १९,४९,६?[o];७?[p]; †व्रिध्य ऋ ४, ४,१; मा १३, ९; का १४, १, ९; तै १, २,१४, १; मै २, ७, १५; काठ १६, १५; Sशौ ५, १४, ९; ११,११,१२; १९, २८, १०[q]; व्रिध्य ऋ २, ३०, ४;९; १०, ८७, [४; १३]; ६; १७; ८९,१२; क २५, ६†; शौ ३, २, ५‡[q]; ५, ८,९; २०,३; †८, ३, ५; ६; १२; १७; १०, ५, ४८; पै १, ७६, ४; २,७१, १; ७, १८,८; ९, २४,४; १३, ११, ९[r]; †१६, ६, ५; ६; ७, २; ७; १९, ४९, ५?[r]; व्रिध्यत > ता ऋ १, ८६, ९; व्रिध्यत शौ १, १९, २; ३, २, ६[s]; अविध्यत् ऋ ५,४०,[५;९]; अविध्यत् ऋ ८, ३२, २६; ¶तै २,१,२,२; ६,८, ३; ¶मै २,१, ५;५, २; ४, २,१२;५,७;८,३; ¶काठ ११, ५; १२, १३; २७, २; २८,४; ¶क ४२,२;४३,४. ‡विविधाते पै १३, ६, १३[t];

[a]) पाभे. पृ२८६४ *p* द्र.। [b]) पाभे. पृ २८६४ *q* द्र.। [c]) पाभे. पृ २८६४ *o* द्र.। [d]) सपा. ऋ ३,५९, १ आश्रौ ९, २,६ माश्रौ ९,३,८ माधौ ३,२,८ हिश्रौ १५,१,४५ या १०,२२ जुहोत इति पाभे.। [e]) सपा. पै १,१७,२ यजामि इति पाभे.। [f]) सपा. पै १९,१६,१२;१३ जुहोमि इति पाभे.। [g]) सपा. कौ २,६७२ जै ३,५५,१३ विधतीं इति पाभे. [h]) विधते सनुधाः > सपा. मै ४,१२,४ विदुषे इति, ते २,१,१४,४ पुरुहुतो अर्हन् इति च पाभे.। [i]) विप्र.> मात.। [j]) सपा. विध्यति <> विध्यातु इति पाभे.। [k]) सपा. विध्यति <> विध्यतु इति पाभे.। [l]) पाभे. पृ ११३५ *m* द्र.। [m]) पाभे. पृ ११३५ *l* द्र.। [n]) सपा. शौ ५,१४,१२ गृह्णातु इति पाभे.। [o]) वध्नन्तु इति शोधः। [p]) विदन्, तत इति द्विपदः शोधः। [q]) सपा. पै ३, ५,५ विदध (<वि√धा) इति, ऋ १०,८९,१४ प्रमृ. मा ९, ३१ सपत्नाम् इधि च पाभे.। [r]) विद्–> –द्धाः इति शोधः (पृ. टस्थे.)। सपा. वाससे टि. अपि द्र.। [s]) पाभे. पृ १२२७ *t* द्र.। [t]) सपा. ऋ १,१२,११ पुपुभ्रते इति पाभे.।

२६[a]; विदधात् पै १३,३,१२; विदधातु ऋ ७, ३४, २२; मा २,२४[b]; ८,१४[b]; १६[b]; का २, ६, १[b]; ९, ३, २[b]; मै १, ३, ३८[b]; ४, १४, १७[b]; काठ ४, १२[b]; क ३, १०[b]; विधेहि शौ ८,९,७; पै १६, १८, ७; ¶व्य-(वि-अ)धत्त मै १,९,३; काठ ९, ११; व्य(वि-अ)दधात् मा १७, ३२[c]; ४०,८; का १८, ३, ८[c]; ४०,१,८; तै ४,६,२,४[c]; काठ १८,१[c]; क २८, २[c]; शौ १०, २,११[d]; १३,१,१४; १४,१,५३; पै १८,५, १०; १६, ४; †व्यु-(वि-अ) दधुः[e] ऋ १०, ९०, ११; मा ३१, १०; का ३५, १, १०; शौ १९,६,५; व्य(वि-अ) दधुः ऋ १०,७१,[३; १२५,३]; मै १, ४, १२¶; २, १०, ३[c]; शौ ४, ३०, २†; १०, २, ४[f]; पै ९, ५,५†; व्यु(वि-अ)दधाः खि ५,१४,३[g]; शौ २०, १२८, १४[h].

विदधे ऋ ३, ६१, ७; ?विदधे मै ४, १२,४‡[i]; †वि…दधे ऋ ५, ८१, १; मा ५, १४; ११, ४; ३७, २; का ५, ५,१; १२, १, ४; ३७, १, २; तै १, २, १३, १; ४, १,१, १; मै १,२, ९; ४, ९,१; काठ २,१०; १५, ११; क २, ४; विदधौ ऋ १, ९५, ३[j/k]; तै ४, ३, ११, २; मै २,१३, १०[l]; काठ ३९,१०; पै ८, १४, ३†; वि…धिरे ऋ १, १६६, १०[l]; विदधुः ऋ ४, ५१, ६; वि…दधुः ऋ ४,५५, २; वि…दधुः ऋ ७,६६, ११; ८, १३, २०; वि…दधथुः शौ १८, २, ५३; विधास्यामः मै १,४,१२¶; व्यधात् पै २, ८५, ३; वि…धात् ऋ ६, ३०, २; वि…धाः ऋ १,७२, ७; ४, ६, ११; ?व्यधाम पै १९,२०,८. ¶विधीयते तै ५, ३, ४, ७[r]; काठ २०,३[r]; १२[r]; २१, १[r]; क ३१, ५[r]; १४[r]; १६[r]. वि…धायि ऋ १,१५८,३.

वि-दधत्– -धत् ऋ १०, ८५,१८; १९०, २; खि ३, २२, १०; मा ३१, १७; का ३५, २, १; मै २,७,१५; ४,१२,२†;१४,९; काठ ३९, २; शौ ७,८९, १†; १४,१, २३†; १८, ४, ५३?[m]; पै १८, ३, २†; २४, ५; १९, ४६, ३.

वि-धा[n]– -¶धा तै ५, ३, ४,६;७; काठ २९, १०; क ४६, ३; -धाः खि १, ९,२?; -धाभिः[o] मा १४, ७[r]; का १५, ३, १[r]; तै ४, ३, ४, ३; मै २, ८, १[r]; काठ १७, १[r]; क २५, १०[r]; -¶धाम् मै ३, २, ४; १०; काठ २०, ३; १२; २१, १; क ३१, ५; १४; १६.

वि-धातृ[p]– -धतः ऋ १०,१६७, ३; -ता ऋ ६,५०,१२; ९,८१, ५; १०, ८२,३[q]; ३[r]; खि ४, १०, ३[r]; १०[r], ३[r]; †मा १७, २६[q]; २७[r]; ३२, १०[r]; †का १८,३, २[q]; ३[r]; ३५, ३, ७[r]; †तै ४, ६, २, १[rq]; ५, ७, ४, ३[q]; काठ १८, १[rq]; क २८,

---

a) तु. सस्थ. टि. आ।

b) विदधातु रायः > सपा. तै १,४,४४,१ पै १९,८, ३; २०,३४,१ वरिवः कृणोतु इति, शौ ६,५३,३ वरीयः कृणोतु इति च पाभे.।

c) सपा. °धात् <> °दधुः इति पाभे.।

d) सपा. पै १६,६०,३ अदधात् इति पाभे.।

e) वि, अदधुः इति पपा.? यनि. शोधः द्र. (तु. पा ८, १,७१)।

f) सपा. पै १६,५९,४ न्यदधुः इति पाभे.।

g) व्यदधात् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. h टि.)।

h) शंपा. सात. व्यंदधात् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. RW. WI.)।

i) पाभे. पृ २८६५ h द्र.।

j) तु. सस्थ टि. अनु।

k) विदधौ इति संशोधयन् LR. चिन्त्यः।

l) विदधे इति पपा.।

m) शंपा. सात. प्रमृ. वि-द° इति पाठः शोधार्हः (तु. द्वौ मूको. RW. WI. प्रमृ.)।

n) नाप. (विधि-)। कर्मणि वा करणे वा स्त्री अङ् प्र. (पा ३,३,१०६)।

o) =अम्स्पा-(तु. माश ८,२,२,८)।

p) नाप.। गस. उप. तृच् प्र.।

q) =सपा. या १०, २६। मै २, १०, ३ विपर्ता इति पाभे.।

r) =सपा. आश्री ३,८,१। मै २, १०,३ पै २,६,३; १५,२,५ विधर्ता इति, शौ २,१, ३ उत बन्धुः इति च पाभे.।

विधन् पै ५,६,६?[a].
व्यधिष्टाः[b] पै १८, ५, ७.
२विद्ध,द्धा– -द्धः शौ २,२९, ७; पै १,१३,३; -द्धम् पै ६,२२,१८; -द्धस्य शौ १०,१, २६; ११,२, १३[c]; पै १५, १६,४; १६,३७, ६; १०५, ३; -द्धा शौ ३,२५, ४; पै १३, २, १[d]; -द्धे पै ८, १५,७.
विध्यत्– -ध्यता पै १०,१२, ५?; -ध्यद्भ्यः मा १६,२३; का १७, ३, २; तै ४,५,३, २; मै २,९, ४; काठ १७,१३; क २७,३.
वेध[e]– -धम् पै ९, १०, ७.
व्यध्व(ध्-त्र)र[f]– -रम् शौ २,३१, ४; पै २, १५, ४.
व्याधिन्[g]– -धिने[h] मा १६, १८; मै २, ९, ३; काठ १७, १२; क २७,२.
वि-धक्ष्यत्– वि√दह् द्र.
?विधत्ता[i] शौ १९, ५८,२.

वि√धम्, वि…धमतु शौ ३, २,२; पै ३, ५,२; †वि…अधमत् ऋ ४, ५०, ४; मै ४, १२,१; काठ ११, १३; शौ २०,८८,४.
वि-ध(म>)मा[j]– -माम् शौ १, १८, ४.
वि-धरणी–, वि-धर्तृ– वि√धृ द्र.
वि-धर्म[k]– -र्मः मै १,५,४;११.
वि-धर्मन्[l]– -र्म तै ३, ३, ५, ४; कौ १, ४५८[m]; जै १,४८,२[m]; -र्मणः मै १,५, ४; ११; -र्मणा ऋ १०, ४६, ६; शौ १६,३,६; -†र्मणि ऋ १, १६४, ३६; ३, २, ३; ६, ७१, १; ९, ४, [९; ६४, ९; १००, ७]; ८६, २९; ३०; कौ २,३१०; ३६७;४०५; जै ३, २५, ६; ३०, १०; ३१, २५; शौ ७,२३,१§[m]; ९, १५, १७; पै १६, ६९, ५; २०, ४, १०[m]; -र्मणे ऋ ८,७, ५; तै ३, ३,५,२; ४; -†र्मन् ऋ ९,९७, ४०; १०९, ६; १०, १२३, ८; कौ १, ५२९; २, ५९३; ६०३; ११९८; जै १, ५४, ५; ३,४८, ९; ४९ १; -०र्मन् ऋ ५,१७, २; कौ १,५२१‡[n]; जै १, ५३, ११‡[n]; -र्मा शौ १६,३,२.
विधवा[o]– -वा ऋ १०, ४०, २; पै २, ६१, १; -वाम् ऋ ४, १८, १२; १०, ४०, ८[p].
वि-धविष्यत्– वि√धू द्र.
वि√धा, वि…धाति ऋ २,३८,१. †विदधाति[q] ऋ १०,८५, १९; तै २, ४,१४, १; मै ४, १२,२; काठ १०, १२; पै १८, ३, ३; १९, ४१, १०§; वि…दधाति ऋ ४,१२,३[r]; ७,३८,१; वि… दधाति ऋ ७, ७९, ३; ‡विद‍धासि[q] शौ ७,८६, २; १४, १, २४; विदधसि पै २०,१३,६; विदधत् ऋ ६, ६२, ९; वि… दधत्, वि (दधत्) ऋ ८,९३,

[a]) सप्र. ऋ १०,८५,३२ विदन् इति पाभे.।
[b]) सपा. शौ १४,१,४८ व्यधिष्टाः इति पाभे.।
[c]) सपा. काय ११५:११ विद्धयस्व इति पाभे.।
[d]) पाभे. पृ २३६२ *j* द्र.। [e]) आप. घञन्तम्।
[f]) विप. (क्रिमि-)। वरच् प्र. (तु: PW. प्रमृ.; वैतु. पपा. वि-अ॰ इति, सा. < वि + ध्वर– वा < व्यध्व– वेति !)।
[g]) विप. (रुद्र-)। णिनिः प्र.।
[h]) सपा. तै ४,५.२,१ विव्याधिने इति पाभे.।
[i]) ॰धत्ता, ॰धत्ताम्, ॰धत्तान् इत्येवं भूयिष्ठाः मूको.। केचन मूको. ॰धर्त्ता इत्यपि। शंपा. सात. यनि. इत्येवं सन्तः अपि सा. ॰धर्त्ता इत्येव बभाषे (तु. W.)। पाभे. पृ २३७३ *b* द्र.। ॰धर्त्ता इत्येव पाठः साधीयान् (तु. MW. धर्त्ता इति)।
[j]) भाप. (राजधानी-)। गस. उप. माः प्र.।
[k]) विप. (विशिष्टरोचन-हूत-[अग्नि-])। वि–+धर्म–[भाप.] > बस. यनि.। तु. सस्थ. वि-धर्मन्– > -र्मणः।
[l]) वप्रा. सद् भाप. विप. नाप. च। वि+धर्मन्– > [भाप.] प्रास., अन्यत्र बस.। वि इत्यस्य यथायोगं वैशिष्ट्ये वा निषेधे वा वृत्तिः (वैतु. वें., सा. [क्वचित्], भ., PW. प्रमृ. च < वि√धृ इति)।
[m]) सपा. ॰र्म (वाश्रौ ३,२,२,१५ च) <> ॰र्मणि <> आपश्रौ २१,९,१५ प्रमृ. विधर्मा इति पाभे.।
[n]) सपा. ऋ ९,१०७,२३ विधारयः इति पाभे.।
[o]) नाप. (मृतपतिका-)। मृत–+धा– (पति-) > बस. *मृत-धा– > यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. वि-धवा– इत्यवग्रहः, चर्मशिरा आचार्यः [या ३,१५] < वि√धू इति वा < वि √धाव् [गतौ] इति वा, PW. GW. प्रमृ. < √विध् [रिक्तीकरणे] इति च, [पक्षे] या. उप. = मनुष्य- इति)।
[p]) 'युवं विधवा विधन्तं (*परिणयन्तं कंचित्) उरुष्यथः' इति वा. [वैतु. PW. प्रमृ. छन्दस्तः यनि. ॰वम् इति (तु. [अंशतः] वें. सा. WAO [३,१९], ORN.प्रमृ. !)]।
[q]) सपा. ॰ति (या ११,९ च) <> ॰सि इति पाभे.।
[r]) अनुपसर्गे योगे मुद्रापः GW. विनयः।

२६[a]; विदधात् पै १३,३,१२; विदधातु ऋ ७, ३४, २३; मा २,२४[b]; ८,१४[b]; १६[b]; का २, ६, १[b]; ९, ३, २[b]; मै १, ३, ३८[b]; ४, १४, १७[b]; काठ ४, १२[b]; क ३, १०[b]; विधेहि शौ ८,९,७; पै १६, १८, ७; ¶व्य-(वि-अ)धत्त मै १,९,३; काठ ९, ११; व्य(वि-अ)दधात् मा १७, ३२[c]; ४०,८; का १८, ३, ८[c]; ४०,१,८; तै ४,६,२,४[c]; काठ १८,१[c]; क २८, २[c]; शौ १०, २,११[d]; १३,१,१४; १४,१,५३; पै १८, ५, १०; १६, ४; †व्यु-(वि-उ) दधुः[e] ऋ १०, ९०, ११; मा ३१, १०; का ३५, १, १०; शौ १९,६,५; व्य(वि-अ) दधुः ऋ १०,७१,[३; १२५,३]; मै १, ४, १२¶; २, १०, ३[c]; शौ ४, ३०, २†; १०, २, ४[f]; पै ९, ५,५†; व्यु(वि-उ)दधाः खि ५,१४,३[g]; शौ २०, १२८, १४[h].

विदधे ऋ ३, ६१, ७; ?विदधे मै ४, १२,४‡[i]; †वि···दधे ऋ ५, ८१, १; मा ५, १४; ११, ४; ३७, २; का ५, ५,१; १२, १, ४; ३७, १, २; तै १, २, १३, १; ४, १,१, १; मै १,२, ९; ४, ९,१; काठ २,१०; १५, ११; क २, ४; विदधौ ऋ १, ९५, ३[j,k]; तै ४, ३, ११, २; मै २,१३, १०[l]; काठ ३९,१०; पै ८, १४, ३†; वि···धिरे ऋ १, १६६, १०[l]; विदधुः ऋ ४, ५१, ६; वि···दधुः ऋ ४,५५, २; वि···दधुः ऋ ७,६६, ११; ८, १३, २०; वि···दधथुः शौ १८, २, ५३; विधास्यामः मै १,४,१२¶; व्यधात् पै २, ८५, ३; वि···धात् ऋ ६, ३०, २; वि···धाः ऋ १,७२, ७; ४, ६, ११; ?व्यधाम पै १९,२०,८.

¶विधीयते तै ५, ३, ४, ७[१]; काठ २०,३[१]; १२[१]; २१, १[१]; क ३१, ५[१]; १४[१]; १६[१].

वि···धायि ऋ १,१५८,३.

वि-दधत्– -धत् ऋ १०, ८५,१८; १९०, २; खि ३, २२, १०; मा ३१, १७; का ३५, २, १; मै २,७,१५; ४,१२,२†;१४,९; काठ ३९, २; शौ ७,८६, १†; १४,१, २३†; १८, ४, ५३![m]; पै १८, ३, २†; २४, ५; १९, ४६, ३.

वि-धा[n]– -¶धा तै ५, ३, ४,६;७; काठ २९, १०; क ४६, ३; –धाः खि १, ९,२!; –धाभिः[o] मा १४, ७[५]; का १५, २, १[५]; तै ४, ३, ४, ३; मै २, ८, १[५]; काठ १७, १[२]; क २५, १०[२]; –¶धाम् मै ३, ३, ४; १०; काठ २०, ३; १२; २१, १; क ३१, ५; १४; १६.

वि-धातृ[p]– -त्रतः ऋ १०,१६७, ३; –ता ऋ ६,५०,१२; ९,८१, ५; १०, ८२,३[q]; ३[r]; खि ४, १०, ३[r]; १०[२], ३[r]; †मा १७, २६[q]; २७[r]; ३२, १०[r]; †का १८,३, २[q]; ३[r]; ३५, ३, ७[r]; †तै ४, ६, २, १[२q]; ५, ७, ४, ३[q]; काठ १८, १[२]†[q]; क २८,

a) तु. सस्थ. टि. आ।

b) विदधातु रायः > सपा. तै १,४,४४,१ पै १९,८, ३; २०,३४,१ वरिवः कृणोतु इति, शौ ६,५३,२ वरीयः कृणोतु इति च पाभे.।

c) सपा. °धात् <> °दधुः इति पाभे.।

d) सपा. पै १६,६०,३ अदधात् इति पाभे.।

e) वि, अदधुः इति पपा.? यनि. शोधः द्र. (तु. पा ८, १,७१)।

f) सपा. पै १६,५९,४ न्यदधुः इति पाभे.।

g) व्यदधात् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. *h* टि.)।

h) शंपा. सात. व्यदधात् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. RW. WI.)।

i) पाभे. पृ २८६५ *h* द्र.।

j) तु. सस्थ टि. अनु।

k) विदधौ इति संशोधयन् LR. चिन्त्यः।

l) विदधे इति पपा.।

m) शंपा. सात. प्रमृ. वि-द° इति पाठः शोधार्हः (तु. द्वौ मूको. RW. WI. प्रमृ.)।

n) नाप. (विधि-)। कर्मणि वा करणे वा स्त्री भङ् प्र. (पा ३,३,१०६)।

o) =अल्पा-(तु. माश ८,२,२,८)।

p) नाप.। गस. उप. तृच् प्र.।

q) =सपा. या १०, २६। मै २, १०, ३ विधर्ता इति पाभे.।

r) =सपा. आश्री ३,८,१। मै २, १०,३ पै २,६,३; १५,३,५ विधर्ता इति, शौ २,१, ३ उत बन्धुः इति च पाभे.।

२[२]†[a]; शौ ५, ३, ९‡[b]; पै १, ५३,२†[a]; –तारः ऋ ४,५५,२; –त्रे शौ ३, १०, १०; १९,३७, ४; पै १, १०५, ४.

१वि-घ़ान– -नम् ऋ १०, १३८, ६[c]; –ना ऋ ४,५१,६.

२वि-घ़ा(न>)नी[d]– -न्याम् तै ३, ३,८,४.

¶वि-घ़ाय मै १, ९, ३; ६[२]; काठ ९, ११; १४.

वि-घ़ि[e]– -घिः पै २, ३१, ३[f]; –घिना मै.४, ९, १५; १६; –घिम् पै १९, ४१, १६; ४२, १; २०, ३७,१०?[g].

वि-ह़ित,ता– -तः तै ७,२,९,३¶[h]; शौ १८, ४, ११; –¶तम् काठ १९, १०; क ३०, ८; –तस्य शौ १८,४, ८; –ता शौ १०, २, २४[i]; २५[i]; ११, १, २३[j]; –ताः शौ १२,१,३६; पै १७,४, ६; –तानि ऋ १, १६४, १५[k]; मै २, ३, ९; शौ ९,१४,१६†[k]; –ते शौ १२,२, ५२; पै १७,५, १०.

?विघातु पै ९,७, ७.

†विघ़ार[l]– -रे ऋ ९, ११०, ३; मा २२, १८; का २४, ५, १; कौ २, ७१५; जै ३,५९,७.

वि-धारय़– वि√घृ द्र.

वि√धाव्, विध़ावति तै ६, १, ९, १¶; मै ४,११, ६‡[m]; वि़धावति ऋ ९,१४,४; २८, [(१६, ८) १ (६४, २५; ७४, ९) १०६, १०]; ३७,[३[n]; १०३, ६]; ७५, ४; मै ४, २, १४¶; ९,१९[o]; †कौ १,५७२;२,२९०; ६१२;६३०; ६४४; †जै १,५८, ७; ३, २४, ६; ४९, १०; ५१, ८;५३,२; वि़···धावति ऋ ९, ७४,[(१६, ८; २८, १; ६४, २५) ९ (१०६, १०)]; †वि़-धावसि ऋ ९, १६, [८ (२८, १; ६४, २५; ७४, ९; १०६, १०)]; ८६, ३४; ३८; कौ २, ३०६; जै ३,२५,२; †वि़धावतु[p] ऋ ८, १७, ५; शौ २०, ४, २; वि़धाव ऋ १०, २९, ३[q]; शौ १२.१०,९; २०, ७६,३†[q]; पै १६, १४६, ५; †वि़···धाव ऋ ९, ४९, ४; कौ २, ७८८; जै ४, ३०, २; विधावत > ता पै ८, ८, १; ¶व्यधावत् काठ ३१,८[p]; क ४७, ८[p]; ¶विधावेत् काठ २४, ४; २५, २[२]; क ३७,५; ३८, ५[२].

वि-घ़ावत्– -वतः ऋ १,८८,५

?विधि पै ५, ३७, २.

?विधिनम् पै १०, ४, ६[r].

वि√धी[s] > दीधी, वि़दीधयः ऋ ८, २१,६; वि़दीध्यः शौ ८,१,९;

---

[a]) पाभे. पृ २८६७ *g* द्र.।

[b]) पाभे. पृ १७१३ *m*; सपा. पै ५,४,८ विधर्ता इति च पाभे.।

[c]) नाप. (*संघ-, शृङ्खला-)। धा. विधारणे = *संघाते वृत्तिरिति कृत्वा अभि√धा 'बन्धने' इत्यस्यैव विपरिणामः द्र.। 'मासां (नक्षत्राणां) विधानं (मालाम्) अधि धवि अदधाः' इति वा. (वैतु. वें. सा. GRV. नाप. सन् = सूर्य- इतीव, PW. प्रभृ. विधारणार्थे माप. इति च ?)। सस्थ. ? पुक पुकम् (वैतु. पर्ा. प्रभृ.) > पुकम् पुकम् इति शोधः।

[d]) विप. (एकाष्टका-)। गस. उप. कर्तरि कृत्।

[e]) नाप.। गस. उप. किः प्र.।

[f]) नाप. (*भाग्य- [तु. सस्थ. वि़])।

[g]) पृ २१२९ *i* द्र.।

[h]) सपा. काठ ३४, ८ विनिहितः इति पाभे.।

[i]) सपा. पै १६,६१,३;४ निहिता इति पाभे.।

[j]) सपा. पै १६,९१,२ निहिता इति पाभे.।

[k]) पाभे. पृ १८०७ *b* द्र.।

[l]) भाप. (प्रकाशातिशय-)। (वि√धा '*दीप्तौ' > भावे) *वि-धा़– (= √भृज् > भृजा़–) + भ़र– (भृति-) > षस. *वि़धा-भर– > यनि.। 'हे पवमान (त्वं) पयः (रसरूपः [अपि सन्]) शक्मना (आत्मबलेन) विधारे (प्रकाशातिशयाय [निमित्ते सप्त.]) सूर्यम् अजीजनः' इति वा. (वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. <वि√घृ इति कृत्वा वि-धा॰ इति परिच्छेद इति, वें. सा. नाप. सत् = अन्तरिक्ष- इति, GW. = दशापवित्र- इति, WAG = तडाग- इति, BS. = दिव्- इति, Gri. GRV. उ. म. फि१. सन् = विधारयसे इति, Barth [BB १५, २१९] तुमर्थीयः कृदितीव च ?)।

[m]) सपा. ऋ ८, ७५, १४ तै २,६, ११,२ धृषा़ भवति इति पाभे.। मै. पपा. घ़या। भवति इति। सा. ऋ. यनि. एव.। [n]) तु. सस्थ. टि. रोचना़। [o]) सपा. तैआ ४,२९,१ ष्वमि इति पाभे.। [p]) तु. सस्थ टि. अ़नु।

[q]) तु. सस्थ. टि. भ़भि।

[r]) निधिना इति शोधः (तु. पृ ३०५ *c*)।

[s]) <√ध्यै।

वि√नम्, विनम्यते खि ५, २२, ३[a].
*वि-न(त>)ता- >वैनतेय[b]- -०य खि २, ६[c], २१; -याय मै २, ९, १.
?विनमः[c], वि * नमः[c] पै २,८,४.
वि-नय- वि√नी द्र.
वि√नश् (व्याप्तौ), विनशन्ति ऋ १०, २७, २०.
†व्यां (वि-आ) नट् ऋ ८, ४५,२७; १०,२९, [(७,२०,३) ८]; ६७, ७; मै ४, १४, १०; शौ २०, ७६, ८; ९१,७; व्या (वि-आ) नट् मा १२, १०२‡[d]; का १३, ७, १‡[d]; तै ४,२,१०, ४[e]; मै २,७,१४‡[d]; काठ १६, १४‡[d]; क २५,५‡[d]; वि···आनट् ऋ १०, २७, ७; तै १, ८,१०,२[f].

वि√नश् (अदर्शने), > नाशि,
†वि···नशन्त[g] ऋ १०, १३३, ३; कौ २, ११५३; जै ४, १, ६; वि···नशन् ऋ ९,७९,१[h].
विनश्यति ऋ १, १७०, १.
विनश्यतु ऋ ८, २७,१८; काठ ४०, १०‡[i]; पै ५, ४, २‡[i]; वि (नश्यतु) मै ४,९,१०;१९.
†विनेशत्[ij] ऋ १०,१२८,६; तै ४,७,१४,३; शौ ५,३, २.
¶विनाशयति तै २, ३,३, ५[k]; मै २, २, ३; विनाशयः पै १९, ३५, १४; ४१,६[l]; विनाशयतु शौ ११, १२, १६; विनाशय खिसा २९,४६[m]; शौ ३,१,५[l]; २,३[l]; ८, ६,१०; १९, १५,२; पै ३, ५, ३[l]; ६, ५[l]; ३५, २; १६, ७९, १०; ८१, २; २०, २४, ६; †व्यं (वि-अ) नाशयः ऋ ८,१४,१५; शौ २०,२९, ५; विनाशयेयम् तै २, ३,३,५¶. वि···अनीनशत् पै १४, २, ३; वि···नीनशः ऋ ६,४८,१७.
वि-नक्षे[n] काठ २,१५‡[o].
वि-नाश- -शम्, -शेन मा ४०, ११; का ४०, १, १४.
वि-नाश(न>)नी[p]- -०नि खि ४, ५, २६[q].
वि-नाशयत्- -यन् ऋ १, ५५,६.
ϕवि-नाशयध्यै ऋ ८, ९७,१४.
वि√नह् > वि-न(द्ध>)द्धा- -द्धा शौ १०,१,१४; पै १६,३६,४.
विना[r] शौ २०, १३६, १३[s].
वि√निक्ष्, नेक्ष् (वेधने), विनिक्ष[t] शौ ८, ३, २५; पै १६, ८,६. विनेक्ष्यति क ६, ७¶[u].

---

*विनंग-ऋषु- > यनि. (वैतु. °नं-गृ° इति पपा. अनु सा. प्रमृ. < विन- [कमनीय-स्तोत्र-] + [√ग्रस् 'ग्रहणे' > कर्तरि] गृस- इतीव ?)।

a) पाभे. पृ २८४६ b द्र.।

b) व्यप. (सुपर्ण- [गरुड-]) । अपत्यार्थे ढक् प्र. (पा ४,१,१२०)।

c) विनमः, वि···नमः इति मूको. (तु. w.)। सपा. शौ ४,३, ७[c] वियमः इति पाभे. । सस्थ. ?सं-यमः इति द्र. ।

d) पाभे. पृ १३४३ d द्र.।

e) सपा. मा १३,४५ का १३,७,१ जजान इति पाभे.।

f) सपा. मै २,६,१२;४,४,६ काठ १५,८ नि···आनट् इति पाभे.।

g) तु. ऋ १०, १२८, ६; वैतु. GW. धा. व्याप्तौ वृत्तिरिति ?।

h) 'वि च नशन् अरातय', अर्थः नशन्त (च) नः धियः' इति वा. इति कृत्वा प्रथमः तिङ् नानुदात्तः (पा ८, १,५९)। सस्थ. सुनिपन्त इत्यत्र तु भिन्नवाक्योपक्रमाद् निघातः। ?न(:) इषः > (√नभ् 'हिंसायाम् > भावे) *नभिस्- > तदर्थे *नभिषस्- > [पृ३] नभिषतः (विप. [अरातयः]) इति शोधः। सपा. कौ १, ५५५ ?विचिदश्नाना इषयः इत्यत्र च ?न सन्तु इत्यत्र च ऋ. अनु शोधः द्र.। मूलतोऽनुष्टुभः सतः (तु. शौ.) ऋ. कौ. चार्वाकिनो जागतः परिवर्धः स्यात् ?।

i) सपा. विनश्यतु <> विनेशत् इति पाभे.।

j) पाना ६,४,१२० द्र.।

k) तु. पृ २१५ e।

l) सपा. विनाशयः <> विनाशय इति पाभे.।

m) °ना° इति पाठः ?। n) उप. तुमर्थीयः सेन् प्र.।

o) सपा. ऋ ५,२,९ प्रमृ. या ४, १८ च विनिक्षे इति पाभे.। p) विप. (कृत्या-)।

q) सपा. खिसा २९,२६ अविनाशिनि इति पाभे.।

r) विप. सत् अव्य. (पृथक्)। व्यु. ?। (√भिन्द् 'पार्थक्ये' > [भावे] *भिन्न- > *भिन- >) *विन-+ मतुप् > (नाना इत्येतद्-वत्) यनि. (वैतु. पा ५,२, २७ < *वि [=पृथक्] + ना प्र. इति)।

s) तु. RW.; वैतु. दीपा. सात. इमा इति पाभे.।

t) W. विनिक्ष इति।

u) विनक्षति, विनेक्षति इति मूको.। सपा. काठ ८,२ विनेक्ष्यति इति पाभे.।

ऋ २, २८, ४; ७, ७, ५; ४१, २; ५६,२४; मा १५. १०-१४; १७, ८२; ३४, ३५†; का १६. ३, ३; ६;९; १२;१५; १८ ७. ४; ३३, २. ३†; तै ४, ४, २, ३; ६, ५, ५; मै २, ६, ६¶; ८, ९[५]; १०, ३[२]‡[a,b]; ११, १; काठ १७, ८[५]; १८. ६; ३१. १४; क २६, ७[५]; २८, ६; कौ २,६७२‡[c]; जै ३.५५, १३‡[c]; शौ ३. १६, २†; १०, ८, ३६; १३. ४, ३; पै २, ६, ३‡[b]; ४. १, ३‡[d]; ३१, ३†; ५. ४, ८‡[e]; २८, ६; १५, २, ५‡[b]; १८, २६,४; २०,७,५.

वि-धारयु[f]– -यः मा १७, ८२; का १८. ७, ४; तै ४,६,५,६; मै २, ६, ६; ११, १; काठ १८, ६; क २८, ६.

वि-धृत, ता– -तः मै ३, ८,१०¶; –तम् मै २, ७,७[g]; –ता मै ४, ५, ८¶; –¶ताः तै २,५, ११, २;६, ३,२;५,७, ६, २; मै ३, ४,७; ८,८[२]; काठ २०,४; २५, १०; २७, ४; क ३१, ६; ४०, ३; ४२, ४; –¶ते तै २. ३.८, २; ६, ४,१०,३; –¶तौ तै ५, ३,२,१;४, ६,४; मै ४, ५, ६; काठ २७,२; ३; क ४२,२;३.

वि-धृति[h]– -तिः मा ३७, १२; का ३७, २, २; तै ७, १, १२, १[i]; १८, २[i]; ४, १७, २[i]; मै २ ८, ४; ३, १०, ५¶; ४, ९,३; काठ ४१. ३[i]; ४४, ६[i]; शौ ४, २५,१,–तिम् मा ११,६६[g]; २५, ९; का १२, ७, १[g]; २७, ९,१; तै ४. १, ९,१[g]; मै ३, १५,८; काठ १६. ७[g]; –ती[j] मै १, १, १२[k]; ४, १, १३[२k]; ¶; –तीः शौ १९,५४,५; पै १२,२, १५; –¶त्यै तै १,५,२,२;२,२,५,६; ११,१; ५,११, २; ६,२,२; ५, २,३,५; ७,२; ३.२,१; २; ४, २, १; ६, ४; ७, ६, २; ६. २, ८, ४; १०, ४; ३,४, ३; ४,६, ४; ७, १, ५, ४; ४, १०, २; मै २, ३, ६; ३, १, ३; ९; २, ७; ९[२]; ३, ९; ६, ७; ८, ५; ९[२]; १०[३]; ९, ३[२]; १०, १[२]; ४,१,७; ३,७; ५,६[२]; ६,३; ७; काठ २०, १; ६; ११; २१. ३; १२; २५,६; १०[३१]; २६,१;५[१]; २७, २; ३[१]; ४; २८,१०; २९, ८[२]; ३१, ५; ३३, २, क ३१, ३; ८; १२; १३; १८; ३९, ४; ४०,३; ४; ४१,३[२]; ४२,३;३[२]; ४; ४५. १; ४७,५.

?विधेः, ?विधे नामन्, ?विधेम हिन्विधेनामन्– टि. द्र.

? विध्मो पै ३, ३६, ४.

विध्यत्– √विध् (वेधने) द्र.

?विध्या पै १९, २९, १२.

वि√ध्वंस्, > ध्वंसि, विध्वंसते पै १९,२१,१५.

विध्वंसयेयुः मै २, २,१¶.

वि नंशिन्[m]– -शिने[n] मा ९,२०;१८, २८[o]; का १०,४,१;१९, ९,१.

वैनंशिन[p]– -नाय[q] मा ९, २०;१८, २८; का १०, ४, १; १९, ९,१.

विनङ्गृस[r]– -सः ऋ ९ ७२,३.

वि-नद्ध– वि√नह् द्र.

a) पाभे. पृ २८६७ *q* द्र. ।

b) पाभे. पृ २८६७ *r* द्र ।

c) पाभे. पृ २८६५ *g* द्र. ।

d) पाभे. पृ २४०१ *c* द्र. ।

e) पाभे. पृ २८६८ *b* द्र. ।

f) नाप. (मरुद्-विशेष-)। गस. उप. कर्तरि कः प्र. ।

g) सपा. °तम् <> °तिम् इति पाभे. ।

h) भाप., नाप. (विभाजक-, परिधि-)।

i) = सपा. तैब्रा ३, ८,९, ३; १२,२ आपमं २, १८, ६;७ हिगृ १.१२,२ । मा ८,५१; २२,१९ मै ३. १२,४ ऐब्रा ५,२२ माश ४,६ ९,८; १३,१,६,२ मंब्रा १.३.१४ आश्रौ ८.११,१ आपश्रौ २१. १२, ७ लाश्रौ ३. ८, १२ शांगृ ३,११,४ मागृ १,१,२२ स्वधृतिः इति पाभे. ।

j) नाप. (बर्हिःस्तरणदोषप्रशमनद्वय-)।

k) पाभे. पृ २८६९ *n* द्र. ।

l) पाभे. पृ २८४२ *f* द्र ।

m) विप. (संवत्सराऽभिमानिन्- [प्रजापति-])। व्यु. ? ।

n) सपा. तै १,७,९,१; ४ ७, ११,२ व्युषिषे इति, मा २२,३२ का २४,१९,१ व्यश्नुविने इति, मै १,११,३ व्यश्नुवन् इति, काठ १४,१ व्यंशने इति, काठ १८.१२ क २९.१ व्यंशाय इति, वाश्रौ २,२,४,५ व्यश्नानः इति पाभे. ।

o) अवि° इति म.? । p) तत्रभवीयः अण् प्र ।

q) सपा. मै १,११,३ काठ १८,१२ क २९,१ वाश्रौ २,२, ४.५ वैयशनः इति, काठ १४,१ वैयशनाय इति च पाभे. ।

r) नाप. [स्तोतृ- (तु. वें. सा. PW. प्रमृ; वेंबु. GRV. = बाहु- इति [तु. निघ २,४] ?)]। (वि√ °नंग् 'शब्दे' > भावे) °विनंग- (स्तोत्र-) + (√कृप् 'अर्चने' > कर्तरि) °कृपु- (°ऋषि-) > उप.

वि√नम्, विनम्यते खि ५, २२, ३[a].

*वि-न(त>)ता- > वैनतेय[b]- -०य खि २, ६[१], २१; -याय मै २, ९, १.

?विनमः[c], वि·· नमः[c] पै २,८,४.

वि-नय- वि√नी द्र.

वि√नश् (व्याप्तौ), विनशन्ति ऋ १०, २७, २०.

†व्यौ (वि-आ) नट् ऋ ८, ४५,२७; १०,२९, [(७,२०,३) ८]; ६७, ७; मै ३, १४, १०; शौ २०, ७६, ८; ९१,७; व्या (वि-आ) नट् मा १२, १०२‡[d]; का १३, ७, १‡[d]; तै ४,२,१०, ४[e]; मै २, ७,१४‡[d]; काठ १६, १४‡[d]; क २५,५‡[d]; वि···आनट् ऋ १०, २७, ७; तै १, ८,१०,२[f].

वि√नश् (अदर्शने), > नाशि, †वि···नशन्त[g] ऋ १०, १३३, ३; कौ २, ११५३; जै ४, १, ६; वि···नशन् ऋ ९,७९,१[h]. विनश्यति ऋ १, १७०, १. विनश्यतु ऋ ८, २७,१८; काठ ४०, १०‡[i]; पै ५, ४, २‡[i]; वि (नश्यतु) मै ४,९,१०;१९. †विनेशत्[i,j] ऋ १०,१२८,६; तै ४,७,१४,३; शौ ५,३, २. ¶विनाशयति तै २, ३,३, ५[k]; मै २, २, ३; विनाशयः पै १९, ३५, १४; ४१,६[l]; विनाशयतु शौ ११, १२, १६; विनाशय खिसा २९,४६[m]; शौ ३,१,५[l]; २,३[l]; ८, ६,१०; १९, १५,२; पै ३, ५, ३[l]; ६, ५[l]; ३५, २; १६, ७९, १०; ८१, २; २०, २४, ६; †व्य(वि-अ)नाशयः ऋ ८,१४,१५; शौ २०,२९,५; विनाशयेयम् तै २, ३,३,५¶. वि···अनीनशत् पै १४, २, ३; वि···नीनशः ऋ ६,४८,१७.

वि-नक्षे[n] काठ २,१५‡[o].

वि-नाश- -शम्, -शेन मा ४०, ११; का ४०, १, १४.

वि-नाश(न>)नी[p]- -०नि खि ४, ५, २६[q].

वि-नाशयत्- -यन् ऋ १, ५५,६.

ϕवि-नाशयध्यै ऋ ८, ९७,१४.

वि√नह् > वि-न(द्ध>)द्धा- -द्धा शौ १०,१,१४; पै १६,३६,४.

विना[r] शौ २०, १३६, १३[s].

वि√निक्ष्, नेक्ष् (वेधने), विनिक्ष[t] शौ ८, ३, २५; पै १६, ८,६. विनेक्ष्यति क ६, ७¶[u].

---

*विनंग-ऋप- > यनि. (वैतु. °नं-गृ° इति पपा. अनु सा. प्रमृ. < विन- [कमनीय- स्तोत्र-]+[√ग्रस् 'ग्रहणे' >कर्तरि] गृस- इतीव ?)।

[a]) पाभे. पृ २८४६ *k* द्र.।

[b]) व्यप. (सुपर्ण- [गरुड-]) । अपत्यार्थे ढक् प्र. (पा ४,१,१२०)।

[c]) विनमः, वि···नमः इति मूको. (तु. w.)। सपा. शौ ४,३, ७[?] वियमः इति पाभे. । सस्थ. ?सं-यमः इति द्र. ।

[d]) पाभे. पृ १३४३ *d* द्र. ।

[e]) सपा. मा १३,४५ का १३,७,१ जज्ञान इति पाभे.।

[f]) सपा. मै २,६,१२;४,४,६ काठ १५,८ नि···आनट् इति पाभे.।

[g]) तु. ऋ १०, १२८, ६; वैतु. GW. धा. व्याप्तौ वृत्तिरिति ?।

[h]) 'वि च नशन् अरातयः', अर्थः नशन्त (च) नः धियः' इति या. इति कृत्वा प्रथमः निङ् नानुदात्तः (पा ८, १,५९)। सस्थ. सनिषन्त इत्यत्र तु भिन्नवाक्ययोरसमाद-निघातः। ?न(:) इषः > (√नस् 'हिंसायाम्' > भावे) *नभिस- > तन्त्र्यर्थे *नभिषद्- > [प्र१] नभिषतः (विप. [अरातयः]) इति शोधः। सपा. कौ १, ५५५ ?विचिदश्नाना इषयः इत्यत्र च ?न सन्तु इत्यत्र च श्र. अनु शोधः द्र.। मूलतोऽनुष्टुभः सतः (तु. शौ.) ऋ. कौ. चार्चिकतो जागतः परिवर्धः स्यात् ?।

[i]) सपा. विनश्यतु <> विनेशत् इति पाभे.।

[j]) पावा ६,४,१२० द्र.।

[k]) तु. पृ २१५ *e*।

[l]) सपा. विनाशयः <> विनाशय इति पाभे.।

[m]) °ना° इति पाठः ?। [n]) उप. तुमर्थीयः सेन् प्र.।

[o]) सपा. ऋ ५,२,९ प्रमृ. या ४, १८ च विनिक्षे इति पाभे.। [p]) विप. (कृत्या-)।

[q]) सपा. खिसा २९,२६ अविनाशिनि इति पाभे.।

[r]) विप. सन् अव्य. (पृथक्)। व्यु. ?। (√भिन्द् 'पार्थक्ये' > [भावे] *भिन्न- > *भिन- >) *विन- + मतुप् > (नाना इत्येतद्-वत्) यनि. (वैतु. पा ५,२, २७ < *वि [=पृथक्] + ना प्र. इति)।

[s]) तु. RW.; वैतु. संपा. मात. इमा इति पाभे.।

[t]) w. विनिक्ष इति।

[u]) विनक्षति, विनेक्षति इति मूको.। सपा. काठ ८,२ विनेक्ष्यति इति पाभे.।

†वि निक्षे[a b] ऋ ५, २, ९; तै १, २, १४, ७, शौ ८, ३, २४[c]; पै १६. ८, ३.
वि-नि√गुह् >विनि-गूढ- -ढम् खि १, १२, २‡[d].
वि√निज्, स्य(वि-अ) निजम् शौ १०, ४, १९; पै १६, १६, ९.
¶वि-नि√धा, विन्य(नि-अ)धत्त तै २, ४, १२, ३; मै २, ४, ३; काठ ८, ८; क ७, ३; विन्यदधाताम् काठ २७, ४; क ४२, ४; विन्यदधुः मै ४, ६, ०.
विनि हित- -तः[e] काठ ३४, ८.
वि-निर्√णि (<नि) ज् >विनिर्-णेजन[f]- -नानि पै ५, १३, ५.
वि-निर्√हन्, विनिर्हतः मै ४, ७, ७¶.
विनिर्-हत- -ते शौ ७, ५४, २; पै १९, १५, १.
वि-नि√प (<स) द्, विनि··· समाद पै ६, २, २[g].
विनि पद्य तै ७, ५, ८, ४.
वि√नी, ¶विनयति मै १, ८, ३; काठ १२, ५; २७, ८; †विनयन्ति ऋ १, ६४, ६; तै ३, १, ११, ७; शौ १४, १, ४६‡[h]; पै १८, ५, ३‡[h]; विनयामः पै ९, १४, ६[i]; विनयामसि पै १, ९२, ४; २, ६८, १-५; ४, २४, २; ६, ८, ९; ११, ७, ४; १५, २०, १०; वि···नयामसि शौ ५, ७, ७; ६, ४३, ३; पै ७, ९, ६; १९, ८, ११[j]; २३, ९; वि (नयामसि) शौ ६, ४३, ३; पै १९, ३३, ९; विनयासि पै ५, १७, ३; वि··· अनयन्त[k] ऋ ६, २४, ६; ¶व्य् (वि-अ) नयन् मै १, १०, १६; काठ ३६, १०; विनयेत् मै १, ८, ३¶.
विनेष्यति काठ ८, २¶[l]; विनैत् तै १, १, १०, ३[m].
†विनीयते ऋ ८, ४६, ३३; ९, १५, [३; २७, ३], कौ २, ६१९; ६३८; जै ३, ५०, ६; ५१, ४; †विनीयसे ऋ ९, २४, [३; ९९, ८]; कौ २, ३१३; जै ३, २५, ९.
वि-नय[n]- -यः ऋ २, २४, ९.
वि-नीत- -तम् पै १२, ६, १३‡[o].
वि नीयमा(न>)ना[p]- -ना काठ ३१, १४.
वि-नेतृ- -ता काठ १३, ५¶.
वि√नु, वि···नुवन्त ऋ १०, २२, ९.
वि√नुद्, ¶विनुदते मै ३, २, ६; ३, २; ८; काठ २१, ८; वि··· नुदेताम्[q] काठ ३१, १४; वि··· नुदन्ताम् काठ ३१, १४[q]; †वि···नुदस्व ऋ १०, ८४, २; १८०, २; मा १८, ७१; का २०, ५, ४; तै १, ६, १२, ५; मै ४, १२, ३; काठ ८; १६; कौ २, १२२३; शौ ४, ३१, २; ७, ८९, ३; १२, १, २७; पै १, ७७, २; ४, १२, २; १८, ७, ७; १७, ७; वि···नुद वि (नुद) तै १, ६, १२, ५‡[r]; व्यनुदन्त मै ३, ४, ७¶.
¶वि-नुत्ति- -त्यै मै ३, २, १; काठ २६, १[s]; २७, ८.
वि-नुद[t]- -नुदः ऋ २, १३, ३.
¶वि-नुद्य मै ३, ८, ५[s]; काठ २५, ६[s]; क ३९, ४[s].
¶वि-नोद[u]- -दः मै ३, २, ५; ६; १०; ३, २; ४, ७; ८, १०[s].
विनेज्मि[v] पै १९, १४, ९.
विन्दत्-, विन्दमान- √विद् (४धा.) द्र.

[a]) गस. केनन्तम् अव्य. (दंतु. मा. पक्षे <वि √निज् इति)।
[b]) पाभे. पृ २८७१ o द्र.।
[c]) तु. RW.; वैतु. सा. शंपा. सात. विनिक्षे इति ?।
[d]) सपा. ऋ १०, ३९, ९ गुहा, हितम् इति द्विपदः पाभे.।
[e]) पाभे. पृ २८६८ h द्र।
[f]) नाप. (शोधन-जल-)। गस. टप. करणे ल्युट् प्र.।
[g]) पाभे. पृ ७३० u द्र.।
[h]) सपा. ऋ १०, ४०, १० आपमं १, १, ६ विमयन्ते इति पाभे.।
[i]) सपा. शौ ५, ३०, १६ निरयोषम् इति पाभे.।
[j]) सपा. शौ ६, ४१, २ अप···तनोमि इति पाभे.।
[k]) पाभे. पृ २८४१ h द्र.।
[l]) पाभे पृ २८७१ u द्र.।
[m]) =सपा. तैत्रा ३, ३, ४, ३ आपश्रौ २, ६, ५ प्रमृ.। आश्रौ २, ३, ४ ? हार्षीः इति (यत्र हार्षीत् इति शोधः), जैमि १, ३९ प्रतिधाक्षीत् इति च पाभे.।
[n]) विप.। उस. अजन्तम्।
[o]) पाभे. पृ ७४९ i द्र.।
[p]) सपा. तैत्रा ३, ७, ६, ५ सा स्तीर्यमाणा इति, तैत्रा १, २, १, २७ आपश्रौ ४, ५, १ मर्मृज्यमाना इति च पाभे.।
[q]) सपा. वि···नुदेताम् <> वि···नुदन्ताम् <> तैत्रा ३, ७, ६, ७ निर्···नुदातै इति पाभे.।
[r]) सपा. ऋ १०, १५२, ३ वि···जहि, वि (जहि) इति पाभे.।
[s]) पाभे. पृ २८४५ n द्र.।
[t]) स्त्री.। गस. भावे क्विबन्तम्।
[u]) गस. भावे घञन्तम्।
[v]) विवेश्मि (<√विष्) इति शोधः (द्र. सपा. शौ ६, ६१, २ विवेश इति पाभे; वैतु. BKA. यनि. साध्विति ?)।

?विन्यात्[a] पै १,४६,६.

√†विन्ध्[b], विन्धते ऋ ८, ५१, ३; खि ३,३,३; विन्धते ऋ ८, ९, ६; शौ २०, १४०, १; विन्धे ऋ १, ७, ७; शौ २०, ७०, १३.

√विप्,वेप् (वधा.),>वेपि, †विपते ऋ ९, ७१, ३; १०,११,६; शौ १८,१,२३; वेपते ऋ ५,३६,३; वेपते ऋ १,८०,११; वेपध्वम्[c] मा ३,४१, का ३,४,४; अवेपन्त शौ १०, १०, २३; पै १६, १०९,३.

विविप्रे[d] ऋ ३,३२,४.

विपयन्ति ऋ ७,२१,२[e].

अवेपयः शौ ५, २२, १०[f]; †अवेपयः ऋ ८, ७६, १०; मा ८,३९; का ८,१४,१; तै १, ४, ३०, १; कौ २, ३३८; जै ३, २८, १०; शौ २०,४२,३.

अवीविपत् ऋ १, १५५, ६[g]; अवीविपन् ऋ ९,७३,२.

अवीविपः[f] पै १३,१,१०.

†विप्[h]– विपः ऋ ३,३,१; ४,४८, १; ६, ४४,६; ४९, १२; ८,१, ४; १९, ३३; १०, ६१, ३; मा ७, १७[i]; का ७,७, २; शौ २०, ८५, ४; विपः ऋ ८, ६३, ७; कौ ३, ३, १३‡[j]; जै २, २,८; विपा ऋ ५,६८,१; ९,३,२; २२, ३; ६५, १२; १०, ९९,६; कौ १, २८८§; २, १५५; ४९३; ६११; जै १, ३०,६§; ३,१५, ३; ३८, ७; ४९, ५; विपाम् ऋ ३, ३, ७; १०,५; ८, ६,७; ९, ९९, १; तै ३, २, ११, १; कौ १, ९८; ५५१; जै १, ११, २; ५६, ३.

विपस्[k]>विपश्-चित्[l]– -चित् ऋ ९, १२, ३; ९६,२२; कौ २, ५४८†; जै ३,४३,४†; शौ ८, ९, ३; ९,५,१३[m]; १३,२,३१; १४, १, ५९; पै ९, २४, १०[n]; १६, १८, ३; १५०, १०; १८, ६, ७; २३, ८; २०, ५०, ३-५; –†चितः ऋ १, १८, ७; १६४, ३६; ४, ३६, ७; ५, ८१, १; ८, १, ४; ३, ३; ४३, १९; ६५,९; ९, २२, [३; १०१, १२]; ३३, १; १०, १७७, १[o]; खि १, ३, ३; मा ५, १४; ११, ४; ३३, ८१; ३७, २; का ५,५,१; १२, १, ४; ३२, ६, १२; ३७,१,२; तै १,२,१३,१; ४,१,१,१; मै १, २,९; ४,९,१; काठ २,१०; १५, ११; ३९,२§; क २,४; कौ १, २५०; ४७८; २, ११४; ४५२; ९५७; ११६१‡[p]; जै १,२६,८; ५०,२; ३,१२,१; ३४,१०; ४, २०, ६; शौ ९ १५, १७; १९, ५३, १§; २०, ८५, ४; १०४, १; पै १२, २, १§; १६, ६९, ५; २०, ५०, ४?§[q]; –चितम् ऋ १, ४, ४; ३, २६, ९; २७, २; ८, १३, १०; ९, १६, [८; ६४; २५]; ८६, ३६; मै ४, ११, २†; काठ ४०, १४†; जै ४, १, ८†; शौ ६, ५२, ३; ९ ४, २१; ११, २, १७; १३, १, ३९; २, ४; २०, ६८, ४†; पै १३, ५, ६; १६ २६, १; १०५, ७; १८, १८,९; २०, ८; १९, ७, ६; –चिता मा ४, ३२; का ४, १०, ३; तै १, २, ४,१; मे १, २, ५; काठ २,६; क १, १९; –॰चिता ऋ ५, ६३, ७; शौ ६, ९७, २; –चिताम् ऋ ३, ३,४; –†चिते

[a]) √भिद्,न्द्>भिन्यात् इति शोधः (द्र. पृ ६४४ *q*)।

[b]) धा. अर्थः ?। 'रु.भे' इति या (६,१८ [ऋ १,७,७]) वें. सा. प्रमृ.; √विध् 'रिक्तीभावे' इति GW. प्रमृ. च ?। [पृष्ठे] MW.यनि. हस्वपम् इति।

[c]) = सपा. शांश्री ३,७, २। आपश्री ६, २७, ३ काश्री ७,३,१ लाश्री ३,३, १ माश्री १, २७ : २ हिश्री १, २९,१ येपिद्ध्वम् इति, हिश्री ६,७,८ वेवीद्ध्वम् इति च पाभे.।

[d]) लिटि प्रथु३। [e]) पृ १८७० *m* द्र.।

[f]) सपा. अवेपयः <> अवीविपः इति पाभे.।

[g]) पा. यन्ते वृत्तिः (द्र. सस्थ. टि. [√वृष>] वृष–)।

[h]) यथा.। विप. नाप. पुं. स्त्री. (मेधाविन्॰ [नु. निघ ३,१५], स्तुति-, वाच्- प्रमृ.)। कर्त्रर्थे क्विप् प्र.।

[i]) वैप्र. उ. म. < विप्रश्रितौ इति ?।

[j]) सपा. ऋ ३,५,५ रिपुः इति पाभे.।

[k]) उत्तरयोः समस्तयोः द्वि३ तस्य चालुक् द्र.।

[l]) विप. (इन्द्र-, वाच्-, विप्र- प्रमृ.)। उस. उप. <√चि 'चयने'। [m]) पाभे. पृ २७५२ *m* द्र.।

[n]) सपा. शौ ५,२०,१० प्रश्नगामि इति पाभे.।

[o]) = सपा. जैउब्रा ३, ९, ७, १। तैआ ३, ११, ११ मनीषिणः इति पाभे.। [p]) पाभे. पृ २४१५ *d* द्र.।

[q]) ॰षितः इति पाठः ? यनि. शोधः (द्र. सूप्ते. विनरपतः इति)।

ऋ ८, ९८,१; ९, ८६, [(६५, ७) ४४]; कौ १, ३८८; २, ३७५; ९६५; जै १,४३,८; ३, ३०,१८; ४, २०,१०; शौ २०, ६२, ५.

†विपो-ध्रा[a]– -धाम् ऋ १०, ४६, ५; कौ १, ७४; जै १, ८,२.

१विपान्[b]– -नः ऋ ८, ६, २९.

†विप्र, प्रा[c]– -०प्र ऋ १, १४, २; १२७, २; १३०, ६; १५०, ३[d]; २, ३६, [४(५, २६, १; ६, १६, २; ८, १०२, १६)]; ४, ११,१०; ५,३१,७;५१,३;५८, २; ६, ३५,५; ३८, ५; ८,११, २; १७; ७१, ५; १०२, १२; १०, ५०, [(७, ३२, २) ७]; ८७, २४; काठ १४, ३$; ३९, १५; कौ २, १०३८; ११६४; जै ४, २९, ४; शौ २०, ६७, ५; पै ६, १७, १०; $८, १, ८[e]; ९[e]; १६,८,८; -प्रः ऋ १, १४, ९; २,२४,१३; ३, ५, १; ३; ८, ५; १३, ३; १४,५;२७, ८; २९,७; ३३,४; १२; ४, ३, १६; ८, ८; २६, १; ५, २,११; ४३, १; ७४, ७; ६,७,३; १०-११, ३; १३, ३; ५१, २; ६८, ३; ७, ५८, ४;६१,२; ६८, ४; ७२, ३; ८७, ४; ८८, ४; ६; ९३, ४; ८, २,३६; ३, १४,६, २८; ७, १; ८,९;१२,३१;३९, ९; ४२, ५; ४३,१४; ४४,२१; २९; ४६, ३२; ६१,९; ७९,१; ९,१८,२; ८४,५; ८७,३; ९७, ३७; १०७,६; ७; १०, २६,२; ६१, १६; २३; २४; ६४, १६; ९७, ६; १४८, ३; १६५, २; खि ३, १०[३], १८?[f]; ४,९, २; ५, १२, ३; मा १२,८०; १८, ७५; २६, १५; ३८, १७‡[g]; का १३, ६,६; २०,५, ८; ३८, ४,१‡[g]; तै १,३,१४,८;४,४६, ३; ५, ५, ३; ३, २, ११, ३; ५, ११, ५; ४, २,६, २; मै १, ५, १; २, ७, १३; ४, १०, २; १३, ७; १४, ८; काठ ४, १५; १६; १५, १२; १६, १३; ३९, १$; ४०, १४; क २५, ४; कौ १,१४३;५१९; २, २९; ४४४; ५५४‡[h]; ७०७; ८२८; जै १, १५, ९;५३,९; ३, ३, ८; ३४, २; ४६, १; ५८, ४; ४, १२, १२;२६,९; शौ ५, ११,११$; ६, २७, २; ९, ५, १३$; २०, ५०, २; १२८, ३$[i]; पै ८, १, ११$; ११,६,९; १४,१,२०$; १६, ९८, ३$; १९, १३, १४; ३१, ९$; ५२,११$; -प्रम् ऋ १, ५१,१; ८६, ३; ११२,१३; ११९, ७; १२७,१; १६५, १४; ३, २, १३; २६,२; ४,२९, ४; ५, १, ७; ४१, ६; ६, १५, ४; [७, ८, ४४, १०]; ८, ७, ३०; ११, ६; ९, १३, २; ४०, १; ६५, २९; ६६,८; १०, ६७,२; ८७, २२; मा ११, २६; १५, ४७; का १२, ३, १५; १६,५, २९; तै १, ५, ६, ४; ४, १, २, ५; ४, ४, ८; मै २, ७, २; १३, ८; ४, ११, ३; काठ ९, १८; १६, २; २६, ११; ३८, १२; ३९, १५; कौ १, ३७६; ४६५; ४८८; २, २७४; ४८८; ५२५‡[j]; ५३८; ९१७; ११६३; जै १, ३९, ७; ४८, १०; ५१, २; ३, २३, ६; ३७, ३; ४१, १‡[j]; ४२, ४; ४, १५, १०; शौ ३, ३,२$; ७,७४,१; ८,३, २२$; १९,४४,१$; २०, ६७, ३; ९१,२; पै २,७४,२$; १५, ३, १$; १६, ८, २; १९,२७, ३; -प्रस्य ऋ १, १७, २; ७६, ५; ८५,११; ८६,२; १२९,११; १४२, २; १५१, ६; ५,८१,१; ६, १६, ६; ७, २२, ४; ५६, १५; ८, १९, १२; ४३, १; ९, १२,[८; ४४, २][h]; ४३, ३;६; १०, ११, ५; २५, १०; २६, ५; ३९, ८; ४०, १४; ४१, ३; मा ५, १४; ११, ४; ३७, २; का ५, ५,१; १२, १, ४; ३७, १, २; तै १, २,१३,१; ४, १, १, १; २, ११, २; मै १, २, ९; ४, २, ५$; ९, १; काठ २, १०; १५,११; क २,४; कौ २, ११४८; जै ३,४३,१०; शौ ९, ५, १३$; १८, १,२२; पै १६, ९८, ३; -प्रा ऋ ७, २,७,४३,

a) विप. (अग्नि-)। पूप. द्विरे अलुक् द्र.।
b) विप. (इन्द्र-)। ताच्छील्ये चानश् प्र.।
c) विप., नाप. (मेधाविन्-)। कर्तरि रन् प्र.।
d) पृ २४६२ *g* द्र.।
e) गपा. शौ ५,११,८;९ विप्रु इति पाभे.।
f) विप्रः इति स्वरः ? यनि. शोधः।
g) पाभे. पृ २४९० *i* द्र.।
h) सपा. विप्रः <> विप्रस्य इति पाभे.।
i) °प्रः (तु. शंपा. सात.) इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. RW.WI.)।
j) पाभे. पृ २७९६ *b* द्र.

१; ४४, २; ६६, ८[a]; ८, २५,
२४[b]; खि १, २, २; ३, ७; कौ
२, ४१८[a]; जै ३, ३२, ८[a];
–०प्रा ऋ ६, ५०, १०; –प्राः
ऋ १,२२,१४; २३,३; ४५,७;
८; ८२, [२ (८, २५, २४)];
१६२, ७; १६४, ४६; २, ११,
१२; १८, ३; ३, ७, ७; १०,
[(१,२२, २१) ९]: २७, ११;
३०, [२०; ५०,४];३१,५;३४,
७; ४७, ४; ६२, १२; ४, २,
१५; १७, [१६; १०,१३१,३];
२९, ५; ५०, १; ५, १३, ५;
३०, १५; ४३, ७; ८१, १; ६,
७०, ४; ७, २२, ९; ३१, ११;
९३,३; ८, ६,२;३३; १२,१३;
१३, [१७; ९,१७,७, ६३,२०];
२३, २५; ४२, ४; ६६, १३;
९७,१२; ९, ८,४;१२,२; १७,
६; ६३, २१; ६४, २३; ८६,
३९[b]; ९२, २; ९७, ३५; १०,
४३, ७; १०८, ११; ११४, ५;
१२०, ४;१२३, १; ४; खि ४,
११, १०; मा ३, ५१; ५, १४;
७, १६; ११,४; २५, ३०;३३,
६३, ३७, २; का ३, ७,१; ५,
५, १, ७, ७, १; १२, १, ४;
२७, १२, ७; ३२, ५, ९;
३७, १, २; तै १, २, १३, १;
४, ८, १; ४६, ३; ८, ५, २;
२, ५, ९, २¶; ४, १,१, १;६,
८, ३; मै १, २,९; ३,१०;१०,
३; ३, १६,१; ४, ९,१:३;११,
१; ४;१२ ५; १३, १; काठ २,
१०; ४, ३; ६, १०; ९,६; १९;

१५,११; ४६, ४; क २, ४; ३,
३;८,९; कौ १,४१५;२, २१०;
२८१; ४२७[c]; ५३१; ५४७;
६५९; ११४४; जै १, ४०, ७;
३, १९, ५; २३, १३; २५,१;
३३, २; ४१, ७; ४३, ३; ५४,
१२; ४, २९, ८; शौ ४, १,
५S[d]; ५,२,४; ९,१५,२८,१८,
४,६१; १९,२,३S; २०,११,७;
१७,७;५४,३;८८,१; १०७,७;
१२५, ३; १३८, २; पै ६, १,
४; ८, ८, ९S; ९, ११, ९S;
–०प्राः ऋ ३, ५३, १०; ७,
३८, ८; १०, ४२, १; मा ९,
१८;२१, ११; का १०, ३,११;
२३, १, १२; तै १, ७, ८, २;
४, ७, १२, २; मै १, ११, २;
काठ १३, १४; शौ २०,८९,१;
–प्रागाम् ऋ ५,७६,१; ९,८५,
७; ९६, ६; १०, २६,४; तै ३,
४, ११,१; मै ४, १२, ६; काठ
२३,१२; कौ २, २९४; ११०२;
जै ३, २४, १०; –प्रान् ऋ ६,
१७, १४, –प्राय ऋ १, ११७,
११; १८२, ३; ३, २१, ३; ५,
६१, ९; ६, ६५, ४; ८, ४३,
१५; ८५, ५; ९८, १; ९, ४७,
४; १०, २५, ११; खि ५,२१,
१; मा ९,४S; का १०,१,५S;
मै ४,१३,५; काठ २,१४; १६,
२१; कौ १,३८८; ४४६S; २,
३७५; जै १,४३.८; ४६,१०S;
३,३०,१८; ३४, २१S; शौ ५,
११,११S; २०, ६२,५; १३५,
११S; पै ८,१,११S; –प्रासः ऋ

१,८,६;२२, [२१ (३,१०,९)];
११८, [३; ३,५८, ३]; ३, ३,
३; ११, [८; ८, ११, ५]; ५,
८०,१; ६,२२,२,७,१५,९;७८,
२;८०,१; ९४,५; ८,३,१८; ९,
३; ११, ६; १९, १७; २१,
४; ५१, १०; ६०, ५; ८७,
६; ९ २६,१; ८६,२४; १०७,
२४; १०८, ४; १०, ६, ५;
३०, [(१, ५८, ७)४]; ७८,१;
खि ३,३,१०; मा १९,६१S[e];
३४.४४; का २१, ४, ११S[e];
३३, २, ७; मै ४, १०, ६S[e];
काठ १६, १४‡[f]; क २५,५‡[f];
कौ १, ४२; ३३७S; २, १५१;
२८९;९६०; १०२३; जै १, ४,
८; ३५, ६S; ३, १४, ११;
२४, ५; ४, १९, २; शौ १४,
१, ३७; २०, ३६, २; ७१, २;
११९, २; १३९, ३; पै १८,४,
६; –प्रेण ऋ ८, ४३, १४;४४,
१२; तै १, ४, ४६, ३; ३, ५,
११,५; मै ४,१०,१;२; काठ २,
१४; १५, १२; कौ २, १०९;
१०६१; जै ३, ११,५; ४६, १;
–प्रेभिः ऋ १, २०, १; २७,
९; ७७, ५; १२७, [२; ८,
६०, ३]. ५, ५१, ३, ६, ३३,
२; ८, ८१, ८; ९, १०७,
११; काठ ३९, १५; कौ २,
७६७; १०४०; . ११६४; जै
४, २८, ८; –प्रेभ्यः ऋ ५,
३२, १२; १०, ११५, ४; –प्रैः
ऋ १,६२,४; १२९,२; ९,३,६;
कौ २, ६०७; जै ३, ४९, ९;

a) विर. (मति- [वैतु. वें. नाप. प२ इति, सा. सं३ इति ?]) ।
b) पाभे. पृ १८५६ *h* द्र. ।
c) BC. प्रियाः इति ।
d) सपा. पै ५,२,६ अरिप्राः इति पाभे. ।
e) सपा. तैब्रा २,६,१६,१ अर्वन्तः इति पाभे. ।
f) पाभे. पृ १६१३ *l* द्र. ।

–०प्रौ ऋ ८, २६, ९.

†विप्र-जूत[a]– -तः ऋ १, ३,५; मा २०, ८८; का २२, ८, ९; कौ २, ४९७; जै ३, ३८, ११; शौ २०, ८४, २.

विप्र-तम– -मः ऋ ३, ३१, ७; -मम् ऋ १०, ११२, ९.

विप्र-मन्मन्[b]– -न्मनः ऋ ६, ३९, १.

†विप्र-राज्य[c]– -ज्ये ऋ ८,३,४; मा ३३, ८३; का ३२, ६, १४; कौ २, ९५८; जै ४, २०, ७; शौ २०, १०४, २.

†विप्र-वचस्[d]– -चसः ऋ ८, ६१, ८; कौ २, ९३२.

विप्र-वाहस्[b]– -०हसा ऋ ५, ७४, ७.

†विप्र-वीर,रा[b]– -रः ऋ ९,४४, ५; -रम् ऋ १०,४७,४;५; मै ४, १४,८[२]; -रस्य ऋ १०, १८८, २; -राः ऋ १०,१०४,१.

विप्रा(प्र-अ)नुमदित– -तः तै २, ५, ९, १.

वेप्[e]–>वेपिष्ठ– -ष्ठः ऋ ६,११,३.

वेप[f]–>वेपी[g]– -पी ऋ ६, २२, ५; शौ २०, ३६, ५.

वेपत्[h]– -पताम् पै २०,५२,३.

वेपथु[i]– -थुः शौ १२, १, १८; पै १७, २, ९.

¶वेपन[j]– -नः तै २,६,५,६[२];९,२.

†वेपयत्– -यन्तम् ऋ ८, १२, २; शौ २०, ६३, ८.

वेपस्[k]– -पः ऋ १०,४६,८; -पसा ऋ १,८०,१२;४,११,२.

?वेप्यमा(न>)ना[l]– -ना शौ १९, ९, ८.

†वि-पक्षस्[b]– -क्षसा ऋ १, ६, २; मा २३,६; का २५,३,२; तै ७, ४, २०, १; मै ३, १६, ३; काठ ४४, ९; कौ २, ८१९; जै ३, ५७, ९; शौ २०, २६, ५; ४७, ११; ६९, १०.

वि√पच् > वि-पक– -के शौ ५, २९, ६; पै १३, ९, ९.

वि√पत् (गतौ), > पति, पाति, विपतति तै ७, ५, ६, २¶; वि···पतथ ऋ १, १६८, ६; विपतेत् तै ७, ५, ६, २¶. विपपात शौ ७, ४४, १[m]; †वि पेतुः ऋ १०,९६,९; शौ २०, ३१,४.

वि (पतयति) ऋ ६, ९, ६[१]; वि···पतयतः ऋ ६, ९, ६. वि · पतयन्ति ऋ ३.५५,३. वि···पातयामसि शौ ४, ७,४; पै २, १, ३; विपातय शौ १९, २८, ४, पै १३, ११,४.

वि-पत्मन्[n]– -त्मनः ऋ १, १८०,२.

वि-पथ[o]– -थम् शौ १५, २, ६; १४; २०; २६.

विपथ-वाहु– -हौ शौ १५, २, ७; १४; २०; २७.

वि-पथि[p]– -थयः ऋ ५,५२,१०.

वि√पद्, > पादि, व्यपद्यत मै २, १, १२¶.

वि···पादय.मसि पै १९, ३२, ११.

°विपन्[q]–>√विपन्य, विपन्यामहे[r] ऋ १, १८०, ७.

---

a) विप. (इन्द्र-)।

b) विप.। बस.।

c) पस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,१३०)।

d) विप.। बस. (वैतु. वें. सा. < वि-प्र √वच् इतीव?)।

e) विप.। कर्तरि क्विप् प्र.। धारव.।

f) विप.। = स्पन्दनवत्-। पचाद्यजन्ते वृषाद्याद्युदात्तः।

g) विप. [कम्पयन्ती- (गिर्- [तु. वें. PW. प्रमृ.; वैतु. सा. वेपो यागादिलक्षणं कर्म, तद्वती इति])]।

h) विप.>नाप. (पृथा-)?।

i) भाप.। अथुः प्र. उसं. (पा ३.३,८९)। प्रास.।

j) विप.। कर्तरि युच् प्र. (पा ३,२,१४८)।

k) भाप. [तु. निघ २,१]। असुन् प्र. (तु. RO [१, १०२.१०४; ३,९७,११०] प्रमृ.)।

l) °प्य° इति शोधः (वैतु. मूको. दनि. इति. BW. घेप° इति शोधः स्यादिति च?)।

m) सपा. पै २०,१,४ विबभूव इति पाभे.।

n) विप (अन्य- [तु. वें. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. अन्धयाद्वदः])। पस. उप. भाप.।

o) नाप. न. (रथ-)। (√वह् 'वहने' > भावे °वहि- >) °वि-+(√भू>करणे) °भुथ->उप. °वि-भुथ-> यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. < वि+पथिन्- इतीव?)।

p) तु. टि. आरथि-।

q) नाप. (स्तोत्र-)। (√°विप् [=√वृप्] 'स्तुतौ'>) °विप्मन्-(ब्रह्मन्-)>°विप्मन्->यनि.।

r) नाप. [पर्णिहिताद्वान्>(पर्ण- = °स्तुति->) पणिभिर् (हित->[हि?]) हितान् वाम् इति निरुक्तः शोधः। 'वयं वां (पुरुषाः) स्तुतयः उदिताः (स्तोतारः) हिता वा पर्णिभिः [स्तुति]भिः स्तुमहे (स्तवाम स्तुमः)' इति वा. (वैतु. पपा. अनु पणिः हितावान् इति स्तुवदाः पाठ

†विपन्या[a]- -न्यया ऋ १, ११९,७; ३,२८,५;६,१६,३४; १०,७२,१; खि ४, १, १; मा ३३,९; का ३२, १,९; तै ४,३, १३,१; मै ४, १०, १; काठ २, १४; कौ १,४; २,७४६; जै १,१, ४; ३,२२,१; -न्या[b] ऋ ४,१, १२.

†विपन्यु- -न्यवः ऋ १,२२, [२१; ३, १०, ९]; १०२, ५; १३८, ३; २, २०, १; ५,४३, १४;७,९४,६[c];८,२२,११;८७, ६; मा ३४, ४४; का ३३,२,७; कौ २,१०२३; -०न्यवः ऋ ५, ६१,१५; -न्युभिः ऋ ८, १९, १०;९ ३,३; कौ २,६१०; जै ३, ४९, ६; -न्युवः ऋ ९, ८६, १७; कौ २, १५२‡[c]; ५०३; जै ३ १४,१२‡[c];३९,२; -०न्यू ऋ ८, ८,१९; खि १, २,३.

वि-परि√च्छद् > विपरि-च्छद्- -च्छदे खि ४,१०[२],५; पै २, ६, ५[d].

वि-परि√द्रु > विपरि-द्रुत्य काठ २७,८¶.

¶वि-परि√धा, विपरिधत्ते मै ३,९, १[२]; काठ ७, ११[e]; २४,९;२६, २; क ३८, २; ४०, ५; वि… परिधत्ते तै ५, ३, ११, ३; विपरिदधाते क ६,१[२e]; विपरि-दधीत मै ३, ९, १.

?विपरिलिखति[f] काठ २५,९¶.

वि-परी (रि√इ [गतौ]) > वि-परी-(रि-इ)त[g]- -तः खिसा ३३, २६.

वि-परुस्[h]- -रुः[i] शौ ७, ५८,४.

वि-परे(रा√इ),‡विपरेतन[j] शौ १४, २, २८; २९; पै १८, ९,९.

¶वि-पर्यू (रि√ऊ)ह्, विपर्यूहते काठ २३,४![k]; विपर्यूहति क ३६,१.

†वि-पर्व[l]- -र्वम् ऋ १, १८७,१; मा ३४, ७; का ३३, १, २; काठ ४०, ८; पै ६, १६, १.

वि-पर्वन्[m]- -र्वा पै २०,१३,१०[l].

वि पला (ला [<रा] √अ) य्, ?विपलायत[n] पै २०,५२,१३.

वि√पश्, विपश्यति ऋ ३,६२,[९; १०, १८७, ४][o]; १०,१२५, ४; तै ६, २, ६, १[o]; जै ३, ३२, ३†[o]; शौ ४, ५, ५‡[p]; ३०, ४†; ६, ३४, ४†[o]; १०, १०, ३४; विपश्यति शौ १०, ८, १९; १३, ४, ११; ५, ६; १९, ५३, ६; विपश्यति पै ४, ६,५‡[p]; २२,४;८, ९,४; १२, २, ६; १६, १०२, ६;११०,४; १९,४५,३†;४९,८; विपश्यतः पै ८,६,९; विपश्यन्ति तै ¶२, २, ९, ३; ३, ८, २; ४,३,११, ३; मै २, १३, १०; काठ ३९, १०; विपश्यसि पै १८, २१, ४[q]; विपश्यामि शौ १२, १, ३३[o]; पै १७, ४, ३; विपश्यः पै १५,२२,५; विपश्यतु पै १६, २५,९[r]; वि…पश्य,वि(पश्य) मा ७, ४५; का ९,२, ६; तै १, ४, ४३, २; ६, ६, १, ४; मै १,३,३७; ४,८, २; काठ ४, ९; २८, ४; क ३, ७; ४४, ४; विपश्यतात् पै ८, ६, ९; †वि-पश्येम ऋ १०, १५८,५; मै ४, १२, ४; काठ ९, १९; †वि…

इति कृत्वा वि√पन् 'स्तुतौ' > विपन्यामहे इति सा. प्रभृ. ?)।

[a]) भाप. (स्तुति-)। नः प्र. (पा ३,३,१०२)।

[b]) तृ१। [c]) सपा. ॰न्यवः<>॰न्युवः इति पाभे.।

[d]) वि पर्यैच्छद् एक. इति पाठः? ॰रिच्छदे कः इति शोधः (तु. खि. [सस्य. एकः इति नेष्टम्])।

[e]) सपा. ॰धत्ते <>॰दधाते इति पाभे.।

[f]) पाठः? वि परिलिखति इति द्वि-पदः शोधः। उपरि >॰परि >॰वि इति कृत्वा वि इत्युपर्ययेे क्रम. द्र. (तु. पाम[१,४,८४] किउ इति)। सपा. क ४०,२ परिलिखति इत्यतः पूर्वतः वि इत्यस्य विलोपः द्र.। तत्रैव द्वितीयस्य अभि इत्यस्य क्रम. श्रवणसाम्यात्। ?अभि > वि इति शोधस्तु तत्रेष्टः (तु. मूको.)। पाभे. पृ १९४४ a द्र.।

[g]) विप. (प्रवाद-)। अनन्तरगतिस्वरः (पा ६,२,४९)। ॰रीतः इति स्वरः? यनि. शोधः।

[h]) विप. (विच्छिन्न-संधि- [पुरुष-])। बस.।

[i]) सपा. ॰परुः<>॰पर्वा इति पाभे.।

[j]) पाभे. पृ १९५६ o द्र.।

[k]) ॰हते इति पाठः? यनि. शोधः (तु. नान्तरीयोत्तरं स्थम्, तत्रत्यं संस्कर्तुः टि. च)।

[l]) =वि-परस्- । विप. (वृत्र-)। बस. समासान्तः अप् प्र. उसं. (पा ५,४,११६)। [m]) =वि-परुस्-।

[n]) व्यपलायत इति पाठः? यनि. शोधः।

[o]) तु. सस्य. टि. २अभि।

[p]) सपा. ऋ ७,५५,६ पश्यति इति पाभे.।

[q]) सपा. शौ १३,२,१० पुष्यसि इति पाभे.। शिष्टं पृ २०५६ d द्र.।

[r]) सपा. शौ ९,४,१९ अवपश्यते इति पाभे.।

पश्येम ऋ १०, १५८,४; मै ४, १२, ४; काठ ९ १९.

वि-पुश्यत्- -श्यतः पै १६, १०३, १[a]; -श्यते शौ १९,३२, ८; पै १२,४,८; १९,३२,१६; ३४,३; -श्यन् तै ३, ४, ११, २‡[b]; मै ४, १२, ६‡[b]; शौ ९, ५, ३[c]; मै १६, ९७, १[c].

?विपश्च अ व दा अ व दी इच्छा मि पै १९, ३०, ११.

?विपश्चलम् पै १९,३०,१०.

विपश्-चित्- √विप् द्र.

वि√पा(पाने), > पिब, विपिबध्वम् ऋ ३,५३,१०; व्यं(वि-अ)पिबत् मा १९,७२-७५; ७८[d]; ७९; का २१,५,२[१d];५[२]; मै ३,११,६[५d]; काठ ३८, १[५d]; †व्यु (वि-अ) पिबः[e] ऋ १०,१३१,५; मा १०, ३४; २०, ७७; का ११,१०,४; २२, ७, ११; मै ३, ११, ४; काठ १७,१९; ३८,९; शौ २०, १२५,५.

२वि-पान[f]- -नम् मा १९,७२-७९; का २१, ५,१; २[३]; ३; ४; ५[२]; मै ३,११, ६[c]; काठ ३८,१[c].

†वि-पिपान- -नः ऋ ४,१६,३; शौ २०,७७,३; -नम् ऋ १, ११२, १५; -नस्य ऋ ७, २२, ४; कौ २, ११४८; -ना[g] ऋ १०, १३१,४; मा १०,३३; का ११, १०,३; मै ३,११,४; काठ १७, १९; ३८, ९; शौ २०, १२५, ४; -‡ना:[g] मा २०, ७६; का २२,७, १०.

वि-पा (क>) का[h]- -का ऋ १, १६८, ७.

१विपान- √विप् द्र.

२वि-पान- वि√पा द्र.

वि-पाप[i]- -पः[j] मै ४, १३,४.

वि-पाश्[k]- -पाट् ऋ ३, ३३, १; -पाशम् ऋ ३, ३३,३; -पाशि ऋ ४,३०,११[l].

विपा(श>)ट्-छुतुद्री[m]- -द्री ऋ ३,३३, १.

वि√पिन्व् , ?विपिन्वते[n] पै १९,२०, ३.

वि√पी (*शब्दे),वि···पीपयन्त[o] ऋ १, १८१, ५.

वि-पुंसक[p]- -कम् ¶काठ १३, ५[३]; ७[२].

?विपुनतेदद् पै ६,३, ९.

वि-पुल[q]- -लम् खि ७,७, २

विपुल-कटि-त(ट>)टी[r]- टी खि २,६[३],२६.

¶वि√पू > पु, विपुनाति काठ १४, ६[२]; विपुनन्ति मै १,११,६[२].

¶विपूजन[s]- -नः मै ३,१,३;४,६,२; काठ २७, ५; क ४२,५.

वि√पृच् , विपृच्यात् ऋ ४,२४,५. वि···पृङ्क्तम् मा ९, ४[t]; वि···पृङ्क्त मा १९, ११; का १०,१, ६[t]; २१, १, ११; काठ ३७,१८.

†वि-पृक्त- -क्तः ऋ १, १६१, ३; मा २९, १४; का ३१, ३, ३; तै ४,६,७,१; काठ ४०, ६.

---

a) सपा. शौ १०,८,२४ अभिपुश्यतः इति पाभे. ।

b) पाभे. पृ १९७० *h* द्र. । c) पाभे. पृ २३९३ *l* द्र. ।

d) सपा. तैब्रा २,६,२,३ व्यंकरोत् इति पाभे. ।

e) वि,अ° इति पपा.? यनि. शोधार्हः (तु. पा ८,१, ७१) । f) भाप. । g) सपा.°ना<>°नाः इति पाभे. ।

h) विप. (विशिष्टपाकलाभहेतु- [मरुत्-माति-]) । बस. (तु. वें. सा. GRV. Gri. ; वैतु. PW. GW. प्रभृ. वि√पच् > इतीति?) ।

i) व्यप. (देवसंबन्धि-दामिनृ-) । बस. ।

j) =सपा. माश्रौ ५,२, ८, २५ । आश्रौ ३, ३, १ अपापः इति, ऐब्रा २,७ शांब्रा १०, ४ तैब्रा ३,६,६,४ शांश्रौ ५,१७,१० अपापः इति पाभे. ।

k) व्यप. (नदी-) । <वि√पद् वा वि√पश् वा वि-प्रा(प्र√आ)प् वेति या [९,२६] प्रभृ ? ।

l) सपा (तु. पृ ५९९ *z*, मा. GW. GRV. प्रभृ.; वैतु. या[११,४८]वें.सा. पु. विपाशिन्-> यनि. इति?) ।

m) द्वस. (तु. निघ [५,३] या [९,२६] प्रभृ.; वैतु. पपा. सा. PW. प्रभृ. च पृथक् पदद्वयम् इति) । उभ. स्वरः (पा ६,२,१४०) । n) वा. ? ।

o) '(हे) अश्विनौ ! वां (च) वधुदः (रथः) सदनानि (लोकान्) प्रगम्याः (प्रगच्छेत्,किमिति) रजांसि (लोकाः) अन्यस्य (इन्द्रस्य [च]) हरी (रथाश्वौ [द्विर]) वाजैः (सोमैः) मथ्रा (मदयुक्तौ [सन्तौ तृप्तिलक्षणैः शब्दैः]) घोषैः (हेषैः) विपीपयन्त (*ध्वनादयन्)' इति लृप्तप्रश्नमुखेन नासत्यदर्शनस्य प्रातःसवन इन्द्राऽऽगमनात् प्राक्कालिकता सूचिता। तिङोऽनिपातः (पा८,१,४५)। पृ २४०९ *c*यदुक्तं तदंशतो नेष्टम् (तु. सस्थ. हरि->-री इत्यत्र टि.) । p) नाप. (क्लीब-) । तु. सु-पुंसक- ।

q) विप. (महत्- [वन-]) । <वि√पुल् 'महत्त्वे' ।

r) विप. । बस. उप. बस. ।

s) व्यप. (ऋषि- [पौराणिक-]) । <वि√पूज् ? ।

t) सपा. °पृङ्क्तम् <> °पृङ्क्त इति पाभे. ।

१वि-पृ॑च्[a]- > विपृ॑क्-वत्[b]- -वत् ऋ ५, २, ३.
२वि-पृ॑च्[c]- -पृचः मा १९, ११[d]; का १०, १, ६[d]; २१, १,११[d]; तै ३, १,६,२[e]; काठ ३७,१८[d]; -पृचौ[d] मा ९,४.
वि-पृ॑चे[f] ऋ ४,१३,२.
वि √पृच्छ् , प्रच्छ् , वि॒पृच्छति ऋ १, १४५, २; खि ५, १०, ३; शौ २०, १२७, ९; विपृच्छे, वि···पृच्छे, वि(पृच्छे) पै १९, २९, १३; वि॒पृच्छामि ऋ १, १२०,४; वि॒पृच्छत् ऋ ८, ७७, [(४५, ४)१]; †वि॒···पृच्छत्[g] ऋ ८, ४५, [४ (७७, १)]; जै १, २३,३; वि॒···पृच्छात् कौ १, २१६‡[g]; वि॒पृच्छ ऋ ४, १८,६.
वि-पृच्छ॒त्- -च्छते ऋ ९,७०,९.
वि-पृ॑च्छम्[h] ऋ ७,८६, ३.
वि-प्रश्न->°प्रश्निक[i]- -काः काठ १०,६.
?विपृच्छन्ती[j] पै १४,४,७.
विपो-धा॒-, वि॒प्र- √विप् द्र.

वि √प्रथ् , > प्रथि, †वि॒···प्रथते ऋ १, १२४, [५: १०, ११०,४]; मा २९, २९; का ३१, ४, ५; मै ४, १३, ३; काठ १६, २०; शौ ५, १२, ४; वि॒प्रथताम् ऋ १०, ७०,४; वि॒···प्रथताम् खि ५, ७, १, ५; मै ४, १३, २; वि॒प्रथन्ताम् ऋ २, ३, ५; वि॒ प्रथस्व ऋ ५, ५, ४; तै १, १, १२, १; मै ४, १,१४; काठ १, १२; ३१,११; क १, १२; ४७, ११; वि॒···अ॒प्रथतम् ऋ ६, ७२, [२ (१०, ६२, ३)].
वि॒पप्रथे ऋ १, ५५, १; ८,८६, ५; १०, ६९, २; वि॒···पप्रथे ऋ १०, ६२, [(८, ३, ४) ९]; वि॒···पप्रा॒थ ऋ ६, १७, ७[k]; वि॒···अप्रथिष्ट ऋ २,११,७.
वि॒···प्रथयत् ऋ ४, ४२, ४; वि॒···अ॒प्रथयन् ऋ १०, ६२, [(६, ७२,२)३]; वि॒···अप्रथयः ऋ १, ६२,५[l].
वि-प्र √मुच् > ञ्च्, वि[m]··· प्र॒मुञ्च > ञ्चा तै ४, ७, १५, ७‡[n].
ϕविप्र-मुञ्च॒त्- -ञ्चन्[o] मै २, १२, ५.
वि-प्र √वस् (निवासे) > ¶विप्र-वसन्- -सन्तौ काठ ७, ११; क ६,१[2].
वि √प्रा, वि॒···पप्रिषे ऋ १०,७३,८.
?वि॒प्रायाम ते[p] मै १,११, ४¶.
¶वि॒-प्रिय[q]- -यः तै २, २, ११, ६; मै १,६,६; -याः तै २,२,११, ५; ६, २,२,१[2].
वि √प्रु , वि॒प्रुवन्ते मै २,१,११¶.
वि॒-प्रुत[r]- -तम् ऋ १, ११६, २४; ११७,४.
वि √प्रुष् > वि-प्रु॒ष्[s]- -प्रुड्भिः[t] मा २५, ९; का २७, ९,१; -प्रुषः का २, ५, ३; मै १, १, ३; ६, ३¶; ¶२, १, ११; ५, ७; शौ ९,५,१९; पै ५,१३,५;१६, ९९,५; -प्रुषा मै ३,१५,८[t].
वि-प्रे(प्र √इ) > विप्र-य॒त्- -यन्तः ऋ ९, २२,५.
वि √प्लु> वि-प्ल॒वमान- -नाय तै ७, ५,११,२; काठ ४५,२.

[a]) भाप. । [b]) विप. (मिश्रणरहित-, शुद्ध- [अमृत-]) ।
[c]) विप. (संपृक्त- [ग्रह-]) । उस. उप. कर्मणि क्विप् ।
[d]) सपा. वि॒पृचः <> वि॒पृचौ इति पाभे. ।
[e]) = सपा. आपश्रौ १२,३, ७ बौश्रौ ७,१ : २१। ताब्रा १,२,१ विमृजः इति, माश्रौ २, ३, १, १२ विसृतः इति च पाभे. ।
[f]) गस. केनन्तम् अव्य. ।
[g]) सपा. वि॒···पृच्छत् <> वि॒···पृच्छात् इति पाभे. ।
[h]) गस. कमुलन्तम् अव्य. ।
[i]) नाप. (दैव-चिन्तक-) । आहार्थे ठन् प्र. उसं. (पावा ४, ४,१) ।
[j]) पाठः ? । सपा. शौ १९, ४९,७ मुम द्विपसन्ति इति पाभे. ।
[k]) '(एतत् तव) महि (महत्) दंसः (कर्म) उर्व्याम् (उर्व्यां) क्षां [पृथिव्यां (विप्रथितमभूत् [यत् त्वं द्यामुपस्तभायः इत्युत्तरत्र संबन्धः])]' इति सा. (तु. ORN.; वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. वि√प्रा > पपुर इति !) ।
[l]) वैतु. GW. अनुपसृष्टं योगं ब्रुवाणः ।
[m]) वैतु. सा. अंहस्- इत्यनेन संयोजुकः । [n]) सपा. ऋ ४,१२, ६; १०, १२६,८ प्रमृ. आपश्रौ ६,२२,१ वि॒···मुमुक्ता इति पाभे. । [o]) पाभे. पृ २१९१ *p* द्र. ।
[p]) पाठः ? विप्राय, मते इति मै. पपा. । सपा. मा ९, ४ ध्यन्तो विप्राय मतिम् इति, काठ १४,२ विप्र आ सती ? (आमती इति मै. संस्कर्तुः टि.) इति पाभे. । तु. पृ ११०८[c] । [q]) विप. (प्रीति-रहित-[देव- प्रमृ.]) । बस. ।
[r]) विप. (विक्षित-सर्वाङ्ग-) ।
[s]) नाप. (उत्क-कण-) । गस. उप. क्विप् प्र. ।
[t]) सपा. विप्रुड्भिः <> विप्रुषा इति पाभे. ।

वि-प्लुत- -ताय तै ७, ५, ११, २; काठ ४५.२.
वि-प्लोष्युत्- -ष्यते तै ७,५,११, २; काठ ४५, २.
वि√बन्ध्, विबध्नीते मै ४, ७,८¶; विबध्नते ऋ १, २८, ४.
वि-बद्ध, द्धा- -द्धः शौ ५, २०,२; ६, ११२, ३; पै १, ७०,४; ५, १७,६[a]; ९, २४, २; १५, १२, ११; १९, ३३, १०; -द्धाम् पै २०,१८,९![b].
!वि-बन्धुषु[c] शौ १८,२,५७.
वि-बर्हण- वि√बृह् द्र.
!विबर्हो हराशयः[d] पै १९,३५,१४.
वि√बाध् > बाबध्, विबाधते तै २, ४, १, ४¶; काठ १०, ७¶; शौ २०, १३६, १२[e]; १४; वि…बाधते ऋ १,५१,१०; ७, ६९,३; ९, ७०, ५; मै ४, १४, १०†; शौ ८,५,७; पै १६, २७, ७; विबाधेते शौ ८, २, १८; पै १६, ४,८; वि…बाधन्ते ऋ ६, ६५,२; विबाधसे ऋ २, २३,५; मा १४, ११[f]; का १५, ४, १[f]; काठ १७, ३[f]; क २६, २[f]; शौ ४, ९, ४‡[g]; पै ९, ९, २‡[g]; †विबाधध्वे[g] ऋ १०, ९७, १२; मा १२, ८६; का १३. ६, १२; विबाधताम् तै ४, ३, ६, १[f]; शौ १०,३,११; पै १६,६४, २; ‡विबाधन्ताम्[g] तै ४, २, ६,४; मै २,७, १३; काठ १६,१३; क २५,४; पै ९,९,१$; विबाधस्व मै २,८,३[f], †वि…बाधस्व ऋ ३, १५, १; १०, ९८, १२; मा ११,४९; का १२,४,१३; तै ४, १,५, १; मै २,७, ५; ४, ११, २; काठ २, १५; १६, ४; †वि(बाधस्व) ऋ १०,९८,१२; तै २, ५,१२,५; ५,१,६, १; मै ३,१, ६; ४,११, २; काठ २,१५; ७, १६; १९,५; क ३०,३; विबाध पै ८ ३, ११‡[g]; विबाधध्वम् पै १३, १३, ६‡[g]; ध्वं (वि-अ) बाधन्त ऋ १०,११३, ४; ¶व्यं-(वि-अ)बाधन्त तै २, ४,१,३; काठ १०, ७.
विबबाधे ऋ १०,८९,१; शौ ८, ९,६; †विबबाधे ऋ १०,६८,९; शौ २०, १६, ९; विबबाधे पै १६,१८,६; वि(बबाधे) ऋ १०, ८९,१; †विबाधिष्ट ऋ ७,२३, ३; मै ४,१०,५; शौ २०,१२,३.
वि…बाबधे ऋ ६, २९, ५,७, ३६, ५.
१वि-बाध[h]- -धः ऋ १०, १३३, ४; -धम् पै १३, ३, २.
∅वि-बाधमान- -नः मै ४, १४, १४; जै १, १२,१०.
†वि-बाध्य > ध्या ऋ २, २३, ३; काठ २६, ११.
२वि-बाध[i]- > ¶विबाध-वत्[j]- -वते तै २,४,१,२;३[f];४;काठ १०,७[f].
३वि-बाध[k]- -धः शौ १९, ३४, ५; पै ११, ३, ७.
वि-बाल्य[l]- -ल्यम् ऋ ४,३०,१२.

---

[a]) पाभे. पृ २२६१ c द्र.।

[b]) वि-बाधा- > -धाम् इति शोधः (तु. मूको.)। सस्थ. !अनूच्यायनीं प्रतिसरां > अनुध्यायिनीं प्रतिसाराम् इति शोधश्च (तु. मूको.)।

[c]) *वि-बन्धुक- [विप. (समीपसंबन्धनिरपेक्ष- [दत्त- =दान-])] > -कम् इति शोधः। 'यत्र (यमलोके) ते (तत्र=त्वत्-कर्तृकं) दत्तं बहुधा (बहुगुणितं सत् [त्वत्-कृते प्रादुर्भविष्यति])' इति वा. (वैतु. पपा. अनु यनि. पपा. सात३ सत् बन्धु-रहित- इति PW. प्रमृ.; भा [तैआ ६,१,१] सा. वि…दत्तम् बन्धुषु इत्येवं योग इति च!)।

[d]) विष(र्हः >)र्हो हर, नाशयः (रसम्) इति शोधाः।

[e]) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. सुबाधते इति?।

[f]) सपा. ॰धसे (माश ८,२,१,८ च) <> ॰धताम् <> ॰धस्व इति पाभे.।

[g]) सपा. ॰धध्वे <> ॰धध्वं <> ॰धन्ताम् <> ॰ध, ॰ध्वम् <> ॰धध्वम् इति पाभे.।

[h]) विप. (विबाधक- [अग्नि-, इन्द्र-])। गस. उप. अच् प्र.।

[i]) नाप. (*बाहु-युग्म-, तदात्मकपार्श्वद्वय-)। द्वि-+ (√वह् 'धारणे' > नंप्र.) *बाध- (*बाहु-) > द्विस. यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. माप. इति)।

[j]) तु. पृ २२०३ c; वैतु. सा. प्रमृ. मत्वर्थीयः प्र. इति।

[k]) विप. (रोगघ्न- [जङ्गिड-])। वि+बाध- (रोग-) > बस. यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. नाप. इति)।

[l]) विप. (आप्लावित- [सिन्धु-=धारा-])। (वि√वृध् > भावे) *वि-वर्ध- + मत्वर्थे घः प्र. उसं. (पावा ५,२, १२२) > *विवर्धिय- > *वियद्दिम- > *विबाल्य- > यनि.। सस्थ. ? वितस्थानाम् > ॰नम् इति शोधः। 'अधि क्षमि वितस्थानं (विस्तारं गतं) सिन्धुं परिष्ठाः (पर्यवारयः)' इति वा. [तु. सा.; वैतु. वें. PW. प्रमृ. स्थप. (परुष्णी- [नदी-] इति)]।

वि-विल[a]- -लान् काठ १३,१०¶.
वि√बुध् ,> बोधि, वि॒बुध्यताम् खि २, ११, २[b].
वि॒बोधय ऋ १.१२,४; २२,१[c].
वि-बो॒धन[d]- -नम् ऋ ८,३,२२.
वि√बृह् वि√वृह् द्र.
वि√ब्रू , वि॒···ब्रवैते ऋ ६, २५, ४; वि॒ब्रवीतु पै ६, ९, २; वि॒ब्रूहि तै २, ५, ११, ८¶; व्य॑ब्रवीत् ऋ १, १४५, ५; वि॒ब्रूयुः तै ७, ३, १, ३¶.
वि॒भक्त-, वि॒-भक्ति- वि√भज् द्र.
वि√भज् (वधा.), > भाजि, ¶वि॒भजति तै ६, १, ४, २; मै ४, ३,६[१]; ¶वि॒भजति तै ६, ६, १,२[१]; ३; मै १,५,११; ३, ६,८[१]; काठ २३, ४; विभजति काठ १२, ८¶; १५, ५; २८, ४¶; ¶क ३६,१,४४,४; वि॒··· भजति ऋ ५.३४, [(१,४०, ४) ७]; †वि॒···भ॒जति ऋ ४, ५४, १; काठ ३४, १८; ¶विभजतः काठ ८. ५; क ७,१; वि॒भजन्ते ¶मै १, १०, ९; ३, ६, ७; वि॒भ॒जन्ते शौ ३. २९, १; वि-भजन्ते काठ २३. ६¶; वि॒-भजन्ति ऋ १०, ११४, १०; पै १४,३,२०; ?वि॒भ॒जन्ति[e] शौ १९, ५०, ६; पै १४, ४, १६; वि॒भजामि ऋ १०, ४८, १; शौ ११, १, ५; पै १६, ८९, ५; वि···भजामहे, वि (भजामहे) पै १, ८९, ३; वि॒भजासि ऋ २,२६, १; वि॒भजासि[f] शौ १९, २४,६[g]; पै ३,१,२[h]; १५, ६, ३[g]; †वि॒भ॒जासि ऋ १, १२३, ३; १०, ११,८; मै ४,१४,१५; शौ १८, १, २६; वि॒भजतु मा ७, ४५; का ९,२,५; तै १. ४, ४३, २; ६, ६,१,२; मै १, ३, ३७; ४, ८,२; काठ ४,९; २८, ४; क ३,७;४४,४; †वि॒भजस्व ऋ १०, ८४, २; शौ ४,३१,२; पै ४, १२,२; वि॒भज,> जा[i] ऋ १, ८१, ६; १०, ८५, २९; तै ३, ३, ९,२[h]; मै २,५,१०[h]; शौ ३.४,२[h];४[h]; १४,१,२५†; पै ९, २४, ९[j]; १८, ३, ४†; वि॒ · भज खि १, १, २; वि-भजध्वम् काठ १०, ६¶; वि॒-भजानि ऋ १०, २७, १०; वि॒भजामहै शौ ६, ६६, ३;७, ९५, २‡[k]; पै १९, ११, १३; व्य॑भजत् तै ३, १, ९, ४¶; †वि॒ ··अभजत् ऋ २,२४,१४; मै ४, १४, १०; ¶व्य॑भजन् तै ६, १, १, १; ३, ३; ४, २, १; ६, ८, १; मै १, ६,५; ३, १, ९; काठ १२, १३; १९, १०; २३,४; ३०,७; क ३०, ८; ३६, १; वि॒···अभजन्त पै ३, ८,५[l]; ¶व्यभजन् काठ ८, ५; क ७, १; ¶वि॒भजेत् तै २, ५, ५, २; मै ३,६,८; विभजावहि पै २०, २९, २‡[k]; वि॒भजेमहि ऋ ८, ४०, ६[k]; वि॒···भजेमहि ऋ ७, ३२, ५.
वि॒बभाज ऋ ७, १८, २४; वि॒भेजिरे शौ ५,४, ८; ११,१०, ३१; विभेजिरे शौ १०,७,२०[m]; विभेजिरे पै १,३१, २; १६,८८, २; वि॒··भेजिरे ऋ ७, १, ९; वि॒···भाक् ऋ ७,१८,१३.
वि॒भज्यते मै ३,७,६¶.
विभाज्यन्ते मै २,२,१३¶.
वि॒-भक्त,क्ता- -क्तः काठ ३४, १५¶; -क्तम् पै २, २३, २; -क्ताः ¶तै ६,१,९,५; ३,९,५; शौ १, ३०, ४; ११,३,९; पै १, १४, ४; १६,१०४,९.
¶वि॒-भक्ति- -क्तयः तै १,५, २,३; मै १,७, ३[र]; काठ ९,१[१]; क ८, ४[१]; -क्तिः तै ५, ७, १, १; काठ २२,८; क ३५. २; पै १९,

[a]) विप. (वोत-)। बस.।
[b]) =सपा. मैश्रा १, १, ११। रिसा १०, २ आपमं १,४,८ प्रमृ. प्रबुध्यताम् इति पाभे.।
[c]) =सपा. तैश्रा २, ४, ३, १३ आश्रौ ५. ५. १२ या १२,४। तै १,४,७,१ मुमुच्येयाम् इति पाभे.।
[d]) विप. (रोहित- [=अश्व-]) गस. उप. कर्तरि ल्युट् प्र. (वैतु. GW. प्रमृ. न.प. इति)।
[e]) स्त्री. ॰न्ती->॰न्ती इति शोधः (तु. W. RW.)।
[f]) स्थ. ?प्राहः > प्राह (॰वासनि) इति शोधः द्र.।
[g]) =सपा. आपमं २, २, ८ प्रमृ.। मंत्रा १, १, ६ विभृ(?म)जासि इति, बौगृ ५,६; १२.३ विभजाय इति, हिगृ १,४,३ विभजा मः इति च पाभे.।
[h]) सपा. विभजासि<> विभजा इति पाभे.।
[i]) संहितिको दीर्घः (तु. ऋप्रा ८,१५)।
[j]) सपा. शौ ५,२०,९ मिहर इति पाभे.।
[k]) सपा. विभजामहै <>विभजावहि<>विभजेमहि इति पाभे.।
[l]) पाभे. पृ २३१७ a द्र.।
[m]) पाभे. पृ २३१७ g द्र.।

४६,६S; –क्तिम् तै १,५,२,३[१]; मै ४.२,१; –क्तीः मै १, ७,३[१]; काठ ९, १[२]; क ८, ४[२]; –क्त्यै मै १.६,४[२]; काठ ८,५; क ७,१.

१वि-भक्तृ– -क्ता ऋ ३,४९,४.

†२वि-भक्तृ– -क्ता ऋ १, २७, ६; ४, १७, ११; ५, ४६, ६; ६, ३६, १; ७, १८, २४; २६, ४; १०,१४७,५; कौ २, ८४८; जै ४,१२,२; –क्तारम् ऋ १, २२, ७; मा ३०,४; का ३४,१,४.

वि-भजन्– -जन् ऋ १,१०३, ६; –जन्तः ऋ २, १३, ४; पै १, १०१, २; –जन्तम् ऋ ५, ४९, १; २.

वि-भज्यमा (न >)ना– -ना काठ ३४, १५¶.

वि-भाग– -गे ऋ १, १०९,५; ५, ७७, ४; ७, ३७, ३; ४०, १; ५६, २१; पै १९, ४६,६.

वि-भाजन– -ने पै १३, ५, ६.

¶वि-भाजम्[a] मै १, ६, ४; ३, ३, ४; काठ ८, ५; क ७, १.

वि-भाज्य मै १, ६, ४¶; शौ ११, १,१३![b]; पै १६,९०, ३![b].

वि-भाज्यमा(न>)ना– -ना शौ १२,८, १; पै १६, १४४,१.

वि√भञ्ज् > वि-भञ्जनु[c]– -नुः ऋ ४, १७, १३.

ϕवि-भयमान– वि√*भि द्र.

वि√भा, †विभाति ऋ १, ७१, ६[d]; २, २३, १५; ३५, ८[d]; ६, ६८, ९; ७, ९,४; १०, ६,२; १२१, ६[e]; मा २६, ३; ३२, ७[f]; का २८,२, १; २९,४,२; तै १,८, २२, २; मै ४, १४,४; १४[२]S; १५; काठ ४, १६; ४०, ११; Sशौ १३, २, ४२[g]; ३, १७; †विभाति ऋ १, ९२, ९; ११; ९६, ५[h]; २, ३५, ७; ५, ११, १; २८, १; ८०, ३; ६, ५, ५; ६, ४; ८, ५८, २; १०, ३,१; २; ४५, ५; खि ३, १८, १; मा १२,२[h];२२; १५,२७; १७, ७०[h]; ३७, १६S; का १३, १, २[h]; २, ५; १६, ५, ८; १८, ६, ६[h]; ३७, ३, ३S; तै ४,१, १०, ५[h]; २, २, ३; ४, ४, २; ६, ५, २[h]; ७, १२, ३[h]; ¶५, १, ७,४; ८,६; मै २, ७, ८‡[i]; ९; १३, ७; ३,२, १[२]; ‡[i]; †[h]; ¶; S४, ९,६; १३[j]; १४,१४; काठ ३५,३; कौ २,२५७;८९६; ८९७; जै ३, २२, ४; ४, १३, ९; १०; Sशौ १३, १,११; ३, १६; विमाति काठ ५, २[j]; १६,८[h]; ९; १८,४[h]; १९,७¶; २१, ९¶; २२, १¶; ३९, १४; क ३०, ५¶; ४८, ४†; पै १८, १६,१; †वि···भाति ऋ ५,२, ९; तै १, २, १४,७; ४,४६,३; काठ २, १५; शौ ८, ३, २४; पै १६, ८, ३; वि···भाति ऋ १०, ३, ६; ¶मै १, ८, ६; २, २,३; ¶वि···भाति काठ ८,९; क ७, ५; †वि (भाति) तै २, ४, १४, ४, ५,१२, ५; काठ ७, १६; विभासि ऋ १, ९२, ८; ६, ४८, [३ (७, ५, ४)]; वि-भासि ऋ २, १, १०; ६, ६४, २; ९,९७,३२; शौ १३,२,१०; २८; १७,१,१६; पै १८,२१,४; विभासि पै १८,२३,५; ३१,८; विभातु पै १९, ४८, १८[j], वि-भाहि ऋ १,९५, [११; ९६,९]; ११३, १९; ३,१५,३; ६१, २; ६, १,११; १६,४५; ७, ७७,५; १०, २, ७; मा १२, १५; १४, ८; १७, ६६; का १३, १, १६; १५, २, २; १८, ६,२; तै ४, १, ९, ३; २, १, ५; ३, ४, ३; ६, ५,१; मै १, ६,२; २,७,२; ८;४,१३,६†; काठ २,१५[k]; ७, १३; १६, ८; १७, १; १८, ४; २०†,२१,९; क ६,३; २५,१०; कौ २, ७३५†; पै १, ११, २; ८, १४,११†; १३,१४,१४.

[a]) गम. णमुलन्तम् भ्म.।
[b]) भ्मन् विभाज्य इति पाठः? °सं-वि√मज् > भाजि>संवि-भाज्य इति शोधः (तु. पै. मूको. च्न्द्य)।
[c]) विप. (इन्द्र-)। गस. टप. कर्तरि मनुष् प्र. उसं. (पाउ ३,५२)।
[d]) तु. सस्थ. टि. आ। [e]) पामे. पृ ७४७ a द्र.।
[f]) म. भुवि···वि° इति विलयम्।
[g]) पृ १५७ f इत्यत्र्यंः अभिद्र्तों निर्देशो नेष्टः। सस्थ. (√इ 'गतौ' + शना प्र.>) युन इति मिति. सन् न. टि१ (वैतु. भ. प्रमृ. <युद्– इति)। 'यावतः लोकान् अभि (प्रति) यत् (गच्छन् यथास्यात्तथा)···' इति वा.।
[h]) तु. सस्थ. टि. मन्तुर्। [i]) पामे. पृ २८६२ f द्र.।
[j]) सपा. विभाति<>विभातु (तैब्रा ३,७,९,४ तैआ ४,२१,१ आश्रौ ५,१३,६ बौश्रौ ८,१ : १७ च)<>मा ३८,२७ माश १४,३, १, ३१ विराजति<>शांश्रौ ७, १६,८ विरोचते इति पामे.।
[k]) =सपा. तैब्रा २, ४, १, ४ आपश्रौ ९, ८, ८ हिश्रौ २, १७,३। पाग्र १,५,११; ३,१,३ एहि इति पामे.।

वि-भा[a]- -भानाम् ऋ १०,५५,४.

†विभा-व[b]- -वम् ऋ १,१४८, १; मै ४, १४,१५.

विभा-वन्[c]- -०वः[d] ऋ १,५८, ९; -†वा ऋ १,६९,७; ६६,१; ६९,५; १४८,४; ३, ३,९; ४, १, ८; १२;५,१,९; ४,२; ६, ४, ३; १०, १; ११, ४[e]; ४९, ९; १०, ६, १; ३; ८, ४; ६१, २०; ८८,७; ९१, १; तै ३,४, ११,१; मै ४,१२,६; १४,१५[vc]; काठ २३,१२ऽ; ३९. १४; शौ १९, ५२,२; पै १,३०, २ऽ; ६, २,१[f].

विभा-व(र>)री[g]- -०रि ऋ १,३०, २०; ४८,१; १०; ९२, १४; ३, ५२,६; ५,७९,४; १०; ८, ४७, १४; खि २,५,१; ६[i], २४; कौ २, १०८२†; शौ १९, ४८,२; ४;४९,६; ५०,७; पै १, १०३,२; ६,२१,२; ४; १४,४, ६; १७; -रीः खि १,१२,५.

विभा-वसु[h]- -सुः ऋ ३,२,२; ८, ४३, ३२; ४४, २४; १०, ११८, ४; खि ४, ९, १; मा १२, ३१; १७, ५२; का १३, ३,२; १८,५,४; तै १, ४,४६, २†; ४,२,३,१; ६,३,२; मै २, ७, १०; काठ १६, १०; १८, ३; क ६, २†; २५, १; पै ८, २०, ९; -सुम् ऋ ५, २५, २; ८, ४४, ६; १०; १०, ९२,१; खि २, ६,१६; ४,९,१; कौ २, ८९३†; जै ४, १३,८†; -०सो ऋ १, ४४,१०; ५,२५,७[i]; ८, ९३, २५; १०, १४०, १; खि २ ८, २[i]; मा ११,४०; १२, १०६†; २६,१२†; का १२. ४, ३; १३. ७, ५†; तै १. १,१४, ४†; ४, १, ४, १; २, ७, २†; मै २. ७, ४; १४†; ३. १, ५; काठ १६,४;१४†; १९,५; ३९, १४†; क २५,५†; ३०,२; †कौ १. ८६; २९३; २, ११६६; †जै १,९,६; २२,१०; ४,२८,२.

‡विभा-सुह्[k]- -सहम्[l] कौ १, ५४९; २,५८८; जै ३,४८,४.

¶वि-भात्[m]- -भात् तै १, ६,५,१; ७,५, १; २.

विभाती- -ती ऋ १, ९२, ६; १२३, १०; १२४, ६; शौ १०, ८, ३०; १९. ४९, ४; पै १४, ४, ४; -तीः ऋ १, ११३,१७; १२३. ६; ३, ६, ७; ४,२,१९; ५१, १; १०;११; ७, ३५,१०; ७८, ३;५; १०, ८८, १२; शौ १४,२,४३; ४४; १८,२, २४†; १९ १०,१०†; पै १३,८,१०†; १८, ११, ३; ४; -तीनाम् ऋ १, ११३,[१५ (१२४,२)]; ४, १३, १; -तीम् ऋ ३ ६१, ५; ६; ५. ८०, १; ७, ७८, ४; पै १०. ६, २.

वि-भानु[n]- -०नो ऋ ८,१०२,२.

वि-भा- वि√भा द्र.

वि-भाग-, वि-भाजन-, वि-भाजम्, °ज्य,°ज्यमाना- वि√भज् द्र.

वि√भास्, विभासति शौ १३. ४, ७; विभासासि शौ १९,२६,३.

वि-भास[o]- -सः पै ५. ६, १०.

वि-भासस्[p]- -ससम् जै १, ५६, ७‡[1].

---

[a]) नाप. (भासमान- [ग्रहनक्षत्रादि-])। गस. उप. कर्तरि विच् प्र.।

[b]) विप. (अग्नि-)। मन्वर्थे वप् प्र. उसं. (पावा ५, २,१०९ [वैतु. PW. प्रमृ. कृद्वृत्तमिति])।

[c]) विप. (अग्नि-)। वनिप् प्र. इति पूर्वाद् विशेषः (तु. पावा ५. २,२०९ [वैतु. सा. GW. °वन्- इति])।

[d]) तु. पावा ८,३,१। [e]) पाभे. पृ २३४४ h द्र.।

[f]) सपा. शौ ५, १,१ भावसुः इति पाभे.?, यत्र यनि. शोधः। एतदनु पृ ६७० h यदुक्तं तच्चेष्टम्।

[g]) विप. (रात्रि-), नाप. (उषस्- [तु. निघ १,८])। वनिप् प्र. उसं. (पा ५,२, ११२)। पाप्र. वि-भावन्-> यनि. इति (तु. दे. मा. GW.)।

[h]) विप. (प्रभूत-दीप्ति- [अग्नि-]) बस.।

[i]) नाप. (स्तोतृ-)। (वि√वृध् 'स्तुतौ' वरदे> °वि-वृध्->°वि-वुद्-+वसु-[(<√वस् [=√वास्] 'शब्दे') वचन-] > बस. °विवुद्-वसु- > यनि.। स्तोतृ-परोऽपरो मन्त्रार्थधाऽमि-परोऽपरो मन्त्रार्थपेह विलुप्तौ स्यातामिति कृत्वा सुकर्मकयर्चा त्रुटितं द्र.? (तु. [अंशतः] BL. GRV.)। [j]) °भा° इति पाठः? यनि. शोधः।

[k]) विप. (सर्वतोऽभिभाविन्- [रयि-])। उस. उप. क्विप् प्र.। [l]) सपा. विभासहम् <> विभासहम् <> ऋ ९,९८,१ नवा ९,३;४४ विश्वासहम् इति पाभे.।

[m]) विप. > नाप. (प्रजापति-लोक- [तै.])। गस. दाता प्र.।

[n]) विप. (अग्नि-)। गस. उप. कर्तरि नुः प्र. (पाउ ३, ३२ [तु. PW. प्रमृ.; वैतु. सा. वम. इति])।

[o]) नाप. (सूर्य- [तु. तैआ १,७,१])।

[p]) विप. (रयि-)।

वि√*भि>‡φवि-भयमान[a]- -नः, वि (भयमानः) कौ १,३३४; जै १, ३५,३‡.

वि√भिद्, †विभिनत्ति ऋ ८, ३३, ७; कौ १, २९७; २, १०४६; जै १, ३१, ५; शौ २०, ५३,१; ५७,११; वि···भिनत्सि ऋ ८, ६०, १६[b]; पै ३, ३,४[c]; वि···भिनद्मि तै ३, ३, १०, १[d]; ४, १, २[d]; काठ १३, ९[d]; शौ १, ११, ५[d]; वि (भिनद्मि) तै ३, ३, १०, १[e]; काठ १३, ९[e]; शौ १, ११, ५[e]; पै १५, १८, १[e]; विभिनत्तु पै १९, ३२, ९; विभिन्धि शौ ४, १९, ५; पै ५, २५, ५; वि···अभिनत् ऋ १, १०३,२; वि···अभिनत् ऋ १, ३३,१२; ८, ७६, [(१,८०, ६) २(६,६;८९,३)]; १०,६७,१२; शौ २०,९१,१२†; १२८,१३[e]; वि···बिभेद ऋ ८,६, [(१,८०, ६)६(७६, २; ८९, ३)]; १०, ६८,४; कौ २,१००२; जै ४,८, ३; शौ २०, १६, ४; १०७, ३; वि···बिभिदुः ऋ १, ८५,१०; ६, ६५,५; वि···अभेत्[f] ऋ १, ३३, १३; मै ४,१४,१३†.

विभिद्यते[g,h] शौ २०,१३१,१;

¶वि-भित्ति- -त्त्यै मै २,१,६; काठ ११,५.

†वि-भिद्य>द्या ऋ १०, ६७, ५; मै ४, १२,५; काठ ९, १९; शौ २०, ९१, ५.

वि-भिन्दत्- -न्दता ऋ १०,१३८, ५; -न्दन् ऋ १, १०३, ३; शौ ४, १९, ५; पै ५, २५, ५; -न्दान्[i] पै १,८७,१.

विभिन्दती- -ती शौ ४, १९, ५; पै ५, २५, ५.

वि-भिन्दु[j]- -न्दुना ऋ १,११६, २०; -न्दो[k] ऋ ८, २,४१.

वि-भिन्न- -न्नः पै १०,६,३; -न्नम् ऋ १०, १३८, ६.

वि√भी> भीषि, विबीभयत् ऋ १, ८०, १२.

विबीभिषथाः ऋ ८, ७९, ८; विबीभिषः तै ३, २, ५, २.

वि-भीषण[l]- -णः ऋ ५,३४,६.

विभीतक[m]- -कः पै १९, ३२, ९; -कम् पै १९,३२,८.

¶वैभीतक- -कः, -कम् काठ ११, ५[n]; -कस्य[o] पै २०, २३, ७; -काः पै १, ७२, २[p].

विभीदक[q]- -कः ऋ ७,८६, ६; १०, ३४, १[r].

¶वैभीदक[s]- -कः तै २, १, ५, ७; ७, ७; ८,३; मै २, १, ६[s].

वि√भू,> बोभू, ¶विभवति मै २, ५, ११; काठ १३, १३; वि-भवानि पै १७,२९,८; विभवाय

---

a) विप. (विहिंसत्- [इन्द्र-])। <वि√*भि (=√मि) 'हिंसायाम्' (तु. सपा. ऋ १०, २३,१ φवि-दयमान- इति पाभे. टि. च; वैतु. सा. BS. यनि. प्राति. अनुपसृष्टं गत् <√भी 'भये' इति?)।

b) वैतु. GW. अनुपसृष्टो योग इति।

c) सपा. शौ ३,६,३ निर्भनः इति पाभे.।

d) पाभे. पृ २१८६ a, २८३९ j च द्र.।

e) =सपा. शांश्री १२,१६,१। खि ५,१४,२ अभिनत् इति पाभे.। f) तु. स्क. वें. सा.; वैतु. GW. अनुपसृष्टो योग इति। g) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. मद्यते इति?।

h) पाभे. पृ १८१० d द्र.। i) शोधः पृ २५८१ j द्र.।

j) विप. (ऋतुविभेदक- [रथ-]), व्यप.। गस. उप. कर्तरि उः प्र. उसं. (पा ३,२,१६९)। k) व्यप. (राजन्-)।

l) विप. (इन्द्र-)। गस. उप. ल्युः प्र.।

m) =विभीदक-। n) =वैभीदक-।

o) नाप. (विभीतक-रस-)।

p) नाप. (विभीतक- [फलाक्ष-])।

q) नाप. (द्यूताक्ष-, एतदाख्य-वृक्ष-)। यद्वा. सति प्रथमेऽर्थे (वि √*भृध् [=√*वद्] 'स्वैर्ये' > करणे) *वि-भृध्-+(√वृत् 'वर्तने =पतने' > भावे) *वृतक-> बस. *विभृध्-वर्तक- [भाग्यसूचकप्रक्षेपवत्-]> यनि.। द्वितीये त्वर्थे (वि√वृध् > कर्तरि) *वि-वृध्- (महदाकार-) + (√वृत् '*आवरणे' >) *वृतक- (पर्ण-) > बस. *विवृध्-वर्तक- [महापर्ण-युक्त-]>यनि.। वि-भी° इति पपा.। वि√भिद् 'भेदने' >वृक्षार्थे यनि. (तु तै [२,१,५, ७], या [९,८], PW. WAG [१, १०० a; २, ३c] प्रमृ.) द्यूताक्षार्थस्य तत्र एवौपचारिकः तत्फलस्य तथोपयोगादिति तु प्रायोवादः!। <वि√भी 'भये' इत्यपि केचित् (तु. अभा.)!।

r) सस्थ. ?जागृवि->(√गृ [प]मृ 'ग्रहणे' >) *जागृभि- इति शोधः इति कृत्वा पृ १२३० गतः ग्रहणपरो निर्देशो नेष्टः। 'सोमस्य भक्ष इव (मादकः सन्) *जागृभिः (अन्दनग्रहणकृत्) विभीदको मह्यम् अच्छान् (अवच्छदत् [अतो मोहजनको दुःसहः])' इति वा.।

s) विप. (विभीदकसंबन्धिन्- [इध्म-])।

पै २, ९, ३; २०, ४६, ३; व्यु(वि-अ)भवत् मै ४,४,९¶; ¶व्यं(वि-अ)भवत् तै ५,२,६, २; ६, १,३, ४; मै १, ११,५; २,५,११; ३,६,५[a];८; व्यभवत् काठ १३, १३; १४,५; ¶वि-भवेयम् मै २, ५, ११[b]; काठ १३,१३[b].

विबभूव ऋ ८, ५८, २; खि ३, १८, १; पै २०, १, ४[a]; वि… भुवत् ऋ २, १,१५; वि…भूत ऋ ४, ३५, ७; †वि…भूः ऋ ६, १५, १४; तै ४, ३,१३, ५; मै ४,१०,१.

विबोभुवत्[b] तै १, ३. १०, १; मै १,२,१७[c].

वि-भु[d]– -भवः ऋ ३, ६, ९; शौ २०,१३,४†; –भवे[e] काठ ३५, १०; क ४८, ८; –भु ऋ १,९, ५; १६५, १०; २, २४, १०; ८, १०१, १२; मा १८, १०; ३३. ४०†; का १९,४,३; ३२, ३,११†; तै ४, ७, ४,१; मै २, ११, ४; ४, ११, ३†; काठ १, १८†; १८,९; क २८, ९; कौ २, ११३९†; जै ४, ३, ३†; शौ २०, ५८, ४†; ७१, ११†; १३५, ९; –भुः ऋ १, ३१,२; ३४, १; ६५, ५; १४१, ९; २, २४, ११; ५, ४,२; ५,९; १०, ९१, १; †तै ३, १, ११,२; ४, ११,१; मै ४,१२,६†; काठ २३, १२†; ४१, ३[f]; शौ १९, ५२, २†; पै १, ३०,२; ८, ११, ४; –भुभिः[g] ऋ ७, ४८, २; काठ २३, ११†; –भुम् ऋ ६, १५, ८; खि २, १३,३; तै ४, १,५, २[h]; मै १, ३,३५; ३,११,१०[i]; काठ ३८, ५[i]; कौ २, ९१८†; जै ४, १६,१†; शौ ४, २३,४[j]; पै ४, ३३, २[j]; –भून् मा २०, २३[i]; का २२, १, ८[i]; –भोः कौ १, ३६६‡[j]; जै १, ३८, ७‡[j].

विभ्वी– -†भ्वी ऋ ५, ३८, १; कौ १, ३६६; जै १,३८,७; –भ्वीः ऋ १, १८८, ५; शौ १८, ३, ६९.

†विभु-क्रतु[k]– -तुम् ऋ ८,६९, १५; शौ २०, ९२, १२.

विभु-दामन्[l]– -म्ने[m] क ४५,६.

विभु-दावन्[l]– -म्ने[m] काठ २९,५.

विभु-मत्– -मतः खि ५, ७,४, ११; १७; –मते मा ३८, ८[n]; का ३८,२,२[n]; काठ १३,१३¶; –†मद्भयः ऋ ८, ९६, १६; कौ १, ३२६; जै १, ३४, ४; शौ २०, १३७, १०.

वि(भु>)भू-दावन्[l]– -म्ने[m] तै ३, ५, ८, १; ९ ,२; मै १, ३, ३५.

१वि(भु>)भू-मत्– -मतः मै ४,९,९; –मते[n] मै ४,९,८.

†वि (भु >) भू-वसु[o]– -सुः ऋ ९, ७२, ७; ८६, १०[p]; खि १,५,३[q]; कौ २, ३८१[p]; जै ३, ३१, ९[p].

१वि-भू[r]– -भुवम् तै १,५,५,१‡[s]; –भुवे[e] मा २२, ३०; का २४, १७, १; –भूः मा ५,३१; २२, १९[f]; ३२, ८; का ५, ८, १; २४, ६, १[f]; ३५, ३, ५; तै १, ३, ३, १; ७, १,१२,१[f]; मै १, २, १२; ५, ५¶; ६, २; ३, १२, ४[f]; काठ २, १३; ७,

---

[a]) पाभे. पृ २८७६ *m* द्र. ।

[b]) पाभे. पृ १८०७ *k* द्र. ।

[c]) MW. शानन्तमिति चिन्त्यम् ।

[d]) विप. (अग्नि- प्रमृ.) । गस. उप. कर्तरि डुः प्र. ।

[e]) सपा. विभवे<>विभुवे<>विभ्वे इति पाभे. ।

[f]) सपा. विभुः<>विभूः (काश्री २०,२,९ प्रमृ. च) इति पाभे. । [g]) नाप. (ऋभुगणाऽन्यतम-) ।

[h]) सपा. माश्री ६,२,५,१८ यज इति पाभे. ।

[i]) सपा. विभुम्<>विभून् इति पाभे. ।

[j]) पाभे. पृ ९६८ *c* द्र. ।

[k]) विप. । बस. उप. आद्युदात्तत्वम् उसं. (पा ६, २, ११८) ।

[l]) विप. (प्रजापति-) । उस. उप. √दा 'दाने' कक. मनिन् प्र. वनिप् प्र. च ।

[m]) सपा. विभुदाम्ने<>विभुदाव्ने<>विभूदाव्ने इति पाभे. ।

[n]) सपा. विभु° (माश १४,२, २,९[२] तैआ ४,९,२;५, ७,११ च)<>विभू° इति पाभे. ।

[o]) विप । बस. ।

[p]) =सपा. माश्री ३, ४,३, १ । आपश्री २०, १३,४ हिश्री १४,३,१० विभावसुः इति पाभे. ।

[q]) °भू सु° इति स्वरः ? यनि. शोधः (वैतु. संस्कर्ता °भू >°भुः इति शोधः) ।

[r]) विप. (उमा-, इन्द्र-,मरुत्- प्रमृ.), नाप. (मा २२, १० का २४,१७,१) । गस. उप. कर्तरि क्विप् प्र. ।

[s]) सपा. विभुवम्<>विभ्वम् इति पाभे. ।

२१ª; क २,७; शौ ७, २२,१ᵇ; १३, ८,२; १५, १५, ६; -भ्र्वः ऋ १, ११३६,११; ३, ३१, १६; ६, ३४,१; -†भ्र्वम् ऋ ३,३१, १३; ४, ७, १ᶜ; १०, ११, ४; ४०, १; मा ३,१५ᶜ; १५,२६ᶜ; ३३, ६ᶜ; का ३, ३, ५ᶜ; १६, ५, ७ᶜ; ३२, १, ६ᶜ; मै १, ५, १ᶜ; ५ᶜ; काठ ६,१ᶜ; क ४,८ᶜ; शौ १८,१, २१; -भ्र्वां ऋ १०, १३८,५; -भ्र्वे ऋ ८,९६, ११; मै ३,१२, ११ᵈ.

२विभू-म(त्>)ती- -तीम् तै ४, ४, ३,३.

वि-भृत- -तम् ऋ १०,१८३, [(४, ३६,१) १].

विभृत-द्युम्न°- -म्नः ऋ १,१५६, १; ८, ३३, ६.

†विभृत-राति°- -तिम् ऋ ८, १९, २; कौ २, १०३८; जै ४, २९,४.

†वि-भूति¹- -तयः ऋ १, ८, ९; १६६, ११; शौ २०, ६०, ५; ७१, ५; -तिः ऋ १, ३०, ५; ६, २१, १; कौ २, ९५०; शौ २०, ४५,२; -तिम् ऋ ६,१७, ४; ८, ४९, ¹[६; ५०, ६]; खि ३, १-२, ६.

विभूति-मत्- -मते मै २, ५, ११¶.

वि-भूवस्ᵍ- -वसे मै १,३,१६.

वैभूवसुʰ- -सः ऋ १०,४६,३.

१वि-भ्वन्¹- -०भ्वः ऋ ७,४८,२ʲ; काठ २३, ११†; -?भ्वनाᵏ ऋ १०,७६,५; -भ्वने ऋ ६, ६१, १३.

१वि-भू- वि√भू द्र.

२वि-भू- -†भ्वः ऋ ४, ३४, [९(७, ९१, ३)]; -०भ्वः ऋ ७, ४८, १?ˡ; -०भ्वः ऋ ४,३६,३?ᵐ.

विभू-द्वावन्-, °मत्- वि√भू द्र.

वि-भूमन्ⁿ- -म तै ३, ३, ५, ४; -मनं तै ३,३,५,२;४.

?विभूवरि° काठ ३५,३; क ४८,४.

विभूवस्-, विभू-वसु- वि√भू द्र.

वि√भूष्, विभूपति ऋ १,११२,४.

†वि-भूषत्- -षन् ऋ ६, १५, ९; कौ २,९१९; जै ४,१९,२.

वि√भृ<>हृ,>भरिष्ट, विभरन्ते ऋ ५,११,४; वि…भरन्ते ऋ ६, ६७,७;[(७,७२,४) १०]; विभरन्ति तै ५, १, ५, ४¶; वि…भरन्त ऋ १,७०,५; विभराᵖ ऋ ५, ३१, ६; वि…अभरन्त ऋ १०,९२,१०.

वि…भर्ति ऋ ६,१३,३.

विजभार शौ १०,७,४३‡ᑫ.

वि…भरिभ्रत् ऋ २,४,४.

वि-जर्भरʳ- -रः पै २०,४९,१.

वि-भृत,ता- -†तः ऋ १,७१,[४ˢ; (१४८,१)], १४४, २; ३, ५५, ४; १०, १, २; मा ११, ४३;

a) अभिभूः इति शोधः (तु. सपा. मै १, ५, ४)।

b) पामे. पृ २३५५ b द्र.।

c) पामे. पृ २८८५ s द्र.।

d) पामे. पृ २८८५ e द्र.। e) विप.। बस.।

f) विप. (समृद्ध-, बलवत्- [इन्द्र-, मरुत्-प्रमृ.]), भाप.। कर्तरि भावे च क्तिन् प्र. उसं. (पा ३,३,११३)।

g) विप. (इन्द्र-), व्यप. (ऋषि- [अ.]) । गस. उप. वसुन् प्र. उसं. (पाउ ४,१८९)।

h) व्यप. (त्रित-)। अपत्यार्थे अण् प्र. (तु. वें. सा. ORV.; वैतु. GW. प्रमृ. <°वसु- इति ?)।

i) विप. = विहृद-। वि-भूमन्- [< गस. उप. कर्तरि मनिष् प्र.] > यनि. इति, धा. °वृद्धौ वृत्तिश्च।

j) पादादौ सं१ द्र. (वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. वि-भू- >प्र३ इति, GW. विभ्व- (=२विभ्वन्-) > प्र१ इति)। गस. ?ऋभुः > ऋभो [सं१] इति, वाजो > वाज [सं१]+उ इति (वैतु. पपा. वाजः इति), अवतु > अव त्वम् इति यानि शोधाः द्र.।

k) °नः [सं१] इति शोधः [तु. पृ ६९८ h (तु. B [ZDMG ४८,६७७] GW. L [५३२] प्रमृ.; वैतु. पपा. अनु ?OBN.)]।

l) १वि-भ्वन्-> [सं३] वि-भ्वानः इति शोधः (तु. छन्दः, मन्त्रादौ ऋभ्वन्तरयुग्मसंबोधनं च)। सं३ पादादौ स्वरः (तु. वें. GW. ORV. प्रमृ.; वैतु. सा. प्र३ इति!)।

m) °भ्वो अभ° इति पाठः? °भ्वानोऽभ° इति शोधः (तु. छन्दः)।

n) विप. (विशिष्टविस्तारदाक्ष्यादिगुणयुक्त-)। बस. उप. ३भूमन्- इति।

o) विभु! भूवरे! इति सम्बुद्धिद्वयात्मकः शोधः। विस्तरः पृ ६१० m द्र.। सपा. आपश्रौ १४, १७,१ भूवरि इति पाभे.। p) °भरा इति LR शोधः।

q) पामे. पृ २८४४ e द्र.।

r) विप.। गस. कर्मणि कृति यनि उप. धा. अभ्यासः द्र. अभ्यासे द्युरं च (तु. √भृ > जर्भरि- प्रमृ.)।

s) पाठः? शोधः? विप्र- टि.।

का १२,४,६; तै ४, १, ४, २; ५,१,५,४; मै २, ७, ४; ३, १, ५; काठ १६ ४; १९,५; क ३०, ३; शौ १९, ३, १§[a]; –तम् मा ३२,९[b]; का ३५,३,६[b]; तै ४,२, २,१‡[c]; मै२,७,९‡[c]; ४,९,१०; ‡काठ ९,११[c]; १६,९[c]; –‡ता ऋ १०,४५,२[c]; ८०,४; मा १२, १९[c]; का १३,२,२[c]; तै २, २, १२, ६; –ते ऋ १०,७९,१.

†वि-भृत्वन्[d]– -त्वा ऋ ९,९६,१९; कौ २,५२७; जै ३,४१,३.

†वि-भृत्र,त्रा[e]– -त्रः ऋ २, १०, २; –त्रम्[f] ऋ १,९५,२; पै ८, १४, २; –त्राः ऋ १, ७१, ३; ७, ४३,३.

?विभ्यसि[g] पै ४,१५,६.

वि√भ्राज्, विभ्राजते ऋ ८, ४३, २२; विभ्राजते ऋ ५, ६३, ७; विभ्राजन्ते ऋ ५, ६१, १२?[h]; विभ्राजन्ते ऋ ८, २०, ११; वि…भ्राजन्ते ऋ ७, ५५, २; वि ' भ्राजन्ते ऋ १,८५,४.

†वि-भ्राज्– -भ्राट्,ड् ऋ १०,१७०, १[i];२; खि ४,१२,२[i]; मा ३३, ३०[i]; का ३२.३,१[i]; मै[i] १,२, ८; ३,८, ५; काठ २, ९[i]; २५, ६[i]; ३९,५§; क[i] २,३; ३९,३; कौ २,८०३[i]; ८०४; कौ ३, ५, २[i]; जै २,३,२[i]; ४,२,९[i]; १०.

¶वैभ्राज[j]– -जाः मै ३,८,५.

†वि-भ्राजत्– -जन् ऋ ८,९८, ⌊३; १०,१७०,४⌋; कौ २,३७७[k]; जै ३, ३०, २०[k]; शौ §१३, २, ३३; ४५; २०, ६२,७; पै १८, २३,९;२५,५.

वि-भ्राजमान– -नः ऋ ७, ६३, ३; मा १५, ५२; का १६,६,४; तै ४,७,१३,४; मै २,१२,४; काठ १८, १८; क २९, ६; –नान् ऋ ४,३३,६.

†वि-भ्राष्टि[l]– -ष्टिम् ऋ १,१२७,१; मा १५, ४७; का १६,५,२९; तै ४,४, ४, ८; मै २, १३, ८; काठ २६,११; ३९, १५; कौ १, ४६५; २, ११६३; जै १, ४८, १०; शौ २०,६७,३.

१वि-भ्वन्– वि√भू द्र.

२वि-भ्वन्[m]– -भ्वा ऋ १, ११३, १; १६१,६;१९०,२; ४,३३,३; ९; ३४,१;३६,६; ५,४६,४;७,४८, ३;१०,३,६; कौ२,१०९९.

विभ्व-तष्ट,ष्टा[n]– -ष्टः ऋ ४,३६,५; –ष्टम् ऋ ३, ४९, १; ५, ५८, ४; –ष्टाः ऋ ५, ४२, १२.

वि(भ्व>)भ्वा-सह्[o]– -सहम् ऋ ५, १०,७; ९,९८,१[p].

वि√मंह्, विमंहते ऋ ८,४५,१२.

?विमत पै २०,२९,८.

¶वि√मथ्, ?विमथ खि ४, ५, ४०§[q].

विमथ्नते मै ४, ८,९[२]; व्यं(वि-अ) मथ्नत मै १,१०,१०; काठ ३६, ५; विमथ्नीरन् तै ३, १, ३,२.

विमथिष्यन्ते काठ २५, २; क ३८,५; व्यमथिषत मै ४,८,९.

¶वि-मथ्नान्– -नाः तै ३,५,४,३[r]; काठ ३२,६.

---

[a]) पाभे. पृ २३७४ l द्र. । [b]) पाभे. पृ १९१२ c द्र. ।

[c]) सपा. विभृतम् <> विभृता इति पाभे. ।

[d]) विप. (उद्भृतिमत्- ⌊सोम-⌋)। गस. उप. क्वनिप् प्र. ।

[e]) विप. (विशिष्टदीप्तिमत्- ⌊अग्नि- प्रभृ. ⌋) । बस. उप. भाप. <√भृ '*दीप्तौ' ।

[f]) सपा. तैब्रा २,८,७,४ विभर्त्रम् इति पाभे. ।

[g]) विभेषि इति शोधः । यनि. वावि. द्र. ।

[h]) पाद-पाठः ?यद् एते एषां श्रिया (*मध्ये >) अधि रोदसी इति जागत-मानतः शोधः । 'यदा मरुतो रोदस्योर्मध्यतः स्व-रथेषु विभ्राजन्ते, तदोपरि द्युलोके रुक्मः (रोचनम्) इव संजायते' इति वा. (वैतु. पपा. अनु येषाम् इत्येतच्छिरस्कतया पाठात् वें. सा. MVH. प्रभृ. ⌊तु. ORN.⌋ वा. सुधाप्रयासाः, GW. वि-भ्रा° इति शोध-प्रस्तावश्च ?)। नान्तरीयपूर्वे मन्त्रेऽपि "यदीम् > य ईम् इति विपरिणामः द्र. (वैतु. पपा. प्रभृ. ये इति प्रथमं पदमिति ?)।

[i]) पाभे. पृ २२८५ f द्र. ।

[j]) विप.(देव-) । तस्येदमीयः अण् प्र. ।

[k]) तु. BL पपा.; वैतु. अन्ये °जं ज्यो° इति ? ।

[l]) =दीप्ति- (तु सा. विव. GW. प्रभृ.; वैतु. सा ⌊ऋ⌋ कर्तरि प्र. इतीव, वें. स्क. दु ⌊या ६, ८⌋ प्रभृ. <वि √भ्रंश् इति) ।

[m]) विप. (अग्नि- प्रभृ.), व्यप. (ऋभुदेवान्यतम-) । वि-भूमन्- > यनि. ।

[n]) विप. (⌊रयि- प्रभृ⌋) । उस. पूप. किवि. सत् < १वि-भ्वन्- इति वा २वि-भ्वन्- इति वा ।

[o]) विप. (बलवद्-अभिभवितृ- ⌊रयि-⌋) । उस. ।

[p]) पाभे. पृ २८८३ l द्र. ।

[q]) शोधः पृ १७६६ h द्र. । ?विमथ इ > मपा. निमा २९,४२ आवह इति पाभे. ।

[r]) BL. विमन्थानाः इति पाभे. ।

वि√मद्, >मादि, ¶व्यं(वि-अ)-मायत् मै ३,१०,६; काठ २९,१; ?व्यमात् क ४५,२ª.
वि···क्षमीमदम् शौ ७,७८,३.
वि-मदत्ᵇ– -दन् शौ २०, ४९, ३; पै १९, ४५, १५.
¶वि-मदि(त>)ता– -ताᶜ काठ २९,१; क ४५,२.
विमदित-रू(प>)पा– -पा मै ३,१०,६¶ᶜ.
वि-मदᵈ– -दः ऋ १०, २०, १०; -दम् शौ ४, २९, ४; पै ४, ३८,५; १६, ४६-४७, १-१०; ४८, १-५; -दस्य ऋ १०,२३, ७; -दाःᵉ ऋ १०, २३, ६; -दाय ऋ १, ५१, ३; ११२, १९; ११६,१;११७,[२०; १०, ३९, ७]; ८, ९, १५; १०, ६५, १२; खि १, १२, ६; शौ २०,१४१,५; -देन ऋ १०, २४,४.
?विमदान्ᶠ खि ५, ७,४,१५.
†वि-मध्यᵍ– -ध्यम् ऋ १०, १७९, २; शौ ७,७५,२?ʰ; -ध्ये ऋ ४, ५१,३.
वि√मन्, वि···मन्महे ऋ १०, ९२, ३ⁱ.
वि-मत– -तम् पै १,३७,४.
†१वि-मनस्ʲ– -नाःᵏ ऋ १०, ८२, २; मा १७,२६; का १८,३,२; काठ १८,१; क २८,२.
२वि-मनस्ˡ– -नाः ऋ ८, ८६, २; खि ५,१,४ᵐ.
वैमनस्य– -स्यम् शौ ५,२१,१.
विमन्युⁿ– -न्यवः ऋ १,२५,४.
वि-मन्युकᵒ– -कः शौ ६, ४३, १; पै १९,३२,७;८; -?कस्यᵖ शौ ६,४३,१.
†वि-महस्ᵠ– -हसः ऋ ५, ८७, ४; -०हसः ऋ १, ८६, १; मा ८, ३१; का ९, ५, ४; तै ४, २, ११, २; शौ २०,१,२.
वि-महिʳ– -हीनाम् ऋ ८,६,४४.
वि√मा(माने), विमिमीते ऋ १०, ७१, ११; ¶तै ५, २, ५, १ˢ; २; ६,६, ४,१; ¶मै ३, ३,४ˢ; ४, ७,९; ¶काठ २०,३ˢ; २५, ४; ¶क ३१, ५ˢ; ३९, १; शौ ४,११,२ᵃ; १०, ७, २; पै १७, ७,४; १९, ५२,११‡ᵗ; वि···मिमीते ऋ ९, १०२, ३; कौ २,३६५; जै ३, ३०,७; वि···मिमीते तै ५, ४, ६, ५¶; वि-मिमे ऋ १०, १२४, ३; वि···मिमीमहे शौ १८, २, ४१; विमिमीध्व शौ १३, १, २७; पै १८, १७,७; वि···मिमीध्वम्ᵘ तै १, ७, ८, १; †व्यं(वि-अ) मिमीत ऋ १०, ११०, ११; मा २९, ३६; का ३१, ४, १२; मै

ª) °मायत् इति शोधः (तु. मै. काठ.)।
ᵇ) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. वि° इति ?।
ᶜ) सपा. विमदिता <> विमदितरूपा इति पामे.।
ᵈ) व्यप. (ऋषि-)।
ᵉ) बहु. < वैमद- (तु. PW. प्रमृ.)।
ᶠ) वि, मदान् इति शोधः। वेः इत्यस्य आनद् इत्यनेन योग इति ?। ᵍ) नाप.। प्रास.।
ʰ) वि···म° इति स्वरः ? यनि. शोधः (तु. ऋ. W. प्रमृ. च)।
ⁱ) तु. वें. PW. प्रमृ.; वैतु. सा. विपणेः इति समस्तम् इति ?। धा. √ज्ञा[अभ्यासे] इत्यस्यैव रूपान्तरमिति मतम्।
ʲ) विप. (विशिष्ट-मनस्- [विश्व कर्मन्-])। बस.।
ᵏ) विमना आत् (मा १०,२६ च) इत्यस्य स्थाने सपा. मै २,१०,३ विमनं यः इति, तै ४, ६,२,१ मनसा यत् इति च पामे.।
ˡ) नाप. (विशिष्ट-जन- [तु. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. स्कप. [ऋषि- ?]])। बस.।
ᵐ) सपा. मै २,२,६ काठ १०,१२ शौ ३,८,५,६,९४,१ वियताः इति, पै १९,१५,२ विहताः इति च पामे.।
ⁿ) नाप. [*स्तोत्र- (तु. [तात्पर्ये] ORN. GRV.)]। (√वृध् '*स्तुतौ' > भावे) *वृध्मन- > *विमन- + (√यु 'मिश्रणे =योगे' > भावे) *यु- > बस. *विमन-यु- > यनि. (वैतु. वि-म° इति पपा. अनु < वि + मन्यु- [क्रोध-] इतीव वें. सा. PW. प्रमृ., स्क. मन्यवः इति पदपार्थक्ये सति विपरा···पतन्ति इत्यन्वय इति च)।
ᵒ) विप. (क्रोधनाशकृत्- [दर्भ-])। वि + मन्यु- > बस. *वि-मन्यु- > स्वार्थे यनि.।
ᵖ) °कः, च इति द्वि-पदः शोधः (तु. W. टि.)।
ᵠ) विप. (विशिष्ट-बल- [मरुत्-])। बस.।
ʳ) नाप. (*देव-)। (√भृ '*बले' > भावे) *भृत- > वि° - + (√भृ 'धारणे' > भावे) भृति- > बस. *वि-भृति- > यनि. (वैतु. वें. सा. PW. GW. प्रमृ. वि-महि- > प्रास., विप. चेति)। ˢ) पामे. पृ ६७९ k द्र.।
ᵗ) सपा. ऋ ८,४२,१ अमिमीत इति पामे.।
ᵘ) सपा. मा ९,११ का १०,३,६ मै १,११,२ मिमानाः इति पामे.।

४,१३,५; काठ १६,२०; शौ ५, १२, ११; व्रि···अमिमीत ऋ ६, ७, ⌊(१, १६०, ४) ७⌋; †वि···अमिमीत ऋ ६, ८,२; मै ४,११,१; वि (अमिमीत) ऋ ६,७, ७.

†विममे ऋ १, १५४,१; ३; २, १२,२; ५,८१,३; ६, ४९, १३; मा ५, १८; ११, ६; का ५, ५, ६; १२, १, ६; तै १, २, १३, ३; ४, १, १, २; मै १, २,९; ७,१; २, १३, २३‡[a]; काठ २, १०; १५, ११†; ४०, १‡[a]; शौ ७, २७, १; २०, ३४, २; पै १३, ७, २; २०, ६, ९; व्रिममे मै २,१०,३‡[b]; क २,४; विममे पै ४, १, ४‡[a]; वि··· ममे ऋ १, ५८, १; वि···ममे ऋ १, १६०, ⌊४ (६, ७, ७)⌋; ५, ८५, ५; ९, ६८, ३; वि··· ममिरे ऋ ५, ५५, २; विममुः ऋ १,११०,५.

वि-ममान[c]– -नः पै १८, २०, ९[d].

वि-मा[e]– -मा तै ४, ४, ११, ३; मै ४, ९, ४.

†वि-मान, ना[f]– -नः ऋ ३, २६, ७; ७, ८७, ६; ९, ६२, १४; ८६,४५; १०,१२१,५[g]; १३९, ५; मा १७, ५९‡[h]; १८, ६६; ३२, ६[g]; का १८, ५, १०‡[h]; २९, ४, १[g]; तै ४, १, ८, ५; ६,३,३‡[h]; ५,४,६,५‡[h]; मै २, १०,५‡[h], ३,३,८[?]; ‡; ¶; ४,९, ११§; १२,५; काठ ४,३‡[i]; १८, ३‡[h]; २१,८[?]; ‡[h]; ¶; क २८, ३‡[h]; कौ २, ९६६; ३,३,१२; जै २, २,७; ४, २०, ९; शौ ४, २,३; १०, ८,३‡[j]; ४०‡[j]; पै २, ६१,१§; १६,५२, ५§; १०१, ६‡[j]; –नम् ऋ २, ४०, ३; ३, ३, ४; मै ४, १४,१; काठ ३७, ९§[k]; शौ ९,३,१५‡[g]; पै १६, ४०, ६‡[g]; –नाः[l] काठ १३, १५§; पै १,१०२,३?§[m]; –ने ऋ १०, १२३, १[l]; मा ७, १६[l]; का ७,७,१[l]; तै १, ४,८, १[l]; ४, ६, २, २‡[n]; मै १, ३, १०[l]; क ३, ३[l].

त्रिमानी– -नीम् ऋ १०,९५,१७.

वि-माय ऋ १०, ११४,६.

वि-मित,ता– -तम् शौ १३,३,८; –ता शौ १३,१, ७; पै १८, १५,७; –तानि ऋ ६, ७,६; –ते शौ १०,७,३९[o]; पै ४,१,७‡[p].

वि-मिमान– -नः ऋ १, ५०,७ϕ[q]; १५५, ६; १८६, ४, शौ १३, २, ५[q]; २२ϕ†[q]; २०, ४७, १९ϕ†[q]; पै १७, ७, ४[r]; १८, २२,७ϕ†[q].

वि-मा(या >)य[s]– -यम् ऋ १०, ७३, ७.

वि√मि (वधा.), विमिन्वन् ऋ ३, ३१, १२.

विमिमाय ऋ २, १५,३; तै २, ३,१४,५†.

वि-मिन्वत्[t]– -न्वन् ऋ ४,५६,१; मै ४,१४,७†.

वि-मुक्त– वि√मुच् द्र.

¶वि-मुख– -खान् काठ २०, ८; क ३१,१०.

वि√मुच्, ञ्च्, वि···अमुक्तम् खि १, १२, ६.

वि···मुमोचत् ऋ ७, ८८, ७; विमुमुचः ऋ ३, ४१, ८; शौ २०,२३,८†; विमुमोक्तु ऋ १, २४, १३; विमुमुग्धि ऋ २, २८, ६; ५, २,७[u]; मै ४, १४,

---

a) सपा. ऋ १०,१२१,५ विभे.।
b) पाभे. पृ २८८८ *k* द्र.। c) = वि-मिमान–।
d) सपा. त्रिम° <> विमि° इति पाभे.।
e) तु. उन्मा-, प्रमा– प्रभृ.।
f) विप. =समावेशक-, विधारक- प्रभृ.। गस. पूप. वप्रा. द्र.। g) सपा. विमानः <> विमानम् इति पाभे.। h) पाभे. पृ १८६० *a* द्र.।
i) सपा. °नः <> °ने इति पाभे.।
j) पाभे. पृ २३५९ *i* द्र.।
k) सपा. पै ४,३,४ तैब्रा २, ७, १५, ३ उपस्थम् इति पाभे.। l) पाभे. पृ १६२५ *i* द्र.।
m) °ना इति पाठः? यनि. शोधः।
n) पाभे. पृ १८३५ *h* द्र.।
o) पाभे. पृ २४८९ *o* द्र.।
p) सपा. ऋ १०,१२१,७ विभे.।
q) तु. टि. ϕउन्-मिमान– ⌊परि.⌋)।
r) पृ २४७४ *f* द्र.।
s) विप. (दास-)। बस.।
t) विप. [परिच्छिन्दत्- (उक्षन्- = *सूर्य- ⌊वैतु. PW. GW. यनि. किप. सत् लङि प्रपुरे इति ?⌋)]। सस्थ. रुवत् इति किप. (रुच्– > *रुव– ⌊दीप्तिमत्-⌋ >) √*रुव > *रुवत् > यनि.। अत्र विषये पृ २६६९ सस्थ. इनवरो निर्देशो नेष्टः। u) वैतु. GW. अनुपसृष्टो योग इति।

९।[a]; विमुमुक्तम् ऋ ७,९१,५. विमुचन्ति ऋ ५, ६२, १; विमुचन्ति ऋ २, २८, ४; विमुचाति ऋ २, ३८, ३; विमुच, > चा ऋ १, १७७,४; ३, ३५, ३; ४३, १; ६,४०,१; विमुचध्वम् ऋ १,१७१,१. विमुञ्चते मै ३, ४, ५¶; विमुञ्चते मै ३,४,५[२]; ¶विमुञ्चते काठ २२,६; क ३४,१[२]; ¶वि… मुञ्चते मै ३, ४, ५; काठ २२, ६; विमुञ्चति ¶तै १, ७,६,६; २, २, ६, ५; ५, ५, १०, ६; विमुञ्चति मा २, २३[४b]; का २, ५,६[४b]; ¶तै १, ७,४,४; ६,६; २, २, ६, ५; ५, २,४,२; ¶मै ३, २, ३; ४, ६, २; काठ २४, ५¶; विमुञ्चति ¶काठ १०, ३; २०, १; २२, ६[२]; २७,५; ३१, ६; ३२,३; ४५,९S; ¶क ३१, ३; ३४, १[२]; ३७, ६; ४२, ५; विमुञ्चामि शौ ५, १३, ६; पै ८, २, ४; १३, १०, १; वि… मुञ्चामि तै १, ६,४,३; ७,४,४; मै १, ४, १; ५; २,१२,३; ३, ४, ५; काठ ५, ३; ३२, ३; शौ ७, ८३,१; पै १८,१४,६; २०, ३१, ९; वि(मुञ्चामि) तै १, ६, ४, ३[१]; ७,४, ४; मै १, ४, १[१];

५; २, १२, ३[२]; ३, ४,५; काठ ५, ३[२]; ३२,३; शौ ७, ८३,१[२]; पै १८, १४, ६[२]; २०, ३१,९[२]; ?वि…मुञ्चत् पै २०, ३२,४[c,d]; विमुञ्चात् शौ ६,१२३,१; पै ५, ३३,१; विमुञ्चतु मा १२,६१[e]; का १३, ४, १७[e]; तै १, ६, ६, ३[b]; ४, २, ५, २[e]; मै २, ७, ११[e]; ३, २, ३[e]; काठ १६, ११[e]; २०, १[e]; ४५, ९[२f]; क २५,२[e]; ३१,३[e]; ३४, १[e]; विमुञ्चताम् तै १,१,७,२[g]; ५,१०, ४; मै १,१,८;४,१,८; काठ १,७; ३१,६; वि…मुञ्चताम् शौ २,८, १,३,७,४; पै १, ९९, २; वि (मुञ्चताम्) पै ३, २, ४; विमुञ्च मा २७,३३; का २९, ३, ६; मै ४,६,२; शौ ७,४,१; पै २०,१, १०; ¦वि…मुञ्च, > ञ्चा ऋ १०,९४,१४;१६०,१; शौ २०, ९६,१; ¦वि…मुञ्चत > ता[h] ऋ ४, १२, [६; १०, १२६, ८]; मै ३, १६, ५; काठ २, १५; पै ५, ३९, ८; ¶विमुञ्चेत् काठ २७,५; क ४२,५; !विमुञ्चम् पै २०,३४,४.

वि…अमुचत् ऋ १०,१३८, ३. व्यं(वि अ) मौक् मै १, ४, ५; २, १, २[i]¶.

¶विमुच्यते तै ५, ५, ३, १; मै ३, २,३; ४, ७,४; ¶विमुच्येते मै ४, ६, ७; काठ २८, २; क ४४,२; ¶विमुच्यन्ते मै १,११, ७; ४, १, ८; १४; ४, ६; काठ १४, ७; विमुच्यन्ताम् मा ३५, ३; का ३५, ४,३; वि…मुच्यन्ताम् शौ ६, ११२, ३[j]; विमुच्यस्व पै ४, १४, ३; विमुच्येथाम् तै १,४, ७, १[j]; विमुच्यध्वम् मा ९,१२[२]; १२, ७३; का १०,३,४; १३,५,१२; तै १, ७,८,४; मै १,११,३; ७; २,७, १२; काठ १४, १; ७; १६, १२; क २५,२.

वि-मुक्त,क्ता– -क्तः तै ६,२,१,१¶; ¶मै ३,७,९,४,८,६; ¶काठ २४, ८[२]; २९,४; ३२,३; ¶क ३८, १[२]; ४५,५; शौ ९, १२, २४; २०, १३६, ५[k]; पै १६, १३९, २५; -क्तम् तै ६, ५, ९,३¶; -क्ताय तै ७, ४, २२, १; काठ ४५, १; -¶क्तौ काठ २४,८; क ३८, १.

वि-मुक्ति– -क्त्यै मै ४,६,२¶.

१वि-मुच्[l]– -मुचम् ऋ ५, ४६, १.

२वि-मुच् (बप्रा.)– -मुच.[m] शौ ६, ११२,३; –०मुचः[n] ऋ १,४२,

a) Sch. स्वरहीनः पाठः ?।

b) एकतरत्र सपा. विमुञ्चति <> विमुञ्चतु इति, एकतरत्र च मा १,६ का १,३,२ प्रमृ. मुञ्चन्ति इति पाभे.।

c) सपा. काठ ३,८ शौ ७,८८,१ मुञ्चन्तु इति पाभे.।

d) ?वि-मुचन् इति वा ?वि-मुचे इति वा शोधः (तु. मूको. टिप्पणम्)।

e) =सपा. माश ७,१,१,४१। आपश्रौ १६, १०, ८ मुञ्चन्तु इति पाभे.।

f) सपा. तै ७,५,११,१[१] मुञ्चन्तु इति पाभे.।

g) =सपा. काश्रौ २,८,१६। बौश्रौ १,८:११;३,१५:१३ वैश्रौ ४,९:८ मुञ्चताम् इति पाभे.।

h) पाभे. पृ २८७९ n द्र.।

i) पाभे. पृ २८३९ m द्र.। j) पाभे. पृ २८८१ c द्र.।

k) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. ? विमुो पाभे.। सपा. खि ५,२२,६ हि मुः इति पाभे.। l) गस. आरे क्रियन्ताम्। m) विप. (वैतु-वत्स- [पाश-])। <वि√मुच् (=√मुच्) "कौटिल्ये"।

n) नाप. स्त्री. (°रश्मि-)। <वि√मुच् (=√मुच्)

१;६,५५,१[a].
वि-मुच्य, > च्या ऋ १,१०४, १; ३,३२,१; ¶तै ५,५,१०,७; ६,२,१,१.
वि-मुच्य[b]– -च्यः तै ५,२,४,२¶.
¶वि-मुञ्चमान– -नेषु मै ३, ४,५; काठ २२,६[2]; क ३४,१[2].
¶वि-मोक[c]– -कः तै १, ७, ४,४; ५, ५,१०,७; काठ ३२, ३; शौ १६,३,४S[d]; -के मै ३,४,५[2]; काठ २२,६[1]; क ३४,१[2].
वि-मोकम्[e] तै ७, ५, १, ५.
वि-मोक्तृ– -क्तारम् मा ३०, १४; का ३४, ३, १; काठ २०, १¶; क ३१, ३¶; -क्तारौ काठ ३१, ६¶.
१वि-मोचन[f]– -०न ऋ ८, ४, १५; १६.
२वि-मोचन[g]– -नम् ऋ २,३७,५[h]; ३,३०,१२;५३,[५;६]; ४,४६, ७; तै ७, ५,१,५¶; काठ १७, १०‡[i]; क २८, १‡[i]; -नात् ऋ ३,५३,२०; -ने ऋ ५,५२, ७; १०,९४,१३.
वि√मृज्, > मामृज्, विमृड्ढि शौ ११, १, ३१; पै १६, ९२, १; ¶व्यमार्ट् तै ७,१, ५,१; मै ४, २, २३; विमृज्यात् मै ४, २, २३¶.
वि···मामृजीत[j] ऋ ७,९५,३.
वि-मृव(र>)री[k]– -०रि शौ १२, १, ३५; पै १७, ४,४; -री शौ १२,१,३७; पै १७,४,७; -रीम् शौ १२,१,२९; पै १७,३,१०.
वि√मृण्, > ¶वि-मृणत्– -णन् मै ३,६,९; काठ २३,६; क ३६,३.
?विमृत्ये पै ५, ३८, ८.
वि√मृध् (संग्रामे) > वि-मृध्[l]– -मृधः पै १०, ४,२; ७१, ११[1]; १५०,८; १५२,६; ७; १७,१२, ७; -मृधे मा ८, ४४[2]; का ८, १८,१[2].
¶वैमृध[m]– -धः तै २,५,३-४, १; -धम् तै २,२,७,४; ५,३,१; काठ १०, ९[2]; -धाय तै २, २, ७, ४[n]; ४,२,२[2]; ३; ४; मै २, २,१०[o].
वि-मृध्, धा[p]– -धः ऋ १०, १५२, २; शौ १, २१,१‡; ८, ५, ४; २२‡; पै २,८८,४‡; १६, २७, ४; -धस्य[q] काठ ५,१; ३२,१; -¶धा तै २,४,२,१; काठ १०, ९[3]; १०; -धाय ¶काठ १०, ९[2n]; १०[4].
वि√मृश्, वि···अमृशत् शौ १३,१, ८; पै १८,१५,८.
वि-मृशत्– -शन्तः ऋ १०,६५,७.
वि-मृष्ट– -ष्टम् ऋ १०, ८८,१९.
वि√मे, विमयन्ते ऋ १०,४०,१०[r].
?विमेजमद्[s] पै ९,२२, १९.
वि√म्रद्, विम्रदते मै १, ६, ३¶; विम्रद > दा ऋ ६, ५३,३.
वि√*यच्छ्,यम्, > यामि, वि··· यच्छन्तु पै १९,३८,१०; †वि··· यच्छ ऋ १०, १५२,५; शौ १, २०,३;२१,४; पै २,८८,५;१९, १६,७; वि···यच्छत ऋ ८,२७, ९;४७, २.
†वियन्त ऋ १, ८५, १२; ६, ५१,[(५, ५५, ९) ५]; तै १, ५, ११, ५; मै ४,१०, ४; १४, ११; काठ ८, १७; वियन्तन ऋ ५, ५५,[९ (६, ५१, ५)]; ८,४७,१०; वि···यन्तन ऋ ८, ४७,३.

"आवरणे" (तु. नि-मुच्–, मोकी–; वैतु. अन्ये धा. मोचने =त्यजने वृत्तिरिति?)। रात्र्या उत्तरवर्तिन्या उषस उत्तरवर्तित्वात् पूषा रात्र्या नेतेति द्र.।

[a]) सस्थ.? वाम् > माम् इति शोधः।

[b]) विप.। गस. उप. क्यप् प्र.। [c]) गस. उप. भावे घञ् प्र.। [d]) नाप.। कर्तरि अच् प्र. कुत्वञ्च।

[e]) गस. णमुलन्तम् अव्य.।

[f]) विप. (विमोचयितृ- [इन्द्र-])। गस.। [g]) भाप.।

[h]) तु. ऋ ४, ४६, ७; GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. विप. इति?।

[i]) पाभे. पृ १८३० k द्र.। [j]) °मृष्ट° इति पपा.।

[k]) विप. (पृथिवी-, भूमि-)। गस. उप. क्वरप् प्र. उसं.। प्राप्र. तु < वि-मृग्वन्– इति।

[l]) विप. (विध्वंसक- [इन्द्र- प्रमृ.]), नाप. (शत्रु- [तु. निघ २, १७])। गस. कर्तरि क्विप् (वैतु. सा. म. बस. इति?)।

[m]) विप., नाप. (इन्द्र-)। तस्येदमीयः स्वार्थिकश्च अण् प्र.। [n]) सपा. वैमृधाय <> विमृधाय इति पाभे.।

[o]) वै मृधाय इति पाठः? यनि. शोधः द्र. (तु. तै.)।

[p]) विप. (विमर्धयितृ- [इन्द्र-, प्रतिसरमणि- प्रमृ.])। गस. उप. कः प्र. (वैतु. PW. प्रमृ. विमृध्- > पा इति)।

[q]) सपा. आपश्रौ ४, १०,१ बौश्रौ २७,१४ : २ माश्रौ ४,१४,११ माश्रौ १, ४, २,६ वाश्रौ १,१,३, ६ वैश्रौ ६,९:१० वैमृधस्य इति पाभे.। [r]) पाभे. पृ २८७२ h द्र.।

[s]) पाठः? वि(मे)ऽयमद् (< वि√यम् विस्तारे) इति शोधः (तु. पृ ८६१ e)।

वि॒···येमतुः ऋ ५, ६१, ९; वियेमिरे ऋ ४, ५४, ५; वि॒··· यमुः ऋ ५, ६१, ३; वि॒···येम ऋ ८, २७, २०; †वियंसत्[a] ऋ ८, ४२, २; मै १, २, १३; ४, १४,१२; काठ १७, १९; वि॒··· यंसत् ऋ १,१८९,६; वियंसतः ऋ १०, ६६, ७; वियमन् शौ ७, १२२, १‡[b]; वियमः शौ ४, ३, ७[2c].

?वि॒···यामय[d] शौ ६, १३७,३.

वि॒-यत– -तम् ऋ ४, १९, ३; –तौ शौ १०, ८, १८[e]; १३,२, ३८[e];३,१४.

वि-य॒त्य मै ४,५,६¶

वि√यत्, >याति, वि॒येतिरे शौ १८, १,१७.

¶वि॒यातयति तै ५ १,१, ३; २, ५,५; ३,३,२[f]; ३-५; ४,१; ३; ५; काठ ११, ८; २०, १२[2f]; ३७,१६; क ३१,१४[2f]; ४१,८; वियातयन्ताम् शौ ५,२९, ६-९; पै १३, ९,७; ८.

वि-यत्त– -त्तः तै ४,४, ५,१; २[2g]; काठ ३९,३.

वि-य॒त्-, °ती– वी(वि√इ) द्र.

वि√यस् > वि-या॒स- -साय मा ३९,११; का ३९, ९, १; तै १, ४,३५,१; काठ ४५,६.

वि√या, वि॒याति ऋ ९, ९१, ३; शौ ३, ३१, ५‡[h]; वि॒याति ऋ ८, ७३, १३; वि॒···याति ऋ १, १४०, ९; ६, ६६, ७; वि॒यासि ऋ ६, १२,६; वि॒···यासि, वि॒ (यासि) ऋ १०,३२,२; वि॒याहि ऋ ३,३१,१९?[i]; वि॒···यातम् ऋ ६,६२,७; १०,३९, १३; वि॒यात ऋ १. ८६, १०; वि॒याथन, वि॒(याथन) ऋ १, ३९, ३; वि॒···अयातम् ऋ १,११६,२०; ¶व्यंयुः मै १, १०, १४; काठ ३६,८; वियायात् मै १,८,९¶. वि॒···ययुः ऋ ६, ६५, २; ८, ७[(६,१३) २३]; वि॒(ययुः) ऋ ८, ७, [(६, १३) २३], वि॒··· ययथुः ऋ १, ११७,१६.

वि√यु(अमिश्रणे),>यावि,वियुयात्, वियुयात् तै २,६,५,४¶. वि॒···युयवत्, वि॒ (युयवत्) ऋ ६,४४, [(२,३३,२)१६]; वि॒यू- योत् ऋ १०, ९५, १२; वि॒··· युयोत,वि॒(युयोत)[j] ऋ १,३९,८. †वि॒···युव ऋ ९, १०८, ९; शौ १ ५७९;२,३६१; जै १,५९,३; ३, ३०, ४; †वि॒यूया.[j] ऋ ७, १०४,१५; शौ ८,४,१५; पै १६, १०, ५; वि॒योपत् ऋ ४, १६, २०; वि॒योपत् ऋ २,१८,८; ४, २,९; वि॒योपतः शौ ९,५,२७[k]; वि॒योपम्[l] तै १, २, ५, २; काठ २. ५; क १, १८; वि॒योष्ट शौ ३, ३०, ५; पै ५, १९, ५; वि॒यौः ऋ २,३२,२; †वि॒योष्टम् ऋ ८, ८६, [१-५]; १०, ८५, ४२[m]; शौ १४, १,२२; पै १८, ३,१; वि॒यौष्म[l] मा ४, २३; का ४,७,४; मै १,२,४.

वि···यावयान् पै १५,२३, ४[n]; वि···यावय, वि(यावय) पै १५, २०,१‡[o].

वि॒-युत,ता– ताः ऋ ५, ३०, १०; –ते ऋ ३,५४,७[p].

वि-युति– -तौ[q] ऋ ४, ७, ७; १०, ६१,१२.

†वि-यु॒य ऋ १०, १३१, २; मा

a) पाभे पृ १८१२ *f* द्र.। b) पाभे. पृ १८१३ *a* द्र.।

c) तु. पपा. W.; वेतु. सा. वि-यम->यनि. इतीव ?। पाभे. पृ २८७१ *c* द्र.।

d) पृ २५३१ तत्रत्ये टि. च शोधः। °यमय इति पपा. (तु. अग्रा ४,९३)। सपा. पै १, ३८, ४ मा···य° इति पाभे.। e) पाभे. पृ २५९३ *g* द्र.।

f) सपा. मै ३, २, १० काठ २०, १३ दधाति इति पाभे.। g) सपा. काठ ४०,५ अधिवियत्तः इति पाभे.।

h) सपा. ऋ १०,१७,१ मा १२,११ सुमेति इति पाभे.।

i) अभि√या> अभियाहि इति शोधः।

j) प्रयु१। k) सपा. पै ८,१९,१० व्ययमः इति पाभे.।

l) सपा. वियोपम् (तैआ ४,७,५ आपश्रौ १०,२३,५ प्रमृ. च) <> वियौष्म (माश ३, १,१,९ च) इति पाभे.।

m) सपा. आपमं १,८, ८ वियोष्टम् इति पाभे.।

n) सस्थ. ?मृडयन्ति>मृडयत्- >-यन्तः> (संहितायां) °यन्तो इति शोधः। BKA. र. विष° इति शोधार्हम्। नापू. मन्त्रे चापि ?मरतः>मरुतः इति, ?धूमो >धूमायन्तो इति, ?शाम्यया चक्षुषा>शाम्यया वि च° इति शोधाः। एवं च तत्रापि वि···यावयान् इत्युपपद्येत किम. द्र.। अत्र विषये पृ २५९३ कृतपूर्वोऽनुपपत्ति निर्देशो नेष्टः। o) सपा. ऋ २, ३३,२ विमे.।

p) GW. अनुपपत्तो योग इति चिन्त्यम्।

q) तु. GRV.; वेतु. वे. सा. प्रथमे स्थले सप्त१ इति मत्वाऽपि < वि-युत- इति, द्वितीये न. षष्ठ. इति च, GW. उभयत्र वियुत-> -ताः इति।

१०, ३२; १९, ६; २३, ३८; का ११,१०,२; २१,१,५; २५, ७,६; तै १,८, २१, १;५, २, ११,२; मै १,११,४; २, ३, ८; काठ १२, ९; १४, ३; ३७, १८; शौ २०,१२५,२.

वि-योतृ- -तारः ऋ ४,५५,२.

वि√युज्,>योजि, वियुनक्ति शौ ८, ९,३[a]; वियुनक्तु पै १६,१८,३[a].

वि···योजय खि ४,५,२.

वि-युज्[b]- -युग्भिः[c] शौ ७,४,१; पै २०,१,१०.

वि-योनि[d]- -निः मै १, ११, ९; काठ १४,१०[२]; पै २०,२६,४.

वि√रक्ष्,विरक्षति शौ १०,६,१८[e]; ११,७,१७; १३,२,४१; पै १६, १५४, ७; १८, २४, ९; विरक्ष पै ११ ५,६.

वि√रज्(रन्धने),विरजः पै १,८७,२.

वि√रद्, वि···रदन्तु ऋ ७, ६२, ३; †विरद>दा ऋ १, ६१, १२; मै ४,१२,३; काठ ८,१६; शौ २०,३५,१२.

वि√रप्श् ,विरप्शते ऋ ४, ४५, १; १०,११३,२; विरप्शन्ते खि ५, १२,५[f]; शौ २०, १२८,५[f].

वि···ररप्शा ऋ ४, २०,५.

१वि-रप्श->†विरप्शी[g]- -प्शी ऋ १, ८, ८; शौ २०, ६०, ४; ७१,४.

†२वि-रप्श[h]- -प्शम् ऋ ४, ५०, [३;७,१०१,४][i]; शौ२०,८८,३.

विरप्शिन्[j]- -०प्शिन् शौ ६,२, २; -०प्शिन् ऋ ६,२२,६;४०, २, मा १, २८[k]; का १, ९,६[k]; तै १, १, ९, २[k]; काठ १, ९[k], २५, ५[k]; क १, ९[k], ३९,२[k], कौ ३, ४, ११; जै २, ४, ९; शौ २०, ३६, ६†; पै १९, १,६; -प्शिनः ऋ १, ६४, १०; ८७,१; १०,७५, ९; ११३, ६; मै १,१,१०[k]; -०प्शिनः ऋ १, १६६,८; -प्शिनम् ऋ ८, ७६, ५; १०,११५ ३; खि१,५, ९?[l]; शौ ५,२९,१३; पै १३, ९,१६; -†प्शिने ऋ ६,३२,१: कौ १, ३२२, जै १,३३, १०; -†प्शी ऋ ३,३६,४;४,१७,२०;२०,२; मा २०, ४९; का २२,५,३.

वि√रम्,>रमि, ¶व्यरमत तै २, ४,१२,१; मै २,४,३.

विरमय मै ४,१२, १[m].

वि-रव- वि√रु द्र.

वि√राज्(वधा.), †विराजति ऋ १, ३,१२; ५,८१,२[n]; ९,५,१;[३; ६१,१८]; ७१,७[o],७५,३[p]; १०, १७०,१; १८९,३[q]; मा ३, ८[q]; १२,३; ११७$; २०,८६; ३३, ३०, ३८,२७$[r]; का ३,१, ८[q]; १३,१, ३; ७, १६$; २२, ८, ७; ३२,३,१; ३८, ६, २$[r]; तै १,५,३, १[q]; ४, १, १०, ४; मै १,२,८; ६, १[q]; २, ७, ८; ३,

[a]) सपा. वियुनक्ति<>वियुनक्तु इति पाभे. ।

[b]) नाप. स्त्री. (⌊वायोः⌋ अश्वा-) । PW. नियुत्- इत्यस्याऽपभ्रंश इति ? । [c]) सपा. मा २७,३३ का २९,३,९ तै २,२,१२,८ मै ४, ६, २ माश ४,४,१, १५; १७ तैआ १,११,८ आश्रौ ५, १८,५ शांश्रौ ८, ३, १० आपश्रौ १३,१२,१२ नियुद्भिः इति पभे. ।

[d]) विप [विलक्षणाश्रय- (वाजपेय-⌊तु तां १८,६,९⌋)]। बस. ।

[e]) सपा. पै १६,४४,२ विराजति इति पाभे. ।

[f]) °प्शाते इति शंपा. सात ? यनि. शोधः (तु RW. प्रमृ. C⌊शांश्रौ.⌋, पृ २३८८ *d* टि. च) ।

[g]) विप. (सूनृता- ⌊वाच्-⌋) । गस. उप. कर्तरि कृत् (तु. ⌊स्वरूपमात्रे⌋ वें ?, PW. GW. प्रमृ ; वैतु. स्क. मत्वर्थीयः ईः प्र. इति, सा. < विरप्शिनी- इति च ?) ।

[h]) भाप. (पुष्कलता-) इति PW. GW. प्रमृ, नाप (वृद्धि-) इति सा. । गस. उप. घञ् प्र. ।

[i]) वैतु. वें. विप. इति ?, सा. =विविधस्तुति- इति कृत्वा वा. क्रिवि. इति ।

[j]) विप. (महत्- [निघ ३, ३], बलवत्- ⌊इन्द्र-, मरुत्- प्रमृ⌋) । मत्वर्थीयः इनिः प्र. ।

[k]) सपा. विरप्शिन् (माश १,२,५,१९ तैब्रा ३, २,९, १३ च)<>विरप्शिनः इति पाभे. ।

[l]) वि° इति पाठः ? यनि. शोधः ।

[m]) पाभे. पृ १८१५ *n* द्र. । [n]) तु. सस्थ. टि. अनु ।

[o]) धा. *शब्दे वृत्तिः । '(सोमः) पूर्वीः उषसः (*प्रातर्-वेलायाम् ⌊अत्यन्तसंयोगे द्वि.⌋) रेभः (देवस्तोता) न (इव) विराजति (शब्दं करोति)' इति वा । सस्थ. ?परायुतिः> *प्र-राज- (भाप. =प्रदीपन-) > तदर्थे *प्राज-तिः इति शोधः । ?युतिः> (√भ्राज् 'दीप्तौ'> कर्तरि) *भ्राजतिः इति चापि शोधः । शेषं पृ १९२२ *a* द्र. ।

[p]) सपा. कौ २,५२ जै ३,५,११ विराजसि इति पाभे. ।

[q]) सपा. पै १९,४५,१३ विराजन् इति पाभे ।

[r]) पाभे. पृ २८८२ *j* द्र. ।

२,१; काठ २,९; ७,१३[a]; १६, ८; २०, ११¶; ३९, १५[२]§; क २, ३; ६, ४[a]; ३१, १३¶; कौ २, २४१; ७२८[a]; ८०३; १०६०§;११७५[b]; ३,५,२;६[b]; जै २,३,२; ६,५[b]; ३, ३१, ६; ५९,२०[b], ४,२,९; शौ १, १०, १§;६,३१,३[b];१६,२§;७,७७, ६; ८,५,१२§; ११. ७, १६§; २०, ४९,३§; §पै १,९,१; ९, ३१,८; १६,२८,२; ३;४४,२[c]; १५४, ६; १९, ४,३; ४५,१५; विराजति[d] खिसा २७, ११[३]; वि···राजतः[e] कौ १, ३६९; जै १, ३८, १०; पै २०, २५, ३; †विराजसि ऋ ३, १०, ७[f]; ५, ८,५; ८१,५; ८, १३, [४; १५, ५]; १०, १४०, ४; मा १२, १०९; का १३,७,८; तै ४,२,७, २; मै २,७,१४; काठ १६, १४; क २५, ५; कौ १, १००; २, ५२‡[g]; ३३१;८४६‡[h]; ११६९; जै १,११,४, ३,५,११‡[i]; २०, १५; शौ २०,६१,२; विराजथः ऋ ५, ६३, ७; विराजथ ऋ १, १८८,४; विराजथ ऋ ५,५५,२; वि···राजथ ऋ ८, ७,१, विरा जामः पै २०, ३६, ५, विराजन् पै १९, ४५, १३‡[a]; विराजः पै

२,२१,२[j]; २०, ९, ४; विराजतु शौ २, ३६,३[j]; विराज खि २, ११,३; खिसा २७, ११; मै ४, १२,२; काठ ८,१७; शौ ३, ४, १;६,९८,२; ११,१, २२; १४, १,६४; पै ३,१,१; ४; ४, १०, ६; १८,६,१२; १२, १२, १४; †विराजानि ऋ १०, १५९, ६; १७४, ५; शौ १,२९,६; पै १, ११,५ †वि···अराजिषुः ऋ ८, १४, १०; शौ २०,२८,४;३९,५

वि-राज्[l]– -राजः ऋ १०, ९०, ५; मा १७, ३; ३१, ५†; का १८,१, ४; ३५, १, ५†; तै ४, ४,११,४; ५,३,५, ३¶; ६, २, ११,४¶, मै १,१०,८[३]¶; २,८, १४; १३,१०;¶३,२,१०;३,२; ३[२];४;४,६;४,७,३¶; ¶काठ ८, ७;८;१७,१०§; २१,२, २९,७; ३६, २[३]; ¶क ७, ३; ४; २६, ९§; ३१,१७, ४५,८,कौ ३,४, ७†; जै २,३,१०†; शौ ३,१७, २‡[k]; ८, ९, १; २; १०; १३, १, ३३[j]; १५,६,२३; १९, ६, ९†; पै १,१०,३[m]; २२, १‡[k]; ५६,३; ३,११,३[n]; ९, ५, ७†; २१,८[v]; १४, ३, ५; १६, १४, १; २; १०;१३३,१२; १८,१८,

३;२०,२२,३१[o]; -र.जम् ऋ ९, ९६,१८; १०,१६६, १; मा ९, ३३; १३, ४३; २८, ३१; का १०,६,३; १४,४,६; ३०,३,८; तै १,७,१०, १; ११,२; ८,१३, १; ¶३.३,५, २; ४, १०, ३; ४,२,१०,२; ¶५.३,५, ३; ६, ७,१[५];२[४]; ३[२]; ¶७,१,१,१;३, २;५,५; २,५,१; ३,२,३; ४,३, १;२; ७,३; १०,२;११,१; ¶मै १,६, २[२]§[p]; ६; ११, §११, ४; १०[२]; §२,७, १७; १३ १०[q]; ३.१,१; ३,३[२]; ७[२]; ४,६[१]; ७, ४,४,२,३; ७,५[३]; ¶काठ ८,७; १४, ४[२]§; १६, १७§, १८, १९[२]; २१,२; ५[८]; २५,४; ९[२]; २८,३,३३,२[२],३[२];४; ३४,१०; ¶क ७,४; २९, ७[३]; ३१, १७; ३०[८]; ३९,१; ४०, २[३]; ४४,३; कौ २,५२६†; जै ३, ४१, ३†; शौ ८,९,७,९; ९,३,५; १०,७, १९; ११,७,७; १५,१४, ९; पै ९,२०,६; २१,८; १३,३, ६†; ५,२१; १६,१८,७; ९; ७६,४; १५३,७; १७,८, १०; २८, ४; १२, ५५, १; -राजा मा २८, ४२; ३८, २७[r], का ३०,४, ८; ३८,६,३[r]; तै ¶२, ३, ५, ३; ५,१०,३; ६,१,२; ४,४,८, १;

a) पाभे पृ२८९३ q द्र.। b) पाभे.पृ ६३८ m द्र.। c) पाभे. पृ २८९३ e द्र.। d) एकतरत्र वि° इति स्वर:? यनि. शोधः। e) पाभे. पृ २६५२ h द्र.। f) तु. सस्थ. टि. अुनि। g) पाभे. पृ २८९३ p द्र.। h) सपा. ऋ ९,११०,९ विरिष्टसे इति पाभे.। i) सपा. °जः <> °जतु इति पाभे.। j) विप., नाप.। सप. उप. कर्तरि कृत्.। k) पाभे. पृ १२३३ h द्र.। l) सपा. तैब्रा २,८,८,९ विराजाम् इति पाभे.।

m) विराजो योधिनः> सपा. शौ १९,२०,३ सुराजयो देहिनः इति पाभे.। तु. पृ १६७४ f टि.। n) सपा. शौ ३,२६,३ वैराजाः इति पाभे.। o) वि-राजन्-> -जन् इति शोधः (तु सपा. शौ ३. १२,६ आप्मं २, १५, ५ [वैतु. माश्रौ २, ११, ४ °जम् इति पाभे. यत्राप्युक्त एव शोध द्र.])। p) सपा. काठ ७, १४ सम्राजम् इति पाभे.। q) पाभे. पृ २२८५ i द्र.। r) सपा. काठ ५,२ पै १०,४८,१८ विराट् इति पाभे.।

५,४,६,४¶; ७, ४, ४‡[a]; ¶६, १,९,६; १०,२; २,४,५; ४,३-४, २; ६,४,५; ¶७,३, ५, ३; ७,४; ४,३,६; ४,३; ५, ८, ४; मै १. १०, ८; ¶२, ८, ४; ९,२; ४,९, १३[b]; ¶काठ १४, २; २१, ९; २५, ४; ६; २६, ४; २८, ३[४]; ¶क ३९, १; ३, ४१,२; ४४, ३[४]; शौ १५, १४, १०; –¶राजि तै ३. ३, ५, ५; ४, १०, २; ५, २, ३, ७; ७, ५[२];ऽ; ४,६,४;६,१०,३; ७,१, ३,२; ५,१५,२; मै ३. २, ६[२]; ९; काठ २०, १; ४; ५[२]; १३[२]; २१,१०; २३, ८; २४, २; ५, २५,४; ३३,२;४; ६[२]; ३६, २; क ३१,३; ६; ७[२]; ३७, ३; ६; ३९, १; –राजे मा २४, १३; का २६, ३,३; मै ३, १३, १८; शौ १७,१,२२;२३; पै १८,३२, ६;७; –राज्ञोः तै ५,३,३, ३¶; –¶राज्ञौ तै ५, ३, ३,३; ५,४, १; ७, ३, ९, २; मै ३, २, ६; काठ २०, १३; –राट्,ड् ऋ १,१८८,५; १०,९०,५; १३०, ५; १५९, ३; खि ४, १०[२], १; खिसा २७, ११; मा १३, २४; १४,१०; १३; १८; १५, ११; २०,५; ५५; २१,१९; २७, ७; ३१,५‡; का १४, २, ९; १५, ३,४; ४-५,३; १६ ३, ४; २१, ७,४; २२. ६, १; २३. २, ८; २९,१,७;३५,१,५‡; ¶तै १.३,

२,१ऽ[c]; ७,६,७; २.४,७, २ऽ; ५,१०,३[२]; ६,१, २[२]; ३,१, ६, ३ऽ; ३,५,५[२];४,१०, २; ऽ४, १,७, ३; २, ९, ४; ३, ५, १; ६-७, १; ४, २, १; ५, २, ३, ७[२]; ७, ५; ३,२, ३[२]; ४,६,४[२]; ५, ४, १; ६, ७, १[४]; २[४]; ३[२]; १०, ३[२]; ६, १, ९, ६[२]; १०, २[२]; २, ४, ५[२]; ११,४; ४, ४, २[२]; ६, ४, ५[२]; ७. १, १, १[२]; ३,५,३[२]; ७, ४[२]; ९, १; ४,३, ६[२]; ४, ३[२]; १०-११,२; ५,८, ४[२]; १५, २[२]; मै १, २, १०; ६, २; ६[२]¶; ११[२]¶; ९, २; १०, ८¶; २,४, ७; ५, १०[२]¶; ७, १६; ८,२; ३[२]; ४; १२,५; १३, १४; ¶३, १, १; २, ६; ९[२]; १०; ३,३; ७; ४,६[१];७,४; ७; ८, ४; ऽ११, ३; ८; ११; ¶४,२,३[२];४; काठ २,११; ५ २[b]; ६,८¶; ¶८,७; ८; ९,१०; ११, ९; १६, १६; १७,२; ३[२]; ८; १८,१६; १९¶; ¶२०, १[२]; ४[२]; ५; ६; ११[२]; ऽ; १३[२]; ¶२१, ४; ५[२]; १०; २२, १४[d]; २३, ८[२]¶; ¶२४, २[२]; ५[२]; २५, ९¶; २८, ३[२]¶; ¶३३, २; ३[२]; ४; ३५, १५¶; ¶३६, २[२]; ७; १५ऽ; ३७, १¶; ३८, ४; ८; १०; ३९,४;१०[e]; ११[f]; ¶क ४,७; ७,३; ४; ऽ२६, १; २[२]; ७; २९.४ऽ; ७; ३१, ३[१]; ६[२]; ७; ८;१३[२];ऽ; १९; २०[२];

३७, ३[२];६[२]; ४०, २; ४४,३[२]; कौ ३, ४, ७‡; जै २, ३,१०‡; शौ ४, ११,७[a]; ७, ८९,१; ८, ५,१०[a]; ८, २३; ९,८;९; १०, १; ९, ५, २१; १५,२४[५]; ११, ६, १२; ७, १६; १०,३०; १२, ३,११; १३, ३,५; १४, २,१५; ७४; १५, ६, २२; १९,६,९‡; पै १, ५३,२[a]; २, ४१,३‡; ३, ३३, ७; ४,१०,५; ६; ६, ११, २; ९. ५, ७‡; २१, ८; १०, २, ६; ९; १३, १२, ४; १४, १७; १६, १८, ८; ९;२२, २; २७, १०; ३१,४; ८८,१; ९९, ७; १३३, १; १५४, ६; १७, ३७, १; १८. ८, ६; १४, ४; १९.४८,१८[b]; ५५,१.

वैराज[g]– -ज्ञः ¶तै ७, २,५, १; ४, ७, ३; ¶मै १, १०,१३; ३, ७, ७; ¶काठ ३३, ३; ३६, ७[२]; पै ९, २१, ८; –ज्ञम् मा १०, १३; १३, ५७; १५, १३; का ११, ५.४; १४, ७,८; १६, ३, ११; तै १, ८, १३, २; ४, ३-४, २,२; ७,१,१,६¶; मै २, ३,७¶; ६, १०; ७, १९; २०; ८,९; ३.३,३¶; काठ १२,५¶; १५ ७¶; १६,१९; १७,८; ३३, ४¶; ३९,७, क २५,९; २६,७; शौ १५. २, १६; ४, ८; ९; –ज्ञस्य ¶मै २,३, ७[२]; ४,७,३; काठ १२.५[१]¶; शौ १५,२,१८; –ज्ञाः ¶मै ३. ३. ३; ७,४; ४,

a) सपा. विराज्ञा<>विराट् इति पाभे. । ऋ १०, ८२,२ त्रिभे. ।

b) पाभे. पृ २८९४ r द्र. ।

c) सपा. मा ५,२४ स्वराट् इति, मै १,२,१० सम्राट् इति च पाभे. ।

d) पाभे. पृ १७४५ p द्र. ।

e) पाभे. पृ २२८५ i द्र. ।

f) सपा. तै ४,४,८,१ स्वराट् इति पाभे. ।

g) विप. (पुरुष-, पशु- प्रमृ.), नाप. (साम-विशेष-) । तस्येदमीयः अण् प्र. ।

२, ४; काठ २१, ४¶; क ३१, १९¶; शौ ३, २६, ३[a]; -जात् तै ४, ३, २, २; -जाभ्याम् मा २९, ६०; का ३१, ५,१; तै ७, ५, १४, १; मै ३, १५, १०; काठ ४५,१०; -जाय तै २, ३, ७, ३; मै २, ३, ७; काठ १२, ५, ५१, ४; शौ १५, २, १७; -जे तै ४, ४, १२, ३; मै ३, १६,४; काठ २२,१४,५०,१२[b]; पै १५, १, ८; -जेन मा २१, २६; का २३, ३,४; मै ३, ११, १२; काठ ३६,१५; ३८,११.

वैराजी- -जी तै ५ ६, २१,१[b].

विराट्-पति- -०ते[c] मै २, १२, २; काठ १८,१४; क २९, ३.

वि-राजत्- -जन्[d] शौ ३, १२, ६; पै २०, २२, ३[e]; -जन्तम् शौ १९, ४२, ४[f].

वि-राज्- प्रमृ वि√राज् द्र.

वि√राध्, विराधि तै १, २, २, २[g]; विराधिष्ट[g] मै १,२, ३; काठ २, ४; क १,१६, वि···अराप्सीः पै ६,११,७; विराधिषि काठ २,४; क १,१६; शौ १,१,४; ३, २९, ८; पै १,६,४; १९,२६,३,२०, ४१, ३.

वि-राधन- -नम् शौ ११,१२,२७.

विरापाट्[h]- -पाट् ऋ १,३५,६.

वि√रिच्, †विरिचि ऋ ४, १६, ५; शौ २०,७७,५.

वि√रिप् > वि-रिप्ट,प्टा- -प्टम् मै १, ३, ३८[i]; ४, १४, १७[i], शौ ६, ५२, ३[i]; ७, ५९, १[i]; पै २, ३९, ४; ४, १५, ६; ७; १९, ८, ३[i]; ४२, ३; २०,३४, १[i]; -प्टा पै १९,४२,३.

वि√रि,विरिणाः ऋ ४, १९, ।(१७, ७) ३।.

वि√रु > †वि-रुत्[k]- -वेण> णा ऋ १०,६८,८; शौ २०,१६, ८.

वि√रुच्, > रोचि, विरोचते तै ३, ३, ११, ४; शौ ४,२३,७; २८, १[i]; ७, २६, २; १३, १, ५५; विरोचते ऋ ३. २९, ६[m]; १०, ११८,३; विरोचते काठ ११,४¶; पै २, ५२, १; ४, ३३, ७; ८, ९, ३; १८, २०, ४; २०,३,८; १५,२; †वि···रोचते ऋ ७,८, ४; मा १२,३४; का १३, ३.५; तै २, ५, १२, ४; ४, २, ३,३; मै २, ७, १०; काठ १६, १०; क २५, १; विरोचसे ऋ २, ७, ४; तै १, ३, १४, ५†; ४,४६, २; जै ४, १२, १४†; वि··· रोचसे ऋ ७, ३,।(४, १०,५) ६।; †विरोचनाम् ऋ १०. ४३, ९; शौ २०, १७,९; ¶व्यरोचत तै २, १, २,४; ४,१; ८,१; ९, १०, १; ३,२, २; ७,३,१०,५; मै २,५,११; ¶काठ ११ ४[i];५; १२, १३; १३,१३; २७,३; क ४२,२; विरोचेत तै २,१,३,८¶. †विरुरुचुः ऋ ४, ७, १; मा ३, १५; १५, २६; ३३, ६; का ३, ३, ५; १६, ५, ७, ३२, १,६; तै १, ५, ५,१; मै १.५,१; ५; काठ ६, ९; क ४, ८; विरुरुचुः ऋ १०, १२२, ५.

विरोचयत् ऋ ९,८६,२१[n].

विरोचय ऋ ९, ३६, ३; व्यरोचयन् मै १, ५, ५¶.

वि···अरुरुचत् ऋ ९,८५,।(६, ७,७) ९।.

[a]) पामे. पृ २८९८ *n* द्र.।

[b]) °र्जा->-जी ।प्र१। इति शोधः (तु. Sch ।टि ।, सत्र. तै ५,६,२१,१ बौश्री १५,२८:१८)।

[c]) पामे. पृ २१३१ *b* द्र.।

[d]) =सपा. आपमं २, १५, ५। माए २, ११, १४ ?विराजम् इति पामे. (तु पृ २८९४ *o*)।

[e]) एकतरत्र विराजः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. शौ.)। मस्थ. ?जीवम् (BKA.), ?जीवाम (र.)> जीवानि इति शोधः। एतदनु पृ १३७७ निर्देशः, तन्नत्यं टि. च नेष्टम्।

[f]) सपा. तै १,६,१२,३ सम्राजम् इति पामे.।

[g]) सपा. °वि<>°विष्ट इति पामे.।

[h]) नाप. (प्रपक्ष-ज्योतिस्-)। (वि√*राप् ।=√राज् । 'दीप्तौ'> कर्तरि) *विराप्- + (√सह् ''दीप्तौ'> ।कर्तरि। *सहस्- >) *साह्-> कस. *विराप-साह्- > यनि. (वैतु. यो-।=दिव्-। इत्यस्य विप. सन् पृ. <वीर- इति WAG ।१,४३ *b*।,<विर- (।> √वृ 'वरणे'।) = गन्तृ- इति सा., = विराजने ।क्विप्। इति वें., = विराज्- इति स्क.। १पा. अन्तग्रहः। 'तिस्रो द्यावोऽपि द्वौ उपस्थौ (द्यावाभूम्यौ) अपि यमस्य (सूर्यस्य) भुवने (लोके एका ।प्रधानभूता।) विरापाट् या (दीप्यते, सा॰) सवितुर्देवस्य सर्वमपि वस्तुजातं तस्यैव' इति सा.।

[i]) सपा. मा २.२४; ८,१४;१६ प्रमृ. वामा १२७:११ शाश्री ४,११,६ विलिष्टम् इति पामे.।

[j]) पामे. पृ २२०८ *f* द्र.। [k]) गस. उप. आवे भन्तू प्र.।

[l]) सपा. पै ४,३७,१ विनिहुत इति पामे.।

[m]) तु. सस्थ. टि. आ। [n]) पामे. पृ २६७१ *b* द्र.।

वि-रुच्[a]- >†विरुक्-मत्- -मान् ऋ ६,४९,५; -मतः ऋ १,८५, ३; -मता ऋ १,१२७,३; १०, २२,४;१३८,४; कौ २,११६५.
†φवि-रुचान[b]- -नाः ऋ ७, ५६, १३; मै ४, १४, १८.
वि-रोक- -के ऋ ३,५,२; मा १०, १६‡[c]; का ११,५, ७‡[c]; तै १, ८,१२,३‡[c].
वि-रोकिन्[d]- -किणः ऋ ५, ५५, [(१०,९१,४) ३]; १०, ७८, ३.
१वि-रोचन[e]- -नः शौ ८, १३, २; पै १६, १३५, १.
२वि-रोचन->वैरोच(न>)नी[f]- -नीम् खि ४, २,१२.
†वि-रोचमान- -नः ऋ५,४४, २[g]; -नम् ऋ १, ९५, २; ९; पै ८, १४, २; ९.
†वि-रोचयत्- -यन् ऋ ९, ३९,३; कौ २,२५१; जै ३,२१,१६.
वि√रुज्, विरुजन्ति शौ ९,१३,१३; १८; पै १६, ७५,३; ८; वि··· रुजत् ऋ ६, ३९, २; ९, ३४, १; †वि···रुजः ऋ ६, २२,६; शौ २०,३६,६; पै १४,३,१०[h], विरुन, >जा ऋ ३, ३०,१६; ४, ३, १४; १०, ८७, २५[i]; खि ५,२१, २[i]; पै १६, ८,९†[i]; १९, ४४, ११-१५; †वि···रुज ऋ १०, १५२,३; तै १,६,१२, ५; कौ २, १२१७; शौ १, २१, ३; पै २, ८८, २; ¶व्यरुजत् मै २, ५, ९; ३,८,१०, व्यरुजः पै ५,१३, ६ †वि···अरुजः ऋ १, ५६, ६; ६, ३०, ५; मै ४, १४,१४.
वि···रुरोजिथ ऋ ८,६४,५.
वि-रुजत्- -जन् ऋ ८, ६, [(७, २३) १३φ]; शौ १९,२८,३; पै १३,११,३.
वि-रुद्र[k]- -द्रस्य ऋ १,१८०,८.
वि√रुध् (वधा.) वि···रोधत्[l] ऋ १, ६७,५.
वी(<वि)-रुध्[m]- -रुत्,द् शौ १, ३४, १; २, ७, १[n]; ८, २; ३; ४; ५; ६, ३२, २; ७, ५८, १; २; पै २, ९, १; ५, ३, ४; ८, ७, ११; ११, २, १२; १३, ४,९[o]; १९, ११, ७; १५, ११; २०,१२,७; ८; -०रुत् पै १६, ७०, ९; -रुत्सु ऋ १, ६७, ५; खि १, ११, ३; पै १५,१७,४; -रुद्भिः खि १, ११, ६; शौ ५, २८, ५; ८, ७, १५; पै २, ५९, ३; १६, १३, ५; -रुद्भयः शौ १९, ३५,४; पै ११, ४,४; १६, ९५, १; १७, २१,७; ४१,९[p]; -रुधः ऋ १, १४१,४; २,३५, ८; १०, ४०, ९; ४५, ४; ७९, ३; ९१, ६; ९७, ३; मा †१२, ६; २१; ३३; ७७; १८. १४; का †१३, १,७; २-३,४; ६,३; १९, ५,२; तै १. ३. १४, २†; ¶२, ५, ३, २; ३; ३. १,८,२; ४, †२, १-२, ३; ६, १; ७,५, १; ५, ५, ४, २¶; मै ¶१, ६, ३[२]; ९[२], २ †७,८; १३; ११, ५; काठ ६, ५¶; †१६. ८; ९; १०; १३; १८,१०; क ४,४¶; २५, ४†; २८, १०; कौ २, ११७४†; शौ १, ३२, १; २, ९, ३; ४; ३, २७,५; ४, १५, ३[q]; ७, ९२, १; ८, ७,४; ११; १८; ८,१४; १०,१, १२; १०, २१; ११, ६, १७; ८, १; ९, २१; ११, २४; १२, ३, ३१; १५, ६, २; पै १, २३, १; २, १०,३; ५; ७६, १; ३, २४,५; ५, १०, ८; ८, ९,११; १०,१; ९, ३, २;४, ५; २३,११; ११, ६, ३†; १५, १३, १; १५, ६;

---

[a]) विप. (देदीप्यमान- [रथ- प्रमृ.]), नाप. (आयुधादि-)। ऋ. पपा. नावग्रहः ।
[b]) वेतु. सा. वि(=रथ) इति किद्र. द्र. ।
[c]) सपा. माश ५,४,१,१५ तैब्रा १,७,६,८ बौश्री १२, ९:२५। ऋ ५,६२,८ मै २, ६,९;४,४,३ काठ १५, ७ व्युष्टौ इति पाभे. ।
[d]) तिप.। गस. उप. चिनुण् प्र. (तु. सा.; वैतु. PW. GW. प्रमृ. <विरोक- इति)। [e]) व्यप. [प्राह्लादि-]।
[f]) वि.। (दुर्गा-)। [g]) पाभे. पृ. २६७० c द्र. ।
[h]) वि···रुजः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. पै ५,१३,६)।
[i]) पाभे. पृ १८७१ d द्र. । [j]) पाभे. पृ २०२० s द्र. ।
[k]) विप. [अर्थः? (प्रकरण-[अर्थः?])]। वि (ग. अर्थः!) +रुद्र- (माप. अर्थः! [वैतु. !GRV. प्रमृ. नाप. = मरुत्- इति])> यस. यनि. ? । [l]) धा. आरोहणे वृत्तिः ।
[m]) नाप. स्त्री. (वृक्ष-, काष्ठ-)। धा. [=√रुह्] विरोहणे = °जन्मने वृत्तिः (तु. या [६, ३] प्रमृ., SFY ८३?, WAG १,२१७ a) ।
[n]) सपा. आपश्रौ ६,२०,२ वीरुध इति पाभे. ।
[o]) इयं वीरुत् >सपा. शौ ४,३७,७ मानुदयनः इति पाभे. । [p]) सपा. शौ १२,३,५९ ओषधीभ्यः इति पाभे. ।
[q]) पाभे. पृ १०७५ f द्र. ।

१६, १२, ४; १३, १; ७; ९; २२, ५; ३०, ४; ३६, २; ८४, १;१०९,१; १७, ३९, १; १९, ३१, १०; २०, ३२,६; ३७,४; ४३, ८; ५०, १०; –०रुधः ऋ १०, ९७,२१[a]; मा १२,९४†[a]; का १३. ६, २०†[a]; पै १०,१४, ६;–रुधम् ऋ १०, १४५, १[b]; शौ ६, ५२,३; ८, ७, २३; ४, २२, १; ११, २, ६; १६,१४, २; १९, ७, ६; –रुधा शौ ६, १३६,३; पै १,६७, ३; २,६७, ४; ९, ३, ३; ६; ७; २०,२९, ४;–रुधाम् ऋ २, १, १४; ९, ११४, २; तै १, ५, १०, ३‡[c]; मै १, ६, ३¶; क ४८, ५‡[c]; शौ ३.१८,१‡[b]; २३,६; ४,३७, ६; ५.४,१‡[b]; २४,७; ६,१३८, १; ८.७,२;१२;१४; २०; ११, ८,१५; १५, ६,३; १९, ३३,१; पै १,६८,२; ३, २८,६; ४,१४, ७; २०,५; ५,३६,१; ७, १२, १०‡[b], ९. ३, ५; १६, ५; १२, ५,१; १३.४,१०; १५,१३, ७; १६, १२, २; १३, २; ४; १०; १९,८,१५, २०,८, २; ३, ३९, १, –०रुधाम् शौ ४, १९, ८; पै ५,२५,८.

वि√रुह्,>रोहि,विरोहति काठ ३४, २¶; पै ९,३,४[d]; वि॒···रोहति तै ३, ४, ३,३¶; वि॒···रो॒हन्ति ऋ ६, ४४, ६; विरो॒हसि मा १३, २१; का १४, २, ६; तै ४, २, ९, २; मै २, ७, १५; काठ १६, १६; पै २०, ५५, १०[d]; वि॒रोहतु शौ १०.६, ३३; पै ४,१५,२[e]; २४, ६; ८, १८, ५; १५, २, ६[f]; १६, ४५, ३; †वि॒-रोह ऋ ३, ८, ११; मा ५, ४३; का ५, १०, ५; तै १, १, २,१; ३,५,१; ६,३,३,३; मै १, १,२; २,१४; ४,१,२; काठ १, २; ३.२; २६,३; ३१,१; क १, २; २,९; ४१,१,४७,१; शौ ६, ३०, २S; वि॒रोहतान् मा १२, १००; व्यरोहन् पै९,८,३;४-६[g]. †वि॒···रुहेम ऋ ३, ८, ११; मा ५,४३; का ५,१०,५; तै १, १, २,२; ३,५,१, ६.३,३, ३; मै १,१,२; २,१४; ४,१, २; काठ १,२, ३,२; २६,३, ३१, १, क १,२; २,९; ४१.१; ४७ १.
वि॒···रुरुहुः ऋ ६, २४, ३;
वि॒···अ॒रुहन् ऋ १०,४०,९.
विरोहयमि पै ५. १२, ७, वि॒रो-हय ऋ ८,९१,५; पै ४,२६,५†.

वि-रोह[b]– –हः काठ १७, ७; ३७, १७; क २६, ६; –हम्, –हाय, –हेण मै २,८,८.

वि-रो॒हत्– –हतः शौ ४, ४,३; पै ४,५,४.

वि॒-रूप. पा[i]– –†०प ऋ ८, ७५, ६; तै २, ६, ११, २; मै ४, ११, ६; काठ ७, १७; –पः मि ५, १४, १[j]; शौ २०, १२८, १२[j]; –पम् ऋ ३,१,१३; कठ ३८, १२; ४०, १२[k]; शौ ६, ७१, १; पै २, २८, २; २०, १४, १; –पा ऋ ३, ३८, ९; १०,९५,१६;तै९,२,८[l]; –पाः ऋ १, ७०, ४; ३, ५३, ७; ७, १०३,६; १०, १६९, २; तै ३, १, ४, २; ५, ६, १, १; ७, ४, १७, १†; मै २, १३, १; २२[k]; काठ ३०, ८[l]; ४३,६†; शौ २, ३४, ४; ३. ४, ७, १८,४,३३; पै ३.१,७; ३२,६; –पान्[m] मा ३०, २२; का ३४,४,४; –पाय तै ७, ३, १८, १; काठ ४३, ८; –पासः ऋ १०, ६२,५; ६; –पै ऋ १ ६२, ८; ७३, ७, ९५, १; ११३, ३; ३. ४, ६; ५, १, ४; ६, ४९, ३; मा १२. ३‡[n]; १३, ७०‡[n],३३,५†; का १३.१.३‡[n];

१८, ६, ६‡[a]; ३२, १, ५†; तै ४,१,१०,४‡[a]; ६,५ २; ७,१२, ३; मै २, ७, ८‡[a]; ३. २, १†; ‡काठ[a] १६, ८; १८, ४; कौ २, ११०१†; शौ १०, ७, ६; ४२; पै ८, १४,१†; १७, ७,६; २०, १८, ३†; -पेभ्यः मा १६,२५; का १७, ३, ४; तै ४, ५, ४,१; मै २, ९,४; काठ १७, १३; क २७, ३; -पौ शौ ५, २१, ४; पै ७,२,४.

वैरूप[b]- -पः पै ९,६, १; -पम् मा १०,१२; १३,५६; १५,१२; का ११,५,३; १४, ७, ६; १६, ३,८; तै १,८,१३,१; ४, ३-४, २,२; ७,१,१,५¶; मै २,३,७¶; ६, १०; ७, १९; २०; ८, ९; काठ १२, ५¶; १५, ७; १६, १९; १७,८; ३३,४¶; ३९,७; क २५, ९; २६,७; शौ १५,२,१६; ४,८;९; -पस्य मै २, ३, ७[c]¶; काठ १२,५[c]¶; शौ १५,२,१८; -पात् तै ४,३, २, २; -पाय तै २,३,७,२; मै २,३,७; काठ १२, ५; ५१, ३; शौ १५. २, १७; -पे[c] तै ४, ४, १२, २; मै ३, १६, ४; पै १५, १, ६; -पेण मा २१, २५; का २३ ३, ३; मै ३,११,१२; काठ २२, १४[c]; ३६, १९; ३८, ११; -पेभ्यः मा २९, ६०; का ३१, ५, १; तै ७,५,१४,१; मै ३,१५,१०; काठ ४५, १०; -†पैः ऋ १०, १४,५; तै २,६,१२, ६; मै ४, १४,१६; शौ १८,१,५९.

विरूप-वत् ऋ १,४५,३.

विरूपा(प-अ)क्ष[d]- -क्ष खि ७, २,१; -क्षेण पै २०,५१,१०.

वि-रोक-, वि-रोकिन्-, वि-रोचन-, वि-रोचमान-, वि-रोचयत्- वि√रुच् द्र.

वि-रोह-, वि-रोहत्- वि√रुह् द्र.

?विर्गिदे पै १९,५२,१०.

वि√लप् ,>लालप् , ?विलपन्तु[e] शौ १,७,३; पै ४,४,३.

वि-लपत्- -पन् शौ ६, २०, १; पै १९,१२,१०.

वि-लालपत्- -पतः मै २,४,२¶[f].

?विलहा त्वं नि च पै २,६५ २.

वि√लापि, वि-लापक-, वि√लायि वि√ली द्र.

?विलिगी[g] शौ ५,१३,७.

वि√लिप् , लिम्प् , > लेपि, ¶विलिप्यते मै ३,६,७[c]; १०,१.

वि-लिम्प- -म्पाः पै ३,११,५[h].

वि-लेपि(त>)ता[i]- -ता खिसा २६,१५

विलिप्ती[j]- -प्ती शौ १२,४,४६;४७; पै १७, २०, ६; ७; -?प्त्यम्[k] शौ १२, ४, ४१; पै १७, २०, १; -?प्त्याः[l] शौ १२, ४, ४४; पै १७,२०,४.

वि√लिश् , ¶वि···लिशते तै २, ६,५,६; ६, २,५,१.

वि-लिष्ट- -ष्टम् मा २.२४[m]; ८, १४[m];१६[m]; २३,४१; का २,६, १[m];९,३,२[m]; २५,८,३; तै १, ४,४४,२[m]; ७,३,१¶; ४,१,४, १[n]; ५,२,१२,१; ६,६, २,१¶; काठ ४, १२[m]; ५०, ६; क ३, १०[m].

विलिष्ट-भेषज[o]- -जम् पै २०, २५,८.

विलिस्ते(ङ्ग>)ङ्गा[p]- -ङ्गाम् काठ १३.५¶[q].

---

a) सपा. ऋ १,१६,५ विभे.।

b) व्यप. ([विरूपापत्य-] अङ्गिरस्- [ऋ १०, १४, ५ प्रमृ.]), नाप. ([विरूप-दृष्ट-] साम-विशेष- [मा १०,१२ प्रमृ.])। तस्यापर्यायः तेनदृष्टीयश्च अण् प्र. (पक. पा ४, १,९२; ३,७)।

c) सपा. वैरूपे (आश्रौ ४,१२,२ च)<>वैरूपेण इति पाभे.।

d) विप, व्यप. (शिव-)। बस. इति।

e) वि√ली> विलयन्तु इति शोधः (तु. टि. ?विलापय; वैतु. मा. w. च इति.)।

f) पाभे. पृ २६९७ a द्र.।

g) नाप.। स्त्री. (सर्प-भेद-) इति PW. प्रमृ.। इदं ?आलिगी इति श्रुत्या प्रयोजितः पाठलोप इति कृत्वा "व्यालिग-> -कः इति शोधः? (तु. टि. ?व्यचन्तु इति पै [८,२,६] पाभे.)।

h) सपा. शौ ३.२६,५ निलिम्पाः इति पाभे.।

i) °लें° इति स्वरः? यनि. शोधः।

j) नाप. ("वन्ध्यैकमात्रजननी- [वशा-भेद-])। (√वृष् [=√वन्ध्] "अजनने' >) "वृष्या- (वन्ध्या-) > वृष्यैकमृति- (भाप. [वन्ध्यामात्रजनन-] + (√कृ 'करणे'> कर्तरि) "क्री-> उस. "वृष्यैकमृति-क्रा-> "विल्पीतिका-> "विलिप्तिका-> यनि.। वि-लि° इति पपा.?।

k) "प्त्यम् इति शोधः (तु. w.)।

l) "प्ती वा इति द्विपदः शोधः (तु. w.)।

m) पाभे. पृ २८९६ i द्र.।

n) पाभे. पृ २८३१ f द्र.।

o) पस.।

p) व्यप. (दानवी-)।

q) "ग्निङ्गाम् इत्यपि मूको.।

वि√लिह्>वि-लीढ->विलीढी[a]- -ढ्यम् शौ ६,१८,४.

वि√ली>लापि, विलीयते खि ५, १७,३; ४[b]; काठ १५ ५[c]; शौ २०, १३४, ३; ४[d].

?विलापय[e] शौ ६, ७,२; ६[f], पै ४,४,२.

वि-लायक- -क· मा २०, ३४; का २२,३,३.

वि-लोम- -मम् मै ४,८,६¶.

¶वि-लोमन्[g]- -म[h] तै ६,२,५,१; ७, ४,५,४; ५,४,२.

वि√लोह् (रक्त-स्रावे)[i]>१वि-लोहित[j]- -त·?[k] शौ १२,४, ४; पै १७, १६, ४; -तम् शौ ९,१३, १[l]; पै १,९०,४; १६,७४,२[m].

२वि-लोहित[n]- -तन मा १६,५२; का १७,८,६; तै ४,५, १०, ५; मै २, ९, ९; काठ १७, १६; क २७, ६; -तः मा १६, ७; का १७,१,७; तै ४, ५,१,३; मै २, ९, २; काठ १७, ११; क २७, १; पै १४,२,९[o]; -तम् पै १४, २,३;१०; -ताः मा १६, ५८; का १७,८,१२; तै ४,५, ११,१; मै २, ९, ९; काठ १७, १६; क २७,६.

विवः वि√वृ (दीप्तौ) द्र.

वि-वक्वस्- वि√वच् द्र.

वि√वक्ष्(वृद्धौ)>†वि-वक्षण[p]- -?णः जै १, ४५, ९[q]; -णम् ऋ ८, ४९,४[r]; खि ३, १, ४; -णस्य ऋ ८, १, [२५; ३५, २३]; कौ २, ७४२; -णा· ऋ ८, ४५, ११; -णे ऋ ८, २१, ५; कौ १,४०७.

विवक्षत्- √वच् (वधा.) द्र.

†?विवक्षसे[s] ऋ १०,२१, [(३,९,८; ८,४३, ३१; १०२,११) १], २; [(२,८, ५)३ (१२७,१)], ४-८; २४,१; [(३,२१,२)२];३; २[...] [(५, ५३, १०) १]; २-४; [...] (६२,७)]; ६; [(१, २३,९; [...] २३, १०) ७]; ८-११; कौ १[...] ४२०; ४२२; जै १,४१,२;४[...]

विवक्षु- √वच् (वधा.) द्र.

?विवरिध पै १९,३२,१०.

वि√वच्>वाचि,†विवोचति ऋ १[...] १०५,४; १०, ११,२; शौ १८[...] १,१९; विवोचत् ऋ १०, ८८[...] १७; विवोचन् ऋ ४, १, १४[...] †विवोचः ऋ ६,१८,३; २२,४[...] १०,२८, ५; शौ २०,३६,४[...] वि···वोचः ऋ ४, ५, १२[...] वि···वोचे[t] ऋ १, १५०, १-२;[...] वि···अवोचन्त ऋ ६, ३१, १[...] वि···वोचः ऋ १,१३२,३. वि···वाचय पै २०,१९,१?.

वि-वक्वस्- -क्वान् ऋ ७,६७,३.

वि-वाचन[u]- -नः पै १३, ३, १०;

---

a) व्यप. (राक्षसी-)। स्त्री ङीप् प्र. (तु. विलिप्ती-)। यतु मा. वि-लीढ-> विलीढ्य-> यनि. आह तन् चिन्त्यम्। b) पाभे. पृ २०२३ e द्र.।

c) स्वयं विलीयते>सपा. मै २, ९,९ स्वयंविलीनम् इति पाभे.। d) सपा. सात. लीयते इति पाभे.।

e) तु पृ १५०२ c ?विलपन्तु इति, पक्षे सा. च; वैतु. W. <वि√लप् इति ?। f) पाभे. पृ ६५७ i द्र.।

g) विप. (असंगत-)। वि + (√रुध् "संबन्धे" > भावे) *रोधमन्->लोमन्-> बस. यनि.।

h) वा. किवि. यत् न. द्वि१।

i) नाधा. <लोह- (=*लोहित-, रुधिर-)।

j) न.प. (रक्तार्शो-रोग-)। भावे क्तः प्र.।

k) पाठः? *तम् (न द्र१) इति शोधः।

l) पाभे. पृ १५०९ c द्र.। m) सपा. शौ ९,१३,२ विगुल्फकम् इति पाभे.। n) विप. (रुद्र-)। प्रास.।

o) सपा मा १६,९ का १७,१,९ सुमङ्गलः इति पाभे.।

p) विप. [विमादन- (सोम-[तु. PW. प्रमृ.; वैतु. सा. मादकः, GW. वि <√वक्ष् इति वा <√वह् इति वा, म. <वि √विच् इति ?])]।

q) 'णे इति शोधः [तु. सपा. ऋ. कौ.]। r) विप.।

s) (वि√वस् "दीप्तौ" > लुङि मपु१) वि + (*मक्षसे>) *अक्षसे>विवोऽक्षसे इति द्वि-पदः शोध. (वैतु. पपा. अनु यनि. एकं पदमिति कृत्वा वि√वक्ष् 'महत्त्वे' [तु. निघ ३,३] इत्यनतरित्वड् इति [नाल्पार्थाः] सा, वि√वह् इत्यनतरतद्विति च वें, दुरर्थक-दर्शी च PW. FO [२,२२९])।

t) 'अनिनस्य (देवविगुणस्य) अंहसोः आगः (?) पनिन· प्रहोषे (प्रणोदे [पृ २२२४ h इत्यत्र शोध इ!]) चिन् (अपि) कदाचन (कदापि न) प्रतिगाः (प्रगत?) तर रिपन् (एव) शरणं (आसीनः सदने) अपि: (स्तोता) त्वा विवोचे ('उच्चैः स्तौमि)' इति वा. इति कृत्वा सुस्पर्शं द्र. (वैतु. वें. पेः [...], सा. [...] विशिष्टार्थको विरिति कृत्वा वि [शोधः] इत्यनेन वाचनत्वा... मिति, GRV, त्रिरिति च. गुप्तः कवः इति च)।

u) भाप. (*अभिदित-, पराभव-), विप. (*अभिदेदिता-, पराभवद्-)।

–नम् पै २०,२२,६.
विवाचनी– -नी ऋ १०, १५९, २[a].
¶व्यु(वि-उ)च्य– -च्यम् तै ७, ३, १,२;३[1].
वि√वद्, विवदामहे पै २०, ५७, ७[b]; विवुदत् शौ ३, ३, ६[c]; ¶विवदेत मै २,२,११; ५,४.
वि-वावदत्[d]– -दत् शौ ९,४,११; पै १६, २५, १.
वि√वध् (हिंसायाम्), वि॰॰॰वधिषः ऋ ६, १७, १; वि॰॰॰वधीत् ऋ ५, ४४, १२; ?वि॰॰॰अवधीः[e] ऋ १, १०३, ८.
विवध[f]– -धः मा १५, ५; का १६, १, ७; तै ४, ३, १२, २.
वि√वप्>व्युप्त–>[०]केश[g]– -शाय मा १६,२९; का १७,४,३;४, तै ५, ५, १; मै २, ९, ५; काठ १७, १३; क २७, ३.
?विवपति[h] पै १६, १२०, २.
वि-वर– वि√वृ (आच्छादने) द्र.
वि-वरु(ण्>)णा[i]– -णाः शौ ८, ७, १०; पै १६,१२,१०.
वि-वर्त–, वि-वर्तन–, वि-वर्तमान–, वि-वर्तयन्ती–, वि-वर्तयित्वा, वि-वरस्यत्– वि√वृत् द्र.
वि-वर्धन– वि√वृध् द्र.
वि-वल्ग[j]– -ल्गम्[k] मा १४,९; का १५, ३, २; तै ४, ३, ५, १.
विवव्रि[l]– -व्री ऋ १०, ९९, ५.
वि√वश् (दीप्तौ), व्यवाट्[m] मै २, १३, १०[n]; ३, ४,९¶.
वि√*वप् (गतौ), व्य(वि-[०]अ) वाट् मै ४,५,८[p].
वि√वस् (*कामे), विवसः ऋ ७,८, ३[q].
वि√वस् (आच्छादने)>वि-वसान– -नौ तै १, ५, १०, १; काठ ७, ३; क ५,२.
वि√वस् (दीप्तौ), > वासि,विवसन्तु शौ ४,१,५[r]; पै ५, २,६. व्युवास ऋ १, ११३, १३; मै २, १३, १०[s]; काठ ३९, १०[s]; शौ ३, १०, १[s]; पै १, १०४,१[s]; व्यूषुः ऋ १, ११३, १०; ३, ५५, १; विवत्स्युति मै ३, ४, ९¶; वि॰॰॰आवत्[t,u]

---

[a]) तु. सा.; वैतु. GW. नाप. इति ?। पा. 'वर्चसि' वृत्तिः (तु. सपा. पै [२, ४१, २] विपादनी– इत्यत्र पाभे टि.)।

[b]) सपा. पै १९, २१, ६ विविदामहे इति, नी ३, ४ विभजामहे इति च पाभे.।

[c]) पाभे पृ २१५७ *a* द्र.। [d]) विप. (वृषभ-)।

[e]) तु. स्क. वें. PW. प्रमृ.; वैतु सा. वि (√दृ) इति किउ.?। प्रकृते यद्वावधीः>यद्वा आ-अवधीः इति च्छेदः (तु. ऋ ८,७२,४ प्रमृ; वैतु. पपा. प्रमृ. अनुदात्तं किप. इति ?)। [f]) = वीवध–। नाप. पुं. (अर्थे ? [छन्दो-भेद-])। व्यु ?।

[g]) विप. (मुण्डितकेश- [रुद्र-])। बस.।

[h]) वपां वपति इति द्वि-पदः शोधः (तु मूको.)।

[i]) विप. (वरणवाद्योन्मोचयित्री- [ओषधि-])। बस. अन्तोदात्तः उसं. (पावा ६,२,१९९)।

[j]) नाप. (छन्दो-भेद-)। व्यु.?।

[k]) पाभे. पृ २६०४ *d* द्र.।

[l]) विप. [निवित्न- (निधुन- =मातापितृयुगल- [तु वें. सा. GRV.])]। बस. उप. भावान्तर्यय इति कृत्वा <√वृ '*हिंसायाम्' (वैतु. PW. प्रमृ. उप. यङ्-लुगन्तस्यावयं इति ?)। 'इन्द्र मिथुना (पितरौ [यत इन्द्र आगतः मत्]) अर्थं (स्तोतृ-धनादि) द्वारयन् (*अपहरन् शत्रून्) अभीत्य (प्रहृत्य) अरोदयत् (रोदनं कारितवान् [यद्वा = *अरोधयत् = अभ्यभवत्])' इति वा.। एवं पृ २५०७ मुपायन्– इति कृतपूर्वो निर्देशः सुशोधः द्र.।

[m]) = *अवष्ट> अवाट् इति कृत्वा लङि प्रपु१।

[n]) व्यराट् इत्यपि मूको.।

[o]) अद्रा. (=√वश् [भ्वा.])। लङि प्रपु१ *अवष्ट् > *अवट्> यनि.।

[p]) सपा. काठ २७,३ क ४२, ३ व्यंयात् इति पाभे.।

[q]) लेटि मपु१। √वस् (=*√वश्) 'कामनायाम्'। 'कथा (*कदा, *कथं वा) हे अग्ने, नः (अस्मत्कृता) सुशंकि (स्तुति) विवसः (कामयेथाः)' इति वा. (वैतु. वें. GW. ORN. 'निवासे' इति, सा. 'आच्छादने' इति)।

[r]) तु. W.; वैतु. सा. Ori < √वस् 'निवासे' ?।

[s]) =सपा. मंब्रा २,२,१ कौसू १९, २८; १३८, ४ गोगृ ३,९,९। शांगृ ३,१२,३ व्युष्टन् इति, तै ४, ३, ११,१;५ मै २,१३, १० काठ ३९, १० शौ ३, १०, ४ ८,९, ११ मंब्रा २,५, ५, ३ आपश्री १७,२,१२ आपमं २, २०, १० पागृ ३, ३, ५ हिगृ २, १४,५ व्यौच्छन् इति च पाभे.। [t]) लुङि प्रपु१ रूपम्। यकारस्य इकारः उसं. (पा ८,२,७३)।

[u]) सपा. वि॰॰॰आवत् <> वि॰॰॰मावः इति पाभे.।

जै १, ३३, ९; वि॒…आव॒ः[a] ऋ ७, ७५, १; खि ३, २२, १[b]; मा १३, ३[b]; का १४, १, ३[b]; तै ४, २, ८, २[b]; मै २,७,१५[b]; काठ[b] १६,१५;३८,१४; क २५, ६[b]; कौ १,३२१[b]; शौ[b] ४,१,१; ५, ६,१; पै[b] ५, २, २; ६,११, १; १६, १५०, १.

¶वि॒वासयति मै ३, ३,४; काठ ६, १; २१,६; क ३,१२; ३१, २१; वि॒…वासयति मै ४, ४, ८; वि॒…वासयत् ऋ ६,२९,४; वि॒वासयनम् तै ६, ४, ८, ३¶;

वि-वास्[c]– -साः मै २,१३,१०[d].

व्यु(वि-उ) ष्[e]– व्युषः शौ १३, ३, २१; †व्युषि ऋ ५, २, [८; (१०, १२२, ७)]; ४५, ८; ६, ६२,१; ७, ८१,२; ८,४६,२१; कौ २, १०२[f]; जै ३,१०,४.

व्युं(वि-उष>)ष्टा[g]– -ष्टाः काठ ३४,१९; क ४८,१[?]; –¶ष्टायाम् मै १, ८,७; ४, ५, ३; काठ ८, ३; क ६, ८.

व्युं(वि-उ)ष्टि[h]– -ष्टयः मै ३, ४, ९[i]¶; –¶ष्टिः मै ३,४,९; काठ १५,१०; –¶ष्टिम् तै १, ५, ७, ५,५,७,१९,१S; ६,१,४,४; मै १ १०,९; ३,२,१; काठ ३६,३, ५३, ९S; –ष्टिषु ऋ १,४४,३; ४; ८; १७१, ५; २, ३४, १२; ३,२०,१; ४,४५,[(१४,४)२]; ८, २०,१५; ९,९८, ११; १०, ३५,१;५;७६,१; ७७,५; १२२, [(५,३, ८) ७]; –ष्टीः तै ४,३, ११, ४; ५, ३, ४,७¶; मै २, १३,१०; ३,४,९[i]¶; काठ २६, ११; ३९,१०; शौ ८, ९,१०[j]; १५; पै १६, १८, १०[d]; १९, ५; २०,४८,३‡[j]; –†ष्टौ ऋ १, ४८, ६; ११८, ११; १२४, [१२; ६,६४,६]; ३,१५,२; ४, १,५; १४,[४ (४५, २)]; २३, ५; ३९, ३; ५, ३०,[१३; ६, २४, ९]; ६२, ८[j], ७, ६९,५; ७१, ३; १०, ६, ३; ४१, १; ९९, १; मा २१, ४; का २३, १, ४, तै २, ५, १२, ३; मै २, ६, ९[j]; ४, ४, ३[j]; १०, ४; १४,१०;१७; काठ ७,१६;१५, ७[j]; १७,१८; ३४, १९; –ष्ट्यै मा २२,३४; का २४,२१,१; तै ६, ४, ८, ३¶; ७, २, २०, १; ५, १३, १; मै ३,१२, १५; काठ ४२,१०; ४५,९[i].

व्यू(वि-ऊ) षि॒त्म्– > व्यू॒ष्टी– -ष्टी[k] तै ४,३,११,५; मै २,१३, १०; काठ ३९,१०.

१*वि॒वस्[l]– > १वि॒वस्व(त्-न्)त्[m]– -॒स्वः तै १,४,२२,१[n];६,५,६, ५¶[n]; काठ ४,१०[n];८,१४[o];९, ३[o]; २८, ६[n]; क ३,८[n]; ८,२[o]; ६[o];४४,६[n]; –†स्वत् ऋ १,४४, १; कौ १, १०S; ४०; २, ११३०; जै १, १,१०S; ४, ६; ४, ११, ८; –†स्वतः ऋ ८,६, ३९; १०, १७, १; शौ १८,१, ५३; –†स्वति ऋ ८,५२,[(५१, १) १]; खि ३, ४, १; –स्ते ऋ १०, १७, २; मा २२, १०; का २४, १७, १; तै ४,४,६,२; मै २, ८, १३; ३. १२, ११; काठ २२, ५; ३५,१०; क ४८, ८; शौ १८, २, ३३†; –॒स्वन् मा ८,५[n]; का ८,१,१[n]; मै १, ७,१[o]; ५[o]; ४,६,९[n]; –स्वन्तम् ऋ १०, १४, ५; तै २,६,१२, ६†; ६, ५,६, ५¶; मै ४, १४, १६†; शौ १८, ८, २; १८, १, ५९†; पै १५, १२, २; –स्वान् तै १, ५, ३, १[o]; ¶६, ५ ६, २; ५; मै १, ६, १२¶; काठ १२,६¶; शौ १८,२,३२[i].

वैवस्वत[p]– -तः ऋ१०,१३१, ८; मै १,६,१२¶; शौ ६,११६,

a) तुलि प्रपु१। b) पामे. पृ २९०१ u द.। c) नाप. भावे घञन्ते यादिस्वरः।

d) पाठः. विवासुः<>व्युर्षः इति पामे.।

e) नाप. स्त्री. (उ. अव.)। गस. क्विबन्तं उस. प्रकृति स्वरम्।

f) स. व्युषि इति।

g) सिं., नाप. (उषस्-)।

h) भाप., नाप. (उष.काल-, प्रभात-, इष्टदेवता- [उ. तै. प्रमृ.])।

i) सपा. ऋ ३,१७,१ आयुर्नाः इति पामे.।

j) पामे. पृ २८९७ c द.।

k) सपा. पाप्र ३,३,५ व्यूषिषो इति पामे.।

l) भाप. (दीप्ति-)। (√वृध [=√वद्] 'दीप्तौ'> भावे) *वृध्वस्-> यनि.।

m) विप (दीप्तिमत्-[सायण- प्रमृ.]), नाप. (अग्नि-, सूर्य- प्रमृ.), व्यप.। पस. नाप्रमदः।

n) सपा. विवस्वः<>विवस्वन् इति पामे.।

o) सपा. विवस्वः <> विवस्वन् <> विवस्वत् इति पामे.।

p) व्यप. (मनु-, यम- प्रमृ.)। तस्यापत्यं. अण् प्र.।

२; ८, १३, १०; पै ५, ६, ५; ७; १६, ४९, ८; १३५, २; -तम् ऋ १०, १४, १; ५८, १; मै ४, १४, १६†; शौ १८, १, ४९†; ३, १३; पै १, ८४, ३†; -तस्य खिसा २९, ४८; -तात् ऋ १०, ६०, १०; -ते ऋ १०, १६४, २; शौ ६, ११६, १; पै ५, ४०, ६; १६, ४९, ७; १९, ३८, ५†; -तेन शौ ८, २, ११; पै ५, ४०, ७; १६, ४, १.

*विवस्वद् वा(त>)ता[a]- -०ते तै ४, ४, १२, ४; मै ३, १६, ४; काठ २२, १४; पै १५, २, १.

२*विवस्[b]-> २विवस्-वत्[c]- -†वतः ऋ १, ५३, १, ५८, १; ३, ३४, ७; ५१, ३; ४, ७, ४; ५, ११, ३; ६, ८, ४; ८, ३९, ३; ६७, २०; ७२, ८; ९, १०, ५; १४, ५; २६, ४[d]; ६६, ८; ९९, २; १०, १२, ७; २१, ५; ३९, १२; ६३, १; ७५, १; खि १, ३, २; ४, ७; मै ४, १२, ३; कौ २, ४७३; ९८१; जै ३, ३५, ८; ४, २४, २; शौ १८, १, ३५; २०, ११, ७; २१, १; -†वता ऋ १, ९६, २; मै ४, १०, ६; काठ २१, १४; कौ २, ६३५‡[a]; -वति ऋ १, ४६, १३; १३९, १[e]; २, १३, ६; -वते ऋ १, ३१, ३; १०, ६५, ६; कौ १, ४६१‡[e]; जै १, ४८, ७‡[e]; -वान् ऋ ७, ९, ३; शौ १८, ३, ६१; ६२; १९, ९, ७.

विवस्वती[f]- -त्याः ऋ ३, ३०, १३.

विवस्-वन्[g]- -†व[h] ऋ १, १८७, ७; काठ ४०, ८; पै ६, १६, ७; -वभिः ऋ ८, १०२, २२; कौ १, १९; जै १, २, ९.

विवसान- वि√वस् (आच्छादने) द्र.

?विवस्ते[i] काठ ३५, ३[j]; क ४८, ४.

वि√वह्, >वाहि, †वि···वहतः ऋ १०, २३, ३; शौ २०, ७३, ४. वि···ऊहुः ऋ ४, २७, ३.

‡व्युं(वि-उ)ह्यते[k] शौ १४, १, १३; पै १८, २, २[l]; व्युह्येते मै ४, ८, ४¶.

विवाहयति तै ७, २, ८, ७¶; व्यं (वि-अ)वाहयन् तै ७, २, ८, ६¶.

वि-वाह[m]- -हः पै ९, ४, ६; -हम् तै ७, २, ८, ७¶; -हान् शौ १२, ९, ६१; पै १६, १४५, ६; -हे मै ३, ७, ३¶; काठ २५, ३¶[2n]; क ३८, ६[2]¶[n]; शौ १२, १, २४; १४, २, ६५; ६६; पै १७, ३, ५; १८, १२, १०; १३, ४; ५.

व्यु(वि-उ)ह्य काठ १२, १¶.

वि√वा, †विवाति ऋ १, २४, ६; मै २, ७, १६; वि···वाति ऋ १०, ३१, ९[o]; वि···वातु शौ ४, १३, २‡[p]; विवाहि काठ २७, ३¶; क ४२, ३¶; †वि···वाहि ऋ १०, १३७, ३; शौ ४, १३, ३; पै ५, १८, ४; व्यं (वि-अ)-वात् तै ३, ४, ३, १¶; व्य-(वि-अ)वात् तै ३, ४, ३, २¶; ¶काठ १३, १२[2]; २७, ३[q]; क ४२, ३¶[q].

†वि-वाच्[r]- -वाचः ऋ ३, ३४, १०;

[a]) विप. (सूर्य-कृता-[ऊर्ध्व-दिश्-])। तृस पूप. स्वरः। उप. <√वन् 'प्रीतौ' + कर्मणि क्तः (तु. BW.; वैतु. सा. बस. उप. = वायु- इति)।

[b]) विप. = दीप्तिमत्-। *वृध्मस्->यनि.। शेषं १विवस्- द्र.।

[c]) = १विवस्वत्- (तु. या [७, २६] प्रमृ.)। इह स्वार्थे मतुप् प्र. इत्येव विशेषः।

[d]) सपा. विवस्वतः<>विवस्वता इति पाभे.।

[e]) सपा. विवस्वति<>विवस्वते इति पाभे.।

[f]) विप. (उषस्-)। MW. नाप. इति।

[g]) = २विवस्वत्-। इह वनिप् प्र. इत्येव विशेषः।

[h]) विप. (*पुष्टिमत्-[पितु- = अन्न-])। इह मौलिकः सन् √वृध् 'पुष्टौ' इति द्र.। यनि. क्रिवि. सन् न. द्वि१। सस्थ. !अत्रा>अत्रा [= अत्र आ] इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. नैवमिति)। 'हे पितो, यत् विवस्वान् (पुष्टिमद् [भूत्वा] पर्वतानां (निर्जनात् सतः पर्वतान् अपि [= प. कर्मणि]) अगमन् (अगमः [मपु१], अतः प्रार्थ्यते) अत्र चित् (अपि) नः (अस्मभ्यं) भक्षाय अरं (पर्याप्तो भूत्वा) *आ-गम्याः' इति वा. (वैतु. यनि. पर्वतानां विप. सत् प३ इवेति सा. BW., भाप. सत् न. प्र१ इति GW.। [i]) अर्थः व्यु. प्राति. च?।

[j]) शोधः पृ ६३० m द्र.। [k]) पाभे. पृ. १५४५ b द्र.। [l]) विवह्यते इति पाठः? यनि. शोधः।

[m]) नाप. (संस्कार-भेद-)। पस. घञन्तम्।

[n]) सपा. तै ६, २, ६, ४ मै ३, ८, ४ तुल्ये इति पाभे.।

[o]) पाभे. पृ २०९७ n द्र.।

[p]) पाभे. पृ १९२३ f द्र.।

[q]) पाभे. पृ २९०१ p द्र.।

[r]) विप, नाप. (संग्राम- [तु. निघ २, १७])। बस. पूप. = विशिष्ट- वा विरुद्ध- वा।

६, ३१, १; ३३, २; १०, २३, ५; मै ४, १४,५; शौ २०,११, १०; ७३, ६; –वाचि ऋ १, १७८,४; ६, ४५,२९; ७, २३, २; ३०, २; शौ २०, १२, २†;
वि-वाचन–, °चनी– वि√वच् द्र.
वि-वाचस्[a]– -चसम् शौ १२, १, ४५; पै १७, ५, ३.
वि-वावदत्– वि√वद् द्र.
√विवास्[b], विवासते ऋ ८,१९,२४; ‡विवासति[c] पै १७, २५, ६; विवासतः ऋ ८, ३१, ७; †विवाससि ऋ १, ७४,९; ६, १६, १२[d]; ९, ९८, ४; कौ २, १२; जै ३, २, ३.
वि-वास– वि√वस् (दीप्तौ) द्र.
विविक्वस्– √विच् द्र.
वि√विच्, विविनक्ति मै ४,१,७¶; विविञ्चन्ति ऋ १, ३९, ५; विविनक्तु मा १, १६; का १,५, ७; तै १,१,५,२; मै ४, १, ७; काठ १, ५, ३१, ४; क १, ५; ४७,४.
विविच्यध्वम् मै ४, १, ७, शौ ११,१,१२; पै १६,९०,१.
वि-विक्ति– -क्त्यै[e] मा ३०,१३; का ३४,२,५.
वि-विन्चत्– -ञ्चन् ऋ १०, १२४, ५
विविचि– √विच् द्र.
?विविज्मि √व्यच् द्र.
विवित्समान– √विद् (वधा.) द्र.
वि√विद् (ज्ञाने), विवेद ऋ १, १८५,१; १०, १२,५;८८, १७; शौ १८, १,३३†; विविदामहे[f] पै १९,२१,६.
वि√विद्(लाभे),>वेविद्,वि···वि-दत् ऋ १०,६१,१३[g].
वि-वेविदत्– -दत् ऋ ९, ६८, ३; ८६,९.
विविदान–, विविद्वस्– √विद् (वधा.) द्र.
वि√विध्,व्यध् (वेधने),विविध्यन्ति मा १६,६२; का १७,८,१६; तै ४, ५,११,१; मै २,९,९; काठ १७, १६; क २७, ६; विविध्यतु शौ १, १९, ३[h]; पै १, २०, ३[h]; विविध्यताम् शौ ११,११, २३; विविध्यन्तु पै १, २०, ३[h]; विविध्यतम् शौ १,८, २; पै ४, ४,१०,९,२५,१२?; ?विविध्यत[i] शौ १, १९, २; विविध्यत पै १, ३७,४;५.
?विव्यधीत्[j] मै ४,९,१२[k].
वि-विद्ध,द्धा– -द्धः शौ ६, ६६, १; पै १९, ११, १०; –द्धम् पै १, ७६,२; –द्धस्य पै १, ५८, ३[l]; –द्धा शौ ११,१२,२५.
वि-विध्यत्– -ध्यद्भ्य.[m] काठ १७, १३; क २७,३.
विविध्यन्ती– -न्तीभ्य.[m] मा १६, २४; का १७,३,३; तै ४, ५,४,१; मै २,९,४.
वि-व्याधिन्– -धिनः शौ १, १९, १; पै १,२०, १; –धिने तै ४, ५,२,१[n].
वि-विवध[o]– -धम् तै ७,३,५,३; ७, ३;९,३.
वि√विश् >वेशि, विविशन्तु तै २, ४,८,२[p].
विवेशय खि ३,१६,१.
वि√वी,वि···वेषि[q] ऋ १,१८९,७.
?विवुधामहे[r] पै ४,२५,४.
वि√वृ (आच्छादने), †वि···वृधि ऋ ९,४५,[३;६४,३], कौ २,१३३; जै ३,१३,९.
वि···वृण्वे[s] ऋ ४,२१,८.

[a]) विप. (विभिन्नभाषा-भाषिन्- [जन-])। बस।
[b]) धा. परिचर्यायां वृत्तिरिति या [२, २४] प्रभृ.।
[c]) सपा ऋ १०,३७,३ नियामते इति पाभे.।
[d]) तु. सस्थ. टि अच्छा।
[e]) सपा. तैब्रा ३,४,७,१ विविक्त्यै इति पाभे.।
[f]) पाभे. पृ २९०१ b द्र.।
[g]) वैतु गा. <√विद् 'ज्ञाने' इति, GW. अगर्नीयमानः इति।
[h]) सपा. विविध्यतु<>विविध्यन्तु इति पाभे.।
[i]) °ध्यन्तु इति शोधः (तु. मा. [तु. सपा. पै १,२०, ३]; वैतु. [मूको. भनु] शंपा. BW., प्रमृ. यनि.?)। सापा. ।मनुष्येषवः > (मानुष्या–) >-ष्या(ः) इषवः इति च शोधः।
[j]) शोधः पृ ६८७ c द्र.।
[k]) सपा. तैआ ४,२०,२ विव्यधः इति, माश्री २,५, ४,२४ विद्धरः इति च पाभे.।
[l]) विविद्धस्या इति पाठ ? यनि. शोधः।
[m]) सपा. °ध्यद्भ्यः<>°ध्यन्तीभ्यः इति पाभे.।
[n]) सपा. मा १६,१८ मै २, ९, ३ काठ १७, १२ क २७,२ व्याधिने इति पाभे.। [o]) विप. (अंगुलि-[तद्-])। बस। [p]) तु. सस्थ. टि. अनु।
[q]) तु. वें.; वैतु. सा. वि इति स्वाअ.; GW. ORN. विविद्वस्-> -द्वान् इति?।
[r]) पाठः? (वि√वृध् "छेदने'>) विवृधामहे इति शोधः। [s]) अनु१ तलोः।

विवव्रे ऋ १, ६२, ७; वि··· ववार मा २०,३६; का २२, ४, १; तै ३,५,५,१; मै ३,११, १; काठ ३८,६;†विवव्रुः ऋ ४, १, [१५;१६,६;१०,४५,११][a]; ७, ९०,४; मा १२,२८[a]; का १३, २,१९[a]; तै ४, २, २,४[a]; मै २, ७,९[a]; शौ २०,७७,६[a], †वि··· ववर्थ, >र्था ऋ १, ६१, २२; मा ३४, २२; का ३३, १, १६; मै ४, १४, १; काठ १३, १५; कौ ३, ३, ३; जै २, १, ३; वि···वर्तम् ऋ ६, ६२, ११; †व्यां(वि-आ)वः[b] ऋ१, ११३,१३[c]; ६,४४,८; ७, ९५, ६[d]; मै ४,१४,७; वि···आवः ऋ १,९२, ४; ११३, ४; १५७, १[e]; ५,४५,१; ७९,१[f]; ९,९७, ३८; †कौ २, ७०८[e]; ११०८; जै ३,५८,५[e]†; वि···आवः ऋ १०, ६७, ४; शौ २०,९१,४†; विवः खि ३,२२, १; मा १३,३; का १४,१,३; तै ४, २, ८, २; मै २, ७, १५; काठ १६, १५; ३८, १४; क २५, ६; कौ १, ३२१; जै १,३३,९; शौ ४, १, १; ५, ६, १; पै ५, २, २; ६, ११, १; १६, १५०, १; वि··· ?अवः[i] ऋ ५, ३१, ३; वि··· अव्रन् ऋ ४, ५१, २[g]; व्यांव.[h] ऋ ४, ५२, ६; ८, ९, १६; शौ २०,१४२,१†; वि···आवः ऋ १.११३,९; वि (आवः) ऋ ८, ९, १६; शौ २०,१४२,१†; विवः ऋ १,६२,५,वि···वः ऋ १,६३,५[i];†वि···वुः ऋ ५,३२, १; कौ १,३१५; जै १,३३,३.

वि-वर्[l]- -रे ऋ १, ११२,१८.

वि√वृ (=√वश्(<सै) (दीप्तौ), †विवः[k] ऋ १०,२१,[१-८;२४, १-३; २५, १-११]; †कौ १, ४२०; ४२२; जै १,४१,२; ४.

वि-वृक्ण- वि√व्रश्च् द्र.

¶वि√वृज् ,ञ्ज्, विवृञ्जन्ति क ४०, १[n]; विवृञ्जेत् क ४०, १[m];

वि√वृत्, >वर्ति, ¶वि···वर्तते मै २, ३,९; काठ ८, ६; १२. ११; क ७,२; विवर्तेते ऋ १, १८५, १; ६,९,१; वि···वर्तन्ते ऋ ५, ५३,७; विवर्तताम् शौ १०, १, १९[n]; विवर्तन्ताम् ऋ १०,९४, १४; विवर्तस्व पै २,७७,३. विवर्ति पै ९, २५,४.

†विवाऋते[o] ऋ १, १६४, १४; १६६, ९; ८, १०३,२[p]; १०, ३३,९; शौ ९,१४,१४; पै १६, ६७, ४; वि (अवृतन्) शौ ३, ३१,२[q]; वि(अवृतताम्) शौ ३, ३१, ४; वि···अवृतन् शौ ३, ३१, १[q]; वि(अवृतन्) शौ ३, ३१,३; ४; वि(अवृतः) शौ ३, ३१, १; वि[r] (अवृतम्) शौ ३, ३१,१-११.

वि···वर्तयन् ऋ ५, ४८, ३; विवर्तय शौ ११,२,२१; पै १६, १०६,१;†व्यु(वि-अ)वर्तयत्[r] ऋ ८,१४,५,कौ १,१२१;२,९८९; जै १,१३,७; शौ १०, ७,२६S; २०, २७, ५; पै १७, ९, ७S; वि···अवर्तयत् ऋ ६,८,३.

वि,वी[वर्त[s]- -र्तः मा १४,२३; का १५,७,२; तै ४,३,८,१; ५, ३, ४,५; मै २, ८,४; काठ १७,४; २१, १; क २६, ३; ३१, १६; -र्ते[t] कौ १,७७, जै १,८,५.

---

[a]) सपा. आपमं २,११,३० । काठ १६,९ अपव्रन् इति पाभे. । [b]) प्रपु१ ।

[c]) वैतु. सा.<√वस् 'निवासे' इति ? ।

[d]) मपु१ इति GW. ।

[e]) भी इति संहितायां दीर्घः ।

[f]) प्रपु१ (तु. पपा.; वैतु. GW ऋ १, १२१, ४ इत्यस्य पपा. अनु वः इत्येवाऽत्र पदमिति । उभयत्राऽपि समानमनुवार्यमाणत्वादिति दिक् [तु. ?ORN.]) ।

[g]) तु. वें. GW.; वैतु. सा. उरुच्छन्तीः इत्यनेन संयोजऽधिन्त्यः । [h]) मपु१ । [i]) तु. सस्थ. टि. आ ।

[j]) नाप. (छिद्र-) । गस. उप. अव्रन्तम्, यादिस्तरय ।

[k]) लुटि मपु१ । 'हे अग्ने, मदे (मदाय [द्र. पृ २४१४ d], त्वम्) विवः (प्रज्वल) इति वा. (वैतु. अन्यके समे वः इति युष्मदः परः इति कृत्वा [वि√मद् >] वि···मदे>विमदे [सन१] व्यप. इति समस्तं पदमिति वा वि इति क्रिउ. इति वा [तु PG. २, २२८, सा. GW.प्रमृ.] ?) । [l]) पाभे. पृ २८३९ i द्र. ।

[m]) पाभे. पृ २८३९ l द्र. ।

[n]) सपा. पै १६.३६,९ वर्तताम् इति पाभे. ।

[o]) °वृवृ° इति पपा. । [p]) तु. सस्थ. टि. २मनु ।

[q]) वि···अवृतन् (तु. PW. BW. प्रमृ) इति पाठः? यनि. दिशा शोध इति (तु. W.; वैतु. मा. वि···अवृतम् इत्येवं शोधयितुकामश्चिन्त्यः) ।

[r]) ऋ. वि अवर्तयत् इति पपा. स्वरः? यनि. दोषः ।

[s]) नाप. । मै. काठ. क. वी° इति पाठः ।

[t]) पाभे. पृ १४७ o द्र. ।

†वि-वृर्तन- -नम् ऋ १, १६२, १४[a]; मा २५, ३८[a]; का २७, १३,७[a]; तै ४, ६,९, १[a]; मै ३, १६,१[a]; पै १३,७,५§[b].
वि-वृर्तमान- -नाय मा २२, ८; का २४,३,५; तै ७, १, १९, ३; मै ३,१२,३; काठ ४१,१०.
वि-वर्तय(त् >)न्ती- -न्तीम् ऋ ७,८०,१.
वि-वर्तयित्वा मै १,६,१२¶.
वि-वरस्यृत्- -त्स्यते तै ७, १,१९, ३; काठ ४१,१०.
वि-वृत्[c]- -वृत् मा १५,९; का १६, २,६; तै ४,४, १, ३; -वृते मा १५,९; का १६,२,६.
वि-वृत्त- -त्तः ऋ १०, २७, २१; -त्ताय मा २२,८; का २४, ३, ५, तै ७, १,१९,३; मै ३,१२, ३; काठ ४१,१०.
वि-वृत्ति- -त्तिः पै १६,२९,९[d].
?विवृत्त्या पै १,९८,४.
वि√वृध्, विवावृधे[e] ऋ १,१४१,५; विवावृधे[e] ऋ ९,१०८,८; कौ२, ७४५†; विवावृधुः ऋ ५,५९,६.
वि-वर्धन- -नात् पै २०, ५२,१३.
वि√वृश्च्, विवृश्चति ऋ ३,५३,२२; विवृश्चन्ति शौ ७,५८,७; पै १, ४८, ४; विवृश्च पै २०, ७, ७; विवृश्चन् ऋ १, ६१, १०; २, १९, २; शौ २०, ३५, १०†; विवृश्चत् ऋ ३, ३१,७; ५,२९, ६; विवृश्चः ऋ ४,१७, [७(१९, ३)]; व्यु(वि-अ)वृश्चत् ऋ १०, ११३,६.
†वि-वृश्चण- -श्चणा ऋ १, ३२, ५; मै ४,१२,३; पै १३, ६, ५.
वि-वृश्चत्- -श्चन् ऋ २,१५,६.
वि√वृ, वृह्, विवर्हामः पै ७, १५, ४; विवर्हेः पै ३, २५, १३[f]; १९, ३५, १४; विवर्ह पै १७, २९,१७[f].
†विवृहामि ऋ १०, १६३, [१-३[g],४[h];५;६[i]]; शौ २,३३,१-२; ४-५; ६§; २०, ९६, १७-१८; २०-२१; २२§; विवृहामः शौ ६,१२७, ३; विवृहामसि शौ २, ३३, ३‡[g]; ७‡[i]; ६, ९०, १; २०, ९६, १९‡[g]; २३‡[i]; पै ४, ७,१-२‡[g]; ४; ५; ६‡[h]; ७‡[i]; १९, १८, २; विवृह ऋ १०, १०,८; शौ १८, १,९†; वि··· वृह ऋ ६,४५,९; वि···वृह ऋ ८, ४५, ८; †विवृहतम् ऋ ६, ७४,२; तै १,८, २२, ५; मै ४, ११, २; काठ ११, १२; शौ ७, ४३, १; पै १, १०९, १; विवृहत> ता, वि[j](वृहता) ऋ ८, ६७, २१; †वि···वृहेव ऋ १०, १०,७; शौ १८,१,८.
विववर्ह>र्हा ऋ २, २३,१३.
¶व्यवृह्यत काठ ८,१; क ६, ६; विवर्हि ऋ ३,५३,१७.
वि-बर्हण- -णम् पै १९, २८,१५.
वि-वृहस्[j] (:) काठ २७,१०¶.
वी(<वि)-वर्ह[k]- -र्हेण ‡शौ[l] २, ३३, ७; २०, ९६, २३.
?विवृहात्[m] शौ १८,१, १०‡.
वि√वे>व्यु(वि-उ)त- -तम् ऋ १, १२२, २; मै ३, ९, ४¶; -ताः मै ३,९,४¶; -ते ऋ ३, ५४,९.
वि√वेन्[n], विवेनतम् ऋ ५,७५, [७; ७८,१]; विवेनः ऋ ५, ३१, २; ३६, ४; ६,४४,१०.
वि√वेप्, विवेपताम् पै २०, ५०,६.
वि-वेविदत्- वि√विद् (लाभे) द्र.
वि√वेष्ट् >°ष्टि, विवेष्टयति मै ४, ४,४; विवेष्टय शौ १२, ११,७.
?विव्यजिम √*व्यच् द्र.
वि√व्यथ्, विव्यथः पै १९,३४,२.
वि√व्यध् वि√विध् द्र.
विव्याच √व्यच् द्र.
?विव्ये° मै ४,९,१७.
वि-व्रत[p]- -तयोः ऋ १०, १०५, ४; -ता ऋ १,६३,२; ८,१२,१५; १०, ४९, २; १०५,२; -ता[q] मै २,२, ६; काठ १०, १२; तै

[a]) पाभे. पृ १८३१ a द्र.।
[b]) सपा. शौ १०, ४,७ पै १६,१५, ७ परायगम् इति पाभे.। [c]) तु. प्र-वृत्- । [d]) सपा. शौ ८,८,९ °वृद्धिः इति पाभे.। [e]) °वावृ° इति पपा.।
[f]) सपा. °र्हः <>°र्ह इति पाभे.।
[g]) सपा. विवृहामि ते <> विवृहामसि इति पाभे.।
[h]) सपा. विवृहामि ते <> विवृहामसि इति पाभे.।
[i]) सपा. विवृहामि ते <> विवृहामसि इति पाभे.।
[j]) उप. तुमर्थीयः कसुन् प्र.।
[k]) नाप (विकर्तनोपकरण-भेद-, तादर्थ्यात्पुरुष-विशेष-! [तु. कौसू २७,२७]) । सा. वीवर्ह° इति द्विवचनः पाठ (वैतु. कौसू, सनि.)। [l]) सपा. ऋ १०,१६३,६ विभे.।
[m]) विमृषात् इति शोधः (तु. ऋ १०,१०, ९; वैतु. WI. <वि√वृह् इति)। पाभे. पृ २३७८ e द्र.।
[n]) धा. कान्ती वृत्तिः (निघ २, ६ वा १०, ३८)।
[o]) तु. सस्थ. टि. ?विव्ये।
[p]) विप. (विरुद्धकर्मन्- [हरि- प्रमृ.])। बस.।
[q]) पाभे. पृ २८८८ m द्र.।

३,८,५; ६, ९४, १; –तानाम् ऋ १०, २३, १; कौ १, २८८; ३३४†; जै १,३०,६; ३५, ३†; –तेन ऋ १०,५५,३.

√विश् (वधा.), > वेशि, विशते पै १२,२,११[a]; विशाते पै १३,५, ५; विशाथः[b] शौ ४, २५, १; पै ४,२४,१; विशामसि पै ६,२०, ९[c]; ?विशत्[d] ऋ ९,१०७,१०; कौ १,५१३; २,१०३९; जै १, ५३,३; विशतु पै १६,१५२,३; विशन्तु काठ १, ९; ३०, ८[e]; क १, ९; शौ १२, ३, ३२; पै १७, ३९, २; २०, २१, १[१]; विश खिसा २९.४२; पै ६,२२, १९; विशै तै ३, ५, ६, १; अविशत् पै १३,५,२२[२]; १७, २८,१.

विवेश पै १, ४५, २; ७०; १; १३, ५, ४[f]; १७, ३०, ४[g]; अविक्षत ऋ १०, १३६, २.

वेशयन्ति पै ८,१५,४; वेशयामि शौ ३, १३, ७[h]; पै ३,३७, १; वेशयामसि पै २,४०,५[h].

विशत्– -शन्तः पै १३, ७, १६‡[i]; २०,४८,८.

विशन्ती– -न्ती काठ ७, ७¶.

?विश्त्वा पै ९,१२,४.

वेशन– -नम् पै ९,२५,७.

?वेशस्– -शसः[j] शौ २,३२,५?;५, २३,१२?; पै २,१४,३?.

वेश्मन्[k]– -श्म ऋ १०,१०७, १०; १४६, ३; पै १०, १२, २; –श्मनि शौ ५, १७,१३; ९,७, १२; पै १६,११३,६.

विश् (वप्रा.)[l]– †विक्षु ऋ १, ४५,६; ५८, ३; ६०,२; ४; ६६, २; ३; १००,१६;१४८,१;१५३,४; २, ४,२; ३; २१, ३; ३१,२; ३,५, ३; ४, ६, २; ७; ८; ७, २; ९, २; ३७,१;३; ५, १७,४; ६,१, ६; २, ७,५,३;२१,४; ४१,५[m]; ७, ३४, १२; ४३,५; ५६,२२; ६१, ३; ६७,७; ७०, ३;१०४, १८; ८,६,[(६, ४६,७) २४], २३, १०; ३९,७; ७१,१५; ९, २८, [(५७, ३; ८६, ३५)४]; १०, १, ४; ७,५;१५,२[n]; ४०, १४; ४८, ८; ६१,१५; ७९,१; [(३,१४,५;६,१६,४६)२], ८७, १०; मा ४, ३१‡[o]; १५, ३१; १९,६८[n]; का ४,१०,२‡[o];१६, ५, १३; २१,४,१७[n]; तै १, २, ८, २‡[o]; २, ६,१२,४[n]; ४,४, ४,३;१२, २§; ६, १, ११,३[२]; ‡[o]; ¶; मै २, १३, ७; ३,१६, ४§; ४, १०, ६[n]; ११,६; १४, १५; काठ २, ६‡[o]; ४, ९‡[o]; ८, १७; १८, २०; २२, १४§; ३९-४०, १४; क १, १९‡[o]; कौ २, ६२६; जै ३,५२,७; ४, १४, ९; शौ २, २, १§; ८, ३, १०; ४, १८; ९, ५, १९§; पै १, ७, १§; २, ३०, ३; १४, ४, ५§[p]; १५, १,६§; १६,६, १०; १०, ८;९९,५§; विड्,ड् ऋ १, ७२, ८; ७, ५६, ५; ९, ८८, ७; मा १०,१२; का ११, ५, ३; तै १, ८, १३, १; ¶२, १, ४, ८[२]; ३, १,३[२]; ४; ¶३, ५, ७, २[२]; ३; ४, ३,३,१; ५, ४, ७, ७¶; ६, ६,५,३¶; ¶मै १, ६, ५; १०, ६; १३[२]; २,१, ८[२]; ९[२]; २, ३; ५,८; ६,१०§; ७, २०§; १३, १५§; ३, ३, १०[२]; ८, ७[२]; ४, २, ६; ३,८; ९; ४, ९; १०[२]; ६, ८[२]; ७,८; ¶काठ १०, ११[२]; ११,१[२]; ४;

a) कालेन विशते > सपा. शौ १९, ५४,१ काले निविशते इति पाभे. ।

b) पाभे. पृ २३७३ e द्र. ।

c) सपा. शौ १९,४७,९ वसामसि इति पाभे. ।

d) = मपु१ इति कृत्वा *विशस् हरिः > विशद्धरिः इति नैप्र. वाचनिकविकार इति जिगृहयम् (वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. प्रपु१ इति कृत्वा वा. उरगीढुक्ता इव ?) ।

e) सपा. शौ २, ३४,१ पै ३,३२,२ सचन्ताम् इति, तै ३,१,४,२ सन्तु इति च पाभे. । f) शोधार्थं पृ २४६८ w द्र. ।

g) पाभे. पृ २२०८ a द्र. ।

h) सपा. वशयोमि<>वेशयामसि इति पाभे. ।

i) सपा. ऋ २,१२,१५ विश्वह इति पाभे. ।

j) ॰सो अस्य वे॰ इति पाठः? ॰सोऽस्य (तु. पै. मूको.) स-वेशसः इति शोधः । *स वेशस्– इति च नाप. (समानगृहभागिन्-) । सहितं (संगत्य) विशतीति कृत्वा उस. उप. कर्तरि असिः प्र. तत्स्वरश्च ।

k) नाप. (निवास-गृह-) । अधिकरणे मनिन् प्र. ।

l) *भाप. (व्यवहार-), नाप (गृह-, प्रजा- [तु. निघ २,३], वैश्य-) च ।

m) सपा. तैब्रा २,४,३,१२ युत्सु इति पाभे. ।

n) पाभे पृ १६३१ l द्र. ।

o) पाभे. पृ १६३१ j द्र. ।

p) सपा. शौ १९,४९,५ दिक्षु इति पाभे. ।

१३, ३[२]; १५, ७§; २१, १०[१];
२८,२; २९,८[१]; ९;१०[२]; ३६,
७[२]; ३७, ३-५; ३९, ८§; ¶क
४४,२; ४६,३[२]; कौ २,८२३†;
जै ४, ४, ४†; पै ५, ५, ५;
विड्भिः ऋ १०, २८, ८;
विड्भ्यः खि ५, ५, ८; शौ ३,
३, ३; पै २, ७४, ३; विशः
ऋ १, २५, १;३१, ५;३५,५[a];
४४, ७; ५०, ५; ६९, ३[२];७७,
३; ९६, ३; १४४, ३;११७,२;
१२१, १; १२७, २[२]; १७२,३;
१७४, २; २, १, ८; ११, [४;
(३, ३९, ६) १०, १४८, २];
२४, १०; ३, ६, ३; ४,२,३[b];
२४, ४;२८,४; ५०, ८; ५, ८,
२; ३; ५६, १; ६. १, ७;८,४;
१४, २; १६, ९; २५, २; २६,
१; ४७, १६; ४९, १५; ७,५,
२; ३; ६, ५; ७, ६; १०, [५;
(१०, ४६, ४)]; ३१, १०;३३,
६; ६९,[२; १०, ४१, २]; ७९,
२; ८, ६, ४; २७; ११, [८[c];
४३, २१]; १२, २९; १३,१६;
२८; ३५,१८; ६९,३, ७५, ८;
९६, १५; ९, ७, ५; ९४, १;
१०, ११, ४; ४०,६; ६९, १;
९; ८०, ६; ८३, २; ९१, २;
१२४,८; १७३, १; ६; मा ६,
६; ७; ७, २५; ८, ४६; †१२,

११;५५; १५,६०†; १७, २४†;
८६[१]; २०, ८; २१, १९; २८,
१४; ३८, १९; का ६, १, ७;
२,१; ७, १०, ३; ८, २१, १;
†१३, १, १२; ४, ११; १६,
७, ३†; १८, २, ९†; ७, ७[१];
२१, ७, ७; २३, २,८; ३०,
२,३; ३८, ५, २; तै १, ३,६,
२; ७,१; २,२,५,७¶; ६,११,
२†; ३, १, ८, २[२]¶; २, ८,
६†; ३,११, २†; ४,४,१; ११,
६†; ४, †२, १, ४; ४, ४;
६, २, ६; ५, ६[१]; †५, २,
१, ४; ४,७,७¶; ५, ६, ३;६,
१, ५, ३¶; ३, ६, १[२];¶; ७,
१, २०, १†; मै १, १, ४; ९;
२, १४; १५, ६, १०¶; २ ७,
८†; ८, १†; १०, २;११, १[२];
३, २, ८†; ३, १०[२]¶; ९,६[२];
११, ८; ११; १२,२१[d]; ४, १,
९; ९,१०; †११,४; ६;१२,२;
३†; ६; †१३,६;८; १४,१०†;
१२†; १३; काठ ३, ३; ७,१२;
१७†; ८. १७; १२, १३¶;
१६. १९†; १८, २; ६[१]; २०†;
३५, ७[२]†; ३७, ९†; ३८,
१२; ४०, ११†; ५०, ५[d];
†कौ १, १३७; ३२८; ५३९;
२. ४८२; १००१; ११४३;
११६४[२]; ३. ५, १०; †जै १,

१५, ३;३४,६; ५५,८; ३,३
७; ४, २, २; ८, २; २५, ३
२९, ७; शौ ३. ३, ३; ४,२
६; ४, ८,४[f]; २२, ७; ३३,२†
५, १, ३; ६, ६१,२; ८७,१†
९८, २; ७, ९९,१†; ९, ४,९
१०, २, २२[g]; २३; १२, ६,२;
१३, १, २; १०; २,२०†; १५,
८, २; ९, १, १८, १, २१†;
१९, ४५, ४[h], †२०, ४७, १७;
७३, ३; १०७, १; १३७,९;
†पै १८, २२, ५; १९, ६, ४;
५[i]; २३, १४; विशःऽविशः शौ
४, २३, १[j]; पै ४, ३३, १[j];
विशः ऋ ४, ४, ३;५, ३,५;
१८, १; ६, १५. १४; ७, ३३,
१०; १०, १५२, २[j]; मा १३,
११†; का १४, १, ११†; तै १,
१,११, २[k]; २,१४,१†; ¶२,
३,१, ४; ५; ३, १,८,२¶; ४,
३,१३,४†; ¶मै २, २, १[१]; ५,
४[१]; ७, १५†; ३, ३, १०; ४,
३, ९[१]; ४, १; २[१]; ३[१]; ९[१];
१०[१], ६, २; ३; १०, १†;
काठ १०, ११[१]¶; ११, ६[१]¶;
१२, १३¶; १६, १५†; कौ १,
८५†; जै १, ९, ५†; †विशः
विशः ऋ ६, ४९, २; ८, ७४,
१; कौ १,८७; २, ५१४; त्रै १,
९, ७; ४, १५, ७; विशः[l]

a) सपा. तैब्रा २, ८,६,२ विशः इति पाभे. ।
b) पृ १०२७ m द्र. ।
c) पाभे. पृ १६३२ f द्र. ।
d) पाभे. पृ १६३२ c द्र. ।
e) पाभे. पृ १२५१ d द्र. ।
f) सपा. पै ४,२,५ दिशः इति पाभे. ।
g) सपा. पै १६,६१,१ दिशः इति पाभे. ।
h) सपा. पै १५,४,४ दिशः इति पाभे. ।
i) सपा. ते ४,७,१५,१ मै ३, १६, ५ काठ २२, १५ विश्वस्यां विशि इति पाभे. ।
j) = सपा. तैब्रा ३, ७, ११, ४ तैआ १०, १, ९ तैआआ १०,५५ पब्रा ५,१ मना २,५५ आपश्रौ ३,१२, १ । शौ १,२१,१; ८,५, २२ विशाम् इति पाभे. ।
k) सपा. मै १,१, १२ विश्वजनस्य इति, काठ १, ११ क १,११ देवजनानाम् इति च पाभे. ।
l) स्वराऽभावात् पृथङ् निर्देशः द्र. ।

खि ५,५,११; ७,३,३; काठ ३,
४; ८,४¶; १६,८†; १९,११†;
१३; २१, १०[3]¶; २५, १०¶;
२६,६[2]; ¶; ७[2];¶;२७,५;२८,
१[2]; २९, ८[2]¶; ३१,१४; ३७,
३[3];४[3],५[3]; ३८, ४; १०; ३९,
१५[2]†;४०,९; ४१,११†; क २,
१०;११;६ ९¶; †२५, ६; ९;
२८,२†; ६[3];३१,१†;४०,३¶;
४१, ४[2]; ¶; ५[2];¶; ४२,५;
४४, १; ४८, ९[2]†; पै २,६५,
२; ७४, ३; ३, १, २; ६; ८†;
२७, २; ४,१०, ३; २७, ५[a];
३२, २; ५, ४, १२; ६, २,३;
१०, २-३, ६; ११. ५, १४;
१६. २४, ९; ४२, ८[b]; १४१,
२; १८, १५.२;१०; १९, १२,
१४; २१, ९; २३, १३; ५१,
१०; ०†विशः[c] ऋ १०, १४१,
१; मै १. ११, ४; काठ १४,
२; विशम् ऋ ७, ७३, ४; मा
३८, १४; का ३८, २,८; तै १,
४, १०-११, १; ६, १०, ४¶;
¶२, १, ३, ३; ४,८; २,५,७;
११, १; ३. १,३; ४[2]; ५[3]; ३,
५[2]; ५, ४, ७, ७[2]¶; ¶६, ६,
५. २; ३; ¶मै १. ऽ३, १३;
२७; ६,५; २,१, ९[1]; २, १[2];
३; ५, १; ४[2]; ८[2]; ३, २, २;
३, १०[3]; ८, ७; ४, २, ६;
३, ३; ८; ६, ८[2]; ७, ८[1]; ९,
९ऽ; ¶काठ ४,५ऽ;५, २ऽ[d];
१०,११[1]; ११. १[1]; ४;६; १२,

१३; १३,३[2]; २१, १०[3]; २२,
१३; २९, ८; ९[2]; १०[3]; क ३.
४; ३५. ६¶; ४६, ३[3]¶;
†त्रि॒शम्ऽवि॒शम् ऋ ७, ७४,१;
१०, ४३, ६; ८४,४[e]; ९१, २;
कौ १, ३०४; २, १०३;
जै १, ३२, २; ३, १०, ५;
शौ ४, ३१, ४[e]; २०, १७, ६;
वि॒शा ऋ १, ३९,[५; ५, २६,
९ (८,७,४)]; १११,२; २,२६,
३; ८,२८,३; ६३,७; ७३, १८;
मा २१,२५; का २३, ३, ३; तै
२,३,१, ३¶; १४,३†; ¶५,२,
१,४; ६,१०,१; ७, ५, २३,२;
¶मै १,६,५; १०, १४; २, १,
९[1]; ३, ३, १०[2]; ४, ८; ११,
१२ऽ, ४, ९, १ऽ; १४, १०†;
काठ ७,१;७; २१,१०[3]¶; २२,
४¶; ३६,८¶; ३८, ११; ४५.
२०; वि॒शाम् ऋ १, ३६, १;
[५; ४४, ९], ६५, ५; ७०, २;
९४, ५; ९६, ४; ११२, ३;
१२१, ३; १२७, ८; १३४, ६;
२,२,८;४. १; ३, २, २; [१०;
५ ४,३; ६,१,८]; ११,५; १३.
५; ३४,२; ५,१,९; ९, [३; ६,
१६,४०]; ६. २, १०; १५, १;
४८,८; ७,७,४; ९,२; ३९, २;
८,२३,२०;४३,२४; ९५,३;९,
१०८,१०; १०, २०,४; २२,
१०;४६,[(७,१०,५)४]; ६;९२,
१;१४; १५६,५; १७३, ४; मा
३३,४८†; का ३२, ४, १†; तै

३,५,११,४†; ६, १, ५, ३¶;
मै ३,९,८; ४, १०, ३†; १३,
६†; १४,१२[f]; †काठ १५,१२;
१८, २०; ३५,७; ३९,१४ऽ; क
४८,९†; †कौ १,५९; २,३६२;
८८१; ९०६; †जै १,६, ५; ३,
३०, ५; ४, १५, १; १९, ३;
शौ १,२१, १‡[g]; ३, ४, १; ४,
२२, १[h];३; ६,८८,१†; ७,५२,
२; ८,५,२२‡[g]; १५ ८,३; २०,
११,३†; पै २,८८,४‡[g]; ३, १,
१; २१, १; २; ६, ९, ६; १२,
१,६†; १९, ६, ९†; ९, ९†;
२५,१०; २९,९; २०, १३, ३;
४७, २; ०विशाम् शौ ३, २०,
७‡[c]; पै ३,३४,२‡[c]; वि॒शि ऋ
५,२२,[१; ८,७१,११]; ८,२३,
१३[i]; मा २०, ९; का २१, ७,
९; तै १,८,१२, २[j]; २, ३, १,
२¶; ३,५, ७, ३[2]¶; ४, ७,
१५,१[k]; मै २,३,३;५,४[2]¶; ६,
६¶; ९[j]; ३,११,८;१६,५[k]; ४.
४,३;१०¶.६,२; ३; काठ ११,
६¶;१५,७[j];१७,१९;२२,१५[k];
२७,५; २८, २¶; ३८, ४; क
४२.५;४४,२¶; कौ २,९०५†;
जै ४,१४,७†; शौ ३,३,५; १३,
१,९; पै २, ७४, ७; १८, १५,
९; वि॒शो ऋ १,९३,[८; ७,८२,
१], ५,६,३;४८,४; ७,४२, ४;
८,६०, ६; ९, ८६, १५; १७,
३०; मा ९, ४०[l]; १०, १८[l];
का ११, ३, २[l]; ६, ७[l]; तै १,

a) पामे. पृ २९०८ f द्र. । b) सपा. शौ १०, ६,९ द्विनः इति पामे. । c) पामे. पृ १८९२ j द्र. । d) =सपा. ऐआ ५,३,२ । माश्री ३, ४, १० विनः इति पामे. । e) पामे. पृ १९०६ h द्र. । f) सपा. तैआ २,८,४,२ दिशाम् इति पामे. ।

g) पामे. पृ २९०८ j द्र. । h) शूयात इति पा. । i) सपा. वि॒शि <> वि॒शे इति पामे. । j) सपा. विशि <> विशे इति पामे. । k) पामे. पृ २९०८ i द्र. ।

६,१,३; २,२,११,२¶; ५,१२, ३†; ७,५,२३,२; मै २,१,९¶; ४, ४, ३¶; ९, ९; १२, ४†; १४,६†; काठ १०,११¶; ३९, १३†;४५,२०; कौ १,११४‡[a]; २,१०८८†; जै १,१२,८‡[a]; शौ १४, २, २७; पै १८, १४, ७; †त्रिशेऽत्रिशे ऋ १,२७,१०; ४, ७,१;४;५,८, ५; १०, ४०, १; मा ३, १५; १५, २६; ३३, ६; का ३,२,५; १६,५,७; ३२, १, ६; ते १,५,५,१; मै १,५,१;५; काठ ६, ९; क ४, ८; कौ १, १५; २, १०१३; जै १, २,५; ४,९,४; त्रिशो ऋ ९, ७०, ४; काठ ११,६¶.

त्रिश्य[b]– -श्यः ऋ १०, ९०, १२; मा ३१,११†; का ३५,१, ११†; ¶ते २, ५, १०, १; २[१]; ७,१,१,५; ¶मै १, ६, ५; ९; ३,१,५; ४, २, ७[c]; १०; ४, २;६;९; ¶काठ ८,३; १२; ११, ६; १९, ८; १२; २०, ४; २६, ८; २९,१०[१]; ३७,३[१]; ¶क ६, ८; ७,७, ३०, २; ३१, २; ६; ४१,६; ४६ ३[१]; शौ ५,१७,९; १९,६,६†; पै ३ ११,८, ९, ५, ६†;१६,७; -श्यम् मा ३०, ५; का ३४,१,५; ¶तै २,३,७,१[d]; ६,४, ८, ३; काठ २७, ४¶; क ४२ ४¶; -¶श्यस्य तै २, ५, १०,२; ६,२,५,३; मै १. ६, ५; ९; २,३, १[२]; ६,५; ३,१,५;२, २; ४.३,८; काठ ८,१;४; १२, १[२]; १५,४; १९, ४; १२; २०, ४; २६,८; ३७,३; क ६,६; ९; ३०, २; ३१. २; ६[१]; -श्याय काठ ३७, १¶; -¶श्येन तै ६, ४,८,३; काठ ८, १;३;४; क ६, ६;८,९.

?त्रिशौजस्[e]– -जाः[f] मा १०, २८; का ११, ८, ४.

त्रिश्-पृति[g]– -†तिः ऋ १, २६, ७; २७,१२;३७,८; ६०,२; १२८, ७[२]; ७, ७, ४; ५५, ५; ८,२३, १३; २५, १६; ६०, १९; ९, १०८, १०; १०, ४, ४; १३५, १; ते २, ३, १, ३¶; कौ १, ३९; ११४; २, ३६२; ९६९; १०१५; ११९५S; जै १,४,५; १२, ८; ३, ३०, ५; ४, ९,६; शौ ४. ५, ६,२२,३S; S१ १, ७१, ३; ३. २१, २; ४, ६,६; १९, ४४,२४[h]; -तिना[i] ते २, ३, १,३, काठ ११,६; -†तिम् ऋ १, १२,२; ३१, ११;१६४, १; २. १, ८; ३, २,[१०; ५ ४, ३; ६, १,८]; ३,८; ११,५; ६, १५, ८; ८, ४४, २६; १०, ९२, १; तै ४, ३,१३,८; मै ४, १०, १; १३,६; काठ १८,२०; कौ २, १४१; ९१८; जै ३,१४, २; ४, १६, १; शौ ९. १४,१; २०, १०१, २; पै १६, ६६,१; -†ती ऋ ७, ३९, २; मा ३३, ४४; का ३२,४,१; -†तेः ऋ ५ ६,५; ते ४,४,४, ६; काठ ३९, १४; कौ २, ३७३; जै ३, ३०, १६; -†०ते ऋ ३,४०,३;६,२, १०; ७, १५, ७; ८, ३१,१४, १०३, ७; मै २, १३, ५[j], ४,१२,४‡[j]; कौ १,२६; १०६; २,३७४‡[j]; ९३४; जै १, ३,६; ११, १०; ३. ३०, १०[j]; ४, ११, ७; शौ २०,६,३; -तौ मै २,२,१[l].

त्रिशुपर्णी– -र्णिवै ते ३, १, ११, ४‡[k]; -र्णी काठ ७, १२; ६, ७, ४८, २[l]; -र्णीम् ऋ ३, १९, १; -†र्णाः[k] ऋ २, १२, ७, ४, १२, ६; काठ १३, ११; ३९, ७, ४८, २S; पै २०,१०,११.

१त्रिश्व, श्वा– -श्वः ऋ १०, ९१,२[m]; -श्वाः[n] ऋ १,११६,

[a]) पाभे. पृ २९०९ i द्र. ।
[b]) नाप. (वर्ण-भेद-) । व्यप्. द्र. ।
[c]) °श्युः इति पाठः ? यनि. शोध. ।
[d]) आप. (त्रिशत्- = मत्तांगिरम्-,क्रियमाण-) । भावे त्यप् द्र. । पाठः मै २,३,७ काठ १२,५ धेनाशुम् इति पाभे. ।
[e]) त्रिशौ (त्रयु ओ)जस्– इति शोधः (तु. ऋ १०, ५५,८; पाठ. शौपौ १६,१८,४ च) । पाठ. मातृपदः ।
[f]) = पाठ. मा ५, ४,४,११ । शौपौ १६, १४,८ त्रिशौजा इति, ते १,८,१६,१ मै २,६,११ काठ १५,८ तैआ १,७,१०,१ शौपौ ३,१६ : ५ प्रभृ. मार्दुग्मा इति पाभे. । [g]) नाप. (अग्नि- प्रभृ.) । उप. उप. इति द्र. (तु. मा [४,२६] प्रभृ ; वैप्र. मा. पद. इति?) ।
[h]) °श्रव° इति मूशौ. । [i]) पाठ. °तिना <> °ता इति पाभे. । [j]) पाठ. ऋ ५,६,९ मा १५, ४१ ते ४, २,१९,७; ४, ८,८,६ आपौ ७,८,१; ८,११,५ मर्डित इति पाभे. । [k]) पाठ. °त्रिवै <> °र्वै इति पाभे. ।
[l]) पाठ. पै २०,१०,११ त्रिपर्णाः इति पाभे. ।
[m]) नि. (गर्दभादग्नान- [अग्नि-]) ।
[n]) नि. [°त्रयुरुग-पृष्ट- = रेवत-र्णि- (अश्वि- = द्यौ- [तु. PW. प्रभृ.])] ।

५; –श्येन[a] पै १९, २९, १०; –श्येभ्यः[b] मै २,९, ५[c]; –श्येषु[b] तै ५, ७,६, ४[d]; मै ३, ४, ८[d]; ४, २, ७¶.

२विश्य– -श्यानाम् शौ ६, १३, १; पै १९, ५, १[e]; –श्येषु[d] मा १८, ४८; का २०, २, ११; काठ ४०,१३; पै १९,१८,१५.

वि√शंस्, विशंसति तै ६, ६, ११, ५¶[f]; मै ४,७,५; †विशंसत ऋ ८, १, १; कौ १, २४२; २, ७१०; जै १,२५,१०;३,५८,७; शौ २०, ८५, १; व्यं(वि-अ) शंसत् तै ६, ६, ११, ५¶[f].

वि-शसे ऋ १०,१४३,३[g].

ϕवि-शस्युमा(न >)ना[h]– -ना ऋ ३, ३९, [(१)२].

विशल्– √विश् द.

वि√शप्, विशपेयाताम् मै १,९,७¶.

वि-शस– -सम् मै १,९,७¶.

वि-शफ[i]– -फस्य शौ ३,९,१[j].

वि-शर– वि√शृ द.

वि-शरीक[k]– -कम् शौ १९, ३४, १०; पै ११, ३, १०.

१वि-शल्य[l]– -ल्यः मा १६, १०; का १७, १, १०; तै ४, ५, १, ४; मै २, ९, २; काठ १७,११; क २७, १; पै १४, ९, १५.

२वि-शल्य–, विशल्य-क– वि√शृ द.

वि√शस्, शास् (हिंसायाम्), †विशस्त ऋ १,१६२,१८; मा २५, ४१; तै ४, ६,९,३; काठ ४६. ५.

विशास्ति मा २३,३९; का २५, ८, १; तै ५, २, १२, १; काठ ५०,६; विशासतु मा २३, ४०; का २५, ८, २; तै ५, २, १२, १; काठ ५०, ६; वि…शासतु मा २३, ४२; का २५, ८, ४; तै ५, २, १२,१; काठ ५०, ६.

वि-शसत्– -सन् पै १४, ३, ६.

वि-शसन– -†नम्[m] ऋ १०, ८५, ३५; शौ १४, १, २८; पै १८, ३,७; –नेन[n] तै ५, ७, २३, १; काठ ५३,१३.

वि-शस्तृ– -०स्तः शौ ९, ५, ४; पै १६, ९७, ३; –†स्ता ऋ १, १६२,१९; मा २५, ४२; तै ४, ६, ९, ३; काठ ४६,५.

विशसे वि√शंस् द.

१वि-शाख, खा[o]– -खः तै २,१,९, ३¶; –खाः शौ ८,७,४, पै १६, १२, ४; –खान् पै ५, २४,४[p].

२वि-शाख, खा[q]– -खम् मै २, १३, २०[r]; काठ ३९, १३[r]; –खे तै ४, ४, १०, २[r].

३वि-शा(ख >)खा[s]– -खे शौ १९, ७, ३.

?विशाय[t] पै १, ९,१.

विशाल, ला[u]– -¶लः तै २,१,८,५;

a) विप. (लोक-व्यापक- [केतु-])।

b) नाप. (व्यवहार-कृत्- = वैश्य-)।

c) पपा. 'श्ये' इति स्वरः?।

d) सपा. विश्येषु <> विश्येषु (बौश्रौ १७,४१ : २३ आपमं २, ८,४ प्रमृ. च) <> ?विश्वेषु (काहि ११० : ९ च) इति पाभे.।

e) °श्या' इति मूको.। f) तु. सस्थ. टि. अभि।

g) तु. सा. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. <वि√शस् 'हिंसायाम्'। गस. केनन्तम् अव्य.।

h) वैतु. वें. सा. वि(भवति) इत्येवं किउ. इति।

i) नाप. इति कृत्वा कर्कफ– इत्यनेन सन्यायतेति PW. प्रमृ; सा. पपा. अनुसृत्य बस. = विगतशफ-(मर्यादि-) वा विस्पष्टशफ- (क्रूरगोमहिषादि-) वेति। विप. [कर्कर- (ओषधि- [पृ १०९७ *d* = रोग-विशेष- इति नेष्टम्])]। वि(प्रति) + शफ– (= शभ- [कर्तरि <√शभ् 'हिंसायाम्']) > बस. इति मतम्।

j) पाभे. पृ. २१६० *e* द.।

k) नाप.। आ-शरीक- इत्यनेन सन्यायता द.।

l) विप. (शल्यरहितबाण-वत्- [इषुधि-])। बस.।

m) विप. (विहिंसक- [रूप-])। गस. उप. कर्तरि ल्युः प्र. (वैतु. वें. भा. सा. ?Gri. वस्त्रविशेषार्थे नाप. इति, PW. प्रमृ. हिंसनार्थे भाप. इति च?)। वध्वा यद् अमङ्गलतया संभाव्यमानं रूपवैविध्यं भवेत्, तदेवेहात्यन्त-हिंसकतया निरूपयितुं तद्वाचकस्य पर्यायत्रयस्य श्रावणं भवति। n) भाप. (हिंसन-)।

o) विप. (विविधशाख- [यूप-, वीरुध्- प्रमृ.])। बस.।

p) नाप. (रक्षस्-)। व्यु. पृ २९१२ *h* द.। सपा. शौ ४,१८,४ विशिखान् इति पाभे.।

q) नाप. (नक्षत्र-भेद-)। r) सपा. °खम् <> °खे इति पाभे.। s) = २वि-शाख-।

t) सपा. शौ १,१०,१ वृशा हि इति पाभे.।

u) विप. (विस्तृत- [पुर- प्रमृ.]), नाप. (छन्दो-भेद- [गा. प्रमृ.])। (√वृष् '*विस्तारे' > भावे) *वृष्मक– > *वृष्मक-भृत– > *विशकभृ– > यनि. (वैतु. पा [५, २,२८] < वि + शालच् प्र. इति, पाउ [१, ११८] <√विश् इति, MW. <वि√श्रि इत्यपि?)।

काठ १३, ५²; -लम् मा १४, ९; १५,५; का १५, ३,२; १६, १,८; तै ४,३,१२,३;५,१,मै २, ८,२;७; काठ १३,५²¶;१७,२; ६;क २६,१,५;-०ले[a] पै ७,६,८.

विसाल-यू पु[b]- -पे तै ५, ६,२२, १; काठ ५०, २.

विशाला[c]- > वैशालेयु[d]- -यः शौ ८,१४,१४; पै १६,१३५,८.

वि√शास् (हिंसायाम्) वि√शस् द्र.

वि√शास्(अनुशिष्टौ) > वि-शिस्[e]- -शिषः शौ ११,१०,२७; पै १६, ८७, ७.

वि√शिक्ष्, विशिक्ष ऋ ४,३५,३.

वि-शिक्षु[f]- -क्षुः ऋ २, १, १०.

१विशिख(खा >) खु[g]- -खाः ऋ ६, ७५, १७; मा १७,४८, का १८, ४, १६; तै ४, ६,४, ५; कौ २, १२१६; -खासः मा १६,५९;का १७,८,१३;तै ४,५,११,१;मै २, ९,९; काठ १७,१६,क २७,६.

२विशिख[h]- -खान् शौ ४,१८,४.

विशिप्रिय[i]- -याणाम्[j] मा ९, ४; का १०,१,५; तै १,७,१२,२.

†?विशिशिप्र[k]- -प्रम् ऋ ५,४५,६.

विशि-*(श्न >)श्ना[l]- -श्नानाम् मै १, ११, ४[j].

विशि-*(न्य >)न्या[m]- -न्य नाम्[j] काठ १४,३.

वि-शिस्- वि√शास् (अनुशिष्टौ) द्र.

वि-शीर्षन्[n]- -र्ष्णा खि १,११,४.

वि√शृ[o] > २वि-श(र्य >)ल्य- -ल्यस्य पै १६,७५,१०[p].

विशल्य-क[q]- -कः[r] पै १५, ३, २, -कम् पै १६, ७४,५[s].

वि√शृ,शॄ (हिंसायाम्), विशरत्[t] पै १९,९,१३; विशरी[u] शौ १२,३, १८[v]; पै १७,३७,८[v].

विश्र१>ता काठ १६,१२[w].

---

[a]) शाले [सं१] इति शेपः । [b]) कस. ।

[c]) व्यप. (सर्प-मातृ-) । (वि√शास् 'हिंसायाम्' >) *वि-शास्व(रि >)रा- > यनि. । [d]) व्यप (तक्षकादि- [सर्प-भेद-])। तस्यापत्यीयः प्र. । [e]) भाप. । [f]) विप. (अग्नि-) । गस. उप. उन् प्र. उसं. (पा ३,२,१६८) ।

[g]) विप. (*पुङ्खवत्- [बाण-], *शिखण्डवत्- [कुमार-, रुद्र-]) । वि + शिखा- > प्राग. *वि-शिखा- + मत्वर्थे अच् प्र. उसं. (पा ५,२,१२७ [तु. पपा. नावग्रहः; वैतु. सा. उ. म. PW. प्रमृ. शिखारहितार्थे बस. इति ?]) ।

[h]) नाप. (हिंसाकृत्- [रक्षस्-]) । (√वृष् 'बलात्कारे, कौर्ये' > भावे) *वृषि- > *वृषिक- > यनि. । *वृपस्- (*वृषि-) > *वृपस्य- > विशाख- इति पर्यायभूतः पाभे. पृ २९११ p द्र. । सा. W. वि-शि° इति पपा. अनु शिखारहितार्थे बस. इतीव ? ।

[i]) विप. (*सोमप्रपूर्ण- [ग्रह-]) । (√वृष् [=√हृष्] 'हर्षे = मदे' >) *वृषि- (*सोम-) + (√प्री 'पूर्तौ' > भावे) प्रियु- (*पूर्ति-) > बस. *वृषि-प्रिय- > *विशि-प्रिय- इति (वैतु. वि-शि° इति तै. पपा. अनु उ. म. PW. प्रमृ. बस. उप. शिप्र- > शिप्रिय- इति इतीव ?) । [j]) सपा. विशिप्रियाणाम् (माश ५,१, २,८ च) <> विशिश्नानाम् <> विशिश्न्यानाम् (काठ १४,६ च) इति पाभे. ।

[k]) व्यप. (मनु-प्रतिद्वन्द्विन्-) । (वि√*शिप् [=√शिभ् =√शम्] > शिशिप् 'हिंसायाम्' > कर्तरि) यनि. (वैतु. *शि-शि° इति पपा. अनु वें. सा. PW. प्रमृ. पूप. = विशि- > सत्१ इति, उप. = शिप्रा- [हनु-] इति; LR. पाठः ? इति कृत्वा *विशिप्रिय- [< वि + शिप्रा-] इति शोधः इति, सा [पक्षे] = वि-शिप्र- [विगतहनु-] इति च) ।

[l]) विप. स्त्री. (सोमपूर्णा- [*ग्रहिका- = ग्रह-]) । *विशि-प्रिय- इत्यस्य पर्यायः । तद्वदिहापि *वृषि- (सोम-) + (√सन् 'संभक्तौ = लाभे, पूर्तौ' > भावे) *सुन्य- > बस. *वृषि-स(न्य >)न्या- > विशिश्न्या- (= नाउ.) > यनि. । विश-स्ना- इति पपा., विश- (= वृष- = सोम-) इति पूप. । शेषं समानम् (वैतु. BW. MW. वि + शिश्न- [पुच्छ-] बस. > यनि. इति ?) । प्राति. स्वरश्च ? पर्यायभूतेष्वेतेषु त्रिष्वपि प्राति. वृष- (सोम-) इत्येव पूप. सत् उप. योगे सति वाक्रि. इकारान्तनामाक्षमित्यत्र मै. पपा. ज्ञापकः स्यात् । [m]) = विशिश्ना- ।

[n]) विप. (विगत-शिरस्- [मिदथ-]) । बस. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१७७) । वैप २,९२८ विशीर्षन्- इत्याद्युदात्तं द्र. ।

[o]) = √सृ = √सृप् । धा. बाधायां वृत्तिः ।

[p]) तु. मूको. BKA.; वैतु. शौ ९, १३, २० अनु विसल्पस्य इति ? ।

[q]) नाप. (रोग-भेद-) । स्वार्थे कः प्र. । [r]) सपा. शौ १९,४४,२ विसुल्पकः इति RW. °ल्य° इति पाभे. ।

[s]) तु. BKA. मूको. च; वैतु. र. विसल्पकम् इति ! ।

[t]) सपा. शौ ६,५६,१ विष्पारत् इति पाभे. । [u]) मनु१ एकारस्य ऐ इत्यादेशः । [v]) तु. RW. W.WI; वैतु. शंपा. सात विशरीः इति ।

[w]) पाभे. पृ १९७१ p द्र. ।

वि-शर्[a]– -¶रः तै ७, ५, ७, १[b]; क़ठ ३३,७;–रम् पै ११.२,१०; -रात् शौ २,४,२.

वि-शीर्य[c] पै १४,२,१४.

!वि[२]···श्र्त्त्या पै १९,३६,७.

वि√शो.विश्य पै ३,५,५[d].

?वि्शौजस्- विश्- द्र.

वि√श्चुत्, ¶विश्चो्तति मै ३. ९, ७[२]; १०,३.

विश्-पति-,°त्नी- विश्- द्र.

विश्पला[e]- -लाम् ऋ १,११२,१०; ११७,११; १०,३९,८; –लायाः ऋ १,११८,८?[f]; –लायै ऋ १, ११६,१५.

विश्पला-वसु[g]– -सू ऋ १,१८२,१.

?विश्य[h] पै २,८५,५.

१विश्र्य-, २विश्य्- विश्– द्र.

वि√श्रथ्,>°थि, †विश्रथे ऋ ९, ७०,२; कौ २,७७४.

वि्श्रथय[i] शौ १२, ११, १०; †वि्···श्रथाय[i] ऋ १,२४,१५; २,२८,५; मा १२,१२; का १३, १,१३; तै १,५, ११, ३; ४, २, १,४; मै १,२,१८; ४, १४, ९; १७[j]; काठ ३, ८; १६, ८; ४०, ११; क २, १५; कौ ३, १,४; जै २, ५, १; शौ ७, ८८, ३; †वि्···शिश्रथः ऋ २, २८, ७; ४,१२,४[k]; तै ४,७, १५,७[k]; मै ४,१४,९; काठ २,१५[k].

वि श्रयमाण- वि√श्रि द्र.

*वि्-श्रवण[l]->वैश्रवण[m]- -णः शौ ८,१४, १०; पै १६,१३५,६.

वि्-श्रवस्[n]- -वसम् खि ५, ७, १, १०; मै ४,१३,२; काठ १५,१३.

वि√श्रि,>श्रायि,वि्श्रयन्ते ऋ ७, ७८, १; †विश्रयाते[o] ऋ १०, ८५,३७; पै १८,१०, ९; विश्र्याति शौ १४, २, ३८‡[o]; वि्श्रयन्ताम् ऋ १, १३, ⌊६; १४२,६⌋; २,३,५; ७, १७, २; १०,११०,५; खि ५, ७, १, ६; मा २०,४०; २८,५; २९,३०†; का २२,४,५; ३०, १, ५; ३१, ४,६†; मै ३, ११, १; ४, १३, २;३†; काठ १५,१३;१६,२०†; ३८,६; शौ ५,१२, ५†; वि्··· श्रयन्ताम् खि ५, ७, १, ६; मै ४, १३, २; काठ १५, १३; वि्श्रयस्व शौ ९,५,८[p];१८,४,३. वि्श्रय काठ ३७,९; शौ ९,५,४; पै ४,३,१; १६, ९७, ३; वि्श्रयध्वम् ऋ ५,५,५; १०,७०,५. वि्···अश्रेत् ऋ ७,३,४. वि्···अशिश्रयुः ऋ ७, २, ५.

वि-श्रयमाण,णा[q]– -†णः ऋ ७, ४५, ३; मै ४, १४, ६; –ϕणाः मा २९,५;का ३१,१,५;तै ५,१, ११,२;मै ३,१६,२; काठ४६,२.

वि्-श्रित,ता– -तः खि २,६,२,२८; पै २०, ४१, २; –ता ऋ १, ११७,१; –ताः ऋ १,५५,२.

वि√श्रु,>श्रु, †वि्श्रृण्विरे ऋ ४, ८, ⌊६; ८,(५३, ७) ५४, ६⌋; खि ३, ५ ७?[r]; काठ १२, १५; व्यश्रोत् खि ५,७,४,१५. विश्रावि ऋ १०,९३,१४.

वि्-श्रुत- -तम् ऋ १, ५२, ११; शौ १५,२, २६; –†ताय ऋ १, ६२, १; मा ३४,१६; का ३३, १,१०.

?वि्श्रुती[s]– -०ति मा ८,४३; का ९,

a) भाप. (क्षयण- ⌊तै.⌋), नाप. (रोग-भेद-)।

b) सा. PW. प्रभृ. विप. इति चिन्त्यम् (तु. भा. K.)।

c) पाभे. पृ २२९३ *e* द्र.।

d) पाभे. पृ २८६५ *q* द्र.।

e) व्यप. (स्त्री-)। विश्- (प्रजा-)+पा-ल्-> √पालि>पा(ल>)ला->*पला->उस. यनि. इतीव PW. प्रभृ. ?।

f) °लायै इति सा. GW. प्रभृ.।

g) विप. (विश्पलानुग्राहुक- ⌊अश्विन्-⌋)। बस.।

h) शोधः ?श्तेमा॰न्तन्° टि.।

i) लोटि मपु१। पपा. श्रथय इति। संहितायां वैकल्पिको दीर्घः।

j) सपा. कामा १२८ : १४ वि्···श्रथय इति पाभे.।

k) सपा. मै २,१६,५ शिश्रथः इति पाभे.।

l) व्यप. [विशद्-यशस्- (यक्ष-विशेष- ⌊कुबेर-पितृ-⌋)]। बस. उप. =श्रवस्-।

m) अपत्यार्थे अण् प्र. (पा ४,१,११२)।

n) विप. (त्वष्टृ-)। बस.।

o) सपा. °ते (काश्रृ २५, २२ च)<>°ति<> आपमं १, ११, ६ भागृ १, १५ : १४ हिगृ १, २०, २ विस्रयातै, पागृ १,४,१६ विहर इति च पाभे.।

p) पाभे. पृ २८३२ *i* द्र.।

q) विप. (द्रुह्-, सवितृ-)। गस. उप. शानजन्तम्।

r) °रे इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. ऋ.)।

s) विप. (गो-)। (√वृष् 'वर्षणे = क्षीरक्षरणे'>भावे) *वृष्- > *वुषूवती-> यनि. (तु. पपा. नावग्रहः, ⌊प्राति. ईकारान्ततत्वमात्रे⌋ भा., ⌊तात्पर्यमात्रे⌋ च PW. प्रभृ.; वैतु. उ. म. प्रभृ. वि√श्र,श्रु 'श्रवणे' > वि्-श्रुति-

६,२; तैं ७,१,६,८.

१त्रिश्च,श्वा[a]- -त्रिश्वः ऋ १,७०,२; १२८,६;१६६, ५; २, ३८, ८; ४,३८,३;५,३४,७;५०,१[२?b'c]; ७, १८, ४; ३२, १७; ५८, २; ८,३१,१२;५१,९; ९, ३५, ६; १०, २८, १; ६२,[(१,४१,२; ८,२७,१६) १३]; खि ३,३,९; मा ४,८[२b'c];११,६७[२b'c]; २२, २१[२b'c]; ३३, ८२; का ४, ३, २[२b'c]; १२, ७, २[२b'c]; २४,७, ४[२b'c]; ३२, ६, १३; मै १, २, २[२b'c];२,७,७[२b'c];३,६,५[२b'c]; काठ २,२[२b'c];१६,७[२b'c]; २३, २[२b'c];४३,५$; क १,१४[२b'c]; ३५,८[२b'c]; कौ २,९५९; जै ४, १९,१; पै १४,३,२$;१७,२९, १७; -श्वम् ऋ १,१६, ८, ३१, ९;३६,४;६; १४;२०; ३७,१५; ३८, १०; ४१, [६(८,८४,३)], ४८, ८; [४९, ४; ५०, ४; ३, ४४,४]; ५०,५; ५२, १३;१४; ५७,२; ६; ७३,५; ८,८१, [५; १०२,८;९;५,६,६; १०,१२३, २],८५,३;८६,१०;९२,९; ९३, [३; ८, ३१,८; १०,८५,४२][d]; ९८, १; १०८, २; ११४, १; १२९,४; १३०, ८; १६४,४२; ४४; १८५, १; १८६, १; ९; २, २, ५; ५, २; १५,४; २२, ४; २३, [१९; २४, १६; ३५, १५]; २४, १२; ३३, १०;३८, ५; ४०, ५; ३, ४, ५;२९,१५; ३०, ६[e]; १४; ५४-५५, ८; ४, १, १; ५, ११; ६,१; १७, १०; ५४, ४; ५८, ११; ५, २८, २; ३२, १०; ४१, ७; ४८, २; ५०, ३; ६३, ७; ८१, ५; ८३, २; ९; ६, ८,३; १३, ४; १६, २७; २८; २०, २; १३;२५,८; ३१, २;५२, १५; ६०, ४; ७, ७, २; ६;१६, ६;२०, ३; ५६, २०; ५९, ७; ६६, १५;७६,१; ७७, १-३; ९०, ६; ९८, ६;८, ३, १६; २०, २६; २४, २१; २६,६; ३९, ७; ४०, ४; ४१, ३; ४७, १३; ४९, ८;५८,२; ७८, ५; ७९, २; ८९, ६; ९, ६१, १८; ६३, ५;६८, ९;८६, २८; १०, २, ४[f]; ११, १;१७, १; १०; २०,[१०; ९९, १२]; २२, ११; २७, २२; ३५, १३; ३६, ४; ३७, २; ४; ५६, ५; ५८, १०; ६१, १२; ६४, १५; ८३, १;८८,१५; ९२, ५; ९६, ५; १०७,१; ८;११४,४;१२१, ७[g]; १२६, ४; १३६,१; १७३, ४; खि ३, १, ८; १८, १; ४, १०, १, १;२, १; खिसा ३,८; मा ४,२†; ८ ६२;९,५; १३, २४; १४, १४; १५,५८; १६, ४८†; †१७,१६; ९९; १८,५; ७; ३०; ३१†; १९, ३७[d]; ४७†; २०, २३; २३,४९;५०, २६, ७†; २७, २५†[g]; २८; २९; २९, ५; ३२, ८; †३३, ३४; ३६; ५२; ३४, ५८†; का ४, १, ३†; १०, २, १; १४, २, १०;१५, ४,३; १६, ७,१; १७, ८, २†; १८, २, १†; १९, १, १२†; ३, १; ३; २०, १, १; २†; २१, ३,८†[d]; १८†; २२, १, ८; २५, ९,५; ६; २८, ७, १†; २९, ४,३†[f]; ३०, ३, ६; ३१, १, ९; †३२,

इति प्राति. इति, PW. प्रमृ. त्रिस्तुति- इति प्राति. इति च ?)।

[a]) वप्रा. गस् गना., विप. (सर्व-), नाप. (°नृप- [ऋ १,७०,४], पृथिवी- [शौ ९, ११,४])। नृपार्थे त्रिश्व- (नृ-, जन-) + (√भृ 'धारणे' > भावे) °भ- > °ब- > यग. यनि.। अन्यत्र < √त्रिश् '°संपात निवासयोः'।

[b]) पाठ ? त्रिश्व- + °भृत्- (अभिप्राय-) > पस. °त्रिश्व-भृत्- (यावित्रिद्-वेरेन्तु-) इति शोधः (द्र. छन्दः)। त्रिश्वे (तै १, २, ३, १ प्रमृ.) इत्यत्र टि. अपि द्र.।

[c]) त्रिश्वो देवस्य (तैप्रा ४, १२;५,५;११ शांश्रा २०, १ मावा ३,१,४, १८; ६,६,१,२१; १३,१, ८,८ आपी ७, ९, ९ काठी १०, १, ११ बाधी ७,१, १५; २०,४, १० माधी २,१,२, १; ६,१,३, २० माए १, ६,२;२१, ६ च) > सपा. तै १,२,२,१ प्रमृ., आश्री १०,८,६; १६.८,१३ त्रिश्वे देवस्य इति पाभे.। एकतरत्र त्रिश्वो रायः (माश ३,१,४,१८; ६,६,१,२१ च) > सपा. तै १, २,२,१ प्रमृ., बौश्री ६,४:६ त्रिश्वे रायः इति पाभे.।

[d]) = सपा. तैप्रा २,६,३,४; ८, ७, १०; प्रमृ। मै ३,११, १० तैश्रा १, १, ७, २; २, १, १४ आपगी ५, १६, १ सुरभिम् इति, पाए ३, २, २; ३, ६ सुरभिम् इति च पाभे.। पृ १६३८ f अपि द्र.।

[e]) सपा. शौ ३,१,४ पै ३,६,४ त्रिश्वर् इति पाभे.।

[f]) सपा. शौ १०, ५९, २ पै १०, ४७, ५ त्रिश्वार इति पाभे.।

[g]) सपा. तैश्रा १,२१,८ सुभगम् इति पाभे.।

३, ५; ७;४,९; ३३, २, २१†; ३५, ३, ५; तै †१, १, १४,४; २, १,१; ४,३१, १; ५,११,३; ६,१२,१; ७,७, १§; १३, १; २, ४, ३, २; ६, १¶; ५, ९, ६¶; ६,७, ६; ३, ३, ११, २; ४, ७, २; †४, १, ८, ५[a]; ४, ६, १[२]§; ५, १०, १; ६,१, ५; २, ३‡[b]; ७, ३, १§; १२, १; ५,१,११, ४; ७, २, १[c]; मै १, २, १†; ३, १; ३९†; ११, १; २, १, ११;३, ८†;७,१६[२]; ९, ९†; १०,२†; ११,४; १२, १; १३, २३†[a]; ३, ६, २†; १०[२]¶; ११, १०[c]; †४,५,४§; ८, १०¶; ९,४,१०, २;६;११, १[२]; १२, १; २; १३, १; ९; १४, १; ५; ९§; १२; १५; १८[c]; काठ २, १†; ३, ९; ४, १६†; ८, १६†; १०, ७;१३†; १३,१४; १५†; १५, १२†; १७, १०[२]; १६†; १९†; १८, १[२]‡[b]; ८;१३†; २१,१४; २५, ४; ७[२]†; ९†; ३८,२[२]†[c]; ३९, १५; ४०, १†[a]; ७†; ४६,२†; क १, १३†; २, १६; २६, ९[२]; २७, ६†; २८, २[२]‡[b];८; २९,

२; ४८, ५; ९[२]†; †कौ १,२२; ३१२‡[d]; ३६१§; ४६६; २, २०३; २४१; ४२१‡[e]; ७१३; ७८०; ११५२; ३, ५, ९; १०; †जै १, ३,२; ३२,१०‡[d]; ३८, २§; ४८,६; ५६, ४; ३, १८, १०; २१,६; ३२, ११‡[e]; ५८,१०; ४,१,५; २, १; २; ६, १‡[d]; ८; ८, ६; ११, ३; १७, ९; १९ ४; २९,६; शौ १, १०, २; ३१-३२, ४; २, १, १; ३, ३१, ५†; ४, २, ६†; ११,१; ३२, १†; ५, २, ८‡[f]; ११,८; ६, ४४, १; ५१, २†; ५७, ३; ७७, १; ८८, १†; ७, १, २[g]; १२,१; २१, ६; ५७,२; ८, ९, ९; ९, ३, २०; ५, २१;१२,४; १५, १९; २६†; १०, ६, १७; ७, ३५; ८, ७; १३; ११, ६, २२; ९,१; २; १३, १, १;५२; २, ३;१९†; २०†; ३१; ४४[२]; ३, १५; १४,१,२२†[c], २,६४; १८, १, १८†;५३†; ३, २४†; १९, ४७,२;५५,६; †२०,१०, २; १५, २; ६; ३०, ५; ४७, १६; १७; ५६,६; ५९, २;६५, ३;८७,६;९५,३; १०७,११‡[f];

पै १, ९, २; २२, ४; २३,४[२]; १०३,१[h]; १११, ३; २, ६,१; २८, १[a]; ३, ६,४; २५, १; ४०, ५; ४, १, ७†; ३२, १; †५, ३८, १; ३९, ७; ६,†३, ३; ४; २०, २; ८, १,८; १३, ११†; ९, १०, ११; २३, १८; १०, ६, ९; १२, ७, १३; १४, १, १५; १५, २०, ७†; १६, १८,९; २३,२; ४०, १०; ४८, ५; ६९, ९; ८२, १; २; १०१-१०२, २; १३९,४; १७, १,४[j]; १०, ७; २५, ५†; ७†; १८, १५, १; २०,१; ७; २२, ४†;५†; २३, ८;२५,१; १९, १०, ५; १६, १; २३, ९; ३०, १५; ३१, १; ४३, ६†; २०, १, ७; २, ७; ४, ४[k]; ३३, ६; ३६, १; ४९, ३; ४†; ५४, ३; ५६, ३; -श्वया ऋ ८, १, १९; ६८,२?[l]; कौ २,११२२†; -श्वस्मात् ऋ १, १०६ [१-६]; १२३, २; १३४, ५; २, १७, ६; ४, २, ६; २८, ४; ८, ६०, १०; १०, ३६, ३; ८६, [१-२३]; तै १, १, ११, १;[m] मै १. १, १२[m]; ३, ११,

[a]) सपा. तैआ १.२३,८ गुर्भम् इति पाभे. ।

[b]) सपा. मै २,१०, ३ त्रिश्वा इति, ऋ १०, ८२, ६ त्रिश्वानि इति च पाभे. । [c]) पाभे. पृ २९१४ *d* द्र. ।

[d]) सपा. ऋ ८,८८,५ रयथाम् इति पाभे. ।

[e]) त्रिश्वमानुषक् > सपा. ऋ ८,४५,४२ विश्वमानुपः इति पाभे. ।

[f]) सपा. ऋ १०, १२०,८ विश्वा अवृणोत् इत्यस्य पाभे. सतो विकारमात्रमेतद् यदिह त्रिश्वमर्णवत् इति पठ्यते । [g]) सपा. तै २, २, १२, १ पै २०, १, २ तैत्रा ३,५,७,२ त्रिश्वाः इति पाभे. ।

[h]) सपा. शौ ७,८४,३ ऊर्जम् इति पाभे. ।

[i]) एकत्र सपा. शौ ६,७१,१ होता इति, पै २०, १४, १ विश्वान् इति च पाभे. । [j]) पाभे. पृ २२२८ *m* द्र. ।

[k]) सपा. शौ ७,२१,६ सुर्वम् इति पाभे. ।

[l]) त्रिश्वया मते इति द्वि-पदः। पाठः? विश्व-ज्ञास्- + पति- > बस. *त्रिश्वज्ञाम् पति- > [मं१] त्रिश्वजास्पते इति शोधः (वैतु. पपा. अनु सा. ?GW.यनि. एव पाठे सति त्रिश्वया [= विश्वया इति कुर्वन्तात्रिव] क्रिवि. इति, ORN. *त्रिश्वया-मति- > [सं१] त्रिश्वया मते इत्येकं पदमिति?) ।

[m]) =सपा. बौश्रौ १,१३:२१ । मा २,३[२] का २,१,३; ४[२] माश १, ३, ४, २ काश २, ३, ३,१९-२१ त्रिश्वस्य इति पाभे. ।

१०[b]; काठ १,११[b]; ८,१७[२]†; क १, ११[b]; की २,८९५†; जै ४,१४,२†; शौ ६,९६,२‡[c];७, ११७,२‡[c]; ८,७,२८‡[c]; १४, २, ४४; †२०, १२६, १-२३; पै ३, १७, ४‡[c]; †४, २८, १[d]; २[d]; ३-६; ९, २२, २८; १७, २३, ३‡[c]; १८, ११, ४; १९, ३७, १२; –†श्वरिमन् ऋ १०, ४९, १; ५०,४; तै ३,४,११, ४; मै ४, १२,६; काठ २३, १२; –श्वस्मै ऋ १, ३१, २; ५५, ३;६६,३; ९२, [४; ४, १४, २]; १२८, ६[१]; ५, ८३, ४; ६, १, १; ७, ६६, १४; ९, ४८,४; १०,८८, १२; मा १३, १९; २४; १४, १२;१४;१५,५८;६४; का १४, २, ४;१०; १५, ४, २;३; १६, ७, १; ६; तै ३, १, ९, ३; ४, २, ९, १; ३, ६, १; ४, ३,३; ६, १[१]; मै २,७,१६[१]; ८,१४[१]; †४, १२, ५; १३, ६; काठ १७, १०[१]; १८, २०†; ३५,७; ३९, ३; ४०, ३; ५; क २६, ९[१]; ४८, ९; की २, ११०†; जै ३,१७,१०†; –श्वस्य ऋ १, ११, ४; २५,२०; ४४,५;४८, १०; ९२, ९; १००, ७; १०१, ५; ११३, ७; १३८, १; १६४, [२१; २,२७,४]; १६५, ६; २, १२, ९; १३, ६; ३८, २; ४०, १; ३,१४,७; ४६, [२; ६,३६, ४]; ४, १३, ३; ५,७,६; ३२, [७; ७,१०४,१६]; ३४,६;४२, ११;५५, ८; ७१, २; ८५, ३; ६, १६,१३; ४२, ३; ५०, [७; ७, ६०,२; १०, ६३, ८]; ५१, ७, ६१, ३; ७१, २; ७,११,४; १६, १; २२, १६; १७; ६५, १; १०१,२; ८, १७, ९; २५, १; ४७, ४; ६२, ७; ९,३२,३; ६६, २; ७६, ४; ८६, ५; २८; ३६;८८, ४;९७,५६; १०१,५; ७; १०, ५, ३;२६, ८; ३७,५; ४५, ६;८७,१५; ९१,१;१०२, १२; १६०,२; १६१, ३;१६८, २; १९०, २; खि ३,१०,२,२; ४, २, ३; मा २, ३[१b]; ११, ३२†; १२, २३†;३७;१३,१८; ३९; †१५,२२; ३२; ३३[२]‡[e]; १७, ७८; १८, ५५; ३६, ८[f]; का २,१,३[b]; ४[२b]; १२, ३,५†; १३, २, ६†; ३, ८; १४,२,३; ४, २; †१६, ५, ३; १४; १५[२]‡[e]; १८,६,१४; २०,३,५; ३६, १, ८[f]; तै १, ८,२२,५†; २, १, ११, ४†; ३, ५,६, २; ११, ३†; ४, १, ३,२; २,२, २†; ३, ३; ५, ४; ९, १; ६†; †४,४,१; ४;७, १३, २; १५, ३; ७,५, १, ६¶; मै १, ३,२६; २,७,३†; ९;१०; १७; ८,१४;१२,३;१३,८†; २३‡[g]; ३, १२,१७‡[g]; १६, ५; †११, २; ३; १२,१†; १४, १; काठ ४, १६‡[g]; ८, १७†; ९,१८†; १९†; ११, १२†; १३, १५; १५, ५; १६,३†;९†,१०;१६; १८, १५; २२, १५†; ३९, ३; १५[२];†,४०,१‡[g];९; क २५,१; २९, ४; †की १, ९;४५,२७०; ३५९;४५०§; ४५६§[i];४५६; २, ९९; १२०; १६८; २२३; २३८; ६००; ७९२; ३,३,७§; जै †१, १, ९; ५, १, २८, ८; ३७, ८; §४७, ४; १०; ५६, २; २, २, ६; †३, १०, १; १६, ६; २०, ७; २१, ३; ४८, १६; ४, १८, ४; २७, ५; शौ २, ३१, १; ३, ७, ५‡[h], ११, ३†; ४, २५, १; ५,२५, ७; ६,२९,३; ५८, ३; ८६, १; ९१,३‡[h]; ९५, ३; ८,३,१४†; ४, १६†; ९, १४, २०†, १५, १३‡[i]; १४‡[j]; ११,६,२३;९, १५; १६; †२०, ५, ३;३४,९; ९६, २; ८; १३७, ५; पै १, ६२, ३; १००, २†; २, १५, १; ३, २, ७; ४, १, ३†,२४, १; ५, २,७[k]; १८,९‡[h]; २७, ३-५; ६, ३, ८; ११; ७, १८, ४†; ९, १०, ११; १२, ७,

[a]) तुपा. ऋ १०, ९७, १६ मुर्वस्मात् इति पामे. ।

[b]) पामे. पृ २९१५ *m* द्र. ।

[c]) तुपा. ऋ १०, ९७, १६ मा १२, ९० मै ३, ११, १० आपश्री ७, २१, ६ आश्री २, २, ११ मुर्वस्मात् इति पामे. ।

[d]) °श्व° इति पाठः? ।

[e]) तुपा. ऋ ७,१६,२ टि. ।

[f]) = सपा. आश्री ८,२, २१ शाश्री २,६,७ । ऐआ ५, ३,१ विश्वन् इति पामे. ।

[g]) पामे. पृ १०२८ *a* द्र. ।

[h]) पामे. पृ २३२३ *j* द्र. ।

[i]) तुपा. ऋ १,१६८,२४ पुत्र इति पामे ।

[j]) तुपा. ऋ १, १६४,३५ टि. ।

[k]) तुपा. शौ ४,१,७ त्रिधेनाम् इति पामे. ।

३[a]; ३४,४†; ३६,२[b]; ५३,२;
८०,१†; ११०,२; १४२,१; ७,
११,१†; १८,३[c]; २७,३; ४३,
२†; ६२, ७; ६५, १; ८४,४;
८५,३†; ८६, १‡[d/e]; ९२, १;
११५,२; ९,१,५; ४, १; १४,
२†; ११†; १४†; १०,८,१८;
११, २, ११; ७, ९; १३, १,
११;२,९; १०[f];११‡[d/e]; १२;
१२; २४; ३८; ३, ३; १४;
१८; १४, १, २३‡[d/e]; २,
३०; १७,१,१६; १९,६, ३†[g];
५३, १-३; ६; †२०, २७, ६;
३१, ३; ३४, ४; १७S; ५५,
१;५८,१; ७३,१; ७७,५; ८०,
२; ८१,२; ८५, ३; ९२, २१;
९३,८; ९४, १; १०७, १३‡[h];
११८,४; पै १, ६, १; १०, २;
११,३; ६६,२; १०९,४; २,६,
३†;४; २४,३; ४९,६; ६१,१;
७६, ४; ५; ३, ३३, ६; ३४,
९; ४, ३२, ३; ३६, ४; ५,२,
३; १७, ५; १८, ५†; २६,५;
८, १, ४; ५; ६, ९; १४,१०†;
९, १, ६[i]; ५, ३†; २२, २५;
१०, १, १२; ६, १०; १२,१,
५†; २, १-३; ६; १३, १, २;
४, १६; ७,४†; १८; ९, १२;
१४, १, १८; २, १०; १५,११,
४†; १६, २४,१; ३२,५; ६६,
२†; ६७, ३†; ४†; ८९, ४?[j];
१०५,१; १५१, ३; १०; १५२,
८; १७, ३२, ८[k]; १८,९, १०;
१६, १†; २३,१०; २४, १; ६;
३१, ८; १९, ७,५‡[l]; ११‡[m];
२०,१; ३९,१; ४५, २‡[n]; ३†;
२०, ६, १०†; ९,३; १०, १[o];
१४, ९; १५,८; २२,२†; ३१,
१०†; ३२, ६; ८†; ४९,४‡[p];
-श्वाः ऋ १, ३, १२; ११, १;
५४, १०; ७१,७; ८६, [५; ४,
७, ४; ५, २३, १]; ९१, २२;
९८, २; ११७, २३; १२४, ६;
१२९, [३; ८, ९२, २०];
१७९,३; २,७,३;८, [५; १०,
२१, ३; १२७, १]; ११, १९;
१३, ३; २३,५; १३; ३३, ३;
४०, ५; ३, ११, ६; १५, ४;
३१,१३; [२१; १०,१२०,८][p];
४४, २, ४९, १; ४, १७,६;७;
२२, १०; ३१, १०; ३७, [७;
५,१०,६]; ४०, [(३९,१) १];
५, ४,५; २५, [९; ६,६१,९];
३०, ५; ५५, ६; ६२,२; ७५,
२; ६, १८,५; २२,९; २५,२;
४१, ४; ५१,१६[r]; ५८,१;६०,
६; ७, १, ७; १०;१९, १;२९,
३; ६७, ५; ७२, १; ९५, १;
१०४, ११; ८, २, ३३; ६,४;
११, [८; ४३, २१]; १३, २१;
१४,१३; १६, [११; ६९,१४];
२४,१९; २६; ३६,[१-६];३९,
२; ४३, [१८; २९]; ४५, ८;
४०; ४६, ७; ८४,६; ९६, [७;
१०, ५२, ५]; ९७, १०; ९९,
५; ६; १०२,९; ९, ८,७; १३,
[८;६१,२८];१६,[६;६२,१९];
२०, १; ४०, १; ४३, २; ६२,
२४; ६३, २६; २८; ८६, १५;
४१; ८९, ६; १०,१८,९; २१,
३; ३५,८; ४३, १; ५१,१; २;
६७, ११; ९७, १०; १३३, ३;
१५३, ५; †मा ४, २९[r]; ६,
२६[s]S; ११, ४७S; १२, ५६;
८४; ११६; १५, ६१; १७,
६१; ६६S; S१८, ३३[s]; ७३;
१९, ७१; २०, ८६; २३,
२५S[t]; २७, १S; ७; ३३,६६;
६७; ३४, ३२; ३८, १०S;
†का ४, ९, ६[r]; ६, ७, २[s]S;
१२, ४, ११S; १३, ४, १२;

a) सपा. शौ ५, २२, २ त्रिधान् इति, पै १९, १२, १२ जनान् इति च पाभे.। b) सपा. आश्री ८,९, ७ शांश्री १०,११,९ विधम् इति पाभे.।
c) सपा. तै ३,३,११,३ मै ४,१२,६ काठसं २, ११, ४ विभे.। पै २०,२,५ त्रिधानि इति पाभे.।
d) पाठः? त्रिधानि अन्यः इति शोधः (तु. पाभे. छन्दश्च)।
e) सपा. ऋ १०,५८,१८ मै ४,१२, २ पै १८,३,२ तैब्रा २,७,१२,२;८,९,३ त्रिधानि इति पाभे.।
f) पाभे. पृ२१२६ f द.। g) पाभे. पृ२९१७ g द.।
h) सपा. ऋ१,११५,१ विभे.। i) पाभे. पृ२९१८ k द.।
j) त्रिधान् इति शोधः (वैतु. BKA. त्रिधादेशान् इति समस्तान् इति ?। सपा. शौ ११,१,४ त्रिद्युमान् इति पाभे.।
k) पाभे. पृ १६४८ c द.।
l) पाभे. पृ२६२१ h द.। m) पाभे. पृ२३६२ g द.।
n) सपा. ऋ १०,१८७,२ प्रत्न इति पाभे.।
o) सपा. शौ ७,४२,१ त्रिधानि इति पाभे.।
p) सपा. ऋ २,३८,६ विभे.।
q) पाभे. पृ २९१५ f द.। r) =सपा. माश ३,१, ३,१५। पै २,३१,४ त्रिदशान् इति पाभे.।
s) सपा. मा १८,३८ का २०,१, ४ मै २, १२, १ पाठ १८, १२ सुर्यः इति पाभे.।
t) पाभे. पृ १११५ k द.।

a) पामे. पृ २९१९ s द्र. । b) पामे. पृ १६१५ k द्र. ।
c) पामे. पृ २९१९ r द्र. । d) पामे. पृ २९१५ g द्र. ।
e) त्रिश्वं इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मा १८, १३)। f) सपा. पै ७.१९,४ सर्वाः इति पामे. ।
g) सा. °श्व इति?। h) सपा. पै १८,२९,४ सर्वाः इति पामे ।
i) पामे. पृ ११८७ d द्र. ।

j) = सपा. माश १४,२,२,१६ तैआ ४.९.२; ५,८,१ आपौ ४,७,४ आपमौ १५. १०,११ माधौ ४. १.३१ । का ३८, २, ४ शांश्रौ ८.१५. ११ माधौ ५. ७. १ सुत्रनंत इति पामे. । k) सपा. मा ३८, १५ तै ७, १,१२,१ काठ ४१.३ माश १४,३,२, १७ त्रिश्वेभ्यः इति पामे. । l) पामे. पृ २९१९ a द्र. ।
m) सपा. पै १५.११,५ सर्वात् इति पामे. ।

३; २, ३१, ४‡[a]; ५१, ४; ३,
१२, ८;२९, १; ९, २१, १२[l];
१५, १४,५;२२, १; १७, २८,
५; १८, २४, ६[b]; –श्वानि ऋ
१, ५, ९;९,२; २३,[२०; १०,
९, ६]; २५, ११; ३८, ३;५१,
७; ६७, २; ६९, ३; ७०,१;४;
९२,९; १०८, [१ (७,६१,१)];
१२९, ५!ᶜ; १४५,३; १४८,२;
१६६, ९; १७६, [३; ६, ४५,
८]; १८९,[१; ३.५,६]; १९१,
९[d]; २, १, ८; ३,१; ४, २, ५,
३; १६,२; २८, [१ (८, १००,
४)]; ३५, [२; ४०, ५; १०,
८५,१८][e]; ३.१,१६-१८; ११,
८; ९; ३८,६; ४, ४, ६; १६,
[६(७,२१,४)]; ३०,२२; ३९,
१; ५, २, ९; ३, ११; ४,७;९;
१८, १[f]; ४२, [१८; ४३,१७;
७६, ५; ७७, ५]; ४५,७; ८२,
५; ६, १५, १५; २२, ७;४२,
१; ४५,[(१६,२०) २०]; ४६,
७; ५१, १०; ७, ४, १; १८,
१५; २३,१; ६०,[१२; ६१,७];
६६, १०; १०१, [४; १०,८२,
६][g]; ८, १, ३२;५,८; ८,१०;
१३; १६,२; १८, १७; २४,७;
३२, २८; ४१, ६; ४७,३; ६३,
६; ९३,[२९ (१०, १९१, १)].
९७,१४; ९, ३,४;१४,८; १८,
४; २०, ३; २१, ४; २३, [१;
६२, २५; ६३, २५; ६६, १];
४२, [५; ६६, ४]; ५४,३;५९,
३; ६१, [११; १०, १९१, १];
६२, १; ६३, ३०; ८४,२;८६,
२६; ९४, ५; १००, [२; ८];
१०७, २३; १०९, ८; ९; १४;
१०, २१, ५; ५४, ४; ५९, २;
६३,१३,८१,७[h]; ८९,५;१२२,
२;१२६,६; १३४,४; १६४,३;
खि ३,२२,१०[e]; †मा ४,३४S;
५,३६; ७,४३; ८, ४५[h]; १२,
१५S, १५,३०; १७,२३[h];३०;
२६, १८; ३०, ३; ४०, १६;
†का ४, १०, ५S; ५, ९, २;
८,१९, १[h]; ९, २, ३; १३,
१, १६S; १६, ५, ११; १८,
२, ७[h]; ३,६; ३४,१,३; ४०,
१, १८; तै १, १,१४, ३†; २,
९,१; †१४,३;७; ४, ४३,१†;
२,२,१२,३†; ३, १४, ६[i]; ६,
११,४†; ३, ३, ३, ३†; ४, १,
९, ३; २,१,५; ४, ४, ४†; ५,
५, ९, २[j];६,१, ११, ५[l]¶; ७,
५,४, १¶; मै १, १, ८; २, ६;
१३†; १०, १६¶; २, ७, ८;
†१३, ५; ७; ३, ७, ८[२]; ¶;
†४, १, ८S; १०, १; ४;
११, ५; १२, २[e]; १४, १; ३;
काठ २, ७;१४†;१५[२]†; ३,१†;
†६,१०; ११; ७, १६†; १२,
१५†;१६,८†;२४,७;३०,५¶;
क २,१;८†;३७,८; †कौ १,९४;
२६२; ३३०; ३५२; ५२१; २,
२४;१०७; १२५; १८०; ३२०;
६०८; ७९०; १०४९; ३,१,८;
†जै १,१०, ४; २४, १०; २७,
१०; ३४, ८; ३७,१; ५३,११;
२, ५, ५; ३. ३, ३; ११, ३;
१३, १; १७,१; २६,६;४९,७;
४, २२, ६; शौ १, ६, २†; ४,
३९,१०; ६, ४५,२†; ६३,४†;
७, ४२, १[k]; ८, ३,२४†; १०,
५, ६; १५, ३, १०; ११; १९,
४९, २; †२०, १२, १; ३६,
७;४४,२;६९,७;७१,८;७७,६;
पै १,१२,२[l]; ५,३९, ६†; १४,
४, २; १६, ८,३†;१२७,१-५;
१८, ३, २†[e]; २१, ५†[e]; १९,
७, १†; ३६, ५†; २०, २, ५[l];
४३,६†; –०श्वानि पै १०,१४,
१०; –†श्वाभिः ऋ १, १२,
१२; २३, ६; १००, १०; २,
१०, २; ३, ३७, ३; ४. ३१,

a) पाभे. पृ २९१९ r द्र. ।

b) सपा. शौ १३,२,३८ सर्वान् इति पाभे. ।

c) पाठः? (*त्रिधस्मात् >) *त्रिधा(त् >)त्र [पं१] [*नि-पूर- (*निप्र- [तु. नि-पुर-]) >] निपूरोः [पं१] अप (कप.) पर्षि *वाहनिः इति पाद-शोधः । सस्थ. (पा. अनु) ? आना > (√*आप् [=*√अप्] 'व्याप्तौ' > लिटि) *आप्याः (प्राप्नुहि), ? वह्निः > *वाहनिः इति चाऽपि शोधौ द्र. (वैतु. वें. सा. PW. GRV. प्रभृ. शोधमसम्पन्नाः सन्ति. =एनांसि [द्वि३] इति, पूरोः इति पं१ इति च ?) ।

d) पाभे. पृ २६२१ h द्र. ।

e) पाभे. पृ २९१९ c द्र. ।

f) सपा. कौ १,८५ जै १,९,५ त्रिदिवे इति पाभे. ।

g) पाभे. पृ २९१५ b द्र. ।

h) पाभे. पृ १८६५ l द्र. ।

i) पाभे. पृ २९१८ l द्र. ।

j) =सपा. तैआ ७२ माश्री ५,२,१५, २१ । वैताश्री ३, १४ सर्वाहानि इति, पाग़ २,३,२५ अहानि इति च पाभे. ।

k) पाभे. पृ २९१९ o द्र. ।

l) पाभे. पृ २९१९ c द्र. ।

१२; ६, १३, ६; ५९, १०; ७, १९, ३; २४,[४; ८,८,१;१८; ८७, ३]; ८, १२,[५; ३२,१२; ६१, ५; १०, १३४, ३]; ३५. २; ३७,[१;२-६]; ६१,५;१०१, १६;९, ८६,२४; १०,९२,१४; १०४,३; मा ३३,४६; का ३२, ४, ३; तै १, ४,३२, १‡ᵃ; ४, ४, ५,१ऽ; मै २, १३,२ऽ; ४, ९, २ऽ; १०,५; १२, ३; काठ ८, १७; ३९, २; की १,२५३; २, १४५; ९२९; जै १,२७,१; ३, १४,६; ३३, १७; शौ ११, ८, १९ऽ; २०, १९, ३;२५,७; ३३, २; ३७, ३; ११८, १; पै १५,१४,५ऽ; -इवास्यः मा १, १८; ७, २८; ३७, १२; का १, ६, ४; ९, १, ३; ३७, २, २; तै १, ८, १२,३; मै ४, ३,४¶; ९, ३; -इवाम् ऋ ३, ३१, ५; ४, ११, ६; १०, ३७, ४; ४२, [१०,४३, १०;४४,१०]ᵇ; ६३, १२; तै ४, ७, १५, ४; ५, मै ३, १६,५ᶜ; काठ २२, १५ᶜ; शौ २०, १७, १०; ९४, १०; पै १७,२५, ७†; ८; ३५, ६†ᵇ; -†इवाय ऋ १,५०, १; मा ७- ८,४१;३३,३१; का ८,१६, १; ९, ?, १, ३२, ३,२; तै १,२, ८, ?; ४,४३,१; मै १,३,३७; काठ ४, ९; ३०, ५, क ३, ७; कौ १, ३१; जै १, ३, ११; ४,

१, १०; शौ १३, २, १६; २०, ४७, १३; पै १८, २२, १†; -इवासाम् ऋ १, १२७, [८ (८, २३, २५)]; १७४,१०; ५, ४४, १३; ६, १५, १; २०, ३; ४८, ८; ६९, २; ८, ७०, १; तै १, ३, २, १; कौ १, १५४; २७३†; २, २८३†; जै १, १६, १०; २९, १†; ३, २३, १५†; †शौ २०, ९२, १६; १०५, ४; पै २, २६,५ᶜ; -०इवासाम् मा ३७, १८; का ३७, ३,५; मै ४, ९, ६; -इवासु ऋ १, ७९, ७; ८; १२२, १०; १२७,[१०; ५, ६४, २], ४,१,१८; ५, १७,४; ७, ३४, १२; ८, २०,२०,७१, १५; ९०, १; ९२,७; १८;९५, २; १०, ५०,२;१४७,२; मै १, १, ८; ४, १२, ४†; काठ १०, १२†; ३९,५ᶠ; †कौ १,१७०; २६९; २, ८४२; ८७४; ८७५; ९९२†;†जै१,१८,६;२८,७,४, १४, ९; १८, ९; २७, १; शौ ५, ११,८ᵍ; ९ᵍ; १९, ४९, ५; २०, १०४, ३†; पै १४,४, ५; -इवे ऋ १, ३,८;९; १९, [३; ९, १०२, ५]; २३, [८; २, ४१, १५]; ३४, २; ४३, ३; ५२, [१५; १०३, ७; (७, १८, १२)], ५९,१;६५,१;६८, २ᵃ; ३; ६९ [(६६,५)५]; ७०, ५; ७२, २; ८९, [७; १०,३५,

१३]; १०; ११६, १७; १२२, ३; १२;१४;१२७,६;८; १३१, १; १३६, ४; १६४, २२; ३९; १८६, २ᶠ; २, १, १४; १२,७; १६, ४;२४,४;२५, ५; ३,१४, ४; ३०, १३; ३२,८;३८,४,९; ५१, ८; ५४,१७; ५५, ?;५८, ४; ४, १, १०; १८; १९, १९; १७, ५; ६; १८, १; १९, १; ३०, ३;३४,३;४२,१; ५६, ४, ५, ३, १; २१, [३; २३,३; ८, २३, १८]; २९,५;८; ३१,१०; ३६, २; ४३, १०; [१०; १०, ३५, १३]; ४५, ८; ५१, ११, ५२,४; ५८, ३; ६७,३; ६७, ४; ९. ५;७; १६, ८; १७, ८; ११; १८, १४; ४५,[३]; ८, ९४, ३]; ५०, १४; १५; ५१, [५; १०, ६३, १७; ६४, १५]; ५२, ८; १०; १४; ५८,३,१२, ५; ६८, ४; ७,६, ६; २८, १; ३३,११;३४,२४; ३८,३; ३९, ४;४४,५. ४८,४; ४९,४; ५०, ३;५१, ३ᵉ;५२,३;५७,७; ५९, ३; ७८, ४; ८२,३; ८, ४, ५, ६,३१; २७,२; ४;५; १४,१०, १;८; ४१,७; ४६,१२; ४८,१; ५३,४ᵉ; ५४,३ᶠ; ६२, ७; ६९, [११; ९, १४, ३ ((६१, १९]ᵇ; ९३, १४; ९४, २; ९९, २, १००, १; ९, १८, १; ८३, ५, ९२,[(८, ५, ३, २)४], ५, ९६, ३,

---

ᵃ) =सा. तैआ ३,१७,१ आपश्री १४,२९, १। ऋ १,९१,१ ,९,६७,२८ प्रभृ. त्रिपिति: इति पामे.।
ᵇ) सा. शौ ७,५२, ५; २०, ८९, १० त्रिधे इति पाभे.।
ᶜ) सा. शौ ४,१७,८ सुवानाम् इति पामे.।
ᵈ) सा. पै ८,१,८,९ देवेषु इति पामे.।
ᵉ) पृषु (वसूनि) इत्येतदीर्थे [illegible] °त्रिवर्ति> °त्रिषा द्> यनि. इति कृत्वा म. प्रश्न [illegible]। [illegible] [illegible] > (सा√[illegible] [°[illegible]]>) [illegible] (अपत्तृ) इति शोधः। [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] इत्यस्ति शोधः द्र. (वैप. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible])। ᶠ) वैप. [illegible] [illegible] [illegible]।

१०९,२; १५; ६०,१२,३; १३, १;१५,६; २४,५; २७,४; ३३, १; ३५, १३[२]; ३६, १३; ५२, २; ६४,६; ६५,१३; १४; ६६, ११; ७०,११; ८२, ५[a];६;८५, १४; ४७; ८८, ७; ९३, ३[२];७; ९८, ९; ११२, ६;११३, ३;८; १२०,१; ३[b]; १२१,२; १३०, ३; १४२, ६; १५७, १; खि ३, ५, ४; १५, ३२; ५, १, १; ३. ३; ५,७[४]; ६,६; खिसा ३, ६; मा २, १३; १८; ४, १; ८, १९[c]; ५७; ५८; ९, १७†; ३३; ११, ५†; ५८; ६०; ६५: १२, ३१; १४, ४;२०; १५,३; १४; १७, ३०†; ५३;१८,१७; ३१[४]†;७६;१९, ६२; २१, १७; †२५,१३; २०; २३; ४६; २७, ८; १६[d];२२; †३३,२२; ५२[४]; ८०; ९४; ३४,५३†; ३६,१७; ३९, ६; का २, ३, ११; ४,६; ३, ९, १; ४, १, १; ९, ३,५[c]; ७, ४; ६; १०, ३, १०†; ६,३; १२, १, ५†; ५,९; ११;६, ५; १३,१,२; १५, १, ४; ५, ६; १६ १, ३; ३,१३; १८,३,६†; ५,४; १९, ६,२; २०, १,२[४]†; ५, ९; २१, ४, १२†; २३, १, ११;२,६; †२७, १०, ४; ११, ७; १०; १५, १; २९, १, ८;

२,६[d]; १२; †३२, २,५;४,९[४]; ६, ११; ३३, २, १६†; ३९, ४, १; तै १, १, १३,३; २, २, १[२]‡[e]; ३, २; ३; ४, ११, १; ४४, २[c]; ५, ३, २[१]; ४, ३; ६, ३,३; ७,१,५; ८,२†; ११, ३; २, १, ७, १¶; ११,१†;३; ४, १४, ५†; ५, ३, ७¶; ३, १, १, ४[१]; ६, ३; ९, २; ११, ८[f]; २,८, ४[g]; ५; ३, २, १[१]; ३, ३; ११, ३; ४, ६, १¶; ५, १०,१†[b]; ४, १,१, २†; ५,२; ४; ६,१;३; ७, ४; ८, २[a]; ३; ४†; ९,१[२]‡[e]; ११,४; २, ३, १; ३, ३, १; ४, २; ७, २;४, २, २; १०,२; ६, २, ३[२]†;३, १; ७,६, २; १२,१[४]; १५, ४; ५[h]; ५, १, ९,१‡[e]; २,२,१[१]; ४, ६,१[१]; ‡६, १,२, ५[e]; ६; ४, ७;५,७,१¶; ७, १,१,५¶; ३, ११,३; ५, १७, १†; मै १, १, १३; ३८[c]; ७, १; १०,६¶; ११, २; १०[१]; २, ५, ७¶; ६, १०; ७, १†; ६[१]; १०;२०;८, १; ३; ७; ९; १४; १०, ३†; ११, ५; १२, १[४]; ५; ६; १३, २०; २३[c]†; ‡[a];२, २, २[१]; ¶; ३,८[१];११, १०[i]; ११; १६, ४; ५[१]; ४, १, ४†; ३, २[१]¶; ¶५, १[१]; ३;९;७, ८¶;९,२७;

१०, ३[१]†; ११,२†; १२, १†; ३†;६; †१४, ४; ११[४]; १६†; काठ १, ९; २, ४; ४,१२[c]; ८, १४[२];१६†;१२,७¶; १३,८[२]¶; १४†; १५†; १४, ४[l]¶; १५, ११†;१६,५[२];६;१०;११[j]; १३; १४‡[k]; १७, १; ३;६; ८; १८, १[२]; ३; १०; १३[k]†; १६; १७; १९, १२[l]; ¶[२]; २०, १५;२१, ८[१]; ¶[२];२२, १४[२]; १५[२]; २३, ११†; २८, २¶; २९, ४¶; ९¶; १०¶; ३०, ६; ३५,१†; ३;७; ३६, १¶; १५; ३७,९[२]; †; १०; ३८,१०; १४; ३९,७; १३; ४०, १[२]†; ‡[l]; ५; १०; ४३,१; क १,९; १६; ३, १०[c]; ८,२[२]; २५,१; २[l]; ५‡; १०[k]; २६,२;५; ७; २८,२†; ३;१०; २९,२[४];४,५; ३१,२[l]; ३; ३४, १; ४४,२¶; ४५ ५¶; ¶४६, २; ३; ४८. ४; ९; †कौ १, ८५‡[m]; २४१; ३२४; ४५२; २,४४५; ४६०; ४९१; ७१९; ८३३; ८३५[b]; ३,३,९; †जै १, ९, ५‡[m];२५,९; १४, २; ४७, ६; २, २, ४; ३, ३४, ३; १८; ३८,५; ५९,११; ४,५,५; ७; १०, ९;१०;१८,८; शौ १, ९, १; १३, ४; ३५, ४; २, १, ४[n]; १३, ४; ५; २९,५; ३, ३,

a) पाभे. पृ२०७५ g द्र. । b) पाभे. पृ२३६९ g द्र. ।

c) पाभे. पृ २४३० l द्र. ।

d) पाभे. पृ २९१८ k द्र. ।

e) विश्वः इति शोधः (तु. मा. ऋ ५,५०,१)।

f) विश्वेन (°श्वाः [°श्वौ, प्र१] इत) इति शोधः (तु. मा. शौ ६,२३,१ वृनिः टि.)।

g) विश्वः इति शोधः (तु. [अंतरा] मा. क.)। मा. मा ८,५ का ८,२,१ विश्वाहा इति पाभे.।

h) मा. ऋ १०,१२१,४ टि.।

i) = मा. तैआ २,४,४,९। मा २०,२० काठ ३८,५ माश १२,९,२,७ तैआ २,६,६,४ ऋतः इति पाभे.।

j) मा. मा १२,६१ का १३,४,१० प्रमृ. माश ७,१,१,४१ आपश्रौ१६,१०,८ विश्वः इति पाभे.। k) मा. ऋ १०,१४०,१ द्रष्टः इति पाभे.। l) मा. ऋ १०,१२१,४ टि.। m) पाभे. पृ १९२१ f द्र.। n) विश्वे देवा.>मा. पं २,१०,३ अनुगमम् इति पाभे.।

५; ४, ४; ८, ४; १९, ५; २२, १; ४, २, १; ५†; ८, ३†; ५, २, १†; ३; ४; २७, ७[a]; १२; ६, ४७, २; ६१, १; १११, ४; ११२, १; ११५, ३[b]; १२२, २; ७. ६, १; १७, १; १८, ३; २२, १; २५, १; ३६, १; ५२, ७‡[c]; ७७, ३; ८, १, ७; २, २१; ५, १९; ८, १३; ९, २, ७; ४, १८; १०, २; १४, २१†; १५, १८; १०, ५, ५०; ११, १, ३३; ७, २४; ८, १८; १२, १, ५३; १३, ३, २४; १४, १, १५; ३२; २, ५३-५८; १५, २ २; †१८, १, ३२; ५२; ३, ११ऽ; ३९; १९, ९, १२; १४; २०, ४; ३०, २; २०, ३४, ७; ६३, १; ८९, १०‡[c]; ९२, ८; १०७, ४; १२४, ४; पै १, १३, २; १८, ४; १९, १; ४०, २; ५०, २; ९१, १-३; १०१, ३; १०८, ४; २, २४, २; ५१, ४; ६६, १; ७८, ७; ८०, ३; ३, १, ४, १८, १; २३, २; २७, ५; ४०, ४, ४, १, २†. ६‡[d]; ७, ३†; ३. ५; ५, ४, ४†; ११, ४; १६, ६; २२, ६; ३०, ६; ६, †१, १; ३; ७, ९; १७, ३†; ७, ५, ३; ८, ११. ९; १२, १; १५, ३; ९; ९, १, १२; २१, १२[1]. २३, १७; १०, ९, ११; ११, ५, ७; १३. ७, ७†; ११, २०; १८, २; १५, १, ५; ६; ६, ९; १४, ८; १६, १, ७; ५, १; ७, २८, ८; ३०, ३; ४८, ५; ६७, ११†; ७२, २; ७६, ६; ९२, ३; ११५, १; १३२, ११; १५५, ३; १७. ६, १; १८, २, ४†; ४, १; १२, २-६; १९, ३, ६; १४, ७; २८, ५; ३३, २; ३; ३७, ११; ४३. ११†; २०, १, ५†; २, ५; ५, २; ६, १; ३; १२, १; १४, ५; १५, ८; २८, १; ८; ३४, २; ५४, ५; ५५, ९; –०श्वे ऋ १, ३, [७; २, ४१, १३; ६, ५२, ७]; २. ३, ४; ६, ५२, १३; १७; ९, ५, ११; ६७, २७[e]; १०, ५२, १; ६३, ६; ११; १२८, ४; ५; खि २, ७, ३[e]; ३. ६, ३; मा †७, ३३; ३४; १५, ५४; १७, ७३; १८, ६१; ३३, ५३; का †७, १५, १; १६, १; १६, ६, ६; १८, ६, ९; २०, ४, ४; ३२, ४, १०†; तै १, ४, १६, १†; २, ३, १०, ३; ११, ५; ४, १४, ५†; ४, १, ११, ४; ४, १२, २[1]; ६, ५, ३; ७, १३, ४, १४, २[1]†; ५. ७, ७, २; मै १, ३, १८†; २, ३, ४; १०, ६, ३, १६, ४; ४, १२, १†; १४, ११[1]†; १७; काठ ४. ७†; ११, ७; ८; १८, ४; १८; ४०, १०†; क ३, ५†; २८, ४; २९, ६; शौ १, ३०, १; २. १२, ५; २८, ५, ५. ३, ६†; ६, ९३, ३; ११५, १; पै १, १४, १; २. ५, ५; १९, १-८; ३६, १; २; ५. ४, ६; ९. १२, ९; १५. ५, ३; ९, ६; १६, ४९, ४; –०श्वं शौ ६, ११८, ३; पै १६. ४९. ३; १९. १८, १५; ३५, १; –श्वेन ऋ १, ५०, १३; शौ २, १६, ५[f]; १७, १, २४†; –श्वेभिः ऋ १, ९, १, १४, [१; ८, २१, ४], १०; ३६, १०; ९१, [१७[g]; ९, ६७, २८]; ९५, ९; १८९, ३; २. ३७, ६; ३, २४, ४; ४०, ३; ४, १०, १; ११, २; ५, २६, [४(५१, १)]; ४३, १३; ५१, ८; ६, ११, [(११, ६)६]; १५, १६; २१, ११; ७, ८, ५; ११, १; ३८, ३, ५, ६; ८, ७१, ३; ९२, २१; १०, ३१, १; ९८, ८; ११३, १; †मा १२, ११४[g], १५, ४६, ३३, १०; २५; ४७ऽ; †का १३. ७, १३[g]; १६, ५, २८; ३२, १, १०, २, ८; ४, ४ऽ; तै ३ ५, ३, ३; ११, २†; ४, ४, ४, ८†, ७, १, १८, १; मै २, ८, ११, †४, १०, २, ४, ११, २; १८, ३; †का २, १५; १५, १२; २०, ११, ३५, १३[g]; ४१, ९ऽ, †ते १, १८०; २ १७५; ८५३; ८५६ ९६७; ११२९; †जै १, १९, ६; ३, १६, १३; ४, १८, ३; ३८, ९; शौ ४. ९, १[h]; ५. ११, ३, ३; ७, ११०, ३; †२०. १, १, ६०, २; ७१, ५; पै ५, ११, ८, ८. १८, ९†; १३, ९, ८, १९, ५५, १५-१८; २०, ५१, ७†; –श्वेभ्यः ऋ २, ५, ८; ३३, १८, [illegible] ७, ३, ४, १२, [illegible]; २१[i]; ३३[i]; ३८[i]; †; ८. [illegible] ४०; २२, ५; ३८; [illegible]

a) पाभे. ३१११८ k द्र. । b) पाभे. ३२९२३ k द्र. । [illegible]रियवः इति पाभे. । g) पाभे. ३ ३९३० a द्र. ।
c) पाभे. ३ १९२२ b द्र. ।
d) सपा. ऋ १०,१२१,४ ह्या इति पाभे. । h) सपा. पै ८,१,८ सर्वैः इति पाभे. ।
e) पाभे. ३३६० g द्र. । f) सपा. पै २,४१,५ [illegible] पाभे. । i) सपा. मा २४,१० मा ३६, ८, ५ विश्वेभ्य[illegible]

२९, ६०; ३०, १७; ३८, १५; ३९,११; का २, ३, २;७,१,२; २, २; ८, ४[२]; १५, १[२]; १६, १[२]; ८, ५, १[२]; २२, १; २४, १,४;१४, २; २६, ६,२[a]; ३१, ५, १; ३४, ३, ४;३८,३, १; ३९ ९,३; तै १.४,२, १; ३, १; १०, १; ११, १; १६, १[२]; २६, १; २, ६, ३, ३¶; ३,२, १, ३; ३, २; १०, १; ५, ६, २; ८, १; ६, ४, ५, ४; ११, २; ५, ७, ३; ७, १, ११, १; १२, १[२]; ¶५, १४, १; २३, १; मै १, ३, ४; ९; १३; १८[२]; २८; ११, १०; ३. १०, १; १२, १; ७; १४,९[a]; २१[a]; १५, १०; ११; काठ २. ६; ४, १[२];५; ७[२]; १०;१२,५¶; २७, १;२;३०,६; ३३,७[२]¶; ४१,२; ३[२]; ४५, १०; १९; ५१, ४[b]; क ३, १[२]; ४; ५[२]; ८; ४२, १; २; शौ १५,२,३; पै १६.१२४, ३; -श्वेप.म् ऋ १, ५८, ७; ६८, १; २, २३, २; २७, १०; ३८, ६; ४, १, २०[२]; ७, ३;९, २; ६, १६, १, ६७, १; ७, ५, १; ८, १,२१;३,२१; १९,३४; ४६,१६; ५३,३[c]; १०२, १०; १०, २, ६; ९३, ३; खि ३. ५, ३; ५, ५, ८; मा ५, ३५[d],६, २४; ८, ५०; १४, २६; २४, ४०[a]; २५, ५; ६; ३३,१६[२]†; का ५,९,१[d];६, ६, २; ८, २२, ४; १५, ८,५; २६,८, ५[a];२७, ५, १; ६, १; ३२, १, १६[२]†; तै १, ३,१२, १; २,३,१०, १; ११, ३; ३, २, ३, २; ६, १; ३, ३, १; ३; ४, ३, ९, २; ५, ६, १७, १; ७,१७, १; २१,१; ¶६, १, १, ४;३, ४,६; ७,५, ७, ३¶; मै १. ३, १; ३६; २, ३,४; ७¶; ६,११;८, ५;१३[२]; ३, ९, ४¶; १५, ५; ६; ४,४, ५[e]; ८, ३¶; काठ १, १२; ३, ९;५,१; ११,७; १५. ७; १७, ४; २१, १; २२. १५; २३. १; २६,६¶;३०,६;३२,१; ३३,७; ३४, १५; ३५,३; ३९,१; ४०, १४†; ४९, ७; ५३. ७; ११; क २,१६; २६, ३; ३५, ७¶; ४१, ४¶; ४८, ४; †कौ १, २; २, ८२४; †जै १, १, २; ४,४, ५; १८, ७; शौ ४,१,७[f]; १५, २, ४; पै ९, २१, १२[२]; १०, १०, ४; ५; १६, १२४, ३[२]; -†श्वेषु ऋ १. १३०,८;१३१, २; १५७,५; ४, २२,५७,३०, २; ८,३९, ८; ९, ९२, ३;१०, २५, २;२८,२; ५०, ४; १८३, ३; खि ४, ६, १०[f]; तै ३, ४, ११,४; मै ४,१२,६; काठ २३, १२; ३९,५[४]§; शौ ६,५८,२§; २०,७२, १; §पै २,१८,५;१९, १०,७; २९, १०; -श्वैः ऋ १, ९१, ४; ३, ५४, १५; ५, ५१, [(२६, ४)१]; ८, ३५, ३; १०, १६९,४; मा १२,६१[g];७०;१४, ७; १८,३२; का १३, ४, १७[g]; ५,९;१५,२,१;२०,१, ३; तै १, ८, १६, १; २, ३, १४, १†; ४, २, ५, २[g]; ६;३, ४, ३;७, १२, १†; ५, ५, ९, ४¶; ७, २४, १; ६, २, २,१¶; ७, ४, १७,२†; मै २,६,१२; ७,११[g]; १२; ८,१; १२,१; ४.४,६; ९, ५; १०, १†; काठ १३, १५†; १५, ८; १६,१२; १७,१; १८, ११; ३६,१५; ४४,६६†; ४५, १६; क २५, ३; १०; शौ २, १६, ४; ३, १७, ९; १२, ३, १०; १८,३,२८; १९,१७,१०; ४०,१; पै ४,२७,६[h]; ५. २७, १; ७, १६, १०; १४, ३,१९; १७, ३६, १०; १९,३०,५,३८, ६; -श्वौ पै २, ५८, १.

?त्रि॒श्व ऊ॒ती[i] मै ४,१२,४.

त्रि॒श्वँ-क[j]- -कः ऋ ८,८६, [१-३]; -काय ऋ १, ११६,२३;११७, ७; १०, ६५, १२.

त्रिश्व-कृ॒त्[k]- -कृत्[l] काठ ३०, ६;

a) पाभे. पृ २९२४ i द्र.।

b) सपा. गोउ ६६ सर्वेभ्यः इति पाभे.।

c) सस्थ. ?मुध्वः > °ध्वां (=°धूनाम्) इति शोधः।

d) पाभे. पृ १६०२ h द्र.। e) पाभे. पृ २९१६ k द्र.।

f) पाभे. पृ २९११ d द्र.।

g) पाभे. पृ २९२३ j द्र.।

h) विश्यैः (वैश्यैः) इति वा °विश्य- (=वैश्य-) > -श्यैः इति वा शोधः ?।

i) °त्रिध्वग्-ऊ॒त- > -ताः इति वा °विश्व॒-गू॒र्त- > -र्ताः इति वा शोधः ?। पपा., सश. ऋ १,१०५, १९ काठ १२, १४ सर्ववीराः इति पाभे.। एतदनु पृ ४४५ सस्थ. √अव् > ऊ॒ति- > -ती इति नेष्टम्।

j) नाप. (जनसमष्टि-, यद्वा व्यप. (ऋषि- [तु. ऋअ.])।

k) विप. (अग्नि-)। उप. उप. < √कृ [=√घृ] '°दीप्तौ' (तु. किरण-, रश्मि-कर- प्रभृ.)।

l) पाभे. पृ २३९६ v द्र.।

शौ ६, ४७, १.
विश्व-गर्त[a]– -र्तानाम् पै ९,१०,५.
विश्वँ॒(श्व-अ॒)च्,ञ्च्[b]– -श्वक्[c] काठ ११,१; पै २,३१, ५; –श्वञ्चः पै १,२०,२[d]; २,३१, ५[२]; १६, ८१, ८; १९, २४, २[e]; –ञ्चौ पै २, ५८,६; १९, २५,३; ४७, ९[३]; २०,२६,५[२].
विश्व-चि॒त्– -चितः मै ३,४,६¶.
विश्व-जन॒[f]– -नस्य मा ५, २८; का ५, ७,४; तै १, ३,१,२; ६, २, १०, ५[२]; ¶; मै १, १,१२, २,११; ३, ८, ९; काठ २,१२; २५, १०[२]; ¶; क २, ६; ४०, ३[२];¶.
विश्वजनी॒न, ना[g]– -०न मै १, ११, ४; काठ १४, ३; –नः पै २, ६९, ३; –नस्य खि ५,१०, १; शौ २०, १२७, ७[h], –नात् शौ ७, ४६, १; –ऽनाम् पै २०, १३, ३[i].
विश्व-जि॒त्[j]– -जित् ऋ ८,७९,१; ९, ५९, १; १०, १७०, ३; तै १, ५, १०, २; ¶७, १,१०,४; २, २, २; ३,२; ५, ६; ४,५,३; ४; ५, १,६; कठ ३३,६; ३६, १५; ३९, ५; कौ २, ८०५; जै ४, ३, १†; शौ ४, ११, ५[k]; ११, ९, १२; १७, १, ११[l]; पै १६ ८३,२; –०जित् शौ ६, १०७, १-३[m]; –जितः काठ ३३, ८¶; –जितम् शौ ४,३५, ७; पै १,६६,३; १८,३०,१-३; –¶जिति तै ६, ६, ८, २; ७, २, २, ३[२]; –जिते ऋ २, २१, १; शौ ६, १०७, २[n].
विश्वजिद्-अभिजि॒तौ॑– -जितौ काठ ३३, ४.
विश्व-जू॒[o]– -जुवम् ऋ ४, ३३, ८; खि ५, ५, ६.
†विश्व-तु॒र्[p]– -तुरा ऋ १, ४८, १६; –तुः[q] ऋ ८, ९९, ५; मा ३३, ६६; का ३२ ५, १२; शौ २०, १०५, १.
विश्व-दा॒नि[r]– -निम् पै ५, ४०, ४[s];५.
विश्व-दा॒नीम्[t] ऋ १, १६४, ४०; ४, ५०, ८; ६, ५२, ५; मै ४, १४, ११; काठ ३१, १४[t]; शौ ७, ७७, ११†; ९, १५, २०†; १२, १, ७; १८, ३,५४; पै ९, ३, १; १६, ६९, १०; १७, १, ८; २०, ११, ४†.
?विश्वदानी-यावत्[v]– वहः पै १७, ३१,२.
विश्व-दा॒व[w]– -?वस्य[x] तै ३, ३,८,२.
विश्व-दा॒व्य॑[y]– -व्यः मै १, ६, ७;

a) विप. (सर्वघातक- [विष-])। बस. उप. घातार्थे भाप. सन् < √गृ '*हिंसायाम्' (तु. गर- =विष-)।
b) विप.। उस. उप. < √अच्,ञ्च्। परस्वं द्र. (तु. पा ६,१,९४)।
c) सपा. काठ १२, १० शौ १,२७,२ पै १९, ३१,५ त्रि॒ष्वक् इति पाभे.।
d) सपा. शौ १,१९,२ त्रि॒ष्वञ्चः इति पाभे.।
e) सपा. शौ १९, ३८, २ त्रि॒ष्वञ्चः इति पाभे.।
f) कस.। g) विप.। तस्मैहितीयः खः प्र.।
h) °ज॒नीनस्य (तु. संपा. सात.) इति स्वरः? यनि. शोधः। i) °नान् इति शोधः सु-कल्पः (तु. गसा. शौ.)।
j) विप. (सोम- प्रभृ.), नाप. ([गवामयने] एकाह-विशेष-)। उस. उप. क्विप् प्र.।
k) सपा. पै ३,२५,४ विश्वरूक् इति पाभे.।
l) सपा. पै १८,३१,६ विश्वविन् इति पाभे.।
m) सपा. पै १९,४४,८,९ यक्ष.सर्वजित्,विश्वजित् इति पाभे.। n) सपा. पै १९,,४४,७ सर्वविदे इति पाभे.।
o) विप. (जगत्प्रेरयित्री- [धेनु-])। उस.।
p) विप. (सर्व-हिंसितृ- [इन्द्र-, पुत्र-])। उस. उप. √तुर्+कर्तरि क्विप् प्र.।
q) सपा. कौ १,३११ जै १,३२,९ वृत्रतूः इति पाभे.।
r) विप. (सर्वस्व-प्रद- [उत्स-, सोम-])। उस. उप √दा 'दाने'+निन् प्र. उसं. (पाउ ४,५१)।
s) °दानीम् इति मूको.?।
t) अव्य.। काले दानीम् प्र. तत्स्वरश्च।
u) =सपा माश्रौ १,२,४,५। तैत्रा ३,३,९,१० आपश्रौ २,१,३ बौश्रौ १,१०:२० हिश्रौ १, ६, ६१; ७,४, ११ विश्वदानिः इति पाभे.।
v) 'नीं-या' इति शोधः। विप. (सार्वकालिकगतिक- [देव-])। उस. उप. < √या [°= √धा] 'धृ' ='संधे' । पृ २२३४ m √या [=√तृ] 'तृ' इत्याशयेन यदुक्तं तन्नेष्टम्। तत्राप्यत्रोपमेयाभेदे द्र.।
w) विप. (सर्वदाहक- [अग्नि-])। उस. उप. √दु 'उपतापे'+कर्तरि णः प्र. (पा ३, १, १४२)।
x) त्रि॒श्वदेव, भस्य इति शोधः (तु. गसा. टि. विश्व-स्रोप-)। =सपा. आपश्रौ १३,२४, १६ प्रभृ.। माश्रौ २,५,५,१९ विश्वदाव्ये इति पाभे.।
y) =विश्व-दाव॒-। उस.उप. कर्तरि ण्यत् प्र. उसं. (पा ३,

२,१३,१३[a]; काठ ४०,३[a]; शौ ३,२१,३[a];९; १०,८,३९; पै ३, १२,३[a]; ९; –व्यम् मै १,६, ७.

विश्व-दृश्– -दृक् पै ३, २५, ४[b]; –दृशः पै १६,८२,४[c].

विश्व-पति– -०ते पै २०,४९,३.

विश्व-पा– -पाः पै १, ५४, १.

विश्व-पिश्[d]– -पिशः ऋ ७,५७,३; –पिशा ऋ ७, ७५, ६.

विश्व-पुष्[e]– -पुषम् काठ ४६, ५[1][f]; –पुषा ऋ ८,२६,७.

विश्व-भुज्– -भुजः खि १, २, ११.

विश्व-भू[g]– -भूः[h] मै १,१, ३; ४, १, ३¶.

विश्व-भृत्[i]– -भृत् शौ ४,११,५; ५, २८, ५; पै २, ५९, ३; ३, २५, ४; १६, ४७, २; –भृतः मा १०, ४[2]; का ११, २, ३[2]; तै १, ८, ११, १; मै २, ६,७; ४,२,१०[j]; काठ १५,६; पै १२, ७, १३[2]; २०, ५७,५[j]; –भृत्सु तै ३, ३, ३, १.

†विश्व-भ्राज्[k]– -भ्राट् ऋ १०, १७०, ३; कौ २, ८०५; जै ४, ३, १.

१विश्व-मनस्– > विश्वमनो-(नस्-अ) नुकू(ल>)ला– -०ले खि २,६,२,२७[l].

†विश्वमि(मृ-इ)न्व,न्वा[m]– -०न्व ऋ ३,२०,३; ७, २८,१; तै ३, १,११,७; मै २,१३,११; –न्वः ऋ २, ४०, ६; मै ४, १४, १; –न्वम् ऋ १, ६१,४; शौ २०, ३५, ४; –न्वा ऋ ५, ८०, २; –०न्वाः ऋ १०, ११०, ५; मा २९, ३०; का ३१,४, ६; मै ४, १३, ३; काठ १६, २०; शौ ५, १२, ५; –०न्वे ऋ १,७६, २; ३, ३८, ८; ९, ८१, ५; १०, ६७, ११; शौ २०, ९१, ११; –न्वेभिः ऋ ५, ६०, ८.

विश्वमे(मृ-ए)जय[n]– -०य ऋ ९, ३५,[२; ६२, २६][o].

विश्वं-भर,रा[p]– -०र शौ २, १६, ५; पै २,४३,५; –रा मै ४,१४, ११; शौ १२,१,६; पै १७,१,६.

१विश्व-रूप[q]– > १विश्वरूपी[r]– -पी खि ५, ५, ६; मा ३, २२[s]; का ३,३,१३[s]; तै १,८,१२,२[t].

२विश्वरूपी[u]– -पीः[u,v] तै १, ५, ६, २; ८, २; –पि॑र्यम् ऋ १,१६४,९; शौ ९,१४,९; पै

४,६८) इति ततो विशेपः (वैतु. सा. स्वार्थे < विश्व-दात्र- इतीव?)।

[a]) सपा. आपश्रौ १६, ३५, १ वैश्रौ १९, १:७ हिश्रौ ११, ८, २१ BC [आपश्रौ.] W. च वैश्वदेव्युः इति पाभे., सोऽपि यनि. दिशा शोध्यः द्र.। शमयितु- मिष्टस्य सतः क्रव्यादोऽग्नेरेव प्रकृतत्वात् (तु. मं. ९, BC.; वैतु. BC [मै.] वैश्वदाव्युः इति च?)।

[b]) पाभे. पृ २९२६ *h* द्र.।

[c]) सपा. शौ ११,९,४ विश्वसृजः इति पाभे.।

[d]) विप. (सर्व-सुन्दर- [मरुत्-, रथ-])। उस. उप. कर्तरि < √पिश् (=√मृज्) '*भ्राजने'।

[e]) विप.। उस. उप. कर्तरि क्विप् प्र.।

[f]) सपा. ऋ १,१६२,२२ प्रमृ. विश्वापुषम् इति पाभे.।

[g]) विप. (सर्वभावयित्री- [गो-])। उस.।

[h]) सपा. मा १,४ का १,२,४ विश्वधायाः इति, तै १,१,३,१ विश्वव्यचाः इति च पाभे.।

[i]) विप. (अग्नि- प्रमृ.)। उस. क्विबन्तम्।

[j]) सपा. आपश्रौ ७,१७,१ प्रमृ. विश्वविदः इति पाभे.।

[k]) विप. (सर्वप्रकाशक- [सूर्य-])। उस. क्विबन्तम्।

[l]) सपा. खिसा ११,१७ विष्णुमनोऽनुकूले इति पाभे.।

[m]) विप. (*विश्वमभिव्याप्य इन्वनकर्मकृत्- [अग्नि-, इन्द्र- प्रमृ.])। उस. उप. कर्तरि < (√*मृण्व् >) √इन्व् (वधा. सन् = √पृण् प्रमृ.)। पूप. विवादः। मकार उपजनः (पा ६,३,६७) इत्येकः कल्पः। विश्व- > [द्वि१] -श्वम् (तु. GW. प्रमृ.) इत्यपरः कल्पः। *विश्वप्- [=*विश्वच्-]+*मृण्व- > *°श्वड् > र्- मृ° > *°श्वम्मृ° > यनि. इति मतम्। विश्वमेजय-, विश्वम्भर- इत्येते प्राति. अपि सन्याये द्र. (तु. ऋ १०, ४३,३ विषूवृत् इति क्रिवि. ईशाते इति क्रिप. च संमिल्य प्रकृतेन प्राति. प्रकरणसाम्यं वहतः)।

[n]) विप. (इन्दु-)। तु. *m*।

[o]) सपा. कौ २, १२६ जै ३,१३,२ विश्वचर्षणे इति पाभे.।

[p]) विप. (अग्नि-, भूमि-)। तु. *m*।

[q]) कस.।

[r]) विप. (गो-)। *विश्वरूप-वत् -> विश्वरूपवती- > यनि.।

[s]) सपा. °रूपी (माश २, ३.४,२७ शांश्रौ २, १२,१ च) <> °रूपीः (आपश्रौ ६,१७,४ च) <> मै १,५, २ प्रमृ. आपश्रौ ६,१७,५ °श्वरूपा इति पाभे.।

[t]) पाभे. पृ ९७१ *k* द्र.।

[u]) = १विश्वरूपी–। मत्वर्थे ईः प्र. (पावा ५,२,१०९) इति विशेपः।

[v]) वैतु. मात. °श्वरूपीः इति।

१६.६६,९.

विश्वरूपै(प-ए) क-पाश[a]– -शम् खि १, २, १२.

विश्व-वनि[b]– -निः तै २,४,५, २.

?विश्व-वपरी[c] खि ३, २२,८.

विश्व-विद्[d]– -विन् ऋ ९,२७, ३; २८,⌊(११, ८)१[e]⌋;५; ८६,२९; ३९; ९७, ५६; १०, ९१, ३; तै ५, ६, ८,६[f]; काठ ४०, ६[f]; †कौ २, ३०५; ६३०[e]; ६३८; †जै ३, २५, १; ५१, ४; ५२, ३; पै १, ५४, १‡[g], १८, ३१, ६[h]; १९, ४३, ८; –०वित् ऋ ९,६४, ७; कौ २, ३०८; जै ३, २५, ४†; पै १९, ४४, ९[i]; –विदः शौ ९, १४, १०‡[j]; –विदम् ऋ १,१६४,१०[j], ३, १९,१;२९,७; ५,४,३[k]; पै १६, ६६,१०†[j]; –विदा ऋ ६,७०, ६; खि ३,२२, ७; –विदे पै १९, ४४,८.

विश्व-विद्वस्– -०द्वन् पै २०, ४३, १.

विश्व-शुच्[l]– -शुचे ऋ ७,१३, १.

विश्व-श्री[m]– -श्रीः मै १, ३, ३६.

विश्व-षाह्– -षाड् पै १९, ५२, ११‡[n].

विश्व-सुविद्[o]– -विदः ऋ १, ४८,२.

विश्व-सू[p]– -स्वम् शौ १२,१,१७; पै १७, २,८.

विश्व-सृज्[q]– -सृक्[r] मै ४,१४, १; –?सृजः शौ ११,९, ४[s].

विश्वा(श्व-अ)ङ्ग[t]– -ङ्गैः शौ १२,३, १०; पै १७,३६,१०.

विश्वाङ्गीन[u]– -नम् पै १६, ७४, ५[v].

विश्वाङ्ग्य[u]– -ङ्ग्यम् शौ ९,१३, ५[v].

विश्वा(श्व-अ)द्[w]– -श्वात् ऋ १०,१६,६; शौ ३, २१, ४[x]; १८, ३,५५†; १९, ५९,२[y]; पै २,८५,२; ३,१२, ४[x], १९,४७, ५[y];२०,१४,१[z]; –श्वादम् ऋ ८,४४,२६; मै २,१३,१३[x].

विश्वा(श्व-अ)न्त[a1]– -न्तम् शौ ९

a) त्रिप. । बस. उप. कस. (तु. स्वे १,४) । °रूपै-कपा°, °कपा° इति ⌊मूको.⌋ च स्वरः ? ।

b) त्रिप. (सोम-) । उस. उप. <√वन् ।

c) विश्ववपरी प्रतु⌊°रणा⌋तरन्ता इति पाद-पाठः ? त्रिश्वप्-भृष्टी (विश्वतः दीप्तिमन्तौ) उपरि प्रतरन्ता इति वि-पदः शोधः (तु. टि. विश्वमिन्व-; वैतु. सा. सपा. तैब्रा ⌊२, ८, ९, २⌋ विश्व- + ⌊√वप् >⌋ वपरि-> विश्व-वपरि-> -री इतीव ?) ।

d) त्रिप. (अग्नि-, कवि- प्रभृ.) । उस. उप. <√विद् ।

e) सपा. जै ३,५१,८ विश्वाविन् इति पाभे. ।

f) सपा. आश्रौ ५, ९, १ । शांश्रौ ७, ९, १ नीथविन् इति पाभे. ।

g) सपा. ऋ १, ३१,१० विभे. ।

h) पाभे. पृ २९२६ l द्र. ।

i) पाभे. पृ २९२६ m द्र. ।

j) सपा. विश्वविदः <> विश्वविदम् इति पाभे. ।

k) पाभे. पृ १२८२ j द्र. ।

l) त्रिप. (अग्नि-) । उस. उप. कर्तरि <√शुच् 'दीप्तौ' ।

m) त्रिप. (सर्वत्रीङ्गत- ⌊अग्नि-⌋) । उस. उप. कर्तरि <√श्रि (*=√श्रा, √श्रै) 'पाके *=दीप्तौ' (तु. पाभे. पृ २३९६ v; वैतु. आश्रये इति प्रायोवाद- ?) ।

n) सपा. ऋ ८,४२,१ विभ्वा इति पाभे. ।

o) त्रिप. (उपस्-) । उस. उप. कर्तरि कृत् ।

p) नाप. (विश्व-जननी- ⌊पृथिवी-⌋) । उस. ।

q) त्रिप. (प्रजापति-, दिश्-) । उस. ।

r) सपा. तैब्रा २, ८, १, ४ आश्रौ २, १४,१२ प्रभृ. विश्वसृज् इति पाभे. ।

s) विश्वा(श्व-आ)श्रित्-> -श्रितः (विश्वाऽऽश्रयभूताः ⌊दिशः⌋) इति शोधः (वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. इति) । पाभे. पृ २९२७ c द्र. ।

t) नाप. (*हटाऽङ्ग-) । कस. (√घृष् '*बले' >) *घृष्म-> विश्व- इति पूप. द्र. (वैतु. PW. W. प्रभृ. बस. पूप. सर्वपर्याय इति ?) ।

u) इह च नान्तरीयोत्तरे च विश्व- इति सर्वार्थ एव द्र. ।

v) सपा. °ङ्गीनम् <> °ङ्ग्यम् इति पाभे. ।

w) त्रिप. (अग्नि-) । उस. ।

x) सपा. विश्वात् <> विश्वादम् इति पाभे. ।

y) पाभे. पृ २९१४ f द्र. ।

z) पाभे. पृ २९१५ i द्र. ।

a1) पूप. ।

२, १६; पै १६,४०,२; ४१,१.

†वि(श्व>)श्वा-पुष्– -पुषम्[a] ऋ १,१६२,२२; मा २५, ४५; तै ४,६,९,४[b].

†वि(श्व>)श्वा-भू– -भुवे ऋ १०, ५०,१; मा ३३, २३; का ३२, २, ६.

?विश्वामरुत्तिः[c] पै २, ३७, १.

वि(श्व>)श्वा-राज्– -राट्[d] तै १, ३, २, १; क २, ५.

वि(श्व>)श्वा-वत्– -वतः तै ३, ५, ६, २.

१वि(श्व>)श्वा-वसु[e]– -सु पै ९,२०, ११.

वि(श्व>)श्वा-विद्– -वित् जै ३,५१,८‡[f].

वि(श्व>)श्वा-षा[,सा]ह्– -षाट् तै ४, ४, ८, १[g]; शौ १२,१,५४; १३, १,२८; पै १७, ६,२;२७, ३; ४;२९,२; १८, १७,८;१९, २२, १३; ५२, १०; –†साहम् ऋ ३, ४७,[५; ६, १९, ११], ६, ४४,४; ८, ९२, १; मा ७, ३६; का ७, १८, १; तै १, ४, १७, १; मै १,३,२१; काठ ४, ८; क ३,६; कौ १,१५५;३५७; २, ६३; जै १, १७,१; ३७, ६; ३,७,१; –साहि पै १७,२९,२[h].

विश्वे(श्व-ई)शा– -०शा खि ७, २,२.

विश्वे(श्व-ई) श्वर्– -०र खि ७, २, १.

*२विश्व[i]– > विश्व-कर्म[j]– -र्माः[k] पै १, ५०, ४; -र्मेण ऋ १०, १६६,४[l].

विश्व-कर्मन्[m]– -र्मणः मा ३१, १७; का ३५, २, १; मै २, ७, १५; काठ ३९, २; पै १९,४६, ३; ४८, ७; -र्मणा ऋ १०, १७०,४; मा १३,१६; का १४, २, १; तै ४, २, ९, १; मै २, ७, १५; काठ १६, १६; शौ २, ३५,५[n]; १९. ५८, ५[o]; पै १९, ४६, १; -र्मणे मा ८, ४५[२]; ४६[२]; १२, ४३; १७, ७८; का ८, १९, १[२]; २०, १[२]; २१, १[२]; १२, ७,१८; १३, ३,१४; १८, ६, १४; तै ३, २, ८, २; ४, ६,२,६; ५,५,४,३¶; मै १, ३. ३५; २, १०, ६; काठ ३०, ५[२]; ३९, ३; शौ १३, १, १४; पै १८, १६, ४; १९. २१,११; -०र्मन् ऋ १०. ८१, ६; †मा ८,४६[o];१७,२२;२४[o]; †का ८, २०,१[o]; २१,१; १८,२,८; ९[o]; तै २,४,३,१¶;४,२,११,८[२]†[o]; ६,२, ६[२o]; †; †मै २, १, ११; १०, २[२o]; †; ४,१०,५; कौ २, ९३९†; शौ २,३५,४; ६,१२२, १[p]; -०र्मन् ऋ १०, ८१, ५; मा १७, २१†; का १८,२,६†; तै ३, २, ८, २; ४, ६, २,५†; मै २,३,८;१०,२†; †काठ १०, ७¶;१८,२[२o]; २१,१३; क २८, २[३]†; शौ २, ३५,३; पै १,८८, १;४, २०, ४३,२; -र्मा ऋ ८, ९८, २; १०, ८१, २; ८२, २; मा १,४; ५,११; ८,४४[q]; १२, ६१; १३, ४५; ५५; ५८; १४, ५; ९;१२; १४; १५, १६;१७, १८†; २६†; ३२; १८, ४३[r]; ३४, ५८†; का १, २, ४; ५,

a) पाभे. पृ २९२७ f द्र. ।

b) सात. °पूषम् इति चिन्त्यम् ।

c) विश्वाभिर् ऊतिभिः इति द्वि-पदः शोधः (तु. सपा. मै ४,१०,५) ।

d) =सपा. आपश्रौ ११,१२,२ प्रभृ. । मा ५,२४ का ५, ६,३ मै १,२,१० माश ३, ५,४,१५ माश्रौ २, २, ३,८ सर्वराट् इति पाभे. । e) कस. ।

f) पाभे. पृ २९२८ e द्र. । g) पाभे. पृ १००१ f द्र. ।

h) °माहि इति पाठः ? यनि. शोधः ।

i) पा [६,२,१०६] अनु वस. पूप. १विश्व–> यनि. इति प्रायोवादः । १विश्व–+वृत्– (व्याप्ति-)> कस. वा उस. वा *विश्व-वृत्–>(उत्तरावयवलोपपूर्वम्) यनि. इति स्यात् ।

j) विप. (व्यापकतापवत्- [धामन्- = *तेजस्-]) । वस. पूप. *विश्वकृ– (विश्वगत-)> यनि. इति । पूप. विषयेऽत्रोक्तो न्यायः निमित्तसामान्ये सति सर्वत्र प्रवर्तयितव्यः । उप. च घर्म-पर्यायः <√कृ (*=√घृ 'दीप्तौ' [वैतु. सा. PW. प्रभृ. उप. कृतिपर्याय एवेति?]) ।

k) विप. (व्यापकदृष्टि- [२ब्रह्मन्-]) । शेषं j द्र. ।

l) सपा. पै १, ६०, ३; १९, २५, ९ विश्वकर्मा इति पाभे. ।

m) विप. (सर्वकृतिमत्- [इन्द्र- प्रमृ.]), व्यप. (देव- [*=सर्वदेवमय-]) ।

n) सपा. मै ४, १४, १३ तैब्रा २, ८,३,८ विश्ववेदाः इति पाभे. । o) पाभे. पृ २१३१ c द्र. ।

p) सपा. पै २, ८०, ३; १६, ५१, ५ बृहस्पतिः इति पाभे. । शिष्टं पृ ९४९ b द्र. ।

q) पाभे. पृ १७१३ h द्र. । r) पाभे. पृ १९१३ r द्र. ।

५; कौ २,२३८; जै ३, २१,३; –क्षसं ऋ १, ५०,२; कौ ३,५, ७; शौ १३, २, १७, २०, ४७, १४; पै १८, २२, २; –क्षाः ऋ ७, ६३,१; १०, ८१, २; मा १७,१८; का १८,२,३; तै ४,६, २,५; मै २, १०, २; काठ १८, २; क २८, २.

‡विश्व-चक्षुस्[a]– -क्षुः[b] मै २, १०, २; काठ १८, २.

?विश्व-चयस्[c]– -याः शौ १९,५६ २

विश्व-चर्षणि[d]– -णि ऋ १०, ९३, १०; –†णिः ऋ १,२७, ९; २, ३१, ३, ५, ६, ३; २३, ४; ६. २, २; ९, १, २; १०, ८३, ४; मा २६,२६; मै ४,१२,३; काठ १३, १५§; ३९, १३; कौ २, ४०; ७६७;१०८८; जै ३,५,२; शौ ४,३२,४; १३, २, २६‡[b]; १९, ३३, ४; §पै ४, १९, ५; ३२, ४; १२, ५, ४; १८, २३, ३‡[b]; –णिम् ऋ १, ६४, १४, ३, २, १५; ५,१४,[(१, ९, ३) ६]; ६, ४८, ४[e]; ८, ५३, ६; खि ३, ५,६; तै ४,२,७, ३‡[f]; –०णे ऋ १, ९, [३ (५, १४, ६)]; ५, ३८,१; ८, २३,२; ९, ६६, [१ (३५, २; ६२, २६)]; १०, ५०, ४; तै ३, २, ५, १; ४, ११,५†,५,५,१; मै ४,१२, ६†; काठ २३, १२†; †को १, ३६६;२,१२६‡[g];२४६; †जै १, ३८, ७; ३,१३, २‡[g];२१,११; शौ २०, ७१, ९†.

विश्व-जन्मन्[h]– -न्मनः शौ ११,६, २३; पै १६, २३, ३.

विश्व-जन्य, न्या[i]– -†न्यः ऋ १०, ६७,१; शौ २०,९१,१; –न्यम् ऋ ६, ४७, २५; ७, ७६, १; –?†न्या[j] ऋ १,१६९, ८; मै ४. १४, १३; –न्याः ऋ ६, ३६. १; १०, २, ६; पै १५, १८,२; –न्याम् ऋ ३, ५७, ६; ७,१०, ४; १००,२; मा १७,७४[k]; का १८, ६, १०[k]; तै ४, ६,५,४[k]; मै २, १०, ६[k]; काठ १८, ४[k]; क २८,४[k]; –न्ये ऋ ३,२५,३.

विश्वे-जिन्व[l]– -०न्वा ऋ ६,६७,७.

विश्व-ज्योतिस्[m]– -ष्तिषः तै ५, ३,९, २; मै ३,२,७; काठ २१, ३; क ३१,१८; –तिषम् मै २, १३, १९.

विश्व-तस्[n](ः) ऋ १, १, [४; ९७, ६]; ७, १०; १०, १,३१, १५; ३३, ९; ८९, १; ९१ [८; १०,२५,७]; [१६; ९, ३१,४], ९४, ७; ९७, ५; १००, १४; ११६, २०; १२२,६; १२५,४; १३२, ६[2]; १४४, ७; १६४, ३६; २, १,१२; १०,५;४३,२; ३, ३५, २;४६,३; ४७,२;५१, २; ४, ९, ८; ५, ४४, ७; ४७, २; ६,१९,९; २२,८;७५,१४[o]; ७, १२, १; १५, ३; ४१, [७; ८०,३]; ७२,[५; ७३, ५], ८३, ८; १०४,६, ८, ४८, १५,६१, १६; ९८,४; ९, ५,१; ३३,[६; ४०,३ (६२,१२; ६३, १) ६५, २१]; ४१, ६,६१, ६; ६६, ३; ६७, २५[p]; ७४, २; ८३, १; ८६, ३८; ८९, ५; १०६, १४; १०, १९, ७; ३७, २; ७९, ५;

---

[a]) विप. (एक-देव- [परमात्मन्-])। वस.।

[b]) सपा. यो विश्वचक्षुः <> यो विश्वचर्षणिः (वैताश्री २९,१४ च) <> विश्वतश्चक्षुः (तैआ १०,१,३ श्वे ३,३ मना १,३ त्रिवि ६, १३ ह १२,२शिसं २६ शाग्र ५,२,६ च) इति पाभे.।

[c]) वा.? । विप. [विश्वाविद्- (?वन्व->बन्धु- इति शोधः [तु. मूको])] । वस. उप. भाप. सत् <√चि ‘*ज्ञाने’। सपा. पै ३, ८,२ विश्ववयाः इति पाभे.।

[d]) विप. (अग्नि-, इन्द्र-, सोम- प्रभृ.)। वस. उप. कृते पृ १३१६ *h* द्र । [e]) सपा. कौ १, ३५७ जै १, ३७,६ विश्ववेदसम् इति पाभे.।

[f]) सपा. ऋ १०,१४०,६ विश्वदर्शतम् इति पाभे.।

[g]) पाभे. पृ २९२७ *o* द्र.।

[h]) विप. (जगज्जीवन- [प्राण-])। वस.।

[i]) विप. (सर्वजनहित- [अयास्य-, सुमति-प्रभृ.])। वस.।

[j]) शुरुध- इत्यस्य विप. इति कृत्वा ‘न्याः इति शोधः (तु. PW. GW. प्रभृ. [तु. ऋ १०, २, ६ प्रभृ.]; वैतु. पपा. अनुसरन्तौ वें. सा. यनि. भाप. तृ१ इति, सा [पक्षे] ‘न्यः [इन्द्रस्य] विप. इति च)।

[k]) =सपा. माश ९,२,३,३८ । शौ ७, १६,१ विश्व-वाराम् इति पाभे.।

[l]) विप. (आधृत-विश्वपुष्टि- [मित्रावरुण-])। वस. उप. भाप. सत् <√जिन्व् ‘*पोषणे’ (वैतु. LR. ‘न्वाः [युवतीः] इति पाठशोधः इति?)।

[m]) भाप. (इष्टका-विशेष-)। वस.।

[n]) अव्य.। पञ्चम्यर्थे तसिल् प्र. (पा ५, ३, ७)।

[o]) पाभे. पृ २५१४ *h* द्र.।

[p]) पाभे. पृ १२९६ *e* द्र.।

८७, २५; ९०, १[a]; १३०, १; १३५, ३; खि १, ५, ४; मा ३, ३६; ५, २९†; ७, ३७†; ८, ५३[२]†; ११,२४†; १२,१०; ४१; ६४[b]; ११२; १६,११; १२; १९, ४३†[c]; २५, १४†; २९,५१†[d]; ३४, ४०†; का ३,२,७; ३,२८; ५, ७, ५†; ७, २०, १†; ९,६, ५[२]†; १२, २, १३†; १३, १, ११; ३, १२; ५, ३[b]; ७,११†; १७, १, ११; १२; २१, ३, १४†[c]; २७, ११, १; ३१, २, ६†[d]; †तै १, ३,१,२; १४, ४; ४, ४२, १; ५, ३, ३[२]§[e]; ६, १२, १; ८,२८, ५; २, १,११, १; ३, १४, १[२]; ३, १,११, ४; २, ५, ३; ४, १,११,१; २, १, ३[२]§[e]; ३, ४[२]§[e]; ५,४§[b]; ७, ४; ३, १३, ८; ४, १२, २; ५, १, ४[२]§; ६, ६, ५; मै १, २, ११†; ३,२३†; ५,४†; ७,१;४; २,२,१; ७,२; १४, ९,२[२]; १३, ५†; ३, ११, १०†[c]; १६,३†; ४; †४, १०, १; ३[२]; ११, २; ४[२]; ५; १२, १; ६; १४, १२; काठ २, १२; १४[२]; ७, २, ८, १४; १७;९, १;१९; ११, १०; १६, ८; १२[b]; १४; १७,११[२]; २२, १४; २६, ११; ३६,१५[४]; ३८,२†[c]; ३९, १२; ४०,१०†; ४६, १; क ५. २; ८, २; ४; २५,३; ५†; २७, १[२]; †कौ १, ९५; ३९३; ४३७§; ५६५; २, १२२; १३९; २२१; २२५; २४७; २७६; ३०६; ३४६; ५९७; ६५४; ९७०; ११८३§; †जै १, १०, ६; ४४, १; ४६, १§; ५७, १२; ३, ५,४; १३, १५; २०,३; ९; २१,१२; २३, ८, २५, २;२९, ३; ४८,१३§; ५४, ४; शौ २, ४, २[f]; ७,३[f]; ३, १६, ७†; ४, ३३, ५†;६†; ५, ३, २†; ७, ५२, २; ५५, ६; ८, ४,६†; ५, २२; ९,१५, १७†; १०, ८, १०; ११,२, ८; १७, १,३०; १९,६,१†[a]; २०, ३; ३२, १०; ३३,१; ३४,५[f]; ४४,६[f]; २०,३६, ८; ३९, १; ६४,१; ७०,१६; पै १,३१,४[g]; ४१, ३; ४६, १; ४; ६९, ३; १०८, ३; २, २, ३; ११, २[f]; ३१, २; ३४,४; ५;४३, ५, ४, २९, ५; ६;३१,७†; ५, ४,२†; ६, २२, ७[b]; ७, ७, १; ५; ६; ९; ११,९; ८, २,६[i]; ६,५;९, ५,१†; ११, ३,५; १२,१,७†; ४, १०;५,१; १४, २,१६;१७, १५, १, ३; ३, ६; १६,८,९†; ९, ६†; २७,४[j]; २८,११,६१, ५†; ७१,११; ९८,५; १०३,४; १०४, ८; १३०,१[k]; १५०, ६[l]; १७,२५,५†; १८,३२,१३,१९ ५,११[b]; ९, ९,२१,१६†; ३१, २; ४२, ५; ५१, १७; ५२, १†; २०,१०,१३[m],१३,१;१५, ४[k];७,२४,८; ३७,१०; ४१,४; ५१, ४†;५६, १०.

†विश्वतश्-चक्षुस्[n]- -क्षुः[o] ऋ १०, ८१, ३; मा १७, १९; का १८, २, ४; तै ४, ६, २,४; क २८,२.

विश्वतस्-पाणि- -णि शौ १३, २,२६‡[p].

†विश्वतस्-पाद्- -पात्[q] ऋ १०,८१, ३; मा १७, १९; का १८,२,४; तै ४,६,२,४; मै २, १०, २; काठ १८, २; क २८, २; पै १८, २३, १.

विश्वतस्-पृथ[r]- -थः शौ १३, २,२६‡[q].

विश्व(तस् >)तो-दावन्[s]-

a) =सपा. तैआ ३, १२,१। मा ३१,१ का ३५,१,१ कौ ३,४,२ सर्वतः इति पाभे.। b) =सपा. माश ७, ५,१,११। शौ ६, ८४,१ सर्वतः इति पाभे.।
c) पाभे. पृ१२९६ c द्र.। d) पाभे. पृ२५१४ h द्र.।
e) गपा. मा १२,९;४० का १३,१,१०; ३,११ मै १, ७,१;४ काठ ८,१४;९,१;१६,८ लाश्रौ ३,५,११ अंहसः इति पाभे.। f) गपा. खि २,१,१ सर्वतः इति पाभे.।
g) पाभे. पृ १९८९ l द्र.।
h) गपा. शौ ४, ३४, ७ सुर्याः इति, पै ६, २२, ६ विश्वहा इति च पाभे.।
i) गपा. शौ ५,११,७ सर्वतः इति पाभे.।
j) सपा. शौ ८,५,४ सर्वतः इति पाभे.।
k) सपा. शौ ७,६६,१ सर्वस्मात् इति पाभे.।
l) सपा. वैताश्रौ १४,१ विद्युता इति पाभे.।
m) पाभे. पृ २९१० l द्र.।
n) विप. (एक-देव- [विश्व-कर्मन्-]) । बस.।
o) पाभे. पृ २९३१ b द्र.।
p) सपा. विश्वतस्पाणिः <> विश्वतोबाहुः <> विश्वतोहस्तः (तैआ १०,१,३ च) इति पाभे.।
q) सपा. विश्वतस्पात् <> विश्वतस्पृथः इति पाभे.।
r) विप.। बस. उप. पृथु- (भाग.)।
s) विप.। उस. उप. <√दा 'दाने'।

-॰वन् कौ १,४३७; जै १,४६,१.
विश्वतो-धार[a]- -रम् मा १७, ६८; का १८, ६, ४; तै ४, ६, ५, २; मै २, १०,६; काठ १८, ४; क २८,४; शौ ४,१४,४; पै ३, ३८, ४.
विश्वतो-धी[b]- -धीः ऋ ८,३४, ६.
†विश्वतो-बाहु- -हुः[c] ऋ १०, ८१,३; मा १७, १९; का १८, २, ४; पै १८, २३, ३.
विश्वतो मुख[d]- †-॰ख ऋ १, ९७, ६; ७; शौ ४, ३३,६; ७; ७, ६७, २§; पै ४, २९, ६; ७; †-खः ऋ १०,८१, ३; मा १७, १९; का १८,२, ४; तै ४, ६,२,४; मै २ १०, २; ३,१०, १¶; काठ १८,२; क २८ २; शौ १०, ८, २७; १३, २, २६; पै १६, १०३, ४§; १८, २३,३; २०, २६, ९§; -खम् शौ १९,२७,७; पै १०,७,७;१०,१.
विश्वतो-वीर्य,र्या[e]- -र्यम् शौ ३ ३१,७; -र्या शौ ६,३२, २[e].
विश्वतो-हस्त- -†स्तः[c] तै ४, ६, २,४; मै २, १०, २; काठ १८, २; क २८, २.
†विश्व तूर्ति[f]- -र्तिः ऋ २, ३, ८; मा २०,४३; का २२,४,८; मै ३, ११,१; काठ ३८,६.
विश्व-त्र ऋ १०,६१,२५.
विश्व-ध[g] खि ५,४,११[h].
†विश्व-धा[g] ऋ १, १४१, ९; २, २४, ११; ५, ४४, १; मा ७, १२; का ७, ६, १; तै १, ४, ९, १; मै १. ३, ११; काठ ४, ३; क ३, ३; कौ १, २१९‡[i]; जै १, २३, ६‡[i].
†विश्व-दर्शत[j]- -तः ऋ १, ४४, १०; ५०, ४; १४६,५; ७,६६, ६; ९, ६५ [१३; १०६, ५]; ६६,२२; मा ३३,३६; का ३२, ३, ७; तै १, ४,३१, १,३, १, ११, २; मै ४, ६, ६[i]§; १०, ६; १२,४; काठ १०,१३; १९, १४; ३६, १५§; कौ ३, ५,९; जै ४, २, १; शौ १३, २, १९; २०, ४७, १६; पै १८, २२,४; -तम् ऋ १, २५, १८; ५, ८, ३; १०, १४०, ६[k]; मा १२, १११[k]; का १३,७, १०[k]; तै ३, ३,११, २; मै २,७, १४[k]; काठ १६,१४[k]; क २५, ५[k]; कौ २, ११७१[k].
‡विश्वं-दावन्[l]- -॰वन् शौ ४, ३२,६; पै ४,३२,६.
†विश्व-दृष्ट- -ष्टः[m] ऋ १, १९१, ८; ९; शौ ५, २३, ६; ६, ५२, १; पै ५, ३, २; ७,२, ७; १९, ७, ५; -ष्टाः ऋ १, १९१, [५; ६].
विश्व-देव[n]- -वः ऋ ६, ६७, ६; ८, ९८, २; ९, १२,३; १०३, ४; काठ ३६,१५;४६,४‡[o]; कौ २,३७६†; जै ३,३०,१९†; शौ २०,६२,६†; -वम् ऋ ५,८२, ७; तै ३, ४, ११, २†; मै ४, १२,६†; पै ५, २,७[p]; २०, १, ३[q]; -†वाः ऋ ७, ३५, ११; मै ४, १४, ११; शौ १९, ११, २; पै १३, ८, १२; -॰वाः ऋ ६,५१, ७; -†वाय ऋ १,१४२, १२; ४,५०,६; तै १,८,२२,२; मै ४,११,२; १४,४; काठ १७, १८; शौ २०,८८, ६; -वेभिः[r] मा २, २२; का २, ५, ५; शौ ७, १०३, १; पै २०, ३४, ९; -वेभ्यः तै ३,२, १०,१; मै १,

[a]) विप. (यज्ञ-)। बस. उप. =धारा-।
[b]) विप. (इन्द्र-)। बस.।
[c]) पाभे. पृ २९३२ *p* द्र.। [d]) विप.। बस.।
[e]) सपा. पै १९,११,७ विश्वथावीर्या इति पाभे.।
[f]) विप. (सर्वविषयगता- [भारती-])। बस.।
[g]) =विश्वु-ह (तु. तत्रत्यं टि.)।
[h]) =सपा. शांश्री १७, १२, ५। ऐआ ४, १, १४ विश्वध इति पाभे.।
[i]) सपा. ऋ ८,५,१ विश्वुधा इति पाभे।
[j]) विप. (सर्वदर्शनीय- [अग्नि-, सूर्य- प्रमृ.])। बस.।
[k]) पाभे. पृ २९३१ *f* द्र.।
[l]) विप. (सर्वधृतिप्रद- [देव- प्रमृ.])। बस. उप. <√दा (*=√धा) 'धारणे' (तु. सपा. ऋ १०,८३,६ विश्वु-धायस्-> -॰यः इति पाभे.)।
[m]) पाभे. पृ २०४५ *a* द्र.।
[n]) विप. (इन्द्र-,वसु-, वायु- प्रमृ.), नाप. ([बहु] आदित्यादि-देवगण-विशेष- [तु. निघ ५,६ या १२, ३९; ४०])। बस.। [o]) सपा. ऋ १,१६२,१ मा २५, २६ प्रमृ. विश्वुदेव्यः इति पाभे.।
[p]) सपा. शौ ४,१,७ देवुबन्धुम् इति पाभे.।
[q]) सपा. शौ ७,२,१ देवुबन्धुम् इति पाभे.।
[r]) =सपा. माश ३,९, २, ३१। तैत्रा ३, ७, ५, १० आपश्रौ ४, १२, ३ माश्रौ ४, १८, १ हिश्रौ ६, ३, ११ विश्वेभिः देवेभिः इति पाभे.।

३, ९; शौ १९, ३९, ५; पै ७, १०, ५; –वेषु पै १९, २६, ५; –¶वैः ऋ १०,१२५,१; शौ ४, ३०, १.

वैश्वदेव[a]– -वः मा १८, २०; २४, ४०; २९, ५८; ३९, ५; का १९, ७, २; २६, ८,५; ३१, ६, १; ३९, ३, १; तै ४, ४,९, १[b]; ७,७,१; २[c]; ५, ५, १७, १; २२, १; ६, ४,११,२; ५, ७, २¶; ३¶; ६, ५, २¶; मै २, ६,२¶; १३; ११,५; ३, ३, ८¶; १०, ४¶; १४, २१; ४, ३, २[२]¶; ६, ६¶; ८[३]; ७, ८; काठ ११, ४; १२, २; ७; १५,१;९; १८,११[c]; २८,१;२; ५; २९,९[२]; १०; ३४,१६,३७, ३[२]; ४७,७; ४८, १; ¶क २८, ११; ४४, १;२; ५; ४६,२; ३; शौ ९, १२, २४[d]; पै २,६९,४, ३, २५, १३[e]; १७, २९, १७; १९,४०,१५; –वम् मा ४,१८; ५, ३०; १९, २६; का ४,६,२; ५, ७, ६; २१, २, १५; तै १, २,४,१; ६, १, १; ¶८, १,२; ७, १; ११, १; ¶२, १, ६, ४[२]; ७, ५; २, ११, ३; ५, ३, ५; ७; ३,२,२,३¶; ¶५ ६,५, १; २; ¶६, ५,४, १[२]; २[२]; ७, २[२]; ६, ५, ३[२]; ¶७,५,६,४[२]; ७,२; ३; ¶मै १,१, ११S; २, ४S; ८, ५; ६; १०S; १०, ५; ८; २, २, ५; ७[२]; ३, २; ३, ६, ५; १०; ४, ३, २; ४, ९;५, ९; ६, ८; ७, १; ¶काठ २, ५; ६, ५;७; ११, १; १२, ७; २२, ३[२]; ७; २८, २; ७; १०; ३४, १६; ३५, २०; ३६, ३; ¶क १, १७S; ४, ४; ६S; ३६, ४; ४४, २; ७; ४५, १; ४८, १८; पै ५,१३,४; १५ १; ८, १, ११[f]; –वस्य तै २, २, ११,३¶,काठ ११,१; पै ५,१६, ६; –वाः मा २४,१४; का २६, ३, ४; तै ¶२,१,६, ४; ७, ५; ३,९, २; ३, ४,६,१¶; ५,६. २०, १[g], मै ३, १३,१२; काठ १२,२[२]; ४९,१०[h]; पै १६,७२, ९;१९,४८,६; –¶वे मै १,१०, १३[२]; ४, ६, ८[२]; काठ ३६, ७[२]; –¶वेन मै १.१०,६; ७, ८[२]; १०[२]; ४, ६, १; काठ ११, ३[२]; ३५, २०[२]; ३६, १; २; ३; ५[२]; क ४८, १८[२]; –वी मा २९, ५९; का ३१. ७, १; तै ५,५,२४,१; काठ ४८,३.

वैश्वदेवी[b]– -वी खि ३,११,१, २; मा १९, ४४; का २१, ३, १५; ¶तै ६. १,२,६; ¶मै १, १०,१S;६;२, ३, २[२]; ५, ७; ३, ३, ८; ११, १०S; ४, ८, ३; ६; काठ ९, ४¶; १२, २¶; १३, ८; २१, ८¶; २३, २¶; २९, ४[२]¶; ३८, २; ¶क ८, ७; ३५, ८; ४५, ५[२]; शौ ७, २८, १; १२, १०, ७; पै ५, ३१,१; ६,१०,५[i]; १६, १४६, ३; २०, १२, ६; –वीः मै १,१०,६¶; २,२,५;३,२¶; ३,१०,४¶; १३, ६[g], ¶४, ५, २; ६, ६; ७, १[२]; ८; ¶काठ ७,९[२]; ११,१[२]; २८,१; २; ७; २९, ४; ९; ३६, १; ¶क ४४, १, २;७; ४५,५; शौ ८,७,४; पै २, ३६, १; ६, १०,२; १६, १२,४; –वीम् ¶तै १,८,२, १; २,१, ७,५[२]; ३,९,२; ¶मै २, ५, ७; ४, ८,६; ¶काठ १३, ८; २९, ४, क ४५, ५¶; शौ १२, २, २८[j]; पै १७, ३२,८[j]; १९,३०,६[j]; –वीषु ¶तै ७,२, ५, ५[k]; ६; –व्यः मा २४, ५[e]; का २६,१, ९[e]; तै ५, ६, १२, १[j]; १३,१; ¶६,५, २, ३; ४, १; २; ७, २; ६, ५, २; काठ ४२,२[j]; ३; –व्या काठ ८,७; २१, ८, ३६, १; क ७, ४¶; –व्याम् तै ६,५,२,३¶; पै १४. ३,४.

वैश्वदेव-स्तु– -¶स्तायते

a) विप. (विश्वदेवदेवत्य-[ग्रह-,शस्त्रपशु-प्रभृ.]), नाप. [विश्वदेवसंबन्धिन्- (ग्रह-विशेष- [मा १८,२० तै ४, ४, ९,१ प्रभृ.])] । मारुदेवतीयो वा इन्द्रदेवतीयो वा भ्रम् प्र. ।

b) सपा. मा ८,५८ विश्वे देवाः इति पाभे. ।

c) पाभे. पृ ११९८ f द्र. ।

d) सपा. पै १६,११९,२५ वैश्वानरः इति पाभे. ।

e) -व्याः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. उत्तरं स्थलम्) ।

f) सपा. शौ ५,११,११ देवबन्धुम् इति पाभे. ।

g) सपा. वैश्वदेवाः <> वैश्वदेवीः <> वैश्वदेव्यः इति च पाभे. ।

h) विप. (आमिक्षा-, इष्टा-, ऋच्- प्रभृ.) ।

i) -वीम् इति शोधः (तु. पृ १८२१ i) ।

j) सपा. शौ ६,६२,३ पै १०,३०,७ वैश्वानरीम् इति पाभे. ।

k) स्थ. प्रभृ. नाप. (इष्टका-भेद-) इति विमतम् (तु. आ. गा. म. च) ।

l) पाभे. पृ २४९७ a द्र. ।

२, ३, ७, ४; मै १, १०, ५; २,३, ७; ४, ७, १; काठ १२, २; ५; ७; ३५, २०; ३६, ५; क ४८,१८.

वैश्वदेव-व(र्ण>)र्णा[a]- -र्णे काठ ११, १.

वैश्वदेवा(व-आ)ग्निमारुत[b]- -ते मा १५, १४; का १६, ३. १४; तै ४, ४, २, ३; मै २, ८, ९; काठ १७, ८; क २६, ७.

विश्वदेव-नेत्र- -त्राः मा ९, ३६; का ११, १, २; -त्रेभ्यः मा ९, ३५; का ११. १, १.

विश्वदेव-वत्- -वते पै १९, ४९,१५; -वन्तम् शौ १९,१८, १०; पै ७, १७, १०.

विश्व-देव्य[c]- -†०व्य ऋ ३, ६२, ४; तै १,८,२२,२; मै ४, ११, २; काठ ४, १६; -व्यः ऋ १, ११०, १[d]; १६२, ३[e]; १०, ९२, १३; खि १, ५, ४‡[f]; मा २५,२६[e]; का २७,१२, ३[e]; तै ४.६,८, १[e]; मै ३, १६, १[e]; -व्यम् ऋ १,१४८,१; ३.२,५; मा २२, १४; का २४, ४, ६; मै ४, १४, १५†.

विश्वदे(व्य>)व्या-वत्- -वतः खि ५, ७, ४, ११; १७; मै ४, ९, ९; -वता ऋ १०, १७०, ४; -वते मा ३८, ८; का ३८, २, २; तै १, ४, १,१; मै ४, ९, ८.

विश्वदे(व्य[मै.],)व्यावती[g]- -ती मा ११, ६१; का १२, ६, १; तै ४, १, ६,१; मै २, ७, ६[?]; ३, १, ८[?]¶; ४, ९, १; काठ १६, ६; १९, ७; क ३०, ५; -तीः मा ११, ६१[?]; का १२, ६, २[?], तै ४, १, ६, २[?]; मै २, ७, ६[?]; ३, १, ८[?]¶; ४, ९, १; काठ १६, ६[?]; क ३०, ५[?].

विश्व-दोहस्[h]- -हसः ऋ १,१३०, ५[?]; -हसम् ऋ ६, ४८, १३.

विश्व-ध[i] ऋ १, ६३, ८; १७४, १०; ४, १६, १८.

विश्व-धा[j] ऋ १, १४१, ६; ५,८, ४; ७, २२, ७; ८, ५, १[j]; ९, ७९, २; शौ ६, ८५, ३[k]; २०, ७३, १†; पै १४, ३, ५.

विश्वधा-वीर्य, र्या[l]- -०र्य शौ ५, २२, ३; १९, ३९, १०; पै ७, १०, १०; १३, १,४; -र्या पै १,४३,३; १९,११, ७[m].

विश्व-धायस्[n]- -०यः ऋ १०,८३, ६[o]; -यसः ऋ १०, १२२, १; १७६, १; कौ १, ४४२; जै १, ४६,६; शौ ३.२२,२; पै ३,१५, १-४; १८,२; ६, ७,४-६; १९, ६,३[k]; -यसम् ऋ २, १७, ५; ५,८, १; ७, ४,५; ८,५, [१५; ७,१३]; १०, १२२, ६; का ४, ५, २[p]; काठ २, ४[p]; १२,१४; क १, १६[p]; शौ १२, १, २७[q]; -याः ऋ १, ७३, [३; ३, ५५, २१]; मा १, ४[r]; १३, १८; का १,२,४[r]; १४, २, ३; तै १, १, ३,१[s]; ४, २, ९, १; मै २, ८,१४; काठ १,३[s]; ३१, २[s]; ¶; ३९, ३; क १, ३[s]; ४७, २[s];¶; पै २०, २५, ९.

---

[a]) विप. (याज्यानुवाक्या-)। बस.।

[b]) विप. (उक्थ-)। द्वस.।

[c]) विप. (छाग-, सोम- प्रभृ.)। बस. उप. नाप. हिताऽर्थीयर्थे प्र.।

[d]) सपा. तैत्रा ३,७,११,२ आपश्रौ ३, ११, २ विश्वभेषजः इति पाभे.।

[e]) पाभे. पृ २९३३ *o* द्र.।

[f]) °व्योः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. संस्कर्तुः टि.)। सपा. ऋ ५,२४,१ विभे.।

[g]) विप. (अदिति-, देवानां पत्नी-, धिषणा- प्रभृ.)।

[h]) विप. (धेनु-)। बस. उप. भाप.।

[i]) =विश्व-ह (तु. तत्रत्यं टि.)।

[j]) पाभे. पृ २९३३ *i* द्र.।

[k]) सपा. विश्वधा यतीः <> विश्वधायसः इति पाभे.।

[l]) विप. (सर्वशक्तिमत्- [कुष्ठ- प्रभृ.])। बस.।

[m]) पाभे. पृ २९३३ *e* द्र.।

[n]) विप. (सर्व-धारक- [मन्यु-, पृथिवी- प्रभृ.])। बस. उप. भाप. <√धा 'धारणपोषणयोः' (तु. भा. [तै १, १, ३, १]; वैतु. सा [का.] उ. म. <√धे 'पाने' इति)।

[o]) पाभे. पृ २९३३ *l* द्र.।

[p]) पाभे. पृ २५५३ *n* द्र.।

[q]) सपा. पै १७,३,८ हिरण्यवक्षसम् इति पाभे.।

[r]) पाभे. पृ २९२७ *h* द्र.।

[s]) =सपा. बौश्रौ १, ३ : ११। मा १,२ का १,२,१ विश्वधाः इति पाभे.।

विश्व-धास्- -धाः[a] मा १, २; का १, २, १.
विश्व-धेन, ना[b]- -०ना मै ४,१४, ६; -नाः ऋ ४, १९,२; -नाम् ऋ ४, १९, ६; खि १,१०,२.
विश्व-ना(मन् >)म्नी[c]- -म्नीः शौ ७, ७९, २.
†विश्व-पेशस्[d]- -शसम् ऋ १, ६१, १६; शौ २०, ३५, १६; -शसा ऋ १, ४८, १६; ४, ४८,३.
विश्वँ-प्रि(य >)या- -०ये खि २, ६, २,२७[e]; ३,२५.
विश्व-प्सु[f]- -प्सु ऋ ६, ३५, ३; -प्सुः ऋ १०, ७७, ४; -प्सुम् ऋ ८, २२, १२.
विश्व-प्स्नी[g]- -प्स्नतया तै १,५,३, ३; ४, २, १,३; ३,४; -प्स्न्या मा १२, १०; ४१; का १३, १, ११; ३, १२; मै १, ७, १; ४; काठ ८, १४; ९, १; १६, ८; क ८, २; ४; कौ २, ११८३; पै १,४१,३.
विश्व-प्स्न्य- -प्स्न्यः ऋ ७, ७१, ४[h]; -प्स्न्यस्य ऋ ८,९७,१५[i]; -प्स्न्याय ऋ २, १३,२[j].
*विश्व-प्स्न्यस्[k]- -प्स्न्यसि ऋ ७, ४२, ६.
विश्व-भरस्[l]- -रसम् ऋ ४,१,१९; -राः मा ११, ३२; का १२,३, ४; तै ४,१,३, २; मै २,७, ३; ३, १, ५[m]; काठ १६, ३; १९, ४[२]; क ३०, २[२].
†विश्व-भानु[n]- -नुपु ऋ ४, १, [३; ८,२७, ३], काठ २६,११;
विश्व-भेषज[o]- -०ज शौ ४, १३, ३‡[p]; पै ७, १०, ५[q]; ६-८; -जः ऋ १०, ६०, १२; १३७, ३[p]; मा २०, ३४; का २२, ३, ३; शौ २, ४, ३; ४, १०, ३; १३,६†; १०, ३,३; १९, ३५, ५; ३९, ५[q]; ६-९; पै २, ११, ३; ४, २५, ५; ५, १८, ४†[p]; ७†; ७, ५, ६;१०,९; ११, ४, ५; १६, ६३, ३; १४७, १-८; १४८, १-१०; १४९, १-१०; १९, ३०, १; ५०, ४.
विश्वभेषजी- -जी पै १,५८,३; १५, १५,८; २०,२५,९; -जीः ऋ १ २३, २०[r]; खि ४, ७, २, ११‡[s]; शौ ८, ७, २६; पै ६, ४, ११‡[s]; १६, १३,९; १४,४; -जीम् शौ ६, ५२, ३; पै १९, ७, ६; -ज्या शौ ६,१३६, ३; पै १, ६७, ३.
विश्वँ-भो(ग >)गा[t]- -गाम् पै ५, २८, ९.

---

a) पाभे. पृ २९३५ s द्र ।
b) विप. (सर्वपोषक- [अवनि-, वर्तनि-, विष्णुरूण-]) । बस. ।
c) विप. (सर्वनामवती- [अघ्न्या-]) ।
d) विप. (सर्वरूपवत्- [धी-, रै- प्रमृ.]) ।
e) स्वराभावः ? यनि. शोधः (तु द्वितीयं स्थलम्) ।
f) विप. (यज्ञ-, द्रव-, ब्रह्मन्- [स्तोत्र-]) ।
g) विप. [सर्वोपभोग्या- (धारा- [वेतु. PW. प्रमृ. ०प्स्न्या-, ०प्स्न्या- इति प्राति. इत्यपि पक्षयन्तः ?])] ।
h) नाप. (*स्तोत्र-) । 'यद् (यदा) वाम् अभि (प्रति) विश्वप्स्न्यः जिगाति (प्राप्नुयात् [तदा]) एना (अनेन [एनेन रथेन]) नः (अस्मान्) उप (प्रति) आयातम्' इति वा. (वैतु. सा. PW. प्रमृ. स्वरस्य वार्णर्य [?] इति ?) । उप. भाव. सत् <√*प्सन् [*=√पन्] 'स्तुतौ' (तु. [अंततः] पाउ १, १५९; वैतु. सा. <प्सु- इति, PW. प्रमृ. च <√प्सा इति दृष्टार्थान्तरस्तः ?) ।
i) विप. (रै-) । उप. भा. अर्थः ? । शेषम् h द्र. ।
j) भाव. [*यज्ञ- (वैतु. PW. भाव. इति, GRV [तु. PG २,६५] =विश्वरूप- [सोम- यद्वा इन्द्र- तु. ऋ ६,४१,३;१०,२०,१२ इति च ? MW. अस्य. इति])] । उप. धा. *षष्ठी वृत्तिः । शेषम् h द्र. ।
k) नाप. (*यज्ञ- [वैतु. पपा. अनु सा. PW. प्रमृ. ०प्स्न्य- इति प्राति. एवेद्वापीति तच नाप. सत् =धन- इति च ?]) । सस्थ. !स्तौत् (तु. पपा.) > अस्तौत् इति शोधः ।
l) विप. (सर्वपोषक- [अग्नि-]) । बस. उप. भाव. सत् <√भृ 'पोषणे' (वैतु. सा. उ म. उग. इति ?) ।
m) Sch. 'इत्रं' इति पाठः शोध्यः (तु. पूर्वं स्थलम्, मा ११,३२ प्रमृ च) ।
n) विप. (सर्वतोव्याप्ततेजस्क- [मरुत्-]) । बस. ।
o) विप. (सर्वोपशिषध- [सान- प्रमृ.]) । बस. ।
p) सपा. ०ज <> ०ज इति पाभे. ।
q) सपा. विश्वभेषज <> विश्वभेषजः इति पाभे. ।
r) पाभे. पृ २१११ j द्र. ।
s) विप [गिरा १,२१३] ०जी इति शोधः ।
t) विप. (शाला-) । बस. ।

विश्व-भोज[a]- -जाः ऋ ५,४१,४.
विश्व-भोजस्[b]- -जसम् ऋ ६,४८, १३; शौ ४, ३५,३; १८,४,६; -†जसा ऋ ७,१६,२; मा १५, ३३; का १६, ५,१५; तै ४, ४, ४, ४[c]; कौ २, १००; जै ३, १०, २.
२विश्व मनस्- -०नः ऋ ८, २३, २[d]; -नसः ऋ ८, २४, ७[e]; -नाः ऋ १०, ५५,८[f].
विश्व-मनुस्[g]- -नुषाम् ऋ ८,४६, १७.
विश्व-महस्[h]- -हसः ऋ १०, ९३, ३; खि ५, ५, ७
†?विश्व-मानुषो[i] ऋ ८, ४५, ४२; शौ २०,४३,३.
?विश्व-मित्रा[j] शौ १८, ३,६३; ४, ५४.
विश्व-राधस्[k]- -धसः[l] शौ७,१८,२
२विश्व-रूप,पा[m]- -०प खि ७,२, १; -पः ऋ १, १६२, २; ३, ३८,४;५५, [१९; १०,१०,५]; ५६, ३; ६, ४१, ३; मा २५, २५; ३३, २२†; का २७, १२, २; ३२, २,५†; तै २, ५,१,१; ३,३, १०, २[n]; ४,१,२; ४,६, ८, १†; ६,३, ७, ४; मै २,४, १; ३, १०, ३¶; १६,१†; ४, ८, ४¶; काठ १२,१०¶; २९, ३¶; ३७, ९; ४६,४†; क ४५, ४¶; कौ २, ११९३; शौ ४,८, ३†; ९, १,५; ४, २२; १८,१, ५†; पै ४, २, ३†; ५,३२, ६; १६, २६, २; ३२, ५; २०, ९, ९; ३५, २; -पम् ऋ १, १३, १०; ३५, ४; २,११,१९; ३३, १०; ३, ६२,६; १०, ६७,१०; ८५,२०; खि १,१०,३; मा ५, ३५; ११, ४०; १३, ४१; का ५, ९, १; १२, ४, ३; १४, ४, ४; तै ३, १, ११, १†; ४, १, ४, १; २, १०, १; मै २,७,४; १७; ३, १,५; ४, ९,४†; १२, १†; १३,१०†;१४,६†;९; काठ ३, १; ४, १६†; ५, ४[o]; १३, १¶; ९[p]; १६, ४; १७; १९,५; क २,८; ३०,३; कौ २,११९४; ३, १, २‡[p]; जै २, १, १‡[p]; शौ २, ३२,२[q]; ४, १४,९; ९, १, २; ११, ७-११; १२, २५; १०, ७, ८; ८, ९; ११; १३, १, ८; १४, १, ६१†; २, १२; २०, ९१, १०; पै १, ६६, २; ३, १९, ५; ११, १, ९; १५, १, २[r]; २०, ७†; १६,३२, ३; ९९, ३; ७[s]; १०१, ५; ११७, १-५; १३९, २६; १७, ७, ९; १८, ६, १०†; ८, ३; १५, ८; २०, ८, २; ३; -पस्य ऋ १०, ८, ९; -पा तै ४, ३, ११, ५; ४,१२, १[r]; मै १, ५. २[t]; ९[t]; ३, १६, ४[r]; काठ ७, १[t]; ७[3t]; २२, १४[n], ३९,१०; क ५, १[t];

[a]) विप. (तु. वें. सा.; वैतु. PW. GW. GRV. प्रभृ. प्र१ <विश्व-भोजस्- इति)।
[b]) विप. (सर्वपोषक- [इष्-, पृथिवी- प्रभृ.]) । बस. उप. भाप. सत् <√भुज् 'अवने'।
[c]) वैतु सा. प्र१ इति। [d]) व्यप. (ऋषि-)। बस. उप. भाप. <√मन् '*स्तुतौ'। [e]) व्यप. (ऋषि-)।
[f]) विप. (*सर्वमहत्- [इन्द्र-])। बस. उप. भाप. सत् (√मह् >) *महस्- > यनि. ?।
[g]) विप. (*सर्वस्तोत्रार्ह- [मरुत्-])। बस. उप. भाप. सत् <√मन् '*स्तुतौ' (वैतु. वें. सा. GRV. उप. मनुष्यपर्याय इति ?)। [h]) विप. (देव-)।
[i]) विश्वम्, [*आनु-षुष्मन्- >] -षष्म [क्रिवि.] इति शोधः (तु. सपा. कौ २,४२१ जै ३,३२, ११ आनुषग्- >-षक् इति पाभे. [योऽपि < *आनु-षुष्म]; वैतु. पपा. अनु [°नुष-] > -षः इति पाठ इति कृत्वा सा. PW. प्रभृ. =सर्व-मानवः [कस.] इतीव ?)। 'यस्य अनुषक्तया (सततं) दत्तस्य भूरेः (च सतः वसुनः) विश्वं (लोकः) वदति, तद् (एव) वसु अस्मभ्यम् आभर' इति वा।
[j]) पाठः ? °मिद्रैः इति शोधः (वैतु. पपा. प्रभृ. °त्राः इति पदमिति ?)। विप [*सर्वघृतवत्- (हविस्- [तु. सप्र. ऋ १०,१४,१४; वैतु PW. प्रभृ. व्यप. सत् =तदाख्यपि- इति ?])] । बस. उप. भाप. सत् <√मिद् 'स्नेहे'।
[k]) विप. (देव-)। बस.। [l]) पाभे. पृ२८१७e द्र.।
[m]) विप. (अनेकरूप- [अज-, रथ-, सवितृ- प्रभृ.]), नाप. (धेनु-), व्यप. (त्रिशिरस्- [ऋ १०, ८,९ प्रभृ.])। बस.।
[n]) सपा. °पः <> °पम् <> मा ८, ३० का ९, ५,३ माश ४,५,२,१२ विषुरूप- इति पाभे.।
[o]) पाभे. पृ १९७६ j द्र.।
[p]) सपा. ऋ ७,२७,३ मै ४, १४, १४ शौ १९, ५,१ तैब्रा २,८,५,८ विषुरूपम् इति पाभे.।
[q]) सपा. पै ७, २,६ द्विशीर्षः इति, पै २, १४,२ द्विशीर्षा इति च पाभे। [r]) सपा. °पम् <> °पा इति पाभे.। [s]) सपा. शौ ९,५,२१ विश्वं सत्यम् इति पाभे.। [t]) पाभे. पृ २९२७ s द्र.।

शौ ४, ३४,८; ९,५, १०; १०, १, २; १५; २४; १४, २, ३२; पै १, ९२, २; ५, ३१, ९; ६, १०, ३; २२, ९; ७, १५, १०; १६, ३६, ५; ३७, ४; ४७, २; ९७, १०; १७, ६, १०[a]; १८, १०,२; २०, ४०,५[b]; -पाः ऋ ३, १, ७; ५,८३,५; ८, १००, ११; १०, ७८, ५; ८८,१०, मा २९, ५[c]; का ३१,१,५[c]; तै ३, १, ४,२; ५,१,११, २[c]; मै १, ११, ३[d]; २, १३, २२; ३,१०, ३¶; ४, २, १०; काठ ३०,८; ९; ४०, १२; शौ २, ३४, ४; ३,१०,६; २८,१; ४,१५,२;३; ३५,६; ५,२३, ५; ९,१२,२६; पै १,१०५,२; ३,३२,६; ५,७, २; ७,२,५; ८,१५,२[e]; १०,४, ६; १९, २२,१४;२९, ५; ५१, ६‡[f]; १७; ५७, ५; -पाणाम् शौ २, ३०, ४; पै २, १७, ४; -पाणि पै १६, १०३,६; -पात् शौ १३, १,२२; पै १७,४,१०; १८, १७, २; -पाम् ऋ १, १६१, ६; ४, ३३, ८; खि ४, ५, २[g]; ५, ५, ६; शौ ६, ५९, ३; १०, १, १; १२, १, ११; पै १, ९२, १; ५, ३१, ३; ७, ११, ८; ११, ५, २; १६,३५, १; २; १७, २, २; १९, १४, १२; -पाय पै १७, २१, ८; -पे[h] मा ९, १९; का १०, ३, १२; काठ १४, १; -०पे तै ४, २, ५,२[i]; -पेभिः ऋ १०,७०, २; काठ ३७, ९; -पेभ्यः मा १६, २५; का १७,३,४; तै ४, ५,४,१; मै २,९, ४; काठ १७, १३; क २७,३; -पैः मै ४,१४, ९; शौ १७, १, ६-१९; २४; पै १८, ३१, १-८; ३२, १-३.

विश्वं-लोप[j]- -०प तै ३,३,८,२.

विश्वं-वयस[k]- -याः पै ३,८,२.

विश्व-वार, रा[l]- -०र ऋ १,३०, १०; ७, ५, ८; १६,५; ९२,१; ८, ४६, ९; ९, ९१, ५; मा ७, ७; का ७, ३, १; तै १, ४, ४, १; ३, ४, २, १; मै १, ३, ६; २,१३,८; काठ ४,२; १३,११; क ३,२; कौ १,६१; जै १,६, ७; ४,२९, ५; -रः ऋ ३,१७, १; ७, ९७, ४; ९,८८,३; १०, १४९,४; मा २७,१३; का २९, २, ३; तै ४, १, ८, १; मै २, १२, ६; काठ १७, १८†; १८, १७; क २९, ५; शौ ५,२७,३; पै ९, १,२; -रम् ऋ १,४८, १३; ५, ४,७; ६,३७, १; ४९, ४[m]; ७,७, ५; १०, ४; ८४,४; ८, ७१, ३; १०, १५०, ३; मा ३३,५५†[m]; का ३५,५,११†[m]; मै ४, १०, ६†[m]; १४, ९; शौ ७,४९, १; पै २०, ४, ५; -रस्य ऋ ३, ३६,१०; ५, ४४, ११; ६, २३, १०; -रा ऋ ३, ४, ३; ५, २८, १[n]; ८०, ३; खि ३, २२, ७; मा ७, १४[o]; का ७, ६, ३[o]; ७, ४[o]; मै २, १३, १०; पै ५, २७, ३; -०रा ऋ ७, ७०, १; -राः ऋ १, १२३,१२; ७, ९१,६; ९, ९७, २६; मै ३, १६, २[c]; काठ ४६, २[c]; पै १५, २२,७; -राणि ऋ

---

[a]) पाभे. पृ २०९४ *b* द्र. ।

[b]) सपा. पै १९,२८,१० सुप्रतीका इति पाभे. ।

[c]) सपा. विश्वरूपाः <> विश्ववाराः इति पाभे. ।

[d]) पाभे. पृ २००७ *g* द्र. । [e]) वहु. < वैश्वरूप- ।

[f]) सपा. ऋ १०,१६९,२ त्रिरूपाः इति पाभे. ।

[g]) सपा. खिसा २९,२ त्रिपुरूपाम् इति पाभे. ।

[h]) =सपा. मारा ५,१,५,२६ । तै १,७,८,१ मै १,११, ३ गौपि २,५,१५ विश्वरूपम् इति पाभे. ।

[i]) पाभे. पृ १४७४ *m* द्र. । सप्र. पै १९, ५,१३; ११,५ विश्वधारे इति, शौ ६, ८४, ३ मनेहा त्वम् इति च पाभे. ।

[j]) वि. (*विश्वस्थान- [अग्नि-]) । पाठः ? लोप्म- इति शोध । यस. उप. = (√*लुप [=√स्था, √स्तृ, √लोक्] 'स्थैर्ये' > भावे) *लोप्म- इति (द्र. सपा माश्रौ २,५,५,१९ ?त्रिवलोक- [=*विश्व लोक-] इति पाभे.) । मश्य. ? विश्वद्वाभस्य स्वाऽऽमन् > विश्व-दाव- > -०दाव, अस्य तवाऽऽमन् इत्यपि शोधः द्र [द्र. पृ २९२६ *x*] । वैप २, ३खं. गोश्रा २, ४, ८ यनि. एव शोधः । वैप ४ पृ २२६६ *k* अयुक्तः शोधः द्र. ।

[k]) यप. । पाभे. पृ २९३१ *c* द्र. ।

[l]) वि. (विश्वतोवारयुक्त- [इन्द्र-, अग्नि-, उषस्-, प्रभृ.]), व्यप. [द्र. *n*] । यस. उप दीर्घादी यशा. ।

[m]) सपा. तैब्रा २,८,१,२ विश्ववाराम् इति पाभे. ।

[n]) व्यप. (ऋक्समन्वद्रष्ट्री-) । 'उषसं प्रत्यम् (अग्नि) अग्निः विभाति । सदा घृताची गतीयथृविद्या देवान् ईडाना (ईडितुं) प्राची एति' इति वा. (वेतु. वें. सा. उपग' स्वर. श्रोत, PW. GW. प्रभृ. च उभगः वि. इति !) ।

[o]) पाभे. पृ २९१० *c* द्र. ।

६, ५, १; –राभिः ऋ ६, २२, ११; शौ २०,३६, ११†; –राम् तै २,५,९,६[a]; काठ १३, १६[b]; शौ ७, १६,१[c]; –रायाः शौ ९, ३, १; पै १६, ३९, १; –रे ऋ ७, ७, ३; –॰रे ऋ १, ११३, १९; ३, ६१, १; ७, ७७, ५; तै ३,५, १, १[d]; शौ ७, २१, ४[d]; ८४,१[d]; ९, ३,२;४; १२, ३, ११; पै ७, ११, ८; १६, ३९, २; ५; १७, ३७,१; १९, ५,१३[e]; ११,५[e]; २०,३२,१[d].

विश्व-वार्य[f]– -र्यः ऋ ८, १९,११; –र्यम् ऋ ८, २२, १२.

विश्व-वेदस्[g]– -॰दः मै २, १३, १०[h]; पै १८, १६, ५[i]; –दसः ऋ १,६४,८;१०;३,२६, ४; ५, ६७,३; ८,२७,४; १०,६६, १; ५; मा ९, ८[j]; का १०, २, ५[j]; शौ ३,३,१[j]; ६, १२, १[j]; १९, २७, ६; पै १०, ७, ६; –॰दसः ऋ ५,६०,७; ८,१८,११; २७, २; ४; ११;[(७,६६,४) १९-२१]; ४७, ३; १०, ९३, ७; शौ ६, १३, ३; पै १९,१४,१५; –‡दसम् ऋ १,१२,[१;३६, ३; ४४,७], १२८, ८; १४३, ४; ४,८,१; मा ३,३८§; का ३,४, २§; मै २, १३, ५; ४, १०, २; काठ १२, १५; २०, १४; कौ १,३; १२; ३५७‡[k]; २, १४०; जै १,१, ३; २, २; ३७, ६‡[k]; ३, १४, १; ४, १९, ५; शौ २०,१०१,१; –दसा ऋ ८, २५,३; –॒दसा ऋ १०, १४३, ६; –॰दसा ऋ १,४७,४;११९, ३; –दसे[l] शौ १, ३२,४; पै १, २३, ४; –दसौ पै १६,५२,१; –दाः ऋ १,८९,६;९१,२;१४७, [३; ४,४,१३], ३,२०,४; २५, १; ६, ४७, [(४,१,२०) १२; १०, १३१, ६]; ८, ४२, १[m]; मा ५, ३१; ७, ४५; १०, ९; २०,५१†; २५, १९†; २७, १२[n]; का ५, ८, १; ५[o]; ९, २, ५; ११,४,६; २२,५,५†; २७, ११, ६†; २९, २,२[n]; तै १,२, १४,५†; ३,३,१; ४,४३,२; ७, १३,४†; ८,१२,२; ४,१,८,१[n]; ३,११,४[n]; ६,६,१,२[२]; मै १,२, १२[२]; ३,३७; २,६,९; १२,६[n]; ४,८,२[२]; ¶; ९,२७†; ११,५†; १२, २[p]; ३‡[q]; ५†; १४, १†; १३[२r]; काठ २, ६†[m]; १३; ४, ९;६,११†; ८,१६†; १०,१२[p]; १५,७; १८, १७[n]; २८,४[२],¶; ३५, १†; ३९, १०[h]; क १, १९†[m]; २,७; ३,७; २९, ५[n]; ४४, ४[२];¶; कौ २, १२२५†; शौ ७,९६, १†; २०, १२५,६†; पै ९,१,२[n].

विश्व-व्यचस्[s]– -चसम् ऋ ३,४६, ४; मै २, ७, १६[२], काठ ३९, ३[२]; –चसे मै १,३,३५; ३,१२, १२; काठ ४०,४; –चाः मा ५, ३३[t]; १३. ५६[u]; १५. १७[u]; १८,४१; का ५,८,३;१४,७,५[u]; १६,४,५; २०,२, ४; तै १, १, ३,१[v]; ३,४,७,१; ४,३,२, २[u];

---

a) =सपा. माश १,५,२,३[२] तैब्रा ३,५,४,१ शांश्रौ १, ६,१६। आश्रौ १,४,११ विश्ववारे इति पाभे.।

b) पाभे. पृ २३८६ *i* द्र.।

c) पाभे. पृ २९३१ *k* द्र.।

d) सपा. माश्रौ ६,२,३,८ सर्ववीरे इति पाभे.।

e) पाभे. पृ २९३८ *i* द्र.।

f) विप. (अग्नि-, हव-)। बस.।

g) विप. (सर्वधन- वा सर्वप्रज्ञ- वा [अग्नि-, पूषन्- प्रमृ.])। बस.।

h) सपा. विश्ववेदः<>विश्ववेदाः इति पाभे.।

i) सपा. शौ १३,१,१५ जातवेदः इति पाभे.।

j) पाभे. पृ १६९५ *o* द्र.।

k) पाभे. पृ २९३१ *e* द्र.।

l) सपा. तैब्रा ३,७, १०, ३ आपश्रौ ९, १४,२ विश्वकर्मणे इति पाभे.।

m) =सपा. ऐब्रा १, ३० शांब्रा ९, ६ गोब्रा २,४,१५ आश्रौ ३,७,१५; ४,१०,५। ऋ ३,३०,९ मा ४,३० का ४,१०,१ तै १,२,८,१ मै १,२,६; ३,७,८ माश ३,३,४, २ अन्तरिक्षम् इति पाभे.।

n) पाभे. पृ २३७० *i* द्र.।

o) =सपा. काश्रौ ८,६,२२। शाश्रौ ६,१२,१० आपश्रौ ११,१४,१० विश्वभराः इति पाभे.।

p) =सपा. आश्रौ २,११,१२ शाश्रौ ३, ६,२। तै २, १,११,३ विभे.।

q) सपा. ऋ १०,८३,२ जातवेदाः इति पाभे.।

r) पाभे. पृ २९२९ *n* द्र.।

s) विप. (विश्वव्याप्त- [इन्द्र-, प्रजापति- प्रमृ.])। बस.।

t) सपा. आपश्रौ ११,१५,१ विश्वभराः इति पाभे.।

u) नाप. (आदित्य-)।

v) पाभे. पृ २९२७ *h* द्र.।

४,३,१[a]; १२,५[b]; ५, २, १०, ४¶[a]; मै १,२,१२; २,७,१९[a]; १२,२; ४,१२, १; काठ १, ३; २,१३; ८.१७; १६,१९[a]; १८, १४; २०, ९[a]; २२,१४[b]; ३१, २[c]¶; क १,३; २,७; २५,९[a]; २९ ३;३१,११; ४७,७[c]¶; शौ ९,१२,१५; १२, ३, १९; ५३; १९,४९, १[c]; पै १५, २, ३[b]; १६, १३९, १८; १७, ३७, ९; ४१,३.

वैश्वव्यचस्[d]– -सम् मा १३,५६; का १४,७,५; तै ४, ३, २, २; मै २, ७, १९; काठ १६,१९; क २५,९.

विश्व शंभू[e]– -भुः[f] पै ४, १८, ७; -भुवः तै ६,१,२,२¶; मै ४,१०, ४‡[g]; पै १९,३०,२; ३३, १५; -॰भुवः मा ४, ७; का ४,३,१; तै १, २, २, १; ६, १, २, २; ३; मै १, २, २; ३, ६, ४; काठ २, २; २३, २; क १,१४; ३५, ८; -भुवम् ऋ १, २३,२०; १०,९,६]; काठ २, १४; शौ १, ६, २; -भुवा ऋ १, १६०, १; ४; ६, ७०, ६; -भुवौ मा १०, ९[h]; -भू का ११,४,६[h]; तै १, ७,८,३[i]; मै १,११,३[i]; -भूः ऋ १०, ८१, ७; मा ८, ४५; १७, २३; का ८, १९, १; १८, २, ७; तै ३, १, ९, १‡[j]; ४, ६, २, ६†; मै १, ३, ३६‡[j]; २, १०, २; काठ १८, २; २१, १३; ३०, ५; ६‡[j]; क २८,२; शौ ६, ४७, १‡[j].

विश्व-शर्धस्[k]– -र्धसः ऋ ५,३४,८

विश्व-शारद[l]– -दम् शौ ९, १३, ६[m]; १९, ३४, १०; पै १,३२, ५; ११, ३, १०.

विश्व-श्च-चन्द्र, न्द्रा[n]– -न्द्रम् ऋ ९,९३,५; -न्द्राः ऋ १,१६५, ८; ३, ३१, १६; ८, ८१, ९; १०, १३४, ३; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; जै ३, ३३, १७.

विश्व-श्रुष्टि[o]– -ष्टिः ऋ १,१२८,१.

विश्व सामन्– -॰मन्[p] ऋ ५,२२, १; -मा[q] मा १८,३९; का २०, २,२; तै ३,४,७,१; मै २, १२, २; काठ १८, १४; क २९,३.

†विश्व-सौभग[r]– -गम् ऋ १, ४२, ६; -गः ऋ १,१५७,३; कौ २, ११२०.

†विश्व-हा[s] ऋ २,१३,[१५; ८,४८, १४],७,२१,९; शौ २०,३४,१८.

---

a) नाप. (आदित्य-)।

b) सपा. मै ३,१६,४ आश्रौ ४, १२,२ वाश्रौ २,१,१, २० व्यचस्वती इति पाभे.।

c) तु. RW.। सपा सात. अश्वक्षभा इति पाभे।

d) विप. (चक्षुस्-)। तस्येदमीयः अण् प्र.।

e) विप. (अग्नि-, २अप्- प्रमृ.)। बस. उप. दीप्ति-शान्त्याद्यर्थेषु भाप. सत् <√*शम्भ् [यथा. (वैतु. =शम् [अव्य.]+√भू इति प्रायोवादः ?)]।

f) पाठः ? *॰शम्भुग->[न. प्र१] ॰म्भुः इति शोधः (तु. *॰म्भुस् सत्यम् > ॰म्भू स॰ इतीव मूको. ?)।

g) पाभे. पृ २३३३ j द्र.।

h) पाभे. पृ १००१ c द्र.।

i) पाभे. पृ २९३८ h द्र।

j) पाभे. पृ २९३० j द्र.।

k) विप. (व्याप्तबल- [ऊम-])। बस.।

l) विप. (*सर्वेन्द्रियतापन- [तक्मन्- =ज्वर-])। बस. उप. =(√द्दृ [=√धा, √धे] 'पाने =*ताने'> भावे) शार्-+(√दा [=√धा] 'पोषणे' > कर्तरि) द->उप. शार द- इति (वैतु. सा. उप. √दृ 'विदारणे' इति, PW. W. प्रमृ उप. =शारद्-[=वर्ष-] इति च ?)।

m) पाभे. पृ २६८५ g द्र.।

n) विप. (*बहुप्रकाश- [२अप्-, रयि-, वाज- प्रमृ.])। बस. अश्ववौ प्रति विवादः। पूप. =विश्व->विश्- इति प्रागर्वाक्-सर्व मतम्। उप. =चन्द्र->(श>) श+चन्द्र->श्चन्द्र- इति पा (६.१,१५१), =*श्चन्द्र-(चन्द्र-) इति तत्त्वविः। (बह्वर्थे √भृश>*भृश्भुग्->) *विश्वस्- इति पूप., चन्द्र- [दीप्त्यर्थे भाप.] इति च उप. इति मतम् (तु. टि. सुश्चन्द्र-, हरिश्चन्द्र-)।

o) विप. (सर्वसुखकर- [अग्नि])।

p) व्यप. (ऋषि-)। बस.।

q) विप (सर्वतो *दीप्तिमत्-)। बस. उप. भाप. सत् <(√स्तृ 'उपतापे'>) *स्तृमन्- (वैतु. माश [९,४, १,८], उ. म [पक्षे] प्रमृ. कस. उप. गीतिपर्याय इति ?)।

r) विप. (सर्वसौभाग्ययुक्त- [पूषन्-, अश्विरथ-])। बस।

s) अव्य. (सर्वदा-)। *विश्वद्- (=१दिध-)+*धुप- (काल-) > कस. *विश्वद्-धुप- > (शृ१) *विश्व-धुपा> *विश्वापा > विश्वधा, 'ध इत्येतम्, 'धा, 'ध इत्येतम्. विश्वाहा, 'ह इत्येतम्, 'हुहा, 'ह इति अधिवं गमूलः म ही प्रधानवद्वदर्शी (तु. पपा. सायणः; वैतु. पाप. त्रिश्व-+धद्, धात्, धद्, धाद्, दद्, दाद् ग. द.

†विश्व-हा[a] ऋ १, १११, ३; १६०, ५; २, २४, १५; ३२, ३; ३५, १४; ४, ३१, १२; ६, १, ३; ४७, १५; ८, ४३, २६; ४४, २२; १०, ७८, ६; ८८, १४; ९१, ६; १००, ४; मै ४, १२,१;१३,६; १४, १०; काठ १८, २०; ३८, १२; ३९, १५; कौ २, ११७४; शौ ५, २७, ७; ९, २, १९-२४; १२, १, १७; २७; १९, ५०, २; पै ६, २२, ६[b]; १०, १, १२; १४, ४, १२; १६, ७७, ८; ७८, १-६; १७, २,८; ३, ८.

विश्व-होतृ[c]– -तुः मै १, १,३.

?विश्वाची[d] ऋ ७, ४३, ३; मा १५, १८[e]; का १६, ४,७[e]; तै ४,४,३, २[e]; मै २,८, १०[e]; काठ १७,९[e]; १८,३‡[f], क २६, ८[e]; २८, ३‡[f].

?†विश्वाचीः[g] ऋ १०, १३९, २[h]; मा १७,५९; का १८,५, १०; तै ४, ६, ३, ३; मै २,१०, ५; पै १६, १०३, ७.

?†विश्वाच्या[i] ऋ ९, १०१, ३; कौ २,४९; जै ३,५, ८.

†विश्वानर[j]– -रः ऋ १,१८६, १; ७, ७६, १; मा ३३, ३४; का ३२, ३, ५; पै १७, २७,४; –रस्य ऋ ८, ६८, ४; कौ १, ३६४; जै १, ६८, ३; –राय ऋ १०, ५०, १; मा ३३, २३; का ३२,२,६; –§रे शौ ४,११, ७; पै १७, २९, ३.

†विश्वा(श्व-अ)प्सु[k]– -प्सुम् ऋ १, १४८, १; मै ४,१४, १५.

विश्वा-मित्र[l]– -०त्र शौ १८, ३, १६, –त्रः ऋ ३, ५३, ९; मा १३, ५७[m]; का १४,७, ८[m]; तै ४, ३, २, २[m]; ¶५, २, ३, ४; १०, ५; ४, २, २; मै २, ७, १९[m]; ४,५, ४¶; ८, ४¶; काठ १६, १९[m]; ¶२०, १; ९; क २५, ९[m]; ¶३१, ३; ११; शौ १८, ३,१५; पै २,२८,४[n]; ५, २८, ४; ११, ५, १२; १४, ३, २३; –त्रम् शौ ४, २९, ५; पै ४, ३८, ४; –त्रस्य ऋ ३, ५३,१२; तै ५,२, ३, ३¶; काठ २०,१¶; क ३१, ३¶; –त्राः[o] ऋ ३,५३,१३; १०, ८९, ⌊(६, २५, ९) १७⌋; –त्राय ऋ ३, ५३,७; –त्रेभिः[o] ऋ ३,१,२१; –त्रेषु[o] ऋ ३, १८, ४.

विश्वामित्र-जमदग्नि– -०ग्नी ऋ १०,१६७, ४; –¶ग्नी तै ३, १,७, ३; ५, ४, ११, ३.

इतीव ⌊तु. WAG ⌊१,२१७ *a*⌋ MVG ⌊५८,२ *a*⌋, WAG ⌊१ २१८⌋ MVR ⌊पृ ३९⌋ विश्वाहा ([<विश्वा+अहा ⌊<अहन्-⌋] इति च)।

[a]) = विश्व-ह (तु तत्रत्यं टि.)।

[b]) पाभे. पृ २९३२ *h* द्र.। [c]) विप । बस.।

[d]) पाठः? २ विश्व–+ अर्चिस् (दीप्ति-) > बस. *विश्वाऽर्चिस्–> (प्र१) °र्चीः (विप. ⌊अग्नि-⌋) इति शोधः (वैतु. पपा. अनु यनि. पदं साधूकृत्य विश्वाची– इति प्राति. सत नाप. विप. चेति वें. सा. PW. प्रभृ.!)।

[e]) व्यप. (अप्सरस्-)।

[f]) सपा. विश्वाची<> विश्वाचीः इति पाभे. (तु. *h*)।

[g]) सस्थ. घृताचीः इत्यपि *घृताचिंस्–> प्र१ सत् सवितुः विप. द्र.। यच्चात्र विषये पृ १२८० निर्दिष्टचरं तदंशतः शोध्यं द्र.। शेषं *d* द्र.।

[h]) वैतु. °ची– इति प्राति. इति कृत्वा दिगर्थे नाप. इति वें. सा. उ. म. PW. प्रभृ. च?। = सपा. माश ९,२,३,१७। काठ १८,३ °ची इति पाभे. ⌊तत्रापि °चीः इत्येवं सुशोधः⌋।

[i]) पाठः? २विश्व–+(√अर्च् 'स्तुतौ' >) अर्चिस्– (*स्तुति-) > बस. *विश्वार्चिस्–(विप. ⌊धी- = स्तोत्र-⌋) > ⌊तृ१⌋ *°र्चिषा इति शोधः (तु. छन्दः)। शेषं *d* द्र.।

[j]) विप. (*ओजस्वत्- ⌊इन्द्र-, सवितृ-, शवस्- ⌊बल-⌋), व्यप. (अन्तरिक्ष्य-देव- ⌊निघ ५, ५; ६⌋)। (√*विश् ⌊=√भ्राज, *वृ⌋ दीप्तौ' > भावे *विश्वन्त्–>) *विश्वान्–+(√भृ 'धारणे' > भावे) भर– > बस. *विश्वान्-भर– > यनि. (तु पपा. नावग्रहः; वैतु. <१विश्व–+ नर– इति प्रायोवादः?)। तु. वैश्वानर–।

[k]) विप. (विश्वरूप- ⌊अग्नि-⌋)। बस. (तु. विश्वप्सु- इति)। GW. प्रभृ. वि(श्व>)श्वा-प्सु– इति।

[l]) व्यप. (ऋषि-)। *विश्वर्– (बहु-)+(√*मित् ⌊=√वृत्,ध्⌋ 'स्तुतौ' >) मित्र– (*स्तोत्र-) > बस. *विश्वर्-मित्र– > यनि. (वैतु. पा ⌊६, ३,१३०⌋ प्रभृ. = १विश्व–+ मित्र– ⌊सुहृद्-⌋ > बस. इति?)।

[m]) सपा. तै ४,३,२,२ जमदग्निः इति पाभे.।

[n]) –त्र इति पाठः? यनि. शोधः (तु. पै ५,२८,४)।

[o]) बहु. <वैश्वामित्र– (पा ४,१,११४)। तद्धितस्य प्र. लुक् उसं. (पा २,४,६५)।

?विश्वायवे[a] ऋ १०, २२, १४.

†विश्वा(श्व-आ)यु[b]- -यु ऋ १, ५७,१[c]; ४,२८,[२?[d]; ६, २०, ५?[d]]; ५,५३,१३[e];७,३४,११[f]; शौ २०, १५, १; -युः ऋ १, ९, ७[g]; २७,३; ६७, ३;५;६८, ३; ७३,४; ३, ३१,१८; ६, ४, २; १७, ९; ३३,४;३४, ५; ८, २,४; ९,८६,४१; १०,६,३;७, १; १७,४; १०४, ९; ११४,१; मा १, ४; २२; १८, ५४; ३८, २०; का १, ३, ४; ८, ३; २०, ३, ४; ३८, ५, ३; तै १, १,३, १;८,१;२,१२, ३; २, ४,३,२; ४, ३, १३, २; ४, ७, २[h]; ७, १३, २[i]; मै १, १, ३; ९; २, ८; २, १,११; १२, ३; ३, ८, ५; ४, १, २[i]¶; ९; ९, १०; १४, १५; काठ १, ३; ८; २, ९; १०, ७; १८, १५; ३१,२[i]; ७; ३९, १; क १, ३; ८; २, ३; २९, ४; ४७, २[i]; ¶; की २, ९८६; जै ४, १६, ५; २४, ७; शौ १८, २, ५५; २०, ७१, १३; पै २, ६९, ३; १५, ६,७; -युम् ऋ १, १२८, ८; १२९, ४; ९, ४, १०; की २, ४०६; जै ३, ३१, २६; -योः ऋ ४, ४२, १.

†विश्वायु-पोपस्[j]- -पसम् ऋ १, ७९, [९; ६, ५९,९]; मै ४, १०, ६; काठ २, १४; की २, ८७६.

विश्वायु-वेपस्[k]- -पसम् ऋ ८, ४३, २५.

२वि(श्व>)श्वा-वसु[l]- -सुः ऋ १०, १३९,५; मा २,३; का २, १, ३; तै १, १, ११, १; २,९, १; ¶६, १, ६, ५; ११, ५; मै १, १, १२; १३, ¶३, ७, ३; ८; काठ १, ११; २४, १¶; क १, ११; ३७,२¶; -सुम् ऋ १०, ८५,२१; १३९, ४; मै ४, ९, ११†; शौ २, २, ४; पै १, ७, ४; १८, १०, ३†; -०सो

[a]) (√वृत् '*जन्मनि' > *वृत्व- [नाप. = वृद्धि-मन्मात्र-] > २विश्व- > *विश्वाय >) विश्वाय + आयवे (जीवनाय) > *विश्वायाऽऽयवे इति द्वि-पदः शोधः। 'यत् (यदा) क्षाः (पृथिवी) अहस्ता (च) अपदी (चापि सती) वेधानां (*देवानां) शचीभिः (शक्तिभि.) वर्धत (आसृत [हे इन्द्र! तदा त्वं]) प्रदक्षिणित् (*प्रत-क्षणकरः [सन्]) विश्वाय आयवे शुष्णं परिनिशिश्नथः (हतवान्)' इति वा.।

[b]) विप. (*विश्ववर्धक- [अग्नि- प्रमृ.])। बस उप. भाप. सन् यत्रा. द.। यत्तु भा. सा. ट. म. प्रमृ. मा १,४; २२ प्रमृ. आयुस्- इति उप. इति तन्न (तु. PW. प्रमृ., c च)।

[c]) विप. [*अतिहिंसाकृत्- (राधस्- [<√राध् = √रध्,न्ध् 'हिंसायाम्'] *=आक्रमण-)]। बस. उप. (√शृध् 'छेदने'>भावे) *शृधु-। 'यस्य (इन्द्रस्य) शवसे (पराक्रमाय) अपाऽऽर्तं विश्वायु राधः दुर्धरम्' इति वा.।

[d]) विप. (*अतिहिंसाकृत्- [इन्द्र-])। °युः [प्र१] इति शोधः। वैतु. c द्र.। सस्थ. ?महो>मृधम् (आक्रमणम्) उ इति द्वि-पदः शोधः।

[e]) विप. [*अतिशक्तिकृत्- (राधस्- [<√राध् 'संसिद्धौ'] = मशक्ति-)]। उप. <(√शृध् 'वृद्धौ' >) *शृधु-। वैतु c द्र.।

[f]) विप (*सर्वाभिभु- [*एकक्षत्र-])। उप. <(√शृध् *प्रभुत्वे' >) *शृधु-। सस्थ. ?राद्धानाम् > *राद्धभृत्- > -भृताम् इति शोधः (वैतु. पपा प्रमृ. °नाम् इत्येव पठन्त.?)। सस्थ ?अस्मै क्षत्रम् > अस्यै (स्य-ए)क-क्षत्रम् (*एकच्छत्रम्) इति च। एक- (एकमात्र-) + क्षत्र- (बल-) > कस.।

[g]) तु. वै. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. स्क. सा. उप. आयुस्- इति।

[h]) विप (अग्नि-)। बस.। पाठः? विश्वायुर् आयुर् इति शोधः (वैतु अनि. एव शुद्धमिति कृत्वा पूर्णाऽऽयुष्या-ऽर्थे कस. इतीव मा. भा. PW. K. प्रमृ.?)। सस्थ. ?सर्वायुर् > सर्वायुर् आयुर् इति शोधः। 'हे अग्ने! (त्वं) विश्वायुः, सर्वायुः (सन्) मे (मम) आयुः पाहि' इति वा.। सस्थ. ?तौ > तद् उ इति द्वि-पदः शोधः। 'यत् (यतः) ते परं हृद् (*अन्तः प्रेमार्द्रः इति) नाम (भवति), तत् (ततः) उ (एव) एहि संरभावहै' इति वा.।

[i]) विप. [तु. b]। सस्थ. ?नमस्पदे > नमसः (पूजायाः) पदे (स्थाने [यज्ञशदे]) इति शोधः।

[j]) विप. (रयि-)। बस. उप. भाप. (वैतु. वें. स्क. सा. उग. पूा. विश्वायुस्- इति, उप. च इद्-पूर्वमिति)।

[k]) विप. (अग्नि-)। बस. उप. भाप. <√विप्।

[l]) व्यप. (गन्धर्व-)। बस.।

ऋ १०, ८५, २२; शौ १४, २, ३३†; पै २, २३, ४; १८,१०, ५; २०,१४,४; -०सो शौ १४, २,३५; -सोः पै १९, ४४,२.

वि(श्व>)श्वा-ह[a] मै २, ९, ९[b]; काठ १७,१६; क २७,६.

विश्वाह-भेष(ज>)जी[c]- -जी[b] तै ४.५,१०, १.

वि(श्व>)श्वा-हा[a] ऋ १,२५, १२; ९०,?;१००, [१९; १०२,११]; १६०,३; ३,१६,२; ४,४२,१०; ६,४७,१९;७५,८;१७; ७,९८, १; १०, १८, १२; ३७,२[2]; ७; ५३, ११; मा ७,१०†; ८,५; १६,४९[b]; १७,४८†;७८[d]; २९, ४५; का ७,४,२†; ८,२,१;१७, ८,३[d]; १८,४, १६†; ६, १४[d]; †तै ४,६, ४,५[e]; ६, ३; मै २, १०,६[d]; ४,१२,४†; काठ १२, १४; २३, ११; ३८, १४; ३९, ३[d]; ४६, १; कौ २, १२१६†; शौ ३. १५, ८; ७,५२,१; ७८, ४; १८, ३, ५१†; ४,३४; २०, ८७, १; पै १५.१०, ८†; १७, २५,५[2]†; १९, ९,८.

विश्वौ(श्व-ओ)जस्[f]- -जाः ऋ १०,५५,८; मै २,६, १२; काठ १५. ८.

विश्वक- १विश्व- द्र.

विश्वकर्म- प्रमृ. २विश्व- द्र.

विश्वकृत्- १विश्व- द्र.

विश्वकृष्टि- प्रमृ. २विश्व- द्र.

?विश्वं गोरूपम् ?विश्वं° द्र.

विश्वपति-, १विश्वमनस्- प्रमृ. १विश्व- द्र.

२विश्वमनस्- प्रमृ. २विश्व- द्र.

१विश्वरूप- प्रमृ. १विश्व- द्र.

२विश्वरूप- प्रमृ. २विश्व- द्र.

वि √श्वस् > वि-श्वस[g]- -सः पै २०, ५४, १.

विश्व-सामन्- २विश्व- द्र.

विश्वसुविद्- प्रमृ. १विश्व- द्र.

विश्वसौभग- प्रमृ. २विश्व- द्र.

विश्वाङ्ग- प्रमृ. १विश्व- द्र.

?विश्वाची प्रमृ. २विश्व- द्र.

विश्वाद्- १विश्व- द्र.

विश्वानर- २विश्व- द्र.

विश्वाप्सु- प्रमृ. १विश्व- द्र.

विश्वाप्सु- २विश्व- द्र.

?विश्वामरुद्भिः प्रमृ. १विश्व- द्र.

विश्वामित्र- प्रमृ. २विश्व- द्र.

१विश्वावसु- प्रमृ. १विश्व- द्र.

२विश्वावसु- प्रमृ. २विश्व- द्र.

विश्वाविद्-, °श्वापा[मा-]ह्- १विश्व- द्र.

विश्वाह, °हा प्रमृ. २विश्व- द्र.

वि √श्वि > वि-श्वयत्- -यन् ऋ ७,५०, १.

वि √श्वित् (दीप्तौ), व्यं(वि-अ) श्वैत्[h] ऋ १, ९२, १२;११३, [१५(१२४,२)]; व्यं (वि-अ) श्वितन् ऋ १०, ७८,७.

विश्वेशं-, °श्वं- १विश्व- द्र.

विश्वौजस्- २विश्व- द्र.

*वि-(श्व्य>)श्व्या[i]- -श्व्या ऋ २, ४२, १.

√विप् (वधा.), अवेपन् ऋ १,१७८, ३; १०, ११४, १.

वेविपत् ऋ ८, ९९, ११[j]; विविद्रः ऋ १०, ११७, ९; विवेश्य ऋ ७, २, ४; विविप्तः ऋ ६,२२,५; ६; विवेपः ऋ ७, ३७, ५; वेवेतु शौ २, १२,८; पै २, ५, ७; †विविहृदि ऋ १, २७, १०; ८, ३६, १२; कौ १, १५; २, १०१३; जै १, २, ५; ४,९,४; अविवेः[k] ऋ ६,३३,३. †विवेप ऋ ३,३२,१४; ५,३३, ४; १०, २७, [२(१८२,५)]; तै १, ६, १२,३; २, ५,१२,५; मै ४, १२,३; १४,१८; †विवेप ऋ २, १५, ११; ७, २१, ४; काठ ८, १६; ३५, ३; ३८, ४; क ४८, ४; विविद्रः ऋ ६,३३,

---

[a]) = विश्व-ह (तु. तन्नत्यं टि.)।

[b]) पाभे. पृ २३३२ *m* द्र.।

[c]) विप. (सर्वदा रोगहरा- [रुद्र-तनू-])। बस. उप. भाप. = रोगनिवारणसामर्थ्य-।

[d]) पाभे. पृ २९१८ *g* द्र।

[e]) विश्वा-हा इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. ऋ. प्रमृ.; वैतु. सा. <विश्वा-हन्- इति?)।

[f]) विप. (सर्वशक्तिमत्- [इन्द्र-])। बस.।

[g]) नाप. (तकमन्-)। गस. उप. कर्तरि अच् प्र.।

[h]) तु. PW. GW. प्रमृ. (तु. नवमो मन्त्रः, ऋ १, १२४,१ प्रमृ. च; वैतु. वें. सा. <वि√श्वि इति)।

[i]) विप. (वासदर्शी- [अग्नि-])। [illegible] बस. *विश्वमिता- > [illegible] (अभि√वा>) अभि-वा- [illegible] कापि श्वासावरोधिनी [illegible] इति सा. (वैतु. सा [illegible], MAC [illegible]) [illegible] इति कृत्वा <विश्वया [illegible] [= विश्व-] > [illegible])।

[j]) पा. [illegible]

[k]) पा. [illegible]

५; अविवेपीः ऋ ४, १९, १०; २२, ५, †अविवेपीः ऋ ७,१९, ५; शौ २०, ३७, ५

विप्[a]- विपः[b] पै ५,१०,४; ५.

†१विप[c]- -पः ऋ ८, १९, ११[d]; १०, १०९, ५; शौ ५. १७, ५; पै ९, १५, ५.

१विप्ट्,ष्टा- -ष्टम् ऋ ३, ३०, ६[e,f]; काठ ४०,३; पै १,९१,३; ३, ६, ४]?; -ष्टा तै ४, ४, ५,१; २[?]; मै २, ८, १४[?]; काठ ३९, ३.

विष्टा(ष्ट-अन्त>)न्ता[g]- -न्ता ऋ १०, ९३, १३.

विष्टि[h]- -†ष्टिभिः ऋ १,९२,३; कौ २,११०७; -ष्टी ऋ १,२०,४.

विप्ट्वी ऋ १,११०,४, ३, ६०, [३: १०,९४, २], खि ५,५,६

†वेविपत्- -पत् ऋ ३, २, १०; १०, ९१, ७; १०९, ५; मै ४, ११, ४; कौ २, ३३३; जै ३, २८, ५; शौ ५, १७, ५; पै ९ १५, ५; -पतः ऋ ६,२१,५

वेविषाण[i]- -णाः ऋ ७,१८, १५.

१वेप[j]- -पः का २,५, ७.

२वेप[k]- -पाय मा १, ६; का १,३, २; तै १,१,४,१; मै १,१,४.

वेप-धि,श्री[l]- -श्रिः[m] तै ३. ५, २,५; ४,४,१,३; ५,३,६,३[?]; -श्रिया मै २, ८, ८[m]; -श्रियै मं २,८,८;-श्रीः[m] का १६,२,७; क ठ १७,७; ३७, १७; क २६, ६; -श्रीम् मै २,८, ८.

वेपण- -णम् पै २, ६२, ४[n]; -णे ऋ ५, ७, ५.

वेपणा[o]- -णा ऋ ४, ३३, २.

वेप(त्>)न्ती- -न्तीः ऋ १, १८१, ६.

१विप- √विप् (बधा.) द्र.

२विप[p]- -०प शौ ४, ६, ३; पै ४, २१,३[q]; ५, ८, २; ९, १०, ६; -पः पै २, ७४, ५?[r]; ५, १०, ९?; -पम् ऋ १,१९१,१०;११; १४-१६[२]; ६, ६१, ३; ७, ५०, ३, १०,८७,१८; १३६, १; खि

---

a) भाप. । धा. हिंसायां वृत्तिः ।

b) पं१ । सस्थ. परिः वर्जने कप्र. द्र. ।

c) विप. (अग्नि-, ब्रह्मचारिन्- =ब्राह्मण-) । धा. दीप्तौ वृत्तिः ।

d) 'यस्य गृहे अग्निः स्तोमं दधीत, (यस्य गृहे) वा (असौ) विपः (प्रचण्डः [सन्]) हव्यानि वेविपन् (भक्षयेन्)' इति वा. (वैतु. सा. *विप्-> [द्वि३] विपः [देवान्] वेविपत् [प्रापयेत] इति वा. ?) ।

e) पाभे पृ १३२२ l द्र ।

f) भाप. (*हिंसन-) । धा. हिंसायां वृत्तिः (वैतु. वें. सा. √विश् 'प्रवेशने' इति, OW. प्रमृ. धा. व्याप्तौ वृत्तिरिति च ?) । सस्थ. विष्वं>(विष्वञ्च्->) -ष्वक् इति (क्रिवि. न. द्वि१ [तु. सपा. शौ ३, १, ४ विष्वक् इति पाभे, ?विष्वं गोल्पम् इत्यत्र टि. च]), ?मनु > भारवेपाम् इति च शोधः (उक्ते सपा. शौ. ?नुपाम् > भारवेपाम् इति च ?चित्तम्>[पूर्व 'हिंसायाम्' > भवि] वृत्त-> -त्तम् इति च शोधः) । सस्थ. मनु- इति *शीर्षवाचकं भाप. । सपा. पै ३, ६, ४ शि[?]र- इति मन्य- इति पाभे अपि भाप. द्र. ।

g) वि१. [धात्वर्थान्ता (सपा- [अनन्तादि [तु. पृ २०२२ i; २९९१ f; वैं. सा.])] । पग. ।

h) भाप. (भ्रान्ति-) नित्र प्र. न वोदात्तः उसं. (पा ३, ३,९६ [तु. पाउवी २,१,१४९.]) ।

i) विप. (सन्नद्ध- [तृत्सु-]) ।

j) भाप. (सा. =कर्म-नामन्-) । घजन्ते उञ्छादित्वाद् अन्तोदात्तः (पा ६,१,१६०) ।

k) भाप. वा नाप. वा (वैतु. भा. सर्वव्यापिने यज्ञायेति कृत्वा विप.) । घजन्ते निःस्वरः (तु उ. म.; वैतु. भा. पचाद्यजन्ते वृषाद्याद्युदात्त इति) ।

l) विप. (*दीप्तिमत्- [यज्ञ-]) । बस. पूप. धा. दीप्तौ वृत्तिः (तु. सस्थ. वसुक- इति, वृस्यष्टि- इति च वृत्तिः (तु. सस्थ. वसुक- इति, वुस्यष्टि- इति च), उप. चोभयरूपमपि भाप. सत् <√धि पर्यायभूते विप.), उप. चोभयरूपमपि भाप. सत् <√धि 'आश्रये' (वैतु. शोभापर्याय इति प्रापोवादः ?) ।

m) सपा. वेपश्रिः (बौश्रौ १४, २० : १२ च) <> वेपश्रिया <> वेपश्रीः (माश ८,५,३ ८ तो १,१०,११ गोश्रा २,२,१४ काश्रौ १७,११ ११ प्रमृ. च) इति पाभे. ।

n) न.प. (१.देवन- =भोजनादिक-) । तु. सस्थ. ?मूर- इति ।

o) भाप. (परिचर्या-) । युः प्र. उसं. (पा ३,३,१०७) । णा इति तृ१ ।

p) नाप. यग. । उदकार्थे (निघ १, १२) <√*वप (√वप्) 'स्नाने' (वैतु. या [१२,१९] <वि√आप (√वप्) 'व्याप्तौ'?) । नार्थे <√*वप (√वप्) 'स्नाने' इति ?) । 'हिंसायाम्' (वैतु.<√विप् 'क्षरणे' इति प्रापोवादः ?) । 'हिंसायाम्' (वैतु.<√विप् 'क्षरणे' इति >√विप इह यथायोगं √*वप 'स्नान-हिंसनयोः' इति द्र. ।

q) पाभे. पृ २९९७ m द्र. ।

r) पूरः इति शोध. ? ।

५,७,४,१६?[a]; मं ४,२,१३[२]¶; शौ ४,६,१; ४;५[२];६; ८; ७,१; २;५, १३, १[२]; २; ४[२]; ८-११; १९, १०; ६, १२,१; २;१००, २; ३; ७, ५८, १; ३;५;७; ८; ९३,१[२]; ८, ३,१६†; १४,१५; १६; १५, ३; ४; ९, १३,१०-१२; १९; २०; १०, ४, ३; ४; १९-२१; २२[२]; २६[४]; १२, ४, ३९; ८, ४; पै १, ४४, ३; ४; ४६, २; ४; ४८,१; ४; ७१,२; ३; ९३,४; १११,१‡[b]; ३[२]; २, १, १; २, १; ५; १४, ४; ३, ९,१[२]-६[२]; ७; १६, ६; ४, १७, २; ३[२]; ५†;६†, ७; १९, १†. २†; ४[२]†, ५; ६; २१, १; ४; ६; ७[२];२२,३; ५,८,३;४[२]; ५; ७; ८; ९,१; १०, १; २[४c]; ६; ३८,१†; ८,२,२; ३[२]; ८-१०; ११[२]; ७, १; २; ९, ९, १-३; ५; १०,२;३[२]; ५-८;१०; १२[४]; ११, ४; १२; १६, ५[२]; १७,५; १९, ३; ११, २, १४; ६; ९; १२; १३; ७, ४; ६; १०; १२, ३, ३; १७, ४[२]; १५, १७, ५; १६, ७,८†; १५,२-४; १६,९; १०; १७,१; २; ७[२]; ७४,१०; ७५,१;९; १०; १३५,८[२];१०[२]; १४४, ५; १७, १९, ९; १९, ४, ४; ५; ९, १०; ११; १२, १३,५; ६; २०, ८;.२३, ७[२];८; २६, १२; ४७, १०[२]; ११;५४, ९; १०; २०, १३, ७; ९; ३२, ७[२]; ३७, ३; ४२, ८; ९; ५५, १; २; –पम्ऽ-पम् पै १५,१७, ६; –पस्य ऋ १, १९१, १२; १३; १०, १३६, ७; शौ ४, ६, २; ५, १८, ४; १०, ४, २५; पै १, ४४, १; २, २, ३. ३, ९, ७†; १६, ४;५; ४, १७, ७†; १९, ३†; २२, ४; ७; ५ ८, १; ९, १; ३८, ७†; ६, ७, ३; ९, १०,१;४[२]; १७,४; १५, १६, ३-९; १७, १-७; १६,१७, ३; १९, २३, ९; १९, ४७, १०; २०,४२, १०; –पाणाम् पै ९, १०, ५; –पाणि शौ ६, ९०, २, पै १, ७१, १; १९, १८,१; –पाय पै ३,९,१[d]-६[d]; –पे शौ ५, १३, ५; ७, ९३, १; १०, ४, २६; पै ८, २, ५; १६, १७, ७; २०, १२, ७, –पेण ऋ १, ११७, १६; १०, ८७, २३; मं १,८,४¶; ¶का'ठ ६,५; २५,४; ३१, ८, ¶क ४, ४; ३९, १; ४७, ८; शौ ५, १३, ४; ८, ३, २३†; ११, २, २६; पै ३, १०,५; ८, २, ३; १६, ८,७†; १०६, ६; –पेभिः पै ३, ८,६[e].

विष-गिरि– -रिः शौ ४,६, ७; पै ५, ८, ६.

विष-द(न्त>)न्ती– -न्तीः पै ५, ९, ८.

विष-दूषण– -णः पै २, २, ४; ९, ८, ३-६; १०, ३; ११, ११; –णम् शौ ६, १००, १; १०, ४, २४, पै १, ४४, २; ३,१५, १-६; ४, २१, ४; २२, २; ६, ७,४-६; ९, १०, ९; ११,८,९; १४; ११, ६,११; १६,१७, ६; १९, १३, ४; २०, ५६.१.

विषदूषणी– -०णि पै ६, ७, ८; –णी पै ६,७,९,८,७,४;११;१५, १६,३-९; १७ १-७; –णीः शौ ८,७,१०; पै ९,११,५;१६,१२, १०; –णीम् पै ४,२२,१[f].

विष-धान– -नः[g] शौ २,३२,६?[h].

विष-पुष्प[i]– -ष्पम् पै ४, १९, ६; ९, १०, ८.

विषु-वत्– -ꣳवत् ऋ १०, ८५, ३४; शौ १४, १, २९; पै १८, ३, ८; –वान् पै ४, १७, १.

विषुवती– -०ति शौ ८,१४, १३; पै १६,१३५,८.

विषवत्-तर– -रम् पै ६, २२, २०.

विष-सर्प- > विषसर्प-तम(:) हि २,१, ८.

वि(षु>)षा[j]– -षा शौ ७,११८,

a) पाठः? सपा. स्क. द्र. [या ५. १२] वृषन्- > -०षन् इति।

b) त्रि० इति स्वरः? यनि. शोधः। सपा. ऋ १०, ६०, ११ शौ ६,९१,२ रुपः इति पाभे.।

c) ?ष्पं कुम्भे > विष-कुम्भी- > -म्भि [गं १] इति शोधः (तु. सस्थ. टि. ?प्रतिहिता-)।

d) यनि. च मरा. (इह्न्- > च १) भस्मं इत्यत्र च प. अर्थे च. द्र.।

e) सपा. शौ १९, ५६, ६ ?द्विद्वेभिः इति पाभे. (तु. पृ १६९४ n)।

f) ०णी इति पाठः? यनि. शोधः।

g) सपा. पै २,१८,४ निहितं विषम् इति पाभे.।

h) शोधः पृ २३२९ j द्र.।

i) दस. वा मलो. कस. वा। नाप.।

j) वि. (विषुंभुका- [ओषधि-])। मत्वर्थीयः मत्व प्र.।

२[a].

विपा(प-अ)द्[b]– -पात् काठ २५,४.

वि√प(<स)ज्, ञ्ज्, ¶विपजन्ति तै ६, ४,७,२; मै ४,५,८; काठ २७, ३; क ४२, ३.

वि-पक्त,क्ता– -क्तम् शौ १२,३,१३; –क्ताम् ऋ १, ११७, २०.

विप-दन्ती– प्रमृ. २विप– द्र.

विपभ[c]– -भस्य पै ३,७,२[d].

वि-प(<स)म[e]– -¶माः तै २, १, ३, १; मै ४, ४, १०; काठ १३, ३; –मान् मै २, ५, ३¶; –मे खि ४, २, ९; तै २, १,३, १; मै २, ५, ३; काठ १३, ३; –मेभ्यः मा ३०, १६; का ३४, ३, ३; –मेषु खि ४,२,१०.

विपमि(त >)ता[f]– -ता पै १६, १२०, ७.

विपु-वत्– प्रमृ. २विपु– द्र.

वि√प (<स) ह्, विपहामहे शौ ४, १०,२; पै ४, २५, ३; विपहस्व शौ १९,४६,२; पै २,५२, ५, ४, २३, २; ९, २४, ७[g].

व्यं(वि-अ)सहन्त[h] तै ४, ३, ११, ३; काठ ३९, १०; शौ ३, १०,१२; पै १,१०६,४; विपहेय मै २, २, १०¶.

विषेहिरे पै ४, ११,७.

वि-षुह्य ऋ ७,२१,७; मै ४,१२,३.

वि-पासहि[i]– -हि पै ८, २०, ३; –हिः ऋ १०, १५९, १; १७४, ५; शौ १, २९, ६†; १२, १, ५४; १९, ३३, ४; पै १, ११, ५; २,४१,१†;५,३,४;७,७,७, १२,५,४;१७,६,२; १९,५०,६; –हिम् ऋ १०,१६६, १; शौ १७, १, १-५; पै १३, ३, ४; ६†; १७, १२, १०; १८, ३०, १-३; -हौ शौ १९,२३,२७[j].

?विपा[k] पै ५,२८,६.

?विपाक्षम्[l] खि ५,१४,२.

?विपाण[m]– -णम् ऋ ५,४४,११.

विपा(ण >)णा[n]– -णया मै ३, ६, ८¶[o]; ७, ७¶; शौ ३, ७, १; पै ३,२,१; –णा ¶काठ २३,४[1]; ¶क ३६, १[1]; शौ ६, १२१,१; पै ३, २२, १; १६, ५१, २; १९, ३१, १२[p]; –णे मै ३, २,२; शौ ३,७,२; पै ३,२,२.

विपाण-का[q]– -का शौ ६,४४,३[p].

विपाणिन्[r]– -णिनः ऋ ७,१८,७.

विपातकी[s]– -की शौ ७,११६,२.

?विपादन[t]– -नम् खि १,२,३[u].

‡वि-पाद(न>)नी[v]– -नी पै २,

---

[a]) सपा. पै २०,१६,२ वृषा इति पाभे.।

[b]) व्यप. (असुर-)। वैतु. MW. विप.।

[c]) विशफ– इत्यनेन रुन्यायता द्र.।

[d]) पाभे. पृ २१६० *e* द्र.।

[e]) विप. (उच्चावच- [लोक-, स्तोम-]), नाप. (विषम-स्थल-)। बस पत्वम् (पा ८,३,८८)।

[f]) तदस्यसंजातीयः इतच् प्र.।

[g]) पाभे. पृ २२०३ *k* द्र।

[h]) =सपा. पागृ ३, ३,५। मंत्रा २, ३, २१ असहन्त इति पाभे.।

[i]) विप.। उप. ताच्छील्ये किः प्र. (पावा ३,२,१७१)।

[j]) नाप. (विपासहि॰ इत्युपक्रान्त- १७तमकाण्ड- [तु. PW. W. प्रमृ.])।

[k]) तु. सस्थ. टि. इषिम्– > -विपा।

[l]) पाभे. शोधश्च पृ २४६५ *e* द्र.।

[m]) वा.? पना. =वि-मान– इति। <वि√पो(>पा [तु. ORV. प्रमृ.]) वा <वि√सन् [तु. वें. सा.] वा।

[n]) नाप. स्त्री. (विषाण-, *शृङ्गनिर्मित-कृन्तनी-)। (√वृप् 'हिंसायाम् =कर्तने' [तु. वृक-]>) *वृपु(न्त>) वृपन्ता-> यनि. (वैतु. पना. अनु <वि√पो 'बन्धने' इति प्रायोवादः?)। पना. वि-सा॰ इति।

[o]) सपा. तै ६,१, ३,७;८ कृष्णविषाणया इति पाभे.।

[p]) सपा. विपाणा <> विपाणका इति पाभे.।

[q]) नाप. (ओषधि-विशेष-)। मत्वर्थे कः प्र।

[r]) नाप. (विषाणधृत्युपलक्षितवर्ग- इति वें. सा.), व्यप. (एतदाख्य-जन-) इत्यवधिः। व्यु. ?।

[s]) विप. (विच्छेदनी- [तृष्टिका-])। (√वृप् [=√प्रश्च्] '*छेदने' > भावे) *वृपात्– > *वृपात- (कृ>) की-> यनि. (तु. सपा. पै २०, १६, २ वृषा॰ इति पाभे., पना. नावग्रहश्च; वैतु. सा. W. ओषधिभेदे नाप. <२विपु- [गरल-]+आ√तङ्क् 'संयोगे' इतीव च?)।

[t]) पाठः? (वि√पस्त् 'बन्धने' > भावे *वि-पस्जन->) वि-पाजन-> -नम् इति शोधः। 'एषु (शत्रुषु) विपादनम् आनश (आवधान)' इति वा.। सस्थ. ?धियम् (=सपा. शौ [६,६७,३] ?भियम् इति, पै [१९,६,१५ मूको.] ?भयम् इति) > भयम् इति सर्वत्र शोधः।

[u]) शौ ६,६७,३ पै १९,६,१५ ?पुत्राजिनम् इति पाभे.। शोधश्च तत्रैव द्र.।

[v]) विप. (उद्भिन्दिनी- [शमी-])। <वि√पद् '*दीप्ती' (तु. सपा. ऋ १०, १५९, २ आपमं १, १६,२ विषासनी (<वि√वस् [*=√वर्ण] 'दीप्ती') इति पाभे.।

४१, २.
?विपाध्यततत् पै १९, ३९, ३.
?विपाध्य विपसध्यतत् पै १९, ३, ३.
?विपामरुक्षतामुत पै १,१११, ३.
विपासहः[a] पै ६, ९, ५.
वि-पासहि- वि√सह् द्र.
?विपा सुत[b] पै ५,१०,१.
वि√पि, पी (<सि, सी)[c], वि॒··· सितम् ऋ ८, ५, ९[d]; वि॒··· सीमहि ऋ १,२५,३[e].
वि॒-पित, ता- -तः ऋ ६, १२, ५; १०, २७, १४; काठ १६, १२; क २५, ३; -तम् ऋ ५, ८३, ७; तै ३,१,११,६†, काठ ११, १३†; शौ १, ३, ८; पै १९, २०, १३; २०, ४०, ३; -ताः ऋ ५, ८३,८; शौ ४, १६,६[f]; -तासः ऋ ६,६,४; -ते ऋ ३, ३३, १[g]; शौ ४, १, ६.
वि॒पित-स्तुक,का[h]- -कः पै १९,१४, ४[i]; -कम् खि १,२, ११; -का ऋ १,१६७, ५.
वि॒पित-स्तुप[j]- -पः शौ ६, ६०,१[i].
वि√पि(<सि) व्, ¶वि॒पीव्यन्ति मं २, ४, ५; काठ १२, ३; ४; २५ ८; १०; क ४०,१; ३.
¶वि॒-प्यूत- -तः काठ २५, १०; क ४०,३; -तम् तै ६,२, १,४; ९,४; काठ २४,८; क ३८,१.
वि√पु (<सु [अभिषवे])> †ϕवि-पुष्वाण[k]- -णासः ऋ ९,१०१,११; कौ २,४५३; जै ३,३४,११.
वि॒पु,पू[l]-
वि॒पु॒॑ण(<न)क्[m] ऋ १,३३, ४.
वि॒पु-रूप,पा[n]- -पः ऋ ५,१५, [४ (७, ८४, १)]; मा ८, ३०[o]; का ९, ५,३[o]; -पम् ऋ ७,२७,३[p]; मा ६,२०‡[q], का ६, ४, ५‡[q]; ¶तै ५, ३, ८, ३; मै १, २, १७‡[q]; ४,१४,१४†[p]; काठ ३, ७‡[q]; क २, १४‡[q]; शौ १९, ५,१†[p]; पै २०,१८,४†[p]; -†पा ऋ ७, ८४, [(५, १५, ४) १]; १०, १०, [२; १२, ६][q]; शौ १८, १, २[q]; ३४[q]; -पाः तै १, ३, १०, १[q]; ¶५, ३,८,२; ६, ३,११, २[?q]; -पाणि ऋ ६,७०, ३; तै ५,३,८,२¶; -पान् ¶तै ५, ३,८,३; -†पे ऋ १, १२३, ७; १८६,४, ६, ५८, १; तै ४, १, ११, ३; मै ४, १०, ३; काठ ४, १५; कौ १, ७५; जै १, ८, ३; -पेपु ऋ १०, ६४,५.
विपू व॒त्[r]- -†वतः ऋ १,८४,१०; मै ४, १४, १४; कौ १, ४०९; २,३५५, जै १,४०, १; ३,२९, १२; शौ २०, १०९,१; -†वता ऋ १, १६४, ४३; शौ ९, १५, २५; -वति काठ ३३, ८; शौ

---

a) सपा. तैब्रा २,४,७,३ नृणाम् अ॒ह इति पाभे ।
b) विपाऽऽसुत्->-सुत् (विप. [सुरा-]) इति शोधः ।
c) =वि [निषेधे (वैतु. सा. [पक्षे] =प्रकर्षे इति) + √सृज् '*बन्धने' [तु. सृज्-] >)] यनि. धा. (वैतु. <वि√पो>पा> पि, पी इति प्रायोवादः) ।
d) वैतु. ORN. (√चि '*बन्धने' [तु. ऋ १, ९०,४ प्रमृ.] >) चित्रम् इति शोधः स्यादिति? । सस्थ. पृथ्-=पद्-=संवाद्- इति (वैतु. =मार्ग इति प्रायोवादः?) ।
e) वैतु. सा [पक्षे] <वि√सिव् इति? ।
f) पाभे. पृ २६८१ j द्र. ।
g) वैतु. सा. <वि√सि 'बन्धने' इति, या ९, ३९ [पक्षे] वि√सद् इति च ।
h) विप. (अर्यमन्-, रोदसी-, वायस-) । बस. पूप. च उप. च वप्रा. द्र. ।
i) सपा. °तस्तुकः <> °तस्तुपः इति पाभे. ।
j) =वि॒पित-स्तुक- । RW. °स्तुपः इति शोधार्हम् (तु. W.) ।
k) कर्मणि लिटः कानच् प्र. (तु. सा. PW. प्रमृ. च; वैतु. वें. वि॒···सुमस्वरन् इत्यन्वय इति) ।
l) विप. सत् (वि॒ष्वच्- [यद्र.] >) *वि॒पुच्-> (संहितायां) *वि॒पू-> यनि. (वैतु. या [११. २३; १२ १७] प्रमृ. <*वि॒पन्- इति; स्क, सा [ऋ १,८४,१०] <√विप् 'व्याप्तौ' +कुः प्र इति, PW. प्रमृ वि॒ष्व-सन्यायमिति; GW. <*वि॒(<द्वि-) इतीव च?) ।
m) विप. (*विघ्नविनाशकत्-) । वा. किवि. सत् न. द्वि१ द्र. । उस. उप. <√नश् 'प्रणाशे' (वैतु. पपा. नावग्रहः, सा [पक्षे] <वि-त्रा॒पु-श्रा॒च्- इति, PW. GW. प्रमृ. <वि॒पुण- + √अच् इति?) ।
n) =वि॒श्व॒रूप- ।
o) पाभे. पृ २९३७ n द्र. ।
p) पाभे. पृ २९३७ p द्र. ।
q) सपा. वि॒पुरूपम् (माश ३,८,३,३७ च) <> वि॒पु-रूपा <> वि॒पुरूपाः इति च पाभे. ।
r) वप्रा. सत् विप. (अग्नि- प्रमृ.), नाप. (यज्ञभेद-) । °पु° इति पपा. । उग. उप. <√*वत् [*=√वृत्] 'वर्तनार्थे' (वैतु. सा. प्रमृ. मतुपः उदात्तत्वम्) ।

९,३,८; पै १६,३९,८; -वन्तः तै ७, ४, ३, ४¶; -वन्तम् शौ ११,९,१५; पै१६,८३,५; -वान् ¶तै ७,४,३,४; ८,२; मै ४, ३, १०[२]¶; काठ ३३,८; पै ६,९,२.

विपृ-वृत् (वप्रा.)[a]- -†वृत् ऋ १०, ४३,३[b]; शौ २०,१७,३; -वृतः शौ १०,२,११; पै १६, ६०, ३; -†वृतम् ऋ २, ४०, ३; मै ४, १४,१.

विपृ(पु-अ)च्,च्च्- -पृच ऋ ६, ५९,५; ७, ८५,२; १०,७९,७; ¶तै ५, २, ९,४, मै ३,२,७¶; शौ ३, १, ५; ७, ३; पै ३, ५, ३; ६,५; ४. २५,४; १९, ४१, ६; -पृचोः ऋ ७, १८, ६; -प्यक्[c] ऋ १. ३६,१६; १४६, ३; ४, ४, २; १२, ४; ६,६,३; ७, ३४,१३, ४३, १; ८. ४५, ८; ६७,२१; ९,९७,१६; १०, ३६, ९; ३८, १,८९,४; १३४, ५; मा १३. १०†; का १४.१, १०†; †ते १. ७, १४, १; ३. ३,११,१; ४,७,१५, ७; †मै २. ७,१५;३,१६,५; काठ २,१५†; १२,१०¶; १६, १५†, ¶३४. ९;१८, क २५, ६†; कौ १. ३३९†, जै १,३५,८†; शौ १. २७,२[१]; ३,१,४‡[e],९,९; पै ३, १, ४; ११,७, ९[१]; १०; १९,

३१,५[d]; -प्वङ् ऋ १०,९०,४; मा ३१, ४†; का ३५, १, ४†; ¶तै २, ५, ९, ७[२]; २. ३, २, ६; ४, १२, २; ५,२,२; ६, ५.११, ३; मै १, १०, ५¶; कौ ३,४,४†; जै २,३,७†; शौ ११, १०, ३३; १९, ६, २†; पै ९, ५, २†; -प्चः ऋ १०, २७, १८; ते ३. ३. ७, १¶; मै २, ५, ३¶; शौ १. १९, २[१]; १९, ३८, २[g]; -प्चम् ऋ ९. ७५, १; ¶तै २, ६,५,४[२]; मै २. ५, ९¶; ३,३,८¶; †कौ १, ५५४; २, ५०; †जै १, ५७, १; ३, ५,९; शौ २,२२,७‡[h],२०,९६, २३‡[h]; पै ४,७,७‡[h]; -प्चौ ति ५, २२,२, ¶तै ५, २,१०, ६; ६,३,९, ६; शौ २०,१३६, २, पै ६,२२,२२, १६,८,१०

विपृची[i]- -ची ऋ ३.५५, १५; तै ६,३,९, ६¶; मै ३,६, ६¶; १०, १¶; ¶काठ ३०, ५, शौ १, २७, २; पै १९,३१, ५;-चीः ऋ १,१६४[३१,१०, १७७,३]; २,३३,२; ६, २५,२; ३०,५; मा ३७,१७†; का ३७. ३,४†; तै ५.२.१०.६¶. मै १, १०.५[१]¶; ७¶. ४. ९.६†;१४, १२†; १८†; ¶काठ ३५, २०[१]; ३६,१; क ४८, १८[१]¶. शौ १,

१९,१; ९ २, २१; १५, ११†; १९,८,६;१५, २; पै १,२०, १; ३.३५, २; १५,२०, १†; १६, ६८,१०†; ७८,५; २०,२१, ४; २४, ६; -चीम् ऋ ६, ७४, २; ८, १४, १५; तै १,८,२२,५†; ५, १,६, १¶; मै ४, ११, २†; काठ ११, १२†; शौ ६, १०, १; ७. ४३, १†; २०, २१, ५; पै १,१०९, १; १९,१८,२.

विपूचि-का[j]- -का मा १९, १०; का २१,१, ९; मै ३. ११, ७; काठ ३७,१८.

विपूर्चान, ना- -नम् ¶तै ५ २, ६, ३; ९, ६; काठ २०, ५¶; क ३१,७¶; शौ ३. ७,१; पै ३.२.१; -ना ऋ १. ११८, ३८; का ३.२, ७[१]; शौ ९,१५. १६†; पै १६, ६९, ७†; -नान् मा १३. ६०[k]; का १८,५,१५[k], तै[k] १. १, १३, १; ६,४,२; ४,६, १. ४; मै[k] १, १, १२; ३, १,८¶: का०[k] १, १२; १८, १. २१. ८; क २८, १[k]; शौ ८,६,१०; पै १६,७९,१०; ८१,२; -[illegible] [illegible] ५, २, ९, ८, मै ३. १, ९, काठ २०, ८; क ३१, १०.

वि-नय्-थाशु[m]- -[illegible] तै ४. १. १, २; काठ ३९. [illegible] पै ५. [illegible]

a) [illegible] (इत्थ-, वृध-, [illegible]) । उप. वृत्<√वृत् (वप्रा.) । पृषु. 'पु- [illegible] ।

b) उप. <√वृ(=√वृ) 'प [illegible]' ([illegible]) । c) [illegible]

d) [illegible]

e) [illegible]

f) [illegible]

g) [illegible]

h) [illegible] ऋ १०,१६१,९ [illegible] ।

i) [illegible] (अर्चीत-, [illegible]) । [illegible]

j) [illegible]

k) [illegible] <> [illegible]

l) [illegible]

m) [illegible] n) [illegible]

-ते पै २, ३६, ५.

त्रिष्व(पु-अ)द्रि->विष्वद्रिय(द्रिय्-अ)च्[a]- -यक् तै१,७,१३,३‡[b].

†विष्वद्र्य(द्रि-अ)च्[a]- -द्र्यक्[b] ऋ ७, २५, १; मै ४, १२, ३; काठ ८, १६.

†त्रिपुण[c]- -णः ऋ ५, ३४, ६[d]; ८, २९,१[e]; -णम् ऋ ३, ५४, ८[f]; -णस्य ऋ ४, ६,६[e]; ७, २१, ५[g]; तै ४, ३, १३,१; -णाः ऋ ५, १२, ५; -णे ऋ ८ ९६,१४; शौ २०, १३७, ८.

विपुणक्- त्रिपु- द्र.

विपुद्रुह्[h]- -द्रुहा ऋ ८,२६,१५.

वि-पुप्त- वि√प्वप् द्र.

विपु-रूप- त्रिपु- द्र.

?विपु पिद्वाः[i] शौ २०, ९५, ४.

विपुष्पाण- वि√पु द्र.

विपूचिका-, विपूची-, त्रिपूचीन-, त्रिपू-वृत्-, °वृत्- विपु- द्र.

वि√षो(<सो)[j]>ष्, षा, षि, ¶विष्यति मै ३,१,६[2]; ४,८,५; काठ १९, ५, क ३०, ३; विष्यन्ति ऋ १,८५,५; विष्यामि मा १२ ६५; का १३, ५, ४; तै १,१,१०,२‡[k]; ३,५, ६,१‡[k]; ४,२,५, ३; मै २, ७, १२; काठ १६,१२; क २५,३; शौ ६,६३, १; १४, १, ५७; १९, ६८,१; पै १८, ६, ५; ६‡[k]; १९, ११, ४;३५,२; विष्यतु ऋ १, १४२, १०; २,३, ९; मा २७, २०‡[l]; का २९,२,१०‡[l]; तै ३,१, ११, २†; ४, १, ८, ३‡[l]; मै १, १, १२[m],४,१४,८†; वै९,१,१०‡[l]; †विष्यताम्[l] ऋ २, ४०, ४; मै ४,१४,१; क २९, ५; विष्यस्व ऋ १, १०१,१०; †वि···स्यस्व ऋ ३, ४,[९; ७, २,९]; तै ३, १, ११, १; मै ४, १३, १०; विषाहि[n] ऋ ४, ११, २; वि य, >ष्या ऋ ५, ८५,८; ९,९५, ५;९७,१८; तै ३, ४, ११,६†; मै १, २, २; ३,२६[o]; २, १२, ६‡[l]; ४, १४, ३†; काठ ११, ९[o]; १८,१७‡[l]; २३, १२; शौ ३, ७, २; ५, २७, १०‡[l]; ६, १२१,१; ७,११, १[o]; पै ३, २, २; २२, १; १६,५१, २; २०, ७,३[o]; विष्यतम् ऋ १०,१४३, २?[p]; विष्यध्वम् ऋ १०, ३०,

[a]) व्यु. पृ ५४९ *j,k* द्र.।

[b]) सपा. °द्रियक् <> °द्र्यक् इति पाभे.।

[c]) अर्थः?। पपा. नावग्रहः। <त्रिपु- इति कृत्वा विप. [विश्वगयन-, नानारूप-, पराङ्मुख- ([यथायथम्] ऋभि-, इन्द्र, सत्ति- प्रमृ.)] इति वें. सा. PW. GW. प्रमृ.। समनं तु उत्तरत्र *d,e,f,g* द्र.।

[d]) विप. (विशमन- = मारक- [इन्द्र-])। <√विप् [=√विष्] '*हिंसने'।

[e]) विप. (दीप्तिमत्- [यक. सोम-, अग्नि-])। <√विप् [=√*भृप् = √भृज्] '*दीप्तौ'।

[f]) *नाप. (पक्षिवर्ग-)। <द्वि-+ (√सू 'प्रगते'> भावे) सवन-> यस. *द्वि-सवन-> यनि.।

[g]) विप. [विपन-(तु. या [४, १९] प्रमृ. *=वष्टप्रद- [जन्तु-],)]। 'यः (इन्द्रः) अर्यः (वशी) विपुणस्य जन्तोः(कर्मणि ष.) शर्धन् (विनाशयेत् [<√शृध् 'हिंसायाम्'])' इति वा.। <√विप् '*हिंसने'। या. !यो > अर्यो इति शोधः।

[h]) नाप. (*भार-वाहक)। (√वृष् [=√वह्] 'वहने'> कर्मणि) *वृपुष- (नाप. [वहनीयवस्तु-])+(√वह > कर्तरि) *उह्-> उप. *वृपुष(स-उ)ह्-> यनि. (वेप्र. पपा. नावग्रहः, =विपतो हिंसक- इति कृत्वा वें. सा. भार. [जन-] इति, PW. GW. प्रमृ. विप. इति, PW. 'ह-

वा 'ह् वेत्यपि)। सस्थ. ?यातम् > आ-यातम् इति शोधः, चतुर्दशे मन्त्रेऽपि ?परियातम् > परि-आ-यातम् इति च शोधः। 'अस्मभ्यं सु (*आशु) *आयातम्, (आगत्य च) नृपाय्यं (*नर्म-भर्यम् = आनन्दभरितं) वर्तिः (*स्तोत्रं [च]) यज्ञं (*हविरादिकं [च]) विपुद्रुहा इव गिरा (*पाटया, गलेन) ऊहथुः (वहतम्)' इति वा.।

[i]) त्रि···तुशन् इति शोधः (तु. पृ २८७१ *h*)।

[j]) उपसृष्टस्य धा. विमोचने वृत्तिः।

[k]) पाभे. पृ २१९१ *h* द्र.।

[l]) सपा. त्रिष्यतु (तैब्रा २,८,१,४ आपश्रौ२०,२०,९ च) <> विष्यताम् (तैब्रा २,८,१,५ च) <> त्रिष्य इति पाभे.।

[m]) सपा. तै १,१,२,२ मै १,१,२;४,१,२ काठ १,२; ३१,१ क १,२;४७,१ प्रष्याणु इति पाभे.।

[n]) तु. सा. PW. GW. प्रमृ.; वेतु. वें. <√रि √पद् इति।

[o]) सपा. तै २,४,८,२;३,५,५,२ विमृता इति पाभे.।

[p]) 'अत्रिं रश्मिं प्रन्थि न (इव) गलितम् (<√गु = [√यत् 'निष्पेषणे' = बन्धने'] *अयन्त्रित पदे गतं) *रश्मेः आ (बन्धनात्) विष्यथं (मुक्तम्)' इति वा.। सस्थ. !अंहुरः > *आ (बजत्), वेहुरः इति विग्रहः शोधः। एवं ?तुजः > (शुग्रि- > पं१) तुजः इत्यपि।

११; विप्यत>ता मै ४,१४,९.

वि-प्युत्- -प्यन् ऋ ५, ४५, ११[a]; खि २, ३, १.

विष्कन्ध[b]- -न्धम् तै ७, ३, ११,१[c]; काठ ४३, १[c]; शौ[d] १, १६, ३; २, ४, ३; ४; ३,९,२; ४,९,५; १९, ३४, ५[e]; पै[d] १,१०, ३[f]; २, ११, ३; ४; ३, ७, ३; ८, ३, ५; ११, २, १०; १४[g], ३, ५; १९, ४९,५; -न्धस्य पै १, ५८, १; ४; -न्धात् शौ[d] २,४, २; ५; पै[d] २, ११, ५; -न्धान् शौ[d] ३,९, ६; पै ३, ७, १.

विष्कन्ध-दूषण[b]- -णम् शौ २, ४, १; ३, ९,६; १९, ३५,१; पै ३, ७, १; ११, ४, १.

वि√ष्क(<स्क)भ् , म्भ् ,म्भ्य (वि-अ) स्कम्नात् तै १, २, १३, २‡[i]; ‡म्भ्य(वि-अ)स्कम्नाः[i] मा ५, १६; का ५,५,३; मै १,२, ९

†वि-ष्कभि(त>)ता- -ते ऋ६,७०, १; मा ३४, ४५; का ३३,२,८; मै ४, ११, १; काठ १३, १५; कौ १, ३७८; जै १, ३९, ९; पै १६,१०१, १§[j].

वि-ष्कभे ऋ ८, १००, १२.

वि-ष्कम्नत्- -म्नतः ऋ ३, ३१, १२.

वि-ष्कम्भ[k]- -म्भः पै १५,२, ३‡[l]; २०, २६, ६; -म्भेण पै २०, २६, ५.

वि√ष्कभाय(<स्कभ-), विष्कभायति ऋ १०, ४४, ८; शौ २०, ९४,८; पै५,२,६[m]; विष्कभायत् ऋ ५, २९, ४; ६, ४४, २४; वि ··· अस्कभायत्[n] काठ १०, १३; शौ ४,१,४; पै ५,२,४.

वि√ष्कम्भाय (<स्कम्भ-) वि-ष्कम्भायतु पै २०,२६, ६; वि-ष्कम्भाय पै २०,२६,५.

१विष्टु- √विप् (वधा.) द्र.

२?विष्टु[o]- -ष्टः ऋ १,१४८,[(७१,४) १]; मै ४,१४,१५†.

†विष्टप्[p]- -ष्टपः ऋ ८, ३४, [१३; (९७,५; ९,१२,६,१०७,१४)].

---

[a]) विप्युत् इति शोधः (तु. रथ टि ? ग्रजिनीः)।

[b]) विप. (°बहुकष्टप्रद-)। °विस्- (°=वि) + (√कन्धू [°=√गन्धु] 'अर्दने' > भावे) °कुन्ध्य-> बस. °विष्क-(ष्-क)न्ध्य->यनि.। नाप. (वप्रा. [रोगसामान्य-,°राजन-रोग-])। द्वितीये अर्थे °विस् (°=वि) + (√°कन्धु [√कृन्तु] 'छेदने' > भावे) °कुन्ध्य-> बस. °विष्क (ष्-क)न्ध्य->यनि.(वैतु. पपा. सर्वत्र वि-स्क° इति ?)।

[c]) क्रिवि.। '(अस्मद्द्वेषिजनहन्तः) यज्ञः विष्कन्धं (तमत्यन्तं कन्दयन् यथा स्यात्तथा) तस्मिन् (अस्मद्द्वेषिजने) हीयतां (विलीयताम्)' इति वा. (वैतु. भा. सा. K. GRAS. शरीर- इति देहार्थे नाप. इति कृत्वा नस्य विप. [स्कन्धरहित-] इति, PW. प्रमृ. रोगभेदे नाप. इति च?)।

[d]) नाप.।

[e]) °विप. (ओजस्- [तु. प्रथमो मन्त्रः] °= रोग-)। GRAS. संस्कन्ध-इत्यपि पर्यायभूतं विप. द्र.।

[f]) विष्कन्दम् इति मूको. (तु. W.)।

[g]) पाभे. पृ २२६७ i द्र.।

[h]) विप. (विष्कन्धरोग-निवारक- [मणि-])। टस. उप. कर्तरि ल्युट् प्र.।

[i]) सपा. व्यस्कभ्नात् (बौश्रौ ६, २४ : १५ च) <> व्यस्कभ्नाः (माश ३, ५,३,१४ च) <> ऋ ७,९९,३ क ३,४ व्यस्कभ्नाः <> काठ २,१० व्यस्कभ्नाः <> तैआ १,८, ३ आपश्रौ १,२० व्यस्कभ्नात् इति पाभे.।

[j]) सपा. शौ १०,८,२ विष्टभिते इति पाभे.।

[k]) नाप (आधारभूत-स्तम्भ-)। गस. उप. घञ् प्र.।

[l]) सपा. विष्कम्भः <> विष्टम्भः (आश्रौ ४,१२,२ च) इति पाभे.।

[m]) सपा. शौ ४,१,४ अस्कभायत् इति पाभे.।

[n]) सपा. खि ३, २२, ३ (यत्र ?विजातः > वि, जातः इति शोधः) तै २,३, १४, ६ ऐआ १,१९ आश्रौ ४,६,३ वि···अस्तभायत् इति पाभे.।

[o]) विप. (अतिवेगवत्- [मातरिश्वन् = वात-])। पाठः? (वि√°भृष् 'अतिवेगे' > गस. कर्तरि के) °वि-भृष्- इति शोधः। सपा. ऋ १,७१, ४ वि-भृत- इति पाभे. = वि + [√°भृष् 'गतौ' > भावे] भृष्- > बस. °वि-भृष्- इति कृत्वा तन्नापि शोधः द्र. (तु. Old.; वैतु. वे. सा. यनि. सत् <√विष् इति, ORN. <√विष् 'व्याप्तौ' इति। पाठः? इति च कृत्वा LR. विविषः इति, GW. विविषः इति शोधः?)।

[p]) नाप.स्त्री. (स्वर्ग-)। व्यु ?। यथा. नापदः। (√विष [=√वृष] '°उच्चभावप्रापणयोः' >) विष्- (उर्ध्व-स्थित-, प्रशस्ततम-) + (√पृ '°निवासे' >) °स्था- (तु °स्थान-) > बस. °विष्-स्थान- > °विष्-स्था- > °विष्-ष्प- > यनि. इति (वैतु. या [२,१४] <वि√विष [अर्थः?] इति, <वि√स्तम्भ् इति अपरेषां मतं च शोध्यत्वम्?)।

पै १४, ३, २२[a]; १८, १६,६[b]; -ष्टपम् ऋ ८, ३२, ३; ९,३४, ५;४१,६; कौ २, २४७; जै ३, २१, १२; शौ ११, १, ७§; पै १६,८९,७§[c]; -ष्टपि ऋ१,४६, ३; ८, ९७, [(३४, १३)५; ९, ११३,६;१०७,१४][d]; १०,१२३, २; कौ २,५५१;१०८०; जै ३, ४३, ७; §शौ १०, १०, ३१; ११, ५, २; १३, १, १९[b]; १८, ४, ४; §पै १६, ७२, १; ११०,१.

विष्टप[e]- -पम् ऋ ८, ६९, ७; ९, ११३, १०; मा १४, २३; १८, ५१; का १५, ७, २; २०,३,१; तै ४, ३, ८, १;७, १३, १; ५, ३, ३, ५[f]; ७, ५,८,५¶; मै २, ८,४;१२,३; काठ १७, ४; १८, १५,२०,१३[f];¶; क२६,३;२९, ४; शौ ११,५,१; २०,९२,४†; -†पा ऋ ८,९१, ५; पै ४,२६, ५; -पाय मा ३०, १२; ३४, २, ४; -पे ‡कौ[d] १,५१८; २, २०६; ‡जै[d] १,५३,८; ३, १९, १, पै १७, २९,७[f].

वैष्टप[f]- -पम् पै १९,३७,७; -पान् शौ १९, २७, ४; पै १०, ७, ४.

वि√ष्ट(<स्त)भ्,म्भ्, विस्तभ्नाति शौ १३, १, २५[g], विष्टभ्नात् पै ५, ३८, ८; १८, १७, ५[g]; व्य्(वि-अ)स्तभ्नात् ऋ ६, ८, ३; †व्य्(वि-अ)स्तभ्नाः[h] ऋ ७, ९९,३; क २, ४; ‡व्यष्टभ्नाः काठ २,१०[h].

¶व्यष्टभ्नुवन् काठ २५, ६; क ३९,४.

†वि···तस्तम्भ ऋ १,१६४,६; ७, ८६, [१; ९, १०१, १५]; मै ४, १२,५; काठ ४, १६; कौ २, ७३८; जै ४,२६,३; शौ ९, १४, ७; २०, ८८, १; †वि··· तस्तम्भ ऋ ४, ५०, १; पै १६, ६६, ६; वि···तस्तभुः ऋ ८, ९४,११.

वि-ष्टभित, ता- -तः शौ ११, २, २३; पै १६, १०६, ३; -ते शौ १०,८, २[i].

वि-ष्टम्भ[j]- -म्भः ऋ ९, २, ५; ८६, [३५;१०८,१६]; ८७,२[k]; ८९, ६[k]; मा १४, ९; का १५, ३, १; तै ३,५, २, २[l]; ४, ३, ५, १; ४,४,१, १[l]; १२, ५†[k]; ५, ३,६, १¶; मै २, ८,२; ३, १६, ४†[k]; ४, १४, ४†; काठ १७, २; ७[l]; २२, १४†[k]; ३७, १७[l]; क २६, १; ६[l]; †कौ २, २८[k]; ३९१; †जै ३, ३, ७[k]; ३१, ११; -म्भाः शौ १३, ४, १०; -म्भाय तै ३, २, ८, १; -म्भेन[l] मा १५, ६; का १६, २, २; मै २, ८, ८.

वि-ष्टम्भ(न>)नी[m]- -नी[n] तै ४, ३, ४, २; -नीम्[n] मा १४,५; का १५, १, ५; मै २, ८, १; काठ १७, १; क २५, १०.

वि√ष्टभाय (<स्तभ-) वि··· अस्तभायत्[o] खि ३,२२, ३; तै २,३, १४, ६.

वि-ष्टार्-,विष्टारिन्- वि√स्तृ>स्तृ द्र.

विष्टि- √विष् (वधा.) द्र.

वि-ष्टिर- वि√स्तृ>स्तृ द्र.

विष्टीमिन्[p]- -मिनम् खि ५, २२, ४;

---

a) विप. (देवलोक-)।

b) सपा. विष्टपः <> विष्टपि इति पाभे.।

c) °ष्टपः इति मूको. (तु. ष्ट.)।

d) सपा. विष्टपि<>विष्टपे इति पाभे.।

e) = विष्टप्-। तेनैव सन्यार्थं द्र.। पाउ [३, १४५] <√विष् इति, उ. म [मा १८,५१] वि + तप- [=ताप-]>दस. इति च।

f) विप. (हरिन्- [पै.]), नाप. (विष्टप-)। तस्येदमीयः स्वार्थिकश्च अण् प्र.।

g) सपा. विष्टभ्नाति<>विष्टभ्नात् इति पाभे.।

h) पाभे. पृ २९५० i द्र.।

i) पाभे. पृ २९५० j द्र.।

j) नाप. (आधारभूतस्तम्भ-)। वस. नापदः। तस. पमलम्भ वा करीर भवनं वा।

k) पाभे. पृ २९५० l द्र.।

l) = सपा. विष्टम्भः (तां २, ६, ६ गोब्रा २, २,१३ वैताश्री २१, १४ वाश्र ९, १४ च) <> विष्टम्भेन इति पाभे.।

m) विप. (इष्टका-)।

n) सपा. °नी <> °नीम् (माश ८,२, १, १० शुश्र ५,४१ च) इति पाभे.।

o) पाभे. पृ २९५० n द्र.। तत्र [वि]तस्तभायत्[धि.] इत्यस्य शोधश्च द्र. (तु. तै.)।

p) विप. (°इष्ट- = शब्द- [=ताप्रगु- =शिश्न-])। (√इष् 'इच्छे'>) °इष्ट- [= इष्ट-]>तद्भावे °इष्टीम- > तद्योगे °इष्टीमिन्->यनि. (तु. सपा. शांश्री १२, २४,१ लाश्री ९,१०,६ मेहष्टिन्- इति पर्यायतः पाभे.; वैतु. उ. म. प्रमृ. <वि√स्तीम् 'भ्रदने' इति)।

मा २३.२९; का २५,६, ९; शौ २०,१३६,४.

?विष्टीमेन् शौ २०,१३५,५[a].

वि√ष्टु(<स्तु)> वि-ष्टुति[b]- -तीः मा १९,२८; का २१,२,१७.

वि√ष्टृ वि√स्तृ द्र.

?विष्टो[c] शौ १९,४९,८; पै १४,४,८

विष्ट्यकर्ण- > विष्ट्यकर्णी[d]- -र्ण्यः मै ४,२,९.

?विष्ट्वा √विश् द्र.

विष्ट्वी √विष् (वधा.) द्र.

वि√ष्ठा(<स्था),>ष्ठापि, वितिष्ठते ऋ १, ९२, ५; २, ३८, ५; शौ १९, ५३. ५; पै ४, ३७, १[e]; १२, २, ५; १४, ४, २[f]; वि···तिष्ठते ऋ १, ५८,४; वितिष्ठन्ति पै ९, ११, १०[g]; वितिष्ठन्ते ऋ १०,२५, २; तै ५, २,५,४; पै १९, ३१, ११[g]; †वि (तिष्ठन्ते)[h] ऋ १०,८६, २०; शौ २०,१२६,२; †वितिष्ठसे ऋ ८, ६०, १४; १०,९१,७; मै ४, ११,४; कौ २,३३३; जै ३, २८, ५; ४, ६, ४; वितिष्ठसे ऋ ९, ११०,९; खि ४,२, १; मा ३४, ३२; का ३३,२,१; जै ३,५८,२; शौ १९. ४७, १; पै ६, २०,१; †वितिष्ठ[i] ऋ १०, १२५,७; शौ ४,३०,७; वितिष्ठन्ताम् शौ १४, २, २५[j], †वि···तिष्ठन्ताम् ऋ ३, १८, २; काठ ३५, १४; क ४८, १३; †वितिष्ठध्वम् ऋ ७, १०४,१८; शौ ८, ४,१८; ११, ११, २६ऽ, पै १६, १०, ८; ¶वितिष्ठेरन् तै २, ५,७,५. वितस्थे ऋ १, ७२, ९; का १, १०, ५[1k]; शौ ९, १५, ११[l]; वितष्ठिरे शौ४,६,२[m];†वितस्थिरे ऋ ८,७,[८;३६], मै ४,१२,५; वितस्थिरे मा १६, ६१; ३८, २६[m]; का १७,८, १७; ३८,६, १[m]; तै ४,५,११,२; मै २,९,९; काठ १७,१६; क २७,६; वि··· तस्थिरे पै १९, ३३, ३; वितस्थुः पै ५,८,१[m]; वितस्थुः तै ३,२, ६,१[m];†वितस्थुः ऋ२ ३८,७[n]; ७,९१,३; मा २७,२३; का २९, ३,१; मै ४,१४,२; वि···तस्थुः ऋ ५,६९,२; †व्यु(वि-अ)स्थात् ऋ[o] १,६५,४[?p]; २,४,७; ७,३, २; मा १५,६२[o]; का १६,७,५[o]; तै ४, ४,३,३; मै २,८,१४; कौ २,५७०; जै ३,४६,५; कठ १७, १०; क २६,९; पै १४,१,२०ऽ[q];

सस्थ. ?आविपुः>(√विश्>वेशि 'प्रवेशने'>)प्र··· अवीविशुः इति, ?देदिश्यते>(√*त्रिप् [=√त्रस्] 'कम्पने'>) तेत्रिप्यते इति, ?सस्युस्य>सस्युस्य इति, ?अक्षि-भुवः > भक्षि-स्रुवः (*धान्यकोशाग्रय-वालाः) इति च शोधाः द्र.।

a) =सपा. आश्रौ ८,३,२४ वैताश्रौ ३२. २७। शांश्रौ १२,२३,५ ?विष्ट्वीमे इति पाभे.।

b) नाप. [त्रिवृत्स्तोमान्तर्गतानाम् ऋचाम् उच्चारणीयक्रम- (१उद्यती-, २परिवर्तिनी-, ३कुलायिनी-, ४पयपदिनी- प्रभृ. [तु. ता २, २, १; ३, १; ४, १ लाश्रौ ६, २, २० प्रभृ.])]।

c) वि√स्था>वि-ष्ठा->-ष्ठा इति शोधः। 'तमसो विष्ठाः (=निवेशनीति वा विस्तारयित्रीनि वा)' इति कृत्वा रात्रिः स्तुता भवति। एवं तावत् पृ ११३१०c कृतपूर्वः शोधोऽपि शोध्यः।

d) विप. (*भृष्टिप्रतिम्ब[illegible]युक्तकर्णस्य- [गवादि-पशु-])। भृष्टि- (शल्-) > तत्प्रतिम्बके *भृष्ट्यक- + कर्ण- > बस. *भृष्ट्यक-कर्ण- > *विष्ट्यक-कर्ण- > यनि. (यंतु. पा [६,२,११२] = *विष्ट- [पा ६,३,११५ = विष्ट-? शोधो वा उसं. पा द्र.] + कर्ण-> बस. यनि. इति?)। स्त्री. ङीष् प्र. उसं (पा ४,१,५५)।

e) पाभे. पृ २८९६ l द्र.।

f) सपा. शौ १९,४९,२ अभितिष्ठते इति पाभे.; वैतु. सा. RW. प्रभृ. यनि. इतीव।

g) सपा. वितिष्ठन्ति<>वितिष्ठन्ते इति पाभे.।

h) तु. वें. GW.; वैतु. सा ध्ये(वि-आ√इ)>वि··· गृहि इति। तु. पृ १०२५ a।

i) तु. सस्थ. टि. अनु।

j) पाभे पृ २१२२ h द्र.।

k) =सपा. तैब्रा ३, ७, ५, ३ काश्रौ २, ८, १८ आश्रौ २, १०, ५ प्रभृ. माश्रौ १.२,६,२५ विघटे इति पाभे.।

l) सपा. पै १६, ६९, ९ विघटे इति पाभे. (उ शौ. मूको. [तु. W.])।

m) पाभे. पृ २४०१ g द्र.।

n) तु. सस्थ. टि. आ। o) सपा. वि, अ इति ? यनि. शोधः [तु. तै. सपा. प्रभृ.]।

p) अभ्यु (भि-उ) स्थात् (<अभि √स्था) इति शोधः।

q) सपा. काठ ३९,१ व्यास्थात् इति पाभे.।

१८, १५, ५S[a]; वि॒···अ॒स्थात् ऋ १, १४१, ७; †व्य॒ (वि-अ॒) स्थिरन्[b] ऋ १, ९४, ११; पै १२, १, ११; †व्यं (वि॒-अ) स्थिरन् ऋ ९, ८३, २; कौ २, २२६; जै ३, २०, १०; वि॒··· अस्थिरन् ऋ १, ८०, ८; व्यं(वि॒-अ)स्थुः ऋ ७,७५,३.
वि॒···अ॒तिष्ठिपः ऋ १,५६,५.

?वि-त्तस्था(न॒>)ना॒- -नाम् ऋ ४, ३०,१२[c].

†वि-ति॒ष्ठन्- -ष्ठन् ऋ १०,३,३; कौ २,८९८; जै ४,१३,११.

वि-(स्थ>)ष्ठ॒,ष्ठा॒- -ष्ठया[d] तै ४, ४, १२, १; ३; मै ३, १६, ४[2]; काठ २२, १४[2]; पै १५, १, २; ९; -ष्ठा तै १,७,१२,२[e]; मै १, १०, ३[e]; ११, ४; काठ ९, ६; १४,३; ३३, ४; ३६,१३; ४५, १२; क ८,९; शौ ७,३,१[e]; १२, १,५; पै १७, १, ५; २०, २,१; -ष्ठाः ऋ १०,१६८,२[f]; खि ३, २२, १; मा १३, ३[g]; २३[h], ५७; ५८; का १४, १, ३; २५, १०,५; ६; तै ४,२,८,२; मै २, ७, १५; काठ १६,१५;३८,१४; क २५, ६; कौ १, ३२१; जै १, ३३,९; शौ ४, १, १; ५,१,८[i]; ६, १; १८,४, ४[j]; पै १,१०७, २†;५,२,२;६,११,१;१६,७१, ५.१५०,१; -ष्ठाम्[g] का १,१०, ५[k].

वि॒-ष्ठि॒त,ता॒- -तः ऋ २, ३८, ६; पै २०, ४९, ४†; -तम् ऋ ६, ४७, २९; १०, २५, ६; ११४, ८; मा २९, ५५†; का ३१,२, १२†; तै ४,६,६,६†; मै ३,१६, ३†; काठ ४६,१†; शौ ६, १७, ४;१२६, १†; पै १,३७,४; ५; १५, ११, ९†; १६, १४७, ४; १४९, २; १९, ४, २‡; -ता ऋ १,१६३,११; मा २९, २२†; का ३१,३,११†; तै ४,६,७,४†; काठ ४६, ३†; शौ ३, ९, ६[l]; पै ३, ७, १[l]; -ताः ऋ १, १८७, ४; १०, ९७, १९[l]; मा १२, ९३†[l]; का १३.६, १९†[l], काठ ४०, ८†; शौ ६, ९०, २; ७, १२०, ४[m]; पै ६, १६, ४†; १९ १८,१,२०,२८,४; -तानाम् मै ४,१४,१; -ताय मै ३.१२,३.

विष्णापू[n]- -प्वंम् ऋ १, ११६, २३; ११७,७; १०, ६५, १२; -प्वं ऋ ८,८६,३.

वि√ष्णु(<स्नु), विष्णुहि पै १४,३, २६.

वि॒ष्णु(वश्रा.)[o]- -†ष्णवि ऋ ८, ३,

---

a) सपा. शौ १३,१,५ व्यास्थत् इति पाभे.।

b) पृ २९५२ o द्र.।

c) °न- > -नम् इति शोधः (तु. पृ २८८० l)

d) भाप. स्त्री. (*वीरता-)। उपसृष्टस्य धा. *वीर्ये वृत्तिः। भावे अङ् प्र. (पा ३, ३,१०६)। 'तया नः पिपृतुं' इति वा. (वेतु. सा. PW. प्रमृ =विविधा स्थिति- इति)।

e) *नाप. न. (*सृष्टिमत्- [जन्तु-])। उपसृष्टस्य धा. '*प्रादुर्भावे' वृत्तिः। कर्तरि कः प्र.। (अद्- [=इदम्-] > न. द्वि१) अया (इमानि) कर्वराणि (विभिन्नवर्णानि) विष्ठा (जन्तुजातानि) जनयन् स पूषिः' इति वा. (वेतु. पश. °स्थाः इति, तद्नु भा. सा. च पुं. प्र१ सत् विप. [प्रजापति-] इति, K. अया विष्ठा इत्युभे अपि तृ१ इति, विष्ठा- इति भाप. इति च?)।

f) नाप. स्त्री. (*पक्षिन्-)। उपसृष्टस्य धा. उत्स्थाने वृत्तिः। यनि. प्र३ द्र. (वेतु द्वि३ इति प्रायोवादः!)। यस्य. !सं प्रेरते > (सं√भृ 'धारणे' > भावे) सं-भृत- > [न. द्वि३] -ता, (आ√ईर् 'गतौ') प्रेरते इति 'विष्ठाः (*शकुनयः) वातस्य *संभृता अनु (तृ. अर्थे कप्र.) आ-ईरते (आगच्छन्ति च ताः) एनं (साऽऽनन्दं) न (यथा) योषाः समनम्' इति वा.। पृ २२५२ प्रेरते इति निर्देशो नेष्टः।

g) नाप. (*लोक-)। धा. *निवासे वृत्तिः।

h) नाप. (*छन्दस्-)। धा. *कार्ये वृत्तिः।

i) पै. पाठ-शोधः पृ ८४९ f द्र.।

j) *विप. (पूर्ण- [स्वर्गलोक-])। धा. *पूर्तौ वृत्तिः।

k) सपा. तैब्रा ३.७, ५,३ बाश्रौ २.८,१८ आपश्रौ २, १०,५। माश्रौ १.२,६,२५ अभिष्ठाम् इति पाभे.।

l) पाभे. पृ ७११ b द्र.।

m) गा विष्ठिता इव > सपा. पै २०,१९,७ गर्दभीरिव इति पाभे.।

n) व्यप. (ऋषि-)।

o) विप., नाप., व्यप. (देव-)। व्यु. पासे <√विष् 'व्याप्तौ [तु. बृदे २,६९] *=विकर्मेण' (तु. तस्य त्रिविक्रमत्वप्रसिद्धिः; वेतु. या [१२,१८] <√विश् (तु. [पासे] बृदे.) वा वि√अश् 'व्याप्तौ' वेति, पश = विविन- [अंशुः? वेत ४ द्र.] इति वा?)।

२¶; ३१, २[२]¶; ३२,३¶; ५;
३५, २; ३७, ११[२]; ३९, १३;
४०, १०†; ४५, ९[२]; क २,
४[३]; †[२]; ३, ४; १०[a]; ३५,
९¶; ३६, २¶; ३७, ४¶;
¶३८, १; ५[४]; ४०, १[३]¶; †;
२[a]¶, ४१,१¶; ४५,३¶; ४७,
२[२]¶; ४८, ३; †कौ १, २२२;
२, ९९७; १०११; १०२०;
१०२४; †जै १,२३, ९; ४, ८,
१०; ९,१;११,४; शौ ३, २७,
५; ५ ३,३†; २५, ५†; २६,७;
६,३,१; ७,१८, ४[b]; २७, २†;
४†;५†; ८ ५, १०; १०, १०,
३०; १२,१,१०; १३, २, ३१;
१४,२,१५;†१५,१४,९;१८,३,
११; १९ ९,६†; १०,९†;†२०,
३५,७; १०६,३; पै १,४०, २;
२,८६,५; ३,२४,५; ५, ४,३†;
१५,४; ६, ११, १; ९, २, ७;
१२,७; १३,२,३; ८,९†; १५,
८, १[c]; १६, २७, १०; १०९,
१०; १७,१,१०; १८,८,६;२३,
८; ३२,२[d]; १९,१, १४; २०,
६,१०†;५०,३; –ष्णुना ऋ २,
२२,१; ५, ५१,९; ६, २०, २;
८,३५,१; मा १०,३०; का ११,
९,२; तै २,१,४,४¶;५¶;७,३,
११,२; मै १, ६, ६[१]¶; २, ५,
३[१]¶; ¶३,१,२; ७;८,७; ¶४,
६, २; ५[१]; काठ १०, १[१]; १३,
४[१]; २३, ३¶; २५, ८¶; २७,
१०¶; ४३, १; ¶क ३५, ९;
४०, १; †कौ १, ४५७; २,
८३६; जै १, ४८, १†; शौ
२०, ९५, १†; पै ४, ३०, ५,
–ष्णुम् ऋ ३, ५४, १४; ५,
४६, [३; ७, ४४, १], ६, २१,
९; ४८, १४; ७, ३६, ९; ३९,
५; ९,९०,५; १०,१४१,३; ५;
मा ७, २०; ९, २६†; २७†;
३३ ४९†; का ७, ८, ३; १०,
५,५†;७;११,९,२; ३२,४,६†;
तै १,७,१०,२†; ३†; २, १,८,
३¶;२,९,३[२]¶;६,२,३,१¶;५,
१,३¶;७,५,५,२¶; मै १, ११,
४[२]†; २,१, १०¶; ¶३,७, ९;
८, १; ३; ९, १; ४, ¶१, ३;
१३; १४, ६[२]; काठ १४, २[१]†;
१९, ११¶; २५, १; ८; ३१,
१०¶; ३४, ४¶; ¶क २९,
२ऽ; ३१, १; ३८, ४; ४०, १;
४७, १०; कौ १, ९१†; जै
१, १०, ५†; शौ ३, २०, ४†;
७†; ७,२६,१[e]; २; ११, ८, २;
पै ३, ३४,५; ६†; १५,१३,२;
१९,१,१३†;२०,१४,१०[e];१५,
१[e]; २[e]; –ष्णू मा ८,५९[e]; का
९,७,८[e]; मै ४,१४,६[e]; –०ष्णू
काठ १, १२[f]; ३१, ११[f]; क १,
१२[f],४७,११[f]; –ष्णूनि मै १,१,
१२[g], –०ष्णो ऋ १,९०,५; ७,
९९,१,८, २७,८;८३,७; मा १.
४; ८,१; ३३,४७†; का १,२,
४; ३२,४,४†; तै १,१, ३, १;
२,४,१२,३¶; ३,१,१०,३; २,
१०,१; मै १,१,३;३,९; २, ४,
३¶;४,१,२;१४,५†;–०ष्णो ऋ
१,१५६,१;३; ४, १८,[११; ८,
१००,१२],५,४६,२; ६,६९,८;
७,९९, २; ३[h]; ६; [७; १००,
७],१००,२;६; खि ५, ४, १०;
७,३,१; मा २,६;८[f]; ५, १६[h];
१९[२];३८; ४१; ३३, ४८†; का
२,१,९;२,२[f]; ६,८; ५,५, ३[h];
७[२]; ९,४; १०,१; ३२,४, ५†;
तै १,२,१३,२[२]; ३, ४, १; ६,
२,२; २,२,१२,४†;५†; ३,२,
११,२†; ३†; ६,२,९,३¶; ७,
१, ६, ७†; मै १, १, १२; २,
९[३h]; १३; १४; २,४, ४†; ३,
८,७; ४,१,१३; १०, १†; १२,
३†; ५†; काठ १, ३; ११; २,
१०[३h]; †३,१;२; ६,१०†; १२,
३[२];१४†; २५,८; ३१,२; १०;
१४; क १,३; ११; २, ४[१h];†;
८;९; ४०,१; ४७,२; १०; †कौ°
२, ९७५; ९७७; †जै ४, २३,
७; ८; शौ ७,२७,३; ८[२]; ४५,
१†; १७, १, ६-१९; २४; पै
१३, २, १२; १७, २६, १३;
१८,३१,७-८; ३२, १-३; २०,
६, ७; ८[१]; १५, ३†; –ष्णोः
ऋ १, २२, १९-२१; १५४,१;
५; १६४, ३६; २, ३४, [११;
७, ४०, ५]; ५, ३, ३; ८७,

---

a) पाभे. पृ २९५४ *f* द्र. ।
b) पाभे. पृ २०८१ *l* द्र. ।
c) सपा. शौ ५,२४,६ मरुतः इति पाभे. ।
d) सपा. शौ १७,१,१८ सोमः इति पाभे. ।
e) सपा. विष्णुम् <> विष्णू (माश ४,५,७,७ तैआ २,८,४,५ च १,५ आपौ ५,२०,६ शांश्रौ ३,२०, ४ च) इति पाभे. ।
f) सपा. ष्णू <> ष्णो (माश १,४,५,२ च) <> तै १, १, १२, १ तैआ ३, ३,७, ६ आपश्रौ २, १३, ७ अग्नाविष्णू इति पाभे. ।
g) °विष्णु-पत्- > -पति इति शोधः । टि. (वपात-) ।   h) पाभे. पृ २९५४ *g* द्र. ।

८; ८, ९, १२; २०, ३; ३१,
१०; ९,१६, ५; १०, १५, ३;
१८१,[१-३]; खि २,१, २[०]; ३,
१२,३; ४,१३, ३; मा १, ३०;
२, २; ८; ४, १०; ५, १८†;
२१[४]; ६, ३‡[b]; ४†; ५†; १०,
१९[३]; १२, ५[४]; १३,३३†;१४,
२४; १९, ५६†; २५, ५;
३४, ४४†; का १, १०, २;
२,१, २; २,३; ४, ४, ३; ५,
५, ६†; ९[४]; ६,१, ३‡[b]; ५†;
६†; ११, ६,४[१]; १३, १, ६[४];
१४, ३,७†; १५,८,१; २१,४,
७†,२७,५,१,३३,२,७†; तै १,
१,११, १; २; १२, १;२,२,२;
१३, २[४];†; ३, ६, २[१];‡[b];†[२];
६, ४, ३; ५, २[४]; ७, ४, ४;
५, ४; ७, २[१]; ८, १०, २[१];
१५,९[१]; २,६,१२, ३†; ३, २,
३,२;६,१,५, ३,१; ४,२,१,१[४];
९,३†; ३,९,१; ५,२, १,१;५,
१,५¶,६,२,९, ४[४]¶; मै १ १,
२,५;१२; १३, २,१;२; ९[५];†;
१८[३];‡[b]; †[९];३,९;८,९¶,९,२;
२,१,१०¶; ५, ३¶; ६, ११;
७,८[४]; ८,५; ३,२, ७[२]; ६, ६;
८, ४¶; ७[४];†,¶; ९,३†; ४†;
१५,५; ४,१, २¶,५; ६; १३;
१८;४,५[१];¶;१०,६†; १२,१†;
१८,५†; काठ १,४;५;११;१२;
२,३;१०[१];†; ३,३[१];‡[b];†[९]; ४,
७[१]; ५,३; ९,१०; १०,१; १३,
१०;१५,८; १६,८[४];१६†; १७,
४,२०,१[१]¶,२१,१;१४†;२३.
३; २५,८[६];†; २६, ५[२]†; ३१,
३; ४; ११; ३२, ३; ३९, ६;
क १,४; ५; ११; १२; १५; २,
४[६]; †; १०[२]†; ३,२[३]; २६, ३;
३१,९[४]¶; ३५,९; ४०, १[५];†;
४१, ३[२]†; ४७, ३; ४; कौ १,
५२७†; †२, ३९३; १०२१;
१०२२; १०२३; ३, २, ५;
†जै १, ५४, ९; २, ५, ७;
३, २४, ९; ४, ९, २; ३;
शौ †७, २७,१; ६;७; ९,२,६;
१५, १७†; १०, ५, २५-३५;
१८, १, ४५†; २०, १४१, २;
पै १३,९,११; १४,१; १६,६९,
५; ७६,५; १३१,१-१०; १५०,
८; २०,६,९†;४३,५, -०ष्णोः
शौ ७,४८,३; पै २०,१०, १३;
-ष्णौ मै ४,४,७¶
वैष्णव°- -वः मा २४, १; का
२६,१,३; ¶तै २,१,८,३;३,५,
१, ४; ५, ५, १, ५; ६, ५,२;
६, ३, ३, १; ४, ४; ७, १,५,
७; ¶मै २, २, १३; ६, ४; ५;
१३ऽ; ३, ६, १;७, ९[१]; ९,२;
३; १३, २ऽ; ४, ३,१; ७; ८;
४, ७; ¶काठ १५,३; ९; २२,
३;१३,२३,२; २४,८[१]; २६,२;
३;५[१]; ३८, १५[२]; १६; ¶क
३५,९;३८, १[१]; ४०, ५; ४१,
३[१]; -वम् खि १,२, ९; मा ५,
२१;२५; का ५, ५, ९,६,५; तै
१,२,११,१;१,५,१[०];८,८,१¶;
१७,१; २,१,१, १¶; ५, १¶;
८,१¶; ५,६,५, १¶, १,२,९,
४¶;३,३,२[०]; मै १,२,९[१];११[१०];
८,१०; २, २,१३¶; ५, ३[१]¶;
३,१,७¶;२,७¶;८,७[१];काठ २,
१०[२], ११[२]; १३, ३[१]¶; २२,
३; २५, ८[४]; ¶[१]; २६, १¶; क
२, ४[२]; ५; ४०, १[१];¶; ४¶;
-वाः मा ५,२५; का ५,६, ५;
तै ५,२,८,७¶; ६,९,३¶; १६,
१; ६,२,११,१¶; काठ ४९,६;
-वान् मा ५, २५[१०]; का ५, ६;
४[१०]; तै १, ३,२,१; २[१०]; ६,२,
११,१; मे १, २, ११; काठ २,
११[१०];२५,९[१]; क २,५[१०]; ४०,
२[१]; -वानि मे १,१,१२.
वैष्णवी- -वी मा ५,२५[१];
२४,३६; का ५,६,५[१]; २६, ८,
१; तै १,३,२,२[४]; मे १,२,११[१];
३,१४,१७; काठ २, ११[१]; २५,
९[१]; क २,५[१]; ४०,२[१]; -व्यौ
तै ५,६,९,२; ३; -वीपाद तै
६,२,९,२¶; -वीम् मा ५,१३,
का ५,६,१; तै ६ १,४, ४¶; मै
१,२, १०; ३,९, ८¶;८,८; १,
२¶; काठ २,११; २३,५,२५,
९[१]; क २, ५¶;२०,८¶; ३६,
२¶;४०,२[१]; -व्याः तै ७,५,
५,२; काठ १४, १०; ३४,४,
-¶व्या तै ३,१, ६, १; १०,१,
२, ६, १; ५,२, ८, ७, ६, १,
१, १; ४, १; मै ३, ९, ७, ६,
७[१]; ९, १[१]; १; ४, ६, १; ५,
काठ २०,७; २४,८, २६ १,१[१],
१; ५[१]; २९, ११[१]; क ३१,९;
४०,१;४,५[१], ४१ १[१]; ४५,१.

–ण्यै[a] मा १,१२; १०, ६; का १,४,१.

वैष्णव-वरुण[b]– > वैष्णव-वारु(ण >)णी[c]– -णीम् मै २, ५ ३[2]¶[d].

¶वि ष्णु>)ष्णा-वरुण[e]–>वैष्णा-वरु(ण>)णी[f]– -णीम् तै २,१, ४,४[2d].

¶विष्णु-क्रम[g]– -माः तै १,७, ६, २; -मान् तै १, ७, ५, ४; ६, १,२[2]; ५,२,१,१; २;७.

विष्णु-प(ति>)त्नी[h]– -त्नी[i] खि २, ६[2],२६[j]; तै ४,४,१२,५[2]‡[k]; मै ३,१६,४[2]; ‡[k]; काठ २२,१४[2]; ‡[k]; पै १५,२,२‡[k];४; –त्नीम् खि २,६,२,२५; –त्न्यै मा २९, ६०; का ३१,५१; ¶तै ७, ५, १४, १; मै ३, १५, १०; काठ ४५,१०.

विष्णु-मनो (नम्-अ)नुक् (ल>) ला– -०ले[l] खि २,६[3], २५

विष्णु-मुख[m]– -खः मै १,४,७; काठ ३२,५¶; –खाः ¶तै १,७, ५, ४; ५,२,१,१; मै १,४,७; काठ ३२,५

विष्णु-वत्– -वन्ता ऋ ८,३५,१४.

विष्णु स्तोत्र[n]– -त्रम् खि २,१४,१.

¶विष्णु-वरुण->वैष्णुवारु(ण>) णी– -णीम् काठ १३,४[2d].

विष्णू-वरुण[o]– -०णा मै ४, १४, ६[3]‡[p].

¶विष्णव (ष्णु-अ) नुष्ठि (,स्थि)त[q]– -ष्ठितः मै २,४,३[2]; -स्थितः तै २, ४, १२, ३-५.

?विष्णूप्य् पै १६,७१,१०.

विष्पट्[r] ऋ १,१८९,६.

विष्पर्धस्(वप्रा.)– -र्धसः ऋ १,१७३, १०[s]; ५,८७,४[t]; ८, २३, २[u]; -र्धाः[v] मा १५,५; का १६,१,८; तै ४, ३, १२, ३; मै २, ८,७; काठ १७, ६; क २६, ५.

विष्पित[w]– -तस्य ऋ ७,६०,७; –ता ऋ ८,८३,३.

†विष्पुलिङ्ग(क>)का[x]– -काः ऋ १,१९१,१२; पै ४,१९,३.

---

[a]) =सपा. माश १,१,३,१; ५,३,५,१५ कौशृ १,४,२ शांशृ १,८,१६ द्राशृ १,७,२० खाशृ १,२,१२ । तैब्रा ३,७,४,११ आपश्री १,११,७ जैशृ १, २ : ३ वैष्णवी इति, वाशृ १,१२ वैष्णव्ये इति च पाभे. ।

[b]) द्वस. पूप. स्वार्थिकः अण् प्र. ।

[c]) विप. (वशा-) । सास्यदेवतीयः अण् प्र. उभयपद-वृद्धिश्च । [d]) सपा. वैष्णववारुणीम् <>वैष्णावरुणीम् <> वैष्णुवारुणीम् इति पामे. ।

[e]) द्वस. पूप. वैकल्पिकः आनङ् उसं. (पा ६,३,२६) ।

[f]) उप. वृद्ध्यभावः (पा ७,३,२३) ।

[g]) षस अन्तोदात्तः । [h]) नाप. । बस. ।

[i]) पृ २३९५ q दिशा विपरिणामः द्र. ।

[j]) सपा. खिसा ११,२६ विष्णुपत्न्यै इति पामे. ।

[k]) सपा. ऋ९,८९,६ विभे. । [l]) °मनो° इति स्वरः? ।

[m]) विप. । बस. । [n]) षस. । वि° इति स्वरः? ।

[o]) द्वस. पूप. दीर्घः (पा ६, ३, १३७) । उभयपद-स्वरः । [p]) पामे पृ ८२८ l द्र. ।

[q]) विप. (विष्ण्वनुयात- [इन्द्र-]) । तृस. ।

[r]) नाप. ([अभिक्रुत पू.] हिंसक- [अग्नि]) । (वि√स्पृ 'हिंसायाम्'>कर्तरि) *वि-स्पृत्- > [प्र१] -स्पट्-> यनि. । षत्वम् उसं. (पा ८, ३,७० [तु. पपा. नावग्रहः, सा. [तात्पर्यमात्रे] < वि √स्पश् 'बाधने' इतीव; वेतु. ग्रास्वरार्थे < वि√स्पश् 'दर्शने' इति प्रायोवादः !) ।

[s]) विप. (*उत्तमस्तुतिकृत- [वृ- *=स्तोतृ]) । पाठः? वृष-वर्धसाम् उ इति द्वि-पद शोधः (वेतु. पपा. प्रमृ. वि-स्पर्धसः इति [पूप. विगतभावे इति वें. सा., विशिष्टभावे इति PW. प्रमृ.?]) । बस. पूप. श्रेष्ठ्यवाचकम् इति, उप (√वृध् '*स्तुतौ'>भावे) *वर्धस्- इति च ।

[t]) *नाप.(अश्व-) । बस. । वृष- (*=वहन-)+वर्धस्- (<√वृध् '*वहने')>*वृष वर्धस्–>यनि. । शेषं s द्र. ।

[u]) °र्धसो रया° इति पाठः? *वृष-वर्धसम् इति, (*व्रध- = व्रत- =स्तोत्र->) *व्रधानाम् इति च शोधः । विप. (*बहु-वर्धक- [अग्नि-]) । बस. उप. =वृद्धि- । शेषं s द्र. ।

[v]) नाप. पुं. (सुलोक- [तु. म.]) । बस. उप. *=युति- । शेषं s द्र. ।

[w]) नाप. न. [*महाकष्ट- (तु. [तात्पर्यतः] वें. स्क. प्रमृ.)] । <(वि√स्पृ 'हिंसायाम्' >कर्तरि) *वि-स्पृत- > *विष्पित- > यनि. (तु. पपा. नावग्रहः; वेतु. या [६,२०] =विप्राप्त- [*विपरीत-लाभ-] इत्यर्थे <वि+[√विद् 'लाभे'>कर्मणि] *विद्–> गप. इतीव, दे [४, ३] <√विष् 'व्याप्तौ' +क्तः प्र. वि इत्युपसर्गश्चेतीव, PW. प्रमृ. यनि. कर्थं <वि√स्फाय् इति च?) ।

[x]) नाप. [*विपुलकाकविनाशिनी- (शकुन्तिका- [तु. वें. पञ्च तात्पर्यमात्रे])] । विपु-+*पुष्- (='पुच्छ- [अश्व-]) > कस. *विपु-पुष्- +(√लिङ्ग् 'गमने'

वि√प्पृ(<स्पृ[भेदने]), वि॒प्परत् शौ ६,५६,१[a]; १०,४, ८; पै १६, १५,८.

?विप्पृंधते[b] खि ४,५,२०.

वि√प्फु(<स्फु)र् > †वि-प्फुर्(त्>)न्ती– -न्ती ऋ ६,७५, ४; मा २९,४१; का ३१, २,४; तै ४, ६,६, २; मै ३, १६,३; काठ ४६, १; पै १५,१०,४.

वि-प्युत्– वि√पो द्र

वि√प्य(<स्य)न्द्, विप्यन्दते पै १६,१२०,३[२]; विप्युन्देव मै १, ८,२¶.

वि॒-प्यण्ण– -ण्णम् मै १,८,१०

वि-प्यन्दमान– -ने मा ३९, ५; का ३९,३,१.

?विप्यन्नम् पै ८,९,८.

वि॒-प्यूत– वि√पिव द्र.

?वि॒प्वं [,श्वं पै.] गो॒रूपम्[c] शौ १९, ४९,८; पै १४,४,८.

वि॒प्वञ्चू– विपु– द्र.

वि√प्व(<स्र)प् > ¶वि॒-पुत– -तम् मै ३ ४,५; काठ २२,२.

विप्वा॒च्[d]– -वाचः ऋ १, ११७, १६.

वि-सं√शो, विसंश्यति काठ ३७,१२.

वि-सं√सृज्, वि···संसृज पै १९, २०,१२; २०,४०,२[e]

वि॒-सदृश[f]– -शा ऋ १, ११३, ६; –शाय तै ७, ३, १७, १; काठ ४३,७.

वि॒-सर्ग॒–, वि-सु॒र्जन–, वि॒-सर्जित– वि√सृज् द्र.

?वि-सर्पती वि√सृप द्र.

वि-सल्प॒–, वि-सु॒ल्पक– वि√स्ल्प् द्र.

वि√सृ, वि॒···असरन्, वि॒(असरन्) शौ ३,३१,३.

वि॒नस्रे ऋ १०,७१, ४; वि॒··· सस्रे ऋ ७,३६, १; वि॒···ससुः ऋ १,७२,६.

वि-समन्[g]– -र्माणम् ऋ ५,४२,९.

†वि-सार॒[h]– -रे ऋ १, ७९, १; तै ३,१,११,४.

वि-सृत्[i]– -सृतः ऋ ४,१९,५.

वि√सृज्, >सर्जि, ¶वि॒सृजते तै १, ७,६,७; ६,४,११,३; मै ३,६, ९[२]; ९,१; काठ २३,५; २४, ९; २६, २[२];२७,९[२]; क ३६,२; ३८, २; ४०, ५[२]; विसृ॒जति मै ३,१०,१¶; ¶वि॒सृजति तै ५, १,६,१; ६.१,४, ४[२]; ४, ३,२; ५, ५, २; मै ४, ६, ३; काठ २५, १[२]; २८, ३; क ३८, ४[२]; ४४, ३; वि॒···सृ॒जति, वि॒(सृजति) ऋ १,४८,६; विसृ॒जन्ते मै ४, १, ६¶; ¶वि॒सृज-ते मै ३. ८, २[२]; ४, ६, ४[१]; काठ ३१, ४; क ४७, ४, वि॒सृजन्ति खि ७, ५, १; काठ १०, ७¶; वि॒···सृजन्ति ऋ ५,५३, ६[j]; तै २ ४,८,१†, विसृ॒जे काठ ३, १; क २, ८; वि॒सृजताम् शौ १२, १, १०; पै ८, ९,१२![k];

>कर्तरि)*लिङ्ग(क॒>)का॒–> उस. *विपप्रुड्लिङ्गका॒– > *विप्रुलिङ्ग– > *॰प्रुलि॰ > यनि (वैतु. वें. सा. PW. प्रभृ. विस्फुलिङ्ग– = अग्निकण- इत्यस्य रूपान्तरमितीव ?)। पपा. नावग्रहः। सस्थ पु॒ष्प– (भोजन-) <√पुष् 'पुष्टौ', ?आरे॒>पारे॒ इति, ?हरि॒प्रु॒>॰प्तुम् इति, ?मधुल्लाच्कार>मधुल॒म् आ॒-चकार इति च शोधः। उत्तरार्धे *पारे॒···म॒धु इति जागतो मध्यमः पादः द्र.।

[a]) वि॒प्फरन् इति मूको.। वि॒प्फुरत् (<वि√स्फुर्) इति सा.। पाभे. पृ २९१२ l द्र।

[b]) ?विनृ॒धंते शिरः > विप्पृ॒र्धं (<वि√प्पृ[<√स्पृ]), सच्छिरः इति शोधः (तु. गिगा २९,२०)।

[c]) वि॒दृश्च्॒– > -*दृक् > -दृ॒क् (क्रिवि. न. द्वि१ = वि॒दृक्,गु [वैतु. पा ६,३,९२]), *वि॒-रूप–> -पम् (नाप., प्रप.) इति द्विपदः शोधः (वैतु. पपा. शंपा. विदृक्, गो॰ इति, RW विदृशं रूपम् इति च)।

[d]) नाप. (हिंस-, हिंसादृग- *=श्वापद-)। (√*वृष [=√रिष्] 'हिंसायाम्' >कर्तरि) *वृष्ट्र॒– + *वृत्य॒– (=वृत्ति-, कर्मन्-) > षस. *वृष्ट्र॒ वृत्य– > *विप्वा॒प च– > *॰प्वा॒वा(च>)च्॒–> यनि.। पाठः ? -चो> -चाम् [प३] इति शोधः (वैतु. वें. सा. GW. प्रभृ. असुरार्थे व्याप. [<*विश्व– + √अच्] इति कृत्वा यनि. रूपं पं१ वा प१ वेति)। सस्थ. वि॒पु– *=साहसकर्मन्-(<*वृष्प्यु–) इति, जात॒– *=वर्ग-,गण- इति (वैतु. = अपत्य इति प्रायोग दः !)।

[e]) 'दस्नेः [पं१] आ (कत्र) विसंसृज (तत्र संसक्तं सत् ततः] पृथग् भव)' इति वा.। समोठ्यौ विना निःपदः द्र.।

[f]) विप. (विगतसादृश्य- [अश्व-, जीवित-])। बस.।

[g]) विप [विगरण-शील (विग- [वैतु. GW. प्रभृ विनाशार्थे व्याप. इतीव ?])]। [h]) भाप.।

[i]) नाप. [विसरणशीला- (नदी-धारा- [तु. सा. GW. ORV. प्रभृ.; वैतु. वें. = मनुष्य- इति, RW. MW. भाप. इति च])]। [j]) तु. सस्थ. टि. अनु। पामे. पृ २२१८ k द्र.।

[k]) वि-मगृ॰ इति शोधः (तु. सस्थ. टि. ?नवनिल–, छन्दस)।

१७,२,१; विसृजतु ¶काठ २५, १[a]; क ३८,४¶[a]; पै १७,१५, २; विसृजस्व ऋ १,१०१,१०; †वि॒सृज,>जा ऋ ४, ४, ३; मा १३, १०; का १४, १, १०; तै १,२,१४,१; २,४,८, २§[b]; ३.५.५, २§[b]; मै २, ७, १५; काठ १६,१५; २५,१; क २५, ६; ३८,४¶; वि॒···सृजतम् खि १,११,६; वि॒···सृजावहै मै १, २,१३; ¶व्यं(वि॒-अ)सृजत्[c] मै ३,८,१; काठ २५,१; क ३८,४; वि॒···असृजत् ऋ ३, १, ९; वि॒···असृजत् ऋ ४, १८, [(१, ८०,१०)७; १९,८], वि॒(असृजत्) ऋ ३, १,९; ‡वि॒···सृजत्[d] कौ १,३१५; जै१,३२,३; व्यं(वि॒-अ)सृजन् काठ१०,७; †वि॒···असृजः ऋ ५,३२, १; कौ १, ३१५; जै १, ३३, ३; वि॒···सृजः ऋ ५, ३२,१[d]; ¶विसृजेत् तै ६,१, ४, ३; ४; मै ३, ६, ८; ¶वि॒सृजेत् तै ६, १, ४, ३; मै ३, ६, ८; काठ २३,५[1]; क ३६,२[1].

वि॒···ससृजे ऋ ७, ३६, १; †व्यु॒(वि-अ॒)सृष्ट[e] ऋ १०, ३१, ९; शौ १८, १, ३९; पै ५,३१, १; व्यस्राक्षुः काठ १०, ७, वि॒स्राःस्म् शौ ११,२, १; पै १६,१०४, १; †वि॒···अ॒सृग्रम्[f] ऋ ९, १३, ६; कौ २, ५४१; जै ३,४२,८.

¶वि॒सृज्यते तै ६,४ ११,२; काठ २६,२; क ४०,५; ¶वि॒सृज्यन्ते काठ ३५, २०[1]; क ४८,१८[1].

†वि॒···असृक्षत ऋ १०,८६,१; खि ३,१७,१; शौ २०,१२६,१.

वि-स॒र्ग[g]- -र्गम् ऋ ७,१०३, ९; -र्गे ऋ १०,५, ६[h]; शौ ५, १, ६†; -र्गौ खि २ १२,१[i].

वि-सु॒र्जन- -नम् मा १,१५; का १, ५,३; तै १,१,५ २; मै १,१,६; ४, १०; ४, १,६[2]; ¶; काठ १, ५; ३१,४[2];¶; ३२,७; क १,५; ४७,४[2];¶; -†ने ऋ ५,५९,३; ८, ७२, ११; कौ २, ९५३; -†नैन[j] ऋ १०, १२९, ६; मै ४,१२,१.

वैसर्जन[k]- -¶नानाम् मै ३, ९,१; काठ २६, २[1]; क ४०, ५[1]; -नानि ¶तै ६,३, २,१; २; -ने काठ ३४, १५; -¶नैः काठ २६,२; क ४०,५.

¶वैसर्जन-त्व॒- -त्वम् मै ३, ९,१; काठ २६,२[1]; क ४०,५[1].

वि॒-सर्जित- -०त,-तम् मै २,९,१०.

वि-सृज॒त्- -जद्भ्यः मा १६, २३; का १७, ३,२; तै ४,५, ३, २; मै २, ९, ४; काठ १७, १३; क २७, ३; -जन् पै १३, ३, ८; -जन्तो ऋ १०, ६५, ११?[l].

ϕवि-सृजान॒- -नः ऋ ७, ३८, २.

वि-सृज्यमा(न>)ना- -नाभ्यः[m] पै १, ३७, २; १९,१८, ३; -नायै शौ ६. ९०, ३[m].

वि॒-सृष्ट,ष्टा- -ष्टः ¶मै ४, ६, ८; ¶काठ २६, ३; ३४, १५; -ष्टम् क ४४, ३¶; पै ५, ७, १४[n]; -ष्टा पै ४,१५,६?; -ष्टाः ऋ ८,१००, १२; शौ २, ३, ६; ४, १५, १६[n]; -ष्टायाम्[o] काठ ३४,१४.

वि॒सृष्ट-धेन,ना- -ना ऋ ७, २४, २[p]; -नाः[q] काठ ३५, ९; क ४८, १०.

---

a) सपा. तै ६,२,३,२ अस्यतु इति पाभे.।

b) पाभे. पृ २९४९ o द्र.।

c) सपा. तै ६,२,३, २ अवासृजत् इति पाभे.।

d) सपा. °सृज॒त्<>°सृजः (या १०,९ च) इति पाभे.।

e) पपा. वि॒, अ॒' इति स्वरः शोध्यः (तु. पा ८,१,७१)।

f) प्रपु३ द्र. (तु. पृ २२१८ o)।

g) भाप., नाप.। घञन्ते थादि-स्वरः।

h) धा. दीप्तौ वृत्तिः, अधिकरणे कृचेति कृत्वा द्यु-पर्यायः स्यात् (तु पृ १८४९ h)।

i) °सु॒° इति स्वरः ?।

j) सपा. तैब्रा २,८,९,५ विसुर्जनाय इति पाभे.।

k) नाप. (होम-विशेष-)। तस्येदमीयः अण् प्र.।

l) पाठः ? ("व्यं>)वि॒-सृजन्त (लुङि प्रपु३) उ इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. =°जत्->°जन्तः इति ?)।

m) सपा. °मानाभ्यः<>°मानायै इति पाभे.।

n) सपा. °ष्टम् <> °ष्टाः इति पाभे.।

o) =सपा. माश्रौ ३ ६,२। मा ८, ५४ का ९, ७, १ व्याहृतायाम् इति पाभे.।

p) वैप. (विसुक्त- [=निरोधमुक्त-, उदार-] वाच्- [मनीषा- =स्तुति-])। 'इयं (मदीया) विसृष्टधेना सुवृक्तिः (*सुवचनवती) मनीषा इन्द्रं जोहुवती (भृशं ह्वयन्ती [सती]) भरते (*वर्धते, स्तौति)' इति वा. (तु. वें. सा. PG [३, ३९]; वैतु. GW. GRV. उप. =दुग्ध- वा वृष्टि- वेति)।

q) वैप. (वृष्टिप्रद- [ऋतु-])।

विसृष्ट-राति[a]– -तिः ऋ १, १२२,१०.
वि-सृष्टि– -¶ष्टिः ऋ १०, १२९, ६;७; मै ४, १२, १[२]; -¶ष्टिम् काठ १०, ७[२]; २५,१; २८,३; क ३८, ४; -ष्टीः काठ १०,७[२].
वि-सृत्– वि√सृ द्र.
वि√सृप्, विसर्पति मा २३,५५;५६; का २५, १०, ३; ४; विसर्पतु काठ ४०,५, पै १,९६,४; वि... सर्पत ऋ १०, १४, ९; मा १२, ४५; का १३,४,१; तै ४,२,४, १; मै २, ७, ११; ३, २, ३; काठ १६, ११; २०,१; क २५. २; ३१, ३; शौ १८, १, ५५; व्यु(वि-अ्)सर्पः काठ ७,१२; शौ १८,१, ५५; पै १७,६,३.
?वि-सर्पती पै १७, १३, २.
वि-सृपस्[b](:)मा १,२८;का १,९,६; तै १,१,९,३; मै १,१,१०; काठ १,९;२५,५; क १,९; ३९,२.
वि-सृष्ट,ष्टा- वि√सृज् द्र.
वि√स्त्य(<स्र)प् > वि-सल्प[c]– -ल्पस्य शौ ९, १३, २०[d]; पै २०,५६,६[e].
वि-सल्पक[f]– कः[g] शौ ६, १२७, ३; १९,४४,२[h]; -कम्[g] शौ ६, १२७,३; ९, १३,२;५; पै १९, २८,१५; -कस्य[g] शौ ६, १२७, १[i]; पै २०, ३७,१; ५६,९.
वि√स्तृ, स्तॄ, ष्टृ > ष्टिर्, विस्तृणीताम् ऋ ७, १७, १; वि... स्तृणीमहि ऋ ३, ४, ४.
वि-ष्टार[j]– -रः ऋ ५,५२,१०.
?विष्टार-पक्तौ[k] पै ६,२२, ५.
विष्टार-पङ्क्ति[l]– -ङ्क्तिः मा १५, ४; का १६, १, ६; तै ४, ३, १२, ३; मै २, ८, ७; काठ १७, ६, क २६, ५.
विष्टारिन्– -रिणम् शौ ४, ३४, ३;४,५[m];८; पै ६,२२,३;४,९; १३; -०रिन् पै ६,२२,१०-१२; -री शौ ४,३४,१; पै ६,२२,१.
वि-ष्टिर्[n]– -ष्टिरः ऋ १.१४०,७; २, १३,१०.
वि√स्रंस्, > °सि, ¶विस्रंसयति तै ५, १,६,१; मै ३. ८,७; काठ १९, ५; क ३०, ३; विस्रंसयन्ति[o] मै ३, ८, ७¶; विस्रंसयामि शौ ९,३,२; पै १६ ३९,२; ¶विस्रंसयेन तै ६, २, ९, ४; १०, ७[p]; मै ३,८,७[p].
व्यसिस्रसत् पै १९, ९, १२.
¶वि-स्रं(सक>)सिका[q]– -कायाः मै २,६,१,४ ३,१; काठ १५,१.
१वि स्रस[r]– -स्रसः[s] ऋ २, ३९,४; ८, ४८,५[t].
?विस्रसा पै २०, ३८,४.
वि-स्रस्त– -स्तम् शौ ४, १२, ३; पै ४, १५, ३.
¶वि-स्रस्य– -स्यः तै ६, २, ९, ४; १०, ७.
२वि-स्रस्[u]– -स्रसः शौ १९, ३४, ३.

---

a) विप. (दानशील- [इष्ट-]) । बस. ।
b) तुमर्थे कसुन् प्र. (पा ३,४,१७) ।
c) नाप. (रोग-भेद-)। धा. *बाधायां वृत्तिः । गस. कर्तरि अच् प्र. थादि स्वरथ।
d) तु. W.; वैतु. RW. WI. प्रमृ विसल्प्यस्य इति ।
e) तु. मूको. र ; वैतु. BKA. विसल्पस्य इति ? ।
f) गस. उप. कर्तरि ण्वुल् प्र. ।
g) RW. विसल्पकः, °कम्, °कस्य इति ।
h) सपा. पै १५,२,२ विद्रधकः इति पाभे. ।
i) पाभे. पृ २८३३ c द्र. ।
j) यनि. पपा. ? °रे इति शोध. (तु. L [३३९], GRV.; वैतु. वें. सा. GW. प्रमृ. यनि. °रः इति ?)। °(महत·) मन्द विष्टारे (°गर्दि संपादयितुम् [निमित्त सप्त.]) यशम् ओदते (°संगृह्णाति°) इति सा.। भावे घञ् प्र. थादि-स्वरश्च (पा ३,३,३३;३४; ६,२ १४४) ।
k) विष्टारिन्- (हव्य-विशेष-)+(√पच् 'पाके'>कर्तरि °पक्त्-> उस. विष्टारि-पक्त्-> [ष१] -क्ता उ इति द्वि-पदः शोधः । सपा. शौ ४, ३४,५ ?विष्टारिणं पक्त्वा >विष्टारि-पक्त्वा (तु. पै.) इत्येक-पदः शोधः (तु. छन्दः; वैतु. द्विपद-पाठः सांप्रदायिकः ?)। अत्र धा. °भर्जने वृत्तिरिति कृत्वा विष्टार- [°=भ्राष्ट्र- इति], विष्टारिन्- [=°विष्टार-भर्जिन्- इति] च विमर्शमर्हं द्र. ।
l) नाप. (छन्दो-विशेष-) । बस. ।
m) नाप. (छन्दो-भेद-)।
n) गस. उप. भावे किप् प्र. (तु. PW. GW. प्रमृ; वैतु. वें. सा. °ष्टिर-> यनि. इति स्वरतोऽर्थतश्च चिन्त्यम्)।
o) पाभे. पृ २८३९ i द्र.। p) पाभे. पृ २८३९ l द्र. ।
q) नाप. (ओषधि-विशेष- [तु. वैप ४])। गस. उप. कर्तरि ण्वुल् प्र. ।
r) भाप., निप. । गस. उप. क्विप् प्र. ।
s) °स्रसः इति पा१ । t) [illegible]
u) नाप. (कष्ट-भेद-)। प्रास उप. भाप. । धा. °बाधायाम् वृत्तिः (वैतु. BW. विस्रुह- [ओषधि-भेद-] इति पाठं संशुद्धः ?) ।

पै ११,३,३.

वि√स्रु, विस्रवन्ते पै ५,१०,८[a];

?विस्रवो[b] पै ५,१०,८.

वि-स्रुह्– -स्रुहः[c] ऋ ६,७,६; -?हा[d] ऋ ५,४४,३.

?विस्स[e] पै २०,४२,८.

वि√हन्, > घन्, विहते मै २,२, १०[f]; विहन्ति मै २.२,१०¶; वि…हन्ति, (वि) हन्ति ऋ ५, ८३,२; वि…घ्नन्ति, वि(घ्नन्ति) ऋ १,४१,३; वि…हन्मि शौ ८,५,८; पै १६,२७,८; विघ्नताम् शौ १,२८,४; †वि-जहि ऋ १,३६,१६; १०,८३, ३; शौ ४,३२,३; पै ४,३२, ३; १९,४४,११-१५; †वि… जहि ऋ ६,५३,४; ८,६१, [१३; १०,१५२,३]. ९,६७, २१; १०,१५२,४; खि ४,५, २२[g]; मा ८,४४; १८,७०; का ८,१८,१; २०,५,३; तै १, ६,१२.४,२.५,१२,५; मै ४, १२,३; को १,२०४; २,६७१; १२१७; १२१८; जै १,२१.२; ३,५५,१२; शौ १,२१,२; ३; ६,२,२S; १९,१५,१; पै २, ८८,२; ३; ३,३५,१; १९, १,६; †वि(जहि) ऋ ८,६१, [१३; १०,१५२,३]; कौ १, २०४; २,६७१-१२१७; जै १. २१,२;३,५५,१२; शौ १,२१, ३; १९,१५,१; पै २,८८,२; ३,३५,१; वि…अहन् ऋ ५, ३०,७; वि…हन् ऋ ६,४७, २; विहन्यात् मै २,१,९¶.

विजघान ऋ १,५१,६; †वि… जघान ऋ ५,८५,१; काठ १२ १५; वि…जघान ऋ ३,३३, ७; ७,२१,४; वि…जघन्थ ऋ १०,११३,६.

१?वि-घन[h]– -नः तै ३,२,४,१.

२वि-घन[i]– -नाय काठ १३,५.

†वि-घनिन्[j]– -निना ऋ ६,६०,५; मा ३३,६१; का ३२,५,७; काठ ४,१५; कौ २,२०४; जै ३,१८,११.

†वि-घ्नत्– -घ्नन् ऋ ९,१७,[(१६,४) ३; ३७,१; ५६,१]; ९७, १६; कौ २,६४२; -घ्नन्तः ऋ ९, ६२,२; कौ २,१८१; जै ३, १७,२.

‡विघ्नती– -तीः तै ४,२,६,१; मै २,७,१३; काठ १६,१३; क २५,४; पै ११,६,४.

वि-घ्नान– -नाः[k] शौ ६,३२,३; ८, ८,२१; पै १,२७,२; १६, ३०,११.

वि-(घ्न>)घ्नी[l]– -घ्नीम् ¶ मै ३,३,९[2].

वि-ह(त>)ता[m]– -ता पै ३,३९,१.

†वि-हत्य >त्या ऋ ५,४,५; मै ४, ११,१; काठ २,१५; शौ ७, ७७,९.

वि-हन्तृ– -न्ता ऋ १,१७३,५

वि-हरत्– वि√हृ द्र.

वि-हव– वि√ह्वे द्र.

---

a) ण्वं ते इति पाठः? यनि. शोधः। सस्थ. ?आत्मचेलो > आत्म-स्रैराः इति, ?सादव > साधय इति (तु. BKA.), ?सुरापा>सुरायाः इति चापि शोधा.।

b) विम्रवस्व (लोटि मपु१) इति शोधः।

c) विप. (°दीप्तिमत्- [वैश्वानरोऽग्नि-])। <वि√°सुह् (°=√शुध्,रुध्) 'दीप्तौ'। 'तस्य (वैश्वानरस्य) विस्रुहः [प१] मूर्धनि विश्वा सप्त भुवना (वृक्षे तदीयाः) वयाः (शाखाः) इव अधिरुरुहुः (अधिरूढाः समाश्रिताः)' इति वा. (वैतु. <वि√°सुह् [=√स्रु] 'स्रवणे' इति कृत्वा नाप. प्र३ च सत् आपः इति या [६,३], नद्यः इति वें. सा. GW. प्रमृ., < वि√°सुह् [=√रुध्, ह] 'विरोहणे' इति च कृत्वा नाप. प्र१ च सत्=वृक्षाः इति PW. प्रमृ.)।

d) 'हाम् [प३] इति शोधः (तु. वें. सा. GW. LR. प्रमृ.)। नाप. (नक्षिप्- [वैतु. वें. अन्तरिक्ष-जल-?])। धा. दीप्तौ वृत्तिः।

e) आत्मा विषस्य विरसः इति पाद-शोधः (तु. सस्थ. ?इषयः इति, ?सिना ससावि इति च)।

f) सपा. काठ १०,१० अपहते इति पाभे.।

g) वि नो जहि > सपा. खिसा २९,२२ अभितो जहि इति, शौ ६,३७,२ अत्र नो जहि इति, पै २०,१७,२ अत्र स्वं जहि इति पाभे.।

h) नाप. (कर्षणोपकरण-विशेष-)। शोधस्य पाभे. व्यु. च वृन्ते पृ १६७६ a,b द्र.।

i) विप. (विहन्तृ- [इन्द्र-])। उस. उप. कर्तरि अप् प्र. घादेशश्च उसं. (पा ३,३,८२)।

j) विप. (इन्द्राग्नि-)। उस. उप. इनिः प्र. हन्तेः कुत्वं च उसं. (पा ३,२,१५७; ७,३,५४)।

k) सपा. आप्र ३,१०,११ भिन्दानाः इति पाभे।

l) विप. (सूर्मी-)। गस. उप. कर्तरि टक् प्र. उसं. (पा ३,२,५३)।

m) शोधः पृ २०२२ a द्र.।

१वि-हृव्य- -व्यः ऋ १, १०८, ६[a]; -व्येन शौ ७, ५,४[b].

२विहर्व्य-, ३विहृव्य- वि√हे द्र.

विहृह्न[c]- -ह्नः शौ ६, १६, २[d].

वि√हा (त्यागे), > हापि, विजहाति मा १९, ७६; का २१, ५, ३; मै ३, ११, ६; काठ ३८, १; पै १७, ३४, ८.

विजहुः ऋ १०, ७१,८.

विहायि शौ १८, ३, ९.

वि···हापयामसि शौ १,११,३; पै १, ५, ३.

वि-जुहत्- -हतौ[e] मै १, ४, ३; काठ ५, ४.

वि-हाय मै २, ३, ८[f]; शौ ३, २८, ५;६,१२०,३; पै १६ ५१,१.

वि√हा (गतौ), विजिहीते ¶काठ ८, २; क ६, ७¶; शौ १२, १, ४८; पै १७, ५, ६; वि-जिहते मै ३, ९, ४¶, वि··· जिहताम् खि १, ३, ६; शौ १, ११, १; विजिहीत्व ऋ ५,७८, ५; शौ ५, २५, ९; ६, १२१, ४; पै २२, ६, ९; १३, २,१७; १६,५१,४; विजिहायाम् तै १, १, १२,१; मै १, १, १३; काठ १, १२; ३१, ११; क १, १२; ४७, ११; व्यं(वि-अ)जिहीत ऋ २,२३,१८; काठ ४०,११†; वि···जिहीत ऋ ५,४५,३.

वि-हायस्[g]- -यसः ऋ ९, ७५, ५; -यसम् ऋ ८, २३, १९; -यसे ऋ ८, २३, २४; -याः ऋ १. १२३, १; १२८,६; ३,३६,२[h]; ४, ११, ४; ६, १३, ६; ८, ४८, ११; १०, ८२, २[i]; ९२,१५; मा १७, २६†[h,i]; का १८,३, २†[h,i]; तै ४,६,२,१†[i]; मै २,१०,३†[i]; शौ १७,१,२७; पै १८,३२,१०.

विहि √वी (वधा.) द्र.

वि-हित- वि√धा द्र.

वि√हु, वि···जुहुरे ऋ ५,१९,२[j].

वि-हुत[k]- > °हुत्-म(त् >)ती[l]- -तीनाम् ऋ १,१३४,६.

¶वि√हृ(>हृ)र्छ्, विहूर्छति काठ २७,१; क ४२,१.

वि√हृ(<ह्व), जर्हृ, विहरति ऋ १०, १६२,४; ¶तै ५, २, ४, १; ६, ३, १, १; शौ २०, १६, १४; ¶विहरति तै ६, ३, १, २; ¶विहरति काठ २०, १; २७, १; क ३१, ३; ४२, १; †विहरन्ते ऋ ७, १०४, ९; शौ ८, ४, ९; पै १६, ९, ९; ¶विहरन्ति काठ ९, १; २६, १[i]; २९, ८; क ८,४; ४०, ४[i]; वि · हरन्तु पै ९, ७, १४; विहर तै ६, ३, १, २; मै ३, ८,१०;३,९,२;शौ ५,२०,९[m]. विजभ्रिरे ऋ १, १९१, १४[n]; विजहुः पै ४,१७,६†[o]. विह्रियते मै १,७,३¶,¶विह्रियेते

---

[a]) विप. (°विहृव्य- =बलवद्-आनेय- [सोम-])। <वि√हु (°=वि√गृभ्) 'आदाने' (तु. पाधा.)। "यद् अवदम् 'प्रथमं वृतौ सन्तौ त्वरयाऽऽगच्छतम्, अन्यथाऽयं नः सोमः असुरः विहृव्यः' इति तत् सत्यं वा श्रद्धाहं च" इति दा. (वैतु. वें. स्क. सा. GW. प्रमृ. सस्थ. असुरशब्द ऋत्विक्-पर इति कृत्वा यनि. धा. दाने वृत्तिरिति!)।

[b]) पाठः? विह्-हव्येन इति शोधः (तु. छन्दः)। भाप. (विगत-हव्यना-)। यस. पूप. < वि√हा 'गतौ' [=विगत-]। इत्यभूते तृ.[=वा. किवि. (तु. [तत्सर्वतः] गा. W.; वैतु. Or]. स्तोत्रार्थे वि<√हे])।

[c]) नाप. ('वर्तन-?)। पस. नावग्रहः। < °वृधु- (उत्कृष्ट-)+ रु°- (देश-) > यस. °वृद्-अ- > यनि.। गा. विद्रज- >-ज्ञः इति,BW. प्रमृ. विरुद्ध- इति च।

[d]) सपा. पै १९,५,८ विद्रुदः इति पाभे.।

[e]) सपा. तैआ २,७,५,११ आत्पभी २,९,१० आपी २, ८,११ बौगी २४, २९:१६ प्रमृ. विजहताम् इति पाभे.।

[f]) पाभे. पृ १८२३ *d* द्र.।

[g]) विप. (महत्- [निघ ३,३], शक्तिमत्- [अग्नि-, इन्द्र-, उपस्- प्रमृ.])। बस. उप. भाप. <√हा 'गतौ'।

[h]) विप. (°उत्साहयुक्त- [इन्द्र-])। पूप- (भाप.)+ धायस्- (भाप) > बस. पूप-धायस्- > यनि. (वैतु. पपा प्रमृ. सा. ?, म [पक्षे] धा. त्यागे वृत्तिरिति चिन्त्यम्)।

[i]) सपा. आह्रिहायाः <> तै ४,६,२,१ यद् विहायाः <> मै २, १०, ३ यो विहायाः <> काठ १८, १८ २८,२ यो व्योमा इति पाभे.।

[j]) तु. PW.GW.GRV. प्रमृ; वैतु. वें.<वि√हृ इति, मा [४,१९] सा. प्रमृ. विचितपमः इति विस्तारं मन्ये वस्तधियाः। =जुह्विरे (तु. पा ६,४,७६)।

[k]) भाप.। नाप. दिव्यन्नम् (तु. वें. सा. GW. प्रमृ.; वैतु. मा [पक्षे] <√हे इति!)।

[l]) विप. (विविधहोमयुक्ता- [इष्-])।

[m]) पाभे. पृ २८८१ *j* द्र.।

[n]) सपा. विजभ्रिरे <> विजहुः इति पाभे.।

काठ २७, १; क ४२, १; ¶विह्रियुन्ते मै ३,८,१०; ४.७, ९; व्रिह्रियन्ते मै ३,८,१०[h]¶.

विजर्भृतः ऋ १,२८,७.

वि-जर्भर– -रः पै २०,४५,१.

†वि-ह्रुत्– -रुन् ऋ ४, १३, ४; मै ४,१२,५; काठ ११,१३.

१वि-हृत– -?तः[a] पै १, ७१, ४; -तम्[b] शौ ५, २९, ५; पै १८, ११, ७‡[c].

२वि-हृत[d]– -ताः पै १९,१५,२.

वि-हृदय[e]– -यम् शौ ५,२१,१.

वि√हृष्, †वि॒···हृष्यति ऋ १०, ८६,७; शौ २०,१२६,७

वि हृद[f]– > ¶विहृदि(न्>)नी[g]– -नीः मै ३,६,९; काठ २३,६.

वि√हु[h] > वि-हुत्[i]– -हुतः मा २५, ७; का २७,७, १; मै ३,१५,९.

वि-हुत– -तम् ऋ ८,१,[१२; २०, २६]°; मै ४, ९, १२°; की १, २४४†°; जै १,२६,२°; शौ १४, २,४७†°; पै ३,२२,४; १९,३, २९; -तस्य शौ ७,५८,२[j].

वि√ह्वल्>वि-ह्वल– -लः पै १९,५, ८[k].

वि√ह्वृ, > ह्वारि, †वि॒जिह्वरः ऋ १०,१६,८; शौ १८,३,५३.

वि-ह्वार[l]– -रे पै १९,१५,१४[m].

वि ह्वारुक– -कः मै ४,५,५¶.

वि-ह्वृत– -तस्य पै २०,१३,८[j].

वि-ह्वृति– -ती पै १९,१,१६[n].

वि√ह्वे,>हु,वि॒···हुवते खि १,७,३; †विह्वयेते ऋ २,१२,८; शौ २०, ३४,८; पै १३, ७,८; विह्वयन्ते ऋ ८,५,१६;४०,७; †वि॒ह्वयन्ते ऋ १,१०२,६; ४, २४,[३ (७, ८२,९)]; ३९,५; १०, ४२, ४; ८०,५; शौ २०,८९, ४; वि॒··· ह्वयन्ते ऋ १०, ११२, ७, †विह्वयामहे ऋ १.३६,१३; मा ११,४२; का १२. ४, ५; तै ४, १, ४, २; मै २, ७, ४; काठ १५, १२; १६, ४; की १,५७; जै १, ६, ३: ¶विह्वयामहै तै ६, १,६, ६; मै ३, ७, ३; काठ २४, १; क ३७, २; विहुवन्त ऋ ७, २८, १; ¶व्यह्वयन्त तै १, ७, १, ३; २, ४, ३, १; मै ३,७,३; काठ १०,७.

वि···अह्वेताम् खि ५,७,२,३[o].

वि-हव[p]– -वे ऋ ३, ८, १०, १०, १२८,२; खि ४,३,१; तै ४, ७, १४,१†; ४; मै ४,१४. १; काठ ४०,१०[2]†; शौ ५,३,२†; ११; पै ३.३६,४[q]; ५. ४, ३†; १०; २०, २८, ७, -†वेषु ऋ १०, १२८,१; खि ४, २,४; तै ४, ७,१४,१; मै १, ४,१; ५; काठ ४,१४; ३१,१५; ४०, १०; शौ ५,३,१; पै ५,४,१.

२विहव्य॑,व्या॑[r]– -व्यः मा २७, ५[s]; का २९,१, ५[s]; तै ४,१,७, २[s];६,२,६[t]; मै २,१०,२[t];१२, ५[s]; काठ १८,२[t]; -व्यम्[u] ¶तै ३.१,७,३[t];७,५,५,२; -व्यस्य[u] मै ¶१. ५, ७; १२; -व्याः[v]

[a]) स्वे दत्ता विहृतः इति पाठः? स्वानि (धनानि) धस्वाऽविहृतः (°अ-विहीनः) इति त्रि-पदः शोधः।

[b]) नाप. (विहीन-भाग-, अपहृतांऽश-)। धा. हरणे (अपनयनाद्) हानौ वृत्तिः।

[c]) सपा. वि॒हृतम् (तैआ ४, २०, २ ता ९, १०, १ आपमं १,७,१ च) वि॒-हुत- (<वि√°हु [=°हृ]) > -तम् इति पर्यायभूतः पाभे.।

[d]) नाप. (वियुक्त-, विच्छिन्न-)। वि॒+(√हृ [=√भ्र्] °'मन्थने'>√भारे) हृत- (°संबन्ध-)> वस. यनि.। सपा. शौ ६,९४,१ वि॒-भ्रृताः इति पर्यायभूतः पाभे.। यस. कनि उप. °संबन्धवाचकं भाप. द्र. (<√ह्वा=√भृ] 'मन्थने')। [e]) नाप. (निरुन्माद-)। प्रास.।

[f]) नाप. उप. = उल्लास?-।

[g]) विप. (गर्तुक-, विच्छिन्नधारा- [°अप्.])।

[h]) = वि√दृ (पा ७,२,३१)।

[i]) नाप. (सर्वांहृति-विनियोग- [तु. PW. प्रमृ.; वैतु. उ. म. = देवविशेष-])। यथा. नावप्रद्दः।

[j]) सपा. वि॒हुतस्य<>विह्वृतस्य इति पाभे.।

[k]) पाभे. पृ २९६२ *d* द्र.। [l]) भाप.।

[m]) सपा. शौ ६,७१,३ अभिह्वारे इति पाभे.।

[n]) सपा. शौ ६,३,२ अभिहुती इति पाभे.।

[o]) सपा. मा २८,१४ का ३०, २,२ मै ४,१३,८ काठ १९,१३ अह्वेताम् इति पाभे.।

[p]) भाप., नाप. (संग्राम-, यज्ञ-)। भावाधिकरणयोः अप् प्र. (पा ३,३,७२)। यादि स्वरः।

[q]) °हवे इति पाठः? यनि. शोधः (तु. BKA.)।

[r]) विप. (अग्नि-, इन्द्र-)। तदर्हतीत्यर्थे यत् प्र.।

[s]) सपा. विहव्यः<>विहव्यः इति पाभे.।

[t]) सपा. विहव्यं:<>विहव्यः इति पाभे.।

[u]) नाप. (सूक्त-विशेष-)। मत्वर्थे प्र. इति।

[v]) नाप. (विहव्यशब्दोपलक्षितेष्टकाविशेष- [इष्टका-भेद-]) यत् प्र. (पा ४,४,१२५)।

तै ५,४,११,३[२]¶.
३विहृव्य- -व्यः ऋ २, १८, ७; मा ८,४६[a]; १७, २४[a]; का ८, २१, १[a]; १८,२, ९[a]; काठ १८,१६; क २८,२[a]; २९, ४[b]; शौ २,६, ४[b/c]; पै ३,३३, ५[b]; -व्यम् काठ ३४,४.
√वी (वधा.)[d], >वेवी, वुयत् ऋ १०,२८, ९.
†वेति[e] ऋ १,३५,९;१४१,६;५,३४,४;८,७२,५;९,७१,१;१०,२१, २;९९, २; मा ३४, २५; का ३३, १, १९; वेति ऋ १, ४८, ६; १८६, ५; १०, ८, ७; व्युन्ति ऋ ५,२३,३; व्यन्ति ऋ १, १०५, ७; †वेपि ऋ १, ७४, ४; ७६, [४; १०, २, २], १७३, ८; २, २४, १५; ४, ९, [५; ६, २,१०]; ६; ५ ३०,४; ६, ४, ८; १२, ६; ७, १६,५[f]; १०, ८, ५; मै २, १३, ८[f]; ४, १२, १; जै ४, २९, ५[f]; काठ ८, १६; वीथ ऋ १, १५१,७; ७, ८२, ७; तै १, ८,२२, १[g]; मै ४, ११, २[g]; काठ ४, १६[g]; शौ ७ ३०, २[g]; पै २०, ७, २[g]; वेमि ऋ ८,४, १७[१],वेमि ऋ १७; ८,४, [१] ऋ ५, १४,५; खि ५, ७, १, १-५; १०; ११; मा २८,१-४,९;१०; २४-२७;३२; ३३; का ३०, १, १-४; ९; १०; ३, १-४; ९; १०; मै ३, ११, २[४h]; ४, १३, २[e]; वेतु ऋ १,७७,४;७,१५, ६; खि ५,७,३,१; ८-१०;४, १-३; ५; ९-१२; १४; मा ३, १०[३]; ५, ३५; ६, १६; १०, २९; २८, १२;१९-२२;३५; ४२ ४५; का ३,२,३; ४; ५, ९,१; ६, ३,७; ११,१, ४; ८, ६; ३०, २, १; ८-११; ४,१; ८-११; तै १,३, ४, १; ६, ३, २, २; मै १, २, १३; २, ६, १[i]; ३, ११, ५[४], ४,३,१¶;१०,३[४];१३,८[c], काठ ३,१; १५,१[i]; १३[४]; १९,१३[४]; २०, १५[४]; क २, ८; कौ १, ३३३‡[j]; जै १, ३५, २‡[j]; पै १, ९५, ४‡[k]; वीताम् खि ५, ७, १, ७; ८; मा २८, ६, ७; २९;३०; का ३०,१,६; ७; ३, ६;७; मै ३,११,२[१];४,१३, २[१]; वीताम् खि ५, ७,३, ३-६; ४, ६-८; १८; मा २८, १४-१७, ३७-४०; का ३०, २, ३-६; ४, ३-६; मै ३,११,५[४]; ४,१०,३[१]; १३, ८[c]; काठ १५,१३[१]; १९, १३[४]; २०, १५[१]; वियन्तु[l] तै १,१,१३,१,५,१०,३[m],वियन्तु तै १५,३,३[१]; व्यन्तु ऋ २,११, १५;५,४६,८;७,१९,६; गि ५, ७,१,६;९;१२; मा २,१६[l];२१, २९; ३०[h];३१[h];३२-३७;३८[h]; ३९[h];४०;४२; २८,५;८; ११; २८;३१; ३४; का २ ४,३[l],२३, ४,१,२[h]; ३[h];४-९; १०[h];११[h]; १२;५,२; ३०,१,५; ८; ११;३, ५;८;११;मै १,४,१[m];३,११,२[१]; ४;४,१२,५;१३,२[१];१०†; काठ ४,१४[m];†शौ ७,५१,२;२०,३७, ६; व्यन्तु ऋ ३,८,७,५,४६,८; ७,५७,६; खि ५,७, ३, २; ७; ४,१३; मा २१, ४८-५८; २८, १३; १८;३६;४१; का २३, ६, १-११; ३०, २, २; ७; ४, २; ७; मै १,१,१३[l]; ७, १[१]; ५[१]; ३,११,५[२]; ४,१, १४; १०,३[५]; १३,५;८[१]; १०†; काठ १,१२[l]; ८, १४[२]; ९, ३[२]; १५, १३[l]; १७, १९; १९, १३[२]; २०, १५[ll]; ३१, ११; १५; क १,१२[1]; ८,२[१]; ६[१]; ४७, ११; शौ ७,५१, २†; पै १९,४८,९; विहि[n] ऋ ४, ४८, १; वीहि ऋ ३,२८,३,४१,३; ४,१,५;६,?, [११;१४,६ (१५,१५)]; ७,१?, १; गि २,६,१,१९;७,५;८,५; मा २१, ४†; का २३,१,४†; तै २,५,१२,४†; मै १,१,११; ४, १०,४†; १४,१७†; शौ ६,८३, ४; २०, २३, ३†; वीहि ऋ ६,

a) पामे. पृ २९६१ l द्र.।
b) पामे. पृ २९६१ j द्र.।
c) सा. विहर्व्यः<वि-हृव- इति चिन्त्यम् (तु. पपा.)।
d) गतिव्याप्तिप्रजननिकान्त्यसनखादनादिषु धा. वृत्तिः।
e) धा. इच्छायाम् (निघ २,६), अशने (निघ २, ८), गमने (निघ २,१४ या १,४;७;२, ६;१०,१) न वृत्तिः।
f) पामे. पृ २५८५ d द्र.।
g) पामे. पृ १९८५ f द्र.।
h) सस्था. वेतु<>व्युन्तु<>तैश्रा २,६, ११, २,८ वियन्तु इति च पामे.।
i) सस्था. तै १,८,१,१ ?वीहि इति पामे.।
j) पामे. पृ १७०८ f द्र.। k) शोधः पृ २२२१ l द्र.।
l) सस्था. वियन्तु<>व्युन्तु<>व्यन्तु इति पामे.।
m) सस्था. वियन्तु<>व्युन्तु इति पामे.।
n) छन्दस्तः ह्रस्वः। धा. वान्ती इत्येतद् इति वै. ORV. अशने इति सा. प्रभृ.।

५०,२; खि ४,९,६; ५, ७, ३, ११; मै १, ८, ६; १०, २; ४, १०,१; काठ ६,७; ९, ५; १९. १३; २६,११;३४,१९; क ४,६; ८, ८; शौ १९, ५२, ५; पै १. ३०,५; १९,५, १०; २०, ४९, ६; †वीतात् ऋ १०,११, ८; मै ४, ४, १५; शौ १८, १, २६; वीतम् ऋ १,९३,७, १५३, ४; ३,५३,१; ६.६०, १५; ७, ६८, १; १०,६१, ४; तै १,८, २२, १[a], २,३,१४, २†; मै ४,१४, १८†; कौ १,३३८†; जै १,३५, ७†; काठ ४,४;२३,११†; ३५, ५; क ४८, ६; शौ ७, ७७, ५; पै १, ८६, २; २०, ११, ९; †अव्यत ऋ ९, ९, १२; कौ २, ३७१;६२४‡[b]; जै ३,३०,१४. अविवेः ऋ ६,३१,३; †विवेः ऋ १,६९,४; १०,७६,३; १४७,१; कौ १,३७१; जै १, ३९, २. वेपत् ऋ १, १८०, ६; वेः[c] ऋ १,७७,२; २,५,३[d]; ४, ७, ७; ८[e]; ६, १५. १४; मा २, ९[2f]; ६,१६[19g];का २,२,४[2];६,३,७[g]; †तै ३,३,३,३[h]; ४,३,१३,५; मै १, १०, २[2]; २,१३,५; ४,१०, १†;काठ ३,६[g],९ ५[2];३६,१०[2]; क २.१३[g]; ८,८[2]; कौ १,९४†; जै १,१०,४; वेः ऋ ४,३,१३. वेवीयते ऋ १०,३३,२.

वी[1]– वीः ऋ १, १४३, ६.

१वीत, ता– -तम् ऋ १, १६२, १५[j], मा १७, ५७; २५.३७†[j]; का १८,५,८; २७,१३,६†[j], तै ४,६,२, ३; ९,२†[j]; मै २,१०, ५; ३, १६,१†[j]; ४, १३, ९[k]; काठ १८,३; ४६,५†[j]; क २८, ३; -तस्य[l] तै ३. २, ६, १;५, ६,८,६; मै १,४,१; काठ २५, ७[k],-†ता[m] ऋ ४, २, ११; ९, ९७, १७; तै ५, ५,४, ४; काठ ४०, ५; -ते ऋ ९, ८२, ३; काठ ३, १०[n]; कौ २, ६६०†; जै ३,५५,८†.

†वीत-तम- -मानि ऋ ७, १, १८; तै ४,३,१३,६; मै ४,१०, १; काठ ३५, २; क ४८,३.

वीत-पृष्ठ, ष्ठा[o]– -†ष्ठः ऋ १, १६२,७; मा २५,३०; का २७, १२, ७; तै ४, ६,८, ३; मै ३, १६, १; काठ ४६, ४; -ष्ठा ऋ ३. ३५, ५; -ष्ठाः ऋ १,१८१, २; ५, ४५, १०; ८, ६, ४२; खि ३, ११, २; मा १९, ४४; का २१,३, १५; मै ३,११,१०; काठ ३८, २; शौ ६, ६२, २; पै १९, ३०,७.

वीत-मन्यु[p]– -न्यवे काठ ३७, १३; १४.

वीत-वार[q]– -वारः ऋ ८, ४६, २३.

वीत-हव्य[r]– -व्यः तै ५, ६, ५, ३¶; शौ ६, १३७, १; -व्यम् ऋ ७, १९, ३; शौ २०,३७,३; -व्याय ऋ ६,१५, ३; -व्ये ऋ ६, १५,२.

वैतहव्य[s]– -व्याः शौ ५, १८, १०[t]; १९, १; पै ९, १८, ५; -व्यान् शौ ५, १८, ११; पै ९, १८,६.

वीतिं-होत्र[u]– > वैतहोत्र[ap]–

a) पाभे. पृ १९८५ f द्र. ।
b) मपा. ऋ ९,२८,१ अर्षति इति पाभे. ।
c) तु. वें. स्क. भा. सा. PW. GW. प्रमृ. ।
d) वेंतु. वें., [पक्षे] सा. <√विद् 'ज्ञाने' इति ? ।
e) वेंतु. स्क. दु [या ६,१७] <√विद् 'ज्ञाने', सा. [पक्षे] वी–[विप.]> प१ इति ? ।
f) वेंतु सा. उ.म. <√विद् 'ज्ञाने' ।
g) =सपा. काश्री ६,६,१४ । तै १,३,९,२;६.३,९,५ माश्रौ ७,२०,१ ह्वीदि इति पाभे ।
h) वेंतु. सा. भा. अन्वयादतो ।
i) विप. (कामदिनु- [अग्नि-]) । कर्तरि क्विप् प्र. ।
j) पाभे. पृ २०८७ f द्र. ।
k) =सपा तैब्रा ३.५,१०,५ शांश्रौ १,१४,१९ । माश्रौ १,९,१,२० आपश्रौ ३,९,५ विसृम् इति पाभे. ।
l) =सपा. आपश्रौ ४,१२,१० । काठ ५, ४; ३२, ४ स्विष्टस्य इति, मा १८, ५६ का २०, ३, ६ प्रीतस्य इति च पाभे ।
m) PW.GW. प्रमृ. =अकुम-(अकुटिल-,सरल-) इति ।
n) पाभे. पृ ८५३ l द्र. ।
o) विप. (अश्व-, हरित्- प्रमृ.) । बस. पूप. उप. च यथा. द्र. । p) विप. (प्रचण्डदीप्तिमत्- [अग्नि-]) । बस. पूप. धा. कान्तौ = दीप्तौ वृत्तिः ।
q) विप. (अकुटिलपुच्छ- [अग्नि-]) । बस. ।
r) विप. (हविरदन- [सुदास्-]), व्यप. [ऋषि-]) । बस. ।
s) तस्यापत्यमित्यर्थे अण् प्र. ।
t) मपा. शौ ५, १८, १२ अस्वंमन्यमुम् इति, जैमि १, १५३ असंहेयम् इति च पाभे. । u) व्यप. । बस. ।
v) वैतिहो° इत्यस्य विहतः पाठः इति ? MW. ।

-त्रः मै ४,२,६¶.

†१वीति[a]– -तये ऋ १, ५, ५; [१३, २; ६,५३,१०][b]; ७४,४; ६; १३५, १; [३; ४]; [३,(७, ९२, ५)]; [४; ६, १६, ४४], १४२, १३; २, २, ६; ३, १३, ४; ५, २६, [२; ७, १६, ४]; ५१, [५; ६, १६, १० (७,९०, १)]; ५९, ८; ६, १६, १०; ७, ५७, २; ६८, २; ८, २०, १०; १६; ६०, ४; ९३, २२; १०१, [७; १०]; ९,६, ९; ६२, २३; १०४, ३; १०५, ३; मा ११, ४६, का १२, ४, १०; २४, ४, ९$; तै २, ५,७, ३; ४; ८,१; २; ४, १, ४,४; ५, १, ५, ८[२]; ५, ६, १; मै २, ७,४, ३, १,६, ४, १०, २; काठ १६, ४; १९, ५,२०, १४, २६, ११, क ३०, ३; कौ १, १; २, १०; ४१२; ४५०; ५०९; ७३४; ८७२; जै १, १, १; ३, २, १; ३१,२२; ३४, ८; ४०, ५; ५७, २[b]; ४, १६, ४; २८, ९; शौ २०, ६९, ३; –तिम् ऋ ९, १,४;९७,२५; –ती ऋ ६, ६, १; १६,४६,८, ५४, ६; ९, ९, २;६१,१[c];९१, २; ९७, ४९; कौ १,४९५[c]; २, २८७; ५६०; ७७६; जै ३,२४, २; ४५, २.

वीति-राधस्[d]– -धसम् ऋ ९, ६२, २९.

वीति होत्र, त्रा[e]– -त्रः ऋ १, ८४, १८; ३, २४, २; –†त्रम् ऋ २, ३८, १; ५, २६, ३; मा २, ४; का २, १, ५, तै १, १, ११,२; काठ १,११; क १,११; कौ २,८७३; –त्रा ऋ ८,३१,९; –त्राः मा १७,७८; का १८.६, १४, तै ५.५,४,३¶; मै २,१०, ६; काठ ३९, ३; –त्राभिः खि ३, ५, ७.

व्यन्त्[f]– व्यन्तः ऋ १, १२७, ५[२]; ४, ५, ५; ६, १, ४, ७,२७,५; मा ९.४; का १०, १,५; मै ४, १३,६†; काठ १८,२०†; व्यन्ता ऋ १, १२२, ४.

[२]वी[g] ऋ ३,७,४.

वी(वि√इ [गतौ]), व्ये (वि-ए)ति तै ४,१,८, ५‡[h]; ¶मै १, ११, ५; २, ३, ९; ¶व्यें(वि-ए)ति तै ३,१, १, २[१];५,२, ४, १; मै ३, ३, ६; काठ २०, १; २१,७, क ३१,३; वि…एति ऋ १०, ६१, २६; मा ३२, ८[i]; का ३५,३,५[i]; शौ १८.३, ३९[j]; वि(एति) मै ३,२,३¶; वि…इत[k] शौ ३, ३१, ४; वियन्ति ऋ ७, ४३,१; तै ३,५, ४,२[l]; ५, ७,२,३[l]; काठ १३, १५[l]; शौ ३,३०,४; पै ५,१९,४; वियन्ति ऋ ६,९, ५[m]; १३,१; मै २, ६, ११[n]; काठ १५, ७[n]; कौ १, ५५१‡[o]; जै १, ५६, ३‡[o]; वि…यन्ति ऋ ६.३४,१; तै ४, १, १, २‡[l], वि…यन्ति ऋ ३. १४, ६; वि(यन्ति) ऋ ३. १४, ६[p]; शौ ३, ३१, ४; व्यें(वि-ए) तु ऋ ७,३४,१३; पै ५, २२, १-९; १४, २, ३[q]; †वि…एतु ऋ १०, १३, १[l]; १३४,५; मा ११, ५[l]; का १२, १,५[l]; मै २, ७, १[l]; काठ १५ ११[l]; वि(एतु) मै ४, ९, १९; वि…यन्तु[r] कौ १, ४५३; २, ११२०; जै १, ४७, ८; शौ ३, ११, ५; ७; पै १, ६१, २; ५; वि · यन्तु, वि(यन्तु) काठ ६,

a) भाप. (सवित-, सर्वानि-, मनोरञ्जन- प्रभृ.) । क्तिन् प्र. अन्तोदात्तश्च (पा ३,३,९६)।
b) पाभे. पृ ४४४ e द्र. । c) पाभे. पृ १९८८ g द्र ।
d) विप. (इन्दु-=सोम-)। e) विप. (अग्नि- प्रभृ.)।
f) विप. (अद्रिन्-, अग्नि-, ग्रह- प्रभृ.)। शत्रन्तम्।
g) विप.(उभयौ[रोदसौ])। द्वयी->वी->यनि. द्विर। सस्थ. पुकाम>पुकदम् (गादि-,स्कृनः[तु. सदम्,सदा]) इत्यप्रशस्तः बोधः । '(अग्निदेवः) द्वय्यौ अपि सदी रोदसी एकदम् आ-विवेश' इति वा. (वेतु. पपा. प्रभृ. वि [=व्याअ. वा ग. वा] इति पदनिति!)। h) पृ ७८७ a पाभे. अरदादि समाविशः द्र.। i) पाभे. पृ २२११ a द्र.।
j) सपा. वि…एति<>वि…यन्ति<>वि…एतु इति पाभे.। k) तु सा. W. B. प्रभृ. । वैतु. WI. इदम्- +तसिः प्र. इति । पृ ७४८ सस्थ. निर्देशो नष्टः।
l) =सपा. मंब्रा २, १, १० पागृ ३, १,२ बौध २,५, ११। माश्री १, ६,४,२१ वियन्तु इति, शौ ३, १५,२; ६,५५,१ संचरन्ति इति च पाभे.।
m) तु. सस्थ. टि. अग्नि। n) पाभे. पृ १३११ n द्र.।
o) सपा. ऋ ९,९९,१ ययन्ति इति पाभे.।
p) सपा. वि…यन्ति, वि(यन्ति)<>वि…यन्तु, वि(यन्तु) इति पाभे.।
q) सपा. शौ १, १ अभ्येतु (अपि, एतु [वैप ३ द्र.]) इति पाभे.। r) सपा. आश्री ६,२, ६ शांश्री ९,६, ६ वि…यन्ति इति पाभे.।

१०¦[a]; ?वीहि[b] तै १, ३, ९, २[c]; ८, १, १[d]; ६, ३, ९,५[c]; वीं (वि-इ) हि मा ११,१५[e]; का १२, २, ४[e]; मै १, १, २[e]; ४[e];५[e]; २,६[e]; १३[e]; १६[e]; ३, ४[e]; २,७,२[e]; ३,१, ३[f]; ७,८[e]; ९,१[e]; ७[e]; १०,१[e];४,१,५[e];९, १८[g]; काठ १,२[e]; ४[e]; २, ६[e]; ३,१[e];६[e]; ४,१[e];७, १०; १६, १[e]; १९,२[e]; २४,६[e]; २६,२[e]; २७,१[e];२[e]; ३१, १[e]; ३[e]; क[e] १,२;४; १९; २,१३; ३,१[e];५, ९; २९, ८; ३७, ७; ४०, ५; ४२, १; २; ४७, १; ३[e]; †वीत ऋ १०, १४, ९; मा १२, ४५; का १३, ४, १; तै ४, २, ४,१; मै २, ७,११;३,२,१; काठ १६, ११; २०, १; क २५,२;३१,३; शौ १८,१,५५; §पै ३,९,७,४, १७,७;१९,७; वि ॰ इत शौ ३, २,४; पै ३,५,४; व्यैं(वि-ऐ)त मै २, ४, ३¶; व्यैं(वि-ऐ)ताम् मा १४, ३०; का १५, ९, ८; तै ४,३,१०,३; ५, १,५,८¶[h]; मै २, ८, ६; ४. १, ७¶; काठ ८, २¶; १७, ५; ३१, ५¶; क ६, ७¶; २६,४;४७,५¶; व्यां- (वि-आ) यन् ऋ १, ३३, ४; १०, २७,१८[i]; १२९,४[i], तै ४, ३, १०, ३; ¶काठ १९, ५[h]; क ३०, ३¶[h]; ¶वीयात् मै ३, २, ७[k]; वीयात् मै ३, ३, ६¶; वीयाशुः[l] मै २, १, १.

वि···इतोनि ऋ ६,४,३; वि··· इनोषि ऋ ६,५,३; वि···इनुहि ऋ ६, १०, ७.

वि-यत्– -यन् मा १५, ५; का १६, १,६;तै ४,३,१२,२; मै २,८,७; काठ १७,६; क २६,५; –यताम् काठ १३,५¶;–यन्तः ऋ ४,३८, ९;१०,५,३; ६१,२७;–†यन्ता ऋ १,१६४, ३८; १०, ६१,६; शौ ९, ९५,१६; पै १६, ६९,७. ¶वियती– -ती तै ५,२,३,३; मै ३,२,३; –त्योः तै ३,४,३,२. ¶२वी(वि-इ)ति- -त्यै तै ५,१,५, ८; काठ १९,५; क ३०,३.

†व्यु(वि-अ)यन– -नम्[m] ऋ १०, १९,५; पै १९,१६ २.

¶व्या(वि-आ)युक[n]– -कः मै ४,१, ५; काठ ३१,३; क ४७,३.

व्यें(वि-ए) तवै मै ३, २, ७¶. व्ये(वि-ए)तुम् काठ ७,१०; क५,९.

वी(वि√ई), वि···ईयते ऋ ५, १८, ३; †वीयसे[o] ऋ ९, ८६, ३७; जै ३, २५,३.

वी– √वी (वधा.) द्र.

वी(वि√ई)क्ष् >वी(वि-ई)क्षमाण– -णाय तै ७, १, १९,३; मै ३, १२,३; काठ ४१.१०.

१वी(वि-ई)क्षित– -ताय[p] तै ७, १, १९, ३; मै ३, १२, ३.

२वी(वि-ई)क्षित[q]– -ताय[p] मा २२, ८; का २४, ३, ६.

३वीक्षित– -ताय काठ ४१,१०[p].

वी(वि-ई)क्षिष्यत्– -ष्यते तै ७, १, १९, ३; काठ ४१, १०.

वीचि(वप्रा.)– -चिम् ऐ २, ११, २१[r]; –चीः पै १९, २०, १४[s];

---

[a]) पाभे. पृ २९६६ p द्र.।

[b]) पाठः (तु. सपा. वि-इ॰ इति स्वरः भा. सा. च)? वीहि [<√वी] इति शोधः (तु. पाभे., Web [IS १३, ६९] K. च)। [c]) पाभे. पृ २९६५ g द्र.।

[d]) पाभे. पृ २९६४ i द्र.।

[e]) =सपा. माश ६,३,२,८ आश्रौ ४,१३,४ प्रमृ.। तै १,१,२, २;४, २;२,८,१; ३,९, २,४,२,१; ३,१; ४,१, २,२; ६,१, ११,२; ३, ९, ४;४, ५,५ तैआ ३,२,२,९; ४,७ आपश्रौ १, ३, ५;५,१; १७, ४; १८, ४; ७, १९, ४; १०, २७, ९; ३०, १५; १२, १०, १३; २२, ४ अन्विहि इति, काठ १, ८; ३१, ३ प्रेहि इति च पाभे.। पृ २२५० i अपि द्र.।

[f]) sch. सान. वीहि इति ?। [g]) सान. वी॰ इति।

[h]) सपा. व्यैताम्<>व्यायन्<> मै ३, १, ६ अभ्यंजयन् इति पाभे.।

[i]) तु. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. विक्रोशनासः इत्यन्वयः द्वैस्वर्यदोषाच् चिन्त्य.।

[j]) सपा. व्यन् (तैआ ४,११,७ [वैतु. सा. व्यायन्] च) <> मै ४,९,११ अन्ववायन् इति पाभे.।

[k]) सपा. काठ २०,८ व्यवेयात् इति पाभे.।

[l]) पाठः? वीयुः इति संस्कर्तुः शोधः।

[m]) पाभे. पृ १८४८ i द्र.। [n]) विप. (अध्वर्यु-)। गस. उप. उकञ् प्र.। [o]) पाभे. पृ ८९१ i द.।

[p]) सपा. वीक्षि॰<>वीक्षि॰<>वीक्षि॰ इति पाभे.।

[q]) शाखान्तरीया स्वरितश्रुतिः (तु. अभ्यङ्क- प्रमृ.)।

[r]) वृत्य- (नाप. [॰शेप-]) >-त्यम् इति शोधः (तु. वोन्छम् इति मूको.)। सपा. शौ ३, १८, ६ माम् इति पाभे. अयेवमेव शोधार्हः द्र. (तु. छन्दः)।

[s]) नाप. (लहरिका-)। व्यु. ?। <√वे 'वयने' इति धाउ [४,७२], <√वि√अञ्च् इति PW. प्रमृ.?।

–†च्या[a] ऋ १०, १०, ६; शौ १८,१,७.

वीचिति[b]– -०ते पै २, ७०,५.

√वीड्,व्ळ्,ळ्>डि,ळि,(संस्तम्भने)[c], वीळयासि ऋ ८,४५,६; †वीडयस्व ऋ ३, ५३, १९; ६, ४७, २६; ३०; मा २९, ५२; ५६; का ३१,२,९; तै ४,१,९, १§[d]; ६, ६, ५; ७; मै ३, १६, ३[?]; शौ ६, १२५, १; १२६, २; वीडयस्व, > स्वा ऋ २,३७,३; काठ ४६,१[?]†; पै ३,३९,४[e]; ४,२,२[f]; †१५, ११, ८; १०; १२, ४; वीडयेयाम्[g] मा ६, ३५; का ६, ८, ६; तै १, ४, १, २; काठ ३, १०.

वीडि[,ळि,ळि]त– -०त ऋ ३, ५३, १९; –तः ऋ २,२१,४; खि १, ९,५; –तम्[h] तै ४,७,१५,४; मै ३, १६, ५; –†ता ऋ २, २४, ३; ६, २२,६; शौ २०, ३६,६.

वीडु(,ळु,ळु)[i]– -†डवः ऋ ८, ८८, ३; कौ १,२९६; जै १, ३१,४; –ळवे ऋ ६,२४,८; ८,४४,२७; –†डु ऋ १, ६,५,७१,२;१२७, ३;५;४,३,१४; ८,४०,१; ४५, ६;७७,९; १०, ८९, ६; कौ २, २०२; ११६५; जै ३, १८, ९; शौ २०, ७०, १; –डुः ऋ ३, ५३,१७; शौ १,२, ३; –†डुम् ऋ १०,४५,६; मा १२,२३; का १३,२,६; तै ४,२,२, ३, मै २, ७, ९; काठ १६, ९; –डू ऋ १, ३९, २[j]; तै १, ४, १, २[k]; –०ळो ऋ ३,५३,१९; –ळो. ऋ १,१०१,४; –†डौ ऋ ३, ३१, ५;८,४५, ४१, कौ १,२०७,२, ४२२; जै १, २२, ४; ३, ३२, १२; शौ २०,४३,२.

वीड्वी– -ड्वी[k] मा ६, ३५; का ६,८, ६; –ड्वीः खि ५, ७, ३,२; मा २८,१३; का ३०, २, २; मै ४, १३, ८; काठ १९, १३.

वीडु-जम्भ[l]– -म्भः पै १३, ३, ३; –†म्भम् ऋ ३, २९, १३; काठ ३८,१३.

वीळु-द्वेषस्[m]– -षाः ऋ २, २४,१३.

वीळु-पत्मन्[n]– -त्मभिः ऋ १, ११६,२.

?वीळु-पविभिः ऋ ५, ५८, ६[o]; ८,२०,२[p].

२वीळु-पाणि[q]– -णिः ऋ ७, १, १४; –णी ऋ ७,७३,४.

?वीळु-पाणिभिः[r] ऋ १, ३८, ११.

<√*बीच् 'कौटिल्ये' [(√*वृष् [=√वृत्] 'वर्तने'> भावे) =वृच्य-] इति मतम् ।

[a]) भाप. स्त्री. (*कौटिल्य-)। उक्तो न्यायः नान्तरीयपूर्वे टि. । 'कद्रु (किमिति) नून् (*देवान्) वीच्या (युक्ता सती) ब्रवः (निर्दिशसि) परामृशमि (त्वया नौ दम्पती अकरोत् इति)' इति वा. (तु. वैं. PW.GW. प्रमृ. च; वैतु. सा. नाप. =नरक- इति?)।

[b]) नाप (ज्या-)। <√*बीच् [वन्धने (=नाधा. <*वृच्य- [भाप.])]। ऋजीनि- (ऋ ६,७५,१२ पै १, ८६,७ प्रमृ.) इत्यस्यैव सत्यार्थं रूपान्तरं द्र.। सस्थ. पुरि इति कप्र. द्र. ।

[c]) तु. या ५, १६, दे [निघ २,९], PW. MW. प्रमृ. च; वैतु. गा. [तै १,४,१,२] <वीळु- इति । ऋ. का. 'ळ् इति, शौ. 'ड् इति च 'ळ् इति च ।

[d]) सपा. मै २,७,७ वीळयस्व इति पाभे. ।

[e]) सपा. शौ ५,२५,८ पै १३, २, १५ वीळयस्व इति पाभे. । [f]) पाभे. पृ २४०२ *n* द्र. ।

[g]) पाभे. पृ ८५३ *d* द्र. ।

[h]) सपा. पै ४, ३५, ७ विततम् इति पाभे. । दिष्ट पृ ८५३ *j* द्र. । [i]) भाप. (शक्ति- [तु. निघ २,९]), विप. (अक्ष-, अद्रि- प्रमृ.)। कर्तरि उः प्र. ।

[j]) न. प्र३ (तु. सा. GW. प्रमृ; वैतु. वें. स्क. प्र१ इति, स्क [पक्षे] प्र२ इतीव?)। पपा. 'ळु इति ।

[k]) पाभे. पृ ८५३ *l* द्र. ।

[l]) विप. (दृढ-दन्त- [अग्नि-])। बस. ।

[m]) विप. (प्रबलशत्रुद्वेष्टृ- [ब्रह्मणस्पति-])। बस. उप. आद्युदात्तः उर्प. (पा ६,२,११९)।

[n]) विप. (बलवदुत्पतन- [अश्व-])। शेषम् *m* द्र. ।

[o]) वीळु- + (प्र√वृत् 'वर्तने= तद्वद् गमने'>कर्तरि) प्र-वृत्-> उस. वीळु-प्रवृत्- >-वृद्भिः इति शोधः । विप. [गुरुप्रवेग-युक्त- (रथ-; वैतु. पपा. अनु उप. पवि इति कृत्वा विप. गत् बस. इति?)]।

[p]) नान्तरीयपूर्वे टि. उक्त एव शोधः । बस. उप. भा.प. इति तु विशेषः ।

[q]) विप. (अश्विन्-, तनय-)। बस. ।

[r]) वीळु-पाद(न्>)ण- > -णभिः इति शोधः । सस्थ. अ-भिद्यमानैः इत्यस्य विरि. इति; वैतु. पपा. अनु उप.=हस्त इति कृत्वा वें. स्क. ना. कप्र. अन्तोदात्तः, PW.

वीडु-भृत्[a]- -भृत् पै १,४७,३; ७६,४.
†वीळु(डु)-हरस्[b]- -राः ऋ १०, १०९,१; शौ ५, १७, १; पै ९, १५,१.
वीळु-हर्षिन्[c]- -र्षिणः ऋ २,२३, ११.
वीड्व्(डु,ळु अ)ङ्ग[d]- -ङ्गः ऋ ६, ४७,२६; †मा ११, ४४; २९, ५२; †का १२, ४, ७; ३१. २,१; तै ४,१,४, २; ४,६,६, ५; ५,१,५,४; मै २, ७,.४; ३, १,६; १६, ३†[e]; काठ १६, ४; १९,५; ४६,१†; क ३०,३; शौ ६,१२५,१† पै १५, ११, ८†; -ङ्गम् ऋ १, ११८, ९; -ङ्गे ऋ ८,८५,७.
‡?वीडुमोपा[f] पै ११,१,९.
वीणा[g]- -णया पै २, ७६, २; -णाः काठ २४,५; -¶णायाम्[h] तै ६, १,४,१; मै ३,६,८.
वीणा-वाद[i]- -दम् मा ३०, १९; २०; का ३४,४,१; २.
वीणावधूर् पै २०,३७,३.
१वीत- √वी द्र.
२वीत- √व्ये>वी द्र.
वीत-तम-, १वीति- √वी (वधा.) द्र.
२वीति- वी(वि√इ [गतौ]) द्र.
वीध्र[j]- -ध्रे काठ १३,१२; शौ ४,२०, ७; ९,१,२४; पै ८,६, ६; १६, ३४,८.
वीध्र-समृ(द्ध>)द्धा[k]- -द्धा काठ १३,१२.
वीध्रिय[l]- -याय मै २, ९, ७; क २७, ५.
वीध्र्य[m]- -ध्र्याय मा १६, ३८; काठ १७,१५.
?वीनाम्[n] खि ७,७,९.
¶वी(वि-इ)न्द्र[o]- -न्द्रम्[p] तै २, ४, १२, १; ५, २, १; काठ १२, १०.
वी-वर्ह- वि√वृह् द्र.
वीयमान- √व्ये>वी द्र.
वी(वि√ई)र्, >ईरि,व्यै(वि-ऐ)रत् ऋ २,१९, ६; †वि···ऐरत् ऋ २, १५,८; तै २,३,१४,५; मै ४, १४, ५; व्यै(वि-ऐ)रम् ऋ ४, २६,३.
†वि···ऐरयत् ऋ १, ७, ३; ५१, ११; २, २०, ७; ८, ७६, ३; मै २, १३, ६; कौ २,१४९; शौ २०,३८, ६; ४७, ६; ७०, ९; वि···ऐरयः[q] कौ १, १७२; जै १,१८, ८; †वि···ऐरयेथाम् ऋ ६,६९, ८[r]; तै ३,२,११,२; ७,१,६, ७; मै २,४, ४; काठ १२, १४; शौ ७, ४५, १; ‡वि···ईरयेयाम्[r] पै २०,१५, ३

GW. GRV. प्रमृ. खुरपर्यायः सन् बस. विप. > नाप. [अश्व-] इति, MV [पक्षे] वीळुपा° इति स्वरं शोधुक इव ?) । सस्थ. यातेम् = यात् आ ईम् इति पद-विभागः (वैतु. पपा. प्रमृ = यात् ईम् इति ?) ।

[a]) विप. । उस. उप. कर्तरि क्विप् प्र. ।

[b]) विप. (निग्म-तेजस्- [अग्नि-]) । बस. ।

[c]) विप. । उस. उप. णिनिः प्र. ।

[d]) विप. (अदा-, रथ- प्रमृ) । बस. ।

[e]) °ड्व° इति स्वरः ? यनि. शोधः । [f]) पाठः ? सपा. ऋ ५,८३,१ जीरदानुः इति पाभे. । [g]) नाप. (वाद्य-विशेष-) । व्यु. ? । <√वी इति पाउ [३,१५] ।

[h]) सपा. काठ २३,४ क ३६,१ नाड्याम् इति पाभे. ।

[i]) नाप. (वीणा-वादयितृ-)। उस. उप. कर्मणि अण् प्र. ।

[j]) नाप. (*आतप-) । (√वृध् [*=√भृज्] 'तपने' >भावे) वृद्ध- > *वृद्ध-भर्- > *विद्ध-हर्- > *वीधर्- > यनि. (वैतु. पपा. नावग्रहः; वैतु. पाउ [२, २६] अनु <वि√इध् 'दीप्तौ' इति कृत्वा आकाशपर्याय इति WAG [२,२७ a] प्रमृ. ?) । पृ २१५ अनु √वीध्र >°वीध्रति इति निर्दिष्टपूर्वम् , तन्नेष्टम् । तत्र हि अनु इति तान् इत्येतद्युक्तः कप्र. भवति । वि√वीध्र (<वीध्र-) 'तपने' > (लटि प्रपु१ तिङ्निघाते) *वि वीध्रति> वीध्रति इति परोक्षोपसर्गं क्रिप. द्र. ।

[k]) विप. (आतप-समर्धिनी- [वशा- = गो-]) ।

[l]) = वीध्र्य- । पागे. पृ ८५४ d द्र. ।

[m]) विप. (*आतप-भाविन्- [रुद्र-]) । यत्तु वीध्रशब्दो मेघवाचक इति उ. म. च । तन्न (तु. काठ [१३, १२] मेघादस्य विवेकः) । शेषं l द्र. ।

[n]) ?वीनाम् अनु जीवति इति > हि नाम अनु जीवति इति वा शोधः (तु. खिसा [३०, १२]) हि नाम न जीवति इति वा शोधः (तु. मूको.) ।

[o]) विप. (इन्द्रभाग-रहित- [सोम-]) । बस. ।

[p]) वीन्द्रम् > सपा. मै २, ४, १ ऋते इन्द्रम् इति, मा १,६,३,६ अपेन्द्रम् इति च पाभे. ।

[q]) व्यु(वि-उ)स्त्रमैरयः> सपा. शौ ७,५७,१ विश्वमैरयः इति पाभे. । [r]) सपा. वि···ऐरयेथाम् <> वि···ईरयेयाम् इति पाभे. ।

व्रांर्येत मै २,१,८[२]¶.
१वीर[a]– -०र ऋ १, ३०, ५; ८१, २; २, १३, ११; २६, २; ६, २१, १; ६; ८; ४४, १३; ४५, १३; २६; ६३, १०![b]; ७,२९,२; ८, २३, १४; ९, ११०, ७; १०, ९५,५; †कौ १,१०६; २,३५३; ८५६; ९५०; †जै १, ११, १०; ३, २९, १०; शौ ११, १, १०; †२०,४५, २; ५६, २; पै १६, ८९,१०; २०, ५७, ७; –रः ऋ १,१८,४; २,३,९; १४,१; ३३, १; ४२, २; ३,४, [९; ७,२,९]; २०; ४, १५,५; २३,२;२४,१; २५,६; ५, ३०,१; ६, २४, २; ४७, १६; ७, १, २१; २०, २; ३२,६; ५६, २४; ८, २३, १९; २४, १६; ३३, १६; ९, १०१, १५; १०,२८, १२; १०३, ७[c]; १११,१; ११३,४; खि २, १०, १; ५.९,३[d];११,२![e]; मा १७, ३९†[c];२२,२२, का१८,४,७†[c]; २४,८,२; तै १, २, १३, १, ५, ८,४¶, ३,१,११,१†; २†; ४, ६,४,३†[c]; ७, ५, १८,१; मै १, २,९; ७,५¶; ८,३[२]¶; ९,८¶; २, १०, ४†[c]; ३,७,९¶; १२, ६; ४, १३, १०†; १४, ८†; १३; काठ ८, ५¶; ९, २[२]¶; १८, ५†[c]; २७, ८¶; ३८, ३[f]; ४५, १४; ¶क ७, १; ८, ५[२]; २८,५†[c]; †कौ १,८२९, ३८५; २, ७३८; १०३४; १२०५[c]; जै १, ९, २; ४३, ५†; ४,२६, ३†; शौ ३, ५, ८; २३, २; ५, १९, ४; ६,११०,३; ८,५,१;२; १३, २, ९; १४, २, ८; १९, ३१, १४, २०,६४, ४†;१२७, ६[d]; पै २,५२, १[g]; ३; ३,२७, ५; ६, ५, ९; ७, ३, १०†, ९, १९, १; १०, ५, १४; १६, २७,१,२; १८, ७,९; १९, १७, १४[g];२०,२; –रम् ऋ १,४०,३; ६१,५; ९१, २०; ११८,२, २, ३२, ४; ३, ५१, ४; ६,१४,४; २३, ४;५०, ६,५३,२; ७, ३४, ६; ३६, ८; ९२,३[h]; ८, ४६, १४; ४९, [६; ५०, ६]; ८६, ४; ९८;१०;१०३, ४; ९, ९७,४४; १०, ७३, १;८०, १; खि ३,१, ६;२,६; मा ४, २३[i]; २०,४०, २७, २७†[h];२९,९, ३३,६४†; ८९†;३४,२१†,३७,७; का२२, ४, ५; २९, ३,४†[h]; ३१, १, ९; ३२,५,१०†, ३३,१,१५†; ३७, १, ७, तै १, २, ५, २[i]; ५, २, १¶; ३, ३, ११, ५†; ५, १, ११, ३, मै १, ३, २०†; ७, ५¶; ३, ७, ९¶; ११, १; १६, २; ४, ६, ३¶; ९, १†; १०,६†[h]; १२,६†,१४, १†;८; काठ २, ५[i]; ४, ८†; ५, ४¶; ८, ५¶; ९,२¶; १०, १२†[h], १३, १६†; १७, १८†; २७, ८¶, ३८,६; ४६,२; क ३,६†; ७,१¶; ८, ५¶; †कौ १, ५६; ५८; २६५; ४०५; २, ५१९; †जै १, ६, २; ४; २८, ३;४५, ७; ३,४०,१५; शौ ६,९७,३‡[j]; ७, ४९,१†; ५०, १; १९, ११, ६‡[j]; २०, ३५, ५; १०८, १; पै ७,४, ६‡[j]; १९, १२, ९‡[j];

---

a) यथा. । विप. (वशिन्- प्रमृ. [इन्द्र- प्रमृ.]), नाप. (योद्धृ-, पुत्र- प्रमृ.)। व्यु.?। < √वी इति या [१, ७], पाउ [२, १३] GW. प्रमृ., < वि√ईर् इति [पक्षे] या. सा. प्रमृ, < वीर्यं– इति सा. (ऋ १, ७३, ९)।

b) शोधः पृ २३७६ *b* द्र.।

c) पाभे. पृ ८६८ *d*, *e* द्र.।

d) पाठः? !इपुर्ना वीरस्तारम् इति शि., इपुर्ना वीरस्तारम् इति शौ. शाश्री १२, १४,५ [!इपुर्न वीरो अस्ता इति RW.] > इपुं न वीरो अस्ताऽराम् इति शोधः। मस्य. श्रीणाहि (< √श्री [= √श्रि 'आश्रये']) = श्रयणं कुरु इति।

e) नाप. (*अग्नि-)। (√यम् 'वान्ती = दांतौ'> कर्तरि) *यम्-> नैप्र. यनि.। मस्य.? प्राता-> प्रा(तर्>)ता इति शोधः इति कृत्वैतद्-विषयकः √प्रै इत्यत्र निर्देशो नेष्टः। सपा. शौ २०, १२७,१२ !प्रति >वीरः > °रम् इति शोधः (=°क्षिणो *वीरम् > [नैप्र.] °णो *वीरि > °णो [*वी>] [रि>°णो] ऽपि इति विपरिणामेऽभिसंधिः)। शेषं पृ २०८१ *c*, *d* इत्यत्र द्र.। पै १९, २१, १० अभि इति पाभे.।

f) पाभे. पृ १७२५ *k* द्र.।

g) पाभे. पृ २१३३ *e* द्र.।

h) सपा. तै २, २, १२, ८ वीरवत् इति पाभे.।

i) = सपा. माश ३,३,१,१२ तैआ ४,७,५ । का ४,७, ४ वीरान् इति पाभे.।

j) सपा. ऋ १०,१०३,६ लिभे.।

२०, १०,८; –रस्य ऋ १,८६, ४; १६६, ७; ३. ५५, १८; ६, ४५, ८; ७, १८, १६; ४२, ४; ८, २, २१;४०, ९; १०,१५९, ६; –रा ऋ २, ३९,२; -राः ऋ १, ७१,[३;३,५५ २१]; ८५, १; १६४, ४३; ३, ५३,[७; (७. १०३, १०) १०, ६७, २]; ५६, ८;५, ४१, ९; ८५, ४; ६, २६, ७;६६,१०; ७,१,१५; १०, १०, २; २७,१७;७७, ३; १०३, ११; खि २, ७, ३;९,४; ५; मा १७, ४३†; का १८, ४, ११†; तै १, ५,८, ३¶; ४, ६, ४, ४†; ७,१,८,१¶; †मै २, १०,४; ४, १४,११; काठ १८, ५†; ३५, ३; क २८, ५†; कौ २,१२०९†; शौ २, २६,४;५[a]; ५, १७, ७; ९, ५, २[b]; १५, २५†; १२,२,२१; १६, ८, १; ५-३०; १८, १, २†; ३, ६१; १९, १३, ११†; २०, ९१, ३; पै २, १२, ४; ५, १६, ७; ७, ४, ११‡; ६, ९; ९,१५,७; १०, १५, १-१०; १६, १-१०; १६, १००, ३; १७, ३२, १; ३३,२‡[c]; ३५, ७; २०,२२,१; –राणाम् शौ १, २९, ६‡[d]; ३, १९, ६; पै १, ११, ५‡[d]; ५६, २; –रान् ऋ १, ७३,९; ११४, ८; १४०, १२; २, १४, ७;२४, १५; २५, २; ३०, ४; ३३, ४; ३, ३१,१०;३६, १०; ५, ४२, [१८; ४३,१७; ७६,५;७७,५], ६, ३५, २; ७, ३४, २०; ९९, ५; १०, १८,१; १३२, ५; खि ४, ५, ६; मा ७, १३[e]; १६, १६†; ३५, ७†; का ४, ७,४[f]; ७, ६, २[e]; १७, १,१६†; ३५, ४, ६†; †तै ३, २, ११,३; ४, ११, ३; ४, ५, १०, ३; मै ४, ३,७¶; †१२, १; ५; ६; १४, ९‡[g]; काठ २३,१२†; ३८,१४; शौ ४, ७, ७; ५, ६, २;६,९३, १; १९,३६,४[h]; पै १,५५,१†[i]; २, १२,५[a]; ३, २७,५; ६,११, २; १५, २०, ३†; १९, १४, १३;३१,८; २०, ४७,१; –राय ऋ ५, ६१,५; ६, २३, ३; ३२, [१;४५,१२],४४,[१४; ८,३२, २४]; ६५,४; ८, २, २३; २५; ४७,१२; †कौ १,१२३; ३२२; २,६८१‡[j]; १००७; १०२९‡[j]; †जै १, १३, ९; ३३, १०; ३, ५६, ९‡[j]; ४,१७,१‡[j]; शौ ८, ५, १; १९, ३१, १४; पै १०, ५, १४; १६, २७, १; –†रासः ऋ ६, ७, ३; ७, १८,१४; १०, २७,१५; काठ ४,१६; –०रासः ऋ ५, ६१, ४; –?रे पै १,९५, १?‡[k]; –रेण ऋ ९, ३५, ३; तै ६,३,१०,५¶; शौ ३,५,८; –†रेभिः ऋ २,२५,२; ९,९६, ११; १०, ६८, १२; मा १९, ५३; का २१, ४, ३; तै २, ६, १२, १; मै ४, ९, ११; १०,६; §१४, ६[l]; ९; काठ २१, १४; शौ २०,१६,१२; –रेभ्यः पै ८, १६, ९; –रेषु ऋ २, २४,१५; १०, ९३, १०; खि १, १२,३; मै ४, १२,१†; शौ १२,१,२५; २, १५; पै १७, ३१, ६; –रैः ऋ १ ७३,९;१२२, १, ४,२९, २; ५, २०, ४; ६, ३५, २; ७, ९०, ६; १०४, १५; खि ५,७, १, ३; १०; ३, १; मा ३,३७; ७, २९; ८, ५३; २६, १९; का ३, ४, १; ९, १,५; ६,६;२८, ११, १, तै ३, २, ३, २; †मै ४,१३, २[l]; ८; काठ १५, १३; १९,१३; शौ ८,४,१५†; पै ४, २७, ७;१६.१०,५†; १९,५५, १५-१८; –रै खि ५ ७,४,६.

वीर-कर्म[m]– -र्मम् ऋ १०,६१,५.

a) सपा. वीरः<>वीरान् इति पाभे. ।

b) = सपा. आपश्रौ ७, १७, २ । माश्रौ ३. ५, १३ वीरान् इति पाभे. ।

c) सपा. ऋ १०,१८,७ शौ १२,२,३१ पै १७,३३,१ नारीः इति पाभे. ।

d) पाभे. पृ २६३२ *b* द्र. ।

e) पाभे. पृ २१२५ *e* द्र. । f) पाभे. पृ २९७० *i* द्र. । g) पाभे. पृ १३७८ *d* द्र. ।

h) पृ. वीर्याणि (तु. सपा. पै २, २७, ४ पाभे.) इति शोधः ।

i) °रां इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. ऋ २,३३,४) । पाठ-शोधः पृ ९१५ *m* द्र. ।

j) पाभे. पृ १६०५ *e* द्र. ।

k) वीरैः इति शोधः ? तु. पृ ९१५ *m* । सपा. ऋ २, ३३, ४ अर्पय इति, पै १५, २०,३ ईरय इति च पाभे. ।

l) सपा. मा ८,५३ का ९,७,८ माश ४, ५,७,७ तैआ २, ८,४,५ प १, ५ आश्रौ ५,२०,६ माश्रौ ३, २०,४ वीर्यैभि. इति, शौ ७,२६,१ वीर्यैः इति च पाभे. ।

m) नाप. (पुंसप्रजनन-) । बस. पूप. = °संतति-, उप. = °कर्म- (= कर्मन्- [°उत्पादन-]) ।

वीर-कुक्षि[a]- -क्षिम् ऋ १०,८०,१.
वीर-जनन[b]- -नम् मै ४,३, ७¶.
वीर-जात- -तम् ऋ १०,३६,११.
वीर-तम- -मः खि २,१०, ४; मा १५, ५२; का १६, ६,४; तै ४, ७,१३,४; मै २,१२,४; ४,१२, ४; काठ १८, १८; क २९, ६; -मा मा ८,५९; का ९,७,८; मै ४,१४,६; शौ ७,२६,१; पै २०, १४,१०; -नाय ऋ ३,५२,८.
वीर-तर- -†रः ऋ ८, २४, १५; कौ २,८६१; -रैः खि १,९,४.
वीर-ता- -ताम् मा ७, १२[c]; का ७, ६, २[c], तै १, ४, ८, १[c]; मै ४, ६, ३; -तायै मै १. ३, १०[c]; २,४, ४¶; काठ ४,३[c]; क ३,३[c].
†वीर-पत्नी[d]- -त्नी ऋ १, १०४, ४[e]; ६, ४९, ७[f]; तै ४,१,११, २; मै ४,१४,३; काठ १७,१८.
वीर-पस्त्य[g]- -स्त्यः ऋ ५,५०,४.
†वीर-पेशस्[h]- -शाः ऋ ४, ११, ३; १०, ८०, ४[i]; तै २,२,१२, ६; काठ २१, १४.
वीर-पोष[j]- -षम् शौ १३, १, १२; पै १८, १६, २.
√वीरय> †वीरयु[k]- -युः ऋ ८, ९२, २८; ९, ३६, ६; कौ १, २३२; २, १७४; जै २, २, ५; ३,१६,१२; शौ २०, ६०, १.
†वीर-युध्[l]- -धा[m] ऋ ७, ९०,१; ९, ६४, ४; खि ५, ७, ४, ६; मा ३३, ७०; का ३२, ६, १; कौ १, ४८२; २, ३८४; जै १, ५०, ६; ३, ३१, ४.
वीर-वक्षण[n]- -णम् ऋ ५,४८,२.
वीर-वत्(,वस्)- -०वः ऋ ९,३५, ३; -वत् ऋ १,१९०,[८,७,२३, ६]; ४, ३२,[१३;५,७९,६]; ११ [९(१०,१८३,१)]; ६, ६५, ३; ७,१५,१२; ७५,८; ८,२१,२१; १०३, ९; ९,९, ९; ४२,[(१३, ४) ६]; ६१,२६; ६३,१८; ६४, १८; १०६, १३; १०, ३६,१०; १३; मा ८, ६३; २०, ५४†; २८ १३; का २२, ५, ८; ३०, २, १; तै २, २,१२,८†; मै ४, १०,१†;१४,११; काठ ८,११†, †कौ १,५७६;२,२२९;२४५†[o], ५६४; †जै १, ५८, ११; ३,५, ५; १२,७;२०,१३, २१,१०†[o]; ४५,१; शौ २०,१२,६†; पै १०, ४, ३; ११; -वतः ऋ ७, १५, ५; मै ४,२, ८; काठ ४०,१४†, -†वन्तः ऋ ४,५०, ६; तै १, ८,२२,२; मै ४, ११, [illegible] १७, १८; शौ २०, ८८, ६;

[a]) विप. (वीरसू- [नारी-]) । बस. ।

[b]) विप. । उस. उप. कर्तरि ल्युट् प्र. ।

[c]) सपा. वीरताम् (माश ४,२, १,९? आपश्रौ १२, १८,१३ बौश्रौ ७, ६ : ४९ वैश्रौ १५,१६ : ५ च)<> वीरतायै (माश्रौ २,३,५,७ च) इति पाभे. ।

[d]) विप. (°बलवत्-प्रवाहिणी- [सरस्वती-]), [<√पत् 'गतौ'] नाप. (तादृशी नदी-) । १वीर्- (बलवत्-)+°पुवक- (प्रवहण) > बस. °वीर-प(वक >)विका-> यनि. (वैतु. अन्ये पूप = असुरविशेष- इति, ग्र. <पुवि- = रक्षाविन्- इति च ?) ।

[e]) [illegible] (°जलधारा) उदरस्य (°मेघस्य) नाभिः (°मध्यः) [illegible] (°इन्द्रः) [illegible] [illegible] इति वा. । पाठः? (तु. [illegible] टि. [illegible]) ।

[f]) [illegible]

[g]) नाप. (°देव-) । वा. [illegible] । तु. ! (√घस् 'दीप्तौ'>) °घस- (दीत- [=ना. 'वि-']) +पस्त्य- (निवास-) > बस. °घस-पस्त्य-> [illegible] (वैतु. अन्ये पुरुषादिरं ग्र. १वीर्- इति [illegible] इति ?) । अत्र वा. [illegible] १७२६ c द. ।

[h]) विप. (°[illegible] [illegible]) । [illegible] पर्यायः, उप. न भाप. सर् √पिश् 'अवयवे' + [illegible] प्र. उसं. (वैतु. [√पिश् 'शोभायाम्' >] [illegible] इति उप. द्रष्टव्ये ?) ।

[i]) वैतु. वें. सा. आ. [illegible] ।

[j]) षस. ।　　[k]) विप. ।

[l]) °भाप. (वीरता-) । <°वीर-युधा- ।

[m]) <°युधा (वैतु. = वीर्- + [illegible] [illegible] [illegible] सा. OW. प्रमृ. ?) । वा. [illegible] ।

[n]) विप. ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) । बस. [illegible] 'वक्षणे' (तु. OW. प्रमृ. ; वैतु. वें. सा. [illegible] 'वहने' इति ?) ।

[o]) [illegible] पाभे. ।

-|चिन्तम् ऋ १, ६४, १५; २, ११, १३; ३, २४, ५; ५, ४, ११; ९, ३०, ३; ९७, २१; १०, ४७, ५; तै १, ४, ४६, १; २, ३, १२, ६; मै ४, १२, ३; १४, ८; काठ ६, १०; १०, १२; जै ४, २४, १०.

वीर्वती[a]- -ती मै २, २, ३¶; -|तीः ऋ ७, ४१, [७; ८०, ३]; मा ३४, ४०; मै ४, २, ८¶; शौ ३, १६, ७; पै ४, ३१, ७; -|तीम् ऋ १, १२, [११; ९, ६१, ६], ९६, ८; ८, ४३, १५; काठ २, १४, कौ २, ११९; जै ३, १३, १५, ४६, २.

|वीर्वन्-तम- -मम् ऋ १, १, ३; तै ३, १, ११, १; ४, ३, १३, ५; मै ४, १०, ४.

वीर-वाह्- -वाहः ऋ ७, ४२, २; -वाहम् ऋ ७, ९०, ५.

वीर-विद्[b]- -वित् शौ ११, १, १५; पै १६, ९०, ५.

|वीर्-शु(ध्म>)ष्मा[c]- -ष्मया ऋ १, ५३, ५; मै २, २, ६; काठ १०, १२; शौ २०, २१, ५.

वीर-श्री- -श्रियः पै ६, ३, ६.

|वीर-सू[1]- -सू[e] ऋ १०, ८५, ४४; शौ १४, २, १७, १८; पै ११, १, ७§[f]; १८, ८, ८; ९.

वीर-स्थ[g]- -स्था मै ४, ३, ६[?]; काठ १२, ८[?].

वीर-हत्य[h]- -त्यानि पै ५, १०, ९.

वीर-हन्[i]- -हणम् मा ३०, ५; का ३४, १, ५; -¶हणि मै ४, १, ९; काठ ३१, ७; क ४७, ७; -¶हा तै १, ५, २, १; ५, २, २, ५, ५; मै १, ७, ५; ४, १, ९; काठ ९, २; ३१, ७, क ८, ५; ४७, ७.

वीरघ्नी- -घ्नी शौ ६, १३३, २, पै ५, ३३, २[j].

वैरहत्य[k]- -त्यम् पै ३, २३, २; -त्याय मा ३०, १३; का ३४, २, ५.

√वीरि, वीर्यस्व मा ११, ६८[l]; का १२, ७, ३[l]; तै ४, १, ९, १; मै २, ७, ७[?m]; काठ १६, ७, ३७, ९[n]; शौ ५, २५, ८[o]; पै १३, २, १५[o], वीर्यध्वम् शौ १२, २, २६‡[p]; पै १७, ३२, ६‡[p]; |वीरयध्वम् ऋ १०, १०३, ६[q]; १२८, ५[r]; मा १७, ३८[q]; का १८, ४, ६[q]; तै ४, ६, ४, २[q]; ७, १४, २[r]; मै २, १०, ४[q]; काठ १८, ५[q]; ४०, १०[r]; क २८, ५[q]; कौ २, १२०४[q]; अवीरयेथाम् ऋ १, ११६, ५

|वीरि(न्>)णी[s]- -णी ऋ १०, ८६, ९; १०; शौ २०, १२६, ९; १०.

वीरेण्य[t]- -ण्य. ऋ १०, १०४, १०.

[a]) त्रिप (याज्यानुवाक्या-, उपस्-, इष्- प्रभृ.)।

[b]) त्रिप. (पुत्रादि-लम्भयितृ- [यज्ञ-])। उस. उप. <√विद् 'लाभे'।

[c]) त्रिप. (*प्रजागोमिनी- [प्रमति- *=समृद्धि-])। बस. उप. भाप. सत् <√शुष् '*दीप्तौ' (वैतु. स्क. 'बले' इतीव?)

[d]) त्रिप. (वीर-जननी- [वधू-])। उस.।

[e]) =सपा. मंब्रा १, २, १७ पागृ १, ४, १६ मागृ १, १०, ६ हिगृ १, २०, २ गोगृ २, ७, १२। मंब्रा १, २, १७ आपमं १, १, ४ जीवसू. इति पाभे.।

[f]) सपा. मागृ २, १८, २ जीवसूवरी इति पाभे.।

[g]) त्रिप. (पशु-)। उस.।

[h]) उस. उप. √हन्+भावे क्यप् प्र.।

[i]) त्रिप.। उस.। [j]) अवीर° इति मूको. (तु. W.)।

[k]) भावे ष्यञ् प्र. (पा ५, १, १२४)।

[l]) इह धा. *बन्धने वृत्तिः। 'धृष्णु (*=दृढा यथा स्यास्तथा) बध्यस्व (=स्थिरनिर्मिता भव)' इति वा. (तु. धृष्णु- इत्यत्र सस्थ. टि. प्रथमे पादे च नाउ. मन्त्रे चोक्ताया दृढीभाव एव तात्पर्यसंकेत इति च; वैतु. अन्ये धा. वीरकर्मणि वृत्तिरिति?)।

[m]) एकत्र पाभे. पृ २९६८ *d* द्र.।

[n]) पाभे. पृ २४७२ *n* द्र.।

[o]) पाभे. पृ २९६८ *e* द्र.। [p]) सपा. आग्निगृ ३, ६, १:२४ उत्तिष्ठत इति पाभे.। शिष्टं पृ ८८९ *b* द्र.।

[q]) तु. सस्थ. टि. अनु। पाभे पृ ८६८ *j* द्र.।

[r]) पाभे. पृ २४११ *b* द्र.।

[s]) त्रिप. [*अविधवा- (इन्द्राणी- [तु. PG २, ३८])]। अत्र च सस्थ. अवीरा- इत्यत्र च १वीर्- इति पतिपर्यायः द्र. (वैतु. पुत्रपर्यायः इति प्रायोवादः?)।

[t]) त्रिप. (*स्तुतिकर्मार्ह- [इन्द्र-])। <१वीर्- (*भाप. =स्तुति- <[√वृध् '*स्तुतौ'>] *वृध्-)। सस्थ. क्रतु- इत्यपि क्रतुमदर्थे इन्द्रस्य *त्रिप. द्र. [तु. ऋ १, ७७, ३; ३, ११, ६ प्रभृ. GRV. च; वैतु. नाप. सतः क्रतु- इत्यस्य वीरेण्य- इति विप. इति प्रायोवादः, B. (JAOS ४६, ३०३ BC. [तु. ORN.] वरेण्य-क्रतुः [इन्द्रः] इति पाठं शोधुकः)]। सस्थ. क्रतु- इति <√कृ '*कीर्तने'।

३†; -र्या[a] ऋ १, ८०, १५[b];
२,१६,२; २१,३; ३०, १०; ४,
३२,१०; ५, २९,[१३(३१,६)],
६,५९,१; ७, १८, १४; ८,२४,
२१; ६३,६; १०,३९,५; ११२,
१;८; जै ४,१७,९; शौ २०,६५,
३; पै ४,४,५[c]; २७,१; -र्याणि
ऋ १, ३२, [१ (२, २१, ३)],
१०८,५; ११७, [२५ (२, ३९,
८)], १५४,१;१६२,१; ३,२५,
२; ३०, ३; ४६, १; ६०, ४;
८,६२,३; १००, १; १०,११३,
७; ११७, ९; मा ५, १८†;
२५, २४; का ५, ५, ६†; २७,
१२,१; तै १,१,१२,१; २,१३,
३†; ४,६,८,१†; ७,१, ८, २;
¶मै १,२,९†; २,३,७; ४, १;
६;५,३; १०[२]; ७,७;३, १,९S;
८, ७†; १०, ६; १६, १†; ४,
७, ६; ८; १४, १३†; १४†;
काठ २, १०†; ८, २¶; ११,
१¶; ¶१२, ५[४]; १२; २४,५[२];
६;२५,८†;२९,९; ४०,३; ¶क
२, ४†; ६, ७; ३७, ६[२]; ७;
४०,१†; कौ ३, ३, ११; जै २,
३,१; शौ १,३५,३; २, ५,५†;
५,२६,११; ७,२७, १†; २‡[d];
११,११,१; १२,३,२; १३, २,
३२; १७, १, ६-१९; २४; १९,
२२,२१[e]; २३,३०[e],२७, १०[२];
३०,२; ३३, ५; ३७, १; ४६,
५; पै १, ५४, २; ८३, ३; २,
२७,४[f]; ४, २३,४, ८, ९, १;
९,२,९; ४, ७; १०, ७, १०[२];
१२,५,५; १३, ३, ५; ६, १†;
११,२०; १५,१२,९; १७,२६,
२; १८,२३,१०; २५,२[g]; ३१,
१-८; ३२, १-३; १९, २२, ४;
२०,६,९;१०‡[d];-¶र्यात् तै ७,
१, १, ५; मै १, ७, ३; काठ
९, १; २९, ७; क ८, ४; ४५,
८; -र्याय ऋ १,६१,१४;१०३,
५; ३,३२,५; ३६, ५; ६, १९,
१;३०,१; ३६, २; ७, २०, १;
८,६१,१८;९,११०,७;१०,३०,
४[h]; मा ७, ३९†; १९,६‡;९०;
२०,३[i]; ३०,११; का ७, २१,
१; २१,१,५‡; ६, ११; ७, २[i];
३४,२,३; तै १,४,२१,१†; ३,
२,३, २; ३, ७, २¶; मै १,३,
२५†; १०, १४¶; ३, ९, ६¶;
११, ९; काठ ४,८†; ९,१५¶;
११, ४¶; १७, १८†; ३६,
८¶; ३७, १८; ३८, ३; ४, क
३, ६†; †कौ २, ८०९; ८५६;
शौ १०, ६, ७; ११,१,३; ७;२,
१४;१९,३७,२;४६,१;२०,३५,
१४; पै १,५४, ३; ९७, १; ४,
२३,१; ७,५, १; १६, ४२, ७;
४३,४; ८९, ३; ७; १०५, ४;
-यैं ऋ ६ २८,८[j];¶तै २,४,११,
२; ५,२,५,६; ७,१,३, १; ३,
६,२; ८,२;४,१,२;२,४;६, ३;
¶मै १, ९, ३; ११, ९; २, ४,
२; ४; ३, २, ४; ४, १; ४,४,
३, ८S, ४, ५; ¶काठ ९,११;
१०, ४; १२, ४; १२; १३, ७;
१४, ८; १०; ३४, १; पै ४,
१४, ४![k]; -यैंण ऋ १, ५५,
३; १५४, २[d]; २, ११, ५; ४,
१८, ५; २७, २; ५०, ७; ५,
२९, १४; ६, १८, ७; १०,
१०४, ४; मा ५, २०†[d]; ९,
३८; का ५,५,८†[d]; ११, १,४;
¶तै S१,८,१४,२[l]; १५,१; २,
२,१,३[२]; ४[२];३,२,४; ५;S१०,
२[२]; ३; ६,२,३[२]; ३, २५,१,
२; ५,१,६,४; २,५, १;५,७,१;
२; ७,१,२,१; ¶मै १, २, ९†;
७, ५[२]; ९, १S; ४; १०, ५[२];
१४; २, १, १[५]; ३[५]; २, १;
१३[२]; ३, ४[२]; ५; ४, १[४]; ५,
२[२];४; ५[२];११[२]; ३,२,४[२];७;८;
३, ८; ४,५; ८,७†;११, ८S[m];
४, १,७; ३,१[८]; ४,१[४]; २; ९[२];
६,६;८;७,३; ¶काठ २, १०†[d];
९, २; ८S; १४; १७[१]; ११,
७S[२];१२,३; १०[२]; १९, १; ३;
६; २०, ३; २१, ३; ८; २२,
२S; २४, ७; २५, ८†[d]; २८,
३[४]; २९, ७;९; ३१,५; ३२,१;
३४,१८; ३५,१७; ३६,८;३७,
८[४]; १२; ¶क २, ४†[d]; ८, ५;

a) =वीर्याणि ।
b) तू१ ।
c) पामे. पृ २९७४ *i* द्र. ।
d) मत्रा. वीर्याणि <>वीर्येण (माश ३, ५, ३,२३ आश्रौ ६,७,८;९,९,११ च) <> वीर्याय तैब्रा २,४, ३,४ कात्रौ ११, ९, १ द्राश्रौ २.१३ इति पामे. ।
e) मत्रा. तैब्रा २,४,७,१० वीर्यौ इति पामे. ।
f) पामे. पृ २९७१ *h* द्र. ।
g) मत्रा. शौ १३,२,४२ रोचमानः इति पामे. ।
h) मत्रा. शौ १४, १, ३७ पै १८, ४, ६ वीर्यावान् इति पामे. ।
i) पामे. पृ २९७४ *j* द्र. ।
j) पामे पृ २५८३ *b* द्र. ।
k) शोधः पृ २२७२ *f* द्र. ।
l) पामे. पृ ११७६ *c* द्र. ।
m) पामे. पृ २३३३ *o* द्र. ।

६; ११§; २९, ८; ३०, १; ४; ३१, ५; १८; ३७, ८; ४०, १†[a]; ४४, ३[४]; ४७, ५; ४८,१५; शौ ५,२८, ४; ९, २, १; १०,१,१२; १९,१९,९;७२, १; २०,२३,३†; पै २, ५९, २, ७५,२; ५,३५ ८[२]; ७, १४, ८; ८,१७,९; १६,३६,२; ७१, ८; ७६,१; १७,२,९[b];१९,३५, ३, –र्यैभिः[c] मा ८,५९; का ९, ७, ८; –र्यैभ्यः पै १३,२,१८; –र्यैः ऋ २,२२, ३; ३,५४,१५; ¶मै २,३, ७; ९, ४, १; ३,१०,६; ¶काठ ७, ११; १०,१०[२]; १२, ३; ५[२]; १०[२]; ३५, २०§; क ४८,१८¶, कौ २, ८३७†; शौ ७,२६,१[c], १९,३०,१; पै १३, ११,१९;२०,१४,१०[c].

वीर्य-काम- -मः तै २, ३, ७, २¶; –माः काठ ३४,९.

वीर्य-कृत्[d]- -कृतः मा १०, २५[e]; ¶काठ ८, १०; ९, १; क ७,६¶; –तौ[e] का ११,७,५[f].

वीर्य-वत्- -¶वन्त मै ४, ६, ८; ८, १; क ४२, ५[२]; ४५, ६[२]; –वताम्[g] खि ५,३,४ई; –वन्तः मै १,९,३¶;–वन्तम् क१,१९[h]; –वन्ति क ४५, ६[२]¶[i]; –वान् क ४८,१५¶[j]; शौ ८, ५,१; पै ५,३७ ६; ६,९,१०,१६,२७,१

¶वीर्यवती- -ती मै २, ४,२; –तीः मै ३,८,१.

¶वीर्यवत्-तम- -मः मै ३, १,२[२k];६[l], २,४[२]; ८,४, ६,६; क २९,८[k]; –मम् क ४५,८[m].

¶वीर्यवत्-तर- -रः मै ३,२, १०; ७, ६[n]; ४, ५, ५; ८, ४; क २९, ७; ३१, १; शौ १८, ४,३८.

¶वीर्य-संमित,ता- -तः तै ५ २, ५,२, –ता तै ५, १, १, ४; मै ३,१,२, ७; –ते मै ३,२,३.

वीर्या-वत्[o]- -¶वत् काठ २६, ७[२]; २७ ५[२]; २९,५[२]; क ४१, ५[२]; –वता शौ ४,३७,११; १०, १,१४; पै ४,२४,४; १५, २३, ८; १६,३६, ४; १९ ५५, ४, –¶वन्तः तै ७, १, १, ५: काठ ९,११;–न्तम्[p] तै १, २, ७, १; काठ २,६; –वन्ति ¶काठ २६, ७[२];९[२]; २२,५[q]; क ४१,५[२]¶; –वान् तै ५, १, १, ४¶; ७,३, १३,१; मै ४, १४, १३; ¶काठ ४,१४§[p]; ५,१;१३,३[२];२२,१; ३५,१७[q]; ३७,२; ४३,१§; शौ १४,१, ३०‡[q], पै १२, ७, ६; १८,४,६‡[q].

वीर्यावती- -ती शौ ६,१३९,५; –ती शौ ४,३७,६[r]; पै १३,४,१०[r]; १५,१५,७;१६, ३; –ती. तै २,४,२, १¶; काठ १०,१०; ३९,१.

¶वीर्यावत्-तम, मा- -मः तै २, ४, २,१; काठ १०, १०[r], १३,३; १९,१[k], ३७,१४, –मम् काठ २९,७[m]; –मा. काठ २६ १; क ३८,४.

¶वीर्यावत् तर- -रः तै १, ७,६,३; ५, २,१,३,५,४; काठ ९,११; १८,१९; १९,११; २३, ४[n]; ३७, ११; क ३१,५[२].

२°वीर्- > †वीर-कु[s]- -क ऋ ८,

---

[a]) पाभे. पृ २९७५ *d* द्र. ।

[b]) मपा. शौ १२,१,१८ अप्रमादम् इति पाभे. ।

[c]) पाभे. पृ १९७१ *l* द्र. ।

[d]) विप. (इन्द्र- [मा.], बाहु- [का.], पशु-) । उस. उप. कर्तरि क्विप् प्र. ।

[e]) मपा. वीर्यकृतः (मात्र ५, ४, ३, २७ तैत्रा २,७, १५,६ आपश्रौ २२, १८,१४ बौश्रौ १८,१७ : १४ हिश्रौ २३,४,५४ च)<>वीर्यकृतौ (काठ ७, ३, ३, २५ च) इति पाभे. ।

[f]) वैतु. मा कृतः (इन्द्रः) इति ।

[g]) °र्यवताम् इति पाठः? । मपा. शिवा ३६, ११ शौ ४, ३७, ११; १०,१,१४ तैत्रा १,९,७ वीर्यावता इति पाभे. ।

[h]) मपा. वीर्यवन्तम् (बौश्रौ ६, १५: १ च) <> वीर्यावन्तम् (आश्रौ १०, १६, १६ तैआ ३,५ च) इति पाभे. ।

[i]) सपा. वीर्यवन्ति<>वीर्यावन्ति इति पाभे. ।

[j]) सपा. वीर्यवान्<>वीर्यावान् इति पाभे. ।

[k]) सपा. वीर्यवत्तमः<>वीर्यावत्तम. इति पाभे. ।

[l]) पाभे पृ २३७७ *f* द्र. ।

[m]) मपा. वीर्यवत्तमम्<>वीर्यावत्तमम् इति पाभे. ।

[n]) मपा. वीर्यवत्तरः<>वीर्यावत्तरः इति पाभे. ।

[o]) विप. (अश्वत्थ-, गर्भ-, हविस्- प्रभृ.) । मत्वर्थे रर्वर्णदिग्धेः । मतौ दीर्घः ।

[p]) मपा. माश्रौ १,४,१,२७ तपस्वान् इति पाभे. ।

[q]) पाभे. पृ २९७५ *h* द्र. ।

[r]) पाभे. पृ २२६६ *q* द्र. ।

[s]) विप. (°नपशियानु- [इन्द्र-]) । (देव-) क्षः (नाप्र) अती (नाद्यदृष्टिदिशनुपूर्वम्) वीरकः (नाप्र) इति

११,२; पै ४,२६,२.
वीरण[a]- -णस्य पै ९,७,१३.
?वीरयत् पै ३,१७,२.
वी(,वी।ऋ.।)रिण[b]->वै (,वै।ऋ।)
रिण[c]- -णाः ऋ १, १९१, ३; पै ९, ६,७.
वी-रुध्- वि√रुध् द्र
वी-रुध[d]- -धानाम् शौ ६,२१,२; पै १,३८,२.
वीरेण्य- वीर - द्र.
?वीरोदीकस्य पै २,७७,२
?वीर्णं° पै १५,१८,९.
वीवध[f]- -धः काठ १७, ६; क २६, ५; -धम् मै २,८,७.
वीत्संन्ती-, वीत्सी- √व्यृध् द्र.
वीर्य- १वीर- द्र.
वीवर्त- वि√वृत् द्र.
¶वी (वि√ई)य्, व्यै (वि-ऐ)यत् मै २५,३, काठ १३,३.
¶वी(वि-ई)पित- -तः मै २,५, ३; काठ १३,३[१].

?वृद्धि व र्ली नां म हं[g] पै ४,१८, १.
√वृ (वधा.)[h], वृरते ऋ ६,२२,११; शौ २०, ३६, ११; वरते ऋ ४, ४२,६; †वृरन्त ऋ ४,३१,९; ८, ६६,२;८८,३; कौ १, २९६; २, ३८; जै १, ३१, ४; ३, ४, ९; †वरन्ते ऋ ४, ३२,[८ (८,१४, ४)]; ५,२,१०; ८,२४,५; १०, १७८, ३; तै १, २, १४, ७; वृरेथे ऋ ८, ७३, ८; वरथः ऋ ५, ३१,९; वराते ऋ १,६५,३; ५, ३२, ९; †वृरन्त ऋ ४, ६, ६; तै ४,३,१३,१; वरन्त ऋ १, १४०,१३; २,२४,५; ३, ३२, ९; ५,५५,७; वरेत‡[i,j] काठ २,२[२]; १६,७[२]; ?वरात पै १९, ६, १६.
†वुरीत[k] ऋ ५,५०,१[l]; ६,१४, १; मा[1] ४, ८; ११, ६७; २२, २१; का[1] ४, ३, २; १२, ७, २; २४, ७, ४; मै १, २, २[1]; २,७,७[1]; ३,६,५[1]; ४,१०,२; काठ २०,१४[1]; क १,१४[2],‡[j].
वृणुते मै ३, ९, ८¶; †वृण्वते ऋ १, ५, ४; शौ २०, ६९, २; वृण्वते[m] ऋ ८, ४५, २१; †वृण्वते ऋ ७, ३२, १६; कौ १, २७०; जै १, २८, ८; वृणुताम् पै ९,४,९?[n]; वृण्वताम् पै १९, २३, १३; ¶अवृणोत् तै २, ४, १२, २; ५, २, २; अवृणोत् ऋ ३, ३४, ३; मा ३३, २६†; का ३२, २, ९†; ¶तै २, ४, १२, २; ५, २, २; शौ २०, ११, ३†.
वृणीते ऋ १, ६७, १; ¶मै १, १०, १८; ३, ८, २; ९, ८[२]; वृणीते ऋ ४,२५,३; ¶तै ५,५, ६, १; २, ५, ८,७[२]; ९,५; ६, ३, ७,५[२]; ४, ११, ३; ¶मै १, ४,५; ३,९,८[२]; ४,४,६; ¶काठ २४, १; २६, ९[२]; २७,९; ३२,

विचाकशत् (वीक्षमाणः, मृगयमाणः) एषि (भ्राम्यसि), (स इहागच्छ) इमं (च)' इति वा.। <वीर्- [*मदिरा- <(√वृध् ।=√मद्। 'मदे' >*वृधिर्->*विहिर्- +क- =*भक्ष- > *भक्- ।वैतु. <१वीर्- इति भायोवादः ?।)]।

[a]) नाप. (तृण-भेद-)। <√*वीर् 'विरोहणे'।

[b]) नाप. (तृण-भेद- ।= वीरण-।)। शेषं a द्र.।

[c]) विप. [वीरिणतृणनिलीन- (अदृष्ट- *= क्रिमि- ।वैतु. GRV. तत्सदृशार्थे इति तद्धित इतीव ?।)]। सस्थ. अदृष्ट- इति सर्पादिजन्त्वर्थे नाप. सत् (√अद् '*हिंसने' > भावे) *अद्रिस्- > (तत्कर्त्रर्थे) *अद्रिष्ट- > यनि. इति संभावनात् पृ १२३ g यदुक्तं तच्छोध्यमिव द्र.।

[d]) नाप. न. (वीरुध्- ।तु. PW. प्रमृ.; वैतु. सा. =वीरुध्-> वीरुधा- इतीव ?।)। पपा. नावग्रहः। यस. उप. भाप.। शेषं वीरुध्- इत्यत्र द्र.।

[e]) शोधः पृ १०८२ v द्र.। [f]) ।= विवध-। नाप. पुं. न.। पपा. वि-वध- (√*वह् ?) इति।

[g]) पाठः? (√वृध् 'छेदने'>करणे) *वृद्धि-(बिल-) +(तत एव कर्तरि) *वर्धक- > षस. *वृद्धि-वर्धक- > -कानाम् इति शोधः। सस्थ. ?तुण्डीयशाम् ?सपक्षिणाम्, ?ध्वांरक्षा ।पृ १४८६ g ?प्रध्वां° इति शोधपूर्वः पाठः। चापि द्र.।

[h]) वरणाऽऽच्छादन-प्रतिघातादिषु धा. वृत्तिः।

[i]) सपा. वरेत <> वुरीत (माश ३,१,८,१८; ६, ६,१,२१ शुप्रा ४,१६२ च) <> वृणीत इति पाभे.।

[j]) सपा. वरेत <> वुरीत <> वृणीत (माश ३,१, ४,१८;६,६,१,२१ बौश्रौ ६,४:६,७; १०,१३:५;६ च) इति पाभे.। [k]) अद्रा. लिङि प्रपु१ उत्वम् (तु. WAG [१, २२८०] प्रमृ.)।

[l]) वैतु. SI. प्र'''वुरीत इति! (तु. ऋ ६, १४, १ प्र'''मसत् इति)। [m]) इश् प्र. उसं. चिरस्वरश्च (तु. MGS ४६० टि. ४)।

[n]) वृणताम् इति वा वृण्वताम् इति वा, वृण्वन्तु इति वा मूलतः स्यात्।

२; ३६,१२; ¶क ३७,२; ४६,
७[?]; वृणते ऋ १, ५८,[७(१०,
३०,४)]; १०,११, ४; ¶मै ४,
७, ४; शौ १८,१, २१†; वृणते
ऋ १, १४१, ६; ५,११, ४; ६,
१७,८;१०,९१,८[a];९;१४७,२;
१६४, २; मा २७, ३; का २,
३, १; २९, १, ३; तै ४, १,७,
१; मै २,१२,५; काठ १८,१६;
२६,९¶; २८,३¶; ३९,१२†;
क २९, ४; ४१, ७¶;४४,३¶;
कौ २,३३४†; जै ३,२८, ६†,
शौ २,६,३; पै ३,३३, ३; १९,
३८, ५†; वृणीषे शौ ९,२,२५;
वृणीषे शौ ११, १,१०; पै १६,
७८, ७; ८९,१०; वृणे ऋ ३,
१२,३; कौ २, २१†; जै ३,२,
१२†; शौ १०, ४, २१; पै ५,
९, ५[?b]; १०, ६, ८; १६,१७,
१; १९, १७, ८[c]; वृणोमि खि
२,६, ५[d]; वृणीमहे ऋ ४, ५३,
१;९, ६६,१८[२]; १०,१२६,२;
†वृणीमहे ऋ १, १२,[१(३६,
३);४४, ३]; ११४,९; ५, २०,
[३;२६,४; ८, ६०,१(१०,२१,
१)]; ८२, १; ८,२५,१३; ४४,
२०;१०,३६, [२-१२];मा ३३,
१७[e]; का ३२, १, १७; तै २.
५, ८, ५[२]; ५, ५, ६, १; मै ४,
१०, २; काठ ७, १४S; २०,
१४; ३९, १५; ४०, १४; कौ
१, ३; २, १४०; ९०२; जै १,
१, ३; ३, १४, १; ४, १८, १;

२५,४; शौ २०,१०१,१;१०२
२; पै ५, २२, १S; ३९, २;
¶वृणते मै १, १०, १६[f]; वृणाते
काठ ३६, ९[f]; वृणीताम् पै १,
९२, १; वृणताम्[g] शौ ३,४,२;
पै ३, १, २; वृणीष्व ऋ १०,
१२७,८; मै ४,५,८[४]¶; वृणीष्व
ऋ ४, ३१, ११; ७, १९, ९; तै
२,१,२,१¶; ¶मै १, ८, ४; ३,
४, १; ७, १; ८, १; ५; ७[२];
काठ १३, १६†; शौ २०, ३७,
९†; पै २, ६६, २; वृणाथाम्
¶मै ४,६,२; ३; वृणीध्वम् ऋ
५, २८, ६; तै २, ५, ८, ७†;
¶वृणे तै २,५,१,२;२,७; ६,६,
२; १०,१; ५,४,९,१; ६,१,५,
१; २,३, २; ७, १; ८, ५; ३,
१०, ६; ४, ७, १;२[२];३; ८,१;
२; मै १, ८, ४; काठ ६,
५; २३, ८; २५,१;६; २७,३[२];
४; क ४, ४; ३६, ५; ३८,
४; ३९, ३; ४२, ३[२]; ४;
¶वृणावहै तै २, ५, २, ५; ६,
५; ६, ४, ८, ३; ९, १; १०,
१; काठ ८, १०; २४, ७; २७,
४; ८; क ७, ६; ३७, ८; ४२,
४; ¶वृणामहै तै २, ३, ५, २;
४, १, १; ५, १, ३; ५; ६, ५,
६, २; काठ १०, ७; २९, १;
क ४५, २; †अवृणीत, > ता
ऋ २,३३, १३; ४,४३, २; ९,
९७,४१; तै ६,४, ७, ३¶; कौ
१,५४२; २,६०५; जै १, ५५,

९; ३, ४९, २; अवृणीत ऋ १,
३२, ३; ११७, १३; ३,३६,८;
७, ३३,२; ९,७०,६; १०, १३,
४[२];८५,१४; खि ५,७,२,११[२];
४, १४, १५; मा १, १३; २१,
५९;६१; २८, २३;४६; का १,
४, ३; २३, ६, १२; १४; ३०,
२, १२;४, १२; तै १,१,५ १;
२, ५, ११, ८¶; ३, ३,९, १;
६, ४, ८,२¶; मै १, १,४; २,
५, १०; ४, १३, ९[२]; काठ १,
११;६,५.१३, २;९; १९,१३[२];
क १, ११; ४, ४¶; शौ २, ५,
७†; ९, ४, ५; १४, १, १५†;
१८, ३,४१[२]†; पै १३, ६, ३†;
१६,२४,४; १७,२९,७; १८,३,
४†; अवृणाताम् मै ४, ६, ३¶;
अवृणत तै १, ७,१, ३¶, ३,३,
९,२[g]; मै २,५,१०[g]; काठ २९
१¶; क ४५, २¶; अवृणीतन्
ऋ १, १८०, ४; अवृणीतन्
शौ ६,७,३; अवृणीध्वम् मा १,
१३; का १, ४, ३; तै १,१,५,
१; मै १, १,४; काठ १,११; क
१,११; पै१९,३,१२,आ(<अ)
वृणि[h] ऋ १०, ३३, ४; †अवृ-
णीमहि ऋ ३, २९,१६; मा ८,
२०; का ९,३,६; तै १, ४,४४,
२; मै १,३,३८; काठ ४,१२; क
३,१०; शौ ७, १०२,१; पै २०,
३३, ९; †वृणीत ऋ ३, १९,७,
५,५०,१[i]; ८,६,४४; मा ४,८[i];
११, ६७[i]; २२,२१[i]; का ४,१,

a) द्र. सस्थ. टि. ब्रा । b) वा.? ।
c) पासा. शौ ६,१०८,२ हुवे इति पाभे. ।
d) खिसा ११,५ वृणे इति पाभे. ।
e) द्र.मा वृणीमहे इति चिन्त्यम् (द्र. पासा. ऋ १०, ३६,२-१२) ।
f) लेटि प्रपु१ (द्र. पासा. काठ ३६, ९ वृणाते इति, तैब्रा १,६,७,४ उपावर्तिता इति पाभे.) ।
g) पासा. वृणताम्<>अवृणत (बौश्रौ ३,११:५,१४, १४:२ च) इति पाभे. । h) द्र. पृ. ।
i) पाभे. पृ २९७७ j द्र. ।

२[a]; १२, ७, २[a]; २४, ७, ४[a]; तै १, २, २, १[2]‡[a,b]; ४, १, ९, १[2]‡[a,b]; ६, १,२,५‡[b]; ६[a]; मै १,२,२[a];२, ७, ७[a]; ३,६,५[a].
वव्रे[c] ऋ १, ५२, ३; पै १, ८७, २; †ववृषे ऋ ९, ८८, १; कौ २, ८२१; जै ४, ४, २; †ववृमहे ऋ ६. ४, ७; ८, २१, २; मा ३३, १३; का ३२. १, १३; कौ २. ५९; जै ३, ६, ५; शौ २०,१४,२;६२,२; †ववृमहे ऋ १, १८७, २; ३, ९, १; ८, १९, ३; काठ ४०, ८; कौ १, ६२; ११२; २, ७६३; जै १,६, ८; १२, ६; पै ६, १६, २[d]; वरिष्यते तै २, ५, ८, ६¶; वरिष्यामहे मै १,४,५; अवृथाः तै २, ५, ९,५.
अवारि ऋ ४, ६, ७.
वारयते तै ५,५,८,२¶; वारयते मै १, ६, ७¶; पै १९, २३,८; †वारयन्ते ऋ ४, १७, १९; ८, ८१, ३; कौ २,८०; जै ३,८,६; वारयन्ते ऋ १०, २७,५; वारये शौ ४, ७,१; ६,१२,१;२; ८५, ३; १९, ३६, ६; पै २,२७, ५; १९, ४, ५; ६, ३; २०,१३,५; वारयामहे शौ ६.८५.२; पै १९, ६,२; वारयातै शौ ४,७,१; ६, ८५, १; १०, ३,५; पै ५,८,८; १६, ६३, ५; ६[e]; १९, ६, १; वारय शौ ११,११,५; १२,१९; पै १६, ६३, ७[f]; वारयतात् मै ४,१३,४[g]; पै ४,२१,७; १९, २३,७; वारयध्वात्[h] काठ १६, २१[g]; अवारयत तै ५, ५, ८, १¶; मै १, ६,७¶; पै १९,४०, १२; अवारयन्त मै ४, ४, ९¶; शौ १०, ३, २; पै १६, ६३,२; अवारयेथाम् ऋ १,११६,८.
वारयिष्यते शौ १०, ३,४; ६[e]; ७[f]; ८; पै १६, ६३, ४; ९.
अवीवरत मै २, १३, १; काठ ३९, २; शौ ३, १३, ३; पै ३, ४, ३; २०,५०, ९; अवावरीत् ऋ ८, १००, ७; अवीवरन् शौ ६, ८५, १; १०, ३, ५; पै १६, ६३. ५; १९, ६, १.
१वर(वप्रा.)[i]– -रः तै १,८,१,१; २,५,२, ६; ७, १, ६, ५[1];¶[2]; ६; मै १, ४, १३;६, ८; ८, ७; १०,७[2];¶; २, ३, ५; ६,१; ३; ४.३,१; ४[2];¶; ५,१;६, ६[2];¶; काठ ९, १४[2];¶; १५, १; २; २४, १[2]; ¶; २८,५¶; क ३७, २[2];¶; ४४,५; शौ १३.९,२; पै १८,१०,७[j], –रम्[k] ऋ १,४,४; ८८,२;११९,३; १४०, १३; २, ५,५, ११, [२१; १५, १०; १६-२०,९], ३९, २; ६,६४,५; ७, १,४;६,६;५४,३; ६५,[४; ७०,५],६; ९, ४५,२; ६८, २; ९७,२२; १०,२५,११;११५,६; ११६,२;१३३,७, १६४,२; खि ५, २०,४?[l]; ¶तै २, १,२,१[2]; ३,५,२;४,१,१; ५,१,२; ३;५; २,५; ६;७;६,५; ६,६,२; १०, १; ३, ४,१०, १; ५, ४,९,१[?] ६, १, ५,१; २, ३, २;७,१;८, ५;३, १०,६; ४,७, १; २[2]; ३; ८,१;२;३; ९,१;१०,१; ५, ६, २; ¶मै १, ४, ५[2]; ६, ३; ६; १०,७; ४,३,४; ४, ६; ६, ६; १४,१२†; ¶काठ ९,१६; ११, २[2]; १३,२; २४, १; २८, ५; ३२,३; ¶क ३७, २; ४४, ५; कौ १, ५३७†; जै १,५५,५†; शौ १२, ३,९; २०, ६८, ४†; १३५, १०?[l]; पै १७, २९, ७; ३६,९; १९, ३८, ५; -रम्ऽ-रम् खि ३,२१,२;५, २, २; कौ २,

[a]) पाभे पृ २९७७ *j* द्र.।
[b]) एकतरत्र पाभे. पृ २९७७ *i* द्र.।
[c]) तु. पृ १६८१ *m*, GW; वैतु. पपा. वें. स्क. सा. PW. GRV. प्रमृ. वव्र–> -व्रः इतीव ?।
[d]) विवृड्महे इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ. प्रमृ.)।
[e]) सपा. वारयातै<>वारयिष्यते इति पाभे.।
[f]) वारय<>वारयिष्यते इति पाभे.।
[g]) सपा. वारयतात् (तैब्रा ३, ६, ६, २ च)<> वारयध्वात् (ऐ २,६ आश्री ३,३,१ शांश्री ५,१७,४ च) इति पाभे.। [h]) ध्वमो ध्वादित्यादेशः (पा ७,१,४२)।
[i]) भाप. (अवरोध-), त्रि१. (विशाल-, श्रेष्ठ- [अक्षिति- प्रमृ.]), नाप (काम्य-वस्तु-)।
[j]) पाभे. पृ २४६४ *o* द्र.।
[k]) क्वचिद् वा. किवि. द्र.।
[l]) दुदस्त्वावरम् इति पाठः ? ददतु, (आ√त्वर् > कर्तरि) आ-त्वर–>-रम् (किवि. =सत्वरम्, तूर्णम्) इति द्वि-पदः शोधः । सपा. शौ. ?देवा ददत्वासुरम् > देवा ददतु (आ-त्वर– [त्रि. =स-त्वर- इति कृत्वा बस.]>) -रम् किवि. इति शोधः पाभे. च । पृ ६४६ यत् सस्थ. आ···ददतु इति निर्दिष्टं तच्च, यच्च पृ ६१३ *b*[1] सस्थ. आ =स्वाअ. इत्युक्तं तदोभयं नेष्टम्।

१२२१; शौ ३, १९,८; ६,६७, २; ११, ११, २०; १२, २१; पै १९, ६, १४; –रस्य ऋ ८, ६३, ५; –रा ऋ५ ४४, १२[a]; –राः काठ ३५,१६[१]¶; क ४८, १४[२]¶; शौ ११,१,१०; पै १६, ८९,१०;–रान् तै ५,२,८,२¶; मै २, ५,१¶; काठ ७,१४; शौ १६,६, १०; –राम् पै ५, २८, ८; –राय ऋ १,७६, १; १४३, ५[b]; ६,२१, ४; ४४, [२१ (७, ५, २)]; ७, ५९, [२; ८, २७, १६]; ८, ८२, ३; ८४,४[c]; १०, २९, ६; ५०, ६; तै १, ७,१२, २; मै १, १०, ३; काठ ९, ६; १४, ३; ३९, १४†; ४५, १२; क ८, ९; कौ २,८९९†; जै ४, १४,३†; †शौ ७,३,१; २०,७६, ६; पै २०, २, १; –रे[d] ऋ ८, ९७, १०; ¶तै २. ५ ६,१; ४, ६, २, १ ‡[e]; †कौ १, ३७०; २, २८०; †जै १, ३९, १; ३, २३, १२; शौ २०, ५४, १†; पै १५, २, ५‡[e]; –रेण ऋ २, १०, ६; ७,५,[(६, ४४, २१) २]; मै १,४, ३[f]; ८, ७¶; १०, ७¶; ¶४, ३, १;४; ५,१;६,६; ¶काठ ९,१६;११,२; पै २,६६, ४; –रौ तै ६, ४, ७, ३¶.

†व(रे>)र आ[g] ऋ ३,२३,४; ५३,११; तै १, २, ३, ३; शौ ७,९, १; पै २०,३, २.

वर-(द्>) द्रा[h]– -द्रा शौ १९, ७१, १

वर-रू (प>)पा[i]– -०पे खि ४, ५, २६[j].

वर-लक्ष्मी[k]– -क्ष्मीः खि २,६[१], २८.

†वर-सद्[l]– -सत् ऋ ४,४०, ५; मा १०, २४;१२, १४; का ११, ७, ४; १३, १,१५; तै १, ८, १५ २; ४, २,१, ५; मै २, ६, १२; काठ १५, ८; १६, ८.

वराऽङ्कुशापाश– -शम् खि २, ६[१],२९.

वरि[m]– > वरि-मत्[n]– -मतः शौ ६, ९९,१; पै १९,१३,१.

?वरिमता[o] ऋ १, १०८, २.

१वरिमन्[p]– -†मन् ऋ ३, ५९, ३; ४,५४,४; ६, ६३,११; १०, २८,२,२९,७, मै ४,१०,३; शौ २०,७६,७; –मा शौ४,२५,२[q]; –माणि पै २,७३,५;४ १४,२[q].

२वरिमन्[r]– -रिणा तै १, ५,

[a]) नाप. (द्यावाभूम्यन्यतर-लोक- [तु. अंशत. GW.]) । धा. *निरोधे वृत्तिः (*√वृत्>वृत्- > *वृता–; वैतु. वें. नाप. =वारक- इति कृत्वा धा. प्रतिघाते वृत्तिरिति, सा. GRV. प्रभृ =काम- इति ।

[b]) भाप. । धा. प्रतिबन्धे वृत्तिः ।

[c]) विप. (*दीप्र- [अग्नि-]) । <(√*ज्वृ>) √वृ (*ज्वलने [तु. पंजा. बालन- 'इन्धन-' < *ज्वालन-]) । सस्थ. ?कृया>कृथा इति शोधः । 'ते उपस्तुतिं कथा (कथं) वोचे' इत्युत्तरेण मन्त्रेण युग्मता द्र. (तु. सस्थ. √वच्> वोचे इत्यत्र टि.) ।

[d]) भाप. (*युद्ध- =भर-) । धा. युद्धे वृत्तिः । विशेषे सस्र. (वैतु. सा. धा. वरणे वृत्तिरिति कृत्वा धनार्थे नाप. इति, GRN. GRV. वारणार्थे युमर्थे इत् अव्य. इति च ?) । [e]) पामे पृ १९१३ e द्र. ।

[f]) सपा. तै ३,५,४,१ वरेण्या इति, काठ ५,६ वरेण्यम् इति पाभे. ।

[g]) (√वृध 'वृद्धौ =विस्तारे' > *वृधस्– >) *वरस्– >[प्र१] *वरसि आ > *वरस्या > यनि. (वैतु. पपा. वर् ए इति नद [√वृ 'आवरणे' >] वर– > सप्र१ इति!) । पृ ५९९ c. ५९९ j यदुक्तं तदत्र विशेषः द्र. ।

[h]) विप (वेद-मातृ-) । उस. । [i]) विप. (कृत्या-) । कस. ।

[j]) सपा. खिसा २९.२६ विपुरूपे इति पाभे. ।

[k]) पम. वा मलो. कस. वा ।

[l]) विप. (हंस- [=आदित्य-]) । उस ।

[m]) भाप. (*बाधा-,मृत्यु) । धा. *बाधे मरणे वा [?] ।

[n]) विप. (बाधावत्–, मृत्युमत्- वा? [अंहुरण- =कष्ट-]) । वैतु. सा. <उरु- इति GW प्रभृ. <√वृ 'आवरणे' इति च ।

[o]) विप. (विस्तारवत्- [भुवन-]) । १वरिमन्- (√तन् '*धारणे' > भावे) *तत्- > पम. *वरि-तत्- > (न. प्र१ [संहितायां]) '*तद् ता' > ... (वैतु. GW. प्रभृ. <परि-मत्- इति) । ... स्युचा =*उरु-स्पृषत्- > (न. प्र१) 'पर प' > *'वा प' > 'या प' इति । अत्र विशेषे पृ ९७० r, ... तच्छोध्यं द्र. ।

[p]) भाप. । इमनिन् प्र. अनं. (पा ५,१,१२२) इति नानार्थिकर्त्र विशेषः ।

[q]) सपा. वरिमा <> वरिमाणि इति पामे ।

[r]) ... इमनिच् प्र. (पा ५,१,१२२; ... [६,४,१५७] <उरु- इति) । तु. १वरिमन्–, ...

३,१[a];४, १[a]; ४, १, ३,१; २, ८, २; ४, २, ३; मै २, ७, ३; ८,१[i]; ३, १,५[i]; काठ १६, ३; १५; १७, ८[i]; २०, ५; क २६, ७[i]; ३१, ७; –मा ऋ १, ५५, १; मा १८, ४; का १९, २,४; तै ४,७,२,१; मै २,११,२; काठ १८, ७; क २८, ७; –†माणम् ऋ ६, ४७, ४; ८, ४२, १; मा ४, ३०; का ४, १०, १; तै १, २, ८,१; मै १, २, ६;३,७,८; काठ २, ६; ३७, १S; क १, १९; शौ ७, १५, ३S; पै १९, ५२, ११†; २०, ३, १; –म्णः शौ १२,११,११; –म्णा मा ३, ५[b]; ११, २९; १३, २; १५, १०-१४; का ३, १,५[b]; १२,३, २;१४, १, २; १६, ३,३;६;९; १२; १५; शौ ४, ६, २[c]; ९, २, २०[c]; पै ५, ८, १[c]; २७, ३[c]; १६, ७०, १; ७८, ४[c].

वरिष्ठ, ष्ठा[d]– -ष्ठः ऋ ६,३७,४; पै २०,२१,८; –†ष्ठम् ऋ ५,४८, ३; ८,२५,१३; १७,१०[e]; शौ २०,५४,१[e]; –ष्ठया ऋ ५, २५, ३; –ष्ठा ऋ ६, ४१, २; –ष्ठाम् मा ११, १२; का १२, २, १[f]; तै ४, १, २, १; मै २, ७, २; काठ १६, १; –ष्ठे ऋ ४,५६,१; ६,४७,९; मै ४,१४,७†.

वरीमन्[g]– -मन् ऋ ६, ६३,३; –मभिः ऋ १, ५५, २; १३१, १[i]; १५९, २; ९, ७१, ४.

वरीयस्– -यः ऋ १, १२४,[५; १०, ११०, ४]; २, १९, [२; ६, ६९, ५]; ५, ४५,५; ४९,५; ६, ७५, १८; १०, ७०, ५; ८; १००,८; १०८,१०; ११;११३, ५; १५२, ५; †मा १७, ४९; २९,२९; †का १८,४,१७; ३१, ४, ५; तै ४, ६,४,५†; †मै २, ११,२३; ४, १२, ३; काठ १६, २०†; ४०,१; कौ २,१२२०†; शौ १, २, २;२०, ३; २१,४†; ३, ४, ७; ४, १९, ७; ५, १२, ४†; ६, ५३,३[h]; ७, ५२,४‡[i]; ५३,१‡[i]; ६७,१; १२३,१†; ९, ४, १९; १२, १, ३२; १९, ७, ५; २०, ३४, २; ८९, ११‡[j]; पै २, २६, ४; ८८, ५†; ३,१, ७; ४, १, ४†; ५, २३,४;१३, ७, २†; १६, २५, ९; १७, ४, २†; १९, १५, १०; १६, ७†; –यान् ऋ ३, ३६, ६; मै ३, २, ९¶[k].

वरीयसी– -सी ऋ १,१३६, २; काठ २५,९¶; क ४०,२¶; –सीम् तै २,६,९,६¶.

२वर[l]– -रः ऋ ९, १०१, १४; कौ २, ७३७†; जै ४, २६,२†; शौ २, ३६, ५;६[m]; पै ७,८,२;१६, १२०, १; –रम् शौ २, ३६,६; पै १९,४१, १३; –†रा ऋ १०, ८५, ८; ९; शौ १४, १, ८; ९; पै १८, १,८; ९; –†राः ऋ १, ८३, २; ५,६०,४; शौ ११, १०, १;२; २०, २५,२; पै १६, ८५, १; २; –रान् ऋ १०, ३२, १; –रेभिः ऋ १०, ३२, १[n]; –रेषु शौ २,३६,१; पै २, २१, १; ५, २९, ५.

√वरेय, वरेयात् ऋ १०, २७ ११.

†वरेयुम्[o] ऋ १०, ८५,१५; २३[p]; खि १, ३,३; शौ १४, १, १५; ३४[n]; पै १८,२,४; ४, ३.

वरेयु– -यवः ऋ १०,७८,४.

वरण[q]– -०ण शौ १०, ३, १६; पै १६,६४,६; –णः मै १,६,७¶; शौ ६, ८५,१; १०, ३,१;३-७; १०; ११; १३-१५; १७-२५; पै १६, ६३, १;३-७; १०;६४, १; ३-५; ७-१०; ६५, १; ४; १९, ६,१; –णम् मै १, ६,७¶; शौ १०,३,१२; पै १६,६४,२; –णेन शौ १०, ३,२;९; पै १६,

a) पाभे. पृ २३६५ *r* द्र. ।
b) पाभे. पृ २३६५ *n* द्र. । c) पाभे. पृ २४०१ *d* द्र. ।
d) विप. (श्रेष्ठ-तम- [इन्द्र- प्रमृ.], विस्तीर्ण-तम- [ककुद्- प्रमृ.]) । e) सपा. कौ १,२७० प्रमृ. स्थेमनि इति पाभे.।
f) वैतु. सा. उ. म. = १वरिष्ठ- इति ।
g) = २वरिमन्– । h) सपा. तै १,४,४४,१ पै १९, ८,३ वरिवः इति पाभे.
i) सपा. ऋ १, १०२,४;६,४४,१८ पै ३, ३६,५ वरिवः इति पाभे. ।
j) सपा. ऋ १०,४२-४४,११ प्रमृ. गो २,४,१६ वरिवः इति पाभे. । k) सपा. तै ५,२,१,५ वर्षीयान् इति पाभे. ।
l) नाप. (पति-) । धा. '°स्वाम्ये' वृत्तिः । कर्तरि अच् प्र. । m) पाभे. पृ १८९२ *e* द्र. । n) वा.? अत्र विषये पृ २११८ *d* इत्यत्र यदुक्तं, तत् पुनर्विमृश्यम् ।
o) तुमर्थीयः एकुल् प्र. (तु. GW. GRV. प्रमृ.; वैतु. सा. नाप. वर-संबन्धिनं वा वरयितव्यं वेति ।
p) सपा. आमिगृ १,५,१ : २ वरेण्यम् इति पाभे. ।
q) नाप. (वृक्षभेद-, तन्निर्मित-मणि-)। <√वृ 'वारणे' इति प्रायोवादः (तु. शौ १०,३,२;४ प्रमृ.)।

१२२१; शौ ३. १९,८; ६,६७, २; ११, ११, २०; १२, २१; पै १९, ६, १४; –स्य ऋ ८, ६३, ५; –रा ऋ ५. ४४, १२[a]; –राः काठ ३५,१६[2]¶; क ४८, १४[2]¶; शौ ११,१,१०; पै १६, ८९,१०; –रान् तै ५,२,८,२¶; मै २, ५,१¶; काठ ७,१४; शौ १६,६, १०; –राम् पै ५, २८, ८; –राय ऋ १,७६, १; १४२, ५[b]; ६,२१, ४; ४४, [२१ (७, ५, २)]; ७, ५९, [२; ८, २७, १६]; ८, ८२, ३; ८४,४[c];१०, २९, ६; ५०, ६; तै १, ७,१२, २; मै १, १०, ३; काठ ९, ६; १४, ३; ३९, १४†; ४५, १२; क ८, ९; कौ २,८९९†; जै ४, १४,३†; †शौ ७,३,१; २०,७६, ६; पै २०, २, १; –रे[d] ऋ ८, ९७, १०; ¶तै २. ५ ६,१; ४, ६, २, १‡[e]; †कौ १, ३७०; २, २८०; †जै १, ३९, १; ३, २३, १२; शौ २०, ५४, १†; पै १५, २, ५‡[e]; –रेण ऋ २, १०, ६; ७,५,[(६, ४४, २१) २]; मै १,४, ३[f]; ८, ७¶; १०, ७¶; ¶४. ३, १;४;५,१;६,६; ¶काठ ९,१६;११,२; पै २,६६, ४; –रौ तै ६, ४, ७, ३¶.

†व्र(रे>)र आ[g] ऋ ३,२३,४; ५३,११; तै १, २, ३, ३; शौ ७,९, १; पै २०,३, २.

वर-(द्>)द्रा[h]– -द्रा शौ १९, ७१, १

वर-रू(प>)पा[i]– -०पे खि ४, ५, २६[j].

वर-लक्ष्मी[k]– -क्ष्मीः खि २,६[1] २८.

†वर-सद्[l]– -सद् ऋ ४,४०, ५; मा १०, २४;१२, १४; का ११, ७, ४; १३, १,१५; तै १, ८, १५ २; ४, २,१, ५; मै २, ६, १२; काठ १५, ८; १६, ८.

वराऽङ्कुशापाश– -शाम् खि २, ६[3],२९.

वृरि[m]– > वृरि-मद्[n]– -मतः शौ ६, ९९,१; पै १९,१३,१.

?वरिमता[o] ऋ १. १०८,२.

१वरिमन्[p]– -मन् ऋ ३. ५९, ३; ४,५४,४; ६, ६३,११; [०, २८,२;२९,७; मै ४,१०,३; [०] २०,७६,७; –मा शौ ४,१५,१[1]; –माणि पै २,७३,५,४ ३४,१[q]. २वरिमन्[r]– -रिणा तै १,५.

---

[a]) नाप. (द्यावाभूम्यन्यतर-लोक- [तु. अंशत GW.]) । धा. *निवारणे वृत्तिः (*√वृत्>वृत्– > *वृता–; वैतु. वें. नाप. = वारक- इति कृत्वा धा. प्रतिघाते वृत्तिरिति, सा. ORV. प्रभृ. = वाम- इति ।

[b]) भाप. । धा. प्रतिबन्धे वृत्तिः ।

[c]) विप. (*दीप्र- [अग्नि-]) । <(√*ज्वृ>) √वृ (*ज्वलने [तु. पंजा. बालन–'इन्धन-'<*ज्वालन-]) । यनि. ?कृथा>कृथा इति शोधः । 'ते उपस्तुतिं कथा (कथं) योनें' इत्युत्तरेण मन्त्रेण सुगमता द्र. (तु. नरथ. √वच्> योचे इत्यत्र टि.) ।

[d]) भाप. (*युद्ध– = भर–) । धा. युद्धे वृत्तिः । विपं सा. (वैतु. सा. पा. वरणे वृत्तिरिति कृत्वा धनार्थे नाप. इति, ORN. GRV. वारणार्थे तुमर्थे कृत्प्र. इति च ?) । [e]) पामे पृ १९१२ e द्र. ।

[f]) सपा. तै ३,५,४,१ वरेण्या इति, काठ ५,६ वरेण्यम् इति पामे. ।

[g]) (√वृष 'वृष्टौ = सिञ्चने' > *वृषन्–>) *वृषन्– >[पाप्र१] *वृषनि भा>*वृष्ण्या> यनि. (वैतु. पपा. तद् यो इति तद् [√वृ 'आवरणे'>] वृर्– > पपा इत्यादि) । पृ १९९८ c. १९९ j यमुना तन्नाडर्थ ???: द्र. ।

[h]) त्रिप (वेद-मातृ-) । उस. । [i]) त्रिप. (इन्द्रा-) । द्र. ।

[j]) सपा. खिसा २९.२६ विपुरुपे इति पामे. ।

[k]) पस. वा मलो. कस वा ।

[l]) विप (द्वंम-[= आदित्य-]) । उप ।

[m]) भाप.(*बाधा-,मृत्यु) । धा. *बाधे मरणे वा [?] ।

[n]) त्रिप. (बाधावत्–, मृत्युमत्- वा! [अंहस- =?]) । वैतु. सा. <उरु– इति GW प्रभृ. <√वृ 'आवरणे' इति च ।

[o]) विप. (विस्तारवत्- [भुवन-]) । १वरिमन्- (√तन् '*धारणे' > भावे) *तुर–> यस. *वरि-तन्–> (न. प्र१ [संहितायां]) *वरि-त'> (वैतु. GW. प्रभृ. <वरि-मन्– इति) । ??? ??? [illegible] > *वरि ता' इति । अत्र विषये पृ १९०० c, [illegible] तत्ज्ञेयं द्र. ।

[p]) भाप. । इमनिच् प्र. उसं. (पा ५,१,१२२) [illegible] [illegible] ।

[q]) सपा. वरिमा <> वरिमाणि इति पामे ।

[r]) [illegible] इमनिच् प्र. (पा ५,१,१२२; [illegible] [६,४,१५७]<उरु– इति) । तु. २भुमन्–, महिमन्– ।

१,३; कौ २,४१; जै ३.५.३.

वरिवो-मा[a]- -मा खि ३, २२, ७.

†वरिवो-विद्[b]- -विन्,द् ऋ ९,३७,५; ६१,१२; ६२,९; ९६, १२; ११०,११; १०,३८,४; मा २६, १७; कौ २, २३; ३३१; ६४६; ३,१,७; जै २,५,४; ३, ३,२; २७,७; ५३, ४; -विदः ऋ ८,२७,१४; ९, २१, २; मा ३३, ९४; -विदम् ऋ २, ४१, ९; मा २०, ८३; का २२,८,४; -विदा ऋ १,१७५,५.

†वरिवोवित्-तर,रा- -रस्य ऋ ८,४८,१; -रा ऋ १,१०७, १; मा ८,४; ३३, ६८; का ८, १,३; ३२,५,१४; तै १,४,२२, १; २,१, ११,४; मै १,३,२६; काठ ४, १०; क ३, ८.

?वरी[c]- -रीपु काठ ४३,४‡.

†वरूत्[d]- -ता ऋ १, १६९,१; २, २०,२; ४,५५,१; ६,२५,७; ७, २१,८; काठ १७,१८.

वरूत्रि, त्री[e]- -त्रयः तै ४, १, ६, २[f]; ५, १, ७, २[2]; ¶; -त्रिम् तै ४,२, १०, ३[g]; -त्री ऋ ५,४१, १५; ७,३८,५; ४०, ६; मै २ ७,६[f]; ३,१,८[2]; -त्रीः ऋ ३, ६२, ३; मा ११, ६१[f]; का १२,६,२[f]; काठ ९,९[h]; १६, ६[f]; १९, ७[2]; क ८, १२; ३०, ५[2]; ¶; -त्रीभिः ऋ ७, ३४, २२; -त्रीम् ऋ १, २२, १०; मा १३, ४४[g]; का १४, ४, ७[g]; मै २, ७, १७[2]; काठ १६, १७[g].

वरूथ[i]- -थम् ऋ १, २३, [२१; १०,९, ७]; ५८,९; ११६,११[k]; १४८,२; १८९,६; २,३४,१४; ४,५५,४; ५,४९,४; ७,३०, ४; ३२,७; ५३,२; ८८,६; ८,१८, २०; २७,९; ६७,३,६; ७९,३; १०,२७,१३; मा ५, ३५; ११, ४०; का ५, ९, १; १२, ४,३; तै १,३,४,१†; २,६,१,५¶; ४, १,४,१; ११,४†; ६,२,२, ७¶; ३,२,२†; मै १,२, १३†; २,७, ४; ४, १०, ३†; काठ ३, १†; १२,१५†; १६,४; १९,५[2]; ३८, १४; क २, ८†; ३०,३; जै ४, २९, २†; शौ १,६, ३†; ५,६, १४; २०, १२८, १२[l]; पै ६, ११,६; १२,४; -थे ऋ २,१८, ८,७,२०,८; -†थैः ऋ ४,५६, ४; ७, ९९, ७; १०, ६१, १७; तै १,६, १२, ६; मै ४,१२, ३; शौ २०,३७,७.

वरूथिन्[m]- -थिनाम् मै १, ३, ९[n]; -थिने मा १६, ३५; का १७,५,४; तै ४,५,६, २; मै २, ९,६; काठ १७,१४; क २७,४; -थिभ्यः[o] मै २, ९, ४; काठ १७,१३; क २७,३.

वरूथ्य,थ्या[p]- -†थ्यः ऋ ५,२४, १; खि १, ५, ४; मा ३, २५; १५,४८; २५,४७; का ३,३,१७; १६,५,३०; २७,१५, २; तै १, ५,६,३; ४,४,४,८; मै १,५,३; काठ ७, १; ८; क ५,१; कौ १, ४४८; २, ४५७; जै १,४७,२; ३,३४,१५; -थ्यम् ऋ ५, ४६, ५; ६,६७,२; ८,४७,१०; १०१, ५[q]; -थ्या ऋ ८, ४७, ३; ¶मै १,५,१०; काठ ७, ८; -‡थ्ये[q] कौ १,२५५; जै १,२७,३.

---

a) विप. (महाद्युति- [सूर्याचन्द्रमस्-]) । उस. उप. <√मा 'दीप्तौ' । सपा. तैआ २,८,९,१ अपि यनि. एव शोधः (वैतु. तत्र भा. वरिवा उभा इति द्वे पदे इति) ।

b) विप. (इन्द्र-,इन्दु-, सोम-) । उस. उप.<√विद् 'लाभे' ।

c) पाठः? मपरी->-रीपु इति शोधः (तु. सपा. ऋ ८, ६२,११ पर्यायभूतः मनिभ्यः इति पाभे.; वैतु. Sch नउर्थे = वरी- [तु. निघ १, १३] इतीव !) ।

d) विप. (इन्द्र-) । तृचि प्र. ऊडागमः (पा ७,२,३४) ।

e) नाप. (रक्षिका- [देवपत्नी-, वाच्-, सरस्वती- प्रमृ.]) । स्त्री. ङीन् प्र. पाक्षिको ह्रस्वश्च (तु. नारि, री- प्रमृ.) ।

f) सपा. वुरूत्रयः <> वुरूत्री <> वुरूत्रीः इति पाभे. ।

g) सपा. वुरूत्रिम् <> वुरूत्रीम् इति पाभे. ।

h) पाभे. पृ १७२३ m द्र. ।

i) सरून् °त्रः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. काठ १९,७[2]) । j) भाप. (रक्षण- प्रमृ.), ?विप. (रक्षक- प्रमृ.), नाप. । ऊथन् प्र. (पाउ २, ६) ।

k) नाप. न. (°कर्मन्- [तु. मत-]) ।

l) तु. शंपा. सात. । सपा. खि ५,१४,१ त्रिरूपः इति पाभे. । m) विप. (रुद्र-, दितिपुत्र-) ।

n) सपा. शौ ७,८,१ मनर्मृगाम् इति पाभे. ।

o) सपा. मा [illegible] ६ का १७,१.५ तै ४, ५,८,१

६३, २; ८.

वर(ण>)णा-व(त>)ती[a]- -त्याः[b] पै ५,८,८[c]; -त्याम् शौ ४, ७,१[c].

वरत्र, त्रा[d]- -त्रया ऋ १०,६०,८; शौ २०, १३५, १३[e]; -त्राः ऋ ४, ५७, ४[f]; १०, १०१, ५[g]; तै ४, २, ५, ५†[g]; शौ ३, १७, ६†[g]; ११, ३,१०; पै १६,५३, १५; -त्रान् काठ ३८, १४‡[g]; -‡त्राम्[i] पै १२, ६, ३; १९, ५१, १३; -त्रायाम् ऋ १०, १०२, ८.

वरस्[h]- -रः पै १७, २९, १३; -रांसि ऋ १, १९०, २; ४, २१, ८; ६, ६२, १; २; १०, ८९, २.

√वरस्य>वरस्या- -स्या[i] ऋ ५, ७३, २; -स्याम् ऋ ६,४९, ११.

वरिवस्[j]- -वः ऋ १, ५९, [५; ७, ९८,३]; ६३,[७; ४,२१,१०]; १०२,[४; ६,४४,१८][k]; ३,३४, ७; ४,२४,२; ६ ;५०,९,५५,१; ५,२९, १०; ६,१८,१४,५०,३; ७,२७,५; ४७,४; ४८,४; ६२, [६; ६३,६]; ९,६२,३;६४,१४; ६८,९; ८४,१; ९७, १०; १०, ४२,[११; ४३,११; ४४,११][l]; ५२,५;११६,३; मा ५, ३७;७, ४४; १५,४;५; का ५,९,३; ९, २,४; १६,१,४; ८; तै १,३,४, १; ४,४४,१[m]; ४६, ३; ३, ३, ११,१†[l]; ४,३,१२,२;३; ६,४, ५‡[n],७,१५,६; ५,३,५,४;४,५, ३¶; मै १,३,३७; २,८,७[l]; ३, ३, ६¶; १६, ५; ४, १२, ३†; काठ ४,९; ६,१०;८,१६†; १०, १३†[l];१७,६[l];१९; २१,७;२२, १५; क ३,७; २६,५[l]; †कौ १, ५४०; २, १८२; १९२; ३६९; †जै १,५५,७; ३, १७,३; १३; ३०,१२; शौ २०,११,७; १७, ११†[l]; ८७,३; ९४, ११†[l]; पै ३, ३६, ५†[k]; १५, ११, १†; १६,८,११†; १९,८,३[m]; २०, ३४,१; -वांसि ऋ ९,९७,१६ १६,६; तै ४,४,७,१;५,३,११ १¶; मै २, १३,१८; ३,५, २; काठ ३९,९.

√वरिवस्य, †वरिवस्यन्तु ऋ १,१२२,३; १४;५,४२,१२,६. ५२,१५; तै २,१,११, १, काठ १३,१५; २३, ११; पै ६,१,४. वरिवस्यातः ऋ १०, ७६, १; †वरिवस्य,>स्या ऋ ८, ४६, १०; कौ १, १८६; जै १,२०, २; वरिवस्य ऋ ९,९६,१.

वरिवस्यत्- -स्यन् ऋ ६, २०,११; -स्यन्तः ऋ ७, ५६, १७

वरिवस्या[p]- -स्या ऋ १, १८१,९.

वरिवो-दा[q]- -दाः[r] मा १७,१५; का १८,१,१५; तै ४, ६,१, ५; ५,४,५,३; काठ १७,१७; २१, ७; क २८,१.

वरिवो-धा- -धाः[r] मै २,१०, १; ३, ३, ६; -धाम् ऋ १, ११९,१.

†वरिवोधातम[s]- -मः ऋ ८,

वरिवस्कृत्[o]- -कृत् ऋ ८,

[a]) व्यप. [वरणाऽस्यग्रामसोभितनीर-नदी- (पा ४, २, ८५ [तु. गा. w. प्रमृ.])]।

[b]) वरणाद् आमृतम् इति BKA. (तु w.)।

[c]) सपा. °रणा.<>°त्याम् इति पाभे.।

[d]) नाप. पुं. स्त्री. (प्रग्रह-, चर्म-रज्जु- (युग-बन्धनी-))। धा. °बन्धने वृतिः। करणे अत्रन् प्र. (पाउ ३, १०७)।

[e]) = सपा. शांश्री १२,१६,३। नि ५, २१, ३ वरत्र अयाः इति पाभे.?।

[f]) वैतु. गा.<वर- + √त्र इति?। सपा. °त्राः<> °त्राम् इति पाभे.।

[g]) सपा. °त्रा (आपश्री १६, १८,१ प्रमृ. च)<> वरत्रान् (काठ ७१,११ च) इति पाभे.।

[h]) भाप. (विस्तार-), नाप. (विपुल-देश-)। धा. °विस्तारे आदिवृ वृतिः।

[i]) भाप. स्त्री. (°स्तुति-)। धा. °स्तुतौ [illegible] प्र. (पा ३,३,१०२)।

[j]) भाप. (विस्तार- प्रमृ.), नाप. (धन- प्रमृ.)। इयसुन् प्र. उसं. (पाउ ४,१८९)।

[k]) पाभे पृ २९८१ i द्र.।

[l]) पाभे. पृ २९८१ j द्र।

[m]) पाभे पृ २९८१ h द्र।

[n]) पाभे. पृ २७५६ c, २७५७ d द्र.।

[o]) विप. । उप. उप. कर्तरि कृत्।

[p]) भाप. (परिचर्या-)। स्वा. आदि [illegible] द्र.। [illegible] इति मृ१ द्र.। [q]) विप. (अति-)। उप.।

[r]) सपा. °दाः (आत ९,२,१,१७ [illegible] ४, ७, ४ च) <> वरिवोधाः इति पाभे.।

[s]) विप. (इन्द्र-)।

वरेण्य[a]– -०ण्य ऋ ५,२५,३; –ण्यः ऋ १, २६, २; ३; ७; ६०,४, १७५, [२; ८, ४६, ८ (९२, १७) ९,६१,१९]; २,७, ६; ३, २७,९; ५, १३,४; ८१, २; ८, २७,१२; ६१,१५; १०,९१,१; ११३,२;१२२,५; मा ११,७०†; १२,३†; २१,१२; का १२, ७, ५†;१३,१,३†; २३, २,१; †तै १,३,१४,४;४,१,९,२; १०,४; †मै २,७, ७; ८; ३, २,१;११, ११$; ४,१०,२; काठ २,१४†; †१६,७,८; ३८, १०; †कौ १, ४७०; २, १६५; ७५७; ७८३; ८२९,९६९; †जै १,४९,४; २, ३,५; ३,१६,१, २८,३; ४,२६, १०; शौ ७,१५,४; ५५,६;७७, ६†; १९,१५,२; पै ३,३५,३†; २०,३,३;११,१०†;१३,२,५१, ७†; –ण्यम् ऋ १,९,५, ५८,६; ७९,[८; ३,३४, ८]; १५९, ५; ३,२,४;१२,१; २७, १०; ४०, ५;६२,६;१०,५,८,[(४,११,५) १], ३५, ३; ३९, २; ६, १६, ३३; ८,१,१९;१५,७; २७, १; १०२,१८,९,६५,२९,१०,३५, ७; गि ३, १५,१८; ३१; †मा ३, ३५; ७, ३१; २२, ९; २८, २४$;३०,२;३६,३, †का ३,३, २७; ७,१३,१; २४,४,१; ३०, ३,१$; ३४,१,२;३६,१,३. †तै १,४,१५,१; ५,६,४; ८,४; ३, ३,८,२$; ४,१,११,१; †मै १, ३, १७; ४,१०, ३; १२,१; ४; काठ †४, ७;१६; ५,६[b]; †१०, १२;१३; क ३,५†; †कौ १,४८; २,१९;४८८;५२३;८१२;८७५; ९९५; †जै १,५,४; ३,२, १०; ३७,३; ४०,२०; ४,३, ८; †शौ २०, ६, ५; ११, ८; ७१, ११; १०६,१; पै १८,६, ९; –ण्यस्य ऋ ५, २२, ३; मा १७, ७४[c]; का १८, ६,१०[c]; तै ४, ६, ५, ४[c]; ५,४,७, ४[c]; ५¶; मै २, १० ६[c];३,३,९[c]; काठ १८, ४[c]; क २८, ४[c]; –ण्या खि ३, २२, ७; –०ण्या तै ३,५,४,१[b].

वरेण्य-क्रतु[d]– -तुः[e] खि ३,१३, १; शौ ६, २३, १; पै १९, ४, १०; –०तो ऋ ८, ४३, १२; खि ५,३,१.

वर्तवे ऋ २,२५,३; ३,३३, ४; ८, ४५,२९.

वर्तस्[f]– -तोभ्याम् मा २५, १; का २७,१,२; मै ३, १५,१.

†वर्तृ[g]– -र्ता ऋ १,४०,[८; ६,६६, ८]; ४,२०,७; ५,२९, १४; ८, १४,[४ (४,३२, ८)], शौ २०, २७,४.

वर्त्र[h]– -त्रम् तै १, ६, ८, १¶; मै १, ४, १०¶; काठ ३२,७; शौ १, ३, ७[1]; पै १९, २०, १३[1]; २०,४०,३.

वर्मन्[i]– -र्म ऋ १, ३१,१५;११४, ५; १४०,१०; ६, ७५,८;१९[k]; ७, ३१, ६; ९, ६७, १४; ९८, २; १०, १६,७;१०१,८;१०७, ७; खि ४, ५, ३७†[k]; ४०[2]†[k]; मा ११,३०; १८,३; २९,४५†; का १, ९, २; १२, ३, ३; १९, २, ३; तै २, ६, १, ५[k]¶; ४, १, ३, २; ४,५, २[1], ६,६,३†; ७, १,२; मै २, ७, ३; ११,२; ३, १,५; काठ १६, ३; १८,७; १९, ४; २५, ७¶; २६, २¶, ३७, १६¶; ३८, १३†; १४[3], ३९, १,३; ४०,३;५; ४६ १†; क २८, ७; ३०, २; ३९, ५¶, ४१, १¶; कौ २, १२२१[k]†; शौ १,१९, ४†[k],५, ६,१३, ८, २, १०; ५,१०;१४;१८[5]; १९; ९, २, १६; ५,२६; १०, ६,२; १४, २, २१; १८, २, ५८†,४, ९; १९, १६, २; १९, १०१, २०, ३;४[k]; २७, १४; ३०,१, ३; ५८,४; २०, १८,६†; पै १, २०, ४†[k]; ३७, ५; ४६,१; ४८

a) विप. (वरणीय- [अग्नि-, सवितृ-प्रभृ.]) । एण्यन् प्र. उसं. (पाउ ३,९८) ।
b) पामे. वृ २९८० f द्र. ।
c) =सपा. माश ९,२,३,३८ आपश्री ५, १७,५; १७, १५, ६ प्रमृ. । शौ ७, १५,१ सप्रमृवाम् इति, पै २०, ३, ४ सप्रमृवस्य इति च पामे. ।
d) विप. (वरणीयप्रज्ञ- [अग्नि- प्रमृ.]) । बस. ।
e) सपा. गिगा २१, १ ष्पयक्रतुः इति, आपश्री ४, ५, ५ माश्री ४, ७,३ प्रमृ. ईडेन्यक्रतुः इति च पामे. ।
f) नाप. (पक्षम-पङ्क्ति-) । तसुन् प्र. उसं. (पाउ ४, २०२) । धा. आच्छादने वृत्तिः ।
g) विप. । धा. वारणे वृत्तिः । h) नाप. (रक्षापङ्क्ति-, प्राकार-) । वरणे त्रन् प्र. । धा. वारणे वृत्तिः ।
i) नाप. (कूल-) । धा. अवरोधने वृत्तिः [वैतु. सा. वर्त्रम् ([<√वृत्] तु. दारिलः) इति, कौसू (२५,१६) वर्तिम् इति, ॥. वृत्रम् इति च पामे.] ।
j) नाप. (कवच-) । मनिन् प्र. । धा. आच्छादने =रक्षणे वृत्तिः ।
k) पामे. वृ ११३८ j द्र. ।

१०८,३;४[i];११०,४; २,१,३![a]; ६, ११,६; १२,३; ७,३,८; ८, ६;९; १५,५; ८,१०,१-११;९, १२, १०; १०, ३, ३![b];८, ५; ११, ३, ५; १६;११, २१;१२, २; १५, १०,८†; १६, ३,१०; २७,१०; २८,४;८;४२,२;७७, १; १२६, ४; १८, ९,२; २०, २८,९;–†र्मण. ऋ ६, ७५, १; मा २९, ३८; का ३१, २,२; तै ४, ६, ६, १; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; पै १५, १०, १; –र्मणा ऋ ६,७५,१८[c]; मा १७, ४९†[c]; का१८,४,१७†[c]; कौ १, ७४‡[d]; २,१२२०†[c]; जै १, ८, २‡[d]; शौ ७, १२३, १†[c]; १७, १, २७;२८; १९, ४६,४; पै ४, २३, ६; १६, १२६, ४; १८, ३२,१०; २०, ८,४[२e]; –र्मभिः तै ४, ६,४, ५‡[c]; –र्मसु ऋ ८, ४७, ८; शौ १९, ३०, १; –र्माणि काठ १९, १¶; क २९, ८¶; शौ ५,८,६; ८,५,७; ११, १२, १७; १९, २०,२; ३०,२; पै १, १०८, २; ७,१८,७; १३, १०, ९; ११, २०; १६,२७,७.

वर्मण्-वत्– -वन्तः ऋ १०, ७८, ३.

वर्म-वासस्– -सः[f] पै १३, ५, ७.

वर्मिन्– -र्मिणः ऋ ६, २७, ६; शौ ११, १२, २३[?]; –र्मिणम् शौ १९,३०,१; –र्मिणे मा १६, ३५; का १७, ५, ४; तै ४, ५, ६, २; मै २, ९, ६; काठ १७, १४; क २७, ४; –†र्मी ऋ ६, ७५, १; ९,१०८, [(८, ७३, १८) ६]; मा २९, ३८; का ३१, २, २; तै ४, ६, ६, १; मै ३, १६,३; काठ ४६,१; कौ १, ५८५[?]; जै १, ५९, ८; ३,४०, २; पै ७,९, ७$[g];१५, १०, १.

वर्य, र्या[h]– -र्यम्[i] पै १९, २९, ७; –र्ये शौ १९,४९,३[j].

?ववव्रुस[k]– -व्रुषः ऋ १,१७३,५.

†वव्र(वप्रा.)[l]– -व्रम् ऋ ५, ३२, ८[m]; शौ ८, ४, १७‡[n]; पै १६, १०,७‡[n]; –व्रात् ऋ ७, १०४, १७[n]; –व्रासः ऋ १, १६८,२[o]; –व्रे ऋ ४,१, [१३; ५,३१,३]; ७, १०४, ३; १०, ८, ७[p]; शौ

---

[a]) वर्मेव शान्त्यम् इति पाठ.? *चरु– (=* शुरु–) > -रुम् इव > -रु इव > –र्विव, (√*येप् [*= √जेह्] 'गतौ' >) येपत्– > -पन्तम् (पतन्तम्) इति शोधः। सपा. शौ ४,७,४ अपि? चरुमिव > * चर्विव इति शोधः। (तु. [तात्पर्यतः] सा.; वैतु. PW. W. प्रमृ. शौ. शुद्ध एव पाठ इति कृत्वा चरु– *=स्थाली- इति, √वेप् 'उत्क्रथने' इति च?)। अत्र विषये पृ २६१३ *l* यदुक्तं तदपि प्रकृतमनु शोधार्हं द्र.। सस्थ. प्र√स्था इत्यस्य प्रगमने वृत्तिः (तु. सा.; वैतु. PW. प्रमृ. पुरःस्थापने इति?)।

[b]) पाठः? वर्म आहरात् इति द्वि-पदः शोधः। सस्थ. ?अविदुषो > अ (नञ्) + (√मिद् 'स्नेहने *=संबन्धे, मित्रभावे' >) *मिद्रुम्– (मित्र-) > तस. *अ-मिद्रुस्– (अमित्र-, भ्रातृव्य-) > [प१] -द्रुषाम् इति, ?इमां > इमान् इति, ?समां भृतां तां > समा-भृतान् (वर्षाहृतान्), तान् इति, ?प्रददाग् > (प्र√दह् >) प्र-दहात् इति चापि शोधाः। तत्रैव चतुर्थे मन्त्रे ?तेभिः > तेभ्यः [पं१] इत्यपि शोधः।

[c]) सपा. वर्मणा <> वर्मभिः इति पाभे.।

[d]) सपा. ऋ १०,४६,५ अर्याणम इति पाभे.।

[e]) एकतरत्र कौसू ४६,५५ मल्लगा इति पाभे.।

[f]) *सम् इति मूको.।

[g]) सपा. शौ ५,७,८ वेद इति पाभे.।

[h]) विप. (*वर्म-कारिणी- [रात्रि-])। धा. छादने वृत्तिः (तु. सस्थ. सुजाता–, सुभगा–)। [i]) पाठः? विश्व. *पत्नि, (*वरिणी– [=वरवती-, पतिमती] > सं१) वरिणि, (आवर्य– [भाप. = आवर्जन-] >) आवर्यम्, (इषुका-[*इच्छुका-,कामिनी-] > सं१) इषुके इति शोधः।

[j]) वार्ये RW. W. WI.। पाभे. पृ १००५ *f* द्र.।

[k]) वै. सा. PW. GW. WAG [२, २९ *b*] कर्मो प्र. द्वित्वे भूयो द्वित्वम् उसं. [पा ६, १,८] इति, Barth [IS १, ४९] < अव √वृ + क्वसुः प्र. इति च?। विप. (*छादन-छादक- [तमस्-])। वर्मन्– + (√वृ 'आवरणे' > कर्तरि) *वर्मस्–> इस. *वर्म-वर्मस्–> वव-व्रुस्– इति मतम्।

[l]) नाप. (गुहा-, कूप- [तु. निघ ३,२३] प्रमृ.)। कर्मणि कः प्र. द्वित्वञ्च उसं. (पावा ३, ३, ५८)। धा. आवरणादिषु वृत्तिः (तु. ऊर्व–, वल–, विवर– प्रमृ.)।

[m]) निप. (आवरक- [वृत्र-])। कर्तरि कृद् इति पूर्वात् विशेषः (तु. वें. सा. PW. प्रमृ. [तु. नदीवृत्– प्रमृ.]; वैतु. GW. GG. नाप. इति)।

[n]) सपा. वव्रम् <> वव्रात् इति पाभे.।

[o]) वैतु. सा. = रूपाणि इति। [p]) वैतु. सा. [अन्यथा]. इति?।

८, ४, ३; पै १६, ९, ३.
?व्रयामहे[a] ऋ ८, ४०, २.
वव्रि,व्री[b] (वप्रा.)– -व्रिः ऋ ५, १९, १; १०, ४, ४; मै ४, २, २¶; काठ १५, ४[c]; –व्रिणा ऋ १, ५४, १०; –†व्रिम् ऋ १, ४६, ९; ११६, १०; १६४, ७; २९; ५, ७४, ५; ९, ६९, ९; ७१, २; १०, ५, ५; शौ ९, १४, ५; १५, ७; पै १६, ६६, ७; ६८, ७; –व्री पै १६, ४७, ८[d]; –व्रेः ऋ ४, ४२, [१; २]; ५, १९, १
वव्रि-वासस्[e]– -ससम् शौ ८, ६, २; पै १६, ७९, २.
†वव्रिवस्– -वांसम् ऋ २, १४, २; ४, १६, ७, ६, २०, २; ९, ६१, २२; कौ १, ४९४; जै १, ५१, ८; ३, ४४, ६; शौ २०, ७७, ७.
¶वारक[f]– -काः मै ४, २, १.
*वारे[g]– > वारे-वृत[h]– -तम् ¶तै २, ५, १, ३-५; ६, २, ७, १.
वृणान, ना[i]– -नः ऋ १, १०८, ६; ९, ९४, १; १०, १२४, ४; तै ७, १, २०, १; मै ४, १२, ४[i]; काठ ११, १३[i]; ४१, ११†; कौ १, ५३९†; जै १, ५५, ८†; शौ २, १३, १[j]; ७, ११०, १[k]; पै १५, ५, १[l]. –ना ऋ ५, ४८, १; शौ १२, १, ३७; १८, ३, १; पै १७, ४, ७; –†नाः ऋ ३, ४, ५; ५, ११, ४; ७, १८, १२; १०, १८, ६[l]; ८८, ४; १२४, ८; शौ १२, २, २४[l]; पै १७, ३२, ५[l].
१वृत– वृतौ ऋ १०, ६५, ५[m].
वृत, ता– -तः ऋ ७, ७, ५; १०, ५२, १; ९८, ७; ¶मै ३, ९, ८; कौ १, १९६‡[n], पै २, ८७, २; –तम् ऋ ६, १७, १२; मा २८, १२[o]; का ३०, २, १[o]; –ता शौ १२, १, ५२; पै १७, ५, १०; –ताः ऋ ४, ४२, ५[p]; ¶मै ३, ९, ८; ४, ६, ४[q]; काठ २७, ९[?]; –तानि मै ३, ९, ८¶; –तान् ऋ ४, १९, [५; ४२, ७]; –ताय: ऋ १०, ३०, ७; –तासः ऋ ७, ३३, ५; –¶तैः काठ २६, ९; क ४१, ७.
†वृत्वा[s] ऋ १०, ९०, १; कौ ३, ४, ३; जै २, ३, ६; शौ १९, ६, १; पै ९, ५, १.
वृत्वाय[t] मा ११, १९; का १२, २, ८; तै ४, १, २, ३; मै २, ७, २; काठ १६, २.
वृत्वी ऋ १, ५२, ६.
†व्रा(ण>)णा[u]– -णाः ऋ १, ६१, १०; शौ २० ३५, १०.
वृक (वप्रा.)[v]– –†०क ऋ ८, ५५,

a) वव्रं यामहे इति द्वि-पदः शोधः। सस्थ. (√नह् [=√नश्, √नस्] 'व्याप्तौ, प्राप्तौ' > भावे) *नह्– > निमित्त सप्त१ नहि इति (वैतु. अन्ये न + हि इति कृत्वा अव्य. इति?)। 'वाम् (इन्द्राग्न्योः) वव्र (स्तोत्रं) यामहे (स्तुमः)' इति वा. (वैतु. यनि. क्रि. एवेति कृत्वा <√वृ 'वरणे = याचने' इति वें. सा., वारणे इति GW. GRV. प्रमृ.)।

b) नाप. [आवरक– (वस्त्र–, रूप- [तु. निघ ३, ७] प्रमृ.)]। ताच्छीलिकः क्रि. प्र (पा ३, २, १७१)।

c) यनि. घालप्रतिप्रथिता > सपा. आपश्रौ १८, १०, २१ यानि घालप्रतिप्रथिता इति पाभे.।

d) विप. (*आवरण-इन्-)। यु. पृ २२०४ k द्र.।

e) नाप (प्रमृनिरृति-भेद-)।

f) विप. (वरयितृ- [देवमनुष्य-])। कर्तरि वकन् प्र.।

g) *नाप. (वर-)। यापं– > यनि.।

h) विप. [वरविशिष्टया तत्पुत्क्या रहिता– (प्रबलपाशाप-पूर्तिमभाग- [वैतु. K. =वरत्वेन रहित– इत्यो??])]। पूग. पूर. स्वरः (पा ६, २, ४८)।

i) पा. वरणं वृतिः। j) पाभे. पृ ११८४ i द्र.।

k) सपा. पै २०, ७, ४ गृणानः इति पाभे.।

l) =सपा. आगृ ४, ६, ८। तैआ ६, १०, १ आमिगृ ३, ७, १:८; बौपि १, १७:८; गृणाना इति पाभे.। उराणा इति GW.?।

m) विप. (*वरणकृत्- [रोदसी-])। धा. वरणे वृतिः (वैतु. वें. सा. GW प्रमृ. <√वृत् वर्तने)।

n) सपा. ऋ १०, १०५, ४ विव्रतयोः इति पाभे.।

o) सपा. मै ४, १३, ८ काठ १९, १३ तैब्रा ३, ६, १३, १ वृज्येन इति पाभे.।

p) तु सा. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. <√वृ आच्छादने। q) sch. °ताः इति?।

r) मरुत् भवृताः इति शोधः (तु. सपा. मै ४, ६, ४; पृ २५९६ k च)।

s) =सपा. तैआ ३, १२, १। मा ३१, १ का ३५, १, १ स्पृत्वा इति पाभे.।

t) वैतु. उ. म. <√वृत् इति। सा. √वृ 'वरणे' इति।

u) विप. (निद्रा- [गो-])। कर्मणि शानच्‌ प्र.।

v) नाप. (दशाद-भेद- प्रमृ.)। <वि√वृ वा वि√वृ वा वि√भ्रम् वा वि√वृत् 'छेदने' वेति वा (५, १०;

[१;५६,१]; खि ३,७,१; ८,१; -कः ऋ १, ४२, २; १०५, ७; १८; १८३, ४; २, २३,७;२८, १०; ६, ५१, १४; ८, ३४, ३; ५१, २; ५६, २; ६६, ८; ९ ७९,३; †खि ३,३,२; ८,२; मा २१, ३८; २४, ३३; का २३, ४, १०; २६, ७, ३; तै ५, ५, २१,१; मै ३, ११,२; १४,१४; ४, १४, ९†; काठ ४७, ११; †कौ २, १०४२; ११५८; शौ ४, ३, १;२; ५, ८,४[a]; ६,३७, १[b]; ७,५२,५; १२,४, ७; १९, ४७, ६; २०, ९७, २†; पै १, ७२, २; २, ८, १;२; ६, २०, ६; १७, १६, ५; १९, ९, ७; २०,.१७, १[b]; ३७, ८; -कम् ऋ १, १०५,११; ७, ३८, ७; १०, १२७, ६; मा ९, १६†; १९, १०; २१, १०, का १०, ३, ९†; २१, १, ९; २३, १, १०; †तै १, ७, ८, २; मै १, ११, २†; ३,११,७; काठ १३, १४†; ३७, १८; शौ ४, ३,४; १२, १, ४९; पै २, ८, ५; २, ८,५; १७, ५,७; -कस्य ऋ १, ११६, १४; ११७, १६; २, २९, ६; १०,३९,१३; मा १९, ९२; ३३, ५१†; का २१, ६, १३; ३२, ४, ८†; मै ३, ११, ९; ४, १२, ६†; काठ ३८, ३; शौ १९,४७,८;५०,१; पै ५,१०, ३; ६, १४,९?[c]; २०,८; ९, ८, ६; १४, ४,११; -काः ऋ १०, ९५, १४; मा ४, ३४; का ४, १०, ५; तै १, २, ९,१; मै १, २, ६; ३, ७, ८; काठ २,७†; क २,१†; शौ १२, १०, ३; पै १६, १४५, ११; -काणाम् ऋ ८, ६७, १४; पै १७, १५, ७; -कात् ऋ १, १२०, ७; शौ ५, २१, ५; -काय ऋ ६, १३, ५; ५१, ६;७, ६८, ८; -कासः ऋ १०, ९५, १५; -के पै ५,२९, ६; -केण ऋ १, ११७, २१; ८, २२, ६; वै ९, ८,१; -कौ ¶मै २,३, ९; ४, १; काठ १२, १०[२]; शौ ७, १००,२.

वृकी[d]- -की खि ४, ५,२१[b]; पै २, ३८, ५[b]; ७, १८, ५[a]; -कीः ऋ १,११७, १८; १८३, ४; -कीम् ऋ १०, १२७, ६; -क्यै ऋ १,११६, [१६; ११७, १७]; ६, ५१, ६; खि १,१२, ७.

?वृक-ताति[e] ऋ २, ३४, ९.

वृक-ति[f]- -तिः ऋ ४, ४१, ४.

√वृकाय>वृकायु- -युः ऋ १०, १३३, ४.

?वृकद्-वरस[g]- -रसः ऋ २, ३०, ४.

वृक्क(वप्रा.)- -†क्कः[h] ऋ १, १८७, १०; काठ ४०, ८; पै ६, १६,

२१;६,२६] प्रमृ : < √वश्च् 'छेदने' इति Brug [२, १,९४] Hirt [५, ११३] WAG [१,२९] SEY [८, १६,११४] प्रमृ. । a) सपा. वृकः<>वृकी इति पाभे.। b) सपा. वृकः <> वृकी इति पाभे.। c) वृका (क-श्रा) स्य-> -स्यम् इति शोधः। d) स्त्री ङीप् प्र. (पा ४,१,६३)। e) *वृक्य- (कष्टमय-)+(√धा '*कर्मणि'>भावे) *धातु- > बस. *वृक्यु-धात- (कष्टात्मककर्मविषयता-) > सस१ *वृक्यु-धाते > यनि. । 'यो (यद् उ = यदा कदापि) रिपुः मर्त्यः नः (अस्मान्) वृकताति दधे (स्थापयेत् = कष्टे निपातयेत्)' इति वा. (तु. [तात्पर्यतः] PW. GW. WAG [१, २४१ b] प्रमृ.; वैतु. पा [५, ४, ४१] अनु वें. सा. °ताति-> [प्र१] -तिः> यनि. इति ?)। f) नाप. (दस्यु-)। *वृक्य- (हिंसन-)+(√धा 'कर्मणि'>भावे) *धि- > बस. *वृक्यु-धि- >यनि. (वैतु. पा [५, ४, ४१] प्रमृ. < वृक- + स्वार्थे तिल् प्र. इति, WAG [१, २४१ b] < *वृक-ताति- इतीव?)।

g) विप. [*वृष्टिनिरोधक- (असुरस्य [*=मेघस्य] वीर- [*=अर्गल-])]। बस. पूप. =(√*वृक् [=√वृष्] 'वर्षणे'>) *वृक (स>त>)द्- (वृष्टि-), उप. च भाप. सन् <√वृ ['आवरणे =निरोधे' (तु. सप्र. ऋ ७, ९९, ५ वर्चिन्- इति पर्यायभूतं विप. [<√*वृच्= √*वृश् = √वृष् 'वर्षणे']; वैतु. पपा. अनु °क-द्व° इत्यवग्रह इति कृत्वा बस., पूप. =संवृत-, उप. च =द्वार- इति सा., पूप.=बधनशील-, उप. च =ध्वरस्- ['हिंसन-'] इति PW. GW. प्रमृ., सा [पक्षे] असुरस्य विप. इति च, GRV. असुरस्य व्यप. इति च!]। h) विप. (*वृष्य-, वाजवत्- [ओषधि-=धान्य-, अन्न-])। *वृष्य- (= √वृष् 'वीर्ये'+यः प्र. उसं. [पा ३, १, १२०) > *वृक्य- > यनि. (वैतु. मा. < √ वृज् 'वर्जने' कर्तरि कृद् इति, वें GW. Gri. प्रमृ. नाप. [शरीरावयव-विशेष-] इति च)। पाभे. पृ २०२१ h द.।

१०; -क्यो.[a] पै १६, १४८,४; -क्काभ्याम्[a] मा २५,८; का २७, ८, २; मै ३, १५,७, काठ ५३, ९[b]; -क्कौ[c] शौ ७, १०१, १[d]; ९, १२,१३; पै १६,१३९,१६; २०, ३३, ५; ४७, ६.

†वृक्त-वर्हिस् (यप्रा.)[e]- -र्हिषः ऋ १,३, ३; १४, [५ (३,५९,९) ५,२३, ३; ३५, ६; ८, ५,१७; ६, ३७]; ३, २, ५; ६; ५, ९, २; ६, ६८, १; ८, २७,७, ३३,१; ३६, १; ६०, १७; ६९, १८; ८७; ३; ९७, १; ९, ११०, ७; १०, ९१, ९; मा ३३, ५८; का ३२, ५,४; कौ १, २५४; २६१; २, २१४; ८५६; जै १, २७,२; ९; ३, १९, ९; शौ २०, ५५, १; २; ५७, १४; ९२, १५; -०र्हिषः ऋ १, ३८, १; ८,७, २०; २१; -र्हिषम् ऋ १, ४०, ७; -र्हिषे ऋ १, १२, ३; ३, ५९, [९ (५,२३,३; ३५, ६, ८, ५, १७; ६,३७)]; १०,६१,१५; काठ ३९, १३; कौ २, १४२; जै ३, १४,३; शौ २०,१०१,३.

वृक्त्वा, वृक्त्वी √वृज् द्र.

वृक्थ[f]- -क्थाभ्याम् तै ५, ७,१९,१[b].

वृक्ष[g]- -क्षः ऋ १, १८२, ७[h]; ४, २०, ५; १०, ३१, [७; ८१,४]; खि २, ६, १, ६; ४, ५, १७; १८; मा १७,२०†; का १८,२, ५†; तै ४,६,२,५†; मै १,१०, १२¶; २,१०,२†; ३, १,२¶; ¶काठ १८, २†; १९, १; १०; २३, ४; ३६,६; ¶क २८, २†; २९, ८; ३६, १; शौ ४, ७, ५; ७, ६१, १; १८, २, २५[i]; पै २, १,४; २०, १७,३; -क्षम् ऋ १, १३०, ४, १६४, २०;२, १८, २; ३९,१; ३, ४५, ४;५, ५४, ६; ७८, ६; ७, ९५,५;८, ७३, १७, ९,९७, ५३, १०, १०, [१३; १४]; ४३, ४; खि १, ५, १०, ४,५, २२; खिसा २९, ४५; मै ४, १४, ३†; काठ ४, १६†; कौ २,४५५†, जै ३, ३४, १३; शौ १, २,३; २,१ ३; ६, २, २; ८, १[j]; ३७, ७, ५२, १; ११४, ४; १२० ९, १४, २०†; १८, १, १५ १६†; २०, १७,४; पै २,५,१ ५. ३,६; ७; ७, १३. १; १६ ३६, ७[k]; ६७, १०; १९ १,१ ९, ८; २०, १७, २; ८ -क्षम्ऽक्षम् खि ४,७,१,४; २, ५; शौ ५, ५,३; पै ६,४,५, -क्षस्य ऋ ६, २४, ३; ५७,५; १०, ९४, ३; खि ५, २२, ५[l]; मा २३, २४; २५; का २५,६, ४; ५; तै ६, ३, ३, २¶; ७, ४, १९,३[m]; मै ३,९,४¶,११, १; ¶काठ ८, ३; १०[२]; ११, ५; २६, ४; ४४, ८§; ¶६, ७; ७, ६[२]; ४१, २; शौ ३, ६, ८, ४, ६, ६; १०, ७, ३८; २०, १३६, ९[n]; पै ३, १, ८; ५, ८, ५; २०, ८; ९, ७,११, १३, ३, ३; १७, १०, ९; २०, २२, ६;७; -क्षा[o] खि १,५,१,

---

[a]) नाप. पुं. [शरीराङ्ग-विशेष- (°गुर्दम्- [वैतु. उ. म. स्त्री. °क्का- इति])]। <°वृक्य (<√वृष् 'वर्षणे =मूत्र-क्षरणे')।

[b]) सपा. वृक्काभ्याम् <> वृक्थाभ्याम् इति पाभे.।

[c]) नाप. पुं. (°मुष्क-)। <°वृक्य- (<√वृष् 'वीर्ये')। शेषं २९८७ *h* गतम्। [d]) सपा. शौ ६,७७,१ मुश्चान् इति, पै १९,,१६,१ अश्वा. इति, पै २०,३३,४ मद्वौ इति च पाभे., सर्वत्र अश्वौ इति शोध प्रेष्टः।

[e]) वि. (जन-,मुन-[सोम-]प्रमृ.), नाप. (ऋत्विज्- [निघ ३,१८])। बस. पूप. <√°वृष् (यधा.), उप. < √वृह् (यथा. [वैतु. पूप. < √मद्ह् 'छेदने' इति, उप.=दर्भ- इति च प्रापोतादः ?]) ।

[f]) =वृक्क- (द्र. *a*)। वृक्क- [सपाँ यस्.प्र.] > नंत्र. यनि. द्र.।

[g]) नाप. (पादप-)। √वृष् '°वृहौ=[वि]रोहणे' + कर्तरि क्सः प्र. उसं. [पाउ ३, ६६ (वैतु. या [२,६] पाउ [३,६६], PW. WAG [१,६४] प्रमृ. <√व्रश्च् 'छेदने' इति, या [पक्षे] <√वृ 'आवरणे' + क्ष- [भूमि-] इति, PW. प्रमृ. [पक्षे] < √वृह् 'वृद्धौ उन्मूलने वा' इति च ?)] ।

[h]) वैतु. वें., Baunack [KZ ३५, ५५१] =नौ- इति, सा. =रथ- वा स्तोतृ- वेति च ?।

[i]) सपा. तैआ ६, ७,२ आमिगृ ३, ८,१ : ११ वृक्षौ इति पाभे.।

[j]) सुपा वृक्षं [? पुना>सपा. पै २,७७,४ यथा वृक्षो स्यघकम् इति पाभे.। पृ १८९६ मस्थ. [नि]>'नि इति शोध.। [k]) सपा. वृक्षम् <>वृक्षान् इति पाभे.।

[l]) वृ° इति स्वरः ! (तु. सपा. शौ २०, १३१, ९ [RW.])। [m]) नाप. (°पर्वन्-)।

[n]) दिना. शसा. वृ° इति ?। [o]) =सपा. आपमं

-क्षाः ऋ ८, ४, ५; २१; १०, १७, २३; खि ५, १५, १३; मा १२, १०१†; का १३,६,२५†; काठ ३०, १०¶; क ४६, ८¶; शौ ५, १९,९; ६, १५,१†;४४, १; १०, ३, १५; ८, ३१; १२, १,२७; २०,१३१,११; पै १६, ६४,४, १७,३,८; १९,५,१४†; २०,३३,७; -क्षाणाम् मा १६, १९; का १७, २, ३; तै २, ५. १, ४¶; ४,५,२, २; ६, ३.३,३¶; मै २,९,३; काठ १७, १२; क २७, २; शौ ६,१५,२; ३; पै ७, १९,१०; १७,१३.८; १९,५,१६; ४२, ४; -क्षात् ऋ १०,६८,८; शौ १.१४,१[a]; ६, १२८,२; ८,६,२६[b]; २०, १६, ८; पै ४,१५,६[?]; १६,८१,७[b]; १९. ४०, ५; -क्षान् ऋ ५, ८३, २; शौ ५, ५,९[c]; ६,४५, १;१२९, २; १०,१, १७[d]; ३, १३[e]; १४[f]; १२, १, ५१; पै १३, ३, १; १७, ५. ९; १९, ३२, ३; ३६, ४; ३८,२; -क्षे ऋ १, १६४, २२; १०, १२७, ४; १३५, १; खि ५. ९, १; मा १६, ५१; का १७, ८, ५; तै ४, ५, १०, ४; मै १, १०, २०¶ काठ १७, १६; ३६, १४¶; क २७,६; ३०,८¶; शौ ९, १४, २१†; २०, १२७, ४; पै ७, १२, ६; १६, ६७, ११; -क्षेऽक्षे ऋ १०, २७, २२; -क्षेभ्यः मा १६, १७; ४०; का १७, २,१; ६, ५; तै ४, ५,२, १; ८, १; मै २. ९, ३; ७; काठ १७, १२;१५; क २७, २;५; -क्षेषु मा १६, ५८[g]; का १७, ८,१२[g]; तै ४,५, ११,१[g]; मै २, ९,९[g]; शौ ६, १२९, ३; ७ ६८,१; पै १७, १२,९; १९, ३२,२; २०, ३२,९.

वृक्ष-केश[h]- -शाः ऋ ५, ४१, ११.

वृक्ष-स(र्प>)र्पी[i]- -र्प्यः शौ ९,२,२२; पै १६,७८,६.

वृक्षा(क्ष-अ)धिप- -०प खिसा ३१, ११.

?वृक्षः पै १९,२,४.

?वृक्षये पै १५, २३, १.

?वृक्षस्वादु विकंकतं[j] पै ८, १२,४.

?वृक्षान्व पै २, ३८, १.

?वृक्षां भमन्धि सायम्[k] पै १५, २३, ५.

वृक्षैवापतिक्रः पै ८, १०, ७.

?वृघ्नः पै १५, २३, ३[l].

वृचया[m]- -याम् ऋ १, ५१, १३.

वृचीवत्[n]- -वतः ऋ ६, २७,५, ७; -वन्तः ऋ ६, २७, ६.

√वृज्(वधा.)[o], >वरीवृज्, वरीवर्जि, ववृज्युः ऋ ८, ७९, ५.

¶वृङ्क्ते तै ५, १, ८, २; मै १, ५, ११; १२; ३, २, ६; ४, ६, ९; ¶वृङ्क्ते तै १, ७, ४, ६; २, १, ४,५; २, १, २; ९, ४; ५[२]; ४, ३, ३; ५, ४, २; ३; ३, १, १, २; ७, २; ३[१]; ५, १, २, ५[२]; ८, २[२]; ४, ११, ३; ५, ३, ३[२]; ६,१,१, ५; ३,७,२; ५,१, ३,६,११.५; ७, ३,२, १;२; ५.५, १[१]; २[२]; मै १. ४, ८; ५, १२; ९, ८; ११, ९; २, १,११; ५, ४; ३, १,३; ९;२, २; ६; ४,१; ८,५; ४, १, ६; १०; १२; २,१[१];४; ११[१]; ४, २; ६,४; ७, ५; ७[१]; ८,९; काठ १०, ७[२]; ११, १; १३.५; १४,९; १९,२; २०,६[१]; ८[१]; २१.४,२५,२; २८,६;३१, ४; ३२,६; ३४, ४[१]; १८; ३६,

a) सपा. पै १,१५,१ शीर्षणि इति पाभे.।

b) सपा. संत्रा १, १,१४ आपमं १, ४,११ हिए १, १९,७ शीर्ष्णः इति पाभे.। c) पाभे. पृ १९५९ *a* द्र.।

d) पाभे. पृ २९८८ *k* द्र.।

e) सपा. पै १६,६४,३ जीर्णान् इति पाभे.।

f) सपा. पै १६,६४,५ सर्वान् इति पाभे.।

g) सपा. काठ १७,१६ क २७,६ वनेषु इति पाभे.।

h) विप. (वृक्षाऽऽच्छादनवत्- [गिरि-])। बस. उप. = केश- (आच्छादन-)। i) नाप. (जीवभेद-)। उस.उप. √सृप् + कर्तरि अन् प्र.। आदित्ययासः ङीप् प्र.।

j) वृक्षस्वादु(यथाऽपि>)योऽपि कद्रूणी- >°णि इति चतुष्पदः शोधः। सस्थ. ?नाईनाम् असि > नारी नामाऽसि (तु. मूको.) इति च, ?नाग्ना हि भद्रस्थासि > मग्ना हि भद्रस्याऽसि (तु. मूको.) इति च शोधान्तरे।

k) वृक्षान् (प्र√भञ्ज् 'भङ्गे' > लोंट मपु१) प्रभन्धि इति शोधः। तृतीयस्य पदस्य च शोधः पृ २४८४ *a* द्र.।

l) शोधः पृ २४५५ *i*, २८९२ *n* द्र.।

m) व्यप. ([इन्द्रेण कर्शाग्नेः प्रदत्ता-] कन्या-)।

n) व्यप. (असुर-)। पस. नापस्य°।

o) धा. आवर्जनाऽऽदान-व्यावर्तन-परिहरण-हिंसनादिषु वृत्तिः (तु. निघ [२,१९], GW. PG [१,१५१-२], Brug [२,३,७०], Hirt [४,९१] प्रभृ.)।

९; ३७, १२[२]; क २९, ८; ३१, १; ८[१]; १०[१]; १९; ३८, ५; ४४, ६; ४७, ४; वृणक्ति ऋ ४, ७, १०; ‡वृञ्जते[a] कौ २, ३११; जै ३, २५, ७; वृञ्जे ऋ १, १४२,५; ६, ११, [५ (७, २, ४)]; ¶वृञ्जे मै ४, २, ११[c]; काठ ३४, १८; वृङ्धि[b,c] ऋ ६,७५,१२; काठ ४६, १†; पै २०, ९, ३; ‡वृङ्ग्धि[b,c] मा २९, ३९; तै ४,६,६,४; मै ३,१६,३;वृङ्क्तम् पै १, ८६, ५; ¶अवृङ्क्त तै २, ६,९,४; ३, १, ७, ३; ५, ४, ११, ३; मै ४, २, ९; वृणक् ऋ ६, १८,८; ¶अवृञ्जत तै २, ४,३,३; ¶अवृञ्जत तै २,१,४, ४; ४, ३, २; ५, ५, ३, ३; ६, ३, ७, २; ६, ११, ५; मै १, ११, ९; २, १, ११[२]; ३, १, ९; ३,६; ४,१; ४,२, १; ११, ७, ५; ७[१]; काठ १३, ५; १४, ९; २०,६;२५,२; ३४, ४; ३७, १२[१]; क ३१, १; ८; ३८, ५; वृञ्जीत तै ५, ६, ९,३¶; वृञ्जीरन् तै ५,३,९,१¶.

वर्क् ऋ १, ६३, ७; वर्क् ऋ ६ २६, ३.

†वृज्यते ऋ १,८३,६; शौ २०, २५,६; †वृज्यते ऋ १०,११०, ४; मा २९, २९; का ३१, ४, ५; मै ४, १३, ३; काठ १६, २०; शौ ५, १२, ४; वृज्येत मै ४, १३, ८; वृज्येत खि ५, ७,३,१; काठ १९,१३.

¶वर्क्ष्यते तै ७,१,५,५.

वरीवर्जय (त्>)न्ती- -न्ती शौ १२,७, ११; पै १६, १४३, २.

†वरीवृजत्- -जत् ऋ ७, २४, ४; काठ ८, १७.

ववर्जिवस्- > ववर्जुषी[d]- -षीणाम् ऋ १, १३४ ६.

वृक्त्वा[e] काठ २७, ९.

?वृक्त्वी[e,f] ऋ १०, ८७, २.

?‡वृष्ट्वा[e,g] शौ ८,३,२[h]; पै १६, ६, ३.

†१वृजन[i]- -नम् ऋ १, १६५, [१५; १६६, १५; १६७, ११; १६८, १०;१६९, ८; १७१,६; १७३, १३; १७४, १०; १७५-१७६, ६; १७७-१७८,५;१८०, १०; १८१, ९; १८२,८; १८३-१८४, ६; १८५-१८६, ११; १८९-१९०, ८], १७३, ६; ५, ४४, १; ६, ११, ६; ३५,५; ७, ६१,४; ९, ८७,२[j]; मा ७,१२; ३४, ४८; का ७, ६, १; ३३, २,११; तै १,४,९,१; मै १, ३, ११; ४, ११, ३; १४, ७,१३, काठ ४, ३; ९, १८; क ३, ३; पै १३, १४,२$; -नस्य ऋ १, ९१, २१; १०१, ११; ९, ९७, १०; मा ३४, २०; का ३३,१, १४; मै ४,१४,१; कौ १,५४०; २, ३६९; जै १,५५,७; ३,३०, १२; -ना ऋ ५, ५४, ११; ९, ९६,७; १०,१०६,१; काठ ४०, १०$[k]; कौ २, २८‡[l]; २९५; जै ३, ३, ७‡[l]; २४,११; -नाः ऋ ७, ३२, २७; कौ २, ८०७; जै ४, ३०, ७; शौ २०, ७९,२; -नानि ऋ १, ७३, २; -ने ऋ १, ५१, १५; ६०, ३; ६३, ३, १०१,८; १०५,१९![l]; १२८,७,

a) पाभे. पृ २५१७ m द्र. ।

b) धा. °नमने वक्रीभावे वृत्तिः (=√वञ्च् 'कौटिल्ये')। सस्थ. पुरि इति नः इत्येतद्युक्तः क्रप्र. द्र. (वैतु. सस्थ. पृ १९२२ b यदुक्तं तन्नेष्टम्)।

c) सपा. वृङ्धि (हिश्रौ १४, ३, ३६ च)<> वृङ्ग्धि (आपश्रौ २०, १६,१२ च)<> शौ १,२,२ पै १, ८६,७[१]; २,७०,५ नम इति पाभे. ।

d) विप. (त्यागशीला-, उदारा- [विश्- =यजमानवर्ग-])। धा. वर्जने = दाने वृत्तिः (तु. पृ ४६४ j; वैतु. PO. [१, १४४] आवर्जने = वशीकरणे इति [वैतु. गस्थ. ?विदुरमर्ना-]) । e) धा. हिंसायाम् = °मथने वृत्तिः ।

f) वृक्त्वाय इति शोधः (तु. छन्दः, सपा. ? वृष्ट्वा इति पाभे.; वैतु. पा [७,१,४९] °क्त्वा > °क्त्वी इति ?)।

g) वृष्ट्वाय इति शोधः (तु. सपा. ?वृक्त्वी इति पाभे.)।√वृज् > ष् उसं. (पा ८,२,३६ [वैतु. सा. प्रवृ. <√व्रश्च् इति ?])। h) पपा. [मूको.] वृष्ट्वा इति, सा. धृष्ट्वा इति च ।

i) विप. [°वृद्धिकर- (इष्- = अन्न- [तु. ऋ १, १६५, १५ प्रमृ.]), नाप. (°वस्त्र- [तु. ऋ १,१७५,६]) बल- [तु. निघ २,९]], जनपद- यज्ञ- प्रमृ. । धा. °वृजी छादनार्थे वृत्तिः । j) सपा. वृजनम्<>वृजना इति पाभे. ।

k) = सपा. तैब्रा ३,७,५,१२ आपश्रौ २, २०,६ । हौ १, २०,१;५,३,६ वृजिना इति च पाभे. । पृ १६४४ f अपि द्र. ।

l) पाठः ? अभिप्याम इति सकर्मकस्य सतः क्रिः. गावाश्यात् वृजना-> -नाः (द्वि.[द्वि१]) > नैप. -ने इति यावि. इति कृत्वा °नाः इति शोधः विमृश्यः ?।

१६६,१४; २,२४,११; ३,२६, ४;५,५२,७;९,८२,४;१०, २७,५;६३,१५[a]; ६६,२; मै ४,१२,४?[b];१४,१४; काठ१२, १४?[b]; –नेन >ना ऋ ३,३४, ६; १०,४२,[१०;४३,१०;४४, १०][c]; शौ २०,११,६;१७,१०; ९४,१०; –नेषु ऋ २,२,१;९; ३४,७;६,६८,३;७,९९,६; ९,७७,५; १०,२७,४; २८,२.

?†वृजनी– –नीभिः[c] शौ ७, ५२,७; २०,८९,१०; पै १७, ३५,६; –नीषु ऋ १,१६४,९; शौ ९,१४,९; पै १६,६६,९.

वृजन्य[d]– –न्यस्य ऋ ९,९७, २३.

२वृजन[e]– –नम् ऋ १,४८,५.

वृजिन[f]– –नम् ऋ ६,५१,१३; ७, १०४,१३; ९,९७,१८; १०, ८७,१५; कौ १,१०५†; जै १, ११,९†; शौ १,१०,३; ८,३, १४†; ४,१३†; ११,१०,२०; पै १,९,३; १६,७,४†; १०, ३†; ८६,१०; –नस्य ऋ ९, ९७,४३; –ना ऋ २,२७,३; ४,१,[१७; ६,५१,२; ७,६०, २]; २,११; १०,८९,८;१०५, ८; तै५,५,४,४†; काठ ४०,५†; शौ १,२०,१[g];५,३,६[g];७, ५८,४; पै २०,१३,१०; –नाः ऋ ५,३,११; –†नान् ऋ ३, ३४,६; शौ २०,११,६; –नानाम् ऋ ८,६७,९; –†नानि ऋ ४,२३,८;५,१२,५; ६, ५२,२; शौ २,१२,६; पै २, ५,६; –ने ऋ ६,४६,१३,

वृजिन-वर्तनि[h]– –निम् ऋ १, ३१,६.

√वृजिनाय >वृजिनायत्– –यन्तम् ऋ १०,२७,१.

वृञ्जसे ऋ ८,७६,१.

वृञ्जान– –¶नः मै १,६,९;३, ८,३; काठ २४,६; क ३७,७; –नाः काठ ३७,१४; –नौ काठ ३७,१४[i].

?वृजन–, २वृजन– √वृज् द्र.

?वृजीति[i]– ॰ते काठ ४६,१.

वृणान– √वृ (वधा.) द्र.

?वृणावग्यम् पै १०,६,९.

√वृत्, > वर्ति, विवृत्स, वरीवृत्, ववृत्, वर्तते ऋ १,१८३,३[j]; ४,४३,५[k]; ८,५,३४; वर्तते ऋ १,१८३,२; १०,१०७,११; ¶काठ ३४,१७; वर्तन्ते ऋ १०, ३४,९; वर्तसि पै २,७७,३?; वर्तताम् शौ ५,१४,५; १३; पै २,७१,५; १६,३६,९[l]; अवर्तत मै ३,९,५¶;†अवृत्रन्[m] ऋ ८,९२,१४; तै १,४,४६,१. ववृते शौ १९,३५,५[n]; ?ववर्त्तायुः[o] पै ११,५,९; वावृते ऋ १०,९३,१३; वावृतुः शौ ५,१९,१३.

वर्तयते[p] ऋ १०,[९५,(१२) १३]; पै ११,७,७;१३,१३, ३; ¶वर्तयति काठ २६,७; क ४१,५; वर्तयथ >था ऋ १, ३९,३; वर्तयामसि पै १९,२, १२; वर्तयत् ऋ १०,९५,[१२; (१३)]; †वर्तय > या ऋ १०, १५६,३; कौ२,८७९; †वर्तयतम् ऋ ७,१०४,४[q]; ५; शौ ८,४, ४[q];५; पै १६,९,४[q]; अवर्तयत् ऋ १, ८५,९; २,११,२०; ¶तै २,५,२,१; अवर्तयः ऋ ५,३०,७; ववृतत् ऋ ६, १७,१०.

अवीवृतम् पै १९,३७,३.

---

a) सपा. माश २,१५,६ व्रजने इति पाभे. ।

b) पृ २९९० l द्र. ।

c) सपा. वृजनेन <> वृजनीभिः इति पाभे. ।

d) नाप. (प्रजा-, जनगण-विशेष- वा [तु. PW. GW. MW. प्रमृ., वें. =बलसंघ-, सा. =साधुबल-]) । तत्रभवीयः यत् प्र. ।

e) नाप. न. (*जन-, प्रजा-) । धा. *जन्मनि वृत्तिः । सस्थ. जरयन्ती– (< √जृ '*गतौ') इति । 'पद्वत् (पाद्युक्तं) वृजनं जरयन्ती (चालयन्ती) ईयते उषाः' इति वा. (वैतु. अन्येऽन्यथावादिनः ?) ।

f) विप. (कुटिल- [पथिन्-, जन- प्रमृ.], भाप. पुं. न. (पापाचार-) । किनच् प्र. (पाउ २,४७) ।

g) पाभे. पृ २९९० k द्र. ।

h) विप. (दुर्वृत्त- [नर-]) । बस. ।

i) ऋजीते इति शोधः (तु. पाभे. पृ १००५ y, संस्कर्तुः टि. च) ।

j) तु. सस्थ. टि. अनु । k) तु. सस्थ. टि. अभि ।

l) सपा. शौ १०,१,१९ विवर्तताम् इति पाभे. ।

m) रुडागमः (पा ७,१,८) ।

n) ववृतेऽन्यः > BW. मर्त्येभ्यः इति, शौ. मूको. भूयिष्ठः पाभे. । पृ २६७८ a द्र. ।

o) √वृध् > वर्धि > ववर्धन्-न् आयुः इति द्वि-पदः शोधः । p) वा. कृते तु. पृ १२९९ k ।

q) पाभे. पृ २२२३ q द्र. ।

वरीवर्ति पै १६, ५९, ८.

†वुर्वर्ति ऋ १, १६४, ११; शौ ९, १४, १३; पै १६, ६७, १.

वरीवृत[a]– -तात् शौ ८, ६, २२; पै १६, ८१, ४.

वर्तन[b]– ,-०न° तै ३, ३, १०, १; ४, १, १; काठ १३, ९; -ना पै १९, ५४, २; -नेषु पै २, ७१, ४.

वर्तनि[d]– -नयः ऋ १०, ५, ४; -निः ऋ १०, १४४, ४; शौ ७, २२, १; पै १९, ४१, १४; २०, ५, २; -†निभ्याम् ऋ ७, ६९, ३; मै ४, १४, १०; -†निम् ऋ १, २५, ९; ३, ७, २; ४, ४५, ३; ५, ६१, ९; ७, १८, १६; ८, ६३, ८; १०, ६५, ६[e]; १७२, १; ४; †कौ १, ४४३; ४५१; †जै १, ४६, ७; ४७, ५; शौ १९, १२, १[f]; -नी ऋ १, ५३, ८; ¶मै १, ८, ७; शौ २०, २१, ८; -नीः ऋ १, १४०, ९[g]; ४, १९, २; कौ १, ३०२; जै १, ३९, ३; -न्या तै २, ३, १०, २[2]; ३; मै २, ३, ४[2]; ५¶; काठ ११, ७[1]; -¶न्याम् तै ६, ४, ९, ५.

वर्तमान, ना– -नम् ऋ ५, ३०, ८; १०, २७, १९; -नाः ऋ ५, ४०, ६.

वर्तिन्– -र्ति ऋ ८, ६, ३८?[h].

†वर्तिस्[i]– -र्तिः ऋ १, ३४, ४; ९२, १६; ११६, १८; ११७, २; ११९, ४; १८३, [३; १८४, ५; ६, ४९, ५]; २, ४१, ७; ५, ७५, ७; ६, ६३, ३; १०; ६३, ३; ७, ४०, ५; ६७, [१०; ६९, ८], ६९, ५; ८, ९, ११; १८; २२, १७; २६, १४; १५[j]; ३५, [७-९]; ८७, ३; १०, ३९, १३; १२२, ६; मा २०, ८१; का २२, ८, २; मै ४, १४, १०; काठ १२, १४; १७, १८; कौ २, १०८४; शौ २०, १४१, १; १४२, ३.

वर्त्मन्[k]– -र्त्म खि ५, २, १; मै ४, १, १२; शौ १२, १, ४७; पै १७, ५, ५; -¶र्त्मन् तै २, ६, ४, ४; काठ २५, ८[2]; क ४०, १[2]; -र्त्मना ¶तै ६, २, ९, २; ६, ३, १; काठ २५, ८¶; क ४०, १¶; पै १, ७६, २, -र्त्मन् मै ३, ८, ७¶; ¶-र्त्मनोः तै ६, २, ९, ३; -र्त्मानि ऋ १, ८५, ३; खि ५, २, २; शौ ६, ६७, १; पै १९, ६, १३.

?वर्त्मन्यात् शौ २०, १३५, २[l].

वर्वृतान– -नाः ऋ १०, ३४, ९

†२वृत्[m]– वृतः ऋ १, १७४, ३![n]; ४, १७, ९[o]; ७, १८, ४[p]; जै ४, ११, २; वृतम् ऋ १, १०२, ४![p,q]; ८, ४५, ३[p]; कौ २, ६९०; जै ४, १७, ६; शौ ७, ५३, ४[q]; वृता ऋ ४, ३१, १; ६, १, ३; मा २७, ३९; ३६, ४; का २९, ५, ८; ३६, १, ४; तै ४, २, ११, २; मै २, १३, ९; ४, ९, २७, १३, ६; काठ १८, २०; ३९, १२; कौ १, १६९; २, ३२; जै १, १८, ५; ३, ४, ३; शौ २०, १२४, १; वृतौ ऋ ५, ३७, ५.

वृता[r]– -त्या ऋ ५, ४८, २.

?वृतावृधो[s] पै ३, ३६, ५.

---

[a]) विप. (वृत्त-)। कर्तरि कः प्र. (पा ३, १, १३५)।

[b]) विप., भाप. [पं]। कर्तरि भावे च ल्युट् प्र.।

[c]) पाभे. पृ १८३१ r द्र.।

[d]) नाप. स्त्री. [वर्त्मन्- प्रमृ. (वैतु. पाग [६, १, १६०] स्तोत्रविषयादन्यत्र मध्योदात्त इतीव पाका. [वैतु मध्योदात्तनिगमस्य मृग्यत्वम्]?)]।

[e]) वा. क्लृप्ते १८३८ g द्र.।

[f]) नाप. (लोक-, जगत्-)।

[g]) -निः > छन्दसः दीर्घः (तु. पपा. ऋप्रा ४,४०)।

[h]) तु. सस्थ. टि. अनु।

[i]) नाप. न. (°कवच-?)।

[j]) तु. सस्थ. टि. विपुद्रुह्-।

[k]) नाप. न. (मार्ग-)। अधिकरणे मनिन् प्र.।

[l]) = सपा वैताश्रौ ३२,२५। आश्रौ ८,३,१९ वर्तन्याम् इति पाभे.। शोधः पृ १३६२ g द्र.।

[m]) नाप. स्त्री. (लोक-, जल-, युद्ध- प्रमृ.)।

[n]) शोधः पृ २७९० a द्र. (वैतु. यनि. एव सा. GW. प्रमृ., √वृ 'आच्छादने' > क्तान्तम् इति वें., क्विबन्तम् इति PW.)।

[o]) वैतु. वें. सा. PW. < √वृ 'आच्छादने' इति!।

[p]) वैतु. वें. सा. √वृ 'आच्छादने' + क्तः प्र. इति!।

[q]) वृतः (°युद्धानि) > -तो इति शोधः (तु. सपा. पै ३, ३६, ५ वृधो इति पर्यायभूतः पाभे.; वैतु. वें. सा. क्तान्तम्। सस्थ. युजा = युजा आ इति द्वे पदे द्र. (वैतु. पपा. न दृश्येति?)।

[r]) नाप. (वर्तनि- [सरणि-])। स्त्री. भावे क्यप् प्र. (तु. PW. GW. GRV. प्रमृ.; वैतु. वें.सा. = आवरक-रीति- इति)।

[s]) पाठः? वृध्- (°मृध्- [युद्ध-, शत्रु-]) > -धा> [संहितायां] -धो इत्येवंन्यात्रः शोधः (तु. y)।

वृत्त- -त्तम् ऋ १, १५५, ६?[a]; ४, ३१,४; ५, ३६,३; -त्ताय काठ ४१,८.
वृत्ति[b]- -त्तिभिः पै ११, १, ३.
१वृत्- √वृ (वधा.) द्र.
२वृत्- √वृत् द्र.
वृत्- √वृ (वधा.) द्र.
[?]वृतं-चय[c]- -यः ऋ २, २१, ३.
वृत्र[d]- -त्रः ऋ १,३२,७; ८;८०,१२; ¶तै २, १, ४, ५; ४, १२, ६[२]; ५, ४, ५, ३; ६, ५, १, १; ¶मै २, २, ११[१]; ४, ४; ३, ६, ७§; ७, ८; ४, ३, ४; ५, १[२]; ¶काठ १२, ३[१]; २४, ९; २७, ३; २८, ३; २९, १; ¶क ३८, २; ४२, ३; ४४, ३; ४५, २; शौ ६, ८५, ३; पै १३, ६, ७†; ८†; १९, ६,३; -त्रम् ऋ १,३३,९; ३२,५; ११; ३३, १३; ३६, ८; ५१, ४; ५२ [२; ८, १२,२६]; ८; ५६,[५; ८५, ९]; ६१,१०; ६३,४; ८०,२-४; [१०; ४,१८, ७; १९,८]; ११; १३; ८५, ९; १०३, ८; १२१, ११; १६५, ८; १७४,२;१८७, १;२, ११, ९; १८;१४,२;१९, ४; ३, ३०, ८; ३२, ६; ३३,६; ३४, ३; ३६, ८; ४७, ३; ५३, ११; ४, १६, ७; १७, १; [३; १०, २८, ७]; ८; १८, [११; ८, १००, १२]; २१, १०; ५, ३७,४; ६, १३, ३;१७,१;२०, २; ३७, ५, ४४, १५; ६०, १; ६८, ३; ७२, ३; ७, १९, ५; २०, २; २१, ६; ४८, २; ५८, ४; ८, २,३२;३६; ३, १९; ६, [१३; ७,२३]; ९,४; ११, १२; ३२, २६; ६२, ८; ७६,३;८९, ३; ४;९९,६; ९,६१, २०;१०, ४२, ५; ८९, ७; १०४, १०; १११,६;११३, २;६;८; १२४, ६; १४७, १[e]; २; खि ५, ५, ११; १४, ३[f]; मा १०,८; १८, ६९†; २०, ३६; †३३, २६; ६७; ९६; ३४, ७†; का ११, ४, ४; २०, ५, २; २२, ४,१; ३२, २, ९†; ५,११†; ३३, १, २†; ¶तै १, ६, ११,६; ७,७, १§; §८,९,२; १२,२; १५,१; २, १, ३, ४; ४, ५; २, ४, ६;५,२, ६[२]; ३, १[२];२[१]; ६; ४, ५; ३, २, ११, ३†; ३, ७, ३; ४, २, ११, १†; ३, १३, ८†; ५, ४,५, ३; ६, १, १, ५; ७, ११, ६§; ४,२,३; ५, ५, १[२]; २; ३[२]; ९, १; ३; ६, ११, ६; ७, ४,१५,१†; ¶मै १, ६, ९[२]; १०, ५[१]; १४[१]; १५-१७; २, १, ३[१]; २, १०[२]; ५, ३; ६, ९§; ३, ३, ७; ६, ३[२]; ७, ८; ८, ८; ९, ५; १०, ५; ११, १§; ४,३,१[५],४[१]; ४,३§;७;९; ५, ८[१];६, ८[१]; ७, ४[१]; ८,१०; १०,५†; ११,१†; ३†; ४†;१२, ३†[२]; १३,५†; १४, ७§; ८†; १३[४];†[१];§[२]; ¶काठ ४, १५†; ६, १०†; ८, १६†; ९, १८†; १०, ९[४]; १२, ३; १०; १३, ४; १५, ७§. २१, ८§; १३†; २३, १[१], ११[१]†; २४, ७; ९; २५, ४; २६, ८; २७, ३[१];४[१]; २८,३[५], ९[२], २९, १; ७; ३०,

[a]) वृत्तं व्यतीन् इति पाठः? °वृत्तान्,° व्यति- (नाप. [दिवस-]) > -तीन् इति शोधः। 'विष्णुः (सूर्यः) नवतिं व्यतीन् (दिवसान्) चतुर्भिः नामभिः (°ऋतु-वर्तुलैः) सह (पूर्वोत्तरभावेन सह-निवेशिताः [अव्यवहिताः] यथा स्युस्तथा) °वृत्तान् (वर्तुलाकारेण संहितान् सतः) चक्रमिव (√वेप् 'वर्तने' > वेपि>) अवीविपत् (अवीवृतत्)' इति वा. इति कृत्वेह चत्वार ऋतवस्तद्घटकत्वेन प्रत्येकं नवतिसंख्याकाः सन्तः ३६० दिनात्मकसुवृत्ताः भाविता भवन्ति (तु. [शोधे] छन्दः; वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. एव पठन्तः, ORN. GRV. प्रभृ. गृहीतदिवससंख्यापरिसंख्याः, अपि च वे. सा. प्रभृ. कल्पितविभागान्तरतावसर्गास्ता अपि च सन्तः समानमेव वा. अभ्युपयन्तः)।

[b]) पृ २२२० l द्र.।

[c]) वृतं-चय- (वि. [इन्द्र-]) इति शोधः (तु. पै [१९, ३४, १४]; वैतु. यनि सा. GW. पूप. = शत्रु-, उप. < √चि 'हिंसायाम्' इति वे. सा., [पक्षे] सा. PW. GRV. प्रभृ. = बलसंचेतृ- इति ?])।

[d]) भाप., नाप. व्यप. पुं. न. च (हिंसा-, शत्रुमेघमहना-ऽवरोधकाऽसुर-)। प्रथमेऽर्थे < √वृत् (°= √वृध्, √गृध्) '°हिंसायाम्'। द्वितीयेऽर्थे °वृत्- (भाप. = क्षरण-,स्रवण-) + (√वृ °= √धृ 'धारणे = अवरोधे' > कर्तरि) °त्र- > टस. °वृत्-त्र- > यनि. (वैतु. माश [१,१, ४,४ प्रभृ.] या [२,१६] BRV [३,११५;१४४] < √वृ 'आच्छादने'; माग [१, ६, ३, ९] पाउ [२, १३] सा [पक्षे] < √वृत् 'वर्तने'; वा < √वृध् 'वृद्धौ' वेति)।

[e]) पामे. पृ १५५२ m द्र.।

[f]) सपा. शौ २०,१२८,१४ इन्द्रः इति पामे.।

५; ३१, ८; ३२, १; ३४, १; ३; ३५, २०¹; ३६, १; ८⁴; ९; १०⁴; ११; ३७, १३; ३८, ६; ४०, ८; ४४, ४; ¶क ३५, ७²; ३७, ८; ३८, २; ३९,१; ४१, ६; ४२, ३²; ४²; ४३, ३⁵; ९²;४५, २; ८; ४७, ८; ४८, १८²; †कौ १, २५७; ३३५;३९१; ४१३; २, १६६; ३०४§; ९८८; †जै १, २७, ५;३५, ४;४०, ५;४४,३; ३, ६,११;१६,२; ४, ११, १; २१, २; ३; शौ २, ५, ३; ८, ५, ३; १२, १, ३७; २०, ११, ३;३५,१०;३७,५; ७७, ७;८९, ५; १०५, २; १३९, ४; पै २, ७,४ᵃ; ६, १६, १†; ७, ८, ४; ११,७,८; १३,६, ५†; ११†; १४, ९; १५,१२, ८; १८, १; १६, २७, ३; १७, ४, ७; १९, ४२,४; -त्रस्य ऋ १, ३२,१०; ५२, ६; १०; १५; ५४, १०; ५६,६; ६१,६; ८०,५;१०; ३, ३२,४; ५, ४२, ५; ८, ६, ६; ७६, २; ९६, ७; १००, ७, १०,१५२, ३; खि ५, १४, २; मा ४, ३; का ४, २, १; तै १, २, १, २; ६, १२, ५†; ¶२. १,४, ५; ६; ४, १२, २; ५, २, १; २; ५, ४, ५, ४¶; ¶मै १.२,१§; १०.१४; २,५, ३; ३. ३, ७¹; काठ ३६, ८; क १, १३; †कौ १, ३२४; २, १००२; १२१७; †जै १, ३४, २; ४, ८, ३; शौ १, २१, ३†; ६, १३४,१; १३५,१; २०,३५, ६†; १०७, ३†; १२८, १३; पै २,८८,२†; ४, २४,२; ५, ३३, ४; ७; ८, ३,८; ८,१; १३, ६, १०†; १६, १५१, ५; १७,२९, ४²; -त्रा ऋ १, ८,२; ३, ३०, ४; ४, १७, १९; २२, ९; ४१, २; ६, २२,१०;२९, ६;३३,१; ७, १९,[४ (२२, २)]; २५,५; ८३, १; ८, ९०, ४; ९, १०९, १४; १०, ४९, ६ᵇ?; खि ५,५, २; †शौ २०, ३६,१०; ३७,४; ७०, १८; -†त्राणाम् ऋ १,४, ८; ३, ४९, १; ६, २६, ८; ८, ९६, १८; ९, ८८, ४; शौ २०, ६८, ८; -त्राणि ऋ १, ५३,६; ८४, १३; १०२, ७; ३, ३०, [२२; ३१,२२; ३२, १७, ३४, ११; ३५-३६, ११; ३८, १०; ३९, ९; ४३, ८; ४८-४९, ५; ५०,५; १०, ८९, १८; १०४, ११]; ४, २४, १०;४२, ७, ६, १६, ३४;१९, १३;३३, ३; ४४,[१४; ७, २३,३]; ५६, [२; ८, १७, ८]; ५७, ३; ६०, ६; ७३,२; ७, २२, [(१९,४) २]; ३०, २; ८३, ९; ८५, ३; ९२, ४, ८, १५,[३; ९५, ९]; ११; १७, ९; २९, ४; ४९, २; ९०, ५; १००,[२; १०, ८३, ७]; ९, १, १०; १७, १; २३, ७; ११०,१; १०, ६९,६; ८०, २; ति ३, १,२; मा ३३, ९†; का ३२, १, ९†; तै ३. ५,३, २; ४, ३, १३, १†; ५, ५,६, १†; †मै १, ३,१२; २,१३,६; ४, १०, १,२; ५²;११,२; १३, ५; †काठ २,१४; ४, ४§;१६; २०, १४; २१, १४; ३८, १४; ३९, १२; †कौ १, ४; १७९; २४८; ३२९; ४२८; २, १६३; २०५; २६३; २७८; ७१४, ७४६; ७५४; ७६१; †जै १, १, ४; १९, ५;२६, ६; ३४,७; ४२, २; ३. १५, १०;१८,१²; २२, १; १०; २३, ११;५१,६; ४, ४,१०;२१, ७, शौ ४, ३३, ७†; ५, ६, ४†; ७, ९८, १, ११५, १; २०, ५,२; ३; ११, ११; १२, ३,२१, ६; ४१, १; ५१, २;६१, ६;६२, १०;९०, २; ११७, २; पै ४, ३२,७, ६ ९,९; ११, ५†; २०,१४,७ᵈᶜ; -त्रात् ऋ १०, १२४,८; तै २, ५,२,४¶; शौ ४,१०,५; -त्राद् तै २, ४, १३, १¶²; -त्राय ऋ १, ६१,१२; २, ३०,२;३; ३, ३७[५;८,१२,२२;९,६१,२२]; ६;८, ९३, ७; १०, ११६, १; ¶तै ५, २, ६,२; ६, १, ३,४; ५, १, १; ¶मै १, ६, ३; १०, १४; २, १, ३; २, १०¹; ११, ६†; ३, ९, ४; ४, ६, ५; ७, ९; १२, ३†; ¶काठ ८, ११†, १२, ३; २०, ४; २३,४; २५, ४; २६, ४; २७, १०, ३६, ८; ३७,२;३९, १२†; ¶क ३६,६; ३६,१;३९,१; ४१,२; †कौ १, ११९;४९४; २, ५०७; †जै १, १३, ५; ५१, ८; ३, ४४, ६;

a) पाठः ? तु. पृ २४५२ e।
b) वृत्रा इव इति पपा. ? °वृत्रम् इव > मैत्र. °वृत्र इव > वृत्रेव इत्यस्याः स्थितेः गुरुतरत्वात् (तु. छन्दः; सं॰तु. अन्ये पपा. अनुसरन्तः पा. अग्रसरन्तः ?)।
c) ?वृत्राण्यप्रति > वृत्राऽप्रति इति शोधः ? (तु. सस्थ. ?पपट्)।

४६, १०; †शौ २०, १९,५;६; ३५, १२; ४७, १; १२७, १२; पै १७, २७, १; २; –त्रे ऋ ६, २५, ६; १०, ५०, २; तै २, ५,२,६¶; मै २, १३,१३; काठ २८,९[२]¶;२९,७†; ४०,३; ¶क ४४, ९[२]; ४५, ८; शौ ३, २१, १; पै ३, १२, १; १७, २९,४; –त्रेण ऋ १०, ११३,३; ¶काठ ८,२; क ६,७¶; –†त्रेषु ऋ१, ७,५; ६,२६,२; ४६,१; ७,३४, ३; मा २७, ३७; का २९,५,६; तै २,४, १४, ३; मै २, १३,९; काठ ३९, १२; कौ १, १३०; २३४; ३३७§; २,१५९; ३,४, ११§; जै १,१४,६;२५,२;३५, ६§; २, ४, ९; ३, १५,७; शौ २०,७०,११; ९८,१.

†वृत्र-खाद[a]– -दः ऋ ३, ४५, २; ५१, ९; कौ २, १०६९; –दम् ऋ १०, ६५, १०.

वृत्रं-जय[b]– -यः पै १९, ३४, १४.

†*वृत्र-तर्[c]– -तरम् ऋ १,३२,५; पै १३, ६, ५.

*वृत्र-तुर्[d]– -तुरः मा६,३४; का६, ८,५; तै १, ४, १, १; ६,४,४, २; मै १, ३, ३; ४, ५,४; काठ ३, १०; क २, १७; –तुरम् ऋ ४, ४२,८; ६, २०,१; १०,४८, ८; ९९, १; मै ४, १२,३‡[e]; –तुरा ऋ ६,६८,२; –तुरे तै १, ४, १,१; २, १,३,४¶; ¶मै २, ५, ८; ९; काठ १३, ३¶; –तुः मै १, ६, २; २,५, ८[२]¶; ९[२]¶; ४, १४, १३[२]; काठ ७, १३; १३, ३¶; ३४,१५¶; क ६, ३; कौ १, ३११‡[f]; २, ९८७‡[f]; जै १, ३२, ९‡[f].

वृत्र-(तु >)तूर्– -तूरे मै २, २, ११[२]¶.

वृत्र-तूर्य[g]– -र्ये ऋ २, २६, [२; ८, १९,२०]; ६,१३,१;१८,६;२४, ५; ६१, ५; ८, ७, २४; ७४,९; १२; १०, ६६, ८; १०४, ९; खि ५, ५, २; मा १, १३[२]; १५, ३९†; का १, ४,३[२]; १६, ५, २१†; तै १, १, ५, १[२]; मै १, १, ४[२]; ४, १४, १३; काठ १, ११[२]; क १, ११[२]; कौ २ ९१०; जै ३, ५६, १७; –†र्येषु ऋ १, १०६, २; ६, ३८, ५; ८, ३७, १; पै ४, २८, २.

¶वृत्र-त्व– -त्वम् तै २, ४, १२,२; ५, २, १; २.

†वृत्र-पु(त्र >)त्रा[h]– -त्रा ऋ १, ३२,९; पै १३,६,९.

वृत्र-ह[i]– -हम् ऋ ६,४८,२१[२].

†वृत्र-हत्य[j]– -त्याय ऋ ५,२९,७; ६, १८, ९; ८, ८९, ५[k]; १०, ५५, ७; खि ३, १४, १; कौ २, ७७९[k]; ११३४; ३, २,७[k]; –त्ये ऋ १, ५२, ४; १०९, ५; ४, १९, १; २४,२; ६, २३,२; २५, १; ८; ३६, २;४७, २; ७, १९,१०; ८, ६३,१२; १०,२२, १०; ४८, ८; मा ३३, ५०; का ३२, ४, ७; तै १, ६, १२, १[l]; ७, १३, १; मै ४, १२,२; काठ ८,१६; शौ २०,३७,१०; –त्येन ऋ ८, २४, २; शौ १८,१,३८; –त्येषु ऋ १, ५३,६; ७,१,१०; १९,३; ३२, १५; १०,६५,२[m]; कौ २, १०३३; जै ४, २७, ८; शौ २०, २१,६; ३७,३

†वार्त्रहत्य[n]– -त्याय ऋ ३, ३७,

[a]) विप. (शत्रु-नाशक- [इन्द्र-, बृहस्पति-]) । उस. उप. अण् प्र. ।

[b]) विप. (वृत्र-हन्- [इन्द्र-]) । उस. उप. कर्तरि कृत् ।

[c]) विप. (मेघजलबाधक- [वृत्र-]) । उस. पूप. भाप. सन् *= जल-बाधन- (तु. वृत्र- इत्यत्र टि.), उप. च कर्तरि < √*तर् [= √तन्] '*करणे' (वैतु. वृत्र- [नाप.] + [तरप् >] *तर- प्र. > °तर- इति प्रायोवादः ?) ।

[d]) विप. (वृत्र-जित्- [इन्द्र- प्रभृ.]) । उस. उप. < √तुर् 'हिंसायाम्' ।

[e]) °तुरम् (तु. पागा. सात.) इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. संस्कर्तुः शोध-पत्रम्) । पाभे. पृ १३१७ e द्र. ।

[f]) पाभे. पृ २९२६ q द्र. ।

[g]) भाप. (शत्रु-जिति-), नाप. (संग्राम- [तु. निघ २,१७]) । √तुर् 'अभिभवे' > भावाधिकरणयोः क्यप् प्र. ।

[h]) विप. (वृत्राऽऽख्यपुत्रवती- [मू- = वृत्र-जननी-]) । बस. ।

[i]) = वृत्र-हन्- । डः प्र. इति ततो विशेषः ।

[j]) = वृत्र-तूर्य- । तेनैव सन्यायता द्र. ।

[k]) सपा. जै २,५६,१ वृत्रहूथाय इति पाभे. ।

[l]) वैतु भा. = °त्याम् । सुपां सुलुक् इति द्वितीयाया एकार इति ।

[m]) भाप. (*वृत्रघ्न-वरण-)। वृत्र-हन्- + वृत्य- > बस. *वृत्रहु-वृत्य- > यनि. इति मतम् ।

[n]) विप. [वृत्रहत्यायोग्य- (शवस्- [तु. वें. PW. GW. प्रभृ.; वैतु. सा. भाप. <वृत्र-हन्- इति ?, ट. म. च

१; मा १८, ६८; का २०,५,१; शौ २०, १९, १.

†वृत्र-हृथ[a]- -थानाम् ऋ ३, १६, १; कौ १, ६०; जै १, ६, ६; -थाय जं २, ६, १‡[b].

वृत्र-हन्[c]- -न्नः ऋ ८,६६,१०;७८, ७; तै ४, ७,१५, १; मै ३,१६, ५; काठ २२,१५; शौ ४, २४, १; ६, ८२, १; पै ४, ३९, १; १९,१७,४; -न्ना ऋ १, १७५, ५; शौ ३, ६, २; पै ३, ३, २; -न्ने ऋ ३,३१,१४; ५,८६,३[d]; ९, ९८, १०; तै १, ४, १, १; मै १, १०, १; २, २, ११[e]¶; †कौ २, ६८१;१०२९; †जै ३, ५६, ९; ४, १७,१; -हणम् ऋ १, ५९, ६; १०६, ६; १२१, १२; ४, ४२, ९; ६,१६,१४; १७, ११; २०, ९; मा ११, ३३†; का १२, ३, ६†; †तै ३, ५, ११, ४; ४, १, ३, ३; मै २,७,३†; ४,१२, ६[e]; १४, १२[f]; काठ १६, ३†; कौ १, ३२७; जै १,३४,५; पै १, ५१, २; ४, २८, ६†; -हणा ऋ ३, १२,[४; ८,३८, २], †काठ ४, १५[e]; १३, १५; †कौ २,४२४; १०५२; †जै ३, ३२, १५; ४, २३, १; शौ ४, २८, ३; ७, ११५, २[e]; पै ४, ३७, ५; २०, १४, ९[e]; -†०हणा ऋ ६, ६०, ३; ७, ९३,१; ४; तै १,१,१४, १; मै ४. ११, १; १३,७[e];१४, ८; -हणौ काठ ५, १; ३२, १; -०हणौ ऋ १,१०८,३; -०हन् ऋ ८, ६४, ९; -०हन् ऋ १, ८४,३; ३,३१ [(१,९९)१८;४, ३२, १]; ४०,[(३७, ११) ८; (९)]; ४१, ४; ४, ३०, १; ७; १९; २२; ३२, १९; २१; ५, ३८, ४; ६, ४५,५; ७, ३१, ६; ३२, ६; ८, १, १४; १३,[१५; ९७, ४]; १७, ९; २४, ८; ३३, १; १४; ३७, [१-६]; ५४, ५; ६२, ११; ६६, ११; ८२, १; ९२, २४; ९३, ४; ३३; ९, ९८, ५[g]; १०, १०३, १०[h]; १५२, ३[i]; खि ३, ६, ५; ५, ४, ९; १४, ३[j]; †मा ८, ३३; १७, ४२; २६, ४S; ३३, ३५; ६५; †का ८, ९, १, १८, ४, १०; ३२,५,११; ३,६; तै १,४, ३७,१†, ४२,१‡[k]; २, ४,१४,१; ७, ४, १५,१; मै ४, ११,४†; १२,२; ३†; †काठ ६, १०; ८, १७S; ३७,९; ४४,४; कौ† १,१२६;१८१,२०३;२६१; २६४; २६९‡[l]; †२, २१४; ३७९; ८४२‡[l]; १०११; ११४२; १२०८; १२१५; १२१७; ४, ९; †जै १, १४, २; १९, ७; २१, १०; २७, ९; २८, २; ७‡[l]; २, ७, ३; ३, १९, ९; ३०, २२; ४, ८, ७; १८, ९‡[l]; शौ १, २१, ३†[l]; ३, १, ३; ५, ८, ७; ९; ६, ९८, ३; १९, ११, २३;२०, ५, ३; ६, ८; १८, ६; २३, ४; ५२, १; ५७, १४; ११२, १; ११६, २; पै २, ८८, २†[l]; ३, ६, ३; ५, ४, १३; ६, १४,९; ७, १८, ८; १९, १२, १५,२१, ७; ३६, १३; -हभिः ऋ ६, ६०, ३; मै ४, १३,७; काठ ४, १५; -हा ऋ १, १६, [८; ८, ९३, २०]; [७४, ३ (६, १६, १५)]; ८१, १; ९१, ५; १००, २; १८६, ६; २, १, ११; २०, ७; ३, २०, ४; ३०, ५; ३१, ११; २१; ४७, [२; ५२, ७][l]; ५४, १५; ५, ४०, ४; ६, १६, १९; ४७, ६; ८, २,२६;४,११; ६, ४०; २४, २; २७, ८; ३२, ११; ४५, ४; २५; ४६, [१३; १०, २३,२]; ६१,१५; ६६,३; ९, ७०, १;७७,३;८९, ३;९०, १[l]; ९३,२; १५;१८; ९६,११;

कर्तृपरं व्याचक्षाणो ?))] । तस्येदमीयः यत् प्र. (पा ४, १, ८६)।

[a]) =वृत्र-तुरय- । उस. उप. भावे क्यन् प्र.।

[b]) पामे. पृ २९९५ *k* द्र.

[c]) विप. (अग्नि- प्रमृ.), नाप. (इन्द्र-) । उस. उप. भूतेऽर्थे क्विप् प्र. (पा ३,२,८७)।

[d]) भाप. इति मनाप् (तु. पृ १६७९ *b*)।

[e]) सपा. ॰णम् <> ॰णा (तैआ २, ४,५, ७ च) इति पामे.।

[f]) सपा. तैब्रा २,८,४,२ अभिमातिहनम् इति पामे.।

[g]) पामे. पृ २६६० *f* द्र.।

[h]) सपा. पै १,५६,२ हर्यन्नाम् इति पामे.।

[i]) पामे. पृ २३२८ *b* द्र.।

[j]) सपा. शौ २०, १२८,१४ वृत्रहा इति पामे. (तु. RW.; वैतु. शंपा. सात वृत्रहान् इति?)।

[k]) सपा. वृत्रहन् (तैआ १०, १, ११ मना १, ११ च)<>वृत्रहा इति पामे.।

[l]) सपा. वृत्रहन् <>वृत्रहा इति पामे.।

९,२५,[३; २८, ३][a]; ३७, ५; ८९, ७; ११३, १; १०, ४९, ६; ६९, १२; ७४, ६; ८३, ३; १११, ६; १३३, १; १३८, ५; १५२, २; १५३, ३; १७०, २; खि २, ६, २, २१; ४, ६, ६; मा ७, ३७†[b]; २०, ७५; ९०; २१, ४२; ३३, ९६†; का ७, २०, १†[b]; २२, ७, ९; ८,११; २३. ५, २; तै १, ६, २, ४; ११,६¶; ७,१३,४†;५†;८,९, २; २,४,१४,१[c]; ३,५,११,४†; ४, ३, १३, १†; ६, ४, ५‡[d]; मै १, ३,२३†[b]; ३.११, ४; ४, १०, १†; ३†; १२, २[c]; ४†[2]; काठ २, १४†; ५, १; ८,१६†; १७[c]; २०, १४†; ३४, १५; ३८,९;३९,११; †कौ १,१४०; २१६; २५७; २७३; ३०८; ४११; २, २८३; ३५२; ६३२; ६४६; ७३२; ८०१; ८०४; १००९; ११५१; †जै १,१५,६; २३, ३; २७, ५; २९, १; ३२, ६; ४०, ३; २, ३, ५; ३,२३, १५; २९, ९; ५१,१०, ५३,४; ४, १, ४; २, ४; १०; २३, २; शौ १, २१, १†; ४, ३२, ३†; ५, २५,६; ६, ७५,२[e]; ७,८१, २; ८, ५, २२; १०, १०, १०; ११, १२, २७; १८, १, ३८†; १९, १५, ३; २६, ४; २७,२†; २०, ७, २;१२,७; ५६,१; ९२, १६; ९३, ६; ९५, २; ९७, ३; १०४,३[f]; १०५.४; १२८,१४[g]; पै १. ९३,१; २, ८८, ४†; ३, ३५, ३†; ४, १६, २; ३२, ३; ६ ७, ८; ९, ४, १;६,३; १०, ७, २; १३, २, १६;३, ७,१४, १, १३; १६, १०७, १०; १७, १५, ३; १९, २१,३; ३४,१४; ३८, १५; ४१, ४; ११[h]; ५१, ११; २०, ३१, ७†; ५१, ९; ६१, ९.

वृत्रघ्नी[i]— -घ्नी ऋ ६, ६१,७.

वार्त्रघ्न[j]— -घ्नः तै १, ७, ७, १; ८, १२, ३[k]; १५, १; १६, २; ५. ७, ३,१; ६,१,११,६¶; मै २,६,९[k];४,४,३; काठ १५, ७[k];२४,७¶;२७,३¶;¶क ३७, ८; ४२. ३; –घ्नम् खि ५, ७, ४, १०; मा १०, ८[k]; का ११, ४, ४[k]; ¶तै २. ५, २, ४; ५; ¶मै २. १, ३; २,१०; ३,७,८; ४,३. १; ४; ¶काठ २४, ८[2]; क ३८, १[2]¶; –¶घ्नाः तै ६,५, ५, १; काठ ३६,८; –¶घ्नानि मै १, १०, ५; काठ ३५, २०; क ४८, १८.

¶वार्त्रघ्नी— -घ्नी तै २,५, २, ५; ६, १, ६, ७; ७,६; ७, १, ६, ३; मै ३, ७, ४; ६§; काठ २४, १[2]; ३; क ३७, २[2]; ४; –घ्नीम् तै ७, १, ६, ३[2].

वृत्रहन्-तम— -†०म ऋ ५, ३५, [६; ८, ६, ३७]; ४०, १; ८, ३, १७; २४, ७; ९३, ३०; ९७, ५; ९, २४, ६[l]; १०, २५, ९; कौ १, ३०१; जै १,३१,९; –†मः ऋ ८,४६,[८; ९२,१७; (९, ६१, १९)]; ९३, ३२; ९, १, ३; कौ २, ४१; ३१६‡[l]; ११४१; जै ३,५ ३;२६,२‡[l]; पै ३. ३४,२§; –मम् ऋ १,७८, ४. ६,१६,४८; ८,७४,४; ८९, १,९३,१६; मा २०,३०†; २८, २६; का २२, २, ७†; ३०, ३, ३; †कौ १. ८९; २०८; २५८; †जै १,९, ९; २२,५; २७, ६; –मा ऋ ७, ९४, ११; मा ३३, ७६†; का ३२, ६,७†; शौ ७, ११५, १; पै २०, १४, ७; –०मा ऋ ८,८,९;२२; –माय कं १, ४४६; जै १, ४६, १०; ३,३४,२१.

वृत्र-हा[m]— -हाभ्यः पै १,९९,३.

वृत्वा,वृत्वाय,वृत्वी √वृ (वधा.) द्र.

†वृथक्[n]— -थक् ऋ ८,४३,४; ५; मा ३३. २; का ३२, १,२.

---

[a]) पाभे. पृ २०६६ *h* द्र.। [b]) पाभे. पृ २९९६ *k* द्र.।
[c]) सपा. शौ ६, ९८,३ पै १९. १२, १५ वज्रहुः इति पाभे.। [d]) सपा. ऋ ६.७५.१७ विभे.।
[e]) पाभे पृ १५९२ *i* द्र.। [f]) पाभे. पृ २९९६ *l* द्र.।
[g]) पाभे. पृ २९९६ *j* द्र.।
[h]) सपा. पागृ १,६,२ अर्यमा इति पाभे.।
[i]) विप. (सरस्वती-)।
[j]) विप (धनुस्- प्रमृ.)। तस्येदमीयो वा सास्यदेवतीयो वा अण् प्र.।
[k]) सपा. वार्त्रघ्नः <> वार्त्रघ्नम् इति पाभे.।
[l]) सपा. वृत्रहन्तम <> वृत्रहन्तमः इति पाभे.।
[m]) नाप. (वृत्रहन्- ='देव-)। उस. उप्र. <√हा 'त्य गे = मोचने'।
[n]) विप. (दीप्तिमत्- [अग्नि- ='ज्वाला-])। वा. क्रिवि.। <√'वृध् (=√वृध्, √वृज् इति (वैतु. वें. सा. उ. म. = पृथक् [अन्यत्-, भिन्न-] इति; PW. प्रमृ. = वृथा

†वृथा[a] ऋ १, ५८, ४; ६३, ७; ८८, ६. ९२, २; १३०, ५; १४०, ५. १६८, ४; २, १५, ३; २४, ९; ५, ५६, ४; ६, १२, ५; ८, २०, १०; ९ १६, ७; २१, ३; २२, २; ३०, १; ६४, [१७ (६६, १२)]; ७६, १; ८८, ५; ६; ९७, ९; १०९, २१; १०, २६, ७; ६१, २४; ९३, १३, खि ५, ९, २[b]; तै २, ३, १४, ५; कौ १, ५५८; २, ४६८; ५७८; ११०६; जै १, ५७, ५; ३. ३५, ३; ४७, ४; शौ २०, १२७, ५$[b].

वृथा-षाह्[c]– -षाट् ऋ १, ६३, ४.

√वृध् , > वर्धि, वावृध्, †वृधते ऋ २, १३. १, ९, ७५, १[d]; कं[d] १. ५५४; २, ५०; जं[d] १, ५७, १; ३, ५, ९; वर्धते ऋ १, ९५. ५; २, २५, २; ३५, ११; ७, १०१, ३; ९, १७, ४, १०, ९४, ९; मै ४, १४, ८†; ¶काठ ८, ८, १२, ३, २०, ५; ¶क ७, २; ३१, ७, पै ८, १४, ५†, †वर्धति ऋ ८, १५, ८, कौ २, ९९६; शौ २०, १०६, २; †वर्धेते ऋ ५, ६८, ८, कौ २. ८१६; जै ३. ५७, ६, वर्धत.[e] शौ २०, १३६, २; वृधन्ते तै ७, ४, ३, २¶; शौ ८, २, २२; वर्धन्ते ऋ १, १४०, ७; तै ६, २, ५, ३¶; काठ २०, ४¶; क ३१, ६¶; पै १६, ५, २; †वर्धन्ति ऋ १, ६५, २; ३, ५, ८; ८, २, २९; ९८, ८; ९, ३१, ३; १०, ४३, ७, कौ २ ६१; जै ३, ६, ७; शौ २०, १७, ७, १००, २; †वर्धन्ति ऋ १, १५५, ३; ५, १३, ५; २२, [४; ३९, ५]. ६, १, ५; ७, १२, ३; ८, ६, ३१; १६, ९; ६२, १; ९, ४६, ३, १०, ४३, ३; तै १, ४, ४६, ३, मै २, ५, १०$[f]; ४, ११, ४, १३, ६; काठ ६, १०: १८, २०; क ४८, ५$[g]; कौ २, ६५६; जै ३, ५४, ६; ४, ५, २; शौ २०, १७, ३; †वर्धसे[h] ऋ ५, ४४, १; मा ७, १२; का ७, ६, १; तै १, ४, ९, १; मै १, ३, ११; काठ ४, ३, क ३, ३; वर्धसे ऋ २, १, ११, ३, ४४, २; शौ ५, १, ९[i]; वर्धत् ऋ ६, ३८, ३[d], ७, ६८, ९; वर्धात् ऋ ५, ४१, ९; ६, ३८, ४[3]; वर्धन् ऋ ६. ५१, ११; वर्धान् ऋ १, ७०, ४, ६ १७, ११; ३८, ४; ८, ५, १९; तै २, ६, ७, ४; मै ४ १३, ५, †वर्धसि ऋ ६, १६. १६; मा २६, १३; मै ४, १२, १; काठ २, १४; कौ १, ७; २, ५५; जै १, १, ७; ३. ६, १; वर्ध ऋ १. ७१, ६; वर्धाः ऋ १०, ५०, ५; वर्धताम् ऋ ३, १, २; मै ४, ८, ९; वर्धताम् ऋ १, १६४, २७, ६, २४, ७; १७, ५; मा २७, ४; का २९, १, ४; तै ३, २, ६, १; ४, १, ७, २; मै २, १२, ५; काठ १८, १६; ३५, ३; ४[i]; ‡[j]; क २९, ४; ४८, ४; ५[3]; ‡[j]; कौ २, १८, १; ६, ३९, १; ७२, २; ३, १०१, १; ७, ५५, ५, ७७, ८†, ८७, ३; ९, १५, ५; पै १, १२, १; ६१, ४; ६७, ४[k]; २, ३८, ५; ३, ३३, ४; १६, ६८, ५†; १९, ८, ७; १३, १०; १७, १५; १६; ३६, १०[l]; २०, ११, ३[l]; वर्धतु ऋ ४, ५३, ७, वर्धतु ऋ ५ ३६, ५, पै १३ १४, १३; वर्धन्ताम् ऋ ५. ४१, १९; वर्धन्ताम् ऋ ५, ४१, १८, ६

[सीरम्], PG [१, ११८], GRV = वलवत्, क्षिप्रम् इति च?)। यत्र ऋ १०, ९१, ७ पृथक् इति, ऋ १, ९२, २ वृथा इति पदे चापि यनि *र्याशी भवतः ऋ [८, ४३, ५] शाब्दिकस्य सतोऽपीना संदर्शनविपर्यासस्य तदीयदीतभावार्थानवरल्लिखात्। वृथज्– इति प्राति. इति Schmidt [तु. WAG ३, १२९ c]। तथाप्यदोषः।

[a]) अव्य. (यत्रा.)। <√वृ 'वरणे' इति PW GW. प्रभृ. (√वृ 'वरणे' > भावे) वृत्->*वृत-था> यनि. इति WAG [२, २४१ a]।

[b]) तु. सस्थ. RW. शौ २०, १२७, ५; वैतु. शंपा. सात वृथाः, इति पाभे.।

[c]) विप. (इन्द्र-)। व्यु. वृथा-षाह्– टि. द्र.।

[d]) तु. सस्थ. टि अपि। [e]) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. वर्धतः इति, गि ५. २२, २ अर्दतः इति च पाभे।

[f]) सपा. तै ३, १, ९, २ हवन्त इति पाभे.।

[g]) सपा. तै ३. ५, ५ ३ काठ ३५, ४ नयन्तु इति पाभे.। [h]) तु सस्थ. टि. वृधु।

[i]) सपा. पै ६. २, ८ वर्धयसे इति पाभे।

[j]) सपृन्. सपा. ऋ १०, १७, १४ वृणक्त इति पाभे.।

[k]) सपा. वर्धताम्<>वर्धन्ताम् इति पाभे.।

[l]) योग्या (:) अभिप्रजायताम् मूर्धं (:) वस इति वर्धताम् इति पदपरिशोधः। तु २२११ d इत्यत्र वर्धताम् इति शोध्यम्। इति वस-वर्धताम् इत्यस्य टि. द्र.।

५, २९,१२[a]; ६, १३७,२[b],३[b]; †वर्धन्तु ऋ ३,५२,८; ७, ९९, [७; १००,७]: तै २, २,१२,५; कौ २, ९७७; जै ४, २३, ८; †वर्धन्तु ऋ १, ५ [८; ८, ४४, ११],३,१०,६;८,३,३;१३,१६; [१८;९२,२१;९,६१,१४];४४, २२; मा ३३, ८१; का ३२,६, १२; §तै ४, ७, १, १; ५, ७, ३, २, मै ४,१०,१§; काठ ६, १०,४०, १४; कौ १, २५०; २, ७४; ६८६; ९५७; जै १, २६, ८; ३, ७,१२; ५६, १५; ४, २०, ६; शौ २०, ६९, ६; १०४, १; ११०, ३; वर्धस्व ऋ ३,३६,३;५,४४,५[c]; ८, १३, २५,४४, २; मा २, १४[d]; ३८, २१; का २, ३, ९[d]; ३८,५,४; शौ ६, १०१, १; वर्धस्व ऋ ७, ८, ५; ८, १, १८; ६, १२;७४, ८; १०, ९८, १०; १०४, २, तै २,४,१२,१¶;५,२, १[२e]; मै २, ४,३; ४, ९,१०![f]; क २९,४[g]; †कौ १, ५२; २, ८५२; †जै १, ५, ८; ४, १२, ५; †शौ २०, ३३, १; ११५, ३; पै ४, २७, ७[२]; १९, १३, १०; †वर्ध, >र्धा ऋ ६, ३८, ४; ७,९५, ६; ८, ७५, १३; ९, २९, [३: (३५, ६)६१, १५]; तै २, ६, ११, ३; मै ४, ११, ६; १४,७; कौ २, ६८७; जै ३, ५६, १४; वर्ध ऋ ५, ५६, २; ६, १८, १; ८, ६०, १२; ९, ६१, २३; तै ४, ३, ४, १; कौ २, १११७†; जै ३, ४४, ८†; †वर्धथम् ऋ ३, ५३, १; काठ २३, ११; कौ १, ३३८; जै १, ३५,७; वर्धतम् ऋ ४,५०,११; वर्धतम् खि १, ३, ३[h]; वर्धत ऋ १०, २२, १४; वर्धत ऋ २, २, १; †वर्धाम ऋ १०,४४,२; शौ २०,९४,२; †अवर्धत ऋ १, ३३,११[i]; ९,७०,१; १०, ९६, ८; मै २,४,३[२]¶; ४,१४,१२[i]; कौ १,५६०;२,७७३; जै १,५७, ९; शौ २०, ३१,३; अवर्धत ऋ १०, ११३,१; ¶तै २, ४,१२, २; ५,२,२; ७, ४,३,२; ¶काठ १२, ३; १३, ३[२]; शौ १५, १, ४; पै १८, २७, ४; वर्धत ऋ १०, २५, १०, अवर्धताम् मा २८,६; १५; १७; ३७-४०; का ३०, १, ६; २, ८-६; ४,३-६; अवर्धन्त ऋ १, ८५,७; १०,६, ७; तै ४, १, ११, ३†; शौ ५, १९, १; †अवर्धन् ऋ ३, ३२, ३; ३५, ९; ४७, ४; १०, ७३, १; ३; ११३, ३; मा ३३, ६३; ६४; का ३२, ५, ९;१०; मै १, ३, २०; †अवर्धन् ऋ ५, २९, ११;३१,१०, १०, [(८,१)४५, ३[j]], ९५, ७; मा १२, २०[j]; का १३, २, ३[j]; काठ ४, ८; क ३ ६; वार्धिषीमहि[k] मा २,१४; ३८, २१; का २, ३, ९; ३८, ५, ४; मै ४, ९, १०.

वावृधते[l] ऋ १०,६४,४; वावृधाति ऋ १,३३,१, वावृधीथाः ऋ १, १३०, १०.

वावृधेते शौ ५, १, ५; †वावृधन्त ऋ ५, ५२,७; ६,६६,२; ६८,४; मै ४,१४,११; वावृधन्त ऋ १०,९३, १२; वावृधस्व ऋ ६, १७, ३; शौ २०, ८, १†; वावृधस्व ऋ १, ३१, १८; ७, १९, ११; १०, ११६, ६; शौ २०,३७,११†.

वृधातु[m] तै १, २, २,१; ६, १, २, ३; ४; मै १, २, २; ३, ६, ४; वृधातः मा २०, ४२; का २२, ४, ७; मै ३, ११,१; काठ ३८, ६; वृधाम शौ ५, १, ९[n].

†वावृधे ऋ १, १६७,८; ३,१,

---

a) सपा पै १३,९,१५ कल्पन्ताम् इति पाभे.।

b) पाभे. पृ २९९८ *k* द्र. ।

c) तु. सस्थ. टि. अभि [परि.]।

d) =सपा. माश १, ८, २, ४ शांश्रौ १, १२, १२ आपश्रौ ३. ४, ६ माश्रौ १, ६, १,२४ आपमं २. ६,११ शाग्र २, १०, ४ हिग्र १,८,४ । तैआ ४, १०, ४;५; ५,८,१० आपश्रौ १५,१२,७१ सुमिध्यस्व इति पाभे. ।

e) धा. छेदने वृत्तिः । f) स्वरः ? सु॰ इति शोधः (तु. मा ३८,११) । g) सपा. वर्धस्व <> वर्धय इति पाभे. । शेषं पृ ११६४ *c* द्र. ।

h) तपा. खिसा ३७,३ अत्रग्म् इति पाभे. ।

i) तु. सस्थ टि आ । j) पाभे. पृ १२३६ *m* द्र. ।

k) =सपा. माश १, ८, २, ४; १४, ३,१,२३ तैआ ४, ११,४ शांश्रौ १, १२, १२ आपश्रौ ३, ४,६ माश्रौ १, ६,१,२४ शाग्र २, १०,३ हिग्र १, ८,४। आपमं २, ६,११ वर्धमानो भूयासम् इति पाभे. ।

l) प्रपु१ (तु. वें ; वैतु. सा. प्रपु३ इति) ।

m) पाभे. पृ २८६४ *q* द्र ।

n) अर्वि वृधाम >सपा. पै ६,२,९ अवीवृधाम इति पाभे. ।

८; ३२, १३; ६, १९, २; ४४, १३; ७, ५, १; १०, २३, ५; ३०, ४; शौ १४, १,३७; २०, ७३, ६, †वावृधे ऋ १, ३७, ५; ५२,२; ७; ८१,१; १४०,२; ३,३६, १;५;४०,७; ६,३०,१; ७, ९५, ३; ८, ३, ८; ६, १; १२, ११; ४४,१२; ९, ८९,२; ९७, ४०[a]; ६१,२१, मा ७,३९; ४०; ३३, ९७; का ७, २१,१; २२, १; तै १, ४, २०, १;२१, १; ६, ६, ४S; ३, २, ७,२S; मै १, ३, २४; २५; ४, १०,१; १२, ३, ४; काठ २, १४; ४, ८[२]; क ३, ६[१]; कौ १, ४११; ५२९[a]; २, ३५२;६०३[a];६५७; ९२४; १०६१; जै १, ४०, ३; ५४,५[a], ३, २९, ९; ४९,१[a]; ५४, १०; ४, १९, ८; शौ ७, ५, २S; २०, ६, ७. ५६, १; ९९, २; १३८, १; पै १८. ४, ६; २०, २, ३S; ववृधे ऋ ५. २, २; पै २. १८, १-५; †विवर्ध ऋ ३,१,११; १०, ८,[१[b] (४५, ३)]; कौ १,७१[b], जै १, ७,९[b]; शौ १८,३,६५[b]; पै १८,२५,८; वावृधाने ऋ ७, ७, ५; ८, १२, [२८ (५३, ७)]; वावृधाने ऋ १०, ५, ४; वावृधनुः ऋ ७, ९७, ८; †वावृधुः ऋ २, २०,

४; ८ २२, १२[?c]; ९५, ६; ९, ९, ४; १०, १४, ३; ६६, १; तै २, ६, १२, ५; मै ४, १४, १६; कौ २, २३५; जै ३, २०, १९; शौ १८, १,४७; †वावृधु- ऋ २,८, [५; ८,६,३५;९५,६] ३४, १३; ५, १४, ६; ५९, ५; ७, ६०,५ ८, ६,२१;४३;१२; २०; ६२,१०, ९,१०६,८; १०, ७३, २; ७७, २; १२२, ७; कौ २,६७७; जै ३, ५६,५; अवृधत् ऋ ४.२३, १; वृधत् काठ ४०, १०[d]; अवृधम् खि ४, ८, ५[e]. वर्धयते पै १६, ११२, ६; वर्धयति तै २, ५, ५,१¶; वर्धयति ¶तै २, ५,९,४,६; ५, १,८,५; ६,२,५ ३; मै ४,१,२¶; ¶काठ ७, ५,२२, १; ३; ३१, १; ¶क ५,४; ४७,१; पै १, १०२, १[f]; वर्धयतः पै १९, ८, ५[g]; †वर्धयन्ति ऋ १, ५४, ८; २. ११, १; २७, १२; ५, ११,[५; १०, १२०, ९]; ६. ४४, ५; ७,५७, ७; ७७, ६; १०, २०, ३; २८, ६; मै २, १३, ७; ४, १४,१४; शौ ५. २, ९; २०, १०७, १२; वर्धयन्ति ऋ ८, १००, ८; शौ १३,१,३३[h]; पै २, ३९, ६; ६, १, ९†; वर्धयसे पै ६, २, ८[i]; वर्धयामि काठ ३८, १२†[j]; शौ

३, १९,५[k]; †वर्धयामः ऋ १, ९१, ११; मै ४, १०, १; काठ २,१४; वर्धयामसि ऋ १, ३६, ११; ६, १६, ११; मा ३, ३; का ३,१,३; कौ २,११†, जै ३, २,२†; शौ १९,६४,२; वर्धय ऋ १०, २५, १०; शौ १२, १, १३[l]; वर्धयन्ति[m] मा १८, ३८; का २०, १, ५; मै २, १२, १; काठ १८, १३; क २९, १; वर्धयातु पै १७,२,४[l], वर्धयाद् पै ८, १८,८; वर्धयाय शौ १४, १, ३२; पै १८. ४, १; वर्धन्तु पै १२, ३, ६; वर्धयन्तु ऋ २, ११, ११; मा २७, १; का २९, १, १; तै ४, १, ७, १; ५, १, ८, ५; मै २. १२, ५; ३. ४, ६; काठ १८, १६; २२, १, क २९, ४; शौ २, ६, १; १४, १, ५१; २, १३; १८, ३, १०;१२,१९, १,३; पै २,७२,१,२; ३.३३,१; १८.६, २; ८,४; १८,३[a], १९, ४३,१५: †वर्धयस्व ऋ १०.९९, ५[l]; मा १२, ४४[l]; का १२, ७, १९[l], १३, ३, १५[l]; तै १, १,४, ४[l]; ४, २, ३, ४[l], मै १, ७, १[l,n]; S पै २, १९, १; ३, १९, ५[a]; वर्धय,> का ६, १०, ७, ४९, १०, ९, १९, ३६; मा २७, ८[o]; का २९, १,

[a]) तु. गस्य, टि. अृधि। [b]) पाभे. पृ १२३६ m द्र.।
[c]) वावृधुः इति शोधः (तु. OBN; वैतु. मा. GW. वावृधतुः इति ?)। [d]) पामे. पृ २८५३ g द्र.।
[e]) सपा. खिला ३१.५ अवृधम् इति पाभे.।
[f]) सपा. शौ ७,८५,४, वर्धयन्ति इति पाभे.।
[g]) सपा. शौ ६,५४,२ धारयतम् इति पाभे.।
[h]) सपा. वर्धयन्ति <> वर्धयन्तु इति पाभे.।
[i]) पामे. पृ १९९८ i द्र.।

[j]) सपा. वर्धयामि <> वर्धयाथ (माश ६,६,४,१३ आपश्रौ ७,६,५ माश्रौ १,७, ३, ४० माश्रौ. प्रमृ द्र १०, ४० च) <> काठ ३०,८ माश्रौ १,८,४,३६ बौगृ ४७. ११ मागृ २.४,५ वर्धयाम इति पाभे.।
[k]) सपा. वर्धयामि <> वर्धयाव इति पाभे.।
[l]) सपा. वर्धयस्व <> वर्धयातु इति पाभे.।
[m]) सपा. मा १८,३३ का २०,१,४ वर्धयन्ति इति पाभे.।
[n]) वर्धं॰ इति स्वरः ?। [o]) पाभे. पृ १९९९ f द्र.।

८[a]; तै ४, १,७,३[a]; मै २, १२, ५[a]; काठ १८, १६[a]; कौ २, २११†; जै ३,१९,६†; शौ ६, ३,३; ७,१७,१[b]; वर्धय. > या ऋ १, १०,[४; १०, १४१, ६]; १०३,३;१२५,३; १९०, १; ३. २९,१०;५,१०,३;८,९७,१;९, ४०,५,†मा ३, १४; १२, ५२; १५, ५६; १७, ५२§; †का ३, ३,४; १३, ४, ८; १६, ६, ८; १८. ५,३§; तै १, ५, ५, २†; ३.५, ४,२; ४,२,४,४†; ६, ३, १;७,१३,५†; मै १, ४, ३; ५, १†; ६, १†; २, १०, ४; काठ २,४†;५,६; ६,९†; १६.११†; १८, ३; १६; १८†; क १, ११†; २८, ३; †कौ १, २५४; २,८५५,†जै१,२७,२; शौ १,९, ३; ३, २०, १; ५†; ४. २२,१; ५, २८, ४; ६, ५, ३; ३९, १; ५४, १; ११, १,२१; १९,६३, १; ६४, २; २०, ५५, २; पै १, ९९, ३; ५३ १[c]; २, ५९, २; ३.२१,१; ३४,१†; ८†;१३,९, १३; १६, ९१, २; १९, २, ३; ३, १५; ८, ४,७; २२, ४,४०, १; ५४, ६; २०, ६,३; २८,९; †वर्धयतम् ऋ १, ११८,२; ५, ६२, ३; काठ १७,१८; वर्धयत, > या शौ १, १५, २; १९.१, १; २; पै १, २४, ४; १९ ४३, १३;१४; अवर्धयत् ऋ ८, १२,७; अवर्धयन् ऋ ८,१४,५; मा २८, १२; १९-२२; ३५; ४२-४५; का ३०,२,१; ८-११; ४, १; ८-११; ¶काठ ८, १; १३, ३; क ६, ६¶; †कौ १, १२१; २,९८९; जै १,१३,७†; शौ २०, २७, ५; अवर्धयन् ऋ ३. १,४;५ ३१,[४ (८, ९६, ५)]; १०, ९५, ७; ११३, ८; मा २०,६८; का २२, ७, २. तै १, ६, १२, ६†; मै ३, ११, ४; ४,१२, २†; कौ १. ४३९†; जै १,४६,३†; अवर्धयन् ऋ ५, ११, ३; ८, १३, १७; ४१, ३; मा २०,७३; २१. ५१; २८,५, १३; १८; ३६; ४१, का २२. ७, ७; २३, ६, ४; ३०, १, ५, २, २; ७;४,२;७; मै ३,११,४; ५; काठ ८, १६; ३८, ९[e]; अवर्धयः ऋ २,११,१५[d]; १०, १३८, २.

अवीवृधत शि ५, ७, ४, १५[e]; मै ४,१३,९[e]; अवीवृधत् ऋ ८, ८,[(८) १५; १९]; ८०, १०; मा २८, २३; ४६; का ३०, २, १२;४,१२; मै १,५,६¶; अवीवृधत् ऋ ८,८,[८ (१५; १९)] १०, ६३,[१७; ६४, १७]. शि ४, ९, ७; मै १.१.११[e]; काठ १, १२; १८, ३; क २८, ३[e]; अवीवृधेताम् शि ५, ७,२,११; मै ४, १३, ९[e]; अवीवृधन्त ऋ ४. ३३, १२; मा २१, ६०; का २३. ६, १३; मै ४, १३, ९; काठ १९,१३; अवीवृधन् ऋ ७, ३६, ७; अवीवृधन् ऋ १,५,८; ११, १; ९, ४,९; ७३, २; †मा १२, ५६; १५, ६१; १७, ६१; ६४[e]§; †का १३, ४,१२; १६, ७, ४; १८, ५, १२; १५§[e]; तै १, १, १३, १[e], ६. ४, २; ४, ६, ३, ४[2e]; ५, ४, ६.५†; †मै २, १०, ५, ३,३,८; †काठ १८, ३; २१.८; ३६. १५; ३७, ९; क २८, ३†; †कौ १,३४३; २,१७७;४०५; †जै १, ३६,२; ३. १६,१५; ३१, २५; शौ २०, ६९, ६; अवीवृधः शौ १३, ७, १५; अवीवृधध्वम् ऋ १,१२४, १३; तै ३, १,८,२; अवीवृधाम पै ६, २, ९[f].

†वृधं[g]– -धाय[h] ऋ १०, १२, ४; शौ १८, १, ३१.

वृधत्– -धतः ऋ १, ५१, ९; खि ३, १०, २,१; –धन् काठ २६, ११‡[i]; –†धन्तः ऋ ९, ८, १; ६३, ५; १०, २०, ८; कौ २, ५२८; जै ३, ४१, ४.

वृधन[j]– -†नः ऋ ३, ३२,१२; ७, १०१, २; ९, ९७, ३९; १०, ९१, १२; कौ २, ७०९; जै ३, ५८, ६; –†नम् ऋ १,१०, ५; ८०, १; ११४,६; १४०,३; २, १२, १४; १३, ६; ६, २३, ५; ८. १, ३; ९२, ५; १०३, १; १०,४९,१; ९९. ३; कौ १,४७; २२४§; ३६३;४१०; २. ८९५;

a) पामे. पृ २९९९ g द्र. ।
b) पामे. पृ २९८० c द्र. ।
c) सपा. तै ५,७,४,२ अर्धय इति पामे. ।
d) पाठः ? सु. सस्थ. टि. पृष्णु ।
e) सपा. अवीवृधत् <> अवीवृधन् इति पामे. ।
f) पामे. पृ २९९९ n द्र. ।
g) आवे यत्नन्यद् । h) वैप्र. सा. दिर. इति? ।
i) पामे. पृ ३०४५ d द्र. ।
j) लिर. (वर्धयितृ- [दिर-दश प्रमृ.]), मात. । कर्तरि मन्ये च स्तुद् द्र. ।

जै १, ५, ३; २४, २S; ३८,६; ४०,२; ४,२१,३; शौ १९,३०, ४S[a]; २०, ३४, १५; ८५, ३; पै १३, ७, १५; २०, ५१, १; –†ना। ऋ १, ५२, ७; ५, ७३, [१०; ८,६२,४]; ७, २२,७; मै ४, १२, ३; शौ २०, ७३, १; –०ना ऋ ८, ८,५; –नानि ऋ २, ३९, [(१, ११७, २५) ८]; ६, २३, ६; खि १, ५, ११; –‡नेन[b] मा ८, ४६; १७, २४; का ८, २१,१; १८, २,९; तै ४, ३,१३,८,६, २, ६; मै २, १०, २; काठ १८, २; क २८, २; पै ३. २७, १-३S; –नेभिः ऋ ३. ३६, १.

वृधेनी– -नी ऋ १०, ४, ७.

वृधमान, ना– -नः ऋ ३, ८, ५[c]; ६. ९, ४; १०, १४२, ६,१६१, ४; मा ११.२९[d]; १३, २[d]; का १२, ३,२[d], १४,१,२[d]; मै २, ७, ३[d], ४, १३,१†; काठ १६, ३[d]; १५[d]; २०,५[d]; क ३१, ७[d], शौ ३, ११, ४†; ५, १,१; ६, ११०, ३; ७, ५५, २; २०,९६, ९†; पै १,६२,४, ५, २७,५[e]; ६, २,१; १९, २०,१;२; –नम् ऋ १,१,८; २,३,४, ३.३०,८, †मा ३, २३;१८, ६९; †का ३, ३. १५; २०, ५, २; तै १, ५, ६, २†; ४. १,३,१[d]; २,८,१[d]; मै १. ५, ३†; †काठ ७, १; ८; क ५,१†; शौ २,१३,५; पै १५.

६, ९; –ना काठ ८, ८¶; क ७,२¶; शौ १२,१,१३; पै १७, २, ४; –नाः ऋ ३, ३८, २?[f]; मा २०, ४३; का २२, ४, ८; मै ३, ११, १; काठ ३८, ६; पै २, २३, १; ९, १२, १.

वर्धयत्– -यन् ऋ ३, ६२, १५; ६, २८, २; ८, १९, ३३; ३६, [७; ३७,७], ९,५१,४; खि ५, ५, २; मा २१, ३२; का २३, ४, ४; मै ३, ११, २, ४. १४, १३[२g]; १४; कौ २, १७२‡[h]; जै ३, १६, १०‡[h]; शौ ४,२१, २†; १९, २७, ५; पै ३, २७, ३; १०, ७, ५; १५, २१, १; १९, ५३, २; –यन्तः ऋ २, ११,४,८;१३; १०,६७,९, १०; मै ४,१२,१†, शौ १७, १, १४; †२०, ९१, ९;१० –यन्तम् ऋ १०,४९,६; –यन्ता मै ४, १२, ६; –यन्तौ शौ ५ २६,१२; पै ९.२,१२.

वर्धयन्ती– -न्ती ऋ ६. ६१, १२;७,९९,६; १०, ४,३;५,३; शौ १९,५८,१; पै, १, ११०,१; –न्तीः ऋ १,७१,३; ६,३४, ३; पै १६, ७१. ३.

वर्धयमान– -नः ऋ १. १२५, १; मा ९, २५; का १०, ५, २; तै १. ७, १०, १; मै १, ११, ४; काठ १४, २.

वर्धयित्वा पै ४, २७, २.

†वार्धिन्– -ना ऋ ९, ९७, ३९; कौ २ ७०९, जै ३. ५८,६.

†वावृधत्– -धन्तः[i] ऋ ४, ३,१५; काठ १३, १५.

‡वावृधत्– -धन्तः[i] शौ १८, ३, २२.

†वावृधध्यै[j] ऋ १, ६१,३;१२२,३, ६, ६७, १; १०, ९९, १, शौ २०, ३५, ३.

वावृधान, ना– -नः ऋ १, ११९, ७, २, ११, २; ४; २०,३९,१; ३, ३४, १;४५, ५; ४, ३१,१; ५, २, १२; ३, १०; १२,८,७; २७, २; ७, ५, २; ८, ६, ४०; ५३,[(१२, २८) २]; ७६, ३; १०, १४, ३; ५४, २; ७९, ७, ८१, ६[b]; ११६, ६; १२०,२; खि ३, ५, २; मा १७, २३†; २०, ३६; ४७†; २९, १; का ८, २०, १†; १८, २,८†; २२, ४, १; ५, ९†; ३१, १, ११; तै २, ६, १२, ५†; ४, ३, १३, ८,६, २, ६; ५,१,११, ४; मै २ १०,२†; ३, ११,१; १६, २; ४, १४, १३; १६†; काठ १८, २†; २१,१३†, ३८, ६; ४६, २; क २८, २†; †कौ २, ८३४; ९३९; जै ४, ५,६†, शौ १, ८, ४; ५ २, २†; १८, ४; १३, १, ९; १७, १, ११; १८, १, ४७†; २०, ११, १; १०७, ५; पै २, ५९, २; ४, २७, ६[e]; ६, १, २†; ११, ५, ६; १७, १,

१०ª; १८, १५, ९; २१, ७; १९, ४४, ३; –†नम् ऋ १, १७३, १; ३, ४७, [५; ६, १९, ११]; ५१, १; ४, ३, १४; ५, ३२, ६; ६, २२, ६; ३८, ५; ७, १, १२; १०४, ४; ९, ८५, १०; मा ७, ३६; का ७, १८, १; तै १, ४, १७, १; मै १, ३, ३१; ४, १२, ३; काठ ४, ८; क ३, ६; कौ १, ३७४; जै १, ३९, ५; शौ ८, ४, ४; १९, ४५, ३S; २०, ३६, ६; पै १५, ४, ३S; १६, ९, ५; –†नस्य ऋ ८, १४, ६; शौ २०, २७, ६; –ना ऋ १, ९१, ६; ११७, ११; ६, ६१, ६; ८, ६, ११; तै १, ८, २२, १ᵇ; २, ३, १४, २†; मै ४, ११, २ᵇ; १४, १८; काठ ४, १६ᵇ; ²†; पै १२, ६, १३ᶜ; –नाः ऋ ८, ९६, ८; १०, ७८, ८; शौ ७, १, १ᵈ; पै २०, १, १; –नात् ऋ ५, ४२, ९; –नाम् शौ १२, १, २९ª; पै १९, ५२, ८; –नाय ऋ ९, ४२, ३; –नौ ऋ ५, ६९, १; ८, ८७, ४; शौ ७, ३०, २ᵇ; १३, १, ४९ᵉ; पै १, ८३, ४; २०, ७, १ᵇ.

†वावृधेन्य¹– न्यम् ऋ ८, २४, १८; कौ २, १०३६; शौ २०, ६४, ६.

†वावृधस्¹– -ध्वांसम् ऋ ८, ९५, ७; ९८, ८; कौ १, ३५०; २, ६१; ७५२; जै १, ३६, ९; ३, ६, ७; शौ २०, १००, २.

वृद्ध, द्धा– -†द्धः ऋ १, ५, ६; २, २२, ३; ५, ६०, ३; ६, ४४, ३; तै ३, १, ११, ५; ४, ११, ४; मै ४, १२, ५; ६; काठ २३, १२; ४०, १S; कौ २, ८३७; शौ २०, ६९, ४; S³ ७, १३, ४; १३, १४, १६; –द्धम् ऋ ३, १, १४; ३२, ७; ४, १९, १; ७, १८, १२; ८, ६०, ७; मा १८, ४, का १९, २, ४; तै ४, ७, २, १; मै १, ६, १२¹; २, ११, २; काठ १८, ७; क २८, ७; –द्धस्य ऋ १, ५१ ९; ६, २४, ७; खि ४, ५, २५⁸; पै १३, ११, २२ʰ, –द्धा पै ९, ७, ६; –द्धाः ऋ १, ३८, १५, ५, २०, २¹; मै १, ६, १२¹¶; –¶द्धान् तै २, ३, २, ८; मै १, ८, ७; –द्धाम् ¶तै २, २, ४, ४; ५, ५, २; –द्धाय मा १६, ३०, का १७, ४, ४; तै ४, ५, ५, १; मै २, ९, ५; काठ १७, १४; क २७, ४; –द्धासु ऋ १०, ९१, १२; शौ १२, १०, ३४; –द्धौ तै ३, ५, १, २

वृद्ध-ग(र्भ>)र्भा¹– -र्भा पै ११, १, ७.

वृद्ध-महस्¹– -हाः ऋ ६, २०, ३; ३७, ५.

†वृद्ध-वयस्ᵏ– -याः ऋ २, २७, १३; तै २, १, ११, ४, मै ४, १४, १४.

वृद्ध-वृष्ण¹– -ष्णः¹ शौ ७, ६४, १; पै २०, ८, ६; –ष्णम् मै २, १६ ४ᵐ.

वृद्ध-वृष्णिय– -यम् तै ४, ४, १२, २ᵐ.

वृद्ध-वृष्ण्य– -ष्ण्यम्ᵐ काठ२२, १४, पै १५, १, ४.

वृद्ध-शवस्¹– -वसः ऋ ८, २५, १०; –०वस ऋ ५, ८७, ६.

वृद्ध-शोचिस्¹– -चिषः ऋ ५, १६, ३.

वृद्ध-श्रवस्¹– -वाः ऋ १, ८९, ६; मा १०, ९; २५, १९†; का ११, ४, ६; २७, ११, ६†; तै १, ८, १२, २; मै २, ६, ९; ४, ४, ३; ९, २७†; काठ १५, ७; ३५, १†. कौ २, १२२५†

वृद्ध-से(ना>)न¹– -नाः ऋ १, १८६, ८.

†वृद्धा(द्ध-आ)यु"– -युम् ऋ १, १०, १२; मा ५, २९; का ५, ७, ५; तै १, ३, १, २; मै १,

ª) सपा. वावृधानः <> वावृधानाम् इति पाभे।

ᵇ) सपा. शौ ७, ३०, २ वावृधानौ इति, आश्रौ २, ८, ३ शाश्रौ २, ४, ३ इयाना इति च पाभे.।

ᶜ) सपा. मा १२, ६९ सोदमाना इति पाभे.। पृ ११८९ c टि. अपि द्र।

ᵈ) सपा. गाश्रौ १५, ३, ७ अंविदानाः इति पाभे.।

ᵉ) सपा. पै १८, १९, ९ संविदानौ इति पाभे.।

¹) विप. (इन्द्र-)। मत्वर्थीये कृत्यार्थे केन्यः प्र।

⁸) सपा. खिसा २९, १५ विद्रुस्य इति पाभे.।

ʰ) पाभे पृ ३००२ a द्र.।

¹) GW. वृद्धि–>[मा] वृद्धात् (वृद्ध") इति?।

¹) विप.। बस.।

ᵏ) उप. =१वयस्–। शेषं j द्र.।

¹) पाभे पृ ११९२ k द्र.।

ᵐ) सपा. °वृष्णम् <> °वृष्णियम् <> °वृष्ण्यम् (आश्रौ ४, १२, २ च) इति पाभे.।

ⁿ) विप. (इन्द्र-)। बस. उप. अर्थः? (वें. =अन्न-, स्क. =कामुक-, सा. =आयुध-, उ. म. =मनुष्य-)।

२, ११; काठ २, १२.

वृद्धि- -द्धयः ऋ १,१०,१२; मा ५, २९ का ५, ७, ५; तै १, ३, १, २; मै १, २, ११; काठ २, १२; -द्धिः मा १८, ४; का १९, २, ४; तै ४, ७, २,१; मै २, ११, ३; काठ १८, ७; क २८,७; -द्धिम् खि २, ६, ७[a]; तै, ५,४,६,५¶; मै ३ ३, ८¶; ¶काठ ८, ८; २१, ८; क ७, ३¶; -द्धया[b] मा २३,१३; का २५,४,१; तै ७,४,१२,१.

वृध्- वृधम् ऋ १, १६७,४[c]; ३, १६,[२[d] (७, १८, २५[e])]; खि ५,७,४,१०, †वृधा[f] ऋ ८, ७५, १४[g]; तै २, ६, ११, ३[g]; वृधाम् ऋ १०, ८९, १०; †वृधे[h] ऋ १,३४,[१२; ११२, २४],७९,११;८५,१;८९,१, ५; ९१,१०; १७; १२१, ८; १७८, ५;३.३,८,६,१०;४,२,१८;२३, २; ५,९,७;१६,[५;१७,५]; ६, ३३,४;४६,३; ११; ७,२४, १[i]; ८,३,[१;५४,५],१३,३, २७,४; ६०, १०; ६३, १०; ७७, ५; ९७, ११; ९, ४३,६; १०,२५, ११; ४४, ४; १००, १; खि १, ७, ६; ३, ६, ५; मा १२, ११४; २५,१४;१८; २७, ७‡[j]; ४४‡[k]; ३४, २९; का १३, ७, १३; २७, ११, १; ५; २९, १, ७‡[j]; ५, १२‡[k]; ३३,१, २३; तै ४, १, ७, ३‡[j]; मै १. ३, २७‡[j]; २,१३,५‡[j]; १३,९‡[k]; ४, ११, ६; काठ २, १४; १८. १६‡[j]; २६, ११; ३५, १३; ३९, १२‡[k]; क २९, ४‡[j]; कौ १, २३९; २८६; २, ५४४‡[k,l], ९८; २८२; ७७१; ८९५; जै १.२५,७; ३०,४; ३,५, १३‡[k]; ९, १२; २३, १४; ४ १४, २; शौ ११, २, २४§; १८,३,२३; २०, ५४, २;९४,४; पै १२,६, ८§; १६, १०६, ४§; २०, ५१, ५.

†वृध[m]- -धः ऋ १,८१, २, ५, ३४, ६; ६, १५, ३; २०, ११; ३४, ५; ४८, २[k]; ७, ३०, १; ३२, २५; ८, १२,१८;१३, ३२, १८; ९८, ५; ६; १०, ६, ४; २६, ९; ६९, ११, ८९,११; कौ १, ३१४‡[j]; २,९७; ३५३; ५९८; ५९९; जै १, ३३, २‡[j]; ३, ९. ११; २९,१०; ४८,१४; १५; ४, १०, २; शौ २०, ५६, २; ६४,२; ३;१११, ३; -धस ऋ ८, १३, १; कौ १, ३८१; २, ९६; जै १, ४३, १; ३, ९, १०; -धाय ऋ ८, ८३, ६; -धासः ऋ १,१७३, २; १८६, २; ४, २, १०; ७, ९१, १; ८, ८३, २; ९३, २३[n]; १०,१४३, ३; मै ४, १४, २; ११.

‡?वृधः[o] पै ३, ३६, ५.

†वृधत्- -धन्तः ऋ ६, ४९, ११, ८, २, २९; कौ १, १५१‡[j]; जै १, १६, ७‡[n]; -धन्तम् ऋ ६, ६६, ११; ८, १०२, ७, कौ १, २१; २,२९६; जै १, ३,१; ३, २४, १२; -धन्ता ऋ १, १५८, १; -धन्तौ ऋ ५,८६,५

वृधद्[p]-व (त्>) तो[q]- ..

---

[a]) सपा. खिसा ११, ७ ऋद्धिम् इति पाभे. । °द्धिम् इति स्वरः ? ।
[b]) पाभे. पृ १०१६ c द्र. ।
[c]) विप. [°वन्धु- (रोदसी- =मरुत्-पत्नी- [तु. पृ २६९४ c,d])] । धा. °बन्धे वृत्तिः (वेतु. वृद्धौ वृत्तिरिति कृत्वा नाप. सन् =यजमान- इति वें., भाप. इति सा. GW., तुमर्थकं कृदिति MV. प्रमृ. ?) ।
[d]) विप. (°बन्धु- [अग्नि-]) । शेषं c द्र. ।
[e]) इह पाभे. !अनु > [°२अनु- (विप. [°बन्धु- 'पंजवन- सुदास्-'])] > अनुम् इति शोधः । <√अन् [=√अन्त्, √अन्द्] 'बन्धने' । शेषं c द्र. । पृ २२० इत्यत्रत्यः अनु'''मघवन् इति निर्देशो नेष्टः (वेतु. पपा. प्रमृ. अनु इति ग. इष्टेव ?) ।
[f]) तु. वें. सा. GW.; वेतु.पा. वृधा, भवति > !विधाति इति, PW.<वृध- इति, R [ZDMG ४८, ६७८] वृधम् इति शोधः ।
[g]) पाभे. पृ २८६८ m द्र. ।
[h]) भावे चतुर्थी द्र. (तु वें. स्क सा. GW. प्रमृ; वेतु PW प्रमृ तुमर्थीयम् इति)।
[i]) सपा वृधे<>वृधः इति पाभे. ।
[j]) पाभे. पृ १२१५ m द्र. ।
[k]) वेतु. म. वृध- > सप्त१ इति । सपा. वृधे (अन्यत्र १७,९,१ प्रमृ च) <> वृधः इति पाभे. ।
[l]) मा. BS. च यनि. वृध- > -धः इति ।
[m]) विप. (वर्धयितृ- [इन्द्र-, देव- प्रमृ.]) । कर्तरि कः प्र. ।
[n]) सपा. वृधासः <> वृधन्तः इति पाभे ।
[o]) सपा. ऋ १,१०२,४ विमे. ।
[p]) √वृध् इत्यर्थे धातुतो निर्देशः ।
[q]) विप. (काम- [=ऋ १, ११,१]) ।

मै ३ ३, ८; काठ ७, ८.
वृधन्[a]– > वृधन्-व(त् >)ती[b]– -ती तै २,५,२,५¶.
वृधर्-मन्त्र[c]– -०न्त्र पै ६,२, १.
वृधस्[d]– -धसे ऋ ५, ६४, ५.
†वृधसान्, ना[e]– -नः ऋ ४,३, ६; ६, १२, ३; मै ४, ११,४; १४, १५; कठ ७, १६; –नासु ऋ २, ३, ५.
वृधस्नु[f]– > वृधस्नु[g]– -स्नू ऋ ४, २, ३.
वृधान्– -†०न ऋ ७, ९९, १; मै ४, १४, ५; –नः ऋ १,५५,६; ९५,[११; ९६, ९]; ३, २८, ६; १०, ५५,८; ८१, ५[h]; ९९, ६; मा १७, २१†[h]; ३३, ९२; ३५, १७[i]; का १८, २, ६†[h]; ३५, ४, १५[i]; जै ३, ३८, १[j]; पै १९,३५,४; –ना मै ४, १४, ६‡[k].
वृधीक्[l]– -कः ऋ ८,७८,४.
वृध्र[m]– -ध्रे पै ७, ३, ११.
वृघ्–, वृध–, ?वृधः, वृधत्–, वृधन्– प्रमृ. √वृध् द्र.
?वृधी[n] काठ ३९,१२‡.
वृन्तं[o]– -०न्त शौ ८, ६, २२; पै १६, ८१, ४[p].
?वृंन्धपतीम् पै १७, १५, ९.
?वृभ्रवन्त्योः[q] पै ४, १, ९.
¶वृश[r]– -शः[s], –शस्य मै ४,८,१.
√वृश्च्, व्रश्च्, वृश्चते शौ६,१२६, ३![t]; ८,१२,२[u]; पै १७,१९,४[v]; वृश्चति मै ३, ९, २¶; ¶काठ २६, ३[2]; ४[2]; ¶क ४१, १[2]; २[2]; शौ १२, ९, ४; पै ५,३२, १०; १६, १४५,४; †वृश्चन्ति ऋ ६, २, ९; तै ३,१,११,६; शौ १२, ४, २८[w]; वृश्चामि शौ २,१२,३; ३, १९,२; ६,६५,२; वृश्चामि शौ २,१२,७; २५, २[x]; १३, १, ५६; ५७; पै २, ५,२; ८; ३,१९,२; १९, ११,९;२०, २७, ५; वृश्चामः पै १७, २४, २; वृश्चात् ऋ १०, ५३, ९; वृश्चताम् पै १०, ११, २; १२,

a) √वृध् इत्येवं धातुपरो निर्देशः।
b) विप. (ऋच्-[= ऋ १,९२,११; ८,४४,१२])।
c) विप. (*प्रजाकृत्-[वरुण-])। पूप. वृधर् (स्)- = प्रजा-पर्यायः। सना. शौ ५, १, १ ऋधङ्मन्त्र- इति पाभे.। ऋधक्– इति पूप. नाप. (प्रजा-[तु. पै. वृधर्–]) इति कृत्वैतद्विषये पृ १०१६ यदवोचाम तत्र शोधः इष्टः।
d) भावे कसिः प्र. उसं. (पाउ ४,२३६)।
e) विप.। व्यु. पृ १७२३ *f* द्र.।
f) भाप. (वेग-)। धा. *गतौ वृत्तिः।
g) विप. (वेगवत्- [अश्व- = अश्व-])। मत्वर्थे उः प्र. (वैतु. पपा. प्रमृ. °ध-स्नु– इति पद-विभाग इति कृत्वा उस. उप. √स्नु 'प्रस्रवणे' इतीव?)। सस्थ. (√*घृत् 'दीप्तौ' > *घृतस्नु–>) घृतस्नु– [विप. (*दीप्तिमत्- [अश्व- = अश्व-])]। अत्र विषये पृ १२७९ कृतपूर्वो निर्देशोऽपि शोध्य. द्र.।
h) पाभे. पृ १३८४ *j* द्र।
i) पाभे. पृ १३८४ *i* द्र.।
j) °धा नः [तु. पृ ५६२] इति पाठः? यनि. शोधः।
k) सपा. ऋ ७,८२,१ विभे.।
l) नाप. (*महत्- [तु. OW.; वैतु. वे. सा. PW. GRV. = वर्धयितृ- इति])।
m) भाप. (*प्रसव-)। धा. वृद्धौ *= प्रसवे वृत्तिः।

n) पाठः? (√वृ 'वरणे = *स्तुतौ' >) वृत–> -तः इति शोधः (तु. सपा. ऋ ८, ९३, ८ मै २, १३, ६ BC. ? [*भृतः >] हितः इति पर्यायभूतः पाभे.)। यनि. °धस् : °ध(ध् >)य् : °धै (मभा. नभा. च): °धी इति प्रादेशिकवर्णविपरिणाममात्रं द्र.। वि१. [*स्तुत- (इन्द्र- [वैतु. <√वृध् 'वृद्धौ' इति प्रायोवादः?])]।
o) नाप. (*भेषज-)। √*भृन्ध् [= √भन्द् 'कल्याणे'> *भृन्ध–> यनि. (तु. अत्र सूक्ते ओषधि-पिङ्गभेषजेति पर्यायान्तरश्रावणम्)। सस्थ. ?आदभि > (आ√दभ् 'दशने' > आ-दभि– [नाप. = कीट-] > पं१) आदभे- इति शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. वृन्तात् अभि इति द्वे पदे इति?)। प्राकृतरः अभि इत्यत्र सस्थ. निर्देशः नेष्टः।
p) वृन्दात् इति मूको.।
q) शोधः पृ ९८२ *l* द्र.।
r) नाप. (*अर्क-क्षुर-)। *भृश- (वृष्टि-)+* भृश- (विशरण-)> षस. *भृश-भृश–> नैप्र. *भृद्रुश- > यनि.। शेषं पृ २५८० *m*, *n* द्र.।
s) सपा. काठ ३०, १ क ४६, ४ वृषः इति पाभे.।
t) वृश्च्यते इति शोधः (तु. W.)। सपा. पै १,१७,३ दह्यते इति पाभे.।
u) पाभे. पृ १८८७ *g* द्र.।
v) पाभे. पृ ७१६ *g* द्र.।
w) सपा. पै १७, १८,८ वृश्चन्तु इति पाभे.।
x) पाभे. पृ ११३५ *k* द्र.।

९; १६, २७, १[a]; वृश्चन्ताम् पै १९, ३६, ८; वृश्चन्तु पै १७, १८,८[b]; वृश्च, > श्चा ऋ ३, ३०, १६; १७; ९, ९१, ४; शौ १२,११,१; १९, २८, ७[४]; वृश्च ऋ १०, ८७, १०; ११६, ५; शौ ८, ३, १०†, पै १३, २, ९; १६, ६,१०;१४६,११; वृश्चत पै ७,१८,४;अवृश्चत् ऋ १०,१३३, ४; अवृश्चन् शौ १२, ४, ५०[c]; ¶वृश्चेत् तै ६,२,३,४; मै ३,९, २; ¶वृश्चेत् तै ६,३,३,४[४];५[१]; काठ २६, ३[१०]; ४; क ४१, १[१०]; २; वृश्चेः पै १९, २, ५.

ब्रश्चीः पै ५,३,६.

वृक्षि शौ ६, ३०, २,

वृक्ण– -क्णम् ऋ १०, ८७, ५[d]; खि १, ११, २; शौ ८, १२,२; पै १६,१३४,१; –क्णात् तै २, ५, १, ३¶; –क्णान् पै २, ३८, १, –क्णासः ऋ ३, ८,७.

¶वृक्ण-के(श >)शी– -शीः काठ २५, ५; क ३९, २.

वृक्ण-जिह्वा[e]– -ह्वाम् पै १९, २०,७.

वृश्चत्– -श्चन् पै १९,२,४, –श्चन्तः ऋ १०,२८,८.

वृश्चिक[f]– -०क ऋ १, १९१,१६; पै २०,४२,८; –कः शौ १२, १, ४६; पै१७,५,४; –कम् खि २,१, १; शौ १०, ४,९; पै १६, १५, ९; १९,४७,२; –कस्य ऋ १, १९१, १६; शौ १०,४, १५; पै १६, १५,१०[g]; १६,५; २०, ४४, ३; ५५, १.

वृश्चिक-जम्भन– -नम् पै १९, ४७, १; २; ३[२]‡[h].

व्रश्च्य– -श्च्यः मै ३, ९,२¶.

व्रश्च्य– -¶च्यः काठ २६, ४[१]; क ४१,२[१].

?वृश्चद्-वन[i]– -नम् ऋ ६, ६,१.

√वृष् (वधा.),> वर्षि, ¶वर्षति तै १,६,१०,५ २,४,१०,१;३; ७, २, ७,५, मै २, ४,८; ५,४; ४, ७, ७; काठ ११.१०[१]; ¶वर्षति तै १, ६, १०, ५, २, १, ७,३; ४, ९, ३; ४; १०, १; २[१]; ३, ४, ३, ३; ५, १, ५, २; ३, १,३;१०,१; ७,५,२५,२; मै १, १०, १३; २, ४, ८;५, ७; ४, ३, ३[j]; ५, ५; ६, ३[j]; ९; काठ ११, १०[५], १३, ७;८[१]; १९,५; २०, १०; २२, ६; १२[१]; २३, ८; २६, ६[४]; २८, २; ६[१]; ३०, ३; ४[२]; ३६, ७[१]; ¶क ३०, १; ३१, १२; ३४,१; ३५,५;४१, ४[४]; ४४, २; ६[१]; ४६, ७[१]; पै १५, २१,५; †वर्षन्ति ऋ ५, ८४,३; काठ १०,१२; वर्षन्ति[k] शौ ९, १, ९; पै १६, ३३, ९; वर्षसि शौ १३, ७, १५; वर्षतु मा १, २५; २६[१]; का १, ९,३, ४[२]; तै १, १, ९, १;२[२], मै १, १, १०[१]; ४, १, १०; वर्षतु मा २२, २२; का २४, ८,३; तै ७, ५, १८, १; मै ३, १२, ६; काठ १, ९[२], ३१, ८,४५,१४, क १, ९[२]; ४७, ८; वर्षन्तु खि २, ५, १; ६,३,२४; शौ ४, १५,४[l,m], ७[l,m]; वर्षन्तु शौ ८,१,५; १२, ७६, १; ४, २२, ७; ५, ७,९[n], ८, ९, ४; ११, ७, ६; १२, १, ८; १२; १३, १४, १; १६, १, ५; ¶वर्षेत् तै २, ४, १०, १[१]; ७, २, ७, ५; मै २, ४, ८[१], ३. ८,९;९,४[२]; ४,५,५[२],६,९, ¶वर्षेत् तै ५,२,७,२; ३, १,१, १०, १; मै ३, ८, ९; काठ ११ १०[१]; २०,१०; २२,११[१]; २५. १०[२]; २६, ६[१]; २७, १[१]; २८, ६; ३०, ३; क ३१,११;

a) सपा. शौ १०,१,२१ रक्षनाम् इनि पाभे. ।

b) पृ ३००५ *w* द्र. ।　c) पृ १८६५ *d* द्र. ।

d) पाभे. पृ १०५८ *i* द्र. ।

e) नाप. । कस. वा बस. वा ।

f) नाप. (कीट-भेद-) । कर्तरि किकन् प्र. ।

g) गपा. शौ १०,४,१० स्वजस्य इति पाभे. ।

h) शङ्कर गपा. ऋ १०, १३७, ६ अमीवचातनीः इति पाभे. ।

i) भ्रज्जद्-वन– इति शोधः । विप. (°दीप्तिमत्-गमिष्-[अग्नि-]) । √भ्रज् > भावे °भ्रज– + √भृ 'धारणे' > कर्तरि) भृत्– > उस. °भ्रज-भृत्– > यनि. । यद्वा पाप्र.=भ्रस्ज– + मत्वर्थे अन् प्र. इति । अर्चद्-धूम–, तरद्-द्वेषस्– प्रभृ. प्राति. अपि सन्ति इति द्र. । अत्र विषये पृ ४१८ *i* यदुक्तं तत्रष्टम् (वेतु ए प्राति. यम. पूप. शत्रन्तानि चाऽन्तोदात्तानि इति प्रायोवादः ?) ।

j) तु. सस्थ. टि. अनु ।

k) गपा. शाश्री ९,१,१६ लाश्री ३, ५, १५ अरंगु इति पाभे. ।

l) गपा. पै ५,७,५ गृणन्तु इति पाभे. ।

m) पाभे. पृ २२०५८ द्र. ।

n) गपा. शौ ४,१५,८ सुवन्तु इति पाभे. ।

३५, ५; ४०,१[२]; ४१,४[१]; ४२, १[२]; ४४, ६; ४६, ६.
अवृष्टा मै २, १,८¶; वार्षिष्यति मै २, १, ८¶; अवृषत् काठ ११, ९[a]; अवृपात्[a] तै २, ४, ७, २[a]; अवर्षीत् मै २, ४, ७[a]; अवर्षीः ऋ ५, ८३, १०.
¶वर्षयति तै २, १, ८, ५[२]; ४, ९,१[२]; वर्षयतः ¶तै २,१,७,३; ४, १०, २; मै ४, १४, १२‡[c]; वर्षयन्ति शौ ४, १७, ५; वर्षयन्ति तै २, ४,१०,३¶; शौ ९, १,९![d]; पै ४, ३५,५; १६,३२, ९![d]; वर्षयथः ऋ ५, ६३, १[c]; †वर्षयथ > था[e] ऋ ५,५५,५; तै २, ४, ८, २; काठ ११, ९; ३०, ४; क ४६, ७; वर्षयन्तु तै ३, ५, ५, २; †वर्षयतम् ऋ ५, ६३, ६; मै ४, १४, १२; वर्षयत>ता मै २,४,७‡[e].
२वर्ष[f]- -र्षम् ऋ ५, ५८, ७; ८३, १०; खि २,१६,१; मा १६,६४; का १७, ८, १८; तै ४, ५,११, २; ¶५, ४, ९, २; ५, १०, ४; ¶मै १, ६, ५; २, ९,९; ३, १, ५[२]; काठ १७, १६; क २७,६; शौ ३, २७, ६[g]; ४, १५, ६;९; १०; १४; १५;५,१९,१५;११, ७, १३; ९, २१; १२, ३, ५३; १३,१,५३; १५, ७,२;३; पै २, ५६, ५; ३,११, ६[h]; ५, ७,३; ७; ८; १३; ९, ११, ६; १६, २;१२, ७,९; १६, ५४ ६;८४, १; १५४,४; १७, २९, ११; ४१, ३; १८, २०,२; २०,४९, ९; -र्षस्य ¶मै २,४, ९,१; ४; ¶काठ ११, १०[१]; १३,८,३०, ४; क ४६, ७¶, शौ ४,१५, २; ३;४; ९, १२,१४; पै ५, ७, २; ५; ६; १६, १३९,१७; -र्षाणि तै ४, ३, २, २[i]; मै २,७,१९[i]; काठ १६, १९[i]; क २५, ९[i]; कौ ३, ४, २; जै २, ३, ३; शौ ८, २, २२; १२, १, ३६; पै १६, ५, २, १७, ४,६; -र्षात् पै ८, १२,३; १९, ३२,५, -र्षाय शौ १२, ३, ६०[j]; -र्षेण शौ ११, ६, ५;१७; १२, १, ५२; १३, १, ५२;१८, २,२२; पै २,६७, ४; १५, १९, ५; १६, २१,५; २२, ७; १७, ५,१०; १२,१०; १८, २०, १; -¶र्षेषु मै २,५, १; काठ ३०, १; क ४६,४.
१वा(र्ष)र्षी[k]- -र्षी तै ४, ३, २, ३; मै २, ७, १९; काठ १६, १९; क २५, ९.
वर्ष-जू(त >)ता- -तया पै ९, ३, ९-१३.
वर्ष-निर्णिज्[l]- -र्णिजः ऋ ३, २६,५; ५,५७,४; खि ५,५,९.
वर्ष-प्रावन्[m]- -वा खि ५,७,३, ९; मै ४,१३,८; काठ १९,१३.
वर्ष-मेदस्[n]- -दसे शौ १२, १, ४२; पै १७, ४, ११[o].
वर्ष-वृद्ध, द्धा- -द्धम् मा १, १६[२]; का १, ५, ६[२]; तै १, १, २,१; ५,२[२]; मै १.१, ४, ७[२]; ४, १, ७[२]; काठ १, ५[२]; ३१, ४[२]; क १, ५[२]; ४७, ४[२]; शौ १२, ३, १९; पै १६, ७३, २; १७, ३७, ९; -द्धे शौ ६, ३०, ३[p].
वर्षा(र्ष-आ)ज्य[q]- -ज्यौ शौ १३, १,४७; पै १८,१९,७.
वर्षत्- -र्षतः शौ ४, १५,४; पै ५, ७,५; ६; -र्षति तै ५, ४,९,२; मै ४, ४, १; काठ २१, १२; -र्षते मा २२, २६[१]; का २४, १२, १[१]; तै ७, ५,११,१; काठ ४५, २; शौ ११, ६,२; पै १६, २१, २; -र्षन् तै २,४,७,१[पr]; २[१]; मै २, ४,७[पr]; काठ ११, ९[पr]; शौ ९, १०, ७[s].
वर्षयत्- -यन् ऋ ९,९६,३.

---

[a]) सपा. अवृषत् <> अवृपात् <> अवर्षीत् इति पाभे.। [b]) K. °षा३त् इति शोध इति? ।
[c]) सपा. °यतः <> °यथः इति पाभे.।
[d]) °यन्तु इति शोधः (तु. वैप ४,२३०६ v)।
[e]) सपा. °यथा <> °यता इति पाभे.।
[f]) नाप. न. (वृष्टि-)। भावे अच् प्र. (वैतु. पाउ ३.६२ < √वृ 'वरणे')।
[g]) सपा. पै ३,२४, ६ अशनिः इति पाभे.।
[h]) सपा. शौ ३,२६,६ बृहस्पतिः इति पाभे.।
[i]) सपा. मा १३,५६ का १४,७,५ वर्षाः इति पाभे.।
[j]) सपा. पै १७,४१,१० अशनिभ्यः इति पाभे.।
[k]) विप. (जगती-)। तस्येदमीयः अण् प्र.।
[l]) विप. (वृष्टि-रूप- [मरुत्-])। बस.।
[m]) विप.(वनस्पति-)। बस.उप. भाप. < √प्रा 'पूरणे'।
[n]) विप.(भूमि-)। बस.। [o]) °घसे इति मूको.।
[p]) पाभे. पृ ९११ x द.। [q]) विप. (अग्नि-)। बस.।
[r]) = सपा. आपश्रौ १९, २६, १ बौश्रौ १३,३८ : ६ हिश्रौ २२, ६,५ श्रामिगृ २,५,११ : १२। मै २, ४,७ ववर्ष्वान् इति, काठ ११,९ ववृष्वान् इति च पाभे.।
[s]) सपा. पै १६,११५,३ स्तनयन् इति पाभे.।

वर्षयन्ती[a]– -न्ती तै ४,४, ५, १; काठ ४०,४.
वर्ष[b]– -र्षाः मा १०, १२; १३, ५६[c]; का ११, ५, ३; १४, ७, ५[c]; तै १, ६,२,३;२,६,१,१¶; ४, ३, ३, १; ५, ७, २, ४; ६, ६¶; मै १.८,२¶;२,७,२०,४, ९, १८; काठ ४, १४; ६,२¶; ८,६¶; १३,१५;३५,९;३९,७, क ४,१¶,७,२¶; ४८,१०; शौ ६, ५५, २; १५, ३, ८; पै १, १०६,३; १९, ९, ३; –र्षाणाम् काठ ४, १४; –र्षाभिः मा २१, २५; का २३, ३, ३; तै ५, ६, १०,१¶;७,१,१८,१; मै ३, ४, ८¶; ११, १२; काठ २२, ४; ३८, ११; ४१, ९; –र्षाभ्यः मा २४, ११; २०; का २६, ३, १, ४, ५; तै ७, २,१०,२¶; मै ३, १३, १९; १४, १; काठ ८, ६¶;५०,४;५१,३; क ७,२¶.
वार्षिक[d]– -कम् शौ ४, १९, १; ५, २२, १३; पै १, ३२,५; ५, २५,१; –काः तै ५, ६,२३, १; काठ ५०,३; –केभ्यः तै ७, ५, १४, १¶; मै ३,१५,१०; काठ ४५, १०; –कौ मा १४, १५[2]; का १५, ४,३[2]; तै ४,४, ११, १; ७, ५,१,२; मै २, ८, १२; काठ १७, १०; ३५,९; क २६, ९; ४८, १०; शौ १५, ४, ८; ९; पै १७, २९,११.
वार्षिकी– -कीः शौ १, ६, ४; पै ३, ३७, १.
२वा(पृ >)र्षी[e]– -र्षी मा १३, ५६; का १४, ७, ५.
वर्षा(र्षा-आ)हू[f]– -हूः मा २४, ३८; का २६, ८,३; मै ३, १४, १९.
वर्षा-ह्वा[g]– -ह्वाम्[h] तै २, ४, १०, ३¶.
१वर्ष्य,र्ष्या[i]– -र्ष्याः तै ६,१, २,२¶; –र्ष्याभ्यः तै ७,४,१३, १; –र्ष्याय मा १६, ३८; का १७, ६, २; तै ४, ५, ७, २; मै २, ९, ७
२वर्ष्य, र्ष्या[j]– -र्ष्यम् ऋ ५, ८३,३; –†र्ष्यस्य ऋ १०,९१, ५, कौ २, ३३२; जै ३, २८, ४; –र्ष्याः ऋ १०, ९८,५; शौ १९,२,१; –र्ष्यान् ऋ ५, ८३, ३; –र्ष्ये मै ४, ३,३[1]¶.
३वर्ष्य, र्ष्या– -र्ष्याः पै ८, ८, ७; –र्ष्याभ्यः काठ ४४, १; –र्ष्याय काठ १७, १५; क २७, ५.
वर्षिष्यत्– -ष्यते तै ७, ५, ११,१. काठ४५,२;–ष्यन् काठ ११,१०.
¶वर्षिष्यन्ती– -न्ती काठ ११, १०; क ४०, ३.
¶वर्षुक– -कः तै ५, ४, १,४,६, २, ४; ६, ३, ४, ६; ४, ५, ५, ५, ६,५; काठ १३, १२.
वर्द्[k]– र्द्दं तै ७, ५, २०,१; काठ ४५, १७.
ववर्त्स्– -र्त्सान् मै २,४,७[l].
ववृध्वस्– -ध्वान् काठ ११,१[l].
वावृषाण– -णाः ऋ ६, २६,१.
१वृष[m]– -षाः शौ २०,१२७,५[n].
*वृष-कर्मन्[o]– -र्मन् ऋ १,११, ४, १३०, १०.
वृष-क्रतु[o]– -तुः ऋ ६,४५,१६; –तो ऋ ५,३६,५.
वृष-खादि[p]– -दयः ऋ १,६४,१०
†वृष-गण– -णाः[q] ऋ ९, १६,

a) नाप. (इष्टका-)। b) स्त्री. नाप. (ऋतु-भेद-)। अधिकरणे अच् प्र. (तु. पा [४, २७] प्रमृ.)।
c) पाभे. पृ ३००७ i द्र.। d) विप.। तास्मभवितः ठञ् प्र. (पा ४,३,१९)। e) =१पार्षी-।
f) नाप. स्त्री (मण्डूकी-)। उप. टप. (आ√हृ [√हृ] 'वचने' >) *आ-हृ- > *आ-भृ- > यनि. (तु. ऋ ७,१०३,१ यत्र मत- = *दम्र-; वैतु. [पद-विभागे] मा. म. दपा. वर्ष-आ° इति, भावितः वर्षा हू- इति च, [पृ.] उप. < √भू 'प्रादुर्भावे' इति, WAG [१. ११९ b] प्रभृ. उप. =हू- [<√ह्वे 'आह्वाने'] इति च।)।
g) नाप. स्त्री. (पुनर्नवा- [ओषधि-])। उप. उप. √भू 'प्रादुर्भावे' > [illegible] > *ह्वा- > यनि. (तु. [पादृमाते] मा.)।
h) द्वि१ (तु. PW; वैतु. दपा. वर्षं हाम् इति। [illegible] [पुनर्नवा-] > [illegible] इति सा. < वर्षं- + √ह्वे [illegible] भा. च!)। i) विप. (वर्षा-संबन्धिन्- [illegible])।
j) विप.। [illegible] तु. टि. १कदर्य-।
k) विप. (पर्जन्य-)। [illegible]।
l) पभे. पृ ३००७ r द्र.। m) [illegible] (पुंटिकार-, पोषक- [illegible]) । पा. [illegible]।
n) पाभा. [illegible] ५,९,२ वृषा इति पाभे.।
o) विप. (इन्द्रकर्मकृत्- [इन्द्र-])। [illegible] पूप. धीर्घमुद्रित [illegible] = वृषन्- (वैतु. < [illegible] इति माधेषादः!)। p) विप. (मरुत्-)। q) [illegible] (इन्द्रमंस्था.) वृषगण- इत्यस्य वृषगणिन्- [illegible] [illegible] (पा ३,१,[illegible])।

८; कौ २, ४६७; जै ३,३५, २.
वृष-च्युत[a]– -ताः ऋ ९.६९,७.
†वृष-जूति[b]– -तिः ऋ ५,३५, ३; ८.३३, १०; कौ १, २६३; जै १, २८, १; ४, २०, ३.
१वृष॑ण(<न)श्व[c]– -श्वस्य मै २.५,५¶.
२वृष॑ण(<न)श्व[d]– -श्वस्य ऋ १,५१,१३[e]; –श्वेन[f] ऋ ८, २०, १०.
वृष-त्व– -त्वा ऋ १, ५४, २; –त्वाय तै २, ३, ७, ४¶; –†त्वेभिः ऋ १, ९१,२; मै ४, १४, १.
†वृष-त्वन्[g]– -ना ऋ ८. १५, २; शौ २०,६१,५; ६२,९.
वृष-दंश[h]– -शः मा २४, ३१; का २६, ७, १; तै ५.५, १२, १; २१, १; मै ३, १४, १२; काठ ४७, २; ११.
वृष-द्(त्>)ती– -तीम् शौ ६, १८, ४; पै २०, १८,७.
वृष-धूत[i]– -तस्य ऋ ३, ३६, [२; ४३, ७].
वृष-नाभि[j]– -भिना ऋ ८, २०, १०.
†वृष-पत्नि*[k]– -त्नीः ऋ ८,१५, ६; कौ २,२३२; जै ३,२०,१६; शौ २०, ६१, ३.
वृष-पर्वन्[l]– -र्वा[m] ऋ ३.३६,२
वृष-पा(न>)ण[n]– -णासः ऋ १, १३९, ६; –णेषु ऋ १, ५१, १२.
†वृष-पाणि[o]– -णयः ऋ ६,७५, ७; मा २९, ४४; तै ४, ६, ६, ३; मै ३, १६, ३; काठ ४६,१; पै १५, १०, ७
वृष-प्रभर्मन्[p]– -र्मा ऋ ५, ३२, ४.
वृष-प्रयावन्[q]– -व्णे ऋ ८,२०, ९.
वृष-प्सु[r]– -प्सवः ऋ ८, २०, ७; –प्सुना ऋ ८, २०,१०.
†वृष-भर[s]– -रान् ऋ १०, ६३, ३; मै ४, १२, १.
वृष-म(न>)णस्[t]– -०णाः ऋ १, ६३, ४; ४, २२, ६; कौ १, ३३६; जै १, ३५, ५; –णाः ऋ.

[a]) त्रिप. (*बलवच्च्योत-युक्त- [मद- =सोम-]) । बस. उप. भाप. । (वैतु. सा. GRV. तृस. इति, Bhawe [JOIB ४, ३१५] चस. [पा ६, २, ४५] इति च ?) ।
[b]) त्रिप. (इन्द्र-) । बस. उप. भाप. ।
[c]) व्यप. (इन्द्रप्रीति-भाज्- [ऋषि-]) । पपा. नाव. । बस. उप. भाप. सन् <√नश् [=√अश्] 'व्याप्तौ' (वैतु. <वृषन्–+अश्व– इति प्रायोवादः ?) । PW. प्रमृ. पाठः ? इति कृत्वा २वृषणश्व– इति शोध इति ।
[d]) =१वृष॑णश्व– । उम. उप. कर्तरि कृद् इति ततो विशेषः ।
[e]) पृ २५२५ *h* यदुक्तं, तन्नेष्टम् (तु. सप्र. मै २,५,५) ।
[f]) त्रिप. (*बलवद्गति-कृत्- [रथ-]) ।
[g]) तु. जनि-त्वन्– प्रमृ. ।
[h]) नाप. (उग्रदन्त-वत्- [पशु-भेद-]) । वृष– + दंश॑– > कस. वृषदंश– + मत्वर्थे अच् प्र. (पा ५, २,१२७) मा. यनि. अवग्रहः, तै. नावग्रहः (वैतु. PW. प्रमृ. बस. एवेतीव ?) ।
[i]) त्रिप. (मृशाधवन-वत्- [सोम-]) । वृष-च्युत– इत्यनेन सन्यायम् । [j]) त्रिप. (दृढनाभि-वत्- [रथ-]) । बस. ।
[k]) त्रिप. (*मृशाश्वण-वती- [२अप्-]) । बस. उप. =(√पत् 'गतौ =द्रवणे' > भावे) *पत्नि– (वैतु. पूप. =इन्द्र-, उप. =[पति– >] पत्नी– इति प्रायोवादः ? [न हि निजाना सतीनामपां जयाशंसनोपपत्तिरित्यभिसंधिः]) ।
[l]) त्रिप. (*शौर्यपूर्ण– [इन्द्र-]) । बस. पूप. वीर्यार्थे उप. च पूर्त्यर्थे भाप. द्र. (तु. सस्थ. त्रिहायस्– इति, वैतु. पूप. =त्रिप., उप. =कालाङ्ग- इति सा., =कायाङ्ग- इति GW. प्रमृ. ?)
[m]) वैतु सा. द्वितीये स्थले भावे प्र. ।
[n]) त्रिप. (*शौर्यपूरकपान-प्रद- [सोम-]), नाप. (सोम-) । *वृष-प्र–+पान– > बस. *वृषप्र-पाण– > *०प्राण– > यनि. (वैतु. ०प-पा० इति पपा. अनु पूप. =इन्द्र– इति वा विप. सन् =बलवदिति वा, उप. च =पेय- इतीव प्रायोवादः ?) ।
[o]) त्रिप. (*मृशहेषा-कृत्- [अश्व-]) । वृष– + (√पण् '*हेषणे' > भावे) पाणि– > बस. यनि. (वैतु. उप. =[हस्त- >] शफ- इति प्रायोवादः ?) ।
[p]) त्रिप. (मृशवध-कृत्- [इन्द्र-]) । बस. उप. भाप. सन् प्र√मृ [=√हृ] '*संग्रामे' (वैतु वें. सा. वर्षणशीलमेघस्य प्रहर्तृ- इति) । [q]) त्रिप. (मृश-प्रगमन- [मारुत-संघ-]) ।
[r]) त्रिप. (मृशवेग-युक्त- [मरुद्-रथ-]) । बस. उप. भाप. सन् *प्र-सव– (वेग-) >नैप्र. *प्सु– इति ।
[s]) त्रिप. (आदित्य-) । उस. उप. कर्तरि अच् प्र. ।
[t]) त्रिप. । बस. ।

१, १६७, ७.

†वृप-मण्यु[a]– -ण्यवः ऋ १, १३१, २; शौ २०, ७२, १.

वृप-मोदि(न् >)नी– -नीः मै ४, ३, ५¶[b].

√वृपय > वृपयु– -युः ऋ ९, ७७, ५.

वृप-रथ[a]– -थः ऋ ५, ३६, ५; –थासः ऋ १, १७७, २; ६, ४४, १९.

वृप-रश्मि[a]– -श्मयः ऋ ६, ४४, १९.

†वृप-व्रत[a]– -तः ऋ ९, ६२, ११; ६४, १; तै ४, २, ११, ३; ३, १३, ३; मै ४, १०, २; काठ २, १४; कौ १, ५०४; २, १३१; जै १, ५२, ८; ३, १३, ७

वृप-व्रात[c]– -तासः ऋ १, ८५, ४

वृप-शिप्र[d]– -प्रस्य ऋ ७, ९९, ४.

वृप-शुष्म[e]– -ष्मम् ऋ ४, ३६, [८ (९, ६३, २९; ६७, ३)].

†वृप-सव[f]– ¦-वासः ऋ १०, ४२, ८; शौ २०, ८९, ८.

वृप-स्तुभ्[g]– -स्तुभः ऋ १०, ६६, ६.

वृपा (प-आख्या >) ख्य[h]– -ख्यस्य पै १५, २३, १.

वृ (प >) पा-गिर्– > वार्षागिर[i]– -राः ऋ १, १००, १७.

वृ(प >)पा मोदि(न् >) नी– -नीः काठ १२, ८[b].

√वृपाय, †वृपायते ऋ ९, ७१, ३[j], १०८, २; १०, ९८, ९; कौ २. ४३; जै ३, ५९, २; वृप.यते ऋ १ ५५, [२ (८, १२, १२)]; वृपायन्ते ऋ ३, ७, ९; वृपायसे ऋ १, ५८, ४; वृपायसे ऋ १०, २१, ८; कौ १, ५०७‡[k]; जै १, ५२, ११‡[k]; वृपायस्व खि ५, ७, ४, ११; वृपाय[l] ऋ १०, ९८, १.

वृपायमाण– -णः ऋ १, ३२, ३; ३, ५२, ५; मा २०, ४६; का २२, ४, ११; मै ३, ११, १; काठ ३८, ६; शौ २, ५. ७†; पै १३, ६, ३†.

वृ (प >) पा-युध्[m]– -युधः ऋ १, ३३, ६.

वृ(प >)पा-रव[n]– -राय ऋ १० १४६, २.

वृप(ण >)णा[o]– -णाः काठ ४०, ६[p]

वृपंत्[q]– > वृपद्-अञ्जि[r]– -ञ्जयः ऋ ८, २०, ९.

वृपन्[s]– -†पणः ऋ १, १०९, ३; १६५, १; १७७, २; १७९, १; १८१, २; १८६, ५; २, १६, ८, ३, २७, १५[t]; ५४, २०; ४, ३, २; ६, ९; ४१, [६; १०, ९२, ७], ५, ३१, ५; ४७, ६; ६, २९, ३; ४४, १९; [(३, ४३, ६) १९], २०; ७, २१, ३; ७१, ३; ८, १, ९; २०, १२; २३, ११; ३३, ११; १०, ५, २; ६६, ६[t]; ७, ९४, ६, तै १, ६, १२, ६; मै ४, ११, ३; १२, २; काठ ८, १६; ९, १६; कौ २, ८९०[t]; जै ४, १०, ७, १३, ५[t]; २०, ४; शौ ११, २,

[a]) विप.। वस.। [b]) सपा. वृपमोदिनीः<>वृपामोदिनीः इति पाभे.। [c]) विप (बलत्समूह-युक्त- [मरुत्-])। वस.।

[d]) विप. (भृश-हिंसक- [दास- = वृत्रादि-])। उस. उप. कर्तरि <√*शिप् [= √स्निभ्] 'हिंसायाम्' (वैतु. यनि. व्यप. [रक्षस्-] इति [वैतु पक्षे GRV.], उप. रूपर्याय इति च प्रायोवाद:?)।

[e]) विप. [*वृशसुखमय- (रयि- [वैतु. वाज- इत्यन्ये? तत्रापि सस्थ. टि. द्र.])]। वस.। उप. √शुप् 'सुखे' शुमदादिविशेषणचतुष्टयं रयिमेकं विशिनष्टि।

[f]) विप. (ग्राव-निष्पीडित- [सोम-])। उस. उप. √सु 'अभिषवे' + कर्मणि अप् प्र. (पावा ३, ३, ५६)।

[g]) नाप. (*स्तोत्र-पाठक- [स्तोतृ-])। उस. पूप. = स्तोत्र-, उप. कर्तरि क्वप् (वैतु. वें. = स्तुति- इति?)।

[h]) पूप. व्यप. (असुर-)। बस.।

[i]) अपत्येऽर्थे अण् प्र.। [j]) नाधा. वृषपर्यें वृत्तिः।

[k]) पाभे. पृ ७९१ g द्र.। [l]) = वर्षय। [m]) विप. (वीर्यवत्ता युध्यमान- [वध्रि-])। उस.।

[n]) नाप. (जीव-भेद- [नभा. झिल्ली])। उस उप. कर्तरि अच् प्र.।

[o]) नाप. (*रशना-)। धा. *बन्धने वृत्तिः (तु. सपा. ऋ १, १६३, ५ प्रमृ. रशनाः इति पाभे)।

[p]) सस्थ. √गृभ् इत्यस्य सपा. ऋ. प्रभृ. √वृप् इत्यस्य च *बन्धने (ग्रन्थने, पाशने) वृत्तिः द्र.।

[q]) विप. (वर्षण-वत्- = प्रचुर- [अग्नि- = *आज्य-])। तुदा. शतरि वृत्तम् (वैतु. वें. सा. नाप. [सोम-] इति?)।

[r]) विप. [बहुघृतवत्- (अध्वर्यु- [तु. तात्पर्यतः GW. ORN. GRV.; वैतु. वें. सा. उस. उप. = अञ्जनार्थं इति कृत्वा तृग. इति?])]। पाठः? इति कृत्वा ORN. °पगञ्जयः इति, GRV. °अये इति च शोधाविति?।

[s]) विप., नाप. पुं. (महत्व-वत्- प्रमृ.)। कनिन् प्र. (पाउ १, १५६ [तु. Bruz २, १, १०९, Hirt १, ३६६])।

[t]) = सपा. माश १, ४, १, ३२। तैआ ३, ५, २, २ वृषाणः इति पाभे.।

२२§; २०,१०२,३[a]; §पै ४, ५, २; ६, १०, ४; १६, १०६, २; –†०पणः ऋ १, ८५, १२; २, ३३, १३; ४, ३५, ६; ७, ५६, १८; २०; २१; ५८ [(६, ४७, १३) ६ (१०, ७७, ६; १३१, ७)], ६०, १०; ८, ९६, १४; तै १, ५, ११, ५; मै ४, १०, ४; काठ ८, १७; शौ १९ १,२‡[b]; २०, १३७,८; पै १६, ८९, २‡[b]; –पणम् ऋ १, १६, १; ६४, १२; ८२, ४; ८५, ७; १०१, १; ११८, ९; १२७, २; १२९, ३; १३१, ३; १५७, २; १७७, ३; १७९,४; २, १६,५; ३, २७, १५; २९, ३; ९[b]; ४, १७,[१६; १०, १११,३]; २४, ७; ८; ५, ३६,५; ४०, [३; ८, १३, ३३]; ७५,१; ६,१९, [८; १०, ४७, १-८]; ६७, ११; ७, २०, ५; २३, [६; ९, ९७, ४१]; २४, ४; ८८, १; ८, १, १; १५, ४; ३३, १३; ६१, ११; ९४, १२; ९, ६, ६; ६३, २१; ९०, २; १०६, १; ३[c]; ५; १०, २७, १०; २८, ७; ६७, ९; १०; खि १, २, १४; मा १९, ४६; २०, ४४; ५४†; २५,१[d]; ७[d]; ३४, १४†; का १२, ४,१०; २२,४, ९; ५,८†; २७,१, १[d]; ७,१[d]; ३३,१, ८†; तै १,३,७,१; २, ४, ७, १; ४, १, ४, ३; ५,१, ५, ७; ६, ३, ५, ३[2]; मै २, ७, ४; ३,१, ६[2]; ११,१[2e]; ४,१२, १†; ५; १४, ५†; ८[5]†; १२; काठ †८, १६; १७; १९, १३; १६, ४; १९,५; ३८,६[2e]; ३९, १५†; क ३०,३; कौ †१, २४२; ३१७; ३८०; ३८३; ४१८; ४२४; ५२८; ५६६; †२, ४४; ४६[e]; २३०; ७१०; ७५८; ७७६; ८९०; १०९३; ११०९; ११६४; ३, १,६; †जै १, २५, १०; ३३,५; ३९,११; ४०,१०; ४१, ६; ४३, ३;४४, १०;४८, १; २, ५, ३; ३, १६, ५; २०, १४; ५८, ७;५९, ३; ४, १३, ५; २०, ५; †शौ २०, १२, ६; ६१, १; ७२, २; ७५, १; ८५, १; ९१, ९;१०;१०२,३;१२५, ३; पै १, ४५, १; –†पणा ऋ १, १०,३; १७७,[१ (५, ४०, ४)]; २, १६, ५; ६; ३,२५,३, ५; ४३, ४; ५७, २; ७, १९,६; ८, ४,११;१४;१३,२३;[३१[f]; ३३, ११]; ६१,१८; १०, ४९, २; ६६,६,७; १०२,१२;११४, ३; खि १, ९, १; मा ८, ३४; का ८, ८, १; मै ४, १२, ६§; १४, १८; काठ ३८, ७; कौ १, ३०८; २, ६९६; ८०९; जै १, ३२, ६, ३, ५६, २३; ४, २०, ४; शौ ७,११५, २§; २०,३७, ६; पै २०,१४, ९§; –†०पणा ऋ १,९३,१;७; १०८, [३; ६, ६८, ११]; ११२, ८;२४;११७, ३; ४; ८; १२; १५; १८; २५; ११८,[१; १८३,१]; ६;११९, ४; १५१, २; ३; १८१, ८; १८४,[२; ४, १४, ४]; २,४०, ३; ६, ६२, ७; ७,७०,[७; ७१, ६; ७३, ३]. ७४, ३; ८२, २; ८३, ९; १०४, १; ८, २२,७; १२; १६; २६,१; २; १२;३५, १५; १०, ३९, ९; खि १, २, ३; ९,३; ६; १०, ४; ११, २; मा ३३,८८; ३४, २९; का ३३, १, २१; त २, ३, १४, २; ३; ४, १, ४, ३§; मै १,५, १; ४,११, २‡[g]; १२, ४; १४, १; १८; काठ ४,१६; २३,११; शौ ७,६०,२; ७७, १§[h], २§; ८, ४,१; पै १,१०९,३§; १६, ९, १; २०, ६, ६; ११, ६§; –पणे तै ३, २, ५, २[i]; पै ४, ५, २[i]; –पणो ऋ १०,६६, ७; मा ५ २; का ५, १, २; तै १, ३, ७, १; ६, ३, ५, २[j]; मै १, २, ७; ३, ९ ५; १५,१[d]; ९[d]; काठ ३, ४; २६,७; क २, ११; ४१, ५; –०पणौ ऋ १, १०८, [७-१२]; ११६,२१; ११७,१९; १५३, २; १५७, ५; १५८, १; १८०, ७; ७, ६०, ९; ६१, ५; –०पन् ऋ १,१३९,६; ५, ४०, १-३;८,३३,१२; ९,४०,६;५१, ४; १०,८९,९; –†०पन् ऋ १, ७,६;१३१,५; २,१७ ८;३,२७,

a) पाभे. पृ ३०१० l द्र. ।
b) सपा. °णः<>°णम् इति पाभे. ।
c) सपा. जै ३,५९,५ वृषभम् इति पाभे. ।
d) सपा °णम्<>°णो इति पाभे. ।
e) पाभे. पृ १३५२ d द्र. ।
f) सपा. कौ ३,४,९ हरितौ इति पाभे. ।
g) मपा. ऋ ६,७४,४ विमे. ।
h) सपा. पै २०,११,७ मश्चिना इति पाभे. ।
i) =सपा. तैब्रा १,२,१,२१ आपश्रौ ५,१३,४ प्रमृ. माश्रौ २,४,१,३९ वृषगम् इति पाभे. ।
j) सपा. शौ ५.२५.८ प्रशावे इति पाभे. ।

१५; ५, ३३,२[a]; ६,१,१; २२
८;३३,१;४४,२०; ७, ३१, ४;
८,७०, ६; ९२,१५; २३; ९३,
१९; ९,६४, [(८,३३,१०) २];
१०, ९६, [(१, १०४, ९)१३];
१५३, २; १९१, १; मा १५,
२०; २३, २१§; ३६, ७; का
१६, ५,११; २५,६, १§; ३६,
१, ७; तै २, ६, ११, ४; ४,४,
४, ४; मै २, १३, ७, ४, १२,
४; १३, ६; १४, १६; काठ २,
१५; १८, २०; कौ १, ९३§;
१२०[b]; १३२; २, १३२;२१३;
८९०; ९३६;९७१; १००५§[c];
१०११; जै १, १०, ३§; १३,
६; १४, ८; ३, १३,८; १९,८;
४, १३, ५; १७,१०§[c];२०,५;
शौ ६, ६३,४; २०,१८,४,३२,
३; ३६, ८; ७०, १२; ७५, ३;
८१, २;९२, २१;९३,५; १०२,
३; पै १९, ७, १; २०,३८, ६;
–†वभिः ऋ १, १००,४;१७३,
२; १७९,२; ३,४२, ७, ५,४०,
१-३; ६,५,८; ४४,२०; ७,६९,
१; ९, ३४, ३; ९७, २८; १०,
६७,७;११२,२; मै४,१४,१०[१];
काठ ३५, १४; क ४८,१३; शौ
२०, २४, ७,९१,७; –वस्याम्
ऋ १, १७७, ३; ५, ३६, ५;
–पा ऋ १,७, ८; ३६,८; १०;
५४, २; ५५,४[a]; ८०, २; ८७,
४; ९१, २; १००, १; ४;१०४,
७; १३१,६; १४०,२; ६;१४९,

२; १७३, २; १७५, १; [२(८,
४६, ८)]; १७६, [१; ९,२,१];
[(१, २३, १५) २]; १७७, ३;
१८१, ८; २, १६, ४; ६[२];१८,
२; २५, ३; ३४, २; ३५, १३;
४३, २; ३, १,८; २, ११;२७,
१३; १४[a]; ४४, ४; ६१, [७;
(१०, ८०, २)]; ४, ३, [१०;
(६, ६६,१)]; १६, ३; २२,२;
३०,१०;५ ३३,४; ३५,४; ३६,
५[४]; ४०,२; [२[१]; ८,१३,३२[२]];
[३; ८, १३, ३३]; ४४, ३;८७,
५; ६, १,७; १६,१५[e]; २४,१;
४४, २१; [२१ (७, ५, २)],
४८, ३; ६[२], ७, १०, १; २०,
५, ९; ९५, ३; ८, ४, ८; ६,
[१४;३३,१०]; ४०;१३, [३१[१],
३३, ११[२]],३२[२], ३३,१५,१०;
२७, ८; ३३, १०[a]; [१०; ९,
६४, २]; १२[१]; ६४, ८; ९३,
७; २०; ९, २, २; [६; १०१,
१६]; ५,१; ७;९; ६,१; ७,[३;
१०७, २२]; १५, ४; १९, ३;
२५, ३; २७, ३; ६, २८, ४;
३७, १, ५,३८,१; ४०,२;६१,
२८; ६२, ११; ६३, २०; ६४,
१[१]; २[१], ३; ६५, ४; १०; ७०,
५; ९; ७१, ७; ७८, ३;
७६, [५; ९६, २०]; ८०,
[(२३,६) २]; ३; ८१, २; ८२,
१; ८६, [३; ९७, ४०]; [(८५,
९) ७]; ११; १२[f]; १९; ३१;
४०; ८७,४; ९१, ३; ९३, २;

९७,१३;४०; १०८, ११; १०,
११,१; २६,३; ४३, [(८, ३२,
२२)६]; ८; ४९,९;६१,८, ६६,
६[१];९२,१; ९४,१०;१०२,११;
११५,२;८; ११६,४; १५२, २;
१५३,२; १८७, ३; मा ८,१०;
११,३४†; ४६; २०, ४४; २२,
१९; २३,१३;२०;३८,११; का
८,६,४;१२,३,७†;४,१०;२२,
४, ९; २४, ६, १; २५, ४,२,
५, ३; ३८, ५, ५, तै १, ४,२,
१; ८, ११, १[g]; २, २, १२,४;
४,५, १[b]; ९, ४[२]; ३, ५,११,
४†; ४, १, ३, ३†; ४, १; २,
११, ३[२]†, ३, १३, ३[१]†;५,१,
४,४†; ५, ७[२]; ७, १, १२, १,
४, १९, १; मै २,४, ८[१]¶, १,
७[g]; ७, ३†; ४; १३, ६†,
३, १, ६[२]; ७[२]; ११, १, १२,
४; २०; †४, १०, २[१]; ३; ५,
११, २; १२, ५§; १४, १,
काठ २,१४[१]†; ५,४; ११,१०[१],
१५, ६[g]; १२†; १६, ३†, ४;
१९, ४†; ५[२]; २०, १५; २६,
१¶, २७,१¶; ३४,१[१]¶; ४¶,
३५,३†; ३८,६;३९,१२†,४१,
३; ४४,८; क ३०,३; ३[१]; ४०,
४¶,४२,१¶;४८,४†; कौ १,
११९; १२०; २११[c]; ४११,
४७९; ४८०; ४९७; ५०१[१];
५०६; ५२९; ५३१, ५५६;
५६२; २,१२८;१३१[f]; १३१[f],
१३३; १३४; १५१; १५१,

a) छन्दस्तः वृषभन् इत्येवं पाठमिति कृत्वा °वृषभन्– इति यनि. प्रानि. प्रामूर्यं स्यात् ?। b) पस. वृ° इति ?। c) सुम्प वृषन् > गस. मै ४, २, ५ सुम्पयं इति पाभे.। d) व इत्यनेन समाहारः यथायथं द्र.। e) नाप. (जाति- [स्त्रोतृ-])। <√वृष् °रुतौ' (तु गाप. टि. पाप्पु–)।
f) गस. कौ ७,३८३ मंम इति पाभे.। g) =गस. तैस १,७,५,१। मा १०,२ काठ ५,१, ४,५ शौ १५, ४,३७ वृष्णः इति पाभे.। h) पाभे. वृ ३६०१ a द्र.।

१७१; २७०; २७५; ३५०; ३८२; ३८७; ३८८; ३९२; ४३०[a]; ४८०[a]; ५७२; ६०३; ६२१; ६२४; ६३३; ६३८; ६४०; ६४२; ६४६; ६६६; ७६९; ७८२; ७८३; ८८८; ८८९;९५६;९६५; ९७२: †जै १,१३,५; ६;२८,१[b]; ४९,३; ५०,३;४; ५२,१;८[a]; १०;५४, ५;७,५७,६;७; ३, १३,४; ७[a]; ८[a];९; १०; १५, १;४; १६,९; २३,२;७;२९, ७; ३१,२;७; ८; १२;३३,५[a]; ३६,५; ४६, १०; ४९,१;५०, ८; ५१, ४;७; ५२, १;४;१०; ५३ ,४; ५५, ७; ४, १३, ३; ४; २०, २; ३[b]; ४[a]; ५[a];१०; शौ १,१२,१;२१,१†; २९, ६‡[c]; ३,७,२[d]; ४,४,२१[e]; ३६, १[f]; ५, १३, ३; १९, ४[g]; २०, २; ३; २५, ८[h]; ६, ४८, ३[i]; ६७, ३; ८६, १[k]; ८, ५, १२; २२‡; ९, १, १०; २०; १०, ३, १[l]; ११,९, १६; १४, १, ४३; १८, १, १८; ४,५८†; १९, २७, १; ३१,२; ११;२०, १७,६;८;४७,१; ४९,१?[k];७०, ५; १०२, १; २[b]; १३७, १२; पै १, ११, ५‡[c]; १७, १; २, ८८, ४†; ३,२,२[d]; ४, ५,२[a]; ३; ५, ३, ६; १२, १; १६,७; ६, ९, १[a]; ८, २, १; ९, २४, २; ४; १०, ५, २; ११; ७, १; १२, ६; ११, १, १; १५, २१, २[l]; २२, ६;१०; १६, २८, २; ११; ३२, १०; ३३, १०; ८३, ६; १५२, ५; १८,४,१०; १९, ६,१०[a];१५; ३५,८; –पाणः तै ७, ४, ३,५¶; पै ११, १, १२; –पाणम् ऋ ९, ३४, ३; १०, ८९, ९; मा २०, ४०; का २२, ४, ५; तै ६,६, ६, २¶; मै १, १०,७¶;३,११,१; ¶काठ १२, ५; १९, ५; २६, १; ३०, १; ३६,२; ३८, ६§; ¶क ३०,३; ४०, ४; ४६, ४; पै ६, ६, ४; ११, १, ११; १३, २, १५[h]; –?पाणा पै ९,१,७[m]; –पाणौ[n] शौ १९, १३, १; पै ७, ४, १; –ष्णः ऋ १, ३२,७; १०८,[३; ६, ६८, ११]; ११६, ७; १५४, ६[o]; १६४, ३४; ३५; १८१,३; २, ११, ९; १०; १६,५; ६; ३, ७, २; ५; ३६, [२; ४३, ७]; ३८, ४[p]; ४, ५, १०;१५; २१, ७; २२, ६; ३९, २, ५, १२, [२; ६]; ४१, १०;४२,१२;८३, ६; ६, ६, ५; ८, १; ७, ३, ३; ५; ८, ४, ७; ७, ३३;२०,१९; २०; ३३, १८; ६३, ९;९,१०, ६; २९, १; ६४, २; १०,३,४; ४४, ८; ९२, ८; १०३, ९; खि १, ७,२; मा ७, १;८,१०;१०, २[q]; १७, ४१†; २३, ६१†; ६२; ३३, २२†[p]; ३७, ९[a]; का ७, १,१; ८, ६,४; ११,२,२[q]; १८, ४,९†; २१, १०,९†;२५, १०, १०; ३२, २,५[p]; ३७,१, ९[a]; तै १, ४,२,१; २, ४,७,२; ९, ४; ३, १, ११, ७†; ४,६, ४, ३†; ६, ४, ५, ३[a]; ७, ४, १८, २[a]†; मै १, ३, ४; २, ४, ७; ८; १०,४†; ४,९,१[a]; १४, १३†; काठ ४, १; ७, १६†; ११, ९; १०; १३†; १८, ५†; २७,१;३७,१३;१४; ४४, ७[a]†; क २, १०†; ३, १; २८, ५†; ४२, १; †कौ १, ५३१‡[r]; २, १३२; ४७४; ५७१; ९५५; १११५; ११९४§; १२०७; ३, ३, ८; †जै १, ५४, ७‡[r]; २, २, ३; ३, १३, ८; ३५, ९; ४६, ६; ४, २०, १; †शौ ४, ८, ३[p]; १५, ११[a]; ७, ६०,२; ९, १५, १३;१४; १९,१३,१०;

a) सा. वृपः इति ?। b) पृ ३०१२ d द्र.।
c) सपा. ऋ १०,१७४,५ सपत्नहा इति पाभे.।
d) सपा. आपश्रौ १३,७,१६ मूलः इति पाभे.।
e) वृपस्- न. (शेप-) > -पः नेव. > -पा इति रूपे द्र.। f) पाभे. पृ २२८९ d द्र.।
g) पाभे. पृ ३०१२ h द्र.।
h) सपा. °पा <> °पाणम् इति पाभे.।
i) सपा. तो १,५,१२ जैश्रौ ११:१७ प्रमृ. वृपकः इति, पै १९,४४,५ लोक्षा १,५,१३ सम्राट् इति पाभे.।
j) सपा. पै १६,६३,१ वृषः इति पाभे.।
k) वृपाः इति शोधः (तु. राजारामः; वेंतु. अन्ये यनि. एवंति!)। सस्य. !नश्रा>नाश्रम् इति, !वाचम्> वाचः इति, !मिरामधः>मिरामणीः इत्यपि शोधाः द्र. (तु. RW.)। l) पृ ५७१ a द्र.।
m) योपजे इति शोधः (तु. सन्न. मा २७, १७ प्रमृ. योपणे इति)। n) पाभे. पृ २६०३ d द्र.।
o) पाभे. पृ २९५६ b द्र.।
p) पाभे. पृ ७७१ d द्र.। q) पाभे. पृ ३०१२ g द्र.।
r) सपा. ऋ ९,८७,४ वृष्णे इति पाभे.।
s) सा. विष्णोः इति ?।

२०, ९४, ८; †पै ४, २, ३[a]; ५, ७, १०; ७, ४, १०; १३, ६, ७; १६, ६९,३; ४; २०,६, ६; –†ष्णा ऋ १,८४,१०;१०, १०३,२; मा १७,३४; का १८, ४, २; तै ४, ६, ४, १; ७, ३, १४, १§; मै २, १०, ४; काठ १८, ५; ४३, ४§; क २८, ५; कौ १, ४०९; २, ३५५;१२००; जै १, ४०, १; ३, २९, १२; शौ १९, १३,३; २०, १०९,१; पै ७,४,३; –†ष्णाम् ऋ ८,४६, २९; ८३, १; कौ १, १३८; जै १, १५, ४; –†ष्णे ऋ १, ६४, १; १००, १७; १०३,६;१५४, ३; १६५, ११; १७५, १; २, १४, १; ३, १, १०; [२०; ३, ३०, २]; ७,९;३५, ७; ५७,३; ४, १, १२; १६, २०; ५०, ६; ५, १, १२; १२, १;३१,५; ६, ४१, ३; ४४, १९-२१; ७,१९, ६; ८, २०, ९; ३४, ५; ७५,६; ९, ८७,४[b]; ९१, ३;१०९,२०; १०, ११, १; ९८, ११; १०४, ३;१७५, ३; मा १५,२५; २०, ४४§; ३४, १९; का १६, ५, ६; २२, ४, ९§; ३३,१, १३; तै १,६, १२, ६; ८,२२,२; २, ६, ११, २; ३, ४, ४, १§; ४, ४,४,२; मै १,४,१४¶; ६,२§; २, १३, ७; ४, ११, २; ३; ६; १२,२; १४,४; काठ ७, १२§; १३§; १७[c]; ८, १६; ९, १८; १७, १८; क ६, ३§; कौ २, ७८२; शौ १२, १, ३७§; १८, १, १८; २०, २५, ७; ३३, २; ३७, ६; ८८, ६; पै १७,४,७§; १९,५२, ६§.

√वृषण्य, वृषण्यति ऋ ९,५,६.

वृषण्यत्– -ण्यतः शौ ६, ७०, १-३.

वृषण्यन्ती– -न्ती खि ४,७, २,५; शौ ५,५, ३; पै ६, ४, ५; –न्तीभ्यः ऋ ९,१९,५; –न्तीम् पै६,१०,४; –न्त्याः शौ ६,९,१; पै २,९०,२:११,१,१.

†वृषण्-वत्– -वन्तम् ऋ १, १००, १६; –वान् ऋ १,१२२, ३; १७३, ५; १८२, १; तै २, १, ११, १; काठ २३, ११.

वृषण्वती– -ती ऋ ८, ९६, १८; –तीभ्यः काठ ५, ४; –¶तीम् तै २, ५,८, ४; ७, ५, ५,१; काठ ३४, ४.

वृषण्-वसु[d]– -०सू ऋ २, ४१, ८; ४,५०,१०; ५,७४,१; ७५, ४; ९; ८,५, २४; २७, १६; २२, ८; [(२०, ८) ९]; २६,१, २; ५; १५; ७३, १०; ८५, ७; १०, ९३,५; मा ११, १३;२०, ८१†; का १२, २, २; २२, ८, २†; तै ४, १, २, १; मै २, ७, २; काठ १६, १; शौ २०, ११ १†; –सू ऋ १, ११२, १.

?†वृषनाम[e] ऋ ९, ९७, ५४; कौ २, ४५६; जै ३, ३४, १४.

†वृषन्-तम– -मः ऋ १,१००, २; ६, ५७, ४; काठ २३, ११; कौ१,१४८; जै १,१६,४; -मस्य ऋ १, १०, [१० (५, ३५,३)]; –मस्य ऋ १,१०,१०,५,३५,३.

वृषन्-धि[f]– -न्धिम् ऋ ४, २२, २.

वृषभ(वप्रा.)[g]– -†०भ, > मा ह

[a]) वृष्णोर् [विष्णोः इति मूको.] इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ ३,३८,४)।

[b]) पाभे. पृ ३०१३ r द्र.।

[c]) Sch. °ष्णो इति चिन्त्यम्।

[d]) विप. (अश्विन्-, इन्द्र- प्रमृ.)। वस.। मत्वान्नलोपाऽभावः (पावा १,४,१८)। [e]) ऋ. पपा. यनि.? वृष, नाम इति द्विपदः शोधः (तु. कौ. पपा. WAG [२,९८ a] ORN. च; वैतु. वें. सा. द्रम. °वृष-नामन्–>-नर्मा [न. प्र२]>यनि. इतीव, PW. MW. =वृष-नामन्–>यनि.न. प्र१ इति, GW. वृषणो नु इति द्विपदः शोध इति च?)। नरथ. ?मुहीमे अस्य (पपा. =मुहि इमे अस्य)>मुहि इमं (√मह् 'पूजि' >लङ् प्र३१) नाः इन् अस्य >°मुहीमाः इन्स्य>मुहीमिन् अस्य इति शोधः। 'अस्य महि (महत्) इव (उन्दे) नाम इत् इषे आः' इति वा.। एतदनु पृ २४०० ८ इत्य शोधः द्र.।

[f]) नाप. [°वज्र- (वैतु. निघ [१, १०] PW. प्रमृ. मेघ- इति, वें. सा. विप. इति च?)]। वृषन्- (°मत. [भग्न-]) + धि- (°=कृति-)>बस.। पूप. मत्वर्थ-ऽभावार्थं भत्वम् उसं. (पावा १,४,१८ [तु. पपा. नावग्रहः; वैतु. दे. <°वृष-सन्धि– इति?])।

[g]) विप. (बलवत्- [अग्नि- प्रमृ.]), नाप. (देव-, उक्षन्- प्रमृ.)। कर्तरि अभच् प्र (पाउ ३,१२३ [तु. का°. २२ प्रमृ.]) <√वृष् 'वृष्टौ' इति [पयो] वा, <वृष- इति द्र.।

१, १६५, ७; १७१, ५; १७७,
३; २, ३, ११; ९, २; १६, ६;
३३,४;७; १५; ३, ६, ५; १५,
३;६;३०,३;२१; ३५, ३; ४६,
५; ६,३२, ४; ४४, ११; २१;
८,२१,४; ११; ४५, २२; ३८;
६०, १४; ९६, १८; ९, ८६,
३८;१०,३८,५;११२,७; १८०,
३; मा १७,८८; का १९, १,२;
२८,१२,१S; तै १,६, १२, ४;
३,५,११,३; मै ४,१०, ४; ११,
३; काठ ८, १६; ९, १८; १५,
१२; कौ १, १६१; ४०३; २,
८१; ३०६; जै १,१७, ७; ४५,
५;३, ८, ७;२५,२; ४, ६, ४;
शौ ७,८९,२;२०,२२,१; पै १,
७७, १S; १५, २०, ४; –मः
ऋ १, ३१, ५; ३३, १०; ५४,
२; ३;७९, २;११६,१८; १२८,
३; १४०, १०; १७७,१;१८१,
६;१९०,८; २,१,३; १२,[१२;
४,५, ३]; २१, ४; २३, ११;
३३, ६[a]; ३, १५,४; ३०, ९[b];
३१, १८; ३६,५; ३८, ५; ४७,
१; ४८, १; ५०, १; ५५, १७;
५६, ३; [३; ७, १०१, ६]; ४,
३, १०; ५८, ३[c]; ५,१,[८; ७,
५५, ७]; २, १२;२८, ४; ३०,
११; ३२, ६;४०, ४; ४३,१३;
५८, ६;८३,१; ६, १७,२; १९,
९; २२, १; ४१, ३; ४४, २१;
४६, ४[d]; [२१; ७,५, २]; ४७,
५; २१[e]; ७३, [१; १०, ८,१].
७, १९, १; ३६, ३; ४९, १;
९५, ३; १०१, १; ८, ५७, ३;
६०, १३; ६४, ७; ९३,७; २०;
९६,२; ९,७०, ७; ७२,७; ७६,
५; ८५, ९; ९६, ७; १०८, २;
११०, ९; १०, ४, ५; ५,७; ८,
२; २८, २; ७५, ३; ८६, १५;
९२, १०; १०२, ६; १०३, १;
१११,२; खि १, ४, ४; मा ४,
३०†[b]; ७, ३८; १३, ३१; १७,
३३†;९१†;२०,४६; का १४,३,
५; १८, ४, १†; १९, १, ५†;
२२, ४, ११; २८, ८, १; तै १,
४, १९, १†; ७, १३, ४†; २,
३, १४, ४; ४, ५, १; १४, २;
३, १, ११, ५†; ४, ६,४, १†;
मै १,३,२२†;६,२†; २,५,१०;
७, १६; १०,४†; १३, ६†;२२;
३, ८, ३†; ११, १; ५; ४,११,
४†; १२,२;४; ५†; १४,१८†;
काठ ४, ८†; ८, १७; ९,१९[f]†;
१०, १३; ११, १३†; १८,५†;
३५, १८; ३८, ६; ७†; १०[g];
३९, ३; १२†; १५†; ४०, २[i];
७†; १२; क ३. ६†; २८,५†;
४८, १६; †कौ १, ७१; ११९;
१४२; २, ४३; २९५; ५७२;
८४६; ११९९; †जै १, ७, ९;
१३, ५; १५, ८; ३, २४, ११;
४६, १०; ५८, २; ५९, २; ४,
६, ३; शौ ४, ५; १†; २४,३[g];
६ ९८, ३; १०, ५, १८; ११,
१,३५[h]; १३, १,१२;२५; ३३[i];
१६, १, १; १८,३, ६५†; १९,
१३, २†; †२०, १२, ७; ३४,
१३; ३६, १; ३७, १; ४७, १;
९०, १; १२६, १५; १३७,१२;
१४३,९; पै १,३९, ३; ३,१४,
७; ४, ६, १†; ६, ८, ३; ७,४,
२†; ८, १३, ३†; १०, २, ३;
११, १, ९†; १३, ७, १३†;
१६, २४,८[j]; १८, १६,२;१७,
५; १८, ३; २८, १; १९, १२,
१५; –मम् ऋ १, ९, ४; ३३,
[१४; ६, २६, ४]; १५; १६०,
३; ११०, १; २, ३०, ८; ३,
४, ३,४०,१; ४७, [५; ६,१९,
११]; ६२, ६; ४, १७,८; १८,
१०; २४, ५; ६, १, ८; १८,१;
७, २६, ५; ८, १, २; ६१, २;
७२, १३; ९३, १[k]; ९६,४; ६;
९, ८०, ५; १०८ ८;११; १०,
२७, २; २८, ९; ४४, ३; ४८,
१०; १०२, ५; †मा ७, ३६;
२८, ४[k]; ३३, २१; †का ७,
१८, १; ३०, १, ४[k]; ३२, २,
४; तै १, ४, १७, १†; ६,१२,
४; ३, १, ११, ३‡[l]; ५, ७,२,
१; मै १, ३, २१†; २, ५,११;
३,११,२†[k]; ४, १३,९†; †काठ

a) पाभे. पृ ३३८९ h द्र.।
b) पाभे. पृ १०१८ l द्र.।
c) सपा. काठ २६:१ क्रमशः इति पाभे.।
d) इवे परतः सति °श्रे° इति छान्दसः संधिः [तु. L (१२९ [वैतु. ग्र. °श्रो वृ (=इव) इति शोध. इति ?]); वैतु. पप. प्रभृ. °श्रा इति पदत्रयम् ?]।
e) पाभे. पृ १०१८ b द्र.।

f) पाठः ? °मम् इति शोधः विमृश्यः (तु. सपा. मै ५, ७,२,१)।
g) सपा. पै ४.११.२ पर्वतिः इति पाभे.।
h) सपा. पै १६.९२.५ तैआ ३,१०,४,२ क्रमशः इति पाभे.।
i) सपा. तैआ २,८,८,९ क्रमशः इति पाभे.।
j) सपा. ऐ? ९,४,७ क्रमशः इति पाभे.।
k) पाभे. पृ १०११ c द्र.।
l) पृ १०११ c प्रथमम् इत्यत्र पाभे. द्र.।

४,८; १६; १८,२०; १९,१४‡[a]; ३६, ९; क ३, ६†; †कौ १, १२५[b]; २०५; ३२७S; ३३५; ५८१; २, ५८४; ७११; ७४५; ८००[b]; ८३०; †जै १, १४, १[b]; २२, २; ३४, ५S; ३५,४; ५९, ४; ३, ४७, १०; ५८, ८; ५९, ५[c]; ४, २, ३[b]; ११, १; शौ ७, ४०, १‡[a]; ८५, २; १९, ४२, ४; †२०, १, १; ६, १; ७, १[b]; ७१, १०; ८५, २; ९४, ३; ११३, २; पै ३, ३९, ३; ६, ९, ६; २२, १०; १६, २५,९[d]; –भस्य, >स्या ऋ १, ५९, ६; ९४, १०; १४१, २; १६६, १; २, १६, ६; ३, ३८,७[e]; ४३,६; ४६,१; ४, १, ११,१२; ७, ७९,४; ९, ११, ४; १०, ४०, ११; ४३,३; १०२,९; मा ८, ४९; १०,११; का ८,२२,३; ११, ६,४; तै १, ८, १४, २; ३,३, ३, २; ४,२; मै १, ३, ३६; २, ६, ११; ४, १४, १४†; काठ १५, ७; ३६, १५[f]; शौ १२, २, ४१[g]; २०, १७,३†; पै २,९८,४; २०,५६, ३; –भा ऋ ४, ४१,५; ५,६३, ३; १०, २७, ३; ६५,९; मै ४, १४, ६; १२†; –०भा ऋ ६, ४९, ६; –भाः ऋ १०,९४, ३; शौ ९,१, ९[h]; पै १६, ३२, ९; –†भाणाम् ऋ ८, ५३, १; खि ३, ५, १; –भाणि ऋ २, १६, ६; –भान् ऋ १०, २८, ३; –†भाय ऋ १,५१,१५; १०३, ६; २, १६, ४; ५[i]; ३३,८; ४, १६, २०; ५, १, १२; १२, १; ६, ४४, २०; ७,९८, [१; १०, १८७, १]; १०, १०, १०; मा १५, २५; का १६, ५,६; तै ४, ४, ४, २; मै २, १३, ७; ३, १४, ११S; ४, १४, १४; काठ ७, १२S; जै ३,३२, १; शौ ६, ३४, १; १२.१, ३७S; १८,१, ११; २०, ८७,१; पै ६,९,१S; १०, ६S; १७,४,७S; १९,४५, १; –भासः ऋ १, १७७,२; २, १६, ५; ५, ६९, २; –भेण ऋ १, ३३, १३; २, १६, ४; १०, ९९,११; मै ४,१४,१२†; काठ[j] ३५, १५; ३९, ११; ४३,१ –भौ शौ १९, ११, १; पै ७ ४, १.

वृषभा(भ-अ)क्ष[l]– -क्षाय श २, १६, ५.

वृष्ट[k]– -ष्टात् मै ४,१, ११[f]; -ष्टे शौ ३, २४, ३; पै ५, १०, १; १२, ७, ९; १९, ३८,९.

१वृष्टि[l]– -†ष्टयः ऋ २,३४, २[m]; ५, ५३, २[n]; ६; १०; ८४, ३; ७, १०१,५[o]; ८,२५,६,९,१५, २; २२, २; ५७,११; ६१,१४; १०, ७५, ३; तै २, ४, ८, २, मै २, ४, ७; कौ २, १११५; ४, ७, ५; २१,८; –ष्टिः ऋ १, ३८, ८; १५२, ७, ५, ६१, १, ८५, ३; ६, १३, १[p]; ७, ९८, १; ९, ८९, १; १०, ३१, ९; ४३, ७; तै ३, १, ११,५†; ४, ३, ९, १[q]; ५, ३, ४, २[r]; ६ २, ७, १६[r]; ११,४[s]; ५, ४,६,९, १०, ५†; १४, १२[t]; कठ ४, १०[t]; ११, ११†; १८,९[u]; १९, ४, ४३, २[v]; कौ २, १११, जै ३, २२, ११†; शौ ६, १९,

a) पामे. पृ ३०१५ *l* द्र. । b) पामे. पृ १०१९ *c* द्र. ।

c) पामे. पृ ३०११ *c* द्र.

d) मला. शौ ९,४,१९ ऋषभम् इति पामे. ।

e) °भस्य धेनोः इति मन्त्रवर्णे पुंस्त्रीत्वतोऽभिरभिप्रेतः इति (तु Foy. [KZ ३४,२२८])।

f) पामे. पृ १०१९ *j* द्र. ।

g) पामे. पृ १०१९ *m* द्र. ।

h) मला. शौ ३,५,१५ ऋषभाः इति पामे. ।

i) पामे. पृ १०१९ *o* द्र. ।

j) वि. (स्तुद- [द्र. उक्षाक्ष-, वशाक्ष-]) ।

k) भावे क्तः प्र. ।

l) भाव. (वर्ष-) । निबन्धे [अभावार्थ अर्थेर्भवति वर्ष. (पा ३,३,११)] । वैप्र [३,१०,९,१] < √वृष्‌ इत्यर्थ

विगृह्यम् ।

m) तु. वें. OW. ORV. ORN. प्रमृ.; वेंप. B[KZ ३१, ६२] Bollensen [ZDMG ४१,५०१] ऋष्टय इति चोपुकारिक, मा. = वर्षकाः (मरुतः) इति । अन्य. (विपुष्-) < √मृष्‌ 'दीप्तौ' इति मन्यन्ते ।

n) वि. (मरुत्-) । भा. माी वृष्टिः ।

o) मला. तैआ १,२९,१ विपुष्टयः इति पामे. ।

p) वर्षार्थे वि. । अन्यत्र विपू द्र. ।

q) मला. मा १४,२४ का १५,८,१ वृष्टिः इति पामे. ।

r) मला. मा १३,३० का १४,३,४ वृष्टिः इति पामे. ।

s) मला. मा १८,९ का १९,४,१ प्रवृ वृष्टिः इति पामे. ।

t) मला. मै १,४,२३,१ वृष्टिः इति पामे. ।

u) मला. मै ७,३,११,१ वृष्टि इति पामे. ।

३१[a]; ५४,१; †२०,१७,७;७३, ५; –†ष्टिभिः ऋ १, १६४, ५२[b]; ५, ५९,५; ७, ५६,१३[c]; ८, ७, १६; मै ४, १४, १८; –ष्टिम् ऋ १,३९,९;११६,१२; २, ६, [५; ९, ६५, २४]; २७, १५; ४, २६,२; ५,५५,५; ५८, ३; ६२, ३; ६३, १; ८३,६; ७, ४०, ६; ६४, २; ८, १२,६; ९, ८, ८[d]; ३९, २[d]; ४९, १; ३; ६५, ३; ६९, ९; ९६, १४; ९७, १७; १००, ३; १०८,१०; १०, ९८, ३; १०; तै २, ४,८, २[i]†; १०, ३; मै २,४, ७[e]†; ८, २[e]; ८[f]; ४,११, २†; १४, १२†; काठ ११,१०;१३†; १७, १[g]; †कौ २, ३५६; ३६२; ५१५; ५३६[d]; ७८५; ७८७; †जै ३, २१, २१; ३०,५; ४०, ११; ४२,२[d]; ४, ३०,१; –ष्टी ऋ २,५, ६; ५,५३, ५; –†ष्टेः ऋ ९, ४१, ३; ७४, ३; कौ २, २४४; जै ३, २१,९; –ष्ट्या ऋ ५, ६३,४; ८, २१, १८; तै ३, १, ११, ३‡[h]; ४, ७, ९, १[g]; मै १, १, १३[h]; २,४, ७[i]; १२, ३[i]; ४, १, १४; काठ २, ६[j]; शौ १, १२, १; ३, ३१, ११[j]; ७,४०,१‡[a]; –ष्ट्याः तै २,१,८, ५; शौ ५, २४,५[k]; –ष्ट्यै मै २, ४, ७[l]; ८, ८[m]; काठ ११,१०; १८, १२[n].

घृष्टि-द्यावन्[o]– –वानम्[p] मै २, १३,२२; काठ ४०,१२.

†घृष्टि-द्यो[q]– -द्यावः ऋ ९, १०६, ९; कौ २, ६७८; जै ३, ५६, ६; –द्यावा ऋ ५, ६८,५; मै ४, १३, ९; कौ २, ८१७; जै ३, ५७, ७.

२घृष्टि[r]– -ष्टिः मा १३,३०[s]; १४, २४[t]; १८, ९[u]; का १४,३,४[s]; १५, ८,२[t]; १९, ४, १[u]; तै १, ४,२२, १[v]; ७, २, ४¶; २,१, ७, ३¶; ३,३,४, २†; ४,७,४, १[u]; ५,१,५,१¶;३,१,३¶; ६, ५,६,५¶; ७,३,१२,१[w]; मै २, ४, ८[i]; ५,७;८,५[i]; ३,३, १¶; –ष्टिम् मा २, १६; १४, ८[e]; १५,६[f]; का २, ४,३;१५,२,३[e]; १६,२,२[f]; तै १,१, १३, २; २, १,७,४¶; ८,५[2]¶; ४,९,२[2]¶;

a) घृष्ट्रिम् इनि शोधः । सस्य. ?ताँ > ताम् इनि, या>या(या-श्रा)व् इत्याि शोधौ द्र.। सपा. पै १९, २२, १२ आंश !घृण्या इत्यादौ पादे घृष्टिः या(या अ)य (त्>)द् (°=आत्, इत्[अव्य. अवधारणे])×× घृणान् इनि, ?तान् > ताम् इति च शोधः । सपा. तै ३, १, ११,७-८ अपि !घृष्टिम् इत्यादौ पादे घृष्टीः येद् (°=याः इत्) विश्वेद् (°=विश्वाः इत्) मरुतः (°=मरुधृतः [मरुद्भृताः]) जुनन्ति इति, ?ताँ > ताः [द्वि ३] इनि च शोधः । अत्र विषये पृ २०८४ a यदुक्तं तद्द्रष्टम् ।

b) पाभे. पृ २६४५ d द्र. ।

c) यनि. ऋष्टि– (आयुध-) इत्येतत्-पर्याय इति कृत्वेह √घृष् "°हिंसायाम्' इति द्र. (वैतु. वें. सा. न नयेतीव, !GRV. R [EZ २६, ६२] !ORN. Bollensen [ZDMG ४१.५०१] ऋष्टिभिः इति शोध-पस्याय ?) ।

d) पाभे. पृ २१०८ s द्र. ।

e) सपा. घृष्ट्रिम् <> घृष्टिम् इनि पाभे. ।

f) सपा. घृष्ट्रिम् <> घृष्टिम् इनि पाभे. ।

g) पाभे. पृ ९८४ m द्र. ।

h) सपा. मा २,१६ का २,४,२ वृष्ट्या इनि पाभे. ।

i) सपा. मा १५.६ प्रमृ. वृष्ट्या इति पाभे. ।

j) पाभे. पृ १७१५ i द्र. ।

k) °ष्ट्या इति पपा. शोध्यः (तु. R [ZDMG ४८, ६८४], W.) । उत्तरेण संधिरार्षः । l) सपा. तै २, ४,७,२;९,४ वृष्ट्यै इति पाभे.। m) सपा. मा १५,६ का१६, २,२ वृष्ट्या इति, तै ३.५,२,२ प्रमृ. वृष्ट्यै इति च पाभे. ।

n) सपा. मा १८,२८ का १९,९,२ वृष्ट्यै इति पाभे. ।

o) विप. (°घृष्टिवर्षक- [यज्ञ-]) । बस. उप. (√°घृष् [=√°वृष्] 'आर्द्रभावे' > भावे) °घृष्य-> °घृष्यमय- (आर्द्र-) > द्युम्य-> °द्युम्व-> °द्याव- > √°द्याव् > भावे यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. उप. <√द्यु 'दीप्तौ' वा √द्युत् वेति) ।

p) सपा. आपश्रौ १७,१३,२ घृष्टिं देवानाम् इनि पाभे. ।

q) विप. (घृष्टि-प्रदीप्त- [इन्दु- =सोम-, मित्रावरुण-]) । बस. पूप. नाप. (भूषण-) सत् <√घृप् (=√मृज्, पृ°) 'दीप्तौ' उप. च (√°घृध् (=√°वृध) 'दीप्तौ' > √°द्याव् > √द्यो 'दीप्तौ' > भावे द्यो- (पूर्ववत्) (वैतु. वें. सा. GRV. =घृष्टिमती द्यौ यस्य-, OW. प्रमृ. =घृष्टियुताऽन्तरिक्ष-) । r) = १घृष्ट्रि- ।

s) पाभे. पृ ३०१६ r द्र. ।

t) पाभे. पृ ३०१६ q द्र.

u) पाभे. पृ ३०१६ s द्र. । v) पाभे. पृ ३०१६ t द्र. ।

w) पाभे. पृ ३०१६ u द्र. ।

३[२]¶; १०,१-३;६, ५,४¶; ३, १,११,७?[a]; ३,४,१[२]¶;२¶; ५, २,२[२b]; ४,३,४,३[c]; ४,१, १[b]; ¶५, १,५, २; ३,१,३; ६, १; १०,१[२]; ¶६, ३,४,६[२]; ४, १, ४;५,६[२]; ५,६,५; ¶मै १, १०, १२; १३[२]; २, १, ८[२]; ४, ८[७]; ५, ७[२]; ३,१,५; ३, १; ८, ९[२]; १०, ७; ४, १, १०; १४[२]; ५, ५; काठ ११, १०[१२]; –ष्ट्या मा २, १६[d]; १५, ६[e]; १८, ५५[f]; का २, ४, २[d]; १६, २, २[e]; २०, ३, ५[f]; तै २, ४, ८, १[f]; ४, ७,१३, २[f]; ¶मै १,१०,७; ३, ९, ४; ४, ३,२; ६, ९; ९, २७$; –¶ष्ट्याः तै २,४, ९,१; १०, २; ३, ३, ६, १; मै २,१, ८; ४,८; ५, ७; ४, १, १४$; –ष्ट्यै मा १८, २८[g]; का १९, ९, २[g]; तै १, ७,२,४¶; २,१, ८,५¶;४,७, २[h]; ९, १¶; ४[h]; ३, ५,२, २[c]; ४, ४, १, १[c]; ¶५, ३, १०,१; ४, १, ४[२]; ¶मै १, १०, १२; २,४,८[४], ३, ३, १; ९, ४; ४,५,५; ७,७.

¶वृष्टि-काम– -मः तै २,१,७,३; ८,५; मै २,१,८;५, ७[२]; ४,३, ३; काठ १०, ३;१३,८;३०,४; क ४६, ७; -मम् मै २, ४, ८; –मस्य तै ६, ५, ६, ५; काठ २५, ५; क ३९, २.

१वृष्टि-मत्– -मन्तः मै ३, १, ५¶.

२वृष्टि[i]– -ष्टयः †काठ १०, १२; ११, ९; २०, १५[j], पै २, ७६, १; ४, २२, ७; ६, १८, ९; ८, ९, ४; ११, ७, ६; १२, ६, ८; १२; –ष्टिः' काठ १३, १५†; १७, ४; २८,६; ३०,४¶; ३९, ३; ८; क ३,८; २६,३; २८,९; ४४,६,४६,७¶; पै १०,४,१२?; १९,८, ४; –ष्टिम् काठ १,१२; ५,२[k]; १०, ३¶; ११, ९[२]; †; १३,८; १७,७; १९,५[२]¶; २०, १०[२]¶; २२, ६¶; १२¶; २५, ५[२]¶; २७,१[२]¶; २८,६¶;३०, ४[५]¶;†; ३१, ८¶; ११[२]; ३६, ७[२]; ¶; ३७, १७[२]; ¶; ¶क १, १२$; २५, १०; २६, ६; ३०,३[२]; ३१,१२[२]; ३४,१; ३९, २[२]; ४२,१[२]; ४४,६,४६,७[५],†; ४७,८;११[२]$; –ष्ट्या काठ ११, ९[२];१२,७¶,१८,१५; ३६,२¶; क १,१९[२];२९,४; पै १, १७,१; –ष्ट्याः काठ २६,६[२]¶; क ४१, ४[२]¶; –ष्ट्यै काठ ११, ९; १७, ७,३७,१७; क २६,६;२९,१.

२†वृष्टि-मत्– -मन्तम् ऋ १०, ९८, ८; मै ४, ११,२; काठ २, १५; –मान् ऋ ८, ६, [१; ९, २, ९]; मा ७,४०; का ७,२२, १; तै १, ४, २०, १; मै १, ३, २४; काठ ४, ८; क ३, ६; कौ २, ३९६; ६५७; जै ३, ३१, १६; ५४, १०; शौ २०, १३८, १.

वृष्टि-वनि[m]– -नये[n] मा ३८,६; का ३८, १, ६; –¶निः तै २, ४, १०,३; –निम् ऋ १०,९८, ७; तै १, ४, १, १.

वृष्टि-सनि[o]– -¶नयः मै ३,३,१; काठ २२,६; क ३४,१; –नये मै ४,९,७[n]; –निः तै ४,४,६,२; मै २,८,१३, काठ२२,५; –नी. ¶तै ५,३,१,३[२]; १०,१; –¶नीनाम् काठ २२, ६. क ३४,१.

¶वृष्टिसनि-त्व– -त्वम् काठ २२, ६; क ३४, १.

वृष्टि-हव्य[p]– -व्यस्य ऋ १०, ११५, ९.

?वृष्ट्-वी[q] ऋ ५,५३,१४.

---

[a]) शोधः पृ ३०१७ *a* द्र. ।
[b]) पामे. पृ ३०१७ *f* द्र. ।
[c]) पामे. पृ३०१७ *e* द्र. । [d]) पामे. पृ३०१७ *h* द्र. ।
[e]) पामे. पृ३०१७ *m* द्र. । [f]) पामे. पृ ३०१७ *i* द्र. ।
[g]) पामे. पृ ३०१७ *n* द्र. ।
[h]) पामे. पृ ३०१७ *l* द्र. ।
[i]) निःस्वरतया पृथङ् निर्देशः ।
[j]) पामे. पृ ३०१६ *o* द्र. ।
[k]) माप. (पुष्टि- =भोजनादि- [तु. सपा. तैब्रा ३, ७, ६,६ आपश्रौ ४,६,२ प्रमृ. पुष्टिम् इति पामे.]) । भा. °पुष्टौ वृत्तिः । [l]) पामे. पृ १७१५ *i* द्र. ।
[m]) त्रिप. (वृष्टियाचिन्- [तु. या २,११] वा वृष्टिकारिन्- वा [देवश्रुत्-, सूर्यरश्मि-, सोम-]) । उस. उप कर्तरि इन् प्र. ।
[n]) सपा. °वनये (माश १४,२,१,२१[२] तैआ ४,८,४; ५,७,७ आपश्रौ १५,१०,२ बौश्रौ ९,९ : २० माश्रौ ११, ९,१८ च) <> °सनये इति पामे. ।
[o]) =वृष्टि-वनि- । विप. [मै ४, ९, ७], नाप. (इष्टका-भेद-) ।
[p]) व्यप. (ऋषि-) । उस. उप. √ह्वे>हु+कर्तरि यत् प्र. उसं. (पा ३,४,६८) ।
[q]) √वृष् > °वृष्- > °वृष्द्वु- [आप.] > °वृष्द्वु-वनी- > नैप. वृष्द्वी- > -ष्द्वीः [?]

?वृपणानः पै २, ७४, ५.
?वृपणे[a] पै ९, २४, १०.
वृपण्वत्–, वृपण्-वत्–प्रमृ. √वृप् द्र.
?वृपनोती पै १६, १००, ४.
वृपन्-तम–, वृपन्धि– √वृप् द्र.
?वृपंनया[b] पै १९,३५,१०.
वृपपत्नि–, वृप-पर्वन्–, वृपभ–, वृप-भर्–, वृपभाव–, वृप-मणस्–प्रमृ. √वृप् द्र.
वृपल्– -लः ऋ १०, ३४, ११[c]; मै १,६,११¶[d].
वृपली– >वृपली-मिथुनसंगम[e]– -मात् खि ३,१०[२],५[f].
वृप-व्रत–, वृप-व्रात–, वृप-शिप्र–, वृप-शुष्म–, वृप-सव्–√वृप् द्र.
?वृपसेनः[g] मा १०, २[२]; का ११, ३, २[२]; तै १, ८,११, १; मै २,६, ७; काठ १५,६.
वृप-स्तुभ्– √वृप् द्र.
?वृपा[h]– -पा पै २०,१६,२[i].
?†वृपाकपि– -पिः ऋ १०, ८६, १; ३; १८; शौ २०, १२६,१; ३;१८; -पिम् ऋ १०, ८६,४; ८; शौ २०, १२६,४; ८; -०पे ऋ १०, ८६, २०-२२; शौ २०, १२६, २०-२२; -पेः ऋ १०, ८६, २; १२; तै १, ७, १३,२; काठ ८,१७; शौ २०,१२६, २; १२; पै ११, १, ४.
†वृपाकपायी[j]– -०यि ऋ १०, ८६, १३; शौ २०,१२६,१३.
?वृपाक्षु[k]– -क्षुम् शौ २०,१२८, १३.
वृपा-गिर्– √वृप् द्र.
?वृपाऽजिनम्[l] शौ ६,६७, ३; पै १९, ६,१५.
?वृपाणवाङ्मिव पै २०,२४,२.
वृपातकी[m]– -की पै २०,१६,२.
√वृपाय, वृपायमाण–, वृपा-युध्–, वृपा-रव्– √वृप् द्र.
?वृपे पै ८, १८,१०.
?वृपेदशः पै २०, २४,२.
वृष्ट– √वृप् द्र.
?वृष्टनोता[n] पै ५, २८, ८.
१वृष्टि–, २वृष्टि–, ३वृष्टि–, वृष्टि-काम– प्रमृ., वृष्ट्वी, १वृष्णि–, २वृष्णि–, वृष्णिय–, वृष्ण्य– √वृप् द्र.
?वृष्ण्या यद्[o] पै १९, २२,१२.
√वृह्, वृहः पै २,६५, ३; ८,७, ७; ?वृहवम् पै ५, २६, २.
वृह(त् >)ती– -ती[p] पै ५,६,२.
√वे, वयति मा १९,८३;८३; का २१, ६, ३; ४; मै ३, ११, ९[q]; काठ ३८,३[r]; शौ १०,७,४२[s]; वयतः शौ १०, ७,४२; वयन्ति ऋ ६,९,२; वयन्ति ऋ ५, ४७, ६; ९, ९९, १[t]; १०, १३०,१; मा १९, ८०; का २१, ६, १; मै ३, ११, ९; काठ ३८, ३; ‡वयसि[t] काठ १३, ११; १२;

[a]) अधिपवणे इति शोधः द्र. (तु. सपा. शौ ५,२०,१०)।
[b]) पाठः? (√भ्रस्ज् > भ्रज्जि 'दीप्तौ' >) *भ्रज्जयन्ती– >[प१] -न्त्याः इति वा (√भृष् [=√भृज्] > भर्षि 'दीप्तौ' >) *भर्षयन्ती– > -न्त्याः इति वा शोधः।
[c]) विप. (*विगनघन–, परिक्षीण- [कितव-])। √भृष् [=√रिच्] 'विरेचने' > *भृष्वर्– > यनि.। 'पूर्वाह्णेऽश्वादिधनयानपि भूत्वा अग्नेः (*दिनस्य) अन्ते वृपलः पपाद (अभवत्)' इति वा.।
[d]) नाप. (शूद्र–)। < √*भृष् [=√भ्रंश्] 'भ्रष्टभावे' > *भृष्वर्– > यनि. (वैतु. या [३,१७] प्रमृ. < वृप– + शील– वा वृप– [=धर्म-] + अशील– वा, मनु [८,१६] वृप– [=धर्म-] + अलम् इति, √वृप + कलच् प्र. इति पाउ [१,१०६], वृप [=धर्म-] + √लू वा √ला वेति अभा., < वृपन्– इति PW. प्रमृ. च)।
[e]) नाप. > द्रग.। वृ···यु··· इति स्वरः?।
[f]) सपा. भिमा [८,१०] वृपलि (?ली) गमनमैथुनसंगमात् इति पाभे.।
[g]) विप. (ऊर्मि-)। √वृप् 'सेचने' > *वृपन्– (*=वृपत्–) > -साम् इनः (ईश्वरः) इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. यनि. एव सत् < वृप– + सेना– इति प्रायोवादः?)। पपा. नावग्रहः।
[h]) विप. (ओपधि-विशेष-)। [i]) पाभे. पृ २९४६ a द्र.।
[j]) स्त्री. ङीप् प्र. उदात्तैकारश्चान्तादेशः (पा ४, १,३७)।
[k]) शोधः पृ २४६५ e द्र.। BW. वृपायाद् इति पाभे.।
[l]) (√वृप् 'बन्धने' > भावे *वृपस्य– > *वृपस्त्र– >) वृपाज– > स्वार्थे वृपाजिन– > -नम् इति शोधः (वैतु. W. Ori. वृप– + अजिन– > वृपाजिन– इतीविच्छ?)। शेषं पृ २९४६ l,u द्र.।
[m]) पाभे. व्यु. च पृ २९४६ s द्र.
[n]) शोधः पृ १७२० f द्र.।
[o]) शोधः पृ ३०१७ a द्र.।
[p]) वृहतीः इति शोधः द्र.। [q]) sch. मह्न् मु° इति?।
[r]) पाभे. पृ १४५३ i द्र.। [s]) पाभे. पृ २९६६ o द्र.।
[t]) सपा. ऋ १०, ५३,६ तै ३, ४,२,२; १,६ ऐआ ३, १८ आपश्री १०,१७,१३ वयन इति पाभे.।

वयन्ताम् पै २,८५, ५?; वयत[a] ऋ १०,५३,६; तै ३, ४,२,२†; ३,६; अवयत् शौ १०, २,१३[b]; अवयन् शौ १४,१,४५; अवयन मै १, ९, ४; काठ ९, ९; क ८, १२; पै १५, ५, ५; १८, ५,२.

†ऊवुः ऋ १, ६१, ८; शौ २०, ३५, ८.

¶ऊयते मै २,४,५; काठ २३, ९[२]; क ३६, ६[२].

उत- -तम् शौ १४,२,५१; पै १८, ११, १०; -तानि मा १९,८९; का २१, ६, १०; मै ३,११,९; काठ ३८, ३.

†वयत्- यतः ऋ २, २८, ५; मै ४, १४,९; -यन्तः ऋ ७, ३३, [९(१२)].

वयन्ती- -न्ती ऋ २,३८,४.

वयिष्यत्- -ष्यन् ऋ ७, ३३, [(९) १२].

वातवे शौ १०, ७, ४४.

वेमन्[c]- -म मा १९, ८३; का २१, ६,४; मै ३,११,९; काठ ३८,३

१वेः वि- द्र.

२वेः, ३वेः √वी (वधा.) द्र.

†४वेः[d] ऋ १, ७२,९;९६,६; १६४, ७; १७३,१; ३,५,[५;७,५,८]; ७,७; ६,३,५; ९,७२, ५; १०, ५,१; १०५,२; मै ४,१४,१५; कौ ३,३, १३; जै २,२,८; शौ ९,१४,५; पै १६,६६,७.

वेग- √विज् द्र.

वेद्[e] मा १७, १२[f]; १८, २९[g]; का १८, १, १२[f]; १९, ९, ४[g]; मै ४, ९, ७[h]; ९[i]; काठ १७, १७[f]; १८,१२[g]; २१, ७.

¶१वेणु[j]- -णुः तै ५,१,१,४;२,५,२; मै ३, १, २; २,४; -णुना तै ५, २, ५, २; मै ३, २, ४, -णुम् तै ५,१,१, ४; -णोः तै ५,१,१,४; -णौ मै ३,१,२.

२वेणु[j]- -णून् ऋ ८, ५५, ३; खि ३, ७,३; -णोः शौ १, २७,३

३वेणु- णुः पै ४, १४, १; -¶णुना काठ २०,१; क ३१,५; -¶णुम् काठ १९,१; क२९,८; -णू काठ १३,१२¶; -णोः पै २,५९,२.

१वैण(णु >)वी[k]- -वी तै ५, १, १, ४¶.

२वैण(व >)वी[l]- -वी मै ३, १, २¶.

¶३वैण(व >)वी- -वी काठ १९, १; क २९, ८; -वीम् काठ १९, १

वेणु-भार[m]- -रम् तै ७,४,१९, २; काठ ४४, ८.

वेतस[n]- -सः ऋ ४,५८,५[o]; मा १३, ३८†;१७,९३†; का १४,४,१†; १९,१,७†; तै ४,२,९,६†;¶५, ३, १२, २; ४, ४, २; मै २, ७, १७; ३,३, ६¶; काठ १६, १६;२१, ७¶; ४०, ७†; पै ८, १३,५†; -सम् शौ १०,७,४१; १८, ३,५; पै १७, ११, २; -सस्य पै ९, ७, १३; -से मा १७, ६; का १८, १, ७; तै ४, ६, १, २; मै २, १०, १; काठ १७, १७; क २८, १; -सेन मै ३, ३, ६¶.

१वैतस[p]- -सः तै ५,३,१२,२¶.

¶वेतस-शाखा- -खया तै ५, ४, ४,३; काठ २१, ७.

a) पामे. पृ ३०२० t द्र.।

b) सपा. पै १६,६०,७ अदधात् इति पामे.।

c) नाप. न.(तन्तुवाय-दण्ड-)। करणे इमनिन् प्र. (पाउ ४,१५०)।

d) स्वरूपतोऽर्थतश्च भूयो विमृश्यं सत् पदमदः वैश. द्र.।

e) अव्य. स्वाहापर्यायश्चेति प्रायोवादः। (√ *वेष् [=√विष्] 'परिवेषणे = *बलिदाने'>) *वेष्- (नाप. न. =बलि-)>प्र१,द्वि१ च यनि. (तु. नभा. भेण्ट्)।

f) सपा. तै ४,६,१,४[f] वट् इति पामे.।

g) सपा. क २९,१ वट् इति पामे.।

h) पामे. पृ २८१८ p द्र.।

i) सपा. तैआ ४,९,३ वट् इति पामे.।

j) नाप. (वंश-वृक्ष-)। (√वृध् 'वृद्धौ = 'दण्डोच्छ्राये'>) *वृध्नु- > *वणु- > यनि. (वैतु. पाउ [३,३८] प्रमृ. <√वी 'गतौ' इति, ?MW. <√वे 'तन्तुसंताने' इति ?)।

k) विप.(अग्नि-)। विकारार्थे अण् प्र. (पा ४,३,१३६)।

l) =वैणवी-। अण् प्र. इति ततो विशेषः।

m) पस.। पामे. पृ २३७७ d द्र.।

n) नाप. (वेत्र-उता-)। √वृध् [=√वृत्] 'वर्तने = *निम्न-प्रवणभावे'> वृध्- (*विप. =अर्वाग्-वृत्त-, पृथिव्यभिमुख-)+वृध्- (नाप. [शाखा-]) > कस. *वृध्-वृध्- +मत्वर्थे असच् प्र. > *वृध्वृधस्- > *वधृवस्- > *वेधस्- > यनि. (वैतु. पाउ [३,११८] <√वे 'तन्तुसंताने' इति ?)।

o) अर्वाक् सम्पूरवान् सततं चलाचलानां भावानां मध्ये स्थिराचलस्थितिमत्त्वाच्च प्रजापतिर्लक्षितः।

p) विप. (वेतस-विकार- [कट-])। अण् प्र. (पा ४,३, १३६)।

[१०[a] (१३,४)]; मै ४, १३,६; काठ १८, २०; –द्या मा १८, ६३;१९,१७; का २०,४,६;२१, २, ६; तै ५, ७, ७,२; ¶मै ३, ६, १; ८, ३; काठ २५, ६¶; ४०, १३; क ३९, ३¶; –द्याः मै ३, ८, ३[४]¶; ¶काठ २५,५; २५, ६; २६,१[२]; २८,८[२]; ३१, १२; क ३९, ३; ४०, ४[२];४७, ११; पै १३, ५, ७; –द्याम् मा २८,१२; का ३०, २, १; मै १, ४,८¶; ¶काठ ११, ६; २६,६; ३४, २; १४;१५; ¶क ४१, ४; ४७, ११; शौ ११,१,२४; १२, ३, २३; १९, ३३, ३; पै १२, ५, ३; १६, ९१,४; १००,१२; १७, ३८, २; १९,२८, ११?[b]; ५१, १५; –द्यै मा १९,१६; का २१, २, ५; ¶तै ६, २, ४, ३; ४; मै १, १, ११[c].

¶वेदि-त्व– -त्वम् तै ६,२,४,३;४; मै ३,८,३[२]; काठ २५,६; क ३९,३.

वेदि-मत– मति मै ३, ६,१[४]¶.

वेदि-मुख– -खम् पै १६, ५२, ३.

†वेदि-ष(<स)द्– -षत्,द् ऋ ४, ४०,५; मा १०,२४;१२,१४; का ११,७,४; १३,१, १५; तै १,८, १५, २; ४, २, १, ५; मै २,६, १२; काठ १५-१६, ८; –पदः[d] मा २,२९; का २, ७, १; –षदे ऋ १, १४०,१.

¶वेदि-संमि(त>)ता– -ताम् तै ५, ६ ८, २; मै ३, ४, ८; काठ २२, ७; क ३५, १.

वेद्यन्त[e]– -न्तस्य तै ६, ६, ४, १; –न्तेन काठ २९, ८.

वेदितृ–, वेदितोः, वेदिन्–, वेदुक– √विद् (बधा.) द्र.

? वेदुमयंदत[f] शौ २०,१३०, १६.

?वेदोनरम्[g] पै १६,५२,३.

१वेद्य–, २वेद्य– √विद् (बधा) द्र.

वेद्या[h]– -द्या ऋ ६, १३, [(१,१०) ४?][i]; –द्याभिः ऋ १०,७१,८[j].

वेध– √विध् (वेधने) द्र.

वेधस्[k]– -†०धः ऋ १,७३,[१०; ४, २, २०]; १६९, १; ४, ३, ३; १६; ४२, ७; ६, १६, ३; २२, ११; मै ४, १४, १५[l]; काठ ६, १०; कौ २, ८२६; जै ४,४,७; शौ २०, ३६, ११; –धसः ऋ १, ७२, १; १३१,६; १५६,४; ४, २, १५; ६, १; ३२, [११; ८, ९९, २], ५, ५२, १३; ६, १५, १७; २५, ६; ७, २६, ३; ३७, ६; ८, २०, १७; ४३, १; ६०,५; ९, २, [३;१६, ७]; ७, ५; २६, ६; २९,२; ६४,२३[m]; ८६, ४; १०, ९१, ९; १२२,८; १७७, १; तै १, १, ७, २; ९, ३; ५, १०, ४; २,२, १२,१†; मै १, १,८; ४, १, ८; काठ १, ७; ३१, ६; †कौ १, ४२; २, १६४; २३६; ३८९; ४८२; १११६; †जै १, ४, ८; ३,१५, १२; २१, १; ३१, ९; ३६, ७; शौ १, ३२, २[n]; ३, ९, ३; ५, १८, १४; ७, ७७, २[o]; १२, १, ३९; २०, ७२, ३†; पै २, ५९, ४[p], ३,७,४; १६, १५१, १०[q]; १७, ४, १०; –०धसः ऋ ५, ५४,६; –†धसम् ऋ५,४३,१२;

[a]) तु वें. सा.GW. प्रमृ., वैतु. पपा.!, WAG. तृ१।

[b]) वेदान्त-विद्याः [द्वि३] इति शोधः (तु. सपा. आपश्रौ ६,२३,१ भाग्र २, २०,११)।

[c]) सपा. मा २,१ का २, १,१ काठ १, ११; ३१, १० माश्र १,३,३,३ सुग्म्युः इति पाभे.।

[d]) =सपा. मंत्रा २,३,३ आश्रौ २, ६,९ शांश्रौ ४,४, २ आपश्रौ १,७,१३। कौसू ८७,१६ पितृषदः इति पाभे.।

[e]) समाहारे द्वस. (तु. भा. सा. K.)।

[f]) पाठः? BW. देवुममदत् इति, खि ५, १५, ९ येन्द्रममन्दत इति पाभे.।

[g]) शोधः पृ ७३७ e द्र.। [h]) भाप. (पूजा-)।

[i]) वेद्याभिः इति शोधः (तु. छन्दः, [स्वरूपमात्रे] PG [२, १८२]; वैतु. वेदि– > सप्त. अर्थे तृ. इति वें. सा., R [ZDMG ४८, ६७९] मेधाम् इति, PW. GW. GRV. वेद्या– [<√विद् 'ज्ञाने'] >यनि. तृ१ इति)।

[j]) भाप. (पूजा-)। √विद् [=√विध्] 'पूजायाम्' > *वेदिका– > यनि.। पाठः? वेदिकाभिः इति शोधः द्र.। सस्थ. ?अह त्वम् (तु. पपा. प्रमृ.) > (अंहस्– >)*अंहस्य– > -स्यम् इत्येकपदः शोधः। सस्थ. ओह-ब्रह्मन्– इति वृथाभूतशास्त्रबोधवदर्थे विप. इति कृत्वा बस. पूप. <*अ-वृह– (मोघ-, निष्फल-)।

[k]) विप., नाप. (पूजाकृत्-[तु. निघ ३,१५], पूजार्ह- च)। <√विध् 'पूजायाम्'।

[l]) वे° इति स्वरः (तु. पपा.)? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ १,७३,१०)। [m]) पाभे. पृ १७३५ a द्र.।

[n]) पाभे. पृ २३७९ a द्र.। [o]) पाभे. पृ ११५४ j द्र.।

[p]) सपा. शौ ५ २८,६ वेधसाम् इति पाभे.।

[q]) सपा. मा ३१,१९ का ३५,२,३ धीराः इति पाभे.।

मै ४, १४, ४; –धसा ऋ १, १८१, ७; शौ १९, ३१, १; पै १०,५,१; –धसात् ऋ १,१२९, १[f]; शौ ५,२८,६[a]; –†धसे ऋ १, ६४, १; १५६, २; २, २१, [२; ७, ४६, १][b]; ३, १०, ५; ५, १५, १[c]; ६, १६, २२; ८, ४३, [११ (४८,२७) १०, ९१, १४]; ९, १०२, १; १०,१४८, १; मा २०, ७८; का २२, ७, १२; ते १, ३, १४, ७; ३, २, ११, १; मै २, १३, १३; ३, ११, ४; काठ ७, १२[c]; १६[३]; ३८, ९; ४०, ५; कौ १, ९८; ५७३; जै १, ११, २; ५८, ८; शौ ३, २१, ६; २०, १, ३; पै ३, १२,६S; २०,६,२[d]; –धाः ऋ १, ६०, २; ६५, ५; ६९,२, १२८, ४[२]; १५६, ५; ३, १४, १; ५९, ४; ४, १६, २; ६, ४४, ८; ८, ६०, ३; ९, १०१, १५, १०, १०, १; ६१, १६; ८६, १०; खि १, ३, ६; †कौ १, ३४०; २, ७३८; †जै १, ३५, ९; ४, २६, ३; २८, ८; शौ १, ११, १; ५, २०, ४; १८, १, १†; २०, ७७, ३; १२६, १०; पै ८, १, ४[e]; ९, २४, ३.

वेधस्-तम– -०म ऋ १, ७५, २; –मः ऋ ६, १४, २.

√वेवस्य > †विवस्या[f]– -स्या ऋ ९, ८२, ३; कौ २, ६६८; जै ३, ५५, ९.

वेधा– -धाम्[g] ऋ ९,२६,३; १०२,४[h].

√वेन् (वधा.)[i], वेनति ऋ८,६०,७; वेनन्ति ऋ १०, ६४,२; वेनः ऋ १,४३,९; अवेनन् ऋ ४,३३,६.

वेन[j]– -नः ऋ १, ८३, ५; १३९, १०, ८, ३, १८; ६३, १; १०. १२३, १;२; ५; खि ३, २२,१; ४, १०,१,१[k]; २, १; †मा ७, १६; १३,३S.३२, ८S[k]; ३३, २१; ३३; ४७; ५८; ७३; †का ७, ७, १; १४, १, ३S; ३२, २, ४; ३,४, ४, ४; ५,४;६,४; ३५, ३, ५S[k], ते १, ४,८,१†; ४, २, ८, २; मै १, ३, १०†; २, ७, १५; काठ ४, ३†; १६, १५; ३८,१४; क ३, ३†, २५ ६; कौ १, ३२१;३५५†; जै १ ३३, ९;३७,४†; शौ २,१,१[k], ४, १, १; ५, ६, १; १६,३,२; २०, २५, ५†; पै ५, २,२; ६, ११, १; १६. १५०, १; –नम् ऋ ९, २१,५[l]; –†नस्य ऋ १, ६१, १४; शौ २०, ३५, १४; –नाः ऋ १,५६,२;९,६४,[(५, ५, ४)२१]; ७३,२; ८५,[१०; (९५,४)],१०,६४,२; पै २, ६, १[k]; –†नात् ऋ ४,५८, ४; मा १७,९२; का १९,१,६; काठ ४०, ७, पै ८,१३,४; –नानाम् ऋ ९, ८५,११;–ने ऋ १०,९३,१४[m].

१वेन्य[n]– -न्यम् ऋ १०, १७१, ३[o]; –न्याय ऋ १०, १४८,५

वेन्य[p]– -न्यः ऋ ८, ९, १०; शौ ८, १३, ११; २०,१४०,५; पै १६, १३५, २.

†वेनत्– -नतः ऋ १, ८६, ८; ९, ९७,२२; कौ १, ५३७;२,९४८; जै १,५५,५;–नत् ऋ १०, ६१, १८; –नन्तः ऋ १०, ११३,

a) पामे. पृ ३०२३ *p* द्र.।

b) = सपा. या १०,६। तैब्रा २, ८,६,८; ३, १,२,२ मीढुषे इति पामे.।

c) = सपा. तैब्रा १,२,१,९ आश्रौ ४,१३,७ आपश्रौ ५, ५,८ माश्रौ ५,३,९ माश्रौ १,५,१,१६ वाश्रौ १,४,१, ६ वैश्री १,५ : १३ हिश्री ३,२,४४। काठ ३५, १; १२ शौ १०.,३,४ आपश्री १४,१७,१ शुष्कणाय इति पामे.।

d) सपा. ऋ १०,३७,११ जुष्मेत इति पामे.।

e) पामे. पृ २५२३ *q* द्र.। f) सावे अः प्र.। वा. तृ १ द्र.।

g) नाप. (°मेधा- [पृ. पृ २५२४ पामे.])। <√सिध् 'गतौ'। 'ऋताने (मेधं [सोमाय]) सप्त मातरः (°छन्दो-मातृकाः) वेधाम् अशासत (द्विकर्मकः धा.)' इति वा. (वेङ्क. वे. मा. Gw. I. [५८९] प्रभृ. सोमस्य विप. इति कृत्वा वेधसम् > प्रति. इति ?)।

h) पामे. पृ २५२४ *f* द्र.।

i) धा. कामहिंसाप्रभृतयो वृत्तयः (द्र. निघ २,६; या १०,३८; PG १,२०१ प्रमृ.)। यदयं धा. <√वन् इति BRV [२,४०] आह, तन्न। उभयोः समानार्थ गतो मूलस्य प्रस्तारस्थान प्रस्तारयोश्च द्वयोर्मिथो जन्यजनकत्वाप्रसङ्गात्।

j) विप. (इन्द्र-, सूर्य- प्रभृ.), नाप. (काल- प्रभृ.), भाप. (काम- प्रभृ.) च।

k) सपा. वेनः <> वेनाः इति पामे.।

l) नाप. (°वदन-)। √वप 'दीप्तौ' > °वपेन- > नैप्र. यनि. (पृ. गदप. विनष्ट-)।

m) व्यप. (राजन्-)।

n) व्यप.। आग्वेदर्षे वः प्र. उसं. (पा ४,१,१५१)।

o) वेङ्क. Gw. विप. (मर्य-) इति।

p) = १वेन्य-। व्यः प्र. इति तस्ये विप.।

६[a]; कौ १, ३२०; २, ११९६; जै १, ३३, ८; शौ १८ ३,६६; -नन्ता ऋ १, २५, ६; खि १, ७, ५[b].
वे॒ना- -नाः[c] ऋ ८, १००, ५. -नाम्[d] ऋ १, ३४,२.
वे॒ (नि>) नी[e]- -नीः ऋ ८, ४१, ३.
२वे॒न्य॒[f]- -न्यः ऋ ६, ४४, ८; -न्यस्य ऋ २, २४, १०[g].
वे॒न-, वे॒नत्- √वेन् (वधा.) द्र.
?वेनामपतोस्सन् पै १,८६,५.
वे॒नी-, १,२वे॒न्य॒- √वेन् द्र.
वे॒प्-, वे॒प-, वेपत्- प्रमृ. √विप् द्र.
वे॒मन्- √वे द्र.
?वेमनम् पै २०,६१,२.
?वेयुवती[h] पै १४, ४, ८.
वे॒विज्ञा-, वे॒विजान- √विज् द्र.
वे॒विदान- √विद् (वधा.) द्र.
वे॒विपत्-, वे॒विपाण- √विप् द्र.
१वे॒श(वप्रा.) -शम् मै ५, ८५, ७; १०, ४९, ५; -शस्य ऋ ४, ३,१३; -शाः मै ४,१,१३[i]¶; काठ ३१, १२[i]; -शान् मै १, ४,८¶.
¶वेश-त्व॒- -त्वम्[i] मै २, ३,७; काठ १२,५.
|वि॒श्यं,श्यां- -श्यम् ऋ ४.२६, ३[j],-श्या ऋ ६,६१,१४; मै ४, ११,२; काठ १७, १८; -*श्याः ऋ ७,१८,१७[k].
२वे॒श- -शान् का २,५,७.
वे॒शि॒न्- > वेशि-प्रतिवे॒शि॒न्- -शिनौ खि ४, ५, ३४[l]; खि ४,
२९,३५.
३वे॒श- >वेश-भग-[m,n]- > वेश-भगि(न्>)नी[o]- -नी काठ ५,४[p];-न्यै[q] काठ ५,४;३२,४.
वेशभगी॒ना[o]- -ना मै १,४, ३[p].
वेश-यु॒मन[r]- -नम् मै १, ४,८; काठ ३२,४.
वेशयु॒मनी[o]- -नी[p] मै १, ४,३; ८¶.
वेशन-, ?वे॒शस- √विश् (वधा.) द्र.
वेश॒न्त,न्ता[s]- -न्ता खि ५,१३,३;४; शौ २०, १२८,८,९; -न्ताः शौ ११,८, १०[t], पै १५, १४, ३; -न्तान् मै २, ७,१३[t].
वेशन्ती॒- -न्त्याः[u] शौ १, ३, ७; पै १९, २०,१३; २०,४०,३.

---

[a]) पृ ३५९ कृतपूर्वः ϕअभि-वे॒नत्- इत्युपसमस्तो निर्देशो नेष्टः । 'यत् त्वा (वेनम्) हृदा वेनन्तः (कामयमानाः) त्वा अभि (लक्षयन्तः) अचक्षत (अपश्यन्)' इति वा. इति कृत्वा अभिः कप्र. (तु. पपा.; वैतु. सपा. पपा. [शौ १८,३,६६] अनु वें. सा. PW. GW. प्रमृ. अभि-अ॒चक्षत इति उपसंयोग इति ?)।
[b]) वे॒नन् त्वा इति द्वि-पदः पाठः? यनि. शोधः । पृ १४१७ तद्- > त्वा इति नेष्टम् ।
[c]) नाप. (स्तुति-)। [d]) भाप. (इच्छा-)।
[e]) नाप. स्त्री. [प्रजा- (तु. [अंशनः] वें. सा.)] । धा. '*वृद्धौ = प्रजायां वृत्तिः' । यनि. द्वि३ । सस्थ. उ॒प्- [नाप. *= लोक-] < √वस् 'निवासे' । पृ ९७७ a एतदनु शोधः द्र. । [f]) वि. (कमनीय- [सोम-, बृहस्पति-]) । कर्मणि यक् प्र. (पाउ ४, ११२)।
[g]) तु. Sch. टि.; वैतु. वें. <वे॒न्- इति ?।
[h]) पाठः? सपा. शौ १९,४९,८ मे वशती॒ इति पाभे.।
[i]) पाभे. पृ २९१० d द्र. ।
[j]) 'यदा दिवोदासम् आवम्, (तदा [तदर्थं]) शम्बरस्य नवभिः साकं नवतीः पुरश्च शततमं (तदीयं) वेश्यं ([नाप.] निवेशनं [तु. ऋ ७, १९,५] च) व्यैरम् (व्यचालयम्)' इति वा. (तु. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. विप. सन् = प्रवेश्य- इति ?)।
[k]) इह वेश्याः वृश्चत् इति पदे (वैतु. पपा. प्रमृ. °श्यां, अवृ° इति ?) । 'इन्द्रः वेश्याः (* हिंसिकाः, शात्रवीः) सक्तीः (* सेनाः, जन-संहतीः) अत्र ··· वृश्चत्' इति वा. [वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. *वेशी- (नाप. [वाशी-, सूर्वी-]) > तृ१ इति]।
[l]) द्रस. । वेश [म्] प्र° इति खि. पाठः ? यनि. शोधः (तु. खिसा. [यत्र °प्र° इति स्वरः शोध्यः]) ।
[m]) नाप. । <√विश् 'शब्दे' इति; वैतु. अन्ये = प्रतिवेशिन्- इति कृत्वा धा. प्रवेशे वृत्तिः ।
[n]) *= शब्द-राशि- । षस. (वैतु पाका. पासि [४, ४, १३१] कस. इति ?) । [o]) विप. (*शब्दराशिमती- [सरस्वती-] वैतु. PW. प्रमृ. अन्यथादृशः)।
[p]) सपा. वेशभगिनी <> वेशभगी॒ना (आपश्रौ ३, १०,२ प्रमृ.) <> वेशयु॒मनी <> आपश्रौ ३, १०, २ ४,१३,७ माश्रौ ३,११,१ प्रमृ. विशोभगीना इति पाभे. ।
[q]) पाभे. पृ २५८३ n द्र. । [r]) विप. इति MW. ।
[s]) नाप. (जलाशय-)। √विश् + अधिकरणे झच् प्र. (पाउ ३,१२६)। [t]) °न्ताः <> °न्तान् इति पाभे.।
[u]) वैतु. सा. वेशन्त- > °श(न्त्य>) न्त्या- > यनि. प्र३ इति ।

वेशभगिनी– प्रमृ. ३वेश– द्र.
वेशिन्– २वेश– द्र.
वेश्मन्– √विश् (वधा.) द्र.
?वेश्मनः[a] पै १,४६,२.
वेश्य– १वेश– द्र.
१वेष–, २वेष– √विष् (वधा.) द्र.
वेषः पै १९,४१,८.
वेषण–, वेषणा–, वेषन्ती–, वेष-श्रि, श्री– √विष् (वधा.) द्र.
√वेष्ट्, > वेष्टि, वेष्टताम् शौ ६,१०२, २; पै १९,१४,२.
वेष्टयन्ति मै २,३,१; वेष्टयामि पै १९,११,१०.
?वेष्टत्– -ष्टतः पै ११,२,१३.
वेष्टन– -नम् पै ४,१४,१.
वेष्टुक[b]– -काः मै ४,८,८.
?वेष्प[c]– -ष्पः मा १,३०; का१,१०,२.
वेहत्[d]– -हत् मा १८,२७; २१,२१; २४,१; का १९,८,४; २३, २, १०; २६,१, ३; ¶तै २, १, ५, ३; ४, ७, १०, २; मै २, ११, ६; ३, ११,११;१३, २; ४, २, १४^{२}¶; काठ १८,१२;३८, १०; क २९,१; शौ ३,२३, १; पै ३, १४,१; -हतम् मा २८, ३३; का ३०,३,१०; तै २,१,५,३¶; मै २,५,४¶; काठ १३, ४; शौ १२.४,३७; ३८; पै १७, ११, ७;८; -ति खि २,१०,५.
√वै, वायति ऋ ८, ४३,७; ४७, ६; वायतः ऋ ८,३१, ६; वायन्ति ऋ ७,६७,८.
वै[e] ऋ १, १०५,२,१६२,२१; २,३३, ९;१०,५,१७,३; ४०, ९;४४, ७; ७३,९; ७,२०,२;४;८५,२; १०४,१३; ८,२३,१३; ५८,२; ६२, १२; ७६,४; ९, ११२, १; १०,१०,१२;२७,५;३२,७;९५, १५; १०९, ६; ११७,१; ११९, १;१३७,६; १४२, ३;१४६,५; १६४,२, खि ४,७,१,१, ४; ९, ५; ५,९६,१-६; २२,१०;७,५, १; खिसा ३३, २१; मा २३, १६†; २५, ४४; का २५,४, ५; ¶तै १,५, १, ३; ४^{१}; २, १^{२}; २^{२};३; ५; ४, १^{२}; २; ३^{२}; ४^{२}; ७, १^{२}; २^{२}; ३,५^{२}; ६^{२};८, २^{२}; ३^{२}; ९,१^{२}; २^{२}; ४;५^{२}; ६^{४}; ७; ६,७,१^{४}; २^{२}; ३;४^{२}; ८,१^{४}, २; ३^{२}; ४^{४}; ९,२;३,४;१०,१;२^{२}, ३^{२};४, ५;६^{२};११,१^{४}; २^{२}; ३^{२}; ४^{२}; ५^{२}; ६^{२}, ७,१,१^{५}; २^{२},३^{२}; ४^{२};५^{२};६^{२};२,१^{२};२^{२}; ३^{५}; ४^{५}; ३,१^{२},२^{२}; ३^{२};४, १^{२}; २^{२}; ३^{२}; ४^{२}; ५^{२}; ६; ५,१;२^{४}; ३^{२},४^{२}; ६, १; २^{२}; ३; ४, ६^{४}; ७^{४}; २,१,१, १^{२}; २^{२}; ३^{२}; ४^{२}; ५; ६^{२};२,३^{२};५;६^{२}; ७; ८; ९; ३, १;२;३^{२}; ४^{२}; ५^{२}; ४, २^{२}; ३^{२}; ४;६; ७;८^{२}; ५,२^{२}; ३^{२},४^{४};५; ६^{२}; ७^{२}; ६, १; २^{२}; ३^{२};४^{२}; ५^{२};७,१; २; ३^{५}; ४^{४}; ५^{४}; ६^{२}; ७^{१};८, २^{२}; ३^{२}; ४; ५^{२}; ९, १; २^{२};३; ४; १०, १; २; ३; २, १, १^{२}; २; ३; ४^{२}; ५; २, १; ३; ४;५^{२}; ४,५; ६^{२};८;५, १^{२}; २^{१}; ४^{२}; ५^{२}; ६; ७^{२}; ६,१^{५}; २^{२}; ३^{२}; ४^{४}; ५; ७, १^{२}; २^{२}; ४; ५;८,१; २; ३; ५^{२}; ६; ९, १^{२};२;३; ४^{२}, १०,२^{२}; ३^{२}; ४^{२}; ५^{२};११,१; ४^{२}; ६; ३,१,१^{२};२, ३^{२};४; ५^{२}; २, १, २; ४^{२}; ५^{२}; ६; ७; ८;९^{२};३,१;३;४; ४, १^{२}; २^{२}; ६,१,२; ७.३; ४; ८, १^{२}; ९,२^{२}; ३;११,१; २; ५^{२}; १२, १^{२}; २^{२},१३.१; २;३;४,१,१^{२}; २;२,१^{२}; २; ३^{२};४^{२};३,१; २^{२}; ४, १; २; ३^{२}; ६, १^{२}; २^{२}; ९, १^{२}; २^{२}; ३;४^{२}; १०, १^{२}; २^{२}; ३; ११, १^{२}; २^{२}, ३^{२}; ४^{२};५;६; १२,२^{२}; ३; ४; ६^{२}; ७^{२}; १३

a) विष्मनः इति (मूको.)।
b) विप. (संश्लेषणशील- [गर्भ-])। कर्तरि उकञ् प्र.।
c) नाप. (°रज्जु-)। (√ °येष् [°=√वेष्ट्] 'बन्धने' >भावे) °मेष–> °मेष-मय– > °वेषय > वेष्प– इत्येकः विपरिणामः (तु. मारा [१, ३, १,१७] प्रमृ. [तु. PW. निमा. सात.]), °मेषम– > °वेष्म– > वेष्प– इति चान्यो विपरिणामः (तु. परा. [मा.] उ. म. सा [का.] च; वेतु. यनि. < √विष् 'व्याप्तौ' वा < √वेष्ट् 'वेष्टने' वेति प्रायोवादः ![])। अथवा यनि. वावि. दिशोः स्ते ह परस्परं आविरभूताम् इति कृत्वा वेष्य– > वेष्प– इत्यर्वाचरः लेखे. एव स्यात् ?।
d) नाप. (गर्भघातिनी- वन्ध्या- [गो-])। द्यु. ?। < वि √हन् इति पाउ[२,८५]। वे (=वि [=नञ्])+ वृध– (=वृद्धि-)> बस. °वे-वृध– (अवृद्धिमत्ता-) + भृत्–> उस. °वेवृध-भृत्– > °वेवृधत्– > यनि.।
e) अवधारणे °क्रिवि.। अव्य. इति प्रायोवादः ?। √°वाय् [= √वाध्] 'बन्धने' > भाप. °वाय > न. द्वि१ °वाय > यनि.। नु। वै इति च नु। वै इति च ह पदे नप. संहितायां > रवै इति च श्वै इति च द्र.। पाप्र. (पावा ६,१,९४) परकर्ण द्र.।

૧^{૪}; ૫,૧, ૧^{૩}; ૨, ૩^{૨}; ૪^{૩}; ૫;
૬^{૨};૭, ૩,૧;૨; ૬; ૪, ૧^{૨}; ૩;
૪^{૩}; ૫, ૧^{૩}; ૨; ૪^{૨}; ૫; ૬;-૬,
૧^{૩};૨^{૩};૩^{૪}; ૪^{૨}; ૭, ૧; ૨^{૨}; ૩^{૨};
૪; ૫^{૩};૮,૧; ૨; ૩; ૬; ૯, ૫^{૨};
૬;૧૦,૧^{૪};૨^{૪};૪; ૧૧,૧; ૩^{૨};૫;
૬^{૨};૭^{૩}; ૬, ૧, ૨; ૩; ૪^{૨}; ૫^{૨};
૬^{૨};૨,૧^{૩};૬^{૨}; ૩.૨;૫; ૬^{૨}; ૪,
૧;૩^{૩}; ૪; ૫, ૧; ૨^{૨}; ૩; ૬^{૩};
૬,૩;૪;૫; ૬;૭,૨^{૩}; ૬;૮, ૧^{૨};
૨;૩^{૩}; ૫^{૨};૭^{૨}; ૯, ૧; ૨; ૪^{૩};
૭; ૧૦,૧; ૩; ૪; ૩,૧, ૧, ૧;
૨^{૨}; ૩; ૪; ૨, ૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩^{૪};
૪^{૬}; ૩, ૧^{૨}; ૨^{૪}, ૫, ૧^{૨}; ૨^{૨};
૬,૧;૭,૧^{૩};૨; ૩; ૮, ૨^{૩};૯,૧;
૨;૫^{૨};૬^{૩}; ૧૦,૨; ૩^{૨}; ૨,૧,૧;
૨^{૩}; ૨,૨; ૩;૩,૩^{૨};૪^{૨};૪,૧-૪;
૬,૨^{૪}; ૩^{૪}; ૭,૨; ૩;૮,૩;૯,૧;
૨; ૩^{૨}; ૪^{૨}; ૫^{૨};૬; ૭; ૩,૨,૧,
૪,૧^{૨};૨^{૩};૩^{૨}; ૫,૨; ૩;૪^{૪}; ૫^{૩};
૬,૧,૭,૧; ૨; ૩; ૮,૧; ૩; ૪,
૫^{૩}; ૬^{૩};૯,૨^{૨}; ૪, ૧, ૧^{૩}; ૨^{૨};
૩^{૨}; ૪; ૩,૧; ૨^{૨}; ૪; ૫^{૩}; ૭^{૨};
૮;૪,૧; ૬,૧; ૮, ૧^{૩}; ૨; ૩^{૩};
૪^{૩};૫.૬^{૨}; ૭; ૯, ૧^{૩}; ૨^{૩}; ૩^{૩};
૪^{૪};૫^{૨}; ૬^{૩};૭;૧૦,૨;૩; ૫^{૨},૫,
૧,૨; ૩; ૪^{૪};૨,૧;૨^{૨};૩; ૪,૨;
૩;૪;૫,૨; ૭, ૧;૨^{૩};૩^{૩};૯,૧^{૩};
૨; ૩^{૩}; ૧૦,૧; ૨^{૩}; ૩^{૨}; ૪, ૨,
૧૦,૪, ૬,૯,૪†;૫,૧,૧,૨;૪;
૨,૧;૨^{૨}; ૩^{૩};૪^{૩}; ૫;૬^{૨}; ૩,૧;
૪^{૪};૫^{૪};૪,૨^{૩}; ૩; ૪;૫,૧^{૩}; ૨;
૩^{૨}; ૪^{૨}; ૫; ૮^{૩}; ૯^{૨}; ૬, ૧^{૪};
૨^{૨}; ૩^{૩}; ૪;૭, ૧^{૩}; ૨^{૫};૩; ૪^{૨};
૮, ૧^{૪}; ૨^{૨}; ૩^{૨}; ૪^{૨};૫; ૬^{૨};
૯, ૧^{૨}; ૨;૩^{૩}; ૪^{૨};૫^{૨}; ૧૦,૧^{૨};
૨^{૨}; ૩^{૨};૪^{૩};૫^{૧};૨,૧,૧^{૨};૨^{૩};૩^{૨};
૫; ૬^{૩}; ૨, ૧^{૨};૨:૩^{૨};૪^{૨};૫^{૨};૬;

૩,૧^{૧}; ૨^{૨}; ૪^{૨};૫^{૩}; ૬;૭;૪,૧^{૨};
૨^{૨}; ૩^{૪}; ૪; ૫, ૧^{૩}; ૨^{૪}; ૩^{૩};૪;
૬; ૬, ૧^{૩}; ૨;૩; ૪;૫^{૨}; ૭, ૧;
૨; ૩;૪^{૨}; ૫^{૨}; ૮,૧^{૩}; ૨^{૨}; ૩^{૧};
૪; ૫^{૩}; ૬; ૭^{૪}; ૯,૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩^{૨};
૪^{૨};૫; ૧૦, ૧^{૩}; ૨^{૨};૩; ૬; ૩,
૧, ૧^{૪}; ૨^{૨};૩^{૨}; ૨,૧^{૫};૨^{૩};૩;૪;
૫,૩, ૧^{૨};૨^{૩};૩; ૪^{૨};૫^{૩};૪,૧^{૩};
૨^{૩};૩^{૨}; ૪^{૩};૫^{૨};૬;૭^{૨};૫,૧^{૨},૨^{૩};
૩^{૨};૪^{૨}; ૫^{૨};૭,૧^{૪};૩;૪^{૩},૮,૧^{૫};
૨^{૩}; ૩^{૨}; ૯, ૧^{૨}; ૨^{૩}; ૧૦, ૧^{૨};
૨^{૨}, ૩^{૨}; ૪; ૧૧, ૨; ૩^{૪}; ૧૨,
૧^{૪}; ૨^{૩}; ૪,૧,૧;૨^{૨}; ૩^{૩};૨,૧^{૪};
૨^{૩}; ૩, ૧^{૨};૨^{૨}; ૩; ૪;૫; ૪,૧;
૨^{૩}, ૩^{૫}; ૪^{૩}; ૫, ૪,૪;૫; ૫,૧;
૨; ૩^{૩}; ૬, ૧^{૩};૨; ૩^{૩};૪;૫;૬^{૩};
૭, ૨; ૩^{૩}; ૪^{૨}; ૫; ૭^{૩}; ૮, ૧^{૪};
૨; ૩;૪^{૩}; ૫^{૩}; ૬; ૯, ૨^{૩}; ૩^{૨};
૪^{૨}; ૧૦, ૧^{૨}; ૨^{૩}; ૩^{૪}; ૪^{૨};૫^{૨};
૧૧, ૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩^{૨}; ૪^{૨}; ૧૨,૧;
૨^{૨}; ૩^{૨};૫,૧, ૨^{૨}; ૩; ૫, ૬^{૩};
૭; ૨, ૧; ૨^{૪}; ૩; ૪; ૫;૭; ૩,
૧^{૩}; ૨^{૨}; ૩; ૪, ૧^{૩}; ૩;૫, ૧^{૨};
૨^{૨}; ૩^{૨}; ૪; ૬,૧;૨; ૩^{૪};૭,૧^{૨};
૨^{૨}; ૪^{૨};૫;૮,૧; ૩^{૨}; ૯,૧;૩^{૨};
૪;૫,૧૦,૩;૫^{૨}; ૬;૭^{૨};૬,૨,૧;
૨^{૨}; ૩; ૪^{૨}; ૫^{૪}; ૬; ૩, ૧^{૩};૪^{૨}:
૪, ૧;૨^{૩}; ૩; ૪^{૬}; ૫^{૨}; ૫, ૨^{૨};
૩^{૨}; ૬, ૧^{૨}; ૨;૩^{૨}; ૪^{૩};૭, ૧^{૨};
૨; ૩; ૮, ૧^{૨}; ૨^{૨}; ૩; ૪; ૫^{૩};
૬,૯, ૧^{૩}; ૨^{૩}; ૩^{૩}; ૧૦,૧; ૩^{૨};
૭, ૧, ૧^{૨}; ૨^{૩}; ૩; ૨, ૧, ૨^{૨};
૫; ૩. ૩^{૨}; ૪^{૨};૪,૧; ૨^{૨}; ૪;૫,
૧^{૩}; ૨^{૩}; ૩^{૨};૬,૧^{૩}; ૨^{૩};૪^{૩};૫^{૫};
૬^{૩}; ૮,૧^{૩}; ૨^{૨}; ૩^{૨}; ૯,૨; ૩^{૪};
૪^{૪}; ૧૦, ૨^{૩}; ૬, ૧,૧,૨; ૩:
૪^{૩}; ૫; ૮^{૨}; ૯; ૨, ૧;૨; ૪-૭;
૩, ૧^{૩}; ૨^{૩}; ૩; ૪; ૫^{૧}; ૬^{૨};૮;

૪, ૧^{૨}; ૪^{૨}; ૫^{૩}; ૬^{૩}; ૭;૫, ૧;
૨; ૩^{૩}; ૪^{૩}; ૬,૧^{૩}; ૫; ૭,૭,૧;
૨; ૩^{૩}; ૪;૬^{૨}; ૭; ૮^{૨}; ૮,૨;૩;
૪; ૫^{૩}; ૯, ૧; ૨; ૩; ૪^{૩}; ૬^{૨};
૭; ૧૦, ૨^{૨}; ૩;૫;૧૧, ૧^{૩};૨^{૨};
૪^{૨}; ૫; ૬; ૨, ૧, ૧; ૨^{૩}; ૪^{૨};
૫^{૩}; ૬;૭,૨,૧;૨;૩; ૪^{૨}; ૫;૬;
૭; ૩,૧-૪; ૫^{૨};૪,૧^{૨};૨-૪;૫^{૩}:
૫, ૧^{૩}; ૨^{૨}; ૩^{૪}; ૪; ૫^{૩}; ૬, ૧;
૨^{૪}; .૩^{૩}; ૪^{૩}; ૭, ૧;૯, ૧^{૨};૨^{૩};
૩; ૪^{૨}; ૧૦, ૧^{૨}; ૩^{૨}; ૪;૬; ૭;
૧૧, ૧^{૨}; ૩^{૪}; ૪^{૩}; ૩,૧,૧^{૪}; ૨;
૩; ૪; ૫^{૪}; ૨, ૧^{૨}; ૪;૬; ૩,૧;
૨; ૩; ૪^{૩}; ૫;૬; ૪, ૧^{૨}; ૩;૪;
૫; ૭^{૨}; ૮^{૨}; ૯^{૨};૫, ૧^{૩}; ૪^{૨};૬,
૧; ૨^{૩};૩; ૭, ૧^{૨}; ૨^{૨};૩^{૨}; ૪^{૨};
૫^{૩}; ૮, ૧^{૨}; ૩^{૨}; ૪; ૯,૧^{૨}; ૪^{૨};
૫; ૬^{૨}; ૧૦, ૧^{૨}; ૨^{૩}; ૩^{૩}; ૪^{૩};
૫^{૩};૧૧,૧^{૩};૨^{૨};૩^{૨}; ૪^{૩}; ૫^{૨};૬^{૩};
૪, ૧,૧; ૩; ૪^{૨}; ૨,૧^{૨}; ૨; ૩;
૪; ૫^{૨}; ૬^{૨}; ૩, ૧^{૨};૨^{૨}; ૩; ૪;
૪, ૧;૨;૩; ૪^{૩}; ૫, ૧; ૫^{૨};૭^{૨};
૬,૧,૨;૪;૭, ૧; ૩;૮, ૧^{૨};૩^{૨};
૯, ૧^{૩},૨; ૩;૪^{૨};૫; ૧૦, ૨;૩;
૪^{૨}; ૫; ૧૦, ૨;૩^{૨}; ૪;૫; ૧૧,
૧^{૨};૨^{૪};૩;૮^{૨}; ૫,૧,૧^{૨}; ૨; ૪;
૭, ૧; ૨^{૨}; ૩; ૩, ૧;૨; ૪,૧^{૩};
૨; ૫,૧^{૨}; ૨;૩^{૩};૬, ૨^{૨};૪^{૩}; ૫;
૭, ૧^{૨};૨^{૨}; ૩^{૨}; ૮, ૧^{૩}; ૨; ૩^{૩};
૪^{૪}; ૬; ૯, ૨^{૨}; ૩; ૪;૧૦, ૧^{૨};
૨^{૨};૩;૧૧,૨^{૨};૩^{૩};૪;૬,૧,૧-૪;
૫^{૩}; ૨, ૧^{૩}; ૩; ૩, ૧^{૩};૩^{૩}; ૪;
૪, ૧; ૨;૪^{૨}; ૫;૬; ૫,૧^{૨};૨^{૨}:
૩^{૨};૬,૧;૨; ૭, ૧^{૩}; ૨; ૩; ૪^{૨};
૮,૧^{૨}; ૨;૩;૪;૯, ૧^{૩};૨^{૪}; ૧૦,
૧^{૩};૨^{૩};૧૧,૧^{૩};૨^{૩}; ૩^{૩}; ૪; ૫^{૩};
૬^{૩};૭, ૧,૧,૧; ૨,૬^{૪};૨,૧^{૨};૩,
૧^{૩}; ૨^{૨}; ૩^{૪}; ૪,૧^{૩}; ૨^{૨};૩^{૨};૫,

१; ४; ५[१]; ६[२]; ७[१]; ६,१[१]; ७;
७, १; ८, १; ९, १[१]; १०, १[१];
२; ३[१]; २, १,१[४];२; ४[२];२, १;
३, १[२]; ४, १[१]; ३; ५, १[२];२[१];
४; ६, १[१]; २; ३; ७, १[२]; २[१];
३[१]; ४[१]; ५[१]; ८, १[४]; २[१]; ३[१];
४[१]; ५[१]; ६[२]; ७; ९, १[२]; २[२];
३[४]; १०, १[४]; २[१]; ३[२]; ४[२]; ३,
१, १[४]; २[१]; ३[१]; ४[१]; २, २; ३,
१[१]; २; ४,१;५, ३[१]; ६,१[२];२[२];
७, १; २[२]; ३[१]; ४; ८, १[१];
२; ९, १; २[१]; ३[१]; १०, १;२;
३[१], ४[२]; ५[१]; ४, १, १; २[२];३;
२, १[२]; २; ३[१]; ४[२]; ५;३, १[१];
२; ३[२]; ४; ५[१]; ६; ४, ३[१]; ५,
१[१]; २[२]; ३[१]; ४[१]; ६,१; २[१]; ७,
१; २; ३[४]; ८, १[५]; २; ९, १[२];
१०,१[२];२[२]; ११,२;३[२]; ४[१];५,
१,१[२]; २[१]; ३[२]; ४; ५[२]; ६[१];२,
१[१]; २[१]; ३,१[१]; २;४,१[१];२[१];५,
१;२[१]; ६,१;३[१];४[१];७,१;२;३[२];
४[१]; ८, १; २;५; ९,१;२; ४[२];
१०, १;१५,१; २[२];३; २५,१[२];
२[१]; ¶मै १,२,१५ऽ;४,५[१५];६[७];
७[१०]; ८[११]; ९[५]; १०[१७]; ११[१];
१२[१]; १३[११]; १४[७]; १५[४]; ५,
५[१]; ६[७]; ७[१]; ८[१]; ९[७]; १०[७];
११[१५]; १२[१०]; १३[२]; १४[२]; ६,
२[१८]; ४[१७]; ५[११]; ६[१]; ७[१०]; ८[१४];
९[१५]; १०[१]; ११[७]; १२[११]; १३[८];
७, २[१]; ३[१०]; ४[१]; ५[१०]; ८, १[८]; २[११];
३[११]; ४[१२]; ५[११]; ६[२७]; ७[११]; ८[७];
९[११]; ९, १; ३[४]; ४[७]; ५[१०]; ६[११]; ७[१];
८[१०]; १०, ५[१४]; ६[७]; ७[११]; ८[११]; ९[११];
१०[११]; ११[४]; १२[१]; १३[७]; १४[७],
१५[१०]; १६[१४]; १७[११]; १८[७]; १९[४];
२०[१२]; ११,५[१४]; ६[११]; ७[७]; ८[११];

९[१०]; २,१, १[१]; २[१८]; ३[१८]; ४[१७];
५[१०]; ६[५]; ७[११]; ८[१०]; ९[७]; १०[११];
११[११]; १२[४]; २,१[११]; २[१०]; ३[७]; ४[११];
५[५]; ६; ७[८]; ८[१]; ९[१]; १०[१]; ११[७];
१२[४]; १३[१०]; ३, १[११]; २[९]; ३[१];
५[२०]; ६[४]; ७[७]; ९[७]; ४, १[९]; २[११];
३[११]; ४[१२]; ५[११]; ६[२]; ७ऽ; ८[१]; ५,
१[२२]; २[११]; ३[१२]; ४[११]; ५[१८]; ६[९];
७[११]; ८[१], ९[१०]; १०[४]; ११[१२]; ३,१,
१[२०]; २[१२]; ३; ४[७]; ५[१५]; ६[९]; ७[१७];
८[१७]; ९[११]ऽ; १०[१०]; २, १[१४]†; २[९]†;
३[२१]; ४[२०]; ५[१७]; ६[२५]; ७[१४]; ८[१०];
९[११]; १०[२२]; ३, १[११]; २[११]; ३[१२]¶;
४[२३]; ५[११]; ६[२२]; ७[९], ८[१३]; ९[२६];
१०[१५]; ४, १[१२]; २[१६]; ३[२०]; ४[११];
५[१२]; ६[१७]; ७[१७]; ८[१०]; ९[५]; १०[४];
५, १; २[२]; ४[२]; ५; ६, १[१७]; २[१५];
३[१५]; ४[१६]; ५[१४], ६[२१]; ७[१४]; ८[१३];
९[१३]; १०[८]; ७, १[२०]; २[८]; ३[७], ४[११];
५[६]; ६[१३]; ७[१५]; ८[२७], ९[२८]; १०[१४];
८, १[१]; २[१०]; ३[२२]; ४[२३]; ५[१४]; ६[२०];
७[२२]; ८[१९]; ९[२०]; १०[२१]; ९, १[२१];
२; ३[१९]; ४[२५]; ५[१४]; ६[१९]; ७[२१]; ८[११];
१०, १[२१]; २[१४]; ३[१२]; ४[१७]; ५[१०];
६[१२]; ७; ११, १, १[११]; २[१४]; ३[१४];
४[३]; ५[५]; ६[३]; ७[४]; ८[४]; ९[११],
१०[१४]; ११; १२[१५]; १३[११]; १४[९],
२, १[२१]; २[८]; ३[११]; ४[३]; ६[२०], ७[९];
८[५], ९[१७]; १०[९]; ११[५]; १२[१०];
१३[७]; ३, १[२०]; २[८]; ३[८]; ४[१८];
५[८]; ६[१०]; ७[१७]; ८[११]; ९[१२]; १०[८];
४, १[१४]; २[११]; ३[१२]; ४[१४]; ५[११]; ६[१४];
७[१८]; ८[८]; ९[२१]; १९; ५, १[१८];
२[१८]; ३[२४]; ४[२०]; ५[१२]; ६[११]; ७[१७];
८[१७]; ९[७]; ६, १[१४]; २[१४]; ३[११]; ४[२१];
५[११]; ६[२१]; ७[८]; ८[१५]; ९[१४]; ७,
१[१]; २[१४]; ३[११]; ४[२२]; ५[१]; ६[२०];

७[१०]; ८[१]; ९[७]; ८,१[११]; २[१२]; ३[१५];
४[१]; ६[१२]; ७[१०]; ८[२२]; ९[१२]; १०[१०];
११ऽ; काठ ६,१[५]; २[२]; ३[५]; ४[७];
५[५]; ६[१], ७[११]; ८[८]; ७,४[१०]; ५[८]; ६[८];
७[१]; ८[४]; ९[८]; १०[८]; ११[५]; १५[८];
८, १[१२]; २[१४]; ३[११]; ४[१७]; ५[११]; ६[४];
७[५]; ८[१५]; ९[८]; १०[११a७b]; ११[६];
१२[१]; १३[१]; १५[१], ९,१[१२]; २[७]; ३[११];
११[१]; १२[१]; १३; १४[१४]; १५[११];
१६[१०]; १७[११]; १०, १[१२]; २[९];
३[१], ४[११]; ५[७]; ६[११]; ७[१२]; ८[१०];
९[८]; १०[१०]; ११[११]; ११, १[११];
२[११]; ३[८]; ४[१२]; ५[११]; ६[११]; ८[१३];
१०[११]; १२,१[१]; २[८]; ३[१२]; ४[७];
५[१], ६[११a], ७[१०]; ८[१]; १०[७]; ११[५];
१२[१]; १३[११]; १३, १[१२a]; २[५];
३[१४]; ४[११]; ५[१४]; ६[११]; ७[१२]; ८[१];
१०[७]; १२[१०]; १३[४]; १४,५[५];
६[१०]; ७[८]; ८[१]; ९[५], १०[१]; १५,
५; १८, ११[१]; १९, १[१]; २[८];
३[१२]; ४[१]; ५[१५]; ६[११]; ७[११]; ८[१];
९[८]; १०[१८]; ११[११]; १२[१०]; २०,
१[११]; २[७]; ३[१]; ४[१]; ५[१४]; ६[१];
७[११]; ८[११]; ९[४]; १०[४]; ११[५]; १२[७];
१३[१०]; २१,१[११]; २[११]; ३[११]; ४[१४];
५[८]; ६[११]; ७[११]; ८[१४]; ९[१२]; १०[११];
११[११]; १२[११]; २२,१[१]; २[१]; ३[५];
४; ६[१०], ७[१०]; ८[११]; ९[४]; १०;
११[१]; १३[१५]; २३, १[११]; २[११];
३[११]; ४[११]; ५[११]; ६[१४]; ७[२]; ८[१];
९[११]; १०[४]; २४,१[८]; २[१]; ३[१२];
४[१०]; ५[७]; ६[११]; ७[१]; ८[११]; ९[१०];
१०[८]; २५, १[४]; २[११]; ३[८]; ४[१०];
५[११]; ६[१५]; ७[१]; ८[१५]; ९[१०];
१०[१८]; २६, १[१५]; २[१०]; ३[११];
४[७]; ५[११]; ६[१४]; ७[११]; ८[११]; ९[१०];
१०[७]; २७, १[११]; २[११]; ३[७];

a) एकतरत्र काठ २९,२ क ४५,३ एव इति पाभे.।

b) एकतरत्र पाभे. पृ १६११ l द.।

४^{१०}; ५^{१३}; ६^{६}; ७^{३}; ८^{१२}; ९^{१०}; १०^{११}; २८, १^{१७}; २^{८}; ३^{१०}; ४^{११}; ५^{४}; ६^{१२}; ७^{६}; ८^{१२}; ९^{६}; १०^{४}; २९, १^{१४}; २^{११}; ३^{१४}; ४^{७}; ५^{३}; ६^{७}; ७^{११}; ८^{१२}; ९^{१२}; १०^{७}; ३०, १^{८}; २^{१०}; ३^{११}; ४^{२}; ५^{६}; ७^{७}; ९^{१०}; १०^{८}; ३१, १^{११}; २^{१४}; ३^{८}; ४^{४}; ५^{३}; ६^{३}; ७^{७}; ८^{११}; ९^{६}; १०^{५}; ११^{४}; १२^{६}; १३^{४}; १४^{१२}; ३२, १^{१४}; २^{१०}; ३^{७}; ४^{१२}; ५^{८}; ६^{१५}; ७^{१४}; ३३, १^{५}, २^{१०}; ३^{८}; ४^{८}; ५^{६}; ६^{१२}; ७^{१०}; ८^{११}; ३४, १^{११}; २^{६}; ३^{५}; ४^{५}; ५^{७}; ६; ७^{१०}; ८^{१७}; ९^{३}; ११^{३}; १२^{२}; १३; १७^{७}; १८^{५}; ३५, १६^{६}; १७^{७}; १८^{७}; १९^{२}; २०^{१२}; ३६, १^{६}; २^{६}; ३^{१०a}; ४; ५^{१२}; ६^{८}; ७^{४}; ८^{७}; ९^{६}; १०^{९}; ११^{११}; १२^{११}; १३; १४^{९}; ३७, १^{४}; २^{५}; ३^{२}; ४^{५}; ५^{६}; ६^{३}; ७^{७}; ८^{५}; १०^{५}; ११^{५}; १२^{३}; १४^{८}; १६^{७}; १७^{६}; ४६, ५; ¶क ३, १२^{६}; ४, १^{२}; २^{६}; ३^{७}; ४^{५}; ५^{६}; ६^{१२}; ७^{८}; ५, ३^{१०}; ४^{६}; ५^{६}; ८^{३}; ९^{७}; ६, १^{८}; ५^{८}; ६^{१८}; ७^{१४}; ८^{१४}; ९^{१५}; ७, १^{१५}; २^{८}; ३^{१०}; ४^{८}; ५^{८}; ६^{११}; ७^{१०}; ८^{५}; ८, १^{८}; ३^{७}; ४^{११}; ५^{६}; ६^{८}; २९, ७^{७}; ८^{१४}; ३०, १^{१२}; २^{७}; ३^{१३}; ४^{११}; ५^{१२}; ६; ७; ८^{१७}; ३१, १^{१४}; २^{११}; ३^{११}; ४^{६}; ५^{६}; ६^{७}; ७^{१३}; ८^{८}; ९^{१२}; १०^{११}; ११^{४}; १२^{४}; १३^{५}; १४^{८}; १५^{४}; १६^{६}; १७^{११}; १८^{११}; १९^{१४}; २०^{७}; २१^{१२}; ३४, १^{११}; ३५, १^{८}; २^{१०};

३^{४}; ४; ५^{७}; ६; ७^{११}; ८^{१७}; ९; ३६, १^{१२}; २^{६}; ४^{२}; ५^{४}; ६^{६}; ३७, १^{३}; २^{८}; ३; ४^{१०}; ५^{६}; ६^{७}; ७^{१४}; ८^{६}; ३८, १^{१३}; २^{११}; ३^{६}; ४^{५}; ५^{१२}; ६^{७}; ३९, १^{१०}; २^{१२}; ३^{६}; ४^{८}; ५^{६}; ४०, १^{१३}; २^{११}; ३^{१८}; ४^{२६}; ५^{१७}; ४१, १^{१२}; २^{७}; ३^{१३}; ४^{१४}; ५^{१७}; ६^{११}; ७^{६}; ८^{७}; ४२, १^{१५}; २^{११}; ३^{८}; ४^{६}; ५^{१४}; ६^{६}; ४४, १^{८}; २^{८}; ३^{१०}; ४^{१७}; ५^{५}; ६^{१२}; ७^{६}; ८^{१२}; ९^{६}; ४५, १^{४}; २^{१४}; ३^{१०}; ४^{८}; ५^{७}; ६^{३}; ७^{७}; ८^{११}; ४६, २^{३}; ३^{७}; ४^{८}; ५^{११}; ६^{११}; ७^{३}; ८^{६}; ४७, १^{११}; २^{१२}; ३^{७}; ४^{४}; ५^{३}; ६^{३}; ७^{२}; ८^{१३}; १०^{५}; ११^{६}; ४८, १४^{६}; १५^{७}; १६^{७}; १७^{२}; कौ १, ११४†; जै १,१२,८†; शौ †३, ७,५; ४, ११, ११^{२}; १९, ६; ५,५,१; ३;६; १७, ६‡^{b};१०†; १८, ४; १४; १९, ५; ८; १२; १३; १४; २२, ८; ६,११, १^{c}; २^{२}; ४४,३;४९,२;५७,१; ९१, ३†; ७,१३,२; ८१,१; ८६,३; ९३, १^{२}; ८, २, २४; २५; ४, १३†;५,१६;१०, १;९,१,२२; २,२४;५,२०; २१; ३१^{२}-३६^{२}; ६,३;७,१;६;८-१२; ८,१-७;९; ११,५;१२,२५;१०, १,२९; २, २७; २९; ३०;३२;४,१५;२४; ७, २४; २७; ४१; ८,२०;३१; ४३;१०,३१; ११,४, १^{२}–१८^{२}; ५,१;३;६,५;६;८,११; १०,३^{२}; ४;७; १९; २१-२३; ३२; १२, २, ५१; ४, ४७;४९;७,६; १०,

१; ३;४; १३, ७, १-११; १५, २, ३; ४; ११; १२; १७; १८; २३; २४;६,३;६; ९;१२; १५;१८; २१;२३;२६; ८, ३; ९, ३; १०, ३; ४^{२}; ५-७; १७, ८; १८, १, १४†; २,५०; ५१; ४, ३२; ६०‡^{d};१९, १४, १; ४८, ६^{२}; ५३, ३; ४; २०, १३३, १-६; १३४, ४; १३६, १३; १५; पै १, ४४,४;६९,१; ३; १०७,३?^{e};११२,३; ४; २, २०, ३; ३, २, ७; २५, ७; ८; ४, १७, १; २२, १;२४,२; ५, १, २; २५, ६; २७, २;३७,२; ६, ४, १; ३; ५; २१, ६^{२}; ७, ७,४^{२}; १२,५; ६; ८, ३,८;१८, ३; १०; १९,१;६; ९, ११,१०; १५, ९†; १७, ३;९; १९,२;४; ५^{f}; २१,१^{२}–१२^{२};११, २,११; ३,४^{g}; ५, ३; १२, २, ३;४;७, १^{२}–१४^{२}; १३, १, ६; १३; ५, १; १५, १४,४; १५, ९; १६, ५, ४; ५;१०,३†; १६,५; १७, ६; २१, ५; ६; २८, ६;३४,६; ३७, १०; ५७, १८; ५८, १; ५९, १०; ६२,२;४;|७८, १-३; ८५, ३^{२}; ४; ८६, ९; ८७, १; ३; ८; ८८,३; ९६, ५;९९, ८; १००, ५-११; १०२, ७; १११,१; ११२, ५;११३,२-५; ७-१०; ११५, १; ११६, १;५ १२१,५; १३३,१;१२; १३९, २६; १४५, ९-१२; १५२, २; १७, ९, ५^{२}; ८; ११, २; ४^{२}; २०, ७;९;२७,४;२८, ७^{२};२९,

a) एकतरत्र रैवे>सपा. मै १,१०,८ रवेवु इति पाभे. ।
b) सपा. ऋ १०,१०९,४ विभे. ।
c) पाभे. पृ १०६८ *h* द्र. । d) पाभे. पृ २११८ *b* द्र. ।
e) अधिपाठोऽभिप्रेतः (तु. ऋ १०,१६८,४) ।
f) सपा. शौ ५,१८,१२ ताः इति पाभे. ।
g) सपा. शौ १९,३४,४ एव इनि पाभे. ।

२; ३[१]; ४; ७-११;१६; ३५,१; ४; ३७,१; १८, ३,९[a]; २७,१; १९, १०, ३; १२, २[१]; १९,४; ३१, १५; ३८, ५†; ४२, १४; ४७, ३†; ४९,६;५२, ७; २०, २१, ३; १०;३२, ७[१]; ४१,८; ४३, ९; ४५, २; ३; ५०, २; ५४, १[१].

१वैकङ्कत-, २वैकङ्कत- विकङ्कत- द्र.

वैकर्ण[b]- -र्णयोः ऋ ७,१८, ११.

वैखानस- विखानस- द्र.

वैचित्रवीर्य- विचित्र- द्र.

१वैणवी-, २वैणवी-, ३वैणवी- ३वेणु- द्र.

वैतरण- वि√तॄ द्र.

१वैतस- वेतस- द्र.

२वैतस[c]- -सेन ऋ १०,९५,४;५.

वैतहव्य-,वैतहोत्र- √वी (वधा.) द्र.

वैदथिन-, वैददश्वि- √विद् (वधा.) द्र.

वैदेह[d]- -हः मै २, ५,३; -हम् काठ १३, ४.

¶वैदेही- -हीः मै २, ५, ३; काठ १३,४; -ह्यः तै २,१,४,५.

वैद्युत- वि√द्युत् द्र.

वैनंशिन- वि-नंशिन्- द्र.

वैनतेय- वि√नम् द्र.

वैन्दक[e]- -कस्य पै ९, १०, ४.

वैन्य- √वेन् द्र.

? वैबाध-दोधतः[f] शौ ३, ६, २.

? वैबाध-प्रणुत्त[g]- -त्तानाम् शौ ३, ६, ७.

वैभूवस- वि√भू द्र.

वैभ्राज- वि√भ्राज् द्र.

वैमनस्य- २वि-मनस्- द्र.

वैमृध- वि√मृध् द्र.

वैयशन- व्य(वि√अ)श(व्याप्तौ) द्र.

वैयश्व- १व्यश्व- द्र.।

वैयाघ्र- व्याघ्र- द्र.।

वैर[h]- -रम् शौ १०, १, १९[१];१२,८, १; पै १६, ३६,९[१];१४४,१.

वैर-देय[i]- -¶यात् काठ २३, ८; २८, २;३; ६; क ३६, ५; ४४, २;३;६; -ये[k] ऋ ५, ६१,८.

---

a) सपा. शौ १४, १, ३० इत् इति पाभे.।

b) नाप. (*नदीतट-द्वय-)। *वै- (<*द्वै- [=द्वि-]) + कर्ण- (स्कन्ध-, तट-) > द्विस. यनि.। '(इन्द्रः परुष्ण्याः) वैकर्णयोः (उभयोः तटयोः कृतशिविरान् [सतः सुदासः शत्रूभूतान्]) एकविंशतिं जनान् (गणान्) न्यस्तः (निजघान)' इति वा. (वैतु. वें. सा. PW. GW. प्रभृ. व्यप. सद् देशनामेति?)।

c) नाप. (शिश्न- [तु. निघ ३,२९])। (√वृध् 'वृद्धौ'> भावे *वर्ध- > *वाध्, य्- >) *वै + (√तस् [=√दस्] 'कृतौ' >कर्तरि) *तस- >उस. यनि. (वैतु. या [३,२१] प्रभृ. <वि√तस् [=? √दस् 'उपक्षये'] इति, GW. प्रभृ. स्वार्थे < वेतस- इति?)।

d) नाप. (*महिषाख्य-वृषभ- [तु. सस्थ. वैदेही- इति नाप.; वैतु. भा. सा. PW. प्रभृ. ऋषभ- इत्यस्य विप. इति?])। *वैद- (मलिन-, कृष्ण-)+वृष- > कस. *वैद-वृष- > यनि. (वैतु. < वि-देह- [अशरीर- इति भा., विशिष्टशरीर- इति सा., जनपद-विशेष- इति PW. प्रभृ.]?)।

e) नाप. (गर्भ-भेद- [तु. पृ २४९३ f, यत्र ?ॱन्दि॰> ॱन्द॰ इति शोधः])। *वेन्दक- [वृक्ष-भेद-]+ तात्रभविकः अण् प्र.। सस्थ. मैत्र- =* वेत्रकुलगत- सर्प- इति च ?सैमातः > मै थारः (बटशः) इति च तत्रैव टि. आंशिकौ शोधौ द्र.।

f) पाठः (तु. पपा. WI.)?। वैबाध- >[सं१] वैबाध (अश्वत्थ!) इति, दोधत्- >[द्वि३] दोधतः (शत्रून्) इति पृथक् पदे इति कृत्वा तत्परः शोधः (तु. १५६८ a, सा. PW. W.B. प्रभृ.)। सपा. पै ३, ३,२ ?मयि बाध दोधतः इति पाभे. तस्य च शोधः पृ १६४५ f, २४५४ l द्र.। वैबाध- इति च नैप्र. < √वृध् 'छेदने' > कर्तरि *वर्ध- > *वर्ध-वर्ध- (अतिशयित-छेदक- इति वा, छेदक-छेदक- इति वा)।

g) पपा. अनु सा. प्रभृ. यनि. पदमिति। पाठः? वै, बाध-प्र॰ इति द्वि-पदः शोधः इति मतम्। सपा. पै ३,३,७ १निर्बाध॰ (तु पृ १८२३ a) इत्यत्रापि समानः शोधः।

h) नाप. (बाधक-), भाप. (बाधन-)। √बाध् 'बाधने'> *बाधीर- > यनि. (वैतु. < वीर- इति प्रायोवादः?)।

i) नाप.। 'निसार्तं (सत्) वैरं (बाधकभूतं कृत्यारूपं वस्तु) त्सारि (विनाशितम् [अस्माभिः]) कर्त्रे (हिंसकाय [एतदिति च]) अन्वविदाम' इति वा. (वैतु. अन्ये नि. [कर्त्रे-]) इति। j) भाप. (वैर-निर्यातन-)। बस. उप. √वृत् 'वर्तने=प्रतिनिर्यातने'>भावे *वर्तेय- > *वर्देय- > यनि.। शेषं k द्र.।

k) वैतु. वें. सा. पूप. =वीर- इति, उप. च धनार्थे <√दा 'दाने' इति, GW. वि√रद् 'हिंसायाम्'> *वि-रद- [दुर्गाम-] > यनि. इति च?।

वैर-हत्य- १वीर- द्र.
वैराज- वि√राज् द्र.
वैरिण- वीरिण- द्र.
वैरूप- वि-रूप- द्र.
वैरोचनी- वि√रुच् द्र.
वैलस्थ[a]- > वैलस्थाऽऽन[b]- -नम् ऋ १,१३३,१.
वैलस्थानक[c]- -के ऋ १, १३३,३.
वैवस्वत-१विवस्- > १विवस्वत्- द्र.
वैशन्त, न्ता[d]- -न्तम् ऋ ७, ३३, २; -न्ताभ्यः[e] मा ३०, १६; का ३४,३,३; -न्ताय मा १६,३७; का १७,६,१; तै ४, ५,७,१; मै २,९,६; काठ १७,१५; क२७,५.
वैशन्ती- -न्तीभ्यः तै ७,४,१३,१; काठ ४४, २.
वैशालेय- विशाला- द्र.
वैश्य- √विश् द्र.
वैश्रवण- वि-श्रवण- द्र.
वैश्वकर्मण-, °णी-, वैश्वदेव-, °वी-
वैश्वव्यचस- २विश्व- द्र.
वैश्वानर(वप्रा.)[f]- -र्[g]२ ऋ १,५९,

१;२; ५; ९८,३; ३, ३,१०;५, २७, १; २;६०, ८; ६,७,३-५; ८, ६; ७; ७, ५, ३; ४;८; ९; १२, २; ३; तै १, ५, ११, २[२]; मै ३, १६, ५; ४, ११, १[२]; काठ ४, १६[२]; कौ २, ४९१; जै ३, ३८, ३$;५, -०र तै ४, २,५, २; मै २, ७, १२; ३, २, ४[६]; काठ १६, १२; क २५, ३; शौ २, १६, ४; ३,१५,७; वै ५, १४, ४; २७, ८; १९, ३५, ५; २०, ४०, ४; -रः ऋ १, ५९, ६; ७; ९८, १; २; ३, २, [११ (२७, ५)]; १२; २६, ३; ४,५, २; ५, ५१, १३; ६, ७, [७(९, ८५, ९)]; ८, २; ३; ९, १; ७; ७, ५, १; २; ६, ६; ७;४९,४; १०, ४५, १२; खि १, ५, ३; ४, ९, ४; ५, ५, ८[२h]; मा ४, १५; १२, २९; ७४; १३, ३०; १८, २०; ७२; ७३; २६, ७†; ८; ३३, ९२; का ४,५,७; १३, २, १२†; ५, १३; १४, ३, ४;

१९, ७, २; २०, ५,५; ६;२८, ६,१;७,११†;¶तै १,५,११,१[२]†; ३†; २, २, ५, १[२]; २[२]; ४;६[२]; ६, १; २[२]; ३;४[२]; ३,१,९,१$; ३, ८, ४;$४,४,१२,५;७,१५, ६; ७, १; ५, १,८, ५;२,६,१; ८, २; ४, ७, ६[२]; ७; ५, १,६; ७; ६, ४,१[२]$; ६, ३; ४[२]; ७, ३, ४[२]; ९, ३[२];७, ५,१,३;२५, १; मै ¶१,२,३$; ३,३६$;४, १३;६,३;५;६; ७,३; ८,६; २, ¶१, २[११]; ३[२];३, ५¶; ¶५,६; ९; ७, ९; १६; ११, ५; १२, ३; १३, ११†; १३; ३, $१, १०[५];५; ¶३, ३[१]; १०[३]; ४,४[२]; १०,७¶; ११,१०; १६, ४; ५; ४, ¶३, ७[१]; ६; ७; १०, १; ११, १[३];†[२];१२, ४; ¶काठ ४, ५$; १६[३]†; ९, १; १०, ३[०]; ४[५]; ११, ८; १३†; १३, १; ३[२]; १८, ११$; १९, ८; ९[१]; २०, ४; १५†; २१, ३[१]; ५; १०[१]; २२, १; ५$; ६; ८;

[a]) भाप. (अतिहिंसन- [तु. महा-वैलस्थ-]) ।
[b]) नाप. (अतिहिंसक- [इन्द्र-])। तत्करोतीत्यर्थे आनच् प्र. उसं. (पा ४,४,३४) । '(मां) वैलस्थानं (सन्तम् इन्द्रं) परि(विहाय; सर्वे इतरे ये) अमित्राः (आसन् ते) हताः तृढाः (सन्तः) अशेरन् (भूमौ)' इति वा. (वैतु. पपा. वैल-स्थान- अनु वें. = वैरनिलय- [युद्धस्थान-], सा. = बिलसंबधि-स्थान- [पाताल-] वा श्मशान- वेति) ।
[c]) विप. [अतिहिंसक- (अर्मक- [संग्राम-])] । स्वार्थे कः प्र. । °ल-स्था° इति पपा.।
[d]) विप. (जलाशयीय- [२अप्-, सोम-]), नाप. (जलाशय-)। *वारि- + (√वस् [*= √वस्] 'निवासे = आश्रये' >) *वशन्त- > उस. *वारिवशन्त- > वेशन्त- > यनि.।
[e]) सपा. तैब्रा ३,४,१२,१ वेशन्ताभ्यः इति पाभे. ।
[f]) विप. (*दीप्तिमत्- [अग्नि- प्रभृ.], विश्वानरदेवतोद्दिष्ट- [तै २, २,५,२[२] प्रभृ.]), नाप. (अग्नि-, सोमग्रह- [मा १८, २० प्रभृ.]), व्यप. (देव-)। व्यु. ?। पपा. नावग्रहः। या [६,२१], माश९,३,१,३ प्रभृ. < विश्वानर- [< विश्व- + नर- + √नी], < विश्वान् + अर- इति सा [शौ २, १६,४] इत्यादि (तु. SEY [१७३])? इति प्रायिकं प्रस्थानम्। (*आजस्वन्त- > *वैश्वन्त- >) *वैश्वान- (*दीप्ति-, सोम-) + (√भृ 'धारणे' > कर्तरि) *भर- > उस. *वैश्वान-भर- > यनि. [तु. सुन्दर-, सूनर-, [प्राकृते] वैश्वान्दर- (वैतु. WAG [१,१५७] °न्द° > °न° इतीव !), पंजा. बसन्तर (अग्नि- [< *आजस्वन्तर-]) इति मतम्।
[g]) वैश्वानरः इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. मै २, ७, १२ प्रभृ.)।
[h]) सकृत् सपा. शांश्रौ ८, २४,१ जातवेदाः इति पाभे.।

१४†; १५†; २६, १; ३०,
६$; ३४, १६; ३९, ३$; ४०,
३[२]$;†; क ३,५; ८,४¶; ३८,
११; ३१, ६¶; १८[२]¶; ३४,
१¶; ४०, ४¶; जै ३, ३८, १;
२; शौ ३, २१, ३; ४, ३६, १;
६, ३५, १-३; ४७, १; ५३, २;
६२, १; ११९, १; ३; ८, १, ११; ५,
१०; १०, ७, १८; १२, ७, ७, १३,
३, ५; पै ३, १२, ३; ३९, १;
५, ६, ७; ३७, ५[a]; ६, ९, ३;
९, २१, ५[४]; १०, ९, ५; १२, ६;
१३, ५, ११; १६, २, १; २७,
१०; ५०, ६; ७; १३९, २५[b];
१४४, ४; १५०, ९; १०; १५१,
१; ६; १५२, ५; ६; ८; ९; १७,
८, ९; २७, ३[२]; ४; २९, ३; १९,
८, २; ९, ४-६; ३०, ४; ३५,
४; ६; ४३, १०; २०, १४, ३[१०];
–रम् ऋ ३, ३, ५; २६, १; २;
६, ७, १; २; ८, ४; ७, ५, ५; ९,
६१, १६; १०, ८८, १२-१४;
खि ४, ९, ४; मा ६, २१; ७,
२४†; २२, ३; २५, ८; २६, ६;
३३, ८†; ६०; का ६, ५, १; ७,
१०, १†; २४, १, ३; २७, ८,
२; २८, ४, १; ५, १, ३२, १,
८†; ५, ६; तै १, १, ४, २; ३,
४, ३; ११, १; १३, १†; ५, ११,
१; ६, १, १; ८, ८, १¶; २०,
१¶; ¶२, २, ५, १; ३-५;
६[३]; ६, १[३]-४[३]; ५; ३, २, ६,
१; ४, १, ५, २; ¶५, १, ८, ५;
२, ३, २; ६, १[३]; ९, १; ४, ७,
७[१]; ५, १, ६; ६, ६, ३; ४[३]; ७,
१६, १$; ६, ४, १, ४, ५, २, १[९]†.

७, १, ११, १; २, १०, १¶; मै १,
१, ५; ११; २, १३; १८; २,
१५†; २, ७, १६[३]; ३, ९, १[३]; ¶;
१०, ७; १२, १; १५, ७; १०;
११; ४, १, ५[३]; १२[३]; ६, ७¶;
११, १; १४, ११; काठ १, ४;
१०; ३, १; ८, ४, ५†; १६, ६, ७¶;
१०; ७, १२†; १६; ¶२०, ४;
७; २१, १०[२]¶; ३९, ३[३]; ४१,
२, ५३, ६; क १, १०; २, ८; १५;
३, ५†; ४, ६¶; ¶३१, ६; ९;
†क्री १, ६७; ४८४; २, २३९;
४९०; ४९२; १०५८$; †जै १,
७, ५; ५०, ८; ३, २१, ४; ३८, ४;
६; शौ ४, २३, ४; ६, ३६, १;
१२, १, ६; पै १, ९५, ३; ४,
३३, २; ५, ६, ८; ७, ५, २;
९; ९, २१, ५[२]; १७, १, ६; १९,
४, १; –रस्य ऋ १, ९८, १; ३, ३,
११; ६, ७, ६; खि ५, १०, १; मा
१३, ३९; २६, ७†; का १४, ४, २:
२८, ७, १†; तै †१, ५, ११, १;
३; ४, २, ९, ६; ¶५, २, ३, २;
६, १; ९, १; ४, ७, ७; मै २,
७, १७; ¶३, २, ३; ५; ७, †४,
११, १[२]; १४, ९; काठ ४, १६†;
६, १०†; ७, १६†; १६, १६; २०,
१¶; ७¶; २१, ३¶; १०¶; २६,
१¶; ४०, ३: ¶क ३१, ९; १८;
४०, ४; शौ ४, ३६, २; ६, ७१, ३;
८, ९, ६; १०, ५, ४३; १६, ७,
३; २०, १२७, ७, पै २, २८,
१; ७, ५, ४; ९, २१, ५[४]; १०,
१२, ७; १६, १८, ६; ११२,
९; १५०, ७; १७, २४, ३; २०,
३६, १; ३; –राः ऋ ३, ३०, ४;

खि ५, ५, ७; मा ११, ५८; ६०;
६५; का १२, ५, ९; ११; ६, ५;
तै ३, २, ८, ५; ४, १, ५, ३;
४; ६, १; ३; मै २, ७, ६[३]; काठ
१६, ५[३]; ६; पै ९, २३, १५; १९,
४८, ५; –राः पै १५, ९, ६;
–रात् मा ३३, ६०; का ३२, ५,
६; तै ५, ५, १, ४¶; शौ १, १०, ४;
८, २, २७, ७, १६; पै १, ९, ४; ७,
५, १; ३; १६, ५, ८; १२, ६;
–राय ऋ १, ५९, ४; ३, २, १;
२, १; ४, ५, १; ६, ८, १; ७,
१३, १; खि ३, १५, ११; मा
७, २५; ११, ६६; १४, ७[५]; २६,
६[३]; ७[३]; ८[३]; २९, ६०; का ७,
१०, २; १२, ७, १; १५, २,
१[५]; २८, ४, १[३]; ५, १[३]; ६,
१[३]; ७, १[३]; ३१, ५, १; तै १,
४, १३, १[३]; ४, १, ९, १; ३,
४, ३¶; ७, ५, १४, १; २१, १;
२२, १, मै १, ३, १५[३]; ४, १३¶;
२, ¶१, २[११]; ३[३]; ¶३, ५; ¶५, ६;
९; ६, ४¶, १३; ७, ७; ८, १[३]; ९,
१, ¶३, १, १०[१]; ३, १०; काठ ४,
५; ¶१०, ३[०], ४[१]; ११, ८¶;
¶१३, १, ३[३]; ¶१५, ३; ९; १६,
७; १७, १[३]; ¶१९, ८; ९[३]; २१,
१०[२]¶, ३८, १२[३]; ४५, १०;
१८; १९; क ३, ५; २५, १०[१], ३०,
७¶; क्री ३, ३, ८†; जै ३, २, १†;
शौ ६, ११९, ३; पै १६, ५०, ८;
१७, २१, ३; –रे ऋ १, ५९,
३; काठ ६, ७¶; क ४, ६¶; शौ
४, ११, ७; १८, ४, ३५; –रेण मै
४, ५, ५¶; शौ ६, ८५, ३; ७,
११३, ३; पै १३, १०, ६; १७,

a) सपा. मा १८,६६ अग्निरस्मि इति पाभे. । (द्र. सप्र. मा २९,५४ देवस्य इति, पै १,१०५,३ पावकस्य इति च पाभे.) ।
b) पाभे. पृ २९१४ d द्र. । c) –रः इति शोधः

२८,१; १९, ६, ३; –रैः मै २, ८, १.

वैश्वानरी– -¶री काठ १०, ३; १९, ९; २१, १०; क ३१, ४; –¶रीः मै ३, २, ५; काठ २०, १; क ३१,३; –रीम् खि ७, ७, ९[a]; शौ ६, ६२, २; ३[b], पै १९,३०,७[b]; –¶र्यां तै५, २, ४, २; ६, ६, ४; काठ ७, १३[३]; २०, २; क ६,३.

वैश्वानर-ज्येष्ठ[c]– -ष्ठेभ्यः मै २, १३, १३; काठ ४०, ५; शौ ३, २१, ६; पै ३, १२, ६.

वैश्वानर-ज्योतिस्[d]– -तिः मा २०, २३; का २२,१, ८; मै ३, ११, १०; काठ ३८,५.

¶वैश्वानर-ता– -तायाम् काठ ८, १३; क ८, १.

¶वैश्वानर-त्व– -त्वात् काठ १९,८.

?वैश्वाशस्त्वा[e] पै २०,९,४.

वैष्टुप्– विष्टप्– द्र.

वैष्णव–, °वी– विष्णु– द्र.

वैसर्जन– वि√सृज् द्र.

१वोढवे, २वोढवे, वोढवै, १वोढृ–, २वोढृ– √वह् द्र.

?वोधारम्[f] पै २,३५,२.

?वोयुधः[g] मै २, ९, ९.

?वोक्षाः[h] पै १३, ४,८.

†व्यं(वि-अं)स[i]– -सः ऋ४, १८, ९; –सम् ऋ १,३२,५[j]; १०१, २; १०३,२; २,१४, ५; ३,३४,३; मा ३३, २६; का ३२, २,९; मै ४,१२,३;१४, ७; शौ २०,११, ३; पै १३,६,५.

?व्यक्रुड[k]– -ड मै २,९,९[l].

व्यक्त– √व्यञ्ज् द्र.

?व्यक्षणन्[m] पै १५,५,५.

व्य(वि√अ)श्नु, व्यं (वि-अ)श्नुयेत् मै ३,३,१०¶[n].

व्यं(वि-अ)ङ्ग[o]– °व्यंङ्ग[p] शौ ५,२२,६; पै १३, १, ८; व्यंङ्गः शौ ७, ५८,४[q].

व्युङ्क्य[r]– -ङ्क्यः मै ४,६,६¶.

√व्यच् (वधा.), > विच्, व्याचि, विविक्तः ऋ ८,१२, [(६, १५) २४]; ?विविज्मि[s] पै २०, ३६, १[t/u]; ?विव्यज्मि[s] पै२,२८,१[t/u] ?†विव्यद्[v] ऋ ७, २१, ६; तै ७, ४, १५, १; काठ ४४, ४; अविव्यक् ऋ ७,१८,८.

विव्याच ऋ ३,३६,४; ८, ८८, ५; मै १,८,८?; १०, १२¶; काठ ३२, ८; ३६, ६; कौ १, ३१२†; †जै १, ३२, १०; ४,६,१; विव्यचुः ऋ ९,८०, १; विव्यक्थ ऋ ८, ९२, २३; कौ २, १०११†; विव्याच[s/t] मै ४, ११,१[w]; १४,९.

विव्यचन् ऋ १०, ९६, ४; शौ २०,३०,४†; विव्यचन्त ऋ ८, ६,[१५(१२,२४)].

*व्युच्–>व्युचिष्ठ– -†ष्ठम् ऋ २, १०,४; मा ११, २३; का १२,

---

a) वैश्वानारीम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मूको.)।

b) पाभे. पृ २९३४ *j* द्र.

c) विप. (अग्नि-)। बस. पूप. = जाठराग्नि-।

d) विप.। बस.।

e) पाठः? वैश्वानरम् इत्यस्य विशस्त्वा इत्यस्य च परस्परं संकीर्णतया भ्रष्टः पाठः (शोधः पृ २२६८ *j* द्र. [तु. मा ७, २४;१२,११])।

f) चोढारम् इति शोधः स्यात्।

g) विप. [°आयुध-योधिन्- (शूलिन्- [रुद्र-])]। शोधः पृ २५८० *a* द्र.। h) पाठः? तु. सश. शौ ४,३७,५ वः प्रेङ्खाः इति द्वि-पदः पाभे.।

i) व्यप. (विच्छिन्न-स्कन्ध- [असुर-])। बस.।

j) विप. (°मेघमेहाऽवरोधक- [वृत्र-])। °वृध्– (जल- [तु. वुन–, √उद्, °द् प्रभृ.])+(√°वंस 'बन्धे' > भावे) °वंस– > बस. °वृध्वंस– > °वि(ध्वं > हं >) अंस– > यनि. इति (वैतु. वें. GW. प्रभृ. व्यप. इति [तु. *i*], ?GRV. विप. इति, सा. क्रिवि. इतीव?)।

k) विप. (रुद्र-)। व्यु. ?। l) पाभे. पृ २८३२ *c* द्र.।

m) वैप ४,२३२३ *c* द्र.। लङि <वि√अक्ष् इति ?।

n) सपा. काठ २१,१० विचालयेत् इति पाभे.।

o) विप. (अङ्गहीन-, विकृताङ्ग- [तक्मन्-, सर्पदष्ट-पुरुष-])। बस.। p) स्वर-कृते तु. पृ १५८४ *a*।

q) पाभे. पृ २८३१ *l* द्र.।

r) विप. (अध्वर्यु-)। स्वार्थे यत् प्र.।

s) धा. व्याजीकरणे = आच्छादने वृत्तिः।

t) सपा. ?विविज्मि <> ?विव्यज्मि <> विव्याच (माश्रौ ५,१,५,४० च) इति पाभे.।

u) पाठः? विव्यच्मि इति शोधः (तु. चान्तस्य सतः पाभे.)। w) लिटि उपु१।

v) विव्यचन् इत्यध्याक्षरः शोधः। °च्न् > °ञ्न् > °°क्ङ् > यनि. °क् (पा ८,२,२३)+म° > [संहितायाम्] °ङ् (पा ८,४,४५) इत्येवं °च्न् इत्यन्त्योपधालोपानुपाती वर्णविपरिणामक्रमः द्र. (तु. सा. GW. [टि.]; वैतु. सा [तै.], GW. प्रपु१ इति ?)।

२, १२; तै ४, १, २, ५; ५, १, ३, ३; मै २, ७, २; काठ १६, २; १९,३§; क ३०,१§; –छे ऋ ५,६६,६.

व्युचस्[a]– -चः ऋ १,३०, ३; ५२, १४; १०, ९२, ४; मा १५, ४; का १६,१,४; तै ४,३, १२, २; मै २,८, ७; काठ १७, ६; ४०, ९; क २६, ५; शौ ४, १९, ६; ६,६१, १; ८, ११, ७; ९; ९, ३,१५; १०,२, २४; २५; १२, १,५३[b]; १३,९, २; पै ५, २५, ६; १५, १, २[c]; १६, ४०, ५; ६१,३; ४; १३३,११; १७, ६, १; १९,१४,७; –चसः शौ १९, ६८,१; पै १९, ३५, २; –चसा शौ ११, ४, ८[२]; पै २, ७२, १; १६, ५५-५७, १०.

व्युचस्-वत्– -वती मा ११,३०; का १२,३,३; तै ४,१, ३, २; मै २,७, ३; ३, १, ५; १६, ४[d]; काठ १६,३; १९, ४[२]; क ३०, २[२]; –वन्ता ऋ ६,२५,६; १०, १०५,५; –वान् पै ५, १४, ६.

व्युचस्वती[e]– -तीः ऋ २, ३,[५; १०,११०, ५]; मा २०, ६०; २१, ३४; २८, २८; २९, ३०†; का २२, ६, ६; २३, ४, ६; ३०,३, ५; ३१, ४, ६†; मै ३,११,२; ३; ४,१३, ३†; काठ १६,२०†; ३८,८; शौ ५, १२, ५†; –तीम् मा १३, १७; १४, १२; १५, ६४; का १४, २, ३; १५,४, २; १६,७, ६; तै ४,२, ९,१; ३,६,१;४,३,३; मै २,८, १४; काठ ३९,२; ४०,५.

व्य(वि√अ)च्,ञ्च्,व्यञ्चतः[f] पै ८, १९,१०; व्युचन्ति शौ ४,२७, २; पै ४,३५, २; वि···अचथः ऋ ५,७८,६; व्यचस्व शौ ३, ३,१[g].

वि···अच्यते पै १९,३१, १५[b],

वि···अच्यसे[b] शौ ६, ४९, २.

व्य(वि-अ)च्यमान– -नः मै ४, २,८¶; –नम् मा १३,४९; का १४,५,३; तै ४, २, १०, २; मै २,७,१७; काठ १६,१७; क २५, ८; शौ १८,४,३६; पै ५,४०,८.

*व्युच्– √व्यच् द्र.

?व्यचलु[i] पै ८,२,६.

व्युचस्–,व्युचस्वत्–, व्युचिष्ठ– √व्यच् द्र.

व्य(वि√अ)ञ्ज्,वि···अजय,वि(अजय) ऋ ५,५४,४; व्यज पै ९,११,४.

व्य(वि√अ)ञ्ज्,ञ्ज्, †व्यं(वि-अ)क्ते ऋ १,६४,४; ७,७९,२; ९,८६, ४३; कौ १, ५६४; २, १६४; जै १, ५७, ११; ४, २०, ८; शौ १८, ३,१८; व्यनक्तु पै ६, ६,५-७; व्यञ्जन्तु पै ५,२२, ५.

व्यानञ्जे ऋ १,८७,१.

†व्यं(वि-अ)ज्यते ऋ १०,८५, २८[j]; शौ १४,१, २६; पै १८, ३,५.

व्यं(वि-अ)क्त,क्ता– -क्तः ऋ ९,७१, ७; मा १९,८७; का २१,६, ८; मै ३, ११, ९; काठ ३८, ३; –†क्तम् ऋ १०,१४,९; १२७, ७; मा ३५,१; का ३५, ४, २; शौ १८,१,५५; पै १,४७,२?§; –†क्ता ऋ ७,७७,३; ८,५६,४; १०,८६,५; खि ३, ८, ४; शौ २०, १२६, ५; पै १, ६६,१§; –†क्ताः ऋ ७, ५६, १; खि २, १४, १; कौ १, ४३३; जै १, ४२, ७; –क्ताम् ऋ १०, ८५, २१[k].

व्यक्ता(क्त-आ)व्यक्त-पर[l]– -रम् शिश ३३,१३.

व्यु(वि-अ)ञ्जन[m]– -नम् ऋ ८, ७८, २; –नस्य पै ११,२,१३.

व्युत्– √वी द्र.

व्य(वि√अ)त् > †व्यु(वि-अ)त्[n]– -तीन् ऋ ८,६६,११; शौ २०,

---

[a]) भाप. (विस्तार-), नाप. [°अन्तरिक्ष- (ऋ १०, ९२,४ [धा. °मध्यमावे वृत्तिः])]।

[b]) विप. (°मध्यम- [अन्तरिक्ष-]) । √व्यच् इत्यस्य पर्यायस्य सतः धा. °माने वृत्तिः (वैतु. भ. धा. विस्तारे वृत्तिरिति कृत्वा भाप.)।

[c]) पाठः? । शसा. तै ४, ४,१२,१ मै ३,१६,४ काठ २२,१४ प्राचः इति पाभे. । [d]) पाभे. पृ २९४० b द्र. ।

[e]) विप. । [f]) पाभे. पृ २८९२ k द्र. ।

[g]) पाभे. पृ १५४४ e द्र. । [h]) पाभे. पृ २८३८ a द्र. ।

[i]) व्यालकः, च इति द्विपदः शोधः? (तु. सस्था. शौ ५,१३,७ ?विलिगी च [शोधेन =व्यालिकश्च] इत्यनीयानिव पाभे. [तु. सस्था. टि. अपि]) ।

[j]) 'यदि (बध्वागतात् पत्युः) नीललोहितं (°=भावे [भाव-प्रधानो निर्देशः]) भवति, (तदा तस्य) कृत्या (°कृत्यया आसक्तिः (समागमोऽभूदिति) व्यज्यते (लक्ष्यते)' इति भा. (तु. [अंशतः] वें. ORV., ग्रि., [?]., OBS.; वैतु. सा. GW. प्रमृ. <वि√सञ्ज् इति) ।

[k]) पाभे. पृ १८९९ h द्र. । [l]) द्वस. > बस. ।

[m]) नाप. । यक्षं व्युद् प्र. ।

[n]) नाप. (विविधगतिमत्- [अश्व-]) । गस. उप. इन् प्र.

९२,१०; –तीनाम् ऋ ४,३२, १७.

?व्यतनोमि पै १,११२,४.

?व्यतरन्तीम् पै १७,१५,८.

व्य(वि-अ)ति√चर्, व्यत्यचरन् मै ४,२,१३¶.

व्य(वि-अ)ति√या, वि…अतियाति ऋ ९, ९७,[(८५,५)५६].

व्य(वि-अ)ति√शी,व्यत्यशयत् काठ ३४,७.

व्यतिशये काठ ३४,७.

¶व्य(वि-अ)ति√ष(<स)ञ्ज्,ञ्ज्, व्यतिषजति तै ६, ६, ४, २; मै २, ३, ७; ४, ४, ६; व्यतिषजति मै ४, ७, ५; व्यतिषजेत् तै ६, ६,४,२;३;५, ४; काठ १२,५; २३, ९;क ३६, ६; व्यत्यषजन् मै ४, ७, ५.

व्यतिषजयन्ते तै ७,४,३,६.

व्यति-षक्त,क्ता[a]– -क्ता ¶तै ७,४, ३,५; –क्ताः तै ६,२,६,३¶;७, ४, ३, ५.

व्यति-षङ्ग[b]– -ङ्गम् काठ १४,६¶[c].

व्यति-षुजत्– -जन् मै १, ११, ६¶[c].

व्य(वि-अ)ति√हृ >¶व्यति-हार[b]– -रम् काठ ३०,२; क ४४, २; ४६,५.

¶व्य(वि-अ)ती(ति√इ), व्यतीतः काठ २८, २; क ४४, २.

?व्यत्तीन्[d] ऋ १,१५५,६.

?व्यतुलिमाम् पै १७, १५, ८.

¶व्य(वि-अ)त्य(ति√अ)स (क्षेपणे) >व्यत्या(ति-आ)स[b]– -सम् तै २,१,६,२;७,४.

¶व्य(वि-अ)त्यू(ति√ऊ)ह् (प्रापणे), व्यत्यूहेत् काठ २७, ५; क ४२, ५.

√व्यथ्, >थि, व्यथते मै १, ४, ११[2]¶; व्यथते ऋ ५,३७, ४; ५४,७;६,५४,३; काठ ३७,११; १६; पै ८,९,७[e]; व्यथेते ऋ ३,५४,८; मै २,७,७; ३,१,९; व्यथन्ते ऋ १०, १०७, ८; व्यथन्ताम् शौ ४, ४०,१-८.

व्यथिषत्[f] मा ६, १८; का ६, ४, २; व्यथिष्ठाः शौ १२, ३, २३[g];१४,१,४८[h]; १९, ३३,५; पै १२,५,५; १४, ३, ९; व्यथः पै ७, ९, २[i]; व्यथिष्महि शौ १२, १, २८; पै १७, ३,९.

व्यथय शौ १३, १, ३१; व्यथय >या ऋ ६, २५, २; मै ४, १४, १२†; पै १८, १७, १०; व्यथयीः शौ ५, ७,२[i].

व्यथ(त्>)न्ती– -न्ती पै १६, १४३, ६[j].

†व्यथमा(न>)ना– -नाम् ऋ २, १२, २; शौ २०, ३४, २; पै १३, ७, २.

†१व्यथि[k]– -थिः ऋ ४, ४,३[l],५, ५९, २; ६, २८,३[m]; १०,३१, १०;८६, २; मा १३, ११[l], का १४, १,११[l]; तै १, २,१४,२[l]; मै २, ७, १५[l]; काठ १६,१५[l]; क २५, ६[l]; शौ २०, १२६,२.

२व्यथि[n]– -थिः शौ ४,२१,३‡[m]; ६,३३,२[o,p].

व्यथित, ता[q]– -तः मै ४,९, १२[r];

[a]) विप. (ओषधि-, स्तोम-)। गस.।

[b]) क्रिवि.। घञन्तम्।

[c]) सपा. °षङ्गम्<>°षुजन् इति पाभे.।

[d]) पाठः? तु. पृ २९९३ a।

[e]) 'ब्रह्मणा (मन्त्रेण) *अपानम् (क्रिवि. =रक्षणराहित्येन तत्कृतगोपनं विना) अभि-चरन् पुरुषः व्यथते' इति वा.। पृ ३७२ अभ्यपान-> -नम् इति कृतपूर्वो निर्देशो नेष्टः।

[f]) सपा. मै १,२,१७ अव्यथिषै इति, काठ ३, ५ क २,१४ अव्यथिष्यै इति च पाभे.।

[g]) मा व्यथिष्ठाः> सपा. पै १७,३८,२ संचरन्ताम् इति पाभे.। [h]) सपा. पै १८,५,७ व्यधिष्ठाः इति पाभे.।

[i]) सपा. व्यथः<>व्यथयीः इति पाभे.।

[j]) सपा. शौ १२,७,१५ निपतन्ती इति पाभे.।

[k]) विप. (गो-, नौ-)।

[l]) विप. (अघशंस- [शत्रु-])। 'कोऽपि व्यथिः (शत्रुः) अग्निं धर्षितुं न क्षमते। अतोऽसौ अदब्धः एव सन्' इति पूर्वार्धे संबन्धः द्र.।

[m]) सपा. व्युथिः<>व्यथिः इति पाभे.।

[n]) =१व्युथि-। किः प्र. इति ततो विशेषः।

[o]) '(इन्द्रः, [अ-धृष्-] >)°षे न आदधृषते। (असौ *शव->)°वः (वीरः [इन्द्रः]) धर्षितः (तु सन्) धृषाणः (भवति)। पुरा यथा (सदा, पूर्वथा,*श्रव->) °वः (वीरः =शवः [इन्द्रः]) धर्षितः सन् व्यथिः (भवति धृष्यते [परम्]) इन्द्रस्य (शवस्->) शवः (वीर्यम्) अ-धृषे न (कदापि) भवति' इति वा.।

[p]) व्यथिः श्रवः>सपा. ऐआ ५, २,१ सत्रिव्यथिः इति पाभे.।

[q]) विप., भाप. (मा ५,९)।

[r]) =सपा. तैआ ४, २०, २। माश्रौ २, ५, ४, २४ हरिवः इति, माश्रौ ४,४,३९ ह्वरितः इति च पाभे.।

-तम्[a] का ५,३, १; तै १,२, १२,१; ६,२,७,२; मै १,२, ८; ३, ८, ५; काठ २, ९; २५, ६; क २, ३;३९, ३; –तात् मा ५, ९[a]; –¶तान् तै ६,२,७,२; मै ३, ८,५; काठ २५,६; क ३९,३.

व्युथिस्– -थिः ऋ ६, ६२, ३[b]; ८, ४५,१९[c].

व्य (वि√अ) द्, व्यं(वि-अ)दन्ति ऋ १,१०५,[८; १०, ३३, ३].

?व्यद्दतु पै १६, ७१, ३.

व्यद्ध्र्[d]– -रा पै १९, २०,५?[e]; –राः शौ ६, ५०, ३[e].

?व्युद्ध(र >)री[f]– -री शौ ३, २८, २.

√व्यध् √विध् (वेधने) द्र.

व्यध्व,ध्वा[g]– -ध्वायाः शौ ४, ४०, ६[h]; –ध्वे[i] शौ १३, २,३१; पै १८,२३, ८.

व्यं(वि-अ) ध्वन्[j]– -ध्वनः ऋ १, १४१, ७.

¶व्य(वि√अ)न् (प्राणने),व्यं(वि-अ) निति[k] तै ३, ३,४, ३; ६, ६, १०, २; व्यं (वि-अ) न्यात् तै ५, ५, ५ २.

†व्य(वि-अ)नत्[l]– -नत् ऋ १०, १२०, २; खि ४, ५, १५[m]; कौ २, ८३४; जै ४, ५, ६; शौ ५, २, २; २०, १०७, ५; पै ६, १, २.

व्या(वि-आ)न[n]– -नः ऋ १०,८५, १२; मा १८, २; २२, ३३; का १९, २, २; २४, २०,१; तै १, ७, ९, २; ४, ७, १, २;१०,२; ५, ५, ५, २¶; ¶६, ४,४, १; ६, ४; ७, ३, ३, १¶; १२, १; मै १, २, १७; २, ११, २; ¶३,४, ४; ६, ३, ¶४, ५,४; ५; ६[४]; ९; ६, १; ९; काठ ३, ७; ११, २; १८, ७; १९, ११; २१, १२; २२, ८; २३, १;२७, २; ३१,६; ३५,५; ३७,१; १५; ४०, ५,४३, २; क २,१४,२८, ७; -३१, १¶; ¶३५, २; ७; ४२, ३¶; ४७, ६¶, ४८, ६; शौ १४,१,१२†; १५,१७,१-७; १८, २,४६; १९, ५१,१; पै ५, १५, ८; १८,२, १†; –नम् मा १४,८; १७; १९,९०; का १५, २,२; ५,१; २१, ६,११; तै ३, १,८, १; ४, ३, ४, ३; ६, २; ४, ७, १; ५, ५, ५, ३¶; ६, १, ९,७¶;४, ४,१¶,७,५,१९, २; मै १, ३, २; २, ८, २; ३; १३, ३; ३, २,४¶; ११,९; ४, १, ७¶; ५, ४¶; ६, ९¶; ८, ७; काठ ३, १०; १७,१;३;२१, ३; २७,२; ३; ३१, ५; ३८,३; ३९, ८; ४५, १५, क २, १७; २५, १०; २६, २; ३१, १८¶; ¶४२, २; ३; ४७, ५¶; शौ १०, २,१३; ११, ७,२४; पै २, ८०, १; १०, १२,४; १६,६०,

a) सपा. व्यथितम् (आपश्रौ ७, ३,१४ माश्रौ ७, ३,१ माश्रौ १,७,३,१५ च) <> व्यथितात् (माश ३,५,१, ३० च) इति पाभे.।

b) सस्थ. ?धियः > धियः [पै१] इति, ?शयुध्यै > श्रयुध्यै इति च शोधौ द्र.। '(हे अश्विनौ) ता (तौ युवां) धियः (*स्तोतुः) दाशुषः (यजमानस्य) मर्त्यस्य व्यथिः (कष्टं) परि (यथा मा भूत्तथा कृत्वा) *श्रयध्यै (परिग्रहणार्थम्) अरधम् (*अमन्दं) वर्तिः (*धनम्) अश्वैः ऊह्युः' इति वा.।

c) 'यच्चित् (यत् किमपि) व्यथिः (*कष्टं) जगन्वांसः (प्राप्तवन्तः [वयं]) ते (*तुभ्यम्) अमन्महि (*स्तुति-मकार्ष्म)' इति वा.। d) *भियद्-वर- > [सं२] –रा इति शोधः (तु. मूको. यज्वरा इति)।

e) विप. (कीटादि-)। शोधः पृ २६१२ i द्र. (तु. मूको., RW. प्रमृ.। यनु. शंपा. सात. w. यनि. < वि√अद् इति)। f) विप. (यमिनी- [गवादि-])। पाठः? पपा. अनु शंपा. सात., RW. यनि.< वि√अद् इति, व्युध्वरी– इति मत्वा PW. प्रमृ. < √व्यथ् इति, सा. < वि + अध्वन्– वा वि + अध्वर– वेति।

g) नाप. (वियन्-, आकाश-), विप. [h द्र.]। वि-युद्- > स्वार्थे *वियद्-मयु- > *विमद्म- > यनि.। वि-अ° इति पपा. अनु सा. वि + अध्वन्- > बस. समासान्तः अच् प्र. इति। h) विप. (वियत्-संबन्धिनी- [दिशा-])। शेषं g द्र.। i) 'व्यध्वे (वियति) प्रततः (आततः बद्धः [इव])' इति वा. गगनविहारी विष्णुः (सूर्यः) स्तुतः (तु. ऋ १, २२,२०)। सा. [माश ६,१, ३,५]. वैप४ प्रमृ. = अर्धमार्ग- इति।

j) विप. (*कान्त-पथ- [अग्नि-])। वि- + अध्वन्- > बस. यनि.। '(देवानां तर्पणाय तादृशस्य सतोऽग्नेः) पत्मनि (गमने) आ (कत्र.) रजः (धूलपूं [जायते])' इति वा.। k) तु. सस्थ. टि. अभि।

l) नाप. (जगत्)।

m) सपा. शिमा २९,१४ व्यानत् इति पाभे.।

n) व्यान– इत्यनेन सम्मानता द्र.।

७; १५५, ५; १८, २६, २; –नस्य मै ३, १०, ३[¶]; –नाः मा १७, ७१[a]; का १८, ६,७[a]; काठ ७,३[a]; १८,४[a]; क ५,२[a]; २८, ४[a]; शौ १५. १५, २; पै १७, २९, १६; –नात् मै २, १३,३; काठ ३९, ८; –नाय मा १, २०; ७, ३; २७; १३, १९; २४; १४, १२; १४; १५, ५८; ६४; २२,२३; २३,१८; का १, ७, ४; ७, १,३; ९, १, १;१४, २, ४; १०; १५, ४,२; ३;१६, ७, १; ६; २४, ९, १; २५, ५, १; तै १, १, ६, १; २, ६, १; ३, २, ३, १;५,८,१;४,२,९,१; ३, ६, १; ४, ३, ३; ५, ५, ५, ४¶; ६ १,९,७¶; ७, १,१९, १;४,२१,१; ५,१३, १; मै १, १, ७; ३, ३५; २, ७, १६[३];८, १४[३]; ३, १२,९;२०;४,१,७; काठ १, ६;४, १; १७, १०[३]; २७, २; ३१, ५; ३९, ३; ४०, ३; ५;४१,१०; ४४, १०;४५, ९[२];५१, २; क १, ६; २६,९[२]; ४२, २; ४७,५; शौ ५, ४,७[b]; ६, ४१, २; –¶नेन तै १.७,२, १; २;५, ५,५,३; ६,४,६,४[३]; काठ २७, २; ३; क ४२, २;३.

व्यान-दा– –दाः मा १७, १५; का १८, १,१५; तै ४, ६,१,५; मै २,१०,१;१३,१६; काठ १७, १७,२१, ७, २९,९; क २८,१.

व्यान-दुह्– –धक् तै ७,५,१९, २; काठ ४५,१५.

व्यानो(न-उ)दान– –नौ शौ ११, १०, ४; २६; पै १६, ८५, ४; ८७,६.

व्य (वि-अ) भि √चर्, व्यभिचरते मै १,५, ११¶; ¶व्यभिचरेते मै १, ८, ४; काठ ६, ४;क ४, ३; व्यभ्यचरन्त काठ १०, ७; २५, ९¶; क ४०,२¶.

व्ययन– √वी(वि√इ(गतौ) द्र.

[1]व्यरुजः[c] पै ५, १३,६.

व्य (वि√अ) र्द् (हिंसायाम्) > र्दि, वि॰॰॰ अर्दय ऋ २, २३, १४; †वि॰॰॰अर्दयत् ऋ १, १८७,१; मा ३४, ७; का ३३,१, २; काठ ४०,८; पै ६,१६,१.

व्यर्धुक– व्यृ (वि√ऋ)ध् द्र.

व्य (वि√अ) र्प् (गतौ), †वि॰॰॰अर्पति ऋ ९, ६१, १७; कौ २, २४०; जै ३, २१,५; वि॰॰॰अर्पसि ऋ ९.६७,५; ८५,[५ (१७,५६)]: वि (अर्पसि) ऋ ९, ६७, ५[१]; †वि॰॰॰अर्पन्तु ऋ ८, ८९, ४; मै ४, १२, ३; काठ ८, १६; जै ४, २३, ३.

†व्यं(वि-अ)ल्क(श >)शा[d]– -शा ऋ १०, १६,१३; शौ १८,३,६.

व्य(वि-अ)व √गच्छ्, व्यवगच्छेते काठ २७, ५¶; २८, १; क ४२, ५¶.

व्य(वि-अ)व √गृह् > व्यव-गृहीति[e]- -त्यै काठ ८, ४[१]¶; क ६,९[२]¶.

व्य(वि अ)व √तन्, व्यवतनोति मै ४, ४, २¶.

व्यव-तत– -तम् मै ४, ४, २¶.

व्य(वि-अ)व √द्रु, ¶व्यवद्रवेयुः काठ २५, ३; क ३८, ६.

व्य(वि-अ)व √धा, व्यवदधाति मै ३, ४, ४¶; काठ २१, १२; व्यवदध्यात् मै ४, ३,५¶; काठ १२, ८.

व्यव-धाय मै २,५,९¶.

व्य (वि-अ) व √धू, व्यवधूनुते काठ ३७, ११; व्यवधून्वीत काठ ३७, ११.

व्य(वि-अ)व √ब्लि, व्यवब्लिनाति मै ४, ८, १¶.

व्य(वि-अ)व √शम् > व्यव-शान्त- -न्तेषु मै १, ८, ६¶.

व्य(वि-अ)व √सृज् , वि॰॰॰अवासृजत् पै १५, ३, ७[f].

व्य(वि-अ)व √सृप्, व्यवसर्पति तै २, २, ९, २¶; ¶काठ २८, ८; २९,१०; ¶क ४४, ८; ४६, ३; व्यवासर्पत् मै ३,७,४¶. वि॰॰॰अवासृपत् शौ १९,४४,७[f].

व्य(वि-अ)व √सो > साधि, व्यवसाययति तै २, १, ८, ५¶; व्यवसाययात् मा ३,५८; का ३, ८, २; तै १, ८,६, २; मै १, १०,४; काठ ९, ७; क ८, १०.

व्य(वि-अ)व √स्रंस् ,व्यवस्रंसेयाताम् काठ ३०, ५.

व्य(वि-अ)व √स्रु > स्रावि, व्यवस्रावयेत काठ २८, १¶; क ४४, १¶.

---

[a]) =सपा. माश ९,२,३, ३२। तै ४,६,५,३ मै १,५, १४[३] आपश्रौ ६,२५,१० अपानाः इति पाभे. ।

[b]) सपा. पै १९,११,२ अपानाय इति पाभे. ।

[c]) तु. पै १४,३,१० ।

[d]) विप. [°बहुविरोह-वती- (पात्र-दूर्वा- [तु. वें.सा.; वैतु. PW. GW. GRV. वीरुद्-भेदे नाप. इति ?)] । वि+वल्कश- [विरोह- (< √ वल्क् [= °√वृष्] 'वृद्धौ')] >बस. यनि. ।

[e]) नाप. ।

[f]) सपा. °सृजत् <> वि॰॰॰अवासृपत् इति पाभे. ।

?व्यंवहतो (त-उ) पजनन्त्सन्त्[a] मै ४, २, २.

व्य(वि-अ)व√हृ > व्यव-हार[b]- -रम् काठ २८, २.

व्यंवाद् वि√वँश् (दीप्तौ) द्र.

व्यंवाद् वि√वँप् (गतौ) द्र.

व्यंवात्, व्युवात् वि√वा द्र.

व्यंवात्[c] शौ ८,१,२१, पै १६,२, ११.

व्यवा(वि-अव√अ) न्, व्यवा‌नेत् मै ४, ७, ७[2]¶.

व्यवे(वि-अव√इ), व्युवैति मै ४, ४, ५¶; पै ७, ११, ५[d]; व्यवयन्तु, वि(अवयन्तु) पै २, ५८, ५; ¶व्यवेयात् मै १,८,६; काठ २०, ८; क ३१, १०.

व्य(वि-अ)वे (व√ई)इ, व्युवैयंत, वि···अवैयंत ते ७, १, ५,४¶.

व्यवो(वि-अव√उ) क्ष्, व्युवोक्षति[e] मै ३, ३, ६[1]¶.

व्य(वि-अ)श्(व्याप्तौ), ‡व्यं(वि-अ)शेमहि[f] मा २५, २१; कौ २, १२२४; †व्यं(वि-अ)शेम ऋ १, ८९, ८[f]; का २७, ११, ८[f]; मै ४, १४, २[f]; काठ २९,२[1]$; ३५, १; क ४५, २[1]$. वि···अश्युः ऋ १, ७३,५; ९; पै ४, १४, १५; †वि (अश्युः) ऋ १, ७३, ५; मै ४, १४,१५; व्यं(वि-अ)शीय मै ३, ११,१०[g]. ¶व्यं(वि-अ)श्नोति मै ४,५,३; ६, ८; काठ २५, ६; ३६, १२$; क ३९,४ वि···अश्नोति ऋ १०, ६४, १५; व्यं(वि-अ)श्नुतः ऋ ८,३१, [(१,९३,३) ८(१०,८५,४२)]; व्यं(वि-अ)श्नवत् ऋ १, ९३, [३ (८,३१, ८; १०, ८५, ४२)]; ९, ६६, २०[h]; ते ५,७,२,१; मै ४,१४, १८†; शौ १९, ५५, ६[1]; ‡वि-···अश्नुवातै[i] पै १, १०९, ३; व्यं(वि-अ)श्नवय[k] ¶ते ६,२,७, १; ८, १; ¶व्यश्नवाय[k] काठ २५, ६[2]; क ३९, ३; ४; ‡व्यंश्नुताम्[l] शौ १४, २, ६४; पै १८, १३, ३; व्यं(वि-अ)श्नुहि ऋ १, ५४, ९; ८, ४५, २२; †कौ १, १६१; २, ८१; ६६२‡[h]; †जै १, १७, ७; ३, ८, ७; ५५,२‡[h]; ४,२१,४‡[h]; शौ २०, २२, १†; वि···अश्नुहि ऋ ८, ८२,६; †व्यंश्नुतम्[l] ऋ १०,८५, [(१,९३,३; ८, ३१, ८) ४२]; शौ १४, १, २२; पै १८, ३, १; व्यं(वि-आ)श्नवै मा १९, ३७, २०, २३[g]; का २१, ३,८; २२, १, ८[g]; मै ३,११, १०; काठ ३८,२;५[g].

व्यां(वि-आ)नशे शौ १३, १, १६[m]; व्यानशे ऋ ९,८६,१५; शौ ३, ७, ६[n]; ५,७, ९; पै ७, १९, ४; व्यां(वि-आ)नशुः ऋ ८, १२, १९; २०; २१;२,२२, ३; ५; व्यानशुः ते ५, ७,७,३; काठ ४०, १३.

व्यु(वि-अ)शन[o]-> वैयशन[p]- -नः[q] मै १,११,३; काठ १८,१२; क २९,१; -नाय काठ १४,१[q].

व्यु(वि-अ)श्नय- -यः[r] ते १,७,९, १; ४,७,११,२.

व्य(वि-अ)श्नुविन्- -विने[r] मा २२, १२; का २४,१९,१.

---

a) पाठः ? अभि (अव-हत- [अपघात-] + उपजनस्- [उत्पत्तिः] > पस.) *अवहतोपजनम्-> -नः (द्वि१), -असत् (अभिभवतु) इति त्रिपदः शोधः (द्र. मूको. व्यं° इति पाभे.)।   b) क्रिवि. (पर्यायेण)। घञन्तम् वा PW. प्रभृ. णमुलन्तम् इति वा।

c) (√विद् [√वश्] 'दीप्तौ' > कर्तरि) विद्- [° उपग्-] > प्र१) विद्, (√भा >) अभात् इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. सा. W. वि√वस् 'दीप्तौ' > लङि प्रपु१ इति ?)।

d) सपा. ऋ १०,१६२,४ विहरति इति पाभे.।

e) सपा. ते ५,४,५,२ काठ २१,७ अवोक्षति इति पाभे.।

f) सपा. व्यशेमहि <> व्यंशेम (तैआ १,१,१; २१,२ आपश्री १४, १६,१; १९,३,७[1] बौश्री ३, २, ७, ८० हिश्री १३,८,३१[1]; १५,५,१ माश्र १,१,२१ अपाय ६,१ नृसू २,१५ च) इति पाभे.।

g) सपा. व्यंशीय <> व्यंश्नवै इति पाभे.।

h) सपा. कौ २, ६६२ जै ३, ५५, ३; ४, २१, ४ व्यंश्नुहि इति पाभे.।   i) व्यश्नवन् इति LR. शोधः।

j) सपा. ऋ ६,७४,१ प्र···अश्नुवन्तु इति पाभे.।

k) सपा. व्यंश्नवय <> व्यश्नवाय इति पाभे.।

l) सपा. व्यंश्नुताम् <> व्यंश्नुतम् (आपमं १, ८,८;११,१० च) <> बौसू ५,१; २ व्यश्नवम् <> आग्निगृ ३,२,७ : ७ व्यश्नुवम् <> पागृ ३,२,२; १,६ व्यश्नवै <> आपश्री ५,१६,१ व्यानशे इति पाभे.।

m) सपा. पै १८,१६,६ समानशे इति पाभे.।

n) सपा. पै ३, २,५ अभ्यानशे इति पाभे.।

o) नाप. (प्रभावितः)।   p) प्रास्वार्थिके शैषिकः अण् प्र.।

q) पाभे. पृ १८७० q द्र.।   r) पाभे. पृ १८७० n द्र.।

व्यु(वि-श्र)श्यत्[a]- -श्यन् मै १,११,३[b].

व्यष्टि- -¶ष्ट्यै[c] काठ १८, १९; क २९,७.

व्य(वि√अ)श्(भोजने), व्यं(वि-अ) श्नते ऋ ९,५१, ३[d]; व्यांशनात् शौ २,२७,४; पै २,१६, ३;७, १२,८.

‡व्यांशत[d] कौ २, ५७६; जै ३, ४७,२.

ϕव्य(वि-अ)श्नान्[e]- -नाः कौ १, ५५५‡[f]; जै १,५७,२‡[f].

?व्यश्नोत्[g] खि ५,७,१५.

‡व्यं(वि-अ)श्व[h]- -श्वः ऋ ८,९,१०; २३, १६; शौ २०, १४०, ५; -श्वम् ऋ १,११२,१५; कौ १, १७२§[i]; जै १, १८, ८§; -श्वान्[j] ऋ ८, २४, २९; -श्वेभ्यः[j] ऋ ८,२४,२८.

‡वैयश्व[k]- -०श्व ऋ ८,२४, २३; शौ २०, ६६,२; -०श्व ऋ ८,२३,२४; -श्वस्य ऋ ८, २६,११.

‡व्यश्ववत् ऋ ८, २३, २३; २४, २२; २६,९;९,६५,७;शौ २०, ६६,१.

व्यं(वि-अ)श्वन्[l]- -श्वने काठ १४, ९[b].

व्यं(वि-अ)श्वस्[m]- -श्वान्[b] काठ १८, १२; क २९,१.

व्यं(वि-अ)ष्ट(क>)का[n]- -का तै ७,५,७,१¶; काठ ३३,७.

व्य(वि√अ)स्(क्षेपे), वि···अस्यति पै १९,३६,१२; व्यंस्यथ ऋ ५, ५५,६;व्यस्यामि,वि···अस्यामः पै १९,२६,६; व्यस्यतु पै ६, २२,१३;२०,२६,५;व्यं(वि-अ)-स्यतात् का ३,२,७[o],व्यं(वि-अ)-स्यताम् खि ३, १६, ४[p]; मा १७, ६४[o]; का १८, ५, १५[o]; तै ४,१,१३,१[o]; ६,४, २[o]; ४, ६,३,४[o]; मै १,१,१३[o]; ३, ३, ८¶[o]; काठ १, १२[o]; १८,३[o]; २१,८[o]; क २८, ३[o]; व्यस्यन्तु पै९,६,९[o]; व्यं(वि-अ)स्य शौ १२,३,१८; पै६,२२,२४; १४, ३,७; ८; १०;१७,३७,८; व्यं-(वि-अ)स्यतात् शौ १०, ४, ६; पै १६, १५, ६; वि··· अस्यतम् शौ ३, २५, ६[p]; व्यां(वि-आ)स्यत ऋ ४,३०,२०; १०, १३८, ३; ४; व्यांस्यः खि ५, १४,२[r]; शौ २०,१२८,१३. व्यां(वि-आ)से ऋ ७, २०, ⌊३ (१०, २९, ८)⌋; व्यं(वि-अ)सन् ऋ ४,३, ११; व्यां(वि-आ)स्यत मै ३,१,४¶[s]; व्यां(वि-आ)स्यत् शौ १३,१,५[t]; काठ ३९,१[u].

व्यं(वि-अ)स्त- -‡स्तः ऋ १, ३२, ७; पै १३, ६, ७; -स्तम् ¶तै ५,७,१,४; ७,४,८,१.

व्यस्त-के(श>)शी[v]- -श्यः शौ ८,१,१९; पै १६,२,८.

व्यु(वि-श्र)श्यत्- -श्यन् ऋ १०, ६७,३; मा ११,४७; का १२,४, ११; तै ३,४, ११, ३‡; ४, १, ४,४; ५,१,५,९; मै २, ७, ५; ४,१२, ६‡; काठ १६, ४; २३, १२; शौ २०,९१,३‡.

व्यस्यन्ती- -न्ती पै ४, १०,५.

?व्यस्य पै १,६६,१.

?व्या[w] पै २,५८,४.

---

[a]) नाप. (संवत्सराभिमानिन्- ⌊प्रजापति-⌋)।

[b]) पामे. पृ २८७० n द्र.।

[c]) सपा. मै ३,१,१ व्याप्त्यै इति पामे.।

[d]) सपा. व्यंश्नते <> व्यांशत इति पामे.।

[e]) विप. (भोजनहीन- ⌊अरि-⌋)।

[f]) तु. पृ २८७१ h।

[g]) शोधः पृ २४१८ c द्र.। पृ २९१३ < वि√श्रु इति निर्देशो नेष्टः। [h]) व्यप. (ऋषि-)। वस.।

[i]) सपा. शौ ७,५७,२ त्रिश्रम् इति पामे.।

[j]) यद्र. < वैयश्व-। [k]) अपत्यार्थे अण् प्र.।

[l]) नाप. (प्रजापति-)। बस. उप. भाप. √अश् 'व्याप्तौ' + वनिप् प्र.।

[m]) उप. यसुः प्र. इति पूर्वतो विशेषः।

[n]) नाप. (इष्टकाचयनीय- विधिभेद- ⌊प्रतिपद्-⌋)। [वि+ *अष्टक- [=चन्द्र- (< √अश् '*दीप्तौ' ⌊वैतु. अन्ये व्याप्तौ।⌋)]> वस. यनि.।

[o]) सपा. व्यंस्यतात् <> व्यंस्यताम् इति पामे.।

[p]) सपा. व्यंस्यताम् <> वि···अस्यतम् इति पामे.।

[q]) √नश् 'अदर्शने' > नैप्र. यनि. इति कृत्वा तत्परः शोधः (द्र. छन्दः)।

[r]) *स्यः इति पाठः? यनि. शोधः।

[s]) सपा. काठ १९,३ अपहते इति पामे.।

[t]) सपा. पै १८,१५,५ व्यस्यात् इति पामे.।

[u]) सपा. पै १४,१,२० व्यस्यात् इति पामे.।

[v]) विप. (योनिन्-)। बस.।

[w]) (√व्यथ् 'छेदने' > लेटि मपु१) *व्यथाः इत्यप्याधारः शोधः। सपा. ? प्रतापास् > (प्र√*रश् 'बन्धने'>) *प्र-रश्मय- (संबन्ध-, ग्रन्थि-) > ⌊सात१⌋

व्या(वि-आ)√कृ(करणे), व्या··· कृणोति पै १५, १०, ५‡[a]; व्यांकृणोतु पै ४,११,६. व्याकरोति क ६, १¶; व्या(वि-आ)करोमि शौ १२,२, ३२; पै १७,३३,३; व्या(वि-आ) कुरु तै ६, ४, ७, २¶; पै २०, २६, ५; व्या(वि-आ)करोत् मा १९, ७७; का २१, ५, ४; तै ६, ४, ७,२¶; मै३,११,६; काठ३८,१. वि···आचकार[b] पै १७,३५,४; व्या(वि-आ)कः ऋ २, ३८, ८; व्या(वि-आ)करम् शौ ७, १२०, ४; पै २०,१९,७.

व्या-कृ(त>)ता- -ता तै ६,४,७, ३¶.

¶व्या-कृत्य काठ ८, ६; क ७, २.

व्या(वि-आ)√ख्या, व्या-ख्याय काठ ९, १४[¹].

व्या(वि-आ) √गॄ,वि···आ···गृणीषे[c] ऋ ६,३५,५.

व्या(वि-आ) √घृ(क्षरणे)>घारि, ¶व्याघारयति तै ५,२, ७, ५[¹]; मै ३, ८, ५; ¶व्याघारयति तै ५, ४,५,१[²]; ६, २,८, ३[¹];११, ३; ३, १, ४; मै ३, २, ६[²]; ३,६[¹];४,७,२[¹]; ¶व्याघारयति काठ २१,७[²]; २५,६[²]; २६, १[²]; क ३९,४[²];४०,४[²]; व्याघारयन्ते काठ २६, १; व्याघारयन्ति मै ३,८,१०; व्याघारयन्ति तै ६,२, ७, १¶; व्याघारयात् मै ३, ८, ५[²]¶; व्याघारयन् मै ३,८,५¶. ¶व्याघार्यते काठ २५,६; क ३९, ४; ¶व्याघार्यन्ते मै ३,८,१०[¹]; क ४०,४.

व्या-घ्र[d]– -०घ्र शौ ४, ३,३!?[e]; पै २, ८, ३; -घ्रः मा १४, ९; का १५, ३, २; तै ४, ३, ५, १; ५, ३, १, ५¶; ५, ७, ४¶; २१, २; ६, २, ५, ५¶; मै २, ८, २; ४, ४,४¶; काठ १७,२; २०, १०[¹]; ३७, ९; ४७, ११; क २६, १; ३१, १२[¹]; शौ ४, ३, १; ८, ४; ३६, ६; ८, ५, ११; १२; १२,२, ४[f]; १९,३९, ४;४६,५; पै २,८,१;२[g]; ५८, ३; ४,२,५; २३,४[h]; ५,१०,३; ६, २२, २१; ७, १०, ४; १६, २८, १; २; १७, ३०,४; -घ्रम् मा १९,१०; २१,३९; का २१, १,९; २३, ४, ११; तै ५, ४, १०, ५¶; मै २, १,९; ३,११, २;५; काठ ३७, ९;१८; शौ ४, ३, ४; ८, ७; पै २, ८, ५; ४ २, ४, १३, ३, ७, -घ्रस्य शौ १९,४९,४; पै १४,४,४; -घ्राः मा १५, १७; का १६, ४, ५; तै ४, ४,३,२; मै २,१,३¶; ८, १०; काठ १७,९; क २६,८; शौ १२, १, ४९; पै १६, १५०,८; १७, ५,७; -घ्रान् पै ५, १, ८; -घ्राय पै २०,५८, १; -¶घ्रे मै ३, २,६; ४, ४, ४; काठ ३६, १५; शौ ६, ३८,१; ११०, ३; पै २, १८,१; ५, २९, ६; १९, २०, २; -घ्रेण तै ७,३, १४,१; काठ ३५, १५; ४३, ४; -घ्रौ ¶मै १,८, ८; २.३, ९[¹]; ४,१[¹]; ३, २,३; शौ ६, १४०, १;१२, २, ४३; पै १७, ३४, ४; १९, २०,१;४९,९.

व्याघ्री– -घ्री[i] मे ४,८,१[¹]¶; -घ्रीम् पै २०, १८,८.

वैयाघ्र[k]– -घ्रः शौ ८,७,१४; पै १६, १३,४; -घ्रे काठ ३७, ९; शौ ४, ८,४; पै ४,२,५.

व्याघ्र-चर्म[l]– -र्मम् मे ४, ४, ४¶;

व्याघ्र-जम्भन[m]– -नम् शौ ४,३,७.

व्याघ्र-प्रतीक[n]– -कः शौ ४,११,७.

व्याघ्र-भय– -यम् शि ७,७,१०.

-श्मसि इत्यपि शोधः । 'संबन्धं विच्छिन्धि' इति भावः । पृ १०८७ e एतत्परः शोधः द्र. ।

[a]) सपा. ऋ ६,७५,५ चिश्चा कृणोति इति पाभे. ।

[b]) सपा. शौ १२,२,५५ वि···आविवेश इति पाभे. ।

[c]) तु. पृ १६४६ c; वैतु. अन्ये गृणीषे [<√गृ 'शब्दे'] इति च आ इति वि इति च ततः पृथगेवेति च ? [तु. ORN.] ।

[d]) नाप. (हिंसपशु-भेद-) । <वि-आ √घ्रा 'गन्ध-ग्रहणे' इति, वा या [पर्श] <वि-आ √घ्रा + √हन् वेति या (३,१८ [MKY १५], Hi. [१.३१५] प्रमृ.) ।<वि-आ √घृ (°√हृ) 'हिंसने' इति मतम् ।

[e]) स्वरः? । (पादादौ सं१) व्याघ्र इति शोधः इति RW., व्यां(वि-आ)घ्र इति वा (तु. पृ १५८४ a) ।

[f]) RW. PW. प्रमृ. व्याघ्रः इति ! (तु. ऋ.) ।

[g]) सपा. शौ ४,३,२ दत्वती रज्जुः इति पाभे. ।

[h]) °घ्र [सं१] इति पाठः ? यनि. शोधः (तु सपा. शौ १९,४६,५) । [i]) सपा. काठ १२,१० शार्दूली इति पाभे. ।

[j]) सपा. काठ २८,४ सालावृकी इति पाभे. ।

[k]) विप. । तस्येदमित्यर्थे अण् प्र. ।

[l]) षस. समासान्तः टच् प्र. । [m]) विप. (दर्भादि-दुष्टशक्तिनाशक- [आभरण-विशेष-]) । उप. कर्तरि कृत् ।

[n]) विप. (व्याघ्र-सदृश- [राजन्-]) । उपमाने बस. ।

१व्याघ्र-रूप- -पम् मै ४,२,१४¶.
२व्याघ्र-रूप[a]- -पः पै १,४७,१.
व्याघ्र-लोमन्- -म मा १९, ९२[b]; का २१, ६, १३; मै ३, ११,९; काठ ३८,३.
¶व्या (वि-आ) ✓चक्ष्, व्या(वि-आ) चष्टे तै २, ३,११, २; ५, १,२, १; ६; १०, ५; ६, १, ८, २; काठ ९, १६[?]; ११, ८; २४, ६[?]; ३७, १६; क ३७, ७[?]; व्याचक्ष्व > क्ष्वा मै १,४, १२; व्या(वि-आ)चष्ट मै १,४,१२; व्या(वि-आ)चक्षीत मै १, ९, ६[?]; ७; काठ ९, १४[?]; १५; १६.
व्या (वि-आ) ✓चर्, व्याचरन्ति पै १९, ४६, १५.
व्या (वि-आ) ✓तन्, †वि···आ··· ततन्थ ऋ ६, १, [११; ४, ६]; मै ४. १३,६; काठ १८,२०.
व्या(वि-आ) ✓दा(दाने) > व्या(वि-आ) त्त- -त्तम् मा ३१,२२; का ३५,२,६; तै ७,५,२५,१¶; शौ ६.५६.१;१०,४,८; पै १६,१५, ८; १९, ९, १३; -त्ते शौ १०, ५,४२; पै १. ६३,२; १०,१०, ५; १६, १३२,८.
व्या-दाय काठ ३७,१४.
व्या (वि-आ) ✓दिश्, ¶व्या-(वि-आ)दिशत् तै १,७, ३, २; २, ३, ६, १; ६,३, १; ६, ६, ८, २;११,१; काठ ८,१३;१०, १०; २९, ७; क ८, १; ४५,८.
व्या(वि-आ)धि- > व्याधित[c]- -तः खिसा २६, २३.
व्याधिन्- ✓विध् (वेधने) द्र.
व्या(वि-आ)धी[d]- -ध्यः शौ ७, ११९, २; पै २०, १७,६.
व्यान- व्य(वि✓अ)न् द्र.
व्या(वि-आ) ✓नश् (व्याप्तौ) > व्या-नशि[e]- -शिः ऋ ३,४९,३, ९, ८६, ५[f];१०३, [(१७, ६) ६].
व्या-नशिन्- -शी कौ २,२३८‡[f]; जै ३, २१, ३‡[f].
व्या(वि-आ)✓नी, ¶व्या(वि-आ) नयति तै ६,४,३,४; मै ४,४,२; काठ १३, १०.
व्या (वि✓आ) पू, व्या(वि-आ) प्नुवन् मै ४, ७, ६¶.
व्या(वि-आ) प शौ ८, ९, २०; १२. ३, ५; पै १७, ३६, ५; व्या(वि-आ)पुः ऋ १०,११४, १; व्या(वि-आ)पुः शौ १२,३, २८; व्यापिथ शौ १७, १, १३; व्यापिथ शौ १३, २, ३०; व्यापिथ पै १८, २३,७.
व्या(वि-आ)स- -सः शौ २०, १३१,१७[g]; पै १६,९८,१[h].
?व्याप शौ २०, १३१,१७[g].
व्या (वि-आ) सि- -सिः शौ ११, ९, २२; पै १६, ८४,२; -सिम् शौ ९, ५, १२[h]; -¶प्त्यै मै ३, १, १[i]; ४, ७, ६[j].
व्याम(वप्रा.)[k]- -मे शौ १८,४,७०; -मेन[l] शौ ६, १३७, २; पै १, ६७, ४.
¶व्याम-मात्र- -त्रम् मै ३, २, ३; -त्री तै ५, २, ५,१.
¶व्याममात्री- -त्री तै ५, १, १, ४; मै ३. १, २; ७; -त्रीम् काठ १९,१; क २९, ८.
व्याम्य[m]- -म्यः शौ ४, १६,८; पै ५,३२,७.
¶व्या(वि-आ) ✓यच्छ्,यम् (नियमने), व्यायच्छेते तै ७, ५, ९, ३; काठ ३४, ५; व्यायच्छन्ते तै ३, १, ७, २; ४, ८, ३; व्यायच्छेताम् तै ७, १, ५, ५;

a) विप. । उपमाने बस. ।
b) सपा. तैब्रा २,६,४,५ व्याघ्रलोमम् इति पाभे. ।
c) व्या॰ इति स्वरः? ।
d) नाप. (रोग-)। प्रास. पूप. स्वरः ।
e) विप. (व्यानुवत्- [इन्द्र-, सोम-]) । गस. उप. इः प्र. (तु. PW. MW.; वैतु. GW., सा [ऋ ३, ४९, ३] निरुक्तभाग्रे <✓अश् 'व्याप्तौ' इति) ।
f) सपा. व्यानशिः <> व्यानशी इति पाभे. ।
g) पाभे. अंश. प्रत. सोपय पृ ११९९ a द्र. ।
h) सपा. व्याप्तः <> व्याप्तिम् इति पाभे. ।
i) पाभे. पृ ३०२९ c द्र. ।
j) सपा. तै ६,६,११,२ अभिजित्यै इति पाभे. ।
k) नाप. (°भिन्न-गोत्र-, कुलान्तर-) । °वि-आ- (भिन्न-जन्मन्-) > °विआ-मय- > °विआ-म- > °विआ-म- > यनि. (वैतु. सा. = प्रमाण-विशेष- इति, PW. रज्ज्वर्थे वि✓यम् 'बन्धने' > °वि-याम- > °व्-याम- इतीव, WAG [१, ५३ b] वि✓अम् > °वि-आम- > यनि. इति?) । तु. टि. समाम- ।
l) नाप. (प्रमाणविशेष-द्योतक- [रज्जुविशेष-])। < वियाम- < वि ✓यम् (तु. PW.; वैतु. WAG)। शेषं k द्र. ।
m) विप. (°निस्तोदीय- [स्तन- = °पाश-])। °व्यामिक- > °वि आमिक- > यनि. (तु. वि-यामि-)।

व्यायच्छन्त काठ ३४, ५; व्यायच्छेत काठ १३,४.

व्या-याम[a]- -मे शौ २,४,४; पै २, ११, ४; २०, ९, ३.

¶व्या(वि-आ) √यत् > याति, व्यायातयन्ति मै ३, ७, ९[b]; व्यायातयन्ति मै ४, ५,५.

व्यायुक- √वी(वि√इ) द्र.

व्याल[c]- ०व्याल शौ ५, २२, ६; पै १३, १, ८.

व्याल-क- -कम् पै ९,१०,१०.

व्या(वि-आ) √वच्, वोचे…आ[२]… वि ऋ १, १५०,१-२[d].

व्या (वि-आ) √विश् ,वि…आ… अविशत् ऋ २, २४, २. वि…आविवेश शौ १२, २, ५५[e].

व्या(वि-आ) √वृ (वरणे), व्यावृणते खिसा ३३, ११.

¶व्या (वि-आ) √वृत् , > वर्ति, व्यावर्तते मै ३, ६, ३[२]; ८, ६; काठ ८, ६; क ७, २; वि… आवर्तते तै ६, २,६, ४; ७, १, १०, २; व्यावर्तन्ते तै ५, ३, १, २[२]; काठ २०, १०; क ३१, १२; वि…आवर्तन्ते तै ७, ४, ५, १; व्यावर्तन्त काठ २७, ३; क ४२, ३; व्यावर्तन्त तै ७, १, १०, १[२]; व्यावर्तत मै २,३, ९; काठ १२,११.

व्यावर्तयति तै ६, १, ३, ४; मै २, ५, ९; काठ २०,१०; २५, ३;२६, २;३०,९; क ३१, १२; ३८, ६; ४०, ५; व्यावर्तयन्ति मै २, ५,९; ३, ८,४; काठ १९, ६; क ३०, ४; व्यावर्तयत् मै ४, ५, ८; व्यावर्तयन् मै ४,६,७.

व्यावर्तयिष्यामि मै ४, ५, ८; काठ २७, ३; क ४२, ३.

†वि…आ(आ-अ)ववृत्रन्[f] ऋ १०, १८,३; शौ १२, २, २२; पै १७, ३२, २.

व्या-वर्तन[g]- -ने शौ ६, २६, २; पै १९, १९, ३.

व्या-वर्तिन्- -र्ति[h] पै १७, १४, ८.

¶व्या-वृत्[i]- -वृतम् तै २,२,८,५; ५, ६, ७,३[२]; ६, ६, ८,२; ३[२]; ७, २, ५, २[२]; ३,६, १[२]; मै १, ९,८; २,५, ३; ३,२, ५; ४,६; काठ २१,५[२]; २९, ७[२]; क ३१, २०[२];४५,८[२].

¶व्यावृत्-काम- -मः तै २, ५, ५, ६; ६, ६, ११, ४; -मम् तै ६,२,६,४.

¶व्या-वृत्त,त्ता- -त्तः मै २, ५, ९; काठ २५,५;३७, १७[२]; क ३९, २; शौ १०, ७, ४०§; पै १७, ११, १§; -त्तम् तै ६,२,६,४; मै ३, ८, ४; काठ २५, ५,२७, ३; क ३९, २; ४२, ३; -त्ता काठ २७, ३; क ४२, ३; -त्ताः मै २, ५, ९; -त्ते तै ६, २, ६, ४; -त्तौ पै २,५८,१§.

¶व्या-वृत्ति- -त्तिः मै ३, ८, ९; ९, ५; -त्त्यै तै २, ६, ५, ३; ३, १, ५,१; ५, १, २,३;६,४; ७, ४; २, ५, २; ६, १,१, ५; ६; ३, ५; २, १०,७, ३,६,३; ९, २; ४, ३, ४; ७, २,१०,४; मै १, १०, १३; १८; १९; ३, १, ३; ७; ३,६,६; ८;९; ७,४; ८, ७; ९,७; ४, १,५; १०; ५, ८, ७; ९,७; ४, १,५; १०;५, ८; ६,५; ७; ८, ७; काठ ११, १; १९, २; २३. १[२]; ४; २५ ८[२]; १०, २७, ३; ७; २९, ८; ३१, ३; ८; ३६, ७, १२;१३; ३७, ७; क २९, ८; ३५ ७[२]; ३६, १[२]; ४०, १[२]; ३; ४२,१, ४७,३; ८.

---

a) भाप. । यस. यमन्ते यादिस्वरः ।

b) मश. तै ६,२,१,५ दधाति इति पाभे.।

c) विप. (हिंसक- [नकमन्-]) । <वि√मृद् इति अभा.। वि-माल्ड इति सं१ आमन्त्रितानुदात्ते यणादेशः स्वरितः (तु. पपा., पृ १५८४ a च)।

d) °(हे) अग्ने, (अहं) दाश्वान् अरिः (सन्) महस्य (महतः) सोदस्य (°पर्वतस्य) इव (सतः) अनिनस्व (°ईश्वरागार-मन्दिरस्य =स्वगन्दरस्य) धनिनः प्रदोषे (°प्रदोषे =गार्ये) दिव् (र्धिं) अरणः [°दीप्तिमतः (<[°भृष्टभृत-यत- >] °अरण्-). यदा वै (यदि) अरेरतोः (अरेतुं [अनन्तरं मनो दर्दीं]) न° (वेतु. पपा. धन् इति पदमिति !) प्राञ्जिकः (प्राच्छन्नः [च सन्ः]) तव शिवः (एव) शरणे (स्वरणान्नमन्) व्यावोचे' इति दा. इति कृत्वा दुलहम् (पृ ५९० व्यावोचे' इति दा. इति कृत्वा... निर्देशः तदर्थं टि. च, पृ ७०२ आ… वोचे इति च नेष्टम्)।

e) पाभे. पृ ३०४० b द्र.।

f) =सपा. आपू ४, ४, ९। तैआ ६, १०, १ वि… आवर्तिन् इति पाभे.।

g) नाप. (परायण-)। सप. उप. स्पुट् प्र.।

h) सोध: पृ ३१५३ o द्र.।

i) भावे क्विप् प्र.।

²व्याश[a] ऋ ३,३६,८.
व्या(वि-आ)√स्था >स्थापि,व्यास्थात् पै १९,२३,९[b].
व्यास्थापयति मै ४,४, १०¶.
व्यास्थापयति मै ४,४,४¶.
व्या(वि √आ)हृ,व्याह तै ७, ३, १, १[c].
¶व्या(वि-आ)√हृ,व्याहरति मै ३, ६, ४; व्याहरतः मै १, ८, ९; व्याहरत् मै १, ६, ५; ४,२,८; काठ ६,७;८,४[1]; क ४,६;६,९[1]; व्याहरेत् काठ ३५,१७; क ४८, १५.
व्याहार्षम् मै ४,४,६.
व्या-हृ(त>)ता- -तायाम्[c] मा ८, ५४; का ९,७,१.
¶व्या-हृति,ती[d]- -तयः तै१,६,१०, २; ३; मै ४, १, १२; काठ ८, ४; २१, ११; क ६, ९; -तिः काठ २३,५; -तीः तै १,६,१०, ४[3]; ५; -तीनाम् मै १, ९, ५; काठ ९, १३; -तीभिः तै १, ६,१०,२;३; ५,५,५,३[2]; -त्या काठ २०,१०; क ३१,१२.
व्यु (वि√उ)[e], व्युं(वि-उ)नोति ऋ ५,३१,१[f].
व्यु(वि√उ)त्(सेचने),वि···उक्षते ऋ १०,९२,५.
व्यु(वि-उ)च्छ्, ¦व्युं(वि-उ)च्छति ऋ १,४६,१; तै २, १, १०, ३[2]¶; मै ३,४,९[1]¶; कौ १,१७८; २, १०७८; जै १,१९,४;व्युच्छति मै ३,४, ९¶; वि·· उच्छति तै ५,३, ४,७¶; व्युं(वि-उ)च्छन्ति मै २, ५, ११¶; व्युच्छन्ति ऋ १, ११३, १८; वि··· उच्छन्ति ऋ ७, ७२, ४; व्युंच्छसि तै ४,३,११,५[g],वि··· उच्छसि ऋ १, ४८, १०; व्युं(वि-उ)च्छात् ऋ १,११३, १३; वि···उच्छात् ऋ १, १२४,११; व्युच्छान् ऋ १, ११३, १०; ७, ३०,३; व्युं(वि-उ)च्छान् ऋ ५, ३७,१;७,१८,२१; वि · उच्छान् ऋ ४,५५, २; व्युं(वि-उ)च्छत् ऋ १०,३५,४; शौ ७, ७२, १; पै २०,३३,१; व्युं(वि-उ)च्छ, >च्छा ऋ १,४८,[१;५,७९,३: ९]; ६२,१४; ११३,[७; १२३, १३]; १२; १९; १२३, ११; ५, ७९, २[h]; मै २, १३,१०[g], ३, ४, ९¶; काठ ३९, १०[g]; ¦कौ २, १०८२; १०९१?[h]; १०९२; व्यौ (वि-औ)च्छत् तै ४,३, ११, १[i]; ५[i]; मै २, १३, १०[i]; शौ ३,१०,४[i]; ८,९,११[i], पै १,१०४, ४; १६, १९, १; व्यौं(वि-औ)च्छत् ¶तै २, ४,१, १; ५, ३,४, ७; ६, ४, ८,३; मै ३,४, ९[12]¶; व्यौच्छत् काठ ७, १०[2]; ३९,१०[j]; क ५, ९[2];वि···औच्छत् मै३,४,९[2]¶; वि···औच्छत् मै ३, ४, ९[2]¶; ¦व्यौच्छः ऋ ५,७९, २; ३; कौ २,१०९१; १०९२; व्युं(वि-उ) च्छेत् शौ ११,६,२१[i].
व्युच्छ(त्>)न्ती- -न्ती ऋ १, ४८,९; ४९, ४; ११३, ७; ८; १२४,८; ४,५२,१; ७,७९, ५; तै २,१, १०, ३[2]¶; ¦कौ २, १०७५; -न्तीः शौ १७,१,३०; १९,४९,६; पै १४,४, ६; १८, ३२, १३; -¦न्तीम् ऋ १, ११३,११; तै १,४,३३,१.
व्युच्य- वि√वच् द्र.
व्युत- वि√वे द्र.
व्यु(वि-उद्>)त्√क्रम्, ¶व्युदक्रामत् मै ४,१,१०; काठ ३१, ८; क ४७, ८; ¶व्युदक्रामन् मै २, २,६; ३,७,१०[2]; काठ ११, ३; २४,९; क ३८,२.
व्युंत्ता- व्यु(वि√उ)द्,न्द् द्र.
व्युत्स्था(वि-उद्√स्था), वि···उद्··· अस्थात् ऋ ८,२३,[४ (७, १६, ३)].
व्यु(वि√उ)द्,न्द्, ²व्युनत्ति मै ३, १०, ४¶[k]; व्युं(वि-उ)नत्ति ऋ ५,८५,३; तै ३, १, ९, ३¶; मै १,१०,९¶; ३,८,९; ¶व्युनत्ति काठ २५,१०;२६,५; क ४०,३; ४१,३; ¦व्युन्दन्ति ऋ १, ३८, ९; तै २,४,८, १; मै २, ४, ७; व्युं(वि-उ)न्दन्ति ऋ १,८५, ५;

a) 'अभ्या(भि,आ)श <√अश् 'व्याप्तौ' इति द्विपदः शोधः। 'प्रथमानि अन्नानि अभि यदिन्द्रः आश' इति वा. (तु. [तात्पर्यैः] पपा. वि इति पृथक् पदमिति; वैतु. वें सा. GW. प्रमृ. वि √अश् 'भोजने' इति)।
b) सपा. शौ ६,४४,१; ७७,१ पै ३, ४०, ५ अस्थात् इति पाभे.। c) पाभे. पृ २९५९ o द्र.।
d) नाप. (मन्त्र-विशेष-)।
e) √उ (=√जु 'जवेप्रेरणे'> *जुनोति > उनोति इति[वैतु. W SR. ORN. प्रमृ. √यु> युनोति इति?])।
f) पाभे. पृ १५२४ b द्र.।
g) सपा. मै २,१३,१० काठ ३९,१० व्युंच्छ इति, पाप्र ३,३,५ व्यौच्छत् इति च पाभे.। h) शोधः पृ२७५४ i द्र.।
i) पाभे. पृ२९०१ s द्र.। j) पाभे. पृ२१३५ a द्र.।
k) स्वरः? तु.सात. व्युनक्ति इति, सपा. मै १, १०,९ च।

५, ५४, ८; व्युन्दन्ति काठ ११,९†; व्युन्दन् काठ ११, ९‡[a]; व्युं(वि-उ)न्धि ऋ ५,८३, ८; व्यौनत् ऋ १०,१४९,२.
‡व्यूंदुः[a] शौ ६,२२,१;९, १५, २२.
†व्युं(वि-उ)द्यते[a] ऋ १,१६४, ४७; तै ३,१,११,४; मै ४,१२, ५; काठ ११, १३; पै १९,२२, १०.
व्युं(वि-उत्त>)त्ता- -त्ते तै ३, १, ९,३¶.
व्यु(वि-उ)न्दत्->व्युन्दती- -ती शौ १८,३,७२; ४, ५७; पै ८,१९,५.
व्यु(वि-उ)न्दन- -नम् मा २, २; का २,१,२.
व्यु(वि-उ)द्√इ(गतौ),¶व्युदायन् मै १, १०, ७; २, ५, ३; काठ ३६,१.
व्यु(वि-उ)द्√ऊह् (वहने)>व्युद्-ऊह्य तै ५,७,१०,३¶.
व्यु(वि-उप√इ)पे(गतौ), ¶व्युपायन् काठ २९,७; क ४५,८.
व्युंत-केशा- वि√वप् द्र.
व्युं(वि√उ)च्छ्, व्युंच्छतु शौ ९,३, १८; पै १६,४०,९.
व्यु(वि√उ)षू(दाहे),व्योषतु पै ९,२५, १.
व्युष्-,व्युंष्टा-,व्युंष्टि- वि√वस्(दीप्तौ) द्र.
व्युह्य वि√वह् द्र.
व्यू(वि√ऊ)र्णु,व्यूर्णुते ऋ ६,५०,[(५, ८०,६),८]; †व्यूंर्णुते ऋ ८,३९, (१,१२८,६; ८,१९,१) ६]; ९, ११०, ६; कौ २, ८४५; जै ३, ५८,३; व्यूंर्णोति ऋ १, १०५, १५; †व्यूंर्णुष ऋ ४, ५४, २; मा ३३, ५४; का ३२, ४, ११; ?व्यूर्ण्वन्[b] ऋ ९, ९४, २; व्यूंर्णोतु शौ १,११,३; पै १,५, ३; व्यूंर्णुवन्तु शौ १, ११,२; पै १, ५,२; व्यूंर्णुहि ऋ १०, ३८, २; वि···ऊर्णुहि ऋ ९, ९१,४; व्यूंर्णोत् ऋ १, ६८,१; †वि··· औणोंत् ऋ १०, ८१, २; मा १७,१८; का १८,२, ३; तै ४, ६,२,५; मै २, १०, २; वि··· और्णोत् ऋ १, ६८, ५; †वि··· और्णोत् काठ १८, २; क २८, २; वि···और्णोः ऋ ६, १७, ६; ७,७९,४.
व्यू(वि-ऊ)र्ण्वत्->व्यूर्ण्वती- -ती ऋ १,९२,११; ५,८०, [६ (६, ५०,८)].
व्यूषिवस्-, व्यूषुषी- वि√वस् (दीप्तौ) द्र.
व्यू(वि√ऊ)ह्, ¶व्यूहति मै २,२,५; ३,१[1]; ३,२,५; ¶व्यूंहति तै १, ५,४,२; २,३,१३, ३; ५,२, ६, ४; ¶व्यूहति काठ १२,१[1]; २०, ४[1]; ३०, २; क ३१, ६[1]; ४६, ५; व्यूहामि मै २, २, ५; व्यूंह का ४०,१, १६; ¶व्यूंहेत् तै ५,२,६,३; ४; मै २, २, ५; काठ २०, ४[1]; क ३१, ६[1]; व्यौहन् तै २, ६,१,५¶.
¶व्यू(वि-ऊ)ह[c]- -हम् काठ ३०,२; क ४६,५.
व्यृ(वि√ऋ), च्छ्, ¶व्यांच्छेत् तै २, ३,२, ६; ५, ३, २; ६, ५, ११,४; मै १,१०,५.
?वि···ऋणवः[d] ऋ १, ४८, १५.
वि···ऋणोः ऋ ६,१८,५.
व्यांर ऋ ३,३०, १०; व्यारत् तै २,५,३,३¶.
व्यृ(वि√ऋ)ण्व्(गतौ), व्यृंण्वति ऋ १, १२८,[६ (८, १९, १; ३९, ६); वि···ऋण्वति ऋ १, ५८, ३; ५, १६,२; वि···ऋण्वसि[e] जै ४, १०, ४; वि ···ऋण्वथः ऋ १,११९, ४; व्यृंण्वन् ऋ १, ६९, ५.
व्यृंण्विरे ऋ १०, २५, ५.
¶व्यृ (वि√ऋ) धू,>व्यार्धि, वीर्त्म, व्यार्धिष्ट मै २,३,९.
व्यृंध्यते तै २, ३,१, ४; ३, ३, ५; ७; ५, ३, ९, १, ५, ७, १; २; ७, २, ७, १; ३; मै १, ७, ४; ५;२,१,१;३; २,११[1];३,९; ४, १; ५, २; ४; ५[1]; ११; ३, २, ४; ३, ६[1]; ४,७, २; ३, १[४]; ६; ४, ९[1]; ६, ६; ८, ९; काठ ८, १५; ९, २; ३; १७; ११, १; १२, ८;१०[1]; १३,५[1]; ८[1]; १९,१२; २०, ३; २१,७; १२; ३०, ३[1]; ३४, ३; १८; ३५, १६; १७; १९; क ८, ३;

a) सपा. व्युन्दन् <>व्यूंदुः<>व्युंद्यते (या ७, २४ च)<>पै १६,६९,१२ व्योदुः इति पाभे.।
b) व्यूर्णुवन् (लेटि प्रपु३) इति शोधः (तु. छन्दः)। 'द्विता (च) अमृतधामसूर्ण (सोमे [तु. ऋ ९, ९७, ३१]) व्यूर्णुवन्, रर्भिदे (दीप्तिलाभाय [च]) भुवनानि प्रथन्त (विस्तारमगच्छन्)' इति वा.। प्रथमस्य निघोऽनिघः [पा ८,१,६२ (वैतु. व्यूर्ण्वत्- [शतरि प्र.] > प्र१ इति प्रामोदादः !)]।
c) भाप.।
d) वि√वृ 'आवरणे' > वि···वृणवः इति शोधः (तु. वृ १६८२ g)।
e) पाभे. पृ १८१८ d द्र.।

५[२]; ३१, २;५; ४६, ६[२]; ४८, १४;१५; वि॒…ऋध्यते तै २, २, १, ३; ३, २,४; ६; ३, ४, १, १; ५,४, ५, ३; मै १,७,२; ३, ४, ५; व्यृध्येते काठ ७, ११; क ६,१; व्यृ॑ध्यन्ते तै ७, २,७, २; काठ ३०, ३; क ४६, ६; व्या॑र्ध्यंत तै २, ३, २, ६; ५, ३,१; ५, ३,१०, ४; ६, ६, ४, ५; मै २, १, ३; ४, १[२]; ५, १०; ३, ८,१०?[a]; ९, ५; ४,३, १; ४, ९; काठ ११, १; १२, १०[२]; व्या॑र्ध्यन्त तै ६, ३, १, ३; वि॒…आ॒र्ध्यन्त तै ६,३, १, ४; ?व्यृध्ये॒त[b] मै ३, १०, ५; व्यृं॑ध्येत तै ५, २,५, ६;६,८,४; मै ३, २, ५; ८, ४; व्यृध्येत काठ २२,७; ३५, १९[२]; क ३५, १; ४८, १७[२]; व्या॒र्धि मै २, ३,९; ४, ७, २; काठ १२,११; वि॒…आ॒र्धि तै २, ६, ८, ५.

व्यर्धि॒यति मै १, ७, २; व्यं॑र्धयति तै ३, ५, ४, ४; ५, ५, ७, १; ६, ३, ४, ४; ६; मै १, ७, २; ३, १, ७; ४, ५; ७,८[c]; ९, ४; ४, ७, ४; व्यर्धयति काठ ७, ९; ८, १५[२], २०, ६; २४, ६[c]; २५, २; २६, २; ३; ५[२]; ६[२]; ७; २८, ३; २९, ४; ३०, ९[२]; ३५, १८; क ८, ३; ३१, ८; ३७, ७[c]; ४०,५;४१, १; ३[२]; ४[२]; ५; ४४, ३; ४५, ५; ४८, १६; वि॒…अर्धयति तै २, ५,५, १; ६, १, ११,२[c]; व्यं॑र्धयतः मै ४, ८, १; काठ ३०, १; क ४६, ४; व्यं॑र्धयेत् तै ५, ५, ७, १; मै ३, ६, ९; ९,४; काठ २१,३, क ३१,१८; व्यं॑र्धयेयम् तै ६, ३,४, ४; ६; मै ३, ९, ४.

वीर्सैः पै ७,९,३$.

$वीर्सीः शौ ५, ७, ६; पै ७, ९,८.

वी॒(वि-ई॒)र्त्सं (त् >)न्ती– -न्ती शौ ५, ७, ८; पै ७, ९, ५.

वी (वि-ई)र्त्सा॒– -र्त्सायै शौ ५, ७, १; पै ७, ९, १.

व्यु॒(वि-ऋ॒)धुक– -कः ¶मै २, ४, १; ४, ५, ६; काठ ११, १; १२,१०; –¶कम् काठ २६,८; क ४१,६.

¶व्यृं॑(वि॒-ऋ)द्ध, द्धा– -द्धम् तै ३, ४, १, १-३; ५, १, २, १; ८, १; २, ९, २; ६, ५, ६,१; ७, ३, १, २; ५, ९, १; मै २, ४, २[2d]; ३, ८, ४; ४, ८, ४[२]; काठ १२, १२[२]; २०, ८; २५, २; २६, ८; २९, ३[२]; ३४, २; क ३२, १०; ३८, ५; ४१, ६; ४५, ४[२]; –द्धस्य काठ १२, ९; –द्धा मै ३, ९, ५; काठ १२,१; १३, ११; २०, ८; २४,४;२५, ८; क ३७,५;४०, १; –द्धात् काठ २६,८; क ४१, ६; –द्धाम् काठ १२, १; –द्धे काठ २४,६; २६, १; क ३७, ७; ४०,४; –द्धेन तै १, ६, १०, २[२]; ३,३, ९, २; ७, ३, १, २; काठ १०, १; १३, १०; ३०, ९.

¶व्यृद्ध-सोमपीथ[e]– -थे काठ २४,६;२६,१; क ३७,७;४०,४.

¶व्यृद्धे(द्ध-इ)न्द्रिय[f]– -यम्[g] काठ २०, ८; क ३१, १०.

व्यृं॑(वि॒-ऋ)द्धि– -द्धयः शौ १४, २, ४९; पै १८, ११, ९; –द्धिः काठ १३, १२; शौ ८, ८, ९[h]; १२, ८, २[i]; –¶द्धिभिः काठ ८, ११; क ७, ८; –द्ध्यै मा ३०, १७; का ३४, ३, ४.

व्यृं॑(वि॒-ऋ)ध्य[j]– -ध्येन मै ३, ८, ४¶.

व्यृं॑ध्ये(ध्य-इ)न्द्रिय[f,k]– -याणि मै ३, २,७[g].

व्यृ (वि√ऋ) पृ ([=√रिप्] हिंसायाम्), व्यृं॑पति मै १, ४, १३¶[l]; व्यृं॑पतु शौ ४, १७, ६; ८[m]; ९; पै १३, ४, १०; ११; व्यृं॑पन्तु शौ ८, ७, ९; पै १६, १२, ९; व्यृपत पै १३, ४,१३[m].

a) व्या॑र्ध्यंन्त इति शोधः (तु. तै ६,३,१,३)।

b) स्वरः ?।

c) सपा. व्यं॑र्धयति<>वि॒…अर्धयति इति पाभे.।

d) पृ ४७८ एकतरत्र अवृ॰ इति निर्देशो नेष्टः (तु. काठ १२, १२[२])।

e) त्रिप. (अपूर्ण-सोमपान- [होत्र-])। बस.।

f) विप. (विकृतेन्द्रिय- [पशु-शीर्ष-])। बस.।

g) सपा. व्यृद्धेन्द्रियम् <> व्यृं॑ध्येन्द्रियाणि इति पाभे.।

h) पाभे. पृ २९०६ *d* द्र.।

i) सपा. पै १६,१४४,२ अमतिः इति पाभे.।

j) बस. उप. √ऋध् + भावे क्यप् प्र.।

k) व्यृं॑ध्येन्द्रियाणि इति पाठः? यनि. शोधः (तु. पाभे.) व्यृं॑द्धे॰ इति [मत्र. तै ५,२,९,२])।

l) सात. वि॒रपति इति ?।

m) सपा. व्यृं॑पतु<>व्यृपत इति पाभे.।

व्यृ(वि-ऋ)पत्– -पता मै १, ४, १३¶.

√व्ये, >वी,अव्ययन्[a] काठ ३७,९[२]; पै ४, ३, २; अव्ययम् ऋ ७, ३३,४.

विव्ये ऋ ४, २२, २; †अव्यत ऋ ९, ९७, १२; १०१, १५; कौ २, ७३८; जै ४, २६,३.

२वीत– -तम् ऋ ४, ७, ६.

वीयमाण,ना– -णः तै १, १, १३, २[b]; -नः मै ४, १,१४.

व्येतवै, व्येतुम् वी (वि√इ) द्र.

?व्येतु पै १४, २, ३.

व्यें(वि-ए)नस्[c]– -नसा ऋ ३,३२, १३[d]; -‡नसौ[d] शौ १४,२,१६; पै १८, ८, ७.

व्यें (वि-एत>)नी[e]– -नी ऋ ५, ८०, ४.

व्येमान[f]– -नम् काठ १३,६[२].

व्यैं(वि-ए) लब,च[g]– -वाः शौ १२,१, ४१; -वाः पै १७,५, १.

व्यों(वि-ओ)कस्[h]– -कसः, -कसौ पै ६,२२,२५.

व्यो(वि-आ√उ)द्, व्योदुः पै १६, ६९,१३‡[i].

व्यो(वि-ओ)दन[j]– -नै ऋ ८,६३,९.

व्यों(वि-ओ)मन्[k]– -म ऋ १, १६४, ३४;३५; १०, १,१; खि ६, ३, ४[l]; मा २३,६१†; ६२; का २५,१०,९†; १०; तै ३,३, ५ ४¶; ४, ३, ८, १[m]; ५,३, ३, २[२]¶; ७, ४, १८, २[२]†; काठ ४४,७[२]; शौ †९,१५, १३; १४; ११,१, ३०; पै १६. ६९, ३†; ४†; ९१, १०; -मन् ऋ १,६२,७; १६४, ३९;४१[n]; ३, ३२, १०; ४, ५०,४; ५, १५, २; ७, ५, [(१, १४३, २; ६, ८, २;)७]; १०, ५,७;१४, ८; १०९, ४; १२३, ५; १२९, ७; मा १३,४२;४४;४९;५०; १८, ५९; ६०; १९,७[o]; का १४,४, ५;७;५, ३;४; २०,४,२,३; २१, १,६[o]; तै ४, २,१०, २;३[१];५, ७,७,१[१]; मै २, ३,८[o]; ७,१७[१]; ४, १२,१[२]†; १४,१२‡[p]; काठ ११, १३; १६,१७[१]; १७, १९[p]; ३७, १८[p]; ४०, १३[q]; क २५, ८[१]; शौ ५, १७, ६†; ६,१२३, १;२; ७,५,३; ८,९,८; ९, १५ १८†; १२, १, ८; १३,१,४४; १७, १, ६-१९; २४; १८, ३, ५८†; ४, ३०; १९, ५३, ३, २०, ८८,४; पै ३, ३८, ७; ५ ३१, ४; ९, १५, ६†; ११, ५ ८; १२, २,३; १६, १८,८,५९, ८[q]; ६९, ८†; ७१, ५; ६;७२, १; ५; ७; ९;१०; ७३,१; ९०, ९; १७, १, ९; १८, ११, ४; ३१, १-८; ३२,१-३; २०,५१,

a) सपा. तैब्रा २,७,१५,२ अव्यथत् इति पाभे.।

b) =सपा. तैब्रा ३,३,९,६ बौश्रौ १,१९:३४ माश्रौ १, ३,४,२६ वाश्रौ १, ३,६,१९ तैब्रा १३,१०। मा २,१७ माश १,८,३,२२ शुन्धमानः इति, काठ १,१२;३१,११ इध्यमानः इति च पाभे.। पृ ८०२ h अपि द्र।

c) विप.।बस.। d) सपा. °सा<>°सौ इति पाभे.।

e) विप. (विविध-वर्ण- [उषस्-])। बस.।

f) नाप. (रोगिन्-)। *व्याधि-मन्त–>(व्या [हि>] इ-मय>) यनि. (वैतु. पावा [६, ४,१२०] < [वि √भस् 'रोगे'>] व्येम् + शानच् इति [तु. Sch [ZDMG ४९,१६८-९])।

g) विप. (विविध-धननियुक्त- [मर्त्य-])। बस.।

h) विप. (विविध-निलय- [ओक-, दम्पति-, गृह-])। बस.। i) पाभे. पृ १०४४ a द्र.।

j) भाप. (°तर्पण-)। वि √उद् [=°√शुन्>] ओदि>भावे यनि.। '(हे इन्द्रा:) अपर्य्य इम्याः (शतिमाः इन्द्राय) व्योदने ओम (ओदनभावनाय) उद (शुद्) वर्षिद (°वर्षे श्रुत [वैतु. वें. ग्रा. MVG. प्रमृ. =प्रपु!]) (अहमपि तस्मै बहुभोजिने सते इन्द्राय) पर्ये° (°हरे [वैतु. पपा. प्रमृ = °इव.!]), यद्वं न (इव) अरदे (आदधामि)' इति वा. (वैतु. वें सा. GRV. वि+ ओदन– [नाप. =भक्त-]>प्राग.! इति; GW. ORN. =भाप. सत् < वि√उद् 'क्लेदने' इति!)।

k) नाप. (आकाश-)। (*द्युप्- [नाप. बस. =दि-, ज्योतिस्- [सूर्यादि-] >) °वि- + ओमन् (भा. < √अव् 'रक्षणे = °निवासे') > बस. इति. (तु. [अंशनः] या [११, ४० [SEY १४५] PW. प्रमृ; ६१; पाउ [४, १५१] < √व्ये 'संवरणे' इति, [GW. < √वे 'वयने' इति?)। l) पाभे. पृ २५९२ k द्र.।

m) सपा. व्योम <> व्योमा इति पाभे.।

n) पाभे. पृ १८७६ h द्र.।

o) =सपा. माश १२,७,३,१४ तैब्रा १, ४,२,१,२,६, १,४ आपश्रौ १९, ३,४ हिश्रौ १३, ८, १९। ऐब्रा ८,८ आश्रौ ३ ९,४ व्योमनि इति पाभे.।

p) सपा. °मन <> °मनि इति पाभे.।

q) पाभे. पृ ११६० b द्र.।

११; -मनः ऋ १, ५२, १२; -मनि ऋ १,१४३,[२; ६,८, २ (७,५, ७)]; ५, ६३, १ª; ८७, ९; ७, ८२, २; ८, १३,२; ९, ७०, १; ८६, १५; मै ४, ११, १; १२, ४; कौ १, ५६०; २, ६७; ७७३; जै १, ५७, ९; ३, ९, ११; -मने तै ३, ३, ५, १; ४; -मा मा १४, २३ᵇ; का १५,७, १ᵇ; मै २, ८,४ᵇ; काठ १७, ४ᵇ; १८, १‡ᶜ; २०, १२; १३; क २६, ३ᵇ; २८, २‡ᶜ; ३१, १४; १५; -म्ना पै २०, ५८, ३.

व्योम-सद्ᵈ- -सत् ऋ ४,४०, ५; मा १०,२४; १२,१४; का ११, ७, ४; १३, १, १५; तै १, ८, १५, २; ४, २,१, ५; मै २, ६, १२; काठ १५, ८; १६, ८; -सदम्ᵉ मा ९,२; का १०,१, ३; तै १, ७, १२,१.

व्योँ (वि-ओष >) पाᶠ- -षया शौ ३, २५,४; -षा शौ ३,२५,३.

व्यो(वि√ओ)ह्ᵍ, वि ··· ओहते ऋ २ २३, १६ʰ.

?व्रुःⁱ शौ ११, ९, ३; पै १६. ८२, ३.

√व्रज् (गतौ), व्रजन्ति पै १६, ६७, ४‡ʲ; व्रजत शौ १९,७१,११ᵏ.

ववाज > जा ऋ ३, १. ६.

व्रज(त् >)न्ती- -न्तीः ऋ ३, ५६, ४.

†१व्रजनˡ- -नम् ऋ ७, ३,२; मा १५, ६२; का १६, ७,५; तै ४, ४, ३, ३; मै २, ८, १४; काठ १७, १०; क २६, ९; कौ २, ५७०; जै ३, ४६, ५.

व्राज- > व्राज-पतिᵐ- -तिम् ऋ १०,१७९, २; शौ ७, ७५,२†.

व्राजम्ⁿ शौ १,१६,१; पै १,१०,३.

व्रज(वप्रा.ᵒ)- -जः ऋ ३, ३०, १०; मै ४, १,१०¶; काठ ३१, ८¶; क ४७, ८¶; शौ ४, ३८, ७; -जम् ऋ १, १०, ७; ९२, ४; १३०, ३; १३२, ४ᵖ; १५६,४; २, ३८, ८; ४, १, [१५; १६, ६; १०, ४५, ११]; २०, ८; ५, ३३, १०; ४५,६; ६,४५, २४; ६६, ८; ८, ६,२५;२४,६;३२, ५; ९, ७७, ४; ९४, १; १०२, ८; १०८, ६; १०, ४, २; २५, [५; ६२,७],२६,३; २८,७;४०, ८;९७,१०;९९,११; १०१,८ᵖ; खि ४, ५, २२ᑫ; मा १, २५; २६ʳ, †१२, २८; ८४; का १, ९, ३; ४ʳ; †१३, २, ११; ६, १०; तै १, १,९, १ʳ; २; †४, २, २, ४;६, ३; मै १,१, १०ʳ; २, ७, ९; ११†; ४, १, १०ʳ; काठ १, ९ʳ;१६, ९; १३†;३१, ८ʳ; ३८, १३; क १, ९ʳ; २५, ४†; ४७, ८ʳ; †कौ १, ५३९; ५८५; २,१०१८; †जै १, ५५, ८; ५९, ८; ३, ४०, २; ४, ९, ९; शौ ३, ११, ५; ७, ५५, ५; १९, ५८, ४†; २०, ७७, ६; ७८, ३; पै १, ६१, ३; ११०, ४†; २. ३१, ६१; ११,६,११†; -जस्य ऋ १, १३१,३;४,५१, २; ६, १०, ३; ६२, ११; शौ

ª) पाभे पृ २०४६ *p* द्र.। ᵇ) पाभे पृ२०४६ *m* द्र.।

ᶜ) यो व्योमा > सपा. ऋ १०, ८२,२ आह्निहाया इति पाभे.। ᵈ) विप.। उस. उप. कर्तरि कृत्।

ᵉ) पाभे. पृ २३६३ *m* द्र.।

ᶠ) विप. (विशिष्टदाहवती- [इषु-]) । बस. उप. <√उष् 'दाहे'।

ᵍ) *अदा. धा. *आवहने वृत्तिः । मौरिथ. =आ√वह्।

ʰ) '(ये) देवानां (देवान् प्रति) व्रयः (*वैरभावं [आत्मनः]) हृदि आ (हृदये) व्योहते (धारयन्ति)' इति वा. (वैतु. सा. वि+व्रयः इति योग इति?) । शेषं पृ ५९८ *b*, १००९ *h* च द्र.।

ⁱ) (√वृष् [*=√वृज्]'*दीप्तौ'>) *वृष- (नाप. =सूर्य- [तु. म्रा,म्राक्त-]) > वृषः इत्यध्यक्षरः शोधः। 'सूर्यश्च चन्द्रश्चोच्छिष्टे (आयत्तौ)' इति वा. (तु. पृ १६०४ *g*; वैतु. व्रु- इति कृत्वा सा. वरणार्थे √वृ 'आवरणे'> कर्तरि कृद् इति, B. =निगृहीत- इति?)।

ʲ) सपा. ऋ १,१६४,१४ शौ ९,१४,१४ वहन्ति इति पाभे.। ᵏ) तु. पृ २८५९ *o*।

ˡ) नाप. (मार्ग-)। करणे कृत्।

ᵐ) नाप. (*अतिथि-)। षस. पूप. स्वरः (पा ६,२, १८)। पूप. =भोजन-।

ⁿ) तुमर्थे णमुलन्तम् अव्य. [व्रजनाय, इतस्ततः गमनाय (वैतु. सा. रात्र्यर्थे *भ्राज- [<√भ्राज्] > -जम् [अत्यन्तसंयोगे द्वि.] इति पिपठिषुः PW. W.B. प्रभृ. गणार्थे =व्रज- इति?)]।

ᵒ) नाप. (गोष्ठ-, गोचर-, समूह- प्रभृ. [तु. PG २, २८२-३ प्रभृ.]) । <√व्रज् ([वधा.] बन्धनसंघात-भोजनादिषु)। ᵖ) नाप. (*प्राकार-) । धा. *वलने =वेष्टने वृत्तिः। तु. सस्थ. टि. १भूपाग-।

ᑫ) सपा. खिसा २९,२२ इदम् इति पाभे.।

१४†;२२,७¶; २३,५[e]¶;६¶; ७[२];२४, ९¶;२५,१; २७,२¶; ३१, १५[५]¶; ३२, ६[२]¶; ३५, १७[२]; ¶क १,१६S; ४,५[२]; ६; ७, ७;२८,११S; ३५,१; ३६, २[१]; ४[२]; ३८, २; ४; ४२, २; ४८, १५[२]; कौ १, ३६१; शौ ४, ११, ११[a]; ५, ११, ३;२७, ७[b]; ६,६४, २‡[c]; ७, ४१,१[d]; ९, १, ८; ८,८;१२, ११; १०, ७, १; ११; ११, ९, ९; १८,१, ३३†; पै २, ७७,१; ३,२३,१; २९, ४; ८, १, ३; १६, ३२,८; ८२, ९; ११३, ११; १३९,१२; १७, ७, १;८, २[e]; २७,४;२८, २; ३;२९, ६; १७; १९, ४७, ११; ५१, २; ३; २०, ९, ६[f]; –तस्य ऋ ७, ६६, ६; मै ४,६, ६; काठ २३,७¶; क ३६,४¶; कौ २, ७०३†; जै ३, ४६, ९; शौ ६, ११३. २; पै ५, ३३,२; –ता ऋ १, ३६, ५; ६२, १०; ६५,२; ६९, [४(१०,१०, ५)]; ७०, १; ९०, २; २, ५, ४,२७, ८, १८,७;३, ६,५;७,७;५५,१; ५६,१;६०,६; ५,६३,७;६६,२; ६७,३; ६, १५,९; ८, २५,१७; ३२, २८; ४१, १०; ६७, १३; ९४, २;९. ३५, ४; १०,६५, ११; ६६, ९;१११,४; मा १२, ५८;२७, १९[b]; का १३,४,१४; २९,२, ६[b]; तै २, १, ११,५†; ४, १, ८, २[b]; २, ५, १; मै २, २, ६; ७, ११; १२, ६[b]; ४, ११, ४[g]; १४, १४†; काठ १०, १२; ११, १२†; १६,११; १८, १७[b]; ३८, १३†; क २५, २; २९. ५[b]; कौ २,९१९†; जै †४, १०, ९; १६, २; १९, ३; शौ २, ३०,२; ३,८, ५,६,७४, १[b];१४,१; २०,३४,१६; पै २, १७, ३; ९, १, ६[b]; १३, ७, १७; १९, १५, २; ३८, ११; –तानाम् तै १, २, ११, १; ३, ४, ३; मै ४, ९, २४; २६; पै १९, ५१, ४[1]; –तानि ऋ १, २२, ६; १९; २४, [१०; ३, ५४, १८]; ८४, १२; ९१, [३; ९, ८८, ८]; ९२, [१२; १२४, २]; १८३, ३; २, २८,८;३,३, ९; ३२, ८; ५५, ६; ४,५३,४; ५, ६९, ४; ६,७,५; ८, २; ७, ६, २; ३१, ११; ४७, [३;७६, ५]; ७५, ३; ८३, ९; ८७, ७; ८, २५, १६; ४२, १; ४८,[९; १०, २, ४], १०३, १; ९,५३, ३; ७०, ४[j]; ११२, १; १०, १०,[(१, ६९, ७) ५]; २५, ३; खि ४, ९,५[k]; मा ४, ३०†;५, ६; ४०; ६, ४†; १३, ३३†; का ४, १०, १†; ५, २, ४; ९, ७, ६,१,५†;१४,३,७†; तै १, १, १४,४†; २, ८,१†; ११,२; ३, ४, ३; ६, २†; ५, ९, ५¶; ४, ३, ११,३; मै १, २,६†;७; १२; १३[२]; १४†; २,१३, १०; ३, ७, ८†; †४,१०,२; ११,१; १२,४; †काठ २, ६; ८[२]S; ३, १[२]; ३;८, १७; १६,१६; ३५, ९; क १, १९†; २, २[२]; ८[२]; १०†; ४८, १०†; †कौ १,४७; २, ३५७; ३७१‡[k]; ८६५; १०२१; १०६६; ११४४; †जै १,५,३;३,२९,१४;३०,१४‡[k]; ४, ७, ३; ९,२; २१,३; २९,८; शौ ४.११,२; ७,२७, ६†; १८, १, ५†; १९, ५९, २†; २०, १०९,३; पै ३,२५,३; १५,२१, ४; †१९, ४७, ५; ५२, ११; २०,५१,१†; –ताय ऋ २,२३, ६;३,३०, ४; –ते ऋ १, २४, १५; ३१,१;१२;८३,३; १०१, ३; २,२८,२; ३८, २; ३, ३८, ६; ५,४६,७; ८३, ५[१]; ६,५४, ९; ९,९,५; ३५, ६; ८६, ३७; १०२,५; १०,३६,१३;५७, ६; ६०,४; ६४,५; खि २,१५,१[k]; ३.१५,१;मा ३,५६;१२,१२†; †३४, १२; १३; ४१; †का ३,७,६; १३,१, १३; ३३, १, ६; ७; २,४; तै १,१,७,२;५, १०, ४; ११,४†; ३, १, ११, ३†; ४,२,१,४†; मै १, १, ८; २, १८†;४,१,८;१०,१;१३,१०†; १४,११; १७†; काठ १,७; ३, ८†;१६.८†; १९,१४[२]; ३१,९;

a) पाभे. पृ २२६९ *a* द्र.।
b) सपा. व्रतम् <> व्रता इति पाभे.।
c) पाभे पृ २४१४ *b* द्र.।
d) सपा. व्रतम् <> व्रते इति पाभे.।
e) सपा. शौ १०,७,११ व्रतम् इति पाभे.।
f) सपा. °तम् <> °ते इति पाभे.।
g) सपा. व्रता नु (तैआ २. ४,१,११ आपश्रौ ९, ४, १७ बौश्रौ १३, ४१ : १९ हिश्रौ १५, १,८९ च) <> व्रतानि (आश्रौ ३,१२, १४ शाश्रौ ३, ५, ९ प्रमृ. च) इति पाभे.।
h) पाभे. पृ १५२८ *b* द्र.।
i) सपा. कौसू ४२,१७ व्रतानि इति पाभे.।
j) द्रोपः पृ ११९७ *f* द्र.।
k) पाभे. पृ२२४९ *c* द्र.।

३४,१४; ४०,११†; क २,१५†; †कौ २, ३०७; ३, १, ४; †जै १,३८,२; २,५,१; ३, २५, ३; शौ ४,२५,३; ७,१०, ३†; ४१, १[२a]; ५१,१†; ८८, ३†; ८, ९, ८; १८,४,६९; २०, २५, ३†; पै २,८९,५; ४,३४; ३; ६, २, ६?[b]; १६,१८,८; १९,२४,१३†; २०,९, ६[२c]; –तेन ऋ १,१६३, ३; ३,५९,२; ५, ७२, २; १०, १३,३; खि ४,८, ४[d]; मा १९, ३०; २९,१४†; का २१,२,१९; ३१,३,३†; तै १,६,७,२¶; ३,४, ११,५†; ४,६,७, १†; मै १,६, १[४]; २[४]; ५[४]; ¶३,६,६[१]; ९[२]; ४, १०,२†; १४,१४; काठ ७,१३[१]; ८, ४[३]; २३, १२†; ३९, १०, ४०,६†; क ६, ९[३]; शौ ४, ११, ६; ७, २८, १; ७८, ४[e]; ९५,२; पै ३, २५, ६; १३; ५, ३३, ४; १७, २९, १७; २०, १२, ६; २९, २; –तेभिः ऋ ७, ३५, ९; शौ १९, १०, ९; –तेषु ऋ ३, ५४, [५; १०, ११४, २]; ९,६१, २४; ६९,१; जै ३,४४, ७†; शौ ७, ७०, १; पै १९,५१, १; २०, २६, १०; –तैः ऋ ४,५३,५; ६, १४, ३; ८,१,२७.

व्रत-चारि॒न्– -॑रिणः ऋ ७, १०३, १; शौ ४,१५, १३†; पै ५,७,१२; –री पै १७,२८,३.

व्रत-नी॒[f]– -नीः ऋ १०,६५,६.

व्र॒त-पति[g]– -¶तये तै २,२, २, १; ५,४,५; मै १, ४, ५; ८, ९; २,१,१०; §काठ १०,५;२३,५[३]; ३१,१५; ३२,६; क ३६, २; पै १९, ५१,.४§; –तिः तै १, २, ११,१; ३, ४,३; ६, ७, २[२]¶; २,५,४,५¶, ६,१,४,६¶; ¶मै १,२,७§; ४,५;८,९;२,१,१०; ३,६,९; काठ १०,५;२३,५[३]; ३१, १५; ३२, ६; क ३६,२¶; –तिम् तै २,२, २, २¶; काठ १०,५;२३,५;क ३६,२¶;–०ते मा १, ५; २,२८; ५,६[h]; ४०; २०,२४; का १,१,१; २,६,१०; ५,२,४[h];९,७; २२,२,१; तै १, २,११, १[i]; २[i]; ३,४,३[ii]; ५, १०,३; ६,६, ३; ७, २; ७, ६, ६; ६,३,२, ६; मै १, २, ७[ii]; १३[ii]; ४,१; ५; ३,९, १[२]; ४, ९, २४[ii]; २६[iik]; काठ ४,१४; ५,६; ३१,१५; शौ ७,७८, ४[०]; पै १९,५१,२; २०,६०,७; –तेः काठ १०, ५; २३, ५[१]; क ३६, २¶.

व्रत-पा॒[l]– -०पाः[l] मा ५,६[१]; ४०[१]; का ५,२, ३[१]; ९, ६[१]; काठ २, ८[ii];३,१[४]; क २,२[ii];८[१];–॑पाः ऋ १,८३,५; ३, ४,[७;७, ८]; ५,२,[८; १०, ३२, ६]; ६, ८, २; ८,११, १; खि ४, ९, ५§; मा ४,१६; का ४,५, ८; तै १, १,१४,४; २,३,१; ६,१,४, ६; मै १,२,३; ३, ६, ९; ४, १०, २; ११, १; ४[२]; काठ २, ४; ६,१०; २३, ५[१]; २६, २; ३५, ९; क १,१६; ३६,२; ४०, ५, ४८,१०; शौ १२,५९, १; २०, २५,५; पै १९, ४७, ४; –पान् ऋ १,३१,१०; १०,६१,७.

व्रत-भृ॒त्[m]– -भृत् खि ४,९,५; तै १,६,७,२¶; मै १,४,५¶,५,१[१]; १०[४]; २,१,१०¶; ४, ११, ४; काठ ३१, १५; –भृते मै २, १, १०¶.

√व्रति, ¶व्रतयति तै ६, २,२, ७; ¶काठ मै ३, ६, ६; ९[१]; ७, १०[१]; काठ २३, ५[१]; २४, १[१]; क ३८, १[१]; व्रतयेत् ¶मै ३,६, ९; ७, १०;

a) एकतरत्र पाभे. पृ ३०४८ m द्र. ।
b) पाठः ? तु. सपा. शौ ५, १, ७ व्रत पुमि इति पाभे. ।   c) पाभे. पृ ३०४९ d द्र. ।
d) सपा. गिमा ३१,४ व्रतेषु इति, आपश्री ४, ११,४ माश्री १,४,३,२ वृतेन इति च पाभे. ।
e) पा. दीक्षी इतिः (तु. मा,माधु-) । <√व्रत(प्र) (पू) 'दीक्षी' ।
f) वि. (सो-) । उप. उस. कर्तरि क्विप् । =व्रतमंवाद- यित्री- [धेनु-] इति वें. सा. GW. GRV. प्रमृ. । अर्थः भु. च ! इति (√वृत 'स्तुती'>कर्मणि) व्रत- (स्तोत्र-) +(√नी 'नयने'>कर्तरि) नी- > उस. व्रत-नी- (स्तोत्रमुखः पठन्ती- [गो- =वाणी-]) इति मन्यू (तु. १ १८३८ g) ।   g) नाप. (अग्नि-) । सप्र.

h) सपा. माश ३,४,३,९ माश्री २, १,१,८ । काठ २, ८ कपि २,२ व्रतपाः इति पाभे. ।
i) सपा. व्रतपते<>व्रतपाः इति पाभे. ।
j) =एकतरत्र सपा. तैब्रा ३,७,४, ८ तैआ ४,४१, ४ मंब्रा १,६,१३ आपश्री ४,१,१ हिंग्र १,७,८ । क्वचित् ८, १४,९ व्रतपतिः इति पाभे. ।   k) =सपा. तैआ ४,४१,६[४] । कौसू ५६,७[१] व्रतपतयः इति पाभे. ।
l) वि. (अग्न्यादि-देव-) । उप. ।   m) वि. (इध्म-, ब्राह्मण- प्रमृ.) । उप. उस. कर्तरि इद. ।

काठ २२,१३.
¶व्रतवितव्य- -व्यम् काठ २३, ५; २४,९; क ३८,२.
¶व्रतविष्यत्- -ष्यत् काठ २२, १३.
व्रतिन्- -तिनः मै ४, १४, १४; -तिनाम् काठ २, ८[2a]; ३, १[2]; क २,२[3]; ८[3]; -तिनोः तै १,२, ११,२[a]; ३,४,३; मै १,२, ७[a]; १३[2].
व्रत्य,त्या°- -०त्य मै ३, ६, ६; -त्यः तै २, २,२,२¶; -त्यम् काठ २३,५; -त्याः ऋ ८,४८, ८; तै १,८,१०,२; मै २,६,१२; काठ १५, ८; शौ ४, ११, ११; पै ३, २५,७[c]; -¶त्ये मै २,१, १०; काठ ३५,१८; क ४८,१६.
†व्रतति[d]- -तेः ऋ ८, ४०, ६; शौ ७, ५५,१; पै २०, २९, १.
?व्रतभजे[e] पै ४, ५,१.
व्रतांसि[f] पै २०,४९,४‡.
√व्रद्, न्द् (=√मृद्), अव्रदन्त ऋ २,२४,३.
व्रन्दिन्[g]- -न्दिनः ऋ १,५४,४; ५.
?व्रध्नेवाग्निसमीवरे पै १,४४, १.
?व्रभ्याः[h] पै १९,५०,१०.
व्रयस्- √व्री द्र.
√व्रश्च् √वृश्च् द्र.
व्रा(व्रा.)[i]- व्राः ऋ १, १२४, ८[j]; १२६, ५; ४, १, १६[k]; ८, २, ६[l]; १०, १२३, २; खि ४,१०, १; जै ४,१६,७†; शौ२,१,१[m]; पै २, ६, १; व्राम् ऋ १, १२१, २.
व्राज-, व्राज-पति- √व्रज् द्र.
व्राण- √वृ (आच्छादने) द्र.
व्रात[n]- -त. ऋ १०,३४, ८; -†तम् ऋ १०, ५७, ५; मा ३, ५५; का ३, ७, ५; तै १, ८, ५, ३; मै १,१०,३; काठ ९, ६; क ८, ९; शौ २, ९, २६; पै २, १०, ४६; १९,२४,१३; -तम्ऽ-तम् ऋ ३, २६, ६; ५, ५३, ११; -तस्य ऋ १०, ३४, १२; काठ ८, ११¶; क ७, ८¶; -ताः ऋ ९, १४, २; तै १, ८, १०, २; मै २, ६, १२; काठ १५, ८; -†तासः ऋ १, १६३, ८; मा २९, १९; का ३१, ३,८; तै ४, ६, ७,३; काठ ४६, ३; -तेभ्यः मा १६, २५; का १७, ३, ४; तै ४, ५, ४, १; मै २, ९, ४; काठ १७, १३; क २७, ३.
व्रात-पति[o]- -तिभ्यः मा १६, २५; का १७, ३, ४; तै ४, ५, ४,१; मै २, ९, ४; काठ १७, १३; क २७, ३.
†व्रात-साह्[p]- -हाः ऋ ६, ७५,९; मा २९, ४६; तै ४, ६, ६, ३; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; पै १५, १०, ९.
व्रात्य[q]- -०त्य शौ १५, ३,१; ११, २[1]; ३-६; ८;१०;१२,२; -त्यः शौ १५, १, १; ३,९; १०-१२, १; १३, १;३; ५;७; ९;१८, ५; पै १८, २७,१; -त्यम् मा ३०,

[a]) एकतरत्र सपा. °तिनाम् <> °तिनोः इति पाभे.।
[b]) विप. (आहिताग्नि-, रात्रि- प्रभृ.)। तत्रसाधवीयो वा अर्हीयो वा यत् प्र.। [c]) द्विः पाठः शोधार्हः (तु. छन्दः, सपा शौ ४,११,११ च)।
[d]) नाप. (लता-)। (√*व्रत् 'वेष्टने =उपाश्रयणे' > भावे) व्रत्- + (√तन् 'विस्तारे' > भावे) *ति- > चस. यनि. [=भूमिवृक्षाद्युपाश्रयेण वृद्धिमती- (वैतु. या [६,२८] < √वृ 'आवरणे' + √तन् '*संयमने' + √तन् 'विस्तारे' इतीव; वैतु SEY [२६;९९] दु [या १,१४] < √व्री इति, अभा. < व्रत- इति, PW. < प्र √तन् इति, MW. < √वृत् इति च ?)]।
[e]) व्रत-भ्रज्- > -भ्रजे इति शोधः (तु. सपा. शौ ४,४,१)। [f]) व्रतानि इति शोधः (तु. सपा. ऋ २,३८, ६ व्रतम् इति पाभे.)।
[g]) विप. [शम्बर- (असुर- [तु. निघ ४,३])]।
[h]) शोधः पृ ३०४८ i द्र.।
[i]) नाप. (संघ-, स्त्री- प्रभृ.)। व्यु. ?। < √वृ 'वरणे' इति प्रायोवादः, < व्रात- इति मा.।
[j]) नाप. (स्त्री-)। <(√वृध् '*जनने' >) *वृ(ध >) ध्रा- (जनयित्री-)। [k]) पाभे. पृ ११८९ o द्र.।
[l]) या [५,३] प्रभृ. =व्राथाः [व्याधाः] इति ?।
[m]) CA =दीप्ति- इति ?।
[n]) नाप. (संघ- [वैतु निघ २, ३ मनुष्य- इति])। < √*व्रत् 'वन्धने =संघाते' (तु. व्रतति-; वैतु. दे. < √वृ 'वरणे' इति, [पक्षान्तरे] < व्रज- इति वा व्रात- वेति च; पाउभो २, २,१३४ < √व्रज् इति; अभा. < √व्रति इति च)।
[o]) नाप. (रुद्र-)। षस.।
[p]) विप. (पितृ-)। उस. उप. अण् प्र.। °स° इति पपा.।
[q]) नाप.। वप्रा. सन् (तर्पणयोग्ये) अनिष्पर्थे [औ.] < √व्रत् '*भोजने', सावित्रीपतिताऽर्थे (मा, तैब्रा [३, ४,५,१]) *व्रष्ट- (पतित- भावे) > *व्रष्ट्य- > यनि.।

शंसन्ति ऋ ६, ६७, १०; खि १, ९, २; मै ३, १०, ५¶; शंसन्ति ऋ ७,१९,९; काठ २८, १०¶; क ४५,१¶; शौ २०,३७, ९†; शंससि ऋ २, ४३,२; शौ ६, ४५, १[a]; शंसामि ऋ १०, १२४, ३; शंसाति ऋ ४, ६, [११; १६, २]; शौ २०, ७७, २†; शंसतु पै २, ५, ३[b]; १९, ३६, ४[a]; †शंस, >सा ऋ ३ ४९,१; ७, ३१, २; ६१, [(१, १५२,४)४ (१०, १०, ६; ८९, ८)]. कौ २, ६७; जै ३,७, ५; शंस ऋ ४,३,३; ¶शोंऽसा[c] तै ३,२,९,५; †शंसत ऋ ८,१,१; ३२, १७; १०, ३७, १; मा ४, ३५; का ४, १०, ६; तै १, २, ९, १; मै १, २, ६; काठ २,७; क २,१; कौ १,२४२; २,७१०; जै १, २५, १०; ३, ५८, ७, शौ २०, ८५,१; पै १७,२५,४; शंसाव ऋ ३, ५३, ३; अशंसन् ऋ १,६७,२.

शंसिषन् तै ३,३,२,१; ५,६,८, ९; काठ ४०,६; अशंसीत् ऋ ८,८,११; अशंसिषम् ऋ ४,३, १९; शंसिषम् ऋ ६, ४८,१६; शौ २०,९४, ५†.

शस्युते ऋ ५. ५५,८; तै ३.१, ७,३¶; मै ४, ९,८[e]¶; शस्यते ऋ १, ५३, [१(७, ३२, २१)]; ८६,[४; ४, ४९, १]; ११०,१; ३, ६२,७; ८, ७३, ११; तै ३, ३, ११, १†; ६, ६, ११, ४¶; ७, ३, १०, ३¶; ¶मै ३, ६, १०; ४, ७, १; १२, १†; काठ २७, ५¶; क ४२, ५¶; कौ १, २२४; २, २१८†; ४,८; जै १, २४,२; २, ७,३; ३,१९,१३†; शौ २०, २१, १†; शस्यन्ते ऋ ७,५६,२३; शस्युमे ऋ ६,५,६. शंसि ऋ २,४,८; १०,१४८,४.

†शंसत्– -सत् ऋ ६, २३, ५[?d]; -सते ऋ ५, ४२,७; ६,६२,५; ८, ६३,१२; मा ३३, ५०[e]; का ३२,४,७; -सन् ऋ ४,५१,७;९, ९७,२; १०, ६७,१;११३, १०; काठ ३५. १S[f]; क ४८, २S; कौ २, ७५०; शौ २०, ९१, १; -सन्तः ऋ ३, ४, [७; ७, ८], ६, २९, ४; १०, ६७, २; शौ २०,९१,२; -सन्तम् ऋ २,१२, [१४; २०,३]; शौ २०,३४,१५; पै १३. ७,१५.

†शंसन्ती- -न्तीम् ऋ १०,८५, ९; शौ १४,१,९; पै १८. १,९.

†शंस्त्[g]– -स्ता ऋ १,१६२,५; मा २५, २८; का २७, १२, ५; तै ४, ६,८,२; मै ३. १६,१; काठ ४६, ४.

शंस्य[h]– -०स्य मा ३, ३७; का ३, ४,२; मै १,५,१४[i]; काठ ७,३[i]; ११[i]; क ५, २[i]; ६, १[i]; -स्यः क ६, १[i]¶; -†स्यम् ऋ १, १०, [५; ५, ३९, ५]; ११६, ११;११७,६; २, ३४, ११; ६, २६, [३; ७, १९, ८]; ८, १८, [२१; ८३, ४]; ६०,११; १०, ४७,२;४८,९; मै ४,१४,८; कौ १,४३;३६३; जै १,४,९;३८,६; शौ २०,३७,८; -स्या ऋ १,८, १०[j]; ८,६३,२; शौ †२०,६०, ६[j]; ७१,६[j]; -स्यानाम् ऋ १, १७, ५.

शस्त, स्ता– -†स्तम् ऋ ३. ५३, ३; ५, ४७, ७; ८,४५, २[j]; मा ३३, २४[j]; का ३२, २, ७[j]; जै ४, १७, ५[j]; शौ १९, ११, ६; पै १३. ८, १६S; -स्ताः पै ९, ३,९-१३?; -स्तायाम् मै ४, ६, ६¶; -स्ते ऋ ४, २०, १०; तै १, ७, १३, ३; मै ४, ६, ६¶; काठ २८,१¶; क ४४. १¶.

शस्तो(स्त-उ)क्थ[k]– -क्थस्य मा ८, १२; का ८, ७,२; तै १, ४,२८, १; ३,२,५,५;७; मै १, ३,३०; काठ ४, ११; क ३, ९.

शस्ति[l]– -स्तिः ऋ ४, ३, १५; -स्तिभिः ऋ १, १८९, ३; -स्तिम् ऋ ४, ३, ३.

---

a) सपा. शंसमि <> शंसतु इति पाभे.।

b) पाभे. पृ ३०५२ *q* द्र.

c) =शंस।प्रतिगरतया निर्देशः।

d) शंसत् उक्था इति द्विपदः पपा.? (शंसद् [त्-उ] क्थ->)-क्थाः इति कोत्सः (तु. OR [५७८]; वैतु. वे. ORN. च दति. =क्रि. इति, मा. शंसन्तो नर् =शंसन्तः इति च?)। e) वैतु. उ. म. क्रि. इति।

f) पाभे. पृ २९५१ *g* द्र.।

g) नाप. (होतृ-महायज्ञर्त्विज्- [ऋत्विग्-अन्यतम-])।

h) विप. (अग्नि-, उक्थ-प्रभृ.), नाप. (आहवनीयाग्नि-) इति मा [प्रा.], म [पशो] PW. प्रभृ. ण्यति प्र. आद्युदात्तः (पा ६,१,२१४)। i) पाभे. पृ ११७१ *a* द्र.।

j) सपा. कौ २,६८९ शस्त्रम् इति पाभे.।

k) विप. (इन्द्र-, सोम-)। बस.। अर्थ. शस्तोक्थ- इति शोधविमर्शः।

l) भाप.। क्तिन् प्र. स्वरः उसं. (पा ३,३,९६)।

शस्त्र[a]– -स्त्रम् तै ३,२, ७,१; २[२]; ३[२]; ५, ३,४,६¶; ६, ६, ११, १¶; ७, ३, ११, २; ¶मै ४, ७, ५;८,७; ¶काठ २८,१;२९, २; ३७,८; ४३, १§; ¶क ४४, १; ४५, ३; कौ २, ६८९‡[b]; -स्त्रस्य तै ३, २, ७,१;२[c]; ३[२]; -स्त्राणाम् मा १९,२५; का २१, २,१४; -¶स्त्राणि काठ ३५ १६; क ४८, १४; -स्त्रात् मै ४, ५, ६¶; -¶स्त्राय मै ४,८,७; काठ २९, २; क ४५, ३; -¶स्त्रेण मै ४, ५, २; ७, ३; ६; काठ २९, १; क ४५, २.

शस्त्र-वत्– -वन्तः मै ४, ६, १¶.

शस्मन्[d]– -स्मन् ऋ १,११९,२.

शस्य[e]– -स्यम् तै ७,५, ५, २[१]¶; काठ ३४,४[१]¶; पै २०,३३,३.

शस्यमान,ना– -नः ऋ ७, ८, ३; -†नम् ऋ ४,४,१५;५८,२;८, २, १४; १०, ९९, ९; मा १७, ९०; का १९, १, ४; तै १, २, १४, ६; मै १, ६, २; ४. ११, ५; काठ ६, ११; ४०, ७; कौ १, २२५; २,११५५; जै १. २४,३; पै ८, १२, २; -ना ऋ ३,३९,१;६, २४, ७; खि १,७, ५; -नाः ऋ ६, ६९,२; -नानि ऋ १०, ६६, १२; -¶नायाम् तै ६, ५,२, ३; मै ४, ६,२;६; -नासः ऋ ६, ६९, ३; -ने ऋ ६, २३, १; १०, ४५, १०; मा १२, २७; का १३, २, १०†; तै २,१,१०,३¶; ४,२,२, ४†; मै २, ५, ११[२]¶; ७,९; ४, ६, ६¶; काठ १६, ९†; -नेषु ऋ १०, ७२,१.

शंस(वप्रा.)[f]– -†सः ऋ १,१८,३[g]; ९४, ८; १७८, ४; २, २६, १; ३४, ६[b,g]; ६,२४, २[h];७, ३५, २[g]; १०, ३१, १; ६४, १०[h]; मा ३, ३०; का ३, ३, २२; काठ ७,२; क ५,२; शौ १९, १०,२[२]; पै १२,१,८;१३,८,२[२]; -†सम् ऋ १, २७,१३;३३,७; १२२, ५;१४१, ६;११; १६६, १३; १८२,४;२,२०,७; ३१,६; ३,१८,२; ४,६,[११;५, ३,४]; ५,४१, ९;४६, ३; ७, २५, २, ३४, १२; ५६,१९; ८,३९, २; १०, ४२,६;९३, ११[k]; ११३, ३; मा ३३, ४९; का ३२, ४, ६; मै ४, १४, १८; काठ ३५. १४; क ४८,१३; शौ २०, ८९, ६; पै १९, १, १३; -†सा ऋ १, १८५, ९;४, ४,१४; तै १, २, १४,६; मै ४, ११, ५; काठ ६, ११; -साः ऋ ७, २५, ३; ८, ५७, ३; १०, ७८, ३; खि १, ४, ४; शौ २०, १४३, ९†; -सात् ऋ १, १२८, ५; १६६, ८; मै ४, १४, १७; पै २, ३०, ५; ७, ८, ८; -से ऋ ३, १६, ४; -सेन ऋ १०, ७१, २, काठ ३७, १३; पै १९, ३९,२; -सैः ऋ १. १७३, ९; १०; १०,७,१.

?शंसेनश्[l] पै २. ८१,३.

√शक्(बधा.),शकत् ऋ ८,९१,४; पै ४,२६,३†; शकः ऋ ८,८०,३. †शग्धि, >ग्धी ऋ १,४२, ९; ३, १६, ६; ५, १७, ५; ८, ३, ११[१]; १२; [(२, ११, ९)१२]; २४, ११; ६१, [(१२, ५;३२,१२)५ (१०,१३४,३)]; १३; ९, ८९, ७; १०, १४४, ५; कौ १, २५३; २७४; २, ६७१; ९२९; जै १,२७,१;२९, २;३,५५,१२; शौ १९,१५,१; शग्धि ऋ २, २०, ११८, १§; पै ३, २, १२; ४, ३१, १०; -†ग्धम् ऋ ५, ६६, ३५, १†; †ग्धम् ऋ ५, ६६, १,७, ६७,५; ६८,८; १०,४०,

a) नाप. (स्तोत्र-)। कर्मणि ष्ट्रनः प्र. (पाउ ४, १६४) (पैतृ. माश ३, ६,४,४ शस्त्र– इत्याद्युदात्तं प्राति. [यत्र पाउभो २,३,८३ ष्ट्रन् प्र.])।

b) पामे. पृ ३०५३ j द्र.।

c) सपा. तै ३,२,७,१;२ वैताश्री १७,८ स्तुतस्य इति, गो २,३,८;५,१२;१५;६,१ स्तोत्रस्य इति च पामे.।

d) नाप. (स्तोत्र-)। करणे मनिन् प्र.।

e) वि.। कर्मणि यत् प्र. (पावा ३,१,१०९)।

f) नाप. (आशंसा-, हिंसा- [ऋ १, १८, ३ प्रभृ.]), नाप. (शंसक- = स्तोतृ- [ऋ २, ३१,१ प्रभृ.]. हिंसक- [ऋ २,३४,६ प्रभृ.])। [illegible] द्र.।

g) नाप. (हिंसा-)। [illegible] अरविस– < √*अर् (हिंसायाम्) + [illegible] (नञ् + √रा > रविग्न इति [illegible] पूर्ति-])।

h) नाप. ([illegible])।

i) 'यथा मर्तो (हिंसकः) [illegible] [illegible] तथा' इति मा.।

j) नाप. ([illegible])। [illegible]

k) नाप. ([illegible])।

l) BKA. शंस– > [illegible] इति शोधः।

५; काठ २६,११; कौ २,४९५; ८१५; जै ३, ३८,१;५७,५.
¶शक्नोति तै २, ६, २, ६; मै ४, ७, ७[२]; शक्नोति मै ४, २,९[३]¶; शौ ५, १८, ७; पै ९, १७, ६; शक्नुवन्ति शौ ४, २६, ६; पै ४, ३६, ५; शक्नुवः तै २, ५, २, ३¶; †शक्नुवाम ऋ १, २७, १३; १०, २, ३; तै १, १, १४, ३; मै ४, १०,२; काठ २, १५; शौ १९, ५९, ३; पै १९, ४७, ६;
¶अशक्नोत् तै २, ३, ७,१; ४, १२,२; ५, ५,२, १; मै १, ६, ३; ५; १०, १२; १४; २, ४, ३; ४, ६, ८; काठ ३६, ८; अशक्नुवन् ऋ ५, ४०, ९; ¶अशक्नुवन् तै २,६, २, ६; ५,४, १, २; ५, ५, ४; ६, २, ३, १;४, १०, १; मै १, ६, ४; ४, ५,८[२]; ६,३; ७,१; काठ ८, ५; २७, ३[२]; २८, ७; ३०, ७; क ७, १; ४२, ३[२]; ४४, ७; शक्नुयात् तै ५,५, ३,२¶.
शकेयम्[a] रि ४, ८,४; शकेयम् मा १, ५; ४, ४; का १, ३, १; ४, २, २; तै १, १,४, १; २, १, २; ५, १०, ३; ६, ३, २[b]; ६, १,१,८; मै १,२,१; ४, १; ३,६,३; १६, ४[c];४, ९, २४[c]; काठ २,१;४; ४,१४;२२, १४[c]; २३ १[२]; ३८, १२; ३९, ५; क १,१३;१६; ३५,७[२]; पै १५,१, ६[c]; ९, ६; †शकेम ऋ १, ७३, १०; ९४,३; २, ५,१; ३, २७, ३; मै ४,११,१[‡d];२;१४, १५; कौ २,४१६; जै ३, ३२,६; ४, १,९; शकेम मा ११,१०[e]; का १२,१,१०[e]; तै ४,१,१,४[e]; ४, १२,३[c]; मै २,७,१[e]; काठ १६, १[e]; ४०,१४; शौ ५,८,२; १८, २,२९; पै ७,१८,२;१२,१,४†.
शशाक[f] शौ ४,१८, ६; ५,३१, ११; पै ५, २४, ५; शेकुः ऋ १०,४४,६; शौ २०, ९४, ६†; शेकुः ऋ९, ७३,३; शेक ऋ ५, ६१, २; शक्ष्यामि तै ६, २, ४, ५¶; शक्ष्यामः मै ४, ५, ९¶; अशकत् शौ १२,४,१८; पै १७, १७, ९; शकन् ऋ १, १०, ६; शकन् शौ ८,८,२०[g]; ११, १२, १६; अशकम् मा २,२८; का २, ६,१०; तै १,६,६,३; मै ४, ९, २६[c]; काठ ५, ६; ¶अशाकाम मै ४,२,१२.
१शकि[h]– -क्ये मै २,७,१; -किः मा १८ १५, का १९, ५, ३; तै ४,७,५,२; मै २, ११, ५; ¶४, २,९[i]; काठ १८,१०; -किभिः ऋ १०,२५,५;८८, १०; तै ५, ६,१,३; मै २, १३, १; शौ २, २७, ७; ३,१३,३; –†क्तिम् ऋ १०, १३४,६; कौ २, ४४१; जै ३, ३३, १६; -क्ती ऋ १, ३१, १८; –क्त्या मा ११, २[i]; ५७; ६३; का १२,१,२[i]; ५,८; ६,४; तै ४,१,५,३;६, ३; मै २, ७,५; ६; ४,९,१; –क्त्यै तै ४, १, १, १[i]; ६, २, २, ३¶; मै २, १, ५¶.
शाक्[j]– -क्स्य ऋ ७, १०३,५.
२शक्ति[k]– -क्तिः ऋ १, ८३, ३; ४, २२,८; ७,२०,[१०; २१, १०]; शौ २०, २५, ३†; –क्तिम् ऋ २,३९,७; ३,५७,३; ४,४३,३; मै ४,२,९¶; –क्ती ऋ ७,६८,८; –क्तीः ऋ १, १०९,३;३, ३१, १४.
३शक्ति- -क्त्ये पै १९, ४४, १७; –क्तिः काठ ३९, ५; क २८, १०; पै १९, ४४, १७[i]; –क्तिभिः काठ ३९, २; पै २, १६,५; ३,४, १; २०, ५०, ९; –क्त्या काठ १५, ११[i]; १६, ५; ६; –क्त्यै काठ ३९,५.
*शक्मिन्[l]– > शक्मी– > शक्मी-वत्[m]– -॰वः[n] ऋ ५, ३१, ९; –†वन्तः ऋ ६,७५, ९; मा २९, ४६; तै ४,६,६,३; मै ३,१६,३; काठ ४६, १; पै १५, १०, ९;

---

[a]) शा॰ इति सस्थः?। [b]) पामे. पृ १२०५ l द्र.।
[c]) सपा. शकेयम् (आपौ ४,१२,२ च) <> शकेम इति पामे.। [d]) पामे. पृ १०१४ l द्र.।
[e]) द्र. सस्थ. टि. आ।
[f]) सस्थः? यं. शशाक इति शोधुकः।
[g]) सपा. पै १६,१०,१० रिपन् इति पामे.।
[h]) भाव. (सामर्थ्य-, कर्मन्- [द्र. निघ २,१])।
[i]) सपा. शक्त्ये <> शक्त्या (माश ६, १, १,१४ वेत्र २,२ च) <> शक्त्यै इति पामे.।
[j]) नाप. (शिष्य-)। तस्येदमीयः अण् प्र.।
[k]) नाप. (दस्त्र-)। क्तिन् प्र.।
[l]) = १शक्ति-। [m]) विप. (मदस्ट-, मिट्-)।
*'शिद्द'> *'शिद्दू' > दनि. (द्र. मा. प्रभृ. प्रा. आभप्रमाणवर्णतः; वेङ्. प्रा. तुमा ३,९७ अनु ['श्मि->] श्मी– इति मा ऽसिद्धो ऽर्थ इति प्रतिभातः!)।
[n]) मंड्वुरी दः (पा ८,३,१)।

१७, ४, ७.
शक्वन्[a]– -क्वने मा ५, ५[b].
शक्वरि,री[c]– -रयः मा १८, २२[d]; का १९, ७, ४[d]; तै ५, ४, १२, २[2]¶; –री खि ३,११,१; ¶ तै २, २, ८, ५[2]; ६[2]; ६, २, ६; ३, २, ९, २; ४; ६, १, २,७[2]; ८, १[2]; ३, ३, ६[2]; ४, २, ५[2]; ¶मै १, ५, ६; २,३, ७,३,१६, ४§[e]; ४,२,११; ५,१; ७; काठ १०, १०[2]; ११, २[2]; १२, ५; २२,१४[e]; शौ ७,२८,१; पै १५, १, ९[e]; २०, १२, ६; –रीः मा १०, ४[2]; २१, २७; का ११,२, ३[2]; २३, ३, ५; तै १, ८, ११, १; ३, ४, ४, १; ४, ४, १२, ४[e]; ७, ९, १[d]; मै २,१,५¶;; ६, ७; ११, ६[d]; ३, ११, १२; काठ १५, ६; १८, ११[d]; ३८, ११; क २८, ११[d]; शौ १६,४, ७; पै १०,९,६; –०रीः शौ ३, १३,७; पै २, ४०,५; –रीणाम् मै ४, ७, ३¶[f]; पै २०,१४,४; –रीभिः शौ ११, २, २३; १३, १, ५[g]; पै १६, १०६, ३; १८, १५, ५[g]; –रीम् तै १,७, ११, १[h]; २,६,२,३¶; ७,३,२,१¶; मै १, ११, १०[h]; २, ३, ७¶; काठ १२, ५; १४, ४[h]; ३४, १०; पै २०, १९, १; २०, ५; –रीषु ऋ ७, ३३,४; १०, ७१, ११[i]; खि १, ११,६; तै ३,३, ३,१; –¶र्या मै २,३,७; ३,९, २; काठ १२,५; २६,४; क ४१, २; –¶र्याः तै २, २,८,६; काठ २९,७[f]; क ४५, ८[f].
शक्करी-त्व– -त्वम् मै ४, २, १२¶.
१शाक[j]– -काः ऋ ६,२४,४.
१†शाकि्न्[k]– -किनः ऋ ५, ५२, १७; –किनम् ऋ ३, ५१, २; ८,४६,१४; कौ १,२६५; जै १, २८, ३; –किने ऋ १, ५४, २; ६, ४५,२२[l]; कौ १, ११५; २, १०१६; जै १,१३,१; ४,९, ७; शौ २०,७८, १; –§की मा १७,८५[m]; का १८,७,६[m].
२शाकिन्[n]– -की ऋ १, ५१, [८(१०, ४१, १)].
शाकिन[o]– -नः ऋ ८,३३,६.
२शाक[p]– -कः ऋ १०, ५५, ६; कौ २, ११३३†; –के ऋ ५, १५,२[q]; –कैः ऋ ४,१७,११[r]; ५, ३०, १०, ६, १९, ४.

a) विश. (आज्य-) । वनिप् प्र. ।
b) पाभे. पृ ३०५६ *b* द्र. ।
c) स्त्री. व्यप. (छन्दस्-, ऋच्-), नाप. (२अप्-, गो- प्रभृ. [तु. निघ २, ११ प्रभृ.]) । तु २शारि,री– प्रभृ. ।
d) सपा. शक्वरयः <> शाक्वरीः इति पाभे. ।
e) सपा. शक्वरी (आश्री ४,१२,२ च) <> शक्वरीः इति पाभे. ।
f) सपा. शक्वरीणाम् <> शक्वर्याः इति पाभे. ।
g) सपा. तैब्रा २,५,२,२ रेवतीभिः इति पाभे. ।
h) सपा. मा ९,३२ विभे. ।
i) नाप. (*गीति-) । (√*ऋश् [= √ऋच्] > भावे *ऋशस्– > *ऋशस्वरी– > *शक्वरी– > यनि. । सस्थ. पोष– इति, पुपुष्वस्– इति च < √पुष् (= √वच् इति कृत्वा) '*वचने = उच्चारणे' इति द., जातविद्याम् इति पाठः ? (यातु– > *यातव्यी– [= मातुहननी- [पा ४, ४,१२१]] >) *जातव्यी– + विद्या– > बस. *जातव्य-विद्या– > -द्याम् इति शोधः (तु. छन्दः) च ।
j) भाप. [शौर्य- (वैतु. वें. विप. [=सहाय-] इति ?)] ।
k) विप. (*शौर्यकृत्- [इन्द्र-, मरुत्-]) । तत्करोतीत्यर्थे इनिः प्र. उसं. (पा ५,१,११५) ।
l) धा. *शब्दे वृत्तिः (तु. सस्थ. टि. सचा) ।
m) सपा. आपश्री १७, १६, १८ वैश्री १९,६ : १०९ हिश्री १२,५,३० साकी इति पाभे. ।
n) विप. (*रक्षण-समर्थ- [इन्द्र-]) मत्वर्थे इनिन् प्र. उसं. [पा ५, १, ११५ (तु. LR [५४२]; वैतु. GW., MVG [२१४ टि.] ? यनि. > शाकिन् इति शोधः स्यादिति ?)] ।
o) = १शाकि्न्– । (विप. [गो-]) । मत्वर्थे इनच् प्र. उसं. [पा ५,२,१२२ (तु. PW. GW. GRV. L[५४२] प्रमृ.; वैतु. वें. सा. °किन्– > [प१] -किनः इति ?)] । शब्दवत्- (गो- [वृषभ-=इन्द्र-]) इति, १शाक– = शब्द- इति चेति मतम् ।
p) विप. (शौर्यदीप्त्यादि-कृत्- [अग्नि-, इन्द्र-, मरुत्-]) । कर्तरि णः प्र.उसं. (पा ३,१,१४१) । सस्थ. अनीळः इति *अबाधितार्थे इन्द्रस्य विप. सत् तस. < भन् (नञ्) + *ईळ (बाधिनः [वैतु. वें. सा. =नीडरयावर्जनि, GW. प्रमृ. बस. इतीव ?]) ।
q) विप. (अग्नि- [वैतु. सा. PW. प्रमृ. यनि. < १शाक– इतीव ?]) । r) विप. (मरुत्- [वैतु. सा. =१शाक– इति कृत्वा भाप. इति ?]) ।

—वान् खि ५, ७, १, ३; मै ४, १३,२.
¹शक्मन्[a]– -क्म ऋ २, ३८, ४; –क्मन्[b] का ५, २, १; तै १, २, १०, २; ६, २, २, ३; काठ २, ८; क २, २; –†क्मना ऋ ९, ३४, ३; ६२, १६;११०,३; मा २२, १८; का २४, ५, १; कौ २, ७१५; जै ३, ५९, ७; –क्मने[b] मै १, २, ७[२]; ३, ७, १०[२]; काठ २, ८; क २, २; –†क्मभिः ऋ ९, ७,८; कौ २, ४८५; जै ३, ३६, १०.
शक्र,क्रा[c]– -०क्र ऋ १, ६२, ४; १०४, ८; १७७, ४; ३, ३५, १०; ३७, [११ (४०, ८; ९)]; ६, ३५, ५; ७, २०, ९; ८, ४,१५; १२, १७, १३, [१५; १७, ४]; ४५, [१०; ९२, ३६]; ५२, [(५१, १) १]; ९२, ११; ९७, १४; १०, ३८, २; ४२, ३; १३४, ३. खि ३,४, १, काठ ४०, ५; कौ १, २०९; २६४†; †जै १,२२; ६8; २८, २; ३, ३३, १७;४, १०, १; शौ २, ५, ४[d]; २०, २०, ४; ५७, ७; ८९,३;१११, २; पै १, ९६, १; ५,४, १३; ६, १५, १; ७, १८, ८[e]; १२, ३, ७[f]; १७, १५, २; १९, ४६, १५[g]; ५०, १३; –क्रः ऋ १, १०, ५; ६; ४, १६, [६ (७, २१, ४)]; ५, ३४, ३; ४; ७, १०४, २०; २१; ८, १, १९; ३१, २; ३२, १२; ६६, ३; ६९, १४; ७८, ५; ९३, १८; १०, ४३, ६; १०४, १०; खि ५, ४, २; ५; ८; ११[२]; मै २, १३, १३; ४, १४, ७; काठ ४०, ३; कौ †१, १४०; ३६३; ४, ३; ६; ८; जै †१,१५, ६; ३८, ६; २,७, १-३; शौ ३, २१, ४; ३१, २; ४, ११, २; ५, १, ७[h]; ८, †४, २०; २१; ८, १,५[i]; ७[j]; ९, ४, ५[j]; †२०, १७,६; ४९, २?[k]; ३?[k]; ७७,६;९२, ११; पै ३, १२, ४; २५, ३; ५, १७, ३; ७, ८,४; ९, ६, ३;८; १६, १०, ९†; ११, ११;२४, ४?[k]; २९, १;७३, ५; १७, २८, २; १९, ४५, १५?[k]; २०, ५७, ८; –क्रम्[l] खि १, ११, ८; –†क्रम् ऋ ६, ४७, ११; ८, ५०, १; १०, १६७,२; खि ३, २, १; मा २०,५०; का २२,५, ४;तै १,६,१२,५; मै ४,९,२७; १२, ३; काठ १७, १८; कौ १, ३३३; जै १, ३५, २; शौ ७, ९१, १; २०, ५१, ३8; पै ५, ४, ११; ७, १९,६; –क्रस्य शौ ८, ८, ६; ८; पै १६, २९, ७; ८; १९, ४३, ९; –क्रा[m] ऋ ५, ४१, १५; –०क्रा ऋ २, ३९, ३[n]; १०, २४, ४; खि १. ३, ७?[o]; ५,८; –क्राः शौ ५, ३८, ८; ११, ८, १३;१८; २०,४९, १?[p]; पै २, ५९,६; १५, १४, ७;८; १९, ४५,१४?[p]; –०क्राः ऋ १, १६६, १; –क्राय ऋ १, ५४,२; ८,२, २३; ९१, १; शौ १२, १, ३७; पै ४, २६, ११

[a]) भाप., नाप. (कर्मन्- [तु. निघ २,१])। मनिन् प्र.।
[b]) पासा. शक्मन् (काठ ४, ४,२,६ च) <> शरमने (माश्री २ २,१,२ बैताश्री १३, १६ गोश्रा २ २, ३ च) <> शक्ने (मान ३, ४,२,१२[२] काश्री ८,१,१५ च) इति पाभे.।
[c]) विप. (अश्विन्-, इन्द्र-, मरुत्-), व्यप. (इन्द्र-)। कर्तरि रक् प्र.।
[d]) पासा. पै २, ७,२ शतक्रो इति, काश्री ६,३,१ शूर इति च पाभे.। [e]) पासा. शौ ५,८,९ इन्द्र इति पाभे.।
[f]) शोधः पृ२१०८ g द.। [g]) शोधः पृ २३७१ g द.।
[h]) पासा. पै ६,२,७ ज्येष्ठः इति पाभे.।
[i]) पासा. पै १६,२९,५;७ इन्द्रः इति पाभे.।
[j]) पाभे. पृ २०८१ e द.।
[k]) शक्रम् इति शोधः (तु. RW.)।
[l]) द.क्रान् इति शोधः (तु. अभिप्रायतः संस्कर्तुः टि.)। नाप. (शत्रु-)। सस्थ. ?विघ्नवाम > (वि √घम् "प्रतिहिंसने" >) वि-घमाम इति शोधः (तु. ऋ [८,७८,५] परिशक्वे [="प्रतिशक्तं] इति पर्याय-निगमः; वैतु. संस्क्र्तुः < वि √घन् [अर्थः?] इति?)। [m]) विप. (शक्ता- [स्त्री-])।
[n]) 'हे शक्रा ("दीप्तिमन्तौ [अश्विनौ]) रथ्यां (रथिनौ [<रथी-]) इव अर्वाचा यानम्' इति वा. (तु. वें. सा. GW. GRV. प्रमृ.; वैतु. R [ZDMG ४८, ४७८] चक्रा [न. प्र३] इति शोधे सति [तदीयं विप. इति कृत्वा] रथ्यापदर्थे गत्य. रथ्या-> -थ्या इति?)।
[o]) शु° इति स्वरः?।
[p]) शक्रम् इति शोधः (तु. RW.)। सस्थ. ?क्राषम् > शुष्मः इति, ?निषाक्षयः > शुष्माक्षीः इति च शोधौ द. (तु. RW.)।

१७, ४, ७.

शक्वन्[a]– -क्वने मा ५, ५[b].

शक्वरि,री[c]– -र्यः मा १८, २२[d]; का १९, ७, ४[d]; तै ५, ४,१२, २[१]¶; –री खि ३,११,१; ¶ तै २, २, ८, ५[२]; ६[२]; ६, २, ६; ३, २, ९, २; ४; ६, १, २,७[२]; ८, १[२]; ३, ३, ६[१]; ४, २, ५[२]; ¶मै १, ५, ६; २,३, ७,३,१६, ४ऽ[e]; ४,२,११; ५,१; ७; काठ १०, १०[२]; ११, २[१]; १२, ५; २२,१४[e]; शौ ७,२८,१; पै १५, १, ९[e]; २०, १२, ६; –रीः मा १०, ४[२]; २१, २७; का ११,२, ३[२]; २३, ३, ५; तै १, ८, ११, १; ३, ४, ४, १; ४, ४, १२, ४[e]; ७, ९, १[d]; मै २,१,५¶;; ६, ७; ११, ६[d]; ३, ११, १२; काठ १५, ६; १८, ११[d]; ३८, ११; क २८, ११[d]; शौ १६,४, ७; पै १०,९,६; –०रीः शौ ३, १३,७; पै २, ४०,५; –रीणाम् मै ४, ७, ३¶[f]; पै २०,१४,४; –रीभिः शौ ११, २, २३; १३, १, ५[g]; पै १६, १०६, ३; १८, १५, ५[g]; –रीम् तै १,७, ११, १[h]; २,६,२,३¶; ७,३,२,१¶; मै १, ११, १०[h]; २, ३, ७¶; काठ १२, ५; १४, ४[h]; ३४, १०; पै २०, १९, १; २०, ५; –रीषु ऋ ७, ३३,४; १०, ७१, ११[i]; खि १, ११,६; तै ३,३, ३,१; –¶र्या मै २,३,७; ३.९, २; काठ १२,५; २६,४; क ४१, २; –¶र्याः तै २, २,८,६; काठ २९,७[f]; क ४५, ८[f].

शक्वरी-स्तु– -स्तुम् मै ४, २, १२¶.

१शाक[j]– -काः ऋ ६,२४,४.

१†शाकिन्[k]– -किनः ऋ ५, ५२, १७; –किनम् ऋ ३, ५१, २; ८,४६,१४, कौ १,२६५; जै १, २८, ३; –किने ऋ १, ५४, २; ६, ४५,२२[l]; कौ १, ११५; २, १०१६; जै १,१३,१, ४,९, ७; शौ २०,७८, १; –ऽकी मा १७,८५[m]; का १८,७,६[m].

२शाकिन्[n]– -की ऋ १, ५१, [८(१०, ४९, १)]

शाकिन[o]– -नः ऋ ८,३३,६.

२शाक[p]– -कः ऋ १०, ५५, ६; कौ २, ११३३†; –के ऋ ५, १५,२[q]; –कैः ऋ ४,१७,११[r]; ५, ३०, १०, ६, १९, ४.

[a]) विप. (आज्य-)। वनिप् प्र.।

[b]) पाभे. पृ ३०५६ *b* द्र.।

[c]) स्त्री. व्यप. (छन्दस्-, ऋच्-), नाप. (२अप्-, गो- प्रमृ. [तु. निघ २, ११ प्रमृ.])। तु २नारि, री– प्रमृ.।

[d]) सपा. शकार्यः <> शक्करीः इति पाभे.।

[e]) सपा. शक्करी (आश्रौ ४,१२,२ च) <> शक्करीः इति पाभे.।

[f]) सपा. शक्करीणाम् <> शकर्याः इति पाभे.।

[g]) सपा. तैत्रा २,५,२,२ रेवतीभिः इति पाभे.।

[h]) सपा. मा ९,३२ त्रिभे.।

[i]) नाप. (*गीत-)। (√*ऋश् [= √ऋच्] > भावे) *ऋशस्– > *ऋशस्वरी– > *शप्वरी– > यनि.। सस्थ. प्रोप– इति, पुपुप्तुस्– इति च < √पुष् (= √वच् इति कृत्वा) '*वचने = उच्चारणे' इति द्र., जातविद्याम् इति पाठः ? (यातु– > *यातव्या– [= यातुहननी- [पा ४, ४,१२१]] >) *जातव्या– + विद्या– > कस. *जातव्य-विद्या– > -द्याम् इति शोधः (तु. छन्दः) च।

[j]) भाप. [शौर्य- (वैतु. वें. विप. [= सहाय-] इति ?)]।

[k]) विप. (*शौर्यकृत्- [इन्द्र-, मरुत्-])। तत्करोतीत्यर्थे इनिः प्र. उसं. (पा ५,१,११५)।

[l]) धा. *शब्दे वृत्तिः (तु. सस्थ. टि. सचा)।

[m]) सपा. आपश्रौ १७, १६, १८ वैश्रौ १९,६ : १०९ हिश्रौ १२,५,३० साकी इति पाभे.।

[n]) विप. (*रक्षण-समर्थ- [इन्द्र-]) मत्वर्थे इनिन् प्र. उसं. [पा ५, १, ११५ (तु. LR [५४२], वैतु. GW., MVG [२१४ टि.] ? यनि. > शाकिन् इति शोधः स्यादिति ?)]।

[o]) = १शाकिन्–। (विप. [गो-])। मत्वर्थे इनच् प्र. उसं. [पा ५,२,१२२ (तु. PW. GW. GRV. L [५४२] प्रमृ.; वैतु. वें. सा. °किन्– > [पा] -किनः इति ?)]। शब्दवत्- (गो- [वृषभ-=इन्द्र-]) इति, १शाक– = शब्द- इति चेति मतम्।

[p]) विप. (शौर्यदीप्त्यादि-कृत्- [अग्नि-, इन्द्र-, मरुत्-])। कर्तरि णः प्र.उसं. (पा ३,१,१४१)। सस्थ. अनीळः इति *अबाधितार्थे इन्द्रस्य विप. सन् तस. < अन् (नञ्) + *ईळ (बाधितः [वैतु. वें. सा. = नीडस्थानरहितः, GW. प्रमृ. बस. इतीव ?])।

[q]) विप. (अग्नि- [वैतु. सा. PW. प्रमृ. यनि. < १शाक– इतीव ?])।

[r]) विप. (मरुत्- [वैतु. सा. = १शाक– इति कृत्वा भाप. इति ?])।

।शाक्मन्[a]– -क्मना ऋ १०,५५, ६; कौ २,११३३.

शाक्वर[b]– -रः तै ३,२,९, २¶; मै १, १,१२; काठ १, ११; –रम् काठ ३३,४¶,३९,७; – राः तै ३,२, ९, ४¶; ¶मै १,५,६;४, २,११;५,१;७; काठ ११,२¶; शौ ९, १, ९; पै १६, ३२, ९; –राय मा ५, ५; २९ ६०; का ५, २, १; ३१, ५, १; तै १, २, १०, २; २,३, ७,३¶; ६, २, २, ३; ७, ५, १४, १¶; मै १,२,७,२,३,७;३,७,१०^{२};१५, १०; काठ २,८; १२, ५¶,४५, १०; क २, २; –रेण मै ४, २, ११.

शाक्वरी[c]– -रीः पै ८,१८, ३.

शाक्वर-रैवत[d]– -ताभ्याम् तै ४, ३,२,३; काठ ५,१; ५; –ते मा १०, १४; १३. ५८; १५, १४; का ११, ५, ५; १४, ७, १०; १६, ३, १४; तै १, ८, १३,२; ४, ३, २, ३; ४, २, ३; मै २, ६, १०; ७, १९; २०; ८, ९; काठ १५,७; १६, १९; १७,८; क २५, ९; २६, ७.

शाक[e]– -कम् मै ३, ९,३¶.

?शकंलंचनते पै ९, ९, ३.

शकट[f]–>*शकटिस्[g]– -टीः ऋ १०, १४६, ३.

१शाक-धूम[h]– -म शौ ६, १२८, ३; ४; पै १९, २४, १७; १८; –मम् शौ ६, १२८, १; पै १९, २४, १६; १९.

१शाकन्[i]– -कभिः[j] तै ५, ७, २३, १; काठ ५३, १३.

शाक-पूत[k]– -ते ऋ १०, १३२,५.

शाक-ब[,व]लि[l]– -लिः खि ५, १५, १३ ; शौ २०, १३१, १६.

२शकुन्[m]– -कानि मै ४, २, १०¶; –क्नः ¶मै २,२,४^{२};५; ¶काठ १०,१०^{२};११^{२}; शौ १२, ४, ४; पै १७,१६, ४; –क्ना मा ३७, ९^{१}; का ३७,१,९^{१}; शौ २०, १२९, १२[n].

२शाक-धूम[o]– -मान्[p] पै १७, १३, ८?; –मे पै १, ८६,४.

शकधूम-ज[q]– -जाः शौ ८, ६, १५; पै १६, ८०, २.

शकधूम्य[r]– -म्यम् पै १७,१३, ४.

शाक-पिण्ड[s]– -ण्डैः[j] मा २५, ७; का २७, ७,१; मै ३, १५, ९.

शकं-भर[t]– -रस्य शौ ५, २२, ४; पै ५, २१,८; १३, १,५.

---

[a]) =शुक्मन्– । मनिन् प्र. इति ततो विशेषः ।

[b]) वि१. [वीर्यवत्-, दीप्तिमत्- प्रमृ. (वृषभ-, तनूनपात्- [अग्नि-] प्रमृ.)], नाप. (सामन्-)। [c]) विप. (२अप्-)।

[d]) साम-विशेषयोः द्वस. ।

[e]) नाप. (*त्वच्-, वल्कल-) । (√वश् (*√वस्) '*छादने' >) *धाशक->यनि. । सपा. तै ६, ३,४,२ काठ २६,५ यूप-शकलम् इति पाभे. । तत्र शकल– इति प्रानि. यनि. पर्यायः द्र. । तै. सस्य. सुतेजसम् इत्यत्र तेजस्– इति प्रानि. च *त्वक्-पर्यायः द्र.।

[f]) नाप. (वाहन-) । √*वक्ष् (*√वह्) '*वहने' > भावे *वक्ष–+(√कृ 'हसौ' >करणे) कृत–> उस. *वक्ष-कृत–> *वक्षकट–> यनि. (वैतु. या [६, २२] प्रमृ. < शकृत्+[√इ >] इत–वा, < शनक– > श–+√तक् वा, < शब्द–+√तक्– वेति, पाउ [४,८१] < √शक् इति च!) । [g]) नाप. (शकट-) । स्वार्थे [illegible] प्र (वैतु. मा. PW. प्रमृ. °टी–>यनि. [illegible] इति)।

[h]) व्यप. (नक्षत्र-) । क्रुशक– (*वि. 'प्रचण्ड')+ (√दिव् 'दीप्तौ' > कर्तरि) *१धूम–> उस. *क्रुशक-धूम– > यनि. (वैतु. पृंद [४, ४१] < शक– [मेघ] +धूम– [मलिन-] >पस. इतीव-, <२शकुन्–+धूम– इति प्रायोवादश्च?)। [i]) =२शाकुन्– । प्रत्ययमात्रे भेदः।

[j]) शाकभिः<>शकपिण्डैः इति पाभे. ।

[k]) व्यप. [ऋषि- (तु. वें. सा. GW. GRV. प्रमृ)]।

[l]) नाप. (अर्थः?)। पम. (तु RW.; वैतु. शंपा. स.त. च शक बलिः इति?) । °व° इति खि. पाठः।

[m]) नाप. (करीष- [शुष्क-गोमय-]) । व्यु. ? ।

[n]) पाभे. पृ ७८३ j द्र. ।

[o]) नाप. (करीष-धूम-) । पस. ।

[p]) पाठः? °म्यान् इति शोधः ।सस्थ. लोग–> -गान् (*वृक्ण-खण्डान् [वृक्षाणाम्]) इत्यपि शोधः ।

[q]) वि१. पुं. (रक्षस्-) । उस. उप. डः प्र., [पक्षे] °ज्ञा– विदन्ते प्रानि. इत्यपि संभाव्येत ।

[r]) वि१. (रक्षस्-) । तत्रजातीयः यत् प्र. । [s]) पस. ।

[t]) नाप.(*मलगृह-) । पप. (*शकुमन–[=२शकुन्–] > *शकुम–>) *शकुम्–+भर– > यनि । तस्य मुष्टिहा (*संधान-धारकः [*विरेचनप्राचुर्यनिरगालितः सन्]) शकलो महाशरान् पुनरेतु' इति वा. (वैतु. PW. प्रमृ. वि१. च उस. चेति B. प्रमृ. व्यप. इतीव?)।

शकमुय[a]– -यम् ऋ १, १६४, ४३; शौ ९, १५,२५†.

¶शकल[b]– -लः तै ६, ३, ३,२; मै ३. ९,३; काठ २६, ३; क ४१, १; –लेन तै ६,३,३,२; –लौ[c] मै ४,६, ३[1].

?शकल्येपि[d] शौ १,२५,२[e].

श(कँ >)का[f]– -का मा २४, ३२; का २६, ७, २; तै ५, ५, १२, १;१८,१; मै ३,१४, १३; काठ ४७,२; ८.

?शकावङ्कावनेत्रपुरुहांशनीका[g] पै १७, १३, ९.

शकुन[h]– -नः ऋ ४. २६, ६[1]; ९, ८६, १३; ९६, १९; २३; १०, १६, ६; १६५,२; खि ५, ९,१; मा १८, ५३; का २०, ३, ३; तै ४, ७, १३,१; मै २, १२,३; ४, ९, ११; काठ १८, १५; क २९, ४; कौ २, ५२७†; जै ३, ४१,३†; शौ ६, २७, २†; १२, ३, १३; १८,३, ५५†; २०, १२७, ४; पै १६, ७१,८; १७, ३७,३; १९,१३,१४†; –†नम् ऋ ९,८५, ११; १०, १२३,६; कौ १, ३२०; २, ११९६; जै १, ३३, ८; शौ १८, ३, ३६; –नस्य ऋ १०, ६८, ७; १०६, ३; शौ २०,१६, ७†; –नाः ऋ ९,१०७,२०; कौ २, २७३†; जै ३, २३, ५†; शौ ११, २, २४; १२, १, ५१; पै १६, १०६,४; १७, ५, ९; –नानाम् ऋ ९, ११२, २.

शकुनि[i]– -नयः शौ ११, ११, ९; पै ९, १०, ८; १७, २२, १३; १४; –निः मा २४, ४०; का २६, ८, ५; तै ५, ५, १९, १; मै ३, १४, २१; काठ २५,७¶; ३५, ४; ४७, ९; क ३९, ५¶; ४८, ५; शौ ७, ६६, १; २[k]; पै ७, ७,९;१९,१९, १४;४७, ८; २०, १८, ५; –०ने ऋ २,४२, १; ४३, २[1]; ३; खि २, २, ५; –नेः शौ २, २५,२, १०,३,६; पै ४, १३, २; १६,६३,६.

शकुनि-साद्[l]– -देन मा २५, ३; का २७,३, १; तै ५,७, १४,१; मै ३, १५,३; काठ ५३, ४.

शकुन्त[m]– -न्तान् शौ ११, ८, ८; पै १५, १३,८.

शकुन्त-क[n]– -०क[o] खि २, २, ५; –कः मा २३, २३; का २५, ६, ३.

[a]) त्रिप. [*प्रचण्डदीतिमत्- (धूम- [*नक्षत्र- <*२धूम- [तु. १शक-धूम- टि., अत्र त्रिपये यदुक्तपूर्वं तत्रायं विशेषः])] । ऋक्ष– (*प्रचण्ड-)+घर्म– (दीति-) >कम. *ऋक्ष-घर्म– तद्वदर्थे>*ऋक्षवर्म-मय–>यनि. (वैनु. पपा. °क-म° इति विभागः, < २शकन्– इति भयोवादश्च ?) ।

[b]) नाप. (खण्ड-) । (✓अक्ष् '*छेदने' > भावे) *अक्षक–+(✓भृ 'धारणे' >भावे) भर–> बस. *अक्षक भर–> यनि. (वैनु. पाउ [१,११२]<✓शक् इति ?) । [c]) सपा. काठ २७,७ शल्कौ इति पाभे. ।

[d]) पाठः ? शकल्यीं–(त्रिप. =शकल कृत्-, छेदिका-)+इषू–> कम. शकल्येषू–>[सत१] –ष्वि* इति शोधः । 'यदि वा तीक्ष्णाऽस्त्राद्ध्न्जन्माऽसि' इति वा. (वैतु. सप्रा [२,१,५], शौच [२,५२], w. MVG. [३३३, टि.२] प्रभृ. उस. उप. =(✓इष् 'इच्छायाम्' > कर्तरि एषिन्– इति कृत्वा जनित्र– इत्यस्य विप. सत्. न. प्र१ इतीव ? । सा. उप. =[✓इष् 'इच्छायाम्' > कर्तरि] इषू– इति कृत्वा सत१ यनि. इति च ?) ।

[e]) सपा. पै १,२२,२ ?शाकल्येपु इति पाभे. ।

[f]) नाप. (*ऋक्षिका-) । *ऋक्षका–> यनि. (वैतु. पाका [७,३,४४]< ✓शक् 'शक्तौ' इतीव ?) ।

[g]) शाखावङ्कावनेत्रा, पुरुहांशनी इति BKA शोध ? ।

[h]) नाप. (पक्षिन्) । *पक्षक–(पक्ष-) > तद्धिते *पक्षकुन्–> यनि. (वैनु पाउ [३,४९] <✓शक् इति ?) ।

[i]) वैनु. वें. शुभाशुभशकुनकृदर्थे त्रिप. इति ? ।

[j]) नाप (पक्षिन्-) । शेषं h द्र [वैनु. या (९, ३ [तु. SEY ७१]) < शम्+ ✓कृ 'कृतौ' वा, ✓शक्+ उद्+✓नी वा, ✓शक्+✓नद् वा, ✓शक्+✓तक् वा, ✓शक् 'शक्तौ' (तु. पाउ [३, ४९] वेति ?) ।

[k]) कृष्णः शकुनिः > सपा. पै २०,१५,६ कृष्णशकुनिः इति, काठ ३५, ४ आपश्रौ ९, १७, ५ श्वपात् इति च पाभे. ।

[l]) नाप. (शकुन्याश्रयभूत-पृष्ठभाग-) । उस. उप. अधिकरणे < ✓सद् 'उपवेशने' (तु. भा. सा. PW. प्रभृ.; वैनु. उ. म. Gri. भाप. इति कृत्वा पस. उप. भावे <✓सद् 'गतौ' इति ?) । [m]) =शकुन– । तेनैव सन्यायता द्र. । [n]) ह्रस्वार्थे कः प्र. ।

[o]) सपा. पै २०,४६,१० कौमृ ४६, ५४ कपिञ्जल इति पाभे. ।

शकुन्तिका- -का ऋ १,१९१, ११; मा २३, २२; का २५,६, २; तै ७, ४,१९,३; मै ३, १३, १; काठ ४४, ८; पै ४,१९,१†; ६; ९, १०, ८.

शकुन्ति[a]- -न्तयः ऋ २, ४३, १; -०न्ते ऋ २, ४२, ३.

शकुल[b]- -लौ खि ५,२२,१; मा २३, २८; का २५, ६, ८; शौ २०, १३६, १.

शकृत्[c]- -कृत् ऋ १, १६१, १०; तै ७, १, १९, ३; काठ ८,५¶; ४१, १०; क ७, १¶; शौ १२, ४, ९; पै १७, १६,९.

?शकेव[d] शौ ३, १४,४; पै २,१३,२

?शक्त पै २, ८१, ३.

१शक्ति-, २शक्ति-, ३शक्ति- √शक् द्र.

?शक्तिकानना[e] शौ २०,१३६,५[f].

?शक्तुर्व्यशकुपेदयम् पै २,७१,३.

?शक्नो पै ४, ११,४.

?शक्नुकामना खि ५,२२, ६[f].

१शक्मन्- √शक् द्र.

२शक्मन्[g]- -क्म[h] मै १,२, ५; काठ २,६; २४,६; क १,१९;३७,७.

शक्र-, शक्वन्-, शक्वरी- √शक् द्र.

शग्म, ग्मा[i]- -ग्मः ऋ ६, ४४, २; शौ १८, ४, ८; पै २०, ३८,९; -ग्मम् ऋ ६,७५,८; मा ३,४३; २९, ४५†; का ३,४, ७; तै ४, ६,६, ३†; काठ ४६,१†; पै २, २३, ३; १५, १०, ८†; २०, २७,९, -ग्मया ऋ ७, ५४, ३; तै ३, ४, १०, १†; पै १९,२५, १४; -ग्मा ऋ ८, २, २७; कौ २,१००८†; शौ १४,२, १७; पै १५, २३, १०; १८, ८, ८‡[j]; -ग्माः शौ ४,२७, ३; १८, २, २१; पै ४, ३५, ३; १७, ३७, २[k]; -ग्मानि शौ १९, ८, २; -ग्माम् ऋ ५, ४३, ११; मा ४, २; का ४, १, ३; तै १, ८, २२,२†; मै ४,१०,१†; काठ ४, १६†; पै ११,५,१०; -ग्मासः ऋ ७, ६०,[(२, २८, ३)५]; ९७,६; १०, ३१,५; काठ १७, १८†; -ग्मे पै १५, १२, ९; -ग्मैः ऋ १, १३०, १०;१४३, [८ (८,६०, ८)].

शग्मिय[l]- -यम्[m] शौ ५,१,९.

शग्म्य[n]- -ग्म्यम्[m] पै ६, २, ९; -ग्म्येन ऋ ३, ३१, १.

शंकर- शम् द्र.

?शङ्कसे[o] पै १२,३,५.

?शङ्काशे पै १७, १४, १.

शङ्कु[p]- -†ङ्कवः ऋ १, १६४, ४८; शौ १०, ८, ४; पै १६, १०१,७; -ङ्कुम् खि ३,१६,८.

?शंघ[q] मै ४, ९, ७.

१शङ्ख[r]- -०ङ्ख पै ४, २५, ४; -ङ्खः

---

[a]) = शकुन्त- । तेनैव सन्यायं द्र. ।

[b]) नाप. (मत्स्य-)। शं- (= क- [जल-]) + (√कुल् '*निवासे' > कर्तरि) कुल- > उस. यनि. ।

[c]) नाप (कौष्ठ्यमल-, विष्ठा-)। (√भ्रंश् '*विरेचने' > भावे) *भ्रंशक- + (√कृ [*= √*कॄ] '*विक्षेपे' > भावे) कृत्- > वस. *भ्रंशककृत्- > यनि. (वैतु. पाउ [४,५८] <√शक् इति ?)।

[d]) इहोश' > इह उ शका इव इति पपा.? इह *उषका(:)-इव इति शोधः। (√वस् [उष्] 'निवासे' > कर्तरि) उषक- > -काः विप. (गावः [?शारिशा-कर [शौ ३,१४,५], वैतु. web [IS १७, २४४] यनि. श१ इति, R [४८, ६८२] तृ१ इति च ?)।

[e]) शक्ति कनीना इति RW. ।

[f]) सपा. खि ५,२२,६ ?शक्नुकामना इति ।

[g]) अर्थः व्यु. च ?। = शग्मन्- इति PW. प्रमृ. ।

[h]) शक्म यत् इत्यस्य स्थाने सपा. मा ४, २६ का ४, ९, १ माश ३, ३, ३, ७ काश्री ७, ८, १६ शग्मे इति तै १,२,७,१ शग्मम् इति पाभे. ।

[i]) भाप. (सुख-), विप. (सुखवत्-)। <√*शग् 'सुखे' [तु. पपा. नावग्रहः; वैतु. ?या (३, ५ [तु. टि. शग्म्य-])], दे. निघ ३,६, सा. प्रमृ < शम् + √गम् इतीव, PW. प्रमृ. < √शक् इति च)। [j]) सपा. ऋ १०,८५,४४ विभे. । [k]) पाभे. पृ २३६७ e द्र. ।

[l]) विप. (वरुण-)। तत्रभवार्थीयः घः प्र. उसं. (पा ४, ४,९८)। [m]) सपा. शग्मियम् <> शग्म्यम् इति पाभे. ।

[n]) विप (सुखवत्- [मनस्-])। शग्म- इत्यस्य पर्यायः संस्लेन सन्यायः (वैतु. या [३,५] < ?सम् [= *शम्-] + [√गम् >] ग्म्य- [= गम-] > उस. यनि. इतीव (तु. टि. शग्म-; वैतु. SEY १२१, यनि. < शग्म- इति प्रायोवादश्च ?)। [o]) शङ्काशे इति मूको. ।

[p]) नाप. (कीलक-)। (√*शञ्ज् [= √सञ्ज्] 'सङ्गे' >) *शङ्कु- > यनि. । [q]) पाभे. पृ १६३९ j द्र. ।

[r]) नाप. (शुक्ति-भेद-)। (√वश् '*दीप्तौ' > भावे) वश- + मतुबर्थे मत्वर्थे मत्प्र. उसं. (पावा ५, २, १२२) > *वशमख- > *उश° > यनि. (वैतु. पाउ [१, १०२] < शम् + खः प्र. इति ?)।

शौ ४,१०,१;३;४; पै ४,२५,१; ५; ६; -ङ्खम् पै ११,२, १०; -ङ्खेन शौ ४, १०, २;३[१]; पै ४, २५, ३; ५[२]; -ङ्खेभ्यः[a] शौ १९, २२,८; ९; १०.

शङ्ख-चक्र-गदा-धर—स्मरण- -णम् खिसा २०, ६[b].

शङ्ख-ध्म- -ध्मम् मा ३०, १९; का ३४, ४, १.

२शङ्ख[c]- -ङ्खः काठ २२,६; क ३४,१; -ङ्खम् काठ २२, ७; क ३५, १.

शङ्ग[d]- -गाय[e] तै ४, ५, ८,१[f].

१शङ्गय[g]- -यः ऋ २, १, ६; तै १,३,१४,१†.

२शङ्गय[h]- > शंगयी- -यीम् ऋ ९,९७, १७.

शङ्ग-(व>) वी[i]- -वी मै ४,१३, ९[j].

शङ्गु[k]- -गवे[f] मा १६, ४०; का १७, ६,४; मै २,९, ७; काठ १७, १५; क २७, ५.

√शच्[l] > शच[m]- > शचिष्ठ,[n] ष्ठा- -०ष्ठ ऋ ८, ६६, १४[n]; -ष्ठः ऋ ४,२०,९; काठ २१,१३†; -ष्ठम् की १,३५७‡[o]; जै १,३७,६‡[o]; -†ष्ठया ऋ ४, ३१,१; मा २७, ३९; ३६, ४; का २९, ५, ८; ३६, १, ४; तै ४, २, ११, २; मै २, १३, ९; ४, ९, २७; काठ ३९, १२; की १, १६९; २, ३२; जै १, १८, ५; ३, ४, ३; शौ २०, १२४, १; -ष्ठा ऋ ४,४३, ३; -ष्ठाः खि ५,५,६.

शची[p] (बप्रा.)- -चीः खि ७,६, १; -चीनाम् ऋ १,१७,४; ४,४३, ३; ८,३२,१५; -०चीनाम्[q] ऋ १०, २४, २; खि ५, ४, १; की ४,१; जै २, ७,१; -चीभिः ऋ १, ३०, १५[r]; ६२, [१२; ८, २, १५]; १०३, २; १०९, ७; ११२, ८; ११६, २२; २३; ११७,१३;२०; ११८,६; १३९, ५; १६४, ४४; ३, ६०, २; ४, ३०, ६; ४४, २; ६, ४४, ९; ४५, २४; ४७,१५; ७, ६, [४; (१०, ७४, ५)]; ६७, ५; ६८, ८; ६९, ४; ९२,२; ८, २,[३२; १६, ७]; ५३, ६; ५७, १; ४; १०, २२, १४; ३९, १३; ८९, ४; १३१, ५; १३४,३; १३९, ३; १५७, ५; खि १, ४, २;५; ९, ६; ३, ५,६; मा १०,३४†; १२, ६६†; १९, ३५;८१;८६; ८७; २०, ७७†; २७, ९; का ११, १०, ४†; १३, ५, ५†; २१, ३, ४; ६, २; ७;८; २२, ७, ११†; २९, १, ९; †तै ४, १, ७,४; २,५, ५; ३,११,३[s]; मै २, ३, ८; ७,१२†; १२,५; ३, ११,४;७; ९[२];४,१४,१०†; काठ १६, १२†; १७, १९[२];†; १८, १६; ३८,२;३[२]; ३९,१०[s]; क २५, ३; २९,४; †की १,

---

[a]) नाप. (सूक्त-विशेष- वा तद्देवता- वा)।

[b]) सपा. खि ३,१२ [टि.] शङ्खचक्रगदाधरः स्मरणम् इति पाभे.? यनि. शोधः। [c]) व्यप. (ऋषि-)।

[d]) भाप. (सुख-)। शग्म(न्)- प्रभृ. पर्यायभूतेषु वृत्तिमतः *शग्- इत्यस्यैव सोपधं रूपान्तरं सत् शम् इत्यस्य पर्यायमात्रं न तु तज्जातमिति मतम्।

[e]) विप. (शङ्कर- [रुद्र-])। सुख- इतिवदुभयथावृत्तं स्यात् भाप. च विप. च। अथवा १शङ्गय- > [च१] शङ्गयाय > यनि. (तु. WAG २, ११९ e)।

[f]) सपा. शङ्गाय<>शङ्गवे इति पाभे.। [g]) विप. (सुख-कृत्-[अग्नि-])। टयच् प्र. उसं. (पावा ५, २, १२२; वैतु. पपा. प्रभृ.<शम्+गय- [गृह-]>कस. नाप. इति वें. सा.; बस. इव सत् विप. इति PW. प्रभृ. च?)।

[h]) विप. (सुखकरी- [दृष्टि-])। शेषं g द्र.। प्रत्ययानुबन्धे रूपान्तरं सुतर्कम्।

[i]) विप. (सुखकरी-[द्यावा-पृथिवी-])। प्रत्ययमात्रे भेदः। समानमन्यत् [वैतु. PW. C. प्रभृ. शङ्गयी इति शोधः इति (तु. मूको., पाभे. च [तु. j])]। [j]) सपा. माश १,९,१,५ शङ्गवी इति, तैब्रा ३, ५,१०,१ शङ्गये इति, आश्रौ १,९,१ शांश्रौ १,१४,४ शङ्गयी इति च पाभे.।

[k]) विप. (सुखकर- [रुद्र-])। शङ्ग-व- > यनि. (वैतु. <शम्+√गम् वा गो- वेति प्रायोवादः?)।

[l]) =√शक् इति PW. GW. प्रभृ.।

[m]) विप. =शक्तिमत्-। कर्तरि क्विप् प्र.।

[n]) वें. सा. शविष्ठ इति?।

[o]) पाभे. पृ २३८५ f द्र.।

[p]) भाप. (बल-), नाप. (कर्मन्- [तु. निघ २,१], प्रज्ञा- [तु. निघ ३,९]), ?व्यप. [इन्द्राणी- (वें. सा. PG २,१ [ऋ ३, ६०, ६ प्रभृ.])]। [√*शच् (<√*शश् [यथा.])]>) *शच्व(र>)री->यनि.(तु. शक्वरी-)।

[q]) पराङ्गस्वरः।

[r]) एतदादिषु स्थलेषु क्रिवि. इति PG [१,११]।

[s]) सपा. शचीभिः (मंब्रा २, ३,२१ पागृ ३, ३,५ आमिगृ ३,२,६ : ७ च)<>शचीपतिः इति पाभे.।

२८७, ३३९, २, ४३६, १०१८, ११५६, †जै १, ३०, ५, ३५, ८, ३, ३३, ११, १७, ४, ९, ९, शौ ५, ११, ८[a], ७, २६, २, ५५, १; ९, १५, २६†, ११, ६, २०, २०, ६३, ३, ७८, ३,१२२, ३, १२४,६, १२५,५, १४३, २, पै १३,७, १२[b], १५,१२,५‡[c], १६,२२, १०, २०, ६, ४, १४, १०[d], १५,२, −†च्या ऋ ३, ६०, ६, ४, २०, ९, ३५, ५[२] [(४,३३, ३)५], ५६, ३, ६, १७,६,२६, ६, ३१, ४, ४४, २४, ८, ९६, १३, १७, १०, ६१, ३, १०४, ३, खि ५, ५, ६, मा ७, १७, का ७, ७,२, मै १, २, १४‡[e], ४, १४,७, काठ २१,१३, २३, ११[१], २८, ४, क ४३, ४, कौ १, ३२३, जै १, ३४, १, शौ २०, ७५, ७,३३, ७,१३७, ७, ११, पै १,४४,२, ९, २२,२२[f], १३, १३, ५, −च्या शौ १३, ८,२, −च्याम् ऋ १०, ६१,१.

शची-पति[g]– -तिः ऋ ४, ३०, १७, तै ४, ४,८, १, काठ ३९, ११, शौ ३,१०,१२[h], ६,१३४, १, १३५, १, ११, ११, २०, १२, १, १०, १९,१६,१, २७, १४, पै १, १०६, ४[h], ५, ३३, ४, ७, ३८,८, १०, ८,४, १३, ३, १५, १६, ७०, ८, ७३, ५, १७, २, १, −†तिम् ऋ १, १०६,६, ८,१५,[१३(९,१११, ३)], मै ४, १२, ३‡[i], पै ४, २८, ६, −०ती ऋ ७, ६७,५, −†०ते ऋ ८,१४,२, १०,२४, २, कौ २, ११८५, शौ २०, २७,२, −†०पते ऋ ४, ३१,७, ६, ४५, ९, ८, ३७, १, ६१, ५ ६२, ८, कौ १, २५३, ३९१, २, ९२९, जै १, २७, १; ४४, ३, §शौ ६, ८२, ३[j], ७, ५७, १, ११, ११, २३,२०, ११८, १, पै ६,१५,१-३§ १७, १३,२, २०,५७,१

?शचीव.[k] ऋ १०,७४,५

शची-वत्– -†०व ऋ १, २९, २, ५३, ३, ८, २, ७८, ६८, २, कौ २, ११२२, शौ २०, २१, ३,७४,२, −†०व ऋ १, ६२, [१२,८,२,१५], ३, २१,४,५३, २, ६,३१, ४, ९, ८७, ९,१०, ४९,११,१०४,४, मै ४,१२,५, काठ १०,१२, १६,२१, कौ २, ११५६, शौ २०,३३,३, −वत ऋ ६, २४,४, −वते ऋ १,५४, २,−वान् ऋ ४,२२,२,८,२,३९.

†शची-वसु[l]– -०सू ऋ १, १३९, ५,७,७४,१, कौ १,२८७,३०४, २,१०३, जं १,३०,५,३२,२,३, १०,५, −०सो ऋ ८,६०,१२.

?शची[m] पै ११, ६,११

a) सपा पै ८,१,८ जनेषु इति पाभे ।

b) नाप [शस्त्री- (तु सपा शौ २०,३४,१२ कृमी– इति [तु पाभे पृ ११०५ g यन्नाय विशेष. द्र.], वैतु RW तत्र शचीभि इति शोधुकात्विनि ?)]।

c) सपा ऋ १,७५ ७ सिमस्मात् इति पाभे. ।

d) सपा मा ८,५९ का ९,७,८ शौ ७ ७६,१ शविष्ठा इति पाभे ।

e) सपा ऋ १,२२,२० मा ६,५ का ६,१,६ तै १,३, ६,२,४, २,९,४ काठ ३,३ कौ २, १०२२ शौ ७, २६, ७ माश ३,७,१,१८ शु ५,२१ गोउ १४ याउ ४,१ स्कन्द १५ थार ५ मु २,७७ मुद्रा इति पाभे ।

f) शोध पृ २०१९ f द्र. ।

g) विप. (शतपदे पति- [इन्द्र- प्रमृ])। (ध्या > °शर्चीः>) शची इत्यत्र यत् पृथक् पदं द्र । यदितास्य पति- (°पुति-) इत्यस्मिन् पर यदि शची इन्द्रस्य विशेषणेन [तथा ८,१,२६ (तु. तै पता माधवहो निरुक्.वैतु ऋ. पता. [=°शीशु° इत्येवं इत्वा] पत मंपूर्वातदति द्वैस्वर्यस्य चाभ्युपगम इव [तु. पा ६, २, १४० तदनु च समेऽप्यन्ये वै सा. PW प्रमृ] ?)] । इहाऽन्वयवयो- रैकपिएज्यमार्थं (यथा अपां नपात्- प्रमृ) न सामासिक- मिति तत्त्वम् । h) पाभे पृ ३०६१ s द्र ।

i) Sch उभयत्र स्वराभावश्चिन्त्य (तु सात) । पाभे. पृ २७१८ j द्र. ।

j) सपा पै १९,१७,६ शतक्रतो इति पाभे. ।

k) शचीषु [°स्तुतिषु (तु शक्वरीषु [ऋ ७, ३३,४, १०, ७१, ११])] च. इत्यप्यक्षर° शोध. [वैतु पपा. शचीयन्–> [सं१] -च इतीव (तु ORN., GRV. इन्द्रस्य विप. इति [तु ऋ १, ५३, ३], वे. सा ऋचिवो विप इति कृत्वा =शचीवन्त इति), PW L [५१९] शची च इति द्वे पदे इति, Foy [KZ ३४, ३९] शमी च इति द्विपद शोध इति च ?]।

l) विप (°दी°-भाग- [अग्नि-, अश्विन्-]) । बस ।

m) ?सु शची [शिरस्पगम्> सां सर्वे विप-वैश्वानरी इत्येवं शोधितः स्यात् अपि तिरस्कोऽर्थं पाद स्यात ?]।

शण[a]– -णः[b] शौ २, ४, ५.

शण्ड[c]– -ण्डः मा ७, १२; १३; का ७, ६, २[2]; मै १, ३, १२; –ण्डाय मा ७, १२; का ७, ६, १; तै १, ४, ८, १; मै १, ३, १०; काठ ४, ३; क ३, ३.

शण्डा-मर्क[d]– -र्कौ ¶तै ६,४,१०, १[2]; २[e]; मै १, ३, १२[e]; काठ ४, ४[2e]; २७, ७[2]; ८[2e]; क ३, ३[2e].

शण्डिक[f]– -कानाम् ऋ २,३०, ८.

√शत्,द् (वधा.)[g], >शाति, शाशद्रे ऋ १, १४१,९[h]; शाशदुः[h] ऋ २, २०,४; †शाशद्महे[h] ऋ १०, १२०, ५; शौ ५, २, ५; २०, १०७, ८; पै ६, १, ५; १९, २,५S; शात्यन्ति[i] शौ ११, ४, ६; पै १६, ५६, ७.

शातय[j] शौ १२,११,८; शातयै तै ६, २,८, ५¶; अशातयत तै ६,२,८,६¶.

शत्रु[k]– -त्रवः ऋ १, ५,४; ६,१४, ४; ७, १८, १८; १०, ३८,३; ४८, ७; ८४,७; १५५, ४[l]; खि ५, २२, १२; ७, ७, ५; मै ४, १२, ३; शौ ४, ३,१; ३१,७†; ५, २०, ३; ६, ६६, ३; २०, १९, २†; १३७, १; पै २, ८, १; ४, १२, ७†; ९, २४, ४; १९, ११, १३; २०, १४, ६; –०त्रवः शौ ६,६६, २; पै १९, ११, १२; –त्रवे ऋ १०,१३३, ३; कौ २, ११११‡[m]; ११५३†; जै ३, ११, ७‡[m]; ४,१,६†; शौ २०, ९५, ४†; –त्रुः ऋ १, ३९, ४; १२९, ४; ६, १८, [(४,१८,४)१२]; ७,२१,६; ८, ५९, २; ९६, १६; १०, ४२, ६; १२०, २; खि १, ६, २; तै २, ५, २, २[2]¶; ७,४, १५,१; काठ ४४, ४; कौ १, ३२६; २, ८३४; जै १, ३४,४; ४. ५,६; शौ २, २७,१S[n]; ५,२, २; ६, ६६, १S; २०,८९, ६; १०७, ५;१३७,१०; पै ६, १,२; १०, २, ४S; १९, ११,१०S; ४१, ८; –त्रुम् ऋ १, ३२,४[o];३३, १२; १२९, ४; १७६, १; २, २३, ११; ३०, ३-५; ३, १६, २; ६, ४६, १०; ७, ३४, १९; ९,५५, ४; ७८, [(७, ७७, ४) ५]; १०, ४२, ७; ५४, २; मै २, ४, ३[1]¶; ४, १४, ५; कौ २, ३२८; जै ३, २७,४; शौ S४,२२,२; ३; ६, ४,२S; २०, ८३,२; ८९,७; पै S३, २१, २; ३; १३, ६, ४[o]; १९, २,२S; –त्रुषु ऋ ९, १९,६[m]; –त्रूणाम् ऋ १,१०२, ४; १०,१६६, १; शौ ३,१९, २; ५, २०, ४; ६, ६५,२; ७,५२,४†; १९, २८, २; पै ३, १९, २; ३६,१;५†; ९,२४,३; १३,३, ६†; ११, २; १९, ११, ९; –त्रून् ऋ १, ३३, १३; ६१, १३; १३२, ६; १४३,५; १७८,५; २, ३०, ८; ९; ४१, १२; ३, ३०, ६; ३४, १;४७,२;५४, २२; ४, ४, ५; २८, ४; ४१, २; ६, १७, ३; १९, [८ (८, ६०, १२)]; ४४, [१७; १०,११२, १]; ४७,२९; ६४,३; ७३,२; ७५, ४; ७; ८, ३५,१२; ९, ८५, २; ९०, ३; ९४, ५; ९६, २३; ११०, १२; १०, ४२, ५; ६९, ११; ८३, ३; ८४, २; ३; १०७, ११; ११२, ५; ११६, ३;५; १२०,१; १३८,४; १८०,१; २; खि ४,५,२१-२३; ५, ५, १०; †मा ५,३७S,७,३७;४४S; ८, ५३;१३,१३;१८,७१; २९,४१; ४४; ५५; ३३,८०; †का ५,९, ३S,७,२०,१;९,२,४S; ६, ५; १४, १, १३; २०, ५,४; ३१,

---

a) नाप. (ओषधि-भेद-)। b) पामे. पृ १२०० r द्र.।

c) व्यप. (असुर-पुरोहित-)। <√शण्ड् इति पाका (६,२,१४०)।

d) असुरपुरोहितयोः द्वस. उभयपदप्रकृतिस्वरः (पा ६, २,१४०). पूप. आनङादेशश्च।

e) =सपा. तैसा १,१,१,५ आपश्रौ १२,२२,२;२३.२ माश्रौ २,४,१,७ वैश्रौ १५,२७ : २५;२९ : ३ हिश्रौ ८, ७,८;२१। मै ४,६,२ षण्डामर्को इति पामे.।

f) व्यप.। सा. = शणकर्तृ- इति।

g) <√शद् (वधा.) इति मतम्।

h) धा. दीप्तौ वृत्तिः।

i) धा. विदारणे वृत्तिः।

j) धा. हिंसायां वृत्तिः।

k) नाप. (अरि-)। धा. हिंसायां वृत्तिः (तु. या [२, १६, BEY २३३], Brug [१,७०१] प्रमृ.; वैतु. ?MVG. [१५४] 'शो' इति ?)। कृत् प्र. (तु. पाउ ४,१०३; वैतु. WAG शुन् प्र. इति ?)। l) पामे. पृ २०२८ a द्र.।

m) सपा. शत्रवे <> शत्रुषु इति पामे.।

n) सपा. पै २,१६,१ शत्रून् इति पामे.।

o) सपा. तैब्रा २,५,४,३ शत्रून् इति पामे.।

२,४, १२, ३२ ६,११, †तै १ २,३,३S, १४,२, ३, ४, १S, ४,४२,१, ४६ ३S, ६,१२,५[२], ३ ४,११,४, ४, ६, ६, २, ३, ७, †मै १,३,२३, ३७S, २,७, १५, ३,१६, ३[१], ४, १२, ३[२], १३,१८, †काठ ४,९S, १६, ६, १०S ८, १६, १३, १५, १६, १५, ३८,७, ४६, १[१], क ३ ७, २५ ६†, कौ २,३०४,७५९†, ८३३†, ११२३†, ३, ४, ११, जं २,४, ९, ३, ६, ११, ४,५, ५†, शौ २ ५ ३,२७,५†, ३,१, १,४†,२,५‡, ६,१, २,५ १०, १२[a], १२,६†[b], ४,२२,७,३१, २†,३, ३२,३†, ५,२,१†,२१, ११, ६, ८८, ३, १२६, १†, ७, ८९,३†,८,८,६[c], १०,३,१, ३,११,१३ १,३, १९ १३,८‡[d], ४६,२, ५, †२०,८,१, ११, १, २०, ७, ३५, १३,५७,१०,८९, ५, ९०,२,१०७,४, पै १ ७६, ४,७७, २, १०६,४[e], २ ७,४, १६,१[f], ३, ५२,५[f], ७४, ५ ३,३, १, २, ६, ५, १, ५, ६, १, २, ४, २७,४-६, ४,†१२ २,३, १८,५[२], २३,२, ४, ३२, ३, ६,१,१†, ९,४, ५,९, १०, ७, ४, ८‡[d], ९ २४, ७, १०, ४, २, १३,३, ५, १५, १०,४, ७†, ११,९†, १२,६, ९, १६, ६३, १, ३,६४, २, ८९, २‡[g], १५०, ८, १०, १५२, ७, १८, १५, ३, २०, २२, ३, –†त्रो. ऋ १,५१,७, १६५,६, ६,७५, २, ७, ४८, ३, ९, १९, ७, मा २९, ३९, का ३१, २,२, तै ४, ६,६,१, मै ३,१६,३, ४,११,३, काठ ९,१८,४६,१, शौ३,६,६S, Sपै ३,३,४ ४,१०,५, १५,१०, २, –त्रो ऽ-त्रो ऋ ६,१९,१३

शात्रव– -वेण पै१५,१२,६[2h]

शत्रु जय[i]– -य पै ७,५,१२

शत्रु-तूर्य[i]– -र्याय ऋ ६ २२, १०, शौ २०, ३६, १०†

शत्रु-त्व– त्वम् ऋ ८,४५ ५

शत्रु-बाध(न >)ना[k]– -ना तै १, ८, १२, ३, मै २, ६,९, ४, ४, ३, काठ १५, ७

शत्रु हृ– ह शौ १,२९, ५[l], ६ ९८,३[m], पै १९, १२,१५[m]

शत्रु-हन्[n]– -हण ऋ १०,१५९, ३, पै २,४०,३†, –हणम् काठ ३९, ५[l0], –हणे पै ७, २०, १ १०, –हा पै १,११,४[l]

√शत्रूय>शत्रूयत्– यत् मा १२,५, का १३,१ ६, तै १,६,५, २, ४,२,१,२, मै २ ७,८, काठ १६, ८, शौ ६, ८८,३, –यता खि ४, ५, ३५, –†यताम् ऋ १, ३३, १५, ५, ४, ५, २८,३, मा ३३, १२, का ३२, १,१२, मै ४, ११, १[२], काठ २, १५[२], Sशौ ४, २२,६,७, ७,७७,९†, १०†, पै ३,२१,६S २०,८,७, –यन्त ऋ १०,८९, [(४, ५०, २)१५], –यन्तम् ऋ ७ २०,३

शत्रूयती– -तीम् कौ २, १२१५, शौ ३ १,३, पै ३,६,३

श(त्रु >)त्रू षाह्[p]– -षाट् शौ ५ २०, ११, पै ९, २४, ११, –षाह ऋ ८, ६०, ६

शातयत्– -यन् शौ ६, १३५, १, पै ५, ३३, ७

शाशदान,ना[q]– -न. ऋ १, ३३, १३[r], मै ४, १४, १३, शौ १, १०,१, पै १,९,१, –ना ऋ १, ११६,२, १२३,१०, १२४,६[s],

---

[a]) पाभ पृ १५५२ n द्र । [b]) =सपा आपम २, १५,५ । माग २ ११,१४ शत्रुम् इति पाभे ।

[c]) सपा पै १६,२९,६ अमित्रान् इति पाभे ।

[d]) सपा ऋ १०,१०३ ४ मा १७ ३६ का १८,४,४ तै ४, ६,४,२ मै २,१०,४ काठ १८,५ कौ २ १२०२ सेना इति पाभे । [e]) पाभे पृ ३०६३ f द्र ।

[f]) शत्रून् इति मूको । [g]) सपा ऋ ३ २९,९ शौ ११,१,२ दुरयून् इति पाभे ।

[h]) °वणो नयमद्रुः इति पाठ ? °वेण (उद्√नम् >) उन्नमत्-> [११]-मत ,(√°स्तुद [=√तुद]'प्रगहन'> कर्तरि) स्तुद–>[२१] स्तुद(द) इति त्रिपद शोधः ।

[i]) तिप (मर्त्य-)। उस उप कर्तरि अप् प्र, पूर. द्वि अडक् च द्र । पाग्र. [३ २,४६] स्वच् प्र मुमागमश्च ।

[j]) माप । तु वृत्रतूर्य- ।

[k]) विप (इषु)। उस करणे ल्युट् प्र ।

[l]) सपा शत्रुह <>शत्रुहा इति पाभे ।

[m]) पाभे पृ २९९७८ द्र ।

[n]) विप (पुत्र-, वज्र- प्रमृ)। उस. ।

[o]) शत्रुहणमसि शत्रुहणम् इति पाठ ? । सपा आपश्री १६,३०,१ शत्रुहणम्, अमित्रहणम् इति पाभे ।

[p]) विप (दुन्दुभि-, सूरि-)। उप उप <√सह् ।

[q]) विप (इन्द्र-, कन्या- प्रमृ)। [r]) =शाशायमान इति या ६ १६ । [s]) विप (प्रकाशमाना- [उषस्])। पा °उदो =विशदमाने इति ।

खि १, ७, ३; -नाः[a] पै ६, ३, ८; -नान् ऋ ७, १८, ४; शौ २०, ८७, ४†; -†नाम् ऋ ७, १०४, २४; शौ ८, ४,२४; पै १६, ११, ४.

शत[b]- -तम् ऋ १, २४, ९; ३०,२; ४८,७;५२,१;६४, १४; ८९,९; ११६, [७;११७,६ (७)]; [१६; ११७, १७]; ११७,१८; १२६, २[२]; १२८, ३; २, १३, ९;१४, ६[२]; ७; २७, १०; ३३, २; ३, ३६, १०; ६०, ७; ४, २७, १; ३०, [२० (६,१६,५; ३१,४)]; ३१, ३;९;१०; ३२, १७; ४८, ५; ५, २७, ५; ४८, ३; ५४, १५; ६१, १०; ६, १७, ११; २४, ३; ४७, २४; ४८,८; [८; ७, १६, १०]; ६३,९; ७,३,७; २५, ३; ६६, १६; [१६; १०, ८५, ३९]; ९१, ६; ९९,५; ८, १, २४; ५, [३७ (६, ४७)]; ६,४२; ४६;२१,१०; ४६, ३१; ३२; ५५, २; ३[४]; ५६,३[२];७०, ५[२]; ७७, १०; ९,४८, २; ५२, ५; ५६, २; ६१,२७; ९७,२९; १०, १८, ४[c]; २९, २; ९७,१; २; १०३, १;१०५, ११;१५८, २; १६१, ३; ४[४]; खि १, १, ३[२]; ५, ६[२]; ७, ४; ९, १; ३, ७,२;३[४]; ८, ३[२]; १७,१;१७[२], १; ४, ११, ८; ५, ७, ३, ८[d]; ८, ३;१५,११[२]; १२; ६,३,३[२];

मा २, २७; ३, १८; १२, ८; ७५†,७६†; १७,२[२];३३†;७१; १९, ४६; २३,५८;२५, २२†; २७, ४१†; ३५,१५; ३६,६†; २४[५]; †[२]; ४०,२; का २,६,७; ३, ३, ८; ९, ६; १३, १, ९; †६,१; २; १८, १,२[२]; ४,१†; ६, ७; २१, ३, १७; २५, १०, ६; २७,११,९†; २९,५,१०†; ३५, ४, १६†; ३६, १, ६†; २४[२]; †[२]; ४०, १,२; तै १, ४, ४५, १†; ५, ५, ४; ६,४; ७, ५; ८,५[२]; ६,६, ३; ७, ६,५[२]; ८, १८, १¶; †२, २, १२, ७, ४, १४, ३[२]; ३, २, ११, ३†; ४, २, १, ३; ६, १[२]†; ४,११, ३; ६, ४, १†; ५, ३; ५,७,२, ३; ६. ६, ३, २†; ७, २, १, ४[२]¶, मै १,२, १[e]; ३, ३९†; ४, २; ५,२;८;१४[४]; ६,११¶; ७, १; २,५, ९[२]¶; ७, १३[२]†; ८, १४[२]; १०, ४†; १३, ९†; ३. ८, ३†; ११, १०; †४, ५. ३¶; ८, ५;९, २०[४]; S[२]; २७; १२, ५;१३, ८[d]; १४,२[२]; काठ ४, १३†; ५, ५; ६, ९; ७,३[२]; ६[२]; १०, ११; १२, १५[२]; १३, ३; १५; १६; १६, ८; १३†[२]; १७. १०[२]; १८, ४; ५†; १९, १३[d]; २९,३; ३५,१†;३८, २; ३९,१२†; १५†; क ३, ११†; ४, ८; ५. २[१]; ५[२]; ६, १¶;

२५, ४[२]†; २६,९; २८,४;५†; ४५, ४†; ४८, २¶; †कौ १, २४५; २७८[२]; ३७७; २, ३४; १८७; २१२[२]; ५६५; ७४१; ११९९; †जै १, २६, ३; २९, ८[२]; ३९, ८; ३, ४, ५; १७, ८; १९, ७[२]; ४४, १०; ४,११, ४; शौ १, १०, २; ३०,३; २, ३, २; ९, ३; १३, ३;४; २८, १[8]; ४; २९, २; ३, ११,४[४]†; ५; ७; १२, ६; ४, ३७, ८;९; ५, १५, १०;११; ३०, १६;६, ४४, २; ७७, ३;९०,२[8];१३९, १; ७, ३६, २; ५५, २; ८, २, २१; ८, ७; १०, ८, २४; १०, ५[३]; १२, २, २३†; २८;४,२२; १३, २, ६;७; ७, १६; १४,१, ५२;२, २†; ६३;१९,१३,२†; २४,५;६;३०,१;२;३४,२; ३६, ४[२]; ६[३];४६,३; ६७,१-७; २०, १४,४;६२,४; ७६,[ ]२; ८१,१[२]; ९२, २०[२]; ९६, ९[४]; १२४, ३; १२७,३;१३१,४-८; पै १,८,२; ९, २; १२, ३;१४, ३;४१, २; ४६, ५; ६१, २; ५; ६२, ४[२]; ८९, २[१]; ९४, १; ९७, १; २, १०, ५; २३, ४; २७, ४[३]; ५[१]; ३७, ४[४]; ६५, २; ८५, ४; ५; ४, ११, २; २३, ५; ५,३१,९; ६, ३, १०; ७, ४, २†; १५, १०; ८,५, १०;११; ८,१[१]; ९, १४, ६; १०, ९, ८; ९; ११,

[a]) °दाना इति पाठः? यनि. शोधः द्र. ।

[b]) विप., नाप. (संख्या-भेद-)। दुशन्- + (त.) °दशत्- (स्त्री. = दुशत्-)> द्विस. °दश-दशत्- > यनि. (तु. WW [१,७८६], Hirt [५, १७९]; वैतु. या [३, १०] <दश-दशत्- इति, BEY[५] < [असमस्तात् सतः] °दशत्- इत्यत एवेति च?)। प्रायशः बहुत्वपर्यायः इतीव द्र. ।

[c]) पाभे. पृ १३६९ m द्र. ।

[d]) सपा. शतम् <> शतेन इति पाभे. ।

[e]) सपा. शौ ६, १२४, ३ पै १९, ४०, ६ सुर्वा इति पाभे. ।

[f]) पाभे. पृ २५६६ b द्र. ।

[g]) सपा. पै १९,१८,१ हिराः इति पाभे. ।

३, २, †६, १, २, १३,९,१२, ११, १९, २०, १४, ३, ४, १३, १४, २०³, १५, ५, २, ६, २, ३, १२, ३¹⁵, २०, १†, १६,५, १, २९, ७, १०३, १, १०७, ५³, १७, १८, २, २९, १४¹¹, १५¹¹, १६¹¹, ३२, ८, १८,५, ९, ७, २†, २१, १, १९, १६, ४, १७,११, १८,४, ४०,६, २०,२१,६,३०,६, ३३, ७, –तस्य ऋ १,४३,७, मा १२, ९७, का १३, ६, २१, शौ १ १७, ३, पै १, ९४, २, ८,१२, ११, १३, ५ १८, १९,४,१३, –†ता ऋ १, ५३, ८, ८०, ९, ८१, ७, १२२, ७, १२६,६,२, १, ८, ३, ९, [९, १०,५२,६], ४, ३०, १५, ३२,१८, ५,२७, २, २९, ८, ५२, १७, ६२, १, ६, २६, ५,४७, १८, ४८,१५, ६३, १०, ७,१८, १४, ३२,५, ८, ३२, १८, ४५, १२, ४६, २०³, ३१, ७८, १, १०, ९३ १४, खि ५, ५, ७, मा ३३ ७, का ३२, १, ७, मै ४, १२, ४, काठ १०, १२, ३५, ६S, शौ २०, २१, ८, ५६,४, पै १, ३७, ३S, –ता क ४८, ७ᵇ, –तान् ऋ १,१०२,७, मा ३६, २४, शौ १९, ६७, ८, –तानाम् पै ८, १५, ७, –तानि ऋ १, १६४, ११, ४, २९, ४, ५, २९, ७, ६, ३१, ४, ७, १०३,[(३, ५३, ७) १०], ८, ६, [(५, ३७)४७], ३४, १५, ६१, ८, खि ३, १०³, १९, ५, ८, ३, ¶तै २, ५, ८, ३, ५ ५, २, ६³, ७, ७, १, ५, ३, ४, ६, ३, ४, ५, १, ४, मै ४,५, ३¶, ¶काठ २२, ७³, २९,१,३३, २³, ¶क ३५, १³, ४५,२, कौ २ ९३२†, शौ ९,१४,१३†, १०,८, ४ᶜ, १८, ४, ७०, २०, १२७, ३, पै १, ८६, ३, २,३७, ४¹ᵈ,१६,६७, १†, १०१, ७ᶜ, १७ २९, ४, २०, २२,३ᶜ, –ताभ्याम् तै ७, २, ११, १, १९, १, काठ ४२, १, ९, –ताय ऋ ८, १,५, मा २२, ३४, का २४, २०, २, तै ७ २,११-२०,१, मै ३,१२,१५, काठ ४२, १-३, ५ १०, कौ १, २९१†, जै१,३०,९†,–ते ऋ ७, १८,२२, काठ ३९,६, शौ १८, २,३८-४५, –तेन ऋ २,१८,६, ३, ३७, ४, ४, ४६, २, मा १, २५,२६³, १३, २०, २१, २८ १९¹, का १, ९, ३, ४³, १४, २, ५, ६, ३०, २, ८¹, तै १, १, ९, १, २³, २,६, १०,२¶, ४, २,९,२³, ५, २,८,३, मै १, १, १०¹, २,७, १५³, ४, १, १०, १२,३†, काठ १, ९¹, ४, १६, १६, १६³, २०, ६, ३१, ८¹, क १,९¹, ३१, ८, ४७,८, शौ ४, १६, ७, १९, ८, २०, १९, ४, पै १,३९, ३ᶠ, ५,२५, ८, ३२, ८, –तेभ्य. तै ७, २, १९,१ᵍ, काठ ४२, ९; –तैः ऋ ५, ३६, ६, ६,२०, ४, ¶तै ७, १, ६,२, ३¹

शत-काण्डᵇ– -ण्ड. शौ १९, ३२, १, १०, ३३, १, पै ७, ७, १, १२, ४, १, १०, ५, १, १५, २२, १०.

¶शत कृष्णल, ला¹– -लः मै २, २, २, काठ ११, ४, –लम् मै २ २,२, काठ ११, ४, –ला तै २, ३, २, १, –लाम् तै २, ३ २, १²

शत क्रतुᵇ– -०तव ʲ काठ १६, १३‡, पै ११, ६, २‡, –तु ऋ २,२२,४,४,३०,१६,८,१,११, ३२, ११, ७७, १, ८९,३,९३, ३२, मा २०,७५, ३३, ९६†, का २२, ७, ९, मै ३, ११, ४, काठ १३, १५, ३८,९, †कौ १, २५७, ४६६, २, ११४१, †जै १, २७, ५,४८, ६, ४, २३,२, शौ ६, ३०, १, पै ९, ८, २, १९, २४, ४, –तुम् ऋ १,३०, १, ५१, २, ३, ५१, २, ८, ५२, [६,६१,१०], ५३,२,१२, १,९९, [(४६, ३) ८], खि ३, ४, ६,५, २, मा २१,३९, २८, १०,३३, का २३, ४,११, ३०

ᵃ) शोध पृ १८६५ g द्र ।
ᵇ) सपा. इति पाठः शोधार्हः (तु. काठ ३५, ६ मास ११,६,३,४, १४,६,९,१ च)।
ᶜ) शोध पृ १५१८ d द्र ।
ᵈ) शतगुणाऽपि इति शोध (तु. मूको तथापि इति विमर्श च ऋ १ द्रष्टव्य)।
ᵉ) सपा. शौ ३,१२,६ सुवीरा इति पामे ।
ᶠ) पामे पृ ३०६५ d द्र. ।
ᵍ) सपा. ते २ ४,५,१ अयुतेन इति पामे ।
ʰ) विप. । बस. ।
ⁱ) विप. । बस. उप. = सुवर्णपरिमाण विशेष- ।
ʲ) सपा. शतक्रतव <> शतक्रतो <> शतक्रतव (मास ७,२,४,२७ च) इति पामे ।

१, १०;३, १०; मै ३, ११, २; †कौ १, १५५; २१४; २, ६३; †जै १,१७, १; २२, १; ३,७, १; –०तू ऋ १. १२२, २३; –०तो ऋ ६,४१,५; ८,४६,[३ (११,८)]; –०तो ऋ १,४,८;९; ५,८; १०,१; १६,१; ३०, ६; १५; ५४,६; ८२,५; १०५,[८; १०,३३,(२)३]; २,१६, ८; ३, ३७,३;३;६;[८; ८,७६,७]; ९; ४२,५;५,३५,५; ३८,१;५; ६, ४५,[३५[a];८,९२,१२]; ७,३१, ३; ८, १३, [३१; ३३, ११]; ३३, १४; ३६, [१-६]; ५२,४; ५४, ८; ६१, ९; १८; ८०, १; ९१, ७; ९३, १३; १६; ९३, १७-२१; ९८, १०-१२; १०, ११२, ६; १३४, ४; खि ३, ४, ४; ६, ८; मा ३, ४९; २६,४; ५; का ३, ६, १; २८, ३, १; †तै १, ६,१२,१; ३; ८,४,१$; २, ५, १२, ५; मै १, १०, २; २, ७,१३‡[b]; †४, १२, २; ३; काठ ८,१६†; ९, ५[c]; क ८,८; २५,४†; †कौ १, ११६; १७३; ३४२; ३६६; ४०५; २, ६८; ४३६; ५१९; ५२०; ६६४; ८०९; ९५१; जै †१, १२, २; १८, ९; ३६, १; ३८, ७,४५, ७; †३, ७, ६;३३, ११; ४०, १५;१६; ५६,२१; ४, २०, ४; शौ १४, १, ४१†; २०,१९,२; ३; ६; २०,१; २; २४, ५;४५, ३; ५७, ४; ५; ६८, ८; ९; ६९, ६; १०८,१-२; १२२, ३; पै ४, २६,७†; ११,७,८; १९, १७, ६[c]; –तोः शौ ६, ८२, १; पै १९, १७, ४; –†०त्वः[b] ऋ १०, ९७, २; मा १२, ७६; का १३, ६, २; तै ४, २,६, १.

¶शत-क्षर[d]– -रः मै २,३,९;४,४,४.

शत-ख[e]– -खाः पै १६,७०,७.

*शत-गव[f]– >शतग्विन्[g]– -ग्विनः ऋ ८, ४५, ११; –ग्विनम् ऋ १, १५९, [५; ४, (३४, १०) ४९,४ (६,६८,६; ७,८४, ४)]; ९, ६५, १७; ६७, ६; तै ३,३, ११,१; मै ४,१२,१; काठ १०, १३; कौ २,१८५; जै ३,१७,६[h].

¶शत(घ्नु >)घ्नी[i]– -घ्नीम् तै १, ५, ७, ६; ५,४,७,४; मै ३, ३, ९[j]; काठ २१, ९.

शत-चक्र[j]– -क्रम् ऋ १०,१४४,४.

शत-जीवन– -नाय पै १६,५,७![k].

¶शत-तन्तु[l]– -न्तुः तै ७, ५,९,२; काठ ३४, ५.

शत-तम– -मम् ऋ ४,२६, ३[m];

---

a) पाभे. पृ २०३९ *n* द्र.। b) पाभे. पृ ३०६६ *j* द्र.। c) पाभे. पृ ३०६२ *j* द्र.।

d) विप.। बस. उप. भाप.।

e) विप. (बहु-स्रोतस्- [कूप-])। बस. उप. विवरार्थे <√खन्। f) नाप. (गो-शतक-)। शत्- + गो- > समाहारार्थे द्विस. *शत-गव- > नैप्र. यनि.।

g) विप.[गोशतकवत्-(स्तोतृ- [अस्य पूर्वस्याश्च संबन्धः], प्रमृ.)]। मत्वर्थे इनिः प्र.। नवग्विन्-, दशग्विन्-इत्यत्रापि समानो न्यायश्चरितार्थयितव्य इति कृत्वा तदधिकृत्य प्रकुणपूर्वे तत्रार्थं विशेषः द्र. (तु. [तात्पर्ये] पपा. वे. सा.; वैतु. PW. प्रमृ. त्रिपाद्यर्थे ग्विनिः प्र. एवेति!)।

h) शात° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ. कौ. प्रमृ.)।

i) नाप. (आयुध-विशेष-)। उस. उप. √हन् + टक् प्र. (पावा ३,२,५ [वैतु. PW. प्रमृ. <*हन्- इति])।

j) सा. [illegible] (*शतहरः)। [illegible] पादे तस्य. [illegible] भुक्तः व इति द्विपदः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. [illegible] इत्येवं पदविभाग!)। एतद्नु पृ ५१० *l* [illegible] निर्दिष्टो [illegible] (शेषः [illegible]) [illegible] ([illegible])

शतचक्रं (यथा स्यात्तथा) उ वर्तनिः (*प्रवर्तकः' इति वा। बस. उप. चक्र- इति आवृत्तिपरं सत् (√*चृक् 'वर्तने' >) *चक्रंर- > यनि. (तु. [तात्पर्ये] पृ १२९४ *g*; वैतु. वें. नाप. [रथ-] इति, सा. PW. GW. प्रमृ. विप. [सोम-] इति, सा. उप. भाप. वा नाप. वा <√कृ इति)।

k) विशतु जीवनाय इति द्वि-पदः शोधः (तु. पृ ६१३ *r*¹; वैतु. BKA. मागोऽम [ᶦन] नि जीवनाय इतीव विकल्पमानः)।

l) विप. (पाश- [संज्ञा-विशेष-])। बस.।

m) विप. ([illegible] [illegible])। *शतत्- ([illegible]) > *शतत-मप्- > यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. [illegible] इत्यवग्रहः [तु. पा ५,२,४८])। तस्य. पुर- इति *पुर- ([illegible]) इत्यस्य पर्यायः। [illegible]

–ह्मा[a] ऋ ७,१९,५; शौ २०, ३७,५†.

¶शत-तर्ह[b]– -र्हान् तै १,५,७,६[c]; ५,४,७,४.

शत-तुर्हम्[c,d] ¶मै ३,३,९[2];४,७[2]; शौ १,८,४.

शत्-तेजस्[e]– -जाः काठ ७,३; ११; १८,४; क ५,२; ६,१; २८,४; -जाः मा १,२४; का १,९,१; तै १,१,९,१; मै १,१,१०; ४,१,१०; काठ १,९; ३१,८; क १,९; ४७,८.

शत-दे(घ्न>)घ्नी[e]– -घ्नीम् पै २०,२०,६.

शत्-दक्षि(ण>)णा[e]– -णा शौ १०,६,३४; पै १६,४४,१०; -णाः पै १६,४४,९.

शत्-दत्[f]– -दन् शौ १४,२,६८; पै १८,१३,८.

शत्-दा[g]– -दाः कौ १,५३१‡[h]; २,११९५; जै १,५४,७‡.

शत्-दातु[i]– -तु ऋ ९,७२,९.

१शत्-दाय[j]– -¶यः मै १,७,५; काठ ८,५; ९,२[1]; क ७,१; ८,५[1]; –†यम् ऋ २,३२,४; तै ३,३,११,५; मै ४,१२,६; काठ १३,१६; शौ ७,४९,१§; ५०,१; पै २०,१०,८.

२शत-दाय[k]– -यः मै ४,१४,१[l].

शत-दावन्[m]– -व्नि ऋ ५,२७,६.

शत्-दुर[n]– -रस्य ऋ १०,९९,३; -रेषु ऋ १,५१,३.

शत-धन– > शतधन्य[o]– -न्यम् ऋ ४,१८,३.

?शत-धनुस्[p]– -नुः पै १९,२३,९.

शत्-धन्वन्[e]– -न्वने मा १६,२९; का १७,४,३; तै ४,५,५,१; मै २,९,५; काठ १७,१३; क २७,३.

शत-धा खि २,१,६[q]; पै १४,३, ७; ८; १२; १३;२०; १९,४७, १०; ११.

शत्-धार,रा[e]– -रः ऋ ९,८५,४; ८६,११; ९६,१४; मा १९, ८७; का २१,६,८; मै ३,११, ९; काठ ३८,३; कौ २,१८२†; जै ३,१९,२†; शौ ११,१,२०; १२,३,५; पै ५,३०,४[r]; ११, ७,६; १६,९१,१; १७,३६, ५; -रम् ऋ ३,२६,९; १०, १०७,४; मा १,३; १३,४९; का १,२,२; १४,५,३; १९, १,१[s]; तै १,१,३,१;४,२, १०,२; मै १,१,३; २,७,१७; काठ १,३; १६,१७; ३१,२; क १,१; २५,८; ४६,८; शौ ३,२४,४[t,u]; १८,४,३९†; ३५; ३६; पै ५,४०,८; ९,२३,१; ११,५,४[u]; १६,९३,१-१०; ५४,१-७,१५,१-९; १४९,९;

a) °तमा, अविवेपीः इति पदद्वयमिति पपा.? °तमे (निवेशने [तु. ऋ ४,२६,३]), आ, अविवेपीः इति स्वत्र त्रिपद-शोधः द्र. (वैतु. ORN. WAG [३,५९] °मीम् इति शोधः [तु. वै.?, सा], R [ZDMG ४८, ६७९] GW. L [३५७] °माम् [पुरम्] इति शोधम्)।

b) नाप. (शत-संख्याक-छिद्र-)। द्विस. उप. √तृह् + कर्मणि घञ् प्र. पार्थायः स्वरश्च (वैतु. मा. सा. उस. उप. कर्तरि कृदिति)।

c) सपा. °र्हान् <> °तुर्हम् इति पामे.।

d) सस्थ. ?र्हति > शृंहति इति शोधः (तु. तै १, ५,७,६)। e) विप.। बस.।

f) विप. (कण्टक- [बहुल-])। बस.। पाप्र. (५,४, १४१) <दन्त- इति।

g) विप. (सोम-)। उस. उप. <√दा 'दाने'।

h) सपा. ऋ ९,८७,४ शतग्वाः इति पामे.।

i) विप. [इन्द्र-शोचिस- (सोम- [वैतु. वे. सा. नाप. इति])]। विरि.। बस. उप. भाप. गद्. <√दा 'दाने'। ?(इ) इन्द्रो अस्मे (अश्वयुजः यथा स्यात्तथा) शतदातु (°तुः यथा स्यात्तथा [=अश्वप्रभृतिभिर्मित्रोचितैः गुणैः सम्पन्नः सन्]) तु (°तं) नः (अस्मान्) उप [कृत्य] वृह्णीः रेवतीः इषः आ-भारन् इति वा. (वैतु. GW. उप. <√दो 'अवखण्डने') इति। j) विप. (बहुधन-, बहुप्रद-[वीर-])। बस. उप. भाप. <√दा 'दाने'।

k) =१शत्-दाय-। उस. उप. कर्तरि णः प्र. इति तयोः विशेषः। l) तु. सपा. तैब्रा २,८,१,४; Sch. च; वैतु. सात. शतदायः इति (तु. केवल मूको.)।

m) विप. (अश्वमेध-)। उस. उप. <√दा 'दाने'।

n) नाप. (गृह-, पुर-)। बस. उप. =दुर- वा द्वार- वा (तु. सस्थ. ऋ ४,३०,२०; २६,३ प्रमृ.)।

o) विप. (बहुधन-क्रीत- [सोम-])। यत् प्र.।

p) शतधारः इति शोधः (तु. सस्थ. सहस्रधारः, शौ ३, २४,४ प्रमृ.)। q) 'त्' इति स्वरः!।

r) सपा. शतधारः <> ?शतधारम् इति पामे.।

s) पामे. पृ २४२३ j द्र.।

t) पृ ८९३ g द्र. (तु. सपा. पामे.)।

u) सपा. पै ११,५,८ सहस्रधारम् इति पामे.।

-रा शौ १८, ३, ७२; पै ८, १९, ५; -राः ऋ ९,८६, २७; -रेण मा १, ३; का १, २, ३.

शत-नीथ[a]- -थः ऋ १, १००, [१२; १०, ६९, ७]; -थम् ऋ १, १७९, ३

शत-पति- -तिः मै ४, १४, १२.

शत-पत्र[b]- -०त्र खि २, २, ५; पै २०, ४६,७;१०; -त्रिः ऋ ७, ९७, ७; मै ४, १४, ४; काठ १७,१८.

शत-पद्[c]- -पद्भिः ऋ १,११६,४.

शतपदी[c]- -दीम् कौ २,११७८; ११७९; जै ३,१,१.

शत-पयस्- -याः[d] मा १७,५६; का १८, ५, ७; तै ४, ६,३,२.

शत-पर्वन्[c]- -र्वणः पै ५, ९, २; -र्वणा ऋ १, ८०, [६; ८,६, ६; ७६, २; ८९, ३]; मा ३३, ९६]; कौ १,२५७;२,१००२; जै १,२७, ५; ४,८, ३; २३, २; शौ ८,५, १५; १२, ११, ५; २०, १०७, ३]; पै १६, २८, ५; १९, २३, २.

शत-पवि(त्र >)त्रा[c]- -त्राः ऋ ७, ४७,३; शौ १४, १, ४०; पै १८, ४,९.

शत-पाद्[c]- -पात्[d] मै २,१०, ५; काठ १८,३; क २८, ३.

शत-पा(श >)शा[c]- -शाया पै १९, ३७, १.

शत-भृष्टि[f]- -ष्टीः पै १३, ४,१३[g].

शत-भृ(ष्ठ >)ष्ठा- -ष्ठा पै १६, ४६, ७.

शत-ब्रघ्न[h]- -घ्नः ऋ ८,७७, ७.

शत-भिषज्[i]- -षक् तै ४, ४, १०, ३; मै २, १३, २०[j]; काठ ३९, १३; शौ १९, ७, ५.

शत-भुजि[k]- -जिः ऋ ७, १५,१४; -जिभिः ऋ १, १६६, ८.

शत-भृष्टि[l]- -ष्टिः तै २, ६, ४, १.

शत-मन्यु[c]- -न्युः ऋ १०, १०३, ७; मा १७,३९; का १८,४,७; तै ४, ६, ४, ३; मै २, १०, ४; काठ १८,५; क २८, ५; कौ २, १२०५; शौ १९, १३,७; पै ७, ४, ७.

शत-मान,ना[c]- -¶नः मै २,२,२[1]; ४,४, ४; काठ १४, ८; -नम् मा १९, ९३; का २१, ६, १४; ¶तै २, ३, ११, ५; ३,२, ६, ३; ३,४, ३; ६, ६,१०,२; मै ¶१, ६,४; ७, ५;२,१,७¶; ३, ११, ९; ¶काठ ८, ५;९, २;२२,८; ३८,३§; ¶क ७,१; ८,५;३५,२;-ना पै १४,३,२१.

शतम् (मू-ऊ)ति[m]- -तिः ऋ १, १०२,६; १३०, ८; ८, २,२६; कौ २, १००९; पै ३, ३६, ३; -तिम् ऋ ८,९९, [(४६,३)८]; -०ते ऋ ८, ४६,[३(९९, ८)]; -०ते ऋ ७,२१,८; -तेः ऋ ८, २,२२.

शत-मूर्धन्[c]- -०र्धन् मा १७,७१; का १८,६, ७; तै ४, ६,५, ३; मै १, ५,१४[3]; काठ ७,३;११[n]; १८, ४; क ५, २; ६, १; २८, ४; -र्धा मै १, ५,१४¶;

शत-याजम्[o] शौ ९,४,१८; पै १६, २५, ८.

शत-यातु[p]- -तुः ऋ ७,१८, २१.

शत-यामन्[q]- -[?]मना[r] कौ १,५५७; २, ५०२; जै १, ५७, ४; ३, ३९,१; शौ १८, ४,६०; -म्ना ऋ ९, ८६, १६[r].

[a]) विप. (बहुविधनीति-मत्- [अग्नि-, आजि-, इन्द्र-])। बस. उप. भाप. इति (वैतु. PW. GW. GRV. प्रमृ. =बहुकपटोपाय- इति)। [b]) विप. (बहुपक्षति- [शकुन्तक-, कपिञ्जल-], बहुविध-वाहन- [बृहस्पति-])।

[c]) विप.। बस.। [d]) सपा. शतपयाः (माश [९,२, ३,१०[2]] प्रमृ. च)<>शतपात् इति पाभे.।

[e]) विप. (रज्जु-)। बस.।

[f]) विप. (शतधारा- [हेति-])। बस. उप. ऋष्टि-पर्यायः सन् १भृष्टि- इत्येवं सुविवेचम्।

[g]) सपा. शौ ४,३७, ९ शतम्, ऋष्टीः (वैतु. मा. शत-भृष्टीः) इति पाभे.।

[h]) विप. (शताग्र- [इषु-])। बस.।

[i]) नाप. (नक्षत्र-विशेष-)। बस.।

[j]) °षं नक्ष° इति पाठः? °षद् नक्ष° इति शोधः (तु. BW. प्रमृ.)।

[k]) विप. [शतप्राचीर-वेष्टनवती- (पुर्- [=*आवृति-, गुप्ति- <√पृ =√वृ 'आवरणे'])]। बस. उप. <√भुज् 'कौटिल्ये =वर्तने' (वैतु. वें. सा. पालने इतीव?)।

[l]) विप. (रस्य-)। बस. उप. भाप.<√भ्रस्ज् 'पाके'।

[m]) विप. (बहुविधरक्षण-वत् [इन्द्र-])। बस. पूप. विभक्तेरलुक् द्र. (तु. शतोति-)।

[n]) शतम्° इति पाठः? यनि. शोधः।

[o]) अव्य.। उस. णमुलन्तम्। [p]) व्यप. (ऋषि-)।

[q]) विप. (अनेक-मार्ग-[पथ्-])। बस.।

[r]) सपा. °यामना <> °याम्ना इति पाभे.।

शत्-यावन्[a]- -वानम् खि १,३,२
शत-योजन[b]- -नम् पै १३, १३, ३.
शत्-योनि[i]- -निः शौ ७, ४२, २; १९, ४६,६; पै ४,२३,३;२०, ९, १०.
शत-रुद्र[b]-> शतरुद्रिय[c]- -यम्[d] मै ३, ३, ४[3]; काठ २१,६[3]; क ३१, २१[3]; -याणाम् खि ५,७, २, ६; मा २१, ४३-४५; का २३, ५, ३[3]; मै ४, १३,७; काठ १८,२१.
शतरुद्रीय[e]- -यम्[d] ¶तै ५,४, ३, १;५,९,४[2];७,३,२.
शत(त-ऋ)र्च[f]-> शतर्चिन्[g]- -र्चिनः पै ८, १५, ६.
†शत्(त-ऋ)र्चस्[h]- -र्चसम् ऋ ७, १००,३; मै ४, १४, ५.
शत्-वत्- -वत् ऋ ८, २४, [(४, १९)२९];१०,९४,२; १०२,५; ९; -वन्तम् ऋ ८,५,१५; ६४, ५; पै ५,१६,८.
शत्-वध, धा[j]- -धम् शौ ११, २, १२; पै १६, १०५,२; -धा शौ १२, ७, ५; पै १६,१४२, ५.
शत-वनि[j]-> शातवनेय्[k]- -ये ऋ १, ५९,७.
शत्-वलिश[l]- -शम् मै ४,१,२‡[m].
शत्-वल्श, ल्शा[n]- -†ल्शाः[m] ऋ ३, ८,११; मा ५,४३; का ५,१०, ५; तै १, ३, ५, १; ६,३,३,३; मै १,२,१४?[o]; काठ ३,२; २६, ३; क २,९;४१, १; -‡ल्शम्[m] तै १, १, २, १; मै १, १, २[p]; काठ १, २; ३१, १; क १, २; ४७,१; -ल्शा मा १२, १००; शौ ६, ३०,२; पै ८, १८, ५.
शत्-वाज, जा[q]- -जः ऋ ९, ९६, [९;११०,१०]; -†जया ऋ ८, ९२, १०; कौ १, २१५; जै १, २३, २.
शत्-वार[r]- -रः शौ १९,३६,१; ३; पै २, २०, ४;२७,१; ३; -रेण शौ १९, ३६, ६; पै २, २७,५.
शातवार्[s]- -रः शौ १९,३६,५.
शत-वा(ह>)ही[t]- -ही शौ ५, १७, १२.
†शत्-विचक्ष(ण>)णा[s]- -णाः ऋ १०, ९७,१८; मा १२,९२; का १३, ६, १८; शौ ६,९६, १; पै १३, १३, ९; १९, १२,४.
शत्-वीर्य[a]- -¶र्यः मै १,६,४;११; ७,५; २,१,७; २,२;३,९;५,९; ४, ४, ३;४; ५, ३; काठ ९,२; ११, ४; १२, ११; १४, ८,२२, ८; ३४, ५; क ८, ५; ३५, २; -र्यस्य शौ ८, ८, ७; पै १६, २९, ६; -र्याय तै ५,७, २,३; काठ १३, १५; -‡र्येण[u] शौ ३, ११, ३; २०, ९६, ८; पै १, ६२, ३.
शत्-वृष्ण्य[a]- -ष्ण्यम् शौ १,३,१[v]; २-५.

[a]) विप. । बस. । [b]) कस. ।
[c]) विप. (पदवन्त- [मा २१,४३ प्रमृ.), नाप. (अध्याय-, अनुवाक-, हविस्- प्रमृ.) । सास्यदेवतीयः घः प्र. (पावा ४,२,२८) ।
[d]) सपा. शतरुद्रियम् <> शतरुद्रीयम् इति पाभे. ।
[e]) =शतरुद्रिय- । छः प्र. इति तनो विशेषः ।
[f]) द्विस. । [g]) नाप. (महर्षि) । मत्वर्थीयः प्र. ।
[h]) विप. (°बहुलोध्वनी-=अनि-विस्तारवती-[पृथिवी-]) । बस.उप. °अर्चस्- इति (वेंनु. पपा. वें. अर्चस्- इति, ORN.?GRV. =अर्चस्- इति, PW.GW. WAG [१, २९९ a] =ऋचस्- इति) । उप. <√अर्च् '°निवासे' (वेनु. वें. प्रमृ. स्तुतौ इति, सा. दीप्तौ इति?) इति कृत्वा लोकपर्यायः स्यात्?।
[i]) विप. (बहुहिंसा-कृत्- [धनुस्-, मेनि-]) । बस. ।
[j]) व्यप. (राजन्-) । उस. उप. √वन्+कर्तरि प्र. ।
[k]) अपत्यार्थे ढक् प्र. कित्स्वरश्च ।
[l]) =शत्-वल्श- । स्वरभक्तियुतः शाखीयः पाठः द्र. ।
[m]) सपा. °लिशम् <> °ल्शाः (तैब्रा १, २,१,५ आपश्रौ ५, २,४; ७,२,८ माश्रौ १, ८,१,१२ प्रमृ. च) <> °ल्शम् (तैब्रा ३, २, २, ६ आश्रौ १, ४, ८ प्रमृ. च) इति पाभे. । [n]) विप. (बहु-शाख- [बर्हिस्-, वनस्पति- प्रमृ.]) । बस. उप. =शाखा- ।
[o]) °वलिशः इति शोधः (तु. मै १, १,२ मूको. सात. च) । [p]) तै. पपा. तु शतवलिशम् इति ।
[q]) विप. (बहुबल-कर- [इष्-, सोम-]) । बस. ।
[r]) नाप. (°कन्द-भेद- [=शतावरी-?]) । बस. उप.!, <√घृ 'वारणे' इति सा., =१वर- इति ?w., =वाल- इति PW. प्रमृ. ।
[s]) स्वार्थिकः अण् प्र. । सपा. पाका [६,१,११६] प्रमृ. शतधारः इति ?।
[t]) विप. (बहुयौतकाऽऽदर्शी- [जाया-]) । उस. उप. कर्तरि कृत् ।
[u]) सपा. ऋ १०,१६१,२ शतशारदेन इति पाभे. ।
[v]) पाभे. पृ ३३७० h द्र. ।

‡शत-अ(ज>)जा[a]– -जाः ऋ ४, ५८, ५; मा १७, ९३; का १९, १, ७; काठ ४०, ७; पै ८, १३, ५.

¶शत-शल[b]– -ले मै २,४, १; काठ १२, १०.

शत-श(ल्य>)ल्या[c]– -ल्याम् शौ ६,५७,१; पै १९,१०,३.

शत-शस् (:) शौ ६, ६६, ३[d].

शत-शा(खा>)ख, खा[a]– -खस्य पै २०, २२, ७; –खा शौ ४, १९, ५; पै ५, २५, ५.

शत-शारद[e]– -दः शौ १०, ३,१२; पै १०, ३, ६; १६, ६४, २; –!दम् पै ३, १४,७[f]; –दानाम् तै ५, ७, २, ४; –दाय ऋ ७, १०१, ६; १०, १६१, २; खि ४,६,८[g]; मा ३४,५२; का ३३, २,१५; मै २, ३,४; काठ ४०, ३; शौ १, ३५, १; ३, ५, ४; ११,२†; ४,१०,७; ५, २८,१; ६, ११०, २; ८, २,२;५, २१; १२, २,६; १४,२,७५; १८,४, ५३; १९, ३७, २;३; २०,९६, ७†; पै १, ५४, ३;४; ६२,२†; २, ५९, १०; ६६, २; ३, १३, ४; १६, ३, २; २६, २; २८, १०; १७, ३०, ६; १८,१४,५; –देन[h] ऋ १०, १६१, ३.

शत-संवत्सर[i]– -रम् खि २, ६[2], २४.

‡शत-सा[j]– -साः ऋ ४, ३८,[१०; १०, १७८, ३]; ७, ८, ६; ९, ८२, ५; ८७, ४[k]; १०, ९५,३; तै १, ५, ११, ४.

शत-सेय[l]– -याय ऋ ३, १८, ३; शौ ३, १५,३†.

‡शत-स्पृह्[m]– -स्पृहम् कौ१,५४९; २, ५८८; जै १, ५६, ७, ३, ४८, ४.

शत-(स्फ्य>)स्फ्या[n]– -स्फ्याम् तै १, ५, ११, ५[o].

शत-स्व[p]– > शतस्विन्[q]– -स्वी ऋ ७, ५८,४.

शत-हृत्य[r]– -त्यः काठ ४०,९[s].

१शत-हस्त[a]– -०स्त शौ ३,२४,५; पै ५, ३०, ५; १९, ३८,७.

२शत-हस्त[p]– -स्तेन पै ८,११,१०.

शत-हायन[a]– -नः शौ ८, २,८;७, २२; पै १६, ३, ९; १४,१.

शत-हिम,मा[t]– -मा ऋ २,१,११; –माः ऋ १, ७३, ९; ६, ४, [८; १०, ७; १२, ६; १३, ६; १७, १५; २४, १०]; मै १, ६, १[u]; काठ ७,१२; क ६, २; कौ १, ४५४†; जै १,४७,९†; शौ १९, १२, १†; ५५, ४[v]; †२०, ६३, ३; १२४, ६; पै १९,४४, २३[v]; –माय ऋ ९, ७४,८.

!शताक्षरा[w] काठ १२,११.

¶शता(त-अक्षर>)क्षरा[a]– -रया मै १,४,१३; –रा मै १,४,१३; –राः तै १, ५, २,२; मै १,७,

a) त्रिप. । वस. ।

b) नाप. (*अत्यन्त-प्रच्छन्न- स्थान-) । वस. उप. *छदिः-पर्यायः सत् < √शल् 'संवरणे' (वैतु. प्रमाण-वाचकमित्यन्ये ?) ।

c) त्रिप. (बहुशल्यवती- =अतीव-तीक्ष्णा- [इषु-]) । वस. ।

d) पाभे. पृ २५९३ k द्र. ।

e) त्रिप. (शतवर्षप्रवर्तिन्- [ऋतु-, हविस्- प्रमृ.]), नाप. न. (शतायुस्- =पुरुषायुष-) । वस. उप. वर्ष-पर्यायः सत् < *वर्षाऽऽमृत-(वर्ष-चक्र- [वैतु. < शरद्- इति प्रायोवादः ?]) ।

f) °दाम् (°प्रजाम्) इति शोधः (तु. मूको.) ।

g) °पु इति स्वरः ? यनि. शोधः ।

h) पाभे. पृ ३०७० ss द्र. ।

i) त्रिप. (पूर्णमान-युक्त- [आयुस्-]) । वस. ।

j) त्रिप. (अर्वन्-, सोम- प्रमृ.) । उस. उप. < √सन् ।

k) पाभे. पृ ३०६८ h द्र. ।

l) भाप. (शताऽवाप्ति-) । उस. उप. √सन् + यत् प्र. ।

m) त्रिप. (रयि-) । उस. । सपा. ऋ ९,९८,१ पुरुस्पृहम् इति पाभे. ।

n) त्रिप. (बहुतरणदण्डा- [नौ-]) । वस. ।

o) सपा. मा २१,७ का २३,१,७ काठ २,३ शौ १७, १,२५;२६ मंत्रा २, ५,२४ स्वस्तये इति पाभे. ।

p) कस. ।

q) त्रिप. (बहुधन-वत्- [विप्र-]) । पसा. नावग्रहः ।

r) त्रिप. । उस. उप. < √ह्व ।

s) सपा. मा ८,४९; १७,२४ का ८,२१,१;१८,२,९ क २८,२ माश ४,९,४, ६ विहव्यः इति, तै ४,६,२,६ मै २,१०,२ काठ १८,२ विहव्यः इति, तै ३,४,४,१ हिहुव्यः इति, पाग १, ५,९ इहव्यः इति पाभे. ।

t) त्रिप. (पुरुषाऽऽयुषवर्तिन्- [अस्मद्-, पशवन्-], अपरिमितकाला- [इडा-]) । वस. उप. हिमा- =अब्द- इति । u) वैतु. पसा. शतं हिमाः इति ।

v) शतंहिमाः (तु. शंपा. पसा. सात. च) इति पाठः ? यनि. शोधः ।

w) शत-अ(र>)रा- > -रा इति शोधः । त्रिप. (शतधारावती- [सौत्रामणीय-सुरा-]) ।

५[1]; काठ ९, २[1]; क ८, ५[1].
†शता(त-आ)त्मन्[a]– -त्मा ऋ १, १४९, ३; १०, ३३, ९; कौ २, ११२४; -त्मानम् ऋ ९,९८,४.
शता(त-अ)नीक, का[b]– -†का ऋ ८,४९, २; खि ३,१,२; कौ २, १६२; जै ३, १५,१०; शौ २०, ५१, २; -काः ऋ ८, ५०, २; खि ३, २,२; शौ २०,५१,४†; -काय खि ४, ६, ८; मा ३४, ५२; का ३३, २, १५; शौ १, ३५, १.
शता(त-अ)पाष्ठ,ष्ठा[c]– -ष्ठाः पै ९, १७, ६[d]; -ष्ठाम् शौ ५, १८,७.
श(त>)ता-मघ[e]– -ऽघ ऋ ८, ३४, ⌊७ (९,६२,१४)⌋; कौ १, २९१; जै १, २९, ९; -ऽघ ऋ ८, १, ५; -घः ऋ ८, ३३, ५;⌊ (८, ३४, ७) ९, ६२, १४⌋.
शता(त-आ)वुध[f]– -धाय तै ५, ७, २,३; काठ ११, १५.
शता(त-आ)युस[g]– -¶युः तै १, ५, २, २; ७, ६; २, ३, २, १; ११, ५; ३, २, ६, ३;३, ४,३; ६, ६, १०, २; ७, २, १,४;५, ९, २; मै १, ६, ४; ११;७, ५; २, १, ७; २, २; ३, ९;⁄५, ९; ४, ४, ३;४; ५, ३; काठ ९,२; ११, ४; १२, ११; १४,८;२२, ८; ३४,५; क ८, ५; ३५,२; -युषम् ऋ ६, २, ५; मा १३, ४१; का १४, ४, ४; तै ४, २, १०, १; मै २, ७, १७; काठ १६,१७; -युषा ऋ १०,१६१, ३; ४; मा १९, ३७[1]; का २१, ३, ७; ८; मै ३, ११, १०[1]; काठ ३८, २[1]; †शौ ३, ११,३; ४; २०, ९६, ८; ९; †पै १, ६२, ३; ४.
शता(त-अरित्र>)रित्रा[h]– -त्रा पै २, २०, १; -त्राम् ऋ १, १६६, ५; मा २१,७; का २३, १, ७; तै १, ५, ११, ५; काठ २, ३; क १, १५; शौ १७, १, २५; २६; पै १८, ३२, ८; ९.
शता(त-आ)रो(ह>)हा[i]– -हाम् पै १४, ३, १२.
?शताव्न्[j] ऋ ६, ४७, ९.
?शता(त-आ)वयम्[h] ऋ ५, ६१, ५.
शता(त-अ)वार[i]– -रम् खि १, २, १२[j].
शता(त-अ)श्रि[k]– -श्रिम् ऋ ६, १७, १०.
शता(त-अ)श्व[e]– -श्वम् ऋ ८,४, ⌊१९(२४, २९)⌋; १०, ६२,८.
†शतिन्[k]– -तिनः ऋ १,३१,१०; ७, ५७, ७; ८, १, ९; ७५,४; मा १५, २१; का १६, ५, ३; तै २, २,१२, ६‡[l]; ६, ११,१; ४, ४,४, १; मै २, ७,१५; ४, १२, २‡[l]; काठ १६, १५; क

a) विप. (अपरिमितात्मवत्-⌊अग्नि-, रयि- प्रभृ.⌋)। बस.।
b) विप. (हेति-),व्यप. (राजन्- ⌊खि.मा. का.⌋)। बस.।
c) नाप. (शतशल्य-युत- ⌊बाण-⌋)। बस.। d) सपा. °ष्ठाः <> °ष्ठाम् इति पाभे.। e) विप.। बस.।
f) विप. (बहु-प्रसवा- ⌊गो-⌋)। बस. उप. <आ√रुह् 'वृद्धौ'। सस्थ. ?भक्षयन्ति>भक्षयन्तीम् इति, ?श्ना> श्नायाः (द्र. मूको.) इति च शोधौ, रोहत्– इत्यभिपर्यायश्चेतिः द्र.।
g) विप. (बहु-वाजि-संपन्न- ⌊इन्द्र-⌋)। पाठः ?शत्– +अर्वन्–> बस. *शता(त-अ)र्वन्–> ⌊सं१⌋ -र्वन् इति शोधः। 'सर्वेष्वपि तेषु त्वन्मन्दुरास्थितेष्वश्वेषु यौ द्वौ वहिष्ठावश्वौ तयोः (प१ कर्मणि तौ) बन्धुरे (रथे) आधाः' इति वा. (वैतु. पपा. ऋग्रा ⌊९,२२⌋ PW. प्रमृ. =शत>⌊ता-+मतुप् प्र. इति, GW. =शत–+ ⌊√मद् 'रक्षणे'>⌋ अवन्– > उस. शता⌊त-अ⌋ वन्–> -वन् इति च?)।
h) विप. [*शतसंख्या-व्याप्तिमत- (गव्य-पशु- ⌊=गो-)⌋]।
शत–+(आ√वी ⌊व्याप्तौ =*वृत्तौ⌋ >भावे) *आ-वयु– > बस. शतावय–> यनि.। यद्वा उप. पाठः ? (आ√वृत् 'वर्तने'>भावे) *आ-वृत्–(आ-वृत्ति-) इति शोधः इति वसीयान् पक्षः। सस्थ. ?साश्व्य–> (*शताऽश्व–द्विस.>) शताश्व्य– इति शोधः। 'या (मम) दोः (भुजा) वीराय (इन्द्राय) शतम् अश्वान् शतं च गाः सनत् (सदा) उपबर्बृहत् (उपाऽऽनिभर्ते), स्त्रीभूताऽप्यहं वदती सती पुंसोऽपि सतोऽराधसः वस्यसी (श्रेष्ठतरा)' इत्युत्तरत्रसंबन्धपूर्वकं वा. (वैतु. पपा. त-अ° इत्यवग्रहः, वें. सा. =शत्–+अवि–>बस. शताऽवि–> द्वि१ यनि. इति, PW. प्रमृ. =शत्–+⌊अवि–>⌋ अव्य–> बस. शताव्य–>द्वि१ यनि. इति च ?)।
i) विप. (रथ-)। बस. उप. अरा(र-अ)र– =अरान्तरवर्ति-अर-(अधार-) इति।
j) सपा. खे १,४ शताधारम् इति पाभे.।
k) विप. (अश्व-, वाज- प्रभृ.)। मत्वर्थीयः इनिः प्र.।
l) पाभे. पृ २२८६ l द्र.।

२५,६; जै ४, १०,७; –तिनम् ऋ १, ६४, १५; १२४,१३; २, २, ९; ६, ८,६; ८,८८,२; १०, ४७, ५; तै १, ५, ११, २; मै ४, ११, १; १४, ८; काठ ४, १६; कौ २, ३६; जै ३, ४, ७; शौ २०, ९, २; ४९, ५.

शतिनी– -नीभिः ऋ १, ५९, ७, १३५,१; [३; ७, ९२, ५]; मा २७, २८; का २९, ३, ९; मै ४,१४,२.

¶शते(तु-इ)ध्म[a]– -ध्मेन मै १, १०, १२; काठ ३६, ६.

¶शते(तु-इ)न्द्रिय[b]– -यः तै १, ५,२,२; ७,६; २,३,२,१; ११, ५; ३, २,६,३; ३,४,३; ६, ६, १०,२; ७,२,१,४; ५,९,२.

शते(तु-इ)पुधि[b]– -धे मा १६, १३; का १७, १,१३; तै ४,५, १, ४; मै २, ९, २; काठ १७, ११; क २७,१; पै १४, २,१४.

शतो(तु-ऊ)ति[c]– -तये तै ५,७, २,३; काठ १३, १५; –तिः ऋ ७,६८,३; –तिम् ऋ ६,६३,५.

शतो(तु-उ)द्याम[d]– -मम् खि ३, १०, ४.

शतौ(तु-ओ)दन->°दना[e]– -ना शौ १०, ९, १; पै १४, ३, १; ३; ६; १३; १४; १७-१९;२१; २४[f], २५; २८; १६, १३६, १; –नाम् शौ १०, ९, ४-६; १०; पै १४,३,४; ७;१२; २२; २३; ३०; १६,१३६,४; ६; ७; १०; –०ने शौ १०, ९, ३; ७; ११;२४; पै १४,३,११;१५,१६; २०; २१; ३६; २७; १६,१३६, ३; ५; १३७, १; १३८,४; ५.

?शतजामि[g] पै १६, ५१, ९.

शतजीवन– शत– द्र.

शतत्[h]– > शतद्-वसु[i]– -सुम् ऋ १,११९,१.

शत-तन्तु– प्रमृ. शत– द्र.

?शतरा[j] ऋ १०, १०६, ५.

शतरुद्रिय– प्रमृ. शत– द्र.

?शतस्योन्द्रो[k] पै १,८९, २.

शतस्विन्– प्रमृ. शत– द्र.

?शतेमान्तन्[l] पै २,८५, ५.

?शत्रपा[m] पै १, ११२, ४.

शत्रि[n]– -त्रिम् ऋ ५, ३४, ९.

शत्रु– √शत् ,द् (वधा.) द्र.

?शदन[o]– -नम् खि १, ७, ५.

?शधरनर्धेन्द्रः पै ९, ७, ३.

शॅन[p]– > १शनैस्[q]– -नैः ऋ ८,४५, [११(६१, ४)]; ९१, ३; पै ४,

a) नाप.। द्विस. [तु. PW. प्रमृ ; वैतु. तैव्रा १, ६, ४, ५ (यत्र विप. [हविस्-]। बस. इति विशेषः)]। b) विप.। बस.। c) विप. (बहु-रक्षण- [इन्द्र-, रथ-]) । बस.। d) विप. (बहुरज्जु-युक्त- [पवित्र-]) । बस. उप. उद्√यम् > करणे कृत् (तु. द्वादशोद्याम–, षड्ढ्याम–)। e) नाप. (गो-)। बस.। f) °नाः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. किन. एकवचनम्, BKA. च)। सस्थ. ?ज्योतिष्मतीः, ?प्रथमाः इत्यत्रापि समानः शोधः द्र.। g) स त्यजामिं इति शोधः (तु. सपा. शौ ६,१२३,३; पृ २५२२ g)। h) विप. (आश्रय-वत्- [वसु- = °आवास-स्थान-]) । (√श्र [=√श्रि] 'आश्रये' > भावे) °श्रत्– + (√भृ 'धारणे' > कर्तरि) °भृत्– > उन. °श्रत्-भृत्– > नैप्र. यनि. (वैतु. < शत– इति प्रायोवादः)। i) विप. (विशालाऽन्तःस्थान- [रथ-])। j) विप. (°सत्यभाव-युक्त- [अश्विन्-])। 'मित्रा (शुद्धौ) इव ऋता (°ऋतयुक्तौ) शतरा शातपन्ता (°साधुभाववन्तौ धर्मौ (पृज्यौ [स्थः]))' इति वा.। (°भृषतु– [=सत्य-भाव-]>) °शतु– + (√धृ 'धारणे' > भावे) धर– > बस. °शतु-धर– > यनि (तु. यथा. नाकमद्रौ लिङ्गम्; वैतु. सुखपर्याय इति निघ ३,६; संख्यार्थे शत– इति पूप. सति उप. रा– [माप. < √रा] इति वें. सा. दे. WAG. [३, १२० b], शत-रै– बस. > -रा इति सा. GW. L[४३१], √शत् > शतु– इति ORN.)। k) शतस्य, इन्द्रः इति शोधः द्र.। l) मन्त्र-पाठः? शतं पाशा(:) नो वरुणस्य, शतं पाशा(:) मद्धगस्त्वे! से। शतम् इमान् तान् पाशान् विदम, शतात् पाशेभ्यो जिग्यांसो वयं स्याम् इति शोधः। m) स-त्रपा इति शोधः। सस्थ. ?ध्यस्नोमि > ध्यात° इति, ?क्रम्याम् > दिदृक्ष्याम् इति, ?निपशकः > निर्निशकः इति चापि शोधाः। n) व्यप. (राजर्षि- [अग्निवेश-पुत्र-]) । o) नाप. (आवास-) इति कृत्वा सदनम् इति शोधः। p) भाप. (मान्द्य-, शैथिल्य-)। (√°भद्र [°=√पद्] 'बन्धने' > भावे °श्रदन–>) °शदन–> यनि. (तु. √श्रम्य्, शण–; वैतु. प्रमा. < √शण् वा √नश् वेति, MW. < √शम् इति च!)। q) विप. > क्रिवि. (वैतु. पा [१, १,३७] प्रमृ.)। °शन– + सपस्– (मान- [तु. पृ २२२८ b]) > बस. °शन-सपस्– > °शनापस्– (°मन्द-) > (न. द्वि१)

२६, ४†.
२*शनैस्[a]- -नैः मै ४,६,४[b].
शनकु[c]->*शनकैस्- -कैः[d] ऋ ८, ९१, ३; काठ २७, ३¶[e]; क ४२,३¶[e]; पै ४,२६,४†.
शंन्तन[f]-> शन्तनु- -नवे ऋ १०, ९८, १; ३; ७.
शन्तनु-त्व- -त्वाय तै ३, २, ५,१.
शं-ताति-,शं-ति-,शंति-वा- शम् द्र.
[g]शन्त्वम्[g] पै २, १, ३.
√शप्>शापि,¶शपते काठ ८,४; क ६, ९; शपति पै ५, २३, ५[h]; १९, २,११; शपन्ति पै २,३८, १‡[i]; ५, ४, १४‡[i]; शपामहे[j] मा ६, २२; २०, १८; का ६, ५,३; २२, १, ४; तै १,३,११, १; मै १, २, १८; काठ ३, ८; ३८, ५; क २, १५; शपामः पै १३, १०, ३; शपाति शौ १, १९, ४; पै ७, ८, २; १३,१०, ३; शपान् खि ४,५,१७[k]; १८; १९; शौ २, ७,२; ६, ३७, ३[l]; ७, ६१, १[l]; पै ५, २३,५; ७, ८, २; २०,१७,३[l];५; शपातः ऋ १०, ८७, १३; शौ ८, ३, १२†; १०, ५, ४८; पै १६,७, २†; अशपत् तै २, ६, ६, १; काठ २५,७; क ३९,५; अशपत ऋ १, १६१, १२.
शशाप शौ १, २८,३; ४, १७, ३; पै ५, २३, ३; शेपतु[k]: पै १२, ३, ७; शेपिषे शौ ५,३०, ३; पै २, २६, १; ३; ९, १३, ३; †शेपे ऋ १, २३,[२२;१०, ९, ८]; मा ६, १७; का ६, ५, ५; शौ ७, ९४, ३; पै १, ३३, ३; शास तै ३,३,९,१‡[i].
शापयथः पै ५, २२, १.
शपत्- -पतः खि ४, ५, १७; शौ ६, ३७, ३; ७, ६१,१; पै २०, १७, ३; -पते शौ १६, ६, ३; -पन्तम् ऋ १, ४१, ८.
शपथ[m]- -थ खि ४,५,२१[n]; शौ ६, ३७, २; पै २०, १७, २; -थः खि ४, ५, १९[o]; शौ २, ७, २[p]; ५[p]; ४, ९, ५; १८, ७; ५, १४,५; ६,३७,१[n]; १०, १,५; ११, १,२२; १९,३८,१; पै ५, २४,७; १७,४; ७, १,५; ८, ३, ५; १६, ३५, ५; १९, २४, १; २०, १७, १; -थम् पै ७, ८, १; १९, ३६, ७; ४४, २४; -थाः ऋ १०, ८७, १५; शौ ८, ३, १४†; पै ७, ८, ५; ७; १०; १६, ७, ४†; पै २०, १७, ४[p]; -थात् पै ५, १७,१; ७, ८,८; ८, ३,६[q]; -थान् खि ४, ५, २३; २३[r]; शौ २,७,१; ४, १९, ७; ७, ६७, १; पै २, २६, ४; ५,२३,४; ७,८,२; ८, ७,७; १९,१५,१०;११; -थाम् पै ७, ८,४?;५?; -थेभिः शौ२, ९,५;३,७,६; -थैः पै ७,८,९.
शपथ-याव(न>)नी[s]- -नीम् शौ ४,१७,२[t]; पै ५,२३,२.
शपथ-योप(न>)नी[u]- -नी शौ २, ७, १[v]; पै १९. १५, ११[w].

यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. तृ३ इवेति ?)।
[a]) भाप.>क्रिवि. । *शन-+मयस्->पस. *शन-मयुस्-> यनि. । पृ ३०७३ q द्र. ।
[b]) मपा. शनैः <> शनकैः इति पाभे. ।
[c]) भाप. (मान्द्य-, शैथिल्य-)।स्वार्थे अकच् प्र.। [d]) विप. >क्रिवि. । शनकु-+मयस्-> बस. *शनकु-मयस्- >*शनकायस्- (मान्द्युक-)> यनि.। PW. GW. प्रमृ. शनकु->तृ३ इति। [e])पाभे. पृ ३०७३ q द्र.।
[f]) वि१. (*शान्तिमत्-), व्यप. (राजन्-)। शम्-> *शम्त-> *शम्तमन-> शन्तन-[भाप.] +मत्वर्थे वप् प्र. इति (वैतु. पपा. या [२,१२] प्रमृ. <शम्+ तन्-[दंद-] इति?)। [g]) शोधः पृ २९८५ a द्र.।
[h]) मपा. शपति<>शपुपः इति पाभे.।
[i]) मपा. ऋ १०,१२८,९ सपत्नाः इति पाभे.।
[j]) पाभे. पृ३०१४ i द्र.। [k]) शोधः पृ२१०८ g द्र.।
[l]) = सपा. कौगृ ३,६,९ । मा नः शास जनुपा >सपा. पागृ ३,९,६ मा नः सास जनुपा इति, शौ ९,४,२४ मा नो हासिष्ट जनुपा इति, शांगृ ३,११,१४ मा षद्वाय जनुपा इति च पाभे.। [m]) भाप., नाप. (शाप-)। अथः प्र. (पाउ ३,११३)। [n]) सपा. शपथ <> शपुथः इति, सिसा २९, २१ शपथम् इति च पाभे.।
[o]) सपा. सिसा २९,१९ शपाति इति पाभे.।
[p]) मपा. शपुथः<>शपथाः इति पाभे.।
[q]) सपा. शौ ४,९,६ शमलात् इति पाभे.।
[r]) मपा. सिसा २९.,२३ शपुथान् इति पाभे.।
[s]) वि. (ओषधि-)। उग. उप.<√यु 'अपसारणे'।
[t]) सा. *योपनीम् इति। [u]) विप. (वीरुध्-)। उग. उप. <√युप् 'विमोहने, अपसारणे'।
[v]) मपा. आपश्री ६,२०,२ शपथजम्भनी इति पाभे.।
[w]) *यावनी इति मूको.।

शपथिन्- -थिनः पै २,२७,३[a].
√शपथीय, शपथीयुत्- -यते शौ ५,१४, ५; १०,१, ५; पै ७, १,५; १६,३५,५.
शपथेय्य[b]- -य्यम् शौ ५, ३१, १२; पै १, ४७, ४.
शपथ्य[c]- -थ्यात्[d] ऋ १०,९७, १६; मा १२, ९०†; का १३, ६,१६†; शौ ६, ९६, २†; ७, ११७,२†; ११, ८, ७; पै ३, १७, ४;१५, १३,६; १७, २३, २†; १९, १२, ५†.
शपन- -नम् पै १९,३८, ३; -नेन शौ १, २८,३; ४,१७,३; पै ५, २३, ३.
¶शप्त- -सः तै २, ६, ६,१; काठ २५,७; क ३९,५; -सम् मै ३, ८,८?[e]; काठ २५,९; ३७, १४; क ४०, २.
शप्तृ- -सारम् शौ २, ७, ५; ६, ३७, १; २; पै ७, ८,१०; २०, १७, १; २; ४.
?शपल पै ४, २७, ७.
?शपुसाताम् पै ९, १९, ६.
शफ[f]- -फः खि ५,१५,५![g]; ¶मै २. ५, ६; ४, ८, ८; काठ २८, १०¶; क ४५, १¶; पै ३,२५, १२; -†फम्[h] ऋ ८,४७,१७; शौ ६, ४६, ३; १९, ५७, १; पै २, ३७, ३; ३, ३०, १; १९, ४६, ११; -फाः मा १२, ४; का १३, १,५; तै २, १,१, ५¶; ४, १, १०, ५; ५, ५,१, ३¶; मै २,७,८; काठ १२,१¶; १६, ८; शौ ८, ८,२२; ९,१२, १०; १०, ९, २३; पै १६,३१, १;१३८, ३;१३९, ११; -फात् ऋ १,११६, [७; ११७,६(७)]; -फान् शौ १२, ७,८;९,४,१६; पै १०, १२, २; १६, २५, ६; १४२, ७; -†फानाम् ऋ १, १६३, ५;५, ६, ७; मा २९, १६; का ३१, ३, ५; तै ४, ६, ७,२; काठ ४०, ६; -फेन खि ५, १५, १२; तै ६, १, १०, १[h]¶; मै ३, ७,७[h]; शौ २०, १३१, १०[i]; -फेभ्यः तै ७,३, १६, २; काठ ४३, ६; शौ १०, १०, १; १६, १०७, १; -फैः मा २५, ३; का २७, ३, १; तै ५, ७, १३, १; मै ३,१५, ३; काठ ५३, ३; शौ ९, ५, ३; पै १६,९७,१; -फौ ऋ २,३९,३.
शफ-क[j]- -कः शौ ४, ३४, ५; पै ६, २२, ८.
शफ-च्युत[k]- -तः ऋ १, ३३, १४.
शफल[l]- -ला: पै २, ३१, ५.
शफ-वत्[m]- -वत् ऋ ३, ३९, ६; ५, ८३, ५; पै ४, २२, २.
शफ-शस(:) काठ १२,१¶.
शफा(फ-आ)रुज्[n]- -रुजः ऋ १०, ४४, ९; शौ ८,३,२१‡[o]; २०, ९४, ९†; पै १६, ८, १‡[o]; -रुजम् ऋ १०,८७,१२[o].
?शफद्धस्त- -स्तः पै १३, १०, ७[p].
शबुल[q]- -लः ¶तै १,८,९,२; २, १,

[a]) सपा. शौ १९,३६,३ शाद्विनः इति पामे.।
[b]) नाप. (शप्तृ-)। कर्तरि एय्यत् प्र. उसं. [पा ५, १, ६७ (वैतु. अप्रा [३, १, १६] एयः > एय्यः प्र. इति मध्ये यकारोपजन इति?)]।
[c]) विप. [शपथ-कृत- (*पड्वीश- [वैतु. नाप. सत् =शपथजन्य-पापादि- इति प्रायोवादः?])]। यत् प्र.। नौस्थि. तु *शपथ्यु- (=शपथ-) > *शपथ्यिक- > यनि.।
[d]) सपा. आपश्रौ ७, २१,६ लाश्रौ २, २, ११ शपथात् इति पामे.।
[e]) शफम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. नाउ.)।
[f]) नाप. (खुर-)। (√अश् 'व्याप्तौ = 'गतौ' >) *अश्-[=पाद- (तु. पंजा. छित्तर =पाद-त्राण-[<*अश-त्र-])] +(√*फृ [=√वृ] 'आवरणे' > *फुर- > *फ्र>) फ-> उस. *अश-फु- > यनि.।
[g]) शोः, शफः [ररः?] > सपा. शौ २०, १२९,१८ गोशफः इति पामे.।
[h]) अर्थः?। =अष्टमभाग- (गवादेरष्टाशफस्यैकभागोपचरित- [तु. पाद-=चतुर्थांश-]) इति सा [तै.] माश [३,२, ३,३], PW. GRV. प्रमृ.।
[i]) RW. Gri. शफे न इति पदद्वयमिति चिन्त्यम् (तु. खि., शांश्री [१२,१८,१] C च)।
[j]) नाप. (शफाकृति- पद्मबीज-कोष-)। इवार्थे कन् प्र.।
[k]) विप. (रेणु-)। तृस.।
[l]) नाप. (*शफ-वन्-= रक्षोभेद- [वैतु. BKA. शबलाः इति शोधुकः इति?])। [m]) नाप. (शफोपेत- [पशु-])।
[n]) विप. (यातुधान-)। उस. उप <आ√रुज्।
[o]) सपा. °रुजः <> °रुजम् इति पामे.।
[p]) शोधः पृ २५११ h द्र.।
[q]) विप. (कर्बुर- [यम-दूतन्- प्रमृ.])। (√शृ [=√कृ] '*दीप्तौ =वर्णे' [तु. कर्-, किरण- प्रमृ.] >) *शर्मन्-(वर्ण-) + भर- (बहुत्व-) > बस. *शर्म-भर- > *शम्भर- > यनि. (वैतु. पाउ [१,१०५] <√शप् इति?)।

८, ५; मै २,६,५¶; काठ १५, ४¶; शौ ८, १, ९; पै १६, १, ९; –लम् मै १, ४, १४¶; –लाः मा २४,१०; का २६, २, ५; मै ३, १३, ११; –लाय तै ७, ३, १८, १; काठ ४३, ८; –ले शौ ५, २९, ६; पै १३, ९, ९; –लौ ऋ १०, १४,१०; शौ १८, २, ११†.

१शवली[a]– -ली मै ४,२,४.

२शवली[a]– -लीः[b] तै ४,३,११,५.

३शवली– -ली[b] काठ ३९,१०.

शष्प्[c]– -ष्पाय[d] मा ३०,१९; का ३४, ४, १.

शष्प्दिन्[e]– -ष्दिनः[f] शौ १९,३६,३.

?शाभूम् पै २, ४०,३.

√शम् (बधा.) > शाम्, शमि, अशमन्त[g] तै ४,६,३, २; मै २, १०,५; काठ १८,३.

शमीतु[h] पै १०,४,१०; शमिष्व[h] तै १,१,५,२[i]; शमीष्व[h] मा १, १५[ii]; का १, ५, ४[ii]; मै १, १, ६[ii]; ४, १,६[i]; शमीध्वम्[h] मै ४, १३, ४[2]; काठ १६,२१[9]; शमीध्वम्[h] मै ४, १३,४; काठ १६, २१.

शशमते ऋ ६, २,४[j].

शशमन्[k] खि ५,७,१, ११; मै ४, १३, ३; काठ १५, १३.

शम्यति[l] मा २३, २९[m]; का २५, ८,१[m]; शाम्यतः तै २,५, ८,२¶; शाम्यन्ति तै ५, ६,२, ४¶; शम्यन्तु[l] मा २३, ३३[n], ३४; ३५; ३६[n]; ३७; ४०[n]; का २५, ७, १[n]; २; ३; ४[n]; ५;८, २[n]; अशाम्यताम् तै २, ५, ८, २¶; अशाम्यन् मा १४, ३१; का १५,९, ४; तै ४, ३,१०,३; मै २, ८, ६; काठ १७, ५¶; क २६, ४; शाम्येत् मै २, १, १०¶.

शम्नीषे[o] काठ १०,७¶; शम्नीष्व[l] काठ १,५[2]; क १,५[2]; शम्नीथाः काठ १०, ७¶.

†शशमे ऋ ६, १,९; ३,२; ८, १०१, १; मा ३३, ८७; मै ४, १३,६; काठ १८,२०†; अशमिष्ट ऋ ५, २, ७; ‡अशमिष्ट[p] मै १, ३, ३८; काठ ४, १२; क ३,१०; अशमिष्ठाः तै १,४,४४, २‡[p]; †अशमिष्ठाः[p] ऋ ३,२९, १६; मा ८,२०; का ९,३,६.

¶शमयति मै १, ६, ५; ६, ७; २, १, ३; ८; १०; ३, १, ५; २, ३; ३, ६[2]; ७,७;८[2]; ३,८, ७[2]; ८; ९, ३; ५; १०, १; ४, ५, ४[2]; ¶शमयति तै २, १,९, ३; २, २, ५[2]; ४, ७; ५,२; ३, ३, ८, १; ४, १,'३; ८, ४; ५; १०, ३; ४; ५, १,४,१; ५, १; ६[2]; ६, १[2]; २,२, ३; ४, ३,१; ४[2]; ४, २[2];३;४[2];५,७,४;९,२; ४; १०, ३; ६, २, ४; ७,३,३; ६, १, २,३; २, ७,५; ३,३,३; ९, १[2]; ६, ७, ४; ११, ४; ७, ५, १५, १; मै १, ६, ७;८,३; ५[४]; ६[1]; ९; २, १,८; २, ४;५, २; ३, २, ३; ३, ४[1]; ५[1]; ६[1]; १०, १; ४; ४, १, ९;१०;१४; ७, ६; ७; ८,२; ५; काठ ६,५; ७;८; ८,८; १०, ११; ११, १; १३, १[1]; ६; १९, ५[1]; २१,६[1]; ७[1]; २२, ११; २५, ५[1];९;१०; २६, ५; २७, ४; २९, ५; ३१, ७; १२; ३५, १९; क ४, ६[2];

a) शौ. दक. ङीन् प्र. ङीप् प्र. च। b) सपा. शबलीः<>शवली (पाग़ ३,३,५ च) इति पाभे.।
c) भाग. (उधारण-)। √वाश्'शब्दे' > भावे वाश-+भृत- (हृति-) > यग. *वाश भृत- > *शभृत- > यनि. (वैतु. पाउ [४,९७] प्रकृ. <√शप् इति ?, पुग. √शस्ट् इति माधा. सन् > यनि. इति ?)।
d) सपा. तैब्रा ३,४,१३,१ भाशन्दाय इति पाभे.।
e) विप. (धान्यप्रदोग्ध-[दस्यन्-])।
f) पाभे. पृ१००५ a द्र.। g) पाभे. पृ२५३५ a द्र.।
h) एतेरादिषु अंत्र इडागमः (पा ७,२,९५),इडागमः (पा ७,१,७६) च यथायथं द्र.।
i) सपा. शामिष्व (तैब्रा ३,२,५,८ बौश्रौ १,६:१८ च) <> शमीष्व (माश १,१,४,१० च) <> शम्नीष्व इति पाभे.।
j) मर्तः शशमते > सपा. कौ १, ३६५ जै १,३८,४ मर्तस्य शमतः इति पाभे.।
k) पृ. मे. पपा.; वैतु भा. सा. सता. [तैब्रा ३, ६, २,२] शशमत्- > -मन् (नरः [प१]) इति ?।
l) दीर्घाभावः उसं. (पा ७, ३,७४)।
m) सपा. तै५,२,१२,१ काठ ५०,६ शिम्यति इति पाभे.।
n) सपा. मै ३,१२,२१ शमयन्तु इति, तै ५,२,११,१; १२,१ काठ ५०,५,६ शिम्यन्तु इति पाभे.।
o) धा. हिंसायां वृत्तिरिति निघ २,१९।
p) सपा. अशमिष्ट<>अशमिष्ठाः<>अशमिष्ठाः (माश ४,४,४,१२ मा ४,३५ च)<> शौ ७,१०३,१ शमिष्ट इति पाभे.।

७; ७, ३; ३०, ३[१]; ३१,२१[१]; ३९, २[२]; ४०, २; ३; ४१, ३; ४२, ४; ४५,६; ४७,११; ४८, १७; §पै १६,१५१, ७; १७, २८, ५; शमयन्ति ¶काठ २३, ६;२४,९; क ३८, २¶; पै १६, ९८, ५[a]; शमयसि पै १९, २, ११; शमयामि शौ १९, ९, १४[b]; पै २, ३६, १;५,१६,४; ९, ७, ११; २०, ५६, ३; शमयामसि शौ ७,७८,३; पै ९, ७, १०; १२; शमयाति पै २, ३६, २; ३; ४; १९, ३८, ३; शमयासि पै १९, ३८, १; शमयतु पै ७, १८,६; शमयन्तु का २, ३, ५; मै ३,१२,२१[c]; शौ ३, २१, ८; पै ३, १२, ८; शमय शौ ७, ४७, १[d]; १८,३, ६०‡[e]; ¶शमयाम काठ २७, ४; क ४२, ४; ¶अशमयत् मै १, ६, ५; ७; २, १, ८; ३,३, ४[f]; काठ १०, ११; ३०, १०; क ४६, ८; ¶अशमयन् तै ५, १,४,१; मै ४, १,१; काठ २१, ६; २७, ४; क ३१, २१; ४२, ४; शमयः पै ४, १४, ७; १६, १५०, ९?[f]; ¶शमुयेत् तै ३,४, १, २; काठ ६, ३; क ४, २; ¶शमुयेयुः मै २, १, ५; ३, ७, १०.

अशीशमत् शौ २, ३, ४[g]; अशीशमन् शौ ३, २१, १०; पै ७, ११, १; अशीशमः शौ ९, १३, २२; पै २०, ५६, २; अशीशमम् शौ ३.२१,९; पै ३, १२, ९.

‡शमत्– -मतः[h] कौ १,३६५; जै १,३८,४.

?शमना– -नाम् पै ६, ३, ८.

शम(न >)नी[i]– -नीम् पै ९, १०,४.

शमयितृ– >शमयित्री–> शमयित्रि (क >) का[j]– -काः[k] मै ३,१, ६.

शमयितोस्(:) तै ३,१,३,२¶.

¶शमयित्वा तै २, २,२, ४; मै ३, २,२;४; ८,७; काठ ७, ६.

शमितु– -तम्[l] मा १७, ५७; का १८, ५, ८; मै २, १०,५; काठ १८, ३; क २८, ३; –ताय शौ १९, ४२, २.

शमितृ[m]– -०तः[n] मै ३, १०,२?; –०तः तै ६, ३,१०,१¶; –ता ऋ २,३,१०; ३,४,[१०; ७,२, १०]; ५,८५,१; १०,११०,१०; मा १७, ५७[l]; २०, ४५; २१, २१; २३, ३९; २७, २१†; २९,३५†; का १८, ५,८; २२, ४, १०; २३, २, १०; २५, ८, १; २९, २,११†; ३१,४,११†; तै ४,१, ८, ३†; ६, ३, ३[l]; ५, २, १२, १; मै २, १२, ६; ३,११,१;११;४, १३,३†; काठ १२, १५†; १६, २०†; १८,३; १७†; ३८, ६; १०; ५०, ६; क २८, ३; २९,५; शौ ५,१२, १०†; २७, ११; पै ९, १,११; १४,३,२९;१६,१००,३; –तारः ऋ १, १६२,१०; मा २३,४०; २५,३३; का २५, ८, २; २७, १३, २; तै ४, ६, ८, ४†; ५, २,१२,१; मै ३, १६,१†; काठ ४६,४; ५०,६†; शौ १०,९,७; पै १६,१३६,५; –०तारः तै ३, १,४,३; ५, २; मै १, २, १५; ४,१३,४; काठ १६,२१;३०,८; ९; शौ ९, ५, ५; पै १६, ९७, ४; –तारम् मा २१, ३९; २८, १०;३३; का २३, ४, ११;३०, १, १०; ३, १०; मै ३, ११,२; –तारा ऋ ५,४३, ४; –तारौ मै ४, १३, ४; –†तुः ऋ १, १६२,९; मा २५,३२; का २७, १३, १; तै ४, ६, ८,४; मै ३,

---

[a]) सपा. शौ ९,५, १५ उपयन्तु इति पाभे. ।

[b]) अहमिति कर्तृपददर्शनात् एतदेव किप. मुसंगतम् (तु. RW.; वैतु शमयामः इति शंपा. सात. [तु. सा.], शम्. अयामः इति पपा., शमय मोहुम् इति मूको.) ।

[c]) पाभे. पृ ३०७६ *n* द्र. ।

[d]) सपा. पै २०,१३,५ वारये इति पाभे. ।

[e]) =सपा. तैआ ६, ४, १ । ऋ १०,१६, १४ ह्र्पय इति पाभे. । पृ २४०७ a अपि द्र. ।

[f]) सम् √इ 'गतौ' >लेटि) सम्-अयत् इति शोधः?। वैताध्रौ १४, १ वसानः इति पाभे. ? ।

[g]) पाभे. पृ १७८३ *b* द्र. ।

[h]) सपा. ऋ ६,२,४ शशुमते इनि पाभे. ।

[i]) विप. (वाच्-) । कर्तरि ल्युट् प्र. ।

[j]) विप. (२अप्-) । स्वार्थे कन् ह्रस्वश्च ।

[k]) सपा. तै ५.१,६,१ काठ १९,५ शान्ताः इति पाभे. ।

[l]) =सपा. माश ९, २, ३, ११ । शमितु शमिता> सपा. तै ४, ६,३,३ शमित्रे शमिता इति, मै २, १०,५ शमित्रा शमितम् इति च पाभे. ।

[m]) नाप. (यज्ञे पशुमार-) । धा. हिंसायां वृत्तिः (तु. शशमान–) ।   [n]) स्वरः? तु. तै. °तः इति ।

१६, १; काठ ४६, ४; –म्रा मै २,१०,५[a]; –म्रे तै ४, ६,३,३[a].

शम्यत्– -म्यन्तः[b] मा २३, ४१; का २५, ८, ३.

शम्यन्ती– -न्तीः[b] मा २३,३७; ४२; का २५, ७, ५; ८,४.

शान्त, न्ता– -न्तः का ३, ८, ६; तै ¶२, २,५,२;३, १२, २; ७, ५, २०, १; ¶मै १, ४,७[२]; ८, ३; ५; ३, २, ३; ३, ६; ७, ८; ९, ३; ५; काठ ३२, ५¶; ४५, १७; शौ ३, २१, ९[c]; पै ३, १२, ९; –न्तम् ¶तै ५, २, ९, ६;६,५,८,५; ¶मै १,४,११§[d]; ५, ९; ३, ७, ७;१०,७; ४, २, ९[२]; ¶काठ ४,१४§[d]; ६, ३[२]; २०, ५; २४, ६; ¶क ४,२[२]; ३१, ७; ३७, ७; शौ १९, ९, १[e]; २[२]; १४; पै १६, ५१, ९; –न्ता तै ५,२,५,३¶; शौ १९, ९, १[२]; –¶न्ताः तै ५, १, ५, १; ६,१[f]; ४,४,३; ६, १,२,३; मै ३, १०, १; काठ १९, ५[f]; २०, ५; २१,७; २५,१०; २७, ४; २९,८; क ३०, ३; ४०, ३; ४२, ४; शौ १९, ९, १[२]§[g]; –न्तानि शौ १९, ९, २; १३; –¶न्ताभिः तै ५, १, ५, १;६, १; ४, ४, ३; काठ १९, ५; २१, ७; क ३०,३; –न्ताम् मै ३,७,१¶; –न्ते मै ४,२,१२[२]¶.

शान्ति– -¶न्तयः मै १,४,७; काठ ३२, ५; –न्तिः खि ६, ३, ४[१]; मा ३६, १७[१२h]; का ३६, १, १७[१२h]; ¶तै १, ५,१,४; ३,४, ३, ५; ५, ७, ६, ५; ६, ६, ७, १; ७, ४,५, ४; ५,४, २; ¶मै १, ८, ३; २, १,५; ३, ४, ८; १०; ४,५,४;९,२७[११]§; ¶काठ ११,५; २२,१२; २३,६; ३५, १९; ¶क ३८, २; ४८,१७; शौ १९, ९, ३-५; १४[१०]; –न्तिभिः शौ १९, ९, १४[२]; –न्तिम् खि २, १३, ५[i]; मै ४, ९, २७; –न्तौ पै १५, ९, ६; –न्त्या मै ४, ९, २७, –न्त्यै मा ३, ४३; का ३, ४, ७; ¶तै १, ७, ६, ७; २, २, ८, ६[२]; ५, ८, २; ६, ४, ४; ५, २; ६; ३,१, ५, २,४, १,४; ५, १, ५,९;६, २; ७, ३; ९,६; १०, २; २,३, २; ४, ४, ५;७,४; ६, १,७,८; ११, १;६; २,२, ७; ९,१; १०, १; ३;३, ३,२; ४,१; ५,४; ९, २;४, ४,१,५; ६, १, ३;७, ४; ¶मै १, ८,९; २, १,५; ३, १[२]; ३, १, ६; ९;३,३;४, १; ४;६; ७; १०; ७,१०; ४, १,१;९;३, ६[२]; ४, १; ¶काठ १०, १०[२]; ११; ११, ५[२]; १२, ५;८; १९, ४; ५[२]; १०; १२; २०, ५;२१, ३;५;९; २२, १[२]; २३,६; २४, ४;६;९; १०; २९, ४; ३०,१०; ३१,७; ३७, १४; ¶क ३०,२; ३[२]; ८; ३१, २; ७; १८; २०; ३७, ५; ७; ३८, ३; ४५, ५; ४६, ८.

शान्त्य(न्ति-अ)र्थं– -र्थम् खि ४, २, ६.

शाम्य(त् >)न्ती– -न्तीः मै ३, १२, २१[b].

शम्[j] ऋ १, ५, ७; ४३, ६; ९०, ९[५]; ९३, ७; १०६,५; ११४, १;२; १५७,३; १६५,४; १७३, ८;१८९,२; २, ३३, १३; ३८, [११; ७,८,६]; ३, १३,६;१७, ३;१८, ४; ४,१,३[२];१२,५;५, ७, ९; ११,५; ४७,७; ५०,५[१]; ५३, १४; ६९, ३; ७४, ९; ६, २१,४;३४,३; ४५, २२[k]; ५०, ७;७४, [१[२]; ७, ५४, १[२]; १०, ८५, ४३[२]; ४४[२]; १६५, १[२]], ७, ६, २; ३५, १[५]; २[६]; ३[६]; ४[५]; ५[५।]; ६[५]; ७[५]; ८[५]; ९[६],

a) पाभे. पृ ३०७७ l द्र. ।
b) सपा. शम्यन्तः <> शम्यन्तीः <> शाम्यन्तीः <> तै ५,२,१२,१ काठ ५०, ६ शिम्यन्तः इति पाभे. ।
c) एकतरत्र पै ३,१२,९ अथो इति पाभे. ।
d) सपा. तैब्रा ३,७,५,४ ऐब्रा ७, २४ आपश्री ४,९,६ प्रमृ. श्रान्तम् इति पाभे. ।
e) =सपा. गौध २०,११ । आगृ २,४,१४ पागृ ३,३,६ मागृ २,८,६ शियम् इति पाभे. ।
f) पाभे. पृ ३०७७ k द्र.
g) सपा. काठ १३,१५ तैब्रा २,४,८,७ मैब्रा २,१,१५ आपश्री ६,२०,१० माश्री १, ६, ४, २६ पागृ ३, १,४ शिवाः इति पाभे. ।
h) एकतरत्र सर्वं शान्तिः > सपा. मै ४,९,२७ सर्वंशान्तिः इति पाभे. ।
i) सपा. खिसा १४,५ ?शान्तिः इति पाभे. ।
j) भाप. (सुख-), विप. (सुखकर-), क्रिवि. च । *शर्म-(शर्मन्-) > *श(म्म >)म- > यनि. [वैतु. < √शम् 'शमने = अभिभवे' इति प्रायोवादः (तु. या [४, २१] प्रमृ.) ?] ।
k) पाठः? तु. सस्थ. टि. सुचा ।
l) सपा. एकतरत्र ऐआ ५,१,१ अनु इति पाभे. ।

१०[१]; [(६, ५०, ८) १०]; ११[६]; १२[५]; १३[५]; ३८, ७; ६९, ५; ८६, ८[२]; ८, ५, २०; १३, ११; १७, ६; १८, ८; ९[३]; ३९, ४; ४८, ४; ७१, १५; ७९, ७; ८२, [३; १०, ८६, १५], ९, ११, ३[४]; ७; ६०, ४; ६१, १५; ६९, ७; ९१, ६; १०९, ५; १०, ९, ४[६]; १५, [४[a]; ३७, ११]; ३७, १०[७]; ५९, ८; ९७, १८; १६५, ३[b]; १८२, [१; २; ३]; खि २, १३, ६[७]; ४, २, १३; ५, १, ५[२]; ३, ७[२]; ६, ३, ४; खिसा ३, ४; मा ४, १; ६, १५; ८, २६; ९, १६†; १२, ९२; १६, ४८†; १८, ८; १९, ५५; २१, १०; २३, ४४[४]; ३३, ७८†; ३४, ८; ३५, ५; ८[४]; ३६, २; ८[२]; ९[५]†; १०[३]; ११[७]; †[५]; ‡[२]; १२[२]; २२; ३८, ११†; का २, ६, २[c]; ४, १, २; ६, ३, ४; ९, ४, ४; १०, ३, ९†; १३, ६, १८†; १७, ८, २†; १९, ३, ४; २१, ४, ५†; २३, १, १०; २५, ८, ६[४]; ३२, ६, ९†; ३३, १, ३; ३५, ४, ५; ७[४]; ३६, १, २; ८[९]; ९†[५]; १०[३]; ११[७]; †[४]; ‡[२]; १२[२]; २२; ३८, २, ५[c]; ते १, †१, १३, ४; १४, ४; ३, ९, १; २[३]; ७, ८, २†; २, ३, १४, ३†; ५[२]; ६, १२, ३†; ३, †२, ३, १[४]; ११, ३; ३, ११, ४; ४, १०, १[५]†; †४, १, ११, ४; २, ११, ३; ५, १०, १; २; ७, ३, १ऽ; ५, २, १२, २[४]; ६, १, १[२]; २; ७, २, ५[d]; ६, ३, ९, [f]१¶; मै १, २, १६; ५, १३[२]†; ६, २[३]; ५[२]¶, ७[२]; ¶; ११[२]¶; ११, २†; २, ९, ९†; ११, ३; १३, १[२]; ७†; ३, १०, १; १६, ४; †४, ऽ९, १०; २७[४]; १०, १[२]; ६[३]; ११, १[२]; २[३]; ३; १२, ४[२]ऽ; १३, १०[३]; १४, ६ऽ; १०; ११[१]; १८; काठ २, १[४]†; १५[३]; ३, ६[e]; ७, १४; ९, १८; ११, १२[२]; १२, १४; १३, १४; १६[३]; १७, १६†; १८; १९; १८, ८; २०, १५; २१, १४; २६, ११[२]; ३८, १३[२]; ४०, ११; ५०, ६[४]; क १, १३†; २, १३[?e]; ६, ४; २७, ६†; २८, ८; †कौ १, ३३[३]; ११५; ४४१ऽ; २, ३[४]; ५९२; ६८७; ७९७; १०१६; १११०; †जै १, ३, १३[३]; १३, १; ४६, ५ऽ; ३, १, ५[४]ऽ; ४८, ८; ५६, १४; ४, ९, ७; १४, ९; २८, १०[३]; शौ १, ३, १-५; ६, १[२]†; ४[४]; १२, ४[४]; ३३, १-४; २, ३, ६; १०, २[१]; ३[१]; २५, १; ३, २३, ५[२]; ६, १२, ३[२]; २३, ३; २७, १[२]†; ५७, ३; १२०, २; ७, २१, २; ७२, १[५]; ८, १, ५; २, १४[३]; ७, १७; १४, १, ४०[६]; ‡[f]; २, ४०[२]†; १८, १, ५१†; २, ३६; ३, ६०[२]‡[g]; ४, ९[६]; ११[४]; १२; १९, २, १[४]; २[४]; ७, २; ९, २; ६[६]†; ७[५]; ८[४]; ९[६]; १०[४]; ११[७]; १३[२]; १४[२], †१०, १[५]; २[६]; ३[६]; ४[५]; ५[४h]; ६[४]; ७[७]; ८[५]; ९[६]; १०[४]; †११, १[५]; २[६]; ३[५]; ६; ४०, ३[?i]; ४४, १[j]; २०, ४, ३; ६९, ५; ७८, १; १२६, १५; पै १, १७, ४[४]; २५, १-४; २, ३, २[४]; ७३, ३; ३, १४, ५[१]; २३, ३[४]; ४, १३, १; २४, ७[२]; २८, ५†; ६, २२, १४; १६; १८; ८, ८, २; ३[४]; ७[४]; ८[४]; १३, ८, १[५]; २[६]; ३[६]; ४[५]; ५[४]; ६[४]; ७[७]; ८[५]; ९[६]; १०[४]; ११[६]; १२[५]; १३[५]; १६; १४, १०[?k]; १५, ३, १[?l]; १५, ५[५]; ६[३]; २०, ४[१]; १६, १, ५; ४, ४[२]; १३, ९; ५०,

[a]) वैतु. या ४, २१ शं योः इति द्विपदस्य शंयुः इति व्याख्यानम्। [b]) = सपा. मागृ २, १७, १। शौ ६, २७, ३ शिवः इति पाभे.। [c]) सपा. मा २, १९ नमः इति पाभे.। [d]) = सपा. तैब्रा २, ४, ८, ७ मंब्रा २, १, १३ आपश्रौ ४, १६, ५ पागृ ३, १, ४। काठ १३, १५ माश्रौ १, ६, ४, २५ माश्रौ १, ५, ५, ८ कौसू ७४, १९ शिवः इति पाभे.। [e]) सम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ते १, ३, ९, १)। [f]) एकतरत्र सपा. आपमं १, १, १० आपगृ २, ४, ८ सम् इति, ४र्थे पादे शम् > सपा. ऋ १०, ८५, २७ प्रभृ. एना इति, आपमं १, १, १० अया इति च पाभे.। [g]) एकतरत्र सपा. ऋ १०, १६, १४ तैआ ६, ४, १ सम् इति पाभे.। [h]) एकतरत्र पाभे. पृ ३०७८ l द्र.। [i]) छन्दस्तः पाठो नेष्ट इति RW. प्रमृ.। ?शं सन्तु > सपा. पै २०, ५७, ४ सर्वाः इति पाभे.। [j]) पाद-पाठः? शम् प्रा(प्र आ)प्यो(य उ)ऽ (<अ) भयङ्कृतम् इति शोधः (तु. l; वैतु. शंपा. सात. शम् आपो अभयं कृतम् इति, RW. मध्यनः [अप्- > सं३] भावः इति?)। [k]) सम् (पृच्छानि) इति शोधः द्र.। [l]) अर्धर्च-पाठः? शद् भाअन °प्र °शम्नातेऽ (<अ) शिवा (त >)त् °नयो(य उ)ऽ(<अ)भद्कृतम् इति शोधः (तु. j मूको. DBKA. च; वैतु.ट. शौ. अनु मुद्रणमात्रम् ?)।

१०; १७, २८, ७; १८,४, ९[५];
१०, ८[२]†; १९, ३,४[a];८[a]; ४,
६[२]; १२; १०, ५; १३,१३[२]†;
१५†; ३१, १३[४]; २०, ३,१०;
६, २†; ३३, ९[५]; †.

शं-यु[b]– -युना मा १९,२९; का २१, २,१८; -युम् ¶तै २, ६, १०, ९[२]; ३; ५, २, ६, ४; -यू ऋ १०,१४३, ६.

शं-योस्[c]– -योः ऋ १. ३४, ६; ४३, ४; खि ५, १, ५; ३, ७; मा ३, ४३[२]; का ३, ४,७[२]; तै १, २, १०, २; ६, ४, ३[d]; ७, ४,४[d]; २, ६,१०,२; ३; मै ४, १३,१०[e]; काठ ३२, ३.

शंयोद्-धायस्[f]– -याः मै ४, ९, १०[g].

शं-व(त>)ती– तीः खि २, १३, १.

शं-कर्– -०र खि ७, २, १; २; -रस्य खि ३, १७,२;४; -राय मा १६, ४१; का १७, ६, ५; तै ४,५, ८, १; मै २, ९, ७, काठ १७, १५, क २७, ५

शं-तम, मा– -०म ऋ ८, ५३, ५; खि २, १३, ५; ३, ५, ५; कौ १, २८२†; जै १, २९, १०†; -मः ऋ १, १६, ७; ७७, २; १२८, ७; १३६, [४; ९,१०४, ३][h];८,१३,२२; कौ२,७३१‡[i]; शौ १७, १. १०; पै १८, ३१, ५; -मम् ऋ १, ४३,१; कौ २, ५०९‡[h]; जै ३, ४०, ५‡[h]; -मया मा १६, २; का १७,१, २; तै ४, ५, १, १; मै २, ९, २; काठ १७, ११; क २७, १; पै १४, २, ८; -मा ऋ १,७६, १; २, ३३, १३; ३, १३, ४; ५, ४२, १; ४३, ८; ७३, १०; ८,३३,१५;७४,८; १०,५३,९; खि ६, ३,४; काठ ३९, १४†; शौ ७, ७१,१; पै २०, १२,३; -मानि ऋ ६, २३, ६;२२, १; मै ४, ११, २[j]; १२, ६[k]; कौ १, ३२२†; जै १, ३३, १०†; शौ ७, ७०,२[k]; -माभिः ऋ ८, ५३. ५; खि २, १३, ५; ३, ५, ५; कौ १, २८२†; जै १, २९, १०†; शौ १८, ४, १०; -मेन ऋ ५, ७६, ३; ७८, ४; ७,५१, १; १०, १५, ४; मा १३, १९; १४, १२; १५, ६४; १९, ५५; का १४, २, ४; १५, ४,२;१६, ७, ६; २१, ४, ५†; †तै २, १, ११, ६; ६, १२, ३; ४, ३, ९, २; ३, ६, २; ४, ३, ३; मै २, ८,१४[l]; †४, १०,६; १४,१४; काठ २१, १४; ३९, ३; ४०, ३[२];५; कौ २,११०४†; शौ १८, १, ५१†; -मेभिः ऋ २, ३३, २; पै १५, २०, १.

शं-ताति[l]– -ता कौ १,१०२‡[m]; जै १, ११, ६‡[l]; -ति ऋ ८,१८, ७[m]; -†तिभिः ऋ १०,१३७, ४; शौ ४, १३, ५; पै ५, १८, २; -ती ऋ १, ११२, २०; -०ते शौ १९, ४४,१[n]; पै १५, ३, १.

शं-ति[o]– > शंति-(व>)वा[p]– -वा शौ १२, १, ५९; पै १७, ६, ७; -वाम् शौ ३, ३०, ३; पै ५, १९, २[q].

---

[a]) पाभे. पृ २४५३ p द्र.।

[b]) विप. (अश्विन्-), व्यप. (होम-, बृहस्पति-पुत्र-) °सत्करोत्यर्थे (तु. [अभिप्रायतः] WAG [२, १४ a]) मत्वर्थे (तु. पा ५,२,१३८) युः प्र. इति ।

[c]) भाप. (°कुशल-क्षेम-, शर्म-वर्मन्-)। समाहारे द्वस. । उप. (√या [°=√धा] °'रक्षणे' > भावे) °यामस्-> यनि. (तु. ORN. GW.; वैतु. वें. सा. GRV. बार्हस्पत्याऽर्थे व्यप. इति कृत्वा < शम् + √यु 'अमिश्रणे !' इति च युः प्र. इति च !)। ऋ. पपा. अवग्रहो नाऽन्यत्र । [d]) सपा. माश्री १,४,२,१९ शंयुः इति पाभे. ।

[e]) sch. शं योः इति ?।

[f]) विप. (धर्म-)। उस. उप. √धा + कर्तरि असिः प्र.।

[g]) सपा. तैआ ४,११,३ आपश्रौ १५,१४,४ बौश्रौ ९,१४ : १० भाश्रौ ११,१४,४ हिश्रौ २४,६,६ शंयुधायाः इति पाभे. ।

[h]) सपा. शन्तमः <> शन्तमम् इति पाभे. ।

[i]) सपा. ऋ ७,१५,३ विश्वतः इति पाभे. ।

[j]) सपा. पै १,१०९,३ जेत्वानि इति पाभे. ।

[k]) सपा. तैब्रा २,५,४,६ सौभगानि इति पाभे. ।

[l]) विप. (सुख-कर- [अश्विन्-,मयस्-]),भाप (कल्याण-)। द्र. देवताति- प्रभृ. ।

[m]) सपा. शंताता <> शंताति <> तैब्रा ३,७,१०,५ आपश्रौ १४,२९,१ शन्ताची इति पाभे. ।

[n]) तु. शंपा. सात., पै १५, ३, १; वैतु. RW. -तिम् [द्वि१] इति ?। उत्तरपादशोधः शम् इत्यत्र सस्थ. टि. गतः । [o]) भावे तिः प्र. उसं. (पा ५, २,१३८)।

[p]) विप. (भूमि-, वाच्-)। मत्वर्थीयो वः प्र. (पावा ५, २,१०९)। [q]) तु. BKA.; वैतु. र. शान्ति° इति ?।

¶शं-त्व- -त्वाय तै ५, १, ६, २; मै ३,१०,१२; काठ ३६,६.

शं-मद्र[a]- -द्राय[b] मा १६, ४१.

शं-भु[f]- -भवे खि ७,२,३; का १७, ६, ५[b]; तै ४, ५,८, १[b]; मै २, ९,७[b]; काठ १७,१५[b]; क २७, ५[b]; -भु ऋ १, ६५,३?[c]; १०, १८६, १[d]; †कौ १, १८४[d]; २, ११९०; †जै १, १९,१०[d]; ४, ३०, ३; शौ १०, १, १[e,f]; पै १९,४६,७†[d]; -भुः ऋ ३,१७, ५; ७,३५,१०; काठ १८,१४[1g]; शौ १९, १०,१०†; पै ३, १०, ५[h]; १३,८,१०†; १४,२,१४[h]; -भुभ्याम् पै ५, १८, ८?‡[i]; -०भो खि ७,२,२.

शंभविष्ठ- -ष्ठः ऋ १, १७१,३; ४, ४३, २; ५, ४२,७; ९,८८, ३; -ष्ठा ऋ २, ३९,५; ५,७६, २; ६,६२,५; कौ २, ११०३†; -ष्ठाः ऋ १०, ७७,८.

शं-भू[j]- -भुवः ऋ १, १०५, ३; १०६,२; पै ४,२८,२†; -भुवम् ऋ १, ४०,६; १०, ३६,७; शौ १०, ६, १५; १७; पै ७, ३, २?[k]; १६, ४३, ३; -भुवा ऋ २, ४१, १९; ६, ६०, १४; ८, ८, १९; -०भुवा ऋ ६, ६०, ७; कौ २, ३४१†; जै ३, २८, १३†; -भुवौ मै ४, १३, ९; -भू ऋ ४, ४१, ७; -०भू ऋ १, ४६, १३; -भूः खि ५, ५, ५; मा १५,४; १८, ४५[1g]; का १६, १, ४; २०, २, ८[1g]; तै ३, २, ५, २; ४, ३, १२, २; ७,१२, ३[1g]; मै २, ८, ७; १२, ३[1g]; काठ १७, ६; क २६, ५; २९,३[1g]; शौ १४, २,२६; १९, ४६,६; पै ४,२३, ३;५,३०,६; १८,९,७.

†शम[l]- -मम् ऋ १,३३, १५; -मस्य ऋ १, ३३;१५; मै ४,१४,१३; पै १३, ६, १५.

शम-रथ[m]- -थम् काठ ३२, ३.

शम(क>)का[n]- -का पै १९,३८, १; ३.

शमत्-, ?शमना-, शमनी-, शमयितोः, शमयित्रिका-, *शमयित्वा √शम् द्र.

शमल[o]- -लम् तै ६, ४,३,४¶; ¶मै २, १, ५[1]; ३, ९, ३[2]; ८,७;९, ६; ¶काठ ८,५[2]; १०,४; १४, ६[2]; ३४, ११; क ७, १[2]¶; शौ ७, ६७, २; १२, २,४०[p]; ३, ५२; १३, १, ५८[q]; १४,२, ६६; पै ९, २२, ५; १६,१४९, १०; १५०, २; १७, ४१, २;

---

[a]) =सुख-कर-। उस. उप. कर्तरि यक. अच् प्र. डुः प्र. च । [b]) सपा. शंभवाय <> शंभवे इति पाभे.।

[c]) °भुः (पुं.प्र१) इति वा (*शं-भुव् > नैप्र.) *शंभुव्-> [प्र१]-भुव् इति वा शोधः।

[d]) =सपा. कौसू ११७,४ या १०, ३५। तैआ २, ४, १,८ तैआ ४,४२,२ शम्भुः इति पाभे.।

[e]) पाभे. पृ २८४९ *j* द्र.।

[f]) नाप. (*भेषज-)। मस्य. शम्भ्वीदुम् >शंभु *इदुम् > *शंभ्विदुम् > नैप्र. *शंभ्वि इदुम् > (संहितायाम् प्रश्लिष्टस्वरितपरिणामे) यनि. इति कृत्वा मध्यतः इदुम् इति पदमपि द्र. (वैतु. पपा. प्रमृ. न तथेति !)।

[g]) सपा. शम्भुः <> शम्भूः (माश ९, ४, २, ५-७ च) इति पाभे.।

[h]) शम्भुरायर >सपा. मा १६, ११ सुमना भव इति पाभे.। पृ ७१२ *m*, २३४६ *m* अपि द्र.।

[i]) सपा. शौ ४, ११, ७ दुग्धाभ्यां शम्भ्याम् इति, ऋ १०, ११७, ७ स्या शम्भ्याम् इति च पाभे.। इहापि शम्भ्याम् इति पदं मूको. सुदं द्र. (द्र. पुपा.)।(सम् √भृ> कर्तरि सम्-भर्तृ- >) सम्-भर्तृभ्याम् (दुग्धाभ्याम् इत्यस्य विप.) इति सार्वत्रिकः शोधः।

[j]) =शं-भद्र-, °भु-। क्विप् प्र. इति ततो विशेषः।

[k]) शं भुवः इति द्विपदः शोधः (तु. सस्थ. टि. ?चामाद् इति, युष्मद्-> त्वाम् इति च)।

[l]) विप [*कर्षणहन्-, वाहीक- (गो- =*दक्षन्- [द्वितीये स्थले])], नाप. (*दक्षन्- [प्रथमे स्थले])। (√*श्र [*=√हन्] 'वहने' > कर्तरि) *शर्म- > यनि. (तु. *गाव-> *गाव्-> गौः, गावः प्रमृ. रूपाणि; वैतु. <√शम् इति कृत्वा शक्राहिपोषलक्षित-शान्तिभरतत्वार्थे नाप. तत्साहश्यबदर्थे शिष्यनाम्नः विप. चेति वें. सा. GRV., उभयत्र नाप. इति च LR. OBN. Liden [KZ ४०,२५७] ?)।

[m]) नाप. (शान्तगति-रथ-)। बस. (तु. पैप४)।

[n]) नाप. (पशि-भेद-)।

[o]) नाप. (मल-)। *श्राम- (श्राम-[मल-]) + (√भृ >भावे) भर-> बस. *श्राम-भर-> यनि. (वैतु. पाउ [१,११२] प्रमृ. <√शम् इति !)।

[p]) पाभे. पृ १६४७ *q* द्र.।

[q]) सपा. पै २०,२७,२ सर्वम् इति पाभे.।

१८, १३, ५; -लात शौ ४, ९, ६[a]; १२, ३, ५; १७, ३६, ५; -लेन काठ १४, ६¶; पै १९, ५१, १.

शमल-गृहीत- -तः काठ १०, ४; ६.

√शमाय[b], शमायते ऋ ८,८६,५; ¶मै १, ८, ५[c]; ६[२]; १०,२०; †शमाये ऋ ३, १, १; मै ४, ११,२; काठ २,१५; ¶शमायेत मै १, ८, ६[२]; २, २, ४; ३, ३,४.

१शमि, मी[d]- -?मि ऋ १,८७,५[e];२, ३१, ६[f]; ३, ५५,३[g]; ८, ४५, २७[h]; १०, ४०,१[f]; -?मी[i] ऋ १, ११०, ४; ४, २२, ८; ९, ७४, ७; -मीभिः ऋ १, २०, २;३, ६०, [३(१०, ९४, २)]; ४, १७, १८; ३३, ४; ५, ७७, ४; ६, ३,२; ५२, १; १०,२८, १२; खि १, २, १; -†मीम् ऋ ५, ४२,१०; ८, ७५,१४; तै २, ६, ११, ३; मै ४, ११, ६; -म्या ऋ १, ८३, ४; २, १,९; खि ५,५,६; शौ २०,२५, ४†; -म्यै ऋ ४, ३,४.

१शमी-वत्->शमिष्ठ- -ष्ठाः खि ५,५,६.

२शमि->शमी[j]- -मीभिः[k] मा २३,४०; का २५, ८, २.

३शमि-> शमी- -मीभ्यः पै १, ९२, १.

२शमी-वत्- -वान् पै २०,३८, २[१].

शमितृ-, शमितृ- √शम् द्र.

शमी[l]- -०मि शौ ६, ३०, २; ३; पै १९, २४, ५; -मी ¶मै १, ६, १२[१]; -मीम् काठ ३६,६¶[m]; शौ ६, ११,१; पै १९, १२, १; -र्यम् मै १, १०, १२¶[m]; -¶म्या मै १, ६, ५; काठ ८, २; ३०,१०; क ६, ७; ४६, ८; -¶म्याः मै १, ६, ५; ४, १, १[२]; काठ ३०,१०; क ४६,८.

शमी-गर्भ[n]- -र्भः काठ ७, १२; क ६, २.

¶शमी-त्व- -त्वम् मै १, ६,५; ४, १,१; काठ ३०,१०; क ४६,८.

शमी-पर्ण- -र्णानि मै १,१०,१२; काठ ३६, ६.

शमी-मय[o]- -यानि काठ ८,२[१]; क ६, ७[२].

¶शमीमयी[p]- -यीः मै १, ६, ५;७; -यीम् तै ५, १,९,६; १०, २; ४, ७, ४; मै ३, १,९; काठ १९, १०; २१, ९; क ३०, ८.

---

[a]) पाभे. पृ ३०७४ q द्र.।

[b]) <√शम् 'उपशमे' इतीव कृत्वा पपा. शम्-आयते इति, GW. शम- > √शमाय [तु. √दमाय] इति)। *शाशमस्- (भाप. [दीप्ति-]) > *शमस्->*√शमस्य > यनि. इति मतम्।

[c]) गप्र. काठ ६, ७ हिनस्ति इति पाभे.।

[d]) नाप. (कर्मन्- [तु. निघ २,१ या ११,१६ प्रमृ.])। इन् प्र.। धा. उपशमे, श्रमे वृत्तिः।

[e]) शमि,मी- > [तृ१] शम्या > [पा ६, १, १२८] शम्य ऋकारः इति शोधः (तु. छन्दः; वैतु. पपा. प्रमृ. यनि.)। श्रवस्- (नाप. [स्तोत्र-])> *श्रवि,वी-> शमि,मी- इति (वैतु. गस१ इति मत्वा < शमी- इति वें. स्क. सा., < शम्- [कर्मन्-] इति PG [३, १४९], <शमी [तृ१] IW. GW. L [३८१] WAG [३,७ C] ORN. प्रमृ. इति)।

[f]) श्रवस्-> [गस१] *श्रवसि > यनि. विपरिणामः द्र. (वैतु. सा [?] <शम्- [कर्मन्-]इति, शिष्टं e द्र.)। सस्थ. !शमनि > वशमनि (वश्मनि) इति च शोधः।

[g]) श्रवसि [गस१] इति शोधः। सस्थ. !दीधे >दीध्ये इति च शोधः। श्रवसि (कीर्तने) अच्छा (*अच्छानि [पृ ५५ शोधः द्र.]) पूर्व्याणि (*स्तोत्राणि) दीध्ये' इति वा। (वैतु. वें. द्वि३ इति, सा. द्वि१ इति च, शिष्टं e द्र.।

[h]) श्रवस्->[द्वि१] श्रवः इति शोधः (वैतु. वें. सा. द्वि१ यनि. इति)। सस्थ. !तुर्वणे [=*तुर्व-वण- (वित. [स्तुति-काम- 'इन्द्र-'])] तुर्वण. इत्यस्य विपरिणामः।

[i]) °मीः इति शोधः। द्वि३ (तु. स्क. वें. सा.; वैतु. PW. GW. GRV. तृ१ इति ?)।

[j]) =१शमी-। स्त्री. ङीप् प्र. (पावा ४, १, ४५) इति तनो विशेषः।

[k]) सपा. काठ ५०,६ शिमिभिः इति, तै ५, २,१२,१ शिमीभिः पाभे.।

[l]) नाप. (वृक्ष-)। < शम्- इति माश ९, २,३,३७ प्रमृ., तैत्रा १,१,३,११ <√शम् 'उपशमे' इति अश्री. प्रमृ.। *शाशमयी- >यनि. इति मतम्।

[m]) सपा. शमीम् <>शम्यम् इति पाभे.।

[n]) नाप.। समोत्पन्नः अश्वत्थ उच्यते।

[o]) विप. (पात्र-)। विकारे मयट् प्र.।

[p]) विप. (समिध्-)।

शमी-शाखा- -¶खया मै ४, १, १; काठ ३०, १०; क ४६,८; -खासु पै १९, २०, १६.
शमीनहुषी[a] ऋ १०,९२,१२.
१शम्ब[b]- -म्बः ऋ १०, ४२, ७; मै ४, १४,५; शौ २०, ८९,७.
†शम्बर[c]- -रम् ऋ १, ५१, [६; १३०,७]; ५४, [४;७,१८,२०]; ५९, ६; १०१, २; २,१२,११; ४, ३०, १४; ६, १८, ८; २६, ५; ४३, १; ४७, २१; ९, ६१, २; †कौ १,३९२;२,५६१; †जै १,४४, २; ३,४५, ३; शौ २०, ३४, ११†; १२; १७; पै १३, ७, ११†; १२; १८; -रस्य ऋ १, १०३, ८; २, १४, ६; १९, ६; ४, २६, ३; ६,३१,४; ४७, २; ७, ९९, ५; तै ३, २, ११,३†; मै ४,१२,५†;१४,७; -राणि ऋ २, २४, २.
शाम्बर[d]- -रम् ऋ ६, ४७,२२; -†रे ऋ ३, ४७, ४; मा ३३, ६३; का ३२, ५, ९.
शम्बर-हत्य[e]- -त्ये ऋ १, ११२, १४; खि ५, ५, २; मै ४, १४, १३.
२श(म्ब>)म्बी[f]- -म्बी[g] शौ ९,२, ६; पै १६, ७६, ५.
शंभव-, शंभविष्ठ-, शंभु- शम् द्र.
?शम्भुलेम् पै १९, ३०, ८.
शम्भू- शम् द्र.
?शंमामि पै २०, ४२, १.
?श मी गर्मा म की पै १९, २०, १७.
१शम्या[h]- -म्याम् ऋ १०, ३१, १०.
२शम्या[i]- -म्यया खि ५, २२, ८[j]; तै ६,२,७,१¶; काठ ३५,१७¶; क ४८,१५¶; शौ ६, १३८,४; २०, १३६,१०; पै १, ६८, ५; -म्या तै १,६,८,३¶; काठ ३१, ५¶; क ४७, ५¶; शौ १९, ४९, ७![k]; पै १४, ४, ७![k]; -म्याः ऋ ३, ३३, १३[l]; काठ २५,८¶; क ४०,१¶; शौ १४, २, १६‡[l]; -¶म्याम् मै २,६, १[२m]; ४, १, ७[२]; ३, १[m]; काठ १५,१; ३१, ५[२]; क ४७, ५[२]; -¶म्यायाः तै १, ८, १, १[m]; -म्ये पै १८, ८, ७‡[l].
¶शम्या-मात्र- -त्रम्ऽ-त्रम् मै ४, १,७, काठ ३१,५; क ४७,५.

[a]) विप. (*भ्राजमानदीप्तियुक्तौ [सूर्यामासौ])। *आश्- +मत्वर्थे मीनच् प्र. उसं. (पावा ५, २, १२३) > *आशमीन- > शमीन- +(√हुष् 'दीप्तौ' > भावे) हुषि- > बस. *शमीन-हुषि- > [सं२] यनि. (वैतु. पपा. नावग्रहः, वे. सा. शमी- (पृथिवी-)+नहुषी- (दिव्-) > द्वस. यनि. इति, PW. BRV [२,३२४] शमी [तृ१] नहुषः [सं३] इति द्वि-पदः शोध इतीव ?)।

[b]) नाप. (वज्र-)। (√शॄ 'हिंसायाम्'>) *शर्म-> *शम्म-> यनि. [वैतु.या [५,२४] <L√शम्>शमि (तु. WAG [१,१६२], वा √शद्>शाति वेति ?)]।

[c]) नाप. (जल-, मेघ- [निघ १, १०; १२]), व्यप. (वृत्र-)। प्रथमेऽर्थे (√शॄ '*क्षरणे' > भावे) *शर्म- + भर-> बस. *शम्म-भर-> यनि.। द्वितीयेऽर्थे <√शॄ 'संवरणे' (तु. गृहरक्षित्रोरर्थयोः शर्मन्- इति)। शेषं b द्र.। पपा. नावग्रहः। <१शम्ब- इति दे. सा. प्रमृ.?, <सम् √वृ 'आच्छादने' इति वा < शम्बर + रः प्र. इति वेत्यपि दे. ?।

[d]) विप. (वसु-), नाप. (तदीय-युद्ध-)। तस्येदमीयः अण् प्र.।

[e]) व्यप. (शम्बरकर्मक-हत्यावद्-युद्ध-)। शम्बर- *> तस्येदमीयेऽर्थे *शाम्बरक्- + हत्या- > बस. *शम्बर-क्-हत्य- > *शम्बर अह° > यनि. इति मतम्। वृत्र-तूर्य-, वृत्र-हत्य- प्रमृ. यदुक्तं तत्रायं विशेषः।

[f]) नाप. (अरित्रा- [तु. नभा. चप्पु])। (√शॄ '*वहने' > करणे) श(र्मे>)र्मी-> यनि.।

[g]) तृ१ (वैतु. शम्ब- > शम्बिन्- > प्र१ रूपमिति प्रायोवादः ?)। सस्थ. धीर- =*धीवर- [नाविक- (वैतु. धीमदाद्यर्थे विप. इति प्रायोवादः ? [इहापि पृ १७२६ यन्निर्दिष्टं, तन्नेष्टम्])]।

[h]) =२शम्या-।

[i]) नाप. (कीलक-)। <√शम् '*बन्धे' (वैतु. 'उपशमे' इति प्रायोवादः ?)।

[j]) शम्यया इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. शौ २०, १३६,१०)।

[k]) श्रम्या- इति शोधः [तु. पै (मूको. [वैतु. RW., W. शम्या इति शोधः इति?])]। श्रम- (कष्ट-) > यनि. (=कष्ट-कृत्-)। 'हे रात्रि, यतः 'श्रम्या' इत्यपि तव नाम प्रसिद्धं भवति, ततस्त्वम् असु-तपा (प्राणसंक्लेशिनी [भवन्ती] तान् (स्तेनान्) ईहि' इति वा.। प्रकृते श्रम- इति भाप. सत् संवरणार्थमाह नैव कष्टार्थमिति तु मतम् (तु. टि. शर्वरी-)।

[l]) सपा. शम्याः <> शम्ये इति पाभे.।

[m]) सपा. शम्याम् (वाश्रौ ३,३,१,४च) <> शम्यायाः (आपश्रौ १८,८,१२ प्रमृ. च) इति पाभे.।

शयुण्डक[a]– -कः तै ५, ५, १४, १[a].
शयथ–, शयुध्यै, शयन–, शया– √शी द्र.
शया[c] पै ११, १, १४.
शयाण्डक[d]– -कः[b] मा २४, ३३; का २६, ७, ३; मै ३, १४, १४; काठ ४७, ४.
?शयामस्[e] पै १९, २८, १३;१५.
शयान, ना–, शयितु–, शयित्वा, शयिष्युत्–, १शयु–, २शयु–, शयुत्रा √शी द्र.
?शय्यायाम् तम्[f] पै ४,२०,७.
शह्[g] खि ५, १८, १.
१शरु[h]– -रुः ऋ ८, ७०, १४[i]; -रस्य ऋ १, ११६, २२; ८, ७०, १३[i].
२शरु– √शॄ (वधा.) द्र.
?शरः[j] शौ ११, ३,६; पै १६,५४,२.
शरण[k]– -णम् ऋ १, १५८, ३; २, ३, ८; ६, ४६, ९; ४९, ७; ५०, ३; ७, ९५, [५; ६, ४७, ८]; १०१, २; ८, ४७,१०; खि २, ४, २; ६, ५[l]; ४, २, १२[l]; ७, २, १; ७, ३; तै ४,१,११,२†; मै ४, १४, ३[l]†; काठ ४, १६; ९,१९; १७,१८; †को १,२६६; जै १,२८,४†; शौ २०,८३,१†; -णा ऋ ६,४७, [८;७,९५,५]; ८, ९०, ६; कौ २, ७६२†; शौ ३,१२,५[m]; १९,१५,४†; पै ३, २०, ५; ३५, ४†; -णाः ऋ १०,१८,१२; शौ १८,३,५१†; पै ४, ३०, १-९; -णाय पै २, ४०, १; -णे ऋ १, १५०, १; ७, १९,८; ८, २५,१९; कौ १, ९७†; जै १, ११, १†; शौ ६, ५५, २[n]; २०, ३७, ८; पै १९, ९, ३[n]; -णैः ऋ ३, ६२,३.
शरण-कृत्– -कृतः पै ४,३०, १-९.
शर(ण्य >)ण्या[o]– -ण्याम् खि ४, २, ५; -०ण्ये खि २, ६[l], ३०.
शरुणि– √शॄ द्र.
शरद्(वप्रा.)[p]– -रत्, द् ऋ १०,९०, ६; मा १०,१३; १३,५७; ३१, १४†; का ११, ५, ४; १४, ७, ७; ३५, १, १४†; तै ४, ३,२, २; ३, २; ५,७,२, ४; ६,६¶; ¶मै १,६,९;८,२; १०,८; २०; २,७,१९; २०; ४,९,१८; काठ ६,२¶; ¶८, १; ६; १३, १५; ३५, ९; ३६, ३; १४; ३९, ७; क ४,१¶; ६,६¶; ७,२¶;२५, ९; ४८, १०; जै २, ४, १†; शौ ६, ५५, २; १२, १, ३६; १५, ३, ४; १९, ६, १०†; पै १, १०६, ३; ९, ५,८†; १७, ४, ६;१९,९,३; -रत्सु शौ १२, ३,३४[q];४१; १८,२, ३८-४५; पै १७, ४०, १; -रदः ऋ १, ७२, ३; ८९, ९; १०३, ३; १७९, १; २, २७,१०;३, ३२, ९; ३६, १०; ४,१६, १९;१८, ४; १९, ८; ५, २, ३; ६, २४, ७; ३८, ४; ३९, ३; ४७, १७; ७, ३७, ७; ६१, २; ६६, १६; [१६; १०, ८५, ३९]. ९१, २; १०, १८, ४; ९५, १६; १६१, ३; ४; खि १, १, ३[l]; ५, ६[l]; ३, १७,१; ६, ३,३[l]; मा २५, २२†; २५, १५; ३६, २४[l]†;

a) अर्थः ? । नाप. (कृकलास-) इति भा. सा. ।
b) सपा. शयुण्डकः<>शयाण्डकः इति पाभे. ।
c) BKA. शयत् (क्रि.) इनि शोधः इति ? ।
d) अर्थः ? । पक्षि-विशेष- इति उ. म. ।
e) √नश् >नाशि >नाशयामः इति शोधः ।
f) छाया-> √छायाय > छायायत्– > -यन्तम् इनि शोधः (तु. मूको.) ।
g) ध्वन्यनुकृतिवचनम् अव्य. । सपा. शौ २०, १३५,१ शांश्री १२,२३,२ गुल् इनि पाभे. । h) व्यप. (ऋषि-) ।
i) वेङ्. वें. सा. विप. (हिंसक- [इन्द्र-]) इति ? ।
j) = शरम्– । शानि.? °र->°ः इनि W. WI., °रम्->यनि. इति [पक्षे] W. । शिरः इनि सा., =शर– इनि Ori. । k) विप., नाप. (आश्रय-) । < √शॄ 'आश्रये = रक्षणे' । l) शु° इनि स्वरः ? ।
m) सपा. हिगृ १,२७,८ शरणः इति पाभे. ।
n) सपा तै ५,७,२,४ काठ १३, १५ मंत्रा २, १,११ शांगृ ४, १८,१ पागृ ३, २,२ अभये इति, माश्री १, ६, ४,२१ अभया. इति, पै १,१०६,३ शर्मणि इति च पाभे. ।
o) विप. । तत्रसाधवीयः यत् प्र. (वैतु. पाउ ३,१०१ अन्यः प्र. इति) । शरु° इति स्वरः ? ।
p) नाप. (वत्सर-) । ऋक्ष- (°सूर्य-) + आवृत्- (चक्र- = अयनद्वय-) > षस. °ऋक्षावृत्– > °शावृत्– > यनि. । व्यप. (ऋतु-) । °शरु- (°स्तर-, वर्षा-) + वृत्- (°पूर्ति-, समाप्ति-) > बस. शरु-वृत्– > यनि [वैतु. नाप. < √शॄ 'पाके = °घर्मे' (तु. SEY [९२]) वा 'हिंसायां' [तु. पाउ १, १३०] वेति या [४, २५] प्रमृ. इति च, व्यप. इति आयोवादश्च ?] ।
q) सपा. शरुत्सु <> शरद्भिः इति पाभे. ।

†का ३, ९, ६S[a]; २७, ११,९; ३५, ४, १६; ३६, १, २४[i]; तै ५, ७, २, ३; मै ४, ९, २०[i]; १४, २†; काठ ४, १४; १३, १५; ३५, १†; क ४८, २¶; कौ ३, ४, २; जै २, ३, ३; शौ १, १०, २; २, १३, ३;४;२९, २; ७; ३,†११,३[b]; ४; १२,६; ७, ५५,२; १२, २, २३†; १४, १,५२; २, २†; ६३; १८ २, २९; १९, २४,५; ६; ६७,१-८; †२०, ९६, ८; ९; पै १, ९,२; १३, ४; ४६, ५; ६२, ४; ८६, ३; २, २३, ५; १५, ५,२; ६, २; ३; १७, ३२, ३†; १८, ५, ९; ७, २†; २५, ८†; १९,१७, ११; ४०,६;५१,८; २०,१०,७; २१,६; २२, ३; -रदम् ऋ ७, ६६, ११; तै १,६,२,३; २,६, १,१¶; काठ ४,१४; शौ १८,४, ७०[a/c]; -रदा खि ४, ५, १५[d]; तै ४, ४,१२,३;५, ६,१०,१¶; ७, १, १८, २; मै ३, ४, ८¶; १६, ४; काठ २२, ४¶; १४; ४१, ९; पै १५, १, ७; -रदि ऋ २, १२, ११; ¶तै २, १,२, ५[i]; ४,२[i]; ¶मै १. ६, ९;१०, २०; काठ ८, १¶; १३,१; ७; ३६, १४; क ६, ६¶; शौ २०, ३४, ११†; पै १३, ७, ११†; -रदे मा २४,११;२०; का २६, ३, १; ४, ५; तै ७,२,१०,२¶; मै ३, १३, २०; १४, १; काठ ८, ६¶; ५०,४; ५१,४; क ७, २¶; शौ ८, २,२२; पै १६,५, २; -रद्भिः ऋ १, ८६, ६; २, २४, ५; तै ४, ३, १३, ५†; पै १७, ३९, ५[e]; -रद्भ्यः[f] तै ७, १, १५, १; काठ ४१, ६.

शारद्[g]- -दम् शौ ५,२२,१३[h]; -दाः तै ५, ६, २३, १; काठ ५०, ३; -दाभ्याम् तै ७, ५, १४, १¶; मै ३, १५,१०; काठ ४५, १०; -देन मा २१, २६; का २३, ३,४; मै ३, ११,१२; काठ ३८, ११; -दौ मा १४, १६[i]; का १५, ४,३[i]; तै ४,४, ११,१; मै २,८,१२; काठ १७, १०; ३५, ९; क २६, ९; ४८, १०; शौ १५, ४, ११; १२; पै १७, ३९, ११.

शारदी- -दी मा १३,५७; का १४, ७, ७; तै ४, ३, ३, २; मै २, ७, १९; काठ १६, १९; क २५, ९; -दीः ऋ १, १३१, [४;१७४,२;६,२०,१०]; शौ २०, ७५, २†.

शरद्-वत्- -वान् ऋ १, १८१, ६.

?शरनीलाय[i] पै ७, २०, २.

१शरभ(वप्रा.)[j]- -भः शौ ९, ५,९[k]; -भम् मा १३, ५१[i]; का १४, ५,५[i]; तै ४,२,१०,४; मै २,७, १७[i]; काठ १६,१७[i]; क २५,८[i].

२शरभ[l]- -भाय ऋ ८, १००,६.

शरव्य, व्या- √शॄ द्र.

शरस्[m]- -रः तै ५,४,४,३; काठ २१, ७; -रसि मा ३९, ५; का ३९, ३, १; मै ४, ९, ९[n]; -रसे[n] मा ३८, १५; का ३८, ३, १.

श(रस्>)रो-गृहीत[o]- -तम् मै १, ८,१०.

?शरस् स्थिराः[p] पै १९, ४, १४.

?शरा वाघात्[q] मै ४, ९, १२.

शरारु-, शरीतोस् √शॄ द्र.

शरीर(वप्रा.)- -रम् ऋ १,३२,१०;

[a]) सपा. शरदः<>शरदम् इति पाभे. ।
[b]) सपा. पै १,६२,३ जरसे इति पाभे. ।
[c]) RW. शरदाम् इति पाभे. ।
[d]) सपा. खिसा २९,१४ हुरसा इति पाभे. ।
[e]) पाभे. पृ ३०८४ *q* द्र. ।
[f]) सपा. शांग्र ४,१६,२ शरदे इति पाभे. ।
[g]) विप. । तत्रभवीयः तस्येदमीयो वा अण् प्र. ।
[h]) सपा. पै १, ३२,५ हायनम् इति पाभे. ।
[i]) शिलानीड->-डाय इति BKA. शोधः ।
[j]) नाप. (क्षुद्रपतङ्गभेद-, मृग-भेद-) । <√शॄ 'हिंसायाम्' इति पाठ [३,१२२] ।
[k]) सपा. पै १६,१७,१० शलभः इति पाभे. (तु. शौ. w.) । उभयत्र सस्थ. चत्- =चोभुद्- इति कृत्वा (√चक् तृप्तौ "भोजने' [तु. नभा. √छकना]>)"चक्->यनि. । अत्र विषये पृ १२९९ यनिर्दिष्ट-पूर्वं तत्नेष्टम् ।
[l]) व्यप (ऋषि-) ।
[m]) नाप. (स्निग्धोऽश-)। (√म्रक्ष् "स्नेहे' >भावे) *म्रक्ष-+ भरस्- (प्राचुर्य-) > वम. *म्रक्ष-भरस्- > *मभरस्- > *शरस् > यनि. (वैतु. मा [तैब्रा २,१,१०,१]<√शॄ 'हिंसायाम्' इति?) ।
[n]) सपा. शरसि <> शरसे (तैआ ४, १०,३ काश्रौ २६,६,११ आपश्रौ १५,११,६ प्रमृ. च) इति पाभे. ।
[o]) विप. (मारप्रचयभावाऽऽपन्न- [दुग्ध-]) । तृस. ।
[p]) चरत ([लिटि]करोतु), स्थितिम् इति शोधः (तु. मूको.)।
[q]) शोधः पृ २८२४ *i* द्र. (तु. पृ ७२६ *d*; वैतु. पपा. त्रीणि पदानीति) । सपा. तैआ ४,२०,३ शताघाद्या इति पाभे.।

१६३, ११; १०, १६, १; खि २, १२, १-३; ४,८, ५; ११, ७; ८; मा २९, २२†; ४०, १५; का ३३, ३, ११†; ४०, १, १७; ¶तै १, ७, २, १; २; २, १, २, ७; २, १०, ४; ३, ११, १; ४, ६, ७, ४†; ५,६, ६,३; ४; ७,३,११,१S; ¶मै २, ३, ५; ३. १०, ४; ४,८, ३; १३, ४†; काठ ११,८; २६, २१; २५, ६¶; २६,७¶; ३४, ७; ४३,१; ४६, ३; ¶क ३९, ४; ४१, ५; शौ २, १२,८; ३, ११, ६; ४, ११, ६;५, ९,७; १०, ८; ३०,१२; ७,५५,२;८, २,२६;२८; ९,४,५; ११,१०, ११; १६; १९-२५; २७; ३०; ३४; १२,३,२; १८,२,४; ३,९, ७१; पै १, ६१, ३; ८७,१; २, ५, ७; ३९, ५; ३, २५, ६; ९, १४, ३; ११, ५, १; १३, ६, १०†; ९, १४; १६, ५, ६; २४, ४; ७२, ५; ८६, २; ६; ९; १०;८७, १-५; ७; ८; ८८, १;४; ६; १७, २१, १;३६, २; २०, १०, ५; -रस्य काठ २६, ७¶; क ४१, ५¶; पै १६,८८, ५; -रा ऋ १०, १३६, ३; पै ५, ३८, ३†; -राणि मा १८, ३;३५, ५; का १९, २, ३;३५, ४,५; तै ४,७,१,२; मै २, ११, २; ३, ९, ६¶; काठ १८, ७; २८, ५¶; ४०, ६; क २८, ७; ४४,५¶; शौ ११,२,२; पै १६, १०४, २; १७,२९, ४; -राव पै १३, ३, १२; -रे मा ३४, ५५; का ३३, २, १८; शौ ५, २९, ५; ११, १०, ३०; पै १३, ९, ६; १६, ८८, १; ३; १०३, ११; -रेण मै ३, ९, ५¶; शौ ११, १०,२६; पै १६, ८७, ६; -रेभ्यः मा ३५, २; का ३५, ४, २; तै ७, ४, २१, १; काठ ४४, १०; -रैः ऋ ६, २५,४; १०, १६, ३; ९९, ८; तै ३,१, ४, ११†; मै २, ५, १०; काठ १३, ९; ३०, ८; शौ २,३४,५; १८, २, ७†; पै ३, ३२, ७.

शरु- √शृ द्र.

¶शर्करा- -राः तै ५, २, ६,२; ३; ४; मै १, ६, ३; ३, ५, ३; काठ ८, २; २०, ४; क ६,७; ३१, ६; शौ ११, ९, २१S; पै १६, ८४, १S; -राणाम् तै ५, २, ६, २; -राभिः तै ५,१, ६, २; २, ६, २; ७, ११,१S; मै १, ६, ३; काठ ७, १२;८, २; १९, ५; २०, ४;५३, १S; क ६,७; ३०,३; ३१,६; -राम् तै ५,६,४,४; ७,११,१S; काठ २२, ९; ५३, १S; क ३५, ३.

शर्कर-त्व- -त्वम् तै ५, २,६,२¶.

शर्कराऽव्य-

शार्कराऽव्य- > ¶शार्कराव्य- -व्याः काठ २२, ८; क ३५, २.

?शर्करा व प्स ती त र पै ६, ८, ५.

?शर्का यि च न्न या व श्न के वृ त पै ८, १८, १०.

शर्कु- -र्कुम् शौ ८. ३, २.

शर्कोट- -टः पै ४, १७, १; -टस्य शौ ७, ५८, ५.

शार्कोट- -टम् शौ ७, ५८, ७; पै १, ४८, ४.

शार्दिस्- -र्दिः शौ १८, ३,३६.

a) =सपा. तैआ ७,४,१ तैउ १, ४, १ । पाए ३,१५, २३ प्रतीकम् इति पाभे. । b) °ए- इति स्वरः? ।

c) सपा. तैआ ३,४,१ शरीरैः इति पाभे. ।

d) पाभे. पृ ७७७ b द्र. ।

e) =सपा. वैताश्री २४, १ । अहाः, शरी° > सपा. तैआ ३,७,१२,२ हिश्री ९,५, ३६ अहान्, शरी° इति, माश्री २, ५,४,२४ आदारीरम् इति च पाभे. ।

f) नाप. (दपल-खनित्र-) । (°अश्मर- =पाषाण-[वु. अश्मन-]>) °शर- + (√कृ [°= √श्न,म्न] 'छेदने =भंग'> भावे) कुर- (तु. नभा. √किरना 'भंग =चूर्णीभाव') >सप. °शर-क(र>)रा->यनि. (वेतु. पाउ [४,३] <√शृ 'हिंसायाम्' इति?)।

g) व्यप.(शर्कराश्म (इवा)प्रवण-) । बहुष प्रकृतिस्या- पत्तिः । °क्ष-, °क्ष्य- इत्याकारयोः पाठयोर्विषये तु. वैतथ च शंकरः (छांउ ५, ११, १) च । उभयोः क्षस्य इयस्य च स्थाने स्य-विकारः समानं सुलभः ।

h) व्यप. (राक्षस-) । <√शृ 'हिंसायाम्' ।

i) सपा. पै १६,७९,२ शुल्कम् (°=°ल्कुम्) इति पाभे. ।

j) नाप. (सर्प-भेद-) । (√शृ 'हिंसायाम्' > भावे) °शारु- + भूत- [भाग.] > यप. °शारु-भूत- > यनि. । k) पाभे. पृ १०५५ p द्र. ।

l) विप. (विप-) । तस्येदमीयः अण् प्र. (पा ४, १,८६ [वैतु. सा. अण् प्र. इति?]) ।

m) नाप. (°आद-) । श्रद्धा->°श्रदिस्- > यनि. (वैतु. सा. नाप. सन् =छर्दिस्- [गृह-] इति वा, विप. [अर्थः?] इति वा, व्यप. [ऋषि-] इति वा; GRI आप सन्

शर्ध-, शर्धन्-, शर्धमान-, शर्धस्-, शर्ध्य- √शृध् द्र.

शर्मन्[a]- -र्म ऋ १, १७, ८; २१, [६; ७, ६४, ८]; २२,१५;२४, ६; ४६, १५;५८, ८; ९; ८५, १२;९०,३; ९३,[८;७,८२,१]; १०२,३;१०७, [२; ४, ५४,६; १०, ६६, ३]; ११४, ५; १०; १२७,५; १३६, ७; १४०,१२; १४२, ५; १७४, [(१३१, ४) २; ६, २०, १०]; २, २५,[५; ३, १५, ५]; २७, ६; [७ (१०, १०, ६)]; ३,५४,२०; ४,२५, ४; ५; ५३, ६; ५५, ४; ५, १, १०; २, १२[५]; २७, २; ४४,७; ४६, ५; ७; ५५,[९; ६,५१,५; (१०, ७८, ८)]; ६२, ९; ८३, [५; १०, १६९, २]; ६, १६, [(१५,३) ३३; १०, ११५, ५]; ३८;४६,१२; ४९, ७; ५१, ५; ७५,११; [१२; १७;८,४७, ९]; १७;७,५,९;१६,८;५२,२;५९, १; ६०, ८; ८२,[१०;८३,१०]; ८३, ९; १०१, २; ८, १८,[३; १०, १२६, ७]; १२; [१६; ३१, १०]; २७,९; ३०,४;४२, २; ४७, २; ३;७; १०; ९,६१, १०; ६४, १८; ७४, १; ८५,८; ८६, १५; ९७, ४७; १०, ३६, ४; ३७,११; ४६, २; ६३, ७; १२; ६६, ५;७; ८७, १;१०२, १३; १२८, ८;१४२, १;१४२, ५; खि १, २,१४; १२, ३; ४; ४, ५, ४०; ५, ५, ८;२१, १[b]; मा १. १४; १९; ४, ९[२]; १०[२]; ११,३०; ४०; †१७,४६,४८[२]; १८, ३; ४४; ५४; २६, १०; १६†; †२९, ४८; ४९; ३४, २८†; ३५, २१†; ३६, १३; का १, ५, १; ७, १;४,४,२[२]; ३[२]; १२, ३, ३; ४, ३; †१८, ४, १४; १६[२]; १९, २, ३; २०,२,७;३,४; २८,९, १;३१, २, ८†; ३३, १,२२†; ३५,४, २०†; ३६, १, १३; तै १, २, २, २[२]; १४, ६†; ४, ४०,१†; ४१, १; ५, ११, ५[२]†; ८, ६, १[२]; २, १, ११, १; ३, १०, ३; १४, ४†; ५; ५, १२, ३†; ३, १, ७,१¶; १०,३; ३,११, ४[२]; ४, ७, ३; ५,५,३; ४, १, ३, १, ४, १; ११, २†; ४, ५, २[२]; १२,३; ५,१०,३†; †६,४, ४;५; ६,८;५; ७,१,२; १३,२; १४,३†;७,४,२,४¶; १७,१†; मै १, २, १[२]; २[२]; १३†; २, ३, ४; ७, ३;४;११, २;१२,२; ३; ३, १, ५; ६, ६[२]; १६,३[२]†; ४; †४, ९,१०S;१०,४;११,२; ४[३];१२,२[c];४;१३,१०; १४,३; ६;१०; ११;१२S; १३S; १८; काठ २, ३[५]; ७, १६; ८, १७; १०, १२[c]; ११, ७;८; १६,३; ४; १७, १८;१९; १८, ७;१४; १५; १९,४; ५[५];¶; २२, १३; १४;२३, ३[५]; ३५,४; ३६,१५; ३८, १३¶; १४[२]; ३९, १[२]; ३; ४०, ३; ५; १०[२]†; १४†; ४४, ६†; ४६, १[२]†; क १, १५[४]; २८, ७; २९, ३; ४; ३०, २; ३; ३५, ९[२]; ४८, ५; †कौ १, ८२S; ४६७; २, २२; १०५६; १२१२; १२१६[२]; १२२२‡; जै १, ९, २; ४९, १†; †३,३, १; ५४, २; शौ १,२०, ३; ३१, ४†; २६, ३; २, २८, ५; ५, ३, ७; ८†; ६,१२†; ६, ७, ३; ४९, १; २; ९२, ३†; ७, ७, २;५१, १†; ८, २,७[d]; ३, ११†; ७, २५; ९, २, १६; १२, ३, ८; १४; १४, २, ३१; ७३; १७, १,१२; १३; १८,२, १९†;४, ९; १९, ९,१२[४];१६, २; १९, १-११; २०,१५; ३२, २; ४०,९; पै १, ९६,१;१०६, १;२, ७०, ५;७३,२; ८८,५†; ३, २७, ६; ५, ४,७†;१२;२८, ४; ३९, ४†; ६, ११, ६; १२, २; २०,९; ७, ६,४; ८; ८, ६; ८, १७, १-११; १०, ८,५;१२, ४, २; १३, ३, १६; १४, ३, १३; १५, १, ७; ५, ३; ११, २†; १२, ११; १६, ३, ७[d]; ६, १†; १४, ५; ७१, १; ७७, १; १२६, ४; १७, ३६,८;३७, ४; १८, ९, २; १४,३; २५,४; ३१, ७; १९ १,११; १६; ३, ७; १४, १०;११;१६,७†; ३३, १[५]; २; ३४, १३†; ५१, ६†;

=अनुग्रह- इति च?)।

a) भाप. [सुख-, रक्षा-, शरण- (त्र. प्रमृ.), लिंग. (पै २, ३६, १), नाप. (१द- [ख़. लिप ३. ५ या १, १९; १३])]। < √शृ 'आश्रये =रक्षणे' इति।

b) शुर्मन् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. शांश्री १२. १६,४ RW [शौ २०, १३५, ११] च)। संस्था. स्वरः. !शर्मरिणः इति पामे. (तु. पृ २०८८ h)।

c) पामे. पृ ३५११ c द्र.।

d) नाप. शर्म यच्छतम् > शौ १९.२.१ मामियाताम् इति पामे.।

२०, १, ७; ३, ८; ४, १; ६, २†; ८, ८; २२, १; ५५, ८; -र्मणा ऋ १, २२, ११; ५, ४, ८; ७, ५१,१; ८, १८,१७;४०, १२; तै २, १, ११, ६†; मै ४, १४, १४†; पै २, ३६, १; ५, ९, २; १६, १२६, ४; १९, १, ९†; -†र्मणि ऋ १, ४, [६; ८, ४७,५], २, २,१२; ३,१५, १; ५, ६४, ३; ८, ४४, १८; ६२, १०; १०, ३५, ९; ३६, १२; १२६, ४; १६७, ३; मा ११,४९; ३३,१७, का १२, ४, १३; तै ४, १,५, १; मै २, ७, ५; काठ १६, ४; ४०, १४; कौ १, ५१‡[a]; २, ८६७‡[a];८८३; जै १, ५, ७‡[a]; ४, २१, ५‡[a]; शौ २०, ६८, ६; पै १, १०६, ३S[b]; ५, ३९,७; -र्मणे ऋ ८, ९, २०; शौ २०, १४२, ५†, -र्मन् ऋ १, ५१, १५; ९४, [१३ (५, ६५,५)]; २,२७,१६; २८, ३; ३, ५१, ७; ४, १७, १९; ५, ३८, ५; ६, ३३, [५; (६८, ८)], ४९, १३; ७, ६,६; १८, ३; ३४,[२५; ५६, २५; १०, ६६, ९], ९५, ५; ८,६०, ६; १८; १०, ६, १; १२९, १, १३१, १; मा ७,३५†;१५,१; का ७. १७, १†; १६, १, १; तै १, ४, १८,१†; ४, ३, १२, १; मै १, ३, १९†; २, ८, ७; †४,१४,३;१४;१५; काठ †४, ८; १६; १७, ६; क ३, ६†; २६, ५; शौ २०, १२५, १†; †पै १२,१, १३; १९, १६, ८; -र्मा?[c] काठ २०, १५; -र्मणि ऋ ३, १३, ४.

शर्मण्य[d]- -०ण्याः तै २,४, ८, १; १०, १; मै २, ४,७; काठ ११, ९; १०.

√शर्मय > शर्मयत्- > †शर्मयन्ती[e]- -न्त्या ऋ ९, ४१, ६; कौ २, २४७; जै ३,२१, १२.

शर्म-सद्[f]- -सदः ऋ १, ७३, [३; ३, ५५, २१].

?शर्मरिणा.[g] शौ २०, १३५, ११.

†शर्य,र्या[h]- -र्याणि ऋ ९,१४,४;६८, २; -र्याभिः ऋ ९, ११०, ५; १०, ६१, ३; मा ७, १७; का ७, ७,२; कौ २, ८५७; -र्याम् ऋ १, १४८,४; १०,१७८,३[i]; -र्यै. ऋ १, ११९, १०.

†शर्य-हन्[j]- -हा ऋ ६, १६,३९; ९, ७०, ५: तै २, ६, ११, ४; कौ २, १०५७; जै ३, ५४, ३.

शर्यणा-

†शर्यणा-वत्[k]- -वतः ऋ १०, ३५ २; -वति ऋ १, ८४, १४; ८, ६, ३९; ७, २९; ६४, ११; ९, ६५, २२; ११३, १; मै २, १३, ६; काठ ३९, १२; कौ २, २६४; ५१३; जै ३, २२, ११; ४०, ९; शौ २०, ४१, २.

शर्यात[l]- -तम् ऋ १,११२, १७.

शर्याति[m]- > शार्यात[n]- -तस्य ऋ १, ५१,१२; खि १,७,५; -†ते ऋ ३, ५१, ७, मा ७, ३५; का ७, १७, १; तै १, ४, १८, १; मै १, ३, १९; काठ ४, ८; क ३, ६.

शर्व, र्वा[o]- -०र्व शौ ८, ८, १७;१८; -०र्व मै २,९,१; १०[p]; पै १६, ३०,६;८; २०,५८,४; -र्वः शौ ६, ९३, १; १२, ८, ९; १५, ५, २; ५[२]; ७;९,११;१३; १५; पै ५, १५,२; ८, १५,११;१२, ७, ९; १६, ३७, २; १२५,२; १४४, ८; १९, ११, ७[q]; १४, १३; ३३, १; -र्वम् मा ३९,८; का ३९, ६, १; तै १, ४, ३६, १; शौ १५, ५, ४; पै ६, २२, १९; १९, १, १०; -र्वस्य मा ३९, ९; का ३९. ७, १; -र्वाः

a) सपा. ऋ ८,१०३,२ मानवि इति पाभे.।
b) पाभे. पृ ३०८४ n द्र.।
c) शर्म इति शोधः (तु. शौ १,२६,३ तैआ १,४,३)।
d) विप. (देव-)। तत्रसाधर्वीयः यत् प्र.।
e) विप. (धारा-)। f) विप. (वीर-)। उप.।
g) शर्मन्- > -र्म, (√रि >) रिणाः इति द्विपदः शोधः। पृ ३०८७ b द्र.।
h) भाप. (प्रहरण- [इषु-प्रमृ.])। <√शृ 'हिंसायाम्'।
i) = इषुम् इति सा [१०,१९] प्रमृ., पुंस्प्रजननम् इति PG [१, १०६] MW. प्रमृ.। यनि. विप. इति मतम् (तु. पृ२६०३ i)। j) नाप. (शरेण हन्तृ-)। उस.।
k) विप. (°उच्छ्रायवत्- [पर्वत-]), व्यप. (पर्वत- प्रमृ.)। (√शृ °'उच्छ्राये' > शर्य- (उच्च-) > शर्यणा- (उच्चता-) > यनि. (वैतु. <शरु- [शरकाण्ड-] इति प्रायोवादः ?)।
l) = शर्याति-। m) व्यप. (राजन्- [वैवस्वतमनोः पुत्र-])। n) अपत्यार्थे अण् प्र.।
o) व्यप. (रुद्र-)। √शृ 'हिंसायाम्' + वः प्र. (पाउ १, १५५ [वैतु. PW. प्रमृ. <शरु- इति])।
p) °र्व° इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. पै १ ४)।
q) पाभे. पृ २६७६ a द्र.।

मा १६, ५७; का १७, ८, ११; तै ४, ५, ११, १; मै २, ९, ९; काठ १७,१६; क २७,६; –र्वाय खि ७, २, ३; मा १६,२८; का १७, ४, २; तै ४, ५, ५, १; मै २, ९, ५; काठ १७, १३; क २७, ३; शौ ६, ९३, २; ११, २, १६; पै १६, १०५, ६;१९, १४, १४; २०, ५६, ५;६;५८, ४;५; –र्वेण पै १५, १६, ८; २०, ५१, १०; –र्वैम्य.ª मै २, ९, १०ᵇ.

शर्वरᶜ– -रे पै ४,६,४ᵈ; –रेषु पै १, १०२, १ᵈ.

शर्व(न्>र्)रीᵉ– -रीः ऋ ५,५२,३.

?शल्ᶠ शौ २०, १३५, २.

२*शल्ᵍ– शलाʰ मै ४, १३, ४; काठ १६, २१.

शलभⁱ– -भः पै १६, ९७, १०ʲ; –भस्य पै ५, २०, ५; –भान् पै ५, २०, ४.

शलभी– -भ्याः पै ५, २०, ५.

शलर्लᵏ– -लेन पै ५, ९, १.

¶शलली– -ल्यां मै ३,६, ३; काठ २३, १; क ३५, ७.

?शलल्यम् पै ६, १४, ४.

¶शलाक, काˡ– -कान्ᵐ काठ २६, १; क ४०,४; –काभिः तै ६,३, १, २ᵐ.

?शलाककाⁿ– -का खि ५,१५,१०.

शलाभᵒ– -भः पै १९, २०, ११ᵖ; –भम् पै १९,२०,१०ᵖᑫ.

शलुनʳ– -नान् शौ २, ३१, २.

शलूलˢ– -लान् पै २, १५, २.

?शलोककाᵗ शौ २०,१३०,२०.

शल्कᵘ– -ल्कौ काठ २७, ७²¶.

शल्मलिᵛ– -लिः मा २३, १३; का २५, ४, १; तै ७, ४, १२, १; काठ ४४, १; –लिम् ऋ १०, ८५, २०ʷ; –ली ऋ ७,५०,३.

शल्यˣ– -ल्यः मै ३, ८, २²¶; काठ २५,१²¶; क ३८,४²¶; शौ २, ३०, ३; ४, ६, ६; पै १, ४६, २; २, १७, ५; ४, १४, १;६; ५, ८, ५; –ल्यम् तै ६, २, ३,

---

ª) पूर्वेण समस्तः पाठः? यनि. शोधः (तु. वैप ४)।

ᵇ) सपा. तैआ१०,४५,१ मना ११,३ सुर्वेभ्यः इति पाभे.।

ᶜ) नाप. (शर्वरी-)। √शॄ 'हिंसायाम्' + वरप् प्र. उसं. (पा ३,२,१६३)। ᵈ) पाभे. पृ ८७९ *b* द्र.।

ᵉ) =रात्रि- इति वें. सा., मरुद्वाहन- इति PW. GW. प्रमृ.। शेषं *c* द्र.।

ᶠ) अनुकृति-शब्दः (तु. खि[५,१८,१] *शुरु इति पाभे.)।

ᵍ) नाप. (*कर्त्री- =छेदनी-)। <√*श्लत् [=*√कृत्] 'छेदने'> करणे *शुल्–> यनि.।

ʰ) 'दोपणी शला ([तृ१] कर्तिकया) वृण्वीत (कृन्तेत्)' इति वा.।

ⁱ) नाप. (पतङ्ग-)। <√शल् [तु. पाउ ३, १२२ (*=√श्लत् [=√कृत्] 'छेदने' [तु. २शुल्-])]।

ʲ) व्यु. पाभे. च पृ ३०८५ *j*, *k* द्र.।

ᵏ) नाप. (शल्यका कण्टक-)। (√*श्लत्> शल् 'वेधने' [तु. २शल्-]>) *शल्वल्–> यनि. (तु. पाउ [१,१०६], अभा.)।

ˡ) नाप. (ऊर्ध्वाऽप्रदण्डिका-)। <√शल् '*ऊर्ध्ववृद्धौ' इति पाउ [४,१४]।

ᵐ) सपा. शलाकान् <> शलाकाभिः इति पाभे.।

ⁿ) पाद-पाठः? द्वयं पर्का(का अं) सल-भाग- (क>) का (या स्थूलभागद्वयवती) इत्यभ्यक्षरः शोधः (तु. सपा. शौ २०,१३०,२० ?शलोककु इत्यत्र *लभा*> *लो* इति वर्णविपरिणामः)।

ᵒ) नाप. सत् पर्यायभूतेन शलभ– इत्यनेन गतार्थम्।

ᵖ) सस्थ. ?तद् विशाम् इव > तम् (शलाभं) विशशासिम इत्यभ्यक्षरः शोधः। एवं ?तृणजयालु° > तृण-भक्षयालु° इत्यपि शोधः। ᑫ) °भान् इति शोधः।

ʳ) नाप. (क्रिमि-भेद-)। <√*शल् [=√*श्लत्= √कृत्] 'छेदने'। सा. शलग- इति, सपा. पै २. १५,२ शलूल- इति च पाभे.।

ˢ) शलुन– इत्यस्य पर्यायः, तेनैवैतद् गतार्थं च।

ᵗ) पाद-पाठः? तु. *n*, पाभे. (वैतु. RW. असावेव पाभे. साधुरितीव?))।

ᵘ) नाप. (वृक्षत्वग्-भङ्ग-)। (√शॄ '*छादने'>) *श्शु(र्>)ल्- (वल्कल-)+ (√भञ्ज् 'भङ्गे' > भावे) *भग–> बस. *शुर-भग– >यनि. [>*शुक-> *शुकल–> शुकल- (तु. सपा. मै[४,६,३], पंजा. सक्कड़ इति च)]।

ᵛ) नाप. (वृक्षभेद-)। *शुर– (ऊर्णासदृशद्रव्य- [<√शृ '*छादने'])+ *भरि– (वृक्ष- [<√भृ *प्ररोहे])>षस. *शर-भरि–> यनि. (तु. [तात्पर्यतः] या [१२,८] प्रमृ. SEY [१४६] GW. WAG [१, १९२ *b*] प्रमृ.)। ʷ) पाभे. पृ २७९५ *g* द्र.।

ˣ) विप. [कृन्तन- (रोग- [पै १,४६,२]), नाप. (इषु-, प्रभृ-)। <√शल् [=√*श्लर, =√कृत्] 'छेदने'।

१¶; ¶मै २, ३, १²; ३,८,१; ¶काठ १२,१²; २५,१; क २८, ४¶; शौ ७, ११२, १; पै १२, ३, १; १९, ५०, १-३; २०, ३०,१; -ल्यस्य पै ४, १४, ८; -ल्या! पै १, ४६, ४; -ल्यात् शौ ४, ६,४ᵃ; ५; पै ५, ८, ४; ७, १५, ४; -ल्यान् ऋ १०, ८७, ४; शौ ८, ३, ६; पै १५, २०,१०; १६,६, ५; -ल्यानाम् मा १६,१३; का १७,१,१३; तै ४, ५,१,४; मै २, ९,२; काठ १७, ११; क २७, १; पै १४, २,१४.

शल्यकᵇ- -कः मा २४, ३५; का २६, ७, ५; मै ३, १४,१६.

?शल्यकर्ताᶜ पै १२, ३, १.

१शवᵈ- -वम् मै २, ७, १२.

२शव √शु, शू द्र.

?शवः शौ २०, १३१, ४ᵉ; पै १९, ५, ९.

?शवर्त¹- -र्तान् तै ५, ७, २३, १; काठ ५३, १३; -र्तेभ्यः पै १६, २५, ६ᵍ.

?शवर्तकः खि ५, १५, १२ʰ.

शवस्-, शवसु-, शवसान्-, शवसावन्-, शवसिन्-, शवसी-, शविष्ठ- √शु, शू द्र.

शवी(र>)रा¹- -रया ऋ १, ३, २; ३०, १७.

?शवोपसुः पै ४, २१, ३.

शश¹- -शः ऋ १०, २८,९; मा २३, ५६; २४,३८; का २५, १०,४; २६, ८, ३; तै ५, ५, १८, १; मै ३, १४, १९; काठ ४७, ८; शौ ५, १७,४ᵏ; पै ९, १५,४.

शशमान(वप्रा.)¹- -नः ऋ १,२४,४; १५१, ७; ४, २, ९; २३, ४; ५१, ७; १०, ११, ५; मा २०, ६५; का २२, ६, ११; मै ३, ११,३; शौ १८,१,२३†; -नम् ऋ २, १२,[१४; २०, ३], तै ३, १,४, ३; काठ ३०, ८; शौ २, ३४, ३; १२, २, १०; २०, ३४, १५; पै ३, ३२, ३; १३, ७, १५†; १७, ३०, १०; १९, ३७, ७; -नस्य ऋ १, ८६, ८; १४२, २; ४, २२, ८; २३, ३; ५, ४२, १०; १०, ६४, १०; १४२,६; कौ २,९४४†; -नाः ऋ ५, २९, १२; शौ १८, ३, ४७; पै २, ५७, ४; -†नाय ऋ १, ८५, १२; ११३,२०;१४१, १०; ४, २, १३; ३१, ८; ८, ६६, २; तै १, ५, ११, ५; मै ४, १०, ४; १४, १८; काठ ८, १७; कौ २, ३८; जै ३, ४,९; -नासः ऋ ४, १६, १५; १०, ९२, ७; -नेभ्यः ऋ ४, ४१,३; -नेषु ऋ ३, १८, ४.

ᵃ) पाभे. पृ २२७७ *a* द्र.।

ᵇ) नाप. (वन्यपशु-भेद-)। मत्वर्थे कन् प्र. उसं. (पावा ५,२,१२२)।

ᶜ) शल्यम् (विप. [इन्द्राशिम्]) अकृत (कृन्तितवन्तः [<√कृ "छेदने"]) इति द्वि-पदः शोधः। सस्थ. ?सर्तर्त > सरवा (<√सृ 'समवाये') एतम् इति, ?आदिम् > धाप-धिम् इति, ?चात्रतुः > धाव्रतुः (<√हन् 'छेदने') इति, ?इन्द्रातिः > शिम् इत्यपि शोधाः। 'सत वा द्वादश वा ऋश्यः साकमुद्युञ्जानाः सन्त इन्द्राशिं नाशयन्तु' इति भावः।

ᵈ) नाप. (*शम्यादय-बोलक-)। *शम्य- > यनि. इति कृत्वा शम्या- इत्येतेन गन्यायता द्र. [तु. सपा. आपश्रौ [१६, १८,४] शफम् (= *सपम् [<√सप् 'समवाये = *निगडने']) इति पाभे.]।

ᵉ) पाभे. पृ २३२८ *l* द्र.।

ᶠ) *अ-वर्त- इति शोधः। नाप. (अन्नाभाव-[दैन्य-])। वैतु. PW. < शव-वर्त- इति?। पपा. नावग्रहः।

ᵍ) सपा. शौ ९,४,१६ श्ववर्तेभ्यः इति पाभे. (वैतु. तत्र मूको. यनि. अपि)।

ʰ) शोधः पाभे. च ७४१ *e* द्र.।

ⁱ) विप. (प्रबला- [इष्-, धी-])। शवस्- (बल-प्रभृ.) > *शव(स>)सा-> यनि. (तु. पपा. नावग्रहः; वैतु. वें. < शु [आशु-] इति, सा. PW. GW. Brug [२,१,२५७] WAG[१,७८ *b*] प्रभृ. <√श्वि [> शु,शू] 'गतौ, वृद्धौ' वेति?)।

ʲ) नाप. (जीव-भेद-)। (√अश् 'गतौ' > भावे) *अशस्-> √*अशस्य > √*शस्य (तु. पावा. √शश् 'प्लुतगतौ') > यनि. इति वा, श्रवस्-> *श्रवसु- [लम्बकर्ण-] > यनि. (तु. शष्कुली-, पार. खरगोश- [*लम्ब-कर्ण-]) इति वा?।

ᵏ) शर्ष.?। नाप. (उल्का-) इति PW. प्रभृ.।

ˡ) <√श [शं] म 'स्तुतौ' इति निघ [३, १४; ४,३] या [६,८] BEY[६; १४२], < √शम् [<√श्रम्] "श्रमे" इति PW. प्रभृ.। ऋ २, १२, १४ एतदादिषु स्थलेषु <√शम् "शमने = शमितृकर्मणि' इति मतम्।

शशयु,यु़ा[a]– -यः ऋ १, १६४, ४९; मा ३८, ५; का ३८, १, ५; मै ४, ९,७; १४, ३; –यम् ऋ ३, ५७, २[b]; ८, ५४, ८; खि ३, ६, ८; –याः ऋ ३,५५, १६; –यानाम् पै २,८७,४.

शशयान– √शी द्र.

शशयु (वप्रा.)– -युः शौ ४,३,६[c]; ७, ११, १‡[d].

शशीयस्– -यांसम्[e] ऋ ४, ३२, ३.

शशीयसी[f]– -सी ऋ ५,६१,६.

शश्रमाण, णा– √श्रम् द्र.

शश्वचै √श्वच् द्र.

शश्वत् (वप्रा.)[g]– -श्वत् ऋ १,३०, १६; ३५, ५;४७,९;१०;११३, १३; ११६, ६; १२३, ४; ३, ५४, १; ६, २०, ८; २१, ८; ३२, ३; ४०, ४; ४१, २; ६२, ३; ८, ५, २३; ६७, १६; ७१, १३; ८०, २; ९,६६,१६; ९७, ५८; १०, ६९, ११; ११२, ५; खि १, २, १; ११; काठ २३, ४¶; क ३६, १¶; कौ ३, १, ५†; जै २, ५, २†; शौ ४,२४, १; १९, ३२, ७; पै ४, ३९,१; ६, ३, ८?; १२, ४, ७; १९,३, १; –श्वत्ऽ-श्वत् ऋ ३, ३६, १; –श्वतः ऋ १, ७२,१;१३५,७; २, १२, १०; ३,३५,[(२,१८, ३) ५]; ३६, १०; ५, १९, ४; ५२, २; ७,१९, १;९,७६, ३; १०, ४८, १; खि ५,४,८[h]; तै २,२,१२,१†; कौ २,५८०†; जै ३, ४७, ६†; शौ १९, ३२, ७; २०, ३४,१०†; ३७,१; पै १२, ४, ७; १३, ७, १०†; –श्वता ऋ १, २६, ६; ९, १, ६; मा १९,४; का २१,१,४; तै १, ८, २१,१†; †मै २,३,८; ३, ११, ७; काठ १२,९†; कौ २,९६८†; –श्वताम् ऋ ४, ३२, [१३; ८, (४३, २३) ६५,७]; ८,२०,१३; १०,१००,११; खि १, १२,४; ४,७,१,२[२];७[२],२[अ]; ५,१२,४; शौ ५,५,२;२०,१२८,४; पै ६, ४,२[अ]; –[†]श्वते ऋ १, ३६, १९; ३,३२,५; ८,२३, २८;९, ९८, ४; कौ १,[५४; जै १, ५, १०; ४, ८,५; –श्वद्भिः ऋ ७, ९३, ६; –[†]श्वन्तः ऋ ५, १४, [३; ७, ९४, ५]; ७, १,३;१८, १८; मा १७,७६; का १८, ६, १२; तै ४, ३, १३,८;६, ५,४; मै २, १०, ६; ४, १०, १; ५; काठ १८, ४; १९,१४; ३५,१; ३९, १५; क २८, ४; कौ २, १५१; ७२५; जै ३, १४, ११; ५९, १६; –श्वन्तम् ऋ ६,६१, १; ८, ६७,१७; मै ४,१४,७†; काठ ४, १६†; पै १९, ३, २; –[†]श्वन्ता ऋ १, १६४, ३८; शौ ९, १५, १६; पै १६, ६९,

[a]) विप. (*स्रवण-कृत्-, बहु-प्रद- [धेनु-, राधस्-, स्तन-])। (√*श्रु [=√स्रु] 'स्रवणे' > भावे) *श्रवस्– > *श्रवस्यु– > *श्रस्यु– > यनि. (वैतु. <√शी इति सा. उ. म., <√शश् 'शश्वदर्थे' इति PW. प्रभृ. ?)। यद्वा (√*शर् [=√क्षर्] 'क्षरणे =*स्रवणे' >) √*शाशर्य > *शाशर्यु– > *शाशयु– > यनि.। उभयथापि तत्त्वेऽभेदः।

[b]) क्रिवि. (*बहुप्रदतया [दुदुह्रे =दुग्धाः अभूवन्])। सस्य. ?दिवो नु > देवा(ः) *उनु < अधुना) इत्यध्यक्षरो द्वि-पदः शोधः। 'इन्द्रः पूषा (अन्ये च) देवाः संप्रति प्रीताः (सन्तः) बहुप्रदतया दुदुह्रे' इति वा. (वैतु. वें. सा. मेघार्थे नाप. इति, GW. GRV. ORN. नान्तरीयपूर्वान् मन्त्रादन्यथा वाऽऽक्षिप्तस्य नाप. धेनु- प्रभृ. विप. इति?)।

[c]) विप. (*हिंस- [मृग-])। (√शॄ > √शाशर्य 'हिंसायाम्' > कर्तरि) *शाशर्यु– > यनि. (वैतु. सा. <√शी इति?)।

[d]) विप. (स्रवत्- [स्तन-])। <√शॄ '*क्षरणे' (तु. a, सपा. ऋ [१, १६४, ४९] शशयु– > -यः इति पाभे. च; वैतु. सा. < शिशु– इति ?)।

[e]) विप. (बहुतर- [बाधत्- =शत्रु-])। शश्वत्–(बहु-) + ईयसुन् प्र. (तु. PW. प्रभृ.; वैतु. <शश–([<√शश् 'अभिभवे' इति वें., 'उत्प्लुतौ' इति सा. ?])।

[f]) व्यप. [तरन्तमहिषी- (तु. वें. सा.; वैतु. विप. [प्रशस्या-] इति [पक्षे] सा., GRV. प्रभृ. ?)]।

[g]) विप., क्रिवि., *नाप. च (सार्वकालिक-, सर्वदा, सर्वथा, सर्व-(तु. निघ [३,१]; या[१,५;४,१६])। [*सुर्वस्– (सर्व–, १सम– [तु. सर्वस्व.])>] *शश्– + *वृत्– (नाप. [काल-]) >बस. *शश्वृत्– > यनि. इत्येकः कल्पः। उप. भाप. (वर्तन-, व्याप्ति-) इत्यपरः। शेषं समानम् (वैतु. दे. < √श्वि 'गतौ', श्रमा. GW. Brug [२, १,३५०] WAG [१, १९७ a] <√शश् 'गतौ' इति?)। पपा. नावग्रहः।

[h]) सपा. कौ ४,८ जै २,७,२ शस्यते इति पाभे.।

[i]) शश्वन् सपा. शौ ५,५,२ जनानाम् इति पाभे.।

७; -श्वान्[a] ऋ २, ३८, ६.

[1]शश्वती- -ती ऋ ८, १, ३४[b]; -तीः ऋ १, २७,७; ३,९, ४;७, ३२, २७; मा ६,२९; का ६, ७, ७; तै १, ३,१३, २; मै १, ३, १; कौ २, ७६५;८०७; जै ४, ३०,७; शौ २०, ७९,२; -तीनाम् ऋ १,११३,८; [१५; १२४, २]; १७१, ५; ३, ५६, [३; ७, १०१,६], ६, १,[(३, २,१०;५,४, ३)८],८,१७,१४; ३९, ५; ९५, [३; ९८, ६]; मै ४, १३, ६; काठ १८, २०; कौ १, २७५; २, ५९९; जै १,२९, ३; ३, ४८, १५; शौ २०, ६४, ३; -तीषु ऋ ४, ७, ६.

[2]शश्वती[c]- -तीभ्यः शौप ५, ८,८[d]; ६,७५,२[d]; ३[d]; -तीषु[e] ऋ ८, ६०, १७.

[3]शश्वती- -तीः काठ ३, ९; क २, १६; -तीभ्यः पै ७, १८, ९; १६, २९,६; १९,१५, ९; ४७, ७; २०, २६, ६.

शाश्व(त् >) ती[f]- -तीः खि ३,१६, ५[g]; -तीभ्यः[d] मा ४०, ८; का ४०, १, ८.

[†]शश्वत्-तम,मा[h]- -मम् ऋ २, ३८, १; ३, १, [२३; ५-७, ११; १५, ७; २२, ५; २३, ५]; ३५, ६; ६२, २; ९, ८७,४; १०,७०, [(७, ११, २) ३]; मा १२,५१; २६,२३; का १३, ४, ७; तै ४, २,४, ३; मै २, ७, ११; काठ १६, ११; क २५, २; कौ १, ७६; ५३१; जै१,८,४; ५४, ७; -मा ऋ १, १२४,४; -मायाः ऋ १,११८, ११; -मासः ऋ १०,३९,१.

शश्वथा[i] ऋ ३,३३,७.

?शश्वन्वती[j] शौ १९, ३६, ६.

शष्प[k]- -ष्पाणि मा १९, १३; का २१, २,२; -ष्पैः मा १९,८१; २१, २९; ४२; का २१, ६,२; २३, ४,१;५,२; मै ३, ११,२[l]; ४;९; काठ ३८, ३.

शष्प्य[m]- -ष्पाय मा १६, ४२; का १७, ५, १; तै ४, ५, ८, २; मै २, ९, ८; काठ १७, १५; क २७, ५.

शष्पिञ्जर[n]- -राः[o] मा १६, ५८; का १७, ८, १२; मै २,९,९; काठ १७, १६; क २७, ६; -राय[p] मा १६, १७; का १७, २, १; मै २, ९, ३; काठ १७, १२; क २७, २.

√शस् (हिंसायाम्) > [†]शसन[q]- -नम् ऋ १, १६२, १२; मा २९, २३; का ३१, ३, १२; तै ४, ६, ७, ५; काठ ४६, ३; -ने ऋ १०,८९,१४.

शस्तृ[r]- -स्ता शौ ९,३,१; पै १६, ३९, ३.

?शसा[s] ऋ ५, ४१, १८.

---

[a]) नाप. (सर्वलोक- [वैतु. वें. तक्षाऽर्थे <√शो 'तनूकरणे' इति ?]) ।

[b]) विप. [सर्वा (नारी = °नरता = जनता < °नारिको [तु. पंजा. सब लोकी = सर्वे जनाः]; वैतु. स्था. [ऋत्विक्] इति ऋप. अनु वें. सा. GRV.; नाप. [स्त्री] इति PW. GW. प्रमृ. ?)] । पृ १८५९ d नु- > नारी- शब्दस्य सस्थ. यन्निर्दिष्टं तदेष्टम् ।

[c]) स्त्री. गौरादित्वात् ङीष् प्र. ।

[d]) सपा. शश्वतीभ्यः (तैब्रा ३,३,११,४ आपश्रौ ३, १४,२ च) <> शाश्वतीभ्य (वैता ८ च) इति पाभे. ।

[e]) वि.> नाप. (जन-वर्ग-) ।

[f]) स्वार्थिकः अण् प्र. ।   [g]) शाश्वतीः इति पूर्व. ।

[h]) वि. (°बहुविध- [उपम- प्रमृ.]) । तमप् प्र. द्रवं. (पा ५,३,५५) ।

[i]) अव्य. । पा. थाल्. । <°शश्व(त् >) द्-था (सर्वदा) ।

[j]) √शश् 'हिंसायाम्' > भावे °शशन्- > शस्मन्वती- इति शोधः ।

[k]) नाप. (नवप्ररूढ-व्रीहि-) । (√सृप् 'जन्मनि' > भावे) °सृपम्- > शम्- > °शस्म- > यनि. (वैतु. <√शस [अर्थ.?] पाउ ३,२८ ?) ।   [l]) शोधः पृ २४१९ f द्र. ।

[m]) विप. (रुद्र-) । भवार्थे यत् प्र. ।

[n]) विप. (शष्पवत्-हरितवर्ण- [रुद्र-]) । °शष्प- + °अञ्जर- (वर्ण- [< √अञ्ज्]) > पस. °शष्पा-ऽञ्जर- > यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. < शष्प- + पिञ्जर- [= पिङ्गल-] ?) ।

[o]) = सपा. माश्रौ १, ११,११ वाश्रौ १५,५ । तै ४,५, ११,१ सपिञ्जराः इति पाभे. ।

[p]) सपा. तै ४,५,२,१ सपिञ्जराय इति पाभे. ।

[q]) नाप. (विशसन-स्थान-) । अधिकरणे ल्युट् प्र. ।

[r]) वि. । तृजन्तम् ।

[s]) √शास् [°= √शंस्] 'स्तुतौ' > भावे °शासन- > [तृ१] -सना इति स्यात्तु शोधः । सस्थ. ?शसा > शसाम् इति द्वारि?शरस्य शोधः । '?

शस्त, स्ता–, शस्ति– √शंस् द्र.
शस्त्र– √शस् (हिंसायाम्) द्र.
शस्त्र–, शस्मन्–, शस्य–, शस्यमान, ना– √शंस् द्र.
√शा √शो द्र.
शांशप– शिंशपा– द्र.
१शाक–, २शाक– √शक् द्र.
३शाक–>*शाकायन–> ¶शाकायन्य[a]– -न्यः काठ २२, ७; क ३५, १.
?शाकल्येपु[b] पै १, ३२, २.
१शाकिन्–, २शाकिन्–, शाकिन–, शाक–, शाक्मन्–, शाक्र–, शाक्री– √शक् द्र.
शाखा(वप्रा.)[c]– -खया शौ ३, ६, ८; पै ३, ३, ८; १५, २३, ३; ४[d]; -खा ऋ १, ८, ८; †शौ २०, ६०,४;७१,४; पै ८, १२,४[e]; ९, ११, ७; -खाः ऋ ७, ४३, १; शौ १०, ७, ३८; पै १७, १०, ९;–खाभिः पै १९, १९, १३; -खाभ्यः मा २२, २८; का २४, १५,१; तै ७, ३, २०, १; मै ३,१२,७; काठ ४३,१०; –खाम् ऋ १०, ९४, ३; मै ४, १, १¶; काठ ३०, १०¶; क ४६,८¶; शौ १, ३४, ४; १०, ७,२१; ११, ३,१९; पै १, ५५, ४; १६, १०५, ६; १७, ९, २, –¶खायाम् काठ ८,१०; क ७, ६; -खायै तै १, ८, ९, ३¶.
शाङ्कुर[f]– -रस्य शौ ७, ९५,३[g].
*शाचि(न्>)नी[h]–
†*शाचि-गु[i]– -॰गो ऋ ८, १७, १२; कौ २, ७६; जै ३, ८, २; शौ २०, ५, ६.
†शाचि*-पूजन[j]– -॰न ऋ ८, १७, १२; कौ २, ७६; जै ३, ८, २; शौ २०, ५, ६.
?शाचीश्[k] मै ३,१२,१९.
?शाचीश्न्[l] मा २३, ८; का २५, ३, ५; तै ७,४,२०,१; काठ ४४,९;

देवाः। गो- (वाचः) शससा (क्रियमाणेन सता [अहं]) वः सुमतिम् अश्याम्' इति वा. (तु. छन्दः, अर्थे किंचिदिव नेदीयः स्पर्शुकः GRV.; वैतु. पपा. अनु यनि. एव साधु-श्त्य शंसनेऽर्थे भाप. सतः शस्– इत्यस्य सत१ इति वें., तृ१ इति च सा., BW. MW. हिंसनेऽर्थे भाप. सतस्तस्यैव तृ१ इति च?)।

[a]) व्यप.। अपत्येऽर्थे फञ् प्र. ततश्च स्वार्थे ञ्य. प्र. (पा ४,१,९८;५,३,११३)।

[b]) शाकल्या– (विप. =शकल्यौं– [तु. पृ ३०५९ *d*]) + इषु– > कस. *शाकल्येषु– > [सत१]–षौ इति शोधः (वैतु. W. MVG[३३३ टि२] =शाकल्य– [शकल-] > -ल्येषु इतीव?)। पाभे. पृ ३०५९ *e* द्र.।

[c]) नाप. (वृक्षाङ्ग- प्रभृ.)। < ख-शय- [< √शी] वा, < √शक् वेति या [१,४] प्रभृ.।

[d]) तु. पृ २८९२ *n*।

[e]) सखी इति शोधः (तु मूको. ?सखा इति, [द्र. पृ २३२३ *k*, २९८९ *j* इति च])।

[f]) विप. (हिंसक- [दास्य- =दास-])। (√शॄ 'हिंसायाम्' > भावे) *शर– + स्पृक्ष– (*=कृति-) > षस. *शर-स्पृक्ष– > नैप्र. *शाङ्कु– + भर– (प्राचुर्य-) > बस. *शाङ्कु-भर– > नैप्र. यनि. (वैतु. सादृश्येऽर्थे <शङ्कु– इति नाप. कृत्वा सा. पुंव्यञ्जनवत्- [जार-], PW. W. MW. प्रभृ. पुंव्यञ्जन- =भङ्गुर– इत्यस्य पर्यायः)।

[g]) पाभे. पृ २३२० *h* द्र.।

[h]) विप. =*सत्य-वती-। सत्य–> √सत्यापि > *सत्यापि (न्>) नी– > *सचापिनी– > *साचापिनी– > यनि.। शाचि– इति प्राति. इति कृत्वा <√शक् 'शक्तौ' इति वा, <√शच् 'व्यक्तायां वाचि' इति वा, <√सच् 'समवाये' इति वा प्रायोवादाः?।

[i]) विप. (सत्य-वाच्- [इन्द्र-])। बस. गो– इति उप. वाक्-पर्यायः (वैतु. गत्यर्थे भाप. सत् <√गम् इत्यादयः प्रायोवादाः?)।

[j]) विप. (*पूजाफलप्रद- [इन्द्र-])। बस. उप. भाप.।

[k]) *शाचिनी३> *॰चि ई३>यनि. (हे शाचिनाइः [देवाः!])। अत्र नैप्र. नलोप इति विशेष इति कृत्वा शाचीश्न् इति पाभे.। समानमन्यत्। उत्तरं पदं मूलतः अवि–>अव्य– इत्यस्य वा रूपं युव– >युव्य– इत्यस्य वा? उभयथाप्युक्त एव वा. द्र.।

[l]) विप. (*शासक- [देव-])। [√*शाच् (= √शास्) 'प्रभुत्वे' > *शाचिन्–> (सं३) *शाचिनः> (जसः शी-भावे उसं. [पा ७,१,१७]इव)] शाचिनी + (*अव्य– [अवि-प्रद-] > सं३ जसः शी-भावे) *अव्ये > (संहितायां) *शाचिन्युव्ये (=शाचिन् युव्ये) इति संहिता-पाठः, पपा. च यनि. शोधः द्र.। पाष्ठिकाऽऽमन्त्रित-स्वरेण प्लुतिस्वरस्य योगात् पदे द्वैस्वर्यम् (शुप्रा २, ५० याशि २,२१)। एवं सत्य. ?लाजीश्न् (< √लाज् [= √राज्]) > राजिन्– (=राजन्–) > [सं३

१शाण्ड[a]- -ण्डः ऋ ८, ६३, ९.
२शा(ण्डं >)ण्डा[b]- > शाण्ड-दूर्वा[c]- -र्वा शौ १८, ३, ६‡.
शात[d]- > शात-पन्त[e]- -न्ता ऋ १०, १०६, ५.
शातयत्- √शत् द्र.
शातवनेय-, शातवार- शत- द्र.
√शाति √शत् द्र.
?शातेनामन्त् पं १२, ६, १.
शात्रव- √शत् द्र.
?शात्रवेणो पं १५, १२, ६.
शाद[f]- -दम् मा २५, १; का २७, १, १; मै ३, १५, १; काठ ५३, १; -†देपु[g] ऋ ९, १५, ६; कौ २, ६२२; जै ३, ५०, ९.
शादा(द-अ)नुवचन- -नम् काठ पुष्टि ५३.
?शानात् पै ५, ३६, ७.
शान्त, न्ता-, शान्ति- √शम् द्र.
शाप[h]- -पम् ऋ ७, १८, ५[i]; १०, २८, ४; शौ ३, २४, ३; पै ५, ३०, ६; १९, ३८, ९.
?शावलीय[j]- -यम् पै ५, ३८,८; १९, ३८, १.
शावल्या[k]- -ल्याम्[l] मा ३०, २०;

जसः शीभावे] *शाजिनी > लाजिन्- (तु. नभा. मालिन्- > [स्त्री.] °लिनी- > °लिन् इति विपरिणामे सति प्लुतया पूर्ववद् द्वैस्वर्यं द्र. अत्र विषये पृ २६९८ g यदुक्तं तत्तथा नेष्टम्)। एवं सस्थ. गव्ये इत्यपि समानं देवाना विप. इति कृत्वा [सं३] गव्याः > यनि. इति सुवचम्। 'हे *लाजिनः शाचिनः अव्याः गव्याः देवाः एतद् ऋतम् ऋत' इति च वा. (वैतु. भा. सा. PW. प्रमृ. लाजिशब्दसाहचर्यात् पदस्याऽस्य गकुपु शक्तिरिति कृत्वा < शची- [=श्रम-] इति?)। सपा. पाभे. पृ ३०९३ l द्र.।

[a]) व्यप. (यजमान-)। < शण्ड- इति वें. सा. PW. प्रमृ.?।

[b]) विप. ('वृद्धिमती-, वर्षीयसी- [दूर्वा-])। *वर्ष- (महत्त्व-) > *वर्षमन्त्- > *वाषाण्ड- > यनि. (तु. मग. ऋ १०, १६, १३ प.क-दूर्वा- इति पाभे. [यत्र पूप. *पाक- > *वर्षा- = महती- इति स्यात्])। तदनु पृ १९९३ चैतद्विशपाऽऽधानरूपः शोधः द्र.।

[c]) नाप. (महा-दूर्वा-)। शेषं b द्र.।

[d]) नाप. (*प्रशाद-, रस- [तु. शाद-, शाद्वल- प्रमृ.])।

[e]) विप. (प्रमाद-वत्- [अश्विन्-])। *शाद-मन्त- > यनि. (तु पार. शादमान- [प्रसन्न-])। 'शातपन्ता मित्रा (सुहृदौ) इव ऋता (अधा, ऋद्धि-प्रदानेन) रस्ता (रभसा भरौ [भरणशीलौ])' इति वा. (तु. [अंशतः] वें. सा. = सुखकर- इति वा, सुख-वत्- इति वा [तु. निघ ३,६], वैतु. GW. शातपन्- = नमस्कृत्- इति)।

[f]) नाप. [*वन- [ऋ.], हरितवृण-, शाद- (मा. [तु. PW.])]। < *शद- (रस- [तु. रसाल- = आम-], मशा, शाद्वल [=शस्य-] < *शाशाड्वल-)।

[g]) वैतु. वें. सा. = असुर- इति ?, GW. LR. GRV. = सोमपात्र- इति ?।

[h]) नाप. (*वोढव्यवस्तु-)। (√स्रु 'स्रवणे=वहने' > भावे) स्राव- > स्राव्य- > *श्राव्य- > यनि. [तु. (अर्धमात्रे) सा. [शौ.], PW. GW. GRV., PG (३, १८,४), ORN. प्रमृ. (तु. शाआ १२, ३; ६; वैप ४ शापेट- इति च); वैतु. वें. सा. (ऋ. [२ये स्थले]) = उदक- इति, सा (ऋ. [१मे स्थले]) = अभिशाप- इति, GRV. Hopkins (JAOS १५, २६१ [ऋ. १मे स्थले श्लेषतः पक्षे = अभिशाप- इति ?]) ।

[i]) 'उचथस्य (स्तोत्रस्य) नव्यः (स्तोतव्यः [इन्द्रः]) अशस्तीः शर्धन्तम् (उच्चारयन्तं) मिम्युनामानं (शत्रुं). सिन्धूना शापमकृणोत् (कृतवान्)' इति वा.। पृ २७१९८ अंशतः शोध इष्टः।

[j]) शावलेय- > -यम् इति शोधः [तु. मूको; वैतु. (BKA. पाग [४, २,८०] अनु यनि. इति?)]। नाप. (*स्वस्ति-वाचन-)। *शर्म-धेय- > यनि.। सस्थ. ?माधुवाहनम् > °धु वा° इति द्वि-पदः शोधः, ?श्रोणीयम् > श्रोणेय- > -यम् इति च शोधः (तु. मूको. [√श्रम् = √शम् 'शमने = शान्तौ' > *श्रमण- > *श्रमणेय- > श्रोणेय-, यद्वा < *शर्मण्य-धेय-])। 'वाहनम् अभि [कम.] शावलीयं (च) श्रोणेयं (च) साधु (क्रिवि.) गाय' इति वा.।

[k]) नाप. स्त्री. (*गणिका-)। शर्मन्- (रमण-) > शर्म-भर्या- > *शाम-वल्या- > यनि. (वैतु भा. [मैत्रा.], म. PW. प्रमृ. [अयं विशिद् विशिष्ट अपि गन्तः गमानम्] < *शाबल- इतीव ?)।

[l]) मा. तैत्रा ३,४,१५,१ शापुन्त्याम् इति पाभे.।

का ३४, ४, २.
शामुल्य[a]- -ल्यम्[b] ऋ १०, ८५, २९; शौ १४, १, २५; पै १८, ३, ४.
शाम्बर्- शम्बर- द्र.
शाम्बु[c]- -म्बुभ्यः शौ १९, ३९, ५.
शाम्भु[c]- -म्भुभ्यः पै ७, १०, ५.
शाम्यन्ती- √शम् द्र.
?शाम्याक[d]- -कः शौ १९, ५०, ४.
शारद्-, °दी- शरद्- द्र.
शारि[e]- -रिः मा २४,३३; का २६, ७, ३; तै ५,५, १२, १; मै ३, १४, १४; काठ ४७, २.
शारिशाका[f]- -का शौ ३, १४,५.
शारी[g]- -रीः[h] ऋ १, ११२, १६.
शार्कोट- शर्कोट- द्र.
शार्ग[i]- -र्गः मा २४, ३३; का २६,७, ३; तै ५, ५, १९, १; मै ३, १४, १४; काठ ४७, ९.
शार्ङ्ग[j]- -र्ङ्गम् पै १५, १८,८; -र्ङ्गेण[k] पै १५, १८, ७.
शार्दूल[l]- -लः मा २४,३३; का २६, ७, ३; मै ३, १४, १४; -लाय मा २५, ३०; का २६, ६, ५; तै ५, ५, ११, १; मै ३. १४, ११; काठ ४७, १; -लौ काठ १२, १०[2]¶[m].
शार्यात- शर्याति- द्र.
शाला[n]- -ला मै ४, ८, १०¶; काठ ३०, ५¶; शौ ९, ३, १७; पै ७, ६, ९; १६, ४०, ७; -लाः शौ ८, ६, १०; पै १, ५०, ३[o]; १६, ७९, १०; -लाम् शौ ३, १२, १; ४; ९, ३,१५[2]; १९[2]; २१[o]; पै ३,२०, १; ४; ५, २८, ९; ७, ६, ५; ६; १६, ४०, ५; ६; ८; ४१, १; -लायाः मै ४, ८, १०¶; काठ ३०, ५[2]¶; शौ ९, ३, १; २५; २६; २७; २८; २९; ३०; ३१; १४, १,६३; पै १६, ३९, १; ४१, ५; ११; १८, ६, ११;

a) नाप. (वाधूय-वस्त्र-)। *वंशा- (वधू-) + प्रावर्- (वस्त्र-) > षस. *वंशा-प्रावर्- > *शामूल- (तु. अग्निस्वामी [लाश्रौ ९,४,७]) > स्वार्थे यनि.; वैतु. वे. सा. GRV. < शमल- [=मलिन-] इतीव ?) ।
b) सपा. आपमं १,१७,७ आपगृ ३, ९, ११ शाबल्यम् इति पाभे. ।
c) *विप. (शान्ति-मत्- [अङ्गिर-])। शर्मन्- + (√*भु [=√भृ] > भावे) *भुत्- > वस. *शर्मभुत्- > यनि. (तु. सपा. पै ७, १०,५ °म्भु° इति पाभे.; वैतु. सा. W. प्रभृ. व्यप. [ऋषि-] इति, RW. भृगु- इति शोधश्च [तु. W.]) ।
d) नाप. (धान्य-भेद-)। श्याम्- + भक्ष्-(भक्ष्य-कण-) > वस. *श्याम्-भक्ष- > यनि.। पाठः? श्यामाक- इति शोधः [तु. सपा. पै (१४ ४, १४ [तु. पंजा. सँव्याक इति]), RW. WI.; वैतु. सा. =श्याम्याक- इति, शंपा. सात. यनि. इति च] ।
e) नाप. (शुक-भेद- [नभा. मैना])। *श्याव- + (√वृ 'आवरणे' >) वरि- > बस. *श्याव-वरि-> यनि.। यद्वा (√वाश् 'शब्दे' >) *वाशारि- > यनि. ? (वैतु. पाउ १४,१२८ < √शृ 'हिंसायाम्' इति ?) ।
f) विप. (*निवासवती- [गो-])। पाठः ?। (√वस> √उष् 'निवासे' > भावे) *उषारिश्- + भाग- > बस. *उषारिश्-भा(ग>)गा- > *उपारिशाका- > -काः (स्व) इत्यप्यक्षरः शोधः (तु. ?शाकेव [शौ ३, १४, ४] इत्यत्र टि ; वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. ?) ।
g) *भाप. (कूर्दन- [नभा. छाल])। (√अश् 'व्याप्तौ' > भावे) *अशर्- + भर- (प्राचुर्य-) > बस. *अशर्भर- > *अशाभर- > *°हर- > *शार- > यनि. (वैतु. इष्वर्थे वें., सा. शर्- > स्वार्थे शारी- इति, PW. MW. =शा (रि>)री- इति च, ORN. [सारिका-पक्ष्यर्थे] शारी- इति, ?GRV. =[शरनामक-पुरुषीयाया गोरर्थे] शारी- इति च ?) ।
h) तृ३ °रैः > यनि. इति (वैतु. अन्ये द्वि३ इति ?) ।
i) नाप. (पक्षि-भेद-) ।
j) नाप. (*परशु-)। शेषं k द्र. ।
k) विप. (*तीक्ष्ण- [*अक्षु- =परशु-])। (√शॄ 'हिंसायाम्' > भावे) *शार्- > *शारमायक- > *शारमग- > *शारङ्ग- > यनि.। सस्थ. ?क्षुना > (√अक्ष् 'तनूकरणे =वर्धने, छेदने' >) *अक्षु- > -क्षुणा इति शोधः ।
l) नाप. (सिंह-)। (√शॄ 'हिंसायाम्' > भावे) *शार्- > यनि. (तु. धात्वंशे पाउभो २,३,११२) ।
m) सपा. मै २,४,१ व्याघ्रौ इति पाभे. ।
n) नाप. स्त्री.(अगार-, कोष्ठ-)। (√*वश् [=√वस्] 'आच्छादने =गोपने' >) *वशा(ल>)ला- > यनि. (तु. पंजा. उसार,री =भवन-, PW. प्रभृ. [तात्पर्यतः] < √शृ [= √श्रि] इतीव; वैतु. पाउवृ १, ११८ < √शो इति, अमा. < √शल् 'गतौ' इति) ।
o) सपा. शालाः <> शालाम् इति पाभे. ।

-लायाम् शौ ५, ३१,५; ९, ३, १३; पै १६, ४०, ५; १७,१२, १०; -लायै पै ७, ६,४; -?लेa पै १२, ३,३; -ले खि ७,७, १; शौ ६, १०६, ३; ९, ३, २२; -ले शौ ३, १२,१; ३b, ३; ६; ९, ३,७; ९; ११c; १६; २४; पै ३, २०,१-३; १६,३९, ७; ४०, २; ३; ४१, २;४; १९, ३३, ६.

शाला-पति– -तये शौ ९, ३,१२; पै १६,४०, ४.

?शालाला पै २०, ६१, ११.

?शालास्य् उच्छ्रितःc पै१७,१४,१०

? शालिलाङ्गलम्d पै १२, ६,१०.

शालुडe– -डम् शौ ८, ६, १७; पै १६, ८०, ८.

शालूकf– -कम् शौ ४,३४,५, पै ६, २२, ८.

शाशदान, ना– √शद् द्र.

शाश्वती– शश्वत्– द्र

शाश्वसत्–,शाश्वसती– √श्वस् द्र.

√शास्, ¶शास्ति तै ६, १, ७, ४; मै ३,७, ५; काठ २४, ३; क ३७,४; शासन् ऋ १०, ३२,४; शासः ऋ १, १३१, ४; कौ १, २९८g; जै १, ३१, ६g; शौ २०, ७५, २†; शासामहे पै ९, १०, १०; शास्तन ऋ १०, ५२, १; अशासत ऋ ९, १०२, ४h; अशासम् ऋ १०, ९५,११. शशासुः ऋ ३, १, २; ४, २, १२; शशासi ऋ २, २९, ५; मै ४, १२, ६†.

शास्j– शासम् ऋ १,५४,७;६८, ९k; शासा ऋ १०, २०, २l; शासाम् ऋ २, २३, १२m; काठ ४, १६†.

†शासn– -सः ऋ १०, १५२, १o; खि ४, ९, ७; शौ १, २०, ४; पै २, ८८,१; -सम् ऋ ३,४७, [५; ६, १९, ११]; मा ७, ३६; का ७, १८, १, तै १. ४, १७, १; मै १, ३,२१; काठ ४, ८; क ३, ६.

†शासत्– -सत् ऋ १, ५१, ८; १३०, ८; ३, ३१, १p; -सतः ऋ ८, ३४, [१-१५]; कौ १, ३४८; २, ११५७-११५९; जै १, ३६, ७; -सता ऋ १, १३९, ४.

१शासन, नाq– -नम्, -ना पै ५, १, ३r.

शासनी– -नीम् ऋ १,३१,११.

२शासनs– -ने ऋ ३, ७, ५

?शासाt ऋ ७, ४८,३.

a) शालायाम् इत्यध्यक्षरः शोधः ।

b) =सपा. आग्निगृ २, ४,१ : १३ भागृ २,३ : ६ हिगृ १.२७,३ । शागृ ३,३,१ स्थूणे इति पाभे. ।

c) शालाः (द्वि३), स्यो(स्थ, उ) च्छ्रिताः इति त्रि-पदः शोधः ।

d) √शॄ 'विशरणे' > [लुङि प्रपु१] शारि इति, लाङ्गल–>–लम् इति च द्वि-पदः शोधः ।

e) व्यप. (असुर-) । < √शॄ 'हिंसायाम्' ।

f) नाप. (*प्रसारवत्- [विस-])। (√सृप् [*=प्र√सृ] 'प्रसारे=विशालभावे' >) *सृ(पा>)ला (इ>) लक– (विशाल-) > यनि. (वैतु. सा. विशार्थे नाप. इति ?)। पै. °कम् इति मूको. ।

g) वैतु. सा. म. शासक- इत्यर्थे प्र. इति ? ।

h) पाभे. पृ ७१९ m द्र ।

i) मपु ३ ।

j) नाप. (शासक-) । 'यः जनः शासं प्रति (वप्र.) इन्वति, अस्मै दातुः...चिग्यते' इति वा. (तु. वें. स्क.; वैतु. सा. PW. GW. प्रमृ. भाप. [शासन-] इति) ।

k) भाप. (शासन-) । 'ये अस्य शासं घोषन् (अनुशासन्), (ते) मधु दुहन्त' इति वा. (तु. स्क. सा. PW. GW. प्रभृ. च, वैतु. वें. =शासक- [इन्द्र-] इति) ।

l) भाप. (शासन-, अधिकार- [वैतु. वें. =शासक- इति कृत्वा द्वि१ इति]) ।

m) नाप. (शासक-, अधिकार-वत्-) । प३ (तु. [अर्थतः] L [४९५]; वैतु. GW. प्रमृ. शासा- [भाप.] > द्वि१ इति, L. शास्–> प३ इति, ORN. शास्– [भाप.] इति च ?) ।

n) विप., नाप. (शासक- [इन्द्र-]) । कर्तरि अच् प्र. ।

o) तु. GW. GRV. प्रमृ ; वैतु. वें. सा. व्यप. (ऋषि-) इति ।

p) वैतु. या [३, ४] प्रमृ. क्रिप. इति।

q) विप. । कर्तरि ल्युट् प्र ।

r) सपा. पै १०, १,२ ?सामनम्, °ना इति पाभे. ।

s) भाप. ।

t) पपा.यनि.? शास्– > [प्र१] -साः इति शोधः। 'ते (शत्रवः) विद्धि (एव यतः) पूर्वीः अभि (वप्र.) शासाः सन्ति, (अतः ते) विश्वान् अर्यः (शत्रून्) वनत (अपनत)' इति वा. (तु. GW.; वैतु. सा. नाप. [आयुध-] इति) ।

शासुस्[a]– -सुः ऋ १, ६०,२;७३, १; ११६, १३; १०, १०६, २; ९.
शास्तृ– -स्ता तै ५, ७,४, ४.
शास्त्र[b]– -स्त्रे ऋ ८, ३३, १६.
शास्य[c]– -स्यः ऋ १,१८९, ७.
शिपत्– -पन्तः ऋ १०,११५,४[d].
१शिष्ट, ष्टा– -ष्टः शौ २, २९,४[e]; ३, ५,४; पै ३, १३, ४; –ष्टाः तै ६, १,७,४¶; काठ २४,३¶; क ३७, ४¶; शौ ५, २६, ४; पै ९, २, ५.
?शासद्ः पै १९, ३, ३.
√शि √शो द्र.
शिंश[f]– > शिंश-वृक्ष–फल[g]– -लम् खि २, १, ६.
शिंशपा[f]– -पाः खि ५, १५, २; शौ २०, १२९, ७; –पायाम् ऋ ३,५३, १९.
शांशप[h]– -?पः पै १९, ३२, २[i]; –पेन शौ ६, १२९, १[i]; पै १९, ३२, १.
शिशुमार[k]– -रः ऋ १, ११६, १८; तै ५,५,११, १[l]; पै २०, ५८, ६; –राः शौ ११, २, २५; पै १६, १०६, ५.
√*शिक्(कौशले) > शिक्व[m]– -क्वः शौ १०, ६, ३; पै १६,४२,३.
†शिक्वन्[n]– -क्वना तै २,५.१२, २‡[o]; –क्वभिः ऋ १,१४१,८; २, ३५,४[o]; मं ४,१२, ४[o].
†शिक्स[n]– -क्सः ऋ ५, ५२,१६; ६, २, ९; तै ३, १, ११, ६; –०क्सः ऋ ५, ५४,४; –क्वसे ऋ १०, ९२, ९.
¶शिक्य[p]– -क्यम् तै ५, १, १०,५; २, ४, २; ३; ६, ९, १; मै ३, २, १; काठ १९, ११; २०, २; क ३१, १; ४; –क्यात् तै ५, ६,९,१; –ऽक्यानि शौ ९, ३, ६; पै १६, ३९, ६.
शिक्या √कृ > शिक्या-कृत[q]– -तः शौ १३, ४, ८.
√शिक्ष् (वधा.), शिक्षते ऋ १,२८, ३; काठ २३, १२‡[r]; शौ ४, २१, २‡[s]; शिक्षति ऋ ३,५९, २[r]; ८, ४९, १; खि ३,१, १; तै २, ६, २, ६¶; ३, ४, ११, ५†; मै ४, २, ९[3]¶; १०, २†; †कौ १, २३५; २, १६१; †जै १, २५,३; ३,१५,९; शौ २०, ५१, १†; शिक्षति ऋ ६, २८, २[s]; शिक्षन्ते पै १६, १५१, १; शिक्षसि ऋ ८, [५१,६; (५२, ६)]; ५२, ८; खि ३, ३, ६; ४, ८; कौ १, २९६‡[t]; जै १, ३१,४‡[t]; †शिक्षसि ऋ १,८१, २; कौ २, ३५३; जै ३, २९, १०; शौ २०, ५६, २; शिक्षथः ऋ ८, ५९, [१ (१०, २७,

[a]) भाप. (शासन-)। उसिन् प्र. उसं. [पाउ २, ११७ (तु. वें. स्क. PW. GW. प्रभृ.; वैतु. सा [ऋ १, ७३,१] शासु– [भाप.] इति, अन्यत्र < शास्तुः [पं१] <शास्तृ– इति च ?)]।
[b]) भाप. न. (शासन-)। त्रः प्र. (तु. यन्त्र– प्रभृ.)।
[c]) विप. (आज्ञाकारिन्- [अग्नि-])। कर्मणि यत् प्र.।
[d]) तु. वें.?; वैतु. GW. प्रभृ. प्रशिप° इति। सा. <प्र+√सन् 'संभक्तौ' इति च ?।
[e]) सपा. पै १, १३,१ सृष्टः इति पाभे.।
[f]) नाप. (वृक्ष-विशेष-)। [g]) °शु° स्वरः ?।
[h]) विप.। विकारार्थे अण् प्र. आदेर्थाकारः (पा ४, ३, १४१; ७, ३, १)।
[i]) शोधः पृ २३१६ h द्र.।
[j]) संशपेन इति सा., शांशपेन इति RW.।
[k]) नाप. (वृषभ-सदृयोज्य-पशु-विशेष-)।
[l]) सपा. मा २४, ३० मै ३, १४, ११ काठ ४७, १ शिशुमारः इति पाभे.।
[m]) विप. (कुशल- [तक्षन्-])। कर्तरि वः प्र. (वैतु. PW. प्रभृ. <√शक् इति ?)।
[n]) =शिक्व–। वन्, वसुन् इत्येतयोः प्र. भेदः द्र.।
[o]) सपा. ऋ २, ३५, ४ मै ४, १२, ४ शिक्वभिः इति पाभे.।
[p]) नाप. (आलम्बन-भेद- [पंजा. छिक्का])। √*शि [=√सि] 'बन्धने' > भावे *शाक- > *शाक-शिक– > यनि. (वैतु. पाउ [५,१६] <√शंस् इति, आश्ची. प्रभृ. <√शक् इति च ?)।
[q]) विप. [शिक्याकाराऽऽपादित- (अदत्मन्- °=रश्मि- सायुद- [तु. Henry]; वैतु. W. आश्रितरश्मि विप. इति, Henry शिक्या–+आकृति–> वस. शिक्याऽऽकृति–>°तिः इति शोधं इति च ?)]। पूप. स्वरार्थं द्र.।
[r]) सपा. शिक्षते <> शिक्षति इति पाभे.।
[s]) अकर्मणि मिसावित्यो निघाताऽभावः द्र. (पा ८, १, ६२)। सपा. मा ३, १८, २ शिक्षति इति पाभे. च निघातविकल्पः इति विमर्शः द्र. (वैतु. W. शौ. मा. अनु शोधनमिच्छु ?)।
[t]) सपा. मा ८,४४,३ शिक्षसि इति पाभे.।

शासुस्[a]– -सुः ऋ १, ६०,२;७३, १; ११६, ११; १०, १०६, २; ९.

शास्तृ– -स्ता तै ५, ७,४, ४.

शास्त्र[b]– -स्त्रे ऋ ८, ३३, १६.

शास्य[c]– -स्यः ऋ १,१८९, ७.

शिपत्– -पन्तः ऋ १०,११५,४[d].

१शिष्ट, ष्टा– -ष्टः शौ २, २९,४[e]; ३, ५,४; पै ३, १३, ४; –ष्टाः तै ६, १,७,४¶; काठ २४,३¶; क ३७,४¶; शौ ५, २६, ४; पै ९, २, ५.

?शासदः पै १९, ३, ३.

√शि √शो द्र.

शिंश[f]– > शिंश-वृक्ष-फल[g]– -लम् शि २, १, ६.

शिंशपा[f]– -पाः खि ५, १५, २; शौ २०, १२९, ७; –पायाम् ऋ ३,५३, १९.

शांशप[h]– -?पः पै १९, ३२, २[i]; –पेन शौ ६, १२९, १[j]; पै १९, ३२, १.

शिंशुमार[k]– -रः ऋ १, ११६, १८; तै ५,५,११, १[l]; पै २०, ५८, ६; –राः शौ ११, २, २५; पै १६, १०६, ५.

√*शिक्(कौशले) > शिक्वु[m]– -क्वः शौ १०, ६, ३; पै १६,४२,३.

†शिक्वन्[n]– -क्वना तै २,५,१२, २‡[o]; –क्वभिः ऋ १,१४१,८; २, ३५,४[o]; मै ४,१२, ४[o].

†शिक्वस्[n]– -क्वसः ऋ ५, ५२,१६; ६, २, ९; तै ३, १, ११, ६; –०क्वसः ऋ ५, ५४,४; –क्वसे ऋ १०, ९२, ९.

¶शिक्य[p]– -क्यम् तै ५, १, १०,५; २, ४, २; ३; ६, ९, १; मै ३, २, १; काठ १९, ११; २०, २; क ३१, १; ४; –क्यात् तै ५, ६,९,१; –ऽक्यानि शौ ९, ३, ६; पै १६, ३९, ६.

शिक्या √कृ > शिक्या-कृत[q]– -तः शौ १३, ४, ८.

√शिक्ष् (वधा.), शिक्षते ऋ १,२८, ३; काठ २३, १२‡[r]; शौ ४, २१, २‡[s]; शिक्षति ऋ ३,५९, २[r]; ८, ४९, १; खि ३,१, १; तै २, ६, २, ६¶; ३, ४, ११, ५†; मै ४, २, ९[2]¶; १०, २†; †कौ १, २३५; २, १६१; †जै १, २५,३; ३,१५,९; शौ २०, ५१, १†; शिक्षति ऋ ६, २८, २[s]; शिक्षन्ते पै १६, १५१, १; शिक्षसि ऋ ८, ‹५१,६; (५२, ६)›; ५२, ८; खि ३, ३, ६; ४, ८; कौ १, २९६‡[t]; जै १, ३१,४‡[t]; †शिक्षसि ऋ १,८१, २; कौ २, ३५३; जै ३, २९, १०; शौ २०, ५६, २; शिक्षथः ऋ ८, ५९, ‹१ (१०, २७,

a) भाप. (शासन-)। उसिन् प्र. उसं. [पाउ २, ११७ (तु. वें. स्क. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. सा ‹ऋ १, ७३,१› शासु– ‹भाप.› इति, अन्यत्र < शास्तुः ‹पा१› <शास्तृ– इति च ?)]।

b) भाप. न. (शासन-)। त्रः प्र. (तु. यन्त्र– प्रमृ.)।

c) विप. (आज्ञाकारिन्- ‹अग्नि-›)। कर्मणि यत् प्र.।

d) तु. वें.?; वैतु. GW. प्रमृ. प्रशिप° इति। सा. <प्र+√सन् 'संभक्तौ' इति च !।

e) सपा. पै १, १३,१ सृष्टः इति पाभे.।

f) नाप. (वृक्ष-विशेष-)। g) °शा° स्वरः ?।

h) विप.। विकारार्थे अण् प्र. आदेर्याकारः (पा ४, ३, १४१; ७, ३, १)।

i) शोधः पृ २३१६ h द्र.।

j) संशफेन इति सा., शांशपेन इति RW.।

k) नाप. (वृषभ-सहयोज्य-पशु-विशेष-)।

l) सपा. मा २४, ३० मै ३, १४, ११ काठ ४७, १ शिशुमारः इति पाभे.।

m) विप. (कुशल- ‹तक्षन्-›)। कर्तरि वः प्र. (वैतु. PW. प्रमृ. <√शक् इति ?)।

n) =शिक्वु–। वन्, वसुन् इत्येतयोः प्र. भेदः द्र.।

o) सपा. ऋ २, ३५, ४ मै ४, १२, ४ शिकभिः इति पाभे.।

p) नाप. (आलम्बक-भेद- ‹पंजा. छिक्का›)। √*शि ‹=√सि› 'बन्धने' > भावे *शायक– > *शायक्रिक– > यनि. (वैतु. पाउ ‹५,१६› <√स्तम् इति, अक्षी. प्रमृ. <√शक् इति च ?)।

q) विप. [शिक्यभावाऽऽपादित- (मरुद्गण- *=रश्मि-समूह- ‹तु. Henry; वैतु. W. आदित्यस्य विप. इति, Henry शिक्या–+आकृति–> बस. शिक्याऽऽकृति–> °तिः इति शोध इति च ?›)]। पूप. डाजन्तं द्र.।

r) सपा. शिक्षते<>शिक्षति इति पाभे.।

s) च-लोपे वैभाषिको निघाताऽभावः द्र. (पा ८, १, ६३)। सपा. ऋ ६, २८, २ शिक्षति इति पाभे. च निघातविकल्पः इति विवेकः द्र. (वैतु. W. शौ. ऋ. अनु शोधमिच्छुः ?)।

t) सपा. ऋ ८,८८,३ दित्ससि इति पाभे.।

१)], खि १, ६, १; शिक्षामि शौ ७, ११४, १[a]; ९,२, १; पै १६, ७६, १; शिक्षत् पै १६, ८३,६[b]; शिक्षात् ऋ १, ६८,३; शिक्षान्[c] शौ ६, १२२, २; पै १६,५१, ६; शिक्षाः ऋ ३, ४३,५; शिक्षम् ऋ [(८,५९,१) १०, २७, १], शिक्षतु ऋ १, ८१, ६; †शिक्ष,>क्षा ऋ १, २७,५; ६२,[१२; ८, २, १५]; २, ११, [२१;१५,१०;१६-२०, ९]; ७, २७, २; ३२, २६; ८, २, ४१; ६६, १४; ९, ८१,३; ८७,९; १०,८१, ५; खि ५, ४, १; मा १७, २१; का १८, २, ६; तै ४, ६,२,५; ७, ५,७, ४; मै २, १०,२; काठ १८, २; कौ १, २५९; २, ८०६; ८४९; ११५६; ४, १; जै १, २७, ७; २, ७, १$; ४, १२, १; २७, ३; ३०, ६; शौ १८, ३, ६७; २०, ७९, १$; †शिक्ष, > क्षा ऋ ३. १९, ३[d]?; ३०, १५; ८, ४, १५; १०, ६५, ५; १३३, ७; तै १, ३,१४, ६; मै ४,१४,१५; काठ ३३, ७; क २८, २; शिक्षतम् ऋ १, १०९, ७; ८; शिक्षतम् ऋ १, ३४,४; ८, २६,१२;५९,४;१०, ३९,६; खि १, ६, ४; शिक्षाम पै ४,९,२[a]; अशिक्षन् तै २, ६, २,६¶; अशिक्षः ऋ ६, ३१,४; १०, ५४,१; अशिक्षतम् ऋ ७, ८३,८; †शिक्षेयम् ऋ ८, १४, २; कौ २, ११४७; ११८५; शौ २०, २७, २; ?शिक्षेम[e] पै १,९६,२.

शिक्षत्- -क्षत् ऋ १०, २७, २२; -क्षन् ऋ १, १३२, ४; ६, २०, १०; २७, ५; ७; ७, १९, २; २०, ७; ८७, ४; ९, ७२, ८; १०, ४८, २; १०२, ७; मै ४, १४, १५; शौ ९,४,१; २०, ३७,२†; पै १६, २४, १; -क्षन्तः शौ ६, ११४, २; ३; पै १६, ४९,२; ३.

शिक्षन्ती- -न्तीः शौ १२, ३, २७; पै १७, ३८, ७.

†शिक्षमाण- -णः ऋ ७, १०३,५; -णस्य ऋ ८,४२,३; तै १,२,२, २$; ६,१,३, २; मै १, २, ३; काठ २, ३[f]; क १, १५.

शिक्षानर[g]- -रः ऋ १, ५३,२; ४, २०,८; शौ २०,२१, २.

शिक्षित, ता- -ते मा २८, १५; १६; का ३०, २, ४; ५; -तौ मा २८, १७; का ३०, २, ६.

†शिक्षु[h]- -क्षो ऋ ८, ५२, ८; खि ३, ४, ८; -क्षोः[i] ऋ ३, १९, ३; तै १, ३, १४, ६; मै ४, १४,१५.

?शिखः[j] पै १३, ३, ९.

शिखण्ड[k]- -ण्डाभ्याम् तै ५, ७, १५,१; काठ ५३,५; -ण्डेभ्यः तै ७, ३, १६, २; काठ ४३, ६.

शिखण्डिन्[l]- -०ण्डिन् शौ ११, २, १२; पै १६, १०५, २; -ण्डिनः शौ ४, ३७, ४; ७, पै १३, ४,७,९; १४,२, १५[m]; -ण्डिनम् पै १४, २, १; -नै मै २, ९,८[n].

---

[a]) गपा. शिक्षामि <> शिक्षाम इति पाभे. ।
[b]) गपा. शौ ११,९,१६ स क्षियति इति पाभे. ।
[c]) शिक्षान्त्सः > सपा. तैआ २, ६, २ शत्रुयाँतः इति पाभे. ।
[d]) शोधः ? द्र. ।   [e]) ?मिक्षेम इति मूको. इति कृत्वा शिक्षेमा (= °म आ) इत्युत्तरेण इ° इत्येतेनाऽसंहितः शोधः (तु. छन्दः, सपा. काठ ४०, ५ आपश्रौ १६, ३४, ४ [मूको.] च आ…शिक्षेम इति पाभे.) ।
[f]) °न° इति पाठः ? यनि. शोधः द्र. (तु. ऋ. प्रमृ.) ।
[g]) विप. (°दान-नर- [इन्द्र-]) । घा. दाने वृत्तिः । (°शिक्षन्त->) °शिक्षाण- (भाप. [दान-]) + (√नृ 'नेतृत्वे' > कर्तरि) °नर- > सुप. °शिक्षाण-नर- > यनि. (तु. वैश्वानर-; वैतु. वे. सा. [पपा. अनु.] शिक्षा- + नर- > पस. इति, स्क. PW. GW. प्रमृ. °नर-शिक्ष- > यनि. इति च ?) ।   [h]) विप. (दातृ- [अग्नि-, इन्द्र-]) । उः प्र. उसं. (पा ३, २, १६८) ।
[i]) °भाप. (दान-) । स्वपत्य- इति शिक्षु- इत्यस्य विप. । प. च कर्मणि द्र. (वैतु. वे. सा. GW. L [४१०] वा. अन्यथेति, PW. च [सं१] शिक्षो इति शोधः स्यादिति?) सस्थ. ?मनसा > मनसा + (√अस् 'भुवि' >) आस > °साऽऽस इति द्वि-पदः शोधः (तु. छन्दः; वैतु. पपा. प्रमृ. यनि.?) एवं ?शिक्ष > शिक्षः (तत्रि मपु१) इति शोधः । [j]) BKA. शिखः इतीव शोधुकः? ।
[k]) यप्रा. । नाप. (जघनैकदेश-, चूडा-, °पर्ण-) । <√°शिख् 'आवरणे' (वैतु. अभा. <शिखिन्- इति?) ।
[l]) विप. (चूडाल- [रुद्र-, अप्सरस्- प्रमृ.]) ।
[m]) गपा. मा १६,१० कपर्दिनः इति पाभे. ।
[n]) पाभे. पृ १०८७ i द्र. ।

शिखण्डिनी- -नीः पै १५, १८, २.
शिखा[a]- -खा मा १९, ९२; का २१, ६,१३; मै ३, ११,९;४,५,९¶; काठ ३८,३; -खाम् तै ७,४,९, १¶; पै ६, २२, १७.
शिखर[b]- -रः पै ४,१४,५.
शिखिन्[c]- -खिभ्यः शौ १९, २२, १५.
?शिखो[d] पै ७, ७, ६.
शिग्रु[e]- -ग्रवः ऋ ७, १८, १९.
शिङ्गी[f]- > ?शिङ्गी-निकोश्यां[g]- -श्याभ्याम् तै १,४,३६,१[h].
शिङ्गी-निकोश्या[i]- -श्याभ्याम् मा ३९,८[i h]; का ३९,६,१.
√शिञ्ज्, †शिङ्क्ते ऋ १, १६४,२९; ६, ७५ ३; मा २९, ४०; का ३१, २,५; तै ४, ६, ६, १; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; शौ ९,१५,७; पै १५, १०, ३; १६, ६८, ७.
शिञ्जार[k]- -रम् ऋ ८, ५, २५; १०, ४०,७.
शित,ता- √शो द्र.
शितामन्[l]- > शिताम-तस् (:) खि ५, ७, २,६; मा २१, ४३; ४४; ४५; का २३, ५, ३[२]; मै ४, १३, ७†; काठ १८,२१.
शिति[m]- > शिति-ककुद्[n]- -कुत् तै ५, ६,१४,१; मै ४,२,१४¶; काठ ४९,४; -कुदः तै ५, ६, १७,१; मै २, ५, १०[२]¶; काठ १३, ७[२]¶; ४९, ७; -कुदे तै ७, ३, १७,१; काठ ४३, ७.
१शिति कक्ष[o]- > शितिकक्षिन्[p]- -क्षी तै ५, ५,२०,१; काठ ४७, १०.
२शिति कक्ष[q]- -क्षः गा २४,४; का २६, १, ८; मै ३, १३, ५; -क्षाः शौ ५,२३,५[r].
शिति-कण्ठ[s]- -ण्ठः काठ १३, ६¶; -ण्ठाः मा १६, ५६; ५७; का १७, ८,१०; ११; तै ४,५,११, १[२]; मै २, ९, ९[२]; काठ १७, १६[२]; क २७, ६[२]; -ण्ठाय मा १६, २८; का १७, ४,२; तै ४. ५,५,१; मै २, ९,५; काठ १७, १३; क २७,३.
शिति-कर्ण[t]- -र्णाय पै १९, ४८,३.
शितिङ्गु[u]- -ङ्गः शौ ११, ७,१२; पै १६, १५४, ९; -ङ्गाः काठ

a) नाप. (चूडा-) < √*शिख् 'छादने' (वैतु. पाउ ५,२४ प्रभृ. < √शी इति ?)।
b) नाप. (शृङ्ग-)। पपा. नावग्रहः। चातुरर्थिकः रः प्र. ह्रस्वश्च (पा ४, २,८०; ६, ३, ६३ [तु. पागम. PW. प्रभृ; वैतु. पाउभो २, ३, ३९ < √शाखृ])।
c) व्यप. (शौ. अनुवाक-, यद्वा तदपि- ?)।
d) पाठः? (√शास्>) शिषत् उ इत्यध्यक्षरः शोधः (वैतु. BKA. शिशोः इति शोध इति ?)। सस्थ. ?पापकृत्वनः> ॰त्वा नः इत्यपि द्वि-पदः शोधः। एतदनु पृ १९९८ कृतपूर्वो निर्देशश्चापि शोध्यः। e) व्यप.(जन-)।
f) नाप. (एतदाख्य-शरीराऽन्तरवयव-)।
g) नाप.। द्वस.। (*निकोश-) *निकोशिका इति उप. इति कृत्वा ॰*शिकाभ्याम्>॰श्याभ्याम् इत्येवं स्वरविपरिणामः द्र.। पृ २३०३८ ब्रह्मराजन्याभ्याम् इत्यत्र स्वरविषये यदुक्तं तत्रापि प्रकृतमनु *राजनिक- इति उप. न तु राजन्य- इतीति कृत्वा सन्यायं सत्-स्थोध्यम्।
h) सपा. तैआ ३, २१,१ ॰शाभ्याम् इति, मा ३९, ८ ॰ेश्याभ्याम् इति च पाभे.।
i) तु. g। (*निकोश->) ॰*शिका->॰श्या- इति उप. इतिमात्रं ततः पाभे.।
j) शिङ्गीनि कोश्याभ्याम् इति पपा.? यनि. शोधः (तु. पृ २०५१ f)।
k) व्यप. (राजन्- [तु. PW. GW. GRV. प्रभृ.; वैतु. वें. सा. =शब्दयत्- इति कृत्वा विप. इति])।
l) नाप. (एतदाख्यशरीरावयव- [तु. या ४,३])।
m) *भाप. (श्वैत्य- [तु. शितिङ्गु-]), विप. (धवल-,कृष्ण-)। (√श्वित् 'वर्णे'>) *श्विति- > यनि., श्येऽर्थे तु *अ-शिति- > यनि. (वैतु. या [४,३] प्रभृ. GW. < √शो [अभा. √*शि] 'निशाने', पाउ [४,१२२] < √शत् 'शातने' ?)। n) विप. (श्वेतस्कन्ध- [प्रकृत-पशु-])। बस.। o) कस.।
p) नाप. (पाण्डुरोदर-[गृध्र-भेद-] इति भा.)।
q) विप.। बस. उप. प्रकृतिस्वरत्वम् (पा ६,२,१३८)।
r) सपा. पै ७,२,५ शितिवक्षाः इति पाभे.।
s) विप. (पशु-), नाप. (रुद्र-)। बस. उप. आद्युदात्त-त्वम् (पा ६, २,११४)।
t) विप.। बस.।
u) विप. ([शौ.] *नीलवर्ण- [मेषात्मक-ब्रह्मचारिन्-])। 'असौ मेषः बृहता शेपसा (क्षेपणे) भूमौ जभार ('ववर्ष')'इति वा., नाप. (पशु-भेद- [काठ.])। शिति-(*भाप.)+मत्वर्थे मगच् प्र. उसं. (पावा ५,२,१२२)>

४९, ५[a].

शिति-पुद्[b]- -पद्दे तै ७, ३,१७,१; काठ ४३,७.

शितिपद्री[c]- -द्री शौ ११, १२, ६;२०.

शिति-पाद्- -पात् तै५,६,१४, १; मै ४, २, १४¶; काठ ४९, ४; शौ ३, २९, १; २; ६; -पादः अ १, ३५,५; -पादम् शौ ३, २९,३;४;५.

शिति-पृष्ठ, ष्ठा[b]- -ष्ठः मा २४, ७; २९, ५८; का २६, २, २; ३१, ६, १; ¶तै १, ८, ९,१; १७,१; १९, १; २, १, ६, १; §५, ५, २२, १; ६, १४, १, ¶मै २, ६, ५; ६; १३[3]§; ३, १३, ८§; ४, २, १४; ७, ८, काठ १३, ७; १५, ४; ५; ९[1]; ३४, १; ४८,१; ४९, ४; -ष्ठम् तै २, १, ६, १¶; काठ १३, ७, ३४, १; -ष्ठस्य अ ३,७,१; -ष्ठा अ ८, १,२५. तै २,१,७, १¶; मै ४,२,४; कौ २,७८२†; -ष्ठाः गि ५, ७, ३, ८[d]; तै ५, ६, १७, १; मै ४, १३, ८[d]; काठ १९, १३[d]; ४९,७; -ष्ठान् तै २, १, ४, २¶; -ष्ठानाम्[d] मा २८, १९; का ३०, २, ८; -ष्ठाम् तै २, १,७,२¶; -ष्ठाय तै ७, ३, १७,१; काठ ४३, ७; -ष्ठौ तै ५, ५, २३, १; काठ ४८, २.

१शिति बाहु[e]- -हवः शौ ५, २३,५.

२शिति-बाहु[b]- -हुः मा २४, २;७; का २६, १, ४; २, २; तै ५, ६, १३, १; मै ३, १३, ३; ८; ४, २, ४; १४¶.

३शिति-बाहु- -हवः पै ७, २, ५; -हुः काठ ४९, २.

शिति-भसद्[f]- -सत् तै ५, ६,१४, १; मै ४, २, १४¶; काठ ४९, ४; -सदः तै ५, ६, १७, १; काठ १३, ७[2]¶; ४९,७; -सदे तै ७, ३, १७,१; काठ ४३, ७.

शिति-भ्रु,भ्रू[b,g]- -भ्रवः[h] मा२४,६; का २६, २, १; -भ्रवे तै ७,३, १७, १; काठ ४३, ७; -भ्रुः तै ५, ६,१४,१[i]; -भ्रुवः मै ३, १३, ७[h]; -भ्रूः काठ ४९, ४[i].

शिति-रन्ध्र[b]- -न्ध्रः मा २४,२; का २६, १, ४; तै ५, ६, १३, १; मै ३, १३, ३; काठ ४९, ३; -न्ध्राय तै ७, ३, १७, १; काठ ४३, ७.

शिति-वक्ष[j]- -क्षाः पै ७, २, ५[k].

शिति-वार[b,l]- -रान् तै २, १, ४, २¶.

शिति-वाल[b]- -लः मै ४, २,१४¶.

शित्यं(ति-अं)स[b]- -साय तै ७, ३,१७, १; काठ ४३, ७.

शित्यो(ति-ओ)ष्ठ[b]- -ष्ठः तै ५, ६,१४, १; काठ ४९, ४; -ष्ठाय तै ७,३,१७, १; काठ ४३, ७.

?शितीमत्[m]- -मद्भयाम् काठ५३,९[n]

शितीमन्[o]- -मभ्याम् तै ५,७,१९, १[n].

शितिपुट[p]- -टः तै ५, ५, १७, १[q].

?शित्या[r] पै १०, १०, ५.

शिथिर, रा-, शिथिल, ला- √श्र(श्र)थ् द्र.

शिनि[s]- -नि. मि ३, २, २[t].

---

*शितिमगु- > दनि. । स्याद्वा शिति- (विप.) + *मुग- (=वर्ण-) > कस. *शिति-मगु- + मत्वर्थे अच् प्र. इति (वैतु. गा. वरुणपरत्वेन श्वेतार्थे विप. इति कृत्वा [तु. PW. B. प्रमृ. अपि] शिति- [< द्युति-] + [√गम् >] गु- > उस. यनि. इति ?)। शतिङ्गः इति पै. मूको. ।

[a]) नप्रा तै ५,६,१५,१ शितिङ्गाः इति पाभे. ।

[b]) विप. । बस. उप. स्वरः (पा ६,२,११८)।

[c]) स्त्री. ङीप् प्र. (तु. पा ५,४,१३९)। प्रत्व. ।

[d]) सपा. शितिपृष्ठा <> शितिपृष्ठानाम् इति पाभे. ।

[e]) विप. (इन्द्र-)। बस. उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६, २, ११८)।

[f]) विप. । बस. ।

[g]) कृदिदयाम् .... उसं. (पा ६, २, ४८ [द्र. ...-भ्रु-])।

[h]) सपा. °भ्रवः <> °भ्रुवः इति पाभे. ।

[i]) सपा. °भ्रुः <> °भ्रूः इति पाभे ।

[j]) सित° इति मूको. ।

[k]) पाभे. पृ ३०९९ r द्र. ।

[l]) उप. =रोमन्- ।

[m]) नाप. =शितामन्- ।

[n]) सपा. °मद्भयाम् <> °मभ्याम् इति पाभे. ।

[o]) भा. < शिति- + इमनिच् प्र. इति ? ।

[p]) नाप. (मार्जार-भेद-)।

[q]) सपा. काठ ४७,७ शिक्युटः इति पाभे. ।

[r]) शिग्रा (यदृच्छा) इति शोध. ।

[s]) नाप. (*मेघ-)। < √*शिन् (*= √स्यन्द्) 'उन्दन = वर्षण' । 'भुवना (*वर्षणशीलः) शिनिः न (इव) मघवत्सु (स्वमक्तानामुपरि) पिन्वते (*वर्षति)' इति वा. ।

[t]) सपा. ऋ ८,५०,२ शिरिः इति पाभे. ।

शिपवित्नुक[a]- -काः शौ ५, २३, ७[b].

शिपि[c]- -पिः तै २, ५, ५, २¶.

शिपि-विष्ट[d]- -†०ष्ट ऋ ७, ९९, [७; १००, ७]; १००, ५; तै २, २, १२, ४; ५; मै ४, १०, १; काठ ६, १०[२]; कौ २, ९७६; ९७७; जै ४, २३, ६; ८; -ष्टः ऋ ७, १००, ६[e]; मा ८, ५५; का ९, ७,३; तै २,२, १२, ५†; ३, ४, १, ४¶; ४, ४, ९,१; ७, ५,५,२¶; मै ४, १०, १†; काठ ३४, १४¶; कौ २, ९७५†; जै ४, २३, ७†; -¶ष्टम् तै ७, ५, ५, २; मै १, ६, ८[२]; ११, ९; २,२, १३; ¶काठ १३, १०[२]; १४, १०; ३४, ४[२]; -ष्टाय मा १६, २९; २२, २०; का १७, ४,३; २४, ७, ३; ¶तै २, ५, ५, २; ३, ४, १, ४; ४, ५, ५,१ऽ; मै १, ६, ८¶; २, २, १२[२]¶; ९,५; ३, १२, ५; काठ १३, १०¶; १७, १४; क २७, ४[f].

¶शिपिविष्ट-व(त् >)ती[g]- -वती काठ १४, १०; -तीषु तै ७, ५, ५, २; मै १, ११, ९[२]; काठ १४, १०[२]; ३४, ४.

?‡शिप्रम्[h,i] कौ २, ३८; जै ३,४,९.

शिप्रा[j]- -प्राः ऋ ५, ५४ [११; ८, ७, २५]; -प्राभ्याम्[k] ऋ १०, १०५, ५; -†प्रे ऋ १, १०१, १०; ३, ३२, १; ५, ३६, २; ८, ७६,१०; २०, ९६, ९; खि ५, ७, ४, ११; मा ८, ३९; का ८, १४, १; तै १, ४, ३०, १; ऽमै १, २, ९[१]; ३, ८, ७; कौ २, ३३८; जै ३, २८, १०; शौ २०,३१, ४ऽ; ४२,३.

शिप्र-वत्- -वान् ऋ ६, १७, २.

†शिप्रिन्- -प्रिणे ऋ ६,४४, [१४; ८,३२,२४]; -०प्रिन् ऋ १,२९, [२ (६, ४५, १०)]; ८, २, २८; शौ २०, ७४, २; -०प्रिन् ऋ ३, ३६, १०; ७, २५, ३; ८, १७, ४; ६१, ४; काठ १०, १२; शौ २०, ४, १; -प्री ऋ १, ८१, ४; ८, १, २७; ३३, ७; ९२,४; कौ १, १४५; २६७; ४२३; २, १०४६; जै १, १६, १; ३१, ५; ४१, ५; शौ २०, ५३, १; ५७, ११.

शिप्रिणी[m]- -णीनाम् ऋ १, ३०, ११.

शिप्रिणी-वत्[n]- -वान् ऋ १०, १०५, ५.

शिफा[o]- -फायाः ऋ १, १०४,३.

शिभ्र[p]- -भ्रम् शौ ७, ९५,२; पै २०, २९, २.

---

[a]) विप. (*क्षिप्रछेदिन्- [क्रिमि-])। क्षिप्र- + (√व्यध् > विध् 'छेदने' > भावे विध्न- + भाग- [*=कारिन्-] > उस.) *विघ्न-भाग- > कस. *क्षिप्र-विघ्नभाग- > नैप्र. यनि. (तु. सस्थ. ग्रैवाप-)। [b]) पाभे. पृ १९४७ o द्र.।

[c]) नाप. (रश्मि- [या ५, ८])। < *शि [< √शस] (*= > [√*कि < √कश) '*दीप्तौ'।

[d]) विप. [रश्मिभिर्प्राज्जमान- (विष्णु- = आदित्य- [तु. दे. निघ. ४, २], रुद्र-)]। कास. उप. कर्त्रर्थे <सृष्ट- इति (वैतु. या [५, ८] प्रमृ. < √विष् 'वेष्टने' इतीव?)।

[e]) ?°ष्टो अस्मि >°विष्ट [सं१], उदस्ये (√उद् √अस् 'क्षेपणे' कर्मणि उपु१) इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ.?)। [f]) °ष्टाय इति पाठः? यनि. शोधः।

[g]) नाप. (ऋग्-विशेष-)।

[h]) सुदेषु शिप्रम् इति पाठः? °दे सुशि° इति शोधः (तु. सपा. ऋ ८,६६,२; सा. PW. BS. प्रमृ.)। शेषं सु-शिप्र- इत्यत्र द्र.।

[i]) पाभे. पृ २४१४ b द्र.।

[j]) नाप. स्त्री. (शिरस्छदा-)। शिरस्- + (√वृ 'आवरणे' > भावे) *व्र- > बस. *शिरस्व्र > °स्वा- > यनि.। [k]) नाप. स्त्री. (उत्तरौष्ठच्छदा-)। *आश्य- (=२आस्य-) + (वृ- >) व्रा- > उस. *आश्य-व्रा- > यनि. (तु. हिरिशिप्र-, हिरिश्मश्रु- [PG ३, २९])।

[l]) =सपा. माश्रौ २, २,२,३१। मा ५, २१ काठ २, १०;२५,८ माश ३, ५, ३,२४ काश्रौ ८,४,१९ आपश्रौ ११,८,४ स्नुप्त्रे इति, तै १,२,१३,३ स्न्युप्त्रे इति पाभे.।

[m]) विप. [*शिप्राक्लिदिनी- (सोमपावन् [*भाप. =सोमपीति-])]। [n]) विप. (शिप्रावत्- [इन्द्र-])। स्वार्थे मतुप् प्र.। [o]) व्यप. (नदी- [कुभा-])।

[p]) *नाप. (वदन-)। 'वरणस्य व्रतेन (*आवरणेन) ते भ्रजः (दीप्रं [तु. पृ २३७८ j]) शिभ्रं म्लापयामि' इति वा। (वैतु. सा. शुभ्रार्थे विप. इति, W. दीप्तिवेगान्यतरार्थे शीभम् इत्येवं सुपठं सद् भाप. इतीव च?)। सपा. पै २०,२९,२ ?शुक-> शुकम् इति शोधः।

√शिम्[a], शिम्यति[b] तै ५, २, १२, १; काठ ५०, ६; शिम्यन्तु[c] तै ५, २, ११, १[४]; २; १२, १; काठ ५०, ५[५]; ६.

शिम[d]- -माः[e] तै ५, २, १२, १, काठ ५०, ६.

शिमि, मी[f]- -मिभिः काठ ५०, ६[g], -मीभिः तै ५, २, १२, १[g]; -म्या ऋ १, १५१, १; ३.

†शिमी-वत्- -वतः ऋ १, ८४, १६; तै ४, २, ११, ३, मै ३, १६, ४; काठ ४५, २१; की १, ३४१; जै १, ३५, १०; शौ १८, १, ६; -वता पै २, ३३, ३S; -वताम् ऋ ८, २०, ३; -वति ऋ १०, ३८, १; -वतोः ऋ १, १५५, २; -वद्भिः ऋ १, १४१, १३; -वन्तः ऋ १०, ७८, ३; -वान् ऋ १, १००, १३; २, २५, ३; ५, ५६, ३; १०, ८, २; ८९, ५; तै २, २, १२, ३.

शिम्यत्- -म्यन्तः[h] तै ५, २, १२, १[२]; काठ ५०, ६[२].

१शिम्यु[i]- -म्यून् ऋ १, १००, १८.

२शिम्यु[j]- -म्युम् ऋ ७, १८, ५[k].

शिमि-दा[l]- -दा शौ १२, ८, ९; पै १६, १४४, ८; -दाम् शौ ४, २५, ४[m]; -?दाव्[n] पै ६, २२, २४.

शिमिद्वत्[o]- -द्वते[p] मै ४, ९, ८.

शिवल[q]- -लम् ऋ ३, ५३, २२.

शिवात[r]- -ता ऋ १०, १०६, ५.

शिम्युट- -टः काठ ४७, ७[s].

शिर[t]- -रम् पै १९, ३४, १६.

शिरस्[u]- -रः ऋ १, ५२, १०; ८४, १४; ११७, २२; ११९, ९; १५८, ५; १६३, ६; २, २०, ६; ३, ५१, १२; ४, १८, ९; ५, ३०, ७; [८; ६, २०, ६]; ६, २६, ३; ५९, ६; ८, [(१, ८०, ६) ६, ६; ७६, २, (८९, ३)]; १४, १३; ७६, २; ९१, ५; ६; ९, ६८, ४; १०, २७, १३; ७९, २; ८६, ५; ७; १७१, २; खि १, ९, ३; ११, २[३]; ४; २, १२,

---

a) =√शम् [चवा.]। b) पाभे. पृ ३०७६ m द्र.। c) पाभे. पृ ३०७६ n द्र.। d) नाप. (विशसन-कृत्-)। कर्तरि अच् प्र. कृपादाद्युदात्तश्च। e) सपा. मा २३, ३७; ४४ मिमाः इति पाभे.। f) =१शमी- (तु. निघ २, १)। तेनैव मन्यार्थं द्र.। काठ. °मि° इति पाठः।

g) पाभे. पृ ३०८२ k द्र.। h) पाभे. पृ ३०७८ b द्र.।

i) नाप. (असुर-)। धा. *आवरणे वृत्तिः। कर्तरि युन् प्र. उसं. (पाउ ३, २०)। j) =१शिम्यु-।

k) सस्थ. अशस्तीः इति पाठः? ध्वंशस्तिम्- [वशिन्- (विप. [इन्द्र-])] > वशस्तीः [प्र१] इति शोधः। एतद्विषये पृ ४९६ सस्थ. कृतपूर्वो निर्देशो नेष्टः।

l) नाप. [हननकर्त्री- (राक्षसी- [तु. PW. प्रमृ.])]। (√शिम् 'हिंसायाम्' > भावे) शिमि- + दा-(=धा- [भाप. *=कृति-]) > षस. यनि.। ऋ ७, ५०, ४ मा ३८, ७ च टग. अशिमि- (*हिंसा-) इति पूत्र. द्र.। अत्र विषये पृ ४९६ सस्थ. कृतपूर्वो निर्देशो नेष्टः। ऋ. सस्थ. ?शिमिदाः > अशिमि-दा इति शोधश्च द्र.। तद्विषयेऽपि पृ ४९६ कृतपूर्वो निर्देशो नेष्टः।

m) मा. मंदोनकृत्यार्थं समिधा- > °धाम् इति पाठः!।

n) *दाम् [द्वि१] इति शोधः।

o) विप. (शान्तिदुष्- [वात-])। (√शम् 'शान्तौ' > भावे *शमि- >) *शि- + (√मा 'माने' > भावे) मित्- > वस *श-मित्- + स्वार्थे मतुप् > वत् प्र.। अ-शि° इति पपा.?। ?शिमिद्- (कर्मन्-) + मतुप् इति भा. [तैआ ४, ९, १]।

p) सपा. मा ३८, ७, का ३८, २, १ तैआ ४, ९, १ अशिमिद्राय इति पाभे.। q) नाप. [*शत्रु- (वैतु. वें. भेद्य- [शिरस्-], सा. शरमल्लीकुसुम-)]। (√शिम् 'हिंसायाम्' [तु. वें.] > भावे) *शिम्- + (√भृ 'कृतौ' > कर्तरि) भर्- > उस. *शिम्-भर्- > यनि.।

r) विप. (*दीप्तिमत्- [अश्विन्-])। (√आस् > *आश्विन्- + भात्- > षस. *आश्वि-भात्- > *शिम्त्र- (दीप्ति-) + भृत- [भाप.] > वस. *शिम्त्र-भृत- > यनि. (वैतु. सा. दे. [निघ ३, ६] च [√शि 'निशाने' >] शिम्त्र- + [√अत् >] आत- > शिम्यात-? > तृ१ आल्-आदेशे [पा ७, १, ३९] यनि. इतीव ?)।

s) पाभे. पृ ३१०० q द्र.।

t) नाप. (*शर- [तु. सपा. पै २, ७०, ५ शर- इति पाभे.; वैतु. BKA. =शिरस्- इति?])। <√शॄ 'हिंसायाम्'।

u) नाप. (उत्तमाङ्ग-)। √श्रृ *'उपभावे' + असुन् प्र. उसं. [पाउ ४, १९४ (तु. शीर्ष-; वैतु. पाउ. या [४, १३] प्रमृ. <√श्रि इति, या. [पक्षे] <√शी इति च!)]।

२; ४, ५, २०[a]; ५, १४, २; मा १०,१४; ११,५७; १२,४; १९, ७१†; ८८; २०, ५; २९, १७†;३३, ९३†; ३७, ४; ५; ६; ८[२]; का ११,५,५; १२, ५. ९; १३,१,४; २१,४,२१†; ६, ९;७,४; ३१,३,६†; ३७, १,३; ४-६;८[१]; तै १,१,८,१;१२, १; ८,१४,१; ¶२,१,७, १; २, ७, ३; ५, ११, ७; ८; ६, ३, ५; ३, ५, ७, १¶; ४, १, ५, ३; १०,५; ६,७,३†;५,१, ६, ३[२]; ७, १¶; ¶५, ४, ४; ८, २; ¶६,४, ३; ९, २; ७, ६, ६¶; ¶६,२,१,४[२]; ९,३; ४[२]; ११,१; ३;३,७,३[२];४;१०,२; ४,९, १[२]; ¶७,४,११, ३; ५, ८, २; ५; २५,१[२]; ¶मै १,४,८; ६, १§; २§;६; ७;९; १२; २,१, ९[२]§; २,४;४,१[२]; ५, १; ७; ९[२]; ६, १§; §७, ६; ८; ८, ११[२]§; १३,६§; ३,१,७[१]§; २,१§; ६; ९; ३,५;५,१;६,८;७,९;८, ७[२]; ८, ८[२]; ९,६[२],§११,८;९; ४,१, ९[४]§; १४[२];२,२; ३[२]; ३,४[२];४, ४[२]§; ५,९[१];६,२[२];८,१०;§९, १[५];१८; काठ १,८; ७,१४; ८, १¶;१०,८[२]¶; १२,१०[२]; १३, १;८;१५,७;१६,५;८; १९,६[२]; २०,८; २१,५¶; २२,५[२];९¶; १०[१]¶; १३; २४, ८[४]¶; २५, ८[२]¶; ९[२]¶;१०¶; २६,१[२]¶; ८[२]¶;२७,४[२]¶;५¶;१०[५],२९, ४¶; ३०, ५; ३१, ७[१]¶; ३२, ६;३५, १४[b];३६,१५[४];३८, ३; ४;१२;१३[c],३९,२[२]; १२; ४६, ३; क १,८; ६,४;६¶; ३०,४[२]; ¶३१, १०; २०; ¶३५, ३; ४[२]; ३८,१[४]¶; ¶४०, १[२]; २[२]; ३; ४[२]; ४१, ६[२]¶; ¶४२, ४[२]; ५,४५,५¶; ४७,७¶; ४८,१३; †कौ १, २११; २८१; २,८९; २६४; १००२; †जै १, २२,८; २९,९;३,९,२;२२,११; ४, ८, ३; १०,४§; शौ २,२५,२;३२, २; ४,१४, ७; ५,२३,९; १३; २९,१०; ६,४९, २[b]; ५०, १; ८९,१[d]; ९, ५, २१[e]; १२, १; १०,२,२७[२];४,५;६,१; ७, १८; ९,१३;१०, २; ३; ११, ३, १; १०,१४[f];१५; १२, १०, १४; ११,६; १३, ७, १२; १५,१८, ४;१९,२८,४;३९, ८; ४९, ९; ५०,५; †२०, २९,३; ४१, २; १०७, ३; १२६, ५; ७; १२८, १३§; पै २,३४,४;८४, १; ४, १३,२; †२६,५; ६; ५. ९, ४; २६,१; ३४,२; ६, २२,१[g]; ७, २,६; १०;१०,८; १३, १-१२; ९,६, २; १०,१; १३, ९, ९; ११,४;१४, १७; १४, ३, १७; ४,९;१५; १६,१५,५; ४२, १; ५३,१;५६,१; ५९, १०[२]; ८६, ४,९९,१; १०७, २; ३; १२६, १-३; १३७, ३; १३९,१; १७, ८,९;२९,९;१९, १९, ४; २०, ५;२६,१४;१५;३१, १५; ४२, १७; ४७,१; ११; २०, २९, ८; -र:ऽ-र: तै ४, २,५,४[c]; पै ५, २७, ५; -रसा खि १, ९, ४; ११, ३[h]; -रांसि पै ५, १५,९.

शिरस्-तस् (:) पै १२,३,१०.

¶शिरो-ग्रीव[i]- -वम् मै १, ११, ६; काठ १४, ६.

शिरिणा[j]- -णायाम् ऋ २, १०, ३.

शिरिंविठ[k]- -ठस्य ऋ १०,१५५,१.

१शिल, ला- -लम्[l] पै १९, ४२, २[२]; -लस्य[l] पै १९, ४२, २;

---

[a]) त्रिष्पूर्यते शिरः> सपा. खिसा २९,२० त्रिष्पूर्यं तच्छिरः इति पाभे.।

[b]) सपा. आपश्रौ १४, २९, ३ ?गिरौ (शोधः वैप ४, ९८७ j) इति पाभे ।

[c]) सपा. शिरः<> शिरःऽशिरः (आपश्रौ १६,१६, १ वैश्रौ १८, १४ : ९ च) इति पाभे. ।

[d]) भाप. (*काम-)। <√हृ '*कामे'। वा. कृते पृ ३२४८ *h* द्र.।

[e]) पाभे. पृ १९५५ *r* द्र. ।

[f]) सपा. पै १६,८६,५ श्रोणी इति पाभे. ।

[g]) सपा. शौ ४, ३४, १ शीर्षम् इति पाभे.।

[h]) °रु इति स्वरः ?

[i]) समाहारे द्वस. । समासान्तः स्वरः ।

[j]) नाप. [शर्वरी- (तु. निघ [१, ७] WAG [१, २६] GRV. प्रमृ.)]। <√शृ 'शरणे *=आवरणे' (वैतु. वें. सा. ?WAG हिंसायाम् इति, दे. < √शी इति च ?)।

[k]) व्यप. (इन्द्र- [तु. RNM.])। *शिरिमन्- (श्रीमद्भाव-, प्रभुत्व-)+(√विद् '*प्रतिष्ठायाम्'> भावे) *विष्टु- >बस. *शिरिम-विष्ट- > यनि. (वैतु. मेघार्थे नृपविशेषाऽर्थे वा या [६, ३०] प्रमृ. [तु. SEY १७४] < *शिरि- [<√शृ 'हिंसायाम्'] + विठ- [<वीरिठ- =अन्तरिक्ष-] इतीव ?)।

[l]) भाप. (*क्लेद-, आर्द्रत्व-)। √वर्ष् > भावे *वर्षिर-> *षिर->यनि. ।

–०ले[a] पै १९, ४२, २; ३.

शिलाञ्च (तृ>)ती[a]– -०ति पै १९, ४२, २.

?शिलोञ्छना[b]– -०ने पै १९,४२,२.

२शिला[c]– -ला शौ १२, १,२६; पै १७, ३, ७; –लायाम् पै ९, १०, ३.

शिलाद्री[d]– -द्री खि ४, ७[२],१; पै ६, ४, १.

१शिल्प[e]– -ल्पम् काठ ३७,९[f]; पै १, ९२, २; –ल्पे मा ४, ९; का ४, ४, १; तै १, २, २, १; ६, १, २, ३; मै १, २,२; काठ २, ३; २३, ३; क १, १५; –ल्पैः काठ ३७, ९; पै ४, ३, २.

२शिल्प,ल्पा[g]– -ल्पः मा २९,५८; का ३१, ६, १; तै ५, ५, २२, १; काठ ४८, १; –ल्पाः मा २४, ५; का २६, १, ९; तै ५, ६, १३, १; २०, १; मै ३,१३, ६; काठ ४९, ३; १०.

शिवु,वा[h]– -०व ऋ ८, २६, २३[i]; खि ७, २, २; पै ११, ५, १०; –वः ऋ १, ३१, १; १८७, ३; २, २०, ३; ४, ११, ६; ५,१, ८; ५, ९; २४, १; ६, १५, ९; ४५, १७; ७, ९, ३; १९, १०; ३४, १५; ८, ४, १८; ३९, ३; ६३, ४; ९३, ३; १०, २५, ९; ९२, ९; १६५, २; खि १, ५, ४, ५, ६,१; मा ३,२५†; ६१; ६३; ११, ४५; १२,१६;१७[j]; ३१[k]; ३४‡[l]; १५, ४८†; १६, १३; ५१; १७, ४;५; ७; ११; १५; ५३[k]; २५, ४७; २७, ३; ३१; ३४, १२†; ३६, २०; का ३, ३,१७†; ८, ६; १२, ४,८; १३, १, १७; १८[२]; ३, २[k]; ५‡[l]; १६, ५, ३०†; १७, १, १३; ८, ५; १८, १, ५; ६; ८; १२; १५; ५,४[k]; २७, १५,२†; २९, १, ३; २, ३; ३३,१,६†; ३६, १, २०; तै १, ५, ६,३†; २, ५, १२, ४‡[l]; ३, १, ११, २†; २, ५, ३; ४, १, ४, २; ७,१; ९, ३[२]; २, १, ५[२]; ३, २‡[l]; ४,४, ८†; ५,१, ४;१०, ४; ६, १,१[२]; ३[२]‡[m]; ५; ५,१, ५, ६; ६, १¶; ४, ४, ५; ६, १,७,६¶; मै १, ५,३†; ४‡[n]; ६, ९¶; २, ७, ४;८[२]; १०[२k]; ‡[l]; ९,२; ९; १०,१[२]; १२,५; ३, १,६; ३,६¶;‡९,६[४]¶; काठ ७,१; ८; १०, १२; १३, १५[o]; १६,४;८[२];१०[२k];‡[l]; १७, ११; १६; १७[२]; १९; १८, ३[k];१६; १९,५; २६, ७[२]; ४०,८; क ५, १†; २५,१[२];‡[l]; २७,१;६;२८, १[२]; २९,४; ३०,३; ४१, ५[२]¶, †कौ १, ४४८; २, ४५७;८०३; ९१९; जै १, ४७, २; ३, ३४, १५; ४, २, ५; १६,२; शौ २, ६, ३; ३, १४, ५; ६, २७,२†; ३‡[p]; ११६, ३; ७, ४२,१; ८, ९, २२[q]; ९, ४, ७; ५, १२; २०, ७, ३; ३७, १०; पै १,

[a]) त्रिप. (°आर्द्रा- [स्त्री- =अपचित्-, गण्डमाला-])। शेषं पृ ३१०३ *l* द्र.।

[b]) शिला (ला-अ) उञ्छना- इति शोधः (तु. मूको.)। त्रिप. (°आर्द्रग्रन्थिमती- [स्त्री-])। बस. उप. °अञ्छन- (व्रण-, ग्रन्थि-) <√अञ्च् '°पिण्डभावे'।

[c]) नाप. (प्रस्तर-)। (√अश् 'कर्कश-भावे' [तु. अश्मन्-]>) °अशि(ल>)ला->यनि. (वैतु. अभा. प्रमृ. <√शिल् 'उञ्छे' इतीव ?)।

[d]) नाप. (लाक्षा-, तदीयं विप. वा ?)। <√शिल् '°दीप्तौ'। सपा. शौ ५,५,१ सिलाची– इति पाभे.।

[e]) भाप. (दीप्ति-), नाप. [प्रतिरूप-, प्रतिबिम्ब-, हस्त-कौशल- (तु. माश ३, २,१,५ [तु. निघ २,१;३,७]]। <√शिल् '°दीप्तौ' (वैतु. पाउ. ३,२८ <√शील् 'समाधौ' इति ?))।

[f]) =सपा. बौधौ १८, १६ : ९; १९,१० : १६। शौ १३,३,१० पै ४,१,१ वल्गुम् इति पाभे.।

[g]) त्रिप. (कर्बुर- [पशु-])। <√शिल् '°दीप्तौ=वर्णे'।

[h]) भाप. (सुख-. [तु. ऋ ७,७३,४ निघ ३,६]), त्रिप., व्यप. (रुद्र- [तु. खि ७, २, ४])। <√शिप् इति या [१०,१७] प्रमृ. ६EY [१२१], <√शी इति दे. [तु. पाउ १,१५३]। √°भृश् 'कल्याणे'>°भृशिवु-> यनि. इति मतम्।

[i]) वैतु. वें. सा. भाप. न. द्वि१ इति स्वरविरोधा-च्चिन्त्यम्।

[j]) पाभे. पृ १७४५ *o* द्र.।

[k]) =सपा. माश ६,८,१,७। तै ४, २,३,१;६,१,२ शिवतमः इति पाभे.।

[l]) =सपा. माश ६,८,१,१४। शिवो नः > सपा. ऋ ७,८,४ शुशोच इति पाभे.।

[m]) सपा. ऋ १०,१४२,७ विभे.।

[n]) पाभे. पृ १४८७ *f* द्र.। [o]) पाभे. पृ ३०७९ *d* द्र.।

[p]) पाभे. पृ ३०७९ *b* द्र.। [q]) पाभे. पृ १०२८ *c* द्र.।

८६, ३;४; २, ६९, ४; ३,१०, ५; ३३, ३; ३९, २; ५, १३, १; ६, १६, ३†; १२, ३, १५; १४, २, १४; १५[a]; १६, ११, १०; २४, ८; ४९, ९; ९८, १; १८, ४, ७; १९, १३, १४†; २१, ११; ४१,१-३; २०, १०, १; ३८, ९; ४२, २; –वम् ऋ ३, ५८,६; १०, १२४, २; खि १, २, १३[b]; ४, ६; २, २, ४; ४,५, २४; खिसा ३३, १३; मा ३, ४३; ११, २८;४७;१७, ६; ३५,९; का ३,४,७;·१२, ३, १; ४,११;१८,१,७; ३५,४,८; तै ४,१,३,१; ४, ४; ५, १, १[c]; ६, १, २; ५, १, ४, १; ७, ५, २०,१; मै २, ७,२; ५; ९,१[b]; २[c]; १०,१; ३,१,४[?]; ६¶; ४, २, ९[?]¶; काठ १६,३;४; १७, ११; १७; १९, ५; ४५, १७; क २७, १; २८, १; ३०, ३; शौ ६, ७१,३[d]; ७,१०६, १‡[e]; ८, २, १६; १०, ६, ३०; ३४; १२, १, ४६;४७; १८, ४,८४; १९, ९, १४; ६४, ३‡[e]; पै १, ८५, ३; २, २३, ३; २६, ३; ४, ४०, २; ७; १२,३,७; १४,

२, ७[c]; १६, ४, ६; ४४, १०; ४५, २; ५१, ९; १७. ५, ४; ५; १९, ४९, ८; २०,१५,१०; ३५,५‡[e]; –वया तै ५. ६, १, २; मै २, १३, १; शौ १, ३३, ४; १६, १, १२; पै १, २५,४; ३३, ४; १४, १, ५; –वस्य ऋ १०, ३, ४; –वा ऋ ४, १०, ८; १०, ३४, २; ८५, ४४; खि ५, ३, ४; ६, ३, ४; मा १, २७; १६. २; ४९[?]; का १, ९, ५; १७, १, २; ८, ३[?]; तै ४, २, ४, ४[f]; ४,१२,५; ५,१,१[?]; १०, १[?]; ५, ७,३, ३[?]¶; मै २, ९, २: ९[?]; ३, १६, ४; काठ १७, ११[?]; १६[?]; २२, १४; क २७, १[?]; ६[?]; शौ ३, २८, २; ३[?]; ७,७१,१; ९. ३,६[g]; १२, ३, ११; १४, १, ६४; २, १३; १८†; १९, ७, ३; ८, ५; पै १, ९५, २; २, २३, २; १०, १, १०; १४, २, ७; ८; १५, २१, ३; १७, ३७, १; १८, ६, १२; ८, ४; १४, ६; २०, १२, ३; ४६, २; –वाः ऋ ७, ५०, ४; १०, १६,४;१६९,४[h]; मा १२, १७; ५९; का १३. १, १८;४,

१५; तै ४, १, ९, ३; २,१, ५; ५, १; ७, ४, १७,२†; मै १, १, ९[i]; २, ३[ij], ६, ९¶; २, ७, ८; ११; ४, १, ९[j]; १४, ११[k]; काठ ७, १३[?]; १३, १५†[l]; १६, ८; ११; क ६, २; २५. २; शौ १, ६, ४; २, ३, ६; ६, ३,२; २२,२[m]; २३,३[n]; ७, ४४, १;१२०, ३; ८,२,१४; १५; ७, १७; ९, २, २५;४, ६; ११, ८, ९; २२; १२, ३, १२; १८, २, ८†; १९, २, ५; ४०, ३[o]; ४५, ३; पै १, १३, ३[p]; २, २३, ४[?]; ४, ४०, ७[?]; ८, ८, ११; १५, ४, ३; १४, १०; १८, १०; २२, २[?][q]; १६, ४, ४[?]; १३,१; ९; २४, ६; ७८, ७; १७, ३७, २; १९, १, १५; २०, १, ४; १७, १०; २०,३; ५७,४; –०वाः मै १, १, १०; –वान् पै १५, २३, १०; –वान् ऋ १०, ५३, ८[r]; मा ३५, १०†[r]; का ३५, ४, ९[r]†; शौ १२, २, २७[r]; १६, १, १२[r]; पै १. ३३, ४; १५, २२, १; १७, ३२,७†[r]; –वानि ऋ १, १०८, ५; ३, ५८, ६; ७,

---

a) सपा. मा १६, १० आभुः इति पाभे. । टिं पृ. ६७० b द्र. ।　b) शि° इति स्वरः ?

c) = सपा. नीउ १, ७ । मा १६, ११ तै ४,५,१,४ काठ १७,११ शोउ ३,६ नीउ २,१६ हस्ते इति पाभे. ।

d) सपा. मै ४,११,१ स्योनम् इति पाभे. ।

e) पाभे. पृ १२७४ i द्र. । f) पाभे. पृ १०४५ o द्र. ।

g) सपा. पै १६,३९,६ मर्या इति पाभे. ।

h) पाभे. पृ २२७१ g द्र. ।

i) पाभे. पृ २४२४ e द्र. ।

j) एकत्र = सपा. माश्रौ १०,१०, १५ प्रमृ. । मा ४,१२ श्वात्राः इति पाभे. ।

k) सपा. शौ १२,१,११ स्योनाः इति पाभे. ।

l) पाभे. पृ १०७८ g द्र. । m) पाभे. पृ ७९२ b द्र. ।

n) सपा. पै १९, ४,१२ इमाः इति पाभे. ।

o) एकत्र सपा. पै २०, ५१,४ मायः इति पाभे. ।

p) सपा. शिवाः <> शिवाभिः इति पाभे. ।

q) उत्तरेण अपः इत्यनेन संधिरार्षः (तु. पै २०, २०, १) ।

r) = सपा. माश १३,८,४,१ तैआ ६, ३,२ आश्निगृ ३. ६, १:२४ प्रमृ. कौसू ८३,५, ६ । शौ १२, २, २६ अनमीवान् इति पाभे. ।

s) सपा. तै ५, ६, १, २ मै २, ११,१ तैत्रा ८, ६ सुमतिं इति पाभे. ।

२२, [९; १०, २३, ७]; शौ १९, ८,१; २; –वाभिः ऋ १, ७९, ९; १८७, ३; ८,२०,२४, १०, ८, ६,६७, ९; खि ५, ६, १; मा १३, १५†; १५, २३†; २७, ३१; का १४, १, १५†; १६, ५, ४†; २९, १, ७‡[a]; ३, ३; तै ३, १, ११, ५†; ४, १, ७, ३[a]‡; ४,४, १†; मै १, १, ९[b]; २, ७, १५†; ४, १, ९[b]; १२, ५†; काठ १०, १२; ११, १३†; १६, १५†; १७, १९; ४०, ८†; शौ २, २९,६[c]; ७, ८९, १‡[a]; १७, १, १०; २०, ९१, ९†; पै ५, १३, १; ६,१६, ३†; १२, ३,१५; १८, ३१, ५; ६; –वाम् ऋ ५, ४१, १७; खि ४,२,४; मा ४,२;१६, ३; का ४, १, ३; १७, १, ३; तै ४, ५, १, २; मै २, ९, २; काठ १७, ११; क २७, १; शौ १२, १, १७, १९, ४९, ५[d]; पै ११, ५,१०; १४, २, ५; ४, ५; १७, २, ८; –वाय मा १६, ४१; काठ १७, ६, ५; तै ४, ५, ८, १; मै २, ९, ७; काठ १७, १५; क २७, ५; –वायाः पै १८, २५,४; –वायै ऋ १०, ९५,१३; खि १,१२,७; –वासः ऋ ५, १२, ५; ७, १८, ७; –वे ऋ ६, ७५, १०; मा २, १९[e]; २९, ४७†; का २, ६, २; तै ४,६,६,४†; मै ३, १६, ३†; ४, २, १२[२]¶; काठ ४६, १†; शौ २,१०,१[f];२-८; ३,४, ५; ८,२,१४;१९, १४, १[g]; पै २, ३,१[f]; ३, १, ५; १५, १०, १०†; १६,४,४;२०, २१, १०; –०वे खि २, ६, ३,३०; –वेन ऋ ७, ७३, [४ (७४, ३)], मा २, २४; ८, १४; १६; १६, ४; १९, ३५[h]; का २, ६, १; ९, ३, २; १७, १, ४; २१,३, ४[h]; तै १, ४, ४४, १; ४, ५, १, २; ५, ६, १, २; मै १, ३, ३८; २, ९, २; १३, १; ३, ११, ७[h]; ४, १४, १७; काठ ४, १२; १७, ११; ३८, २[h], १३[i]; क ३, १०; २७, १; शौ १, ३३, ४; ६, ५३, ३; १३, १, १०; १४, २, ६†[j]; १६, १, १२; पै १,२५,४; ३३,४; १४, १, ५; २, ६; १८, ७, ६‡[j], १५, १०; १९, ८,३; २०,३४, १; –वेभिः ऋ १, १४३, ८; ३, १, [९; ३१, १८ (४, ३२, १)], १९; ६, ७१, ३[a]; ८, ६०, ८; मा १२, ३२; २७, ७†[a]; †३३, ६९[a]; ८४[a]; का १३, ३, ३; †३२, ५, १५[i]; ६, १५[a]; तै १, ४, २४, १†[a]; ४, २,३, १; मै १, २, १५‡[k]; ३, २७†[a]; २, ७, १०; १२, ५†[a]; ४, १४, १५†; काठ ४, १०†[a], १६, १०; १८, १६†[a]; क ३, ८†[a]; २५, १; २९,४†[a]; पै ३, ३२, ७[l]; ३३,७†[a]; १३, ५, ८‡[k]; –वौ मा ५ ३; १२, ६०; का ५, १,३; १३,४,१६; तै १, ३, ७, २; ४, २, ५, २; मै १, १, १३; २, ७; काठ ३, ४; १६, ११; २६, ७[२]; क २, ११; ४१, ५[२]; शौ ६, १४०, १; ८, २, १८; पै १६, ४, ८; १९, २०, १.

शिव-तम, मा– -०म मा १६,५१; का १७, ८, ५; तै ४, ५, १०, ४; मै २, ९,९; काठ १७, १६; क २७, ६; –मः ऋ १०,९,२; मा ११, ५१†; १२, ३९; ३६, १५; का १२,५, २†; १३, ३, १०; ३६, १, १५; तै ४, १, ५,१†;२,३,१[m];३; ६,३, २[m]; ५, ६,१, ४†, ७, ४, १९,४†; मै २,७, ५†; १०; ४,९,२७†; काठ १६, ४†; १०; ३५, ३†; क २५, १; कौ २, ११८८†; शौ १, ५, २†; पै १९, ४५, ९†; –मा तै ४, ५, १, १; मै १, २, १; १४; १६; काठ १७,

[a]) सपा. °याभिः < > °वेभिः (तैआ २, ४,४,७ च) पामे. । [b]) पामे. पृ २४२४ e द्र. । [c]) पामे. पृ ३१०५ p द्र. । [d]) RW. °वृन् इति च LR. °वा इति च शोधः? । [e]) सपा. तैआ ३, ७, ६, ११ तैआ १०, ७७ आपश्रौ ४, १०,१० निवेन इति पामे. । [f]) पामे पृ २२८३ e द्र. । [g]) सपा. आपश्रौ ६,२९,१ स्योने इति पामे. ।

[h]) पामे. पृ १२७६ i द्र. । [i]) पामे. पृ २४९७ e द्र. । [j]) पामे. पृ १६४९ g द्र. । [k]) सपा. ऋ १,१६२,२१ मा २३, १६; २५, ४४ तै ४, ६, ९, ४ काठ ४६, ५ माश १३, २, ७, १२ तैश्रा ३,७,७,१४ आपश्रौ ७,१६,७ सुगेभिः इति पामे. । [l]) सपा. तै ३, १,४, १ काठ ३०, ८ शौ २, ३४,५ देवयानैः इति पामे. । [m]) पामे. पृ ३१०४ l द्र. ।

११; क २७, १; पै १४, २,७; –मा: ऋ १, ५३,११; मा ३५, ९; का ३५, ४, ८; शौ १९,८, ६; २०, २१, ११†; पै १५, २२, ९; २०, २१, ४; –माभि: शौ १८, २,९; –माम् ऋ १०, ८५, ३७; शौ १४, २, ३८†; पै १८, १०, ९; –माय ऋ ८, ९६, १०.

शिव-तर,रा– –रा पै १५,२३,१०; –राय मा १६, ४१; का १७, ६, ५; तै ४, ५, ८, १; मै २, ९,७; काठ १७,१५; क २७,५.

शिव-ताति– –तिः पै ५,३६,१-९.

शिव-नामन्– –मानि खि ७,२,४.

शिव-सुदित[a]– –तम् खिसा ३३, १५[b].

शिव-रूप[a]– –पम् खिसा ३३, १५.

शिव-संकल्प[a]– –ल्पम् खि ४, ११, १-१३; मा ३४, १-६; का ३३, १, १.

शिवा(व-अ)पर[c]– –रम् शौ १२, २, ४३; पै १७, ३४, ४.

†शिवा(व-अ)भिमर्शन[d]– –नः ऋ १०, ६०, १२; शौ ४, १३,६; पै ५, १८, ७.

शिवा(व-आ)लय[a]– –यम् खिसा ३३, १५.

शिशय–, शिशान– √शो द्र.

शिशिर[e]– –रः कौ ३, ४, २; जै २, ३,३; शौ ६, ५५, २[f]; १२, १, ३६; पै १७,४,६; १९, ९, ३[f]; –¶रम् मै १, ८, २; ४, ९, १८§; काठ ६, २; ८, १; ६; ३४,९; क ४,१; ६, ६; ७, २; –राय मा २४, ११; २०; का २६, ३, १; ४, ५; मै ३, १३, २०; काठ ८,६¶; ५०,४; क ७, २¶; –¶रे मै २, ५, २; ३, ९, ३; काठ ६, २[g]; ८, १[g]; २५, ४; ३४,९[g]; ¶क ४,१[g]; ६, ६[g]; ३२, १; –रेण काठ ३४, ९¶.

शैशिर[h]– –राः तै ५, ६, २३, १; काठ ५०, ३; –राय तै ७, ५, १४, १¶; मै ३, १५,१०; काठ ४५, १०; –रेण मा २१, २८; का २३, ३, ६; मै ३,११,१२; काठ ३८, ११; –रौ मा १५, ५७[g]; का १६, ७, १[g]; तै ४, ४, ११, १; २; मै २, ८,१२[g]; काठ १७, १०[g]; ३५, ९; क २६, ९[g]; ४८, १०; शौ १५, ४, १७; १८; पै १७,२९,११.

शिशु[i]– –शवः ऋ ७, ५६,१६; तै ४, ३, १३, ७†; मै ४, १०, ५†; काठ २१, १३†; शौ १२, ३, ४०; पै १७, ३९, १०; –†शवे ऋ ४, १८, ८; १०, १३, ५; शौ ७, ५९, ३; पै २०, ३०, ३; –शुः ऋ १, १४५, ३; २, ३५, १३; ५, ४४, ३; ६,२,८; ७, ९५, ३; ९, ३८, ५; ७४, १; ९३, २; १०२, १; ११०, १०; १०, १, २; ६१, २०; खि ७, ७,२[j]; मा १०,७; ११, ४३†; २२, १९[k]; का ११, ४, ३; १२, ४, ६†; २४, ६, १; तै १, ८, १२, १; ४, १,४, २†; मै २, ६, ८;७?, ४†; ४, ९, १०; काठ ४, १३[l]; १५,६; १६, ४; ३५,३†; क ३, ११[l]; ४८, ४†; †कौ १, ५७०; २, ३६३; ६२७; ७६९; †जै १, ५८, ५; ३, ३०, ६; ५२, ९; पै ७, ६,७[m]; –शुम् ऋ १,९६, ५; १४०, ३; १८६, ५; ७; ३, १, ४; ४, १५, ६; ५, ९[illegible] ३; ६, १६, ४०; ४३, १४; ६, ७, ४; ४९, २; ७, २, ५; ८, ९९, ६; ९, १, ९; ३३, ५;

[a]) विप. (मनस्-)। बस.। [b]) °वसुदित– इति स्वरः ? ।

[c]) विप. (शिविनर-[तद्-])। पंस. समासान्तः स्वरश्च।

[d]) विप. (हस्त-)। बस. उप. भाप.।

[e]) व्यप. (ऋतु-)। (√वर्ष् 'वर्षणे [>शैत्ये]' > भावे °वर्षिस्–>) °शिर्–+मत्वर्थे इरन् प्र. उसं. [पावा ५, २, १०९ (वैतु. या [१, १०] WAG [१, २१९; २५९] < √शृ 'हिंसायाम्', दा [पबे] < √शम् 'शमने?', पाउ [१,५३] < √शस् 'गतौ', PW. Brug [२,१,७६] WAG [१,८५] < √श्वं 'शैत्ये' इतीव !)]।

[f]) सास् ४,१८ उत था इति पाभे.। शिर्ष ८७७ g द्र.।

[g]) पाभे. पृ २७८० n द्र.।

[h]) विप. (ऋतु-, मास- प्रमृ.)। तस्येदमीयः अण् प्र.।

[i]) नाप. (वत्स-)। (√सू 'प्रसवे'>भावे) °सुविस्–> सुविस्व–> °सिशु>यनि. (वैतु. या [१०, ३९] प्रमृ. SEY [८४] < √शंस् वा √शी 'दाने' वेति; पाउ [१, २०] < √शो 'तनूकरणे' इति; PW. GW. Brug [२,१,७६] प्रमृ. < √श्रू [< √श्वि] 'वृद्धौ' इति)।

[j]) सपा. खिसा ३०, २ ससातु इति पाभे.।

[k]) विप. (बिम्ब[-[अश्व-])। <(√सृ>√°सृप्> √°शिश् 'गतौ' [तु. सस्य. शुशु–])।

[l]) तु. सपा. आपश्री १३, २२, १ शुशः इति पाभे.।

[m]) सपा. शौ ३,१२,३ वत्सः इति पाभे.।

८५, [११; ८६, ३१]; ८६, ३६; ९६, [१७; १०९, १२]; १०४, [१; १०५, १]; १०, ४, ३; ५, ३; ७५, ४; १२३, १; मा ७, १६†; १२, २; १३, ४२; १७, ७०†, ३३, ६७†; का ७, ७, १†; १३, १, २; १४, ४, ५; १८, ६, ६†; ३२, ५, १३†; †तै १, ४, ८, १; ३, ५, ११, ४; ४, १, १०, ४; २, १०, १§; ६, ५, २; ७, १२, ३; मै १, ३, १०†; ६, ५¶; २, ७, ८; १७; ३, २, १²†; ४, १०, ३; †काठ ४, ३; १५, १२; १६, ८; १७§; १८, ४; क ३, ३†; †कौ १, ५६८; ५६९; २, २२०; ४४८; ४९१; ५०७; ५२५; ६८४; ९८८; †जै १, ५८, ३; ४; ३, २०, २; ५; ३४, ६; ३८, ५; ४०, ३; ४१, १; ५६, ११; ४, ४, ९; शौ २०, १०५, २†; –†शू ऋ १०, ८५, १८; खि ३, २२, १०; मै ४, १२, २; शौ ७, ८६, १, १३, २, ११; १४, १, २३§; पै १८, ३, २, २१, ५; –†शोः ऋ १०, ११५, १; कौ १, ६४; जै १, ७, २; –श्वः ऋ १, ११२, १५; –श्वा[a] ऋ १, ६५, ५; –श्वे ऋ २, ३४, ८.

शिशु-मत्– -मन्तः ऋ ८, १००, ५.

शिशुमती– -ती मा २१, ३३; का २३, ४, ५; मै ३, ११, २; –तीः ऋ १, १४०, १०; २, ४३, २.

शिशुमार[b]– -रः[c] मा २४, ३०; का २६, ६, ५; मै ३, १४, ११; काठ ४७, १[d]; –रान् मा २४, २१; का २६, ५, १; मै ३, १४, २.

शिशूल[e]– -लाः ऋ १०, ७८, ६.

शिशुक[f]– -कः शौ ६, १४, ३.

? शिशुमाकाम् पै १७, १५, ८.

शिश्न[g]– -श्नम् शौ ४, ३४, २; पै ६, २२, २; १६, ९६, १; –श्ना ऋ १, १०५, [८; १०, ३३, (२) ३]; १०, २७, १९.

शिश्न-देव[h]– -वाः ऋ ७, २१, ५; –वान् ऋ १०, ९९, ३.

शिश्नथ्[i]– -श्नथे ऋ ३, ३१, १३.

*शिश्नथ्[j]–>√शिश्नथ, अशिश्नत्[k] ऋ ७, २८, ३; शिश्नथत् ऋ २, [२०, ५; ६, ४, ३]; शिश्नथम् ऋ १०, ४९, ३.

? शिश्नथः[l] ऋ ८, २४, २५.

शिश्रियाण, णा– √श्रि द.

√शिप्, शिपेम पै १, ४५, ३.

a) पृ१ (तु. स्क. वें. सा. GW. GRV. प्रमृ.; वैतु. [पक्षे] मा. शिश्वन्– [शयान–] > यनि. प्र१ इति ?)।

b) = शिशुमार–। c) पामे. पृ ३०९७ *l* द्र.।

d) °शू° इति दीर्घः पाठः ?

e) नाप. (*बालिश–)। *शिश्यु– (बालभाव–) +(*वृत्– [आचार–] >) वार– > यस. *शिश्यु-वार– (नमा. छिछोरा) > यनि. (वैतु. वें. सा. [स्वार्थे], PW. WAO [१, १९७ *b*] GW. प्रमृ. कन्यार्थे शिशु–> तद्धिते यनि इति !)।

f) नाप. (शशक– [तु.मा.])। < √शश् 'प्लुतगतौ' (वैतु. PW. प्रमृ. शिश्वर्थे < शिशु– इति ?)। मा. शुशुकः इति। पामे. पृ ३५९९ *m* द्र.।

g) नाप. (बधा.?)। मेढ्रार्थे < √*शिश् 'मेहने' (वैतु. मा [४, १९] प्रमृ. < √श्नथ् 'ताडने', अभा. < √शस् वा √शि वेति)।

h) नाप. (अंग.?)। बस.। पूप. = मेढ्र– इति, उप. = देव– [उपास्य–] इति वेति प्राचीनाः (तु. मा [४, १९] प्रमृ.)?।

i) नाप. (*शत्रु–)। (√*श्नथ [= √श्रथ्] 'बधे' > भाव *शृथिस्– >) √शिश् (तु. √शास् > √शिष्) > यनि. (वैतु. अन्ये शिश्नथ– > -थे [< √श्नथ् 'हिंसायाम्'] इति कृत्वाऽत्र वृत्रवधप्रकरणमनुपश्यन्तः ?)। मस्थ. ?यस्मिन् > यद् अस्मिन् इति, ?इन्द्राय > इन्द्रस्य इति, ?अनुत्ता > अनु-वृत्ताः इत्यप्यपराः शोधाः। 'यदि (यदैव) मही धिषणा (वाणी) रोदस्योः सधोऽधं त्रिभ्वम् (इन्द्रं) शिश्नथे धात् (स्तुतिविषयतां नयेत्), *यत् (यदा [च]) अस्मिन् (इन्द्रे) मनीषीः अनवद्याः गिरः (श्रुतिमत्यः स्युः [तदैव]) विश्वाः तविषीः (सेनाः) इन्द्रस्य अनुवृत्ताः (अनुवर्तिन्यः [भवेयुः])' इति वा.।

j) नाप. (शत्रु–)। [√*श्रथ् (= √श्नथ् 'हिंसायाम्') > भाव *शृथिस्– > *शिश्– >] √*शिश्> यनि.।

k) *अशिश्नथत् > छन्दसो दर्श लोपे यनि. (वैतु. अन्ये < √श्नथ > शिश्नथ् इति ?)।

l) *शिश्नथ– (शत्रु–) > -श्नथः [द्वि१] इति शोधः (तु. Lud [ZDMG ४०, ७१६]; वैतु. अन्ये यथा. कृ. क्रि. इतीव [तु. Foy KZ ३६, ११८] ORN. क्रि. इति स्वर्गेन मन्त्रे पठितेन यदृच्छेनानन्वय इति च इत्या

शिप्यन्तु पै ८, १५, ७.
¶अशिपत् मै ४, ७, ६.
!अशिपत्[a] शौ १९, ४९, १०; पै १४,४,१०; शिपन्[b] पै १६, ३०, १०.
शिप्यते शौ १५, १२, ११.
२शिप्ट- -ष्टम् ऋ १, २८, ९; मै २, ३, ८[c]; ३, ११, ७[c]; काठ १७, १९[c]; -ष्टान् शौ २,३१, ३[d]; -ष्टाय तै ७, ३, २०, १; काठ ४३, १०.
शेपग- -णम् शौ ७, ११४, ५; पै ४, ९, ४.
शेपस्[e]- -पः ऋ १, ९३, ४; ५, १२, ६; ६, २७, ४; ५; ७,४, ७; १०, १३, ५; शौ १८, २, १०†; पै १९, ४२, २[f]; -पसा ऋ ५,७०,४; ७,१,१२.
? शि प स्त स्तु म वि धा पै ९, ७, ११.
? शिपासि पै २०, १४, ३.
१शिप्ट, प्ट्वा- √शास् द्र.
२शिप्ट- √शिप् द्र.
? शिप्यसि[g] पै ८, १६, ६; २०, ४७, ८.
√शी, > शायि, †शयते ऋ १,३२, [५ (१०, ८९, १४)]; ८, १००, ९; मै ४,१२,३; पै १३. ६, ५; १९, २८, १३; १५; शयन्ते ऋ १०,८९, [(१.३२, ५) १४]; शयन्ति पै १३,१३, ४; शयध्वे ऋ १०, १०८, ४; शयामः पै १९, २८, १३;१५; अशयत् ऋ ९.७१,८; शौ ११, १०, १६[h]; अशयत् ऋ १,३२, ७;३.१,११; ७,१८,८; ¶मै ४, १,१०; ३,१३; ¶काठ ११, ६; २५, २; ३१, ८; ३७, १४, ¶क ३८. ५; ४७, ८; पै १३, ६, ७.
शये[i] ऋ ३, ५५,४; १०, ४,४; १६२, ४; काठ ११, ८¶; शौ १०, ८,२६; १२, १,४६; २०, ९६, १४;१३१, १९[j,k]; शये ऋ १. ३२, ९; १६४, ३०; ४,३०,११[l]; खि ५,१५,१४[j,k]; ¶तै ६, २, ५, ५[?]; ४, २, ६; ९, ५; ¶काठ २३, ५[?]; २८, १[?]; २९, ८; शौ ९. १५, ८†; पै ७, ११, ५†; १२, ३, ३.४; १३. ६, ९†; १६, ६८, ९†; १०३, ३; १७, ५, ४; २०, ५२, ९; शयाते ऋ ७, १०४, १३; काठ २७, २¶; २८,१; क ४२, २¶; शौ ८, ४, १३†; पै १६, १०,३†; शेरते मा १३, ७; का १४, १, ७; तै ४, २, ८, ३; मै २, ७,१५; काठ १६, ६[m]; १६, १५; क २५, ६; पै १९, २२, ३; शेरे[n] शौ १०,३, १५; शेरे[m] काठ २७, ५[o]; क ४२,५¶[o]; पै ११,७,९;१६,६४, ४; शेषे ऋ ८, ६०, १५; मा १२, ३९; का १३, ३, १०; तै ४, २, ३, ३; मै २, ७,१०; काठ १६, १०; क २५, १; की १, ४६†; जै १, ५,२†; शौ ५, ३०, ४; पै ९, १३, ४; शेयन्[p] ऋ १,१७४,४; शेताम् शौ ११, १२, २५; शयाम् शौ ६,१३४, २; ११,११,१९;१२,२२; पै ५, ३३, ५; शयायाम् पै १६, ८, १०; अशेरत काठ १३, २¶; शयीत ऋ १०, ९५,१४; मै ३, ६,९¶; शयीत ¶मै १,९,६;३, ६, ९; ¶काठ ९, १४; २३,५[?]; पै ८,१५,५; शयीरन् मै २, २, १¶[m],‡शयीय[q] शौ १८,१,१४!

शिश्नथः इति शोध इति ?)। सस्थ. ?निचोदय>(*निर्-अचोदयः> *नि अ°> [लङि मपु१]) न्यचोदयः इति शोधः। 'येन (असा) पुरुमाय शिश्नथः न्यचोदयः तद् भर आभर' इति वा.।

[a]) ?अशिप. इति पपा. (तु मूको.), रिपन् इति RW.। अशिस्पन् इति शोधः (तु. सा.)।

[b]) पाभे. पृ ३०५५ *g* द्र.। [c]) नापा. मा १९, ३५ का २१, ३,४ काठ २८, २ सिप्तम् इति पाभे.।

[d]) सपा. पै २,१५,३ सृप्तान् इति पाभे.।

[e]) नाप. न. (अपत्य- [तु. निघ २,२ या ३,२])। अमुत् प्र.।

[f]) भाप.। धा. शेपे वृतिः। उत्तरार्धीयः पाठः?

अ-शेपस- (बस. विप. [शिल- =इन्द्र-]) > -पः इत्यध्यक्षरः शोधः। [g]) शोधः पृ २१८० *j* द्र.।

[h]) पाभे. पृ १५४१ *b* द्र.। [i]) प्रपु१ तस्लोपः।

[j]) तु. RW.; वैतु. शंपा. मान. शयः इति।

[k]) सपा. परस्परं पाभे.। [l]) पृ ५९९ *c* द्र.।

[m]) सपा. शेरते<>शयीरन् इति पाभे.।

[n]) प्रपु३ तस्लोपः।

[o]) सपा. तै ६, ४,९,५ परिशेरे इति, मै ४,६,२ परिशेरे इति पाभे.। [p]) वै. सा. शेरताम् इति।

[q]) युष्मयीय इति पाठः? यद् आसुयीय इति शोधः। RW. शयीय इति शोपुद्धः। सपा. ऋ १०,१०, १२ विभे.।

शायय > या[a] शौ ४, १८,४; पैं ५, २४,४.

†शयथ[b]- -?था[c] ऋ १०, ६७,५; मं ४,१२,५; काठ ९, १९; शौ २०, ९१,५; -थाय[d] ऋ ६, १८, ८; -थे[e] ऋ ६, १७,९.

शयध्यै[f] ऋ २, १७,६.

शयन[g]- -नम् मा १८,६; का १९, ४, २; तै ४, ७, ३, २; मै २, ११, ३; काठ १८, ९; क २८, ९; पैं ९, २५, ७; -नात् खि ३,१६,१[h], -?नात्[i] पै ११, ७, ३; -ने शौ ३, २५,१; ५, २९, ८; ९; १८, १, १४; पैं ५, २९, ६; ६, २२, २४; १३, ९, १०.

शया[j]- -याधु ऋ ३, ५५, ४.

शयान, ना- -नः शौ ८, ९, २; १२, १, ३४; पैं १६, १८, २; १७, ४, ५; -नम् ऋ १, ३२, ८; २, १२, ११; ३, ३२, ६; ६; ५, ३२,२; ६; ८; ७,१०३, २; ८, ५१, २; १०, १०२,९; खि ३, ३, २; खिसा २९, ३०; मै ३, ८, ४¶; काठ १३, ३¶; शौ ५, २९, ८; ९; ११, १२, २६; २०, ३४, ११; पै ९,१२, ४;२५,१२; १०, ११,२; †१३, ६, ८;७, ११; २०, ८,४; ४२, २; -नस्य तै ३, १, १०, ३¶; -ना ऋ ४, ३३, ३; -नाम् मै १, ८, २¶; काठ ३१, १४[k]; शौ ७, १०४, १[k]; -नाय मा २२, ७, क ३४, ३, २; तै ७, १,१९, २; मै ३, १२,३; काठ ४१, १०; -नायै[l] खि ५, १६, ४; शौ २०,१३३,४[m]; -नेभ्यः मा १६, २३; का १७, ३, २; तै ४, ५, ३, २; ७, ३,१९, १; २०, १; मै २, ९,४; काठ १७, १३; ४३, ९; १०; क २७, ३.

शयितु- -ताय तै ७, १, १९, २; काठ ४१, १०.

शयित्वा खिसा ३३, २५

शयिष्यत्- -ष्यते तं ७, १,१९,२; काठ ४१, १०.

शयु[n]- -यवे ऋ १, ११२, १६; ११६, २२; ११७, २०; ११८, ८; ६, ६२, ७; ७, ६८,८;१०, ३९, १३; खि १, १२,६; -युः ऋ १, ३१, २; ३, ५५, ६; -युम् ऋ ४, १८, १२; १०, ४०, ८; -योः ऋ १, ११९,६.

शयुत्र,त्रा[o]- -त्रा ऋ १, ११७, १२[p]; १०, ४०, २[q].

†शशयान[r]- -नः ऋ ५, ७८, ९; -नाः ऋ ७, १०३, १; शौ ४, १५ १३; पं ५, ७, १२.

√शीक् (सेचने) >*शीका[a]- > √शीकाय[b] > शीकायत्- -यते मा २२, २६; का २४, १२,१; तै ७, ५, ११, २; काठ ४५, २.

शीकायिष्यत्- -ष्यते तै ७, ५, ११, २; काठ ४५ २.

शीकित[c]- -ताय तै ७, ५,११, २; काठ ४५, २.

शीघ्र[d]- -घ्रः मा २२, २६; का २४, १२, १; तै ७, ४, १४,१; काठ ४४, ३; -घ्राय[e] मै २, ९, ५; काठ १७, १४; क २७, ४.

शीघ्रिय[f]- -याय तै ४, ५,५, २°.

शीघ्र्य[f]- -घ्र्याय° मा १६, ३१; का १७, ४, ५.

शीत-, शीति-, शीतिका-, शीन- √श्यै द्र.

शीपाल,ला[g]- -लम् ऋ १०, ६८,५; शौ २०,१६,५†; -ला[h] शौ ६, १२,३; पै १९,४,६.

१शीभ[i]- -भम् ऋ १, ३७, १४; ३. ३१, १२; १०, ४४, २; तै ५ ६, १, २; ७, ४, १४,१; मै २, १३, १; काठ ३९, २; ४४, ३; शौ ३,१३,२; ५,२०, ५; १२; १३, २, ३; ५; २०, ९४, २†; पै ३, ४, २; ९, २४, ८; १२; १८, २०, ५; ९/

शीभ्य[j]- -भ्याय[k] मा १६, ३१; का १७, ४,५; तै ४,५,५,२.

२शीभ[l]- -भाय मै २, ९, ५[k]; काठ १७, १४; क २७, ४.

√शीय्[m], अशीयत तै १, ५, १, १.

†शीर[n]- -रम् ऋ ३,९, [८°,८,४३, ३१; १०२,११; १०, २१, १]; कौ १, ४२०; जै १,४१,२.

शीर-शोचिस्[p]- -चिषम् ऋ ८, ७१, १०; १४; कौ १, ४९; २, ९०४; जै १, ५,५; ४,१४, ६; ८; शौ २०, १०३, १.

?शीरीणाम्[q] मै ३, ९, ६¶.

शीर्ण-, शीर्ति- √शॄ. शॄ द्र.

शीर्ष[r]- -र्षम् क ३१, १०¶[s]; शौ ४, ३४, १[t]; पै १, ४५, २; -र्षे ऋ ४, ५८, ३; मा १७, ९१†; का १९, १, ५†; मै १, ६, २†; काठ ३०, १; ४०, ७†; क ४६, ४; शौ ७, ५८, ६; १४, १, ५५; पै १, ४८, २; ८, १३, ३†; १८, ६, ३;

[a]) भाप. (मन्द-वर्षण-, शीकर-)। अङ् प्र.।

[b]) करोतीत्यर्थे क्यङ् प्र. (पावा ३,१,१७)।

[c]) विप.। इतच् प्र. (पा ५, २, ३६)।

[d]) विप. (क्षिप्र- [रुद्र-]), क्रिवि. च। (√अश् 'व्याप्तौ' >भावे) *अश्मीक-> *अश्मीक-र > यनि. (वैतु. पाउभो २, ३,३० < शी< √श्यै इति, अभा. < √शिङ्घ् इति च?)।

[e]) सपा. शीघ्राय <> शीघ्रियाय < > शीघ्र्याय इति च पाभे.।

[f]) स्वार्थे घन् च यत् प्र. च यथायथं द्र. (तु. अग्रिय-, अग्र्य- प्रमृ.)।

[g]) नाप. (शैवाल-)।

[h]) विप. (शीपाल-वत्सा- [परुष्णी- *=वेशन्ती-, सरसी-])। < *शीपाल-वरा- (तु. सा.; वैतु. PW. प्रमृ. नाप. इति?)।

[i]) विप. (शीघ्र- [रुद्र-]), क्रिवि. च। (√अश् 'व्याप्तौ' >भावे) *अश्मीक- + (√भृ> भावे) भर-> बस. *अश्मीक-भर-> यनि. (तु. शीघ्र-; वैतु. सा [ऋ ३, ३३,२२] < √शीभ् इति?)।

[j]) स्वार्थे यत् प्र.।

[k]) सपा. °भ्याय<>°भाय इति पाभे.।

[l]) =१शीभ-। तेनैव सन्यायं द्र.।

[m]) पाप्र. (७,३,७८) < √शद् इति।

[n]) विप. (उपतप्त- [अग्नि-])। (*√श्वृ [=√स्वृ] 'उपतापे'>) *श्वरीर- > *शरीर- > यनि. (तु. [अंशतः] GW. < √शॄ 'पाके' इति; वैतु. या [४, १४] प्रमृ. अनुशयनकृदर्थे [तु. वें. सा.] < √शी इति, अशनकृदर्थे < √अश् 'व्याप्तौ' इति च, PW. GRV. प्रमृ. छेदकार्थे < √शो इति?)।

[o]) वैतु. वें. शासितृ- इति वचनात् (√शास्)> *शासीर-> यनि. इतीव?।

[p]) विप. [दीप्र-तेजस्-(अग्नि- [तु. पावक-शोचिस्-])]।

[q]) शरीर- > शरीर्य- (विप. [अस्थन्-]) > प३ शरीर्याणाम् इति शोधः। सस्थ. ?अस्नाम् > अस्थ्नाम् इति, ?शरीराणि > शरीर्याणि इति चापि शोधौ द्र. (तु. मत्र. काठ २६, ७ क ४१, ५; वैतु. MW. शिरि, री- [शिरा-] > प३ यनि. इति?)।

[r]) नाप. (उत्तमाङ्ग-)। √शॄ '*उच्चभावे' + सक् प्र. उसं. [पाउ ३, ६२ (तु. शिरस्-; वैतु. पा [६,१,६२] < शिरस्- इतीव?)]।

[s]) सपा. काठ २०, ८ शीर्षन् इति पाभे.।

[t]) पाभे. पृ ३१०२ g द्र.।

–र्षः[a] काठ२०,५¶; क३१,७¶.

शीर्ष-कपाल[b]– -लम् तै ६, ५. ९, १¶; –लानि पै १९, ४८, १५; –ले शौ १५, १८, ४.

शीर्षक्ति[c]– -ीक्ति[d] पै १७, १३, ७; –क्तिः शौ १२, ७,१२; पै १६, १४३,३; –क्तिम् शौ ९,१३,१[e], १२, २, १९[f]; २०[f]; पै १७, ३१,९; १०; –क्त्यम्[e] पै १६, ७४,१; –क्त्याः शौ १,१२,३; पै १, १७, ३; ७, १५, ७; –ीक्त्याद्[g] पै १, ४५,४.

शीर्षक्ति-मत्– -मान् तै २,६, ९, २¶.

शीर्ष-तस्(:) ऋ १०, ८८, १६; ¶तै २, १, ४, ५; ५,६,३,२[2]; ६, २, ९, ४; ३, ४, ३; ७, ३; ५, ९, ३; शौ ६, १३१, १; १०, २, २६[h]; पै १९, ३४,८.

शीर्ष-दघ्न[i]– -घ्ने मै १,२,१०.

शीर्ष-भिद्य[j]– -द्याय शौ १०,५,५०; पै १६,१३२,११.

शीर्ष-रोग– -गम् पै १, ९०,४, ९, १३,९[k]; १६,७४,५[l]; १९,२८, १४.

शीर्ष-शोक[m]– -कम् शौ १९,३९, १०.

शीर्ष-हत्या– -त्याम्[n] पै १,३१,४.

¶शीर्ष-हार्य[o]– -र्यम् तै ६.१, ९, ४; काठ २४,६; क ३७,७.

शीर्षा(र्ष-आ)मय[b]– -यम् शौ ५, ४, १०[n]; ९, १३, १; पै १६, ७४,१.

शीर्षा-हार्य[p]– -र्यम् मै ३,७, ८[2].

शीर्षन्[q]– -र्षणि ऋ २, १६, २; १७, २; क ३०, ४¶[r]; शौ ३. ७. १; ६,१३८, ३; १०, २, ६; पै १, १५, १[s]; ६८, ४, ३. २,१; १६, ५९, ७; १४७, १; –र्षन् ऋ ८, ७,[(५,५४,११) २५]; ९६, ३; मा १९, ९२; का २१, ६,१३; ¶तै ५, १, ७, १[2]; ६, २,१,४,५; ११, १; ५, ९, ३; ¶मै १,६,९; ३, १, ६; ७[2];३, ५; ६, ८; ८, ८[5]; ९, ३; ११. ९§; ४, ८, १०[2]; ¶काठ १९, ६[r]; २०, ८[t],३०,५; ३८, ३§; –र्षसु ऋ ५ ५४,[११ (८, ७, २५)]; ५७, ६; मै ४,११,४†; –र्षा ऋ १, ३३, ५; १३३, २; ६, ६२, १०; ८,७४,१३; १०, ८, ९; –र्षाणि ऋ ७, १८, १९; १०, ८७, १६; तै १, ६, ३, १; ¶२, ४, ९, २; ५, १, १[2]; ¶५,१,८,३; २,८,५; ¶मै १, १०, १२; २, ४, १[2]; ४, २,५, ¶काठ ११, १०; १२, १०[2]; १९, ८; ३६, ७; क ३०, ६¶; कौ २, १००६; जै ४, १७, ११†; शौ १,७,७, ८,३,१५†; १०, ४, १९; पै १, १११, ३; ४,४, ७, ४०,३; १६. ७, ६†; १६, ९; १७, १४, ६; –र्णः

[a]) इतरः शीर्षः >सपा. तै ५,२,९,६ पशुशीर्षैः इति पाभे.। [b]) पस.।

[c]) नाप. (शिरो-वेदना-)। पवा. नावग्रहः। पस. उप ='अक्ति- (< √'अग् 'पीडायाम्' [तु. √अंह् > अंहति-, अंहस्- प्रमृ.; वैतु. मा. < शिरस्- + √अञ्च् इति, EW. प्रमृ च < शीर्ष- + सक्ति- इति ?])। °र्ष-अ° > °र्षं° इत्यत्र शकन्ध्वादित्वं द्र. (पावा ६,१,९४)।

[d]) °क्तिः इति शोधः।

[e]) सपा. °क्तिम् <> °क्त्यम् [पूर्वत्र वर्णागमः उसं.] इति पाभे.।

[f]) सपा. माश २, १. १० शिरोक्तिम् इति, माश ४५, ७ शीर्षक्त्यं च इति पाभे.।

[g]) –क्त्याः(?), क्त्याद् (अम.) इति द्विपदः शोधः।

[h]) सपा. पै १६, ५९, ९ शीर्ष्णः इति पाभे.।

[i]) नाप. (शीर्षावधि- [प्रमाण-])। उस. उप. कर्तरि < √दघ् (तु. दा १,९ °°दघ्नम्'[तु. वैप्र. √दघ्नम्]; वैतु. पात्र [५, २,३७] दघ्नच् प्र. इति ?)।

[j]) उस. उप. भावे क्यप् प्र.।

[k]) सपा. शौ ५,३०,९ अङ्गभेदुः इति पाभे.।

[l]) सपा. शौ ९,१३,५ अङ्गभेदुम् इति पाभे.।

[m]) नाप. (शीर्षार्तिकारक- [ज्वर-भेद-])। उस. उप. < √शुच् 'दीप्तौ = तापे' (तु. PW. RW. प्रमृ.; वैतु. शंपा. शीर्ष-लोकम् इति, मा. शीर्ष्यम्, लोकम् इति च)। सपा. पै ७, १०,१० शीर्षालोकम् इति पाभे.।

[n]) सपा. शीर्षहत्याम् <> शीर्षामयम् इति पाभे.।

[o]) वि. [शिरोवाह्य- (सोम- [तु. सस्य. प्रतियोगि मनोवाह्य-])] उस. उप. कर्मणि ण्यत् प्र.।

[p]) वि. (शिरोवाह्य- [सोम-])। बस. पूप. दीर्घः (पा ६,३,११७), इह उप. वहनार्थे भाव. चेत्येवं शीर्ष-हार्य-इत्यतः पर्यायात् मतः स्यु. विशेषः द्र.।

[q]) = शीर्ष-। मतुक प्र. उसं. (पाउ ३,९२) इतीह विशेषः। [r]) सपा. °र्षणि <> °र्षन् इति पाभे.।

[s]) पामे. १९८९ a द्र.। [t]) पाभे. पृ ३११९ s द्र.

ऋ १, १६४, ७; १०, ९०,१४; मा ३१,१३†; का ३५,१,१३†; ¶तै ६, २, ११, १; ७,५,८,२; ¶मै २.५,७[3]; ४. १. ९; ¶काठ २५,८; ३१,६; ७; ¶क ४०,१; ४७, ६; ७; शौ १, १४, ३; ६, १३०,२; ३; ९,१३,२१; २२[3]; १४,५†; १९,६,८†; पै १,१५, ३;६७,४; २, ५२, ३; ३, १७, ५,९.३.९; १६, ५९, १[8]; ६६, ७†;७५,११;१२; १९,२०,१५; ३९,७; ४०,१; -र्णःऽ-र्णः ऋ ७,६६,१५; -र्णम् पै ११, २, ५?; -र्णा ऋ १, ११६, १२; १०,२७,१३; खि ५, २२, ८; मा २५, २[3]; का २७, २, २[3]; ¶तै २,६,९,२; ५, ५, ८, २; ७, १३, १[2]§; ६,१, ९, ४; मै १.६, ९¶; २, ४, १¶; ८,११; ३,७, ८[3]¶; १५, २[3]; ¶काठ १२,१०; २२,५; २४,६; ३५, १४; ५३, ३; क ३७, ७¶, ४८,१३; जै ४, १०, ४; शौ ६,४९, २; ११, ४, १[3]; २०, १३६,१०; पै ५,१२,२; ८, ८, ४; १६,५५, १; ५६, १; ५७, १; १९, ३१, १५; -र्णाऽ-र्णा ऋ १, १३२, २; -र्णाम् तै ५, १, ८, ३¶; काठ १९, ८; क ३०, ६¶; -र्णे मा ३७, ३-५; ६[3]; ७[3]; ८[3]; ९[3]; १०[3]; का ३७, १, ३-५; ६[3]; ७[3]; ८[3]; ९[3]; १०[3]; तै ७, ३, १६,१; मै ४,९, १[4]; काठ४३, ६; -र्णेऽ-र्णे ऋ ७, १८, २४.

शीर्षण्य,ण्या- -¶ण्यः काठ ८,१; क ६,६; -ण्यम् ऋ १०, १६३, १; मै ४, १, १३¶; शौ २, ३१, ४[b]; ३३. १†; ९, १३, १-५; १४, २, ६८; २०, ९६, १७†; पै २, १५, ४[c]; ४,७, १†; १६, ७४, १-५; १८,१३, ८; -ण्या ऋ १, १६२, ८; मा २५, ३१; का २७, १२, ८; तै ४, ६, ८, ३†; मै ३, १६, १†; काठ ४६,४†; -ण्याः ¶तै ५, १, ७, १; ८, १; २, ६, ३; ३, २, ५; ७, २, १०, ४; ३, १०, ३; काठ ८, १; १९, ६; २०,८; ३०,५; ¶क ६, ६; ३०, ४; ३१, १०.

शीर्षण्-वत्[d]- -वते तै ७, ५, १२, १; काठ ४५, ३; -¶वतम् काठ २१, ४; क ३१, १९; -वान् तै ५, ४,११,१[3]; ७, ५, २५,१¶; काठ ३८, १२[e].

शीर्षण्वती- -ती[f] शौ १०, १, २; -तीम् खि ४,५,२; पै १६, ३५,२[f].

?शीर्षभूः पै ४,१५,६.

शीर्षा(र्ष-आ)लाक[g]- -कम् पै ७,१०, १०.

शीर्ष्ट[h]- -र्ष्टेषु[i] खि ३, ५, ४; जै ४, १८, ८.

शील[j]- -लम् पै २०, १९, ६[k]; -लाय मा ३०, १४; का ३४, ३,१.

शीष्[l]- -ष्टेषु ऋ ८, ५३, ४[l].

शुक[m]- -कः मा २४, ३३; का २६,

---

a) पाभे. २११२ *h* द्र.।

b) सपा. मंत्रा २,७,२ टिपे.।

c) °ण्यर्थम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. शौ २,३१,४)।

d) तु. पृ ११ *i*।

e) =सपा. आपश्रौ १६,६,३ । माश्रौ ६, १, २, २४ शीर्षण्यान् इति पाभे.।

f) सपा. शीर्षण्वती (अअ १०,१च)<>शीर्षण्वतीम् इति पाभे.।

g) भाप. (शीर्ष-ताप- [तु. सपा. शौ १९,३९,१० शीर्ष-शोक- इति पाभे.]) । पस. उप. (भृष्ट- >) *भृष्टाक- >*आलाक- इति।

h) =शीष्ट-। (√शास् 'स्वाम्ये'>भावे) *शीर्ष्- > यनि. इति । विशेषः *l* द्र.। शीर्ष्ट- >शीष्ट- इत्यपि सुवचं स्यात्।

i) सपा. शीर्ष्टेषु<>शीष्टेषु इति पाभे.।

j) भाप. (शिष्टता-)। √शास् > शिष् 'अनुशासने =साधुभावे' + भावे ल्यप् प्र. > *शिष्य- > (*शिड्य- > *शिड्ड्य- > *शिल्य- >) यनि. (तु. अमा. <√शील् 'समाधौ =युक्तभावे'; वैतु. पाउ [४, २८], अमा. [पक्षे]<√शी 'स्वप्न' इति?)।

k) पादशोधार्थे पृ २०१४ *f* द्र.।

l) नाप. ('देव-')। (√शास् 'शासने =स्वाम्ये'> भावे *शासिस्- >) *शीष्- + [मतुबर्थे] ल्यपि प्र. यनि.। '(सर्वेषु) शीष्टेषु देवेषु सत्सु (निर्धारणे सप्त. [तु. पा २, ३,४१]) चित् अपि मदिरासः अंशवः ते (तुभ्यम् [एवाऽर्पिताः])' इति वा. (वैतु. GW. GRV. प्रमृ. जनपदार्थे व्यप. इति?)।

m) नाप. (कीर-)। व्यु.?। <√शुच् 'दीप्तौ' इति पाउ ३,४२ MW., √शु वा √शुभ् वेति अमा.। *वृष्य- > *श्य- (*=जलीय-> हरित-) + पक्ष- > बस. *श्य-पक्ष- > यनि. इति मतम्।

७,३; तै ५, ५, १२, १; मै ३, १४,१४; काठ ४७, २; -कान्[a] तै ५,७ २३,१; काठ ५३,१३; -कि[b] पै ८,१६,६; २०,४७, ८; -केषु ऋ १, ५०, १२; शौ १,२२,४; पै १, २८, ४.

शुक-बभ्रु[c]– -भ्रुः मा २४, २; का २६, १, ३; तै ५, ६, ११, १; मै ३,१३, ३; काठ ४९, १.

शुक-रूप[d]– -पाः मा २४, ७; का २६,२,२; मै ३,१३,८.

शुक-हरि[e]– -रि:, -रिम् मै २, ५, ११¶.

शुक्त– √शुच् (दीप्तौ) द्र.

शुक्ति वल्श[f]– -ल्शम् पै १६,७४,२.

शुक्र–, शुक्र-प्रभृ. √शुच् (दीप्तौ) द्र.

? शुङ्गे[g] शि ५,१५,८.

√शुच् (दीप्तौ), > शुचि, शोचि, शुशुच, शोशुच्, शोचन्ति ऋ ५ १७, ३; शोचान् तै ४, २, १०, ४[h]; †शोचस्व[i] ऋ १, ३६, ९; शि २,१३,५; मा ११,३७; का १२, ३, १०; तै ४, १, ३,३; मै २, ७, ३; ४,९,३; काठ १६, ३; शोच > चा ऋ ७, २, १; ८, ६०, ६; †शोच, > चा ऋ ३, १३,६; ६,१६,११; १०,६९,३; मा ३,३; का ३, १, ३; मै ४, ११, २; काठ २, १५; कौ २, ११; जै ३, २, २; अशोचत् ऋ ३,२९,१४.

शुशोच ऋ १, १३३, ६; १०, १३८, २; शुशोच ऋ ७, ४, ३; ८, ४[j]; अशुचत् ऋ ७, ९, ४ अशोचि ऋ ७, ६७, २; अशोचि जै १, ७, ८‡[k].

शोचय, > या ऋ ६, २२, ८; शौ २०, ३६, ८†; शोचयाः पै १९, २६, १२.

शोशुचन् ऋ ६, ६६, २; मै ४, १४, ११†; शुशुचीत ऋ २,२, १०; १०, ४३,९; शौ २०,१७, ९†.

¶शुक्त[l]– -क्तम् मै ४, ५, ८; काठ २७, ३; क ४२, ३.

शुक्र, क्रा[m]– -क्र ऋ ७, १, ८; -० क्र ऋ १, १२७, [२; ८ (२७, ३) ६०, ३ (१७)]; ४, ११, २; ५, २१, ४; २३, [४; ६, ४८, ७], मा ४,१७; का ४, ६, १; तै १, २, ४, १; ३, ३, ३, १; २; ४, १; ६, १, ७, १; मै १, २, ४; ५; ३, ३६; ६, १; २; ६; ७; काठ २, ५; ७, १४; २४, ५; ३९,१५; क १, १७; ६, ४; ३७, ६; शौ २, ११६४†; जै ४, २८, ८†; पै २०, ४, ६; ३९, २[n]०९;

-क्रः ऋ १, ४३, ५; ६९, १; ९५, १; २, ४१, [२; ४, ४७, १; ८, १०१, ९], ४, १, ७, ६, २, ६; ४, ३; १६, ३४; ७, ६४, [५; ६५, ५], ८, २, ५; २५, १९; ९, ९७, ३२; १०९, ३; ५; ६; १०, १८७, ५[p]; मा ४,२४; ७,१३[q]; ८,४९; ५७[r]; ११, ५४; १३, ५६; १४, ६; १७, ८०[s]; १८, १९; ५०; †२७, २९; ३०; †३३. ५; ९;

---

[a]) पाभे. पृ १३११ *d* द्र.।

[b]) °कैः इति शोध.। तस्य. ?शुकशालि > शुकशाली– > °लि इति शोध.। शेषं पृ २१८० *j* द्र.। सस्थ. शुकीशक– = पंजा. घुघी [पक्षि-विशेष-] इति द्र.।

[c]) विप. (शुकवत्-बभ्रुवर्ण- [°भ्रु-]) । कस. पूप. स्वरः (पा ६,२,३ [तु मा.])।

[d]) विप.। बस.।

[e]) विप. °लोहित-वर्ण-[उदर-]। (√शुच् 'दीप्तौ' > भावे) १शोक- + √हृ > उप. °शोक-हरि– > यनि. (तु. नाप. शुण्ठ–; वैतु आभ. < शुक– + हरि– [हरित-] इति ?)।

[f]) नाप. (रोग-भेद-)। मला. पै १, ९०,४ यक्ष्म-वल्श– इति पर्यायभूतः पाभे.।

[g]) मला. शौ २०,१३०,११ शूङ्गे इति पाभे.।

[h]) नैप्र. मपा (तु. मा.; वैतु. K. शोच– [= १शोक-] > -चान् इति ?)। मा [१३,४५] प्रमृ. शोकान् > मपा. °न. शुचमः इति पाभे.; मा. प्रभृ. °शोचान् इति पाठे पदं भ्रष्टं सत् पुनः सुपठं द्र.।

[i]) पाभे. पृ २६७० *i* द्र.।

[j]) पाभे. पृ ३१०४ *l* द्र.।

[k]) पाभे. पृ७२३ *s* द्र.।

[l]) नाप. न. (शुक्त-)। कः प्र. (वैतु. अभा. < √शु 'पूतीभावे' इति)।

[m]) भाप. (अर्चिस्-), विप. (दीप्तिमत्- [अग्नि- प्रभृ.]), नाप. (सोम-, ज्येष्ठमास- [तु मा ७, ३० प्रभृ.], ग्रह-विशेष- [तु. मा ७, १३ प्रभृ.])। भावादौ रक् प्र. (पा ३ २,१८ [तु. या ८,११] प्रभृ.)।

[n]) शोधः पृ ३१०१ *p* द्र.।

[o]) पाभे. पृ २३७८ *j* द्र.।

[p]) पाभे. पृ १३२४ *g* द्रष्टव्य संनिवेश्यम् ।

[q]) = सपा. माश ४, २,१,१९ तैआ १, १,१,२ आपश्रौ १२, २२, ८। मै १, ३, १२ शुक्रौ इति पाभे.।

[r]) एकतरत्र पाभे. पृ २४९१ *f* द्र.।

[s]) सपा. तै १,८,१३,२; ४,६,५,५ मै २, ६, ६;११, १ काठ १८, ६ मन्थुः इति पाभे.।

८५; का ४, ८, २; ७, ६, २[a];
८, २२, ३; ९, ७, ५; ६[b];
१२, ५, ५; १४, ७, ६; १५,
१,५; १८, ७, ६[c]; १९, ७, १;
२०, २, १३; †२९, ३, ७; ८;
३२, १, ५; ९†; तै १, २, ६,
१; ४, १४, १[d]; ३, १, ३, २;
४. १, ५, २; ३, २, २; १३,
१†; ४,११, १; ७,७,१; ५,७,
५. २; ६, १, ९, ३[२]; ४, १०,
२¶; ४[a]; ¶५,४,१; २; ५,३;
¶७, २, ७, २;८, १[२]; ३[२]; ४[२];
७[२]; मै १, २, ३; ५; ६, ८¶;
९, १[२]; २, ७, ५; १९; ८,१२;
११,५; ३, ७, ४; ¶४, ५,७;
६, ३[२]; ५; ८; ८,८[२]; ९[२]; १०;
१०, १†; १४, १४§; काठ २,
६; १४; ४, ४[२a]; ९, ८[२]; १६,
५;१९; १७,१०; १८,११;२२,
१४[e];२४,५;२७,८[२]; २८,२¶;
१०¶; ३०, २[२]¶; ३¶; ५; ६;
३५, ९; ४०, १३; क १, १९;
३,३[२a]; ८, ११[२]; २५,९; २६,
९;२८, ११; ३७, ६; ४४,२¶;
४५, १¶; ¶४६, ५[२]; ६; ४८,
१०; कौ १,४†;८३; †२,५९२;
५९३; ७१८; ७४६; ९७८;
११७५; ३, २, ६; †जै १,१,
४; ९, ३; १२, १०§; ३,
२२,१; ४८,८;९; ५९,१०; ४,
१६, ३;६; २३,९; शौ २, ११,
५; ४, २४, ४; ६, ३४, ५†[f];

५३, १; १३, २, ८; ३४; ४२;
१७, १, २०; १८, ४, ५९†;
२०, १०७, १३‡; पै १, ५७,
५; ४, ३, ७; ३९, ४; ८, १४,
१†; १६, १२४, १; १५०,१०;
१५२,६; ९; १८, २१,२; २४,
१; २५, २; ३२, ४; १९, ८,
१; ४४, २१; –क्रम् ऋ १.९५,
७; १४०, ११; १६०, ३; २,
२, ७; ३, ६, ३; ३२, २; ३४,
५; ४, ३, [१०; ६, ६६, १];
६, ८; २७, ५; ४५, [२; ६];
५, ४३, ३; ४; ४५, [१०; ७,
६०, ४]; ६, ५८, १; ७, ६०,
४; ६६, १६; ७७, २; ८, १२,
३०; ६५, ११; ९. १९,५; ५४,
१; ६६, २४[f]; १०, ७,३; २१,
७; ४३, ९; खि ५, ३, ५; ६,
३, २; मा १, ३१, ३, १६†;
४, १८; २६, ८, ४८; १२,
१०४; १९, ३४; ७२-७९; ८४;
८९[g]; २०, ५५; ५९; ६७; २१,
३४; ५२[g]; २२, १; २८, ३९;
३२, १; ३६, २४†; ४०, ८;
का १, १०, ४; ३, ३, ६†; ४,
६, २; ९, १; ८, २२, २; १३,
७, ३; २१, ३, ३; ५, १; २[३];
३; ४; ५[३]; ६, ५; १०[g]; २२,
६, १; ५; ७, १; २३, ४, ६;
६, ५; २४, १, १; ३०, ४,५;
३५, ३,१; ३६, १, २४†; ४०,
१, ८; तै १, १, १०, ३[२]; २,

४, १; ७, १; ३, १३, २; ५,
५, १†; २, २, १२, ६†; ३,
२, २, २; ३, ३, १; २[२];४,१[२];
४, १, ११, २†; २, ५, २†[f];
७, १; ६, १, १०, ३†; मै १,
१, ११; २, ४; ५; ३, ३६;५,
१†; ६,१; २[२]; ६; ७[२];११,४[h];
२, ७, १४; ३, ७, ४¶; ५;
७¶; ११, २; ३[२]; ४; ५;
६[९]; ७; ९[३ईग]; ४, ६,३[२]¶;९,
२०; १०, ३†; ११, १†;१२,
२†; ४†; १४, १६†; काठ
१, १०; २, ५; ६; ४, १५,६,
९; ७, १४[२]; १४, ३[h]; १६,
१४, २०, १५; २४, ५; ६[२];
२७, ८[२]; ३०, ६;७; ३८, १[९];
२; ३; ८[२]; ९; क १, १०; १७;
१९, ४, ८; ६, ४[२]; २५, ५;
३७, ६¶; ७[२]; †की १, ७५;
२, १०५; †जै १,८,३; ३,११,
१; ४, २२, २; शौ ४, १, ५;
१०, ५, ७-१४; १३, २,१६†;
२०, ११, ५; १७, ९; पै ५,
२, ६; १४, ७; १६, २; २७,
८[f]; ६, १०, ५; ७, १५, ७;
८, १४, ७†; १५, २, ७; १२,
५; १६, १२४,१; १२८, १;९;
१५२,७; १९, ५२, १‡[i]; २०,
४, ६; ४०, ४[f]; –क्रस्य ऋ १,
८४, ४; २, ९, ४; ४१,३; १०,
१०७, ६; मा ७, १३; ८, ४९;
का ७, ६, २; ८,२२, ३; तै २,

---

[a]) पाभे. पृ ३११४ q द्र. ।
[b]) पाभे. पृ २४९१ f द्र. । [c]) पाभे. पृ ३११४ s द्र. ।
[d]) =सपा. आपमं १, १०, ८ । मा ७, ३० मै ३, १२,१३ माश ४,३,१,१५ शुक्राय इति पाभे. ।
[e]) सपा. तै ४,४,१२,१ प्रमृ. शुक्रे इति पाभे. ।
[f]) पाभे. पृ १३२४ g द्र. ।   [g]) सपा. काठ ३८, ३ तैब्रा २, ६, ४, ४ शुक्रम् इति पाभे. ।
[h]) सूर्यात् शुक्रम्>सपा. काठ १४, ३ तैआ १,२२,८ सूर्ये शुक्रम् इति, मा ९.३ का १०,१,४ माश ५,१,२,७ सूर्ये सन्तम् इति, तै १. ७, १२, २ तैब्रा १ ३,९,२ सूर्यरश्मिम् इति च पाभे. ।   [i]) एकतरत्र १३०८ i द्र. ।
[j]) सपा. ऋ ९,७४,४ घृतम् इति पाभे. ।

३, १०, २; ३, १, ६, ३;३,३, २; ४, ४, ४, ६†[a]; ¶७,२,८, ६; ७, मै १, ३, १२; ९, १[२]; २, ३, ४; ४, ६, ३; काठ ४, ४; ९, ८[२]; ११, ७; २७, ७; ३०, ६; क ३, ३; ८, ११[२]; †कौ १,३४४; २,२९९; ३७३[a]; †जै १, ३६, ३; ३, २४, १५; ३०, १६[a]; –॒क्रस्य ऋ ५, ६, ५[a]; काठ ३९,१४; –क्रा ऋ १, १२३, ९; १३५, २; ३, १, ८; ८, ९; ७, ३४,१; मा २७, ११; का २९, २, १; तै १, २, ५, १; ४, १, ८, १; मै २, १२, ६; ४, ९, १४; काठ ७, १३; १४; १८, १७; क ६, ३; ४; २९, ५; शौ ५, २७,१; पै ९, १,१; –क्राः ऋ १,१३५, ३; ६; १३७, [१; ९,६४,२८]; ३, १, १४; ४, ५१, ९; ८, २, १०; ४४, १७; ९५, २;९,७१, ६; ३३,[२; ४६, ४०; ६३, १४]; ६७, १८; खि ४, ९,३; ५, ७, ४, ९;१०; मा २१,४२; का २३, ५, २; तै १, ३, १४, ८†; ५, ५,३†; ८, १२,१; ५, ६, १, २; मै १, ५, १†; २, ६, ८; १३, १; ३, ११, ४; ४, ४, २; काठ ३, १०; १५, ६; ३९, १; ४०, १४; क २, १७; कौ १,५५१‡[b]; †२, ४; ११५; ८८४; ११६१; जै १,५६, ३‡[b]; †३, १, ६; १२, २; †४, १२, १३; २१, ९; शौ ८, ७,१; ११, १०, २८[c]; १२, १, १३; ३, २७; १३, २, १; पै ५, १४,२; १६, १२, १; ८७, ९; १७, २, ४; ३८, ७; १८, २०, ५†; –क्रात् मा १३, ५६; का १४, ७, ६; तै ३, १, १०, २; ४,३, २, २; मै २, ७,१९; काठ १६, १९; ३५,८; क २५, ९; –क्रान् ऋ ४, २, २; –क्राभिः मै ४, १२, ५; –क्राम् ऋ ९,६२,२८; ९९, १[b]; मै २, ३, ८; काठ १२, ९; –क्राय ऋ ७, ४, १; मा ७, ३०[d], २२, ३१; का ७, १२, १; २४, १८, १; मै १, ३, १६; ३६; ३,१२,१३[d]; ४, १४, ३†; काठ ४, ७; ७, १६, क ३, ५; ४८, ८; –क्रायाम् तै १, १, १०, ३; –क्रासः ऋ १, १३४, ५; ६, ६,४; ८, ४४,४; ५२, १०; ९, ६३, २५; ६४, ४; ६५, २६; ६६, ५; ९७, २०; खि ३, ४, १०, †कौ १, ४८२; २,३८४; ८९१; १०२८; १०४९; †जै १, ५०, ६; ३, ३१, ४; ४, १३, ६; २६, ७; –क्रासु तै ३, ३,३, २; –क्रे ऋ २, ३४, २; ५, ४३, १४; मा ८, ४८; का ८, २२, २; तै ४, ४, १२, १[e]; मै ३, १६, ४[e]; पै १५, १, ३[e]; –क्रेण ऋ १, १२, [१२; ८, ४४, १४; १०, २१, ८]; ४५, ४; ४८,[१४; ४, ५२, ७], ६, ४८, ७, ८, ५६,५; ९, ८५, [१२; १०, १२३, (७) ८]; १०, ४५, ७; १८७, ३[f]; खि ३, ८, ५; ४, ९, ७; मा ४, २६; १२, २४; १९, ५; ४०; ७९; का ४, ९, १; १३, २, ७†; २१, १, ५; ३, ११; ५, ५; तै १, २,१,१; ८, १८, १; २, ५, १२, २‡[g]; ३, ३, ३, २; ४, १; ४, २,२, २†; ६, १, १०, ३¶; मै १, २, ५; २, ३, ८; ६, ८; ७,९; ३, ११, ६; ७; १०; ४,४, [?]; ६, ३¶; काठ २, ६; १२, ९; १५,६; १६, ९; २४, ६[२]; ३०, ६; ७; ३७, १८; ३८, १; २; ३९, १५; क १, १९; ३७,७[२]; †कौ १, ३७; २, १०६३; ११९८; जै १, ४, ३†; पै ५, १४, ७; ७, ३, १†; १६, ८, ७‡[b]; १९, ४५, ४; –क्रेभिः ऋ २, ३३, ९; ३५, ४[g]; ३, १, ५; ९, १०२, ८; मै ४, १२, ४†[g]; पै १५, २३, ४[i]; –क्रैः ऋ १, ९५, १०; ३,४४, ५; ५,७९,८; पै ८, १४,१०†, –क्रौ ऋ १०, ८५, १०; मै १, ३, १२[j]; शौ १४, १, १०†; पै १८, १, १०.

शुक्रा[k] ऋ ९, ४६, ४.

शुक्र-ज्योतिस्[l]– -तिः मि ३, १०[l], २०[m]; मा १२,१५; १७, ८०; का १३,१, १६; १८, ५,

a) सपा. शुक्रस्य <> ॰शुक्राय इति पाभे. ।
b) सपा. शुक्राः <> शुक्राम् इति पाभे. ।
c) शुक्रियाः इति शङ्क. । d) पाभे. पृ ३११५ d द्र. ।
e) पाभे. पृ ३११५ e द्र. । f) पाभे. पृ १४७८ i द्र. ।
g) सपा. शुक्रेण <> शुक्रेभिः इति पाभे. ।
h) सपा. ऋ १०,८७,२३ निर्ष्णेन इति पाभे. ।
i) सपा. पै १५,२३ ३ ध्रुवेभिः इति पाभे. ।
j) पाभे. पृ ३११४ g द्र. । k) तु. पृ २४०९ a ।
l) विप. (अग्नि-, पवमान- प्रमृ.)। बस. । m) सपा. शिवा १८,१८ शुक्रं ज्योतिः इति पाठः? यनि. शोध. द्र ।

१; तै १, ८, १३, २; ४, १, ५, ३; २, १, ५; ६, ५, ५; मै २, ६, ६¶; ७, ८; ११,१; काठ १६,८; १८,६; क २८,६.

शुक्र-दुघ[a]- -घस्य ऋ ६,३५,५.

शुक्र-पु[b]- -पाः मा ७, १२; का ७, ६, २; मै १, ३, १३; ४, ६, ३; काठ ४, ४; २७, ८; क ३, ३; -पेभ्यः मा ६, २७; का ६, ७, ५; तै १, ३, १३, २; मै १, ३, १; काठ ३, ९; क २, १६.

¶शुक्र-पात्र[c]- -त्रम् मै ४, ६, ३[३]; ८, ८[२]; काठ २८, १०; क ४५, १; -त्रात् काठ २८, १०; क ४५, १[२]; -त्रेण तै ६, ५, ४, १[२]; २[२]; ५, ३[२]; मै ४, ६,८[२]; काठ २८, २; क ४४,२.

†शुक्र-पिश्[d]- -पिशम् ऋ १०, ११०, ६; मा २९, ३१; का ३१, ४, ७; मै ४, १३,३; काठ १६, २०; शौ ५, १२, ६.

शुक्रं-पूत[e]- > ?शुक्रपूत-पा[f]- -०पाः ऋ ८,४६,२६.

शुक्र-पृष्ठ[g]- -ष्ठः शौ १३,१,२३[h].

शुक्र-भृत्[i]- -भृतः काठ ३,१०; क २,१७.

शुक्र-यां[j]- -या खि ५, ७,४,६.

शुक्र(क-ऋ)र्व(म>)मा[k]- -मा[l] तै ४,३,११, ५; काठ ३९, १०.

¶शुक्र-वत्- -वत् मै ३, ८, १०; ४, ६, ९; काठ २६,१; क ४०,४, -वती तै ६,१,६,४; मै ३, ८, १०; ४,६,९; काठ २३, १०; २६, १; २७, ८; क ३७ १; ४०, ४; -वन्ति तै ३,२,२, १; काठ २६,१; क ४०, ४.

शुक्रवती[m]- -ती काठ १९, ८[n].

†शुक्र-वर्चस्[g]- -र्चाः ऋ १०, १४०, २; मा १२, १०७; का १३, ७, ६; तै ४, २, ७, ३; मै २, ७, १४; काठ १६, १४; क २५, ५; कौ २, ११६७.

शुक्र-वर्ण,र्णा[g]- -र्णम् ऋ १, १४०,१; -र्णाम् ऋ १,१४३,७.

शुक्र-वासस्[o]- -सा ऋ १,११३, [७ (१२४, ३)].

शुक्र-शोचि[g]- -०चे ऋ ८, ४४, ९.

शुक्र-शोचिस्[g]- -चिः ऋ ७,१५, १०; मै ४, ११, ५; काठ २, १४, ४,४; क ३, ३; शौ ८, ३, २६†; पै १६, ८,४†; २०,५४,

---

a) विप. [*आशु-वाहिन्- (√वध् [*=√वह्]> *वधेनु- > धेनु- *=उक्षन्-)]। शु-कृत- +*व (क्ष->)घ- (भाप. =वाह-) >बस. *शुकृत-वघ-> *शुकृतेघ- > यनि.। कर्मणि प.। 'तादृशं पुङ्गवं मा निररम् (*=निर्-हरम् [<निर् √हृ '*निरसने' लेटि])' इति वा. (वैतु. सा. GW. LR. GRV. शुक्रस्य [पयस.] दोग्ध्री- [गो-]; वें, [दक्षे] मा. विप. [इन्द्र-] इतीव ?)। सुदुघा- [धेनु-] इत्यपि द्र.। b) विप. (सोमप- [देव-])। उस.। c) नाप (सोम-पात्र-)।

d) विप. (सुप्रभं द्योतमाना- [श्री-])। उस. उप. <√पिश् '*भूषणे' (तु. शुचि-पेशस्-)।

e) नाप (सोम-)। शुक्र-+(√पू 'पवने =*अभिषवे'> कर्मणि) पूत- (*रस-) >बस. यनि.।

f) विप. (सोमपान-काम- [वायु-])। उस. उप. *पातुमिच्छु- इति कृत्वा *०पाय्->-पाः [प्र१] इति मतम् (वैतु. अन्ये यनि.)। 'हे वायो! यः (त्वम्) एभिः सोमेभिः सोमपाः (*सोमपानेच्छुः) शुक्रपूतपाः (सन्) अश्वेभिः (*त्वराभिः) दानाय [*दानकारिणं (पृथुश्रवसं [तदीय-मखं]) प्रति] वहते (वहनाय [*भाप.]) मत्सरीनां त्रिः सप्त (१४७० संख्याकाः) उस्राः (*वहित्राः [वडवाः]) वस्ते [*वंहः (√*वस्त्>[लेटि मपु१] *वस्तसे > यनि.)]' इति वा.। नान्तरीयोत्तरस्याम् ऋचि ?अमन्दच्चित्रम् इत्यत्र अमन्दः [मपु१] इति चित्रम् इति च पदे स्तः (वैतु. पपा. प्रमृ. ०न्दत्, चि० इति?)। शेषं सस्थ. सोम-पाग्- इत्यत्र द्र.। g) विप.। बस.।

h) सपा. पै १८,१८,३ शुक्लपृष्ठः इति पाभे.।

i) विप. [*मद-करा- (*सोम-धारा- [वैतु. AVL. दीप्ति-मदर्थे अपा विप. इति?])]। इह √शुच् '*मदे' द्र.। उस. पूप. भाप. सद् मादनपर्याय', उप च < √भृ '*कृतौ'। सस्थ. निम्राम्यं- *= नि(:)-स्राव्यं- (< नि[:] √स्रु '*अभिषवे') इति, देव श्रुत्- *= देव-स्रुत्- (देवेभ्यः स्रवणशील-) इति च। j) वीर-या- इत्यनेन सन्यायना द्र.। k) विप. (उज्ज्वलदीप्तमती- [उषस्-])। बस. उप. दीप्त्यर्थे *भाप. <√क्षप् 'दर्शने' (वैतु. सा. PW. K. प्रमृ. =उक्षन्- इति?)।

l) सपा. पाय ३,३,५ शुक्र ऋषभा इति पाभे.।

m) विप. (शुक्रशब्द-वती- [याज्यानुवाक्या-])।

n) सपा. तै ५,५,१,२ श्वेतवती इति पाभे.।

o) विप. (शुभ्र-वस्त्रा- [उषस्-])।

१०; –[?]चिषः[a] तै ४, ४, ४,८; मै २, १३,८†; †कौ १,४६५; २, ११६३; जै १, ४८, १०; –चिरम् ऋ २, २, ३; ८, २३, २०; –चिषा[b] मा ७, १३; का ७, ६, २; तै ६, ४, १०, ४; काठ ४, ४; क ३, ३; –†चिषे ऋ ७,१४,१; ८,२३,२३;१०३, ८; कौ १,१०७, २,२२८; जै १, १२, १; ३, २०, १२; –चिषौ मै १,३,१२[b].

शुक्र-श्री[c]– -श्रीः काठ ३४,१६.

शुक्र-सद्मन्[d]– -द्मनाम् ऋ ६, ४७,५.

¶शुक्रा(क्र-अ)ग्र[e]– -ग्रा. मै ४, ८,१०; काठ ३०,२[1];५, क ४६, ५[1]; –ग्रान् तै ७, २, ७, २; मै ४, ८, ९; काठ ३०, ३; क ४६,६.

शुक्रा-मन्थिन्[f]– -¶न्थिनौ तै ६,४,१०,१[2], ३;४[2]; ५,१०,१; मै ४, ५,९; ६,१; ३[1]; ८,७§; काठ २७, ७[1]; ८[1]; १०; २८, १०[g]; क ४५,१; –०न्थिनौ[h] मै १, ३, १२.

शुक्रिय[i]– -यम् खि ६, ३, १[j], मै ३, ७, २[1]¶; काठ ८, ३¶; क ६, ८¶; –¶ये काठ ८, ३,२४, ५; क ६, ८; ३७, ६.

शुक्ल,क्ला[k]– -क्लः काठ ११, ६¶; –क्लम् मा ३०, २१; का ३४, ४,३; ¶तै ६,१,३,१;२; ¶मै २, ५,७; ३, ६, ६; ¶काठ ९, ११; १२, ४, २३, ३; ३८, ३§[1]; पै १६, १२७, १-५; १९ ५२,६; –क्लस्य पै १९,५१,१३; –¶क्लाः तै २, ३, १, ३; मै १, ९, ३; २,१,५,२,१;३, ६; ४, ५,१[m]; काठ ११, ५; ६; १२, ४; –¶क्लान् तै २, ३, १, ३; काठ ११,६;–¶क्लानाम् मै २,१, ५; २,२; ¶काठ १०,६;११,५[1]; ६; –क्लानि शौ १,२३, २[n]; –क्लाय मा २५,१; का २७, १, २; मै ३,१५,२; –¶क्लै तै ५, ३, १, ४; काठ २०, १०; २२, ७; क ३१,१२; ३५. १.

शुक्ल-पृष्ठ– -ष्ठः पै १८,१८,३[o].

शुक्लिन्– -क्ली काठ ३९,१२‡[p].

शुचत्– -चतः ऋ ६, ३, ३; –चता ऋ २. ३४, १२; –चते ऋ ४, २३, १, –†चद्भिः ऋ १०,६७,७; मै ४, १४, १०; शौ २०,९१,७; –†चन्तः ऋ ४, २, १५;१७; काठ १३,१५; शौ १८, ३,२२;–चन्तम् ऋ १०,७९,३.

शुचद्-रथ[q]– -थाः ऋ ४,३७,४. †शौचद्रथ[r]– -थे ऋ ५: ७९,२; कौ २, १०९१.

शुचध्यै ऋ ४,२,१.

शुचन्ति[s]– -न्तिम् ऋ १, ११२,७.

शुचमान– -नः ऋ ४, २३,८.

शुचयत्– -यद्भिः ऋ ४, ५६, १.

[a]) अनु शुक्रशोचिष. > सपा. ऋ १, १२७, १ मा १५,४७ का १६,५,२९ काठ २६. ११; ३९, १५ शौ २०, ६७,३ अनुवर्षि शोचिषा इति पाभे. ।

[b]) सपा. °चिषा (मागा ४, २,१,१९ तैश्रा १, १,१,२ आपश्रौ १२,२२,८ च) <> °चिषौ इति पाभे ।

[c]) विप. (°मद-युक्त- [सोम-])। उस. । 'शुक्रेण (°मदेन) मिश्रयते' इति कृत्वा उप. (√श्री °'मिश्रीभावे' > कर्तरि) श्री– इति द. (तु. शुक्रभृत्–; वैतु. AVL पृ. = २३५- इति वा सोम- इति वा!) ।

[d]) विप. (°उज्ज्वलदीप्तिमती- [उपस्-])। बस. उप. भाप. =सद्मन्- [[=°सद-मन्- =सद्यन्-] <√सद् (°√कद् [तु. कदार-]) °'दीप्तौ' (तु. प्रदापन- [<प्र√माप् >] सज्ज- [°सद्य-]), वैतु. पै. ना. प्रमृ.< √सद् 'दहने =निवासे' इति ?]।

[e]) विप. (एतत्प्रमुख- [सोमदेवताक-ग्रहपात्र-विशेष-])। बस.।

[f]) भाप (सोमग्रह- द्वय-)। देवं द्वन्द्वाचार्हिन्–टि. द.।

[g]) शुक्रम° इति पाठः? । [h]) सात. शुक्रम° इति ?।

[i]) °भाप. (दीप्ति-मत्ता- [सा-]), विप. (दीप्ति-मत्- [अहन्- प्रमृ.])।° शुक्र– [भाप, विप., नाप. (सोम- [वैतु. अन्ये शुक्र-])] + घ > इयः प्र. उसं. (पा ४, २,२६; ४,११५; ११६ प्रमृ)।

[j]) सपा. शांश्रौ ६,४,१३ BC. च ?उद् इतः> उदित- (°नाप. [सूर्य-])> -तः इति शोध. (तु. सि.)।

[k]) विप., नाप. न. [शुक्ल-वस्तु-] । शुक्र– इत्यनेन सन्यायम् । रलयोरविशेषः ।

[l]) पाभे. पृ ३११५ g द. ।

[m]) सपा. तै ६,४,२,४ चन्द्राः इति पाभे. ।

[n]) सपा. तैश्रा २,४,४,१ श्वेतानि इति पाभे. ।

[o]) पाभे. पृ ३११७ h द. ।

[p]) सपा. ऋ ८,९१,८ श्लोकी इति पाभे. ।

[q]) विप. (ऋभु-), व्यप. [तु. r]। बस. ।

[r]) व्यप. (सुनीथ-)। अपत्यार्थे अण् प्र. ।

[s]) व्यप. (राजन्-)। क्तिच् प्र. उसं. (पाउ ३,५०)।

२; १०,४,६; मै ४,१४,७†; –यन्तः ऋ १,१४७,१; –यन्तम् ऋ १०, ४६, ८.
शुचुसे मै ४,१२,२.
शुचान– -नः पै १६, १५१, ७.
१शुचि[a]– -चयः ऋ १, ५, ५; ६४, २;७२,३; १३४, ४;५; १८१. २; २, १, १३; २७,२; ९;३५, ३; ४, ५१, २;९; ६,६, ३;४; ६६,४;११; ७,२,२; ४९,२;३; ५६,१२; ५७,५; ९०,१; ८,३, ३; ४४, १७[b]; ५२, १०; १०, १२४, ७; खि ३, ४, १०; †मा २९, २७; ३३, ७०; ८१; †का ३१, ४, ३; ३२, ६, १; १२; †तै १, ३, १४, ८; ४, ४६,३; ५,५,३; २,४, १४, ४; ५, १२,२; ३,३, ११,२; ५,६, १, १; मै १, २, १; ५, १†; २,१३,१[3];†; †४, १०, १; २; १२, १;४; १३, ३; १४, १८; †काठ २, १४; १९, १४; ३५, ३; ३७, ४; ४०, १४; †कौ १, २५०; ४४२§; २, ८८४; ९५७; १०२८; ३, ३, ६; †जै १, २६, ८; ४६, ६§; २,१, ६; ४, १२, १३; २०, ६; २६, ७; शौ १, ३३, १; ४; ४, ३४,२; ५, १, ३; ६,६२, ३[c]; १०, ६, ३; १२, २,११[c]; २८[c]; ३, २७;२८; २०, ६९, ३†; १०४, १†; पै १, २५, १; ४; ६,२,३; ३, १०; २२, २; १४, १, २;५; १६, ४२, ३; १७, ३१,१; ३२, ८; ३८, ७; १९, १०,२[d]; ३०, ६; २०,५१, ६; –चये ऋ ३, १, १०; ७,४१,६; मा ७, ३०[e]; २२, ३१; ३४, ३९†; का ७, १२, १[e]; २४, १८,१; ¶तै २, २ ४, २; ३[2]; मै १,३,१६[e]; ६,८[3]¶; ८,९[2]¶; ३,१२,१३; क ठ ४,७;८,८[3]¶; ९¶; ४५,६; क ३,५; ¶७,३[2]; ५;४८,८; शौ ३,१६,६†; पै ४, ३१,६†, –†चि ऋ १, ७१,८; १२१,[५;१०, ६१,११];१४०, ११; ४, १, ६; १९; २,१६[f]; १०,६; ६, १०, २; ५१,१; ९, ६७, १२; मा १९, ६९; ३३. ११; का २१, ४, १९; ३२. १,११; तै १, ३, १४, ६; २, २,१२, ७; ६, १२, ४; मै ४, १२, ४; १४, १५; शौ १८,३, २१; –चिः ऋ १, ६६,१; ९१, [३; ९,८८, ८];१२७,७; १४१, ४;५;१४२, [३; ८,१३,१९;९, २४,६;७]; ९;१६०, १; १८०, ३; २,१,१; १४; ५, ४; ७,[४; (३,२७,४) ७, १५, १०]; २७, १३; ३. ५. ७; ४, १, ७; ५,१, ३; ७,८; ११, १; ३; ६, ८,१; १५,१; ७,३, ९; १०, १; ९५, २; ९७, ७; १०४, १६; ८, २, ९; २९, ५; ४४,२१[3]; ९,९,३; ७०,८; ७२, [४;८६,१३]; ७५, [४; ८५, १२]; १०, १७, १०; ३९,१; ४२,९; खि २,६,२,१६; ४,९,५; †मा ४, २; ११, २७; १४,६§;२५,२७;†का ४,१,३; १२, २, १६; १५,१,५§; १६, ५,८; †तै १, २,१,१; ३, १४, ५; ८[3], ४, १४,१§[e]; ५,५,३[2]; २,१,११,४; ४,१,२,५; ४, ४, २; ११,१§; १२, १§; मै †१, २,१; ५,१[3]; ६, २§[3]; †२,७, २;८,१२§; १२,७,३,६,२[a];†; ¶; १६,४; ४, ११,४; ५; १४, ४†;७; १४; काठ २,१†;१४†; ७, १३; १४; ८, ८¶; ९[2]¶; १६, २†; १७,१०; १८†; २२, १४; ३५, ९; ३८, १३†; ३९, १४†; ४०, १४[3]†; क २,१३†; ६,३; ¶७,३;५[2]; २६,९; ४८, १०; †कौ २, ३५७; २८६; ३१६; ३१७; १०९८; ३,३,८; †जै २,२,३; ३,२२,४; २४,३; २६, २; ३; ४,१२, १२[3]; १४;

a) विप. (दीप्त-, निर्मल- [सोम-, मरुत्- प्रमृ.]), नाप. (ग्रैष्म-मास-)। किन् प्र. (पाउ ४,१२०)।

b) पामे. पृ १११९ a द्र.।

c) पामे. पृ २०६९ j द्र.।

d) सपा. शौ ६,४१,३ तन्वः इति पामे.।

e) सपा. शुचये (माश ४, ३,१,१५ च) <> शुचिः (आपमं १,१०,८ च) इति पामे.।

f) शुचीदयन् इति पाठः? शुचि, (√दीधी >) *दीधयन् [लङि प्रपु३] इति पद-शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. शुचि इत् अयन् इति त्रीणि पदानीति [एतदनु पृ ७५९ इत् इत्यस्य, पृ ७४६ √इ > अयन् इत्यस्य च कृतपूर्वो निर्देशो नेष्टः])। यथा इत्यनेन योगात् *दीधयन् इत्यत्र निघाताऽभावः द्र.। छन्दस्तः नैप्र. दकारलोपश्च। प्रकृते स्थले शुचि इति क्रिवि. (तु. Gaedicke [तु. ORN.]; वैतु. R [ZDMG ४८, ६८०] शुचिम् इति शोधुकः)। शौ १८, ३, २१ तु तत् कर्म चेति विवेकः।

g) पामे. पृ २०६७ e द्र.।

१६,१०; शौ २, ९, ५; ६,५१, २†; ७, ७७, ३; †८, ३,२६, ४,१६; ११, १, १६; २०,१७, ९; ७६,१; पै २, १०, २; ३६, ४![a], ३,३४,२; ६,३, ३†; १५, १, ३; १६, ८, ४†; १०, ६†; ८३, १०[b]; ९०,६; १९, ४३, ६†; २०, १२, १; ५४, १०; –चिना ऋ २, ५, ४; ३५, ८; काठ ३८, १३; –चिभिः ऋ ५, १,३,६,६२,२; कौ २,१०९८†; –चिभ्यः ऋ ७, ५६, १२; मै ४, १४, १८†; –¶चिभ्याम्[c] काठ २७, ४; क ४२, ४; –चिम् ऋ १, ७२, ३; १४०, १; २, ३५, ३![d]; ३, २, १४; १५, ६२, ५; ५, ४, ३; ६, १५, ७; ७, ४०, १; ५६,१२; ९०, ३; ९१, ४; ९३, १; ८, १०१, १०,१०२, ४; ९,१०५, ४, मा २८,२५;३६[e]; का ३०, ३, २; ४, २[e]; †तै १, १,१४, १; २, ५, १२, २, ३, १,११, ८; मै १, ८, ९¶; २,१३,११, †४, ११, १; ३; १३,५; १४, २, ८; १८; ¶काठ ८, ८; १३, ११; २२, ११S; ३५, ३.

४०, १४; †कौ १,१८; ५७४; २, ९१७; ९६१; ३, ३, ६![d]; †जै १, २, ८;५८, ९; ४, १५, १०; १६, ४; शौ ४, ३४,२[f]; १०, ६, ३; पै ६, ३.६; ८,६; १६, ४२, ३; १७, १४, १; –†ची ऋ ४,५६,५,७,५६,१२; १०, ८५,१२; मै ४, १४,१८; कौ २, ९४६; शौ १४, १, १२; पै १८, २, १; –चीन् पै ६, २२,२[f]; –चीनाम् ऋ १, ३०, २; ७, ५६, १२; ९, ५२, ५. मै ४, १४, १८†; –चीनि ऋ २,३१,१३;–०चे ऋ १,३१, १७; ६,६,३; ४८, [३ (७, ५, ४)]; ७, ८९,३; ८, ४३, १३; तै ३, ३,११,२†; –चेः तै १,८, १०, २; मै २, ६, १२; काठ १५, ८.

शुचि-क्रन्द[g]– -न्दम् ऋ ७,९७, ५; काठ १७, १८†.

†शुचि-जन्मन्[h]– -न्मनः ऋ १, १४१, ७; ६, ३९, २; –न्मान ऋ ७,५६,१२; मै ४, १४, १८.

†शुचि-जिह्व[b]– -ह्वः ऋ २, ९, १; मा ११, ३६; का १२, ३, ९; तै ३, ५, ११, २; ४, १,

३,३; मै २,७,३; काठ १६,३.

शुचि त्व– -त्वम् शौ १२, ३, २८.

?शुचि दन्[i] ऋ ५, ७, ७![j]; ७, ४, [२![k] (१०,११५, २)].

शुचि-पा[l]– -०पा ऋ ७, ९१, ४; –†०पाः ऋ ७,९०,२; ९२, १; मा ७, ७; का ७, ३, १; तै १, ४, ४, १; ३, ४, २, १; मै १, ३, ६; ४,१४,२; †काठ ४, २; १३, ११; १२; क ३, २; –पे ऋ १०, १००, २.

शुचि-पेशस्[h]– -शसम् ऋ १, १४४, १.

शुचि-प्रतीक[b]– -कम् ऋ १, १४३, ६.

†शुचि-बन्धु[b]– -न्धुः ऋ १, ५७, ७; कौ १, ५२४; २, ४६६; जै १,५४,३; ३, ३५,१.

शुचि-भ्राजस्[b]– -जाः ऋ १, ७९, १; तै ३, १,११, ४†.

शुचि-मत्– -मन्तम् पै १३, ३, ४.

शुचिमती– -ती काठ ७, १३; क ६, ३.

शुचि-वर्ण[b]– -र्णम् ऋ ५, २,१.

शुचि-व्रत, ता[b]– -०त ऋ ८,

a) शुच्–>शुचः इति शोधः ?।

b) सपा. शौ ११,१,२० शुनि इति पाभे ।

c) पामे. पृ १०७१ f द्र. ।

d) ऊ शुचिम् > सपा. जै २. १, ६ ?ओशुचम् इति पाभे (तु. पृ १०७९ b)। तत्र ओ[आ√ठ]प्> *ओ(आ-ऊ)पिशुष्–>*ओशुष्–> -शुषम् इति शोधः। ना. अन्यथं शोध. शुचम् स्यात् (तु. सस्य. टीप्पणिम्)।

e) सपा. तैब्रा २.६,१०,१ देवम् इति पाभे. ।

f) सपा. शुचिम्<>शुचीन् इति पाभे ।

g) बिप. (इन्द्र-वायु- [प्रकरणेत-])। बस. ।

h) बिप. । बस. । i) बिप (मारुद्गणानां-[अग्नि-])।

j) *-दन्त– (प्र१ -न्तः [संहितायाम्]) > -न्त इति शोधः [तु. छन्दः (तु AVM. L [५०६])], वैतु. अन्ये उप. दत्– (पा ५. ४, १४२) इति[?]। सस्थ. ?अन्–आशिषम् > अन्वा (नि), (*आशितम् [पा ६, १, २०७]>) आ-भक्षितम् [क्रिवि] इति शोधः। सस्थ. √दा इति च आ√दा च =√धा, आ√धा इति कृत्वा 'पोषणे =भोजने' द्र. । सस्थ. ?अनिभृष्टत-विषिः > °त्विषिः इति शोधः।

k) *दन्तः>(संहितायाम्)*°न्तो इति शोधः। °न्तोम्* > *°न्तो ऊ° > *°न्तू°>) *°(न्त >)द् (वु°>) भू° इति भावः। l) बिप. । उप. उप.<√पा 'पाने'।

४१, १६; जै ३,४६,३†; -०त ऋ १०,११८,१; -तः मा २१, १३; का २३, २, २; काठ ३८, १०; -ता ऋ १,१८२,१; ६, १६, २४; -०ता ऋ १, १५, ११; ३,६२,१७; कौ २, १४†; जै ३, २, ५†; -ते ऋ ६, ७०, ३.

†शुचिव्रत-तम- -मः ऋ ८, ४४, २१; तै १, ३, १४, ८; ५, ५, ३; मै १, ५, १; ४, १०, १; २; काठ १९, १४; ४०, १४; जै ४, १२, १२.

†शुचि-प्(<स)द्[a]- -पत् ऋ ४, ४०, ५; मा १०, २४; १२, १४; १९, ७४S; का ११, ७,४; १३, १,१५; २१, ५, २S; तै १, ८, १५,२,४,२,१,५; मै २,६,१२; ७, ८; १३, ८; ३, २, १; ११, ६S; ४, ४, ६; काठ १५, ८; १६, ८; १९, ११; ३८, १; क ३१, १.

शुचिस्[b]- > शुचिष्-मत्- -०मः ऋ ६,६,४.

शुच्यत्- > शुच्यद्-अ (क्ष>)

क्षी[c]- -क्षी मै ३,७,४.

शुशुकन्[d]- -नम् ऋ १, १३२, ३.

शुशुक्वनि[d]- -निः ऋ ८,२३,५[e].

शुशुक्वस्- -क्वांसः ऋ ५, ८७, ६; -क्वान् ऋ १, ६९, १, १६९, ३[f]; १८९,४.

†शुशुचान- -०न ऋ ४, १, ३; काठ २६, ११; -नः ऋ १. १४९, ४; १०, ९८, ८; मै ४, ११, २; १२, २S; काठ २, १५; कौ २, ११२५; -नम् ऋ ४,१, १९; -नस्य ऋ ४, २२, ८; -नाः ऋ २,३४,१; -नासः ऋ १,१२३,६.

१शोक[g]- -कः ऋ २,२८,५, पै ६, २,३[h], -कम् ऋ १०, ३१, ९; शौ १८. १, ३९†; -का ऋ ४. ६, ५; -कात् मा १३. ४५[i]; ५१[i]; का १४, ४, ८[i]; ५५[i]; मै २, ७, १७[i,j]; काठ १६, १७[i,j] क २५,८[i,j]; शौ ४, १४, १[i]; ९, ५, १३; पै ३, ३८, १[i]; ७, १५, ३; १६, ९८,३[i]; -काय शौ ५,१,३[h].

२शोक[k]- -कः शौ १. २५, ३; पै १,३३,३; ४. २४,१.

शोच्[l]- > †शोचिष्ठ- -०ष्ठ ऋ ५,२४,४; ८,६०,६; मा ३ २६; १५, ४८; २५, ४८; का ३, ३, १८; १६,५,३०; २७, १५, २; तै १,५,६,३; ४, ४, ४, ८; मै १,५, ३; काठ ७, १; क ५, १; कौ २, ४५९, जै ३, ३४, १७.

१शोचत्- -चतः ऋ ७, १५, ५[m]; -चद्भिः ऋ ५, ७९, ८; -चन् ऋ ७, ५०, २; १०, ९२, १; -चन्तः ऋ ९,७३,५; ८३, २[c]; खि ४ ९, ३; जै ३,२०,१०†.

शोचि[o]- -चयः शौ १८, २, ९.

शोचिस्- -चिः ऋ १,३९,१;१४३, २; १४८, [४; ७, ३,२]; ३.१, ५; ४,६,६; ७,१०; ५, २८,१; ६,६४, ३; ७,३, ५; १६, [३; ८,२३,४]; ८, ६,७; १०, १६, ४; १४२, ४; मा १५, ६२†; ३७,११; का १६, ७, ५†; ३७, २,१; †तै ४, ३, १३, १; ४, ३,३; ४,५; मै १,५ ३; २, ८, १४†; ४,९,३; काठ ६,९; १७, १०†; ३९, १५†; क ४, ८;

[a]) विप.। उस. उप. कर्तरि कृत्।

[b]) = शोचिस्-। भावे किसिः प्र. उसं. (पाउ २,११२)।

[c]) विप. (सोम-कदर्णा-)। बस.। सपा. आपश्रौ १०, २२, ४ (तु. C. MW. च) शुच्यक्षी इति पाभे.।

[d]) विप.। यङ्लुगन्तात् कर्तरि कनच् प्र., क्वनिः प्र. च यथायथं उसं. (पावा ३, २,१७१)।

[e]) सपा. मा ११, ४१ का १२, ४, ४ तै ४, १,४,१ माश ६,४,३,९ शुशुक्वनिः इति, मै २, ७, ४ शुशि-क्वनिः इति, काठ १६, ४ शुशुक्वभिः इति च पाभे.।

[f]) *क्वानः (= *क्वांसः) इति शोधः। नैप. ‡अक्तो > ‡तुः इत्यपि शोध.। 'यथा कविः अक्तोः (*कर्तुः) शुशुक्वान् स्यात् तथाभूताः (मरुतः)' इति भा.।

[g]) भाव. (दीप्ति-, तेजस्-)।

[h]) सपा. शोकः <> शोकाय इति पाभे.।

[i]) इतोऽनन्तरं शोचाम् (लेटि प्रपु १) इत्यधिक-पदार्पणः शोधः (तु. छन्दः, सपा. तै ४, २, १०, ४ [तत्र टि. च] माश ७, ५ २,३१)। नैप. ‡शुजायन > (√अर्च् 'दीप्तौ'>लेटि) अर्चात् इति शोधोऽपि द.।

[j]) सपा. तै ४,२,१०,४ शुभात् इति पाभे.।

[k]) विप. (उपनायक- [नरमन्- = उरस्-])। कर्तरि अच् प्र., स्वङ्गादिस्वर उसं. (वैतु. सा. प्रमन्तम् इति)।

[l]) कर्तरि क्विप् प्र.।

[m]) सपा. काठ ४०, १४ तैब्रा २, ४, ८, १ शुनमः इति पाभे.।

[n]) पामे. पृ ८१८ i द्र.।

[o]) = शुचिस्-, शोचिस्-।

२६,१†; कौ २,५७०†; ४, ५,
जै ३,४६,५†; शौ १,२५,२ª,२,
१९,४, २०,४; २१,४; २२,४;
२३,४; १०,४,२;१८,२,८†; पै
२,४८, ३; १६,१५,२; –चिषः
ऋ ४, ५,१०; पै २०, ५२, ९,
–०चिषः[b] ऋ ५, ६, ५; काठ
३९, १४†; –†चिषा ऋ १,
१२, [१२; ८, ४८, १४; १०,
२१,८], ४५,४; ४८, [१४; ४,
५२,७]; १२७, १ᶜ; ४; १७५,
३; ३,२,४;१४,४; १८,४,४,५
४, ६,३,६;४,६; १०,४; १२,
१;१६,२८; २२, ८; ४८,[३;
७,५,४], ७, ६८, ९, ७, १३,
२,८,५६, ५; ६०, १६; १०२,
[(६०, १९) १६]; ९, ८५,
[१२;१०,१२३,(७) ८]; १०,
४५,७,८७,२३;११५,३; ११८,
७, १८७, ३; गि ३,८,५; ४,
९, ७, गिमा २९, ४८; मा
१२,२४; १५, ४७ᶜ, १७,१६,
का १३, २, ७, १६,५, २९ᶜ;
१८, २, १, तै १, ५, ११, २;
४,२,२,२,६, १, ५, मै २, ७,
९,१०, २; ३, १, ७; १६, ५,
४, १४,९; काठ १६, ९; १८
१, २६, ११ᶜ; ३९, १५ᶜ,
क २८,२; कौ १,२२; १७; २,
७८८; १०६३; ११९८, जै १,
१, २;४, १; ४, ६, ८; शौ १,
१२, २S, ६,१४,२;८,१,२३;

१७, १, १६S; २०, २६, ८;
६७, ३ᶜ; पै १, १७,२S; ७,३,
१; २S; १६, ८,७; १८, ३१,
८; १९, ४५,४; –चिषे ऋ ५,
५,१; मा ३, २†; १७, ११;
३६, २०, का ३, १,२†; १८,
१, १२; ३६, १,२०; तै ४,६,
१,३; ५,४, ४,५; मै २,१०,१;
४,९,१; ३; काठ १७,१७; २१,
७; क २८, १; शौ १, २५, ४;
–चींषि ऋ ३,४,४; ७, ४३, २;
मा २७, ११; का २९, २, १;
तै ४, १, ८, १; मै २, १२, ६;
काठ १८, १७; क २९, ५, शौ
५,२७,१; पै ९,१,१.
†शोचिष्-केश[d]– -शः ऋ ३,
१४, १; १७, १; २७, ४, ५,
४१, १०; तै २, ५, ८, ६;
–शम् ऋ १, ४५, ६; ५०, ८;
१२७, २; ५, ८; २; मा १५,
३१; का १६ ५,१३; तै २, ४,
१४, ४, ४, ४, ४, ३; मै २,
१३, ७; ४, १०, ६; काठ ९,
१९; ३९, १४; १५; कौ २,
११६४; ३, ५, १४; शौ १३,
२, २३; २०, ४७,२०; पै १८,
२२, ८.
शोचिष्मत– -मद् ऋ २,
४, ७.
शोशुचत्[e]– -चत् ऋ ६, ४८, ३;
–चतः ऋ १०, ८७, २०; शौ
८, ३, ११‡ᶜ; १९†; १०, ५,
४९‡ᶜ; पै १६, ७, ३‡ᶜ; ९†;
–चता ऋ १, १२३, ७.
शोशुचती[f]– -त्याः ऋ १०,
८९, १२.
शोशुचान, ना– -†नः ऋ ३, १५,
१; ४, १, ४; ४, २; ७,५, ३;
[(६,४८, ३) ४], १०,१; १३,
२; १०, ८७,७; १४ᶜ; मा ११,
४९; १३, १०; २१, ३; का
१२, ४, १३; १४, १, १०;
२३, १, ३; तै १, २, १४, १;
५, ११, २; २, ५, १२, ३; ४,
१, ५, १; मै २, ७, ५; १५;
१३, २२S; ३, १, ६; १६,५;
४, १०, ४; १४, ९; १७; काठ
१६, ४; १५; ३४, १९; ४०,
१२S; क २५, ६; शौ ४,११,
३Sᶜ; ८, ३, ७; पै १६, ६,
७; ९[h], –नम् ऋ १०, ८७,
९[b g]; शौ ६, १३२, १-५; ८,
३, ९†[h]; –नाः शौ ५,२२,१[i].
√शुच् (संतापे), >शोचि, शोचति
मै ३, १०,७¶; पै ३, ४०, १;
शोचति[k] मै ३,७,७, शोचतु पै
३, ३७, १; अशोचत् मै १, ६,
३; ६¶.
शोचयामि पै १९, १५, १०;
शोचयामसि शौ ६, ८९, १;
शोचय, या पै २, १७, १; २०,
६०, ८[l].
२शोक[m]– -कः मा ४०,७, का ४०,
१, ७; शौ ६, १८, १; पै १९,

[a]) सपा. पै १,१३,२ धूम- इति पाभे. ।
[b]) पाभे. ११११६ a द्र. । [c]) पाभे. ११११८ a द्र. ।
[d]) बिप. (शोचिष्केश-इन्दु- [अग्नि-,सूर्य-]) । बस ।
[e]) शोशुचतः अर्चिर्दि > सपा. ऋ १०,८०,१४ अग्नि-
शोशुचान इति पाभे. ।
[f]) बिप. (प्र स्रवन्ती-[नद्-]) ।
[g]) सपा. पै ३,२५,५ संतिशानः इति पाभे. ।
[h]) सपा.पै. <>°नम् इति पाभे. ।
[i]) सु सपा. टि. अग्नि ।
[j]) सपा. पै १३,१,१ संतिशानाः इति पाभे. ।
[k]) तु. सस्थ ; वैतु. sch. संतापयति ।
[l]) शोषय: तु ९५,१० [l द्र. । [m]) भाप ।

७, १४; –का. ऋ १, १२५,७; –काय मा ३०, १४; ३९, ११; का ३४,३,१; ३९. ९,१; तै १, ४,३५,१; काठ ४५. ६; –[कि:] ऋ १०,१०३,१२[a]; मा १७,४४; का १८,४,१२; कौ २, १२११; शौ ३, २, ५; पै ३, ५,५.

२शोचत्– -चता शौ २. १२, ३; पै २,५,२; –चते मा ३९.११; का ३९,९,१.

¶शोचन्ती– -न्ती तै ५, ४, ३, ३; मै ३,३,४; काठ २१. ६; क ३१,२१.

शोचन– -नौ पै १९,२६,११[b].

शोचमान– -नाय मा ३९,११.

शोचय(त्>)न्ती– -न्तीः तै ३, ४,७,३.

शुच्[c]– शुक् मा १३, ४७[२]; ४८[२]; ४९[२]; ५०[२d]; ५१[२d]; १७, १; ३८,१८[३]; का १४, ५, १[२]; २[२]; ३[२]; ४[२d]; ५[२d]; १८, १, १; ३८,५,१[३]; तै १, ३, ९,१; ११, १; ४,६,१,१; ¶५,४,४, १; ६, २,४; ¶६, ३,९,१[२]; ४, १,४; ७, २,७, ५[२]¶; मै २,७,१७[१०d]; १०, १; ¶३, १, ४; ३,५; ४, १०; ९,४; १०,१[३]; ७[६]; ४, ६, ६¶; ९, १०[२]; काठ १६, १७[५]; १७, १७; २१, ७[२]; ३०, ३[२]; क २५,८[४]; २८, १; ३१, १०; ४६, ६[२]¶; शौ १२, ८, ७, शुचः शौ ७,१०५, १[e]; ¶शुचः तै ७, २, ७, ५[२]; मै ३, १०, १; काठ २४,४; शुचः ¶काठ ७.६; ३०, ३[२]; ¶क ३७, ५; ४६, ६; पै २, ३६, ४[२f]; ¶शुचम् तै ५,१, ५, १; ६,१[२]; २, ९, ५; ४, ४, २[२]; ३; ४[२]; ६, २,४; ६, ३, ९, १[२]; मै १, ८, ३[२]; ३, २, ७; ३, ५[२]; ६[६]; १०, ७; काठ १९,५[६]; २०, ८; २१,७[२]; क ३०,३[२]; ३१, १०; शौ ४, ३८, ४§. शुचा ¶तै २, ६,४,४; ५, १,४, १;२; ३[२];५. ६; ६, २[२]; २,७, १;२[२]; ९,५; ४,३, २;४,२; ३[२]; ५; ५,५.२; ६, २,४; ६, २,७,५; ४, १,५[३]; ¶मै ३.१,५[२], ३.५;९,४; ४,१, ४[२]; ¶काठ ६,३; १९,५[४], २० ५; ८[२]; २१, ७[२]; २२, १२; २४,४; ३१, ३[२]; ३२, ५; ३४, १८[२]§; ¶क ४,२;३०,३[२];३१, ७; १०[२]; ३५, ५; ३७,५; ४७, ३[२]; शौ ३, २५, ४; ५, २०, ३; पै ९, २४, ४; शुचाऽशुचा ऋ ३, ४, १; शुचि काठ २१, ७¶; शुचे मा ३९, ११; का ३९, ९, १; तै १, ४, ३५, १; काठ ४५,६.

शुच. चा[g]– -चस्य,-चायाः ऋ १०, २६,६.

शुचत्–, शुचद्रथ–, शुचध्यै, शुचन्ति–,शुचमान–,शुचयत्–, शुचसे, शुचान–, १शुचि– √शुच् (दीप्तौ) द्र.

२¶शुचि[h]– > शौचेय[i]– -यः तै ७, १, १०,२.

शुचिवृक्ष[j]– -क्ष. मै ३,१०,४¶.

शुचिष्मत्– √शुच् (दीप्तौ) द्र.

?शुचीदम् पै ९,२५,७.

शुच्यदक्षी– √शुच् (दीप्तौ) द्र.

शुण्ठ[k]– -¶ण्ठः तै १, ८,१७,१;

---

[a]) तु. सा. प्रभृ., वैतु. GW. GRV. प्रभृ. = अर्चिस्- ।

[b]) शौचनी आतिशोचनी > सपा. शौ ७, १००, १ उच्छोचनप्रशोचनौ इति पाभे. ।

[c]) भाप. (अर्चिस्- वा संताप- वा) । क्विप् प्र. ।

[d]) एकतरत्र पाभे. पृ ११९६ m द्र. ।

[e]) पाभे. पृ १९१६ r द्र. ।

[f]) एकतरत्र शुचिः इति पाठ ? यनि. शोधः द्र. ।

[g]) नाप. (अज–, अजा-[तु. वें. सा.; वैतु. अन्येऽन्यथा-पराः?])। (√*भृष् [=√वस् 'आच्छादने']>) *भृष्मस्– (वासस्–) > *भष्मस्य– > (अपुष्य– > *शुश्य– >) यनि. । सस्थ. ?आवीषमाणायाः > [√*भृष् (=[√वृ 'आच्छादने' > भावे] *वृत्–)>] *भर्वस्– (छादन-) > *भर्विष्य– (छादनं चिकीर्षु-) > आ-विषुप–>)*आवीष–>(तदाचारे क्विपि) *√आवीष >आवीषमाणः, (√वे 'वयने' > लेटि प्रपु१) वयान् इति द्वि-पदः शोधः । सस्थ. पतिः = (√पत् *'आच्छादने' >) *पतिष– > [न. द्वि१]। एवं च '(पूषा) आवीषमाणः (सन्) शुचस्य शुचायाः च पतिः (*वस्त्रं) वयात् (वयनेन निष्पादयेत्)' इति वा. (तु. उत्तरार्धेऽवीनां समानस्य चमत्कृतस्य श्रुतिः, तत्रापि √सूत्र् *'वयने' इति विशेषः; वैतु. पपा. प्रभृ. आ-वीषमा[ण>]णा–> -णायाः इत्येकं पदमिति ?) ।

[h]) व्यप. (ऋषि-पत्नी-[तु. भा. सा.]) ।

[i]) अपत्येऽर्थे ढक् प्र. क्विस्वरश्च ।

[j]) व्यप. (ऋषि- [गौपालायन-]) ।

[k]) विप. [अर्थः ? (भा. सा. अन्नकाय-, वा आवि-च्छिन्नवर्ण- वा अल्पवर्ण– वा, मा. [प्रथमे स्थले]

२, ५,११[a]; ६,१२§; काठ १५, १; -¶ण्ठम् मै २,५,११; काठ १२, ५; -ण्ठा.[b] तै ५, ६, १६,१; काठ ४९, ६

शु(ण्ठ>)ण्ठा-कुर्ण[c]- -र्णाः[b] मा २४, ४; का २६, १, ७; मै ३, १३, ५

शुण्ड[d]- -ण्डानाम् पै ९ २२,९.

शु॑तुद्री[e]- -द्रि ऋ १०, ७५, ५; -द्री ऋ ३, ३३, १.

शुद्ध-,शुद्धायु-,शुद्धि- √शुध् द्र.

√शुध्, न्ध्,> शुन्धि, शोधि, शुन्धते तै ७, २, १०, ४¶; शुन्धति ¶मै ३, १०, १; ४, १, ६; शुन्धति ऋ १०, ८५, ३५[f]; मै ४, १, ३¶, ¶काठ २५, ६; १०; २६, ५, ३१, ४; ¶क ३९, ३; ४०, ३; ४१, ३, ४७, ४; शुन्धन्ति ¶मै ३, ८, ५; ९, ६; शुन्धन्ति ¶मै ३, ७, ४; ८, ७; पै १७, ३८, ५[g]; शुन्धामि मा १, १३; ६, १०[c], का १,४,४; ६,३,३[c]; शुन्धाति पै १७, ३८, १[h]; शुन्धताम् तै १, ३, १, १[i]; ६, १[i]; ९, १; शुन्धतु काठ ३५, ४[j]; क ४८, ५[j]; पै २०,१५,६; शुन्धन्ताम् मा ५, २६[i]; ६, १[i]; का ५, ७, २[i]; ६, १, १[i]; मै १, २, ११[i]; १४[i]; काठ १, ५[२]; २, १२[i]; ३,३[i]; २५.१०[i]; २६,५[i]; ३१, ४; क १, ५[२]; २, ६[i]; १०[i]; ४०, ३[i]; ४१, ३[i], ४७, ४; शुन्धन्तु मा२०,२०[k];का२२,१, ५[k], तै १, २,१,१‡[l]; काठ ३८, ५[k], पै ६, ३,५; ७, ३,९;१०,९, ४,१७,३४,१[m]; शुन्धस्व मा ५, १०; का ५, ३,२; तै १, २,१२, २;६,२,७,४; मै १,२, ८,१६[२]; ३, ८, ५,१०, १[२]; काठ २, ९, ३, ६[२]; २५,६; क २, ३; १३[२]; ३९, ३; शुन्ध मै ३, ७, ४; शुन्धध्वम् मा १९, ३६; का २१, ३, ६; तै १, १, ३, १[n]; ५ १[n]; मै १, १, ३[n]; शुन्धध्वम् मा १,१३[n]; का १,४,४[n], मै १, १, ६; ४, १, ३; ६; काठ ३८, २; शुन्धत मै १, २,१; शुन्धत ऋ १०, १७, १४[o]; खि ३.१६, ६; पै १७, ३७, ३[p]; शुन्धाम मै ३.६,९¶[q].

शुध्यति पै १,२१,४[r]; शुध्यतु मा ६,१५; का ६,३,४.

†शुन्धयन्तु[l] ऋ १०, १७, १०; मा ४, २; का ४, १,२.

शोधय तै ६, १,९,१¶

शुद्ध, द्धा- -द्धः ऋ ८, ९५, ७[s]; ८[s]; ९[s]; ⌊(१५, ३)९⌋,⌊९ (९, २३,)६⌋, ९,७८,⌊१ (८६,७)⌋; †कौ २, ७५३[s],७५४[s]; पै २०,

---

[a]) विप. (*लोहितकण्ठ-वत्- ⌊उक्षन्-⌋)। (√शुच् 'दीप्तौ' > कर्तरि) २शोक- + कण्ठ- >कस. *शोक-कण्ठ- > *शोककण्ठ- > *शोण्ठ- > यनि.। 'सर्वलोहितं वा कण्ठमात्रलोहितं वोक्षणमालभेत यमाय' इति श्रा. (तु. सस्थ. शुक हरि-)।

[b]) सपा. शुण्ठाः<>शुण्ठाकुर्णं इति पाभे.।

[c]) विप.। बस. उप. आद्युदात्तः पूप दीर्घश्च(पा ६,२, ११२, ३, ११५)।

[d]) नाप. (*अन्त्यज-भेद- ⌊मूको. शुशुण्ड-⌋)।

[e]) व्यप (नदी- ⌊नभा. सतलुज⌋)। पपा. नावग्रहः। शु- (आशु-) + (√तुद् ⌊*=√तुर्⌋ 'गतौ' >) शुद्री- >कस. *शुतुद्री- > यनि (तु ⌊अंशत॰⌋ या ⌊९,२६⌋ प्रमृ., SEY ⌊९९;११६⌋)।

[f]) सपा. शौ १४, १,२८ पै १८, ३,७ शुम्भति इति, आपमं १,१७,१० शंसति इति च पाभे.।

[g]) सपा. शौ १२, ३,२६ शुम्भन्ते इति पाभे.।

[h]) सपा. शौ १२,३,२१ शुम्भाति इति पाभे.।

[i]) सपा. शुन्धताम् (आश्रौ ७, ९,१० च)<> शुन्धन्ताम् (माश ३, ६, १, १३; ७, १, ६ काश्रौ ६,२, १७ माश्रौ १, ८, २,७ च) <> शौ १८, ४, ६७ शुम्भन्ताम् इति च पाभे.।

[j]) =सपा. आपश्रौ ९, १७,४ हिश्रौ १५,७,२४। माश्रौ ३.५, १५ रक्षतु इति पाभे.।

[k]) पाभे. पृ २५०४ *b* द्र.।

[l]) सपा. शुन्धन्तु (आपश्रौ १०, ६, १ च)<> शुन्धयन्तु (माश ३, १,२,११ आश्रौ ६, १३, ११; ८, १२, ६ च)<>मै १, २, १; ३, ६,२ काठ २,१ शौ ६, ५१,२ सूदयन्तु इति च पाभे.।

[m]) सपा. शौ १२,२,४० शुम्भन्तु इति पाभे.।

[n]) सपा. शुन्धध्वम्<>शुन्धध्वम् इति पाभे.।

[o]) सपा. शौ १८,३,५६ शुम्भतु इति, माश्रौ १,४,१,५ संसृजस्व इति, तै १,५,१०,२ तैब्रा ३, ७, ४,७ संसृज इति च पाभे। [p]) सपा. शौ १२,३,१३ शुम्भत इति पाभे.।

[q]) सपा. काठ २३,५ स्वदयिष्यामः इति पाभे.।

[r]) पृ १७८२ *f* निर्दिष्टः शोधो नेष्टः (द्र. टि. शुगल्स्तो॰)। [s]) सपा. कौ १. ३५०; २, ७५२ जै १,३६,९ शुद्धैः इति पाभे.।

२०, ८; -द्धम् ऋ १, १६४, ४०; ८, ९५, ७; मा ४०, ८; का ४०, १, ८; कौ १, ३५०; २, ७५२; जै १, ३६, ९†; शौ ७, ७७, ११†; ९, १५, २०; २०, १३६, १६[a]; पै ३, ३९, ४; १६, ६९, १०; २०, ११, ४; -द्धा शौ १०, ९, ३; पै १६, १३६, ३; -द्धाः ऋ ६, २८, ७; १०, १८, २; मा ६, १३; का ६, ३, २; तै १, ३, ८, २[२]; ९, १; मै १, १, ११[२]; २, १६[२] ३, १०, १; ३, १, १†; काठ ३, ६[२]; क २, १३[२]; शौ ४, २१, ७†; ३४, २; ६, ६२, ३; १२२, ५; ७, ७९, १; ११, १, १७; १८; २७; १२, १, ३०; ३, ११; १३; २०; २८; ३, २६; १४, २, ६७; पै ६, ३, ९; २२, २; १०, ९, ४?; १६, ९०, ७; ८; १७, ३, ११; ३१, १; ३; १०; ३३, ८; ३८, ५; १८, १३, ६; १९, ३०, ६, २०, ५१, ६; -द्धाभिः ऋ ८, ९५, ८; कौ २, ७५३†; -द्धाम् शौ ११, १, २३; पै १६, ९१, ३; -†द्धेन ऋ ८, ९५, ७; कौ १, ३५०; २, ७५२; जै १, ३६, ९; -द्धैः ऋ ८, ९५, ७; कौ १, ३५०†[1]; ‡[b]; २, ७५२†[1]; ‡[b]; जै १, ३६, ९†[1]; ‡[b]; शौ ९, ५, ३; पै १६, ९७, २

शुद्ध-द(न्त>)न्ती- -न्ती खि ३, १५, १७.

शुद्ध-वा(त>)ता- -ता पै २०, ५६, ९.

शुद्ध-वाल, ला[c]- -लः मा २४, ३; का २६, १, ५; तै ५ ६, १३, १; मै ३, १३, ४; काठ ४९, ३; -ला मै ४, २, ४[d].

शुद्ध-हस्त- -स्तो शौ १२, ३, ४४; पै १७, ४०, ४.

√शुद्धाय>शुद्धायु[e]- -युवः तै १, १, ८, २; ६ ३, ८, ४.

शुद्धि- -द्ध्यै तै ६, २, ७, ४¶.

शुन्ध[f]- ॰शुन्धः मै २, ४, ७[g].

शुन्ध्या[h]- > ‡शुन्ध्या-वत्- -वता[i] कौ २, ६१९; जै ३, ५०, ६.

शुन्ध्यु, न्ध्यू(वप्रा.)[j]- -न्ध्यवः ऋ ५, ५२, ९; -न्ध्युः ऋ ७, १७, ७; ८, २४, २४; मै १, २, १२[k]; ४, ६४, ४†; काठ २, १३[k]; १७, १८†; क २, ७[k]; कौ १, ३९६†; जै १, ४४, ६†; शौ २०, ६६, ३†; -†न्ध्युम् ऋ १०, ४३, १; कौ १, ३७५; जै १, ३९, ६; शौ २०, १७, १; -॰न्ध्युवः काठ ११, ९[g]; -†न्ध्युवः ऋ १, ५०, ९; १२४, ४; काठ ९, १९; ११, १§; कौ ३, ५, १३; शौ १३, २, २४; २०, ४७, २१; पै १८, २२, ९; -न्ध्युवम् ऋ ७, ८८, १?[l]; १०, ३९, [(१, ११७, २०) ७]; -न्ध्यूः ऋ १०, १३८, ५; मा ५, ३२[k]; का ५, ८, २[k]; तै १, ३, ३, १[k]; -॰न्ध्यूः तै २, ४, ७, २[g].

१शुन(वप्रा.)[m]- -नम् ऋ १, ११७, १८; ३, ३०, [२२; ३१, २२; ३२, १७; ३४, ११; ३५, ११; ३६, ११; ३८, १०; ३९, ९; ४३, ८; ४८, ५; ४९, ५; ५०, ५; १०, ८९, १८; १०४, ११]; ४, ३, ११; ५७, ४[१]; ८[१]; ६, १६, ४; १०, १०२, ८; १२६, ७; १६०, ५; खि ४, ६, ३[n]

---

a) द्र. RW., शुदम् इति शंपा. सात.।

b) पाभे. पृ ३१२४ ठ द्र.।

c) विप. (पशु-)। बस. पूप. =शुभ्र-।

d) °द्धा इति स्वरः? यनि. शोधः द्र.।

e) विप. (२अप्-)। क्यजन्ताद् उः प्र.।

f) विप. (२अप्)। कर्तरि विच् प्र.।

g) सपा. ॰शुन्धः <> ॰शुन्ध्युवः <> शुन्ध्यूः इति पाभे.।

h) भावे शः प्र. उसं. (पावा ३, ३, १०१)। शुध्या° इति S.।

i) सपा. ऋ ९,१५,३ शुभ्रावत्ता इति पाभे.।

j) विप. (शुद्ध-, दीप्त- [२अप्-, उषस्-, बृहस्पति-प्रमृ.])। कर्तरि युच् प्र. (पाउ ३,२०)।

k) सपा. शुन्ध्युः (तां १,४,८ शाश्रौ ६,१२,२१ लाश्रौ २,२,१९ च) <> शुन्ध्यूः इति पाभे.।

l) विप. (*भृश-वन्दन-युक्ता- [मति- =स्तुति-])। भृश- + वन्दु- [भाप.] > कस. *भृश-वन्दु- > *भृशवन्दु-भर्मर- > *भृशय (न्दु >) न्धू- > *भृशुन्ध्युवम् इति शोध. (तु. छन्दः)। सस्थ. ईयु ईम् > युयेम् (युया ईम्) इति च शोधः। अत्र ईम् [इयं (मतिः [वैतु. सा. प्रमृ. सूर्यम् इति ?])]।

m) प्रायेण प्रभूतार्थे भाप. विप. वा दि१ सत् वा. किवि.। *भृशमत्- (भृश-)> *भशुन- > यनि. (वैतु. दे [३, ६] <√शुन् 'गतौ' इति, सा [ऋ ३,३०,२२] PW. प्रमृ. √शु [<√श्वि] 'वृद्धौ' इति ?)।

n) =सपा. आपमं २,८,३ प्रमृ.। बौश्रौ १७,४१:१५ शुनिम् इति पाभे.।

मा १२, ६९[२]†; का १३, ५, ८[२]†; तै ४, २, ५, ६[४]†; मै १, ४, ११[३a]; २, ७, १२[३]; †[२]; काठ ४, १४, १६, १२[२]†; २१, १४†; क २५, ३[२]†; की १, ३२९†; जै १, ३४, ७†; शौ ३, १५, ४[२]†[b]; १७, ५[३]; ६[५]†; †२०, ११, ११; ९६, ५; पै २, २२, ३[२]; ४, ४०, १[२]; ५, ३९, ४†, ११, २, ११; †१२, ६, ३[४]; १३[२]; १९, ४९, २; ५१, १३[२], २०, २२, ४; ४६, ९[४c].

शुन-पृष्ठ[d]– -ष्ठः ऋ ७, ७०, १.

शुन-होत्र[e]– -त्रेषु ऋ २, १८, ६[f]; ४१, १४; १७.

२*शुन[g]– > ?शुनामिक्षाम्[h] पै १६, १३८, ५.

३*शुन[i]– > *?शु(न>)ना-सीर[j]– -०रा ऋ ४ ५७, ८; मा १२, ६९‡; का १३, ५, ८‡; तै ४, २, ५, ६†; मै २, ७, १२[३]; ‡; †; शौ ३, १७, ५; ७‡[k]; पै २, २२, ३; ४; -०रौ ऋ ४ ५७, ५[k].

२शुनासी(र्य* >)र[l]– -रः मै ४, ३, ३[२]¶; -रम् मै ४, १०, ६[२m]; -राय मै १, १०, १[n].

३शुनासी(र्य* >)र[l]– -राय तै १, ८, ७, १¶[n].

४शुनासी,शी(र्य >)र[o]– -रम् काठ २१, १४; -रा पै १२, ६, ११; -०रा काठ १६, १२; क २५, ३; पै १२, ६, १३; -राय काठ १५, २.

शुनासीरीय[p]– -या मा २४, १९; का २६, ४, ४.

शुनासीर्य[p]– -र्यम् मै ४, ३, ३.

*शुनक[q]– > शौनक- -काः पै ८, १५, २.

शुन-शेप– श्वन्- द्र.

?शुना[r] पै १५, १८, ७.

शुनी– श्वन्- द्र.

?शुनेषित[s]– -तम् ऋ ८, ४६, २८.

शुन्ध्– √शुध् द्र.

?शुन्धोत्वाम्[t] पै ६, ३, ५.

शुन्ध्या-वत्-, शुन्ध्यु, न्ध्यू- √शुध् द्र.

शुप्ति[u]– -सौ ऋ १, ५१, ५.

√शुभ्, म्भ्(बधा.)[v] > °भि, °म्भि, शोभते ऋ ९, ६९, ३; शोभेते ऋ ४, ३२, २३; शोभसे ऋ ५, ४४, ५.

†शुम्भते ऋ ९, ३८, [(२,७)३]; की २, ६२९; जै ३, ५२, ६; शुम्भते ऋ १, १४०, ६;

---

[a]) सपा. काठ ४, १४[२] ऐब्रा ७, २४[२] तैब्रा ३, ७, ५, ४[२] आपश्रौ ४, ९, ६[२] स्वम् इति पाभे. ।

[b]) पाभे. पृ १८८६ c द्र । [c]) पाभे. पृ २३२१ i द्र. ।

[d]) विप. (*वाहकाऽऽस्टपृष्ठ-वत्-[अश्व-])। शुन- (*नाप. = अश्ववार- [√वश् = √वह् 'वहने' > कर्तरि] *वश्मन- > [*श्शुण- >] यनि.) + पृष्ठ- > बस. यनि. । 'यत् (यदा [अश्विनौ]) योनिम् (स्थानम् [पूर्वाभीष्टम्]) आसेदतुः (तदा तत् स्थानम्) शुनपृष्ठः अश्वः न (इव) अस्थात् ('ऊर्ध्वाभिताऽभूत्)' इति वा. ।

[e]) व्यप. (ऋषि- [भरद्वाजवंश्य-])। बस. पूप. प्रचुरार्थे वि. । [f]) वेतु. सा. नाप. (पात्र-) इति ? ।

[g]) *नाप. पुं (पार्श्व)। *पार्श्वन्- > *पाशुन- > यनि. ।

[h]) शुन(:)मा° इति द्वि-पदः शोधः । तस्य. ?अयो> भयम् इति (तु. मूको.), ?मर्वकान् > मर्वाऽश्व-> °श्वक-> -कानि इति चापि शोधौ ।

[i]) नाप. (उक्षन्-)। *वृषन- (वृषन्-) > *वृनुन-> यनि. ।

[j]) नाप. (उक्ष-हल-द्वन्द्व-)। द्वस. पूप. उप. च प्रकृतिस्वरः उसं. (पा ६, २, १४०)। पूप. दीर्घः ।

[k]) सपा. °रा (वैताश्रौ ९, २७ च) <> °-रौ (नंभा ६, ६, २ आश्रौ २, २०, ४ शांश्रौ ३, १८, ४ या ९, ४१ च) इति पाभे. ।

[l]) विप. (उक्षहलद्वन्द्व-संरक्षक- [इन्द्र-])। साऽस्यदेवतीयः यः प्र, यप् प्र. च यथायथम् उसं. (पा ४, २, ३२)। यकार-लोपः वावि. ।

[m]) सपा. तैब्रा २, ५, ८, २ शुनासीरम् इति पाभे. ।

[n]) सपा. शुनासीराय <> शुनासीराय इति पाभे. ।

[o]) काठ °शी° इति वावि. द्र. ।

[p]) विप. । सास्यदेवतीयः छः प्र., यत् प्र. च उक. (पा ४, २, ३२)। [q]) व्यप. । [r]) तु. सस्थ. टि. शाई- ।

[s]) तु. पृ २६२७ c । पपा. [शुना- इ° इति] अनु पूप. < श्वन्- इति वें. सा. PW. प्रमृ. ।

[t]) शुन्धन्तु अस्मभ्यम् (आपः) इति शोधितः तृतीयः पादः, आपः शुन्धन्तु अस्मान् इति चतुर्थः पादश्च यथास्थः । तृतीयस्य पादस्य पूर्वार्धेनाऽन्वयः । उदकस्योदकस्य रेवतीनाम् (अपां) रेवत्वस्य च शोधयितृत्वेनाभीप्सितत्वमिति भावः ।

[u]) नाप. (*शुप्तस्थान-, स्कन्ध)। < √*शुप् 'गोपने' (तु. नभा. √छुपना) + अधिकरणे क्तिन् प्र. ।

[v]) दीप्त्यलंकरणशोधनादिषु धा. वृत्तिः ।

शुम्भति ऋ १, २२, ८; मै ३, १०, १¶; काठ २५, ६¶; क ३९, ३¶; शौ १४, १, २८‡[a]; पै १८, ३, ७‡[a]; शुम्भन्ते शौ १२,३, २६[b]; शुम्भन्ति ऋ ५, २२, ⌊४; ३९, ५⌋; ९, ४३, २; मै ३, ८, ५¶; †शुम्भन्ते ऋ ९, २, ⌊७(३८, ३)⌋; कौ २, ३९३; जै ३, ३१, १३; शुम्भामि ऋ ८, ६, ११; ४४, २६; कौ २, ८५१†; जै ४,१२, ४†; शौ ६,५४,१; २०, ११५, २†; पै १९, ८, ४; शुम्भाति शौ १२, ३, २१[c]; शुम्भन्ताम् शौ १८,४, ६७[d]; शुम्भन्तु शौ ६, ११५, ३[e]; १२, २, ४०[f]; १८, ३,५६‡[g]; पै २०, १९,२; शुम्भस्व मा ५, १०; का ५,३, २; तै १, २, १२, २; ६, २,७, ४; मै १, २, ८; १६[२]; ३, ८, ५¶; १०, १[२]; काठ २, ९; ३, ६; २५, ६; क २, ३; १३; ३९, ३; †शुम्भ ऋ ८,७०, २; कौ २, २८४; जै ३, २३, १६; शौ २०, ९२, १७; १०५, ५; शुम्भत ऋ १, २१, २; १०, ९५, ९; शौ १२, ३, १३[h]. †शुम्भन्ति ऋ ५, १०, ४; ९, ४०, १; ९६, १७; १०, २१,२; कौ १, ४८८; २, २७४; ५२५; जै १, ५१,२; ३,२३,६;४१,१. शुभयन्ते[i] ऋ १, ८५, ३; †शुभयन्त ऋ ७, ५६, १६; तै ४, ३, १३, ७; मै ४, १०,५[j]; काठ २१, १३.

अशूशुभन्त मै २, ६, १२[k]; काठ १५,८; †अशूशुभन् ऋ ९, ६२, ६; कौ २, ३६०; जै ३, ३०, ३.

शुभ्[l]– †॰शुभः ऋ १, ३, १; खि १, २, ५; ६, ३; ५; ॰शुभः ऋ १, ३४, ६; ४७, ⌊५; ८, ५९,३⌋; १२०, ६; ५, ७५, ८, ८,५, ⌊(१. ९२, १८; ५, ७५, २)११(८, १)८७,५⌋; २२, ४; ६; ५९, ५; १०, ४०, ४; १२; १३; ८५, १५; १३१, ४[m]; मा १०, ३३†; का ११, १०, ३†; तै ३, २, १०, २[n]; काठ १७, १९†; ३८, ९†; शौ ६, ६९, २; ९, १, १९; †१४, १, १५; २, ५; ६; २०, १२५, ४†; पै १६, ३३, ९; १८, २, ४†; ७,५†; ६†; ७; १९,१२, १४; शुभः ऋ ५, ५४, ⌊(१, ६४,४)११⌋; ९, ९४, १; तै ७, १, २०,१; काठ ४१, ११; कौ १, ५३९†; जै १, ५५, ८†; शुभः ऋ ८, ५, ५; २२, १४; २६, ६; १०, ४०,१४; ९३,६; शौ ६, ३, ३[o]; शुभम् ऋ १, २३, ११; ४, ५१, ६; ५, ५५, ⌊१-९⌋[p]; ५७, २; ६, ६२, ४; ७, ८२, ५; तै २, ४, ८, २†[p]; ४, ७, १५, ३; मै ३, १६, ५; काठ ११, ९†[p]; २२,१५; ३०, ४†[p]; क ४६,७†[p]; पै १७,१८, ८[q]; †शुभा ऋ १,१६५,१; ७, ५६, ६; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; शौ १३, १, २१‡[r]; पै १८,१७,१‡[r].

√*शुभंय[s] > शुभंयु– -यवः ऋ १०,७८,७.

†शुभं-या[t]– -ये ऋ ४, ३, ६; मै ४, ११,४; काठ ७, १६.

शुभं-यावन्[u]– -वा ऋ ५, ६१, १३; –†वानः ऋ १, ८९, ७; मा २५, २०; का २७, ११, ७; काठ ३५, १.

शुभ्, भा[v]– -भान् खि ४, २, ८; –भौ पै १८, ११, ३[w].

शुभ-गन्ध-माल्य—शो(भ>) भा[x]– -॰भे खि २, ६[२], २२.

√शुभाय, †शुभायते ऋ ९,

---

[a]) पाभे. पृ३१२४ *f* द्र.। [b]) पाभे. पृ३१२४ *g* द्र.।
[c]) पाभे. पृ३१२४ *h* द्र.। [d]) पाभे. पृ३१२४ *i* द्र.।
[e]) पाभे. पृ२५०४ *b* द्र.। [f]) पाभे. पृ३१२४ *m* द्र.।
[g]) पाभे. पृ ३१२४ *o* द्र.; वैतु. शंपा. सात. शुम्भतु इति?। [h]) पाभे. पृ ३१२४ *p* द्र.।
[i]) लनि. धास्व. गुणाभावः उसं. (पा ७, ३, ८६ ⌊तु. सा.⌋)। [j]) सपा. ॰न्तः?।
[k]) सपा. तै १,८,१०,२ तैब्रा १, ७, ४, ४ असूषुदन्त इति पाभे.। [l]) भाप. (दीप्ति-)।
[m]) पाभे. पृ १८९२ *h* द्र.। [n]) पाभे. पृ २३०७ *e* द्र.।
[o]) शुभस्पती > सपा. पै १९, १, १६ सुदंससा इति पाभे.। [p]) सपा. मै २,४,७ शुभे इति पाभे.।
[q]) पाभे. २३६४ *b* द्र.।
[r]) सपा. ऋ ८, ७,२८ शुभ्राः इति पाभे.।
[s]) विप. (मरुत्-)। तु. टि. √*अहंय>अहंयु-।
[t]) विप. (वात-)। उस.। [u]) =शुभं-या-। विप. (मरुत्-, तद्गण-)। उप.। [v]) विप.। कर्तरि कः प्र.।
[w]) सपा. शौ १४,२,४३ सुगू इति पाभे.।
[x]) विप. (लक्ष्मी-)। कस. > द्वस. > बस.। ॰न्ध॰ इति स्वरः?। पाभे. पृ १७०१ *l* द्र.।

२८,[(२५,३)३]; कौ २, ६३२; जै ३, ५१, १०.

*शुभं(यत् >)यतो[a]- -तोः शौ १४, १, ३२; पै १८,४,१.

?शुभम्[b] शौ ८, २, १७.

शुभमान- -नम् खि २, ६[१], २४[c];

शुभयत्- -यद्भिः ऋ ५, ६०, ८

शुभान- -ना ऋ ७,७२, १; -नैः ऋ १, १६५, ३; मा ३३, २७; का ३२, २, १०; मै ४,११,३; काठ ९, १८.

शुभित[d]- -तम् तै ४, ४, १२, ३; मै ३, १६, ४; काठ २२, १४.

शुभे[e] ऋ १, ६४, [४ (५, ५४, ११)]; ८७, ३; ८८, ३;११७, ५; ११९, ३; १२७, ६;१६७, ६; ३, २६, ४; ५,५२,८;५७, ३; ६३, ५; ६, ६३, ६; ७, ५७, ३; ८७, ५; ८८, ३; ८, २६, १३; १०, १०५, ३; मा १८, ७६[f]; ३०, ७; का २०, ५, ९; ३४, १, ७; तै ४, ३, १३, ७[†]; मै २, ४, ७[‡g]; ४, ११, २[†]; शौ ७, १११, १[h]; १४, १, ५३; पै १८, ५, १०; २०, ७, ९

†शुभ्र,भ्रा[i]- -०भ्र ऋ ५, ५, ४; -भ्रः ऋ २,११,४;७, ५६, ८; ९ १४, ५; १६, २०; -भ्रम् ऋ २,११,४[२]; ३,२६,२;९,६२,५; १०७,२४, कौ २,३५९; जै ३, ३०, २; -भ्रा ऋ ५ ८०, ५; ७, ७५, ६; पै १०, ६, २S; -०भ्रा ऋ १०,१४२,३; -०भ्रा ऋ ७, ६८, १; -भ्राः ऋ १, १९, ५; ८५, ३; १६७, ४; २, ११, ३; ४,५१,६; ५, ४१, १२; ४२,१२; ७,३९,३; ५६, १६; ८,७,[(५, ५४,११)२५], २८[j]; ९, ६३, २६; खि ५, ५, ९; तै ४,३,१३,७; मै ४, १०, ५; काठ २१, १३; कौ २, १०५१; शौ ११,१,१०S; पै ६, ३,४[‡k]; १७,४; १४, १, ७S; १६,९०,७S; -०भ्राः ऋ ८,७, [२;१४]; -भ्राम्यां ऋ १,३५, ३; -भ्रासः ऋ २, ३६, २; शौ २०,६७,४; -भ्रे ऋ ३, ३३,१; -०भ्रे ऋ १,५७,३;३, ३३, २; ७,९५,६; ९६, २; मै ४, १४, ७; शौ २०, १५, ३; -भ्रेभिः ऋ ९, १५, ५; ६६, २६; कौ २,६२०; ६६१; जै ३,५०, ७; ५५,२;४,२२, ३S.

शुभ्र-खादि[l]- -०दयः ऋ ८, २०,४.

शुभ्र-यामन्[m]- -मा ऋ ३, ५८, १.

शुभ्र-यावन्[n]- वाना ऋ ८, २६, १९.

शुभ्र-वस्त्रो(स्त्र-उ)त्तरी(य >)या- -या खि २, ६[१], २६.

---

a) विप. (*दीप्तिमती- [गो-]) । *शुम्य- (दीप्ति-) +मतुप् (मतुप्) प्र. उसं (पा ५, २, ९४) > *शुम्यम्यत्- > यनि. । 'हे गावः ! शुभंयतादि-विशदनयगुताः सती. (यूयम्) इह इत् असाथ' इत्यादिना वाक्यदेश पूर्वार्धे संबन्धः द्र. (वेतु. पपा. शुभम्, यतीः इति, w. *शुभं- (√इ > यत्-) यती- > ०यतीः इति गमरशिनीय ?) ।

b) शुभमन्- > -म्मन् इति शोध (तु. मूको. सा. पै [१६, ४, ७] w. च; वेतु. मुग्ध- इत्यस्य विप. इति कृत्वा मा. [अंश. मान. च] शुभ- > [दि१] इति. इति, RW. BC. WI. शुभम- > -म्मम् इति शोध इति, वि. इति कृत्वा Kirste [दिद १, ९, १६] शुभम इति शोध इति [तु. मश. आपमं २, १, ७ प्रमृ. शुम्भि [ध्व] इति, बौधौ १०, ४०:९ [दि १, ९, १६ प्रमृ. यस्य > या] इति पाभे. !) । ... इति कृत्वा ... इति ... शोधः । (*प्रभवा मे-, मा न. > [*मचया > मा] नः, मा नः >) मा नः इति वाधि. द्र. (तु. पूर्वार्धे √मर्चि इत्यस्य श्रुतिः, उत्कः बौधौ. टि. च पाभे. च) । मश. ?प्रमोपोः > प्र मोपया इत्यपि शोधः । पूर्वार्धेऽपि ?धृता > ०-धृत् इति शोध ।

c) मश. खिपा ११,९ शोभमानम् इति पाभे. ।

d) पाम. [३,१,८५] < सुहितम् इति? । मा. पै १५, १,४ सुहितम् इति पाभे. ।

e) तुमर्थे के. प्र. (वेतु. सा. प्रमृ. कश्चित् शुभ्- > च१ इति) ।

f) वेतु. उ. म. शुभ- > [गस१] -भे इति ।

g) पाभे. पृ ३१२७ p द्र. ।

h) तु. W. WI.; वेतु. सा. < °भ- इति ।

i) विप । धौरि रक् प्र. (तु. Brug [१, ५५५] प्रमृ.) ।

j) पाभे. पृ ११२७ f द्र. ।

k) मश. ऋ ६, ५१, १५ देवाः इति पाभे. ।

l) विप. (दीप्तासुर- [मरुत्-]) । बस. ।

m) विप. (*उज्ज्वलदीप्तिमती- [उषस्-]) । बस. उप. < *यामन्- (वेतु. PW. प्रमृ. याम- इति ?) ।

n) विप. (अश्विन्-) । उस. ।

*शुभ्र-शस्‌[a]-> †°शस्‌-तम[b]- -मः ऋ ९, ६६, २६; कौ २, ६६१; जै ३,५५, २;४, २२,३.

शु(भ्र>)भ्रा-वत्‌[c]- -वता[d] ऋ ९,१५, ३.

शुभ्रि[e]- -भ्रियः शौ २०, ४८, २; पै १८,२२,११; -भ्रिषु ऋ १, २९,१-७[f]; ५,३४,८; काठ १०, १२†[f]; शौ २०,७४,१-७†.

शुम्भन्‌[g]- -म्भा ऋ ४, ३८, ६.

शुम्भत्‌- -म्भन्‌[h] पै १६, ४, ७; -म्भन्तः ऋ १,१३०,६.

शुम्भ(न>)नी[i]- -नी शौ ७, ११७,१; १४, २, ४५; पै १८, ११,५.

१शुम्भमान,ना- -ना ऋ १, ९२, १०[j]; १०, १०७, १०; -नाः ऋ १,३३,८; १६५,५; ३, ५, ८; ७, ५६,११; ५९, ७; १०, ११०,५[k]; मा २९, ५; ३०†[k]; का ३१,१,५;४, ६†[k]; तै ५,१, ११,२; मै ३,१६,२; †४, ११, २;१३,३; काठ ९,१८†; शौ ५, १२,५†[k]; ११, १, १४; -ने ऋ २,३९,२.

२शुम्भमान,ना- -नः ऋ ९, ३६, [४(६४,५)]; -ना ऋ ६,६४,२, -†नाः ऋ ९,६४, [(३६, ४)५] काठ १६, २०[k]; कौ २, ३८५, जै ३,३१,५.

३शुम्भमान, ना- -ना पै ४, १०, ४; -नाः काठ ४६, २; पै १६, ९०,४.

†शुम्भान[l]- -नः ऋ ८, ४४, १२; मै ४, १०, १; कौ २, १०६१.

शोभ- -भे ऋ १,१२०,५[m].

‡?शोभथ्‌[n]- -भथा[o] कौ १,४०९; २, ३५५; जै १,४०,१; ३,२९, १२.

शोभमान- -नः काठ ३४, ९[2]¶; -नम्‌ ऋ ५, २,४; मै ३, ७,७; काठ २, ६.

†शोभस्‌[n]- -?भसे[p] ऋ १,८४,१०; मै ४, १४, १४; शौ २०, १०९,१.

†शोभसे[q] ऋ १०, ७७, १.

शोभा[r]- -भायै तै ३,३,२,२.

शोभा-वत्‌->शोभिष्ठ- -ष्ठम्‌ ऋ ८,३,२१;-ष्ठाः ऋ ७,५६,६.

?शोभायि[s] मै ४,९,२.

---

[a]) त्रिप. (शुभ्रदीप्ति-मत्‌-)। वस. उप. भाप. *शस्‌- (<√शस्‌ [*=√कस्‌] '*दीप्तौ')।

[b]) त्रिप. (सुदीप्र-तम-[सोम-])। 'शुभ्रेभिः (*[निर्धारणे तृ. उसं. [पा २, ३, ४२] शुभ्राणां पदार्थानां मध्ये) तथ।' इति संबन्धः (वैतु. PW. BSG. प्रभृ. उप. < *शस्तुतम- इति, ?BSG [पक्षे] शुभ्रशस [:] > °शस्तम- इति च?)। [c]) त्रिप. (पथिन्‌-)। [d]) पाभे. पृ ३१२५ *i* द्र.।

[e]) =शुभ्र-। त्रिप. (अश्व-, गो- प्रभृ.)। कर्तरि क्रिः प्र. उसं. (पाउ ४,६५)।

[f]) सपा. तैब्रा २,४,४,८ गाशि २१ शुभ्रुषु इति पाभे.।

[g]) त्रिप. (शोभमान- [अश्व-])। क्वनिप्‌ प्र. (तु. वे. PW. GW. प्रभृ.; वैतु. सा. सु-भ्वन्‌- [< सु√भू] इतीव?)। [h]) पाभे. पृ ३१२८ *b* द्र.।

[i]) त्रिप. (शोभमाना-[द्यावापृथिवी-])। कर्तरि ल्युट्‌ प्र.।

[j]) तु. पृ ३११८ *g*; वैतु. GW. २शुम्भमान-?।

[k]) सपा. शुम्भमानाः<>शुम्भमानाः इति पाभे.।

[l]) त्रिप. (अग्नि-)। आदादिकाच्‌ शानन्‌ प्र. उसं. (पा ३,२,१२८)। =सपा. तैब्रा ३, ५, ६, १। काठ २,१४ स्तुम्भानः इति पाभे.।

[m]) नाप. (स्तोत्र-[तु. पृ २११८ *j*; वैतु. वें. स्क. सा. GW. प्रभृ. क्रिप. प्रपु१ इति])।

[n]) त्रिप. (*शोभा-वत्‌- [इन्द्र-])। कर्तरि अथुच्‌, असुच्‌ प्र. च यथायथम्‌ उसं. [पाउ ४, १८९]। स्थ. ?मद्न्ति>(√स्वद्‌ 'आस्वादने'>)स्वदन्ति इति शोधः। पादान्ते ईम्‌ इत्यधिकपाठेन शोधश्च। वा. पाभे. च *p* द्र.।

[o]) वैतु. सा. भ. शोभ[?]थाः [=शोभन्ते] इति क्रिप., विव. भाप. शोभथ- >[तृ१] -था इति [तु. BW. BSG. प्रभृ.]?।

[p]) शोभसा (तृ१ [सपा. कौ. जै. 'शोभथा इति पाभे.]) *ईम्‌ (मधु, सोमम्‌) इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. पपा. प्रभृ. यनि. इति)। 'याः (गौर्यः) इन्द्रेण वृष्णा शोभसा सयावरीः (सत्यः) ईम्‌ स्वदन्ति' इति वा., (तु. *n*; वैतु. सा. भाप. च१ इति, PW.GW. प्रभृ. शोभसे इति तुमर्थीयम्‌ इति च)।

[q]) तुमर्थे असेः प्र.। धा. *कीर्तने वृत्तिः।

[r]) भाप. (*शोभा-भृति-)। शोभा- + (*भा [भृति-]>) *भा- > षस. *शोभा-भा- > यनि.। शेषं *s* द्र.।

[s]) *शोभा- (भाप)। अप्‌ प्र. उसं. पा ३, ३, १०४) > °भायि? > -भायै इति शोधः [तु. [अंशतः] AVL. (तु. सपा. तै ३,३,२,२ तैआ ४, १,१ शोभा-> -भायै इति पाभे.); वैतु VV (२, ७००; ३,४५; ४८७)

¹शुभः[a] पै १९,१०,११.

√शुम्भ्,शुम्भत्- प्रमृ. √शुभ् द्र.

¹शुरुध्(वप्रा.)[b]- -रुधः ऋ १,७२,७; १६९, ८; ३,३८,५; ४,२३,८; ६,४९,८; ७, २३, २; ६२, ३; ९,७०,५; १०,१२२,१; खि १, १०,४; मा ३४,४२; का ३३,२, ५; तै १, १,१४,२; मै ४, १४, १३; शौ २०,१२,२.

*शुरुध[c]- -धः ऋ ६,३.३.

शुल्क[d]- -ल्कः शौ ३,२९,३[e]; पै १०, २,६; -ल्कम् शौ ५, १९, ३[f]; पै ९,१८,९; १६,७९, २; १९, ५२, ६[g]; -¹ल्काय ऋ ७, ८२, ६[h]; ८; ९, ५; कौ १, २९१; जै १,३०,९.

¹शुल्ब[i]- -ल्बम्[j] मै ४, १,१३¶.

²शुल्ब[k]- >¶शौल्बायन- -नः तै ७, ४,५,४; ५,४,२.

√*शु(भ् >)व् (शोभायाम्) > *शू-शुव्- > √शूशुव्[l], शूशुयाम[m] ऋ ८,२१,१२.

शूशुवे[n] ऋ ७, ३२, ६; शूशुवुः ऋ ७,७४,६; शूशुवाम[o] ऋ १, १६६,१४; शूशुवत् ऋ १,५४, ७; २,२५, १; ८,३१,३; मै ४, १४,१०†.

शुशुकन-, शुशुक्वनि-, शुशुक्वस्-, शुशुचान- √शुच् (दीप्तौ) द्र.

शुशुलू(क>)का[p]- -का मै ३,१४, १७[q].

¹शुशुलूक-यातु[r]- -तुम् ऋ ७, १०४, २२; शौ ८, ४, २२[s]; पै १६, ११,२.

शुश्रुवस्-, शुश्रूषमाण-, शुश्रूषेण्या- √शृ, श्रु द्र.

√शुप्(बधा.)[t] >शोपि, ¶शुप्यतः काठ ३०,१; ३६,६; क ४६,४; ¶शुप्यन्ति मै २, १, ५[t]; काठ ११,५[2]; शुप्याति,शुप्यात् पै ३. २८,४; शुप्यतु, शुप्यतु शौ ६, १३९, २; शुप्यताम् पै ६, ६,

---

शोभायिन्- (तु. WG [१२३० d] WAG [१, १८८ c]) >यनि (न. द्वि१ सत् क्रिवि.) इतीव (वैतु. स्वरः ?)]।

ᵃ) शुम्भः इति शोधः (तु. सपा. शौ ६,७३,२)।

ᵇ) नाप स्त्री.। जलार्थे (तु. निघ ४,३)<शुच्- + √रुध् इति या [६, १६] प्रमृ, पौष्टिकार्थे <√श्रुध् इति च GW. PG [१,३२,५०] प्रमृ.।

ᶜ) नाप. (दीपक-)। (√आश् >भावे *आशुर्- >) *शुर्-+[√वृध् '*ज्वलने' (म [म]भ-=सूर्य-) > भावे] वृध-> बस. *शुर्-वृध- >यनि.। 'अयम् (अग्निः) द्वेपरवतः (*आवरण-कृतः) अक्तोः (रात्रेः) शुरुधः न (इव)' इति वा. (वैतु. अन्ये शुरुध्- > प्र३ यनि. इति ?)। ᵈ) नाप. (मूल्य-, कर- [*प्रभुत्व-साधन-])। *ऐश्वर्य- कृ- > यनि. (वैतु. पाउभो २,२,६ प्रमृ. < √शल् 'गतौ' इति)।

ᵉ) तु. W.; वैतु. RW. WI. °कः इति ?।

ᶠ) वैतु. WI. °कम् इति।

ᵍ) शुक्लम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. कौसू ४,१)।

ʰ) गस्य. !ओजो =ओजसा उ > *ओजसो > यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. ओजः इत्येकं पदमिति!)। 'उभौ (इन्द्रावरुणौ) मिलित्वा अस्य (दशरथ राज्ञः) यत् (मतम्) त्वं (धनम्) धुरं मिमाते' इति वा. द्र.।

ⁱ) नाप. (रज्जु-)। (√*सिब् [= √सिव् > स्यू] 'तन्तुसन्ताने' >भावे) *श्वुर-+(√वृ >भावे)ब्- > बस. *श्वुर-ब्- > यनि. (वैतु. पाउभो २, १, २२१<√शल् इति, पाउवृ ४,९५ <√शुच् इति?)।

ʲ) सपा. काठ ३१, १० क ४७, १० संनहनम् इति पाभे.। ᵏ) व्यप (ऋषि-)।

ˡ) वैतु. PW. GW. प्रमृ. इह <√शु,शू<√श्वि 'वृद्धौ' इति।

ᵐ) (लिङि उपु३ यासुटि) *शूशुव्या (=श्या > श्यां)म > यनि. द्र.। ⁿ) *°वसे>[प्रपु१] यनि.।

ᵒ) (लोटि उपु३) *शूशोवाम > *शूशोआम > यनि.।

ᵖ) नाप. (*मेषी-)। (√*वश् [*= √वस्] 'आच्छादने' >भावे *वशुस्- > *शुश्- > [तत्साधने]) *शुशुल- (वाल-) > तद्वदर्थे यनि. (वैतु. सा [ऋ ७, १०४, २२] <शिशु- +उलूक- इति ?)।

ᑫ) इह पपा. मा [२४, ३६] च सुपिलीका- इति पर्यायरूपः पाभे.। तत्र √*सुप् 'आच्छादने' > *सुपिल्- (वाल-) > यनि.।

ʳ) *विप. [मेषभूतछद्मिन्- (रक्षस्- पुँ. [तु. नान्तरीयपूर्वो मन्त्रः])]। बस. उप. भाप. (छद्मन्-, कपट-वेष-) <√पा [*= √धा] '*छादने' [तु. यातु-धान-, अन्तर्-धान- प्रमृ.]। तत्र. उलूक-यातु-, कोक-यातु- प्रमृ., यातु- इत्यत्र च यथायोगः शोधः द्र.। 'कोरयारवादिकं रक्षगं जहि, *रक्षः (गोपायस्व) हे इन्द्र!' इति वाक्यद्वयं द्र.। एतदनु तु २६२० रक्षस्- इत्यत्र इतः गाप. निर्देशो नेष्टः। ˢ) शिशुल्' इति शा.।

ᵗ) बल-दीप्ति-वृद्धि-शोषणादिषु धा. वृत्तिः।

२; १९, ३५, १०; शुष्यन्तु[a] शौ ६, ९, १; ¶अशुष्यत् मै २, ४,८; ३, ३, १; काठ ११, ३; अशुष्यन् मै १,६,३[2]¶; शुष्यन् पै १३,३,८; शुष्येताम् पै[a] २, ३३, ३; ९०, २.

शोषयति शौ ३, २५, ३; शोषयसि खि ३, १६,३; शोषयामि शौ ६,१३९,१; शोषयामसि खि ५, २,१; शोषय खि ३,१६,३; शोषयेत् मै १, ८,२¶.

शुषत्[b]– -षन्तम् ऋ १,६१,१०; शौ २०,३५,१०†.

?शुषस्य[c] शौ ५, १,४; पै ६,२,४.

१शुष्क,ष्का[d]– -¶ष्क. मै ३,८,७[2]; ९, ६; -†ष्कम् ऋ २, १३, ६; ४,४,४; ६,१८, १०; ७, १०३, २; मा १३,१२; का १४,१,१२; तै १,२,१४,२; मै २,७,१५; काठ १६,१५; -ष्कस्य तै ६,४,१,५¶; -ष्काः मै ३,६,३¶; -ष्कात् ऋ १,६८,२; मै ४,५,९¶; -ष्कासु ऋ १०, ९२, १;' -ष्के शौ १९, ४९,१०; -ष्केण मै ४,३,४¶.

¶शुष्का(ष्क-अ)म– -मः काठ २६, ३; क ४१,१; -मम् तै ६, ३,३,४.

शुष्का(ष्क-आस्य >)स्या– -स्या शौ ३, २५,४; ६, १३९, २; ४.

शौष्कास्य[e]– -स्यम् शौ ११, ११,२१.

शुष्क्य[f]– -क्याय मा १६, ४५; का १७, ७,४; तै ४, ५,९, १; काठ १७,१५.

¶२शुष्क[g]– -ष्कः मै ३, ९, ५; ६; -ष्कम् खिसा २९, ४५.

३शुष्क, ष्का– -?ष्क[h] पै १७, १४, ४; -ष्कः ¶काठ २५, ८; २६, ७; ¶क ४०,१; ४१, ५; पै १, ९४,३; १६,१२४,११; -¶ष्कम् काठ २३, ९; ३२,१[2]; क २५, ६; -ष्कस्य पै १, ९४, ३; -¶ष्का काठ २६, ७; क ४१, ५; -ष्काः पै १३, ३, ९; १९, २८,९; -¶ष्काणि काठ २५,५; क ३९,२; -ष्के पै १४, ४,१०.

शुष्क-कण्ठ[i]– -ण्ठेन मा २५, २; का २७,२,२; मै ३, १५,२.

शुष्क-दृति– -तिः तै १, ८,१९, १¶; मै २, ६, १३; काठ १५, ९¶.

शुष्क-हरित[j]– -ते काठ ३२, १¶.

शुष्का(ष्क-अक्ष>)क्षा– -क्षा पै ९,२५,६.

शुष्ण[k]– -ष्णः ऋ ६, २०, ५; काठ ३७,१४[2]¶; -ष्णम् ऋ १, ११, ७; ३३, १२; ५६, ३; ६३, ३; १०१, २; १०३, ८; १२१, ९; २, १४,५[l]; १९,६; ३, ३१,[८; १०, १११, ५]; ४,१६, १२; ५, २९,९; ३२,४; ६, १८, ८; २६, ३; ३१, ३; ७, १९, २; ८,५१, ८; १०, २२, ७; १४; ९९, ९; खि ३, ३,८; मै ४, १४, ७; शौ

a) सपा. शुष्यन्तु <> शुष्येताम् इति पाभे.।

b) PW. GW. प्रमृ. < √श्वस् इति।

c) *शुषस्– (विप. =दीप्र-) > *शुष (स्य >) स्या– > [प्र२] –स्ये (विप. दीप्रतावत्यौ, भासमाने [मातरौ =रोदसी]) इति, १रय. ?श्वि > (*भगवती– > गर्भी– > प्र२) -र्भी इति च शोधः। इह मातृ– द्वयस्य लोकार्थे *शक्तिः। (√*वस् > [=√वस्] 'निवासे' > कर्तरि) *वसु– > यनि.। रिहा(ण >)णा– [*=कामयमाना-] < *शृष्यमाणा– इति (तु. नभा. √रीझना; वैतु. अन्ये < √लिह् 'आस्वादने' इति?)। धुर्ये– (विप. [पति- = *सूर्य-]) <*द्विभार्य– इति द.। 'उभे एते रोदसी (गर्भिणी भूते सती) धुर्यं (द्विभार्यं [सन्तं] सूर्यं) जाम्ये (समागमायेव) प्रेरयेथाम्' इति वा.।

d) विप.। कर्तरि कन् प्र. (वैतु. निपातो क: > क: प्र. इति इत्याऽऽयुदात्तः [तु. पा. ८, ३, ५१; ६, १, २०६])।

e) भावे अण् प्र. (पा ५,१,१३०)।

f) विप. (*दीप्ति-मत्- [रुद्र-])। अत्र धा. *दीप्तौ वृत्तिः। १शुष्क– इति च तज्जं भाप. द्र. [तु. सपा. मै २, ९,८ क २७, ५ पर्यायभूतः पाभे. शुष्य– (< *शुष्मय– [< शुष्मन्– भाव.] इति च, सस्थ. पर्यायभूतं [√घृ 'दीप्तौ' > भावे *घरित्र्य–>] हरित्र्य– इति च, सस्थ. एतद्विपरीतार्थस्थो प्राति. पांसव्य– इति रजस्य– इति च; वैतु. VV [२, ४२०] AVL. शुष्कप– > शुष्य– इतीव?)]।

g) विप.(कनाई- [नपुं., इस- प्रमृ.])। कर्तरि कक् (पाउ ३, ४१) प्र. तत्-स्वरश्च (तु. BDG [२,१,३६८])।

h) शुष्कम् इति शोधः (तु. BKA.)।   i) बस.।

j) द्वस.।   k) व्यप. (असुर- [अनावृष्टिहेतुभूत-])। कर्तरि नक् प्र. (पाउ ३, १२)।

l) छन्दस्तः शुषणम् इति GW. प्रमृ.।

२०, ३४,१७, ३७,२†; पै १३, ७, १८; -ष्णस्य ऋ १, ५१, ११; ५४,५; १२१,१०; ४,३०, १३; ५,३१,७; ६,२०, ४; ८,१, २८; ४०, [१०; ११]; ९६,१७; १०,२२, ११; ४९,३; ६१,१३; शौ २०, १३७, ११†; -ष्णाय ऋ १, १७५, ४; -ष्णे ऋ ८, ६,१४; काठ ३७,१४²¶.

शुष्ण-हत्य- -त्येषु ऋ १,५१,६

शुष्म,ष्मा^a- -०ष्म शौ ५, १, ९; पै ६,२,८; -ष्मः ऋ १, १००, २; १६५,४; ४, २१, ७; २३, १०, ६, १९, ९; ६८, ७; ७, ३,६,२७,२,५६,८; ६१, ४; ९, ७९,५,१०, १८०, १; मा १९ ३३; ३३, ७८†; का २१,३,२; ३२, ६, ९†; तै ३, ४, ११, ४†; मै ३, ११, ७; †४, ११, ३; ४; १२, ३; काठ ९, १८†; १९†; ३८, २, ७†; शौ १, १२, ३, ५. २०,२, ६,७३, २; ९, ४, २२; १८, २, ३६; पै १,११, ३; १२, ४, ९, २४, २; १६,२६, २, २०, ३९, १, -ष्मम् ऋ १, ६८, १४; १६५, १, २,११,४, १७,३; ३ ३२,३; ३७,१०; ४, १७, १२; २८,७; ५, १६, ३; ३२, ९; ६,१९,८; ४४; [५; ८,९३,१२]; ७२, ५; ७,२४,४; ३३,४; ८,६,११; ७, २४; १५, ७^b; २०,३; ९६, ८; ९९, ६; ९, १९, ७; २९, [६; १०६, ४]; ३०, ३; ५२, ४; ६३, [(४, ३६, ८); २९; ६७, ३]; ७६, २, १०, ७५, ३; ११३, १; मा २०, ४४; ३३, ६७† का २२, ४, ९; ३२, ५, १३†; मै ३, ११, १; ४, ११, ३†; काठ ८, १७†; ९, १८†; ३८, ६; †कौ १, ५६७; २, ५७९; ६७५; ८५१; ९८८; †जै १, ५८, २; ३,४७,५; ५६, ३; ४, १२, ४; शौ ३, ९, ३; ६, ६५,१; ९, १, १०; २०; †२०, २०, ३; ५७, ६; १०५, २; १०६,१^b; ११५,२; पै ३,७,४; ४, २१, ३^c; १६, ३२, १०; ३३, १०; १९, ८, १०^c, ११,११; २०, ३७, २; -ष्मा शौ ४, ४, ४?^d; पै ४,५, ३?^d; -†ष्माः ऋ १, ५२, ४; २, १७,१; ४,१०, ४^e, १०, ९७, ८; १४२, ६; मा १२, ८२; का १३, ६, ८; तै ४,२,६,३, ४,४,७^e; मै २, ७, १३; काठ १६,१३; क २५, ४; पै ४, ५, ७S; ११, ६, ८, -†ष्मात् ऋ २,१२,१; १३; ६, २७, ४; ७, ३४,७; १०, १४७, १; तै १,७, १३, २; मै ४,९,१४§,१२,३; काठ ८,१६; कौ १,३७१; जै १, ३९,२; शौ २०, ३४, १; १४; पै १३, ७, १; १४; -ष्माय ऋ ८, ७, ५; का २, ७, ४^f; तै ३,२, ५, २; ५^f; मै १, ६, २; १०, ३^f; काठ ७, १३; ९, ६^f; क ६,३; ८,९^f; -†ष्मासः ऋ ५ ३८,३, ९ ५०,१; ५३,१; १०,३,६; कौ २,५५५;१०६४, जै ३, ४४, १; ४, ७, १; -ष्मे तै ४,६,१, १; काठ ३६, १५; शौ ६,३८, ३; पै २, १८, ४; -०ष्मे खि ४,७^१,६; शौ ५, ५, ७; पै ६,४,६; -ष्मेण ऋ ४, ५०,७; ९,७०, ५; तै १,७, ८, १^g; शौ ४, ४, २; पै १, ९४, ३; ४, ५, ३, -†ष्मेभि. ऋ ५, १०, ४; ६, ६१, २; मै ४, १४, ७; काठ ४, १६; -†ष्मैः ऋ १, ६३, १; ४, २२, [३; ६, ३२, ४]; ६, ३, ८; ६०, ३; ७, ७, २^b; मै २, १२, ८‡^e; ४, १३,७; काठ ४, १५.

?शुष्मयु^1- -यत् तै २, २, १२,४.

शुष्म-वत्- >°वत्-तर- -त्म्

^a) भाव. (बल-, दीप्ति- प्रभृ.), नाप. (दीप्त्यादि-मत् [आशा-, मरुत्- प्रभृ.])। ^b) पामे. पृ १५३३ m द्र.। ^c) पामे. पृ २४४३ i द्र.। ^d) °ष्मः वा °ष्माः वेति शोधः (तु. पै. मूको., सप्र. ऋ १०,९७,८ मा १२,८२ पै ४,५,७)। ^e) सपा. शुष्माः <> शुष्मैः इति पामे.। ^f) =सपा. मंत्रा १,३,१०,८ आपौ २,७,७। मा २, १२ शांश्री ४,५,१ शोषाय इति, मंत्रा २, १, ८ कौसू ४,१,१८ हिगृ १,५,२५ शुष्णाय इति पामे.।

^g) पामे. पृ १७१५ i द्र.। ^h) <√शुष (°=√शुष्) इति कृत्वा नाप. (जल-) इति मतम्।

^1) विप. (बल-इच्छु- [१मरुत्-])। शुष्म- (भाव. =बल-)+(√मि [=√मा] 'हिंसी = धारणे'> कर्तरि) मयु- > उप. °शुष्म-मयु- > यनि. [वैतु. भा. <√शुष्माय इति वा शुष्म- + √या इति वा, PW. BC. प्रभृ. शुष्मय- इति शोध इति च (वैतु. एतत् [? AVL.])]।

शौ ४, ४, ३; पै ४, ५,४.

शुष्मिन्– -ष्मिणः ऋ १, १४५, १; ३, १६, ३; ५,१०, ४; ९, १४, ३; ३०, १; ४१, ३; १०,४३,३; खि १, २, ६; मा ११, ८३; का १२. ७, १८; तै ४.२. ३, १; ५. २, २, १; मै २,१०, १; काठ १६, १०; १९, १२; क २५, १; ३१, २; कौ २,२४४†; जै ३, २१,९†; शौ ६. ३०, १; २०, १७, ३; पै १९, १२. १०; –†ष्मिणम् ऋ ७,२३,५;८,१३, ३; १०२, १२; कौ २, ९८; जै ३,९,१२; शौ २०, १२,५; –†ष्मिणा ऋ ४,४७,३; कौ २, ९८०; जै ४, २४, १; –ष्मिणे ऋ १, ३०, ३;३७, ४; –†०ष्मिन् ऋ १. १७३,१२; ६,२५, १; ७.३०, १; ८,९८,१२; मा ३.४६; का ३. ५,३; तै १,८, ३,१; मै १. १०, २; काठ ९. ४; क ८, ७; कौ २, ५२१; जै ३,४०, १७; शौ ५, २, ४‡[a]; २०, १०७, ७‡[a]; १०८, ३; –ष्मिभिः ऋ १,१३३,६; –†ष्मी ऋ ४,२२, १; ४; ५, ४०, ४; ७, ४०,३; ५६,२४;९,१८,७; २७,६;२८, ६;७१,१;८८,७; तै १, १,१३, ४; कौ २, ६४०; ६४१; ८२३; जै ३, ५१, ६; ७; ४, ४, ४; शौ २०, १२,७.

शुष्मिणी– -णी मा १९, ७; का २१, १, ६; मै २, ३, ८; काठ १७,१९; ३७ १८.

शुष्मिन्-तम– -मः ऋ १, १२७,९[1]; [९;१७५,५], १३३, ६;–†मम् ऋ २, ११, १३, ३. ३७, ८; शौ २०, २०, १; ५७, ४.

शुष्य[b]– -ष्याय मै २, ९, ८; क २७, ५.

शोप[c]– -पाय मा २. ३२[d].

शोषित– -तः पै १, ४५.३.

शुषत्–, ?शुषस्य, १शुष्क–, २शुष्क–, ३शुष्क–, शुष्क्य– √शुष् द्र.

*शुष्ठ[e]– -ष्ठाः पै ३, ३०, २?[f].

शुष्ण– √शुष् द्र.

?शुष्पस्थम् पै २०, ५६, १.

?शुष्पिता पै ५, ३७, २.

शुष्म–, ?शुष्मयु– √शुष् द्र.

?शुष्मिकाः[g] पै १९, २०, १४.

शुष्मिन्– √शुष् द्र.

√शू > शूशुवस्– -वांसः ऋ १, १६७, ९; –वांसम् ऋ १, ६४, १५; ४, १६, १३; ६, १९, २; ७; [८; १०, ४७, ४]; मै ४, १४,८†; –वांसा ऋ ७,९३,२.

शूशुवान– -नः ऋ ४, २७, २; ७, २०, २; १०, २८, ९; –नस्य ऋ १०, १११, ६.

शूषुजि[h] ऋ १०, ९३. १.

शूकार[i]– -राय मा २२,८; का २४, ३, ४; तै ७, १,१३, १; मै ३, १२, ३; काठ ४३, ४.

शूकृत[j]– -†तस्य[k] ऋ १. १६२,१७;

---

a) पामे. पृ १७४१ a द्र.। b) तु. टि. शुष्क्य–।
c) =शुष्म–, शुष–। d) पामे. पृ ३१३२ f द्र.।
e) नाप. (पालि-)। व्यु.?। [°शुष्ठ– (√°शुष् 'शोषे')] > नैप्र. यनि.। शेषम् f द्र.।
f) तु. मूको.। सपा. शौ १९, ५७, २ कुष्ठा इतीव इत्येदाथ कुष्ठाः इत्येव पाठः? । एतद् कुष्ठ– इति √कुष् 'कोषे' > °कुष्ठाः– > यनि. इति कृत्वा °शुष्ठ– शब्दस्य पर्यायः। एवं तावदस्य प्रानि. पृ ११३१ १कुष्ठ– शब्दस्य सपा. दः इत्यादेशः न नेष्टः (वैतु. I G. RW. प्रभृ. कुष्ठ इति)।
g) पूर्वेण देशेन सहितः पाठः? (शीर्षाः [द्रष्ट]) अनि सप. शुष्म-न् (°घ >) ष्मिका– (नाप. [°स्नीप- =आप्लाव-]> -काः [द्र.]) इति द्विपदः शोधः। °शुष्म शुष्मिका. > °वि(शु >) शुष्मिकाः > तु° (तु. मूको.) इति भावः। 'ये प्रजीपः कीर्तितयेन परिमाणुकाः शुष्कार (शुष्कम्) प्रवर्तन्ते' इति च.।
h) दुरवगायः शब्दनिः प्र. उपं. (पा ३. ४. ९ [तु. उपस्तृणीषणि, पृणीषणि प्रभृ.]; वैतु. वै. सा. शूषन्–> सा इति)।
i) विप. (°आशु-कमिन- (अश्व-))। (√मश् 'व्याप्तौ' > माशे) °आशु– > °शुक्– + (√कृ °'करणे =गमने' > कर्तरि) °कार– > उस. °शुक्-कार– > यनि. (तु. पपा. अनवग्रह-निर्देशः; वैतु. सा. गा. म. PW. प्रमृ. < °शू-[नपाशुप्रमाणानुकरण-शिरा-] + √कृ 'कृतौ' इति ?)।
j) 'आशुना (त्वरया) कृतं (करणम्) अस्य' इति कृत्वा बस.। शेषं i नम्।
k) सपा. ?श > शुष इति, ?शर्मा > °शर्मन्– (महत्-) > शर्म -अंना इति च शोधो। 'यत्सर्व (पार्शि-रूपेण) बलेन (बलाद्येन) वा महता (°वेगेन) शूकृतस्य ते (तव) यदि (°यदि) कृतेन, ते (तव) सा (°सा) शर्म (शुष्केण सम) महता (मोदेन)

मा २५, ४०; तै ४, ६, ९,२†; काठ ४६, ५; -नाय मा २२, ८; का २४, ३, ४; तै ७, १, १२, १; मै ३, १२, ३; काठ ४१, ४.

†शूघ(न>)ना[a]- -नाम: ऋ ४, ५८, ७; मा १७,९५; का १९, १, ८; काठ ४०, ७; पै ८, १३, ७.

शूद्र, द्रा[b]- -द्र: ऋ १०, ९०,१२; मा २३, ३१; ३१, ११†; का २५, ६, ११; ३५, १, ११†; ¶तै २, ५, १०, १; ७, १, १, ६[1], ¶मै ४, १,३[2]; २,७; १०; ४,६; ¶काठ ३१, २[2], ३४, ५; क ४७, २[2]¶; शौ ४, २०, ४; १९, ६, ६†; पै ३, १३,८; ९, ५, ६†; १९, ३८, १५; -द्रम् मा ३०, ५; का ३४, १, ५; तै ६, ४, ८, ३¶; शौ ४, २०,८; पै ८, ६, ८; -द्रस्य मै ४, ६, ६; -द्रा[c] मा २३,३०; का २५, ६, १०; तै ७, ४, १९, ३; मै ३, १३,१; काठ ४४, ८; पै २, ३१, २[1d]; -द्रा: तै ३, २, ६, २¶; पै ८, ९, ९; ९, ९, ६; १०, ५; -द्रान् पै २०, २४,८; -द्राम् शौ ५, २२, ७[e]; -द्राय मा २६, २; का २८, १, ३; ¶काठ ११, १०; ३७, १; शौ १९, ३२, ८; पै १२, ४, ८; १९, ३४,३; -द्रे मा २०,१७; का २२, १, ४; तै १. ८, ३, १; काठ ३८, ५; शौ १९,६२, १; पै २, ३२, ५; -द्रेण तै ६, ४, ८,३¶; -द्रेषु मा १८,४८; का २०, २, ११; तै ५, ७, ६, ४; मै ३, ४,८; काठ ४०,१३; पै १९. १८, १५; -द्रैः पै ४, २७, ६.

शूद्र-कृ(त>)ता- -ता शौ १०, १, ३; पै १६, ३५, ३.

१शूद्रा(द्र-आ)र्य[f]- -र्यौ मा १४, ३०, का १५, ९, ३; तै ४, ३, १०, २; मै २, ८,६; काठ १७, ५; क २६, ४.

२शूद्रा(द्र-आ)र्य[f]- -र्यौ काठ ३४, ५.

शून[g]- -नम् ऋ २, २७,[१७; २८, ११; २९, ७], ३, ३३, १३[h]; ८, ४५, ३६; -ने ऋ १,१०५, ३;७, १,११; १०, ३७, ६.

शून्य[i]- -न्यम्[j] पै १७, १४, ५.

शून्यै (न्य-एष>)षी[k]- -षी शौ १४, २, १९; पै १८, ८, १०.

शूर[l]- -०र ऋ ५, ३८, ५; -०र ऋ १, ११, ६; २९, ४; ३३, १२; ६३. ४; ८;८१, ८;१२९, ३; ५; १३१, ७; १३२, ६; १३३, ६[2]; १७३, ७; १७४, [९; ६, २०, १२]; २, ११, [२;७, २१, ३]; ३; ५[११; १०, २२, १५]; १७; १८; [१८,७; ७, २३,५ (२९,२)]; १९, ८; ३०, १०; ३,३०,११;

सूदयामि (*साधूकरोमि)' इति वा ।

[a]) विप. (आशुगमना- [घृत-धारा-])। *आशुर- (=*आशुप्- [तु. शूकार-, शूकृत- इत्यत्र टि.]) + (√घन् [=√हन्] 'गतौ' > कर्तरि) *घ(न>)ना-> उस. *आशुर-घना->*आशूघना- >यनि. (तु. पपा. अनवग्रह-संकेतः, [तात्पर्यतः] निघ [२, १५] या [६, १] वें. सा. प्रमृ.)।

[b]) नाप. (सामाजिक-वर्ण-भेद-)। असामिता-श्रमिता-धृतता-भावानां साद्दर्यात् यप्रा.? । <√शुच् इति पाउ [२,१९] प्रमृ., < शुच- + √द्रु इति शङ्करः [ब्रसू १, ३,३४],। <क्षुद्र- इति विधुशेखरः [IA ५१,१३८]।

[c]) जातिलक्षणं डीषं बाधित्वा टाप् प्र.(पावा ४,१,४)।

[d]) शोधः पृ २३३५ f द.।

[e]) गस. पं १३,१,९ दासीम् इति पाभे.। [f]) द्रस.।

[g]) भाप. (*अप्यभाव- [दृष्प्रमाद-])। अ(<नञ्-)+ *शूपमन- [दृष्य-भाव-, शक्तिमत्त्वादि-]>*अ-शूपमन- > *अशम [व]न- > *अ [शो>] शून- > ऋ. पै. अशुन- इति शौ.।

[h]) सपा. शौ १४, २, १६ पै १८, ८,७ अशुनम् इति पाभे. (वैतु. पं. [मूको.] शूनम् इत्येव पाठः)। सपा. शौ. पै. च 'अच्यौ (रथ्यौ गावौ) शूनम् (अशुनं [शौ.] वा) मा आरताम्' इति वा.। मध्येनद्यादिबाधकजाते रथयात्रासंवत्से सामान्याऽऽशिषा सूक्तोपसंहारः।

[i]) भाप. (निर्जनता-)। स्वार्थे यः प्र. उसं. (पावा ५,१,२)।

[j]) न. द्वि१ सत् वा, दह्यमान- इत्यस्य किवि. द.।

[k]) विप. (निर्जन-प्रिया- [निर्ऋति-])। उस. उप. <√इष् 'आभीक्ष्ण्ये'।

[l]) विप., नाप. (बल-वत्-)। शुवस्- > *शुवस-> (*शोद- [तु. पार. =नर-] >) यनि.। <शुश- (प्रशुच-) इति वा (वैतु. या [४,१३] <√शु 'गतौ' इति, MW. <√शू [<√श्वि] इति)।

४१, ३[a]; ४७, [२; ५२, ७]; ५१, ७; १२; ५३, २१; ४, ३, १५; १६, २; ७; १७; २२, ५; ३२, २१; ५, ३३, ७; ३५, २; ३६, २; ६, १५, ११; १९, ६; २३; २४, ३; २६, ५; ३३, ३; ४; ४४, [१७; १०, ११२, १]; ४७, ६; ७, १९, ११; २२, ७; २३, ५; २५, ४; ५; ३०, १; ४; ३२, ११; [२२ (८, २१, ५)]; २७; ३६, ४; ८, १, १४; २१, ८; २४, २; [८; ५०, ९]; ३२, ५; ३४, १४; ४५, ३४; ४६, ११; ४९, ३; ६१, ५; ६२, ११; ६३, ११; ६६, ५; ७०, ९; ७८, १; ४; ८१, ३; ९७, १५; ९८, ८; १०, २२, ९-१२; ४७, १; ५०, २; ७३, ४; ९८, १०; १३१, १; १४८, २; ४; ५; खि ३, १, ३; २, ९; †मा ७, ३५; ३७; ८, ५३; २७, ३५; †का ७, १७, १; २०, १; ९, ६, ५; २९, ५, ४; †तै १, ४, १८, १; ४२, १; २, ४, १४, २; ७, ४, १५, १; †मै १, ३, १९; २३; २, १३, ९; ४, १२, ४; १४, ५; †काठ ४, ८; १२, १५; २६, ११[b]; ३९, ११; १२; ४४, ४; क ३, ६†; †कौ १, २०९ऽ; २३३; २५३; ३१७; २, ३०; ६१; ८०; ८९; ३०२ऽ; ८०७; ९२९; †जै १, २२, ६ऽ; २५, १; २७, १; ३३, ५; ३, ४, १; ६, ७; ९ऽ; ८, ६; ९, २; ४८, १८; ४, ३०, ७; शौ २, ५, १; ७, ३२, १†; ८१, २; ८, ५, १७; ८, ७; १८, १, ३८†; †२०, १२, ५; २३, ३[a]; ३७, ११; ५६, ५; ७३, १; ७४, ४; ७७, २; ७; ७९, २; १००, २; ११६, २; ११८, १; १२१, १; १२५, १; पै २, ७, १; १३, ६, १२†; १६, २८, ७; २९, ६; १९, १६, ८†; २०, ३१, ७†; -रः ऋ १, ७०, ६; १०३, ६; १०४, ४; १२२, १०; १३२, ५; १५८, ३; १७३, ५; १७५, ३; १७८, ३; २, १७, २; ४, २१, १; २७, ५; ३६, ६; ५, ६३, ५[b]; ६, २५, ४; ५; ३५, ५; ६४, ३; ७, १८, ११; १९, १०; २०, ३; २७, १; ८४, ४; ८, २, ३६; ३१, १५; ४५, ३; ६१, १८; ९२, २८; ९, १, १०; ३, ४; १५, १; १६, [६; ६२, १९]; ७०, १०; ७६, २; ८७, ७; ८९, ३; ९४, ३; ९६, १; १०, ४२, ४; ५५, ६; ८; ६९, ५; ६; १०५, ४; ६; खि ३, ९, १; ५, ४, ९; मा २०, ३७; ४६; ४७†; २२, ३२; का २२, ४, २; ११; ५, ९†; २४, ८, ९; तै †१, ६, १२, १; ८, २२, ४; ७, ५, १८, १; मै ३, ११, १[१]; १२, ६; ४, ११, २†; १२, ३†; ५; १४, १३[१]; काठ १६, १२†; ३८, ६[२]; †; ४५, १४; कौ †१, ११६; २३२; ३१८; ५३३, †२, १७४ऽ; ५७९; ६०८; ६१६; ६९०; ७८४; ८०९; ११३३; ४, ९; †जै १, २१, ३; ३३, ६; ५५, १; २, २, ५; ७, ३ऽ; ३, १६, १२; ४७, ५; ४९, ७; ५०, ४; ४, ४, १०; १७, ६; १९, ९; शौ ८, ८, १; †२०, ३७, १०; ६०, १; ८९, ४; पै १६, २९, १; -रम् ऋ १, ११२, १८; ४, ३८, २; ३; ६, २५, ४; ४७, ११; ९, ८१, १; १०, ४२, २; ११४, ९; मा २०, ४१; ५०†; का २२, ४, ६; ५, ४†; तै १, ६, १२, ५†; मै ३, ११, १; ४, ९, २७†; १२, ३†; १४, १२; काठ १७, १८†; ३८, ६; कौ १, ३३३†; जै १, ३५, २†; ४, २४, ८[c]; शौ ७, ९१, १†; २०, ८९, २; पै ५, ४, ११†; -रस्य ऋ १, १४१, ८; ३, ५५, ८; ६, ६, ५; ८, २, ९; जै ४, १६, १०†; -रा ऋ ४, ४१, ७; -राः ऋ १, ८५, ८; ५, ५९, ५; ७, १, १०; ३०, २; ३४, ३; ५६, २२; १०, ७८, ४; खि ५, ५, ९; काठ ८, १७†; ३८, १४[d]; पै २०, २८, ८; -०राः ऋ १, ६४, ९; -राणाम् ऋ ६, ६८, [२, (७, ९३, २)]; खि ५, ४, ४; कौ ४, ४; जै २, ७, २; -राय ऋ १, १५५, १; ८, २, २५; मा १६, ३४; का १७, ५, ३; तै ४, ५, ६, २; मै २, ९, ६; काठ १७, १४; क २७, ४; †कौ १, १२३; २, १००७; जै १, १३, ९†; -रासः ऋ ६, ४६, १२; १०, १५४, ३; शौ १८, २, १७†; पै

---

a) = सपा. मा ८,१९ । तैब्रा २,४,६,२ सूर इति पाभे. ।

b) सपा. तैब्रा २,४,५,३ सूरः इति पाभे. ।

c) सपा. काठ ३५,१४ क ४८,१२ शौ ६,४९,१ पै १९,३१,१४ तैआ ६,१०,१ शूरम् इति पाभे. ।

d) सपा. शौ ८,५,१९ शूरे इति, आपश्रौ १६,१९,१ सूराः इति च पाभे. ।

२०, ४०, ८†; -रेभिः ऋ १, ८, ४, १०१, ६; शौ २०, ७०, २०†; -रेभ्यः ऋ ९, ६६,१७; -रैः ऋ १, १२९, २; २, ३०, १०; ८,१९,१०; १०,२२,९

शूर-ग्राम[a]- -मः ऋ ९, ९०, ३; कौ २,७५९†.

शूर-तर- -रः ऋ ९, ६६, १७.

शूर-प(ति >)त्नी[a]- -॰त्नि ऋ १०,८६,८; शौ २०,१२६,८†; -त्नीः ऋ १, १७४, ३.

शूर-पुत्र,त्रा[a]- -त्रा[b] शौ ११, १, ११; पै १६, ९०,२; -त्रान् पै ९,१०,९; -त्राम्[b] शौ ३,८, २, पै ३,९,४.

शूर-वीर[c]- -रः शौ ८, ५, १, पै १६,२७,१.

शूर-साति[d]- -ता ऋ १, ३१, ६; १५७, २;७, ९३,५; १०, ६३, १४; कौ २, ११०९†; -तौ ऋ १,१००, ७,३. ५४,४; ६,१९, १२; २३, २; २६, १; ३३, २; ८, १९, ४; १०, ६७, ९; खि १, ११,८; कौ १, ३३७; जै १, ३५,६; शौ २०, ९१, ९†.

†शूरण[e]- -णासः ऋ १, १६३, १०; मा २९,२१; का ३१, ३, १०; तै ४, ६,७,४; काठ ४६,३.

*शूर-देव- > *शौरदेवि[f]- -व्यः[g] ऋ ८, ७०,१५

शूर्त- √शृ (वधा.) द्र

शूर्प[h]- -र्पम् तै १,६,८,३¶; शौ ९, ६, १६; ११, ३, ४; १२, ३ १९; २०; पै १२,३, १२; १३, १६,५३,९;११३,२; १७,३७, ९;१०; -र्पम्ऽ-र्पम् खि ५,२२, ५; शौ २०, १३६, ९[i]; -र्पे का २,५,२; शौ १०, ९,२६; पै ५, १३,५; १६, १३८, ७; -र्पेण मै १,१०,११[२]¶; काठ ३६,६[२]¶.

शूर्प-ग्रा(ह >)ही[j]- -ही शौ ११,३,४; पै १६,५३,९.

†शूल[k]- -लम् ऋ १, १६२, ११; मा २५,३४; का २७, १३, ३; तै ४,६, ८, ४; मै ३, १६, १; काठ ४६, ५.

शूशुजान[l]- -नः ऋ १०, ३४, ६[m]; -नान् ऋ १०, २७, २.

शूशुवस्-, शूशुवान- √शू द्र.

शूष्- †शूषे[n] ऋ ९, ९७, ५४; कौ २, ४५६; जै ३, ३४, १४.

[a]) विप. । वस. ।

[b]) शूर-पु° (आदित्य पु°) इति शोधः ।

[c]) विप. (शूराणा शौर्यप्रद- [प्रतिसरमणि-]) । वस. उप. यत्कृन्यर्थे भाप. (तु. सस्थ. वीराय इति पदम्; वैतु. सा. W. B. अन्यथादर्शिनः ?) ।

[d]) नाप. (युद्ध- [तु. निघ २,१७]) । वस. ।

[e]) विप. (*आशु-गमन- [अश्व-]) । व्यु ? । प.ना. नावग्रहः । *शुर्- [=आशु- (तु. निघ २, १५ [त. मूको])] + (√रण् 'गतौ' > भावे) *रण- > यग. *शुरण-> यनि. (तु. [अंततः] म. [उप. युद्ध-पर्याय-], वैतु. या [४,१३] प्रमृ. सुशूरण- इत्येकपदमिव कृत्वा [सं √शू 'गतौ' >] *सं-शूर- > यनि. इतीव, वे. सा. GW. प्रमृ. शौर्यदर्थे < शूर- इतीव) ।

[f]) व्यप. (ऋषि-) । अपत्यार्थे इञ् प्र. उसं. (पा ४, १,९६) ।

[g]) *शूर्य- [नी] = *°शूराः > *°शूय इति शोधः (तु. आनन्दचन्द्रः; वैतु. यनि. सा < शौरदेव्य- इति वें. PW. GW. GRV. प्रमृ., टि < शौरदेवी- [गो-] इति मा.?) । गस. वसु- = *वर्ग-, शूर- = *गमन-, सूरि- = *शरू- ।

[h]) नाप. (धान्यशोधन- [उपकरण-भेद-]) । (√*शुर् [=√शुध्] 'शोधने' > भावे) *शुद्ध- > *शुड्- > *शू[ड>]र- > *शूर्- + *पप् प्र. उसं. (पावा ५, २, १२२; वैतु. या [६, ९] प.उ [३, २६] WAG [१, २४] < √शॄ 'हिंसायाम्' इतीव ?) ।

[i]) शंपा. मात शूर्पे शूर्पम् इति ? ।

[j]) विप. (अदिति-) । उप. उप. कर्तरि अण् प्र. ।

[k]) नाप. (तन्त्रप्रशलाका-) । √अक्ष 'तनूकरणे' > *अक्षल- > यनि. (तु. अश्व-, अश्रि-, अग्र- वैतु. GW. प्रमृ. < √शूर् [< √शॄ] 'हिंसायाम्' इतीव!) ।

[l]) विप. ([तन्वा] *विवर्धमान- [कितव-, अदंशु-]) । (√श्वि 'वृद्धौ = *शोथ' > भावे *श्वयु- > *शुशु->) √*शुज् (तु. नभा. √सु [सू] जना) > यङि √शूशुज् > यनि. (वैतु. वें. सा. < √शुच् 'दीप्तौ' इति, PW. प्रमृ. < √*शुज् 'उत्तेजने या उत्साहे वा 'भये वा' [MVR] ?) ।

[m]) यनि. < √शुच् इतीव कृत्वा LR. शुशुचानः इति, Hill (Chrest ३५, १०२) शोशु' इति च शोधुको ? ।

गस्य. ईष्यमाणः > (ईर्ष- > √*ईर्ष्य >) ईष्यमाण. (ईर्ष्यमाणः) इति शोधः ।

[n]) नाप. (कीर्ति-) । √शु (=√श्रु [<√श्रु]) 'श्रवणे' + असुन् प्र. > श्रवस- > *शोष- > इति.

१शूप[a]– -पम् मा २१,३६; ५४; २८, ४१[b]; का २३,४,८; ६,७; ३०, ४,७; मै ३,११,५; –पाय काठ ३५, १०[c].

२शूप(वप्रा)[d]– -०प तै ३, ५,५,१; -पः ऋ ९, ७१, २; –†पम् ऋ १, ९, [१०; १०, ९६, २; १३३,१]; ६२, १[e]; १५४, ३; ३, ७, ६[f]; ५४, १; ६, १०, २; ७,२५,५; १०,३१,३; ५४, ६;१२०, ८; मा ३४, १६; का ३३ १, १०; तै १,७, १३, ५; मै ३, ११, २ऽ![g]; ४, १२,४; कौ २, ११५१; जै ४, १, ४; शौ ५,२,८; २०, ३०, २; ७१, १६; ९५, ९; १०७, ११; –†पस्य ऋ १, १३१, २; ८, ७४,१; कौ १, ८७; २, ९१४; जै १, ९, ७; ४, १५, ७; शौ २०,७२,१;-पाय[c] मा २२,३०; का २४, १७, २; मै ३, १२, ११; –पेभिः ऋ १०, ६, ४; –पैः ऋ ३,४९,२; ५, ४१, ७; [१०;६, १२, ४]; ६, ६८, ३; १०,६,३.

३शूप– -पम् पै ६, १, ८, –पाय क ४८, ८.

शूप्य[h]– -प्यः ऋ ७, ६६, १; जै ३,५४,७†; –प्यम् ऋ १, ५४, ३[i]; ५,८६,६.

शूर्पणि √शॄ द्र.

√शॄ, शॄ (वधा.)[j], शृणाति ऋ १०, ८९,६; ¶तै २,१,५, ७; ७,७; ८,२; शृणासि ऋ १०,८९, ८, शृणामि शौ २, ३२, २; ५, २३, ९; पै ७, २, ६; १५. १८, ७; ९; १९, ३२, १३; शृणात् मै २, १, ६¶[k]; ?शृगा पै ५, ३, ५; शृणातु शौ ६. १३४, १; पै ५, ३३, ४; शृणीहि ऋ १०, ८७, १०; खि ५,९,३[l]; शौ ८, ३, १०†; पै ४, २४, ६; १३, ९, १०; १६, ६, १०†; अशृणात् ऋ १०, १३८,४.

शश्रे शौ ४, १८, ६; ५, ३१, ११; पै ५, २४, ५; अशरीत् पै १९,११,७[m]; अशारीत्[n] शौ ६, ३२,२[m].

शीर्यते ऋ १,१६४,१३[o]; पै१६, १२०, ५; ६; ¶अशीर्यत काठ २०,४; २५,६; क ३१,६; ३९, ३; ¶अशीर्यन्त तै ५, २,६,२; ६. १, ३, ५.

शारि ऋ २, २८, ५; मै ४, १४,९†.

२शार– परि. द्र.

शरुणि[p]– -णिम् ऋ १, ३१, १६; शौ ३, १५, ४†; ६, ४३, ३; पै १,५१,४; १९, ३३,९.

शरीतोस् (:) ऋ ३, ५३, १७.

शरु[q]– -रवः ऋ १०, ८७, १५; शौ १, १९, २; ८, ३, १४†; पै १, २०, २; १६, ७, ४†; –रवे ऋ ४. ३, ७; ६, २७,६; १०, २७, ६; १२५,[६; १८२,

वा. कृते सस्थ. मुहि इत्यत्र टि. द्र. ।

[a]) भाप. (बल- [निघ २, ९])। शवस्- [परि. द्र.] > *शोप्->यनि. (वैतु. पाउभो २, ३,१६७, WAG [१, ४३ c], MW [पक्षे] < √श्वि [<√श्वि]. वृद्धौ' इति, PW. प्रमृ. <√शुष् [<√श्वस्] इति च?)।

[b]) सपा. तैब्रा २,६,२०,४ शुलम् इति पाभे.।

[c]) सपा. शूपाय (तैब्रा ३, १०,७,१ च)<>शपाय इनि पाभे.।

[d]) भाप., विप. (अर्क-, स्तोम-, घोष- प्रमृ.)। <√शुष् 'शोषणे' इनि भा. ?।

[e]) बलकर- इनि वे., =सुखकर- इति मा.।

[f]) भाप. (प्रजनन-,प्रसव-)। व्यु.?। √सू > भावे सूत- > स्वार्थे *सूतक- > नेप्र. यनि.। 'महः (महतः [मनः]) महद्भ्यां निभ्याम् (महद्भ्याम् [अरणीभ्याम्] पं२) घोरम् (अग्नि) शूपम् अनु-अनदन्' इति वा. (वैतु. वें. मा. =सुख- [तु. निघ ३, ६]. GW. प्रमृ. विप. इति)। उत्तरार्धस्य वा. पृ १९२५ o द्र.।

[g]) °षु° इति स्वर ? शूपम् इति शोधः (तु पृा. सात. मा २१,३६ प्रमृ.)।

[h]) विप. (वचस्-, हव्य- प्रमृ.) ' मत्वर्थे यत् प्र.।

[i]) वैतु. मा. =सुखकर- इति ?।

[j]) धा. हिंसाऽवचारणादिषु वृत्तिः।

[k]) सपा. काठ ११.५ शीर्ष्व इति पाभे.।

[l]) सपा. शौ २०, १२७, ६ धीर्णीहि इनि, BW. कृधि इनि च पाभे.।

[m]) परस्परं पाभे.।

[n]) अशरीत् > वानि. यनि. इनि [तु. अप्रभिदम्, अप्रभेदम् (तु. पृ १२१६ p, Bruc [२,३,१००b])]।

[o]) पाभे. पृ १२३६ b द्र.।

[p]) भाप. (अभिपदना-, आराध-)। भनि. प्र.।

[q]) नाप. पुं. स्त्री. च ([इषु-, आयुध-])। करणे उन् प्र. (पाउ १, १०)।

३!![a]; काठ ४०,३; शौ ४, ३०, ५†; –रुः ऋ १,१७२,२; १८६, ९; ८, ६७, १५; २०; पै ३, १०, १; १९, ३, २!; –रुम् ऋ ७, ७१, १; ८, १८, ११; १०, ९९, ७, शौ १, २,३; ६, ६५,२; १२, २, ४७; पै २, १,३[b]; १७, ३४, ८; १९,११, १४; –र्वा ऋ १, १००,१८[c]; २, १२, १०; ४, २८, ३; ७, ८५, २; १०, ८७, ६; शौ ८, ३,५; २०, ३४, १०§; पै १३, ७, १०; १६, ६, ६.

शरव्य, व्या[d]– –व्यम् पै ९, १०,८; –व्यया शौ १,१९,३[e]; पै १, २०, ३; –व्या ऋ १०, ८७, १३; तै ४, ५, १,१; काठ १७,११; क २७, १; शौ ८,३, १२†; १०, ५, ४८; ११, १२, ६; १२, ७, १४; १०, १३; पै १, ९४, ३; १४, २, ७; १६, ७, २†; १४३, ५; १४६, ८; –व्याः तै ५, ५, ७, २, मै ४, ४,३¶[f]; शौ १, १९, १; पै १, २०, १; –व्याम् शौ ५, १८, ९; पै ६, ४६, ५; ९, १८, २; –व्यायै[g] मा २४,४०; ३०, ७; का २६, ८, ५; ३४, १, ७; तै ५, ५, १९, १; मै ३, १४, २१; काठ ४७, ९; –†०व्यै[g,h] ऋ ६, ७५,१६; मा १७, ४५; का १८,१३; तै ४, ६,४, ४; कौ २, १२१३; शौ ३, १९, ८; पै १, ५६, ४.

शरु-मत्– –मान् ऋ १०, ८९, ५; तै २, २, १२, ३†.

शा(ऱ्>)लम् पै ९, १६, ३.

शीर्ण– –र्णम् पै ४,१५,५[i]; –र्णस्य पै ४, १५, ४[j].

शीर्ति– –र्त्यै काठ ११, ५[k].

शृ तं[l]– –र्ताः ऋ १, १७४,६.

श्रर्धत्–>श्रधती– –ती मै १, ८, ६¶.

श्रणान– –नाः ऋ १०, २८, ११.

√शॄ,श्रा (पाके),> श्रपि, ¶श्रपयति तै ५,१,७,२; मै ३,१,८; काठ १९, ७; क ३०, ५; श्रपयन्ते तै ७, ४, ९, १¶; श्रपयान् मा ११, ५९; का १२, ५,१०; तै ४, १,५, ४; मै २, ७, ६; ३, १, ७¶; काठ १६, ५, श्रपयतु मा १, २२; का १, ८, ३; तै १, १, ८, १; मै १, १, ९; ४, १, ९; काठ १, ८; ३१, ७; क १, ८; ४७, ७; श्रपयन्तु मा ११, ६१; का १२, ६, २; तै ४, १, ६, २[m], मै २ ७,६; ३, १, ८; काठ १६,६; श्रपय काठ ४०, १२; श्रपयतम्[n] मै ४, १३,४.

श्रत, ता– –तः तै २, ६, ३, ४¶, काठ १५, ५[o]; शौ ९,५,५; पै १६, ९७, ४; –तम् ऋ ९, ११४,४; १०, १६, १; २; ¶तै २, ४, ३, ३; ५, ३, ४[i]; ६, ३, ५; ६, ३, १०, १[i]; ५, ६, २[i]; ¶मै १, ८, २;१०,६;१७, २, ६, ६; ३, १०, २; ¶काठ १०,११; १५, ५; २७,४; २८, ८[i];९; ३०, ८§; ३४, ३; ३५, १८[p]; ३६, १२; ¶क ४२, ४; ४४, ८[i]; ९; ४८, १६; शौ ४, १४, ९; ११, १, २५; १८, २, ४†; ५†; ९;४,१२; १३; पै ५, १६, २; ३; १६, ९१, ५;९९, ३; –तया शौ ४, १४, ९; पै १६, ९९, ३; –¶तस्य तै २, ५, ३, ४; ५; मै ३, ९, ६; –ता मै ३, १०, १[i]¶; पै १४, ३, १२![q]; –¶तानि काठ ६, ४; क ४, ३; –†तासः ऋ ९, ८३,१, कौ १, ५६५; २,२२५; जै १, ५७, १२; ३, २०, ९; –¶ते तै २, ५, ५, २; मै २, २, १३[r]; –तेन मा १९, ८९[r]; का २१, ६, १०[r]; काठ २७, ४¶; ३८, ३[r]; क ४२, ४¶;

a) °शर्मस- (=शरु) > तृ१ शर्मसा > शर्मया >यनि. (वेंयु. वें. मा. कर्मणि व१ इति)।
b) सपा. शौ ४,७,४ शरुम् इति पाभे.।
c) वेंयु. मा. <शर्व- इति ?।
d) विप., नाप. श्री. (इषु-संहति-,इषु-सृष्टि-)। तस्येदमीयः, स्वदनसूदीयश्च यत् प्र. निस्स्वरश्च (वेंयु. पाम [६,१,८३] प्रान्तरे <शर- इति ?)।
e) वेंयु. मा. य. प्र. इति!।
f) °रुण्याः इति स्वरः ! (तु. तैबा १,७,६,८)।
g) श्री. देवतोपचारः।
h) सपा. तैबा २, ७,६,२१ आपश्री ३. १४,२ शरुः इति पाभे.।
i) पाभे. पृ २६६६ b द्र.।
j) सपा. शौ ४.१२,१ छिन्नस्य इति पाभे.।
k) पाभे पृ ३१३७ k द्र.।
l) तु. पा ७,१,१०३; ८,२,६१।
m) पाभे. पृ १८७७ j द्र.। n) सपा. तैब्रा ३, ६,६,४ श्रपयताम् इति पाभे.। o) पृ २५७१ c द्र.।
p) शतम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु.सपा. ९४८.१६)।
q) शोधः पृ १०७२ f द्र.। r) पाभे. पृ १२७६ j द्र.।

–¶ता मै २, ६, १; ६; ४, ३, १; काठ १५, १.

¶शृत-काम– -मा: मै ४, १, ३;९; काठ ३१, २; ७; क ४७, २; ७.

शृतं कर्तृ[a]– -र्तारम् तै ३, १, ४,४.

शृतं-कृत्य तै ३, ३, ८,१.

शृतं-कार्य[b]– -र्य: तै २, ६, ३, ४¶[c].

¶शृत-त्व– -त्वम् तै २, ५, ३, ४; मै १, १०,६; काठ ३६,१; -त्वाय तै ३, १, ५, २; ४, ८, ७; ६, ५, ९, २; मै ३,१०, २; ४, १, ३; ९; ७, ४; काठ २८, ९; ३१,२; ७; क ४४, ९; ४७, २; ७.

शृत-पा[d]– -पान् ऋ १०, २७,६.

शृत-पा[1]– -पाम् ऋ ७, १८, १६.

†!शृत-पाकम्[e] ऋ १, १६२, १०; मा २५, ३३; का २७, ११, २; तै ४, ६, ८, ४; मै ३, १६, १; काठ ४६, ४.

¶शृता(त-आ)तङ्क्य[f]– -ङ्क्यम्[g] काठ २८,६; क ४४.६; –ङ्क्येन तै ५, ७, ९, ३; ६, ५, ६, ४.

श्रुत्य– -त्यम् मै ४, ११, ४.

श्रुत्वत्– -त्वत् शौ १३, १, ४; पै १६. ८९. ४.

श्रात- -तः ऋ १०, १७९, १[b]; –तन् ऋ १०, १७९, २; ३[2]; शौ ७, ७५, १‡[h]; २†; ७६, १[1]†; –ताः मै १, ९, १[2]; काठ ९, ८[2]; क ८, ११[2].

√शृ,श्रु(श्रवणे), †श्रुवत् ऋ १, ३०, ८;१२१,१;७, ३२,५; ८, १, १५; ८१, ५; कौ २, ९५; १०१७; जै ३, ९, ८; ४, ९, ८; शौ २०, २६, २; ७८, २; श्रवत् ऋ ४. ४३, १; ८,४३, [२४; ४४, ६]; खि ५,५,२[2]–४[1]; ८[1]; १०[1]; ११[1]; कौ २, ८९३†; जै ४,१३, ८†; श्रुवतः ऋ ८, २६, १०; श्रवन्त जै ४, २४,४‡[i], श्रवन् खि ५. ५,६[1]; ७[1];९[1]; श्रवयः ऋ ५, ७४, १; अश्रवन् शौ ७,६८,१; पै २०, ३२,९; †अश्रवम् ऋ १, १०९, २; तै १, १, १४, १; काठ ४, १५; †अश्रवम् ऋ १०, ८६, ११; तै १, १,१३, १; काठ ८, १७; शौ २०,१२६,११.

†श्रोषि ऋ ६, ४, ७; मा ३३, १३; का ३२, १, १३; श्रोतु ऋ १, १२२,६; श्रोतु ऋ ५, ४६,६; श्रुणाम् खि ५ ५, ५[2]; †श्रुवन्तु ऋ ६, ४९, [१ (५१, १०) १०,१५,५]; मा १९,५७; का २१, ४, ६; तै २, ६, १२, ३; मै ४, १०, ६; काठ २१, १४[1];†; शौ १८, ३, ४५; †श्रुधि.> श्रुधी ऋ १,२, १; १०, ९; ४४, १३; ४८, १०; १३३,६; १४२,१३; २, ११,१; ५,२४,३; ६, १७,३;२१, १०; २६,१; ७, २२,४; ३८,२; ८, २५, १२; ६६, १२; ८२, ६; ९५,४; १०, ११,[९; १२, ९], ६१,१४;२१; १२५, ४; १४८, ५; मा ३, २६; ३३, १; ३३, १५; का ३,३,१८; ३३, १, १; ३२,१,१५; कौ १. ५०; ३४६; २, २३३,११४८; जै १, ५, ६; ३६,५; ३,२०,१७; शौ २, ५, ४§; ४, ३०, ४; १८, १, २५; २०, ८, १; †श्रुधि,> श्रुधी ऋ १,२५, १९;२६,५; ४५, ३;५;१२९,२; २, ६,१;६,२१, ८;३६, ५;४५, ११; ८,६,१८; २४, १४; ७८, ११; ९९, १; तै २, १, ११, ६; मै १,५, ३; ४, १०,२; १४, १७; काठ ४, १६;७,१; ४०, ११; क ५, १; कौ १, २९; १०२; २, १६३; ८६०; ११३५; जै १, ३, १;३१, १०; ३,१५,११; पै २, ७,५§; श्रुतम् ऋ १, १२०, ६; १२२, [६; ७, ६२, ५], ५, ७४, ६; ७८,५; ८, ६२,७; ७,

*) विप. (अग्नि-) । उप. पृ. टि. अहन् (पा ६, १,१४; वैतु. आ. सुमनम इति!) ।

*) उप. यत् प्र. ।

*) तस. मै ४,१,९ सुपचः कार्यः इति पाभे. ।

*) विप. । उप. उप. < √पा पाने' ।

*) विप. (यज्ञ्य यज- [अध- "= यिनस, ...]) । "शृत-पा- (...) + पाक- > ...

शृतपाक– ... पाक ... अथवा ... इति विग्रह: (वैतु. मै. ...

शृत- [भाव.] + पाक- [भाव.] > बस. सति. इति, PW. प्रमृ. बस. उप. अनुपपन्न इति!) । पा. ...

...

[f]) द्र १४९७ पृ ड. ।

[g]) तस. मै ४,६,९ ...इति पाभे. ।

[h]) तस. श्रात: <> श्रातम् इति पाभे ।

[i]) तस. ऋ ९,६६,७ श्रवन्त इति पाभे. ।

६८, २; ८, २६, १७; खि १, ८, ३; मा २१, ९; का २३,१, ९; तै १, ८, २२, ३; मै ४, ११, २; काठ ४, १६†; †श्रुतम् ऋ १,१२२,६;१५१, २;२.४१, ४; ५, ७५, [१-९]; ७, ६८,८; ८,२६,११;१०,९२,१३; मा ७, ९; का ७, ४, १; तै १, ४, ५, १; मै १, ३, ७; काठ ४, २; क ३, २; कौ १, ४१८; २, २६०;१०९३; १०९४;१०९५; जै १, ४०, १०; ३, २२, ७; श्रुत,>ता ऋ १, २३,[८; २, ४१. १५], १०, ६३, २; श्रोत>ता ऋ १, १२२, [११; (१०, ९३, ४)]; ५, ८७, ८; ९; ७, ३९, ३; मा ६, २६[a]; का ६, ७, ३[a]; अश्रोत् ऋ ७, २३, ५; श्रूया.[b] ऋ २, १०, २.

†शुश्रवत् ऋ १, ८४, ८; कौ २.६९३; जै ३, ५६, २०; शौ २०, ६३, ५; शुश्रूयाः[c] ऋ ८, ४५, १८; शुश्रूयातम्[c] ऋ ५, ७४, [१०; ८, ७३, ५].

शृणुते ऋ १०,११३,९; †शृण्वे[d] ऋ १, ७४,७; ३, ५५, २०; ४, १७, ९; ५, ७३, ७; ६, ४७, १६; ८,२, ३४[e]; ४५, ३२; ९, ४१,३; १०,९४,६; कौ २,२४४; जै ३,२१ ९;४,११,२; †शृण्वे ऋ १, ३७,३; ४,१७, १०;२०, ९; ७, २६,४; मै ४, १४, १२; काठ २१, १३; कौ१, १३५; जै १,१५. १; ४, ११, ३; शृणोति ऋ १, ३७, १३; १०, ७१, ६; १२५,४; मै १, ११, ५९¶; शौ ४. ३०, ४†; ९. ४, १७; शृणोति ऋ ४,२३, ३: ८, ७८, ५; १०,७१,४; ६; ¶तै ३, ५, ७,२, ६,४.९,४; ¶मै ३,१, ९; ४, ६, १; ¶काठ १४, ५; २०, ९; २७, ५; ¶क ३१, ११; ४२, ५; पै २०. ७, ६; शृण्विरे ऋ १.१५, ८, †शृण्विरे ऋ ८, ४५, [४: ७७,१], १०, १६८, ४[f]; कौ १, २१६; जै १, २३, ३; शृण्वन्ति ऋ ७, ३४, २[g]; खिसा २६, २१; तै ४, १,१, २‡[h]; ५, ६,१०,२¶; मै ३, १,२¶; ¶शृण्वन्ति मै ३, ६,९; काठ १९, २; २२, ४; क २९, ८; †शृण्विषे ऋ ८, ६, [१४; ३३, १०]; ७८,३; कौ १, २६३; जै १, २८,१, ४,२०,३; शृण्विषे ऋ ४,४२,७; ७,८, ५; शृणोमि ऋ ५. ३२,१२; ८, २, ११; जै ४, २१, १०†; शृणोमि ऋ २, ३३,४; ५,३२, ११;१०, ४२,३; तै ५,६,१,४; मै २, १३, १; काठ ३५ ३; क ४८, ४; शौ ३, १३,६; २०, ८९, ३; पै १, ९५, १†[i]; ३, ४, ६; †शृणवत् ऋ ५, १४,५; ३०, ३; ७, २६, १;८,३३,९; १३[j];६१, १,१०; कौ १, २९०; २,५८३;१०४८; जै १,३०,८; ३,४७, ९; शौ ६, २,१; ११,६,१५[k]; २०,५३,३, ५७,१३;११३,१; शृणवत् ऋ १, १४१,१२;१४५,३; ३, ४३,४, ८, ४३, [२२; १०, २६, ९], १०, ६६, ११; पै १९, १, ४; †शृणवन् ऋ ९, ४९, ४; कौ २, ७८८; जै ४,३०,२; शृणवन् ऋ ३,५४,१०;१३; १०, ६५,१३; शृणवः ऋ ७, २९, ३; शृणोतु ऋ १,११४,११; २, २७, १; ३२,४; ३,५४,१;[(१,१५)१], १९; ५,४१, १२; ७, ४४, ५; ४६,१[l]; ८, ५४,४; ९३, १८; १०, ९१, १३; खि ३, ६, ४; मा ६, २६[a]; ३४, ५४†; का ६, ७, ३[a]; ३३, २, १७†; तै १,३,१३,१; २; ३, ३, ११, ५†; ६,४, ३, २¶; मै १, ३, १[a]; ४, ५, २[a], १२,६; †काठ ११, १२; १३, १६; †कौ १, १४०; २, १०१५; जै १,१५, ६†, शौ ७, ४९,२,५०, १†; पै २०, १०, ८; शृणोतु ऋ १, २७,१२;३, ५४, २०; ५, ४२, १;४३,११; ६, ५०, १४; ५५, ५,७,३५,६;३८, ५; १०, ६४, [४; ९२,१२] १०; खिसा ३, २[m]; मा ३४, ५३†; का ३३, २, १६†; तै १, ८, २२, ३†;

a) सपा. श्रोता (माश ३,९,३,१४ च) <> शृणोत इति पाभे.। b) प्रपु१ द्र.। c) °श्रु° इति पपा.।
d) प्रपु१ तलोपे प्रस्वरः। e) द्र. सस्थ. टि. अति।
f) मपा. पै १,१०७,३ श्रूयते इति पाभे.।
g) मपा. तैब्रा १,२,९,६,६,१७ शृण्वन्तु इति पाभे.।
h) सपा. शृण्वन्ति (श्वेउ २,५ च) <> शृण्वन्तु (माश ६, ३,१,१७ च) इति पाभे.।
i) °णोसि इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ २ ३३,४)।
j) द्र. सस्थ. टि. अुच्छा।
k) सपा. पै १६,२२,९ शुश्राव इति पाभे.।
l) शृणोतु नः (या १०,६ च) > सपा. तैब्रा २,८,६,८ शृणोतन इति पाभे.। m) पाभे. पृ ११०९ f द्र.।

†मै १,६, २; ४, १०,१; १२, ६[a]; काठ ३,९[a]; ४, १६†;१३. १६[a];क २,१६[a];कौ २,१०१५†; जै ४,९, ६†; शौ ५, ३, ११[b]; १३,२, ४४;४५; १९,१०,६†; •पै १३. ८,६†;१६. १०, ३‡[c]; २५, ७; २०, ५, ४[a], शृण्वन्तु ऋ १,४४,१४; ३,५४,२०; ५, ४१,१२;७,३५,१४;४४,५; ८, ५४,३;१०,१३,१[d]; खि ३. ६, ३; मा ६, २६; ११, ५†[d]; का ६,७,३; १२,१,५†[d]; तै १, ३, १३,१; मै १,३,१; २, ७,१†[d]; ४,५,२†; शौ ४,३५,७;१८,३, ३९†[d],१९,११, ४†; †शृण्वन्तु ऋ ३, २०, १; ५, ५२, १४; १०, ३७, ६; ६४, ६; मा ९, १७; का १०,३, १०; २३, १, ११; तै १,७,८,२; मै १, ११, २; काठ ३. ९§;१३, १४;१५, ११[d]; क २, १६§; कौ ३,९; जै २, २,४; पै ९, ४,८§; १३,८, १४; शृणुत्व ऋ १, १३१, ७; शृणु शौ १०,१, २८; शृणु ऋ ८, ३६,[७; ३७, ७], ४५, ६; शौ ५,८,२; पै ५, २६, २; ७, १८, २; १६, ३७, ९; १९, ५०, १४; २०,७, ८; †शृणु-(घि>)धी ऋ ८, १३,[(७, १४,२) ७ (८५,४)], ८४,३[e]; मा १३, ५२[e]; १८, ७७[e]; का १४, ५, ६[e]; २०, ५, १०[e]; मै २, १३, ११ ; काठ ७, १६[e]; शृणु(घि>)धी ऋ ४, ९, ७; ८,३,१८;५२,८; खि ३,४, ८; शृणुहि,>ही क ९, ८२, ४; कौ २, ५९६‡[e]; जै ३, ४८, १२‡[e]; शृणुहि ऋ १, १०४, ९; ४. २२, १०; ७, २८, १; शौ २,११,३;२०,८,२†; पै २, ५, २; †शृणुतम् ऋ १, ९३,१; ६,६०,१५; ७, ८२,८,९४,[२; ८, (१३, ७) ८५,४]; ८, ७३, [(२, ४१, १३; ६, ५२, ७) १०]; १०, १२, ४; ३९, ६; खि १, २, ५; मै १, ५, १; कौ २, २६७; जै ३, २२, १४; शौ १८, १, ३१; †शृणुतम् ऋ १, ४७, २; ८९, ४; ११८, [३; ३. ५८, ३]; १८१, ७; ३,६२, २; ७, ८३, ४; ८, ३५, १९; ३८, ८; ८५, २; १०,६७,११; मा २५, १७; का २७, ११, ४; तै २, ३, १४, २; काठ ४,१६; शौ २०,९१,११; †शृणुत>ता ऋ १, ८६, २; २, ४१, [१३; ६. ५२, ७; (८, ७३,१०)]; ६, ५२, १३; १०, ३०, ८; मा ७, ३४; ३३, ५३; का ७, १६, १; ३२, ४, १०; तै २, ४, १४, ५; ४, २, ११, २; मै ४, १२, १; शृणुत तै २, ५, ११, ८¶; शौ १, ३०, २; २, १२, २; १४,२, ९; पै १, १४, २; २, ५, ३; १८, ७, १०; शृणोत तै १, ३,१३,१[f]; मै १, ३, १[f]; ४, ५, २[f]; १४, ९; शृणोत मै ४, १४, ९; काठ ३, ९[f]; क २, १६[f]; पै १९, २०, ७; शृणोतन ऋ १०, ३६, १०; ६२,४; अशृणोत् मै ४, ४,२¶; ?अशृणुन् पै १७, २९, ८; अशृणोः ऋ ७, २९, ४; ८, ३६, [७; ३७, ७]; १०, १७१, १; †अशृणवम् ऋ १०, ८८, १५; मा १९, ४७; का २१,३, १८; मै २, ३,८; काठ ७, ९¶; १७, १९; ३८, २; शृणुयुः काठ १०, ६¶; ‡शृणुयाम[g] मा ३६, २४[h]; का ३६, १, २४[h]; मै ४, ९, २०[i]; †शृणुयाम ऋ १, ८९, ८; मा २५, २१; का २७, ११, ८; मै ४, १४, २; काठ ३५, १; कौ २, १२२४. शुश्रुवे ऋ ८, ६६, ९; शौ २०, ९७, ३†; पै १९, ४३, १[j]; शुश्राव ऋ १, १०५, १७; पै १६, २२, ९[k]; शुश्रोथ पै १९, ३६, २[l]; शुश्राव पै ५, २९,१; शुश्रुव ऋ १०, ३८, ५; शुश्रव ऋ १,१०९,५; खि ५,१२,४[m]; पै १६,१९, ८[n], शुश्रुम,>मा मा ४०, १०; १३; का ४०,

[a]) पाभे. पृ ११०९ *f* द्र.। [b]) पाभे. पृ१३८३ *c* द्र.।

[c]) सपा. ऋ ७,१०४,१३ हिनोति इति पाभे.।

[d]) पाभे. पृ ३१४० *h* द्र.।

[e]) सपा. शृणुधी (मारा ७,५,२,३९ च)<> शृणुही इति पाभे.। [f]) पाभे. पृ ३१४० *a* द्र.।

[g]) =सपा. पागृ१,६,३ प्रमृ.। तैआ ४,४२,५ आपमं २. ५,१८ प्रमृ. शृणवाम इति पाभे.। ऋ ७,६६,१६ विभे.।

[h]) शृ° इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. मं)।

[i]) शृणुयाम: इति पपा.?।

[j]) =सपा. पागृ ३, १६, १। तैआ ७,४, १ शुश्रुवम् इति पाभे.। [k]) पाभे. पृ ३१४० *k* द्र.।

[l]) सपा. शुश्रोथ<>शुश्रुम इति पाभे.।

[m]) सपा. शौ २०, १२८,४ शांश्री १२,२०,२ शुश्रुम इति पाभे.। [n]) सपा. शुश्रव<>शुश्रुमा इति पाभे.।

१५,२) ९]; १०, ३८, २; मा १९, ६४; का २१, ४, १४; कौ २, १२; १७०; ५८६; जै ३, २, ३; १६,८;४८, २; –त्रस्य ऋ ९, ९७, ५३; कौ २, ४५५; जै ३, ३४, १३; –त्था ऋ ५, ८६, [२ (७,१५,२; ९,१०१, ९)]; –त्थान् ऋ ६, ४५,१२; –त्थे ऋ १०, १०२, १.

श्रवि(ष्ट >)ष्टा (बप्रा.)[a]– -ष्टा तै ४,४,१०,२[b]; मै २, १३, २०[b]; काठ ३९,१३[b]; शौ १९,७,४[c]; –ष्टाः मै २,६,७[d]; काठ १५,६[d]; शौ १९, ४९, २![e].

श्र(व्य >)व्या– -व्यायै मै ४, २, १; –व्ये मै ४, २, १.

श्रात्र[f]– -त्रः[g] का १९, २,१; तै ४, ७, १, १; मै २, ११, २; काठ १८, ७; क २८,७.

श्रावयुत्–> †श्रावयुत्-पति[h]– -तिम् ऋ ५,२५,५; मै ४, ११, १; काठ २,१५.

श्रावयुत्-सखि[i]– -खा ऋ ८, ४६,१२.

*श्रुत्–> श्रुत्-कर्ण[j]– -†०र्ण ऋ १, ४४,१३; मा ३३.१५; का ३२, १, १५; कौ १, ५०; जै १, ५, ६; –र्णः ऋ ७,३२, ५; –†र्णम् ऋ १, ४५, [७; १०, १४०, ६]; ८, ४५, १७; मा १२, १११; का १३, ७, १०; तै ४, २, ७, ३; मै २, ७, १४; काठ १६, १४; क २५, ५; कौ २, ११७१; –र्णाय[k] काठ ३५, १;१२; क ४८,२; १२; शौ १९, ३,४.

श्रुत्, ता[l]– -०त ऋ ६, ३१, ५; १०, १२५, ४; शौ ४, ३०, ४†; –तः ऋ १,५३,९[m]; ५५, ८; २, २०,६; ४, ३०,२; ३२, २१; ६, ५६, ५; ७, ३२,१७; ८, २२, ५; २४, २; २६, ४; ३३, १०; ६२,९; ६७,८; १०, २२, १; २; कौ १, २६३†; ४३८; ४४५; २, १११८; जै १, २८, १†; ८६, २; ९; ३, २४, २२; ४, २०, ३; शौ १८, १, ३८†[n]; २०, २१, ९; –तम् ऋ १, ६, ६; १०१, ७; ११६, १३[o]; २, ३३, ११; ५, ३९, ३; ५२, १७; ६, ४९, ३; ७, १८,१२[p]; ८, २, २७[q]; १३, १०; ५०,१; ५९, ६; ७१,१४; ९३, १६; १०, ३८, ४; १००, १; खि १, ६, ६; ३, २, १; ४, ८, ४[r]; ५[r,s]; मा १५, ७[t]; का १६, २,१[t]; तै ४, ५, १०,

[a]) < *श्रवस्वन्– + इष्ठन् प्र. ।

[b]) व्यप. स्त्री. (नक्षत्र-) । प्र१ निर्विसर्गं रूपम् (वैतु. पपा. प्रमृ. सविसर्गं सद् द्विजन्तमितीव !) ।

[c]) व्यप. (नक्षत्र-) । °ष्ठाः इति पाठः? यनि. शोधः । मस्य. !कुर्वताम् >कुर्वाताम् इत्यपि शोधः ।

[d]) विप. (२अप्-) । सपा. मा १०, ४ श्रविष्ठाः (परि. द्र.) इति, का ११,२,३ श्रैष्ठाः इति च पाभे. ।

[e]) मरुद्दन्त श्रविष्ठाः इति पाठः (तु. शंपा. सात.) ? मरुद्द(द्, उ, छ) श्रमि(ष्ठ>)ष्ठा इति त्रि-पदः शोधः (तु. [संदानः] !श्रमिष्ठा इति मूको., ?श्रविष्ठा इति सा., यनि. इति !w., अश्रविष्ठा इति सपा. पै १४, ४, २ [तु. पृ ४९८ l]; वैतु. RW [वैतु. w.] श्रमिष्ठा इति शोधः!) । '(रात्रिः) विस्तानि गम्भीराणि उ अम्बरद्द्-अथमिष्ठा सती [स्नाथानेनैव] वर्धिष्ठम् (उदयमं स्थल-जातम्) उ अरद्द्' इति वा ।

[f]) नाप. । यत्नन्तेऽन्तोदात्तः । [g]) पाभे. पृ ३१४२ m द्र. ।

[h]) विप. (*गुराति-कारिन्- [पुत्र-]) । षस. पूप. भावे *श्रावयु–+ मृत्-(*=प्रीति-, अभिकार-)>षस. श्रावयु-मृत्- (प्रदोक्तनिरुक्तमाइति-) > *श्रावयुत्–> यनि. [वैतु. अन्ये शत्रन्तं सत् (तु. सा. PW. प्रमृ.) विलक्षण-स्वरवत् (तु. MVG [२९२,२b] ?)] । उप. गुरुजनार्थे (तु. सा.) √*मृध् [=√मृध्] 'मृधौ =गुरुभावे' > *मृध्व–> *मृधि–> यनि. (वैतु. सा. प्रमृ. <√पा 'पालने' इति ?) । स्वामिवाचकात् सरूपादन्यथनद् द्र. ।

[i]) विप. [*स्तोतृ-स्वद्- =भक्तस्नल- (इन्द्र- [स्तोतॄणां वचांस्यनुस्स्थान-])] । षस. पूप. हूते h द्र. । तु. अर्चन्-धूम- प्रमृ. अपि । [j]) विप. । षस. पूप. कर्तरि प्र. ।

[k]) पाभे. पृ ३०२४ c द्र. ।

[l]) विप. (प्रस्थान- [इन्द्र- प्रमृ.]), नाप. (वेदादि-) ।

[m]) ! MW. श्रुत्– (श्रुत्- =नदी-) > श्रुतः इति ।

[n]) तु. सपा. ऋ ८,२४,२ W. प्रमृ.; वैतु. RW.WI. धितुः इति ? ।

[o]) तु. वें. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. स्क. सा. क्रिप. ।

[p]) मा. व्यप. इति चिन्त्यम् ।

[q]) पाभे. पृ ८१७ c द्र. ।

[r]) सपा. निघा ३१.४ BC च मतम् इति ।

[s]) वैतु. !K. (ऐआ २,७,१ [टि.]) श्रुत [तौ] इति ।

[t]) पाभे. पृ १२९६ m द्र. ।

४†; मं ४, ८,१; काठ ३०, १; क ४६,४; †कौ १,४९; २०८; २, ५२४; †जै १,५,५,२२, ५; ३,४०,१९; ४, १४,८; शौ १,१,२[a]; ३[a]; १५,२,२६; १८,१,४०†; †२०,५१,३; ७०,३; १०३,१; पै ३,२८, ३३[b]; १९,८,१४[c]; ५०,१०; -तस्य ऋ ३,४६,१; ५,८५, ५; ६,४९,१३; ८,२,१३[d], ९६,११; तै २,२,१२,८[d]†; मै ४,१४,१४†; शौ ७,६३, १; पै १६,१३२,१०; १९,२८, १३; २०,२५,४; -ता ऋ ५, ७४,२; -तात् पै १८,२०,८[e]†; -तानि शौ ७,६३,२; -ताम् ऋ ५,६२,५; शौ ६,५२,३; पै १९,७,६; -ताय ऋ २, १४,८; ५,८५,१; ६,३८,५; ८,३२,४; खि ४,१,१; मा १५,७[f]; १६,३५; का १६, २,३[f]; १७,५,४; तै ४,५, ६,२; ७,१,१९,२; मै २, ९,६; काठ १२,१५†; १७, १४; ४१,१०; क २७,४; शौ ६,८१,१[g]; पै १९,१०,१[g]; -तासु ऋ ५,६०,२; -ति ऋ ८,६६,७; ९,९७,५३; कौ १,२७२; २,४५५; १०४१; जै १,२८,१०; ३,३४,१३; शौ २०,९७,१; -तेन शौ १, १,४[2h]; पै १,६,४[2]; १९, २६,३; २०,४१,३

श्रुत-ऋषि[i]- -षिम्[j] ऋ १०, ४७,३; मै ४,१४,८†.

श्रुत-कक्ष[k]- -‡०क्ष[l] कौ १, ११८; जै १,१२,४; -क्षः ऋ ८,९२,२५[l].

श्रुत-रथ[m]- -थाय ऋ ५,३६, ६; -थे ऋ १,१२२,७.

श्रुतर्य[n]- -र्यम् ऋ १,११२,९.

श्रुतर्वन्[o]- -र्वणि ऋ ८,७४, १३; -र्वणे ऋ १०,४९,५; -र्वन् कौ १,८९‡[p], जै १,९, ९‡[p]; -र्वा ऋ ८,७४,४[p].

श्रुत-विद्[q]- -वित् ऋ ५,४४, १२.

श्रुत-सद्[r]- -सत् तै ३,२, १०,१.

श्रुत-से(ना>)न[s]- -नाय मा १६,३५; का १७,५,४; तै ४,५,६,२; मै २,९,६; काठ १७,१४; क २७,४.

†श्रु(त>)ता-मघ[t]- -घम् ऋ ८,९३,१; कौ १,१२५; २, ८००; जै १,१४,१; ४,३,१; शौ २०,७,१.

श्रुति- -तिः मा १८,१; का १९, २,१; तै ४,७,१,१; मै २, ११,२; काठ १८,७; क २८, ७; शौ ११,९,२०[u]; -त्यै ऋ १०,१११,३[v].

†श्रुत्य[w]- -त्यम् ऋ १,११७,

a) पाभे. पृ १४५८ w द्र. ।

b) √शृ 'पाके'> शृत->-तस् इति शोधः ।

c) सपा. शौ ५,४,२ श्रुत्वा इति पाभे. ।

d) सपा. कौ २,११५८ सुतस्य इति पाभे. ।

e) सपा. शौ १३,२,४ सुतात् इति पाभे. ।

f) पाभे. पृ १२१८ e द्र. ।

g) सपा. शौ १०,६,८ श्रोत्राय इति पाभे. ।

h) एकतरत्र सपा. पं २०,४१,३ स्तुतेन इति पाभे. ।

i) विप. (रयि-)। बस. उप. अर्थः ? ।

j) सपा. तैआ २,५,६,१ श्रुतर्षिम् इति पाभे. ।

k) व्यप. (ऋषि-)। बस. ।

l) सपा. °कक्ष<>°कक्षः इति पाभे. ।

m) व्यप. (राजन्-)। विप. इति वे. [पञ्चमे मण्डले], [षष्ठमण्डले] GW. प्रमृ. ? ।

n) व्यप. (ऋषि [वैतु. वें. विप. इति]) । पपा. नावग्रहः । श्रुत- + (√भृ 'धारणे' > भाव) °भृय- > °भर्य- > बस °श्रुत-भर्य- > यनि. (वैतु. ११. <श्रोतारम् इति, GW. <श्रुत्- + अर्य- इति, ORN. [शोधेन] श्रुतरि- > -र्यम् इति ?) ।

o) व्यप. (राजन्-)। पपा. नावग्रहः । श्रुत- + (√भृ 'धारणे' > भाव) = °भर्वन्- > बस. °श्रुत-भर्वन्- > यनि (वैतु GW. < श्रुत्- + अर्वन्- इति, ORN. < श्रुत- + अर्वन्- इति ?) ।

p) सपा. °र्वन् <> °र्वा इति पाभे. ।

q) उस. । शिष्टं k द्र. ।

r) विप. (आश्विन-ग्रह-) । उस. ।

s) विप. (रुद्र-) । बस. अन्तोदात्तः (पावा ६, २, १९९)।

t) विप. (प्रख्यात-धन- [इयम-= इन्द्र-]) । बस ।

u) पाभे. पृ ३१२० b द्र. ।

v) 'इन्द्रः किल श्रुत्यै (यशसे °दातनाय वा) अस्य (विदरस्य) वेद' इति सा. (तु [अंततः] वें. सा. GW. GRV.; वैतु. PW. प्रभृ. श्रुति- [मार्ग-]] > -त्यै इति शोधुका इव ?) ।

w) इन्यः बयम् प्र. ।

[२३; ६, ७२, ५]; १६५, ११; २,३०,११; ५, ३०, ५; ७, ५, ९; ८, ४६, १४; १०, ८०,१; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; कौ १, २६५; जै १, २८,·३; –त्यस्य ऋ १, ३६,१२[a]; –त्या ऋ ६,२१,६[b]; ३६,५; –त्यानि ऋ १०, १३८, ६[b].

?श्रुत्यै[c] ऋ २, २, ७; तै २, २, १२, ६†; मै ४, १२, २†.

श्रुत्वा ऋ ६, ५०,५[d]; खि २,१,६; काठ २२, ७¶; क ३५, १¶; शौ ५, ४, २[e]; १२, ४, २७; पै १७, १८, ७.

*श्रुधि[f]–>√श्रुधीय > श्रुधीयत्[g]– -यतः ऋ ६,६७, ३; मै ४,१४,१०†.

श्रोतु–>श्रोतु-राति[h]– -तिः ऋ १, १२२, ६.

श्रोतृ– -ता ऋ १, १७८, ३; ६, २३, ४; २४, २; –तारः ऋ ५, ६१, १५; –तारम् ऋ ३, २६, २; खि ५, ७, ४, १०.

१श्रोत्र[i]– -त्रम् ऋ १०, ८५, ११[j]; खि २, १२, १; ३, १५, ६; २७; ४,११, ११[k]; मा ४,१५[l]; ६, १४; १५; ३१; ९, २१; १३, ५७[l]; १४, ८; १७; १८, २; २९; १९, ९१; २०, ५; २१, ५१; २२,३३; २५, २[m]; २८, ३८; ३६, १; का ४, ५, ७[l]; ६, ३, ३; ४; ८,२; १०, ४, २; १४, ७, ७; ८; १५,२, २; ५, १; १९, २, २; ९, ३; २१, ६, १२; ७,४; २३, ६,४; २४, २०, १; २७, २,२[m];३०, ४, ४; ३६, १, १; तै १, १,७, २; १०, १; ३, ९, १[2]; ७, ९, २; ८, १४,१; ३, १,८, १;२, १०, २; ३, ५, १; ३; ४,२,१, ४, ३,२,२; ३; ४,३; ६,२; ४, १,३; ७,१, २; १०, २; ५,१, २, ५¶; २, १०, ४¶; ३, ६, २¶; ५, ९, २; ७, २५, १; ६, ४, ९, ४¶; ७, १, १,१¶; ५, १९, २[2]; २५, १¶; मै १, १, ११; २, १६; ३, ३;१; ५, २; ९[2]; ९, ५¶; ११, ३; २, ७, १९[2]; ८, २; ३; ११, २; १३, ३; ३, ¶२, ८; ९; ११, ५; ८; ९; ४, १,१४[2]; ५,९¶; ८, ७, ९,३[n]; काठ १, ७;१०; ३, ६; १०; ४, ४; ९, १३; १३, ११; १२[2]; १४, १; १६, १९[2]; १७, १; ३; ७; १८, ७; १२; १९,१०¶; ¶२०, ८;९[2]; २७, ५[2]¶; ३७, १५ १७[2]¶; ३८, ३; ४; ३९, ८; ४०, ५; ४५, ५; १५[2]; क १, ७; १०; २, १३; १७; ३, ३; २५, ९[2]; १०; २६, २; ६; २८, ७; ३०, ८¶; ¶३१, १०; ११[2]; ४२, ५[2]¶, ४७, ६; ४८, ११; शौ २, १७, ५[2]; ५ १०, ८; ११, ७, २५; ९, २५; १०, ४; २६; १२. ६, ३; १९, ५१,१; ५८, १; ६०, १; पै १, ११०,१; २, २९, २; ८२, ४; १०, ११, ९; १३, ९. १२; १६, ८४,४;८५,

a) वैनु. सा. [पक्षे] <श्रुति- इति ?।

b) =यशस्कर-कर्मन्- ।

c) पपा. प्रभृ. यनि. इति । *श्रुत्य– (करणे क्यप् प्र. इति कृत्वा नाप. [श्रोत्र-]) > -त्यौ इति शोधः द्र.। '*दुरः' (द्वारस्य) वाजं (*कपाटं) न (इव) *श्रुत्यौ (स्वौ कर्णौ) अपावृधि (उद्घाटय [अस्माकं स्तोत्रस्य श्रवणार्थम्] ,' इति वा.। (√वृध् '*आदरणे' > करणे) वृध्य–> [गस्य.] धाज– (तु. अपि √धा [= *आ √वृध्], पंजा. द्वार + √वधाना 'पिधाने', पार. दर-*वाजह् '*द्वार-कपाट') । d) पदविभागः पृ २२०६ f द्र. ।

e) पाभे. पृ ३१४४ c द्र. ।

f) भाप. स्त्री. (श्रवणम्) । क्विन् प्र. उसं. (पा ३,३,९४) ।

g) विप. ['श्रावयितुमिच्छु-, श्रुतकर्णं विधित्सु- (स्तोत्र-निरत- [जन-])] । 'यौ (मित्रावरुणौ दुर्वा) श्रुधीयतः (उक्तप्रकारकान् स्वभक्तभूतान्)जनान् महित्वा (त्वरितगत्या) संयतथः' इति ना. (तु. वें. सा. ?GRV. श्रुधि– [√श्रु + क्त्न्] इत्यंशे; वैनु. PW. GW. ORN. प्रभृ. √श्रु >[लोटि मपु१] श्रुधि>श्रुधि– > यनि. इतीव, PG. [३,१७] <श्रुष्ट्–+ क्यच् इतीव !) ।

h) विप. (श्रवणीयदान- [मिन्धु-]) । यस. पूप. कर्मणि तुन् प्र. ।

i) भाव. च नाप. (श्रवण-, श्रवण साधन- [कर्ण-]) । भावे करणे च ष्ट्रन् प्र. ।

j) =श्रोत्रे इति सा. (तु. गपा. शौ १४,१,११ श्रोत्रे इति पाभे.) । k) श्रोत्रम् इति स्वरः? ।

l) =सपा. माश ३, २,२,२३ तैआ २,५,३ मं १,६, ३४ । शौ ६,५३,२ असुः इति पाभे. ।

m) गपा. मै ३,१५,१ श्रोत्रे इति पाभे. ।

n) पाभे. पृ २०५९ g द्र. ।

४; ८७, ६; १४१, ३; १५५, ५,२०,५३,९; –त्रम्य मै १,९, ५¶; ४, ९,१०; काठ ९, १३; –त्राणि मै ४, ५, ६¶; –त्रात् ऋ १०,९०,१४; मा३१,१२‡[a]; १३†; का ३५,१,१२‡[a]; १३†; मै २, १३,३; काठ ३९, ८; शौ १९, ६, ८†; –त्राभ्याम् मा २५, २; का २७, २, २; तै ३, २,३, ४¶; मै ३, १५,१, काठ ४३, ६[b]; शौ ११, ४, २[२], पै १६, ५५, ४; ५६, ४; ५७,४, –त्राय मा ७, २७; २२, २३; २४, २९; ३९, ३[२]; का ९, ९, २; २४, ९, १; २६, ६, ४, ३९, २, १[२]; तै ३, २, ३, २; ४, ४, १, ३; मै १, ९, ५¶; ३, १२, ९; १४, ८; काठ ९, १३¶; १७, ७; २६, १२,३७, १७; ५१, ६; क २६, ६; शौ ६, १०, १; १०, ६,८[c]; १९, २४, ३[d], पै १५, ५, १०; –त्रे मे ३, १५, १[e]; शौ ११, ३,२; १४, १, ११‡[f], १९, २४, ३; पै १५, ५, १०; १६, ५३, २, ७२,८;१३९,२; १८,१,११‡[f]; –त्रेण तै ६, ४,९, ४¶; शौ २, ३५, ५; १०, ७, ३९; १३,१, १३; १८, २, ५९[g]; १९,५८, ५; पै २, ३९, ४; १८,१६,३.

श्रो(त्र >)त्री[h]– -त्री मा १३, ५७; का १४, ७,७; तै ४ ३, २, २; मै २, ७, १९; काठ १६, १९; क २५, ९

श्रोत्र-दा– -दाः मै २, १३, १६; काठ ३९, ९.

श्रोत्र-पा[i]– -पाः मा २०, ३४; का २२, ३, ३; तै ३, २, १०, २; मै १, ३, ९; ५, २; ९; ४, १, १४; –पाभ्याम् तै ३, २ १०, १.

¶श्रोत्र-व(त् >)ती– -तीः काठ २०, ९; क ३१, ११.

२श्रोत्र[j]– > श्रोत्रिय[k]– -यः काठ २८, ४¶[l]; ¶क ३६, १; ४४, ४[l]; शौ ९,८,७; पै १६,११३, १०; –यम् मै ४, ५, ८¶; शौ १०, २, २०; २१; पै १६, ६१, ५; ६; –यस्य ¶मै ४,२, १३,५, ८; –¶याय काठ २८, ४[m]; ५[२]; क ४४, ४[m]; ५[२].

शृङ्ग[n]– -ङ्गः पै २, ३२, २; ४, १४, ५[२];१९,३६,१५[२]; –ङ्गम् ऋ ५, ५९, ३; ८, ८६, ५, खि ५, १५, ३; मै ३.८, १[o];२; ¶काठ २५, १[०]; २७, २[२]¶; क ३८, ४[२]; ४२, २[२]; शौ २०, १३९, १०; –†ङ्गा ऋ १, १४०, ६; २, ३९, ३; ४,५८,३; मा १७, ९१; का १९, १, ५; मै १, ६, २; काठ ४०, ७, पै ८,१३, ३; –ङ्गाणि ऋ १, १६३, ११; ३, ८, १०; ९, १५, ४; मा २९, २२†; का ३१, ३, ११†; तै ४, ६, ७, ४†; ¶७, ५,१, १[२];२, १[२]; २[२]; काठ ३३, १[४]¶; ४६, ३†; कौ २,६२१†; जै ३, ५०, ८†; शौ ८, ६, १४; पै १६, ८०, ६; –ङ्गात् शौ ४, ६, ५; पै ५, ८, ४; ११, २,४; –ङ्गाभ्याम् शौ ९,४,१७; १९, ३६, २; पै २, २७, २; १६, २५,७; १९, ३७, १३; –ङ्गे ऋ ५, २, ९; ८, ६०, १३; ९, ५, २; ७०, ७; ८७, ७; तै १,२,१४, ७†; ६, २, ८, ४¶; मै २, ५, ९¶; काठ २, १५†; जै ४, ६, ३†; शौ २, ३२, ६; ८,३, २४†; २५; ९, १२, १; १०, ९, १४; २०,१३०,१३[p]; पै २, १४, ४; १६, ८, ३†; ६; ९९, ७; १३७, ३; १३९, १; १७, २९, ९; –ङ्गेभिः मै ४, २, ५; कौ २, १००६; जै ४,१७,११†

[a]) पाभे. पृ २२३१ *d* द्र.। [b]) पाभे. पृ१०९६ *c* द्र.।
[c]) पाभे. पृ ३१४४ *g* द्र.।
[d]) सपा. श्रोत्राय < > क्षत्राय (पृ ११८६ *f* द्र.) <> हिश १,४,८ पोषाय, राष्ट्राय इति पाभे.।
[e]) पाभे. पृ३१४५ *m* द्र.। [f]) पाभे. पृ३१४५ *j* द्र.।
[g]) सपा. शौ १८,२,६० क्षत्रेण इति पाभे.।
[h]) विप. (शरद्-)। तस्येदमीयः अण् प्र.।
[i]) विप. [अग्नि-,ग्रह-]। उस. उप. <√पा 'रक्षणे'।
[j]) नाप. (छन्दस्- [वेद-])। कर्मणि प्र. (वैतु. पाप्र. [तु. K.] <छन्दस्- इगीत)।
[k]) विप., नाप. (छन्दोऽधीतिन्-)। घन् प्र. (पा ५,२, ८४)। [l]) पाभे. पृ ३१४२ *h* द्र.।
[m]) पाभे. पृ ३१४२ *i* द्र.।
[n]) नाप. [विषाण- (ज्वाला- [तु. निघ १,१७], रश्मि-, शिखर- प्रमृ.)]। व्यु.?। <√शृ [= √श्रि] 'आश्रये' वा 'हिंसायां' वा [तु. पाउ १, १२६], √शम् वा, √शृ 'रक्षणे, शरणे' + [उद्] √गम् वा, शिरस्- + [निर्] √गम् वेति या (२, ७ [EDY ९२, ९९]) प्रमृ.।
[o]) सपा. तै ६,२,३,१ अनीकम् इति पाभे.।
[p]) तु. RW.। शंपा. रि [५,१५,८] च शृङ्गे इति पाभे.।

शृङ्ग-वत्- -वत् पै ५,९, ४.
†शृङ्ग-वृष्[a]- -०वृष.[b] (नपात्) ऋ ८, १७,१३; कौ २, ७७; जै ३, ८,३; शौ २०, ५, ७.
शृङ्गा(ङ्ग-अ)भिहि(त>)ता[c]- -तया मै ३, ७, ६.
†शृङ्गिन्- -ङ्गिणः ऋ १, ३२, १५; मै ४, १४, १३; पै १३,६,१५; -ङ्गिणम् ऋ १, ३३, १३; -ङ्गिणाम् ऋ ३, ८,१०.
शृङ्गिणी- -णीः काठ ३३,१¶.
शृङ्गौ(ङ्ग-ओ)प(श>)शा[d]- -शाः पै २, ३३, ५.
शृणती-, शृणान- √शृ (वधा.) द्र.
शृण्वत्-, °ती- √श्रु (श्रवणे) द्र.
शृण्वम् पै ४, १४, १.
शृण्वान- √श्रु (श्रवणे) द्र.
शृत- √श्रृ (पाके) द्र.
√शृध्, (वधा.) शर्धते पै १९, ५१, ११; शर्धत् ऋ ७, २१, ५; शर्धताम् पै १९, ५१, ११; †शर्ध ऋ ५, २८, ३; मा ३३. १२; का ३२. १, १२; मै ४, ११, १; काठ २, १५; शौ ७, ७७, १०; पै २०,८,७.
शर्धय,शर्धयः[e] पै १९, ५१, ११.

†शर्ध[f]- -र्धम् ऋ १,७१,८;१२२, १३; २, ३०,११; ५, ५३,१०; ५६, ९; ८, ९३, १६; मा ३३, ११; का ३२, १, ११; तै १. ३, १४, ६; मै ४, १४, १५; कौ १. २०८; जै १. २२, ५; -र्धम्ऽ-र्धम् ऋ ५, ५३, ११; -र्धस्य ऋ ७, ५६, ८; -र्धान् ऋ ८, ७, २१; -र्धाय ऋ १, ३७, ४; ६४, १; १११,२; ४, ३, ८; ५, ५४, १; ८७,१; ६, ४८, १२; ६६, ११; ८, २०, ९; ९. ३०, ६; १०४,३;१०५, ३; १०, ६१, २५; १४७, ५; कौ १. ४६३; २, ४५०; ५०९; जै १, ४८,८; ३, ३४, ८;४०, ५; -र्धैन ऋ २, ३१, ३.
†शर्धनीति[g]- -ति. ऋ ३,३४, ३; मा ३३. २६; का ३२, २, ९; शौ २०, ११, ३.
†शर्ध.[h] ऋ १,३७, [१; ५];१०६, १; १२७, ६; १३३, ३; १३९, १; २, १, ५; ६; ३. ३; ११, १४; ३, १९, ४; ३२, ४; ४, १, १२; ६, १०; ५. ३३, ५; ४२, १५; ४६, २[i]; ५; ५२, ८; ५४, ६; ६, ३, ८; ८, ७; ४८, १५; ६८, [(३३, ५) ८]; ७, ४४, ५; ५९, ७; ८, १५, ९; ९, ८८,७;९०, [५;९७,४२]; १०, १०३, ९; मा १७, ४१; ३३, ४८; का १८, ४, ९; ३२, ४, ५; तै १. ३, १४, १; २, ४, ७, १§; ४. ३, १३, ६; ६, ४, ३; ७, १५, ४§; मै २,१०, ४, ३, १६; ५§; ४, १०, ५; काठ ११, १३§; १२, १४; १८, ५; २१, १३; २२,१५§; क २८, ५; कौ १, ४६१; २, ६०४; ८३३; ११७, १२०७; जै १, ४८, ७; ३, ४९, ३; ४, ४, ४; शौ ४, ३७, ७§; १५, १४,१§; १९, १३, १०; २०, १०६, ३; पै ४, १२, ३[j]; २८, १; ३५, ७§; ७, ४,१०; १२, ७, ८§
†शर्धत्- -र्धतः ऋ २, २३, १२; ६, २३, २; ४२, ४; ७, १८, १८; ३२, ७; ८, ६०, [(६, १९, ८)१२]; १०, ६९, १२; काठ ४. १६; कौ २, ७९३; -र्धताम् ऋ ८, १९, २०; मा १५, ४०; का १६, ५,२२; कौ २,९१०; जै ३,५६,१७; -र्धते

---

a) नाप. (°कार्यजगदादिकारण-, प्रजापति- [आदित्य-पितामह-])। शृङ्ग- (°=शुक्र- [छा ६,८,३]; वेतु सा. [पक्षे]=रश्मि- इति ?) + वृष्-< कर्तरि (√वृष् 'प्रादुर्भावे' [वेतु. वें., सा [पक्षे] 'वर्षणे' > बस. यनि. (वेतु. वें. सा. =आदित्य- इति, सा. [पक्षे] PW. प्रमृ. प्रभृ. [ऋषि-] इति च ?)।

b) इन्द्र एवं संबोध्यते। प्रजापतेरदितिः। अदितेरिन्द्र इत्यभिसन्धिः (तु. सस्थ. इन्द्रजनिनेमपजनितृष्ठिअन्द-रात् सोमस्येन्द्रपानादुभावेन परामर्शः)। पराङ्गवद्भावाद् निघातः (पा २,१,२)।

c) वि. (शृङ्गाभिनरज्जुबन्धनवती-[गोमदन्ती- गो-])। सस. उप. <अभि √धा 'बन्धने'।

d) वि. (गो-)। बस.। e) °यत् इति BKA. शोधः ?।

f) वि., नाप. (बल-, गेन्द्र-)। वि. पक्षे कर्तरि अच् प्र. धृषादुदात्तत्वं च, अन्यत्र भावे घञ् प्र.।

g) वि. ('शर्धवद्-नीति-युक्त- [इन्द्र-])। शर्धम्-+ नीति-> षस. 'शर्धम्-नीति- > यनि. इति मतम् (वेतु PW प्रमृ. शर्ध- इति पूप. इतीव ?)। सस्थ. शर्धनीति- द्र.।

h) शर्ध- इत्यस्य वा शर्धम- इत्यस्य वा रूपम्।

i) वेतु. GW. सं१ इति (तु. पृ २०६० a)।

j) पामे. पृ १९९४ h द्र.।

४; ८७, ६; १४१, ३; १५५, ५,२०,५३,९; -त्रस्य मै १,९, ५¶; ४, ९,१०; काठ ९, १३; -त्राणि मै ४, ५, ६¶; -त्रात् ऋ १०,९०,१४; मा३१,१२‡[a]; १३†; का ३५,१,१२‡[a]; १३†; मै २, १३,३; काठ ३९, ८; शौ १९, ६, ८†; -त्राभ्याम् मा २५, २; का २७, २, २; तै ३, २,३, ४¶; मै ३, १५,१, काठ ४३, ६[b]; शौ ११, ४, २[२]; पै १६, ५५, ४; ५६, ४; ५७, ४; -त्राय मा ७, २७; २२, २३, २४, २५; ३९, ३[२]; का ९, १, २; २४, ९, १; २६, ६, ४; ३९, २, १[२]; तै ३, २, ३, २; ४, ४, १, ३; मै १, ९, ५¶; ३, १२, ९; १४, ८; काठ ९, १३¶, १७, ७; २६, १२;३७, १७, ५१, ६; क २६, ६; शौ ६, १०, १; १०, ६,८[c]; १९, २४, ३[d]; पै १५, ५, १०; -त्रे मै ३, १५, १[e]; शौ ११, ३,२; १४, १, ११‡[f]; १९, २४, ३, पै १५, ५, १०; १६, ५३, २, ७२,८;१३९,२; १८,१,११‡[f]; -त्रेण तै ६, ४,९, ४¶; शौ २, ३५, ५; १०, ७, ३९; १३,१, १३; १८, २, ५९[g]; १९, ५८, ५; पै २, ३९, ४; १८, १६,३.

श्रौ(त्र>)त्री[h]- -त्रो मा १३, ५७; का १४, ७,७; तै ४ ३, २, २; मै २, ७, १९; काठ १६, १९; क २५, ९

श्रोत्र-द्रा- -द्राः मै २, १३, १६; काठ ३९, ९.

श्रोत्र-पा[i]- -पाः मा २०, ३४; का २२, ३, ३; तै ३, २, १०, २; मै १, ३, ९; ५, २; ९; ४, १, १४; -पाभ्याम् तै ३, २ १०, १.

¶श्रोत्र-व(त्>)ती- -ती: काठ २०, ९; क ३१, ११.

२श्रोत्र[j]- > श्रोत्रिय[k]- -यः काठ २८, ४¶[l]; ¶क ३६, १; ४४, ४[l]; शौ ९,८,७; पै १६,११३, १०; -यम् मै ४, ५, ८¶; शौ १०, २, २०; २१; पै १६, ६१, ५, ६; -यस्य ¶मै ४,२, १३,५, ८; -¶याय काठ २८, ४[m]; ५[२]; क ४४, ४[m]; ५[२].

शृ॒न[n]- -न्नः पै २, ३२, २; ४, १४, ५?; १९,३६,१५?; -न्नम् ऋ ५, ५९, ३, ८, ८६, ५; खि ५, १५, ३; मै ३,८, १[o];२; ¶काठ २५, १[१०]; २७, २[१]¶; क ३८, ४[१]; ४२, २[२]; शौ २०, १२९, १०; -न्ना ऋ १, १४०, ६; २, ३९, ३; ४,५८,३; मा १७, ९१; का १९, १, ५; मै १, ६, २; काठ ४०, ७; पै ८,१३, ३; -न्नानि ऋ १, १६३, ११; ३, ८, १०; ९, १५, ४; मा २९, २२†; का ३१, ३, ११†; तै ४, ६, ७, ४†; ¶७, ५,१, १[२];२, १[१]; २[१]; काठ ३३, १[४]¶; ४६, ३†; कौ २,६२१†; जै ३, ५०, ८†; शौ ८, ६, १४; पै १६, ८०, ६; -न्नात् शौ ४, ६, ५; पै ५, ८, ४; ११, २,४; -न्नाभ्याम् शौ ९,४,१७; १९, ३६, २; पै २, २७, २; १६, २५,७; १९, ३७, १३; -न्ने ऋ ५, २, ९; ८, ६०, १३; ९, ५, २; ७०, ७; ८७, ७; तै १,२,१४, ७†; ६, २, ८, ४¶, मै २, ५, ९¶; काठ २, १५†, जै ४, ६, ३†; शौ २, ३२, ६; ८,३, २४†; २५; ९, १२, १; १०, ९, १४; २०,१३०,१३[p]; पै २, १४, ४; १६, ८, ३†; ६; ९९, ७; १३७, ३; १३९, १; १७, २९, ९; -न्नेभिः मै ४, २, ५; कौ २, १००६; जै ४,१७,११†.

a) पाभे. पृ २२३१ *d* द्र. । b) पाभे. पृ १०९६ *c* द्र. ।
c) पाभे. पृ ३१४४ *g* द्र. ।
d) सपा. श्रोत्राय <> क्षत्राय (पृ ११८६ *f* द्र.) <> हिश्र १,४,८ पोषाय, राष्ट्राय इति पाभे. ।
e) पाभे. पृ ३१४५ *m* द्र. । f) पाभे. पृ ३१४५ *j* द्र. ।
g) सपा. शौ १८,२,६० क्षत्रेण इति पाभे. ।
h) विप. (शरद्-) । तस्येदमीयः अण् प्र. ।
i) विप. [अग्नि-,ग्रह-] । उस. उप. <√पा 'रक्षणे' ।
j) नाप. (छन्दस्- [वेद-]) । कर्मणि प्र. (वैतु. पाप्र. [तु. K.] <छन्दस्- इतीव) ।
k) विप., नाप. (छन्दोऽधीतिन्-) । घन् प्र. (पा ५,२,८४) ।
l) पाभे. पृ ३१४२ *h* द्र. ।
m) पाभे. पृ ३१४२ *i* द्र. ।
n) नाप. [विषाण- (ज्वाला- [तु. निघ १,१७], रश्मि-, शिखर- प्रमृ.)] । व्यु.? । <√शृ [=√श्रि] 'आश्रये' वा 'हिंसायां' वा [तु. पाउ १, १२६], √शम् वा, √शृ 'रक्षणे, शरणे' + [उद्] √गम् वा, शिरस्- + [निर्] √गम् वेति या (२, ७ [SEY ९२, ९९]) प्रमृ. ।
o) सपा. तै ६,२,३,१ अनीकम् इति पाभे. ।
p) तु. RW. । शंपा. खि [५,१५,८] च शृङ्गे इति पाभे. ।

श्रृङ्ग-वत्- -वत् पै ५,९, ४.

†श्रृङ्ग-वृष्[a]- -०वृष.[b] (नपात्) ऋ ८, १७,१३; कौ २, ७७; जै ३, ८,३; शौ २०, ५, ७.

श्रृङ्गा(ङ्ग-अ)भिहि(त >)ता[c]- -तया मं ३, ७, ६.

†श्रृङ्गिन्- -ङ्गिणः ऋ १, ३२, १५; मै ४, १४, १३; पै १३,६,१५; -ङ्गिणम् ऋ १, ३३, १२; -ङ्गिणाम् ऋ ३, ८,१०.

श्रृङ्गिणी- -णीः काठ ३३,१¶.

श्रृङ्गौ(ङ्ग-ओ)प(श >)शा[d]- -शाः पै २, ३३, ५.

श्रृणती-, श्रृणान्- √शॄ (बधा.) द्र.

श्रृण्वत्-, 'ती- √श्रृ (श्रवणे) द्र.

श्रृण्वम् पै ४, १४, १.

श्रृण्वान्- √श्रृ (श्रवणे) द्र.

श्रृत- √श्रृ (पाके) द्र.

√श्रृध्, (बधा.) शर्धते पै १९, ५१, ११; शर्धत् ऋ ७, २१, ५; शर्धताम् पै १९, ५१, ११; †शर्ध ऋ ५, २८, ३; मा ३३, १२; का ३२, १, १२; मै ४, ११, १; काठ २, १५; शौ ७, ७७, १०; पै २०,८,७.

शर्धय,शर्धयः[e] पै १९, ५१, ११.

†शर्ध[f]- -र्धम् ऋ १,७१,८;१२२, १२; २, ३०,११;५, ५३,१०; ५६, ९; ८, ९३, १६; मा ३३, ११; का ३२, १, ११; तै १, ३, १४, ६; मै ४, १४, १५; कौ १, २०८; जै १, २२, ५; -र्धम्ऽ-र्धम् ऋ ५, ५३, ११; -र्धस्य ऋ ७, ५६, ८; -र्धान् ऋ ८, ७, २१; -र्धाय ऋ १, ३७, ४; ६४, १; १११,२; ४, ३, ८; ५, ५४, १; ८७,१; ६, ४८, १२; ६६, ११; ८, २०, ९; ९, ३०, ६; १०४,३;१०५, ३; १०, ६१, २५; १४७, ५; कौ १, ४६२; २, ४५०; ५०९; जै १, ४८,८; ३, ३४, ८;४०, ५; -र्धेन ऋ २, ३१, ३.

†शर्ध-नीति[g]- -ति. ऋ ३,३४, ३; मा ३३, २६; का ३२, २, ९; शौ २०, ११, ३.

†शर्ध.[h] ऋ १,३७, [१; ५];१०६, १; १२७, ६; १३३, ३; १३९, १; २, १, ५; ६; ३, ३; ११, १४; ३, १९, ४; ३२, ४, ४, १, १२; ६, १०; ५, ३३, ५; ४२, १५; ४६, २[i]; ५; ५२, ८; ५४, ६; ६, ३, ८; ८, ७; ४८, १५; ६८, [(३३, ५) ८]; ७, ४४, ५; ५९, ७; ८, १५, ९; ९, ८८,७;९०, [५;९७,४२]; १०, १०३, ९; मा १७, ४१; ३३, ४८; का १८, ४, ९; ३२, ४, ५; तै १, ३, १४, १; २, ४, ७, १§; ४, ३, १३, ६; ६, ४, ३; ७, १५, ४§; मै २,१०, ४, ३, १६; ५§; ४, १०, ५; काठ ११, १३§; १२, १४; १८, ५; २१, १३; २२,१५§; क २८, ५; कौ १, ४६१; २, ६०४; ८२३; ९९७; १२०७; जै १, ४८, ७; ३, ४९, ३; ४, ४, ४; शौ ४, २७, ७§; १५, १४,१§; १९, १३, १०; २०, १०६, ३; पै ४, १२, ३‡[j]; २८, १; ३५, ७§; ७, ४,१०; १२, ७, ८§

†शर्धत्- -र्धतः ऋ २, २३, १२; ६, २३, २; ४२, ४; ७, १८, १८; ३२, ७; ८, ६०, [(६, १९, ८)१२]; १०, ६९, १२; काठ ४, १६; कौ २, ७९३; -र्धताम् ऋ ८, १९, २०; मा १५, ४०; का १६, ५,२२; कौ २,९१०; जै ३,५६,१७; -र्धते

---

a) नाप. (*कार्यजगदादिकारण-, प्रजापति- [आदित्य-पितामह-]) । श्रृङ्ग- (*=शुङ्ग- [छां ६,८,३]; वैतु सा. [पक्षे]=रश्मि- इति?) + वृष्- < कर्तरि (√वृष् 'प्रादुर्भावने' [वैतु. वें., सा [पक्षे] 'वर्षणे' > उग. यनि. (वैतु. वें. सा. =आदित्य- इति, सा. [पक्षे] PW. प्रमृ. ऋषि- [ऋषि-] इति च?) ।

b) इन्द्र एवं संबोध्यते । प्रजापतेरदितिः । अदितेरिन्द्र इत्यभिसन्धिः (तु. सस्थ. इन्द्रजनितमपजनितश्रृङ्गजन्दत्वात् सोमस्येन्द्रप्रणपादभावेन परामर्शः) । पराङ्गवद्भावाद् निघातः (पा २,१,२) ।

c) विप. (श्रृङ्गाभिहितरज्जुबन्धनवती-[सोमक्रयणी- गो-]) । सस. उप. <अभि√धा 'बन्धने' ।

d) विप. (गो-) । बस । e) °यत् इति BKA. शोधः? ।

f) विप., नाप. (बल-, सैन्य-) । विप. पक्षे कर्तरि अच् प्र. कृषाद्युदात्तत्वं च, अन्यत्र भावे घञ् प्र. ।

g) विप. (*शर्धवद्-नीति-युक्त- [इन्द्र-]) । शर्धम्- + नीति- > बस. *शर्धम्-नीति- > यनि. इति मनमू (वैतु पपा प्रमृ. शर्ध- इति पूप. इतीव?) । सस्थ. यर्पणीति- द्र. ।

h) शर्ध- इत्यस्य वा शर्धम्- इत्यस्य वा रूपम् ।

i) वैतु. GW. सं१ इति (तु. पृ २४६० a) ।

j) पाभे. पृ १९९४ h द्र. ।

ऋ २, १२, १०; ६, २४,८; ८, २, १५; कौ २, ११५६; शौ २०, ३४, १०; पै १३, ७,१०; -र्धन् ऋ ८, ४३, [३२; ९, १००, ८]; -र्धन्तः ऋ ७,२४, १८; -र्धन्तम् ऋ २, ३०, ८; ५. ५६, १; ७, १८,५;१६.

शृर्धमान- -नः मा २०, २८; का २२, ४,३; मै ३, ११,१; काठ ३८, ६.

†शृर्धस्[a]- -र्धांसि ऋ ५, ८७, ७; ८, ७४, १२; १०, ९१, ७; मै ४, ११,४; कौ २. ३३३, जै ३, २८, ५.

शृर्धस्-तर- -रः ऋ १, १२२, १०.

शृर्ध्य- -र्ध्यम् ऋ १, ११९, ५.

†शृध्या[b]- -ध्याम् ऋ २, १२,१०; शौ २०, ३४, १०; पै १३. ७, १०.

√शृ √शृ (वधा.) द्र.

शेतु पै २०, ४१, ६.

शेप[c]- -पः ऋ ९, ११२, ४; मा १९, ८८; का २१. ६, ९; तै ७, ५, २५, २¶; मै ३, ११,९[d]; १५, ९[e]; काठ ३८,३; -पम् ऋ १०, ८५, ३७[f]; -पाय तै ७, ३, १६,२; काठ ४३, ६; -पेन मा २५, ७; का २७, ७, १; तै ५, ७, १५, १; काठ ५३, ५.

शेप-हर्ष(ण >)णी[g]- -णीम् शौ ४, ४, १; पै ४, ५, १.

शेपस्[h]- -पः शौ ४,३७,७,५,२५,१[i]; ६,७२, १[ii]; १०१, १; १३८ ५[j]; ७, ९५, ३; ९. १२, १३; ११, ७, १२[k]; १४, २, ३८‡[l]; पै १३,४, ९; १६. १३९, १६; १५४,२; १८, १०, ९‡[l]; १९ १३,१०; २७,१४; २०, २९,३.

शेपा[l] ऋ १०,१०५,२.

शेप्या[m]- -प्याम् पै २०, २४,२?[n].

शेप्या-वत्[o]- -वते शौ ७, ११८,

[a]) =शृर्ध- (तु. निघ २,९)। भावे कर्तरि च असुन् प्र.।
[b]) भाप. (प्रसहन-)। उदात्तः क्यप् प्र. उसं. (पा ३, ३,९९)।
[c]) नाप. (मेढ्र-)। (√क्षर् 'क्षरणे' > भावे) *क्षर्य- > *क्षर्य-अ- (क्षरण-साधन-) > यनि. [वैतु या [३,२१] प्रमृ < √शप् 'स्पर्शने', दे. [३,२९] < √सप् 'समवाये', उ. म. < √शि 'निशाने' (तु. SEY [९२] WAG [१, १०२ c; २३० b] प्रमृ. Lat. Cippus [=इषु-] इत्यनेन तुलयन्त), MW [तु. WW १, ३६४] < √शी [< √श्वि] 'वृद्धौ' ?)।
[d]) पेशः इति पपा.?। [e]) शेपः इति पाठः? यनि शोधः (तु पपा, सा. मा २५,७)।
[f]) =सपा. आपमं १,११,६ पागृ १,४,१६ कागृ २५, २२ हिगृ १,२०,२ या ३.२१। शौ १४,२,३८ शेप. इति, आग्निगृ १.५,३:१२ प्रमृ शेफम् इति पाभे.।
[g]) विप. (ओषधि-)। उस उप. करणे कृत्। पपा. सा. 'पोहृ॰ [॰पः-हृ॰] इति पाठः, स च प्राक्तरप्रामाण्ययुक्तः संभाव्येत। उत्तरकालिकैः लेखकैरेव छन्दोऽनुरोधात् पूप. परिवर्तनमभिप्रचितमिति सुवचम्। [h]) =शेप-।
[i]) वैतु. PW. < शेप- इति?। [j]) पामे. पृ २५०७ p द्र.।
[k]) भाप. (क्षरण- [तु. शिशिद्र- इत्यत्र सस्थ. टि.])।
[l]) विप. (*दुर्दान्त- [इन्द्रहरि-])। *शृप्य-वृष्- > (*शृर्प-पस्- >) शृर्पस्- > [द्वि१] -पसा इति शोधः। सस्थ. ?युरस > युः च इति, ?युः > (√*वयू (= √वह्] 'वहने' > कर्तरि *वयुस- > प्र१) *वयाः इति, ?अर्वन्ता > -न्तौ इति, ?दुन् > (√दम् 'दमने' > लेटि प्रपु१) दमत् इति चापि शोधा। 'यः च पतिः *वयाः (सन्) *शेपसा (सन्तावपि) हरी (√रञ्ज् 'रञ्जने' > कर्तरि *रजिन्- [लीलावत्-]> प्र१) रजी न (इव [सन्]) *दमत्' इति वा.। १२ × ८ × १२ इतीह छन्दोयुक्तिः द्र. (वैतु पपा. प्रमृ. यनि. शेप- > -पा इतीत्र, शेप- इति च < √स्पृश् इति कृत्वा वें. =स्पृशत्- इति, सा. GRV. =मेढ्र- इति, GRV [पक्षान्तरे] = पुच्छ- इति [तु. ऋ ८, १, २५], ORN. *तनु शेप- > -पा इति शोध इति च?)।
[m]) *भाप (*वृषकर्मेच्छा-)। *वृषस्म(य >)या- > *शेमया- > यनि. > √*शेप्याय > भावे *शेप्याया- > यनि. (वैतु अन्ये शेप- [=मेढ्र- वा पुच्छ- वा] + स्वार्थे वा [तु. MW.], आवरणार्थे वा [तु. कौसू ४८, ३२ इत्यत्र दारिलः] तद्धितः प्र. इति?)।
[n]) शेप्यायाम् इति शोधः। सस्थ. ?परावतः > परा वृतः (प१), ?विश्वस्य > वृषस्य इति चापि शोधौ।
[o]) शेप्यायावते इति शोधः। विप. (*समागम-काम- [पराभृष्टपुरुष-])। सस्थ. ?असो > असत् उ इत्यपि शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि.?)। 'हे तृष्टिके (ओषधे) अमूं (पराभूतमिव सतीम् अकामिनीम्) उच्छिन्धि (अनागतकामौदासीन्यां कुरु), यथाऽसुप्यै

१; पै २०, १६, १.

शेरभ॑[a]- ०भ शौ २, २४, १; पै २, ४२, १[b].

शेरभकु[c]- ०क शौ २, २४, १; पै २, ४२, १[d].

शेव, वा(वप्रा.)[e]- -वः ऋ १, ६९,२; ७३,२; मै २, १३, १०[f]; -वम् ऋ १, ५८, ६; ३, ७, ५; ५, ६४, २; १०, ११३, ५; १२२, १; १२४, ३; -वस्य ऋ १०, २०,७; -वा[g] शौ ८;९, २२[f];

पै १६, १९, १०.

शेव-धि[h]- -धिः शौ ७, ५५, ५; १२, ४,१४; पै १, ६१,४; १७, १७, ४; -धिम्यः शौ ९, ३, १५; पै १६, ४०, ६; -धिम् ऋ २, १३, ६; मा १८, ५९; का २०, ४, २; तै ५, ७,७,१; काठ ४०,१३; शौ ५, २२,१४; ६, १२३, १; १२, ३, ४६; पै ३, ३६, ४; १३, १, १२; १७, ४०, ६; -धौ पै ६,१५,४.

†शेवधि-पा- -पाः ऋ ८,५१,९; खि३,३,९; मा३३,८२; का३२, ६,१३; कौ२,९५९; जै४,१९,१.

शेव्य[i]- -व्यः ऋ १, १५६, १.

?शेवधिम् पुतं[j] पै ५, ४०, ६.

*शेवन्[k]- -?व[l] ऋ ९, ८२, ४.

शेवल[m]- -लम् शौ १,११, ४; पै १, ५, ४; ९, २२, २१[n].

?शेवलताम् पै ६, १४, ४.

शेवार[o]- -रे ऋ ८, १, २२.

शे-वृध[p]- -वृधः ऋ ५, ८७, ४.

शेप्यायावने असौ (स्त्री) *कृनद्-नृष्टा (*उद्बुद्ध-कामा [ऍ ११५७ *a* नेष्टम्]) उ (एव) असत्' इति वा. ।

[a]) व्यु. ० द्र. । पाठः ? शेरभक इति शोधः (तु. छन्दः) । [b]) वेरशभ इति मूको. ।

[c]) विप. (*सिंह-यातु-=सिंहाऽऽकृति-छलिन्-[किमीदिन्-=यातुधान-]) । * शेरु- (सिंह-) + (√भृ [=√वृ] 'आवरणे' > [कर्मकर्तरि] * भर्क [=आवृत-] >) *भकु- > (रुस. उसं. [पा २,२,३१]) * शेरु-भकु- । पपा. नावग्रहः (वैनु. सा. < शेरभ- इति ?) ।

[d]) शरभक इति मूको । [e]) भाप. (सुख- [तु. निघ ३,६], प्रीति- प्रमृ.), विप. (प्रीतिमत्-, *ऐश्वर्यवत्-प्रमृ.), नाप. (*स्तोत्र-, धन- प्रमृ.) । < √ *शेव् 'ऐश्वर्य-धन-प्रीति-सुख-स्तुतिप्रभृतिषु' (वैनु. या [१०,१७] प्रमृ. <√शिप् 'शेपे' इति, पाउ [१,१५२] <√शी 'स्वप्ने' इति च?) ।

[f]) सपा. शेवः <> शेवा इति पामे. ।

[g]) विप. (प्रीतिमती- [? अदिति-रूपा-गो-]) ।

[h]) नाप. (समृद्ध-धन-, कोश-) । षस. उप. भाप. गत् <√धा '*समृद्धे' ।

[i]) विप. (सुखकर-मित्र-) । तद्रगाधवीयः यत् प्र. ।

[j]) शेवधि तम् इति शोधः ।

[k]) नाप. =शेव- [स्तोत्र-] ।

[l]) शेवनि इति शोधः । शेवमंहसे इति "नि मं" > "नि म" > "म्य" > [लिपि] यनि. (तु. छन्दः; वैनु. पपा. प्रमृ. यनि., वे. सा. PW. प्रमृ. च शेव- > [द्वि१] -वम् इति शोधम!) । ६६ √मंह् इत्यस्य *रम्णे इतिः ।

[m]) विप. (*तरल-, क्षरणशील- [जरायु-]) । (√*क्षा [=√क्षर्] 'क्षरणे' > भावे) *क्षाय- + मत्वर्थे वलप् प्र. उसं. (पा ५, २, ११२) > *क्षायवल- > यनि. (तु. पंजा. सेवल '*क्लेदे'; वैनु. पाउ [४, ३८] <√शी इति?) । [n]) शावलम् इति मूको. ।

[o]) *भाप. (प्रसादवृद्धिमत्ता-) । [*प्रशायु-(<*प्रशाधु-=प्रसाद- [पंजा. प्रसाद]) > *शायु- [तु. पार. शाद =प्रसाद] > *शै- >] *शे- + (√वृ [=*√भृ] '*वृद्धौ' > भावे) वार- (=भ [भा]र-) > वस. यनि. (तु. पपा. नावग्रहः; वैनु. वें. शेव- + आर- इति कृत्वा [पर्याप्तसुख-] सोम- वा यज्ञस्तोत्र- वेति, सा. [सुखगमक-] यज्ञ- इति च, PW. WAG [१,२४१ *a*] Brug [१,९८४] GRV. प्रमृ. शेव- + वार- [वस. =शेवधि-] > नैप्र. यनि., OBN. शेव- + मत्वर्थे रप् प्र. इति (तु. WG १२२६), शेवा अरे [अव्य.] इति च ?) ।

[p]) विप. (*क्षेम-भृत-[मरुत्-]) । वस. पूप. < *क्षेम-, उप. च भावे < √वृध् (*=√भृ) 'पोषणे' । मस्य. ?सु चरमे > सं-चरमो (मा मपु३], उ) इति, ?अयुक्त > अयुहक (मपु३) इति, ?सुना > स्मनः (द्वि३) इति, ?स्वात > स्वाद (द्वि३) इति, ?त्रिपाति > त्रिपात इति, ?नृभिः > नुम्पः (च१) इति शोधा.; *उरु-क्रमम्-(विप.> क्रिवि.) मः इति । '(हे मरुतः ! यूयं) महतः समानस्मात् सदसः (स्थपात्) निःसं-चकन उ । यदा (च त्वदत् यूयं) स्वात् स्वनः (*स्वात्) स्तुभिः (*पूर्णैभिः) अपि-अयुहन्, (तदा यूयं) मुम्नः शेवधः (सन्तः) त्रियात' इति वा. (तु. सा.; वैनु. वें. GW. प्रमृ. शे-वृध- > प्र१ इति ?) ।

१शे-वृध(वप्रा.)- -०ध शौ २,२४, २[a]; पै २, ४२, २[a]; -धः ऋ १०, ४६,३[b]; -†धम्[c] ऋ १, ५४, ११; मै ४, १४, १८; काठ ३८, ७; -धासः[d] ऋ ३, १६, २.

शेवृध-क[e]- -०क शौ २, २४, २; पै २, ४२, २.

२शे-वृधु[f]- -धम् ऋ १०,६१,२०.

शेपण-, शेपस- √शिप् द्र.

?शै रे च न वा ह्या पै ७, १२, २.

शैलूषु[g]- -षम् मा ३०, ६; का ३४, १, ६.

शैशिर- शिशिर- द्र.

शो(ष >)ष्या- -ष्याः[h] का ११,२,३[२].

√शो(वधा.)[i] > शा,शि, †शिशीति[j] ऋ १, ५५, १; ५, २, ९; ९, ५; ७, १०४, २०; ९, ९५, ४; १०, ५३, ९; तै १, २, १४, ७; काठ २, १५; कौ २, ६२१; जै ३, ५०, ८; शौ ८, ३, २४; ४, २०; पै १६, ८, ३; १०,९; †शिशाति[k] ऋ ८, ९५, ७; कौ २, ९९५; शौ २०, १०६,१; शिशीत[l] ऋ ६,३,५; मै ४, १४, १५†; शिशीताम् ऋ १०, १२, ४; शौ १८, १, ३१†; †शिशीहि ऋ १, ४२, ९; ८१, ७; ३, २४, ५; १०, ४१, ३; मै ४, १२, २; ४; जै ४, २४, १०; शौ २०, ५६, ४; ८९, ३; †शिशीहि ऋ ३, १६, ३; ७,१८,२; तै २,२, १२, ६; काठ ६,१०; १०,१२; शिशीतम् ऋ १,१२२,३; तै २,१,११,१†; शिशीत, >ता ऋ ८,४०,[(१, १०,८) १०; ११]; अशिशीत काठ ३९, १; पै १४, १, २०.

†शित,ता- -तः ऋ ८,२३,१३, कौ १,११४; जै १,१२, ८; -ताम् ऋ १,५४,४.

शिशय[m]- -यम् ऋ १०, ४२, ३; शौ २०,८९,३†.

†शिशान- -नः ऋ ८, ६०, १३; ७६, [९; १०, १५३, ४]; ९, ५,२; ६९, ३; ७०,७; ८७, ७; १०,८७, १; ३; ६; १०३, १; मा १७, ३३; का १८,४,१; तै १,२,१४, ६; ४, ६, ४, १; मै २,१०,४; काठ १८,५; क २८, ५; कौ २,११९९; जै ४, ६, ३; शौ ८,३,१;३,५; १३,२,३३§; १९, १३, २; २०, ९३, ७; पै ७,४,२; १६,६, १; ३;६; १८, २३,९.

१शोक-, २शोक- √शुच् (दीप्तौ) द्र.

३शोक- √शुच् (संतापे) द्र.

?शोकयाम्[n] पै ३,३७, १.

शोच्-, १शोचत्- √शुच् (दीप्तौ) द्र.

२शोचत्-, शोचन-, शोचन्ती-, शोचमान-,शोचयन्ती-√शुच् (संतापे) द्र.

?शोचानुत् पै ९, २५, ७.

शोचि-, शोचिष्ठ-, शोचिस- √शुच् (दीप्तौ) द्र.

?शोचीनुत् पै ९,२५,७.

---

[a]) °=शशछद्मिन्- (किमीदिन्-) । शेरभं- इत्यनेन सन्यायता द्र. ।

[b]) विप. (°दीप्तियुक्त- [अग्नि-]) । < क्षेम- (°दीप्ति-) + वृध- [भाप.] > बस. । < शेव-वृध- इति ?GW. प्रभृ. ।

[c]) विप. (क्षेमङ्कर- [द्युम्न-]) । शेषं b द्र. ।

[d]) विप. [°शक्तिवर्धक- (रै- [°वाज-, बल-])] । सस्थ. नु- इति मरुत्- इति च पदे °स्तोतृ-परे द्र. ।

[e]) तु. टि. शेरभक- ।

[f]) विप. (°दीप्तिमत्- [अग्नि-]) । (°स्वर्य- [स्वर्य-] >) °शे- (दीप्ति-) + वृधु- (°भृत- [धारक-]) > उप. यनि. (वेङ्कु अन्ये [सामान्येन] = १शे-वृध- इति ?) । 'दद् (°यथा) शितुः (अग्निमन्थः) ऊर्णां धेनिः न (इव) दद् (°दीप्यताम् [नया]) मह् (°दीप्तिनी) माना (अरणिरूपा [नै]) स्थिरं धेनुं मृत (सूते)' इति वा. । सस्थ. भुषासु [गतः] °< भुधा- (गमिपः-) ।

[g]) नाप. (नट-) । < √शिल् '°केलौ' [वैतु. अभा. PW. प्रभृ. व्यप. सद् अपत्यार्थे < शिलूष- (व्यप. [ऋषि-] इतीव ?)] ।

[h]) विप. (२अप्-) । शुचिष्ठा- > नैप्र. यनि. (तु. सपा. मा १०,४[२]) । पाभे. पृ ३१४३ d द्र. ।

[i]) धा. स्पृष्टि-पुष्टि-प्रभृतिषु वृत्तिः ।

[j]) पाप्र. [तु सा. भा. PW. प्रभृ.] शिशीते प्रभृ. ईद्-आगमः उसं. (पा ७, ३,९५), शिशाति प्रभृ. च आत्वम् (पा ६, १, ४५) । मौ. तु. (°शिशर- >) √°शिशर्य > °शिशर्यति > शिशाति इत्यादेः °शिशर्यते > शिशीते इत्यादेश्च रूपस्य समृद्धिः ।

[k]) तु. Hirt [२,८५; ९१; ४,१३०] प्रभृ. ।

[l]) प्रयु१ । GW. प्रभृ °त इति ? ।

[m]) विप. (°पोषक- [इन्द्र-]) । °शिशमयु- > यनि. ।

[n]) √शुष् 'शोषे' > शोषयान् इति BKA. शोधः ।

शोण[a]- -णः ऋ ९, ९७, १३; १०, २०,९; कौ २, १५६; जै ३, १५, ४; -णम् काठ ८, ९; क ७,५; -णा ऋ १, ६, २; ३, ३५,३; मा २३, ६; का २५,२. २; तै ७, ४, २०, १; मै ३, १६, ३; काठ ४४, ९; कौ २, ८१९; जै ३, ५७, ९; शौ २०,२६, ५; ४७, ११; ६९, १०; -णाः ऋ १, १२६, ४;५,३३, ९; -णाय तै ७,२, १८,१; काठ ४३,८.

शोण-कर्ण- -र्णः काठ १५,९¶.

शोणित[b]- -तम् खिसा २९, ४७.

शोभ-, ?शोभथ-, शोभमान-, शोभस्-, शोभसे प्रमृ. √शुभ् द्र.

शोशुचत्-, °ती-, शोशुचान, ना- √शुच् (दीप्तौ) द्र.

शोष-, शोषित- √शुष् द्र.

शौचद्रथ- √शुच् (दीप्तौ) द्र.

शौचेय- श्शुचि- द्र.

शौनक- शुनक- द्र.

शौरदेवि- शूर-देव- द्र.

शौल्बायन- श्शुल्ब- द्र.

शौष्कल[c]- -लम् मा ३०, १६; का ३४,३,३.

शौष्कास्य- √शुष् द्र.

*श्चम्न[d]- > √श्चम्न, श्चम्न[e] ऋ १,१०४,२.

√श्चुत्, श्चोतन्ति ऋ १, ८७, २; ३,१,८;२१,५; तै ४, ३, १३, ८†; †श्चोतन्ति ऋ ३, २१, २; ४; ४,५०,[३;७,१०१, ४]; ८, २, ८; मै ४, १३, ५[f]; काठ १६,२१[f]; जै ४, १६, ९; शौ २०, ८८, ३; अश्चुतत् पै १९, ४४, ३; श्चुतत्[f] पै १९, ४४, २.

? श्छिरम्[g] पै १६,१२३,१-४.

√श्नथ्[h], > अधि, †श्नथत् ऋ ६, ६०, १; तै ४, २, ११, १; ३, १३, ८; मै ४, १०, ५; ११, १; १३, ५; १४, ८; काठ ४, १५; २१, १३; २३, ११; श्नथिहि ऋ १, ६३, ५; †श्नथिष्टम् ऋ ७, ९९, ५; तै ३,२,११,३; मै ४, १२, ५.

श्नथ- > *श्नथय[i]- >

√*श्नथय[i], †श्नथयन्त ऋ८,९९, ६; मा ३३,६७; का ३२,५,१३; कौ २,९८८; शौ २०,१०५, २; श्नथयः ऋ १०, ९५, ५.

श्नथन[k]- -नः ऋ २, २१, ४.

श्नथयत्- -यन् ऋ १, ५१, ९; -यन्तम् ऋ ७,८२,६.

श्नथित,ता- -तम् ऋ १,११६,२४; -ता ऋ १०, ९५, ४.

श्नथितृ- -ता ऋ १, ५७, २; १०, ४९,३; शौ २०,१५,२†.

श्नप्त्र[l]- -प्त्रे[m] मा ५,२१; का ५,५, ९; काठ २,१०; २५,८[f]; क २, ४; ४०,१.

श्नुष्टि[n]- -ष्टिः काठ १२,७¶; शौ ३,

---

[a]) विप. (दीप्तिमत्-, रक्तवर्ण- [अश्व-, वृष- प्रमृ.])। (√शुष् [*= √शुच्] 'दीप्तौ' > *शोष्ण- > यनि. (वैनु.GW. < √*शु [= √शुच् वा √श्वित्] इति?)।

[b]) नाप. (रक्त-)। तदस्यसंजातीयः इतच् प्र.। शो° इति स्वरः ?।

[c]) नाप. (आजीव-भेद-)। शुष्क- (*शुष्कमरस्य-)> *शौष्क- > स्वार्थे यनि. ?।

[d]) *भाप. (छेदन-)। √मस्च् > *मश्चन्- (तु. पुश्न- प्रमृ.) > यनि.।

[e]) वैनु. वें. मा. < √श्नम् 'हिंसायाम्' इति; PW. GW. प्रमृ. < √श्नम् इति, स्क., मा. (पक्षे), ORN. PW. MW. च < √श्नम् [< √घस् 'अदने'] इति च ?। [f]) पाभे. वैप ४ पृ २४११ k द्र.।

[g]) शिरम् इति BKA. शोधः ?।

[h]) धा. बेधने, हिंसायाम् (तु. निघ २,१९) वृत्तिः।

[i]) विप. (अश्वकर्मीभूत- [शुष्ण- =श्नथ-])। *श्नथयप- > यनि.।

[j]) आचारे नाधा.। 'ते (*तुभ्यं) मन्यवे (*मन्युमते) विश्वाः स्पृधः श्नथयन्त (श्नथिनाः [ममाः] स्युः)' इति वा. (तु वें. 'मन्यवे' इत्यत्र च. [तु. ऋ १,५१,८ प्रमृ. सत्र. √रन्धि इत्येतद्योगे च.]; वैनु. BS. यनि. रूपे कर्मणि यकः स्थाने भयक् इतीव; सा. उ. म. PW. ORN. [मूको. अप्यवस्थयेव] √श्रथ् 'सेदे' > *श्रथयन्त इति पाठ इतीव!)। [k]) विप. (इन्द्र-)। कर्तरि कृत्।

[l]) नाप. (ओष्ठ-वन्ध-)। (√मश्च् 'मोक्षने' > भावे) मश्चन- > *मश्चनभृग- (मुख- [तु. Eng. snout])। *श्नुपस्- + (√वृ 'आवरणे' > भावे) *वर- > षस. *श्नुपद्वर- > यनि. (वैनु. मा. < √स्नम् वा √स्ना इति !)। [m]) पाभे. पृ ३१०१ f द्र.।

[n]) नाप. (*हरि-, [अमृतस्य] *जननी- [ओषधिविशेष-विनाधिष्ठितेयम्])। (√*सृप् 'जन्मनि' > भावे) *सृप्नुष्- > *स्नुष्- > यनि.। सस्व. ?शिरावः > (*शिर- [धान्य-] > वप्र) शिरम् च इति द्विपदः शोधः [तु. सस्थ. ऋ १०,१०१,३ ?गिरा > [वा] गिरः इति शोधः

१७, २‡[a], पै २, २२, ११‡[a]; -ष्टिम् काठ ३१, १¶; क ४७, १¶; शौ ८, २, १; पै १६, ३,१.

?श्ने पै २०, २३, १.

?श्न्यप्त्र[b]- -प्त्रे तै १,२,१३,३[c].

†?श्मशा[d]- -शा ऋ १०, १०५, १; कौ १,२२८; जै १, २४,८.

श्मशान[e]- -नम् तै ५, २, ८, ५¶; -ने शौ ५,३१,८; १०, १, १८; पै १६,३६,८.

¶श्मशान-चित्[f]- -चित् मै ३, ५,१; -चितः मै ३, २,६; ७; -चितम्[g] तै ५, ४, ११, २; काठ २१, ४; क ३१, १९; -चिता काठ २१, ४; क ३१, १९.

श्मशान-चिति[f]- -तिम् मै ३, ४, ७[g].

श्मश्रु[h]- -श्रु ऋ १०, २३, १?[i]; २६, ७; १४२, ४; शौ ६, ६८, २[j]; पै १९, १७, १५[j]; -श्रुभिः मा २५, १; का २७, १, २; तै ५,७, १२, १; मै ३, १५, १; काठ २५, ९†; ५३, २; क ४०, २¶; कौ १, ३३४‡[i]; जै १, ३५,३‡[i]; -श्रुषु ऋ २, ११, १७; ८, ३३, ६; -श्रूणि ऋ १०, २३,४; मा १९, ९२;२०, ५; का २१, ६, १३; ७, ४, मै २,५,१¶; ३,११, ८; ९; काठ १३,१¶; ३१,१२¶; ३२,६¶; ३८,३;४; कौ ३, ४, ९, जै २, ४,३; शौ ५, १९, १४; २०, ७३,५.

श्मश्रु-ण[k]- -¶णः तै २, १,१,५; ५,५,१,२; काठ १९,८;२४,७; क ३७,८.

?श्मसि[l] ऋ २, ३१,६.

(वैतु. शौ. अपि सा. [मूको. एके], PW. RW. WI. श्रुष्टिः इति पाठ इति?)]। [a]) सपा. ऋ १०,१०१,३ श्रुष्टिः इति पाभे.। [b]) क्वचिद् मूको. एवम् (तु. WAG [१,१८८] MVG [४९ b]; वैतु. मैसू. भा. च श्नप्त्रे इत्येव पाठः)। [c]) पाभे. पृ ३१०१ l द्र.। [d]) विप. [*वावशका- (वार्- *=वाणी- [पृ २८२२ l निर्दिष्टो जलार्थो नेष्टः])]। √वश (*=√वच्, √वाश्) 'वचने' > यङि √वावश्य > *वावश्शा > यनि., वावश्शा इत्येव शोधश्च (तु छन्दः)। सस्थ. ?यातायाय > वा. (*तुर्य- > च१) -र्याय इत्यपि द्वि-पदः शोधश्च। शेषं पृ ६०७ e द्र.। 'हे वसो! (मम) *वावशा (मती) वाः (*वाग् [अपि]) अत्राऽस्मन्, इच्छते (कामयमानाय) ते (तदिदं) स्तोत्रं दीर्घं सुतं वा *तुर्याय (तूर्णं) *भशान्' इत्येवं वा. द्र. (वैतु. नाप. इति कृत्वा वें. =वायु-, स्क [या ५, १२] सा. प्रमृ. =कृत्या-, GW. GRV. ORN. =श्मश्रु- इति। <श्नु [अश्नु] वा श्मन्- [शरीर-] वा + √अश् 'व्याप्तौ' इति सा. प्रमृ.; ORN. श्मशारु इत्येव शोध इति च?)। [e]) नाप. (शवाऽऽश्रय-)। श्मन्- + (√*श्रम् [=√शम्] 'निशाने' > [अधिकरणे] *शशान्तु- > *शान्तु- >) *शानु- (तु. नाप. शानस् [दक्ष-]) > षस. *श्मशानु- > यनि. [तु. [पूर्] B. [JAOS १३, Xcvii]; वैतु. याग [१३, ८,१,१] < श्मश [अ-शन- [नाम.] इति वा श्मशानु- (श्मन्- [=शरीर-] + अन्-] + शय- (नाप.)) इति वा, या. [३,५] प्रमृ. < श्म-शयन- (श्मन्- [शरीर-] + √शी इति?]) । पपा. नावग्रहः।

[f]) तु. यक. द्रोणचित्-, °चिति-।

[g]) सपा. °चितम् <> °चितिम् इति पाभे.।

[h]) नाप. (मुख-वाल-)। (√अश् '*दीप्तौ 'भोजने' च > करणे) *अश्मश- (मुख-) + वर्म- (छादन- [भाग.]) > षस. *अश्मश-वर्म- > यनि. (वैतु. या [३,५] प्रमृ. < *श्मन्- [शरीर-] + √श्रि 'श्रयणे' इति, GW. WAG [१, १९७ a] Brug [२, १, २८२] प्रमृ. < श्मशारु- इति?)।

[i]) श्मश्रुभिः इति शोधः (तु. सपा कौ [१,३३४] पाभे; वैतु. मा BS. यनि. सत् द्वि इति, AVM. श्मशारु इति शोध इति च)। सस्थ. ?मूल् > भुवत् (तु. छन्दः, सपा. कौ [१, ३३४] पाभे. च) इति, ?वज्र-दक्षिणम् > °दक्षाक्षणम् (*वज्रेण समुन्माहवस्त्रयुक्तम्) इति, ?रथ्यम् > रथिनम् (*यमिनं, कुशलवाहकम्) इति, ?त्रिमनसाम् > त्रि-प्रधावन्वनाम् (*विशिष्ट-पावन-मनसाम्) इति च शोधाः (तु. छन्दः)।

[j]) =सपा. माश्रौ १, २१, १४ कौसू ५३, १८। आपमं २,१,१ प्रमृ. केशान् इति पाभे.।

[k]) विप. (पशु-)। मत्वर्थे नः प्र. (पा ५,२,१००)।

[l]) इव श्मसि इति पाठः? इय, (√वश् [*=√वच्] 'वचने' >) वश्मसि इत्यप्यक्षरः शोधः (तु. पृ १०८२ f; वैतु. वें. सा. OW. प्रमृ. < उश्मसि [<√वश् 'कान्तौ']!। 'इव (*मेवति) उशिज मू (*देवाना) इमी (स्तुति) *वश्मसि' इति वा.।

ःश्मा शानात्[a] पै ५,३६,७.
श्या- √श्यै द्र.
ःश्या कि ल न यो ह्न ना न हं त्व कि च पै ६,१४,७.
¶श्यापर्ण[b]- -र्णाः काठ २६, ९; क ४१,७; -र्णाय मै ३,२,७; काठ २०,८![c]; क ३१, १०.
श्याम,मा[d]- -मः मा २४, १; २९, ५८; का २६,१,२; ३१, ६,१, तै ¶१,८,८,१; ९, २; १७,१; २,१, ६, २¶; ५, ५, २२, १; मै २, ६, ४¶; ५¶; १३; ३, १३,२; ४,७,८¶; काठ १३,६[e]; ¶१५, ३;४; ९; ४८, १; शौ ८, १, ९; पै १६, १,९; -मम् मा १८,१३; का १९, ५, १; तै ¶२,१,४,३; ६,१; ४,७,५,१; मै २, ११, ५; काठ १८, १०; क २८, १०; शौ ११, ३, ७; पै १६, ५३, १२; -मा मै ४, २, ४; १४¶; शौ १, २४, ४[e]; पै १, २६, ५; -माः मा २४, ७; १४; का २६, २, २; ३, ४; तै ५, ६, १२, १; मै ३, १३, ८; १२; १३; १५; १६; काठ ४९,२; -माय तै ७, ३, १८,१; काठ ४३, ८; -मेन मै ४, २,९¶; शौ ९, ५, ४; पै १६,९७,३.
श्याम-ललाम[f]- -माः तै ५,६,१३, १; काठ ४९,३; १०.
श्याम-शबल[g]- -लौ तै ५, ७, १९, १; काठ ५३,९.
श्याम-शितिकण्ठ[h]- -ण्ठम् काठ १३,६¶.
ःश्यामाक[i]- -कः काठ ११, १; पै १४, ४, १४[j]; -कम् खि ५, २१,२; शौ २०, १३५, १२[k]; -काः मा १८, १२; का १९, ४, ४; तै २, ३, २, ६¶; ४, ७, ४, २; मै २, २,१२¶;११, ४; काठ ११, १; १८,९; क २८, ९.
श्यामाक-तण्डुल- -लैः मै २, २, १२.
¶२श्यामाक[l]- -कः तै २, ३, २, ७; ३, ४; मै २, १, ४; ६, २; काठ १०, २; १५, १; ५; -कम् तै १,८,१, २; १०, १; २,३, २, ६; ७; ३, ४; मै २, १, ४; २, ६; १३; ६, ६; काठ १०,२; ११, १.
ःश्याव[m]- -वम् ऋ १, ११७, २४; १०, ६५, १२; -वाय ऋ १, ११७, ८.
श्याव-क[n]- -कम् ऋ ८, ३, १२; -कि ऋ ८, ४, २, कौ २, ५८२; जै ३, ४७, ८; शौ २०, १२०, २.
२श्याव, वा(वप्रा.)[o]- -वः ऋ ८, १९,३७[p]; १०, ३१,११; मै ४, २,१[२]¶; ¶काठ ११,१०;२२,८; क ३५, २¶, शौ ५,५,८![q]; पै ६, ४, ८![q]; ८, ६, ५; -वम् ऋ १०, ६८, ११; शौ २०, १६, ११†; -वस्य काठ ११; १०[r]¶; -वा ऋ १,१००,१६[r], २, १०, २; मै ३, ६, ८¶; -वाः ऋ १, ३५, ५; १२६,

a) ःतस्याःश्मा°>तस्य श्मशाना (द्>)ल् लोष्मा (मृ-आ-) भूतं स्यात् इति पाद-शोधः (तु. मूको.)। इ ४८३ सस्थ. अश्मा इति निर्देशो नेष्टः [वैतु. BKA.]।
b) व्यप. (ऋषि-)।
c) श्याम° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मै क.)।
d) वि. (कृष्णवर्ण- [श्वन्-, तुरग- प्रमृ.]), नाप. [°कालायस- (तु. मा १८,१३ [सस्थ. अयम्- =°रजत-, लोह- =°ताम्र-])]। (√°श्यै 'गतौ'>) °श्य- (मलिन-) + (√भा 'दीप्तौ' >) °भाम- (°दर्प-, वर्णरस-) > तस. °श्य-भाम-> यनि. (वैतु. पाउ [१,१४५] <√श्यै इति)।
e) वा° इति भाष्यस्था मूको. RW. WI. प्रमृ. [वैतु. ष.]।
f) वि. (कान-पुण्ड्र- [तुरग-]) । बस.।
g) नाप. (तमस्-,प्रकाश-)। द्वस. अन्त्योदात्तः।
h) नाप. (पशु-)। बस. उप. बस.।
i) नाप. (व्रीहि-भेद-)। <√श्यै इति पाउभो [२,२, १४] प्रमृ.।
j) पृ २०५५ d द्र.।
k) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. श्या° इति स्वरः ?।
l) वि. (चरु-)। विकारार्थे अण् प्र. (पा ४,३,१३७)।
m) व्यप. (मनुष्य-)।
n) स्वार्थे कन् प्र.।
o) वि., नाप., व्यप.। < √श्यै [अर्थः?] इति प्रायोवादः (तु. Brug [२, १,१२५] Hirt [२, १४३; १५७] प्रमृ.)।
p) वि. (°सुपार्थिव- [प्रसदस्यु-])। पृ २११८ j उप्रः शोधो नेष्टः।
q) श्याम- > -मः इति शोधः (तु. ःश्याम स्वप्न टि.; वैतु. ष. प्रमृ. यनि. वि. [अश्व-] इति ?)।
r) °नाप. (वडवा- [अश्विनी-])। (√अस् 'व्याप्तौ' > भवे) °अश्वा-+(√वह 'वहने' > कर्तरि) °व (ह>)हा- > उस. °अश्वा-वहा- (येन श्रोतृ-)> यनि.।

३; ६. ४८, ६![a]; ८,४६, २३; –वाय ऋ ५, ६१, ९[b]; तै ७, ३,१८,१; काठ ४३, ८; –वासु ऋ ६, ४८, ६; –वौ शौ ७, १००,१; पै १९, २६, ११.

श्यावी[c]– -वी ऋ ३, ५५, ११; –वीः ऋ ८, ५५, ५; खि ३,७, ५; –वीनाम् ऋ ८, ४६, २२; –वीम् ऋ १, ७१, १.

श्याव-दत्[d]– -दतः शौ ११, ११, १७[e]; –दता शौ ७, ६७,३; पै ९, २२, ८; –¶दति मै ४, १, ९; काठ ३१, ७; क ४७, ७; –¶दन् तै २, ५, १, ७; मै ४, १, ९: काठ ३१,७; क ४७, ७.

श्यावा(व-अ)श्व[f]– -०श्व ऋ ५, ५२, १; खि २, ४,२; –श्वः ऋ ५. ८१, ५; शौ १८, ३, १५; –श्वम् शौ ४, २९, ४; ११, २, १८; पै ४, ३८, ५; १६,१०५, ८; –श्वस्य ऋ ८, ३५, [१९-२१]; ३६,[७; ३७,७; ३८,८]; पै ३, २२, ६.

श्यावाश्व-स्तुत– -ताय ऋ ५, ६१, ५.

श्याव्या[g]– -व्याभ्यः ऋ ६,१५, १७.

?श्याववयामसि[h] पै ४. १४,८.

१श्येत, ता[i]– -तः ऋ १, ७१, ४; तै ५, ५, १२,१; मै २,६,५¶; –तम् ऋ ७, ४, ३; –ता तै ५, ५,१२,१.

२श्येत[j]– -तः मा २४, ३; का २६, १,५; तै ५, ६, ११, १; मै २, ५, ९¶; ६, १३; ३, १३, ४; –तासः ऋ ५. ३३, ८.

श्येत-ग्रीव[k]– -वः तै ५, ६,११,१; काठ ४९, १.

श्येत-ललाम[k]– -मा: तै ५,६,१४, १; २०, १; काठ ४९, ४.

३श्येत, ता– -तः काठ १३, ४; १५, ४; ९; ४७, २; ४९,१; –ता काठ ४७,२.

श्येता(त-अ)क्ष– -क्षः मा २४, ३; का २६, १, ५; तै ५, ६, ११, १; मै ३, १३, ४; काठ ४९, १.

¶श्येताक्षी– -क्षी काठ २४, १; क ३७, २.

श्येति[l]– -ती[m] तै ५,५,८,१,२[n].

श्येन[o]– -नः ऋ १, ३२, १४; ३३,

---

[a]) पपा. ?। ६अ + *श्यावस्– (नाप. [तमस्-]) > वस. *अ-श्यावस्– (पा ६, २, १७२) > [प्र१] –वाः इति शोधः । विप. [निस्तमस्क- (अग्नि- [वैतु. पपा. अनु वे. गा. ORN. WAG [३, ६० b] आ श्यावाः इति पदे इति कृत्वा श्या॰ इति राज्यर्थे नाप. इति])]।

[b]) व्यप. (ऋषि-)। [c]) नाप. (रात्रि-, वडवा-)। स्त्री. ङीन् प्र. उसं. (पा ४,१,७३)।

[d]) विप (कृष्ण-दन्त- [रक्षस्- प्रभृ.])। बस.।

[e]) पामे. पृ १६३८ h द्र.।

[f]) विप [श्यामवर्णाश्वयुक्त- (रथ- [शौ ११, २, १८; पै १६,१०५,८])]. व्यप. (ऋषि-)। बस.।

[g]) नाप. [*रात्रि- (तु. [अंगनाः] वे. गा.)]। स्वार्थे यत् प्र. उसं. (पावा ५, ४, २५)। 'यत् (इमिम्) अद्भुतम् (< √मद् 'स्तुतौ = *प्रकाशने') श्यावराभ्यः (च१ [नक्तरूपाभ्यो रात्रिभ्य.]) *नमुरम् (दीप्ति [गन्तृ]) आच्छनदन्' इति वा। *नमुर-[< √नम् (*= √नमु *'दीप्तौ' [तु. निघ १,४ नमस्- इति गुर्वन्तराण:])। इद पपा. प्रभृ. अनु पृ १८५ इत्यत्र नाप. नमुर-> -रम् इति निर्देशो नेष्टः।

[h]) श्यावयामसि इति शोधः।

[i]) वि. (दंश- [अर्थ-.])। *अरुष– (भाप. [अरुणभाव-, शोभा-]) + *भृत– (धारक-) > उस. *अरुष-भृत– > यनि. (तु. [तात्पर्ये] PW. GW. WAG [२, ३९] प्रभृ; वैतु. पाउ ३, ९३ < √श्यै इति!)। सस्थ. तृतीयः पादः सुन्न् इत्येतदवसान इति कृत्वा ?आदीम् > आद् इति शोधः। शेषं सस्थ. ?सुचा सुन् इत्यत्र टि. द्र.।

[j]) नाप. (श्येनवर्णविशिष्ट-पशु- [अश्वादि-])। *अरुष- [भाप.] + भृत-[भाप.]>वस. अरुष-भृत->यनि. इति १श्येत- इत्यतो विवेकः (वैतु. PW. GW. प्रभृ. इति. अप्यन्तोदात्तमित्येव प्रतिपन्नाः ?)। [k]) विप.। बस.।

[l]) भाप. (संहति-, संयोजन-)। (√श्यै 'संहनने' > भावे) *श्यायिति– (< *श्याय-भृति–) > यनि.।

[m]) च१ पूर्वसवर्णदीर्घः (पा ७,१,३९)।

[n]) स. अर्थेऽपि सत श्यत् इति: प्रगृह्यत्वम् उसं. (पा १,१, १९)। 'वारयन्तीयेन साम्ना परागमनाद् वारितं सन्तमग्निं श्यैतेन साम्ना (द्वारा) प्रकाशितिना *संहनयेऽदुः' इति वा. (तु. पपा. *ती इति पृथक् पदम्; वैतु. भा. सा. PW. WG [१०९३] MW. K. प्रभृ. १श्येत- > श्येनी √इ 'वशीकरणे' इति व्यपन्नम् इति!)।

[o]) नाप. (हिंस्रपक्षि-भेद-)। (*कृष्ण->) *कृ– (नाप. [हिंसन-]) + (√सि "बन्धने" > कर्तरि) *असनु-> उप.

३; ९३, ६; २, ४२, २ª; ३, ४३, ७; ४, १८,१३;२६,४-७; २७, १; ३; ४; ५, ४४, ११; ४५, १; ६, २०, ६; ७, ६३, ५; ८, ८२,९; ९,३८, [४;५७, ३; ८६, ३५]; ६१, [२१; ६५, १६]; ६२, [४; ८२, १]; ६७, १४; १५; ६८, ६; ७१, ६; ७७, २; ८२,१; ८६, ३५; ९६, ६; १९; १०, ११, ४; ९९, ८; १४४, ५; मा ४, ३४; १८, ५३; २१, ३५; का ४, १०, ५; २०, ३, ३; २३, ४, ७; तै १, २, ९, १; २, ३, १४, २†; ३, ३,१,१; ४, ११, १†; ४, ७, १३, १†; ५, ४, ११, १¹¶; ५, १६, १ᵇ; मै १, २, ६; २, १२, ३; ३, ४,७¶; ७, ९¶; ११, २; ४, १, १¶; ९, ११; १२, ६†; १४, १८†; काठ २, ७; ४,१६†; १८,१५†; २१, ४¶; २३, १२†; २४, १¶; ७²,¶; ३४, ३¶; ३७, १४; ४७,६ᵇ; क २, १; २९,४; ३१, १९¶; ३७, २¶; ८²; †कौ १, ४०३; ५६२;२,१६७; २९४; ३५८; ५२७; ६२६; ६६६; ११९३; †जै १, ४१,७; ५७, ७; ३, १६, ३; २४,१०; ३०, १; ४१, ३; ५२, ७; ५५, ७; ४, ७, ७; शौ ३, ३,३; ४; ५, ३०,९; ६, ४८,१; ७, ४२, १; २; ९,१२,५; १८,१,२१†; पै २, ७४, ३; ४; ५; ८, १०, ८; ९, १३, ९; १३, ६,१४†; १६, १३९, ६; १९, ४४, ४; २०, ९, १०;१०, १; -नम् ऋ ४, ३८, २; ५; ८, ३४,९; मा १९, १०; का २१, १,९; तै २, ४, ७, १ᶜ; ९, १; मै ३, ११, ७; ४, १३, ४†; काठ ११, १३†ᶜ; १६, २१; २४, ७¶; ३७,१८; क ३७,८¶; -†नस्य ऋ १, ११८, ११; १६३, १ᵈ; ४, ४०, ३; ५, ७८, ४; १०, १४४,४; मा ९,१५;१९,८६§; २९, १२ᵈ; का १०, ३,८; २१, ६, ७§; ३१, ३, १ᵈ; तै १, ७, ८,३; ४, २, ८,१ᵈ; ६, ७, १ᵈ; मै १, ११, २; ३, १०, ३¶; ११, ९§; काठ १३,१४; ३८, ३§; ३९, १ᵈ; पै १५, १२, ४; -ना ऋ ५, ७४, ९; ८, ७३, ४; मै १, ६, २‡ᵈ; -नाः ऋ ४, ३५, ८; ७, ५६, ३; शौ ११, ११, ९; १२,२४; -नात् शौ ५, २१, ६; -†नान् ऋ १, १६५, २; ६, ४६, १३; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; -नाय ऋ ७, १५, ४; १०, १४४,३; मा ५, १; ६,२२; का ५, १, १; ६, ८, ३; तै १, २, १०, १; ३, २, ८, १; ६, २, १, ३; मै १, २, ६; ३,३; ३, ७,९; काठ २, ८; ३, १०; २४, ८; ४०, १४†; क २, ३; १७; ३८, १; -नासः ऋ १, ११८, ४; ४, ६, १०; ८, २०, १०; १०, ७७, ५; ९२,६; १२७,५; -ने मा ९, ९; का १०, २, ६; शौ ६, ९२,२; पै १९, ३४,११; -नेन तै ४, २, ६, ४‡ᶜ; ७, ३, १४, १; काठ ३५, १५¶; ४३, ४; -नेभिः ऋ ८, ५, ७; -नेभ्यः ऋ ४, २६,४; -नौ ऋ ८, ३५, ९; शौ ७, ७३, ३; पै १९, २७, ४.

¶श्येन-चित्ᶠ- -चितम्ᵍ तै ५, ४, ११,१; काठ२१,४; क ३१,१९.

श्येन-चितिᶠ- -तिम्ᵍ मै ३,४,७¶.

श्येन-जूतʰ- -तः ऋ ९, ८९, २; जै ४, १९, ८†.

श्येन-पत्वन्ⁱ- -त्वा ऋ १,११८,१.

श्येन-भृतʰʲ- -०त ऋ ९, ८७,६.

ª*श्य-मयन- > *श्य-अयन- > *श्ययन- > यनि. (वैतु. < सं√श्यै 'गतौ' [गो १,५,१२] इति [तु. पाउ २, ४६], या [४,२४] प्रमृ. < √शंस 'प्रशंसायाम्' + √इ 'गतौ' इति, SEY [६६] < १श्येत- [श्वेत-] + एन- [कर्तुर-] इति ?)।

ª) सपा. मा १३,१६ का १४,२,१ तै ४,२,९,१ मै २, १७, १५ काठ १६, १६ माश ७, ४, २, ५ समुद्रः इति पाभे.।

ᵇ) सपा. मा २४, ३७ का २६,८,२ मै ३, १४, १८ सुपर्णः इति पाभे.।

ᶜ) श्येनमाधिनम् (आपश्रौ १९, २५, १८ प्रमृ. च) >सपा. माश्रौ ५, २,६,१९ प्रेतं वाजिनम् इति पाभे.।

ᵈ) पाभे. पृ २६०५ m द्र.।

ᵉ) पाभे. पृ १३१९ e द्र.।

ᶠ) तु. यक. द्रोण-चित्-, °चिति-।

ᵍ) सपा. °तम् <> °तिम् इति पाभे.।

ʰ) विप. (सोम-)। तृस.।

ⁱ) विप. (श्येन इव त्वरितगति- [रथ-])। बस. उप.भाप.।

ʲ) विप. (सोम-)। तृस.। < वैतु PW. GW. °ना-ऽऽभृत- इति (वैतु. BW. प्रमृ.)।

इयेन-सद्– -सत्, द तै ४, ४, ७, १; ५, २, ११, २; मै २, १२, १८; काठ ३९, ९.

इयेना(न आ)भृत[a]– -तः ऋ १, ८०, २; -तम् ऋ ८, ९५, ३.

इयेनरिय्येन गवः पै १९, ५०, ९.

*इये(त>)नी[b]– -नी ऋ १, १४०, ९[c]; खि ५,१५,५[d]; मै २, ६, ५¶[e], ३,१०,१¶; ४,२,४; ३, ८; काठ १५,४¶[e]; शौ ६,८३, २[f], २०,१२९,१९[d]; पै १,२१, ३; १५,२०,६?; -नीः तै ५,६, ११,१; काठ ४९, ३; शौ १८, ४, ३३; ३४[g].

इयैनेय[h]– -य. मै २, ५, ९; काठ १३, ४[i].

√इयै >इया, शी, ¶इयायति काठ ६, २; क ४, १.

शीत, ता– -तः शौ ५, २२, १०; पै १३, १, १०; -तम् मै ४, ५, ८¶; शौ ५, २२, १३[j]; १८, ३, २२; पै १६, ७४, ६[j]; -ताः ऋ १०, ३४, ९; -तान् शौ ८, ९, १७, पै १६, १९,७; -ताभिः मै ३, ७,१०¶; -ताय तै ७, १, १७,१; काठ ४१, ८; शौ १, २५, ४; ७, ११९, १; पै १, ३२, ४; -ते मा २३, २६; २७; का २५, ६, ६; ७; तै ७, ४, १९, २; मै ३, १३, १; काठ ४४, ८; -तेन तै ६, २, २, ७¶.

?शीतजलायत[k] पै ९, ७, १.

शीत-रूर[l]– -रयोः तै २, ५, २, ३[i]¶; -रा! पै १, ४५, ३; -राय पै १, ४५, २; -रे पै १, ४५, १; १६, १५०, १; १५१, २; ६; -रौ ¶तै २, ५, २, ३; ४.

शीत-ह्(द>)दा[m]– -दा शौ ६, १०६,३[n]; पै १९, ३३, १[n]; -?द्रो° खि ७, ७, १.

?शीतावात पै ९, ७, १.

शीतिका[p]– -का पै ९, ७, ५; -०के ऋ १०, १६, १४; शौ १८, ३,६०†; पै ९,७,१५.

†शीतिका-व(त्>)ती[q]– -०ति ऋ १०, १६, १४; शौ १८, ३, ६०.

शीति[r]– -तिम् पै ९, ७, १५.

शीन– -नम्[s] मा २५,९; का २७, ९, १; मै ३, १५, ८.

श्या[t]– श्याम्[s] तै ५, ७, २०, १; काठ ५३, १०.

---

[a]) विप. (सोम-)। नृस.।

[b]) विप. (श्वेतवर्णयुक्त- [गो- प्रभृ.]), नाप. (श्वेत गो-प्रभृ.)। *अश्य–(भाप. ऐश्वर्य-)+ *मयन–(भाप. [मिति-, भृति-]) > बस. *अश्य-मयन– > यनि. (वैतु पा [४,१,३९] इये(त>न>)नी– इतीव।

[c]) पपा. प्रभृ. यनि. ?°नीः इति शोध. द्र। '(रात्रिकाले) पद्वने (यात्रिकजनाय) वयः (*प्रकाशं [<*भूषस्–]) दधत् [चिकीर्षुः (हेनौ सन् [पा ३, २,१२६])] श्येनीः (श्वेतवर्णाभिः) वर्तनीः (*दीप्तिभि) अनु (कप्र. [सह]) सचते' इति वा. (तु [अत्रान्तरः] वें. सा. PG [२,२५१], वैतु. GW. ORN. उपोऽर्थे नाप. इति, GRV. < श्येन- इति ?)।

[d]) इमे यथा. श्रुती द्र.। पाठः? उभयत्र केशिनी श्ये-न्ये (नी-ए)णी-दशा इति त्रि-पदः पाद-शोधः (वैतु. RW. शौ. ?श्येनपर्णीमा [तु. संपा. सात] > श्येनपर्णी मा इतीव ?)। *एनी- =*एणी-, हरिणी-।

[e]) विप. (श्वेतवर्णा- [आमिक्षा-])।

[f]) सपा. तै १,८,९,१ कृष्णा इति पाभे.।

[g]) सपा. तैआ ६,७,१ आमित्र ३,८,२:३८ बौगि १,१५:४६ अर्जुनीः इति पाभे.।

[h]) श्वेततूपरापत्य–। ढक् प्र.।

[i]) श्ये° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मै.)।

[j]) पाभे पृ २६८५ g द्र.।

[k]) शीतजल उपायत इति BKA. शोधः?।

[l]) नाप. पुं न. (शीतोष्णज्वर- [रोग-द्वय-]) इतरेतरयोगे समाहारे च द्वस.।

[m]) विप. (शीतह्रदवती- [शाला-])।

[n]) सस्थ. ?अग्निष्कृणोतु > जग्निष्कृणोस्त्वम् इति त्रि-पदः शोध.। (√जप् '*जलबन्धे, शैत्यातिशये' [तु. जड–, पार. यस्, हिम-] >) *जग्नि– (विप. [शाला-])। '°वो ज° > °वोभ° इति वावि. द्र (वैतु. अन्ये यनि. एव पठन्तः?)।

[o]) –दा, उ इति छेदः द्र. [तु. शौ.]। सस्थ. ?ददातु > दधास (< √धा 'धृतौ') त्वम् इति द्वि-पदः शोधः।

[p]) भाप. (तु. शीतिकावती–)। विप. [शीतप्रयोजिका- (पाकदूर्वा- [तु. PW. प्रभृ.; वैतु. GW. नाप. इति?])]। आद्युदात्तः (पा ६,१,१९८)।

[q]) विप. (शैत्यवती-[पाकदूर्वा-])। [r]) भाप. (शैत्य-)।

[s]) परस्परं पाभे.। [t]) नाप. (अवश्याय-, हिम-)।

१श्यैत[a]- -तम् शौ १५, २, २२; ४, ११;१२; -तस्य तै ५,५,८,१¶; शौ १५,२,२४; -ताय शौ १५, २, २३; -¶तेन तै ५, ५, ८, १; २.
श्यैत-त्व- -त्वम् तै ५, ५,८, १¶.
२श्यैत[b]- -तम् मै ४, ९, ११.
श्यैनेय- श्येनी- द्र.
श्र[c]-
श्रेमन्[d]- -म्णे मै २, ५, ८; ४, ७, ६¶.
श्रेयस्- -यः मा १८, ८; का १९, ३, ४; तै १, २, ३, ३; ३, १, १, ४; ४, ७, ३, १; ५, ७,२, ४; ५; मै १, ६,१२¶; २,११, ३; १३, १०; ३, ८, ३¶; ४, २, ६¶; काठ १३, १५; १८, ८; क २८, ८; शौ ५, २०, ९, ७, ९, १; ८, ९, ३२; पै ९, २४, ५; १६, १९, १०; २०, ३, २; -यःऽ-यः शौ १०,६,५; पै १६, ४२, ५; -यसः मा ३, ५८; का ३, ८, २; तै १, ८, ६, २; मै १, १०, ४; ३, १, ३¶; ¶काठ ७, ४; ८, ११; ९, ७S;२७,२[e]; क ७, ८¶,८, १०;४२,२¶[e]; -¶यसा तै ५, १, २, २; मै १, ५, ११; काठ १०, १०; -यसि मै ३,७,८¶; -यसे मा ३०, ११; का ३४, २, ३; तै १, ५, ७, ४¶; ¶मै १, ५, ८; ९; ४, १, २; काठ ३१, १¶; ¶क ५,३; ४७, १; -यांसः ऋ ५, ६०, ४; ¶काठ ११, ६; २७, ९; -यांसम् ऋ १०, ३१, २; ¶तै २,४,१,४; ५, १, २, ३; ¶मै ३, १,३; ४, ५; ¶काठ १०,७; २०,६; २१, २; ४; ७; २२, २; १०; २४, ६; ३१, ११[२]; ¶क ३१, १९; ३९, ४; ३७, ७; ४७, ११[२]; शौ २, ११, १-५; १५, १०, २; पै १, ५७,५; -¶यांसम्ऽयांसम् काठ ८, ७; क ७, ४; -यान् ऋ ३, ८, ४; ६, ४१, ४; ¶तै १, ५, ९, ५[२]; २, ४, १, ४; २, ३[२]; ५, ५, ६; ७, ४, ५, १; ¶मै १, ४,१२[२]; ६, ४; ८[२]; ३, १, ९;३, २;४, ८; ८, २; ४, ६, ४[२]; १३, १†; ¶काठ १५, १२†; २३,३,२७, ५[२]; ६[२];३४,१३; ¶क ४२,५[२]; ६[२];पै १७, ३४, ६; -¶यान्ऽयान् काठ ७, ६; क ५ ५; -योभिः काठ १०, १०¶.
श्रेयसी- -॰सि मै ४, २,५; ६; ७[४]; -सीम्[f] शौ १२, २, ४५; पै १७, ३४, ६.
श्रेयः-केत[g]- -तः शौ ५, २०, १०; पै ९, २४, १०.
श्रेयस्-कर्- -॰र मा १०, २८; का ११, ८, ५.
श्रेष्ठ,ष्ठा- -ष्ठः ऋ १,४३,५;१६१, १; २, ३३, ३; ३. २१, [३; १०, २४, २]; ६, १६, २६; २६,८; १०, १५६, ५; खि ६, १, २; मा २, २६; का २, ६, ५; तै १, ५, १०, २; ६,६,१; ७, ६, १; ३, १,१, २; १०,२[२]; ४, ८, १¶; मै ४, ३, ४; ६, ५;६[२];¶;१३,५†; काठ ६,८¶; ११,३¶; १६,२१†; २६,११†; ३५, १५¶; ३७, १२¶; क ४, ७¶;कौ २,८८१†; पै ५,१६,७; २६, ४; १५, २०, २†; २०, ३३, २; ५३,६; -†ष्ठम् ऋ १, ४४, ४; ११३, [१; १०,१००, ३], १६४,२६;२,७,१; ३,२१, २; ४, ३६,७;५४, १; ५, ६२, १; ८२, १; ८, ९, १३; १०, २४, २; ३५, ७; ७१, १; ७६, २; खि ५, ५, ४; तै १,३,१४, ३; मै ४, ६, ५¶; ११, ४; १३, ५; काठ १६, २१; ३४, १४; कौ २, ८०५; १०९९; जै ४, ३, १; शौ S६, २१, २; ४४, २; ७, ७७, ७;२०,१४१, ३; पै १, ३८, २S; ९, ४, १२S; S१०, ११, ७; १२, ४; १६, ६८, ४; २०, ११,१;३३, ८S; -ष्ठया ऋ ५, २५,३; -ष्ठा ऋ ४, १, ६; ६, ६८,२; १०, ६३, १६; -ष्ठाः तै ४, ७, १५,

[a]) नाप. (सामन्-)। <√श्यै 'संयोगे' [तु. १श्येत-] इतीव तै ५,५,८,१ तां ७,१०,१३-१५ जैमि १,१४८ प्रमृ. (तु. [अंशतः] WO [१०९३]; वैतु. सा. < वशीकरणार्थाद् धा. इति ?)। [b]) =१श्यैत-।

[c]) विप (साधु-)।(√श्रद् 'प्रशंसायाम्'>)*श्र->यनि. (तु. अच्छ-, अंरे. श्रत- [=ऋत-])। यत्तु पा ५, ३,६० प्रशस्य- > श्र- इतीव, तत्र पर्यायनिर्देशे तात्पर्यं न व्यु.। इमनादिषु प्र. प्रशस्य- इत्यस्य रूपाऽसमृद्धेः, श्र- इत्यस्य च समानेऽर्थे रूपसमृद्धेः।

[d]) भाप.(श्रेष्ठत्व-)। इमनिच् प्र. उसं. (पा ५,१,१२२)। <श्री- इति MW.। [e]) पाभे. पृ २५७९ h द्र.।

[f]) सपा. तैब्रा १. २, १, २० आपश्रौ ५, १२, ३ श्रेयसीःश्रेयसीः इति पाभे.।

[g]) विप. (श्रेष्ठलेप्सु- [दुन्दुभि-])। बस.।

३; मै ३, १६, ५; काठ २२, १५; शौ ४, २५, ७; १८,४, ८६;८७; पै ४, ३४,७; -ष्ठानि ऋ २, २१, ६; -ष्ठाम् पै १०, ११, ८;१२, २; १६, १५५,५; -†ष्ठे ऋ ६,७१,२;१०,३६,१२; मा ३३,१७; का ३२, १, १७; -ष्ठेन शौ ५, २५, १०-१३; पै १३,२,१०-१४; -ष्ठेभिः ऋ ७, ७७,५; -ष्ठैः ऋ १०,११२,३.

श्रेष्ठ्य- -¶ष्ठ्यम् तै ५, ६, ७, ३; काठ २१, ५[i]; २९,७[i]; ३७, २; क ३१, २०[i]; ४५, ८[i]; पै १,१९,३[a]; -ष्ठ्यात् तै २, ४, ५, २; -ष्ठ्याय मै १, ४, १४¶; काठ ११, ३[i]¶;२४, ९[i]¶[b], ३६, १५; क ३८,२[i]¶; शौ १०, ६, ३१; ३२; ३४; पै ३, २३, ४[c]; १६, ४४, ८; ९; १०; -ष्ठ्ये तै ३, ५, ४, २[a]; मै १, ४,३[a]; ८¶;३,७,१०¶[d], काठ ५, ६[a]; शौ १, ९, ३[a]; -ष्ठ्येन खि ४, १३, ३[e].

?श्रेष्ठ्य-त(म >)मा[f]- -माम् पै ७, ६, ५

श्रेष्ठ-तम, मा- -मः तै १, ५, १०, २[g]; मै ४, १, १¶; काठ ७, १४; जै १, १२, ९; -¶मम् काठ ३०,१०; क ४६, ८; -मा ऋ १, ११३, १२; शौ ६,१३८,१; पै १,६८,२; -माः ऋ ५, ६१,१; -माय मा १,१; का १, १,१; तै १, १,१,१; मै १, १,१; ४, १,१; काठ १, १; ३०, १०; क १, १: ४६, ८.

श्रेष्ठ-वर्चस्[h]- -र्चसः ऋ ६, ५१, १०; -र्चसा ऋ ५, ६५, २.

†श्रेष्ठ-शोचिस्[h]- -षम् ऋ ८, १९, [४ (४४, १३)]; कौ २, ७६४.

√श्रंश्, स्> श्रंशयित्वा शौ ४,१६, ७[i].

श्रंसयित्वा पै ५, ३२, ८[i].

√श्रथ्, शिथ्[j], शिश्रथन्तु ऋ ७, ९३, [(१, १७९,५, ५,८५,७)७]

श्रथ्नीते ऋ ९, ६९,३; अश्रथ्नन् ऋ २, २४, ३; श्रथ्नाः ऋ १०, १७१, ३.

श्रथयन्ते ऋ ५, ५९,१[k]; श्रथय शौ १, ११, ३; पै १, ५, ३; श्रथयन्त ऋ ५, ५४,१०; ८५, ४; शिश्रथत् ऋ १, १२८, ६[i]; शिश्रथः ऋ ५, ८५, [७ (१, १७९, ५; ७, ९३, ७)]; †शिश्रथः ऋ १,२४,१४; तै १, ५, ११, ३; मै ३, १६, ५[l]; †४,१०,४; १४,१७; काठ ४०, ११.

शिथिर, रा[m]- -रः मै ¶२, १, ४; २,१३; ४, ६; ३, ५, २; ४, ८,१०¶; -रम् ¶मै १, ६, ६; ४, ३, ९; ७, ६[i]; ८, ७; शौ १०, २, ३; पै १६, ५९, ३; -†रा ऋ ५, ८५, ८; ७, ४५, २; तै ३, ४, ११, ६; मै १, ६,३¶[n]; १०, १३[o]; ४,१४,३; काठ २३, १२; -राः खि ५,७, ३, २; मै १, १०, १०¶[p]; ४, १३, ८; काठ १९, १३; -रान् ऋ ६,५८,२; मै ४, १४,१६[l]; -रे ऋ ७, ७१, ५; तै ३, २, ४, ३[q].

शिथिर-तम- -मः मै ४,७,६¶.

शिथिल, ला[m]- -लः तै ७,१,६, १¶; ३, ७, १; काठ १०, २, ११, १; -¶लम् तै ६, ५, १०, ३; ७, १, ५,४; काठ ८, ८; २०, ११; २१, ३; ३७, १२; क ७, ३; ३१, १३; १८; -ला काठ ३६,७¶[o]; -लाः काठ ३६, ५¶[p].

a) सपा. श्रेष्ठ्यम् <> श्रेष्ठ्ये इति पाभे. ।

b) सपा. श्रेष्ठ्याय <> श्रेष्ठ्ये <> एकताग्र मै ६, २,२,१ ज्येष्ठाय इति पाभे. । पृ २५० j अपि द्र. ।

c) सपा. मा १३,२५ प्रमृ. ज्येष्ठ्याय इति पाभे ।

d) श्रैष्ठ्ये इति पाठः? यनि. शोधः ।

e) सपा. गिना ३४,१ आपमं १,१२,६ मागृ २,१८,४ श्रेष्ठेन इति पाभे. । f) विप. (शाला-) । श्रेष्ठ-तमा- इति शोधः, यद्वा स्वार्थे ष्यञ् प्र. ।

g) =सपा. काशा ३,४,४ । कौसू ८९, १३ श्रेष्ठः इति, कागृ ३,७,१ भगवान् इति, पागृ ३,२,७ पं.रतमः इति च पाभे. ।

h) विप. । बस. ।

i) सपा. श्रंशयित्वा <> श्रंसयित्वा <> काठ १, १६ स्रंसयित्वा इति पाभे. ।

j) √श्रथ् > √श्लथ् > यनि. (तु. WAG I१, १६J) ।

k) तु. सस्थ. टि. शुनु ।

l) पाभे. पृ २९१३ k द्र. ।

m) विप. । यक. श्रिरा.स्थाप् प्र. (पाउ १,५३) ।

n) सपा. काठ ८,२ मार्द्रेव इति पाभे. ।

o) सपा. °रा <> °ला इति पाभे. ।

p) सपा. °राः <> °लाः इति पाभे. ।

q) =सपा. आपश्री १२,२०,४ प्रभृ. । माश्री २,३,७,२ अशिथिरे इति पाभे. ।

श्रथुयत्- -यन् ऋ ९, ६८, २.

श्रेथर्द[a]->√श्रथर्य, श्रथर्यति ऋ १०, ७७, ४.

√श्रथाय(<श्रथ-), अश्रयायः ऋ १०,११२,८.

श्रमानु- -नः शौ १४, १, ५७; पै १८,६,५.

श्रुद्[b],[c] श्रत् ऋ १,५५, ५; १०३, ५; १०४, ७; २, १२, ५; ८,७५, २; १०, ३९, ५; १४७, १; १५१, ५; मा ८, ५[c]; का ८, २, १[c]; तै १, ६, ८, १[३]¶; २, ६, ११, १; ७, ४, १, १[३]¶; मै ३, ६, ३¶; ४, १, ४[३], ¶; ४,९¶; ११, ६; काठ ७,१७†; ८, ९; ३१, ३[२]¶; ३७, ७[२]; क ७, ५¶; ४७, ३[२]; कौ १, ३७१†; जै १, ३९, २†; शौ २०, ३४, ५; पै ८, १, ५[c]; १३, ७,५†; १६, १०६,८.

श्रद्√धा, श्रद्दधाति शौ ११, २, २८.

श्रद्दधान, ना- -नः ऋ १, १०३,३; खि २,३,१; पै ५. ६, ५;७,१५,३; १६,७१,६; -नस्य शौ ४, ३५, ७; -नाः शौ ६, १२२, ३[e]; १२. ३, ७, पै १६, ५१, ७; १७, ३६,७; -नेन शौ ९, ५, ७; ११; पै १६, ९७,७.

श्रद्-ध[f]- -धः पै १९,५०,१४.

१श्रद्-धा[g]- -धया ऋ ८, १, ३१; ९, ११३, २; १०, १५१, १[२]; ४; खि ३, १२,१; मा १९, ३०; का २१, २, १९; तै ७, ५, २, २¶; काठ ३३, १¶; शौ १२, ५, ३; पै ४, ११, ७; ५, ३१, ४; १६,९६, ५; १४०, ३; -धा मा १८,५; का १९, ३, १; तै ४, ७,२,१; मै २, ११, ३; ३, १०, २; ४, १, ४¶; काठ १८, ८; ३३. १¶; क २८, ८; कौ १, ९०; जै १, ९, १०; शौ ५, ७, ५; ९, ५, २१; १०, ७, १; ११; ११, ९, ६; १०, २२; १३,६, २; १५, २, ५; ७, २; ४; ५; १६, ४; पै ७, ९, १०; १६, ८२, ९; ८७, २; ९९, ७;१७, ७, १;८,२; २९,१२; -धाभिः ऋ ६, २६, ६; -धाम् ऋ १, १०८, ६; ९, ११३, ४; १०, १५१, १; ३; ४[२]; ५[२]; खिगा ३१, ११; मा १९, ३०; ७७; २०, २४; का २१, २, १९;५, ४; २२, २, १; तै १, ६, ८, १[३]¶; मै १, ४, १०[२]¶; ३, ११, ६; ४, १, ४[२]¶; काठ ३२, ७[२]¶; ३८, १; शौ १०, २, १९; ६, ४; १९, ६४, १; पै १६, ४२,४;६१,६; -धायाः शौ ६, १३३, ४; पै ५, ३३, १०; -०धे ऋ १०, १५१, ५; -०धे ऋ १०, १५१, २[२].

श्राद्ध[h]- -द्धाः पै १७, ३९, १४[i].

श्रद्धा-देव[j]- -वः तै २. ५, १, ३; मै ४, ८, १[४]; -वम् तै ७, १, ८,२; काठ ३०, १; क ४६, ४; -वस्य मै ४, १, ६; काठ ३१,४; क ४७, ४.

१श्रद्धा-मनस्[k]- > √श्रद्धा-मनस्य > श्रद्धामनस्या- -स्या[l] ऋ १०, ११३, ९.

२†श्रद्धा मनस्[l]- -नाः ऋ २, २६, ३; खि ४, ८, ८; तै २, ३, १४, ४; मै ४, १४, १०.

२श्रद्-धा[m]- -धाः[n] ऋ७,३२,१४[o]; तै १, ६, ८, १¶[p]; मै १, ४, १०¶[p]; ४, १, ४¶[p]; काठ ३१, ३¶[p]; ३२,७¶[p]; क ४७, ३¶[p]; †कौ १, २८०[o]; २,

---

[a]) भाप. (विचलन-)। श्रत्न्- (असुन्) प्र. उसं. (पा ३,१,२७ वैतु. GW. <श्रथर- + श्रयय् इति?)।

[b]) भाप. [कस्यचिद् स्थ्ये साधुत्व-प्रत्यय- (वैतु. पाग [१,१,३७] = त्य् इति च अव्य. इति च ?)] । (√श्रद् "'साधुभावे' [तु. ˚श्र-] > भावे) ˚श्रथ- + (√पद् "'ज्ञाने' > भावे) पुद्- > पस. ˚श्रथ-पुद्- > ˚श्रपुद्- > यनि. । [c]) पामे. पृ १११० i द्र. ।

[d]) श्रद्दधाति ते > सपा. शौ ५, ११, ५ शुश्रूषति इति पामे. ।

[e]) श्रद्दधानाः सचन्ते > सपा. काठ १३३ : १ सचन्ते पूर्णेन इति पामे. ।

[f]) विप. । उस. उप. <√धा ।

[g]) उस. उप. भावे अङ् प्र. (तु. या ९, ३० [SEY १७५] WAG [१,१५] Brug [१. ५३९.२] प्रमृ.) ।

[h]) नाप. (पितृ-कर्मन्-)। प्रयोजन र्थे अण् प्र. (पावा ५,१,११० [वैतु. आपी. आमा. णः प्र. [पा ५, २, १०१ इति?]) । [i]) श्रद्धा इति मूको. । [j]) विप. । बस. ।

[k]) समो. कस. । [l]) तु १ ।

[m]) विप. । उस. उप. क्विबन्तम् प्रकृतिस्वरः ।

[n]) ˚धा [= १ध˚] इति पस. प्रभृ.? यनि. शोधः । [o]) तु. ORN.; वैतु. वे. सा. GRV. १श्रद्-धा- > तृ १ इति ।

[p]) विप. [१श्रद्- (वैतु. क्रमे भाप. १श्रद्-धा इति)] ।

१०३२[a]; †जै १, २९, ६[a]; ४,२७,७[a].

२श्रद्-धा[b]– -धाः खि ३,१०[१],९[c].

श्रद्-धि– > श्रद्धि-यु[d]– -यम् ऋ १०,१२५,४[e].

श्रद्-धि(हि)त[f]– -तम् ऋ १, १०४, ६.

श्रद्-धे[g] ऋ १, १०२, २; खि ३, २२,९.

श्रद्-धेय– -यम् शौ ४, ३०, ४[e].

? श्रद्धी[h] पै ९,२४,८.

श्रपण–, श्रपयत्– √श्रृ (पाके) द्र.

√श्रम्, श्रमत् ऋ २, ३०, ७; पै १, ४५, २.

श्राम्यन्ति ऋ २, २८, ४; श्राम्यत तै ७, १, ५, २¶; ¶अश्राम्यत् तै १, ७, १, ३; ७, १, ५,१; ¶अश्राम्यन् तै ५, ३, ५, ४; ७, १, ५, २; मै १, १०,५; काठ ८, १०; २२,१०; ३६, १; क ७, ६; ३५, ४. शश्रमुः ऋ ९,२२, ४; अश्रमत् शौ ६, ६०, २; पै १९, १४,५; †श्रमिष्म ऋ २,२९,४; ८,४, ७; कौ २,९५५; जै ४, २०, १

श्रश्रमाण, णा– -णः ऋ ४,१२,२; १०, १०५, ३; –णा ऋ १, १७९, १.

श्रम– -मः शौ ८, ८, ९; ११, ९, १७; पै १६, २९, ९; ८३, ७; –मस्य ऋ १०, ११४, १०; –मात् शौ १०, ७,३६; पै १७, १०,६; –मेण शौ ४, ११,१०; ३५, २; ६, १३३, ३; ११ ७, ४; १२, ५, १; पै ३, २५,११; ५, ३३, ३; १६, १४०, १; १५३,४

√श्रमय > श्रमयु– -युवः ऋ १,७२,२.

श्रान्त, न्ता– -न्तः तै ६, २, ४, १¶; –न्तम् ऋ १, १७९, ३; तै ६, ५, ६, २¶; शौ ६, ७४, २; पै ९, १८, ४; १९, १५,३; १९, ८; २६, ४; –न्तस्य ऋ ४, ३३, ११; –न्ता शौ ४,२०, ३; पै ८, ६, ३; –न्ताय ऋ ८, ६७, ६; काठ २६, १२.

श्रान्त-सद्[i]– -सदाम् शौ १, ३२, २; पै १, २३, २; –सदौ शौ ७, १००, २.

श्राम्यत्– -म्यतः शौ ११, १,३०; पै १६, ९१, १०.

? श्रमेव पै १, ७६, ४[j].

श्रयमाण– √श्रि द्र.

श्रयस्[k]– > श्रायस[l]– -सः तै ५,४, ७,५[m]; ६,५,३; काठ २१,९[m].

? श्रयाहिः[n] पै १३, १०, ४;५.

१,२श्रव–, १श्रवण– √श्रृ(श्रवणे) द्र.

२श्रवण[o]– -णः शौ १९, ७, ४.

श्रवयत्– √श्रृ (श्रवणे) द्र.

श्रवयस्[k]– > श्रावयस[l]– -सः मै ३, ३, ९¶[m].

श्रवस्(वप्रा.)[p]– -†वः ऋ १,९, ७; [८; ४४, २; ८, ६५,९]; ४०,[४ (३, ९,१; ५, ३४, ७) ८, १०३,५; ९, ६६, ७]; ४३, ७; ५१, १०; ६१, १०; ७३, ७; १०; ७९, ४; १०२, २; ७; ११०, ५; ११७, ८; १२६, १; २; ५; १६०, ५; १६५, १२; १७१, ५; ३, ३७, १०; ५३, १५; १६; ४, १७, २०; २६, ५; ३१, १५; ३६, ९; ३८,५; ५, ७, ९; १६, ४; १८,५,३५, ८; ५२, १; ८६,[६; ७, ८१,

a) पृ ३१५९ *o* द्र. ।

b) विप. (*स्वच्छनावत्- [यजमान-]) । श्रद्– (*स्वच्छना-) + धा– (भाप. [धारण]) > बस. यनि. ।

c) पुं. प्र१ । खिसा (१८,१५ [तु. मूको.]) शु(ध् >)द्-धा– > -धाः इति (पुं. प्र१) पाभे. । तत्र उस. पूप. (√शुध् 'दीप्तौ' >) शुध्- इति भाप., (√धा > कर्तरि) धा– इति च उप. इति विशेषः ।

d) विप. । मत्वर्थे वः प्र. ।

e) मपा. श्रद्धियम् <> श्रद्धेयम् इति पाभे. ।

f) भावे क्तः । 'ते (तव) महते (इन्द्रियाय) बलाय [अस्माभिः]) श्रद्धायि' इति वा. (वैतु. स्क. [√शर्ध् >] शर्धित– इत्यस्य पर्यायपाठ इतीव ?) ।

g) उप. उप. तुमर्थे कः प्र. (तु. वें. GW. प्रभृ.; वैतु. सा. च१ <श्रद्-धा– [भावे विजन्तम्] इति) ।

h) इह च स्वर्धी (शौ ५ २०, ७) इति पाभे. च समानः (√स्पर्ध् >) स्पर्धिन्– > [प्र१] –र्धी इति शोधः, सस्थ. तूर्य–इति भाप., *वृद्धिपर्यायः द्र. ।

i) विप., नाप. । उस. ।

j) सपा. पै १, ४७, ३ ? स्रमेव इति पाभे. ।

k) व्यप. (ऋषि-) । l) अपत्येऽर्थे अण् प्र. ।

m) सपा. श्रायसः <> श्रावयसः इति पाभे. ।

n) स्रज (युज्यस्व) आभि. (वधाभिः) इति द्वि-पदः शोधः । सस्थ. ?मंहिघेहिभिः > *मंहि धेणा- > –याभिः इत्यपि शोधः ।

o) व्यप. (नक्षत्र-) । PW.प्रमृ. <√श्रु धा, श्रु वा ? ।

p) भाप. (कीर्ति- प्रभृ.), नाप. (अन्न- प्रभृ.) ।

६; ८, (१२, ४) १३, १२]; ९,१, ४; २,१; ३७,३; ४६,५; ४८, १२; ५८, ३; ६५, ३; ६; ७०, ५; ७, ५,८;१८,२४;३४, १८; ८, ९, १७[a]; १५,८; ३१, ७; ४६, २४;५५, ५; ६५,[१२; १०, ६२, ७]; ७४, ९; ८०,५; ८९, ४; ९, १, [४; ६, ३; ५१,५; ६३,१२], ४,[१;९,९; १००, ८]; ७,९; २०, ३; ३२, ६; ४४, ६; ६१, १०; ८०, २; ८३, [५; ८६, ४०]; ९८, ८; १०, २७, [२१ (३१, ८)]; २८, १२; ५०, १; ६९, ३; ९२, १०; ९३, १०; १०२, ४; १३१, ३; १४०, १; १५५,५; खि ३, ७, ५;२२, ९; मा १२, १०६; १५, ३५; २६, १६; ३३, २३; ३५, १८; का १३, ७, ५; १६, ५, १७; ३२, २, ६; ३५, ४, १७; तै २, ४, ५, २§; ३. ४, ११, ५‡[b]; ४, १, ६, ३‡[b]; २, ७, २; ४, ४, ५; ५, २, ६, १; मै १, ५, ४‡[b]; २, ७, ६‡[b]; १४; १३, ८; ३, २, ५; ४, ९,१‡[b];११,३;१२, ३; १३, ६; १४, १५; १६; काठ ८, १६; ९, १८; १६, ६‡[b]; १४, १८, २०; २०, ४; २३, १२‡[b]; ३९, १५; क २५, ५; ३१, ६; कौ १, ८४; ९९; ४६७; २, २२; ३२०; ३९७; ४८६; ९११; ९९६; ११३१; ११६६; ३, १,१; जै १, ९,४; ११, ३; ४९, १; २, ४, १०; ३, ३, १; २६, ६; ३१, १७; ३७, १; ४, ११, ९; १५, ४; २३,३; शौ ६,२८,२,३३,२§[c]; १३, २, ३§;२०,२०, ३;३५, १०; ५७, ६; ७१, १३; १४; ८०, १; १०६, २; १२५, ३; १४२, २; पै ५, २९, ८§;१०, १,१३; १८, २०, ७; २०, १६, ४; –वसः ऋ ४, ४१, ९; ७, १६, १०; ९०, [७; ९१, ७]; १०, ६१, २४; मै ४, ९,१‡[d]; १२, ३‡[e]; कौ १. ३१८‡[e]; जै १,३३,६‡[e]; –वसा ऋ १,९२, ८;३,१,१६; ६,५,५;१०,३; ५; ८, ६, ४८; १०१, १२; ९, ७०, २; ११०, ५; मा ३३, ४०†; ३८, १७‡[d]; का ३२,३, ११†; ३८, ४, १‡[d]; तै ४, १, ६, ३‡[d]; कौ १, ३३०‡[f]; २. ७७४; ८५७; ११३९; जै १. ३४, ८‡[f]; ४, ३, ३; शौ २०, ५८,४; पै ८, १४, ११; –वसि ऋ ८, ७४, ९; –वसे ऋ १, ३१, ७; ५७, ३; ७३, ५; ९५, [११; ९६, ९]; १०३,४;११३, ६; १२१, १४; १३४, ३; ६, १७, १४; ७, १८, २३; ८, ७०, ९; ९. ३२, १; ६२,२२[g]; ८०, ३; ९७, २५; ११०, ७; १०, ३५, ५; खि ५, २१, १[h]; मै ४, १४, १५†; †कौ १, २०९§; ४७७; २, ११९; ८५६; †जै १, २२,६§;५०,१; ३, १२, ६; ४, २७, ४; शौ २०, १५, ३†; –वःसु ऋ ३, ३७, ७; खि ३, ४, ४[i]; शौ २०, १९, ७†; –†वांसि ऋ १, ११, ७; ३४, ५; ९१, १८; ३. १९, ५; ५४, [२२; ५, ४, २; ६, १९, ३]. ५, १८, ४; ६१, ११; ७, ७९, ३; ८, ७४, १०; ९९, २; ९, ६३, १; ६७, ५; ८७, ५?[j]; १०८, ४; १०, ५९,२; ११६,६; मा १२, ११३; का १३, ७, १२; तै ३, ४,११, १; ४, २, ७, ४; मै २, ७, १४; ४, १२, ६; काठ १३, १५; १६, १४; २३, १२; ३७, ५; क २५. ५; कौ १, ३५६;

<√श्रु'श्रवणे' इति प्रायोवादः । स्रोतोऽर्थे =(√स्रु>) स्रवस्- इत्यपि केचिदाहुः [तु. सा. ऋ [१०,२७,२१], PW. प्रमृ. ऋ (१,५१,१० प्रमृ. [वैतु. GW. प्रमृ.])]।

[a]) 'बृहच्छ्रवः प्रबोधय' इति वा. द्र ।

[b]) =सपा. तैआ ४,३,२ । ऋ ३,५९, ६ मा ११,६२ का १२,६,३ श्रुवः इति पाभे. ।

[c]) पाभे. पृ ३०३५ *p* द्र. ।

[d]) सपा. श्रवसः<>श्रवसा (तैआ ४, ३, १ च) <> श्रवोभिः इति पाभे. । पृ ६१० w अपि द्र. ।

[e]) सपा. ऋ ७, २७, १ तै १, ६, १२, १ शुवसः इति पाभे ।

[f]) सपा. ऋ ७, २३, १ शौ २०, १२, १ शुवसा इति पाभे. ।

[g]) सपा. कौ २,४११ जै ३,३१,३१ शुवसे इति पाभे. ।

[h]) पाभे. पृ १६६१ *o* द्र. ।

[i]) श्रवस्सु च> सपा. ऋ ८, ५२, ४ श्रवस्युवः इति पाभे. ।

[j]) स्रवस्- >-वांसि (स्रोतांसि) इति शोधः । 'एते सोमाः गव्या (°न्ते) अभि सहस्रा (°णि) स्रवांसि असृग्रन् (असर्जयन्)' इति वा. ।

४६०‡[a]; ५०१;२,१६४;२८९; ३, ३,२; जै १, ३७,५, ४८, ४‡[a]; ५२, ५; २, १, २; ३, १५, १२;२४,५; –†वोभिः ऋ १, १४९, २; १५६, २;३, ३०, ५; ५९, ७[b]; ६, १, ११; ८,५,३२; मै ४, १३, ६; काठ १८,२०.

श्रव-गुव्[c]– -पे ऋ ५, ६६, ५.

श्रवस्-काम– -मम् ऋ ८, २, ३८.

श्रवस्य[d]– -स्यः ऋ २, १०, १[e]; ६,१,११[e]; मै ४,१३,६†; काठ १८,२०†; –स्यम् ऋ १,११७, ९[e]; –स्यस्य ऋ ८, ९६, २०; –स्या ऋ १, ११७,१०; १८४, ४[f]; ८, १५, ३; १६, २; शौ †२०, ४४, २; ६१, ६; ६२, १०; –स्यानि ऋ १, १००, ५; १०, ४४, ६; शौ २०, ९४, ६†.

√श्रवस्य[g], श्रवस्यते मै ४, ५, १; श्रवस्यात् ऋ ७, ४०, २; श्रवस्याः ऋ २, १३,[१३; १४, १३].

श्रवस्यत्– -स्यतः ऋ ६, ४६, १३; –स्यता ऋ १०, ७४, २; १४७, ३; –स्यताम् ऋ १, १३८, ४; –स्यते ऋ १,१२८, १;८, ४०,१२; ६२, ४; –स्यन् ऋ १, १७७, १; का २, ५, ८; मै ४, १४, १८†; काठ ३८, ७†; –स्यन्तः ऋ १, १३१, ५; शौ २०, ७५, ३†.

†श्रवस्या– -स्यया ऋ १,१२८, ६; –स्या ऋ १,६१,[५;९,९६, १६]; १४९, ५[h],२, १९,७; ६, २७,६; ७, १८, ११; २३, १[h]; कौ १, ३३०; २, ११२६; जै १, ३४, ८; ४, २२, ६; शौ २०, १२, १; ३५, ५.

†श्रवस्यु(वप्रा)[i]– -स्यवः ऋ १, ४८,३, ८५,८;१२५,४; १३२, ५[i]; २, ३१, १; ७; ४, १६, १५; ५, ९, २, ६, १, ४, ४५, [१०; ८,२४,१८], ८, ५२,[४[l]; (१, ४,१)]; ९, १०, [१; ६६, १०]; ८७, ५, तै १, ८, २२, ५; मै ४, ११, २; १३, ६; काठ ११, १२; १८, २०; कौ २, ७; ४६९; १०३६; जै ३, १, ९; ३५,४; ५३,६; शौ २०, ६४, ६; –०स्यवः शौ ३, ९, ४S[k]; –स्युः ऋ १, ५५,६; ८, ९४, १; कौ १, १४९; जै १, १६, ५; ४, १०, ८; शौ ६, ९८, २S[l]; पै १९, १२, १४; –स्युम् ऋ ५, ५६,८; ७,४५, २; Sशौ ३,९, ३[m]; ७, ४१, २[n], पै २०, ९, ५[n].

श्रवो-जित्– -जितम् ऋ ८, ३३, १४.

श्रवाय्य–, श्रविष्ठा–, श्रव्या– √श्रु (श्रवणे) द्र.

√श्रा √श्र (पाके) द्र.

श्राद्ध– १श्रद्धा– द्र.

श्रान्त–, श्राम्यत्– √श्रम् द्र.

श्राय[o]– -याः ऋ ५, ५३, ४.

श्रायत्–,श्रायन्तीय– √श्रि द्र.

श्रायस– श्रयस्– द्र.

श्राव–,श्रावयत्– √श्रु (श्रवणे) द्र.

श्रावयस– श्रवयस्– द्र.

[a]) सपा. ऋ ८, ९७, १३ तैत्रा २, ५, ८, ९ शवांसि इति पाभे.। [b]) पाभे. पृ ३१६१ *d* द्र.।

[c]) नाप. । उस. उप. √इष् 'इच्छायाम्' + घञ् प्र. थादिस्वरश्च (तु ऋ १, १२६, ५)।

[d]) विप. (अग्नि- प्रमृ.), नाप. न. (यशस्य-कर्मन्-)।

[e]) PW. MW. = (√स्रु >) स्रवस्– > यनि. इति कृत्वा द्रुतगतौ तात्पर्यमिति ?।

[f]) वैतु. वें. सा. < श्रवस्या– इति ?।

[g]) इच्छाद्यजन्तः नाधा.। श्रवस्– इति वप्रा. इति कृत्वा वधा.। यत्र क्वचिच्च श्रवस्– = स्रवस्– इति, तत्र तन्नामजत्वादयं धा. अपि परम्परया √स्रु इत्यनेन संबद्धः। [h]) तृ१ (वैतु. वें. न. द्वि३ इति)।

[i]) विप. (रथ-,मातृ- प्रमृ.)। क्व. चित् (√स्रु 'स्रवणे' >) स्रुवस्– > यनि. इति PW. MW. प्रमृ.।

[j]) पाभे. पृ ३१६१ *i* द्र.।

[k]) सपा. पै ३,७,५ स्रवस्यवः इति पाभे.।

[l]) सपा. मै ४,१२,२;३ काठ ८,१७ विभे.।

[m]) स्रवस्युम् इति शोध. (तु. सपा. पै ३, ७,४)।

[n]) श्रवस्य– > -स्यम् इति शोधः (तु. सपा. पै मूको., ?w. BKA; वैतु. र.?)।

[o]) विप. (*सुभिक्षवत्-, प्राचुर्यवत्-, सुसंपन्न- [मरुत्-])। (√*भ्रस् 'प्राचुर्ये' > भावे) *भ्रश्र-+(√मा 'माने *= आत्मसात्करणे' > कर्तरि) माय– > उस. *भ्रश्र-माय– > (*श्रमाय– [तु. पार. सरमायह् 'संपत्ति-']) > यनि. (तु. ऋ [८, ३३, ६] २श्रित– वैतु अन्ये < √श्रि 'सेवायाम्' इतीव ?)। 'अज्यादिषु सुसंपन्नाः' इति वा.। विषये सत. (तु. पा [२, ३, ३९], Eng. √*abound*, √*be rich* [in])।

?श्रावस्[a] खि ४, ७[२], ८.

√श्रि(वधा.), > श्रयि, ¶श्रयते तै २,५, ३, ३; ७, १, १, ६; मै ४, ६,८; काठ ८५, १०[b]; शौ ११, ५, २६; श्रयन्ते ¶मै ४, २, ३; ४; शौ १०, ७, ३८; ११, ७, ११[c]; पै ५, ३६, ३; ६, १०, ४; १६, १५४, १[c]; १७, १०, ९; श्रयेथे ऋ १०, १०६, २; श्रये काठ ३७, १५; १६; शौ १९, १७, १-१०; पै ७, १६,१-१०; श्रयातै शौ १२, ३,३८; पै १७, ३९,८; श्रयासि पै १९, ११, ९; श्रयताम् खि २,६,१०; मा ३९, ४; का ३९, ३, २; शौ ५, २८, ४; पै २, ५९,२; श्रयतु मा १५,१०-१३; का १६, ३, २; ५; ८; ११; तै ४, ४, २, १[२]; २[२]; मै २, ८, ९[४]; काठ १७, ८[४]; क २६,७[४]; श्रयताम् मा १५, १४; का १६, ३, १४; तै ४, ४, २, ३; मै २, ८, ९; काठ १७, ८; क २६, ७; श्रयन्ताम् तै १, ३, ७, १; ५, ६, २; ४; मै १, ५, २; काठ ७, १[२]; ७; ८; ३५, ६[३d]; क ५, १[२]; ४८,७[२]; शौ ५,२८,३[२]; पै २, ५९,१[२]; १२, ६, ७; श्रयन्तु पै १०, २, ६; श्रयस्व तै ५,६,१,४; मै १, १, ९; २, १३, १; ४, १, ९; काठ ३९, १; शौ ३, ४, २; पै ३, १, २; श्रय पै १६, १५२, ११; श्रयेथाम् शौ १२, ३, ९[e]; श्रयध्वम् मा १२,४६; का १३, ४, २; तै ४, २, ७, ४; मै २, ७, ११; काठ १६, ११; ३८, १२; क २५, २; पै ७, ६, ४; २०, ५७, ६; श्रियै पै १७, २९, ७; ¶अश्रयत मै ३, ६, ५[f]; ¶अश्रयत मै ३,६,५; काठ ३०, ४; क ४६, ७; अश्रयन्त तै २, ५, ७, १¶; अश्रयन्त ¶तै २, ५, ७, १[२]; मै ३, ८, १[२]; अश्रयन् मै ४, ४, ९¶; अश्रयन् तै २, ५, ३, ४¶.

अशिश्रेत् ऋ ३, ३८, ८; ७, ३८,१; अशिश्रेत् तै १, ८,१०, २[g]; अशिश्रयुः ऋ १, ९२, २; काठ ७, १३‡[h]; क ६, ४‡[h]; कौ २, ११०६†.

शिश्रीत[i] ऋ १, १४९, २.

शिश्रिये मै १, ११, ४; शौ ७, २४, ५; शिश्रिये ऋ ५ ४४, १३[j], १०, ९१,२; मा ९,२४; का १०, ५, ३; तै १, ५, ३, १‡[h]; ७,१०,१; काठ १४, २; क २९, २; कौ २, ११५४; शौ १३, १, ६; पै ४, ३९. ५; १८, १५,६; १९, २८,१४; शिश्राय ऋ १०, ४२, ६; शौ २०,८९, ६†; शिश्राय[k] शौ ६०,२, १३; पै १६, ६०,७; शिश्रय ऋ १०, ४३,२; शौ २०, १७, २†.

अश्रेत् ऋ १०, ७६,३; †अश्रेत् ऋ १, ९२, ५; १२४, १; ३, १४, १; ६१, ५; ४, ६, [२; १३, २; १४, २; ७, ७२, ४]; ५, १, १२; २८, १; ७, १०, १; ३९, १; ७९, १; मा १५, २५; का १६, ५, ६; तै ४, ४, ४, २; मै २, १३,७; अश्रियन् ऋ ८, २,३९; अश्रेः ऋ ३,५४, ११; अश्रेः ऋ ५, ३३,२.

श्रेषाम[l] ऋ ४, ४३, १.

?श्रीयते[m] पै १७, २९,२;७.

अश्रायि ऋ ६,११,५; अश्रायि ऋ १, ५१, १४[n].

‡अशिश्रियत्[h] शौ ६, ३१, ३; २०, ४८,६; शिश्रियत् पै १९, ४५, १३‡[h].

शिश्रियाण, णा- -णाः तै ३, ३,९, २; मै २, ५,१०; ४,१४, ११; शौ १२, १, ३१; पै १, १७,

---

[a]) √श्रु [="सु] > भावे "श्राव- > श्राव्य- (विप. सुखस्राविन्- [अश्व-]) > [प्र१] -व्यस इति शोधः। पामे. शोधस्य पृ ३१५५ e द्र. (तु. [अशनः] पै. मूको., उक्षणस्य [क्लिन्नस्य] प्रकरणं च)। [b]) पृ ८६६ o द्र.।

[c]) तु. सस्थ. टि. अधि (पटि.), पृ १४४ b च।

[d]) सपा. तैत्रा ३, ११,२,१[२] श्रयध्वम् इति पामे.।

[e]) पामे. पृ २४७३ j द्र.।

[f]) सपा. काठ २३,२ प्राविशत् इति पामे.।

[g]) =सपा. तैत्रा १,७,४,३। मै २, ६,१२;४,४,६ काठ १५, ८ असुषोत् इति पामे.।

[h]) पामे. पृ १७११ a द्र.। तत्र चास्यापि संनिवेशः द्र.।

[i]) तु. वें. GW प्रमृ.; वैतु. सा. < √श्री इति।

[j]) धा. "स्वदने वृत्तिः। कर्मणि लिटि प्र१ (तु. पृ १७४२ l)।

[k]) पृ १५० शोधः द्रष्टः। अधिः सप्त. युक्तः कप.।

[l]) लेटि उपु३ (तु. सा. GW.; वैतु. वें., [पक्षे] सा., ?WSR., ?MVG [पृ ३२२ टि ८] < √श्रिष् [= √श्लिष्] इति)। [m]) श्रयते इति शोधः!।

[n]) =अशिश्रियन्। 'गृत्सः (द्रि३) गधायि (आश्रयं प्रादात्' इति वा. [तु. सा.; वैतु. वें. रक्त. PW. GW.

२; १७, ४, १; –†णम् ऋ १, ३२, २; ५, ११, ६; मा १५, २८; का १६, ५, ९; तै ४, ४, ४, ३; मै २, १३, ७; ४, १४, १३; काठ ३९, १४; कौ २, २५८; जै ३, २२, ५; शौ १, १२, २S; २, ५, ६; पै १३, ६, २; –णान् मा १७, १; का १८, १, १; तै ४, ६, १, १; मै २, १०, १; ३, ३, ५¶; काठ १७, १७; २१, ७; क २८, १.

श्रयमाण,णा– -†णः ऋ ३, ८, २; मै ४, १३, १; काठ १५, १२; –णम् पै १८, २३, १?[a].

१श्रित, ता– -तः ऋ १, ७५, ३; १२५, ५; २, ३, ११; ३, ९, ३; ४, ४३, [७; ४४, ७]; ५, ११, ३; ८, ३९, ८; ९, १२, ३[b], १४, १[b]; ८६, ८; १०, ८५, १[b]; खि ४, ५, ३५, मा १७, ८८†; १८, ५५; का १९, १, २†; २०, ३, ५; तै¶ २, ५, २, ५; ६, ९, १; २[१]; ४, ७, १३, २; मै २, १२, ३; ३, ६, ४¶; काठ १८, १५; क २९, ४, †कौ १, ४८६, २, ५४८; ८८५; †जै १, ५०, १०; ३, ४३, ४; ४, १२, १५; शौ ७, ८०, ३; १२, २, ४४; १३, ३, ५; १४, १, १†; २०, १४३, ७†; पै १, १७, २; ५, १३, २; ९, १२, ७; २३, २; १०, २, ८; १७, ३४, ५; १८, १, १†; १९, ४०, ७; –तम् ऋ ३, ९, ४; ४, ५८, ११[b]; मा १७, ९९†; का १९, १, १२†; तै ४, ६, २, २‡[c]; †काठ १८, १; ४०, ७; क २८, २†; शौ १, ३२, ४; ६, १८, ३; १०, ८, १९; १३, २, १४; पै १, २३, ४; ८, १३, ११; ९, ४, ११; १०, २, २; १५, २३, १२; १६, १०२, ६; १८, २१, ८; १९, ७, १५; –ता ऋ १, १६४, २९[b]; २, ४१, १७; ५, ६३, ४; ८, ४१, ६; शौ ९, १५, ७†; ११, ९, २१; १२, ५, १; पै १६, ६८, ७†; ८४, १; ८५, १०; –ताः ऋ १, १८७, ४; मा १६, ६; २०, ३२; का १७, १, ६; २२, ३, १; तै ४, ५, १, ३; ७, १, १, ६¶; मै २, ९, २; काठ १७, ११; ४०, ८†; क २७, १; शौ ६, ८०, २; १०, ८, ३४; ११, ३, २०; ८, १२; ९, ४; १४; १३, ३, ६; १८, ४, ४; पै ६, १६, ४†; १०, २, ७, १४, २, ९; १५, १४, ७; १६, ५४, १३; ८३, ४, ५; १०३, ९; १५२, १; १९, १६, १४†, २०, ५७, ६; –तानि ऋ २, २८, ८; मै ४, १४, ७[d]; –ते शौ १३, १, ३७, पै १८, १८, ७.

श्रिति[e]– -तौ[f] ऋ ९, १४, ६.

श्रित्वा तै २, ५, ३, ५¶.

?श्रियन्तम् पै १०, २, ४[२].

†श्रियमे[g] ऋ १, ८७, ६; ५, ५९, ३[२]; तै २, १, ११, २; ४, २, ११, २; मै ४, ११, २; काठ ८, १७.

श्रीयमाण– -णा पै १, ९२, ३.

१श्रित– √श्रि द्र.

२श्रित[h]– -तः ऋ ८, ३३, ६.

√श्रिव्, श्रीव् > श्रीवि[i], श्रेवि,

श्रीव्येयुः मै ४, ६, ९¶.

श्रीवयामि शौ ६, ७३, २[j].

श्रेवयामि पै १९, १०, ११[j].

श्रेवुक[k]– काः मै ४, ६, ९.

√श्री (वधा.)[l], ¶श्रीणाति तै ६, ४,

प्रभृ. यनि. कर्मणि वृत्तम् इति।)।

[a]) सपा. शौ २०,४८,२ म्रियमाणम् इति पाभे. ?। RW. इन्द्रियम् इति शोधः ?। [b]) तु. सस्थ. टि. अधि।

[c]) सपा. ऋ १०, ८२,६ मा १७, ३० का १८, ३, ६ तस्थु इति पाभे.। [d]) पाभे. पृ २५३१ a द्र.।

[e]) भाव. [*भृति- (L √सृ > √श्रि इति वावि. [तु. PW.; वैतु. अन्ये नैवमिति?])]। क्तिन् प्र. स चोदात्तः उसं. (पा ३,३,९६)। धा. *गतौ वृत्तिः द्र.।

[f]) तृ१ (तु. ऊती प्रभृ.; वैतु. वें सा. च१ इति, ?GW. श्रित्वी इति च)। '(सोमः) अति गव्यानि (दशापवित्रीयाणि) अण्व्यानि (छिद्राणि) निरस्यता (मध्यतः पारयित्र्या) श्रिती (गत्या [तं]) वग्नुं (*निरासं) जिगाति (प्राप्नोति) यं विदे (प्राप्तुम्) इयर्ति' इति वा.।

[g]) तुमर्थीयः कसेः प्र.: धा. *दीप्तौ वृत्तिः।

[h]) =श्रायु–। विप. (इन्द्र-)। (√*भृश 'प्राचुर्ये' > भावे) *भृश्र–+(√भृ 'धारणे' > कर्तरि) भृत– > टस. *भृश्र-भृत– > यनि.। 'श्मश्रूणा विषये सुसंपन्नः' इति वा.। शेषं श्रायु– इत्यत्र द्र.।

[i]) =√ष्ठिव् (तु. PW. RW. WI. प्रभृ.)। धा. पतने [मै.] विनाशे [शौ. पै.] च वृत्तिः।

[j]) वैतु. शंपा. सा. सात. सीवयामि इति ?। सपा. श्रीव°<>श्रेव° इति पाभे.।

[k]) विप. (गर्भ-)। कर्तरि उकञ् प्र.।

[l]) धा. पाक-मिश्रीकरण-दीप्त्यादिषु वृत्तिः।

८,३; १०, ६; ५,८, ३; ९, २; मै २, ३, ११; ४, ५, ८[१]; ६, ३[१]; ९; ७, ४[१]; ¶श्रीणाति तै ६, ५,६, ४; ९,२; मै २, ३,९; ४, ५,८[१]; काठ १२, १०; २७, १; ३; ४[१]; ८[१] २८, ८[१]; क ४२, १; २; ४[१]; ४४, ८[१]; श्रीणन्ति मै ४, ६, ३[१]¶; †श्रीणन्ति ऋ १,८४,[११[a]; ८, ६१,३]; खि ३, २२,२[b]; मा १२, ५५; १५, ६०; का १३, ४, ११; १६, ७, ३; तै ४, २, ४, ४; ५, ५, ६, ३; ६, ४,८, १¶; मै २, ८, १; ३, २, ८; ४, १२, ४; काठ १६,१९;२१, ३;२७, ४;७; क २५, ९; ३१, १८; ४२, ४¶; कौ २, ३५६; जै ३, २९, १३; ४, २५, ३; शौ २०, १०९, २; †श्रीणीषे ऋ ५, ६,९; मा १५, ४३; का १६,५, २५; तै २, २, १२,७; ४, ४,४,६; श्रीणामि तै १, ४, २२,१;६,५,६,५¶; मै ४,६,९; काठ ४, १०;२८,६; ३६, १५[४]; क ३, ८; ४४, ६; श्रीणन्[c] तै ६, ४, ८, १¶; ¶श्रीणान्[c] मै ४,५,८[१]; काठ २७,४; क ४२, ४; श्रीणातु मा ६, १८; का ६, ४, १; तै १, ३,१०, १; मै १, २,१७; काठ ३, ७; क २, १४; श्रीणीतात् काठ ३५, ११[११]; क ४८, ११[१४]; श्रीणन्तु काठ ३५, ११; क ४८, ११; शौ ४,१,२[b]; पै ५, २, १[b]; श्रीणीहि ऋ ८, २, ११; काठ ४०, १२; जै ४, २१,१०†; शौ २०, १२७, ६[d]; श्रीणीत ऋ ९, ४६, ४; श्रीणीतन ऋ ९, ११, ६; अश्रीणात् तै ६, ५,९, १¶; ¶श्रीणीयात् तै ६, ५,६,५; ९, २; मै ४,६, ९; काठ २७, ८; २८, ६; क ४४, ६; श्रीणीयुः मै ४,७,४. श्रीयते पै २०, ३६, २.

श्रीणत्- -णन् ऋ १, ६८, १[e]; ९, १०९,[(८, ३२, ७) २२]; -†णन्तः ऋ ८,२,३; ९,१०७, २; कौ २,८६; ६६४; जै ३,८, १२; ५५,५

†श्रीणान- -नः ऋ ८, १०१, ९; ९, १०९, १७; मा ३३, ८५; कौ २, ५११; जै ३, ४०, ७; ४, १६, ३; -नाः ऋ ९ २४, [१; ६५, २६ (६७, १; १०१, ८)]; कौ २, ३११; जै ३, २५,७.

श्रीत- -तः ऋ ८,८२,५; खि १, ७,१; २, ६[१], २८[f]; काठ ३५, ११[१g]; क ४८, ११[१g]; -तस्य ऋ ९ १०९,१५; -ताः ऋ ८, २,२८.

श्री(वप्रा.)[h]- श्रियः ऋ १, ८५, २; १२९,[३; ८, ९२, २०]; १६६, १०; २, १, १२; ८, [५; १०, २१, ३]; १२७, १]. ३, १,५; २८, ४[१]; ४४, २; ७, ५५, ५; ८, २०, १२; २८, ५; १०२, ९, ९, १६, [६; ६२, १९]; १०, ९१, ५; खि २, ६,१, १६; २, २८; मा ३३, २२†; का ३२,२ ५†; ¶मै १,६, १३; २,२, ९; ४, ५; ५, ४; ३, ९, १;४,७,७; काठ ११,४¶;१३, ६¶; १६,२९,६[२]¶; ३०, ३¶; ३७,९†[१],४०,१४†; ¶क ४५, ७[२];४६, ६; †कौ १,४८९; २, ७३;२९८;३२२; †जै १, ५१, ३,३ ७, ११; २४,१४; २८,४; शौ २०, ११०, २†; पै ४, २, ३†; श्रियम् ऋ १,४३, ७,४६, १४, ७२, १०; १०९, १; २, १०,१; ४,४४, २; ५,२८, ४; ४५, २; ७, ६६, ४;८, १३, २८;२०,७;७२, १३; ९, ९४, ४[१]; १०,११०,६; खि २, ६, १, ३; ४; ५;९; ११; १२; ३, २३; ३, १५, ६; ४, ८, ६; खिसा २६, २३; मा २०, ६४; ७२; २१, २६; २९, ३१†; ३२,१६[१]; ३३,२१†; का २२, ६,१०; ७,६; २३, ३, ४; ३१, ४,७†;३२,२,४†; ३५,३,१२[१]; ¶तै ६, १, १०, ३; ३, ८, ३; ७,३,७,१[२]; ४,२,१;४, १; २,

a) GW. श्रीणन्ति इति?, AVM. ORN. श्रिणन्ति इति ।
b) सपा. श्रीणन्ति (आश्रौ ४, ६,३ शांश्रौ ५,९,६ च) <> श्रीणन्तु इति पाभे. ।
c) सपा. श्रीणन् <> श्रीणान् इति पाभे. ।
d) तु. पृ २९७० *d* ।
e) वें. सा. मिश्रणे, स्क. तु दाहे वृत्तिः ।
f) व्यप. (ऋषि- वा श्री-पुत्र- वा) ।
g) सपा. आपश्रौ १२, १९,५ शृतः इति पाभे. ।
h) नाप., भाप. (आश्रय-, शोभा-, ऐश्वर्य- प्रमृ.) । व्यु ? । पावा ३, ३,१७८ <√श्रि 'धरणे' इति; GW. प्रमृ. √श्री 'दीप्तौ' इति ।
i) सपा. श्रियः <> श्रियम् (तैत्रा २, ७, ८,१ च) इति पाभे. ।

¶मै २, २, १२[२]; ५, ४[३]; ३. ११,३; ४; १२; †४, १३, ३; १४, १०; ¶काठ ८, ४[२]; १०, ८; ११; १२, १३[२]; १३, ६[२]; १६, २०; २६,२[२];ऽ३८, ९; ११; ¶क ६,९[२]; ४०, ५[३]; कौ २, ८३०†; शौ ४, ८, २‡[a]; ५, १२, ६†; ६, ५४, १; ७३,१; ९, ५, ३१;३२[२]–३६[२]; ८, ६;१०,६,१०[b]; २०, १४३, २†; पै ६,२२,१५; १०,२, ५; १०; ३,१; ४; ५; ४, ७[२];१२, २; १६, १००, ५-११; १९. ८, ४; १०, ९; ४८, १७; श्रिया ऋ १, ११६,१७; ११७, १३; १२२, २; १८८, ६; २, ८,३; ३३,३; ३.६०,४, ५. ३, ४;६१,१२; ६, ४८, १९; ६६, ४; ७, ५६, ६, ७२, १; १०, १, ५; खि ३. १७[२], ४?[c]; मा ९,८; २१, २६; ३५; ३८; का १०,२,५,२३, ३,४; ४, ७; १०; मै ३, ४, ६¶; ११, २; १२; काठ ६. ६¶, ३८, ११; क ४, ५¶; शौ १०, ६, २६; ११, १, १२; २१; १२, ५,२; पै ४,२७,७; १४,४,३[d]; १६, ४४, ६; ७; ९०,१. ९१, २; १४०, २; श्रियाम् शौ १२, १, ६३; पै १७, ६, ८; १९. ४८, १७; †श्रिये[e] ऋ १, ६४, १२; ८१, ४; ८८, ३; ९२, ६;१८४,३; १८८, ८; २, २३, १८;४,५,१५; १०, [५; ७, ३, ६]; २२, २; २३, ६; ४१, ८; ५.३,३; ४४, २; ५५, ३; ६०, ४;७४,६; ६, २९, ३; ४४, ८; ६३, ५; ६४, १; ७, ६७, २; ८, ७, २५; २६, ४;९,९४,४[१]; १०२,४; १०४, १; १०, ४५, ८;७७, २; ९५, ३; ६; १०५, १०[२]; मा १२,१;२५; का १३. १,१; २, ८; तै १, ३, १४, ५;४,१,१०,४;२,२, ४; मै २, ७,८; काठ १३, ६¶; १६, ८; ९; ४०, ११; कौ १, १०१; ४२३; ५६८; २,५०७; जै १, ११,५;४१, ५; ५८,३; ३,२०, ५;४०,३; पै १९, २,३[f]; श्रियै मा १९, ९२; ९४; २०, ३; का २१,६,१३;१५; ७,२; ¶तै २, २,८,६; ७,२,७, ३; मै २. ५ ४¶; ३, ११, ९[१]; काठ ३८, ३[२]; ४; श्रीः ऋ ५. ५७, ६; खि २,६, १, ३; १०; २, २८;३,२८; ६,३, १; मा १९, ४६;२०,५,३१. २२[g]; ३०, ४; का २१.३. १७; ७,४; ३५, २, ६; ३९, २, २; ¶तै १, ३, १०, १ऽ[h];५, १,८, ६; ७, १, ८,२;४,२,१; ४,३; मै १, ११, ६¶;१२; ३, ४,६[१]¶; ११, ८; १०; ४, ११, ४†; ¶काठ १०, ८; १४, ६; २२, १, २६, २; २७, १०; ऽ३८, २; ४; क ४०, ५¶; शौ ११, ९,३,१२, ६, १; पै १६. ८२, ३;१४१,१; †श्रीणाम् ऋ १०, ४५,५; मा १२, २२; का १३, २, ५; तै ४, २, २, ३; मै २, ७,९; ४, ११, २; काठ २,१५, १६,९; श्रीभिः ऋ ६, ६३, ६.

श्री-करण- -णम् मै २, २, ५.

श्री-काम- -मः खि २, ६[१],११; मै २,२,५¶.

श्री-गुरु[i]- -रुः पै २०, ५१, ८.

श्री-धर[j]- -रस्य खि ३. १७[१], ४.

श्री-मण[,न]स्[k]- -णाः का १८, ५, ७, तै ४,६,३,२; -नाः मा १७, ५६; मै २, १०, ५; काठ १८, ३; क २८, ३.

श्री-महादेव- -वाय खि ७, २, १.

श्री-र(त्>)ती- -ती काठ १० ११[१]¶.

?श्रीवर्चस्यम्[l] खि २,६[१], २४.

श्री-सूक्त- -क्तम् खि २, ६[१],२२.

श्रीणत्-, श्रीणान-, श्रीत- √श्री द्र.

[a]) पामे. पृ ३१६५ i द्र. ।

[b]) सपा. पै १६,४३,७ सेन इति पामे. ।

[c]) श्रीघर्मिय च श्री यथा इति पाठ-शोध. । अर्थः पादोऽपि त्रयुत्तोषः द्र. ।

[d]) सपा. शौ १९,४९,१ अथो इति पामे. ।

[e]) वेदु. मं. सा. भा. प्रभृ. क्वचित् तुमर्थीयम् अभ्य. इति ।

[f]) सपा. शौ ६,४,३ अधिना इति पामे. ।

[g]) सपा. तैब्रा ३.११,२ द्वौ इति पामे. ।

[h]) विप. (गृश्रा- [वगा-]) । <√ °श्र (=√श्र 'गतौ' [वैतु. भा. सा. <√श्री 'पाके' इति, K. भाग. = सौभाग्य- इति ?]) । पामे. पृ २६८९ i द्र. ।

[i]) नाप. (गुरु-भेद-?) ।

[j]) नाप. (विष्णु-) । °ध्र° इति स्वरः ? ।

[k]) विप. (अग्नि-) । बस. ।

[l]) श्रियं, (वर्चस्विन्- >) वर्चस्यम् इति द्वि-पदः शोधः (तु. [अंतरा:] मूको.; वैतु. A.V. श्रीवर्चस्वम् इति वा श्रीः वर्च. स्वम् इति वा ?) ।

श्रीयमाण- √श्रि द्र.
√श्रीव् √श्रिव् द्र.
?श्रीष्टे[a] मै २,२,६.
श्रुत्-, श्रुत- प्रमृ. √श्रु (श्रवणे) द्र.
*श्रुतर्[b]- -तः तै २,४,७,२; मै २,४, ७?; काठ ११, ९?.
श्रुत-रथ- प्रमृ, श्रुति-, श्रुत्य-, १?श्रुत्यै[c] √श्रु (श्रवणे) द्र.
२?श्रुत्यै[d] ऋ ८,९६,३.
श्रुत्वा, श्रुधीयत्- √श्रु (श्रवणे) द्र.
√श्रुष् (वधा.)[e], श्रोषन् ऋ १,६८, ५; श्रोषन्तु कौ १, १७२[f]; जै १,१८,८.
श्रुष्टि(वप्रा.)[g]- -ष्ट्ये ऋ २, ३८, २; -†ष्टिः ऋ १, १७८, १,७,४०,१; १०, १०१, ३[h]; मा १२,६८[h]; का १३,५, ७[h]; तै ४,२,५,६[h]; मै २, ७, १२[h]; काठ १६, १२[h]; क २५, ३[h]; -ष्टिम् ऋ १,६७, १[i]; ६९,४; १६६, १३; २, १४, ९; ३२, ३; ३,५०,२; ७, १८,६; १०; -†ष्टी ऋ २, ३, ९; ९, ४; १४, ८; ३, ९,८; ४, ३६, ४; ६, १३, १; ६८, १; ७, ३९, ४; ८, २३, १४; १८; ८०, ६; ९, १०६, १[j]; १०,२०,६; तै ३, १,११,२; मै ४,१४,८; कौ १, १०६; जै १, ११, १०; -ष्टौ ऋ २, १३, [९ (८, ३,१२)].
श्रुष्टि-मत्[k]- -न्तम् ऋ १, ९३, १२; ५,५४,१४.
श्रु(ष्टि >)ष्टी-वन्[l]- -वा ऋ ७ ७३,३; -वानः ऋ १, ४५, २; १२७, ९[m]; -†वानम् ऋ १,१११,१; ३, २७,२; मै ४, ११,२; काठ ४०, १४; जै ४, १,८; -वाना ऋ १०, १०६, ४[mn].
श्रुष्टीवरी[o]- -रीः ऋ १०, ३०, ११.
†श्रोषमाण[p]- -णाः ऋ ३, ८, १०; ७,७,६;५१,१; तै २, १, ११, ६; मै ४,१४,१४.
श्रुष्टिगु[q]- -गौ[q] ऋ ८,५१,१; खि ३, ३,१.
?†श्रुष्टे[r] कौ १,५६६;२,४४; जै १, ५८,१;३,१६, ५;५१, ३.
√*श्रू (क्षरणे), श्रुवत्[s] ऋ १, १२७, ३[t]; कौ २, ११६५†.

[a]) श्रैष्ठ्ये इति शोधः (तु. सपा. मै ३,७,१०)। सात. श्री, ष्टे इति ?। [b]) पृ ८७० q द्र.।
[c]) पृ ३१४५ यनि. संख्यासंकेतः द्र.।
[d]) √श्रु (*=√स्रु, √सु 'स्रवणे, अभिषवे') + क्यप् प्र. > *श्रुत्य- (नाप. [द्युतिमत्- सोमरस-]) > -त्याः इति शोधः (तु. GW., ?ORN.; वैतु. पपा. वें. सा. यनि. इतीव)। '(इन्द्रस्य) आसन् (मुखे) *श्रुत्याः (सोमाः) उपाके (< उप√अ [प्>] क् 'निवासे' [तु. अगार-, नभा. अखाड़ा, *अष्टक- > अड्डा] *निवासाय) एषन्त' इति वा।
[e]) श्रवस्(वप्रा.)- > *श्रोष्- > यनि. (वैतु. अन्ये √श्रु 'श्रवणे' इत्यस्यैव सर्वत्र वृत्त-विशेष इति ?)।
[f]) सपा. ऋ १,८६,५ आ…श्रोषन्तु इति पाभे. (वा. पृ २३६० v द्र.)।
[g]) नाप. (*=श्नुष्टि-)। √*श्रुष् 'जन्मनि' > भावे श्रुश्रुष्- > *श्रुष्- > यनि. [तु. सृष्टि-]।
[h]) सपा. शौ ३. १७, २ श्नुष्टिः इति सन्यायः पर्यायभूतः पाभे. द्र.। सस्थ. ?गिरा > गिरः [प१] इति शोधः। श्नुष्टि- इत्यत्र टि. अपि द्र.।
[i]) स्क. =द्रुत- इति ?।
[j]) सपा. श्रुष्टी <> श्रुष्टे इति पाभे.।
[k]) विप. (अर्थः ? यज्ञ-, राजन्-)।
[l]) विप. (अग्नि- प्रमृ.)। उस. उप. < √वन् वा मत्वर्थे वनिः प्र. वेति (तु. अमती-वन्-, अराती-वन्-, ऋणा-वन्- प्रमृ.)।
[m]) नाप. (दास- [तु. वें. सा. PW. प्रमृ.])।
[n]) वैतु. वें. सा [पक्षे] नाप. (अश्व-) इति ?।
[o]) विप. (रअप्-)।
[p]) वैतु. भा [पक्षे] < √श्रु 'श्रवणे' इति।
[q]) व्यप. (ऋषि-)। पपा. °ष्टि-गौ इति।
[r]) तृ१ सत् क्रिवि. (तु. पामे. टि. j)। *श्रुष्ट्या > श्रुष्ट्या > श्रुष्टे > श्रुष्टी इति समानमूलं उभयत्र वाकि. क्रमः तदाश्रयशोधश्च।
[s]) तु. श्रुवत् (पृ २३५२ v [तु. MVG ५१०, २ टि १२])। सस्थ. श्रुनेव *=श्रुनम् इव इति कृत्वा पृ २०४० कृत्पूर्वो श्रुना इति रूपनिर्देशो नेष्टः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. ?)।
[t]) 'यस्य (अग्नेः) सप्तनौ (गांठें शांति) यस् (किमपि, पारादि) श्रीतु (पाप लं) चित् (इव) शिपर् (भराणि, तत् सर्वमपि) *वनम् (*उदकम्) इव श्रुवत् (क्षालितं भवेत्)' इति वा. (वैतु. वें < √श्रु 'श्रवणे', सा. PW. प्रमृ. < √श्रु [= √स्रु] 'स्रिवणे' ?)।

¶मै २, २, १२²; ५, ४²; ३, ११,३; ४; १२; †४, १३, ३; १४, १०; ¶काठ ८, ४²; १०, ८; ११; १२, १३²; १३, ६²; १६, २०; २६,२²,§३८, ९; ११; ¶क ६,९²; ४०, ५²; कौ २, ८३०†; शौ ४, ८, ३‡ᵃ; ५, १२, ६†; ६, ५४, १; ७३,१; ९, ५, ३१;३२²-३६²; ८, ६;१०,६,१०ᵇ; २०, १४३, २†; पै ६,२२,१५; १०,२, ५; १०; ३,१; ४; ५; ४, ७²;१२, २; १६, १००, ५-११; १९ ८, ४; १०, ९; ४८, १७; श्रिया ऋ १, ११६,१७; ११७, १३; १२२, २; १८८, ६; २, ८,३; ३३,३; ३,६०,४; ५, ३, ४;६१,१२; ६, ४८, १९; ६६, ४; ७, ५६, ६; ७२, १; १०, १, ५; खि ३, १७², ४ᶜ; मा ९,८; २१, २६; ३५; ३८, का १०,२,५;२३, ३,४; ४, ७; १०; मै ३, ४, ६¶; ११, २; १२; काठ ६, ६¶, ३८, ११; क ४, ५¶, शौ १०, ६, २६; ११, १, १२; २१; १२, ५,२; पै ४,१७,७; १४,४,३ᵈ; १६, ४८, ६; ७; १०,१; ११, २; १४०, २; श्रियाम् शौ १२.

१, ६३; पै १७, ६, ८; १९. ४८, १७; †श्रियेᵉ ऋ १, ६४, १२; ८१, ४; ८८, ३; ९२, ६;१८४,३; १८८, ८; २, २३, १८;४.५,१५; १०, [५; ७, ३, ६]; २२, २; २३, ६; ४१, ८; ५.३,३; ४४, २; ५५, ३; ६०, ४;७४,६; ६, २९, ३; ४४, ८; ६३, ५; ६४, १; ७, ६७, २; ८, ७, २५; २६, ४;९,९४,४²; १०२,४; १०४, १; १०, ४५, ८;७७, २; ९५, ३; ६; १०५, १०²; मा १२,१;२५; का १३. १,१; २, ८; तै १, ३, १४, ५,४,१,१०,४;२,२, ४; मै २, ७,८; काठ १३, ६¶; १६, ८; ९; ४०, ११; कौ १, १०१; ४२३; ५६८; २, ५०७; जै १, ११,५,४१, ५; ५८,३; ३,२०, ५;४०,३; पै १९, २,३¹; श्रियै मा १९, १२; १४; २०, ३; का २१,६,१३;१५; ७,२; ¶तै २, २,८,६; ७,२,७, ३; मै २, ५ ४¶; ३, ११, ९¹; काठ ३८, ३²; ४; श्रीः ऋ ५, ५७, ६; खि २,६, १, ३; १०; २, २८; ३,२८; ६,३, १; मा १९, ४६;२०,५;३१, २२ᶠ; ३९, ४; का २१,३, १७; ७,४; ३५, २,

६; ३९, २, २; ¶तै १, ३, १०, १§ᵇ; ५, १,८, ६; ७, १, ८,२;४,२,१; ४,२; मै १, ११, ६¶;१२; ३, ४,६²¶; ११,८; १०; ४, ११, ४†; ¶काठ १०, ८; १४, ६; २२, १; २६, २; २७, १०; §३८, २; ४; क ४०, ५¶; शौ ११, ९,३;१२, ६, १; पै १६, ८२, ३;१४१,१; †श्रीणाम् ऋ १०, ४५,५; मा १२, २२; का १३, २, ५; तै ४, २, २, ३; मै २, ७,९; ४, ११, २; काठ २,१५; १६,९; श्रीभिः ऋ ६, ६१, ६.

श्री-करण- -णम् मै २, ३, ५
श्री-काम- -मः खि २, ६¹,१६; मै २,२,५¶.
श्री-गुह¹- -हः पै २०, ५१, ८.
श्री-धर¹- -रस्य खि ३, १७¹,४.
श्री-मण[,न]स्ᵏ- -णाः का १८, ५, ७; तै ४,६,३,२; -नाः मा १७, ५६; मै २, १०, ५; काठ १८, ३; क २८, ३.
श्री-महादेव- -वाय खि ७, २, ३,
श्री-व(त्>)र्ती- -र्ती काठ १० ११¹¶.
?श्रीवर्चस्वम्¹ खि २,६², २४.
श्री-सूक्त- -क्तम् खि २, ६¹,२१.
श्रीणत्-, श्रीणान-, श्रीत- √श्री द्र.

ᵃ) पामे. पृ ३१६५ i द्र.।
ᵇ) सपा. पै १६,४३,२ भेत. इति पामे.।
ᶜ) श्रीयर्नित्व च श्री यथा इति पाद-शोध.। वर्णः पादोऽति स्पष्टशोधः द्र.।
ᵈ) सपा. शौ १०,८१,३ अग्ने इति पामे.।
ᵉ) वैतु. वें. सा. भा. प्रभृ. चत्रिर, दुमर्थाकम् अप्य. इति।
ᶠ) सपा. शौ ६,४,३ अग्निना इति पामे.।
ᵍ) सपा. तैब्रा ३,११,२ हीः इति पामे.।

ʰ) विप. (सुश्रा- [वता-]) । <√ °श्र (=√श्र 'गतौ' [वैतु. भा. सा. <√श्री 'पाके' इति, K. आप. =सौभाग्य- इति ?]) । पामे. पृ २९८९ i द्र.।
ⁱ) नाप. (वृक्ष-भेद- ?)।
ʲ) नाप. (विष्णु-)। °ध° इति शार: ?।
ᵏ) विप. (अग्नि-)। बस.।
ˡ) श्रियं, (वर्चस्विनृ- >) वर्चस्व्यम् इति द्विपदः शोधः (तु. [अंशतः] मूको., वैतु. AVI. श्रीवर्चस्वम् इति वा श्रीः वर्च स्वम् इति वा!)।

श्रीयमाण- √श्रि द्र.

√श्रीव् √श्रिव् द्र.

?श्रीष्टे[a] मै २,२,६.

श्रुत्-, श्रुत- प्रमृ. √श्रु (श्रवणे) द्र.

*श्रुतर्[b]- -र: तै २,४,७,२; मै २,४, ७?; काठ १२, १?.

श्रुत-रथ- प्रमृ, श्रुति-, श्रुत्य-, १?श्रुत्यै[c] √श्रु (श्रवणे) द्र.

२?श्रुत्यै[d] ऋ ८,१६,३.

श्रुत्वा, श्रुधीयुत्- √श्रु (श्रवणे) द्र.

√श्रुप् (वधा.)[e], श्रोपत् ऋ १, ६८, ५; श्रोपन्तु कौ १, १७२[f]; जै १,१८,८.

श्रुष्टि (वप्रा.)[g]- -ष्ट्ये ऋ २, ३८, २; -†ष्टि: ऋ १, १७८, १,७,४०,१; १०, १०१, ३[h]; मा १२,६८[h]; का १३.५, ७[h]; तै ४,२,५,६[h]; मै २, ७, १२[h]; काठ १६, १२[h]; क २५, ३[h]; -ष्टिम् ऋ १, ६७, १[i]; ६९, ४; १६६, १३; २, १४, ९; ३२, ३; ३,५०,२; ६, १८,६; १०; -†ष्टी ऋ २, ३, ९; ९, ४; १४, ८; ३, ९,८; ४, ३६, ४; ६, १३, १; ६८, १; ७, ३९, ४; ८, २३, १४; १८; ८७, ६; ९, १०६, १[j]; १०,२०,६; तै ३, १,११,२; मै ४,१४,८; कौ १, १०६; जै १, ११, १०; -ष्टौ ऋ २, १३, १९ (८, ३,१२)].

श्रुष्टि-मत्[k]- -न्तम् ऋ १, ९१, १२; ५,५४,१४.

श्रु(ष्टि >)ष्टी-वन्[l]- -वा ऋ ७ ७३,३; -वान: ऋ १, ४५, २; १२७, ९[m]; -†वानम् ऋ १,११९,१; ३, २७,२; मै ४, ११,२; काठ ४०, १४; जै ४, १,८; -वाना ऋ १०, १०६, ४[m,n].

श्रुष्टीवरी[o]- -री: ऋ १०, ३०, ११.

†श्रोषमाण[p]- णा: ऋ ३, ८, १०; ७,७,६;५१,१; तै २, १, ११, ६; मै ४,१४,१४.

श्रुष्टिगु[q]- -गौ[q] ऋ ८,५१,१; खि ३, ३,१.

? †श्रुष्टे[j,r] कौ १,५६६;२,४४; जै १, ५८,१;३,१६, ५;५९, ३.

√*श्रू (धरणार्थे), श्रुवत्[s] ऋ १, १२७, ३[t]; कौ २, ११६५†.

[a]) श्रेष्ठे इति शोधः (तु. सपा. मै ३,७,१०)। मात. श्री, हे इति ?। [b]) पृ ८७० q द्र.।

[c]) पृ ३११४५ यनि. संख्यासंकेतः द्र.।

[d]) √श्रु (*=√सु, √सु 'स्रवणे, अभिषवे') + क्यप् प्र. >*श्रुत्य- (नाप. [सुतिमत्- सोमरस-]) > -त्या: इति शोधः (तु. GW., ?ORN.; वैतु. पपा. वे. सा. यनि. इतीव)। '(इन्द्रस्य) आसन् (मुखे) *श्रुत्याः (सोमाः) उपाके (<उप√म [प्>] क् 'निवासे' [तु. अगार-, नभा. मस्वाड़ा, *अट्टक- > अड्डा] *निवासाय) एयन्त' इति वा.।

[e]) श्रवम् (वप्रा.)- > *श्रोप्- > यनि. (वैतु. अन्ये √श्रु 'धरणे' इत्यस्यैव मर्दन दृग-विशेष इति ?)।

[f]) सपा. ऋ १,८६,५ आ···श्रोषन्तु इति पाभे. (वा. पृ २११६० r द्र.)।

[g]) नाप. (*=स्नुष्टि-)। √*श्रुष् 'जनने' > भाव श्रुष्-> *श्रुप्- > यनि. [तु. सृष्टि-]।

[h]) सपा. शौ ३, १७, २ स्नुष्टिः इति छन्दावः पदीनकृतः पाभे. द्र.। सस्थ. ?गिरा > गिरः (पं१) इति शोधः। स्नुष्टि- इत्यत्र टि. अपि द्र.।

[i]) रख. =दूत- इति ?।

[j]) सपा. श्रुष्टी<>श्रुष्टे इति पाभे.।

[k]) विप. (अर्थः ? यज्ञ-, राजन्-)।

[l]) विप. (अग्नि- प्रमृ.)। उस. उप. < √वन् वा मत्वर्थे वनिः प्र. वेति (तु. अमती-वन्-, अराती-वन्-, ऋणा-वन्- प्रमृ.)।

[m]) नाप. (दास- [तु. वें. सा. PW. प्रमृ.])।

[n]) वैतु. वें. सा [पक्षे] नाप. (अश्व-) इति ?।

[o]) विप. (२अप्-)।

[p]) वैतु. भा [पक्षे] < √श्रु 'श्रवणे' इति।

[q]) व्यप. (ऋषि-)। पपा. °ष्टि-गौ इति।

[r]) तृ१ सत् क्रिवि. (तु. पाभे. टि. j)। *श्रुष्ट्या > श्रुष्ट्या > श्रुष्टे > श्रुष्टी इति समानमूलं उभयत्र वाकि. क्रमः तदाश्रयशोधश्च।

[s]) तु. भुवत् (पृ २३५२ v [तु. ZDMG ५१०, २ टि १२])। सस्थ. ध्रुनेव *=धनम् इव इति कृत्वा पृ २७४० इत्यत्रोक्तो धना इति स्थानिर्देशो नेष्टः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. ?)।

[t]) 'यस्य (अग्नेः) महती (महान्ति) स्वर् (हिमानि, पाषाणादि) श्रोतु (पार्श्वं) विनु (इव) शिरो (भासि, हवं मर्दयति) *धनम् (*दहन्) इव श्रुवत् (धारेत् भरेत्)' इति वा. (वैतु. वे < √श्रु 'श्रवणे', सा. PW. प्रमृ. < √श्रु [=√सृ] 'विसरणे' ?)।

श्रेणि[a]- -णयः ऋ १०, १४२, ५; -णिः ऋ १०,६१,२०; ९५,६[b]; -णिभिः ऋ ४,३८,६; -णिम् ऋ १,१२६,८, -णीः ऋ ५, ५९,७†[c].

श्रेणि-दत्[d]- -दन् ऋ १०,२०,३.

¶श्रेणि-धाम(ः) ऋ १, १६३, ⌊१०; २, ८, ९⌋, मा २९, २१; का ३१,३,१०; तै ४, ६, ७, ४; काठ ४६,३.

श्रेमन्-, श्रेयस्- श्र- द्र.

श्रेयुक- √श्रिव् द्र.

श्रेष्ठ, ष्ठा- श्र- द्र.

√श्रै(पाके), श्रायति मै १, ८,२¶.

श्रायत्[e]- -†यन्त. ऋ ८, ९९,३, मा ३३, ४१; का ३२, ३, १२; कौ १, २६७; २, ६६९; जै १, २८, ५; ३, ५५,१०; शौ २०, ५८, १.

¶श्रायन्तीय[f]- -यम् तै १,८, १८, १; मै ४, ३, ९[q]; ४, ९; -येन मै ४, ४, ९.

श्रैष्ठ्य- श्र- द्र.

१श्रोण, णा[g]- -णः ऋ २, १५,७,८, ७९,२; -णम् ऋ १, ११२, ८; २,१३, १२; ४,३०, १९; १०, २५,११; -णया पै१७,१६,३[h].

२श्रो(ण >)णा[i]- -णा[j] तै ४, ४, १०,२; मै २, १३,२०; -णाम् ऋ १, १६१, १०[k].

श्रोणि, णी[l]- -¶णिः मै ३, ३,४; काठ २१, ७; -णिभ्याम् ऋ १०, १६३, ४; मा २५, ६; का २७, ६, १; मै ३, १५,६; काठ ४३, ६[m], ५३, ५[n]; शौ २, ३३, ५†; ९, १३, २१; २०, ९६, २१†; पै ४, ७, ६†; ९, ३, १२; १६, ७५, ११; २०, १९,५†; -णिम् तै ६, ३, १०, ६¶; मै ४, ८,१¶; पै २, ३३, ४?; -णी मा २०,८[o]; का २१, ७, ७[o]; मै ४, १, १०¶, ११, ४†; काठ १३, १०¶; १६, २१; ३१, ८¶; क ४७, ८¶; शौ ९, ४, १३; १२, ५; १०, २, ३; ९, २१; पै २, ८४, ६; ७, ११, ५[p]; १६, २५, ३,५५, ३; ८३, ५[q]; १३८, १; १३९, १०; -णीभ्याम् तै ५, ७, १५, १[o]; ७, ३, १६, २[m]; -¶णीः मै ३, १०, ३¶; -¶ण्याम् तै ५, ३, १, ५; मै २, १, ८; ३, ३,५; काठ २१, ५; ३४, १५?; क ३१, २०; -ण्योः पै ५,१२, ३; १६, १४८, ९; २०, १९, ४; -ण्यौ मै ३, ११, ८[o], काठ ३८,४[o]; पै १४, ३, १८.

a) नाप. (माला-, पङ्क्ति-)। √*श्रय् ('समभावे =शृङ्खलायाम्' [=√सृज्, सृज्-])> श्रयणि- >यनि. (तु. [वाति] WAG [२, ४६a, ४८ a,b]; वैतु. या [४,१३] प्रमृ. < √श्रि 'आश्रयणे' इतीव?)।

b) व्यप. (उर्वशी-नसी- [तु. बृदे ७,१५१ प्रमृ.])।

c) पाठः? -णिभि. इति शोधः (वैतु. GW. =श्रयणीः इति?)।

d) विप. (श्रेणिवद्दन्त- [अग्नि-])। बस. (तु. PW. GW. प्रमृ; वैतु. सा. उ.। < √दा 'दाने' इति?)।

e) विप. ('दीव्यत्- [यजमान-, स्तोतृ-])। *श्रापयत्- वा *श्रायुयत्- वा >यनि। '(हे स्तोतृयजमानप्रभृतयः मर्त्ते लौकिकाः!) इन्द्रस्य (स्वभूतं) सूर्यं (*=सुत [तु. नमा. सुन्द. सु.सूनृता]) दीव्यन्तः (दुग्धदुग्धस्या पाकाभिभावकं पाकाय देवेन्द्र जायमाने) विश्वान्यपि वर्षूंषि (पारवर्षाणि) भक्षत (अवाप्नुत)' इति वा. (तु. [अंशतः] ORN. GRV.; वैतु. या [६,८] LR. GW. प्रमृ. √श्रि >यनि. इतीव?)।

f) नाप. (धायन्त इति तद्धद्यद- [साम-विशेष-])। समासे बः द्र.।

g) विप. (श्लोण-, पङ्गु- [ऋषि-, गो- प्रमृ.])। अश्र- (कोण- > कोणवत्- [भुग्न-, वक्रित-, अवनत-]) + धुंण- (गति-) > बस. *अश्र-व्रण- > *श्रवण- > यनि. (वैतु. पाउभू ३, ६ < √श्रु [अर्थ.?], अभा. प्रमृ. < √श्रोण् [अर्थ.?], PW. GW. WAG. [१, ४८ b] प्रमृ < √श्रु '*विशरणे' इति?)।

h) सपा. शौ १२,४,३ श्लोणया इति पाभे.।

i) नाप. (नक्षत्र- [श्रवण-])।

j) सपा. काठ ३९,१३ अश्वत्थः इति पाभे.।

k) वैतु. सा (पक्षे) यनि. श्रोण- (स्तरण-) > न. द्वि १ सद् उदकुम्भ इत्यनेन समानाधिकरणमिति?।

l) नाप. (कटि-भाग-)। < √श्रु 'बन्धने' [*=√श्रोण् 'संघाते' (तु. अभा. [तु. Lat. *clunis*, Eng. *glue* प्रमृ.], वैतु. या [५,३] प्रमृ. < √श्रोण् 'गतिचलायाम्')।

m) सपा. श्रोणिभ्याम् <> श्रोणीभ्याम् (तैत्रा ३, ७ च) इति पाभे.। n) पाभे. पृ १८४८ द्र.

o) सपा. श्रोणी <> श्रोण्यौ इति पाभे.।

p) सपा. ऋ १०,१६२,४ ऊरू इति पाभे.।

q) पाभे. पृ ३१०३ / द्र.।

श्रोणि-तस्(:) खि ५, ७, २,६; मा २१, ४२; ४४; ४५; का २३, ५, ३[१]; मै ४, १३, ७; काठ १८, २१[a].

श्रोणि प्रतोदिन्[b]– -दिनः शौ ८, ६, १३; पै १६, ८०, ५.

श्रोणी-भिद्– -भित् पै ५, १२, २.

*श्रोणि-मत्–> श्रोणिमत्-त्तर– -रः मै ३, २, ९.

!श्रोणीव[c]– -वम् पै ५, ३४,८; १९,३८,१.

श्रोतु-राति–, श्रोतृ–, १-श्रोत्र–, श्रोत्रिय– √शृ (श्रवणे) द्र.

श्रोमत[d]– -तम् ऋ ७, ३४,५; –ताय ऋ १, १८२, ७; –तेन ऋ ८, ६६, ९; शौ २०, ९७, ३†; –तेभिः ऋ ६, ९९, १०.

श्रोषमाण– √श्रुष् द्र.

श्रौत्री– √शृ (श्रवणे) द्र.

श्रौषट्[e]– ऋ १, १३९,१; †तै १, ६, ११, १; २S; ३[२]; ४; ३, ३, ७, २; ३; मै १, ४, ११; †४, १, ११; ९,९; काठ २५, ५¶[f]; ३२, १३; क ३९, २¶; कौ १, ४६१†; जै १,४८,७†.

?श्रौष्टीव[g] ऋ ८, ४८, २.

श्लक्ष्ण, क्ष्णा[h]– -क्ष्णम् खि ५,१६, ५; ६[i]; शौ २०, १३३, ५[j]; ६; –क्ष्णाः खि ४, ५, २३; –क्ष्णायाम् खि ५, १६, ५; शौ २०, १३३, ५[j].

श्लक्ष्ण-क–> श्लक्ष्णिका[k]– -कायाम् खि ५, १६, ५[l]; शौ २०,१३३,५.

√श्लिष्, > शिश्लिक्ष शिश्लिक्षते शौ २०, १३४,६?[m].

¶श्लिष्ट– -ष्टम्[n] काठ २५, ६[१]; क ३९, ३;४[२].

*श्लेष–> √श्लेष्, !श्लेषो[o] खि २, ८, १.

श्लेष्मन्[p]– -ष्म काठ ३४,९[२]¶.

१श्लोक[q]– -कः ऋ १, १९०, ४; ४, २३, ८; ६, २४, १; ७, ३६, ९; ५७, ३; १०, १२,५; १३, १[r]; १५९,३; मा ११, ५†; १८, १; का १२, १, ५†; १९, २, १; तै ४, ७, १, १; मै २, ७,१; ११,२; काठ १५, ११†; १८, ७; क २८, ७; †शौ १८, १, ३३;३, ३९; पै २,४१,३†; –कम् ऋ १, ३८, १४; ५१,

a) सात. SI. श्रो॰ इति श्रेपः ।

b) विप. (रक्षस्-)। उप. । c) शोधः पृ २०५४ j द्र. ।

d) भाप. (वर्तिन-), नाप. (स्तोत्र-) । (√*श्रुश 'आशुभावे' > भावे) *श्रुश्र–+(√वच् '*वाचि' > कर्मणि) *वम्मत्– (*=वग्मन्– ⌊वचन-⌋) > वस. *श्रुश्र-वम्मत– > *श्रोग्मत– > यनि. (तु. १श्लोक–; वैतु. GW. प्रमृ. < श्रुत्-मत् इति ।

e) भाप. न. (वैतु. पा १, ४, ५७ अव्य. इति, ऊर्यादिरात् ⌊पा १,४,६१⌋ ग. च) । श्रवस्– (अन्न-) + (√वृ 'वरणे =स्वीकृतौ' > भावे) वृत्– > बस. *श्रवस्-वृत्– > *श्रवृत्– > यनि. (वैतु. < श्रोषट् < √श्रुष् 'श्रवणे' इति प्रायोवादः?) । 'हूयमाने द्रव्यं देवताभिः स्वीकृत्या अस्तु' इति भावः । एवं *मृत-वृत्–>मृषट्–, *विभस-वृत–> वौषट्– प्रभृति द्र. । f) व्यत् इति पाठः? ।

g) (√उष '*दहने' > *उष्ट–⌊नाप. =उप-⌋+ *इष्टि ⌊नाप. तु. नभा. उठाना⌋ > षस. *उष्ट-इष्टि–> *उष्टीष्टि– >) *श्रौष्टि– (नाप. ⌊पुर्व-, बहनयोग्यता-मात्र प्रभृति-⌋) > -ष्टिः इव इति शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. *ष्टी– इव स्तीव कृत्वा *ष्टी इति पुं. वा स्त्री. वा इव इति?) । 'हे इन्द्र! इव (यथा) पुष्टिः (पुर्वः) धुरम् अनु ⌊धुरे, तद्वहनाय (ऋत्यात् ⌊तथा त्वम् अस्मभ्यं प्रदानार्थम्⌋)⌋ राये ऋत्याः' इति वा. ।

h) विप. (मृदु-, शिथिल-) । < √*श्लक्ष् 'श्लथण-चलनयोः' (वैतु पाउ ३, १९ < √ श्लिष् इति?) ।

i) पृ ४५७ e, f द्र. ।

j) °श्ल° इति शापां. ।

k) स्वार्थे कः प्र. ।

l) °श्ल° इति स्वरः? यनि. शोध. (तु. शौ.) ।

m) पृ २०२३ e द्र. ।

n) सपा. मै ३,८,५ उपश्लिष्टम् इति पामे. ।

o) श्लेष (⌊श्लिष्टो भव⌋ लोटि मपु१), मा इति द्विपदः शोधः (तु. छन्दः) ।

p) नाप. (रज्जु-) । मनि. प्र. (तु. पाउ ४, १,४५) ।

q) नाप. [स्तुति-, स्तोत्र-, घोष- (तदभिधा- वाच्- ⌊निघ १, ११⌋)] । श्रु– (गातु- ⌊तु. श्रेयस्– प्रमृ.⌋, तार-) + (√वच् 'वचने'> भावे) वाक्– > बस. *श्रु-वाक– > *श्रोक– > यनि (तु. √ह '*स्तुतौ' √श्रुष् 'उच्चारणे', EDG. crook; वैतु. या ⌊९,९⌋ प्रमृ. SEY ⌊६६⌋ <√श्रु 'श्रवणे' इति, WAG ⌊१,१९२ b⌋ <√श्रु 'ज्ञाने' इति?) । पपा. नावग्रहः ।

r) सपा. °कः <> °काः इति पामे. ।

शौ ३, ९, ४; पै ३, ७, ५; शुने खि ४, ५, १८; शौ १, ११, ४; ६, ३७,३; ११,२,२; पै १, ५, ४; १६, १०४, २; २०, २७,१०; श्वभि.[a] खि ५, १५, ७; श्वभ्यः मा १६, २८; का १७, ४, २; तै ४, ५, ४, २; मै २, ९, ५; काठ १७, १३; क २७, ३; शौ ११, २, ३०; पै ५, ३४, ५; १६, १०६, १०; श्वा ऋ १०, ८६, ४; मा २२, ५; २४, ४०; का २४,१, ५; २६, ८, ५; तै ३,२,६,२¶; ५, ५, १९, १; ७, ४, १५,१; मै ३, १२, १; १४, २१; काठ ४४, ४; ४७, ९; शौ ४,५,६†; ३७, ११; २०, १२६, ४†, १३०, १९; १३५, १[b]; पै ३, २२, ५; ४, ६, ६; ८, ६, ५; १३,४,१६; १९, १६,१५;१६; २०, ३७, ९?; श्वानः शौ ४, ३६, ६; ११, २,११; १२,२३; पै १६, १०५, १; †श्वानम् ऋ १,१६१,१३; ९, १०१, १;१३; कौ १, ५४५; ५५३; २, ४७; ७३६; जै १, ५६, १; ९; ३, ५, ६; १२, ८; ४, २६, १; श्वाना ऋ २, ३९, ४; श्वानौ ऋ १०, १४,१०; ११; काठ ८, १¶; क ६, ६¶; शौ ८, १, ९; †१८, २, ११; १२; पै १६, १, ९.

शु॒नी– -न्याः शौ ४, २०, ७; पै ८, ६, ६.

शुनश् चिच्छे (<शे)प[c]– -पम् ऋ ५, २, ७[d].

शुनः, श्र॒-शे॒प[c]– -पः ऋ १, २४, १२; १३; काठ १९,११¶; क ३१,१¶; -पम् तै ५,२,१,३¶.

श्व-नि॒न्[e]– -निनम् मा ३०,७; का ३४, १, ७.

श्व-॑नि॒, नी॒[f]– -निभ्यः[g] मा १६, २७; का १७, ४, १; तै ४,५, ४, २; काठ १७, १३; क २७, ३; -नीभ्यः मै २,९,५.

श्व॒-पति[h]– -तिभ्यः मा १६, २८; का १७, ४, २; तै ४, ५,४,२; मै २, ९, ५; काठ १७, १३; क २७, ३.

†श्व॒-यातु[i]– -तवः ऋ ७, १०४, २०; शौ ८, ४, २०; पै १६, १०,९; -तुम् ऋ ७,१०४,२२; शौ ८, ४, २२; पै १६, ११,२.

श्व-व॒र्त॑[j]– -र्तेभ्यः[j] शौ ९, ४,१६.

श्वा-वि॒ध्[k]– -वित् मा २३, ५६; २४,३३; का २५,१०,४; २६, ७,३; तै ५, ५, २०,१; मै ३, १४, १४; काठ ४७, १०; शौ ५, १३, ९[l]; पै ८, २, ८[l].

?(श्वन्-व॒ती[m]– -तीनाम् शौ १९,

---

[a]) यु आयुन्ति श्व॒भिः कु॒भिः >सपा. शौ २०, १३०, ७ यु॒वानो यति॑श्व॒भिः कु॒भिः इति पाभे । यवा नोप॑ तिष्ठन्ति कु॒क्षिम् इति RW.।

[b]) तु. RW.। शंपा. सात. पाठाऽभावः।

[c]) व्यप. (ऋषि-[अजीगर्त-पुत्र-]। बस. पूप. प.अलुग् उभ. स्वरश्च (पावा ६,३,२१ पा ६,२,१४०)।

[d]) शु॒नःशे॒पं, चित् इति पपा.।

[e]) नाप. (श्व-साधक-)। उस. उप. (√नी कर्तरि>) नै॒यि॒न्–> यनि. (तु. [अवग्रहे] पपा. सा. [का [१७, ४,१] उ. म. K. [तै.] Gri प्रमृ.; वैतु. PW. प्रमृ. श्व॒न्– +इनिः प्र. इति?)। [f]) उप. (√नी कर्तरि >) नी॒– इति च नि॒– (<*नी॒–) इति च। शेषं e द्र.।

[g]) पपा. नावग्रहः? यनि. शोधः (तु. श्व-नि॒न्–, सपा. मै. [पपा.] च)।

[h]) नाप. (श्व पाल-)। श्व॒न्- + (√पत् [*=√भृ] '*धारणे =स्वाम्ये' > *भावे) प॒ति– (=भृति-)> षस. यनि. (वैतु. पा ६, २, १८ पम. उप. वर्तुस्वरमिति कृत्वा सामान्य-समासस्वरबाधकः पूप. प्रकृतिस्वर इत्यनुशासनम्?) सर्वत्र समाने विषये बस. एव तूक्तदिशा द्र.।

[i]) विप. (श्वरूपिन्-[रक्षस्-])। बस. उप. भाप. (तु. पृ ३१३० r; वैतु. GW. नाप. इति, सा. उस. उप. <√या 'हिंसायाम्' इति)।

[j]) व्यु. पाभे. च पृ ३०९० f,g द्र.।

[k]) नाप. (सेधा-)। उस. उप. <√वि(<व्य)ध् इति, पूप दीर्घश्च (पा ६,३,११६)।

[l]) पाभे. पृ १०९६ h द्र.।

[m]) यनि. पाठः (तु. RW. W. पै.), ?शश्मन्व॒ती–> -तीनाम् (तु. सा. शंपा. सात.) इति पाठश्च?। √शस् 'हिंसायाम्' > भावे *शस्मन्– > *शस्मन्व॒ती– इति शोधः। विप. (हिंसाकरणी-[गन्धर्वाप्सरस्-])। चातुरर्थिकः ड्मतुप् प्र. उसं. (पा ४,२,८७), टेर्लोपे उदात्तनिवृत्तिस्वरः (पा ६, ४, १४३,१,१६१)। श्वन्वती– इतीवाऽपरः PW. MI. निर्देशः अपि समानं शोधार्हं एव। अक्षण्व॒न्– इत्यत्र (पृ ११ i) मतुपः स्वरादिविषये यः कश्चन विचारः प्रवर्तितस्तत्रा-

१६,६; पै २.२७,५[a].

?२श्चन्-च(ती>)ती[b]– -ती: शौ ११ ११,१५.

श्व-पद्[c]– -पदाम् शौ ८,५,११;१९, ३९, ४; पै ७, १०, ४; १६, २८,१

श्व-पाद्[d]– -पात् काठ ३५, ४; क ४८,५.

श्वभ्र[e]– -भ्राः ऋ २,२७,५.

श्व-यातु–, श्व-वर्त– श्वन्– द्र.

श्वशुर[f]– -रः ऋ १०,२८,१; मै २, ४, २¶; काठ १२, १२¶; शौ १४,१,३९[g]; पै ५ ३४, १; ७, ८, २; -राः पै १८, ४, ८[g]; -राणाम् पै ४, १०, ६; -रात् शौ ८,६,२४; पै ८,१२,१०?[h]; १६,८०,४; -राय ऋ १०,९५, ४; शौ १४, २, २६; पै १८, ९, ७; १९, ३५, १३; -रे ऋ १०, ८५, ४६[i]; -रेभ्यः शौ १४,२, २७; पै १८, १४, ७; -रेषु ऋ १०,९५, १२; शौ १४, १, ४४‡[i]; पै १८, ५, १‡[i].

श्वश्रू[j]– -श्रुवाः पै ४, १०, ३; -श्रुवाम् पै १८, ५,१‡[k]; -श्रू ऋ १०, ३४,३; पै ५, ३४, १; ७,८,२;-श्रूणाम् पै ४, १०,६[l]; -श्र्वाः शौ १४,१,४४‡[k]; पै २, ८१,४; -श्र्वाम् ऋ १०, ८५ ४६[k]; -श्र्वै शौ १४, २, २६; पै १८,९,७.

√श्वस् (वधा.)[m], > शाश्वस्, श्वस पै १५,४,५[n].

श्वसिति ऋ १,६५,५; श्वसन्तु शौ ४, १५, १२; पै ५,७,११; श्वसिहि शौ ६, १०१, १; पै १९,१३,१०.

शाश्वसत्– -सतः ऋ १०,४८,६; -सद्भिः ऋ १,३०,१६.

¶शाश्वसती– -ती मै ४,२,३.

?श्वसः पै ४,२०,७.

श्वसत्– -सन्तः ऋ १०, ९४, ६; -†सन्तम् ऋ १, १७९, ४; ५, २९, ४; ८, २१, ११; कौ १, ४०३; जै १,४५,५.

श्वसती– -तीः पै ७, १३,११; १५,१९,१०.

ऽयमनुविचारः द्र. । मौ अत्रन्तानां प्राति. अनाऽन्तेभ्यः प्राक्तेरेभ्यः प्राति. निष्पत्त्यनुगमादिति दिक् । यच्च पृ ३०९२ j अत्रापि, तदेवेह विस्तरेण मौ. पुनरात्तं द्र. ।

[a]) सुन्वतीनाम् इति मूको.

[b]) =?१श्वन्वती– । √श्वस् '*वधे' [तु. निघ २, १९] >भावे* श्वस्मन्–> *श्वस्मन्वती– इति शोधः (तु. छन्दः) । *श्वस्मन्–>(वावि.) ?श्वन्– इति भाव. (वैतु. अन्ये ?श्वन्– =श्वन्– इतीव?) ।

[c]) नाप. (हिंस-प्राणिन्-)। (√*श्वर् [*=√शॄ] 'हिंसायाम्' > भावे) *श्वर्–+(√पद् 'आदने' >भावे) पाद्– > बस. *श्वर्-पाद्– > (श्वापद्– > [वावि.]) यनि. (वैतु. अन्ये श्वन्–+पद्– [=चरण-] > बस. यनि. इतीव?)। मौ. पाद्– > (वावि.) पद्–, पाद्–, पद्– इति च ।

[d]) =श्व-पद्– । अन्यत् c द्र. ।

[e]) नाप. (गर्त-, सुषिर-)। (√*श्वर् [*=√श्वस् निघ २,१९] >भावे) *श्वर्–+(√भृ 'धारणे' > भावे) भ्र– > बस. *श्वर्-भ्र– > यनि. (तु. *√श्वर्त > Eng. √shoot 'छिद्रे', पार. सुराग् 'सुषिर-'; वैतु. कगा. < √श्वभ्र् 'गतौ' वा सु+अभ्र– वेति, पागम. [५, २,३६] < श्वन्– + √भ्रम् इति, WW. <√*श्वम् 'कुटजभावे' इति च?) ।

[f])नाप. (भर्तृ-भार्याऽन्यतर-पितृ-)। (√*श्वश् [=√पच्, √सप्] 'संबन्धे = सखिभावे' > कर्तरि) *श्वश,शा– (*सखि- [तु. ऋ १०, १०, १;२ प्रमृ.] =यक. पति-, पत्नी-)+(√वृध् 'वृद्धौ = जनने' >भावे) *वृध– > *वृह– > वुर– > बस. श्वश-वर– > °शो° > यनि. वैतु. पाउ १, ४४ [तु. पाम १, २, ७०] < शु [आशु-] + √अश् 'व्याप्तौ' इति, GW. प्रभृ (तु. WW. Hirt [१, ३५५ प्रमृ.]) < स्व-शुर– इतीव ।

[g]) सपा. श्वशुरः <> श्वशुराः <> आपमं १,१,८ वैगृ १, ६, २१ श्वशुर. इति पाभे. ।

[h]) शोधः पृ २४५५ e द्र. ।

[i]) सपा श्वशुरे (मंब्रा १, २, २० आपमं १, ६, ६ शांगृ १,१३,१ च) <> श्वशुरेषु इति पाभे. ।

[j]) नाप. (श्वशुर-पत्नी–) । श्वशुर– + वधू– > पस. *श्वशुर-वधू– > यनि. । पाप्र. (पावा ४, १, ६८) < श्वशुर– + स्त्री. ऊः प्र. इति ।

[k]) सपा. श्वश्रुवाम् (आपमं १,६,६ च) <> श्वश्र्वाम् (मंब्रा १, २, २० कागृ २५, ४७ च) <> श्वश्र्वाः इति पाभे. ।

[l]) सपा. आपमं १,६,७ स्नुषाणाम् इति पाभे. ।

[m]) भा. प्राणनशब्दनादिषु वृत्तिः ।

[n]) सपा. शौ १९,४५,५ स्नाहि इति पाभे. ।

†श्वसथ[a]- -थात् ऋ ८, ९६, ७; कौ १,३२४; जै १.३४,२.
श्वसत्[b]- -नस्य ऋ १,५४,५.
श्व(सि>)सी[c]-> श्वसी-वत्[d]- -वान् ऋ १,१४०, १०.
श्वस् (:)[e] ऋ १, १२३, ८; १६७, १०; १७०, १; ६,२४,५; ५६, ६; ७१, ६; खि ५,७,४, १७; मा ८. ६†; का ८,३,१†; ¶तै १,४,२२, १†; ६, ७, १-२; २, २, १२, २†; ४,१०, १; ६, २, ३; ३, १, ७, २; ७, २, ८, २; ३; ५; ¶मै १, ४, ५[3]; १०, १५[3]; १६[2]; २, १, ३; ८; ३, ५; ५, ४; ६, १[3]; ३, ६, ८; १०; ८, ७, ४, ३, १[3]; ८, १०; १२, २†; ¶काठ ६, ६; ८,१२[2]; ११,८; १०;१३.५;७; २५, १; ३०,५; ३१,१५[2]; ३६,९[3]; १०; क ४, ५; ७,७[2]; ३८,४; शौ ५. १८, २; ११, ६, २१; पै ९.१७,२; १६,२३,१; श्वस् (:)ऽश्वस् (:) ऋ ८,६१,१७; ¶तै १,५,९,२; २,५,४,१; ¶मै १, ११, ८; ३, १,९;३,२;४,८;८,२; ¶काठ ६, १,७;८; ८,२;६; ¶क ३, १२; ४, ६; ६, ७; ७, २; कौ २, ८०८†; शौ १०, ३, २; ६, ५-१७; पै १६, ४२, ५-८; ४३,१-९; ६३,२; ६४,७.
¶श्वस्-तन[f]- -नम् मै १, ५, १२; ४,५,९[3].
श्वः-सुत्या[g]- -त्यया मै ३, ६,३¶; -त्याम् खि ५, ७, ४, १७; -त्यायाम् मै ३,६,८¶.
श्वो-वसी (यस् >)यस[h]- > °यसी[i]- -सी मै ३,४,९.
¶श्वो-विजयिन्- -यिनः मै १, १०,१५; काठ ३६,९.
[j]श्वसाराते पै १०, १,४.
श्वात्र,त्रा(वप्रा.)[j]- -त्रः मा ५, ३१; का ५,८,१; तै १, ३, ३, १; मै १, ३, १२; काठ २, १३; क २,७; -त्रम् ऋ ८, ६३,५; १०, ८८, ४; -त्राः मा ४, १२[k]; ६, ३४; का ४, ५, ४[k]; ६, ८, ५; तै १,४,१,१; ६, ४, ४, २; मै १, ३,३;४,५,४; काठ ३, १०; क २, १७; -†त्रासः ऋ १०, ४६, ७; मा ३३, १; का ३२, १,१; -त्रेण ऋ १,३१,४[l].
†श्वात्र-भाज्[m]- -भाजा ऋ ८, ४, ९; कौ १, २७७; जै १, २९, ७.
श्वान्य,श्या[n]- -न्यम् ऋ १०,४९, १०; -न्या ऋ १०, १०६, २; -न्याः ऋ १०, १६०, २; शौ २०,९६,२†.
श्वान्त (वप्रा.)[o]- -न्तम् ऋ १, १४५,

a) भावे अथः प्र. उसं. (पाउ ३,११३)।
b) विप. (शब्द-कृत्- [शुष्ण-])। कर्तरि युच् प्र. (तु. [पा ५,१६] प्रमृ.)।
c) भाप. (*दीप्ति-)। धा. '*दीप्तौ' वृत्तिः (तु. √शुच्, √शुष्)।
d) विप. (*दीप्तिमत्- [अग्नि-])। GW. °सीवत्- इति प्राति.? सस्थ. वृषभ- इत्यपि *दीप्तिमद्दर्शनोऽनेः विप. एव द्र. (वैतु. अन्ये पशौ शक्ते सल्लक्षणयाऽग्निमाहेति?)।
e) अव्य. (आगामिन्- अहन्-)। या [१,६] प्रमृ. <उप-आ√शंस् 'इच्छायाम्' इति, WW (१,३६४ [तु. SEY ११२])<√*शू 'दीप्तौ' इति?। (आ√श्वस् 'व्याप्तौ' >कर्तरि) *आऽश्व- +(√वस् 'दीप्तौ, सूर्योदये' >कर्तरि) *वस- (दिन-) > कस. *आश-वस- > यनि इति मतम्।
f) नाप.। स्वार्थे टयुल् प्र. तुडागमश्च (पा ४,३,२३)।
g) भाप.। मलो. कस. अन्तोदात्तः।
h) विप.>भाप. (अनु-धनवत्ता-)। श्वस्-+(वसु-मत्->)वसीयस्->मयूरव्यंसकादिष्वमासे समासान्तः अच् प्र. (पा ५,४,८०) चित्स्वरश्च।
i) विप. (आयुधनवत्तावली-[स्वृष्टि-])। *श्वोवसी-यस-वती- >यनि.।
j) विप. (१अप्-, सोम-), नाप.। कर्थः व्यु. च? < शु- [आशु-]+√अत् इति या [५, ३] प्रमृ., <√श्वाद् [=√स्वाद्] 'आस्वादने' इति PW. प्रमृ. WAG [१, १५० d] MVG [५३, ३ b], < √श्वा (<√शू<√श्वि 'वृद्धौ') इति GW. ?MW.।
k) =सपा. माश ३,२,२,१९ काश्री ७,४,३०। विध ४८,१० स्नाताः इति पाभे.।
l) भाप. (*दीप्ति-)। आश-+(√भृ> भावे) भत्र->तस. *आश-भत्र- >नैप्र. यनि. (वैतु. स्क. =वायु- इति)। शेषं पृ १६२४ r द्र.।
m) विप. (३वयस्-)।
n) विप. (ऋत्विज्-, गिर्-, सोम-)।
o) वै. भाप. (शान्ति-) इति, सा. विप. (श्रान्त-यजमान-) इति। वैं.सा. उभावपि <√श्रम् [=√श्रम् वा √शम् वा] इति (तु. [श्रंशनः] PW. WAG [१,

४[a]; -न्तस्य[b] ऋ १०,६१,२१.
श्वा-पद्[c]- -दः ऋ १०, १६, ६; शौ ११, १२, ८; १८, ३, ५५†; -दम् शौ ११,११,१०; पै १२, ३,८; -दाः पै १७, २२, १४.
?श्वा प्राग् आश्वा रथ दावयन्तः[d] पै १५,१२,१०.
?श्वारान पै १०,१,७.
श्वा-विध्- श्वन्- द्र.
?श्वाशुरश्चायामी[e] शौ २०,१२८,११[f]
?श्वाशुरश्च आयामी खि ५,१३,५[f].
√श्वि(वृद्धौ)[g], अश्वयत् तै ५, ३, १२, १¶; ¶अश्वयत् तै ५, ३. १२,१;२;६,४,१०,५; मै १,६, ४; ४, ६,३; काठ २७, ८.
श्वयथ[h]- -थः मै १, ६,४¶.
√श्वि(वर्ण=दीप्तौ)[i], अश्वैत् ऋ ७, ७७,२.
√श्वित्, †अशिश्वितत् ऋ ८, ५, १; कौ १,२१९; जै १,२३,६
श्वितान[j]- -नः ऋ ६,६,२; तै १, ३,१४,४.
*श्विति[k]- >श्वित्यं- (ति-अ)च्, ञ्च्[l]- -तीचे ऋ २, ३३,८[m]; -त्यञ्चः ऋ ७,३३,१;८३,८.
श्वितीची[n]- -ची ऋ १, १२३,९.
†श्विती-चि[o]- -चयः ऋ १०, ४६,७; मा ३३,१; का३२,१,१.
श्वित्न[p]- -त्नेषु ऋ ८,४६,३१.
श्वित्न्य[q]- -त्न्येभिः ऋ १, १००,१८.
*१श्वित्र[r]- >१श्वैत्रेय[s]- -यस्य ऋ ५,१९,३.
१श्वेत,ता[t]- -०त शौ १०, ४, ३; पै १६,१५,४; -तः ऋ १, ६६, ३[u]; ५,१,४; ७, ८७, ६; ९१, ३; १०,२०, ९; खि ५ २०,३; मा २४, १[२]; २७, २३†; का २६,१,२; ३; २९. ३, १†; ¶तै २, १, २, ८; ५, ७, १,२[१]; मै २,५,१[२]¶; ३,१३,२[१]; ४, १४, २†; ¶काठ १९, ८; २२, ८; २५,७; ¶क ३५, २; ३९, ५; शौ ५,१७,१५; २०, १३५, ८; पै १९,५०, ९; २०, १८, २†; -तम् ऋ १,११६,६;११८,[९; १०,३९,१०]; ११९,१०; ३,१, ४; ४,२७,५; ७, ७७, ३; ९०, ३[v]; ९,७४,७,८, खि १, २,२; मा २७,२४†; का २९, ३,२†;

१२ b; ७८ b]), GW. <√श्वा? (=√श्वि) इति कृत्वा = उच्छून- इति ।

a) (√*श्वञ्[=√स्वञ्] 'उपतापे' > भावे) *श्वन्त- > यनि. इति मनम् । 'यद् (यदा) ईम् (अग्निम्) अपिष्ठितम् (गूढं सन्तम्) उशतीः ([आज्यस्य] धाराः) गच्छन्ति, (तदाऽयं) श्वान्तम् अभि (दीप्त्या युक्तः सन्) मृश्ते *जागर्ति [याज्ञिकानां] ?नाद्य (नान्दिकी- [भाप.] > -कै [आनन्दाय-] इति शोधः) मुदे' इति वा. ।

b) वैतु. वें. सा. =प्रवृद्ध- ।

c) =श्वन्-पद्- टि. द्र. (वैतु. बस. पूप. श्वन्- > श्वा [पावा ६,३,१३७] इति प्रायोवादः) ।

d) श्वाप्राः (=शु- + [√आप् >]आप्र- > -प्राः) गमस्वाः (=[√गम् > गमम्- >]गमस्व- > -स्वाः) रथं धावयन्तः इति शोधः (वैतु. BKA. अश्वाः प्राग् अश्व (:) रथं धावयन्तः इति ?) ।

e) RW. श्वाशुरश्च. सुयामी इति । श्वा (शु-आ) शुरं अश्वश्च (सु-आयाम- > श्वायामिन्- >) श्वायामी इति शोधः (तु. सस्थ. टि. [पृ.] ?अनाशुरश्चायामी) ।

f) तस. शौधै १२, २१,२ श्वाशुरश्चायामी इति पाभे. ।

g) =√शु. शू, श्वा इति PW. GW. प्रमृ.

h) भाप. (वपथु-) । अथः प्र. उसं. (पाउ ३,११३ [तु. वैप २]) ।

i) =√श्वित् (वैतु. वें. सा. 'गतौ' इति) ।

j) विप. (दीप्यमान- [अग्नि-]) ।

k) भावे इक् प्र. ।

l) विप. (दीप्यमान-, श्वेतवर्ण- [वृषभ- =रुद्र-, तृत्सु- प्रमृ.]) । उस. (तु. वें. सा. WAG [१, २३२ c] प्रमृ.) ।

m) तु. पृ २५० p ।

n) विप. (दीप्तिमती [उषस्-]) ।

o) विप. (धवलवर्ण- [सोम-]) । पशा. नावग्रहः । उस. उप. कि' प्र. उसं. (तु. तिरश्च्-, सा. उ. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. उ [पक्षे], म उप. <√चि 'चयने' इति) ।

p) नाप. (श्वेतवर्ण- [गोयूथ-]) । कर्तरि क्नन् प्र. उसं. (पाउ ३,१२) ।

q) विप (भ्राजमान- [मख्नि- =मरुत्-]) । स्वार्थे यः प्र. (वैतु. वें. <√श्वि इति, स्क [पक्षे] <शु- [आशु-] +√इ इतीव) ।

r) *भाप. (दीप्ति-) ।

s) *विप. (दीप्तियुक्त- [अग्नि-]) । मत्वर्थे ढक् प्र. उसं. (पावा ५,२,१२२[वैतु. GW. व्यप. <श्वित्रा-]) । सस्थ. पृना=*पृना आँ इति द्वे पदे (वैतु. पपा प्रमृ. नैकमिति) ।

t) विप. । कर्तरि अच् प्र ।

u) न.प. (आदित्य- [?GW.]) ।

v) विप. (*प्राण-प्रद- [वायु-]) । व्यु. ? । नैप्र. < *श्वास-ध- (तु. पृ १८२० b, २७८७ n; वैतु. अन्ये =शुभ्रवर्ण- इति) ।

¶तै २,१,१, १; ८, ४; ९, २; ३; ५,७,१,३; मै २, ५, १[४]¶; ३, १, १०¶; ४, १४, २[f]; ¶काठ १२, १३[१]; ३४, ५; शौ १,२३,४; पै १,१६, ४; -तया ऋ ८,२६,१९; तै ६,१,६,७¶: -ता ऋ ८, ४१, ९; तै १, ८, ९, ३¶; मै ¶२,५, २; ७; ४,२,४; १४¶; काठ १५,५¶; -ताः खि ५, १४, ५; मा २४, ६; ९; १९[१]; का २६, २, १; ४; ४, ४[२]; तै ५, ६, ११, १; २२, १; मै ¶२. १, ५; ३, ६; ५, २; ३, १३, ७; १०; १९[२]; १९[a]; काठ १३,१[२]¶; ४९, १; ५०, २; शौ २०. १२८, १६; -तान् ऋ ८,४१,१०; मा २४, ११[a]; का २६,३,१[a]; -¶ताम् तै २,१,२,४;५[२];८, १[२]; मै २, ५,७;६,६; काठ १३,१;८; १५, ५; -ताय तै ७, ३, १८, १; काठ ४३,८; -तायाः काठ ११, ५[२]¶; -¶तायै तै १, ८, ९,२; २,२,१०,२; -तासः ऋ८.५५, २; खि ३, ७, २; -तैः मै २, ९, १; -तौ ऋ ८, ४०, ८.

श्वेत-व(त्>)ती- -ती तै ५ ५,१,२¶.

¶श्वेत-व (त्स>)त्सा- -त्सा तै१,८,९,३; काठ१५,५;-त्साम् मै २,६,६; काठ१५,५,-त्सायाः मै ३, ३,९; काठ ११, ५[२]; २१, ९; -त्सायै तै १, ८, ९, २; २, २, १०, २; ५, ४, ९,३.

श्वेता (त-अ)नूकाश[b]- -शाः मै २,५,१०[२]¶; -शाय तै ७, ३, १७,१; काठ ४३,७.

श्वेतो(त-उ)पका (श>)शा[c]- -शा मै ३,७,४.

श्वे(त्य>)त्या[d]- -त्या ऋ १, ११३, २; १०, ७५, ६[e]; कौ २,११००[f].

श्वेत(न>)ना[f]- -नायै ऋ १, १२२,४.

श्वितान-, श्विति- √श्वित् द्र.

श्वितिङ्गु[g]- -ङ्गाः तै ५,६,१५,१[h].

श्वितीचि-, °ची-, श्वित्न-, श्वित्न्य-, श्वित्यच्-, १श्वित्र- √श्वित् द्र.

२श्वित्र[i]- -त्रः मा २४,३९; का २६, ८,४; तै ५,५,१०,२[j]; शौ३,२७, ६[j]; पै ३, २४, ६[j], -त्रम् शौ १०,४,५;१३; पै १६,१५,५;१६, ३;- त्राय शौ १२,३,६०; पै१७, ४१,१०; -त्राणाम् पै ८,७,२.

श्वित्न्य[k]- -त्न्यम् ऋ १, ३३, १५.

२श्वैत्रेय[l]- -यः ऋ १, ३३, १४; काठ १३,४२[m].

१श्वेत- √श्वित् द्र.

२श्वेत->श्वेत-याव(र>)री[n]- -री ऋ ८,२६,१८.

---

[a]) सपा. °ताः <> °तान् इति पाभे.।

[b]) विप. (शुभ्रज्योत्स्न- [पशु-])। बस.।

[c]) विप. (शुभ्ररूपा- [सोमक्रयणी- गो-])। बस. (तु. वैप४ श्वित्रोपकाशा-)।

[d]) नाप. (उषस्- [तु. प्राक्; वैतु. अर्वाक् विप.])। श्वेत- (भाप. नाप. वा [दीप्ति-, किरण-]) > + मत्वर्थे यः प्र. (तु. [अंशतः] PW. प्रमृ.; वैतु. या [२, २०] प्रमृ. <√श्वित् इति)। MW. °त्यां- इति स्वरिततत्रनिर्देशः ?।

[e]) व्यप. (नदी-)।

[f]) नाप. (उपस्-)। कर्तरि युच् प्र. (पा ३,२,१४९)।

[g]) *नाप. (तूपर-)। पुंच्छ-भृति- (पुच्छ-भार-) > *श्विति- + (√अङ्ग् ['गतौ = *प्राप्तौ, धारणे, स्वीकारे'] > कर्तरि) *अङ्ग- > उस. *श्वित्यङ्ग- > यनि. (तु. २श्वित्र-; वैतु. *श्विति- [श्वैत्य-] > श्वितिम् + गु- इतीव कथञ्चित् प्रायोवादः ? [तु. शितिङ्गु-, मा. WAG [१,२३२ C] AVL [२३१]। यच्च शितिङ्ग- इत्यन्य आहुस्तन्न (तु. तत्रत्यं टि.)। [h]) पाभे. पृ३११०० a द्र.।

[i]) नाप. [*प्रवृद्धपुच्छ-मेरुभेद- (पंजा. छुग्रा [तु. पृ १३२४ e पाभे.])]। *पुच्छ-भृत्- (पुच्छ-भार-)+मत्वर्थे रः प्र उसं. (पा ५. २,१०७) > *पुच्छभृत्र- >) यनि.

[j]) नाप. (सर्प-भेद-)। व्यु. ?। तु. पृ २४९३ f, २९२६ a। पाभे. पृ १३२४ d द्र.।

[k]) विप. (*पुच्छभार-युक्त- [गो- = वृषभ-])। अत्र श्वित्र- भाप. द्र.। मत्वर्थे च यत् प्र. उसं. (पा ४,४, १२८)। आद्युदात्तः (पा ६, १,२१३)। वैतु. *श्वित्रा- (व्यप. [स्त्री]) > अपत्यार्थे यनि. व्यप. [पुरुष-] इति प्रायोवादः!। अत्र युग्मकं भवति। दुशद्यु- इति, शुम- इति चापि कुत्सरथयोगाद् युध्यमानस्य वृषभस्यैवापरे द्वे विप. द्र. (तु. शफोद्धूतरेणोर्द्युव्याप्तिश्रुतिः)। युध्यमाना वृषभा उद्भृतपुच्छभारा भवन्तीति च स्वभावोक्तिरत्र द्र.।

[l]) विप. [*पुच्छभार-युक्त (वृषभ-, तूपर- [श्वित्न्य-])]। स्वार्थे ढक् प्र. उसं. (पा ५,३,१०२)।

[m]) सपा. मै २,५,९ चैत्रेयः इति पाभे.।

[n]) विप. [*अरित्र-गमनी- (सिन्धु- *= नौ- [तु. सिन्धु-वाहस्- Eng. canoe इति च पर्यायान्तरम्])। उप. पूप. नाप. सद् अरित्रपरम् (√*वश [= √वह] > भावे

?श्वै पै १९, १९,४.
श्वैत(र>)री[a]- -रीम् ऋ ४,३३,१.
१श्वैत्रेय- √श्वित् द्र.
२श्वैत्रेय- २श्वित्र- द्र
श्वो-वसीयसी-, श्वोविजयिन्-
श्वस्- द्र.

प

?पंगणवान्[b] पै ७, २, ९.
?पड्डुरिमम् पै १७, १२, ३.
पुण्ड[c]- -ण्डः मै ४, ६, ३.
पुण्डा-मर्क[d]- -र्कयोः मै ४,६,३¶;
-र्कौ मै ४,६,३[2e].
पुण्डिक[f]- -कम् मै १, ४, १२¶.
?पुद्यते[g] शौ २०, १३६, ३[h].
पुप्[i]- पद् ऋ १, २३, १५; १६४,
६; १५; २, १३, १०; ३, ५६,
२; ६, ४७, ३; ७. १८, १४[i];
८,६८,१४; १७; १०,१४,१६,
खि ३,१०[2], १९; मा ९, ३२[j];
२३,५८; का १०, ६, २[j]; २५,
१०, ६; ¶तै १, ५, ७, २; ७,
११,१§; ३, ४, ८,६; ५,१,५,
२;७,३; ९,१; १०, ५; २, ५,
२; ६, १; ४, २, २; ३, ४[2];
४, २[2]; ६, ३; ९,३; ११, ४[2];
५, २, ६; ६, ७,१[2]; १०, ३[2];
६, १, १, ८; ८, १; २,३,४[2];
३, ३, ६; ४, ५, ७; ५,३,२[2];
३; ४[2]; ६, २, १[2]; ३, ३[2];
११, ५[2]; ७,२, १, १[2]; ६,२[2];
३, २,१; ४,२,२; ३,२[2]; ६,२;
७, २[2]; ३[2]; ११,३; ५,१,४,७,
४[2]; ¶मै १,५,६,८,७,३[2]; १०,
८; १७[2]; ११, १०§[k]; ३, १,
१[2]; ५;९[2]; २, १; ४; ३, ४[2];
५[2];८; ४,३; ४[2]; ६[2]; ६,४; ७,
६[2]; ९,४[2]; ४, २,४; ४,९[2]; ५,
३; ६, ७; ७, ५[2]; ८,४[2]; १०;
¶काठ ८,८[2];९,१[4];११,५;१०[2];
१२, ६[2]; १४,४[3k]; १८, १३§;
१९[2]; १९,५;७; १०; २०, ३;
४, २१,५[2]; ६[2]; ७[2], ८; १२[5];
२२, २[2]; ६; २३, २; ८; २४,
४[2]; ८; १०; २६, १०[2]; २७,
१[2]; २८, २[6]; २९,३[2]; ३०, ५;
३३, ३;७[2]; ३४,७;१०; १३[4];
३६,३; ११[2]; ३७, १०§; ४०,
११[2];§; ¶क ७, २[2]; ९, ४[4];
२९, ७[2]; ३०, ३; ५; ८; ३१,
१; ५; ६; २०; २१; ३४, १;
३५, ८; ३७, ५[2]; ३८, १; ३;
४१,८[2]; ४२,१[2]; ४४,२[6]; ४५,
४[2]; शौ ४,११, १; २०, २; ५,
१५, ६; ८, ९,७, १६[f]; १७[2];
२३; ९,२,११;१४, ७†; १६†;
१०, ७, ३५; ८, ५; ११, ३,
२१; ९, १८; १३, १, ४; ३,
१; ६; १८,२,६†; १९,४७,४;
पै १, ३७, ३[2]; १०२, ३; ३,
२५,१; ६, २०, ४; ८, ५, ६;
६,२; १०,४, १; १३, १२, ५;
१६,१८,७; १९, ६[4]; ७[2]; २०,
२; ६६, ६†; ६७, ५†; ७६,
१०; ८३, ८; १०१, ४; १७,
१०,७; १८, १५,४, ¶पद्ऽ-पद्
मै १, १०, १७; ११, १०, काठ
३६,११; †०पद् ऋ १०,१२८,
५; तै ४,७,१४,२[l]; काठ ४०?,

---

[*]उश्म्य+[√भृ > करणे भृत->] [*]इत- > उस.) [*]उश्म्येत- > [*]श्म्येत- > यनि. (तु. नभा. सजातं प्राति. सन् यण् इति; वैतु. पूप. १श्वेत- इति कृत्वा PW. GW. ORV. प्रमृ. विप. [सिन्धु-] इति; वें. सा., [पक्षे] PW. प्रमृ. च व्यप. इतीव)।

[a]) विप. [[*]स्वाद्वी- (धेनु- = स्तुनि- [तु. निघ १,११])]। [*]श्वाद्- (स्वाद्-) + (√भृ 'धारणे' > भावे) [*]भृत्व-(र>)री- >) बस. [*]श्वाद्-भृत्वरी- > [*]श्वैत्वरी- >यनि. (वैतु. श्वेतवर्णयुक्तार्थे [कथञ्चित्] < श्वैत्र- < श्वित्र- इति (WAG [१, ५२c] R [ZDMG ४८, ११२], < श्वेतवर- इति सा., < श्वेतृ- < १श्वेत- इति वें. GW. ORN.?)।

[b]) भगणवान् इति BKA. शोधः? ।

[c]) = पुण्ड- । (√भाष् 'भाषणे' > कर्मणि) [*]भाषु- + (√भण्ड् 'परिभाषणे = [*]विपरीतभाषणे' > भावे) भण्ड- > बस. [*]भाषु-भण्ड- ([*]= पाषण्ड-) >यनि. (वैतु. पृ ३०६३ c पाका. मतम्?)।

[d]) पृ ३०६३ d द्र.। [e]) पाभे. पृ ३०६३ e द्र.।

[f]) व्यप. (औद्दारि-)।

[g]) √खड् 'भेदने' >खड्यते इति शोधः? (तु. पुद्यते इति मूको; वैतु. RW., ?W. पुद्यते इति [पृ १९०० तस्य निर्देशो नेष्टः])। [h]) पाभे. पृ १९०० e द्र।

[i]) संख्यावचन- विप.। व्यु.?। या [४,२७] प्रमृ. < √सह् इति। [*]पंप्- (पञ्चन्-) + ([*]अपप- [एक-]>) [*]वप्- > (बस. [=पंचयुक्तैकतन्-]) [*]पंप्वप्- > [*]प्वप्- (तु. Zd. क्ष्वस्- [तु. SEY ९२]) > यनि. (वैतु. WAG [१,१९७a; २३२ c] Hirt [१, ३२७, २] प्रमृ. समीकरणमात्रं प्रदर्शकाः?)।

[j]) पाभे. पृ १८८० j द्र.। [k]) पाभे. पृ १८८० k द्र.।

[l]) तु.क.शौ.पपा.WI.; वैतु. तै.पपा. उत्तरेण समस्तमिति।

१०; शौ ५, ३, ६; पै ५, ४, ६; पट्सु काठ ३३, ६¶; षड्भिः ऋ २,१८, ४; खि १, २.१२; ¶तै १, ५, ७, २; ३; ३.४, ८, ६; ५, १, ७, ३; ९. १; २,६, १[a]; ४, ६, ३; ९, ३; ६.१,१,८; ४,५,७; ¶मै १, ५, ६; ३, २, ४[b]; ३, ८; ४, ३; ६,४; ¶काठ १९. ७; २१, ८; क ३०,५¶; शौ १२, २,४८; पै १७,३५,५; षड्भ्यः तै७.२,११, १; १३, १; १९, १; काठ ४२. १;३;९; षण्णाम् पै ४,४०,६.

षट्-कपाल[c]– -लः मै १, १०, १; १७¶; काठ ९.६;३६,११¶; क ८,९; –लम् तै १,८,५,१¶.

षट्-त्रिंशत्– -शत् मा १८, २५[२]; का १९, ८, २[२]; तै ४, ७, ११, २; ५.३,२,४¶; ६,२,४, ५¶; ¶मै १.१०,८; ३, २,९; ८, ४; ¶काठ २०, ११[२]; ३४,७[२]; १२; ३६,३; क ३१,१३[२]¶;–¶शतम् तै २, ५, १०, ३; मै ३. ५, १; –¶शता काठ २५, ४; क ३९, १; –शते काठ ४२,५.

षट्त्रिंश[d]– -शः मा १४, २३; का १५,७,१; तै ४, ३, ८, १; ५.३,३,५¶; मै २, ८, ४; काठ १७, ४; २०, १३; ३७, ६; क २६,३; –शान् ऋ १०,११४,६.

¶षट्त्रिंशद्-अक्ष(र>)रा– -रा तै २,५,१०,३; ५, ३,२,४; ७.४,६,३; मै ३, २, ९; ५, १; काठ २०, ११[२]; ३४, ७, १२; क ३१,१३[२].

¶षट्त्रिंशद्-रात्र[e]– -त्रः तै ७, ४,६,३; –त्रम् तै७,४,६,१[२];२.

षट्-प(क्ष>)क्षा[f]– -क्षा शौ ९, ३, २१; पै १६,४०,८.

षट्-पञ्चाशत्– -शते काठ ४२,५.

षट्-पद्[f]– -पदः शौ १३, २, २७; पै १८,२३,४.

षट्पदा[f]– -दा तै ५, २,११,१[g]; मै ३, १२, २१[g]; काठ ११, ५; ५०,५[g], –दाः[g] मा २३,३४; का २५,७,२.

षट्पदी– -दी तै ३,३,१०,२.

¶षट्-पु(त्र>)त्रा[f]– -त्रा मै १, ५, ८.

षट्-शरात्र[h]– -त्रम् पै ९,२१,६.

षट्-सप्तति– -त्यै काठ ४२,५.

षट्-सहस्र[i,j]– -स्रा शौ ११.७,२; पै १६,१५१,३.

¶षट्-स्त(न>)ना[f]– -नाम् काठ १९.६; क ३०,४.

षड्-अक्ष[f]– -क्षः खि ५. ७, ३, ८; मै ४, १३, ८; काठ १९, १३; –क्षम् ऋ १०,९९,६.

षड्-अक्षर,रा– -रया मै १, ११, १०[२j]; काठ १४, ४[२j]; –राम् मै १,११,१०; काठ १४,४; –राय मै १,११, १०; –रेण[j] मा ९, ३२; का १०,६,२; तै १, ७,११,१.

षड्-अर[f]– -रे ऋ १, १६४, १२; शौ ९,१४,१२; पै १६,६७, २.

¶षड्-अरत्नि– -त्निः मै ३, ९, २; काठ २६,४; क ४१, २; –त्निम् तै ६.३,३,६.

षड्-अश्व[f]– -श्वैः ऋ १, ११६, ४

¶षड्-अह[k]– -हः तै ७, २, ६, २; ४,२,२; ५; ३, २; ७,२; –हम् तै ५, ५, २, ६[1]; ६, १,८,१[1]; काठ ३३, ७; शौ ८, ९, १६§; पै १६,१९,६§; –हस्य तै ७,५, ७, २; काठ ३३, ७; –हाः तै ७, ४,६,२; ११,४[२]; ५, १,४; काठ ३३, ३[३]; –हेन तै ७, ४, ११, ३[२]; ५, १, ५; काठ ३३, ३[२]; –हैः तै ७,५,६, १[२]; ७,२; काठ काठ ३३,७; –हौ तै ७, ४,११, ३; काठ ३३,३.

¶षडह-संतत– -तम् तै ७,५, ६,३.

¶षड्-उद्याम[m]– -मम् तै५,१,१०, ५[n], ६, ९, १; काठ १९, ११[n]; क ३१,१.

षड्-उद्याव– -वम् मै ३,२,१[n].

षड्-ऋच– -¶चेन[a] काठ २०, ४; क ३१,६;-चेभ्यः शौ१९,२३,३[o]

¶षड्-गव[p]– -वेन[b] तै ५, २, ५, २; काठ २०,३; क ३१,५.

षड्-ढो(<हो)तृ[q]– -ता काठ ९, १३.

a) सपा. षड्भिः <> षड्चेन इति पाभे. ।
b) सपा. षड्भिः <>षड्गवेन इति पाभे. ।
c) तु. पृ १८८१ *d* । d) तु. पृ १०३३ *k* ।
e) तु. पृ १०३२ *l* । f) विप. । बस. ।
g) सपा. °दा <> °दाः इति पाभे. ।
h) तु. पृ १०३० *l* ।
i) समासान्तः डच् प्र. (पा ५,४,७३) ।
j) एकतरत्र सपा. °रया <> °रेण इति पाभे. ।
k) नाप. (सोमयाग-विशेष-) । तद्धितार्थे द्विस. ।
l) क्रिवि. । समाहारे द्विस समासान्तः टच् प्र. (पा ५,४,९१) ।
m) विप. (शिक्य-) । बस. उप. = रज्जु- ।
n) परस्परं पाभे. । o) तु. पञ्चदशर्च- ।
p) तु. १द्वादश-गव- । q) तु. चतुर्-होतृ- ।

षड्-यामन्[a]- -मानः,-म्नः पै ९, २१, ६.

षड्-योग[b]- -गम् शौ ८, ९, १६; पै १६,१९, ६; -गाः पै ९, ९, १; -गैभिः शौ ६, ११, १; पै १९,१८,७.

षड्-रात्र[c]- -त्रः ¶तै ७,१,१०,२; २, १, १[२]; शौ ११, ९, ११; पै १६,८३,१; -त्रम् तै ७,२, १,१[२]¶; -त्रेण तै ७,२,१,३¶.

षड्-वर्मन्-> षड्वर्मिन्- -र्मिणम् खि १,२,१४.

षड्-विंशति- -तिः मै ४, १३, ४; काठ १६,२१.

षड्-विधा(न>)ना[d]- -नाः ऋ ७, ८७, ५.

षड्-वृष[b]- -षः शौ ५, १६, ६, पै ८,४,६.

षण्-ण(<न)वति- -त्यै तै ७, २, १५,१; काठ ४२,५.

षण्-मयूख[a]- -खम् शौ १०, ७, ४२.

षण्-मास-> षण्मास्य[e]- -स्यः काठ ३३,८.

षष्टि- -ष्टिः ऋ १, १२६, ३; १६४, ४८; ७, १८, १४[२]; ८, ९६, ८; तै २, ५, ८, ३¶; ४, ४,११,४; ७,५,१,४¶; मै २, ८, १४; काठ ३३, २[२]¶; शौ ५,१५,६; १०,८,४; १९, ४७, ४; पै ६,२०,४; ८,५, ६; १६, १०१,७†; १९,४६,४; -ष्टिम् ऋ १,५३,९, ६,२६,६; ८, ४, २०; ४६, २२; २९; ९, ९७, ५३; खि ५, ८, १; कौ २, ४५५†; जै ३, ३४, १३†; शौ २०, २१, ९; १२७, १†; -ष्ट्या ऋ २, १८, ५; पै १७, ३९, ५[f]; -ष्ट्याम् शौ १२, ३, ३४[f]; ४१; पै १७, ४०, १; -ष्ट्यै तै ७, २,१७,१; १८,१; काठ ४२,३;५-८.

षष्टि-रात्र[g]- -त्रे पै ४,१४, ८.

षष्ठ[h]- -ष्ठः तै ५, ७, १८, १[i]; मै १,७,४[२]¶; काठ ९, ३[२]¶; ५३, ८[i]; क ८, ६[२]¶; शौ १३,५,४; १५,१५,८;१६,६;१७,६; -ष्ठम् खि ४,११,७; ¶तै ७, २, ८, ३; ७; ¶मै १,९,४[४]; ३,७,६; ४,१,८; ¶काठ ९,१२[४]; २३, २;८; ३१,६; ३४,६; ¶क ३५, ८; ४७, ६; शौ ८, ९, ६; पै १६,१८, ६; -ष्ठस्य काठ ३३, ८¶; -ष्ठान् शौ ८, ९, ४; ६; पै १६,१८, ४; ६; -ष्ठाय शौ १९, २२, २; -ष्ठे मा ३९, ६; का ३९,४,१; तै ७,२,८, ३¶; मै ३,७, ६¶; ¶काठ ३०, २; ३३,४; ३४, १; क ४६, ५¶; -¶ष्ठेन तै ७, ३, २, १; काठ ३४,१०; ३७,१२.

षष्ठी- -ष्ठी मा २५, ४; ५; का २७,४, १; ५,१; तै ५, ६, १०, ३¶; ७, १७, १; २१, १[i]; २२,१; मै ३, १५, ४; ५; काठ २२, ६¶; ५३, ७; ११; १२[i]; क ३४, १¶; -¶ष्ठीम् तै ५, ४, २, २; मै १, ८, १; काठ २२,६; क ३४, १; -ष्ठ्या पै ९,२०,६[२].

षो-ड(<द)शन्[j]- -श मा १८,२५[२]; का १९,८,२[२]; तै ४,७,११,२; ७,४,५,४[२]¶; ¶मै ४,३,१०[२]; ४, १; -¶शभिः तै २,१, ४, ५; ५,४,५,४; मै ३, ३, ७[२]; काठ २१, ८[२]; -शभ्यः तै ७, २,११,१; १३,१; १५, १; काठ ४२,५.

षोडश- -शः तै ४, ३, १२, १[k]; ५,३,५,१[२k]; २; काठ १७, ६[k]; २१, २[४k]; क २६, ५; ३१, १७[४]; पै १७, २९, ७![l]; -शम् मा ९,३४; का १०, ६, ४; तै १,७,११,२; ६, ६, ११, १[२]¶; मै १, ११, १०[२]; काठ १४,४[२]; २१, ८; शौ ३,२९,१.

षोडश-क(ला>)ल[a]- -लः

---

a) विप. । बस. ।

b) विप. (द्वादशगव- [गार्ह-]) । षष्-+योग-> समाहारे द्विस. षड्-योग-+मत्वर्थे अच् प्र.>यनि. । यत्र. षड्-वृष-, षड्-योग- प्रभृ. अयैवं सुवचतरं द्र. ।

c) नाप. (याग-विशेष-) । तद्धितार्थे द्विस. ।

d) विप. [भ्रमि- वैश्रु. वै. नाप. [क्रतु]] बस. ।

e) विप. (गर्भ-, पुत्र-) । यत् प्र. (पा ५,१,८२) ।

f) सपा. °ष्ट्या <> °ष्ट्याम् इति पाभे. ।

g) नाप. । समाहारे द्विस. ।

h) विप. । तु. पा ५, २, ५१ ।

i) सपा. षष्ठः <> षष्ठी इति पाभे. ।

j) पपा. नावग्रहः । द्रस. । पूप. उत्वम् उप. आदेः ष्टुत्वं च (पावा ६,३,१०९) ।

k) सपा. °शः (आपश्री १७, १, २ प्रमृ. च) <> °शी (माश ८, ५, १, १० माश्री ६, २, २, १ च) इति पाभे ।

l) षोडशिन्-> शी इति शोधः ।

काठ २१,८.

षोडश-गृहीत[a]- -तेन मै ३, २, ७¶.

¶षोडश-धा तै २,१,४,९; ५, ४,५,४; ६,६,११,१.

षोडश(श-ऋ)चं[b]- -चैभ्यः शौ १९,२३,१३.

षोडशा (श-अ)क्षर,रा- -रया मै १,११,१०[२]; -राम् मै १, ११,१०; -राय मै १,११, १०; -रेण मा ९, ३४; का १०, ६, ४; तै १,७,११,२.

षोडशा(श-अ)र[c]- -रम् खि १,२,१२[d].

१षोडशिन्(बप्रा.)[e]- -शि तै ७, १,४,३¶, -¶शिनः तै ६, ६, ११,१; ६; ७,४,३, ५; ७, ३; काठ १४, ९[२]; पै १७, २९, १४; -¶शिनम् तै ६, ६, ११, २[२]; ७, १, ५, ४; ४, १०, १; मै १,११,९; ४, ७, ६[१]; काठ १४,९; २४,१; ३३.२, क ३७, २; -शिना मै १, ८, ६¶; -शिनि मै ३, ९, ५¶; -शी खि १, २, १४; मा १५, ३[f]; का १६,१, २[f]; ¶तै ६,६,११, १[४]; २[२]; ३[२]; ४; मै २, ८, ७[f]; ¶३, २, १०[११]; ९, ५; ४, ७, ६[१०]¶; ¶काठ १४,९; १५,१०; २४, १; ३४,१६; ३७, १७; क ३७,२¶; शौ ११, ९, ११; पै १६,८३,१.

¶षोडशि-त्व- -त्वम् तै ६,६,११,१.

¶षोडशि-मत्- -मत् तै ७, ४,७,२.

षो-ढा[g] ऋ ३,५५,१८; ¶मै १, ६,७; ३,३,९; ८,७; काठ ८, ३¶; क ६,८¶.

¶षोढा-विहित- -तः तै ५,६, ९,१.

?षष्टिशस्य पै ४,१४,८.

?षष्ट्यांशानि[h] पै १, ८६, ३.

?षाट्[i] ऋ १,६३,३.

?षुमतत् पै २०,४,१[j].

?षुम्मल- -लः पै १८, ३,१०[k].

१षोडशिन्- षष्- द्र.

२षोडशिन्[l]- -शिने[m] मा ८, ३३[२]; ३४[२]; ३५[२]; का ८, ८, १[२]; ९, १[२]; १०, १[२]; २८, ९, १[२n]; तै १, ४, ३७-४२, १[२]; -शी मा ८, ३६; २६, १०; ३२,५; का ८, ११,१; २८, ९, १; ¶तै १,४,४१,१.

षोढा- षष्- द्र.

?षौल्लु- -लुम् पै १, ५५,१[o].

?ष्वुत्वमस्मन्तराधात्[p] मै४,९,१२.

स

स- तद्- द्र.

सं √यच्छ्,यम् (बधा.), संयच्छति तै ५, २, १०,६¶; सम्···यच्छति तै ५, २, १०,७¶; सम्··· यच्छ? पै २,४९,१-५.

संयमत् शौ ६,५६, १; १०, ४, ८; पै १६,१५,८; १९, ९,१३;

a) मलो बस. अन्तोदात्तः। b) तु. पञ्चदशर्च-।

c) विप.। बस.। °शा° इति स्वरः?

d) सपा. श्वेउ १,४ षोडशान्तम् इति पाभे.।

e) नाप. (स्तोम-, स्तोत्र-प्रभृ.)। तदस्य परिमाणमित्यो डिनि-प्र (पावा ५, १,५८)।

f) पाभे. पृ ३१७८ k द्र।

g) पपा. नावग्रहः। <षष्-धा (पावा ६,३,१०९)।

h) षष्टिर् (आ√अंश>) आनशन् नः शारदः शतानि इत्यभ्यक्षरः पाद-शोधः।

i) तुरा-षाट् इत्यभ्यक्षरः शोधः (तु छन्दः, चतुर्थे मन्त्रे पृथाषाट् इति च; वैतु. अन्ये पपा. अनु √सह् >साह्->षाह्->यनि. [प्र१] इनि)। सस्थ. ?एतान् >*एधा [भाप. < √एध 'वृद्धौ'] > एधा वत्- (विप. [इन्द्र-]) > °वान् इति शोधः (तु. छन्दः; वैतु. अन्ये एतद्->यनि. इति?)।

j) सपा. शौ ७,२१,३ रयिम् इति पाभे.।

k) सपा. शौ १४,१,३१ संभलः इति पाभे.।

l) विप. (*शूर- [इन्द्र-], *जनयितृ- [प्रजापति-])। *वृष्य- (बप्रा. [इन्द्रप्रकरणे = शौर्य-, प्रजापतिप्रकरणे =उत्पादन-]) + (√*वृढ् 'बृहद्भावे' > भावे) *वृढस्- >पस. *वृष्य-वृढस्- + मत्वर्थे मिनिः प्र. [पावा ५, २,१२२]) *वृष्यवृढस्विन्- > *ष्योढसिन्-> यनि. (वैतु. सर्वत्र [षष्-] > षोडशन्- >यनि. इति प्रायोवादः?)।

m) =सपा. माश ४,५,३,९[२]; १०[२]। मै १,३,३४[२] काठ ४,११[२] हरिवते इति पाभे.। n) पाभे. पृ२३९८ a द्र.।

o) कौल- (<१कुल-) + (√वृध् > *वर्धु->) *वालु- > कप. *कौल-वालु- > *कौल्लु- > -लुम् इति शोधः। 'आत्मनः कुलस्य वृद्धिकरं (भर्तारम्) आकनिक्रदम् (आक्रन्दामि)' इति वा.।

p) शोधः पृ २३० b द्र.। सपा. तैआ ४, २०,२ सु इति पाभे.।

संयम.[a] शौ ४, ३,७[3b].
सम्'''यमतुः ऋ ६,६७, १;
सम्'' येमथुः ऋ ८, २५, ६;
समयंस्त ऋ १,१३६,२; १४४,
३; सम् (अयंस्त ऋ १,१४४,३.
१सं-यत- -तः पै ५, १४, २; १९,
२[c], -तम् खि ३, १५, ३; शौ
६,५६,१; १०,४,८; पै ८, १९,
९; १६, १५,८; १९,९,१२.
२सं-यत[d]- -तः ऋ ९,६९,२.
१सं-यति- -त्यै मै ३,२,८¶.
¶सं-यत्य मै २,१,१[e],२.
सं-यम(न>)नी[f]- -नीम् खि ४,
२,४.
सं√यज्,>याजि, ¶संयजति मै ३,
९,८; काठ २६, ९; ३२, १;
क ४१, ७, संयजन्ते ऋ १०,
७१, ८; सम्'''यक्षतः ऋ २,
३,७; [g]संयजताम् मै ३,९,८¶;
सम् ' यजस्व[h] तै १,४, ३, १;
मै १, ३, ५, काठ ४, १; क
३, १.
¶संयाजयति काठ ६, ८; २३,
९; क ४,७; ३६, ६; ¶संयाज-
येत् काठ २३,९; क ३६.६.
¶सं-या(ज्य>)ज्या[h]- -ज्याः काठ
८,१०; क ७, ६; -ज्ये मै १,६,
८[3]; २, १, ४; काठ १०, ७;
११,३.
सम्-इष्ट- > ¶समिष्ट-यजुस्[i]-
-जुः तै २, ६,१०,४; ७,३,११,
२; काठ ४३.१; -जुषा मा १९,
२१; का २१, २, १८; मै १,
४,६; -जूंषि तै ६, ६, २, १;
मै ४,८,४.
¶सम्-इष्टि- -ष्टिः मै १, १०, १५;
३,७,१; काठ ३६, ४; ९; १२;
-ष्टयाम् काठ ३४, १६; -ष्ट्यै
तै ६, ३,९,६; ६, २, १; मै १,
१०,९; १५; १८; ३, ७, १; ४,
१,२;४; काठ २३, ९; ३६, ४;
९; १२.
[j]संयजयापि[j] पै ३,३६,४.
सं√यत्, [सम्'''यतते ऋ ५, ३७,
१; ९,१११,३; काठ २५, १¶;
क ३८, ४¶; कौ २, ९४१;
जै ४,१,२; संयतेते काठ ३२,
४¶; [सम्'''यतन्ते ऋ १,
१६३,[१० (३,८,९)]; मा २९,
२१; का ३१,३,१०; तै ४,६,७,
४; काठ ४६,३; सम्'''यतथः ऋ
६, ६७,३, मै ४,१४,१०†; सम्
'''यतेते[k] ऋ ७, ९३, ५; सम्
'''यतन्ताम् ऋ ५, ५९, ८;
¶समयतन्त मै ४, ३, ४, काठ
१०,७.
†२सं-यति- > संयती[l]- -ती
ऋ २, १२,८; शौ २०, ३४,८;
पै १३,७,८.
¶सं-यत्त- -त्तयोः काठ १०, ३[m];
२५,१; क ३८,४; -त्ताः तै १,५,
१,१; २,२, ११, ५; ३, ७, १;
४,२-३,१; ३, ४,४, १; ५, ३,
११,१;४,१,१; ६.३; ५ ३, ३;
७,३,१; ६,२,२, १;६; ३,१०,
५; ७,२,५,३; मै १,६,१०;१०,
१५;१६;४.१,१२; काठ ८, ८;
१५; १०,७[2];१०; १२,३; १३.
४;२४,१०; २५,२; ६; २७,८[n];
२९, १[3]; ३६, ९; १०; ३७,
१४[2]; क ७, ३; ३८,३;५;३९ ३;
४५,२[3]; -त्तान् मै ३, ८, ५[3];
-त्ते तै २,१,३,३; ८,४; २, २,
४; ४, ५; ८,३; ३, ४, ८, ३;
मै ४,२, ६; काठ ९, १४; ३७,
१२.
१सं-यत्[o]- -यत् मा १५,५; का १६,
१,६; तै ४,३,१२,२; ४,११,२;
मै २, ८, ७; काठ १७,६; २२,
५; क २६,५; -यतः ऋ २, २,
७; ५, ३४, ९; ८, २३, १०;
१००,९,९, ७२, ६; ८६, १५;
४७; खि ४, १, १; ¶तै ५, २,
१०,६;७; मै ३,३,८¶; कौ २,

a) तु. W. WI.; वैद्र. सा. <सं-यम- इति ?।
b) सपा. पै २, ८,४[3] संनम. इति पाभे.।
c) सपा. शौ ३, ३०,२ संमना इति पाभे.।
d) प्रयुक्तादित्वादन्तोदात्तः वैद्र.; GW. सं° इति)।
e) सपा. काठ ९,१७ कामास्य इति पाभे.।
f) विप. (रश्मि-)। °मनी- (नाप्रा २६,४ °मिनी-
इति) इति शाखः? यनि. शोधः।
g) पाभे. ६०१ c द.।
h) नाप. (याज्या-)।
i) नाप. (याग-भेद-, मन्त्र-विशेष-)। सलो. पस.।
j) सस. पद्. ज्याम् इति दि-पदः शोधः।
k) तु. पा ३, ४,९५।
l) विप. (युध्यमाना- [क्रन्दसी°- =सेना-])। गस.
उप. कर्तरि इः प्र. उसं. (पाउ ४,१४० [तु. सं यत-;
वैद्र. सा. GW. प्रमृ. < २सं-यत-])।
m) सपा. मै २,१,२ संयुभागयोः इति पाभे.।
n) पाभे. पृ २५५७ m द.। o) विप. (२कृप्-, गो-,
प्रमृ), नाप. (छन्दस्-,इष्टका-,संग्राम-)। सस. क्विबन्तम्।
उस.? < सं√यत् [तु. GW.] वा, सम्√यम् [तु.
वें. सा. PW. प्रमृ.] वा, सम्√इ [तु. सा ऋ ५,३४,९
प्रमृ. GW. ऋ १, १५१,८ प्रमृ.] वेति।

११९९; -[यि]म् ऋ ६, २२, १०; ७, १०२, ३; ९, ६२, ३; ६५, ३; ८६, १८; खि ३, १५, ३०; कौ २,१८२; २५६; ५०४; ३,१७,३; २१, २१; ३९,३; शौ २०, ३६,१०; -[यि]ता ऋ १, १५१,८; ६, १६,२१; तै २, २, १२,१; काठ २०,१४; -यताम्, -यद्भिः तै ५,२,१०,६¶.

संयत्-त्व- -त्वम् तै ५,२,१०,६¶.

२सं यत्- सम् √इ द्र.

१सं-यत-,२सं-यत-,१सं-यति- सं√यच्छ् द्र.

२सं यति- सं√यत् द्र.

सं-यत्य सं√यच्छ् द्र.

सं√यस्. [सम्···ययस्त[a] ऋ ७, १०४, २; काठ २३, ११; शौ ८,४,२; पै १६,९,२.

सं-याम[b]- -साम मा ३९, ११; का ३९,९,१; तै १,४, ३५, १; काठ ४५ ६.

सं√या संयाति ऋ ९, ८६, १५[c]; तै ५,३, १०, २¶; संयाति तै ५, ३, १०, १¶; ¶संयान्ति काठ २२, ६; क ३४, १; समयुः तै ५,३,१०,१¶.

¶सं-यात- -तः मै ३,८,९.

¶सं-यान[d]- -नानि तै ७,१, ५, ४.

¶संयानी[e]- -नी मै २,८, १३; -नीः तै ५,३,१०, १; २[२]; काठ २२, ६; क ३४, १; -नीनाम् तै ५,३. १०, १; काठ २२. ६; क ३४, १; -नीभिः तै ५, ३, १०,१.

संयानि-त्व- -त्वम् तै ५,३, १०,१¶.

¶संयानी-त्व- -त्वम् काठ २२,६; क ३४,१.

सं√यु,¶संयौति तै २,४,९, २[२];३[२]; ५, १, ९, ५; काठ ११, १०[२]; संयौति तै ५,७,९,२¶; संयौति काठ ३१. ७¶; संयौमि मा १, २२; का १,८,१; तै १,१,८,१; संयुयात् मै ३,२,२¶.

सम्···युवते ऋ ५, ३२, १०; ७, ४, ८[२]; १०, ११५, २]; सम्···युवसे ऋ ६, ४७, १४; [सं-सम्···युवसे[f] ऋ १०.१९१, १(९,६१,११)]; मा १५, ३०; का १६,५,११; तै २, ६, ११, ४; ४,४,४, ४; मै २, १३, ७; ४, १४, १६; काठ २, १५; शौ ६,६३,४; पै १९, ७,१; सं-सम् (युवसे) मै ४, ११, १; १२, ५.

सं-युत- -तम्[g] काठ १३, १५; शौ ६, ३०,१.

सं√युज्, संयुज्याव ऋ ८, ६२,११[h]. संयुनक्ति तै २, ५, ७, ५¶; सम्···युञ्जानि खि २, १०, ६. सम्···अयुक्त मै ४,९,६[i].

सं-युक्त,क्ता- -क्तम्[g] पै ९, ८, २; १९,२४,४; -क्ता तै २,५, ७, ५¶; पै १५,२१, ७; १९, ४०, १३∅; २०, २४, ९; -क्ते पै ५, ३८, ८; १५, २१, ५; -क्तौ पै २०,४६,६[२].

सं-युज्- -युजा पै १३, १०, ६; -युजे[j] ऋ ८, ४१,६.

सं√युध् >योधि,समुयोधयः ऋ १, ८०,१३.

सं√युप् > योपि > सं-योपयत्- -यन्तः[k] ऋ १०,१६५,५; पै १९ १३,१६†.

सं√रक्ष्,सं(रक्ष) पै ११,५,६[१].

सं-रब्ध- सं√रभ् द्र.

सं√रभ्,म्भ्,>रभि,संरभन्ते ऋ३, २९,१३[c1]; संरभामहे ऋ १०, १३४, ७[c]; संरभन्ताम् काठ ४, १३[m n]; ३८, १३‡[l]; क ३, ११[m n],शौ११,१२,८; संरभस्व मा २७,५; का२९, १,५; तै ४, १,७,२; मै २,१२,५; काठ १८, १६; क २९, ४; शौ २, ६, ४; १९,३,२; पै ३, ३३, ५; [सं-र-

[a]) तु. पृ १४६७ b; २२३ g. ग्रा.च; वैतु. वें. सा. स्क. दु [या ६, १२] PW. GW. प्रमाद इति।

[b]) उप. भावे घञ् प्र.। पादिस्वरः।

[c]) तु. सस्थ. टि. रभि।

[d]) नाप. (सुक्-विशेष-)। गस. उप. करणे ल्युट् प्र.।

[e]) नाप. (इष्टका-भेद-)।

[f]) तु. सस्थ. टि आ।

[g]) सपा. संयुतम् <> संयुक्तम् इति पामे.।

[h]) सपा. काठ ४३,४ संमनुयाव इति, तै ७,४,१५,१ कौसू १५,६।४ संयमुव इति च पामे.।

[i]) सपा. मा ३७, १५ का ३७,२,३ सम्···अस्यक्षत इति, तैआ ४,७,४ सम्···अक्त इति च पामे.।

[j]) वैतु. GW. केवलम्।

[k]) =सपा मागृ २, १७, १। शौ ६, २८,१ संलोभ° इति पामे.।

[l]) सपा. °भन्ते (तैब्रा १, २,१,१९ आपश्रौ ५,११,६ प्रमृ. च) <> °भन्ताम् इति पामे.।

[m]) तु. सस्थ. टि. अनु।

[n]) सपा. °भन्ताम् (आपश्रौ १३, २२, १ च) <> °भध्वम् इति पामे.।

भध्वम् ऋ १०, ५३,८[a]; १०३, ६[b]; मा १७, ३८[b]; ३५, १०; का १८,४,६[b]; ३५,४,९; तै ४, ६,४,२[b]; ५,७,४,४§; मै १,३, ३९§[c]; २,१०,४[b]; क २८,५[b]; कौ २,१२०४[b]; शौ ६,९७, ३[b]; १२,२, २६[a]; १९, १३, ६[b]; पै ७,४,६[b]; १७,३२,६; ७[a]; १९, १२,९[b]; सं॒रभावहै[d] तै ४,४,७, २; ५,३,११,३; काठ ३५,१८; क ४८, १६; सं॒रभेमहि ऋ ८, ३२,९; ¦सु॒म्···रभेमहि ऋ १, ५३, ४; ५[1]; मै २,२, ६[2]; काठ १०,१२[2]; शौ २०,२१,४; ५[2]; ¦सु॒म् (रभेमहि) ऋ १,५३,५[2]; मै २,२,६[2]; काठ १०,१२[2]; शौ २०,२१,५[2].

सु॒म्···रेभिरे॒ ऋ १, १४०, ८

¶सं॒रम्भयति मै ४, ४, ३; काठ २९,६; क ४५,७.

सं॒-रब्ध- -ब्ध पै १२, ६, ११; १८, १५, ४[e]; -ब्धम् शौ १३, १,४[e].

सं-र॒भ्य ऋ १०, ९४, ४; तै ६, २, ४, २¶; शौ १९, १, ३; पै १, ७२,२; ७,१३, १०; १५, १९, ९; १९,४३, १४; २०,१०,७[f].

सं√रा(वधा.) > सं-रराण॒,णा॒[g]- -णः ऋ ८, ३२, ८; १०, १५, ८[h]; मा ८, ३६[i]; १९, ५१†; ३२,५[i]; का ८,११,१[i]; ९, ३, ३[i]; तै १,४,४४,१[i], मै १, २, १५[i]; ३,३८[i]; काठ ३०, ८[i]; क ३,१०[i]; शौ २, ३४, ३[i,k]; ४[i]; ७,१८,४[i]; १८.३,४६†; पै १९, २२,१३; -णाः मा ८,१७[i]; १७, १; १९, ८१; का १८, १, १; २१,६,२; तै ४,६,१,१; ५, ४, ४,१; मै २,१०,१; ३, ११, ९; काठ ३, ९[i]; ४, १२[i]; १३, ९[i], १७, १७; ३८, ३; क २८, १; पै १९,४९,२[i]; २०, २,६[i]; -णे ऋ ६, ७०, ६.

सं√राध्,>राधि, सम्···राधिषि[m] पै २०,४१,३.

¶स॒मराधयन् तै २,१, ९,४; मै १,८,७; काठ ६, ६; क ४, ५;

¶संराधयेयुः काठ २५, ३; क ३८,६.

सं-राध॒यत्- -यन्तः शौ ३, ३०,५; पै ५, १९, ५; -यन्तौ पै १७, ३९,९[n].

सं√रि,री(वधा.), > रिरी, सु॒म्··· रिरीहि ऋ ६,४६,८.

सु॒मरिण्वन् मै १,२,१७[o].

सं॒रिणाति ऋ ५ ३१, [(१,१२१, १३) ११], सं॒रिणीथः ऋ १, ११७, १९; सु॒म्···रिणीथः ऋ १, ११७, ४; सु॒मरिणन्[o] मा ६,१८; का ६,४, १; तै १, ३, १०,१; काठ ३, ७; क २, १४; सु॒म्···अरिणीतन् ऋ १, ११७, ११.

सं√रिच् > सु॒-रिक्त- -क्ताय तै ७, ३,२०,१; काठ ४३,१०.

सं√रिह् > सं-रिहा(ण॒>)णा॒- -णे ऋ ३,३३,३.

सं√रुच्, > रोचि, ¦सु॒म् ··रोचते[p] ऋ ९, २,[(८, ९, १८) ६]; मा ३७,१४; का ३७,३,१; मै ४, ९, ६; सु॒म्···रोचये ऋ ८,९, [१८ (९,२,६)]; शौ २०,१४२,३].

[a]) सपा. शौ १२,२,२७ विभे.।

[b]) सपा. काठ १८,५ सुप्ययध्वम् इति पाभे.। शिष्टं पृ १८४ j द्र.। [c]) पाभे. पृ ३१८१ *n* द्र.।

[d]) = सपा. माश १४,९,४,१९ बृउ ६,४, २०। शौ १४, २,७१ तैब्रा ३,७,१,९ आपश्रौ ९,२,३ हिगृ १. २०, २ सु॒मवाव इति, आगृ १. ७, ६ शांगृ १. १३, ४ पागृ १. ६, ३ मागृ १. १०, १५ विवहावहै इति, ऐब्रा ८,२७ मा···संवहावहै इति पाभे.।

[e]) सपा. °ब्धः (तैब्रा २५,२, १ च) <> °ब्धम् इति पाभे.। [f]) सपा. शौ ७,५५,२ शातुम् इति पाभे.।

[g]) वैतु. मा. प्रमृ. [पक्षे] <√रम् इति।

[h]) धा. गंभजने वृत्तिरिति PG [१,१७०]।

[i]) = सपा. ऊँमि १,२०५ काश्रौ ९,.५,१ माश्रौ १,८, १,३। तै ३,१,४,२ काठ ३०,८ पै ३,३२,४-६;१६,१५१, ९ तैब्रा ३, ७,९,५ तैआ ३,११,१२; १०,१०,२ तांब्रा १२,१३,३२ मउ ९,४ नृपू २, १० आपश्रौ १४, २,११ प्रमृ. संविदानः इति पाभे.।

[j]) सपा. °णः <> °णाः (माश ४,४,४,९ च) इति पाभे.। [k]) वैतु. सा. <√रै 'शब्दे' इति ?।

[l]) सपा. शौ ३,१५,४ संविदानौ इति पाभे.।

[m]) सपा. शौ १,१,४ सु॒म्···गमेमहि इति पाभे.।

[n]) सपा. शौ १२,३,३९ संपादुयन्तौ इति पाभे.।

[o]) सपा. °रिण्वन् (वाश्रौ १. ६,७,८ च)<>°रिणन् (माश ३,८,३,२० बौश्रौ ४,९:१८ प्रमृ. च) इति पाभे.।

[p]) = सपा. माश १४,१, ४, ४ तैब्रा ४, ७, १; ११, ६। की १,४९७; २,३९२ जै १, ५२, १; ३. ३१, १२ सु॒म्···दिद्युते इति, मा ३८,२२ का ३८, ५,५ सु॒म्··· दिद्युतन् इति पाभे.।

सुम्…वरोचिष्ट मा ३७, १५; का ३७,२,२; मै ४,९,६.
सुम्…अरूरुचत्[a] मा ३७, १५; का ३७,३,२.

सं√रुज्, ¶समरुजत्[b] काठ २५, १[२]; क ३८, ४[२]; सुम्…अरुजम् ऋ १०,४९,६.

सं√रुध्, संरुणद्धि मै १,६,८¶.

सं-रुन्धन्- -न्धते पै १९,४९,१५

*संरुध्[c]- -रुधम् शौ ७,५३,५.

सं√रुह्, ¶सुमरुक्षन् तै २,५,११,२.
सं रोहु- -हः[d] तै ३,५,२. ५; ४, ४,१,३; ५,३,६, ३; काठ १७, ७; ३७,१७; क २६, ६; -हम्, -हाय,-हेण मै २,२,८.

सं√लभ्, ¶समलभत मै २, ४, १; काठ १२, १०; समलभेताम् मै २,५,९¶; ¶समलभन्त काठ ८, ५; क ७,१.

सं-लिखित[e]- -तम् शौ ७,५२,५; पै १९,९,७.

सं√लिप्, समलिप्सत पै २०, २०, ७[२].

सं√लिह्, ¶समलेट् मै ४, ८, १; काठ ३०,१; क ४६, ४.

सं√लुप् > सं-लुप्य काठ २१, ७¶; शौ १०,१,३०; पै १६,३८,२.

सं√लुभ् > लोभि > सं-लोभयत्- -[f]यन्तः[f] शौ ६,२८,१.

सं√वच्, सुम्…वोचावहै ऋ १, २५, १७.
सं-वाच्[g]- -वाक्[h] मा ९, १२[h]; का १०, ३, ४; मै १, ११, ३; काठ १४, १; ७.

सं√वञ्च् > सं-वञ्चत्- -ञ्चते तै ७, ४,२२,१; काठ ४५, १.

१सं-वत्-> °वती[i]- -ती काठ ११, ३¶.

२सं-वुत्[k]- -[l]वतः ऋ १, १११, १५[l]; ५, १५, ३; ८,७५,१५; मा ११, ७१; का १२, ७, ६; तै २, ६, ११, ४; ४, १,९, २; मै २, ७, ७, ३, १,९; काठ ७, १७; १६, ७; १९,१०; क ३०. ८; -वतम् मा ११, १२; का १२, २, १; तै ४, १, २, १; मै २, ७, २; काठ १६, १; शौ ६, २९,३[l]; १०५,२; [l]पै ४, १७, ५[l]; १५, २२, ८[l]; २०, २७, ८[l].

संवत्स[m]- -रसम्[n] ऋ ४,३३,४[२].

संवत्सर[o]- -रः ऋ १०, १९०,२; मा १४, २९; १८, २३; २६, १४; २७, ४५[२]; का १५, ९, ३; १९, ७, ५; २९, ६, १[२]; ¶तै १, ५, १, ३; ७, ३; ६, ५, २S; ९, ३; २, १, २, ६[२]; ४, २[२]; २, ५, १[२]; २; ४; ६[२]; ६, १[२]; २[२]; ३; ४[२];४, ३, २[२]; ५, ८, ३; ११, ६;४, ३, १०, १S; ५, १, ८, ५[२]; ६; २, ५, ५; ६, १[२]; ३, ११, ३; ४, २, २[२]; ७, ६[२]; ८, २;

---

[a]) पाभे. पृ ३१८१ *i* द्र. । [b]) पाभे. पृ२३३० *d* द्र. ।

[c]) विप. (*सुसंपन्नदेवनाशवर्तन- =यूलविजयिन्- [प्रन्दिवन्-])। (सं√भू '*संपत्तौ' > कर्तरि) सं-भृत्- + (√वृध् [*=√वृत्] 'वर्तने' > भावे) वृध्- > बस. *संभृद्-वृध्- > यनि. (तु. सपा. पै १९, ९,७ !संवृतम् [संभृद्-वृधम् इत्यपदक्षरः शोधः द्र.] इति पाभे.; वैतु. पपा. प्रमृ. सं√रुध् > सं-रुध्- > -रुधम् इतीव)।

[d]) =सपा. तांब्रा १, १०, १० गोग्रा २, २, १४ वैताश्रौ २६,११ । मै २,८,८ त्रिंग. ।

[e]) ='संरुध्- । सुम् (साधु) + (√लिख् 'प्रेङ्खणे =दोलने, वर्तने' > भावे) *लिखत- (*सुनपावनवर्तन-) > बस. [वैतु. अन्ये √लिख् 'लेखने=खनने' इति]।

[f]) पाभे. पृ ३१८१ *k* द्र । [g]) नाप. (संगता-वाच्-)।

[h]) =सपा. माश ५,१,५,१२ । तै १,७,८,४ आपश्रौ १८,५,२ अंवा इति पाभे. ।

[i]) वैतु. म. सुम्…अभूत् इति ।

[j]) विप. (भाग्या-)।

[k]) नाप. (*संवास-भूमि-)। सं√ *वत् [=√वृत्, √वस्] 'निवासे' > गस. उप. अधिकरणे प्र.। एवम् २उद्-वत्- प्रमृ. अपि द्र. (वैतु. पा ५, १, ११८ वतिः प्र. इति!)। [l]) सपा. °तः<>°तम् इति पाभे.।

[m]) नाप. (संवत्सर-)। (*सं-वृत्- >) सं-वत्- (संवृत-, सं-पूर्ण-) + (*सार- > *सर- > स- >) *स- > बस. (वैतु. पपा. प्रमृ. सं-वत्स- इति तदनु [अंशत]) वें. सा. < सुम् + √*वत् [= √वस्] + सन् प्र., सा [पक्षे] < सुम् [= सह] + वत्स- [= वाल-] इतीव च!)।

[n]) न. द्वि१ सत् क्रिवि. (वत्सरं यावत् [तु. ow. प्रमृ.])। सस्थ. !अभयो मा > °व इमाम् इत्यपाक्षरः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. =°यो मा [=माम्] इति द्वे पदे इति!)।

[o]) नाप. (वर्षमितकाल-)। माश [११, १, ६, १२] < *सर्व-स्मर- इति, वाधूश्रौ [३. १७ : २;६] < सह + वत्स- [=वत्स्य] इति! । पपा. नावग्रहः। (*सं-वृत्- >) सं-वत्- + *सर- (तु. *m*) > कस. इति मन्म् ।

६; ५, १, ६; ६, २, २; ४, १^{२};
७, १^{४}; २^{८}; ३^{४}; ९, २; १०,
३^{२}; ७, २, ५; ६, ५; २५, १S;
६, २, ३, ४; ३, ७, १, ३; ५,
२, १; ७, १, १०, १; ३; २,
१०, ३^{२}; ३, ७, २^{४}; ८, १; १०,
२; ४, १, ३^{२}; २, २; ५^{२}; ३,
४^{२}; ५ २; ११, ४^{२}; ५, १, २^{२};
४^{२}; ६, २; २०, १S, २५, १;
¶मै १, ४, २S; १४; ५, ६;
७, ३^{२}; ८, ६; १०, ५^{४}; ८^{२};
१७^{२}; २०; ११, ८; २, १,
२^{१०}; ३^{३}; ११^{२}; ३, ५; ५, ६;
९; १०; ८, ६S; ११, ६S;
S१३, २२; २३; ३, १, १०;
२, २; ४, ५; ३, ३^{१}; १०; ४,
१-३; ४^{३}; ६^{५}; १०; ७, २; ८,
१०^{३}; १०, २; ७^{२}; ४, १, १२;
२, ७^{२}; ३, २^{२}; ३^{१}; ६^{२}; ७^{२};
४, ५; ७^{२}; ९; ५, ४; ७^{१}; ६,
६^{२}; ७^{२}; ८^{२}; ८, १०, ९, १८S;
¶काठ ५, ५S; ७, १५; ८, ८;
९, १^{४}; ३; १६^{२}; १०, ३^{२};
४^{२}; ६; ७; ११, ८^{१}; १२, ५^{२};
६; ८^{१}; १३, १^{२}; ३^{२}; ७; १५S;
१६S; १४, ८^{२}; १७, ५S;
१८, ११S; १९, ८^{२}; ९^{५}; ११;
२०, ३^{२}; ४^{२}; २१, ३; ५^{१४}; ६;
१०; ११^{२}; १२; २२, १; ६^{४};
८^{२}; २३, ८^{१}; २४, ८^{२}; २६,
१^{२}; २८, २^{२}; २९, ८; ३०,
५; ३३, २^{२}; ३^{२}; ४^{२}; ५; ८;
३४, १^{२}; ६^{१}; ९^{२}; ३५, २०^{४};
३६, २^{१}; ११^{२}, १४; S४०, १;
६; १२; S४५, ५; १७; ¶क ६,
५; ७, २; ८, ४^{१}; ६; २६, ४S;
२८, ११S; ३०, ७; ३१, १;

५^{२}; ६^{२}; १८; २०^{३}; २१; ३४,
१^{४}; ३८, १^{२}; ४०, ४^{२}; ४४,
२^{२}; ४८, १८^{४}; शौ ३, १०, ८;
४, ३५, ४; ८, ८, २३; १०,
६, १८; ११, ७, २०; ९, १८;
१५, १७, ७; १८, ४; पै १
१०६, १; ९, २३, १२; १५,
७, ७; १६, ३१, ३; ४४, २;
८३, ८; १५४, १०; १७, २९,
११; १९, २२, १५^{a}; ३०, ५;
–रम् ऋ ७, १०३, १; ¶तै १,
५, १, ३; ६, १०, ३^{२}; २, १,
२, ६; ४, २; २, ५, २; ४^{२}; ६,
२; ४^{२}; ५, १, २; ४, ४^{२}; ५;
८, ३; ११, ६^{२}; ५, १, ८, ६;
५, १, ६^{२}; ७; २, ५; ४, २; ६,
४, १; ५, १; २; १०, १; ७,
२, ५; ६, १^{२}; ६, २, ३, ४; ३,
७, १; ३^{२}; ७, २, १, २; ६,
२; ३, ७, २; ४, २-३, २; ७,
२; ८, १; २^{२}; ११, ४; ५, १, १;
२^{२}; ३; २, १; ३, १; २; ९, ४;
¶मै १, ४, १४; ५, ६; ६, ११;
१२^{१}; ७, ३^{१}; ९, ७; ८^{२}; १०,
७; ८; १७^{१}; ११, ८; २, १, २^{५};
११^{२}; २, १२; ४, ३; ५, २; ६;
१०; ३, २, २; ३, १०; ४,
१ ३; ६^{५}; ८; १०; १०, २; ४,
३, ३^{२}; ५; ६^{१}; ४, ५^{२}; ७^{२},
९^{१}; ६, ८^{२}; ¶काठ ६, ७; ९,
१^{१}; ३; १५; १०, ३^{१}; ४^{१}; ६;
८^{२}; ११, १०; १२, ५, ८^{२},
१३, १^{१}; ७^{१}; १४, ८; २०,
१२; २१, ३; ६; ११; २२, १;
३^{२}; ४; ६^{२}; १०^{१}; २४, १०;
२६, १; २८, २^{१}; ३३, १, २^{५};
३; ५; ७; ८; ३४, ५; ७; ३६,

२; ११^{५}; ¶क ४, ६; ८, ४^{२};
६; ३१, १४; १८; २१; ३४,
१^{२}; ३५ ४^{१}; ३८, ३; ४०, ४;
४४, २^{६}; शौ ४, १५, १३†; १०,
२, २०; २१^{b}; १५, ३, १; १७, ८;
१९, ५८, १; पै १, ११०, १; ५,
५, ९; ७, १२†; ८, १६, ८;
९, २०, १२; १४, ३, २५;
१६, ६१, २; ५; ७२, ४; –रस्य
ऋ ७, १०३, ७; खि ३, १६, ६;
मा २३, ४०; का २५, ८, २;
¶तै १, ५, ७, ३; २, १, ४, २;
५, ४, ५; ६, १^{१}; ८, ३; ६,
३, ५^{२}; ५, १, ७, ३; २, १२,
१S; ३, ११, ३; S७, २, १;
१८, १; २१, १; ६, १, ८, १;
५, ३, १; ७, ४, ८, १^{१}; २^{२};
११, ४; ५, १, ४^{१}; ¶मै १,
६, ९^{१}; १२; ७, ३^{२}; ८, ६; १०,
८; १७; २, १, २; ५, १; ३,
२, ४; ७, २; ८, १०; ४, ५,
३; ६, ७; ८, १०; १०, ६S;
¶काठ ७, १५, ८, ८; ९, १^{२};
१०, ३; ७; १३, ७; १५, १०;
१९, ७; ९; २०, ३; १०; २१,
३; ५; १०; २२, १; २३, ८;
२७, १; २८, २^{१}; २९, ८; ३०,
५^{४}; ३३, २^{२}; ३^{२}; ७; ८^{२}; ३४,
१; ५; ७; ३६, २; ११; ४०, २S;
५०, ६S; S५३, ८; १२; ¶क
६, ५; ७, २; ८, ४^{२}; ३०, ५;
३१, ५; १२; १८; २०; ४२, १;
४४, २^{१}; शौ १, ३५, ४; ३, ५,
८; १०, २; ३; ५, २८, १३;
११, ८, २२; पै १, ५४, ५;
६३, २^{६}; ८१, ४; १०४, २;
३; ६, १२, ७; १५, १४, १०;

a) सपा. शौ ३,१०,१ भिन्नं. । b) सपा. पै १६,६१,६ भिन्नं. । c) सपा. शौ १०,५,४१ वैधानाय इति पाभे. ।

-राः मा २७, १; का २९, १, १; तै ४, १, ७, १; मै १, १०, ८¶; २, १२, ५; काठ १८, १६; ३६, ३¶; क २९, ४; शौ २, ६, १; पै ३, ३३, १; १७, २९, १५; -राणाम् पै १५, ७, ६; -¶रात् तै १,५,१,२; २,५, १, ३; ३, २, ९, ५; मै १,६, ११; ७, ३[२]; ४; ११, ६[२]; २, १, ८[२]; ५, ९; ३, ७, २; ४, ३, २[२]; ३[२]; ४, ७[२]; काठ ७, १५; ९, १[२]: ३; ११,१०; १२, ७[२]; १३, ३[२]; १९, ९; २२, ६;१०; २३, ८; २४,८; १०[२]; २८,२; ३३,५[२]; ३४,६; क ६, ५,८, ४[२]; ६; ३०, ७; ३४,१; ३५, ४; ३८, १; ३[२]; ४४, २; -रान् तै २, ६, १०, २¶; शौ ३, १०, ९; ११, ८, १७; पै १५, १४, २; -राय मा २२, २८; २४, २५; ३०, १५[२]; का २४,१४,१; २६.५,५; ३४, ३, २[२]; तै २, २, ६, २¶; ५, ५, १८, १; ६, २३, १; ७, २, ४; ७, १, १५, १; ४,८, १¶; ५, ६, २[२]¶; मै ¶२, १, २[२]; ५, ६; ३, १२,७;१४,६; ४,२, ३¶; काठ १०, ३[२]¶; १३, १¶; १५; ४१, ६; ४७, ८; ५०, ३; शौ ६, ५५, ३; पै १, १०५, ४[a]; १७, ३१, ८; ९; १९, ९, १; ५१, १; २०,२३, १[?b]; -रे ऋ १, ११०, ४; १४०, २; १६१, १३; १६४, ४४; ७, १०३, ९; खि ५, ५, ६; मा २३, २; ४; का २५, १-२, ७; ¶तै १, ५, ७, ३; ६, १०, ३[२]; २, ५, ६, ६[२]; ५, ४, २, २; ८, ६; ६, ५, १[२]; २; ३[२]; ७, १, ५,२; १०, ४; २, १, २; ६, २; ३: ३, ८, १; १०, २; ४, १, ३; २, ५; ३, २; ४[२]; ५, २; ७, २; ५, १, ४[२]; ¶मै १, ५, ६; ६,११; १२; २,१,२[२]; ३,५; ३ ४,४[२]; ७, ४; १०, ७; ४, ३, ७[२]; ४, ७; ५, ७[२]; ¶काठ ६, ७; ७, १५[२]; ८, ८[२]; ९, १६; १०,३; ४[२]; ११, ८; १३, ३[२]; १९, ९[२]; २०, ३; २१, १२; २२, ३[२]; ६; २७,२; ३३, ८[२]; ३९, ६§; ¶क ६, ५[२]; ७, ३[२]; ३०, ७[२]; ३१,५; ३४, १;४२, २; शौ ८, १२, १; २; ९, १५, २६†; पै ५,१२,४; १६, १३४, १[२]; -रेण ¶तै २, २, ५, १; ६; ५४, ४, ८, १; १२,४; ५, १, १०,५; २, ५, २; ५; ४, ८, २; ५, ७, ३; ६, २, २; ४, १; ६, ५, ३, १; ¶मै १,१०, ७; २, १, २;२, १२[२]; ५, २[२]; ३, २, ५; १६, ४§; ४, १, १२; २, ७[२]; ५, ३; ¶काठ ८, ८; १०, ३; ८; १९, ११; २०, ३; २१, ११; १२; २२,१४§; ३४,५; ३६, २; ३९, ११§; ¶क ७, ३; ३१, १; ५; शौ १०, ७, ५; पै १५, २, २; १७, ७, ७; -रेभ्यः शौ ३, १०, १०[a]; १९, ३७, ४.

सांवत्सर->सांवत्सरा (र-आ) युस्[c]- -युषा पै ५, १५, ४; ९.

संवत्सर-कृत[d]- -तम् खि ३, १०[२], ७.

¶संवत्सर-भृत[d]- -तः मै ३, ४, ६.

¶संवत्सर-सद्[e]- -सदः तै ३, ४, ३, ८; ७, ५, १, २; काठ १३, १२.

¶संवत्सर-सा(त>)ता[d,f]- -ताम् तै २, २, ६, ४.

¶संवत्सर- स्वदित, ता[d]- -तम् तै २ २, ६, २; ४; -ताम् तै २, २, ६, ३

¶संवत्सरा(र-अ)न्तर्हित[d]- -तः मै १, ६, ११.

¶संवत्सरा(र-आ)यतन[g]- -नाः काठ ३५, ९[४].

¶संवत्सरा(र-आ)युस[h]- -युषम् मै २, ३, ५; ३, १०, ७; ४, ३, ७[१].

संवत्सरीण, णा[i]- -णम् ऋ १०, ८७, १७; मा १७, १३[j], का १८, १, १३[j]; तै ४, ६, १, ४[j]; काठ १७, १७[j]; क २८, १[j]; शौ ८, ३, १७[j]; पै १६, ७, ७[j]; -णाः तै ४, ३, ११, ४; शौ ७, ८२, ३; पै २०, ३१, ६; -णाम् तै ३, १, ९, ४; ३, ८, ३, ४, ७, २.

¶संवत्सरीय, या[i]- -यम् मै २, १०, १[j]; -यस्य मै ३, ७, २;

---

[a]) सपा. °राय <> °रेभ्यः इति पाभे.।

[b]) सम्, (यत्मेन्->) -त्मेना, अहम् इति द्विपदः शोधः (तु. मूको, मस्थ. ?परमामि इत्यत्र टि. च)।

[c]) =संवत्सरायुस्- । विप. (मिदम्-)। बस. पूप. स्वार्थे अण् प्र.।

[d]) विप.। द्वितीया-तत्पुरुषे समासे पूप. स्वरः (पा ६,२,२)।

[e]) विप.। उस. कर्तरि क्विप्।

[f]) उप. <√सद्।

[g]) विप.। (ऋत्विज्-)। बस।

[h]) विप.। बस.। BW. ARW. 'रायुष- इति निर्देशः?।

[i]) विप.। निर्वृत्ताद्यर्थे यक्र. ख>ईनः, छ>ईयश्च प्र. (पा ५,१,९२)।

[j]) सपा. °रीणम् (माश ९,३,१,१४ च)<>°रीयम् इति पाभे.।

–या काठ १३, १५.

सं√वद्, ¶संवदते मै १, ११, ८; काठ १४, ८; संवदन्ते ऋ १०, १७,२२[a]; का १३,६, २३†[a]; तै ४, २, ६,५†[a]; पै १५, १६, १; संवदन्ति शौ ४, ३७, ५; पै १३, ४,८; संवदे ऋ ७,८६, २; संवदस्व ऋ १, १७०, ५; संवदन मै १,११,३; काठ १४, १; संवदध्वम्[b] ऋ १०, १९१, २; समवदन्त मा १२, ९६‡[a]; का १३, ६, १७[c]; ¶मै ४, १, १; ४, ३; काठ ३०, १०¶; क ४६,८¶; शौ ६, १०९, २[c]; पै १९, २७, ८[c]; संवदेत ऋ १०, ३१, २; तै २, ५,१, ५¶.

समवादिरन् शौ ११, ६, ६; पै १६, २१, ६.

सं-वदत्– -दन्तः पै २०, ३२, १[d].

सं-वाद्– -दाय ऋ ८, १०१,४.

सं√वन् (वधा.), > वानि, †सम्··· वनामहे, सं (वनामहे) ऋ ५, ७, ३; तै २, १,११, ३; मै ४, १२, ४.

सं-वानयन्तु शौ ६, ९,३; पै २, ९०, ४; समवानयत् पै २०, ६१, ११.

समवीवनन्[e], सम् (अवीवनन्) खि ३,१५,१२;५,१,३; पै १९, १९, ७; सम्···अवीवनम्, सम्[२](अवीवनम्) पै १९,१९,६.

सं-वनन[f]– -नः पै २०, २३, ३[१]; –नम् ऋ १०, ९३, १२[g]; खि ३, १५, ८; १२; ५, १, ३; कौ २, ७११‡[h]; जै ३, ५८, ८‡[h]; शौ ६, ९, ३; पै २,९०, ४; १९,१९,७; ८[i]; २०,४६, ४;५; ६१,११; –[i]ना[h,j] ऋ ८, १, २; शौ २०,८५,२†; –नाय पै १९, २६, ९; –नेन शौ ३, ३०, ७; पै ५, १९, ८.

संवननी[k]– -नी शौ ६,१३९,३

सं√वप् (वधा.), ¶संवपति तै ६, १, ८, ४[२]; मै ३, ७, ७; ४, १, ९[२]; काठ १९, ४[l]; २४,४; ३१, ७[२]; क ३०,२[l]; ३७, ५; संवपामि मा १, २१; का १, ८, १; तै १, १, ८, १; मै १, १, ९; ४, १, ९; काठ १, ८; क १, ८; ¶संवपेत् काठ १९, ४[२m]; क ३०,२[२m].

¶सम्-उप्य काठ ८,१०; क ७,६.

सं-वयन्ती– सं√वे द्र.

१-२सं-वरण–, संवरणि– सं√वृ (आच्छादने) द्र.

सं-वर्ग–, सं-वर्गम् सं√वृज् द्र.

सं-वर्त–, सं-वर्तयत्– सं√वृत् द्र.

सं-वर्षत्– सं√वृष् द्र.

सं-ववृत्वस्– सं√वृत् द्र.

सं√वल्ग्, समवल्गत तै ५,६,१, २; मै २,१३, १; काठ ३९, २; शौ ३, १३ २; पै ३, ४, २.

सं√वस् (निवासे), >वासि, ‡सम्···वसते[n] कौ २, ६६७; जै ३,५५,८.

संवासय मै १, ६, १; काठ ७,१२.

सं-वसत्– -सन्तः[d] तै ३,५,१,१[२]; शौ ७, ८४, १; ८५, १; पै १, १०२,२.

सं-वसन[o]– -नेषु ऋ ९, ८६,१०[p].

[a]) सपा. संवदन्ते <> समवदन्त इति पाभे.।

[b]) =सपा. तैब्रा २,४,४,४। मै २, २, ६ संजानीध्वम् इति, शौ ६, ६४, १ संपृच्यध्वम् इति च पाभे.।

[c]) पाभे. पृ २७३२ j द्र.।

[d]) सपा. °वदन्तः <> °वसन्तः (आपश्रौ ७, ५,१ प्रमृ. च) <> माश्रौ ६,२,३,८ संविशन्तः इति पाभे.।

[e]) सपा. खिसा ३६, ३ समजीजनन् इति पाभे.।

[f]) विप. (वेद- [पै २०,२३,३[१]]), माप., नाप.। कर्तरि कृत्।

[g]) °नाप. (पर्यपण-)। पा. °सदने = निवेशने वृत्तिः। 'यथा (कथित) तथा अभ्यम् (अश्व-संबन्धि) संवननं (तथा विश्पत्यम्, यथा॰ः) अनपच्युतं (अनच्युतियुक्तं भवेद्, तथा ऋत्विजः) मे (मदीये) एवं भूमा (देवानां) स्तोमे (स्तोत्रे) तूर्वे (भवने) तता (°तत्वा = तता [<√तन् + क्त्वा प्र.]) न (इव) द्युतयामानं (प्रदीप्त-प्रदीप्तिकं) वावृधन्त (°कृतवन्तः [<√वृध् °क्तौ])' इति वा.। [h]) सपा. °नम् <> °ना इति पाभे।

[i]) सपा. शौ ६, ८,२[१] संज्ञपनम् इति पाभे.।

[j]) °नम् इति शोधः [तु. पाभे., पृ १६६ b, Ghatage (IHQ २१, २२३ [तु. WAG १, २८३१]; वैतु. ?ORN. यनि. एव साधिति)।

[k]) विप. (ओषधि-)।

[l]) सपा. तै ५,१, ४,५ संभरति इति पाभे.।

[m]) सपा. तै ५,१,४,५ मै ३,१,५ संभरेत् इति पाभे.।

[n]) सपा. ऋ ९,८२,३ सम्···वसते इति पाभे.।

[o]) नाप. (गृह-)। यस. अधिकरणे कृत्।

[p]) सपा. कौ २, ५०३ जै ३, ३९, २, संवरणेषु इति पाभे.।

१सं-वसान, ना- -न.[a] कौ २, ६३५†[b]; -नम्[a] ऋ ९, २६, ४; -ना[c] पै ५, ३१, ८; ७, १५,९; -नाः ऋ ४, ६, ८[d]; पै १८, २५ ५; -नौ[e] मा १२, ५७; का १३, ४, १३; तै ४, २, ५, १; मै २, ७, ११; काठ १६,११; क २५,२.

?संवसानो[f] पै ११,५,११.

?संवासस्[g]- -सः पै ५, ३४, ४.

सं √वस् (आच्छादने),> वासि, संवसन्ताम्[h] काठ३५,९; क४८, १०; संवसेथाम् मै २, ७, ३[i]; सम्…वसत ऋ ५, ८५, ४. संवसाथाम्[j] मा ११,३०; ३१; का १२,३,३;४; तै ४, १, ३, २[2]; काठ १६, ३[2]; १९, ४; क ३०, २.

†सम्…वासयामसि ऋ ९,८, ५; कौ २,५३२; जै ३,४१,८.

२सं-वसान- -नः पै ११, ५,११; -नौ[l] शौ १२,३, ५२[e]; पै १७, ४१,२.

सं-वसु[k]- -सवः शौ ७, ११४, ६[l]; पै ४,९,१; -सुः ऋ ८,३९,७[m].

सं √वह् (वधा.), संवहन्ति शौ १३, ३,१७; सम्…वक्षथः[n] शौ २, ३०, २; सम्…वहतु पै २०, २,७[o]; संवहन्तु पै ८, ११, ७; संवह शौ ६,४८,१-३[p]; पै १६, ५०,१.

†सम्-ऊढ(,ळ्ह)- -ढम् ऋ १, २२,१७; मा ५ १५; का ५,५, २; तै १,२,१३,१; ८, ७, १§; मै १,२, ९; ४, १, १२; काठ २,१०; क २,४; कौ १, २२२; २,१०१९; जै १,२३,९; ४, ८, १०; शौ ७,२७,४.

सं-वाच्- सं√वच् द्र.

सं-वाद्- सं√वद् द्र.

?सं वाम् इन्द्र पै ३,२७,१.

सं √वाश् > वाशि,वावश्, संवाशयामि पै ९, ४,८. सम्…वावशन्त[q] ऋ १, ६२, ३; समवावशीताम् ऋ १, १८१,४.

φसं-वावशान- -नः ऋ २, ११, ८[r];९,१३, २[s]; ९६, १४[t]; कौ २, ७६६.

सं √विच्, संविविक्तः ऋ ३,५४,८.

सं √विज्, > वीविज्, संविजन्ते शौ ८, ७, १५[u]; संविजन्ते शौ ५. २१, ४; ६; संविजन्ताम् शौ ११, ११, १२.

---

[a]) सपा. °नः <> °नम् इति पाभे.।

[b]) वैतु. सा. धा. आच्छादने वृत्तिरिति।

[c]) °नाम् [विप. (=*सं-वर्पन्तीम् [दक्षिणा-=गो-])] इति शोधः। 'भगस्य [*=घृतस्य (तु. द्वितीयं स्थलम् [तु. √भ्रक्ष्, नभा. मखन 'घृत-' *=अघ्न्या- इत्यत्र *अघ्न- इति च])] धारां संवसानां प्रतीमः' इति वा.।

[d]) वैतु. वें. धा. आच्छादने वृत्तिरिति।

[e]) तु सस्थ. टि. २अभि।

[f]) सं-वसा(न>)ना- -नाम् इति शोधः द्र.।

[g]) =सं-वास-।

[h]) =सपा. आपश्रौ १४, २८,४। वैश्री २१.१५ : १३ संव्ययन्ताम् इति पाभे.।

[i]) सपा. संवसे° (माश्रौ ६, १, १, २५ प्रमृ. च) <> संवसा° (बौश्रौ १०, ३ : १३ प्रमृ. च) इति पाभे.।

[j]) सपा. तैब्रा ३,१,३,१ परितावनुते इति पाभे.।

[k]) विप. (२अध-, अग्नि-)। सम्+वसु-> (वस. [तु. ?W वैतु. वें. सा. PW. प्रमृ. गस. इति])।

[l]) पूप. साहचर्ये उप. च धने द्र.। अनुरञ्जित-द्यूताक्षस्य सतो जनस्य सधनत्वं प्रसिद्धम्।

[m]) पूप. समानार्थे उप. च निवासार्थे द्र.। सस्थ. ?आ>अथ (=च) इति शोधः (तु. छन्द.)। अग्नेर्हि लोकद्वयसमाननिवासवत्त्वं प्रसिद्धम्।

[n]) सपा. पै २.१७,३ सम्…नेषथः इति पाभे.।

[o]) सपा. पै २०,५,४ सम्…किरतं इति, खिसा ३,२ तै ३, ३,११,५ मै ४, १२,६ आश्रौ १,१०,८ शाश्रौ ९, २८, ३ सम्…किरतु इति च पाभे.।

[p]) सपा. तै ३,२,१,१[2]; ७,५, १९,१[2]; २ काठ ४५, १५[2] पै १९, ४४, ४-६ माश १२, ३, ४, ३-५ तांत्रा १, ३, ८;५, १२; १५ गोत्रा १, ५, १२[2]-१४[2] शाश्रौ ६, ८, १० काश्रौ १३, १, ११[2]; माश्रौ २, ३,६, ८;४, ४, १७; ५,१,२२ आपमं २,२१,१८; पाए ३, १५, ३; ५-९; १२-१५ संपारय इति पाभे.।

[q]) तु. स्क. सा. प्रमृ.; वैतु. वें., [पक्षे] सा. च <√वश् 'कान्तौ' इति।

[r]) तु. सा. GW.; वैतु. वें. सम्…अक्रान् इति।

[s]) वैतु. वें. सा. मुम्…दधन्वे।

[t]) तु. GW.; वैतु. सा. सं(गच्छस्व) इति।

[u]) सपा. पै १६,१३,५ ओषपीनाम्? इति पाभे.।

संविक्था[a] मा १,२३; ६,३५; का १,८,४; ६,८, ६; तै १,१, ४, १; ३,१३,१; मै १, ३,३.
संवीविजः ऋ ८,७९,८.
सं-वेग[b]- -गस्य पै २०, १३, ४.
सं √विद् (ज्ञाने), संविदुः शौ ३,२१, ५[c]; १०,८, ४१; पै ३,१२,५[c]; सम्…विदुः शौ १२, ३, ५०; पै १७, ४०, १०; सम्…विदे शौ ४,३६,५; संविद्मः पै ६, ७, ८; सम्…विदः[d] काठ ३, १०; ?सम्…विदम्[d] क २, १७; सम्…विदाम्[d,e] मा ६, ३६; का ६,८,७; मै १,३,४;४,५,७; सम्…विदस्व मै ४, ५, ७; संविद्म[f] शौ ६,४६,२; १६, ५, ३-७; १०; १९, ५७, ४; संविद्म शौ ११, ८, ९[g]; सम्…अवेत् ऋ ५, ३४, ८[h]
संविदयाः[a] काठ ३.१०.
१सं-विद्[i]- -वित्,द् मा १८, ७; का १९, ३, ३; तै ४,७, ३, २; मै २. ११, ४; काठ १८, ८; क २८, ८.
सांविद्य[j]- -द्येन तै ६,५,५,१.
सं-विद्वस्- -द्वान् शौ १,२५,१-३; पै १. ३२, १-३; ५,३८,६‡[k].
सं √विद् (लाभे), > विन्द्, संविदे पै १३, १०, ४[l]; संविदाम् शौ ५, ३०, १३; पै ९, १४, ३; संविदस्व शौ ८, २, ३[m]; संविदध्वम् पै ८, १५, ९.
†संविन्दते ऋ १०, १४५, १; शौ ३, १८, १; समविन्दन्त ऋ १, ८३, ४; शौ २०, २५, ४†; संविन्देत् मै ३, २, ५¶.
२सं-विद्[n]- -विद्,त् ऋ ८.५८, १; खि ३, १८, २; -विदः शौ ३, ५, ५[o]; -विदम् ऋ १०, १०, १४[p]; खि ४,११,१०[q]; तै ७, २, ८, ७¶; मै ४, २, ८[r]; ¶; शौ ९, ८, ६; १८,१, १६†.
सं-विदान,ना- -०न[r] पै २०, ५०, ३; -नः ऋ ७,४४, ४; ८,४८, १३; १०, १४, ४; १६२, १; १६९, ४; मा १२, ६१[s]; १९, ५४†; का १३ ४, १०[s]; २१, ४, ४†, तै †२, ६,१२, २; ६; ३, १, ४, २[t]; ४, २, ५, २; ५, ७, २४, १; ७, ४,१७,२†; मै २, ७, ११; १५; १६[u];१३, २३[u]; ३, ४, ७; †४, १०, ६; १४, १६; काठ १७, १९†; २१, १४†; ३०, ८[t]; ४४, ६†; ४५, १६; शौ ३, ४, ६; ४, १५, १०; ५, २९, २; ३; ६, ६३, ३; ८४, ४; १२, ३, ८; १३, १, ३५; १६, ६, ६[t]; १८, १, ६०†; ३, ८; १९, ४०, १; २०, ९६, ११†; पै ३, १, ६; ३२, ४-६[t], ४, ११,६[t]; ५,७, ८; ३७, ६; ९, १२, ३; १३, ९, ४; १५, २२, १०; १६, १५१, ९[t]; १७, ६, १०; ३६, ८; १८, १८, ५; १९,५,१३[v]; ११, ५; २२, १५; २५, १२†; ३८, ६; -नम् शौ ५, २८, ५; पै २, ५९, ३; १०, ४, १०; -ना मा १२, ६३[v]; का १३, ५, २[v]; तै ३, ५, १,२; ४, २, ५, ३; मै २, ७,१२; काठ १६, १२; ३६, १५[v]; क २५,३; शौ ६. ३८, १-४; ७, ७३,१; १२, १, ४८; ६३; १६, ६, ५[t]; पै

[a]) सपा. सुविरथाः (आपश्रौ २,१८,९;१२,१०,२ बौश्रौ १,५:४;१३ च)<>संविदयाः इति,क २,१७ संभिरथाः इति च पाभे. । [b]) भाप. । [c]) तु. सस्थ. टि. २अभि ।
[d]) सपा. सम्…विदः <> सम्…विदम् <> सम्…विदाम् (माश ३ ९,४,२१ च) इति पाभे. ।
[e]) <॰विदताम् [लोटि प्रपु१] इति [तु. माश.] ।
[f]) पाभे. पृ २८४९ i द्र. ।
[g]) पृ २८४९ l यनि अपि समावेशः द्र. ।
[h]) तु. वें. सा. प्रमृ ; वैतु. OW. <√सम (मृ√श) प इति । [i]) भाप. । नप. उप. विषयन्नम् ।
[j]) स्वार्थे ष्यञ् प्र. (पावा ५,१,१२४) ।
[k]) सपा. ऋ १०,११६,६ विद्वान् इति पाभे. ।
[l]) =संविन्दे [उपु१] ।
[m]) सपा. पै १६,३,३ संवृहस्व इति पाभे. ।
[n]) भाप., नाप. (संपत्ति-) ।
[o]) अर्यम्ण उत संविदः > सपा. पै ३, १३, ५ ?मनुष्या अधिमंशतः इति पाभे. ।
[p]) तु. सा. GRV. प्रमृ.; वैतु. PW. GW. प्रमृ. < १सं-विद्- इति ।
[q]) सपा. शिसा ३३,९ विभे., काशि १२५ : ६ संभिदम् इति पाभे. ।
[r]) संविदानम् इति मूको. ।
[s]) सपा. संविदानः<>संविदानाः इति पाभे. ।
[t]) पाभे. पृ ११८२ i द्र ।
[u]) पाभे. यक. पृ ११७१ m,n द्र. ।
[v]) सपा. संविदानः<>संविदाना इति पाभे. ।

२, १८, १-५; १७, ५, ६; ६, ८; १९, २७, १; २०, ७, ८; -नाः ऋ १०, ३०, १३; १७, १४; मा १२,८८;१५,१०-१४; का १३, ६, १४†; १६, ३, ३; ६; ९; १२; १५; तै ३, १, ८, २; ४, २, ६, ३†; ४,२,३; मै २, ७, १३†; ८, ९[a]; काठ १६, ११[a]; १३†; १७, ८[a]; ३९, ३; क २५, २; ४†; २६, ७[a]; ३१, ३; ३४, १; शौ ३, ४, ७; ५, २८, २; १०, ७, ५; पै ३, १, ७; १३, ५, २४; १३, ७†; १४, १, ७; १६, ७२, २; ९३, ४[b]; १७, ७,७; -नास. ऋ १०, ३०, १४; -ने ऋ ३, ५४,६; ६, ७५, ४; मा २९, ६[c]; ४१†; का ३१,१,६[c]; २, ४†; तै ४, ६, ६, २†; ५, १, ११, २[c]; मै ३, १६, २[c]; ३†; काठ ४६, १†; २[c]; शौ २, २८, ४[d]; ७, ११,१[e]; १०, ७, ६; पै १५, १०, ४†; १७, ७, २; ६; -नौ मै ४,१४,१७; शौ २, २८, २[d]; ३, १५, ४![f]; ११, ७, १४; पै १, १२, ३; ८६, २; १६, १०५, ४; १८, ११, ९[g]; १९, ४९, ११.

सं-त्रिद्य तै १, ७, ६,२[a]¶.

ϕसं-वे॒विदान- -नः ऋ ५. ११, ५.

?संविद्म्[h] पै १,५९,४.

?सं॒विद्य[i]- -द्यम् शौ १२, ४, ४; पै १७, १६,४.

सं-वि√द्युत् > संवि-द्यो॒तमान- -नाय तै ७, ५, ११, १; काठ ४५, २.

सं-वि√मुच्, *सं॒म्···वि॒मोचतु खि २, ८,३.

सं-विव्यान- सं√व्ये द्र.

सं√विश्, > वेशि, सं॒विशाथ शौ १४, १, ३३[j]; सं॒विशन्तु ऋ १०, १८, ७[k]; खि २, ११, ३; तै ४, ४, ११, २[c,l]; शौ १८, २, २९; पै १७,३३,१†[k]; १९, ५५, ११-१४; स॒म्···विशन्तु खि ३, १५, ११[c]; मा ८, २५; २०, १९; का ९, ४, ३; २२, १, ४; तै १, ४, ४५, २; ६, ६, ३, ४; मै १, ३, ३९; काठ ४, १३; ३८, ५; क ३, ११; सं॒विशस्व ऋ १०, ५६, १; मा १४, ३; का १५, १, ३; तै ४, ३, ४, १; मै २, ८, १; काठ १७, १; ३५, १७†; क २५, १०; ४८, १५†; कौ १, ६५†; जै १, ७,३†; शौ १८, ३, ७†; १९, २४, ८; पै १५, ६, ५; सं॒विशध्वम् शौ १२, ३, ४; पै १७, ३६, ४; १८, ४, २[j]; स॒मविशन्त ऋ १०, ५५, २; सं॒विशेम[m] शौ ३, १०, ११; पै १, १०५, ३.

सं॒विवेश[c] मा ३२, ११; का ३५, ३, ८.

¶सं॒वेशयति मै १, ५, ९; ३, २, १; ४, २, १०.

सं-विष्ट (त् >) ष्टी[c]- -ष्टीः मै ४, २, १०[n].

सं-वे॒श- -¶शः तै ३, १, ७, २; ७, ५, ५, १; -शाय तै ३, १, ७, १; २; ७, ५, ५, १, काठ ३४, ४[c]; ३५,१०[c]; क ४८,१२[c].

संवे॒श-पति- -तये मा २,२०; का २, ५, २.

सं-वे॒शन[o]- -‡नः[p] काठ ३५,१७; क ४८, १५; कौ १,६५; जै १, ७, ३; -ने[p] ऋ १०, ५६, १; शौ १८, ३, ७†.

संवे॒शनी[q]- -नीम् खि ४,२,४[r].

सं-वे॒शयत्- -यन् शौ ३, ८, १; पै १, १८, १.

---

[a]) पाभे. पृ ३१८८ j द्र. ।

[b]) सपा. शौ ९,५,३७ सं॒मनसः इति पाभे. ।

[c]) तु. सस्थ. टि. २अभि॒ ।

[d]) सपा. °ने॒ <> °नौ॒ इति पाभे., पृ १६३८ e अपि द्र. ।

[e]) सपा. पाग्र ३, १३,३ सचेतसौ इति पाभे. ।

[f]) °नौ॒ जुरेपाम् > °नौ॒ (= अग्निः) जुरेपाः इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. सा. प्रभृ. यनि. [इन्द्राग्नी इति]!) । सस्थ. द्वितीये पादे इमम् इति पदमप्यधिकं देयम् (तु. छन्दः) । पाभे. पृ ३१८२ l द्र. ।

[g]) पाभे. पृ ३००३ e द्र. । [h]) शोधः पृ २२५६ b द्र. ।

[i]) पा. सं॒विदन् इति शोधुः (तु. मूको.) ।

[j]) सपा. °शाथ <> °शध्वम् इति पाभे. ।

[k]) सपा. शौ १२, २,३१; १८, ३, ५७ पै १७,३३,२ सं॒स्पृशन्ताम् इति, तैआ ६,१०,२ आमिगृ ३, ७, २:५ सं॒स्पृशन्ताम् इति च पाभे. । [l]) अभि॒सं॒° > सपा. मा १३, २५ प्रमृ. अभिसं॒विशन्तु इति पाभे. । [m]) तु. सस्थ.टि. उप ।

[n]) सपा. आपश्रौ ७ १७,१ प्रमृ. संवदाना: इति पाभे. ।

[o]) गस. उप. कर्तरि भावे च ल्युट् प्र. ।

[p]) सपा. °नः (तैब्रा ३,७,१,४ तैआ ६,३,१;४,२ आपश्रौ ९,१,१७ प्रमृ. च) <> °ने इति पाभे. ।

[q]) वि. (रात्रि-) । °नी- इति स्वरः ? यनि. शोधः ।

[r]) सपा. शिघा २६,४ °वेशिनीम् ! इति पाभे. ।

सं-वेश्य[a]- -श्यम् शौ ३, ८, १.

सं √विप्, ‡संवेविपः ऋ ८, ७५, ११[b]; तै २,६,११,३; मै ४,११, ६; काठ ७,१६; कौ २,९९९.

?संविष्टाम् पै १९,४२,११.

सं √वी, सम्'''वयम्[c] ऋ १०,२७,९. सम् ''' वीयताम्, सम् (वीयताम्)[?] पै ५,१३,७.

संवीविजः सं √विज् द्र.

सं √वृ (वधा.), सम्'' वरन्त ऋ १, १२१, १५; सम् (अवृतम्) शौ ३, ३१,१-९; १०[?]; ११.

१सं-वरण[d]- -णस्य ऋ १०,७७,६; -‡णात्[e] ऋ ७, ३,२; मा १५, ६२; का १६, ७, ५; तै ४, ४, ३,३; मै २, ८,१४; क २६, ९; कौ २, ५७०; जै ३, ४६,५; -‡?णानि[f] ऋ ९, १०७,९; कौ २, ३४८; जै ३, २९,५; -णे[g] मा २७, ३; का २९, १, ३; तै ४,१,७, ?; मै २,१२, ५; काठ १७, १०‡[g]; १८, १६; क २९, ४; शौ २, ६, ३; -णेषु ऋ ४, २१,६; कौ २, ५०३‡[h]; जै ३, ३९,२‡[h].

२सं-वरण[i]- -णस्य ऋ ५,३३,१०.

सांवरण[j]- -णम्[k] खि ३, ३,१.

सांवरणि[l]- -णी ऋ ८,५१, [१ (५२,१)][k].

१सं-वृत्- -वृतः[m] शौ १८,३, ३०-३५.

सं-वृत- -तः[n] ऋ ८, १७, ७; शौ २०,५,१‡.

सं √वृज्, संवृञ्जते तै ७,३, ९, १¶; सम्'''वृञ्जे ऋ १०, ६१, १७; सम्'''वृञ्जे, सम् (वृञ्जे) तै ७, ३,११, २; काठ ४३, १; संवृङ्क्ष्व पै १६,३, ३[o]; समवृञ्जत, संवृञ्जीमहि तै ७,३,९,१¶. समवृक्त ऋ ७,३,४; पै १४, १, २०![p].

¶सं-वर्ग[q]- -र्गः तै २, ४, ३, ३; मै २, १, ११; काठ १०, ७; -र्गाय तै २,४,३, ३.

‡सं-वर्गम्[r] ऋ ८, ७५, १२; १०, ४३, ५; तै २, ६, ११, ३; मै ४, ११,६; काठ ७, १७; कौ २, १०००; शौ २०,१७,५.

सं-वृक्त,क्ता- -क्तः पै ११, १, ३; -क्ता पै १३,५,७.

‡संवृक्त-धृष्णु[s]- -ष्णुम् ऋ ९, ४८,२; कौ २,१८७; जै ३,१७, ८.

सं-वृज्[t]- -वृक् ऋ २, १२, ३; मा ३८,२८[u]; का ३८,७, १; मै ४, १४, ५‡; काठ १८, १‡[v]; शौ २०,३४,३‡; पै १३ ७,३‡.

सं-वृज्य पै १९,२,११.

सं √वृत्, >वर्ति,विवृत्स, ¶संवर्तते काठ २०,९, क ३१,११; सम्''' वर्तते शौ ६, १०२, १; पै १९, १४,१; संवर्तताम् पै ११, १,४; सम्'''वर्तताम् ऋ ६, ४१, ३; शौ ६,१०२,१; पै १९, १४, १; ‡समवर्तत ऋ १०, ९०, १४; १२१,१; ७[w]; १२९,४[x]; मा १३,

---

[a]) गस. उप. ण्यत् प्र. । [b]) PW. संविविपः इति ।
[c]) तु. ऋ १,३३,३ प्रमृ, वैं. GRV. ORN. प्रमृ । पृ ५७६ सस्थ. निर्देशो नेष्टः । उपसृष्टस्य धा. संगमनं वृत्तिः । [d]) भाप. *विप. नाप. ।
[e]) सपा °णात् <> °णे इति पाभे. ।
[f]) विप. [*उपच्छन्दन-कर्त्री- (गो-, दुग्धा- [*=सोमधारा-])] । °णानि अग्मन् (पृ १२०७ < √गम् इति निर्देशो नेष्टः) > °णा(:) न्यं° इति शोधः । 'सोमः(याभिः गोभिः [*दुग्धाभिः=*धराभिः]) अनूरे (*जलपात्रे[द्रोणकलशे])अधाः(अधरत्),ताः(नदीयमानाः संवरणाः[सरयः]) गमुद्रं न (इव [प्रति]) *न्यग्मन् [(निता अभवन्) < √*न्यग्म् 'न्यग्भावे = निनमने' (तु. ¢निनंमे [ऋ ३, ३३,१०])]' इति दा. ।
[g]) शोध. पृ२१८८ *d* द्र. । [h]) पाभे. पृ३१८६ *p* द्र. ।
[i]) व्यप. (ऋषि-) । उस. उप. कर्तरि कृत् ।
[j]) विप. [सांवरण्यिन्- (सोम- [वैतु. संरक्षी [भू ३८] संवरण- =यज्ञ- इति ?])] । [k]) सपा. °रणम् <> °रणौ इति पाभे. । [l]) अपत्यार्थे इञ् प्र. ।
[m]) वैतु. सा. °त- > -तः इति ? ।
[n]) तु. सस्थ. टि. २अभि ।
[o]) पाभे. पृ ३१८८ *m* द्र. ।
[p]) सपा. काठ ३९.१ समवृक्षि इति पाभे. ।
[q]) विप , नाप. (इष्टि-भेद-) । गस. उप. घञ् प्र. ।
[r]) णमुलन्तम् अव्य. (तु. भा. सा [तै.], PW. GRV. प्रमृ.; वैतु. °वर्ग- > -र्गम् इतीच्छन्तः वें. सा. विप. इति, GW. नाप. [विजितद्रव्य-] इति) । धा. *वेष्टने =एकत्रीकृत्य ग्रहणे वृत्तिः । [s]) विप. (संच्छिन्न-धर्षक- [सोम-]) । बस. । [t]) विप. । गस. उप. कर्तरि कृत् ।
[u]) म. सं१ इति व्याचक्षाणः स्वरतश्चोद्यः ।
[v]) सपा. ऋ १०,८२,२ प्रमृ. या १०, २६ संदृक् इति पाभे. । [w]) पाभे. पृ १८२७ *g* द्र. ।
[x]) तु. सस्थ. टि. अधि [परि] ।

४; २३,१; २५,१०; २७,२५[a]; ३१,१२;१७§; का १४, १, ४; २५,१,१; २७, १०,१, २९, ४, ३[a]; ३५, १, १३; २, १§; तै ४,१,८,३; २,८, २; ५, ५, १, २; मै २, ७, १५[2]; १३, २३; ३,१२,१६; काठ १६,१५; २०, ५; ३९,२§; ४०, १; ४५,११; क २५,६; ३१,७; शौ ४,२, ७; १९,६, ८; ५२, १; पै १, ३०, १§; ४,१,१; १९, ४६,२§.
संवृतः शौ८,६,२; पै१६,७९,२.
†सम्…वर्तयतम्[b] ऋ ७,१०४, ४; शौ ८, ४,४; †समवर्तयत् ऋ ८,६,५; मै १, ३,३२; काठ ४, ११; क ३,९; कौ १,१८२; २, १००३; जै १, १९, ८; ४, ८, ४; शौ २०,१०७,२.
सम्…अववृत्रन्त ऋ ४,२४,४.
संविवृत्सति शौ ८, ६, १६; पै १६,८०,७.
सं-वर्त[c]- -र्ते ऋ ८,५४,२; खि ३, ६,२.
सं-वर्तयत्- -यन्तः ऋ ५,४८,३.
सं-ववृत्वस्- -त्वत्[d] ऋ ५,३१,२
२सं-वृत्- -वृतम् शौ ८,६,४[e].
सं-वृत्त- -त्तम् मै ४,२,१३¶.
१सं-वृत्- सं√वृ (आच्छादने) द्र.
२सं वृत्- सं√वृत् द्र.
३सं-वृत्[f]- -वृत् तै ४,४,१,३[g].
?संवृत[h]- -तम् पै १९,९,७.
सं√वृध्,>वर्धि, सम्…वावृधुः ऋ ५,६०,५; ६,३४,४[i].
सं(वर्धयन्ति) ऋ ३,१, ११[j];
संवर्धयतम् पै ९,८,५.
सं-वृद्ध- -द्धेन पै १९,५५, १४.
†ϕ°सं-वृध[k]- -धः ऋ ८, १३, २; कौ २,९७; जै ३,९,११.
सं-वृध्वन्[l]- -ध्वने तै ४, ५,५,१[m].
सं√वृश्च्, सम्…वृश्चामि पै ३, १९, २; संवृश्च शौ १२,११,१; पै ५,३,७; १३,३,९.
समवृक्षत् मै १,८,९[a]¶.
सं√वृष् > सं-वर्षत्- -र्षते तै ७,५, ११,१; काठ ४५,२.
सं-वृ(ष्ट>)ष्टा- -ष्टाः पै २,३८,५.
सं√वृह्, संवृह शौ १२, ११, ८.
सं√वे>†सं-वय(त्>)न्ती- -न्ती[p] ऋ २, ३, ६; मा २०, ४१; का २२,४,६; मै ३,११,१.
सं-वेग- सं√विज् द्र.
सं-वेविदान- सं√विद् (लाभे) द्र.
सं-वेश-, सं-वेशन-, सं-वेशयत्-, सं-वेश्य- सं√विश् द्र.
सं√व्यच्, समविव्यक् ऋ ७,६३,१; समविव्यचुः ऋ १०,५६,४.
संविव्याच ऋ १०, १११, २;
सम्…विव्याच ऋ ३,३६,८.
सं√व्यथ्, संसंव्यथेत पै २, ७०, २‡[o].
सं√व्ये, ¶संव्ययते मै १, १०, १८; काठ ३६, १२; संव्ययन्ति पै १८,५,२[p]; संव्ययन्ताम्[q] तै ३, ३, ११, ३; मै ४, १२, ६; संव्ययन्तु शौ ७, १८,३[q]; १४, १,४५[p]; पै १५,६,८; २०, २, ५[q]; संव्ययस्व मा ११, ४०; का १२,४,३; तै ४, १,४,१; मै २,७,४; ३,१,५; काठ १६, ४; १९, ५; क ३०, ३; संव्ययध्वम् काठ १८, ५‡[r]; समव्ययत् ऋ २,१७,४[s].

a) पाभे. पृ १८२७ g द्र.।
b) पृ २९९१ वर्तयतम् इति नेष्टम्। सपा. पै १९,९,५ सम्…महरतम् इति पाभे.।
c) व्यप. (ऋषि-)। गस. उप. भन् प्र.।
d) पदान्तत्वाद्रुत्वम् (पा ८,२,७२)।
e) सपा. पै १६,७९,४ संभृतम् इति पाभे.।
f) भाप.>नाप.। अर्थः? । सम्यग्व्यापार-कोष्ठक-इति कृत्वा ना. उस. उप. भाप. <√वृत् इति, PW. प्रमृ. विप. उप. <√वृ 'आच्छादने' इति। g) सपा. मा १५,९ प्रमृ तांत्रा १,१०९ च सवृत् इति पाभे.।
h) शोधः पाभे. च पृ ३१८३ C द्र.।
i) तु. सस्थ. टि. २अभि। j) वे. सं(दधिरे) इत्यन्वायुक्तः।
k) विप. (°संवान-इन्द्र-)। धा. निवासे वृत्तिः (वेतु. अन्ये स्वाभ. इति कृत्वा सम् इत्यस्य पृथग्ग्रस्य इति?)। पृ ३००४ सस्थ. वृध- > -धः निर्देशो नेष्टः।
l) विप.। गस. उप. क्वनिप् प्र.।
m) सपा. मा १६,३० का १७, ४,४ सवृधे इति, मै २,९,५ सुवृध्वने इति, काठ १७, १४ सवृध्वने इति, क २७, ४ सुवृद्धिने इति च पाभे.।
n) सपा. काठ ३८,६ तैब्रा २, ६, ८,३ संव्ययन्ती इति पाभे.। o) सपा. ऋ ५,८३,९ विभे.।
p) सपा. °यन्ति <> °यन्तु (मंब्रा १,१,५ आपमं २, २,५ प्रमृ. च) <> वाध्र ५,९ संव्ययन्ताम् इति, पाग्र १,४,१३ संव्ययस्व इति पाभे.।
q) सपा. °यन्ताम् (हिग्र ३, ६ आपमं २, ११, ४ च) <> °यन्तु इति पाभे.।
r) पाभे. पृ ३१८२ b द्र.।
s) धा. °गतौ वृत्तिः।

संविव्ये ऋ १, १७३,६; संविव्यथुः ऋ ६, ७२,५; समव्यत् ऋ २,३८,४.
सं-विव्यान- -नः ऋ १, १३०, ४;५,२९,४[a].
सं-व्यय (त>)न्ती- -न्ती काठ ३८, ६‡[b].
सं √व्ली, ¶समव्लीयन्त तै ५,२, ३, ४; ३,२,२; काठ २०,१;११; क ३१,३;१३.
सं √शंस्, संशंसति मै ४, ७,५¶.
सं-शस्य मै ४,७,५.
सं √शक्, संशक्नोमि शौ ४, ३६, ७[c]; संशक्नवाव मै ४, ३, ४¶; समशक्नुवन् तै ६,४, २, १¶; संशक्नुवन् पै १९, ३१,६[d]. समशकन् शौ १,२७,३[d].
?संशतः[e] पै ३.१३,५.
सं-शर- सं √शृ द्र.
सं-शाय सं √शो द्र.
सं-शारुक- सं √शृ द्र
सं √शास्, ¶संशास्ति तै ५,२,४, १; काठ २०,१.
सं-शिम्[f]- -शिमः शौ ११, १०, २७; पै १६,८७,७.
सं-शित-, सं-शिशान- सं √शो द्र.
†सं-शिश्व(न>)री[g]- -रीः ऋ ८,६९,[११;९, ६१,१४]; कौ २, ६८६; जै ३, ५६, १५; शौ २०,९२,८.
सं √शिष् > सं-शिष्ट[h]- -ष्टाय तै ७, ३,२०,१;काठ ४३,१०.
सं √शी[i], समशीत ऋ १, ५७, २; शौ २०,१५,२†.
सं √शुन्ध्, संशुन्धध्वम् पै ३,२३,१
सं √शुभ्, > शोभि, †सम्··· शोभते ऋ ९, २५, [३; (२८,३)], कौ २, २७०; जै ३, २३,२.
संशोभयामसि शौ १४, १,५५; पै१८,६,३.
सं √शॄ, शृ, ¶संश्रृणीयुः तै ६, ६, ८,१;२.
संशश्रे शौ ४,१२,७.
संशीर्यते काठ २३, ६¶[j]; संशीर्यन्ते शौ १२,४, ३; ५; पै १७, १६, ३; ६; संशीर्येत[l] मै ३,६,१०¶.
संशारि ऋ ६,५४,७.
सं-शर[k]- -रः मै ४, ४, १०¶[l]; -राय मा ३०, १७; का ३४, ३,४.
¶सं-शारुक- -काः काठ २८, ९; क ४४,९.
सं √श्च्,श्चु, सम्···श्चणवे ऋ ३, ३०, १६[m].
सं-श्रुत[n]- -तम् शौ १,३,६.
सं-शृङ्ग[o]- > ¶संशृङ्गी[o]- -ङ्गी मै ४,२, १; १४; -ङ्ग्याः मै ४, २,१.
सं √शो, > शिशा, शा, †सम् ··· शिशामि ऋ १०, ८७, २४; १२०, ५; शौ ५. २, ५; २०, १०७,८; पै ६,१,५; १६,८,८; संशिशीमहे पै ३, ३६, २‡[p]; संशिशीमसि[p] ऋ १. १०२, १०; संशिशातु ऋ १, १११,५; तै २, १, ११, २[q]; सम् ···शिशीहि ऋ ८, ४, १६; संशिशाधि ऋ ६, १५, १९, ७,१०४,१९; ८,४२, ३; १०, ८४,४, मा २७,८; का २, ६, ७†; २९,१,८; तै १,२, ३, ३; ४,१,७,३; ५,७,२, १; मै १, २,२†; २, १२, ५; ४, १४,

[a]) वेतु. मा [पभे] उप. < √वी इति।
[b]) पाभे. पृ ३१९१ *n* द्र. ।
[c]) = √मच् '°समवाये' इति ।
[d]) सपा. संशक्नुवन् <> समशकन् इति पाभे. ।
[e]) २सं-श्रुत->-त्रतः (पं१ [तु. ऋ ८, ७५,१५]) इति शोधः (तु. सपा. शौ ३, ५,५ संविदः इति पाभे.)। निर्दे पृ १४३ *h* द्र. । [f]) तु. टि. आ शिम्- ।
[g]) नाप. (°शदः-वस्तृना- [गो-]) । अत्र सम् =शदः द्र. [°=श्वान्- > श्वान्- > शु- (निघ २,१५ [Germ. *kaum*, Eng. *fresh*])] । अर्थः? । नाप. नात्पद्यः । तु. ऋषे शयते मम दृग्गुणार्णमनुदात्तमति मन्त्र पृथग्ग्रहणात्। सम् (°=श्मान्-(+ शिशु- + ऋत्वर्थे कनिप् प्र. इति PW. GW. प्रमृ. । सं √°शिशर 'प्रसवे' + क्वनिप् प्र. इति मतम् ।
[h]) तु. टि. उच्छिष्ट- ।
[i]) धा. शयने वृत्तिरिति वें. सा. < √शो 'तनूकरणे' इति GW. GRV. ORN. प्रमृ. ।
[j]) सपा. परस्परं पाभे. । [k]) गस. उप. भावे अप् प्र. ।
[l]) स° इति Sch. पाठः ? यनि. शोधः (तु. सात.) ।
[m]) तु. वें. सा.; वेतु. PW. GW. ग. अभाव इति ।
[n]) वेतु. सा. संश्रितम् इति ? ।
[o]) बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २,११५) । नाप. (संनत-श्रृङ्ग- [गो-])। स्त्री. ङीप् प्र. (पा ४, १, ५५) तत्स्वरश्च ।
[p]) सपा. °महे <> °मसि इति पाभे. ।
[q]) पाभे पृ २५३१ *c* द्र. ।

१५†; काठ २, ३†; ११, ७[a]; ८[a]; १८, १६; ३६, १५[a]; ४०, २†; क १, १५†; २९, ४; शौ ४,३१४†; ७,१७,१; ८, ४,१९†; पै ४, १२, ४†; १६, १०, १०†; २०, ६, ३;
संशिशीतम् ऋ २, ३९, ७; संशिशीत ऋ १०, ५३, १०; संशिशीमहि शौ ५, १४, ९; पै २,७१,१.

¶संश्यति तै २,२,८, १;५, ९, ४;६,४,१; ५,१,१०,३; मै २, २,५;५,८; ११; ३, १, ९; ४, १,१०; १२; ३, ८; काठ १०, १०; १३, ८; १९, १०; ३१, ८; ९; क ३०, ८; ४७, ८; ९; सम्…श्यति काठ ११, ८¶; संश्यन्ति तै ७, ४, ७, १¶; संश्यामि शौ ३. १९,५[b]; पै ३, १९,५;६[c]; सम्…श्यामि सम् (श्यामि) शौ ३. १९,२[b]; पै ३, १९,२; संश्यत् ऋ १, ११०, ४[२].

†सं-शाय ऋ १०, १८०, २; मा १८,७१; का २०,५, ४; तै १, ६,१२, ५; मै ४, १२, ३; काठ ८,१६; कौ २, १२२३; शौ ७, ८९,३; पै १,७७,२.

सं-शित– -तः मा २३, १४[१]; का २५, ४, ३[१]; तै २, ५, ९, ४¶; शौ ५ २०, १०[d]; -तम् मा ११. ८१[१]; २७, ८; का १२, ७, ११[१]; २९, १, ८; तै ४. १, ७, ३; १०, ३[१]; ५, १, १०, २¶; मै २, ७, ७[१]; १२, ५; ३, १, ९[१]; काठ १६, ७[१], १८, १६; १९,१०; क २९. ४; ३०, ८; शौ ३, १९, १[१]; ६ १०४,२; ७,१७, १; १२, १, २१; पै ३, १९, १[१]; १७,३,२; १९,४९,१३; २०,६,३; -तानि शौ १९.९,५.

सं-शिशान– -नः ऋ ९, ९०, १; कौ १,५३६†; जै १,५५,४†; पै ३,२५, ५[e]; -ना. ऋ १०.८४, १; शौ ४,३१,१†; पै ४, १२, १†;१३,१,१[f];२०,४२,१.

सं-श्रवस्[g]– -वाः तै १,७,२,१¶.

?संश्रावन्ती पै ३,१७,२;

सं √श्रि, संश्रयते मै ४, ४, ९¶; संश्रयेथाम् शौ ६. १२२, ३[h]; १२,३,६;७[h]; पै १६,५१, ७[h], १७,३६, ६; समश्रयत मै ४, ४,९¶;
सम्…अश्रेत् ऋ ३,१९,२.

सं-श्रित– -ता[i] शौ ११, ९, २१; पै १६, ८४,१.

सं √श्रिष्>सं-श्रेषिण[j]– -णे शौ ८, ५,१४; पै १६,२८,४.

सं √श्लिप् > श्लेपि, संश्लेपयते काठ ३४,९¶.

सं-श्लिष्[k]– -श्लिट्, ड्, -श्लिट्सु, -श्लिड्भ्यः, -श्लिषे काठ ३९, ६.

¶सं-श्लिष्ट,ष्टा– -ष्टः मै ३, ३, ३[२]; -ष्टाः तै ६,१,९,५.

सं √सच्, सम्…सचेथे ऋ १,११६, १७; सम्…सचावहै ऋ ६, ५५,१.

¶सं-सचत्– -चन्तौ काठ २४, ६; २६,१; क ३७, ७; ४०, ४.

सं √सद्,> सीद, सादि, †संसदेम ऋ१०,१९१,४; तै ७,४,१७,२; काठ ४४, ६.
संसीदन्ताम् मै १, १, ४[l]; †संसीदस्व ऋ १, ३६, ९; मा ११,३७; ३८,१७; का १२, ३,१०; ३८,४,१; तै ४, १, ३, ३; ५, १, ४, ५; मै २, ७, ३; ४,९,३; काठ १६, ३; १९, ४; क ३०, २.
¶संसादयति तै ५,१,४,६; काठ १९,४; क ३०,२; संसादयामि काठ २, ११; †सममादयन् ऋ ८,५१, २; खि ३,३,२.

सं-सद्[m]– -सत्,द् ऋ ४, १, ८; ¶तै ७, ४,२,२;३; -मत्सु ऋ

---

a) पाभे. पृ २४१० g द्र. ।
b) °श्या° इति पाठः? यनि. शोधः द्र. (तु. मा. प.)।
c) ?निराघुधानि > (नृ- > सं३) नर(ः), आयुधानि (संश्यानि) इत्येवं द्विरदः शोधः (तु.BKA)। यस्थ. पृ १८४२ (°निःसं√श्यै>) निः…संश्यामि इति पृ ९८९ आयुधानि इति च नेष्टम्।
d) पाभे. पृ १५२९ m द्र. ।
e) पाभे. पृ ३१२२ g द्र. ।
f) पाभे. पृ ३१२२ j द्र. ।
g) व्यप. (ऋषि-) । मलो. वस. ।
h) सपा. तैआ २,६,२ शाङ् १३३ : २ संरभेथाम् इति पाभे । i) वैतु. मा. °ताः इति ? ।
j) नाप. (संग्राम-) । गस. उप. अधिकरणे इनच् प्र. (पाउ २,४९ [वैतु. मा. सं-श्रे(=श्लेष)ण- इति शोधुक])।
k) विप., नाप. (इष्टका-) ।
l) =सपा. माश्री १,१८,९ प्रमृ. । आपश्री १,१६,१२ प्रमृ. संविशन्ताम् इति पाभे. ।
m) नाप. (सद- प्रमृ.) । गस. उप. अधिकरणे कृत् ।

८,४५,२५; -सदः ऋ ८, ९२, २०; मा २६, १[a]; का २८, १,१[a]; क्री २,७३†; ३ ३, १०; जै २,२,२; ३ ७, ११†; शौ ७, १२,३,२०,११०, २†; –सदम् ऋ ८,१४,१५; तै ४,७,१५,४; ¶७,४,२,१[२];२[२]; मै ३,१६,५; काठ २२,१५; शौ २०, २९, ५†; -सदा ऋ ७, ५४, ३; तै ३,४,१०, १†; -†सदि ऋ १, ९४,१; ७, ४, ३; मै २, ७, ३; कौ १,६६; २,४१४; जै १, ७, ४; ३,३२,४; शौ २०, १३, ३; पै १२, १,१.

सं-सदन– > संरुदनीय- -यः मै ४,६,६.

सं-सद्य पै १६, १५३,६[b].

१¶सं-सन्न- -न्नान् तै ५, १,४,६; काठ १९,४; क ३०,२.

२सं-सन्न- -न्नः मा ३९, ५, का ३२,३,१.

सं-साद्यमान- -नाय मै ४, ९, ९.

सं √सन्, संसनुयाव काठ ४४,४‡[c].

सं-सुनिष्यदत्- सं √स्यन्द् द्र.

सं-समक[d]- -कम् शौ ६, ७२, १; पै १९,२७,४.

?संसमिद्यस समाकरम् पै ९. ४, १०.

१संसर्प[e]- -र्पः तै १, ४,१४, १[f]; ४, ४,१,३;५,१,६,२; ६,५,१,४.

२संसर्प[g]- -र्पः मै ३, १२, १३[f]; -र्पाय[h] मा २२, ३०; का २४, १७,२; मै ३, १२, ११; काठ ३५, १०; क ४८, ८; -र्पेण[i] मा १५,७, का १६,२,३; मै २, ८,८.

३संसर्प- -र्पः काठ १७, ७; ३७, १७; क २६,६.

सं-सर्पत्- सं √सृप् द्र.

?संसः[j] पै १९, १२, १३.

सं √सह् > ∅सं-सेहान- -नः ऋ ८, ३६,[१-६]

सं-सहस्र[k]- -स्रम् ऋ ७,८,६.

सं √सिच्, ञ्च्, संसिञ्चामि खि २ ९,४; शौ २, २६, ४; पै २. १२,४; सम्…सिञ्चामि तै १, ६,१,१; सम् (सिञ्चामि) खि २,९,४; शौ २, २६, ४; पै २, १२,४; सम्…सिञ्चतु ऋ १०, १७, १३; काठ ३४, १९†. ३५, ३; ८†; क ४८, ९†; ४; शौ ७, ३४, १; पै ६,१८, १-४;५[२];७-९; १९,१;२; ४-७; ८[२],९; ६३, ९,१७,२०,१२,५; ९†;१०†, ५६,४; सम् (सिञ्चतु) काठ ३५,३[४];क ४८,४[४]; शौ ७, ३४,१[२], पै ६, १८,१[२]; ६३,९, १७[२]; २०, १२, ५[२], ५६, ४; सम्…सिञ्चतु काठ ३५, ३; क ४८,४; शौ ७, ३४, १; पै ६,१८,१; २[२]; ३; ४[२]; ५; ६[२]; ७[२],८[२];९[२];१९,९[२]; पै ६३, ९, १७; २०, १२, ५; ५६, ४; सम्(सिञ्चन्तु) पै ६, १८, ३; सम्…सिच पै २०, ६०,७[i]; ?संसिञ्च पै १७, २८, १; ¶समसिञ्चत् मै ४, ७, ४;काठ २८,९; क ४४,९.

संसिसिक्षे पै १,४४,३.

सं-सिक्त- -क्ताः खि २, ९, ४; शौ २,२६,४; पै २,१२,४.

सं-सिच्[m]- -सिच. शौ ११, १०, १३; पै १६,८६,३.

सं-सिच्य शौ ११,१०,१३; पै १६, ८६,३[n].

---

[a]) वा. ? रुप्तु सुमदः (°मे °सन्तु) अष्टमी भूतसाधनी (?भूतु साधनी) इति शोधितोऽर्धर्चः सुपठः। सपा. पै ५,३५,१२ संनमः इति पाभे.।

[b]) सपा. शौ ११, ७,६ संगृभ्य इति पाभे.।

[c]) पाभे. पृ ३१८१ *h* द्र.।

[d]) विप. (गम्यत्-तुल्यमान-वत्- [अङ्ग- =उपस्थ-])। गा. <सम् + (२समु- + √गम् >) °सम-गु- इति, पा. प्रमृ. <सम् + (२समु- > स्वार्थे) °समक- इति च?। सम् + (सं √मा 'तुल्य-माने' > भावे) °सम्मापक- > वस. सं-सम्मापक- > यनि. इति मतम्।

[e]) नाप. (अधिमास-, तद्दुपचरितेष्टका-विशेष)। पपा. प्रमृ. सं-सु' < सं √सृप् इति (सं √ °सर 'गतौ' > भावे) °सं सुर- + (√भृ 'धारणे' > भावे भ्रु- > °भ्र- > °प्- > वस. संसुर्द्-प- इति मतम्।

[f]) सपा. °सुर्पः <> °सर्पः इति पाभे।

[g]) =१संसुर्प-।

[h]) =काल- (तु. भा [तैत्रा.])। सपा. तैत्रा ३, १०, ७,१ संसुर्पाय इति पाभे.।

[i]) =अक्षरस- (तद्दुपरनोमभागिष्टका-विशेष- [तु. शाश्रा ८,५,३,१;२ प्रमृ.])।

[j]) शुंस्य- > -स्यः इति शोधः (तु. सपा. शौ ६, ९८,१ युन्धः इति पाभे.)।

[k]) विप. (वचस्-)। मलो. बस. (तु. वें. GW.; वैतु. गा. अन्यथावद.)। [l]) धा. संसर्गे वृत्तिः।

[m]) नाप. (संधायक- [दात्र-])। गस. उप. कर्तरि कृत्।

[n]) संगृभ्य इति W. टि. मूको. च।

सं√सिव् > सीव् > सं-सीव्य शौ १०,२,२६; पै १६, ५९, ९.

संसीद[a]- -देन[b] काठ ५३.१.

सं√सु (अभिषवे) > ¶सं-सु१- -तौ तै ७,५,५,१; काठ ३४,४.

सं-सुदे सं√स्वद् द्र

सं√सू (वधा.), संसुवेम[c] पै १७, ३६,९.

सुमसूषत काठ ३६.१५.

सं-सूद[d]- -देन तै ५,७,११,१[e].

सं√सृ,सम्'''असरत्,सम् (असरत्) ऋ ९, ९७,४५.

सं√सृज्, संसृजति ¶तै ५,१,६,२[४]; ३[२]; ६,२, ४;७,९,३; ¶मै २, ३,६; ३,१,६[२]; ४,१,३;९; २, १०[४]; ¶काठ ११, ५; १०; शौ १०, १०,२४; १९,२६, २; २७,७[e]; संसृजति तै ४,७,१५, २; मै ३, १६, ५; शौ ४ २४, ७; संसृजति ¶काठ १०, ४; ११, ४; १२, ९; १९, ५[३]; ६; २२, १५§; २७, ६; ३१, २; ¶क ३०, ३[४]; ४; ४२, ६; ४७,२; पै ४,३९,७;१६, १०९, ४; †सम्'' सृजति ऋ १०,४२, ९; शौ ७, ५२, ६; २०, ८९, ९; संसृजन्ति शौ ४, २७, ५; पै ४, ३५, ५; सम्'''सृजथः, सम् (सृजथः) शौ ४, २५, ४; पै ४. ३४, ६; संसृजामि मा ११, ५३; का १२, ५, ४; तै ४,१,५, २; मै २, ७, ५; काठ १,३;१६,५; ३१.२; क ४७,२; पै ४, १९, २‡[f]; २०, २; ५, १५, ४; ९; १९, ३७, ९; २०, ५, ५; सम्'''सृजामि मा १२,१; का २१,१,१; तै १, ८, २१, १; मै २ ३,८; सम् '''सृजामि मा १८, ३५[२]; का २०,१,६[२]; तै ४, ७,१२,२[२]; मै २,१२,१[२]; काठ ७,१२;१२,९; १८,१३[२];३७,१८;क६,२;२९, २[२]; शौ १२, ३, ३२[g]; ५५[h]; पै ३, २३, ५; ६[२]; १६, ७१, ८; सम् (सृजामि) पै ३, २३, ६[२]; १६, ७१, ८; संसृजामसि कौ ३,४,१०; जै २,४, ५; शौ ३.१४,१[i];५; १४,२, ५३-५८; पै २,१३,४; १८,१२,७-६;२०, ६१, ६; सम् (सृजामसि) शौ ३,१४, १[i]; पै २, १३,४[i],२०, ६१,६; सम्'''सृजन् पै १,८८, २[j]; संसृजाति शौ ६, ११६, २; १९,३३, १[k]; पै १६, ४९, ८; सम्'''सृजन्,सम्[२] (सृजन्) पै २०,२५,१; ?संसृजाम् पै ४, १४, ५; संसृजातु[k] पै १२, ५, १; सम्'''सृजातु[l], सम् (सृजातु) पै २, १३, १, संसृजतु पै १६,१५२, ४; सम्'''सृजतु तै ३,२,८,२; मै २, ३, ८; ४, २,१०[२]; शौ २, ३५, २[l]; ३, १४, २[l]; १४, १, ३४‡[m]; १९,३१, २; पै १०,५, २; १८, ४, ३‡[m]; १९, ४२, ७; सम् (सृजतु) मै ४, २,१०[२]; शौ ३, १४,२[१];१४,१,३४[२];‡[m];पै१८, ४,३[२];‡[m];१९,४२,७; संसृजन्तु ऋ १०,१९,७; तै ४, १,५, ७; शौ ७,११४,३; पै ४, ९,५; ५, २८, ३[n]; १९, २१, १६†; संसृजस्व ऋ १०, ८५, २७[o]; सम्'''सृजस्व पै २, ६६, ३[p]; संसृज,>जा ऋ १, २३, [२३; १०, ९, ९]; ९, ६, ६; खि ४, ६, ४[q]; मा १७, ५०; २०,२२†; का १८, ५,१; २२, १,७†. तै १, †४,४५, ३; ४६,

a) नाप. (अङ्ग-विशेष-) । व्यु ? ।

b) सपा. संसीदेन<>संसूदेन इति पामे. ।

c) सपा. शौ १२.३,९ संभवाय. इति पामे. ।

d) नाप. (अङ्ग-विशेष-) । व्यु.? सं√सूद् 'क्षरणे' इति भा. सा., <सं√स्वद् इति PW., धा. पाके वृत्ति कृत्वा =परिपाक-कृत्- इति K. । e) °न्ति इति BW. (तु सपा. पै १०,७,७ संदधति इति पामे.) ।

f) सपा. ऋ १,१११,१० आमजामि इति पामे. ।

g) सपा. पै १७,३३,२ सम्''' दिहीमान् ? इति पामे. ।

h) सपा. पै १७,३५,४ सम्'''दधामि इति पामे. ।

i) सपा. पै २,५९,११ सनिसृजामसि इति पामे. ।

j) सपा. सम्'''सृजन्<>सम्'''सृजतु इति पामे. ।

k) सपा. °जाति<>°जातु इति पामे. ।

l) सपा. °जातु<>°जतु इति पामे. ।

m) सपा. ऋ १०,८५, २३ आपमं १, १, २ सम्''' निनीयात्, सम् (निनीयात्) इति पामे. ।

n) सपा. वैताश्रौ १०,१७ संसृजन्तु इति पामे. ।

o) =सपा. आपमं १,१,१०; ९,४ प्रमृ. । शौ १४,१, २१;४० पै १८,२,१०;४,९ संस्पृशस्व इति पामे. ।

p) सपा. मा ४,१ प्रमृ. माश ३, १, १, १२ तैब्रा १, २,१, ५ आपश्रौ ५, २, ४ प्रमृ. सम्'''मदेम इति, मा ११,७५ प्रमृ. संमुदन्तः इति पामे. ।

q) =सपा. आमिगृ १, ३,४: १५ । बौश्रौ १७, ४१: २१ आपमं २, ८,८ प्रमृ. संसृजामसि इति पामे. ।

२; ५,१०, ३‡[a]. ४, ६, ३, १; मै १,२,३९†; २, १०,४; काठ ४, १३†; १८, ३; ३८, ५†; ४०, २; क ३, ११†; २८, ३; शौ २, १०,३;८; ५,२८,४;३०, १४; ६.५ २; ७,९४,१†; ९,१, १४†; १०, ५, ४६†; ११, ११,१२; १२, १, ३५; पै १, ३३,१†; १०४,३; २, ५९, २; ३,१८, ४[b]; ३९,४; ४, ३,२[c]; ३[c]; ५, ३१, ३; ९, १४, ४; १६,३३,४†; १७, ३, ६; १९, ३,१४; ३७, ८; २०, २६, ४; सृ२···सृज,>जा ऋ १, २३, २४; ३१, १८; ३. १६, ६; १०, ८५, २३[d]; १२०, ३; मा १७,५१; का १८,५, २; तै १, ५५, ४; ३, ५, १०, १†; ४, ६,३, १; मै १, ५, २; ८; २, १०,४; काठ ४,१३; ६, ९; ७, ६;१८,३; क ४.८; ५,५; २८, ३, कौ २, ८३५†; जै ४, ५, ७†; शौ ५,२,३†; ६, ५, १; ७, ९४, २†;९, १,१५†; १०, ५, ४७†; २०, १०७, ६†; पै १. ३३,२; ५,७,७; ६, १, ३†; १६, ३३, ५; १९, ३, १३; †सम् (सृज) ऋ १. २३, २४[a],

शौ ७, ९४, २[a]; ९, १, १५[a]; १०, ५, ४७[a]; पै १६, ३३,५[a]; संसृजेथाम् मा १५, ५४; १८, ६१; का १६,६,६; २०, ४, ४; तै ४,७,१३,५; मै २, १२, ४; काठ १८, १८; क २९, ६; सम्···सृजेथाम् शौ १२, ३, ३९; १४, २,३७; पै १७, ३९, ९; १८, १०,७; सम्···सृजतम् शौ ४, २८, ७; पै ४, ३७, ७; †सम्···सृजत > ता ऋ ९, १०४, [२[e] (१०५,२)]; कौ २, ५०८; जै ३ ४०,४; संसृजतात्[f] मै ४, १३, ४; काठ १६. २१; ¶संसृजे मै २, ४, २[g]; ५, ९; संसृजानि ऋ १०, २७, १०; समसृजत मै ४,५,९¶; पै १६, ६१, ७; ८; ¶समसृजत् काठ १९, ६; क ३०, ४; सम्··· असृजत् ऋ १, ३३, १३[h]; २,१५,४; ५, ३०, १०; १०, ८०, ३; सम्···असृजत् ऋ १०, ५४, ६; पै ६, १९, १-७; सम् (असृजत्) पै ६, १९, १;२;३[2]; ४-७; समसृजन् मै ३, १, ६¶; सम् (असृजत्) पै ६,१९,७; सम्···असृजत> ता ऋ १, ११०, ८; ¶संसृजेत्

तै ५, १, ६, २; ६, ३; मै १, १०, १७; ४, २, १०; ७,४; काठ १९, ५; ३६, १२.
समसाट् ¶मै २, ४,८; ४, २, ३; संसृक्षाथाम् मा १९, ७; का २१, १, ६; मै २, ३, ८; काठ १७, १९; ३७, १८; सम्···समसृक्षत मै १, १, ९[i]; सम् (समसृक्षत), (सम्) समसृक्षत मै ४, १, ९[i]; ‡समसृक्ष्महि[j] मा २०, २२; का २२, १,७; तै १, ४, ४५, ३;४६,३; मै १,३,३९.
सम्···सृज्यते तै १, ५,२,२¶, संसृज्यन्ते काठ ७.८¶; शौ १२, २,३९; पै १७,३३,९; सम्··· सृज्यन्ते तै १, ५, ९, ५¶; संसृज्यध्वम्[k] मै २, ६, ८;४, ४, २; काठ १५, ६; सम्··· सृज्यध्वम् तै १, १, ८, १[l]; ४, १२, १[k]; संसृष्टा. शौ ११, ३, २६; पै १६, १०६, ६; संसृज्यै काठ १२,१२[g]; ससृज्येत मै १, ८,९¶.
†सं-सृज्[1]– -सृजि ऋ १०,८४,६; शौ ४,३१,६; पै ४,१२,६.
सं-सृज्य,>ज्या मा ११,५१;५४[m];

---

[a]) पाभे पृ ३१२४ o द्र. ।
[b]) सपा. शौ ३, २२, ३ शृणु इति पाभे. ।
[c]) सपा. तैब्रा २, ७, १५,२[1] सुमदृग्धि इति पाभे. ।
[d]) =सपा. आपमं १,१०,१ । माश १४, ९,४,१८ बृउ ६,४,१८ सम्···मद इति पाभे. ।
[e]) तु. सस्थ. टि. रश्मि । [f])त>ताम (पाउ,१,४४)।
[g]) सपा. काठ १२,१२ संसृजै इति पाभे. ।
[h]) =सपा. तैब्रा २, ८, ४,४ । मै ४, १४,१३ सम् ·· अभिनत् इति पाभे. ।
[i]) सपा. तै १, १, ८, १ तैब्रा ३, २, ८, २ सम्··· सृज्यध्वम् इति, मा १,२१ का १,८,१ सम्···पृच्यन्ताम् इति च पाभे. ।
[j]) =सपा. माश १२. ९, २, ९ तैब्रा २, ६, ६, ५ जैमि २,६८ बौश्री ४, ११ : ७ प्रमृ. । ऋ १. २३,२३; १०, ९,९ क ३. ११ समगस्महि इति, काठ ४, १३; प्रमृ. लाश्री २,१०,१३ समगन्महि इति, शौ ७, ९४,१; प्रमृ समपृक्ष्महि इति च पाभे. ।
[k]) पाभे. पृ२०८९ c द्र. । [l]) सात. ।
[m]) सपा. तै ४, १, ५, २ हिश्री ११, १, ४७ संभृत्य इति पाभे. ।

१२, २८^a; का १२,५, ४; ५^b; १३ ३, १^a, तै ४,१,५, २; २, ३,३^a; ५,१,६,१; मै २,७,५^r; ३.१.६^r; काठ १६,५^{th}; १०^a; १९, ६^r; ७¶; १२^a; ३१, ७; क २५,१^a; ३०,४^r; ५¶; ३१, २^a; पै १०,१०,५.

¶सं सृ(ज्य>)ज्या^c– -ज्याः मै ४, २,१०.

१सं-सृष्ट,ष्टा– -¶ष्टः काठ ७, १२; –ष्टम् ऋ १०,८४, ७; ¶मै १, १०, ६; २, ३, ६^r; काठ ७, १२; ३५,५; शौ ४, ३१, ७†; –ष्टाः काठ ७, १२; –ष्टाम् मा ११.५५. का १२,५. ६; तै १, ५,२,२¶; ४, १, ५, २; मै २, ७,५; –ष्टासु मै २,१०, ४‡^d.

२सं-सृष्ट– -ष्टान् मा २४, १६; का २६.४,१; मै ३,१३.१४.

३सं-सृष्ट,ष्टा– -ष्टः क ६, २; पै ३. २३, ५; –ष्टम् काठ ११, ३^r; ३६,१; क ६,२; ४८,६; पै ३.२३,५; ४,१२.७†; १०, ४, ८^r; –ष्टस्य काठ ११, २¶; –ष्टा पै ४,२०, २; –ष्टाः काठ १२.१¶; क ६,२; पै ३,२३,५; –ष्टान् पै ५, १०, १; –ष्टानि काठ ११, २¶; –ष्टाम् काठ १६,५; १९, ६; क ३०, ४.

¶संसृष्ट-जित्^e– -जित् ऋ १०, १०३, ३; मा १७, ३५; का १८,४,३; तै ४,६,४,१; मै २, १०,४^f; काठ १८, ५; क २८, ५; कौ २, १२०१; शौ १९, १३,४; पै ७,४,४.

¶सं-सृष्टि– -ष्टिम् मै ३, ८,३.

सं-स्रष्टृ^g– -ष्टा^f ऋ १०,१०३,३; मा १७, ३५; का १८, ४,३; तै ४, ६,४, १; काठ १८, ५; क २८,५; कौ २,१२०१; शौ १९, १३, ४; पै ७,४,४.

सं√सृप्, समसृपत्^h मा १३, ३१; का १४,३,५; मै २.७, १६.

सं-सर्पत्– -र्पन् काठ ३९, ३^h.

¶सं-सृप्^i– -सृप् मै ४, ४,७.

सं√स्कन्द्, ?संस्कन्दासि पै १९, ४८, १४-१६^j.

?सं-स्कन्द– -न्दम् पै १९, ४८,१३; १४^k.

सं-स्कन्ध^l– -न्धम्^k शौ १९, ३४,५; पै ११, ३,५.

सं-स्√कृ, ¶संस्कुरुते तै ५, ६,६,४; ६, ५, ५, २; मै ४, १,८; काठ ३१, ६; क ४७, ६; समस्कुर्वन् तै ६. २, ३,१¶; ¶समस्कुर्वन् मै ३, ८, १; काठ ११,६;२५, १; क ३८, ४.

सं-स्कुर्वाग– -णम् पै १६,४७,९.

१सं-स्कृत^m– -तः ऋ ८,३३, ९; कौ २,१०४८†; †शौ २०,५३, ३; ५७, १३; –तम् मै ४, १, ८¶.

२सं-स्कृत– -तम् ऋ ५, ७६, २; मा ४, ३४^n; का ४, १०, ५; तै १, २, ९, १; ४, ४३, २; मै १, २, ६; ३, ३७; ४,८,२; काठ २, ७; ४, ९; कौ २, ११०३†; शौ ११, १,३५.

३सं-स्कृत– -तम् काठ २४, ७^r; ३१, ६; क २, १; ३, ७; ३७, ८^r; पै १६, ९२,५.

सं-स्कृति– -ति.^o मा ७, १४; का ७, ६,३; ७, ४; मै १, ३,१२; काठ ४, ४; क ३, ३.

¶सं-स्कृत्य तै ५,६,६, ३; ४; काठ २५, १; क ३८, ४.

?संस्कृत-त्र^p– -त्रम् ऋ ६, २८,४; काठ १३,१६; शौ ४, २१,४.

सं√स्तम्भ्, स्म्भ, संस्तम्नानि पै १९, १९,१४.

सं-स्तम्भ^q– -¶म्भस्-म्भम्^r मै

a) =सपा. माश ६, ८, २, ६। मै २,७,१० संगत्य इति पाभे.। b) पाभे. पृ ३११६ *m* द.।
c) विप. (गो-)। गस.।
d) सपा. संसृष्टासु <> संवष्टा स इति पाभे.।
e) विप. (इन्द्र-वेतृ- [इन्द्र-])। उस.।
f) °ष्ट° इति पाठः? यनि. शोधः।
g) गस. उप. तृन् प्र.।
h) सपा. समसृपत् <> संसर्पन् <> आपश्रौ १६, २५,२ प्रमृ. संसर्प इति पाभे.।
i) नाप. (हविर्विशेष-)। j) शोधः पृ १०८५ *n* द.।
k) सपा. °न्दम् <> °न्धम् इति पाभे.।
l) शोधः पृ २९५० *b*, *c* द.।
m) पपा. नावग्रहीनः (तु. शौच ४,५८)।
n) नाप. (संस्करणस्थान-, यज्ञ-)। o) =सपा. माश ४,२,१,२७ माश्रौ २, ४, १,२४। तै ६,४,१०,२ तैब्रा १. १,१,५ आपश्रौ १२, २३,८ संकृतिः इति पाभे.।
p) नाप. (सूनागृह-)। संस्कृत- ([सं-स्√कृत् 'छेदने' + घञर्थे कः प्र.] *भाव. [विकर्तन-]) + [त्र- *स्थान- [तु. त्रा- =देश-]) >] *त्र- > यस. (तु. [अंशतः] पपा. GW. प्रमृ.; दैतु. वे. [दस.], सा [शौ] उस. पूप. <सं-स् √कृ इति उप. < √त्रै इति च)।
q) भाप. (स्थैर्य-)। r) बा. द्विवि. द.।

१, ४, १४[२]; ३, ८, १[a]; १०, ५[a]; -म्भे[b] काठ ४०, ९[c].

सं-स्तिर्-, सं-स्तीर्य सं√स्तृ द्र.

सं√स्तु, सम्···स्तवामहे[d] जै २. ७, ३.

संस्तौतु शौ ९, ४,११; पै १६, २५, १.

‡सम्···स्तुध्व[e] शौ ५, २, ७; २०, १०७, १०.

सं-स्तव्य- -व्यम् पै १५,१,१.

¶सं-स्तुत, ता- -ता तै १, ७, ४, २; ७, ४,१०,२; ११, १; काठ ३३, २-४; -तौ काठ ३४ १८.

सं√स्तुभ्>सं-स्तुभ्[f]- -स्तुप्[g] मा १५, ५; का १६, १, ७; मै २, ८,७; काठ १७, ६; क २६, ५

सं√स्तृ, स्तॄ (आच्छादने), ¶संस्तृणाति तै ५, १, ४, ३; मै ३, १, ५[२]; काठ १९, ४[२]; क ३०, २[२].

सं-स्तिर्[h]- -स्तिरः ऋ १,१४०,७.

सं-स्तीर्य पै ५, ३१, ५

सं√स्था,>तिष्ठ्,स्थापि,¶संतिष्ठते तै ७, १, १, १; मै १, ८, ७; ¶संतिष्ठन्ते मै ३, ८,४; ४, ४, ९; ६, ४,८, ६; ¶संतिष्ठन्ते मै ४,६,२; ७,७; संतिष्ठस्व मा २, १९[२]; का २, ६, २[२]; संतिष्ठ ऋ ९, ९६,१२; संतिष्ठेत मै १, ४, १३[२]¶.

समस्थिरन्[i] ऋ १०, ११८, ९; समस्थिथाः ऋ १०, ११३, ३.

¶संस्थापयति तै ५ १, ८, ३; मै ४, ६, ८; ¶संस्थापयति तै ५, ५, १, १; ६, ६, ६, १; ¶संस्थापयति काठ १९,८;२९, ३,३०,१[२]; क ४६,४[२]; सम्··· स्थापयति मै ३, ५, ४¶; संस्थापयन्ते मै ३, १०, ५¶; ¶संस्थापयन्ति मै १, ८,१; ३, १, १०; ४, ८, ५; ¶संस्थापयन्ति तै २, ६, १, ६; ६, ६, ९, २; ¶संस्थापयन्ति काठ २७, ९; १०; संस्थापयामि तै ६, ४, ५, १¶; सम्···स्थापय मै ४,८,१¶; समस्थापयत् काठ १३,५¶; ¶समस्थापयन् तै २, ६, १, ६; ६, ४,६, १,६,९,१; मै ४, ५, ५; ६, ८; काठ २६, १०; क ४१, ८; समस्थापयम् काठ ३४, १७¶; ¶संस्थापयेत् तै ५ १, ८, ३; मै १, ८, ७; १०, ९[२]; ३, ७, ८; ९[२]; काठ १३, ५; १९, ८[२]; २४, ८[२], २७, ५; २९, ३; ३०,१; ३६, ४[२]; क ३०, ६[२]; ३८, १[२]; ४२, ५; ४६, ४.

समतिष्ठिपन् मै ४, ५, ५¶[j].

सं-तस्थान, ना- -नाः ऋ १०,४२, ४; शौ २०, ८९, ४‡; -ने ऋ १०, ३१, ७.

‡सं-स्थ(वप्रा.)[k]- -स्थे ऋ १,५,४; ५, ३, ८; ८, २१, ११; २०, १५; ३२, ११; कौ १, ४०३; जै १,४५,५; शौ २०,६९,२.

सं-स्था[l]- -स्थाम् मा १९, २९; का २१, २, १८, तै १, ६, ११, २[२]¶; ¶मै १, ४, १०; ९, ६; ¶काठ ९, १४[२]; २७, १; ३०, ७; ३१, १२; ३२, ६; ७[२]; क ४२, १¶.

¶सं-स्थातोस् (:) तै ३, १, ७, ३; काठ ११, ६.

सं-स्थान- -नम् पै ८, १२, ९; -नात् मै २, १,८¶.

¶सं-स्थाप्य तै २,५, २,५; ४, २[२]; मै ४, ५,१; काठ २६, १०‡[m]; क ४१, ८[३].

---

[a]) पासा. काठ २४,१०,२९,१ प्रमृ. संधानम्ऽसंगातम् इति पाभे. ।

[b]) च. अर्थे सप्त. द्र. ।

[c]) पासा. तैब्रा २, ७, ६, २ आपश्री २२, १२, २० प्रमृ. तस्तभान. इति पाभे. ।

[d]) पासा. कौ१,९ ऐआ ५,१,९ सम्···प्रवावद्दे इति पाभे. ।

[e]) =पासा. कौसू २१,२३ । °स्तुध्व वर्मन् >सपा. ऋ १०,१२०,६ या ११, २१ स्तुवेय्यम् इति पाभे. ।

[f]) नाप. (छन्दस्-) । गस. ।

[g]) =सपा. मार ८,५,२,५[१] । तै ४,३,१२,२ सप्तुप् इति पाभे. ।

[h]) वि. [संस्तरणकृत्-, *आच्छादक- (वि-स्तिर्- =*गलिम्- [वैप्रु. GW. GRV. प्रमृ. नाप. इति, वे. सा. °र- इति प्राति. चेति ?])] । कर्तरि क्विप् प्र. । वि-स्तिर्- =*भृ ट- (=प्रज्वलन-)+(√*भृ [=√भृ 'धारणे'] > कर्तरि) *भिर्- > उस. *भृष्ट-भिर्-> यनि. । '(अग्निः)' संस्तिरः आच्छादिकाः (अपि सती.) विस्तिरः संगृभायति (संगृह्याऽऽत्मसात् करोति)' इति वा. (पृ २९९०n यदुक्तं तदेष्टम्) । [i]) रुडागमः (पा ७,१,८)।

[j]) सपा. समतिष्ठिपन् <> संस्थाप्य इति पाभे. ।

[k]) भाप. (संगमन-, संमुखीभवन-), नाप. (संग्राम-प्रमृ.) । गस. उप. भावादी कः प्र. ।

[l]) उप. भावे अङ् प्र. ।

[m]) °प्यतेन इति पाठः? यनि. च तेन चेति द्विपदः शोधः (तु. क.; वैतु. सं.) ।

¶सं-स्थाप्य, प्या– -प्यः मै ३, ७, ८; ४, ५, ५; -प्यम् तै २, ६, १, ६; ६, ४, ६, १; मै १, ८, ७; १०, ९; ३, ५, ४; ७, ९; ४, ५, ५; ६,८; काठ २३, ९; २६, १०[२]; ३०,१[a]; क ३६ ६[२]; ४१,८[२]; ४६, ४; –स्थाप्याइम् मै १, ८, ७; ३, ७, ९[२]; काठ २३,९[२]; ३०,१[२b]; क ४६,४[२].

¶सं-स्थित– -तः काठ २८, ९; क ४४, ९; शौ १८, ४, १५§; –तस्य तै ६, ४, ५, २; –ते तै ६, ३, ४, ९[२]; मै १, १०, ९; २, १, ८; २, १; ३. ७,८; ९, ४; ४, ७, ४[२]; काठ ११, ६; १०; १२, २[२]; ३६, ४; –तेन तै ६, ४, ५, १; मै १, ४, १०; ४, ५, ५; ६, ८; काठ २६,१०; ३२, ७[२]; क ४१, ८.

¶संस्थित-यजुस्[c]– -जूंषि काठ २९, ३[२]; क ४५, ४[२].

¶सं-स्थिति -तिः मै १,८, ७; काठ ६,८; क ४,७; –तिम् तै ६.४, ५,२; -त्यै तै ७,५,१,४.

? सं स्था या न्व पु पे णया सा न-स्त्रि रा त्र पै १२, ६, ७.

सं √स्पृश्, > स्पर्शि, संस्पृशन्ताम् शौ १२, २,३१‡[d]; ३, ३०[e,f]; १८, ३, ५७‡[d]; पै १७, ३३, २‡[d]; संस्पृशस्व शौ १३,१,३४; ‡१४[g],१,२१; ४०; पै १८, २, १०‡[g]; ४, ९‡[g]; १८, ४; संस्पृशेथाम् मै १. १, ७[h]; ४, १, ७[h]; पै ३, २८,१[i]; सम् (स्पृशेथाम्) पै ३, २८, १[2i]; समस्पृशन्त शौ १४, २, ३२[j]; सम्…अस्पृशन्त पै १८, १०, २[j].

¶संस्पर्शयति तै २, ६, ६, २; ६. २, १,६; काठ २९,६; ३७. १६; क ४५, ७; संस्पर्शयातु, सम् (स्पर्शयातु) पै ३, २८, १[k]; १९,१५,४[k].

सं-स्पर्श– -र्शे शौ ८, २, १६; पै १६, ४, ६; –¶र्शेन काठ ८, ११[२]; क ७,८[२].

¶सं-स्पृश्य तै ६, ४,३,४.

सं-स्पृश्[l]– -स्पृशः मा ३७, ११[m]; का ३७, २,१[m]; ३[n].

¶सं-स्पृश्य मै १, ८, ९.

¶सं-स्फ्य, फ्या– -फ्याः तै ५,४,१,४; -फ्यौ तै ६, ४,६, ४.

सं √स्फाय् > स्फा, स्फी > सं-स्फान[o]– -०न तै ३, ३, ८, ३; ६; शौ ६,७९,३; पै १९. १६, १९; –नः तै ३, ३, ८, २; ६¶; शौ ६, ७९, १; पै १९,१६,१७.

¶सं-स्फीत– -तम् मै ३, ६, ७.

सं √स्मि > सं स्मयमा(न >)ना– -ना ऋ १, १२३, १०; –ने खि ५, ७, १, ७; मै ४, १३, २; काठ १५, १३.

सं √स्यन्द् > ‡सं-सनिष्यदत्[p]– -दत्[q] मा ९,१४; मै १,११,२; काठ १३, १४.

? संस्याधि पै ९, ८, ६.

सं-स्रव–, ?संसवः, सं-स्रवणा– सं √स्रु द्र.

सं-स्रष्टृ–, संस्राः सं √सृज् द्र.

सं-स्राव–, सं-स्रावण–, सं-स्राव्य– सं √स्रु द्र.

सं √स्रु, > स्रावि, संस्रवन्ति ऋ ९,

---

a) °प्यः इति पाठः? यनि. शोधः (तु मपा. काठ २३,९)।

b) °प्याइः इति पाठः? यनि. शोध (तु. पूर्वं स्थलम् क. च)। c) कस.।

d) पाभे. पृ ३१८९ k द्र.। e) तु. सस्थ. टि. स्वभि।

f) अभि संस्पृशन्ताम् > सपा. पै १७, ३८, ९ अभिजितं सजन्ताम् इति पाभे.।

g) पाभे. पृ ३१९५ o द्र.।

h) संस्पृशेथाम् > सपा. मा १,२० का १,७,४ तै १. १,६,१ आयुषे धाम् इति, काठ १,६ आयुषे त्वा इति च पाभे.। पृ १७०९ i अपि द्र.।

i) सपा. शौ ६, ७४, १ सम्…पृच्यन्ताम्. सम् (पृच्यन्ताम्) इति पाभे.।

j) सपा. समस्पृशन्त <> सम्…अस्पृशन्त इति पाभे.।

k) सपा. शौ ६, ७४, १ सम्…अजीगमत्, सम् (अजीगमत्) इति पाभे.।

l) गस. उप. भाप. क्विबन्तम् (तु. पाभे.; वैतु. उ. म. कर्तरि इदिति कृत्वा नाप. [रक्षस्–] इति?)।

m) =सपा. माश १४, १, ३, १४। तै १.१,२,२;३, ८,२ प्रभृ. तैआ ३,२,२,६ आपश्रौ १,४,१ प्रभृ. च संपृचः इति पाभे.।

n) =सपा. माश १४, १,३,२९। मै ४,९,४ संपृचः इति पाभे.।

o) वि. (अग्नि-, आदित्य-)। गस. उप. कर्तरि कृत्।

p) वैतु. PW. प्रभृ. अनुमंस्° इति?।

q) =सपा. माश ५,१,५,१९ शुवा ६,८। ऋ ४,४०,४ प्रभृ. काश ६,२,१,१० का २,२८ मंनुतोष्यत् इति पाभे.।

११३, ५; संस्रवन्ति शौ १, १५, ३; ४; पै १, २४, २; ३; संसंस्रवन्ति[a] पै १९, ४३, १३, ‡सम्…स्रवन्ति[b] तै ४, ३, ९, ६; मै २, ७, १७; काठ १६, १६[c]; सम् (स्रवन्ति) पै १९, ४३, १३[2]; सम्स्रवतु पै ११, १, १४[d]; सम् (स्रवतु) खि २, ९,१; शौ २ २६,३; पै २, १२, ३; संस्रवन्तु खि २,९,१[e]; ३; शौ २, २६, २; पै २, १२, २; संसंस्रवन्तु शौ १, १५, १[f]; २, २६,३[e f], १९, १, १[a f]; पै १, २४,१;२,१२,३; सम् (स्रवन्तु) खि २,९,१[2]; शौ१,१५,१[2]; २, २६,३[2], १९,१,१[2]; पै १,२४, १; २,१२, ३; सम्स्रवत् तै ६, ५, ९,१¶; ¶समस्रवत् मै ४, ७,४; ¶समस्रवत् काठ २८, ९; ३४,३; क ४४, ९.
समसुस्रोत् मा १८, ५८; का २०, ४, १; तै ५, ७, ७, १; काठ ४०, १३.
संसुस्राव पै १, ५९, १.
संस्रावयामसि शौ १,१५,३;४; पै १, २४, १-३.
सं-स्रव[g]– -वः पै ८,१८,११; १९, ३८, ८; -वाः ऋ ९,११३ ५; -वान् मै ४, ६, ९¶; -वे मै ४,७,१¶[h].
संस्रव-भाग[i]– -गाः[j] मा २, १८; का २, ४, ६.
?संस्रव· पै ५, १०, ३.
सं-स्रव(ण>)णा[k]– -णाः पै ८, १२, ११.
सं-स्राव[l]– -¶वम् तै ३, १,९, ६[2]; काठ ६ ३; क ४, २; -वाः पै १,२४,२[m]; -¶वे[h] काठ २८, ७; क ४४, ७; -वेण पै २,१२, ३[n]; -वैः शौ १, १५, ३; ४; पै १, २४, १-३.
संस्राव-भाग[l]– गाः[j] तै १, १, १३, २; मै १, १, १३; ४, १, १४; काठ १, १२; ३१, ११; क १,१२; ४७, ११[o]; पै २०, ३४, २.
सं-स्रावण[p]– -णम् पै १९, २८, १५[q]; -णाः शौ १, १५, ३; १९, १, २; पै १,२४, ४; १९, ४३, १५
सं-स्राव्य[r]– -व्येण खि २,९, १; शौ १, १५, १; २, २६, ३[s]; १९, १, १-३; पै १९, ४३, १३-१५.
सं √स्वज्, संस्वजस्व[s] शौ १२, ३, १३; पै १७, ३७, २.
सं √स्वद्>सुद्>सं सुदे[t] ऋ ८, १७, ६; शौ २०, ४, ३].
सं √स्तृ, ‡समस्वरन् ऋ ९,६३,२१; ७३,१; १०१,११; १०६,११[s]; ११०,८[s]; बौ २, २९१; ४५३; ८४४; ९२३; जै २, २४, ७; ३, ३४, ११; ५८, १; शौ ५,

a) सपा. °वन्ति<>°वन्तु (कौसू १९,४ अत्र १९, १ च) इति पाभे.।
b) =सपा. तैआ १०, ४० आपश्री १६, २७, ५ माश्री ६,१,७,२६। सम् द्रुद् >ऋ ४, ५८,६ मा १३, ३८ प्रभृ. माश ७,५, २, ११ काश्री १७,५, ७ आपश्री १७,१८,१ दस्युक् इति पाभे.।
c) सरित् इति पाठः? सम्, द्रद् इति शोधः (तु. तै. मै)।
d) सपा. या ३,४ सुंभवम् इति पाभे.।
e) सपा. सुंस्र°<>सुंसंस्र° इति पाभे.।
f) तु. सा. विव; वैतु. शंपा. RW. प्रभृ. सं सं° इति।
g) नाप. (रस-, द्रव-)। गस. उप. अप् प्र.।
h) सपा. संस्रवे <> संस्रावे इति पाभे.।
i) विप.। बस.।
j) सपा. संस्रव° (माश १,८,३, २५ काश्री ३ ६, १७ च)<>संस्राव° (तैब्रा ३,३,९,७ आपश्री ३,७,१४ प्रभृ. च) इति पाभे.।
k) नाप. (नदी-)। गस. उप. कर्तरि कृत्।
l) भाप., नाप. (सस्रव- [शौ पै.] संस्राव-शेष-[तै. काठ. प्रभृ.])। भावकर्मणोः घञ् प्र. (तु. सा [शौ.], भा [तै १, १,१३,२])।।
m) सपा. शौ १,१५,४ सर्पिषः इति पाभे।
n) विप. (हविस्-)। सपा. °वेण <> °व्येण इति पाभे.।
o) °गाः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. काठ ३१,११)।
p) नाप. (संस्रावक-वस्तु-)। कर्तरि कृत् (वैतु. सा. कर्मणि प्र. इति °ण- [होम-] > -णाः [प्र३] इतीव)।
q) नाप. (रोग-भेद-)।
r) विप. (हविस्-)। कर्मणि ण्यत् प्र.।
s) तु. सस्थ. टि. २अभि।
t) गस. उप. केनन्तम् (तु. GW. प्रभृ; वैतु. नाप वें. =आस्य- इति कृत्वा सं-सुद्- >-सुदे इति, सा. सं सु√दा 'दाने'>°दा- > यनि. इति।

६, ३[a]; समस्वरन् ऋ १०,९६, २[b]; शौ २०,३०,२†[b]; †सम्··· अस्वरन् ऋ ८, ९७, ११; ९, ४५, [(६, ५) ५ (१०६,११)]; ६६, ८; कौ २, २८२; जै ३, २३,१४; शौ २०,५४,२.

?सं-हत[c]- -तम् पै ४,१६,१.

सं√हन्, संहन्ति तै ६,२, ७, ४¶; सम्·· हतः[d] ऋ ८, ३१, ९; सम्···हंसि ऋ १,५३, ७; शौ २०, २१, ७†; सम्···हन्मि, सम्[e] (हन्मि) शौ ६, ५६, ३[e]; संहन्मः[f] ऋ ७,५५, ६; सम्··· हनन्त ऋ ७, ५६,२२; काठ ८, १०†; समहतान् काठ १३,४¶, सम्···अघ्नत खि १,११,३. संजिघ्नते[g] ऋ ९,१४,४.

सं-हत्[h]- -हतः ऋ ३,१,७.

सं-घात[i]- -तम् तै १, १, ५, २[j]; -तम्ऽ-तम्[k] मा १, १६[j]; मै १,१,६; ४,१, ६[2]; ¶; काठ १, ५; २४,१०¶[l]; २९, ११¶[l]; ३१, ४[2]; ¶; क १,५; ३८,३¶[l]; ४५, २¶[l]; ४७,४[2], ¶; -ते खि ५,७, ३,२; मा २८,१३; का ३०, २, २; मै ४,१३,८; काठ १९,१३; -तेऽ-ते का १, ५,५[j].

संहनु[m]- -नु शौ ५, २८ १३; पै १, ५४,५; -नुः[n] शौ ८, १, १६; पै १६,२,६.

सं√हा (गतौ), सम्···जिहीते ऋ ३,५१,४.

सं-जिहान- -नम्[o] ऋ ७, ३३,१०; -नाय तै ७, १, १९, ३; काठ ४१,१०.

सं-हाय[p] ऋ २,३८,४.

सं-हास्यत्- -स्यते तै ७, १, १९, ३, काठ ४१,१०.

संहान[q]- -नः[r] मै ३, २, ९; -नाय मा २२, ७; का २४, ३, ३; मै ३,१२,३.

सं√हि, सम्···समह्यन्[s] ऋ ६,४०, २.

संहिनोमि ऋ १, ६१, ४; शौ २०,३५,४†; †सम्···हिनोमि, सम् (हिनोमि) ऋ ६, ६९,१; तै ३,१, ११, ३; मै ४, १२,५; काठ १२, १४; सम् (हिनोमि) काठ २३,११†.

सम्···अहेषत ऋ ९,७१,५.

१सं-हित-, २सं-हित-, ३सं-हित-, सं-हिति- सं√धा द्र.

सं√हु, संजुहोमि का २, ५, ३[t]; मै ४,९,७[u].

---

[a]) सपा. ऋ ९,७३,४ अव···समस्वरन् इति, पै ६, ११,४ अभि ··समस्वरन् इति च पाभे.। पृ ४६६ *b* टि. अपि द्र.। [b]) तु. सस्थ. टि. २अभि ।

[c]) सं√हृ > सं-हृत- इति शोधः। सस्थ. ?अधि > अधि (*=अह्नम्-) इत्यपि शोधः। '(यावत् सूर्यः प्रातश्च सायं च प्राणान् (अस्मच्छत्रून्) विनाशयेत् तावद् नः अधि संहृतमेव स्यात्' इति वा.।

[d]) सपा. आपमं १, ११, ११ शम् (?सम्)···हथः इति पाभे.। [e]) सपा. पै १९, ९,१४ सम्··· ददामि, सम् (ददामि)[i] इति पाभे.।

[f]) सपा. शौ ४,५,५ पै ४,६,५ संदध्मः इति पाभे.।

[g]) PW. पूना. सात. °घ्न° इति शोधार्हम् (तु. वें. सा. GW. GRV. प्रमृ)।

[h]) नाप.। गस. उप. क्विबन्तम्। अर्थः? ।=नदी- इति वें., पुञ्जीभूत-रश्मि- इति सा., चिति-, स्तर- इति ?PW. प्रमृ, अङ्ग- इति ?GRV.।

[i]) नाप. (समूह-,संग्राम-)। गस. उप. घञन्ते थाथादिस्वरः।

[j]) सपा. संघातम् <> संघातंसंघातम् <> संघातेसंघाते इति पाभे.। [k]) क्वचिद् वा. किवि.।

[l]) पाभे. पृ३११८ *a* द्र.।

[m]) विप. (स्थिरबद्ध-, संहत- [त्रिवृदाख्य-मणि-])। पपा प्रमृ.<सम् + हनु- [=जम्भ-] इति?। (√*संह् 'संहनने, संघटने' > भावे) *संह्मन्-> *संह्मन्-वत्- > *संह्मनु-> यनि. इति मतम्। 'त्वा (त्रिवृतं) संहनु ([किवि.। न. द्वि१] कुघट्य) कृणवसि (*यष्टीमः)' इति वा.।

[n]) विप. [जम्भ- (दन्तपङ्क्तिनिगडनात्मक-रोगभेद- [तु. पंजा. दन्दन])]। [o]) तु. पृ १९३८ *m*।

[p]) धा. उद्बोधे वृत्तिरिति कृत्वा √*ध्या (=√ध्रा) इत्यस्य विपरिणतं वृत्तं द्र. (वैतु. सा. प्रमृ. √हा 'त्यागे' इत्यनेन संकरं कुर्वाणाः?)।

[q]) विप. (संकुचितकाय- [पशु-])। BW. ?MW.<सं √हन् इति?।<√*संह् (तु. संहनु-) इति मतम्।

[r]) प्राङ् सं° > सपा. काठ २०,१० प्राङ्···प्रवणः इति, तै ५,३,१,५ पुरस्तात्प्रवणः इति च पाभे.।

[s]) आदरार्था समो द्विरुक्तिः।

[t]) =सपा. काश्रौ ३, ८,१ कौसू ६,१। तैग ३, ७,६, २१ आपश्रौ ३,१०,१ संयजामि इति, माश्रौ १,३,५,१३ संसृजामि इति च पाभे.।

[u]) सपा. तैआ ४,८,४ जुहोमि इति पाभे.।

सम्…हुवध्वम् पै ७,३,११.
सं-होत्र[a]- -त्रम् ऋ १०,८६,१०; शौ २०,१२६,१०†.
सं√हृ<>भृ, संहरात् पै १९,४८,१३.
†संजभार ऋ १,११५,४; मा ३३,३७, का ३२,३,८; मै ४,१०,२; शौ ५,३१,१०§[b]; २०,१२३,१; संजभार शौ ९,३,११; संजभार पै १६,४०,३; संजभ्रुः शौ १२,१,२४; पै १७,३,५.
स√ह्वे, संह्वयस्व[c] पै ९,२४,७.
समह्वि[d] शौ ४,१७,२; पै ५,२३,२.
स-कल[e]- -लम् पै १,२१,४[f].
स(क>)का- तद्- द्र.
स-काम[g]- -मान् मा २६,१; का २८,१,२; पै ५,३५,१२.
स-काश[h]- -शात् मै १,२,३; -¶शेन काठ ८,११[2]; क ७,८[2].
?सकुला शौ २०,१३६,४[i].
?सकृन् पै १९,२५,८.
सकृत्[j]- -कृत् ऋ १,१०५,१८[k]; २,१६,८; ६,४८,२२[2]; ६६,[(४,२,१०) १]; ८,१,१४; १०,३३,३;९५,१६; खि ७,२,४; ¶तै २,६,६,५; ३,४,२,२§; ६,२,४,१; ४,७,३; ६,१०,१;७,५,२,१; ¶मै १,६,१२[2]; ८,७[2];१०,७[2]; २,५,४,३,१,१;९; ६,१०;८,१[2]; ४,६,६; ७,७[2]; ८,७; ¶काठ ६,५; ६[2]; १२,३§; §१३,११; १२; १८,१९; १९,११[4]; २१,८; २३,१; ६; २५,१; २९,२; ३३,५[2]; ३६,२[2]; ¶क ४,४; ५[2]; २९,७; ३१,१[4]; ३५,७; ३८,४; ४५,३; शौ २०,११६,२†; -कृत् ऽ-कृत् ¶तै २,६,६,५;९,१; -कृतौ शौ ११,१,१०[l].
†सकृत्-सू[m]- -स्वम् ऋ १०,७४,४; मा ३३,२८; का ३२,२,११.
¶सकृद्-अभिषुत- -तस्य तै ६,६,१०,१; काठ २९,६[n], क ४५,७[n].
¶सकृद्-अवत्त- -त्तम् काठ २९,२[2]; क ४५,३[o].
सकृद्-आहुति[p]- -तिम् मै ४,८,७¶.
स-केत[q]- -तः तै १,५,३,३; मै १,७,१; ५; काठ ८,१४; ९,३; क ८,२,६; -ताः ऋ ६,९,५; -ताय मै २,८,१३.
सक्त- √सज्,ञ्ज् द्र.
सक्तु[r]- -क्तवः मा १९,२१; का २१,२,१०, मै ४,६,३¶; -¶क्तुभिः

[a]) =समीचीन-यज्ञ- इति सा. प्रमृ., याज्ञिकवर्ग- इति कृत्वा TG [२, ३८] <सं√हु 'दाना°' इति। विप. [*संघभृत्- (समन- [संमेलन-, उत्सव-])]। संघ- (जनसङ्घात-)+(√भृ 'धारणे'>कर्तरि) *भृत्र->उस. *संघ-भृत्र- > यनि. इति मतम्।

[b]) सम्…जभार इति WI. ?।

[c]) सपा. शौ ५,२०,८ निह्वयस्व इति पाभे.।

[d]) द्र. पपा. WI. W.; वैतु. सा. यनि. पाठस्य स्थाने समभि (गच्छन्ति) इत्येवं व्याख्यायुकः।

[e]) विप.। बस.। पूप. =सह्, उप. = कला-।

[f]) सकलं तेन शुष्यति > सपा. शौ ६,८३,३ सगलुन्तो नशिष्यति इति पाभे.।

[g]) विप.। बस. पूप. =सह् इति, यद्वा <सम् [=संगत-] इति (तु. पाम ६,१,१४४)।

[h]) =संनिधि-। उस. पूप. =सह्, उप. भावे घञ् इति। [i]) सपा. RW. खि ५,२२,४ प्रमृ. शांश्री १२,२४,२ सक्पृता इति पाभे.।

[j]) विप., नाप. (एक-वार-, एकदा, सदि)। वा. क्रिवि. सह् स. [?] द्र.। <*सक- (=एक-, सह [तु. सप.दि]) + वृत्- > कस *सक-वृत्- > यनि. (तु. [अंशतः] पा ५,४,१९; वैतु. PW. GW. WAG. [१,२९] प्रमृ. =सह्+[√कृ>] कृत्- >उस. यनि. इतीव!)।

[k]) मा, सकृत् > सपा. या ५,२१ मास-कृत् इत्यादि तच्चिन्त्यम् (तु. पपा. प्रमृ. चूदे २,११२-३ SEY १५३-४)।

[l]) सु° सा. इति ?। सपा. पै १६,८९,१० सयुजा इति पाभे।

[m]) विप. (पृथिवी-)। उप. उप. क्विबन्तम् (द्र. WAG [१,१७९ c])।

[n]) पृ ३६३ सस्थ. अभिषुतस्य इति नेष्टम्।

[o]) पृ ४५२ सस्थ. अवत्तम् इति नेष्टम्।

[p]) सुप्सुपीयः समासः अन्तोदात्तश्च।

[q]) विप. [समानप्रज्ञ- (देव- [ऋ.])], नाप. (आदित्य-)। बस. पूप. =२समान- [ऋ.] अन्यत्र =सह्।

[r]) नाप. (भक्ष्य-विशेष-)। व्यु ?। <√सच् इति [तु. पाउ १,६९] वा √सञ्ज् [विशरणात्] येनि या [४,१०] पाम [परत्वादिके] SEY [६६,८४]; √सम्ज् इति PW. प्रमृ.।

तै ६,४,१०,६; मै ४, ६, ३[२]; काठ २७. ८[२]; ३४, १७[२]; –क्तुम् ऋ १०,७१,२; –¶क्तून् तै ३,३, ८,४; मै २, ६, ३; काठ १५,२; –क्तूनाम् मा १९. २२; का २१.२,११.

सक्तु-श्री[a]– -श्रीः मा ८, ५७; का ९ ७,६; तै ४. ४, ९, १; काठ ३४,१६.

?सक्तु प्रथम शौ २०,१३६,५[b].

सक्थन्[c]– -क्थानि ऋ ५, ६१, ३; काठ १०,६¶; –क्थ्ना[d] खि ५ २२, ४; मा २३, २९; का २५.६,९.

सक्थि[e]– -क्थि ऋ १०, ८६, ६; ७; खि ५, २२, ६[b]; तै ५, ३,१२, २¶; शौ †२०, १२६, ६; ७; –क्थिभ्याम् शौ १०,१०, २१; पै १६,१०९,१.

सक्थी[e]– -क्थ्यां ऋ १०, ८६, [१६; १७]: शौ †२०, १२६, १६;१७; –क्थ्योः मा २४, १; का २६, १, ३; तै ७, ४, १९, १[f]; मै ३, १३, २; काठ ४४, ८[f]; –क्थ्यौ तै ७,४,११, ३¶; काठ ३३, ८¶; शौ ६, ९, १; पै २,३३,२;१०,२; १४,३,१८.

सक्मन्[g]– -क्मन् ऋ १,३१,६.

सक्म्य[h]– -क्म्यम् ऋ ३, ३८, ७.

†स-क्रतु[i]– -तवः ऋ २,२७,२; –तुः ऋ १०, १४८, ४; –तू ऋ १, ९३, ५; तै २,३,१४,२; मै ४, १०, १; काठ ४ १६.

√सक्ष् (वधा.)[j], सक्षत् ऋ १,१२९, १०; सक्षत ऋ ८, १३, २८; असक्षत ऋ ८, ६४, ९; †मक्षीमहि ऋ ७,३९, ६; ५१, १; ५४, ३; तै २. १, ११, ६; ३,४,१०,१; मै ४,१४,१४.

सक्ष[k]– -०क्ष तै ३, ५, ५,१.

?सक्षः पै ५, १,८.

सक्षण[k]– -णः ऋ ५,४१,४.

सक्षणि[l] ऋ १०,३२,१.

†सक्षणि[k]– -णिः ऋ २, ३१,४; ८, २४, २६; ९, ११०, १; काठ ३८,१४; कौ १,४२८; २,७१४; जै १, ४२, २; ३, ५९, ६; शौ ५, ६, ४; पै ६. ११,५; –णिम् ऋ १,१११,३; ८, ७०, ८[m]; ९, ७१, ४; ७८, ३; –णी ऋ ८,२२,१५.

†सक्षत्– -क्षन्तः ऋ १, १३१,३[n]; शौ २०,७२,२;७५,१.

स-क्षित्[o]– -क्षितः ऋ ६, ४४, ६; –क्षितौ ऋ १, १४०,३.

?सक्षेमहि[p] काठ २,४.

?सक्तेहि[p] क १, १६;३६,३.

---

[a]) तु. क्षीर-श्री–, शुक्र-श्री– प्रमृ.।

[b]) सपा. RW. खि ५. २२, ६ सक्थि उद्यतम् इति पाभे.। पृ ३१२ *f* अपि द्र.।

[c]) नाप. (शरीरावयव-भेद-)। < √सच् इति या [९, २०]. SEY [७१]; < √सञ्ज् (ञ्ज्) इति पाउ [३, १५४] GW. प्रमृ. च। [d]) पाभे. पृ ३२०२ *i* द्र.।

[e]) ङीप् प्र. (पावा ४,१,४५)। [f]) पाभे. पृ८९१ *l* द्र.।

[g]) विप. (*बलवत्- [विदथ *=संग्राम-])। < √*सक् (=√शक् 'शक्तौ'; वैतु. अन्ये यनि. <√सच् 'समवाये' इतीव कृत्वा विप. वा नाप. वा सप्त१ वा मं१ वेति ?)।

[h]) वें. बलार्थे <√शक् इति, सा. क्षीरादिहविरर्थे √सच् '*संभजने' इति, ORN. GRV. <√सच् 'संगवे' इति, GW.<√सच् '*सेचने' इतीव?। नाप. (*रसमय-, क्षीर- [तु Eng. *suck*])। (√सृप् 'वर्षणे =क्षरणे' >) *सृपस्– (रस-)> *सृपस्-मय–> (*उसक्य->) यनि. इति मतम्। 'अस्य वृषभस्य (सतः इन्द्रस्य) नामभिः [*बलैः (=*नुमन्– [=नृम्ण–])] धेनोः (वासिन्याः) गोः (गव्याः [अन्तः]) सक्म्यम् आमभिर (आभृतमपश्यन्)' इति वा.।

[i]) विप. (समान-प्रज्ञ-, समान-कर्मन्- वा [अर्यमन्-, मित्र- प्रमृ.])। बस.।

[j]) मूलतः स्वतन्त्रो वा धा. < √सह् 'अभिभवे' [तु. भा. PW. प्रमृ. च]) इति वा √सच् 'समवाये' [तु. वें. सा.] इति वा √सञ्ज् [तु. भा.] इति वेति विचारसहम्।

[k]) विप.। कर्तरि कृत्.। धा. प्रायेण अभिभवे वृत्तिः (वैतु. सा. समवाये इति)।

[l]) तुमर्थीयम् अव्य. (तु. प्र-भूषणि प्रमृ.)। वा. पृ २११८ *d* द्र.। पृ १७२३ *h* यदुक्तं तन्नेष्टम्।

[m]) वैतु. PW. <√सच् इति ?।

[n]) तु. पपा. प्रमृ.; वैतु. GW. °न्ते इति ?।

[o]) विप.। उस. पूप. =सह्, उप. <√क्षि 'निवासे' कर्तरि कृत् (वैतु. सा. स– =समान- इति !)।

[p]) सक्षेमहि सख्येहि (काठ.), सक्तेहि (क मूको.), सक्षेहि (क [तु. काग्र ४६, १० भाष्ये]), सक्षेमहि, मक्षीमहि (काग्र. मूको. [तु. क. संस्कर्तुः टि.] इतीमे वारि. इति सर्वत्र (सह्+क्षेम–>बस. *सह्- क्षे(म>]

सुखि°- -[खा ऋ १, ४, [१०; ८, १२, ११]; २२, १९; २६, ३; ३१, १; ५३, २; ६३,४; ७२, ५; ७५, [४; ९, ६६, १]; ९१, ८; ९५; ९७; १००, ४; १७०, ३; १८७, ३; २, १, ९; २०, ३; २४, १; २८, १०; ३, ४, १; १८, १; ३१, ८; ३९, ५; ४३, ४; ५४, १७; ४, ४, १०; १६,१८; १७,१७; १८; २५,६; ३१, १; ५२, २; ३; ५, २९, ७; ६, ३३, ४; ४५, १; १७, ५५, ३; ५; ७, १८, ६; १९, १०; २०, ८; ५५, १; ८८, ६; ८, २, ३९; ४, ९; १३,३; १७, १४; ४३. १४; ४५, [१-३]; ३७; ४८, ४; ७०, ११; ९३,३; १००, २; ९, ६६, ४; ८६,१६; ९६, २; १०१, ६; १०४, ५; १०५, ५; १०, १०, २,२५,९; २६, ७; ८; [४२-४४, ११]; ११७, ४; १३६, ४-६; १५२, १; १६८, ३[b]; १८६, २; खि ५, ४, ९; ६, ५; १५, ९; मा ४, २०S; ६, ४; ९S; ७, ३२; १०, ३१; १२, ११४; १३,२३; १९, ३[२]S; २७,३९; ३३, २४; ३४, १२; ३६, ४; का ४, ६, ४S; ६, १, ५; २, ३S; ७, १४, १; ११, १०, १; १३, ७, १३; १४, ३, ७; २२, १, ३[२]S; २९, ५, ८; ३२, २, ७; ३३, १, ६; ३६, १,४; तै १, २,४, २S; १४, ४; ३, ६, २;४,४६, ३; ८, २१, १S; २, ३,१४,१; ६, ७, ३S; ३. ३, ११, १; ५, ११, ५; ४, २, ११, २; मै १, २, ४S; १४; १५S; ५, १३; २, ३, ९S; १३, ९; ३, ११, ७[२]S; ४, ९, २७; १०, १; २; ११,५; १२ ६; १३, ४; १४, ८; काठ २, ५S; १४; ३, ३; ५S; ६, ११; १०, १३; १२, ९; १३. १५; १५, १२; १६, १६; २१S; ३४, १६S; ३५. १३; ३९, १२; ४०, ८; क १, १७S; २, १०; १२S; कौ १, १२७; १३३; १६९; २२६S; २७५; २७७, ५५७; २, ३२; ९८; २२४;५०२; ६८८-६९०; ८०२; ८८६; ९६२; १०२१; १०७६; १०७७; ११९१; ४, ३, ३S; जै १,१४,३; ९; १८, ५; २४, ४S; २९,३; ७; ५७, ४; २, ७, ३S; ३, ४, ३; ९, १२; २०, ८; ३९, १; ४६, १; ४, २, ५; ९, २; १३, १; १७, ४-६; ३०, ५; शौ १. २०, ४; २६, २[२]S; S५. ४, ७; ११, ९-११; ६. ५१, १; ७,२७, ६; ५३, १; ८, ३, २०‡[c]; १८, १, २; ४, ६०; २०, ७,३;१७, ११; २१, २; ३७, १०; ६८, १०; ८९, ११;९४, ११;१२४, १; १३०, १४S; १३७, ६; पै S१, ५१, २; ५४, १; २,१९, १-३S; ८८, १; ५, ३८, ४-६; ६, १६, ३; S८, १, ९-११; १५, ११, १; १६, ७, १०‡[c]; ८, ११; १९. १, ८[४]S; ११, २S; ४३, ४S; ४६, ८; २०, ११,५;२२, २;५१,५; -खायः ऋ १, ३०, [७ (८, २१,९)], ५३, ११; १६५, ११; ३, ९, १; ३०, १; ३१, १७, ५५, २२; ४, १२, ५; ३२, ६; ५. १२, ५; ३१, १०; ३२, १२; ५२, २; ६, २१, ५, २६, ८; ७, १९, ८; २१, ९; ६८, ७; ८, २, १६; २१, २; ४५, १६; ९२, ३३; ९६, ७; १००,५; ९. ४५, ५; ९६, ४; ९७, ८; ४३; १०, ७१,२; ७; ८; १०; ८५, २३; ८८, १७; १७९, २; मा ६, २०[d]; ११, १४†, ३४, १८†; का ६, ४, ५[d]; १२, २,३†; ३३,१,१२†; तै १.३, १०, १[d]; ४,१,२,१†; ६, २,२, ५¶; ३, ११, ३[d]; मै १,२,१७[d]; २, ७, २; ४, ११, १; ३; †काठ ९, १८; १६, १; १९, २; क २९. ८†; †कौ १, ६२; १३६;१५७; १६३;३२४;

मा->)सु-क्षेमा (त्रि [नन्.]),हि इति द्वि-पदः शोधः (वैतु. देवपालः [काठ.] यनि. सम ! [हे गमे !] पुहि इति ?)।

a) नाप. (मित्र-, स्तोतृ- प्रभृ.)। [स्ममान्->] स-+√ख्या इति प्रायोवादः (तु. या [७, ३०] पाउ [४, ११७] वें. मा. OW. प्रभृ.)। √*सम् (यथा. [= √सच् 'समवाये', √नव् 'स्तुतौ' प्रभृ.]) > भावे *सम्-+ (√मा 'माने'>भावे) *मा-> यग. *सम्माय- >*सम्माय्-> *सखि-> यनि. इति मतम् (तु. Zd [मित्रार्थे] हक्षाय्- [SEY २४४]. [आर्थिक-तात्पर्यतः PW. यनि <√सच् 'समवाये' इति, [कल्पनायाम्] WAG [१.६० C] *सुन्वै- इति)।

b) पामे. पृ २६१५ b द्र.। c) सपा. ऋ १०, ८७,२१ सुन्वे इति पामे.। d) = सपा. माश ३, ८,३,३७। काठ ३,७ क २,१४°यम् इति पामे.।

३४०‡[a]; २, ५९; ६९; ९३;
४६७; ६८०‡[b]; †जै १. ६, ८;
१५, २; १७, ३; ९; ३४, २;
३५, ९‡[a]; ३. ६, ५; ७, ७,
९, ७; ३५, २; ५६, ८‡[b]; शौ
७, ६२, ४; ७५, २†; १४. १,
३४†; १९, २४, ७†; †२०,
१४, २; १८,१; २१, ११; २६,
१; ३७, ८; ६२, २; पै ३,२६,
६; १५. ६, ४; १८, ४, ३†;
–†०खायः ऋ १. ५. १; २२,
[८; ९, १०४, १]; ५, ७, १;
६, ४५, ४; ७, ३१, १; ८,१,
१; २१, ९; २४, १; ११; ७०,
१३; ९, १०१, १; मा १५,
२९; का १६, ५, १०; तै २,६,
११. ४; ४, ४, ४, ३; ५, १,
२, २; मै ४, ११, १; काठ २,
१५; कौ १, १५६; १६४;
२४२; ३८७; ३९०; ४००;
५४५; ५६८; २,४७,६६; ९०;
५०७; ७१०; जै १, १७, २;
१०; २५, १०; ४३, ७; १०;
४५, २; ५६. १; ५८, ३; ३,
५, ६; ७, ४; ९, ४; २०, ५;
४०, ३; ५८, ७; ४, १७, ७;
शौ १८, १, ३७; २०, १४,३;
६२,३,६५,१; ६८,११; ८५,१;
–०†खायः ऋ १.४१,७;१६५,
१३; ३,२९,९; ५, ४५, ६; ६,
१६, २२; २३, ९; ४८, ११;
७, ९७, २; ८; ८, २०, २३;
९, ९८, १२; १०५, १; १०,
३०, १४; ५३, ८; १०१, १;
२; १०३, ६[c]; मा १७, ३८;
३५, १०; का १८, ४, ६; ३५,
४, ९; तै ४, ६, ४, २; मै २,
१०, ४; ४, ११, ३; काठ ७,
१६; ९, १८; क २८, ५; कौ
१, ५६९; २, ४४८; १०३०;
१२०४[c]; जै १, ५८, ४; ३,
३४, ६; ४, १७,३; शौ ६,९७,
३[c]; ११, १, २; १२, २, २६;
२७; १९, १३, ६[c]; पै १६,
८९, २; १७, ३२, ६; ७;
–†खायम् ऋ १, १२९, ४;
१८५,[८;५, ८५, ७]; ४, १,
३; २४, ६; ५, ३१, १२; ६,
४५, ७; १९; ५५, २; ७५, ३;
७, १८, ६; ३४, १५; ८६, ४,
८, २, २७; ४५, ३७; ६१, ११;
६२, ६; ९, ८, ७; १०, ७, ३;
८, ७; १०, १[a]; २७, ६; ४२,
२; ७१, ६; ८७, २१; ८९, ३;
११७, ३; ६; खि ३, १३, १,
५,१२,१; मा २९,४०; का ३१,
२, ५; तै ४, ६, ६, ०; मै ३,
१६, ३; काठ ३,७ऽ[d]; १८,५[c];
२६,११; ४६,१; क २,१४ऽ[d];
कौ २, ५३४; १००८; जै ३,
४१, १०; शौ ५, १, ९ऽ; ८,
३,२०; १८, १, १[a]; २०,८९,
२,१२८, २ऽ; पै १, ४४,२ऽ;
६, २, ९ऽ; १३, १३, ५ऽ;
१५,१०,३;१६,७,१०; –खाया
ऋ १, १६४, २०; ३, ३५, ४;
४३, १; ४, ४, ४१,३; ६, ४०,
१; मा २८, ७; का ३०, १,७;
मै ४, ९, १२; शौ ६, ६१, ३;
९, १४, २०†; २०, ८६, १†;
पै १६, ६७, १०†; १९, १४,
९; –खायौ ऋ ६, ६०, १४;
मै ४, ३, ४¶; काठ ४०, ९;
शौ ६ ४२, १[e]; २[e]; पै १९,
५५, १५-१८; –खिभिः ऋ १,
१००, २; ४; १८; ३, १, ९;
३९, ५; ४७, [३; ५१, ८];
४, १६, ६; ३२, ३; ६,३२,३;
१०, ६७, ३; ७; ७३, ५; ६;
११२, ३; खि ५, ५, २; तै ३,
४, ११, ३†; †मै ४, १०, ६;
१४, १०; काठ २३, १२†; शौ
७, ११०, १[f]; १४, १, ५६;
†२०, ७७, ६; ९१, ३; ७; पै
१८, ६, ४; –खिभ्यः ऋ १,
४, [४; ९, ४५, २]; ५३, २;
७५, [४; ९, ६६, १]; ८०,६;
३, ३०, १५; ३१, १५; ३२,
१६; ६२, १; ४, २३, ५; ६;
५,२४,४, ६,४४,७; ७,२७,२;
४; ९५,४; ९७,७; ८,९६,२१;
९,६६, ४; ९६,१; १०, ६, २;
३४,२;५; [४२-४४,११]; ८१,
५; †मा ३,२६; १५,४८; १७,
२१; २५, ४८; †का ३,३,१८;
१६, ५, ३०; १८, २, ६; २७,
१५, २; †तै १, ५, ६, ३; ३,
३, ११, १; ४, ४, ४, ८; ६,
२, ५; †मै १. ५, ३; २, १०,
२; ४, १४, ४;७; १५; †काठ
७, १; १०,१३; १७,१८; १८,
२; †क ५, १; २८,२; †कौ १,

[a]) सपा. °यः<>°दम् इति पाभे. ।
[b]) सपा. ऋ ९,९८,६ स्वुसारः इति पाभे. ।
[c]) सपा. °खायः<>°खायम् <> पै ७, ४, ६ १९,१२,९ सखानः इति पाभे. ।
) पाभे. पृ ३२०४ d द्र. ।
[e]) सपा. पै १९,८,१०; ११ सखीका इति पाभे. ।
[f]) व्रिश्वेभिः सुखिभिः सह>सपा. पै २०,७,४ देवो देवानां सख्या जुषाणः इति पाभे. ।

४६, ३; क १, १४; कौ १, १०८; २२९; ३२४; २, ३७०; ११७२; जै १, १२, २; २४,५; ३४, २; ३, ३०, १३; ४, २७, १०; शौ ७,१०९,१S[a]; १८,१, २; २०, ८९, ४; पै २.३०,१; S७, ३, २![b]; ६; १०, ४,९S; १६, ७३, १; २०, ३, ६S; –ख्यस्य ऋ १, २६,५; ५,५५, [९ (६, ५१,५) १०, ७८, ८]; ८, ४४,२२; –ख्या ऋ १,७१, १०; १०८,५; १७८, २; २, ३२, २; ३, ५८, ६; ४, ३,४; १०,८; १६, २०; ६, ४७,१७; ६१, १४; ७, २२, [९; १०, २३, ७]; ७२, २; ८८, ५; ८, ८६, [१-५]; १०, ६, २; १०, १; ४८, ९; खि ३,१३, १; मै ४, ११, २; १४,९; १५; काठ १७, १८; कौ १, ३४०; जै १, ३५,९; शौ १८,१, १; –ख्यात् ऋ १०, १२४, २; तै १, २, १०, २; –ख्यानि ऋ १०,७१, २; ९५,१५; ११३, ९; –ख्याय ऋ १, १०१, [१-७]; ११९, ५; १३८, २; १६७, ४; ४, १७, [१६; १०,१३१, ३]; २२, २; ३१, [११; ६, ५७, १]; ३३, ११; ४१, २; ३; [७; ९, ६६, १८]; ५५, ३; ५, २९, ११; ६, २९, १; ६०, १४; ७, १८, १२; ८, २१, १४; ८९, [२; ९८, ३]; ९, ८६, २०; १०७, २०[c]; १०, २९, ८; ३६, ७; ६१, २५; ६४, ७; ७३, ४; मा ३३, ९५; मै २, १३, १०S[d]; ४,१२, ६; काठ २३, ११; कौ १, २०२; ३८०; २, १७२; ३७७; ७४०; जै १, २१, ९; ३९,११; ३, १६,१०; ३०, २०; शौ ३. ३,२S; २०, ६२, ७; ७६, ८; ११४, २; १२५, ३; पै २, ७४, २S; –ख्ये ऋ १, ११, २; ९१,१४; ९४, [१-१४]; १३८, ३; ३, ९, ३; ५४, २१; ४, १६,१०; १७, ९; २८, १; ५, १६, ३, ४४, [१४; १५]; ६, २७,१; २; ४४, ११; ७, ५४, २; ८, ४, ७; २१, १५; ७१,१३; ९,६१, [२९; ६६,१४]; १०७,१९; १०, २५,१; ४८,५; ७१,५; ८८, २; १२४, ९; मै २, ७,३; ४,११, २; काठ ९, १९; १३, १५; कौ १, ६६; ४२२; ५१६; २,१२९; १७८; २७२; ४१४-४१६; ९५५; ९६२; ११७६; ११७७; जै १, ७, ४; ४१, ४; ५३, ६; ३, १३, ५; १६, १६; २३,४; ३२, ४-६; ४, ११, २; २०,१; शौ ८, ९, २२S[d]; १३. १, १७-१९S; २०, १३, ३; पै १, ६५, १S; १२, १, १-१४; १६. १९, १०S; १८, २६, ७-९S; –ख्येभिः ऋ ३, १, [१९; ३१,१८ (४, ३२, १)]; १०, ११३,९; मै ४, १४,१५; –ख्येषु ऋ १, १०, ५; १०, १३८, १; खि ४, ७, ७; कौ १, ३६३; जै १, ३८, ६; –ख्यैः ऋ ६, १९, १३; १०, १३२, २.

?सख्येहि[e] काठ २३, ६.

सु-गण[f]- -०ण पै १९, ५४,५; –†णः ऋ १,१०१,९; ३,३२, ३; ४७, [२; ५२,७]; ४; १०, १५७,३; मा ७,३७; २५, ४६; ३३,६३; का ७,२०,१; २७,१५,१; ३२, ५, ९; तै १, ४,४२, १; मै १, ३, २३; ४, १४, १३S; काठ ७, १३[1]S; क ६, २S; कौ २, ४६१; जै ३, ३४,२०; शौ २०, ६३, २; १२४,५; –णम् मै ४, १२, १; पै १९, ५४, ५; –णाः तै ४, ३, १३, ४; शौ ७, ८२, ३; पै २०, ३१, ६.

सुगर(वप्रा.)[g]- -रः तै ४, ४, ७,२; ५, ५, १०, ४; मै १, २, १२; ७ १[h]; ५[h]; २,१३,१२; काठ ८, १४[h]; ९, ३[h]; २२,५; ३५,१५; क ८, २[h]; ६[h]; –रस्य ऋ १०, ८९, ४; कौ १, ३३९†; जै १, ३५, ८†; –राः, -०राः मा ५, ३४; का ५, ८, ५; –राय पै ७, २०, १; –रेण मा ५, ३४; का ५, ८,५; तै ४, ४,१२, २; मै ३, १६, ४; काठ २२, १४; पै १५, १, ४.

सागर[i]- -रस्य खि ७, ७, ४.

---

[a]) सख्यंम् इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. सा. मूको.)। [b]) °ख्यायम् इति शोधः (तु. पृ ७१२ *j*)।
[c]) पामे. पृ १६४२ *m* द्र.।
[d]) मसा. सख्याय<>सख्ये इति पामे.।
[e]) पृ ३२०३ *p* द्र.। [f]) विप.। बस. पूप. =सु॒।
[g]) नाप. (अग्नि-, वायु-, समुद्र-प्रभृ.), व्यप. (आदित्य-विशेष-)। व्यु.?। बस. पूप. = सु॒, उप. <√गॄ इति प्रायोवादः (वैतु. पाउमो २, ३,३९ <√सह् इति)।
[h]) सपा. तै १,५,३,२ सुरेकः इति पामे.।
[i]) नाप. (समुद्र-)। स्वार्थिकः प्र.।

स-गर्भ[a]–>सगर्भ्य[b]– -र्भ्यः मा ४, २०; ६, ९; का ४, ६, ४; ६, २, ३; तै १, २, ४, २; मै १, २, ४; १५; ४, १३, ४; काठ २, ५; ३, ५; १६, २१; क १, १७; २, १२.

?सगलिग[c] पै २०,३६, ९; ४३,३.

?स गलुन्तो नशिप्यति[d] शौ ६, ८३, ३.

?सगासि पै २०,३५,२.

स गु[e,f]– -गुः काठ ३५, १०; ३८, १४; क ४८, १२.

स-गुण- -णाः पै १५, २१, ७.

स-गृह[e]– -हः तै ३, ५, ४, ३¶

सग्धि[g]– -ग्धिः मा १८, ९; का १९, ४, १; तै ४, ७, ४, १; मै २, ११, ४; काठ १८, ९; क २८, ९; –ग्धिम् खि ५, ७, २, ५; मा २८, १६; का ३०, २, ५; मै ४, १३, ८; काठ १९, १३; –ग्धीः पै १९, २२, ६.

सग्यति[h]– -तिम् मै २, ७, १२.

सग्धुम् √सघ् द्र.

?सग्मे[i] मा ४, २६; का ४, ९,१.

√सघ्(वधा.), †सुवत् ऋ १. ५७, ४; कौ १, ३७३; जै १, ३९,४; शौ २०, १५,४.

सघ्नोति मै ४, ४,६¶; असघ्नोत् मै ४,७,३¶; असघ्नोः ऋ१,३१,३; सघ्यासम् तै ३,२,५,१.

सग्धुम् मै ४, ४, ६¶.

सघन्[j]– -घा[k] तै ३, २, १, १.

?सुघा घते, सुघा घ मे खि ५,१५,३; सुघाघते शौ २०, १२९, ११[l]; १२[l].

?संकपः पै १५, १२, ६.

संकर्पन्ती– सं√कृप् द्र.

सं-कल्प– सं√क्लृप् द्र.

?संकल्पास्त्य स्मरन्ताधीभिर्यमैवास्य द्विष्मो[m] पै ३,३७,१.

सं√कप् > सं-कुप्य[n] मै १,४,१३[o].

सं-कसुक[p]– -कः मै ४, १४, १७[q];

---

[a]) पूप. =२समान्–।

[b]) विप. (भ्रातृ-)। तत्रभवीयः यत् प्र. (पा ४, ४,११४)।

[c]) *समग्र-वीक्ष्–> नैप्र. साग्रेक्ष–> ⌊सं१⌋ -क्ष इति शोधः (तु. २०८३ *b*)। सस्थ. ?अभिनुदावहे (है) > युनजावहे (है), आकृधि > आकारये (आह्वय) इति चापि शोधः द्र.।

[d]) सुकलं तेन शुध्यति इति त्रि-पदः शोधः (तु. सपा. पै १, २१, ४, वैतु. सा. सः ⌊ग्लौः⌋ गडुतः (गण्डतः) न शिष्यति इति, W. स गलतो नशिष्यति इति, CA स-गडन्त– ⌊स्यन्दमानेन पूयेन सहित-⌋> –न्तः नशिष्यति इति च शोधान्तर-प्रयासाः)।

[e]) विप । बस.। पूप. =सह।

[f]) उप. (<गो–⌊पा ६ ३,८२⌋)।

[g]) सह-समानाऽन्यतर-भोजनं तात्पर्यमिति कृत्वा पाम. ८,२,२५ ⌊२समान्->⌋ स–+⌊√घस्>⌋*ग्धि– इति, या ⌊९, ४३⌋ म. PW. WAG ⌊१, ६९⌋ MVG ⌊२५,२⌋ प्रभृ. ⌊सह>⌋स–+ग्धि– इति. पाम. ⌊पक्षे⌋ <√सघ् इति च?। भाप (*प्रजादत्ता-)। (√सज् 'सृष्टौ' >) सर्ग– > *सर्ग-धिति > नैप्र. *सर्ग-धि– > यनि. इति मतम्। 'तृप्ति-प्रजा-साधन-विजयाऽऽत्मा-न ऽऽर्भद-चतुष्टयदाता यज्ञेन कल्पताम्' इति था.। गस्थ. सर्गानि– इत्यपि द्र.।

[h]) =सग्धि– (वैतु. WAG ⌊१. ६९; २, ३० b⌋ °धि+धि ⌊अधिक इव प्र.⌋ इति?)।

[i]) अन्ये यनि. =⌊सह⌋ > स+√गम् इति वा ग्मा– ⌊गो-⌋ इति वेति कृत्वा यजमानार्थे संगतिरिति?। वस. गमा [विप. (संपद्भूता- ⌊गो-⌋]. इत् इति द्वि-पदः शोध. (तु. ⌊पर्यायभावेन⌋ तै १, २,७,१ ⌊BI⌋) सम्युत् इति पाभे. (तत्रापि इत् इत्यपरं पदमधिकं देयम् ⌊वैतु. अन्ये सम्द्युत् ते इति द्वे पदे?⌋); एवं माश ⌊३,३,३,७⌋ सग्मे इत्यत्र मै ⌊१,२,५⌋ ?ग्मम युत् (पृ ३०६० *h*) इत्यत्र चाप्युक्तः शोधः द्र.।

[j]) नाप. (पक्षि-भेद- ⌊तु. भा. सा. PW. प्रभृ.⌋ यद्वा =वाहन- ⌊<√सघ् 'वहने = वर्पणे'⌋?)।

[k]) पाभे. २ते पृ १०१७ *d* द्र.।

[l]) एकतरत्र RW. संज्ञायते इति पाभे., अन्यत्र त्रिभे.।

[m]) संकल्पा अस्य स्मरन्ताधीभिर् यानैवास्य दध्मो इति BKA. शोधः? (तु. ⌊अंशनः⌋ पावा १,३,२९)।

[n]) वैतु. पपा. सं-कश्य इति, सात. सं-कुप्य इति।

[o]) =सपा. माश्री ३, १, ३१। आपश्री ९, १६, १ सं-कृप्य इति पाभे।

[p]) विप. (⌊क्रव्यादेतर-⌋ *पवित्रभक्ष्य-भक्षक- ⌊अग्नि⌋)। सुम् (साधु-, पवित्र-)+भक्षम्– हव्य-, भोजन-) >प्राम. *सं-भक्षम्–+ भक्ष– (भाप.) > वस. *सुम्भक्षस् भक्ष–> (*सुम्भक्षस्क–>) यनि.।

[q]) सपा. पै १७,३१,४ संकुमिकः इति, तैआ २, ४,१ बाश्री ९, ३, २२ संकुसुकः इति च पाभे.।

शौ १२, २,१२[a]; १४[b]; –कम् शौ १२, २, ११[c]; –कात् शौ ८, १, १२[d]; १२, २, ४०[e]; पै १६, २, २; –के शौ ५,३१,९; १२,२,१३[f]; १९[g].

सङ्गा[h]– †-ङ्गाः ऋ ६,७५,५; मा २९, ४२; का ३१, २, ७; तै ४, ६, ६, २, मै ३. १६.३; काठ ४६, १; पै १५, १०, ५; –ङ्गासु पै ६,९,१२.

सं√काश्>काशि, संकाशयामि शौ १४.२,१२; पै १८.८,३.

१सं-काश– -शम् पै १६, ७३, २; –शे पै ९, ३, ५.

सं-काशिन्–>सांकाशिन्[i]– -नम् मै ३.८,९¶[i].

२सं-काश[k]– -शात् शौ ७, ११९, १.

सं√कित्, संचिकित्रे[l] ऋ १०, ३०, ६; काठ १३, १६†; संचिकित्रिरे[m] ऋ १०,९२,४; १०.

सं-चिकित्वस्– -त्वान् ऋ ४, ७,८.

सं-कीर्ण– स√कॄ द.

संकुसिक[n]– -कः पै १७, ३१, २[a]; ४[b]; ९[g]; –कम् पै १७,३१,१[c]; –कात् पै १७, ३४, १[e]; –के पै १७, ३१, ३[f].

सं√कृ(करणे),सम्…कृण्वे पै १,६४, ४[o]; संकृणोतु पै २०, ४६, ४; †समकृण्वन् ऋ १०, ८२, ४; मा १७, २८; का १८, ३, ४; तै ४, ६, २, २; मै २, १०,३; काठ १८, १; क २८, २; सम्…अकृण्वन् ऋ ३ २,१०. सम्…चक्रुः ऋ ३,३१,१२. संचकर मे ४, १४, १७[p], सम्…अकन् ऋ ३, ३५, ८; सम्…कारिषत्,सम्(कारिषत्) ऋ ६, ४८, १५[q].

समकारि ऋ ६,४१,३.

सं-कृति (वप्रा)[r]– -त्य.[s] पै ८, १५, २; –ति तै ५, ४, १२, ३[t]¶; –तिः तै ६,४,१०,२[t]; मै २,७, १३‡[u]; –तीः तै ४,२,६,२‡[u].

¶सं√कृप्, संकर्पति तै ६, ३,१,६; संकर्पेत मै ३.८,१०[v]; संकर्पेत्[v]; तै ६, ३, १, ५; काठ २६, १[t]; क ४०,४[t].

सम्…अकृक्षत् मै १, १०,१७; काठ ३६, ११.

सं-कुर्व(त्>)ती– -न्ती शौ ११, ११, ८.

सं√कॄ> किर्, सम्…किरते पै २०,[?]५, ४[w]; संकिरः[x] पै ५, ३०, ५; १९, ३८, ७, सम्… किरतु[w] खिसा ३, २; सम्… किरतु[w] तै ३. ३,११, ५; मै ४, १२, ६[y]; †संकिर ऋ ६, ४६, २; मा २७,३८; का २९, ५,७; मै २, १३, ९; काठ ३९, १२; कौ २, १६०; जै ३, १५, ८; शौ ३,२४,५§[x];२०,९८,२.

सं-कीर्ण–>संकीर्ण–नागा (ग-अ) श्व—पति[z]– -तिः खि २,१४, ७.

सं√क्लृप्>कल्प्,कल्पि,संकल्पेथाम् मा १२, ५७; का १३, ४, १३;

a) सपा. संकसुकः<>संकुसिकः इति पाभे. ।
b) पाभे. पृ ३२०८ q द. । c) सपा. संकसुकम् <>संकुसिकम् इति पाभे. । d) संकुसुकात् इति सा. ।
e) सपा. संकसुकात् <> संकुसिकात् इति पाभे. ।
f) सपा. संकसुके<> सङ्कुसिके इति, आपश्री ९, ३,२२ संकुसुके इति च पाभे. ।
g) सपा. संकसुके<>संकुसिकः इति पाभे. ।
h) विप. (युद्धनिर्भरा- [पृतना-]), नाप (युद्ध- [निघ २,१७])। या [९,१४] प्रभृ. <√सञ्ज् वा सं√कॄ वेति, स्क. [पद्यं] <सं √गम् इति, वा. <सह+√कै इति, ?MW. <√सञ्ज् इति च?। (√*सृप् 'युद्धे'>) *सृप-सृपा–>(*समरा->) यनि. इति मतम् (तु. संहय–, संग– [Zd. जंग, नभा. दंगा प्रसृ. पर्यायाः])।
i) भाप. । इनुण् प्र. (पा ३,३, ४४) ततः स्वार्थे अण् प्र. (पा. ५,४,१५) ।
j) सपा. वैश्री १४, १०:१३ संकाशः इति पाभे ।
k) प्रास. । उप. भाप. (वैतु. शभा. < सं√काश् इति) । l) प्रपु३ (तु. पा ६,४,७६)।
m) रुडागमः (पा ७,१,८) । n) =सं-कसुक– ।
o) उपसृष्टस्य धा. बन्धने वृत्तिः ।
p) सपा. शौ ६,७१,३ प्रभृ. संगृणामि इति, पै २, २८,२ वा करिष्यन् इति, तैब्रा ३,७, १२,३ संजगार इति, तैआ २,४,१ संजगार इति, कामा १२६:६ ?संजगारम् इति च पाभे. । q) वैतु. PW. GW. <सं√कॄ इति ।
r) भाप., विप. (इन्द्र-), नाप. (साम-विशेष-) । व्यप. (ऋषि-) । गस. वा बस. वा. । s) वृद्धि. <सांकृत्य- ।
t) पाभे. पृ३१९७ o द. । u) पाभे. पृ१८३६ m द. ।
v) सपा. °पेत <> °पेत् इति पाभे. ।
w) पाभे. पृ ३१८७ o द्र. ।
x) सपा. °र.<>°र इति पाभे. ।
y) सु° इति पाठ? यनि. शोधः (तु. तै. BC. च)।
z) वस. > द्वस. > षस. ।

तै ४,२,५,१; मै २,७,११; काठ १६, ११; २०, १; क २५, २; ३१,३.

संकल्पयति मै ३, ९,३¶[a]; शौ १२,४,३१; पै १७,१९,१; सम् ···कल्पयति काठ १३, १०¶; संकल्पय > या[b] शौ ४, १२, ५[1]; पै ४, १५, ३; समकल्पयन् शौ ६,१०९,१; पै १९,२७, ९. समचीक्लृपन् मै १, ७, १; काठ १३, ९[c]; १०[c]; सम्··· अचीक्लृपम् पै ५, १२, ५.

सं-कल्प[d]- -ल्पः ऋ १०, १६४, ५; -ल्पस्य शौ ११, १०, १; पै १६, ८५, १; -ल्पा. शौ ११, १०, २७; १५, ३,१०; पै १६, ८७,७; -ल्पान् शौ १६,६,१०.

संकल्प-कुलम(ल >)ला[e]- -लाम् शौ ३, २५, २.

सं √कै > का(कान्तौ)

सं-चकान- -नः ऋ ५ ३०,७.

सं √क्रद्, न्द्, सम्···चक्रदन्, सम् (चक्रदन्) जै ३, १३, ९‡[f]; सम्···चक्रदः, सम् (चक्रदः)[f] ऋ ९, ६४,३[g]; कौ २, १३३†; संचिक्रदः ऋ ९, ९०,४; कौ २, ७६०†.

सम्···अक्रान् ऋ २, ११,८[h].

‡सं-क्रन्दन[i]- -न. ऋ १०,१०३,१; मा १७, ३३; का १८, ४, १; तै ४, ६, ४, १; मै २,१०, ४; काठ १८, ५; क २८, ५; कौ २, ११९९; शौ ५, २०, ९$; १९, १३,२; पै ७,४,२;९,२४, ९$; -नेन ऋ १०,१०३,२; मा १७,३४; का १८,४,२; तै ४,६, ४, १; मै २,१०, ४; काठ १८, ५; क २८,५; कौ २, १२००; शौ १९,१३,३; पै ७,४,३.

सं √क्रम्, > क्राम्, ¶संक्रामति काठ ९, १४; २७, २; ३; क ४२,२; ३; संक्रामन्ति ¶तै १, ७, १, ६[j]; संक्रामतु तै ७,३,११, १[k]; काठ ४३, १; संक्राम तै ७, ३, ११,१, काठ ४३,१; संक्रामतम् शौ ७,५५,२; पै २०,१०,५.

सं-क्रम- -मः मा १५, ९; का १६, २,७; -मा. ¶काठ ८,७[l]; २१, ९[m]; २८, २[l]; ४[l]; -माय मा १५, ९; का १६, २,७.

सं-क्रमण[n]- -णः क ६, ३[o]; -णम् काठ ७,१३[o].

¶संक्रमण तम- -तमम् मै १, ७,३[p].

¶संक्रमण-तर- -रम्[p] काठ ९, १; क ८, ४.

सं-क्रममा (ण >) णा- -णा काठ ३९, ६.

¶सं-क्रान्ति- -न्तिः मै ३, ४, २; काठ ३९, ६.

¶सं-क्राम- -मा.[1] क७,४;४४,२;४.

¶सं-क्रामत्- -मन् मै ३, ९,१.

संक्रामन्ती- -न्ती काठ ३९,६.

सं √क्रुश्, सम् (क्रोशतु) शौ ८,८, २१; पै १६, ३०, ११; संक्रोशताम् शौ ८, ८, २१; सम्··· क्रोशताम् पै १६, ३०, ११.

सं-क्रोश[d]- -शान्[q] तै ५, ७, १४, १, -शैः[q] मा २५,२[r]; का २७, २, २; मै ३, १५, २.

सं-क्रोशमा(न >)ना- -नाः ऋ ४, १८, ६.

सं √क्लम् > सं-क्लान्त- -न्तम् पै ११, २, ७.

सं √क्शा > क्शापि, संक्शापयन्ति मै ३, ७, ७¶[s].

सं-क्शाप्यमान- -नः मै ४,५,४¶[t].

सं √क्षर्, समक्षरन् ऋ १०,४१,७[u];

a) मपा. तै ६, ३, ४, ४ काठ २६,५ कल्पयति इति पाभे. ।

b) सकृत् मपा. पै ४,१५,३ संधीयताम् इति पाभे. ।

c) मपा. मा ८, २९ प्रमृ. समजीगमम् इति पाभे ।

d) गस. भावे घञन्तम् । थादि-स्वरः ।

e) वि. (दधु-) । पस पूप. प्रकृतिस्वर. ।

f) मपा. परस्परं पाभे. ।

g) दै‍सु. वें. सा. सकृत् सम् (प्रयच्छ) इति ।

h) पु. सस्मो मन्त्रः; वेसु. वें. सा. < √क्रम् इति? ।

i) वि. । गस. उप. कर्तरि कृत् ।

j) पु सस्थ. टि. अनु ।   k) पु. सस्थ. टि. अपि ।

l) मपा. °क्रमाः <> °क्रामाः इति पाभे. ।

m) सपा. मै ३,३,९ समारोहः इति पाभे ।

n) भावे कर्तरि च कृत् ।

o) मपा. °णः (आपश्रौ ५, १४, १३ भाश्रौ ५, ८ १० च) <> °णम् (हिश्रौ ३,४,३१ च) <> माश्री १,५ ४,१० °णममम् इति पाभे. ।

p) मपा. °तमम् <> °तरम् इति पाभे. ।

q) मपा. °शान् <> °शैः <> काठ ५३,४ संघोषान् इति पाभे. ।

r) उ. म. = शब्दायमान- (अश्वाङ्ग-विशेष-) ।

s) मपा. काठ २४,४ क ३७,५ संक्शापयति इति पाभे. ।

t) मपा. तै ६,५,८,६ सुक्शापयति इति पाभे. ।

u) पु. सस्थ. टि. समभि ।

शौ २०, १७, ७†[a]; सुमक्षरः ऋ ९, ८५, ५.

सं√क्षि (क्षये), सुंक्षिणाति शौ ३, २८, २.

सं√क्षि (निवासे), सुम्'''क्षेति ऋ ९, ७२, ३.

संक्षियेम[b] पै २, ३९, २.

सं√क्षै. > क्षापि, सुमक्षापयताम् मै ४, ८, १¶[c].

सं√खाद्, संखादेत् मै ४,७,४[२]¶.

सं√खिद्, > खिद्, सुम्''' अखिदत् ऋ ८, ७७, ३; सुमक्खिदत्[d] तै ६,६,११ १¶.

सं√ख्या, > ख्यापि, सुम्'''अख्यत ऋ ९, ६१, ७; काठ २, ५[e]; क १, १८[e]; कौ २, ४३१†; जै ३, ३३, ६†; सुमख्ये, सुम् (अख्ये) मा ४,२३; का ४,७,४. ¶सुंख्यापयति तै ६, ५, ८,६[f]; काठ २४, ४[g]; २६,१; क ३७, ५[g]; ४०, ४.

सुं-ख्यात– -ता शौ ४, २५, २; पै ४, ३४, २; -ताः शौ ४, १६, ५; १२, ३, २८; पै ५, ३२, ५.

¶सं-ख्यात[h]– -ते मै १, १०, ८; काठ ३६, २.

संख्याय तै २, ६, ३,५¶.

सं-ग– सं√गच्छ् द्र.

सं√गच्छ्,गम्, > गमि, सुंगच्छते ऋ ९, ९३,२; मै १, ६,१२¶; कौ २, ७६९†; संगच्छेते तै ५, १, २, ५[१]¶[i]; संगच्छते क २९, ८¶[i]; सुम्''' गच्छते तै ३,३,८, ५[२]¶; †सुम् (गच्छते) ऋ ८, ९७, ११; कौ २, २८२; जै ३, २३, १४; शौ २०, ५४, २; सम्'''गच्छति काठ ३१, १५; ¶सुंगच्छेते मै २, १, ९, काठ ३७, २; ‡संगच्छन्ते[j] तै ४, २, ६, २; मै २, ७,१३; ४,१४, ६; सुम्'''गच्छे, सुम् (गच्छे)[k] तै १, १, १०, २; सुम् (गच्छामेह)[k] मा १०, २१; का ११, ७, १; मै २, ६, ११; काठ १५, ८; सुम्'''गच्छासि पै २, २, ४; ‡संगच्छताम्[l] ऋ १०, १६, [(१४,८)५]. †शौ १८, २, १०; ३, ५८; सुम्''' गच्छताम् मा ६, १०; १८; का ६, २, ५; ४, १; तै १, ३, ८, १; ६, ३, ७, ४, मै १,२,१५; ४, ३; ८; ३, ९, ६; काठ ३, ५; ५, ४; २६, ८; ३२, ४, क २,१२,४१,६; सुम् (गच्छताम्) मा २, ९; ६, १०; १८; ३८, १६; का २, २, ५; ६, २, ५; ४, १; ३८, ३, २; तै १, १, १०, २; ३, ८, १; १०, १[२]; ६, ३, ७, ४; मै १, १, १३; २, १५; ४,३; ३ ९, ६; काठ ३,५; २६,८; ३२,२; क २,१२; ४१, ६; संगच्छतु पै १९,१५, १[m]; सुम्'''गच्छन्ताम्[n] मै १, १, ९;४,१,९; सुम् (गच्छन्ताम्)[n] मा ६, १०; का ६, २, ५; तै १, ३, ८,१; ६, ३, ७, ४; मै १, १, ९[२];२, १५; ३, ९, ६; ४, १, ९[२]; काठ ३,५; २६,८; क २,१२, ४१, ६; †संगच्छस्व ऋ १०, १४[८ (१६,५)]; ८; शौ १८, २, २१; ३, ५८; पै ५, १३, १‡[1]; सम्'''गच्छस्व पै २, ३९,४; †सम् (गच्छस्व) ऋ १०, १४, ८; शौ १८, ३, २१; ३, ५८; पै २, ३९, ४[२]; संगच्छध्वम्[o] ऋ १०, १९१, २; मै २, २, ६†; संगच्छै शौ ७, १३, १; ¶समगच्छत काठ ७, १५; क ६, ५; समगच्छन् पै १, ४७, १; सम-गच्छन्त तै २, ५, ३, ६[a]; ७[a]; ६, ८, ३¶[a]; शौ ७, ८४, २; १०, १०, १७; समुगच्छन्त ऋ

a) तु. सस्थ. टि. २अभि ।

b) =सपा. वैताश्री २४,१ । तैब्रा ३, ७, १३,१ हिश्री ९,५,३७ संक्षयेम इति पाभे. ।

c) सप्र. काठ ३०, १ क ४६, ४ नमविप्तुम् इति पाभे. ।

d) सपा. मै ४,७,६ सुमवृहत् इति पाभे. ।

e) सपा. तै १.२,५,२ आपश्री १०, २३,६ बौश्री ६, १३ : १२ सुम्'''पश्यस्व इति पाभे. ।

f) पाभे पृ ३२१० l द्र. ।

g) पाभे. पृ ३२१० s द्र. ।

h) गम. माने ल्युडन्तम् ।

i) सपा. तै ३.१.३ काठ १९..२ संगच्छेत इति पाभे. ।

j) सपा. ऋ १०,९७,६ प्रमृ. समग्मत इति पाभे. ।

k) सपा. तै १.८,१५.१ सुम् (गच्छेय) इति पाभे. ।

l) सपा संगच्छताम् (तैआ ६. ४, २ च) <> संगच्छस्व इति पाभे. ।

m) पाभे. पृ २४७२ p द्र. ।

n) पाभे. पृ २०८९ c द्र. ।

o) =सपा. तैब्रा २, ४, ४,४ शुद्रे ८, ९४ । शौ ६, ६४,१ पै १९,७,२ सुंजानीध्वम् इति पाभे. ।

१०, ८२, ६[a]; मा १७,३०†[a]; का १८, ३, ६†[a]; तै २, ५, ३, ७; ४, ६, २,३[१];†[a];‡[b], मै २, १०, ३‡[b]; समगच्छन्त मै १, १०३, ४; १६, १०८, ६; §संगच्छेत मै ३, १, ३[c]; ४, २, ३; काठ १९, २[c]; सम् (गच्छेत) पै १९, ४४, ११-१४; सम् (गच्छेरन्) पै १९, ४४, १५; सुम् (गच्छेय) तै १ ८,१५, १[d], १६,१; मै २, ६,११;१२; ४, ४,५; काठ १५, ८; शौ ६, १२४, १; पै १९ ४०, ४; ५, ४४, ११-१५; सुम् (गच्छेमहि) मा २०, २१.

ᐤगमामहि ऋ ८, ११,४; पै ४, २६, ३†; संगेमहि ऋ ५, ५१,१५; खि ४, ८,४; सुम्… गमेमहि ऋ ६, ५४, २; ७, ८१, २, मै १, ५, ४†; कौ २, १०२†; जै ३, १०, ४†; शौ १, १, ४[e]; ७, १०, ४, पै १, ६, ४[e]; सम्…गमेम ऋ ५ ८२,१९८,८१,१७;७६-७७,५]

सुम्…जगम्युः ऋ १,१०९,२. †सुम्…जग्मे ऋ १, १६८,८, शौ ९,१४,८, पै १६, ६६, ८; सुम्…जग्मे शौ २, ३,३; पै १, ३, ३, संजग्मिरे ऋ ६, १९, ५; १०, ५, २; सुम्…जग्मुः ऋ ३, १, १३; ६,३४,१; १०, ६,६; सम्…गमिष्यति पै १९ ३६, १२; सुम्…ग्मिषीय, सुम् (ग्मिषीय)[f] मा ३, १९[f]; का ३,३, ११[f]; सुम्…ग्मीय[f], सुम् (ग्मीय)[g] मै १,५,२; ८; काठ ६, ९; ७,६; क ४, ८;५, ५; सुम्…अगत शौ १०, १०, १३-१५; पै १६, १०८, ३-५; सुम् (अगत) ऋ ४ ३४,२[h]; शौ १०,१०,१३ १५; पै १६,१०८, ३-५; सुम्…गत मा २७,१८[h]; १९[२१]; का २७, ३,१[h]; २[१], मै ४,९,६[१]; सुम् (गत)[i] मा २७, १९[१]; का २७, ३,२[१]; मै ४,९, ६[१]; समगत पै १०, ६, १०; समगत ऋ १, ८०, १६; ९, १४, ७[l]; १०, ९१, १०[k], †समगत[l] ऋ १०,९७, ६; मा १२, ८०; का १३, ६, ६; काठ १६, १३; क २५, ४, पै ११, ६, ९; सुम्… अगमत ऋ १, ११९,३; ४, ३४, २[m]; सुम् … अगमत, > मा ऋ १, २०, ५; ४, ३४, १; ७, ७३, ४; खि ५, ७, ४, ११; मा ६, २८[n]; का ६, ७,६[n], तै १, १,८,१[n]; शौ २, ३०, २; पै २, १७, ३, सम् (अगमत) खि ५, ७, ४, ११[२]; मा ६, २८[n]; का ६, ७, ६[n]; तै १, १, ८, १[n]; शौ २, ३०, २[१]; पै २,१७,३[१]; सुम्… ?अगथाः मै १,५,२;८; सुम्… अगथाः मा ३, १९; का ३, ३, १०; तै १, ५, ५,४;७,६; काठ ६, ९; ७, ६; क ४, ८; ५,५, सुम् (अगथाः) मा ३, १९[१]; का ३, ३, १०[१]; तै १,५,५, ४[१]; मै १,५, २[१]; ८[१]; काठ ६, ९[१]; ७, ६[१]; क ४, ८[१]; ५,५[१]; संगमः[o] ऋ १०, १९, १४; ‡सुमगन्महि[p] काठ ४, १३; २९, ३; ३८, ५; पै १, ३३,१; सुम्…अगन्महि सुम् (अगन्महि)[१] मा २, २४; ८, १४,१६; का २, ६, १;९, ३, २; तै १, ४, ४४, १; मै १, ३, ३८; ४, १४, १७, काठ ४, १२; क ३, १०, शौ ६, ५३, ३; पै १९, ८, ३;२०,३४,१; सुमगन्महि[q] ऋ १, २३, [२३; १०, ९,९]; क ३, ११, सुम्…अगन्म[q] शौ १६, ९,३; पै १८, २९,४.

संगमयति काठ ७, १५[s]; क ६, ५[s]; शौ ९,५,२४; पै १६, १००, २.

सुमजोगमत् शौ ६, ३१, ३;

a) सपा मै २,१०,३ समगच्छन्त इति पामे ।
b) सपा. ऋ १०,८२,५ समगच्छन्त इति पामे. ।
c) पामे. पृ ३३११ i द्र. । d) पामे. पृ ३३११ l द्र. ।
e) पामे. पृ ३३८२ m द्र. ।
f) सपा सुम्…ग्मिषीय (मा ३,१९,४,२४ प्रभृ. २, ११,५ च) <> सुम्…ग्मीय इति पामे. ।
g) वेइ. पा. सुम् (अगत) इति ।
h) सपा. ऋ ४ १४, १, ४, ४ सुम् … अगन्त इति, मैभा ४,९,४, ५,६,१ सुम्…अवपनिह इति, मै ४,९,६ प्रभृ. इति च पामे. ।
i) सपा. मा २७, १, ४, ५; ६ सुम्…अगत, सुम् (अगत) इति पामे. । j) तु. सस्थ. टि. १ऋजि ।
k) तु सस्थ. टि अग्नि । l) पामे. पृ ३३११ j द्र. ।
m) वेपु. GW. अगमत इति । n) पामे. पृ ३०८९ c द्र. ।
o) पामे. पृ ३००७ a द्र. । p) पामे. पृ ३३१९ j द्र. ।
q) सपा. तै १, ६,६,१,७,६,१ सुम्…अगन्म इति, मा २, २५ प्रभृ. मात्र १,१, ३, १० प्रभृ. १, १०, ४ सुम्…अगन्म इति पामे. ।

पै १९, ११, ७; २०, ३७, ४; सुम्'''अजीगमत्, सुम् (अजीगमन्) शौ ६, ७४, १[a]; सुमजग्मिरन् ऋ १०, २७, १५; सुमजीगमम्[b] मा ८, २९; का ९, ५, २; तै ३,३,१०,१.

सं-गु°– -†गे ऋ ४, २०, १; १०, १३३,१; मा २०,४८; का २२, ५, २; तै १, ७, १३, ५; मै ४, १२,४; कौ २,११५१; जै ४,१, ४; शौ २०, ९५, २.

सं-गुच्छमा(न>)ना– -ने ऋ १, १८५,५.

१सं-गत,ता– -तम् पै २,५८,५?[d], -ता ऋ ८, ७८, ८; -ताः पै १७, १५, ७; -तानाम् काठ ४, १६[e]; -तानि ऋ १,३६,५; जै ४, ११,३†; शौ ६, ४४,२[f]; -तानः ऋ ७, ७६, ५; -ते पै १९, २, १४; २०, २८, ५; -तेभ्यः खि ५, ७, २,११; ४, १५; मा २१, ६१; का २३, ६, १४; मै ४, १३, ९; काठ १९, १३; -तेषु शौ ७, १३, १.

२सं-गत्– -ते खि ७,५,१[g].

१सं-गति– -तिः पै १३, १४, १५; -†त्याम्[h] ऋ १०, १४१, ४; शौ ३, २०,६; पै ३,३४,७.

सं-गुत्य ऋ १०,९७, २१; मा १२. ९४†; का १३,६, २०†; तै ४, २, ६, ५†; मै २, ७, १०[i]; काठ २९, ५[2]¶; क ४५, ६[2]¶; शौ ३, ४, ७; ९, ४, १५; ११, ८, २१[j]; १८, २, २६; पै १, ७२,१;३.१,७;१७,६; ५,९,८; ११, ७; १६,२५, ५; १९,३१, १०;४८,११.

सं-गथ[k]– -थे ऋ १, ९१, [१६; ९, ३१, ४]; २, ३८,१०; ८, ६,२८?[l,m]; खि ५,७,१,१; मा १२,११२†; का १३, ७,११†; †तै ३, २, ५, ३; ४, २,७,४; मै २, ७, १४†; ४, १३, २; १४, ६†; काठ १५. १३; १६. १४†; क २५.५†; पै ९, ४,८; १९,९,१२; २०,५१,४†; -थेषु खि ३,१५,१३; पै ९,२५,८.

सं-गम, मा[n]– -मः[o] शौ ६, २४, १; पै ३, १७, ६; -मम् पै १३, ४, ६; -मा पै ५, ३०, ७[p]; -मे ऋ १,१०२, ३; १०, ३८, ३; १०७, ४; १२३, १; मा ७. १६†; २६, १५?‡[l]; ३३, ८६[b,q]; का ७, ७, १†; तै १, ४, ८, १†; मै १, ३, १०†; १५‡[h]; ११, ४‡[h]; २, २, ६‡[h]; ९, २‡[h]; काठ ४, ३†; १०, १२‡[h]; १४, २‡[h]; क ३,३†; कौ १, १४३?‡[l]; जै १, १५, ९?‡[l]; -मेषु ऋ १०, १३१, ३; शौ २०,१२५,३†.

सं-गुमन[r]– -†नः ऋ १, ९६, [६; १०, १३९, ३]; मा १२, ६६; का १३, ५, ५; तै ४, २, ५, ४; ५, २, ४, ४; मै २, ७, १२; ३, २, ४, काठ १६, १२; क २५, ३; शौ १०, ८, ४२; -नम् ऋ १०, १४, १; मै ४, १४, १६; शौ १८, १, ४९; ३, १३†; -ने[s] शौ ९,५,१९; पै २, ३९, ४; १६, ९९, ५.

संगुमनी[t]– -नी ऋ १०, १३५, ३; तै ३,५, १, १; शौ ४, ३०, २†; ७,८४,३; पै १, १०३,१.

सं-जग्मान्, ना– -नः ऋ १,६,७[u]; ९, ६४, ३०; १०, ६१, ७; मा ७, १३[v]; १८[v]; का ७, ६, २[v]; ७, ३[v]; †कौ २, ६; २००[v];

a) पाभे. पृ३१९९ *k* द्र. । b) पाभे. पृ ३२१० *c* द्र. ।
c) नाप. (संग्राम- [तु. निघ २, १७] । गस. उप. अधिकरणे डः प्र (वैतु. GW. <√गा इति) ।
d) असं° इति पाटः संभाव्यते ।
e) =सपा. आपौ ४,२,३ । तैब्रा २,४,३,३ संयातानाम् इति पाभे. । f) सपा. पै २०,३३,७ संभृतानि इति पाभे. ।
g) सपा. सिमा २२, १ संगधे इति पाभे. ।
h) सपा. °त्याम् <> °गमे <> मा १६, ४ प्रमृ. नोउ ६ मयइमुम् इति पाभे. । i) पाभे. पृ ३१९७ *a* द्र. ।
j) सपा. पै १५,१४,११ द्रुमः इति पाभे. ।
k) नाप. । गस. उप. अधिकरणे थक् प्र. उसं. (पाउ २. ११) । पादिरसरः । l) सपा. °थे <> °मे इति पाभे. ।
m) सं-गमय- > -ये इति शोधः (तु. छन्दः) ।
n) वि., भाप. । गस. उप. कर्त्रादौ कृत् ।
o) समह-संगमः > सपा. पै १९, ७, ८ उपगच्छत इति पाभे. । p) वि. (स्वति-) ।
q) °गु° इति स्वरः ? यनि. शोधः (तु. सस्र. मै १, ३,१५ प्रमृ.) । r) वि. (अग्नि-, यम-) । गस. उप. कर्तरि ल्युट् प्र. । s) भावे कृत् ।
t) वि. (संगमादत्री- [राज्ञी-, वाच्-]) ।
u) सपा. °नुः (मा ४,१२ च) <> °नाः इति पाभे. ।
v) सपा. °नः (मात ४, ३, १, १९ काश्री ९, १०,९ च) <> °ना <> °नौ (तैब्रा १, १, १,२ आपश्रौ १२,२२,८ प्रमृ. च) इति पाभे. ।

†जि ३, १, ८; १८, ७[a]; †शौ २०,४०,१[a]; ७०, ३[a]; –ना[b,c] काठ ४, ४; २७, ७; क ३, ३; –ना.[a] मै ४, २, १०; शौ ३, १४, ३; पै २, १३, ५; –¶नाम्याम् मै ३, ९, ५; काठ २६, ७; क ४१,५; –नासु ऋ १, ७८, २; कौ २, ७३०†; –ने मै ४, ७, ७¶; –नौ मै १, ३.१२¶[b]; ४,६,३[b]; ७,७¶

२सं-गति[d]– -तिम् ऋ ४, ४४,१; शौ २०,१४३,१†.

संगत्य प्रमृ सं√गच्छ् द्र.।

सं-गर– सं√गृ,गृ (शब्दे) द्र.

सं-गव[e]– -वः शौ ९, १०, ४; पै ९, १२, १०; १६, ११५,२; –वम् मै ४, २, ११; –वे ऋ ५, ७६, ३; कौ २, ११०४†.

सं√गा, सम् (अगात्) शौ १९, ५७,२[f]; पै ३, ३०,२; सम्··· अगुः शौ १९, ५७,२[f,g]; पै ३, ३०,२[f,g]; संगुः पै ९,१२,३[h].

१संगिर्– सं√गृ,गृ (शब्दे) द्र

२सं-गिर्–,संगिर-,संगिरत्-,सं-गीर्थ सं√गृ (निगरणे) द्र.

१संङ्गुष्टः पै १९, ३६,११.

सं√गृ,गृ (शब्दे), संगृणीते ऋ ४, २५, ७; संगृणामि[i] शौ ६, ७१, ३; ११९,१; पै १६,५०, ६; संगृणन्तु पै १,९१.१-३[j].

सं-गर[k]– -र. शौ ६, ११९, २; पै १६,५०,८; –रम् शौ ६,११९, ३; पै १६,५०,७.

१सं-गिर्[l]– -गिरः ऋ १०,८९,९.

ϕसं-गृणान– -नः खि १,४,७.

सं√गृभ्,ह्,ग्रभ्,ह्, संगृभायति ऋ १,१४०,७; †संगृभाय ऋ १, ८१,७;८,७०,१२[2];१०,४४,४; मै ४,१२,४; काठ १०, १२, शौ २०,५६ ४; ९४,४; समगृभ्णन् काठ ३९, २; संगृभ्णाः ऋ ३, ३०,५.

सम्···जग्रभ पै ८, ७, ६?; समग्रभीः पै ८, १०, ८; समग्रभम् मा ९,४[m]; का १०, १,५[m]; मै१,११,४[m]; काठ १४, ३[m]; पै ३,१५,६[?m];२०,२४,९; २७,२; सम्···अग्रभम् शौ १०, ४,१९; पै १,१११,३; १६,१६, ९, सम्···अग्रभीम् तै १, ७, १२,२[m].

समजग्रभीन् ऋ ८,६, १७; सम्···जग्रभम् शौ ६,२१,१; पै १,२८,१.

¶संगृह्णाति मै २,३,२[?]; काठ १२, २[?]; २२, १३; संगृह्णात् तै २,६,१०,२¶; समगृह्णात् तै ६, १,६,४¶; ¶समगृह्णन् मै २,३, २[?]; काठ १२,२[?]; संगृह्णीयात् तै ३,४, ८, ६¶; सम्···गृह्णीयात् काठ २८,९[o].

समग्रहीत् काठ १९,९¶.

सं गृभाण– -णयोः मै २,१,२¶[p].

†सं-गृभी(त>)ता– -ताः ऋ ७, १०४,८; शौ ८,४,८; पै १६,९,८

सं-गृभीतृ[q]– -ता ऋ १,१००,९.

सं-गृभ्य ऋ १, ५३, ३; ३, ५४, १५; १०, ४६,६; शौ ११,७, ६[r]; २०, २१,३†.

¶सं-गृह्य तै २, १, ५, १; ४, ३, १; मै १,६, ५; ३, १०,१; काठ ९, १७; २२,१३.

१सं-ग्रहण–>°णी[s]– -णी शौ १९, ५८, ३; पै १,११०,३.

¶२सं-ग्रहण[t]– -णम् तै २, ३,९,२; काठ १२,२; –णेन मै २, ३,२[u].

¶सांग्रह(ण>)णी[v]– -णी, -णीम् तै २, ३,९,२.

[a]) पाभे. पृ३२१३ *u* द्र.। [b]) पाभे. पृ३२१३ *v* द्र.।

[c]) °ना· इति SI. शोध्यः।

[d]) विप. (संप्राप्तिकृत्- [रथ-])। दस। 'गोः प्रात्पर्शुनि (कर्मणि व.) संगर्ति (समस्तुवानम् [तु. ऋ १,१८०,१०]' इति वा। [e]) नाप. (गोदोहन-काल-)। 'संगता गावो यस्मिन् काले' इति विग्रहः। तस. (तु. पा २,१,१७) समासान्तः टच् प्र.। [f]) सर्वम् इति RW. WI.।

[g]) द्वितीये, तृतीये, चतुर्थे च श्रवणे सम्(म् उ) इति शोधः (तु. छन्दः)। [h]) पृ १८३० *m* द्र.।

[i]) पाभे. पृ ३२०९ *p* द्र.। [j]) तु. सस्थ. टि. २सगिर्।

[k]) =प्रतिज्ञा-, स्वीकृति-। उप. भावे अप् प्र. थाद्विस्वरः। [l]) =संगर-।

[m]) सपा. °भम् (माश ५,१,२,८ च)<>°भीम् इति पाभे.। [n]) मकृत् सपा. शौ ६,८९,३ समस्यताम् इति पाभे.। इतरत्र विभे.।

[o]) समिव गृह्णीयात्>सपा. क ४४,९ समवगृह्णीयात् इति पाभे.। [p]) पाभे. पृ ३१८० *m* द्र.।

[q]) गस. उप. तृन्नन्तम् (तु. वे. BW. प्रमृ.; वैप्रु नाकि. इति ?)। GW. °त–>-ता इति ?।

[r]) पाभे. पृ ३१९४ *b* द्र.।

[s]) विप. (द्यावापृथिवी-)। गस. उप. कर्तरि ल्युट् प्र.।

[t]) नाप. (स्वीकरण- [तु. PW. प्रमृ.])।

[u]) नाप. (सांग्रहणेष्टि-)।

[v]) नाप. (इष्टि-भेद-)। तस्येदमीयः अण् प्र.।

ऋ १,६०,२;१००,१३;१२३,८; ४,४२,[१; २]; ७,५,५;३३,७; ६१,५;९,८९,५; ९५, ४; १०, १२८,८; खि १,२,३?[a];७,६,१; तै १ ४, ११, १; ३,४,१,१¶; ५, ११, ५†; ४. ३, ११, १; ५, २, २, ३¶; मै १, ८, ६¶; २, १३, १०; ¶काठ १०, ५; २३, १; २४, ६; २७,५; ३९, १०§; ¶क ३५,७; ३७,७,४२, ५; शौ ६,१२२,३[b];१२,३,७[c]; १६[d]; २६[e]; २८; पै १,१०४, ४; १६, ४९, ९; ५१, ७; †सुचध्ये ऋ १०, ८,६, मा १३, १५,१५,२३; का १४, १, १५; १६, ५, ४; तै ४, ४, ४, १; मै २, ७, १५; सचसे ऋ २,१, ३; ५, २८,२; काठ १६,१५†; शौ ५, ७, ८; पै ७, ९, ५; सुचेथे ऋ ८,५, २; सचेथे ऋ १, १५२,[(२, ८) १], १८०, १; १८३, २; १०, १०६,१०; सुचध्वे शौ २, ७, ४; पै १, ७, ४; सचावहि पै १, ९८, ३; सुचावहै ऋ ७, ८८, ५[f]; सुचन्त ऋ ४, ५,९; सुचन्त ऋ १,७३, ४[g]; १०, १११, ७; †सचन्त ऋ १, १५६, ४; १६४,[५०;

१०, ९०, १६]. २, ५, ५; ३, १, १४; ५, १७, ५; ४३,१५; ७, ५, ४; ७४, ५; १०,१७२, १; मा ३१, १६; का ३५, १, १६; मै ४, १०, ३; काठ १५, १२; कौ १, ४४३; जै १, ४६, ७; शौ ७, ५, १; पै २०, २,२; सचताम् ऋ १, १८३,२; जै १, २४,१०‡[h]; शौ १,१२,३; पै १, १७,३; सचतान्[i] तै ३,२,८,४; सचन्ताम् ऋ १, ९८, ३[j]; ४, ५, १४; ४१, १०; ७, १०४, १४; १०, ८९, [१५; १०३, १२]; मा २, १०†[j]; १३, १; १७, ४४†; का २, २, ९†[j]; १४, १, १; १८, ४, १२†; तै १, ६, ३, २†[j]; मै १, ४, १†[j]; ७,१; २, ४,३†[j]; †काठ[j] ४, १३; ५, २; ३२, २; क ३, ११†[j]; कौ २,१२११†; शौ २, ३४, १[k]; ४, १५, ७; ८, ४, १४†; १२, ३, ४३; पै ३, ३२,२[k]; ५,७,४; १५,६; १६ १०,४; १७, ४०,३; †सुचस्व, >स्वा ऋ १,१,९; १२९,९[k]; ६, २४, १०; मा ३, २४; का ३, ३, १६; तै १, ५, ६, २; मै १, ५, ३; काठ ७, १; ८;

क ५, ९; सचस्व शौ १२, ३, ५३; पै १७ ३५, ३; सचेथाम् शौ १२, ३,९; पै १७,३६,९; सचध्वम् शौ ३, १४, ६[l]; ४, ३७, १२; १८ ३, ३९; पै ३, १३, ३[l]; १३ ४, १२; १९, १०, १२[m]; सुचावहै मै ४,१४, ९‡[f]; शौ ६, ४२, १; सचावहै शौ ६, ४२, २; पै १९,८,१०; ११; ¶असचन्त मै २, १, ११, काठ १०, ५; ९; २३, १, क ३५,७; †सिचेर ऋ ५,५२,१५; ८, १०२, २२; कौ १, १९; जै १, २, ९; सचेरान् ऋ १, १८५, ९; ¶सुचेरन् तै २, ३, २, २; †सिचेर ऋ ८, ४८,१०; तै २, २, १२, ३; काठ ९,१९, सचेवहि ऋ ८, ६९, ७; ११; शौ १४, २,७२[n]; †२०,९२,४; १३; सुचेमहि ऋ ५, ५०, ३; १०, ७, १; †सचेमहि ऋ १, १३६, ६[o]; २, ८, [६ (८, २५, ११;)]. १०, ५७, ५; ६[o]; ६४, ११; मा ३, ५५; ५६[o]; का ३, ७,५; ६[o], तै १, ८, ५, ३. मै १, १०, ३; काठ ९, ६; क ८, ९; पै १८, १४, २S[n]; १२,२४,१३; ११[o].

a) सचेन्ते इति पाठः? यनि. शोधः।
b) पामे पृ ३१५९ c द्र.।
c) सपा. पै १७,३६,७ सृजन्ते इति पामे.।
d) सपा. पै १७,३७,६ सजन्ते इति पामे.।
e) सपा. पै १७,३८,५ सजन्ते इति पामे.।
f) सपा. सचावहै <> सुचावहै इति पामे.।
g) तु. सपा. टि. स्रा।
h) सपा. ऋ १,९,२ शौ २०, ७१, ८ सुा···सृजत इति पामे.।
i) सुह (तु. सस्थ. अरतुताम् इति)।
j) सपा. माश १. ८, १, ४२ शांश्री ४, ९,१ आपश्री १३, २२, १। मै १, ३, ३९ भगरघा इति पामे.।
k) पामे. पृ २९०७ c द्र.।
l) सपा. आश्री ३,११,६ सन्तु इति पामे.।
m) सपा. मंत्रा १,२,२१ अगृ १,२१,७ कौगृ २,४,१ पागृ १,८,८ मागृ १,१०,१३;२२,१० हिगृ १,५,११ सुरस्व इति पामे.।
n) सपा. °वहि <> °महि इति पामे.।
o) =सपा. कौसू ८९,१। तैब्रा २,४,२,७. ३,७,१४,१ आपश्री ६,१६,१२ प्रभृ. अशीमहि इति पामे.।

सचीमहि काठ ३७, १०.
सिषक्ति[a] ऋ १, ५६, ४; ५, ७३, ८; ६, ५०, ५; ६८, ३; ७, ७०, २; १०, ५१;९२, ९; †सिषक्ति ऋ १, ३८, ८; ६६, १; ७, ९१,३;९, ८४, २; मा २७, २३[b]; का २९, ३, १; तै ३, १, ११, ५; काठ ११, १३; सिसक्षि[c] ऋ १,७३,८; †सिषक्तु ऋ ५, ४१, १५; २०; ८, ७५, १३; तै २, ६, ११, ३; मै ४, ११, ६; †सिषक्तु ऋ १, १८, २; ७, ३७, ८; ९७,३; मा ३, २९; का ३,३,२१; मै १,५,४; काठ ७,२; क ५ २?[d]; §पै २, ८२,१-५;८३,१; ३; ?सिषजन्तु पै २,८३,२; †सिषक्त ऋ १०, १९,१; पै १९,२१,१४.
सश्चति ऋ १, १०१, ३[e]; †सश्चत[f] ऋ ७, २६, ४;९०,३; मा २७, २४[g]; का २९, ३, २; मै ४, १४, २; †सश्चसि ऋ ८, ५१, ७; खि ३, ३, ७; मा ३, ३४; ८, २; का ३, ३, २६; ८, १, १; तै १, ४, २२, १; ५, ६, ४; मै १, ३, २६; काठ ४,१०; ७, २; क ३, ८; कौ १, ३००; जै १ ३१,८; सश्चे ऋ ५, ३३,८; †सश्चत् ऋ २, २२, [१-३]; कौ १, ४५७; २, ८३६-३८; जै १, ४८, १; शौ २०, ९५, १; सश्चत मा २०, ७०; का २२, ७, ४; मै ३, ११, ४; काठ ३८, ९; अमश्चतम् ऋ १, ११२, ९; सश्चत[h] ऋ १, ६४, १२; ३, १६[२ (७, १८,२५)]; असश्चत तै ३, ३, २ २; मै १, ३, ३६; ३९[i]; काठ ३०,६.
सश्चिरे ऋ १,११०,६; †सश्चिरे ऋ १,८४, १२; २,१, १३; ५, २०,२[j]; ६४,३; ६७,३; मै ४, १२, ४; काठ ८, १७; कौ २, ३५७; जै ३,२९,१४; शौ २०, १०९, ३; †सश्चुः ऋ ६, ३६, ३; मै ४, १४, १८; काठ ३८, ७; सश्चिम ऋ ९,१६,२.
सचथ[k]- -याव ऋ १,१५६,५
सचथ्य[l]- -†थ्यन् ऋ ८,१०१, ५; कौ १,२५५; जै १,२७,३; -थ्यैः ऋ ५, ५०,२.
सचध्यै[m] ऋ १,१६७,५.
सचन- -नः ऋ १, ११६, १८[n]; -नस्य ऋ ६,३९,१.
सचना[o]- >सचना-वत्[p]- -वन्तम् ऋ ८,२२,२.
†सचमान- -नः ऋ ९,७४,५; ९६, १९; १०, ३, ३; कौ २, ५२७; ८९८; जै ३, ४१, ३; ४, १३, ११; -नाः ऋ ५,४२,८; -नाय ऋ १०, ११७, ४; -नौ ऋ ५, ३६, ६.
सचस्-> √सचस्य >सचस्य-मान- -नः ऋ १०,८,७.
सचान- -नः ऋ ६,२०,२.
१सश्चत्- -श्चते ऋ २,१६,४.
२सश्चत्[q]- -श्चतः ऋ १,४२, ७; ३, ९, ४; ७, ९७, ४; खि ४, ९,७; काठ १७,१८.
?सु चक्रमे[r] ऋ ५, ८७,४.
स-चक्षुस्- -क्षुषः पै १५.१९,६.
१सु-चनस्[s]- -नाः ऋ १, १२७, ११.
√सचनस्य >सचनस्यमा (न>) ना- -ना ऋ १०,४,३.

---

a) अभ्यस्तस्वरः अभ्यासस्येत्त्वं च (पा ६, १,१९०; ७, ४,७८)। b) वैतु. उ. <√सिच् इति।
c) पत्ताभावः उसं. (पा ८,३,११०)।
d) °श° इति पाठः? यनि. शोधः द्र.।
e) प्रपु३ (वैतु. स्क. सा. एकवचनस्य सतः व्यत्ययेन बहुवचनमिति)। f) प्रपु३। g) उ. शश्वत्तं पदमिति!।
h) मपु३। i) पाभे. पृ ३२१६ j द्र.।
j) पृ २९० b, c अप√सश्च् इत्यस्य वृत्तमिति यदुक्तं तन्नेष्टम् (तु. माश [६४, ३, १, १९] प्रमृ.; वैतु PW. प्रमृ.)। सस्य. ईर्यन्ति इत्यत्र धा. अनादरे वा कदर्थभावे वा दम्भे वा वृत्तिः?। सर्वत्र च कर्मणि प. द्र.। ?अन्य° इति चेह (अन्नमनुद्देश्ये) =अन्य- इति द्र. (वैतु. माश. प्रमृ. इतरपर्याय इत्येव!)।
k) भाप. (माहात्म्य-)। अथः प्र. उसं. (पाउ ३,११३)।
l) विप., नाप. (ऋ ५,५०,१)। द्वितीयार्थे यत् प्र.।
m) तुमर्थीयः अध्यैः प्र. (पा ३,४,९) तत्स्वरश्च।
n) √शक् 'शक्तौ'>*शक्षन-> -नः इति शोधः।
o) भावे युच् प्र. उसं. (पा ३,३,१०७)।
p) तु. पपा. प्रमृ.। GW. =सचन- इति कृत्वा स्वार्थे मतुप् प्र. इति।
q) नाप. (उपद्रवत्- [शत्रु-])। कर्तरि शतिः प्र. (तु. रुद्रवत्- प्रमृ.)। r) शोधः पृ ३१४९ p द्र.।
s) विप. (*प्रीतियुक्त- [अग्नि-])। (सह>)स+ (√चन्द् 'आह्लादन-दीप्त्योः'>√*चन्>भावे) चनस्->यनि. (वैतु. वें. मा. प्रमृ. पृ. =२समान- इति, उप. =अन्न- इति च!)।

२सचुनस्[a]– > सचुनस्-तम[a]– -मा ऋ ८,२६,८.

सुचा (वप्रा.)[b] ऋ १,५, ⌊२; ८, ४५, २९⌋; ७,२; ९,३; १०,४; ४०, १; ५१, ११; ६३, ३; ७१,४; ८१,८; ८३,५, ९३,११; १२२, ८; १३०, १; १३५, ३; १३९, ७[२]; १४०, ७; १६१,५; १६७, ७; १७४,६, २.१७,७; ३,१२, २; ५३, १०; ५४, २; ६०, ४; ४,१, ३; ३,९; ५,१०; ३१, ५; ३२,३;४; ३७,३; ५०, ११; ५, १६,५, १९, ४; ४४, १२; ४८, ४; ५६, ८; ९; ६५,३; ७४, २; ६,२४,१; २६,४;६; ४५,२२[c]; ५७,४; ५९,३; ७,१, २१; २२; २२, ४; ⌊३२,२; १०,५०,७⌋; ५९,३; ८१, २; ९३, ८; ८, १, १; ४,⌊२;५२,१⌋; ३;२१,१५; २५,२४; ३२,२०; ३३, ४; ७; ४६, ७; ५१,१; ६१, ११; ६६, ६; ६८,१७; ७८, २; ९२, २९; ९३,२०;⌊९७,८[२]⌋; ९,१०,८[d]; ७०, ४; १०, २३,४; ६२, ६; ९३, ५; ९५,८; १०५, ४[e]; ९; १३१,४; १३४,४; खि ३,३-४, १; मा १०, ३३†; २०,६२;६८; ६९; ७६†; ३४,५६†; का ११, १०, ३†; २२.६, ८; ७,२; ३; १०†; ३३, २, १९†; †मै २, १३,६; ३,११,३$, ४[२]; $; ४, ९,१; १२,१; †काठ ७,१२[२]$; १०, १३; १७, १९; २३, ११; २६, ११; ३८,८; ९[२]; $; ३९, १२; क ६, २[२]; †कौ १. ११५; १४८; २४१; २४२; २५२; २९७;२,२०;९१; १०२; १४७; १७५; ५८२; ७१०; १०१६; १०२६; १०४६; १०७१; ११४८; ३, २, ३; †जै १, १३, १; १६,४; २५, ९; १०; २६,१०; ३१, ५; २. ५,८; ३, २,११; ९, ५; १०, ४; १४,८; १६,१३; ४७, ८; ५८, ७, ४, ९,७;२६,५; †शौ २०, २५,५; ३८, ५; ४७, ५; ५३, १, ५६, ५; ५७,११; ६०, २; ६८,१३; ७०, ८; ७१, ९; ७३, ५; ७८, १; ८५, १; १२०, २; १२५, ४.

सचा-भू[f]– -भुवः ऋ ८, ३१, १०; –०भुवः[g] मा ३, ४७; का ३, ५,४, –भुवम् ऋ १, ११९, १; १३१, ३[२]; †शौ २०, ७२,२[२]; ७५, १[२]; –†भुवा ऋ १. ३४, ⌊११; १५७, ४⌋; २, ३१, ⌊१; ८,३५,१⌋; ८,३५, २; ३; १०, ७६, ⌊(४,५५, ३) १⌋; मा ३४, ४७; का ३३,२, १०; –भुवे ऋ १०, ११७, ४; –भूः ऋ १०, ७०,९.

*सुचि[h]– > सचि-विुद्[i]– -विदम् ऋ १०, ७१,६[j].

[a]) विप. [निष्कपट-प्रीतियुक्तौ (इन्द्रनासत्यौ = *महानक्षत्रभूतौ ⌊अश्विनौ⌋)]। वें. सा. < √सच् इति, PW. प्रमृ. = १सुचनस्– इति च?। सत्यु–+चुनस्– (प्रीति-) > बस. *सत्यु-चनस्– > यनि इति मतम्।

[b]) GW. प्रमृ. सुच्– > तृ१ इति, या ⌊५, ५⌋ प्रमृ. सहार्थे अव्युत्पन्नः नि. इतीव ⌊तु. MVO १,७७, ५⌋? भाप. (सहभाव-, संयोग-)। (√सच् ⌊वधा.⌋, 'समवायकर्मणादिषु' > भावे) *सुचस्– > (तृ१) –चसा > यनि.। विप. (प्रीतिदीप्त्यन्यतरसहित-, ⌊इन्द्र-, सोम- प्रमृ.⌋)। (सह >)सु+(√चन्द् > *चुन्– >) *चाँ, चा– > बस. सु-चाँ, चा–। उभयथाऽपि वा प्रायेण क्रिवि.। प्रायः सप्तमीयोगेषु स्थलेषु (ऋ १,९,२ प्रमृ.), क्वचिदन्यत्र च (ऋ १, १०, ४ प्रमृ.) द्वितीयः कल्पः द्र. (वैतु. GW. प्रमृ. तत्र सप्तमीयुक्तः कर. इति?)।

[c]) पस्थ. १गाय > गायत इत्यपपाठः शोधः। '(हे गायकाः!) वः (युष्माकं स्तोत्रसमूहं वर्तमानं) यद् (गीतं) सोमे) सुते (सति ⌊संप्रति⌋) सचा (*मिलित्वा) गायत, यद् (गीतं) शाकिने (इन्द्राय) शं (सुखकरं प्रतीयेत)' इति वा.।

[d]) पाभे. पृ १६६८ c द्र.।

[e]) सपा. कौ १,१९६ जै १,२१,३ सुदा इति पाभे.।

[f]) विप., नाप. (सखि-)। उस. उप. क्विबन्तम्।

[g]) = सपा. माश २,५,२,२९। तै १, ८, ३,१ मै १, १०, २ काठ ९,४ माग्र २,१,१० सुदानवः इति पाभे.।

[h]) WAG. ⌊२,१३a⌋ GRV प्रमृ. √सच् 'समवाये' इत्यर्थगमन्वय एव कृतादराः?। *नाप. (वाच्-, दिया-)। (√*सक्ष् ⌊= √*शक्ष्, √शिक्ष्, √*शक्, √शास् प्रमृ.⌋ 'वचने = वाग्व्यवहारे' >) *सुक्षि– > यनि. (तु. सस्थ. सुचि– ⌊*विद्वस्-, अध्यापक-⌋, पाले, पूर, गा. ⌊अंशतः⌋, पंजा. साखि, सी ⌊पुराह-⌋) इति च) इति मतम्।

[i]) विप. (*अनूचान- ⌊सुचि– = *विद्वस्-⌋)।

[j]) = सपा. ऐआ ३, २, ४ शाआ ८,९। तैआ १,३, १; २, १५,१ सखि-विदम् इति पाभे.।

स-चित्[a]- -चितः ऋ १०, ६४,७.
स-चित्त,त्ता[b]- -त्ताः शौ ६, १००, १; पै १९, १३, ४; -त्तान् पै १०,४,१.
?सचिद् यद्[c] पै १०,१२,१.
?सचीनम् पै १,४४,२.
स-चेतस्[b]- -तसः ऋ ८, ५८, १; १०,१, ३; ४, ५; ६४, ७; खि ३, १८, २; मा १८, ७६; का २०,५,१; काठ ७,१४; क ६,३; कौ १,४५८; जै १,४८, २; शौ १,३०,२; ५,२१, १२; ६,६८, १[d]; ७,२३,२; पै १९,२०, ४[e], २०,५,१; -तसम् ऋ १०,४४, ४; शौ २०,९४,४†; -तसा ऋ १०, ११३,१; पै १६, ७२,२![f]; -तसौ खि ३,१५,१३; मा[g] ५, ३; १२, ६०; का[g] ५, १, ३; १३, ४,१६; मै[g] १, २, ७, ८, ८; ३, २, ३; ९, ५; शौ २, २९,३[h]; ४.२६,१; २९,१[i]; २[i]; -ताः ऋ १, ६१, १०; ४.१६, ७; †शौ २०,३५,१०; ७७,७.
स-च्छन्दस्[j]- -¶न्दसः काठ २५,१; क ३८,४; -न्दाः[k] तै ५,२,११, १; मै ३,१२,२१; काठ ५०,५.
स-च्छ(न्द >)न्दा[l]- -न्दाः[k] मा २३,३४; का २५,७,२.
स-च्युति[m]- -तिम् मै २, ७,१२.
√सज्, सजन्ते पै १७,३७,६[n];३८, ५[o]; ३९, १०[p]; सजन्ताम्[q] पै १७, ३८,९.
असक्त पै २०,४०,१[r].
सक्त- -क्तः पै ४, १४, ६; -क्तम् शौ ५, १३, १.
सजमान- -नः पै १०, ६,११.
?सजताम् पै १, १३, ४.
स-जन[s]- >१सजन्य[t]- -न्या ऋ ४, ५०, ९.
¶सजनीय[u]- -यम् तै ७,५,५,२[v].
¶२सजन्य[u]- -न्यम् काठ ३४,४[v].
३स जन्य[s,w]- -न्यः मै १,२,१०[x].
?सजयाम् पै १, ८६, ४.
सजात[y]- -तः मा ५,२३; का ५, ६, २; मै १, २, १०; २, ७,४![z]; काठ २८, २¶; क ४४, २¶; शौ १, १९, ३; ३, ३,६; पै २, ७४, ६; -तम् शौ १३,[?]१,३१; पै १८,१७, १०; -¶ताः तै २, १, ६, ४; ७, ६[?]; २, ११, ४; ३, ९, १§; २; ३; ६, ९, ७; ३, ४, ८, १; मै १, १, ८§; ४, ८; २, १, १; ८; ३, २[v]; §; काठ १, ७§; १०, ११[?];

[a]) बस. पूप. सह इति प्रायः GW. प्रमृ. च, अन्ये GRV. प्रमृ. =२समान- इति; उप. भाप. < √चित् इतीव? । विप. (सत्यव्यवहार-युक्त- [वाग्ग्रादि-]) । सत्य-+(√वृत् 'आचारे' >कर्तरि) वृत्- > उस. *सत्य-वृत्- > (*सच-इत्- >) यनि. इति मतम् ।

[b]) विप. (देव- प्रमृ.) । बस. । पूप. =२समान- ।

[c]) शोधः पृ २००२ *e* द्र. ।

[d]) सपा. पै १९,१७,१३ सुचेतसः इति पाभे ।

[e]) शोधः पृ २४७२ *c* द्र. । [f]) °तसः इति शोधः द्र. ।

[g]) =सपा. माश ३,४,१,२४ । तै १, ३, ७, २ प्रमृ. समोकसौ इति पाभे. ।

[h]) सपा. पै १९,१७,१२ सुवर्चसम् इति पाभे. ।

[i]) सपा. तै ४,७,१५,२ सयोजसा इति, मै ३, १६, ५ सयोजसा इति, काठ २२,१५ सयोजसा इति, पै ४, ३८,१;२ °जसौ इति पाभे. ।

[j]) विप., नाप. (छन्दो-भेद-) । बस. पूप. =२समान- ।

[k]) पाभे. पृ २८४० *d* द्र. ।

[l]) पूप. =२समान- । शेषं पृ २८४० *e* द्र. ।

[m]) विप. । बस. । पूप. =सह ।

[n]) पाभे. पृ ३२१६ *d* द्र. । [o]) पाभे. पृ ३२१६ *e* द्र. ।

[p]) पाभे. पृ ३२१५ *g* द्र. । [q]) पाभे. पृ ३१९९ *f* द्र. ।

[r]) सपा. ऐब्रा ५,२७ असृष्ट इति पाभे. ।

[s]) पूप =२समान- । [t]) विप. (१धन-) । शेषं पृ २१४६ *k* द्र. (तु. WAG [२,३० *c*]) ।

[u]) =सूक्त-विशेष- । स जनासः (ऋ २ १२)+ मत्वर्थे यक्‍ छ > ईयः प्र. यत् प्र. च ।

[v]) सपा. सजनीयम् <> सजन्यम् इति पाभे. ।

[w]) नाप. । बस. उप. (=जन्मन्-) √जन् + भावे यत् प्र. । [x]) स १. काठ २,११ सनाभिः इति पाभे. ।

[y]) त्रा. वपा. अनु स (=सह इति वा २समान- इति वा)+(√जन् >) जात- > तस. इति मा. [गौ], वग. अन्तोदात्तः [तु. पा ६, २, १७१] इति वै. [WAG. [२,३० *b*]] । शौ. पपा. स-जा° इति च । नाप. (संबद्ध-) । (√सज् 'संगे =संबन्धे' > भावे) *सज्- + (√भृ 'धारणे' > कर्तरि) भृत- > उस. *सज-भृत- यनि (तु. मा. तै. पपा.अनवग्रहः) । *भाप. (संबन्ध- [तु. सजात्य-]) । बस. पूप. कर्तरि प्र. टा. च भावे इति विशेष इति मतम् ।

[z]) स:, जातः इति शोधः (तु. पपा., सपा. मै ३,९, ५ ऋ १०,१,२ प्रमृ. च) ।

१२, १; २[10]; §[1]; २१, ४; २५, ३; २८, २; क १, ७§; ३१, १९; ३८, ६; ४४, २; शौ ३,४, ३§[a]; –†°ताः ऋ १०, १०३, ६[b]; मा १७, ३८[b]; का १८, ४, ६[b]; तै ४, ६, ४, २[b]; मै २, १०, ४[b]; काठ १८, ५[b]; क २८, ५[b], कौ २, १२०४[b]; §शौ ३, ३,४; ६,७३,१[c]; २[c]; ३[c]; १८,४,३७, §पै २,७४,४; –तान् ऋ १, १०९,१; मा ११, ५८[4]; का १२, ५,९[4]; तै १, १, ७, १[1]; २[3]; ¶२ १,३,२;६,५; ७,६[2]; २,५,६; ७; ८,१; ११, १[2];३;४[2]; ३,३,५; ९,२; ¶३, ४, ८,१; २, ४,१,५,४; मै १, १,८; २,११; १४; २,३,२[2]¶. ७,६[4]; काठ १,७[5]; १०,९,११, १[2]; १२, २[5d]; १६,५[4]; क १, ७[5]; शौ १, १०, ४; ११, १, ६; पै १, ९, ४; १६ ८९, ६; –तानाम् मा १०, २९, १७, ५१; २७,५; का ११,८,६;१८, ५, २; २९, १, ५, तै ¶२,२, ११,४; ३, ९, २; ३,५,४,२[e]; ४, १, ७, २; ४,५,१; ६,३,१; मै १, ४, ३[e]; ८¶; २,१,८¶; ३, २[5]; ¶[1]; १०, ४; १२, ५; काठ १०, ११¶; १८, ३; १६; २५, ३¶; ४०, २; क २८, ३; २९,४, ३८,६¶; शौ १,९,३[e]; २, ६, ४; ३, ८, २; ६, ५,२; १९ ४६,७; पै १,१८,२; ३,१, ४; ३३, ५; ४, १०, ६; २३, ७, १९, ३, १४; २०, ९, ४; –ते पै २०, ४०, ७; –तेभ्यः ¶काठ १२,१;२; –तेषु तै १,६, २,१[2]; १०, १[2]; २, ¶२,१,२; ३, १; ३, ९, १[2]; ३[2]; मै २, ३, २[5d]; काठ १२, २[2]; –तैः तै २, ३,३, ५¶; मै २,२,३¶; ¶काठ १०-११, ४; २१,४; क ३१,१९¶; शौ ३,८, ३; ११, १,७, पै १,१८,३, १६,८९,७.

साजात्य[f]– -त्यम् मै १,८,७[2]¶.

¶सजात-काम– -म काठ ९, १७; १०, ९; ११; ११,१; ४; १२, १; २; १३; २१, ४; २५,३§; क ३१,१९; ३८,६.

¶सजात-त्व– -त्वम् काठ ९, ६; क ४, ५.

सजात-वनस्या[g]– -स्याम् तै २, ६, ९,७.

सजात-वनि– -नि मा १, १७; १८[2]; का १, ६, २; ३[2], -निः मै १,२,८,३,८,५; –निम् काठ २,१२; ३,३; क २,६,१०.

सजात-शंस[h]– -सात् मै ४, १४, १७; पै २, ३०, ५.

†सजात्य[i]– -त्यम् ऋ २, १,५[j], ३, ५४, १६; ८, २७,१०;७३, १२; –त्यस्य ऋ १०, ६४,१३; –त्यानाम् ऋ ८, ८३, ७[k]; मा ३३, ४७; का ३२, ४,४; –त्ये ऋ ८, १८, १९; –त्येन ऋ ८, २०, २१; कौ १, ४०४, जै १, ४५, ६.

?सजाताना पै २, ६४,१.

?सजाताम् पै १, १३, ४.

†स-जि़त्वन्(बप्रा.)[l]– -त्वानम् ऋ १,८,१; तै ३, ४,११,४; मै ४, १२, ३; काठ ८, १७, कौ १, १२९; जै १, १४, ५; शौ २०, ७०, १७; –त्वाना ऋ ३, १२, ⌊४ (८, ३८, २)⌋; कौ २,

[a]) पामे. पृ १३५७ *f* द्र. । [b]) पामे. पृ८६८ *j* द्र. ।

[c]) सपा. यक्र. पै १९,१०,९; ११;१० सुजाताः इति पामे. ।

[d]) द्विः सपा. सजातान् <> सजातेषु इति पामे. ।

[e]) पामे पृ २०५९ *i* द्र ।

[f]) =सजात्य- । भावे ष्यञ् प्र. ।

[g]) यस. उप. भाप. वनस्या- (<√वनस्य <वनस्-) । [h]) पस. उप. भाप. ।

[i]) भाप. (सजात-भाव-, संबन्ध-), वि. (सजात-युक्त-, संबन्धवत्-), नाप. (संबद्ध-, बन्धु-) । भावे स्वार्थे च यत् प्र. उसं. [यक. पा ५,१, १२५; ४, ४,१२८ (तु. सा. GW.; वेंतु. या [६,१४] सा [प्रभृ] <°सु आनि- इति ?)] ।

[j]) पृ १२६४ *i* यदुक्तं तन्नेष्टम् ।

[k]) 'हे इन्द्र, विष्णो, मरुतः, अश्विना ! सजात्यानाम् (बन्धूनां ⌊सताम्⌋) एषां नः (°अस्माकम् ⌊वेंतु. सा. द्विरे इति⌋) अधि-इत (°स्मरत ⌊एते वयं युष्माकं बन्धवः सन्तः सर्वदा स्मरणार्हाः⌋,' इति वा. (वेंतु. GW. GRV. भाप. इति) ।

[l]) (स+⌊<सम्⌋ ⌊√जि > कर्तरि⌋ जि़त्वन्- >यस. इति PW. प्रमृ., उस. पूप.=२समान- इति सा., संगन्ताऽरि- इति स्क. भा. प्रमृ, बस. इति वें. सा. च ? । वि. (°शक्तिमत्- ⌊रयि-, इन्द्राग्नि-⌋) । वृष- (°भाप. ⌊शक्ति-⌋) + [√जि (=√धा > °धि ⌊'धारणे'⌋) >कर्तरि] जि़त्वन्->उस. °वृष-जि़त्वन्-> यनि. इति मतम् ।

१०५२; जै ४, २३, १.

†स-जित्व(र>)री[a]— -रीः ऋ १०, १७, ३; मा १२,७७; का १३, ६, ३; तै ४, २, ६, १; मै २, ७, १३; काठ १६,१३; क २५, ४; पै ११, ६, ३.

स-जुष्[b]— -जूः[c] ऋ १, २३,७; ४४, २; [१४; ५,५१, ८ (७, ६६, १०; १०, ६५, ७)]; ५, ५१, ८; ९[३]; १०[३]; ६०, ८; ६, ४७, २९; ७, ३४, १५; ८, १७, १०; १०, ७५, ६; १०५, ९; खि १, ४, ७; ५, ७, ४,१८[२]; ५, १;३; मा ३, १०[४]; ६,११; ७, ५[d]; ८, १०; १२, ७४[४]; १४, ७[१०]; २९, ५५†; का ३, २, ३[३]; ४[३]; ६, २, ७; ७, २, २[d]; ८, ६, ३; १३, ५, १३[४]; १५, २, १[१०]; ३१, २, १२†; तै १, ३, ८, १; ४, २७, १; ४, ३, ४, ३[c]; ६, ६, ६†; ५, ६, ४, १[४]; ६, ५, ८,४; मै १, ३, ११; १५; ३, २९; ८, ६; २, ८, १[१०]; १२, ३[४]; ३, ४, ४[५]; ९, ७†; १६, ३†; ४, ७, ४; काठ ३, ६; ४, ११; ६,७; ८[५]; १७, १[१०]; २२, ५[४]; ६; २८, ८; ४६, १†; क २, १३; ३, ९; ४, ६; ७[५]; २५,१०[११]; ३४,१; ४४,८; †कौ १, ३७०; २, २८०; ११३१; †जै १,३९, १; ३, २३, १२; ४, ११, ९; शौ ६, ३५, ३; १२६,१†; ८, २, १३; २०, ५४, १†; पै ६, ९, ३; १५, ११, ९†; १६, ४, ३; १९, ९,५; २२, ४.

स-जोष[e]— -षाम्याम्[f] तै १, ४,४,१; -षौ ऋ ३, १२, २; तै ५, ६, ४,१[g?h]; मै २, १२,३[g?h]; ३, ४,४[g?h]; काठ २२,५[g?h].

स-जोष(,षा)स्[i]— -षाः[j] ऋ ६,२,३; -षसः ऋ १, ४३, ३; १३१, १; १३६, ४; १७३,७; २,११, १४; ३, ८, ८; २०, १; २२, ४; ४, ३४, ६; ८[४]; ५, २१, [३; २३, ३; ८,२३, १८]; ५७, १; ८, २५, १४; २७, ५; १७; ५४, ३; ९, ५, ११; १८, ३; ८१, ४; १०२, ५; १०, ६५, १[k]; १२६, १; १७५, ३; खि ३, ६, ३; मा ३, ४४; १२, ५०†; का ३, ५, १; १३, ४, ६†; तै १, ८, ३, १; ४, २,४, ३†; मै १,१०, २; २,७,११†; काठ ९,४; १६,११†; क ८,७; २५, २†; †कौ १, ४२६; २, ४४५; †जै १, ४१, ८; ३,३४, ३; पै ३, ३८, ३[l]; ५, ३९, १†; -०षसः ऋ २, ३१, २; ५, ५४, ६; १०, ३५, ११; मै ४,१४,१०[m]; शौ ६,११५,१[m]; पै ९, १२, ९; १६, ४१, ४[m]; -षसम् ऋ १०, १५३, ४; शौ २०, ९३, ७†; -षसा ऋ ३, ५८, ७; ४, ४६, ६,७,७२, २; ८, ९,१२; २६, [(१, ३६, ४; ४०, ५; ७, ६६, १२) ११]; १०१, ७; मा २०, ९०; का २२, ८, ११; तै ४, ७,१, १; ५, ७, ३, २; मै ४, १०, १; ११, २; शौ २०, १४१, २†; -षसौ ऋ ८, ३५, [१-२१];

---

[a]) विप. (°शक्तिशालिनी- [वीरुध्-]) । = स-जित्वन्- । उप. क्वरप् प्र. इति विशेषः । पाप्र.<स-जित्वन्- इति ।

[b]) पा. प्रगृ. [सह>] स + [√जुष् > कर्तरि] °जुष्->उस. इतीव । विप. (°सहभाव-वत्-) । (√°सज् 'सङ्गे=सहभावे'>भावे) °सज्- +(√वस 'निवासे =भावे'> भावे) °उष्-> यस. °सजोष्->यनि. । यद्वा °सजोषम्- > °सजो[स्>]ष्- > यनि. इति मतम् ।

[c]) न. द्वि१ वा. क्रिवि. ।

[d]) सपा. सजूः (माश ४,१,२,१६ च)<>सजोषाः इति पाभे. ।

[e]) = स-जुष्- ।

[f]) सपा. °षा° (आपश्रौ १२, १४, ९ च)<> °षो° (माश ४,१,२,१६[1] माश्रौ २, ३,५, ४ च) इति पाभे. ।

[g]) °जोषसौ इति शोध· (तु. पाभे.) ।

[h]) सपा. °षौ<>°षसौ (माश ७,२,३,८ च) इति पाभे. ।

[i]) = स-जुष्- । उप. °उष(,षा)स्- इति भाव. इति मतम् ।

[j]) वा. किवि. (तु. PW. GW. प्रमृ.; वैप. पं. सा. स-जोष्- [विप.]>प्र१ इतीव?) ।

[k]) विप. (°सहवर्तिन्- [देव-]) । स (=सह)+(√जुष् 'प्रीतौ'>) जोषस्- > स-जो° इति GRV. प्रमृ. । (√सज् 'सङ्गे'>) °सज्- (साधारण-)+(√वस् 'निवासे'>) °वसम्->बस. °सज्-वसम्->यनि. (तु. [तात्पर्ये] सा.) इति मतम् ।

[l]) सपा. °षसः<>°षाः (माश ९, २, ३, २८[1] च) <>मै २,१०,६ सह इति पाभे. ।

[m]) सपा. सजोषसः (तैश ३, ७,१२,१ तैआ २, ३,१ च)<> सजोषाः (आपमं २,११,४ च) इति पाभे. ।

खि ५, ७, ४, १८[a]; मा १२, ७४[a]; का १३, ५, १३[a]; -पाः ऋ १, ६५, १[b]; ७२, ६[b,c]; ९०, १; ११८, ११[b,d]; १५३, १[b]; १८६, [२[b]; ७, ६०, ४[b]]; ३; ६; २, ३१, ४; ३, ४, [८; ७, २, ८]; २२, २; ३५, ९; ४३, ३; ४७, [२ (५२, ७)]; ४, ५, १[b]; ३४, ७[१]; [७; ६, ४०, ५]; ३९, ३; ५६, ४[b,d]; ५, ४, ४; ३१, ५[b]; ४१, २[b]; ४[b,c]; ८; ४३, ६; ६, ३, १; १३, ३; १७, ११[b]; ४९, ७; ५०, १२[b]; १३; ५१, [५[b]; (१०, ६३, १७; ६४, १७)]; ६७, ५[b]; ६८, १; ७, २, ८; ३, १[e]; ५, ९; १०, ४; २४, [४ (८, ८, १; १८; ८७, ३)]; ३४, २३[f]; ३८, ४[b,c]; ४८, ४[b]; ६०, ४; ८, ४८, १५; ६३, १२[b,c]; १०, १८, ६[g]; २०, १०[h]; ६१, २७[b];

८३, २[i]; ११०, ३; खिसा ३, ६[j,k]; मा ७, ३७†; १७, ६९[l]; २०, ३९; २९, ३; ४; ८; २८†; ३३, ५०†; का ७, २०, १†; १८, ६, ५[l]; २२, ४, ४; ३१, १, ३; ४; ८; ४, ४†; ७†; तै १, ४, ३, १[m]; ४२, १†; ६, १२, ६†[b]; ३, ३, ११, ३[j,k]; ४, १, ११, २†; ६, ५, २[l]; ५, १, ११, २[१]; ३; ६, ४, ६, २[m]; ३[m]; मै १, ३, ५[m]; २३†; ३, ११, १; १६, २[१]; †४, १२, २[b]; ३[l]; ४[n]; ६[j,k]; १३, ३; १४, ३; ९$; ११[२]†[n]; १५; काठ ४, १[m]; ७, १३[१]; १६†; ८, १६†[b]; १७†; १६, २०†; १७, १८†; १८, ४[l]; २१, ९[l]; ३५, १†[e]; ३८, ६; ४६, २[१]; क ३, १[m]; ६, २; २८, ४[l]; ४८, २†[e]; कौ १, २१८†, २, ५६९†[e]; जै १, २३, ५†; ३, ४६, ४†[e]; शौ ३, २२, १[j,k]; ४, १४, ५[l];

३२, २†[l]; ५, १२, ३†; २८, ५; ७, १८, ३[j,k]; ११३, २; १२, २, २४†[g]; पै २, ५९, ३; ३, १८, १[j,k]; ४, ३२, २†[l]; १७, ३२, ५†[g]; २०, २, ५[j,k]; -षोष्याम्[o] मा ७, ८; का ७, ३, २; मै १, ३, ६; काठ ४, २; क ३, २.

‡सज़ोपा[p]- -पाः[q] कौ १, २०५; जै १, २२, २.

सं-चकान्- सं√कै द्र.

सं√चक्ष्, सम्‌ ''चष्ट ऋ ७, ६०, ३; [(४, २, १८ ८, २५, ७)].

सं-चक्ष्[r]- -चक्षि ऋ ६, १४, ४.

सं-चक्षाण- -णः ऋ ६, ५८, २; मै ४, १४, १६†.

सं-चक्षे[s] ऋ १, १२७, ११; ७, १८, २०; शौ ५, ११, २[t,u].

†सं-चक्ष्य > क्ष्या ऋ १, १६५, १२; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८.

सं√चर्,>चारि, संचरति तै ६, १, ९, ५¶[v]; शौ ८, ९, २२[w];

a) पाभे. पृ ३२२१ *h* द्र. ।

b) न. द्वि१ सत् वा. क्रिवि. (वैतु. L [५५३] °पसः इति शोधः?) । c) वैतु. सा. प्र१ इति ।

d) GW. स-ज़ोप- > -पाः इति ? ।

e) न. क्रिवि. (तु. ORN.; वैतु. वें. सा. विप. [अग्नि-] सत् द्वि१ प्रथमान्तमिति, GW. विप. [देव-]) सत् स-ज़ोप- > -पाः [प्र३] इति । '(हे ऋत्विजः ! यूयम्) अग्निं देवं यजिष्ठं दूतं (सन्तम्) वः (युष्माकम्) अध्वरे अग्निभिः (आहवनीयादिभिः साधनभूतैः) सजोषाः (सायुज्येन [क्रिवि.]) शृणुध्वम् (सपर्यत)' इति वा. ।

f) तु. पपा. प्रमृ.; वैतु. GW. स-ज़ोप- > स्त्री. प्र१ इति । g) सपा. तैआ ६, १०, १ आमिगृ ३, ७, ११:९ बौपि १, १७:९ सुरथः इति पाभे. ।

h) वैतु. PG [२, २२६] सज़ोपसे वा सज़ोपसः वेति संभावुकः ।

i) सपा. तैबा २, ४, १, ११ धर्मेण इति पाभे. ।

j) स. द्वि१ सत् वा. क्रिवि., यद्वा !सज़ोपाः > सज़ोपसः (विश्वे देवासः) इति शोधः । सस्थ. अदिति > अदित्या (तृ१) इति चापरः शोधः ।

k) पाभे. पृ३२२१ *m* द्र. । l) पाभे. पृ३२२१ *l* द्र. ।

m) पाभे. पृ ३२२१ *d* द्र. । n) वा. क्रिवि. द्र. ।

o) पाभे. पृ ३२२१ *f* द्र. ।

p) विप. (गिर्-) । (√सज् 'सङ्गे' >) सज़्- (सक्त-) + (√जुष् > भावे) ज़ोप- > षस. *सज़्-जो(प>) पा- > *सज़् ओ° > यनि. । सपा. ऋ १, ९, ४ शौ २०, ७१, ७ अज़ोषाः (जोषयुक्ताः) इति समानार्थः पाभे., यत्र (आ [सह] >) अ + जो(ष)- > षस. यनि. । यद्वा *सज़्-जोषा- > *ह अ-जो° > *अ अ-जो° > आ जो° > यनि. (पृ ६६ *h* यदुक्तं तद्नेष्टम्) ।

q) प्र३ । r) गस. उप. भावे कृत् (तु. MOS [१६७, ४] प्रमृ.) । s) गस. उप. केनन्तम् ।

t) सं° इति ? यनि. शोधः (तु. w.) ।

u) सपा. पै ८, १, २ संपृच्छे इति पाभे. ।

v) तु सस्थ. टि. अनु । w) पाभे. पृ २८१७ *g* द्र. ।

संचरति मै ३,८,१०[१]¶;¶संचरति काठ २६, १[२]; क ३६,३[a]; ४०,४[२]; पै १६,१९,१०[b]; १८, २४, ९[c]; सुंचरेते ऋ १, १२३, ७; ३, ७, १; काठ ३९, १०[d]; शौ ८,९, १२[d]; पै १६,१९,२[d]; १७, ७, २; सुंचरतः तै ५, २, १०, ६¶; शौ ८, ९, १२[e]; पै १६, १९, २[e]; संचरन्ति ऋ ५, १,४; ७,३३,९[f]; खि ४, ११, ११; तै १,५,१०,४[g,h]; पै १९, ९, २[i]; संचरन्ति ऋ ८, ४८, १[f]; १०, ४, २[f]; १२, ८; शौ ३,१५,२[i]; ४, ३८, ५; ६,५५, १[i]; १२,१,४७[j]; १८,१, ३६†; संचरन्ति पै ५, १५, १; २०, १८,३†; सुम्'''चरन्ति ऋ ५ ९, २; ६, ४७, ३१[k]; मा २९, ५७[k]; तै ४, ६, ६, ७[k]; काठ ४६, १[k]; सुम् (चरन्ति) ऋ ५, ९, २; सुंचरत् शौ १३, २, ४०; पै १८, २४, ८; सुंचरातै शौ ३, ४,३[l]; संचरः[m] पै १९, ३६, ४; ३८, २; ?सुंचरताम्[n] पै १, १०६, २; संचरन्ताम् पै १७,२८,२[o], सुंचरन्तु ऋ४,८,७; सुम्'''चरन्तु मै ३,१६, ३‡[k]; सुंचर शौ ६,४५,१[m]; सुमचरत् तै ५, १, १, ४¶; शौ १३, २, ४१[c]; समुचरत् मै ३, १, २¶; ¶संचरेत् काठ २६,१[a]; क ४०, ४[a]; सुंचरेयुः मै ४,२,१०¶,सुंचरेम शौ ३,१२,१[p]; पै १,१०६, २[n];३,२०,१[f];७,६,५[f];९[f].

सुम्'''चारय[q] मा २३, २१[r]; का २५, ६, १.

१सं-चर्[s]- -राः मा २४, १५; १७; १९; का २६,३,५;४,२; ४.

२¶सं-चर्[t]- -रे तै ५, ४, ३,५; मै ३, ३,४; काठ २१, ६; क ३१, २१; पै २०, ५, १§[u].

१सं-चुरण- -णे ऋ १, ५६, ⌊२; ४, ५५, ६⌋.

२सं-चुर(ण- >)णी[v]- -णीः ऋ ६, २४, ४.

सं-चुरत्- -रन्तः[w] क १, १६; ३६, ३; –†रन्तम् ऋ १०, १७, ⌊(१,१४६,३; ३, ३३,३) ११⌋; मा १३,५; का १४,१,५; तै ३, १,८,३; ४,२,८,३; ९,५; मै २, ५, १०; काठ १३,९; १६,१५; ३५,८; शौ १८,४,२८; पै २०, १२,७; –रन्तौ[x] तै १,७,७,२.

संचुरन्ती- -न्ती ऋ १, १४६, ⌊३[f]; ३, ३३, ३[g]; (१०, १७, ११)⌋; तै ४, ३, ११, १[d,y]; –न्तीः तै १, ८, १४, २[z].

सं-चेुण्य[f,a1]- -ण्यम् ऋ १,१७०, १.

?सं च वि च त्र त्रियें मं च तु रेकजं पै १, १०७, ६.

?सं चा च[b1] काठ ४०,६.

सं√चि (चयने), सुं (चितन)[c1] ऋ

a) सपा. काठ २३,६ संतरति इति पाभे. ।

b) पाभे. पृ २८३७ *s* द्र. ।

c) सपा. संचरति <> सुमचरत् इति पाभे. ।

d) सपा. सुंचरेते <> संचुरन्ती <> मै २,१३,१० अनुसंचरेते इति पाभे. । e) पाभे. पृ २८३७ *p* द्र. ।

f) तु. सस्थ. टि. २अभि । g) तु. सस्थ. टि. अनु ।

h) सपा. आश्रौ ३,१४,१० संतरन्तु इति पाभे. ।

i) पाभे. पृ२९६६ *l* द्र. । j) पाभे. पृ१३१२ *d* द्र. ।

k) सपा. सुम्'''चुरन्ति <> सुम्'''चुरन्तु <> शौ ६,१२६,३ सुम्'''पतन्तु इति पाभे. ।

l) सपा. पै ३,४,३ अव'''दधाति इति पाभे. ।

m) सपा. संचरः <> सुंचर इति पाभे. ।

n) सं-चरन्ती- (विप. ⌊एकाष्टका-⌋) > -न्तीम् इति शोधः (तु. ⌊अंशतः⌋ मूको.)। 'सरथम् उपलक्ष्य संचरन्ती° (ताम्) उप (कप्र.) संचरेम' ।

o) पाभे. पृ ३०३५ *g* द्र. ।

p) तु. सस्थ. टि. उप ।

q) सपा. तै ७,४,१९,१ काठ ४४,८ अन्वज इति पाभे. ।

r) पृ १३१३ सस्थ. निर्देशो नेष्टः ।

s) विप. (पशु-)। गस. उप. कर्तरि अच् प्र. ।

t) नाप. (मार्ग-)। गस. उप. अधिकरणे घः प्र. (पा ३, ३,११९)।

u) सपा. शौ ७,२३,२ स्वसरे इति पाभे. ।

v) विप. (स्तुति-)। कर्तरि ल्युट् प्र. ।

w) सपा. मा ४, १ प्रमृ. माश ३, १,१, १२ मंतुरन्तः इति पाभे. ।

x) =सपा. तैब्रा २, ७,१६, १ तां १,७,५ बौश्रौ १८, १७ : २० प्रमृ. । माश्र १, १३, ४ संचरन्ति इति, वाश्रौ ३,१,२,१ काश्र २६,२ संपतन्ति इति च पाभे. ।

y) तु. सस्थ. टि. अनु (परि.) ।

z) पाभे. पृ ८५२ *f* द्र. । a1) गस. कृत्यार्थे केन्यः प्र. ।

b1) सपा. मा २७, ४५ का २९, ६,१ सुम्चाञ्च (=सुम्'''अञ्च, च) इति पाभे. ।

c1) सस्थ. टि. ?शस्त (परि.) द्र. ।

४, ३७, ८.

¶संचिनोति मै ३, ४, ८; काठ २२,७; क ३५, १; ¶संचिनवत् तै ५, ५, २, १; मै ३, ४, ८; काठ २२, ७; क ३५, १; ¶समचिन्वन् तै ५, ५, २, १, मै ३, ४, ८; समचिन्वन् तै ५, ५,२,१¶.

¶सं-चित, ता- -तः काठ २१, ७; -तम् तै ५, ५, ७, ४; ९, ५; -ऽता:[a] पै १६, २९, ३; ४; -ताम् काठ २२, ८; क ३५,२; -ते तै ७, ५,१५, १[२].

सं-चिति- -तिम् पै १३,५,६.

सं-चिकित्वस्- सं√कित् द्र.

सं√चुद् > चोदि, संचोदय ऋ १, ९,५; शौ २०,७१,११†.

सं√चृत्, सम्…चृतामि, सम्[b] (चृतामि) पै २०, २६, २[b].

सं-चृत्[c]- -चृतम् ऋ ९,८४,२.

सं√छिद्, संछिन्धि शौ १२,११,७.

?समच्छिदन्[d] शौ ६,१०४,१.

√सञ्ज् √सज् द्र.

सं-जग्मान्, ना- सं√गच्छ् द्र.

सं√जन्, > जनि, सम्…जायते ऋ ९, ६८,५; सम्…जायताम् पै ५,३७,६; †सम्…अजायथाः ऋ १, ६, ३; मा २९, ३७; का ३१, २, १; तै ७, ४, २०,२[e]; मै ३,१६,३; काठ ४४,९; कौ २, ८२०; जै ३,५७, १०; शौ २०, २६,६; ४७,१२; ६९,११.

†संजनयन्ति ऋ ५, ७, २; तै २, १, ११, ३; मै ४,१२, ४

?संजनो[f] पै १८, ९, ६.

सं-जय, सं-जयत्- सं√जि द्र.

सं-जर्भुराण- सं√भुर् द्र.

सं-जानान्, ना- सं√ज्ञा द्र.

सं√जि, सम्…जयति ऋ ४,५०,९; काठ २२, १५[g]; संजयामि ऋ १०,४८, १; पै १,६६,३; संजयाति ऋ ५,३७,५; संजयत् पै १९, १७,१२[h]; संजयात् पै २, १६,१[i]; संजयाः पै ३.२७, ४; संजय मै ४,१२, ३[j]; शौ ८,८, २४; पै १६.२१,५;†सम्…जय ऋ ८,७५,१२; तै २,६,११,३; मै ४, ११,६; काठ ७, १७; कौ २, १०००; संजयतम् ऋ १, १०८, १३; †समजयन् ऋ ६, ७३,३; काठ ४, १६; ४०,११; शौ २०,९०,३; सम्… अजयत्, सम्(अजयत्)[k] ऋ ४,१७,११; समजयन् शौ ११, १२, १२[k]; सम्…जयेम ऋ १. ८, ३; शौ २०, ७०, १९†.

†संजितम् ऋ ९, ७, ९; कौ २, ४८६; जै ३. ३७, १.

सम्…जिगाय ऋ १०, ६९, ६; संजीयासम् पै १९, ५३. १५; समजैः ऋ ९,७२,५; समजैषम् ऋ १०, १५९, ६.

सं-जय, या[l]- -यः शौ ८, ५, १६; पै ३, ३६, १; १६, २८, ६; -या ऋ १०, १५९, ३; खि ४, ७,४?[m,n]; ७[२],५[n]; पै २,४१, ३†; ६,४,५[n]; ७,१२,६[n].

सं-जयत्- -यन् ऋ ९, २९, ४; तै ३, २, ८, ५[b]; मै ४, १२,३[b]; काठ ५, २[b]; ३२, २[b]; शौ ५, २०,४; पै ९, २४,३; -यन्तम् काठ ४, ३‡[o].

संजयन्ती- -न्ती मै ४,१२,१; काठ ८, १७; पै २०, ३५, २; -न्तीम् शौ ४,३८,१.

सं-जिगीवस्- -वान् ऋ ३, १५,४.

सं-जित्- -जितः ऋ ५, ४२, ५; -†जितम् ऋ ३.[३०-३१,२२; ३२,१७; ३४-३६, ११; ३८, १०; ३९,९; ४३,८; ४८-५०, ५; १०, ८९,१८; १०४, ११]; काठ २१, १४; कौ १, ३२९; जै १, ३४, ७; शौ २०, ११, ११; पै १८, ३०, १-३S.

सं जित- -तम् पै १९, ३२,८.

सं-जिति- -तिः पै १९,५३,१४.

सं-जित्य शौ ११, ११, २६.

सं-जिघत्नु- सं √घस् द्र.

सं-जिहान- सं√हा (गतौ) द्र.

सं√जीव्, > जीवि, > संजीव नि

[a]) सपा. शौ ८,८,४ संदिताः इति पाभे.।

[b]) पाभे. पृ २१८६ *a*, २८३९ *j* द्र.।

[c]) गस. उप. भाप.।　[d]) सा. च. समच्छिदम् इति शोधुकी।　[e]) वैप्र. भा. [पक्षे] <सं√ज्ञा इति।

[f]) संजनय इति शोधः (तु. सपा. शौ १४, २, २४ जनय इति पाभे.)।

[g]) सपा. तै ४, ७, १५,२ प्रमृ. सम्…सृपति इति पाभे.।　[h]) पाभे. पृ ११७१ *d* द्र.।

[i]) सपा. शौ २,२७,१ जयाति इति पाभे.।

[j]) सपा. तैब्रा २,४,२,९ आपश्रौ १६, २,१० संजयन् इति पाभे.।　[k]) पाभे. पृ ११६९ *g* द्र.।

[l]) विप. (इन्द्र-, शची- प्रमृ.), नाप. (ओषधि- [वि. पै.])। गस. उप. कर्तरि अप् प्र.।

[m]) °जेया इति पाठः? यनि. शोधः (तु. उत्तरं स्थलम्)।

[n]) सपा. शौ ५,५,३ स्पर्णी इति पाभे.।

[o]) पाभे. पृ ७२२ *h* द्र.।

३,१७,१; शौ १४, १, ५२; पै १८,५,९; २०, २१, ६.
संजीव्यासम् शौ १९, ६९, ३; पै १९,५४,१३.
संजीवयत मै ४, ८, ७.
सं-जीव(त् >)न्ती- -न्तीः तै १, ७, २, ४[२]¶.
सं-जी(व >)वा- -वाः मै ४,८, ७![a]; शौ १९, ६९, ३; पै १९, ५४,१३![b]
?संजीप्मा पै १५, १७, ८.
सं√जूर्व्[c], संजूर्वसि ऋ ८,६०,७.
सं√जॄ(स्तुतौ), †सम्···जरताम् ऋ ४, ४, ८; तै १, २, १४, ३; मै ४, ११, ५; काठ ६, ११; सम्·· जरेत ऋ ४, ३,१५.
सं√जॄ (वयोहानौ) > जीर्, संजीर्यतः मै १, ४, ७; ५,१४; ८, ४; ¶सम्···जीर्यतः मै ३, ७,३; काठ ६, ४; क ४,३.
सं√ज्ञा, > ज्ञा,ज्ञपि, ज्ञापि, संजानाते[d] तै ७, १, ९, १¶; संजानते ऋ १०,३०,६[e]; तै २, २,११,६[f,g]; काठ १३, १६†[e]; सम्···जानते ऋ ७, ७६, ५; काठ ११, ३¶[१]; संजानत ऋ १, ६८, ४; सम्···जानीतात् पै २. ३९, ४; संजानताम्[e], सम् (जानताम्) पै १९, १५, १‡; †सम्··जानताम् ऋ १०, १९१, २; खि २, १०, ६![b]; ५, १, ४; मै २, २,६; शौ ६, ६४, १; पै १९, ७, २; २०, ५, ५; संजानाथाम् मा २ १६; का २, ४, २; संजानीध्वम् मै २, २, ६‡[i]; काठ ७, १३; शौ ६, ६४, १‡[j]; पै ३,२३,२;९, ४, ३; १९, ७, २‡[j]; २०, ५, ५‡[j]; संजानामहै[e], सम् (जानामहै)[k] शौ ७, ५४, २‡; ¶समजानत तै २,२,११,६[l,i]; काठ ११, ३[३]; समजानत तै २, १,११, ३[l,m]; संजानीरन् काठ ११, ३¶.
संज्ञास्यन्ते, सम्···ज्ञास्यध्वे काठ ११,३¶; सम्···अज्ञास्थाः शौ ३, ४, ६; पै ३, १, ६.
संज्ञायते शौ २०,१२९,१२[n].
संज्ञपयन्ति मै ३, ९, ७¶[o]; संज्ञपयन्ति ¶तै ६, ३,११,२[o]; ६[o]; संज्ञपयामि शौ ६,७४,२[p]; संज्ञपयामसि पै १९, १५, २[q]; संज्ञपयाति[p] पै १९, १५, ३; १९,८.
संज्ञापयन्ति काठ ११, ३[२]¶.
सम्· अजिज्ञिपत्[r] तै २, १, ११, ३; सम् (अजिज्ञिपत्)[r] तै २.१,११,२[३];३.
सं-जानान्. ना- -ना खि २, १३, २; -नाः ऋ १, ७२, ५; १०, १९१, २; तै ५, ५, १, ३¶[१]; मै २, २, ६†; ¶काठ ११, ३; १९ ८; २०, ७; २१, ९; २९, ५; ¶क ३१, ९; ४५, ६; शौ ६. ६४, १†; ७, २०, १; पै १९, ७, २†; २०, ११, ५†; -ने मा २०, ६१; का २२, ६, ७; मै ३,११,२;३; काठ ३८,८; -¶नौ काठ २९, ५; क ४५,६.
सं-ज्ञपन- -नम् शौ ६, ७४, २[३]; पै १९,१५,३[१].
¶सं ज्ञप्यमान[o]- -नात् तै ६, ३, ८,३; -ने काठ ३४, १५.
सं-ज्ञात- > संज्ञात-रूप[s]- -पः ऋ १,६९,५.
सं-ज्ञान[t]- -नम् ऋ १०, १९, ४; खि ५, १, १[१]; २[१]; मा १२, ४६; २६,१; का १३, ४,२; २८,

[a]) °जी° इति स्वरः? यनि. शोधः।
[b]) व्यु. शोधश्च पृ ९२७ *f,g* द्र.।
[c]) धा. दहने वृत्तिः।
[d]) वैतु. भा., [पक्षे] सा. च < √जन् इति।
[e]) सपा. °ते<>°ताम्<>संजानामहै इति पाभे.।
[f]) तु. सस्थ. टि. २अभि।
[g]) अभि,संजा°>सपा. मै २,२,६ अभिसंजानते इति पाभे. (पृ ३६५ *j* द्र.)।
[h]) °ना° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ.)। सपा. बौगृ १,५,२९, हिगृ १,४,२४ विभे.।
[i]) पाभे. पृ ३१८६ *b* द्र.।
[j]) पाभे. पृ ३२११ *o* द्र.। [k]) पाभे. पृ १११२ *b* द्र.।
[l]) अभि, सम°>सपा. मै २, २, ६ अभिसमजानत इति पाभे.।
[m]) समजानत अभि>सपा. शौ ६,७४,३ पै १९,१५, ६ अहृणीयमानाः इति पाभे.। [n]) पाभे. पृ ३२०८ *l* द्र.।
[o]) उपसृष्टस्य धा. हिंसायां वृत्तिः।
[p]) सपा. संज्ञपयामि <> संज्ञपयाति इति पाभे.।
[q]) सपा. मै २,२,६ प्रमृ. संनमयामसि इति, खि ५,१, ४ समावर्तयामसि इति च पाभे.।
[r]) सपा. मै ४,१२,२ काठ १०,१२ आश्रौ २,११,१२ शांश्रौ ३, ६, २ सम्···अज्ञ्यात्, सम् (अज्ञ्यात्)[१] इति पाभे.। [s]) विप. (अग्नि-)। बस. पूप. प्रकृतिस्वरः।
[t]) विप., भाप.। गस. उप. भावाद्यर्थे ल्युट् प्र.।

१, ६; तै ४, २, ४, १; ¶५, २, ३, २; ३, १, ४; मै २,२, ६[५]; ७, ११; ३, २, ३¶; ४, ५, २; काठ १०, १२[५]; १६, ११; २०, १०¶; क २५, २; ३१, १२¶; शौ ३, १४,४;३०, ४; ७, ५४, १[१]; ११, १, २६; पै २, १३, २; ५, १९,४; ३५, १२; १४, १, १६; १६,९१,६; १९, १५,५[१]; २०,५,५; -नाय मा ३०,९; का ३४,२,१;-¶ने तै ५, २, ३,२; काठ २०,१०; क ३१, १२.

¶संज्ञानी[a]- -नी काठ ११, ३; -न्या तै २, २, ११,६[२]; मै २, २, ६.

सं√ज्या, संजीयते[b] पै १६, ५८, ४;

सत्(वप्रा)- √अस्(भुवि)द्र.

¶सत्-त्व- -त्वम् तै २,५, ९, ५, ५,२,१,६; २,२; -त्वाय तै ५, ४,६,५.

?सत्त्व-घ्न- -घ्नेन पै १,४७,४.

सत्-पति- -ति: ऋ १, ५४, ७; ९१, ५; १००, ६; १३०, १[१]; १७४, १; २,१, ४; ३ ३४, ७; ५,२७,१; ४४, १३, ६,१३,३; १६, १९; ५६, २; ८,१९, ३६; १०, ८, ९; ४३, ९; मा १५, ५१; का १६, ६, ३; तै ४, ३, १३,१†; ७,१३, ३; मै २,१२, ४; †४, १०, १; ५; ११, २; १३, ५; काठ २, १४†; १८, १८;२०,१४†; क २९,६; कौ १, ४५९[२]†; जै १, ४८, ३[२]†; शौ ७,६४,१; †२०,११,७; १७,९; पै २०,८,६; -†तिम् ऋ १,११, १; २,२३,१२; ५,२५,६; ३२, ११; ८२, ७; ६,१४, ४; २६, २; ४६, १; ८, २, २८; २१, १०; ५३,६; ६९, ४[c];७४,१०; १०,६०, २; खि ३, ५, ६; मा १२, ५६; १५, ६१; १७, ६१; २२, १३$; २७, ३७; का १३, ४,१२; १६,७, ४; १८,५,१२; २४,४, ५$; २९, ५, ६; तै २, ४, १४, ३; ३,४, ११, २; ४, ६,३,४; ५,४,६, ५; मै २,१०, ५; १३, ९; ४, ११, १; १२, ६; काठ २, १५; १८, ३; ३६, १५; ३७, ९; ३९, १२$; क २८, ३; कौ १, १६८; २३४; ३४३;३५४‡[d]; २,१५९; १७७; ८३९; ११२१‡[d]; जै १, १८, ४; २५, २; ३६, २; ३७, ३‡[d];३, १५, ७; १६, १५; शौ २०, १४, ४; २२, ४; ६३, ४; ९२, १; ९८, १; -†ती ऋ ५,६५ २; ६,६०, ६; १०,६५, २[e]; कौ २, २०५; जै ३, १८, १२; -०ती शौ ७, ७७, ३; पै २०, ११, ८; -तीन् ऋ ६, ५१,४; -०ते ऋ ६,४६,१; ८, ६८,[(१३,१२)]१[d]; -†०ते ऋ १,५३, ६;१६५,३; ३, ४०, ४; ६,५१,१३; ८,१२,[८;६३,५]; १८;१३,[१२ (६८, १)]; ३६, [१-६]; ६१, १७; १०, ५०,३; मा ३३, २७; का ३२, १, १०; मै ४, ११,३; काठ ९, १८; कौ १, ३४‡[f]; १०५; २८६; २ ८०८; जै १,३, १४‡[f]; ११,९; ३०, ४; ४, ८,८; १०, २; शौ २०, ६, ४; २१, ६; १११, ३; ११२,२.

सद्-अश्व[g]- -श्व: ऋ ५,५८,४.

सुत[h]- -तेन मा १९, २७; ८८[i]; का २१, २,१६; ६, ९[i]; मै ३,११, ९[?][j]; काठ ३८,३[i].

?|सत्तुः[k] ऋ ७, १०४, २१; शौ ८,४, २१; पै १६,११,१.

स-तत्-, स-तत- सं√तन् द्र.

---

[a]) नाप. (इष्टि-भेद-)।

[b]) सपा. अथ सर्वः संजी° > शौ ११,५,६ सर्वंज्यानिं जीयते इति पाभे.। [c]) पाभे. पृ २६०३ c द्र.।

[d]) पासा. सुत्पतिम् <> सुत्पते इति पाभे.।

[e]) विप. (*सत्य-गुण- [इन्द्र- प्रमृ.])। पस. प्रमृ अनु पस.। सुत्वन्- + भूति- > वस. *सुत्व-भृति- > *सुत्व-पति- > यनि. इति मतम्।

[f]) पाभे. पृ १५४६ f द्र.। [g]) विप.। बस.।

[h]) भाप. (*सोमसवन-वेलासाद-)। *सुत्व-सुत- > *सुत्सत- > यनि.। सस्थ. ?सुत्सम् > सुत्सत् इति शोधः। 'अत्र (इन्द्रम्) मिर इदुः सुरापं (गुरु) सताऽऽत्यं पात्रं (भवति)' इति वा.।

[i]) सपा. तैब्रा २,६,४,४ सुदेन इति पाभे.।

[j]) sch. निस्स्वरः पाठः? यनि. शोधः (तु. पाभे.)।

[k]) या ३, २० [√सृ 'संयुनो=प्रासौ' > कर्तरि >] *सृत्- > *सृतः > यनि., दे. √सृ > सृतन्- > सुतम्- इति, वै. सा. GW. <√अस् 'भुवि' इत्येव, PW. GRV. सप्र. < *सु-[< स्वभाव-] + तसिः प्र. इतीव।। विप. (*हितकर्तृत्व- [रक्षस्-])। [√अत् *'हितदान' (=√दाम् [तु. अति-, अस्तु- प्रमृ.]) >] सुत्- > हि? यनि. इति मतम्। पृ ५२४ इत्यत्रो निर्दिष्टे पाठवर्णोऽपि शोध्यः।

?सततायाम् पै ११,१,२.
¶स-तंतु,नू[a]- -तुः तै ३,१,४, ४§[b]; -न्तुम् तै ५.४, १, १; २; ६,१, ७,१; मै ४,५, ४; -न्तूः मै ३. ३,५; ३, ३; ५; ६, २; ७, ५; काठ ८,८;९;२१,३;३०,८§[b]; क ७, ३; ५; ३१, १८; -न्तूम् काठ १३,१०; २१, ५; २९,७; क ३१,२०; ४५,८.
¶सतनु,नू-त्व[c]- -त्वाय तै ६,६,८, २; काठ २९.२; क ४५ ३.
¶स-तपस्[a]- -पसम् तै ६, १, १०, १; काठ २४,२; क ३७,३.
स-तवस्[a]- -वसा[d] मै ४,१३,२.
*सतस्[e]- > स(तः>) तो-बृहती[f]- -ती मा १४,९; का १५,३,३; तै ३,१, ६, ३; ४,३,५,१; मै २, ८,२; काठ १७,२; क२६, १.
सतो-महत्[g]- -हान्तः ऋ ८,३०,१
†सतो वीर[h]- -राः ऋ ६, ७५,९; मा २९, ४६; तै ४,६,६, ३; मै ३, १६,३; काठ४६,१, पै १५, १०,९.
?सतस्पृक्षता[i] पै १९,३५,१०.
?सतस्त्र पै ३,३९,२.
¶स-तानूनप्त्रिन्[j]- -प्त्रिणाम् तै ६, २,२,२; -प्त्रिणे मै ३,७, १०; काठ २४,९; क ३८,२.
१सती- √अस् (भुवि) द्र
२सती[k]- -ती खि ३,१७[1],५[1].
सतीक[m]- -काय तै ४,४,६, २; मै २. ८,१३; काठ २२.५.
*१सतीन[n]- > सतीन-कङ्कत[o]- -त. ऋ १, १९१,१.
सतीन-मन्यु[p]- -न्युः ऋ १०,११२, ८
सतीन-सत्वन्[q]- -त्वा ऋ १, १००,१.
¶२सतीन[r]- -नानाम् मै २,२,६; ६, ६; १३; काठ १५.५.
¶स-तू(ल>)ला[s]- -लया तै ६, १, १, ६[2]; मै ३,६, ३; -ला काठ २३,१[1]; क ३५,७[2].
¶स-तेजस्[a]- -जसम् तै ५,३, ५.५; ६.१,७,१; ३, ३, २; ४,२[5]; मै १,६, ४; ७, काठ २१,२; २४, २; २६, ३; क ३१, १७; ३७, ३; ४१,१; -जाः मै ३, ७, ५; काठ ८,८; ९; क ७,३;५.
¶सतेजस्-त्व- -त्वाय तै ५, ५, १,२; मै ३, १, १०, ९, ३; ४;

[a]) विप. । बस. पूप. = सह ।

[b]) सपा. °न्तुः <> °न्तूः <> माश्रौ १,८, ४,२५ सुतनुः इति पाभे. । [c]) °नु° इति तै. पाठः ।

[d]) = सपा. तैब्रा ३,६,२,२ । काठ १५,१३ न्यतवसा इति पाभे. ।

[e]) वें. सा. (√अस् 'भुवि'>) सत्- > सतः इति, PW. प्रमृ. = [२समान्- >] स + तसिः प्र. इति च ? । = सत्वन्-, सत्वत्- । विप. (तात्त्विकभावादियुक्ता- [बृहती- प्रमृ.]) । (√अस् [*बधा]>*भावे) सत्- + मत्वर्थे तसिः प्र. उसं. (पा ५,२,१२२) > *सत्स्- > यनि. इति मतम् ।

[f]) नाप. (छन्दो-भेद-) । बस ([अक्षरचतुष्टय-वृद्धया] सैताः [भवन्ती] बृहती यस्यामिति भावः) पूप. स्वरः । (वैतु. अन्ये कस. पूप. स्वरः [पा ६, २,४२] इतीव ?) ।

[g]) विप. (देव-) । बस. उप *महत्- = *महस्- इति भाप. द्र. (वैतु. अन्ये कस. उप विप महत्- इति ?) ।

[h]) विप. [विशिष्टबल-युक्त- (*रथगोपनाविक्रन्त- सैनिक- [तु अनुक्रमणी])] । वे. प्रमृ. [√अस 'भुवि' >] सत्- > सत. + [वि√ईर् >] वीर- [प्रेरक-] > बस. इति, सा. [√सृ 'संसृतौ' > कर्तरि] *सृतस्- (= प्राप्त- [तु. या ३,२०]) > सतस् + वीर- (= *वीर्य-) > बस इति ? । *सतस्- + वीर्य- > वम. *सतो-वीर्य- > यनि. इति मतम् ।

[i]) शोधः पृ १८८८ h टि. द्र ।

[j]) नाप. (समानानिकर्मिन्-) । २समान- + तानूनप्त्र- > बस. स तानूनप्त्र- + स्वार्थे इनिप् प्र. उसं. [पावा ५,२,१२२ (तु. [अंशतः] भा. सा.; वैतु. K)] ।

[k]) व्यप. (कौशिकर्षे. पत्नी-) ।

[l]) पृ ५२५ सत्य सती इति निर्दिष्टं नेष्टम् ।

[m]) नाप. (जल- [निघ १,१२]) । सा. PW. प्रमृ. च <सत्- [साधु-] इति ? (√सृत् [= √सृ] 'सरणे = क्षरणे' > कर्तरि) *सृतीक- > यनि. इति मतम् ।

[n]) व्यु ? । वें. सा. = जल- [= सतीक-] इति, PW. GW.GRV. प्रमृ. = सत्य- इति कृत्वा < सत्- इति ।

[o]) नाप. अर्थः ? । = जलीय-विषधर- इति वें. सा.; विषधर- इति PW.GW.GRV. प्रमृ. । [p]) विप. बस. ।

[q]) विप. = संचितबल- इति वें, पूप. = जल- इति कृत्वा उप. <√सन् इति स्क., <√सद् इति सा. ।

[r]) नाप. (धान्य-भेद-) । व्यु. ? ।

[s]) उप. = तत्त्व-, दलाल- (तु पृ ३०५८ e टि., सपा. काठ २६,५ क ४१, ३ सत्वचसम् इति पाभे. च, वैतु. भा. सा. K. प्रमृ. उप. दीप्तिपर्याय इति ।

४, ७, ३; काठ ८,५; २३, ५; २९,७; क ७,१.

?सतेर्वैवराम् पै ५,६,४.

स-तोक[a]- -कात् शौ ६, ५६, १; पै १९,९,१३.

?सतोनी[b] पै १९,२०,४.

सत्त-,सत्तृ- √सद् द्र.

सत्त्व[c],त्व[d]- -त्वानाम्[e] मै २, ९, ३; काठ १७,१२; क २७,२.

सत्य,त्या (बप्रा.)[f]- -†०त्य ऋ १, २९,१; ६,४५,१०; ८,९२,१८; ९८, ५; कौ २, ९९८, जै ३, ४८, १४; शौ २०, ६४, २; ७४,१; -त्यः ऋ १,१,५; ६३, ३; ७३, २; ८७, [४; २, २३, ११]; १४५,५; १५२,२; १६७, ७; १७४,१; २,१२,१५; [२२, १-३]; २४, १४; ३, १४, १; ४,१६, १; ३१, १०; ३१, २; ४०, २; ५,२३,२; २५, २; ६, २२,१; ६७,८; ८,२, ३६; ३, ४; १६, ८; ९०, २; ४; ९, ७, ३; ९२,६; १०,२९,४; खि ६, ३, ४; मा ९, ३९[g]; १७,८२; २७, ४०†; ३३,८३†; ३६,५†; †का १८, ७, ४S; २९, ५, ९; ३२, ६, १४; ३६,१, ५; तै १, ३,१४,७†; ८,१३,२[h]; ४,६,५, ५[h];६; मै २,६,६[2h]; ११,१[2h]; १३, ९†; †४, ९, २७; १४, १०; काठ १८,६[2h]; ३९,१२†[i]; क २८,६[2h]; †कौ १, ४५७; २, ३३;४८०; ८३६-८३८; ८४३; ९५८; †जै १, ४८,१; ३,४,४; ३६,५; ४,५,१; १८,१०; २०, ७; †शौ २०, ३४, १८; ३६, १; ७६, ४; ७७, १; ९५, १; १०४, २; ४; १२४, ?; पै १, ५१, २; ४, १८, ७; १३, ७, १६†; -त्यम्[j] ऋ १, १, ६; ३८, ७; ५२, १३; ९८, ३; १०५, १२; १५९, ३; १८५, ११; २. [२२, १-३]; २४, १२; ३, १४, ६; ३०, ६[k]; ३२,९; ३९, ५; ५४, ३; ४,१, १०; १८, १७,५; १०; २८,५; ३३, ६; ५४, ४; ५ ७३, १; ८५, [८; १०,१३९,५]; ६,३०, ४; ७,५६,१२; ६०, १; १०४, १२; ८,३३, [१०; ९, ६४,२]; ४०, ११; ४५, २७; ४६, ३; ५९,३; ५; ६२,१२; ७४, १५; ९३,५; १००, ३[2]; ९, ९३, ५; ११३, ४; १०,२७,१०; ४७, ४; ५५, ६; ८७, १२; १०९, ६; ११७, ६; १७०, २; १९०, १; खि १,६, ३; ५; २,६,१०; ५, ३, ५; मा १,५; ५, ५; ७, ३; ११, ४७[2]; १५, ६[m]; १८, ५; १९, ३०; ७२-७९; ८५; २०, १२; ३९, ४; का १,३, १; ५, २, ३; ७,१, ३; १२,४, १०[f]; १६,२,१[m]; १९, ३,१; २१,३, १९;५, १; २[1]; ४; ५[1]; ६, ६; ७, १२; ३९, २, २; तै १, ३, १०,२; ६,१,१[2]; ३,२, ७, १; ३,५,१; ३; ५¶; ४,११,५‡[n]; ६†; ४,१,४, ४; ३, ११, ३; ७,२, १; ५ १, ५,८; ९; ९६,

a) विप. । बस. पूप. =सह् ।

b) शोधः पृ २४७२ c द्र. ।

c) =सत्वन्- । यु ? । <√सद् + त्वन् प्र. (तु. पाउ ४,१०५) इति अभा., <सत्- इति शाक. PW. प्रमृ. च ।

d) मै. पाठः ? ।

e) सपा. सत्वानाम् <> सत्वानाम् <> मा १६,२० प्रमृ. सत्वनाम् इति पाभे. ।

f) वि. (तारितृ-, साधु-, स्थिर- [अग्नि-, इन्द्र- प्रमृ.]), नाप. (ऋत-), भाप. (तरत्-, स्थैर्य-) । शाक-टायनः [तु. या ?, १३] सत्- (<√अस् 'भुवि') + य- (<√इ) इति, [तेन] या [३. १३] <सत्- + °त्यु- (<√ताय् [<√तन्]) इतीव च ? । (√अस् [बधा.] > भावे) सत्- + स्वार्थे यः प्र. उसं. [पा ४. ४,१३८ (तु. दार. सत्त-, Eng. sooth इति पर्वादौ; [भेदश] या [३. १३], WAG (१.१८३) प्रमृ.)] । सत्ता (√अस् 'बधा.'> भावे) °अुय- [...] (अस- [<√°अस्])] > °स्त्व-(= °धृत् [इ. Eng. certe, certain प्रमृ. °सर्त- इत्यंश])> °सृद्धि- (= °धृद्धि-) > °सद्धिवु- (= °धद्धिवु-) > (°सद्धिअु->) यनि. (तु. सत्योक्ति-) इति मतम् ।

g) सपा. सत्युः (माश ५,३,३,११ च) <> सत्यानाम् (पाश १,५,१० च) <> सत्याय (काश ७,२,३, ११ च) इति पाभे. ।

h) पाभे. पृ ३११४ s द्र. ।

i) SI. सत्यम् इति चिन्त्यम् ।

j) क्वचिद् षा. क्रिवि. द्र. ।

k) भाप. (°हिंसन-) । <√°सत् (°= √सध्, √स्निध्) 'हिंसायाम्' (तु. सस्थ. टि. °स्निह्-; वैं. = अनित्यता इति प्रायोवादः!) । l) पाभे. पृ १४४८ h द्र. ।

m) सपा. तै ३. ५,२,१; ४,४,१, १ मै २,८,८ काठ १७,७ क २६,९ क्षयम् इति पाभे. ।

n) पाभे. पृ ११७३ b द्र. ।

३,६, ३; ६,१; ३; ७,१, १८, २; २०, १[३]; मै १,१, ११; २, ७; ४, ३; ६, ५¶; ¶८, १[२]; ५; ७[२]; ९, ३¶; १०, ११[२]¶; ११, ७¶; २, २, १२¶; ४, ४¶; ५,४[२]; १६; ११, ३; १३, २; १०; ¶३,१,६[४]; ४, ७; ६, ३[२]; ८, १; §११; ६; ८; ९; ¶४,१, ४[२]; १२; ३,१; ८; ९[२]; ४,९[२]; ५, १; २; ४; ७,५; ८, ३; ६; ९, ११§; १२, ४†; †१४,३; ७[२]; ११§, १२;१८[२]; काठ २, ८; ५,४; ¶६, १; ७[२]; १०†; ¶८, ३; ४[५]; ७[२]; ९, ११¶; १४, ७¶; १६, ४[२]; १८, ८; १९, ५[२]; २२, ८¶; २३,१¶;१२[२];†; ‡[a]; २४,५¶; २८,४¶; ३४, ६¶; १९; ३५, १५¶; ३६, ५[२]¶; ३७, १¶; ३८,१[c]; ३; ४; ७†; ३९,१;३; ६;१०; ४१, ९; ११[३]; ¶क २, २§; ४,६[२]; ६,८; ९[५]; ७,४[२]; २८,८§; ३०,३[३]§; ३५,२;७; ३७,६; ४४,४; †की १, २६३; ४५७; २, ८०४; ८३६–८३८; ११३३;†जै १,२८, १; ४८,१; ४,२,१०; ८, ८;११,३;२०,३; शौ २, १५, ५; ३५,४[b]; ३, १, ४†[c]; ४,९,७; १८,१[d]; ३४,१; ५,११,३[२]; १७, १०†; ६,६१, २;३; ७, ७३,२; ८,३, २१†; ४,१२†; ९,२,२५; ५, २१[२e]; १०, २, १४; ३,२५; ६, १५[f]; ७,१; ३७; ११, ९, १७; १०, २०,१२,१,१;३, १२;६,४;१५, १,३;६,५; †२०,९५,१; ११२, २; पै १,१०१,१; ३,६,४†[c],४, ११,२;१८,७;५,१४,४;२४,१; ६,५, १२; १८, ९, २२,१; ७, ६,२; ८,१, ३[२]; ३, १३; १५, ११; ९,१५,९†; १७, ९; २३, २०; १० ४, ९; ११, २, ९; १४,३, १७; १५, ६, ६; २१, ४; १६,८, १†; १०,२†; ६०, ८; ६५, ४; ७८, ७; ८३, ७; ८६, १०; ९९, ७; १३९, २; १४१, ४; १५२, ११; १७, १, १; ७, १; १०, ८; २९, ९[३]; ३७, २; १८,२७, ३; १९, ७, १४[g]; १४,८; २१,४[२]; २७, २; २०,२२, ६[२]; २३,४; ५८, २;

–त्यया ऋ १०, ६३, ११;

–त्यस्य ऋ २,१५, १;७, ३५, २; १२; ८, ५७, २; ६९, ४; ९,७३, १; खि १,४,३; ५,२२, ४?[h,i]; मा २३,२९[i]; ४०, १७; का २५,६,९[l],४०,१,१५; तै १, ६,१,१[२]; ७,१,२०,१; मै १,१, ११; २, ६, ६; काठ ८, ४¶; १५, ५; ४१. ११; क ६, ९¶; कौ १, १६८†; २, ८३९†; ३, ४,१०; जै १, १८, ४†; २,४, ५; शौ ३,११,८; ६,१,२; १५, ६,६; १९, १०, २†; ११, १; २०,२२, ४†; ९२, १†; १३६, ४[l]; पै १,६१, १; ४, ११, ७; ५, १४,१;† १३,८,२;११;१६, ५७,१८[j]; १९,१,२†; २१,५?;

–त्या ऋ १, ७०, ४; २, १५, १; ४, १, ७; १७, २०; २२, ६; ५, ४५,७; ६, ६५, ५; ७, ७५,७; ८३,४; ७; ९, ९४, ४; १०,२२,१३?[k]; ५६, ३; १२८, ४; खि १, ४, ३?‡[l]; मा ९, १२; २७, १; का १०, ३, ४; २९, १, १; तै १, ६, ३, २; ७, १, २; ८, ४; २, ३, १,२; ३, २,७,२; ४,१,७,१; ७,१४, २†; मै १, ४, १; ५; ११, ३; २, २, १; १२, ५; काठ ५,३; ११, ६; १४, १; ७; १८, १६; ३२, ३; ४०, १०†; क २९,४; शौ १, १०, १[m]; २,६, १; ५, ३, ४†; पै १, ९, १; ३, ३३,

a) पाभे. पृ १६७३ *b* द्र.।

b) सपा. तै ३,२,८,२ सन्धौ इति, माश्रौ २,३,७,४ उच्चभीमम् इति, पै १,८८,४ संदृक् इति च पाभे.।

c) तु पृ ३२२८ *k* द्र।

d) नाप. (*मन्त्र-)। (√स्वृ 'शब्दे'>भावे) *स्वृत्- >*स्वृत्यु- > वावि. यनि.। सस्थ. कृणोमि इति <√कृ 'वचने'।

e) एकतरत्र पाभे. पृ २९३७ *s* द्र.।

f) सपा. पै १६,४३,३ राज्यम् इति पाभे.।

g) सपा. शौ ६,१८,१ अग्निम् इति पाभे.।

h) सस्युस्य इति शोधः (तु. पृ २९५२ *p* [पृ १२ *i* यदुक्तं तत्राऽयं विशेषः])।

i) =सपा. शांश्रौ १२, २४, १। लाश्रौ ९, १०,६ ऋतस्य इति पाभे.।

j) सपा. शौ ११,४,१७ ऋतस्य इति पाभे.।

k) सत्याः (उपरशृशः) इति शोधः (तु पृ ९५० *e*, Geld [KZ २७, २१६] अनियतसन्धिरिति; वैतु. वें. =सत्यानि इति, सा. °त्याः >[छान्दसे आकारे] यनि. इति च)। l) सपा. ऋ ८,५७,२ सत्याः इति पाभे.।

m) तु. पपा. प्रमृ.; वैतु. W1. सत्याः इति।

१; ५, ४, ४†; १९, २१,७?[a]; –त्याः ऋ १, ७१,१; १७१,६; १८०, ७; ५, ६७, ४; ६,५०, २; ७, १७, ५; ८, ४४, २३; ५७,२[b]; १०, ११६, ८; मा २, १०; १२, ४४; ३५, २०; का २, २, ९; ५,३; १२, ७, १९; १३, ३, १५; ३५, ४, १९; तै १, ६, १२, ३; ३, १, ४, ३; ११, ५†; २, ७, १[२]; ४, २, २; ३, ५; ४, २, ३, ४; मै ४, १२,३; काठ ८, १६; १३,११; ३०, ८; ३८, १२; शौ १९, ४२, ३; पै २, ५५, ३; ४; ४, १८, ७; १३, ५, ४; –त्यात् ¶तै २, ६, ३, १; ३, ३, ६, २; ५, ५, ६, २; ६, १, ६,४; ७, १; २, १, ३; ४, ५, ७;९, ३; १०, ६; ११, ४; ६, २, ३; काठ २८, १¶; क ४४, १¶; शौ ७, ७३, १[c]; पै ४, ४०,४; –त्यानाम्[d] तै १, ८, १०, २; ३, ४, ५,१; मै २, ६, ६; काठ १५, ५; –त्यानि ऋ ६, ६७, १०; ९, ७८,५; तै ४, ३,१३, ३‡[e]; पै ९, ४, ७; –त्याभिः ऋ १, १२९,७; –त्याम् ऋ १, १०८,६; ९, ७०,१; १०, ६७, ११; १०४,३; तै २,३,१, २¶; मै १, ४, ५¶; ७, १; ५; काठ ८, १४; ९, ३; ३२, ३; क ८, २;६; †कौ १, ५६०; २,७७३; जै १, ५७, ९†; †शौ २०,२५, ७; ३३, २; ९१, ११; पै ५, ३२, ६; ८, १८, १; –त्याय मा १५, ६[f]; का १६, ३, १[g]; १६, २, १[f]; तै ३, ८,१०,१¶; ३, ३, ५, २; ५; ४,११, ५‡[g]; काठ २३, १२‡[g]; ३९, ६; शौ १२, ३, ४६; पै १७, ४०, ६; –त्यासः ऋ १०, १५, १०; शौ १८, ३, ४८†; –त्ये ऋ ३, ६, १०; ९, १०९,६; मा १९,७७; का २१, ५, ४; तै ७,१,१८,२; मै १, ६, ५[२]¶; ३, १, ६¶; ११, ६; काठ ८,२¶; २०,५¶; ३८, १; ३९, ६; ४१, ९; ¶क ६, ८; ३१, ७; कौ २, ५९३†; जै ३, ४८, ९†; शौ ११, ४, १८; १३, १, ५०; पै ४, १८, ७; ६, ७, ४; ९, १२,७; १९, ७, १८,१९, १०; १९, २१, ४; –त्येन ऋ १, २१, ६; ७, ९०, ५; ९, ११३,२; १०,६७, ८; ८५,१; खि ३, १६, ९; मा २०, १२; २१, २८; का २१, ७, १२; २३, ३, ६; तै १, ६, १,२; ३,४, ११,२‡[h]; ¶६, ३, ६,३; ६,१,३; ¶मै १,१,११§; ८, १; ९, ३; ११, ७; ३, ११, ८; १२; ४, १, १२; १३; ३, १; ८; ५, १; २; ८, ३; ¶काठ १, १०§; ९,११; १४, ७,२३, १; २४, ५; २८, ४; ३५,१५; ३७, १, §३८, ४; ११; ¶क ३५, ७; ३७, ६; ४४, ४; शौ २, ३६, २; १०, ८, १९; ११, ४, ११; १२, १,८; ५,२; १४, १, १†; २०, ९१, ८†; पै २, २१, ३; ४,११, ३; ५, २६,४; ३६, ५; १६, ५७, १२;९६,४; १०२, ६; १४०, २; १७, १, ९;१८,१,१†; –†त्येभिः ऋ ७, ७५,७; १०,६७,७; मै ४,१४, १०; शौ २०,९१,७; –त्येभ्यः काठ ३९, ६; –†त्यैः ऋ १, ६७, ३; १०,१५,९; १११,१; मै ४.१०,६; शौ १८,३,४७.

सत्य-कर्मन्[i]– -०र्मन् ऋ ९,११३, ४.

सत्य-काम– > ¶सात्यकामि[j]– -मिः तै २,६,२, ३; मै १,६,५.

सत्य-गिर्वाहस्[i]– -हसम् ऋ १, १०७,८.

सत्य-ग्रन्थि[k]– -न्थिना खि ३, १५, ७.

सत्य-जित्[l]– -जित् मा १७, ८३; का १८, ७, ३; तै ४, ६, ५,६; मै २, ६, ६; ११,१; काठ १८, ६; क २८, ६; –जितम् शौ ४,

---

[a]) तृ१ सत् सस्थ. अनृता (= °तया) इत्येतेन सह यावा इत्यस्य विप. । सस्थ. √द्व इत्यस्य धा. हिंसायां वृत्तिः । [b]) पाभे. पृ ३२२९ *b* द्र. ।
[c]) सपा. पै १९, २७,१ दष्टात् (द्र. पृ १६६८ *g*) इति, तैआ २, ४, २,२ दिष्टाम् (द्र. सा DC. च; वैतु. भा. मैसू. !भादिष्टात् इति च पाभे.) ।
[d]) पाभे. पृ ३२२८ *g* द्र. ।
[e]) पाभे. पृ ११२२ *j* द्र. ।
[f]) सपा. तै ३, ५,२,१; ४,४, १,१ मै २,८,८ काठ १७, ७ क २६,६ क्षयाय इति पाभे. ।
[g]) पाभे. पृ२४९३ *b* द्र. । [h]) पाभे. पृ११६७ *b* द्र. ।
[i]) विप. । बस. पूप. स्वरः ।
[j]) व्यप. (ऋषि-) । अपत्यार्थे इञ् प्र. ।
[k]) कस. । सत्य-ग्रन्थि– इति स्वरः ? यनि. शोधः ।
[l]) विप., नाप. [मरुद्गण-विशेष- (तु. मा. प्रमृ. [वैतु. PW. प्रमृ. विप. इति])] । उस. उप. कर्तरि क्विप् ।

१७, २; पै ५, २३, २.

सत्य-ज्योतिस्[a]- -तिः मा १७,८०; का १८, ७,१; तै १, ८,१३,२; ४, ६, ५, ५; मै २, ६,६; ११, १; काठ १८, ६; क २८,६.

सत्य-तर- -०र ऋ १, ७६, ५; -रः ऋ ३,४, [१०; ७,२,१०].

सत्य-ताति[b]- -ता ऋ १०, १११, ४; -†०ते ऋ ४,४,१४; तै १, २,१४, ६; मै ४, ११, ५; काठ ६,११.

¶सत्य-दूत[c]- -ताः मै ४,४,९.

सत्य-धर- -रः पै ४, १०, १.

सत्य-धर्म[d]- -र्माय का ४०, १, १५.

सत्य-धर्मन्[d]- -र्मणः मै ४,१२,६[e]; शौ १, १०, ३; पै १, ९, ३; २०,२,४[e]; -र्मा ऋ १०, ३४, [८; १३९, ३]; १२१,९; †मा १२, ६६; १०२; †का १३, ५, ५; ७, १; २९, ४, ४; तै १, ८, १६, २; ४, २, ५, ५†; ७, १†; ७,१५,२[f]; मै २,७,१२†; १४†; ३, १६, ५[f]; काठ १६, १२†; १४†; २२, १५[f]; †क २५,३; ५; शौ ७,२५,१; १०, ८,४२†; पै १०,२,५; १९, १, ८; २०, ६, १; -र्माणः पै ३, ३८,७;९,१२,११; -०र्माणः ऋ ५, ५१, [(१,१२,७)२], तै १, २,१,२[g]; -†र्माणम् ऋ १,१२, [७; ५, ५१, २]; कौ १, ३२; जै १,३, १२; -०र्माणा ऋ ५, ६३,१.

सत्य-ध्वृत्[h]- -ध्वृतम् ऋ १०,२७, १.

सत्य-प्रसव[i]- -व.[j] मा १०, २८; का ११,८,४; -¶वाय तै १,८, १०,१;१९,१.

सत्य-प्रसवस्[i]- -वसः[k] मा ९,१०[२]; १३.

सत्य-मति[l]- तिः खि ४,८,८.

सत्य-मद्वन्[l,m]- -द्वा ऋ ८, २, ३७.

सत्य-मन्त्र[l]- -न्त्राः ऋ १,२०, ४; ७,७६,४.

सत्य-मन्मन्[l]- -न्मा ऋ १, ७३, [२; ९,९७,४८]; खि ४,९, ६; ५,७,३,११; मै ४,१०,३.

?सत्यम्-उग्र[n]- -ग्रस्य ऋ ९,११३, ५.

†सत्य-युज्[o]- -युजम् ऋ ४,३,[१; ६,१६,४६]; तै १, ३, १४, १; मै ४,११, ४; काठ ७, १६; कौ १, ६९; जै १,७, ७.

सत्य-यजिन्[o]- -जी काठ १९, १३.

सत्य-यज्ञ->सत्ययज्ञि(य>)या- -या पै ३,९,१.

सत्य-योनि[l]- -निः ऋ ४,१९,२.

सत्य-राजन्[p]- -०जन्[q] मा २०, ४; का २१, ७, ३; -०जा३न्[q] तै १,८,१६,२; काठ ३८,४.

सत्य-राधस्[l]- -†०धः ऋ ७, ४१, ३; मा ३४, ३६; शौ ३, १६, ३; पै ४, ३१,३; -०धः ऋ १, १०१,[८(९)]; -धसः तै ३,३, ११,३[e]; -धसम्[e] मा २२,११; का २४, ४, ३; -†धसे ऋ ७, ३१, २; कौ २,६७; जै ३,५,५; -धाः ऋ ४, २४,२; २९,१; ५, ४०,७; १०, २९,७; ४९, ११; शौ २०, ७६,७†.

सत्य-वर्मन्[l]- -र्मा[f] शौ ४, २९, ७; पै ४, ३८,७.

---

[a]) नाप. (मरुद्गण-विशेष- [वैतु. PW. प्रमृ. विप. इति]) । बस. । [b]) तु. पृ १६२० c ।

[c]) विप. (*सत्यदूत्यप्रमाणक- [देव-]) । बस. (वैतु. PW. प्रमृ. कस. इतीव ?) ।

[d]) विप. [*सत्य-परायण- (दृष्टि- [= द्रष्टृ- [पृ १६६८ l २दृष्टि- इत्यत्र यदुक्तं तन्नेष्टम्])] । बस. ।

[e]) पाभे. पृ २८१७ e द्र. ।

[f]) सपा. सत्यधर्मा<>सत्यवर्मा इति पाभे. ।

[g]) पाभे. पृ २८२० m द्र. ।

[h]) विप. । उस. उप. <√ध्वृ 'हिंसायाम्' ।

[i]) विप. । बस. उप. <प्र√सू 'प्रेरणे' ।

[j]) = सपा. माश ५,४,४,९ काश ७, ३, ४,८ शांश्रौ १६,१८,३ । तै १, ८,१६,२ प्रमृ. तैब्रा १, ७,१०,२; ३ बौश्रौ १२, १५ : २ प्रमृ. सत्यसवः इति पाभे. ।

[k]) सपा. सत्यप्रसवसः<>सत्यसवस्य<>सत्यसवनस्य<>सत्यसवसः इति पाभे. ।

[l]) विप. । बस. । [m]) उप. भाप. <√मद् इति ।

[n]) विप. (*द्रवप्रवाहयुक्त- [सोम-]) । बस. । पपा. अनु यनि. अवग्रहः? °त्य-*सुम- इति चेष्टम् । पूप. [< *सत्- ;(< √सृ 'सरणे = प्रवहणे' > कर्तरि *सृव्-) उप. *सु(क> म-) (भावे <√मुच् 'मुचने = मेहने = द्रवणे' [तु. पयो-मुच्- प्रमृ. उप.]) ।

[o]) विप. । उस. उप. कर्तरि कृत् ।

[p]) विप. (तु. भा. प्रमृ.; वैतु. PW. नाप.) । बस. ।

[q]) सपा. सत्यराजन्<>सत्यराजा३न् (तैब्रा १,७, १०,६;२,६,५,३ आपश्रौ १८,१९,६ प्रमृ. च) इति पाभे. ।

सत्य-ग्राच्[a]– -वाचः ऋ ३, ५४, ४; –वाचम् ऋ ३, २६, ९; ७, २,३; –वाचा ऋ १०, १२, १; शौ ५, १, ९[b]; १८, १, २९†; –¶वाचे तै १,८, १९,१; मै २, ६,१३; ४,१२,६[i]§; काठ १५, ९; –वाचौ पै ६,२,९[b].

सत्य-वादिन्[a]– -दिनम् शौ ११, ६, ११; पै १६, २२, १; –दी शौ ४,१६,६; पै ५, ३२,१.

सत्यु-शवस्[c]– -॰वसः ऋ १,८६,८; ९; कौ २, ९४४†; –वसम् ऋ ५,५२,८.

सत्यु-शुष्म[c]– -॰ष्म ऋ १०,११२, १०; –ष्मः ऋ ३, ३०,२१; ४, ११, ४; ९, ९७, ४६; का २८, १२,१; –ष्मम् ऋ १०,४४,३; तै १,६,१,२; शौ २०,९४,३†; –ष्माय ऋ १, ५१, १५[d]; ५७, १[d]; ५९,४; १०३,६; शौ २०, १५,१†[d].

†सत्यु-श्रवस्[c]– -वसि ऋ ५, [७९, १–३]; कौ १,४२१; २,१०९०-१०९२; जै १,४१,३.

सत्य-श्रुत्[a]– -२श्रुतः ऋ ५, ५७-५८, [८; ९]; ६,४९,१.

सत्यु-सत्वन्[c]– -॰त्वन् ऋ ६,३१,५.

सत्य-सुद्[a]– -सत्,द् मै १, १, १०; काठ ३९,५.

सत्यु-सं (धा>)ध[c]– -धान् शौ ११,८,१९;२०; पै १५,१४,५.

सत्यु-सव,वा[c,f]– वः[g] तै १,८,१६, १; मै २,६,१२; ४,४,६; काठ १५, ८; –वम् ऋ ५, ८२, ७; खि ३,२२,४[h]; मा ४,२५[h]; का ४,८,३[h]; तै ३,४,११, २†; मै ४,१२,६; काठ २, ६[h]; कौ १, ४६४[h]; जै१,४८,५[h]; शौ७,१५, १[i]; पै२०,४,८[h]; –वस्य ऋ१०, ३६,१३; मै ४.१४, ११†; काठ १३, १४[i]; १४, ७[i], पै २०, ३, ४[j]; –वाः शौ ७, १६,१[j].

सत्यु-सवन[c,f]– -नः खि ५, ५, ४; –नस्य[i] मै १,११, १; ७; काठ १३,१४[i]; १४,७.

सत्यु-सवस्[c,f]– -वसः मा ४, १८; ९,१०[i]; का ४,६, २; १०, ३, १[i]; ५[i]; तै १, २, ४, १; ६, १, ७, ३; मै १, २, ४; ११, १[i]; ७, ३, ७, ५; काठ २, ५; २४, ३; क १, १७; ३७, ४; –वसम्[k] तै १, २,६, १; मै १, २,५; क १,१९.

¶सत्यु-हविस्[b]– -विः मै १,९, १; ५; काठ ९,९;१२; क ८,१२.

सत्यूँ-हव्य[c]– > ¶सत्यहव्यु[l]– -व्यः तै ६,६,२,२; मै ३,३,९; ४,८,७; काठ ३४,१७.

सत्या(त्य-आ)कूति[c]– -ति. पै १०, २,५.

१सत्या(त्य-अ)नृतु[m]– -ते ऋ ७, ४९, ३; मा १९, ७७; का २१, ५, ४; तै ५,६, १, १†; मै २, १३,१†; ३, ११, ६; काठ ३८, १; शौ १,३३,२†; †पै १,२५, २; १४,१,३.

२सत्या(त्य-अ)नृ(तु>)ता[n]– -ताय मै ३,७,३¶.

सत्या(त्यु-अ)भिघृत[o]– -तम्[p] मै १, १,११; काठ १,१०.

सत्या(त्यु-आ)युस्[q]– -युः तै १, ६,१,१.

स(त्य>)त्या-वन्[q]– -वानः पै ८, १८,२; –वानम् शौ ४, २९,१; २; पै ४,३८,१;२.

सत्यो(त्यु-उ)क्ति[r]– -क्तिः ऋ १०, ३७,२; पै १७,२५,५†.

सत्यौ(त्यु-ओ)जस्[c]– -जसा[s] मै ३.

a) विप. । उस. ।

b) सपा. °ग्राचा <> °वाचौ इति पाभे. ।

c) विप. । बस. ।	d) पाभे. पृ २७१७ g द्र. ।

e) व्यप. (ऋषि-) । बस. ।

f) उप. √सू 'प्रेरणे' + यक. भावे अप्.ल्युट्, असुन् प्र. ।	g) पाभे. पृ ३२३१ a द्र. ।

h) सपा. °सवम् (माश ३, ३,२, १२ आश्री ४, ६, ३ शांश्री ५, ९, ७ च) <> °सवसम् (काश ४,३, २, १० बौश्री ६,१४ : १४ च) इति पाभे. ।

i) पाभे. पृ ३२३१ c द्र. ।

j) पाभे. पृ. ३१८४ c द्र. ।

k) नाप. ([उपाराद्] आग्नेय-) । बस. ।

l) अपत्यार्थे अण् प्र. ।	m) नाप. । द्वस ।

n) विप. (वाच्-) । कस. अन्तोदात्तः ।

o) विप. (अदम्भेन गुपित- [आज्य-]) । तृस. [तु. मै ४, १,१२] पूप. स्वरः । सात. °भिहित– इति पाठः? यनि. शोध. (तु. पाभे. पर्स. Sch. च) ।

p) सपा. बौश्री २४, २७ : ५ सत्याभिघारितम् इति पाभे. ।	q) विप., व्यप. । मत्वर्थे वनिप् प्र.

r) भाप. (°पूजा-, स्तुति-वचन-), षष्ठ्यर्थविभक्तिः) । सपा. पूप. = अद्विव-> °यद्विभ-> °सद्व-> यनि. । तस्य सतिरत्य उसं. (पा ६,४,६१ [तु. प्रद- इति]) । अनन्तरस्य स. स्वरः (पा ६,२,५० [तु. सुम-उक्ति-, सुमो-क्ति-]) ।	s) पाभे. पृ ३२१९ ir द्र. ।

१६,५; काठ २२,१५; –ॱजसा तै ४, ७, १५,२[a]; –जसौ पै ४, ३८,१[a];२[a]; –जाः मा १०,२८; का ११, ८,४; तै १, ६, १, १; ८,१६,१[b]; मै १,१, ११; २,६, १२[b]; काठ १, १०; १५, ८[b]; क १, १०; शौ ४, ३६, १; पै १०,१२,६.

?सत्यक्तः पै ४,१४,७.

?सत्यमं पै ६,१४,२.

?सत्ये मेव जयत्तमानृतम्[c] पै १९, २१,४.

सत्र- √सद् द्र.

†सत्रा[d] ऋ १,५७,६; ७१, ९; ७२, १; २, २०, ७; ८; ३, ५१, ६; ४,१७,६[1]; २१,७; २२,९; ३०, २[2]; ५,६०,४; ६५,५; ६,२०, २; २५, ८; ३४, ४; ३६, १[1]; २; ४६, २; ७; ७,२५,५; ३१, १२; ३२, १६; ९३, ५; ८, २, ३०; १५, १०; ११; ४६, ११; ९७, १३; १०१, १२; १०,९६, [(१, १०४,९) १३]; ११३, ५; ११६, ४[e]; मा २७, ३८; ३३, ४०; का २९, ५, ७; ३२, ३, ११; तै १,६,१२,१; ७,१३,१; २, २, १२, २; मै २, १३, ९; ४, ७, ३¶[f]; १३, २; काठ ८, १६; ३९, १२; कौ १, २६२; २७०; ४६०; २, १६०;११३९; ११४५; जै १, २७,१०; २८,८; ४८,४; ३,१५,८; ४,३,३; २९. ९; शौ §१७, १,२५;२६; २०, १५, ६; ३२, ३; ५५, १; ५८, ४; ९८, २; §पै १८,३२,८;९.

सत्र-राज्[g]– -राट्,ड्[h] मा ५, २४; का ५,४,३; मै १,२,१०.

सत्रा-कर्[i]– -रः ऋ १,१७८,४.

सत्रा(त्रा-त्र)च्,ञ्च्[i]– -त्राचः ऋ १०, ७७, ४; –त्राचा ऋ ७, १००, १; ८,२,३७; ९,७७,४.

†सत्राची[k]– -चीम् ऋ ७, ५६, १८; –च्या ऋ ८, ६१, १; कौ १,२९०; २,५८३; जै १, ३०, ८; ३,४७,९; शौ २०,११३,१.

सत्रा-जित्[l]– -जित् ऋ ८,९८,४[m]; ९, २७, ४; काठ ३९, ५, †कौ २. ६३९; ६७४; †जै ३, ५१, ५ ५६, २; शौ २०, ६४, १†; –ःजित् कौ १,२३१;३९३‡[m]; २,५९७‡[m]; जै १,२४,९; ४४, १‡[m]; ३,४८,१३‡[m]; –†जितः ऋ ८,३,१५; मै १, ३,३९; कौ १,२५१; २, ७१२; जै १, २६, ९; ३,५८,९; शौ २०, १०, १; ५९, १; –जितम्[n] मा ११, ८; का १२, १, ८; तै ४, १, १,३; मै २, ७, १; काठ १५, ११; –जिते ऋ २,२१,१.

†सत्रा-*दावन्[o]– -ॱवन् ऋ १,७,६; कौ २, ९७१; शौ २०,७०,१२.

सत्रा-राज्– -राट्,ड् क २, ५[h].

सत्रा-पा,साह्[p]– -पाट्,ड् ऋ ७, २०,३; –†साहम्[q] ऋ १, ७९, [८; ३,३४,८]; ५१,३; ८,९२, ७; मै ४,१२, ३; ४; काठ १०, १२; कौ १, १७०; २, ८७५; ९९२; जै १,१८, ६; ४,२७,१; शौ २०, ११,८; –साहे[q] ऋ २, २१,२.

सत्रा-साह्[r]– -हः ऋ २,२१,३[q].

मात्रासाह्[s]– -हाय शौ ५,१३, ६; पै ८,२,४.

सत्रा-हृ[t]– -हम् ऋ ५,३५,४.

†सत्रा-हन्– -हणम् ऋ ४,१७, ८; कौ १,३३५; जै १,३५,४; ४, ११, १; –हा ऋ ६, ४६, ३; कौ १,२८६; जै १,३०,४.

---

a) पाभे. पृ३२१९ *i* द्र.। b) पाभे. पृ२९१० *f* द्र.।

c) सत्यमेव जयते नानृतम् इति शोधः ?।

d) सहेत्यर्थे सदेत्यर्थे, सत्यार्थे [तु. निघ ३, १०] च अव्य.। व्यु. ?। उ. म. अभा.<सह् + √ग्रै इति, PW. प्रमृ. सह् + स्वार्थे त्राः प्र. इति।

e) *सत्रा- (<*शर्ध्रा- [=शौर्टार्य])> दनि तृ१ इति मनम्? (तु. पृ १२०३*d*)। ऋ १०,९६,११ GW. GRV. प्रमृ.; वैतु. सा. सत्र–>त्रै (मत्र१)> यनि. इति।

f) =सपा. माश्री २,५,२,६। आपश्री १३,१४,२ प्रमृ. सत्रो (ॱत्रा-उ) इति पाभे.। g) नाप.। उस. पूप. ह्रस्वः (तु. पाभे.)। h) सपा. ॱत्र°<>ॱत्रा° इति पाभे.।

i) विप. (सत्यकर्तृ- [इन्द्र-])। उस.।

j) विप. (मनस्–, मरुत्-)। उस. उप. कर्तरि क्विन्। पपा. नावग्रहः।

k) विप. (धी-,राति-)। पूप. आन्तोदात्तः (पा ६,१, २२२)। l) विप. (सर्वदा जेतृ- [इन्द्र- प्रमृ.])। उस.।

m) सपा. सत्राजित्<>सुत्राजित् इति पाभे.।

n) वैतु. सा. उ. म. पूप. सत्र– इति ?।

o) विप. (सतत-दातृ- [इन्द्र-])। उस. उप. √दा 'दाने'। p) विप.। उस.।

q) पपा. °त्र° इति।

r) विप. (इन्द्र-), नाप.। उस. उप. कर्तरि अच् प्र.।

s) =सर्प-विशेष-। अपत्यार्थे अण् प्र.।

t) विप. (सर्वदा हन्तृ- [पौंस्य-])। उस. उप.<√हन्।

सत्रिन्–, सत्रिय– √सद् द्र.
सत्व– सत्त्व- द्र.
¶स-त्वचस्[a]– -सम्[b] काठ २६, ५; क ४१,३.
?सत्वतम् पै २०,२२,९.
?सत्वताम् पै १२,६,१०.
सत्वन्[c]– -त्वनः शौ ५,२०,८; पै ९, २४, ७; १९, २३,४; -त्वनाम् ऋ ८,९६,४; १०, १०३, १०; खि ५, ५, ३; मा १६, २०[d]; १७, ४२†; का १७, २, ४[d]; १८, ४, १०†; तै ४,५, २,२[d]; ६, ४, ४†; कौ २, १२०८†; शौ ५,२०, ८[e]; पै ९, २४, ६[e]; -त्विने ऋ ६, ४५, [२२; ८, ४५, २१]; कौ १, ११५; २, १०१६; जै १, १३,१; ४,९,७; शौ २०, ७८,१; -†त्वभिः ऋ १,१३३,६[2]; १४०,९;२, २५, [(१, ८३, १)४]; ३०, १०; ३, २९, ५; ४९, २; ५,३४,८; ८, ४५,३; ९, ३, ४; ७६,१; १०, १५५,१, कौ १,५५८;२,५७८; ६०८; ६९०; जै १, ५७,५; ३, ४७, ४; ४९, ७; ४, १७, ६; -†त्वा ऋ १,१०३,५; ४, १३, २; ४०,२; ५,३३, ५; ६, १८, [२ (७, २०, ३)], २२,१; २९, ६; ३७,५; ७, २०, ५; ८,१६, ८; ९, ८७, ७; काठ ८, १७; जै ४, ५, १; शौ २०, ३६, १; -त्वानः ऋ १,६४,२; मा १६, ८; का १७,१,८; तै ४,५,१,३; मै २, २, १२[2]¶; ९, २; काठ १७,११; क २७,१; शौ ६,६५, ३; ११,७,१४; पै १,१०३,२; २,७३, ३; १४, २, ११; १६, १५४, ३; १९, ११, १४; ४१, १०; -०त्वानः[f] ‡पै ७, ४, ६; १९, १२, ९; -त्वानम् ऋ ८, ४०, [(१,१०,८)१०;११].
सत्वन्[g]– -नम् ऋ १०, ११५, ४; -नैः ऋ ५,३७,४.
√सत्वनाय > सत्वनायत्– -यन् शौ ५,२०,१; पै ९,२४,१.
स-त्वर[h]– -रम् पै १७, १२, १०; १३,८.
?सत्वोय पै १०,९,२.
?सत्सवयः पै २०,२४,३.
√सद्,>सीद्, सादि, सदथः खि १,१२,५; सदन्तु ऋ १, १८६, ८; ७, ४३, ३[i]; का ६, २,४?[j]; सदस्व पै १६, ९८, ५; †सदत ऋ १०,१५,११; मा १९, ५९; का २१,४,८; तै २, ६, १२,२; मै ४, १०, ६; काठ २१, १४; शौ १८,३,४४.
†सीदति ऋ ९,२०, [६(३६,४; ६४,५; ६५, ६); ९९,६], ३८, [४[l]; ५७,३ (८६,३५)]; ४०, २[k]; ६८,[९;८६,८ (९६,२३)]; ८४, ४[l],८६, ११; कौ २,३३३; ३८२; ६२६[l]; ११९३; जै ३, २६, ९; ३१, २; ५२, ७[l]; ४, ७, ७; पै १९, २०, ११६; सीदसि ऋ १, १४, ११; ९, ८६,३५; ४७[l]; शौ १९,३३,३; पै १२,५, ३; सीदामि का २, ३,३; सीदत् ऋ ६, १६, ३३; १०, १२, १; ६१,४; १२३,५, शौ १८, १, २९†; सीदत्[k] मा २०, ३६; का २२, ४, ४; काठ ३८,६; सीदात् मै ३,११,१[l]; सीदन् ऋ १, ८५, ७; तै ४,१, ११, ३†; सीदः ऋ ६, ५, ३; सीदतु तै ३, ५, ६, १; ७, ३, ११,१; काठ ७, १२; ४३, १; ‡कौ १,५०[l,m];२,२०५; ‡जै १, ५६[l,m]; ३,२३, ७[k]; सीदन्तु ऋ ६,२८, १; मै १, १, ९; ४, १, ९; शौ ४,२१,१†; †सीदन्तु ऋ १, १३, [९?[l]; ५, ५,८[l]]; ४४, १३[l,m]; १४२, ९; १०, ७०, ६[l]; मा ३३, १५[m]; का ३२, १,१५[m]; सीद ऋ ३,३९, ८; मा ११, ३५†; १२, १५; का १२, ३, ८†; १३, १, १६;

a) विप. (यूप-शकल-)। बस.। पूप. = सह्।
b) पामे. पृ ३२२७ ऽ द्र.।
c) विप., नाप. (योद्धृ-)। <√सन् इति स्क. गा. PW. प्रमृ., < √सद् इति गा. [ऋ १, ६४,२]। (√सद् "बले'> भाव) "सदस्- (= "सदस्-)> "सदस्-वन्- > यनि. इति मतम्। d) पामे. पृ ३२२८ e द्र.।
e) पामे. पृ३२६७ a द्र.। f) पामे. ३२०५ c द्र.।
g) = सत्त्वर-। स्वार्थे अण् प्र.।
h) बस. पूप. = सह्, उप. = त्वरा-। बा. किरि. द्र.।
i) तु. सस्थ. टि. आ।
j) सपा. मा ६, १० मै १, २,१५; ३, ९, ६ स्वदन्तु इति, तै १, ३,८,१;६,३,६,४ आपश्रौ ७. १३,१२ प्रमृ स्वदत इति पाभे.। = आस्वादयन्तु इति गा.।
k) सपा. सीदति <> सीदतु इति पाभे.।
l) पामे. पृ. ३२८३ a द्र.। m) सपा. सीदतु <> सीदन्तु (तैब्रा २,७,१२,५ च) इति पामे.।
n) बर्हिर् आसीद' इति शोधः, धातुपदयोरेव सार्वत्र प्रसिद्धेः (तु. ऋ १,२६,४ प्रमृ.)।

तै ३,५, ११, २†; ४,१,३,३†; ९, ३; २, १, ४; ५,१,४,५†; ९,६; मै २,७,३†; ८; ३, २,१; ८,२; ४, १०, ४; सीद ऋ ६, १५, १६; मा १२, १७; ५३[२]; ५४; १३, १९; २४; ३०; १४, २-४; १२; १४; १५,३; ५८; ५९; १७, ७२; २७, ४५; का २,१, ८[४b]; ३,६; १३, १,१८; ४,९[२]; १०; १४,२,४; १०; ३,४; १५, १,२-४; ४,२; ३; १६, १, ३; ७, १; २; १८,६,८; २९,६,१; तै १,१, ११, २[२a]; ३,२,४,४; ४,२,२; ५, ११, २†; ४,१,९, ३; २,१,५; ४, ४[१]; ९, २; ३, १,१[५b]; ४, १; २; ६,२; ४,३, ३; ६,२; ७,१; ६,५,३[२]; ¶५, ३,११,१; ५,२, ४[२]; ५, ४; ६, ३S; मै १, १, ३; ८[c]; १२[३a]; ८, ८; २, ७, ८; ११[२]; १५[२]; १६[९]; ८, १[४]; ७[२]; १३; १४[३]; १०,६; १३,१४[२]; २०[२]; ३,३, ९; ४,१,१३; ९,१५; १६; १०, ४†; काठ १,११[४a]; २,६[d]; ७[d]; ३,१[d]; ४, ९[e]; ७, १३[३f]; १३, ११; १२; १५, १२[२]†; १६,३†; ८[२]; ११[२]; १६; १९; १७, १[३]; ६; १८, ४; १९, ४†; २१,३; २२,५; २४,६[d]; २६, २[d]; ३१, १३[२]; ३८,१३; ३९,१; ३[४]; ४[३]; ५[४]; ६[३१]; ४०,३[२]; ५[४]; ६[९]; १२; क १,११[४a]; १९[d]; २,१[d]; ८[d]; ३, ७[e]; ६.२[३f]; २५. २[२]; ९; १०[२]; २६,५; २८, ४; ३०,२†; ३१, १८; ३७,७[d]; ४०,५[d]; शौ ११, १, २५; ३५[e]; १९, ६१,१[g]; पै १,५९, ४[h], १६, ९१,५; ९२, ५[d]; सीदतम् ऋ ३, ६२, १८; मा १३,२५; १४,६; १५; १६; २७; १५, ५७; ६४; का १४, २, ११; १५, १, ५; ४, ३[२]; ८, ५; १६, ७, १; ६; कौ २, १५†; जै ३, २, ६†; सीदत,>ता ऋ २, ३, ४; ९, १३, [९; ३९, ६ (६३, ५)]; मा १०,४; १५, ५४; १७,७३; १८, ६१; का ११,२, ४; १६, ६, ६; १८,६, ९; २०, ४, ४; तै १,४,४३, ३[d]; ८, १२, १; ४,२,७,४; ६,५, ४; ७,१३,४; ५,७, ७, २; मै १,३,३७[d]; २, ६,८; १०, ६; ४,८, २[d]; काठ १५, ६; १८, ४; १८; ३९,३; ७; १३; क २८, ४; २९. ६; कौ २, ५४५†; जै ३, ४३,१†; शौ ११, १, १२; पै १, ५९,४; १६, ९०,१; असीदथाः पै १६, ७१, २; असीदतम् ऋ १०, १३२, ७.

सत्सि ऋ ८, ११,१०[i]; सत्सि[j] ऋ १,१२, [४; २,६,८; ५,२६, ५; ८,४४,१४; १०, ४४, ५]; १०,३,७; कौ २,१०६३; जै ४, १८,२; शौ ६,११०,१?†[l]; २०, ९४,५.

ससाद मै ४, १४, ९; ससाद ऋ १०,९९, २; †असदत्[k] ऋ १०,१८९,१; मा ३, ६; का ३, १,६; मै १,६,१; काठ ७, १३; क ६, ४; कौ २,७२६; ३,५,४; जै २, ६, ३; ३, ५९, १८; शौ ६,३१,१; २०,४८, ४; पै १९, ४५, ११; असदत् ऋ ९, ७२, ५[l]; असदन् शौ ७, १०१, १[l]; असदन् मा २,६; का २,१,९; तै १,१,११,२; मै १,१,१२; काठ १, ११; ३१, १०; क १, ११; ४७, १०; सदन् पै १५,११,३.

असादि ऋ ७,७, ५; सादि ऋ १०, ९३, ५.

¶सादयति तै ६, ४, ९, ५; ५, १०, ३; मै ३,२,१; ६[३]; ८; ८, ७, ४,५, ६; ¶सादयति तै २, ६,४, ४; ५,३; ५,२, १,५; ३, १, ३; १०, १; ४; ४, ७, ३; ६,९,१; ६,४,२,५; ५, ७; ९, ५[२]; ५,६, ५; ७,१; ८, ५; मै १,८,४[२]; ८; ३,२,१[३]; ३; ६[१]; ७[३]; ८; ९[४]; १०[६]; ३, २[३]; ३; ८; ९; ४, ४; ४,१, १२; ४,६; ५,

---

a) पाभे. पृ ७२९ *h* द्र. ।

b) सपा. सीद (आपश्रौ १६, २८, ४[१] च) <> सादयामि (माश ७,५,२,५१-५५ च) इति पाभे. ।

c) =सपा. आपश्रौ १,२२,३ माश्रौ १,२,३,४ । काठ ३९,५ आपश्रौ १६,३०,१ सादयामि इति पाभे. ।

d) पाभे. पृ ७२९ *i* द्र. ।

e) सपा. सीद <> सीदत इति पाभे. ।

f) सपा. आपश्रौ ५, १२, २ प्रमृ. सादयामि इति पाभे. ।

g) मे सीद > आसीद इति RW. WI. पाभे. ।

h) पृ ७२९ सस्थ. आसीद इति नेष्टम् । आ इति सप्त. युक्तः कप्र. द्र. ।

i) स्वरहीनः पाठः चिन्त्यः (तु. सपा. ऋ ८,११,१० W. च) ।

j) तु. सस्थ. टि. आ ।

k) =सपा. माश २, १, ४, २९ । तै १, ५, ३,१ असनत् इति पाभे. ।

l) पाभे. पृ १२०७ *l* द्र. ।

१[१]; ५[१]; काठ १९, ११[१]; २०, १०; २१, ८[१]; ९; २४, ६[a]; २५, ५[४]; २६, ३; २७, २; ५[१]; २८, १; ३१, १२; क ३१, १[४]; १२; ३७, ७[a]; ३९, २[४]; ४०,५; ४२, २; ५[१]; ४७, ११; §[१] ४,१९,६; ९,१०, ८; सादये शौ १०, ५, ७-१४; पै १६,१२८, १-९; सादयामि मा १,११; ६,२४; १३,१३[b]; १४; ५३[१०c]; १४,५; १५, ६३; २९, ६; का १, ३,८; २, ३, ४; ७; ६, ६, २; १४, १, १४[१b]; ६, १[२०c]; १५, १, ५; १६, ७, ६; ३१, १, ६; तै १,१, ४, २, १३,३; ३,१२,१; ४,३४, १[११]; ३,५,६, २; ४, ३, १,१[१०]; ४, ३, ३; ६,३; ७, १[५], ¶५, १, ११,३; ३,११, २§; ५,८, २[१]; ३[१]; ६,४,५, ७, मै १,१,२; ५; १२; ३, १; २,७, १५[१०]; १६; १८[१०c]; ८,१; ११[५]; १४; १३, ४[८]; १८[१०]; १९[१४]; ३,१६,२; ४, १,२; ५; ११; ५,५; ६,२, ३; काठ ३,९; १६,१५[१०]; १८[१०c]; १७,१; १०; २०,१०; २१, ३; ३९, १[१]; ५[१४]; ९[१०]; ४०,४[१५]; ६; ४६, २; क २, १६; २५, ६[१b]; ९[१७c]; १०; २६, ९; ३१, १२; १८; शौ ६, १२२, ५; १०,९,२७; ११, १, २७; १४, २,४९[e]; पै ११,९१,७; १३८,८; सादयाथः शौ १२, ३, ५२; पै १७, ४१, २; सादयतु मा १३, १७; २४; १४, १२;१४; १५, ५८; ६४; का १४, २, २; ९; १५, ४, २; ३; १६, ७, १; ६; तै ४,२,९,१;३,६,१;४, ३, ३; ६,१[१]; ५, ५, २,४[१]; मै २, ७, १६[१]; ८, १४[१]; ४. ९,१५;१६; काठ १७, १०[१]; ३८,१३; ३९, १; ३; ४०, ३; ५; क २६, ९[१]; सादयताम् मा १४, १-५; ७[५]; का १५. १, १-५; २,१[५]; तै ४. ३, ४, १[१]–३[१]; मै २. ८, १[०]; काठ १७, १[०]; क २५. १०[०]; सादयन्तु मा १५, १०-१४; का १६, ३, ३; ६; ९; १२; १५; तै ४, ४, २,३; मै २. ८, ९[५]; काठ १७. ८[५]; क २६, ७[५], †साद्य>या ऋ १,१५,४; ३, ३९,८; मा ११, ३५; का १२, ३,८; तै ३.५,११,२;४,१,३,२ मै २, ७, ३; साद्य,>या ऋ १, ३१, १७[f]; काठ १६, ३†; शौ ११,१,२३; पै ५,१०,८![g]; ७, १८,१[h]; १६, ११,३;२०, ९, ८‡[i]; सादयध्वम् ऋ ५, ४३, १२[j]; मै ४, १४, ४![j]; साद्यत>ता ऋ १०, १०, १४; असादयत् पै १६,८७,१[k]; असादयन् शौ ११, १०, २८[l]; २९; पै १६, ८७, १०; सादेर तै ५, ६, ९, १¶; ¶सादेय तै ६, ४, ५, ७; ६, ४[१]; मै १, ८, ४; ३, २,९; ४५, ५[१]; ६, २[१];३[१];६;८, ९; काठ १२, ११; १९,११;२०,८;२७,५[१]; क ३१, १; १०; ४२, ५[१]; सादयात मै ४. ६,२¶.

¶असीपदत् मै ४, १, २; ५; १३; असीषदन् मा १२, ५४; १५. ५९; का १३,४,१०; १६, ७, २; तै ४, २, ४, ४; मै २, ८,१; काठ १६,११; क २५,१. ¶साद्यते तै ६, ५, २,२; मै ४, ५-६, ६; साद्यते मै ३, १,१¶; ¶साद्यन्ते तै ६. ५, २, २; मै ४, ५, ७; ६, ६[१].

सत्[k]– .नः ऋ १, १०५, ११; १४; २, ३६, ६; ३,४१,२; ७, ४२, २[१m]; ५६, १८; शौ २०, २३, २†; –त्रा॰ काठ १८, १‡.

---

a) पृ ७१० गप. आसा॰ इति नेष्टम् (तु. सुदने सीद इति मधुपर्कदर्घदानुगामी मन्त्रः; गसा. ने ६.१,११,२ प्रभृ. गृह आसीद इत्यादुगामी मन्त्रः, यत्तु आसादयति इति पामे.) ।

b) =सपा. माश ७,४,१,४१ आपश्री १६,२२,५ माश्री ६,१,१७ । तैसं १,७,८,१ अभिविष्ठानि इति पामे. ।

c) पामे. पृ ३१३५ g द्र. ।

d) सदन् पामे. पृ ३१३५ f द्र. ।

e) पामे. पृ ७२८ n,१५०१ g द्र. ।

f) द्र. सप. टि. सु ।

g) लोपः पृ२९९१ a द्र. । h) पामे. पृ२४११ d द्र. ।

i) सपा. ऋ १,१६४,५२ शौ ७,४०,१ खिं. ।

j) सपा. असादयत् <> असादयन् इति पामे. ।

k) निर्वापः मा.सा[ाङ]आः (तु. पा ८,३,११) ।

l) विप. (*सद्यादुग्न- [रोहि-]) । *सद्- > *सद्ग- > इति, इति मतम् ।

m) तु. पा. वै. ow,org. प्रमृ.; वेपु. n. पूरिमा. मितायः इति पद-विभागः ।

n) तु यत्ता इति द्विगदः पाठः! (बि ‹ सद् >) बि-सुष्ठ-> [स. टि.] –स्ना इति शोधः । पृ १७५१ पृ

¦सत्तृ[a]– -त्ता ऋ ३,१७,५;९,८६, ६; ९६, [(६८,९; ८६,९)२३]; कौ २,२३७; जै ३,२१,२.

सत्त्र, त्र[b]– -त्रम् मा १५,४९; का १६, ६, १; ¶तै १, ६,११,३; २, ३, ३, १; ३, १, ९,४; ४, ७, १३, २S; ७, १, ४,१; २, ९, ३; ३, ६, २; ८, २; ४, १,२;२,३; ६,२;९,१[२];५,१-२, १; ९, १; ¶मै २, १,४; १२, ४S; ४, २,१२; ५, ९; ¶काठ १०, २; ६; १८, १८S; ३३, १; ३४, ५; ८; क २९, ६; शौ १७, १, १४; पै २, ५२, १; -त्रस्य मा ८. ५२; ¶तै ७,४, ५,४[२]; ५,४,२[२]; काठ ३४,८¶; -त्राणि मै १,८,६¶; काठपुष्पि ३३; शौ ११,९,८; पै १६,८२, ८; -त्रे ऋ ७,३३,१३[c]; तै ७, २, १०, २¶; पै १९,१२,१५; -त्रेण तै ७, २, ९, ३¶; शौ १२,१,३९; पै १७.४,१०.

¶सत्त्र-त्व– -त्वम् काठ ३४, ८, ४; पै १, १४, ४; -सदो मा ३४, ५५; का ३३, २, १८; पै १६, १०३,११.

सत्त्र-सद्– -सदः शौ १, ३०,

सत्त्र-सद्य[d]– -द्येन शौ ९,९,६[e].

¶सत्त्रस्यु (स्य-ऋ) र्द्धि[f]– -र्द्धि तै ७, ५, ८, १.

सत्त्रा(त्र-अ)भिजित[g]– -तम् तै ७,५,१,२¶.

सत्त्रा(त्र-अ)यण[h]– -णानि पै १७,२९,१६.

¶सत्त्रिन्– -त्रिणः तै ७, २, ९, ३; ४, ११, १; २; ५, ६, २[२]; मै ३, ३, ९; काठ २१,९; ३३, ३[४]; ४; ७; ८[२]; ३४, ५; ८[२]; -त्रिणाम् तै १, ७, २, १.

¶सत्त्रिय, या– -यम् काठ ३४, ८; ११[२]; -या काठ २९, १०; क ४६, ३.

सद्– > ¶सद्-व(त्>)ती[i]– -ती तै ५,२, १,५; २,२.

सदत्– -दन्तः ऋ ४, २१,६; १०, ६१,१३.

१स, सादन[j]– -नम् ऋ १, ९६, ७;१०४, ५;११७, १०; १३६, २; २, २३, १; ४०, ४; ३, ३१, ९; १२; ५४, ६; २१;६, ७, २;९, ७१, ६; १०, १३५, ७; खिसा २९, ४८; मा १२, २९; १७, ८७[k]; का १३, ३, १०; १९, १, १[k]; तै १, ३,१, २[l]; ६, १[l]; ४, ४४, २[m]; २, ३, १४, ३; ४, २, ३, ३; ५, ५, १०, ६[k]; ६, २, १०, ३; ३, ४, २; मै २, ७, १०; ४, १४, १†; काठ १, ११; १०, ११†; १३,१५; १६,१०; ३१, १०[२];४०,६[k]; क १,११;२५.१; ४७,१०[२]; कौ २,४९२†; जै ३, ३८, ६†; शौ २,२, ३; १२, ७; ७,४१,२;९,३,७; ११,१, २४; १८,२,५६; पै १,७, ३; २,५, ८; ८, ९,९; १६,३९,७; ९२, ४;१९,३६,१३; २०,९,५;२६, १?[n]; ३३, ४[o]; -ना ऋ १०, १८,१३[p]; मा ८,१८[m]; का ९, ३,४[m]; मै १,३, ३८[m]; काठ ४, १२[m]; क३,१०[m]; शौ ७,१०२, ४[m]; १८,३,५२†[p]; पै २०,१२,

इति पृ १८३५ ई °पत्ताः इति च कृतपूर्वौ निर्देशौ नेष्टौ (तु. सपा. क २८,२ मै २,१०,३; वैतु. पाका ८, २, ६१ न-सत्त- इत्यस्य नञ्पूर्वस्य सतः प्राति. अथावधिमृग्यभूत-निगमान्तरेण समर्थनप्रयासः ?)। सपा. ऋ १०, ८२, ४ प्रमृ. नि-षत्ते इति पाभे. अपि (*°त्तानि > *°त्ताइ>) *°त्तै इति कृत्वा न. द्वि३ एव स्यात्। एवं सस्थ. असूर्ते सूर्ते इति पदे अपीति दिक्।

[a]) विप. (सोम-)। तृन्नन्ते निरस्वरः।

[b]) नाप. (सोमयाग-विशेष-)। त्रः प्र. (पाउ ४,१६७)।

[c]) GW. ORN. सत्रा इति शोधुकौ। GW. मत्रेहु सत्रा, इहु इति पदे छेदुकश्चिन्त्यः (तु. तृतीयः पादः)।

[d]) उस. उप. √सद् + भावे क्यप् प्र.।

[e]) सपा. पै १६,११४,२ अतिरात्रेण इति पाभे.।

[f]) नाप. (साम-विशेष-)। वैप ४,२५१२ f वस. इति नेष्टम्।

[g]) तृस.। पूप. स्वरः।

[h]) वैप ३,८७३ n द्र.।

[i]) विप. [सद्-शब्दवती- (ऋच्- [ऋ ४,४०,५ प्रमृ.])]।

[j]) नाप. (गृह-)। अधिकरणे कृत्। पादान्ते दीर्घत्वं द्र. (तु. ऋप्रा ९,२९ प्रमृ.)।

[k]) =सपा. आपश्रौ १६,१२,११। माश्रौ ६,२,६,२० सलिलम् इति पाभे.।

[l]) पाभे. पृ २०१० a द्र.।

[m]) सपा. सदनम् (या १२, ४२ च) <> सदना (माश ४,४,४,१० काश ५,५,२,७ च) <> काश्रौ २, २, १० प्रमृ. सदनानि इति पाभे.।

[n]) (√साध् 'संसिद्धौ' > भावे) *साधन– > -नम् इति शोधः (तु. [अंशतः] मूको.)।

[o]) सपा. °नम् <> °ने इति पाभे.।

[p]) सपा. तैआ ६,७,१ °नात् इति पाभे.।

२[a]; –†नात् ऋ १,१६४, ४७[b]; ४,२१, ३; ७, ३६, १; ‡मै ४, १२,५[b]; काठ ११, १३[b]; शौ ६, २२, १[b]; ९, १५, २२[b]; १३, ३,९[b]; पै १६,६९, १३[b]; १९,२२,१०[b]; –नान् पै १,९५, ३[c/d]; –नानि ऋ १, ५५, ६; ११३,२;१८१, ५; ९, ९१,१[e]; तै ३, १,११, ४‡[b]; काठ ११, ९‡[b]; कौ २, ११००†; पै २, ७८, ४[f]; ५[f]; १६, ७५, १२; –†नाय ऋ ५, ४७, ७; १०, ९३, ५; शौ १९, ११, ६; पै १३, ८, १६; –ने ऋ १, ३१, १७; ५३,१; ८४, ४; ९५, ८; १२२, ६; १४४, २; १४८, ३; १६९, ६; १८९, ४; ३, ३०, ९; ३४, ७; ५१, ३; ४, १०, ८; ४२, ४; ५, ४३, १२;४७, १; ६, ११, ५; ४०, ५; ७, [(१, १०४, १) २४, १]; ३६, ३; ५३, २; ८, १३, २; १९, १५; २७, ५; ५९, ४; ९७,५; ९, १२, १[g];३; ७२,६; ७७,४; ९२, २; १०,११, [९; १२,९]; १२, ७; ३८, २; ४३, ७; ६८, ७; ७५,१; १००,१०;१४३,४; खि १,६,४; मा १२,१६; १३, ५३[k]; १४, २; १५, ६३; का १३, १, १७; १४,६, १[k]; १५, १, २; १६, ७, ६; तै ३, २, ४, ४; ४, १, ९, ३; ११,४†; २, १, ५; ३, १, १[k]; ४,३,३; मै २, ७, ८; १८[k]; ८,१; १४; †४, १०, १; १२, ३; १४, ४; काठ २,६[h]; ७[h]; ३,१[h]; १६,८; १८[k]; १७, १; १०; २१, ३; २४, ६[h]; २६, २[h]; ३९,१५; क १, १९[h]; २, १[h]; ८[h]; २५, ९[k]; १०; २६, ९; ३१, १८; ३७, ७[h]; ४०, ५[h]; †कौ १, ११३; ३१४; ३४४; २, ९७; २९९; ५४८; जै १, १२, ७; ३३, २; ३६, ३; ३, ९, ११; २४, १५; ४३, ४; †शौ ७, १०१, १S[i]; १८,१, २५; ३५; ३, ७०; २०, ११,८; १६, ७; १७,७; २१,१; पै ८,१४, ८†; –नेषु ऋ १, ५६, ६; २, ३४, १३; ४, २१, ५; ५, ३०,११; ८, ९, १०; ९, ८६, ११; मै २, ७, १६[i]; काठ ३९, ३[i]; कौ १, ५४३‡[e]; २,३८२†; जै १, ५५, १२‡[e]; ३, ३१, २†; शौ २०, १४०, ५†.

†सद(न>)ना-सद्[j]- -सदे ऋ ९, ९८, १०; कौ २, ६८१; १०२९; जै ३,५६,९;४,१७,१.

सादन-स्पृश्[k]- -स्पृशः ऋ ९, ७२, ८.

†सादन्य[k,l]- -न्यम् ऋ १,९१, २०; मा ३४, २१; का ३३,१, १५; मै ४, १४,१.

२सदन- > सदनी[m]- -नी ऋ १, १८६,११; काठ ७, १२[n].

सदस(बप्रा.)[o]- -दः ऋ १, ८५, २; ६; ७; १२८, ३; ५, ६१, २; ६, १६, १७[p]; ८, २९, ९; ४१, ९; ९, ७०, २; ९२, ३; १०७, १०; १०, ९६,२; ११०, २[q]; खि २, १४, ९[r]; ५, ६,६; मा २, ६[r,s]; ४, ३०[b]; ५, ३३; १३, ८[r]; १९, ७; १८; २१, ५७; का ४, १०, १[h]; १४, १, ८[r]; २१, १, ६; २, ७; २३, ६, १०; तै १,२,८, १[bis]; १०, १[bis]; ३, १,२;४, २[bis]; ‡२, १, ६, १; २, ४, २[s]; ४, ५[t];

a) पाभे. पृ ३२३७ *m* द्र. । b) सपा. °नात् (या ७,२४ च) <> °नानि इति पाभे. । c) पुं. प्रयोगः ? ।
d) =सपा. गोब्रा १,२,२१ । वैताश्री ६,७ स दहन् इति पाभे. । e) सपा. °नानि <> °नेषु इति पाभे. ।
f) प° इति संहितायां पत्वं द्र. ।
g) पाभे. पृ १७१८ *h* द्र. ।
h) सपा. सदने <> सदः (माश ३,३,४,१ काश ४, ३,४,१ काश्री ७,९,६ प्रमृ. च) इति पाभे. ।
i) पाभे. पृ ३२३७ *o* द्र. ।
j) विप. । उप. पूप. दीर्घः उसं. (पा ६,३,११६) ।
k) पाठ. सद° इति । l) तद्गतापत्यीयः यत् प्र. ।
m) विप. (दंपति-) । कर्तरि ल्युट् प्र. ।
n) =सपा. वाश्री १, ४,१, २० । तैब्रा १, २, १, ११ आपश्री ५,८,६ माश्री १,५,२,३ सदने इति पाभे. ।
o) नाप. (गृह-, यज्ञस्थान-, सभा-) । अधिकरणे असुन् प्र. । p) पाभे. पृ २६१५ *f* द्र. ।
q) पाभे. पृ १५७३ *l* द्र. ।
r) पाभे. पृ ११४७ *c* द्र. ।
s) सपा. सदः (माश १, ३, ४, १४[r] आपश्री २, ११, ६ च) <> सदसि (काश २,३,२,२७[r] तैब्रा ३, ७,६,१० आपश्री २,१०,३ च) इति पाभे. ।
t) सदन् =सपा. आपश्री १०, २७,१० । मा ४,१० काठ २,६; ७; ३, १; २४,६; २६,७ माश ३, १, ४,१ स्पृक् इति पाभे. ।

३, ८, २S; ४, १, ११, ३†; २, ८, ३[a]; ७, ८,१; ६, १, ११, २[1b'c]; ¶२,६, ३[2]; १०, ५[2]; ६;७;११, ४S; ३,१,६¶; २, ४[1b/c]; ४,१०, ६¶; ५, १, ५¶; ६, १, १¶; मै १, १, १२; ३, ६[b]; १३[b]; २, ३, ८; ३, ४, ४¶; ७, ८; ¶८, १; ४[2]; ८; ९[c]; १०;९, ९[b]; ४¶; ११, ५; ¶४, १, १३[2]S; ५, ९; ६, ५[d]; ८, ३; ९, १०S[d]; काठ १७,१९; २०,१४†[e];२१, १२; २४, १०¶; २५, १०[d]¶; २६, १[2]¶; २७, १०; २८, १¶; ४[2]¶; ३७, १८; ३९,१; १५†; ¶क ३८,३;४०,३[1];४[2]; ४४, १;४[2]; †कौ १, ५१३; २, ७७४; १०३९; जै १, ५३,३†; शौ ७, ७९,२; ९, ३,७[2]; १९; १३, १, २३; †२०, ११, २; ३०, २; पै १३, १४, १४;१६, ३९, ७[2]; ४१, १; १८, १७, ३; १९, २२, २; ३९, ९[f]; –†द:S-दः ऋ १०, १५, ११; ७६, १; मा १९, ५९; का २१, ४, ८, तै २, ६,१२, २; मै ४, १०,६; काठ २१, १४; शौ ५, १,४S;१८,३,४४; पै ६,२,४S; –द·सु ऋ ७, ८५, ३; –दसः ऋ १,१८,६; १८२,८; २,१७, ७; ३,३६,६; ४, १७,४; ५१, ८; ५,८७,४; ६, १७, ५; १०, ९४,१२; १११, २; खि ४, ८, ७†; मा ३२, १३†; का ३५, ३, १०†; तै २, ६, ८, १[g]; २[g]; ३, २, ४, ४; ७, ५,८, १¶; मै ३, ९, ४¶; कौ १, १७१†; २९८; जै १, १८,७†; २१,६; –दसि ऋ १, ४७, १०; १८१, ८; २,४१,५;३,१, १४; ७, २; ५५, १२; ५, ४१, १; ९,४०, २; मा ६, २४; का २, १, ८[1e]; ३, ३[h]; ६, ६, २; तै १,१, ११, २[1e]; १३, ३; ३, १२,१; ३, २, ४, ३[4]¶; ६,२, ११, ४¶; मै १,१,१२[1e]; ३,१; ४, १,१२; १४,१०†; काठ १, ११[1e]; ३, ९; २५,१०¶; ३४, १४¶; क १, ११[1e]; २, १६; ४०, ३¶; कौ १, ३६९; २, २६१†; २७५†; जै १, ३८, १०; ३, २२,८†; २३, ७†; शौ ७,५६,१; पै २०,२५,३; –दसे तै ३,२,४, ४[1]; –दांसि ऋ ३, ३८,६; ५४,५; ९,६१,४; खि ४,२,१; मा ३४,३२; का ३३, २, १; मै २, ७,१५[a1]; ४,१०, ३†; काठ १६, १५; ३५, ५[k]; क २५,६;४८,६; शौ १९, ४७, १; पै ६, २०, १; –‡दोभ्यः[l] कौ १, ३१२; जै १, ३२, १०; ४,६,१.

सु॒दस॒-प॒ति– -ती ऋ १, २१, ५.

सदस्य॑,स्या॑[m]– -स्या मा ३८, १८; का ३८,५,१; –स्याः तै ३, २, ८, ३¶; ७, ३, १३,१; काठ ४३, ३; –¶स्यान् तै ३, २,८,४; ६,१, ९, ६; ५,१,५[2]; मै ४,६,५[2]; काठ २६, १; २७, १०[2]; ४०, ४; –¶स्यानाम् तै ६,१,९,६; मै ३, ७, ४; ४, ६, ५[1]; काठ २७, १०; –¶स्याम् मै ३, ८, १०[2]; काठ २६, १[2]; क ४०,४[2]; –¶स्येभ्यः तै ७, १, ५, ६; मै ४, ४, ८; ८,३; काठ २४, ५; ३८, ५; क ३७, ६; ४४, ५; –स्यैः मा ७, ४५; का ९, २,६; तै १, ४, ४३, २; ६,६,१,४; मै १, ३, ३७; ४, ८,९; काठ ४, ९; ३५, १०; क ३,७; ४८,१२.

सद्गो-हविर्धान[n]– -नानि शौ ९, ६,७;पै १६,१११,८;–नाभ्याम्

a) पाभे. पृ ११४७ c द्र.।
b) पाभे. पृ ३२३८ h द्र.।
c) पाभे. पृ ३२३८ t द्र.।
d) सपा. तैआ ४, ११, ४। मा ३८, २० स नः इति पाभे.। e) पाभे. पृ २६१५ f द्र.।
f) =सपा. पै १७,१४,९ पदः इति पाभे.।
g) सुदसस्पतये>सपा. आपश्रौ ३, २,१० माश्रौ २, ३,७,२ सदस्पतये इति पाभे.।
h) =सपा. शां ६,१३ शांश्रौ १, ६,९ काश्रौ २,२,१। मारा १, ५, १, २४ गोश्र २, १, १ आश्रौ १, ३, ३१ आपश्रौ ३, १८,४ माश्रौ ५, २, १५, ६ लाश्रौ ४,९,१६ कौसू ३,७; १३७,९ गोगृ १,६,१५ सदने इति पाभे.।
i) =सपा. आपश्रौ १२, २०,८ प्रमृ.। माश्रौ २, ३, ७,२ सदे इति पाभे.।
j) वैतु. केचन मूको. Bw. प्रमृ. च अप्सुपदांसि इति?।
k) सपा. पै ५,१५,७ स्वरांसि इति पाभे.।
l) सपा. ऋ ८,८८,५ अन्तेभ्यः इति पाभे.।
m) विप., नाप. (ऋत्विग्-विशेष-)। तत्रसाधवीयार्थे यत् प्र.।
n) द्वस. अन्तोदात्तः।

सीदन्ती- -न्ती काठ ३१, १४.

सेदि[a]- -दिः मा २०,२६; का २२, २,३; शौ २,१४,३[b]; ८,८, ९; १२, ७, १३; पै १६, २९, ९; १४३,४; -दिम् मा १२,१०५; का १३,७,४; तै ४, २, ७, २; मै २,७,१४; काठ १६, १४; क २५,५; शौ ४,११, १०; ८, ८, १८; पै २,७२,३; ३,२५, ११; ७,१९,७; १५,२,८;१६,३०,६.

सेदिवस्- -दुषः ऋ ५,१५,२.

?सद[c] पै २०,६०,७.

?सदंस- -साय पै ७,२०,३.

सु-दक्ष[d]- -क्षः[e] तै ३,१,४, ४; काठ ३०,८.

¶सदन्ति[f] मै १, ५,१२[2];१०,९, १३; २,१,४, काठ २७, २; २८, ७; ३६,४; क ४२,२; ४४,७.

सदन्दि[g]- -न्दिः शौ १९.३९,१०; पै ७,१०,१०; -न्दिम् शौ ५,२२, १३; पै १,३२,५; ४५,१; २०, ५७,८.

सदम्[h] ऋ १,२७,३; ३६,२०; ८९, १; १०६,५; ११४, ८[1]; ११६, ६; १२२,१०;१२९,११; १८५, [८; ५,८५,७];२,१४, १; ३४, ४; ३, २,१५; ४,१,१; २, ५; ३, १२; १३; ७,७; १२, ५; ५, ७७,४; ६, १,५; १२; ५०, ९; ६७, ८[2!];७, २, ३; ११, [२; (१०,७०, ३)]; ४१, [७; ८०, ३]; १०, ४,७; ७,३; ९३, १; ९४,१०; खि १,२,१; ५, ११; †मा ५, ४§; १६, १६[1]; २५, १४; ३४,४०; ५५; †का ५,१, ४§; १७,१, १६[1]; २७,११,१; ३३,२,१८; †तै १,६,६,४; ३, १,११,१; †मै १,४,३; २,१३, १६[4]§; ४, ११, १; १२, ६§; १३,६[2]; †काठ २, १५; ५,२§; ६; १८,२०[2]; २६, ११; ३२, ६[2];४०,१३§; को २, ९८६†; †जै ४,८,६;२४,७; शौ १, १५, ३; ३,१५,८;१६, ७†; ७,१९, २;११,१,३४;१३,३,११; पै १, २४,३; २,२३, ५; ३९,२; †४, २८, ५;३१,७; १०,४,८; १३, १०,११[1];१६,७१,६[!k]; १२,४, १०३,११; २०,३,७; ४८,३‡[1].

सदं-सदम्[m] खि १,२,१३.

?सदमादम्[n] पै १६,१५३,९.

सुदस्-, सदस्पति-, सदस्य,स्यां- √सद् द्र.

१सदा[o] ऋ १, १२, २; २२, २०[p]; २४,३; ११७, २३; १२५, ५; [१२९,९ (४, ३१,१२; ८,९७, ६) १०, ९३, ११]; १४०, ९; ३, ३, ८; ११, ५; ५४, २१; ४,१, ८; ५, ४१, ९; ६, ४५, [३३; ८, ९४, ३]; ७,१, [२०; २५; ३,१०; ७, ८; ९,६; ११, ५; १२, ३; १३, ३; १४, ३; १९, ११; २०, १०; २१, १०;

---

a) नाप. (दुर्भिक्ष-, कष्ट-)। कि॰ प्र. लिङ्वद्भावश्च (पावा ३,२,१७१)।　b) पाभे. पृ २००० i द्र.।

c) सदम् इति शोधः। d) विप.। बस. पूप. = सह।

e) सपा. माश्रौ १,८,४,२५ सुदक्षः इति पाभे.।

f) विप. = सन्तत-वृत्तिक- । न. द्वि१ सत् वा. क्रिवि. सदम् + (√वृत् 'वर्तने' > कर्तरि) *वृति- > उस. *सदं-वृति- > *°दम्मदि- > *°दामदि > *°दादि यनि. इति *°दान्दि- > सदन्दि- इति च (तु. g)।

g) = सदन्दि- (तु. f)। विप. (तक्मन्-)। पपा. प्रमृ. °दं-दि- इत्यवग्रहः। उप. < √दा 'बन्धने' इति PW. प्रमृ., √दो 'अवखण्डने' इति सा.।

h) = [सर्व- >] *स- इति [वैतु. MW. प्रमृ. सह > स इति] + दा प्र. इति [पा ५, ३,६; १५] ?। विप. (शश्वद्-वृत्तिक-) सत् वा. क्रिवि.। शश्वत्- + वृत्- (भाप. < √वृत्) > बस. *शश्वद् -वृत- > *ससदत- > *सदत- > न. द्वि१ °दतम् > यनि.। शश्वत्- इत्यस्य चादौ *शश्- इति (= √सस्ज् इत्यत्र *सस्- 'सङ्गे = अविच्छेदे' भाप. इति मतम्। पृ ३०९१ g अयं विशेषः द्र.।

i) = सपा. मंत्रा २,१,८ श्वेउ ४,२२। तै ३,४,११,३; ४,५,१०,३ मै ४,१२,६ काठ २३, १२ तैआ १०,५३ विभे.।　j) शोधः पृ ६७० e द्र.।

k) पाठः ? मदम् इति शोधः ?। (तु. पै ५, ४०, १ प्रमृ.।　l) सपा. ऋ ३,२०,२ गिरः इति पाभे.।

m) °सदम् इति पाठ.? यनि. शोधः।

n) सधमा॰ इति शोधः संभाव्येत। सपा. शौ ११,७,८ विभे.।

o) = सदम्। तृ१ उसं. (पावा २, ४, १८)। शश्वत्- + वृत्- (भाप. < √वृत्) > बस. *शश्वद्-वृत्- > *सदत्- > तृ१ *सदता- > यनि.। [यदपि Hirt (तु. WAG १,२६३ b) स्वरधर्मकनासिक्यवतः *सम् दम् इत्यतः व्यु. आह, तदप्यन्यथासिद्धम्। सदम् + नः > *सदन्नः > सदा नः इत्येवमपि वर्णविपरिणतः व्यु. सहजसुलभत्वात्।　p) पाभे. पृ ३०६२ e द्र.।

२२,९; २३, ६;२४,६; २५,६; २६,५; २७,५; २८, ५;२९,५; ३०,५; ३४,२५; ३५,१५;३६, ९; ३७, ८; ३९, ७; ४०, ६; ४१, ७; ४२, ६; ४३,५; ४५, ४; ४६, ४; ४७, ४; ४८, ४; ५१, ३; ५३, ३; ५४, ४; ५६, २५; ५७,५; ५८,६; ६०, १२; ६१,७; ६२, ६; ६३, ६; ६४, ५; ६५, ५; ६७, १०; ६८, ९; ६९, ८; ७०, ७; ७१, ६; ७२,५; ७३, ५; ७५, ८; ७६, ७; ७७, ६; ७८, ५; ७९, ५; ८०, ३; ८४, ५; ८५,५; ८६, ८; ८७, ७; ८८, ७; ९०, ७; ९१,७; ९२, ५; ९३, ८; ९५, ६; ९७, १०; ९८, ७; ९९, ७, १००,७; १०१, ६; ९,९०, ६; ९७, ३-६; १०,६५, १५; ६६, १५; १२२, ८]; ४, ४; २२,५; ३४, २५; ३७, ८[२]; ५६, २५; ८३,९; ८,१, २०; ४, ९; १९, २८; २०, २२; २३, २८; २५, २१; ४४, २०; २९; ४६, ५; ५०,६; ५३, ८; ८३,२; १०३, ५; ९, ११०, ४; १०, १, ७; ११, ५; ६४, ११; खि १,११, २[a]; ३, २, ६; ५, ८; १०, ३; १७[२],३; ४,२,१३![b]; ७[२],९‡[c]; ७, ३, ३; खिसा ३३, २४![b]; †मा ६,५[a]; २०,५४; २७,२८; ३४, ४०; †का ६,१, ६[a]; २२, ५,८; २९,३, ९; †तै १,३, ६, २[a]; ५,११, २; २, २,१२, ५; ३,४, १०, १; ५, ११, ३; ४, २,९, ४[a]; ३, १३, ८; †मै ४, १०, १; ३; १४, २; ७; १२; †काठ ३, ३[a]; ६, १०; ८,१६; १३,१५;३९,९[२]S; ४०,१३[२]S; १४; १५, १२; क २, १०†[a]; †कौ १,१९६‡[d]; २७७; ३०७; ४४२[२]S; २, १४१; ६५२; ६५६; ७५१; ८५८; ९०६; ९७७; १०२२[d]; ११४९; †जै १,२१, ३‡[d]; २९, ७; ३२,५; ४६, ६[२]S; ३,१४, २; ५४, ६; ४, ९, ३[a]; १०, १०; १५, १; २३, ८; शौ २,४, १; ३, १६, ७†; ४, ४, ७[e]; २७, २; ६, १०१, ३[e]; १२८, ४; ७, २७, ७†[a]; १०, ६, १४; ७, ३९; ११, ८, ९[f]; २२; १३,१, २४; १८, १, २२†; १९, ११, ५†; †२०, १२, ६; १७, १२; ३७, ११; ८७, ७; १०१, २; पै २, ११, १; ४, ३१, ७†, ३५, २; ५,४०,७; ११, २,९; ६, ५‡[e]; १३, ८, १५†; १०, ११; १५, १४,¦१०; १६, ४३, ७; १७, १०, १०; १८, १७, ४; १९, २४, १७; १८.

सदा-पृण्[g]- -णः ऋ ५,४४,१२.

†सदा-वृध, धा[h]- -०ध ऋ ५, ३६, ३; -धः ऋ ४,३१, १;८,२४, १६; ९, ४४, ५; मा २७, ३९; ३६, ४; का २९, ५,८; ३६,१, ४; तै ४, २, ११, २; मै २, १३, ९; ४, ९, २७; काठ ३९, १२; कौ १, १६९; ३८५; २, ३२; १०३४; जै १, १८, ५, ४३,५; ३,४, ३; शौ २०,६४, ४; १२४, १; -धम् ऋ ८,१३, [१८; ९२,२१; (९,६१, १४)]; ६८,५; कौ १,२४३; २,५०५; जै १,२६,१;३,३९,४; शौ २०, ९२,१८; -धा ऋ ८,१८,६.

सदा-शिव- -०व खि ७,२,१.

†सदा-सुह्- -सहम् ऋ १, ८, १; तै ३, ४, ११, ४; मै ४, १२, ३; काठ ८, १७; कौ १, १२९; जै १,१४,५; शौ २०,७०,१७

सदा-सा[i]- -साः ऋ ४, १६-१७, [२१; १९-२४, ११; ५६, ४], -साम् ऋ ७,३९,६.

सदासा-तम- -मम् ऋ ४,३७, ५.

२सदा[j] ऋ ५,७३,५.

?स दा ज्ञा या भि व र्ध म् पै ४, २७,२.

?सु-दान[k]- -नः ऋ ७,३३, १२;-नम्

a) पाभे. पृ३०६२८ द्र.। b) °द्रा इति स्वरः? यनि. शोधः।
c) सपा. ऋ १०,९७,९ सीराः इति, शौ ५,५,९ पै ६, ४,९ मरा इति च पाभे.। d) पाभे. पृ ३२१८ e द्र.।
e) PW. WI. MW. सद्->यनि. इति स्वरतोऽर्थतश्च (तु. W., MVO. [१९८, ७], WAG [३,७ b])।
f) सपा. पै १५,१३,९ विभे.।
g) व्यप. इति सा. प्रमृ., विप. इति PW. GW. प्रमृ. अर्थः ?। उस. उप. <√पृण्+कर्तरि कः प्र.।
h) विप.। बस.। i) विप.। उस. उप. <√सन्।
j) °=सुदा इति कृत्वाऽस्योत्तरार्धेऽर्थान्वयः द्र.। एवं च सुद्- (=°सुद्-) इत्यस्य सना. एतद् वृत्तमिति सुविवेचम्।
k) तु. पपा.। वें. सा. ORN. सुदा-दान- > यनि. इति। विप. (°सुविदित-विरल-प्रतिग्रह- [वसिष्ठ-] = स्वयं सहस्रदायी राजापि सन्मात्र-संयत-प्रतिग्रह-)। सुद्-+ (आ√दा 'प्रतिग्रहणे' >भावे) आ-दान- >बस. सुद्-+आन- यनि. इति मतम्।

पै १९,३,२?.

सद्रान्वा[a]– -न्वा पै १६, ४६, १०; -न्वाः शौ २, १४, १; ४; ४, १०, ३; १६,६, ७; पै १, ३६, १-३; २, ४, १; ४,२५,५; ५, १, ४; ५,९,२?[b]; ४‡[c]; ६, ८, २; १२, ३, ११; १७, १२, ३; ६; ७; ९; १०; १३,४-७; १४, ४; ५; ६[d]; ७-९; १५,१; ६-१०; १९, ३६, १६; -०न्वाः शौ २, १४, ५[e]; ६[e]; पै २, ४, ३; ३; ५,१,५; १०,१,६; १७,१२,२; ४; १३,१; ९; १४,१०; -०न्वे ऋ १०,१५५,१; -न्वे पै ६,८,९[f].

सद्रान्वा-क्षयण[g]– -णम् शौ २, १८, ५; पै २,४६,३.

सद्रान्वा-घ्न[g]– -घ्नम्[h] पै ५,१,६.

सद्रान्वा-चातन[g]– -नम् शौ २, १८,५.

सद्रान्वा-जम्भन[g]– -नम्[h] पै २, ४६,३.

सद्रान्वा-हन्[g]–>सद्रान्वाघ्नी– -घ्नी पै ३,२२,२; ३; ४,१३,२[i]; ६, ८,३; -घ्नीम् पै १७,१३,१०.

?सदिन्द्रा[j] पै १५,२३,७.

सद्रिवस्(:)[k] ऋ २,१९,६.

स-द्रुक्ष[l,m]– -क्षासः मा १७,८४; का १८,७,५; तै ४,६,५, ६; मै २, ११,१; काठ १८,६; क २८,६.

स-द्रुग्[m]– -द्रुक् खि ५, १४, १?[n]; -दृङ् ऋ १,९४,७; ८,११,८; ४३, २१]; मा १७,८१[l,o]; का १८, ७, २[l,o]; ¶तै २,२,८, ५; ६; ४,१,४; ५,५,६; ७,२,५,२; ३,६,१; ४,५,१; ¶मै १,४,१२; २, ११, १ऽ[l,o]; ३, २, ५; ६; ४,११, ४†; ¶काठ ७,९; १०, ७; ऽ१८, ६[l,o]; १९[p]; २०, ६; २९, ६[२]; ¶क ५, ८; २८, ६ऽ[l,o]; ३१,८,४५,७[२]; कौ २, ५१७†; जै ३, ४०, १३†; पै १२,१, ७†; -¶दृशम् तै २,४, १,४; मै ३,९,४; काठ १०, ७.

¶स-द्रुश[m]– -शः[p] क २९, ७; -शाः मै १, ८, ४[२]; २,२,११; ३,७, १०[२]; काठ २९, ७; ३०, ८; क ४५,८; -ऽशाय तै ७,३, १७, १; काठ ४३, ७; -शेन मै १, ५,११.

सद्रुशी[q]– -शीः ऋ १, १२३, ८[२]; ३, ३५, ३; ५२, ८; ४, ५१, ६; ६, ४७, २१; तै ६, ६, ८, २¶; -शीनाम् तै २; ५, ६, ६¶; -श्यै तै ६,२,६,४¶.

¶स-देव,वा[r]– -वः तै २,६, ३, ४ऽ; मै १,६,१०; ३,२, १; ४,८,६; काठ १९,११; क ३१,१; -वम् तै १,३,८,१ऽ[s]; २,५,११,१; ६, १,१,७; ४,९ऽ; ३, ६. ४; ४, २,३; मै ३,१, ५; २,१; ८, ४; ५; काठ ८,४[२]; १९,११; क ६, ९[२]; ३१, १; -वा मै १,८, ३; शौ १९,५८,१ऽ[t]; -वाः तै ६, १,१,७; ४,२,३.

¶सदेव-त्व– -त्वाय तै २,५, ११, १; ६,३,४[u]; ३,४, १०, ४; मै

[a]) नाप. (राक्षसी-)। सद्रा + न्वा- (<√नु) इति या [६, ३०] प्रभृ.; स-द्रान्वा– (उप. २द्रानु– > दानव– इत्यनेन साजात्यम्) इति GW.। [√*सृध् (=*√स्रिध् [तु. *स्रिध्–]) 'हिंसायाम्'> भावे] *सृधन्त– (तु. पार. सज़ा [=दण्ड]) > तत्प्रयोजके *सृधन्त-भृत्–>(*सधान-व–>) यनि. इति मतम्।

[b]) °वान् इति पाठः ? यनि. शोधः।

[c]) सपा. ऋ १०, १५५, २ अराय्यी–> -य्यम् इति पाभे.। [d]) सपा. पै १९,३९,९ सपत्नीम् इति पाभे.।

[e]) °द्रान्वाः (प्र३) इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. सा. BW.)।

[f]) व्यु.? सद्रा+(√नम् 'हिंसायाम्' > कर्तरि) *नम–> उस. *सद्रा-नम–> नैप्र. यनि. इति मतम्।

[g]) विप.। उस. कर्तरि कृत्।

[h]) °चातनम् <> °जम्भनम् इति पाभे.।

[i]) सपा. शौ २,२५,२ सहमाना, इयम् इति पाभे.।

[j]) नाप. (अशनि-)। व्यु. ?।

[k]) =सद्मस् [तु. प्र-द्रिवः; वैतु. वें. सा. विप. (दीप्ति-युक्त– [इन्द्र-] इति ?)]। [l]) नाप. (मरुद्गण-विशेष-)।

[m]) विप.। उस. उप. कर्तरि कृत् पूप. = १समान–।

[n]) पाभे. पृ १४४९ h द्र.।

[o]) सपा. तै १, ८, १३, २; ४,६, ५,६ मै २,११,१ एतादृङ् इति पाभे.।

[p]) सपा. सदृङ् <> सद्रुशः इति पाभे.।

[q]) विप. (उपस्-, धाना-, रात्रि- प्रभृ.)।

[r]) विप.। बस. पूप. =सह।

[s]) सपा. सुदेवं हव्यम् >मा ६,१० का ६, २, ४ सद् देवहविः इति, मै १,२,१५ सद्हविः इति च पाभे.।

[t]) तु. पपा., सपा. पै १,११०,१ सुदेवा इति पाभे.; वैतु. BW.WI. W. सुदेव [°दा,इव] इति, सदैव [°दा, एव] इति च।

[u]) सपा. मै ४,१,९ मेध्यत्वाय इति पाभे.।

१,८,३; ३,६,९.

१सुम्नन्- √सद् द्र.

२सद्मन्(वप्रा.)[a]- -द्मानम् ऋ १, १७३,१; ६,५१,१२.

सद्म-मखस्[b]- -खसम् ऋ १,१८,९.

?सद्य पै १६,१११,१.

सद्यस्(:)[c] ऋ १, ५, ६; ८, ९; २७, ६; ६१, ७; १४; ७१, ९; ९६, १; १०४, २; ११५, [३; ३,५८, ८]; ११६, १५; १२२, ७; १४; १२३, ८; १२६, २; १२८, ३; १२९, १; १४५, ४; २, ११,१२; १९, ४; ३,५, ८; २९, ३; ३१, ७; ३२, ९; १०; ४८,१; ५५,५; ५७, १; ४, ७, ९;१०; १५,८; १६, १२; २८, ३; ३०, १८; ३१,८; ३३, १; ४५, ७; ५१,५; ७; ५, १, ९; ४७, ४; ५४, १०; ६,१२, ५; १९,२; ४५, [३२;१०,६२,८]; ४८,२१;६२,१,६८,७;७,४,२; ५,७; ७,४; १८,१३;१९,५,९; ३२,५;७५,४;९३,१; १०१,१; ८,३, १०; १२, ४; ४६, २५, ७७, ८; ९६, [२१; १०६, ७]; ९,१८, ६; ६१,२; १०, ६, ७; २,७, १९; ३१, १०; ३९, ८; ४५,४; ९३, १५[२]; ११०, ११; ११५, १; १२०,१; [१७८(४, ३८, १०) ३]; खि ३, १०[२], ६[a]; ४, १०[२], ५![e]; मा †१२, ६; २१; ३३; २३, ५०; २९, ११; ३६†; ३२, १२; ३३, ८०†; ३४, १४; का †१३,१, ७; २-३, ४; २५, ९, ६; ३१, ९, ११; ४, १२†; ३२, ६, ११†; ३३,१, ८†; ३५, ३,९; तै १,१,१४, २†; ३, १४,२†; ८,१८, १[२]¶; २, ५, ६, ६¶; ३,४,११, ४†, ४,२, ९-२,२†. ५, १,११, ४; ७,३, १, ४[२]¶; मै २, ७, ८†; ३, १६,२; †४, ५, ७[२]¶; १०, २; ६; ११, १; १२,६; १३,५; १४, २; †काठ १३,१५; १६,८-१०; २०; २३, १२; २७,२¶; ३९, १५; ४६. २S; क ४२, २¶; †कौ १,६४; २,५६१; ८३३; ८४८; †जै १, ७, २; ३, ४५, ३; ४, ५, ५, १२,२; शौ २,१, ४; ३,३; ४, ३८,५; ५, २,१†; १२, ११†; ६,८, ३; २३, २; ८, १२, ७; ११,२, २५; ७, ६; १३,२, ६; †२०, ९,४;३५, ७; १४; ३७, ५; ९; ४९, ७; ६०, ५; ६९, ४; ७१, ५; १०७, ४; पै १,७, ३; २,६,५; ५,३८,५‡[f]; ६,१, १†; ९,८,७; ११,७,१२; १५, २०, ७; १६,१०६,५;१३४,४; १५३, ६; १८, २०,:१०; ३५, ३[g]; १९,४,११; २०,६,५[1]‡[h].

सद्य-ऊति[i]- -तयः ऋ १०, ७८,२; -०तयः ऋ ५,५४,१५.

सद्य-क्री[j]- -क्रीः शौ ११,९, १०; पै १६,८२,१०.

सद्यो-अर्थ[i]- -र्थम् ऋ १, ६०,१.

सद्यो-गृही(त>)ता- -ताः मै ४, ५,२¶.

सद्यो-जु[k]- जुवः ऋ ८,८१,९.

सद्यो-वृध्[k]- -वृधम् ऋ ३, ३१, १३.

?सद्येव पै १६,१५२,३.

---

[a]) कर्तरि वाऽधिकरणे वा < √सद् 'सदने = निवेशने' इति कृत्वा = १सुम्नन्- इति प्रायोवादः? । नाप. (*शासक- [१मे स्थले.], स्तोत्र-, हव- [द्वितीये स्थले])। > √सद् (वधा. [=* √क्षद्] '*शासने' वा 'शब्दे' वेति मतम् ।

[b]) उप. = महस्-, दीप्ति- इति कृत्वा वें. स्क. = महनीय-सदन- इति, सा. = प्राप्ततेजस्क- इति? । विप. (*खाद्य-वाहक- [अग्नि-]) । बस. पूप. = (√स्वद् 'आस्वादने' > कर्मणि) *स्वद्मन्- > यनि. । उप. = (√वह् 'प्रापणे' > भावे) *वक्षस्- > यनि. । '(अहं) सुधृष्टमं (*सुदर्षकतमं) प्रयस्तमसं (*सन्तारकतमं) दिवः (९१) सद्ममखसं न (इव [सन्तं]) नराशंसं (देदीप्यमानमग्निम्) अपश्यम्' इति वा. । तस्य. सप्रथस्तम-, सुधृष्टम- इति पदे अपि द्र. ।

[c]) पाका [५,३,२२] समान- + [अहन्यर्थे] द्युस् प्र. इतीव, कस. द्युस्- इति उप. इतीव च PW. प्रभृ.? । त्रिप. ([तद्दिनीय-, तात्कालिक-, तत्-क्षण-])। न. द्वि१ सत् वा. किवि. । सद्- (= तद्-) + *दिव- (= दिन- [तु. द्यु-]) > कस. *सद्-दिव- > *सद्दिअ > *सद्य- + तत्रभवीयः वसुः प्र. उसं. (पा ४, ३, ५३) > *सद्य-वस्- >* *अस्- > यनि. (तु. पपा. नावग्रहः) इति मतम् । पर्यायभूते सदिवस्- इत्यत्र वसुप् प्र. उसं. इत्येव विशेषः (वैतु. पपा. प्रभृ. स-दि° इत्यवग्रह इति ?)। [d]) स° इति स्वरः ? यनि. शोधः ।

[e]) सद्य इति पाठः ? यनि. शोध. (तु. शौ २,१,४) ।

[f]) सपा. ऋ १०,१३६,५ यः, च इति पाभे. ।

[g]) सपा. शौ १३,२,४३ विभे. ।

[h]) पाभे. पृ २४१५ p द्र. । [i]) त्रिप. । बस. ।

[j]) नाप. (सोमयाग-विशेष-) । उस. उप. अधिकरणे क्विप् प्र. । [k]) त्रिप. । उस. उप. कर्तरि क्विप् ।

सद्दु[a]- -द्दुः शौ १५,७,१.

सद्रती- सद्- द्र.

सध-[b] > ?सधमाः[c] ऋ ७,१८,७.

सध-माद्[d]- -†मात् ऋ ४, २१, १; मा २०, ४७; का २२, ५, १; -मादः ऋ १, १२१, १५; ३, ४३, ६; ५,२०,४[2]; ६,३७, १; ६९, ४; ७, ४३, ५; ७६, ४; १०,४४,३; मा १०,७; का ११, ४,३; तै १,७,१३,५‡[e]; ८,१२, १; २,२,१२,८‡[e]; ४.१४,४‡[e]; मै २,६,८; ४,४,२; काठ १५,६; शौ २०,९४, ३†; -मादम् ऋ १,१८७,११[2]; काठ ४०,८[2]†; पै ६, १६, ११[2]†.

सध-माद्[f]- -दम् ऋ ४,२३,२[g],७, ३२,१;८,२,२८;१०,१४,१०[h]; ८८, १७; खि १,७,५;५,७,३, ७; तै १, ८,५,२†[h]; २, ५,५, ५¶; मै २,१३,२२; ४,१३, ८; काठ १९, १३¶; ४०, १२; †कौ १, २८४; २, १०२५; †जै १, ३०, २; ४, २६, ४; शौ ६, ६२, ३; १२२, ४; ७, ११४, ३;५; १४, २,३४; १८, २, ११†[h]; ४, १०; पै २, ६०, १; ४, ९, ४-५; १४, ३, २४; १८, १०, ४; १९, ३०, ७; -†दे ऋ १,३०,१३[e,1]; ३,३५, ४; ४३, ३; ७, २२, ३; ८,२, ३[1]; ९, ६२,६; १०, ३५,१०; ९६,१२; मै ४,१२,४[e,1]; काठ ८, १७[e,1]; १२, १५; कौ १, १५३[e,1]; २,८६;२७९; ३६०; ४३४[e,1]; जै १,१६,९[e,1]; ३,८, १२; २३, १०; ३०, ३; ३३, ९[e,1]; शौ २०,३२, २;८६, १; ११७, ३;१२२,१[e,1]; -देषु ऋ १, ५१, ८; मा १९, ४४‡[k]; का २१, ३,१५‡[k]; शौ ६,६२, २‡[k]; ७, ७७, १; पै १९, ३०, ६‡[k]; २०, ११, ७.

सध-माद्य[l]- -द्यः ऋ ८, ३, [१[m]; ५४,५],९७,७[n]; ९,२३,६; खि ३,६,५; जै १,२७, ८†[n], -द्या ऋ ८,१३, [२७; ३२,२९;९३, २४]; -द्यानि ऋ ४, ३, ४; -द्यासः[k] ऋ १०, १०४,४; शौ २०, ३३, ३†; -‡द्ये कौ १, २३९[m]; २६०[n]; २, ७७१[m]; जै १, २५, ७[m]; -‡द्येषु[k] खि ३,

[a]) विप. (महिमन्-)। अर्थः व्यु. च ?। =गतिमत्- इति कृत्वा स [<सह्]+द्रु- इति PW. प्रभृ., =संसक्त- [<√सद्] इति w.।

[b]) (√*सघ् > भावे) *सध्मन्- > *सध्न्- > (क्रिवि. न. द्वि१) यनि. इति मतम्। सह > यनि. इति पा (६,३,९६)।

[c]) वें. सा. सध-माद- > -मादः > -माः इतीव, PW. GW. WAG [१, १६१C] MVG [६६ C] प्रभृ. *सध-माद्- > -माः इति [तु. अव-याज्- > °याः, पुरो-डाश- > °डाः], ORN. गव्या इत्यस्य विप. सत् न. द्वि१ < सध+(√मा >)मा- > °म- इतीव ?। विप. ([आर्यस्य] सहचर- [इन्द्र-])। <सध-मस> उस. उप. <√*मस(*=√वस 'निवासे') इति मतम्।

[d]) पपा. अनु उस. उप. <√मद् 'मदे' इतीव प्रायो-वादः ?। विप. (*सहचर- [इन्द्र- प्रभृ.]), नाप. च। *सध-वृध्- (सहचरित-)+वृध्- (*अवस्थित-) > यस. सधवृध-वृध- > *°वधध्- > °माध्- > यनि. इति मतम्। [e]) सपा. °मादः <>°मादे इति पाभे.।

[f]) =सध-माद्-। विप., नाप. [*साहचर्य-(ऋ ३,३५,४ प्रभृ. यत्र सप्त. च. अर्थे [=निमित्ते] द्र.)]। *सध-वृध्- (तु. d)+*वृध- (भाप. [अवस्थान-]) > षस. *सधवृध-वृध- > यनि. इति मतम्।

[g]) वैतु. सा [पक्षे] =संग्राम- इति ?।

[h]) वा. क्रिवि. द्र.। भा [पक्षे] णमुलन्तम् इति। PW. प्रभृ. वा. कर्मभूतमिति। [i]) वैतु. BC. °मादः इति ?।

[j]) सस्थ. *स्वास्मिन्- > [सप्त१]) -स्मिन् इति पदं (√वध् 'निर्बन्धे' > भावे) *वध्मास्- + मत्वर्थे मिनिः प्र. > *वध्वास्मिन्- > यनि. इति कृत्वा सततार्थे विप. सत् सधमादे इत्यनेनान्वितं द्र. (तु पार. द्र [द्वा]म [सातत्य-] द्वामी [सतत-], वैतु. पपा. प्रभृ. स्वा अस्मिन् इति द्वे पदे इति ! [यत्तु पृ ७६३ आस्मिन् इति निर्देशो नेष्टः])। 'तं (सोमं) ते (तव) स्वास्मिन् सधमादे स्वादुम् अकर्म' इति वा.। *स्वास्मिन्- (<स्वद्-) > [सप्त१] -स्मिन् इति चैकं लुप्तविभक्तिकं पदमित्यपरः कल्पः।

[k]) सपा. °देषु (कामा १३०:१८ च) <> °द्यासः <> °द्येषु (तैब्रा १,४,८,२ च) इति पाभे.।

[l]) विप., नाप. [मै. काठ.]। उस. उप. यतरि यत् प्र. यतोऽनात्तीयः स्वरश्च (तु. सा [ऋ १०, १०४, ४]; वैतु. PW. प्रभृ. °माद- > °माद्य- इति [वैतु. GW. प्र. भेदं पश्यन्निव])।

[m]) सपा. °द्यः <> °द्ये इति पाभे.।

[n]) सपा. °द्यः <> °द्ये इति पाभे.।

११, २?[a]; मै ३, ११, १०[b]; काठ ३८,२.

सघ-वीर[c]– -०र ऋ ६, २६,७.

सघ-स्तुति[d]– -ति ऋ ५,१८, ५[o]; -तिम् ऋ १,१७,९; ४,४४,६; ८,१,१६; शौ २०,१४३, ६†; -०ती ऋ ८,३८,४.

सघ-स्तुत्य[f]– -त्याय ऋ ८, २६,१.

*सघनि[g]– > सघनि-त्व– -त्वम् ऋ ४,१,९.

†*सघनी[g]– -न्यः ऋ ४,४,१४[h]; ६, ५१, ३[i]; तै १, २, १४,६[h], मै ४, ११,५[h]; काठ ६,११[h].

*सघन्य[j]– -न्यम् ऋ १०, ५०, ३; -न्या ऋ १०,९३, ५.

सघम्[k] पै १६,७२,२;७३,३.

सघ-स्थ[l]– -०स्थ[m] मा १८, ५९[n]; का २०, ४, २; तै ५, ७,७,१; -स्थम् ऋ १, १५४, १; ३; १६३, १३; ३, ६२, १५; ७, ३९, ४; ९७,६; ९, १,२;१६, ४; १७, ८; २१, ३; ६५, ६; १०७,५; १०, ३२,४;६१,१९; मा ५, १८†; १०, ७; ११, २०[o]; ४८; २६,२६†; २९, १; २४†; का ५, ५, ६†; ११,४, ३; १२,२, ९[o]; ४, १२; ३१, १, १; ३, १३†; तै १, २,१३, ३†; ८, १२, १; ४, १,२,३[o]; ४, ४; ६,७,५†; ५, १,२,६[o]; ५, १०; ११, १; ७, २५, १[o]; मै १, २, ९†; २, ६, ८; ७, २[o]; ५; १३, २२; ३, १, ४[o]; ८, ७[१]; †; ¶; १६, २; काठ २, १०†; १५, ६; १६, २[o]; ४; १७, १८†; १९, ३[o], ४०, १२; ४५, ५[o]; ४६,२; ३†; क २, ४†; ३०,१[o]; †कौ २,२६; ४०; १३५; †जै ३, ३, ५; ५, २; १३, ११; ४, २१, ६; शौ २, २, १; ६, ८०, ३; ७,२७, १†; १२, १, १८; १३,१,४४; १४, २,३६; पै १, ७, १; १७, २, ९; १८, १०, ६; १९, ४; १९, १६, १३; २०, ६, ९†; -†स्था ऋ ३, २०, २; ५६,५; ९, १०३, २; तै २, ४,११,३; ३, २, ११, १; मै २, ४, ४; ४, १२, ५; काठ ९, १९;१२, ४; -०स्थाः शौ ६, १२३, २[p]; -०स्थाः मा १८,६०[p]; का २०, ४, ३[p]; तै ५, ७,७, १[p], काठ ४०,१३[१m,p]; शौ ६,१२३,१[m]; पै १६,७३, ४[m]; -स्थात् ऋ १, ११५, [४; ७,६०,३]; ५, ३१, ९; ८,११, ७, खि ५,७,४, ९; मा ११, ९; १६; २८[१q]; १२, ११५†; ३३,३७†; का १२,१, ९;२,५;३,१[१q];१३,७,१४,३२, ३,८†; तै ४, १,१, ४; २, २;

a) °ध्येषु इति पाठः? यनि. शोधः।

b) °देषु इति पपा.।

c) विप. (इन्द्र-)। बस.।

d) विप. (सहचरितस्तुतियुक्त- [इन्द्राग्नि-],*साधुस्तवनयुक्त- [श्रवस्-, सुष्टुति-, स्तोम-])। बस. पूप. सहार्थे च साध्वर्थे च उत्तरकल्पे सघ < *साधु- (वैतु. PW. प्रमृ. तस. इति?)।

e) उत्तरार्धे श्रवस् इत्यनेनाऽन्वयः द्र. [तु. सा (तैब्रा २, ७,५,२ [यत्र °तिः इति पाठः? यनि. शोधः द्र.]), वैतु. वें. सा. अस. इतीव, ?ORN. °ती [तृ१] इति, GW. °ति [तृ१] इति (तु. उभयाहस्ति [तु. GRV.]) ह्रस्वा क्रिवि. इति?]।

f) तस.। पूप. स्वरः।

g) विप. =सहचर-। (√सघ् 'संसर्गे' > भावे) *सघ्मन्–+(√भृ 'धारणे' > कर्तरि) भृत्– > उस. *सघ्मन-भृत्– > *सघन-तृत्– > *°नेतृ– > *°नी– इति च *°नि– इति च (तु. [अंशतः] PW. प्रमृ. सघ+√नी > यनि. इति; वैतु. पपा. प्रमृ. स-घनि– इत्यवग्रह इति?)।

h) विप. (स्तोतृ-)। प्र३।

i) विप. (देव-)। द्वि३।

j) विप. (सन्तत- [सुम्न- =पूजन-], सहचर- [सूर्यामास्-])। सघ्मन्–(साहचर्य-) > तद्वदर्थे यनि. इति।

k) =सदम् (तु. मा. [३४,५५] प्रभृ)।

l) नाप. (*लोक-)। सघ [=सह] +[√स्था >] स्थ– > इतीव पपा. प्रमृ.। (√*सघ् [=√सद्] 'सदने =निवासे' > भावे) *सघ–+*अस्थ–(अस्त– =स्थान-) > बस. *सघ–अस्थ– > (पररूपम् उसं. [पावा ६, १, ९४]) यनि. इति मतम्।

m) सपा. °स्थ (माश ९, ५. १, ४६ माश्रौ २, ५,५, २१ प्रमृ. च) <> °स्थाः (वैताश्रौ २२,२३; २९,२२ कौसू ६३,२९ च) इति पाभे.।

n) उ. °स्थम् इति?।

o) =सपा. माश ६,३,३,१२ तैब्रा ३, ९,४,८। माश ११,७,२,६ माश्रौ ६, १, ३३ शरीरैः इति पाभे.।

p) सपा. सध° <> सघ° (माश ९,५,१,४७ तैब्रा ३, ७,१३,३ माश्रौ २, ५,५, २१ च) इति पाभे.।

q) सपा. °स्थात् (माश ६,४,१,१; २ च) <> °स्थे (तैब्रा १२,६ च) इति पाभे.।

५, १,२,४; मै २,७,१; ४,१०, २†; काठ ७, १२; १६, १[२a]; १९, २; ३८, १२; क २९, ८; †कौ १, ८; २, ५१६; †जै १, १, ८; ३, ४०, १२; शौ ७, ६५,१; २०,१२३, १†; पै २०, ३२, ८; –†स्थानि ऋ ३, १२, ८; २५,५; कौ २,१२८, १०४५; जै ४,२,७; –स्थे ऋ १, १०१, ८; १४९, ४; २, ४, [२; १०, ४६,२]; ९,३; ३, ६, ४; ७,४; २३, १; ५१, ९; ५, २९, ६; ४५, ८; ५२, [७ (९,४८,१)]; ६४, ५; ८७, ३; ६, ५२, १५; ८, ४५, २०; ७९, ९; १०, [११-१२, ९]; १६, १०; १७, ६; ४०, २; ६४, ८; ६७, ९; खि ५, ६, ३; मा ८,१९; ११, १०; १८; ६१[१]; १३, ५३; १५, ५४; १७,७३; ७५†; १८,५३; ६१; ३३, ७२; का ९, ३, ५; १२, १, १०; २, ७; ६,१;२[५]; १४, ६, १; १६, ६, ६; १८, ६, ९; ११†; २०,३, ३; ४,४; ३२, ६, ३; तै १, ४, ४४, ३; ४, १, १, ४; २, ३; ३, १[२a]; ६, १; २[४]; ३, १, १; ६,५,३; ४†; ७,१३, १; ४; ५,७,७,२; मै १,३,३८; २,७,१; ३[१a]; ६[१]; १६[१]; १८; १०, ६†; १२, ३; ३, १,८[१]; ४,९, १[२]; ११; १४, १६†; काठ ४,१२; १३, १५†; १६,१; २; ३[२a]; ६[१]; १८; १८, ४[२];†; १५; १८; ३९, ३[१]; क ३, १०; २५, ९; २८, ४[२]; †; क २९,४; ६; कौ २, ११२५†; शौ ३, ४,६; ७, १०,१†; ८७, ६; १०२, ३; १२,२,७†; ३०; १८, १, २५†; ३, ७‡[b]; ८[c]; २०, ९१, ९†; पै ३, १,६; ९, २२,२६;१३,५,२;१७,३०,७†; १२, १०; २०, ३२,२; ३४,३; –†स्थेषु ऋ ९, ४८, [(५, ५२, ७) १]; कौ २, १८६; जै ३, १७,७.

सुघिस्[d]– -†घिः ऋ ८, ४३, ९; मा १२, ३६; का १३, ३,७; तै ४, २, ३, २; ११, २; मै २, ७, १०; ४,१०, ४; काठ १६,१०; क २५,१; ४८,१३§; –धिषि[e] मा १३, ५३; का १४, ६, १; तै ४, ३, १, १; काठ १६,१८; क २५, ९.

सु-धुर्[f]– -राः शौ ३, ३०, ५; पै ५, १९, ५.

¶सु-धूम[g]– -मम्[h] मै १, ८, ६; काठ ६, ७.

?सघोर् अहं[i] पै २०, ३७,६.

सुध्रि[j]– -ध्रेः ऋ ५, ४४, १०.

‡सध्रियञ्च्[k]– -यञ्चः तै १, २, १४,५[l]; ३,१,११,६[m].

सुध्रिस्[n]– -ध्रिषु[e/o] मै २, ७, १८.

सध्री[p]– -ध्री ऋ २,१३, २[q].

---

[a]) पाभे. पृ३२४६ *q* द्र.। [b]) पाभे. पृ१३५३ *f* द्र.।

[c]) सपा. तैआ ६,४,२ आमिगृ ३, ६,३ : २५ बौपि १, १२ : १ व्योमन् इति पाभे.।

[d]) भाप., नाप. (सदन-, निवास-) च। √*सध् [=√सद्] > यनि. (तु. वें. सा. प्रमृ.; वैतु. PW. प्रमृ. √सध् [=√साध्, √सिध्] > सुधि- इति, GW. सु [=सह्]+[√धा >] धि > सु-धि- इति?)। [e]) सपा. सुधिषि (माश ७,५, २,५५ च)<>सुध्रिषु इति पाभे.।

[f]) सा. पपा. अनु बस. *सु-धुर्- > समासान्ते प्र. यनि. इति, PW. प्रमृ. च उप. =धुरा- इति?। विप. (*संबन्धयुक्त- [जन-सामान्य-])। (√*सध् [=√सृज्] 'संसर्गे' >) *सुध्वर- > यनि. इति मतम्।

[g]) त्रिप.। बस.। पूप. =सह्।

[h]) सपा. क ४,६ सहधूमम् इति पाभे.।

[i]) शोधः पृ १८१७ *h* द्र.। [j]) व्यप. (ऋषि- [तु. वें. सा. GRV.; वैतु. GW. विप. सु-ध्रि- इति])।

[k]) सह्> *सध्रि [पा ६,३,९५]+[√अञ्च् > कर्तरि] *अञ्च्- > उस.> यनि., तै. एव अचि परतः °ध्रिय° इति, अन्यत्र तु °ध्र्य° इति भूयोवादः। विप. (शुक्र-, सत्य- [२अप्-प्रभृ.])। *सघ- (*=सत्-)+*वृप- (*=वृत्ति-) > बस. *सघ-वृप- > *सधृप- [माप. =सद्भाववत्ता-] > *सध्रिभ- + *मयञ्च्- (=मान- [<√मि]) > बस. *सध्रिभ-मयञ्च्- > *°भ भय* > यनि. (तु. पपा. नावग्रहः) इति मतम्।

[l]) सपा. °ध्रिय° <> °ध्र्य° इति पाभे.।

[m]) सपा. °ध्रिय° <> °ध्र्य° इति पाभे.।

[n]) =सुघिस्- (वैतु. अन्ये =सुध्रि- इति?)।

[o]) *सुध्रिष्णु >यनि.।

[p]) नाप. (*नदी-)। (√स्यघ् [=√स्यन्द्] 'प्रस्रवणे' >) *स्यघ्- (जल-)+(√री 'गतौ =प्रवाहे' > कर्तरि) *री- (प्रवहणी-, धारा-) > षस. *स्यघ्-°री- > यनि.। पपा. नावग्रहः।

[q]) पपा. 'ध्रो ईम् आ इति त्रीणि पदानीति, वें. सा.

*सध्रीच्ᵃ- > सध्रीची- -ची शौ १३, २, १२; -†चीः ऋ १, १६४, [३१; १०, १७७, ३]; ३, ३१, १६; ६, २६, ३; १०, ४३, १; १११, १०; मा ३७, १७; का ३७, ३, ४; मै ४, ९, ६; १४, १८; काठ ३८, ७; कौ १, ३७५; जै १, ३९, ६; शौ ६, ८८, ३ऽ; ९, ५, ३७ऽ; १५, ११; १०, ८, ३५ऽ; १९, ८, ६ऽ; २०, १७, १; पै २, ६५, ४ऽᵇ; १३, १२, ५ऽ; १६, ६८, १०; १९, ४ऽ; १८, २६, ३ऽ; २०, २१, ४ऽ.

१सध्रीचीन्, ना॑- -नः ऋ १०, ११२, ३; -ना ऋ १, १०८, ३; ३, ५५, १५; १०, १०६, १; -नाः ऋ १, १०५, १०; १३४, २.

२सध्रीचीनᶜ- -नान् शौ ३, ३०, ५; ७; -नेन ऋ १, ३३, ११; ४, २४, ६; मै ४, १४, १२†.

३सध्रीचीन- -नम् पै ४, ११, १; ३-५; -नान् पै ५, १९, ५; ८.

†सध्र्यंच्ᵈ- -ध्यक् ऋ १, ५१, ७; १०८, ३; १३३, २; २, १७, ३; ३, ३१, ६; ४, ४७, [२; (५, ५१, ६); ८, ३२, २३]; ९, २९, ४; मा ३३, ५९; का ३२, ५, ५; ४, ६, ४; काठ २७, ९; कौ २, ९७९; जै ४, २३, १०; पै ३, २३, १ऽ; -ध्यङ्ᶠ शौ ६, ८९, २; -ध्यञ्चः ऋ ४, ४, १२ᵍ; ५, ६०, ३ʰ; मै ४, ११, ५ᵍ; १२, ५ʰ; काठ ६, ११ʰ; -ध्यञ्चा ऋ ६, १०८, ३.

√सन्, > सा, सिषास, सनामि काठ १८, १३ⁱ; सनत् ऋ १, १००, १८ʲ; १२६, ३; ५, ६१, ५; सनत् ऋ १, १००, ६; सनम् ऋ ८, ६८, १७; †सन > ना ऋ ९, ४, [१ (१००, ८)]; [२ʲ; ९, ९ʲ]; [३ (१०, २५, १)]; कौ २, ३९७; ३९८ʲ; ३९९; जै ३, ३१, १७; १८ʲ; १९; असनत् ऋ १०, ६७, १०; तै १, ५, ३, १‡ʲ; मै ४, १२, १†; १३, ४; काठ १६, २१; शौ २०, ९१, १०†; असनत् ऋ ५, ३०, १४; असनन् ऋ ८, २८, १; असनम् शौ १९, ३२, ७; असनम् ऋ १, १२०, १०; ८, २५, २४; ४६, २२; २९; काठ ४०, ९ᵏ; पै १२, ४, ७; असनाम ऋ ८, ४७, [१८ˡ; १०, १६४, ५]; १०, ६२, ११; शौ १६, ६, १†; असनाम ऋ ८, २५, २२; सनेत् ऋ १, ५, ९; शौ २०, ६९, ७†; सनेम ऋ २, ११, १९ᵐ; ७, ५२, १; काठ ११, १३†; सनेम ऋ १, १२२, ८; १२४, १३; १८९, ८; ६, १७, १५, कौ १, ४५४†; जै १, ४७, ९†; शौ ५, २९, १ⁿ; १९, १२, १†; †२०, ६३ ३; १२४, ६; पै १३, ९, २; †सनेयम् ऋ १०, ९७, ४; मा १२, ७८; का १३, ६, ४; तै १, ६, ४, ४ऽ; शौ ४, ९, ७; सनेयम् ऋ ८, १९, २१; मा १८, ३५ˡ; का २०, १, ५ˡ; तै ४, ७, १२, ३ˡ; मै २, १२, १ˡ; काठ ३९, ५; पै ८, ३, ११†; २०, ५३, १; †सनेम ऋ १, १३, ६; ७३, ५; ५, ६२, ७; ६, २०, १०; ८, ६१, ४; ९, ९८, १२; १०, २६, ९. मै ४, १४, १५, शौ २, १०३०; जै ४, १७, ३.

सेत् मै ४, ४, ५ᵒ.

सह् > सध्रि- [गा ६, ३, ९५] > यनि. [=सध्रीचीनाः प्र ३]) इतीव, Pw. *सध्रयन्च्- [किवि.] > यनि. इतीव, Gw. PG [२, ६५] *स-ध्री- > सध्रीम् [तु. तूष्णीम् [किवि.] आ इति द्वे पदे इति च? *ध्रीमा इति पाठः? *ध्रोः इमाः इति द्विरोष्ठ्यसरः शोधः इति मतम्।

ᵃ) =सध्रियन्च्-, इह उप. =*ध्रीच्- (मान-) इत्येवान्तरम्। स्त्री. > *ची-।

ᵇ) सपा. शौ ३, ३०, ३ सम्यञ्चः इति पामे.।

ᶜ) द्वि. (मानवस्तुक-, अनुकूल- [द्वन्द्व- प्रसृ.]) । *सध्रीच्- [भाव. (मध्वस्मार-, मानवस्तु-)] + (√मि 'माने' > कर्तरि) *मयन्- > वस. *सधीच्य-मयन्- > *०मन > *०न > यनि.।

ᵈ) सध्र्यञ्च्- इत्यस्य पर्यायः सेनैव गन्यायः। इह वस. मयन- इति भाव. उप. भवतीति विशेषस्तु द्र.।

ᵉ) =सध्रियन्च्-। इह उप. =*भृयच्- इत्येवान्तरम्।

ᶠ) सा. सध्रिम् इति।

ᵍ) पामे. पृ३२४७ l द्र.। ʰ) पामे. पृ ३२४७ m द्र.।

ⁱ) सपा. सनामि <> सनेयम् <> सनोमि इति पामे.।

ʲ) पामे. पृ ३२२५ k द्र.।

ᵏ) सपा. शौ ६, ६१, २ अनुवे इति पामे.।

ˡ) Gw. स्वररहितः पाठ इति?।

ᵐ) पा. *संयोग वृत्तिः (=*सं√दा, पा [तु. टि. मान्य-])।

ⁿ) पामे. वैप ४, २५१९ o द्र.।

ᵒ) =सपा. आपश्री १८, १७, १० प्रमृ.। हिश्री १३, ६, १० संमेद् इति पामे.।

सनोति ऋ ३,२५,२;४,१७,९; १०,८०,४; तै २,२, १२, ६†; मै १,११,५[२]¶; जै ४,११,२†; सनोति ऋ ३, २५, २; ६,६०, १; तै ४, २, ११, १†; मै ४, १०, ५†; काठ ४, १५†; १०, ३¶; १४, ५[२]¶; सनोति क २९,२[a]; सनवः तै ३,५,६,१[b]; †सनुवथ[c] ऋ १०, ९७, ५; मा १२, ७९; ३५,४; का १३, ६, ५; ३५.४, ४; तै ४.२, ६, २; क २५,४; पै ११,६,६; ‡सनुवाथ[c] मै २, ७,१३; काठ १६, १३; †सनोतु ऋ ६, ५४, ५; तै ४, १, ११, २; मै ४, १०, १; काठ ४, १५; सन्वन्तु ऋ १, १२२, १२; सनुहि ऋ ८, ८१, ८; सनुवानि शौ १९, ३२, ७[d]; पै १२, ४, ७; असनोत् ऋ ३,३४,१०[२]; तै ४,४,८, १; मै ४, १४, ५[२]†; शौ २०, ११, १०[२]†; असन्वन् ऋ ७, १८,१; तै ७, ५, २, २¶; काठ ३३, १¶; असनोः ऋ ८, ४९, [१०(५०, १०)]; खि ३, १, १०†; सनुयाम् ऋ १०,११९, १; सनुयाम् ऋ १०,१०६,११; मै ४,१२, ४†; सनुयाम ऋ १, १००,[१९; १०२, ११]; १०१, ११; ७,२५,५; १०, १४८, १; काठ १२,१४†.

†ससान ऋ ३, ३१, ७; ३४, [(३२,८) ८]; ९; शौ २०,११, ८; ९; ससान ऋ ३,३४, ९[२]; शौ २०, ११, ९[२]†; सनिष्यति[e] ऋ ५, ३१, [(४, २०, ३)११]; सनिष्यसि ऋ ४, २०, [३ (५, ३१, ११)]; सनिषत् ऋ १०, ७५, ९; ‡सनिषन् शौ ५, ३, ५[f]; पै ५, ४, ५; सनिषन्त[g,h] ऋ ९,७९, [१(१०, १३३,३)]. सनिषन्त ऋ ५, १२, ४; ‡सनिषन्तु कौ १,५५५[h]; जै १, ९,२; सनिषामहे ऋ ३, ११,९. सनिष्णत ऋ १, १३१, ५[२]; शौ २०, ७५, ३[२]†; असानिषम् ऋ ६,४७,२३.

सिषासति[i] ऋ ९, ७४, [(७,४; ६२,२३) १]; ७; †सिषासति[i] ऋ १,१३३,७, ७,३२,१४;२०; ८, ६२,३;९,३,४;७, [४ (६२, २३; ७४, १)]; कौ १, २३८; २८०; २, २१७; ४८१; ६०८; १०३२; जै १,२५, ६; २९, ६; ३, १९, १२; २६, ५‡[j]; ३६, ६; ४९,७; ४,२७,७; शौ १३, २,१४§; २०, ६७, १; पै १८, २१, ८§; सिषासति[i] ऋ १०, १०२, १२; सिषाससि[i] ऋ ८, ९५, [९; ९, २३, ६]; कौ २, ७५४†; ?सिषासथः[k] शौ २०, ४९,१; ?सिषासथ शौ ६, २१, ३[l]; सिषासतम् ऋ १०, १४३, ३; सिषासत पै १,३८,३[l], असिषासत्[m] ऋ ८, ५१,२; असिषासन् ऋ ३, ३१, ९; †असिषासः ऋ ८, ५०, [(४९, १०) १०]; खि ३,२,१०.

*सन्- > सनि(ष्ठ >)ष्ठा[n]- -ष्ठया ऋ ८,९२,१५.

सनीयस्- -यान् तै ३,५,५,३[o].

१सनव्- -नन्तः ऋ ७, ५२, १; काठ ११, १२†.

सनि[p]- -नयः ऋ १, १००, १३; ३, ३०, २१; का २८, १२,१†; -नये ऋ १, ३०,१६;३१, ८; ११६, १२[q]; २१; १२४, ७;

---

a) पाभे. पृ ३२४८ i द्र. ।
b) = सपा. माश्रौ २,१,२,७ । शौ १४,२,७० आ··· सनुहि इति, माग् १,११,६ वाग् १४, २ सनुहि इति च पाभे. । c) सपा. °वथ <> °वाथ इति पाभे. ।
d) सु° इति स्वरः? यनि. शोधः ।
e) वैतु. GW. < √सनिष्य [< सनिस्-] इति ।
f) पाभे. पृ २७३९ m द्र. [यत्र °त् इति नेष्टम्] ।
g) पृ २८७१ h टि. द्र. ।
h) सपा. °षन्त <> °षन्तु इति पाभे. ? ।
i) पपा. सिसा° इति । j) सपा. ऋ ९, २०,२ कौ २, ३१९ सहस्रिणम् इति पाभे. ।
k) शोधः पृ ३०१३ k, ३०५६ p द्र. । सपा. पै १९, ४५,१४ सिषासन्तः इति पाभे. ।
l) सपा. °सथ <> °सत इति पाभे. ।
m) पपा. असिसा° इति । n) पाप्र. < सनित्- इति ।
o) पाभे. पृ २७४० b द्र. ।
p) पुं. स्त्री. । भाप. (लाभ- [तु. या ३, ५]), नाप. (दान-, धन-) । भावकर्मणोः इः प्र. ।
q) *धा. *स्तुतौ वृत्तिः (तु.सनायु- [ऋ १,६२,११]; वैतु. अन्ये नैतत् पश्यन्तः ?) । सस्थ. ? प्र युदीम् (तु. पपा. प्रमृ. = प्र यद् ईम् इति?) > *प्राय् ([=वरण- =आवरण -]< √प्री) + (√धा > भावे) धायु- > बस. *प्रायु-धाय- > (न. द्वि१) -यम् इत्यध्यक्षरः सन्नप्येकपदः शोधः इति मतम् । 'यद् वाम् मधु

२, ३१, ३; ४, २०, ३; ६, २६, ८; ७, ७९, ५; ९, १२, १; ९६, २०; १०, ३०, ११; मैं ४, ११, १†; –निः ऋ ८, १२, १२; तै १, ६, ४, ४; ५, ३, ४, ४¶; काठ २१, १¶; ३९, ५; पै २०, ५३, १; –†निभ्यः ऋ ८, १६, ३; २४, २८; ६२, ११[a]; १०, ३५, ४, ४०, ८; तै ७,४,१५,१; जै ४, २२,७; शौ २०, ४४,३; –निम् ऋ १, १८, ६[b]; २७, ४; २, २४, ७; ३, १, [२३; ५-७, ११; १५, ७; २२-२३, ५]; ५, २७,४; ६, ६१, ६; ७०,६; ९, ३२, ६; खि ४,८,७; †मा १२, ५१; ३२, १३[b]; †का १३, ४, ७; ३५, २, १०[b]; तै ¶२, १, ६, ३; २, ६, ४[२]; ४, २, ४, ३†; मै २, १, २[२]¶; ७,११†; ४. ९, ११; काठ ९, १७¶; १०, ३[२]¶; १६, ११†; क २५, २†; †कौ १, २८;७६; १७१[b]; २, ८४७; †जै १, ३,८; ८, ४; १८, ७[b]; ४, ११,१०; शौ १९, ३१, १४; पै १०, ५, १४; –नीनाम् ऋ ८, ५,३७[c]; मै १, २, ३[d]; काठ २, ४[d]; २३,६[२d]; क १, १६[d]; –न्या मा ५, ७; १२, ७; का ५, २,६; १३, १, ८; तै १, २, ३, २[d]; ११, १; ४, २,१, २; ६,२,२,५; मै १, २,७;७,१; २,८,१४[२]; काठ २, ८; १६,८; क २,२; पै १, ४१, १; –न्याम्[e] मा ८,५४; का ९, ७, १; –न्ये[f] काठ ३९,५[g].

¶सनि-काम– -मः तै २, १, ६, ३; काठ १०, ३.

सनि-सत्– -सते मै २, २, १३¶.

सनिति– -तौ ऋ १,८,६; शौ २०, ७१, २†.

१†सनितृ[h]– -ता ऋ १, २७, ९; ३६,१३[i]; १००, ९; १०; १२९, २; १७५, ३; २, २३, १३; ४, १७, ८; ३७, [६; ८, १९, १५; ५, ५०, ४; ६, ३३, [२; ७, ५६, २३]; ७, ३७, ५; ८, २, ३६; १९, १०[२]; ६१, १२; ९, ९०, ३; १०, ६१, ९[२]; ९९,१, खि ३, ९, १; मा ११, ४२; का १२, ४, ५; तै ४, १,४,३; मै २,७,४; कौ १, ५७; ३१५; २, ७५९; ७६७; ७८४; जै १, ६, ३; ३५,४; ४, ११,१.

२सनितृ[h]– -ता ऋ १,३०, १६; ३, १, ६, ४, ४[g]; –तार. ऋ ४, ४१,११; –तारम् ऋ ५,४२,७; –†तुः ऋ १, १६३, ५[j]; ३, ३१, २[k]; ५, १२,-३[l]; मा २९, १६; का ३१, ३, ५; तै ४,६, ७, २.

३सनितृ– -ॖतः ऋ ८, ४६, २०; –ता काठ १५ १२†; १६,४†; पै २०, ५३, १[g].

सनित्र[m]– -त्रम् ऋ ९,९७,२९.

(*कर्म<वृघ्मन्- [<√वृध्- =*वि√घा 'कर्मणि']) दध्यङ् आथर्वणः अश्वस्य शीर्ष्णा *आयघादम् (इव) उवाच (स्पष्टं नोवाच) तद् वाम् दस्रं दंपः (कर्म [अहं नु वां]) सनये आविष्कृणोमि' इति वा. ।

[a]) पाभे. पृ २९८३ c द्र. ।

[b]) =सपा. आपमं १,९,८। तैआ १०, १,४ सुनिम् इति पाभे. ।

[c]) =*स्वनि- [<√स्वन् 'शब्दे'] =स्तुति- इति मतम् ।

[d]) सपा. सनीनाम् (माश्री २, १, ३, १३ च) <> सन्या (आपश्री १०,१८,५ च) इति पाभे. ।

[e]) पाभे. पृ २३७७ j द्र. ।

[f]) सन्यै इति BC. ।

[g]) सन्ये, न्या > सपा. तै १, ६, ४, ४ पै २०, ५३, १ माश्री १, ११, १ काश्री १, १५, १२ प्रमृ. सनितासि इति, आपश्री १६, २९, २ प्रमृ. सन्यै, न्या इति च पाभे. ।

[h]) तृन्- तृचौ यथायथं द्र. ।

[i]) वैतु. स्क. <सुनिति- इति ? ।

[j]) विप. ([देवान् प्रति] *प्रयानकृन्त- [अश्व-]) । (√स्यन्द् 'गतौ' >) √सन् > यनि. (तु. वें. सा. ORV. GG. प्रमृ.; वैतु. PW. GW. प्रमृ. यनि. क्रि°. इति) ।

[k]) नाप. (पति-) । (√*वृषण्य 'पतिमात्रे =वैर्य-प्रवृत्ते' >) √सन् > यनि. । शेषं j टि. द्र. ।

[l]) विप. (*श्रोतृ- [अग्नि-]) । [√*श्रण् 'श्रवणे' तन्. (=√श्र स्वा. =√श्रु भ्वा. [तु. पा ३, १,७४] >)] √सन् > यनि. । '(मम) अस्य रायः (*आराधनस्य) सनितुः (अन्यं कमपि) पतिं नाहं (वेद [न एवाहिनः गर्भेदेव इत्युपास्यः])' इति वा. (वैतु. सा. 'सनितुः अस्य [मम] रायः पतिम्' इति) ।

[m]) नाप. (दान-) । तु. सनित्र- ।

सनित्व[a]– -त्वः ऋ ८, ८१, ८.
सनित्वन्[b]– -त्वभिः ऋ १०, ३६, ९.
‡सनिपत्[c]– -पन्[d] कौ १, ५३६; जै १, ५५, ४.
*सनिस– > √सनिष्य[e] >
सनिष्यत्– -ष्यतः पै १६, ७०,९[f]; -ष्यन् ऋ ३, २, ३; ७, १००,१; ९, ९०, १[d]; १०, ९९, ३; -ष्यन्तः ऋ ३, २, ४; १३, २; कौ १. ३१६‡[g]; जै १, ३३, ४‡[g].
†सनिष्यन्ती– -न्तीनाम् ऋ १०, ९७, ८; मा १२, ८२; का १३, ६, ८; तै ४, २, ६, ३; मै २,७,१३; काठ १६, १३; क २५, ४; पै ११,६,८.
सनिष्यु[h]– †ष्यवः ऋ १, ५६, [२; ४, ५५, ६], १३१, २; ७, ९४, ६; मा ९, १७‡[i]; तै १, ७, ८, २‡[i]; मै १, ११, २‡[i]; काठ १३, १४‡[i]; कौ २, १५२; जै ३, १४, १२; शौ २०, ७२, १; -ष्युः ऋ ८, ६,४४; -ष्युभिः ऋ ८,२७,८.
सनेरु[j]– -रू ऋ १०,१०६,८.
ससनिवस्– > ससनुषी– -षीम् खि ४, ९, ६; ५, ७, ३, ११; मै ४, १०, ३[k].
†ससवस्[l]– -वांसः ऋ ४, ८, [६; ८,[!]५४, ६]; ४२, १०; ८,५३, ७; १०, १४८, १[g]; खि ३,५, ७; ६, ६; मा ७, १०; का ७, ४, २; काठ १२,१५; -वांसम् ऋ ३. ३४, ८; शौ २०,११,८; -वान् ऋ ३, २२, १; ६, ४४, ७; ७, ८७, २; ९, ७४, ८; १०, ११, ५; २९, २; मा १२,४७; का १३, ४,३; तै ४, २, ४, २; मै २, ७, ११; काठ १६, ११; क २५, २; शौ १८, १, २२; २०, ७६, २.
सात, ता[m]– -तम् ऋ १०, १०२, ११; -तानि ऋ २, २४, १०; ८,४,२०; -ताम् मै २, १, २; काठ १०, ३¶; पै ९, २२,१?; -तेन ऋ १०, १६७, ४.
सात-हुन्[n]– -घ्नः शौ ३,१५,५.
साति[o]– -तयः काठ १, ३[p]; -तये ऋ १,४,९; १०२,३; ५;१११, ४; १३०,६[१]; १३८,४; १४३, ६; ३, ३१, १९; ३६, १;५४, १७; ५६, ६; ५, ५, ४; ९,७; ३९, [३; ९, ६८, ७]; ६,१९, २; ५६, ५; ६०, १२; ७,१५, ९; ६७,५; ८३,६; ९५, ३; ८, ३, ५; ५, ९; ४५, ९; ९, ७, ९; ५६, ३; ८८,२; १०, ३५. [१०; ६३, ९]; ३८, १; ९३, १०; १४३, ५; खि ५, ४, ७; मा ३, १३; का ३, ३, ३; †तै १, १, ३, १§[p]; १४, १; ५, ५, २; २, १, ११, १; मै १, ५, १†; ४, १, ३[p]; २, १०; काठ ६, ९†; क १, ३[p]; ४, ८†; †कौ १, २४९; २, ४८६; ५२४; ८२२; ९३७; †जै १, २६,७; २, ७, ३; ३, ३७, १; ४०,१९; ४,४,३; २३,४; †शौ

a) पृ १३५३ g द्र. ।
b) विप. (*समृद्धिकारक- [देव-]) । कर्तरि इत्वनिः प्र. उसं. (पाउ ४,१०४ [तु. वें. सा. GW. GRV. प्रमृ.; वैतु. PW. प्रमृ. =सनित्र- इति कृत्वा भाप. न. इति?])। पपा. नावग्रहः ।
c) शतरि श-सिपौ विकरणौ द्र. ।
d) सपा. सनिपन् <> सनिष्यन् इति पाभे. ।
e) तु. सनिष्यु-, भा. GW. BSG. च । यद्वा सनि- >यनि. (तु. पावा ७,१,५१) ।
f) विप. (*प्रयाणकृत्- [सोम-]) । पाठः? द्रोहस्य बाह्योर् माऽधिरिष्य. मा रिषद् उताऽसिद्र चे(च इ)तः सनिष्यतः इत्यर्थकशोधः (पृ १३२३ चेतस्- इत्यत्र सस्य. निर्देशो नेष्टः) । सपा. मा ११,६८ करिष्यथः इति पाभे.? । g) सपा. सनिष्यन्तः <> ससवांसः इति पाभे. । h) क्यजन्ताद् उः प्र. (पा ३,२,१७०) ।
i) पाभे. पृ १५०२ g द्र. ।
j) विप. (संभक्तृ- [अश्विद्-]) । कर्तरि एरुः प्र. उसं. [तु. मदेरु– (तु GW. WG [११९२])] ।
k) =सपा. तैब्रा ३,५,९,१ आश्रौ १, ८,७ शांश्रौ १, १३,४ । काठ १९,१३ समनैषीः इति पाभे. ।
l) =ससनिवस्– । विप. । पपा. सस-वस्– । ससनिवस्– > *ससद्वस्– > यनि. । सस्य– > (तदर्थे) *सस्य-वस्– > यनि. इति वा (वैतु. PW. प्रमृ प्रायेण सर्वत्र *ससन्वस्– इत्यस्य *ससावस्– इति प्राति. शोधः स्यादिति ?) ।
m) विप., नाप. न. (धन-) ।
n) विप. (देव-) । गस. उप. कर्तरि कृत् ।
o) क्तिन् प्र. स चोदात्तः (पा ३,३,९७) ।
p) सपा. °तयः <> °तये (तैब्रा ३,२,३,१० काश्रौ ४,२,३२ प्रमृ. च) इति पाभे. ।

२०, ६८, ९; ११८, ३; –†ता ऋ १, ११२, २२; १३१, ३; ६, १०, ३; ४६, १[a]; ९, ६६, १८; तै २, ४, १४, ३[a]; मै २, १३, ९[a]; काठ ३९, १२[a]; शौ २०, ७२, २; ७५, १; ९८, १[a]; –तिः ऋ १, १६८, ७[b]; –तिम् ऋ १, ६, १०; १११, ३[v]; ५; ८, २३, २९; ९, ६९, ९; ९७, २५; शौ २०, ७०, ६†; –तिषु ऋ ७, ८२, ⌊(४, २४, ३) ९⌋; –तीः ऋ ८, ५, ९; –तौ ऋ १, ३६, १७; १६९, २; १८०, ८; २, १९, ४; ३०, ५; ४, २४, ⌊३; (७, ८२, ९)⌋; ६, १०, ⌊६; २६, २⌋; १९, ७; २०, ५; २६, १; ४४, ⌊(१, ११०, ९) ९⌋, ७, २१, ७; ३०, २; ३६, ८; ६०, ⌊(४, १२, ३) ११⌋; १०, ६१, २४; ७४, १; मा २७, ३७‡[a]; का २९, ५, ६‡[a]; तै ३, ५, १, २; ‡कौ १, २३४[a]. २, १५९[a]; ‡जै १, २५, २[a]; ३, १५, ७[a].

†मानसि[c]– -सि ऋ १, ७५, २; ३, ५९, ६[d]; मा ११, ६२[d]; का १२, ६, ३[d]; मै[d] १, ५, ४; २, ७, ६; ४, ९, १; काठ[d] १६, ६; २३, १२; –सिः ऋ १, १७५, २; ९, ८५, ५; १००, ४; १०६, २; कौ २, ४५; ७८३; जै ३, ५९, ४; –सिम् ऋ १, ८, १; ४, १५, ⌊६; ८, १०२, १२⌋; ८, २१, २; ९, १०६, ३; १०, ६३, १४; १४०, ४[e]; ५; मा १२, १०९[e]; ११०; का १३, ७, ८[e]; ९; तै ३, ४, ११, २; ५[f]‡[g,f]; ४, १, ६, ३[f]‡[g,f]; २, ७, २[e]; ३[e]; मै २, ७, १४[e]; ४, १२, ३; काठ ८, १७; १६, १४[e]; २६, ११; क २५, ५[e]; कौ १, १२९; २, ४६; ५९; ११७०; जै १, १४, ५; ३, ६, ५; ५९, ५; शौ २०, १४, २; ६२, २; ७०, १७; –सी ऋ ७, ९३, ⌊(६, ६८, २) २⌋.

*†सिपासत्– -सतः ऋ २, ३२, १; ८, ३, १२; १०३, ११; –सते ऋ ८, ३, ११; –सन् ऋ १, १३०, ३; ५, २१, १; ६, ७३, ३; ९, ३५, ४; ७६, १; ९०, ४; ९६, १८; १०, १०२, ४; काठ ४, १६; ४०, ११; कौ २, ५२६; ५७९; ७६०; जै ३, ४१, २; ४७, ५; शौ २०, ९०, ३; पै १५, १२, २; –सन्तः ऋ १, १४६, ४; ५, ६२, ९; ८, ९५, ⌊६; ९, ६१, ११⌋; मा २६, १८; मै ४, १४, १०; कौ २, २४; २३५; ३, १, ८; जै २, ५, ५; ३, ३, ३; १०, ११; पै १९, ४५, १४[g]; –सन्तम् ऋ १, ११२, ५.

सिपासन्ती– -न्ती ऋ १, १२३, ४; –न्तीः तै ७, ५, २, १[h]; काठ ३३, १[h]; पै १, ३८, ३[h], –न्तीषु ऋ १, १७, ८.

सिपासतु[i]– -तुः ऋ ९, ४७, ५.

सिपासनि[i]– -निः ऋ १०, ५३, ११.

सिपासु[i]– -सवः ऋ १, १०२, ६; शौ ६, २१, ३[h].

सुन्– √सन् (संभक्तौ) द्र.

सुन, ना[j]– -नम्[k] शौ १०, ८, ३०; –†ना ऋ १, १३९, ८[l]; १०४,

---

[a]) =सपा. साता (आश्री ९, ७, ८, ७; च) <> सातौ इति पाभे.।

[b]) पा. *दाती वृत्तिरिति कृत्वा यनि. वदन-पर्यायः सद् चाप्यतो दृश्यमानस्वरूप-वाचकम् (तु. पृ २०१५ *m*)।

[c]) विप. (संभजनीय-[अन्न- प्रभृ.])। कर्तरि कर्मणि वा णसिच् प्र. [पाउ ४, १०७ (वैतु. वें. सा. [का.] उ. म. =पुराणम् इति ?)]।

[d]) सपा. °सि <> °सिम् (तैआ ४, ३, २ च) इति पाभे.।

[e]) सपा. काठ १६, १४ क २५, ५ कौ २, ११६९ दर्शतम् इति पाभे.।

[f]) मानसी (सि, ई)म् इति द्विपदः शोधः [वैतु. पपा. प्रभृ. अन्ये (तु. *Debrunner* [IF ५३, १५९]) °सि– > [न. द्वि १] छान्दसं यनि. रूपमिति ?]।

[g]) सपा. शौ २०, ४९, १ °सतीः इति BW., पाभे. पृ ३२४९ *l* द्र.।

[h]) सपा. सिपासन्तीः <> सिपासवः इति पाभे.।

[i]) विप.। कर्तरि यक. सतुः, सनिः, उः प्र. द्र.।

[j]) यप्रा.। विप. =पुरातन-, सदातन-। वयस्- (आयुस्-) + सयन– (*बहुमानना-) > बस. *वयस्सयन– (पुराण-, वृद्ध-) > वस्सन- > *स्सन- > यनि. इति प्रथमः क्रमः। बस. पूप. =काल-, उप. =*गतिसातत्य- इति द्वितीयः क्रम इति कृत्वा =कालवत् गतनगति- इति।

[k]) वा. क्रिवि. द्र.।

[l]) वैतु. सा [पक्षे] < √सन् 'संभजने' इति !।

८; २, २४, ५; ३, ५४, ९[a]; ४,३३, ३; ७,१९, ६; ८, ४५, २५; कौ २, १०९४[a]; शौ २०, ३७, ६; ६७, २; -नाः ऋ ३, १, ६; -नानि ऋ १, ९५, १०; ३, १, २०; पै ८, १४, १०†; -नेन ऋ २, २९, ३.
१सनक्[b]- > सनकात्[c] ऋ ३,२९, १४; १०, ६९, १२.
सनज्[d]- -नजा ऋ १, ६२, ७.
१सन-(ज >) जा[e]- -जा ऋ ३, ३९, २.
२सन-जा[f]- -जाः ऋ १०,१११,३.
२सनत्[g]- -नता ऋ २, ३, ६; ३, ३,१.
सन(ल >) ली[h]- -नी शौ १०, ८, ३०.
१सनय[i]- -यः ऋ ३, २०, ४[j]; ४, ५१, ४; -यम् ऋ १०, ३९, ४.
२सन(य >) या[k]- -यासु ऋ १०, ४, ५.
सन-वित्त[l]- -त्तः ऋ ७, ४२, २; -त्तम् ऋ १०, ११२, ६.
†सन-श्रुत[m]- -०त ऋ ३, ५२, ४; -तः ऋ १०, २२, ३; शौ २०, ७३, ४; -तम् ऋ ३, ११, ४; ८, ९२, २; कौ २, ६४; जै ३, ७, २.
सनाजुर्[n]- -जुरा ऋ ४,३६,३.
सनाजू[o]- -जुवः ऋ १,१४१,५.
†सनात्[p] ऋ १, ५१, ६; ५५, २; ६२, ८; १०; १२; १०२, [८; ८, २१, १३ (१०, १३३, २)]; १६४, १३; २, १६, १; २७, १; ४, २०, ६; ५६, ६; ७, ३२, २४[q]; ५६, ५; ८, २, ३१; ११, १०; २५, २; १०, ५५, ६; ७८, ८; ८७, १९; १११, १०; मा ३४, ५४; का ३३, २, १७; काठ ११, १२; कौ १, ८०; ३९९; २, ७३९; ९४७; ११३३; जै १, ८, ८; ४५, १; शौ ५, २९, ११; ६, ११०, १; ८, ३, १८; ९,१४,

[a]) अन्ये सन- > [तृ१] -ना इति कृत्वा वा. क्रिवि. इति। विप. (सनातन- [महन्-])। सन- + वृत- (भाप.) > बस. *सन-वृत्- > *सन्वर्- > *सनर्- इति कृत्वा संपा. °नर् पु° > *°नप्पु° > °ना पु° इति यानि. इति मतम्। [b]) = सन-।
[c]) स्वार्थिकः आतिः प्र. (तु. टि. अधरात्)।
[d]) विप. स्त्री. *= स(न>)ना- > -ने [रोदसी-]। सन- + (√अज् [= *√अस्] 'भुवि' > कर्तरि) *अज्- > उस. *सन-अज्- > यनि. (तु. [तात्पर्ये] PW. GW. प्रमृ.; वैतु. पपा. वें. सा. = सन- + [√जन् > भावे] *ज- > बस. सन-जा- इति प्राति. इति)।
[e]) विप. (धी-)। उस. उप. कर्तरि डः प्र.।
[f]) विप. (इन्द्र-)। उस. उप. विट् प्र.।
[g]) भाप. (शश्वद्भाव-)। सन- + वृत्- (भाप.) > बस. *सन-वृत्- > *सनृत्- > यनि. (तु. [तात्पर्ये] GW. [सन- >] = सन-ता- [क्रिवि.] इति; वैतु. वें. सा. = सनत- > [न. द्वि३] -ता इति, सा. [प्रथमे स्थले] यनि. विप. नत् स्त्री. प्र२ [उपःसानक्ते] इति?)।
[h]) विप. (शाश्वती- [देवी-])। *सनत्न(त्-न)न- > *सनृतन- [सनातन-] > *सनृत्न- > यनि.।
[i]) विप. (शाश्वत- [अग्नि- प्रमृ.])। *सनत्य[त्-य] (= *सनत्- भाप. > *सनृत्य- > *य-) > यनि.।
[j]) वैतु. वें. < √सन् 'संभजने' इति?।
[k]) विप. [पुरातनी- (प्रकरणतः [समिध्-])]। सन + *वृध- (भाप.) > बस. *सन-वृ(ध >) धा- > *सनृधा- > यनि.।
[l]) विप. (*चिर-विदित- [अध्वन्-, पात्र-])। बस. उप. भाप. < √विद् 'ज्ञाने' (वैतु. अन्ये < √विद् 'लाभे' इति?)।
[m]) विप. (*चिर-कीर्ति- [अग्नि-, इन्द्र-])। बस. उप. भाप. < √श्रु इति।
[n]) विप. (पुरातन- [पितृ- = द्यावा-पृथिवी-])। पपा. प्रमृ. < सना + जुर्- [< √जृ 'जरायाम्'] इति। (सन- > √*सनाय > √*सनाज + उरिः प्र. इति मतम्।
[o]) विप. (*पुरातनी- [मातृ- = समिध्-])। √*सनाज (तु. n) + उः प्र. > (स्त्री.) ऊः प्र. [पा ४, १, ६६ (वैतु. पपा. प्रमृ. < सना + [√जू 'जवे' >] जू- इतीव?)]। सस्थ. प्रथमे पादे ?यास्वा (पपा. यासु आ) इति पाठः! (द्यो- > द्वि३) द्याः (दीप्तिमतीः [मातृः]), स्वरा ([उपतापेन] < *स्वर्- भाप. < √*स्वर् [= √स्तृ] 'उपतापे') इति द्वि-पदः शोधः। सस्थ. आ इत्यत्र यद्- इत्यत्र च निर्देशो नेष्टः।
[p]) = चिरकालादारभ्य, सर्वदा। सना- + आतिः प्र. > *सनातात् > यनि. इति कृत्वा पदान्तर्ये द्र.।
[q]) पाभे. पृ ३३५० r द्र.।

११;२०,११४,१; पै ६,३,९६; १६,७,५; ६७,३;१५१,३.
सनातन[a]- -नः तै ४, ३, ३,१; मै २,७,२०; काठ ३९, ७; -नम् खि ३,१०[२], २०; शौ १०, ८, २२;२३; पै १६,१०२,९;१०.
†सनुतर्[b] (:) ऋ १, ९२, ११; २, २९, [२; १०, १००,९]; ५, २,४;४५, ५; ८७, ८; ६, ४७,[१३; (७, ५८, ६) १०, ७७,६; १३१,७]; ५१; २; ८, ९७,३; ९,९८,११; १०,१०२, ३; मा २०, ५२; का २२, ५, ६; तै १, ७, १३, ५; मै ४, १२, ५; काठ ८, १६; शौ ७,९७,१; २०,१२५,७.
सनुतर[c]- -रः ऋ ४,३८,४.
?सनुतरा[d] ऋ ६,५१,२.
सनोजुस- -जाः[e] ऋ १०,२६,८.
सन्यस[f]- -न्यसे ऋ ३, ३१, १९; ८, २४, २६;६७,१८.
?सन.[g] खि ३, १५, १५.
१सनक- सन- द्र.
२सनक[h]- -का: ऋ १, ३३, ४.
सनग[i]- > सानग[i]- -गः तै ४, ३, ३, १; मै २, ७, २०; काठ ३९, ७.
१सनत्- √सन् द्र.
२सनत्- सन- द्र.
‡३सनत्[k]- -नत्[l] कौ १, ४५६; जै १, ५१, १०.
सनद्-रयिस[m]- -यिः ऋ ९, ५२, १.

[a]) विप. (नित्य-)। अन्ये<सना+त्+ट्यु >अनः प्र. [तु. पा ४,३,२३] इतीव?)। भाप. (नित्यत्व-)। सन- + (√वृत् > भावे) *वर्त- > पस. *सन-वर्त- > *सन-वात्- > सनात्- + (*मृयन- [भाप.=मान-] >) *मन- > बस. *सनात्-मन- > *°त्मन-> यनि. इति मतम्।

[b]) भाप. (*शाश्वतवृत्ति-)। सनुत्- [विप. (*सदावृत्-, सनातन-) < *सन-वृत्- < सन- + [भाप.] वृत्- > वस.)] + (भाप.) वृत्- > कस. *सनुत्-वृत्- > *°त्वृत्- > *°त्तृत्- > *°तृड्- > यनि.। वा. किवि. सत् न. द्वि१। पपा. नावग्रहः (वैतु. अन्ये अव्य. इति?)।

[c]) पपा. अनु वें. सा. GW. GRV. GG. प्रमृ. सनुतर- इति कृत्वा<*सनु- [<√सन्] + तरप् प्र. इति, PW. MW. ?ORN. सनुतर्- इत्यस्य पर्यायः इति च? विप. (सतत-त्वरित-युक्त- [दधिक्रावन्-])। *सनुत्- + त्वरा- (भाप.) > बस. *सनुत्-त्वर- > यनि., यद्वा उप. *वृत्-> *वर्-(भाप.) इति मतम्।

[d]) पपा. प्रमृ. °नर् आ इति द्वे पदे (यदनु पृ ६०१ r टि. अप्युपेक्ष्यम्), AVM. LR. [[३५४] ORN. प्रमृ. च शोध-मुखाः सन्तोऽपि देवानाम् > देवाम् इत्येवं प्रश्नायुक्ताः? *मनुम्र- (विप. [जन्मन्-]) > (न. द्वि१) -या (पूर्व्याणि) इति शोधः इति मतम्।

[e]) पपा. प्रमृ. सनः-जाः < *सनस्- + [√जन् >] जा- इतीव?। विप. (नित्यवर्तिन्- [अग्नि-])। मन- + (√वृध् [=√वृत्] > कर्तरि) *वृधस्- > उप. *सन-वृधस्- > *सनोधस्- > °शस्- > यनि. इति मतम्।

[f]) भाप. (शश्वद्भाव-)। PW. प्रमृ. सनातनार्थे सत्यपि वा. विप. सनीयस- > यनि. (तु. नव्यस- प्रमृ.) इव; वें. सा. [भावे] <सम्-नि√अस् 'क्षेपणे' इति; सा. [भावे] <√सन् 'संभक्तौ' + √यस् 'प्रयत्ने' इति च?। सनिमस-> वा. च। इवापि सन् किवि. द्र. (तु. चिराय, शाश्वतीभ्यः समाभ्यः [मा ४०,८ प्रमृ.]) इति मतम्।

[g]) मनः इति शोधः द्र.।

[h]) वृत्रानुचरार्थे व्यप. इति कृत्वा <सन- इति स्क., <√सन् 'संभक्तौ' + [√कै >] क- इतीव PW. प्रमृ.?। नाप. (पाषण्डिक-, वैतण्डिक- [=*दस्यु-])। (√*भृष् 'भ्रष्टभावे = दोषे' > भावे) *भ्राष्- + (√भण्ड् 'परिभाषणे = *निन्दने' > भावे) *भण्ड-> बस. *भ्राष्-भण्ड-(*पाषण्ड-) > *भासन- > सन- > (तद्वर्थे) यनि. [तु. GK. kunikos (वैतु. OD <kunos [=श्वन्-])] इति? Eng. cynic, नभा. सनक-, सनकी-प्रमृ. पर्यायाः [तु. सस्थ. अ-यज्वन्- इति वि॰] इति मतम्।

[i]) व्यप. (ऋषि- [सनक-])।

[j]) अपत्यार्थे अत् प्र.। मित्-स्वरः।

[k]) विप. (*धारावाहिन्- [*रयिम्-])। (सं√तन् > कर्तरि) *सन्तत्-> *सन्नत्-> यनि.।

[l]) विप. चिरन्तनार्थे अव्य. इतीव, सा. भ. दीयमानार्थे √सन् > १सनत्- इतीव, BS. प्रमृ१ इति! सनद् रयिम् इति द्विरसः पाठः! सनद्-रयिः इति शोधः (तु. ऋ ९,५२,१ [पृ २६६४ d द्र.])।

[m]) विप. (*गन्तद्-गति- [सोम-])। बस. उप. भाप. <√री 'गतौ'। यनि. वा. किवि. सत् न. द्वि१। सस्थ. ?भरद् वाजम् > भरद्-वाजम् इति शोधः [[वैतु.

¦सन॒द्-वाज[a]– -जः ऋ ९, ९२, २३; कौ २, ४१२; जै ३, ३१, ३२; –जम् ऋ १०, ४७, ४[b]; मै ४, १४, ८.

सन॒त्नी–, १सन॒य–, २स॒नय– सन– द्र.

स॒-नर[c]– -रस्य ऋ १, ९६,८.

स॒ना– सन– द्र.

¶सनाच्छव[d]– -वः काठ २०, १; क ३१, ३.

*सनाज़ुर्–, सनाज़ू–, सन॒ात्, सना-त॒न– सन– द्र.

२स॒-नाभि[e]– -भयः ऋ ९, ८९, ४; १०, ७८, ४; जै ४, १९,१०†; पै २०, २४, ३; –भिः ऋ १, १६४,१३[f]; १०, १३३,५; ¶मै ३, १, ५;२, ६; काठ २,११[g]; क २, ५[g]; शौ १,३०,१[h]; ६, ६, ३†; ९, १४,११†; पै १६, ६७, ३†; १५१, ३†; १९, २,४; ५; ९†; –भिम् ते ५,२, ८,७¶.

स॒-नामन्[i]– -!माना[j] ऋ १०,७३,६.

सनाय॒त्[k]– -यते ऋ १,६२,१३![l].

सनायु,यू॒ (वप्रा.)– -यवः पै ११,२, ११[m]; –युवः ऋ १, ६२,११[n].

सन॒ि–, स॒निति–, १स॒नितृ–, २स-नितृ॒–, ३सनितृ–, सनि॒त्र–, स॒नित्व–, सनि॒त्वन्–, सनिप॒ुत्–, स॒निष्ठा–, सनिष्य॒त्– √सन् द्र.

स॒निष्यदत्, सनिष्यद॒ा– √स्यद् द्र.

सनिष्य॒ु– √सन् द्र.

सनिस्रस॒– √स्रंस् द्र.

!सनिस्रसम् पै ६,१४, ५.

सनिस्रसाक्ष॒– √स्रंस् द्र.

स॒-नीड,डा(ळ,ळा[o])[p]– -डाः ऋ १, ३४, ९; ६२, १०; ७१, १; १६५, १; ७, ५६, १; १०, ३१, ६; १०१, १; १२३, ३; खि २, १४, १; मै २, ७,१०[q]; ४, ११, ३†; काठ ९. १८†;

अन्ये तस. पूप. = १स॒नत्–, उप. = रयि॒– इति, यनि. ग१ इति च ?]) । '(हे सोम ! त्वं) शुक्षः (भासमानः) नः (अस्मत्कृते) अन्वमा (रंसेन) सनद्रयिः (*सन्तत-गत्या), भरद्-वाज (प्रवृद्धगत्या [च]) सुवानः (अभिपूयमाणः) पवित्रे परि-अर्ष' इति वा. ।

[a]) उप. (√वृध् 'गतौ' > भावे) *वृध्य– > व॒ाज– इति (वैतु. अन्ये बल- प्रभृ. इति ?)। शेषं पृ ३२५४ *m* द्र. । [b]) विप. (*सन्ततवृद्धियुक्त- [रयि-]) । बस. उप. < (√वृध् 'वृद्धौ' > भावे) *वृध्य– > यनि. ।

[c]) स्क. वें. GW. प्रभृ. सह॒ + न॒र– > बस. यनि. इति । नाप. (*समृद्धि-)। √सन् 'संभक्तौ = समृद्धौ' > *स॒न्वर– > यनि. (तु. पपा. नावग्रहः, सनायु– टि., सा. Gw. [तात्पर्ये च]) इति मतम् । [d]) व्यप. (ऋषि-) ।

[e]) विप. (समानाऽभिजन- [स्वसृ-, अर- प्रभृ.]), नाप. (सगोत्र-, ज्ञाति-) । बस. पूप. सम॒– > *सभ॒ > यनि. (वैतु. पा [६,३,८५]< २समान॒– इति ?) ।

[f]) विप. (* नित्य-वर्तन-युक्त- [चक्र-]) । (*स॒नद्– >) स॒ना + (√वृत् 'वर्तने' >) व॒ृति– > बस. *स॒ना-वृति– > *सनावि इ > यनि. (वैतु. पपा. अनु वें. आस्मा. Gw. (बस. < सह॒ + न॒ाभि– इति, सा. पूप. = २समान॒– इति च, PW., Gri. स॒ः न॒ाभिः इति द्वे पदे इति, GW. स॒ना– > –नाभिः [तृ१] इति ?) ।

[g]) पाभे. पृ ३२१९ *x* द्र. ।

[h]) सपा. पै १,१४,१ समानः इति पाभे. ।

[i]) विप. । बस. पूप. < सम॒– ।

[j]) °मानः (प्र१) इति शोधः (तु. पृ २१५८ *a*; वैतु. अन्ये द्वि२ इति) ।

[k]) पपा. अनु स॒ना > √सनाय > यनि. शत्रन्तम् इति वें. स्क. PW. प्रभृ., °*य॒ते इति तिङि रूपमिति सा.? । विप. (शृण्वत्- [इन्द्र-]) । √श्रु > श्र॒वण– > √*श्रवणाय > [ततरि] *श्रवणाय॒त्– > *सवना° > *स्वना° [तु. नभा. √सुनना 'श्रवणे'] > यनि. इति मतम् ।

[l]) पाठः ? °यत॒े वे इत्यध्यक्षरः शोधः । सस्थ. धिय॒ा-वसुः इत्येकपदः पपा.? धिय॒ा, आ॒, (आँ-) वसु– > °सुः इति त्रि-पदः शोधः । पृ १७२५ *f* कृतपूर्वो निर्देशो नेष्टः (वैतु. सर्वे पपा. अनुवर्तमानाः !) ।

[m]) विप. स्त्री. (समर्थनकृत्- [ओषधि-]) । √सन् 'संभक्तौ = समृद्धौ' + आयः प्र. उसं. (पा ३, १,२८) > √सनाय + उः प्र. > यनि. (तु. सस्थ. धनायु– इति) ।

[n]) पपा. प्रभृ. स्वार्थे < स॒ना इति, MW. < √सन् 'संभक्तौ = लाभे' इति? । विप. (*स्तुतिकृत्- [मति-]) । √सन् *'स्तुतौ' इति, शेषं *m* द्र. । स्त्री. ऊः प्र. (पा ४,१,६६ [तु. पार. सना = स्तुति-]) इति मतम् । [o]) ऋ. पाठः ।

[p]) विप. । बस. पूप. < सम॒– (वैतु. अन्ये < २समान॒– इति) ।

[q]) सपा. मा १२,३५ का १३,३,६ ते ४,२,३,२ काठ १६,१० क २५,१ माश ६,८,२,३ सुयन्नीः इति पाभे. ।

कौ १, ४३३†; जै १,४२,७†; शौ १८, २, २६; -डाभिः ऋ ९, ७२,२; -डे ऋ १,६२,७; -डेभिः ऋ १, १००,५; १०, ९९, २.

सु-नीळस्[a]- -ळाः ऋ १, ६९, ३.

सुनीयस्- √सन् द्र.

सनुतर्,सनुतर-, ?मनुतरा सन- द्र.

?सनुतरेणानरुपः[b] खि ५, ७,४,८.

।सनुत्य(वप्रा.)[c]- -त्यः[d] ऋ २, ३०, ९; ६, ५, ४; काठ ३५, १४; क ४८, १३; -त्येन ऋ ६,६२, १०[e].

सनुत्री(वप्रा.)[f]- -त्री ऋ १, १२३, २[g]; -त्रीः ऋ १०, ७, ४[h].

।सनेमि[i]- -मि ऋ १, ६२,९;१६४, १४[j];१६९,३,४,१०,७;७,३८, ७;५६,९;९,१०४-१०५,६; मा ९, १६†; २५; २१, १०†; का १०, ३,९†;५,२; २३, १,१०†; तै १, ७, ८, २†; मै १, ११, २†; काठ १३, १४†; कौ २, ९६३†; शौ ९; १४, १४†[j]; पै १६, ६७,४†[j].

सनेरु- √सन् द्र.

?सनोज्रस्- सन- द्र.

सं√तक्ष्, सम्···अतक्षन् ऋ २, ३१, ७.

सं√तन्,>तितंस, संतते मै ३, ८, ९¶.

सम्···ततनः ऋ ७, २,१.

¶संतनोति तै २,१,५,६$[k]; ३, १,३,१[k],२,१,३; ६,३;५,२,३; ४[२]; ५, ४, ८, २; ६, १, ४, ४; ४, ६, ४; ११, ४; मै १, १०, १३[२]; ११, ९; ३, ६, ६; ८; ९; ४, ५, ३; ६, २; ४; ५; ७, ७; काठ ७, ९; १४, ९; २३, ५; ६; ९; २७, २; ५; ९[२]; १०[१]; २८, १; ३१, १२; १५; ३२, ६;३५,१७;३६,७[२]; ३७,१७[l]; क ५, ८; ३६, २; ६; ४२, २; ५; ४८, १५; शौ ४, ३४, ५; $पै ६, २२, ८; २०, ४७, ६; ¶सम्···तनोति काठ ९, १४[१]; ¶संतन्वन्ति तै २, ६,८, ३,७, ५, ६, ३; सम्···तन्वन्ति काठ ३३, ७¶; संतनोमि पै २०, २५, ४; सम्···तनोतु काठ ३४,१९[m २]; क ४८,१[m]; संतनु मै २, १३,३[८]; काठ ३९, ८[n]; संतनवाम काठ ९, १२¶; ¶समतन्वन् मै १, ९, ५; ६;

a) =सु-नीड- । विप. (अग्नि-) । वस. उप. *नीळस्- इति । 'यद् (अहम्) विशः [=(*वृप्- ⌊=देवता-⌋ > विश्- > द्वि३ ⌊दैवीः विशः⌋)] अह्ने (तदाऽयमेव) अग्निः नृभिः सनीळाः (सन्) विश्वानि (अपि) देवत्वानि (प्रातिनिध्यतः) अश्याः (व्याप्नुयात्)' इति वा. (दैतु. अन्ये विप. ⌊विशः⌋ इति) ।

b) सनुतर(:),एनान्, (अ-ररिवस्- > द्वि३) अ-ररुपः इति त्रिपदः शोधः (तु. ⌊अंशतः⌋ मूको.) । पृ १६२ ?अनरुपः इति नेष्टम् ।

c) वें. स्क. सा. GW. प्रभृ. विप. < सनुतर् इति, पाम्र. (२समान- >) स- + नुत- (< √नु) + यत् प्र. (पा ४,४,११४) इति च ।

d) नाप. (*बन्धु-) । √सन् (= *सम् √धा) 'सन्धाने, योगे' > *सुन- (भाप.) + वृत्य- (भाप.) > वस. *सुन-वृत्य- > यनि. इति मतम् ।

e) विप. [(⌊निरोहित-⌋ त्यजम्- =क्रोध- इति वें. सा.); *निशित-, शाणोल्लीढ- (त्यजस्- = *धारा- ⌊नस्थ. मर्त्य- = *आयुध- < *वृर्ध- < *√वृध् ('*वधे')⌋)] । सुन- (भाप. ⌊*निशान-⌋) + वृत्य- (भाप.) > वस. *सुन-वृत्य- > यनि. इति मतम् । f) √सन् > सनुतृ- > यनि. (=दात्री-) इति प्रायोवादः ।

g) विप. [*पुराणी- (उषस्- ⌊ सस्थ. बृहती- = *वृद्धा योत्तरार्धोक्तदिशा युवतिः सती पुनर्भूः⌋)] । *सुन- (आयुस्-) + (√वृत् > भावे) *वर्त्र- > बस. *सुन-वर्त्र- > (स्त्री) *सुन वर्त्री- > *सुनोत्री- > यनि. इति मतम् ।

h) विप. (संप्रयुक्ता- =समृद्धा- ⌊धी-⌋) । < √सन् इति । सस्थ. ?अस्मे > अस्मै इति शोधः ।

i) विप. (सदातन- ⌊तु. निघ ३, २७⌋) । < सह + नेमि इति प्रायोवादः । (√सन् 'सदातनभावे' > भावे) *सनस्- > *सनस्मि- > यनि. । वा. क्रिवि. सत् न. द्वि१ इति मतम् ।

j) विप. (चक्र-) । k) तु. सस्थ. टि. २अनु ।

l) सस्थ. टि. अनु ⌊नरि.⌋ द्र. ।

m) एकतरत्र =सपा. वैताश्री ४, ३ अन्यत्र आपश्री १४,१६,१ हिश्री १५,५,१ । मा २,१३ प्रभृ. माश १,७, ४,२२ तैब्रा ३, ७,६, १६ आश्री २, ५,१४ शाश्री २७, १०,२२ लाश्री ४,१२,१ सम्···दधातु इति पाभे. ।

n) =सपा. तैब्रा १. ५.७, १[११] आपश्री १६. १२,२ । सहत्न् मै २,१३,३ अनुसंतनु इति पाभे. ।

काठ ९, १२; १४[१]; सुंतनुयाम् तै ५, ४, ८, २.

सुमतव मै १, ९, ६¶; सुम-तानीन् मै १, ४, ७[१]¶.

¶संतितंसति काठ ८, १; क ६,६.

स-तुत्[a]– -तती तै ३, २,२,२.

सु-नत[b]– -तम् खि २, २,४; ६[२], १६[c]; १४,७; ४, ५, २४.

¶सुं-तत, ता[b]– -तः तै ५, ३, ९, १[२]; मै १, ११, ९; ३, ६, ६; ८; ९; ७, २; ८, ९; ४, १, ३; ५, ३; ६, २; ४;५; ७, ७; काठ २४, ८[१]; २७, १; २; ५; २८, १; ३१, २; क ३८, १[२]; ४२, १;२; ५; ४७, २; –तम्[d] तै २, ५, ७, २; ४; ११, ७; मै १, ४, ८[२]; १२; ९, ५; ३, ४, १; ४, १, ११; १३[२]; ८, ४; काठ ९, १२[२]; २१, ११; २६, ५; २९, ३; ३१, १२[२]; १३; ३२, ५; ६[२]; क ४१, ३; ४५, ४; –ताः मै ४, १, २; काठ १२, ४; २२, १३; २३, ६; ३१, १; क ३५, ६; ४७, १; –तानि मै ४, ६,५; –ताम् तै ५, ४, ८, २; ७, ३, ३, २; –तौ मै १, ४, ९; ६, १०.

¶सुं-तति[e]– -तयः[f] काठ ३३,४; -तिः तै ६, १, ५, ४; ५; काठ ३०, ५; ३४, १५; ३५, १७; क ४८, १५; –तिम् तै ३, २, १, २; ५, ७, २३, १§; काठ ५३, १३§; –त्यै तै १, ५, ४, ३; ८, ३; ७, १, ५; २, ५,३, ६; ७, २; ८, ७; ११, ७; ६, १, ६; ४, ४; ५, ४, १०, ३; ५, १,१; ६, ८, ५; ६, २, १, १; ४, २, ६; ९, ५; ६, ९,२; ७, १, ५, ५; ४, ३, ३; मै १, ४,८; १२; १०, १०; १६[२]; ३, १,१०; ४,१[२]; ५,४; ७,९; ४, १, २; १३; ३, ३; ४, ७; ६, १[२],२; ५[२];७,७; ८,४; काठ ९, ५; १०, १०; १९, ८; २१,११; २३,९; २४, ८; २६, ५; ९; २७, १; ५; २८, ७;८; २९, ३; ३०,७; ३३, ८; ३६, ५;९;१०; क ३६,६; ३८,१; ४१, ३; ७; ४२, १;५; ४४, ७;८; ४५,४.

¶सं-तत्य तै १; ५,४,३; ७, १,५; मै ४,३,४;६,५; काठ ३३,४.

†सं-तनि[g]– -निः ऋ ५, ७३, ७[h]; ९, ६९,२; कौ २,७२१; जै ३, ५९, १३; – निम् ऋ ९, ९७, १४; कौ २,१५७; जै ३,१५,५.

सं-तन्व(त्>)ती– -ती शौ ८, ७, १६; पै १६, १३, ६.

सं-तान[i]– -नेन[j] तै १, ४, ३६,१; –नेभ्यः[j] तै ७, ४,२१,१; काठ ४८, १०; –नैः काठ ३४, १९; क ४८, १.

सं √तप्; ¶सुम्'''तपतः मै ३, ४, ४; काठ २२, १; सुम्''' तपन्ति ऋ १, १०५, [८; १०, ३३, २ (३)]; सम्'''तपताम् पै १३, १०, ८; ¶सुमतपन् मै १, १०, १४; काठ ३६, ८; ¶सुम्'''श्तपन् मै १, १०, १४[१]; काठ ३६, ८[१].

संतप्ताम् पै ८, १५, १३.

सुंतासम्[k] मा ५, ३१; तै १,१, १२, १; ३, २, ४, ४; काट १, १२; ३१, ११; ४०, ३; क १, १२; ४७, ११.

¶संतप्यन्ते काठ ६, ६; क ४,५.

सं-तपन– >सांतपन[l]– -नः मा १७,८५; का १८,७,६; –नाय[m] शौ ६,७६,२; पै १९, १५,१३; –नाः तै ४,३,१३,४; मै १,१०, १४[१]¶; काठ ३६, ८[१]¶; शौ ७, ८२, ३; पै २०, [illegible]; –†[illegible]नाः ऋ ७, [illegible]; मै ४, ३, १३, ३; मै ४, १०, ५; काठ २१, १३; शौ ७, ८२,१; –नेभ्यः मा २४, १६; का २६, ४, १; तै १, ८, ४, १; मै १, [illegible]

[a]) विप. (संघटित- [द्रघस् =वस्त्र-])। (सह>)स+ (√तन् '"बन्धने' > कर्मणि) तत्–> उस. यनि. (वैतु. PW. प्रभृ. स-तति– इति प्राति.)।

[b]) समः पाक्षिकः मलोपः (पावा ६,१,१४४)।

[c]) °तम् इति स्वरः ? यनि. शोधः।

[d]) वा. क्रिवि. द्र.। [e]) भाप., नाप. (संतान-)।

[f]) सपा. तैब्रा १, २, २, ३ संतुनयः इति पाभे.। संततये इति SI. शोधार्हः।

[g]) विप. (संतत-), नाप. (संतान-, धारा-)।

[h]) सस्थ. ककुह– =°कक- ([illegible]) + °गुह- [शब्द-] > पस. °कक-गुह- > [illegible]। [i]) [illegible]।

[j]) नाप. (स्नायु-)। टस. [illegible] √[illegible] + [illegible] (पावा ३,१,१४०)। [k]) [illegible]।

[l]) विप. (मरुत्-)। [illegible] (पावा ५, ४, ३६ [वैतु. [illegible]] इति])।

[m]) विप. (अग्नि- [वैतु. [illegible]] इति ?])।

१०, १; ३, १३,१४; काठ ९, ५; क ८, ८.

सं-ताप[a]– -पाः पै १६, १४०, ४; -पात् पै ७, १५, ३.

?संतापयन्[b] शौ १९, २८, २; पै १३, ११, २.

*सं-तर[c]–> संतरम्[d] मै २, १२,५; शौ ७,१७,१; पै २०, ६,३.

संतराम् ऋ ८, ३३, १९; मा २७, ८[d]; का २९, १, ८[d]; तै ४, १, ७, ३[d]; ५, ७, १०, ३¶; ६, २, २, ७¶; मै ३, ७, १०¶; काठ १८, १६[d]; २४, ९¶; क २९, ४[d]; ३८, २¶.

सं-तरुत्र[e]– -त्रम् ऋ ३,१,१९; मै ४, १४,१५†.

? सन्तलाद्य. पै १९, ३१, १३.

सं-तस्थान– सं√स्था द्र.

सं-तान– सं√तन् द्र.

सं√ताय्(संतनने) > सं-तायमान– -ने मा ३९,५; का ३९,३,१.

? संताय पै १५, १२, ११.

सं√तितंस सं√तन् द्र.

सं√तु > |सं-तवीत्वत्[f]– -त्वत्[g] ऋ ४, ४०, ४; का १०, ३, ७; तै १, ७, ८, ३.

सं√तुद् > सं-तोदिन्– -दिनौ शौ ७, १००, ३.

¶सं√तृद्, संतृणत्ति तै ६, २, ११, २; ३; संतृन्दन्ति काठ २५, ९; क ४०, २; संतृन्द्यात् मै ३, ८, ८[2].

¶सं-तृण्ण– -ण्णाः तै ६, २,११,२; मै ३, ८, ८[2]; काठ २५, ९; क ४०, २.

सं-तृद्य[h]– -द्ये तै ६,२, ११,३.

सं√तृप्, > तर्पि, सम्···तृप्णुत ऋ १, ११०, १.

समतीतृपः शौ १२,३,३६[i].

सं√तॄ > तर्, तिर्, संतरति तै ३, १, १, ४; काठ २३, ६[j]; संतरन्ति काठ ३३, २¶; संतरेयुः ऋ ३, ३३, ११; संतरेम[k,l] शौ ६,१२२, १; पै २,६०,२; १६, ५१,५.

सम्···तिर ऋ १, ४२, १.

सम्···अतारिषुः ऋ ३, ३३, १२.

सं-तरत्– -रन्तः[m] मा ४, १; का ४, १, १; तै १, २, ३, ३; ३, १,१,४; काठ २,४; २३,६.

सं-तारण[n]– -णः[o] मा ३५, १३; का ३५, ४, १२.

सं(?स)-तो(क >)का[p]– -काः पै १७, १२,१०; १५,५, -कान् पै ५,२६,४.

|सन्त्य[q]– -०न्त्य ऋ १, १५, १२; ३६, २; ४५, ५; ९; ३, ११, ३; ५, ५१, ३; ८, १९, २६; ४४, ९; २८; मै ४, १३, ५; काठ १६, २१.

? संत्वरम् पै २०, ३४, ४.

सं√त्विष्, सम्···तित्विषे ऋ ८, १२, २४.

सं√दंश् > सं-दंश[r]– -शानाम् शौ ९, ३, ५; पै १६, ३९, ४.

¶सं-दष्ट– -ष्टः मै ३, ८, ७, काठ २५,८; क ४०, १; -ष्टौ तै २, ५, २, ३.

? संदत्ते पै ४, २४, ६.

सं√दघ्, संदघेताम् पै १९, ५५, १५-१८.

---

[a]) गस. उप. भावे घञ् प्र. ।

[b]) संतापय इति शोधः । [c]) पृ ४५१ f द्र. ।

[d]) सपा. °तरम् <> °तराम् इति पाभे. ।

[e]) विप. (रयि-) । प्रास. ।

[f]) विप. (बलातिशयमृतिमत्- [दधिका-]) । यङ्लुगन्तात् शता प्र. (तु. स्क [या.], मा. [अंशतः] भा. PW. GW. प्रमृ.; वेतु. या [२,२८] ?तनोतेः > तवीति. इति सुवचम् इति Surjakanta [शिभा १, १७४], वें. प्रमृ. <√तव् इति ?) । [g]) पाभे. पृ ३१९९ q द्र. ।

[h]) गस. उप. क्यप् प्र. ।

[i]) समतीतृपन्तान् > सपा. पै १७, ३९, ९ समिनौ पुष्णात् इति पाभे. ।

[j]) पृ ३६६ अभिदं° इति नेष्टम्, अभिः क्त्र. द्र. । पाभे. पृ ३२२३ c द्र. ।

[k]) सपा. तैआ २,६,१ संचरेम इति पाभे. ।

[l]) तु. सस्थ. टि. २अनु । [m]) पाभे. पृ ३२२३ w द्र. ।

[n]) विप. । गस. उप. ण्यन्तात् कर्तरि ल्युट् प्र. (वेतु. PW. BC. प्रमृ. संतरण– इति) ।

[o]) सपा. तैआ ६,१०,१ आग्निगृ ३, ७, १ : १८ बौपि १,१७ : १७ संपारणः इति पाभे. ।

[p]) नाप. (सदान्वा-) । तु. ?सर्वोका- ।

[q]) विप. [°दीप्तिमत्- (अग्नि- [°वैश्वानर-पर्यायः])] । वें. भा. [तैब्रा ३,६,७,२], सा. प्रमृ. प्रदातुरर्थे (√सन् 'संभक्तौ' > भावे) °सन्ति- > यनि. इति, वें [पृ०] GW. च सारार्थे < °सन्त्- [=सत्-] इति ? । (√सप् 'दाहे' > भावे) °सपन्त- > °सपन्त्य- > यनि. इति मतम् ।

[r]) नाप. । गस. उप. करणे घञ् प्र. ।

सं√दशस्य[a] > सम्...दशस्य ऋ ३, ७, १०.

सं√दस् > सं-ददस्वस्- -स्वान् ऋ २, २, ६.

सं√दह्, संदहामि ते १, ८, ७,२[b]; सम्...दहामि ऋ १, १३३,१; !संदहत् पै १७, २८, १; सं-दहस्व खिसा २९, ४५; संदह मै २, ६, ३; ४, ३, ४¶; काठ १५, २; शौ १, २८, २; १२, ११, १; १८, ३, ७१; पै १, ४२, ४; ५, ३, ७; २६, ३; ९, ६, १२; १९, ४७, ११; |सम्...दह ऋ १, ३६, [१४; २०]; मै ४, १३,१; काठ १५, १३; जै ४, ८, ६; सम्...दह पै १६, ८, ७[c]; समदहत् काठ १०, ५¶; |समदहः ऋ १०, १६, १३; शौ १८, ३, ६.

सं-दग्ध- -ग्धम् तै १, ८, ७, २; मै २, ६, ३; ४, ३, ४; काठ १५, २.

सं-दहत्- -हन्तः ऋ ९, ७३,५.

सं√दा (दाने), संददातै शौ १२, ३, २४; पै १७, ३८, ४; सं...दत्तम् खि १, ११, ४[d]; |संदत्त ऋ १०, ९७, [१९; २१]; मा १२, ९३; ९४; का १३, ६, १९; २०; तै ४, २, ६, ५; शौ १४, २, २९‡[e]; सम्...ददीरन् ऋ ७,४८,४. संददुः शौ १२, १, ५३[f]; पै १७, ६,१; सम्...दात् ऋ ६, ६३, १०[g]; समदुः शौ ३, २२, १; पै ३, १८, १.

सं-दत्वाय[e] पै १८, ९,९.

सं-ददि[h]- -दिः ऋ ९, ५५, ७; -दी ऋ २, ३९, ७.

सं-दान-, सं-दाय, सं-दित- सं√दो (बन्धने) द्र.

सं√दिश्, सम्...दिदेशिथ पै २, ६६, ३.

१सं-देश्य- -श्यात् शौ १०, १, ११;१२; पै १६,३६,१; २.

सं√दिह्, φसंदिहीमा(१था)म्[i] पै १७, ३३, ३.

सं-दिह्[j]- -दिहः ऋ १,५१,९.

सं√दी[k], |सम्...दिदीहि ऋ ३, ३. ७; ५४, [२२; ५, ४, २; (६, १९, ३)]; तै ३, ४,११, १; मै ४, १२, ६; काठ १३, १५; सम्...दीदिहि मा २७,१; का २९,१,१; तै ४, १, ७, १; मै २, १२, ५; ३, ४, ६; काठ १८,१६; २२, १; २३, १२; क २९, ४; शौ २, ६, १; पै ३, ३३,१

सं√दीप्, संदिदीपः ऋ ८,४८,६.

सं-दीयमान- सं√दो(बन्धने) द्र.

सं√दुह्, सम्...दोहते ऋ९,१८,५. संदुदाताम् पै ५, १६, १. संदुहताद् शौ१२,१,१६; पै१७, २,७; संदुहाथाम् पै ३,२१,४[l]. !संदुदुः[m] पै ५, १६,१.

सं-दुग्ध- -ग्धम् तै ३, २,८,४.

सं√दृश्, |सम्...दृक्षसे ऋ १, ६, ७; कौ २, २००; जै ३,१८,७; शौ २०, ४०, १; ७०, ३; समदृक्षत ऋ ८,४३,५; सम्...अदृक्षत ऋ ७, ८३,३. संददृश्रे[n] ऋ ३, ८,१०.

सं-दृश्[o]- -|दृक्,ग् ऋ १, ६६,१[p];

---

a) √दश् 'दंशने'>भावे दंशस्- > नाधा. ।

b) तु. सस्थ. टि. २अभि । c) पाभे. पृ २१४७ c द्र. ।

d) धा. धारणे वृत्तिः । पृ १५५६ सस्थ. दत्तम् इति नेष्टम् ।

e) सपा. संदत्त <> संदत्वाय <> ऋ १०, ८५, ३३ दत्वाय इति पाभे. । पृ १५५९ c अपि द्र. ।

f) सं √धा इत्यस्य पर्यायस्य सतः यनि. उपसृष्टस्य धा. *विचारे वृत्तिः । 'द्युपृथिव्यादयो मन्त्रलिङ्गा देवा मे (मम [मत्-कृताम्]) मेधां (स्तुतिं) संददुः (विचारयन्तु [नोपेक्षन्ताम्])' इति वा. इति मतम् ।

g) PW. GW. सम् इति पृथक् पदमितीव ! ।

h) विप. (दानशील- [अश्विन्-, सोम-])। गस. ।

i) सार्वधातुके लिङि ईडागमः उसं. (पा ७, ३, ९५), यनि. शोधश्च । पाभे. पृ३१९५ g द्र. । धा. संयोगे वृत्तिः ।

j) नाप. (उपचय-) । गस. उप. कर्मणि प्र. ।

k) धा. दीप्तौ वृत्तिः ।

l) सपा. शौ ४,२२,४ दुहाथाम् इति पाभे. ।

m) प्रकरणात् संदुदुहुः इति शोधः ।

n) =सपा. शांश्रा १०, २ । तैश्रा २,४, ७,११ आपश्रौ ७,२८,२ संददृश्रिरे इति पाभे. ।

o) विप., भाप. । गस. उप. क्विबन्तम् ।

p) 'शुचिः विभावा (अग्निः) रयिः (*चन्द्रः) न (इव) चित्रः, सूरः न संदृक् (*संदीप्रः), प्राणः न आयुः (*तात्त्वरूपः), सूनुः न नित्यः (*निकटवर्ती) वना (काष्ठानि) सिषक्ति (आत्मसात् करोति) न (यथा) भूर्णिः (*वर्धनप्रवृत्तः) तक्वा (तक्षकः [काष्ठानि सिषक्ति], अथ च) न (यथा) धेनुः पयः (सिषक्ति)' इति वा. । सस्थ. ! चित्रा > चित्रः इति शोधः ।

४, १, ६; ६,६; १०, ८२,२ª; मा १७, २६ª; का १८, ३,२ª; तै ४, ३, १३,१; ६,२,१ª; ५, ७, ४, ४ª; मै २, १०, ३ª; क २८, २ª; पै १, ५३, २ª; ८८, ४ᵇ; –दृशः ऋ २, १३, १०; ३३, १; ३, ५, २; १०, ६९, १; तै १, ६-७, ६, १; शौ ७, ७१, १ᶜ; ८, १, ४; पै ७, ३, १०†; १०, १०, १; १६, १, ४; २०, १२, ३ᶜ; –दृशाम् ऋ ६, १६, ८; ७, ८८,२; –दृशि ऋ २,१,१२; ५, ७४, ६; ८७, ६; १०, ३७, ६; ५९, ५; खि ६, ३, ४ᶜ; मा ४, २३; २६, १९²; का ४, ७, ४; २६, १, १९²; तै १, २, ५, २; ३, ५, ६, ३; मै १, ३, १²; ४, ५,४; काठ २, ५; ३, ९²; क २,१६²; शौ १२, १, १८; पै ९, ३, ६; १७, ३, ९; १८, ६, १; १९, ५१,११; –दृशे मै १,२,१६; ३, १०, १; शौ ११, २, ५; पै ९, ३, ७; १६, १०४, ५.

सं-दृशे ऋ २, १३, ५; ३, २८,१

?सं-दृश्य मै ४, ७, ४¶.

सं-दृष्ट- -ष्टः पै २०, ४१,४; –ष्टाᵈ शौ ११, ११, २.

सं-दृष्टि- -ष्टिः ऋ २, ४, ४; ४, १०, ५; ६, १६, २५; –†ष्टौ ऋ १, १४४, [७ (८, ७४, ७) ६, १, ४; १०, ६४, ११]; मै ४, १३, ६; काठ १८, २०.

?संदेवाः पै १, ४६, ३.

सं-देश- > २संदेश्यᵉ– -श्यः शौ ४, १६,८; पै ५, ३२,७; –श्येभ्यः शौ २, ८, ५ᶠ.

१सं-देश्य- सं√दिश् द्र.

सं√दो(बन्धने, अवखण्डने), > दा, सम्...दद्रेᵍ ऋ ४, ४४,५; शौ २०, १४३,५†; सम्...ददामि पै १४, ३, २९; १९, ९,१४ᵇ; सम् (ददामि)ᵇ पै १९, ९, १४³; संदद्यातुⁱ पै १९,३८,६. संद्यामि शौ ६, १०३, २; पै १९, १८, १२; सम्² (द्यामि) शौ ६, १०३, २; पै १९, १८, १२; संद्यामसिʲ पै १९, ४९ १४; संद्यतुᵏ शौ ११, १२, ६; संद्य > द्या शौ ६, १०३,२-३; पै १९, १८, १०-१२.

संद्रायि¹ ऋ १, १३९, १.

सं-दान^m- -नम् ऋ १,१६२, ८; १६; मा २५,३१;३९; का २७, १२, ८; १४, १; तै ३, ४, ७, ३;५, ४; †४, ६, ८, ३;५,३; मै २, ४, ७; ८; ३. १६,१⁴; काठ ११, ९; १०; †४६,४,५; शौ ६, १०३, १⁴; पै १९, १८, १३⁴; –नेन शौ ६, १०४, १; पै १९, ४९, १४.

‡सं-दायⁿ कौ १, ४६१; जै १, ४८,७.

सं-दित- -तम् ऋ १, २५, ३; –ताः शौ ८,८, ४ᵒ; –ताय मा २२, ७; का २४, ३, २; तै ७, १, १९, १; मै ३. १२, ३; काठ ४३, १०.

सं-दीयमान- -नाय तै ७, १, १९, १; काठ ४३, १०.

सं√द्युत्, सम्...अद्योत् ऋ ३,५,२. ‡सम्...दिद्युतत्² मा ३८,२२; का ३८, ५, ५. ‡सम्...दिद्युतेᵒ कौ १,४५७,२ ३९२; जै १,५२,१;३.३१,१२.

सं√द्रु, †सम्...द्रवन्ति ऋ ६, ७५, ११; मा २९, ४८; का ३१, २, ८; तै ४, ६, ६, ४; मै ३,१६, ३; काठ ४६,१; पै १५,११,२.

*सं-धनᵖ- > संधना-जित्ᵠ- -०जित् शौ ५, २०, ३; पै ९, २४, ४;

ª) सं-वृज्- > -वृक् इति शोधः (तु. पृ १९१२ *f*, सपा. काठ [१८,१]; वेंतु पपा. प्रमृ. यनि. इति तत्र च या [१०,२६] प्रमृ. कर्तरि छन् इति ?)।

ᵇ) पामे. पृ ३२२९ *b* द्र.।

ᶜ) सपा. संदृशः <> संदृति <> शाआ ७, १ तैआ १,१,३;२१,३;३१,६; ४,४२,१ आश्री ८,१४,१८ प्रमृ. संदृशे इति पामे.।

ᵈ) °ष्टः इति मा.।

ᵉ) विप. [समानदेशजात- (वरण- [= °वारा-], क्षेत्रिय- [=दुःसाध्यरोग-])]। तु. २दिदेश्य-।

ᶠ) वैतु. सा. अन्यथा व्याचक्षाणः।

ᵍ) प्रपु१ त-लोपे रूपं द्र. (तु. वें. सा. GW. प्रमृ.; वेंतु. PW. < √दा 'दाने' इति)।

ʰ) पामे. पृ ३२०१ *e* द्र.।

ⁱ) सपा. शौ १९,४०,१ संदधातु इति पामे.।

ʲ) सपा. शौ ६,१०४,१ आ° इति पामे.।

ᵏ) संपततु इति सा. (तु. शौ ११,१२,७)।

¹) सपा. संद्रायि <> संद्राय इति पामे.। ^m) भाप, नाप. (बन्धन-रज्जु-)। गस. भावे करणे च कृत्।

ⁿ) पामे. पृ ३२२४ *a* द्र.। ᵒ) पामे. पृ३१८२ *p* द्र.।

ᵖ) =संगृहीतधन-। प्रास.।

ᵠ) विप. । PW. प्रमृ. =धन-संजित- इतीव वृत्तयः।

-जितम् शौ १७, १, १-५; पै १८,३०,१-३; -जिति शौ १३, १,३७; पै १८, १८, ७.

सं√धन्व्, सम्…दधन्वे ऋ ९,९३, २; कौ २, ७६९†; सम्… दधन्वे ऋ ३, ३१, १; सम्… दधन्विरे, सम् (दधन्विरे) ऋ ४, ३१,६; काठ ८, १६†.

सं√धम्, †सम्…धमति[a], सम् (धमति)[a] ऋ १०, ८१,३; मा १७, १९; का १८, २, ४; क २८ ३; पै १८, २३, ३; संधमामि शौ ८ २,४[b]; पै १६, ३, ४[b]; संधमन्तु शौ ८, १, १९; पै १६, २, ८; सम्… अधमत् ऋ १०,७२,२; सम्… अधमत्, सम् (अधमत्) मै २, १०,२‡[a].

सं√धा, >धापि, संधामि पै ४,१५, ६; सम्…?धाहि[c] पै ४,१५,७. ¶संदधाति तै १, ५, ४, ३; ७, १, ५; २, ५, ७, ५[2]; ५, १, ५, १; ७, ५, ३; मै १, ४, १३; ८, ९; ३, ६, ८; ८, ४; १०, ४; ४, ७, ७; ८, ९; काठ १०, २; ११,५; २५ १६; २७, १६; शौ ३, ३१, ९S; संदधाति शौ ६, १३९, ५; ¶संदधाति काठ १०, १०;२१, ९; २९, ६; क ४५, ७; ४८, १४; ¶संधत्तः मै ४, ६, ३[1]; काठ २७,७; संदधति काठ ३९, २; पै १०, ७, ७[d]; संदधामि तै १, ५, १०, २[e]; मै १, ४, १३¶; ७, १[e]; सम्…दधामि मा ८, ६१[f]; शौ १२, ३, २३; पै १७, ३५, ४[g]; १८, २; १९, २२,६; सम् (दधामि) पै १९, २२, ६; संदध्मः शौ ४, ५, ५‡[h]; पै ४, ६, ५‡[h]; १५, २; संदधत् शौ ४, १२, २; ७; पै ४, १५,५; संदधातु काठ ३४, १९[e]; क ४८, १[1e]; शौ १९, ४०,१[i]; सम्…दधातु ऋ १०, ८५, ४७[j]; मा २, १३; ११, ३९; का २, ३, ११; १२, ४, २; तै १, ५, ३, २; ४,३;१०, २; ६, ३, ३; ७,१, ५; ४, १, ४, १; ५, १, ५, १; मै १,७, १[1]; २, ७, ४; ३, १, ५; ४, ८, ९; काठ ३, ९†[j]; १६, ४; १९, ५; क ३०, ३; ४८, १; पै ४, १५, ७; †सम् (दधातु) ऋ १०, ८५, ४७[2k]; तै ५, १, ५, १; मै ४, १४, २; काठ ३, ९[2k]; संधत्स्व पै २, ३९, २; संधेहि शौ ४, १२, ५; ६, १३९, ५; सम्…धेहि ऋ १, ९, ७; शौ ४, ४, ४[l]; २०, ७१, १३†; संधत्तम् काठ ४, ४[1]; २७, ७; क ३, ३[1]; †सम्…दधातन ऋ १०,१०१, ५; तै ४, २, ५, ५; काठ ३८, १४; संदधै मै ४, ३, ४¶; ¶संदधावहै तै २, ४, १२, ६; मै २, ४, ३; समदधात् शौ ११, १०, १४; १५; पै ९,११, १; १६, ८६,४; ५; ¶समदधुः तै १, ७,१,५; काठ ८, ११; क ७,८; पै ९,११,४S; समधत्थाः शौ ११, १२, ९; समधत्तम् खि १,९, ३;११,२; समधद्ध्वम्[m] तै १,७, ८,४; ?समदध्वम्[m] मै १, ११, ३; काठ १४, १; ७; समधत्त ऋ १, १६४, ६; काठ ९, १८†; संदध्यात् मै १, ४, १३¶; संदध्याताम् मै ४, ६, ३¶.

a) =सपा. ऐब्रा ३, ३। मै २,१०,२ सम्…अधमत्, सम्(अधमत्) इति, काठ १८,२ सम्…नमते,सम्(नमते) इति, तै ४, ६,२,४ तैआ १०, १,३ मना १,३ सम्… नमति, सम् (नमति) इति, शौ १३,२,२६ सम्…भरति, सम्(भरति) इति च पाभे.। b) तु. सस्थ. टि. २अभि।

c) धामि इति शोधः (तु. पष्ठो मन्त्रः)।

d) पाभे. पृ ३१९९ e द्र.।

e) सपा. संधामि (आपश्रौ १४, १६, १ च) <> संधातु <> आश्रौ २, ५, १४ काश्रौ २५, १०, २५ संतनोमि इति पाभे.। f) पाभे. पृ २१४८ a द्र.।

g) पाभे. पृ३१९५ h द्र.। h) पाभे. पृ ३२०१ f द्र.।

i) पाभे. पृ ३२६० i द्र.।

j) =सपा. मंब्रा १,२,१५ पागृ १,४,१४। आपमं १, ११,३ सम्…दिदेष्टु इति पाभे.।

k) =सपा. मंब्रा १,२,१५[2] पागृ १,४,१४[2]। आपमं १,११,३[2] सम् (दिदेष्टु) इति पाभे.।

l) 'सुष्मा ओषधीनाम् उद् (भवन्ति। तु. ऋ १०,९७, ८))', 'सारः उद् (भवति)' इति पृथग् वाक्ये द्वे। "(यथेदं नेसमिदमिव वरीवर्ति, तथा) 'हे इन्द्र ! तन्वशिन् ! पुंमामान्य-प्रातं सद् वृष्ण्यम्(बलम्) अस्मिन् सम्…धेहि' इति वा. द्र.। सपा. पै ४, ५, ७ सम्, देहि इति द्विपदः पाभे.। पृ ९०८ उद् √धा> उद् (धेहि) इति नेष्टम्।

m) सपा. समध° (बौश्रौ ११,९:७ च)<> !समद° इति पाभे.।

संदधौ शौ १०, १, ८; पै १६, ३५, ८; संदधाते ऋ १०, ५,३; सम्'''दधिरे ऋ ५, ४४, ६[a]; †सम्'''दधिरे ऋ ६, ५, २; ३८, ३; तै १, ३, १४, ३; काठ ७, १६; †संदधुः ऋ १, ८०, १५; ८, १३, २९; १०, १४०,३; मा १२,१०८; का १३, ७,७; तै ४,२, ७,३; मै २, ७, १४; कौ २, ११६८; †संदधुः ऋ १, १०१,६[b],३, ३,३[c];२०, ३; १०,१००,४![d]; तै ३,१,११, ७; मै २, १३,११; संदधुः काठ १६, १४†; क २५, ५†; पै ७, ५, २; ३; सम्'''दधुः ऋ ७, ८२, २; ८, ७,[२२(५२,१०)]; मा २०, ५८; का २२, ६,४; मै ३, ११,३; ४,१२, ४†; काठ ३८, ८; सम् (दधुः) ऋ ७,८२, २; ८, ७, २२[i]; मा २०, ५८; का २२, ६, ४; मै ३. ११, ३; ४, १२, ४†; काठ ३८, ८; समधात् मा १९, ९३; का २१, ६,१४; मै ३, ११,९; काठ ३८, ३, समधाताम् मै ३, ११, ३[e]; काठ ३८, ८[e]; पै १९, ५१, २; संधुः ऋ १,७३,७; सम्'''धाः, सम् (धाः) तै १, ५, १०, २; समधातम् मा २०, ६६; का २२, ६,१२.

¶संधीयते मै ३,१,५; ४,७,९; सम्'''धीयन्ते पै १२, ७, १३; संधीयताम् शौ ४, १२, ४; पै ४, १५, २; ३[f].

संदध्रे ऋ १.१६८,३; सम्'''दध्रे ऋ १,३०, ३[g]; पै ३,१७,२!.

?संधापये पै ७,११,८[h].

१सं-हित,ता– -तः ¶मै ३, ६, ८; ७,९;८,८; शौ ३,३१,६; १३, ६, ५; १९, २७, ७; -तम् ऋ १, १६८, ६; ८, ६७, २१; शौ ११,१०,१६; -ता ऋ ८,९६, २; मै १, ५, १३¶; ३,८,३†; ४,३,४¶; काठ ९,१९†; -ताः शौ ७, ७९, २; -तान् खि ३, १६,८; काठ ३१, १०¶; -ते शौ १२,१,५२[i].

संहिता(त-अ)न्त[j]– -न्तम् शौ १०,२,३; पै १६,५९,३.

२सं-हित,ता– -तः मा १८, ३९[k]; २९, ५८; का २०, २, २[k]; ३१, ६,१; तै ३,४,७,१; ५, ५, २२, १; मै २,१२,२; ४,७, ८; काठ १८,१४; -तम् शौ १३,३, १०[l]; -ता मा ३, २२; का ३, ३,१३; तै १, ५, ६, २; ८,३, मै १, ५, २; ९[l]; काठ ७, १; -ताम् ¶तै २,१,२,४; ५[l].

३सं-हित, ता– -तः काठ २८, ४¶; ४८,१; क २९. ३; ४४, ४¶; पै १०, ७, ७; -तम् पै ४,३, १[l]; १६,८६, ६; -ता[m] कठ ७,७[v]; ¶[२]; क ५१; -तान् क ४७,१०¶; -ताभ्याम् काठ २१,९¶; -¶ते काठ २१,९; २९,२[२n]; क ४५,३[२n].

¶सं-हिति– -त्यै मै २, ४, ३; काठ १२,१२.

सं-धा[o]– -धया शौ ११,१०,१६[p]; पै १६, ८६, ६; -धा तै १, ७, ८, ४[q]; मै ४,३, ४¶, शौ ११, १०, १५[p]; पै १६, ८६, ५; -धाम् तै २, ४, १२, ६¶; मै २,४,३; ४,३,४¶; शौ ११, १२,९; १५; पै १६,५२,१.

†सं-धातृ– -ता ऋ ८, १, १२; मै ४, ९, १२[r]; कौ १, २४४; जै १,२६, २; शौ १४, २, ४७; पै १८,११,७.

सं-धान– -नानि तै ७, ५, २५, १¶, -नेभ्यः तै ७,४,२१,१;

[a]) द्र. सस्थ. टि. आ।
[b]) द्र. सस्थ. टि. २अभि। [c]) द्र. सस्थ. टि. अधि।
[d]) शोधः पृ २४९४ k द्र.।
[e]) =सपा. तैब्रा २, ६, १२,४ (यत्र !अश्विना > अश्विना इति शोधः [तु. मै. पपा. सान. च]) । मा २०, ६६ का २२,६,१२ समधातम् (वैतु. BC. °धाताम्) इति पाभे.। [f]) पाभे. पृ ३२१० b द्र.।
[g]) तु. स्क.; वैतु. सा. मम् स्वाअ.।
[h]) √*ग्रन्थ् 'मज्जने' > भाप. *ग्रन्थ- > [नाधा.] √*ग्रन्थापि > *ग्रन्थापये इति शोधः (तु. मूको. °ग्रंथा' इति)। सस्थ. ताम्! >स्वाम् इति शोधः।

[i]) सपा. पै १७,५,१० संभृते इति पाभे.।
[j]) विप.। बस.।
[k]) विप. (*दीप्तिमत्-[?] [सूर्य-])। <√*संद् (=√इन्ध्) 'दीप्तौ' इति मतम्। [l]) पाभे. पृ ८३१ f द्र.।
[m]) गो-नामन्-।
[n]) सपा. मै ४,८,७ संयद्धे इति पाभे.।
[o]) भाप.। गस. उप. अङ् प्र.।
[p]) नाप. (संधात्री-शक्ति-)।
[q]) पाभे. पृ ३१८३ h द्र.।
[r]) °ता [तु. पपा.] इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. ऋ [८,१,१२] प्रमृ.)।

काठ ४४,१०.
¶सं-धाय काठ २८,१; क ४४,१.
सं-धि[a]- -धये मा ३०, ९; का ३४,२,१; काठ ३९. ६; – धिः तै ४, ४, १, १[b]; ५,३,६,१[b]; ७,५,३,२¶; मै ४,९,१२‡[c,d]; काठ १५. १०; १७, ७[b]; ३३, ५. ३४. १६; ३७, १७[b]; ३९, ६; क २६,६; –धिना मा १५, ६[b]; का १६, २, १[b]; मै २,८, ८[b]; काठ २६, ७¶; क ४१, ५¶; –धिभ्यः मा २४, २५[e]; का २६, ५, ५[e]; काठ ३९, ६; –धिभ्याम् मै ३. १४, ६[e]; –†धिम् ऋ ८, १, १२[d]; मै ३, ८, ६§; कौ १, २४४[d]; जै १, २६, २[d]; शौ १४, २, ४७[d]; पै १८, ११,७[d]; –धिषु काठ ३९, ६; –धी शौ १०, २,२; पै १६, ५९,२; –¶धौ तै २, १, ९,२; ३; ३,२,८,२§[f]; ६, ४, १, ५; २,४; ६, ४,१; काठ १३,५.
सं-हित[g]- -तम् खिसा २९, ३०.
सं-घ्रा- प्रमृ. सं√घा द्र.

सं√धाव् (गतौ), संधावन्तु शौ ११, ११,१८.
संधाव्येते, समधाव्येताम् काठ १३,१२.
सं√धू, सम···धूनुहि ऋ १, १०, ८; †सम्···अधूनुत, सम् (अधूनुत)[2] ऋ ८,५२,[(७,२२) १०]; खि ३. ४, १०; कौ २, १०२८; जै ४,२६,७.
सं-धुवान- -नाः तै ४,४,१२,५[h].
सं√धृ, समध्रियन्त तै ६, १, ५, १¶.
सम्···दाधार ऋ ९,७४,२[i].
सं-धृ(त>)ता- -ता शौ १२,१, २६; पै १७,३,७.
सं-ध्वान[j]- -नाः[h] मै ३,१६,४; काठ २२,१४; पै १५,२,४.
सन्नु- √सद् द्र.
सं√नद्, सम्···नानदति ऋ १, ६४,८[k].
सं-नद्ध- सं√नह् द्र.
सं√नम्, > नमि, सम्···नमते, सम् (नमते) काठ १८, २‡[l]; संनमति मै ३, ८,६¶; सम्··· नमति, सम् (नमति) तै ४,६, २, ४‡[l]; ¶सम्···नमति मै ३,१, १०[2]; ३, १०; संनमन्ति पै १५,१२,१०; †सम्···नमन्ति ऋ ८, ९७, १२[m]; कौ २, २८१; जै ३, २३,१३; शौ २०, ५४, ३; सम्···नमामसि[n], सम् (नमामसि)[2] शौ ३, ८, ५; ६, ९४, १; †सम्···नमन्त ऋ ७, ३१, ९; ४१, ६[o]; ८, ६,४; मा ३४, ३९[o]; कौ १,१३७; २, १००१; जै १.१५,३; ४,८,२; शौ ३,१६, ६[o]; २०, १०७, १; संनमः शौ ७, ५८, ४; पै २,८, ४[?p]; २०, १३, १०; संनमताम् मा २६, १[q]; का २८, १, १[q]; संनमन्ताम् मा ३५ २०[q]; सम्···नमन्ताम् ऋ ५,३६,६; संनमन्तु तै ५,७,४,३[r,s]; ७,५, २३,१; २; काठ ४५, २०[r]; शौ ४,३९, १; ३; ५;७; ५,८,२; पै ५, ३५, १-११; ७, १८, २; सम्···नमन्तु पै ४, ३१, ६‡[o]; संनमाम तै ५. ७, ४, ४[s,t];

[a]) भाप., नाप. । भावे करणे च किः प्र. ।
[b]) सपा. संधिः, असि (तांब्रा १,९,४ गोब्रा २,२,१३ वैताश्रौ २०,१३ च)<> संधिना इति पाभे. ।
[c]) –धिम् [द्वि१] इति शोधः (तु. पृ १२९४ *f*) ।
[d]) सपा. °धिः (तैआ ४,२०,१ काश्रौ २५, ५, ३० आपमं १,७,१ च) <> °धिम् इति पाभे. ।
[e]) सपा. °भ्यः <> °भ्याम् इति पाभे. ।
[f]) पाभे. पृ ३२२९ *b* द्र. ।
[g]) समः पाक्षिकः मलोपः (पाशा ६,१,१४४) ।
[h]) सपा. संधुवानाः<> संध्वानाः (आश्रौ ४, १२, २ च) इति पाभे. ।
[i]) तु. GW. GRV.; वैतु. वें. सा. सं(पदच्छेद्) ।
[j]) विप. (वात-) । बस. उप. =ध्वनि- ।
[k]) वैतु. वें. सा. GW. सम् =समम्, युगपत् इति; सम्···ज्रिन्वन्तः इति स्क. । पृ १७६३ √नद् > नानदति इति निर्देशो नेष्टः ।
[l]) पाभे पृ ३२६१ *a* द्र. ।
[m]) धातोः *नश्ने =स्तुतौ वृत्तिः (वैतु. अन्ये सम्. इति स्त्राअ. सत् पृथगिति?) । पृ १७६९ सस्थ. √नम् > नमन्ति इति निर्देशो नेष्टः ।
[n]) सपा. सम्···नमामसि<>सम्··· अनंसत<> पै १९,१५,२ सम्···नयामसि<>खि ५,१,४ सम्··· मनामसि इति पाभे. ।
[o]) सपा. °मन्त <> °मन्तु इति पाभे. ।
[p]) पाभे. पृ३१८० *b* द्र. । [q]) पाभे. पृ१०९० *h* द्र. ।
[r]) पाभे. पृ९४४ *d* द्र. । [s]) तु. सस्थ. टि. २अभि ।
[t]) अभि संनमाम>सपा. पै १, ५३,२ उप संनमन्तु इति पाभे. ।

सुमनमत् तै७,५,२३,१[१०a];२[१०]; काठ ४५, २०[१६a]; समुनमत्[b] तै ७,५, २३, १; २; काठ ४५, २०[c]; सुमनमन्त मा ८, ४६; १७,२४; का ८,२१,१; १८,२, ९; तै ३,४,४,१; ४,६,२,६; मै २,१०,२; काठ १८,२; ४०,९; क २८, २; सुमनमन्[a], समुनमन्[b] शौ ४, ३९,१;३; ५;७; समनमन्[a,b] पै ५,३५,१[२]-११[२].

सुम्...अनंमत[c], सुम् (अनं-सत)[f] मै २,२,६.

सुंनमयामसि[d] मै २,२,६; काठ १०,१२; शौ ३,८,५,६,९४,१.

सुं-न(त>)ता- -तया मै३,८,६[२]¶, -ते मा २६,१[४]; का २८,१,१[४].

सुं-नति- -तय.[e] तै ७, ५, २३,१; २; काठ ४५,२०[c]; -तिः शौ ११, ९, १३; पै १६, ८३, ३; -तेः पै ५, ३५, १-११; -त्यै तै ७,५,१३,१; काठ ४५,९[२].

सं-नुम्[f]- -नमः[e] शौ ४, ३९, १; ३;५;७; पै ५, ३५,१-११;१२[g].

†सं-नुममान- -नः ऋ १०, ८७, ४; शौ ८,३ ६; पै १६,६,५.

सं-नय्- सं√नी द्र.

सं√नश् (व्याप्तौ), सुम्...आनट् ऋ १०,१११,२; सुम्...आनट् ऋ ३,३०,१२.

सं-नुशे ऋ ८,३,[(४)१०]; ५५,५; खि ३,७,५; मा२३,१५[h];का२५,४,४; †शौ २०, ९, ४;४९,७.

सं√नस्, सुम्...नसते ऋ ९, ८२, ३[1]; सुम...नुसते ऋ ९,६८,४; ७१, ८; सुम् (नसते) ऋ ९, ७१, ८; संनुसामहे ऋ १०, ६४, १३; संनुसन्त ऋ ९, ९२, ५; सुम्... नसन्त ऋ ८, ७२, १४; कौ २, ८३१†; सुम्... नसीमहि ऋ २,१६,८.

सं√नह्, ¶सुंनह्यति तै १,६,९,४; ५, १, ५, ५; ६, १, ३, ४; ¶संनुह्यति तै ६, १, ३, ४; मै ४,१,२; ¶संनह्यति काठ १२, १; ३१, १; क ४७, १; ¶संनह्यन्ति काठ २५, ८; क ४०,१; सुंनह्ये[i] तै १,१,१०,१; पै २०, ३४, १०; सुम्...नह्यामि[k] तै ३, ५, ६, १[१]; शौ १४,२,७०[१]; पै १८,१३,१०[१]; सुंनह्यस्व शौ १४,१,४२[j]; पै १०, १४, ८-९; संनह्य काठ १, १०[l]; संनह्येथाम् पै १०,१३,१-६; ९; १०; सुंनह्यध्वम् शौ ११,११,२;२६; १२,१; पै १०, १३,७,८; १४, १-६; १०; सुम्...नह्यत शौ ७,५२,९; पै १,४९,२; ¶सुन-नह्यत,>ता मै ४, १, २; काठ ३१, १; क ४७, १; सुनह्यर मै ३,३, ७¶[l]; सुमनह्येतान् तै २,५,६,५¶[m]; ¶सुंनह्येत् तै २, २,८,२; ३,१,५; मै ३,३,७[n]. संननाह शौ ६,१३३,१; पै ५, ३३,१; सुमनाह ऋ ८,४८,५[o]. सुंनह्यते मै ३,६,७¶.

†सुं-नद्ध,द्धा- -द्धः ऋ १,१६४, २७; ६,४७,२६; मा २९,५२; का ३१ २, ९; तै ४, ६, ६,५; मै ३, १६, ३; काठ ४६,१; शौ ६, १२५, १; ९, १५, १५; पै १५, ११, ८; १२,४; १६,६९, ६; १९,१९, ४S; -द्धा ऋ ६, ७५,११; मा २९,४८; का ३१ २, ८; तै ४,६,६,४, मै ३,१६, ३; काठ ४६, १; शौ १४, २, ७०S[p]; पै १५,११, २; १८, १३,१०S[p].

संनद्ध-कवच- -चः काठ ३४,५.

सं-नुहन- -नम् का १, १०, २; तै १,१,२, २; मै १, १, २; ४,१, २¶; काठ १,२;३१,१;१०¶[q]; क १,२; ४७,१;१०¶[q].

सं-नुह्य मै ४,६,५¶.

सं-नह्यत्- -ह्यन् काठ २१,१०[l,m].

a) सपा. सुमनमत् <> सुमनमन् <>समनमन् इति पाभे.। b) सपा. समुनमन् <>समुनमन् <>समनमन् इति पाभे।
c) पाभे. पृ३२६३ o द्र.। d) पाभे. पृ३२२५ q द्र।
e) सपा. सुंनतय: <> संनुमः इति पाभे.।
f) नाप. उप. भावे क्विप् प्र.। g) पाभे. पृ३११९४ a द्र.।
h) वेंगु. द. म. संनस्यते इति। i) पाभे. पृ३१८६ n द्र.।
j) सपा. °ह्ये (तैब्रा ३,३,३,२; ७, ४, १० आपश्रौ १, ५,५ प्रमृ. च) <> °ह्यस्व <> °ह्य इति पाभे.।
k) = सपा. आपश्रौ १०,९,१६ प्रमृ. । शांश्रौ २,१०, ६ सम्...सृजामि इति पाभे.।
l) सपा. काठ २१,१० संनह्यन् एति इति पाभे.।
m) तु. सस्थ. टि. रश्मि।
n) सपा. काठ २१,१० संनह्यन् इयाम् इति पाभे.।
o) छुटि मपु३ (तु. वें. मा.; वेंगु. GRV. MVH. मपु१ इति, ORN. [तु. GRV. टि.] प्रपु१ इति, < √अंह् इति GW. मपु१ च)। °नशत > °नन्नश° > °नाह > यनि.।
p) पाभे. पृ १६३७ f द्र.।
q) पाभे. पृ ३११० j द्र.।

सं-नि √कॄ, (विक्षेपे) ¶संन्यकिरन्[a] काठ २३,४; क ३६, १.

सं-नि √धा, संनिधत्स्व खि २, ६[2], २७; ६[3], २५; ¶संन्यदधत मै १,७, २; ३, ७, १०; काठ ८, १५; २४,९; क ८,२; ३८,२.

संनि-धाय तै २,२,४,८¶.

संनि-धि- -धौ खिसा ३१,११.

सं-नि √वप्, संनिवपति मै ३.२,३[4]; काठ २०, १[4]; क ३१,३[4].

संन्यु(नि-उ)प्य तै ५,२,४,१; काठ २०,१; क ३१,३.

सं-नि √ष(<स)द् > संनि-षद्य शौ ४, १६, २; पै ५, ३२,४.

सं √नी. ¶संनयति तै २, १, ८, ४; ६.१,४,७; मै ३,२,३; सम्...नयति[b] तै ४,७,१५, २; मै ३, १६, ५; शौ ४, २४, ७; पै ४, ३९,७; ‡संनयन्ति[c] शौ ६,४६, ३; १९,५७,१; पै २, ३७, ३; ३, ३०, १; १९, ४६, ११; सम्...नयथः ऋ ५, ६५, ६; †संनयामसि ऋ ८, ४७, १७; शौ ६, ४६, ३; १९, ५७, १; संनयामसि ऋ ८, ४७, १७[c]; †संनयामसि पै २, ३७, ३; ३, ३०, १; १९, ४६, ११; सम्...नयामसि[d], सम् (नयामसि)[e] पै १९,१५,२; संनयाः पै १९, ४८, १६; सम्...नयाथः शौ २, ३०, २; पै २, १७, ३; संनय शौ १९, ४५, १[f]; पै १५,४, १; ?सम्...नय ऋ ६, ५४, १[f]; संनयत तै २, ५, ३, ३¶; संनयानि ऋ १०, २७, २; संनयां (?याम[g]) पै ८, १५, ३; ¶समनयन् तै २, ५,३,३; मै १, १०, ५; समनयन् तै २, ५,३, ३¶; समनयन् काठ ३६,१¶; संनयेत् तै २,५, ५,४¶; संनयेत् तै २, ५, ५, १[2]¶.

सम्...निनीयात्, सम् (निनीयात्) ऋ १०, ८५,२३[h].

सम्...निनाय ऋ १०, ६८, २; शौ २०, १६,२†; सम्...निन्येथ ऋ ७, २८, ३; †सम्...नेषि[i], सम्(नेषि)[i] ऋ ५, ४२, ४; मा ८,१५; का ९, ३,१; तै १, ४, ४४,१; मै १, ३, ३८; काठ ४, १२; क ३, १०; पै २०, ३३, १०; सम् (नेषि) मै ४,१४,५†[i]; सम्...नेषथः पै २, १७, ३[j]; सम्...नेष, सम्(नेष)[k] शौ ७, १०२,२‡[l].

समनैष्ट तै ५, ७,२,४; ५; काठ १३,१५; ¶समनैषुः तै २,५,३, ३;४; समनैषीः काठ १९,१३[k].

सं-नय[l]- -यः ऋ २,२४,९.

¶सं-नेतृ- -ता तै ५, १, २, ४; काठ १९, २; क २९,८.

¶सांनाय्य[m]- > सांनाय्य[n]- -य्यम् तै २,५,३,७;५,१; ७,५,६,४[2]; मै २,२, १३[3], ४, १, ३; काठ १५, २; ३१, २; ३६, १; क ४७,२; -य्यस्य तै २,५,३, ३; मै १,१०,५; -य्येन मै १,१०, ५; काठ ३१,२; क ४७,२.

¶सांनाय्य-त्व- -त्वम् तै २,५,३,३; मै १,१०,५.

सं √नु,नू(बधा.), > नोनु, †संनवन्ते ऋ १,१६४,३०[o,p]; ६, ७, ४[o]; ९,९,३५; १०, ७१,३[o]; कौ २, २१०; ४९१; जै ३, १९, ५; ३८, ५; पै १६, ६६, ३[p]; †संनवामहे ऋ ८, ६९, ५[o]; कौ २, ८४०; शौ २०, २२, ५; ९२,२; संनवन्त ऋ ६, ७, २[o]; कौ २, ४९२; जै ३, ३८, ६; शौ९,१४,३‡[p]; †सम्...नवन्त ऋ ४, ३. ११; १०, १२०,

---

[a]) सपा. मै ३,६,७ संन्युप्यन् इति पाभे.।

[b]) पाभे. पृ ३२२४ *g* द्र.।

[c]) सपा. °यन्ति <> °यामसि इति पाभे.।

[d]) पाभे. पृ ३२६३ *n* द्र.।

[e]) तु. BC. RW.; वैतु. शंपा. सात. संनयन् इति।

[f]) सुमु पूर्वणा विदुषा °नहोमहि इत्येवं शोधितः सन् पादोऽयं जागतः द्र. (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. इति?)। अत्र °नहोमहि यो > °नहो म इ यो > °नय यो > °नययो > पपा. नय। (यः>)यो इतीव वाचि. द्र.।

[g]) यनि. शोधः (तु. सस्थ. किल्बिष्या- > -ष्य [?ष्या]म्)।

[h]) पाभे. पृ ३१९५ *m* द्र.। [i]) सपा. सम्...नेषि, सम्(नेषि)[v] (माश ४,४,४, ७ तैबा २, ८, २,६; ७ च) <> सम्...नेष, सम् (नेष)[v] <> कौसू ५५, २०, सम्(नेष) इति पाभे.। [j]) पाभे. पृ ३१८७ *n* द्र.।

[k]) पाभे. पृ ३२५१ *k* द्र.।

[l]) विप.। गस. उप. अजन्तम्।

[m]) नाप. (हविर्-विशेष-)। ण्यत् प्र. तिरस्त्रत्रस्थ।

[n]) स्वार्थिकः अण् प्र. तत्स्त्ररस्थ (पावा ५,४,३६)।

[o]) तु. सस्थ. टि. २अभि।

[p]) सपा. °न्ते <> °न्त इति पाभे.।

२?[a]; कौ २, ८३४; जै ४, ५, ६; शौ ५, २, २; २०, १०७, ५; पै ६,१, २[b]; सुम्...नुवन्त ऋ ५, ४५, ८; सुम्...अनवन्त ऋ ५,३०,१०.

सुमनूषत ऋ ८, ९५, [(६, ४५, २५) १][c]; कौ १, ३४९; जै १, ३६, ८; †सुम्...अनूषत ऋ ८,१२, [(७,३१,१२) २२]; ९,८६, ३१; १०१, ८; कौ २, १६९; जै ३,१६,७.

†सुम्...अनोनवुः,(सुम्) अनोनवुः ऋ ८, ७०, ४; कौ २, ५०६; जै ३, ३९, ५; शौ २०, ९२,१९.

सं√नुद् ,सम् (नुदतु) पै २०, ४९, ५; संनुद शौ ६, १३९, ३[e]; १४,२,६४; पै १८,१३,३.

सं√नृत् ,समनर्तिषुः शौ १४,२,५९; ६१; पै १८,१२,८;९.

?सन्नेतरा पै २,५८,६.

सं ने ने म तः पै ५,३५,१-११.

संनो तारः पै ८,११,५![d].

सं-न्य(नि√अ)स् (क्षेपणे),संन्या(नि-आ)स्यन् मै ३, ६,७¶[e].

?संन्यसे[f] कौ ४,८; जै २,७,३.

सन्न्यस्- सन- द्र.

?सन्वनाम् पै ७,१३,१-११.

√सप् (वधा.)[g], †सपन्ति ऋ ९, ९७, ३७; कौ २, ७०७; जै ३, ५८,४; सपामि ऋ ५,१२, [२ (६)]; सपन्त ऋ ५, ३, ४; असपन्त ऋ ७,८३, ८; सपेय[h] तै १, २, ५, २; ६, १, ८, ५; सुपेम मै ३, ७, ७[h]; सपेम ऋ ४,४,९; ५,४३, १२; ६, १५, १०; मा ३७, २०[h]; का ३७, ३,६[h]; †तै १,२,१४,४; २, ५. १२,५; मै १,२,४[h]; ४,९, ६[h]; ११, ५†; १४, ४†; काठ २, ५[h]; ६, ११†; ७, १६†; २४, ४[h]; क १,१८[h]; ३७,५[h].

सेपुः ऋ ६,२९,१.

सप[i]- -पात् मै ३,७,७.

सपत्- -पन्तः ऋ १, ६७, ४; ६८, २; २, ११,१२; –†पन्ता ऋ ५,६८, ४; कौ २, ८१६; जै ३,५७, ६.

?सपक्षिणाम्[j] पै ४,१८,१.

?स-पत्न[k]- -त्नः तै ५, ३,५,३¶; मै १,६,९¶; ३,४,१०[a]¶,४,५,८; ¶काठ ७, ६,२२,४; क ५,५¶; शौ १, १९, ४; ६, ७५, १; पै १०,२, ४; १७, २३, ४; १९, १५,७; ४४, २४; २०, ९, १; –त्नम् तै १, ६,२, २; ¶मै १, ६,३;६; ३, ८, ५[a]; काठ ३१, १४; शौ ७, ११४, ३[l]; पै १८, १७,१०[m]; २०,९,३; –¶त्नस्य मै १,६,९; ३, ८;३; –त्नाः ऋ १०, १२८,९[n]; १६६, २; मा १७, २२‡[o]; ३४, ४६†[n]; का ८, २०, १‡[o], १८, ३, ८‡[o]; ३३,२,९†[n]; तै ४,६,२, ६‡[o]; ७,१४,४†[n]; मै ३, २, १०[a]¶; काठ २५, ६¶; ३१, १४[p]; ४०, १०†[n]; क ३९, ४¶; शौ १,९,२; ४; ४, २२, ६[q], ३५, ७; ५, ३, १०†[n]; २०, २; ९, २, ४; १०; ११; १७; १८; पै १, १९, ४; २, ७२, ५; ९, २४, २; १३, ३, ११†; १२; १६,७६, ९; १०; ७७, ६; ७; –त्नान् ऋ १०, १७४, २; खि ४,६,९[r]; मा १५, १,२[l]; १७, ६३; ६४; का १६, १, १; २[l]; १८, ५, १४; १५; तै १, १, १३,१[l]; ६,४, २[l]; ३, २, ८,

---

[a]) तु. सस्थ. टि. सस्नि ।

[b]) °क्तः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ. प्रमृ.) ।

[c]) तु. सस्थ. टि. २समभि ।

[d]) सं√नु > सं-नवितृ- > -तारः इति शोधः ।

[e]) पामे. पृ ३२६५ *a* द्र. । [f]) शोधः पृ २४३१ *d* द्र. ।

[g]) धा. अर्चा-परिचर्या-स्पर्शनाद्यर्थेषु वृत्तिः (तु. निघ [३,५;१४], या [५,१६] प्रमृ.)।

[h]) सपा. सपेय (तैआ ४,७,५,५,६,१२ च) <> सपेम (माश १४,१,४,१६ काश १६,१,४,१० च) इति पामे. ।

[i]) नाप. [पश- (=पुमस्- [तु. या ५,१६; SEY ९२])]. कर्तरि अच् प्र. उसं, उदात्तता च (वैतु. PG [२, १३५] =भग- इति?)।

[j]) सर्प- + (√क्षिणु 'हिंसायां' > करणे) *क्षिणु- (दंश-) > वस. *सर्प-क्षिण- > ष६ इति शोधः (शोधान्तरकृते तु. सस्थ. ?तुण्डीपशाम्, ?बुद्धिवर्णानां महं, ?प्रच्चारक्षा)।

[k]) नाप. (प्रतिद्वन्द्विन्-, शत्रु-)। व्यु ?। तं. पपा. नावग्रहः। स-पत्नी- + इवार्थे अः प्र. इति पाका ४,१,१४५ सा. अमा. PW. प्रमृ. । [l]) सपा. पै ४, ९,५ °त्नान् इति पामे. ।

[m]) सपा. शौ १३,१,३१ °त्नान् इति पामे.।

[n]) पामे. पृ ३०७४ *i* द्र. ।

[o]) पामे. पृ १३४९ *d* द्र. । [p]) पृ ५६५ *g* द्र.।

[q]) ते सपत्नाः > सपा. पै ३,२१,६ सपत्न् अन्ये इति पामे. । [r]) सपा. लिसा २७,९ °त्नान् इति पामे.।

५; ४,३, १२, १[1]; ६, ३, ४[2]; ५,३,५,१; मै १, १, १३[2]; २, १०; ५, १; २, ५, ६; ८, ७[1]; ३,२,१०;३,८¶; ४, १२, ३[2]; काठ १, १२[2]; ५, २; ७, ६¶; १३, २; १७, ६[2]; १८, ३[2]; २१,२;८; २५, ६¶[2]; ३२, २; क ५,५¶; २६, ५[2]; २८, ३[2]; ३१, १७; ३९, ४[1]¶; शौ १, २९, २†; २, २९, ३; ३, ५, १; ६,४; ५, २०,१;२८, १४[a]; ७,३५-३६,१; ९, २,१;५; ६[b]; ९; १४;१५;१६; १०, ३,१३-१५;६, ३०; ११, १, ६; १२, १,४१;२,४६; १३, १,२८;३०; ३१[c]; ३२; ९, २९; १७, १, २४‡[d]; १९, २८, ५-१०; २९, १-९; ३०,१; ३२,५; ३३, २[e]; ६६,१; पै १, १९, २; ६९, १; ३; २,६५,२;३; ८९,१; २; ४; ३, ३, ५; १३, १; ४, ९, ५[f]; २७, २; ९, २४, १; १०, १०, २; १२,४, ५; ५, २; १३, ३, २; ८-१०; ११, ५-१९; १६, ४५,१; ६४,३;५; ७; ७६, १; ४;८; ७७, १; ४; ५; ८९, ६; १३१, १-१०; १५०, ५; १०; १५१, ६; १५२, ५; ८-१०; १७,५,१;३४,७; १८, १७, ८; ९; १८, १; २; १९, १७, १२; २२,४; ३२,९; १०; ३७, १०; २०,८,८; ९;४७, २; –त्नानाम् ऋ १०, १६६, १; शौ ७, १४, २; १९,२८,३;४; पै १,६९,१; १३, ३, ६†; ११, ३; ४; १६, ७६,८[f]; १९, २१, १[g]; २; ३; –¶त्नाय मै १,६, ३; ३,६,७; –त्नासः पै २०,३७,५; –त्ने शौ ९,२,२; पै १६,७६,२; –त्नेभ्यः शौ १,२९,४; पै १३, ३, १३; १९, ३९, ११; –त्नेषु शौ १०, ९,१; पै १६,१३६,१.

सापत्न[h]– -त्नः[i] खि ४, ५,१९; शौ २,७,२.

सपत्न-कर्शन[i]– -नः शौ ८,५ १२.

सपत्न-क्षयण[j]– -णः काठ ३१, १४; शौ १,२९,४[k]; ६‡[l]; १०, ३,१; पै १,११,५‡[l]; १६,६३, १; –णम् शौ २, १८, २; १९, ३०,४; पै २,४६, ४; १३, ३, १३[k]; ११,२२.

सपत्नक्षयणी– -णी तै १, ६, २,२;१०,६; काठ ४,१४; ३१, १५; –णीः[m] मै ४, १, १२[1]; काठ १,१०;३१,९; क १, १०; ४७,९.

सपत्न-क्षित्– -क्षित्[n] मा १, २९[1]; का १,१०,१[2].

सपत्न-चातन[o]– -नः पै १९, ३२,८; ३६, १०; –नम् शौ २, १८, २[o].

सपत्नचातनी– -नीम् पै ७, १२,१.

सपत्न-जम्भन– -नम् पै २, ४६, ४[o]; १३,११,१[p].

सपत्न-तुर्– -तूः[q] मै १, ६, २; क ६,३.

सपत्न-दुम्भन[j]– -नम् मा ३, १८; का ३,३,९; तै १, १, १०, २; ५,५, ४; ३,५,६,१; मै १, ५, २; काठ ६, ९; क ४, ८; शौ १०, ६, २९; १९, २८,१[p].

¶सपत्न-वत्– -वान् मै १,६,६;९; २,५,३[1].

सपत्न-साह्[j]– -०ह मै १, ५,१; –¶हः तै ५,१,१०,२;काठ १९, १०; क ३०, ८; –हम् तै १, १, १०, १; पै १०,४, १२.

सपत्नसाही– -ही मा ५, १०[1]; का ५,३,२[1]; तै १,२, १२, २; ६,२,८,१; मै १,२, ८; ३, ८, ५; काठ २, ९; २५, ६; क २, ३; ३९, ४; –हीम् तै १, १, १०,१[r].

सपत्न-हन्– -हनम् काठ ३९, ५; शौ ९,२,१; पै १६,७६,१; –हा ऋ १०,१६६,२;१७०,२;१७४,

---

[b]) पाभे. पृ ३२६६ *r* द्र. । [b]) पाभे. पृ२०१९ *c* द्र. ।

[d]) पाभे. पृ ३२६६ *m* द्र. ।

[e]) सपा. ऋ १,५०,१३ द्विषन्तम् इति, शौ १७,१,९ द्विषन् इति च पाभे. ।

[e]) पाभे. पृ ३२६६ *l* द्र. ।

[f]) सपा. शौ ९,२,९ पत्नानाम् इति पाभे. ।

[g]) सपा. शौ ७, १४, १ द्विपताम् इति पाभे. ।

[h]) वि. (शपथ-) । तस्येदमीयः अण् प्र. ।

[i]) पाभे. पृ २३८२ *f* द्र. । [j]) वि. । उस. ।

[k]) सपा. °णः <> °णम् इति पाभे. ।

[l]) सपा. ऋ १०,१७४,५ निर्भे. ।

[m]) सपा. °क्षयणीः <> °क्षित् इति पाभे. ।

[n]) पृ ३८०१ *b* द्र. ।

[o]) सपा. °चातनम् <> °जम्भनम् इति पाभे. ।

[p]) सपा. °चत्र° <> °चद्° इति पाभे. ।

[q]) =सपा. तैब्रा १, २, १, २१ आपश्री ५, ११, ४ काठ ७,१२ सतासिहः इति पाभे. ।

[r]) पाभे. पृ २८१२ *k* द्र. ।

५; मा ५,२४; १२, ५[a]; २७, ३; का ५, ६, ३; १३, १, ६[a]; २९,१,३; तै १, ३, २, १; ४, १,७,२; मै १, २, १०; २, ६, ११; ७,८[a]; १२, ५; ४,४,५[a]; काठ १६, ८[a]; १८, १६; ३७, ९; क २, ५; २९, ४; कौ २, ८०४†; जै ४,२,१०†; शौ १, २९,५; २, ६, ३; ४, ८, २; ८,२,२८,५,१; २; १०,५,२५-३५; ६,३०; १९,३१, ८; ३२, १०;४६, ७; पै १, ११, ४; ३, ३३,३; ३६,१; ४, २, २; २३, ७; ७,५, ६; ८; १२; १०, २, २; ५,८; १२,४, १०; १३, ३, ११†; १६,२७,१; २; ४५, १; १३१,१[२]-१०[२]; १९,४२,४.

†सपत्नघ्नी- -घ्नी[b] ऋ १०, १५९,५; पै २, ४१, ५; -घ्नीः काठ ३९,१.

स-पु(नि>)त्नी[c]- -त्नी ऋ ३,१,१०; ६,४; १०,१४५,३; शौ ३,१८, ४†; पै १,६०,१; ७,८,२;१२, २; ३†; १९,३९,१०; -त्नीः ऋ १ १०५,[८; १०, ३३,२(३)]; १०,१५९,६; पै १९,३५, १५; -त्नीम् ऋ १०, १४५, १; २; ४;५; †शौ ३,१८, १-३; ५. पै ७,१२,८; १०†; १९,३९,७?[d]; ८; -त्न्याः पै ७,१२,४;९;१९, ३९, १०; २०,२८,२;४०,१०.

सपत्नी-घात(न>)नी- -नीम् पै ७,१२,७.

?सपत्यो पै १,६०,२.

?सपद्यद् पै १७,२८,२.

*सपर्->
✓सपर्य(वधा.)[e], †सपर्युंति ऋ १, १२,८; ९३,२; ८, ४४, १५; ९५, ४; मै ४, १४, १८; कौ १, ३४६; २, ११५; २३३; जै १, ३६,५; ३, १८, २; २०, १७; †सपर्यंति ऋ ८, ७, [२०; ६४, ७]; १०, ९३,२; कौ १, १४२; जै १, १५, ८; †सपर्युतः ऋ १, ८३,३; १४४, ४; १०, ५०, १; मा ३३, २३; का ३२, २, ६; शौ २०,२५,३; सपर्यंतः ऋ ६,४४,[५; ८,९३, १२]; †सपर्युन्ति ऋ १, ८४, १२; १०,२०,२; मै ४,१२,४; काठ ८, १७; कौ २, ३५७; जै ३,२९,१४; शौ २०,१०९,३; सपर्यामि ऋ १, ५८, [७; ३, ५४,२]; शौ १९, ७, १; †सपर्यात् ऋ १, ९३, ८; ६,६०,१; तै ४, २, ११, १; मै ४,१०,५; काठ ४, १५; सपर्यन् ऋ १०, ७, ३; तै २,२,१२,४; सपर्यान् ऋ १, ७२,३[f]; सपर्यंतु शौ १४, २, २३; पै १८,९,३; सपर्यंताम् पै ५, १४, १; सपर्य ऋ १०, ९८,४; शौ १४, २, १८‡[g]; पै १८,८,८‡[g]; सपर्युत>ता कौ १, ६३; जै १, ७, १; सपर्यंत ऋ ३, ९, ८; ५, १४, ५; २५, [४[h]; ८, १०३,३], ८,४१,६; १०,३७,१; ११८, ६; मा ४, ३५†; का ४, १०, ६†; तै १, २,९, १†; मै १, २, ६†; काठ २,७†; क २, १†; शौ ३,१०, ६; १८, १, ४९‡[i]; ३, ११‡[i]; पै ५, १९, ६; १७, २५, ४†; †असपर्यन् ऋ ३, ९, [९; १०, ५२, ६]; मा ३३, ७; का ३२, १, ७; सपर्युम ऋ २,६,३. असपर्यंत्[j] शौ १४, २, २०; पै १८,९,१.

†सपर्युत्- -यंतः ऋ ८,६२,५; -यंन् ऋ १, १५३, ३; ३,३१, १; १९; ४,१२,२; ५, ४०, ८; १०, ६९, १०; १०५, ४[k]; कौ १,१९६; जै १, २१,३; -यंन्तः ऋ ५, २१, ३; ८, ३१, १४[l]; तै १, ८, २२, ३[l]; काठ ११, १२[l]; -यन्ता ऋ ८,२६,१३.

सपर्युन्ती- -न्ती ऋ ८,१३, १०.

सपर्यु- -यंवः ऋ २,६,१; ३,

---

[a]) = सपा. माश ६,७,२,१३ । तै १,६,५,२; ४,२, १, १ अभिदासितहा इति पाभे. ।

[b]) = सपा. आपश्र ३, ९, ९ । आपमं १, १६, ५ °विघ्नी इति पाभे. ।

[c]) नाप. (समानपतिका-) । बस. उप. आद्युदात्तत्वम् उसं. (पा ६,२,११९) ।

[d]) °त्नी इति शोधः (तु. मूको., पै [१, ६०, १] च) ।

[e]) कण्ड्वादिः ।

[f]) सपा. तैआ २,४,५,९ °यंन् इति पाभे. ।

[g]) सपा. ऋ १०,८५,४४ विभे. ।

[h]) पाभे. पृ १७७३ f द्र. ।

[i]) सपा. ऋ १०,१४,१ मै ४, १४,१६ या १०, २० दुवस्य इति, आश्रिगृ ३,५,२ : २ बौपि १,२ : २ दुवस्यत इति च पाभे. ।

[j]) < असपर्यीत् इति ह्विट्नि ह्रां (तु. WO [५५५ c, ९०४ b, १०६८ a], B [ZDMG ४८, ५७४] प्रमृ) ।

[k]) पृ ९५४ h द्र. ।

[l]) सपा. °युन्तः<>°युंवः इति पाभे. ।

५४,२; ७,२,४; ९४, १०; मै २,१३, ७‡[a]; –र्यूं ऋ ३,५०, २.

सपर्यूण्य[b]– -ण्यः ऋ ६,१,६; मै ४, १३, ६; काठ १८, २०; –¶ण्याः काठ ८,१३[2]; क ८,१[2]; –¶ण्यान् काठ ८,१३; क ८,१.

सपर्य[c]– -र्या ऋ १०, १०६, ५; –र्ये पै २,६५,३?.

·स-प(र्ण>)र्णा– -र्णा पै १४,२,६.

¶स-पर्वन्[d]– -र्वा काठ २७,८.

¶स-पशु[d]– -शुः तै ३,५,४,२; -शुम् काठ ८,९; क ७,५.

?सपिञ्याः[e] पै १३,१०,४;५.

·सपि-त्व[f]– -त्वम् ऋ १,१०९,७.

सपीति (वप्रा.)[g]– -०तयः तै २, ४, ८, १; १०,१; मै २,४,७; काठ ११,९;१०; –तिः[h] मा १८,९; का १९,४,१; तै ४,७,४,१; मै २, ११,४; काठ १८, ९; क २८,९; –तिभि:[h] ऋ ८,१,२३; –तिम्[h] खि ५, ७,३,५; मा २८,१६; का ३०, २, ५; मै २, ७, १२; ४, १३, ८; काठ १९, १३.

स-पु[,पू]रुप[i]– -पः काठ ३५, १०[j]; ३८,१४; क ४८,१२[j].

सप्तन्[k]– -स, >सा ऋ १,२२,१६; २२, [१२; २,१२,१२]; ३५,८; ५०,८; ९; ५८,७; ६२,४; ६३, ७; ७१,७; ७२,६; ८,१०२,२; १०५, ९; १६४, २; ३[l]; [३; १०,७१,३], ५; ११; २४; ३६; १७४, [(१३१, ४) २; ६, २०, १०]; १९१, १२; १४[2]; २,५, २; १२, [३; ४, २८, १; १०, ६७,१२]; ३, १, ४; ६; ४,५; [७; ७, ८]; ७, १; ७; १०,४; ३१, ५; ४, १, १२; १६; २, १५; ७,५; १३,३; १६, ३; १९, [(१७,७) ३]; ४२, ८; ५८, ३; ५,१, [५; ६, ७४, १][l]; ४३, १; ५२, १७[2]; ६,७,६; २२,२; ७, १८, १३; २४; ६०, [(१, ११५,४) ३]; ६६, १५; ६७,८; ८७,४; ८, २४, २७; २८,५[3m]; ४६,२६; ५४,४; ५९,३; ४; ६०, १६; ६९,७; १२; ७२,७; १६; ९२, २०; ९६, १; २; ९,८,४; ९,४; ६; १०, ३; १५, ८; ५४, २; ६२, १७; ६६, ६; ८; ७०, १; ८६, २१; २५; ३६; ९२, २; ४; १०२, २; ४; १०३,३; ११४, ३[l]; १०, ५, ५; ६; ८, ४; १३, ५; १७,११; २७,१५; ३५,१०; ४३,३; ४९, ९; ६१, १; ६३, ७[n]; ६४, ८; ७१,३[o]; ९०, १५[l]; ९३, १५; ९७, १;

a) पाभे. पृ३२६८ *m* द्र.। b) कृत्यार्थीयः केन्यः प्र.।

c) विप. (परिचरणीय- [अश्विन्-]) अर्हार्थे यत् प्र.। तु. पृ्थ्यं- ।

d) बस. पूप. = सह- ।

e) सपत्नान् इति शोधः (तु. मूको., मस्थ. ?सुदेपि, ?वघाः च)।

f) भाप. (सबन्धुरत्व-, बन्धुयुक्तता- [द्र. GRV.])। सह्+आपि- (नाप. [बन्धु]) > बस. *सहाऽऽपि- > (भावे) *सहापि-त्व- > *सापि° > यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. स-पि° इति; वें. सा. स [<सह्]+[√आप् >] √पि+त्वन् [?] प्र. इति [द्र. WAG १,७५ c प्रमृ.], *सपिन्- + त्वः [√सप् 'समवाये' > कर्तरि] प्र. इति च; रद. = सहपान- इति च ?)। देवप्रसादा-प्रयोनिष्पन्नताप्रमत्तो सूर्यरश्मिसबन्धुताया तात्पर्यम् (तु. ऋ ३,५८,२; ७,७६,४)।

g) विप. [*धाराप्रवाहिन्- (देव- = *मेघ- [तु. कारीर्याः प्रकरणम्], सोम-)]। अन्ये <सह् + [√पा 'पाने' >] पीति- इति ?। √सृ 'सरणे' > *सृपीति- > यनि. इति मतम्। शेषं *h* द्र.।

h) भाप. [*तृप्ति-, सुहिति- (तु. भोजनप्रकरणे सुधि- इति पर्यायान्तरम्)]। WAG [२,३०] पूप. <सम् [द्र. पावा ६,१,१४४] इति ?, अभा. <समान- वा सह वा। <√सप् '*भोजने' इति मतम्।

i) विप.। बस. पूप. = सह्। j) अत्र दीर्घः पाठः।

k) विप., नाप.। (*स्वयु- [= द्वयु-] >) *स- + (*पुधन्- [= पञ्चन्-] >) *पतन्- > मलो. कस. *स-पतन्- > यनि. (वैतु. या [४,२६] प्रमृ. <√सप् 'गतौ' इति ?)।

l) विप. [*ऋद्धिमत्-, आलंकरण- (रत्न- [तु. सप्त- इति पर्यायः])]। वृध्य- (भाप. [*ऋद्धि-]) + भृत- (विप. 'धारणे') > षस. *वृध्य-भृत- > *सप्त- > यनि. इति मतम्। m) सप्तन् उ इत्यनेन सदर्शं द्र.।

n) सप्त, होतृभिः < *सप्तभिः होतृभिः इति (वैतु. MVS [पृ २९१])।

o) मस्थ. पदर्थीय- (नाप. [*पाद-चिह्न-रश्मि-])। पद्- > पद-मय- (पाद-चिह्न-) + मत्वर्थे मयप् प्र. > *पदमय-मय- > यनि.। अत्र विशेषः पृ ११०१ *m* यदुक्तं तदेतद्।

१०४,८; ११४, ७; १२०, ६[a];
१२२, ३; ४; १३०, ७; खि १,
२, ९; ६, ३; ४; ७, ४; ३,६,
४; १०[२], १८; २२,९; ४,२,२;
८,१; ११,१; मा ९, ३२[b]; १२,
७५†; १३, ५†; १७, ७९[६];
९१†; १८, २४[२]; ३२; २३,
५८; २६, १; ३१,१५[२]†; ३४,
२४†; ४९†; ५५[३]; ३८, २६;
का १०, ६, २[b]; १३, ६, १†;
१४,१,५†; १८,६, १५[६]; १९,
१, ५†; ८,१[२], २०,१,३; २५,
१०,६; २८,१,१; ३३,१,१८†;
२, १२†; १८[३]; ३५,१,१५[२]†;
३८,६,१; तै १, ५, २,४[२]; ३,
२[२]; ३[२];४,२[२];६,१२,३;८,२२,
१†[c]; २,३,१,५[२]¶; ८,२†;४,
६,२[४]¶; १४,४†, ६,७,२[d]; ३,
१,८,३†; २, ६,१; ¶९,२; ३;
४,१, ३,४†[c], †२, ६,१; ८,३;
९,५, ६§; ६, ५, ५[६]; ७,११-
१२,१; ¶५,१,७,१[२]; ८-९,१;
२,५, ५[२]; ६, ३; ३,२,५[३]; ४,
७, ५[३]§; ७, १,१[२]; ५, २,३,
७, ४, १[२]§. ¶६, १,१,८; ८,
१[१], २,४,३; ३,७,५[४]; ४,२,५;
¶७,२, २, १[३]; ३,४,१[२]; १०,
३[२]; मै ¶१, ५. ८; १०[३]; ११;
६, २[८]; †; §[०]; ७[२]§; ९[२]; ८,
१; १०, ६; ११,८; २,१,८¶;
२, १¶; ५,१०†; †७,३[c]; १३;
१०, ६; १२,१; ¶३,१,७[२];२,
१[२];४; ३,६; ९[२]§. ६,३;७,६[४];

८,३†; ४, १, २; ¶२,६; ७[५];
११; ¶५,१;३;७; ७,८†;¶८,
८[५]; १०;†१०,१[c];६;११,२†[c];
१२,४†; १४, ५†; १३[२]; काठ
४, १६†[c]; ६, २¶; ७, ७[२]¶;
८¶[२]; १४[६]; ८, १[२]¶; ३[६];१६;
९, १९[४]†; ११, १[२]†; २¶[c];
६¶; १२†; †१३, ९; १६;
¶१४,४[२]; ८; †१६, ३[c]; १३;
१५, १८,४[६]; १३; ¶१९,६[२];
१०[२]; ¶२०, ३[३]; ४; ८; ११[२];
२१,७¶; ९; १०¶; २३, १¶;
२४,४¶; २५,१[२]¶; ३०,५[२]¶;
३३, ८[२]¶; ३४, १९[६]; ३५,२;
५[२]; ८†; ३६, १¶; ३७,३[२]¶;
९[२]; १६[२]¶; ४०, ७†; ९[२]; क
४,१¶; ६,६[२]¶; ८[६]; ६५,४†;
२८,४; २९,२; ¶३०,४[२], ८[२];
¶३१,५[३]; ६; १०; १३[२]; ३५,
७¶; ३७,५¶; ३८,४[२]¶; ४८,
१;३,६[२], †कौ १.१०१; ५६०;
५७७‡[e]; २,७३; १०६; १७३;
३६४; ४७१; ५३१; ७७३,
३,३, ५; ५, १३; १४, †जै १,
११, ५; ५७, ९; ५८, १२‡[e];
२,१,७; ४,२[२], ३,७,११; ११,
२; १६, ११; ३०, ८; ३५, ६;
४१,७; शौ २, १२, ७, ४,६.२;
११,९, ३९, १०; ५, १, ६†;
१५, ७; ६,३,१[f]; २७, २; ६१,
२; ३; ७, ३०, १[c]; ५९, २†;
११२,१; ११७, १; ८,९,.१७[३];
१८[५]; १९; २३; ९,१,२२;१४,

२†; ३[४]†; ६†, १३†; १५,३†;
१७†; १०, २, ६; ८, ९; १०,
२[२]; ३[३]; ११, ११, ६; १२,१,
३९; २, २९; ३, १६, १३, १,
३७[g]; २, ४; ६; ७; ८; ३३†;
२४†; ३,१०;१८; १४,२,४५;
१५,१५,२[३]; १८,४,२८†; १९,
६,१५[३]†; १६; ३४, ३;४७,३;
५३,२[२]; †२०, १७,३; ३४,३;
१३; ३६,२; ४७,२०; २१;७७,
३; ९१,१२; ९२,४; ९; ११०,
२; पै २,५,८; ६६, ५; ३,३५,
९; ४, ३, १; ५; ११,७; १७,
६†; १९, ३†; ५, ६, १; ८,१;
१५,७[२]; २६, ५; २७,३; ३१,
७; ३५,१२; ६,१-२,६†, २०,
३; ८, ५, ७, ९, २; १३,३†;
१६,२; ९, ५, १३[६]†; १४; ६,
८; ९; २०, ७[६]; ११,३,३; ६,
१†; १२,२, २[२]; ३, १; †१३,
६,१२; ७,३; १३; १४,१,११,
१४; ३, २०; २२; १५,१३,८;
१६,१९,७[६]; ८[६], २०, २; ३४,
६[२]; ५९,७; †६६, २; ३[४]; ५;
६७, १†; ६८, २†; ६९, ५†;
९६, ३[१]; ५; १०१, ५, १०३,
१०; ११[३]; १०७,२[२];३[१];१४१,
४; १७, ४, १०; २३,२; ३२,
९; ३७, ६; १८, ११, ५; २०,
८;२१,२;२; †२२, ८; ९;१९,
१,१४; ५.५; १४,८; ९; ३९,
१३; ४६,५; २०, ७, २; १३,
७†; २०,४; ३०,१; ३†; ३३,

a) पाभे. पृ १५६३ e द्र. ।
b) मश. ते १,७,११,१ मै १,११,१० विभे. ।
c) पृ ३३६९ f द्र. ।
d) सप्त शोत्राः > सपा. काठ २,७, ३,१४[४] सप्तहोत्राः इति पाभे. ।

e) °प्ता इति साहितिको दीर्घः (द्र. BSO) । सपा. ऋ ९,१०३,२ तदभावः । सस्थ. पृ१८५३ सनूप १ > नूप २ हि शोधः (द्र. ऋ.) ।
f) W. सिम्पथः सप्त पातन इति शोधुकः ।
g) सपा. सप्त च > पै १८,१८,७ सप्तति: इति पाभे. ।

३; ४३, ६; ५२, २; -सऽस ऋ १०, ५५, ३; ७५, १; ¶तै १, ५,४, ४; ५, ३, ५. ५; ¶मै १,६,७; ११, १०§; २, २, १; ३,३,९; १०; ४, ३, ९; ¶काठ ८, ३; ११, ६; २१, २; १०; ३७,४;५; ¶क ६,८; ३१, १७; शौ ४, १६, ६[a]; -सभिः ऋ १०, ७२, ८; ९; मा १४, २८; का १५,९,१; तै ४,३, १०, १; ¶५, १, ७, १; ९,१; ६, १, १, ८¶; मै ¶१,५.६; ११, ८; २, ५,३¶; ८,६; ¶३,१, ७[२];३,६; ६,३; ४,६,९†; ¶काठ१३,४[२]; १४,८; १७,५§; १९, ६; २१, ७; २३,१; क २६,४;३०,४¶; ३५, ७¶; पै ५, २८, ३; १८, ३२, १[b]; -¶सभिःऽसभिः काठ २०,४; क ३१,६; -सभ्यः ऋ ८, ९६, १६; १०,२५,११; खि ३,९,१; तै ७, २. ११-१२, १; १४,१; १९, १; मै ३,२,४; काठ ६,२¶; ४२, १; २; ९; क ४,१¶; कौ १, ३२६†; जै १, ३४, ४†; शौ २०,१३७,१०†; -सु मै २,२, १[२]¶; -सानाम् ऋ ८, २८, ५; ४१. ९; तै ६, २, ४, ३¶; काठ २३, २¶; क ३५, ८¶; शौ ३,१०,६; पै १, १०५,२.

सप्त-ऋषि[c]- -षयः ऋ १०, १०९, ४[d]; मा १४, २८[e]; का १५,९, १[e]; मै १,५, ११[२]¶; २, ८,६[e]; शौ ४, ११, ९[f]; ५. १७,६†[d]; ८,१३,१३; १६; ११,१,१; ३; २४; ३,२; १५, २, २२; १९. ९,१२; १३; पै ९,२१,७; १२, ३,१; १६, ८९, १; ३; ९१,४; १३५, ५[२]; -षिः पै ९,२१,७[३]; -षिभिः शौ १९,१७, ७[g]; १६, ५७,८[h]; -षिभ्यः पै १६.११८, ४; १२१, ४; १२२, ४; १२३, ४; २०, १०, ५[i]; -षीणाम् शौ ६,४०, १[j], १५, २,२४; पै ९,२१,७[४]; -षीन् ऋ १०, ८२, २[k]; मा १७, २६†[k]; का १८, ३, २†[k]; मै २, १०, ३†[k]; शौ ८,१३,१३; १०, ५, ३९; ११, ८, ११[l]; पै ९, २१, ७[२]; १५, १४,४[m]; १६, १३२,४; १३५, ५; २०,४०,६; ७.

सप्तऋषि-वत्- -वत्तम् शौ १९,१८,७[n].

¶सप्तु-कपाल- -लः तै २, २, ५, ७; ११, १; ७, ५, २२,१§[o]; मै १, १०, १[२]; ६; २, १, ८; ६, ५; ४, ३, ८; काठ ९, ४; ५; १५, ४; ३६, १; ३७, ३; ४५,१९§[o]; क ८, ७;८; -लम् तै १, ८, २, १; ४, २; ९,१; २, २, ५, ६; ११, १; ४,१०, २; मै २, १, ८; ९[३]; ४, ८; ३, १५,११§[o]; काठ १०,११[२]; -लाः मै ३, ३,१०[२]; काठ २१, १०.

¶सप्तु-गण[p]- -णाः तै २, २, ५, ७; ११, १; ३, १, ५; ५, ४, ७, ७.

सप्तु-गु[q]- -गुम् ऋ १०,४७,६.

सप्त-गृध्र[r]- -ध्राः शौ ८,९, १८; पै १६, १९, ८.

†सप्तु-चक्र[p]- -क्रम् ऋ १, १६४, ३; २, ४०, ३; मै ४, १४, १; शौ ९, १४,३; पै १६, ६६,३; -क्रे ऋ १, १६४, १२; शौ ९, १४, १२; पै १६, ६७, २.

सप्तु-जानि[p]- -नयः कौ२,४७५‡[s].

सप्तु-जामि[p]- -मयः[s] ऋ ९, १०, ७; जै ३, ३६, १‡.

सप्तु-जि(ह्वा >)ह्व[p]- -ह्वाः ऋ ३, ६, २.

सप्तु-तन्तु[p]- -न्तुम् ऋ १०, ५२, ४; १२४, १; म १, ७, १; काठ ३४, १९; पै ५,२८,१.

a) सपा. पै ५,३२,१ ?सप्त सप्तधीः इति पाभे. ।
b) सपा. शौ १७,१,१७ पञ्चभिः इति पाभे. ।
c) नाप. । तस. अन्तोदात्तः ।
d) सपा. पै ९. १५, ६ °सर्षयः इति पाभे. ।
e) सपा. तै ४,३,१०,१ प्रमृ. °सर्षं° इति पाभे. ।
f) सपा. पै ३.२५,९ °सर्षयः इति पाभे. ।
g) सपा. पै ७,१६,५ °सर्षिभिः इति पाभे. ।
h) सपा. शौ ११.४,७ °सर्षिभिः इति पाभे. ।
i) सपा. शौ ७,५५,४ °सर्षिभ्यः इति पाभे. ।
j) सपा. पै १,२७,१ °सर्षी° इति पाभे. ।
k) सपा. तै ४, ६,२,१ प्रमृ. सप्तर्षीन् इति पाभे. ।
l) सप्तर्षीन् इति शंपा. सात. ।
m) सस्थ. पृ १०२१ ऋषीन् इति नेष्टम् (तु. शौ ११, ८,११) । n) सपा. पै ७, १७,७ °सर्षि° इति पाभे. ।
o) सपा. °लः <> °लम् इति पाभे. ।
p) विप. । बस. ।
q) विप. (बृहस्पति- [तु. GW. GRV. प्रमृ; वैतु. सा. व्यप. इति]) । बस. उप. < गो- ।
r) नाप. । कस. ।
s) सपा. °जानयः <> °जामयः इति पाभे. ।

सप्तति[b]– -तिः खि ४, २, २; शौ ५, १५, ७; ६, २५, २; १९, ४७, ३; पै ६, २०, ३; ८, ५, ७; १६, २; ९, ५, १४[b]; १८, १८, ७[c]; १९, ५,५; –तिम् ऋ १०,९३,१५; –तीः शौ १९,६, १६[b]; –तीनाम् ऋ ८, १९, ३७; ४६, २६; –त्या ऋ २, १८, ५; –त्यै तै ७, २, १७,१; काठ ४२, १;३;६;७.

¶१सप्त-थ[d]– -थः काठ ३७, ११[२]; १२[३].

२सप्त-थ[d]– -थम् ऋ १, १६४, १५; शौ ९, १४, १६; पै १६, ६७,५; –थस्य ऋ १०, ९९,२.

सप्तथी– -थी ऋ ७, ३६, ६; काठ १४, ६¶[e].

सप्त-दशन्– -श मा १८, २४[२]; का १९, ८, १[२]; तै २, ५,१०, २¶; ४, ७, ११, १; तै ५, ६, ७, २¶; ६, ३, ७, १[२]¶; ¶मै १, ७, ३[२]; ११, ६; ३, ७,२[४]; ४, ३,२; ¶काठ ९, १[२]; १२ ७; १४, ६; ९; २३, ८; २४, ८; २५, १०; ३३, ८; ३४,९; ¶क ८, ४[२]; ३८, १, ४०, ३; –शभिः मा १४,२९; का १५, ९, ३; तै ४, ३,१०, २; मै २, ८,६; काठ १७,५; क २६, ४; –शभ्यः तै ७, २, ११-१२, १; १४, १; –शानाम् काठ १४,९.

सप्तदश– -शः मा १०, १२; १३, ५६; १४, २३; २४;१५. १२; का ११, ५, ३; १४, ७, ६; १५, ७, १; ८, २; १६,१, ८; तै १, ६, ११,१¶; ८,१३, १; २, ५, १०, २¶; ४, ३, २-३, २; ८-९, १; ४, २, २; ¶५, ३, ३,२[२];४,१; २; ¶६, २, १०, ६; ३, ३, ६; ७, १; ¶७, १, १, ६;१०, ४; २, १-३, २; ५, ५; ६; ३, ८, २;४, ३, ४; ¶मै १, ४, ११; ११, ६[३]; १०[४]S; S२, ६, १०; ७, १९; २०; ८, ४; ५; ९; ३,२, १०; ८, ९; ४, ४, १[२], ७[२]; १०[४]; ७, ६[२]; काठ ९, १¶; ¶१४, ४[२]; ६; ७[२]; ९; १५, ७; १०[२]¶; १६, १९; १७,४[२]; ८; २०,१२[२],S;१३[२]; S; २१, १¶, २३,८¶; २४,८¶; २५, १०¶; २६, ४¶; २८, ३¶; ३३, ८¶; ३४, ९¶; ३९,२[२]; ७; क २५, ९; २६, ३[२]; ७; ३१, १४[२];¶; १५[२]; ¶; ¶३८, १¶; ४०,३¶; ४१, २¶; ४४, ३¶; –शम् मा ९,३४; का १०, ६,४; ¶तै १, ६,११,१;७,११, २S; ८, १८, १; ७, १,१, ५; ३, १; ५, ८, २; ¶मै १, ४, ११; ११, ९; ¶काठ १४, ९; २०, १२; २८, ३; ¶क ३१, १४; ४४, ३; –¶शाः तै ७, ४, ७, २; काठ ३३, ४; ६; –शान् मा १३, ५६; का १४, ७, ६; तै ४, ३, २, २; मै २, ७,१९; काठ १६, १९; क २५, ९; –शानाम् काठ ३३, ६[२]¶; –शानि काठ १५, १०[२]¶; –शाय तै ७, १, २, १; काठ ५१,३; –शे मा २१, २५,२३, २, ३; मै ३, ११, १२; काठ ७, १४; ३८, ११; क ६, १; –शेन तै ३, ५, ३, २; ४, ४, १२, २; ७, १,२, १¶, मै ३, ९, २¶; १६, ४; काठ २२, १४; २५, १०¶; २६, ४¶, ३५, १५¶; ३६, १५, ¶३ ४०, ३; ४१, २; पै १५, १,६, –शेभ्यः मा २९, ६०; का ३१, ५, १; तै ७,५, १४, १; मै ३, १५,१०; काठ ४५,१०.

¶सप्तदश-व(त>)ती– -तीः काठ २०, १२; –तीम् मै ३, २, १०[२]; काठ २०, १२[२]; क ३१, १४[२].

सप्तदश-वर्तनि[f]– -निः तै ४, ३, ३, १; मै २, ७, २०; काठ ३९, ७.

¶सप्तदश-छदि[f]– -दि तै ६, २, १०, ६.

सप्तदश-छदिस्[f]– -दिः मै ३, ८, ९.

¶सप्तदश-रात्र– -त्रः तै ७, ३, ८, २; –त्रम् तै ७,३,८,१[१].

सप्तदश(श-ऋ)र्च– -र्चेभ्यः शौ १९, २३, १४.

सप्तदश-शराव[f]– -वः मै १, ११, ७¶.

सप्तदशा(श-अ)क्षर[f]– -रेण मा ९, ३४; का १०, ६, ४, तै १,७,११, २.

¶सप्तदशा(श-अ)रत्नि– -त्निः मै ३, ९, २¶; काठ २६, ४; क ४१,२; –त्निम् तै ६,३,३,६;

a) <सप्तन्- + दशन्- वा दशति- वा (पा ५,१, ५९)। b) सपा. °तिः <> °तीः इति पामे.। c) पामे. पृ ३१२० g इ.। d) पूरणार्थे डटि थट्. थट्थ्ली प्र. इ.। e) सपा. मै १,११,९ सप्तमी इति पामे.। f) विप.। बस.।

सप्त-धा मा १७, ७९; का १८,६, १५; तै १, ५, ३, ३; ४, ४¶; ४, ६, ५, ५; ५, १, ८, १¶; मै १,६,२; ¶काठ २०,८; २१, १०; २४, ४; ¶क ३१, १०; ३७,५, शौ ८, ९, २३; पै १६, २०,२.

सप्त-धातु[a]– -तु ऋ ४,५, ६; –तुः ऋ ६.६१,१२; १०,३२,४.

†सप्त-नामन्[a]– -मा ऋ १,१६४, २; शौ ९,१४,२; १३, ३, १८; पै १६,६६,२.

सप्तनाम्नी– -म्नीम् पै ६,१०,४.

सप्त-पद्– > सप्तपदी– -दी तै ३,३, १०, २; –दीम् ऋ ८, ७२,१६.

सप्त-पद,दा– -दः शौ ५,११, ९; १०; पै ८, १, ९; १०; –दया मै ३,९,२¶; –¶दा तै २, ६, २,६; ३,२,९,२;४; ६, १, २, ७;८,१; ३,३,६; ४, २, ५; मै १,५.६; ४, ५, १; ७; ८, ११; काठ ११,२; –दाम् तै १, ७, ११,१; २,६,२,३¶; ७, ३, २, १¶; मै १,११,१०; काठ ३४, १०¶.

सप्त-पुत्र,त्रा– -†त्रम् ऋ १,१६४, १; शौ ९, १४, १; पै १६, ६६, १; –त्रा मै १,५,८¶.

सप्त-बुध्न– -ध्नम् ऋ ८, ४०,५.

¶सप्त-म– -मः तै ५, ५, २, ३; मै ४,८,१०; काठ २०,३; ३०, ५; क ३१, ५; ऽशौ १३, ५, ४; १५,१५,९;१६,७; १७, ७; पै १४, ३, २३ऽ; –मम् तै ७, ५,७, २; मै ३, १, ९; ४, ३; ४, १, ८; काठ ९, १२[४]; ११, १०; २४,४; ३१, ६; ३३, ७; ३४, ६; क ३७, ५; ४७, ६, शौ ९,१,२२ऽ; –मात् मै ३, २,१; ४; काठ ११,६; –मे मा ३९,७ऽ; का ३९, ४, १ऽ; तै ६,१,८,१; ७,२, ८, ४; ७; मै ३.७,६; काठ ३०,२; ३४, १; क ४६,५; –मेन तै ७,३,२, १; काठ ३४,१०.

सप्तमी– -मी मा २५, ४; ५; का २७,४-५, १; तै ५, ७, २१-२२,१; मै १, ११, ६¶[b], ३,१,९¶; १५,४;५; काठ ५३, ११,१२; –मीम् मै १,८, १¶; –म्या पै ९,२०,७[२].

सप्तमा (म-अ)ष्टम– -माभ्याम् शौ १९,२२,३.

सप्त-मातृ[a]– -तरम् ऋ १०,१०७, ४; शौ १८, ४, २९†; –तृभिः ऋ १,३४,८;

सप्त-मानुष[a]– -षः ऋ ८,३९, ८.

*सप्त-मास– > सप्तमास्य[c]– -स्यः काठ ३३,८¶.

?सप्त-मुख– -खे पै २०,५४,२.

सप्त-रश्मि[a]– -†श्मिः ऋ २,१२, [१२(४,५,३)],१८,१; ४,५०, ४; मै ४,१२,१; काठ ११,१३; शौ १९,५३,१ऽ, २०,३४,१३; ८८,४; पै १२,२,१ऽ; १३,७, १३; –श्मिम् ऋ १,१४६,१;६, ४४,२४; १०,८, ८; –श्मौ शौ ९,३,१५; ११, १,३६; पै १६, ९२,६; ९८,५.

सप्त-रात्र– -त्र. तै ७, २,२, १¶; शौ ११,९,११; पै १६, ८३,१; –त्रम् तै ७, २,२, १¶; पै १६, ७१,१०; –त्रेण तै ७,२,२,१¶.

सप्त(प्त-ऋ)र्च– -र्चेभ्यः शौ १९, २३,४.

सप्त(प्त-ऋ)र्षि– -र्षयः तै ४, ३, १०,१[d]; काठ १७, ५[d]; क २६, ४[d]; पै ३,२५,९[e]-६,७,९,७,५, २; ३; ९, १५; ६‡[f]; –र्षिभिः शौ ११, ४, ७[g]; १५, १४, ७; पै ७, १६,७[h]; –र्षिभ्य. शौ ७, ५५,४[i]; १५, २,२३; –र्षीणाम् पै १,२७, १[j]; –र्षीन् तै ३, २, ५,३[k], ४,६,२,१‡[l]; काठ १८, १‡[l]; क २८,२‡[l].

सप्तर्षि-वत्– -वन्तम् पै ७,१७, ७[m].

सप्त-वध्रि[n]– -ध्रये ऋ ५, ७८, ६; १०, ३९,९; –ध्रिः ऋ ८, ७३, ९; सि १,५,९;१०; –ध्रिम् ऋ ५ ७८,५; शौ ४,२९, ४; पै ४, ३८,५; –०ध्रे! पै ९,७,३.

सप्त-त्रिंशति– -तिः मा ९, ७; १८,२४[२]; का १०, २, ४; १९, ८,१[१]; तै १, ७, ७, २; ४, ७, ११,१; मै १,११,१; काठ १३, १४; ३३,८¶; ३४,९¶; –तिम् काठ १०, ६¶; –त्या मा १४.

---

[a]) विप. । बस. । [b]) पाभे. पृ ३२७२ *e* द्र. ।
[c]) विप. । भूतेऽर्थे यप् प्र. (पा ५,१,८२) ।
[d]) पाभे. पृ ३२७१ *c* द्र. ।
[e]) पाभे. पृ३२७१ *f* द्र. । [f]) पाभे. पृ३२७१ *d* द्र. ।
[g]) पाभे. पृ ३२७१ *h* द्र. ।
[h]) पाभे. पृ ३२७१ *g* द्र. । [i]) पाभे. पृ३२७१ *i* द्र. ।
[j]) पाभे. पृ ३२७१ *j* द्र. ।
[k]) सपा. काधौ ९,१२,४ सप्तऋषीन् इति पाभे. ।
[l]) पाभे. पृ३२७१ *k* द्र. । [m]) पाभे. पृ३२७१ *n* द्र. ।
[n]) व्यप. (ऋषि-) । बस. उप. नाप. [अर्थः?] ।

३०; का १५,९, ४; तै ४, ३, १०,२; मै २, ८, ६; काठ १७, ५; क २६,४.

¶सप्ताविंश- -शेन काठ २६, ४; क ४१,२.

¶सप्तुविंशत्य (ति-अ) रत्नि- -त्निः मै ३,९,२; काठ २६, ४; क ४१,२.

सप्त-वृषु- -षः शौ ५, १६, ७; पै ८,४,७.

सप्त-शरात्र- -त्रम् पै ९,२१,७.

सप्तु-शि(व>)वा[a]- -वासु ऋ १, १४१,२.

†सप्तु-शीर्षन्[b]- -र्षाणम् ऋ ३, ५, ५[c]; ८, ५१, ४; खि ३,२, ४; कौ ३,२,१३; जै २,२,८.

†सप्तुशीर्ष्णी[d]- -र्ष्णीम् ऋ१०, ६७,१; शौ २०,९१,१.

?सप्तसप्तति- -तीः(?तिः) पै ५, ३२,१[e].

†सप्तु-स्वसृ[a]- -सा ऋ ६,६१,१०; ८, ४१, २; कौ २, ८११; जै ४,३,६.

सप्त-हुन्- -हा ऋ १०,४९,८.

सप्तु-होतृ[a]- -ता ऋ ३, २९, १४; १०,६४,५; मा ३४, ४; मै १, ९,५¶[2]; काठ ९, १३¶[3]; शौ ४,२४,३; पै ४,३९, २; -तारः मै १,९, ५¶[f]; -तारम् मै १, ९,५[2]¶; ¶काठ ९, १४[2]; १६; -तॄन् काठ ९, १२¶; -¶त्रा मै १, ९, ५[5]; ६[2]; काठ ९, १२[21];१४[9];१६; पै १०, ४,१?.

सप्तु(प्तु-अ)क्षर,रा- -¶रम् तै ६, १,२,६;७; मै ३, ६, ५[2]; काठ २३, २; क ३५, ८; -रया मै १,११, १०[2g]; काठ १४, ४[23]; -राम् मै १,११,१०; काठ १४, ४; -राय मै १,११,१०; -रेण[g] मा ९,३२; का १०,६,२; तै १, ७,११,१.

¶सप्तु(प्तु-अ)रत्नि- -त्निः मै ३, ९,२; काठ २६, ४; क ४१, २; -त्निम् तै ६,३,३,६.

सप्तु(प्तु-अ)श्व- -श्वः ऋ ५,४५, ९; -श्वम् खि १,२,८.

†सप्तु(प्तु-आ)स्य- -स्यः ऋ ४, ५०,४; मै ४,१२,१; -स्यः काठ ११,१३; शौ २०,८८,४; -स्यम् ऋ १०, ४०, ८; -स्ये ऋ ४, ५१, ४; -स्येभिः ऋ ९, ९११, १; कौ १, ४६३; ९४०; जै १, ४८, ९; ४, १,१.

सप्तु-नामन्- प्रमृ. सप्तन्- द्र.

?सप्तस्य पै १७,१२,५.

सुप्ति (यप्रा.)[h]- -प्तयः ऋ १,४७, ⌊८(९२, ३) ८, ४, १४(८७, २; ४)⌋; ८५, १; ६; ८, ४६, ७; ९, २१, ४; ६५,२६; १०, १४२, २; शौ २०, १३, ३†; -०प्तयः ऋ ८, ३०,२३; -प्तिः ऋ २, ३१, ७, ७, ४३,२; ९, ७०, ⌊१० (८६, ३)⌋; ९६, ९; ⌊१६(१, ६१, ५)⌋, १०३, ६; १०६, ⌊१२; १०७, ११⌋; १०, ६, २; मा २२, १९;२२[i]; का २४, ६, १; ८, २[1]; तै १, ७, ८, १; ७, १, १२, १; ५, १८, १[1]; मै ३, १२, ४; ६[1]; ४, १४, १५†; काठ ४१, ३; ४५, १४[1]; †कौ २, ९९३; १०४०; जै ३,२४,८†; -प्तिभिः ऋ ८, १३, ⌊(३, ४४,१)१३⌋; -†प्तिम् ऋ १,६१, ⌊५(९,९६, १६)⌋; ३, २२,१; ८,४३,२५; ९,२९,२; १०, ८०,१;१५६,१; खि ५, ५, ४[1]; मा १२, ४७; का १३, ४, ३; तै ४, २,

---

[a]) विप. । बस. ।

[b]) विप. (°सप्तविभक्तिकवर्णनयुक्त- ⌊अर्क- = स्तोत्र-⌋), नाप. (⌊लक्षणया⌋ तत्-स्तोत्र कर्तृ-) । बस. उप. (°नाभि-कत्रिमतयर्थे) < √शृ '°कीर्तने' (°=√कृ ⌊तु. कीर-, कीरक-, कीरि-, कीरिन्-⌋; वैतु. अन्ये शिर.पर्याय इति ?) । ऋ ⌊८,५१,४⌋ त्रिधातु- इति प्रतिविभक्तिकं वचनत्रयमाह (तु. सस्र. शौ ⌊१,१,१⌋ त्रि-षप्तु- इति स्तोत्रपरं पदम्) ।

[c]) नाप. [सप्ताश्व- (सूर्य- ⌊तु. GRV. प्रमृ ; वैतु. वें. = यज्ञ-, सा. = मरुद्गण-⌋)] ।

[d]) विप. (धी-) ।　　[e]) पाभे. पृ ३२७१ a द्र. ।

[f]) सपा. सप्तुहोतारः <> सप्तुहोत्रा इति पाभे. ।

[g]) सपा. °रया <> °रेण इति पाभे. ।

[h]) विप. [आशुगतिमत्- (मरुत्- ⌊ऋ ८, २०, २३⌋)], [भूरणवती- (जनि- = स्त्री- ⌊ऋ १,८५,१; वैतु. वें. सा. दे. मरुद्भिः पणन्वेन भिक्षान्वयाः ? ⌋)]. नाप. (अश्व- ⌊तु. निघ १,१४⌋), भाप. (वेग- ⌊तु. मुप्ती-वत्-⌋) । < √सप् '°गति-दीप्त्योः' (तु. ⌊अंशतः⌋ अभा. PW. प्रमृ ; वैतु. वें. प्रमृ. < √सृप् 'गतौ' इति, GRV. सप्तार्थे < √सप् 'समवाये' इतीव ⌊तु. ऋ ५,५२,१७;८,२८,५ ते २, २,११,१ प्रमृ.⌋ च ?) ।

[i]) सपा. सुप्तिः (माश १३, १,९,५ तैब्रा ३,८,१३,२ काश्र ७८: ६ च) <> सप्तिम् (शांश्री ८, १८, १ च) इति पाभे. ।

४, २; मै २, ७,११; काठ १६, ११; क २५, २; कौ २, ८७७; १११६; शौ २०, ३५,५; –सी ऋ ३, ३५, २; ६, ५९,३; ८, ३३, १८; १०, ६०, ६; –०से मा २९, २; ३; का ३१, १,२; ३; तै ५, १, ११, १[१]; मै ३, १६, २[१]; काठ ४६, २[१]; –†सिः ऋ १, १६२, १; मा २५,२४; का २७, १२, १; तै ४, ६, ८, १; मै ३, १६,१; काठ ४६, ४.

सु(प्ति >)प्ती-वत्[a]– -वन्तः ऋ १०, ६, ६; –वन्ता ऋ ७,९४, १०.

?सप्तैतम्[b] पै १२, ३, १.

सुप्त्य[c]– -प्त्यम् ऋ ८, ४१,४.

?सप्यतः[d] पै ६, १२, ७.

१सु-प्रथस्[e]– -थसम् मा २२, ३; का २४, १, ३; तै ७, १, ११, १; मै ३, १२, १; –थाः मै ४, ९, ११‡[f].

२स-प्रथस्[g]– -†थः ऋ १,२२,१५[h]; १२९, ⌊३[२](१३६, ६)⌋; १४२, ५; ६, १५, ⌊३[२]; १६, ३३; (१०, ११५, ५)⌋; ६८,९; ७, ३१, ६; ⌊८२-८३, १०⌋; ८, ५, १२; १८, ⌊३; १०, १२६, ७⌋; २०, १३; ३०, ४; ४७,७; ९, ७४, १; ८५,८; १०,१८१, १[1]; खि ६, ३, ४; मै ४, १२, २[h]; कौ ३, २, ५; जै २, ५,७; शौ २०, १८,६†; –थाः ऋ १, १५६, १; ३, ५९, ७[f]; ५,१३, ४; ७, ७७,२; ८, ६०, ५; मा १८, ५४; ३५, २१‡[h]; ३६, १३‡[h]; ३८, १७†[f]; २०[1]; का २०, ३, ४, ३५, ४, २०‡[h]; ३६, १, १३‡[h]; ३८, ४, १†[f]; ५, ३[१]; तै १, ४, ४०, १‡[h]; ४, १, ३, १; ६, ३†[f]; ७,१३, २; मै २, १२, ३; ४, ९, १०; १०, २†; काठ २, १४†; †कौ १, ४२; २,७५७; †जै १,४,८; ३, २८, ३; शौ १, २६, ३; १८, २, १९‡[h].

†१सप्रथस्-तम– -‡मः[1] मा १२, ११४; का १३, ७, १३; तै १, ४, ३२, १; –मम् ऋ १, १८, ९; ४५,७,७५, १; १०, १४०, ⌊(१, ४५, ७) ६⌋; मा १२, १११; का १३,७,१०; तै ४,२, ७, ३; मै २, ७, १४; ३, १०, १, ४, १३, ५; काठ १६, २१; कौ २, ११७१; –मे ऋ १,९४, ⌊१३; ५, ६५, ५⌋.

३स-प्रथस्– -थः पै ५, ३९, ४†; –थसम् काठ ४१,२; –थाः काठ ८, ७¶; १८,१५; २०, १५[२]†; ३८, १३‡[h]; ३९, १; क ७, ४¶; २९, ४; पै १९, ३, ७; २०, ५१, ७.

†२सप्रथस्-तम– -मम् काठ १६, १४; क २५,५; –मे पै १२,१, १३.

¶सु-प्र(स्थ >)स्था[k]– -स्थे मै १, ९, ५; काठ ९, १३.

¶सु-प्राण[e]– -णः तै ५, ३, ६,३; ६, १,१,४; –णम् तै ६,१,१,८.

?सप्रो पै ९, २५, ८.

सप्सर[l]– -रासः ऋ १, १६७,९.

सु-बन्धु[m]– -न्धवः ऋ ५, ५९,५; ८, २०, २१; ९, १४, २; कौ १, ४०४†; जै १, ४५, ६†; शौ १०, ३, ९; पै २, ३३,४;४०, ४; १६, ६३, ८; २०,२८, ४; –न्धुः खि ४, ५, २०; मा ५, २३; का ५, ६, ७; मै १, २, १०; काठ २, ११; ३५, ५; क

a) विप. (वेगवत्- ⌊अश्व-⌋, *दीप्तिमत्- ⌊इन्द्राग्नि-⌋) ।

b) शोधः पृ ३०९० ८ द्र. ।

c) भाप. (ईश्वरत्व-, रक्षकत्व-, रक्षणवृत्तिमत्ता-) । वृ्प– (*रक्षक- ⌊< √वृप् 'आवरणे'⌋) + भृ्त्य– (वृत्ति-) > बस. *वृ्प-भृत्य– > *सु-पत्य– > यनि. (वैतु. वें. सा. PW. < √सृप् 'गतौ', GW. ?GRV. प्रमृ. < सप्तन्– इति ?) ।   d) सवृ्तः इति शोधः ।

e) विप. । बस. पूप. = सह ।   f) सपा. सुप्रथाः <> सप्रथाः (तैआ ४, ३,१च) इति पाभे. ।

g) = सु-प्रथस्– । उप. आद्युदात्तत्वम् उसं. (पा ६, २,११९) इति विशेषः ।

h) सपा. सप्रथः (मेंत्रा २, २,७ या ९,१२ च) <> सप्रथाः (तैआ १०, १,१० आपश्रौ १६, १७, १७ प्रमृ. च) <> सप्रथाः इति पाभे. ।   i) तु. PW. GW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. GRV. प्रमृ. व्याप. (ऋषि-) < °थ– ।

j) = सपा. तैआ ३, १७,१ आपश्रौ १४, २९,१ । ऋ १,९१,१७ प्रमृ. सुश्रवस्तमः इति पाभे. ।   k) विप. (देवता-) । बस. पूप. = २समान्–, उप. भाप. वा नाप. वा ।

l) विप. (*महाघोषवत्- ⌊मरुत्-⌋) । *सभर-स्वर्– उस. > *सपर्-सर्– > यनि. (वैतु. अन्ये < स ⌊= सह इति वा २समान्– इति वा⌋ + प्सार– > बस. इति, उग. उप. ⌊√प्सा 'भोजने, भक्षणे' > कर्तरि⌋ प्सर– इति च (तु. WAG. २,१५६ ।)) । पाठः मास्यदः ।

m) विप. । बस. पूप. = १समान– ।

२, ५, ४८, ६, शौ ६, १५,२, ५४, ३, पै १, २०,४, ६६,४, १९, ५, १५, ८, ६, -न्धुस्य: शौ ८, २, २६ᵃ, -न्धू ऋ ३, १, १०, ५, ४७, ५ १०,१०, ९, शौ १८, १, १०†, -न्धून् शौ १५ ८, २, पै १९,५,१५, -न्धूनाम् शौ १५, ८,३

सवर्ᵇ-> †सवर् दुघ, घाᶜ- -घ ᵈ ऋ९,१२,७, -घा ऋ १,१३४, ४, -घा ऋ ३, ५५, १६, -घाम् ऋ १, २०, ३, ६,४८, ११, ८, १, १०, कौ १,२९५, २, ५५२‡ᵈ, जै १, ३१,३, ३, ४३, ८‡ᵈ, -घाया. ऋ १, १२१, [५, १०, ६१,११], -घे ऋ ३, ५५, १२

सवर् दुह- -धुक्, ग् ऋ १०,६१,८

सवर्-धुᵉ- -धुम् ऋ १०, ६१,१७

स-चलᶠ- -ल ऋ ८, ९३, ९, खि ६, ३, २, मै २, १३,६, काठ ३९, १२; कौ २, ५७४, जै ३, ४६, १२, शौ २०, ४७, ३, १३७,१४, -ले शौ १३,३,१२ᵍ.

?स-वाधᵇ-> -बाध ऋ १,६४,८, ३ २७, ६, ४, १७, १८, ७, ८, १, २६, २, ९४, [५, ८, ७४, १२] ८, ६६, १, ७४, ६, १०, १०१, १२, †खि ५ २२, ११, तै १,४, ४६, २†, २,२,१२,४, मै ४ १०, १†, ११, २†, काठ ४०, १४†, कौ १,७०, २३७, २,३७, १११, जै १,७,८,२५, ५, ३ ४, ८, १४,११, २०,१३७, २

सबाधⁱ- -ध ऋ ३,५१,४, ४, २३, ४, ७,५३,१,६१, ६.

सबाधस्ʲ- -धस ऋ ५ १०,६

सबुधᵏ- -ध्र्यम्ˡ मा १९, ८४, का २१, ६, ५ मै ३, ११, ९, काठ ३८,३.

सन्दᵐ- -न्द. तै ४, ४,७ २ⁿ

स-ब्राह्मणᶠ- -णान् शौ १२,४,१०, ५३, पै १७, १६, १०,१०, १३

?सभयाᵒ पै ४,२७, ६

स भरसᵖ- -रस. मा १७, ८४; का १८ ७,५, तै ४, ६, ५, ६, मै २, ११, १, काठ १८, ६, क २८,६, -०रस ऋ ५,५४, १०, -रा ऋ १०, १०१, ३, मा १२, ६८†, १७, ८१, का १३, ५,७†, १८, ७२, तै १, ८, १३,२, ४, २, ५, ६†, ६, ५ ५, मै २, ७,१२†, ११, १, काठ १६ १२†, १८, ६, क २५ ३†, २८,६, तै ३, १७, २†, पै २,२२,१†

सभाᵠ- -भा खि ३, १५ ११, तै १, ७,६, ७¶ शौ ७, १३, १, १५, ९, २, पै ६, १६, ५, २०, २०, ९, १०, -भा शौ १२, १, ५६, पै १, ६६, १,

ᵃ) सपा पै १६,५,६ सुगन्तुम्य ? इति पाभे ।

ᵇ) नाप (अमृत-, क्षीर-)।

ᶜ) विप (सोम-, धेनु)। टप ।

ᵈ) सपा °घ <> °घाम् इति पभे ।

ᵉ) टप. उप द्रु प्र दरयध (वैतु GW <√धृ)।

ᶠ) विप । वस पूप =सह ।

ᵍ) अत्र पूप =२समान- इति ।

ʰ) विप [स्वर्-हन्, स्तोत्र हन् (मरुत्-, मृ प्रभृ [तु निघ ३ १८])] नाप (स्तोतृ-)। (√स्तु 'स्तुतौ' >करणे) *सवर्->*सवर्- + *वृध्-(भाप [वचने]) >यस. *सवर्-वृध->*सवावृध- > यनि (वैतु PW. प्रभृ विति <सवावम्- इति) । प्रत ।

ⁱ) नाप (स्तोतृ)। वस उप. *वृध- (भाप. [वचने]) इति। नेह (वे मा, वतु PW GW.प्रभृ विवि. <स-बाधम्- इति, पपा. स-बा° इति, वे मा [ऋ ३, ५१,४] प्रत <स-बाध्- इति च)।

ʲ) भाप (स्तोतृ)। वस यनि. स्वम्। वस *वृधस्- (भाप [वचने]) इति उप । शेप h, i द्र ।

ᵏ) नाप न (*पुरीष-, गोमय-)। (√श्रधृ 'शर्धे'> भावे) *श्रधुस्-> (तत्स्थले) *श्रधुस्मय->यनि ।

ˡ) *सबुधम् इत्यस्य वाचि (तु सपा. तैब्रा २, ६,४,२ सबुधम् इत पाभे)।

ᵐ) नाप ।

ⁿ) सपा मै २ १३,१२ काठ २२,५ अन्द इति पाभे।

ᵒ) स भय- (विप [अंत-पृतन्दस्]) > (द्वि१) सभयाम् इति शोधः। सस्य ?सभीह >सभी (नि √ई) >सभीहि इति शोध. (एप पृ ७६८ नेष्टम्)।

ᵖ) विप (मरुत्-प्रभृ)। वस उप. भाप [वेग-, सर्ग-प्रभृ], पूप. =सह ।

ᵠ) नाप. (समिति-)। < सद + √भा 'दीप्तौ' इति सभा, < स [=सम्]+ √भा 'भासने' (तु. शौ७,१३,१ यत्र समिति-, संगर्-, शुमन- इद सम इत्यनेन समस्तानि प्रानि. इति Edgerton [KZ ४६, ११७])।

१७,६, ४; –भानाम् पै १३, १४,५; –भाभ्यः मा १६,२४; का १७,३,३; तै ४, ५,३, २; मै २,९,४; काठ १७, १३; क २७,३; –भाम् ऋ ८, ४, ९; १०,३४,६; तै १, ७, ६, ७¶; मै ४, ७, ४[२]¶; काठ ८, ७¶; क ७,४¶; कौ १,२७७†; जै १, २९,७†; शौ ८, १०, ९; १९, ५५,५; पै ३, ३७, १; १६, १३३, ५; १९, ३५, १३; –भायाः मै २, २, १¶[a]; शौ १५,९, ३; पै २०, ३१, २; –भायाम् मा ३,४५; २०,१७; का ३,५,२; २२, १, ४; तै १, ८,३,१; ३,४, ८, ६¶; मै १, ६,११¶; १०, २; काठ ९, ४; ३८,५; क ८,७; शौ ५,३१,६; ७,३९,४; ८, १०, ८; पै ३, २९, ५; ५, २९, ५; १६, १३३,५; –भासु ऋ ६, २८, ६; शौ ४, ३१, ६†; –०भे शौ ७,१३,२; पै २०,३१,३.

सभा-घर्– -रम् मा ३०, ६; का ३४,१,६.

सभा(भा-आ)धान[b]– -नम् पै १९, १९,१२.

सभा-पति– -तिभ्यः मा १६, २४; का १७,३,३; तै ४, ५,३, २; मै २, ९, ४; काठ १७, १३; क २७, ३; –तिम् पै १३, १४,५.

सभा-प्रपादिन्[c]– -दिने पै २०, ५८,५.

†सभा-वत्– -वान् ऋ ४. २, ५; तै १,६, ६, ४; ३, १, ११, १; मै १, ४, ३; ८; काठ ५, ६; ३२ ६.

सभावती– -ती ऋ १,१६७,३.

सभा-सद्[d]– -सदः मै ४,२, ८¶; शौ ३,२९,१; ७, १३, २; १९, ५५, ५; पै २०, ३१, ३; –¶सद्भ्यः मै १, ६,११; काठ ८,७; क ७,४.

!सभासदा[e] पै ८,९,९.

सभा-साह्[f]– -हम् खि ४, ६, २[g]; –हेन ऋ १०,७१,१०.

सभा-स्थाणु[h]– -णुम् मा ३०, १८; का ३४,३,५.

सभेय[i]– -यः ऋ २, २४, १३; खि ५,१२,१[j]; मा २२, २२[k]; का २४, ८, २[k]; तै ७, ५,१८, १[k]; मै ३, १२, ६[k]; काठ ४५, १४[k]; शौ २०, १२८, १; –†यम् ऋ १, ९१, २०; खि ५, ५,४ऽ[k]; मा ३४, २१; का ३३,१,१५; मै ४, १४,१.

१सभ्य[l]– -भ्यः शौ ८, १०, ९; –भ्यम् मै १, ६,११[1]¶; पै १६, १३३,५.

२सभ्य[l]– -भ्यः[m], -भ्याः[n] शौ १९, ५५,५.

°स-भाग[o]– > √सभागि, सभागयति शौ ९,११,६[p]; सभागयति मै ४, २,३¶[q]; शौ ९,११,६[p]; सभागयतु पै १६, ११६,१०[p].

स-भृति[r]– -तयः ऋ ५,६७,७.

!सभौम– -मान् पै ५, १५,४.

सम् ऋ ५, ७, १[s]; ८, १२, ११; १७[t]; १८; १०, १६,७[u]; १६८, २![v]; मा १५, ३९†; का १६, ५,१०†; तै १, ५,१,१![w]; २,

[a]) सपा. काठ ११,६[1] महान् विग्रः इति पाभे. ।

[b]) नाप (सभास्थान-)।

[c]) =सभा-घर-। उस. उप. < प्र√पद्।

[d]) नाप.। टस.।

[e]) BKA. सभा-सद्- > -सदाम् इति शोधः ।

[f]) विप.। उस.। [g]) =सपा. हिगृ १,१०,६। आपमं २,८,२ सत्रामाहम् इति पाभे.।

[h]) नाप. (गनिरन्ध-छिद्र-)। उपमार्थे तस.।

[i]) विप.। तद्गमाधकीयो ढञ्-यौ प्र. (पावा. पा ४, ४, १०६;१०५)। [j]) सु° इति ररः? यनि. शोधः।

[k]) सपा. सभेयः (माश १३, १, ९, ८[1] काश ७५:२ वाग १२४:१२[1] तैब्रा ३, ८,१३, ३ च)<>सभेयम् (शांश्री ८,१८,१ च) इति पाभे.।

[l]) विप.,नाप.(अग्नि-भेद- [सं. एकतरत्])। १सुरभ्य- टि. द.। [m]) वैतु. RW. WI. सुभ्य [°भ्य] इति ?।

[n]) सपा. तैब्रा १,१,१०, ३; ५; २,१, २६ आपश्रौ ५, १८,२ सुप्रथ इति, माश्रौ १, ६, ३,७; १४ सप्रथः इति च पाभे.। [o]) बस. पूर. = सह्।

[p]) सपा. °ति <> °तु इति पाभे.।

[q]) सु° इति ररः? यनि. शोधः। सस्ना. °यत्, यथा° इति शोधापेक्षः।

[r]) विप.> नाप. (कार्यह- इति वें. सा.; विप. इत्येव GW. प्रमृ.)। बस. पूर. = सह्, उप. = भृत्य-।

[s]) द्विरु.। सम् (समनक्त इति वें., संगृह्णा इति सा.)।

[t]) वैतु. वें. सा. सम्…रणा इति। [u]) पृ३३५५ h द.।

[v]) शोधः पृ ३९५३ / द.।

[w]) सुम्नम् (धनम्) इति शोधः (वैतु. अन्ये सुम्र्व— [त्रि-अनुष्टप इति शोधः ?])।

६,११, ४†; ४, १, ५,४?[a]; ४, ४,३†; ७,१३,४[b,c]; ¶५, २, ४,१; ५,३,३[d];७,७,२[e]; ६,३, १, ६¶[e]; ७,४, १९,१[f]; मै ३, ७, १०¶?[g], ४,९, ९?[h]; ११, ११†; जै ४, १०, १; २; शौ ९, १३,२२?[i]; १८, २, ५८[j]; २०, १११,१; २[k], ३; पै ३,१७,५?; २७,१?; १६, ७५, १२?[l]; १९, २, ३?; ४८, १५[r]?.

१सम,मा[l]- -मम् ऋ १, १७६, ४; पै १, ९८,२?[m]; -†स्मात् ऋ ५, २४, ३; मा ३,२६; का ३, ३, १८; मै १,५,३; काठ ७,१; क ५,१; -मस्मिन् ऋ ८, २१, ८; -मस्मै ऋ ६, ५१, ६; -†मस्य ऋ ६, २७, [३; १०, ५४,३], ४२, ४; ५३, ८; ८, ७५, ९; ९, २९, ५; ६१,३०; १०,२९,४, तै २, ६, ११, २; मै ४,११,६; काठ ७, १७; कौ २, १३०; ७९३; जै ३,१३,६; शौ २०, ७६, ४; -मा: पै ८, ७,७; १९, २९, ६; -माम् खि ४, २,११[n]; पै २०, १९, १?[o]; -†मे ऋ ८,२९, [१-१०; ४०, १-११; ४१,१-१०; ४२,४-६]; तै ३.२,११,३.

२सम,मा[p]- -मः ऋ ५, ६१, ८; ६, ४८, १९; ७, ६२, १; पै १२, ३,९; -मम्[q] ऋ १०,११७,९[१]; तै ६, २, ६, ३¶; ¶मै २,१,७; ३,८,४; ४,७, ९; १४, ११$; ¶काठ १०, १[१]; २५, २[१]; क ३८,५[१]¶; शौ २,११,१-५, ४, १८,१[r]; १२,१, २; पै १, ५७, ५; १७. १, २; २०, २९, ८; -मा ऋ ८,१,६; १०,११७,९; कौ १.२९२†; जै १,३०,१०†; शौ ५,११, १०[१]; पै ५,२४,१[r]; ८,१,१०[१]; -मा: ऋ ५,८३,७; तै ३. १, ११, ६†; ¶मै ४,४, १०; ७, ९; -मान् तै ६,६,४, १[१]¶; काठ २९, ८[१]¶; पै ३, ३६, ४?; -माम् काठ २९, ८?; -¶मे तै ६, १, ९,४; ३, ३,५; मै १,१०,१३; काठ ३६, ७; पै २०, ४२, १०$; -मेषु शौ ८, ७, १७, पै १६, १३,९; -मौ ऋ १०, ११७, ९; मै १, १०,१३¶;¶काठ२९ ८;३६,७.

सम-त्व- -त्वाय मै ४,७,९¶.

समा(म-आ)कृति- -तीः पै ४, १३,४.

सम्√अंश्, समानशे शौ १०, ७, ३६; पै १७,१०,६; १८,१६,६[s]; सुमानंश ऋ ४, २३, २; सुमानशुः ऋ ३, ६०,३, पै ३,३८, ११; १६, ९८,९; समानश ऋ ३,६०,२.

१समकृतावसो पै १,९८,३.

१समक्ष[t]- -क्षम् ऋ १०, ८७, ११; शौ ५,१४,४; ८,३,११†.

---

a) स्वम् (धनम्) इति शोधः (वैतु. अन्ये सुंप्रा [प्र-अ] यच्छत इत्येवंयोगाः?)। वा. क्रिवि. (=स्वत्वेन)। पाभे. पृ २११४ j द्र.।

b) सना. [= *तुम् (< *सुद्- = तुद्- [अग्निम्])]। सस्य. अनु एतन्शुकः कप्र., ?कृणुध्वम् > कृणु (= *घृणु [दीपय]) स्वम् इति द्वि-पदः शोधः। सपा. मा [१५, ५३] ?सम्[१] > सुम्[२] इति स्वरशोधो द्र. (तु. उप इति कप्र. एतत्-सापेक्षः; वैतु. अन्ये ग. इति कृत्वा सं-प्र √च्यु इति, अनु-सं-प्र√या इति, उप-सं-प्र √या इति चानुमन्यमानाः?)। c) ?सुंप्रच्यवध्वम्, ?अनुसंप्रयात > सपा. मा १५,५३ संप्रच्यवध्वम् उपसंप्रयात इति पाभे.।

d) पृ ३२७७ w द्र.।

e) स्वाभ. (वैतु अन्ये संप्रयच्छेत् इति)।

f) एकतरत्र पृ २२१८ e, अपरत्र २२५५ g च द्र.।

g) शोधः पृ १९८९ e द्र. (तु. सपा. तै ६,२,२,१)।

h) सपा. मा ३८,११ ऐआ ४,१,२ सुम् इति पाभे.।

i) शोधः पृ२८६१ b द्र.।

j) पृ २२५९ h द्र.।

k) पृ ३२७७ t द्र.।

l) सना. (सर्व-)। अनुदात्तम् (तु. फि ४,१०)।

m) शोधः पृ १३४७ l द्र.।

n) सपा. खिसा २६, ११ समा इति पाभे.।

o) शोधः पृ २१८२ i द्र.।

p) विप. (२समान-, समतल-), नाप. (सम-भूमि- [शौ ८,७,१७ प्रमृ.])। < √सम 'अवैक्लव्ये' इति अभा.। *सुद्- (= तुद्- [सना.]) > *सद्मयु- > *सम्मयु- > यनि. (तु. [अंशतः] GW.)।

q) क्वचित् वा. क्रिवि.।

r) सपा. रूमम् <> समा इति पाभे.।

s) पाभे. पृ ३०३८ m द्र.।

t) तु. प्रत्यक्ष- प्रमृ.। विप. ('संगतदृष्टि-, साक्षात्स्थित-)। वा. क्रिवि.। (सं√मप् 'दर्शने' > वर्षति) *सम्-मक्ष- > यनि. (वैतु. अन्ये सुम् + अक्षि- [पावा ५, ४,१०७] इति?)।

२समुक्ष[a]– -क्षम् काठ १२,१२¶.

३समक्ष– -क्षम् ¶काठ ८,१३; ११, १;१३,२;४; क ८,१[२];¶; पै ७, १,७; १६,७,१†.

सामक्ष[b]– -क्षम् मै ३, ६, १¶.

१सुमग्र,ग्रा[c]– -ग्रः शौ ७, ८६, ४[२]; -ग्राः खि ४,६,२[d].

२समग्र(>)ग्रा[e]– -ग्राः शौ ८ ७, १९; १२,१,१६.

३समग्र,ग्रा– -ग्राः पै ४, २७,३; ५, १९,५; १६, १३, ८; १७,२, ७; १९, २८,९.

सम्-अङ्क[f]– -ङ्कम् शौ ६, ५०, १[g]; -ङ्कान् शौ १, १२,२[h]; पै १,१७,२.

सुम्-अङ्ग[i]– -ङ्गः शौ १८, ४, ८.

सम्√अच्,ञ्च्, सुम्…अचथः ऋ ५, ७८, ६; सुम्…अञ्च[j] मा २७,४५; का २९,६,२.

सम्…अच्यते पै १९,३१,१५[k]; सुम्…अच्यसे[k] शौ ६, ४९,२[l]; सुमच्यन्त ऋ ५, ५४,१२.

सम्यु(मि-अ)च्,ञ्च्[m]– -¶मीचः[n] तै ५,२,३,५;९,४[२]; ३,२,५; मै ३, २, ३; ७; काठ २०, ८[२]; क ३१, १०[२]; -मीची[n] मा ११, ३१; का १२,३,४; तै ¶२, ३, २-३,२; ४, १, ३, २; ¶५, १, ४, ५; ४, ७, ६; ७, ३, १३, १; मै २, ७, ३; काठ १६, ३; १९,४[२]; ¶[२]; ¶२१,३;९; ४३, ३; क ३०,२[२]; ¶[२]; ३१,१८¶; -मीची[o] मै २, ७, ७; ३, १, ९; -म्यक् ऋ ४, ५८, ६[p]; ५,९, ५; ६६, २; ७०, २; ९, ७३, २; †मा १३, ३८[p]; १७, ९४[p]; †का १४, ४,१[p]; १९,१, ७[p]; काठ २३, ५¶; २४,४¶; २९, १०¶[२]; ३०, ८; ९; ४०, ७†[p]; ¶क ३७, ५; ४६, ३[२]; कौ २,३३९†; जै ३, २८, ८†; शौ १८,४,११; पै ८, १३, ६†; १०,४,६; -म्यङ् ¶मै ३, २,६; ३,१; कौ २, ८५४; पै १५, १, १[q]; -म्यञ्चः ऋ ९, ७३, २; शौ ३, ३०,३[r];६; पै ५, १५, २; १९,३[r]; ६; ६, २,५[s]; १०, ४, ६; ७; -म्यञ्चम् ऋ ५, ७, १; मा १५, २९†; का १६, ५, १०†; †तै २, ६,११,४; ४,४, ४,३; ६,६, ३,४¶; ¶मै ३,१, ६;२,७; ७,७; ४,५, ८; ७-८, ९;११,१†; काठ २,१५†; १९, ५¶; क ३०, ३¶; शौ १३, ३, २०; -म्यञ्चा ऋ १, १७९, ३; ८, ३१, ६; -?म्यञ्चौ मा २०, २५[t];२६; का २२,२,२[t]; ३; मै ३,२,६¶; शौ ५, १,५[s].

†१समीची– -ची ऋ १, ६९,१;९६,५; २,३,६;२७,१५; ३, १,७; ३०, ११; ५५, १२; २०; ८,६, १७; १०, ३४, ४; ८८,१६; मा १२,२; १७, ७०; का १३,१,२; १८,६, ६; तै ४, १,१०,४; ६,५,२; ७, १२, ३;

---

[a]) = १समक्ष–। (सम् √मष् > भावे) *सम्-मुष्– > मत्वर्थे *सम्मुष्य– > यनि.।

[b]) = १समक्ष–। सम्–+(√मष् > भावे) *मुष्य– > बस. *सम्-मष्य– > यनि.।

[c]) विप. (संपूर्ण- [चन्द्र-, प्रजा- प्रमृ.])। (सुर्व– > भावे *सुर्वक– >) *सुमक– + भुर– (भाप. = भृति-) > बस. *सुमक-भर– > *सुमक्र– > यनि. (द्र. [अर्थतः] स-कल– इति पर्यायः; वैतु. पपा. प्रमा. PW. प्रमृ. < सुम् + अग्र– इति, शक. < सं√ग्रह् इति, प्रमा. [पक्षे] < सं√ग्रस् इति च !)। [d]) = सपा. हिग १, १०,६। आपमं २, ८,२ सुमृद्धीः इति पाभे.।

[e]) = १सुमग्र–। उस.उप. भरु–(कर्तरि) इति। शेषं c द्र.।

[f]) विप. वा नाप. वा (छिद्रक-,कीट-। द्र. प्रथमे स्थले सा. PW. प्रमृ. यत्र <सम्√अङ्क् *= √भञ्ज् , √मृष् , √भष्, पंशा. √भञ्जना] *'छेदने')।

[g]) तु. सपा. पै १९, २०, ५ पतङ्गम् (= छिद्यम् < √पत् [= √पाटि] '*पाटने = भेदने') इति पाभे.।

[h]) वैतु. सा. PW. च विभिन्नार्थौ ?। [i]) विप. (समीचीनाङ्गयुक्त- [*यजमान-])। बस. पूप. स्वरः।

[j]) पृ ३२२३ b[1] द्र.। [k]) पाभे. पृ ९२६ e द्र.।

[l]) सा. उच्यसे इति ?।

[m]) विप.। सुमि– (< सुम्) + अन्च्– इति पा (६, ३,९३) प्रमृ.। <(*सुर्वत– >) सुमि– + (√मृ > *मृत्य– >) अच्– इति, (*मृन्य– >) अन्च्– [माने] इति मतम्।

[n]) तु. पृ २५१ a। = सुमि + (*मृत्य– > मृत्य्– >) ईय्– > समीय्– > यनि. इति मतम्। [o]) तु. पृ २५० p।

[p]) पाभे. पृ ३२०० b द्र.। [q]) सपा. तै ४,४,१२,१ त्रिभे.। [r]) सपा. कौसू ३३, ८ सध्रीचीः इति पाभे.।

[s]) सपा. सम्यञ्चः <> सम्यञ्चौ इति पाभे.।

[t]) *सम्यञ्च्– > (न. प्र२) *समीची इति शोधः (वैतु. अन्ये लिङ्गव्यत्यय इति ?)।

मै २,७,८; ३, ३,१[२]; काठ १८, ४†; –चीः ऋ ३,२९,१३; ३१, १३; ४,१७, ९; १०, ६१,२५; जै ४,११,२; –च्या खि ३,१०, ५§; –च्योः ऋ १०,२४,५.

२समीची– -ची तै ३, २, ४,३; ¶५,२,३,४; ५[१];५.४,२; १०, १; मै २, १३, २१; ¶३, २, ३[२]; ३, १; –चीः मा १४, २५; का १५,८,४; तै ४,३,९, २; मै २,८,५; ३, ८, ९¶; कौ १,४५८; जै १,४८, २; शौ ७, २३,२; पै २०,४,१०.

३समीची– -ची काठ १६, ८†; ¶२०,१;६[a]; क ३१, ३[२b], ८; पै ५, ३२, ३[c]; ११, ५, ७; २०,४८,५; –चीः काठ १७,४; ३८,१३†; क २६, ३; पै १०, ४,७; –¶चीम् काठ २९, १०; क ४६, ३.

†समीक(वप्रा.)[d]– -के[d] ऋ३,३०, ११;४,२४,[३ (७,८२,९)], ७, २१,९,८,३,५[e],१०,४२,४; कौ १,२४९; २,९३७; जै १, २६, ७; ४,२३,४; शौ २० ८९, ४; ११८,३; पै ३,३६,४§.

¶१समीचीन– -नम् तै ५,२,६, ४; ९, ६; मै ३, ८,९; –नानि तै ५,२,९,४; मै ३,२,७; ४,१, ८; –नाभ्याम् मै ३.३,१.

†२समीचीन, ना– -नाः ऋ ९, ३९, ६; ७४, ४; काठ ३५, ६; कौ २, २५३; जै ३, २१,१८; –नासः ऋ ८,३,[७; १२, ३२]; ९, १०, ७; कौ १, २५६; २, ४७५; ९२३; जै १, २७, ४; ३, ३६, १; शौ २०, ९९,१; –ने ऋ ९,७४,२; ९०, ४; १०२,७; १०, ४४, ८; कौ २,७६०; शौ २०,९४,८.

¶३समीचीन– -नम् काठ २०, ५; क ३१,७; –नाः क ४८ ७; –नानि काठ २०, ८; ३१, ६[२]; क ३१,१०; ४७, ६[१]; –नानाम् पै १०,४,६.

सम्√अज्, सम्…अजति ऋ १, ३३,३; ५. ३४, ७; समजाति ऋ ५, २, १२; समजाति ऋ १,१००, ११; समजासि ऋ ७, ३२, ७; समज>जा ऋ ६, २५,९; समजतम् ऋ २,३९,७.

?समजीम् पै १२,६,६.

सम्√अञ्ज्, समञ्जतः ऋ २, ३, ७; समञ्जतु पै ९,३,४.

समङ्क्ते ऋ १०, ८७, १६; शौ ८,३, १५†; १२, ३, १३; पै १६, ७, ६†; १७, ३७, ३; ¶समनक्ति तै २, ५, ११, ८; ६, ३, ७, ३, मै ३,९, ५; ४,१,१४;५, २; ¶समनक्ति तै ६, ३, ७, ४; मै ३, ९, ६; ¶समनक्ति काठ १९, १०; २६, ७; ८; क ३०, ८; ३७, ६[१]; ४१, ५; ६; समञ्जाते मा २०, ६१; २१, ३५; का २२, ६,७;२३,४,७. मै ३, ११, २; ३; काठ ३८, ८; †समञ्जते ऋ ९,८६, ४३; ९७, ५७; कौ १, ५६४; २, ९६४; जै १, ५७, ११; ४, २०, ८; १८, ३, १८;

समञ्जन्ति ऋ १०, ५२, ३, समञ्जाथे खि ५,६,४; मा ३३, ३३;७३; का ३२,३, ४, ६,४; समङ्क्थ पै ५, १६, ३[६], समञ्जे ऋ १,६१,५;६४,१; शौ २०,३५,५†; समनज्मि पै ५, १६, ४; समञ्जन् ऋ ३,३८,३; सम्…अञ्जन् ऋ ७, २, ५, समक्षतु पै ६, ६, ७, सम्… अङ्क्ताम् मा २. २२[२a]; का २, ५, ५[२a]; तै १. १,१२, २; सम् (अङ्क्ताम्) मा २, २२[a]; का २, ५, ५[a]; काठ १, १२, ३१, ११; क १. १२; ४७, ११; समनक्तु ऋ २, ३, २; १०, ८५, ४३; मा २०, ४४; का २२,४,९; मै १, ११, ४; ३, ११, १; काठ ३८, ६; शौ १०,३,१७-२५; १४, २, ४०†, १८, ३, ११; पै १६, ६४, ८–

a) सविसर्गं योगं सुवाया. SI. चिन्त्यः ।
b) शङ्कन् पाटः च्युत. द्र. (तु. सस्थ. काठ.) ।
c) सपा. शौ ४,१६,३ त्रिभे. ।
d) नाव. (संग्राम- [तु निघ २, १७]) । गस. उप. कपिकार्थे दम् प्र. (तु. प्रतीक-) ।
e) °साप. (सर्वानि-) । च. अर्थे सत. । 'इन्द्रं वनिनः (°मन्दिनः [=सोमस्य]) समीके हवामहे' इति वा. । वी√पा 'पाने' > भावे °सम्पादक- > यनि. (वेतु. पपा. प्रमृ. सम्-ईक- इतीव ?) ।
f) सपा. मै ३,७,५ काठ २४,५ समर्धयन्ति इति पाभे. ।
g) सपा. कौम् २,३६ समञ्जत्-> अन् इति पाभे. ।
h) = सपा. माश १, ९, २, ३१[१] तैब्रा ३, ७, ५,१०। शौ ७,१०३,१[१]पै२०,३४,९[१] वैताश्री४,६ प्रमृ. सुमनम् इति, तैब्रा ३, ७, ५,१० आपश्री ४, १२,१ सुमङ्गलाम् इति च पाभे. । i) सपा. शौ७,१०१,१[१] पै २०,३४,९[१] सम् (अक्ताम्) इति पाभे. ।

१०; ६५,१-४; १८,१०, ८†; सम्…अनक्तु शौ १३,१, ८; पै १८,१५,८; समक्तु ऋ १०, ८५,४७; सम्…अक्तु ऋ ६, ६९,३; सम्(अक्तु) ऋ ६,६९, ३; १०,८५,४७.समङ्धि,ङ्धि ऋ ९,५, १०; मा १३, ४१[a]; का १४,४,४[a]; मै २, ७, १७[a]; काठ३७,९[2]; शौ ३, १२,८[b]; ४, १५,६;१२ ३,४५;१९,३१,१३; पै५,७.३; १०, ५,१३; १७,४०, ५; समाञ्जन् ऋ १०, ८८, ४; समञ्ज्यात् मै ४, १,१४[c]¶.

समानज्रे ऋ १, १८८, ९; समज्यते ऋ १, १८८,२; ११; १०, ११८,४[d];†सम्…अज्यते ऋ ३,१७,१; ९, ३४, ४; ७२, १; १०५,[(१०४,२)२]; कौ २, ४४९; जै ३, ३४, ७; समज्यसे ऋ ९, ८६, ४७; समज्यताम्[e] मा १२,७०,का १३,५,९; मै २, ७,१२; काठ १६,१२; क २५,३.

सम्-अक्त,क्ता- -क्तः मा २९, १०; का ३१, १, १०; तै ५. १,११, ४¶; मै ३, १६, २; काठ ४६, २; शौ ७,७८,४; १८, ३, १४; पै २०. ५४, १; -क्तम् ऋ २, ३,१०; मै ४, १, १४[2]; शौ ५, २८, १४[f]; ७, १०३, १[2]ϕ[g]; पै २०,३४,९[1]ϕ[g]; (-क्तम्)[h] शौ ७, १०३,१[1]; पै २०,२४,९[2]; -क्ता तै ४,२,५,६[e]; शौ ३, १७, ९[e]; -क्ताः ऋ १०, ६२, १; पै ६, २२, ८[1]; ११; १७, ४०, १[i]; १९, ४२, १०; २०, १९, २

समक्त-भेषज[k]- -जम् पै १९, ४०, ३?[l], २०,५४,९.

†सम्-अञ्जत्- -ञन् ऋ १०, ४५,४; ८०,१; ११०, २; १०; मा १२,६; २१; ३३; §२०, ३७; ४५; २८, १०§; २९, २ϕ§[m]; ३६; ३५; का १३, १,७; २-३, ४; §२२, ४, २, १०; ३०, १, १०§; ३१, १, २ϕ§[m]; ४,२; ११; तै १, ३, १४,२; ४, ?, १, २; २, २, १०, १§[a]; ५,१, ११.१ϕ§[m]; मै२,७, ८; ३, ११, १§; १६, २[1]ϕ[m]; ४, १३,३[2]; काठ १६, ८-१०;१७§[a];२०[2]; ३८,६[2]§; ४६,२ϕ§[m]; शौ ५,१२,२;१०. ४६,२ϕ§[m]; शौ ५,१२,२;१०.

सम्-अञ्जन- -नम् शौ ७, ३०,१[a]; पै २०,४९,७.

सम्-अञ्जान- -नः मै ४,१४,९.

सम्√अत्, †समतमि ऋ १, ३०, ४; कौ १, १८३; २, ९४९; जै १,१९,९; शौ २०,४५,१.

सम्√अद्,सम्…अत्ति ऋ ७,४,२.

स-मद्[o]- -†मत्सु ऋ १, ५,४;६६,३; ७०,६; १३०, ८; १७३, ७;२, १२,३; ३,[३०-३१, २२; ३२, १७; ३४-३६, ११; ३८, १०; ३९, ९; ४३, ८; ४८-५०, ५; १०,८९, १८; १०४, ११]; ४, २०,१; २४,६; ३८,४; ५,३३, ४; ६,१८,६; २५, ९; ३३, १; ४६, ३; ७५, १३; ७, ३०, ३; ३४,६; ८,११, [८; ४३, २१]; ९; १६,१०; १९, २०; २३, १२; ४०,१; ९०,१; ९, ४, ८; ९०,३; १११,३; १०, ८०, २; १३३,१; खि १,३,३; २,४,१; मा १५. ३९; ४०; २०, ४८; २९,५०, का १६,५, २१; २२; २२,५,२; ३१, २, ११; तै १, ७,८,१§; १३,५, ४. ६,६, ५; मै ३.१६,३; ४,११, ४[1]; १२, ४; १४,५; काठ २१,१४; ४६, १; कौ १, २६९; २८६; ३३९; २, ४०४, ५१७; ५१८; ७५९; ८४२; ९१०; ९४१; ११५१; जै १,२८,७; ३०, ४; ३४, ७; ३,३१,२४; ४०,१२; ४४,५६, १७; ४,१,२; ४;५,३; १८,९;

---

[a]) सपा. सुमङ्ग्धि (माश ७,५,२, १७[1] च) <> समञ्जत्-> -ञन् (बौश्रौ १०,३४ : १) प्रमृ. च) इति पाभे.। [b]) तु. पृ ७३२ *k*।

[c]) मात. सुमञ्ज्यात् इति! यनि. शोधः।

[d]) सश. क ६,२ समिध्यते इति पाभे.।

[e]) सपा. सुमज्यताम् (माश ७, २, २,१० च) <> सुमक्ता इति पाभे.। [f]) पाभे. पृ १९०९ *h* द्र.।

[g]) पाभ. पृ ३२८० *h* द्र.। पृ ९८ सस्थ. अक्तम् इति नेष्टम्।

[h]) पाभे. पृ ३२८० *i* द्र.।

[i]) सपा. शौ ४,३४,५-७ सुमक्ताः इति पाभे.।

[j]) पाभे. पृ २१८३ *l* द्र.।

[k]) नाप. (°मनविरोत्कौषध-)। पस. पूप. प्रा. °अक्षय =द्वेदने वृत्तिः (तु. सपा वै १९, २५, ९ आग्गृह्- [<°समृक्-मृष्टि-] इति पाभे.)।

[l]) °कं मे° इति पाठः? यनि. मदक्षैकारः शोधः।

[m]) पृ ९८ सस्थ. अञ्जन् इति नेष्टम्।

[n]) पाभे. पृ २८३७ *g* द्र.।

[o]) नाप. (संग्राम- [तु. निघ २,१७ या ९,१७])। व्यु.? <सम्√मद् वा सम्√मद् वेति था. प्रमृ.।

शौ २०,११,११; ३४, ३; ४६, १; ६९,२; ९५,२; १०४,३, पै १३,७,३; १५,११,५; –†मदः ऋ ६, ७५,२; मा २९,३९; का ३१,२,३; तै ४,६,६, १; मै ३, १६, ३; काठ ४६, १; शौ ५, २०, १२§; पै ९, २४, १२§; १५, १०, २; ५‡[a]; –मदम् ऋ १०,१२५, ६; ¶तै २,२, ११, २[2]; ५,५,१,१[2]; ७, २, ५[2]; ६, ६,७,१; ¶मै १,८,८;१०,१७; २,१, ९[2]; ४,१, १२[2]; ७, ४; ¶काठ १०,११[2]; १९,८[2]; २७, ६; ३६,१२; क ४२, ६¶; शौ ४, ३०, ५†; ११, १, ३२[b]; –†मदाम् ऋ ६, ७५, १; मा २९.३८; का ३१,२, २; तै ४, ६,६,१; मै ३, १६, ३; काठ ४६,१; पै १५.१०,१.

समद्-वन्[c]– -वा ऋ ६, १८, [२; ७,२०,३]; काठ ८,१७.

स-मद्न[d]– -नस्य ऋ १, १००,६.

?समद्गु[e] पै ६,२,६.

सम् √अन्, समानन् काठ३७,१४¶. †समान ऋ १०,५५, ५; मै ४, ९, १२; कौ १, ३२५; २, ११३२; जै १,३४,३; शौ ९,१५, ९; पै १६,६८,८.

१सम्-आन[f]– -नः मा २२, ३३; का २४, २०,१; पै २,८०,१?[g]; –नम् शौ १०, २, १३; पै १६, ६०,७; –नाः पै १७,२९, १६; –नाय मै३,१२,९; काठ५१,४.

समान-व्यान– -नौ का २, ३, ८; तै १, ६, ३, ३; ७, ३, ४; काठ ५,५; ८,१३.

सुमन(बप्रा.)[h]– -नम् ऋ १, ४८, ६; १०,६९,११; ८६, १०; १६८, २[i]; शौ ६, ६०, २[j]; २०, १२६, १०†; पै १९, १४, ५[2]; –†ना ऋ ६,७५,४;५[a]; ८,६२, ९; ९, ९६, ९[a]; मा २९, ४१; ४२[a]; का ३१,२,४; ७[a]; तै ४, ६, ६, २[2a]; मै ३, १६, ३[2a]; काठ ४०, ७[k]; ४६, १[2a]; शौ १९,५८,१§[l]; पै८,१३,८; १५, १०,४; –†ने ऋ २,१६,७; ६, ७५,३[m]; १०,५५,५[n];१४३,४; मा ९,९§; २९, ४०; का १०, २,६§; ३१,२,५; तै ४,६, ६, २; मै ३, १६, ३; ४, ९, १२; काठ ४६, १; कौ १, ३२५;२ ११३२; जै १, ३४, ३; शौ ६ ९२, २§; §पै १९, ३४, ११; १२; –नेषु ऋ ७,२,५; ९, ९७, ४७; शौ २.३६,१; पै२,२१,१.

समन-गा[o]– -गा. ऋ १, १२४, ८; ७,९,४.

समना[p] ऋ १, १०३,१; १२४, ३; १६८,१; २, ११,७; ४, ५, ७; ४३, [७; ४४,७]; ५१,८[2]; ९; ६,४,१; ८, ४१, २; ६६, ७[q]; १०, ६९, ८; ७३, ४; तै ४, ३, १३, ३†; मै २, १३, १०; शौ †२०,९७,१[q], १४३,७.

समन्य[r]– -न्या ऋ ९, ९७, २; कौ २,७५०†.

सु-मनस्[s]– -नसः ऋ १, १८६, ८; ६,९,५; ७,४३, २; ४; ५२,३; ९१, ३; ८,२७,५; १०, १०१, १; मा ७,२५[t]; १३, २५; १४, ६; १५; १६; २७; १५, ५७; १९, ४५; ४६; २७, ३१†; का ७, १०, ३[t]; १४, ?,११; १५, १, ५; ४,३[2]; ८,५; १६, ७,१;

[a]) सपा. समदः <> सुमना इति पाभे.।

[b]) सपा. पै १६, ९२, २ सुमतिम् इति पाभे.। सा. दुष्ट.समदम् इत्येकं पदमिति ?।

[c]) विप.। मत्वर्थे वनिप् प्र. (पावा ५,२,१२२)।

[d]) =स-मुद्-। उस. पूप. =सह।

[e]) सपा. शौ ५, १,७ सुमद्गुः इति पाभे.।

[f]) पृ ८९८ *h* द्र.।

[g]) °नम् इति शोधः (तु. तत्रैव प्राणम् प्रमृ.)।

[h]) विप. (°सर्वद्विवर्तिन्- [< १सुमन्त- < °सर्व-दृष्मन्त-]),नाप. [उत्सव- (<१सुमन्त- <°सुपवन्त- <सुव- =स्तन-, रग- [वेतु. निघ २,१७ या ७,१७; ९,१४;१८; ४० ११. GW. प्रमृ. संग्रामादिविनिपातेषु < सम् इति वा २समु- इति वा पूर्वतः, <√मन् वा √मन् वोत्पत्ति इति; १६. <समनस्- इतीव?])]।

[i]) सुमनं नु > पै १,१०७, २ सुमना इव इति पाभे.।

[j]) अत्र सा. शमनम् इति मत्वा व्याचष्टे ?।

[k]) समाना इति SI. उपेक्ष्यः।

[l]) समाना इति RW.। सपा. पै १,११०,१ सुमनाः इति पाभे.।

[m]) सपा. पै १५,१०,२ समितिम् इति पाभे.।

[n]) पाभे. पृ २११० *h* द्र.।

[o]) विप.। उस. उप. <√गम्।

[p]) °समन-यूत्- (भाप. =समन्तादाति-) > °नयुता [नृ१] > °°नयुरा > °नुया > यनि. इति कृत्वा वा. किवि.।

[q]) सपा. कौ १,२७?; २, १०४१ सुमने इति पाभे.।

[r]) विप.। तद्साधवीयः यत् प्र.।

[s]) विप.। बस. पूप. =२समान- वा सम् (तु. पावा ६,१,१४४) वेति।

[t]) पाभे. पृ ११६८ *d* द्र.।

२१, ३, १६; १७; २९,३,१†, तै २,१,११,३ª; ३, १,२¶;९, १; २; ३,२,८,६ᵇ; ४,४,११, २; ५, ३, १, ३¶; मै १,६,२; २,३,२ᴵ; ८,११ᶜ; ३,११,१०ᶜ; ४,१४,२†; काठ ७, १४; १२, २ᴵᶜ; १७, १०ᶜ; २०, १०¶; ३८, २ᶜ; क ६, ३; २६, ९ᶜ; ३१, १२¶; पै ५,१९,८ᵈ; २०, २४,३; –नसा ऋ १,९२,[१६; ७,७४,२ (८,३५,२२)]; ११३, ३; ११६,१९; ५,३,२; ८,३१, ५; १०,९५,१२; मा १२, २‡ᵉ; १७, ७०‡ᵉ; का १३, १,२‡ᵉ; १८,६,६‡ᵉ; ‡ᵉ; तै ४,१,१०, ४;६,५,२; ७, १२, ३; मै २, ७, ८‡ᵉ; ३, २, १†; ‡काठᵉ १६,८; १८, ४; †कौ २,१०४; १०८४; ११०१; जै ३, १०, ६†; –नसौ मा ५,३; १२,६०; का ५, १, ३; १३, ४, १६; तै १,३,७,२; ४, २, ५, १; ६, ३, ५,४; मै १,२,७; ८, ८ᶜ¶; ३, २, ३; ९, ५; काठ ३, ४; १६, ११; २६,७ᶜ;¶; क २,११;२५, २; ४१,५ᶜ;¶.

समना समन- द्र

?स म ना म ह्ले न यो इ र्व दो पै १, ११२,१.

समनीकᶠ– -केषु ऋ १०,१०७,११.

सम्-अनु √चर्, सुम् ॱॱअनुचरतः खि ३,२२,८.

सम्-अनु-प्र√या, ?सुमनुप्रयाहि मै २, १२,४ᵍ.

सम्-अनु√या, समनुयाति मै २, ९,१०.

स-मनुष्य– -ष्याः पै १६,७१,२.

?|सुमनेवʰ ऋ ४, ५८,८; मा १७, ९६; का १९,१, ९; काठ ४०, ७; पै ८,१३,८.

१सुमन्तᴵ– -न्तः मै ४, २,१४¶; शौ ७, ८६, ४ᶜ; –न्तम् ऋ ५, १,११; –न्ता ऋ १०, ११४,१; मै ४, २, १४¶; –न्ताः शौ ४, ३४, ५-७ʲ; –न्ते ऋ १, १८५, ५; ७, ८०, १; शौ १०, ८, १२.

२समन्तुᵏ– -न्तम्ˡ ¶तै २, ३,७,४ᶜ; ४,१,२; ७,४,१४,१§; ¶मै १, १०, १७ᶜ; १९; २, ५, ६; ३, ८, ३ᶜ; ६; काठ १०, ७¶; शौ ६,८,१; ९९, २; ३; १९, १३, २;३; –न्तात् मै १,१०,१७¶.

समन्त-(तुं):ᵐ > समन्त (तुः)-शितिबाहु– -हुः मै ४,२,१४ⁿ.

समन्तु-शितिबाहु– -हुःⁿ मा २४, २; का २६, १, ४; तै ५, ६, १३, १; मै ३, १३, ३; काठ ४९,३.

समन्तु-शितिरन्ध्र– -न्ध्रः मा २४,२; का २६,१,४; तै ५,६, १३, १; मै ३, १३, ३; काठ ४९,३.

ª) सपा. शौ ११,७,१ सुं॰ इति, पै १६, १५३,१ सु॰ इति पाभे. । ᵇ) पाभे. पृ २२६८ *d* द्र. । ᶜ) एकतरत्र अमनसः इति शोधः (तु. मै २.३,२)। ᵈ) सपा. शौ ३, ३०,७ सुंमनसः इति पाभे. । ᵉ) पाभे. पृ २७६५ *d* द्र. । ᶠ) नाप. (संग्राम- [तु. निघ २, १७])। सम्-अनी॰ इति पपा. अनु दे. PW. प्रमृ. प्रास निरुद्वादि-स्वरः। GW.<सुमन- इति । ᵍ) ?सुमनुप्रयाहि>सपा. शौ ११,१,३६ पै १६,९२,६ अनुसंप्रयाहि इति पाभे. । ʰ) सुमन- > -नम् इव इति शोधः (वेतु. पपा. प्रमृ. सुमना इव इति ?)। 'यथा योषाः समनम् (उत्सवम्) अभि (कृत्र. [पृ ३५० अभि √प्रु॰ इति नेष्टम्]) प्रवन्त (तथा) घृतस्य (नदिदः) धाराः अग्निम् अभि (प्रति) प्रवन्त (गच्छन्ति)। (यदेव च तास्तथाऽनुर्वन्त्येव च) समिधः (प्र३) नसन्त (°=अदागन्त)' इति वा. इति इत्थमेवत्र वन्मेत्रः, प्रवन्त इत्यत्र वैकल्पिको निपातः [पा ८,१,६३: वैतु. (वा [७,१७] प्रमृ. अभि-प्रवन्त इति बिप. पुरा. इत्यनेनाऽन्वितं नेव दाराः इत्यनेनापि, 'घृतस्य [उदकस्य] धाराः समिधः [प्र३. विप. =भवन्त्यः] अग्निं [मध्यमं] नसन्त [आप्नुवन्]' इति चाऽपरं वाक्यमितिः; अत्र या [७, १७] समनस इव इति पाठः ? समनम् इव इति शोधः [तु. मस्प. ममनं समननाद् इत्यादौ या. समन- शब्दस्य निर्वचनं नैव ?समनस्- इत्यस्य लैनि.; वैतु. स्क. वें. दु. मा. PW. प्रमृ. तं लैनि. एव कथमपि प्रमाणयन्तः ?)] । ⁱ) विप. (साधु-, अनून- [चन्द्र-, रथ- प्रमृ.])। सुंयम्– (भाप. [तु. सर्वथ-]) > °सुयंमन्त- > °सुमयन्त- > यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. < सुम् + अन्त- इति ?)। ʲ) पाभे. पृ ३२८१ *i* द्र. । ᵏ) विप. (सर्वधादिरूप-)। १सुमन्त- + स्वरि °सुनु- > टस. °समन्त सुतु- > यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. सम्-अन्तु- इति ?) । ˡ) वा. किवि. । ᵐ) °न्तुः इति पाठः? यनि. शोध । मनिः प्र. तत्रस्थ । ⁿ) सपा.°न्त(तुं):शितिबाहुः<>°न्त-शि° इति पाभे. ।

३समन्त– -न्तः काठ ३३, ४; -न्तम् ¶काठ १०,१[२],१२,५[२]; २५,६[१]; २७,५; २८,७[२]; ३६, १२[१];४४,३S; ¶क ३९, ४[१]; ४२,५; ४४,७[२]; पै १,८७,४[a]; २,७७,४; -न्ते पै १६,१०१,८.

समन्य– समन– द्र.

†१स-मन्यु[b]– -न्यवः ऋ ७,२५, १; ८, २७, १४; मा ३३, ९४; तै १,७,१३,२; मै ४,१२, ३; काठ ८,१६.

†२स-मन्यु[c]– -न्यवः ऋ ४,१,१.

†३स-मन्यु– -०न्यवः ऋ २, ३४, ३; ५;६; ५,८७,८; ८,२०,१; २१; कौ १,४०१; ४०४; जै १, ४५, ३; ६; पै २०,४८,१०.

?सम्…अपस्व पै ५,१३,८.

?सम्-अपि√धा, समपिदधामि पै १०,१०,५.

सम्-अपि√रुह्, सम्… अपिरोहतु शौ ४,१२,३[d].

?समपैप्समिवावक्षासं[e] पै २०, १७,५.

?समपैयम् पै १४,३,४[f].

?समप्सुजित्[g] ऋ ८, १३, २; ३६, १-६; ९,१०६,२.

?समभाग– -गः पै १९,४६,६.

सम्-अभी(मि√इ), सम्…अभ्येतु, सम् (अभ्येतु) ऋ ६,१५, ⌊१२; ७,४,९⌋.

सम्√अम् (बधा.)[h], सममते[i] ¶काठ १०, ३[१]; १३, १[२]; सम्…अमे ऋ ८,५३,८[j]; खि ३,५,८[j].

सममाते, सममाते तै २,२, ६, २¶[i].

समामिषे पै ५,३६,४.

¶सुमम्यते मै २,१,२[१];५,६.

सम्-अममान– -नः शौ १२,३,४८; पै १७,४०,७.

¶सम्-अमान– -नयोः तै २, २, ६,२.

सम्-आम[k]– -मे शौ १८,४,७०[l].

समार्य[m]– -र्यः शौ ४,१६,८; पै ५, ३२,७;३६,३.

?सम्…अममसुतम् पै १९, ४१, १४[n].

समय[o]– -ये[o] शौ २, ३५, ३; पै १, ८८,२.

¶समय-काम– -मः तै २,१,८,४.

समया[p] ऋ १,५६,६; ७३,६; ११३, १०;१६३,३; १६६,९; ७,६६, १५; ९, ७५,४; ८५, ⌊५; ९७, ५६⌋; मा २९,१४†; का ३१,३, ३†; तै ४, ६, ७, १†; ¶मै १, ८,४; २,१,९; २,५, ३, ९; ३, ९,५[q]; ४,५,३; ¶काठ ६, ४[२]; १२,११; १३,४; २५, २; ४०,

[a]) पृ २२६ सस्थ. अन्तम् इति नेष्टम् ।

[b]) विप. । बस. पूप. = २समान– ।

[c]) = १स-मन्यु– । अन्तोदात्तः उसं. (पा ६,२,१८४) ।

[d]) तु. PW.W.; वैतु. मा. समः स्थाने शम् इति, WI. सम् पृथग् इति । पृ ३०२ सस्थ. अपिरोहतु इति नेष्टम् ।

[e]) सपा. शौ ६, ३७, २ शुने पेष्ट्रमिवावक्षामम् इति पाभे. । [f]) सम्√अर् > अर्पि > समर्प्य इमाम् इति द्विपदः शोधः (तु. पृ ६२९ 0) ।

[g]) सम्,अप्सु-जित् इति पपा. प्रमृ.? । सम् + अप्सम्– > बस. °सम्-अप्सस्– > -प्साः ⌊प्र१⌋, सु-जित् इत्य-. ध्यक्षरः द्वि-पदः शोधः । पृ ३११४ सं√सह्° इति नेष्टम् ।

[h]) उपसृष्टस्य धा. संबन्ध-सत्यापन-प्रार्थनादिषु वृत्तिः ।

[i]) परस्परं पाभे. ।

[j]) पृ ३७८ सस्थ. १अम– > -मे इति नेष्टम् ।

[k]) °भाप. (समानकुलत्व-, समानकुलता-) । गस. (सं√यम् ⌊°=√यम्⌋ 'निरोधे' > अधिकरणे) °सं-यम्म– > °सम्यमं– > °सम्याम– > यनि. ।

[l]) 'मे: पाशैः समानकुलवर्गमध्ये विभिन्नकुलवर्गमध्ये वा बध्नीतु' इति सा. । सस्थ. ष्याम– इत्यप्येतमेव गम. < वि√वृध् इति द्र. । अत्र विषये यच्छेषं पृ ३०४१ *k* उक्तं तन्नेष्टम् ।

[m]) विप. (°सजातीयकृत- ⌊पाश-⌋). यत् प्र. (वैतु. १पा. सम्- आर्य- इति ?) ।

[n]) सपा. शौ ६,१०४,१ समच्छिदन् इति पाभे. ।

[o]) भाप. (पण-) । (सं√मि 'बन्धने = निगडने' > भावे) °सम्-मय– > यनि. (तु. ⌊अंशतः⌋ भा. ?; वैतु. भा ⌊पक्षे⌋, सा. = संग्राम- ⌊तु. सपा. तै ३, २, ८,२ मै २,३,८ समरे इति पाभे.⌋, W. = समिति–) । 'विद्वान् (अपि सन्) समये धीरः (°बद्धः) न (⌊वंचयतः⌋ इव) सोमपान् ⌊°देवान्⌋ यज्ञस्य ⌊पूजायाः⌋ अदान्यान् ⌊अपात्रभूतान्⌋ मन्यमानः यद् एनः चकार बद्ध इव ⌊हेतुवैशद्यार्थं पुनरुक्तमिव द्र.⌋' इति सा. ।

[p]) (सम् √अय् 'संगमे' > भावे) °सम्-अय्– (°समज्– ⌊तु. समज–, समाज–, समास– प्रमृ.⌋) > तृ१ यनि. (वैतु. PW. GW. प्रमृ. < सम– > तृ१ यनि. (वैतु. PW. GW. प्रमृ. < सम– ⌊=सर्व-इति ?⌋) । वा. सामीप्यार्थे क्रिवि. । यद्वा (सं√बध् 'संबन्धे' > भावे) सं-बध्– > तृ१ °सबधा > °सम्मधा > यनि. (तु. नभा. ⌊संबन्धी > समधी⌋) ।

[q]) सपा. काठ २६, ७ उपर्युपरि इति पाभे. ।

६†; ¶क ४,३[1]; ३८,५.

समया(या-अ)ध्वे[a]- -ध्वम् मै १, ६, ६[b].

¶समया-विषित[c]- -ते तै ६, ६, ११,६.

?समर[d]- -रम् पै २०, २९, ८?; -रे ऋ ६,९,२; ४७,६; १०, १२९, ३; मा १२, ६६†; का १३, ५, ५†; तै ३.२,८, २[e]; ४, २, ५, ५†; मै २, ३, ८[e]; ७, १२†; काठ १६, १२†; क २५, ३†; शौ ५, २०, ५; ७, ८१, २†; १०, ८, ४२†; ११, १२, २५; पै ९, २४, ५; १९, ३४, १५; २०,३१,७†.

†१समर्य[f]- -र्यम् ऋ ४, २४, ८; -र्ये ऋ १, ६३, ६; १६७, १०; १७८,४; ३,८, ५; ४, ३८, ७; ५, ३, ६; ७, १९, २; २३, १; ९,१,७; ८५,२; ९७, २७; १०, २७,२४; मै ४, १३, १; कौ १, ३१०; जै १, ३४, ८; शौ २०, १२,१; ३७,२.

समर्य-जित्- -जित् ऋ १, १११,५.

*समर्य-राज्->†समर्यराज्य[g]- -ज्ये[h] ऋ ९, ११०, २; कौ १, ४३२; २,७१६; जै १,४२,६; ३,५९,८.

२समर्य[i]- -र्यः ऋ ५, ३३, १; ७, ७०,६.

√समर्य>समर्युत्- -र्यता ऋ ५, ४४,७.

समरण-, समराण- सम् √ऋ द्र.

स-मरुद्गण[j]- -णाः खि ३,१२,२.

सम्√अर्च्>¢सम्-अर्चत्- -र्चन्तः पै २०,३३,२.

सम्√अर्थ्,>°र्थि,सम्'''अर्थयन्ति ऋ ५, ४४, ११; समर्थयस्व ऋ २,१३,[१३; १४,१२]

समर्धयित्वा, °र्धुक- सम्√ऋध् द्र.

सम्√अर्प्, ¶समर्पयति मै ४, ५,६; काठ २३,४; क ३६, १; समर्पय शौ ५,२२,६; ६,६६,१; पै १३, १,८;१९,११,१०,सम्'''अर्पय पै १९,५०,१४.

सम्-अर्पयत्- -यन् पै १७,१३,२.

सम्-अलं√कृ>समलं-कृत- -ते पै २०,५२,१२.

सम्√अय्,समवन्तु पै ५,७,६[k];७[k]; सम्'''अवन्तु शौ ४, १५, ७[k]; ९[k]; पै १९, ५२, ३; सम् (अवन्तु) पै १९, ५२, ३; समावतम् ऋ १, ११२, १८; सम्'''अव्यात्, सम् (अव्यात्)[l] मै ४,१२,२[l]; काठ १०,१२[l].

सम्'''अविड्ढि ऋ ८, ९२, १५[m].

सम्-अव√गृह्, समवगृह्णीयात् क ४४,९¶[n].

समव-त्त- समव√दो द्र.

¶सम्-अव√दिश्, समवादिशन् काठ २८,६; क ४४,६.

सम्-अव√दो (अवखण्डने) ¶समवद्यति तै६,३,११,४; मै १,१०, ८;१५; ३, ७, १; समवद्यति तै ६,२,२,२,३,१०,६; मै २,३,१; ¶समवद्यति काठ ६, ८; २९, ३; ३६,२;९; क ४, ७; ¶समवद्यामहे तै ६,२,२, १; ¶समवाद्यन्त तै ६, २, २, २; ३[1]; काठ २४, ९[1]; क ३८, २[1]; समवाद्यन् मै ३,७,१०¶.

¶समव-त्त- -त्तम्[o] तै ६, ३, ११, ४; मै २,४,२; ३,१०,३?[p]; काठ

---

[a]) अस. समासान्तः अच् प्र. उसं. (पा ५,४,८५)। चित्स्वरः।

[b]) सपा. आपश्रौ ५,१४,१२ अर्धाध्वे इति, भाश्रौ ५, ८,१० समयाध्वे इति, माश्रौ १,५,४,१० हिश्रौ ३, ४, ३१ समयार्धे इति च पाभे.।

[c]) विप. (अर्धास्तमित- [सूर्य-]) । उस. उप. <वि √षो(<सो)।

[d]) नाप. (संग्राम-, संघात- प्रभृ.)। सम्-अर- [<सम्√ऋ] इति पपा. प्रभृ.। वृष-(वप्रा.)+ *मर-> उस. *वृष-मर-> *ष-मर-> स-मर- इति मतम्।

[e]) पाभे. पृ ३२८४ o द्र.।

[f]) स्वार्थे यः प्र. उसं. (पा ५ ४,२५; वैतु. पपा. स-म°)।

[g]) भावे यक् प्र. उसं. (पा ५,१,१२८ [तु. भ.]; वैतु. वें. सा. PW. GW. प्रभृ. षस. उप. राज्य- = राष्ट्र- इति, विव. = विप्रराज्य- [= यज्ञ-] इति ?)।

[h]) सप्त. = च. [तु. भ.]।

[i]) विप. (इन्द्र-, प्रशस्य- [यज्ञ-]) । स-म° इति पपा.। अर्हार्थे यत् प्र. (तु. मा [प्रथमे स्थले], PW. GW. प्रभृ.; वैतु. वें. सा [पक्षे] स (<सह) + मर्य- > बस. इति?)।

[j]) विप. । पूप. = सह।

[k]) परस्परं पाभे.।

[l]) पाभे. पृ ३२२५ r द्र.।

[m]) तु. वें. सा.; वैतु. PW. GW. अनुपसृष्टो योग इति ?।

[n]) पाभे. पृ ३२१४ o द्र.।

[o]) कचित् वा. क्रिवि.।

[p]) समवत्तम् (सात. समवत्तम्) इति स्वरः? यनि. शोधः।

पै]

१२, १२; २६, ७; ३७, ३-५; क ४१,५.

¶सम्-अव √द्रु, समवद्रवेयुः काठ २५,२; क ३८,५.

सम्-अव √मृश्, समवमृशन्ति मै ३, ७,१०; समवामृशन् मै ३, ७, १०; समवामृशन् मै ३,७,१०[e].

सम्-अव √सृज्, समवासृजन् काठ १३,४¶.

सम्-अवे (व √इ), समवायन् काठ १३,५¶.

सम्-अवो (व √उ) क्ष्, समवौक्षन् मै ४,२,१२¶.

सम् √अश् (व्याप्तौ), समाशत ऋ ९, ८३,१[a]; ‡सम्…आशत[a] कौ १,५६५; २,२२५; जै १, ५७, १२; ३, २०, ९; समशीमहि तै ५,७, २, ४; काठ १३, १५. समश्नुते तै ७,३, १, १¶; शौ १०,१०,२३; समश्नुते खि ३, १५, २१[b]; शौ ३, २२, ५; समश्नुते पै ३, १८,६; १६, ११०, ३; समश्नुवते तै ७, ४, ११,३; काठ ३३,२;३; सम्… अश्नवत् ऋ ८,१८,१४, सम्… अश्नुतम् ऋ ८, ४०,२.

¶सम्-अष्टि- -ष्ट्यै तै २, २, ५,४; ५, ११, ६;६,३, ४; ५, १, २, ४;२, ८, ६; ३,३, ५;६, ८,१; ७,२, ३; ६, १,७, ६;३, ७,३; ५,३,३; ६,४,२; ७, २, १, ३; ५,८,५; मै १,८,६; ११, ९;३, १,६; २,१; ८; ९; ३,१; ४;९; ४,२; ७; ७, ५;९, ३;४; ४,४, ५; ६; १०; ५, ३; ६,८; ७,६; ८,२; ३; ८; काठ १४,७; १०; १९ २;५; १०[२]; ११; २१,४[१]; ९; २४, ६,८; २५,२; २६,४[२]; ७,२८,२; ४[१]; ३१,१; ३; ३२, ६;३४,७, क २९, ८; ३०, ३; ८[१]; ३१,१; १९[१]; ३७,७; ३८, १;५; ४१, २[२]; ५; ४४,२;४[१]; ४७,१;३.

सम् √अश् (भोजने) > ¶सम्-अष्टुम् काठ २९,१; क ४५,२.

?समश्विचे पै १,९८,३.

सम् √अस् (भुवि), सम्…असि ऋ २,१,१५; सम्…अस्तु ऋ १०, ८५, [२३(५, २८, ३)]; तै ४, २,४,२[c/d]; काठ ७,१२[c/d]; कठ, २[c/d]; पै ४,१५,१; सं(सन्तु) तै ४,२,४,१[d/e]; काठ ७,१२[d/e]; क ६, २[d/e]; सम्…स्याम शौ १२, ३, १७; वै १७,३७,७.

सम् √अस् (क्षेपणे), समस्यति तै ५, २, ५, ६¶; समस्यति शौ १२, ४,९; समस्यति काठ २०, ४¶; २१,६¶; पै १७,१६, ९; ?समस्यन्ते पै ७,८,३; समस्यताम्[f] शौ ६,८९,३; पै २, ३५, ५; समस्यन्तु पै १४, १, १४; ¶समस्येत् मै ३, २, २; काठ २३,३.

?समसना(न-अ)द्[g]- -नात् तै ३, ३,८,२.

?समस्विक्षत क ४८,११.

*स-मह[h]- -०ह ऋ १, १२०, ११[i]; शौ ७, ८९, ३[l]; ८,७०, १४[k]; शौ ५, ४, १०; ६, २४,१[l]; पै १, ३१,४; २, १७, ६[l].

‡*स-महस्[m]- -०हसः[n] कौ १,३९५; जै १,४४,५.

---

a) परस्परं पाभे.। b) समु॰ इति स्वरः? यनि. शोधः।

c) तु. सस्थ. टि. ?सुंप्रियः।

d) उपसृष्टस्य धा. समसने वृत्तिः (तु. काठ ७, १२ संगृष्टः इति)। e) तु. सस्थ. टि. ?सुं-प्रिया, ?सं-प्रियाः।

f) पाभे. पृ ३२१४ n द्र.।

g) विप. (अग्नि-)। पाठः (तु. बौश्रौ ४, ११:१२ प्रमृ.) ? सना(न-अ)द्-+अ-सना(न-अ)द्->वाति. सना(न-अ-)सनाद्- इति शोधः (तु. सपा. माश्रौ २,५, ५, २० यत्र कृताद्-+अकृताद्->कृताकृ° इत्यपि श्रोडर्नर्के द्र. [तु. AVL]; वैतु. गा. गा. पूर्. <सम् √अस् 'क्षेपणे' इति)।

h) विप. (दीप्तियुक्त- [अश्विन-]) । पपा. नावग्रहः। स (<सह्) + (√मह् > भावे) *मह- > बस. यनि. (तु. [अनतः] वे. गा.; वैतु. PW. प्रमृ., मा [शौ ६,२४, १] <१सम- [=सर्व-] + ह [अव्य.] इतीव?)।

i) समहौ (सं२) इति शोधः। सस्थ. ?मा तनु > (√वृध् 'भासने' > कर्तरि) वर्धन- > वर्धनौ [सं२] इति, ?ऊद्याते > (*ऊह्य-भृत्-> [प्र१] -भृत् >) ऊह्यात् पृति इति च शोधौ। एवम् ?ऊद्याथे (ऋ ४,५६, ६ प्रमृ.) > *ऊह्यात्- (विप. [द्यावापृथिवी-]) > [प्र२] -ता स्थः इत्यपि शोधः। अत्र विषये ५६१.प्रमृ. अनु यदपि अस्मद्- > मा इत्यत्र, √तन् > तनु इत्यत्र, पृ ९९१ m. n इत्यत्र चोक्तपूर्वं तदेष्टम्। j) सं१। विप. (वरुण-)।

k) विप. (इन्द्र-)। ऋति परतोऽकारः प्रश्न्या (पा ६, १,१२८) तु नेष्टः। गुणात्मना शोधः द्र. (तु. छन्दः)।

l) पाभे. पृ ३२१३ o द्र.।

m) विप.। बस. पूप. = सह्।

n) सपा. ऋ ८,१८,१८ सुमहसः इति पाभे.।

?समहासति[a] ऋ ५, ५३, १५.

?समहिमानम् पै ५, १०, ७.

सुमा[b]- -मा खि ३, १६, ५[c]; मै २, ८, ३[d,e]; ११, ५[f]; ४, २,२¶; काठ १७, ३[d]; क २६, २[d]; पै ५, ५, ९; -माः ऋ १०,१२४, ४; खि १, ११, ४; मा १४,१९[d]; १८,१८[f]; १९, ४६; २७,१; ४०, २; का १५, ५,४[d]; १९, ६, ३[f]; २१, ३, १७; २९, १, १; ४०, १, २; तै २,३, ११. ५¶; ४, १, ७, १;३, ७,१[d]; ५,१,८,५; मै १, ७,५¶; १२,५; ३,४, ६; ११, १०; काठ २, २¶; १८, १०[f]; १६; २२,१; ३८, २; ३९, ३; ४०,९; क ६, १¶; ८, ५¶; २८, १०[f]; २९, ४; शौ २, ६, १; ३, १०, ९; ११, ८, १७; पै ३, ३३, १; १५, १४, २; -मानाम् ऋ १०, ८५, ५; शौ १,३५, ४; १४, १, ४†; पै १, ८३, ४; १८,१,४†; -¶माभिः तै ५, १, ८,५; मै ३, ४, ६; काठ २२,१; -माम्यः मा ४०, ८; का ४०,१,८; तै ७,१, १५, १; काठ ४१,६; शौ ५, ८, ८; ६,७५,२;३; पै २, ५८, २; ७, १८,९; १९, १५, ९; ४७, ७; २०,२६,६; -माम् ऋ ४, ५७, ७; मा ३८, २८†; का ३८, ६, २†; तै ४, ३, ११, ५†; ६,१,१०, ४[?]¶; ७,५,९,१[?]¶; मै २, १३, १०†; ३, १, ९¶; ४, २, ९[?]; काठ १९, १०¶; २२, १२¶; ३९, १०†; क ३०, ८¶; शौ †३. १०, १; १७, ४; १२, १, ३३; पै १, १०४,१†; २, २२, ५†; १०, ३,३[g]; १७,४,३†.

सुमा(मा-अ)न्त[h]- -न्तम् मै २, १, २; ४[i]; ५, ६; काठ १०, ३; १३,१.

?समाकरम् पै ९,४,१०.

सम्-आ√कृ(करणे), सुमाकृणोषि ऋ १०, २५, ६; सुम्‌… आकृणुष्व[j] ऋ ५, २८, ३; मा ३३,१२; का ३२, १, १२; मै ४, ११, १; काठ २, १५; शौ ७,७७,१०; पै २०, ८, ७. समाकुर्वन्ति पै १९, ३४, ६; समाकरोमि पै १९, ३४, ६; समाकुरु खि ३, १५,३[l]. सुमाचक्रे ऋ३,३६,५; सुमाकरत् शौ ६,१४१,१[k]; पै १९,२२,७; सुम्‌…आ(आ-अ)कारम्, सुम् (आ)आ-अ)क्रम्)[?] मा १२, ५८; का १३,४,१४; तै ४, २, ५,१; मै २,७, ११; काठ १०, १२; १६,११; क २५, २.

समा-कुर्वाण- -णः शौ १३, १,८[l].

समा-कृण्वान- -नः पै १८, १५,८[l].

†सुमा-कृत- -तम् ऋ १०,८४, ७; शौ ४, ३१,७; पै ४,१२,७.

?समाकेत[m]- -तम् खि २,१३,१.

सम्-आ√क्रम् > समा-क्रामत्- -मन् पै ३. २५,११[n].

सम्-आ√गच्छ्, गम्, समागच्छन्ति मै १, ६, ७; समागच्छन्ति[o] मै १, ६,२; ७; समागच्छे पै १९,२९,१०. समाजग्मुः[o] काठ ७, १४; क ६,३.

सम्-आ√गा, सुमा(आ-अ)गाः शौ १२,३,३६; पै १७,३९, ६.

सम्-आ√गृभ्, सुमागृभाय शौ १८,२,६०.

सम्-आ√चि (चयने), सुमाचिनुष्व

a) समहाः [सं३ (विप. [मरुत्-])], असति (लेटि प्रपु१) इत्यप्यक्षरः शोधः।

b) पपा. नावग्रहः। नाप. स्त्री. (हायन-)। (√वृष् [*=√वड्क्] 'कौटिल्ये = वर्तने' > भावे) *वृष्य- (चक्र-)+मा- (*=ग्रा-[पूर्ति-]) > बस. *वृष्य-मा-> *स्युमा-> यनि. च हिमा- इति पर्यायान्तरं च (वैतु. अभा. <√सम् इति वा <सं √मा 'माने' इति वा, PW. प्रमृ. < सम्- इति ?)।

c) समाः इति शोधः। d) सपा. °मा <> °माः इति पाभे.। e) सुमाः इति पपा.।

f) सपा. °मा <> °माः इति पाभे.।

g) शोधः पृ २९८५ b द्र.।

h) वा. किवि.। बस. (वैतु. PW. MW. प्रतिवेदयर्थे नाप. < २सम- + अन्त- इति ?)।

i) तु. वै. सा. PW.; वैतु. GW. WI. ग. अभाव इति ?।

j) सु° इति स्वरः? यनि. शोधः।

k) सपा. पै ३,३४,११ आरब्धां सर्वतः इति पाभे.।

l) सपा. समाकुर्वाणः <> समाकृण्वानः <> तैआ २,५,२,२ समाचकाणः इति पाभे.।

m) सपा. खिसा १४,१ ?सुमाकेतुम् इति पाभे.।

n) सपा. शौ ४,११,१० अवक्रामन् इति पाभे.।

o) सपा. समागच्छन्ति <> समाजग्मुः इति पाभे.।

शौ ११,१,३६[a].

सम्-आ √तन्, समातनुप्व पै १६, ९२,६[a].

सम्-आ √दा (दाने), सम्…आ-(आ-अ)दत्त ऋ १,१४५,३[b].

समाददे खि ३, १५, १४[२].

समा-दाय शौ ९, ५, २३; पै १६, १००,१.

सम्-आ √धा, ¶समाधत्ते काठ २३,६; २४, ९; क ३८, २; समादधाति काठ ११, १[२]¶; समादधति शौ ६, ७६, १; पै १९, १५, १२; समाधेहि मै १,५, १४; सम्…आदधुः ऋ ५,१६,३.

¶समाधीयते मै ३,४, ४; काठ २२, १; सम्…आधीयते मै ४, ७, ३¶.

समा-धाय मै १, ८,९¶[२].

समा-धेय- -यः मै ३,७, ८¶.

समा-हित,ता- -तः शौ ४, ११,८; १३,१,५०; पै ३,२५,१०; १८, १९,८[c]; १०[२d]; -तम् ऋ १०, १३५,४ϕ[e], मा ९, २[f], का १०, १,४[f]; शौ १०,६,३५[g]; ७,२९; ११,९,१;२; १९, ५३, ७; ८; पै १२,२,७;८; १६, २२, ५[h]; ८२,१; २; १७, ९, १०; १० १[i]; १८, २२, २[j]; -ताः शौ १०, ७, ११; १३; १५; २२; ११,९,८; ९; पै १२, २, १४[k]; १६,८२, ८; ९; ८८ ३; १७, ८,२;४;७[l];९,३; -ताम् शौ ६, ७६, ३; पै १९, १५, १४; -ते शौ १०, ७,१५[l]; पै १०,३,४.

¶समाहित-तम- -मः मै ३, ८,१.

?समाधिदम्भात् पै १९,५२,१०.

?समा(म्-आ)न- सम् √अन् द्र.

२समान,ना[m]- -नः ऋ १, ११३,२; २,१३,२; ३, ५५, ४; ४, ३०, २२; ६, ५९, २; ७, २६, ३; ७२, २; ८, ७३, १२; १०, १९१,३; मा ५, २३; का ५, ६,२; तै १, ३, २, १[२]; ६, २, ११,२[२]; मै १,२,१०[२]; ६,८¶; २,२,६†; ३,७,२¶;८,८[२]; ४, ¶४,७;९; काठ २,५;९; ११[२]; १२; ३,३; २५, ९[२];२८,७¶; ३४,७¶; क २,५;४०,२[२]; ४४, ७¶; कौ २, ११०१†; शौ ६, ६४,२†; पै १,१४,१[n]; २०,३; ५३,५, १९,†७,३,४; ३२,१०; -नम्[o] ऋ १,२५,६; ९२, १०; १२७,[८(८, २३,२५)], १३०, ५; १३१, २; १४४, ३; १४६, [३; ३,३३,३; १०, १७,११][p]; १६४, २०; ५१; २, १२, ८; ३५,३; ३,२, ११; ६१, ३; ४, ५,७; ६, ६६,१; ७, ३३, ११; ५७,३; ६३, २; ३; ८६, ३; १०३, ६; ८, २०, ११; ४५, २८;७३,१२; ९९,८; १०, ५ २; २७, १६; ४१, १; ८९, ३; ९१, ६; ८; १२३, ३; ३; १९१, ३[२]; ४; खि ४, १०[२], ५; मा १३, ५†[p]; का १४, १, ५†[p]; तै २,३,८,२¶; ५, १२, २†; ४,३,११,१; २; ५; ¶५, १,२,२; ५,३, ३; ¶७, ३, ३, १;५,१, ६; मै ¶१. ४, ५; ७, ४; २, २, ६[२]; ३, ६¶; ५, १०†[p]; १३,१†; १०[२]; ३, ८, ९¶; ४,७, ३¶; काठ ९,३¶; १०, १२†; ११, १¶; १२, १¶[१]; १३, ९†[p]; १६, १५†[p]; २३, ९[२]¶; २७,७¶, २९,८¶; ३१,१५¶; ३३, ७¶; ३५,३†; ८†[p]; ३९,१०[२]; १३†; ¶क ८, ६; ३६, ६[१]; †कौ १, २०४; २, ३३४; ११०४; ३,३,६; †जै १, २२,१; २,१, ६; ३,२८,६; शौ ६,६४, २[२]†; ३†; १२९,३; ८,९, १२; ९, १४,२०†; १२, ३, १; ५२; १३, १, ४०; १५, १७,८; १८,४, २८†[o]; †२०, ३४,८;७२,१; पै १,५३,४,५[२];

[a]) सपा. समाचिनुष्व (कौसू ६३, ९ च) <> समातनुष्व इति पाभे.।

[b]) तु. वें. प्रमृ ; वैतु. सा. सम्…दमः इति?।

[c]) सपा. शौ १३,१,४८ समिध्यते इति पाभे.।

[d]) सकृत् सपा. शौ १३,१,५० समिध्यते इति पाभे.।

[e]) तु. सा.; वैतु. GW. प्र. अमावः।

[f]) =सपा. माश ५,१,२,७। तै १,७, १२,२ प्रमृ. तैबा २,३,९,२ तैआ१,२२,८ समाभृतम् इति पाभे.।

[g]) सपा. पै १६,४५,४ समाभृतम् इति पाभे.।

[h]) सपा. शौ ११, ९,१५ प्रतिष्ठितम् इति पाभे.।

[i]) सपा. शौ १०,७,३० प्रतिष्ठितम् इति पाभे.।

[j]) सपा. शौ १७,१,१९ प्रतिष्ठितम् इति पाभे.।

[k]) सपा. शौ १९,५४,४ प्रतिष्ठिताः इति पाभे.।

[l]) सपा. °हिताः <> °हिते इति पाभे.।

[m]) विप., सना. (तु. ऋ ५,८७,४)। सम्मान-(तुल्यप्रमाण-)>वस. यनि. (तु. अमा. प्रमृ.)।

[n]) पाभे. पृ ३२५५ h द्र.।

[o]) क्वचित् वा. किवि.। [p]) पाभे. पृ १५०८ i द्र.।

२,६, ५; ३३, ४; ३, २३, १; ९,४, २[२];३; १०;१२; १२, १; १३,७, ८†;१४,३; १६,१९,२; ६७, १०†; १७, ७,२; ३६,१; ४१,२;१८,१८,१०;†१९,७,३; ४[२],‡[a];२०,१२,७†[b]; -नस्मात् ऋ ५, ८७, ४; -¶नस्य काठ २०,१०;२१,३;२२,६; क ३१, १२; १८; ३४,१; -ना ऋ १०, १९१, ४; मै २, २, ६[२];†;‡[c]; काठ १०,१२[२];†;‡[c]; शौ ६,६४, ३†; पै १७, ३८, ३[d]; -नाः ऋ ३, ५८, ६; मा १९, ४५; ४६; का २१, ३, १६; १७; ¶तै २, २, ११, ६; ५, ३, १, २[२]; ¶मै १, ६, १२; ८, ७; ३, ८, ९; ११, १०[२]S; ४, ८, ४; ¶काठ २०, १०; २४, ९; ३३, ७; ३८, २S[२]; ¶क ३१, १२; ३८,२; पै ४, २७, ३; ९,४,५; -नात् ऋ २,१७,७; मै ३,१०, ४¶; काठ २०,४¶; क ३१,६¶; -नान् ऋ ६, ४, १; तै ४, ३, १३,३†; शौ ११,१, १२; २१; १५,५, ३;१६; पै १६, ९०,१; ९१,२; -नानाम् ऋ १०,१६६, १; ¶तै १,५,७,२;२,१,६,१[२]; २,११,५;६;३,४,३;४;६,२,२; ३,४,८,१; ७; ५,५, १S;९,२; ५,२, १,५[२]; २,२; ३,८, २;३; ४,२, ३; ६,७,३; ७, ४, ३S; ६, १, १, ३; ९,४;४, ११,१[२]; ५,२,१; ६,११,३; ७,२, ५,३; ३,४,२; ¶मै ३, ३, ३;९;४,१; ७,४; ८,९; ४, २, १;९; ५,१; ¶काठ ६,७; १२, ५; ७; २०, ११; २१, ४;५; २२,११; २९, ७; ¶क ४, ६; ३१, १३; १९; २०; ४५,८; शौ १६,३-४, १; १७,१,५; पै १,५३,१; १३,३, ६†;-नाम् पै २०, २४,३; -ने ऋ १,३४,३; १४४,[४(१४९, ४)]; १८६, ४; ६,५९, ५; ७, ६७,८;७६,५; ८,२,८; ९, ८९, ५; १०,१०,७; ३१,६; खि ४, १०[२], ३[c]; तै ७, १, ४, ३¶; मै १,८,२¶; काठ ६, ३¶; क ४, २¶; जै ४, १६,९†; शौ २,१, ५[e]; ३, ३०,६; १८, १,८†; पै २,६,३[e]; ५, १९, ६; -नेन ऋ १,९२,३; ३,५४,६; १०,१९१, ३[a]; मै २, २, ६†[a]; ४,८,४¶; कौ २, ११०७†; शौ ६, ६४, २†[a]; पै १,५३, ५†[a]; १९, ७, ३†[a]; -†नेभिः ऋ १, १६५, ७; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; -नेभ्यः शौ ८, २,१६; पै १६, ५,६; -¶नेषु तै २, ४, २, ३; काठ ६,१; १३, ३; क ३, १२; -नैः ऋ १, ६९, ४;¶तै २, २, ८,६; ११, ६.

समानी- -नी ऋ १०, १९१, ३; ४[c]; तै २, ३, ८, २¶;¶मै २, २, ६†; ३, ६; ३, ७, १; ¶काठ ११,१[२]; २३,९; क ३६, ६¶; शौ ३,३०,६; ६,६४,२†; ३†[c]; १२, ३, ३३[d]; पै १, ५३, ५†; ५, १९, ६; १९, †७, ३; ४; -नीः ऋ ४, ५१, ९; शौ १२,१,९; पै १७,१,७; -न्यः तै ७, ५, ४, १¶; -न्या[f] ऋ १, १३२, ४; १६५,१; ३, ५४,७; ५, ४८,२; ८, ८३,८; तै ५,५, ३, ३¶; मै ४, ११, ३†[g]; काठ ९,१८†; २२,६¶; क ३४,१¶; -न्याः मै २, १,८¶[h].

समान्-जन्मन्[i]- -न्मा मै २,१३, १०; शौ ८, ९, २२; पै १६, १९, १०.

समान्-तस् (:) ऋ ४, ५१,८.

¶समान्-त्र तै ३, १, २, ३;४, १०,२; मै १, ४, १२[२].

†समान्-दक्ष[i]- -क्षाः ऋ ७,२६,२; तै १, ४, ४६, २.

¶समान्-पात्र[i]- -त्रौ मै ४,७,१;४.

¶समान्-प्रभृति[i]- -तयः तै ५, ३, १, २; काठ २०, ४[j]; १०[२]; क ३१, १२[२].

†समान्-बन्धु[i]- -न्धू ऋ १, ११३, २; कौ २, ११००.

¶समान्-बर्हिस्[i]- -र्हिषो मै १,६, ८[k]; काठ ८, ८[२]; क ७, ३[२]; -र्हिषि काठ १०, ८.

समान्-मू(र्धन्[i]>)र्ध्नी- -र्ध्नीः[l] तै ४, ३, ११, ४; मै २, १३, १०; काठ ३९, १०.

a) सपा. °नम् <> °नेन <> तैब्रा २, ४, ४,५ संज्ञानेन इति पाभे.। b) पाभे. पृ १५०८ *i* द्र.। c) सपा. °ना (काग् १५,५ माग् १,८,१०;१२,६ च) <> °नी (तैआ २,४,४,५ आग् ३,५,८ विध २१,१४ च) इति पाभे.। d) सपा. °ना <> °नी इति पाभे.। e) पाभे. पृ १५०९ *b* द्र.।

f) क्वचित् वा. किवि. इति GW. प्रमृ.। g) पपा. सात. च °न्यां इति?। h) पपा. सात. च न्याः इति?। i) विप. । बस.। j) पाभे. पृ १७८८ *a* द्र.। k) °षि इति पाठः? यनि. शोधः (तु. संस्कर्तुः टि.)। l) पाभे. पृ १०३२ *o* द्र.।

समान-योजन[a]– -नः ऋ १, ३०, [१(५, ७५, ९)].

समान-लोक[a]– -कः शौ ९, ५,२८; पै ८, १९, ११.

†समान-वर्चस्[a]– -र्चसा ऋ १, ६, ७; कौ २, २००; जै ३, १८,७; शौ २०, ४०, १; ७०,३.

¶समानो(न-उ)दर्क[a]– -र्काः तै ५, ३,१, २; काठ २०, १०[१]; २१, ३; क ३१, ६[b]; १२[१]; १८.

समान-जन्मन्‌– प्रमृ. २समान– द्र.

समान-व्यान– सम्‌√अन्‌ द्र.

सम्‌-आ√नी, समानयते तै २,६,१, २¶; समानयतात्‌ पै १, ४३,३.

समा-नीत[c]– -तः मै ४,४,१¶.

?समआनृधक्‌ पै ३, ३६,१.

समान्त– समा– द्र.

सम्‌√आप्‌, > ईप्स, समाप्नोति शौ ९, ५, १४[d]; १०, ९, ६; १३, २, १५; पै १६, १३६,७; १८, २१, ९; १९, १९, १४; समाप्नुयात्‌ पै १६,९८,४[d].

समाप शौ १२, ३, ४५; पै ५, २७, ७?; ११, ५, ३; १४,३, १८; २१; १७, ४०, ५.

समाप्यते मा १९,१७; का २१, २, ६.

समीप्सति जै २, २, ६[e].

सम्‌-आप्ति– -प्तिः शौ ११, ९, २२; पै १६,८४,२.

सम्‌-आप्य– -प्याः शौ ११,३,१९; पै १६, ५४, १२.

सम्‌-आप[f]– -पम्‌ काठ २५, २; क ३८, ५.

सम्‌-आ√पृण्‌,समापृणः पै ८,१८,४.

?समाब्धत्‌ पै १७, २८, १.

सम्‌-आ√भिद्‌, आ···समभि-त्साताम्‌ पै २०, ३३, ५.

सम्‌-आ√भूष्‌, आ···सम्‌··· भूष-तम्‌ ऋ १०, १४३,६[g].

सम्‌-आ√भृ <> हृ. समाभर पै १३, ९, १५[h]; †सम्‌···आभर > रा ऋ १,५७, ३; शौ २०, १५,३; सम्‌···आभरत्‌ शौ १९, ५३, ४[i]; पै १२, २,४[i]; १९, ४८, १३; सम्‌ (आभरत्‌)[३] पै १९,४८,१३; सम्‌[४] (आभरत्‌) पै १९, ४८, १५; समाभरन्‌ तै १, ५, ३,२[j].

सम्‌···आभ्रियते मै १,९,५¶[k].

समा-भृत– -तम्‌ तै १, ७,१२,२[l]; मै १, ११, ४[l]; काठ १४, ३[l]; शौ ५,२५, १[m]; पै ५, २०,६; १६, ४५, ४[n].

समा(म्‌-आ)म्‌– सम्‌ √अम्‌ द्र.

?समा म कुण्डसे पै ६, २२, १८.

समाम्य– सम्‌√अम्‌ द्र.

सम्‌-आ√*यच्छ्‌, यम्‌ (यमने), समायच्छते तै ६,२,२,७¶.

समायमुः ऋ १०, ९४,६.

समा-यत्य काठ १२, १¶.

सम्‌-आ√यज्‌, †सम्‌···आयजन्त ऋ १०,८२, ४[o]; मा १७, २८; का १८, ३,४; तै ४,६,२,२; मै २,१०,३; काठ१८,१; क २८,२.

सम्‌-आ√यु,समायौति मै ३,६,२¶.

सम्‌-आ√रभ्‌, रम्भ्‌, > रिप्स, समारभे पै ३, ३६, ६‡[p]; १६, १५१, ८; ¶समारभामहै तै २, ४, २, १[२q]; काठ १०, १०[२q]; समारभन्त काठ १०,१०¶[q].

¶समारम्भयते तै २, ४,२,४[q]; काठ १०,१०[q]; समारम्भयत तै २, ४,२,२¶[q].

समा-रभ्य तै १, १,१२, १; मै १, १,१३; ४,१,१४[१]; ¶.

सम्‌-आरा(ण >)णा– सम्‌√ऋ द्र.

सम्‌-आ√रुह्‌, > रोहि, समारोहति तै १, ५, ७, १; २, ५,६, २; ५, ४, ७, १; ६, १, ७,३; मै १, ६, १३; काठ २२, १[q];

---

[a]) विप. । बस. ।   [b]) पाभे. पृ १७८८ *f* द्र. ।

[c]) नाप. (ग्रह-) ।

[d]) सपा. समाप्नोति<>समाप्नुयात्‌ इति पाभे. ।

[e]) सपा. कौ ३, ३,७ समीरसंति इति पाभे. ।

[f]) विप. (जलमध्यवर्तिन्‌- [देवयजन-]) । बस. [वैतु. पावा ६, ३, ९८ < सम्‌+आ+२अप्‌-इति, पागि.<सम्‌-+२अप्‌- इति, वोप. (६,७१ [तु. PW. प्रमृ.] <सम्‌ √आप्‌ इति ?)] ।

[g]) घा. *पूरणभावे =पूरणे वृत्तिः । 'हे नरा ! इव (*संभरति) संभृ (इमान्‌ मन्त्रौ) वाँ युम्नैः अग्ने (अस्मान्‌) सं (पूरयतम्‌) न (यथा) सिन्धुभीः (शृद्धिमत्यः) इव (*आपः) उत्सं (सरः [पूरयन्ति])' इति वा. ।

[h]) सपा. शौ ५,२९,१२ समाहर इति पाभे. ।

[i]) सपा. द्वितीये पादे सम्‌···पुर्येत्‌ इति पाभे. ।

[j]) पाभे. पृ ६७३ *g* द्र. ।

[k]) सुमीय इति पाठः ? >सुमिव इति शोधः ।

[l]) पाभे. पृ ३२८८ *f* द्र. ।

[m]) सपा. पै ३, ३९,५; १३,२, २ समाभ्रितम्‌ इति पाभे. ।   [n]) पाभे. पृ ३२८८ *g* द्र. ।

[o]) तु. मा. प्रमृ.; वैतु. उ. मम: पृथगेवाऽन्वयमिच्छुः ।

[p]) सपा. ऋ १,१०२,९ ह्वयामहे इति पाभे. ।

[q]) तु. सस्थ. टि. अनु ।

¶समारोहन्ति तै ७, ४, ११,३; काठ ३३, ३; पै १६, ६७,३†[a]; समारोहन् मै १, ६,३¶. समारुक्षत् मै १, ६, ११. समारुक्षन् मै १,६,१३¶. समारोहयते तै ३, ४,१०,५[1]¶; ¶समारोहयति तै ३, ४,१०,४; ५; ६, ६, १, १; मै १, ८, ९; ४,५,३[2];६,२;सम्…आरोहयामि शौ १८,४,१[b].

समा-रूढ- -ढः तै ३,४,१०,५¶.

समा-रोह्- -हः मै ३,३,९.

¶समा-रोहम् मै १,५,१०.

¶समावत्[c]- -वत् तै २, ५, ८, ४; ५, १,४,३; २,६,५; ७,१०,३[2]; मै १, ८, ४; ५,८; २, २, ७[2]; ५,३; ३,१, ३; ४, ६, ३; काठ ६,४[2]; ११, ३[2]; १९,२;५; २०, ६; ८; १३; २३, ७; २६, १०; २७, ९; ३०, ७; ३१, ९; ३७, १२; क ४, ३[2]; २९, ८; ३०, ३; ३१, ८; १०; १५; ३६, ४; ४१,८;४७,९.

समावती- -ती तै १, ६,१०, ५[2]¶; शौ ४,१८,१; पै५,२४,१.

¶समावच्-छ (< श) स (:), °वन्-शस् (: [मै.]) तै २,३,५, १; २; मै १, १०,९[2];३,३,४.

¶समावद्-भाज्- -भाजः मै ३, २,९[2]; ३,४.

¶समावद्-वीर्य[d]- -र्यः तै ६, १, ९, ५; -र्यम् मै ४, ६, २[2]; -र्याः तै ६, ६, ८, ३; -र्याणि तै ३,२,२, १; -र्यान् तै ५, ४, ३,३; ६, ६, ८,४; -र्ये मै ४, ६, ३; -र्यौ तै ५, ३, ४, ५; काठ २१,१; क ३१,१६.

¶सम्-आ√वप्, समावपन्ति मै १, १०, २०[2]; काठ ३६, १४[2]; समावपतुः मै १,१०,२०; काठ ३६,१४.

सम्-आ√वह् (प्रापणे), समावहान शौ ३, २४, ३; पै ५, ३०, ६; १९, ३८, ९; समावह शौ ३, २४, ५; समावहन् पै ८, ११, ६; ८.

सम्-आ√विश्, समाविशत् खि २, ६, १६.

सम्-आ√वृज्, समावृङ्क्ते तै २,१, २, ९¶.

सम्-आ√वृत्, समावर्तन्ते मै३,२,१. समाववर्ति ऋ २, ३८, ६; मा २०,२३[e]; का २२, १,८[e]; काठ ३८, ५[e]; पै २०,४९,४†; सम् (आववर्ति) मा २०, २३[2]; का २२. १,८[2]; काठ ३८, ५[2]; समाववृत्रन्[f] तै १,८,१४,२; मै २ ६,११; ४, ४,५; काठ १५, ७; सम्…आववृत्रन् ऋ ३,३२, १५[g]; शौ २०, ८, ३†.

समावृतत्[e],सम् (आवृतत्)[e] मै ३,११,१०.

सम्…आवर्तयन्ति ऋ ७, ७९, २; समावर्तयामसि खि ५, १, ४[h].

सम्-आ√वे>समो(मा-उ)त- -ताः शौ ११, ७, २४; पै १६,१५५, ३; १९,१४,७[i].

सम्-आ(आ√अ)श्(व्याप्तौ), आ… समश्नुवे, आ (समश्नुवे) पै २०,६०,१०.

सम्-आशिष्[j]- -षम् ऋ १,३०,२.

सम्-आ√श्रि>समा-श्रित- -तम् पै ३,३६,५[k];१३,२,२[k].

सम्-आ√श्लिष्> श्लेषि, समाश्लेषयेत् तै २,३,२,२¶.

सम्√आस्, समासते ऋ १, १६४,३९; शौ ९, १५, १८†; १३, २,२७; समासते ऋ ३,९, ७,७,१, ४; शौ १२, २, ५१; समासते पै १६, ६९, ८†; १३६,७; १७,३५,१; १८, २३, ४;सम्…आसत ऋ१०,९५,७.

सम्-आसमान[l]- -नस्य पै १६, १२०,१.

सम्-आसीन- -नानाम् शौ ७, १३,३.

---

a) सपा. ऋ १,१६४,१२ तस्मिन्नातस्थुः इति पाभे.। पृ ७३६ i अपि द्र.। b) समुपसर्गविहीनं योगं वदन् WI. चिन्त्यः (तु. सा. प्रमृ.)।

c) विप. (प्रतिमानतावत्-, तुल्यतावत्-) । समया- (°शुक्भाव-, नैकट्य-) > °समयावन्- > यनि.। तै. पपा. नावग्रहः (वैतु. पपा. [शौ ४,१८,१] सम्-व° इति, पाका [५, ४, २५] भा. सा. < सम्- + आवतुप् प्र. इति ?)। d) विप.। बस.।

e) सपा. समाववर्ति (तैत्रा २, ६,६,५ काश्रौ १९, ५, २० आपश्रौ १९,१०,७ प्रमृ. च) समावृतत् (माश्रौ ५, २,११,३८ प्रमृ. च) इति पाभे.।

f) पाभे. पृ ७१५ c द्र.। g) तु. सस्थ. टि. २अभि।

h) पाभे. पृ ३२२५ q द्र.।

i) सपा. शौ ६,६९,१ तपोजाः इति पाभे.। पृ १४६० m अपि द्र.। j) विप.>नाप. (सोम-)। बस.।

k) पाभे. पृ ३२९० m द्र.।

l) =सम्-आसीन-। उप. ईकाराऽभावः उसं. (पा ७,२,८३)।

सम्-आ√सद्, सम्…आसत्ति ऋ ३,३०,१८; काठ ८,१७†.

सम्-आसमान- प्रमृ.सम्√आस् द्र.

?समासावितुः[a] खि ३,१५,१३.

?समाखृजन्तु[b] मै ४,२,१०.

सम्-आ√सृप्> समा-सृस- -सस्य मै ३,९,५¶.

सम्-आ√स्था, समातिष्ठन् मै ३,८,१०¶.

सम्-आ√स्तृ, आ…समस्वरन् ऋ ९,७३,[५; ६][c].

¶सम्-आ√हन्, समाहन्ति तै १,६,९,२; समाघ्नन्ति तै ७,५,९,२; समाघ्नन्ति मै १,४,१०.

समा-हन्यमान- -नानाम् मै ४,८,१

सम्-आ√हा(गतौ)>समा-हाय मै ४,१,१२¶.

समा-हित- समा√धा द्र.

सम्-आ√हृ, समाहरन्ति काठ १२,२¶; समाहरः पै ५, २०, ५[d]; समाहर शौ ३,२४,५[d]; ५,२९,१२[e]; पै १९,२८,७[d].

समा-हृत,ता- -ताः खि ३,१०,२[f]; ४,६,२[g]; कौ २,६५१[f].

समा-हृत्य मै १, ८, ६¶

सम्√इ (गतौ), समुयन्ते ऋ ७,८३,२; सम्…अयन्त ऋ ६,२६,१; समेति ऋ १, १६२,१८; ३,५४, ५; ७, १०३, २; १०, १७, १[h]; ८८, १५; मा १९,४७†; २५, ४१; का २१,३,१८†; तै ४, ६, ९, ३†; ५,२,४, १¶; ¶६, ३, १०, २[i]; ४,१,५[i]; शौ ४, ३४, ४; १८,१,५३†[h]; समेति ऋ १,१,१४, मै २, ३, ८†; समेति †काठ १७,१९; २०, १[2]¶; ३८, २; ४६, ५; क ३१, ३[2]¶; पै ६,२२, ४; १३. १४, ३; सम्…एति ऋ ९,६१,८; मा ३२,८[j]; का ३५, ३, ५[j]; मै ३, २,३¶; कौ २,४३१†; जै ३, ३३,७†; †सम्(एति) ऋ ९,६१,८; कौ २, ४३२; जै ३. ३३,७; संयन्ति ऋ ९, ११३, ५; संयुन्ति ऋ ५ ९,५; तै ३, ४,८, ३¶; शौ ४, ११, १२; ६,२५,१[l]-३[l], संयन्ति पै ३, २५,८; १९, ५, ४-६; †सम्…यन्ति ऋ १, ३१, १०; ९,७२, ६; †सम्…यन्ति ऋ १,११०, ७; २, ३५, ३; तै २,५, १२, २; मै २, १३,१; ४, १२, ४; काठ ३५, ३[k]; कौ ३.३,६; जै २,१,६; सम्…यन्ति पै ५,७,१[l], सम्…यन्ति क ४८, ४†; †सम्(यन्ति) ऋ १, ३१, १०; ९, ९५, ३; कौ १,५४४; जै १, ५५, १०; सम्…एषि ऋ ९, ९७, ५५; †समेतु ऋ १, ९१, [१६; ९,३१, ४]; ६, १९, ९[l]; मा १२, ११२; का १३, ७, ११; तै ३, २, ५, ३; ४, २,७,४; मै २,७,१४; ४,११,४[l]; काठ १६,१४; क २५, ५; पै ८,८,५§; २०,५१,४; संसमेतु मा ६,२०; का ६,४,५; तै १, ३, १०, १; ६, ३,११, २; मै १, २,१७[m]; काठ ३,७; क २, १४; संयन्तु ऋ १, १२५,७[l]; शौ ४, १५,८[l][n], ११, ११, ११; †सम्…यन्तु ऋ १, ९१, १८[o]; ३,३०, २१; मा १२, ११३[o]; का १३,७,१२[o]; २८, १३, १; तै ४, २, ७,४; मै २, ७, १४; काठ १६,१४; ३७,५; क २५,५; कौ ३,३,२; जै २, १, २; शौ ४, १५, १§[l]; पै २०, ५१,६; †सम्(यन्तु)[o] ऋ १, ९१,१८[2]; मा १२, ११३[2]; का १३,७,१२[2]; तै २, ३, १४,३; ५, १२,१; ३,१,११, १; ४, २, ७, ४[2]; मै २. ७, १४[2]; ४, १३, १०; काठ १६, १४[2], ३५,१३; ३७, ५[2]; क २५,५[2] ४८,१३; कौ ३,३, २[2]; जै २

[a]) सपा. शौ ७,१३,१ च मा समितिः इति पाभे.।

[b]) सम्.मा, सृजन्तु इति शोधः (तु. तै ४,७,१२,२)। सपा. आपश्रौ ७,१७,१ प्रमृ. मरुतौं अवन्तु इति पाभे.।

[c]) तु. सा. GW.; वैतु. PW. आ स्वाअ. सन् क्रिवि. इति। सपा. पै ६.११,३ संवमृतुः इति पाभे.।

[d]) सपा. °रः <>°र इति पाभे.।

[e]) पाभे. पृ ३२९० h द्र.।

[f]) =सपा. काश ९.६:१। सिगा १८,२ °हिताः इति, तैआ १,४,८,५ °भृताः इति च पाभे.।

[g]) सपा. सिसा २७, २ कादि १०९ : ४ आपमं २,८,२ °हिताः इति, हिगृ १,१०,६ °भृताः इति च पाभे.।

[h]) पाभे. पृ २८९२ h द्र.। [i]) तु. सस्थ. टि. २अभि।

[j]) पाभे. पृ २२११ a द्र.। [k]) sch. स्वरामात्रविन्त्यः (तु. मूधे, ऋ २,३५,३ च)। [l]) सपा. °न्ति <> °न्तु इति पाभे.। [m]) सुग्म° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मा ६,२० प्रमृ.)। पृ ५२३ सस्थ. सम् इति नेष्टम्।

[n]) पाभे. पृ ३००६ n द्र.। [o]) सपा. माश ७,३,१,४६ प्रमृ. सम् …यन्ति, सम् (यन्ति)[2] इति पाभे.।

१, २[२]; पै २०, ५१, ६[२]; समिहि मै ४, ९,१८; समितम् मा १२,५७[a]; का १३, ४,१३[a]; तै १,१,११,२[b]; ४,२, ५, १[a]; ५,२,४,१[२]¶; मै २, ७, ११[a]; काठ १६, ११[a]; २०, १[a]; क २५, २[a]; ३१,३[a]; समैत् काठ १२, ३¶; समायन् ऋ १०,२७, ८; समायन् ऋ १०, ३१, ५ समियुः तै २, २, ७, ४[c]¶.

समीयुतुः ऋ १०,११३,७.

२सं-यत्[d]– -यतोः शौ १६,८, २५; -यन् शौ ९.५,३३; -यन्तम् शौ ९.५,३३; पै १६,१००,६.

संयती– -ती ऋ ५, ३७,५; ९,६८,३; –तीम् पै १६, १००, ६[e]; -तीम्ऽ-तीम् शौ ९, ५, ३३[e].

संयुद्-वसु[f]– -सुः मा १५,१८; का १६,४,७; तै ३, २, १०,२; ४,४,३,२; मै १.३,९; २, ८, १०; काठ १७,९.; क २६, ८; शौ १३,९,३.

संयुद् वीर[g]– -रम् ऋ २,४,८.

सम्-इत– -ताः ऋ ७ ८३,७.

सम्-इति– -तयः शौ १२, १, ५६; -तिः ऋ १, ९५,८;१०,११,८; १९१,३; खि ३, १५,१३[h]; †मै २,२,६;४,१४,१५; शौ ५,१९, १५; ६, ६४, २†; ८८, ३; ७, १३,१; १५,९,२;१८, १,२६†; पै १. ५३, ५†; ८, १४, ८†; ९,१६,२; १९,†७,३; ४; २०, २०, ९: १०; -तिम् ऋ १०, १६६, ४; काठ ३७, १४¶; शौ ८,१०,११; पै १,६६, ३: १०, ६,४; १५,१०,३‡[i]; १६,१३३, ६;१९,९९,१२;३५,११†; २०, २८,९; -तीः ऋ ९,९२,६; शौ १८,२,५६; -तेः शौ १५,९,३; -†तौ ऋ १०,९७,६; मा १२. ८०; का १३,६, ६; तै ४,२,६, २; मै २,७,१३; काठ १६,१३; क २५,४; शौ ८, १०, १०§; पै ११, ६,९; १६. १३३, ६§; -त्याम् शौ १२. ३, ४६; ५२; पै ५,२९, ५; १०, ४, २; १७, ४०,६; ४१,२.

सामित्य[j]– -त्यः शौ ८, १०, ११; पै १६, १३३, ६; -त्यैः शौ १३,१,१३[k]; पै १८,१६,३.

†सम्-इथ[l]– -था ऋ ९, ९४, ४; -थात् पै ८,१३,११‡[m]; -थानि ऋ १,५५,५; -थे ऋ २, २४, १३; ३,१,१२; ५४,४; ४,३८, ९; ५८.११[m]; ६, २५, ६; ७, १००,६;९, ७६, ५; १० २५, ९; मा १७, ९९[m]; का १९, १, १२[m]; तै २, २, १२, ५; मै ४, १०,१; काठ ४०, ७[m]; कौ २, ९७५; जै ४, २३, ७; -थेषु ऋ १,७३,५; ४, २०.८;४१, २;७, ८३, ९; १०,४८,९;६४,६; मा ९,१७; का १०, ३, १०; २३, १,११; तै १,७,८,२; मै १,११, २; ४,१४,१५; काठ १३,१४.

समिक्ष्य[n]– -क्ष्यम् मै ३,५,२¶[o].

सम्√इङ्ग्, समिङ्गयति ऋ ५, ७८,७.

?समितौ पुरस्तात्[p] पै १७,३९,६.

?समित्यनो[q] पै १९, २५,१०.

?समिदाम्[r] पै ४,३४,६.

समिद्ध–, समिद्धि–, समिद्धत्– सम् √इध्, न्ध् द्र.

सम्√इध्, न्ध्, समिन्द्धे,न्धे ¶तै १, ५,४,२; २.६,९,४; ५,२, २,६; ४,१, ३; ५, ५, ३; ६, १; ७, २, ३; मे १,५,११; ३,४, ६¶; ४,९, २३[c]; ¶काठ ७,९; ८,२; २२,८; ¶क ५,८; ६,७;३५,२;

[a]) = सपा. माश ७,१,१,३८;१२,४,३,४ काश्रौ १७, १,१९;२५,३,१४ प्रमृ. । आपमं १,३,१४ सुमयाव इति पाभे. । [b]) सपा. मा २, १७ का २,४,५ अपीतम् इति पाभे. । [c]) तु. सस्थ. टि. २अभि ।

[d]) विप. । नाप. (शौ ९,५,३३) ।

[e]) परस्परं पाभे. । [f]) विप., नाप. । बस. ।

[g]) विप., बस. । [h]) शोधः पृ ५७३ e द्र. ।

[i]) पाभे. पृ ३२८२ l द्र. ।

[j]) तत्रसाधवीयः घ्यः प्र. उसं. (पा ४ ४,१०१) ।

[k]) °त्यै इति पपा.! यनि. शोधः (तु. W. B. WI. प्रमृ.) । [l]) नाप. (युद्ध-) ।

[m]) सपा. °थात् <> °थ्रे (आपश्रौ १७,१८,१ च) इति पाभे. ।

[n]) विप. (*बहुवर्षीय-, दीर्घ- [वयस्- = आयुस्-]) । १वर्ष– + भिक्ष्– (भाप. [*= भुज्य– < √*भृष् भृशभावे] *= बहुत्व-)> पस. *वर्ष-भिक्ष्– > मत्वर्थे *वर्षभिक्ष्य–> *सभिक्ष्य– > यनि. ।

[o]) सस्थ. ? भूत्वा>भुक्त्वा(<√भुज्) इति शोधः ।

[p]) पाभे. पृ ३२५८ i द्र. ।

[q]) *समिति-वर्धन- > °नः > °नो इति शोधः (द्र. छन्दः) ।

[r]) सपा. शौ ४, २५,४ शिमिदाम् इति पाभे. ।

शौ ७, ८७, ६; पै २०, ३२,२; सम्…इन्धे,न्धे ¶मै १,६, ५; ७; ३,३,३; ९; १०; ४,२; ३; ¶काठ २१. ३; १०; क ३१, १८¶; शौ ५, १८, ५; पै ९, १७, ७; †सम्…इन्धे ऋ ७, १,१६; ८, १; कौ १, ७०; जै १,७,८; सुमिन्धते ऋ १, २२, [२१; ३. १०, ९]; ३६, ७; ३, २७, ११; मा ३४. ४४†; का ३३,२,७; तै ४,४,४, ३‡[a]; मै २, ७, १६; कौ २, २५९‡[a]; १०२३†; जै ३, २२, ६‡[a]; शौ ११,३,१७; १२,२,११; १८,४, ४१; समिन्धते तै ४, ७, १५, १[b]; मै ३. १६, ५[b]; काठ २२, १५[b]; ३९, ३, १५; पै १६. १०३, ९; १७, ३१,१; सम्… इन्धते ऋ १, ३६,४; ३. १०, १; ७, १६, ३; ८, ६०, १५; तै ४, ४, ४, ५; कौ १, ४६; जै १, ५, २; सम्… इन्धत ऋ १,४४, ७; २, ३५, ११; कौ १. ५९‡[c]; जै १, ६, ५‡[c]; सुमिन्धे[d] मै ४, ९,२३[e]; समिन्धताम् मा १२, ४४; का १२, ७, १९; १३, ३, १५; तै ४,२,३,४; ५,२,२,६; मै १,७, १; ?सुमिन्धताम्[e]मै ४,९,२३[e,f]; काठ ८, १४; ३८, १२; क ८,

२; पै १९, ५१, ३; सम्… इन्धताम् ऋ १, १७०, ४; सम्…इन्ध्वम् ऋ १०, १०१, १,¶सुमैन्द्ध[g] काठ ८,२; क ६,७; ?सुमैन्धत् मै १,६,५¶[g], सुमैन्धत तै ५, २, २, ६¶; सुमिधीमहि ऋ ३, २७, १५;५,१३,१;२१, १; २६, ३; ८, ३३,१६; १०, १६,१२; मा २,४; ३,१८;१९, ७०†; का २,१,५; ३,३,८;२१, ४,२०†; तै १, १, ११,२†; ५, ५,४; २,६, १२, १†; मै १,१, १२†; ५, २; १०,१८†; †काठ १,११; २,९; ६, ९S; ७, १३; २१, १४; ३९, १३; क १, ११†; ४, ८; कौ १,९३; †२, ८७३; ८९०; जै १, १०, ३: ४,१३,५†; शौ १८, १, ५६†; ५७; २०, १०२, ३†; पै १८, ६,९.

†सुमीधे ऋ ६, १६, १५; मा ११,३४; का १२, ३, ७; तै ३, ५,११,४; ४,१,३,३; मै २, ७, ३; काठ १६, ३; †समीधे ऋ ३, ५, १०; १०, ६९, ३; ४, ९८, ८; मै ४, ११, २; काठ २, १५; सुमीधिरे ऋ ३, २९, १५; ५, ८, १; ७; ११, २[a]; १०,११८,९; १५०,४; मा ११, ५४; का १२,५,५; तै ४,१, ५,

२; मै २, ७, ५; काठ १६, ५; ३९, १४†[f]; सुमिन्धिष्ट[h] मै ४, ९, २५[i,i]; सुमिन्धिपताम्[i] मै ४. ९, २५[e]; समिन्धिषीमहि पै २०,५६,८.

सुमिध्यते ऋ १, १२, ६; ३, २६,३; २७,१४; १०, १५१,१; मा २८,१; का ३०, १, १; †तै १,४,४६,३; ३,५, ११, ५; ५, ५,६,१; मै ४, १०, २†; †कौ २, ११४; ८८९; †जै ३, १८, १;४,१३,४; शौ १३,१, ४८[j]; ५०[k], २०, १०२, २; समिध्युते ऋ ४, १५, ४; समिध्यते †कठ ६,५¶; ८,१०; १५,१२; २०, १४; ३४, १९; †क ४. ४¶; ६.२‡[l]; ७,६,४८,१; †सम्… इध्यते ऋ ३,२७,१३; १०,९१, १; कौ २, ८८८; जै ४, १३,३; शौ २०, १०२, १; †सुमिध्यसे ऋ ३,२१,३; २४, २; २५, ५; १०,११८,५;१५०,१; १९१,१; मा १५,३०; का १६,५,११; तै २,६ ११, ४; ४, ४, ४, ४; मै २,१३,७; ४, ११, ५; काठ २, १५; १६,२१; शौ ६.६३,४; पै १९, ७, १; †समिध्युसे ऋ ८, ४३,१४; तै १,४, ४६, ३; ३, ५,११,५; मै ४,१०,२; जै ३, ४६, १; समिध्यसे कठ १५,

[a]) सपा. सुमिन्धते <> सुमीधिरे इति पाभे.।

[b]) पाभे. पृ ८०१ *m* द्र.।

[c]) पाभे. पृ ८५२ *p* द्र.।   [d]) टपु१ रूपम्।

[e]) सम् + °इन्ध- (भाप.) > यस. °सुमिन्ध- > नाधा. √समिन्ध् > प्रपु१ इति।

[f]) सपा. तैआ ४, ४१, १-२; ५; ६[e] सुमिन्नाम् इति पाभे.।

[g]) सपा. सुमैन्द्ध <> ?सुमैन्धत् इति पाभे.।

[h]) सम् + °इन्धिष्ट- (भाप. [तु. √निरु > निरुष्ट- इति पर्यायान्तरम्]) > यस. °समिन्धिष्ट- > नाधा. √समिन्धिष्ट् > अष्टसु प्रकरणेषु प्रपु१ °ष्टन् इति, चतुर्षु प्रकरणेषु टपु१ °ष्टम् इति शोधो इति मतम्।

[i]) वि. (सुदीप्र-)। सम् + °इन्धिष- [भाप.] > यस. °समिन्धिष- > नाधा. > √समिन्धिष् > यनि.।

[j]) पाभे. पृ ३२८८ *c* द्र.। [k]) पाभे. पृ ३२८८ *d* द्र.।

[l]) पाभे. पृ ३२८१ *d* द्र.।

१२†; पै ५,१४, ३; १६, ८९,
४[a]; सम्…इध्यसे ऋ ५, २८,
४; समिध्यस्व शौ ११,१, ४[a];
सम्…इध्यस्व मा २७, २; का
२९,१,२; तै ४,१,७,१; मै २,
१२,५; काठ १८, १६; क २९,
४; शौ २,६, २; पै ३,३३, २.
सम्-इद्ध,द्धा– -द्धः ऋ १, ९४,
१४; १४३, १; १८८, १; २,
३,१; १०,१; ३,५,१; [४; ५,
३,१]; १८,५; ५,२१, ४; २८,
१;५;५८,३; ६. १६, ३४; ७,
१२,१; १७, १; ७८, २; ९३,
७; ८, ५८, २; १०३, ९; ९,
५, १; १०,३,१; ७०,७; ८७,
१; २; ८८,७; ११०,१; १५०,
१; खि ३,१८, १; मा २०,३६;
५५; २१, १२; २३, ५७; २९,
१;२५†; ३३, ९†; का ३, २,
८;३, २८; २२, ४, १; ६, १;
२३, २,१; २५, १०, ५; ३१,
१,१; ४, १†; ३२, १, ९†; तै
१,२,१४,६†; ६,६, २; ७, ६,
४; २, ५, ८, ६†; ४, ३, १३,
१†; ५,१, ११, १¶; मै १, ८,
४¶; २, १३, ५†; ३, ११,१;
३; ११; १६, २; ४, १०, १;
११, २†; १३, ३†; १४, १३;
काठ २, १४†; ४, १४; १६,
२०†; ३१, १५; ३८, ६; ८;
१०; ३९,१३†,४६,२; †कौ १,
४; २, ३२९; ६५४; ७४६;
८९६; †जै १, १, ४; ३, २०,
१३; २२,१; ५४, ४; ४, १३,
९; शौ ५, १२, १†; ७, ७७,
१; ३; ८,३,१†; २†; ८, १७;
११,१,४;७, ६; १२, २, ११;
१८†; १३,१,२८;३,२३; पै १,
८६,२[a];१२,१,१४†; १६, †६,
१;२;३०,८; ८९,४; १५०, ९;
१५१,१;७; १५२,५; १५३,६;
१७.३१,१;७†;१८,१७,८;२०,
११,६; ७; –द्धम् ऋ ३,९, ७;
६,१५, ७; ७, २, ३; ४४, १;
खि ४,५,२३; ५, ७, १, १; मै
४.१३, ३†; कौ २, ९१७†; जै
४.१५,१०†; शौ ७, ७८, ४; पै
५.३६.७;८; –द्धस्य ऋ ३,८,
२;५,१,२;२८,४; मै २.१३,७,
४,१३,१; काठ १५,१२; कौ २
१०९७, –द्धा मै ४, ९, २३[b];
२५[b]; पै २०, ५४,१; –द्धाः ऋ
१०, ३५, १३; †मा १८, ३१;
३३,५२; †का २०,१, २; ३२
४,९; तै ४,७,१२,१; मै २,१२,
१; काठ १८, १३; क २९. २;
शौ १८, ४,१२; –द्धे ऋ २, ९,
३; ३,५५,३; ४, २५, १; ३९,
३; ६, ४०, ३; मा १७, ५५;
७५†; का १८,५,६; ६, ११†;
तै ४,६,३,२; ५,४†; ५,५, ६,
१¶; मै २. १०, ५; ६†; काठ
६. ५; ७, १६†; १८, ३; ४†;
२७,७¶; क ४,४; २८,३; ४†;
शौ २,१२,८; १०, ६, ३५; पै
२,५, ७; १९. ५४, २; –द्धेषु
ऋ १,१०८,४.
समिद्धा(द्ध-अ)ग्नि– -ग्निः ऋ
५,३७,२; १०,६३,७.
¶सम्-इद्धि– -द्धिः काठ २२,१०;
३१,१५; क ३५,४;–द्धै तै ५.
३,७,४; ६,२,२,७; मै १, १०,
१३; ४,८,५; काठ २९, ३; क
४५,४.
!समिद्ध्[c]– -द्धारम् खि ५,५,१०.
सम्-इध्[d]– -इत् ऋ ५, ६,४; १०,
५२,२; ८०,२; खि ५, ५, ८;
मा २,५; १४; ५,३५; ८, २७;
२०,२३; ३८, २५; का २, १,
६;३,९; ३,२,८; ५, ९, १; ९,
४,४;२२,१,७; ३८,५,७; तै १,
४,४५,३; ४, ४, ४, ६†; १२,
१; ५,७,८,२;३; मै १,३, ३९;
५,२[1]; ८[2]; ¶८, ४[2]; ६; १०,
१३; २,१३, ७†, ३, १६, ४;
४,६,३¶; ८,५; ९, २३[4];२५[4];
काठ ४.१३; ६, ५¶;९[1]; ७, ६;
९,६†; ७; २२, १४; २९, ३;
३६,७; १४; ३८, ५; ४५,२१;
क ३,११; ४,४¶; ८[1]; ५, ५;
८,१०; †कौ १,४३९; २,३७२;
†जै १, ४१, १; ३, ३०, १५;
शौ ७, ९४,४; १०,५,४३; ११,
७,४; १८, ४, ८८†; १९,६४,
४?[1]; पै १,६३, २; १६, १३२,
९; १५३, ४; २०, ५२, ६;
–इत्ऽ-इत्,द् ऋ ३, ४, १;
–इधिः ऋ ३, १,२;६,१६,११;
८,४३, १२; मा ३, ३; का ३,
१,३; †तै २,५,८,१;४; कौ २,
११†; जै ३,२, २†; –इधः ऋ
१,१६४,२५; ३,२, ९; ४,५८,
८; १०, ५१,२; ९०, १५; मा
३,४; १७,७९; ९६†; २३,५८;
२७,११; ३१,१५†; का ३, १,
४; १८,६,१५;१९,१,९†; २५,
१०,६; २९,२,१; ३५,१,१५†;
ते १५,२,४;३,२; ४, ३; ¶२,

[a]) सपा. समिध्यसे<>समिध्यस्व इति पाभे.।
[b]) छन्दः- इति संभाव्येत (तु. सपा. शौ ८,२४,१)।
[c]) भाप. (दीप्ति-), विप., नाप. (काष्ठ-विशेष-)।
[d]) वैतु. BW. सम्, इद् इति ?।

६,१,१[२]; २;४; ३, ५, ५, ३; ४,१,८,१;६, ५, ५;५, ४, ६, १¶; ७,५; ६,९.३¶; ७,४,१; ८,१[२]; मै १.३,३५†; ५,८¶[२]; ६,२;५[३]¶;७[२]; १२¶,२,१२,६; ३, १,९¶; ३,८¶; ९; ४, १, १३¶; १०, ३[a]; काठ ७, १४; १५[६]¶;८,३; १८ ४;१७; १९, १०[३]¶[b];२०,१५[a]; २१,८¶;९; २२,१२[३]¶; ३४, १९; ३५,४; ४०, ५; ७†; क ६, ५[६]¶; ८; २८,४; २९,५; ३०,८¶; ३५, ५¶,४८,१;३;५; जै २, ४,२†; शौ ५,२२,१; २६, १;२७, १; २९,१४; १५;८, ९, १८; ९, १५.३†; १९,६, १५†; ६४,४; पै ८,१३,८†; ९, १-२, १; ५, १३†; १३,१,१; १६, १९, ८; ६८,३†; २०, ४२, १; –इधम् ऋ २,६,१; ३७, ६; ५, ४, ४; ७,२,१; १०,६९,१०; ७०, १; खि ४, ६ ११![c]; मा ८, २४; २०,२४; का ९,४,२; २२, २, १; तै १, ४,४५,२; ५,७,५¶; ८,१३,१; २.६, ९, १¶; ¶५, १,१०,१; २,२, ४; ४, ७, ४; ५; मै १,३,३९;६.५¶,८,४¶; २,६,१०; काठ ४.१३;६,५[२]¶; १५,७; १३; १९. १२¶; २२, १०¶; ३५, ११[२]¶; ¶क ३, ११§; ४, ४[२]; ३०, ८[२b]; ३१,२; ३५.४; ४८, १७[२]; शौ ६,७६,३; ११,७,१३;१०,२९; १९, ६४, १; पै १६, ८७,१०; १५४,४; १९,१५, १४; –इधा ऋ १, ९५, [११; ९६, ९]; ३ ५,९; १०; १०, [३; ७, १४, १]; ४, ४, [१५ (५, ४,७) ७. १४,२]; ५,१,१; ६,१,[९; १०, १२२,३]; [१० (७,६३,५)]; २, ५;५,[(४, ४,७)५]; १५,६; ७; १९; ७,७२,४; ८,१९,५; १४; ४४, १; १०, १२, २; ८७, ८; ९१,११; खि ५,७, १, १; मा ३,१; ६,२६; १२, ३०†; १५, २४†; २१,१२[d]; २९; २८, १; का ३,१,१,६.७,३;१३,३,१†; १६,५,५†; २३,२,१[d]; ४, १; ३०,१,१; तै १, २, १४, ६†; ३,१३,१; †४,२,३, १; ४, ४, १; ५,२, २, ४; ६, ४, ३, २; ६,३,५¶; मै १,३,१; ९, २[e]; २, ७, १०; १६; १३, ७†; ३,२,२; ११,२;११[d]; †४,११, ५; १३, २; ६[१]; १४, १५; काठ ३ ९; ६, ११†; ७,१२†; १३[१];८,२¶; ९,१०[e]; १५.१३; १६,१०; १८, २०[१]; १९, १२; ३८,१०[d]; ३९.३; १५†; क २, १६; ६, २†, ३; ७¶; २५. १; ३१,२; †मै १, ७३; २,९१७; १०९७; †जै १, ८, १; ४,१५, १०; शौ ८, ३,८†; ११, १,४; ७,४[२]; ६; १३, २, ४६†; १८, १, ३०†; १९, ६४, २; पै ८, १४,११†; ९,२०,१-१२; १६, ६,८†; ८९,४;१५१,७; १५२, ५; १५३,४[२]; ६; १८, २५,६†; –इधि मै १,८,१०;–इधौ ¶तै २, ६,६,३,६,२,१,६; मै १,८,४¶; काठ ३१,१०¶; क ४७, १०¶; शौ ११,७,९;पै १६,१५३,८.

सामिधे(न्य[f]>)नी[g]– -नीः मा १९, २०; का २१, २, ९; ¶तै १, ६,१०, ४; २, ५,८,२; ११,३[२]; ५, १, ८, ५; ६, ३,७, १[२]; ७,३,११, २§; ¶मै १,४, ११; ७,३[२]; १०,१५; २,१, ८; ११;३,३;५,१[२]; ३,४,६;७,२[२]; ४,३, ७,५,३[२], काठ ९, १[२]¶; ¶३६,९; १४; ४३,१; ¶क ८, ४[२]; ३८,१[h], –¶नीनाम् तै २, ५, ७, ५[२]; ८, ४; मै १,४,११; ७, ३, ९, ५; काठ ९, १; ३१, १५; क ८, ४; –¶नीषु तै २, ५,८,४; मै ३, ८, ७; काठ ९, १४; १०,११; ११. ५; १२४; –¶न्यः तै २. ५, ७,५; ८,४; मै १,९,५; काठ १०, ५, १२, ६;७;१३,१[१]; २३, ८; २४,८[h].

[a]) = मना. तैब्रा ३,५,१,१ । आश्रौ २,८,६ शाश्रौ १, ७,१ माश्रौ ५.१.२,६ 'इध'ऽ-इधः इति पाभे. ।

[b]) मना. °ध <> °धम् इति पाभे. ।

[c]) विराज१° इति पाठपाठः? °वि-राजम्–> -जमा, (सम् √इध > भावे) °सम्-इधमक– + (√भृ °ईनी'> भावे) °भृत्->मत. °समिधमक-भृत्-> °समिधंकर–>साधा. °समिधं√कृ>समिधांकृ इति द्विरेफपरतः लोपः (वैतु. °समिधा समिधा इतिमात्र-पदलोपः?) । मन्त्रोऽयं Sch. टि.द्र. (तु. खिसा २७, ११)। एतदनु पृ २८९४ 'विर.ज' खिसा २७.११ इति नेष्टम् ।

[d]) = सपा. तैब्रा २. ६,१८,१ काश्रौ १९,७,२० । शौ १३.१,२८ पै१८,१७,८ समिधानुः इति पाभे. ।

[e]) मना. तैआ ३,८,२ इध्मेन इति पाभे. ।

[f]) वेण्यण् प्र. (पावा ४,३,१२०)।

[g]) नाप. (ऋग्-विशेष-) । स्त्री. ङीप् प्र.(पा४,१,४१) ।

[h]) सपा. °नीः <> °न्यः इति पाभे. ।

¶समिद्-वत्- -वति तै २, ६, ९,१.

समिद्वती- -ती पै २०,५२, १०.

†सम्-इधम्[a] ऋ १,९४,३; कौ २, ४१६; जै ३. ३२,६; पै १२, १,४.

सम्-इधान- -०†न ऋ ४,४, ४; ६,११; ८, ६०,५; १०, १५०, २; मा १३, १२; का १४,१, १२; तै १,२,१४,२; मै २, ७, १५; काठ १६, १५; क २५,६; कौ १, ४२; ३, ४, १8; जै १, ४,८; २, २, १8; -नः ऋ १, १४३,७; २,२, ६; ३,४, [११; ७,२,११ (५, ११,२; १०,१५, १०;७०,११)],५,८,४; १४,१; २६,६; ६,४८,७; ७,९,६; ६७, २; ८,२५,१९; ४४,९; १०,२, ७; मा २२, १५; का २४,४,७, †तै ४, १,११,४; मै २, ७,७[b]; ३, १, ९[b]; ४, १०, १†; काठ १६, ७[b]; १९, १०[b]; १४†; क ३०,८[b]; कौ १, ३७†; †जै १, ४,३; ४, १८, ३; शौ १३, १, २८[c]; पै १८, १७, ८[c]; -नम् ऋ २,२,१; ५, ८, ६; ७, ९,४; १०,१५,[३-१२]; मा २८,२४; का ३०,२,१; तै ४,१,१०, २[b]; -†नस्य ऋ १, १४२, २; ४,५, १५; ८,४४, ४; १०, ३६, १२; मा ३३, १७; का ३२, १,१७; कौ २,८९१; जै ४.११, ९; -ने ऋ १, १२४, १; २,१६, १; ३, ३०, २; ४, ६, [४; ६, ५२, १७]; मा ११, ७६[b]; ३४. १९†; का १२,७,११[b], ३३.१. १३†.

सम्-इधे ऋ १,११३,९,७,७७,१[d].

सम्-इध्यमान- -नः ऋ ३,१७,१; २७,४; ५,२८, २; -नम् मै २. ७, १६; काठ ३९, ३; -नाय तै ६,३,७.१; मै १,४,११.

सम्-एद्धृ- -द्धा का ३,२, ८; तै १, ६,६,२; ७, ६,४; -द्धारम् ऋ ६,४८,८;७,१,१५.

सम्-इध्- सम्√इध् द्र.

सम्√इनक्ष्[e] > सम्-इनक्षत्- -क्षन्तः ऋ ९, ७३,९.

सम्√इन्व्, समिन्वथः ऋ १,११९, ७; समिन्वतु ऋ ४, ५३, ७; समिन्वताम् ऋ ६, ७०, ६; समिन्व ऋ ५, ४, ७; समिन्वतम् ऋ १,१६०,५.

सम√इष् (वधा.) > †सम्-इष्[f]- -इषः ऋ ८, ५०, २; खि ३ २, २; शौ २०,५१,४.

सम √इषण्य, सम्…इषण्य ऋ ३, ५०,२.

सम्√ई, समीयसे मै १, ५, ११¶; †समीयसे ऋ ६,१५,९; कौ २. ९१९; जै ४, १९, २; †सम्… ईयसे ऋ ७,३,३; कौ २,५७१; जै ३.४९,९.

समीक- सम्√अच्,ञ्च् द्र.

सम्√ईक्ष्, समीक्षे मा ३६,१८; का ३६,१,१८; समीक्षामहे मा ३६,१८; का ३६,१,१८. मै ४, ९,२७; समीक्षन्ताम् मा ३६, १८; का ३६, १, १८; समीक्षध्वम् मै ४,९,२७.

समीक्षयत् पै ५. ७, २[g]; सम्… ईक्षयत् ऋ १, १३२, ५; समीक्षयन्तु शौ ४, १५, २[g]; समीक्षयस्व शौ ४,१५,३.

सम्-ईक्षयत्- -यन् शौ ११, ११, ६;९;११;२५.

१समीची-, २समीची-, ३समीची- प्रमृ. सम्√अच्,ञ्च् द्र.

सम्√ईङ्ख् (गत्यादिषु) > सम् ईङ्खमान- -नः ऋ ६,२९,५.

सम्√ईर्, समैरत् ऋ ३, ३१, १५; ५५,२०; ४,५६,[३(४२, ३)]; मै ४. १४,७†.

‡समीरिरे[h] शौ १४,१, ४६; पै १८, ५,३.

¶समीरयति मै २,३,५;४.३.३; काठ ११,८[i];१०; ¶समीरयति मै २. ३, ९[i]; काठ १२. ११[i]; २६, १; ३४, २[i]; क ४०, ४; समीरयामसि शौ ८, २, ५; पै १६. ३. ५; समीरयन् पै १६, ९६,४; ५; समीरय शौ ५,३०, १४; पै ९,१४, ४; १३,९,१४; २०, ४, १०[i]; सम्…ईरय ऋ १०, ५९, १०; सम् (ईरय) शौ ५,३०,१४; पै ९, १४,४; समीरयत् मै ५,१,२, ६¶; कौ १, ४५८[i]; जै १, १९, २[i]; शौ ८,

---

[a]) कमुरुन्तम् (तु. वें. स्क. GW. प्रमृ.; वेतु. सा. <समिध्-!)।

[b]) सपा. °नुः <> °नम् <> °ने (माश ६, ६, १,९ च) इति पाभे.। [c]) पाभे. पृ ३२९९ d द्र.।

[d]) तु. सा. प्रमृ.; वेतु GW. प्रमृ.। [e]) पृ ९०२ a द्र.।

[f]) नाप. (अन्न-विशेष-)। यनि. स्व. कृ‍ॆरि द्र.।

[g]) सपा. °यत् <> °यन्तु इति पाभे.।

[h]) सपा. ऋ १०,४०,१० समेरिरे इति पाभे.।

[i]) सपा. समीरय <> समीरयन् (आपश्री २१, ९ १५ प्रमृ. च) <> समीरयत् इति पाभे.।

५,१४; १५,१,१; १९,५४,४ᵃ; पै १२, २, १४; १६, २८, ४; ६१,७;८; १८, २७, १; सुमैरयताम् तै २,६, ७,१¶; सुमैरयताम् तै २,६,७,४¶; सुमैरयन् शौ १,११,२; ३,३१,७; ४, २, ८; ७, २३,२ᵇ; पै १,५,२; ४, १,८;१९, ४३, १२ᶜ; सुमैरयम् ऋ ४,४२, [(५६,३)३].

सम्-ईरयित्वा मै २,३,५ᵉ¶.

¶सम् √ईप् , सुमैपन् मै २, ५, ३; काठ १३,३.

सुम्-ईपित- -तः तै २, १,५, २; मै २,५,३; काठ १३, ३.

सम् √ईह् ,समीहसे मा ३६,२२;२३; का ३६, १, २१; २२; पै १९. ३,४ᵈ.

सम् √उक्ष् , समुक्षामि शौ १९, २७, ५; पै १०, ७, ५; समुक्षन्तु शौ १०, ३, १७-२५; पै १६ ६४, ८-१०;६५,१-४; समुक्षत तै ३, १, ११, ८; मै ४,२,५; शौ ५, २८,४; ७,७९,२; पै २,५९,२.

सम्-उक्षित,ता- -तः मै १, ११, ४ᵉ; -तम् ऋ ३,६०,५; ८, ४, १२; -ताः पै ५, १८, ६; -तानाम् ऋ ५,५६, ५; खि ५, ७,४,११.

सम् √उच् ,समुच्यमि ऋ ५,८१,४.

सुम्'''उवाच ऋ ७, २०,४.

¶सम्-उत् √क्रम् ,समुदक्रामन् काठ २५,६; क ३९ ४.

?समुत्तन्तीः पै ३,२७,१.

सम्-उत् √पत् (गतौ), समुत्पतन्तु शौ ४,१५,१; पै ५,७,१.

सम्-उत् √पद् > समुत्-पन्न,न्ना- -न्ना खि ४, २, ६; -न्ने खिसा २६,२०.

सम्-उत् √सृज् > समुत्-सृजत्- -जन् पै १४,३,८.

?समुदः पै २०,५८,३.

समुदन्तᶠ- -न्तम् मै १,८,२.

?समुद्देᵍ शौ ८, १,१५.

?समुद्ध- -द्धम् खि १,५,९.

¶सम्-उद् √धृ(=हृ)प् ,समुद्धर्पयति काठ २६, १; क ४०,४.

समुद्-धर्पयित्वा मै ३, ८,१०.

समुद्र (वप्रा.)ʰ- -द्रः ऋ १, ८ [७; ८, १२, ५]; ३०, ३; ११०,१; ५, ४७, ३ⁱ; ७८, ८; ६. ५०, १४; ६९, ६; ७, ३५, १३;८, ३, [४ (१०, ६२, ९)]; ४१, ८; ९, २,५; ६४, ८; ८६,२९; ९७, ४०; १०१, ६; १०९,४; १०, ५, १;६६, ११; १४९,२; १९०, १; मा ५, ३३; ८, २८; ५९;११,२०; १३, १६†ʲ; १५, ४ᵏ; १७, २; ६०†ʲ; १८, ४५; ३३, ८३†; ३४, ५३; का ५, ८, ३;९, ५, १;७,७; १२, २, ९; १४ २, ११‡ʲ; १६, १,५ᵏ; १८, १, ३; ५,११†ʲ; २०, २, ८; ३२, ६,१४†; ३३,२,१६†;

ᵃ) °न् इति RW. प्रमृ. । ᵇ) पाभे. पृ ३२९७ *i* द्र.।

ᶜ) सपा. शौ ६,४७,३ ऐरयन्त इति पाभे.।

ᵈ) सपा. खि ४,४,२ शौ १,१३,२ समूहसि इति पाभे.।

ᵉ) सपा. तै १,७,१२,२ काठ १४,३ शौ १०, २, २७ °च्छितः इति, अशि ६,८ °ज्झितः इति च पाभे.।

ᶠ) विप. (*फेनिल- [पयस्-]) । समुद्-गमित-+ फाण्ट- (*=मण्ड-) > दस. *समुत्-फाण्ट-> यनि , समुदान्त- (गोब्रा १, ३, ११ वैताश्रौ ७, ३) इति, समुदान्त-(गोब्रा. मूको.) इति च [तु. उदन्त- इत्येतोपज्ञः पर्यायश्च (मै १, ८,२ [पृ ८९८ *m* यथापेक्षं शोध इतः]); वैतु. भाष्यकृतः (आश्रौ २, ३, ८ प्रमृ.) अन्त- =प्रान्त- इति मत्वा बग. इति/]।

ᵍ) (सं √वप् [*=√मथ्, √मृद्, √वृध्] 'हिंसायाम्'>भावे) *सं-वृध्- > *सम्-उध्- (तु. सभा. गुड्-भेद इत्यत्र गुड इति) >*समुध-> *समुद्र- (*सम्मर्द-) > -द्रे इति शोधः (तु. सात.; वैतु. पपा. सम्-उद्रे इति, तदनु सं √मुद् > *सं-मुद्- > च१ इति मा., सं √वद् > *सम्-उद्-> यनि. इति WI.?) । सस्थ. जीव- (< *ऋक्षरमय- [तु. पार. रकोय-'प्रतिस्पर्धिन्-']) इति शत्रु-पर्यायः द्र., जीवेभ्यः [पं ३]।

ʰ) नाप. । क्वचिद् वा. विप. च ? । जलौघवत्-सागरेऽर्थे वृष- (*=रस-) + प्र-भृत्- (भाप. समूह-) > षस. *वृष-प्रभृत्- > *स-मुत्- > समुत्- > मत्वर्थे यनि. (वैतु.<सम्√उन्द् 'क्लेदने' वा सम्+उद- वा सम् उद् √द्रु 'गतौ' वा सम्-अभि √द्रु, सम्√मुद् वेति या [२,१०] प्रमृ. SEY [३५,५३]) । सोमपात्रेऽर्थे (ऋ ६,६९,६ प्रमृ.) वृष- (*=सोम-) + प्र-भृत्- (भाप. 'विधारण-') > पूर्ववत् यनि. । संख्याभेदेऽर्थे (तै ७,२, २०,१ प्रमृ.) वृष- (*=संख्या-) + प्रभृत्- (भाप. 'महत्त्व-') > पूर्ववत् यनि. ।

ⁱ) =सपा. माश ९,२,३,१८' शांश्रौ ३,३,१० । मै २, १०,५ प्रमृ. °द्र इति पाभे. । ʲ) पाभे. पृ३१५५ *a* द्र.।

ᵏ) =सपा. माश ८,५, २, ४ᶠ । तै ४,३,१२,२ प्रमृ. °द्रम् इति पाभे.।

ते ३, ४, ५, १; ४, १, २, ३; २, ९, १‡[a]; ४,९, १; ११, ४; १२, १; ६, ३, ४†[b]; ७, १२, ३; ५. ४, ९, ४; ५, १०, ४¶; ७, २५, १; ¶७,५,१,३; २५, २[२]; मै १, २, १२; ६, २†; ९, ४¶; २, ७, २; १५‡[a]; ८, १४; १२, ३; ३, १, ४[२]; २, ५¶; ४, ३; १६, ४; ४, २, ८¶; ७, ८[२]¶; १४, ७; काठ २,१३;९,१२¶; १६,२;१६‡[a]; १७. १०; १८, १४; २२,८†[b]; १२; २२,१४;३४,१६¶[२]; ४५, ५; क २,७; २६,९; २८,३†[b]; २९,३; †की १,४२९;५२१‡[c]; ५२९; २, २२४; ३०९; ३९१; ५९१; ६०३; ९५८; †जै १, ४२, ३; ५३, ११‡[c]; ५४, ५; ३,२०,८; २५,५;३१, ११; ४८, ७; ४९, १; ४,२०, ७; शौ ३, २३, ६; २९,६; ६, ८६, २; १३५, २; ३; १४२, २; ८, ७, २; १०, ७, १५; १०, १६; ११, ३, २०; ९,२; १२, १, ३; १५, ७, १; १६, ३, ६; १९, ११, ३†; १९, ७; ३०, ५; †२०, ७१, ३; १०४, २; १३७, ६; पै ५, ३३,८; ९; ६, १८, ८; ७, १४, ७; ८, १७, ७; ९, ११, १३; १०, २, ३[d]; १६,६; १३,३, ७;८,१३†;

११,२३; १५,१,२; ८,५; १६, १२,२;३४,५; ५२,५; ५३, ६; ५४, १३; ८२, २; १०८, ७; १३९. १७; १७, १, ३; ८,७; २८, १; १९, ६,११; ३९,१०; ४६,१‡[a]; ४८, १६; २०, २१, ९†; ५६, १०; -द्रम् ऋ १, १९, ७; ८; ३२, २; ५२, ४; ५६, [२; ४, ५५, ६]; ७१,७; ११७,१५; १३०,५, १७४,[९; ६, २०, १२]; १९०, ७; २. १९, ३; ३, ३३, २; ३६, ६; ४६, ४; ५, ४४, ९; ८५, ६; ६,१७,१२; ३०, ४; ३६,३; ७, ८८,३; ८,३,१०, ६,१३; २९; [३५; ९३, २२; ९.१०८,१६], १२, २: ९, २९. [२ (३५, ६) ६१,१५], ६३,[२३; ६४,२७]; ६४, १६; [१७; ६६, १२]; ७३, ३; ८४, ४; ८६,८; ८८, ६; ९६, १९; १०७, ९; १५; २३[c]; १०, ३०, ३; ५८, ५; ९८, ५; ११४, ४; १२१, ४[e]; १२३, ८; १४९, १; खि ३, १५, १९; ७, १, २; ४,१; मा ६, २१; ११, २९; १३,२;२५, ८; १२; का ६, ५, १; १२,३, २; १४, १, २; २७, ८,२;१०, ३†; तै १, ३, ११, १; २, ४, ८, २; १०, ३; ४, १, ८, ४; २, ८, १;१०,२[f]; ३, १२,२[g];

५, २, ६, १[२]¶; ७, १६, १; ६, ४, १, १†; ७, १, ६,६†; ¶५, १, २; ३, १; मै १, १, ८; २, १८; ३, १; २, ४, ७; ८¶; ७,३; ८, ७[g]; १३, २३†; ३. २, ५¶; १०, ७†; १५, ७; †४, ११, २;१४,१०; १३; १८[२]; काठ ३, ८; ९; ९, ९; १२¶; ११, ९; १०; १६, ३; १५; १७, ६[g]; २०, ४¶; २५.७¶; ३३, ५[२]¶; ३८,७[१]†; ४०, १†; ४४, ३; ५३, ६; क २, १५; १६; ८, १२; २६, ५[g]; ४१, ६¶; ३२, ५¶; †की १, १९७; २, ९; २०७; ३४८; ५२७; ५८६; ६८७; १०१०; १११७; ११९८; †जै १, २१, ४; ३, १, ११; १९,२; २९,५; ४१, ३; ४८, २; ५३,८; ५६, १४; शौ २, ५, ६†; ३,२९,७; ४,८,७[h]; ६, ४३, २[i]; १०,५, २३; १०, १३; १५; ११, ७, ६; १३, १, ३६; २, १४;४०; ४१[j]; ४५; ३, २२; १६,१,६; †२०, ९, ४; ४९, ७; ६३, ८; पै १, ३०, ६; ८४, ५;२, ८१, ५; ८३,३; ३, १७,१; ३८,५[k]; ४, १, ६†[a]; ५, १३, ३; †६, १७, ७;८; १२, ६, १२; १३, ६, २†; १४, १,११;१६,१०८, ४;५;१३०,३; १५०,१०;१५३,

a) पाभे पृ ३१५५ *a* द्र ।
b) पाभे. पृ ३२९८ *i* द्र. ।
c) सपा. °द्रः<>°द्रम् इति पाभे. ।
d) तु. सस्थ. टि. (परि.) ?समुद्रदकम् (तु. मूको.) ।
e) सपा. शौ ४,२,५ °द्रे इति पाभे. ।
f) = सपा. तैआ ६,९,१। मा १३,४९ का १४,५,२ मै २,७,१७ काठ १६.१७ मा ७, ५, २, ३४ माहस्रम् इति पाभे. । इमं समुद्रम्>सपा. शौ १८,४,३६ सहस्रधारम् इति, आपश्रौ ४,११,३ सहस्रधारः इति च पाभे. ।
g) पाभे. पृ ३२९८ *k* द्र. ।
h) पाभे. पृ २४१९ *c* द्र. ।
i) सपा. पै १९.१३.८ पृथिव्याम् इति पाभे. ।
j) सपा. शौ ४,२०,१ अन्तरिक्षम् इति पाभे. ।
k) सपा. मा १८,५१ सुवर्गम् इति पाभे. ।

६; १७, २८, १; १८, १८, ६; २१, ८; २४, ८; ९[a]; २५, ५; २०, ९, ८‡[b]; २६, ७; ४१, ६; -द्रस्य अ १, ११६, ४; १६७, २; ७, ३३, [८; ३४, १३; ९७, ५; ९, १२, ६; १०७, १४]; १०, ८९, ११; १४२, ७; ८; मा ६, २८; १३, १७, १५, ६३; १७, ४; ७; का ६, ७, ६; १४, २, २; १६, ७, ६; १८, १, ५; ८; तै १, ३, १३, २; ४, ४, ३, ३; ६, १, १; ३¶; ५, ५, ४, ३¶; ६, ४, ३, ४; ¶७, ५, १, २; ३, २; मै १, ३, १; २, ७, १६[२]; ८, १४[२]; १०, १[२], †; ६; ४, ५, २; काठ ३, ९; १७, १०; १७[२], ३३, ५¶; ३९, ३; क २, १६; २६, ९; २८, १[२]; †कौ १, ५१८; २, २०६, ५५१; †जै १, ५३, ८; ३, १९, १; ४३, ७; शौ १, ३, ८, ३२, ३[c]; ६, १०५, ३; १०६, २†, ९, १, २; १३, ३, ४; पै ८, ११, १०, १८, ११; १६, ३२, ३; १००, १२; १९, २०, १३; २१, ८; ९; २३, १२; ३३, ८†; ३८, ८; २०, २१, ८; ४०, ३; -द्रा ऋ ५, ७३, ८[d], -द्रा ऋ १, १६४, ४२; मै १, ३, १६[e]; शौ ९, १५, २१†; ११, ८, १०[f]; ९, १४; १३, १, ४२†; ३, २; पै ९, २३, १६; १३, १२, १२; १५, १४, ३[f], १६, ६९, ११†; ८१ ४; १८, १९, २†; १९, ९, ९‡[g]; -द्राणि ऋ ६, ७२, ३; -द्रान ऋ १,

४७, ६; ११७, १४; ११८, ६; १६३, १; ४, २१, ३; ४३, ५; ५८, १; ५; ६, ६२, ६; ७, ६, ७; ५५, ७; ९५, २; ९, ९७, ४४; १०, ९८, १२; १२३, २; १५०, २; †मा १७, ८९; १३; २९, १२; †का १९, १, ३; ७; ३१, ३, १; तै ३, ५, ५, २; †४, २, ८, १; ६, ७, १; †मै १, ६, २[२]; ४, २, ५६; ११, २; १४, ७; काठ २, १५†; ७, १२; २०, ४¶; ३९, १; ४०, ७[२]†; क ३१, ६¶; शौ २, ३, ४; ४, ५, १†; १०, २; ५; १५, ११, २७, ४; ९, १, १; २, २३; पै २, ८, ४; ४, ६, १†; २५, ३, ३५, ४; ५ ७, १०; ६, ७, २; ३; ७, ११, १२; ८, १२, ३; †१३, १; ५; ९, ११, १३; १४; १४, १, ८; १५, १९, ११; २३, १३; १६, ३३, १; १४९, ११; १९, २०, १४; २८, ७; ३३, ५; ३३, १५, ४८, ७; २०, ३६, ८; ५४, २; -द्रान् ऋ ७, ७०, २; ९, ३३, ६; गि ५, ५, ११; मा १३, ३१; का १४, ३, ५; मै २, ७, ११[f]; १६; काठ ३९, ३; कौ २, २२१†; जै ३, २०, ३†; शौ १९, ७, ३; ४; पै १०, ७, ३; ४; -द्राय ऋ ८, ६, [४; ४४, २५] मा २२, २५; २४, २१; १०[h]; ३८, ७; का २४, ११, १; २६, ५, १; ९, ५[f]; ३८, ३, १; तै ४, ४, १, १; ६, २, ६; ७, २, २०, १; मै ३, ७, १६; ८, १४;

३, १२, १३; १४, २; ११[h]; ४, ९, ८; काठ १७, १०; ४०, ४; ४२, १०; क २६, ९; †कौ १, १३७; २, १००१; †जै १, १५, ३; ४, ८, २; शौ २०, १०७, ९†; पै ५, ३५, ७[२]; ७, १०, ८; १०, ४, ७; -द्रासः ऋ ९, ८०, १; -द्रे ऋ १, ३०, १८; ४८, ३; ५५, ३; ११६, ५; १४९, [४; १०, १०७, १]; १६३, ४; १७३, ८; ४, ५८, ११; ६, १९, [५ (३, ३६, ७; १०, ३०, १३)]; ५८, ३; ७, ६८-६९, ७, ८, ५, २२; १०, १; १२, १७; १३, १५; १६, २; ६५, २; १००, ९; ९, ६४, १९; ८५, १०; ९५, ४; १०७, २१; १०, ४५, ३; ७२, ७; ८६, ६; १२५, ७; १४२, ५; खि ४, ४, ३; मा ८, २५; १२, २०†; १३, ५३; १७, ९९; १८, ५५; २०, १९; २९, १५†; का ९, ४, ३; १३, २, ३†; १४, ६, ११; १९, १, १२†; २०, १, ५; २२, १, ४; २१, ३, ४†; तै १, ४, ४५, २; ४, २, २, १†; १, १, १; ६, ७, २†; ७, १२, २; ६, ६, ३, ४[१]; मै १, १, १९; २, ७, ९; १६; १०, ५‡[१]; १२, ३; ४, ८, ५; १८, १९†; काठ ४, ११; १६, ९; १८; १८, ३‡[f]; १५; २५, ७¶; २९, ३; ३८, ५; ११; ३९, ६†; ४०, ६; ७; क ३, ११; २५, ९; २९, ४; ३९, ५¶; †कौ १, ५१७; २, ४२९; †जै १, ५१,

*) पामे. द्र १२९९ j इ. । [b]) गता. ऋ १, ११४, ५२ गुरुत्वम् इति मे. । [c]) पामे. द्र २८६१ i इ. । [d]) [1]GW. °नम् इत्येतदेषाम् । [e]) पामे. द्र ७६८ i इ. । [f]) गता. °द्रा: <> °द्राय इति पामे. । [g]) पामे. द्र १०८९ f इ. । [h]) गता. मै ५, ५, ११, १ काठ ४३, १ प्रिम्पोः इति पामे. । [i]) पामे. द्र १२९८ i इ. ।

७; ३,३३,४; ४,१०, १; २२, ६; शौ १,१३,३;२,२,३;४,२, ५‡a;२०,७†; ६,८०, ३; १०, १०,१४; ११,२,२५; ७, २६; †२०,४४,२; १११, २; पै १, ७, ३; ६, ३, १२; ७, १; ८, १२,९; १३, ११†; १४, ३†; ९,७,१२; १३,४, ४; १६, २, ५; १०६,६; १०८, ३; १५०, ३; ७; १५५, ६; १९. ३, ५; १६, १३; –द्रेणb ऋ ३, ३६, [७ (६,१९,५; १०,३०, १३)]; काठ ३५,१५; शौ ११,४, १२; पै १६ ५७, १३; –द्रेषु ऋ ८, २०, २५; –द्रैः ऋ १, १६१, १४; २, १६,३; ६, ५०, १३; –द्रौ ऋ १०,१३६,५; तै ३,२, २,१; मै ४, २, २¶; शौ ४, १६,३;९,५,२०; १३. २, १०; ३०; पै ५,३२,३;३८,५†; १३, १४,१७,१८,२१,४;२३,७.

समुद्र-ज– –०ज पै ९,७, ९!; –जः शौ ४, १०, ४c.

समुद्र-ज्ये(ष्ठ>)ष्ठाd– –ष्ठाः ऋ ७,४९, १.

समुद्र-त्स(:) ऋ ५, ५५, ५; तै २, ४, ८, २†; मै २,४, ७†; काठ ११, ९; ३०, ४²†; क ४६,७²†; शौ ४,१५,५; पै ४, २५,६c; ५,७,४.

समुद्रम्-ईङ्खयe– –०य ऋ ९,३५, [२ (५२, ३)].

समुद्र-योनिd– –निः तै ४, ७, १३, १; मै ४,९,११!f; काठ २९,३.

†समुद्र-वाससg– –ऽसम् ऋ ८, १०२, [४-६]; तै ३,१,११,८³; मै ४,११,२³; काठ ४०, १४³; कौ १, १८; जै १, २, ८.

†समुद्र-व्यचसd– –चसम् ऋ १, ११,१; मा १२,५६; १५, ६१; १७,६१; का १३,४,१२;१६,७, ४; १८,५, १२; तै ४. ६, ३, ४; मै २, १०, ५; काठ १८, ३; ३६, १५; ३७, ९; क २८, ३; कौ १, ३४३; २, १७७; जै १,३६,२; ३,१६,१५.

समुद्र-समh– –मम् मा २३, ४७; ४८; का २५,९,३; ४.

!समुद्रात्i खि ३, १६,२.

समुद्रा(द्र-अर्थ>)र्थाd– –र्थाः ऋ ७,४९, २; पै १९, १८, ९.

*समुद्रियj– –द्रियः¹ ऋ १, २५,७; ५५,२; १०,६५,१३.

समुद्रिय,याk– –यः ऋ ९, १०७, १६¹; मै ३,१, ६¶; काठ १९, ५¶; पै ७, ७, ९; –यम् मा ११, ४६; १७. ८७; का १२, ४, १०; १९, १, १; तै २, ४, ८, ३; १०, ३; ४, १, ४, ३; ५,१,५, ८; ५, १०, ६; मै २, ७,४; ३,१,६; काठ १६,९;२६, ४; ३९, ५, ४०, ६; क ३०,३; शौ ७, ८,१; १९,३८,२; पै ९, ७, १; १९,२४, ३; २०, १,६; –या ऋ ७, ८७, १; काठ १२, १५†; पै ९, ७,९!; –याः ऋ ८, ७६. ३; ९.६२, [(३५,२)२६]; ७८,३; मै ३,६,३¶; ४,४,१¶; ३; काठ २,१†; क १, १३†; कौ २,१२६†; जै ३,१३, २†; शौ ७,११२,१; पै १९, २८,७; ३९,९; ५०,१-३; २०, ३०,१; –याणि ऋ ४,१६,७; शौ २०, ७७,७†; –याप्यः तै ७, ४,१३, १; काठ ४३,२.

समुद्रे-स्थ>ष्ठ>ष्ठाm– –ष्ठाः तै ३,५,६,३.

‡समुद्र्यn– –द्र्यः¹ कौ २, २०८;

a) पाभे. पृ ३२९९ e द्र. ।

b) शोधः पृ २३२४ l द्र. (वैतु. LR. B [JAOS २७,७७] प्रभृ. °द्रे न [ण इति !ORN.] इति शोधुकाः ।

c) सपा. °जः<>°तः इति पाभे. ।

d) विप । बस. । e) तु. विश्वमेजय– ।

f) °योनिः इति स्वरः! यनि. शोधः (तु. तै.) ।

g) विप. (°समुद्रवच्छन्दकारिन्- [अग्नि-]) । बस. उप. भाप. <√वास (= √वाश्) 'शब्दे' (तु. ५मे मन्त्रे वात-स्वन-, पर्जन्य-क्रन्द–; वैतु. कन्ये सास. उप.< √वस् 'आच्छादने' इति ?) ।

h) विप. । तृस. उप. = २मम– ।

i) उत समु° इति पाद-पाठः ! उत समुद्राद् *महोद्-धि- > -धेः इति शोधः (वैतु. संस्कर्ता °द्राम् इति ?) । सस्थ. !उद्न्तु>(√वृध् '°गतौ' >) वृधन्तु इत्यपि शोधः द्र. ।

j) विप. (*समुद्र-व्रजा- [२अप्-, नदी-, नौ-]) । समुद्र– + *वृध्– (स्त्री. 'गमनी-') > उस. *°द्र-वृध्– > *°द्रिध्– > यनि. (वैतु. PW. समुद्रि [य>] या–> -°याः>°द्रियः, GW. < °द्री– इति, !ORN. <'द्रिय–>स्त्री. °द्री– इति?) ।

k) विप. । तत्रभवीयः घः प्र. (पा ४,४,११८) ।

l) सपा. समुद्रियः<>समुद्र्यः इति पाभे. ।

m) विप. (आशिस्-) । उस. ।

n) = समुद्रिय– । यत् प्र. इति विशेषः ।

जं ३, १९, ३.
?समुद्रस्स्यान् न[a] पै ९, ११, १३.
!समुद्राम् प्रमृ. समुद्र- द्र.
¶सम्-उ(द्>) न्√मृज्, समुन्मार्ष्टि मै ३,९,४;३,४,५[१]; काठ ३२,६.
सम्-उप√स्था, सम्… उपतिष्ठन्त पै ९, २५, १२.
सम्-उप√ह्वे, समुपह्वयन्ते मै १, १०, ९¶.
समुप-हूय तै ७,५,६,४; काठ ३६,४.
सम्-उपा(प-आ) √श्रि >समुपाश्रित- -ताः![b] खि ४, २, ६[c].
सम्-उप्य सं√वप् द्र.
सम्√उब्ज् > सम्-उब्जित, ता- -तः तै १, ७, १२, २[d]; काठ १४, ३[d]; शौ ९ ३, २०; १०, २,२७[d], पै १६,४०, १०; ५९, १०[d]; -ताम् शौ ९, ३, १८; पै १६, ४०, ९.
सम्√उभ्, समुनप् ऋ २,१३ ९.
सम्-उभ- -धम् ऋ ५, २,१.
सम् √उप्, समोषतु पै १६, १५२, ४; समोष पै १६, १४६, १२
सम्-उष्ट- -ष्टः पै ३, १६, ५.
सम्-ओष(त्>) स्ती- -न्ती शौ १२, १०, ८; पै १६,१४६,४.
?समुप्पला[e]- -ला शौ ६, १३९,३.
सम्√उह् (प्रापणे) >सम्-ओह्[f]- -हे ऋ १,८,६; शौ २०,७१,२†.
सम्-ओहर्[g] ऋ ४, १७,१३.
सम्-उह्य- सं√वह् [परि.] द्र.
सम्-ऊढ- सं√वह् द्र.
स-मूल,ला[h]- -लः शौ ६, १३६,३; पै १, ६७, ३; -लम् मै ४, २, ३¶; -ला मै ४, २,७[i].
सम्√ऊह् (प्रापणे), ¶समूहति तै २ ३, १३, ३; ३, ४, १, ३[j]; ५, ६,१०,३; ६, १, ९, ६; मै २, २, ५; ३,१[१]; ४,७; ४, ५,७; ¶समूहति मै २,३,१[१]; ३,४,७; ¶समूहति काठ १२,१[१]; २१, ४; २९, १०; क ४६, ३; समूहसि ऋ १, १३१, ३; खि ४, ४,२[k]; शौ १, १३, २[k]; †२०, ७२,२;७५,१; समूहामि मै २, २, ५; समूह का ४०, १,१६; समूहेत् मै २, २,५¶.
सम्-ऊह्[l]- -हः शौ ३, २४,७.
¶सम्-ऊह्य तै २, ३, १३, ३; मै ४,३,४.
सम्-ऊह्य- -ह्यः का ५, ८,५[m]; -¶ह्यम् तै ५,४,११,२; मै ३, ४,७; काठ २१,४; क ३१,१९.
?!समूहस्यात्[n] ऋ ८, २१,१४; खि २,७४०; शौ २०,११४,२.
सम्√ऋ, ऋच्छ्, समर्यि पै ५.३४, ६; समरन्त ऋ ४, १९, ९; ९, ७३,१; †समरन्त ऋ ७, २५, १; तै १,७,१३.२; मै ४,१२,३; काठ ८, १६; सम्…अरन्त ऋ ५. ३१,८.
समृच्छते मै १,५,१२[१]¶; ¶समृच्छते तै ३,१, ७,२; २, ९, ५; समृच्छेते, समृच्छन्ते काठ १०, ७¶; समृच्छातै[o] मै ४, १४, १७[१]; समृच्छताम् पै २, ३४, १-५; ५,१०,८.
समारत[p] ऋ १, १४५, ४; समारत ऋ १,५४,१[q], सुर…आरन् ऋ १०, १३२, ३[r]; समरामसि पै १६, १०४, ७[s]; १०५, १०[t]; समरामहि शौ ११,२.७[s];२०[t]; पै १०, ३६,४.
सम्-अरण[u]- -णम् ऋ १, १५५, २; १०, २७, ३; -णे ऋ १,

---

[a]) द्रोषः पृ २४७२ a द्र. ।
[b]) °ता इति शोधः ।
[c]) सपा. खिगा २६,६ !पे.मपाश्रिताः इति ।
[d]) पामे. पृ १२९८ e द्र. ।
[e]) विप. (संहृदि-मनी- [ओषधि-])। (सं√वृप [°=√वृप] > भावे) °संवृप- + (√मृ 'धारणे' > कर्तरि) भ(र >)ला- > उप. °संवृप्-मला- > °समुप-पला- > यनि. । [f]) भाप. (संमाद- [तु. निघ २,१७]) । उप. उप, धञ् प्र. ।
[g]) समुद्रेषम् (वैतु. सा. GW. समोह- > यनि. इति) । [h]) विप. । बस. पूप. =सह ।
[i]) सु मूला इति sch. पाठ.। यनि. शोधः (तु. B. टिपौ. पाप) । सुमूलपाला: इति बहवश मूको. ।
[j]) तु. सस्थ.टि. २अभि । [k]) पामे. पृ १२९८ d द्र. ।
[l]) नाप.। कर्तरि घञ् प्र. उसं ।
[m]) =सपा. काश्री ८, ६,२२ प्रमृ. । मा ५, ११ प्रमृ. गुष्य: इति, शाश्री ६, १२, १० समुद्य: इति च पामे. ।
[n]) सम् (मू ऊ)ह्- > -हाप, आप् इति शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. सम्ऽऊहसि, आप् इति !) । 'यदा (भवतः नो मना वेकता) समूहस्य नवतं कृणोषि, आत् (तदा) नितरां दूरगैं' इति भा. ।
[o]) सपा. काश्रा १९.७:११ समृच्छताम् इति पामे. ।
[p]) प्रतु १ । [q]) प्रतु २ ।
[r]) °रन इति GW. ORV. । [s]) सपा. °मसि (काठ १०५:१ ष) <> °महि इति पामे. ।
[t]) सपा. °मसि <> °महि इति पामे. । [u]) भ.त. ।

१७०, २; ४, ४२, ५; १०, २७,१.

†सम्-अराण- -णः ऋ १,१६५,३; मा ३३,२७; का ३२, २, १०; मै ४,११,३; काठ ९,१८.

सम्-आरा (ण>) णा[a]- -णे ऋ ३,३३,२.

†सम्-ऋत,ता- -तः ऋ ४, १३, [५; १४, ५], -ते ऋ ३,३८,३; -तेषु ऋ १०,१०३,११; मा १७, ४३; का १८,४, ११; तै ४, ६, ४, ३; मै २, १०, ४; ४, १४, १४; काठ १८, ५; क २८, ५; कौ २, १२०९; शौ १९, १३, ११; पै ७,४,११.

¶समृत-यज्ञ[b]- -ज्ञः मै १,४, ५; काठ ३१, १५; -ज्ञाः तै १, ६,७,१; -ज्ञे मै १,९,८.

¶समृत-सोम[b]- -मः काठ ९, १५; -मस्य काठ ३४, १८[2]; -माः तै १,६, ७, १; -मे काठ १०,७.

†सम्-ऋति[c]- -ता ऋ १, ३१, ६; ९,७१, ८; -तिः ऋ ४, १६, १५; ७,६०,१०; -तिम् ऋ १, ३२,६; काठ १,६§[d]; पै १३,६, ६; -तेः ऋ ८,१०१,४;-तौ ऋ १,१२७,३; ५, ७, २; ३४, ६; तै २,१,११,३; मै ४, १२, ४; कौ २, ११६५; -त्याम् पै २, ११,३§.

सम्√ऋच्,समानृचे ऋ १, १६०,४.

सम्√ऋञ्ज्, सम्…ऋञ्जते ऋ १, ६,९; शौ २०,७०,५†.

सम्√ऋण्व्, †समृण्वति ऋ ३, २,१;,११, २; मा २२, १६; का २४,४,८; तै ४,१, ११, ४; मै ४, १०, १; काठ १९, १४; सम्…ऋण्वसि जै ४,१०,४[e]. समृण्वता:[f] शौ १८,२,९.

सम्√ऋध्, >आर्धि,ईर्त्स, समानृधे ऋ १०,७९,७.

¶समृध्यते मै ३, ७, २; ८, ४; ४ ४,६;समृध्येते काठ ७,११¶; समृध्यन्ते शौ १२, ४, १९; पै १७, १७, ८; समृध्यताम् ऋ १०,८५,२७; खि २,१०,७; मा २६, २; का २८,१,३; मै ४,८, १¶; शौ ८, २, १३; १४, १, २१†; १९,५२,५; पै १,३०,५; ८,११,६†; ९,२५,१०; १६,४, ३; १८, २,१०†; २०,४९, ६; सम्…ऋध्यताम् शौ ४,३६,४.

¶समर्धयति तै १, ५, १, ४; ७, ३, ४; २, २, ३, १; ३, १,३; ३,३; ४, ९, ४; १०, ३; ६,६,५; १०,३; ३, ४, १, २; ५,४,४; ५,१, ५, १०; ८, १; ९-१०,५; २,१, ४; २, २; ९, ३;३,१०,३;४,२,४;६,२;९,१; ५,५,२; ३[3]; ७, ३, २; ६, १, ९,७; ११,२; ३; २,१०,३; ३, ४,५[2]; ५,४[1]; ९,५; ५, ६, ५; ६,१,५; ७, १, ६, ७; ८; २, ७,१; ४; मै १, ४,११;५, ८[1]; ९; ६, ४; ७, ५; ८, ७; ८[1]; ९; १०, ७; २, २, १३[2]; ३, ५; ५, ५[2]; ११; ३, १, ७; ९; १०; २,१;२;४; ६; ७[2]; ३, ८; ४,३,१[4];४; ४, ३[2]; ५; ५, ४; ७[2]; ६, ९; काठ २३, १; २४, ५[8]; ३१, १०; ३७, १६; समर्धयति तै ६, ४, ८, २¶; ¶समर्धयति काठ ७, ५; ६[2]; ९; ८,५[2]; १५; ११, १; १३, ४; ५; १९, १२; २०, ५; ७; ८[1]; २१, ३; ७; ८; २४, ६[2]; २५,५; ८[2]; ९[7]; १०; २६, १-३; ५[2]; ६[2]; ७; ८[1]; ९; २७, ४[2]; ८; २८, ३; ६; २९, ३; ४; ३०, ३[1]; ९; ३१, ११; ३२,४; ३६, १; क ५,४; ५[2]; ७,१[2]; ८,३; ३१, २; ७; ९; १०[1]; १८; ३५, ७; ३७, ७[2]; ३९, २; ४०, १[2]; २[7]; ३-५; ४१, १; ४[2], ५; ६[1]; ७; ४२,४[1]; ४४, ३; ६; ४५, ४; ५; ४६, ६[1]; ४७, १०; ११; ¶समर्धयतः मै २, १, १; ३; ४, ४,३, १; काठ ९, १७; २७,७; ¶समर्धयन्ति तै ५, २, ४,४; मै २, ५, २; ७; ४, २, ३; समर्धयन्तु खि ३, १०, २; मा २०,१२; का २१, ७, १३; मै ३,११, ८; काठ ३८, ४; कौ २, ६५१; समर्धय खि २, १०,७; मा ११, ८; का ३, ३, २८; १२,१, ८; तै ३, १, १०, १;४,१,१,३; ५,१,१,३; मै २, ७,१; ३,१,१; काठ १५, ११;

[a]) विप. (विपाट्छुतुद्री-)। गस. उप. कानजन्तम्।

[b]) नाप.। कस.।

[c]) भ.प. (ऋ १, १२७, ३; ७, ६०,१० प्रमृ.), नाप. (संग्राम- [ऋ ४,१६,१५; ५,३४,६ प्रमृ.])। गस. उप. भावे अधिकरणे वा प्र.।

[d]) पाभे. पृ २२१६ e द्र.।

[e]) पाभे. पृ ९२६ e द्र.।

[f]) लोटि प्रपु१।

[g]) पाभे. पृ ३२८० f द्र.।

१८,१९; क २९, ७; ¶समर्धये-यम् तै ६,३,४,४; मै ३, ९,४.

समीर्त्सति कौ ३,३,७[a].

¶सम्-अर्धयित्वा मै ३,२,२.

¶सम्-अर्धुक- -कः मै ४, ८, ८; -कम् तै ३,४,३,३; ६, ४, ९, ३; मै ४,६,२.

¶सम्-ऋद्ध,द्धा- -द्धः मै १, ६, १३[४]; २,५,५[२]; ११[४]; -द्धम् तै ७,२,१,२; ५,९,१; मै २, ४, २[२];५; ५, २; ११; ३, ७, २; ८,४[२]; काठ १२,१२[२];२९, ३[२]; क ४५,४[२]; शौ १४, १, ३१$; $पै १६,१२५,५; १८, ३,१०; -द्धा मै १,४,१३; -द्धेन तै १, ६,१०,२[२]; ३.३, ९, २; ७,३, १, २; काठ २९, ५; क ४५, ६; $पै १६,११४, १-४.

समृद्ध-त(म >)मा- -मा मै ४,७,९¶.

समृद्ध-त्व- -त्वाय मै ४,७,९¶.

सम्-ऋद्धि- -द्धयः पै ८, १८,११[b]; १७, २९, १४; -द्धिः शौ ६, १२८,३; १०, २,१०; ११, ९ १८; पै १६, ६०, २; ८३, ८; -¶द्धिभिः काठ ८, ११[२]; क ७, ८[२]; -द्धिम् पै १७, २८, ७[२]; २९, १०; -द्धीः काठ ८, ११¶; क ७, ८¶; शौ ११, १,१०; पै १६, ८९, १०; -०द्धे पै ७, ९, ७; -द्ध्या शौ १२, ३, २१; पै १७, ३८, १; -¶द्ध्यै तै १, ५, २, ४[२]; २, १, २, २; ३, १; ३[२]; ४; ५; ४,७; ५,७[२]; ६, १; २[२]; ३; ४[२]; ५[२]; ७, ७; ८-९, २; ३; २,२,१;३,२,९;३, ४; ४, ४[२]; ६,२; ८,२; ११, ५; १२, २; ४,११,५; ३,५,१,४; ५, १,१, ४; २,१; ५,१, १; ५; ३, ३; ६,२,५,३; ५,९, ३; ६, ११, ६; ७, १, ६, ६; मै १,८, ७; २,२,२;३,१; ६; ९; ४, ८$; ५,१[४];२[२];५;६;७[६];८;९; ३,१, १; ५; २, १; ७,२; ४, ३, ४; ४,७; काठ ९, १४; १७; १०, १०[२]; ११, ९[२]; ३; ४[२]; १०; १२,४;११;१३; १३, ४[२]; १८, १९; १९, १;३; ७; २२, १३; २३,१[२]; २४,४; २५, ८; २९, १;३; ३१, ११; ३४, ५; ३७, १२; क २९, ७; ८; ३०, १; ३५, ७[२]; ३७, ५; ४०,१; ४५, २; ४७,११.

सम्-ऋध्[c]- -ऋधा[d] ऋ ७, १०३, ५; -ऋधे तै ३, ४,२,१; काठ १३, ११; १२[१];¶; शौ ३,१०, १०[e]; १९, ३७, ४[e]; पै १, १०५, ४[e].

सम्-ऋधस्[f]- -ऋध.[g] ऋ ६, २,१०.

सम्-ऋध्य[h]- -ध्येन मै ३, ८,४¶.

सम् √ऋप् (गतौ), †समर्पयति ऋ ९, ८६, १६[i]; कौ १, ५५७[i]; २, ५०२[i]; जै १, ५७, ४[i]; ३,३९, १[i]; पै १८, २१, ७$[i]; सम्... अर्पयन्ति ऋ ९, ३४,६; समर्पये शौ १८, ४, ६०‡[i]; समर्पयि शौ १३,२,११[j].

समे (मृ-आ√इ), आ ...समयन्ते ऋ १, ११९, २[k].

समैति शौ ६, १०२,१; पै १६, १५०, ९; १५१, १; १९, १४, १; समेतः शौ ११, ७, ११; पै १६, १५४, १; समायन्ति तै ७, ५, ८, ४¶; †सम्... आयन्ति, †सम् (आयन्ति)[l] ऋ ५,६,२; मा १५,४२; का १६,

---

a) पाभे. पृ ३२९० e द्र. ।

b) पाठः? समर्धय इति शोधः ?।

c) भाप. (°गं-शब्दित-)। नस.। धा. °शब्दे वृत्तिः।

d) नृ१ [द्र ORN. B. GO.; वैतु. वें. सा. II. पूर्वं (प्र१< पूर्वन्-) इत्यस्य विप. सत् (°समृध- >-धम् [द्र. PW.] + इव > °धेव इति कृत्वा) = समृद्धमिति,GW. °समृध- >(न. प्र१) -धा इतीव ?]। नस्य. पूर्वन्- इति द्वन्द्वदर्थे विप. द्र. [< √पृ °"शब्दे" (द्र. प्रशंसि-पर्यायः पूर्ता- इति [नमा. पृ १४-२४])]. ?वृदधन्> °वृध-> √वृध् > [लटि लेटि वा प्रपु३] °वृदधन्त इति शोधः । °यत् (यदा [एते]) सुमाचः अप्सु अधि °वदन्त, तत् (तदा) एषां समृधा सर्व (सोऽस्माने) पर्वं इव (संपद्यते)' इति वा. ।

e) सस्थ. धातु-, विधातृ-, पुति- इत्येतान्यपि भाप. ?।

f) भाप. न. (प्रज्वाल-)। असुन् प्र.। धा. °ज्वलने वृत्तिः ।

g) द्वि१ (वैतु. अन्ये समृध- [विप]> द्वि३ इति ?)।

h) भाप. (°ऋद्धिमत्त्व-)। सम् + °ऋध्य- (भाप. = ऋद्धि-) > नस. समृद्धि-> यनि. ।

i) सपा. °र्पति <> °र्पमे इति पाभे. ।

j) सपा. °र्पति <> °र्पमि इति पाभे. ।

k) '(उक्थे क्रियमाणे) यस्मन् (स्तोत्रे [तत्प्रतिशब्दिताः गाथः]) दिशः समायन्ते (सामीप्यमिवाऽऽगता भवन्ति)' इति वा. (द्र. स्क. वें. GW.; वैतु. सा. आ समुच्चये स्वाम., PW. आधारद्दितो योग इति ?)।

५, २४; मै २, १३, ७; कौ २, १०८९; समायान् शौ १२, ३, ४०; पै १७, ३९, १०; समैतु शौ ३, २२,५; ६,१०२, १[a]; ७, ५२, २; पै ३, १८,६; १९, ९, ९; १४, १; †आ… समेतु ऋ ६, ३९, ९[b]; ७,४०, १[c]; मै ४,११,४; काठ ९,१९; सम्…समेतम्, सम् (समेतम्)[?] शौ १२, ३, ३; पै १७, ३६,३; समे(म्-आ-इ)न ऋ १०, ८५, ३३; कौ १, ३७२[d]; जै १,३९, ३[d]; शौ ७, २२, १[d,e]; १४,२, २८†; पै १०, ४, ५; १८, ९, ८†; समैत पै २०, ५, २[d].

समेयुथुः शौ १२, ३,१; पै १७, ३६, १; सम्…एयथुः ऋ ५, ७३, ४.

समे(मा-इ)त, ता- -ताः पै ५, ४०, ७; १७, ३८, ६[f].

समे(मा-इ)त्य काठ ८, ७¶; क ७, ४¶; शौ ११, ८,१८; १२, ३, ४; पै २, ३९,५; १५, १४, ८; १७, ३६, ४.

समे(म्-आ✓ई)क्ष्, आ…समैक्षिपि खि १, १, १[g].

सम्✓एज्, समेजात् ऋ १०,२७,५.

सम्-एद्धृ- सम्✓इध् द्र.

सम्✓एध्, समेधिपीय शौ ७,९४, ४[h]; समेधिपीमहि[h] मै १, ३, ३९; १०, १३; ४, ८, ५; काठ ४, १३; ९, ७, २९, ३; ३६, ७; १४, क ३, ११; ८, १०; सम्…एधिपीमहि शौ १४, २, १७; पै १८, ८, ९.

१सह्-एध- > समेध-मत्- -मत् पै ७, १२, ९.

२¶स-मेध[i]- -धम् तै ६, ३, १०, १; -धाय तै ६, ३, १०,२.

समे(म्-आ✓ई)र्, समेरिरे[j] ऋ १०, ४०,१०.

?समैव[k] पै ९, २२, २७.

सम्-ओकस्[l]- -कसः ऋ १,६४,१०; -कसा ऋ १, १४४, [४;१५९, ४]; ८, ९, १२; १०,६५,२[m]; ८; तै ३, २, ८, ४; शौ २०, १४१, २†; -कसौ तै १, ३,७, २[n]; ४, २, ५, १[n]; मै १, २, ७; ८, ८; ३, २,३; ९,५; काठ ३, ४[o]; १६, ११[o]; क २, ११; -का. ऋ १,१००,१;६,१८,७.

समो(मा-उ)त- समा✓वे द्र.

सम्-ओह-, °ओहम् सम्✓उह् द्र.

?समौर्वा पै १, ११२, २.

सं✓पत् (गतौ), †संपतन्ति ऋ ६, ७५,१७; मा १७,४८; का १८. ४, १६; तै ४. ६, ४,५; कौ २, १२१६; शौ १२, १, ५१§; पै १७, ५, ९§; संपतसि खि ४, ७, ४; ६; संपतत्‌ शौ ११,१२, ७;२०; ‡स…पतन्तु[p] शौ ६, १२६, ३; पै १५, १२, १.

?सं-पतग्न- -ग्नम् पै १९, ३७, १३; १४; ४१, १५.

सं-पति(त >)ता- -ता खि ४, ७[?], ९; शौ ५, ५, ९; पै ६,४, ९; २०, ५२, ११.

¶सं-पात- -तम् काठ ३५, १६; क ४८, १४; -तेन काठ २८, ८; क ४४, ८.

सं-पातिन्- -तिनौ शौ ७, ७३, ३; पै १९, २७, ४.

सं-प(ति >)त्नी[q]- -त्नी शौ १४, २, २५; पै १८, ९, ५; -त्न्यै शौ १४, २,७३; पै १८,१४,३.

सं✓पद्, >पादि, ¶संपद्यते तै २,६, ८, ४; ९,१; ७, १, १, १; ४, ८, २[?]; ३; मै १, ५, १३; ३, ३,३[?r]; काठ २१,६; ¶संपद्यते मै ३, ३, ३; ६, १; ४, ७,६; संपद्यते ¶काठ २१, ७; २२, २; ८; ३३,७; क ३१,२१; ३५, २; ¶संपद्येते मै ३, २,३; काठ १२, ५; ¶संपद्यन्ते तै १, ५, ७, ३; २, ५, ११, ६; ६, १, २; ३, ३, ५, ५; ५, २, ३,६; ७; ३, २, ४; ४,३,४; ४,२;६,

---

[a]) तु. सस्थ. टि. २अभि।

[b]) तु. पृ ३२१ w, सा.; वैतु. GW. आ इस्वस्य ग. अभावः। [c]) आ इति उ इत्यनेन समुदितं द्र.।

[d]) सपा. समेत (कौसू ८६,१६ च) <> समैत इति पाभे.। [e]) सा. °आ+पुत [तबादेशे] इति।

[f]) सपा. शौ १२,३,२५ प्रतिष्ठाः इति पाभे.।

[g]) पाभे. पृ ९९१ n द्र.।

[h]) सपा. °धीय <> °धीमहि (आश्रौ ३, ६, २६ प्रमृ. च) इति पाभे.।

[i]) त्रिप.। बस. पूप. =सह, उप. =मेधस्-।

[j]) पाभे. पृ ३२९७ h द्र.। [k]) शोधः पृ २५०१ e द्र.।

[l]) विप.। बस।

[m]) विप. (*समानतेजोयुक्त- [इन्द्राग्नि-])। उप. ओकस्- *=तेजस्- इति (वैतु. सा. GW. प्रभृ. उप. =निवासस्थान- इति ?)।

[n]) पाभे. पृ ३२१९ g द्र.। [o]) °सा इति BC.।

[p]) पाभे. पृ३२२३ k द्र.। [q]) विप. (वधू-)। बस.।

[r]) °पु° इति स्वरः? यनि. शोधः।

१०, ३[२]; ६. १,९, ६; १०, २; ३, ३,४; ५; ४,५;३, ७, ३;४, २, ५; ४, २; ६, ३,३; ७, ४, ८, ३; १०, २; ११, २;३; ४[२]; ५, ८, ४; काठ २०, १;३;११; ३३, ३[४]; ३४, १२; ३७, ७, क ३१, ३; ५; १३; सुंपद्यताम् शौ १०, ९,२७; पै ११, १,१२; १६. १३८, ८; ¶सुमपद्यत तै ५, ७, ५, ७; ६, १, ६,३; ¶संपुद्येत तै ७, ५, ७, २; काठ ३४, १.

सुंपाद्रि[a] शौ ७,७३, २; पै १९, २७, २.

¶सुंपादयति तै २, ५, ५, ५; ३, २, ९, ३[२]; ४; मै १, १०, ८[२]; १७[२]; ३,२,४; ¶संपादुयति मै २, ३,७; ४,५,३; ¶संपाद्-यति काठ १८,१९;२०,३; ३६, ३[२]; ११; क २९, ७; ३१, ५; सुं-पादयन्ति तै ६, ६,११,६¶; संपादुयेत् तै ३. २, ९,३¶.

¶सुं-पत्ति- -त्यै तै ७, ४,२, ५; काठ ३६, १०.

सं-पुद्- -पन् मा १५, ८; का १६, २,५; काठ ३९,६; -पत्सु काठ ३९,६; -पदे मा १५, ८; का १६, २, ५; काठ ३९, ६; -पदयः काठ ३९, ६.

सं-पादुयत्- -यन्तौ शौ १२, ३, ३९[b].

¶सं-पाद्य तै १,६,९,४; २, १,५.२; ७, ५, २-३, १; ६, १[४]; २[२];३; ७, २; काठ २९. १०[३]; ३३,१; ७; क ४६,३[२].

¶सं-पाद्य- -द्यानि तै १,६,९,३; -द्ये मै ३, ८, ८.

?संपनी[c] पै ८, ११,५.

सं-परि√वृ (आच्छादने) > संपु-(रि>)री-वृत >)ता- -ताम् शौ १०,२, ३३; पै १६,६२,५.

सम्-परी (रि√इ), सुम् ··· पुर्यैत्[d] शौ १९, ५३, ४; पै १२, २, ४.

सं√पश्, †सुम् ··· पुश्यति ऋ ३,६२, [९; १०, १८७,४]; जै ३ ३२, ३; शौ ६.३४, ४; पै १९, ४५, ३; सम् ··· पश्यतः पै ५,२८,२; ¶संपुश्यन्ति तै ७, ५, ६, १[४]; संपश्यसि पै १, ९७, ४; सं-पश्यामि तै १. ५,६,१; ८, १; मै १, ५, ३; १०; काठ ७, १; ८; क ५,१; सुम् ··· पश्यस्व[e] तै १, २, ५, २; †समुपश्यन्त ऋ १०, ८२, [५(६)]; मा १७, २९; का १८, ३,५; मै २,१०, ३‡[f]; काठ १८, १[२]; ‡[f]; क २८, २[२]; ‡[f]; †सुम् ··· पश्येम ऋ १०, १५८, ४; मै ४, १२, ४; काठ ९, १९.

सं-पुश्यत्- -श्यन् ऋ १०, २५६; ११७, ८; १३९, १; मा १७, ५८†; का १८, ५, ९†; तै ४, ६, ३, ३†; मै २, १०, ५†; काठ १८, ३†; क २८, ३†; शौ १०, ८,१८; १३. २, ३८; ४४; ४५; ३.१४; २५†: पै १८,२४, ६; २५, ४.

सं-पुश्यमान- -नाः ऋ ३,३१,१०.

सं√पा (पाने), संपिबते ऋ १०, १३५, १; सुं पिबामि शौ ६, १३५, २[g]; पै ५, ३३, ८[g]; सुंपिबामः शौ ६. १३५, ३[g]; सुम् ··· पिबस्व ऋ ४, ३५, ७; संपिब पै १९, ३०,१०; संपिब-ध्वम् पै ३, २३, १; सुम् ··· पिबध्वम् ऋ ४, ३५, ९; ७, ३७,२.

सं-पाय शौ ६, १३५,२[h].

सं-पिब्[i]- -बः शौ ६, १३५, २; पै ५,३३,८.

सं-पिबत्- -बन् पै ५,३३, ८[h].

संपिबन्ती- न्तीम् पै २०,१९, १; २०, ५.

सं√पा (रक्षणे), संपातु पै १,१०१, ४.

सं-पातु-, सं-पातिन्- सं√पत् द्र.

सं-पादुयत्-, सं-पाद्य, सं-पाद्य- सं√पद् द्र.

सं-पारण- सं√पृ, पृ द्र.

सं√पिष्, †संपिपुष्टि ऋ १०,८५, ३; शौ १४,१,३; पै १८,१,३; संपिनष्मि[j] शौ २, ३२, ३; ५, २३, १०; सुम् ··· पिनष्मि शौ २, ३१, १, पै २, १५, १; संपिणक्[k] ऋ ३, ३०, ८; ४, १८, ९; ३०, ९; ६, १७, १०; ८, १, २८; मा १८, ६९; का २०, ५,३; संपिणक् ऋ ४,३०,

a) सपा. तैआ २,४,२,२ समृद्धि इति पाभे ।
b) पाभे. पृ ३१८२ n द्र. ।
c) शोधः मरप. सुषा टि. द्र. ।
d) पाभे. पृ३१२९० i द्र. । e) पाभे. पृ३१२११ e द्र. ।
f) पाभे. पृ ३१२१२ a द्र. ।
g) सपा. °म<>°मः इति पाभे. ।
h) सपा. संपाय<>संपिबन् <> शौ ६,१३५,३ संगीर्य इति पाभे. ।
i) किप्. । नाप. उप. शः प्र. (पा ३,१,१३७) ।
j) पाभे. पृ ११८० q द्र. । k) प्रपु१ मपु१ च।

१३; †संपिनष्टन ऋ ७,१०४, १८; शौ ८, ४, १८; पै १६. १०,८; ¶समपिष्टाम् काठ ३०, १; क ४६, ४.

संपिपिषे पै १३,१४,९; सम्˙˙˙पिपिषे ऋ १,३२,६?[a]; पै १३. ६,६†; संपिंषं ऋ २,१५,६;३, ३४,६; शौ २०,११,६†.

सं-पिष्ट- -ष्टः शौ ४, ३,५; ६, ६, २; १९, ४९, १०; पै १४, ४, १०; १९, २,८; -ष्टान् ऋ ४. ३०, १०.

¶सम्पुरस्(:) काठ ३०, १; क ४६, ४.

सं√पू. संपुनाति शौ १८, ३,४०‡[b]; संपुनामि ऋ १०,१३, ३[b].

सं√पॄ.पृ>पारि,¶संपारयति तै ३, १,१,४; मै ४,६,५; ¶संपारयतः मै ३,६, ६; काठ २३, ३; सम्˙˙˙पारयतः मै ३, ६, ६; संपारय[c] तै ३,२,१,१[d]; ७, ५, ११, १[d]; २; काठ ४५ १५[d]; पै १९,४४,४-६.

सं-पारण[d]- -णम् ऋ ३, ४५, ४; -णाय मै ३,६,६¶.

सं√पृच्.संपिपृग्धि ऋ १०,१०,११; काठ ३६,१५[k]; शौ१८,१,१२†; संपिपृक्त ऋ ३, ५४, २१; काठ १३,१५†; †सपपृच्याम् ऋ १०, १०,१२; शौ १८,१, १३; १४. संपृङ्क्ते ऋ ७,१०३ ४; सम्˙˙˙पृङ्क्ते ऋ १०,९५, ९; सम्˙˙˙पृणक्,सम्(पृणक्) ऋ ६, २०, ६; सम्˙˙˙पृणक्तु ऋ ४. ३८, १०; तै १,५,११, ४†; सम्˙˙˙पृङ्क्तम्[e] मा ९. ४; सम्˙˙˙पृङ्क्त[e] मा १९,११; का १०,१, ६[f]; २१,१,११; काठ ३७,१८. संपपृचे पै ६,३,४,९; †समपृक्त ऋ ९,९७,१; कौ १, ५२६; २, ७४९; जै १, ५४,४; सम्पृक्थाः का २,३,६; समपृक्षि काठ ३९. १; समपृक्ष्महि[f] शौ ७, ९४, १; १०,५,४६.

सम्˙˙˙पृच्यते ऋ १, १०३, १; सम्˙˙˙पृच्यन्ताम् मा १, २१[g,h]; का १,८, १[h]; ११,२, ४[h]; मै १,१,९; काठ १,८[h]; क १,८[h]; शौ ६, ७४,१[i]; पै १९ १५, ४[i]; सम्(पृच्यन्ताम्) मा १, २१[g]; का १, ८, १[g]; कठ १,८[g];३१.७[g]; क १, ८[g]; शौ ६, ७४, १[g]; पै १९, १५, ४[g], सम्˙˙˙पृच्यस्व तै १, १, ८,१; संपृच्यध्वम् तै १, १, ३, १; मै ४,१,३; काठ १, ३; ८; ३१,२; क १, ३; ८; ४७,२; शौ ६, ६४, १‡[j]; पै १९, ७, २‡[j]; २०, ५, ५‡[j], सम्˙˙˙पृच्यध्वम् तै १, १,८, १; समपृच्यन्त ऋ १, ११०,४.

†सं-पृक्त,क्ता- -क्ताः ऋ ८, ४,८; १०,३४,७; कौ २,९५६; जै ४, २०,२.

सं-पृच्[k]- -पृचः ऋ २, ३५,६; मा १९,११[l]; का १०,१,६[l]; २१, १,११[l]; तै १,१,२, २[m]; ३,८, २[m]; ६,३,८,२[m]; मै ४,९,३[m]; ४[m]; काठ३७ १८[m]; -पृचौ मा ९,४[l].

सं-पृच(त्>)ती- -ती पै १,१०६, ५[n].

सं-पृक्षान- -नः ऋ १, ९५, ८; पै ८,१४ ८†; -नौ मै १,४,२[o].

सं√पृच्छ्,प्रच्छ्. संपृच्छति पै १६, ११२,७; †संपृच्छसे ऋ १,१६५, ३; मा ३३, २७; का ३२, २, १०; मै ४, ११, ३; काठ ९, १८; संपृच्छे पै ८, १, २[p]; सम्˙˙˙पृच्छै ऋ ४,१८,२.

सं-पृच्छम्[q] ऋ १०,६९,९.

सं-पृच्छे ऋ ८,१०१,४,

†सं-प्रश्न[r]- -श्नम् ऋ १०, ८१,३; मा १७,२७; का १८, ३, ३; तै ४, ६, २, २; मै २, १०, ३; काठ १८, १; क २८,१; शौ २, १,३.

---

[a]) शोधः पृ २६७४ *h* द्र. । [b]) सपा. °ति<>°मि इति पाभे. । [c]) पाभे. पृ ३१८७ *p* द्र. ।

[d]) गस. । उप. भावे करणे वा प्र. ।

[e]) सपा. °ङ्क्तम् <>°ङ्क्त इति पाभे. ।

[f]) पाभे. पृ ३१९६ *j* द्र. ।

[g]) एकतरत्र पाभे पृ २०८९ *c* द्र. ।

[h]) पाभे. पृ३१९६ *i* द्र. । [i]) पाभे. पृ ३१९९ *i* द्र. ।

[j]) पाभे. पृ ३१८६ *b* द्र. । [k]) पृ २८७९ *c* द्र. ।

[l]) सपा. °पृचः (काश ६, १,२, १६ च) <>°पृचौ (माश ५,१,२,१८ काश्रौ १४,२,७ च) इति पाभे. ।

[m]) पाभे. पृ ३१९९ *m* द्र. ।

[n]) सपा. शौ ३.१०,७ संभुञ्जती इति पाभे ।

[o]) °नाः इति पपा. ? ।

[p]) पाभे. पृ ३२२२ *u* द्र. ।

[q]) कमुलन्तम् (वैतु. वें. सा. =संप्रश्न- इति) ।

[r]) भाप. । गस. उप. नङ् प्र. (पा ३. ३, ९०) ।

*=सम्-आश्रय- । < सम् √*प्रश् (*=√वस्) 'निवासे' इति मतम् ।

?सं√पृज् (=√पृच्), सम्…पृजत् पै ५,२९,२[a].
सं√पृण्, सम्…पृणत>ता ऋ ६, २३, [(२,१४,१०)९][b].
?सम्पृत्करो पै १९,३७,८.
¶सं-प्र√कम्प्, संप्रकम्पन्ते काठ १०,९; संप्राकम्पन्त काठ १०, ९; २५ ६[2]; क ३९,४[2].
सं-प्र√च्यु,?संप्रच्यवध्वम्[c] मा १५, ५३; का १६,६,५; मै २, १२, ४; ?संप्रच्यवध्वम्[c] तै ४,७,१३, ४; ५, ७,७,२; ?संप्रच्यवध्वम्[c] काठ १८,१८; क २९, ६.
संप्र-च्यु(त>)ता- ताः मै २,१३,१[d]
सं-प्र√णु (<नु), सम्…प्रणोनुमः ऋ ८,१२,२३[e].
¶सं-प्रति[f] तै २,५,५,३[2]; ७, १,१०, ३;५,१०,१; मै १,४,८[2];२,१, ५; काठ ६,४;३२,४; क ४, ३.
सं-प्र√तृ >¢संप्र-तिरत्- -रन् ऋ ९, ९६,१४[g].
¶सं-प्र√दा(दाने), संप्रादात् मै २, १,४; ३,१,७; ७,७; ९,१; ४, १,२; ५,१;३.
संप्र-दाय काठ २३,५.
संप्र-दायम् मै १,५,७; काठ ७,५; क ५,४.
सं-प्र√धा, प्र…सं…दधति ऋ ५, ५४,२[h].
सं-प्र√पद्,संप्रापद्यन्त काठ ९,१५¶[i]
सं-प्र√मुच् > संप्र-मुक्ति- -क्तिः काठ ३०,९¶.
संप्र-यती- संप्रे(प्र√इ) द्र.
सं-प्र√यम्,संप्रायच्छन् काठ १६,५. प्र…सं…युन् ऋ १०, ४६, १०[j].
सं-प्र√विश्,संप्राविशत् पै १९ ४०,९
सं-प्र√वृध्, ?संप्रवर्धन्ता(?ता[k])म् खि २,१३,६.
सं-प्र√वे >संप्रो(प्र उ)त- -ताः पै १७,११,४.
सं-प्रश्न- सं√प्रच्छ् द्र.
सं-प्र√सृ,> सारि, संप्रसारयावः मै ३,१२,२०[l]; संप्रसारयावहै[l] काठ ४३, ८; संप्रसारयाव[l] मा २३,२०; का २५ ५, ३.
संप्र-सारयित्वा मै ४, ६, ९[1]¶.
सं-प्र√सृप्, ¶संप्रसर्पन्ति काठ २५, १०; क ४०,३.
सं-प्र√हृ, सम्…प्रहरतन्[m] पै १६, ९,५‡[n].
सं-प्रा(प्र√आ)प् >संप्रा(प्र-आ)प्य ¶मै ३,६,९; ४,६,५.
सं-प्रा(प्र√अ)व्, सम्…प्रावतम् शौ ६, ४, ३[o].
सं-प्रिय,या[p]- -यः[q] मै १,६,१;२[1],६; ७; काठ ७,१४[2]; क ६, ४[2]; -यम् ¶मै १,६,६;७; -या शौ २,३६,४; पै २,२१,४; -यौ मा १२,५७; का १३,४,१३; तै ४, २,५,१; मै २,७,११; काठ १६, ११; क २५,२; पै २०,४६,५;६[1].
?सं-प्रियः[r] तै ४, २,४, २; काठ ७, १२; क ६, २.
?सं-प्रिया[s] काठ ७,१२; क ६, २.
?सं-प्रियाः[t] तै ४,२,४,२; काठ ७,१२;

a) BKA. अपृञ्चत् इति पिपठिषुः ।
b) तु. वें. सा.; वैतु. GW. ग. अभावः ।
c) शोधः पाभे. च पृ ३२७८ *b*, c द्र ।
d) पाभे. पृ २१९४ *j* द्र. ।
e) पृ २१३७ प्रणो॰ इति नेष्टम् । तु. सस्थ. टि २अभि ।
f) दयार्थे अव्य. । प्रतिपरया संगतमिति कृत्वा अम. (तु. भा.) निरुद्रयादिरवद्य द्र. ।
g) तु. ow.; वैतु. सा. सं(गच्छस्व) इति । पृ २१६४ सस्थ. प्रतिरत्->-रन इति नेष्टम् ।
h) वैतु. वें. प्र ॰ स्यन्ति इति, सा. प्र =प्रादुर्भवन्ति इति ।
i) यनि. मै १,९,८ प्राविशन् इति पाभे. ।
j) टिप मयु१ (वैतु. सा. प्र-सं [आप्नोति] इति योगः !) । 'हे देव ! दि (यतः) पूर्वीः (पुष्कलाः) यवागः (नदी. 'यवगुम्- [देयवस्तु-] > यवगाः) संप्रयन् (संवदन्तान् कृति)' इति वा. (वैतु. पपा. प्रभृ. देवयुन् इत्येकं पदम्) । एतदनु पृ १६२३ सस्थ. देवयुत्->-यन् इति नेष्टम् ।
k) यनि. शोधः ।
l) पाभे. पृ २२१८ *e* द्र. ।
m) पृ २२२३ सस्थ. प्रहरतम् इति नेष्टम् ।
n) पाभे. पृ ३१९१ *b* द्र. ।
o) वैतु. WI. ग. अभावः ।
p) विप. (संगतिप्रिय- [आत्मन्- प्रभृ.]) । बस. (वैतु. म. उम. इति ?) ।
q) =सपा. तैब्रा १,१,७,१;२;८,४ आपश्री ५,१२,१ प्रभृ. । तैआ ४,१७,१ 'यम् इति पाभे. ।
r) 'वः प्रियः आत्मा समस्तु' इति वा. इति कृत्वा सम्, प्रियः इति द्विपदः शोधः (वैतु. भा यनि. एवेति ?) । पृ ३२८६ *d* द्र. ।
s) प्रिया सं(गन्तु [तु. तै ४,२,४,१[t]]) इति मन्वा सं, प्रिया इति द्विपदः शोधः । शिष्टं *r* द्र. ।
t) सम्, प्रियाः इति द्विपदः शोधः । शिष्टं *r,s* द्र. ।

क ६,२.
सं-प्रे(प्र√इ), सम्…प्रयन्ति ऋ १०, २५,४.
संप्र-यत्-> संप्रयती- तीः तै ५, ६,१,२; मै २,१३,१; काठ ३९, २; शौ ३,१३,१; पै ३,४,१.
सं-प्रे(प्र√इ)ष्> संप्रे(प्र-इ)द्ध- -द्धः शौ ६, ७६, १; पै १९, १५,१२.
संप्रो(प्र-उ)त- संप्र√वे द्र.
सं-प्रो(प्र√ऊ)र्णु, संप्रोर्णुवाथाम् काठ ४४,८[a].
सं√प्लु, >प्लावि, समप्लावयन् तै १,६,११,३¶.
सं-प्लवमान- -नाय तै ७,५, ११, १; काठ ४५,२.
सं-प्लुत- -ताय तै ७,५, ११, १; काठ ४५,२.
सं√प्लुष्>सं-प्लोष्यत्- -ष्यते तै ७, ५,११,१; काठ ४५, २.
सं√बध्,न्ध्>सं-बद्ध- -द्धे मै ४, ८,७[c]¶[b].
सं-बन्धन- -नेन पै १, ९८, ४.
सं√बाध्, संबाधेते तै ६,५,९, ४¶. संबाधिष्ट शौ १८, २, २५[c].
सं-बाध- -धात् ऋ २, १६, ८; -धेषु खि २,४,२.
सबाध-तन्द्री[d]- -न्द्र्यः शौ १०,२,९; पै १६,६०,१.
सं√बृह् (वृद्धौ),>बृहि, समबृहत् मै ४.७,६¶.
संबर्हे शौ ९, ३, ३; पै १६, ३९, ३.
सम्…बर्हय>या ऋ ७,३१, १२; कौ २, ११४५; जै ४, २९,९.
सं√बृह् (नाशने), संबर्ह पै १७, २९, १७; संबृहतम् शौ ११, ११,११.
सं√ब्रू, सम्…ब्रुवते ऋ १,३७,१३; सम्…ब्रवावहै ऋ १, ३०, ६; खि ५, ४, ९; कौ २, ९५१; ४,९[e]; शौ २०,४५,३.
सं√भज्, संभजामि पै २०, ५९, ५-९; ६०,१-५.
सं-भ(क्त>)क्ता- -क्ताः शौ ८,७, १२[f].
सं-भज्य मै ३, ९, ४¶.
सं-भर-, सं-भरण-, सं-भरत्-, सं-भरिष्यत्- सं√भृ द्र.
संभल[g]- -लः शौ २,३६,१[h]; १४, १,३१; -लस्य शौ १४.२,६६[i]; -?ले[j] शौ १४,२,६७; पै १८, १३,६.
सं-भव-, सं-भवत्-, स-भवितुम् सं√भू द्र.
?संभविष्ट[k]- -ष्टम् पै २०,१५,१.
सं√भा, ¶सम्…भान्ति[l] मै ४, ७,२; काठ २२,११[m];२९,७[m]; क ३५, ५; सम्…भाहि, सम् (भाहि)[2] काठ ७,१३; क ६,३.
सं-भार-, सं-भार्य- सं√भृ द्र.
सं√भिद्, ¶संभिनत्ति तै ६, २,११, २; मै १,१०,१३[n];३,१,९;१०, ४; सम्…अभिनत् मै ४, १४, १३‡[o], संभिन्द्यात् मै ३,१०,४[2]; ¶संभिन्द्यात् तै ६, ५,९,३; ४; मै ३, १०, ४; सभिन्द्यात् काठ २५,९[2]; २८. ९[2]; क ४०, २[2]; ४४,९[2]; ¶संभिन्द्युः मै १,१०, १३‡, काठ ३६,७.
संबिभेद शौ १०, ४,५; पै १६, १५, ५; संभित्थाः क २,१०[p].
¶समभिधेताम् काठ २७, ३; क ४२,३.
सं√भुज्>सं-भु(ञ्जत्->)ती- -ती शौ ३,१०,७[q]; -तीभ्यः शौ ११, २, ३१; पै १६. १०६, ११.
सं-भुज[r]- -जम् ऋ २, १, ४.
सं√भुर् > सं-जर्भुराण- -णः ऋ

a) पाभे. पृ२२५५ g द्र.। b) पाभे. पृ३२६२ n द्र.। c) =सपा. अअ १८,२ दंवि १,७। बौपि १,१५:८१ वैप ७, ९:६, °धेथाम् इति, तैआ ६,७,२ आग्निगृ ३, ८,३:११ प्रमृ. °धिष्टाम् इति च पाभे.।
d) द्वस.। e) पाभे. पृ ३१९८ d द्र.।
f) सपा. पै १६,१३,२ संभृताः इति पाभे.।
g) नाप. (स्वर-, पति-)। *समय- (*=विवाह-योग-) +भृत- (*=धारक-) > तस. *समय-भृत- > *सम्-भर-> यनि. (वैतु. अन्ये < सं√भृ इति?)।
h) सस्थ. सुमति-[<*समय-+भृति- (*धारिका-) > तस. *समय-भृति- (विप. वैवाहिक्पाशबद्धा-कुमारी-)] इति [तु. पंजा. सवाणी (पत्नी-[<*समय-वन्ती-])]। i) सपा. पै १८,१३,५ संभरस्य इति पाभे.।
j) संभल-> मत्वर्थे *संभल्य->-ल्ये इति शोधः।
k) BKA. शंभ° इति। l) भा° इति स्वरः! नाति. शोधः (तु. सात., सपा. तै ६, ६, ८,४ प्र…भान्ति इति पाभे.)। m) वैतु. SI. सम->समस्मै इति!।
n) पश्चात् संभिनत्ति> सपा. काठ ३६,७ अनुसंभि-न्दन्ति इति, आपश्रौ ८,५, २० अनुसंभिनत्ति इति च पाभे.। o) पाभे. पृ ३१९६ h द्र.।
p) पाभे. पृ ३१८८ a द्र.। q) पाभे पृ ३३०७ n द्र.।
r) भाप. (*सर्वरक्षकत्व-)। (१मर्व->) *सुम

५,४४,५.

सं√भू,>भावि.सुंभवति ¶मै १, ४,७[२]; ७,२[२]; ३,२, ८; ४, १, ८; शौ ११,४,१-१८; ¶संमुवति तै ५, १, ९, ४; ६, ३, ६, ४; संभवति ¶काठ ६, ६; ७, ५; ८, १५; १४, ६; ३१, ६; ¶क ४,५; ५,४; ८, ३; ४७, ६; पै १९, ५१, १०; सम्'''भवति पै १७,३८,१[a]; सं(भवति) पै ४, ५,७; ¶संभवतः तै २,२,४, ७[b]; ६,१,११,६[b], ३,५,४; ७,५,९, ४; मै ३,७,८;४,५,४; ¶संभवन्ति तै २,५,१,५;३,३,६,२;३; मै १,८,७; ¶संभवन्ति तै २,५, १,६; संभवन्ति काठ १२,५¶; पै १७,१३, १; १४,९;१९,४३, ३[c]; सम्'''भवन्ति पै १४, ३, २९, सं (भवन्ति) पै ४,५,७[d]; सम्'''भवसि शौ १२,३,२१[e]; सम्'''भवन् पै १९, २५, ४[f]; ¶संभवान् मै १,७,२; काठ ८, १५; क ८, ३; संभवासि पै १८, १०, २[g]; १९, ५५, १७; संभवायः शौ १२, ३, २; ९[f]; पै १७,३६,२; सम्'''भवतु, सम् (भवतु)[२] शौ ४, १०, ३; पै ४,१५,१; संभवन्तु शौ १८,४, ४८; संभव खि २, ६, ११; मा ४,१३;१७; ५,४३; का ४,५,५; ६,१; ५,१०,४; तै १,२, ४,१; २[g]; ३,५,१; ५, ६,१,४; मै १, २, ४; १४; ३, ३८; २,१३,१; १५[c]; ३,९,३; काठ २,५;३,३; २६,३; ३०, ८[h]; क १,१७; २, ९; ४१, १; शौ १४, २, ३२[e]; पै १५, ६, १०; सम्'''भव मा ६,११; का ६,२,७; तै १,३,८, २; मै १,२,१५; ३, ९,७; काठ ३,६; क २, १३; सम्'''भवत >ता शौ १२,३, २९; पै १७, ३८, ८; संभवाव शौ १४, २, ७१[i]; १८, १४, १[i]; संभवाम तै २,५,१, ५¶; ¶समभवत् तै २, १,१,४;२,३; ७,२; ४,१२, २[b], ५, २,२[b]; ५,५,४,१; ६, १,३,६; मै १, ६, १२; ७, २; ८,१; ३,६,८[२];९; ४,१,८; काठ २३,४; Sशौ ४,१९,६; ८,१२, १; ३; ५; ७; १०,८,२१; ११, १०,८; १९, ६,९‡[j]; समुभवत् तै ६, ५, ९, ३¶; ¶मै १, ७-८, २; १०, ४; ४, १, ८; ¶समभवन् काठ ८, २; ५;१५; १२,५; १३,३;७; २७,१; ३१, ६[२]; क ६, ७; ७, १; ८, ३; ३६,१; ४२, १; ४७, ६[२]; Sपै ५,२५,६; ८,१९,१; ९,५,७‡[l]; १३, १४, १६; १६. ८५ ७[२k]; १०२,८; १२४, १-४; सम्''' अभवन् ऋ १,१९०,२; ¶समभवताम् तै २,३,३,१; मै २,१, ४; ३,६,६[२]; काठ १०,२; १२, १३; २३, ३[२]; समभवन् मै १, ७,२[२]¶; ¶काठ ८, १५; १२, ५; क ८,३¶; शौ १९,५४,१;३; पै १२, २, ११; १३; समभवः पै ८, १९,२; संभवेत् तै ५१, ९, ४¶; संभवेम शौ ६,११९, २;१२,३,१०[l];५५-६०; पै १६, ५०,८; १७, ३६, १०[l]; ४१,५-१०.

संबभूव ऋ १०,१२९,८;१३०, ४; शौ ३,२८,१; ४, ३०, ८[l]; १२, ३, ५१; १९, ३२, १०; संबभूव मा २३, २[१]; ४[१]; का २५,१-२, २[१]; क्री २,११६४; काठ ७, १२[१]; शौ ३, २२, १; ३; ४,२५,६; १०,७,३१, १२, १,२३;३,३; संबभूव क ६,२[२]; पै ३,१२,२[m];१८,१;४;३४,९[n];

+(√सुज् 'रक्षणे' > कर्तरि) सुज्- > उस. °सम्-सुज्- > तद्भावे °°म्सुज्य- > °°ज- > यनि. (वेनु. पया., तत्रा [१, १, २,४]. वें. सा. wolff [KZ ४०,८२] ORN. प्रभृ. गस. इति कृत्वा सं√सुज् 'मशणे' > भावकर्मणोः कृदिनीर, मा. [पक्षे] तुमर्थे कसुन् प्र. इति, GW. Bergaigne ORV. कि. इति कृत्वा उपु१ इति?) ।

a) मपा. °नि<>°मि इति पाभे. ।

b) द्र. मत्य. टि. २मसि ।

c) मपा. शौ ९, १,१९ संमरन्ति इति, पै ६,६,८;१६, १३,७;२०,५४,८ संमरन्ति इति च पाभे. ।

d) सपा. शौ ४,४,४ उद् (भवन्ति) इति पाभे. ।

e) सपा. °वासि<>°व इति पाभे. ।

f) पाभे. पृ३१९५ c द्र. । g) पाभे. पृ ३२४६ o द्र. ।

h) पाभे. पृ ३००० j द्र ।

i) पाभे. पृ३१८२ d द्र. । j) पाभे. पृ१३४२ f द्र. ।

k) मकृत् मपा. शौ ११,१०,८ अजायत इति पाभे. ।

l) मपा. माश्री २, ५,४,२४; °वामि इति पाभे. ।

m) मपा. संबभूव <>संबभूवुः<> शौ ३, २१, ३ यानि इति पाभे. । n) सपा. °व यः<> °विम <> मा ९, २५ का १०, ५, २ तै १,७,१०,१ मै १,११,४ माश ५,२, २,७ आबभूव इति पाभे. ।

१२,४,१०; १३, १४,३; १४; १५, २२,२; १७, ३, ४; १०, २; ३६, ३; ४१, १; २०,२०, १; सम्···बभूव पै २०, १९, ९; संबभूवतुः तै ७, ५, २५, २¶; संबभूवुः का ३, ९, १[a]; तै २, १, ११, २; मै १, ४, ३[b]; २,१२,१३[c]; काठ ३७,९[d]; ४०, ३[c]; शौ ६,७४,३; १२,१, ३; ४; १२; १३, १,१०; १९, ४, ४; पै ५, ३६, १; संबभूवुः पै ६,११,३‡[e]; १७, १,५; २, ३;१८,१५,१०;१९,१५,६;२४, ९; संबभूथ ऋ १०, १८, ८[s,f]; शौ १८, ३, २†[s,f]; संबभूविथ शौ९,५,६; संबभूविथ शौ४,१९, ७[g]; संबभूविथ पै १, ४५,४;५, २५,७[g]; १६, ९७,५; सम्··· बभूवथुः ऋ १, ९३, ९; तै २, ३,१४,१; मै ४, १०, १; काठ ४, १६; संबभूव तै ७, ४, १५, १‡[h]; संबभूविम शौ ३, २०, ८[i]; संभविष्यति मै ३,६, ८¶. संभविष्यति मै ३, ६, ८[२]¶, संभूयासम् पै १९, ४४, २०; समभूत् तै २, १, २, ३¶; सम् (अभूत्) तै १, ६, ६,२[२]; ७,६,३; ९,२[२]; मै १,४,२; ७; काठ ५, ५[२]; ३२, ५[२]; सम् (अभूवन्) मै १, ४, २; ७;

सम्···अभूवम्[j] तै १,६,६,२; ७,६,३; सम् (अभूवम्) तै १, ६,६,२[२]; ७, ६, ३; ९, २[२]; मै १,४,२[२]; ७[२]; काठ ५,५[२]; ३२, ५[२]; सम्···अभूम[j] मा २, २५; का २, ६, ४; मै १, ४, २; ७; काठ ५,५; ३२,५.

¶संभावयति मै ३,९, ७; १०, २[२]; ४; ४,६,३; काठ २३, ६[२]; संभावयन्ति मै ४, ७, २¶; संभावय>या पै १३, ९, १४; ¶समभावयन् मै ३,६, ९; काठ २३,६.

सं-भव[k]– -वात् मा ४०, १०; का ४०,१,११.

¶सं-भवत्– -वन् तै २, ४, १२,२; ५,२,.२; काठ ६, ६; क ४, ५; -वन्तः काठ ६, ६; क ४, ५; -वन्तौ तै २,२,४,६; ६,१,११, ६, ३,५,४.

¶संभवन्ती– -न्ती काठ २४, १; क ३७,२.

सं-भवितुम् तै ५,५,२,१¶.

सं-भूत,ता– -¶तः मै ४,१,३, काठ ८,५; ३१, २; क ७,१; ४७,२; §पै ४, ४०,४; ६, ९, १०; १९, ४६,३[l]; २०,५०,५; -तम् शौ १२,४,३३; पै १७,१९,३; -ता शौ ६,१००,३[m]; पै ३,२२,१[m]; -ताः खि २,७,३; पै १६,१३,२[n], -तानि तै ६, ४,७,३¶; -ते मै ३,२,८¶; -तेन पै १९,५५,१७.

सं-भूति[k]– -तिम् खि २, ६, १७; मा ४०,११; का ४०, १, १४; -त्या मा ४०, ११; का ४०, १,१४; -त्याम् मा ४०,९; का ४०,१,१२; -त्यै मै ३,६,९¶.

सं-भूय काठ ७, १३[२]; २८, ४¶; क ६,२; ४४,४¶; शौ १०, ८, ११; पै ७,३,५; १६,१०२, ३; २०, १९,१०.

सं√भृ > भरि, संभरते काठ ३४, ७¶; ¶संभरति तै १,५,४, ३; ६,८,२[३]; ५,१,२,२; ४; ५;४, १[५], ३; ४; ५[२०];५,५[२];६,३;६, १, ६, ५; ७,२;२,१,५; ३,१, २; ४,४,३[२];१०,६; ७,२,१०, ३; मै ३,१,२[२]; ३[२];५[२]; २,१[२]; ५; ४, १; ७, ६§; ८, ७; ४, ५,७[२]; काठ ८, २[१]; ¶संभरति तै ६, २, ८,६[२]; मै ३, ८, ५[२]; ¶संभरति काठ ८, ८; ९; १३, १०; १८, १९; १९, २[२]; ४[७]; ११; २०, ३; २३, २; ६; ८; २५, ६[२]; ७; २७, ८; २९,७; ३५,१७; क ६,७[२];७,३;२९,७; ८[१]; ३०,२[६]; ३१,१; ६;३५,८; ३९,४[२]; ५; ४५, ८; ४८,१५; सम् ···भरति, सम्(भरति) शौ १३,२,२६‡[p]; संभरते ऋ १०,

---

[a]) तु. सस्थ. टि. २अभि।
[b]) सपा. काठ ५,६ अभिसंबभूवुः इति पाभे.।
[c]) पाभे. पृ३३१० m द्र.।
[d]) सपा. शौ ४,८,५ मदन्ति इति पाभे.।
[e]) पाभे. पृ ३२९२ c द्र.।
[f]) सपा. तैआ ६, १, ३ आमिग्र ३, ५, ६ : १७ °व इति पाभे.। [g]) पाभे. पृ २३५१ a द्र.।
[h]) पाभे. पृ३१८१ h द्र.। [i]) पाभे. पृ ३३१० n द्र.।

[j]) सपा. °भूवम् (बौश्रौ ३,२१ : १० प्रमृ. च) <> °भूम (शाश्रौ ४,१२,८ प्रमृ. च) इति पाभे.। [k]) भाप.।
[l]) = सपा. तैआ ३, ११, १; १०, ३,१ आपश्रौ १६, २९,२ मना १,३। मा ३१,१७ प्रमृ. काश्रौ २१,१,१७ प्रमृ. संभृतः इति पाभे.। [m]) पाभे. पृ१३४४ a द्र.।
[n]) पाभे. पृ ३३०९ f द्र.।
[o]) सपा. पाभे. पृ ३१८६ l द्र.।
[p]) पाभे. पृ ३२६१ a द्र.।

७९,१; †संभरन्ति ऋ ६,११५, ५; १०, ७९,२[a]; मा ३३,३८; का ३२, ३, ९; ¶तै ३, १, ३, १; ७,५,८,४; मै ४,३,१०[२]¶; १४, ४; शौ २०, १२३, २; संभरन्ति ऋ १, १६२, ६; मा २५ २९†; का २७,१२, ६†; तै ४, ६,८,२†; ५, १,५,५¶; मै ३, १६, १†; ४. ३, १०¶; शौ ९, १, १६[b]; संभरन्ति काठ ४६, ४†; पै ५, ३४, ९; ६,६, ८[b]; १५, १७, ५; ६; १६, ३३,७[b]; २०,५४,८[b], संभरथ: पै १८, ३,१०[c]; संभरथ > था पै २०, ८, ३; संभरामि तै १, १, २, २; पै ५, १५, १; संभरामसि ऋ ८, ६६, ५; संभरन्तु शौ १५,३,२; संभरस्व शौ १८, ३, ९; ४, ५२; संभर मै १, १०, २, काठ ९, ५; संभरतम् शौ १४, १, ३१[c]; समभरन् तै ५. ३,५,५¶; ¶मै ३, १, १; ३;२,१; ¶काठ १८, १९; २१,२; ¶क २९,७; ३१, १७; शौ १०, २, ५; पै ९, ११,१; १६,५९,५; ६१,७-१०, समभरन्त काठ २४, ७¶; समभरन् ¶तै ५, १, ७,४, ६, ३; ६,३,४; मै ३, १, ३[d]; शौ १५, ३, ३; समभरन् तै ३. ४, ६, १¶; मै १,४, ३[e]; काठ ५, ६[e]; शौ ११,१०,१३; समभरन् ¶काठ ९, १५[२]; १९,२; २४, ७; ¶क २९, ८; ३७, ८; पै १, १९, ३[e]; १६, ८६, ३; समभर:[e] तै ३, ५, ४, २: शौ १, ९, ३; समभरम् पै १, १००, २; ¶संभरेत् तै ५ १, ४,५[f]; मै ३. १,५[f]; काठ ३५, १७; संभरेत् ¶तै १, ६, ८,२; ५, १, ४, २; सभरेत् क ४८, १५¶; संभरेम काठ ७,१२

संभ्रियासम् मा २, ८; का २, २, २.

¶संभ्रियते मै २, १, ५;२, ३; ३. १,५; २,७; ३, १; ४,७,९; काठ १९, ५; २०, ७; २३, ८; क ३१, ९

संभरयति काठ २३, ८[२]¶.

स-मर्[g]- -र: ऋ ४, १७, ११; -रस्य पै १८, १३,५[h].

सं-भरण- -ण: मा १४, २३; का १५, ७, १; तै ४, ३,८, १,५. ३, ३, ४; मै २, ८, ४; काठ १७, ४; २०, १३; क २६, ३; -णम् ऋ ७, २५, २; पै १७, २१, १.

¶सं-भरत्- -रन्त: काठ २३, १०, क ३७, १.

¶सं-भरिष्यत्- -ष्यन्, -ष्यन्तौ मै ३. १,३.

¶सं-भार- -रा: तै १, ५, २, ४[i]; ६. २, ८, ६; मै १, ७, २[२]; ३, २, ५; ६, ४; ८, ५; काठ ८, २[२]; १५[२];९,१५; १९ ११[i], २३.२; २५.६[२]; क ६, ७[२]; ८. २[२];३१,१; ३५,८; ३९,४[२]; शौ ९. ६, १S; पै १६,१११, १S; -राणाम् काठ ९,१५; -रान् तै ६, २, ८, ६; मै ३, ६, ४; ८, ५; शौ ११, १०, १३S[j], -रै: पै १६, ८६, ३S[j].

संभार-त्व- -त्वम् काठ ९,१५¶.

सं-भार्य- > ¶संभार्य-तर- -र: तै ५,३ ३,५; काठ २०,१३.

सं-भृत्- -भृतम् पै १६,७९,४[k].

सं-भृत, ता- -त: ऋ ८, ९३, ९; खि ३, १०, १; मा १९, ३३; ३१, १७[l]; ३९, ५; का २१, ३, २; ३५, २, १[l]; ३९, ३,१; मै २, ७, १५[l]; १३, ६†; ३, ११, ७; काठ ३८,२; ३९, २[l]; १२†; †कौ २, ५७४, ६५०; जै ३, ४६, १२†, शौ ५, २०, १; २१, ३; †२०, ४७, ३; १३७, १४; पै ९, २४,१; १७, २९, ११; ३७, ८[m]; -तम् ऋ ३, ३०, १४; ३५, २; ३८,६; ८, ४०,६; ९,६७, [३१; ३२], १०, ९०, ८; मा १७, १; १८, ५८; ३१, ६†; का १८, १, १; २०, ४,१; ३५, १, ६†; तै ४, ४, १२,३; ५, २, ९, १¶; ३,

[a]) GW. अनुस्मृतो योग इति?।
[b]) पाभे. पृ ३३१० c द्र ।
[c]) सपा. °थ. <> °तम् इति पाभे ।
[d]) °रत इति पाठ.? यनि. शोधः (तु. सप्र. तै ५, १,२,४ काठ १९,२)।
[e]) सपा. °रत <> °र: इति पाभे.।
[f]) पाभे. पृ ३१८६ m द्र.।
[g]) विप. (इन्द्र- [अ.]), नाप. = सं-भर्तृ- । गस.।
[h]) पाभे. पृ ३३०९ i द्र.।
[i]) सपा. मै ३,२,१ संभृति: इति पाभे.।
[j]) सपा. °रान् <> °रै: इति पाभे.।
[k]) पाभे. पृ३१९१ c द्र.। [l]) पाभे. पृ ३३११ l द्र.।
[m]) संभृत उक्थिवाभि: > सपा. शौ १२, ३, १४ उपनो मा जिहिंसी: इति पाभे.।

७, १¶; ७, ७, १; मै ३,१६, ४; ४, ९, २; काठ २२, १४; २४, ६¶; २६, २¶; ४०,१३; ¶क ३७, ७; ४०, ५; †कौ २, ६४८; ६४९; जै ३,१,२[a]; शौ २,३६, २; ४, १४, ९; ७,५८, १; ९५, २†; ८, ७, १८; ९, ४,८; १०, २,१; १९,६,१४†; पै २, २१, ३; ८,१०, २; ३; ९, ५, १२†; १५,१, ८; ११, ६‡[b]; १६, १३, ७; २४, ७; ५९, १; ९९, ३; १०३, १०; २०, १३, ७; २९, २†; ३३, ३; –तस्य ऋ ८, ७८, १०; –ता ऋ २, १६, २; ६, ५७, ३; ७, ७३,४; तै ५,१,९,२¶; काठ २४, ४¶; क ३७, ५¶; कौ २, ११८०[a]; शौ १०,१,२; २४; १९,२२,२१[c]; २३, ३०[c]; पै ८,९,१; १६,३७,४; –तानि पै २०, ३३, ७[d]; –ताभिः पै १९, ३२, ७; –ताम् तै ४, ६, १,१; मै २, १०, १; काठ १७, १७; क २८,१; शौ ३, १२,८; पै १६, ३५, १; –ते शौ १०, ३, २०; पै १६, ६५, १; १७, ५,१०[e]; –तैः ऋ ८,३४,१२.

*संभृत-क्रतु[f]– -॰तो ऋ १, ५२,८.

संभृत-तम– -मेन मै १, ९, १; ४¶; काठ ९, ८; क ८, ११.

संभृत-श्री[f]– -श्रीः शौ १९, ४९, १; पै १४,४, १[g].

¶संभृत-संभार[f]– -रः तै १,५, २, ४; मै १, ७, २; काठ ८, १५; क ८,३; –रेण मै ३,६,४.

संभृता(त-१अङ्ग >)ङ्ग[f]– -ङ्गा काठ ३१, १४.

संभृता(त-अ)श्व[f]– -श्वः ऋ ८, ३४,१२.

सं-भृति– -तिः मै ३,२,१¶[h].

¶सं भृत्य तै २,६, २, ५; ४,१,५, २§[i]; ५,१, ६,३§ ४; २, ५, ३; ६,३, ४; ६,६, ४, १; ७,५, ८,५; मै ३ ४,१;६,४;७,३; ४, ५,४.

¶सं भृत्य– -त्यः तै ५, १, २, ५; –त्याः तै १,५,२,४[२]; मै १,७, २[२]; काठ ८,१५[२]; क ८,३[२].

स-भृत्वन्[f]– -त्वा शौ ३, २४, २; पै ५,३०,२.

सं-म्रियमाण– -णः मा ८, ५७[k]; ३९, ५; का ९, ७, ५[k]; ३९, ३,१.

?संमज्जसे रूपम् पै १९,४९,६.

सं √मद्,न्द्, सम्…मदते शौ ४, ३४, ३; पै ६, २२,३; सम्… मदति ऋ ४,२९,२; †सम्… मदन्ति[l] ऋ १०, ८२, २; मा १७, २६; का १८, ३,२; तै ४, ६,२,१; मै २. १०,३; क २८, २; सम्…मदथ[m], सम्(मदथ)[r] ऋ ४,३४,११; सम्… मदस्व, सम् (मदस्व) शौ १८, ३, ८; सम्…अमदन् शौ २०,४९,१[n]; सम्…अमदः ऋ १, ८२, ६; सम्…मदेम मा ४, १[o]; का ४,१,१[o]; तै १,२, ३,३[o]; ३,१, १,४[o]; ३,९, १[o]; काठ २, ४[o]; क १, १६[o]; शौ ७, ८५, १[p]; पै १,१०२,२[p].

सम्…ममदः ऋ ४, २०, ४; कौ १,३८४; जै १, ४३, ४; ४, ९,१०; शौ २०,१११,१.

†सम्…अमन्दिषुः, सम् (अमन्दिषुः) ऋ ८,५२,१०; खि ३, ४,१०; कौ २, १०२८; जै ४, २६,७.

ϕसं-मदत्– -दन्तः खि ५, ५, ६; मा ११,७५[o]; का १२,७, १०[o]; तै ४, १,१०,१[o]; मै २, ७, ७[o]; काठ १६, ७[o]; शौ ३, १५,८[o]; १९,५५, १[o]; २[o]; पै २०, ४७, १०[o].

सं √मन्, सम्…मनामसि खि ५, १, ४[q]; सम् (मन्यस्व) शौ ६,१३१,२[r].

---

[a]) सपा. °तम् (जैमि १, ७४[२] जैश्रौ ८ : १७ च) <> °ता (पत्रा १,४ द्राश्रौ २,४,११ लाश्रौ १, ८,९ च) इति पाभे. ।

[b]) पाभे. पृ ६७४ c द्र. । तत्र चास्यापि समावेशः द्र. ।

[c]) सपा. तैत्रा २,४,७,१० °तानि इति पाभे. ।

[d]) पाभे. पृ ३२१३ f द्र. । [e]) पाभे. पृ ३२६२ i द्र. ।

[f]) विप. । बस. ।

[g]) °तःश्रीः इति पाठः? यनि. शोधः ।

[h]) पाभे. पृ ३३१२ i द्र. । [i]) पाभे. पृ ३१९६ m द्र. ।

[j]) व्यप. (देव- [तु. सा. W. Gri; वैतु. PW. प्रमृ. विप. इति?]) । गस. । [k]) पाभे. पृ ९५६ g द्र. ।

[l]) सपा. काठ १८,१ सम्…महन्ताम् इति पाभे. ।

[m]) पाभे. पृ २७८३ e द्र. ।

[n]) °दत् इति RW. । पै १९,४५,१४ विशिष्टः पाभे. ।

[o]) पाभे. पृ ३१९५ p द्र. । [p]) पाभे. पृ २४११ c द्र. ।

[q]) पाभे. पृ ३२६३ n द्र. ।

[r]) तु. सा.; वैतु. RW. W. WI. नमः > नमः [किप.] इत्यनेन संयोजुकाः ।

?संमनम् पै ९,४,३.

सं-मनस्[a]- -नसः शौ ३,३०,५; ७[b]; ६,७३,१;७४,३;८८,३; ७,२०, १;९९,१[±c]; ९,५,३७[d]; ११,७, १[e];८; पै ५,४,१२;१५,३; १९, १०,९;१५, ६; ३९,१३; -नसौ शौ ६,४२,१; पै १९, ८, १०; -नाः शौ ३,३०,२[f].

सांमनस्य- -स्यम् शौ ३, ३०, १; पै ५.१९,१.

सं-मर्दितोस् सं√मृद् द्र.

सं√मह्, > महि, सम्…मह-न्ताम्[g], सन् (महन्ताम्)[h] काठ १८,१‡; संमहेत ऋ १, १११, ३; ‡सिमहेम>मा ऋ १, ९४, १[i], मै २, ७,३; कौ १,६६; २, ४१४; जै १,७,४; ३, २२, ४; शौ २०,१३,३; पै १२, १, १; सम्…महेम ऋ ७,२,३.

सम्…महयत्[j] ऋ ७, ४२, [३(६१, ६)]; सम्…महयम ऋ ७,६१, [(४२,३)६].

सम्√मा(वया.),संमिमीते शौ५,२८, १; पै २, ५९, १०; सम्… मिमीमहे शौ १८, २, ४४; ‡सिमिमीहि ऋ ३,५४,[२२; ५. ४, २; ६, १९, ३]; तै ३, ४, ११,१, मै ४,१२,६; काठ १३, १५; २३, १२; सम्…मिमीहि ऋ ३, १, १५.

सम्…ममिरे ऋ ३, ३८,३.

¶समीयते तै ६, ६,४, ६; काठ ३०, १; क ४६, ४.

सं-मा[k]- -मा मै २ ८, १४; ४, ९,४.

सं-माय ऋ १,६७,५.

सं-मित,ता- -तः मा १७, ८१; का १८, ७, २; तै ४, ६, ५, ५; ५, २, ५, १¶; ¶६, १,४, १; ३, ३, ६; ४, १; ५; ६, २,१; मै २,११,१;¶३,९,२[१०]; ३[२]; ४, ५, ७¶; ¶काठ ७, १५; १८,६S; १९,१; ६; २०, ३; २४,१०; २६,४[२०]; २७, १; २;५; २८,१; ¶क ६, ५; २८, ६S; २९,८; ३०, ४; ३१, ५; ४०,३; ४१,२[२०]; ४२. १;२;५; शौ १२,३,३३; पै १७, ३९,३; -¶तम् तै २,६,५,२;८, ४; ५, २,८,७; ६,२,१०,६; ३,३, ६; मै १,८,४; ३, ८, ९[२]; काठ ६, ४[३]; २२,७[२]; २५ ८,१०[६]; २६, ३[२],४; क ४,३[३]; ३५,१[२]; ४०, १,३[६]; ४१,१[३];२; शौ ३, २९, ३;४;५; -ता खि ५,१३, १-६; ¶तै ६,२,१०,३; ३,४,३; ¶मै १,८, १; ३, १, २; ७; ८, ४; ¶काठ २०, ६; २५, ६; ¶क ३१,८; ३९,३; शौ २०, १२८, ६-११; -ताः तै ६,२,१,४[१]¶; शौ १२, ३, २०; २८; पै १७, ३७,१०; -तानि काठ ३१,६¶; -¶नाम् तै २,६,४,३; ५,१,६, ४; काठ १९,१;६[२]; क २९, ८; ३०,४[२]; -तायः मा १७, ८४; का १८,७,५; तै ४,६,५, ६; मै २,११,१; काठ १८,६; क २८, ६; शौ १२, ३, २७; पै १७, ३८, ७.

¶संमित-तम- -मम् काठ ६ ४; क ४,३.

संमित त्व- -त्वाय मै ३, ९, ३¶.

१सं-मातृ[a]- -ता शौ १३, १, १०; पै १८,१५,१०.

२सं-मातृ[l]- -तरः शौ ८, ७, २७; पै १६,१४, ६; -तरम् पै १८, २१, ७[m]; -तरा ऋ १०, ११७, ९; -तरौ मै २, ५, ४¶; काठ १३,७[३]¶; शौ १३,२,१३[m].

¶सं√मि (प्रक्षेपणे), संमिनोति तै २, ५,५,५; मै ३, ८,७; संमिनोति मै ३, ८, ९; संमिनुयात् तै ६, ३,४,५.

सं√मिक्ष्, सम्…मिमिक्ष्व, सम् (मिमिक्ष्व[i]) ऋ १, ४८,१६[n].

‡संमिमिक्षिरे ऋ १, ८७, ६; तै २,१,११,२; ४, २, ११, २; मै ४, ११, २; काठ ८, १७, ‡संमिमिक्षुः ऋ १, १६५, १; ५, ५८, ५; मै ४,११, ३; १४, १८, काठ ९,१८; संमिमिक्षुः ऋ ८, १०, २.

[a]) विप. । बस. । [b]) पाभे. पृ ३२८३ *d* द्र. । [c]) पाभे. पृ२२६८ *d* द्र. । [d]) पाभे. पृ३१८९ *b* द्र. । [e]) पाभे. पृ३२८३ *a* द्र. । [f]) पाभे. पृ३१८० *c* द्र. । [g]) पाभे. पृ३३११ *l* द्र. । [h]) पाभे. पृ१४३१ *g* द्र. । [i]) वैतु. PW. सम् महेम इति? । [j]) स्वरे प्रकृ१ । 'होता वः यज्ञं संमदयत्, (तदर्थंमगो च) मन्दः (°मन्द्रयादकः [यन् व.]) उपाके (पार्श्वे) प्ररिरिचे ([<प्र√रिच् [°=√ऋच्] 'स्तुतौ'])' इति भा. (वैतु. पश्य. प्रमृ. °यन् इति) ।

[k]) पृ ९१६ *h* द्र. ।

[l]) नाप. (समानरूप-मातृ-) । °समम् > सम् (=गातृरूपेनविशिष्टा-) + मातृ- > तस. उप. (वैतु. PW. GW. प्रमृ. बस. इति!) । [m]) पाभे. °तराम् <> °तरौ इति पाभे. । [n]) तु. सस्थ. टि. आ ।

सं-मित– प्रमृ. सं√मा (वधा.) द्र.

।सं-मिश्ल(=श्र),श्ला– -श्लः ऋ १, ७,२; ८,३३,४; ६१, १८; ९, ६१, २१; १०, ६, ४; मै २, १३, ६; काठ ३९, १२; कौ १, २८९; २, १४७; १६७; ८०९; ३,२,३; जै १, ३०, ७; २,५,८; ३,१४,८; १६,३; शौ २०,३८,५;४७,५;७०,८;–श्लाः ऋ १,१६६, ११; २, ३६, २; ३,२६,४; ७,५६, ६; शौ २०, ६७,४; –श्लासः ऋ १,६४,१०.

सं√मील्>सं-मीलत्– -लते तै ७, १, १९,२; काठ ४१,१०.

सं-मीलित– -ताय तै ७,१, १९,२; काठ ४१,१०.

सं-मीलिष्यत्– -ष्यते तै ७,१,१९, २; काठ ४१,१०.

सं-मील्य ऋ १, १६१, १२; मै ४,१,१२¶.

¶सं-मुख– -खानि काठ २५, १०; क ४०, ३.

सं√मुञ्च्[a], सम्…मुञ्च, सम्(मुञ्च) पै ८,८,५.

सं√मृज्.> मर्जि, ¶संमार्ष्टि तै २, ५,११,५; ६,१,१[२]; ६, ३, ७, २[२]; मै १, १०, १२; ३,१,१; ४,१,१२[b]; ¶संमार्ष्टि मै १,४,८; ४,१,१३; संमार्ष्टि ¶काठ १८, १९;३१,१[२];१२; ३२,६,३६,६; ¶क २९,७; ४७,१[२]; पै १६, १३६, ३[b]; संमृजन्ति ऋ १०, १०७,१०; ।सम्…मृजन्ति ऋ ९,६४,२३;९६,२; कौ २,४२७; जै ३,३३,२; सम्…मृजन्ति ऋ ९,६६, ९; संमार्ज्मि मा १, २९[२]; २,७; १४; का १, १०, १[२]; २, २, १; ९; तै १, १, १०,१[२]; काठ १, १०[४]; क १, १०[३]; सम्…मार्ज्मि ऋ २, ३५,१२; संमार्ष्टु शौ १०, ९, ३[b]; संमृज्यात् मै ४,१,१२[१]¶. सम्…मृज्यते ऋ ९,९७, ३; कौ २,७५१.

।सम्…मर्जयसि ऋ ९, १११, २; कौ २,९४२; जै ४,१,३.

सम्√मृण्, संमृण ऋ १, १३३, ५; सम्…मृण ऋ १, २९, ५; शौ २०,७४,५†.

¶संमृणथुः काठ २९, ७; क ४५,८.

सं√मृद्>सं-मर्दितोस(>:) तै ६, ६,४,६¶.

सं√मृश्, संमृशते तै २, ६, ८, ७¶; संमृशति ¶मै २, ४, ८; ३, ४, ४; १०,१, ४, ६, २; संमृशति मै ३, १०, ४[२]¶; संमृशे मै १,२, १०.

¶सं-मृश्यमान– -नः काठ १०, ५; –नाः काठ २५,६; क ३९,४.

सं-मेघ[c]–> सांमेघ्य[d]– -घ्ये तै ७,४, ८,२¶.

?संमैष्णावस्तुष्णोः पै १६,५१,९.

सं√म्यक्ष्, सम्…मिम्यक्ष[e] ऋ १, १६७,३.

सम्यच्,ञ्च्– सम्√अच् द्र.

?सम्यत्[f] तै १,२,७,१[g].

?सम्यतः पै ५,१४,५; ८,१९,८[२].

?सम्यादः पै ७,३,३.

?सम्रमाया पै २०,२४,१०.

सम्√राज्>।सम्-राजत्– -जन्तम् ऋ १, २७, ।(१,८)१ (४५,४; ८,८,१८)]; कौ १, १७; २, ९८४; जै १,२,७; ४,२४,५.

सम्-राजन्–>सम्राज्ञी– -ज्ञी ऋ १०,८५,४६[४h]; शौ १४,१,४३; ४४[४]†[h]; पै १८,४,१०;५,१[४]†[h].

सम्राज्[i]– -म्राजः ऋ ३,५४,१०; ७, ६, १; ३८, ४; १०, ६३, ५; –॰म्राजः ऋ ८, २७, २२; –।म्राजम् ऋ ३, १०, ।१ (८, ४४,१९) १०,१३४,१]; ६, ७, १; ८,१६,१; १९, ।२२ (१०, ३३,४)]; खि २,८,१; ३, १६, ७; ४,६,४; मा ७,२४; ३३,८; का ७,१०,१;३२,१,८; तै १,४, १३,१;६,१२,३§[j]; मै१,३,१५; काठ ४, ५; ७, १४§[k]; क ३, ५; ६,३§[k]; कौ १, ६७;७८![l]; १४४; ३७९; २, ४४०; ४९० ;

[a]) उपसर्गस्य धा. संपर्के वृत्तिः ।

[b]) सपा. °ष्टि<>°र्ष्टु इति पाभे. ।

[c]) नाप. (वर्षुक-)। बस. ।

[d]) स्वार्थे ष्यञ् प्र. (पावा ५,१,१२४) ।

[e]) तु. वें. सा.; वैतु. PW. प्रमृ. ग. अभावः ।

[f]) =सम्यक् इति सा. ।

[g]) पाभे. पृ ३०६० *h* द्र. (पृ ३२०८ *i* अपि द्र.) ।

[h]) = सपा. मंब्रा १,२,२० आपमं १, ६, ६ शांगृ १, १३,१। कौगृ १,८,१४ संराज्ञी इति पाभे. ।

[i]) नाप. (*राज-प्रवर-, महाराज-)। यपा. पा[८,३,२५] PW.प्रमृ.<सम्+√राज् इति।(*स्वर्-[*=उच्च-]>) *सुर्-+भ्राज्-(१राजन्-)>कस. *सर्-भ्राज्-> *सब्भ्राज्->*सम्भ्राज्-> यनि. इति मतम् ।

[j]) पाभे. पृ २८१६ *f* द्र. । [k]) पाभे. पृ २८९४ *p* द्र. ।

[l]) पाठः? °जः > °जो इति शोधः (तु. सपा. ऋ ७, ६,१ शांश्रौ २२, ५)। पृ ३३१२ *a* अपि द्र. ।

?संमनम् पै ९,४,३.
सं-मनस्[a]- -नसः शौ ३,३०,५; ७[b]; ६,७३,१;७४,३;८८,३; ७,२०,१;९९,१‡[c];९,५,३७[d]; ११,७,१[e];८; पै ५,४,१२;१५,३; १९,१०,९;१५, ६; ३९,१३; -नसौ शौ ६,४२,१; पै १९, ८, १०; -नाः शौ ३,३०,२[f].
सांमनस्य- -स्यम् शौ ३, ३०, १; पै ५.१९,१.
सं-मर्दितोस् सं√मृद् द्र.
सं√मह्, > महि, सम्···महन्ताम्[g], सम् (महन्ताम्)[h] काठ १८,१‡; संमहेव ऋ १, ११३, ३; [संमहेम>मा ऋ १, ९४, ९[i]; मै २, ७,३; कौ १,६६; २, ४१४; जै १,७,४; ३, ३२, ४; शौ २०,१३,३; पै १२, १, १; सम्···महेम ऋ ७,२,३.
सम्···महयत्[j] ऋ ७, ४२, [२(६१, ६)]; सम्···महयम ऋ ७,६१, [(४२,३)६].
सम्√मा(वधा.),संमिमीते शौ ५,२८, १; पै २, ५९, १०; सम्··· मिमीमहे शौ १८, २, ४४; [संमिमीहि ऋ ३,५४,[२२; ५, ४, २; ६, १९, ३]; तै ३, ४, ११,१, मै ४,१२,६; काठ १३, १५; २३, १२; सम्··· मिमीहि ऋ ३, १, १५.
सम्···ममिरे ऋ ३, ३८,३.
¶समीयेते तै ६, ६,४, ६; काठ ३०, १; क ४६, ४.
सं-मा[k]- -मा मै २ ८, १४; ४, ९,४.
सं-माय ऋ १,६७,५.
सं-मित,ता- -तः मा १७, ८१; का १८, ७, २; तै ४, ६, ५, ५; ५, २, ५, १¶; ¶६. १,४, १; ३, ३, ६; ४, १; ५; ६, २,१; मै २,११,१;¶३,९,३[१०]; ३[२]; ४, ५, ७¶; ¶काठ ७, १५; १८,६§; १९,१; ६; २०, ३; २५,१०; २६,४[१०]; २७, १; २;५; २८,१; ¶क ६, ५; २८, ६§; २९.८; ३०, ४; ३१, ५; ४०,३; ४१,२[१०]; ४२. १;२;५; शौ १२,३,३३; पै १७, ३९,३; -¶तम् तै २,६,५,२;८, ४;५, २,८,७; ६,२,१०,६; ३,३, ६; मै १,८,४; ३, ८, ९[२]; काठ ६, ४[३]; २२,७[२]; २५ ८;१०[६]; २६, ३[२],४; क ४,३[२]; ३९,१[२]; ४०, १;३[६]; ४१,१[२];२; शौ ३, २९, ३;४,५, -ना खि ५,१२, १-६; ¶तै ६,२,१०,३; ३,४,३; ¶मै १,८, १; ३, १, २; ७; ८, ४; ¶काठ २०, ६; २५, ६; ¶क ३१,८; ३९,३; शौ २०, १२८, ६-११; -ताः तै ६,२,१,४[२]¶; शौ १२, ३, २०; २८; पै १७, ३७,१०; -तानि काठ २१,६¶; -¶ताम् तै २,६,४,३; ५,१,६, ४; काठ १९,१;६[२]; क २९, ८; ३०,४[२]; -ताः मा १७, ८४; का १८,७,५; तै ४,६,५, ६; मै २,११,१; काठ १८,६; क २८, ६; शौ १२, ३, २७; पै १७, ३८, ७.
¶संमित-तम- -मम् काठ ६ ४; क ४,३.
संमित त्व- -त्वाय मै ३, ९, २¶.
१सं-मातृ[a]- -ता शौ १३, १, १०; पै १८,१५,१०.
२सं-मातृ[l]- -तरः शौ ८, ७, २७; पै १६,१४, ६; -तरम् पै १८, २१, ७[m]; -तरा ऋ १०, ११७, ९; -तरौ मै २, ५, ४¶; काठ १३, ७[२]¶; शौ १३,२,१३[m].
¶सं√मि (प्रक्षेपणे), संमिनोति तै २, ५,५,५; मै ३, ८,७; संमिनोति मै ३, ८, ९; संमिनुयात् तै ६, ३,४,५.
सं√मिश्, सम्···मिमिक्ष्व, सम् (मिमिक्ष्व[n]) ऋ १, ४८,१६[o].
[संमिमिक्षिरे ऋ १, ८७, ६; तै २,१,११,२; ४, ३, ११, ३; मै ४, ११, २; काठ ८, १७; [संमिमिक्षुः ऋ १, १६५, १; ५, ५८, ५; मै ४,११,३; १४, १८; काठ ९,१८; संमिमिक्षुः ऋ ८, १०, २.

a) विप. । बस. । b) पामे. पृ ३२८३ d द्र. ।
c) पामे. पृ३२६८ d द्र. । d) पामे. पृ३१८९ b द्र. ।
e) पामे. पृ३२८३ a द्र. । f) पामे. पृ३१८० c द्र. ।
g) पामे. पृ३३१२ l द्र. । h) पामे. पृ१४३१ g द्र. ।
i) वैतु. PW. सम् महेम इति ? ।
j) ऋजि पृ३१ । 'होता वः यतं संमहयत, (तदर्थमग्नी च) मन्द्रः ('मन्द्रपाठकः [सन् म.]) उपाके (पार्श्वे) प्रतिष्ठिंवे (L<प्र√विच् ['=√ऋच्] 'स्तुती'])' इति वा. (वैतु. पपा. प्रभृ. °यत् इति) ।
k) पृ ९१६ h द्र. ।
l) नाप. (समानजन्म-मातृ-) । °समम् > सम् (=मातुर्येनाविहिता-) + मातृ- > तस. यनि. (वैतु. PW. GW. प्रमृ. वस. इति ?) । m) सपा. °तरम् <> °तरौ इति पामे. । n) तु. सस्थ. टि. आ ।

सं-मित- प्रमृ. सं√मा (वधा.) द्र.

†सं-मिश्ल(=श्र),श्ला- -श्लः ऋ १,७,२; ८,३३,४; ६१, १८; ९,६१, २१; १०, ६, ४; मै २,१३, ६; काठ ३९, १२; कौ १, २८९; २, १४७; १६७; ८०९; ३,२,३; जै १, ३०, ७; २,५,८; ३,१४,८; १६,३; शौ २०,३८,५;४७,५;७०,८;–श्लाः ऋ १,१६६, ११; २, ३६, २; ३,२६,४;७,५६, ६; शौ २०, ६७,४; –श्लासः ऋ १,६४,१०.

सं√मील् > सं-मीलत्- -लते तै ७, १, १९,२; काठ ४१,१०.

सं-मीलित- -ताय तै ७,१, १९,२; काठ ४१,१०.

सं-मीलिष्यत्- -ष्यते तै ७,१,१९, २; काठ ४१,१०.

सं-मील्य ऋ १, १६१, १२; मै ४,१,१२¶.

¶सं-मुख- -खानि काठ २५, १०; क ४०, ३.

सं√मुञ्च्[a], सम्…मुञ्च, सम(मुञ्च) पै ८,८,५.

सं√मृज् > मर्जि, ¶संमार्ष्टि तै २, ५,११,५; ६,९,१[२]; ६, ३, ७, २[२]; मै १, १०, १२; ३,१,१; ४,१,१२[b];¶संमार्ष्टि मै १,४,८; ४,१,१३; संमार्ष्टि ¶काठ १८. १९;३१,९[३];१२; ३२.६;३६,६; ¶क २९, ७; ४७, ९[३]; पै १६, १३६, ३[b]; संमृजन्ति ऋ १०, १०७,१०; †सम्…मृजन्ति ऋ ९,६४,२३;९६,२; कौ २,४२७; जै ३, ३३, २; सम्…मृजन्ति ऋ ९,६६, ९; संमार्ज्मि मा १, २९[२]; २,७; १४; का १, १०, १[२]; २, २, १; ९; तै १, १, १०,१[२]; काठ १, १०[४]; क १, १०[३]; सम्…मार्ज्मि ऋ २, ३५,१२; संमार्ष्टु शौ १०, ९, ३[b]; संमृज्यात् मै ४,१,१२[३]¶. सम्…मृज्यते ऋ ९, ९७, ३; कौ २,७५१.

†सम्…मर्जयसि ऋ ९, १११, २; कौ २,९४२; जै ४,१,३.

सम्√मृण्, संमृण ऋ १, १३३, ५; सम्…मृण ऋ १, २९, ५; शौ २०,७४,५†.

¶संमृणयुः काठ २९, ७; क ४५,८.

सं√मृद् > सं-मर्दितोस(>:) तै ६, ६,४,६¶.

सं√मृश्, संमृशते तै २, ६, ८, ७¶; संमृशति ¶मै २, ४, ८; ३, ४, ४; १०,१; ४, ६, २; संमृशति मै ३, १०, ४[२]¶; संमृशे मै १,२, १०.

¶सं-मृश्यमान- -नः काठ १०, ५; –नाः काठ २५,६; क ३९,४.

सं-मेध[c]- > सांमेध्य[d]- -ध्ये तै ७,४, ८,२¶.

?संमैष्णावस्तुष्णोः पै १६, ५१,९.

सं√म्यक्ष्, सम्…मिम्यक्ष[e] ऋ १, १६७,३.

सम्यच्, ञ्च्- सम्√अच् द्र.

?सम्यत्[f] तै १,२,७,१[g].

?सम्यतः पै ५,१४,५; ८,१९,८[२].

?सम्यादः पै ७,३,३.

?सम्रमाया पै २०,२४,१०.

सम्√राज् > †सम्-राजत्- -जन्तम् ऋ १, २७, [(१,८)१ (४५,४; ८,८,१८)]; कौ १, १७; २, ९८४; जै १,२,७; ४,२४,५.

सम्-राजन्- > सम्राज्ञी- -ज्ञी ऋ १०,८५,४६[४h]; शौ १४,१,४३; ४४[४]†[h]; पै १८,४,१०;५,१[४]†[h].

सम्राज्[i]- -म्राजः ऋ ३, ५४,१०; ७, ६, १; ३८, ४; १०, ६३, ५; –०म्राजः ऋ ८, २७, २२; –†म्राजम् ऋ ३, १०, [१ (८, ४४,१९) १०,१३४,१]; ६, ७, १; ८,१६,१; १९, [३२ (१०, ३३,४)]; खि २,८,१; ३. १६, ७; ४,६,४; मा ७,२४; ३३,८; का ७,१०,१,३२,१,८; तै १,४, १३,१;६,१२,३§[j]; मै १,३,१५; काठ ४, ५; ७, १४§[k]; क ३, ५; ६,३§[k]; कौ १, ६७;७८?[l]; १४४; ३७९; २, ४४०; ४९०;

[a]) उपसृष्टस्य धा. संपर्के वृत्तिः।

[b]) सपा. ॰र्ष्टि<>॰र्ष्टु इति पाभे.।

[c]) नाप. (स्पर्तु-)। बस.।

[d]) स्वार्थे ष्यञ् प्र. (पावा ५,१,१२४)।

[e]) तु. वें. सा.; वैतु. PW. प्रमृ. ग. अभावः।

[f]) = सम्यक् इति सा.।

[g]) पाभे. पृ ३०६० *h* द्र. (पृ ३२०८ *i* अपि द्र.)।

[h]) = सपा. मंत्रा १,२, २० आपमं १, ६, ६ शांगृ १, १३,१। कौगृ १,८,१४ संराज्ञी इति पाभे.।

[i]) नाप. (*राज-प्रवर-, महाराज-)। पपा. पा [८,३,२५] PW. प्रमृ. <सम् +√राज् इति। (*स्वर्-[*=उच्च-]>) *सर्- + भ्राज्- (१राजन्-) > कस. *सर्-भ्राज्- > *सम्भ्राज्- > *सम्भ्राज्- > यनि. इति मतम्।

[j]) पाभे. पृ २८३६ *f* द्र.। [k]) पाभे. पृ २८९४ *p* द्र.।

[l]) पाठः? ॰जः > ॰जो इति शोधः (तु. सपा. ऋ ७, ६,१ शांश्रौ २२, ९)। पृ २२१२ *a* अपि द्र.।

जै १,७,५; ८, ६[a]; १५, १०; २१,१०; ३,२३.१५; २८,४; ४, २२,५; शौ २०,४४,१; §पै ९, २०,६; १७,२८, ४; १९, ५५, ३; –†म्राजा ऋ १, १३६,[१; २,४१,६]; ५, ६८,२; ८, २३, [३०(२५,१)], २५,४; ७; २९, ९; १०, ६५, ५; कौ २,२६२; ४९४; जै ३, २२, ९; ३८, ८; –०म्राजा ऋ ५, ६३, ५; -म्राजे ऋ ५, ८५, १; ६,६८, ९; खि २,५,१; तै १, ५, १०, १; काठ १२, १५†; शौ १७, १,२२;२३; पै १८,३२, ६; ७; –†म्राजोः ऋ १,१७, १; तै २, ५, १२, २; काठ १२, १४; -म्राजौ ऋ ५,६३,२; ३; मै ४, १४, १२[१]†; –म्राट्,ड् ऋ १, १००,१,१८८,५; ३, ५५, ७; ५६,५; ४, १९, २; २१, २; १०; ६,२७,८; ७,५८,४; ८२, २;८,४२,१; खि ३,२२, ३; मा ४, ३०†; ५, ३२; ८, ३७; ९, २४‡[b]; १२. ११७, १३. ३५; १४, १३; १५, १२; २०, ५; ३९, ५; का ४, १०, १†; ५.८,४;८.११,२; १०,५,३‡[b]; १३, ७,१६; १४, ३, ९; १५, ४,३; १६. ३, ७; २१, ७, ४;

२९,३;१; तै १, २, ८,१†; ३, २-३, १; ७, १०, १‡[b]; २, ३, १४, ६; ४, २, ९, ५; ३, ६, २; ४, २, १; १२, ३; मै १,२,६†; १०[c],१२;६,२; ८, ८; २,७,१६; ८,३; ९; ३, ७, ८†; ११,८; १६,४; ४,५,९¶; १२,४†; काठ २,६†; ११;१३; १०,१३; १४,२‡[b]; १७,३; ८; २०, ११; २२, १४; २५, ९; ३४,१४¶; ३६, १५; ३८, ४; क १,१९†; २,५;७; २६,२;७; ३१,१३; ४०,२; कौ २,१०६०; शौ ४.१, ५; ६, ३६, ३; ८६, ३; पै ३,२७,४; ५,२, ४; १५, १,९; १९,४,३; ६, १२; ४३, ७; ४४, ५[d]; ५२, ११†; ५५, ३; –०म्राट् ऋ २, २८, ६; मै ४,१४, ९†; –०म्राट् ऋ ८,४६, २०; १०,११६,७; मा ३, ३८; का ३,४,३. काठ ७,१३.

१साम्राज्य[e]– -ज्यः तै ३,१,२, १;–ज्यम् मा ४.२४; का ४,८, १; तै ३,१, २, १[४]; २¶, ¶७, ३,४,२; ५,८, ५; ¶काठ २०, ११; २५,९; ३७, ६; ¶क ३१, १३; ४०, २; शौ १४. १, ४३; पै १८, ४, १०; –ज्यानाम् तै ३,४,५. १; –ज्याय ऋ १, २५. [१०; ८, २५, ८], १४१, १३; †मा १०, २७, २०, ३, †का ११,८,२; २१,७,१;तै १, ८,१६,१†; मै १,६, २†; ११, ४[१]; २, ६, १२; ७,१६; ३,४, ३[१]; ४, ४, ६†; †काठ २,७; ७,१२§; १४; ८,७; १५, ८, ३८, ४; क ७, ४†; –ज्येन ऋ ७,४६,२; मा ९,३०;१८,३७[f]; का १०,५,८[२]; २०,१,७[f];तै १, ७, १०, ३[२f]; ५, ६, ३, ३[f]; काठ १४,२[२]; ८; ४०,९[२f].

२साम्राज्य[g]– ज्यस्य ऋ ८,२५, १७.

सम्राट्-सव[h]– -वः काठ ३७,१¶.

¶स-यज्ञ– -ज्ञः मै १, ५, १२; ६,८; काठ ९,१५.

सय-त्व– √सि (बन्धने) द्र.

स-यव[i]– -वम् पै ५,२०,८.

†स-यावन्[j]– -वभिः ऋ १ ४४,१३; १०,२२,११,११३,२; मा ३३, १५; का ३२. १, १५; कौ १, ५०; जै १, ५, ६; –वानम् ऋ ५,३५,७.

†स-याव(र>)री[k]– -री ऋ ७,३१, ८; –रीः ऋ १, ८४,१०; मै ४, १४, १४; कौ १, ४०९, २ ३५५; जै १, ४०, १; ३, ३१, १२; शौ २०,१०९,१.

a) शोधः पृ ३३१५ l द्र. ।

b) सपा. ऋ ३,५५,१९ अम्य इति पाभे. । शिष्टं पृ २८०५ h द्र. । c) पाभे पृ २८९५ c द्र. ।

d) पाभे. पृ ३०१३ i द्र. ।

e) भाप., विप. । विप. पक्षे प्रातिपदिकार्थीयः यत् प्र. उसं. (पावा ४, १, ८५ [वैतु. भा. भाप. ष्यञ्यदेन पुं. प्रयोग इति ?]) । अन्यत्र भावे ष्यञ् प्र. ।

f) = सपा. माश ९,३,४,१७ तैआ ३,३,८,३ आपश्री १७,११,८ प्रमृ. । तैआ ३,७,८, ३ तेजसा इति पाभे. ।

g) विप. (वरुण-) । स्वार्थे यत् प्र. उसं. (पा ५, ४,२३) ।

h) नाप. (वाजपेय-) ।

i) विप. । पस. पूप. = सह । वा. किवि. ।

j) विप. (*सह-जात- [देव-], *सह-यात- [रथ-]) । सह + ([देव-पक्षे] √या [= √जन > √जा 'जनने', [रथ-पक्षे] 'गतौ' > कर्तरि) यावन्- > उस. *सह-यावन्- > यनि. ।

k) विप. (वाणी-, गौरी-) । उस. । पूप. = सह. उपधायाः ... वनिप् प्र. । पाव. < *यावन्- इति ।

१स-युग्वन्[a]- -र्‍ग्वभिः[b] कौ १, ४६३[२]; २, ९४०[२]; जै १, ४८, ९[३]; ४,१,१[२].

स-युज्[c]- -युक्, ऋ १०, १६८, २[d]; मै १. १०, १४¶; ¶काठ २७, १०[e]; ३६,८; -युग्मिः मा २८, ४; का ३०,१,४; -युजः ऋ ३, ३०,११; तै ३, ५, ३, २[f]; ५, ३,९, १[२]¶; पै ९. २,२[g]; ३[h]; ७[h]-११[h]; १९,४०, २; -युजम् ऋ १०,१२४, ९; तै ५, ३, ९, १¶; ¶काठ २१,९; २३,३; क ३५, ९¶; -युजा ऋ १,१६४, २०; मा ११,१५;२१,१८[i];२८, ३०; का १२,२,४; २३, २,७[i]; ३०,३,७; तै ४, १, २, २; ४, ५,१[२];५,१,२,४; मै २,७,२;७; ३,१, ९; ११, ११; काठ १६, १; १९,२; ३८, १०; ४०, २[४]; क २९,८; शौ ५, १४, ७[f]; ७, ११३, २; ९, १४, २०†; ११, १,९; २,१४; पै ४,११,३; १६, ६७,१०†; ८९,९; १०[j];१०५, ४; १९, ४९, ११[j]; ५५, १५-१८; २०,६,१[k];४०,६; -युजो तै ६,६,८,३¶; ¶मै २,२,३;३, १,९;३,१;४,७,८; ¶काठ १०, ८; १३, १२; ३७, ११; कौ १, ३६१; जै १, ३८, २; शौ ६, १४०,३[l]; ७, ५५, २; पै २०, १०,५.

¶सायुज्य- -ज्यम् तै ५, १, ८,६; ७,५,७; मै ३,७,१०; १०, ६[७]: काठ ५,१[l]; २२, १; २९, १[७]; ३२, १[u]; क ४५, २[७]; -ज्येन कठ ३७,११[२].

२सयुग्-वन्- -ग्वा ऋ१०,१३०,४

[l]सयुज्जनः[m] पै १९,५०,१४.

[s]स-यूथ[n]-> सयूथ्य[o]- -थ्यः मा ४, २०; ६, ९; का ४,६, ४; ६,२, ३; तै १, २, ४, २; मै १,२,४; १५; ४, १३, ४; काठ २,५; ३, ५; १६,२१; क १,१७; २,१२.

स-योनि[o]- -नयः शौ ७,२०,१; -नि तै २,१,८,२; ५,१,९,४; ४,८, ३; ११,२; ६, २,३; मै १,११, ९;३,४,१; काठ १९, १०; २१, ११; क ३०, ८; -निः ऋ १, १६४, [३०; ३८]; मै ३,१, ५; २,६; काठ १४,१०; शौ ३, ५, ८; ६,१२२,४; †९,१५,८;१६; १२,३, १९; ५३; १९, ५२, १; पै १,३०,१;२,६०,१; १६,६४, ९†; ६९,७†; ७१,१; १७,३७, ९;४१,३; -¶निम् तै ५, १,४, २; २,६, ५; ४,२, १; ६, १,३, ७[३]; मै ३, ६, ८; काठ ८, १२; १३,१०; २९,७; क ७,७; ४५, ८; -नी ऋ १, १५९,[(१४४, ४)४]; -नीः ऋ ३, १,६; १०, ३०,१०;-नीन् मै ३, ७,७¶.

¶सयोनि-त्व- -त्वाय तै ५, १,१, ४; ७,१;२,५,२; ४,३,३;५,३; ६, १,३,७; ८;२,२,७;३,१,१; ४,३,४; मै २, ५, १; ३,१, ७; ६, ७; काठ ८, ८[२]; १०, ११[२]; १९, ६; २१,६;३४, १७; क ७, २;३; ३०,४; ३१,२१.

सर्,रा[p]- -रम्[q] मा २२,२; का २४, १,२; तै ४, १,२,१; ७, १,११, १; मै ३, १२,१; काठ ४१, २; -रा[r] मै ३,८,२;४,६,४; शौ ५, ५,९‡[s/t]; पै ६, ४, ९[s/t]; १९, ५; १६, ४८, २; -‡[t]राः तै ४, २,६, २; मै २,७, १३; काठ

[a]) नाप. (सहचरदल- [प्रकरणतः = रश्मि-]) । उस. पूप. = सह, उप. √युज् + क्वनिप् प्र. बुलव्य ।
[b]) सपा. ऋ ९,१११,१[२] स्वयुग्वभिः इति पाभे. ।
[c]) विप., नाप. (इष्टका-विशेष- [तै ५,३,९,१]) । उस. पूप. = सह । [d]) पाभे. पृ २८५८ f द्र. ।
[e]) पृ १४२९ b द्र. । [f]) पाभे. पृ २४४३ d द्र. ।
[g]) पाभे. पृ २४६९ a द्र. । [h]) सपा. शौ ५,२६,३; ७-११ सुयुजः इति पाभे । [i]) पाभे. पृ ३२०२ l द्र. ।
[j]) सपा. °जा <> °जो इति पाभे. ।
[k]) सपा. शौ ७,२५,१ सविता इति पाभे. ।
[l]) पाभे. पृ २२३१ h द्र. ।
[m]) सयुज्- > -युक्, जनः इति द्विपदः शोधः ।
[n]) तु. पृ ३२०८ a,b ।
[o]) विप. । बस. पूप. = रसमान- ।
[p]) नाप. वा भाप. (सरण-, प्रवृत्ति-, प्रसार-) वेति कृत्वा < √सृ इति प्रायोवादः । शिष्टं q, r, s द्र. ।
[q]) भाप. (शब्द-) । √स्वृ 'शब्दे' > स्वर्- > वावि. यनि. इति मतम् (वैतु. PW. प्रभृ. विप. इति ?) ।
[r]) नाप. स्त्री. (विधि-, धर्म-) । √स्वृ °'बन्धने = विधाने' > स्वर्- > °रा- > वावि. यनि. इति ।
[s]) विप. (दीप्तिमती- [लाक्षा-]) । √स्वृ 'उपतापे' > स्वरा- > वावि. यनि. (वैतु. सिभा [१, २१२] °= स्वस्ता- इति, अन्ये नाप. [क्षुद्रसरित्-] इति?) ।
[t]) सपा. सरा <> सराः <> सि ४,७,६ सरन् <> ऋ १०,९७,९ मा १२,८३ का १३, ६,९ सीराः इति पाभे. । शिष्टं पृ ३२४३ c द्र. ।

१६,१३; क २५,४.

सर(घ>)घा[a]- -घा पै ९, ८, ७; -घायाः पै ९,११,११.

मारघ[b]- -घम् मा १९, ९१; ९५; का २१,६,१२; १६; मै ३,११, ९[१]; काठ ३८, ३[१]; जै ४, ४, ८‡[c]; पै १,५५,३; ११२,३; ९, ८,३; २०, ३०,८; -घस्य मा ३८,६; का ३८,१, ६; मै ४,९, ७; -घा ऋ १०, १०६, १०; -घेण ऋ ८, ४, ८; कौ २, ९५६†; जै ४,२०,२†; शौ ६, ६९,२; ९,१, १९; पै १६, ३३, ९; १९, ३२, १४; -घेभिः खि १,११,७.

सरजत्[d]- -जन्तम् ऋ १०,११५,३.

स-रज्जु- -ज्जुम् काठ १०,३[e].

√सरण्य, सरण्यत्-, सरण्यु- √सृ द्र.

†सरण्यू[f]- -ण्यूः ऋ १०,१७,२; खि १,११,५; शौ १८,२,३३†.

सरत्[g]- -रत्[h] खि ४,७,६.

स-रथ[i]- -रथा ऋ ५, ४३, ८; १०, १०६,११.

सरथ[j]- -थम् ऋ १,७१, ६; १०८, १; ३, ४,[११; ५,११,२; ७,२, ११; १०,१५,१० (७०,११)]; ६,९; ६०,४; ४, १६,११; ४७, ३; ५,२९,९; ६,२०,५; ७,११, १; ९१,५; ८,९,१२; ९,८७,९; ९७, ६; १०३, ५; १०, १७,८; ७५,६; ८४,१; १६८,२; तै ४,४, ४,३†; ७,१५, २; मै ३,१६,५; काठ २२,१५; ३९, १४†; †कौ २,२५९; ९८०; †जै ३,२२, ६; ४, २४, १; शौ ३, २१,३; ४, ३१,१†; १८,१,४३†; ३,४८†; ४,४७; १९,५६,१; †२०, १३, ४; १४१, २; पै १, १०७, २†; ३, ८,१; १२,३; ४,१२,१†,५, १३, ३; १३, १०,७; १५,१२, ११; १६,७१,९.

सरथिन्[k]- -थिना मा २९,७; का ३१, १, ७; तै ५, १,११,३; मै ३,१६,२; काठ ४६,?.

?सरथः पै ९,८,६.

?स-रपस्[l]- -पसः ऋ २,१३,१२.

सर(म>)मा[m]- -†मा ऋ १,६२,३; ७२,८; ३,३१,६; ४,१६,८; ५, ४५,७;८; १०,१०८,१; मा ३३, ५९; का ३२, ५, ५; मै ४, ६,

---

[a]) नाप. (मधुमक्षिका-)।

[b]) विप. (सरघाकृत- [मधु-]), नाप. (सरघा-)। तेनकृतार्थे स्वार्थे [ऋ १०, १०६,१०] च अण् प्र.।

[c]) पाभे. पृ २८२३ *j* द्र.।

[d]) विप. (*प्रकाशवत्- [अग्नि-])। पपा. नावग्रहः। (√स्वृ 'उपतापे' > √ *स्वरि + शता प्र. >) *स्वरयत्- > *सरयत्-> यनि.। 'महिव्रतं ([नाप.] *प्रदीप-धरं, ज्योतिः-स्तम्भं) न (इव) अध्वनः सरजन्तं वः ([< √वृ '*स्तुतौ'] *स्तुहि)' इति वा. (वैतु. सरज्- [<√सृ 'गतौ'] > नाधा. √सरज् > यनि. इति वें. [अर्थतः], GRV.; <स्वजत्- <सृजत्- इति GW.; स- [<सम्] + √रज् [तु. रजिष्ठ-] इति WAG [२,३० b] ORN.; <सह + √रज् [< √रञ्ज्] वा सर- [उदक-] + √जन् वेति सा. ?) ।

[e]) म रज्जुम् इति पाठः ? यनि. शोधः। एतदनु पृ १४४७; २६२७ सस्थ. निर्देशौ नेष्टौ ।

[f]) व्यप. [त्वष्टुर्दुहितृ- (विवस्वतो जाया- [तु. या १२, ९ प्रमृ.; पक्षान्तरे या. मा. दे [५,६] नाप. [उषस्-])] । < सरण्यु- इति या. प्रमृ. ।

[g]) विप. (लाक्षा-)। [h]) पाभे. पृ ३३१७ *t* द्र.।

[i]) विप. (सहयुक्त- [अश्विन्-]) । (सह >) स + (√*रथ् 'योगे'> कर्तरि) रथ्- > यनि. (वैतु. अन्ये <स- [= २समान-] + रथ- [वाहन-] इतीव) ।

[j]) विप. (*सहयुक्त-) । (स- + √*रथ् 'योगे' > भावे) स-रथ्- > मत्वर्थे *सरथ्य- > *सरत्य- > यनि. (वैतु. अन्ये *i* द्र.) । वा. प्रायेण क्रिवि. ।

[k]) विप. (*सहयुक्त- [होतृ-]) । मत्वर्थे इनिः प्र. । शिष्टं *i*, *j* द्र. ।

[l]) स-रभस्- > -भसः इति शोधः । सस्थ. ?तुराय > तुरस्य इत्यपि शोधः । 'सरपसः (*अतिवेगवतः) तरस्य [*नदस्य (तु. तरस्वती-, धारा- प्रमृ. [तु. पार. दरया] इति पर्यायाः)] द्युतिम् अरमयः' इति वा. [वैतु. पपा. अनु सर-अपस्- इति कृत्वा सा. GRV. सर- [भाप. <√सृ 'गतौ'] + १अपस्- > बस. पररूपम् (तु. WAG [१, २६९ a] व्यु. ?) चेति, GW. < √सृप् इति, ORN. स-रपस्- इति, वें. प्र१ = सरणशीलवेगः इति ?] ।

[m]) व्यप. (देव-शुनी-) । (√भष् 'श्वशब्दे'> भावे) *भष्वर्- > मत्वर्थे *भष्वर्- (म>) मा-> *स्वरमा- > यनि. (वैतु. या [११, २४] GW. BRV [२,११७] प्रमृ. <√सृ 'गतौ' इति ?) । मूलतः श्व-जात्यर्थे नाप. सत् प्रगत्रान् व्यप. परिणतम् (तु. सारमेय-) ।

४³;¶; काठ २७, ९; शौ २०, ७७, ८; -मायै शौ ९,४, १६; पै १६, २५, ६; -०मे ऋ १०, १०८,३;५;७;९.

†सारमेय^a- -०य ऋ ७,५५,२;३; -यौ ऋ १०,१४,१०; शौ १८, २,११.

सरयु^b- -युः ऋ ५,५३,९; १०,६४, ९; -योः ऋ ४,३०,१८.

स-रश्मि- -श्मिः ऋ १,१२५,३.

सर्घ^c- -रट् तै ५, ३, १२, २^d¶; -रड्भ्यः ऋ १,११२,२१.

सरस्^e- -रः ऋ ७, १०३, ७; ८, १, २३;४५,२४;४९,३; खि ३,१, ३; मा २३,४७; ४८; का २५, ९,३;४; कौ २, ८३†; जै ३,८, ९†; शौ २०,२२, ३†; पै १५, १८, ६; -रसः ऋ ८, १, २३; -†रसि ऋ ९,९७,५२; कौ १, ५४१; २,४५४; जै १,५५,११; ३,३४, १२; -रसे काठ ४०, ४; -†रांसि^f ऋ ५, २९, ७; ८; ६, १७, ११; ८, ७, १०; ७७,४; ९,५४,२; कौ २,१०६; जै ३,११,२; -रोभ्यः मा ३०, १६; का ३४,३,३.

सरसी^g- -सी^h ऋ ७, १०३,२.

सरसि-जुं- >सरसिजु-निल (य>) या- -*०ये खि २,६³,२३.

सरस्य,स्या- -स्याय मा १६, ३७; का १७, ६, १; तै ४,५, ७, १; मै २, ९, ६; काठ १७,१५; क २७,५; -स्याभ्यः तै ७,४,१३, १^i; काठ ४४,२.

सरस्-वत्^j- -†०व.^k ऋ ७, ९६, ५; तै ३,१,११,३; मै ४, १०, १; -वतः ऋ ७,९६, ६; तै ३, १,११,२†; ५,७,२२,१^l; काठ १९,१४†; ५३,१२^l; -वते मा २४, ३३; का २६,७, ३; ¶तै १,८, १,२; १९,१; २,५,४,२; ३,५, १, ४³; ५, ५, १२, १$; मै १, ४, १४¶; ३, १४, १४; काठ ४७, २; -‡०वन्^k काठ १९,१४; जै ४, ३, ५; पै २०, ९, ७; -वन्तम् ऋ १, १६४, ५२; ७,९६,४; खि २, १५,१; तै ३,१,११,३³;†; मै ४,१०,१; काठ १९,१४³†; कौ २,८१०†; शौ ७, ४१, १; २; ९, ४,९; पै १६,२४,९; २०,९,५; ६; ८†; -वान् ऋ १०,६६, ५; तै ३,५, १, ४¶; ¶मै १, ४, १५; ४, २,७³; पै १,४०,२.

सरो-जुं- > सरोजुं-ह्(स्त>) स्ता- -०स्ते खि २, ६³, २३.

सु-रस,सा- -¶सम् तै ६.१, ९,३; काठ २४,२; क ३७,३;-साः तै ३, ५, ७,१¶; मै ४,८,६¶; पै १५, १९, ३.

¶सरस-त्व- -त्वाय मै ४, ८, ६; काठ २९, ४³; क ४५, ५³.

?सु रसः^m मै ३,७,४.

?सरत्साद् यस्य सामो पै १९, ४८, ९.

सुरस्व(सु-त्र)ती^n- -०ति ऋ १, १६४, ४९; १८८, ८; २, ३०, ८; ४१, १६; ६, ६१, ३;

a) अपत्यार्थे ढक् > एयः प्र. कित्-स्वरश्च ।
b) व्यप. (नदी-) । <√सृ इति प्रायिकम् ? ।
c) नाप. (मधुमक्षिका-) । *सर्- [मधु- (तु. शर्करा-, पार. शरबत [*=शर-भृत-])] + *मुक्ष्- (मक्षिका-) >पस. *सर-मुक्ष्- > *सरुक्ष्- > यनि (वैतु. सा. सरुट्- [<√सृ] इति, PW. सरुघ्- [तु. वैप २] इति, GW. WAG [१,२२० b] MVG [५८,३ b] सरुट्- वा सरुह्- वेति?) ।
d) वैतु. भा. =कृकलास- वा कलविङ्क- वा ।
e) नाप. (जल- [तु. निघ १,१२], जलाशय-) । *भ्रुव्वर- (भाप. [क्लेदे], नाप. [जले]) > मत्वर्थे *भ्रुव्वरस्-> *ह्रुव्वरस्- > स्वरस्- > यनि. । <√सृ 'गतौ' इति प्रायोवादः ? ।
f) =सोमग्रह-विशेष- इति (तु. या [५,११] वें. सा. GW. प्रमृ.) । g) स्त्री. ङीप् प्र. । h) सपा १ ।
i) BC. सरस्वत्याभ्यः इति पाभे. शोधसापेक्षः (तु. AVL.) । j) विप., नाप. [माध्यमिक-देव- (तु. या [१०,२४] प्रमृ.)] ।
k) सपा. °वः <> °वन् इति पाभे. ।
l) सपा. मै ३, १५,५ सरस्वत्याः इति, मा २५,५ का २७,५,१ सरस्वत्यै इति च पाभे. ।
m) सु-रसः [प्र१] इति शोधः । एवं पृ १४४७, २६४८ सस्थ. निर्देशौ नेष्टौ ।
n) *विप. [दीप्तिमती- (रोहिण्याख्य-गो- [मा ८,४३ प्रमृ.])], व्यप. [नदी-, देवता- (तु. या [२,२३] प्रमृ.)] । <सरस्- [ब्रा. सन् यक. = १. दीप्ति- (<√सृ [*=√स्तृ] 'उपतापे' [तु. सहचरितानि विप.]), २. जल- (<√सृ [*=√क्षर] 'प्रक्षरणे = *द्रवीभावे'), ३. वाच्- (<√सृ [*= √स्वृ] 'शब्दे' [तु. मारा ७, ५, १, ३१])] ।

१४[a]; १०,१७,८; मा ८, ४३;
३८,२;५†; का ९,६,२;३८,१,
२; ५†; तै १,६, ३, १; ७, १,
६, ८;२,७,४†[a]; मै ४, ९, ७;
११, २†[a],१४, ३[२]†[a]; १७?[b];
शौ ७,११, १†; ७०, १; १८,
१,४३†; ४,४७; –०ति ऋ २,
४१, १७; १८; ६, ६१, १;५;
६; ७, ९५, ५; ६; १०, ७५,
५; १८४,२[c]; खि ६,३, ४; मा
२०,६२; ७६‡[d]; का २२,६,८;
७, १०‡[d]; मै ३, ११, ३[e]; ४,
१२,६[१]; १४,३; ७[२]; †काठ ४,
१६[२]; १७,१८[a]; ३०,३[a]; ३८,
८$; क ४६,६†; शौ ४, ४,६[f];
५,२५,३†[c], ६,९४,३; ७,७०,
२;७१, १; १४, २, १५; पै १,
१०६, ६; १३, २, ४; १८,८,
६; २०, १२, ३;२१, ३; २६,
१०; २७, १[२]; –ती ऋ १, ३,
[१०; ६, ६१, ४]; ११; १२;
१३, [९; ९, ५, ८], ८९, ३;
१४२, ९, २, १, ११; ३, ८;
३२, ८; ३, ४, [८; ७, २, ८],
५४, १३; ५, ५, ८; ४२, १२;
४३, ११; ४६, २; ६, ४९, ७;
५०, १२; ५२, ६;६१, [७; ७,
९५,४]; १०;११; १३; ७,३५,
११; ३६, ६; ३९, ५; ४०,३;
९५, १; २; ९६, ३; ८, २१,
१७; ५४, ४; ९, ६७, ३२;

८१,४; १०, १७, ७; ३०,१२;
६४, ९; ६५, १; १३; ११०,
८; १३१, ५; खि २, ६[३], २८;
३, ६, ४; ४, ६, ६;८, २; ५,
७, ३, ७[२]; खिसा २०, ५; मा
१०,३४†; १८, १६; १९,१२;
१८; ३४; ८०; ८२; ८३; ८८;
९०;९३;९४;२०,४३;५५-६०;
६३-६५; ६७-६९; ७३-७५;
७७†; ८०; ८४-८६†; २१,
१३;१९[g]; ३१; ३३; ३४; ३६;
३७; ३९; ४२; ४४[h]; ४८-५४;
६०; २५, १६; २७, १९;
२८, ८; १८; २९, ८, ३३†;
३३, ४८†; ३४, ११; का १०,
५, ६‡[1]; ११, १०, ४†, १९,
६, १; २१, २, १; ७; ३, ३;
६, १; ३;४; ९; ११; १४,१५,
२२, ४, ८; ६, १-६;९-११,७,
१-३; ७-९;११†;८,१; ५-७†;
२३, २, २; ८[g]; ४, ३;
५;६; ८,९; ११; ५, २; ३; ६,
१-३; ४, ५-७; १३; २७, ११,
३†; २९, २, ९; ३०, १,८; २,
७; ३१, १,८; ४,९†; ३२, ४,
५†; ३३,१,५; तै †१, ८, २२,
१; २; ¶२, १,२,६; २, ९,१[१];
५; ६[१]; ३, २,४, ४; ४,३,४¶;
५, १,४[२]¶; ४,†१, ८,२; ११,
२[१]; ७, ६, १; ५,१,११, ३¶;
६, १, २,२¶; ७,२,७,५¶; मै

¶१, ४, ३[२]$; ८; १५; १०,
५[२]; ११, ९; ¶२, १, ७[१]; ३,
५; ९;४,१,५, २[१]; ४;११,५$;
१२, ६$; ३, ६, ४¶; ८¶;
१०,६¶;११,१;२[१],३[१];४[८],‡[d];
५[१]; ७; ९[८]; १६,२¶; ४,¶३,
९; १०; ¶४, ७; ९; ५, ८[१]¶;
७, ८¶; †१०, १[२]; ३; ११,
२†; †१३, ३; ८[२]; †१४, ३;
७[१]; ११; काठ ४, १६[२]†; ५,
४; १०, १[१]¶; ११, ८¶; १२,
१०[२]¶,१२¶;१३[१]¶; ¶१३,१,
६[२]; १२[२]; १४, ९[२]¶; १६,
२०†; †१७, १८; १९; १८,
१०; १७; २१; १९, १३[२];
२३, २¶; २९, १; ९[१];१०¶;
३२, १¶; ३५, २०[१]¶; ३७,
२¶; ३८, २; ३[७]; ६; ८[८]; ९[१];
१०[१g]; ३९, १†; ४६, २; क
२८, १०; २९, ५; ३५, ८¶;
४५, २¶; ४६, ३¶; ४८,
१८[१]¶; †कौ १,१८९; २,६४९;
८११; †जै १, २०, ५; ४, ३,
६; शौ ५, २३, १; २५, ६[k],
२७, ९; ६, ३, २; ८९, ३;
९४, ३; ७, ५९, १; १६, ४,
४; १८, १,४१†; ४,४५; १९,
११, २†; ३१, ९; १०;४०, १;
२०, १२५, ५†; पै १,५०,३;
२,९,५; ३०,२†; ३५, ५;९०,
५; ५, ११, ६; ६, १९,९; ७,

a) पामे. पृ २१३१ d द्र. ।
b) सुर° इति स्वरः? सर° इति शोधः (तु. सपा. तैआ ३,७,१२,१ शांआ २,३,१)।
c) = सपा. मंत्रा १,४,७ आपमं १,१२,२ माश २,१८,२ हिगृ १, २५,१ । माश १४, ९, ४, २० वृ ६, ४, २१ पशुष्कं इति पामे. । d) पामे. पृ १८९२ h द्र. ।
e) नाप. सु° इति ।
f) सपा. पै ४,५,८ बृहस्पते इति पामे. ।
g) पामे. पृ २४७० k द्र. । h) पामे. पृ ८११ k द्र. ।
i) पामे. पृ २३०५ c द्र. ।
j) सकृन् सपा. मा १९,९५ प्रमृ. तैब्रा २,६,४,६ भवा इति पामे. ।
k) देवी सरस्वती > सपा. पै १३, २, १९ देवो बृहस्पतिः इति पामे. ।

२, १; ८, १०, ११;१२, १०; ९, १,९; १०, ५,९;१०; १२, ६, ४; १३. ५,११; ८, १२†; १५, ८, ८; १६, १३, १; ४८, २; १९, १, १५; १८, ६; २०, ६, १[a]; १०, १०†; १४, २; २३, ५; २५, ७; २९, ५; –तीः शौ ५, १२, ८१[b]; ६, १००,१; पै १९, १३,४; –तीम् ऋ ६, ६१, २; ७, ९, ५; ९६, १; ८, २१,१८; १०, १७,७[२]; ९;१४१,५; खि ३, १०[२], १६; ५, ६, ७; मा ९, २७; १९, ३३; २१, २९; ३०[c]; ३२;३८; ४१; ४२; ४४[d]; ५८; ३४,११; का १०, ५, ७†; २१. ३, २; २३, ४, १; २[c]; ४; १०; ५, १; २; ३[c]; ६, ११; ३३, १, ५; तै १, ७, १०, २†; ¶२, १. २, ६; ३,११, १; ३, ४,३, ४¶; ५, ७, ११, १[e]; मै १. ११,४†; २, १, ७[२]¶; ३, ११, २[४e]; ४; ५; ७; ४, ३, ९¶; १२,५; †१४, ७; ११; काठ ४, १६†; १३, १२¶; १४, २†; १६, २१; १७, १८[२];१९; १८, २१; २०, १५; ३८, २; ५३, १[e]; क २९, २; शौ ३, २०, ७†; ५, ७, ४; १८, १,४१[२]†; ४२†; ४,४५[१]; ४६; पै ३.३४, ५; १०, ६,४; ११,१, ६; १३, ५, २; २१; –स्या मा १०,३०; १९, १५; २६; ९५[f]; २०,६१; ६६;९०; २१, ३५; ५५; ५६[g]; ५७; का ११, ९, १; २१,२,४; १५; ६, १६[f]; २२, ६,७;१२; ८, ११; २३, ४,७; ६, ८; ९[g]; १०; तै ७, २,१, ४¶; ३,११, २; मैं ¶१,१०,५; ११, ९; ३, ४, ३; ११, २; ३[२]; ५[३]; काठ १०, १[२]¶; १४. ९¶; ३५, १५¶; २०; ३८,३[f]; ८[२]; ४३, १; क ४८, १८¶; शौ ५,७,५; १०, ८१[h]; पै १, ६५,२; –स्याः मा २१, ४६; ४७; का २३, ५, ४; ५; मै १, ११, ४[i]; ३, ११, ८[j]; १५, ५[k]; काठ ५, १; १३, १५; १४, २[l]; ८[l]; १८, २१[२]; ३२,१; ३८, ४; ४०,९; ५३, ११[l]; –स्यान् ऋ ३, २३, ४; शौ ६, ३०, १[m]; पै ९,८, २[m]; १९, २४, ४[m]; –स्यै मा २, २०; ४, ७; ९, ३०[l]; १०, ५; ३१; ३२; १८, ३०[l]; १९, १; ६; २०, ३[l]; ३३[२]; २१, ४०; ५९[२]; ६०; २२, २०[३]; २४,३३; २५,१[e]; ५[k]; ३८,४; का २, ५, २; ४, ३, १; १०, ५, ८[l]; ११, ४, १; १०, १; २; २०, १, ७[l]; २१, १, १; ५; ७, २[l]; २२, ३,२[२]; २३, ४, १२; ६, १२[२]; १३; २४, ७, २[२]; २६, ७, ३; २७, १, १[e]; ५, १[k]; ३८, १, ४; तै १, २, २, १; ७, १०, ३; ८,१,२¶; १२,३; २१, १; २, ५, ४, २¶; ३, १,१०,१; ४, २, १; ५, १, ४[२]¶; ५,५,१२, १; ७, २१, १[l]; ६, १, २, २; ७, १, १४,१; १६, १; ३,१५, १[l]; मै १, २,२;[l]३,१;४,१५¶; २, ३, ८[२]; ६, ११; १३; ३, ६, ४; ११, २; ७; १२, ५[२]; १२; १४, १४; १५,१[e]; ४,९, ७; काठ २, २; ५, ४; १२,९[४]; १३, ११; १२; १५, ७; ९; १९, १३; २३, २; ३२, ४; ३७, १८[२]; ४१, ५; ७; ४३, ५[१]; ४७, २; क १, १४; ३५, ८; शौ ६, ४१, २; १४, २, २०; पै १८, ९, १.

[१]सारस्वत[n]– –तः मा १८,२०; का १९, ७, २; तै ४,७,७, २; मै १, १०, १[४]; २, ६, १३[२]; ११,५; ३, ६,५¶; ४,४,७¶; ¶काठ ९, ४[२]; ५; १२, १०; १४, ९[२]; १५, २S; ९[२]; १८, ११S; २३,२; ३४, १४; १५; ३७, २[१]; ४५, १८S; ¶क ८, ७[२]; ८; २८, ११S; ३५, ८;

[a]) पाभे. २१३० g द्र. ।
[b]) °ती इति शोधः (तु. सपा. ऋ १०,११०,८ प्रमृ.) । [c]) सपा. तैब्रा २,६,११,१ °ती इति पाभे. ।
[d]) पाभे. पृ ८१६ a द्र. ।
[e]) सपा. °तीम् <> °स्यै इति पाभे. ।
[f]) पाभे. पृ ३३२० j द्र. ।
[g]) सपा. तैब्रा २, ६,१४,५ °स्याः इति पाभे. ।
[h]) शोधः पृ २३८७ a द्र. ।
[i]) सपा. °स्याः <> °स्यै इति पाभे. ।
[j]) सपा. °स्याः <> °स्यै (तैब्रा २,६,५,२ काश्रौ १९, ४,१४ च) इति पाभे. । [k]) पाभे. पृ ३३१९ l द्र. ।
[l]) पाभे. पृ २८०४ d द्र. ।
[m]) शोधः पृ २४०६ b द्र. (तु. सपा. काठ १३,१५ तैब्रा २,४,८,७ आपश्रौ ६,३०,२० प्रमृ.) ।
[n]) विप. । सुरस्वत्- वा सुरस्वती- वा + सारस्वत- तायर्थे अण् प्र. ।

–तम् मा १९, ८; का २१, १, ७; ¶तै १, ८, २, १; ४, २; १७, १; २०, १; २१, २; २, ३,११,१; मै १, ८, १०; ¶२, १, ७[2]; ३, ५; ९; ¶काठ १०, १[2]; ११, ८; १२, १०; ३७, १८§; पै १, ४५,१; –ताभ्याम् तै २, ५, ४, २¶; –तेन तै २, ३, ११, २¶; –तेभिः ऋ ३, ४, [८; ७,२,८]; –तौ मा १३, ३५; का १४, ३,९; ¶तै २,४, ६,१; ३, ५,१,४; मै १,८,८[2].

सारस्वती– -ती मा २४' १; २९,५८;५९; का २६,१,१; ३१, ६-७,१; तै ३, ४, ३,२¶; ५, ५, २२, १; २४, १; ¶मै १,११,९[2]; २,४, १; ५, २; ३, ९, ५;१३, २§; ४, ७,८[2]; ९; ¶काठ १२,१२; १३,१;६; १२; १४, ९[2]; २९, ९; १०;§४८, १; ३; क ४६, ३¶; पै १९, २६, १३; –¶तीः तै १, ८,१८, १; मै ४, ३,९[2]; १०; –तीभिः मै ४, ३, १०¶; –¶तीम् तै २, १, २, ६; ३, ४,३, ३; मै २, ४, २; ५, २[2]; ४; ३, ६, ८; काठ १२, १२; १३; १३, १; ६[2]; १२; २९, १०; क ४६,३; –त्यः मा २४, ४;१४; का २६, १, ७; ३, ४; तै ५, ६, १२, १; मै ३, १३, ५; १२; १३; १५; १६; काठ ४९, २; –त्या तै ६, ६,५,१¶.

२सारस्वत– -त मै ४, २, ७[2]¶![a].

सरस्वति-कृत– -तस्य मा २०,३५; का २२, ३, ४.

सरस्वती-वत्– -वतोः ऋ ८, ३८, १०; –वान् खि ५,७,४,१-३; मै ३, १०, ६; काठ २९, १; क ४५, २.

¹सु-राति– -तयः ऋ ८, २७, १४; [१७(१,७९, ३; १०,९३,४)]; मा ३३, ९४.

?सरां भुवम्[b] पै ११, ५, ११.

सरित्[c]– -रित् मा ३४, ११; का ३३,१, ५; काठ १६, १९‡![d]; –रितः ऋ ४, ५८, ६; ७, ७०, २; खि ३, १५,११; †मा १३, ३८; १७, ९४; †का १४, ४, १; १९,१, ७; तै ४,२,९, ६†; मै २,७,१७†; काठ १६,१६†; ४०, ७; शौ १२, २, ४१[e]; पै ४, १४, २!; ८,१३,६†; १७, ३४, २[e].

सरिता– -ते खि ७, ५,१.

सरिन्– √सृ द्र.

सरिर्, रा[f]– -रम् खि १, ११,२![g]; मा १५, ४[h]; का १६, १, ५[h]; काठ १७, ६[h]; क २६, ५[h]; –रस्य मा १३, ४२[i]; ४९[j]; १५, ५२; १७, ८०[k]; का १४, ४, ५[j]; ५, [३[j]; १६, ६, ४; १९, १, १[k]; तै ४, २,१०,१[j]; ७, १३, ४; ५, ५, १०, ६[k]; काठ १६, १७[ij]; १८, १८; ४०, ६[k]; क २५, ८[j]; २९, ६; –राः क ४८, १०[l]; –राय मा २२, २५[m]; ३८, ७[n]; का २४, ११, १[m]; ३८,३,१[n]; –रे खि १, १२, ३![o]; मा १३, ५३[p]; का १४,६,१[p]; काठ १६, १८[p]; क २५, ९[p].

सरिष्यत्–, सरीमन्– √सृ द्र.

सरीसृप– √सृप् द्र.

---

[a]) सारस्वतीभ्याम् इति शोधः?। मूलतः °तीभ्याम् ऋ° > °ती [भा > ह्य >] भ्या ऋ° > °त्या ऋ° > °त्य ऋ° > वावि. °त ऋ° इति।

[b]) *स्व-राष्- > -राषम् + [√भू > कर्तरि] भू- > अलुकि उग. स्वराषम्-भू- > -भुवम् इति शोधः (तु. पृ २३६११८)। [c]) नाप. (नदी-)। < √सृ (पाउ १,९७)?।

[d]) शोधः पृ ७६०८, ३३०० ८ च द्र.।

[e]) सपा. मा १०,१९ प्रमृ. बौश्रौ १२,११:८ स्वसिषः इति, मै २,६,११ सुसिषः इति, काठ १५,७ सुसिषः इति च पाभे.।

[f]) = सलिल-। नाप. (उदक-, भुवन-विशेष- [तु. माश ७, ५, २,१४], छन्दो-विशेष-)। < √सृ 'गतौ' इति प्रायोवादः?। [g]) सरि° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[h]) = सपा. माश ८,५,२,४। तै ४,३,१२,२ मै २,८,७ सलिलम् इति पाभे.।

[i]) = सपा. माश ७,५,२,१८। मै २, ७,१७ सलिलस्य इति पाभे.। [j]) पाभे. पृ २३५८ c द्र.।

[k]) = सपा. आपश्रौ १६,१२,११। माश्रौ ६, २,६,२० सलिलस्य इति पाभे.। [l]) सपा. काठ ३५,९ सलिलाः इति, आपश्रौ १४,२८,४ प्रमृ. सरितः इति च पाभे.।

[m]) सपा. माश १२, ६,१,३६ सलिलाय इति पाभे.।

[n]) = सपा. माश १४, २,२,३[2]। मै ४,९,८ तैआ ४, ९,१ सलिलाय इति पाभे.।

[o]) स° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[p]) = सपा. माश ७,५,२,५३। तै ४, ३,९,१ मै २,७, १८ सलिले इति पाभे.।

?सुरु[a]- -रौ शौ ५, २५, १; पै ३, ३९, ५; १३, २, २.

स्रु-रूप, पा[b]- -०प कौ २, १००५[c]; -पः तै २, ४, ९, १¶; शौ १, २४,३[d]; -पम् शौ १, २४,३[d]; -पा ऋ ४, १६, १०; शौ १, २४,३[e]; -पाः ऋ १०,१६९,२; मा २४, ५; ९; का २६, १, १; २, ४; तै ७, ४, १७, १†; मै ३, १३, ६; १०; काठ ४४, ६; शौ १८, ४, ३३; पै १९, ५१, ६†; -पान् ¶काठ ११, २; २४, ५; क ३७, ६¶; -पाम् शौ १, २४, २[e]; -पाय तै ७, ३, १८,१; काठ ४३, ८; -पेण ऋ १०, ५५, ३; -पैः ऋ ८, ३४, १२; -पौ शौ ५, २३, ४; पै ७, २,४.

सरूप-कृत्- -कृत् शौ १,२४,३[f].

सरूपं-कर (ण >)णी- -णी शौ १, २४, ४[g].

¶सरूप-त्व- -त्वाय तै २,४,११,२.

सुरूप-व(र्ष >)र्षा[h]- -०र्षे मै ४, २,५[c].

?सरूपवत्[i] पै १९,१९,६.

¶स-रेतस्- -तसम् काठ २०,६; क ३१,८.

सरोज- प्रभृ. सरस्- द्र.

सर्ग-, सर्जन- √सृज् द्र.

सर्णीक[j]- -काय तै ४,४,६,२[k].

सर्तवे, सर्तवै √सृ द्र.

?सर्धः पै ९,८,७.

सर्दिगृदि[l]- -दिम् तै ७, ४, १९, २; काठ ४४,८.

सर्प[m]- -०र्प शौ २,२४,४[n]; -०र्प खि २,१,५;९; १४, ८; पै २, ४२, ३; -र्पः ऋ १०, १६, ६; खि २, १, ६; ९[o]; १४, २[2]; ३[2]; ४;८; मै ४.१,१३¶; काठ ३१, १२¶; शौ ११, ४, १६; १२, १,४६; १८,३,५५†; पै ५,३, ६; १५, २३, १३; १६, ५६, १६; १७,५, ४; -र्पम् शौ १२, १,३७; पै १,८७,४; १७,४,७; ५,६[p]; -र्पस्य खि २, १, ९; १४,८; -र्पाः मा १५, १७; का १६,४,५; तै १,५,४,१¶;४,४, ३,२; १०,१; ६,१,१०, ४[2]¶; मै १,८,५¶;२,८,१०;१३,२०; ४,२,१३¶; काठ १७, ९; ३५, १५¶; ३९, १३; क २६, ८; शौ ८,७, २३; १४, १३; १६; ११,११,१६; पै १६, १४, २; ७८,३; १३५, ८[2]; -०र्पाः शौ ११,१२,१; -र्पाणाम् मा २४, ३६; २५,५; का २६,८,१; २७, ५,१; तै ५, ७, २२, १; ६, १, १०,४; मै ३, १४,१७; १५,५; ४,१, १३¶; काठ ३१, १२¶; ५३,१२; पै ५,३,५; १३, १४, ६; -र्पात् खि २, १४, ३; पै ७, १५, ८; -र्पान् मा २५, ७; का २७,७,१; तै ३, १,१, १¶; ५,७,१७,१; २३,१; ७,३,१४, १; मै १,८, ५¶; ३. १५, ९; काठ ५, ६; ४३, ४; ५३, ७; १३; शौ ८, ८, १५; १४, १३; ११,८,१६; ११, २४; पै ७,७, ७; १५,१४, ९; १६, ३०, ५; १३५,८; -¶र्पे तै ५, २, ९,५; ६[1]; मै ३,२,६; ४, ४, ४; काठ २०, ५[2]; क ३१, ७[2]; -र्पेभ्यः

---

a) PW.W.MVG [पृ २९७ टि.३] प्रभृ. शुरु-> -रौ इति शोधुकाः? । Web [IS १८, २६४] त्सुरु- > -रौ इतीव? । b) विप. । बस. पूप. = रसमान- वा सु वा ।

c) पाभे. पृ ३०१२ c द्र. ।

d) =सपा. तैब्रा २,४,४,२ । पै १,२६,३ सु° इति पाभे. । e) सपा. पै १,२६,२ सु° इति पाभे. ।

f) °कृत्, त्वम् > सपा. पै १, २६, ३ सुरू° इति, तैब्रा २,४,४,२ सुरूपाऽसि इति च पाभे. ।

g) सपा. पै १,२६,५ सु° इति पाभे. ।

h) विप. (कामानुरूप-वर्षयित्री- [गो-]) । बस. ।

i) *स-रूप- (अनुरूप-) + वृत्- (भाप. = वृत्त-) > बस. सरूप-वृत्- [विप. (अनुरूपवर्तिन्- [मनस्-])] इति शोधः । सस्थ. ?सायाः > स्यात् इति, ?घृतंहोमेन > घृत-होम- (विप. [होमदीप्तिकृत्-] सर्पिस्-) > -मेन इति शोधौ । पृ १२७५ सस्थ. घृतम् इति नेष्टम् ।

j) नाप. (जल- [तु. निघ १,१२]) । (√सृ '*सरणे' >भावे) सुरण-> मत्वर्थे *सुरणीक-> यनि. ।

k) पाभे. पृ २५२१ c द्र. ।

l) *भाप. (शान्तकामता-) । (√सृ '*स्रवणे =शैत्ये'>) *सुर्दि- (शैत्य-वत्-, शान्त-) + *गृदि- (भाप. <*घृति- <√घृ 'दीप्तौ') >बस. यनि. (वैतु. अन्ये नाप. [स्त्रीभगभाग-विशेष-] इति ?) ।

m) नाप. (भुजग-) ।<√*सृ (*=√सृ) 'हिंसायाम्' (वैतु. <√सृप् इति प्रायोवादः ?) ।

n) यातुधान-विशेष- इति सा. ।

o) सपा. खिसा २,८ स्मर इति पाभे. ।

p) सपा. शौ १२, १, ४८ ?मल्वम् इति पाभे. । शोधः पृ २४६७ i द्र. ।

खि २,१४,९; खिसा १५, १०, १०[२]; मा १३, ६[२]; ७; ८; का १४, १, ६[२]; ७;८; तै ४,२,८, २[४]; मै २, ७, १५[४]; काठ १६, १५[४]; ३१, १२¶; क २५, ६[४]; शौ १०, ४,२३[a]; पै १६, १७, ५; १९, २२, १[२]; २; ३; -र्पैः पै १०,१२,५.

सर्प-त्व- -त्वम् खि २,१,९;१४,८.

सर्प-देवजनु- -नेभ्यः मा ३०, ८; का ३४,१,८.

सर्प-नामु[b]- -मानि मै ३,२,६[२].

सर्प-पुण्यजन- -नाः पै ९,२३,१४; १६,८४,७.

सर्प-भय- -यम् खि ७, ७, १०; खिसा २,९.

सर्प-राजन्- -राज्ञः पै १३,१२,४.

¶सर्पराज्ञी[c]- -ज्ञियाः तै १,५, ४, १; ३; ७, ३, १, ३; -ज्ञी तै ७,३,१,२; मै १,९, ७; काठ ८,६; ९,१५; ३४,२; क ७,२; -ज्ञ्याः काठ ८,६;९,१५[२]; ३४, २[२]; क ७,२.

¶सार्पराज्ञ- -ज्ञम् काठ ८, ६; क ७,२.

¶सर्प-शीर्षु- -र्षम् तै ५, २,९,५; -र्षैः काठ २०,५; क ३१,७.

सुर्पत्-, सर्पि-, सर्पिन्- √सृप् द्र.

सर्पिस् (र्,प्)[d]- -र्पिः ऋ ९,६७, ३२; खि ३, १०[२], १६; २०; तै २, ३, १०, १¶; ¶मै २,३,४; ५; काठ ११,७¶; कौ २,६४९†; शौ ९,९, ३; १०, ९, १२-२४; १२,३,४५; पै २,७८, ३; १५, ११, ३; १६,१००,१३; ११४, २; १२५, २; १३७, २-१०; १३८, १-५; १७, ४०, ५; -†र्पिषः ऋ १,१२७,१; ५, ६, ९[e]; मा १५,४३[e];४७; का १६ ५, २५[e]; २९; तै २, २, १२, ७; ४, ४, ४,६[e]; ८; मै २,१३, ८; काठ २४,७¶; २६,११;३९, १५; क ३७,८¶; कौ १,४६५; २,११६३; जै १,४८,१०; शौ १,१५,४S[f];२०,६७,३; Sपै ५, १५,१; २८,५; -र्पिषा ऋ १०, १८, ७; शौ १२,२,३१†; १८, ३,५७; पै ६,९, ८; १७, ३३, १†; २; १९,१९,५.

सर्पिर्-अन्न- -न्नः ऋ १०, २७, १८.

†सर्पिर्-आसुति- -तिः ऋ २,७,६; १०, ६९, २; मा ११, ७०; का १२,७,५; तै ४,१,९, २; मै २, ७, ७; ३,१, ९; काठ १६, ७; १९, १०; क ३०, ८; -तिम् ऋ ८, ७४, २; कौ २, ९१५; जै ४,१५,८; -ती ऋ ८,२९,९; -०ते ऋ ५, २१, २; -०ते ऋ ५, ७,९.

सर्पिर्-ग्री(वु>)वी[g]- -वी तै ३, २,८,४.

¶सर्पिष्-ट्व- -ट्वम् काठ २४, ७; क ३७, ८.

¶सर्पिष्-मत्- -मन्तम् क ३१,२[h].

¶सर्पिष्-वत्- -वत् तै ५,२,२, ४; -वन्तम् काठ १९,१२[h]; -वान् तै ३,४,८,७.

सुर्म- √सृ द्र.

?सर्याणि[i] पै ५,१७,२.

१सुर्व,र्वा[j]- -र्वः ऋ १, ४१, [२; ८, २७, १६ (१०, ६३, १३)], ७, ४१,५; १०,५१, ९; ६१, १९; १४१,४; खि ५. ११, १; †मा ३३,८६; ३४,३८; ¶तै २, ४, ११,२[२]; ३;४; ५,३,१२,१;४, ३,१;१२,३[१]; ७,४,२; ६,५,४, २; ¶मै १. ३,१५†; ४,७;१५; ५,८[२]; ६,४[२]; ८; १०, ८; ११, ४†; ५; ६;८; २, २. ६S; ३, ५S; ६; ४, १[१]; २;५[१];९, २S;

---

[a]) गपा. पै २,५७,१-५ सर्वेभ्यः इति पाभे. ।

[b]) नाप. (मन्त्र-विशेष-) । सर्प-नामन्- [पस.]> सन्थर्थे [=सर्पपर्यायभूत-नामविशेषवदर्थे] *सर्पनाम्यु-> *नाम्नु-> यनि. (तु. माश ७,४,१, २५ प्रमृ.) ।

[c]) नाप. (सर्पाणः स्वामिनी- [पृथिवी-], तत्संबन्धि-ऋग्-विशेष-) । षो. ङीप् प्र. ।

[d]) नाप. (घृत-) । <सृप् इति प्रायोवादः ? ।

[e]) पाभे. पृ २९१० j द्र. ।

[f]) पाभे. पृ ३२०० m द्र. ।

[g]) विप. (माया-) । बस. अन्तोदात्तत्वं उसं. (पा ६, २,११४) ।

[h]) सपा. °मन्तम् <> °वन्तम् इति पाभे. ।

[i]) ?सर्याणि इति र.; पर्याणि इति BKA. शोधः ? ।

[j]) सना. (समस्त-) । [√*भृप् 'बन्धे = समूहे, संघाते' (तु. र [°प>] शना-, र [भि°>] शिन-, र [°पु> *रवु] ऊजु- प्रमृ.) > भावे] *भृपर्- > मत्वर्थे *भृपर-मय-> *पु(>सु)र्व्य-> *सुर्व्य-> यनि. (तु. GK. hólos; Eng. whole, all; नभा. सारा; पार. कुल्ल, साल्म, सलामत प्रमृ. पर्यायाः; वैतु. वा [२,२४] पाउ [१, १५१] Brug [२. १, १२५ b] प्रमृ. < √सृ 'गतौ' इतीव, WW. < sol [e] uo [= SEY ९२] इति ?) ।

१३, १०ऽ; ३, १, ३; ६, २; ७[२]; ७, ७; ९, ७; १०, ३; ४[२]; ४,४,७; ८, ६; ¶काठ ८, १२; १३; १०,१२†; ११, २; १२, ३; ४; १०[२]; १२; १४, २†; ७;८; १५,१०; १९,२; २९,३; ३६,३; ¶क ७,७; ८, १; २९. ८; शौ १,७,४;१५,२; ३,१६, ५†;२०, ६†; ८,२,२५; ९,७, ८; ९; १६,४,६; १८,४,८; १९, ४१,१; २०, १२७,११; पै १, २४,४;३.३४,७†; ४,४,४;३१, ५†; १६;५,५; ५८,४[b]; ११३, २;३; पै १७,२९,१७;२०,५३, ९; –र्वम् ऋ १,३१,७; ८३,४, १३३,५; २,२७, ३; ३,१४,७; ७,१०३,५; ८. ४७,[१५;१७]; ५८,२[१]; ९३, ४; १०२,२१; ९. ६७,३१; १०,९०,२[b]; ९७,२०; १०७,८;१२९,३; १६१,५[१]; खि २,१४,१;३. १५,९; १९; २७; १८,१[१]; ४. ५,११; ३०; ९; ७; ११,१;५;१३; ७,७,१०[१]; खिसा २६, १९; २०; २१; ३३, १२; २०[१]; २५; २६; मा ११,७३†, ७४†;८०[c]; १२, ९५;९९; १६, ४; १९, ३१; ३१,२†[b];३२,८; ३३,३५; ३४,४;५; ३६, १०[d]; ४०, १; का १२, ७, ८†; ९†; १५[e]; १३,६,२२†; १४,२,१३; १७, १,४; २१, २, २०; ३२, ३,९†; ३५, १, २†[b]; ३, ५; ४०,१,१; ¶ते १,५,२,२;९,५;

६,५, १[२]ऽ; ५,४,६; २, २, ३, २;३; १०,२;३, २, १; ९, ३; ११,१; ५; ४,३,२ऽ; ५,२,४; ४,३;५,६;६, ३;७,४;५; ९,२; ३,१, १, ३;२,१,२; ८,६ऽ;३, २,१[२]; ४, १, १०,१†; ३ऽ[e]; २,६,५†; ३, १, १; ५ऽ; ५, १,२ऽ; ५,१,३, २; ३; ५, ७; १०,१; ३, १२, १[२]; ४, १२, ३[२]; ६, ३, २; ३, १; १०, १; ६,४,५,४; ६,४[२]; ७,१, १. २; ३;३, १; ¶मै १, ४, २[२]ऽ; ७[२];ऽ; ५,५;११; १४; ६, ४[२]; ५;१२;७,२[१];८, ४; ६; ७[१]; ९, ५[१]; १०, ५; २, १, ३; ४[२]; ११[१];२, २[१],८; ९;३, ५;४,८; ५,२;१०; ७,७[१]†; ११, १०ऽ; ३,१,९[१];२.५;३,१; ६;४,४;६, ४; ७; ७,३; ८,८;११,१०ऽ[e]; ४, १, २[१], १४; २,१; २[१]; ३; २२;२३;३,६;५,४; ९,६;८;८, ८; ¶काठ ५, ५[१]; ६, ६; ७,६; ९[१]; ८, ४[१]; १०; ११; १५[१]; ९,११; १३[२]; १५; १० ४[१]; ६;७; ११, ५; ८; १२,३[१]; ८; ११; १३, ४; १०; १६, ७[१]†; १७,११; १९,५; २०, ३; १२; २१,२; ४;१२;२२, १०; २३. ६; २६;९[१]; २७. १; ४; २८, १[१];३; २९, १[१]; ७; ३१, १[१]; ३२,२[१]; ३[१]; ५; ३३, ८. ३४, १०; ३५, ४[२]ऽ; ९६; ३६, १; ३७,१; ४;५; १४; ३८, ११ऽ;

३९, १०ऽ; १५ऽ; ४०, ११ऽ; ४५, १५ऽ; क ४,५; ५,५; ६, ९[२]; ७,६; ८; ८,३[२]; २७,१ऽ; ३०, ३; ३१, ५; १४; १७; १९; ३५, ४; ४१, ७[२]; ४२, ४; ४४, १; ३; ४५, २[१]; ८; ४७, १[४]; ४८, ५[२]ऽ; १४; †कौ १, १२६; २, ६४८; ३, ३, १०‡[f]; ४,५[b]; †जै १, १४, २; २,२,७‡[f]; ३,८; ४, ८, ७; शौ १, १८,३; २, ७, २; ३१, ५; ३६,६; ३,७,३; ७; ४, ५, ७; १६,१; ५;१७,६;७; १८,८; २०,१;४;८; २२,२; ५, ४, ९; १०[g],८,६; १८,४; ६,६,१;१४, १;२८,२;४६,३†; ५४,३; ५७, ३; १०७, १-४; ७, २१, ६[b]; ६७, ३; ८०, ३; १०६,१; ११९,१;८,१, २०†[h]; २, १२; १९;१०, १; १४, १२; ९, ४, २०;५,१९; २२[i],१२,२४; १३, १-५; १०, १, १०; १३; २५; ३२;६, १८; ७, २९; ३०; ८, १;२;६; २१;३०; ९,२७; १०, २६; ३४; ११, २, १०; ६, १[२];४;१५; १०,१३; १५; १९, १; १०; १२, १७; १२, २, २; २४‡[j]; २६; ३. २८; ५२; १३,१,५४; ५५;७,४१[k]; ४५; १९, ६, ४†[b]; ९,२; १४; ३४, १; ३९, १; ५-८; ४४,२; ५२, ५; ५७, १†; ५; ६१,१; ६४, १; ६९,१-४; ७०,१; २०,२५,

[a]) पामे. पृ १२२६ *b* द्र. । [b]) =सपा. तैआ ३.१२.१ मै ३.१४ । शुंउ २,१,१० प्रमृ १,२ विश्वम् इति पामे. ।
[c]) सपा. मै १, ७९, २ सर्वाः इति, ते २,७,७ प्रमृ. सुर्वान् इति च पामे. । [d]) पामे. पृ १०७८ *h* द्र. ।
[e]) पामे. पृ २९१४ *d* द्र. ।

[f]) सपा. ऋ ३,२९,७ भाम इति पामे. ।
[g]) पामे. पृ १९८९ *l* द्र. । [h]) पामे. पृ २११५ *k* द्र. ।
[i]) सुर्वमिमम् > सपा. पै १६. १००, १ सर्वानि इति पामे । [j]) पामे. पृ १६३८ *b* द्र. ।
[k]) सपा. पै १८,२४,९ सर्वान् इति पामे. ।

४; ७४, ७; ९६, १०[२]; ११२, १; पै १,३०,५; ४०,४; ४८,१; ६७,३; ९९,१; २,२०,५; २९, ६;३७,३†; ३, २, ३: ६; २१, ३; २३,१; ३०, १; ६; ४, ६, ६; ७; १५, ५; २१, ४; ६; २२, २; ५, १३, ५; २३, ५; ७[a]; ८;२६,२;२७,७; ३२, ५; ३४,४; ३७, १; ६, ११, १-४; ७,७,४; १०,१;५-८; १८, ७; ८,६,१; ४;८;७,५; ८,४;९,४; ११; १५, ९; १८, १०; १९, ९; ९, ३, ७; ५, ४†[b]; २१, २; १२; २३, २१; ११, ३,१; १४, २, ६; १५, ३, २; १५, २†; १६, २, ९[२]; ४, २; ९; २१,१[२]; ४; २२,५; २५, १०; ३५,१० ;३६,३; ३७, ५; ३८, ४;४४, २, ४८, ५; ४९, १०; ६३,४[c]; ७०,८; ७४, १-५; ९; ८६, ३; ५; ९९, ५; १००, ११; १०१, १; ९; १०२, ८; १०३,६; १०४, १०; १०९, ६; ११०,४; ११४, ५; १२५, ५; १३३, १; १३८, ८; १३९, २५; १४९, १०; १२; १७, ९, १०; १०, १; २९, १४; १५; ३२, ५‡[d]; ४१, २; १८, २०,३; ४; २५,४[e]; १०; १९, ३,१०; ८, ६; ७,९; १३, ७; ३८, १५; ४०, ७; ४१, ११; ४४, ७-१०; ४६, ११†; ५०, ४; ५; ५२, ४; ५४, ९-१४; २०,१, ४[f]; ७, ७; ९, १; १२, ४;१५,५[g]; ६;२७,२[g];३५,५†; ४१, १; ४३, १; ४९, ३; ६; -र्वया ऋ १,३९,[५; ५, २६, ९ (८,७,४)];८,२८,३;¶तै ६, १,२,५;६,७[२]; ४,२, ५; मै ३, ७, ४¶;-र्वस्मात् ऋ १०, ९७, १६[h]; [१६३, ५;६]; मा १२, ९०†[h]; का १३,६,१६†[h]; मै ३, ११,१०†[h]; ¶काठ ७, ६; ३४, ६; क ५, ५¶; शौ ७, ६६, १[i]; १०, १, ११; ३, ४[c]; ५, २२; पै १६, ३६, १; १९, १२,५†[h]; -र्वस्मै खि ५, १४, १; तै १,४,३५, १; २, ५, १, १¶; ७, १, १३-१७, १; १९, ३; २,११-२०,१; ३, १५, १; १६, २;१७-२०,१; ४,१४,१; २१-२२,१; ५,११-१२, २; मै ४, १-२, १३¶; काठ ६,५¶; १२,७¶; ४१,६;८; ४२,१-३; ५-१०; ४३,६-१०; ४४, १०; ४५,१-३; ६-८; ५२,१; क ४, ४¶; शौ ३,२८,३,४,१७,१,९, ४, २; ११, ६, ८; १३,५, ६; १९, ३२, ८; २०, १२८, १२; पै ४,२०, ५; १२,४, ८; १६, २१, ७; २४, २; १९, ३२, १६[२]; ३४, ३; -र्वस्य ऋ १०, १३७, ६[j]; खि ६,३,२; मा ८, १३; ४०,५[२]; का ४०, १, ५[२]; ¶तै १,४,४०, १$; २, ५, २, ६; ५,३,१२,१[२];४,१२,३[२];६, २, ९,२; ४,८,१; ७,१, ४,२[२]; १०, ४;२,२-३,२; ५,६; ४,५, ३; ¶मै १, १०,२$; १०-१३; २,१, ४[२]; ३, ९, ३; १०, १; ३[k]; ¶काठ १३, ७[२]; ३६, ६; शौ ११, ६, १; १०; २४[k]; १९,५३,८; ६२,१; पै १, ९९, ४;२,२,५;३२,५;४,४०,६; ५, ३०,२[l]; ८, ७,४; ९, १२, ५; १२,२, ८; १६, २१, १; १०; २३, ३[m]; १९,३०, १५; २०, ३७,१०; ३८,५; -र्वस्य मा ३७, १८; का ३७, ३, ५; शौ १२, १, ३४; पै १७, ४, ५; -र्वस्याः शौ ७, १३, ३; पै २, ८५, ३; ७, १५, १; -र्वस्यै शौ १४,२,२७; पै १८, १४,७; -र्वा ऋ १, १२६,७;१६२,[८; ९;१४];१७; ५,८५,८; ८,९१, ६; १०, १४,१६; १५५, २![n]; खि २,१,३; मा २५, ३१;३३; ३८;४०; का २७, १२,८; ११, १; ७; तै ३,४,११,६†; †४,६, ८,३; ४;९,२; ३;५,६,४, ४¶; ६,२,४, ५¶; ¶मै २, ६, ५; ३,७, ६; ८,३; १६, १[१]†; ४, १४,१४[२]$; †काठ २२, ९¶;

---

[a]) सपा. शौ ४,१७,५ सुर्वाः इति पामे. ।
[b]) पामे. पृ ३३२५ *b* द्र. । [c]) सपा. स्र्वम् <> सुर्वस्मात् इति पामे. । [d]) पामे. पृ १६३८ *b* द्र. ।
[e]) सपा. शौ १३,२,४४ विश्वम् इति पामे. ।
[f]) सपा. शौ ७,४४,१ घोषम् इति पामे. ।
[g]) पामे. पृ ३०८१ *q* द्र. । [h]) पामे. पृ २९१६ *a* द्र. ।
[i]) पामे. पृ २९३२ *k* द्र. । [j]) पामे. पृ २३३३ *j* द्र. ।
[k]) पामे. पृ २९१७ *a* द्र. ।
[l]) सपा. शौ ३,२४,२ यो यः इति पामे. ।
[m]) सपा. शौ ११,६,२३ विश्वस्य इति पामे. ।
[n]) सुर्वाम् इति शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. !)। सस्थ. ?आरुपी > आरुपीम् इति शोधः । उभयोः पदयोः मरार्यम् [द्वि१] इत्यनेन सामानाधिकरण्यात् (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. ?) ।

२३, १२; ४०, ११; ४६,४[२]; ५[२]; क ३५, ३¶; कौ ३, ४, ५‡[a]; जै २, ३, ८‡[a]; शौ २, १,३‡[b]; ४, ४; ४, ५,४; ११; २;२; २०, २[c]; ६,१२४, ३[d]; ७,८८,१; ८, ७, १४; १०, ५, ५०; ११,१,३१; ८, २१; १२, १,५०; ९, ४; ११, १०; १३, ६,७;१४,२,२४; १८, २, ६†; १९, ३१, ११; ६०, २; पै १. ४४, १; १०१, ३; २, ११, ४; ३,२५,३; ४, ६, ४; २६, ६†; ५.१,७;३, ८; १३,६; ६, ८,१; ७, १९, ९; ९, ९, ६; १०, ५, ११; १३, १०, १; ११, २१; १४, ३, ८; १०; १५, १४, ११; १६, १३, ४; ३९, ४[e]; ६[f]; ४८, ५; ९२, १; १३२,११; १४५,४; १७,५,८; १८,९,५; २१,६‡[g]; १९, १४, ८; १६,१२‡[g]; ३१,१०; ४०, ६[d]; १०[h];५४, २; २०, ३२,४; -र्वाः ऋ १, १८८, ८; १९१, ८; ६,७५,२;५; ७,२६,३;५०, ४; ५५,८; १०,१७,५;९७,७; १४;२१; १७३, १; खि २. ६, १६; ३,१०[२], ९; ४, ५, ५; ६, २; ९,१; मा ११, १८; १२, ११†; १७; ५९; ८१†; ८८†; ९४†; १६,५; १८,३४[i]; †२९, ३९;४२; ३२,४;११;३५,९; का १२,२,७; १३, १, १२†; १८; ४, १५; †६, ७; १४; २०;

१७,१, ५; २०, १, ४[j]; †३१, २,३; ७; ३५,३,४; ८; ४, ८; तै १, ५,६,१[j]; ¶२, १, ४,३; २,९,१; ३;३,११,२;६, ८, ३; ३,२,८,६[k]; ४,३,४¶; ४, १[k]; ९, ७[२]¶; ¶५, ४, ३; ९, १; ३; १०,२; ४, १,२,३; ९, ३; २,१,४†; ५; ५, १; ६, ३-५†; ५,१,२; †६,६,१; २; ¶५, १, ७,४;८,६; २,१,४†; ५,१, ४; ७,९,३;४[२]; ¶६,१, १, ५; ९, ५;२, १,७[२]; २, ६; ३, ४, ७; ५, २[२]; ४; ७, ३[२]; ५, ४, २; ६,७,३; ८,२; ¶७, ५, ६, ३; ८,२; ९, ३; ¶मै १, ४, १०; १३; १४; ५, ३ऽ[l]; ७; १०ऽ[l]; ६,८;८,४[२]; १०,१८; २,१,४; ७[२]; २,८[२]; ३,१;५[२]; ७[२];९,४, ३;५,५; ७[२]; ७,२ऽ; ८[२],†;ऽ; ११ऽ; १३[२]†; ९, २ऽ; १२, १ऽ[l]; १३, १०ऽ, ३, १, ४ऽ; ८; १०; २, २; ५; ७; ८; ४,६;६,१; ३; ८; १०[२]; ७, ८; ९, १[२]; ५[२]; ७; १०, १; ४; १६, ३[२]†; ४. २, २[४]; ३; ११; ३,१; ५;७;८;४,४; ७; ५, १; २; ३[२]; ४[२]; ६, १; ७, २; ५; ८[२]; ८, ३; ५; ६[२]; ७; ९; १४, ३†; १४; १६†; ¶काठ ६,१; ७,६;८; ९; १०[४]; ८, ४; ५; १०,१[५]; ७; १०[२]; ११. ४; ८; १२, १[२]; ४; ८; १३, ५; ६; १४,२; १६,८[२]; †; ११ऽ;

१३[२]†; १७, ११; १८, ११ऽ[l]; १९,३[२];ऽ; ५; ७; ९; ११[२];†; २०,५[२];६;२१,९; २२, १;१३; २३,२[२];५;६;२४, ७; ८[२]; २५, ३[४];७; २६,२[२]; ७[२]; ८; २७, १; २८, ४; ५; १०[२]; २९, २; ४; ९[२]; ३१, ११[४]; १५; ३२, १[२]; ६[२]; ७; ३३, २; ३४, १[२]; ५;१७[२]; १८; ३५, ७†; ३६, १३; ३७, १; ७; ८[१]; ९†; ३८, १२ऽ; ४६, १†[१]; ¶क ३, १२; ५, ९[२]; ६, ९; ७, १; २५,२ऽ; ४[२]†; २७, १ऽ; २९, २ऽ; ३०, १[२];ऽ; ३; ५; ३१, १[२];†; ७[२]; ८; ३५,८[१]; ३७,८; ३८, १[२]; ६[४]; ३९, ५; ४०, ५[२]; ४१,५[१]; ६; ४२, १; ४४, २;४;५; ४५, १[१]; ३; ५; ४७, ११[४]; ४८,९†; जै १, १२,१०; शौ २,१४,१; ३; ३,४,१; ७[२]; २०,९;४,५,२; ३†; ८,४; ९, ९;१७, २; ५[l]; १८, ५; ७; ८; २२,७;२४, ५;६; ७[m]; २५,५; ६, २४, ३; २५, १-३; ८७, १†;८८,३;७,१०, २†;२४, १; ४४,१; ७८,१; ८, ५, ८; १३; ७,१; १९; ९, २२; ९, १, १; ५,३७; १०,१,४;३०; २, २८; ११,६,६;१९;८, ६; १०, २१; ३२;११,१५;१२,३, ३१; १३, १, २०; २६; २, २; ४१; ३, १९;२०; १५,६, २२; १८, ४, ६; १९,३,२; १५, ६; ३४, ९;

a) पामे. पृ २९१७ g द्र. ।
b) सपा. ऋ १०,८२,३ प्रमृ. मन्या इति पामे. ।
c) सपा. पै ८,६,२ र्व्वान् इति पामे. ।
d) पामे. पृ ३०६५ e द्र. ।
e) सपा. शौ ९,१,५ इदुम् इति पामे. ।
f) पामे. पृ ३१०५ g द्र. । g) पामे. पृ २९१८ b द्र. ।
h) उ द्वयनेन समस्तम् ।
i) पामे. पृ २९१९ s द्र. । j) पामे. पृ २२७१ f द्र. ।
k) पामे. पृ १९१४ c द्र. । l) पामे. पृ ३३२६ a द्र. ।
m) पामे. पृ २९१२ h द्र. ।

३९,.१; ५-८; ४४, ७; ४५,
४;५३,७;५६,६; पै १,२९,३[a];
४०,३[२]; ४७,२; ८९, १; ९९,
१;२,४, १; ५[२]; २७, ४; ३०,
४; ३६, ५; ५५,३;४; ६५, २;
३, १,१; ७[२]; ८, ६; १७, ६;
२५, १२; ३४, १०; ३५, ६;
४, २, ५; ६, ३†; १३, ३;
२७, ५; ५, ९, ६-८; २३, २;
२४, ६; ७; ३०, ६; ६, ३, २;
९, ८; ७, ७, ३; ८; १०, १;
५-८; १९,४[b]; ८, ३, १; १६,
१-३; १०,१, ५; ११, ३, ९;
६, १०†; १२, २, ७; ६, ८;
१५,३,७; ४, ४; †१०,२; ५;
१३,४; १८,२[c]; १६, १२, १;
१३,८; १९, १०; २१, ६;
२२,६; ९; २७, ८; २८, २;
३;३२,१;३५, ४; ३८,२; ८७,
१; ८८,३;४; ९९,४; १७, १२,
४; ९; १०; १५, १; ८; २७,
४;४०,१; १८,११,९; १६,१०;
१७,६; २०,६; २१,४[d];२४,९;
२६,४[e]; १९,४,१५[f];५,४-६;६,
५†; ७,१०; १३, ४[g]; २०,३;
१५;१६; २३,१३; २८,९;३०,
११; ३६, २;४८,११[२]; २०,१,
४; ५,५;९,४?[h];१९,२; ४;२४,
३; २८, ७; ५७, ४[i]; -र्यांणि
मा ३६, १८[१]; ४०, ६; ७; का
३६, १, १८[२]; ४०, १, ६; ७;

¶तै १; ६,८,२; ७, ५;३; २,
४,११,१[२]; ५;१०,४[२]; ६, ३,४;
३; २,२,१; ४,९,७; ५; ७, ३;
९,१; ५, १; १,२; ३;५; ५,३;
८, ४[१]; ३८, ३; ४; ५; ५;५,
१;२; ६, २; ६,१,२,७; ९,४;
४,३,२; ११,४[२]; ७;५,८,२;५;
¶मै १, ४,१०; ५;.१३; ६,८;
८, ६[२]; २, २, ८[२]; ९[२];४,५[२];
५, १[२]; ३; १,१; ४; ९; २,८;
३,२[१]; ४,६[२];७,४[१]; ८,९; १०,
१;३; ४, १,८;५; १; ३; ६;६,
४;७,५[१]; ८,५; ¶काठ ७,१०[१];
१०, १०[२]; ११, २[२]; १२, ४[१];
५; १८, १९; १९, ३[२]; १०;
२०, ८; ११; २१, ३;८[२]; २२,
१[२]; २६, १;७[१]; २७, ९[१];१०;
२९,५[२]; ३१, ६;३२; ७; ३६,
१२; ३७; १[१]; ८[१]; ¶क ५,९[१];
२९, ७; ३०, १[२];८; ३१, १०;
१३; १८; ४०, ४; ४१, ५[१];
४५, ६[१]; शौ १०; ७,४०; १२,
६, ५;७, २; ३; १९, ८,१; ९,
१३; पै १६,७५,१२; १००,१[l];
१४१, ५; १४२, २; १७, ११,
१;२७;४; १९, ४८,१५; -र्वान्
ऋ १,१९१,८; ७, ३३, ७; ८,
५७, ३; ९३, ६; खि १; ४,४;
२,६, ८?[k]; मा १६. ५; का १७,
१, ५; ३८, २, ४[l]; ¶तै २,४,
११,६; ४; ५,१,२S;.५. १,५,

२;३; १,३[२]; १०,१; ४,१२,१;
६; १,.२S[m]; ७,८; ३; ६, २,
७-८,१; ६;४,१;७, १;७,१[२]S;
५,३,२; ¶मै.१,.५;११[l]; ८,१;
२; ४; ६; ११,७; S२, ७,७[a];
९,२; १३,१[m]; ३, २,९[१];३,६;
९[k]; ४, २[२]; ६,४; ७, १०; ९,
५;१०,१; ४, २, ११S;६,८[२];
¶काठ ६,४;७,६[१];९,१४; १०,
२;६; ११,२[२]; १३,१;८; १४,
७; १६,७S[a];.१७,११S; १९,
८[१]; २१, ८; २५, १;६[१]; २६,
२; २९, १;८; ३१, १४S[o];
३३, ५;३४; ७; ३५; १७; ३७,
१; १०; १२; ३८, १३S; ¶क
४, ३;५, ५[a]; २७, १S; ३०,
६[२]; ३८; ४; ३९, ३;४[१]; ४०,
५; ४५; २; ४८, १५; कौ २,
१२१४; जै ४, ८,९; शौ २,७,
१; १४,६; ३१,२; ३;५, ६;७;
६,३; १०, ७;२९, २;३०, ७;
४; ३,३; ९,९; १६,९; १९,७;
२०,६; २२;१; ३६,३; ४;३७,
२; १०; ३८,५; ५,२३, ६;८[b];
६, ५०, ३; ८०,२; ११२, २;
११७,१;३; ११९,२[o];१२१,४;
७, ६७,१; ८८, ४; ८; २,११;
८,६[p]; ८;९; ९,२,१५; १०,६,
१६;७,७; ३६;८, १८; ९,१०;
१०,३३; ११, १,१०; २१; २,
२५[q]; ७,२; २२; ८, २०; ११,

---

a) पामे. पृ ३३२५ c द्र. ।
b) पामे. पृ २९३० f द्र. ।
c) सपा. ऋ १०, १५५,४ सुर्वे इति पामे. ।
d) पामे. पृ २९२६ f द्र. । e) पामे. पृ २९२० h द्र. ।
f) = सपा. मा ३,४ । शौ १,१७,१ हिराः इति पामे. ।
g) सपा. शौ ६,१००,१ सिन्धुः इति पामे. ।
h) टोपः पृ २३६८ j द्र. ।
i) पामे. पृ ३०७९ i द्र. ।
j) पामे. पृ ३३२५ i द्र. ।
k) सर्वान् इति शोधः (तु. सिगा ११,८) ।
l) पामे. पृ २९२० j द्र. । m) पामे. पृ ११०५ s द्र. ।
n) पामे. पृ ३३६४ h द्र. ।
o) पामे. पृ २२०६ i द्र. । p) पामे. पृ २३६७ e द्र. ।
q) सपा. पै १५,२०,७ सर्वांन् इति पामे. ।

२२;२४;१२, ९;१२; २३; २४; १२,२; ४६;२,१५; ३६;४०;४, ३५; ३६; ९,६; १३, २, १०; ३८[a]; ३,१४; १४, २,६९;१५, ६, २४; १४,२३; १८, २,३४; ४; ७०; १९, २८, २; ५-१०; २९, १-९; ३२,६; ३४,२;३५, ५; ३६, ३-५; ४६, २;५;४८, ५;५०,७; ५४,५; २०, ११२, ३;१४३;९; पै १;४७;४; १०६, ५; २, ४,३;८,३; १५,२; २६, ४; २७, ३; ६२, ३; ८९, ४; ३, १३, ७; ८; २१,१; ४, ६, २;१६, ६;७; १८,२; २३, २; ४; २५,४; २७,४; ५,६, ५;६; २०;४; २३,४; ३१,१; ३२,७; ६, १५, २; २१,५; ७; २, ७; ८,३,१; ६,२[b]; ७,७; ९,६,८; ९; १२; २५, ९[c]; १०, १,६; ११; १,४[d]; ३,२; ४,५; १२, २;१५; ४,६; १३, ३,९; ४,२, १४; ११;२; ५,१८; १४, १३; १४, ३,१४; १५;१८; २१;२६; ३०; ४,१७; १५,१३,५[e]; १६, ४,१; २९,८; ९;४३,८; ५०,२, ५१, ४;६४, ४;५; ७;७७, ५; ६[f]; ८१, २; ९०, १; ९१, २; १०६,५; ११०; ३;१३६, १०; १४५, ६; १५१, ६; १५२, ५; ८;९; १५३, ३; १५५,२; १७, ७,८;१०,६; १९, ५;६; ३०,२; ३४, ७; ३७, ५;३९, ६; १०; १८,१३,९; २१, ४; २४, ९[g];

२५,२[h]; १९, ५,१३; १५;१५, १०; ११; १६, १४; २१, १२; २३,५; ३१,२; ३२, ११; २०, २९, ८; ३१; ६[i]; ४७, २; -र्वाभिः मा १३; २२; २३; १८, ४६; ४७; का १४, २,७; ८; २०, २,९;१०; ¶तै ४, २, ९, ४[2]ऽ; ५, ४,१०,१; ७, ६, ३[2]ऽ; ६, १.१;४; २,६; ९,५; ७; ११,२; ¶मै १, ४,१३; २. ३,५;७, १६[2]ऽ, ३,४,४; ६,६; ७, ४[2]; ८[2]; ४, ५, २; ८,५; ¶काठ १६, १६[2]ऽ; २२, १; २३; १; २४, ५; ६; २६, ६; ८;९; ¶क ३५, ७; ३७, ६;७; ४१, ४;६; ७; शौ १०, ६,२८; ११, ८,२०; पै १९, १८, १४; -र्वाभ्यः ऋ २, ४१, १२; ¶तै ३,५; ९,२; ३; ५, ३,९,१; ७, ४,२; ६; १,१०, २;४, ३, १[2]; ११;२;५,७,३; ऽ७, १,१२,१; ४,१३,१; ¶मै २,४,५[1]; ३,६, ५[1]ऽ; ७;७, ८;१०; १; ४, ३, ४;६, ६;७, ८; काठ २५, २¶; २६, ७¶; ४१, ३; ४३,२; ¶क ३८, ५; ४१, ५; शौ ४, ४०, ८; †२०, २०, ७; ५७, १०; पै ४, ३०, ९; १६, ९५, ९; -र्वाम् ¶तै २, १,२, ७;५, ७, ५; ३, ४,३, ८[1]; ७, ४,४, २; मै १, ७, २¶; काठ ८, १५¶; २५, ५¶; ४०; ९; ¶क ८,३; ३९, २[1]; पै १५, २०,७[j]; १६,

१००,११;१५२,४; १९,१४,९; -र्वासाम् ऋ १, १२७, [८ (८, २३, २५)]; १९१, १३; ¶तै १,८;४,१; ३;५,९, १; ४, ६, २,६ऽ; ७,२, ९, ३;५, ९, ३; १५, ३; मै १,१०,१; ¶४, २, ७;६,६[1]; ¶काठ ९,५; ३४, ८; ३६,१५ऽ; ३७, ४; ९ऽ; ¶क ८,८; शौ ४,८,५;१७, ८[k]; ५, १३,८; २३, १३; ६, ८३, १; १०,२;७,३६,२; १५, ६, २३; पै १,२१, ३; ३,९,७†; २८,६; ४,२,६;१७, ७†;१९,७†;७,२, १०; ९,६,३; १५,१६,२; १७, १२,२; १३,३; ९; १९,१८,१; २४,१५;२०,३०,६; -र्वासु खि ३.१५,१७; ¶तै ३.५, १०, २; ५,६,४,५;७,९,४[1]; ६,१,९,५; ¶मै १,१०,१८[2]; २,२, १;७[1]; ३,१,५;६,१[1];४,६,६;७,१;७[2]; ¶काठ ८;१[1]; २२,९; २९, ६; ३४, ५; ३६, १२; १३[1]; ¶क ६,६[1]; ३५, ३; ४५,७; -र्वे ऋ १,१९१, ३; ७; ६, ७५, १९; ७, ५५, ५[l]; १०, ७१, १०; १२८,२; १५५,४[m]; १६६, २; खि २,१५,१; ३,१०[1],१७; ४, ५,३७; ५,२२, १२†; मा १५, १०-१४; ३२,२; का १६,३,३; ६;९;१२;१५; ३५;३,२; तै १, २,१३, १;५,१०,४; ८,१०,२; ३,१,११, ३†; २, ८, २¶; ४, ४,२,३; ७,१४,१†; ५, ६, ३,

a) पाभे. पृ २९२१ *b* द्र. । b) पाभे. पृ ३३२७ *c* द्र. । c) शोपः पृ २१९८ *i* द्र. । d) शोधः पृ३३३० *l* द्र. । e) पाभे. पृ ३३२० *m* द्र. । f) सपा. शौ ९,२,१७ तृतम् इति पाभे. । g) पाभे. पृ ३३२५ *k* द्र. ।

h) पाभे. पृ २५५९ *j*[1] द्र. । i) सपा. शौ ७,८२, २ पुनमः इति पाभे. । पृ १०६१ *j* ऋपि द्र. । j) पाभे. पृ ३३२८ *q* द्र. । k) पाभे. पृ २९२२ *c* द्र. । l) पाभे. पृ ७०४ *j* द्र. । m) पाभे. पृ ३३२८ *c* द्र. ।

१६?[a]; खिसा ३३, १८?[a]; ¶मै १,५,१३[१]; ६, १३; ३,१, २; २, ९; ८, ५; ४, २, १; ६,४; ७,६; ¶काठ ८,५; ११, ३[१]; २९,७;८; ३३,६; ¶क ७, १,४५,८; शौ ६,५८,२[b]; पै ३. १०, १; –र्वैः खि ३,१५, २९; तै ३, ५,४,२; मै १,४,३; ¶३, २,१;६,५;७,४; ¶४, २,१[२];२; ३[२];१२[२];५,१; ८,५; ¶काठ ५, ६;२०,८; ३३,६[२]; ¶क ६,१; ३१,१०; शौ १,१५,३; ४; ४, १४, ९; १६, ९; १०,१०,१४; ११,११,६; १७,१,२९; १९,८, ४?[c]; पै १,२४, १-३; ६, १२, ७; ८, ३, ८[d]; १०, ६, ११; १४, ३,२८; १६,९९,३;१०८, ५; १८,३२,११;१२; १९.४८, १०;५३,१५; २०,४६,१?[c].

१सुर्वभाग[e]– -गः काठ ३५, ११; ३८,२; क ४८,११; शौ १६,४, ६; –णम् ऋ १, ११६, ८; ५, ५१,१२; मा १९.४८, का २१, ३,१९; मै ३, ११, १०; –णस्य काठ ३५,११; क ४८,११.

सुर्व-गु[e]– -गुः[f] शौ ५,६, ११-१४; पै ६,१२,१-४.

सुर्व-तनू[e]– -नूः ¶काठ २२, १३; २९,२;३०,७; क ४५,३¶; शौ ५, ६, ११-१४; ११, ४, १[२]-१८[२].

?सुर्व-दर्शिन्[g]– -र्शिनम् खि ३, १५,२८.

सुर्व-परुस्[e]– -रुः शौ ११, ४, १[२]–१८[२]; पै १६, ५८, १; २; १७, २९,१६.

सुर्व-पाद्[e]– -पात् शौ १०, १०, २७; पै १६, ५८, १; २; १०९, ७; १७, २९, १६.

सुर्व-पूरुष[e]– -षः शौ ५,६,११-१४; १०,३,१०; पै ६,१२,१-४; १६, ६३,१०; –षाः पै ३,२६, ६.

¶सुर्व-पृष्ठ,ष्ठा[h]– -ष्ठः तै ७,१. १०, ४; २.२-३,२;५, ६; ४, ५, ३; Sपै १६, ५८, १; २; –ष्ठया तै २,३,७, १; २; काठ १२, ५; –ष्ठा काठ १२, ५; –ष्ठाः काठ २१, २; क ३१, १७; पै १७, २९,१४S; –ष्ठे तै ६,६,८,२.

१सुर्व-रूप[e]– -पम् शौ ९, १२, २५; –पाः शौ ९,१२,२६[i].

सुर्व-वीर,रा[e]– -रः ऋ ३, ६२, ३; ९,९०,३; १०,१७, ५; मा ८, २२[j]; का ९, ३, ८[j]; तै १, २, ३, ३[k]; मै ४, १४, १६†; को २, ७५९†; शौ ७, १०, २†; पै १९, २०, २[l]; –रम् ऋ २, ३०,११; ४, ३५. ६; ५०, १०; ६,२३,४; १०, १५,११;७६,४; मा ९,२४[m];१८, ३३;३४;१९, ५९†; का १०, ५, ३; २०, १, ४;५; २१,४, ८†; †तै २, ६, १२,२; मै १,१०, ३; ११, ४; २, १२, १; ४, १०, ६†; काठ ९,६; २१, १४†; क ८,९; शौ ३.२०, ८; ७, ९, १[k]; ११, १,३; ११; १४, २, ६‡[n]; १८, ३,१४;४४†; ४,४०[o]; १९.३१, १३; १४; २०,१३, १†; पै ३, ३४,९; १०,५, १३; १४; १६. ८९,३;९०, २; १८. ७, ६‡[n]; १९, २४, १९; २०, ३, २[k]; –रया ऋ १, १११, २; –राः ऋ १, ५१, १५; १०५, १९[p]; ११३, १८; मै ४. १४, १४†; काठ १२, १४†[p]; शौ ३. १२, १; ६[q]; १२,२,२८; १९,४९,६; पै ३,२०, १; १३, ९, १२; १४, ४,६;१५,२१,८;९; १७,३२,८; २०,३६,६; –राम् तै १,२,१०, २; –रेण पै १९, ५५, ७; –रौ पै १९,५३,१-३.

सुर्व-वेदस्[e]– -दसः शौ १९, ४९, ६; पै १४,४,६.

[a]) °र्वे° इति स्वरः? यनि. शोधः ।
[b]) पाभे. पृ १६०९ i द्र. ।
[c]) सुर्वेमें इति पाठः? सुर्वान् इमान् इति शोधः ।
[d]) पाभे. पृ २९२४ h द्र. । [e]) विप. । बस. ।
[f]) सपा. तैमा २, ४, २, ४ तैआ ४, ४२, २ सगुः इति पाभे. । [g]) पूप. आद्युदात्तत्वम् (पा ६,२,७९)? ।
[h]) विप., नाप. (इष्टि-भेद-) । यस. ।
[i]) सपा. पै १६.१२९,२७ रूपवन्तः इति पाभे. ।
[j]) = सपा. माश ४.४, ४, १४ । तै १,४,४४,३ प्रमृ. सुवीरः इति, शौ ७,१०२,९ सुवीर्यः इति च पाभे. ।
[k]) सपा. °रः (ऐब्रा १,१३ आश्रौ ४, ४, २ प्रमृ. च) <> °रम् इति पाभे. ।
[l]) सपा. शौ ६,११०,२ जायमानः इति पाभे. ।
[m]) सपा. काठ १४,२ महावीरम् इति पाभे. ।
[n]) सपा. ऋ १०,४०,१३ सहवी° इति, आपमं १,६, १२ दशवी° इति च पाभे. ।
[o]) सपा. आग्निगृ ३, १, १ : ११ मागृ २, ११ : ११ °राम् इति पाभे. । [p]) पाभे. पृ २९२५ i द्र. ।
[q]) सपा. तैब्रा १,२,१,२ प्रमृ. हिश्रौ ६,५,१६ सुवीराः इति, काश्रौ ५,१,५;२,४ सुयोराः इति च पाभे. ।

सर्व-शान्ति[a]- -न्तिः[b], -न्त्या[c] मै ४, ९, २७; -न्तिभिः शौ १९, ९,१४[d].

¶सर्व-सूत्र- -त्रम् मै २,६,४[२].

१सर्व-से(ना>)न- -नः ऋ १, ३३,३; ५,३०, ३; -ना ऋ ६, ६८,२.

¶सर्व-स्तोम[e]- -मः तै ५, ४, १२, ३; ७, १,४, २; काठ ३३, ६[२]; -मेन तै ७,१,३,१.

सर्वम्धायस्- -यसः[f] शौ १०, ५, २३; पै १६, १३०, ३; -याः[g] शौ ८,२,७; पै १६,३,७.

सर्व-हुत- -तम् ¶काठ १२, ११; २७,१;३६,१; क ४२,१¶; शौ १८,४,१३; -तौ काठ २७,७¶.

सर्वा(र्व-१अ)ङ्ग[h]- -ङ्ग ऋ १०, १६१,५†; †शौ ८,१,२०; २०, ९६,१०; पै १६,२,९; -ङ्गः शौ ८,२, ८; ११, ४, १[२]-१८[२]; पै ११,१, ३;१६,३,९;५८,१; २; ९६,१; -ङ्गम् पै १६,९६,४-७.

सर्वा(र्व-आ)त्मन्[h]- -त्मन् खि ७, २,२; -त्मा काठ २२, ६¶; क ३४,१¶; शौ ५,६, ११-१४; पै ६, १२, १-४; १६, ५८, १;२;१७, २९, १६; -त्मानः पै २०,३६,६.

२सर्व[i]- >२सर्व-गण[j]- -णम् तै ३, १, ८, १.

सर्व-जन्मन्[h]- -न्मनः शौ ११, ६, २४; पै १६,२३,४.

सर्व-तस्(:) ऋ २, ४३, २; ५, ७८, ७; खि २, १, १[k]; २, ३[२l]; ४,२, ११[२]; मा ६, ३६[m]; ९, २५[n]; २०, ८; ३१, १‡[o]; का ६,८,७[m]; १०,५,२[n]; ३१, ७,७; ३५, १,१‡[o]; ¶तै १,७, १०, १§[p]; ५, २, १०, ७[२]; ७,१०,१; ६,२,४, ४; ६, ३, ३,४,३;६,४;७,२, ६; ९, ४[२]; १०,३; ¶मै १, ६, ३[२]; ८, ७; १०,१४; ११,४§[p]; २,१,१२; ३,३;५,१०[२];९,१०§;३,६,१; ९,६; §११, ८; १०; ४, १, १२;६, १; ८, ९; ¶काठ १०, ९[२]; १२,३; १४,३§[p]; २०,८; २१, ४; २५, ३; ४; २६, ५[२]; ८[२]; २७, ५; २८, ३[२]; ३४, ७[३]; १०; ३६, ८; ३७, ११[२]; §३८, ४;१४[p]; ¶क ३१, १०; ३८,५; ३९, १; ४१, ३[२]; ६[२]; ४२;५; ४४,३[२]; कौ ३,४,३‡[o]; जै २,३,६‡[o]; शौ ३,२,२;२०, १०; ४,१०,५; ५,१३,७[q]; २८, १०; ६,६०,१[r]; ८४,१[s]; ८,५, ४[s]; १९[p]; २२; १०, ८, १०; ११,९,४; १४,१,६४; १९,१६, २;२७, १५; पै १, ३७, ३-५, २,५९,८; ३, ५, २; ३४, ११; ५,१३, २;७, ८, १; ८,९, ११; ९,८,७; १०,८,५; ११, ५, ७; १२, ३, २; १३, ३, १६; १६, २८, ८[p]; ८२, ४; १०२, ४; १५२,११; १८, ६,१२.

सर्वतस्-चक्षुस्[h]- -क्षुषा तै ५, ५,५,४[२]¶.

सर्वतो-मुख[h]- -खः मा ३२, ४[n]; का ३५, ३, ४[n]; तै ५, ५,

a) विप. (संपूर्णशान्त्यात्मिका- [शान्ति-])। १स(र्व>)र्वा- (सकला-) + शान्ति- >बस. पूप. स्वरः।

b) पाभे. पृ ३००८ h द्र.।

c) तैआ ४, ४२,५ सर्वशान्त्या [कम. वाक्यभेदेन] इति पाभे.।

d) सर्व शान्तिभिः (तु. शंपा.), मा.RW. सर्वशान्तिभिः (तु. तैआ.) इति च पाठः? यनि. शोधः।

e) विप., नाप. (याग- [तै ७,१,३,१])। बस.।

f) विप.,स्त्री. (पुष्टिसर्वस्वयुक्ता-, अविकला- [२अप्-])। १सर्व- + (√धा 'पोषणे' > भावे) धायस्- > बस. °सर्व-धायस- > यनि. (वैतु. सा. PW. B. प्रभृ. नः [द्र.] इत्यनेन सान्वयमिवेति कृत्वा उप. <√धा 'धतौ' इति, W. दायन-पर्याय इति?)। सपा. कापी ३ ११,९ प्रभृ. धीराः इति, शापी ४, १, ८ सापी २,१,७ तन्यः इति च पाभे.।

g) विप. (अन-)। दीर्घ f द्र.।

h) विप.। बस.।

i) °भाप. (सर्वभाव-, साकल्य-)। (१सर्व- > तद्भावे) °सर्व्य- > °सर्व्व- > यनि. (तु. [तात्पर्यतः] पा ६, २, ९३ [वैतु. = १सर्व- इति प्रायोवादः ?])।

j) विप. (गणसर्वस्व-सहयुक्त-)। 'सर्वेण (सामस्त्येन) गणः यस्य' इति बस.। अन्यत्रापि समानविषयेऽयमेव न्यायः द्र.।

k) पाभे. २९३२ f द्र.।

l) °तः इति स्वरः? यनि. शोधः।

m) पाभे. पृ १०४३ g द्र.।

n) पाभे. पृ २४०५ h द्र.।

o) पाभे. पृ २९३२ a द्र.।

p) सपा. कापश्रौ १६, १९, १ प्रभृ. विश्वतः इति पाभे.।

q) पाभे. पृ २९३२ i द्र.।

r) पाभे. पृ ७७८ c द्र.।

s) पाभे. पृ २९३२ b द्र.।

t) पाभे. पृ २९३२ j द्र.।

u) = सपा. श्वे २, १६ मनि ५,२। तैआ १०, १,३ मना १, ३ विश्वतोमुखः इति पाभे.।

९,४¶; -स्वम् तै ५,७,९,४¶.
सर्व-ताति[a]- -तये ऋ १,१०६,l२; १०,३५,११]. ६, ५६, ६[२]; ९, ९४,६; शौ ६,३,३; पै ४,२८, २†;१९,२,३;८,७[b]; -ता ऋ१, ९४,१५; ३,५४,१९;४,२६,३; ५,६९,३; ६,१२,२; १५, १८; ७,१८,१९;५७,७; १०,७४,३; पै १२,१, १५†; -तिम् ऋ ३, ५४, ११; १०, ३६, १४; l१००, १-११].
सर्व-त्र मै २,५,११[c]¶; काठ १३, १३[c]¶; पै २०,१०,२.
१सर्व-देव,वा- -वम् पै १०, ४, ११; -वाम् खिसा ३०,१२[c].
सर्व-शुद्रवाल[d,e]- -लः मा २४, ३; का २६,१,५; तै ५.६, १३, १; मै ३,१३,४; काठ ४९,३.
¶सर्व-मम्(द>)द्दा[f]- -द्दा मै १, ५,५;६.
सर्वा(र्व-आ)यु- -युः मा ३८,२०; का ३८,५.३; तै २, ४, ३, २; ४,४, ७, २![g]; मै २, १, ११; काठ १०,७.
स(र्व>)र्वा-हा[h] काठ ११,६.
३सर्व->सर्वक[i]- -कम् शौ १, ३, ६-९; -कान् पै १६,१३८,५![j].
सर्व-काम- -मान् खि २,६[१],१८.
सर्व-केश-क[k]- -कः शौ ४, ३७, ११; पै १३,४,१६.
सर्व-गत- -तम् खिसा ३३,२२.
सर्व-जात- -तानि पै ५,३,५;७.
सर्व-जित्- -जित् काठ ३९, ५.
सर्व-ज्ञ[l]- -ज्ञम् खि ३,१५,२८.
सर्व-ज्यानि[m]- -निः शौ १२. ७, ११; पै १६, १२०, ७; १४३, २; -निम् काठ २९, ६¶; क ४५,७¶; शौ ११,५,६[n];७.
¶सर्व-त्व- -त्वाय तै ५, ३, १२, २; ४, १२, २; ३; मै १, ४, ८; ११,६; २, ५, २; ४, ४,६; ८,६; काठ १२,१३;१४,६;२५, ६; २९,४; ३२,६; क ४५,५.
सर्व-था पै ९,१०, ५.
सर्व-दा खि २, ६[२], २९; ६[१], २८; शौ १,३२,३; ९, ७, १०; १०, ६,३३; ७, २३; ९, १२; १२, २,५०;५१; १८, ४,२९; पै १, २३,३; ३, २३, ४[o]; ३६, ६; ८,१९,६;२०,८; ९; ९,२५,६; १६, २८, ११; ४४, ९; ११३, ५; १३७, २; १७, ९, ४; १०, ८[p]; ३४, १०; ३५, १; १९, ५१,१४; २०, ४८, ९.
सर्व-दुष्कृत- -तम् खि ३,१०[१], ६.
२सर्व-देव- -०व खि ७,७,९[c].
¶सर्व-देवता- > °त्यं,त्या- -त्यः तै ६, ३,४,७; मै ३,९,४; काठ ८, १२; २३, १; २६,६; ८;९; २७, १; क ७,७; ३५,७; ४१, ४; ६; ७; ४२, १; -त्यम् तै ६, १,१,४;५;९,६; १०-११, २; मै ३, ६,२;६;७,४; ७; ८; ४,३,१;८,३; काठ ८, ८; १२, ४; २३,१; २४, ६; क ७, २; ३५,७; ३७, ७; -त्या तै ३,४, ३,२; ६,१,२,६; मै ३, ६, ५[१]; -त्याः तै ५, ६,२०,१S; काठ ४२,१०S;-त्यानि काठ १२,५.
[सर्व-धा- -धाः ऋ ९, १८, १; कौ १, ४७५; २, ४४३-४४५; जै १,४९,९; ३ ३४,१-३.
सर्वधा-तम- -मः ऋ ८, ३१, ११ -मम् ऋ ५,८२,१.
सर्व-धाव,वा- -वः पै १९,५०,५; -वानाम् पै १९,५०,६.
सर्व-पति- -०ते पै २०,४९,३.
सर्व-पशु[q]- -शुम् पै ९,२२,२४;२५.
सर्व-पापु[q]- -पैः खिसा २६,१४.
सर्व-पुण्यजन- -०नाः पै १०, १४,२.
सर्व-बीज[r]- -जानि खि २, ५, १; ६[१],२४.
सर्व-भक्ष[d]- -क्षम् खि ७,७,६.
सर्व-भूत- -तानाम्[s] खि २, ६, ९; ४, २, ११; -तेषु मा ४०, ६; का ४०, १, ६.
सर्वभूत-निवेश(न>)नी- -नीम् खि ४, २, ३[१].
सर्व-भूतपिशाच[r]- -चेभ्यः खिसा २६,१६.
सर्व-मङ्गल- > °ल-माङ्ग(ल्य>) ल्या- -०ल्ये खि २,६[१],३०.

a) तु. टि. देव-ताति- ।
b) सपा. शौ ६,३९,१ ज्येष्ठ° इति पाभे. ।
c) सपा. खि ७,७,९ सर्वदेव इति पाभे. ।
d) वि. । बस. ।　　e) उप. कप. ।
f) सर्वात्मना समृद्धा इति मलो. तृस. ।
g) शोधः पृ २९४२ h द्र. ।　h) तु. टि. विश्वा-हा ।
i) स्वार्थे अकच् प्र. (पा ५,३,७१) ।
j) शोधः पृ ३१२६ h द्र. ।　k) बस. समासान्तः कः प्र. ।
l) सु° इति स्वरः ? यनि. शोधः ।
m) बस. ।　　n) पाभे. पृ ३२२६ b द्र. ।
o) सपा. मा १३, २५ प्रमृ. सुनवाः इति पाभे. ।
p) सपा. शौ १०, ७,३७ कदा चन इति पाभे. ।
q) सर्वं° इति स्वरः ? यनि. शोधः ।
r) सुर्वं° इति स्वरः ? यनि. शोधः ।

सर्व-माङ्गल्य-यु(क>)का- -का खि २,६[1],२७.
?सर्वरजस्- -जः पै ७, ३,७[a].
|सर्व-रथु[b]- -था[c] ऋ ५, ३५,५; १०,१६०,१[d]; शौ २०,९६,१.
सर्व-राज्- -राट्[e] मा ५, २४; का ५,६,३; मै १,२,१०.
२सर्व-रूप- -पः, -पम् काठ१३,७¶.
सर्व-लोक- -कम्[f] मा ३१, २२; का ३५,२, ६.
सर्व-वर्ण-गमन मिथुन-संगम- -मात् खि ३,१०[2],६[g].
सर्व-वसु- -सु पै ९,२०,११.
सर्व-विद्- -वित् शौ १७, १, ११; पै १८,३१, ६; १९, ५२, १०; -०विन् शौ ६,१००, ४; पै १९, ४४,८[h]; -विदं शौ ६, १००,४[i]; पै १९,४४,७[j].
सर्व-वेदस्[k]- -सम् मा १५, ५५; १८, ६२; का १६, ६, ७; २०, ४,५; तै ५,७,१३,४; ५, ७, ७, ३; मै १,६, १३¶; २, १२,४; काठ १८,१८; ४०, १३; क २९, ६; शौ ९, ५, १७; पै ३, ३८, १०; १४, ३, २१; १६, ९८, ८; -से तै ७,१,१,३¶; -सेन मै ४,३,६¶.
¶सर्ववेदसिन्- -सी मै २,१,३; काठ १२,८.
सर्व-व्यापिन्[l]- -पी खिसा ३३, ११.
सर्व-व्याप्त- -प्तम् खिसा ३३, २२.
सर्व-शस् (:) खि ४, ५, ३६.
सर्व-शाम[m]- -सैः ऋ ५,४४,४.
सर्व-सर्प-सरीसृप- -पैः खिसा २६, १६.
सर्व-स्थित- -तम् खिसा ३३,२२.
२सर्व-सेन[n]- > ¶सार्वसेनि[o]- -निः तै ७ १, १०,२.
सर्व-हुत्[p]- -हुतः ऋ १०, ९०, [८;९]; मा ३१, ६; ७; का ३५,१, ६; ७; शौ १९, ६,१३; १४; पै ९,५,११;१२; -¶हुतम् तै ६,३,८, १; मै १, १०, ७[s]; ३,३,१०.
सर्व-हृद्[q]- -हृदा ऋ १०, १६०, ३; शौ २०,९६, ३.
२सर्वा(र्व-१अ)ङ्ग- -ङ्गेभ्यः पै १९, २५,८.
?सर्वात्मागाः[r] काठ २२, ६; क ३४,१.
सर्वा(र्व-अ)र्थ-सा (धक>) धिका- -०के खि २, ६[1],१०.
सर्वा(र्व-अ)ह्न- -ह्नम् मै १,८,९¶.
?सर्वता[s]- -ता मै १, ६,३¶.
सर्व-ताति- २सर्व- द्र.
सर्वति[t]- -तेः मै ३, ४,६¶.
सर्व-त्व- ३सर्व- द्र.
?सर्व-दर्शिन्- १सर्व- द्र.
१सर्व-देव- २सर्व- द्र.
२सर्व-देव- प्रमृ. ३सर्व- द्र.
?सर्वनीलशिखण्डेन[u] पै २०,५७,७.
सर्व-पति- प्रमृ. ३सर्व- द्र.
सर्व-परुस्- प्रमृ. १सर्व- द्र.
?सर्वपुत्रे[v] पै ६,८,९.
सर्व-पूरुष- १सर्व- द्र.
?सर्वयाजे पै १७,२७,४.
१सर्व-रूप- प्रमृ. १सर्व- द्र.
२सर्व-रूप- प्रमृ. ३सर्व- द्र.
?सर्वस्योनिरुद्दायताम्[w] पै ९,१२, ५.

---

a) सर्वम्, (√*रज् 'हिंसायाम्' >) *रजस्- (रक्षस्-)> रजः इति द्विपदः शोधः।
b) नाप.। कस.।
c) तृ१।
d) वैतु. वें. मा. विप. (मरणशीलस्य-जन- [हरि-]) इति?।
e) पामे. पृ २९२९ *d* द्र.।
f) सपा. तैआ ३,१२,२ सर्वम् इति पामे.।
g) सपा. खिसा १८,१० °नर्म° इति पामे.।
h) पामे. पृ २९२६ *m* द्र.।
i) पामे. पृ १९२५ *k* द्र.।
j) पामे. पृ २९२६ *n* द्र.।
k) = यज्ञ विशेष-। बस. समासान्तः अच् प्र. (पावा ५, ४,७५)।
l) सर्व° इति स्वरः? यनि. शोधः।
m) विप. (अर्भन्तु-)। उस. उप. अच् प्र.।
n) व्यप. (ऋषि-)।
o) अपत्यार्थे इञ् प्र.।
p) उप. <√हु (दाना°)।
q) कस. (वैतु. सा. बस. पक्षे षस. च)।
r) अभिमधिकृत्य सर्वात्मानम्(म् [बस.], अ)गाः इत्येवं मूलतः प्रशस्तस्य सतः पाठस्य वाति. स्यात्। नेप्र. व्यवहारार्थं पृ ६४४ *j* द्र.।
s) विप. (*कल्याणकृत्- [तनू-])। (*स्वर्->) सुर्- (सुख-)+(√वृ [*=√भृ] 'पोषणे' >भावे) भृत- > षस. *सुर्-भृ(त>)ता- > *सु(र्भ>)र्वता> सुर्व(त>)ता- इति मतम्।
t) व्यप. (अग्राप्ताख्य- [नृप-विशेष-])।
u) सपा. नीरु ३,४ शर्व, नीलशिखण्ड इति पामे.।
v) (√शृ 'हिंसायाम्' >कर्तरि) शर्व- (रुद्र-)+ पुत्र-> षस. *शर्व-पुत्र-> -त्रे इति शोधः।
w) सर्वस्य, (√वन् 'संभक्तौ' [ण्यर्थे] कर्तरि >) *वनिः, *भावनः (रावनः) इति द्विपदः शोधः।

?सुर्वा[a] ऋ १,१६२,१७.
१सुर्वाङ्ग- १सर्व- द्र.
२सर्वाङ्ग- ३सर्व- द्र.
सुर्वात्मन्- १सर्व- द्र.
?सर्वात्मागाः ३सर्व द्र.
?सर्वाद् पै १६,१०३,६.
?सर्वादायोरु[b] पै २०,१०,२.
?सर्वानुप्रसारः पै १७,२९, ३.
?सर्वामुअदन्तांअश्छतु[c] पै १६, १५२,३.
सर्वायु- २सर्व- द्र.
सर्वार्थसाधिका- ३सर्व- द्र.
? सर्वाशिशः पै १७,२९,१६.
?सर्वास्ती पै १०,२,५.
सर्वा-हा २सर्व- द्र.
सर्वाह्न- ३सर्व- द्र.

?सर्वौका[d]- -काः[d] पै १७, १२,९.
स-लक्ष्मन्[e]- -क्ष्म[f] मै १, २, १७; काठ ३,७; क २,१४; -क्ष्म> क्ष्मा[f] मा ६,२०; का ६, ४, ५; -|क्ष्मा ऋ १०,१०, [२; १२, ६], शौ १८,१,२;३४;-क्ष्माणः तै १,१,१०,१[f];६,३,११,२[f];¶
सलल्लूक[g]- -कम् ऋ ३,३०,१७.
¶सला-वृ(क>)की[h]- -की तै ६, २,४, ४[f]; -कीम् मै ३,८,३.
सुलिग[i]- -गः[k] मै १, ७,१;५; काठ ८,१४;९,३; क ८,२;६.
सलिलु,ला(बप्रा.)- -लः ऋ १०, १०९,१[l]; मा ८,५९; का ९,७, ७; तै ४,४,९,१; ५, ५,१०,३; मै १, ७,१; ५[k]; काठ ८, १४; ९,३; क ८, २;६; शौ ५, १७ १†; पै ९, १५, १†; -लम्[m] ऋ १०,१२९,३; तै ४, ३, १२, २[n]; ¶५, ६, ४, २; ७, ५, ३; ७,१, ५, १¶; मै १, ४, ९¶; २,८,७[n]; ¶काठ ८,२; २२. ९; १४§[o];३२,६; ¶क ६,७; ३५, ३; शौ ८, ९, २; १२, १, ८; पै १६, १८, २; १७, १, ९; -लस्य ऋ ७, ४९,१; मै २,७, १७[2p,q]; १२, ४; शौ ९, १५, ९‡[r]; १०, ७, ३८; ११, ७, २६; १८, ४, ३६[q]; पै ५, ४०, ८[q]; १६, ६८, ८‡[r]; १०३, १०; १५५, ६; १७, १०, ९; -ला काठ ३८, १३;

a) शोधः पृ३१३३ *k* द्र.। b) शोधःपृ२४१८ *k* द्र.।

c) सर्वान् आहन्तॄन् घृश्वतु इति शोध.। एतदनु पृ ५२ अश् (च्) छतु इति, पृ १०८ अ-दन्ता-> -न्ताम् इति च निर्देशो नेष्टः।

d) नाप. (राक्षसी- [सदान्वा-])। सध्वौंका- (<✓सृध् 'हिंसायाम्' [तु. सदान्वा-]>भावे *सध्वं-, °न्- > तन्-कर्तरि) > -काः इति शोधः (तु मूको.; वैतु. BKA. ?सन्तोकाः इति, र. यनि. एव इति)।

e) विप.। बस. पूप. = २समानु-।

f) सपा. °क्ष्म<>°क्ष्म>°क्ष्मा (माश ३,८,३,३७ च)<>°क्ष्माणः इति पाभे.।

g) भाप. (भीतभाव-, सशङ्कता-, सकम्पता-)। (✓*भीष् 'भये'>भावे)*भीष्वर- + (✓भृ 'धारणे'> कर्तरि) *भरु-> उस. *भीष्वर-भरु > *सर-हरु-> *सललु- (भीतिमत्-) > तद्भावे यनि.। 'कीवतः ([पं१] *=किम्-वृत्- [किंकारणवत्ता-]) आ(कप्र. [= *कस्मात् कारणात्]) सलल्लूकं चकर्थ (इदं यावत् कृत-वान् असि)' इति वा. (वैतु. या [६,३] प्रभृ. नाप. <सं ✓लुभ् वा < ✓सृ वेति [तु. वैं. सा. PW. GW. प्रभृ.], PG [३,२०५] <✓सह् इतीव ?)।

h) नाप. (शाला-मृगी- [=वृकसादृश्याच् शुनी-])। पपा. नावग्रहः। पूप. = शाला-।

i) सपा. काठ २८,४[f] क ४४,४[f] साला° इति पाभे.।

j) व्यप. (आदित्याऽन्यतम-)। व्यु. ?।

k) सलिलः सुलिगः सुगरः > सपा. तै १, ५, ३, ३ आपश्रौ ५,२९,११ प्रभृ. लेकः सुलेकः सुलेकः इति, वाश्रौ १,५,१,१६ सलिलः, सलीगः इति च पाभे.।

l) *विप. (गतिमत्- [मातरिश्वन्-])। <✓*सल् [=✓शल्, ✓सृ] 'गतौ' इति पाउ [१,५४] प्रभृ. WAG. [१,१९२ b]। सस्थ. अकूपारु- (<✓*अक् 'गतौ'> भावे अकुर्- + [✓भृ 'धारणे' > कर्तरि] *भारु-> उस.) विप. (गति-मत्- [मातरिश्वन्-]) इति। सस्थ. तुपः (=कर्तरि *तुप्य- > [*तुप्प->] *तुप->प्र१) = नाप. अग्निवाचकम्। एवं च 'ते (मातरिश्वा तप. आपश्च) प्रथमा अवदन्' इति वा. (वैतु. सा. यनि. नाप. [वरुण-] इति, PW. प्रभृ. अकूपारु- इत्यस्य नाप. सतः विप. इति ?)।

m) विप. (=गतिमत्-, जलवत्- प्रभृ.), नाप. (जल-)। *स्वरु- [बप्रा] > *स्वर्विलु- > *सर्विलु-> यनि. (तु. निघ [१,१२] १सुर्व- इति पर्यायः)।

n) पाभे. पृ ३३२२ *h* द्र.।

o) पाभे. पृ २७९९ *c* द्र.।

p) पाभे. पृ ३३२२ *i* द्र.।

q) पाभे. पृ २३५८ *c* द्र.। r) पाभे. पृ २११० *h* द्र.।

-लाः[a] काठ ३५, ९[b]; -लान् शौ ४, १५, ११[c]; ८, ९, १; ११. ६, २१; पै ५, ७, १०, १५,२२, ७; १६,१८, १; २३, १; -लानाम् मै १, ४, ४; ९; काठ ५,६; ३२, ६; -लानि ऋ १,१६४, ४१; शौ ९, १५, २१†; १०,८,४०; पै १६, ६९, ११†; -लाय तै ४, ४, ६, २; मै २,८, १३; ४, ९, ८[d]; काठ २२, ५; -ले ऋ १०, ७२, ६; तै ४,३,१,१[e]; मै २, ७, १८[e]; शौ १०, ७, ४१; १७, १, ८; १८. ३, ८[f]; पै ३, १५, ४; ६, ७,५; १७,११,२; १८,३१, ३; -लेन शौ १७, १, २९; पै १८, ३२,१२.

सलिल-वात[g]- -तम्[h] तै ४, ४, १२,३; मै ३, १६, ४; पै १५, १,६.

सलेक[i]- -कः तै १,५,३,३[j].

स-लोमन्[k]- -म तै ६, २,५,१¶.

सव(वप्रा.)[l]- -०व[m] तै ७, ३,११,१; २[२]; ३[२]; -वः ¶तै ५, ६,२,१; ३,२; ३; मै ४, ४, १०¶; काठ ३७,५¶; पै ८, १९, ३; ८; -वम् ऋ १,१६४, २६; ७,३८, ४; ८, १०२, ६; तै ३,१, ११, ८†; ५, ६, ९, १¶; मै ४, ३, १[२]¶; ४, १०¶; ११, २†; काठ ४०,१४†; कौ १, ४३५[n]; शौ ७, ७७, ७†: ९, १५, ४, पै ८, १९, ७; १६, ६८, ४†; २०,११,१; -¶वस्य मै ४, ३, ७;९; -वाः तै ५, ६, ३, १¶; -¶वात् तै ५,६, ९, १; मै ४, ४,१०; -वान् ऋ १,१२६,१;४, २६,७; १०,१५८,२; तै ५, ६, ३,२¶; मै ४,४,१०¶; -वानाम् मा ९, ३९[o], मै ३, ४, ३¶; -वाय ऋ १,११३, १[p]; २,३८, [१ (६, ७१, १; ४; ७, ३८, १)]; ३, ५६,७; ४,५४,५; कौ २,१०९९†; -वासः ऋ ४,५४, ६; -वे ऋ ५, ८२, ६; मा ९, १०[४q]; १३[q]; ११, २; २०,११; का १०, ३,१[२q]; ४[q]; १२,१,२; २१,७,११; तै १,१,९,३; ४,१, १,१; मै १,६,१; २, ७, १; ३, ११,८; काठ ७,१२; १५, ११; ३८,४; जै १, ४२, ९[n]; शौ ६, २३,३; पै ७, ३, ८; ५, ११; १९,४,१२†; -वेन ऋ ९,६७, २५; मा १९,४३†; का २१,३, १४†; मै ३, ४,३[२]¶; ११,१०†; काठ ३७, ९; ३८, २†; शौ ६, १९, ३†; ९, २,६; पै २, ७२, २; ८०, २; ४, ३, ७[r]; १३,९,११; १६, ७६, ५; १९, ७, १३; ४२, ७.

¶सव्र-पति- -तयः मै ४, ३, ९; -ती मै ४,३,७.

?सवकथा पै १९,४१, १५.

सवत्य[s]- -त्यौ[t] मै २, ६,५,४,३,८[t].

स-व(त्स>)त्सा- -त्सा पै ५, ३१, ३; -¶त्साः मै १, १०, १६; काठ ३६,१०; -त्साम् पै ११, ५,३.

?सवधीः पै ५,६,५.

[a]) नाप. स्त्री. । पृ २९५९ विसृष्ट-धे (न>) ना- इति शोधः द्र. (तु. वैप ४) । [b]) पामे. पृ ३३२२ l द्र. ।

[c]) विप. [जलवत्- (समुद्र- = द्युलोक- [तु. सा. PW. प्रमृ.; वैतु. W. प्रमृ. जलार्थे नाप. इति?])] ।

[d]) पामे. पृ ३३२२ n द्र. । [e]) पामे. पृ ३३२२ p द्र. ।

[f]) सपा. तैआ ६, ४,२ आमिगृ ३, ६, ३ : २५ प्रमृ. परमे इति पामे. ।

[g]) विप. (°वत्पूर्ण- [अभ्र-]) । तृस. । पूप. [सरस्- (सरस्- [तु. निघ २, ९]) > मत्वर्थे] °सरस्विल- > °सरहिल- > यनि. । उप. < √वा [°= √प्रा] 'पूरणे' इति (वैतु. सा. = सलिलात्मकेन वायु-विशेषेणानुगृहीत- इति, वायुस्थानवत्- इति च) ।

[h]) = सपा. काठी ४,१२,२ । दिटि पृ २७९९ c द्र. ।

[i]) द्र. पृ २९९९ e द्र. । [j]) पामे. पृ ३३३५ k द्र. ।

[k]) द्र. पृ २९०० g, h द्र. ।

[l]) भाप., नाप. (याग-) । √सु 'अभिषवे वा प्रसवैश्वर्ययोः' वा √सू 'प्रेरणे' वा + अच् प्र. (पावा ३,३,५६) ।

[m]) सपा. काठ ४३, १ असौ इति पामे. । स एव साधुतरः पाठ इति Web (IS १३,१००) ।

[n]) सपा. सव्रम् <> सव्रे इति पामे. ।

[o]) पामे. पृ २२१४ q द्र. ।

[p]) सानुनासिकः संहितापाठः (तु. पा ८,४,५७) ।

[q]) पामे. पृ २२१५ c द्र. ।

[r]) सपा. शौ ६,५३,१ भगश्च इति पामे. ।

[s]) नाप. (°जानमात्रक-पुत्रव-) । °सव-भृति- (विप. = 'जन्म-धारक-') > स्वार्थे °सवभृतिक- > °सवयतिक- > °सवतिक- > यनि. (तु. पर्यायान्तरे १सवात्य-, २सवात्य- इति) । पपा. नावग्रहः ।

[t]) सपा. तै १, ८, ९,२ काठ १५,४ तैब्रा १,७,३,५ बौश्रौ १२,५ : २८ सयात्यौ इति पामे. ।

सवन (वप्रा.)[a]- -नम् ऋ १,१६,[५; २१,४; ६,६०,९]; ८; ३,३२,१; ५; ४३,४; ४,३४,४; ३५,४; ६; ७; ९; ५,४४,९; ८,५०,३; ५७, १; २; ६४, ८; १०, ७६, २; ३; ९६, १३; १६०,२; खि १, २, ३; ४; ४, २; ३; ३, २,३; ४, ७‡[b]; मा ८, ३‡[b]; १८[c]; १९,२६; का ८, १, २‡[b]; ९, ३, ४[c]; २१, २, १५; ¶तै १, ४, २२, १‡[b]; २, २, ९, ६[२]; ३, १, ९, २§; २, २, १; ३; ९, १[२]; ३[२]; ५, ६, ५, १[२]; ६, १,९, २; ४,५,२[२]; ५, ७, २[२]; ७, १, १, १; ५, ६, ४; ७,३[४]; ¶मै १. ३,२६‡[b]; ३८§[c]; ३, ६, १०; ७, ४[३]; ८, १०; ९,५; ४,४,१०[२]; ५, ९; ६,८[२]; ९; ७, १; ६; ८,३; ¶काठ ४, १०‡[b]; ९, १४; २२, ३[२]; २३,७: २४, २; ३३,७[४]; ३४, १६; ३७, ७; ¶क ३,८‡[b]; ३६,४; ३७,१; ३; की २,३४३†; जै ३,२८, १५†; शौ ६, ४७, ३; †२०, ३२, ३; ९६, २; पै १६, ११६,७; १९, ४३,१२; २०,१२,२; -¶नयोः काठ २६,१; क ४०, ४; -नस्य ऋ ३, ५२,५; ४, ३६, २; ८, ३७,[१; २-६]; १०,१७९, ३; खि ५, ७, ४, २; ३; १०; ११; तै २, २, ९, ६¶; ३, २,५, २; ३; ६, ५, ७,२¶; मै ४,७, ९¶; शौ ७, ७६, १†; -ना ऋ १, ४, २; ४७, [८ (९२, ३) ८,४, १४ (८७, ४)]; ५७,२; १७३, ८; ३, १, [२०; ३०, २]; ३६, ८; ४, २९, [१; ८, ६६,१२]; ६,२३, ४; ४७,१४; ७, २२, ६; ७; ६९,६; ८,२६, २०; ३३,१५; ३५, [४-६], ३८, ५; ४६, ९; ५९, १; १०, ४०, ३,४१,१; ५०,५; ६; ८९,१६; १११, [(३,३१, ८) ५]; ११२, ७; खि १, ३, १?[d]; ६, १; मा ३४, १९†; का ३३, १, १३†; तै १, ४, १०-११, १; ४४,२?[e]; मै ४, १४, २†; काठ ४,१२?[e]; क ३, १०?[e]; †की २, ४३८; ११५०; जै ३, ३३, १४†; शौ †२०, १५, २; ५७,२; ६८,२; ७३,१; -¶नात् तै ७,५,६,३; ४; मै ४, ५,६[२]; ६,२; ४,६; ७, १; १४, ९§; काठ २८, ४; क ४४, ४; -नातऽ-नात् तै ६,६, ११, ३¶; -¶नानाम् मै ३, १०,५[३]; ४,८,५; काठ २३,१०; २९, १; ७; ३७,७; क ३७,१; ४५,२; ८; -नानि ऋ १,१३१, १; २, ३४,६; ४, ४५, ४; ७, ३२, ६; ९७, १; ८, ३३,१४; ९०, १; ९, ८०, १; १०,४१, ३; ९६,६; मा ७,२०; का ७,८, ३; ¶तै २, २, ९, ७; ३, २, २, १[२]; ६, ४, ११, ४[२]; ६, ९, १; ७, ३, ११, ३§; मै १, ३, १३; २७; २,१,७¶; ¶३,२,८; ९,५; १०,५[२]; ¶४, ५,५[२]; ६,२; ४[२]; ८; ७,७[३]; ८, ४[२]; ५; ¶काठ ४, ५§; १०,१; २१, ३; २६, १; ७[२]; १०[१]; २७, ९[३]; १०; २९, १[२]; ५[२]; ३०, ७; ३४, १७[२]; ४३, १§; ¶क ३, ४§; ३१, १८; ४०, ४; ४१, ५[२]; ८[२]; ४५,२[२]; ६[२]; †कौ १, २६९; २, ८४२; †जै १, २८, ७; ४, १८, ९; †शौ २०,३१,१,१०४,३; -नाभ्याम् मै ४, ६, ८¶; -नाय ऋ ६, ७१, १; तै १, ४, ११, १; ३, १, ८, २; -ने ऋ १, १६१, ८; २, १८, [७; ७, २३, ५; २९,२]; ३, २८,४; ५; ३२,३; ५२, ६; ६०, ६; ४, १६, २; १५; ३३,११; ३५, १; ५, ४०, ४; ६, ४७, ६; ७,५९,७; ९२, ५; ८, ८, ३; १०,४४, ९; खि १, ८, २; मा २७, २८†; का २९, ३, ९†; तै ३, १, ९, २; ¶२,९,१;४; ¶६,१,६,२; ४[२]; ३, १, २; ५, ५, १[२]; ७, ५, ६,४¶; ¶मै ३, ७, ४; ८,१०; ९, ५; १०, ५[२]; ४, ६, ४; ५; ८; ९; ७, ६[४]; ८,३; १४, २†; ¶काठ २३, १०[२]; २४,५; २६, १; २७, ८; २८, १; २; २९, १; ३०, ६; ¶क ३७, १[२]; ६;

a) भाप., नाप. (सोमरस- प्रमृ.) । √सु 'अभिषवे' वा √सू 'प्रेरणे' वा + भावादौ ल्युट् प्र. ।

b) =सपा. माश ४,३,५,१२ । ऋ ८,५२,७ हवनम् इति पाभे. ।

c) इदं सुवनम् (माश ४,४,४,१० च) >सपा. तै १, ४,४४,२ प्रभृ. सुवनेदुम् [°नम्, इ°] इति, शौ ७, १०२,४ ?सुवने मा (सा.W. सुवने[°ना,इ]मा इति) इति, या [१२,४२] सुवनमिदम् इति च पाभे. ।

d) सव° इति स्वरः? यनि. शोधः । खिसा ३७,१ सुमीके इति पाभे. ।

e) °नम् इति शोधः (तु. C, Ghatage [IHQ २१, २२६] च) ।

f) एकतरत्र °नापि इति पाठः? यनि. शोधः ।

४४,२; ४५,२; ‡कौ[a] १,२०२; २, १०४१; जै १,२८,१०‡[a]; शौ ६, ४७, २; ७, ८१, २†; १०२, ४!‍[b]; ९, १, १२; १३; †२०, १२,५; ७; ७७,२; ९४, ९; पै १६, १५१, ४; १९,४३, ११; २०, ३१, ७†; –¶नेऽन्ने तै ६, ४, ११, ४; ६, ११, ३; काठ २७,९[c]; १०; –¶नेन काठ २८, ३; ४४, ३; –नेषु ऋ १, ९, ३; ५१, [१३; ८, १००,६; १०,३९, ४]; ६१,७; १३१,२; २,१६,७; ४३, २; ३, ४१,४; ४, २२, ५; ७, ३७, १; ८,१, २०; १०, ४३, ६; ५०,४; खि ७,६,१; तै ३, ४,११,४†, ¶मै ४, ६, ४; ७,६; १२,६†; काठ २१, ३¶; २३, १२†; क ३१, १८¶; कौ १, ३०७†; जै १, ३२, ५†; †शौ २०, १७, ६; २३, ४; ३५, ७; ७१,९; ७२, १; –¶नैः काठ २९, ६; ३४, १७; क ४५, ७.

¶सवन-चित्– -चित् काठ २२, १०; क ३५,४; –चितम् मै ३, २, ८.

सवन-पङ्क्ति– -ङ्क्तिः मै ३, १०, ५¶.

¶सवन-माज्– -भाजः तै ७, ५, ६, ४[२].

¶सवन-मुख– -खयोः काठ २७, ८; –खान्ऽ-खात्,-खेऽ-खे तै ७,५,५,१; काठ ३४,४.

स-वयस्[c]– -वयसः ऋ १, १६५, १; मै ४,११, ३; काठ ९, १८; २१,११¶; –यसा ऋ १,१४४, ३; ४; –यसे मै २, १३, १७; ३, १२, १४; –याः काठ ३९, ११.

?सवरोहम् पै ५,१,२.

स-वर्चस्– -र्चसम् तै ३, २,८,५; मै ४,१२,३; काठ ५, २.

१सवर्णा->सावर्णि[d]– -र्णेः ऋ १०, ६२,११.

सावर्ण्य[d]– -र्ण्यस्य ऋ १०,६२,९.

†२स-व(र्ण>)र्णा[e]– -र्णाम् ऋ १०, १७,२; शौ १८, २, ३३.

स-वल्ग– -ल्गम् पै १६,७०,९.

स-वाचस्[f]– -चसः शौ ७,१३,२.

?सवाचा[g] पै १९,३४,१२.

स-वातृ[h]– -तरौ मा २८,६; का ३०, १,६.

१सवात्य[i]– -त्यान् मै ३, १३, १४[j], –त्यौ[k] [?] तै १, ८, ९, २; काठ १५, ४.

२सवात्य[m]– -त्यान्[l] मा २४, १६; का २६,४,१.

स-वासिन्[n]– -सिनौ शौ २-३, २९, ६; पै १,१३, ३; ११२, १; ९, २५,१२.

स-विंशति–> सविंश[o]– -शः मा १४, २३; का १५, ७, १; तै ४,३,८, १; ५, ३, ३, ३[२]¶; मै २,८,४; काठ १७, ४; २०, १३[२]; ¶; क २६,३.

सवितवे √सु,सू (प्राणिगर्भे°) द्र.

---

[a]) पाभे. पृ ३२८२ *g* द्र.।

[b]) सवने मा इति पाठः? सवना, इमा इति शोधः (तु. पृ ३३३७ *c*)।

[c]) बस. पूप. =२समान–, उप. =३वयस्–।

[d]) अपत्यार्थे यञ्. इञ्ण्यौ प्र.।

[e]) विप. (सरण्यू- [=उषस्-]) । बस. पूप. =२समान- (तु. या [१२, १०] प्रमृ.; वैतु. वृदे [६, ६८; ७, १] षड्गुरुशिष्यः [ऋअ ८, ७] शाक. PW. प्रमृ. व्यप. [स्त्री-विशेष-] इति?)।

[f]) बस. पूप. =२समान–।

[g]) पाठः (स्ववाचा इति मूको.)? सु-वर्चम्– > -र्चाः इति शोधः (तु. पृ ७२३ *b*)।

[h]) स (=सहभूता-) + २मातृ–> तस. स-मातृ–> यनि. [वैतु. उ. म. मा (तैब्रा २, ६,७,३) बस. [विप. उषस्-], उप. मातृ- (=वत्स-) इति?]।

[i]) सवर्य– इत्यनेनैव गतार्थः। मध्यतः °वय° >*°वम° > °वा° इति तु विशेषः (वैतु. < स-वात- [पूप. =२समान–] इति भा. सा [तैब्रा.] K. PW. प्रमृ)। यनि.अनवग्रहः।

[j]) सपा. °त्यान् <> °त्यान् इति पाभे.।

[k]) वैतु. भा (तै., तैब्रा १, ७,३,५) स-वात्- [पूप. =२ समान-] > °वाती–>-त्यौ (=मृतवत्सा जीवद्वत्सा च द्वे धेनू [तु. मा २८,६ प्रमृ. सवातरौ]) इति।

[l]) पाभे. पृ ३३३६ *l* द्र.।

[m]) =सवर्य–, १सवात्य–। शिष्टं *i* द्र. (वैतु. उ. म. =वात्यामध्यस्थ-पशु- इति कृत्वा बस. पूप. =सह इति, उप. =वात्या- इति; PW. प्रमृ. =१सवार्य- इति?)।

[n]) विप.। उप. कर. <√वस् 'निवासे' इति। १में स्थले [शौ. पै.] सा. [शौ] B. च 'आच्छादने' इति पूप. =२समान– इति च?।

[o]) नाप. (स्तोम-विशेष-)।

सवितृ(वप्रा.)[a]- -०वितः तै ३,५,५, १; शौ ५,२५,१२; ७,१७,१[b]; -०तः ऋ १,२४,३;३५,११;२, ३८,११; ३,५४,११;५६,६; ४, ५४,२;३;५;६; ५,८१-८२, ४; ५; ६, ७१, ३;६; ७, ३७, ८; ३८,२; ९,६७, २५; २६; १०, ३५, ७; ९३,९; १४९, ५; १५८,२; मा १, २५; २६^{2}; २, १२;५ ३९;८,६†; ९, १; ११, ७;८; १९,४३†; २७,८[b]; ३०, १; ३†; ३३,५४†; ६९†;८४; ३४,२७†; का १,९,३;४^{2}; २, ३,१; १०;५, ९,५; ८,३,१†; १०,१,१; १२.१, ७; ८; २१, ३,१४†; २९,१,८[b]; †३२, ४, ११; ५-६,१५; ३३, १, २१†; ३४,१,१;३†; तै १, १, ९, १; २; ३,४, २; †४, २३-२४, १; ७,७,१; २,२,१२, २†; ६, ९, २; ३,२,७,१;५,४,१; ११,३†; ४,१,१,२; ३;७, ३; ११, २†; ४,१२,५[c]; ६,३,२, ४; ७, ५, २४,१†, मै १,१,१०^{2}; २, २; १३;३,२७†; ४,३; ११,१; ६; २,७, १^{2}; १२, ५; ३, ९, १; ११,१०^{2}†; †४,१,१०§; १०, ३^{2};१२,२; १३,१; काठ १,९^{3}; २,२; ३,१; ४,१०†;५.६; १३, १४;१४,६;१५,११^{2};१२†;१७, १९†; १८, १६; २६, २; २८, ७†; ३१,८; ३७,९; ३८, २†; ४१,१†; क १,९^{3}; १४; २, ८; ३,८†; २९, ४; ४०, ५; ४४, ७†; ४७, ८; कौ १, १४१†; जै १,१५, ७†; शौ २, २९,२; ४, ४,६; २५,६; ६, १९, ३†; ९९,३; ७, १५, ३; १६, १[d]; १२०,२; १०, ८,५; १४, १, ६२; १९,८,४; पै १, ६३, ४; ४,५,८;३४, ४; १३, २, १०; १५,२,१[e];५,२; १६, १०१,४; १७,२६,१७; १९,७,१३†;१३, ३; १७,११;२६,१; ५३,१-३; २०,३,१†; ६, ३; १३, १०[e]; १७,८;१९,३;२०,५;६; २५,५; ४६,१; -ता ऋ १,२२,८;३४, १०; ३५, [२ (४,४४,५; ८,५, ३५)]; ३; ४; [८; २, ३८,४]; ९; ३६, १३; ७३, [२; ९,९७, ४८]; ९५, ७; १०७, [३; ६, ४९,१४], ११०, ३; १२३, ३; १२४,१;१५७,१; १६४, २६; १८६, १; १९०, ३; २, १, ७; ३१,६; ३८, [१; ६, ७१, १; ४; ७,३८,१]; ८; ३,३३, ६[f]; ५४, ११; ५५, [१९; १०,१०, ५]; ५६, ७; ४, १३, [(६,२) २; १४, २; ७, ७२, ४]; ५३, २-७; ५४, १; ५५, [१०; ८, १८,३], ५, ४२, [३; ७, ४०, १]; ५;४८,५; ४९,४; ८१, २; ३; ८२, [३; ७, ६६, ४]; ८; ९; ६, ५०, [८; ७, ३५,१०]; १३;७१,५; ७, १५, १२; ३८, ३; ४५, १; ३; ६३, ३; ७६, १; ७९,२; ८,२७,१२; ८६,५; ९, ८१, ४; ११०, ६; १०, १२, ८; १७, ४; २७, १८; ३१,४; ३४, [८; १३९, ३]; १३; ३६, १४[f]; ८५, ९; १३; २४; ३६; ८७, १८; ९२, ४; १००,१; ३; ८; ९; १३०, ४; १३९, १;३; १४९, १^{3}; २; ४; १५८,३; १६१, ४; १७४, ३; १७५,१;४; खि १,४,७; २,९, २; ५,१,१;५, ४^{2}; ७, ४, १४; मा १,१;३; १६; २०; २२; ४, ४; १६; ६, २; २६; ८, १७; ५४; ९,५;३२;३९; १०, २८; ११,१;३^{2}; ६†; ११;४२†; ६३; १२,३†; ६६†; १७,५८†; १८, १६; ३०; १९, ८०; ८५; २०, ७०-७२; २१, २१; ५८; २३, १६†;२७,१३; ३३,२०†;३४†; ४३†; ३४,२४†; २५†; ३१; ३५,२;३;५; ३७, ११; ३९, ६; का १, १, १; २, ३; ५,७; ७, ४;८,३; ४,२,२; ५, ९; ६, १, २; ७,३; ९,३,३; ७, १; १०, २,१; ६,२; ११,३, १; ८, ४; १२,१, १; ३^{2}; ६†; ११; ४, ५†;६,४; †१३, १, ३; ५, ५; १८,५.९†; १९,६, १; २०, १, १; २१,६,१;६; २२, ७, ४-६; २३,२, १०; ६, ११; २५, ४, ५†; २९.२,३; †३२, २, ३;३, ५;१४; †३३,१,१८; १९;२५; ३५,४,२; ३; ५; ३७, २, १;

[a]) विप., व्यप. (सूर्यस्योदयात् प्राक् पूर्वदिग्भवाया अस्तमयादुत्तरं पश्चिमदिग्भवायाश्च दीप्त्याः *समानाऽभिमानिदेव-)। [b]) सपा. सु°<>स° इति पाभे.।
[c]) =सपा. आश्रौ ४,१२,२। मै ३,१६,४ काठ २२, १४ सवितुः इति पाभे.।
[d]) =सपा. वैताश्रौ २९, १८ कौसू २४,७। मा १७, ७४ प्रमृ. माश ९,२,३,३८ काश्रौ १८.४,६ प्रमृ. सवितुः इति पाभे.। [e]) पाभे. पृ २२९८ i द.।
[f]) विप. [*शासक- =प्रेरक- (इन्द्र- [द्र. सस्थ. टि. सुपाणि- > -णिः; वेतु. अन्ये व्यप. इति ?])]।

३९,४,१; तै १,१,१,१; ५,
१;२; ६,१; ८, १; १०, २†;
३;१२,१; २, १,२; ३, २; ३,
५-६,१; १३,२; ४,४४,१; ६,
३,१; ७, ७, ११; ८, १०, १;
१६,१; २, १,६, ३¶; ३, १०,
२^{२};३; ४,५,१; २; ३,४,५,१^{a};
११,२†;५,६,२; ४,१,१, १^{२};
२†; ४;४,२†; ६,३; ८,१;१०,
४†; २,५,५†;८,१; ३, ११,५;
४,९, १; १०, २; १२, ४; ६,
३, ३†; ७, ६, १; ५, १, ७,
३; ३, ४, ४¶; ६, १, १, ९;
३, ३-४, २; ¶५, ७, १; २;
मै १,१,१; ६; ७; ९^{२}; २, १^{२};
३;१४;१५; ३, १; ३८; ५, ३;
६,२; ९,२; ८¶; ¶१०, ५^{२};
१०; ११,१; १०^{३}; २, ३, ४;
५,४¶; ६,६¶; ८; १२; ७,
१^{५};४†; ६; ८†; १२^{३};†; १०,
५†; ११,५; १२,६; १३, १०;
२०; ३, १, १^{२}¶; ८; २,१†;
३,८; ६,२; ९;९,३; ११, ४^{१};
५; ९^{२}; ११; १६,४; ४,१, १;
६;७^{२};९^{२};१२;१४,३,८¶;४,२;
६;५,२;८¶;७,१^{४}¶; ९, १, ३;
५; १०,१†;१२,६^{२}†; १४,६^{२}†;
काठ १,१; ५; ६; ८;१२; २,१;
४¶; ३,२; ३; ९; ४, १२; ९,
१०; १०, १२†; ¶११, २;
७; १३, ६¶; ९; १०; १४;
१४, ४^{२}; १५, ५¶; ६; ८;
११^{४};†; १२†; १६, १; ४†;
६; ८†; १२^{३};†; १७, ११†;
१८, ३†; १०; १७; १९¶;

१९, ७; २२, १४; २३, १;
६; ८^{२}¶; ९¶; २६, २¶;
३; ५; २८, ७^{३}¶; ३०, १०;
३१,४;५; ७;११; ३४, १४;
१७; १८; ३^{५},२०^{२}¶; ३६, ५;
१५; ३७, ९^{२}; १५¶; १७;
३८, ३^{२}; ९^{३}; १०; १४; ३९,
१; १०; १३; ४०, ९^{२}; क १,
१;५; ६; ८; १२; १३; १६;
२,९;१०; १६; ३, १०; २५,
३^{३};†; २८, ३†; १०; २९, ५;
७¶; ३०, ५; ३५, ७, ४०,
५¶; ४१, १; ३; ४४, ७^{३}¶;
४६,८; ४७, ४; ५; ७; ११;
४८, ३; १८^{२}¶; †कौ १.५७,
२, ७०१; ८४५; ११०८;
†जै १,६,३; ३, ४६, ७; ५८,
३; शौ १,१८, २; ३; २६, २;
२९,३†; ३३, १^{b}; २,२६, १;
३६,८; ३,८,२; ११, ४†; १२,
४; १५, ६; ४, ८, ६; २५,
३-५; ५, ३, ९‡^{c}; २४, १,
२६, २; २७, ३; ६, १, ३;
४०,१;२;५३,१; ५८, १; ६१,
१; ६८,१; ३; १०३, १; ७,
१५,४;१८,४; २५, १^{d}; ३१,
१; ७७,६†;७†: ८,१,१५; ३,
१६; ५,५; १०; १४, ३;९,
४,१०; १०,१; १२,१०; २१;
१५,४;१०, ६, १३; ८, ४२†;
१३,१, २०; ३८; ३, १३; ४,
१; १४,१, ९†; १३†; १९†;
३३; ४७; ४९; ५०†; ५१;
५३; ५८†; २, १२; ३९;
५९-६२; ७५;१८,१,५†;३६†;

२, ५५†; ३, १२; २९;
४, ३१; १९, १०, १०†;
१६, १; २०, १; २४, ८; २७,
१४;३१, १; ५; ४५, ४, ४६,
७; २०,९६, ९†; पै १, ११,
३; २७,१; ४; ३९,२; ४०, १;
६२,४; ८५, १; २; ९१, १-३;
१०१,३;१०८,१; २, १२, १;
२२, ६; २४, ५; ३६,२; ५२,
३; ४; ६६, २; ७२, २; ७३,
२; ४; ८०, २; ३; ८५, ४;
३,१, ४; २०, ४; ३७, १; ४,
२-३,७; ८,८; १०,१;२२-२३,
७;३४,३;५; ६;५,४,८‡^{e}; ६,
१९,६;७,६,६; ९, १; ८, १४,
७†; ९, १, ३; २, २; १२, ८;
२२, २५; १०, १, ११; ५, १;
५; ६,३;८, ४; ९, ७; ८; १५,
८; १३,३,१५; ५,३; ८,१०†;
१४,१,१८; १५,२, २; ४, ४;
६,५; ७,१०; १२,५†; १६,२,
५;५,७; ७,८†; २४,१०; २७,
५; १०;४३, ६;६८,४†; ११५,
१; १३५, ४; १३९, ११; २२;
१७, २३,४; १८, १, ९†; †२,
२; ६;४,२; ५,४; ५; ६†; ८;
१०; ६, ६†; ८, ३; १०, १०;
१२, ७-१०; १३, १; १४,
५; १६, १०; १८, ८; १९,
१,३†; ८; ६, ८‡^{e}; ८,१; १०,
६;१४,७; १७, १३; १४; १८,
१३; २१,२; ३; ३१,९; ३३,१;
३७, ११; ४८, १२; ४९, ३;
२०, २, ६; ३, ३; १०, २;
†११, १; १०; १४,५; १५, ८;

a) = मत्रा. पंत्राभी ८, १३ प्रभृ. । शांश्री ४,१०,१ सवितः इति पाभे. ।
b) मत्रा. पै १,२५,१ धमा १३१ : ११ कश्यपः इति पाभे. ।
c) पाभे. पृ १५२५ c द्र. । d) पाभे. पृ ३३१७ k द्र. ।
e) पाभे. पृ २७५६ f द्र. ।

१७,९[a]; १८,१; २२, ५; २४,
४;५;२५, ८; ४३, ५; ४७, २;
४९, १; -तारम् ऋ १, २२,
५-७; ३५,१; ४४,८; २. ३८,
९; ३. २०, ५; ६२, १२; ५,
४६,३; ४९,१; २; ८२,७; ६,
२१,९;५०,१; ७,४५. ४; १०,
६६,४; १४१,५; खि ३. २२,
४; ५,७, ४, १४; मा ४. २५;
६, २१; ९. २७†; २२, ४०;
२२,१०†; १३; ३०,४†; ३३,
४९†; का ४ ८,३;६ ५,१; १०,
५,७†; २३, ४, १२; २४. ४,
२†; ५; ३२, ४, ६†; ३४. १,
४†; तै १,२, ६,१; ३, ११, १;
४, २५, १†; ७, १०, २†;
२,१,६. ३¶; २, १२. २†; ३,
४,११, २†; ४, ७, १४, ३‡[b];
१५,३;५. ७,१५, १; ¶६, १.
५,३[2]; ९,४; ४,१,२§; ५, ७,
२; मै १,२,५; १८; ११, ४†;
२,१३, ८; ३ ७,१[3]¶; ४,१०,
७; ११, २; १६, ५; †४,१२,
२; ६; काठ २, ६; ३, ८; ८,
७¶; १४,२†; २०. १५; २२,
१५; २३, ८¶; २४, ५, ४०,
१०‡[b]; ५३, ५; क १, १९;
२,१५; ७, ४¶; २९, २; ३६,
५¶; ३७, ६; कौ १, १७७;
४६४; जै १, १९, ३; ४८, ५;
शौ ३. ८, ३; २०, ७†; २१,
८,४,२५,७;६,१,१; ७.१५. १;

११,८,३; १३,२,३६; १९,२४,
१; पै १, १८, ३; ३, १२, ८;
३४,५; ४,३४, ७; १५. ५, ८;
१८,२४,३; १९, १, १; १३†;
२०,४,८; -तुः ऋ १, ३५, ५;
६; ११०,२; ११३,१[c]; १५९,५;
२. ३८,३. ६.७;१०; ३,३८,८;
५६,७, ६२,१०;११; ४,५३,१;
५४, ४; ५ ८१,१; ८२, १; २;
६; ६, ७१,२; ७, ३८,४; [६;
५२,३]; ८२, [१०. ८३, १०];
८ १०२,६; १०,३६. १२; १३;
६४,७;१४९,३; १८१, [१-३].
मा १, १०; १२; २१; २८;
३१[2]; २, ५; ११; ३. ३५†;
५. १४†; २२; २६; ६ १; ९;
३०; ९, १०[4]; १३; ३०; ३८;
१०, ६; ११, २; ४†; ९; २८;
१४, २५, १७,७४[d]; १८, ३७;
२०, ३;११; २१,४६;४७, २२.
१;९†;११; १२; १४; ३०,२†;
३३ १७†; ३६,३†; ३७,१,२†;
१२; ३८, १; का १,३,६;४,१;
८-९, १; १०,३[2]; २,१, ६; ३,
४[2];३, ३,२७†; ५,५, १†; ९;
७, १; ६, १, १; २, २; ८,१;
१०, ३,१[2]; ५; ५,८†; ११.१,
३; ४.२; १२,१,२; ४†; ९;३,
१;१५,८,४; १८.६,१०[d]; २०,
१, ७; २१, ७,१; ११; २३,५,
४,५; २४,१,१; ४,१†; ३; ४;
६; ३२, १,१७; ३४, १, २†;

३६, १, ३†; ३७, १, १; २†;
२, २; ३८, १,१; तै १, १,४,
२; ६, १; ९, ३; २, १३, १†;
३, १, १; ५, ६, ४†; ८,४‡;
७, ८, १[2]; १०, ३; ८, ७,
२; २, ३, ७, २¶; ६,४, १;
८. ६; ३, १, ११, ८†; २,७,
१[e]; ३, ५,१; ४, १,१,१;२†;
३; ३. १; ११, १†; ३, ९,२;
४, ११, २; ६, ५, ४[d]; ७,१५,
३; ५, १, १,४; ४, १; ३, ४,
४, ४,७,४[d]; ५¶; ६,३,२; ७,
२२,१; ६.२,१०,१¶: ३,६,२;
४,४,१; ७,१,११, १; मै १,१,
२; ५;९; १०,२,९†; १०;१५;
३, ३; ६, १; ९, ४; ११, १[2];
४; ७[2]; २, ३, ७¶; ६, ३; ७,
१[2]; २; ८, ५; १०, ६[d]; ३,
३,९[d]; ४, ३; ८, ८;९,६; ११,
८[2]; १६, ४[f]; ५; ४,१,२[2]; ४;
५,९; १०; ५, ४;९, १[2];†; २;
३;७;१०,३†-११,२†; १४,६†;
११; काठ १, २; ४; ५; ८;९;
११; २, ९; १०†; ११; १२;
३. ३; ५; १०; ६, ८¶; ७,
१=;९,९[f]; १२,५¶; १३,१४[f];
१४, ७[2]; ८; १५ २; ११[2]†;
१६, १; ३; १७, ४; ७; १८,
४[d]; २१, १; ९[d]; २२. ५¶;
१४[f]; १५; २५, ९; १०; २६,
५; २७ १; ३१, १; ३; ४,७;
८; १०[2]; ३४, १७; १८; ३७,

[a]) सकृन् सपा. शौ १ १८,२ देवाः इति पाभे.।

[b]) पाभे पृ १५२५ c द्र.।

[c]) *नाप. (*पुत्र-)। (√सू > भावे) *सविम्- (जन्मन्-) > तद्वर्थे *सवित्र- > यनि. (तु. पार. विस्र [पुत्रः])। 'यथा प्रसूता (प्रसवित्री [स्त्री]) सवितुः सत्राय (योनिं [स्वां गर्भधानीम्] रेचयति) एवा राश्री उपमे (तस्याः सत्राय स्वां) योनिम् आरैक् (रिक्तामकार्षीदित्र)' इति वा. (वैतु. अन्ये देवनाममिति?)।

[d]) पाभे. पृ ३३३९ d द्र.।

[e]) =सपा. माश ४, ६,६,६ शांश्रौ ६, ८,६ प्रमृ.। काश्रौ ५, २,१ लाश्रौ ५, ११,९ सवित्रा इति पाभे.।

[f]) पाभे. पृ ३३३९ c द्र.।

१७; ३८, ४[४]; १२[२]; ३२, १[१];
४०, ६[१]‡[?a]; ९;१४†; ४१, २;
५३,१२; क १,४;८;९;११; २,
३; ४†; ५; ६; १०; १२;१७;
४, ७¶; ८, १२; २६, ३; ६;
२८, ४[b]; ४०, २; ३; ४१, ३;
६; ४२, १; ४७, ३; ८; १०[२];
कौ १, ४३५; †२, ८१२;
१०११; ३, २, ५†; जै १,४२,
९; २,५, ७†; ४, ३, ८†; शौ
४, २५, १; ६, २३, ३; ९,२,
६; १०, ५, १४; ११, ४,१६;
१२, २, ४८; १९, ४९,१;५१,
२; पै ४, ३४,१; ५,४०,१; ७,
३,८; ५,११; ९,२२,२४; ११,
५,१२१; १३,९,११; १४,४,१;
१५,११,३†; १६,५७,१६,७०,
१,७६,५;१२८,९; १७,३५,५;
१९,४,१२†; ४२, ७; २०, ३,
४[b]; ४९,४†; ५३,१०; –त्रा ऋ
२, ३८, ५; ४, ३४,८; मा ३,
१०[२]; १०, ३०; २७,१४;१५[१];
का ३, २, ३; ४; ९, ३; ११,
९, १; ३७, ३, १; २[१]; तै ५,
५, ८, ३; ६, १, ५, २¶; मै
१, ११, ६¶; २, २, ७¶; ४,
९, ६[१]; ¶काठ ६, ८S; १४,६;
२२, ५; २८, ७; ३५, २०; क
४, ७, ४४, ७¶; ४८, १८¶;
–त्रे ऋ २,१०,१; ६, १५,१६;
मा ८, ७; १०, ५; २२, ६,
२९, ६०; ३८, ८; का ८, ८,
१; ११, ४, १; २४, २,१; ३१
५, १; ३८, २, २; तै १, ४,
२३-२५, १; ८, ७, २; १०,
१¶; १३, ३; १९, १¶; ३,
५, ११, २†; ७, १, १४, १;
१६, १; २, १४, १¶; मै १,
११,१०; २,६, ६¶; ११; १३;
३, १२, २; ५[१]; १५, १०; ४,
९, ८; १०, ४†; काठ ४, १०;
१५,५¶; ७;९; १२†; ४१,५;
७; ४५, १०; क ३, ८; पै ५,
१६, २; १५,५,६; १७,२१,५;
१९, २१,४; २०,४९,२; ३.
सावित्र– -त्रः मा ८, ७; १८,
२०; २४,३५; २९,५८; का ८,
४,१; १९,७,२; २६,७,५;३१,
६,१; ¶तै २,१,६,३; ३,२,४;
५; ४,७,७,२S; S५,५,१८,१;
२२,१; ६,५,७,२; ६,५,२; ७,
५, २१, १; मै १, ३,२७; १०,
१[४]; १०¶; २, २,७¶; ४,२¶;
६, ५¶; १३[१]; ११.५; ३.१४,
१५; ४, ३, ८; ¶४, ७; ९;
¶७, १[१]; ८[१]; ¶काठ ९, ४[१];
५; ११, २; १२, १२; १५, २;
४; ९[२]S; १८, ११S; २८,७[१];
२९, ९[१]; १०; ३६, ५; ३७,
२[१]; ३[१]; ४५. १८; ४७, ८;
४८, १; ¶क ८, ७[२]; ८; २८,
११S; ४४, ७[१]?[c]; ४६, २; ३;
–त्रम् खि ५, ५, ४; ¶तै १,
८, २, १; ४, २, ९, १; १७,
१; २०, १; २१, २; २,१,६,
३; ३, २, ३; ६, ५ ७, १[१];
¶मै १. ८, १०S; २,२,७; ५,
४; ३ ६,५; ४, ७, १; ¶काठ
११, २; १३. ६; २८,७[१]; ¶क
४४, ७[१]; –¶त्रस्य मै ४,७,१;
काठ २८, ७; क ४४, ७;
–त्रा काठपुष्प १९; –त्राः
मा २४, २[d]; १४; का २६, १,
४[d], ३, ४; मै ३, १३,३; १२;
१३; १५; १६; –¶त्राणि तै ५.
१, १,१-३; मै ३, १, १[४]; काठ
१८, १९[१]; क २९, ७[२]; –त्रात्
मै ३, १, १[२]¶; –¶त्राभ्याम्
काठ १९, ४; क ३०,२; –त्रौ
पै ८,९,३; –त्रेण मै ४,६,८¶;
–¶त्रैः मै ३, १, २; ४; काठ
१९, १; क २९. ८; –त्रौ मा
२९, ५९; का ३१,७,१; तै ५,
५,२४, १; काठ ४८,३.
सावित्री– -त्रिया ¶तै ५,
१,१०,४,६,२,९,१; –त्री तै ६,
१,२,५¶; ¶काठ २१, ८; २३,
२; क ३५,८¶; शौ १४,२,३०;
पै १८,९,१०; –त्रीभ्याम् तै ५,
१.५,३¶; त्रीम् तै ६,३,५,३¶;
मै ३,९,५¶; काठ २६, ८¶; क
४१,६¶; शौ ६,८२,२; पै १९,
१७, ५; –¶त्र्या मै ३, ८, ७;
काठ १४,६; १९, ७; ११; २१,
९; २५,८; क ३०, ५; ३१, १;
४०,१.
¶सावित्र-य(त्>)ती– -ती[e]
तै ५,३,४,४.
सवितृ-नेत्र– -त्राः तै १,८,७,१.
¶सवितृ पात्र– -त्रेण तै ६,५,७,२[१].
¶सवितृ-प्रसूत,ता– -त. तै २, ३,
२,४;५.६,८,६; ५,१,५,३; ६,
१,७,३; ६,३,२; ६,१,१,९; ५,
३;२, ९,१,३,२,४; ५,३; ४,१,
२; ३,३;५,७,२; मै १.१०, ५,

[a]) एकत्रत्र सवितुः इति शोधः (द्र. गपा. ऋ १,
१६१,५ प्रमृ.)।
[b]) पामे. पृ ३३३९ d द्र.।
[c]) सङ्गत्. सवि॰ इति पाठः? यनि. शोधः (द्र.
काठ २८,७)।
[d]) पामे. पृ ३४११ h द्र.।
[e]) गपा. काठ २१,१ सवितृमती इति पामे.।

११,७²; ३,१,२; ८;२, १; ४; ६,३; ९; ९,४,८,८; ९, ३; ६; ४,१,१;२²; ४-६;७²;९²; १०; १२; ५, २; ४; काठ १४, ७², २३, १; ६; ८; २४, ३!³; ५; २५,९;१०; २६,५;८²; २८,७; ३३,१;४²;७;८; क ३५,७;३७, ४; ६; ४०,२; ३; ४१,३; ६²; ४४,७; ४७,३;४;८;११; –ता: मै ३,७,१,९,५; ४, ४, ७, ७, १²; काठ २८, ७²; ३४, १७; ३७,१७; क ४४, ७², –ताम् तै ६,१,७,३; –ते मै ३,८,७; काठ २५,८; ३१,३; क ४०,१.

सवितृ-म(त >)ती– -ती काठ २२, १¶[b].

स-विद्युत्[c]– -तम् शौ ४,१५,१६; पै ५,७,१४.

¶स-विभक्ति– -क्तय: काठ ९, १; क ८,४.

सँ-विवध[d]–>¶सविवध-त्व– -त्वाय तै ७,३,५,२; ७,३;९,३.

सवीमन्– √सु, सू (वधा.) द्र.

स-वी(र>)रा– -रा: पै २०,२२,५.

सु-वीर्य,र्या[e]– -र्यैः मा २८, ३; का ३०,१,३; –¶र्यम् काठ १३, १०;२९,७; क ४५,८; –¶र्या: काठ २५,१; क ३८,४; –र्याम् काठ ३३, ६¶; –र्ये काठ १२, ४¶; –र्यैः तै ३, ३,७,३¶.

¶सवीर्य-त्व– -त्वाय तै ५, २, ९, २; १०,४;३,२,५; ४,५;५, ३; ५; ६, २,५, १; ६, ८, २; मै ३, २,७; ९; १०; ८, २; काठ १९, १; २१, २; २९, २; क ३१ ८; ३१,१७; ४५,३.

स-वीवध[e]– -धम् काठ २७,१०¶.

स-वृत्[f]– -वृत्[g] मा १५, ९; का १६, २, ६; मै २, ८, ८; काठ १७, ७; ३७, १७; क २६, ६; –वृता मै २, ८, ८; –वृते मा १५,९; का १६, २. ६; मै २, ८,८; काठ १७, ७; ३७, १७; क २६,६; –वृद्भि: कौ १, ९०; जै १,९,१०.

स-वृध्[h]– -वृध: ऋ १०, ३०, १०; –वृधे मा १६, ३०; का १७, ४,४

स-वृषन्– -ष्णे काठ १७,१४[i].

सु-वेदस्[d]– -दस: शौ १२, ३, १४[j]; –†दसा ऋ १,९३.९; तै २,३, १४,१; मै ४, १०, १; काठ ४, १६.

१सव्य,व्या[k]– -व्य: ऋ १, ८२, ५; ¶तै ३,४,१०,४; ५, ३, ३, ३; ५; मै २, ६, १३; काठ २०, १३²¶; शौ १५, १८, ३; –व्यम् ऋ ८, २४, ५; तै ६, १,१, ६¶; मै ३-४, ६, ३¶; ¶काठ ९, ११; २३, १²; क ३५. ७²¶; शौ १२, १, २४; १५. १८, ३; पै १७, ४, ५; –व्यस्य मै १, ५, १३¶; –व्या ऋ २, २७,११[l]; तै २,१, ११, ५†[l]; मै ४, १४, १४†[l]; पै १७, २९, १०; –व्यात् मा ५, १९; का ५,५,७; तै १, २,१३, ३; मै १, २, ९; काठ २, १०; क २,४; शौ ७,२७,८; पै २०, ६,८; –†व्याम् ऋ ८, ४, ८; कौ २,९५६; जै ४, २०, २; –व्ये शौ ७,५२,८, पै १, ४९, १; –व्येन ऋ १. १००, ९; ५.३६,४; ८, ८१,६; मै १, ९, ३¶.

सव्य-तस्(:) ऋ २, ११, १८; मै ४, २, १४²¶; पै २,८५, ३; ७,१५,१.

सव्य-ष्ठ(<स्था)[m]– -ष्ठा: शौ ८, ८,२३; पै १६,२९,४.

सव्य-पाचिनी[n]– -नी मै ४, २,

---

a) °वृत्त: इति पाठ:? यनि. शोध: (तु. क ३७, ४)।

b) पामे. पृ ३३४२ *e* द्र.।

c) स(<सम्)+वि-द्युत्– (भावे<वि√द्युत्)> तस. [वैतु. सा. विप. (कोश- [मेघ-]) इति मत्वा बस. उप. विद्युत्– इति]। d) बस. पूप. =स्ममान्–।

e) =सु-विवध-। f) पृ२२१० *a* द्र.। पूप.=सम्।

g) पामे. पृ ३१९१ *g* द्र.। h) विप.। उस. पूप. =सम्।

i) पामे. पृ ३१९१ *m* द्र.।

j) सपा. मै ४,१४,१७ तैआ २,४,१ अनागस: इति, पै १७,३१,४ सुवेधस: इति च पामे.।

k) विप., नाप. (वाम-हस्त-)। (√वृष् [*= √वह्क्] '*अनार्जवे =साचितरभावे' >)वृप– (*=वाम- [तु. वक-])+(√वृष् [*=√वह्,√भृ] 'धारणे = ग्रहणे'>) *वृष्य– (हस्त-) > कप. *वृप-वृष्य– > *उम (स्य >)हृव्य– > यनि. (तु. अवे. हव्य–, Lat. Scaevus; वैतु. पाउ [४,११०] <√सु, WAG [१, २३२ b] <स्क° इतीव !)।

l) तृ१ (तु. सस्थ. पृ १५३८ *b*)।

m) नाप. ([रथे] वामगार्धासीन– [योध-])।

n) विप. (सव्यत: सेविनी- [गो-])। बस.। उप. (√सच् 'समवाये' > भावे) *साचितिका– > वावि. *सचित्या– > *साचिनी– इति।

१४¶.
सव्य-स्थ-> °स्थ-सारथि[a]- -थी मै ४,३,८¶.
सव्या[b] > ¶सव्या(व्या-अ)पग्रहण[c]- -णः मै ३, २,१०; काठ २१,२; क ३१, १७; -णम् मै ३,२,१०.
सव्या(व्या-आ)वृत्- -वृतः मै ३,४,७¶.
२सव्य[d]- -व्याय ऋ १०, ४९,५.
सव्य-तस्( ) प्रभृ. १सव्य- द्र.
स-व्याधि- -धि पै ५, ६, २.
सु-व्रत,ता- -ता ऋ ६, ७०,३; -ताः मा[e] १३, २५; १४, ६; १५; १६; ३०; १५, ५७; का[e] १४, ३,११[e]; १५, १, ५, ४,३[२],८, ५; १६,७,१; तै ४,४, ११,१[e], मै १, ६, २[e]; २, ८, १२[२e]; ३, २, ९¶; काठ ७, १४; १७, १०[२e]; क ६,२; २६, ९[२e], शौ ३, ३०, ३; पै ५, १९, ३, -ते ऋ १०,६५,८.
¶सु-शीर्षन्- -र्षा तै ५, ५,४,३; ४; काठ २१, ४[२]; क ३१, १९[२]; -र्षाणम् तै ५,५, ४, ३;४.
¶स-शुक्र,क्रा- -क्रम् तै ६, १, १०, १; -क्राणाम् तै ६,४,२,२;५.
¶सशुक्र-त्व- -त्वाय तै ६,१, ६,५; ३,१,२; मै २,५,१.
*स-शैल वन-कान (न >) ना[f]- -ना खि २,१,२.
√सश्च् प्रभृ. √सच् द्र.
?सश्चेतत्तद्यामक्षकः पै ११ ७,२.
स-(स्तु>)ष्टुभ्[g]- -ष्टुप् तै ४, ३, १२,२[h].
√सस्, सस्ति ऋ ८, ९७, ३; सस्तः ऋ ६, ३०, १३; सस्तु ऋ ७,५५,५[i]; सस्ताम् ऋ १, २९, ३; शौ २०, ७४, ३†; ससन्तु ऋ १,२९,४;७,५५,५[j]; शौ २०,७४,४†; ससन्तु ऋ १, १२४, [१०; ४, ५१, ३], असस्तन> ना ऋ १,१६१,११ ससरित[k] मा २३, १८; का २५, ५,१; मै ३,१२,२०; ससस्ति[k] तै ७,४,१९,१;२[२],३[२], ससस्ति[k] काठ ४४,८[२].
ससत्- -सतः ऋ १, १२४, ४; १२५,७; -सताम् ऋ १, ५१, १; शौ २०,२१,१†; -सन्[l] शौ ४,१,६; -सन्तः ऋ ४,३३,७; -सन्तम् ऋ १, १०३, ७; ४, ५१,५; ६, २०,६.
ससती- -तीम् ऋ १,१२४,३.
ससु(?वप्रा.)[m]- -सम् ऋ ८ ७२,३[n]; १०,७९,३[o]; -सस्य ऋ ३, ५, ६[p]; ४, ५,७[n]; ७,७[p]; ५, २१, ४[p]; -सेन ऋ १,५१,३[q].
?ससत[r] पै १४,३,५.
¶सु-सत्य- -त्यः मै ३, ४, ७; काठ २२,८; क ३५,२; -त्यम् मै ३, ४,७; काठ २२,८[२]; क ३५,२[२].
ससनुषी- प्रभृ. √सन् द्र.
?ससन्त्येभ्यः पै ७,९,७.
ससर्परी[s]- -रीः ऋ ३,५३,१५;१६.
ससवुस्- √सन् द्र.

a) द्वस. । पूप. धा. पत्वाभावः उसं. (पा ८,३,९७) ।
b) तृ१ सत् क्रिवि. । १सव्य- + *भृत्-(हस्त-) > बस. *सव्य-भृत्-> *सव्यभृता > *सव्यभु आ > यनि. ।
c) विप. (वामहस्तनिवार्य- [परकीय वज्र-]) । बस. (तु. पृ १५३० g) ।
d) व्यप. (ऋषि-) । e) पाभे. पृ ३३३३ o द्र. ।
f) विप. । बस. > द्वस. । °नं...का° इति स्वरः? यनि. शोधः । g) नाप. (छन्दो-विशेष-) ।
h) पाभे. पृ ३१९८ p द्र. ।
i) सपा. शौ ४,५,६[१] स्वप्तु इति पाभे. ।
j) सपा. शौ ४,५ ६ स्वपन्तु इति पाभे. ।
k) सपा. ससु° <> ससु° <> सस° इति पाभे. ।
l) तु. पपा. प्रमृ.; वैतु. सा. [तु. वैचन मूलो.] ससु-> -सम् इति ? । m) अर्थ. ? । नाप. (सस्य-, अन्न- [तु. निघ २, ७]) इति प्रायोवादः? ।
n) वे. सा. दिप. वा नाप. वा < √सस् 'स्वप्ने' ? ।
o) या [५, ३] प्रमृ. नाप. (स्वप्न- [अनित्यदर्शन-माध्यमिक-ज्योतिस्-] इति) ।
p) वे. सा. व्यप. (ऋषि-)? ।
q) GW. भाप. (स्वपन-) इति ? ।
r) *सं √सश्च् > सं-सश्चत्- > -श्चत् (क्रिवि., न द्वि१) इति शोधः (तु. सस्थ. √सृज् > ससृजे इत्यत्र टि) ।
s) नाप. [*स्तोत्रपटनिका-, अर्चना- (तु. [तात्र यो] सा.; वैतु. GW. Roth LR. प्रमृ. अन्यथावादाः ?)] । (√सस् [*= √श्वंस्] 'स्तुतौ' > कर्मणि) *ससुर्- + (√भृ [*= √वृध्] 'भाषणे = उच्चारणे' > कर्मणि) *ससुर्- > *भरी-> *परी-> पस. यनि. । '(सर्पा) जमदग्निना संदत्ता (सती) अमिर्ति बाधमाना समर्परीः वृहत् (क्रिवि.) मिमाय (इन्द्रं कृतवती) । (सा) सूर्यस्य (*सूरेः = स्तोतुः) दुहिता (भवन्ती) देवेषु श्रवः आततान (आसादितवती)' इति वा ।

स-सूति[a]- ·तिम् मै २,७,१२.
स-सूनु- -नुः शौ ५, २७, १[b].
?ससूवधी पै ४,११.६.
ससृजान- √सृज् द्र.
ससृमाण-, ससृवस्- √सृ द्र.
*सस्थावान[c]- ·ना ऋ ८,३७,४.
†?सस्नि (?वप्रा.)[d]- -स्नि ऋ १०, १२०,२[e]; कौ २,८३४; जै ४, ५ ६; शौ ५,२,२;२०,१०७,५; पै ६, १,२; –स्निः ऋ २, १८, १; ३,१५,५[f]; ९, २४,४; ६१, २०; कौ २,१६६; ३१५; जै ३, १६,२; २६,१; –स्निना ऋ २, २३,१०; -स्निम् ऋ ५, ३५ १; १०, ३८, ४; १३९, ६; मै ४,९,११; –स्नी ऋ ८, ३८, १; कौ २,४२३; जै ३,३२,१३.
सस्नि-तम- -मम् मा १,८; का १, ३.५; तै १, १,४ १; मै १, १, ५; ४,१,५[२];¶; काठ १, ४; क १.४.
सस्पिञ्जर[g]- -रः तै ४,५,११, १[h]; -राय तै ४,५,२,१[i].
सस्मिन् तद्- द्र.
सस्य[j]- -स्यम् तै ३. ४, ३. ३¶; ५ १, ७, ३¶; ७, ५, २०, १; मै ४, २, २[३]¶; कठ १० ३¶; १९, ७¶; ४५, १७. क ३०, ५¶; शौ ७, १२.१[k], ८, १३, ११;१२; पै १,१०६,२; ५ १५. ७; १६, ५; १५, २३.२; १६, १३५, २[२]; –स्यस्य मै ४, २, ८[२]¶; -स्येन मै ३. ६, ८¶; पै १,१०६, २; १५,२२,५.
सस्यद्[l]- -स्यदः ऋ १०,११३,४.
सस्रा-, सस्रि- √सृ द्र.
?सस्रुत्[m]- -स्रुतः ऋ १,१४१,१[n]; ४ २८,१, ९ ३४.६; मै ४,११, २; काठ ९,१९.
सस्रुषी- √सृ द्र.
स-स्रोतस्- -तसः मा ३४, ११; का ३३,१,५.
?सस्रोत्याः[o] पै २०,२०,४.
सस्वः √स्वृ द्र.
सस्वर्(:)[p] ऋ ५, ३०, २; ७, ६०, १०.
सस्वर् ता- -ता ऋ ७,५८,५[q].
स-स्वेद- -दः पै १२,३,१०.
√सह्, *साह्[r], >सा सह्[r],सीक्ष्[s], ४७, सहते मै १,६,३¶; सहते ऋ ६, १; १०,४३,६; तै २,२,३,४¶; मै १, ६,३¶, शौ १,१६,३, २, ४,३;५.१७,१८; १८,१,४८†; २०, १७, ६†; पै १, १०, २;

---

[a]) भाप. । उप. <√सू (बधा.) ।
[b]) सुप्रतीक. ससूनुः > सपा. मा २७, ११ प्रभृ. माश ६,२,१,३२ सुप्रतीकस्य सूनोः इति पाभे. ।
[c]) नाप. *न. (लोक-) । (√सस् [=√वस् > भावे *वसस्-] 'निवासे' > भावे) *स(स्थ >)स्था- > मत्वर्थे यनि. (वैतु. पपा. प्रभृ. स-स्था° इति ?) । सस्थ. ?यवयसि >यमयसि इति शोधः (तु. नापू. मंत्रे राजसि इति, नाउ. मंत्रे ईशिषे इति च क्रिप) ।
[d]) विप., नाप. [*स्नापयितृ- (मेघ- [तु. या ५,१ प्रभृ.])] । < √सन् इति वें. सा. PW. GW. प्रभृ., < सं√स्ना इति या., <√स्ना इति वें. सा. प्रभृ. [पक्षे] PG [३,५५] ।
[e]) (√शास् 'शासने'>कर्तरि) शासन- [शासक-] >-नाय इति शोधः (तु. छन्दः) । 'शासनाय (सते) ते (तुभ्यम्) व्यनदव्यनदुपलक्षितानि (भूतानि) प्रभृता (नैवेद्यानि) संनत्र (?अं) न्त (स्तनमननपूर्वकमनमयन्त [समुपहृतवन्तः])' इति वा. (वैतु. GW. सस्निम् इति शोधुकः ?) । [f]) वैतु. सा. <√सस् 'स्वप्ने' इति ? ।
[g]) शष्पिञ्जर- इत्यनेन स-न्यायः ।
[h]) पाभे. पृ३०९२ o द्र. । [i]) पाभे. पृ ३०९२ p द्र. ।
[j]) नाप. (क्षेत्रस्थ- [गोधूमादि-]) ।<√शस् इति पाउ [४, १०९], <√सस् इति पाउभो २, ३, १ अभा. च ।
[k]) नाप. (फल-) । <√*सस् [=√सन्] '*जन्मनि =फले' (तु. ससवस्-) । ससनिवस्-, सस्नि- इत्यत्रापि <√सस् [<√सन्] इति सुवचं स्यात् ।
[l]) नाप. (*जल-धारा-) । (वृष-[*=जल-] >) *सु- (तु. कु- इति पर्यायान्तरम्) + स्यद्- (धारा-,प्रवाह-) >पम. यनि. (वैतु पपा. स-स्य° इति, सा.<१मह + स्यद्- इति, GW. <√स्यन्द् इति?) ।
[m]) विप (*धारावाहिनी- [=अप्-, गिर्-]) । (√सस् '*संज्ञे=अव्यवच्छेदे'>भावे) *सस्- (प्रबन्ध-,धारा-) + (√भृ [बधा.] > कर्तरि) भृत्->उस. *सस्-भृत्- > *सस्रुत्-> यनि (वैतु. पपा. प्रभृ. स-स्रुत् इति, [पक्षे] दे [१,१३] पूर्व. =सम् इति ?) ।
[n]) सस्थ. धेना- =नदी- । [o]) शोध पृ ६१४ r द्र. ।
[p]) अन्तर्हितेऽर्थे अव्य. (तु. निघ ३, २५) । <सम् √स्वृ इति दे. । [q]) तृ१ सन् वा. क्रिवि. ।
[r]) पपा. यक्र. =स°, सस° इति ।
[s]) धा. उसं. (पा ७,४,५५) ।

२,११,३; ९, १६, १; †सुहन्ते ऋ ६,६६,९; ७,६०,१०; तै ४, १,११,३; मै ४, १०,३; सहन्ते ऋ १०, ३४, ९; कठ २०, १५†; शौ १,३५,२[a]; पै १,८३, २[a]; ?सहन्ति पै १९,५३,१२[२]; महमे पै ५, १, ८; सुहे शौ ४, ३६,४; रुहे शौ ४,३६,३; १९, ६१,१; महामहे शौ २,४,४; पै २,११, ४; ६,९, ८[b]; सुहताम् मै १,५, १, सहताम् शौ ८,६, ७; पै १६,७९, ८; १७,१४,७; सहन्ताम् पै १०, ४, २; सुहस्व ऋ ३, २४, १; ३०, १६; १०, ८४,३; मा ९,३७†;१२,९९[२c]; १३, २६[२c]; का ११, १, ३†; १४,२, १२[२c]; १३[२c], तै १,६, १,१[४c]; ४,२,९, २[४c]; मै १,१, ११[२c]; २,७, १६[२]; जै ४,२५, १†; शौ २,२५,३[d]; ३,६,६;४, ३१,३†;१७,१०;१९,३२,६[२c]; सहाव ऋ १०, ८४, २[e]; मै १, ५, १; काठ १, १०[२c]; १६, १६[२c]; क १, १०[२c]; शौ ४, ३१, २†[e]; ५,१४,८; १९,३१, ११; पै ३, ३, ३; ४; ४, १२, ३†; ५,१, ७[३]; ८; ६, ८, ९[३]; ७.१,३; १०,५, ११; १२, ४, ६[३]; १५, ५, ७; ६, १०; १९, ३६, ७; ४६, २[२]; सुहध्वम् शौ ३, १, २; †सहध्वम् ऋ १०, १०३,२, मा १७,३४; का १८, ४,२; तै ४,६,४, १; मै २,१०, ४; काठ १८,५; क २८, ५; कौ २, १२००; शौ १९, १३,३; पै ३,६,२ऽ; ७,४,३; सहै मै १,६, ३¶; सहावहै[f] ऋ १०,१४५,५, शौ ३, १८, ५†, असहत मै १ ६,३¶; असहन्त ऋ ३,२९, ९; खि १,११, ३; काठ २५, ६¶; क ३९,४¶; शौ ११, १, २†; पै १६, ८९,२†, ¶सहेमहि[g] मै ३,८,५; काठ २५,६; क ३९,४. †साह्व ऋ ३,१७, ७; शौ २०, १९, ७; सह्या.[h] ऋ १, १५२, ७; मै ४,१४,१२†, सह्युः ऋ ७, १०,६; सह्याः[i] ऋ २, ११, ⌊४, १०,१४८,२⌋, ‡सह्याम[j] कौ १, ३१६; जै १,३३, ४; †साह्याम ऋ १०,८३,१; कौ २, २४३‡[k]; ३३७‡[l]; जै ३,२१,८‡[k]; २८, ९‡[l]; शौ ४, ३२, १; पै ४, ३२ १.

ससहे शौ १,१६,३[m]; ?सासह[n] पै १७, १२, ७; सासहे पै १, १०,२[m]; सासहै पै १,६०, २[o]; सासुहत्[p] ऋ ६, ३३, १; ८, १९, १५[q]; सासाहत् काठ ३९, १५‡[q]; †सासुहः[r] ऋ ८, १९, २०; मा १५,३९;४०; का १६, ५, २१; २२; ‡सासहस्व[s] पै ४, १२, २; सासह जै १, १२, ७‡[q]; पै ८, ७, ६[२]; १९, ५०, २; सासाह > ह्य[s] कौ १, ११३‡[q]; सासह्यात् ऋ ५, ७, १०[२]; †सासह्याम[t] ऋ १, ८, ⌊४ (१३२, १) ८, ४०, ७; ९, ६१, २९⌋; तै ३, ५, ३,१; काठ ४,४; कौ २, १२९; जै ३, १३, ५; शौ २०, ७०, २०; सासह्याम ऋ १, १३२,१.

ससाहे ऋ १०, १०४, १०; कौ

a) पाभे. पृ १३११ *k* द्र.।

b) सपा. तैब्रा २,४,७,२ जयामसि इति पाभे.।

c) = सपा. माश ७,४, २, ३९ तैआश्री ६,१ प्रमृ.। पाग् १,७,१ मवबाधस्व इति पाभे.।

d) सुहस्व च>सपा. पै ४, १३,६ महस्वति इति पाभे.।

e) सपा. महस्व<>सासहस्व इति पाभे.।

f) सपा. सहावहै<>सहिर्यावहि<>सहिषीमहि इति पाभे.।

g) सपा. तै ६,२,८,१ अभिभवेम इति पाभे.।

h) उपु१। पाभे. पृ ११७४ *d* द्र.। i) मपु१।

j) सपा. ऋ १०,१४८,१ मनुयाम इति पाभे.।

k) सपा. ऋ ९, ४१, २ ऋग्रा ९, ४१ सास्तुंगः इति पाभे.।

l) पाभे. पृ १४८६ *x* द्र.।

m) सपा. स°<>सा° इति पाभे.।

n) सासहे (उपु१) इति शोधः।

o) सासहै इदं सपत्नीषु. साम(ह>)हीषु यूलम् आवपम् इत्यधिद्वयक्षरोऽर्धंशोधः।

p) प्रत्ययात् पूर्वमुदात्तम् उसं. (पा ६,१,१९०)।

q) सपा. सासुहत् <> सासाहत् <> सासह <>सासाह्य इति पाभे.।

r) सपा. कौ २,९१० सासहिः इति, माश्री ६,२,२,११ ?सासहि इति च पाभे.। s) पाठ. सासह।

t) = सपा. बौश्री ७,१३ : २५। मै १,३, १२ आपश्री १२,२२,५ अयपाधे इति, ऋ २,८,६; ९,३५, १ शौ ७, ९८,१ अभिःयाम इति, ऋग्रा ३,१,७ शौव २, १०१ अभिष्याम इति च पाभे.।

२, ३०४[a]; जै ३, ६, ११[a]; ?ससहे[b] शौ २,५,३[a]; पै २. ७, ४[c]; सासह ऋ ५. २५. ६. मै ४.११,१; काठ २,१५; सासह ऋ ८,८६,५; सासुह[d] शौ १९. ३४, ५; पै ११, ३, ५; ससाह पै ७, १२, २; साक्षि ऋ १०, ४९,१; †साक्षाम ऋ ७,९८,४; शौ २०,८७,४,साक्षीय शौ १९. ३२,१०; पै ७,१२,८; १२, ४, १०; १९ ४२,४; ‡सहिषीवहि[e] शौ १९ ३२,५,पै१२,४ ५; सहिषीमहि[e] शौ ३,६,४; पै ३, ३, ५; साहिषीमहि ऋ ८, ४०,१; असहिष्ट ऋ ७,९८,५; शौ २०, ८७,५†.

?साक्षे[f] शौ २,२७,५.

?साक्ष्ये[f] पै २,१६,३.

मीक्षते[g] तै २, २, ३, ४¶;

सीक्षन्त[h] ऋ ७,६०,११.

सावहीति पै १३,१४,१२.

सह्[i]- सहः ऋ १, १७४,८[j]; १०, ४९,८[k].

१सह, हा[l]- -हम् पै ६, २२. १०; -हानाम् ऋ १०,६,५[m]; -हान् पै १५, २१, १२[?]; -हासः ऋ ७, ३४, २४.

सहिष्ठ- -०ष्ठ ऋ ६,१८,४.

सहीयस्- -यसः ऋ १, १७१, ६; ४. ५५, १; मै ४, ९, १७; -यसा ऋ ८, ३६, ५; १०, १४५, ६[n]; खि १, १, १; पै २, २५, ३; २०, ३७, ५. ४६, ३; -यसि ऋ ५. ७९, [२;३]; †कौ २,१०९१;१०९२; -यसे ऋ १, ७१, ४[o]; मै २. १३,१७; ३,१२, १४; -यांसम् शौ १७, १, १-५; पै १८,३०, १-३; -यान् ऋ १,६१,७;१०, १७६, ४; तै ३, ५. ११. १†, मै ४,१०,४†; काठ १५,१२†; ३९, ११; शौ ४, ३२, ४‡[p], ५, २०, १०; २० ३५, ७†; पै ४,३२,४‡[p]; ९,२४,१०.

सहीयसी- -सी शौ १०,५, ४३; पै १, ६१, २; १६,१३२, ९; -सीः शौ ८. ७, ११; पै १६. १३, १; -सीम् शौ ३. १८, ६‡[q].

सहुम- -हमः ऋ १, १२०, ४; १०,१२१,१; -हसे ऋ १०, ११५,६; पै १,३५,४[q]; -हमान् पै १, ३४, ४[q].

२सह[r]- > †१स(ह >)हा-वत्- -वान् ऋ १, १७५, २; [३ (९, ४१,२)]; कौ २,७८३;७८४.

†स(ह >)हा-वत्- -वा ऋ ३. ४९,३; ६, १४, ५;१८,२; ७,४५,३[s], मै ४,१४, ६[s]; काठ ८, १७[s]; -वानम् ऋ १०, १७८, १[t].

३सह[u]- > २स(ह >)हा-वत्- -वान् ऋ ९, ९०, ३; १०,८३, ४[p]; मै ४, १२ ३†[n]; कौ २, ७५९.

सहत्- -हत् पै २, ५५, १; -हद् पै ८. १८, ११; -हन्तः ऋ ५, ८७,५; -हन्तम् ऋ ५,२३, १; ८, ४६,२०; तै १,३, १४, ६†; -हन्ता ऋ ८,४०,१.

सहन्ती- -न्ती ऋ ७, ५६,५. -न्त्या पै ६, ८, २.

†सहध्यै ऋ ६, १,१; ७, ३१,१२; मै ४, १३, ६; काठ १८, २०; कौ २, ११४५; तै ४,२९,९.

---

[a]) सपा. ससाहे (आश्रौ ६, ३, १ प्रमृ. च) <> ?ससहे इति पाभे.।

[b]) तु. पाभे., RW. च; वैतु शंपा.सात स्वराभावः इति?।

[c]) °सा° इति शोधः (तु. पृ २४५३ c)।

[d]) सासहे इति WI. RW.। [e]) पाभे. पृ ३३४६ /द.।

[f]) सनि √मिमक्ष> नैप्र. √साक्ष> [लिङ उपु१] साक्षिय इति शोधः (तु छन्दः, पै. मूको: वैतु सा. लेटि इति?)। सस्थ. तुया>त्वया इत्यपि शोधः।

[g]) सनि ईत्वम् उसं. (पा ७,४,५५)।

[h]) तु. वें. GW.; वैतु. सा. <√सच इति।

[i]) कर्तरि क्विप् प्र.।

[j]) तु. पृ ६२६ g. वैतु वें. सा. क्रिप.।

[k]) तु. पृ २२४१ p; वैतु. अन्ये <सुहस- इति।

[l]) विप.। कर्तरि अच् प्र.।

[m]) नाप. (अभिमातृ- [देव-])।

[n]) सपा. °यसा <> °यसीम् इति पाभे.। ग च साधुतर इति ORN.।

[o]) छन्दस्तः °ह्य° इति ORN. AVM.।

[p]) सपा. सहीयान् <> सहायान् इति पाभे.।

[q]) सपा. कौसू ७८, १० प्रभृ. सहीयसे, सहीयान् इति पाभे.। [r]) भाप.। धर्नर्थे कः प्र.।

[s]) = सपा. माश १३, ४, २,१० आश्रौ ३. ७, १४; १०,६,९। तैत्रा २, ८, ६,१ सहाय इति पाभे.।

[t]) = सपा. ऐब्रा ४, २० या १०, २८। कौ १, ३३२ प्रमृ. सहोदानम् इति पाभे.।

[u]) = २सह-। भावे अच् प्र.।

१,५५,७; २,४, ९§; ३, १७,
५; २२,५; २४,१७; २९, १४;
३०,१२; ४२,२; ४, ३, १; शौ
२.१७,२[२]; ३, ५, ४; ४, ३१,
६†;३२, १†; ३६, ८; ६, ४,
१[a]; १२५,२†; ८, ७, ५; १०,
५,१-६; ११, ८, १५; ९, १३;
१२,६,१; १३, ४, १२; ५, ७;
८, ५; ६; १८, ४, ५३; १९,
३७,१;२; ५२, २; †२०, १५,
६; ६१, ५; ६२, ९; ६७, ६;
१०९,३; १४१, ३; पै १, ३०,
२;३; ५४,२; ३; २, २४, १;
४४,४; ४५, ४[२]; ५५, १; ३,
१३,४; २३, १?; ४, १२, ६†;
३२,१; ९, २०,८; ११, ५, ४;
८; १२,७,९[२], १५, १,८; ११,
६†; १३,७; २३,१२; १६,१२,
५;३४,३;४;८३,३; १२७,१-५;
१४१,१; १९, ३१,३; २०, ७,
४[b]; –हसः ऋ १, १२७, [१;८,
७१,११]; १४१, १; १४३, १;
२,७,६; ३, ११, ४; १४, १;
२८,३; ५,११, ६; ३१, ३; ६,
५-६,१;१२,१; ४९,२; ७, ५६,
१९; ८, ६०, १३; ९, ७१, ४;
१०,४५,५; ११५,७; १५३,२;
१७६,४; †मा ११, ७०; १२,
२२;१५,२८;४७; †का १२,७,
५; १३,२,५; १६, ५,९; २९;
†तै ३,५,११,१; ४,१,९,२; २,
२,३; ४,४,३; ८; १२, ५§; मै
†२, ७,७,९;१३,७;८; ३, १६,
४;[४,१०,४; १४, १८; †काठ
१५, १२; १६, ७; ९; २२,
१४[१]§; २६, ११; ३९, १४;
१५; †कौ १, १२०; ४६५; २,
२५८; ९०५; ११६३; †जै ३,
२२,५; ४, ६, ३; १४, ७; शौ
९,५,१३; †२०,६७,३;९३, ५;
पै १५,२,४; १६, ९८,३; १९,
२३,१;३; –ᵒ†हसः ऋ ३.२४,
[३; ५.४,८; ८, १९, २५]; ८,
७५, ३; १०, ११,५; १४२,१;
तै २, ६, ११, १; मै ४,११,६,
काठ ७, १७; शौ १८,१, २४;
–†ᵒहसः ऋ १, २६,१०; ४०,
२; ५८, [८; ४,२, २; ६,५०,
९]; ७४, ५; ७९, [४; ७,१५,
११], १४१ १०; ३,१,८; १४,
४; ६; १६, ५; १८,४; २५,५;
२८,५, ४,११,६;५,३,१;६; ९;
४,६; ६, १, [१०; १३,४]; ४,
१;५,५; ११, ६; १३, ५; ६;
१५,३;१८,११; २०, १; २१,
११; ७, १, २१; २२; ३, ८;
[७-८,७]; १६,४; ८; १९, ७;
१२;६०,२;८४,५; १०,५०, ६;
मा १५, ३५; का १६, ५, १७;
तै ४,३,१३,३; ४,४, ५; मै २,
१३, ८; ४, १३, ६; काठ ६,
१०; १८, २०; ३९, १५; कौ
१,९९; २,९००; ९०३, ९११;
९६७; जै १, ११, ३; ४,
१४-१५, ४; २५, ५; शौ २०
१०३,३; –हसा ऋ १, २१, ९;
५०,१३[c]; ५१, १०, ८०, १०;
९६,१;९८,२; १२७, ९; १०;
२,१७,१; ४,१८, ८; २८, २;
५०,१; ५,१,८; ३, १०;८, ५;
१२,२; ६,५,६;४४, २२; ४८,
५; ६०, १; ६६,९; ७, १८,
१३;६०,१०; ८४,५; १०,४९,
८; ६१, ९; ८३, १; १०३, ७;
१०८,९; मा १५.२;१७,३९†;
१८, ७३; का १६, १,२; १८,
४, ७†; २०, ५,६; तै १, ५,
१, १¶; ११, १†; ३, २, ८,
५; ४, १,११,३; २, ११, १†;
३,१२,१; ६,४,२†; ५, ३, ५,
१¶; †मै २, ८, ७¶; १०, ४;
१३, ११; ४, १०, ३; ५; ६;
१२, ३§; ५; †काठ ४, १५;
१६; ५, २§; ९, १९; १७,
६§; १८, ५; २०, १५; २१,
२§; ३२, २§; ४०, ३; क
२६, ५; २८, ५†; ३१, १७;
कौ २, १२०५†; जै १, १३,
६‡![d]; ४८, १०‡![e]; शौ २,
२९,३; ४, ३२, १†; ३६, ३;
४; ५,२०, ३; ६, ७२, १; ७,
३६,१; १९,१३, ७†; ५२, २;
२०,८८,१†; पै १, ३०, २; ३,
२७, ४, ४, १२, ६‡![e]; १८,
६[f]; ३२,१, ६,८,२; ७,४,७†;
९,२४, ४; १६, ४४, ७[f]; १९,
१७,१२; २७, १४; ३७, १०;
२०,८,९; –हमे ऋ १, १६, ६;
३,५१,४; ४,२०,६; ६, १, १;
३८,५; ७, ९८, ३; १०४, ३;
१०, ७३, १; मा ७, ३०; १३,
३५; २१, ४०; २२, ३१; ३३,
६४†; का ७, १२, १; १४, ३,
९; २३.४, १२; २४, १८, १;
३२. ५. १०†; मै १, ३, १६;

a) पाभे. पृ २७२० *f* द्र.। b) पाभे. पृ २७२० *h* द्र.।
c) पाभे. पृ १४६५ *n* द्र.।
d) पाठः? ᵒसः इति शोधः (तु. यक. ऋ १०,१५३,२ कौ १,१२० इति, ऋ १,१२७,१ कौ १,४६५ इति च)।
e) सपा. ऋ १०, ८४, ६ शौ ४, ३१, ६ सहज्राः इति पाभे.।
f) पाभे. पृ २३९९ *c* द्र.।

२०†; ८,८; ३, ११, २; १२, १३; ४,१३, ६†; काठ ४, ७; ८†;३८, २०†; ४०, ९; क ३, ५;६†; शौ ८,४,२†;१९, ३७, ३; २०,८७,२†; पै १,५४, ४; १६,९.२†; १९,२३,१; २५,६; –†हांसि ऋ ४,२२,९; ६. ६६, ९; ७, ३१, ७; १०, ४४, १; खि ३.९,१; तै ४, १, ११, ३; काठ २०, १५; शौ २०, ९४, १; –होभिः ऋ १, ६२, १०; ६,६,६; १९,१; ७,६, ५; १०, ४६,९; ५६, ५; ११६, ६; खि ४,९,७; मा ७,३९†;८,५९; का ७,२१,१†; ९,७,८; तै १, ४, २१,१†; मै १,३,२५†; २. ७, ८‡[a]; ४,१४,६; काठ ४, ८†; ‡[a]१३, ८; ९; ३८,१२; क ३, ६†; शौ ७,२६,१; २; पै १३. ९,११; १५, २, ३[b]; २०, १४, १०.

सहमा-वन्– -०वन् ऋ ५,२०, ४; १०,२१,४;–†०वन् ऋ १, ९१,२३;१८९,५. ३,१,२२; ६, १५,[१२;७,४,९];७,१,२४,४, ६; १९, ७; ४३, ५; १०, ९३, ११; ११५, ८; मा ३४, २३; का ३३,१, १७; तै १, ६, १२, ६; मै ४, १२, ३![c]; शौ २०, १७,७; –वान्[d] मै ४,९,१७.

सहसिन्– -०सिन् ऋ ४,११,१; तै ४,३,१३,१†.

सहस्-कृत्– -कृतम्[e] मा ३,१८; का ३,३,९; मै १,५,२.

सहस्-कृत– -०त ऋ ८,४३,१६; जै ३,४६,३; –०त ऋ १,४५. ९; ३, २७, १०; ५. ८,१; ६, १६,३७; ८,४३,२८; ४४,११; मै ४, ११, २; काठ ४०, १४; कौ २, ५२१‡[f]; ८५३‡; १०५५; जै ३, ४०, १७‡[f]; ५४,१; –†तः ऋ ८, ३, ४; मा ३३, ८३; का ३२, ६, १४; कौ २,९५८; जै ४,१०,७; शौ २०, १०४,२;–तम् ऋ ८,९९,८; शौ ६.३९,१[g]; –†ेन ऋ १०,८३. १; शौ ४,३२,१; पै ४, ३२,१

†सहस्-तम– -मा ऋ ६, ६०, १; तै ४,२,११, १; मै ४, १०, ५; काठ ४,१५.

सहस्यं,स्या[h]– -†०स्य ऋ १, १४७, ५; २,२,११; ५,२२,४; ७, १, ५; १६, ८; १०, १,७; ८७,२२; मा ११, २६; का १२, २,१५; तै १, ५, ६, ४, ४,१, २,५; मै २,७,२; काठ १६, २; ३८,१२; शौ ७, ७४, १; ८,३, २२; पै १६,८,२; १९, २७,३; –स्यः मा १४, २७; का १५, ८,५; तै १, ४, १४, १; ४,४, ११,१; मै २ ८,१२; काठ १७, १०; ३५, ९; क २६, ९; ४८, १०; –स्यम् ऋ ७, ४२, ६; मै ३,१६,४[i]; पै १५.१, ५[i]; –स्या तै २, ३, १३, १; मै २, ३,१[i]; काठ ११, ११[i]; –स्याय मा ७, ३०; २२, ३१; का ७, १२, १; २४, १८,१; मै १, ३, १६; ३, १२,१३; काठ ४, ७; क ३,५; –स्येन ऋ ७, ५५, ७; शौ ४, ५,१†; पै ४, ६,१†; १९,२३, २; –स्यैः ऋ ५,२९,९.

सहस्-वत्– -०वः ऋ १, १८९,४; ३, १४, २; ४; ५, ९, [७; २३,२]; ७,४, ४; ८,४३, ३३; तै १, ३,१४, ७†; –वत् ऋ १,६,८[j], तै ४, ४, १२, २; ७,१५,४; मै ३,१६,४,५; काठ २२, १४; १५; शौ ४,२७,५, †२०, ४०, २; ७०, ४; पै ४, ३५,७; १५.१,५; १९, ८, ७[g]; –†वतः ऋ १,९७,५; २, १३, ११; शौ ४,३३,५; पै ४, ३९, ५; –वता[k] ऋ १०, ८३,१; शौ ४,३२,१†; –†वते ऋ १,१२७, १०; ५,७, [१,८, १०२,७]; मा १५, २९; का १६, ५, १०; तै २,६,११,४; ४,४,४,४; मै २, १३, १७S; ३, १२, १४S; ४, ११, १; काठ २, १५; कौ १,

[a]) पाभे. पृ २७५१ l द्र.।

[b]) सपा. तै ४,४,१२,५ मै ३, १६, ४ मुमृगिः इति, काठ २२,१४ मुमृता इति च पाभे.।

[c]) मु° इति पाठः? यनि. शोध. (तु. सपा. ऋ७, १९,७)।

[d]) सपा. मा ३९, ७ का ३९, ५,१ शुभा ३, १२१ सामदान् इति, मैभा ४,१५,१ ?सहमदान>समदान् इति शोधः (तु. WSIII. AVL.) इति, आपश्री १७,९, १ प्रभृ. सदान् इति च पाभे.। [e]) पाभे. पृ १५८३ d द्र.।

[f]) सपा. ऋ ८,९८,१२ शतक्रतो इति पाभे.।

[g]) सपा. सहस्कृतम् <> सहस्वत् इति पाभे।

[h]) वि., नाप. (मास-विशेष- [पौष-])। मत्वर्थे भवार्थे च यत् प्र.।

[i]) = सपा. माश्री ४, १२, २। तै ४, ४, ११, १ काठ २२,१४ सहस्यिषम् इति पाभे.।

[j]) वा. किवि.। [k]) पाभे. पृ ११८९ g द्र.।

२१; २, २१६; जै १, ३, १; ३,२४,१२; –०वन् पै १९,५०, ११; –वन्तः[a] मा ३, १८; का ३,३,९; मै १,५,२; –वन्तम्[b] मै ४, ७, ३; –‡वन्तौ[c] शौ १९, ३२, ५; पै १२, ४, ५; –वान् ऋ ६,५,६; २२,१; १०, १०३, ५; मा १७, ३८†; का १८, ४, ५†; तै ४,६,४,२†; मै २,१०, ४†; ४, ७, ३; १४, १२; काठ ४, १४; १८, ५†; ३९, ११; क २८, ५†; कौ २, १२०३†; शौ २,४,६; ८,५,२; ९,२,१५; ११, १,६; १९,१३, ५†; ३२, ५‡[d]; १०; ३४,४; २०,३६,१†; पै १,६९,२; ४,१८,६; ५, २३, १![e]; ७,४,५†; ८, ७,६[2]; ११, ३,४; ५, ३; १२.४,५‡[d]; १०; १५, १२,९; १६, २७,२; २८, ६[f]; ७७,५; ८९, ६; १७, १२, ७; १९,२३,१.

सहस्वती– -०ति ऋ १०, १४५,२[g]; शौ ३, १८, २‡[g]; पै ४,१३, ४;६; ६ ८,२; –तो ऋ १०,१४५,५[c], तै ४, ४,१२,३; मै ३,१६,४, काठ २२,१४; शौ ३,१८,५†[c]; पै ८,२,११![h]; १५, १,५[i]; ९; २०, १९, ८; –तीम् शौ २, २५, १; ८,२, ६; पै ४, १३, १; ७, १२, ७‡[g]; १६, ३, ६.

‡सहो-जा– -जाः ऋ १,५८,१; १०, १०३, ५[j]; मा १७, ३७[j]; का १८. ४,५[j]; तै ४, ६, ४, २[j]; क २८, ५[j]; कौ २, १२०३[j].

सहो-जित्– -‡जित्[j] मे २,१०, ४; काठ १८, ५; शौ १९. १३, ५; पै ७, ४, ५; –जितम् शौ १७,१,१-५; पै १८, ३०, १-३.

सहो-दा– -दाः ऋ १, १७१, ५; १७४,१; १०; पै २,४४,४; –†दान् ऋ ३,३४,[(१,७९,८) ८]; ४७, [५; ६, १९, ११]; ६,१७, १३; मा ७, ३६; का ७, १८, १; तै १, ४, १७, १; मै १, ३, २१; काठ ४, ८; क ३, ६; शौ २०, ११, ८; –दे काठ ३,१०; क २,१७.

सहो-भरि– -रिः ऋ ५,४४,३.

सहो-वन्– -‡वानम्[k] कौ १, ३३२; जै १, ३५, १; शौ ७, ९०,१.

सहो-वृध्– -वृधम् ऋ १, ३६, २; ३, १०, [९ (४, ८, १; ८, १०२, १७)].

सहसान,ना[l]– -नः ऋ २, १०,६; ४,१७,३; –नम् ऋ ५, २५,९; ७, ७, १; जै ४, २८, ४†; –ना पै ५,१,७[m]; –ने ऋ १, १८९,८.

‡सहुरि[n]– -रिः ऋ २, २१,३; ४, ३८,७; ७,५८,४; १०, ८३, ४; ९२, ८; मै ४, १२, ३; शौ ४,३२,४; पै ४, ३२, ४; –रिम् ऋ ८,४६, २०; –री ऋ ६, ६०, १; तै ४,२,११, १; मै ४, १०, ५; काठ ४, १५; –०रे ऋ ४, २२,९; १०,८३, ६; ८४,२;५; शौ ४,३१,२; ५; ३२,६; पै ४, १२,२;५; ३२,६.

सह्यु– -ह्योः ऋ ६,१८,१२.

साढ्– -ढः शौ ५,३०,९[o].

साढा (ढ-अ) मित्र[p]– -त्रम् पै १०,४,१२[q].

साळ्ह– -ळ्हा ऋ ७,५६,२३.

साढ्यै[r] मै १, ६,३१¶.

साढ्वा मै ३,८,५[1].

सासहान[s]– -नः ऋ १, १३१, ४; शौ ३,६,४, २०,७५, २; पै ३, ३,५; ५, १, ६; ६,८, ३; २०, ५६,१०; –नम् शौ १७, १, १-५; पै १८,३०,१-३.

सासहि[s]– -हये मै २,१३, १७; ३,

a) पामे. पृ २५८३ *g* द्र. ।

b) पामे. पृ २७६४ *e* द्र. ।

c) सपा. सुहस्वन्तौ <>सुहस्वती इति पामे. ।

d) पामे. पृ ३३४८ *g* द्र. ।

e) सपा. शौ ४,१७,१ सुर्वस्मै इति पामे. ।

f) पामे. पृ ८७३ *n* द्र. ।

g) सपा. °वति <> °वतीम् इति पामे. ।

h) °वतीम् इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. पृ ५८५ *f*) ।

i) पामे. पृ २५८३ *h* द्र. ।

j) सपा. °जाः <> °जित् इति पामे. ।

k) पामे. पृ ३३४७ *t* द्र. ।

l) व्यु. प्रकारः पृ १७२३ *f* द्र. ।

m) पामे. पृ ३३४८ *h* द्र. ।

n) व्यु. पृ १३६५ *l* द्र. ।

o) पामे. पृ १८५४ *n* द्र. । p) विप. (राष्ट्र-) । बस. ।

q) पृ ३८३ सस्थ. अमित्रम् इति नेष्टम् ।

r) ध्यैन् प्र. उसं. [पा ३, ४,९ (तु. MW. प्रमृ.; वैतु. WSR. < साढि- [आप.] इति, पाका [६, ३,११३] त्त्वा > ध्यै इति च ?)] ।

s) पवा. सस° ।

१२, १४; -हिः ऋ १,१००,३; १०२,९; १७१,६; २, २२, ३; २३, ११; ३, १६, ४; ३७, ६; ८,१२,९; ९,४, ८; १०,१३३, ४; १४५, ५[a]; †कौ २,४०४; ८३७; ११०‡[b]; जै ३, ३१, २४†; ४६, १७‡[b]; शौ ३.१८, ५†; १९,५२,२; २०, १९,६†; पै १,३०,२; ३, ९,२; ३६,६†; ६, ८, २, -हिम् ऋ १, १०२, १; ८,१५,४; ६१,३; १२; ७०, ४; मा १२,७६; ३३.२९†; का १२,७,११; ३२,२,१२†; तै ४, १, १०, २; मै २, ७, ७; १३, १३; काठ १६,७; ४०, ३; †कौ १,२८३; २, ३३०; ५०६; †जै १,४३,३; ३,२०,१४; २९, ५; शौ ३, २१, ३; †२०, ६१, १; ९२,१९; पै ३,१२,३.

सासह्वी- -ह्वीः,-ह्वीषु पै १,६०,२

सासह्वस्[c]- -ह्वांसः ऋ ७, ९२,४; -†ह्वांसम् ऋ ८,१६,१०; ४६, १६, जै ४,५,३; शौ २०, ४६, १; -ह्वान् ऋ १, १००, ५; ९, ११०, १२, मा ३९, ७[d]; का ३९, ५,१[d]; काठ ३९,११.

†साह्वत्[e]- -ह्वन् ऋ ६,७३,२; काठ ४.१६; शौ २०,९०,२.

†साह्वस्[e]- -ह्वांसः ऋ ९, ४१, [(१, १७५, ३) २][f]; -ह्वान् ऋ १,५८,५; २,२०,६; ३, ११,६; ४, २१,२; ६,६८,७; ७,१२,२; ९, ९०,३; कौ २, ६५५; ७५९; ९०८; जै ३,५४,५; ४, १५,२.

सीक्षत्- -क्षन्तः ऋ ६,१४,३.

सीक्षमाण- णः तै २, २, ३, ४¶;

सेहान,ना- -नः ऋ ८.३६,[१-६][g]; -नायाः ऋ १०, १५९, २; पै २,४१,२.

सह्- √सह् द्र.

१सह[h] ऋ १,२३,१७; २४; ३८, ६; ४८,१[२]; ५०, १३; ११७,१३; १४३, १; ३, ५८, ६; ६०, ४; ५; ४, ४०,३; ५,५३, २; १४; ६२,१; ६; ७५,६, ७८,८[i]; ६, २८, ३; ६०,१३; ७२,२; ७५, ७, ७, ३१, ८; ३५, ११; ६४, ३; ६६,९; ८३,६; ८,१, ३२; ५,३४; ७, ३२[j]; २६, ७; २९, ८; ७६,१०; १०२, २; ९,३७, ४; ८५, १; ९८, ७; १०, १७, १४; ३९, ११; ४३, ९, ४५, ११; ६५, १३; १४; ८४, ६; ८५,२८[k]; ३८[२]; ३९; ८८, ५; ९३, ९[l], ९७, २२; १०२, ६; १०७, २; ११३, ३; ११५, ७; १२१,४; १३६, ७; १५७, २; १६२,२; १७२,१,१९१,३; खि १,२,५; २,६,७; ३,१०,५;१६, ५;६; ४,७[२],११;८,४;५,५,२[l]; १५,१३; खिसा ३६,९[l]; मा ३, १३,४७,५७,५.६;३९;६,२४†; ८, २८[२]; ३७; ३९†; ९,१५†; ११, १५; ४०; ५३; १२, १०; २८;४१, ९६;१०३; २०,२५[l]; २६; २३, ३३; ४३; २५,१२†; ४६†; २९, ८; ४४†; ५३; ३६, १; ३८,२७[१m]; ४०, ११;१४; का ३, ३,३; ५, ४; ८, १; ५, २, ४; ९,६;६,६६,३†;८,११, २; १४, १; ९, ५, १[२]; १०, ३, ८†; ११, २,४[n]; १२, २, ४; ४,३; ५, ४; १३, १, ११; २,११†;३, १२; ६, २३†; ८, २; २२,२,२[२]; ३; २५, ७, १; ८,५; †२७, १०, ३; १५, १; ३१,१,८; ३६, १, १; ३८, ६, २[१m]; ४०,१, ११; १४; तै १, १,४,२;१०,२†;१४,१†, २,४, २; ११,२; ३,२,१; ८, २[२]; ४, ३०,१†; ५, ३, ३; ४, ४, ५, २†; ¶९,२, ५; ६, ५, १; ८, २; ७,५,१;२¶; ४¶; ८, ३†; ८,३,१; ६,१; ¶२,२,१, ३,४; ४,१,२; ५,१,६,६,७, १९;२[५]; ३,१,४,३; ६,१; २[५]; ८, ३[५]; २,३,१; ६,२; ८,४;५; ¶४,३,

a) पामे. पृ ३३४८ c द्र. ।
b) पामे. पृ ३३४६ r द्र. ।
c) स्व° पा. । d) पामे. पृ ३३५० d द्र. ।
e) पा. स° । f) पामे. पृ ३३४६ k द्र. ।
g) पृ ३२८४ g द्र. ।
h) √स(घ >)ह (°=√सघ्, √सह् [वृ]) 'संगमे' > भावे 'सह- > सहा [तृ१] > यनि. निष्पन्नं सत् 'संगम्यपूर्वकम्' इत्यभिप्रायं किवि. (वैतु. भवा. धा. 'सहने' इति, PW, GW, MW, WAG [१,११७ a, २१८, २११ a] प्रभृ समू वा स्मसु- वा > स- + धा [> घ] इति प्र. ?) ।
i) = सपा. माश १४,९,४,२२ आपमं २, ११, १६ प्रभृ. । शौ १,११,६ साकम् इति पामे. ।
j) ह इत्यनेन समस्तम् । k) पामे. पृ १८९३ l द्र. ।
l) पामे. पृ २३९१ j द्र. ।
m) = सपा. माश १४, ३,१,३१ तैआ ४, २१, १ । वैताश्रौ १४,१ च इति पामे. । n) सह ओजसा > सपा. मा १०,४ सहौजसः इति पामे. । तु. पृ १८० d ।

१; ९,७; ५, ६, २; ४,१,२,२; ४,१;५, २; ८, ४†; २, १, ३; २,४†;३,४; ६,५†; ७,१;६,६, ३†; ५,१,२,४;५, २; ११, ३; २, २, ५¶; ३, ३[२]¶; ११, १; १२, २; ४, ७, २; ५, ९, ३; ६,१,४; ¶६.१.१,४; ७, ८S; ९, ५; २, ४,१; ३, २, ३[२]; ५[२]S;३,२; ८, ४[२]S; ४, ७-८, ३[२];१०,२[२]; ५, ३,१[२]; ¶७,१, ६,२-४; ६;७; ७, २S; ४, ५, ४[२]; १९, १S[a]; मै १, १, २; ५; २,६; ७; १३; १४; १६; ३, १२[२]; ¶४, ६-८; १०[२]; १३[२]; १५; ५, १†; ५¶; ८¶; ६,१[२]; ७,१; २¶; ३¶; ४[२]; ¶८,२[२]; ७;८[२]; ९[२];९, ८[२]¶; १०,४; १९¶; २०[२]; ११, २†; ७¶; ८[२]¶; २,१, ४¶;२,६†; ४,२[२]¶; ¶६,१; ६; ७,२; ८-१०; १४; १०,६;१३,१;२३†; ३, ¶२, १; २; ३[२]; ३, ९; ¶६, ८[२]; ९[२]; ७, १०¶; ८, ५¶; ९,१; १०, १; १२, २; २०[a]; १६, २; ३†; ४, १, ५; ७¶; २,५; ८[६]; १३[२]¶; ¶३, १[२]; २; ८;४,६¶; ५,८[२]¶; ९; ६, ३[२]; ७[४]¶; ¶८, ३; ५; १०; ९, ७, ११; १२; १३[२]; १२,१,१४, ११†; काठ १, ४; २,८;११; ३, १[२]; ६[२]; ४, ४[२]; १३[२];†;५,२[२]; ६,१; ७,९†, ७, ४¶;८¶; ९¶,१२[२]; १३[५]; ८, ४[२]¶;६¶; ७¶; १८[२]; १५¶;

२, १[२]¶; ३¶; ४[२], ७; १५¶; ¶१०, २; ४; ७; ११, २¶· ¶१२,७; १२[२]; १३, १२[२]¶; १४†; ¶१४ ६[२]; ८; १५,१¶; १६,१; ५; ८; ९†; १०; १४; १९, २; ११; १२; २०, ६¶; २१,२[२]¶; २२, १२; २३,६¶; २४,५¶;२५,९; २६,२[२]; ९[२]¶; २७,४[४]¶,७;८;¶२८,२[४];३,६; १०; ¶२९,५; १०[२];३०,५[२]¶; ८; ३१.३; ५¶; ३२,२[२];¶;४; ७¶; ३५,३; ४†; १०[१०]; ३६, १३¶;१४[२];१५¶; ३७,९,३८, १४; ३९,२; ४०,१†;३[२]; ४४, ८[a]; ४६,१†; २;५०,५,६; क १,४; २,२;५;८[२];१३[२]; ३,३[२]; १२¶;¶४,५;६;८†,५,३¶; ६, २[२];९[२]¶;¶७,२; ४, ८,२,३¶; ४[२];६¶;७[२]; १०; २५, १; ५; २९,८;३१,१;२; ८¶; १७[२]¶, ३६,३¶; ३७,६¶; ४०,२,५[२]; ४१, ७[२]¶; ४२, ४[४]¶; ¶४३, २[४]; ३; ६; ८; ४५, ६¶; ४६, ३[२]¶, ४७, ३; ५¶, ४८, ५†; १२[२]; †क्रौ १, ९०S; ४४३; ५५२; ५६१; २, ३३८; ४१९; ४६१;६४५; ६७९; १०३१ †जै १,९, १०S; ४६, ७; ५६, ४; ५७,१०; ३, २८, १०; ३२,९; ३४,१९; ५३, ३; ५६, ७; शौ १,१,२; ४,२†; २.७, ५; १०, २[२], ३०, ५; ३६, १!; ३, ४, १; ५, ३; १२, ७; ९; १३, ५; ३०, ६[२]; ४, २१, २†;

३१, ६, ३८, ५; ६; ७; ५, ६, ११-१४; २१, ८; २२, १०; १२[२]; २९, २; ३; ३०, ६; ६, ५९, २[b]; ६४, २†; ११९, २[२]; १३२, ९-५; ७, ३७, १; ६२,७; ६७, ३; ८७, २; ९४, २†; ११०, १; ८, १, १; ११; ८, २१; ९, १, १५; ३, १४; २३; १०, ५, ४७; ६,२; २२; २३[२]; २४[२]; २५; २६[२]; २७[२]; २८;३०[c]; ७,५; १०,१३; १५; ११, १, १; ७; २२[२]; ७, २०; ८, १९; २०; ९, ८; ११; २०; २४; १०, ३०; ११, ५; १२, १; २;५; ६; १२, १,३९; ५९; ३,१०; १५; १७; ३२[d]; ३९[२]; ५५-६०; ४, २४; १३, १,१५; ३, ५; ६,७; १४, १,४८,†२, १[२]; २; १७,१, २४†; १८, २, ५९‡[e];६०‡[e]; ३,५६†;१९,६, ४‡[f],८,२; ११,२†; १७, ९![g]; ३०,५;३१,७; ९; ३६,१; ४०, १; ४३, १-८; ५८, ६; †२०, १७,९, ४२, ३; ६३, १; ९६, १२; १२४, ४; १३१, १४S; पै १, ६,२; ३३, २†; ४१, ३; ५३,५†; १००,१; १०९,६; २, ३, २[२]; १७,२; २७,१;३, १,१; ४, ५; १३,३; १४,७; २०, ६; ३८,७,४, १,६†; २,७; ३, ६; ११, २; १२, ६†; ५, १, ५; ११,९[२]; १६,१; १९, ६[२]; २८, ६!; ८[२]!; ९; ३८, ७†; ६, ४,११; ७, ८; १२, ७; १७,

a) पाभे. पृ ९६३ *d* द्र.।

b) सस्थ. ?देवीः > देवैः इति शोधः (तु. B.; वैतु. सा. सह्-देवी- > -वी इति कृत्वा व्यप. [ओषधि-] इति, ?W. अरुन्धत्याः विप. इति ?)।

c) पाभे. पृ ३३५२ *m* द्र.।

d) सस्थ. ?देवीः > देवीभिः इत्यप्यक्षरशः शोधः।

e) सपा. ऋ १०,१८,९ अस्मे इति पाभे.।

f) पाभे. पृ २३४८ *h* द्र.। g) शोधः पृ २१५८ *j* द्र.।

६‡[a]; ७, ३, ४; ५, २; ८; ९; १६, ९![b]; १८, ४; ८, १०, १०; ११,११; १५, १२; ९, ४, १[४];४,५[३],६[५]; ७[२];१०; ५,४‡[c]; १३, ६; २२, ७; ८; १३; १४; १८; २३,५; ६;१०; ११; १३-१६; २५,१५; १०, १,१०; ४, ६; ५,७; ९, ६, १२[३]; १०, २; १३,१,१०; ११[२]; ५, २०; ८, १२†; ९,४; ११, २३; १४, १, १३; १५, २, ६; १०, ७†; १२, ७; १५, ६; १८, ७; १९, ३-५; ८; २२, १०; १६, १-२, १; ३०,११;३३,५;४०,१;४१, ३; ४२, २; ४४,५[२]; ६;७,४५, २[२]; ५०, ८; ७५,९[d]; ८२, ८; ८३, १; १०; ८४, ६; ८८, १; ८९,१; ७; ९०, ९[२]; १०८,४; १०९,५; १५२,१०; १५४,१०; १५५, ४; १७,४,१०; ६-७, ७; १२, ७; १८,४; ३६, ९[e]; १०; ३७, ५;७; ३९,२; ९[२]; ४१,२[f]; ५-१०; १८, ५,७; †७, १; २; १६, ५; २५, ५; १९, †७, ३; ४;१३,१७; १४,११[g]; २९, ८; ३१, ८; ३३,२; ३८,६;४८,१३; १८[२]; ५०,२; ३;५१,१७[२];२०, १५,२![h]; १७,४; २१,९†; २४. १०;३२,३;४७,६;५४,४.

सह्-क(ण्ठक>)ण्ठिका- -का शौ १०,९,१५; पै १६,१३७,५.

सह-क्रतु- -तुः पै २,८५,२.

सह-गु- -गुः पै ३,१०,४.

?सह-गोअश्व[i]- -श्वः पै ५,२८,६.

सह्-गो(प>)पा- -पाः ऋ १०, २७,८.

सह-चार्[j]- -रम् खि २, ९, २![k]; शौ २,२६,१; पै २,१२,१.

‡सह्-छन्दस्- -न्दसः ऋ १०, १३०,७; मा ३४,४९; का ३३, २, १२.

सह-ज़,ज़ा- -जा पै ७, १९, ५; -जान् तै ३ ५, ३, २; पै १६, १३१,२.

सह-जन्या[l]- -न्या मा १५,१६; का १६,४,३; तै ४, ४,३,१; मै २, ८,१०; काठ १७,९; क २६,८.

सह-ज़ा- -जाः ऋ १०, ८४, ६; शौ ४,३१,६†.

सह् जानि- -निः तै ३,२,८,५.

सह्-जानुष[m]- -पाणि ऋ १,१०४, ८.

सह-ज्योतिस्- -तिः पै १३, १४, १२.

‡सह्-दानु[n]- -नुम् ऋ ३, ३०, ८; मा १८,६९; का २०,५,२.

? सह-दिशाम्[o] पै १५,१,५

सह्-देव[p]- -वः ऋ १, १००, १७; -वम् पै २, ५५,१.

साहदेव्य[q]- -व्यः ऋ ४, १५, [७ (८) ९]; -व्यम् ऋ ४, १५, १०; -व्यान् ऋ ४, १५, [(७) ८(९)].

सह्-देव(त>)ता- -ता शौ १२, ४,२३; पै १७,१८,३.

सह-धूम- -मम् क ४,६[r].

सह्-प(ति>)त्नी- -त्न्यै शौ १४, १,५८[s]; पै १८,२,६;६,६.

?सह्पत्रा[t] मा ३७, २०; का ३७, ३, ६.

सह-पु(त्र>)त्रा- -त्रा पै ४, १०, ५.

सह्-पूरुष- -षः पै ३,१०,४; -षान् शौ ६,५६,१[u].

सह-पौरुष- -षान् पै १९,९,१३[v].

---

[a]) देवाः सहामहे > सपा. ऋ १,१९, ६ देवासः आसते इति पाभे.। [b]) शोधः पृ २१५८ *j* द्र.।
[c]) पाभे. पृ २३४८ *h* द्र.।
[d]) सपा. शौ ९,१३,१९ तव इति पाभे.।
[e]) पाभे. पृ २४९८ *o* द्र.।
[f]) सपा. शौ १२,३,५२ अभि इति पाभे.।
[g]) पृ ३३५३ *b* द्र.।
[h]) सहा इति मूको.। सपा. शौ ७, २६, २ पुरा इति पाभे.। [i]) वि. (बृहस्पति-)। बस. > द्वस.।
[j]) उप. भाप.।
[k]) सु॰॰॰र॰ इति स्वरः! यनि. शोधः।
[l]) स्पर. (अन्नाद्-)। उस. उप. <√जन्।
[m]) वि. [मारुत-गण- (मरुत्-[तु. पृ १९९५ *j*])]। बस.। उप. जनुस्- + प्राग्दीव्यतीयः अण् प्र. (वेतु. स्क. सा. उस. <जानु- + √सन् इतीव?)।
[n]) वि. (वृत्र-)। बस. उप. = २दानु- (तु. पृ १५६१ *d*; वेतु. = सहोदानु- इति मत्वा उ. म. प्रभृ. = १दानु- इतीव?)।
[o]) सपा. तै ४,४,१२,२ मै ३,१६, ४ सह्यताः इति, काठ २२,१४ ?महाशया इति च पाभे.।
[p]) व्यप. (राजर्षि- [ऋ.]), नाप. (?ओषधि-विशेष- [पै.])। [q]) अपत्यार्थे ण्यः प्र. उसं. (पा ४,१,१५१)।
[r]) पाभे. पृ ३२४७ *h* द्र.।
[s]) पाभे. पृ १८९१ *l* द्र.।
[t]) सह्, पुत्रा इति द्विपदः शोधः (तु. ऋ १०, ८५, २४)। [u]) सपा. °पू° <> °पौ° इति पाभे.।

†सह-प्रमा- -माः ऋ १०,१३०,७; मा ३४,४९; का ३३, २,१२.
सह-भक्ष- -क्षाः तै ३, १, ९,२; मै १,३,३६; काठ ३०, ६; शौ ६, ४७,१; पै १९,४३,१०.
सहॅ-भूति- -०ते शौ ४,३१,६‡[a].
सह-मातृ- -तरम् पै १३,१४,५
†सह-मूर[b]- -रान् ऋ १०, ८७, १९; कौ १, ८०; जै १, ८, ८; शौ ५,२९, ११; ८, ३, १८; पै १६,७, ५.
सह-मूल- -लम् ऋ ३,३०,१७.
सह-यज्ञ- -ज्ञे पै २०,४०,७.
सह-यशस्- -शाः[c] तै ४, ४, १२, २; मै ३,१६,४.
सह-रक्षस्- -क्षाः तै २,५,८,६¶.
सह(ह-ऋ)र्ष(भ>)भा- -भा तै २, ६,७,३; -भाः कौ ३,४, १२; जै २,१,८.
सह-वत्- -वत् पै २,३५,१.
सह-व(त्स>)त्सा- -त्सा ऋ १, ३२,९; पै १३, ६, ९†; -त्साः कौ ३,४,१२; जै २,१,८.
सह-वसु[d]- -सुन् ऋ २,१३,८.
सह-वात- -तम् पै २, ३,२.
सह-वाह्- -वाहः ऋ ७, ९७, ६; काठ १७,१८†.
सह-वीर,रा- -रम् ऋ ३,५४, १३; १०, ४०, १३[e]; का २९,१,६[f]; मै २,१२,५[f]; काठ १४,२[g],१८, १६[f]; क २९,४[f]; शौ २,६,५[f]; ३,१२,५[f]; पै ३,३३,६[f]; -राम्[f] मा २७,६; तै ३,५,१,२; ४,१, ७, ३.
सह-श्रेय[h]- -य्याय ऋ १०, १०, ७; शौ १८,१,८†.
सह-संभ(ल>)ला- -लायै शौ १४,१,१९.
सह-सामद्- -मानम् ऋ १०, ११४,१.
सहसाम्नी- -म्नी तै ४, ४, १२, ३; मै ३,१६,४; काठ २२, १४; पै १५,१,९.
सह-सूक- -कः पै २०,३४,६[i].
१सह-सूकवाक- -क[j] मा ८,२२; का ९ ३, ८; तै १, ४, ४४, ३; ६,६, २,२; मै १,३, ३८; काठ ४, १२; क ३, १०; शौ ७, १०२,६.
२?सहसूकवाक- -के काठ ४,१३[j].
सह-सो(म>)मा- -माः मा ८, ११; का ८,७,१; तै १, ४,२८, १; मै १, ३,३०; काठ ४, ११; क ३,९.
†सह स्तोम- -माः ऋ १०,१३०, ७; मा ३४, ४९; का ३३, २, १२.
?सहाजया[e,k] काठ २२,१४.
सहो(ह-उ)दर- -रैः पै ६,१२,७.
सहो(ह-ओ)जस्- -जसः मा १०, ४[l].
सहौ(ह-ओ)षधि- -धिः पै ९, ३, ९-१३.
२सह[m] >सह-गण- -णाय मै २, ९,१०.
सह-देव्य- -व्याय मै २,९,१०.
सह-पार्षद- -दाय मै २, ९, १०.
सह-वृष- -षाय मै २,९,१०.
१,२सह-, ३सह- √सह् द्र.
सह-कण्ठिका- प्रमृ. १सह द्र.
सह-गण- २सह द्र.
सह-गु- प्रमृ. १सह द्र.
सहत्- √सह् द्र.
सह-देव्य- २सह द्र.
सह-दानु- प्रमृ. १सह द्र.
सहध्यै, सहन्त्-, सहन्तम-,सहन्त्य- √सह् द्र.
सह-पत्नी- १सह द्र.
?सहपत्न्यात्[n] पै ५, १७,२.
?सहपत्न्या- १सह द्र.
सह-पार्षद- २सह द्र.
सह-पुत्रा- १सह द्र.
सहमान- √सह् द्र.
सह-मूर- प्रमृ. १सह द्र.
सह-वृष- २सह द्र.
सहस्- प्रमृ. √सह् द्र.
?सहसिनी[o]- -नीम् पै १७, १३, १०.
?सहर्सी[p]- -र्सी पै १९,२३,१.

---

[a]) सपा. ऋ १०,८४,६ अभिभूते इति पाभे.।
[b]) उप. = मूल-।
[c]) पाभे. पृ ३३५४ o द्र.।
[d]) उप. = १धन- (तु. टि. नामँद- [परि.], GW. ORV. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. असुर-विशेष- इतीव?)।
[e]) पाभे. पृ ३३३१ n द्र.।
[f]) सपा. °रम् <> °राम् (द्रिय १, २०,७ च) इति पाभे.।
[g]) पाभे. पृ ३३३१ m द्र.।
[h]) उप. उप. √शी + भावे यत् प्र. यकारोपजनश्च।
[i]) सपा. °कः <> °कवाकः इति पाभे.।
[j]) सपा. मा ८,२५ प्रमृ. सूक्तोक्ते इति, तै १,४,४५, २ क ३,११ सूकवाके इति च पाभे.।
[k]) BI. मह, आजया इतीव?।
[l]) पाभे. पृ ३३५२ n द्र.।
[m]) = १सह।
[n]) DKA. मातरस्थाद् इति शोधः।
[o]) विप. (ओषधि-)। <सहस्- इति?।
[p]) नाप. (ओषधि-)। टि o द्र.।

सह-सूक्त- प्रभृ. १सह द्र.

सहस्-कृत्- प्रभृ. √सह् द्र.

सह-स्तोम- १सह द्र.

सहस्र(वप्रा.)[a]- ·स्रम् ऋ १,११,८; २४,९; ३०,२; ८०,९; ११६, २; १२६,१;३;१६७,१^{२},१८९, ८,२,१४,६;७; ४,१८,४; २६, ७,३१,१०; ३२, १७; ३८, ८; ४६,[३;८,१,२४],६,१८, ११; ३४,३;६९,८;७, २५, ३; ४६, ३;६२,३;९१,६;९२, १; ९९, ५;८, ३, ४; ६, ४६; १२, ८; २१,[(२,४१) १८]; ३४, १६; ५७,३; ७०,५; ७८,१; ९,५२, ५;७८, २, ९१, ३; ९७, २९; १०६,६; १०, १५, १०; १८, १२; ६२, ७; [(६, ४५, ३२) ८]; ७३,३,७९,५,९७,?; ९८, ४; १०२,२; ५; ९; ११४, ८; खि १,४,४; ४,११,८,५,७, ३, ८[b]; मा ७,७†; ८,४२; १२,८; ७६†;१५,५५;१६,५२,१७,२^{२}; ७१;१८,६२; ३३,८३†; का ७, ३,१†; ९,६,१; १३, १,९; ६, २†; १६, ६, ७; १७, ८, ६, १८, १, २^{२}; ६, ७; २०, ४, ५; ३२, ६, १४†; तै १, †४, ४,१; ४५,१; ¶७,४,६. ६,७, ¶२,१,५, १; २^{४}; ८, ११, ८; १२,७; १४, ३†; ¶३,२, ११, २; ३;४,२,१; ४,२,१, ३; ६, १†; ४,११,३; ४, ५, १०, ५; ६,५,३; ७, १३, ४; ५, २, ९, २^{२}¶; ५,२, ७^{२}¶; ७,७,३; ६, ६,३,२†; ¶७, १,५, ५;७^{२};६, १;५^{४}; ७^{२}†; ७, २^{३}; ३^{४}§; ४^{५}; १०,२^{२};२,१, ४; मै १, †३,६; ३९; ५,९¶,१४^{४};¶;७, १; ८, ६^{२}¶; १०,८^{२}¶; २. ४, ३¶: ४†,५,३^{४}¶; ७,१३†; ८,१४^{२}; ९,९;१२,४; ¶३, २, ७^{२}; ३, ४^{२}; ४, ¶२, १; २^{२}; ९§[c]; १०^{२}: ५, ३^{२}¶: ८, ५†; १२,५^{२};†; १३,८[b]; काठ †४, २;१३,७,३; ८,१४; १२,१४†; १५†; १३, ३^{४}¶; ११†; १६, ८; १३†; १७, १०^{२}; १६; १८,४; १८; १९, १३[b]; २०, ८^{२}¶;२९,३†; ३६,३^{२}¶; ४०, १३; क †३,२; ११;५,२;२५, ४†;२६, ९; २७, ६; २८, ४; २९,६; ३१,१०^{२}¶; ४५, ४†; †कौ १,२४५; २७८; ४५८§[d], २, २१२; ६०२; ७४१; ९५८: †जै १,२६, ३; २९, ८; ४८, २§[d];३,१९,७; ४,२०, ७; शौ १,१०,२;२,९,३; ५, १५,११; १८,१०;६.४४,२;६३,३; ७७-७८,३;८४,४;७,२३,१;३६,२; ४५,१†;८,८,७,९ ४,९;५,१७; १०,८,२४;१०,९;१२,१, ४५; १३,१,३७,१७, १, ३०; †१८, ३,४७;५१; १९, ३०, २; ४६, ५: †२०, ८१, १; ९२, २०; १०४,२; १४३,९; पै १,८१, ३; ४१,२; २, १०, ५; ३,३८, १०; ४,२३,४; ६. ३,१०;१०, १; ८, ५,११; ९, १८,५; १०, ९,९; ११, ६, २†; १३, ११, २०; १५,५,६; १६,२४,६;२९, ७; ३४,५;९६,३;९८, ८;१०३, १;१०७, ९; १७, ५, ३; २९, १६;१८,१८,७;३२, १३; १९, ११,३; १६, ४; ११; २३, ८; ५३,४-६; २०, ४,१०;१५,३†; ३०,६; ३३,७;५६,८; ६१, ७; -स्रा३म् तै ७, १, ७, ४¶; -¶स्रम्ऽ-स्रम् तै ५. ६, ५, ३; काठ २२,३; -स्रस्य ऋ १, १२६, ४[e]; मा १३, ४१; १५, ६५^{३}; का १४, ४, ४; १६, ७, ७^{३}, तै ४, २, १०,१; ४, ११, ३^{४}; ७, ¶१,५,६; ७^{३};६,१; ७; ३,१३,१^{३}; मै २, ५, ३^{२}¶; ७, १७, ८,१४^{५}; ३, २,७¶; काठ १३,३^{२}¶; १६,१७; १७, १०^{१}; २१,६^{३}, ४३, ३^{३}; क २६, ९^{१}; ३१,२१^{२}; शौ १, १७,३; पै १, ९४, २; १४, ३, ११; १९. ४, १३;४३,९; -स्रा ऋ १,५३,९; ६२, १०; ११६, २१; १३३, [७; ८, ३२, १८]; ४,१६,१२; १३; २८, ३; ३०, २१; ३२, १८; ५, ३०, १२; १४; ३३, ९; ३७, ३; ६,१८, १३; २६, ५; ६;४८,१५,६३,१०; ७,१८,

---

[a]) = दश-शती- । सामान्येन अपरिमित-पर्यायः (तु. निघ ३, १)। सहस्र->मत्वर्थे रः प्र. इति या [३, १०] प्रभृ., GW., <१सह इति जैमि २.२५.८, स-(<१सह)+हस- इति WAO [१,१८९ b; २००b; २१५ c] प्रभृ.। सहु- + हुथ- (हसाऽ-) > बग. सहु-स्थ- > वैप्र. यनि. इति मतम्।

[b]) सपा. मा २८, १९ प्रभृ. सुहृयेण इति पाभे.।

[c]) = सपा. कौगृ ३,५,९ । मंत्रा १,८,५ गोगृ ३.६,५ सहस्यम् इति, शांगृ ३, १०, २ सहस्रपोषम् इति च पाभे.। [d]) कोषः पृ ६५६ *h* द्र.।

[e]) नाप. (सार्थ- [तु. पृ १५५० *m*; वैतु. अन्ये संख्यावचन- इति?])।

१४;८,२,४१;४,२०; ५, [३७; ६,४७];३३,५;३४, १४; ४५, १२,४६,२२[२]; २९; ५६,२;९, ८७,५; ९७,२५,५३; १०,२३, ५; २८,[६;४८,४];७३,४;८०, ४;५;९८,१०;११; खि ३,८,२; ५, ५, ७; ८,१; ३; तै २, २, १२, ६†; काठ ३५, ६; क ४८,७![a]; कौ २, ४५५†; ११९५: जै ३, ३४, १३†; शौ २०, २१, ९†; ६७, १†; ७३, ६†; १२७,१; ३; पै ५, ३०, ५![b]; १९, ३८, ७![b]; –स्राणि ऋ १,५३,६;२,१, ८; ३,९,[९; १०,५२,६]; ४, २९, ४; ३०, १५; ७, ३२,५;८,५१,२; ६१, ८; ९, ५८, ३; ४; १०, ९८, ९; खि ३,३, २; मा १६, ५३; ५४;३३,७†; का १७,८,७; ८; ३२,१,७†; तै ४, ५, १०, ५; ११,१; मै २,९,९[२]; काठ १७, १६[२]; २२,७¶. क २७, ६[२]; ३५,१¶; †कौ २, ४०९;४१०; ९३२. †जै ३, ३१, २९; ३०; शौ २०,२१,६†; पै १,३७, ३; ९८,१; –स्रात् ऋ १,१०२, ७, ५,२,७;मै १,५,९¶; –स्राम् पै २०,२०,६;–स्राय ऋ १,११६, ९;८,१,५; मा १३, ४०; १५, ६५; का १४,४,३;१६, ७, ७, तै ४,४,११,३; ७,२, १९-२०, १; मै २,७, १७; ८, १४; काठ १६ १६;१७,१०;२०,८;४२,९; १०; क २६,९;३१,१०;†कौ १, २९१; जै १, ३०, ९†; –स्रे ऋ ८, ६५, ११; ¶तै ७, १, १,३; ६, ६; काठ २२, ७¶; ३९, ६; क ३५, १¶; –स्रेण ऋ १,१३५,१; ८,४, ६; [४९-५०,१]; ६५, १२; खि ३,१-२, १; मा १३, २०,२१;२८,१९[c]; का १४,२,५; ६; ३०, २, ८[c]; तै २,४,५,१; ¶११,१[२]; ४; ६, १०,२¶; ४,२,९,२[२]; ५,२.८, ३;७,१,५,३¶; मै १,४,५[२];¶; २. ७. १५[२]; काठ १६, १६[२]; २०, ६; क ३१, ८; †कौ १, २३५; २. १६१; †जै १, २५, ३; ३.१५,९; शौ ४, १९, ८; †२०,५१,१;३; पै १,३९,३;५. २५,८; १४,३, २१; –स्रेभिः ऋ ८,७३,१५; –†स्रेषु ऋ १. २९,[१-७]; काठ १०, १२; शौ २०, ७४, १-७; –†स्रैः ऋ १, १८०,८;४, ३८,९,५ २७,[१; ८, १,३३]; ३०, १३;८, ७३, [(६,६०,१४) १४]; ९६, १३; काठ २८,४; क ४३,४; कौ १, ३२३; जै १. ३४, १; शौ २०, १३७,७; पै १४. ३, २८§.

महस्री[i]– -स्री, –स्रयाम् पै १९,५३,४-६.

साहस्र[a]– -स्रः मा १५, ६५; का १६,७,७; तै ४,४, ११, ३; ¶५,२,८, ३; ४,२, ४; ७, २; मै १,१०, ८¶; २, ८, १४; ३, ३, ४¶; काठ १७, १०; ३६, ३¶; क ५,२;२६,९; शौ ९,४, १;७; पै १६,२४,१; ८; १५२, ५; –स्रम् मा १३, ४९[f]; का १४,५,३[f]; ¶तै ५,५,२,७; ६, ८,२; मै २,७, १७[f]; काठ १६, १७[f]; क २५,८[f]; शौ१८,४,३५; –स्रस्य मा १७,७१; का १८,६, ७; तै ४,६,५,३; मै १,५,१४[१]; काठ ७,३; १८, ४; क २८,४; –स्रे शौ ९,४,२; पै १६,२४,२.

साहस्री– -¶स्री तै २, १,५,२; मैं २,५,३;–¶स्रीः मै ३,२,७; काठ २०, ८; २१, ६; क ३१, १०; २१; –स्रीम् मा १३,४४; का १४,४, ७; तै ४, २,१०,३; ७, १,६,७¶; मैं २, ७,१७, ¶काठ ७, ७; ८; १६, १७§, २०,६,८[१]; २२,७; ¶क ३१,८;१०[१]; ३५.१.

¶साहस्र-वत्– -वता तै ५, ४,२,४.

महस्र ऋद्दि[g]– -द्दि.[h] शौ १९, ६६,१.

महस्र-काण्ड– -ण्डः पै ७, ७, ७; –ण्डे पै २०, ४३, १०; –ण्डेन शौ २. ७, ३[i]; १९., ३२, ३; पै

a) °स्राः इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. काठ., मात ११,६,३,४ च)।

b) ? सहस्रेव > सपा. शौ ३,२४,५ सहस्रहस्त इति।

c) पामे. पृ ३३५६ b द्र.।

d) विप. (सहस्र-द्रप्- [पुष्टि-])। °सहस्रिणी- (पा ५,२, १०२) > °सि-र्दं– > यनि. (तु. काठ २०, ६ प्रमृ. साहस्री- [पा ५,२,१०२] इति)।

e) आर्हविधर्थेषु सरार्थे च अण् प्र. (पा ५,१,२७,२, १०३)। f) पामे. पृ ३३९९ f द्र.।

g) विप. (दर्भ-)। बस. (वेपु. BW. प्रमृ. °काण्ड° इति ?)।

h) सपा. पै १६,१५०,५ सहस्रमृष्टिः इति पामे.।

i) = सपा. मैश्रा ३,७,६,१९ आपश्री ४,१२,८ प्रमृ.। तैश्रा ३,३,२,१ काश्री २,५,१ °सरस्वीन इति पामे.।

१२,४,३; १९,२३,२.
सहस्र-कुण(प>)पा- -पा शौ ११, १२,२५.
सहस्र-केतु- -तुम् ऋ १,११९,१.
सहस्र-ख[a]- -खाः पै १६, ७०,७.
सहस्र-घ्नि[b]- -घ्नि शौ ११,२,१२; पै १६,१०५,२.
सहस्र-चक्षस्- -क्षसः पै २, ६२, ५[c]; -क्षसम् ऋ ९,६०, १; २; -क्षसे ऋ ९,६५, ७; -क्षाः ऋ ७,३४,१०.
सहस्र-चक्षु- -०क्षो शौ ४, २०,५; १९,३५,२[c]; पै ३, २२, ४; ५; ८,६,११; ११,४,३;१९,३१,३.
सहस्र-चेतस्- -ताः ऋ १, १००,[१२ (१०,६९,७)].
†सहस्र-जित्- -जित् ऋ ९, ७८, ४; ८४,४, -०जित्, ट् ऋ १, १८८,१; ५,२६,६; ९,५५, ४; ८०,४; मा ९, २८‡[d]; का १०, ५, ४‡[d]; कौ २, ३२८; जै ३, २७,४; ४,१८,३.
सहस्र-णी(<नी)ति- -ति. ऋ ९ ७१,७.
†सहस्र-णी, नीथ[e]- -थः ऋ ३, ६०,७; ९, ८५,४;९६,१८; कौ २,५२६; जै ३,४१,२; -थाः ऋ १०,१५४,५; शौ १८,२,१८.

¶सहस्र-त(म>)मी- -मी तै ७, १.५, ३: ५;६; ६, ४; ७, ४[२]; काठ २२,७; क ३५,१; -मीम् तै ५ ५,२,७; ७,१,७,४; काठ २२,७; क ३५,१; -म्या तै ७, १,७,१.
सहस्र-दक्षिण,णा- -णः खि ५,११, २[f]; काठ ३५, ३; क ४८, ४; शौ २०, १२७, १२[f]; पै १९, २१, १०[g]; -णम् तै २,४, १२, ७¶; -णा मै २,४,४¶; -णाः[h] ऋ १०, १५४, ३; शौ १८, २, १७†; -णान् पै २०,४०, ८‡[h]; -णे ऋ ऋ १०,३३,५.
सहस्र-दा- -दाः ऋ १०,६२, ११; मा १३. ४०; का १४, ४, ३; मै २, ७, १७; काठ १६, १६; २०, ८; क ३१, १०; कौ १, ५३१‡[i]; २, ११९५; जै १ ५४, ७‡[i].
सहस्रदा-तम- -मम् ऋ ६, ४५,३३.
सहस्र-दातु[j]- -तु ऋ ९. ७२,९.
सहस्र-दान,ना- -नः ऋ ७, ३३, १२; -ना ऋ ३,३०,७.
सहस्र-दावन्- -व्नाम् ऋ १,१७,५.
सहस्र-द्वार- -द्वाम् ऋ ७, ८८, ५; मै ४,१४,९†.

सहस्र-धा ऋ १०, ११४,८[२]; तै ४, ५,१०,५[k]; काठ १७, १६[k]; क २७, ६[k]; शौ १०,७,९; पै १७, ७,१०.
१सहस्र-धामन्[l]- -मानि पै १६, १५१,४.
२सहस्र-धामन्- -०मन् शौ ४. १८,४; पै ५. २४, ४; -मा मै ४,१४,१; -मानि पै ६,७,७.
सहस्रधाम्नी- -म्नीः पै १६,१२, ८[m].
सहस्र-धार,रा- -रः ऋ ९. १३, १; ४२, २; ८६, ७; ३३; ८९, १; ९६, [९; ११०, १०]; ९७, [५; १०१,६], ९९; १०७,१७; १०९, १६; १९; काठ ३९, २; †कौ १,५२०; २, २२४; ५१०; ५३७; †जै १.५३,१२; ३,२०, ८; ४०, ६; ४२, ३; शौ २०, १३७,६†; पै ५, ३०, ४[n]; १९, २१, ९; -रम् ऋ ९, २६, २; ८०, ४; १०८, ८; ११; मा १, ३; का १,२,२; तै १.१, ३, १; मै १.१,३; काठ १.३; ३१, ३; क १,१; ४६,८; †कौ १,५८१; २,७४५; जै १,५९, ४†; शौ ३, २४,४[२][o][o]; १७, १,१५; १८, ४,३६[p]; पै ५, १४, ३; ३०,४;

---

[a]) व्यु. पृ २०६७ e द्र.।
[b]) विप. (धनुस्-)। उप. उप. कर्तरि किः प्र. उसं. (पा ३, २, ५३)। सा. °घ्न्यम् इति पाठुकः?।
[c]) सपा. °क्षसः <> °क्षो इति पाभे.।
[d]) पाभे. पृ १८९२ j द्र.। [e]) °णी° इति कौ. जै. पाठः।
[f]) विप. (°सहस्राक्ष- [अग्नि-])। बस. उप. ? (√दृश् 'दर्शने' >) °क्षु(<क्ष)क्षिण- (°चक्षुस्-) इति शोधः (तु. g)।
[g]) तु. °चक्षण- (°चक्षुष-) इति शोधः (तु. मूको.)। वैतु f द्र.।
[h]) सपा. °णाः <> °णान् इति पाभे.।
[i]) सपा. ऋ ९,८७,४ सहस्रसाः इति पाभे.।
[j]) शतदातु- इत्यनेन न-न्यायः।
[k]) सपा. मा १६, ५३ प्रमृ. आपश्रौ १७, ११, ४ °धन्वा: इति पाभे.। [l]) कस.।
[m]) सपा. शौ ८,७,८ °धनाम्नीः इति पाभे.।
[n]) सपा. °रः <> °रम् इति पाभे.।
[o]) एकतरत्र °रः इति शोधः (तु. पृ ८९१ g, n पाभे. च)।
[p]) पाभे. पृ ३३९९ f द्र.।

४०,८; ६,११, ४‡[a]; ९, २२, २४; –रा[b] ऋ ४,४१,[५; १०, १०१, ९; १३३, ७]; –राम् ऋ १०,७४,४; मा १७,७४‡[b]; ३३,२८†; का १८,६, १०‡[b]; ३२,२,११†; तै ४,६,५, ४‡[b]; मै २,१०,६‡[b]; काठ १८,४‡[b]; क २८,४‡[b]; शौ ७,१६, १‡[b]; १०,१०, ४; पै १६,१०७, ४; २०,३,४‡[b]; –†रे ऋ ९, ७३, ४[a]; ७[c]; ७४, ६; काठ ३८, १४[a]; शौ ५, ६, ३[a]; –रेण खि ३,१०, ३; कौ २, ६५२; पै ९,२३,१-२१; २०,४३,५; –रौ शौ ९ १,७; पै १६,३१,६.

सहस्र-ना(मन्>)म्नी- -म्नीः शौ ८,७,८[d].

सहस्र-निर्णिज्- -र्णिजम् ऋ ८, ८, १५; –र्णिजा ऋ ८,८,[१,४७, २)११; १४].

सहस्र-नीथ- सहस्रणीथ- द्र.

सहस्र-पर्ण- -र्णः ऋ ८, ७७, ७; शौ १९,३२,१; पै १२,४, १.

सहस्रपर्णी- -र्ण्यः शौ ८,७,१३; पै १६,१३, ३; –र्ण्या शौ ६, १३९,१.

†सहस्र-पाजस्- -जसः ऋ ९,१३, [३; ४२, ३ (४३, ६; १००, ६; १०७,२३)]; कौ २, ५३९; जै ३,४२,५.

सहस्र पाथस्- -थाः ऋ ७,१, १४.

सहस्र-पाद्- -†पात् ऋ १०,९०, १; मा ३१, १; का ३५. १, १; कौ ३, ४, ३; जै २, ३, ६; शौ ७, ४२, २S[e]; १९,६,१; पै ९,५,१; १८,२६, १S; २०,९, १०S[e]; –पादन् ऋ ८,६९,१६; शौ २०,९२,१३.

सहस्र-पा(श>)शा- -शया पै १९,३७,१.

सहस्र-पुरु(ष>)षा- –षाम् पै ९, ११,४.

सहस्र-पृष्टि- -ष्टिः पै १७,२८, १.

सहस्र-पृष्ठ- -ष्ठः शौ ११, १, १९; २०; पै १६, ९०,१०; ९१,१.

१सहस्र(,स्रा[f])-पोष[g]- -षम् ऋ २,३२,५; मा ४, २६[h]; का ४, ९,२[h]; तै १, २, ७,१[h]; ५; ६, २[h]; ३[h]; ३, ३,११,५¶; ५,१, १; मै १, २, ५[h]; ५,२[h]; ३[h]; ४, १२, ६†; काठ २, ६[h]; ७ १[?h]; ७; ८[h]; १३,१६†; २४, ६[?]; ¶; ३५, १८![i]; क १,१९[h]; ५.१[?h]; ३७,७[?h]; ¶; ४८,१६; शौ ७,५०,२‡; पै २०,१०,९†; –षस्य तै ३,३,८, ३; मै १,५, ९¶; शौ ६, ७९, ३; पै १९, १६, १९; –षाय शौ ६, १४१, ३; पै ६,१०, ९; १९,२२,८.

२सहस्रपोष- > सहस्रपोष्य[j]- -ष्यम् ऋ ६,३५,१.

सहस्रपोष-पुषि[k]- -षि मै १, ५,३[h]; १०[?]; ¶.

सहस्रपोष-मन्दि[l]- -न्दये पै ८, १८,११.

†सहस्र-पोषिन्- -षिणम् ऋ ८, १०३, ४; कौ १, ५८; जै १, ६,४.

†सहस्र-प्रधन[l]- -नेषु ऋ १, ७,४; मै २,१३.६; काठ ३९,.१२; कौ २.१४८; ३, २,४; जै २,५,९; ३,१४,९; शौ २०, ७०,१०.

सहस्र-प्राण- -णः शौ १९, ४६, ६[e]; पै ४,२३,३[e].

सहस्र-बाहु- -हुः शौ १९,६,१‡[m];

a) सपा. ॰रम् <> ॰रे इति पाभे. ।

b) सपा. ॰रा <> ॰राम् (माश ९, २, ३, ३८ च) इति पाभे. ।

c) त्रिप.(पवित्र-)। सस्थ. ?ऋवम्>°वृष्य-[<√वृष् 'वर्षणे=क्षरणे' >कर्तरि (नाप. [सोम-रस-])]> -ष्यम् इति शोधः (तु. Eng. wash)।

d) पामे. पृ ३३५८ m द्र.।

e) सपा. °स्रपात्<> °स्रप्राणः इति पाभे ।

f) शौ. पाठः ।   g) कस. वा षस. वा ।

h) ॰षं पुषेयम् प्रमृ. पाभे. पृ २०५६ h द्र.। तत्र मै १,५,३ वैश्री २,८:७ °षपुषि इति, हिश्री ६,६,१६ ॰षं पुषिर्ण इति चेयपि द्र. ।

i) ॰षः इति पाठः? यनि. शोधः (तु. क ४८,१६)। सपा. शौ १३,१,१२ वीरपोषम् इति पाभे. ।

j) °भाप. (सहस्रोपवत्ता-) । भावे यत् प्र. उसं. (पा ४, ४, १२८ [वैतु. वें. सा. Gri. अत्रार्थे नाप. इति, GW. MW. स्वार्थे तद्धित इति च?])।

k) उस. उप. भावे किप् प्र. (पाउ ४, १२०)।

l) विप. [बहुहिंसनयुक्त- (वाज-,संग्राम- [तु. निघ २, १७])]। यद्वा, नाप. (संग्राम- [तु. महाधन-])। बस. उप. भाप. सत् (√°प्रध् [°=√वृध्, √रध्] 'छेदने, हिंसने'> भावे) °प्रधन- > यनि. (तु. महाधन- इत्यत्र उप.; वैतु. अन्ये < प्र + १धन- इतीव?)।

m) =सपा. वैताश्री ३७,१९। ऋ १०, ९०, १ प्रमृ. ॰स्रशीर्षा इति पाभे. ।

पै १,१११,२; ९,५,११‡[a].
?|सहस्रवाह्वे[b] ऋ ८, ४५, २६; कौ १,१३१; जै १,१४,७.
सहस्र-भर- -रम् ऋ ६,२०,१.
|सहस्र-भर्णस्[c]- -र्णसम् ऋ ९, ६०, [२;६४,२६]; ६४, [(४३, ४)२५; ९८, १]; कौ १,५४९; २, ५८८; जै १, ५६, ७, ३, ४८,४.
सहस्र-भाग- -गः पै ११,२,१.
सहस्र-भृष्टि- -ष्टि पै १९, ८, ७[d]; -ष्टिः ऋ १, ८०, १२; ९,८३, [५,८६, ४०], मा १, २४; का १, ९, १; तै १, १, ९, १; मै १,१,१०; ४, १, १०; काठ १, ९; ३१,८; क १, ९; ४७, ८; पै १६, १५०, ५[e]; -ष्टिम् ऋ १,८५,९;५, ३४, २; ६, १७, १०.
सहस्र-भोग- -गम् पै ८,१८,५.
सहस्र-मणि- -णिः पै १६,३४,५
‡सहस्र-मन्यु- -न्यो[f] कौ १, २८६; जै १, ३०, ४.
सहस्र-मीन्हु[g]- -न्हे ऋ १, ११२, १०.

सहस्र-मुष्क- -ष्क ऋ ६, ४६, ३[f]; -ष्कम् ऋ ८,१९,३२.
सहस्रम्-ऊति[b]- -तिः ऋ १, ५२, २.
सहस्र-मूल- -लः शौ १३, ३,१५.
|सहस्र-भर्- -रः ऋ २, ९, १; मा ११,३६; का १२, ३, ९; तै ३, ५,११,२; ४,१,३,३; मै २, ७, ३; काठ १६ ३.
सहस्र-यज्ञ- -ज्ञम् मै १, ४, ३; काठ ५,६.
¶सहस्र-याजिन्- -जिनः तै ३, ४, ३,८; काठ १३,१२; -जी मै १, ८,६[h].
सहस्र-यामन्- -मा ऋ ९,१०६,५
सहस्र-योजन- -ने मा १६,५४-६३; का १७, ८, ८-१७; तै ४, ५,११, १; २; मै २, ९, ९[i]; काठ १७,१६[i]; क २७,६[i].
|सहस्र-रेतस्- -ताः ऋ ४, ५,[(२. १२,१२) ३]; ९, ९६,८; १०९, १७; कौ २,५११; जै ३,४०,७.
|सहस्र-वत्- -वत् ऋ ३, १३, ७; ८,३४,[(४,१९) २९]; १०,९४, २; मै ४, ११,२; काठ २, १५.

¶सहस्रवती- -ती काठ २०,६; क ३१,८
सहस्र-वर्चस्- -र्चसम् ऋ ९, १२,९; ४३, [४(६४,२५; ६६, १)]; कौ २,५५३; जै ३,४३,९; -र्चसा शौ ६,७८,२[i].
सहस्र-वर्तनि- -नि[j] कौ २, ११७९; जै ३,१,१.
सहस्र-वल्शि[k]- -शम् पै १२ ६,१; -शाः मै ४ १,२‡[l].
सहस्र-वल्श- -शम् ऋ ७, ३३, ९; ९,५,१०; -|शाः[l] ऋ ३, ८,११; मा ५,४३; का ५ १०, ५; तै १,१,२,१; ३, ५, १; ६, ३,३,३; मै १,१,२[m]; ३,१४[m]; काठ १,२; ३, २; २६, ३; ३१, १; क १, २; २, ९; ४१, १; ४७,१.
सहस्र-वाज,जा- -जम् ऋ १०, १०४, ७; -जया ऋ ८, ९२, १०; कौ १,२१५; जै १,२३,२.
सहस्र-वीर- -रः पै १५, १२, ९; -रः पै १५,१२,३; -रम् ऋ १, १८८,४.
सहस्र-वीर्य,र्या- -र्यं शौ १९,

a) पाभे. पृ ३३५९ *m* द्र.।
b) विप. (°सहस्रबाहुमत्त्वेन प्रवर्तितहिंस कर्मन्- [इन्द्र-])। बा. किवि. द्र.। °सहस्रबाहु-मृध्- > °सहस्रबाहु-मृध्- > °बाहृध्- > यनि.। 'तादृशः यथा स्यात् तथा इन्द्रः पौंस्यम् अवेदिष्ट' इति भा. (वेतु. पपा. °स्र-बा° इति, माध. इति कृत्वा विप. ORN. Gri. °°बाह्व- > °ग१ इति, Ds. 'बाहु- >च१ यनि. [द्र. AVM. J. वे.मा. ORV. स्क. इति कृत्वा च१ अर्थे च१ इति, मा. [वे.] वि१ इति!)।
c) बस.। उप. √भृ + भावे असुन् प्र. उद न इसं. (पाउ ४,१९९)।
d) सपा. शौ ६,१२,१ °र्ष्ट पैर इति पाभे.।
e) पाभे. पृ ३३५० *h* द्र.।

f) सपा. °मन्यो <> °मुष्क इति पाभे.।
g) विप. (आजि- [संग्राम-])। बस. उप. <√मिह् 'सेचने = दाने' इति कृत्वा = १धन- इति निघ २,१० [मृधे], वें., सा., [अंततः] स्क., दे. GRV. प्रमृ. (वैतु. PW. GW. प्रभृ. नाप. [संग्राम-] इतीव!)।
h) व्यु. पृ ३०६९ *m* द्र.।
i) सपा. पै १९, १६, १० सहस्रवीर्यां इति, शांगृ १, ८,७ सहस्रपोषणा इति च पाभे.।
j) = सपा. द्राश्री ३, ४, ११ प्रमृ.। कौसि १, ७८[e] ऊश्री ८:१६ °नीम् इति पाभे.।
k) उप. = वल्श-।
l) सपा. °ल्शाः <> °ल्शाः (आपश्री १,८,९ प्रमृ. च) इति पाभे.। m) °ल्शा इति पाठः यनि. शो.।

४४,८; ९; पै १५, ३, ८; ९; २०, ४२, २; -र्यैः शौ २, ४, २; पै २,११,२; ७,७, १; १०, ३,३; १९,४६,२[a]; -र्यम् तै १, ६,१, १[a]; मै १, १,११[a]; काठ १, १०[a]; क १, १०[a]; शौ ४, १७,१; ६,३९,१[b], ८, ५, १४; पै ५,२३,१; १६,२८,४;४५,२; -र्या[a] मा १३, २६; का १४,२, १२; तै ४,२, ९, २; मै २, ७, १६; काठ १६, १६; -र्येण शौ ८,१,१८; पै १६,२, ७; -र्यौ पै १९,१६,१०[c].

¶सहस्र-शल- -ले मै २, ४, १[d]; -ले काठ १२,१०[e].

सहस्र-शस्(ः) ऋ ८, ३४, १५, मा १६,६; ५३[f]; का १७,१,६; ८,७[f]; तै ४,५,१, ३; ११,१[f]; ७,५,९,१¶; मै २, ९, २; ९[f]; काठ १७, ११; क २७, १; शौ ३,२४,१; ८, ८, १; १६; ११. ११,२३; पै ५,३०,१; ६, ११, ६[g]; १४,२,९; १६,२९,१;२०, ७; २०,१३,१.

सहस्र-शीर्षन्- -र्षा ऋ १०, ९०, १[h]; मा ३१, १; का ३५, १, १; कौ ३, ४, ३[i]; जै २, ३,६.

†सहस्र-शृङ्ग- -ङ्गः ऋ ५, १, [८; ७, ५५, ७][j]; काठ ३५, १८; क ४८,१६; शौ ४,५, १[j]; १३, १, १२; पै ६, ९, ११; १८, १६,२.

सहस्र-शोकम्[k]- -काः ऋ १०,९६, ४; शौ २०,३०,४†.

¶सहस्र-संमित,ता- -तः तै ५, ६, ८,२; ७, १, ५, ७; २, १, ४; काठ २२,७; क ३५, १; -ताः काठ २१, ६; क ३१, ११; -ताम् खि ४,२,५?[l].

†सहस्र-सा[m]- -साः ऋ १,१८८, ३; ४, ३८,[१०; १०, १७८, ३], ९,४०, ३;८२,५;८७,४[n]; ९६,१४; १०,६४,[(८, १०३, ३) ६]; मा ९, १७; का १०, ३,१०; २३,१, ११; तै १, ७, ११,४; ७,८,२; मै १, ११, २; काठ १३,१४; -साः ऋ १, १०, ११; ११७-११८, ९; ५, ३४,९;८,१०३,[३ (१०, ६४, ६)] ९,५४,१; मा ३, १६; का ३,३,६[o]; तै १,५, ५,१; मै १, ५, १; काठ ६, ९; क ४, ८; कौ २, १०५; ८६६; जै ३, ११, १; ४, २१, ४; पै २०, ५१,३.

सहस्रसा-तम,मा- -मः ऋ १, १७५,१; ३, १३, ६; तै १, ५, १०,२; मै ४,११,२†; १२, ५; काठ २,१५†; ७, १४; कौ २, ७८२†; जै १, १२, ९; -मम् ऋ १, ९,८; ६, ४५, ३३; शौ २०, ७१, १४†; -मा शौ ३, २८,४ ?[p]; -माम् ऋ १, १०, १०.

सहस्र-साव[q]- -वे ऋ ३,५३,[७,७, १०३,१०].

सहस्र-स्तरी- -रीः ऋ १०, ६९, [७(१,१००,१२)].

सहस्र-स्तु(क>)का- -का शौ ७, ४८,३; पै २०, १०,१३.

†सहस्र-स्थू(णा>)ण- -णम् ऋ ५,६२,६; -णे ऋ २, ४१, ५; कौ २,२६१; जै ३,२२, ८.

सहस्र-हु[r]- -हः शौ ८, ८, १७; पै १६, ३०,८.

सहस्र-हस्त- -०स्त शौ ३, २४, ५[s].

सहस्रा(स्र-अ)क्ष- -०क्ष मा १६, १३[t]; का १७,५, १[u]; १७, १, १३[t]; तै ४, २, १०, १[u]; ५, १, ४[t], मै २, ९, २[t]; काठ १६, १७[u]; १७, ११[t]; -०क्ष मा १७,७१; का १८,६,

[a]) सपा. ॰र्यैः <> ॰र्यम् <> ॰र्या इति पाभे. ।
[b]) पाभे पृ ३३६० *d* द्र. । [c]) पाभे. पृ ३३६० *i* द्र. ।
[d]) सपा. काठ १२,१० शतशले इति पाभे. ।
[e]) सपा. मै २,४,१ शतशले इति पाभे. ।
[f]) पाभे. पृ ३३५८ *k* द्र. ।
[g]) सपा. काठ ३८,१४ सलिलस्तुपः इति, शौ ५,६,४ सलिलस्तुः इति च पाभे. । [h]) पाभे. पृ ३३५९ *m* द्र. ।
[i]) ॰र्षाः (तु. पपा.) इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ. प्रभृ.) । [j]) सपा. पै ४,६,१ हिरण्यशृङ्गः इति पाभे. ।
[k]) बस. । उप. भाव. <√शुच् (दीप्तौ) ।
[l]) ॰यमं॰ इति स्वरः? यनि. शोधः ।
[m]) विप. (अग्नि-) । उस. उप. <√सन् ।
[n]) पाभे. पृ ३३५८ *i* द्र. ।
[o]) वैतु. सा. उप. <√सो (अन्तकर्मणि) ।
[p]) सहू॰ इति पाठः? यनि. शोधः ।
[q]) उप. √सु 'अभिषवे' + अधिकरणे घञ् प्र. ।
[r]) विप. (होम-) । उस. उप. <√हु ।
[s]) पाभे. पृ ३३५७ *b* द्र. ।
[t]) सपा. पै १४,२,१४ ॰क्षः इति पाभे. ।
[u]) सपा. मा १३,४७ प्रभृ. ॰क्षः इति पाभे. ।

७; तै ४, ६,५,२; ५४, ७, २; मै १,५,१४[३]; २,१०,६; ३, ३, ९; काठ ७, ३; ११; १८, ४; २१,९; क ५, २; ६, १; २५, ८[a];२७,१[b]; २८,४; पै ३, १०, ५; ६; १६, १०४, ३[c]; -क्षः ऋ १, ७९,१२; १०, ९०, १; मा १३. ४७[a]; ३१, १†; का ३५,१,१; तै २, ३, १४, ४; मै १,५, १४¶; २, ७, १७[a]; ४, १२,४; काठ १०,१३; कौ ३,४, ३†; जै २, ३,६†; शौ ४, २०, ४,६,२६,३[d]; २७,१; १०, ३, ३; १९,६,१†; ५३, १; पै ३, १०,४; ५,२१, ७; ८,६,४; ९, ५,१†; १२,२,१; १३,१, १४; १४,२,१४[b]; १६,६३, ३; १९, ४१,४; २०, १७, १[e]; -क्षम् खि ४, ५, २१[e]; मै २, ९, १; शौ ९,३,८;११, २, १७, पै ९, २३,१; १६,३९, ८; १०५, ७; -क्षा ऋ १, २३, ३; -क्षाः शौ ४,१६,४; पै ५, ३२,२; -क्षाय मा १६,८;२९; का १७, १, ८, ४,३; तै ४, ५, १, ३; ५, १; मै २, ९, २; ५; काठ १७,११; १३; क २७, १; ३; शौ ११, २, ३[c]; पै १४, २, ११; -क्षेण ऋ १०,१६१, ३; शौ ३, ११, ३†; ११,२, ७; २०, ९६,८†; पै १, ६२, ३; ५, ९, २; १६, १०४,७; -क्षी शौ ४, २८, ३; पै ४,३७,५.

सहस्राक्षी- -क्षी पै ३,२२,१,२.

सहस्रा(स्र-अ)क्षर,रा- -रम् शौ १०,८,७; ११ ६, २२; पै १६, २३,२; १०१,२; -†रा ऋ १. १६४,४१[f]; शौ ९,१५,२१;१३, १,४२; पै १६, ६९, ११; १८, १९,२.

सहस्रा(स्र-१अङ्ग>)ङ्गा- -ङ्गा पै ५, ३१,९; ७,१५,१०.

सहस्रा(स्र-आ)ज्य- -ज्यः पै १९, १९,२[d].

†सहस्रा(स्र-अ)प्सस्- -प्साः ऋ ९,८८,७; कौ २, ८२३; जै ४, ४,४.

सहस्रा-मघ[g]- -घम् ऋ ७, ८८, १.

सहस्रा(स्र-आ)युस्- -युः शौ १७, १,२७; पै १८, ३२,१०.

सहस्रा(स्र-अ)र्घ[h]- -र्घः शौ १९, ३३,१[i]; -†र्घम् ऋ १०,१७,९; शौ १८,१,४३; ४,४७; -र्घस्य शौ ८,८,७; पै १६,२९,६.

सहस्रार्घ[j]- -र्घः पै १२,५,१[i].

सहस्रा(स्र-अ)ह्न्य[k]- -ह्न्यम् शौ १०, ८, १८; १३, २, ३८; ३, १४; पै १८,२४,६.

सहस्रिन्- -†स्रिणः ऋ १, ३१, १०; १६७,[१; ७,२६,५]; २, २,७, ४१,१; ४,४८, ५; ८,१, ९; ७५,४; ९, ३३, [६ (४०, ३; ६२, १२; ६३, १; ६५, २१)]; मा १५, २१; २७, ३२; का १६,५,२; २९, ३,५; तै २, २,१२, ६; ७; ६, ११, १; ४, ४, ४, १; मै २, ७, १५; १३, ७; ४,११, ६; १२, २; १४,३; काठ ७,१७;१६,१५; क २५,६; कौ २, २२१; जै ४, १०, ७; -स्रिणम् ऋ १,५, ९; ६४,१५; १२४, १३; ३, १४, ६; २२, १[l]; ४,४९,४; ५,५४, १३; ६, ८,६; ८,५, १५; ३३, [३,८८, २]; ४३, १५; ६४, ५; ९३, २१; ९,१३, ५; २०,२[m]; ३८, [१; ५७, १]; ९,४०,[(३३,६) ३; ६२, १२; ६३, १; १२; ६५, २१]; ६७, ६; ९८, ४; १०, २४, १; ४७, ५; तै १, ५, ११, २†; ६, ४, ४; ७, ४, ६; ३, ३, ११, १†; मै १, ४, ३; †४, ११-१२, १; १४,८; †काठ २,१४;४,१६;५, ४§;६,१०;१०,१३; १६,११[i], क १, १२; २५, २†; †कौ १, ५०१; २, ३६; २१६; २७६; ३१९[m]; ३४६; ५४२; ६२४; ११११; †जै १, ५२, ५; ३,४,

[a]) पाभे. पृ ३३६१ u द्र. । [b]) पाभे. पृ ३३६१ t द्र.।
[c]) सपा. °क्ष (काय ११४:६ च) <> °क्षाय इति पाभे.। [d]) सपा. °क्षः <> °ज्यः इति पाभे.।
[e]) सपा. °क्षः <> °क्षम् इति पाभे.।
[f]) विप. (सहस्रधारावती- [गो-])। उप. =उदक-धारा- (तु. या [११,४४] वें. प्रमृ)।
[g]) विप. (सहस्रद्-मघ-युक्त- [वरुण-])। पूप. < °सहस्र-साम्(:) > °°स्राः (वेंतु. पपा. प्रमृ. यनि. इति?)। [h]) विप.। बस. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१८४ [वैतु. सहृ° इति RW. केचन मुको. च])।
[i]) सपा. °र्घः <> °र्घः इति पाभे.।
[j]) स्वार्थे यत् प्र.। [k]) सहस्रगुणितः अह्नः [अहर्गणः] इति कृत्वा मत्वो. कग. (तु. ताब्रा २१,१, ९ सहस्रम् अहर्शानि, ऐब्रा २,१७ सहस्राधीन-)।
[l]) सपा. मा १२,४७ प्रमृ. माश ७,१,१,२२ सहस्रियम् इति पाभे.। [m]) पाभे. पृ ३३४९ j द्र.।

७; १६,११; २०, ३; २३, ८; २६,३;४२,७; ४६,२; ५२, ४; ४,७, ५; †शौ २०, ६,२; ४६, ५; ५२, ३; ५७, १६; ६६, ७; पै ५, १६, ८; -स्री ऋ ६, १५, [१२; ७,४,६], ७,५८,४.

†सहस्त्रिणी- -णी ऋ ६, ४५, [३२ (१०,६२,८)]; ७,१५, ९; -णीः ऋ १ १८८,२; २,६, ५; ९, ४०, [४; ६१, ३]; कौ २, ५६२; जै ३.४५, ४; -णीभिः ऋ १,३०,[८; १०, १३४, ४]; १३५,[३; ७,९२,५]; मा २७, २८; का २९, ३, ९; मै ४,१४, २; कौ २, ९५; जै ३,९ ८; शौ २०,२६,२.

सहस्त्रिय^a^- -यः मा १५,५२^b; का १६, ६, ४^b; तै २,४,५,१; ४, ७,१३,४^b; काठ १८,१६;१८^b; क २९, ४; ६^b; पै १. ३६, २; -यम् ऋ ७.५६,१४; मा १२, ४७‡^c; का १३,४,३‡^c; तै ४, २,४, २‡^c; ३, १३, ६‡, ४, १२, २^d; मै २,७, ११‡^c; ४, १०, ५; काठ २१, १३; २२, १४^d; -यासः ऋ १,१६८,२.

सहस्त्रीव^a^- -वः मै २,१२,४^b.

?सहस्त्रीव^e^ पै १, ७१,२.

¶सहस्ते(स्र-इ)ष्म- -ष्मः मै १, १०,१२; कठ ३६,६.

¶सहस्ते(स्र-इ)ट(का>)क- -कम् काठ २२,७; क ३५,१.

सहस्रो(स्र-ऊ)ति- -तिः ऋ ९,६२, [(८, ३४, ७) १४]; -न्ते ऋ ८,३४,[७(९,६२,१४)]

सहस्वत्- √सह् द्र.

?सहस्वम् पै ७,८,५.

?सहा पै १,४६,४.

?सहान्वे^f^ पै १७,१४,१.

१सहावत्-, २सहावन्-, सहावन्- √सह् द्र.

?सहाशया १सह द्र.

स-हित^g^- प्रमृ. सं√धा द्र.

सहिष्ठ- प्रमृ. √सह् द्र.

†१सहूति^h^- -तिम् ऋ १०,८६,१६; -तिभिः ऋ १,४५ १०; ८,७५, ५; तै २,६,११, १; मै ४, ११, ६; काठ ७, १७; -ती ऋ २, ३३,४; ७,२७ ४.

†२सहूति^i^- -ती^j^ ऋ १, ६३, ९; तै २,३, १४, १^k; मै ४, १०, १; काठ ४,१६.

सं-हृद्^l^- -हृदः पै ५,१६,८^m.

१सुहृदय^n^- -यम् शौ ३.३०, १; पै ५,१६,१.

२स-हृदय^o^- -याः पै ९, ४,३; -येन पै ४,११,१.

सहो-जा-, सहो-जित्- √सह् द्र.

सहोदर- १सह द्र.

सहो-दा-, ^०^भरि- प्रमृ. √सह् द्र.

सहोजस्-, सहौषधि- १सह द्र.

?सह्यत पै १९.४०,६.

?सह्यन्तः पै ३,२७,२^p.

सह्यस्-, सह्यु- √सह् द्र.

सा^q^ शौ १४,२,७१^r; पै १८,१४,१.

सांवत्सर- प्रमृ. संवत्सर- द्र.

सांवरण- प्रमृ सं√वृ (वधा.) द्र.

सांविद- सं√विद् (ज्ञाने) द्र.

साकु^s^- -कम् ऋ १. ३७, २; ४७, [७; १३७, २; ५,७६, ८; ८, १०१,२]; ५२,१; ६४, ४; ८०, ९; १३५,८; १५५,६; १६१,२; १६४, ४८^t; १६६, ११; १७१, २; १९१,३;७; २, ५, ४; ११, ९; २२,३^t; २४,४; ३, १२,६;

---

^a^) तुल्यार्थे मत्वर्थे च घ > इयः प्र. (पा ४, ४, १३५;१३६), सैविकः घ > ईयः च यथायथं द्र. ।

^b^) सपा. ^०^स्त्रियः (माश ८, ६, ३, २१^t तैश्र २ ४, ६. १२ च) <> ^०^स्त्रोवः इति पाभे. ।

^c^) पाभे. पृ ३३६२ l द्र. । ^d^) पाभे. पृ ३३५० i द्र.।

^e^) सह-स्र(त्र >)द् इव इति शोधः (तु. सास्थ. टि. आ^..^स्तथ [वरि.]) । ^f^) सदान्वे इति शोधः ।

^g^) पृ ३२६१ !सं-हित- > यनि. द्र. ।

^h^) नाप. (स्तुति-) । <√सह् (√^०^सम् [√सं‍म. सम्]) ^०^सूतौ' (वैतु. प.ा. प्रमृ. सु-हू^०^) ।

^i^) विप. (समानाह्वान- [अर्न शेष-]) ।

^j^) प्र२ (तु. वें. सा. भा. GRV. प्रमृ.; वैतु. GW. सं२, PW. तृ१ इति !) ।

^k^) वैतु. भ. उप. <√हु (दाना^०^) ।

^l^) विप. । यस. पूप. = २समान- वा सम् (तु. सुधी. मं^०^) वा ।

^m^) सपा. शौ ३,३०,७ सर्वान् इति पाभे. ।

^n^) नाप. (सहृद्भाव-) । ^०^सहृदय- > ^०^हृदय- > यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. सु-हृ^०^ इति) ।

^o^) विप. । बस. ।

^p^) सपा. तै ३,४,४,१ पाग १,५,६ सु कमः इति पाभे. ।

^q^) सामन्- इत्यस्य पूर्वांशयः (तु. पृ ३६० h) ।

^r^) पृ १४५२ सस्थ. निर्दिष्टो नेष्टः ।

^s^) नाप. । (१सह >) स + √अस् + घञ् प्र. (तु. २सपाकु- प्रमृ., GW.) । वा. किवि. ।

^t^) पाभे. पृ ७४० i द्र. ।

३१, १५; ५१, ९; ४, १९, ५; २६,३,७; ५,२९,६; ७;५५,३[२]; ६,२७,६; ३०, [(१,३२,४) ५]; ६६,२; ७,३६, ६; ९९, ५; ८, ९,१६; २७,१४; ७७,४; ९,७, ७; ६९,६; ७२,२;९७,८; १०, २८, [६ (४८,४)], ५४,३;६७, ५; ७३,६; ८६, १४; ९३; ९४, १;६; ९७, १३[२]; १०३, १; खि १,२,१४, ३,१४, १; ५,६, १; मा १२,८७[२]†; १७,३३†; २७, ३१,३३,९४; का १३,६,१३[२]†; १८,४,१†; २९,३,३; तै १.१, १४,१†; ¶८,४, १; २; ३, २, ११,३†; †३,२,६,४[२]; ६,४,१; ५,७,४,४; मै ¶१,६, ८; ११; १३[२]; १०,१§; १६; २,१,५¶; ७, १३[२]†; १०, ४†; ११, २२; †४,१०,५; १२,५[२]; १४, ११; १४; काठ ४,१५†; ९,५;१९†; १०,१२; ११,५¶; १६,१३[२]†; १८, ५†; ३६, १०¶; ३७, ९; ३८, १३†; ४०, ९; १२; †क २५,४[२]; २८,५; †कौ १,३७७, २,३६७; ४८४; ७२०; ८३७[२]; ९२६; १०५४,११९९; †जै १, ३९,८; ३,३५,२; ३६,९; ५९, १२; ४,२२,९; शौ १, १०, २; ११,६‡[a]; १७,३; ४,१,६;२८, ४; ५,२८,८; ६,६१,२; १२९, १; ७,१२०,३; १०,८,९; ११, १,७; ७, ५; २३; १०, ३; १२, २,१; २५‡[b]; १३,३,१०; १४, २,४१; ४२; १८,४,६; १९,७, १; १२, २†; ३९, ५-८; †२०, ९१,५; १२६, १४, २३; १४२, १; पै १,४६,६; २,२५,५,५९, ६; ४,३,१; १६,६; ३७,४; ५, २,५; ३,३; ८; ३१, ६; ७, ४, २†; ७,६; १०, ५-८; १३, २; १५,४; १९,१; ७; ९,६,३;७†; १०,६,२; ११; ११, २, १४[२]†; १३,१४,१५; १५,१४,५; १९, २; १६,८५, ३; ८९, ७; १०१, ५, १५३,५; १७,१२,२;१३,३; ९; ३०,१,३२, ४‡[b]; १८,११, १; २; १९,४,१३; १४, ८; ९; १८,१[c]; २३, ११; ३२, १; ३, ३५,१४; १५[४]; ३७,१५[२]†,५०, १५;२०,१७,१०;१९,१०,२०, ४; २५,६; ३०,६[d]; ५४,७.

साकं-युज्- -युजा ऋ १०, १०६, ३.

साकं-वृध्- -वृधा ऋ ७, ९३, २[e]; ९,६८,३.

†साकं-ज[f]- -जानाम् ऋ १, १६४, १५; शौ ९, १४, १६; पै १६, ६७,५.

साकं-निप[g]- -पेभ्यः कौ २, ११७८[h].

साकं-निपद्- -पद्भ्यः जै ३, १, १[h].

†साकम्-उक्ष्- -उक्षः ऋ ९,९३, १; कौ १, ५३८; २, ७६८; जै १, ५५, ६; -उक्षे ऋ ७, ५८, १.

¶साकम्-एध[i]- -धाः काठ ३६, ८; -धान् तै ३,२,२, ३; मै १, १०,५; ३, ६, १०; काठ २३, ७; ३५, २०; क ३६, ४; ४८, १८; -धेषु मै १,१०,१३; काठ ३६, ७; -धैः मै १, १०, ८[२]; काठ ३६,२; ३.

¶साकमेध-त्व- -त्वाय मै १, १०, १६[२]; काठ ३६, १०[२].

¶साकं प्रस्थाय[j]->°थीय[k]- -येन तै २,५,४, ३.

¶सा(स-अ)क्ष[l]- -क्षात्[m] तै १,६,७,

a) पामे. पृ ३३५२ *i* द्र.।

b) सपा. ऋ १०, १८,५ साधु इति, तैआ ६, १०, १ आमिगृ ३,७,१ः ११ प्रमृ. वस्तसाः इति च पामे.।

c) सपा. शौ ६,१०,१ वयुम् इति पामे.।

d) सपा. शौ ७,३६,२ भट्टम् इति पामे.।

e) प्र२ (तु. पं. मा. GRV. प्रमृ.; वैतु. GW. तृ१?)।

f) नाप [°इन्द्रेन सदृश- (द्वादशमासान्यतम- [तु. मन्त्रस्य ४र्थः पादः, Eng Second])]। उस. टप्. <√जा(°=√इप [°=√इष्])°'वर्तने'। सस्प. क्रुपि- (<√क्रप [°=√इष] °'वर्तने') इति ऋतुपर्यायः।

g) वि. (महोरेवेशिन्- [नद्धि-])। उस. उप. <√°निप् (√=पत्) निपात =उपवेशने (तु. २निकृत-, नीड, ऊ-; वैतु. ?AVL. नि√पद् इति [तु. WAG २, ४ b])। पृ १८३८ *c* पृ १८४९ *g* च प्रकृतं टि. अनु शोधः द्र.।

h) सपा. °निपुभ्यः<>°निपुद्भ्यः (जैमि १, ७४ जैश्री ८ः १५ च)<>ताम्रा १,५,२ माश्री २,१,७,१ अपरमद्भ्यः इति पामे.।

i) नाप. (सोमयागविशेष- [चातुर्मास्येषु तृतीयपर्वन्-])। उस. उप. √इध् + कर्मणि घञ् प्र.।

j) नाप.। उस. उप. प्र√स्था + कर्तरि णः प्र. उसं. (पा ३,१,१४१)।

k) न.प. (याग-विशेष-)। तस्येदमीयः छः प्र.।

l) प्रत्यक्ष- इत्यनेन स-न्यायः।

m) वा. क्रिवि.।

४; ७,३,२; २,१,५,५; ८, ४; ९,३;२,४,५;१०,२; ३, २, ८; १२,२; ४, १३, १; ५, ५, ५; ६,३; ३,५,१,३,४; ५,१,२,५; ८,५;९,४; २,४,३; ६, १; ४, ७,६;१२,२; ६,२, ५[२]; ७, १, २;३;४,३; ६,१, १, २; ३, ५; ४,३;४,७,३; ६,३,१; ३; ११, ६; ७, २, १, १; ४, ५, १; ८, १; मै १,४,१५; ४, २, ३; ८,५; १०; काठ २७,६;२८,६; क ४२, ६; ४४, ६; शौ १२, ७, १$; $ै १३, १४, ५; ८; १०; १६,५२,३; १५०,२.

?साक्षीत्[a] पै ७,१८,३.

साक्षीति– काठपुष्पि २४.

*साखि[b]– > साख्य[c]– -ख्यस्य ऋ २,११,१९.

सागर– सुगर– द्र.

साग्र[d]– -ग्रम् खि ३,१७[२], १.

सांकाशिन– सं√काश् द्र.

?साङ्ग[e]– -ङ्गाः शौ १८,४,६४.

सांग्रहणी– सं√ग्रभ् द्र.

सांग्रामजित्य– संग्राम– द्र.

?साचश्रु पै ७,१३, ६.

साचिन्[f]– -चि[g] पै १९, ५१, ११; –ची[h] ऋ १०,१४२,२.

साच्य (बप्रा.)– -च्यम् ऋ १, १४०, २[1]; पै १५,२३,१०[1].

साजात्य– सजात– द्र.

साढ– प्रमृ. √सह् द्र.

¶सा(स-आ)ण्ड[k]– -ण्डः काठ २४,२; –ण्डम् मै ४,२,७; –ण्डेन मै ३, ७,७.

सात,ता– √सन् द्र.

?सातपन्ति[l] खि १,१२,४.

साति– √सन् द्र.

सातु[m]– -तुः ऋ ४,६,७.

¶सा(स-आ)त्मन्– -त्मा तै ५, ३, ५,२;६,३;४,१,२; ५,८,३[२],६, ६,३; -त्मानम् तै ५,३, ५,२; ४,१,२;५,८,३[१]; ६,६,३; मै ३, २,१०; काठ २१,२;५,२२,६![n]; क ३१,१७;२०; ३४,१?.

सात्म-त्व– -त्वाय तै ३,१,३,२¶; काठ २०,५¶; क ३१,७¶; शौ ९,८,८; पै १६,११३,११.

सात्यकामि–, सात्यहव्य– सत्य– द्र.

सात्रासाह– सत्रा द्र.

साद– प्रमृ. √सद् द्र.

?सादान्वेयम् पै १६,८,१०.

?सादान्वेयाः पै १७,१२,७.

?सादित्याः[o] पै ९,१२,७.

सादिन्– √सद् द्र.

?साद्यग्राम् पै ५,३,४.

साद्यमान–, साद्यां– √सद् द्र.

√साध्,> साधि, साधते ऋ १, १४१,१; ९,७१, ३; साधते ऋ ८,१९,१०; साधति ऋ १,९४, २; ६,७०,३; पै १२, १, २†; ‡साधयः ऋ ३,३८,९; ४,५६, ७; कौ २,९४८; साधत् ऋ २, १९,३; साधन्त ऋ ८,४०, ९; साधन् ऋ १,९६,१; मै ४,१०, ६†, साधन्ताम् ऋ ६, ५३, ४; साध>धा ऋ ४,३, ८; ‡साध

[a]) वाक्षीत् (<√वह्) इति शोधः (तु. शौ ५, ८,३; BKA.)। [b]) नाप. (सखि-)।

[c]) भाप. [मैत्री- (वैतु. वें. सा. GRV. GW. Mac. [JRAS १८९३ : ४३२] <सखि– इति?)]। सस्थ. सुनेम (<√सन [=√*हन्]; ?ये > यद्; ?आर्येण > त्वदा आर्येण इति शोधा॰; त्रितु– *भाप. (सन्- = धतु– [द्वार्टय-]) इति।

[d]) विप. (संपूर्ण- [शत-])। सुमम–> *सुभम–> यनि.। (१सह्>)स + अम– इति प्रायोवादः?।

[e]) १सर्व- + १अङ्ग- > कस. *सर्वाङ्ग– > मत्वर्थे *सर्वाङ्गु–> साङ्गु– इति शोधः (तु. वैप२ साङ्ग– [जम.])।

[f]) विप. (*प्रशासित्- [अग्नि-])। √*साच् (<√साश्) 'प्रसहने'। [g]) न. द्वि१ मत् किवि.।

[h]) वैतु. सा. GW. प्रमृ. = सचिव- [<√सच्], PW. प्रमृ. 'चि इति तिर्यगर्थे किवि.।

[i]) विप. (*प्रकाशक- [अग्नि-])। <√*साच् (*=√काश्) 'दीप्तौ' (तु काच–, पार. यशाश 'दीप्र-')।

[j]) भाप. (रक्षण-, शर्मन्-, वर्मन्-)। <√*साच् [*=पंजा. √कज्जना] 'रक्षणे'। मुको. साश्य– [<√*साश् 'रक्षणे' (तु. Eng. secure [वैतु. OD. <se + cure], sack)] इति।

[k]) नाप. (अच्छिन्नमुष्क-वृष-)। यस. पूप. = १सह्।

[l]) (साति–>) साता [सत१], (तपन्– [मघ-]>) तरन्ति इति द्विपद. शोधः (तु. संस्कर्तुः टि.)

[m]) नाप. (उपनाप-)। (√स्नु 'उपनापे'>) *स्नुनु– > *स्नातु–> यनि. (तु. पंजा. [*स्नाती>] च्यानी [प्रदीतास्वशाट-], वें. सा. ?GRV. नान्तरीयस्वौ मन्त्रश्च; वैतु. [पक्षे] मा. GW. प्रमृ. <√सन् 'दाने' इति?)।

[n]) सर्वात्मानम् इत्येवं मूलतः प्रपत्तरय यतः यातः द्र.। वैप्र. स्यवहारार्थं पृ ६४४ j द्र.।

[o]) शोधः पृ २१७६ l द्र.।

११; जै ४, ११, ५†; शौ १६, ६,११; पै २,४०, १; ८७, २[२]; ५, १५, ६; १९, २१, ४; –धुना ऋ १, १५५, १; १०, १४, १०; शौ १८, २, ११†; पै २, ९, ४; ८७, ३; –धुभिः ऋ १, १३८, ४; ८, ८४,९; –धुम् ऋ ५,१, ५; खि ५,१५,२; शौ २०, १२९, ५, –धू ऋ २, २७, १५; –†धोः ऋ ३, ४८, १; ४, १०, २; ७, ८,३; मा १५,४५; का १६, ५, २७; तै ४,४,४,७; मै २,१३, ८; काठ २०, १४; कौ २, ११२८.

साध्वी- –ध्वीः ऋ २, २४, ८; पै २,८७, १; –†ध्वीम्[a] ऋ १०, ५३,३; तै १,३,१४,२; मै ४,११,१; काठ २,१५, ७,१६.

साधिष्ठ- –ष्ठः ऋ ५, २५, [१; (७,९४,७) ८, ५३,७], खि ३, ५, ७; –ष्ठेभिः ऋ १, ५८, १; ७,६४,३.

†साधु-कर्मन्- –र्मा ऋ १०, ८१, ७; मा ८, ४५; १७, २३; का ८,१९,१; १८,२, ७; तै ४, ६, २, ६; मै २, १०, २; काठ १८, २; २१, १३; ३०, ५; क २८,२.

साधु-कृत्या- –त्यायाम् का २, ६,९.

साधु-देवि(न्>)नी- –नीम् शौ ४,३८,१; २.

साधुया ऋ १, ४६, ११; १७०, २; ५, ११, ४; १०, ३३, ५; ६६, १२; [(१, १२४, ३, ५ ८०,४)१३]; मा १४, १[b]; १७, ७३[c], २३, ४३[d]; का १५, १, १[b]; १८, ६, ९[c]; २५,८, ५[d], तै ५, २,१२, २[d]; शौ १०, ४, २१; पै १६,१७, १; १९, २०, १२.

?साधु-वाहनम्[e] पै ५, ३४, ८; १९,३८,१.

साध्या मा २९, ११[f]; का ३१, १, ११[f]; तै ४, ३, ४, १[b]; ६, ५, ३[c]; ५, १, ११, ४[f]; मै २,८,१[b]; १०, ६[c]; ३, १६, २[f g]; काठ १७, १[b]; १८, ४[c]; ५०,६[d]; क २५,१०[b]; २८,४[c].

साध्व(धु-अर्य>)र्या[h]– –र्या: ऋ १०, ६८, ३; शौ २०,१६, ३.

१साध्य[i]– –ध्याः ऋ १, १६४, [५०;१०,९०,१६]; १०,९०,७, †मा ३१,९,१६; †का ३५, १, ९; १६; तै ३, ५, ११, ५†; ¶६,३,४,८; ५, १; ७, २, १, १¶; मै ¶३,७,९; १०; ९, ४; ५; ४,१०, ३†; ¶काठ १५, १२†; २३,८;२४,१०;२६, ७; ¶क ३६, ५; ३८, ३; ४१, ५; शौ ७,५,१†;८४,२; ८,८,१२; १०,१०,३०;३१; १९,६,११†; पै १,१०३,४; ९,५,९†; १३, १२,५; १६, ३०, २; ७२, १; ९६,५; १०९, १०; ११०, १; २०,२,२†; –ध्यान् मा २९,९; का ३९, ७, १; मै ३,७,१०¶; ¶काठ २४, १०; २६, ४[२]; ¶क ३८, ३; ४१, २[२]; –ध्यानाम् तै ५,६,१७,१;७,१७,१; ६, ३, ४,७¶; काठ २६,६¶; ४९, ७; ५३, ७; क ४१, ४¶; शौ ९, १५,२४; –ध्येभ्यः मा २४,२७; ३०,१५; का २६,६,२; ३४,३, २; तै ६,५,६,१¶; मै ३, १४, ९; पै १७,२२,३; –¶ध्यैः काठ २६,४; क ४१, २.

२साध्य,ध्या- –ध्यः पै ७, ८, ४; –ध्यम् पै ९,२५, १७; –ध्याम् पै १४,३,२.

साधारण[j]– –णः ऋ ४, ३२, [१३; ८,(४३,३३)६५,७]; ७,६३,१; –णम् ऋ ९, ४८, ४; ¶तै २,

---

[a]) पाभे. पृ २३२२ g द्र.।

[b]) सपा. साधुया (माश ८,२,१,४[२] शुप्रा ५, २० च) <> साध्या इति पाभे.।

[c]) सपा. साधुया (माश ९,२,३,३५ च) <> साध्या (तैब्रा ३,७,७,१० च) इति पाभे.।

[d]) सपा. साधुया <> साध्या इति पाभे.।

[e]) शोधः पृ ३०९४ j द्र.। [f]) पाभे. पृ ३२०६ d द्र.।

[g]) वैतु. पपा. साध्याः इति ?।

[h]) विप. (साधु-सर्- [गो- = जलधारा-])। उस. पूप. क्रिवि., उप. =१अर्य- [√ऋ 'गतौ' + कर्तरि यः प्र. उसं. (पा ३,१,१०३ [तु. GW.; वैतु.वें. सा. =पयसां नेत्री-, PW. WAG २, ९५ c =हितावहा- इतीव])]।

[i]) नाप. (देव-विशेष-)। कर्तरि यः प्र. उस्सं. [पाउ ४, १०९ (तु. या [१२,४१] प्रमृ.)]।

[j]) विप. (समानसंबन्धवत्- [इन्द्र- प्रमृ.])। (*एव- [एक-] >) *स- + *भृध- [भृत-] > बस. *स-भृध- > *सद्ध- >) *साध- (= २सम-, समान-) + धारण- (भाप. = संबन्ध-) > बस. *साध-धारण- > वाग्वि. यनि. (वैतु. GW. प्रमृ. स [<२समान-] + आ-धारण- [भाप.] > बस. ?)।

६,१,६; ७; कौ २, १९०†; जै ३,१७,१०†.

?साधारण्या[a] ऋ १,१६७,४.

? साधाव:[b] पै २,७८,४[c];५.

सा(स-अ)धिपतिक- -केभ्यः मा ३९, १; का ३९,१,१.

१साधु- प्रभृ. √साध् द्र.

सानग- सनग- द्र.

?सानयाप्रदिशेहान्त्यरामाम् पै २०,४८,८.

सानसि- √सन् द्र

*सानि[d]- -नौ[d] ऋ ७,४३,३.

सानु(वप्रा.)[e]- -†नवि ऋ ४, ४५, १; ६,४८,५; ८,१०३,२[f]; ९, ३१,५;३७,४; ५०,२;६३,२७; ७०,८;७९,४; कौ २, ५५६; ६४५; १०२४‡[g]; १०५०; जै ३,४४,२; ५३, ३; पै २०, ५१,२[f], -नु ऋ १, ५४, ४, ५८, [२; ९,८६, ९]; ६२, ५; ११७, १६; २, ३५, १२; ३, ५,३; ४, ५५, ७; ५, ६०, ३; ६, ६, ४; ६१,२; ७५,१३; ७, २,१;७,२[h];८,९६,२;९,१६,७; ८६,८;१०,२७,१५;६२,९;७०, ५; मा २९, ५०†; का ३१, २, ११†; †तै ३,१,११,५; ४, ६, ६,५; मै १, २, १४[i]; †३, ८, ३;१६,३; †४,१२,५; १४, ७; काठ ३,३[i]; ४, १६†; ९,१९†; २६,६; ४६, १†; क २, १०[i]; ४१,४; कौ २, ६९५‡[j]; जै ३, ५६,२२‡[j];पै १४, ३,१८;१५, ११,५†; -नुनः ऋ ५,५९, ७; -नुना ऋ ७,३६,१; १०, ७५, २[k]; -नुनि ऋ १, १५५, १; -नुभ्यः मा ३०, १६; का ३४, ३,३; -नुम् ऋ १, १०, २[l]; ८०,५; ६, ३९, २; ६७, ६; पै १४,३,२७; -नुषु ऋ १,१२८, ३[२], २, ३, [७ (३, २९, ४)]; काठ ३९,१५[२]; शौ १०,४,१४; पै ४,२१,२; १६, १६,४; १९, २०, ११; -नूनि ऋ ६, ७, ६; -†नो[l] ऋ ९,८६,[३;९७,४०], ९१, १; ९२,४, ९६,१३; ९७, ३; १२; [१६; १९]; कौ १, ५२९; ५३२; ५४३; २, ३७१; ६०३; ७५१; जै १, ५४, ५; ८; ५५,१२; ३,३०, १४, ४९, १; -†नोः ऋ १, १०, २; कौ २,६९५; जै ३, ५६,२२; -नौ ऋ १, ३२,७; ८०,६; १४६,२; २,३१,२; ९, २६, ५; ९५, ४; १०, ६१, ६; १२३,[२;३], गि ४,७,३![m]; तै १,३, ६, २; शौ ११, ७, १२; पै १३, ६, ७†।

[a]) ६अ + (साधारण- > भावे) *साधारण्य- > यम. *अ-साधारण्य >] ण्या- > [तृ१] -ण्यया > ॰ण्या इति कोध (वेतु. पपा. अनु साधारणी- [नाप. =वेश्या-] > तृ१ इति प्रायोवादः, R [ZDMG ४८, ६८१] ॰ण्याः इति ?)। सस्थ यव्या [तृ१] <यैव्या- (भावे √यु [*=√धु] 'धवने') > *॰व्यया इति, पुरा [तृ१] < *पु (र >)रा- (पना. शिप [*पश्चा-]) > *रया इति, मिमिक्षुः ([नापा] < √*मिश्र [<*मिश्र- = युग्म-] '*द्वन्द्वसीति, प्रसहने')। '(यदपि) महतः असाधारण्यया दव्या (*सत्या) यव्या मिमिक्षुः, (तथापि) देवाः (मन्तोऽपि ते) रोदसी न अननुदन्त, ह्यां (*सेवे (श्च)) सन्दाय (ते) देवाः (*महाभागाः) सुरन्त' इति वा.। अत्र विशेषे पृ १९२१ d, पृ २५८१ g यथादोषं कोध. द्र.।

[b]) कोध: पृ १५८ a द्र.।

[c]) पृ १७५२ नाप. भा इति भेदन्।

[d]) नाप. (आत्मदर्शि- = दृप्ति-)। (√हृष [*=√भाग] 'दर्शने' >) *हृत्ति- > ,नि- (तु. पंजा. चन्नी इति प्रसिद्ध) > *सृणि- > यनि. (वेतु. अन्ये सानु- > सप्त१ इति ?)।

[e]) नाप. पुं. न. (उन्नतभाग- [शिखर-, सीमा- प्रभृ.])। (√सृप् [*=√हृप्] 'दृष्टौ = दृश्यते' > भावे) *सृपाग- (तु विभाग- = धूम-) > *सृपागव- > *सानव- (तु. सप्त१ सानवि) > यनि. (वैतु. < √सन् इति पाउ [१, ३], या २, २८, ९, १० 8EY ९९; १०८ < सम् + उद् + √धि या √तुद् वेनि; <√ग इति वा ?)।

[f]) पाभे. पृ १०८८ a द्र.।

[g]) पपा. ऋ १,२२,१६ धामभिः इति पाभे.।

[h]) तु. सस्थ. टि आ।

[i]) =सपा. माश्री १, ८,२, २८ प्रमृ.। मा ६, ६ प्रमृ. सनुः इति, हिश्री ४, २, ७१ स्नानुः इति च पाभे.।

[j]) सपा. *नु <> *नुम् इति पाभे.।

[k]) विप. (अद्द- [अद्द- *= महत्-, उच्चत्व-]) इति सस्थ।

[l]) *सानव- (तु. e टि.) > सप्त१ *सानवे + अ* > *सानव अ* > सन्धौ इति. (तु. [सानोः] L [४३२], वेतु. भसा [२, ७०] सप्त. प्रमृ < *सानौ इति?)। [m]) कोध पृ १८१८ f द्र.।

१५,३३,६; १६.१५४,२.

?सा नु[a] ऋ १,१४५,१.

सानुक्[b]- -कः ऋ २,२३,७.

?सानुप्रक्[c] ऋ १,१७६,५.

सांतपन- सं√तप् द्र.

सा(स-अ)न्तर्दे(श >)शा- -शाः शौ ९,५,३७; पै १६,९९, ४.

√सान्त्व् > सान्त्वन- -नेन पै १५. १९,१.

सांनाय्य- सं√नी द्र.

सा(स-अ)न्वय[d]- -यान् खि ३.१६,५

सापत्न- सपत्न- द्र.

१साप्त(वप्रा.)- -प्तम् ऋ २,१९,७[e]; -प्तानि ऋ १,२०,७[f]; तै ५,४, ७,५¶[g], मै ३,२, १¶[g]; ¶काठ १९.११[g]; २२,९[g], क३१.१¶[g].

२साप्त (वप्रा.)- -प्तस्य[h] ऋ ८, ५५, ५; खि ३, ७, ५; -प्तेभि.[i] ऋ ८,५९,५; खि १,६,५[j].

साप्य[k]- -प्यः ऋ १०,४८,९; -प्यम् ऋ ६, २०,६.

?साप्रिणम्[l] पै २०,३६,५

?साभव्याः पै २०, १८,५.

?सामक्ता[m] मै ४, २,१४.

---

[a]) सत- [क्रिवि. =यथार्थ-] > *सत नु > *सन्नु > यनि.। शेपं पृ १४४४ a द्र.। पृ १८५१ सस्थ. नु इति नेष्टम्।

[b]) नाप. [*सदनखण्डकस्तेन- (तु. पंजा. सान्नी [चोर-])]। [√*सन्द् *=√खण्ड् (तु पंजा. सन्द [=छेदनोपकरण-]) > *सन्दुक- > *सन्नुक- > यनि. (तु. [तात्पर्यांशे] PW. GW. < √सन् इति; वैतु. वें. सा. <सानु- इति, ?ORN. सनुतर-, सनुत्य- इत्येताभ्यां साजात्यमिति ?)।

[c]) निर्देशः ?। सः, *आनुषाज्- (< √अन् *=√अन्त् '*बन्धने =सातत्ये' > भावे *आनुष- + [√भज् >] भाज्- > उस. *आनुष-भाज्- [सतत-संबन्ध-वत्-]) > °षाक् इति द्विपदः शोधः (तु. R [KZ २५, १०३] FG [२, २२९] WAG [२, ३० d]; वैतु. वें. सा. GW. < स [< १सह] + अनु√*षज् इति, ORN. सानु-षक्- इति !)। संहितायां छन्दोनुरोधात् सानु° इति पाठः यनि. सुवचः। अन्यत्रापि °*षाक् > °षक् इति द्र.।

[d]) °न्व° इति स्वरः यनि. शोधः ?।

[e]) भाप. (*सुखशान्तिमत्ता- [नैश्चिन्त्य-])। (√स्वर् 'सुखे' > भावे) *स्वर्- + भृत- (भाप. [धारण-]) > वस. *स्वर्-भृत- > *सर्-पत- > यनि. (वैतु. वें. सा. <सप्तन्- इति, PW. GW. ORN. GRV. प्रमृ. <सप्ति- इति ?)। 'हे इन्द्र! (यतः) ते (तुभ्यम्) एतत् उचथम् अंहम, तत् (ततः [तत्फलत्वेन वयम्]) आशुयाणाः ('आरवागमनवन्तः सन्तः) साप्तम् अश्याम' इति वा.।

[f]) विप. (*आदिमत्- =आद्यंकरण- [एक-])। (√*स्वर् 'शब्दे' > भावे) *स्वर्- > *सर्- (तु. पार. सरमायद्, ज़र इति, [निघ २. १०] प्रथम-, प्रमु- प्रमृ. इति च पर्यायाः)। शेपं e टि. द्र. [वैतु. अन्ये 'सप्तभिते' अर्थे < सप्तन्- (तु. ऋ ५, १, ५ प्रमृ. [वैतु. *सप्त- इत्यत्र टि. इति ?])]। '(हे त्रयः ऋभवः) ते (यूयम्) एकमेकं त्रिः (पर्यायेण त्रिवारम्) नः (परे) सुन्वते (यजमानाय) साप्तानि रत्नानि (धनानि) आधत्त' इति वा.।

[g]) सप्त मिते अर्थे < सप्तन्- इति।

[h]) *नाप. [ईश्वर- (इन्द्र- [तु. पार. साहिब])]। *वृपर्- (भाप. = वृषत्व-) + भृत- (धारक-) > उस. *वृपर्-भृत- > *सर्-पत- > यनि. (वैतु. अन्ये यथाकथञ्चित् < सप्तन् इति ?)।

[i]) *नाप. (पादविक्षेप-)। (√*सर् [=√सृ] 'गतौ' >) *सर्- (चरण-) + पद्- (क्रम-) > पस. *सर्-पद्- > *साप्द्- > यनि.। 'घृतस्नुतः (*देदीप्यमान-भ्राजवतः [विष्णुदेवात्मनः सूर्यस्य]) त्रिभिः साप्तेभिः अव्रतम्' इति वा.।

[j]) स° इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. ऋ.)।

[k]) व्यप. [ऋषि- (= स्तोतृ- [तु. काव्य- इति])]। (√स्तु 'शब्दे' > भावे) *स्वर्- (स्तोत्र-) + (√वृध् [चुरा.] 'भाषणे' >) *वृध- (वाचक-) > उस. *स्वर्-वृध- > *सर्-व्य- > *साप्य- > यनि।

[l]) *भक्षसा (भोजनेन), *प्रिण- [नाप. (उदर-) पूर्त्यादेः < √पृ 'पोषणे' इत्यस्य धात्वि] > -णम् इति द्विपदः शोधः (तु छन्दः)।

[m]) सामक्- [विप. (प्रैङ्गिभाज्- [प्रथम-])] > -क्तः इति शोधः। *पूर्व्- (प्रेङ्गि-) + भक्- (भाप. < √भज्) > वस. *पूर्व्-भक्- > *सर्-भक्- > यनि.। स्पष्ट. मानारि- निर्व. < *वनार- (स्तरयन्तीगोदन- [प्रथम-]) > मान- + भरि- (भाप. < √भृ) > वस. *मान-भरि- > *मान-भ* इति। पृ ५०२ मत्-पूषा- इति निर्देशः! (√मन् 'स्पर्शे' > भौवे *मान- > √*मान् >)

?सामक्ति[a] पै ७,१२,३.
सामक्ष- २समक्ष- द्र.
साम-ग- प्रमृ. सामन्- द्र.
सामन्(वप्रा.)[b]- म ऋ १, ६२, २; १६४,२४; १७३,१; २,४३,२; ४,५,३; ८, २९, १०; ८१,५; ९८, १; ९, ९६, २२; १११, २[c]; १०, ९३, ८[d]; ९९, २[d]; १३५, ४; खि ४, ११, ५; मा १०, १०-१३; १२, ४; १५, १०-१३; १८, २९; ३४, ५; १७†; ३६,१; का ११,५.१-४; १३,१, ५; १६, ३, २; ५; ८; ११; १९,९, ४; ३३,१, ११†; ३६,१,१; तै १, ८,१३, १[१];२; २, ५, ७,१¶; ३,३,२, १; ४, १,१०, ५; ४,२,१[२]; २[२]; १२, २[e]; ४[f]; ७,९, १; ५, ४, ८,४; ७,१३, १; ¶६, १, २, ४,६, ३,१; १०, २; ¶७, १, १, ४; ५[२]; ६, ४,२; ३[१]; ३,१२,१§, ५,१, ६[२]; ४, १[२]; ५, २; २३, २§; मै १, ४, १४¶; ९, १; ¶११, ७[२]; ९; २, ४, ५¶; ६, १०[४];७, ८; २०[४]; ८, ९[४]; ११, ६; १३, १५, ३, ६, ४¶; १६, ४[२टी f], ४, ४, ३; ९[२]¶; ९, १०[३]; ११[४]; काठ ९, ८; ११¶; १४, ७[२]¶; १०[२]¶; १५, ७[५]; १६, ८; १७,८[४]; १८,१२; २१, ११¶; २२,१४[२टी f]; ¶२३,२[२]; ३;२९,२¶; ३०,७[२!g]¶;¶३३, २[१];७;¶३४,१;४;६[१०];१४;३५, ११;¶३७,६-८;३९.७[५];४३,२; ४५,२०;५३,३,क८,११,२६,७[४]; २९,१;३५,८[२]¶, ४५,३¶;४८, ११; १६; †कौ१,३६९§;३८८, २. ३७५; ९४२, †जै १, ३८, १०§; ४३, ८; ३, ३०. १८; ४, १,३; शौ ७,५६,१; ५७,१, ९,१५, २†; १०, ७, १४; ८, ४१; ११,९, ५; १०,२३; १४, २,७१[h]; १५, ३, ८; २०, ६२, ५†; पै ५,५, ४, १३, १२, ३, १६,२०,३[i]; ४[i]; ६८,२†, ८२, ५; ८७, ३, १७, ८, ५; २०, २५, ३; ५७, १; -?मऽम[j] शौ ८,९, १६; पै १६, १९, ६; -मन् ऋ १,१४७,१;८,८९,७; १०,५९,२;मा २२,२; का २४, १,२; तै १,६,१२, २†; २,५, ७,१¶; ४,१, २, १; ४, १२, २[k]; ३; ७, १, ११, १; मै ३, १२, १; १६, ४[२k], काठ ८, १६†; २२, १४; ४१, २; कौ २, ७८१†; पै १५, १, ६[k]; ८; -मनि पै २०, ४०, ९; -मनी मा १०,१४; १५,१४; का ११, ५,५; १६,३,१४; तै १,८,११, २; ४,४, २, ३; मै २, ६,१०; ७, २०; ८, ९; काठ १५,७; १७,८; क २६, ७; -मभिः ऋ १, १०७, २; ८,१६, ९; १०, ३६, ५; ७८, ५; मा २०,१२; का २१,७, १२; तै ४, ४,१२, १; मै ३,३,५¶; ११,८; १६, ४; ४, ९, २; काठ २२, १४; ३८,४; जै ४,५,२†; पै १५,१, २;-मभ्य. तै ७, ५,११, २; मै

[a]आन्- + यूथ- > वस. *आप्त-यूथ- > [प्र१] -थः (माहितिक-स्वरे) -था इति शोधः। तस्य. ?प्राष्टी > *प्राऽष्टि- (भावे < प्र √अश् 'व्याप्तौ') > [सप्त१] -ष्टौ इति (एतदनु पृ २२३६ म इति, पृ ५०१ अप्टन्- > -ष्टौ इति नेष्टम्)।

[a]) पा, मम इति शोधः (तु. सपा. ऋ १०,१४५,३ शौ ३,१८,४)।

[b]) नाप. (गीतिका-)। धुप- (*=वर-, मधुर-) + (√स्वृ 'शब्दे' > भावे) *स्वर्मन्- (स्वर-) > वस. धुप-स्वर्मन्- > *धुप-समन्- > *प्सद्मन्- > *प्सामन्- > यनि. (तु. GK. Psālmos, Eng. Psalm; वैतु. तेश्रा २, २, ८,७ प्रमृ. < स्सम्-मा √नी इति, गोश्रा [२, ३, २०] प्रमृ. < सा- + अम- इति, या [७, १२] प्रमृ. < सं √मा 'माने' वा सम- + √मन् [तु. माश्रा १, १,११] वा √सो 'अन्तकर्मणि' [तु पाउ ४,१५३] वा √अस् 'क्षेपणे' वेति, GW. प्रमृ. < सा- [< √सन् 'संभजने' वेति!])।

[c]) 'यत्र तन् साम धीतयः रणन्ति (गायन्ति)' इति वा. द्र.।

[d]) वैतु PW. GW. प्रमृ. यनि. धनपर्याय इति!।

[e]) पाभे. पृ २६६२ l द्र.।

[f]) सपा. पै १५,२,२ साम्नाम् इति पाभे.।

[g]) सकृत् पाठः? असामा इति शोधः (तु. सस्थ. टि. [गरि.])।

[h]) पाभे. पृ २४३५ g द्र.।

[i]) सपा. शौ ८,९,२५; २६ यक. धाम इति पाभे.।

[j]) क्षामन्- (क्षेत्र-, केदार-) > क्षाम-क्षाम (प्रतिक्षेत्रम्) इति शोधः। यद्वा क्षामन्- (< √धृष् 'धान्ये' > *धृष्य- [धान्य-] + [√सृ 'गोरणे' > भावे] मर्मन्- > वस. *धृष्य-मर्मन्- [तु. पार. खर्मन्]) इति।

[k]) सपा. °मन् (आश्री ४, १२, २ च) <> °म्ना इति पाभे.।

४,४.१०[२]¶; काठ ४५,२;–म्सु मै ३, ६, ५¶; –मानि ऋ ५, ४४, १४; १५; १०, ९०, ९; १३०, २; मा १८, ६७; २०, १२; ३१,७†; का २१, ७,१२; ३५,१,७†; तै २,४, १२, ७¶; ७,३, १, ४¶; ५,९, ४; मै २, ४,३¶; ३, ६, ४[२]¶; ११, ८; ४, ४, १०[३]¶; ९, २; ¶काठ १२,३[१]; २३,२; २९, ७; ३३, ७[३]; ३४, ६; ३५, १५; ३८, ४§,४३,४§; क ३५,८¶; †कौ २,११७६,११७७; शौ ८,९,४; १६; ९,६, २[a]; १०, ७, २०[b]; ४४†; १०, १४; ११, ८, १४; ९,२४; १५,६,८; १९,६, १३; पै ९, ५, ११†; २१, ३. २३, १०; १५,१४, १; १६,१८, ४; १९,६; ८४,६; १०८, ३; १७, २९,१३; –मोः पै १९,४८,९; –म्न. ऋ २,२३,१६[c]; तै २, ४, ११,६¶; ३, २, ७,१; ¶६,१, ३,१; ६, ७, १; काठ २९,२¶; क ४५, ३¶, शौ ११, ९, ५, पै १३, १४, ३; १६, ८२, ५; १७, २४, ६; २०, ४८, ५; –म्नःऽम्नः ऋ २, २३, १७; –म्ना ऋ ८, ९५, ७; मा १९, २८; ९४; का २१,२, १७; ६, १५; तै १, ६,१०, ३¶; ३,५, ३,१[२]; २; ४, ४, ८, १; ¶६, ५,१०,३; ६, ३, १; मै ३, ६, ५¶; ११,९, ४,८, ७¶; काठ २२, १४[d]; २९, २¶; ३५, १६¶; ३६.१५[४]; ३८, ३; ३९, ११; ¶क ४५, ३; ४८, १४; †कौ १, ३५०; २, ७५२; जै १, ३६, ९†; शौ १०,८, ४१; ११, ३,१५; १२,१,३८; पै २, ३६,३; ५.१३,४. १७, ४, ९; –म्नाम् ¶मै २,४,५; ४, ७, ३; ¶काठ १२,४; २९,७; शौ १५, ६, ९; पै १५,२,२[e]; ८,७; –म्ने ऋ ८,४, १७[c?f]; ६,४७; तै ७, ५, २३, २; मै ४, ७, ३; काठ ४५,२०.

साम-गु[e]– -गोभिः शौ २. १२, ४; पै २,५,४.

साम-गा– -गाः ऋ २, ४३, १; –गाम् ऋ १०,१०७,६.

साम-गीत– -तः खि १,७,१.

साम-चारिन्– -रिणा खि ३, २२, ५.

साम-तेजस्– -जाः शौ १०,५,३०; पै १६,१३१,६.

साम-देवता->°वत्य– -त्यः तै ६, ६,७,१; मै ४,७,२.

†सामन्,ना[h]– -नाम् ऋ ३, १०, ९[i]; –नौ ऋ १०,८५,११[j], शौ १४,१,११; पै १८,१,११.

सामन्य[k]– -न्यः ऋ ९,९६,२२.

¶सामन्-वत्– -वन्तः मै ४, ६,१; ७, ३; –वन्तम् तै २, ५,८, १; –वान् मै ४, ६,१.

साम-भृत्[l]– -भृतम् ऋ ७, ३३, १४.

साम-वत्– -वतः काठ ३०,७.

साम-विप्र[m]– -प्रम् ऋ ५,५४,१४.

सामा(म-आ)रमन्[n]– -रमना (?रमा°) खि ३,२२,५.

?सामशंत्तम पै ५,१,२.

?सा म स्त द नु हि प प तं स्य त नू

---

a) सपा. पै १६,१११,२ छन्दांसि इति पाभे.।

b) पाभे. पृ १३३३ *d* द्र.।

c) भाप. (कल्याण-, सुख-)। (√स्वर् '*सुखे'> भावे) *स्वर्मन्- (सुर्मन्-)> *सुमन्-> यनि.।

d) पाभे. पृ ३३७० *k* द्र.। e) पाभे. पृ ३३७० *f* द्र.।

f) मत्व. पशु- ([°= स्थिर-]<√*पस् [= √बध्] 'बन्धे') इत्यस्य विर. (वेतु वें. सा. = सामकृत्- इति कृत्वा पशु- (स्वप [ऋषि-]) इति, GW. प्रमृ. यनि. धनपर्याय इति च?)।

g) नाप. (सामगायक- [उद्गातृ-])।

h) विप. [शान्तिकर- (गो- [= अनडुह्-]), उपद्रष्टृस्था- (भूमि-)]। मत्वर्थे यः प्र. उसं. (पा ५,२,१२०)> *सामन्य,न्या-> यावि. यनि।

i) तु. [तात्पर्ये] PW. GRV. प्रमृ. (वेतु. वें. सा. अनिम्नोन्नतार्थे ?सम- > स्वार्थे साम- [तु. माश १४,४,१,२४]> मत्वर्थे यनि. इति, GW. <?समान- इति च!)।

j) तु. PW. प्रमृ. (वेतु. वें. सा. <?समान- इतीव!)।

k) विप. (सोम-)। तत्रसाधवीयः यत् प्र.।

l) = साम-गु-। नाप.। उप. उप. कर्तरि कृत् (तु. वें. सा. GRV.; वेतु. PW. प्रमृ. विप. इति ?)।

m) विप. (*साम-गायिन्- [ऋषि-])। बस. उप. <*विप्र- (भाप. < *विप्र- [स्तोतृ-]) > यावि. [तु. पाप्र. भावप्रधानो निर्देशः; वेतु. सौ. लोपविषय इति (तु. [तात्पर्ये] PW. GRV. प्रमृ., सा. GW. उप. < √विप् 'वेपने = प्रेरणे' इतीव कृत्वा कथमपि संगतिरिति ?)]।

n) विप. (सुदीचन्द्रमस्-)। बस.।

o) यनि. शोध. (तु. मश. तैब्रा २,८,९,१)।

हि न स्वः पै २०,२८,३.
सामात्मन्– सामन्– द्र.
¹सामि[a] मै ३.७,३;८¶.
¶सामि[b]– -मि तै १,७,१,४,५;५,५,१,६; काठ २८,१; क ४४,१.
¹सामिका– -का पै १७,१३,९.
सामित्य– सम्√इ द्र.
सामिधेनी– सम्√इध् द्र.
¹सामेक्तन्मेति पै १७,२९,६.
सांमनस्य– संमनस्– द्र.
सांमेध्य– संमेध– द्र.
¹साम्राज्य–,²साम्राज्य– सम्राज्–द्र.
¹साय[c]– -यम्[d] ऋ ५,७७, २; १०,१४६,३; ४[e]; मा २०, ६१; का २२,६,७; ¶तै १,५,९, १; ८, ४.१; ६, २, ३, ३; ४; ५, ४[३]; ¶मै १,४,१०; ५,७[५]; ६,१०[२]; ८,१,५[२],७,९,१०,१§; ३,६,६; ८,१[३]; ११,३§; ४, १, १; २, १०; ४, ९; ५, ७; १२, ६†; ¶काठ ६, १[२]; ५[४]; ६[३]; ८, ७, ५[२]; ८, ११; ९, ५; १९,११; २४, १०[२]; ३०, १०; ३२, ७; ३५, १८[३]; ३८, ८§; ¶क ३, १२[२]; ४, ४[४]; ५[३]; ७; ५, ४[२]; ७,८; ८,८; ३१, १; ३८, ३[२]; ४६,८; ४८,१६[२]; शौ ३, १२, ३; ४, ११, १२; ६,१०८, ५; १२८,२;४; ८,६,१०; ११, २, १६; १३,३,१३; १८, ४, ६५: पै ३,२०, ३; २५, ८; ३७, १; ७,७,५; १६,७९,१०; १०५,६; ११६,८; १९,१७,९; २४, १७; १८; –यम्ऽ-यम् मै १,८,६¶; शौ १९,५५,३,४[f]; पै १९,४४, २२; २३[f].
सायंयावद्‌व्यः[g] पै १७,२१,२.
¶सायं-तन– -नम् मै १, ८, ९; काठ २४,१०; क ३८,३
सायम्-अशन– -नम् मै ३,६,६¶.
¶सायं-प्रातर् (:)[h] तै २, ५,६, ३; ३,४,१०,१; २; ६, २, ३, ३; शौ ३,३०,७[f]; १९, ३९, २-४, पै ५,१९,८[f], ७,१०,२-४.
सायं-भव– -वम् शौ १०, ७, १६; पै १६,६०,९.
²साय[i]– -यम् ऋ ८, २, २०.
¹सायक[j]– -क ऋ १०, ८३, १; ८४,६; शौ ४,३१, ६; ३२,१; पै ४,१२,६; ३२, १, ५, ३३, ६§[k]; –कम् ऋ १,३२,३;८४, ११; मै ४, १२, ४; कौ २, ३५६; जै ३,२९,१३; शौ २,५, ७; २०, १०९, २; पै ११, ७,१०§; १३, ६,३; १३,३§; –कस्य ऋ ३,५३, २३; –कानि ऋ २,३३, १०; मै ४, ९, ४; –केन ऋ १०,४८,४.
सायक-प्रणुत्त– -त्तानाम् शौ ९, २, १२; पै १६,७७,२.
सायका(क-अ)ग्र– -ग्रम् पै १४, ३,७.
²¶सायक[l]– > सायकायन[m]– -नः काठ २६, ९; क ४१, ७.
¶सा(स-आ)यतन– -नम् तै ५, १,२,४; मै ३, १,३; काठ १९, २; क २९, ८.
¶सायतन-त्व– -त्वाय मै ३, २, ७; ९; १०.

[a]) *साम-वृध्– > [प्र१] –वृत् इति शोध. । विप. (सामगायक- [गन्धर्व- = विश्वावसु-]) । पृथक् पदम् (तु. मूको. BW. MW. सात.; वैतु. Sch. सामि-म-धर्वः इति ?) ।

[b]) किवि. (छिन्न-, भग्न-, अपूर्ण-) । (√*स [= √कृ, √शृ] 'हिंसने = छेदने' > भावे) *सृत्– > मत्वर्थे *सद्-मि– > *सम्मि– > यनि. (तु. Lat. semi, GK. hemi [तु. SEY ९१]. वैतु. या [६, २३] प्रमृ. <√सो 'अन्तकर्मणि' इति ?) ।

[c]) भाप. (अस्तमय-) । < *स्व + स्वर– (दीप्ति-, दर्शन-) > तन. *अ-स्वर– > *असवर्य– > *सस्वर्य– > *सय्य– > यनि. (वैतु. ऐब्रा २,१,५ <सम् + आ√इ इति, अमा. PW. प्रमृ. <√सो 'अन्तकर्मणि' इति ?) । [d]) अन्यन्तसंयोगे द्वि१ [पा २,३,५ (वैतु. पाग [१,१,३७] प्रमृ. अव्य. इति !)] ।

[e]) सायमकुक्षत इति पाठः ? सायम् माम् अमुक्षत इत्यधिकपदः शोधः (वैतु. पपा. प्रमृ. यनि. ?) ।

[f]) सपा. शौ ३, ३०,७ सायंप्रातः इति पाभे. ।

[g]) शोधः पृ २२३४ m अनु द्र. ।

[h]) द्वस. पूप. स्वरः उसं. (पा ६,२,३७) ।

[i]) नाप. (आश्रयण- [तु. पार. सराव, PW. GW. GRV.; वैतु. वें. सा. = १साय– इति ?]) । < √सि (*= √क्षि, √श्रि) 'निवासे, आश्रये' इति ।

[j]) विप. (मारक- [वज्र-]), नाप. (शर-) । < √सृ (= √शृ) 'हिंसायाम्' > *स्रायक– > यनि. (वैतु. < √सो 'अन्तकर्मणि = हिंसायाम्' ? इति वा, < √सि 'बन्धने' इति वा प्रायोवादः ?, < √सि '*छेदने' इति WAG [१,८३ a] ?) ।

[k]) सपा. शौ ६,१३४,२ स्वम् इति पाभे. ।

[l]) व्यप. । [m]) गोत्रापत्ये फक् > आयनः प्र. ।

? सायन्तु पै १६,२,४.
? साया पै १९,११,६.
? सायित्यादि पै ३,४०,४.
सायुज्य- सयुज्- द्र.
? सायुधी[a] पै २०, १९,८.
सार(वप्रा.)[b]- -रा[c] शौ ४,४,४; -रः पै १६, ७१, ७; -रम् ऋ ३, ५३,१९; मै ३.९,३¶.
सारघ- सरघा- द्र.
सारङ्ग[d]- -ङ्गः पै २,१४,२; ७, २,६; -ङ्गम् शौ २,३३,२; ५,२३,९; -ङ्गाः ते ५, ६, १९,१; २३,१; काठ ४९,९; ५०, ३; -ङ्गाय ते ७,३,१८, १; काठ ४३,८.
सारङ्गी- -ङ्गी मै ४, २, ४.
सारथि[e]- -थयः ऋ १, ५५, ७; -थये ऋ २,१९,६; ६, २०,५; -थिः ऋ १,१४४, ३; १५८,६; ६,५७,६; १०,१०२,६; शौ ८, ८,२३; १९,२,७;१४; २०;२७; पै १६, ३१, ४; -थिना मै ४, ४,६¶; -थिम् पै १,९४,२.
सारमेय- सरमा- द्र.
? सारयति[f] पै २,१,३.
सार(स>)सी[g]- -सीः पै १५,१८,६.
?सारस्वत- प्रमृ. सरस्वती- द्र.
सारि[h]- -रीः पै ९,१०,८.
सार्जय- सृञ्जय- द्र.
सार्थ[i]-> सार्थिन्- -र्थिनम् पै १३, १,३.
सार्ध[j]- -र्धम् मै ४, ७,९¶.
सार्पराज्ञ- सर्प- द्र.
सार्वसेनि- ३सर्व- द्र.
*साला[k]-> साला-वृक[l]- -काणाम् ऋ १०,९५,१५; -कान् ऋ १०, ७३, ३[m]; शौ २, २७,५; पै २, १६,३; -केभ्यः[n] ते ६,२,७,५¶.
¶सालावृकी- -की[o] काठ २८, ४[l]; क ४४,४[l].
¶सालावृकेय[p]- -याः काठ ११,१०; २५, ६; ३६, ७; क ३९,४; -येभ्यः[n] मै १,१०,१२; ३,९,३; काठ ८,५; क ७, १.
साव- √सु (अभिषवे) द्र.
? सावयम्[q] पै १५,२३,५.
सावर्णि-, °र्ण्य- १सवर्णा- द्र.
? सावास्यन्तः[r] काठ ३९,१०.
? सावित्स्यन् पै १७,२८,५.
सावित्र- प्रमृ. सवितृ- द्र.
*सा(स-अ)शन- > साशना(न-अ)नशन[s]- -ने[t] ऋ १०,९०,४;

---

a) शोधः पृ १२४२ c द्र.।

b) नाप. [तत्त्व-, बल- प्रमृ. (तु. [तात्पर्ये] पा ३, ३, १७)]।

c) सारान् इति शोधः (तु. [अंशतः] ? PW. -रम् इति शोधुकः; वैतु. पपा. सारा इति, सा. सारा-> [स्त्री. प्र१] -रा इति, ऋ. साराणि इति !)। सपा. पै ४,५, ७ ?वाजाः > वाजान् इति शोधः। सस्थ. ?शुष्मा > शुष्मान् इति शोधः। पृ ३१३२ d नेष्टम्।

d) वि. (शबलवर्ण- [क्रिमि- प्रमृ])। <√सृ इति पाउ [१, १२०], < सार- + √गम् इति सा (तु. ऐब्रा ८.२१) अभा. च। वैप२ अन्तोदात्तः।

e) नाप. (रथ-वाहक-, शत्रु-)। <√सृ '*वहने = चालने' (तु. पाउ ४,८९; वैतु. PW. प्रमृ. < स-रथ- इति !)।

f) सपा. शौ ४,७,४ मदयति इति पाभे.।

g) वि. (अप्सरस्-)।

h) शारि- इत्यनेन सन्न्यायः।

i) नाप. (संघात-)। <√सृ (*=√मि) '*बन्धने = संघटने'।

j) वि. (सहचरित-)। = सार्थ-। प्र. प्रानिमात्रेऽन्तरम् (वैतु. < १सह + अर्ध- [मेन-] इति प्रायोवादः ?, उप. = अर्ध- [= वर्धन-] इति वा !)। वा. किवि.।

k) नाप. (?वृक्ष- शाखा-)। (√सज् 'सृष्टौ' >) *सृजा(ल>)ला-> *साला- > यनि. (तु. पार. दाजर, नभा. झाड [वृक्ष-])। = शाला- इति प्रायोवादः ?।

l) नाप. (*पक्षिन्-)। उस. उप. (√वृष् [*=√वस्] 'निवासे' >) वृष- > यनि. (तु. ऋ [२,३८,७]; वैतु. = वृकादयस्श्वापद- इति प्रायोवादः ?)। पृ ३३३५ h यन्निर्दिष्टं तत्रायं विशेषः द्र.।

m) सस्थ. ?अश्विना > अश्विन्- > [प्र१] -श्वी, नः, आ इति त्रि-पदः शोधः (वैतु. पपा. अश्विना आ इति ?)।

n) सपा. °वृकेभ्यः <> °वृकेयेभ्यः इति पाभे.।

o) पाभे. पृ ३३३५ i द्र.।

p) अपत्येऽर्थे ढक् > एयः प्र.।

q) शोधः पृ २४८४ a द्र.।

r) सपा. मै २,११,१० अनु सान्तरन्तः (सा, अप्सु, अन्तः) इति शोधः (तु. संस्थः टि, [पो] सा, सासु, अ' इति तस्य संकेतः)। सपा. तै ४, ३, १, ११ अन्तरप्सुाम् इति पाभे.।

s) नाप. (चेतनाऽचेतन-)। द्वस. पूप. दर. च वग.।

t) पाभे. पृ ४१५ h द्र.।

मा ३१,४; का ३५,१,४.

?साशारि[a]- -रिः मै ४, २,१४.

¶सा(सु-आ)शिर्- -शिरम् तै ६, १, १०, २; काठ २४, २; क ३७,३.

¶सा(सु-आ)शीर्-क- -केण तै १, ६,१०,४.

सा(सु-अ)श्व- -श्वः काठ ३५, १०; ३८, १४; क ४८,१२.

? सासते[b] पै १५,२१,७.

?सासह,सासहान्-,सासहि-,मासहे, सासह्वस्- √सह् द्र.

सा(सु-अ)सु(या>)य- -यः पै १९, ५०,१२.

सास्ना[c]-> ¶?सास्नाहृत्यु:[d] मै ४, २,९.

? सास्माकम्[e] पै ३,३०,४[f]; ५[f].

! सास्यसुथून्[g] पै १,४६,२.

साहृ[h]- -हाः ऋ ८,२०,२०.

साहत्- √सह् द्र.

साहदेव्य- १सह द्र.

साहन्त्य- √सह् द्र.

साहस्र- प्रमृ. सहस्र- द्र.

सा(सु-अ)ह्न[i]- -ह्नस्य तै ६,२,५,१[2]¶; -ह्नाः पै १७, २९, १६; -ह्ने तै ६,६,११,४¶; -ह्नेन पै १६, ११४,२.

साह्ना(ह्न-अ)तिरात्र- -त्रौ शौ ११. ९,१२; पै १६,८३,२.

साह्वस्- √सह् द्र.

√सि[j], ?सित्[k] मा ९, ५; ६; का १०, २, १; २; तै १, ७, ७, २; मै २, ६, ११[2]; ४, ४, ५[1]; काठ १५, ८[2]; सेषम्[k] मै १, ११, १; काठ १३,१४.

√सि(बन्धने), सिषेत् ऋ ८,६७,८. सिनीथः ऋ ७,८४,२; सिनामि शौ ६, १३३,३; पै ५, ३३, ३; सिनातु शौ ३,६, ५; पै ३, ३, ६; २०,२७, ६; ¶असिनात् तै २, १, ४, ५; ५,४,५,४; काठ २१,८[1].

सय[m]-> ¶सय-त्व- -त्वाय तै ६, ६,४,६; मै ४, ८, १०![n]; काठ २०, ८; १०; १२; २१, ३; २४,१०; २९, ७; ३०, १; ३; ५; क ३१,१०; १२;१४; १७; ३८,३; ४५,८; ४६,४; ५.

१सित,ता- -तः मै १, ४, १५¶; -तम् ऋ १, ११२, ५; -ता मै ४,९,७; -ताः शौ ८, ८, १०; पै १६, २९, १०; १०, ५[o]; -तान् पै ५,१०,१०; -ताम् ऋ ४,१२, [६; १०,१२६, ८]; तै ४,७,१५,७; मै ३, १६, ५; काठ २,१५; पै ५,३६,८;-ताय तै ७,४,२२,१; काठ ४५,१.

---

a) विप. (पुरुष-)। विशेषः मत्स्य. ?सासत्का टि. द्र.।

b) माकम्, मापते इति द्विपदः शोधः (वैतु. BKA. मास, ते इति?)।

c) नाप. (गो-गल-कम्बल-)। (√*सस् [= √सञ्, √सज्ज्,√मज्ज् प्रमृ.]) > मस्- (*विप. = 'आलम्बमानी-) + (√वस् 'आच्छादने'>) *वास्ना-> कस. *सस्-वास्ना- > *सगास्ना > *सास्ना- > यनि. (वैतु. <√सस् पाउ [३.१५] इति?)।

d) सास्ना-कर्णी- (विप [गो-]) > [१२] -र्ण्यै. इति शोध. (वैतु. BW. *हृत्यु- इति)।

e) (सम्-[मद्-]>) मद्. अस्माकम् इति द्विपदः शोधः (द्र. छन्दः)।

f) सपा. शौ १०,५,७,४; ५ दस. अनास्माकम्, *सु: इति पाभे.। पृ १४५२ सपा. सा इति नेष्टम्।

g) सोऽस्य मधुपू इति शोधः।

h) *नाप. (पक्षिद-)। सुप- (*१सप्त-)+(√मस् [= √मि] 'मान = पाश'> बर्हि) *मासु-> उप. *सुप मासु-> *समाहृ- > यनि. (द्र संज्ञा. साह इतिवर्णा)। नाप. ?सुर्हिह्व>*सुहि-(सा:>) ह्राः इव इति (वैतु. पपा. *ह्रा इव इति?), ?ह्रुष्यो> *ह्रुष्याः च (वैतु पपा. ह्रुष्यः इति?), ?ह्रोत्रु > *ह्रोत्री- [=स्रुनि-] >-त्रीषु इति शोधाः। 'ये *(स्माः (सन्तः) मुष्टिहाः (*बद्धमुष्टयः) साह्रा इव सन्ति (भवन्ति [यदा तदाराधनार्थं]) धृष्णु (*स्फुरसु [परस्परं स्पर्धिनः]) शिश्वाः ह्रोत्रीषु (प्रवृत्ता भवन्ति)' इति वा. (वैतु. <√सह् इति प्रायोवादः?)।

i) नाप. (एकाह-)। 'अहा सह वर्तते' इति इत्था बस. समासान्तः अच् प्र. इति भा.।

j) धा. √सत् 'संभक्तौ = वैधातौ' इत्यनेन गतार्थं द्र.।

k) सिषत् (लेटि मपु१) इति शोधः (तु. छन्दः, सपा. मै १,११,१ काठ १३,१४ सेषम् इति पाभे.; वैतु. उ. म. पा. बन्धने वृत्तिः [पक्षे] <√सन इति प, MVG. 308. <√सो 'बन्धने' इति च?)।

l) = सपा. आपश्री १८,१०,११। हिश्री १३, ६, १० सनिषन् इति पाभे.।

m) भावे अच् प्र.।

n) *त्वा* इति पाठः? यनि. शोधः।

o) सपा. शौ ८,८,१९ मुष्टाः इति पाभे.।

सिना(त-अ)नुवचन[a]- काठ पुष्टि ४५.

१सितु[b]- -ना.[c] काठ ३८,१३[d].

सेतु[e]- -तवः[f] ऋ ९, ७३,४; काठ ३८,१४†; -‡तवे शौ[f] ५,६,३; पै ६,११,४; -तुः ऋ ८, ६७, ८; मै २,१३, २२; काठ ४०, १२; -तुना तै ३, २, २, २; -तुम् ऋ ९, ४१, २; ¶तै ६, १, ४, ९; ५, ३, ३; ६, ४,२; ७,५,८,५¶; ¶मै १,९, ४; ३, ६, ९; ४, ८, ३; ¶काठ ९,११; २८, ४[२]; क ४४,४[२]¶; बौ २, २४३†; जै ३, २१,८†; पै ५,६,८; -तू ऋ ७,६५,३; -तौ ऋ १०, ६७, ४; शौ २०, ९१,४†.

सेतृ- -तृभिः ऋ ७,८४, २.

सिंह[g]- -हः ऋ १,१७४,३;३,२,११; ४,१६,१४; ९, ९७, २८; १०, २८,१०; मा १४,९; २४, ४०; का १५,३,३; २६,८,५; तै ४, ३,५,१; ५,२,१,५¶; ५, २१, १; मै २,८, २; ३, १४, २१; काठ १७,२; २०, १०[१]; ४७, ११; क २६,१; ३१, १२[१]; शौ ५, २०, १; २; ८, ५, ११; पै २,५८,३; ५,१०, ३; ६, २२, २१; ९,२४,१; २; १०, ३, १; १२,३,१६; १६,२८,२; -हम् ऋ १,९५,५; ३,९,४; ५, १५, ३; ७४,४; ९,८९,३; १०,२८, ४;६७,९; मा १९, १०; का २१,१,९; मै २,१, ९; ३, ११, ७; ४,१४,८†; काठ ३७, ९; १८; जै ४,१९,९†; शौ ४, ८, ७; ३६,६; २०,९१,९†; पै ४. २,४; ८,१४,५†; १३, ३, ७, -हस्य ऋ ५,८३,३; मा १९,९२; का २१, ६, १३; मै ३,११, ९; काठ ३८,३; शौ ५, २१,६; ८, ७,१५; १९,४९,४; पै १,४७,१; १४,४, ४; १६, १३, ५; -हाः ऋ १, ६४, ८; ३, २६, ५; शौ १२,१,४९; पै १७,५,७; -हाय मा २१,४०; का २३,४,१२; मै ३,११, २; -हे काठ ३६, १५; शौ ६, ३८, १; पै २, १८, १; ५,२९,६; -¶हौ मै २, ३, ९; ४,१; काठ १२,१०[१].

सिंही- -ही मा[h] ५,१०[१];१२[५]; का[h] ५,३, २[१]; ४,२[१]; ३[१]; काठ २,९[६h];२५,६[७h];¶[१]; क २,३[५h]; ३९, ३[२]¶; ४[५h]; -हीः[i] तै १[h], २,१२, २[२]; ३[१]; ६,२,७,१¶; ३[२];८[h],१[२]; २[१]; मै[h] १, २,८[१]; ३,८, ५[५]; -हीम् पै २०,१८,८; -ह्यम्[j] ऋ ७,१८,१७.

¶सिंही-रूप[k]- -पम् मै ३, ८,५[१]; काठ २५,६[१]; क ३९,३[१].

सिंह-प्रतीक- -कः शौ ४,२२,७.

सिकता[l]- -ताः मा १८,१३; का १९, ५,१; ¶तै ४, ७,५,१;५,२,३, २;६,१[१]; ३;४; मै १, ६,३[२]¶; २, ११, ५; ३, २, ३[४]; ५; ७; ५,३[१]; काठ १८,१०;¶२०,१[४]; ४[१]; ७; क २८, १०; ¶३१, ३[२]; ६[१]; ९; शौ ७, ११४, २; ११,३, १२; १,२१; पै ४,९,३; १६, ५४,५; ८४,१; -¶ताभिः तै ५, २, ९, १; मै ३, २, ७; काठ २०,७; क ३१, ९; -तासु खि ५,२२,२; शौ २०,१३६,२.

सिकता-मय- -यम्[m] पै १, ९४,४.

सिकतामयी- -यी[m] पै १९, ४, १४.

सिकता-वत्- -वान् पै ७,१३,८.

सिकतावती- -ती[m] शौ १,

a) सिता° इति पाठः? यनि. शोधः ।

b) क्त>नः उसं. (पाश्र ८,२,४४) ।

c) वैतु. BC. असिनाः? ।

d) अपास्य ये सिनाः पाशाः (आपश्रौ १६,१६,१ च) > सपा. कौसू ९७, ८ अपास्याः सत्वनः पाशान् इति पाभे. । e) नाप. । तुन् प्र. (पाउ १,६९) ।

f) सपा. °त्वः (आपश्रौ १६,१८,७ च) <> °तवे इति पाभे. ।

g) नाप. (मृगेन्द्र-) । (√हस् 'हिंसायाम्' >) °हस्मद्- > °शिम्ह- > °शिम्ह- > यनि. (तु. पंजा. मिह; वैतु. < √सह् वा √हिंस् वा सं√हन् वा सं√हा + √हन् वेति वा [३'१८] प्रमृ., <√सिच् इति पाउ [५,६२]!) ।

h) सपा. °ही (माश ३, ५,१,३१[१];३६[१] काश्रौ ५, ३, २८ प्रमृ. च) <> °हीः (आपश्रौ ७,४,३ प्रमृ. च) इति पाभे. । i) विभक्तिलोपाऽभावश्छान्दसः ।

j) तु. PW. GW. GRV. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. सिंह- > स्वार्थे यत् प्र. ।

k) महिषी-रूप- इत्यनेन स-न्यायः ।

l) नाप. स्त्री. (बालुका-) । < √कस् या २,१ पाप्रवा ५, १५ प्रमृ., < √सिच् इति असा. प्रमृ, <√सिक् इति पाउभो २, ३,१२६ ।

m) सपा. °तामयम् <> °तामयी <> °तावती इति च पाभे. ।

१७,४.

सिकत्यं[a]- -त्याय मा १६,४३; का १७,७,२; तै ४,५,८,२; मै २, ९,८; काठ १७, १५; क २७,५.

सिक्त-, सिक्ति-, सिक्त्वा √सिच् द्र.

√सिच्, क्षर् (क्षरणे), > सिषिक्ष, सेचते ऋ १०, ९६,१; शौ २०, ३०,१†.

सिचामहे ऋ २,१६,७.

¶सिञ्चति तै ५,५,४,१; मै ३, २, ६; ¶सिञ्चति तै १, ५, ९, १[२]; ५,२, ६, ४, ६,५, ८, ६; मै १,८,५; काठ २०, ४; ६[२]; क ३१, ६; ८[२]; शौ ११. ७, १२§[b]; सिञ्चतः मै ३, २, ६; सिञ्चतः ऋ १०,६४,१४; तै ५, ५,४, २¶; काठ २०, ६¶; क ३१,८¶; सिञ्चन्ति ऋ ८,७२, १०; मा २०,२८; का २२,२,५; कौ २,९५४†; सिञ्चथ> था[c] तै ३, १, ११, ८; शौ ६, २२,२; सिञ्चे ऋ १०, १०१,६; तै ४,२, ५, ५†; सिञ्चत् ऋ ४, ४३. ६; १०, ६१, २; सिञ्चताम् पै १९, २१, ८; सिञ्चतु पै ५,३७,५; १६,१५४, २[b]; सिञ्चन्तु पै ४, ३५, २[d]; सिञ्चम् ऋ ६,७०, २; सिञ्चत, >ता ऋ १०, १०१, ७; पै ६, ३. १२; १९, २२, ११[e];

†सिञ्चामहै ऋ १०, १०१,५; तै ४, २,५,५; काठ ३८, १४; असिञ्चत शौ ११,१२,१३;१३; पै १७, २७, १; २; असिञ्चत् शौ ६, १३२, ३; ¶असिञ्चत् तै २,४, १२, २; मै २, ४, ३; असिञ्चताम् शौ ६, १३२, ४; ५; पै ८, १२, १; असिञ्चन् ऋ १, ८५, ११; शौ ६, १३२, १; २; पै ८, १२, १; असिञ्चतम् ऋ १,११६, [७;११७,६ (७)]

सिषिचे ऋ ३, ३२, १५; शौ २०, ८, ३†; सिषिचतुः ऋ ७, ३३,१३; सिषिचुः ऋ २,२४,४.

सिच्यते ऋ ९, ६९,२; तै ६,५, ८, ६¶; कौ २, ७२१†; जै ३, ५९, १३†; सिच्यते ऋ ९,३९, ५; तै ६, ५, ८, ६¶; ¶मै ३, २,८; ४,१, १२; ३,९; कौ २, २५२†; जै ३, २१, १७†; शौ १०, ८, २९; ¶असिच्यत काठ ८,५; क ७,१.

सिसिक्ष>क्षा पै २०,४९,७.

सिक्त,क्ता- -क्तम् ऋ १, १३०, २; का ३,९,१; ¶तै १,५. ९, १; ५,५,४,२; ¶मै १,८,५; ३,५, ३; ¶काठ २०, ६; क ३१, ८; -¶क्तस्य तै १,५,९, १; २; ६ ६,६,२; मै ३.२, ६; ८; ५, ३; -क्ता ऋ ६, ७०,३; -क्ताः पै १९, ३२, ७![e]; -क्तान् मै ३, २,८¶; -क्ताय मै ३, २, ९¶; -¶क्ते काठ २०,९; क ३१.११.

¶सिक्त-रेतस्- -ताः तै ५,५, ४,२.

सिक्ति- -क्त्ये ऋ १०, १००, ११; -क्तिः पै ६,१९,३.

¶सिक्त्वा तै २,५,३,२.

?सिच्य पै २०,२१,८.

सिच्यमा(न>)ना- -नायाः पै ८, २०,२; -नायाम् शौ ६,६९,१; ९,१,१८; पै २,३५,३; ८,१०, ४; १६.३३,६.

सिञ्चत्- -ञ्चते ऋ ८, ४९, [६; (५०,६)]; खि ३, १,६; -ञ्चन् ऋ १,१२१,६;१०,१०२,११![f].

सिञ्चती- -तीः ऋ १०,२१,३.

†सेक[g]- -कम् ऋ ३, २१, १; ४, १६,३; शौ २०, ७७,३; -के ऋ १,१८१,८; ८,८७,१.

†सेक्तृ- -क्ता ऋ ३, ३२, १५; शौ २०,८,३.

सिच् (बप्रा.)- सिचः शौ ११, ११, १८[h!]; १२,२०[h!]; १४,२,५१[i]; पै १८, ११, १०[i]; सिचम् ऋ ३, ५३, २[j], सिचा ऋ १०, १८,११[j]; †शौ १८, २-३,५०; सिचौ ऋ १, ९५, ७[j]; १०, ७५,४[b]; †पै ८, १४,७, १५, १२,५[j].

---

a) विप. (रुद्र-)। तात्रभविकः यत् प्र.।

b) सपा. सिञ्चति<>सिञ्चतु इति पाभे.।

c) सपा. सिञ्चथा<>सिञ्चता इति पाभे.।

d) पाभे. पृ ७१२ g द्र.। e) सिक्ताः इति शोधः।

f) सिञ्चन् [(न. द्वि१) विप. (परिषिक्त-=परिषेक- [तु. PG २, १४])]>सिञ्चन्तम् [परिषिक्तम्] इति त्रिक-भेदेन शोधः (वैतु. GRV. सिञ्चन्तौ इति शोधः!)। नाप. सेचन- =सेचना- (तु. OW.)। g) भाप.।

h) नाप. (*सेना- [भटगण-])। (√*सिष 'हिंसायाम्=युद्धे' >भावे) *सिष्- > *सिष्य- > *सिक्त- > *सिक्- > यनि. (तु. [अंशतः] OW. प्रमृ. [ऋ १०,७५,४])। i) सुषः इति सा !।

j) नाप. (वस्त्र-प्रान्त-, परिधि-)। < (√वस 'आच्छादने=वेष्टने' >करणे) *वसिस्-> *वसिष्य- >*सिस्त-> *सिक्त- > यनि. (तु. पार. सिञ्जाक इति पर्यायः)।

?सिञ्च(न>)नी[a]– -नी पै १५,१५, ३[b].

१सित– √सि (बन्धने) द्र.

२सित–> सिता(त-अ)सि(त >) ता– -ते खि ७,५,१.

?सितं तार्प्यैभ्यः पै ८,८,५.

√सिध् (वधा)[c], सेधति ऋ ९.७१, ८; †सेधति[d] ऋ १, ७९,[१२; ७,१५,१०]; मै ४,११,५; काठ २,१४; १५,१२; शौ ८,३,२६; पै १६, ८, ४; २०, ५४, १०; सेधन्ति ऋ १,१०५,११; सेधतु पै १७,१५,३;५![e]; सेध,>धा ऋ ६,४४,९; पै १२, ६, १०; १९,२६, १३; †सेधतम् ऋ १, ३४, [११; १५७, ४]; ८, ३५, [१६-१८]; मा ३४, ४७; का ३३,२,१०; सेधत ऋ १०,७६, ४; सेधाम पै १९,२३,६.

सिध्यति ऋ १, १८, ७; मै ३, ७,१०¶; काठ २४, १०[२]¶; क ३८, ३[२]¶; सिध्येत् मै ३, ७, १०¶.

†सिषेध ऋ १,३२,१३; पै १३, ६,१३.

¶सिद्ध– -द्धम् काठ २४, १०[२]; क ३८,३[२]; –द्धाः काठ ३४,७;१२.

सिद्ध-लक्ष्मी– -क्ष्मीः खि २, ६[३],२८.

†सिध्र,ध्रा[f]– -ध्रम् ऋ १, १४२, [८; २,४१, २०; ५, १३, २]; १७३,११; तै ४,१, ११, ४; मै ४, १०, २; ३; काठ २०, १४, कौ २, ७५५[g]; जै ३, २८, १; -ध्रया ऋ ५,४४,६; –ध्राः ऋ १०,७,४.

सेधत्– -धन् काठ ३८, १२; पै १०,१,१२.

१सिध्म[h]– -ध्मः ऋ १, ३३, १३; मै ४,१४,१३.

२*सिध्म[i]–>३सिध्म,ध्मा[j]– -ध्माः मा २४,१०; का २६, २, ५; तै ५,६,१४, १; मै ३, १३, ११; काठ ४९,४; –ध्माम् काठ १९, २.

सिध्म-ल– -लम् मा ३०, १७; का ३४,३,४.

१सिन– √सि(बन्धने) द्र.

२सिन (बप्रा.)– -नम् ऋ २,३०,२[k]; ३,६२,१[l].

सिन-वत्[m]– -वत् ऋ १०, १०२, ११.

सिनीवाली[n]– -†०लि ऋ २, ३२, ६; मा ३४,१०; का ३३,१,४; तै ३,१,११, ३; ३, ११, ५; मै ४,१२,६; १३, १०; काठ १३, १६[o]; शौ ७, ४८,१; ऽ१४,२, १५; २१; पै २०, १०, १२; –०लि ऋ १०, १८४, २; काठ ३५,३![p]; क ४८, ४![p]; शौ ५, २५,३†; पै १३,२,४; १८, ८, ६; ९,२; –ली ऋ २, ३२, ८; खि २,९,३; मा ११. ५५; ५६;

a) नाप. (*नेत्री-)। कर्तरि कृत् <√सिञ्च् '*नयने'।

b) सपा. खि २,७,२ सम्युञ्जनी इति, शौ ५,५,२ न्युञ्जनी इति च पाभे.।

c) धा. गतिसंसिद्धिदूरीकरणाद्यर्थेषु वृत्तिः द्र.।

d) =सपा. तैब्रा २. ४,१,६ आश्रौ २, १२,३ प्रमृ.। शौ ६,८१,१ अप…सेधसि इति पाभे.।

e) सीधतु (<√*सीध् 'भक्षणे' [तु. पंजा. सीदा 'अन्न-']) इति शोधः (तु. मूको.)। सस्थ. !विश्वान् <विश्वाऽद्-> -श्वात् इति शोधः।

f) विप. (सफल- [यज्ञ- प्रमृ.])। स्कू प्र. पाउ (२, १३)।

g) सिद्धम् इति पाठः ?।

h) विप. (*हिंसाकृत्- [इन्द्र-])। <√सिध् [*=√स्निध्] 'हिंसायाम्' (वैतु. अन्ये संसिद्धौ इति!)।

i) नाप. (कुष्ठरोग-)। <√सिध् [*=√सिध्, √कृत्,त्व्] 'हिंसायाम्' [*=छेदने, खर्जने']।

j) विप. (सिध्मवत्- [पशु-])। सिध्मल– > वावि. यनि. (वैतु. अन्ये <*सिध्म– + मत्वर्थे अच् प्र. !)।

k) = हिंसन-।

l) =पोषण-।

m) विप. (पुष्टि-मत्- [सात- = १धन-])।

n) नाप (कलामात्रक-चन्द्रवती- [अमावस्या-, तद्देवता-च])। (√*स्विन्त् [=√श्वित्] 'श्वैत्ये'>) *स्विन्तिर्– > *सिन्तिर्– > सीनिर्– > *सिनिर्– + (√वल् [=√मल्] 'धारणे' > कर्तरि) *वा(ल >)ली– (तु. नभा. [*वालक–, *वालिका- > वाला, ली इति प्र.]) >उस. *सिनिर्-वाली– > *°निव्वा° > यनि. (तु. [तात्पर्ये] अभा. प्रमृ.; वैतु. नैरुक्ताः [तु. या ११,३१ प्रमृ.] देवपत्नी- इति, याज्ञिकाः अमावास्या- [तु. मै ४, १५ ऐब्रा ७, ११] इति?)। अमावास्यार्थे सिन– [अन्न-]+वाल– [पर्वन्-] > बस. वा सिन– (<√सिव्)+ वा[या]ल– वेति या. प्रमृ. SEY [१४८]; सिनी– (सिता-)+ वाला– [कला-] > बस. इति पागम [४,१,४१]।

o) वैतु. SI. प्र१ इति?।

p) शोधः पृ ६३० m द्र. (वैतु. SI. प्र१ इति)।

३४,८; ४,३४,८; ६,५२,६; ९,८६,११; १६,१४; कौ २,३८२; जै ३,३१,२; –†न्धुभ्यः ऋ १,२३,१८; १०९,६; ७,४७,[(३,५९,१) ३]; ९,८६,२१; १०,८९,१; ११; तै ४,२,११,१; मै ४,१०,४; काठ ४,१५, को २,१७३; जै ३,१६,११; शौ १,४,३; –न्धुम् ऋ १,११,६; ८३,१; ९७,८; ९९,१[a]; ११२,९; १४६,४[b]; १६४,२५; २,११,९; १५,६; ३,३३,३; [५ (६,४९,४)]; ५३,९; ४,३०,१२; ५५,३; ५,४,९; ११,५; ३७,२; ७,३३,३; ८७,६,८,१२,३; २०,२४; ९,७०,१०; १०,४३,७; १०४,८; १११,१०; १२३,४; खि ४,२,८[a]; खिसा २६,२०; †मै २,१३,७; ४,१०,१; जै ३,४८,१८†; †शौ ४,३३,८; ९,१५,३; २०,१७,७; २५,१; ६३,९; पै ४,२९,८†; ५,१३,३; १६,६८,३†; १७,४०,१०[c]; १९,७,८[d]; –न्धुषु ऋ १,१८२,५; ८,२४,२७; ३९,८; ९,७२,[७; ८६,८ (२१)]; –न्धून् ऋ १,३२ [१२; २,१२,१२], ३५,८; ९३,५; २,१२,[३; ४,२८,१; १०,६७,१२]; ४,१७[१; १०,१११,९]; १८,[(१,८०,१०) ७; १९,८]; १९,[५; ४२,७], ६; ३३,७; ६,४६,१४; ८,५,२१; ३२,२५; ९६,१८; १००,१३; ९,९०,२[e]; १०,३५,२; ८९,७; १३३,२; खि १,११,६; मा ३४,२४†; का ३३,१,१८†; तै २,३,१४,२†; †मै ४,१०,१; ११,२; ४; १४,५; १३$; काठ ४,१६†; ६,१०†; ९,१९†; ४०,९; कौ २,११५२†; जै ४,१,५†; शौ ६,६१,३; १२,३,५०[e]; †२०,३४,३; १३; ९१,१२; ९५,३; पै †१३,६,१२; ७,३; १३; १९,१४,८; –†न्धूनाम् ऋ १,४६,८; ९; ६५,४; ३,५,४; ६,४४,[२१,७,५,२],७,१८,५; ८,४१,२; ९,१५,५; ८६,१२; १९; ३३; ८९,२; १०,१८०,१; तै ३,४,११,४,४,६,२,६$; मै ४,१२,३, काठ ३८,७; कौ १,५५९; २,१७१; ३८३; ६२०; जै १,५७,६; ३,१६,९; ३१,३; ५०,७; ४,१९,८; शौ १८,४,५८; –०न्धो ऋ १०,७५,२; –०न्धो ऋ ८,२५,१२[f]; १०,७५,४; ६; –न्धोः ऋ १,२७,६; ४४,१२; ४,५८,७; ८,७२,७; ९,१२,३; १४,१; २१,३; ३९,४,५०,१; ६९,७; ७३,२; ८०,५; ८५,१०; ८६,४३; १०,१३७,२; १५५,३; मा १७,९५†; का १९,१,८†; तै ५,५,११,१[g]; काठ ४०,७†,४७,१[g]; †कौ १,४८६; ५६४; २,२५०; ५४८; ५५५; ८४८; ९६४; †जै १,५०,१०; ५७,११; ३,२९,१५; ४३,४; ४४,१; ४,१२,२; २०,८; शौ ४,१३,२†; १०,४,१९; १८,३,१८†; १९,४४,५; पै ५,१८,३†; ३४,७; ६,८,७†; ८,१३,७†; १५,३,५; १६,१६,९; –न्धौ ऋ १,१२६,१; ८,२०,२५; १०,११६,९; शौ ६,१,२; २४,१[d]; पै ३,१७,६; ९,७,१२; १६,४९,६?[h]; १९,१,२.

सैन्धव[i]– -वम् शौ १९,३८,२; पै १९,२४,३; –वस्य पै ७,१२,४.

सैन्धवी– -वीभ्यः तै ७,४,१३,१; काठ ४४,२.

सिन्धु-जा(त>)ता– -तायै पै ५,१,१.

सिन्धु-तस् (:) शौ ४,१०,४; ७,४६,१; पै ४,२५,६; ९,७,६; १९,३२,७.

१सिन्धु-पति– -०ती[j] ऋ ७,६४,२.

२सिन्धु-प(ति>)त्नी[k]– -त्नीः शौ ६,२४,३; पै १९,७,१०.

सिन्धु-प्रजान– -नः पै ६,६,६.

†सिन्धु-मातृ[k]– -तरः ऋ १०,७८,६; –तरम् ऋ ९,६१,७, कौ २,४३१; जै ३,३३,६; –तरा ऋ १,४६,२; कौ २,१०७९; –ता ऋ ७,३६,६.

---

a) सपा. शौ ७,६५,१ पै २०,३२,८ विभे.।

b) विप. (°प्रदीप्त- [अग्नि-])। <√°सिन्ध् 'दीप्तौ' (तु. पृ १८५८ *f*)।

c) सपा. सिन्धुम्<> सिन्धून् इति पाभे.।

d) सपा. सिन्धुन् <>सिन्धौ इति पाभे.।

e) पाभे. पृ ३३७८ *i* द्र.।

f) वैतु. सा. विप (विष्णु-) इति ?।

g) पाभे. पृ ३३०० *h* द्र.।

h) सपा. मा २०,२० शौ ६,११५,३ अनु स्त्रिग्नुः इति शोधः।

i) विप.। तत्रजातादयर्थे अण् प्र.।

j) तु. वें. प्रभृ.; वैतु. GW. प्र२ इति।

k) विप.। बस.।

सि॒न्धु-रा(जन् >)ज्ञी[a]- -ज्ञीः शौ ६,२४,३; पै १९,७,१०.
†सि॒न्धु वाहस[b]- -हसा ऋ ५,७५,२; कौ २,१०९४.
सिन्धु-सूत्य[c]- -त्याय शौ १०,२,११; पै १६,६०,२.
?सिन्ध्यानि पै १७,२१,१५.
१सिम॒[d]- -मः ऋ १,१०२,६[e]; १४५,२.
*सिम॒स्[f]- -मः ऋ १०,२८,११.
*सिम॒स्मत्[g]- -स्मान्[h] ऋ १,९५,७; पै ८,१४,७; -स्मै[i] ऋ १,११५,४; मा ३३,३७; का ३२,३,८; मै ४,१०,२; शौ २०,१२३,१.
२सि॒(म>)मा[j]- -†मा[k] ऋ ८,४,१; कौ १,२७९[1]; २,५८१; जै १,२९,५; ३,४७,७; शौ २०,१२०,१; -माः[m] मा २३,३७[n]; ४२; का २५,७,५;८,४.
?सिरश्[o] पै ८,१२,५.
सि॒रा[p]- -रासु ऋ १,१२१,११.
सि॒रीः[q] ऋ १०,७१,९.
सिला॒ची[r]- -ची[s] शौ ५,५,१; ८.

[a]) विप. । बस. ।
[b]) विप. (*नौका-वाह-युक्त- [अश्विन्-]) । बस. । अत्र पूप. स्त्री. सि॒न्धु- इति = नौकापरम् *= सि॒न्धु-वह-> *°न्धुअ-> *°न्ध्व-> यनि. (तु. ऋ ८,२६,१८ यत्राप्यश्विनोर् नौकापर्यायभूता सिन्धुः श्वैतैः [*अरित्रैः] गतिमती सती नदीनां वाहिष्ठा [तारिणी] भवतीत्युक्तम् [वैतु. अन्ये पूप. नदीसमुद्रान्यतरपरमिति ?]) । उप. = भाप. <√वह् 'वहने = तारणे' ।
[c]) उप. √सृ + भावे क्यप् प्र. ।
[d]) *विप. (शूर- [इन्द्र-], दीप्र- [अग्नि-]) । <√*भृप् (= √भ्रश्च्, √भ्रस्ज्) 'शौर्यदीप्त्योः' (यथार्थं योगः; वैतु. सर्वार्थे सना. इति या [४,११] GW. प्रमृ., आत्मन्- [स्वयम्] इत्यर्थे इति WAG [३,२६३ a, b] PG [२,१५०] ORN. प्रमृ. ?) । <√सि 'बन्धने' इति पाउ [१,१४४] ।
[e]) वैतु. वें. सा. = बन्धकः इति, [पक्षे] सा = श्रेष्ठः इति ।
[f]) नाप. (दीप्ति-), विप. (प्रत्यक्ष) । वा. क्रिवि. । <√*भृप् (= √भ्रस्ज्) 'भासने' (वैतु. अन्ये <सिम॒ [सना.]-> प्र१ इति, GW. सस१ इति ?) ।
[g]) विप. (दीप्तिमत्- [अग्नि-, सूर्य-]) ।
[h]) प्र१ [वैतु पपा. प्रमृ. सिम॒स्मात् [पं१] < सिम॒ [सना.]- इतीव ?)] ।
[i]) विप. (*= सिमस्मते [सूर्याय]) । °स्मते > यावि. यनि. (वैतु. या [४,११] प्रमृ. < सिम॒ [सना.]-> च१ इति ?) । 'यदा इत् (सूर्यः) हरितः (स्वहयान्) अयुक्त (योजयामास), आत् (तदा [सद्य]) रात्री (तमः) सिमस्मै (सदाहरार्थं, सद्भयाडा [सदाऽऽगमनाद् प्रागेव]) वासस्तात् (भुवनात्) वासः (स्वीयं तमोवस्त्रमावरणं) तनुते (<√तन् [= √गृभ्] 'हिंसायाम्' [*= छेदने, पृथक्करणे] *(विच्छेदयति)' इति वा. ।
[j]) नाप. (*सूची-) । (√भृप् [*= √सिव्] 'तन्तुसंताने' > भावे *भृपस्-> √*सस [तु. नभा. √कसना] >) *सु(स्म>)मा-> यावि. यनि. ।
[k]) वैतु. पपा. प्रमृ. = सि॒म- इति कृत्वा = १सिम॒- इत्यस्य सं१ (सर्वरूप ! श्रेष्ठ !) इति? । 'सर्वदिक्को हूयमानः सन्नपि त्वं (हे) प्रशर्ध (इन्द्र) आनवे च तुर्वशे च पुरु ["पूरौ (च [= अस्मदीयेष्वेषु यजमानेष्वेव])] सिमा [तृ१] नृषूतः (*नि.च्यूत-) असि' इति वा. (वैतु. ORN. WAG [३,२६३ a] यनि. क्रिवि. स्वरविपर्यासश्चेति?) ।
[l]) वैतु. भ. क्रिर. <√सि 'बन्धने' ।
[m]) सपा. मै ३,१२,२१ स्पूमाः इति पाभे. । विशे. पृ ३१०२ e द्र. । [n]) वैतु. म. = सीमन्- इति ।
[o]) शिरस्- > -रः > रश् इति शोधः । सस्थ. ?चित्वा > चेत् त्वा (म्) इति, ?गृह्ने > गृहेत (<√ग्रह् लिङि प्रपु१) इति च शोधौ । '(हे) सुरे ! दासवेर् त्वा गृहेत, (तदा तस्य) अन्धस्य (सतः) शिरश् चक्र (<√*चक्र 'भ्रमणे')' इति वा. ।
[p]) नाप. (नदी-) । √स्रु 'स्रवणे > *स्रवि (र्>)रा- > *सह्रा- > यनि. (वैतु मैं. सा. GW. प्रमृ. <√सृ 'गतौ' ?) ।
[q]) (*सृष्टि->) *सिरि-> प१ *सिर्याः > यनि. । 'ते वाचम् अभिपद्य (विद्वांसः सन्तोऽपि) अवज्ञयः (अविद्वांसः) पापया (पापदृशा) सिरीः (सिर्याः) तन्त्रं (सृष्टिविस्तारमात्रं) तन्वते' इति वा. (वैतु. वें. सा. सिर- [= सीर-] > [सत्वर्थे ईः प्र.] सीरी-> प्र१ इति, GW. = तन्तुवाय- इति < √सि 'बन्धने' इति, PW. प्रमृ. = अगर- इतीव ?) । सस्थ. पुरंध्रि <√पृ 'पालने = दाने' इति । [r]) नाप. (लाक्षा-) ।
[s]) पाभे. पृ १२८० d, ११०४ d च द्र. । मु. इति विप. [सिंधा. १,२०४] द्र. ।

सिलाञ्जाला[a]- -ला शौ ६,१६,४.
सिलिक[b]- > †सिलिक-मध्यम[c]- -मासः ऋ १, १६३, १०; मा २९,२१; का ३१.३,१०; तै ४, ६,७,४; काठ ४६,३.
?सिलीपुच्छ[d]- -च्छः खि ५,१७,४.
√सिव्, ¶सीव्यति काठ २५, ८; १०; क ४०, १; ३; सीव्यत् पै ११, १,५‡[e]; †सीव्यतु[e] ऋ २, ३२,४; तै ३,३, ११, ५; मै ४, १२, ६; काठ १३,१६; शौ ७, ५०, १; पै २०, १०, ८; †सीव्यध्वम् ऋ १०, १०१, ८; काठ ३८,१३; शौ १९,५८,४; पै १,११०,४.
सीव्यत्[f]- -व्यन् ऋ २,१७,४.
स्यू[g]- स्यूः मा ५, २१; ३०; का ५,५,९; ७,६; तै १,२, १३,३; ३,१,२; ६,२,९,५; १०, ७; मै १,२,९; ११; ३,८,७; काठ २, १०; १२; २५,८;१०; क २,४; ६; ४०,१; ३.
स्यूत,ता- -तम् ऋ १,३१, १५; पै १,४६,४†; -ता तै ४,२,९,४; मै २, ७, १६; काठ ३९, ३; पै १९,४४,१.
स्यूमन्[h]- -म ऋ ३, ६१, ४[i]; -मना ऋ १,११३,१७[j].
स्यूम-गभस्ति[k]- -स्तिः ऋ १, १२२, १५; -स्तिम् ऋ ७, ७१,३.
स्यूम-गृभ्[l]- -गृभे ऋ ६, ३६, २.
√स्यूमन्य >स्यूमन्यु[m]- -न्यू ऋ १,१७४,५.
स्यूम-रश्मि[n]- -श्मये ऋ १, ११२, १६; -¶श्मिः काठ ८, ५; क ७,१; -श्मौ ऋ ८,५२, २; खि ३, ४,२.
स्यूमा[o]- -माः मै ३,१२,२१[p].
सिपासत्-, °सतु- प्रमृ. √सन् द्र.
?सिप्पिहम् पै १०,१,४.
सिप्रुं[q]- -०प्रो ऋ ८,१९, ३१; कौ २,११७३†.
सिप्विदान्- √स्विद् द्र.

---

a) नाप. [सस्यवल्ली- (तु. सा. केशवः ⌊कौसू ५१,१६⌋ B)]। शि° इति अग्र ३,४,१; श° इति सा.।

b) विप. (अल्प-, कृश-)। (√हस् ⌊*=√लिश्⌋ "*अल्पीभावे' >भावे) *हुसिर- >मत्वर्थे *हुसिरिक- > *हुसिलिक- > यनि. (तु. नभा. हल ⌊लि⌋ का, वैतु. या ⌊४,१३⌋ <√सृ 'गतौ' इति वा <शीर्षन्- इति वा, म. <√सिल् ⌊=√श्लिष्⌋ इति, GW. <√सि 'बन्धने' इति च ?)।

c) विप. (कृशोदर- ⌊सूर्यादि-⌋)। बस.।

d) पाभे. पृ २०२३ e द्र.। ! *तिली-पुष्प- (तिल-पाक-) इति शोधः। सस्थ. !त्रिलीयते> (√भ्रज् > भृष्ट- >√भृष्टीय >)भृष्टीयते इति शोध.?।

e) सपा. सीव्यत् <>सीव्यतु इति पाभे.।

f) धा. *शोभने = शर्धने वृत्तिः ?।

g) नाप. (रज्जु-, सूत्र- इति सा.PW. प्रमृ, सूची- इति म.)। करणे क्विप् ऊडादेशश्च (पा ३,२,७६;६,४,१९)।

h) भाप. (बन्ध- ⌊*=मातृकुल-मर्यादितभाव-⌋, सातत्य-), विप (संतत-)।

i) 'उषाः स्वसरस्य (सूर्यस्य) पत्नी (भवन्ती) स्यूम (मातृकुलबन्धं, बन्दीभावम्) अवचिन्वती (तिरस्कुर्वाणा) इव याति' इति वा. (तु. ⌊तात्पर्यतः⌋ = रश्मि- ⌊रज्जु-⌋ इति GW. प्रमृ.; वैतु. =सुख- इति वें., =वस्त्र- इति सा. ?)।

j) 'वह्निः (ऋत्विग्) रेभः (स्तोता ⌊सन्⌋) विभातीः उषसः स्तवानः स्यूमना (सातत्येन) वाच उदियर्ति' इति वा. [तु. (तात्पर्ये) GW.; वैतु. स्क. =सुखेन, वें. सा. स्यूमनाः (विप. ⌊वाच्-⌋ इति ?)]।

k) विप. [*संतत-दीप्ति-युक्त- (रथ- ⌊तु. सस्थ. दीर्घाप्सस्- इत्यपरं विप., सूरो नाद्यौत् इत्यौपमिकं च⌋)]। बस.। पूप. विप.। उप. भाप. दीप्तिपर्यायः <√गृ =√घृ (तु. ⌊तात्पर्ये⌋ वें.; वैतु. सा. पूप. =सुखकर- इति, GRV. नाप. =वल्गा-, रशना- इति। उप. च ⌊पक्षे⌋ =हस्त- इति ?)।

l) *भाप.(स्थिर-निग्रह-)। कस. उप. भाप. <√गृभ्। 'वृत्रहत्ये (युद्धे ⌊प्रस्तुते सति⌋) अस्य (इन्द्रस्य) ओजः अनु (ओजसे) जनः प्रेयजे, (अस्य) वीर्याय (वीरकर्मणे) सत्रा (सत्राणि च) अनुदधिरे, (तत्कर्तृकेभ्य एव) स्यूमगृप्-प्रभृतिभ्यः त्रिभ्यः कर्मभ्यः (एतानि स कुर्यादित्यर्थम्) क्रतुम् अपि वृञ्जन्ति जनाः' इति वा. (वैतु. वें. सा. विप. ⌊अर्वत्-⌋ इति कृत्वा पूप. ⌊अविच्छेदेन वर्तमान-⌋ =शत्रु- इति, =प्रग्रह- इति GW. प्रमृ.?)।

m) विप. (अश्व-)।

n) व्यप. (ऋषि-)। बस.।

o) नाप. स्त्री. (सूची-)। करणे क्मन् प्र. उसं. पाउ ⌊१, १४४⌋।

p) पाभे. पृ ३३८० k द्र.।

q) विप. (*भास्वर- ⌊अग्नि-⌋)। (<√सिप् ⌊*=√स्वप्⌋ 'दीप्तौ' >भावे) *स्विरिप् > यनि. (तु. ⌊त्रुटितपाठोऽपि

?सिसंज पै ५,१३,५.
?सिसुन्वा[a] पै १५,१२,३[1].
सिसृक्षमाण- √सृज् द्र.
सिस्रत्- √सृ द्र.
सीदत्, सीक्षमाण- √सह् द्र.
सीचा(पु>)पू[b]- -पूः मा २४,२५; का २६,५,५; मै ३,१४,६.
सीता[c]- -ता मा १२,७०; का १३,५, १; ते ४,२,५,६; मै २,७,१२; काठ १६, १२; क २५, ३; शौ ३,१७,१; पै १२,६,११; -ताः ते ५,२,५,४¶; मै ३,२, ४[2]¶; काठ २०, ३¶; क ३१, ५¶; शौ ११,३,१२; पै ६, १५, ३; १६, ५४, ४; -†ताम् ऋ ४, ५७, ७; शौ ३, १७, ४; पै २, २२,५; -¶तासु ते ५,२,५,५; काठ २०,३; क ३१,५; -†०ते ऋ ४,५७, ६; शौ ३, १७, ८; -०ते मा १२, ७०; का १३, ५,१; ते ४,२, ५, ६; मै २, ७, १२; काठ १६, १२; क २५, ३; शौ ३,१७,१.
सीदत्- √सद् द्र.
†सीम्[d] ऋ १,३३,१; २६,१; ३७,६; १; ६१,११; ९५, २; १००,१४; ११६,२०; ११७,१६; १९; १२२, ६; १४०,५; १४१,१; १६०,२; १७१,[५; ५, ८५, ५; ७, १३, ७]; २,२८,४; ३६, १; ३, १, ६; २,१०; ७,३; १४, ३; २३, ३; ३०,१४; ३८, ३; ५४, ६; ५६,४; ४,२,६; १३,३; २२,७; २८,४; ३०, १०; ११; ३८,३; ८; ४३,५; ५६,१; ५,३१, १; ४७,२; ६,१,१; २०, ८; ४५, २३; ४८,४; ६४, ३; ७, ७८, २; ८,४०,८; ६१,६; ७०, ७; ८०,८; १००,७; १०, २५, १; मै ४,१३,६; १४,७; काठ १८, २०; ३०, ६§[e]; कौ १, २६८; २,८४३; १०१७; जै १,२८,६; ४,१,८; शौ २०, २२, ६; ३५, ११;७८,२;९२,३; पै ८,१४,२.
सीमन् (बप्रा.)[f]- -मानम् शौ ९,१३, १३; पै १६,७५,३.
सीम-तम् (:)[g] खि ३, २२, १; मा १३, ३; का १४, १, ३; ते ४,२,८,२; मै २, ७, १५; काठ १६,१५; ३८, १४; क २५, ६; कौ १,३२१; जै १,३३, १; शौ ४,१,१; ५,६,१; पै ५,२,२; ६, ११,१; १६,१५०,१.
सीमन्त[h]- -न्तम् शौ ६,१३४, ३; पै ५,३३,६.
सीमहि[i] ते ४,३,१३,२[j].
सीर[k]- -रम् मा १८,७[l]; का १९,३,

सन् तात्पर्यतः स्पष्टः] वै.; वैतु. सा. धा. सेचने वृत्तिरिति, PW. प्रमृ. <√सन् इति, LR. GRV. <√सि 'विशेषे' [तु. जिष्णु-] इति ?)।

[a]) शोधः पृ१८६५ g द्र.। [b]) नाप. स्त्री. (पक्षि-भेद-)।

[c]) नाप. (कृषि-रेखा-)। <√सि [बन्धने] इति अभा. प्रमृ.. <√सो इति पाउ४ (३,९०), <√*सी 'रेखने =लेखने' इति PW. प्रमृ.। कृषि- + (√सृध् 'खण्डने'> भावे) *सृधा- > षस. *कृषि-सृधा-> *क्षि-इता-> यनि. इति मतम्।

[d]) सना.। *सी- (*=सद्- [=तद्-]) >द्वि१ *सीम् > (अन्वादेशे [तु. पा २, ४, ३२] निपाते) यनि. त्रिष्वपि लिङ्गेषु (वाक्ति.) समानम् (वैतु. या [१, ७] प्रमृ. सर्व. इति, WAG [३, २३८ a] BRO. प्रमृ. सना. सद् एतद्- इत्यनयो विपरिणाममिति ?)।

[e]) पामे. पृ ७६४ i द्र.। [f]) नाप. (शिरस्-)। *शीर्षन्- (*=शीर्षन्-) > *सीम्मन्- > यनि.।

[g]) क्रिवि. ('दिगन्तव्याप्तिमत्-')। अभिधरणे मविः प्र. (वैतु. [पंरा] या [१,७] =सीम् अतः इति ?)। स्थाने यनि. प्रा?. मर्यादापर्यायः। (√सृप् [*=√पृ] '*पर्यन्तभावे =पूरणे, वेष्टने' >) *सृपिर्- > *सिर्- (=अग्र-, अश्रि-; पंजा. सिरा) > मत्वर्थे *सिर्मन्- > *सिम्मन्- > यनि. (वैतु. पाउ [४, १५१] <√सि 'बन्धने', ?BSG [१९६] < *सीमन्- [=सीमन्-] > [पं१] -मतः [प्र. स्वरे तु पा ६, १,१७३] इतीव ?)।

[h]) नाप. (*विभाजक-रेखा-)। (√सृ [*=√धृ] '*हिंसायाम् = विभाजने' > करणे) *सीर्- (नभा. चीर, Eng. seam) > मत्वर्थे *सीर्-मन्- > °र् म° > यनि. (वैतु. पावा ६,१,९४ < सीमन्- + अन्त- इति, पाउना [३,१३०] <√सि 'बन्धने' इति च ?)।

[i]) (√*साग् [*= आ√शाग्, आ√शंग्, √शक् प्रमृ.] 'इच्छायाम्' > लुङि) *साम्महि > वाक्ति. यनि. (तु. [तात्पर्ये] K.; वैतु. BW. प्रमृ. <सीम् + [√ई>] ?ईमहि) [स्वरतः यंतु. ईमहे] इति ?)।

[j]) पृष्ठ सीमहि > मत्रा. पाठ १, ५, ११ पदस्थो महि इति पामे.। [k]) नाप. (हल-)। (√शृ 'शृणे' >) *शृशीर- > *शीर-> यनि. (तु. शुनाशीर-; वैतु. पाउ [२, २५] <√सि 'बन्धने' इति ?)।

[l]) सपा. क २८,८ सीरम् इति पामे.।

३[a]; तै १.८,७, १¶; ४,७, ३, २[a]; मै २, ६, २¶, ११, ४[a]; काठ १५,२†; १८, ८[a]; शौ ८, ९,१६; पै ८,१८,२; १६, १९, ६; -|रा ऋ १०,१०१,३[b]; ४; मा १२,६७; ६८[b]; का १३,५, ६;७[b]; तै ४,२,५,५[2b]; मै २,७, १२[2b]; काठ १६, १२[2b]; २१, १४; क २५, ३[2b]; शौ ३, १७, १;२[b]; पै २, २२,१[b];२.

सीर-पति- -तिः मै २, ७, १२; काठ १३,१५; शौ ६,३०,१; पै २,२२,४, ९,८,२; १२,३,११; १९,२४,४.

सीर-वाह्- -हौ तै ५,६, २१, १; काठ ५०,१.

|सीरा[c]- -रा ऋ १, १७४,[९, ६, २०,१२], ४,१९,८; १०, ४९, ९[d]; ९७,९[d?e]; मा १२, ८३[e]; का १३,६,९[e]; क २५,४[e].

*?सी(र>)री[f]- >सैर्य[g]- -र्या ऋ १,१९१,३; पै ९,६,७†.

सील[h]- -लम् क २८,८[a].

?सीलमावती[i] ऋ १०,७५,८.

सीव्यत्- √सिव् द्र.

?सीषती[j]- -ती शौ ४,३८,३.

सीपथः,सीपधः,सीपधाति,सीपधातु, सीपधाम, सीपधेम √साध् द्र.

सीस,सा[k]- -सम् मा १८, १३; का १९,५,१; तै ४,७,५, १; मै २, १,२[i]¶; ४,२¶; ११,५; ४,४, ४¶; काठ १२,११¶; १८,१०; क २८,१०; शौ १,१६,२; १२, २,१; ५३; पै १, १०, १; १७, ३०,१; ३५, ३; -साः मा २३, ३७[l]; का २५, ७, ५; तै ५,२, ११, १; मै ३, १२, २१; काठ ५०,५; -साय शौ १, १६, २[i]; पै १,१०, १[i]; -से शौ १२, २, १९; २०; पै १७, ३१, ९; १०; -सेन मा १९, ८०; २१, ३६; का २१,६,१; २३,४, ८; मै २, ४, २¶; ३, ११, २; ९; काठ १२,११¶; ३८,३; शौ १,१६, ४; पै १,१०,४.

सु,>सू[m] ऋ १, ९, ६; १०, ११; १७,७;२६, [५; ४५,५; २,६, १]; २७, ४; ३३, १;३६,१३; ३७,१४; ३८, ६;४७, २; [५; (८, ५९, ३)]; ५२,१; ५३,१; ७६,२;३; ८२,१; ८४, [३; ३, ३७,२];९३,१;९४,१२; १०५, ३; १११, २; ११२, १-२३; ११८, १०; १२९,५;१३३,४[i]; १३५, ९; १३६, १; १३८,४[i]; १३९,१[n];७;८;१४८,३; १६४, २६; १६५, १४; १६९, [५; (१७१,३)]; १७३,१२; १७९, [५ (५, ८५, ७) ७, ९३, ७]; १८२, १; १८४, [२; ४, १४, ४],१९१,६[o]; २,११,१५[p];१४, ५, १६, ८; १८, ३; २०, १; २८, ६; ७; ३४,१५; ३५, २; ४१, ७; ३, १८, २; २४, २; ३०, ६; [३१; ३१, १४; ४, २२, १०]; ३३, ९[i]; ३६, १; २; ५३, २; ५४, ३; ५५, २; ५७, २; ४, १२, १; ४; [६; १०, १२६, ८]; २०, ४; २२, १०; २६, ४; ३१, ३; ३२,६; १४; ४३, ६; ५५, ४; [१०; ८, १८, ३]; ५, ३०, ७; ३५, २; ४२, १३; ५४, १५; ६२, २; ६३,६[i]; ६७,५; ७३,४; ८; ७४,९;१०;८३,७; १०; ८५,५; ६,१२,१;१६,१६; २१,७; २४, ९;२५,१; २७,७; ३३,१; ४५, [३३; ८,९४, ३]; ४६,६; ४८,

---

[a]) पाभे. पृ ३३८२ l द.। [b]) पाभे. पृ २७९६ m द.।

[c]) नाप. स्त्री. [नदी- (तु. निघ [१, १३])]। (√सु 'स्रवणे'>) *सवीरा-> *स ई रा-> यनि. (तु. सिरा-; वैतु. <√सृ 'गतौ' इति दे. GW.; [पक्षे] दे. <√सि 'बन्धने' इति च?)।

[d]) वैतु. वें. सा. म. विप. इति।

[e]) पाभे. पृ ३३१७ l द.।

[f]) नाप. (तृण-भेद-)। उशी(र>)री-> नैप्र. यावि.?।

[g]) विप. ([प्रकरणतः] विषधर-)। तत्रभवीयः प्रयः प्र. उसं. (पाश ४,१,८५; वैतु. सा. प्रभृ. ?नाप. [तृणभेद-] इति!)। [h]) सीर- इत्यनेन स न्यायः।

[i]) *सील- (वस्त्र- > *वसील- [तु. पार. वसीलह् = रक्षक-']) > [द्वि१] -लम्, (√*आव् 'वसने' > [लटि प्रपु१]) *आवति इति पदे [वैतु. पपा. प्रभृ. सीलमा-वती- (विप. [सिन्धु-] इति!)]।

[j]) विप.। <√शिष् इति सा., <√सन् इति W.। (√शिक्ष्>) शिक्षती-> नैप्र. यनि. इति मतम्।

[k]) नाप. (धातु-भेद-)। [l]) विप. (सीसमयी- [सूची-])।

[m]) या [१,३] प्रभृ. अभिपूजितार्थे अव्य.। = सुखेन। सुख-> *सुअ-> *स्व-> [न. द्वि१] यनि. (तु. पाभे. सु° = स्व° इति)। <√सु 'गतौ' इति अभा.। वा. किवि. अपि। [n]) पाभे. पृ १८५५ g द.।

[o]) सु कम् इति पाठः? (√शुष् > भावे) *शोप- > -पम् इति शोधः। [p]) शोधः पृ २०५० c द.।

३; ५६, ४; ७४, ४; ७, २०, [१०; २१, १०]; २२,३; २६, ३; २९, [(२३,५, २,१८, ७) २], ३२, १; ४२, ३; ५५, [२; (८, ७२, १५)]; [३; ४]; ५९, ५^{२}; ८६, ८; ८९,१; ९०, [७; ९१, ७]; ९३, ६; ८, १, १४; १९; २, १९; २०; ४२; ४,३; ५, १३^{२}[a]; ६, ३२; [३९ (६५, २; १०३, १४)]; ४३; ७,१८; ३२; ३३; ८, २१; १३, २५; १७, ४; १८, [१२; ६७, १८]; १८; [२२; १०, ५९, ५]; २०, १९; २२, [३ (१०, ३८, ४)]; २४, १; ७; २६,१;१०, १५[b]; २३; २७, ३; ३२, १९; ३४, १२; ४०, १; ४१, १; २, ४५, ८; ९; ४६, १०; १७, ५०, १; ५३, ६; ५९, ५,६१, ५;६७,१५;२१; ७०, ९^{२}; ७३, १७; ७५, ११; ८०, ३; ६; ८१, ८;८२,६; ९२,१४; ३०; ९३, २१; १००, ३; १०३, १; ९, २९, ५; ४९, १; ६१, १३, ६५, ५; ८१, ३; ११०, १; १०, १०, १४; १६, १४^{२}!c; १८, १२[d]; २७, १; ३०; ३८, ४; ३२, १[e]; २; ३३, ३; ४०, ११; ४२, १; ४३, २; ४४, ९; ५४,१; ५९,[१-४], २;३; ४^{२}; ५; ८; ६१, २७; ७५, १; ७७, ४; ९४, १४; १००, २; १०१, ११; ११२, ९; ११३, १०; १२०, ३; १२६, ६; १३२,५; १३३, १; ३; ७; १७८, १; १७९, २; खि १, ६,५; २, ८, ३; ३, २, १; ५, ६; ४,९,४[f]; ६, ३, ४; मा ३, ४६†; ४, १४^{२};८,३३†; ११,२२[f]; ४२†; ६८^{२}!g; १२,६३[h]; ६९‡[i]; १७, ७४; २०, ८१†; २१, ५; २६, १३†;२७,४१†; ३३,९७; ३६, ६†; का ३, ५. ३†; ४, ५,६^{२}; ८, ९,१; १२, २, ११[f]; ४,५†; ७, ३^{२}!g; १३, ५, २[h]; ८‡[i]; १८, ७, ५; २२,८, २†; २३, १,५; २८,१२,१; २९,५,१०†; ३६,१,६†; तै १,२,३, १^{२}; ४, ३७, १; ४६,१†; ५, ११,५^{२}†; ७, १३, ५†; ८, ३, १†; †२, ३, १४, २; ६,११, ३; †३,१, ११, ६;५, १०, १; ४, १, ४, २†; ९, १^{२}!g; २, ३, २‡[j]; ५, २[h]; ६, ५, ६; ७,१५,७†; ५, १, ५, ३†; ६,१,४, ६; ७,१, १८, २;४, १७, २; मै १, २, ३^{२}; ५,१†; १०,२†; २,७,२[f]; ४†; ७^{१}!g; १०‡[j]; १२[h]; ११, १; १३, ९†; ३, १, ९^{२}, ९, २!¶[k]; १६, ५^{२}†; ४, ९, ११; २७†; १०, १; ६; †११, ३; ३;६;१२,१;४^{२}; १३,१; †१४, ४;९^{२};१०;१२^{२}; काठ २,३;४^{२}; १४†; १५^{२}; ४, १६†; ६,२¶; ७, १७^{२}†; ¶८, ३; ७; १३; †९,४; १८; ११,१३^{२};†, १२, १३¶; १५^{२}†, १५, १२†,१६, २; ४†; ७^{१}!g; १०‡[j]; १२[h]; १८, ६; १९, ५†; १०^{२}; १४; २०, १४†; २१, १३‡[j]; १४; २३, ५; ३०, ४^{२}; ५; ३५, १४†; ३७,९†; ३८, १४†; ३९,१२†,४१,९; ४४,६; क १, १५; १६^{२}; ४, १¶, ६, ८¶; ८,१¶; ७†; २९, ३[h]; २८,६; ३०,३†;८^{२};४६,७^{२};४८,१३†; †कौ १,७§;२८;४७;५७;१८६; २५२; २५३; २८४; ३३२; ३७७; ३९०; ३९५; ४१६; ४२८; ४८७; २, ३४; ५५§; ११२; १३६; १७६; २७९; ३७९; ६८५; ७१४; ७८५; ८३५; ८४७; ८६५; ९२९; ९९९;१०२५,१०७१; ११५१; ११५३; †जै १, १, ७§; ३,८; ५,३;६, ३, २०, २; २६, १०; २७, १; ३०, २; ३५, १;३९, ८;४०,८,४२,२; ४३,१०;४४, ५; ५१, १; ३, ४, ५, ६, १; ११, ८§; १३, १२; १६,१४;

[a]) °सुद्- [°= तुद्-]>[प्र२] सौ (= तौ) इत्युभयत्र शोधः । [b]) = आद्य- । वा. पृ २९४९ *h* द्र. ।
[c]) द्वे पदे अप्सु इति (तु. मपा. शौ १८, ३,६०), ४र्थे पादे स्तुम् इति च शोधः (तु. छन्दः) । शौ. अप्सु-सरः शोधः समानः । वैतु पृ २४०७ *a,b* द्र. ।
[d]) मपा. तैआ ६,७,१ आग्नि ३, ८,२:३५ बौपि १, १५:४१ हि इति पामे. । [e]) = अप्सु- । वा. पृ २११८ *d* द्र. । [f]) मपा. मै ४,१,१,४ सुः इति पामे. ।
[g]) एकतरत्र स्तुम् इति शोधः (तु. तुद्- इत्यस्य सु- इत्यादिषु कौत्याद्यवर्णविकारः; वैतु. अन्ये यनि ?) ।
[h]) = मपा. माश ७, २, १,१० आपश्री १६, १५,८ । शौ ६, ९३,२ अस्तु इति पामे. ।
[i]) मपा. ऋ ४,५७,८ नः इति पामे. ।
[j]) पामे. शोधः च पृ २१७३ *p* द्र. । पृ २६९३ *a* यदुक्तं तदेतद् (तदनु मपा. अप्सु इति निर्देशस्य नेष्टः) ।
[k]) सुः इति शोधः । [l]) मपा. ऋ ७,५९,८ सुः इति पामे ।

२३, १०; ३०, २२; ५६, १३; ५९, ६; ४, १, ४; ६; ५, ७; १०-११, १०; २१, ३; २६, ४; शौ १, २, १; १७, ४!†[a]; २४, ४; ५, १, ५; २, ३†; ६, ४†; ५-७; ११, ७; ६, ३२, १; ८४, ३; †७, ६, २S; ७५, २; ७७, ७; ९०, १; ९, १५, ४; १४, २, ९; १८, १, १६†; ३७†; ३, ५१†; ६०†[b]; ६२; १९, २४, ५, †२०, ४, १; १७, २; १९, २; ५१, ३; ६०, ३; ६७, २; ७१, १२; ८०, २; ८९, १, ९४, ९; ९५, २, ४†; १०७, ६; ११६, २; ११७, ३; ११८, १; १२४, ३; पै १, २६, ५; १०९, २; ५, १, ३†; ३९, ६†; ८; ६, १, ३†; २, ५; ११, ५†; ७-९†; ८, १, ७; ९, १४, ४[c]; १२, १, १२; १५, ६, २; १६, ६८, ४†; १८, ७, १०; २९, १; १९, ३, ८[d]; ४, १४†; ५, १३; ११, ६; २०, १, ८; ११, १†.

√सु (अभिषवे), सुतम् ऋ १, २८, ८; सोत >ता ऋ ८, १, [१७ (९, ३४, ३)]; सोत > ता ऋ ८, १, १९; सोतन ऋ ८, ४, १२.

सुन्वति ऋ २, १६, ५.

†सुन्वे[e] ऋ ७, २९, [१; ९, ८८, १]; ९, १०८, १३; कौ १, ५८२; २, ४४६; ८२१; जै १, ४९, ५; ३, ३४, ४; ४, ४, २; सुन्वे[e] ऋ ७, ९७, १; सुनोति ऋ १, १२२, ९; ४, २४, ६; ३५, ६; ५, ३४, ३, ७, ३२, ६; १०, ८६, १५; ९६०, ३; ४; †शौ २०, ९६, ३; ४; १२६, १५; सुनोति ऋ १, १०९, ४; सुनुतः ऋ ८, ३१, ५; †सुन्विरे ऋ ८, ५३, [३; ९३, ६; ९, ६५, २०]; खि ३, ५, ३; कौ २ ५१३; जै ३, ४०, ९; ४, ८, ९; १८, ७; शौ २०, ११२, ३; †सुन्विरे ऋ ७, ३२, ४; कौ १, २९३; जै १, ३१, १; †सुन्वन्ति ऋ ३, ३०, १; ५, ३०, ६; [(८, १, १७) ९, ३४, ३]; १०, २८, ३, ७६, ७; मा ३४, १८; का ३३, १, १२, सुनुथ ऋ १०, ७६, ८; सुनवत् ऋ ४, २४, ७; ८, ३१, १; सुनोतु ऋ ८, ३१, १२; जै ४, २०, ५†; सुनु ऋ १, २८, ६; मै २, ७, १६†; सुनुध्वम् ऋ ४, ३५, ४; सुनुत ऋ १०, ३०, [(२, १४, १) १५]; १५५, १; सुनुत ऋ १०, १४, १३[f]; †सुनोत, > ता ऋ ७, ३२, [८; ९, ३०, ६; ५१, २]; कौ १, २८५; २, ५७७, जै १, ३०, ३‡; ३, ४७, ३; शौ ६, २, १S[g]; ३; सुनोत, > ता ऋ २, ३०, ७; १०, ३०, ३; पै १९, १, ५†; सुनोतन ऋ ५, ३४, १; सुनोतन, > ना ऋ १०, ७६, २; पै १९, १, ४[g]; सुनवै ऋ ८, ९१, १[h]; सुनवानि पै ४, २६, १[?]‡[h]; सुनवाम ऋ ३, ५३, ४; ४, २५, [४; ५, ३७, १]; काठ ४०, ५; पै १, ९६, १; सुनवाम ऋ १, ९९, १; १०३, ६; खि ४, २, ५; असुनोत् मा १९, ३४; का २१, ३, ३; मै ३, ११, ७; काठ ३८, २[i]; ¶असुनोत् मै २, ४, १; काठ १२, १०.

†सुषाव ऋ ४, ४५, [५; ९, १०७, १[j]]; ७, २२, १; ८, ८, ४; मा १९, २[j]; का २१, १, २[j]; तै २, ४, १४, ३; मै ३, ११, ७[j]; काठ ३७, १८[j]; कौ १, ३९८; ५१२[j]; २, २७७; ६६३[j]; जै १, ४४, ८; ५३, २[j]; ३, २३, ९; ५५, ४[j], शौ २०, ११७, १; सुषुवुः[k] मा २०, ६३; का २२, ६, ९; †सुषुम > मा ऋ १, १३७, १; ८, १७, १; मै २, १३, ९; कौ १, १९१; जै १, २०, ७; शौ २०, ३, १; ३८, १; ४७, ७; †सुषुम > मा ऋ १, १०१, ९; ४, १६, १, कौ २, १६; जै ३, २, ७; शौ २०, ७७, १; सविष्यामि मै ४, ७, ३¶.

†सूयते ऋ ४, ५८, ९; १०, ११६, ३; मा १७, ९७; का १९, १, १०; काठ ४०, ७; सूयते ऋ ८, ६४, १०; मै १, ११, ९[l];

---

[a]) शोध. पृ ३३८३ *o* द्र.। [b]) शोधः पृ ३३८४ *c* द्र.।

[c]) पाभे. पृ १८५३ *d* द्र.।

[d]) सुमृडत इति पाठः? यनि., मृडत इति च शोधः।

[e]) त-लोपे यक्र. प्रपु१ प्रपु३ रूपं द्र.।

[f]) पाभे. पृ २०६२ *r* द्र.।

[g]) सपा. सुनोत <> सुनोतन इति पाभे.।

[h]) सपा. सुनवै (जैमि १, २२०[?] च) <> सुनवानि इति पाभे.।

[i]) असु' इति पाठः? यनि. शोधः।

[j]) पृ ६४९ *r* द्र.।

[k]) पाभे. पृ ७३३ *j* द्र.।

[l]) सपा. काठ १४, १० तांत्रा १८, ६, ११ अभिषिच्यते इति पाभे.।

पं ८, १३, ९†; ‡सूयसे[a] की २, ३८३; जै ३, ३१, ३.
†असावि ऋ १, ८४, १; ५, ४३, ५; ७, २१, १; ९, ६२, [४; ८२, १]; ७७, ५; १०, १०४, १; खि ३, २२, १०; तै १, ४, ३९, १; कौ १, ३१३; ३४७; ४७३; ५६२; २, ३५८; ३७८; ६६६; जै १, ३३, १; ३६, ६; ४९, ७; ५७, ७; ३, ३०, १; ३१; ५५, ७.
साव्[b]– -वः ऋ १०, ४९, ७.
१सुत[c]– -तः ऋ १, ४७, [१; २, ४१, ४]; ८०, २; ८६, [४ (८, ७६, ९)]; १०४, ९; १३७, २; ३; १७७, [३; ७, २४, २], २, ११, ११; १८, ४; ३६, [५; १०, ११६, ७]; ३, ३५, ७; ४४, १, ४, ४६, ६; ५, ४०, [२; ८, १३, ३२], ५१, ४; ६, २९, ४; ४०, १; ४१, ४; ४२, [१-४]; ४४, [१-३]; ८, २, २; १७, १२; २२, ८; ६६, १५; ८२, [(१, १३५, २) ५], ७; ९४, ४; १००, ३; ९, १, [१; १००, ५]; ३, [९; १०, ४२, २; ९९, ७; १०३, ६]; ६, [७ (६२, १४) १०६, २; (१०७, १७)]; ८; २४, ५; २७, ३; २८, २; ३४, [२ (५, ५१, ७, ९, ३३, ३)]; ३६, १; ३७, १; ५; ३८, ६; ३९, [३; ४४, ३; ६१, ८]; ५;
४०, २[d]; ४१, [४; ४२, ६; (६१, ३)]; ५१, ४; ५; ६१, २८; ६२, ५[e]; १६; १९; ६३, ३; १३; ६६, ७; ६७, २; १२; १५; ६८, ९; ७१, ३; ७२, ५; ७५, ४; ८०, ४; ८४, ३; ८६, २३; ३४; ३५; ९७, १; ३५; ४५; ९९, ८; १००, ६; १०१, २; १०५, ३; ४; १०६, २; १०७, १७; १०८, ५; १०; १०९, १८; ११३, २; १०, ११२, ५; खि १, ४, ८; मा ७, ९†; १९, ५, ७२[f]; २०, ५५; २६, २५†; का ७, ४, १†; २१, १, ५; ५, १[f]; २२, ६, १; ¶तै १, ४, ५, १†; २, ५, ५, ४; ६, ३, ७, ५, ६, ३; मै १, ३, ७†; ३, ११, ३; ६[f]; ७; काठ ४, २†, ३५, ६†; ३७, १८; ३८, १[f]; ८; †क ३, २, ४८, ७; †कौ १, १६२; १७४; ३०६; ३५१; ३९२; ४६८; ४७९; ४८९; ४९०; ५२०; ५२६; ५७४; ५८४; २, ३९; ४५; ४८, ७६; ८५; १०८, १२८; १३२‡[g], २१०; २५१; २५२; २५५‡[h]; २६०; ३१४, ३१७‡[i]; ३६२; ३६६; ४३२; ४५०; ५१२; ५५४‡[j]; ६१४; ६१५; ६२८, ६३१; ६३८; ६४२; ६४६; ६७४; ७४९; ९६१; ११३५; †जै १, १७, ८; १८, १०; २४, १०‡[k]; ३२, ४; ३६, १०; ४४, २; ४९, २; ५०, ३; ५१, ३; ४,
५२, १२; ५४, ४; ५८, ९; ५९, ७; ३, ५, १; ७; ८, २; ११; ११, ४; १३, ४; ८‡[a]; १९, ५; २१, १६; १७; २०‡[h]; २२, ७, २५, १०; २६, ३‡[l], ३०, ५; ९; ३३, ७, ३४, ८; ४०, १; ८; ४३, १०‡[j]; ५०, २; ३; ५१, ४, ९; ५२, ८; १०; ५३, ४; ५६, २; ५९, ४; शौ २०, ५, ६; ८, २; ६७, ६; –तम् ऋ १, ३, ७, ८; १०, ११; १६, [४; ३, ४२, १; ५, ७१, ३], [५; २१, ४; ६, ६०, ९]; ७; ८; ८४, [४; ८, ६, ३६]; १२५, ३; २, २२, १; ३, १२, १; २; २२, १; ४०, ३; ५; ६; ४२, २; ७; ४४, ५; ४७, [३; ५१, ८][l], ५१, ९; [१०[m] (८, १, २६)]; ६०, ५; ४, ३५, ७; ४६, १; ५, २९, ७; ४०, १; ६४, ७; ६, २३, [३; ४४, १५]; ४२, ४; ५७, २; ६०, ७; ६८, १०; ८, २, १; २६; ४, ४; ८, ३; ३२, २१; ३३, २; ३५, [७-९]; ३८, ४; ४५, २२; २६; ४६, ७; ५१, [१; ५२, १]; ६५, ५; ६६, ७; ७६, [(१, ८६, ४) ९]; १०; ९२, १९; ९३, [३१[i]; ३२; ३३], ९५, ३; ९, ६, ६; ११, ५; ५१, १; ६३, १०; ६८, ७; १०७, १; ११०, २; १०, २४, १; २७, २; १०५, १; खि ३, ३-४, १; मा ७, १५; ३१†; ३३†; ८, ३९†[n]; १२, ४७†; १९, २; २०, ३१; ५९; ६६; २६, ४;

a) पाभे. पृ २०६५ l द्र. । b) माप. ।
c) त्रिप, नाप. (सोम-रस- प्रमृ.) ।
d) गपा. कौ २, २७५ जै ३, २३, ७ सुतम् इति पाभे. ।
e) गपा. कौ २, ३५९ जै ३, ३०, २ सुतम् इति पाभे ।
f) =सपा. माश १२, ७, ३, ४ तैब्रा २, ६, ३, १ । शौ ८, ७, २० हरिः इति पाभे. । g) पाभे. पृ २४११ b द्र. ।
h) गपा. ऋ ९, ६५, २ पुरि इति पाभे. ।
i) सुतः सः > गपा. ऋ ९, २४, ७ सुतस्य इति पाभे. ।
j) सपा. ऋ ९, १२, ८ निर्दि. । k) गपा. ऋ १, ९, २ सुते इति पाभे. । l) सुतं नः > गपा. मा ५, १५ सञ्जेपाः इति पाभे. । m) तु. सपा. टि. २अनु ।
n) वेतु. उ. म. षप्तु इत्यनेनेत्यभिप्रचानी ।

का ७,६,४;७,५; १३,१†; १५,
१†; ८,१४,१†; १३, ४, ३†;
२१,१,२; २२,२,८; ६,५; १२;
२८,३,१; तै †१, ४,११, १ऽ;
१५,१; १६,१; ३०, १; ४. १,
२,१[a]; २,४,२†; ७,१,११,१[a];
३,११,३; मै १,३,१२[२]; १७†;
१८†; २,७,११†; ३, ११, ३[२];
७†[b]; काठ ४, ४[२]; ७[२]†; १६,
११†; २७, ७[२]¶; ३७,१८†;
३८, ८[२]; ४१, २[a]; क ३,३[२];
५[२]†; २५,२†; †कौ १, १२४;
१३१; १५०[२]; १५८; १६१;
१६५; १९५; २२३; २२७‡[c];
२२८; २७२; ३४४; ४३२;
४५७; ४९९; ५१२; २, १९;
२०; ७२; ८१;८४; ८७; २१५;
२७५‡[d]; २९९; ३३८; ३४१;
३४३; ३५९‡[e]; ५७५; ६६३;
७१६; ७९३; ७९५; ८३६;
१००९; १०४१; १०७२;
११४०[२]; ११४१; ११४२; †जै
१,१३,१०; १४, ७; १६, ६[२];
१७,४; ७; १८,१, २१,२;२४,
१; ७‡[c]; ८; २८,१०; ३६,३;
४२,६; ४८,१; ५२,३; ५३,२;
३,२,१०; ११; ७,१०; ८, ७;
१०; ९,१; १९,१०; २३,७‡[d];
२४,१५; २८, १०; १३; १५;
३०,२‡[e]; ४७,१; ५५,४; ५९,
८; ४,१८,६; †शौ ४,२९,२ऽ;
७,६०,१; २०,६,२; ५; ६; ७,
४; २२,१; २४,१;२; ७; ४२,
३; ५२,२; ५७, १५; ९५, १;

९७,१; ११०,१; पै ४,३८, २;
१३, ७, १२†; २०, ६, ५†;
–तस्य ऋ १,५,६;३२, [३; २.
१५,१]; ५२,१०;५६,६; १०८,
[१; ६-१२]; ५; १३; १०९,५;
२,११,१०; १७; ३, ३५, १०;
४२, ९; ४३,५; ४८, १; ५१,
७; ४, १८,३; २५, ३; ४६,२;
४८,१; ५, २९, २; ३२, ६;
५१, १; [५; ७, ९०, १], ७,
४८,१; ८, १, [(३, ५१, १०)
२६]. ३,१;८; १३, [१४; ९२,
३०]; ३२,२४; ३५,२४;४८,७;
६१,३; ८२,६; ८७,१; ९४,६;
९, २, [३; १६, ७]; २४, ७[f];
२९,१; ५८,१; १००,४;१०९,
२;१५; १११,१[g]; १०,१५, ३;
५०,[७, ९४, ८]; १०४, १-३,
[(१,३,६)६]; ११२, १; ११४,
७;११६,२;४; १६७,१; खि १,
७,२; २,१३, ४; मा ७, ३५†;
१९,३३;३५; ५६†; ३३. ७०,
९७†; का ७,१७,१†; २१,३,
२; ४; ४,७†; ३२,६, १; †तै
१,४,१८,१; २,६, १२, ३; ३,
२,५ ७ऽ; ४,११,४; मै १, ३,
१९†, २,३,८; ३,११,७[२]; †४,
१०, ६; १२, ६; काठ ४, ८†;
१७, १९[१b]; २१, १४†; २३,
१२†; ३८,२[२]; क ३,६†; †कौ
१, २३९; ५००; २, १७६;
३०२ऽ; ३०३ऽ; ३८९; ४०७,
७१९; ७४३; ७७१; ९२४;
१११५; ११३७; ११५४‡[f];

†जै १. २५, ७; ५२,४; ३,६,
९ऽ; १०ऽ;१६,१४;३१,९;२७;
५९,११; †शौ २, ५, १ऽ; २ऽ;
७; १८,१,४५; २०,२४,९;२५,
७;३३,१;२; ३४,१२ऽ; ६०,३;
६९,४; ९९, २; पै २,७, १; ३;
१३,६, ३†; १४, १,१३;–ताः
ऋ १,२,४; ३,३;४; ५, [५; ८,
९३,२२];२३, [१ (८ ८२,२)];
८४, ५; १३५, ६; १३९, ६;
१६८,३; ३,४०, [४; ४२, ५];
५. ५१, [७; ९, ३३, ३ (३४,
२;६५,२०)]; ८,५०,२; ७६,८;
९३,२५[i], ९,१०, ४[k]; १२, १;
३२, १; ४६, ३; ६३, ६; १५;
६९,९; ८१, १; १०६,१; १०,
१६०, २; खि ३,२, २; मा ७,
८†; २०,८७†; २१,४२; ३३,
५६;५८†, का ७,३. २†; २२,
८,८†; २३,५. २; ३२, ५, २;
४†; तै १,४, ४, १†; मै १,३,
६†; ३, ११, ४; काठ ४,२†;
क ३,२†; †कौ १,४७७,५६६;
२, ४४; ११६; ११९; ३०१;
४९६; ५४९; †जै १, ५०, १;
५८,१; ३.१२, ३; ६; १६, ५;
२४, १७; ३८, १०; ४३, २;
५९,३; ४. २७, ४; †शौ २०,
६,४; २४,५; ५१, ४; ६९,३,
८४, १; ९६, २; –तान् ऋ ७,
३३, २; –तान् ऋ ५, ७८,
[१-३]; ८, ६,४२; १०, १६७,
२; –तानाम् ऋ १. २, ५;
१३४, [६ (४,४७,२); ५,५१,

---

a) =मपा. तैब्रा ३ ८, ३,४ । मा २२, २ प्रमृ. सुते इति पामे. । b) सुतम् इति पाठः? । c) सपा. ऋ ८,२,१९ निर्दि. । d) पामे. पृ३३८९ d द्र. । e) पामे. पृ३३८९ e द्र. । f) पामे. पृ३३८९ i द्र. । g) पामे. पृ२१०९ p द्र. । h) पामे. पृ १२७६ i द्र. । i) पामे. पृ३१४४ d द्र. । j) पामे. पृ७९४ a द्र. । k) पामे. पृ ३४२० m द्र. ।

६]; १३५, ५; ३,४७,१; ६, ४४, १३; २०; ८, ३२, १९; ३४, ५; ६४,३; १०, ९६, १३; खि ५,६, ५; मा ७, ३८; का २८, ८,१; तै १,४, १९, १†; मै १, ३, २२†; काठ ४, ८†; क ३, ६†; कौ १, २२६; २, ७०६†; जै १,२४, ४; ४, ८,१†; †शौ २०, ३२, ३; ९३, ३; –†ताय ऋ ९, १०१, १; कौ १, ५४५; २, ४७; जै १, ५६, १; ३, ५, ६; –तासः ऋ १, १६,६; ८२, ६; १३५, १; १३७, २; १३९, ६;१६५,४; २,११, [(१,१३४, २) ११]; ३, ३६, ३; ४६, ४, ४,३७, २; ५,३०, १३; ६, ४१, १; ७,२६,१; २; ९०, १; ८, २, ७; १०; ६, २१; १३, १६; ४९-५०, ३; ८२, [(१, २३,१) २]; ९५, २; ९, ६७, १८; ८८, ६; १०१, ४; १०, २९, ६; १६०,१; खि ३,१-२, ३; मा ३३, ७०; ७८†; का ३२,६, १; ९†; तै १, ४, ४६, २†; मै ४, ११, ३†; काठ ९, १८†, †कौ१,२१२§,२१३‡[a]; ५४७; २, २२२; ११६१; †जै १,२२,९§; १०‡[a]; ५८,५, ३, ७०,६; ४,१६, ८; २१, ९; शौ २,५,४; †२०,७६,६; ९६, १; १३७,४, पै २,७,२; –†०ताम- ऋ ९,१०६,९; कौ २,६७८; जै ३,५६,६;–ते ऋ १,३,[६(१०, १०४,६)]; ५,[२,८,४५,२९]; ९,२[b]; १६,४; ८१,८;१०५,७; १३०, १[c]; १६१,५; १७७,२; ३,४०,१; ५१, ११; ५३, १०; ६०,४; ४,४९,५; ५, ३०, ३; ५१, [८-१०]; ६, २३, १; ५; ६; १०; ४०,३; ४५,२२; ५९, ३; ७, २६, ५; ३२, [२; १०, ५०,७]; ४२,२[d]; ५९, ३; ६७, ४; ९४, १०; ८, १, १; १२, १७; १३, ९; २१, १५; ३२, ६; ३३, २; ४; ७; ८; ४५, २२; ३८; ६१, ११; ६४, ६; ७२, १३; ९२, २०; ९३, २०; ९७,[८[e]]; ९, १०७, २; १०,२३,४; ४४, ९; ९४, १४; १६७, ४; खि १, ३, ६[e]; मा १९,२७; ३१; २०, ५६; ५७; ६२;६४; ८९†; २२, २[f]; ३३, २१†; का २१, २, १६; २०; २२, ६, २; ३; ८; १०; ८, १०†; २४, १, २[f]; ३२, २, ४†; मै ३, ११, ३[f]; १२, १[f]; काठ ३८, ८[f], †कौ १, ७७‡[g], ११५; १६१; २४१; २४२, २९७; २,७३; ८१; ८८; ९१; २१५;४९८;६६४;७१०;८३०; १०१६;१०२६;१०४६,१०४७; †जै १,८, ५‡[g]; १३, १; १७, ७, २५,९;१०, ३१,५, ३, ७, ११; ८, ७, ९, ३; ५; १९, १०; ३८, १२; ५५, ५; ५८, ७; ४,९, ७; १०, १; २६, ५; †शौ २०, १, १; ६, १; २२,१;५२,२;५३, १; २; ५६, ५;५७,११;१२;१५; ६८, १२; ७१,८; ७३,५;७८,१; ८४, ३; ८५,१;९४,९; ११०-१११, २; –†तेऽ-ते ऋ१,९,१०;३,३६,१; ६,४५,२८; कौ १,२०१; जै १, २१,८; शौ २०,७१,१६; –तेन ऋ ७, ३३, २; काठ ४०, ५; पै १, ९६, २; –†तेभिः ऋ ३, ३५,५; ४,४१,३; ६, ४२, २; ३; कौ २, ७९१; ७९२; –तेषु ऋ १,१०,५; ४,३२,[११; ८, ९९,२]; ६,२३,९;४१,५;५९, १;४;७,२६,३; ८,१३,१; ५४, २,५९,१;९२,२६; ९५,१;९६, १९;९७,६; ९,६५,२७; खि १, ६,१;९,२; ११, २; ३, ६, २; †कौ १, ३४९; ३६३; ३८१; ४५९‡[c]; २, ९६; १६४; †जै १, ३६,८;३८,६; ४३,१; ४८, ३‡[c]; ३,९,१०; १५, १२.

सुत-पा[h]– ०पा खि १, ९, १; –पाः ऋ १,१५५,२;४,२५,७; ६,२४,१; ८,२,४; १०, १००, १; जै ४, १६, ५†; –०पाः ऋ ६,२३,६; –†०पौ ऋ ६, ६८, १०; शौ ७,६०,१; पै २०,६,५.

†सुत-पावन्[b]– ००पावन् ऋ ६,२४,९; –पाम्नः ऋ ८,२, ७; जै ४,१६,८; –पाम्ने ऋ १, ५, ५; शौ २०, ६९,३.

सुत-पेय– -याय ऋ ४, ४४,३; शौ २०,१४३,३†.

सुतं-भर[i]– -रः ऋ ५,४४,१३.

सुत-सोम– -मः ऋ १, १६७,

a) पाभे. पृ ७९४ a द्र. । b) पाभे. पृ ३३८९ k द्र. । c) सुते सुधा > सपा. कौ १, ४५९ जै १, ४८,३ सुतेन्या इति पाभे. । d) वैतु. सा. सु, ते इति द्वे पदे ?। e) सपा. मिश्र २३,६ सुतः इति, शौ १,११,१ सूतौ इति च पाभे. । f) पाभे. पृ ३३८७ a द्र. । g) ऋ १०, ४६,१ सु ते इति पाठः? यनि. शोधः (तु. कौ १,७७) । h) उप. < √पा 'पाने' । i) व्यप. (ऋषि-) ।

६; ३.३२, १२; ४,२५,१; ५, ३७,२; ५; १०,२८,२; पै १६, ११३, ५[a]; –मम् ऋ ५, ३०, १; ३१, १२; ७, ९८, १; शौ २०, ८७, १†; –†मस्य ऋ २, १२, ६; शौ २०, ३४, ६; पै १३,७, ६; –मा: ऋ १, २, २; ४५, ८; ४७, ४; –माय ऋ १.१४२,१; ४,२,१३; –मासः ऋ १,४४,८; ५.२१, १२; ८, २७,७; –†मे ऋ ५, ६१, १८; ८, ६६, १; कौ १, २३७; २, ३७; जै १, २५, ५; ३, ४, ८; –मेषु ऋ १,५१,१२.

सुतुसोम-वृत्[b]– -वद्भिः ऋ १०,६९,११.

†सु(त>)ता-वत्– -वनः ऋ १, ३,५; ३,२५,४; ५८,९;८,१७, ४; १०, १७१,१; मा २०, ८८; ३५,१§; का २२,८,९; ३५,४, १§; मै ४,१२,६; कौ २,४९७; जै ३, ३८, ११; शौ २०, ४, १; ८४,२; –वताम् ऋ १०, १००, ११; –वन्तः ऋ ८, १७,[३; ५१,६; ६१,१४; ९३, ३०]; २६,२२;३३,१; ६५, ६; खि ३,३,६; मै २, १३, ९; कौ १,२६१; २,१८; २१४; ६७२; जै १,२७, ९; ३,२, ९; १९,९; ५५,१३, शौ २०, ३, ३; ३८, ३; ४७, ९; ५२, १; ५७, १४; –वान् ऋ १, ८४, [९; ८,९७, ४]; कौ १, २६४; २, ६९२; जै १, २८, २; ३, ५६, १९; शौ २०,६३,६.

सुता(त-अ)सुत– -ताभ्याम् मा १९,१५; का २१,६,१६; मै ३, ११, ९; काठ ३८, ३; –तौ मा १९, ७८; का २१,५, ५; मै ३,११,६; काठ ३८,१.

सुते-कर[c]– -रासः ऋ १०,७१, ९.

सुते-गृभ्[d]– -गृभम् ऋ ५,४४, ५.

सुते-रण[e]– -णम् ऋ १०,१०४, [(७४,५) ७].

सुत्या[f]– -त्यया तै ५, ५, ७, ५; काठ २२,८; ३४,७[२]¶; क ३५. २¶; –त्या तै ७,४,८,३¶; काठ ३४,६¶; –त्याम् मा ५,७; का ५,२,६; तै १,२,११,१; २, ५, ५,५¶; ६,२,२,५; मै १,२,७; काठ २, ८; क २, २; –त्यायै मै १,२,६.

सुत्वन्[g]– -त्वा ऋ १०, ९९, ११; खि ५,१२,१; शौ २०, १२८, १[h].

सु-त्वत्– -न्वत् ऋ १०, २७, २२; –न्वतः ऋ १,२, ६, ४, [१०; ८, ३२, १३]; ३३, ७; ९४,८; २, ४१,२;५, ३४, ६; ६,५४, [६; ६०, १५], ८, ३, १४; १२, १८; १३, ४; ३५, [१६-१८]; [१९-२१]; ३६, १; [७ (३७, ७) ३८, ८]; ३७, १; ६२, १२; ९८, ५; खि १, ४, ९[i]; ५, ७, ४, १०; मा २७, २९†; का २९,३,७†; †कौ २, ५९८; ३. २, ६; †जै ३, ४८, १४; ४, १०, २; शौ ११, १, ३०; †२०, ५०, २; ६४, २; ६८, १०; १११, ३; पै १६, ९१, १०; –न्वता खि ५, ७, ५,१२; –न्वताम् ऋ ८, ३२, १६; कौ २, ७२१‡[j]; जै ३. ५९, १३‡[j]; –न्वति ऋ ८, ९७, २; खि ५, ७,४, १६; तै ३. ५. ६, ३; शौ २०, ५५, ३†; –न्वते ऋ १, २०, ७; ५१, [१३; ८, १००, ६]; ८१, २; ८३, ३; ९२, ३; १३२, १; १४१, १०; २, १२, १५; १९, ५; ४, ३१, ८; ५, २६, [५; ८, १४, ३; १७,१०; १०, १७५, ४]; ६०, ७; ६, १६, [(४, ३०,२०) ५; ३१, ४]; ८, १, २२; ४, ४; १२, १२; ५०, १; ५९, [१; १०, २७, १]; ६६, २;६; ६७, ६; १०, ४२, ८; ४३, ८;७६, ८; १००, ३; १२५, २; १३४, ४; खि १, ६, १; ३, २,१; ५, ७, ४,१३; १४; मा ७,२१;

a) पाभे. पृ २५९७ *f* द्र.।
b) विप. (सुतसोमीवृत्तियुक्त- [वृ- = ऋत्विज्-]) । बस. उप. (√वृत् 'वृत्तौ'>भावे) वृत्-> वावि. यनि. (वैतु. वें. सा. ORN. GRV. स्वार्थे प्र., PW. GW. WAG [२, ५३ b] संसर्गे मतुप् प्र. इति?)।
c) विप. (°सोमयागाधिकरणकस्तोत्र-पाठक-[ऋत्विज्-])। बस. उप. भाप. <√कृ 'स्तुतौ'।
d) विप. (सोम-) । उस. पूप. विभ. अलुक् ।
e) विप. (इन्द्र-) । बस. उप. = रमण- ।
f) = अभि-षव- । स्त्री. क्यप् प्र. उदात्तः (पा ३, ३,९९) ।
g) कर्तरि क्वनिप् प्र. ।
h) वैतु. संग. सात. सुत्या ? ।
i) सुन्व° इति स्वरः ? यनि. शोधः ।
j) पाभे. पृ २२२२ *b* द्र. ।

का ७, ८, ४; मै ४, १२, ३†; काठ ६, १०†; १२, १४‡[a]; †कौ २, ३८; ३५३; १०७२; ११०७; ११८६; †जै ३, ४, ९; २९, १०; ४६, २‡[b]; ४, १८, २; शौ ४, ३०, ६†; ६, ६, १; ५४, ३; ७, ११५, ३; †२०, ५, ४; १७, ८; २५, ३; २७, ३; ३४, १८; ५१, ३; ५६, २; ८९, ८; पै १३, ७, १६†; १९, ८, ६†; २०, १२, ४; -न्वद्व्यः ऋ १, १३२, ४; -न्वन् ऋ १, १३३, ७; ६, २०, १३; खि ५, ७, ४, १५[c]; ५, १२; मा २१, ५९; का २३, ६, १२; शौ २०, ६७, १†; -न्वन्तः ऋ ८, ४, १३; १३, ५; १०, ४८, ५; खि ७, ६, १; -न्वन्तम् ऋ २, १२, १४; ३०, ७; ८, २, १८[c]; ९, ११२, १; खि ५, ५, २-११; कौ २, ७१†; जै ३, ७, ९†; †शौ २०, १८, ३; ३४, १५; पै १३, ७, १५†.

सुन्वती- -तीनाम् पै १, ८९, २.

†सुन्वान- -०न ऋ ८, ३१, १६; तै १, ८, २२, ४; मै ४, ११, २; काठ ११, १२; -नः ऋ १, १३३, ७[c]; शौ २०, ६७, १[c]; -नस्य ऋ ८, ८०, ३; ९, १०१, १३[d]; -नाय ऋ १, १३३, ७; ‡कौ १, ५५३[d]; २, १२४; ७३६; ‡जै [d]१, ५६, ९; ३, १२, ८; ४, २६, १; शौ २०, ६७, १.

१सुवान[e]- -नः ऋ ९, ६, [३; ५२, १ (६३, १६; ६४, १२)]; ९, १[f]; १८, १; ३४, १; ६६, २८; ८६, ४७; ८७, ७; ९१, २[g]; ९२, १; ९७, ४०; ९८, २; ३; १०७, ३; ८; १०९, १६[h]; १०, ३५, २; तै २, २, १२, ४; -नम् ऋ १, १३०, २; -नस्य ऋ २, ११, २०; १९, १; -नाः ऋ ९, १३, [५; ६५, २४]. १०१, १०; -नासः ऋ ८, ३, ६; ६, ३८; ५१, १०; ९, १०, ४; १७, २; ७९, १; खि ३, ३, १०; †शौ २०, ११८, ४; ११९, २; -ने ऋ ८, ५२, २; खि ३, ४, २; -नैः ऋ ८, ७, १४.

†सुपुवस्- -वांसम् ऋ ८, ३२, २१; कौ १, २२३; जै १, २४, १; -षुपः ऋ १०, ९४, १४.

*¶सुपुवाण- -णः मै ३, ४, ३[i]; ४, ४, १०; -णम् तै २, १, ९, १; -णस्य तै ५, ६, ३, ४[j]; मै ३, ४, ३; -णाय मै ४, ४, ९; -णेन तै ७, ५, १५ २.

†सुन्वाण- -णः ऋ ९, ६, ८[f]; ६५, [(१३, २) १८]; ६७, ३; काठ ३५, ६; क ४८, ७; कौ २, १८४; ६७५; जै ३, १७, ५; ५६, ३; -णम् ऋ ९, १३, [२ (६५, १८)]; कौ २, ५३८; जै ३, ४२, ४; -णासः ऋ १०, १४८, १; कौ १, ३१६; जै १, ३३, ४; -णेभिः ऋ ४, २९, २.

१सुविव[k]- -व्वये ऋ ४, २४, ३; २५, ७; ६, २३, ३; ९, २१, २; -व्विम् ऋ १, ६१, १५[l]; ६, २३, २; [(२, १४, १०) ९], शौ २०, ३५, १५†; -व्विः ऋ ४, २५, ६.

सुविव-तर- -राय ऋ ७, १९, १; शौ २०, ३७, १†.

सूयमान, ना- -नः मा ८, ५७[m]; का ९, ७, ५[m]; -नाः पै ८, १३, ६‡[n].

सोतवे ऋ १, २८, १.

सोतु[o]- -तु[p] ऋ १०, ७६, ६.

सोतुम् ऋ ८, १९, १८.

†१सोतृ- -ता ऋ ४, ३, ३; ७, ९२, २; ८, ३३, १२; जै ४, २०, ५.

†२सोतृ- -तरि ऋ १०, ७६, २; १००, ९; -तारः ऋ ९, १६, १; १०१, ११; कौ २, ६८३; जै ३, ५६, १२; -तु ऋ ७, २२, १; तै २, ४, १४, ४; कौ १, ३९८; २, २७७; जै १, ४४, ८; ३, २३, ९; शौ २०, ११७, १;

a) सपा. ऋ १०, १२२, ६ सुकृते इति पाभे.।

b) सपा. ऋ ८, ४३, १५ दाशुषे इति पाभे.।

c) = यजमान-। <√सुन् (तना.) "उद्योग' इति।

d) सपा °नस्य <> °नाय (तांब्रा ११, ५, १ च) इति पाभे.। e) स्वान- इति कौ. जै. पाभे.।

f) सपा. कौ १, ४७६ जै १, ४९, १० स्वानैः इति पाभे.।

g) तु. सस्थ. टि. अधि। h) पाभे. पृ२८१७ d द्र.।

i) वैतु. मा. <√सु (प्रपा.)।

j) वैतु. मा. <√सू (प्रपा.)। k) विप., नाप.।

l) वैतु. GW. <सू (प्रपा.)।

m) सपा. तै ४, ४, ९, १ काठ ३४, १५ अभिषुतः इति पाभे.।

n) सपा. ऋ ४, ५८, ६ पूयमानाः इति, काठ १६, १६ पश्चिकित्रे इति च पाभे.।

o) नाप. न. (सुन- [सोम-रस-])। कर्मणि तुन् प्र. उसं. (पाउ १, ६९)।

p) वैतु. GW. क्रिप., (प्रथा) सोतुम् (तु. GRV.) इति निर्देशुवध।

-तृभिः ऋ १,२८, ८; ४, २९, २; ९, ३०, [२; १०७, २६]; ८६, १२; ९६, १६; १०७, ८; कौ १, ५१५; २, ३४७; ३८३; जै १, ५३, ५; ३, २९, ४; ३१,३.
†३सोतृ- -०त्रः ऋ ८, २, २३; -०तारः ऋ ८,२,२५; ९, ६२, १८; कौ १, १२३; २, १००७; जै १,१३,९.
†सोतोस् (:) ऋ १०, ८६, १; खि ३,१७,१; शौ २०,१२६,१.
सोत्व[a]- -त्वाः कौ १, २१२; जै १, २२, ९; -†त्वासः ऋ १०, १६०,३; शौ २०,९६,२.
†सोमन्[b]- -मानम् ऋ १, १८,१; मा ३,२८; का ३,३,२०; तै १, ५,६,४; ८,४; मै १,५,४; ११; काठ ७,२;९; क ५,२.
‡१स्वान- -नः कौ १, ४७५; ४९६; ५१५; ५२९; २, ३४७; ४४३; ५९०; ६०३; ६६५; जै १, ४९, ९; ५१, १०; ५३,५; ५४,५; ३,२९,४; ३४,१; ४८, ५,४९,१; ५५,६; -नाः कौ १, ५४८; २, ४५१; ५१५; ५४२; जै १, ५६, ६; ३, ३४,९;४०, ११;४२,७;-नासः कौ १,४८५; ५५५; २, ४७२; ६३८; ९६०; जै १,५०,९; ५७,२; ३,३५,४; ४,१९,२; २१,८; २३, ५; -नैः कौ १,४७६[c]; २, २८५; जै १, ४९,१०[c]; ३ २४,१.

√सु,सू(वधा.)[d], सुते ऋ ७,१०१,३; मै २,५,४¶; सूते ऋ १,१६४, १७; काठ १३. ४[e]¶; २३,६[e]; †शौ ९,१४, १७; १३, १,६१; †पै १६,६७, ७; १८, १९, १; सुवाते ऋ ५,१,४; पै २०,१८, ३; सुवाते मै ४ ३,७¶; †सुवते ऋ १, १३५, ८; १६४, २२[f]; १०, ६१, ६; कौ २. ११७४; शौ ९, १४, २१; सुवते ऋ ३, ५५,५; मै ४,३,९; पै १६,६७, ११†; सुवे ऋ १०, १२५, ७; शौ ४,३०,७†.
असुत ऋ १, १६८,९; ३, ३८, ५; ५, २,२; असूत ऋ ३, ३१, ३; ५,७,८; पै १८, २५, ८†; सूत ऋ १०,३१,१०; सूत ऋ१०, ६१,२०; असूत् मै ४,२,८[४].
सुव्वतु काठ ४०,९; ¶असुपोत[g] मै २. ६, १२; ४, ४, ६; काठ १५,८.
सुवति ऋ ४, ५४, ४; सुवन्ते तै ५,६,२,२¶; †सुवसि ऋ ४, ५४,२; मा ३३, ५४; का ३२, ४,११; सुवसि ऋ ४, ५४, ५; सुवामि पै १९,२४,६; †सुवाति ऋ ५,८२, [३; ७, ६६,४]; ७, ४०,[(५,४२, २) १]; मा ३३, २०; का ३२, २, ३; कौ २. ७०१; जै ३, ४६, ७; सुवाति ऋ ५,४२, [३ (७, ४०,१)]; शौ १४,१,३३; पै १८,४,२; सुवात् पै १९,१७, ३[h]; सुवताम् मा ९, ३९; का ११, ३, १; तै १, ८, १०,१; मै २, ६, ६; काठ १५, ५; सुवतु ऋ १०, ३६, १४; १७५[(१)४]; सुवन्ताम् तै १, ८,१४, १[४]; काठ १५, ६; सुव पै १३,५,६[४]; २०,१९, ३; २०, ५; ६; †सुवताद्[i] ऋ ४,५४,३; तै ४,१,११,२; मै ४, १०, ३; सुवध्वम् मा ९,४०; १०, १८; का ११,३,२; ६, २; तै १, ८, १०,२; मै २, ६, ६; काठ १५, ५; असुवत काठ १४,७¶.
सुपुवे शौ १४, १, ४३; सुवे मा ९,२३; का १०,५,१; तै १, ७,१०, १; मै १, ११, ४; काठ १४,२; क २९, ९; पै १८, ४, १०; २०, ४३, ५; ससूव शौ १०,१०,२३; ससूव ऋ ४,१८, १०; ७,२०, ५; १०,८६, २३; शौ २०, १२६, २३†; पै १६, १०९,३; ससाविषत् खि ५, ७, ४,१४; साविषत् ऋ १, १६४, २६; मा ९, ५[j]; १८, ३०[j]; तै १,७, ७, १[j]; मै १, ११, १[j]; काठ १३, १४[j]; शौ ६, १, ३[k]; ७, ७७, ७†; ९,१५,४†; †पै १६, ६८, ४; २०, ११,

[a]) विप. (सोम-)। त्वन् प्र. (पा ३,४,१४)।
[b]) नाप. (सोतृ-)। कर्तरि मनिः प्र. उसं. [पाउ ४, १५२ (तु. या [६, १०] वें. स्क. प्रमृ.)]।
[c]) पाभे. पृ ३३९० f द्र.।
[d]) धा. प्राणिगर्भविमोचन-प्रसवैश्वर्य-प्रेरणादिषु वृत्तिः।
[e]) SI. °तः इति?। [f]) तु. सस्थ. टि. अधि।
[g]) पाभे. पृ ३१६३ g द्र.।
[h]) सपा. शौ ६,८१,१ जनात् इति पाभे.।
[i]) मपु१।
[j]) सपा. साविषत् (माश ५, १,४,४ च) <> साविषक् इति पाभे.।
[k]) ?सविता सा° (तु. पपा., सा.) > °ताऽऽसा° (°ता, आसा°) इति शोधः (तु. ऋ ७, ४५,३ पै १९, १,३ प्रमृ.)।

१; साविषक्[a,b] का १०, २,१; २०, १, १; असाविषुः पै १०, ३, ५; सावीः शौ ७, १५, ३; पै २०, ३, १; †सावीः ऋ ५, ८२,४; ६, ७१, ६; मा ८, ६; का ८,३,१; तै १, ४, २३, १; २,२, १२, २; मै ४, १२, २; काठ ३७, ९; कौ १, १४१; जै १,१५,७.

¶सूयते तै ५,६,३,१;४; ९, १; मै ३,२,१; ४,३;४,३,९[2], १०; ¶सूयते तै ५, ६, २, १; मै १, ११, ९;३, ४, ३[2]; ४, ३, ९[2]; १०; ४,५[2]; काठ १९,११;२७, २-५; क ३१, १; पै ३, ३९, ६ १§; सूयातै काठ २७, २¶; ¶असूयत मै ४, ४, ५; काठ २७, ४; सूयत ऋ १०, १३२, ४.

सोपवीति[c] ऋ ३, ५६,७.

सुविनवे शौ ६, १०, १-४; पै १९, ४,७-९.

सुवीमन्[d]- -मनि ऋ ४, ५३, ३; ६,७१,२; ८,१८,१; १०, ३६, १२,६४,७; खि ३, २२,४; ५, ५,४; मा ४, २५; ३३. १७†; का ४,८,३;३२,१,१७†; तै १, २,६,१; मै १, २, ५[e]; काठ २, ६; क १, १९; कौ १,४६४; जै

१,४८,५; शौ ७,१५,२; पै २०, ४,९.

२सु(त>)ता[f]- -ता पै १३, ५, १३.

सुवन[g]- -नस्य मै २,७,१६.

२सुवा(न>)ना- -ना शौ २,३६, ३; पै २,२१,२.

२सुवि[h]-> √सुवि, सुव्युयन्त ऋ ७, ३६,६.

सुव्युय(त>)न्ती- -न्ती ऋ १०, ११०,६.

सू[i]- सूः ऋ १, ३२, ९; १४६,५; मा १८, ७[j]; का १९, ३, ३; तै ४,७,३,२[j]; मै २, ७,१६; ११, ४; काठ १८, ८;३९,३; क २८, ८; पै १३, ६,९†.

१सूत[k]- -तम् मा ३०, ६; का ३४,१,६; -¶तस्य तै १, ८,९, १; मै २,६,५; ४, ३, ८; काठ १५,४; -ताः मै ४, ३, ९¶; शौ ३,५,७; -ताय मा १६. १८; का १७,२, २; तै ४,५,२, १; मै २, ९, ३; काठ १७, १२; क २७, २; -तेभ्यः मै २, ९, ५; -तौ मै ४,३, ७¶.

¶सूत-ग्रामणी- -णीनाम् काठ २८, ३; क ४४, ३.

¶सूत-सु(त>)ता- -ता, -ताम् मै ४, ३,८.

२सूत[l]- -ताः पै ५, ३७,४.

सूत-क[l]->सूतिका[m]- -काः शौ ८,६,१९; पै १६, ८०,१०; -काम् पै ९,२२,१७.

¶सूत-वशा[m,n]- -शा तै ६, १, ३,६; मै २,५,४[2]; §शौ १२,४, ४४;४६;४७; §पै १७, २०,४; ६; ७; -शाम् तै २,१,५,४; मै २,५,४; काठ १३,४; -शायाः मै ४,४,३; -शायाम् काठ ३७, ५; -शायै तै ६,१,३, ६.

सूतवे ऋ १०, १८४, ३[o]; खि ४, १३. २[o];३[o]; शौ १,११,३;५, २५,१०[o]-१३[o]; पै १,५,३;११, १, १२; १३, २, १०[o]-१४[o]; १९,५५,८-१०.

सूतवै खि १,३,६; शौ १, ११,१.

सूति- -तौ[p] शौ १,११,१.

सूनु[q]- -नुः शौ ७,३६, ३[r]; -नुम् तै २,१,५,३¶; शौ ६, १७,१[s]-४[s]; पै १९,४,७-९; -नोः मै २, ५,४¶; काठ १३,४¶.

सूनु-> सूनी- -नी शौ ९, १२, १४; पै १६,१३९, १०.

¶सूत्वा तै २,१, ५, ४; ५; मै २, ५,४.

सूनु[t]- -†नवः ऋ १,३७,१०;४५, ५;८५ १; १५९,३; ६,५०, ४; ५२,९,७, ८१,४; ८,२०, १५;

a) पाभे. पृ ३३९१ j द्र. ।
b) न-कारस्य क-कारः शाखाभेदीयः (वैतु. सा. [सिषि ?]ष्यन्तम् इति ?)। c) तु. सस्थ. टि. आ ।
d) भाप. (प्रसव- [तु. या ६,७])। ईमनिन् प्र. उसं. (पाउमो २,१,१९७)। e) °वि° इति पाठः? ।
f) भाप (दुहितृ-)। g) सं° इति माल. ।
h) भाप. । i) भाप. पुं. स्त्री. ।
j) तु. R. Gri.; वैतु. सा. म. = प्रेरणमार्गं इति ? ।
k) वि., भाप. । l) स्वार्थे कन् प्र. । m) भाप. ।
n) तृस. पूप. प्रकृतिस्वरः (तु. भा.) ।
o) = सपा. माश १४,९,४,२१ आमं १,१२,३,४,६ । मृउ ६, ४,२२ सूतवे (सूत्यै इति BC.) इति, हिउ १, २५,१;२,२,५ सूतवै इति च पाभे. ।
p) पाभे. पृ ३३८८ c द्र. ।
q) भाप. (गर्भ-)। वनुन् प्र. उसं. (पाउ १,७१)।
r) वैतु. पपा. शंपा. सा. भाप. सूनुः इति ? ।
s) वैतु. सा. पूर्वेण अनुना सह 'अनुसूनम्' इत्येकं पदम् इति ? । t) भाप. (पुत्र-)। नुक् प्र. (पाउ ३,३५)।

१०,५६,६; ६२, ५; १७६, १; मा ३३, ७७; का ३२, ६, ८†; काठ २६, ११; कौ १, २२१; २,९४५; जै १, २३,८; –०नवः ऋ २,३६,२; शौ २०, ६७,४†; –नवि ऋ ८, ६८, १५; –नवे ऋ १,१, ९[a]; २६, ३; ३४, ६; ५९,४; १२७, ५; १४३, १; २, ३८,५; ३,१,१२[b]; ८,४८, ४; १०,२५,३; मा३,२४†[a]; १४,३; का ३,३,१६†[a]; १५,१,३; तै १, ५,६,२†[a]; ४,३,४,१; मै १,५, ३†[a]; २, ८, १; काठ ७,१†[a]; ८†[a]; १७,१; क ५,१†[a]; २५, १०; –नुः ऋ १, २७,२; ६२, ९; ६६,१; १०३, ४; १८९, ८; ३, १, [२३; ५,११; ६, ११; ७, ११; १५,७; २२, ५; २३, ५]; २५, १; २८, ३; ३३,५; ६,२, ७; १२,१; ७,६७, १; ९,९,३; १०७,१३; १०, ४५, ५; ६१, २४; ६३, [१७; ६४,१७]; ९५, १२; मा ६,६; †१२,२२; ५१; का ६,१,७; †१३,२,५; ४,७; तै २,२,१२,१; †४,२, २,३;४, ३; †मै २, ७, ९; ११; †काठ १६,९;११; क २५, २†; †कौ १,७६; २,११८; २८६; ९८५; †जै १,८,४; ३,१३,५; २४,३; ४,२४,६; शौ ६,१,२[c];७,१,२; पै २०, १, २; –नुमिः ऋ १, १००, ५; –†नुम् ऋ १, ६४, [१२; ६, ६६,११]; १२७, [१; ८,७१,११]; १६६,२; १८५,२; ३,११,४; ४,२४,१; ५,४२,२; ६,५,१;६,१; ४९, २; ६२, ६; ८, २१, २५; ६९, ४; १०, २०, ७; ३९, १४; मा १५, ४७; का १६,५,२९; तै ४, ४, ४,८; मै २,१३,८; ४,१४, ७; काठ २१,१४§; २६,११; ३९, १५; कौ १, १६८;४६५; २, ८३९;९०५; ११६३; जै १,१८, ४;४८,१०;४,१४,७; शौ १२, ३,२३§; २०,२२, ४; ६७, ३; ९२,१;पै§१६,४६-४७,१-१०; ४८,१-५; १७,३८, २§; १९, १,२[c]; –नू ऋ ८,२५,५; –नून् ऋ ५, ४२, १५; –०नो ऋ ८, ४०,९; –†०नो ऋ ६,५८,[८; ४,२,२; ६,५०, ९]; ३, १, ८; २४, [३; ८,(१७,१) १९,२५; ७५,३]; २५,५;२८,५; ४,११, ६; ३७,४;५,३,९;४, ८; ६, १, [१०;१३,४];४,१;४;५,५;११, ६;१३,५;६; १५,३; १८, ११; २०,१;२१,११;७,१,२१; २२; ३,८; [७-८, ७]; १६, ४; ८, १९,७; ६०, २; १०, ११, ७; ५०,६;१४२,१; तै १ ३, १४, ७; २,६,११,१; ४,३, १३, ३; मै ४, ११, ६; १३, ६; काठ ७,१७; १८,२०; कौ २, ९०३; जै ४,२५,५; शौ १८, १, २४; २०,१०३, ३; पै १५, २०, २; –नोः ऋ १,११७, ११,९,११, ४; मा २७, ११[d]; का २९, २, १[d]; तै ४,१,८, १[d]; मै २,१२, ६[d]; काठ १८, १७[d]; क २९, ५[d]; पै ९, १,१[d].

†सूनु-मत्– -मतः ऋ ३, २४, ५; तै २,२,१२, ६; मै ४, १२, २; काठ ६,१०; जै ४,२४,१०.

सूनु-हन्– -हा पै ६,१४,८.

सु-ऊति[e,f]– -तयः ऋ ८, ४७, [१-१८].

सुक[g]– -केषु शौ १,२२,४‡.

?सुकशालि[h] पै ८,१६,६;२०,४७,८.

सु-काग(र्द>)र्दा[e]– -र्दा मा ११, ५६; का १२.५,७; तै ४,१,५, ३; मै २,७,५; काठ १६,५.

सु-कर[i]– -रम् ऋ ८,८०,६.

सु-करी (र>)रा[e]– -रा मै २,७,५[j].

सु-कर्मन्[e]– -र्मणा मा २०, ७५; का २२,७, ९; मै ३, ११, ४; काठ ३८,९; –र्मभिः[k] ऋ९,७०,[४; ९९,७]; ८; –र्मा ऋ ४,३३, ९; –†र्माणः ऋ ४, २, १७; काठ १३,१५; शौ १८,३,२२.

सु-कल्प[f]– -ल्पम् तै १,५, ३, २; मै १,७,१; काठ ८, १४; क ८,२; शौ १२,२,५; पै १७,३०,५.

सु-काल– -ले पै १९,५५,८-१०.

a) पाभे. पृ २०२७ b द्र. ।

b) वैतु. वें. =प्रेरयितृ- इति, सा. =प्रदातृ- इति, दुर्गः [या ६,१७]=सोमाभिषवकर्तृ- इति ।

c) सपा. सूनुः <> सूनुम् (आश्रौ ८, १,१८ च) इति पामे. ।

d) पामे. पृ ३३४५ b द्र. ।

e) विप. । बस. ।

f) तु. सा. GW.GRV.; वैतु. PW.प्रमृ.प्रास.इतिरे।

g) शुक->वानि. यनि. । सपा. ऋ १,५०,१२ प्रमृ. शुकेषु इति पाभे. ।

h) शोधः पृ ३११४ b द्र. ।

i) उस. उप. खल् प्र. ।

j) सपा. मा ११, ५६ प्रमृ. माश ६, ५, १, १०[2] सुकुरीरा इति पाभे. ।

k) विप. (*=सु-ष्टर-) > नैप. (अङ्गुलि- [द्र. स्कर-])।

सु-किंशुक[a]- -कम् ऋ १०, ८५, २०; शौ १४,१,६१; पै १८,६, १०.

सु-कीर्ति[b]- -र्तयः ऋ ८, ४५, ३३; -र्तिः ऋ १,६०, ३; १८६, ३; ५,१०,४; खि १, ९, ५; -र्तिम् ऋ २,२८,१; -र्त्या ऋ ८, २६, १९.

सु-कुरी(र>)रा[a]- -रा[c] मा ११, ५६; का १२,५,७; तै ४, १,५, ३; काठ १६,५.

सु-कृत्[d]- -कृत् ऋ ३, ५४, १२; ४, २५,५; मा २७, १३; का २९, २,३; तै ४,१,८,१; मै २, १२, ६; काठ १८, १७; क २९, ५; शौ ५, २७, ३; पै ९, १, ३; -कृतः ऋ १, ४८, ११; ११७, [२; १८३,१], १४७, [३; ४,४, १३]; ३,३१,१२; ३८,२; ६०, [३; १०,९४,२]; ४,१३,१; ५, ४,८; ७,३५,१२; १०,१७, ४; ७, मा २३, १६†; का २५, ४, ५†; तै १,२,१४,५†; ४, ४५, ३[e]; ३,५,४,१[e];२; ४, ७,१५, १; ५,७,७,३; मै १,२,१५; ४, ३[f]; ८,६¶; ३,१६,५; ४,११, ५†, काठ ४, १३[e], ५, ६[f]; ६, ११†; ७,१२; १७,१८†, २२, १५, ३२,६[f]; ४०, १३; क ३, ११[e]; शौ ३,२८,५; ४,२४, १; ६,१२०,३; ७,८४,२; ८५, ४; १२,३, ९; १८, १, ४१†; २, ५५†; ३, २०; ४, ३; ७; ४५; १९, ११, १†; ५६, ५; पै १, १०२,१; १०३,४; ३,८,५; ४, ३९,१; ५,१४,७; ३१,५; १३, ८,११†; १६,५१,१; १७,३६, ९; १९,५२, १; -कृतम् ऋ १, १२५,३; ९,७३, १; १०, ६३, ९; मा ८,४३[e]; का ९, ६, २[e]; तै २,१,११,१†; ७,१, ६, ८[e]; मै ४,१२, ६[f], काठ १३, १६[f]; शौ ७,४९,१[f], पै ११, ५, ११; -कृताम् ऋ ७,३५,४; १०,१६, ४; खि ३, १०[२], ९; मा १८, ५२[g]; ५८[h]; का २०,३, २[g]; ४, १[h]; तै १,४,४३,२, ४,७,१३, १[g]; ५,४,१,३¶; मै १,३,३७; २,१२,३[g], ४,८,२; काठ ४,९; १८,१५[g]; ३१, १४; क ३, ७; २९, ४[g]; शौ ३, २८, ६; ६ १२४,१; ९,५,१,५;८;९; १२; ११,१,१७, १८; ३५; १८, २, ८†; ३, ७१; ४, १; ११; ४४; १९,१०,४†; पै ५,३१,३; ४०, ८; ९,२२,२६; ११,५,९; १३, ८,४†; १६, ७१, ९; ८९, ८[i]; ९०, ७; ८; ९२, ५; ७, ९३, १-१०[i]; ९४, १-७[i]; ९५, १-९[i]; ९७, १-६; १०; ९८, १; २[j]; १९, ४०, ४; ५; ४४, ३; -कृते ऋ १, ३१, ४; ४७, [८; ९२,३ (८, ४,१४; ८७,२;४)]; १२८,६; १५६,५; १६६, १२; १८२,१, ३,३१,७; ५,४, ११; ६२,६; ६, ७०, २; ७,७९, ३; १०,१२२,३; तै १,४, ४६,१†; काठ १०,१२†; कौ २, ११०७; शौ १८,४, १४; -कृतोः ऋ ३, ३१,२; -कृतौ पै १८, ११,३[k]; -०कृतौ शौ १२,३,४४; पै १७, ४०,४; -कृत्सु ऋ ७,९, १.

सुकृत्-तम- -माः ऋ ९,८३,४.

सुकृत्-तर- -रः ऋ १, ३१, ४; १५६,५; -राय ऋ ८,४६,२७.

१सु-कृत,ता[l]- -†तः ऋ ६,१९, [१; ७,६२,१], खि ४, ९, ४[m]; मा ७,३९; का ७,२१, १; तै १,४, २१,१; मै १, ३, २५; काठ ४, ८; शौ १७,१,२७§; -तम् ऋ १ ८५, ९; १२५, ३; ८, ७७, ११; ९,७०, ७; ७४, ३; १०, १५, १३[n]; ३४, ११; ४४, ९; १००, ६; मा ११,२२[m]; १९, ६७†[n], ९४; का १२, २,११[m]; २१, ४,१८†[n]; ६,१५; तै ४,१, २,४; मै २, ७, २; ३, ११, ९;

a) त्रिप. । बस. ।   b) भाप., त्रिप. (वरुण- [ऋ १,१८६,३]) । बस. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१७२) । भाप. पक्षे प्रास. निष्ठादिस्वरः ।

c) पाभे. पृ ३३९३ j द्र. ।   d) त्रिप. । उस. ।

e) सपा. °तः (तांब्रा २०,१५,१५ बौश्री ८,२० : १७ च) <> °तम् (माश ४,५,८,१०[२] च) इति पाभे. ।

f) =सपा. पा १६,३१ । तै ३,३,११,५ आमिगृ २,१, ५ : २१ सुभगाम् इति, आश्री १, १०,८ प्रमृ. सुकृतम् इति च पाभे. ।

g) =सपा. माश ९,४,४,४ । कौसू ६८,२६ सुकृतस्य इति पाभे. ।   h) =सपा. माश ९,५,१,४५ । तै ५,७, ७,१ प्रमृ. सुकृतस्य इति पाभे. ।

i) सपा. शौ ११,१,८ सुकृतस्य इति पाभे. ।

j) पाभे. पृ २११० f द्र. ।

k) सपा. शौ १४,२,४३ सुगृहौ इति पाभे. ।

l) प्रास. ।   m) सपा. मा ११,२२ °तम् इति पाभे. ।

n) =सपा. तैब्रा ३,१,१,७ । तैब्रा ३,१,१,९ सुवतम् इति पाभे. ।

काठ ७,१४; जै ४,११,५†; शौ १२,३,३३; २०,९४, ९†; -ता ऋ ३,३०,[१३;३२,८;३४,६]; ४,२१,९; ५,२९,१५; ६, ४१, २; १०,७५,८; तै ४,२,९, १[a]; मै ४,१२,३†; शौ २०,११,६†; -ताः ऋ १,३५,११[b]; १३४,२; मा ३४, २७†[b]; का ३३, १, २१†[b].

सुकृत-कर्मन्[c]- -र्मभिः खि ३, १२,३.

२सु-कृत[d]- -तम् मा १८,५; का १९, ३,१; तै ४,७,२,२; ७, ३,११, २; मै २,१,३[2]¶; ११,२; १२, ४; काठ १८, ८; -तस्य ऋ ३, २९,८; १०, ६१, ६; ७१, ६[e]; ८५, २४; ९५, १७; मा १९, ३५†; १३, ३१; १५, ५०; का १२, ३, ८†; १४, ३,५; १६, ६,२; तै १, १, १०,२†; ११, २; ३,१,४,१¶; ५, ४, १; ६, २;११,२†; ४,१,३,३†; २, ८, १; ७, १३, ३; ५, ७, ७, १[f]; २४,१; मै १,१, १२; ४-५, ३; ६,२; २,७, ३†; १६; १२, ४; ४,१४,७; शौ २, १०, ७; ४, ११,४; ६; १४, ६[g], ६, ११९, १;१२०, १; १२१, १; २; ७, ८८,४; ९,५, १९; ११, १,८[h]; १९; ३७[2]; १४,१, १९†; १६ ९,२; १८, ३, ५४; पै १८, ६, ६†; -†ता[i] ऋ १, १६२, १०; मा २५,३३; का २७, १३, २; तै ४,६, ८, ४; मै ३. १६, १; -†तानि ऋ ३,६०,४; ७, ३५, ४; शौ १९, १०, ४; पै १३, ८,४; -ताय तै १,१, १०, १[j]; मै १,१,४; -ते शौ १४,१,५९; पै १, ३९, ६; -तेन तै ३, ५, १, २; -तेषु[k] मै १, ४, ३; ८; -तैः मै २,१२,४; शौ ११, १, ३६.

३सु-कृत[l]- -तः क ३, ६†; पै १८, ३२,१०; -तम् काठ १६, २; ३८, ३; ४३, १; क २८, ८; पै १, २६,४; १५, १, ४[m]; १७, ३९,३; १९, ८, ७[n]; २०, ५५, १०; -तस्य काठ १, ११; ५, ६; १६,३; १८,१८†; ३१,१४; ३९, १; २[3]; ३; ४०, १३[f]; ४५,१६; क २९, ६; पै २, ३, ५; ७३,४; ३,२५, २; ६; ३८, ५[g];६; ४,४०, ३; ५, १३, ८; १४,३; १६,५०, ६; ९०, १०; ९२,७; ९७,९; ९९, ५; १५०, २; १८,६,१०†; २९, ३; १९, ४६, १३; -ता काठ ४६, ४†; पै २, ३९, २; -ताय काठ १, १०[j]; -ते पै १,२७,४; २,३९, ३;१८,६,७; -तेषु काठ ५,४[k]; ३२, ४[k]; -तैः पै १६,९२,६.

†सौकृत्य[o]- -त्याय ऋ १०, १३६,४; पै ५,३८,४.

सुकृतिन्- -तिभिः पै १६, ७२,६.

†सु-कृत्या[p]- -त्यया ऋ १, २०,८; ८३,४[q]; ३, ६०,[३; १०,९४, २]; ४,३५, २; ८, ५४, ३; ९, ४७,१; ४८, १; खि ३, ६, २; कौ १, ५०७; २, १८६; जै १, ५२, ११; ३, १७, ७; शौ २०, २५,४; -त्या ऋ ४,३५,७,८.

सु-कृत्वन्[r]- -त्वनि ऋ ८, ४६,२७; -त्वने ऋ ८,१३,७.

¶सु-कृष्ट- -ष्टे काठ २५,४; क ३९,१.

सु-केत[s]- -तः तै १, १, १०,

[a]) सपा. मै २, ७, १५ सुघृता इति, पै १९, ४६,१ सुवृतः इति च पाभे.। [b]) पाभे पृ २८४४ o द्र.।

[c]) विप.। बस.। सुकृ॰ इति स्वरः? यनि. शोधः।

[d]) भाप.। गस. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१४५)।

[e]) *=साधु-वचन-। गस. उप.< √कृ '*वचने'। सस्थ. अ-लकम् इति किवि. सत् ६अ + (√लक्ष् 'लक्षणे ='ज्ञाने' + णमुल् >) लक्षम् > तरा. अ-लक्षम् > यनि.। अत्र पृ ४३४ n व्यु. २यः विकल्पो नेष्टः, १मे च यथापेक्षं शोध इष्टः। [f]) पाभे. पृ ३३९४ h द्र.।

[g]) सुकृतस्य लोकम् > सपा. मा १८,५१ प्रमृ. ब्रध्नस्य विष्टपम् इति पाभे.। [h]) पाभे. पृ ३३९४ i द्र.।

[i]) न. द्वि२ (तु. वें. उ. K.; वैतु. सा. म. GW. Ghatage [IHQ २१,२२६] 'तम् > यनि. इति?)।

[j]) =सपा. तैब्रा ३, ३, ३, २; ७, ४, १० आपश्रौ १,५,५ प्रमृ.। शौ १४,१,४२ अमृताय इति पाभे.।

[k]) =सपा. माश्रौ १, ३, ५, ५। तैब्रा ३, ७, ५, ११ आपश्रौ ३,९,१० °तेन इति पाभे.।

[l]) भाप. वा विप. वा.। [m]) पाभे. पृ ३१२८ d द्र.।

[n]) सपा. शौ ६,३९,१ सुभृतम् इति पाभे.।

[o]) भावे ष्यञ् प्र. (पा ५,१,१२४)।

[p]) भाप.। [q]) वैतु. सा. बस. इति?।

[r]) व्यप. (नृप-; वैतु. GW. GRV. प्रमृ. विप. [नहुष-] इति?)। गस. उप. क्वनिप् प्र.।

[s]) विप. (सवितृ- [तै १,१,१०,२; ३,५,६,२]), नाप. (आदित्य-)। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २, ११९)। उप. =ज्ञान-।

२[a]; ५, ३, ३; ३, ५, ६, २[a]; मै १,७,१; ५; काठ ८, १४; ९, ३; क [१]८, २; ६; -ताय मै २, ८,१३.

सु-केतु[b]- -तवः ऋ ३,७,१०.

सु-क्रतु[c]- -†तवः ऋ ७, २, २; मा २९, २७; का ३१, ४, ३; मै ४,१३,३; काठ ३७,४, -तुः ऋ १,२५,[१० (८, २५,८)];१२; ५५,६; ९१,२; १२८,४; १३९, १०[२]; १४१, ११; २, ३१, ३; ३,३,७; ५,११,२;२५, ९; ६५, १; ६, ७, [(१, १६०, ४) ७]; ८,२; ३०,२; ७१,१; ७,३, ९; ९,२; ८५,४; ८,२५,२; ३३,५; १३; ४६, २७; ९६, १९; ९, २,३; १२,४; ७०, ६, ७३, ८; १०२,३; १०, २५,८; ४९, ९; ९१,३; खि ३, २२, ४; मा ४, २५; १०, २७†, २०, २†; का ४,८,३; ११, ८, २†; २१. ७, १†, तै १,२,६,१; ८,१६, १†; ४, ४,४, ३†; †मै १, २, ५ऽ; ६, २; २, ६, १२; ७, १६; ४, ४,६; ११,१; १४,१; †काठ २, ६ऽ; ७; ७, १४; ८, ७; १५, ८; ३८,४; ३९,१४; क १, १९; ७, ४†; †को १, ४६४ऽ; २, २५९; ३६५; ३८९; ५४९; जै १, ४८, ५; †३, २२, ६; ३०, ७,११,९; ४२, ५; ४, २८, ४†; शौ ७, १५, २; पै २०, ४, ९; -तुम् ऋ १,१२,[१;८,१९,३]; ३,४९,१; ६,४८,१४; ७, ३६, ४; ८,१९,१७; ८४, ८; तै ३, ५,११, ५†; मै २, ७,१६; †४, १०, १; ३; काठ १५, १२†; २०,१४†; ३९,३; †को १, ३; ११२; २,१४०; ७६३; †जै १, १,३; १२, ६; ३, १४, १; शौ २०,१०१,१†; -तू ऋ ५, ६६, १, ८,२५,५; [(१,२५,१०)८]; -†०तू ऋ ६,६२,१६; ७, ६१, २; मा २१,८; का २३ १,८; तै १, ८,२२,३; मै ४,११,२; काठ ४,१६; को १,२२०; २,१३; जै १,२३,७; ३, २, ४; -०तो ऋ १, १४४, [७; ८, ७४, ७]; -†०तो ऋ १,५, ६; ५१, १३; ३,१,२२; ४,४, ११; ५, २०, ४; ४४, २; ६, १६, ३; [२९; ९,६३, २८]; १०, ३; ७, १६, ६; ८,१,१८; ५४, ६; ९, ४८, ३[d]; ६५,३०; ७२,८; १०,७०, १; १२२, २; ६[e]; १४४, ६, खि २,७-८,१; ३,६, ६; तै १, २,१४,५, ३,४, ११, ४; मै ४, ११, ५; १२, ६; काठ ६, १०; ११; २३, १२; को १, ५२; २, १८८;४८९; ८२६; जै १,५,८; ३,१७, ९; ३७, ४; ४, ४, ७; ६,९;२९,६; शौ २०, ६९, ४.

√सुक्रतूय, सुक्रतूयसे[f] ऋ १०, १२२,६; सुक्रतूयसि काठ १२, १४‡[f].

सुक्रतूया- -यया ऋ १, १६०, [४ (६,७,७)]; -या ऋ १, ३१,३.

¶सु-क्रीत- -तेन तै ७,१,६,३.

? सुके पै ८,१६,७; २०,४७,९.

सु-क्षत- -तस्य[g] शौ ७,८०,४.

सु-क्षत्र[h]- -०त्र ऋ ५,३२,५,३८,१[b], ७,८९,१; -त्रः ऋ ३, ५९, ४; ७, ६४, [(२, २७, २) १]; मा २१,२२; का २३,२,११; मै ३, ११,११; काठ ३८, १०; -त्रम् ऋ १, ११६, १९; -त्रा खि ५, ७,४,७; -त्रान् ऋ ६, ५१, ४; -त्रासः ऋ १,१९, ५; ६, ४९, [१; ५१,१० (१०,१५, ५)]; पै ६,१७,४†.

सु-क्षय[i]- -यम् ऋ १०, २३, ४; शौ २०,७३,५†.

सु-क्षिति[j]- -†तयः ऋ ८,४३,[१८; २९]; मा १२, ११६; का १३, ७, १५; तै १,३, १४, ३; काठ ३५,१७; क ४८,१५; -तये ऋ ७,५६,२४; -तिः तै ३. ४, ७, २; -†तिम् ऋ १,४०,८; ९१, २१; २, १९, ८; ३५,१५; ६, २,[११; १४,६; (१५, १५)]; ७,७४,६; १०,२०,[१०; ९९, १२]. सि २,६, १९; ७-८, ५;

[a]) =सपा. पौश्रौ १, २० : २९ । आपमं १, ५, १७ सुश्रेव- इति, माश्रौ १,३,५,१७ मन्यधर्मा इति च पाभे. ।

[b]) विप. । बस. अन्तोदात्तः ।

[c]) विप. । बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११८) ।

[d]) वैतु. सा. प्रथ इति ? । [e]) पाभे. पृ३३९० b द्र. ।

[f]) सपा. °मे<>°मि इति पाभे. ।

[g]) वैतु. सा. अक्षित-शाद्वलयोर् सुक्षि° इति, उप. <√क्षि 'निवासे' वा <√क्षण् 'हिंसायाम्' वेति च? ।

[h]) सपा. कौ १, ३६६ जै १,३८,७ सुदत्र इति पाभे. ।

[i]) विप. । बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २, ११९ [?]. PW. प्रमृ.; वैतु. पं. सा. भाप. प्राग. उप. < √क्षि [निवासे]?) ।

[j]) विप., भाप. (रम्य-निवास-)। बस. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१७२)।

मा ३४, २०; का ३३, १, १४; मै ४,१४,१; –†तीः ऋ ५, ६, ८; ७, ६४, ४; ८, ८४, ६; कौ २, ९०१; जै ४, १४, ५; –तीनाम् ऋ ९, १०८, १३; कौ १,१५४;५८२†; २,४४६†; जै १, १६, १०; ५९, ५†; ३, ३४,४†; –त्यै मा ३७, १०; का ३७,१,१०; तै ७,१,१७, १; मै ४,९,१?[a]; काठ ४१,८.

सु-क्षेत्र[b]– -त्रा ऋ १, १२२, ६; ४, ३३,७.

सुक्षेत्र-ता– -तायै शौ ७, २१, ५; पै २०,४,३.

✓सुक्षेत्रिय > †सुक्षेत्रिया– -या ऋ १,९७, २; शौ ४, ३३, २; पै ४, २९,२.

सु-(क्ष्म>)क्ष्मा[c]– -क्ष्मा मा १,२७; का १,९,५.

सुख[d]– -खः ऋ १,१२०,११; शौ ५, १४,५; १३; १९,७,३?[e]; पै २, ७१,५;४,१५,७; –खम् ऋ १, २०,३; ४९,२; ३, ३५,४; ५, ६३,५; ८,५८,३; ९, ११२,४; १०,७५,९; खि १, ३,२[f];४,१; ७,४;४,५,४०?[g]; मा ३,५९‡[h]; १८,६[i]; मै २, ११, ३[i]; शौ ८, १,६; १३,१, २४; २, ७; २०, ८६, १†; पै १६, १, ६; १८ १७,४; २०,१०; २१, १; –खे ऋ ३,४१,९; शौ २०,२३, ९†; –खेन पै १९, ४७, १३; –खेषु ऋ ५,६०,२; –खैः ऋ ५,५,३.

सौख्य– -ख्यम् खि २,६[२],१७.

†सुख-तम– -मे ऋ १,१३,४; १६, २; कौ २,७००; जै ३,५७,४.

सुख-रथ[j]– -थम् ऋ ५,३०,१.

सुख-शायिन्[k]– -यिनः खि २,१,७.

सुखा(ख-आ)हि(त>)ता[l]– -ता पै १०,२,७.

?सुखहस्ताः पै १७, १२, ५.

†सु-खादि[j]– -दयः ऋ १,८७, ६; तै २,१,११,२; ४,२,११,२; मै ४, ११, २; काठ ८, १७; –दये ऋ ५,८७,१; कौ १, ४६२; जै १, ४८,८.

सु-खादित– -तम्[l,m] मै २, ७,७; –तान्[l] मा ११,७८; का १२,७, १३; तै ४, १,१०,२; काठ १६, ७; पै १,४२,२.

सु-ग,गा[n]– -गः ऋ १,४१,४; २,२७, ६; ३, ५४, २१; ७, ४२, २; काठ १३, १५†; पै १९, ३४, १५; –गम् ऋ १,४३,६[h]; ९४, ९;११; १०२, [४; ६,४४,१८]; १०६,५; २,२३,७; ५,५४, ६; ६,५१,१३; १५; ७, १०४, ७; ८,४७,११;९३,१०; १०, ८६, [(७, १०४,७)५]; मा १८,११; का ३,८,३†[h]; १९, ३,२;४,२[l]; तै १,८,६,२†[h]; ४,७,२,२; ३, २[l]; मै १,१०,४†[h]; २, ११,३; १३,२२; ४, १४, १४; काठ २, १५[o]; ९,७†[h]; १८,८,९[l]; ४०, १२; क २८, ८; ९[l]; †कौ १, १०५; जै १, ११,९†; २, १,९; शौ ३,३,४; ७,५२,४†; ८,४, ७†; १४,१, ५८; २, ६‡[p]; ८; २०,१२६,५†; पै २, ३१, ३[q]; ७४,४; ३,३६,५†; ४,२८,५†; †१२,१, ९; ११; १६, ९, ७†; १८,३,६;७,६‡[p]; ९; १९, २९, १४; –गा ऋ १, ४२, ७; ६, ६४,४, ७,६२,[६; ६३,६]; ९, ६२,२;१०,६३,७; मा ८,१८[r];

a) सु° इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. पपा., तैआ ४, ३,३ च)। b) विप. (सिन्धु- [१मे स्थले]), नाप. (मस्यसमृद्धक्षेत्र-)। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११९)।

c) विप. (सुसृज्निर्मिता- [वेदि-])। बस. अन्तोदात्तः (वैतु सा. उ. म. नाप. प्रास. चेति?)।

d) विप., भाप. (आनन्द-)। सु-ख- इति पपा.। < सु + ख-[इन्द्रिय-] इति या [३, १३] प्रमृ.। ✓*सुख् [=✓सुह्] > *सुख- > यनि. इति मतम् (तु. WAG [१,२१९ b], BL.)।

e) शोधः पृ २६६१ c द्र.।

f) सपा. खिसा ३७,२ आ वाम् इति पाभे.।

g) सपा. खिसा २९,४२ सुखम् इति पाभे.।

h) सपा. सुखम् (माश २,६,२,११ च) <> सुगम् (काश १, ६,२,६ लाश्री ५,३,५ च) <> क ८,१० सुभगम् इति पाभे.।

i) सपा. सुखम् <> सुगम् इति पाभे.।

j) विप.। बस.। k) °शा° इति स्वरः? यनि. शोधः।

l) सपा. °तम् <> °तान् इति पाभे.।

m) वा. किवि.। n) विप., नाप. (मार्ग-)।

o) = सपा. पागृ १,५,११; ३,१,३। तैब्रा २,४,१,४ आपश्री ९,८,८ हिगृ २,१७,३ उरुम् इति पाभे.।

p) पाभे. पृ ११३६ n द्र.।

q) सुगं स्वस्तिवाहनम् > सपा. ऋ ६, ५१,१६ प्रमृ. स्वस्तिगामनेहसम् इति पाभे.।

r) = सपा. माश ४,४,४,१० काश्री २, ०, १ प्रमृ.। तै १,४,४४,२ आपश्री ३,१९,३ स्वगा इति पाभे.।

का ९,३,४[a]; मै १,३,३८[a]; ४, १४,११[a]; काठ ४,१२[a]; क ३, १०[a]; कौ २,१८९†; जै ३,१७, २†; शौ ७, १०२, ४[a]; पै २०, १२,२[a]; –†गाः ऋ १,१६५,८; ८,३१,१३; मै ४,११, ३; काठ ९,१८; –गान् ऋ ३,३०, १०; ५,८०,२; १०, ५१, ५; पै ७, ५१,३; –गानि ऋ ६, ६४, १; ९,९७, १६; –गेन शौ १४, २, ११‡[b]; पै १८, ८, २‡[b]; २०, ९[c]; –†गेभिः ऋ १, ३५, ११; ११६,२०; १६२, २१[d]; १६३, ६; २,२७,७; ८,२७,१७; १०, ८५,३२[b]; ११३,१०; मा २३, १६[d]; २५, ४४[d]; २८, १०§; २९,१७; ३४,२७; का २५,४, ५[d]; ३०,१,१०§; ३१, ३, ६; ३३,१,२१; तै ४,६,७,३;९,४[d]; ७,५, २४, १; काठ १०, १३; ४६,१; ४६, ३; ५[d]; –गेषु ऋ ६ ३१,१२.

सुगे-वृध्- –वृधः ऋ ८,१८,२.

?सु-गन्तु- –न्तुम्यः पै १६,५,६[e].

१सु-गन्धि[f]- –न्धिम् ऋ ७, ५९, १२[g].

§सुगन्धि-तेजन[h]- –नः[i], –ने[j] मै ३,८,५.

२सु-गन्धि[f]- –न्धिना ऋ ८, १९, २४[k]; –‡न्धिम्[g] मा ३,६०[2]; का ३,८,४;५; तै १, ८, ६, २; मै १,१०,४; काठ ९,७; क ८, १०; पै १८,२,७.

३सु-गन्धि- > ¶२सुगन्धि-तेजन[l]- –ने तै ६,२,८,४[l].

¶३सुगन्धि-तेजन- –नः[i] काठ २५,६[2]; क ३९,४[2]; –ने[j] काठ २५,६; क ३९,४.

१सु-गभस्ति[m]- –स्तयः ऋ ९,७२,२.

२सु-गभस्ति[n]- –स्तिः ऋ ५, ४३,४; –स्तिम् ऋ ६,४९, ९.

†सु-गव[o]- –वः ऋ १, ११६, २५; काठ १७,१८.

†सु-गव्य[p]- –व्यम् ऋ १,१६२, २२; ८, १२, ३३; मा २५, ४५; तै ४,६,९,४; काठ ४६,५.

सु-गातवे[q] शौ ६,१,३[r].

सु-गातु- > √सुगातुय > †सुगातु-या- –या ऋ १,९७, २; शौ ४, ३३,२; पै ४,२९,२.

सु-गातुम् पै १९,१,३[r].

?सुगातो पै १,५१, १.

सु-गाध[s]- –धा ऋ ७,९७, ८.

सु-गार्हपत्य,त्या[s]- –त्यः शौ १२,२, ४५; पै १७, ३४, ६; –†त्याः ऋ ५,४,२; तै ३, ४,११,१; मै ४,१२,६; काठ २३,१२.

सु-गु[s]- –गुः ऋ १, १२५,२; –गू शौ १४, २, ४३[t].

? सुगुण पै ५,६,६.

सु-गृह[s]- –हौ शौ १४, २,४३[u].

सु-गृहपति[v]- –तिः खि ५,७,५,१२[2]; मा २,२७[2]; का २,६,६[2]; तै १, ५,६,४[2];६,६,३[2]; मै १,४,३[2]; ७[2];५,१४[2]; काठ ५, ५[2],७,३[2], क ५, २[2].

†सु-गोपा- –पा ऋ १,१२०,७; –पाः ऋ २,२३,५; ३,४५,३;५,३८, ५[2]; ४४,२; ६, ५१, ११; १०, १०८,७; कौ २, १०७०.

†सुगोपा-तम- –मः ऋ १, ८६,१; मा ८,३१; का ९, ५, ४; तै ४, २,११,२; शौ २०,१,२.

*सुग्म[w]- > सुग्म्य[x]- –म्यः ऋ १, १७३,४; –म्यम् ऋ १, ४८,

---

[a]) पाभे. पृ३३१७ *r* द्र. ।
[b]) सपा. सुगेन <> सुगेभिः (मंब्रा १,२,१२ आपमं १,६,१० च) इति पाभे. ।
[c]) सपा. शौ १३,२,५ स्वस्ति इति पाभे. ।
[d]) पाभे. पृ ३१०६ *k* द्र. । [e]) पाभे. पृ३२७६ *a* द्र. ।
[f]) विप. । बस. वैकल्पिकः उप. अन्युदात्तः उसं. (पा ६, २, ११९) ।
[g]) सपा. सुगन्धिम् <> सुगन्धिम् (माश २, ६, २,१४ आपश्रौ ८,१८,३ प्रमृ. च) <> शौ १४,१,१७ सुबन्धुम् इति पाभे. । [h]) नाप. (तृण-विशेष-) । बस. ।
[i]) परस्परं पाभे. । [j]) परस्परं पाभे. ।
[k]) वैतु. GW. < सुगन्धिम्- इति ? ।
[l]) उप. इति । दिर्व *h* द्र. ।
[m]) विप. । बस. अन्तोदात्तापवादः पूप. स्वरः ।
[n]) विप. । बस. उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६, २,११८) ।
[o]) विप. । बस. समासान्तः अच् प्र. ।
[p]) विप. । बस. उप. =२गव्य- ।
[q]) वैतु. WI. प्रमृ. <°तु- इति ।
[r]) सपा. सुगातवे <> सुगातुम् <> आपौ ८, १,१८ सुधातुः इति पाभे. । [s]) विप. । बस. ।
[t]) पाभे. पृ ३१२७ *w* द्र. ।
[u]) पाभे. पृ ३३९४ *k* द्र. ।
[v]) प्राय. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१८४) ।
[w]) =सुग्म- । < सु √गम् इति प्रायोवादः ।
[x]) विप. । अर्हार्थे यत् प्र. ।

१३; ८, २२, १५[a]; -ण्याय ऋ ८, २२, १५.
सु-ग्रथित[b]- -तम् ऋ १,१२१,१०.
सु-घ्नु[c]- -घ्नाय ऋ ८,७०,११.
सु-चक्रु[d]- -क्रः शौ ४, १२, ६; पै ४,१५,७; -‌।क्रम् ऋ १०,८५,२०; शौ १४,१,६१; पै १८, ६, १०; -क्रे ऋ ६,३७,३.
?सुचक्रियः पै ६, ३, ११.
सु-चुक्षस्[e]- -क्षसः ऋ १०, ३७,७; -क्षाः तै ३, २,५, १[f]; पै १०, ९,९.
सु-चरित[b]- -ते मा ४,२८; का ४,९, ५; तै १, १,१२, १; काठ १, १२; ३१,११; क १,१२; ४७, ११?[g]; पै १९, २६, १.
सु-चि(त्र>)त्रा[d]- -त्राम् शौ ७, १६, १[h].
सु-चेतन[i]- -नम्[j] खि ५, २०, ५; शौ २०, १३५,१०.
१सु-चेतस्[e]- -तसः ऋ ४,३६,[(३३, ८) २]; पै १९, १७, १३[k]; -तसम् ऋ ७, ३[१०; ६०,६].
२सु-चेतस्[d]- -तसः मै २, ९,१[l].

सु-चेतु- -।तुना ऋ १, ७९, ९[n]; १२७,११[?]; १५९,५; १६६, ६; ५, ५१,११; ६४,२; मै ४,१०, ६[m], १२, ४[m]; काठ २, १४[m]; कौ २,८७६[m].
।सु-चेतुन[n]- -नम्[o] ऋ ९,६५, ३०; कौ २,४८९; जै ३, ३७, ४.
सु-च्छर्दिस्[d]- >सुच्छर्दिष्-ट(<त) म- -मे ऋ ७,६६,१३.
¶सु-जघन[e]- -नम् तै ६,२,५,२.
सु-जनित्व- -त्वे पै १२,३,१३.
।सु-जनिमन्[e]- -मा ऋ ७, १००,४; १०,२,७; १८,६; खि ५,७, ५, ३; मै ४,१४,५; शौ १२, २, २४; पै १७, ३२, ५; -मानः ऋ ७,६२,४.
सु-जन्मन्[e]- -न्मनी ऋ १, १६०, [(३५,९) १]; -न्मा शौ ५, १,१[p].
सु-जम्भ[q]- -म्भः ऋ ८,६०,१३; जै ४,६,३†.
१सु-जात,ता- -तः ऋ ७, ६४, १; १०,७९, ७; ९५,१०; ९९, ७; मा ११, ४०; का १२, ४, ३; तै ४, १, ४, १; ५, १, ५, २; मै २, ७, ४; ३, १, ५; -तम् ऋ १,६५,२;३,२३,३;१०, ५, ४; मा ११,५३; का १२,५, ४; तै ४,१,५, २; मै २,७, ५; शौ २,१३,५;४,२३,४; ७,३१,५[r]; -ता ऋ ५, ५६, ९; -ताः ऋ १,७२,३; -ताय ऋ ५,५३,१२.
२सु-जात[s]- -तम् ऋ ७, ५६, २१; -ता ऋ १,११८,१०; ८, २५,२; -ताः ऋ २,२,११; ७, १,४; -तान् ऋ ६, ५१, ३; -।तासः ऋ ५,६, २; ५७, ५; ५९,६; ७,१,१५; ८,२०,८; मा १५,४२; का १६, ५, २४; मै २,१३,७; कौ २, १०८९.
।सुजात-ता- -ता ऋ १०, १७२, ४; कौ १, ४५१; जै १,४७, ५; शौ १९.१२,१[t].
३सु-जात,ता- ॰त ऋ ५, ३१, २; ८, ७४, [७ (१, १४४, ७)]; -॰त ऋ २, १, १५; ६, २; ३,१५,२; ७, ८,५; १०, ७,२; ६; ५१, ७; मै ४, १४,

[a]) भाप. (तु. वें. सा. GRV.; वैतु. PW. प्रमृ. विप. इति?)। [b]) विप.। गस.।
[c]) भाप.। गस. उप. घञर्थे कः प्र.।
[d]) विप.। बस.।
[e]) विप.। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २,११७)।
[f]) =सपा. माश्रौ २,३,७,१;४,१,३४। शाश्रौ ७,४,४ नृचक्षाः इति पाभे.।
[g]) °चा° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. काठ ३१,११)।
[h]) पाभे. पृ ११२५ a द्र.।
[i]) बस. उप. भाप.। °चे° इति [मि.], सु° इति (शौ. [शंपा. मान.]) स्वरः? यनि. शोधः।
[j]) =सपा. ऐब्रा ६,३५ गोब्रा २,६, १४। शाश्रौ १२, १९,३ सचोपगम् इति पाभे.।
[k]) सु° इति स्वर.? यनि. शोधः (तु. मूको.)। पाभे. पृ ३२१९ d द्र.। [l]) =सपा. भाग्र २,८:५। आपमं २,१८,१० हिगृ २,८,२ सुचेतसः इति पाभे.।
[m]) =सपा. आश्रौ २, १०,३ प्रमृ.। तैब्रा २, ४,५,३ आपश्रौ ८,१४,२४ प्रमृ सुकेतुना इति पाभे.।
[n]) भाप.। गस. उप. √चित्+ उनः प्र.।
[o]) तु. वें. सा. GRV. L [४०४,४०८] ORN. प्रमृ.; वैतु. ?GW. °तुनम् मा > °तुना आ (संधिपरिहारार्थं मकारोपजनः इति [तु. BSG.])।
[p]) सपा. पै ६,२,१ स्वजन्मा इति पाभे.।
[q]) विप.। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११९)।
[r]) सपा. पै २०, ४,३ °ता इति पाभे.।
[s]) बस. प्रवृद्धादित्वात् स्वरः यद्वा बस.।
[t]) भाप. (दीप्तिमत्ता-)। <√सुज् [=√शुच्] 'दीप्तौ' इति मतम्।

१५[l]; काठ १६, ४; १९, ५; क ३०,३; पै २,६५,३; १९,३६, १६; -तम् काठ १६,५; पै ४, ३३,२; १५,६,९; -ता पै २०, ४,३[a]; -०ताः ऋ १, ८८, ३; १६६,१२; तै ३, १, ८, ३; पै १९, १०, ९[b]; १०[b]; ११[b]; -तानाम् काठ ५, ६[c]; -ते पै १९, ४४, ३; -†०ते ऋ ५, ७९, [१-१०]; कौ १,४२१,२, १०५०-५२; जै १, ४१, ३; शौ १९, ४९, ३[d], पै १४, ४, ३[e]; -०ते ऋ १, १२३,३; ७, ७६,६; ७७,६.

सु-जानि[f]- -नयः पै १७,३३,२[g].

सु-जित- -तम् मै ३, ८, ४; ४, १२,१; काठ ८, १७.

†सु-जि(ह्वा>)ह्व- -०ह्व ऋ १,१४, ७; १४२,४; १०,११०, २; मा २९,२६; का ३१,४,२; मै ४, १३, ३; काठ १६, २०; शौ ५,१२,२; -ह्वः ऋ ३,५४, ११, खि ५,५,४; -ह्वम् ऋ ७, ४५, ४; -ह्वाः ऋ १, १६६, ११; -ह्वौ ऋ १,१३, [८ (१४२, ८; १८८,७)].

†सु-जु(ष्ट>)ष्टा- -ष्टा ऋ ६, ६१, १०; कौ २,८११; जै ४,३,६.

सु-जूर्णि[i]- -र्णिः ऋ ४, ६, [३ (६, ६३,४)]; १०,९५,६[h].

सु-ज्यैष्ठ्य- -ष्ठ्यः शौ १४, २,२४; पै १८,९,६.

सु-ज्योतिस्[i]- -तिः[j] मा ३७, २१[१]; ३८,१६[१]; का ३७,३,७[१]; ३८, ३,२[१]; -तिषः ऋ ३,२०,१;६, ५०,२; १०, ८९,१५[k].

१सुत- √सु(अभिषवे) द्र.

२सु(त>)ता- √सु,सू (बधा.) द्र

सु-तक्रि[l]- -०क्रे ऋ ६,३१,४.

?सुतन्वति पै १,२९,२.

सु-तपस्[i]- -पसा[m] पै ४, ३६, ६; -पसौ[m] शौ ४,२६,३.

सुत-पा- प्रभृ. √सु (अभिषवे) द्र.

?सुतयान पै ३,३९,६.

†सु-तर,रा[n]- -रा ऋ ७, ९७, ८[o]; १०,१२७,६; -रा ऋ ६, ६०, ११; कौ २, ५००; जै ३, ४५, १२.

सु-तरण[p]- -णान् ऋ ४,१९,६.

?सुतरसितरसेनम.[q] खि ४, ३, १२[१].

†सु-तर्मन्[r]- -र्माणम् ऋ ८,४२,३; तै १,२,२,२; मै १,२, २; काठ २,३; क १,१५.

†सु-तष्ट- -ष्ट॰ ऋ ७, ३४,१[s], -ष्टम्[t] ऋ २, ३५, २; काठ १२,१५.

सुत-सोम- √सु (अभिषवे) द्र.

?सुताध्यग्निह्वम् पै १७, १३, ५.

?सुताम् पै ५,१०,९.

सुता-वत्-, सुतासुत- √सु (अभिषवे) द्र.

सु-तीर्थ,र्था[r]- -र्थम् ऋ ८, ४७,११[t]; -र्था ऋ ४,२९,३[t]; मा ४,११[u]; का ४,५,२[u]; मै १, २,३[u]; काठ २,४[u]; क १,१६[u]; -र्थेन मै ३, ८,६[t]¶.

[a]) पाभे. पृ३३९९ r द्र. । [b]) पाभे. पृ३२२० c द्र. ।
[c]) पाभे. पृ २०५९ i द्र. ।
[d]) विप. (*आच्छादिका-,संरक्षिणी- [रात्रि-])। (√वस 'आच्छादने' >)वसु- + (√धा>)धा-> उस. *वसु-धा-> यनि.। सस्थ. सुभगा- इत्यप्येतत्-पर्यायः द्र. (वैतु. उभयत्र सु =शुभ- इति प्रायोवादः ?)।
[e]) सुजाता इति पाठः? यनि. शोधः (तु सपा. शौ.)।
[f]) विप.। बस.।
[g]) सपा. शौ १२,२,३१ सुपत्नीः इति पाभे.।
[h]) व्यप. (उर्वशी-सखी-)। [i]) विप.। बस उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११९)। [j]) =सपा. माश १४,२,१,१[१] तैआ ४,१०,४[१];५,७,१२[१] आपश्री १५, १०,१०। मै ४,९,८[१] स्वर्ज्योतिः इति पाभे.।
[k]) वैतु. वें. सा. नाप. (दिवस-) इति?। °तिषः इति स्वर.? यनि. शोधः (तु. PW. GW.)।
[l]) विप. (बलवत्- [इन्द्र-])। बस. उप. तक्रि- [भाप.<√तक् 'बले' + क्रिन् प्र. (पाउ ५, ४९ [तु. तवस्- प्रभृ., पार. ताक़त, पंजा. तक् [ग्]ड़ा, [अंशतः] GW. [तु. १तक्- प्रभृ.]; वैतु पपा. प्रमृ. सुत-क्रि- [उप. उप. <√क्री] इति?)]।
[m]) सपा. °पसा<>°पसौ इति पाभे.।
[n]) गस. उप. √तॄ + खल् प्र.।
[o]) १सुत- [रस-, जल-] > मत्वर्थे सुतर- (नाप. न. [नद-]) इति मतम् (वैतु. अन्ये पपा. अनु विप. इति?)।
[p]) गस. खलर्थे युच् प्र. (पा ३,३,१३०)।
[q]) सुतरा असि तर मे तमः इति शोधः (वैतु. सा [तैआ १०,१,१६] अन्यथावदः ?)। सस्थ. पृ १४९९ २तरम्->तरसे इति नेष्टम्।
[r]) विप. (तरणकुशला- [नौ-])। गस. उप. कर्तरि कृत्.।
[s]) शोधः पृ २६३० e द्र.। [t]) नाप. न. (शुभमार्ग-)।
[u]) =सपा. माश ३, २, २, १७[१]। तै १, २, ३, १; ६, १, ४, ४ बौश्री ६, ७ : ८ सुपारा इति पाभे.।

†सु-तुक,का[a]- -कः ऋ १, १४९,५; १०,३,७; कौ २, ११२६; -का ऋ ६,२२,१०; शौ २०,३६,१०; -काः ऋ १,१७८,२; -कान् ऋ ७,१८,९; १०,४२,५; शौ २०, ८९,५; -केभिः ऋ १०,३,७.

सुते-कर- प्रमृ. √सु (अभिषवे) द्र.

१सु-तेजस्[b]- > सौतेजस्[c]- -जः पै २,४७,२[२].

२सु-तेजस्[d]- -जसा° शौ ८, २, १७; पै १६.४,७.

सु-त्यज्[f]- -त्यजम् ऋ ८,६०,१६.

सुत्या- √सु (अभिषवे) द्र.

†सु-त्रात्र[g]- -त्रः ऋ ६, ६८, ७; -त्रा ऋ ५, ७०,३[h]; कौ २, ३३७; जै ३, २८, ९; -त्रासः ऋ ६, ५१,११.

सु-त्रामन्[i]- -मा ऋ ६, ४७, ⌊१२; १०, १३१, ६⌋; ⌊१३; १०, १३१, ७⌋; मा १९, ८५; २०, ५१†; ५२†; ७०-७२; ९०; २१, ४२; ५०; ५८; ६०; का २१,६,६; २२, †५, ५; ६; ७, ४-६; ८, ११; २३, ५, २; ६,३; ११;१३; †तै १, ७, १३, ४;५; मै ३, ११, ४[१]; ५[२]; ९; ४, ३, ९¶; १२,५[२]†; काठ ८, १६[२]†; १७, १८†; ३८, ३; ९[२]; शौ †७, ९६-९७, १; १८, ३, ६१; †२०, १२५, ६; ७; -माणम् ऋ १०, ६३, १०; मा २१.६†; ४०; ४२; का २३,१, ६†; ४, १२; ५, २; तै १.५, ११, ५†; २, २, ८, ५¶; †७, १,१८,२; ४,१७,२; मै ३,११, २; †४,१०,१; १२,४;१४, ४; †काठ २, ३; ११, १३; १७, १९§;१९,१४; ४१,९; ४४,६; शौ ७, ७, १†; पै २०, १, ९†; -म्णः मा २१,४६;४७; का २३, ५,४;५; -म्णा मा २०,३५; का २२,३, ४; -म्णे मा १०, ३१; ३२; १०,१;६; २०,३३[२]; २१, ५९; का ११,१०, १; २; २१, १,१; ५; २२, ३,२[२]; २३, ६, १२; तै १,८,९, २¶; २१, १; २,२,८,४¶; मै २, ३, ८[१]; ६, ६¶; ३, ११, ७; ४, ३, ९¶; काठ १०, ९¶; १२, ९[४]; १५, ४¶; ३७, १८[१].

सौत्राम(ण>)णी[j]- काठपुष्णि ३८; -णी मा १९, ३१[k]; का २१,२, २०[k]; काठ १२, १०¶; -ण्या तै ५,६,३,४[२]¶; मै २,४, १¶; काठ १२,१०¶; शौ ३, ३, २; पै २,७४,२; -¶ण्याः मै २,४, २; काठ १२,१२.

सौत्रामणीय- मैपुष्णि ३,११.

!सु-त्रावन्[l]- -व्णे शौ १९, ४२,३.

सुत्वन्- √सु(अभिषवे) द्र.

सु-दंसस्[m]- -ससः ऋ १, ८५, १; १५९,३; -ससम् ऋ २, २, ३; १०, ६६, ४; कौ १, ६२‡[n]; जै १,६,८‡[n]; -ससा ऋ १, ९२, ८;१५९,१; ६,७०,६; ८, १०, ३; पै १९, १, १६[o]; -सा ऋ १,६२,७;९; ३,२२,८; ६१, ४.

†सु-दक्ष[m]- -०क्ष ऋ १, १०१,९; ९, १०५,४;१०८,१०; कौ १,५७४; २,३६२,९६१; जै १,५८,९,३, ३०,५; -क्षः ऋ १,९१,२;२,९, १;३,४, ⌊९;७,२,९⌋,५,११,१, ६,७१,१;९,८७,२;१०,९१,३; खि १,३,४; मा ११, ३६; १५, २७; का १२,३,९; १६, ५, ८; तै ३,१,११,२; ५,११,२; ४,१, ३,२; ४,४,२; मै २, ७,३;१३, ७, ४, १३, १०; १४, १; काठ

---

a) विप. (सुगमन- ⌊अग्नि-, अश्व- प्रमृ.⌋, शोभनापत्य- ⌊अमित्र- प्रभृ.⌋)। बस. उप. < √तुक् ⌊= √तक्⌋ 'द्रुतगतौ, वृद्धौ' इति (तु. या ⌊४,१८⌋ प्रमृ. WAG ⌊१, १९⌋ SEY ⌊२४४⌋, तोकु-)। b) प्रास.।

c) छान्दसी आदिवृद्धिः (तु. सस्थ. सौवर्चम्- प्रमृ.)।

d) विप. (क्षुर-)। बस. (तु. शंपा. W.; वैतु. PW. WI. प्रमृ. सुते° इति)। e) = सपा. मागृ १, २१,७। आपमं २, १, ७ प्रमृ. सुपेशसा इति पाभे.।

f) विप. (शोभनत्याग-वत्- = सुदानु- ⌊अग्नि-⌋) इति प्राग्घः, मुष्ठु-मोचनकृत्- = रक्षक- इति अर्वाञ्चः। गस.।

g) विप. (सुरक्षक- ⌊दिव- प्रमृ.⌋ वा सुरक्षित- ⌊रयि-⌋ वा)। बस. उप. √त्रै + भावे ष्ट्रन् प्र.।

h) वैतु. वें. सा. कस. तृ१ इति ?।

i) विप. (सुत्रातृ- ⌊इन्द्र-, नौ-⌋)। बस. उप. भाप. आद्युदात्तम् (पा ६, २, ११९)। (सु √त्रा >)*सु-त्रा- ⌊भाप.⌋+ मत्वर्थे मनिप् प्र. इति मतम्।

j) नाप. (इष्टि-विशेष-)। तस्येदमीयः अण् प्र.।

k) सप्त१।

l) विप. (इन्द्र-)। गस. उप. कर्तरि < √त्रै इति सा. PW. प्रमृ.। *सुतरी-द्रावन्- > नैप्र. यनि. इति मतमनु शोधः। पाभे. पृ १०७४ l द्र.।

m) विप. । बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २,११७)।

n) सपा. ऋ ३,९,१;८,१९,४ सुदीदितिम् इति पाभे.।

o) पाभे. पृ ३१२७ o द्र.।

१६,३; ३९, १४; कौ २, २८; २५७; जै ३,३,७;२२,४; –क्षम् ऋ ३, २३ २; ४, १६, १; ६, ११,[८; १०,४७,४],७,१,६;२, ३; ८, ११,१३; तै ४, ३, १३, ६; मै ४, १४,८; शौ २०, ७७, १; –क्षस्य ऋ ८, ९२, ४[a]; कौ १,१४५; जै १, १६, १; –क्षा ऋ ७, ६६, २; जै ३, ५४, ८; –०क्षा ऋ ३, ५८,७; –क्षाः तै १,२,३,१; मै १, २,३; काठ २, ४; क १,१६.

सु-दक्षिण[b,c]– -णः ऋ ८, ३३,५; –णम् ऋ ७, ३२,३[d].

ᑊसु-द्रत्र[b]– -०त्र ऋ ७, ८, ३; कौ १, २६६‡[e]; जै १, २८,७‡[e]; –त्रः ऋ १,१६४,४९; ७, ३४, २२[f]; मा २, २४[f]; ८, १४[f]; १६S; ३८, ५; का २,६,१[f]; ९, ३,२[f], ३८,१,५; मै १,३,३८[f], ४,१४, ३; १७[f]; काठ ४, १२[f]; क ३, १०[f]; शौ ७,११,१; पै १९, ८, ३[f]; २०,३४,१.

सु-दर्श[g]–>सुदर्श-तर– -रः ऋ १ १२७,५.

सु-दातु[h]– -तु ऋ ८,७८,८.

ᑊसु-दानु[b]– -नवः ऋ १,४०,१;४४, १४; ६४,६; ८५,१०; १४१,९; २,३४,८; ३,२६,५; ५,५२,५; ५३,६; ५७,५; ६७,४[i]; ६,१६, ८; ७, ९६, ४; ८, २०, १८; १०३,७; ९,७४, ४; १०, ६५, ११[i]; ७८, ५; १७२, ३; मा ३४,५६; का ३३,२,१९; तै २, ४,८,१; ३, १,११,७; मै २, ४, ७; ४, ९,१; १२,१; काठ १०, १३; ११, ९; १३, १५S; ३९, ६; क ४८, ७; कौ २, ८१०; ९३८; जै ४, ११, ७; शौ S४, १५,२;७;९; ६,३०, १S; १४, २,७२; पै S५,७,४;६;७, S९, ८,२; ३; १८, १४, २; S१९, २४,४; ४८, १९; –०नवः ऋ १०, ६६, [(३, ८, ८; ७, ३५, १४) १२]; –०नवः ऋ १, १५, [२; ६,५१,१५; ८, ७,१२;८३, ९]; २३,९; ३९, १०; ४५,१०; १०६, [१-६]; १७२, १-३, ७, ५९,१०, ६६,५; ८,७,१९;२०, १८, १२; १९, ३४; २०, २३; २५,११; ६७, १६; ८३, ६; ८; Sतै १,८,३,१[k]; २, ३, १,३[l], मै १,१०, २S[k]; काठ ९,४S[k]; –क ८,७S[k]; कौ २,७०२; जै ३, ४६,८; शौ १३,१,३S[m]; पै ४, २८,१-६;१८,१५,३S[m], –नवे ऋ १,४७,[८; ९२, ३ (८, ४, १४; ८७,२;४)]; ६,२,४[n]; ७, ३१,२; ८,२५, १२; १०, ११, ६; कौ २, ६७; ११०७; जै ३, ७, ५; –Sनु काठ १३, १६; शौ ७,२१, ४; पै २०, ४, ५[o]; –नुः ऋ ३,२९,७; ४,४,७; ५, ४१, १८; ६, ३८, १; ६६, ५; ६८,५; तै १,२, १४, ३; मै ४, ११, ५; काठ ६, ११; शौ १८, ३, ६१S; –नुभिः ऋ १०, १७२,२; –नुम् ऋ ३,२६, १; ८,८८,२; कौ २,३६; जै ३,४, ७; शौ २०,९,२;४९,५; –०नू ऋ १, ११२, ११; ११७, १०; २४; १८०,६;१८४,४; ३,५८, ७, ४, ४१,८;५,६२,९;६,६७, २;७,६१,३; खि १,३,४;मै ४, १४,१०; –नून् ऋ ५,४१,१६.

सु-दामन्[b]– -०मन् ऋ ६, २०,७; –०मन् ऋ ६,२४,४.

सु-दावन्[p]– -व्ने ऋ १, ७६,३.

---

[a]) त्रिप. [अन्धस्- (तु. PW. GW. प्रभृ; वैतु. वें. सा. ध्यप. [ऋषि-] इति?)]।

[b]) त्रिप.। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २,११९)।

[c]) उप. = १दक्षिण-।

[d]) उप. = ३दक्षिणा- इति वें. सा.।

[e]) पाभे. पृ ३२९६ *h* द्र.।

[f]) = सपा. माश १, ९,२,६ शांश्री ४, ११,९ या ६, १४। ते १,४,४४,१ शौ ६,५३,२ तैआ २,४,१ नो सुत्र इति पाभे.।

[g]) विप.। गस. उप. मत्व् प्र.।

[h]) त्रिप. (सुदेय- = सुवितरणीय- [वसु-])। गस. उप. मत्वर्थे तुन् प्र. (वैतु. वें. सा. माध. प्राग. इतीव?)।

[i]) सपा. या ४,१९ वसूयवः इति पाभे.।

[j]) त्रिप. (°दीप्तिमत्- [देव-])। (सु√दा 'शुद्धौ'>) सु-दान- > यनि. इति मतम्।

[k]) पाभे. पृ ३२१८ *g* द्र.।

[l]) = सपा. आपश्री १९, २०, १०। मै २, २, १ काठ ११,६ माश्री ५, १,९,११ दस्तवसः इति पाभे.।

[m]) सपा. तैश्रा २, ५,२,२ अभिदासः इति पाभे.।

[n]) पाभे. पृ १५७१ *i* द्र.।

[o]) °द्राव (मूको. °दावः) इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सपा. काठ १३,१६ शौ ७, २१,४)।

[p]) गस. उप. < √दा 'दाने'।

†सु-दास्[a]- -दाः ऋ ८, ७८, ४; -दासः ऋ ३,५३,११; ७,१८, २२; २३; २५; ३२, १०; -दासम् ऋ ३,५३,९; ७, १९, ३; ३३, ३; ८३, १; ४; ६; ७; शौ २०, ३७, ३; -दासे ऋ १, ४७,[(३)६]; ६३, ७[b]; ११२, १९; ५,५३,२; ७,१८, ५; ९; १५,१७; १९,६; २०, २; २५, ३;५३,३; ६०,८; ९; ६४, ३; ८३,८; शौ २०,३७,६.

सौदास[c]- -सान् तै ७, ४, ७, १†¶.

सुदास्-तर- -राय ऋ १, १८४, १; १८५,९.

सु-दिग्ध- -ग्धाः पै ९,१८,३[d].

सु-दिति[e]- -ति:[f] काठ १७,७; ३७, १७; क २६,६; -तिना मै २,८, ८[f].

सु-दिन[g]- -नम् मा १८,६; का १९, ४,२; तै ४,७,३,२; मै २, ११, ३; काठ १८, ९; क २८, ९; -†ना ऋ ४,४,७;५,६०,५; ७, ११,२; १८,२१; ३०, ३; १०, १०६,१; तै १,२,१४,३; मै ४, ११,५; काठ ६, ११; -नाः ऋ १,१२४,९; ७,९०,४; -†नानि ऋ ४,४,६; तै १,२,१४, ३; मै ४,११,५; काठ ६,११; -ने ऋ १,१८६,९; १०, ३९, १२; शौ १७, १, १७; पै १८, ३२, १; -नेषु ऋ ४,३७,१.

सुदिन-त्व- -त्वम् ऋ २, २१, ६; -त्वे ऋ ३,८,५;२३,४, ७,८८, ४; १०, ७०,१; मै ४,१३,१†.

सु-दिव्[h]- -दिवः ऋ १०,३,५.

सु-दिव[i]- -वम् शौ १९,८,३.

सु-दिह[j]- -हौ पै ५,२८,३?.

†सु-दीति[k]- -तयः ऋ १,१५९, [४; (१०,१७७,१)]; ५,४६, ६; ८, ९७, १२; कौ २, २८१; जै ३, २३,१३; शौ २०,५४,३; -तये ऋ ८, ७१, १४[l]; कौ १, ४९; जै १,५,५; ४, १४,८; शौ २०, १०३,१; -ऽति:[f] तै ४, ४,१, २; ५, ३,६,१; -तिभिः ऋ ५, ८,४; २५,२[m]; ६४,५; ६,४८, ३; ८,२०,२; -तिम् ऋ ३,२, १३; १७, ४; २७, १०; मै ४, १३,५; काठ १८,२१; -ती ऋ ७,१,२१.

सु दीदिति[o]- -तिम् ऋ ३, ९, [१ ८,१९,४ (४४, १३)][p]; कौ २, ७६४.

सु-दीधिति[q]- -तिः खि ४,९,१?[m,r].

सु-दु(घ>)घा[s]- -घा ऋ १, १८६, [४; ७,३,६][t]; २, ३५, ७; ५, ६०,५, १०,४३,९[u]; ६९, ८; खि ५,५,५; मा १९, ८६; २०, ७५; २१,५२; का २१, ६, ७; २२,७,९; २३,६, ५; तै ४, ४, १२,४; मै ३,११,४;५,९; १६, ४; काठ २२,१४;३५,३†; ३८,

a) विप. (सुदानू- [ऋ ५, ५३, २; ८, ७८, ४]), व्यप. (कल्याणदान-, वदान्य- [तु. या २, २४ प्रमृ.], देवपूजक- [राजन्-])। गस. उप.<√दास [=√दाश्] 'दाने, पूजायाम्'।

b) तु. वें. प्रमृ.; वैतु. LR. PG [१,१५३] सुदासम् इति शोधुकाः, FOY [KZ ३४, २४२] विप. [पुरुकुत्स-] इतीव?। c) अपत्यार्थे अण् प्र.।

d) सपा. शौ ५,१८,८ अभिदिग्धाः इति पाभे.।

e) विप.। बस.।

f) सपा. सुदितिः (गोब्रा २,२,१३ वैताश्रौ २२,१७ च)<> सुदितिना <> तै ४,४, १, २; ५,३, ६,१ तांत्रा १,९,११ सुदीतिः इति पाभे.।

g) विप. [दीप्तिमत्- (अहन्- प्रमृ. [ऋ १, १२४, ९ प्रमृ.])], नाप. [सुदिवस- (ऋ ७, १८,२१ प्रमृ. [तु. निघ ३,६])]। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २, ११९)। (√शुध्>) *शुदिन-> यनि. इति मतम्।

h) विप. (शोभनदीप्ति- [अग्नि-])। गस. उप. कर्तरि क्त्। (तु. वें. सा. PW. GRV. प्रमृ.; वैतु. GW. विप. [भाम-] इति?)। i) नाप. (शोभन-दिन-)। प्रास.।

j) विप. (*सुदृढ- [दंष्ट्र-])। प्रास. उप. नैप्र. < दृढ- (वैतु. PW. प्रमृ. °दिह्- इतीव?)।

k) विप. (प्रदीप्त- [अग्नि- प्रमृ.]), नाप. (दीप्तिमती- [ज्वाला-])। बस. उप. भाप. <√दी।

l) व्यप. (ऋषि-)।

m) सपा. °तिभिः<>°धिति. इति पाभे.।

o) =सु-दीति-। विप. उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६,२,११८)। शिष्टं k द.।

p) पाभे. पृ ३४०१ n द.।

q) उप. <दीधि <√धी। शिष्टं k,o द.।

r) °तिम् इति शोधः?। s) विप., नाप.। गस.।

t) °घे इव इति कृत्वा द्विवचनान्तं द्र. (तु. पृ १७४२ k, °घे च इति GW.; वैतु.पपा. प्रमृ. °घा [एकवचनान्तम्]) इव इति?। u) सु√दुह्> *सु-दुघन्- (विप. [इन्द्र-रश्मि-])>[पुं. प्र१] यनि. इति मतम्।

३,९; क ४८,४†; शौ १२, ४, ३५; १८,४,५०; २०,१७,९†; पै ११,५,४; १२, ६, १; १५, १,१०; १७, १९, ५; -घाः ऋ ४,१, [१३; ५,३१,३]; ५,३१, ८![a]; ७,१८,१; ३६,६;४३, ४; ८,६१,१०;९,७७,१; ९६,२४; ९७,५०; खि ३, १०, १; †कौ १, ५५६; २, ६५०; ७७७; जै १, ५७, ३†; शौ २०, ९२,७†; -†घाम् ऋ १,४, [१; ८,५२, ४]; १६४,२६; ६, ३५, ४; ८, १,१०; १०, १२२, ६; खि ३, ४,४; काठ १२,१४; ३१, १४; कौ १, १६०; २९५; २, ४३७; जै १,१७,६; ३१, ३; ३, ३३, १२; शौ ७,७७,७; १०९, १S; S९,४,२१; १५,४; २०,५७,१; ६८,१; पै ११,५,९S;१६, २६, १S; ६८,४; २०,३, ६S; ११, १; -घे ऋ २, ३, ६; मा २०, ४१; २८,६;१६; ३९; का २२, ४,६; ३०,१,६; २,५;४, ५; मै ३,११,१; काठ ३८,६.

?सुदुभिः[b] पै २,६५,१.

सु-दृढ,ढा- -ढम् शौ १०, २, ३[c]; -ढा पै १६,४६,५.

सु-दत[d]- -तम् जै ४ ७,७[e].

सु-दृश्- -दृशः ऋ ४,२३, ६; ५, ३, ४; ९, ७३, ७; -†दृशम् ऋ ३, १७,४[f]; ६, १५, १०; तै २, ५,१२, ५; मै ४, १३, ५; काठ ७,१६; १८, २१.

सु-दृश[g]- > सुदृशी[h]- -शी ऋ १, १२२,२; ४, १६, १५; -शीः ऋ ५,४४,२.

†सु-दृशीक[i]- -कः ऋ ५, ४, २; ९, ८६,४५; तै ३,४,११,१; मै ४, १२,६; काठ २३, १२; कौ २, ९६६; जै ४, २०, ९; -कम् ऋ ४,१६,४; ७,७७, ३; शौ २०, ७७,४.

सुदृशीक रूप- -पः ऋ ४,५,१५.

सुदृशीक संदृश्[j]- -दृक् ऋ ७,७७, २.

सु-देव,वा[k]- -†व ऋ १, ८४, १८; ५,५३,१५; ८, ६९,१२[l]; १०, ९५,१४; मै ४, ७,८[l]; शौ २०, ९२, ९[l]; १३६, १२S[m]; -वम् ऋ १,७४,५; खि ५, ७, ३, १; मा २१,४८; २८,१२; का २३, ६,१; ३०,२, १; मै ३,११, ५; ४,१३,८; काठ १९, १३, -वा पै १, ११०, १[n]; -वाः ऋ ८, ५५,४; खि ३,७,४; तै ३, २, ८,३; -वाय ऋ ८,५,६.

सुदेव्य[o]- -व्यम् ऋ १,११२,१९![p], १०,३५,४.

सु-दोघा[q]- -घे ऋ ३,१५,६.

सु-दोह[r]- > सुदोह-तर- -र मै १, ४,५; काठ ३२, २.

सु-द्युत्[s]- -द्युतः ऋ १, १४३, ३[t]; ८,२३,४; -द्युते ऋ १, १४०, १.

सु-द्युम्न,म्ना[u]- -म्नः मै १, २, ३; -म्नाम् ऋ ३,१९,[२(४,६,३)].

सु-द्योत्मन्[v]- -त्मा ऋ १, १४१, १२; -त्मानम् ऋ २,४,१; काठ ३९,१४†.

---

[a]) विप. (२ग्रष्-)। (सु-दुद् √ *लघ् 'लङ्घने' >) *सुदुर-लु(घ>)घा- > 'घाः > नेप्र. *सुदुघाः इत्यनयदलं पदमिति मतम् (तु. पृ २००२ *d*)।

[b]) सुदुभिः इति शोधः ?।

[c]) सपा. पै १६,५९,२ सुदनम् इति पाभे.।

[d]) गस. उप. < √द [= √धृ] 'धरणे'। वा. किवि.।

[e]) सपा. ऋ ९,५७,२ सुमतः इति पाभे.।

[f]) वैतु. सा. उप. खल् प्र. इति ?।

[g]) गस. उप. कत्र प्र.।

[h]) वैतु. GW. प्रमृ. < 'दृश-।

[i]) विप.। गस.।

[j]) विप. (उषस्-)। बस. उप. भाप.।

[k]) विप. (मर्य- प्रमृ.)। बस. उप. भाप. (ऐश्वर्य-प्रमृ. [वैतु. अन्ये नाप. इति ?])।

[l]) विप. (वरुण- [अत्र-]), नाप. [वरुण- (कम्पनदेव- वा कमनीयदेव- वेति या [५,२७] प्रमृ., सत्यदेव- इति [गाम १,१,१])]। बस. उप. भाप. धा. वर्धणे वृत्तिश्च इति मतम्।

[m]) वैतु. सु° इति शंपा. सात.।

[n]) पाभे. पृ ३२४३ *l* द्र.।

[o]) नाप. (धनादि-)। स्वार्थे यत् प्र. (तु. वैं. सा. GRV.; वैतु. GW. प्रमृ. समूहार्थे इति ?)।

[p]) तु. स्क. वें. सा. GW. प्रभृ; वैतु. GRV., [पपा] Ori. 'देवी- > -व्यम् इति ?।

[q]) = सु-दुघा-। विप. (रोदसी-)। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११९)। उप. भाप. = दोह-।

[r]) विप.। गस. उप. खल् प्र.।

[s]) विप. (भासमान- [अग्नि-])। गस.।

[t]) सपा (तु. वें. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. विप. [देव-] इति, प्र३ चेति ?)।

[u]) विप.। बस.।

[v]) विप. (अग्नि-)। गस. उप. √द्युत् + मनिन् प्र.।

सु-द्रविणस्[a]- -॰णः ऋ १,९४, १५; १०,६१,२१; पै १२,१, १५†; -णाः खि ४, ९, ६; ५, ७, ३, ११; मै ४, १०, ३; काठ १९, १३.

सु-द्रु[b]- -‡द्रुवम्[c] कौ १, २३८; २, २१७; जै १, २५,६; ३, १९, १२; -द्र्वम्[c] ऋ ७,३२,२०; १०,२८,८.

सु-घ्न[d]- -नौ ऋ ५,३५,८.

१सु-धन्वन्[d]- -न्वने मा १६, ३६; का १७,५,५; तै ४,५,७, १; मै २,९,७; काठ १७, १४, क २७ ४; -न्वा ऋ ५, ४२, ११; -न्वानः ऋ ५,५७,२.

२सु-धन्वन्[e]- >सौधन्वन[f]- -नाः ऋ १,११०,४; तै ३,१,९,२; काठ ३०,६; शौ ६,४७,३; पै ८,१२, १; १९, ४३, १२; -॰नाः ऋ १,१६१,२; ७, ८; ३, ६०, १; ४; ४, ३५, १; ८; -नासः ऋ ३,६०,३; खि १,२,९; -॰नासः ऋ १,११०, २; ८; -नेभिः ऋ ३,६०,५.

सु-धया[g]- -याम् पै ६,१०,५?.

सु-धर्मन्[d]- -र्मे[h] मा ३८, १४; का ३८,२,८.

?सुधा पै २०,२७,८[i].

सु-धा[j]- -धया[k] मै १, ७, १; ८, ९; -धा[l] काठ ३६, ११; -धाम् काठ ५,५; ३२,५[i];¶; ४०, ३; -धायाम्[m] शौ १७, १, ६-१९; २४.

सु-धातु[n]- -तु ऋ ७,६०,[(१,३६,८) ११]; मै १, १, १३[o]; ३, ३८; ४,१, १४; ८, २¶; -तुम् मा १,१२; का १,४,२.

सुधातु-दक्षि(णा>)ण[p]- -¶णः काठ २८,४; क ४४, ४; -णम् मा ७,४६; का ९,२, ६; तै १, ४,४३,२; मै १,३, ३७; ४, ८, २; काठ ४,९; क ३,७.

?सु-धाय[q]- -यम् तै ५,५,१०,७¶.

|सु-धा(रा>)र,रा[r]- -रः ऋ ९, १०९, ७; कौ १, ४३६; जै १, ४२, १०; -राः ऋ ७, ३६, ६; ९,९६,२४.

सु-धि[s]- -धीन्[t] काठ १, १२; ३१, १२; क १,१२; ४७,११.

सु-धित,ता[u]- -तः ऋ ३, २३, १; २९,२[v]; ४, ६, ३; ७; ५०, ८; ७,४२, ४; -तम् ऋ १,१४०, ११; ४,२,१०; ५, ३, २[w]; ६, १५, २; ७, ७, ३; ३२, १३; ८,२३,८; ६९, १७; १०, २७, १९; शौ २०, ५९,४;९२, १४; -ता ऋ १, १६६,६; १६७, ३; ३,११,८; ८,६०,४; १०, ७०, ८; जै ४, २८, ८†; -ताः ऋ १०, ११५, ७; -तानि ऋ १,

a) विप.। बस. उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६, २, ११८)।

b) विप. (सुदृड-दारु- [नेमि-])। बस. इति प्रायोवादः?। (√सुद् = √शुन्ध् 'दीप्तौ' >) सुद्रु- [काष्ठ-]>सुद्रु-मय->नैप्र. *सुद्रव->यनि. इति मतम् (तु. [तात्पर्यतः] PW. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. उप. = जल?)।

c) सपा. °द्रुवम्<>°द्र्वम् इति पाभे.।

d) विप.। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११९)।

e) व्यप.। f) = ऋभु-। अपत्यार्थे अण् प्र.।

g) विप. (गो-)। उस. उप. <√धे 'पाने'। शोधः पृ १८२१ *i* द्र.।

h) पाभे. पृ १२७३ *e* द्र. (वैतु. उ. म. सं१, ?MVG [पृ २०८ टि १] °र्मा [पुं. ५१] इति शोधुकः?)।

i) सपा. शौ ६,२९,३ युधा इति पाभे.।

j) भाप. (शर्मन्-), नाप. (अमृत-, अन्न-)। गस. उप.? <√धा वा <√धे वा।

k) सपा. मा ८, ६१ प्रमृ. आश्रौ ३, १४,१० प्रमृ. स्वधया इति पाभे.।

l) सपा. मै १,१०,१७ स्वधा इति पाभे.।

m) सा. स्व° इति (तु. सपा. पै १८, ३१, १-८; ३२, १-३ स्वधायाम् इति पाभे.)।

n) विप., नाप.। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२, ११९)। o) वा. क्रिवि.।

p) विप. (दक्षिणीय- [ऋषि-, श्रोत्रिय-])। बस. उप. = २दक्षिणा- (वैतु. भा. प्रमृ. पूप. = हिरण्य- इति?)।

q) भाप., नाप.। गस. उप. < √धा 'धारणे' वा 'धावने' वा (तु. [अंशतः] सा. PW. प्रमृ; वैतु. भा. णमुलन्तम् अव्य. इति, Weber [IS १३, ९७] सुधायाम् [तु.ऐब्रा ३,३९] इति शोधुकः इव?)।

r) विप.। बस.।

s) विप. (योनि-)। बस. उप. भाप. <√धा।

t) सपा. वाश्रौ १,३,७,१२ सुधीम् इति पाभे.।

u) गस.।

v) सपा. कौ १,७९ जै १,८,७ कठउ २,१,८ सुभृतः इति पाभे.।

w) सपा. वाध्र १६,७ सुकृतम् इति पाभे.।

१३५,[४(६,१६,४४)]; २, २७, १०; ६,१५,[१५; १०,५३,२]; –ते खि ५, ७, ३, ३; मा २८, १४; का ३०,२,३; मै ४, १३, ८; काठ १९, १३; –तेभिः ऋ ६ ३३,३.

सु-धी[a]– -धियम् पै ५,३६,७; –ध्यः ऋ १,५१,१४; ४,२,१४; २१, ८; ५,४५,५; ६,१, ७[b]; मै ४, १३,६[b]; काठ १८,२०[b].

सु-धुर्[c]– -धुरः ऋ १, ७३, १०; मै ४,१४,१५†; –धुरम् ऋ ८, ३, २२[d]; –धुरा ऋ ३,४३, ४, ५, २७, २; ४३, ५.

सु-धुर[e]– -रः ऋ ३, ३८, १; –रान् काठ ३८,१२.

सु-धृत,ता[f]– -तः शौ १३, २, १२; पै १८,२१,६; १९,४६,१[g]; –तम् पै १६,५९,३[h]; –ता[g] मै २,७, १५.

सु-धृष्[i]– > सुधृष्-ट(<त)म,मा- -मम् ऋ १,१८,९; –मे ऋ १, १६०,२[j].

?सु-नक्षत्र– -त्रम् शौ १९,७,३.

सु-ना(थ>)था[k]– -०थाः शौ १२,३, २७; पै १७,३८,७.

सु-नाभि[l]– -भिः शौ ४, १२, ६; पै ४,१५,७.

सु-नामन्[l]– -म पै१९,३०,१३; –मा शौ ८,६,४[2]; पै १६ ७९,४[2].

सु-निधा[m]– -धा[n] ऋ ३,२९,१२.

सु-निरज[o]– -जम् ऋ १,१०,७.

सु-निर्मथ्[p]– -र्मथा ऋ ३,२९,१२.

सु-निष्क[k]– -ष्काः ऋ ४, ३७,४; ७, ५६, [(५, ८७,५) ११].

†१सु-नीति– -तिः ऋ ६, ४७, ७[q]; –ती[r] ऋ ६, ४५, १; ८, ६०, ११; कौ १, ४३; १२७; जै १, ४,९; १४,३.

२सु-नीति– -तय.[k] ऋ १०, ७८,२; –तिभिः[s] ऋ २, २३, ४; १०, ६३,१३; –ती खि ३,१०,५[t].

३सु-नीति– -ति.[k] पै १,७८,२.

१सु-नीथ[u]– -†थः ऋ १,३५,७;१०; २,८,२;८,४६,४; मा ३४, २६; का ३३, १, २०; कौ १, २०६; जै १, २२, ३; –थम् ऋ १०, ४७,२; खि १, ११, ५; मै ४, १४,८; –थाः ऋ ३,८, ८; ६, ५१, ११; –थाय ऋ १, १२, १३; –थासः ऋ ५,६७,४, –थे ऋ ५,७९,२[v]; कौ २,१०९१.

२सु-नीथ[w]– -थः मै ४,९,१२.

सु-नृम्ण– > सौनृम्ण[x]– -म्णम् पै २, ४७,४[2].

सु-नौ[s]– -नावम् मा २१, ७; का २३, १, ७.

?सुन्त्रि[y] पै ४,२४,३.

सुन्वत्– √सु(अभिषवे) द्र.।

?सुन्वति पै २,६४,१.

?सुन्वतीम् पै ७,१३,१२.

?‡सुन्वम्[z] पै २०,११,५.

सुन्वान– √सु (अभिषवे) द्र.

सु-पक्व[r]– -क्वे शौ ५,२९,६; पै १३, ९, ९

सु-पक्ष[k]– -क्षम् शौ १३,२,२; पै १८, २०,६.

सु-पचस्[a1]– -चाः मै १,१,३.

सु-प्र(ति>)ती[l]– -ती ऋ ६ ३,७[b1];

a) त्रिप., नाप. । बस ।

b) सपा. तैब्रा ३,६,१०,३ सुधियः इति पाभे ।

c) त्रिप. (हरि- प्रभृ.)। बस. अन्तोदात्ते समासान्तस्य वैकल्पिकः प्रतिषेधः उसं. (पा ५,४,६९)।

d) सा. <सु-धुर- इति?।

e) समासान्तः अः प्र.। शिष्टं c द्र.।

f) गस.।

g) पाभे. पृ ३३९५ a द्र.।

h) पाभे. पृ ३४०४ c द्र.।

i) त्रिप.। गस. उप. <√धृष् "कर्षणे' (तु. पं. √धीस्ना, Eng. √drag)। शिष्टं पृ ३२४४ b द्र.।

j) वेतु. वें., सा. <सुधृष्-तम- इति?।

k) त्रिप.। बस.।

l) त्रिप.। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २, ११९)।

m) गस. उप. भाप. <नि√धा (वैतु. PW. सुनिधि-, GW. सुनिधा-[त्रिप.] इति?)।

n) पृ१।

o) त्रिप. (यशस्-)। गस. उप. निर् √अज् + खल् प्र.।

p) गस. उप. भावे कृत् (तु. सा.; वैतु. GW. °मथ- इति?)।

q) तु. पृ ३३९८ m।

r) नाप.। गस.।

s) प्रास. निरुक्तादिस्वरः।

t) = सपा. तैब्रा १,४,८,६। कापा ९६:६ सुनीत्या इति, खिसा १८,५ ?सुनीतो इति च पाभे.।

u) त्रिप.। बस.। यद्वा गस. कर्तरि कृत् (तु. पृ १८४७ e)।

v) व्यप. (ऋषि-)।

w) नाप. (धर्म-)। प्रास.।

x) स्वार्थे अण् प्र.!

y) सुन्दरी- > -री इति शोध (तु. छन्दः)।

z) सपा. ऋ १,७२,५ वृण्वन इति पाभे.।

a1) उप. भाप.। पृ ३४०१ m द्र. (वैतु. GW. सुपचन- इति?)।

b1) तु. पृ १४५ e।

काठ ३१, १४‡[a]; शौ ११, १, १४; पै १६,६०,४; २०,३५,१[b]; –त्नीः ऋ ६,४४,२३; १०,१८,७; मा १२,३५[c]; २०,४०; का १३, ३,६[c]; २२,४, ५; तै १,१,१०, १; ३,५,६,१; ४,२,३,२[c]; मै ३, ११, १; १२, २१; काठ १६, १०[c]; ३८, ६; क २५, १[c]; शौ १२,२,३१†[d]; १८, ३, ५७; पै १७,३३,११[d]; –‡त्नीम्[e] तै १, ७,१३,१; काठ ८,१७.

†सु-पथ्[f]– -पथा ऋ १,१८९, १; ७, ६०,६; १०,४४,२; मा ५,३६; ७,४३; ४०,१६; का ५,९, २; ९,२,३; ४०,१, १८; तै १, १, १४,३; ४,४३,१; मै १,२,१३; काठ ३, १; ६, १०; क २, ८; शौ २०,९४,२.

सु-पथ[g]– -थम्[h] तै ४,७,२, २; मै २, ११,३; काठ १८, ८; –†था ऋ १,२५,१२; ४२,७; ६,६४, १; ४; ८,९७, १३; ९, ९७, १६; १०,६३,७; कौ १,४६०; जै १, ४८,४; शौ २०,५५,१; –थानि ऋ ७,६२,[६; ६३,६], ९, ८६, २६.

सुपथ्य[i]– -थ्यम्[h] मा १८, ११; का १९,३,२; क २८, ८.

†सु-प(द्>)दी– -दी ऋ ३,३१, ६; मा ३३, ५९; का ३२, ५, ५; मै ४,६,४; काठ २७, ९.

सु-पप्तनि[j]– -नी[k] ऋ १, १८२,५.

?सुपयाः[l] पै ३,३९,६.

सु-परिविष्ट,ष्टा[m]– -ष्टा.[n] मा ६,१३[२]; का ६,३,२[२]; मै १,१, ११; २, १६.

सु-पर्ण (वप्रा.)[o]– -र्णः ऋ १, ३५,७; १०५,१; १६४, ४६; २,४२,२; ४,२६,४,५,४७, ३; ८,१००, ८; ९,४८,३; ७१,९; ८६, २४; ९७,३३; १०,२८,१०; ३०,२; ५५,६; ११४,४; १४४,४,१४९, ३; खि १,५,२; १२,८; मा १२, ४[२]; १३,१६; १७, ६०†; ७२; १८,४२; २४, ३४; ३०[p]; ३३, ९०†; का १३,१,४; ६; १४,२, १; १८,५,११†; ६,८; २०,२, ५; २६,७,४; ८,२[p]; तै ३, २, १, १; ४, ७, १; ४, १, १०, ५[२]; २,९,१; ६; ३,३, २; ६,३, ४†; ५,३; ५,१, १०, ५¶; ५, २१,१; ७,५,८,५¶; मै २, ७, ८[२]; १५; २०; १०, ५†; ६; १२,२; ३,२, १; ३, ९; १४, १५; १८[p]; ४, ८,१¶; ९, १९; काठ १६,८[२]; १९†; १८, ३†; ४; १४; १९, ११; २१, ८†; ९; ३४,१४[q]; ३९,७; ४७, ११; क २८,३†; ४; २९, ३; ३१, १; †कौ १,४१७; २, १८८; ११३३; ११९३§; जै १, ४०, ९†; २,१,९; ३,१७,९†; शौ १, २४,१; २,२७,२; ४, ६, ३; ५, १४,१; ६, ८, २; ८३, १; ७, ४२,२; ९,१५, २८†; १२, ३, ३८; १३, २, ९; १३; १८,४, ८१†; १९,६५,१; पै १,२१, २; २६,१; २, १६, २; ५, ८, २; १४,७; ६,७,१[२]; ७,१,१; १५, ११, ३†; १६, १५०, ४; ९; १७,३९,८; १८, २१, ३; २३, १०; २५,२[r]; ३२, १४†; १९, १३,९[s]; २५, ६; ७; ३७, १४; ४०,३†; ४६, १; २०, ९,१०; ५४, ९; –र्णम् ऋ १,१६४, ५२[t,u]; ६,७५,११; ९,८५,११; १०, ११४, ५; १२३, ६; मा १८,५१; २९, ४८†; का २०,

a) सपा. ऋ १०,११४, ३ तैब्रा १, २, १,२७ आपश्रौ ४,५,१ प्रमृ. सुपेशाः इति पाभे.।
b) सपा. मै ३,८,४ काठ ८, १७ जिगाय इति पाभे.।
c) पाभे. पृ ३२५५ *g* द्र.।
d) पाभे. पृ ३४०० *g* द्र.।
e) सपा. ऋ १०,८६,११ शौ २०,१२६, ११ या ११, ३८ सुभगाम् इति पाभे.। f) प्रास. निरुक्तादिस्वरः।
g) प्रास.। पाप्र. समासान्तः अः प्र.।
h) सपा. सुपथम् <> सुपथ्यम् इति पाभे.।
i) स्वार्थे यत् प्र.।
j) भाप. (सुगमन-)। गस. उप. भावे कनिच् प्र. लिङ्गव्यत्ययः उसं. (पाउ २, १०७ [तु. पत्विवृस्– प्रमृ.]; वैतु वें.?, सा. विप. कर्तरि कृदिति, [पक्षे] सा. वा. क्रिवि. इतीव?)। k) तृ१ (तु. GW. ORN. L [३८०] प्रमृ.; वैतु पपा. °नि इति?)।
l) सुपयस्–(विप.)> -यसः इति शोधः।
m) प्रास.। n) पाभे. पृ १९४५ *o* द्र.।
o) विप., नाप. [आदित्य- (बहु. तद्रश्मयः [तु. या २,१२]), अग्नि- प्रमृ.]। बस. उप. =पत्र- वा =वर्ण- [दीप्ति-] वेति। p) पाभे. पृ ३१५५ *b* द्र.।
q) पाभे. पृ १५७८ *f* द्र.।
r) सपा. शौ १३,२,४२ चिकित्वान् इति पाभे.।
s) पाभे. पृ २५६९ *m* द्र.। t) पाभे. पृ ३३०० *b* द्र.।
u) नाप. (वैतु. GW. विप. इति?)।

३, १; ३१, २, ८†; तै ३, १, ११, ३†; ४, ६, ६, ४†; ७, १३, १; मै २, १२, ३; ३, १६,३†; काठ १८, १५; १९, १८†; ४६, १†[a]; क २९, ४; †कौ १, ३२०; २, ११९६; जै १,३३,८†; शौ ४, १४, ६; ७,४०,१†; १३, २, ३६; ३७; १८, ३, ६६†; पै ६, ७, २; १५,११,२†; १८, २४, ३; ४; २७,२[b]; -र्णस्य शौ ४,२०,३; पै २,८१,४;५;८,६,३;१९,३०, १५; -र्णा ऋ १, १६४, २०; ४,४३,३, १०, ११४, ३, शौ ९,१४,२०†; पै १६.६७,१०†; २०, ५६,५; -र्णाः ऋ १, ७९, २;१०५,११; १६४, २१; २२; ४७, ९,८६,१; १०,७३,११[c]; ९४,५; †तै ३, १, ११,४,५; मै ४, १२,५[१]†; काठ ९, १९†, †११, ९; १३[२]; ३५, १४; क ४८, १३; कौ १, ३१९†; २, १२१४; जै १,३३,७†; शौ २, ३०, ३; ५,२८, ८; †६, २२, १; ४९, ३, ८, ७, २४; ९, १७; ९, †१८, २१; २२; १५, २२; ११, २, २४; १२, १, ५१; १३, ३, ९†; १८, ४,४; पै २, १७,५; ५९, ६; ८१, ३; ४, २७, १; १६, १४, ३; १९, ७;†६७, ११; १२; ६९, १३†; १०३, १०; १७, ५, ९; १८, २६, २; †१९, २२, १०; ३१, १६; २०, ५२,८†; -र्णान् मा २४, २५; का २६,५, ५; मै ३, १४,६; -र्णेन काठ ३५, १५; -र्णैः शौ ११, १२,२६[d].

सुपर्णी[e]- -¶र्णी तै ६,१,६, १[२]; मै ३.७,३; काठ २३.१०[२]; क ३७, १[२]; -¶र्णीम् तै ६, १, ६,१; मै ३,७, ३; काठ २३. १०[२]; क ३७, १[२]; -र्ण्यः ऋ ९, ८६, ३७; १०, ८८, १९[f]; कौ २, ३०७; जै ३, २५, ३; -र्ण्यौ खि १, ३, ७?[g].

१सौपर्ण[h]- -र्णम् शौ १६,२,५[i]; -¶र्णानि[j] मै ३,७, ३¶; काठ २३,१०; क ३७,१.

सौपर्णेय[k]- -याः तै ६, १,६,१[j].

२सौपर्ण- -र्णौ खि १, ३,११.

सुपर्ण-चित्- -चित् मा २७, ४५; का २९,६,१.

†सुपर्ण-यातु[l]- -तुम् ऋ ७, १०४, २२; शौ ८, ४, २२; पै १६, ११,२.

सुपर्ण-सद्- -सत्,द् तै ४ ४, ७, १; मै २,१३,१८; काठ ३९,९.

सुपर्ण सुवन[m]- -ने[n] शौ ५,४,२.

सु-पलाश[o]- -शम् ऋ १०, ४३, ४; शौ २०,१७,४†; -शे ऋ १०, १३५,१.

सु-पवि[o]- -विः खि १, १२, ५; शौ ४,१२,६; पै ४,१५,७.

सु-पाणि[o]- -णिः ऋ ३, ३३,६, ५४, १२;७,३४,२०; मा ११, ६३[p]; का १२, ६,४[p]; तै ३, १, ११, ४‡[q]; ३,११,५†; ४,१,६, ३[p]; मै २,७,६[p]; ३, १, ८[p]; ४, ९, १[p]; १२, ६‡[q]; १३,१०†; काठ १६, ६[p]; -णिम् ऋ ६,४९,९; ७, ४५, ४; -णी ऋ १, ७१, [९; ३, ५६,७], खि १,११,७; -०णी ऋ १, १०९, ४.

सु-पार,रा[o]- -†रः ऋ १, ४, [१०;

[a]) Sch. स° इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. ऋ ६, ७५, ११)।

[b]) सपा. शौ १५,१,२ सुवर्णम् इति पाभे ।

[c]) विप. [वि- = शकुनि- (तु. वें. GW. प्रमृ.; वैतु. या [४,३] प्रमृ. नाप. इति ?)]।

[d]) वैतु. LR. W. B [टि.] °र्णाः इति शोधुकाः ? ।

[e]) व्यप. (तै. मै. काठ. क.), अन्यत्र विप., नाप. ।

[f]) नाप. [रात्रि- (तु. या [७, ३१] प्रमृ ; वैतु. GW. प्रमृ. अन्यथावदाः ?)]। बस. उप. <√पृ [= √वृ] • '*आवरणे' इति न्याम् ।

[g]) *सु-पर्ण->(स्त्री.) °र्णा- > -र्ण्यौ इति शोधः, उप. <√पर्ण् 'स्तुतौ' इति।

[h]) नाप. (छन्दस्-) । अञ् प्र. (पावा ४, १, ८५) ।

[i]) विप. (चक्षुस्-) । तस्येदमीयः प्र. ।

[j]) सपा. सौपर्णानि <> सौपर्णेयाः इति पाभे. ।

[k]) = १सौपर्ण- । ढक् > एयः प्र. (पा ४,१,१२०)।

[l]) इन्-यातु- इत्यनेन सन्यायम् ।

[m]) विप. (गिरि-) । उस. उप. √सू (वधा.) + अधिकरणे क्युन् प्र. (पाउ २,८०) ।

[n]) सपा. पै १९,८,१४ सुवर्णसवने इति पाभे. ।

[o]) विप. । बस. ।

[p]) = सपा. माश ६,५,४,११ तैआ ४, ३,२ बौश्रौ ९, ४:९ प्रमृ. । शांश्रौ ८, १८,१ हिरण्यपाणिः इति पाभे. ।

[q]) = सपा. आमिगृ २, १, ५ : १९ प्रमृ. । ऋ २, ३२,७ सुबाहुः इति पाभे. ।

८,३२,१३]; ६,४७,७,८, १३, २; कौ २, ९७; जै ३, ९, ११; शौ २०,६८,१०; -रम् ऋ ३, ५०,३; -रा ऋ १,१५२,७.७, १८, ५; तै १, २, ३, १[a], ६, १,४, ४[a]; मै ४, १४, १२†; -राः ऋ ३,३३,९; ८,९६, १; -रासः ऋ ३,३९,८.

सुपार्-क्षत्र[b]- -त्रः ऋ ७,८७,६.

सु-पा(र्व>)र्वा[b]- -र्वा पै १४,३,१.

सु-पावृ[c]- -वः[d] तै ७,५,२०,१.

सु-पा(श>)शा[e]- -शया शौ ३,११, ८; पै १,६१,१.

सु-पित्र्य[f]- -०त्र्य ऋ १०,११५,६.

सु-पिप्पल,ला[b]- -लः मा २१, ५६; २८,२०; का २३, ६, ९; ३०, २, ९; मै ३,११,५; -लाः ऋ ७,१०१,५; मा ११, ३८; ४८; १२, ६९; का १२,४, १; १२; १३,५,८; तै ४,१,२,४; ४, ४; ५, १,५, १०; ७, ५, २०, १; मै १,२,२;१४; २,७, ४; ५;१२; ३,१,५[r];६; ६, ८; ९, ३; काठ ३,३; १६, ४[r]; १९, ५[r]; २०, १५†; २६,५; ४५, १७; क २, १०,३०,३[r];४१,३; शौ ३,१७, ५; पै २, २२, ३; १२, ६, ५, -लाभ्यः मा ६,२; का ६,१,२; तै १,२,२,३; ३, ६, १; ६, १, ३,७;३,४,२.

सु-पिश्[g]- -पिशः ऋ १, ६४,८.

सु-पीवस्[b]- -वसः ऋ १०, ९४, ११.

सु-पु[h]- -पुना शौ १२,२,११; पै १७, ३१,१.

सु-पुत्र,त्रा[b]- -त्रः खि ४, १३,१[i,j]; -त्रा ऋ ३, ४, [११; ७, २, ११;]; १०, ८५, २५; काठ १,१०; शौ १४, १, १८†, पै १८, २, ८†; -त्राम् ऋ १०, ८५,४५;-०त्रे ऋ १०, ८६,१३; शौ २०, १२६, १३†; -त्रेण पै १९,५५,१०; -त्रौ शौ १४, २,४३; पै १८, ११, ३.

सु-पुष्टि[k]- -ष्टिम् शौ १९, ७, ४; -ष्ट्या पै २,१३,४[l].

सु-पू[m]- -पूः काठ १,१०[n]; -प्वा[o] मा १,३; का १, २, ३.

†सु-पूत[p]- -तम् ऋ ४, ५७, २; ५, १२,१; ७,४, १; १०,३०,३, तै १,१,१४,३; मै ४, १४,३; काठ ४, १५; ७, १६; ३०, ४; क ४६,५.

सुपूत-पू[m]- -पूः काठ ३४. १६.

सु-पूर्ण,र्णा[p]- -†र्णम् ऋ ८,२,१; कौ १, १२४; २, ८४; जै १, १३, १०; ३,८, १०; -र्णस्य ऋ ६, ४८,१८; -र्णा[q] मा ३, ४९; का ३,६,१; तै १,८, ४, १; मै १, १०, २; काठ ९, ५; क ८, ८; शौ ३, १०,७; पै १, १०६, ५; -†र्णाः ऋ ८, २, ८; जै ४, १६,९.

सु-पृक्ष्[b]- -पृक्षः ऋ ७,३७,७.

सु-पेशस्[q]- -†शसः ऋ २, ३२, ५; ३५,१; ५,५७,४; ८,६८, १६; ९,५,८; ८१,१; खि ५, ६, ६; तै ३,३,११,५; मै ४,१२,४;६; काठ १२,१५; १३,१६; शौ ७, ५०,२; पै २०, १०,९; -शसम् ऋ १, ४८,१३[r]; ४९, २; ६३, ९; २, ३४, १३; ५, ३०, १३; ७,३२,१३; ९, ७९, ५; खि ५, ६,७; मै ३, ११,२[s]; शौ २०, ५९, ४†; -शसा ऋ १, १३, [७; १४२, ७], ४७,२; १८८, ६; ६,७०,१; १०,३६, १; खि ५,७,१,७; मा २०, ६१; ७४; २१,१७; ३५; २८, २९[t]; ३४, ४५†; का २२,६,७;७,८; २३, २,६; ४,७; ३०,३,६[t]; ३३,२,

a) पामे. पृ ३४०० ध द्र । b) विप.। बस.। c) त्रिप. (पवमान-) । बस. उप. भाप. <√पू.। d) सपा. काठ ४५,१७ सूपवाः इति पाभे. । e) नाप. (रज्जु-)।बस.। f) विप. (अग्नि-)।प्रास. निरुदकादिस्वरः । उप. त्रिप.<पितृ- (पा ४,३,७९) । g) त्रिप.। बस. उप. =रूप-, यद्वा गस. उप. कर्तरि कृत् [तु. सा.]। h) नाप. (पवित्र-)। उस. उप. √पू+ डुः प्र.। i) सु° इति स्वरः ? यनि. शोधः । j) =सपा. सुपुत्रः (आपमं १,१२,७ प्रमृ. च) <> सुपूर्णा (माश २,५, ३,१७ आश्रौ २,१८,१३ प्रमृ. च) इति पाभे.। k) प्रास. निरुदकादिस्वरः।

l) सपा. शौ ३,१४, १ सुभूत्या इति, तैआ ६, १२,१ वर्चसा इति च पाभे. m) त्रिप.। उस.। n) सपा. का १,१०,३ प्रमृ. काश २,२,४,१६ तैब्रा ३,३,४,३ सुभूः इति, मा १,३० क १, १० माश १,३,१,१९ शांश्रौ ४, ८,१ सुहूः इति च पाभे.। o) =सपा. कौसू २, ३४ याशि १, ७८ । आपश्रौ १, १३,६ प्रमृ. सुपुवा इति पाभे.। p) त्रिप.। गस.। q) विप.। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११९)। r) पाभे. पृ १८१२ g द्र.। s) सपा. मा २१,३८ प्रमृ. तैब्रा २,६,१७,६ सुरेतसम् इति पाभे.। t) सपा. तैब्रा २,६,१७,४ सुपेशसे इति पाभे.।

८†; मै ३,११,२[२]; ३;४; ११; †४,११,४; १३, २; काठ १३, १५†, १५, १३; ३८, ८-१०; कौ १,३७८†; जै १, ३९, ९†; –षाः ऋ १०,२७, १२; ११४, ३[a].

सु-घोष[b]– -षः खि ५,७,१,१०[c]; मा ३, ३७; ७,२९; का ३, ४, १; ९,१,५;६, ६; तै ३, २, ३, २; मै ४, १३, २; काठ १५, १३; –षाः मा ८,५३[c].

सुप्त,प्ता–, सुप्त्वा √स्वप् द.

†१सु-प्रकेत[d]– -तम् ऋ ४,५०, २[e]; १०, ३६,५; शौ २०,८८, २[e]; –तेभिः ऋ १, १७१, ६; –तैः ऋ १०,३,३; कौ २, ८९८; जै ४,१३,११.

†२सु-प्रकेत[f]– -तः ऋ २, १०८, २; कौ २,४३; जै ३,५९,२.

?सुप्रचतिश्चयः[g] खि ५,१३,४.

सु-प्रचेतस्[h]– -तसः ऋ १,१५९,४.

१सु-प्र(जा>)ज,जा[d]– -जाः ऋ ४, ५०,६; तै १,८,२२,२†, ६,४, १०,५[2]; मै १, ३,१२[1];४,११, २†; काठ ४,४[1];१७,१८†;२७, ८; क ३,३[1]; शौ २०,८८, ६†; –जाम् ऋ ४, ५३, ७; –जासः पै १,८६,३.

सु-प्रजस्[i]– -जसः तै १, १, १०, १; ६,२,१; ३,२,४, ५; ५, ६, १; मै १, ४, १; काठ ४, १४; शौ ३,१०,५[k], १८, ४, ६३; पै १, १०३,२; ७,६, ४; २०,४०,७; –जसम् शौ १४,१, ४९; पै २, ७४,१‡[1]; १८,५,५; –जसा पै १९,५५,९; –जसाम् पै २,१९, ५, –जसो[m] पै ७,६,३?; –जाः ऋ ९,११४, १; मा ३,३७; ७, १८[l];२९; ८,५३; का ३, ४,१; ७,७,३[1]; ९,१,५; ६, ६; तै ३, २,३,२; शौ ४,११,३?[n];१४,२, २२; २३; ७४; पै ३,२५,५?[n]; १८,९,३;४; १४,४.

सुप्रजस्-त्व– -त्वाय काठ १, ६[o]; ५,४[o]; ३१,५; पै ५,१२,५.

सुप्रजास्-त्व[p]– -त्वम् ऋ १०, ६२, ३; तै २,६,९,७;३,२, ८, ५[q]; मै ४, १३, ३[q]; १३, ९†; काठ ५, २[q]; पै १९, १७, १२[q]; –त्वाय मा ३,६३; १३, १; का ३,९,६;१४,१,१; तै १,१,१०, ३; ६,१,३; ३,३; ३,३, ५, १; ५,७,९,१; मै १, १, ११, काठ १,१०; ३५,१८.

सौप्रजास्त्व[r]– -त्वम्[q] शौ २, २९,३.

२सु-प्रजा[s]– -जायै पै ८,१५,१०.

सुप्रजा-व(त्>)ती– -तीम् ऋ १, ११९,२.

सुप्रजा-वनि– -निः मा ५, १३; का ५,४,३; तै १,२,१२,२; ६,२, ८,१; मै १,२,८; ३,८,५; काठ २,९; २५,६; क २,३; ३९,४; –निम् तै १,३,१,२; ६,२.

¶सु-प्रज्ञान– -नः काठ २९,७; –नाः मै ४,७,२.

सु-प्र-णीत– -तः पै १९, २४, ९; –ताः[t] शौ १९,४,४.

सु-प्रणीति[u]– -† ०तयः ऋ ८,

---

a) पाभे. पृ ३४०७ a द. । b) तु. पृ ३४०९ q ।

c) सपा. °षः (माश ४,५,६,४ तैब्रा ३,६, २,२ प्रमृ. च) <> °षाः (माश ४,६,९,२४ च) इति पाभे. ।

d) विप. । बस. ।

e) भाप. सन् क्रिवि. । धा. खेदने वा क्ष्वेडने [प्रशब्दे] वा वृत्तिरिति मतम् (तु. पृ १७२८ c; वेंतु. अन्ये विप. इति ?) ।

f) = १सु-प्रकेत– । उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६,२, ११८ [तु. सु-प्रतीक-]) ।

g) सपा. शौ २०, १२८, ९ ?सुप्रतिदिश्ययः इति, RW. सुप्रददिश्च युः इति पाठः ।

h) विप. । बस आद्युदात्तः (पा ६,२,११७) ।

i) सपा. सुप्रजाः (तैश १,९,१,२ च) <> सुप्रजाः (माश ४,२,१,१७[d] च) इति पाभे. ।

j) विप. । बस. उप. कर्मणि दसुन् प्र. (वेंतु. पा [५, ४, १२२] प्रमृ. <प्रजा- इति ?) ।

k) = सपा. मंत्रा २,२,१३ माए २,८,४ । आपमं २, २०,३४ प्रमृ. सुप्रजाः इति पाभे. । l) सपा. ऋ ६, ११,४ °प्रयु° इति पाभे. । m) शोधः पृ २३४४ n द. ।

n) सुप्रदास्–>-दाः इति पै. [मूको.] अनु शोधः द. ।

o) सात. °जा° इति ? ।

p) = सुप्रजस्-त्व- । छान्दसो दीर्घः (तु. अनागास्-त्व-, अप्रजास्-त्व- प्रमृ) । q) सपा. सुप्र° (काशौ १०,५,३ च) <> सौप्र° इति पाभे. ।

r) आदिवृद्धिः द. (तु. सौतेजस्- प्रमृ.) ।

s) प्रास. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१८४) ।

t) सुप्रणीतः इति पै., RW. सुप्रणीतिः इति ? ।

u) विप. (अग्नि- प्रमृ.) । तु. पृ ३४११ p । °सु √प्रा [> कर्मणि] °सु-प्र, प्रा- > °प्रा- > °प्र- + नीति- > बस. इति मतम् ।

२७,१२; १०,१५, ११; १२६, ४; मा १९, ५९; का २१,४, ८; तै २,६,१२, २; मै ४,१०, ६; काठ २१,१४; शौ १८,३, ४४; पै ५,३९, ७; –तिः ऋ १, ७३, १;४,२,१३; पै २०,११,१०‡[a], –तिम् ऋ १०, ६३, १०; मा २१,५; ६†; का २३,१,५; ६†; तै १,५,११,५[२]†;मै ४,१०,१[२]†; काठ २,३†; ३०,४;५; क ४६, ७; शौ ७, ६, २; ७, १†; पै †२०,१,८;९; –ती ऋ ५,४२, [१८; ४३,१७;७६,५;७७,५][b]; पै १९, ४९, ४[c]; –०ते ऋ ३, १,१६; १५,४; काठ १३, १६; शौ ५,११, ५[d]; ७, २१, ४; पै २०,४, ५; –तौ मै २,९,१०.

†सु-प्रति-चक्ष[e]- -क्षम् ऋ ७,१, २; काठ ३२,१५; कौ २, ७२४; जै ३,५९,१७.

?सुप्रतिदिद्रयः[f] शौ २०,१२८,९.

सु-प्रतिष्ठान[g]- -नः मा ८,८; का ८, ५,१; तै १,४,२६,१; ६,५, ७, ३[२]; मै १, ३, २८; ४, ७, १; काठ ४,१०; २८, ७; क ३. ८; ४४, ७; –¶नम् काठ २८, ७; क ४४,७.

सु प्रतिष्ठित[h]- -तम् शौ १२,१, ६३; पै १७,६,८.

सु-प्रतीक,का[i]- -कः ऋ १, ९४, ७; खि ४,८,८;९,१; मा १२,३१; १७,५३; ७३; का १३, ३, २; १८,५,४; ६,९; तै ४,२, ३,१; ६,३, २; ५, ३; मै २, ७, १०; १०,६; ३,३,९; काठ १६,१०; १८,३; ४; २१, ९; ३५, १८[j]; क २५,१; २८, ४; ४८, १६[j]; शौ ५,२७,१[k]; पै १२, १, ७†; –कम् ऋ ३,२९,५,६,१५,१०, २८,६; ७,१०,३; ६१, १; खि १,४,६; ४,९,४; मा ११, २२; २८; का १२,२, ११; ३, १, तै २,५,१२,५†; ४,१,२,४; ३,१; ५,१,४,१; मै २,७,२[२]; ४,१४, ३†; काठ ७,१६†; १६, २; ३; शौ ४,२१, ६†; –कस्य ऋ १, १४३, ३; मा २७, ११[k]; का २९,२,१[k]; तै ४,१, ८, १[k]; मै २,१२, ६[k]; काठ १८, १७[k]; क २९,५[k]; पै ९, १, १[k]; –का ऋ १,९२, ६; ६, ७१, ५; पै १९, २८, १०[l]; –काः शौ १०, ५, २४; पै १६, १३०, २; –के ऋ १,१८५,६; ५,५, ६; –कौ कौ २,१२१९[m].

सु-प्रतीची[n]- -ची मा ४, १९; का ४, ६, ३; तै १, २, ४, २; मै १,२,४; ३, ७, ५[३]¶; काठ २, ५; २४, ३; क १, १७; ३७, ४; –¶चीम् काठ २४, ३; क ३७,४.

सु प्रतुर्[o]- -तुः ऋ ८,२२,२९.

सु-प्रतूर्ति[p]- -र्तिः तै १,६, ३, २; ७, १,४; मै ४, २, ५; –†र्तिम् ऋ १ ४०, [४; ३, ९, १]; कौ १, ६२; जै १,६, ८; –र्ती ऋ १, १८५, ७; मै ४, १४, ६; ७.

सु-प्रथस्- -था. पै ५,१४,६.

सु-प्रपाण,णा[q]- -†णम् ऋ ५,८३,८; १०,४०, १३; शौ १४, २, ६; पै १८,७,६; -णा खि ५. १३, ४; शौ २०,१२८,९; –णाः कौ ३,४,१२, जै २, १, ८; –णानि जै २,१,९; –णे ऋ ६,२८, ७; मै ४,१,१†; शौ ४,२१, ७†; ७,७९,१.

सु-प्रभूति- -तये पै १५, ४,१०.

?सु-प्रयक्षु[r]- -क्षुः काठ १८,१७[s].

सु-प्रयस्[t]- -ीयसः[u] मा २७,१५, का २९, २, ५; मै २,१२, ६[u]; क

---

[a]) सपा. ऋ ५,८१,२ विमे.।

[b]) =शोभनप्रणयनवत्ता (अवसा)।

[c]) सपा. शौ ३,१५, २ संचरन्ति इति पामे.। शिष्टं पृ २९६६ *l* द्र.। [d]) पामे. पृ ३१५९ *d* द्र.।

[e]) विप. (सुप्रतिदरय- [अग्नि-])। गस. उप. खल् प्र.।

[f]) पामे. पृ ३४१० *g* द्र.।

[g]) विप.। बस.। [h]) गस.।

[i]) विप.। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २,११८; वैतु. भा [तै २५,१२,५] उस इति ?)।

[j]) =सपा. आश्रौ १,१२,३७ प्रमृ.। शौ १३,१, १२ माश्रौ ३,१,२८ सुवीरः इति पामे.।

[k]) पामे. पृ ३३४५ *b* द्र.। [l]) पामे. पृ २९३८ *b* द्र.।

[m]) सपा. शौ १९,११,१ पै ७,४,१ विमे.।

[n]) विप.। प्रास.।

[o]) विप. (अग्नि-)। गस. उप. <प्र√तुर् 'प्रसहने'।

[p]) विप. (इडा- प्रमृ.)। बस. उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६, २, ११८)।

[q]) विप. (तीर्थ- प्रमृ.), नाप. (तटाकादि-)। बस.।

[r]) विप.। गस. उप. <प्र√यज् इति।

[s]) पामे. पृ २१९६ *e* द्र.।

[t]) विप.। बस. उप. =१प्रयस्-। [u]) °यसाः (पाः. °यामाः) इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मा. प्रमृ.)।

२९, ५; –†यसम् ऋ २,२,१; ४, १; ६, ११, ४[a]; मै ४,१४, १५; काठ ३९, १४; –यसा ऋ ४,४१, ३; –†याः[b] ऋ ७,२९, २; मा ३३,४४, का ३२,४,१.
सु-प्रया(ण>)णा[c]– -णाः काठ ४६, २[d].
सु-प्रयावन्– -वभिः ऋ ५,४४,१२.
†सु-प्रवाचन– -नम् ऋ १,१०५,१२; २, १३, ११; ४, ३६, ३; १०, ३५, १२; –नाः ऋ १, १०६, ३; पै ४, २८, ३†.
?सु-प्रशस्त– -स्तन् शौ ५.११,११[e].
†सु-प्राच्,ञ्च्[f]– -प्राङ् ऋ १,१६२, २, मा २५,२५, का २७,१२,२; तै ४,६,८,१, मै ३,१६,१; काठ ४६,४.
सुप्राची– -ची मा ४, १९; का ४, ६,३; तै १,२,४, २; मै १, २, ४;३,७,५[२]¶; काठ २,५; २४, ३; क १,१७, ३७,४; –¶चीम् काठ २४,३; क ३७,४.
सु-प्रातर्(:)[f] काठ ८, ७[g]; क ७, ४; शौ १९.८,३.
?सुप्राय(ण>)णा[h]– -णाः ऋ २ ३, ५[i]; ५, ५, ५; १०, ११०, ५[i]; खि ५,७,१,६; मा २८,५; २८; २९,५[d];३०†; का ३०,१,५; ३, ५; ३१,१,५[d]; ४,६†; तै ५,१, ११, २[d]; मै ३, १६, २[d]; ४, १३,२;३; काठ १५, १३; १६, २०†; शौ ५,१२,५†[i].
सुप्रायण-तम– -मम् ऋ ६, ८३,३.
सु-प्रावर्ग[j]– -र्गम् ऋ ८, २२, १८.
†?सुप्रावी[k]– -वीः ऋ १, ८३, १; २, २६, १; ४, २५, ५; ७, ६६, ५[l]; कौ २,७०२; जै ३, ४६,८; शौ २०, २५, १; –व्यः ऋ ४, २५,६[m]; –व्यम् ऋ १,६०,१, –व्यै ऋ १०,१२५,२[n].
सु-प्राव्य[o]– -व्यः ऋ २,१३,९; –व्यां शौ ४, ३०, ६‡[n]; –व्ये ऋ १, ३४,४[p].
सु-प्रि(य>)या[q]– -या शौ ७,३९,२.
सु-प्रीत,ता– -त पै ९,१२, २[r]; -तः ऋ ५, २१, २; ६, १५, २;७, ४२,४; ८, २३, १३; काठ ४, १३; क ३, ११; कौ १, ११४†; जै १, १२, ८†; –तम् मा ८, २६; का ९, ४, ४; तै १, ४, ४५,३; काठ ४,१३; क ३,११; –ताः मा ७, १५[r]; –ते खि ५, ७,३,३; मा २८, १४, का ३०, २,३; मै ४, १३, ८; काठ १९, १३.
सु-प्रैतु[s]– -तुः ऋ १,१९०,६.
सु-प्सरस्[t,u]– > सुप्सरस्-तम– -मम् ऋ ८,२६,२४.
१सु-फ(ल>)ला[t]– -ला ऋ ४, ५७,६[v].
२सु-फ(ल>)ला[w]– -ला शौ ३, १७,८‡[v].
¶सु-फलीकृत– -तान् मै ४,१,५; काठ ३१,४; क ४७,४.
१सु-फाल[x]– -लाः मै २,७,१२‡[y].
२सु-फाल[t]– -लाः शौ ३,१७,५[y].

a) पाभे. पृ ३४१० l द्र.।
b) विप. (सुविस्तृत- [वर्हिस्-])। सु-प्रजस्–> वात्रि. यनि. इति मतम्। या [५,२५] वें. PW. प्रमृ. उप. भाप. <प्र√या इति, सा. प्रमृ. = अन्न- इति।
c) विप. (सुप्रगमना- [द्वृ इ-])। वस. उप. भाप.।
d) सपा. सुप्रयाणाः <> सुप्रायणा. इति पाभे.।
e) पाभे. पृ २२११ m द्र.। f) प्रास.।
g) सु प्रात. इति पाठः? यनि. शोधः।
h) = सु प्रयाणा– (तु. या [४,१८] प्रमृ.)। उप. भाप. <प्र√इ। ऋ. पपा. सुप्र-अ° इति, मा. तै. शौ. पपा. सु-प्रा° इति। i) छन्दतः सुप्रयाणाः इति W. ORN.।
j) वि. (धन-)। वस. उप. <प्र√वृज्।
k) वि. (सुरक्षणकार- [मर्त्य-, इन्द्र- प्रमृ.])। गस. उप. प्र√अव्+कर्तरि कर्मणि च ईः प्र. उसं. [पाउ ३,१५८]। ऋ. शौ. पपा. सुप्र- अ° इति, कौ. पपा. वें. GW. प्रमृ. सु-प्रा° इति।
l) विप (°सुप्रजावत्- [रेक्ष्य-])। नैप्र. <सुप्रज्ञा-प्रमृ- इति मतम् (वेंतु. वें. GW. प्रमृ. = शोभन-रक्षणाः इति?)। m) वेंतु. वें. <सुप्राव्य- इति।
n) सपा. °व्यै <> °व्यां इति पाभे.।
o) विप.। गस. उप. सुप्र√अव् + ण्यत् प्र.। पपा. सुप्र- अ° इति?। p) वेतु. स्क. <सुप्रावी- इति!।
q) शोधः पृ २३५५ m द्र.। BKA. °तः इति शोधुकः?। r) सपा. का ७,६,४ सुभृतम् इति पाभे.।
s) विप. (सुप्रगन्तव्य- [कन्या-])। गस. उप. प्र√इ + तुन् प्र. (तु. वें. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. पा <सुप्रै- इति?) (पा ६,२,१११)।
t) विप.। बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११९)।
u) = रूप- इति वें. सा., = रूप- इति PW. प्रमृ.।
v) सपा. सुफला (तैआ ६,६,२ च) <> सुफाला इति पाभे.। w) विप.। बस.।
x) नाप.। प्रास. उप. आद्युदात्तः उसं. (पा ६,२,११९)।
y) पाभे. पृ २३५८ l द्र.।

३सु-फाल- -फ़ुला:[a] काठ १६, १२; क २५,३.
सु-फे(न>)ना[b]- -॰नाः तै २,४,७, २; मै २,४,७; काठ ११,९.
†सु-ब(ब्र>)ह्मा[c]- -ह्माम् ऋ १०, ८५,२५; शौ १४,१,१८; पै १८, २, ८.
†२सु-बन्धु(वप्रा.)[d,e]- -न्धवः ऋ १, १२६,५[f]; -न्धवे ऋ १०, ५९, ८[g]; -न्धुः ऋ ३,१,३; ६,५८, ४; १०,६१,२६; मै ४,१४,१६; -†न्धुम् ऋ १, १६२, ७; मा २५,३०; का २७,१२,७; तै ४, ६, ८, ३; मै ३. १६, १; काठ ४६, ४; -ऽन्धो ऋ १०, ६०, ७; -न्धोः ऋ १०,६०,१०.
२सु-बन्धु[b]- -न्धुम् शौ १४,१,१७[h].
सु-बर्हिस्[b]- -र्हिः मा २१, १५; का २३,२,४; मै ३, ११,११; काठ ३८,१०; -ऽर्हिषः ऋ ८, २०, २५; -र्हिषम् ऋ १, ७४, ५; मा २८,२७[i], का ३०,३,४[i].
सु-बाहु[b]- -हुः ऋ २,३२,७; ८,१७, ८; खि ५,५,४; मा ११, ६३; का १२,६,४; तै ४. १, ६, ३; मै २,७,६; ४,९,१; काठ १३, १६†; १६,६; †शौ ७, ४८,२; २०,५,२; पै २०, १०, ११†; -ऽहो ऋ १०,८६,८; शौ २०, १२६,८†.
सु-बुध्[j]- -बुधा शौ १४, २, ३१[k]; ७५[l].
१सु-ब्रह्मन्[m]- -ह्मा खि ५,१३,२; शौ २०,१२८,७.
२†सु-ब्रह्मन्[b,e]- -ह्मा ऋ ७,१६,२; मा १५.३४, का १६, ५, १६; तै ४, ४, ४, ४, कौ २, १००; जै ३,१०,२; -ह्माणम् ऋ १०, ४७,३; मै ४,१४,८.
सुब्रह्मण्य[n]- -ण्यम् ऋ १०, ६२, ४.
सु-ब्राह्मण[m]- -णाः[o] शौ ११, १,२६; पै १६,९२,२.
¶√सुभ्,म्भ्[p], असुभ्नन् तै २, ४, १,१[q].
सुम्भन्ति काठ १०,७; असुम्भन् काठ १०,७[q].
सुब्ध- -ब्धान् तै २, ४,१,१; काठ १०,७.
सु-भग,गा[b,e]- -†॰ग ऋ ३,१६,६; ५, ८,३; ६,१३,१; ८,१९,९; १८; १९; मा १५,३८; का §२, ५, ७; ८; १६,५,२०; तै ३,३,११, २; मै ४,१२,५; काठ ३९,१५; कौ १,१११[r]; २, १०९; जै १, १२,५[r]; ३, ५६, १६; -गः ऋ १,८६,७; १८१,४; २,२५, ५; २६,२; २७,१५; ४, ४, ७; ५,३७,४; ७, ६३, १; ८, १९, १४; २०, १५; तै १, २, १४, ३†; मै ४, ११, ५†; काठ ६, ११†; पै २, ३४, ५[s]; ११, ५, १४; १९,२४,८[s]; ३७,९; -गम् ऋ ३,१,४; ९, [१; ८, १९,४; (४४, १३)]; क ८,१०[u]; †कौ १,६२; २, ७६४; जै १,६,८†; पै २, ३४, ५[s]; १०, ६, ७; २०, ३३, १[v]; -गस्य ऋ ३, १८, ५; ४, १, ६; ८, ४,१९; -गा ऋ १, ४८, ७; ८९, ३; ९२,१३; २,३२,४; ३,१,१३[w]; ६१, ४; ४, ५७, ६[x]; ५,५६, ९; ७,७७,३; ९५,४; ८, २१, १७; १०,७५,८; ८५,२५; खि ३, १७[t], ३; मा २५,१६†; का

a) पाभे. पृ २२५८ *l* द्र.।
b) विप.। बस.। c) गस. प्रवृद्धादिस्वरः।
d) विप., नाप.। e) उप. आद्युदात्तः (पा ६, २, ११९)। f) पूप. =*वसुभूत्- इति मतम् (वैतु. [पक्षे] सा. सं३ इति ?)।
g) व्यप. इति सा. GRV. प्रमृ., [पक्षे] GW. नाप. द्रतीव। h) पाभे. पृ ३३९८ *g* द्र.।
i) सपा. तैब्रा २, ६,१७,३ सुबर्हिःषदम् इति पाभे.।
j) गस. उप. भाप.<√बुध् (तु. WI.; वैतु. PW. प्रमृ. °बु[ध>] धा- [विप.] इति ?)।
k) सपा. पै १८,१०,१ सुसा इति पाभे.।
l) सपा. पै १८,१४,५ सुवक्षाः इति पाभे.। m) प्रास.।
n) भावे यः प्र. उसं. (पावा ५,१,१२६)।
o) सपा. शौ ११,१,३२ अब्राह्मणाः इति पाभे.।
p) =√शुभ्, म्भ् 'हिंसायाम्, धर्षणे'।
q) सपा. असुभ्नन् <> असुम्भन् इति पाभे.।
r) °गा इति क्वाचित्कः पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ ८, १९,१९)।
s) °गा इति पाठः? यनि. शोधः।
t) सपा. शौ १९,४,३ सुहुवः इति पाभे.।
u) पाभे. पृ ३३९७ *h* द्र.।
v) सपा. शौ ७,८४,१ सुभगे इति पाभे.।
w) नाप. (अरणी-, वा समिध्- वा)। (√शुभ् 'दीप्तौ' >भावे) शुभ्-+(√कृ 'करणे'>भावे) *क्रा-> बस. *शुभ्-क्रा-> यनि. इति मतम्।
x) सपा. शौ ३,१७,८ सुमनाः इति पाभे.।

२७,११,२†; तै ३,३,११, ५†; ५,१,११‡[a]; †मै ४,१२,६; १४, ७; काठ १३,१६†; ३६, १५[f]; शौ २,३६,३[b]; ५, ७, १०; ६, ३,२[c]; ३८,१-४; ७, ५०, १†; १०,९,११;१४,१, १८†; पै २, १८, १-५; २१, १[d]; ३०, २†; ७९,१;५,१०,५;१२,६,६; १६, १३७,१; १८,२,८†; २०, १०, ८†; ३५,१; -गाः ऋ ५, ४२, ८; मा २९,५; का ३१, १, ५; तै ५,१,११,२; मै ३, १६, २; काठ ४६,२; शौ ७, ६२, ६; पै ३,२६,३; -गान् ऋ १,४, ६[e]; शौ २०,६८,६†; पै १०,६, १; -गाम् ऋ ३,३३,२;६,६४, ३; १०,८५,४५; ८६,११[f]; १४०, ५; मा १२,११०†; का १३,७, ९†; तै ३,३,११,५[g]; मै २, ७, १४†; काठ १६,१४†; क २५, ५†; कौ २, ११७०†; शौ २, ३६,३;६,५९,३; १४, १, ४९; १९,४,२[h]; २०, १२६, ११†[f]; पै २,२१,२; ७,१२,७‡[i]; १८, ५,५; १९, १४, १२; २४,७[h]; -गाय ऋ ७, ३०,३; -गायाः पै ७,६,३; -गासः ऋ २, २८, २; मै ४, १२, ६[j]; -०गासः ऋ ५,६०,६;-गे ऋ १,३६,६; १८५,७; २,३१,५; मै ४,१४, ७†; जै ४,१९, ४†; शौ ३, ७, ४[k]; -०गे ऋ १०, १४५, २[l]; खि ४, ७, ७; तै ७,४, १९, १[l]; मै ४,१२,६; काठ ४४,८[l]; शौ ३,१८, २†; ५,५,६; ७[m]; ६,३०,३; १९,४९, ३[n]; -०गे ऋ १,९२,८; ११३, [७(१२३, १३)]; २,३२,५[a]; ४,५७,६,७, ७६,६; ९५,६;८,२४,२८; १०, १०,१०;१२;७०,६; १०८, ५; ९; खि ४, ७[r], ७[o]; तै ३, ३, ११,५†[a]; ५,१,१; †मै ४,१२, ६[a]; १४,७; काठ १३, १६†[a]; शौ ३,१७,८†; ४, २६,२; ७, २१, ४; ५०, २†[a]; ८४, १[p]; १८,१, ११†; १३; १९, ४९, ५;५०,६; पै १,९८,१; २,२१, २[b]; ३,२०,५; ४,२२,६; ३६, २; ६,४,७; ८,१०,७; १२, २; १४,३,२९; ४,३;५; १६; १९, २४,५;३४,१; २०,१०,९.

सौभग[q]- -गम् ऋ १, ३६, १७;४८,९; ४,५४, ६; ५,५३, १३;८२,४; ८, ११, १०; १०, ३६, १३; मै ४, १४, ११; कौ १,१४१†; जै १, १५, ७†; शौ २, ३६, १[q]; ६, ११०, १†; -†गस्य ऋ ३,१६,१; ४, ५५, ८; ७,२१, ८; काठ ७,१६; कौ १,६०; जै १, ६, ६; -†गा ऋ १,३८,३; ३,१५,४; ७, ३-४, [१०(६०,६)]; ८,१, ३२; ७८, [८; ९,४,२; ५५, १]; ९, ६२, १;६७,५; कौ २,१८०; ३३५; ३९८; जै ३,१७, १; २७, १; ३१, १८; -†गानि ऋ १,९२, १५; ५, ४२, [१८; ४३, १७; ७६-७७,५]; ६,५, २; १३, १; तै १,३, १४, ३; काठ ७, १६; कौ २, १०८३; -गाय ऋ १, १६४, २७; ३,८, २; ११; ५, २८,३; ६०,५; ७,७५, २; ८, ५९, ५; ९, ९५, ५; १७, ५; १०,११६,२; खि १,६, ५; ४, ६,९; मा ५,४३;११,२१; १४, २; २७,२; ८[r]; ३३, १२†; का २,५,८; ५,१०,५; १२,२,१०; १५,१,२; २९, १,२; ८[r]; ३२, १,१२†; तै १,३,५,१,४,१,२, ४; ७, १; ३[r]; मै १, २, १४†; २,७,२;८,१;१२,५[२r];†४,११, १; १३, १; काठ २, १५†; ३, २†; १५, १२†; १६, २; १७, १; १८, १६[२r]; २६,३†;

a) सपा. सुभगा (आमिगृ २, १, ५ः १६ च) <> सुभगे (मंत्रा १, ५, ४ आपमं २, ११, ११ प्रमृ. च) इति पाभे.। b) सपा. सुभगा <> सुभगे इति पाभे.।

c) सपा. पै १९,१,१५ सुहवा इति पाभे.।

d) पाभे. पृ २३४४ *e* द्र.।

e) °गाः इति LR.? । f) पाभे. पृ ३४०७ *e* द्र.।

g) पाभे. पृ ३३९४ *f* द्र.।

h) सपा. तैब्रा २,५,३,२ मनसः इति, मंत्रा २, ६, ९ गोगृ ४,८,१० प्रमृ. मनसा इति च पाभे.।

i) सपा. सुभगाम् <> सुभगे इति पाभे.।

j) पाभे. पृ २४२३ *h* द्र.।

k) सपा. शौ २,८,१ भगवती इति पाभे.।

l) = सपा. तैब्रा ३,९,६,३ आपश्रौ २०,१८,३ प्रमृ.। मा २३,१८ प्रमृ. सुभद्रिकाम् इति पाभे.।

m) पाभे. पृ २६०३ *j* द्र.।

n) विर. [°संरक्षिणी- (रात्रि- [प्र. मरय. पृ ३४०० *d*])]। o) स्वराभावः! (तु. खि ४,७,७ शौ ५,५,६)।

p) पाभे. पृ ३४१३ *v* द्र.।

q) भावे अञ् प्र. (पा ५,१,१२९)।

r) पाभे. पृ २६२८ *d* द्र.।

३१,१४; क २,९†; २५, १०; २९,४[a]; ४१,१†; शौ १,१८, ३; २,६,२; ३, १२, ३; ४,८, ७[b]; ५,२८, १४; ७,१७, १[a]; ३६,१; ७७, ८†;१०†; ९,१५, ५; १४,२, ३०; १७, १, ९; पै ३,२०,२; ३३, २; ४, २, ४[b]; १६,६८,५†; १८,९, १०; ३१, ४; २०,८, ७†; ९; ११, १†; १७, ९; १८, १; १९, २; ९; –†गैभिः ऋ १, ११२, २५; मा ३४, ३०; का ३३,१,२४.

†सौभग-त्व– -त्वम् ऋ १, ३४,५; –त्वस्य ऋ १, ९४, १६; पै १२, १, १६; –त्वाय[c] ऋ १०, ८५, ३६; शौ १४, १, ५०; पै १८,५,६.

सौभाग्य– -ग्यम् ऋ १०, ८५, ३३; मा २०, ९; का २१, ७, ८; तै १,१,१०,१; मै ३, ११, ८; काठ १, १०; ३८, ४; शौ १४,१,४२[d]; २,२८†; पै १८, ९,८†; –¶ग्याय काठ २६, ३; क ४१,१; –ग्येन पै १०, ६, १२.

सुभगं-कुर(ण>)णी[e]– -णी शौ ६,१३९,१[f]; पै ७,१२, ५.

सुभग-त्व– -त्वम् ऋ २,२१, ६.

सु-भद्र,द्रा[g]– -द्रम् ऋ ८, १, ३४; पै १९,४१,१२; –द्रा पै २०, २१,३[h]; –†द्राम् ऋ १०, १०, १४; शौ १८, १, १६; पै २०, ११, ९.

सुभ(द्रक>)द्रिका[i]– -काम्[j] मा २३,१८; का २५,५, १; मै ३, १२,२०.

सु-भर,रा[k]– -†रः[l] ऋ २, ३, ९; तै ३,१,११, २; मै ४, १४, ८; –रम् ऋ २,३,४;१०,३५, १२; –राः[m] ऋ १,११२,२;९, ८६, ४१; –राम् ऋ१,११२,२०[m,n].

सु-भव[o]– -०व मा[p] ७,३; ६; मै १[p], ३,४;५; ४,५,५[p]; ६,६[q].

सु-भवस्[r]– -०वः[p] तै १, ४, २-३,१; ६,४,५,५.

सु-भसद्– > †सुभसत्-तरा[s] -रा ऋ १०, ८६, ६; शौ २०, १२६,६.

सु-भाग,गा[s]– -गम् पै २०,५१,३-९[t]; –गा पै ६, १०, १; –०गाः[u] तै ३,३,९, १; शौ ९, ४, २४; पै १६, २६, ३; –गान् ऋ १०, ७८,८.

सु-भागस्[v]– -गाः[w] ऋ १,१६७,७.

सु-भास्[x]– -भासम् ऋ ८, २३, २०.

?सुभिदद्युताद्‌चातय पै १, ८६, ४.

सु-भिषज्– >सुभिषक्-तम, मा– -मः शौ २,९,५; पै २, १०, २; –माः शौ ६,२४,२[z].

सु-भु[y]– -†भु ऋ २, ३५,७; काठ ३५, ३; क ४८,४.

---

[a]) पाभे. पृ २६२८ *d* द्र.। [b]) पाभे. पृ१६९६ *h* द्र.।

[c]) =सपा. मंत्रा १,२,१६ आपगृ १,७,३ प्रमृ.। आपमं १,३,३ प्रमृ. सुप्रजास्त्वाय इति पाभे.।

[d]) पाभे. पृ २२७१ *i* द्र.।

[e]) विप. (ओषधि- [न्यस्तिका-])। [f]) सपा. मंत्रा २, ४,८ सुभागं करणम् इति पाभे.। [g]) विप.। प्रास.।

[h]) सपा. शौ ७,१३,२ नरिष्टा इति पाभे.।

[i]) व्यप. (?राज्ञी-)। स्वार्थे कप् (वैतु. उ. म. कुत्सार्थे इति?)। [j]) पाभे. पृ ३४१४ *l* द्र.।

[k]) विप. (सुसंपन्न-, सुदृढ- [वीर-, छर्दिस्- प्रमृ.])। बस. उप. भाप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११९; वैतु. भा [पक्षे] स्वरन्तम् इति?)। [l]) पाभे. पृ १७६८ *g* द्र.।

[m]) नाप. (स्तुति- [तु. स्क.])। *स्वर-भर्– +घा- [बस.] > *सुभर,रा- > *सुभअरा- > *सुभार- > यनि. इति मतम्। [n]) तु. स्क. वें.; वैतु. सा. नाप. (इष्-) इति, GW. GRV. प्रमृ. व्यप. स्त्री. इति?।

[o]) विप. (सुजन्मन्- [प्रद्- = प्राणरूप-])। बस. उप. भाप.। <स्व-भव- [स्वस्मात्-जात-] इति भा.?।

[p]) सपा. सुभव (शाश्रा १२,४ माश ४,१,१,२२;२,२१ शांश्रौ ६,८,१;२ प्रमृ. च)<>सुभवः (आपश्रौ १२, ११, १ प्रमृ. च)<> काठ ४,१[t]; ४; २७, १; २ सुभो इति, का ७,१,३; २,२ स्वभवः इति, ऐब्रा २,२१ आश्रौ ५,२,१;२ सुहव इति च पाभे.।

[q]) सपा. हिश्रौ १०,५,१२ सुभो इति पाभे.।

[r]) असुन् प्र. इति विशेषः। रिष्टं *o* द्र.। [s]) विप.। बस.।

[t]) विप. (*सु-भर्ग- [सुख-])। सु+(√भज् '*दीप्तौ' >कर्तरि घञि) भाग्–>गस. यनि.।

[u]) सपा. पागृ ३,९,६। कौगृ ३, ६,९ प्रमृ. संविदानाः इति पाभे.।

[v]) विप. (जनी-)। *सु-भर्गस्- [बस.] >यनि.।

[w]) प्र१ (वैतु. Geld [ZDMG ५२, ७५०], ?ORN. °गा– [विप. २रोदसी-]>-गा इति शोधुकौ [तु. ऋ ५, ५६,९], वें. सा. जनीः [द्वि३] इति?)।

[x]) पाभे. पृ २३३३ *r* द्र.। [y]) विप.। गस.

सु-भू (वप्रा.)[a]– -भुवः कौ १,३७७‡[b]; जै १, ३९, ८‡[b]; शौ ४,८,७[c]; पै ४, २, ४[c]; -भूः मा २३, ६३[d]; का १,१०, ३[e]; २५,१०, ११; तै १, १, १०, ३[e]; ६-७, ६, १[f]; ¶काठ २७, १; २; ¶क ४२, १; २; शौ १३, ९, १[g]; १४, ९, १; पै २०, ५३, ५[2]; -०भो[h] काठ ४, १[2]; ४; २७, १; २; क ३, १[2]; २; ४२,१;२;-म्वः ऋ १,५२,१[b1]; ४[j],४,१७,२;५,४१,१३[k]; ५५, ३; ५९,३; ८७,३; ६, ५२, १; ७,६७,८; काठ ३७,९[c]; -म्वम् ऋ ९,७९,५; मै २,१,९[c]; -म्वं ऋ ६,६६,२.

सु-भूत,ता[l]– -तम् शौ १,३१, ३;४; ६,४०, २; १२, १, ५५; पै १, २२,३; ४; २७,४; १७, ६, ३; -ता काठ २२, १४[m]; -ताय मा ७,२१; का ७,८, ४; मै १, १,१[n]; ३,१२, १२; ४, ९, ९; काठ ४०,४; -ते काठ २९,६.

१सु-भूति[o]– -तिः तै ३, ४,७,२; ४, ४,१२,५[m]; मै ३,१६,४[m]; -त्या शौ ३,१४,१[p].

२सु-भूति[o]– -तये शौ १९,४५,६;७[q]; ८-१०.

३सु-भूति– -तये पै १५, ४, ६; ९; -तिः पै १६,४६,१;२.

सु-भृत– -तः ऋ २,१, १०; ८, १९, २७; कौ १, ७१‡[r]; जै १, ८, ७‡[r]; -तम् ऋ ४, ५०, ७; ९, १७,२४; १०,१७०, २; मा ८, २६; का ७,६,४[s]; ७,५; ९,४, ४; तै १, ४, ४५, ३; काठ ४, १२; क ३,११; कौ २, ८०४†; जै ४,२,१०†; शौ ६, ३९, १[t]; १३, १, १[u]; पै १८, १५, १[u]; -तस्य ऋ १०, १४७,४.

सु-भेषज– -जम् तै १,८,६,१; मै १, १०,४; काठ ९, ७; क ८, १०; शौ २, ३, १; पै १,८ १.

।सु-भोजस[v]– -जसम् ऋ ७,९२,३; मा २७, २७; का २९, ३, ४; तै २,२,१२, ८; मै ४,१०, ६; काठ १०,१२;-०जसा[w] जै २,३, १;-जसौ[w] कौ ३,४,८;-०जसौ[w] शौ ४,२६,१;पै ४,३६,१.

सु-मख[x]– -०ख ऋ २, १८, ४;४,३, १४; -।खम् ऋ १०, ५०,१; मा ३३, २३; का ३२, २,६; -खस्य ऋ १,१८१,४[y]; -खा[z] खि ५, ६, २; -खाः ऋ ५, ८७, ७; -।खाय ऋ १, ६४, १;१६५, ११; ४,३,७; ५,४१, १४; मै ४,११, ३; काठ ९, १८; -खासः ऋ १,८५,४.

सु-मखस्- > √सुमखस्य > सुमखस्यमान- -नः तै ३,२,८,५.

१सु-मङ्गल,ला[a1]– -०ल[b1] मा २०, ४; का २१, ७, ३; -लः ऋ २, ४२, १-३; ९,८०, ३; मा १६, ६[c1]; का १७,१, ६[c1]; तै ४,५, १,२[c1]; मै २,९,२[c1]; काठ १७, ११[c1]; क २७,१[c1]; शौ ८,५,१;

---

a) विप., नाप. । गस. ।

b) सपा. सुभुवः <> सुम्वः इति पाभे. ।

c) सपा. सुभुवः <> सुम्वः <> सुम्वम् <> तैब्रा २,७,१६,४ आपश्रौ १८,१५,३ सुहवम् इति पाभे.।

d) वैतु. म. बस. ?। e) पाभे. पृ ३४०९ n द्र. ।

f) = सपा. तांब्रा १, ६,७ शांश्रौ १७,१३,१० प्रमृ. । मा २,२६ प्रमृ माश १,९, ३, १६ शांश्रौ ४, १२, १० प्रमृ. स्वयंभूः इति पाभे. । g) विप. (सुदीप्र- [इन्द्र-]) । गस. <सु+√भू "दीप्तौ" (नैप्र. <√भाम्) इति मतम् । h) पाभे. पृ ३४१५ p द्र. ।

i) नाप. (स्तोतृ- प्रमृ.) इति स्क. सा. प्रमृ. ।

j) नाप. (नदी-) इति स्क. सा. प्रमृ. ।

k) प्र१ वा पं१ वा? (तु. सस्थ. टि. आ; वैतु. सा. प्रमृ. विप. [पयः]) इति कृत्वा प्र३ इति ?) ।

l) गस. प्रकृत्यादिस्वरः । m) पाभे. पृ ३३५० b द्र. ।

n) सपा. मा १,१ प्रमृ. ऊर्जे त्वा इति पाभे. ।

o) प्रास. उप. <√भू । p) पाभे. पृ ३४०९ l द्र. ।

q) पाभे. पृ २१८६ n द्र. । r) पाभे. पृ ३४०५ p द्र. ।

s) पाभे. पृ ३४१२ r द्र. । t) पाभे. पृ ३३९५ n द्र. ।

u) सपा. तैब्रा २,५,२,१ सुधिताम् इति पाभे. ।

v) विप. (रयि-, द्यावापृथिवी-) । बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११७) । उप. भाप. <√भुज् ।

w) परस्परं पाभे. । x) विप. (सुमहनीय-, दीप्तिमत्- [अग्नि-, रुद्र- प्रमृ.]) । प्रास. ।

y) नाप. । उप. = बल- (तु. या [१२,३] प्रमृ.; वैतु. सा. = यज्ञ- इति ?) ।

z) सपा. शांश्रौ ७,१०,१० सुमखौ इति पाभे. ।

a1) विप. । गस. ।

b1) सपा. सुमङ्गल (शुभा २,२० च) <> सुमङ्गली (तैब्रा १,७,१०,६; २,६,५,३ आपश्रौ १८, १९ ६ प्रमृ च) <> सुमङ्गलाः इति पाभे. ।

c1) पाभे. पृ २९०० o द्र. ।

१६; १९, ३४,७; पै २,७९,१; ३, २८, ६; ११,३,५;१६, २७, १;२८,६; –लम् ऋ १०,१०२, ११; शौ १४, १, ३०; पै १८, ३, ९; –ला पै १, १०४, २[a]; –०लाँ३[b,c] तै १, ८,१६, २[d]; –०ला३ काठ ३८, ४[d]; –लेन पै २०, २५, ७; –लौ खि १, ११, ७![e]; शौ ६, १४०, ३; पै १९, ४९,११.

१सुमङ्गली[f]– -ली शौ ३, १०, २[a]; १४,१, ६०; २, २५; २६; पै २,६६,३; १८,६,८;९,५;७.

२सु-मङ्गल- > २सुमङ्गली[g]– -लीः ऋ १, ११३, १२; १०, ८५, ३३; शौ १४, २, २८; पै १८, ९,८.

सुमङ्गल्य- -ल्यम् खि २,१४,७.

सु-मणि[h]– -णिः खि ५,१३, २![i]; शौ २०,१२८,७[i].

†!सुमत्[j] ऋ १,१४२, [७;८,८७,४]; १६२,७; ५, २, ४, १०, १२, ३; मा २५, ३०; का २७, १२, ७; तै ४, ६,८, ३[k]; मै ३,१६, १; काठ ४६,४.

सुमज्-जानि[h]– -नये ऋ १,१५६,२.

सुमत्-क्षर[h]– -राणाम् खि ५,७,२, ६; मा २१, ४३-४५; का २३, ५,३[l]; मै ४,१३, ७; काठ १८, २१.

सुमद्-अंशु[h]– -शुः ऋ १, १००, १६.

†सुमद्-गण[h]– -णः ऋ २,३६, ३; मा २६,२४.

सुमद्-गु[h]– -गुः शौ ५,१,७[l].

†सुमद्-रथ[h]– -थः ऋ ३, ३,९; ८, ५६,५; खि ३,८, ५; काठ ३९, १५; कौ १,४४७; जै १,४७,१; –था ऋ ८,४५,३९.

सु-मर्त[m]– -ताय खि १,२,२.

सु-मति[n]– -†तयः ऋ २,३२,५; ७, २८,२०; तै ३,३,११,५; मै ४, १२,६; काठ १३, १६; शौ ७, ५०,२; पै २०,१०,९; –तये ऋ १,१५८,२; ६,२९,१; –तिः ऋ १,२४,९;८९,२;१०७,१;११४, ९;१२१,१५,२,३४,१५; ३,१, [२३; ५-७, ११; १५,७; २२-२३, ५]; ३०,७; ४, [४३-४४, ७]; ५०, ११; ५, ६५, ४; ७, ५७,[४; ७०, ५]; ५९,४; ७०, २; ८, २२, ४; ८६, ४; १०३,९;९,८८,७[a]; १०, ३१, ६;४०,१२;१४३,४; मा ८,४†; १२,५१†;१८, ११; २५,१५†; ३३,६८; का ८,१,३†; १३,४, ७†; १९,३, २; २७, ११,२†; ३२,५,१४; †तै १,४, २२, १; ४५,१; २, १,११,४;४, २, ४, ३; ७, २,२ऽ; मै १, ३, २६; ३९†; २,७,११†;:११, ३; ४, १४, २†; काठ ४, १०; १३†; १६, ११†; १८, ८; क ३, ८; ११†; २५,२†;२८,८; †कौ १, ७६; २,२२९; ८२३; †जै १, ८,४; ३,२०,१३;४,४,४; †शौ १४,२,५; २०, १४३,७; पै १, ९२,२; २,३०, १†; १०,६,३; १८, ७, ५†; १९, २८, १०; २०,४०, ५; –तिभिः ऋ २, १६,८;४,२३, २; ७, ५७, ५; ८, २२, २; ६;२६,९; –तिभ्यः पै २, ५५, २ !; –तिम् ऋ १, ७३,६;७; ११४, ३; ४; ११७, २३;१५१,७;१५६,३; १६६,६; १७१,१;२,४३,३;३,१,१५; ४, १;३३,११; १२; ५७,६;४, ४, ६;८;५, १, १०; २७, ३; ३३, १; ४१, १८; ७०, १; ६, २, [११; १४, ६ (१५, १५)];१५, ९;५१,१२; ५७,५; ६२,७; ७, ६,६;१८,४,[२४-२५,६]; ३१, १०;३९, १;६०,११;१००, २; ८,२,२१;३१,७;५१,५, ९,९६, २;५७,२६; १०, ११, ७,१४८, ३; खि २, ६, १९; ७-८,५; ३, ३,५; खिसा ३, ७; ४, ६; मा

a) सपा. सुमङ्गला<>सुमङ्गली (आपमं २,२०,२७ च) इति पाभे.।

b) अणोऽप्रगृह्य° (पा ८,४,५७) इत्यनुनासिकत्वम्।

c) प्लुतेरुदात्तत्वम् (पा ८,२,८४)।

d) पाभे. पृ ३४१६ b^1 द्र.।

e) °ली इति स्वरः? यनि. शोधः द्र.।

f) स्त्री. ङीप् प्र. (पा ४,१,४१)।

g) २विश्वरूपी– इत्यनेन स-न्यायः।

h) विप.। बस.।

i) °म° इति खि., सु° इति शौ. स्वरः? यनि. शोधः।

j) अव्य.। सु-मत् इति पपा. प्रमृ.। GW. सुमद्?। सु+मतुप् प्र. इति वें. PG [२,१९०] प्रमृ.। पूप. =स्व– इति या [६, २२] प्रमृ., <सम्– [सहार्थे] इति PW. GW. प्रमृ.। k) वैतु. सा. उप. <√मद् इति ?।

l) पाभे. पृ ३२८२ e द्र.।

m) विप. (पेदु-)। गस. प्रवृद्धादिस्वरः। °म° इति स्वरः? यनि. शोधः।

n) दुर्मति– इत्यनेन सन्यायता द्र.।

१७,७४; २२,११; का १८, ६, १०; २४,४, ३; तै १, २, १४, ३[२]†; ६, १२,३; ३, १,११, ८; ३, ११, ३; ४, ६, ५, ४; मै २, १०, ६; ४, †११, ४; ५[२]; १२, ३; ६; १४, ९; काठ ६, ११[२]†; ७, १६†; ८, १६; १३,१६; १८, ४; ४०, ११†[१]; क २८,४; †कौ १, ३२८; २, ३३५; ९१९; ११४३; †जै १,३४,६; ३,२८,७; ४,१६,२; २९,७; शौ २,३६, १; ४, २३, २; २५,६; ६,२२,२; ७,१६, १; १८,२; १०,६,३५; १७,१, ७; १८,१,२४†; १९,७,१; ४२, ३; २०, ७३, ३†; पै १, ९२, १, १०३,३; २,२१,१; ४,३३, ३; ३४,४; ५,२२,१; ९,४,८; १०, ४, ९; ६, १; १६,४५,४, ९२, २[a]; १८, ३१, २; १९, २२, ११; ३५, ४[b]; २०,२,४; ४,५; –ती ऋ ४, १, २; ९, ७४, १; –तीः ऋ १०,२०, १०; ४०,७; मै ४, १४,८†; पै २, ५५, ४?; –†तीनाम् ऋ १, ३, ११; ४, [३; १०, ८९, १७]; १७, ४; मा २०, ८५; का २२, ८, ६; तै ४, १,११,२; कौ २, ४३९; जै ३, ३३, १३; शौ २०, ५७, ३; ६८, ३; –तौ ऋ १, ९८, १; ३, १, [२१; ५९, ४; ६, ४७, १३; १०, १४, ६; १३१, ७]; ५९, ३; ६, १, १०; ७, १८, ३; २०, ८[c]; ४१, ४; ८, ३, २; ४४,२४; ४८, १२; १०, १६०,५; †मा ८, १५‡[d]; ११, २१S; १९, ५०; २०, ५२; २६, ७; ३४, ३७; का ९, ३, १‡[d]; १२, २, १०; २२, ५, ६†,२८,७, १†; तै †१,४,४६, २; ५, ११, ३; ७, १३,५, २, ६, १२, ६†; ३, १, ९, २; ४, १, २, ४; ३, ११, ४[३]; ५, ७, २, ४; मै १,३, ३८‡[d]; २, ७, २; १३, १०; †४, १०, २; ११, १; १२, ५; १३, ६; १४, ९; १२S; †काठ ४, १६; ६, १०; ७, १६; ८, १६; १३, १५[२]; १६, २S; १८, २०,३९. १०[३]S; कौ २, ७७२†; शौ ३, १०, ७; १६, ४†; ५,८,९; ६, ४७, २; ५५, ३†; ९३, ३; ७, २१, ३; ६; ९७, १†; १०२, २‡[d]; १३, २, ३७, १४, २, १५;२१; १७, १, ८; ११;१८, १,५८†; †२०, ९६,५; १२५, ७; पै १, १०३, ३[१]; २,२०,३; ३८, १; ४, ३१, ४†; ७,१८, ८; १८, ८, ६; ९, २; २४, ४; ३१,३; १९, ९, १†; १४,१५; ४३,११†; २०, ४, ४; –†त्या ऋ १, ३१, १८; ५, २५, ३; ४२, ४[d]; १०, २९, ८; तै १, ४, ४४, १[d]; काठ ४, १२[d]; क ३, १०[d]; शौ २०, ७६, ८; पै २०, ३३, १०[d]; –त्यै शौ ६, १३, २; पै १९, ५, २.

?सुमति-त्सरु[e]- -रु[f] तै ४,२,५,६.

सुम(ति >)ती-वृध्- -वृधः मा २२, १२; का २४, ४, ४.

?सुमत्याः[g] पै २, ५५, ५.

?सुमनजि पै २, २२, ३.

सु-मनस्[h]- -नाः[i] पै १४, २, ६; –नसः ऋ ४, ४, ९; ६, ५२, ५; ७, ४, ४; ७८, ५; १०, ३७, ७; तै १, २,१४, ४†; मै ४, ११,५†; काठ ६, ११†; शौ ३, ४,३; १२, २,४९; १४,२, ३६; पै १,६५,१; २,७०, ११; ३,१,३; ६,१०, २; १०,४, ५, १६, १५३, १[k]; १७, ३४, ९; ३५,७[l]; १८, १०,६; १९,४२, ११; –नमम् शौ ६, ९९, ३; पै १९, १२, ३; –नाः ऋ १,

---

[a]) पाभे. पृ ३२८२ b द्र. ।

[b]) नम्यां सुमतिम् > सपा. जै ३,३८,१ आश्री २. १५,२ नम्यसीं मतिम् इति पाभे. । [c]) सस्थ. अस्याम् (√अस् '*सद्भावे' > कर्तरि) *असुस्- > नेप्र. *असी- इत्यस्य सप्त१ द्र. [पावा. (अस्या- [सुमति-]); वेतु. अन्ये इदम्- > स्त्री. सप्त१?] ।

[d]) सपा. °तौ (माश ४, ४, ४, ७ च) <> °त्या (तैब्रा २,८,२,७ च) इति पाभे. ।

[e]) विप. (सुमनःप्रभृति-गुण- [आप्राव-])। *सौम्य-भूति- + स्मर- > बस. सौम्यभूति-स्मर- > यनि. (वैतु. सा. K. पूप. = शोभन-, सुनट- इतीव?) ।

[f]) सपा. मा १२,७१ प्रभृ. माश ७,२,२,११ ?सोम-पित्सरु इति, पै १९, ५१, १२ ?सोमपित्सलम् इति, शौ ३,१७,३ ?सोमसत्सरु इति च पाभे. ।

[g]) सु-मृत्य- > [प्र१] -त्याः इति शोधः ।

[h]) विप. । बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६,२,११७) ।

[i]) सपा. मा १६,४ प्रभृ. सुमनाः इति पाभे. ।

[j]) छन्दसः *सु-मनू- > [प्र१] -मनः इति पाठः? इत्वा शोधः । [k]) पाभे. पृ ३३८३ o द्र. ।

[l]) सपा. शौ ३,१२,८ टि. ।

३६, २; ६; ५२, ४; ११, ४; २, ३२, ५; ३, ४, १[२]; ९, ३; १८, १; ३५, ६; ८; ५४, २२; ४, ३, १५; १०, ३; १३, १; २०, ४; ५, १, २; ७, १, ९; ८, ५; ८६, २; १०, ३२, ८; ५३, ११; ८५, ४४[a]; १००, ४; १४१, १; ४; १४९, ४; खि ४, ८, ८; मा ३, ४१[b]; ९, २८†; १५, १; ४६†; १६, ४[c]; १३[d]; ५१[d]; २६, २२†; ३३, ८६†; का ३, ४, ५[b]; १०, ५, ४†; १६, १, १; ५, २८†; १७, १, ४[c]; १३[d]; ८, ५[d]; तै १, ७, १०, २†; २, ३, १४, १†; ५, ५, ४¶; ३, २, ८, ६; ३. ११, ५†; ४, ३, १२, १; ४, ४, ८†; ५, १, २[c]; ४[d]; १०, ४[d]; मै १, ३, १५; ११, ४[i]†; २, २, ६; ८, ७; ९, २[id]; ९[id]; १३, ७†; ४, २, ५; †१०, २; ३; १२, ६†; काठ १०, १२; १३, १५[i]†; १६†; १४, २[i]†; १७, ६; ११[icid]; १६[d]; २०, १४†; क २६, ५; २७, १[icid]; ६[d]; †कौ २, १०९७; ११२९; जै ४, १९, ४†; शौ ३. ४, ७; १२. ५; १७, ८‡[e]; †२०, २; ६; ६, १२३, ५; ७, ५०, २†; ६२, १[f]; ७८, ४; १९, ४९, ३; २०, २१, ४†;

पै १, १०७, २[g]; ११०, १[h]; ३, १, ७; २०, ५; †३४, ३; ७; ५, १३, १; ३१, १; ९, १, ११‡[i]; १०, ६, ३; १४, ४, ३; १६, ५१, १०; ७३, २; १८, ८, ९†[a]; २०, १०, ९†.

सौमनस[j]– -सः मा ३, ४२; १८, ८; का ३, ४, ५; १९, ३. ४; तै ४, ७, ३, १; मै २, ११, ३; काठ १८, ८; क २८, ८; शौ ३, ३०, ७[k]; ७, ६२, ३; पै ३, २६, ४; ८, ११, ६; –सम् ऋ ८, ५९, ७; ९, ९७, २८; खि १, ६, ७; तै १, १, १०, १; काठ १, १०; शौ १३, १, १९; १४, १, ४२; पै ७, १५, ९; १८, १६, ९; २०, १४, १०; –सस्य शौ १९, ५५, ३; ४; पै १९, ४४, २२; २३; –साय ऋ १, ७६, २; ९२, ६; १०८, [४; ७, ९३, ६]; ५. ४२, ११; ६, ४४, १६; –†से ऋ ३, १, [२१; ५९, ४; ६, ४७, १३; १०, १४, ६; १३१, ७]; मा १९, ५०; २०, ५२; का २२, ५, ६; तै १, ७, १३, ५; २, ६, १२, ६; मै ४, १२, ५; १४, ११S; काठ ८, १६; शौ ६, ५५, ३; ७, ९७, १; १८, १, ५८; २०, १२५, ७; पै १९, ९, १; –सौ पै १, ४९, ४. ?सौमनस्य[l] पै ६, ११, ३.

सुमनस-तर– -०र मै १, ७, १[m].

√सुमनस्य >सुमनस्यमान, ना– -नः ऋ १०, ५१, ५; ७; मा १५, २; का १६, १, २; तै ४, ३, १२, १; मै २, ८, ७; १३, २२; २३; ४, ९, ५; १४, १५†; काठ १३, १५; १६; १७, ६; ४०, १; १२; क २६, ५; शौ ७, २०, १; ४४, १[n]; १३, १, ३५; १४, २, ३९; पै ३, ३९, ३; १४, ३, २२; १८, १८, ५; १०, १०; १९, २२, १५; २०, ८, ८; –नम् शौ ५, २८, ५; पै २, ५९, ३; –ना ऋ ६, ७४, ४[o]; खि २, ११, ३; शौ ११, १, ८; १२, १, ४४; १४, २, १७; ३१; पै १, ९२, १; १६, ८९, ८; १७, ३, १२; ४, ९; १८, ८, ९; १०, १; १४, ५[p]; –नाः ऋ ६, ७५, ८; ७, ३३, १४; खि ४, ६, ८; मा २९, ४५†; ३४, ५२; का ३३, २, १५; तै १, ५, १०, ३; ४, ६, ६, ३†; मै १, ४, १; ७, १; ४, ९, २[q]; काठ ४, १४; ३१, १५; ३४, १९; ४६, १†; शौ १, ३५, १; २, ३५, ५; १३, १, १३; १९, ५८, ५; पै ९, १२, ४; १५, १०, ८†; पै १८, १९, ३; –नाम् पै २, ६६, ४; –नौ मा १२, ५७; का १३, ४, १३; तै ४, २, ५, १; मै २, ७, ११; काठ १६, ११; क २५, २; पै १, १०९, २[o].

a) = सपा. मंत्रा १, २, १७ आपमं १, १, ४ प्रमृ. । शौ १४, २, १८ पै १८, ८, ८ सुयमा इति पाभे. ।
b) पाभे. पृ२६१२ b द्र. । c) पाभे. पृ १४१८ i द्र. ।
d) पाभे. पृ ७१२ m, २३४६ m द्र. ।
e) पाभे. पृ १४१३ x द्र. । f) पाभे. पृ २४३९ g द्र. ।
g) पाभे. पृ १२८२ i द्र. । h) पाभे. पृ १२८२ l द्र. ।
i) सपा. ऋ ३, ४, १० निभे. ।
j) भावे अण् प्र. ।
k) सपा. पै ५, १९, ८ सुमतिः इति पाभे. ।
l) पाभे. पृ२६४१ g द्र. । m) पाभे. पृ२०५१ l द्र. ।
n) सपा. पै २०, १, ४ अहृणीयमानः इति पाभे. ।
o) सपा. °ना <> °नौ इति पाभे. ।
p) सपा. शौ १४, २, ७५ गृहपत्नी प्रयामः इति पाभे. ।
q) सपा. तैआ ४, ४, १ °मानम् इति पाभे. ।

सुमनस्या- -स्यायै[a] काठ २,३; २३, ४.

सु-मन्तु[b]- -न्तु ऋ १०,१२,६; ६४, १; शौ १८,१, ३४†; -न्तुभिः ऋ १,१२९,७[c].

सुमन्तु-नामन्- -मा ऋ ६,१८,८.

†सु-मन्मन्[d]- -न्मभिः ऋ ३, २, १२; ८, १०१,९; मा ३३,८५; जै ४, १६, ३; -न्मा ऋ ७, ६८,९; कौ २, १००४[e]; जै ४, १७, १०[e].

सु-महत्- -हत् पै १५, २३, १२; १९,५०,१; -हान् ऋ ७, ८,२.

†सु-मंहस्[f]- -०हः ऋ ४,११,२; ६, ५०, २; १०, ७, ७; काठ २, १५; -०हसः ऋ ८,१८,१८[g].

सु-मातृ[f]- -तरः ऋ १०,७८, ६.

सु-मा(या>) य[f]- -याः ऋ १, १६७,२; -०याः ऋ १,८८,१.

सु मारुत[h]- -तम् ऋ १०, ७७,१;२.

सु-मि(त>)ता[i]- -ता ऋ ५,४५, २; -ते ऋ १०, २९, ६; शौ २०, ७६, ६.

†सु-मिति[j]- -ती[k] ऋ ३,८, ३; मै ४, १३, १; काठ १५, १२.

१सु-मित्र,त्रा[l]- -०त्र पै १०, १०,१; -†त्रः ऋ १, ९१, १२; १०[l], ६९, ३; ५; १०५, ११; तै ४, ३, १३, ५; मै ४, १०,४; काठ २, १४; पै २०, ६१, ७§; -त्राः ऋ १०, ६९, १[l]; तै १, ४, ४५, २[m]; मै १, २, १८[m]; काठ ३, ८[m]; ३८,५[m]; -त्राय पै २०,६१,७; -त्रेभिः ऋ १०, ६९, ८[l]; -त्रेषु ऋ १०, ६९, ७[l]; -त्रैः पै ४, १४, ५.

सुमित्रि(य>)या[n]- -याः[m] मा ६,२२; २०,१९; ३५ १२; ३६, २३;३८,२३; का ६,५,४; २२, १,४; ३५, ४, ११; ३६, १, २३; ३८,५,६; क २,१५.

सुमिन्य- -न्याः ऋ १०,६५,३.

?२सुमित्र->सुमित्र-ध[o]- -धः[p] मा ४,२७; का ४, ९, ३; मै १,२, ६;३,७,८.

सुमित्र-धस्- -धाः[p] तै १,२,७,१; ६, १, ११,१; काठ २,६; २४, ६; क १, १९; ३७,७.

?सुमीळ्हे[q] ऋ ६, ६३,९.

सु-मृग[r]- -गम् शौ १९, ८,३.

सु-मृडी[,ळी]क,का[r]- -†कः ऋ १, ३५,[१०; ११८,१]; ९१,[११, १३९, ६]; ४, १,[२०, ६,४७, १२; १०, १३१, ६]; ९, ६९, १०; खि ४, ९, ५[s,t]; मा २०, ५१; ३३, १६; ३४, २६; का २२, ५, ५; ३२, १, १६; ३३, १, २०; तै १, ७, १३, ४; मै ४, १०, १; ११, ४§[t]; १२, ५; काठ २, १४; ८, १६; तौ ७, ९६, १; २०, १२५, ६; -का खि ६, ३,४; शौ ७,७१, १; पै २०, १२, ३; -†काः ऋ ६, ५२, ९; मा ३३, ७७; का ३२, ६,८; काठ २६, ११; कौ २,९४५; -†कान् ऋ ८,६७,[१ (१०)]; तै २, १, ११, ५; मै ४, १२,१; -काम् ऋ ८,६७, [(१) १०]; मः ४, ११, का ४,

---

[a]) सपा. मा ४,१० प्रमृ. काश्री ७, ३, २८ प्रमृ. सुमस्याः इति, मै १,२,२ प्रमृ. माश्री २, १,२, ११;१३ सुमस्याम् इति, तै १,२,२,३ प्रमृ. आपश्री १०, १०,१ प्रमृ. सुसस्यायै इति, क १, १५ ?सुसस्याय इति च पाभे.। [b]) दुर्मन्तु- इत्यनेन सन्न्यायः। [c]) नाप.।

[d]) भाप. (सद्भावना-), त्रिप.। तु. पृ ३४०१ *m*।

[e]) तु. पृ २६३९ *r*, २७८६ *d*, BSO.; वैतु. सा. वित्र. [अश्व-] प्र२ इति वा नाप. [स्तुति-] प्र१ इति वा ?। [f]) विप.। बस.।

[g]) पाभे. पृ ३२८६ *n* द्र.।

[h]) नाप. (शोभन-मरुद्गण-)। प्राग. उप. आद्युदात्तत्वम् उसं. (पा ६,२,११८)। [i]) विप.। गस.

[j]) भाप.। गस. उप. <√मि 'प्रक्षेपणे' (तु. वें. GW. प्रमृ.; वैतु. सा. <√मा 'माने' इति, पक्षे = सुमति-?)।

[k]) तृ१। [l]) व्यप. (ऋषि- [तु. दुर्मित्र-])।

[m]) सपा. सुमित्राः (तैब्रा २, ६,६,३ तैआ ४,११,८ आपश्री ७,२७,१६ प्रमृ. च) <> सुमित्रियाः (माश ३,८,५,११ प्रमृ. च) <> आश्री ३, ५, २ प्रमृ. सुमित्र्याः इति पाभे.। [n]) तु. टि. दुर्मित्रिया-।

[o]) विप. (शोभायुक्त- [सोम-])। बस. उप. भाप. °धस्- <√धा 'धारणे' (वैतु. उ. म. उस. इति, PW. °धस्- वाधि. इति?), पूप. (√शुभ् > भावे) "शुमित्र-> यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ. सु-मित्र- इतीव?)।

[p]) सपा. °धः (माश ३, ३, ३, १० च) <> °धा (बौश्री ६,१५:८ प्रमृ. च) इति पाभे.।

[q]) सुमीळ्ह- (व्यप. [राजन्-]) > ?ह्ळ१ (तु. वें सा. PW. ORV. प्रमृ; वैतु. GW. °ळ्हा- [वि. स्त्री.] > यनि. इति?)। [r]) बस. वा. क्रि.।

[s]) °मृ° इति स्वरः? यनि. शोधः। [t]) सपा. तैब्रा २, ४,१,११ आपश्री ९, ४,१७ सुविदत्रः इति पाभे.।

५, २; तै १, २, ३, १; मै १, २, ३; काठ २, ४; क १, १६; –काय ऋ १,१२९, [३; १३६, ६]; ४, ३, ३; –कायै मा २२, २०; का २४,७,१; तै ७,३,१५, १; मै ३, १२, ५; काठ ४३,५; –के शौ ७, २१, ३.

सु-मेक, का[a]– -कः ऋ ४, ६, ३; तै ४, ४, ७, २; ५. ३,११,३[२]; मै २, १३, १२; काठ २२, ५; ६[२]; क ३४,१[२]; –कम् ऋ १०, ९२, १५; –†के ऋ १, ११३, ३[b]; १४६, ३; ३, ६,१०; १५, ५; ५७, ४; ४, ४१, [३; ५६, ३]; ६, ६६, ६; ७, ५६, १७; ८७, ३; खि १, २, ७; मै ४, १४, ७; कौ २, ११०१.

सु-मेघ[c]– -घः ऋ १०,१३२,७.

सु-मेधस्[d]– -धसः काठ ३०, ६[e]; शौ ७,६३,१; २; पै ११, १, १२; १६,१३२,१२; १९, २८, १२; २०, २५, ४; –०धसः ऋ १०, ६२, [१-४]; –धसम् ऋ १०, ६५,१०; –धाः ऋ १,१८५,१०; २,३,१; ३,१५,५; ३८,१; ५७, ५[f]; ६,६७, ८; ७, ९१, ३; ८, ४८,१; ९,१२,३; १३,३; १७, २३; १०, ४५,७; खि १, १०, १; मा ३, ४१[g]; १२, २४†; २७, १३†; का ३,४,५[g]; १३, २, ७†; २९, ३, १†; तै २, ४,५,२; ४,२,२,२†; मै २, ७, ९; ४, १४, २†; काठ १६,९†; ३८, १३[g]; कौ २, ७७०†; शौ ५, ११, ११; ७, ६२,१[g]; ९, १, ६; १९, ४०, २[h]; पै ३, २६, १[g]; ८, १, ११; १६, ३२, ७; २०, ५७, ३; –धाम्[i] ऋ १०, ४७, ६; १२५,५; शौ ४,३०,३†.

सु-मे(ध>)धा[d]– -धाम् ऋ ८,५,६.

?सुमेरे पै ५,१०,७.

सुम्न,म्ना[j]– -म्नम् ऋ १, ४३, ४; १०७,१; ११४,९; १०; १५३, २; २,११,१६;१९,८; २०, १; २३, ८; ३३, १; ६; ३, १४, ४;४२,[६; ८, ७५, १६; ९८, ११]; ५७,२; ४, ३०, १९; ४१, १; ५३, २; ५, ३, १०; ५३,९; ६७, २; ६, ४,८; २२, ४; २६, ७; ५३, ९; ६०,११; ७०,४; ८,५,२७;७, [१५;१८, १]; १६,१२; १९,४; ४६,१८; ९, ७८, ३; १०, ३६,६; ४०, ७;४५,९[k]; ५०,३; मा ८, ४†; १२, २६†[k]; ३३, ६८; का ८, १,३†; १३, २,९†[k]; ३२, ५, १४; †तै १,४, २२, १; २, १, ११,४; ६,११, ४; ३, १, ११, ३; ४,५,१०,३; ५,४,६, ६¶; मै १, ३,१[l]; २६; ४, १०, १; १४,१४†; काठ ४, १०†; २१, ८; क २,१६[l]; ३,८†; †कौ २, ५००;५२०;७६४; †जै ३,४०, १६; ५७, १२; †शौ २०, २६, ६; ३६,४; ४६, ३; १०८, २; पै ७, ३, १०†; –म्नाय ऋ ८, ४९,९; ९,९८,५[m]; १०,५०,७; खि ३,१,९; –म्ना ऋ १, ३८, ३;१६९,१; ८,२०,१६; ९०,६; कौ २, ७६२†; –म्नानि ऋ १, ११०, ९; ३, ३, ३; –†म्नाय ऋ १,१३०,६; १८६, १०; ३, २,[५; १०,१४०,६]; ३२,१३; ५,२४,४; ६,६८,१; ८,८, १६; २७, १०; ६८, १; मा ३, २६; १२,१११; १५,४८; २५, ४८; का ३,३,१८; १३,७,१०; १६,

[a]) विप.,नाप. (संवत्सर- [तै मै. प्रमृ.]) । तु. पृ ३४१२ *t* । उप.? । भाप. =दीप्ति-, रूप- इति सा. PG [३, २०१]; PW. GW. Brug [२,१,३६८] प्रमृ.<√मि 'प्रक्षेपणे = प्रतिष्ठापने' इति । <√शुभ् >*शुमेक–> वात्ति. यनि. इति मतम् ।

[b]) सा [पक्षे] उप. < √मिह् इति ? ।

[c]) व्यप. (ऋषि-) इति सा. GRV. प्रमृ., विप. [नृमेध-] इति ?BW. GW., [पक्षे] GRV. प्रमृ. । तु. पृ ३४१२ *t* ।

[d]) विप. । बस. ।

[e]) पाभे. पृ ६९० *i* द्र. ।

[f]) वैतु. GW. °धा–> -धा इति ? ।

[g]) = सपा. आपश्रौ ६,२७,३; ५ प्रमृ. । कौगृ ३, ४,५ सुवर्चाः इति पाभे. ।

[h]) °मे° इति स्वरः? यनि. शोधः ।

[i]) त्रैष्टुभपादान्ते °धसम् > यनि. (तु. GW.प्रमृ.) ।

[j]) भाप. (सुख- [तु. निघ ३, ६], अनुग्रह- प्रमृ.), विप. [आदरयुक्त- (चेतस्- [ऋ ५,७३,६])] । गस. उप. <√म्ना [= √मन्] इति प्रायोवादः ।

[k]) पाभे. पृ १६७३ *d* द्र. ।

[l]) सपा. मा २,१९ प्रमृ. माश १,८,२,२७[२] तैब्रा ३, ३, ९, ८ आपश्रौ ११, २०,१३ सुम्ने इति, काठ ३, ९ सुम्न्यम् इति च पाभे. ।

[m]) सपा. कौ २, ५८९ जै ३, ४८, ६ सुम्ने इति पाभे. ।

५,३०; २७, १५, २; तै १, १, १३,३§[a]; ३,१२, १§; ५, ६, ३; ४,२,७,३; ४,४, ८; मै १, १,३; २, ७, १४; काठ ७, १; १६, १४; क २, १६§[a]; ५,१; २५,५; कौ १,३५४; २, ४५६; ११२१; ११७१; जै १, ३७, ३; ३, ३४, १७; -म्ने ऋ २, २५,५; ६, ६३, ११; ७, ६६, १३; ८, १३, ३; ९, ८४, ३; १०८, ४; १०, २२, १२; खि ५,४,८[b]; मा २,१९[c]; ४,२१; १४,३[d]; का २, ४, ६[c]; ४,७, १; १५,१,३[d]; तै १,१,१३,३[c]; ३,५,१, ३,१२,१; ६,१,८, २; मै १,२,४; २,८,१[d]; ३, ७,६; काठ २, ५; १७,१[d]; २४,४; क १,१८; २५, १०[d]; ३७, ५; कौ †२, ९८; २८९; ५८९‡[e]; ४, ८; जै २, ७, ३[b], ३, ९,१२†; २४,५†; ४८, ६‡[e]; -म्नेन ऋ ५,७३,६; -म्नेभिः ऋ ५, ७५, ६;६,६८,३; ७,५६, १७; ८,९, २१; शौ २०, १४२, ६†; -†म्नेषु ऋ ५,५३,१; ६, ५२, १४; ८,३,२; कौ २, ७७२; ३, ३,९; जै २,२,४;-†म्नैः ऋ १, ४१,८;१०६,४;६,१५,७; ४८, १२; १०, ९३, २; १३२, १; १४३, ६; कौ २, ९१७; जै ४, १५,१०; पै ४,२८,४.

सुम्न-आपि[f]- -पिः ऋ १०,९५,६.

√सुम्नय>सुम्नयत्- -यन् ऋ १, १३८,१; -यन्ता ऋ ६,४९,१.

सुम्नया- -†या ऋ १०, १०१, ४[g]; मा १२, ६७[g]; का १३, ५,६[g]; तै ४,२,५,५[g]; मै २,७, १२[g]; काठ १६,१२[g]; २१,१४[g]; क २५,३[g]; शौ ७,५७,२§[b].

सुम्नयी[h]- -०यि शौ १९,४७,४.

सुम्नयु- -युः ऋ १, ७९, १०; २,३०,११; ३, २७, १; तै २, ५,७,४; मै १,६,१†; जै ४, १, ७†; शौ ७,११, १‡[i]; -‡यौ[g] शौ ३,१७,१; पै २,२२,२.

सुम्न-हू[j]- -हूः मा १७, ६२; का १८,५,१३; तै ४,६,३,४;५,४, ६,६; मै २,१०, ५; ३, ३, ८; काठ १८,३; २१,८; क २८,३

√सुम्नाय > †सुम्नायत्- -यता ऋ २,३२,२;-यन् ऋ १,११४, ३; काठ ४०, ११; -यन्तः ऋ ८,७,११; तै १,५, ११, ४; मै ४,१०,४; काठ ८,१७.

सुम्नायु- -†यवः ऋ ५, ८, ७, ६,१,७; ७,७१, ३; मै ४, १३, ६; काठ १८, २०; -०यव.[k] काठ ३, ९; क २, १६; -यु ऋ ६,२,३; -०युवः मै १,३,१[k].

सु(म्न>)म्ना व(र>)री[l]- -री ऋ १,११३,१२.

सुम्नि(न्>)नी- -०नी तै ६,१,११, ३[k]; -०नीः तै १, ३,१२,१[k].

सुम्न्य[m]- -म्न्यम् काठ ३, ९[c]; -म्न्याय[o] मै १, ३, १; काठ ३,९.

√सुम्भ् √सुभ् द्र.

सु-युज्- -युजम् ऋ ५,८,३; मा २८, ९; का ३०,१,९; तै ३, ३,११, २†;-युजा मा ५, ४, का ५,१, ४; तै २,५,९,४; ३,१, ४, १; ३,९,१.

¶१सु-यज्ञ- -ज्ञ. मै १, १०,९; काठ ३६,४.

२†सु-यज्ञ[n]- -ज्ञः ऋ २, २१, ४; ३,१७,१; -ज्ञाः ऋ ३,५१,७; ५,४५,४; मा ७, ३५; का ७, १७,१; तै १, ४,१८, १; मै १, ३,१९; काठ ४,८; क ३, ६.

†सु-यत- -तः ऋ ७, २२, १; तै २, ४, १४, ४; कौ १, ३९८; २, २७७; जै १,४४, ८; ३, २२, ९; शौ ६, १११, १§[o]; २०, ११७,१.

---

[a]) सपा. सुम्नाय (तैब्रा ३, ३, ९, ८ आपश्रौ ११, २०, १३ प्रमृ. च) <> सुम्न्याय इति पाभे.।

[b]) सपा. सुम्न आ <> सुम्नया इति पाभे.।

[c]) पाभे. पृ३४२१ *l* द्र.। [d]) पाभे. पृ २०९७ *g* द्र.।

[e]) पाभे. पृ ३४२१ *m* द्र.।

[f]) व्यप. [सुखे बन्धुभूता- (अप्सरस्- = उर्वश्या अन्यतमा-सखी- [वैतु. GW. प्रमृ. विप. इति?])]। बस.।

[g]) सपा. °या (माश ७, २, २, ४ च) <> °यौ इति पाभे.।

[h]) विप. (सुखकरी- [रात्रि-])। पाभे. पृ १७८३ *r* द्र.।

[i]) सपा. ऋ १,१६४,४९ रत्नधाः इति पाभे.।

[j]) विप.। उस. उप. <√ह्वे।

[k]) सपा. सुम्नायवः <> सुम्नायुवः (माश्रौ २,१,५, ३४ च) <> सुम्निनी (तैब्रा ३, ३, ९, ८ बौश्रौ १, १९:४० तैब्रा ४,१२ च) <> सुम्निनीः (आपश्रौ ११, २०,१३ प्रमृ. च) इति पाभे.।

[l]) विप. [सुखप्रदा- (उषस्-) [वैतु. निघ १,८ नाप. इति])]। [m]) स्वार्थे यत् प्र.।

[n]) विप.। बस.।

[o]) सपा. पै ५,१७,६ प्राज्ञा इति पाभे.!

सु-यन्तु– -न्तुभिः ऋ ५,४४,४.

सु-यम्या– -म्या खि ५, १३, ४; शौ २०,१२८,९.

सु-यम,मा[a]– -मः ऋ ९, ९६, १५; -मम् ऋ ५, २८, [३; १०, ८५, २३]; मा २७, ४; ३३, १२†; का २९, १, ४; ३२, १, १२†; तै ४,१,७,२; मै २, १२, ५; ४, १२, १†; काठ २, १५†; १८,१६; क २९, ४; शौ ७,७७,१०†; ८७,३; पै ३,३३, ४; २०,८,७; -मस्य ऋ २, २४,१५[b]; ७,३५,२; शौ १९,१०, २†; पै १३,८, २†; -मा ऋ ९,८१,४; १०,४४,२; शौ १४, २,१७; १८‡[c]; २०,९४,२†; पै १८,८,८‡[c]; -माः ऋ ३,७,३; -मात् ऋ २, २७, [१७; २८. ११; २९,७]; -मान् तै ४, ७, १५,४;५; मै ३, १६, ५[e]; काठ २२, १५[e]; शौ ४, २७, १; पै ४, ३५. १; -मासः ऋ १, १८०,१;३,६१,२; -मे[d] मा २, ७; का २, २, १; -मेभिः ऋ ५,५५,१; तै ४,७, १५, ३; मै ३, १६, ५; काठ २२,१५.

सु-यशस्– > सुयशस्-तर– -‡रम्[e] को १,४३; जै १,४,९.

सु-याम[f]– -माः ऋ ३,७,९.

सु-यामन्[g]– -ऽमन् शौ १६,७,७.

सु-याशु[h]– > †सुयाशु-त(र>) रा– -रा ऋ १०, ८६, ६; शौ २०,१२६,६.

सु-युक्त– -क्तः तै ४,१,४,३; -क्तान् ऋ ८,६९, १३; शौ २०, ९२, १०†; -क्ताय तै ७, ४,२२,१.

सु-युज्– -युक् ऋ ३, ५८, २[i]; -युग्भिः ऋ ३,५८,[(१, ११८, ३) ३]; -युजः ऋ १, १२१, १२; ५,३१, १०; ४४,४; ६२, ४; ६, ४४, १९; ७, ७८, ४; खि १, २-३, ३; शौ ५, २६, ३[j]; ७-११[j]; -युजम् ऋ ४, २२, ५; -युजा ऋ १, ११३, [१४; ४,१४, ३]; ११७, १५; ४,३३, १०; ७, ७०, २; १०,१०५,२; खि १,२, ७.

सुर[k]– -राणाम् पै १६,१५०,३.

सुरा(र-अ)सुर[l]– -रैः खिसा २६, १८.

सु-रण,णा[m]– -णः ऋ ३, ३,९; २९ १४; -णम् ऋ ३, ५३, ६[n]; -णाः ऋ १०,६९,१; १०४, ८; -णानि[o] ऋ ५,५६,८.

†सु-रत्न,त्ना– -त्नः ऋ ७, ४५, १; १०,७०,९; मै ४,१४, ६; काठ १७,१९; -त्नाः[p] ऋ १०, १८, ७; शौ १२, २, ३१; १८, ३, ५७; पै १७,३३, १; २; -त्नान् ऋ १०, ७८,८; -त्नासः ऋ ७, ६७,[६; ८४-८५, ५].

सु-रथ,था– -थः ऋ ४, २,४; -थम् ऋ ८,५,१०; -थस्य ऋ ३, १४,७; -था ऋ १,२२,२; ७, ३६,४[q]; १०, ७५, ८; -†थाः ऋ ४,४,८; ५,५७,२; तै १,२, १४, ४; मै ४, ११, ५; काठ ६,११; -थान् ऋ ८, ६८, १६; -थासः ऋ ८,७४,१४; -थेभिः ऋ २,१८,५.

?सुरभम् पै १७,१३,६.

१सुरभि[r]– -भयः मै १,३, १९; काठ ४,१३; शौ १८,३,१७; -†भि ऋ ४,३९,६; १०, ७०, ४; खि ५, २२, १३; मा २३, ३२; का

---

[a]) विप , नाप. (ऋ ३,७,३)। गस. उप. √यम्+खल् प्र. । [b]) सपा. तैब्रा २,८,५,२ सूयमस्य इति पाभे. ।

[c]) पाभे. पृ ३४१९ *a* द्र. ।

[d]) =सपा. माश १,४,५,१ आपश्रौ २,१३,२ प्रमृ. । मै १,१,१३ माश्रौ १,३,१,११ सूयमे इति पाभे. ।

[e]) सपा. सुयश°<> स्वयश° इति पाभे. ।

[f]) विप. । बस. । [g]) तु. पृ ३४१० *h* ।

[h]) तु. पृ ३४१२ *i* । उप. =संभोग- इति सा [ऋ १, १२६,६] GRV. प्रमृ ।

[i]) विप. [°सुज्योतिष्क- (मेघ- [यज्ञ-])] । <√युज् '°दीप्तौ' द्र. । वा. क्रिवि. । शेषं पृ २००८ *c* द्र. ।

[j]) पाभे. पृ ३३१७ *h* द्र. ।

[k]) नाप. (देव-) । '√°सुर् 'ऐश्वर्ये' वा सु+√राज् वेति श्रभा. प्रमृ. । (√स्वृ 'दीप्तौ' > कर्तरि) °स्वर्– > वाथि. यनि. इति मतम् ।

[l]) सु° इति स्वरः? यनि. शोधः ।

[m]) विप., नाप. । गस. उप. √रण्+खल् प्र. ।

[n]) नाप. न. (सुरमण-साधन- इति वें.) । °= स्वर्(म)णम् इति मतम् । सस्थ. ?जाया > जायाः [प्र२] इति शोधः (तु. पृ १०९९ *c*) ।

[o]) =उदक- इति या [११,५०] प्रमृ. ।

[p]) सपा. तैआ ६, १०, २ आग्निगृ ३,७,२ : १० प्रमृ. सुवीराः इति पाभे. ।

[q]) विप. (द्रुतगमन- [इन्द्राश्व-]) । √°सुर् [=√त्वर्, तुर्] 'त्वरायाम्'+कर्तरि थथः प्र. इति मतम् ।

[r]) भाप. (सुगन्ध-), विप. । पपा. नावग्रहः ।

२५,६,१२; तै १, ५, ११, ४; ७,४,१९,४; मै १, ५, १; काठ ६,९; क ४, ८; कौ १, ३५८; जै १, ३७, ७; शौ ६, १२४, ३§; २०, १३७, ३; -भिः ऋ १, १६२, १२[a]; ९, ९७, १९; १०, ५३, ३; मा २५, ३५†; का २७, १३, ४†; †तै १,३,१४,२; ४, ६, ९, १; मै ¶२,१,३; १०; ५, २; ३, १६,१†; ४,११,१†; †काठ २, १५; ४६,५; शौ १२, १, ५९; १४,२,४४; १९,३८, १; पै १, ४७,१; १७,५,६[b]; ६, ७; १८ ११,४; १९,२४,१; २; -भिम् ऋ ६,२९, [३; १०,१२३, ७], १०,१०७,९; १४६,६; ¶मै २, १, ३; १०; ५, २; काठ १०, ६¶; कौ २, ११९७†, शौ १२, १,२३[c];२४[c]; -भीः शौ ११,६, ६; पै १६, २१, ६; -†भीणि ऋ ७,१,१८; १०,१५, १२; मा १९, ६६; का २१, ४, १६; तै २,६,१२,५; ४,३,१३,६; मै ४, १०,१; काठ ३५, २; शौ १८, ३,४२; -भीन् पै १७, ३, ४[c]; ५[c]; -भेः पै १, ४५,४; -भौ ऋ ५,१, ६; मा १२, ३५, का १३,३, ६; तै १, ३, १४, १†; ४,२,३, २; मै २, ७, १०; ४, ११, १†; काठ २, १५†; १६, १०; क २५,१.

सुरभिन्[d]-> †सुरभिन्-तर[e]- -रः ऋ ९,१०७,२; कौ २,६६४; जै ३,५५,५.

¶सुरभि-मत्- मते तै २, २, २, ३;४; मै २, १, ३[1]; १०; काठ १०,६[4].

¶सुरभिमती- -ती तै २,२,२, ४; काठ १०,६[1].

२सुरभि[f]- > सौरभेय[g]- -यम् मा ३५,१३.

सुरभिस्->सुरभि (स् >)प्-द (<त)म- -मम् ऋ १, १८६, ७.

?सुरभ्यवायम् काठ २३, ६.

?सुरम्[h] शौ २०,१३५,१०.

सु-रश्मि[i]- -श्मिम् ऋ १०, ३६, ८.

सुरा[j]- -रया मा १९,५[k]; ३२[l];८४[m]; २१.३१[n];३८[n]; का २१,१,५[k]; ३,२[l];६,५[m]; २३.४,३[n];१०[n]; काठ १७,१९[o]; ३७,१८[k]; ३८, २[l]; -रा ऋ ७, ८६, ६; मा १९,७;१४; का २१, १, ६; २, ३; ¶मै २, ३, ८; ९[1]; ४, १; २[1]; काठ ¶१२, १०; ११[4]; १२[1]; १४, ६¶[1]; १७,१९;३७, १८; शौ ६, ७०,१;१४,१,३६; १५,९,२; पै २, ३३, ३!; ३५, ३; ८,१२, १; ८; १८, ४, ४; १९,३७, ५; -राम् ¶मै २, ४, १; २[1]; ४, २, १; ¶काठ १२, १०; १२[1]; शौ १०, ६, ५; पै ४, २०, २; ८, १२, ९; १६, ४२,५; १९,३७, ९; -?राया[p] पै ५, १०, ७; -रायाः ऋ १, ११६, [७ (११७,६; ७)] १०, १०७,९; मै ३, ११, २[n], ७[k]; ९[m]; काठ ३८,३[m]; शौ १५९, ३; पै ८, २०, २,१९,४०,११; -रायाम् ऋ ८, २, १२; मै ३, ११,७[l]; जै ४,२२,१†; शौ ६, ६९,१†; ९,१,१८; १४,१,३५; पै २,३५,२; ५.२९,३; ८,१०, ४; १६,३३,६; १८,४,५; १९, २४, १४; २०, २५, ३; -रायै मा २०, २८; का २२, ३, ५; -०रे पै ५,१०,६; ८, १२, १; ५;७.

सुरा-कार[q]- -रम् मा ३०, ११; का ३४, २,३.

¶सुरा-ग्रह- -हाः काठ १४, ६[1]; -हैः काठ १४, ६.

<सु √रम् इति अभा. प्रमृ. । सुर- (नाप. [गन्ध-] <√*सुर् [=√स्मृ] 'गन्धे' [तु. Eng. √Smell]) + मत्वर्थे वा स्वार्थे वा भिः प्र. इति मतम् ।

[a]) =गौरम- । ?°सुरभिस्->-भिः [द्वि१] इति मतम् ।

[b]) सुरभ्यम् इति शोधः (तु. सपा. शौ १२,१,४८) ।

[c]) सपा. °भिम् <> °भीन् इति पामे. ।

[d]) स्वार्थे इनिः प्र. (तु. GW.) । [e]) कौ पाठ. सु-र° इति । [f]) नाप. (गो-) । [g]) अपत्यार्थे ढञ्>एयः प्र. ।

[h]) शोधः पृ २९७९ l द्र. । [i]) वि. । बस. ।

[j]) नाप. (मादक-द्रव्य-) । < √सु 'अभिषवे' इति या (१,११) प्रमृ., < सु √रा वा √रै वेति अभा. ।

[k]) सपा. सुरया (माश १२, ७,३,१२[k] तैब्रा २, ६, १,३ च) <> सुरायाः इति पामे. ।

[l]) सपा. सुरया (माश १२, ८, १, ४ तैब्रा २, ६, ३,१ च)<>सुरायाम् इति पामे. । [m]) सपा. सुरया (तैब्रा २, ६, ४,२ च) <> सुरायाः इति पामे. ।

[n]) सपा. सुरया<>सुरायाः<> तैब्रा २,६,११,१ सुरायै इति पामे. । [o]) पामे. पृ २०१० f द्र. ।

[p]) सुरायाः इति शोधः ? ।

[q]) नाप. । उस. उप. <√कृ ।

!सुराधाण[a]- -णम् पै ८,१२,३.
!सुराधाणी[b]- -णी पै ८,१२,४.
सुरा-प्रा(म>)मी- -मी मा १९, १६; का २१,२,५.
सुरा-पु[c]- -पम् मै २, ४, १[d]; पै १६,१००,११.
!सुरासा पै ५,१०,८[e].
१¶सुरा पान[c]- -नम्[d] ते २, ५, १,१; २; काठ १२,१०.
२सुरा-पान[f]- -नान् गि ३, १०[२], ५.
सुरा-वत्- -वतः ऋ १, ११९, १०; पै ४, ११, २†; -वन्तम् मा १९, ३२; का २१, ३, १; मै ३,११,७; काठ ३८, २.
†सुरा वृ[g]- -र्धः ऋ ८,२१,१४; कौ २,७४०; शौ २०,११४,२.
सुरा-सोम- -मान् मा २१, ५९; ६०; का २३,६, १२; १३.
सुरा-हन- -नम् पै १९,३२,८.
सुरो(रा-उदक>)दका[h]- -काः शौ ४,३४,६; पै ६,२२,७.
¶सुरो(रा-उ)पयाम- -माः मै १,११,६; काठ १४, ६; -मान् मै १,११,७; काठ १४,८; -मैः मै १,११,६; काठ १४,६.
सु-रातिं- -तयः ऋ ५, ७९, ४; ९, ८१,४; १०,६५,४; ७८,३.
सु-राधस्- -धसः ऋ १, २३, ६; ३,५३,१३]; ८,४६, २४; ६५, १२; मा २०, ११; ३३, ४९†; का २१,७,११; ३२,४, ३†; मै ३,११,८; काठ ३८, ४; कौ २, १४५†; जै ३,१४,६†; -धसम् ऋ ८, १४, १२; ४९-५०, १, ६८, ६; गि ३, १-२, १; काठ २१,१४; †कौ १,२३५;२,१६१; †जै १,२५,१; ३,१५, ६; †शौ २०,२९,२; ५१,१;३; -०धसा ऋ १०, १४३, ४; -धसाम् पै १९, १४, ७; -†धाः ऋ १, १००,१७; ३, ३३,१२[१]; ४,२, ४; ५,४; १७,८; कौ १, ३३५; जै १,३५,४; ४,११,१.
†सुराम[i]- -मम् ऋ १०,१३१,४;५; मा १०, ३३; ३४; २०, ७६; ७७; का ११,१०,३;४; २२,७, १०;११; मै ३,११,४[१]; ४,१२, ५; काठ १७,१९[१]; ३८,९[१]; शौ २०,१२५,४;५.
सुरामन्[k]- -माणः मा २१,४२; का २३,५,२; मै ३, ११, ४; -म्णः काठ १७, १९; -म्णाम् मै ४, १२,५; काठ १७,१९.
!सुराम्[l] दत्त पै ८,१२,६.
!सुरायुभू पै १,६०,२.
सु-रार्ध्ने, र्ध्नी- -र्ध्नः पै १, ७१,४; -र्ध्ना: ते २,४,७,२; मै २,४, ७; काठ ११,९.
सु-रु(क्म>)क्मा- -क्मे ऋ १, १८८,६; १०,११०,६; मा २०, ४१; २९,३१†; का २२,४, ६; ३१,४,७†; मै ३, ११, १; ४, १३,३†; काठ १६, २०†; ३८, ६; शौ ५,१२,६†.
सु-रुच्[m]- -रुचः ऋ १,१९०, १; ३, ७,५; ४,२, १७, ५, ३३, १०; ६,३५, ४; खि ३, २२, १; मा १३,३; का १४,१,३; ते ४, २, ८,२; मै २, ७, १५; काठ १३, १५†;१६,१५;३८,१४; क २५, ६; कौ १,३२१; जै १,३३, ९; शौ ४,१,१; ५, ६, १; १८, ३, २२†; पै ५,२,२; ६, ११, १; १६, १५०, १; -रुचम् ऋ १, ११२,१; २,२, ४; ३,२,५; खि ३,२२,२; शौ ४,१,२; पै ५,२, १; -रुचा ऋ ३,१५,६.

[a]) *सुरा-दधन- इति शोधः (तु. मूको.)। उप. <√दघ् 'पालने'। जलमेवं विशिष्टं द.। तेन हि सुरा रक्ष्यते।

[b]) सुरा, (√धृ 'पोषणे' > कर्तरि स्त्री.) धाणी- >-णी इति द्विपदः शोधः। पृ १७८६ *i* °णीम् इति नेष्टम्। [c]) विप. (शिरस्-)। उस. √पा 'पाने'+करणे कृत्। [d]) सपा. °पम् <> °पानम् इति पाभे.।

[e]) शोधः पृ २९६१ *a* द.।

[f]) उप. भाप.। सु° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[g]) नाप. (प्रमत्त-)। उस उप. कर्तरि <√धि।

[h]) तु. पृ ३३९८ *m*।

[i]) विप. (*उदकवती- [नदी-])। *सुरा-घस- > -घसः > वाखि. यनि. इति मतम् (तु. [अंशतः] L [५५३])।

[j]) नाप. (सोम-)। सु-रा° इति ऋ. पपा. अवग्रहः (तु. Garbe [KZ २३,४७५-६])। <सु+√रम् इति प्रायोवादः। *सुरा- [भाप. =सुरा-]+मत्वर्थे मयप् प्र. इति मतम् (तु. [अंशतः] उ. म.; वैतु. MW. Garbe [KZ २३, ५२४] < सुरा-आम- [मद्यात्यय-] इति?)। [k]) = सुराम-। *सुरा-+मत्वर्थे मनिप् प्र. इति विशेषः। शिष्टं *j* द.।

[l]) सुरा-+अमृत- > कस. *सुराऽमृत- > [सं१] -०त इति शोधः (तु सस्थ. वाजिनीवति [सं१] इति)।

[m]) भाप. (सु-दीप्ति-), विप. (अग्नि-, देव-)।

सु-रुचित्- -तम् मै ४,९,५.

सु-रूप,पा- -०प जै ४, १७, १०[a]; -पः ऋ ८, ४, ९[b]; कौ १, २७७†[b]; पै १, २६, ३[c]; -पम् पै १,२६,३[c]; -पा मै ४,२, ४; पै १,२६,३[c]; -पाम् पै १,२६, ३[d]; -पाय ते ७, ३, १८, १; काठ ४३,८.

सुरूप-कृत्- -कृत् पै १,२६,३[e].

†सुरूप-कृत्नु[f]- -त्नुम् ऋ १, ४, १; कौ १,१६०; २, ४३७; जै १,१७,६; ३,३३,१२; शौ २०, ५७,१; ६८,१.

सुरूपं-का(ण>)णी- -णी पै १, २६,५[g].

सुरूप-यु- -युः[h] जै १,२९,७‡[b].

सुरूपं-वर्षव(र्ण>)र्णा[i]- -र्णे तै १,६,३,१; ७,१,१.

सु-रेकणस्- -क्णाः ऋ ६, १६, २६; काठ २६,११†.

१सु-रेतस्[j]- > सुरेतो-धा- -धाः काठ ५, ४[k].

२सु-रेतस्- -तः ऋ १, १२१, [५; (१०,६१,११)], -तसम् ऋ १, १६०, ३; मा २१, ३८[l]; २८, ९; ३२[l]; का २३,४,१०[l]; ३०, १,९;३,९[l]; -तसा ऋ १,१५९, २; ३, १, १६; -ता· ऋ १०, ४५,८; खि ५, ५,५; †मा १२, १; २५; †का १३, १,१; २,८; तै १, २,५,२;३,१४,६†; ६-७, ४,४[k]; †४, १, १०, ४; २,२, ४; मै २, ७,८†; काठ २, ५[m]; †१६, ८;९; क १, १८[m].

सु-रोच(न>)ना- -नाः पै १३, १०,९[n].

सु-रोहिणी[o]- -णी पै १६,४७,१.

†सुलाभिका[p]- -०के ऋ १०,८६,७; शौ २०,१२६,७.

सु-लेक[q]- -कः तै १,५,३,३[r].

?सुवक्षाः[s] पै १८,१४,५

सु-वक्ष्यमाण- -णः पै १,८३,३[t].

सु वच(स्य>)स्या- -स्याम् ऋ १०, ११६,९.

†सु-वज्र- -०ज्र ऋ ७, ३०,१; -ज्रः ऋ १, १००, १८; -ज्रम् ऋ ४,१७,४; ८; ६, १७, ११; कौ १,३३५; जै १, ३५,४; ४,११, १; -०ज्रा ऋ ७, ९३, ४; मै ४,१३,७; काठ ४, १५.

१सुवन- √सु (वधा.) द्र.

२सु-वन[u]- -नम् खि ३,१५,१०.

सु-वप्तवे पै १९,१७,१५[v].

?‡सुवयुः[w] पै २०,५१,५.

सुवर् (वप्रा.)[x] -वः तै १, १, ४, २; २,६,१, ३,४, २; ४, ४३, १; २; ५, ३, १[z]‡[y]; ६, २, २; ६, १[z]; ७, ६, १[z]; ९, १[z]; २; २, २, १२, १; ६‡; ३, १४,६; ३,१, ९,२[z]; ३,१, २[1]; ५,४,२; ४,१,१,१; २, ४; ४, १; ८,५‡; १०, ५; ३, २, २; ४,२; ११,२; ४,४,८‡; ९, १; ६, ५,१[z];२[z]; ७,१,१; ११, २; १३,१; ३; ५, १, १०, ५; २, १०,४¶; ४,७,१; ५,५,३¶;६, ८,१, ७,५, २[z]; ६, २[z]; ७, २; ३[z]; ६,६,१,१¶; ४; ७,३,११, २; ३; १२,१; ४,२०,१.

[a]) पाभे. पृ ३०१२ *c* द्र. ।

[b]) सपा. सुरूप दुद् <> सुरूपयुः इति पाभे. ।

[c]) पाभे. पृ ३३२२ *d* द्र. । [d]) पाभे. पृ ३३२२ *e* द्र. ।

[e]) पाभे. पृ ३३२३ *f* द्र. । [f]) विप. (इन्द्र-) । उस. ।

[g]) पाभे. पृ ३३२३ *g* द्र. ।

[h]) °यु इति पाठः ? यनि. शोधः ।

[i]) विप. । बस. । [j]) नाप. । प्राग. ।

[k]) सपा. सुरेतोधाः <> सुरेताः (आपश्री ४, १३,१ प्रभृ. च) <> माश्री १,४,३,१ त्रिधम् इति पाभे. ।

[l]) पाभे. पृ ३४०९ *i* द्र. । [m]) सु-रेतसः > पाटि. यनि. (तु. टि. सुरेतोधाः [ऋ ३,११,१२]) ।

[n]) सपा. आपश्री ४, ९,४ माश्री ४,२,९ हिश्री ६,२, १५ च रोचना इति पाभे. । [o]) विप. । प्राग. ।

[p]) विप. (भार्या-) । सुलाभ- [बस.] > (स्वार्थे कः प्र.) सुलाभक- > यनि. (वैतु. ORN. सुल° इति शोधुकः ?) । [q]) व्यप. (आदित्यानामन्यतम-) ।

[r]) पाभे. पृ ३३३५ *k* द्र. । [s]) पाभे. पृ ३४१३ *l* द्र. ।

[t]) सपा. शौ १,३५,३ तद् दक्षमाणाः इति पाभे. ।

[u]) विप. (घर्मरूप-) । द्र. पृ ३३९८ *m* । स्वरः । २वन- = देदीप्यमान- । [v]) सपा. शौ ६,६८,२ भिन्न. ।

[w]) सपा. मा १२, ११४ समृधस्तमः इति पाभे. । रिटं पृ ३२७५ *j* द्र. ।

[x]) नाप. (सु-लोक- प्रभृ.) । (√°सुर् [= √स्वृ] 'उपतापे' > भावे) °सुर- + (√सृ > भावे) °सृत्- > बस. °सुर सृत्- > नप्र. यनि. (वैतु. अन्ये प्रा. अनायपदमत्र लिङ्गं समानयुरेव < सु + √ऋ इतो कृत्वा सु-अर् इत्येवमाहुरन्ये: !) । कस्यचन श्. इ्यु. स्वर्- इति पाभे. । [y]) पाभे. पृ १५०१ *n* द्र. ।

[z]) सपा. काठ २०,९ माश्री २, ५, ४, १७ अनुष्ट् इति पाभे. ।

१सौव[a]- -वम् तै ४,३,२,२.

¶सुवर्-ग[b]- -गः तै १,५,७,१; २, ५,११,७;६,५,४; ५; ७,६; ३, ३,५,५; ४.४,८.१§; ५,१, ८, ५; २, ३, ७; ३, ३,५; ७, १; ६, ३, ४, १; ६, ११, १; २; ७,१, ५, ७; २, १, ३; ३, ७, २; ४,१,३; २,५;३, ४; ४, २; १०-११,२; ५,७, ४; -गम् तै १,५,४, ४; ७, १; ९, ४[२]; ५; ६,१०,२[२]; ७,१, ३; ४, ४; ६, १; २,२,५,५; ३,४, १; ५, ६, १; ११,७; ६,३,२; ५, ३; ४; ६[२]; ९,७; ३, १,४,१§[c];९,५[३]; ३,५,५; ८,४; ४,३, ५; ५, ४, ३; ५, १, १०, ५; २, ३, ४[३]; ५; ७; ८,४; ५; ३, २, २; ५, ३;४[२]; ७, १[२]; ९, १[२]; २; ४, २,३; ४; ३, २; ५; ७, १; २; १०-११,१; ५,५, ४[३]; ७,८,३[२]; ६,१,१,२; ३, ३; २,४, १; ५, ४;६,१[२]; २; ३; ९, ३; ३, २, १[३];२, ३; ४,७[२]; १०, २; ११, ३; ५,३,१[२]; ८, १; २[२]; ६,१, १; २; ४; ९,२[२];७, १,४,१[४]; ७,१[४]; ४[२]; २, १, १[२]; २; ९, २[२]; ३, १, २; ५, १[२]; ३[२]; ७,३; ४; ९, २; ३[२]; १०, १[२]; ४,१,२;३; २, ३; ५[२]; ३, ६[२]; ४,१[२];२;३[२]; ६,१[७]; ३; ९, १[२]; १०,२; ५,१,५; ७, ४; -गस्य तै २, २,५, ४; ५, ११, १; ६; ६,३,३;४; ५,१,८,६; २,३, ५; ८,१; ६;३,२,२; ३, ५; ७, ४; ४,१,४; ६,८,१; ७, २, ३; ८, ३§; ६,३,२,३; ४, ८; ७, ३; ५,३,१; ३; ४,१; ८,२; ६, १, १; ५; ४,२; ११,२; ७,१, ५, ७; २,१,३; ६, २; १०, १; ४, २-३, २; ६, २; ३; ५, १, ३; ६[२]; ८,५; -गात् तै २, २, ५, ४; ६,५,४; ६; ५, ५, ७, १[२]; ६,८,१; ६,३,८,२; ७,३, १०, २; -गाय तै १,७,६,२; २, २, ५,४; ५,४, १०, १; ५, ४, ४; ७,१; ६,८,१; ७,२, २; ८, २; ६,३,२,१; ८,१; ५, ४, १; ६, १,१; ७,१, १७, १§; २, १०, १; २०,१§; ४,२१,१§; -गे तै २,६,१,३; ३, ४, १, ६; ४, ४,२,३§; ७, ३, १०, १; २[२]; ४,१,३; २,५; ३, ४; ११, ३; १९,१[d].

¶सुवर्ग-काम- -मः तै २,३,४, १; ५, ५, ४; ५, ४, ११, १; -मम् तै ६, २,६,२; -मस्य तै ६,६,४,२; -माः तै ७,२,१,१.

सुवर्गीय[e]- -याय तै ४,१,१,१[f].

¶सुवर्ग्य,र्ग्या[g]- -र्ग्यः तै ५, २, १०,७; ५,३,३; ४,४[२]; -र्ग्यम् तै ५,२,१०,७§; ६,२,५,२; ७, २,१, ३; -र्ग्या तै ५, ३,९,२; ४,३,५; ७, ३, ७,२[२]; -र्ग्याणि तै ५, ३,५,३;४.

सुवर्-जित- -जितम् तै ४,१,१,३.

सुवर्-ज्योतिस्- -तिः तै १,३,३,१.

सुवर्-दृश- -दृशम् तै २, ४, १४, २‡.

सुवर्-धामन्- -मा तै १,३.३.१.

¶सुवर्-भानु[h]- -नुः तै २,१,२,२.

सुवर्-वत्- -वान् तै ३,४,७,२.

सुवर्वती- -ती तै ४,४,१२, २[i]; ४.

सुवर्-वाह्- -०वाट् तै ३,२,८,१.

सुवर्-विद्- -वित् तै ३, ३, १, २; ४,४, १२,१; -विदः तै ५, ७,४,३; -विदम् तै १, ४, ९, १‡[j]; -विदा खि ३, २२, ८; तै ४,१,३,२[k]; -विदे तै ४,६, १,४.

सुवर्-षा[l]- -षाम् तै ४, ४,४,१‡.

सु-वस्त्र[m]- -स्त्रम् ऋ १०, १०१,६; तै ४, २,५,५.

सु-वर्चनस्- >¶सौवर्चनस[n]- -सः तै १,७,२,१.

१सु-वर्चस्[m]- -र्चसः पै १, ५०, २; १०३,२; २०, ५६, ८; -र्चसम्

a) विप. । तस्येदमीयः अण् प्र. टि लोपश्च ।

b) = स्वर्-ग- । तत्रैव व्यु. द्र. । c) सपा. मै २,५,१० काठ १३,९,३०,८ माश्रौ १,८,२,२ हुतः इति पाभे. ।

d) सपा. वैताश्रौ ३६,३० स्वर्गेण इति पाभे. ।

e) = स्वर्ग्य- । विप. । भवार्थे छ>एयः प्र. उसं. (पा ४,३,५६ [वैतु. सा.<सुवर्-+√गै 'शब्दे' इति?])।

f) = सपा. वाधूश्रौ ४, १०३ : १२ । का १२, १, २ स्वर्गयाय इति, मा ११, २ प्रमृ. माश ६, ३, १, १४ स्वर्ग्याय इति च पाभे. ।

g) विप. (अग्नि-, देवता- प्रमृ.) । यत् प्र. (पा ५, १, ३९) ।   h) विप. (असुर- [राहु-]) । बस. ।

i) सपा. मै ३, १६, ४ आश्रौ ४, १२, २ स्वर्वती इति, काठ २२,१४ स्वर्विद् इति च पाभे. ।

j) सपा. मै १,३,११ स्वर्दृशम् इति पाभे. ।

k) सपा. काठ १६,३;१९,४ स्वर्विदो इति पाभे. ।

l) विप. (मूर्धन्-) । उस. उप. <√सन् (वैतु. सा. <√सो इति !) ।

m) विप. । बस. ।   n) अपत्यार्थे अण् प्र. ।

पै ८,२०, ८; १०, ६, ४; १९, १७,१२[a]; -र्चाः ऋ १,९५,१; १०,१४,८[b]; ८५,४४; मा ३३, ५†; का ३२,१, ५†; तै ३, २, ३, २; ५, ७, ४, ३; काठ ३८, १३; शौ २, २९, ६[c]; ७; १३, १,२२; १४,१,४७[d]; २, १८†; ‡१८,२,१०[e],३,५८[e]; पै १,१३, ४;५३,१;२,६५,१;८,१४,१†; १०, ९, ९; १५, ६, २[f]; १८ १७,२; २०,९,२; १०,७[g].

२सु-चर्चस्[h]- > सौवर्चस[h]- -र्चः पै २,४७,२[i].

सुवर्जित्-,सुवर्ज्योतिस्- सुवर्*- द्र.

१सु-वर्ण,र्णा(वप्रा.)- -र्णः पै १६, १५२,८?[j]; -र्णम् खि ४,६, ९[j]; ¶मै १,६,४; ८, ६[२]; ¶काठ ६, ७[२];८,९; ¶क ४,६[२]; ७,५, शौ १५,१,२[k]; १९,२६,२; पै १६, १५२,७; २०,५९, ३; -र्णा मा २९, ७; का ३१, १, ७; तै ५, १,११, ३; मै ३,१६, २; काठ ४६,२; शौ १३,१, २२; पै ६, १०,५; १८,१७, २; २०, ३७, ५?; -र्णाः ऋ १०, ६८, ३; शौ १, ३३, १[l]-३[l]; १२, ३, २८; २०, १६,३†; पै १,२५, १[l]-३[l]; १४,१,२;३‡[m];४;१७,२२,१४; -र्णाम् खि २,६,१४; -र्णायाः पै २०, ५५, ४; ५; -र्णे काठ ३१,१४[n]; शौ १३,३,१६.

सुवर्ण-सवन- -ने पै १९,८, १४[o].

२सुवर्ण[p]- > सुवर्ण-रजत-स्र(ज>) जा[q]- -जाम् खि २, ६,१[r].

?सुवर्ण-स्तेय- -यात् खि ३,१०,५[२].

सुवर्-दृश्-, सुवर्-धामन्-, सुवर्-भानु-, सुवर्-वत्-, सुवर्-वाह्-,सुवर्-विद्-, सुवर्-पा- सुवर्*- द्र.

१सु-वसन[s]- -नस्य ऋ ६,५१,४.

२सु-वसन[t]- -नानि ऋ९, ९७, ५०; कौ २,७७७†.

सु-वह्नि[u]- -ह्निः खि १,१०,४; -ह्निम् खि १,७,४; शौ १३, २, ७; पै १८,२१,१.

सु-वृहन्[v]- -ह्मा ऋ ६, २२, ७; शौ २०,३६,७†.

सु-वाच्[w]- -वाक् तै १, २, १३, १; ६,२,९,१; मै १,२,९; ३,८,७; -०वाक्[x,y] मै १,२,५; ३,७,७; ८,१०; -वाचः ऋ ३, ७, १०; ७,१०३,५; ८, ९६, १; कौ २, ३०२; जै ३,६,१०; शौ २, ५, २; पै २,७, ३; -वाचम् ऋ ३, १,१९; मै ४,१४,१५†; -वाचा ऋ १०,११०,[७(२,३,७;३,४, ७; ७, ८; १०, ६६,१३)]; मा २०, ४२; २९, ३२†; का २२, ४,७; ३१,४,८†; मै ३,११,१; ४, १३, ३†; काठ १६, २०†; ३८,६; शौ ५,१२,७†.

सु-वाचस्[z]- -चसः पै २०, २१,३[a1]; -चसा ऋ १,१८८,७.

१सुवान- √सु (अभिषवे) द्र.

२सुवा(न>)ना- √सु (वधा.) द्र.

सु-वासस्[z]- -साः ऋ १,१२४,[७; ४,३,२; १०, ७१,४; ९१,१३]; ३,८,४; १०,७५, ८; १०७, ९; मै ४,१३.१†; काठ १५, १३†; शौ १४,२,४४; पै १८,११, ४.

सु-वास्तु[b1]- -स्त्वाः ऋ ८, १९,३७.

सु-विद्[c1]- -विदा मै ४,१,७.

सु-विज्ञान[c1]- -नम् ऋ ७, १०४, १२; शौ ८,४, १२; पै १६, १०,२.

---

[a]) पामे. पृ ३२१९ *h* द्र. । [b]) LR. °र्चसा इति?।

[c]) पामे. पृ २५०५ *o* द्र. ।

[d]) सपा. पै १८,५,४ सुवीरा इति पामे. ।

[e]) पामे. पृ१३५८ *j* द्र. । [f]) पामे. पृ २०५० *b* द्र. ।

[g]) सपा. शौ ७,५५,२ वर्धमानः इति पामे. ।

[h]) द्र. पृ ३४०१ *b,c* । [i]) शोध. पृ २००३ *l* द्र. ।

[j]) सपा. काद्वि ११०:९ सुप° इति पामे. । शिष्टं पृ१९०९ *h* द्र. । [k]) पामे. पृ ३४०८ *b* द्र. ।

[l]) सपा. ऋ ७,४९,३ विभे. । [m]) सपा. तै ५,६,१,१ कामा १३१:१४ विरूपाः इति पामे. ।

[n]) =सपा. माश्री २,८,८ । माश्री १,३,५,२६ सुवर्णैः इति, नैध्रा ३,७,५,१३ आपश्री ३,१३,५ सुवर्गाः इति, शौ ७,१०४,१ हिरण्यम् इति च पामे. ।

[o]) पामे. पृ ३४०८ *n* द्र. । [p]) =हिरण्य- ।

[q]) विप. (लक्ष्मी-) । द्वस. उप. =स्रज्- । [r]) सुवर्णरजत° इति स्वरः? यनि. शोधः । [s]) नाप. (शोभन-निवास-) । प्रास. उप. <√वस् 'निवासे' ।

[t]) विप. (वस्त्र-) । बस. उप. <√वस् 'आच्छादने' ।

[u]) द्र. पृ ३४१२ *l* । [v]) विप. (इन्द्र-) । उस. उप. √वह्+कर्तरि मनिन् प्र. । [w]) विप. । बस. ।

[x]) व्यप. (सोमक्रयण- [देव-]) । [y]) =सपा. माश्री २,१,४,११ । मा ४,२७ प्रमृ. माश ३,३,३,११ काश्री ७,८,२४ प्रमृ. स्वान इति, काठ २,६;२४,६ स्वान् इति च पामे. । [z]) द्र. पृ ३४१० *h* । [a1]) सपा. शौ ७,११,२ सुवाचसः इति पामे. । [b1]) व्यप. (नदी- [प्रभा. सुवास्तु]) । बस. उप. =१वास्तु- [c1]) नाप. ।

†सुवित,ता[a]- -तः ऋ १०,५६,३[b]; -तम् ऋ १,१४१,१२; ४,५५,४; ७,९१,२; १०,१४८,१; तै ५,७,२,४S[b]; कौ १,३१६; जै १,३३,४; -तस्य ऋ ७,१,२४; १००,२; ९,४१,२; १०,३१,३; १००,४; कौ २,२४३; जै ३,२१,८; -ता ऋ १,३८,३; १०,८६,२१; Sतै १,४,४३,२; ६,६,१,३; शौ २०,१२६,२१; पै १६,४६,८S; -तानि ऋ ८,९३,२९; -ताय ऋ १,९०,४; १०४,२; ११८,१०; १६८,१; १७३,१३; १८०,१०; १८१,३; १८९,३; २,२,६; ३,२,१३; ५४,३; ४,१४,३; ५,११,१; ४१,१८; ५७,१; ५९,१; ४; ८०,३; ६,३२,४; ४०,३; ७१,३; ७,२,६; ३५,१; ६६,१५; ७५,२; ७९,३; ८५,४; ८,७,३३; २७,१०; ९,८२,५; १०,३५,३; ४०,१; ६६,३; ७४,२; मा १५,२७; ३३,६९; ८४; ३६,११; ३८,१९S; का १६,५,८; ३२,५-६,१५; ३६,१,११; ३८,५,२S; तै १,४,२४,१; ४,४,४,२; मै १,३,२७; २,१३,७; ४,९,१०[1]S; १४,३; काठ ४,१०; ३९,१४; क ३,८; कौ २,२५७; जै ३,२२,४; शौ १९,१०,१; पै १३,८,१; -Sते मा २९,४; का ५,२,३[c]; ३१,१,४; तै १,२,१०,२[c]; ५,१,११,२¶; मै १,२,७[c]; ३,१६,२[c]; काठ २,८[c]; १३,१५[b]; ४६,२; क २,२[c]; पै २०,९,४.

सुवित्ति- -त्तिः पै १६,४६,८.

सु-वित्ति- -त्तिः पै १६,४६,८.

सु-विदत्र,त्रा[d]- -त्रः ऋ २,९,६; †तै ४,३,१३,२; ६,१,५; मै ४,१०,५†; काठ २१,१३†; शौ १३,२,४४; ४५; पै १८,२५,४; -त्रम् ऋ २,१,८; शौ १,३१,४; पै १,२२,४; -त्राः[e] शौ १८,३,१९; -त्राणि ऋ २,२४,१०; -†त्रान् ऋ १०,१४,१०; १५,३; मा १९,५६; का २१,४,७; तै १,८,५,२; २,६,१२,३; मै ४,१०,६; काठ २१,१४; शौ १८,१,४५; २,११; -त्राभिः ऋ ७,९१,६; -त्रान् पै २०,१,९‡[f]; -†त्रेभिः ऋ १०,१५,९; मै ४,१०,६; शौ १८,३,४८.

†सुविदत्रिय[g]- -येभ्यः[h] ऋ १०,१७,३; शौ १८,२,५४.

सु-विद्वस्- -द्वांसः मा १७,६८; का का १८,६,४; तै ४,६,५,२; मै २,१०,६; काठ १८,४; क २८,४; शौ ४,१४,४; पै ३,३८,४; -द्वांसम् ऋ ८,२४,२३; शौ २०,६६,२†.

†सु-विप्र- -प्रः ऋ १,१६२,५; मा २५,२८; का २७,१२,५; तै ४,६,८,२; मै ३,१६,१; काठ ४६,४.

सु-विवृत्[i]- -वृतम् ऋ १,१०,७.

सु-वीर,रा[j]- -रः ऋ १,९१,१९[k];

[a]) भाप., विप., नाप. (सुख-) । पपा. नावग्रहः । सु + √इ > सु-इत इति या [४,१७] वें. सा. PW. प्रमृ; या [पक्षे] <सूत- [√सू 'प्राणिगर्भ°'] इति । (√*सुर 'सुखे' > भावे) *सुर- + (√भृ > कर्तरि) *भृत- > उस. *सुर-भृत- > नैप्र. यनि. (तु. २दुरित-) इति मतम् ।

[b]) सपा. °तम् (मंब्रा २,१,११ कौगृ ४,४,९ च) <> सुवितं (माश्रौ १,६,४,२१ च) <> शौ ६,५५,२ स्यिते <> शांगृ ४,१८,१ सुहूतम् इति च पाभे. ।

[c]) = सपा. काश्री ५,८,२ कौगृ १,२,३ या ४,१७ प्रमृ. । तै १,५,१०,२ बौश्रौ ३,१३ : १४ सुहिते इति, मा ५,५ माश ३,४,२,१४[२] आश्रौ ४,५,३ प्रमृ. स्यिते इति पाभे. ।

[d]) भाप., विप. (अग्नि- प्रमृ.), नाप. । <सु-वि √दा 'दाने' [तु. वें. सा. GW. प्रमृ.] वा सु √विद् 'ज्ञाने, लाभे [तु. वें. सा. PW. प्रमृ.]' वेति या [७, ९; ६,१४] । तु. ?दुर्विदत्र- ।

[e]) °त्राः (तु. पपा. संपा. प्रमृ.) इति स्वरः ? यनि. शोधः (तु. RW.) ।

[f]) सपा. ऋ १०,६३,१० प्रमृ. स्वरित्राम् इति पाभे. ।

[g]) विप. (देव-) । स्वार्थे घः प्र. उसं. (पा ४,४,१४१) ।

[h]) = सपा. या ७,९ । तैआ ६,१,१ आग्निगृ ३,५,४ : ३ प्रमृ. सुविदत्रेभ्यः इति पाभे. ।

[i]) विप. (सुप्रकाश- [यशस्-]) । गस. उप. <वि √वृ (वधा.) कर्मणि कृत् (वें. सा. GW. प्रमृ. °वृत- इति?) ।

[j]) विप. (अग्नि- प्रमृ.) । बस. उप. आदिस्वरः (पा ६,२,१२०) इति प्रायोवादः । (सुर- + मत्वर्थे वीरप् प्र.) *सुर-वीर- [सुखिन्-, स्वस्थ-] > यनि. इति वा *सर्व-वृध्- (संपूर्ण-) + २वीरु- (*भाग. = भद्र-) > बस. *सर्ववृध्-वीर- > सुविध्-वीर- > यनि. वेति मतम् ।

[k]) पाभे. पृ २७५२ f द. ।

११६,२५;१२५,१; २,२७,१३; ३, २९, ९; ४, १७, ४; ५, ५३,१५; ५८, ४; ६, ४५, ६; ४७,२६; ५०, ९; ७, १५, [८; ८, ११, ७]; ८, ८४, ९; ९, २३,५; ८६, ३९; खि ४,९,५; ५, ७, १,१०; मा ३,३७[a]; ४, ३७†; ७,१३[b];२९[a]; २९,५२†; का ३,४,१[a]; ४, १०, ८†; ७, ६, २[b]; ९,१,५[a]; ६,६[a]; ३१, २,९†; तै १,२,१०,१†; ३, ५, १; ९,२; ४, ४४, ३[c]; २, १, ११,४†; ३,२,३,२[a]; ४,६,६, ५†; ६,३,९,४; ६, २, २[c]; मै १,३,३८[c]; ३,१६,३†; ४,११, ४;१२,४†; १३,२[a], १४,१४†; काठ ३, २; ४,१२[c]; ११,१३†; १५,१३; १७, १८†; ४६, १†; क २, ९; ३, १०[c]; कौ २, ३०५†; जै ३, २५, १†; शौ ६,११०,३; १२५, १†; ८, ५, २; ११, १, २†; १२, ३, ४९; १३,१,१२[d];१९,२४,८; पै १५, ६,५; ११, ८†; १६, २७, २; ८९,२†; १७,३४,९; १८,१६, २[d]; १९,२०,२; २०, ३४, ६[c]; ४०,७; –रम् ऋ १, ३१, १०; ३४,१२;८५, १२; ९२, ८; २, ३,४; ५; ३, ८,२; ४,३४,१०; ५,४४,६; ५७,७;६,५, ७; १६, २९;१७, १३;६५,६; ७,१, ५; १५,७; ३७,६; ८, ५, १०; ९, ६८,[१०; ९७, २६; १०,४५, १२]; १०,५२,५; ७७,७; ९१, १५; खि १,२,१४; ५, ८; ७, ६; ८,१; ५,७,३,१; †मा १२, २९; १८, ७४; १९, ३२§; २०, ७९; †का १३, २, १२; २०,५, ७; २१, ३, १§; २२, ७,१३; २९, २,१०§[e]; तै †१, ३,१४,३; ५,११,५; ३, ५, १, १; ४,१,८,३[e]; ३,४,१; ५,७, ८,२; मै २,७,९;३,११,४†;७; ४,१०,४†; ११,१‡[f];१३,१†; ८; काठ ४, १६‡[f]; ८, १७†; १५, १२†; १९, १३; ३८,२; ९; कौ १,२६†; †जै १, ३, ६; ४, ६, ९; शौ ३, १९, ५[g]; ७, २१,४; ८४,१; पै १, ६६, ३; ३,१९,५; २०,५[h]; १५, ६, ६; १९,४८,१; २०,४,५; ३२, १; –रा ऋ ६,१३,५; ७, ५६, ५; काठ ३५,३; क ४८, ४; पै १, ८६, ३[i]; २,६६,२; १८,५,४[j]; ८,९‡[k]; –राः ऋ १,५३,[११; १०,११५,८]; १२२, ८; २,१, [१६;२,१३; ११,२१; १३,१३; १४,१२; १५,१०; १६-२०,९; २३, १९; २४, १६; २७, १७; २८,११; २९,७; ३३, १५;३५, १५;३९, ८; ४०, ६; ४२-४३, ३; ९,८६,४८]; ३,५३, १; ५, ४२,८; ६,४,[८; १०, ७; १२- १३,६;१७,१५;२४,१०],७,१, २४; १०,१८,९[l]; १२८,३; खि १, २,९; ५,७,४,८; खिसा ४, ६; मा ८, ५३[a]; २०, ४०,३४, ५८†; का २२, ४, ५; ३३,२, २१†; तै १,६,२,१; ४,७,१४, २†; ५,७,९,१; ६,४,१०,४[b]; ५¶; मै १,३,१२[b]; ४,१; ६,१; ३,११,१; †४, १२,१; १४,१; काठ ४, ४[b]; १४; ७,१२; २३, ११†,२७,८[b];३८,६;४०,१०†; क ३,३; ६,२; †कौ १, ३३८; ४५४; †जै १,३५,७; ४७, ९; शौ ३. १०, ५[m]; १२, १; ५, ३,५†; १८,२,५९†[l]; ३,२४†; ४,६३; १९,१२,१†; २०, २१, ११; ६३,३; १२४, ६; पै १, ६५-६६, १; ८६,३; १०३, २; ३,२०,१; ५,४, ५†; –†राभिः ऋ ८,१९,३०; तै ३,२, ११,१; काठ १२, १४; कौ १, १०८; २,११०२; जै १,१२,३; –राम् ऋ १,४०,४; ४, १४, ३; ७, २४,[६;२५,६]; तै५,७,२,१[n];

[a]) सपा. सुव्रीरः (माश ४, ५, ६, ४ तैब्रा ३, ६,२,२ आश्रौ २, ३, २७ शांश्रौ २,१३,२ प्रमृ. च) <> सुर्व्रीराः (माश ४, ६,९,२४ च) इति पामे. ।
[b]) सपा. सुव्रीरः (माश ४,२,१,१६[?] काश्रौ ९. १०,७ च) <> सुव्रीराः (तैब्रा १, १, १, २ आपश्रौ १२, २२,८ प्रमृ. च) इति पामे. । [c]) पामे. पृ३३३१ *j* द्र. ।
[d]) पामे. पृ ३४११ *j* द्र. । [e]) पामे. पृ १५८७ *p* द्र. ।
[f]) सपा. ऋ ६, ८,६ प्रमृ. सुव्रीर्यम् इति पामे. ।
[g]) सु॰ (इ. पपा., शंपा. सात.) इति स्वरः! यनि. शोधः ।
[h]) सपा. शौ ३, १२, ५ सहुवीरम् इति पामे. । तिर्ह पृ ३३५५ *f* द्र. । [i]) सुवीराः (शरदः) इति शोध. ।
[j]) पामे. पृ ३४२८ *d* द्र. ।
[k]) सपा. ऋ १०, ८५,४४ प्रमृ. सुव्रर्चाः इति पामे. ।
[l]) सपा. तैआ ६,१,३ सुव्रीयाः इति पामे. ।
[m]) =सपा. मंब्रा २, २,१३ माग्र २,८,४ । आपमं २, २०,३४ हिग्र २,१४,४ वीरवन्तः इति पामे. ।
[n]) =सपा. आग्निग्र ३.२ : ७,७ । मंब्रा २, २, १८ प्रजयाम् इति, पाग्र ३, २,२ सुवीर्याम् इति च पामे. ।

काठ १३, १६; ३१, १४; -रासः ऋ १, ११७, [२५; २, १२, १५[a] (३९, ८)८, ४८, १४]; २, ४, ९; ७, १, ४; ९, ६१, २३; तै १, ५, ५, ४[b]; मै १, ५, २[b]; काठ ६, ९[b]; क ४, ८[b]; जै ३, ४४, ८†; शौ १२, २, २२; २०, ३४, १८†; †पै १३, ७, १६; १७, ३२, २; -रेण ऋ १०, १२२, ३; पै १९, ५५, ६; -रौ ऋ ८, २६, ७; पै १९ ५३, २.

सुवीर्-ता- -तायै तै ३, २, ५, २; शौ ६, २९, ३; ७, २१, ५; पै १९, २७, १२; २०, ४, ३.

सु-वीर्य[c]- -र्यः शौ ७, १०२, ६[d]; -र्यम् ऋ १, ३६, १७; ४०, २; ४४, २; ४८, १२; ७४, ९; ९३, २; ३; ९४, २; ११६, १९; १२७, ११; १२९, ७[2]; २, १, ५; २, १०; ३, १०, ३; [८; १३, ७]; २६, [३; ८, १२, ३३]; ४, ३६, ६; ५, ६, [१०; ८, (६, २४) ३१, १८]; १३, [५; ८, ९८, १२]; २६, ५; २७, ६; ६, ८, ६[e]; १६, १२; ७०, ५; ७, १६, [(४, १२, ३) १२]; ८, ३, ९; ११; ६, २३; १९, २२; २२, १८; २३, १२; ४६, ५; ९, ८, २; ११, ९; १३, [४ (४२, ६)]; [५; ६५, २४]; २०, [७; ६२, ३०; ६६, २७; ६७, १९]; ४०, [५ (१, १२, ११)]; ४३, ६; ४५, ६; ६३, १; ६५, ५; ६६, २१; ६९, [(८, ९३, ३) ८]; ८५, ८; ८६, १८; १०, १२२, १; ४; १५३, १; खि ५, ४, ४; ७, ४, १६; मा ८, ३८†; ११, ५८[d]; २७, २०‡[f]; का ८, १३, १†; १२, ५, ९[d]; २९, ५, २; †तै १, ३, १४, ८; ४, ४६, ३; ५, ५, २; १०, २§; ११, २[e]; ६, ६, २; ८, २२, ४; २, ५, ८, १; २; §३, १, ९, ४; ३, ८, ३; ४, ७, २; ५, ५, ३; ४, १, ५, ४§; मै १, ५, १†; २, ७, ६[d]; १२, ६‡[f]; ४, ९, १३; †११, २[2]; ४; १४, १८[2]†; †काठ २, १५; ६, १०; ७, १६; ८, १४§; ११, १२; १६, ५[d]§; क ८, २; २९, ५‡[f]; कौ †१, १७५; ५०१; †२, १२; १३६; ३२४; ५०४; ५१५; ५२१; ५२९; ५४०; ५४२; ६६२; ७९९; ८६४; ८७०; ११३१; ४, ४; †जै १, १२, ९§; १९, १; ५२, ५; २, ७, २§; ३, २, ३; १३, १२; २६, १०; ३९, ३; ४०, ११; १७; ४१, ५; ४२, ६; ७; ५५, ३; ४, ३, १०; ११, ९; १२, ७; १८, २; २१, २; २२, ४; †शौ २०, ९, ३; ४९, ६; ९३, ४; १०८, ३; पै ९, १, १०‡[f]; १२, १, २†; १९, १, ११; -र्यस्य ऋ ३, १६, १; ३; †४, ५१, [१०; ६, ४७, १२; ९, ८९, ७; ९५, ५; १०, १३१, ६]; ५, १६, ४; ७, ४, ६; ५६, १५; ९७, ४; ८, २३, २७; ९५, ४; मा ७, १४; २०, ५१†; का ७, ६, ३; ७, ४; २२, ५, ५†; तै १, ७, १३, ४†; ३, २, ३, १; मै १, ३, १२; ४, १२, ५†; काठ ४, ४; ८, १६†; १७, १८†; क ३, ३; †कौ १, ६०; ३४६; २, २३३; जै १, ६, ६; ३६, ५; ३, २०, १७; †शौ ७, ९६, १; २०, १२५, ६; -र्या ऋ १, ३६, ६; ८, ६४, ९; जै ४, १९, ४†; -र्याय ऋ १, १८४, ४; मा ३, ६३; १३, १; का १४, १, १; तै १, ६, १, ३; २, २; ५, ७, ९, १; काठ ३५, १८; -र्ये ऋ १, १०, ६; ३, १६, ४; ८, ४, ६; -र्येभिः ऋ ६, १०, ५; -र्यैः ऋ ४, ८, ६; काठ १२, १५†.

सौवीर्य- -र्यम् पै २, ४७, १[2].

†सु-वृक्ति[g]- -क्तयः ऋ ८, ८, २२; -क्ति[h] ऋ १, ६१, २; ४, १६; १८४, ५; १८६, ९; ५, ४१, १०; शौ २०, ३५, २; ४; १६; -क्तिः ऋ १, १५३, २; ६, ११, ५; ७, २४, २, ९७, ९, -क्तिभिः ऋ १, ५२, [१; १६८, १]; ६१, ३; ६२, १; ३, ३, ९; ५१, १; ६२, १२; ५, २५, ३; ६, १५, ४; ६१,

[a]) विप. (*सुखिन्- [स्तोतृ-])। सुख- > प्राचुर्ये *सुखमय- > मत्वर्थे *सुखमयीर- > यनि. (वैतु. पपा. प्रमृ.?)। [b]) =सपा. बौश्रौ ३, ८ : ११। मा ३, १८ प्रमृ. अदब्धासः इति पाभे.।

[c]) भाप., विप. (सु-बल- [यज्ञ- प्रमृ.])। बस. उप. स्वरः (पा ६, २, १२०)।

[d]) पाभे पृ ३३३१ *j* द्र.। [e]) पाभे. पृ ३४३० *f* द्र.।

[f]) पाभे. १५८७ *p* द्र.।

[g]) भाप. (स्तुति-), विप. (सु-स्तुत- [इन्द्र- प्रमृ.])। बस. उप. <√°वृच् [=√ऋच्] 'स्तुतौ' (तु. [अंशतः] MW.; वैतु. या [२, २४] <√वृत् इति)।

[h]) पादान्ते <°क्ती [तृ१] इति GW.।

२; ७, ८३, ९; ९६, १; ८, ८, ३; ४०, १०;८९, ७;१०,४१, १; ६३, ५; ६४, ४; मा ३४, १६; का ३३, १, १०; तै १,६, १२, २; मै ४, १२, ३;१४,७; काठ ४, १६; ८, १६; कौ १, ३७४; ३७७; २, ७८१; जै १, ३९, ५; ८; शौ २०, ३५, ३; –क्तिम् ऋ १,६४,१;२,४, १; ३५,१५;३,६१,५;५,४१,२,६, १०, १; ६; १६, २६; ७,८,३; ३१,११;३६, २; ७०,[७; ७१, ६; ७३, ३]; ९४, ४; ८, ९६, १०; १०, ३०, १; ७४, [५; १०४, ७]; ८०,७; तै २, ४,७, १§; काठ ११,१३§; २६,११; ३९,१४[२]; कौ २, १५०;११४४; जै ३,१४,१०; ४,२९,८.

†सु-वृज(न>)ना[a]– -नासु ऋ १०, १५,२; मा १९, ६८; का २१, ४, १७; तै २, ६, १२, ४; मै ४, १०, ६; शौ १८, १, ४६; पै २, ३०, ३.

सु-वृत्[b]– -वृत् ऋ १, १८३,२;१०, ३९,१, १०७,११; खि १, १०, ४,११,५; –वृतम् ऋ १,१११, १,१८३,३; ४,३३,[८; ३६,२]; १०, ८५, २०[c]; खिसा ३, १; शौ १४, १, ६१†[c]; पै १८,६, १०†[c]; –वृता ऋ १, ४७, ७; ११८, २; [३; ३, ५८, ३]; ४,४४,५; १०, ७०, ३; काठ १७, १८†; शौ २०, १४३, ५†.

सु-वृद्ध- -द्धेन पै १९, ५५,१३.

सुवृद्धिन्– -द्धिने क २७,४[d].

सु-वृध्[b]– -वृधः ऋ ५, ५९,५; १०, ६३, ५; –वृधम् ऋ ५, ३२,४; ९, ६८, ६; –वृधा ऋ २, २३, ९; शौ २,१३,५[e]; पै १५,६,९[e].

सु-वृध्वन्[b]– -ध्वने मै २,९,५[d].

? सुवृन्दानाम् पै १६, ४७, ३.

सुवृप– >सुवृपाय >सुवृपायमाण– -णः खि १, ५,१०.

सु-वृषभ- -भः पै ६, ९, ७.

¶सु-वृष्ट- -ष्टम् तै १, ६,१०,५.

सु-वेद[f]– -दम् ऋ ४, ७, ६; ८, ४, १६; –दा ऋ ६,४८,[१५; ७, ३२,२५]

सु-वेद (न>)ना[f]– -नाम् ऋ १०, ११२, ८.

सु-वेदस्– -दसः पै २, २३, ४.

सु-वेधस्– -धसः पै १७,३१,४[g].

सु-वेनी[h]– -नीः ऋ १०, ५६,३.

सु-व्रत, ता[i]– -†तः ऋ १, १६०, ६; ९,२०,५; ५७,३; कौ २, ३३१; १११३; जै ३, २६,८; –तम् ऋ ६, ४९, १; –ता खि ३, १०[j], ११[j]; –ताः पै १, ६५,४[k]; ५, २६, ७; ८; –तानाम् मा २१, ५; का २३,१,५; तै १,५,११, ५; मै ४,१०,१; काठ ३०,४[l]; ५, क ४६, ७[l]; शौ ७, ६, ३; पै २०, १, ८; –तासः ऋ १, १२५, ७.

सौव्रत्य- -त्येन मा ३९, ९; का ३९,७,१.

†सु-शंस[l]– -सः ऋ १, ४४, ६, ६, ५२,६; ७, १६, ६; ३५,६; जै ४, २९, ६; शौ १९,१०,६; पै १३, ८, ६; –साः ऋ २, २१, १०.

सु-शंसत्- -सतः पै १५,२३,२.

सु शंसिन्- -सिनः शौ ६, ६, २; पै १९,२,८.

सु-श(क>)का[l]– -का ऋ १०, ३०, १५.

सु-शकुन[l]– -नम् शौ १९, ८,३[m].

†सु-शक्ति[n]– -क्तिः ऋ ७, ३२, २१, कौ २,२१८; जै ३,१९,११.

सु शर्मी[n]– -र्मि[o] ऋ ५,८७,९; मा १,

---

[a]) विप. (सुसमृद्धा-, यज्ञादिकर्मपरा- [विश्-])। गस. उप. <√वृज् '*वृद्धौ' (वैतु. सा. प्रभृ. बस. इतीव ?)।

[b]) विप.। गस.।

[c]) = सपा. आपमं १, ६, ४ काशृ २६,४ प्रमृ.। मंब्रा १,३,११ सुकृतम् इति पाभे.।

[d]) पाभे. पृ ३१९१ m द्र.।

[e]) गस. (सुवृद्धि-)। सपा. आपमं २, ६,१५ आग्निगृ १, १, ४ : १९ सुवृधः इति, हिगृ १, ७, १७ सुहृदः इति च पाभे.।

[f]) विप.। गस. उप. यथायथं खल्-युचौ प्र.।

[g]) पाभे. पृ ३३४१ j द्र.।

[h]) विप. [*सवितृ- ? (तु. [अंशतः] वें. सा.; वैतु. PW. प्रभृ. (°ण–> °णी– विप. [उपम्-]?)]। गस. उप. √वेन् 'कान्तौ' + ईः प्र. (वैतु. ORN. बस. उप. वेणि, णी– [<√व्ये] इतीव ?)।

[i]) विप., नाप.। बस.।

[j]) सु° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[k]) सपा. शौ ३, ३०,२ सुमनाः इति पाभे.।

[l]) बस.।

[m]) शंपा. सात. °कु° इति ?।

[n]) तु. पृ ३४१२ f।

[o]) वा. क्रिवि. द्र.।

१५; का १,५,४; तै १, १, ५, २; मै १,१,६; ४,१३,४; काठ १,५;१६,२१; क १,५; -†मी[a] ऋ ७,१६,२; १०,२८,१२; खि १,७,१; मा १५, ३४; का १६, ५,१६; तै ४,४, ४, ४; कौ २, १००; जै ३,१०,२.

सु-शरण[b]- -णः ऋ ७, ३४, २२; -णाय ऋ ५.४२,१३.

सु-शर्मन्[c]- -र्म शौ १९, ७, ५; -†र्मणः ऋ ३,१५,१; मा ११, ४९; का १२,४, १३; तै ४,१, ५,१; मै २,७,५; काठ १६, ४; -र्मभिः ऋ ८, १८, ४; -र्मा मा ८,८; का ८,५,१; तै १, ४. २६,१; ६,५, ७, ३[1]; मै १, ३, २८; ४, ७, १; काठ ४, १०; २८,७; क ३,८;४४,७; -र्माणः ऋ ६, ५१, ११; १०, ७८, २; -†र्माणम् ऋ ५, ८, २; १०, ६३,१०[d]; मा २१, ५; ६[d]; का २३,१,५;६[d]; तै १.५,११,५[2d]; मै ४, १०, १[2d]; काठ २, ३[d]; २८, ७¶; ३०. ४; ५; क ४४, ७¶; ४६,७; शौ ७,६,२;७,१; पै २०, १, ८; ९; -†र्माणा ऋ १,९३,७; तै २, ३, १४, ३; मै ४,१४,१८.

सु-शस्त- -स्तम् काठ ३४,५[2].

१सु-शस्ति[e]- -†स्ति[f] ऋ १, १८६, १; ६,६७,३; मा ३३, ३४; का ३२, ३, ५; मै ४, १४, १०; -†स्तिभिः ऋ १,२०,७,३,२६, ६; ५,५३,११; ८,२३,६; १०, १४०, ३; मा ११, ४१; १२, १०८; का १२,४,४; १३,७,७; तै ४,१,४,१; २,७,२; मै २,७, ४; १४; काठ १६, ४; १४; क २५, ५; कौ २, ११६८; -स्ती खि १,१०,२.

२सु-शस्ति[b]- -स्तयः ऋ ५,४६, ६; -स्तिः ऋ १०, १०४, १०; -स्तिभिः ऋ ८,५,२४.

?सुशस्तिः खि ५, १९, १[g].

सु-शिक्मन्[h]- -क्मना मै २, ७,४‡[1].

१सु-शि(प्रा>)प्र[j]- -प्रः ऋ २, ३३, ५; ३,३०, ३.

२‡सु-शि(प्रा>)प्र[b]- -०प्र ऋ १,९, ३; १०१, १०; ३,३२,३; ५०, २; ५, २२, ४; ३६, ५; ६, ४६, ५; ७, २४, ४; ८, २१, ८; ६९, १६; ९३, १२; ९९, २[k]; काठ ८, १७; कौ ३,१,१, जै २, ४, १०; शौ २०,७१,९; ८०,१; ९२, १३; -प्रः ऋ २, १२,६; ८, ६६,४; १०,९६,३; शौ २०, ३०,३; ३४,६; पै १३, ७,६; -प्रम् ऋ ८, ३२,४;६६, २[l]; -०प्रा खि १,७,१; -०प्राः ऋ ७,३७,१.

‡सुशिप्रिन्[m]- -०प्रिन्[k] कौ २, १६४; जै ३, १५,१२.

?सुशिरम् पै ९, १०,५.

सु-शि(ल्प>)ल्पा[b]- -ल्पे ऋ ९,५,६; १०, ७०,६; मा २८,२९; २९, ६; का ३०,३, ६; ३१, १, ६; तै ५,१,११,३; मै ३. १६, २; काठ ४६,२.

सु-शिश्वि[n]- -श्विम् ऋ १,६५,२.

सु-शिष्टि- -ष्टौ ऋ १,१७३,१०.

सु-शीम[o]- -मम् शौ ३,१७,३[p].

?सुशीर्ष्णः पै ५,२१,२.

सु-शुक[q]- -का खि १,१२,१.

सौशुक[r]- -कम् पै २,४७,५[2].

सु-शुक्वन्[s]- -†क्वभिः काठ १६,४[t]; -क्वानः ऋ ५,८७,३.

‡सु-शुक्वनि[s]- -निः[t] मा ११, ४१; का १२,४,४, तै ४,१,४,१.

सु-श्रृङ्ग- -ङ्गः पै ६,९,७.

सु-श्रृत[u]- -तः मै ४, १, ९¶; -तम् काठ ६,७¶; क ४.६¶; शौ ७,

---

a) तृ१।

b) विप.। बस.।

c) तु. पृ ३४१० *h*।

d) सु√*शर् 'गतौ' > भावे *सु-शर्- + मत्वर्थे मनिच् प्र. उसं. (पा ५,२,१०९) इति मतम्।

e) प्रास निष्ठकादिस्वरः।

f) छन्दस्तः < °स्तौ [तृ१] इति।

g) सपा. शौ २०,१३५,४ सुसस्यम् [RW. सुषदम्] इति पाभे.।

h) विप. (भास्-)। गस. उप.<√*शिक् 'दीप्तौ'।

i) पाभे. पृ ३१२१ *e* द.।

j) तु. पृ ३४१२ *f*।

k) सपा. °प्र<>°प्रिन् इति पाभे.।

l) पाभे. पृ २४१४ *b* द.।

m) स्वार्थे प्र.।

n) विप. (सुप्रवर्धित- [अग्नि-])। प्रास.। उप.√श्वि 'वृद्धौ'+ कि प्र. लिड्वच्चेति स्क. वें. सा. GW. GRV. प्रमृ., < शिशु- इति [पक्षे] स्क., OV. NW. प्रमृ.।

o) विप. (अर्थः? [लाङ्गल-])।

p) =सपा. माशि १३,७। मा १२,७१ प्रमृ. माश ७, २,२,११ वाध २,३४;३५ सुशेवम् इति पाभे.।

q) प्रास. उप. <√शुच् 'दीप्तौ'।

r) स्वार्थे अण् प्र.।

s) विप.। गस. उप. <√शुच् 'दीप्तौ'।

t) पाभे. पृ ३१३१ *e* द.।

u) विप.। गस.।

७६, १‡[a].

सु-शेव,वा[b]– -॰व काठ ७, १३; –वः ऋ १, २७,२; ९१, १५; १८७, ३; २,१,९; ३, ५९, ४; ५; ५, १५,१; ४१,५; ७, ४,८; ७, ३; ५५,१; ८,४८,४; ७९, ७; १०, ४५,१२;८५, २४[c]; खि ४, ८, ८; ५,४,९; मा १०, २८; १२, २९†; का ११, ८, ४; १३, २, १२†; तै १,८,१६,२; मै १,५, १३†; २,६,१२; ७,९; ८, १[d]; काठ १५,८; १७, १[d]; ४०, ८; क २५, १०[d]; कौ २, ९८५†; ४,९; जै २,७,३; ४, २४, ६†; गै १,७,२[e]; ६, १६, ३†; २०, २२,२†; –वम् ऋ ३, २९, ५; ५,४२,२; ६,५०,१; ७,९७, ३, मा १२,७१[f]; का १३,५, १०[f]; तै ४,२,५, ६[f]; मै २, ७, १२[f]; काठ १६,१२[f]; क २५, ३[f]; शौ ४,२५,५[g]; ६,१,२; पै १९, १, २; ५१, १२[f]; –वा मा १४, ३![a/b]; का १५,१,३![a/b]; तै ४, ३,४, १![a/b]; ७,१,७,३[i], ४¶; शौ १३, १, १७; १४, २, १७; २६; १८, २, ३१; पै १,१०९, २†[i]; ६, १०, ८; ११, ७-९; ७, ६, ९; १७, ४, ९; १८, ८, ८; ९, ७; १६, ७; –वाः ऋ ४, ४,१२; ५, ३०, ६; मा ४, १२[j]; का ४, ५, ४[j]; तै १, २,१४,५†; मै १, २,३; २,१३, १६; ४,११,५†; काठ ६,११†; –वाम् ऋ १०, १८, १०; शौ १८,३,४९†; –वौ ऋ ६, ७४, ४[j]; मै ४, ११, २† शौ ५, ६. ५-७; पै ४, ३४, ५[g]; ६, ११, १४.

सु-शेवस्[k]– -वाः शौ २,२,२[c]; १४, १, १९‡[c]; ५८‡[c]; पै १८, २, ६‡[c]; ६,६‡[c].

सु-शेव्य[b,l]– -व्यम् ऋ ५,४३,१४.

सु-श्लोक[b,m]– -कः ऋ १,७०,१.

सु-श्चन्द्र[n]– -॰न्द्र ऋ ५,६,५; तै ४. ४, ४, ६; कौ २, ३७३; जै ३ ३०,१६; –॰न्द्र ऋ १, ७४,६; ५,६,९; मा १५, ४३; का १६. ५,२५; तै २, २, १२, ७; ४, ४,४,६; मै २, १३,५; ४, १०, ४; काठ ३९,१४; कौ २, ३७४, जै ३, ३०, १७; –न्द्रम् ऋ २, ३४,१३; ४, २,१९.

सु-श्रवस्[k]– -॰वः शौ ११, ६,१९[o]; –[ं]वसम् ऋ १,४९, २; ५३, १०[p]; ९१, २१; मा ३४, २०; का ३३,१,१४; मै ४,१४,१; शौ १०,२१,१०; –वसा ऋ १,५३, ९[p]; शौ २०, २१,९; –[ं]वा तै ३,५,७,२; मै ४, १, १; ४, २; काठ ३०, १०; क ४६, ८; पै १६,२२,९[o].

१सौश्रवस[q]– -[ं]सम् ऋ ७,१८, ४; शौ २०, ८७,४; –सा ऋ ६, १३,५; –सानि ऋ ६, १,१२; ७४,२(९,८७,९)]; मै ४,११,२; १३,६; काठ ११,१२; १८,२०; –[ं]साय ऋ १, १६२,३;६,१८, ८; १०, ३६, ७, मा २५, २६; का २७, १२, ३; तै ४, ६, ८, २; मै ३, १६, १; काठ १२, १४; ४६, ४; –सेषु ऋ १०, ४५,१०; मा १२,२७; का १३, २, १०; तै ४, २, २, ४; काठ १६.९.

२सौश्रवस[r]– -साः काठ १३, १२.

सुश्रवस्-तम– -मः ऋ १, ९१, १७[s]; १३१, ७; ३,४५,५[s], ८, १३, २; ४५, ८[s]; काठ ३५, १३[s]; कौ २,९७; जै ३, ९,११; –मान् ऋ ८, २०,२०.

---

[a]) सपा. ऋ १०,१७९,३ सुश्रातम् इति पाभे. ।
[b]) तु. पृ ३४१२ l ।
[c]) सपा. सुशेवः (काशौ ३, ८,२ च) <>सुशेवाः आपमं १,५,१९ सुकृत. इति पाभे. ।
[d]) सपा. सुशेवः <> !सुशेवा इति पाभे. ।
[e]) सपा. सुशेवः <>सुशेवाः इति पाभे. ।
[f]) पाभे. पृ ३४११ p द्र. ।
[g]) सपा. ॰वम् <> ॰वौ इति पाभे. ।
[h]) शोधः पृ ९०८ n द्र. ।
[i]) सपा. ॰वा <>॰वौ इति पाभे. ।
[j]) =सपा. माश ३,२,२,११ । विप ४८, १० यथा. इति पाभे. ।
[k]) तु. पृ ३४१० h ।
[l]) उप. शेव- >स्वार्थे यत् प्र. (वैतु. GW. [?] इति ?) ।
[m]) उप. =१श्लोक- ।
[n]) विप. (अतिशयदीप्ति मत्- [अग्नि- प्रभृ.]) । उप. ॰श्चन्द्र-(<√श्चन्द् 'दीप्तौ'; वैतु. पपा. सु-श्चन्द्र- इति) ।
[o]) सपा. सुश्रवः <> सुश्रवाः इति पाभे. ।
[p]) व्यप. (राजन्-) ।
[q]) भावे कर्मणि स्वार्थे वा अण् प्र. ।
[r]) व्यप. । अपत्यार्थे प्र. । [s]) पाभे. पृ ११०५ j द्र. ।

सु-श्रवस्या[a]- -स्या ऋ १,१७८,४.

सु-श्रात- -तम् ऋ १०, १७९, ३[b].

सु-श्रित- -तौ पै २०,५५,१०.

¹सु-श्री[c]- -श्रियः ऋ ५, ७९, ४; ८, ८,१७; ९,७, १; कौ २, ४७८; जै ३, ३६, ३; -श्रियम् ऋ ३, ३,५; ९, ४३, [४ (६३,११)]; काठ ७,१२.

सु-श्रुण[d]- -णम् ऋ १०,७४,१.

सु-श्रुत्- -श्रुत् शौ ८, २, ८; पै १६, ३, ९; -श्रुतः ऋ १०, ७४,१; -श्रुतम् पै २,६१,१?[e]; -श्रुता ऋ २, ३९, ६; -श्रुतौ शौ १६,२,४; पै १०,९,३.

सु-श्रुत- -तः ऋ ३,३६,१.

सु-श्रुति- -तिः शौ १६,२,५

सु-श्रोतु[f]- -तुः ऋ १,१२२,६.

सु-श्लोक- -०क[g] मा २०, ४; का २१, ७, ३; -¶कः काठ ८५, ७; क ३९,५; ०कां३[g] तै १,८, १६,२; -०का३[g] काठ ३८,४.

सु-षं(<सं)सद्- -सदम् ऋ १, ११२,७,९,६८,८.

१सु-ष(<स)खि[c]- -खा ऋ ८,४८, ९[h]; -खायः ऋ १, १७३, ९; १०,३१,१.

†२सु-ष(<स)खि[i]- -खा[j] ऋ १०, ९१,१; पै १, ३०,२.

सु-(सन>)षण[k]- -णा ऋ १,४२,६.

¹सु-षण(<सन)न[k]- -नानि ऋ ७. १२,३; कौ २, ६५६; जै ३, ५४, ६.

सु-ष(<स)द्- -षत् पै १, ९७, २; ३; -षदा शौ ३,१४, १; पै २, १३,४; -षदाम् शौ ३, २२,६.

सु-षद.दा[k]- -दः मा ११, ४४; का १२,४,७; तै ४, १, ४, २; मै २, ७, ४; काठ १६, ४; ३१, १४; -दम् ऋ ८, ५८, ३; खि १, ३, २; ४, १; -दा मा १,२७; २, २०[l]; १०,२६; ३७,१२; का १,९,५;२,५,१[l]; ११, ८, १; ३७, २,२; तै १,१,१३,३[17m]; ४,४०, १; ७, १, ७, ३[2n]; ४¶; मै १, ८, ८; २,६,१२; ७,१६; ११,११; ४,४,६[l]; ९, ३; काठ १५, ८; ३१, १२¶; ३८, ४; क ४७, ११¶; पै ६, १०, ५; -दाम् मा १०,२६[n]; का ११, ८, १[n]; तै १,८,१६,१[n]; मै[n] २,६, १२; ७,१६; ४, ४,६; काठ १,१२[l]; १५, ८[n]; ३१, १२[l]; ३८, ४[n]; क १,१२[l]; ४७,११[l].

सु-ष(<स)द्स्[o]- -द्वाः शौ २, ३६, ४; पै २,२१,४.

सु-ष(<स)ति[p]- -तिः खि१,१२,५.

सु-ष(<स)मिद्ध- -द्धः काठ ३८, १०[q]; कौ २, ६९७‡[r]; जै ३, ५७,१‡[r].

१सु-ष(<स)मिध्[s]- -मिधा ऋ ५, ८,७; ७,१७,१; खि ५,७,१,१; मै ४,१३,२; काठ १५,१३.

२सु-ष(<स)मिध्[t]- -मित् खि ५,५,१.

सु-ष(<स)व्य[c]- -व्यः ऋ ८,३३,५.

सु-ष(<स)ह[t]- -हा ऋ ९, २९, ३; ९४,५; कौ २, १११७; -हाः ऋ १०, ३८,३; -हान् ऋ ६, ४६,६; शौ २०, ८०,२.

सु-(सा>)षा[t]- -षाः ऋ ८,७८,४.

---

[a]) भाप. । गस. ।

[b]) पामे. पृ ३४३४ *a* द्र. ।

[c]) विप. । बस. ।

[d]) विप. (वतु- [तु. पृ २०४४ *q*]) । बस. उप. √श्रु + भावे क्नन् प्र. ।

[e]) शोधः पृ १९०० *c* द्र. ।

[f]) विप. (सम्यक्-श्रोतृ- [सिन्धु-]) । बस. उप. खलर्थे तुन् प्र. । शिष्टं *d* द्र. ।

[g]) सपा. सुश्लोक (काश्री १९, ४, २० च) <> सुश्लोकाँ३ (तैब्रा १.७,१०,६; २.६.५,२ आपश्री १८, १९,६ प्रमृ. च) <> सुश्लोका३ इति पाभे. ।

[h]) विप. (*स्थिरसंबन्ध-वत्- [सोम-देव-]) । गस. उप. < √*सख् (= √सच्) 'समवाये' इति मतम् ।

[i]) = १सु-षखि- । उप. आद्युदात्तम् (पा ६.२,११९) ।

[j]) पाभे. पृ ६११ *m* द्र. ।

[k]) विप. । गस. उप. यथायथं खल्युचौ प्र. ।

[l]) सपा. सुषदा (माश्र १, ९,२,२० तैब्रा ३, ३,९,९ च) <> सुषदाम् इति पाभे. ।

[m]) सुषद्- इति भा.? ।

[n]) सकृत् सपा. सुषदा <> सुषदाम् (माश्र ५, ४, ४,४ तैब्रा १, ७,१०,२ आपश्री १८, १८, ७ बाश्री ३, २,७,३०; ३,३,१५ हिश्री १३, ६,२० च) इति पाभे. ।

[o]) तु. पृ ३४१० *h* ।

[p]) तु. पृ ३४१२ *l* ।

[q]) =सपा. तैब्रा २, ६, १८,१ । मा २१, १२ प्रमृ. सुस° इति पाभे. ।

[r]) =सपा. तांब्रा १५,८,१; १६,५,२२ लाश्री ६, ४, १३ । ऋ १,१३,१ सुस° इति पाभे. ।

[s]) प्रास. निरुदकादिस्वरः ।

[t]) गस. उप. कर्तरि कृत् ।

१सु-पा(<सा)मन्[a]- -मणि ऋ ८,६०,१८.

२सु-पा(<सा)मन्[b]- -मणि ऋ ८,२५,२२; -म्णे[c] ऋ ८,२३-२४,२८; २६,२.

†सु-पा(<सा)रथि- -थिः ऋ ६,७५,६; खि ४,११,६S; मा २९,४३; ३४,६S; का ३१, २,१०; तै ४, ६, ६, २; मै ३, १६,३; काठ ४६,१; पै १५,१०,६.

सु-पा(<सा)ह्[d]- -षाट् पै १९, ५२, १०.

?सुपाहा[e] ऋ १,१८६,२; मै ४, १४, ११†.

सुपि[f]- -पिः काठ १९,१; क २९,९

सु-पि(<सि)च्[d]- -पिचः[g] काठ १५,७.

सुपिर,रा[h]- -¶रः मै ३, ६,२[i]; १०, २; -¶रम् तै ५, १, १, ४; मै ३.१,२;१०,२; -¶रा तै ५,१, १, ४; काठ १९,१; क २९, ८; -†राम् ऋ ८. ६९, १२; मै ४, ७,८; काठ १९, १¶; क २९, ८¶; शौ २०, ९२,९.

सुपिलीका[j]- -का[j] मा २४, ३६; का २६, ८,१.

सुपु[k]- > †सुपु-मत्[l]- -मान् ऋ १०,३,१; कौ २, ८९६; जै ४, १३,९.

सु-पु(<सु)त्[d]- > सुपुत्-तम- -मम्[m] मै १,३,३;४,५,४; काठ ३,१०; क २, १७.

सु-पु(<सु)त[n]- -†तः ऋ ९, ८५,१; कौ १, ५६१; जै १, ५७, १०; -तम् ऋ ३,३६,[७ (६,१९,५) १०,३०,१३], तै १, ४, १,१[m]; -तस्य ऋ ३, ५०, [२; ७,२९, १]; ५३,२; ४,२०, ४; ३५,२; ५,२९,३; ३३,७; -ता ऋ ७, ६७,४; खि १,२, ४; -ताः ऋ ५,३०,१०.

सु-पु(<सु)ति[o]- -तिम् ऋ १०,३९,७.

सुपुपाण-, सुपुप्वस्- √स्वप् द्र.

सु-(सुम्न>)पुम्ण[p]- -०म्ण मा ३८, २८; का ३८,७,१; -म्णः[q] मा १८,४०; का २०,२, ३; मै २, १२,२; काठ १८, १४, क २९, ३; -म्णस्य मा ३८, २८; का ३८, ७, १; -०म्णा कौ २, १०९४‡[r].

सुपुम्न,म्ना[p]- -म्नः तै ३,४,७,१[q]; -म्नम् ऋ ६, ४९, [१० (३, ३२, ७; ६, १९,२)]; -म्नस्य ऋ १०,१०४,५; -म्ना ऋ १०, १३२, २; -०म्ना ऋ ५, ७५, २[r], -०म्ने ऋ ६,५०,३.

सुपुवस्- प्रमृ. √सु (अभिषवे) द्र.

१सु-पू[s]- -पूः ऋ ५, ७,८.

२सु-पू[t]- > सुपू-तम[u]- -मम्[m] मा ६,३०, का ६, ८, १.

सु-पू(<सू)त[o]- -तम् ऋ २,१०,३.

†सु-पूमा[v]- -मा ऋ २,३२,७, तै ३, १, ११, ४; मै ४, १२,६; काठ १३,१६; शौ ७,४८,२; पै २०, १०,११.

[a]) विप. । बस. (तु. वें. सा.; वैतु GW. प्रमृ नाप. प्रास, ?GRV. व्यप.) । [b]) व्यप. (राजन्-) । [c]) भाप. (*सुखसंपत्ति-) । सुख- + भर्मन्- (भाप. =पोषण-) > बस. *सुख-भर्मन्- > *सुखामन्- > यनि. इति मतम् ।

[d]) गस. उप. कर्तरि कृत् ।

[e]) विप. (बलवत्- [देव-]) । (√शुप् 'बले' > भावे) *शुपा- + (√धा > कर्तरि) धा- > उस. *शुपा-धा- > *सुपाहा- > -हाः इति शोध. (तु. [अंशतः] वें.; वैतु. पपा. सु-सहा इति, PW. GW. प्रमृ. सुपाह- [= सुपद-] > -हा [न.] इति, सा. सुपाह- [भाप.] > तृ१ इति, सा [निघ २, ८, ६, ३] = °हम् इति विप. [जवम्-] इति ?) । [f]) तु. पा ५,२,१०७ । क. संस्करणे उभयत्र सुपिरः इति समुपस्थापितः शोध.? ।

[g]) पाभे. पृ३३२२ e द्र. । [h]) विप., नाप. (विवर-) ।

[i]) सपा. तै ६,१,१,४ बहिःप्राणः इति, काठ २२,१३ छिद्रः इति च पाभे. । [j]) व्यु. पाभे. च पृ३११३० q द्र. ।

[k]) √*शुप् [= √शुच्] 'दीप्तौ' > शुप्- [भाप.] > प्रातिः. यनि (वैतु. अन्ये < सु √पु 'अभिषवे वा प्रसवे' वा) । [l]) विप. । (दीप्तिमत्- [अग्नि-]) । मतुपः स्वरः । [m]) सपा. सुपुत्तमम् (माश्री २, ३,३, ३ च) <> सुपूतमम् इति सुपुतम् (बौश्री ७, ५:८ च) <> सुपूतमम् इति पाभे. ।

[n]) गस. उप. < √सु 'अभिषवे' । [o]) गस. उप. < √सु 'प्राणिग°' । [p]) विप. । बस. ।

[q]) सपा. °म्णः (या २,६ च) <> °म्नः (आग्निग्र १, ५,२:४१ प्रमृ. च) इति पाभे. ।

[r]) सपा. सुपुम्णा <> सुपुम्ना इति पाभे. ।

[s]) विप. । बस. उप. < √सू 'प्राणिग°' ।

[t]) गस. उप. √सु 'अभिषवे' + कर्तरि क्विः प्र. बसं. (पाउ २,६८) ।

[u]) विप. (अद्रि-) । उ. म. < सुपुत-तम- इति ।

[v]) विप. ('दीप्तिमती- [सिनीवाली-]) । सु + (√'सुद

सु-पे(<से)क[a]- -कम् ऋ १०,१०१, ५.

†सु पे(<से)चन[a]- -नम् ऋ १०, १०१,६; तै ४, २,५,५.

सु-(सेन>)षेण[b]- -णः मा १५, १९; १७,८३; का १६,४,९; १८,७, ३; तै ४,४,३,२;६,५,६; मै २. ६,६; ८,१०; ११,१; काठ १७, ९;१८,६; क २६,८;२८,६.

? सु-पे(<सेव>)वा[c]- -वा पै २, ६६,३.

सु-(सो>)षोम,मा(वप्रा.)- -मया[d] ऋ १०, ७५, ५; -मायाम्[e] ऋ ८,६४,११; -मे[f] ऋ ८,७,२९.

सु-ष्टु(<स्तु)रीमन्[g]- -मा खि ५,७, १,५; मा २९,४; का ३१,१,४; तै ५,१,११, २; मै ३.१६. २; ४,१३,२; काठ १५,१३;४६.२.

सु-(स्तु>)ष्टु[h]- -ष्टोः ऋ १०,१०४, ५.

सु-ष्टु(<स्तु)त,ता- -०त ऋ १, १२९,११; पै ६,९, ११; -†तः ऋ १,१५७,३;१७७,५; २,२४, ९; ४,२४, ७; ५, २७, २; ८, ६,१२; ७४, ८; ९,१०८, १२; कौ २. ८५२; १११०; जै ४, १२,५; शौ २०,११५,३;-†तम् ऋ ५,१३, ५; तै १,४, ४६, ३; मै ४,११,४; काठ ६,१०; ३४, ५[i]§;-ता ऋ ६,६३,६; ८,१३, २३; १००, ११; -ताः ऋ १, १६६,७; ९,५,५.

सु-ष्टु(<स्तु)ति[i]- -तयः ऋ ३,१९, ३; ७,९९,[७;१००, ७][j]; १०, ९१,१२; †तै १, ३, १४,६; २, २, १२, ५; मै ४, १४, १५†; काठ ६. १०†; कौ १, ६८‡[h]; २, १७७†; जै १, ७, ६‡[k]; ४, २३,८†; -तिः ऋ १, १७, ९; ३,६२,७; ४, २४, १; ५, ४२, १४; ६,६३,८; ७,५८,६; ९१, २; -तिभिः ऋ ६, २४, ६[k]; ७,[९०-९१, ७]; -तिम् ऋ १, ७,७; ११७,१२; ११८, ७; २, १६,१;३३,८; ३७, ६; ४, ४३, १; ५८,[१०; ९, ६२, ३; ६६, २२;८५,७]; ५, ४३, १०; ६६, ३; ६, १६, ६; ५२, १६; ६१, ७; ७, ७२,५; ५८, ३; ८, १, १६; ५, [३०; ८, ६]; ६, [३२; १२,३१]; ३४,१; ३८, ६; ४३,२;५२,८; ७५,६; ८७, ४; ९६, [(५, ८३, १) १२]; १०३, १४; ९, ६५, ३; १०, ९१,१३;१८८,२; खि ३,४, ८; ४,९,१;५,१०,१; मा १७,९८†; २२,१२; का १९,१,११†;२४, ४,४; †तै १,३,१४,५; २, ६, ११,२; †मै ४,१०, २; ११, ६; †काठ ७, १७; १०, १२; ४०, ७; †कौ १, ३४८; २, १८२; २५६; ११४९; ११५७; †जै १, ३६, ७; ३, १७, ३; २१, २१; शौ ७,८७,१†; २०, ७०, १३†; १२७,७; पै ८,१३,१०†; १९,९,५; -ती ऋ २, ३२, ४; ३,३८,८; ५, ४३, २; ७, १४, २; ९,७१,८; तै ३,३,११,५†; मै ४, ११, २[l]; १२, ६†; काठ १३, १६†; शौ ६, १,३[m]; ७, ५०,१†; पै १९, १,३[m]; २०, १०,८†; -तीः ऋ ८, १७, ४; ३५,२०; मा १८,७२; का २०, ५,५; तै १, ८,२२, १[l]; कौ २, ३८०‡[n]; जै ३,३०,२३‡[n]; शौ ६,३५,१; २०,४,१†; -तीनाम् ऋ १०, २६, २; ३; -त्या ऋ ८, १६, ३; ९६, २०; काठ ४,

[= √स्त्] 'दीप्तं'>भावे) *सुर-मन्->सु-सुर्मन्- >यनि.(वैतु. प्राश्वः =प्रशस्त्रिनी- [<√सू 'प्राणिग°' कर्तरि मनिन् प्र. इति], भा [पक्षे] वस. उप. माप.इति; GW. उप. *सूम- इति !) ।

[a]) गस. उप. यक. खल्युचौ प्र. ।

[b]) व्यप. (मरुद्-गण-) । तु. पृ ३४१२ ? ।

[c]) उप. =सेव- इति ।

[d]) व्यप. [*सुसवन्ती- (नदी- [तु. या ९, २६ प्रमृ.])] । गस. उप. <√सु 'अभिषवे = *अभिस्रवे' (वैतु. अन्ये वस ?) । [e]) PW. GW. =सोम-पात्र- इति । [f]) नाप. पुं. [[तन्नामनदीतीराऽवस्थित-] प्रदेश- (तु. वें. PG [२, २८]; वैतु. सा. GW. विप. [आर्जीक-]; PW. प्रमृ. नाप. [सोम-पात्र-] !)] ।

[g]) विप. (बर्हिस्-) । वस. उप. आद्युदात्तः (वैतु. पपा. प्रमृ °म- इति, उ. म. क्रिवि. इति !) ।

[h]) विप. (बल-वत्- [इन्द्र-]) । गस. उप.√स्तु [=√तु] 'बले'+कर्तरि डुः प्र. (वैतु. अन्ये स्तुतौ इति !) ।

[i]) प्रास. निरुदकादिस्वरः ।

[j]) सा. Gri. वस. विप. (गिर्-) इति ।

[k]) सपा. °तयः<>°तिभिः इति पाभे. ।

[l]) सपा. °ती<>°तीः<>°त्या <> आश्रौ २, ८,३ प्रमृ. °तिः इति पाभे. । [m]) सपा. आश्रौ ८,१, १८ सुक्षिती इति पाभे. । [n]) सुष्टुती.> सपा. ऋ १, ८४,२ मा ८, ३५ प्रमृ. च स्तुतीः इति पाभे. ।

१६[a]; जै ४, २२, ७†; शौ ७, ३०,२[a]; २०,४४, ३†; पै २०, ७,१[a].

सु-ष्टु(<स्तु)भ् (बप्रा.)[b]- -ष्टुभः ऋ ५,७५,४[c]; १०, ७८,४; खि ५, ५,६;७,५,२; शौ २०,२,१-४[d]; -†ष्टुभा ऋ १,६२,४; ४, ५०, ५; तै २,३,१४, ४; मै ४, १२, १;१४, ४; काठ १०, १३; शौ २०,८८,५.

सु-ष्ठा(<स्थान>)ना[e]- -ने ऋ ९, ९७,२७.

सु-ष्ठा(<स्था)मन्[f]- -मा ऋ १०, ४४,२; शौ २०,९४,२†.

सु-(स्थु>)ष्ठु[g] ऋ ८, २२, १८; खि ५,७,४,१६.

सुष्ठु-वाह्- -वाहः ऋ १०, १०७, ११.

सु-ष्य(द>)दा[h]- -दाः शौ १९,४०, २; पै २०,५७,३.

?सुष्वतः पै १२,१,८.

सु-ष्व(<स्व)प्न- -प्नान् पै १९, ४६,१२[i].

सुष्वयन्ती- √सु (वधा. [परि.]च) द्र.

सुष्वाण- १सुष्वि- √सु(अभिषवे) द्र.

२सुष्वि- √सु (वधा.) द्र

सु-संरब्ध- -ब्धाः ऋ १०,७२,६.

?सुसंशास्[j]- -०शासः शौ १८, ३, १६.

सु-संशित,ता- -तः शौ ६, १०५,२; पै १९,२३, १०; २०, ५४, ७; -ताः ऋ ५,१९,५.

सु-संसद्- -सत् ऋ ७,९,२.

सु-संस्कृत- -ता ऋ ८, ७७, ११; जै ४, ११, ५†; -ताः ऋ १. ३८,१२.

सु-संका(श>)शा[e]- -शा ऋ १, १२३,११.

सु-सदृश्[k]- -दृशः ऋ ५ ५७,४.

सु-सदृश[k]- -शाय तै ७, ३,१७,१; काठ ४३,७.

सु-सनि[*]- > सुसनि-ता- -ता ऋ १०,३६,९.

सु-सनितृ- ०तः ऋ ८, ४६, २०; -०तः ऋ ३,१८,५.

सु-संदृश्[k]- -दृक् ऋ ७, ३, ६; -दृग्भिः ऋ ७,७९,१, -दृशः ऋ १,४३,३;१०,७८, १; -†दृशम् ऋ १, ८२, [३; १०, १५८, ५]; ७, १०, ३; मा ३, ५२; का ३, ७,२; तै १, ८, ५, १; मै १,१०, ३; १९; ४, १२, ४; १४,३; काठ ९,६;१९;३६,१३; क ८, ९; -दृशा ऋ ७, ९, ४;

मा ३३. ८६‡[l]; ‡मै १, ११ ४[l]; २, २, ६[l]; ‡काठ १०, १२[l]; १४, २[l].

सु-संन(त>)ता- -ता शौ ३, १५, ३; -ताम् शौ ३,२५,२.

सु-सभेय- -यः तै ७,१,८,१[?].

सु-समिति- -तिः पै ५, १९,८[m].

सु-समिद्ध,द्धा- -द्धः ऋ १, १३,१[n]; मा २१, १२[o]; का २३, ३,१[o]; मै ३. ११, ११[o]; -द्धम्[p] मा २८,२४; का ३०, ३, १; -द्धा मै ४, ९, २३[r]; २४[r]; -†द्धाय ऋ ५,५, १; मा ३, २; का ३, १,२.

सु-समुब्ध- -ब्धम् ऋ १,१५८,५.

सु-समृद्ध- -द्धेन शौ ९, ९,२;४; ६; ८

सु-संपिष्ट- -ष्टम् ऋ ४, ३०,११.

सु-संभृत[q]- -भृता तै १,१,२,१[r].

सु-संमृष्ट- -ष्टासः ऋ ३,४३,६.

सु-सम्राज्- -म्राट्,ड् पै ३,२७,४.

सु-सरण[s]- -णम् ऋ ८,२७,१८.

सु-सर्तु[t]- -र्त्वा ऋ १०, ७५,६.

सु-सस्य,स्या[o]- -स्यम् मै ४,२,२१; -स्याः[u] मा ४,१०; का ४,४,३; -स्याम्[u] मै १, २, २; ३, ६, ८; काठ २, ३; -स्यायै तै १,

a) पाभे. पृ ३४३७ *l* द्र.।

b) विप., नाप. (स्तोतृ-)। गस.।

c) पपा. कृनु वै. प्रमृ.। सुष्टु(भ>)भा-> -भो [भा+उ] इति मतम्।

d) w. wi. bc. त्रिष्टुभः इति शोधः?।

e) विप.। बस.। f) तु. पृ ३४१० *h*।

g) अव्य.। <सु√स्था इति।

h) विप. (रश्मि-)। बस.। RW. सुष्यदाः इति शोधः?। i) पामे. पृ १९९१ *k* द्र.।

j) विप. (पितृ-)। सा. w. प्रमृ. सुशंस-> °सासः इति शोधुकाः?।

k) प्रास.।

l) पामे. पृ ९९३ *f* द्र.।

m) पाभे. पृ ३४१९ *k* द्र.।

n) पाभे. पृ ३४३५ *r* द्र.।

o) पाभे. पृ ३४३५ *q* द्र.।

p) सपा. तैब्रा २,६,१७,१ सुषमिद्धम् इति पाभे.।

q) नाप. (रज्जु-)।

r) = सपा. तैब्रा ३,२,२,६ आपश्रौ १,४,१२। माश्रौ १,१,१,४२ °भृते इति पाभे.।

s) प्राप. ऋतोदात्तः (पा ६,२,१८४)।

t) व्यप. (नदी-[वैतु. PW. GW. प्रमृ. °र्तु- इति])।

u) पाभे. पृ ३४२० *a* द्र.।

२, २, ३[a]; ६,१, २, ७; क १, १५[a/b]; ३६, १.

†सु-सह[c,d] ऋ १०,१९१, ४; मै २, २, ६; काठ १०, १२; शौ ६, ६४,३.

सु-साय[d]– -यम् शौ १९, ८,३.

सु-सारथि[e]– -थिम् पै १९,३४,१४.

सु-सावित्र[d]– -त्रम् खि ५,७,४,१४.

सु-स्रिच्[f]– -स्रिचः मै २,६,११[f].

सु-सी(मन्>)मा[e]– -॰मे पै २०, ५५,६[g].

सु-स्तु(प>)पा[e]– -॰पे ऋ १०,८६, १३; शौ २०,१२६, १३†.

सु-स्रज्[e]– -स्रजम् शौ २०, १२८, १५[h].

सु-स्रव(त्>)न्ती– -न्तीः पै १७, २३,२[i].

सु-स्रस्[j]– -स्रसः शौ ७,८०,१?[k].

सु-स्वरु[l]– -रु ऋ ५,४४,५.

सु-हन[m]– -ना ऋ ७,२५, ५; कौ ३, ४, ११; जै २,४, ९; –नानि ऋ ४,२२,९; –नाय ऋ १०, १०५,७.

सु-हन्तु[n]– -न्तु॰ ऋ ७,१९, [(४, ३०,२१)४]; ३०, २; शौ २०, ३७,४†.

१सु-हव[p]– -†वानि ऋ ७, ३५, ३; शौ १९,१०, ३; पै १३,८,३.

२सु-हव,वा[q]– -†वः ऋ २,३३,५;३, ४९,३; ४,१,५; ५,४२, [१६; ४३,१५]; ६,२१, ८; २९, ६; ५२,६; ७,१, २१; मा २१, ४; का २३,१, ४; तै २, ५, १२, ४; मै ४, १०, ४; १४, १७; काठ २२, १४S[r]; ३४, १९; शौ ७,११,१‡[s]; १९,४, ३S[t]; –†वम् ऋ १,५८, ६; ४, १६, १६; ६,४७, ११; ४९, ९; ८, २२,२; १०,३६,७;८; ३९, १; ६३,९; मा २०, ५०; का २२, ५,४; तै १,६, १२, ५; २, १, ११,१; मै ४,९, २७; १२, ३; काठ १३, १६S; १७, १८; कौ १, ३३३; जै १, ३५, २; शौ ७,२१, ४S; ९१, १; १७, १,११S; S१९, ७, २; ८, ३; पै ५,४, ११; १८, ३१, ६S; २०, ४,५S; –†वस्य ऋ ३, १५,१; मा ११, ४९; का १२, ४,१३; तै ४,१,५, १; मै २,७, ५; काठ १६, ४; –वा ऋ १, १२३,[(११३,७) १३]; ७,४०, [(२,४०,६)४]; ४४,२;८२, ४; ९३,१; १०,१४१,४; खि १,५, ११; मा ३३,८६†; तै १,१,१४, २†; ३,३,११,४[?]; †मै १,११, ४, २,२, ६; ४,२,५S; ११,१; †काठ १०,१२; १३,१५; १४,२; ३२,२S; शौ ३,२०,६†;७,४९, १?[u],५०,१?‡[u];११,१,२६;१९, ४,२;७,३; ४९,१;५; पै ३,३४, ७†; १०,६,११; १४, ३, १३; ४,१; ५; १६,९१, ६; १९, १, १५[v]; २४, ७; २०, १, ७; ४, १;५,३?[u]; –॰वा ऋ ६, ५२, १६; ८,२२, [१; १०,३९,११]; १०, ९२, १३; –वाः मा १९, ६१; का २१, ४, ११; मै ४, १०,६; शौ ७,५१,१‡[w]; –॰वाः

[a]) पाभे. पृ ३४२० a द्र.।

[b]) ॰स्याय इति पाठः? यनि. शोधः (तु. नाउ. स्थलम्)।

[c]) शोभन-सहयोगार्थे अव्य.। [d]) प्रास.।

[e]) विप.। बस.। [f]) व्यु. पाभे. सु-पिच्– द्र.।

[g]) = सपा. आपमं २, १३, ४ पागृ १, ११,९ प्रमृ.। शांआ ४,१० ॰शीमे इति पाभे.।

[h]) सपा. खि ५, १४, ४ शांश्री १२, १६, २ रुथम् इति पाभे.।

[i]) सपा. शौ ७,११७,१ सुस्रुवुः इति पाभे.।

[j]) विप.। गस. उप. कर्तरि क्विन्। [k]) एकतरत्रार्थतः छन्दस्तश्च सुस्रस्तराः इति शोधः (तु. w. B.)।

[l]) विप. (दीप्तिमत्- [अग्नि-])। गस. उप. √स्वृ 'उपतापे = दीप्तौ' + उन् प्र. (वैतु. वें.? सा. अन्यथा-वदी, GW. प्रमृ. मौनिन इव?)।

[m]) विप.। उप. √हन्+खल् प्र.।

[n]) = सु-हन-। तुन् प्र. इति ततो विशेषः।

[o]) प्रथमे स्थले पादान्ते <॰न्तु [द्वि२] इति, द्वितीये <न्तुनि [द्वि३] इति च द्र. [तु. GW.; वैतु. वें. सा. नाप. (वज्र-) इति वा, तृ१ इति च (तु. [अंशतः] L [४०९], Garbe [BZ २३,४९४ क्रिवि. इति?)]।

[p]) भाप. (शोभन- [आह्वान-])। गस.।

[q]) विप.। गस. उप. √ह्वे+खल् प्र.। बस. इति या [११,३१] प्रमृ.।

[r]) सपा. तै ४,४,१२,४ मै ३,१६, ४ आश्री ४,१२,२ स्योना इति पाभे.। [s]) सपा. ऋ १,१६४,४९ मा ३८, ५ प्रमृ. वसुवित् इति पाभे.। [t]) सपा. पै १९,२४,८ सुभगाः इति पाभे.। एतदनु पृ ३४१३ s अनपेक्षितमिव द्र.।

[u]) ॰याम् इति शोधः (तु. ऋ २,३२,४ पै २०,१०,८ प्रमृ.)। [v]) पाभे. पृ ३४१४ c द्र.।

[w]) सपा. ऋ ५,४६,७ सुहवाः इति पाभे.।

ऋ २,३६, ३; ५,४६, ७[a]; मा २६, २४, मै ४, १३, १०†; –वाम् ऋ २,३२,४; खिसा ३, १; तै ३, ३, ११, ५[२]; †; मै ४,१२, ६[२];†; काठ ५, २; १३, १६[२];†; ३२, २; पै २०, १०, ८†; –वासः ऋ ३,६, ८; ४, १९, १;–वेभिः ऋ १०,६४,४.

सु-हवि॒स्[b]– -वि॑षे ऋ ४,२,४.

सु-ह॒वीतु[c]–>सु॒ह॒वीतु-नामन्[b]– -म्ने ऋ ९,८५,६.

१सु-ह॒व्य॒[d]– -व्यम् ऋ १,७४,५.

२सु-ह(व्य॒>)व्या॒[e]– -व्याम् ऋ ४, ४३,१.

१सु-ह॒स्त,स्ता[f]– -॒स्त[g] मा ४,२७; का ४,९,४; तै १,२,७, १, काठ २,६; क १, १९; –स्तः ऋ १, १६४,२६; खि १,५, १०[h]; शौ ७,७७,७†; ९,१५,४; †पै १६, ६८, ४; २०,११, १, –स्ता ऋ ३,५७,२;५,४३,२;४; –†स्ताः ऋ ४,३३,८;५,४२,१२;७,३५, १२; ९,९७, ३७; १०,६६,१०; खि १,२,४; ९; ५,५,६; कौ २, ७०७; जै ३, ५८, ४; शौ १९, ११,१; पै १३,८,११; –०स्ताः ऋ ४,३५,३; ९; १०, ३०, २.

२सु-ह॒स्त[i]–>सु॒ह॒स्ती॒[j]– -०स्त्यः ऋ ९,४६,४.

†सु-ह॒स्त्य[k]– -०स्त्य, >स्त्या[l] ऋ ९, १०७, २१; कौ ‡१, ५१७; २,४२९; जै ‡१,५३,७;३,३३, ४; -स्त्यः ऋ१,६४,१; –स्त्यम् ऋ १०, ४१, ३[m]; खि १,३,५

?सुहा॒र्णः[n] मै ४,२,५.

सु-हा॒र्द्[o]– -हार्त् शौ २,७,५[p]; पै २०, १७,४; –हार्दः शौ ३, २८, ५; ६,१२०,३; १९,३२,६; पै १२, ४,६; १६, ५१, १; –हार्दम् ऋ ८, २, ५[q]; जं ४, १६, ६†; –हार्दाम् शौ ३,२८,६.

सु-हि॑त,ता– -तः तै ५, ५, १०,७; –ता शौ ११, १२,४; –ते तै १,५,१०,२[r].

सु-हिरण्य॒,ण्या॒[b]– -†ण्यः ऋ १, १२५,२;४,४,१०; तै १,२,१४, ४; मै ४, ११, ५; काठ ६,११; –ण्ये मा २९, ६; का ३१,१,६; तै ५,१,११, ३: मै ३, १६, ३; काठ ४६,२.

सु-हिरण्यव[s]– -वः खि ५, १३, २; शौ २०,१२८,७.

सु-हु॒त,ता– -तः पै १६, ७३,९; १०; ७३,१; –तम् ऋ ८, ६०, १४; जै ४,६, ४†; शौ ६, ७१, १; २; १०, ९, २६; पै २, २८,१; ३; ५,२८,५; ७-९; १६, १३८, ७; –ताः मा ७,१५; तै ७,३, १३,१; काठ ४३,३.

सुहु॒ता॒(त-अ॒)द्[t]– -तादः ऋ९,७१,४.

सु-हू॒[u]– -हूः[v] मा १,३०; क १,१०.

सु-हू॒ति॒[b]– -०ते[w] शौ ७, ४, १[x]; पै २०,१,१०.

---

[a]) पाभे. पृ ३४३९ *w* द्र. । [b]) विप. । बस ।
[c]) नाप. । गस. उप. √ह्वे + सत्यर्थे तुन् प्र. इटो दीर्घश्च उसं. (पा ७,२,३७) ।
[d]) विप. । बस. उप. <√हु (दाना°) ।
[e]) विप. (सुष्टुति-) । बस. उप. <√ह्वे (तु. PW., वैतु. वें. सा. प्रमृ =१सु-हव्य॒-) ।
[f]) तु. पृ ३४०५ *n* । वैप२ सु-हस्त॒- इति ।
[g]) =सपा. माश ३, ३,३, ११ बौश्रौ ६, १५ : १५ । मं १,२,५ अ॒हस्त इति पाभे. ।
[h]) °स्त इति पाठ.? यनि शोधः । °स्तो बृ॒धौ नि॒-षदः>नेत्र. °स्तो अ॒द्रौ नि॒°> °स्तश्र॒द्रौ नि॒° >°स्त अ॒द्रौ नि॒°>°स्त द्रौ नि॒°> °स्त द्रु॒णि षद॒ः इति कृत्वा °स्तो इति च (√बध् 'बंधे'>बु॒ध्न॒- [नाप. पुं. =कीलक-]>) °बधौ इति च °नि॒-षदः इति च मूलतः पदानि स्युः? । [i]) प्रास. ।
[j]) =२सु-हस्त- (तु. पदो मन्त्रः) । विप. > नाप. (ऋत्विज्-) । मत्वर्थे ईः प्र. (तु. सा. OW. ORV.; वैतु. PW. प्रमृ सुह॒स्त्य->-०स्त्याः इति?) ।
[k]) विप. (सोम-, अध्वर्यु-) । बस. । [l]) कौ. जै. पाठः ।
[m]) सा. व्यप. (ऋषि-) इति? । [n]) सुहा॒र्द् नः इति द्विपदः शोधः (तु. संस्कर्तुः टि., WAG[१,६०*b*,२६१०])।
[o]) विप., नाप. (सुखप्रद- [मित्र-]) । बस. उप. =हृदय- । <सुत्र॒- + °म॒रस्- इति मतम् । तु. ?दुर्हार्द्- । [p]) कश्चन मूको., पपा. च सु-हाः इति? ।
[q]) तु. PW.; वैतु. GW. <°र्दि- इति? ।
[r]) पाभे. पृ ३४२९ *c* द्र ।
[s]) प्रास. । °ण्य॒° इति स्वरः? यनि. शोधः । °वत्- >-वान् इति RW. । [t]) विप. । उस. उप. कर्तरि <√अद् ।
[u]) विप. (जिह्वा-) । गस. उप. <√ह्वे (वैतु [पक्षे] उ. म. <√हु?) । [v]) पाभे. पृ ३४०९ *n* द्र. ।
[w]) सपा. मा २७,३१ प्रमृ. माश ४,४,१,१५ काश्रौ ५,१८,५ प्रमृ. स्वभूते इति पाभे. ।
[x]) °हु° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. RW. सा) ।

सु-हृद्[a]- -हृदः खि ४,५,२३.
सौहार्द- -र्देन तै ४, ४, ८, १; काठ ३९,११.
सु-हृदय[b]- > सुहृदय-तम- -मः काठ ११,६[?].
१सु-होतृ- -ता ऋ ७,६७, ३; तै ७, १,८,१[२]¶.
†२सु-होतृ[c]- -ता ऋ ८,१०३, १२; कौ १,११०; जै १,१२,४.
सू सु द्र.
√सू, सू- √सु (यथा.) द्र.
सूकर[d]- -रः ऋ ७,५५,४; मा २४, ४०; का २६, ८, ५; तै ५, ५, ११, १; मै ३, १४, २१; काठ ४७,१; शौ २,२७, २; ५,१४, १; पै २,१६,२; ७,१,१; -रस्य ऋ ७, ५५, ४; -राय शौ १२, १,४८[e]; -रेण पै १७,५,६[f].
सूकरी- -री पै १०,१८.
सूकर-त्व- -त्वात् पै ६,७,२.
सूकर-माया- -याम् पै ६,७,३.
सू(सु-उ)क्त[g]- -क्तम् ऋ ७,५८,६; १०, ६५,१४; खि २, ६[२], १६; मा १८,५; का १९,३,१; तै ४,७, २,२; ¶५,२,३, ४; ६, १; मै २,११,३; ¶३,२, २; ५; काठ ¶१०,५,११[२]; १८,८; १९,१३[h]; २०,१¶; क २८,८; ३१, ३¶; -†क्तस्य ऋ २,२३,[१९; २४, १६(३५, १५)]; मा ३४, ५८; का ३३,२,२१; मै ४, १२, १; काठ १३, १६; -¶क्तयोः तै ५,४,५, ५; मै ३, ३, ७, काठ २१,८; -क्ता खि ५,७,२, ११; ४, १५; मा २१, ६१[h]; का २३, ६, १४[h]; मै ४, १३, ९[h], -†क्तानि ऋ १, ९३, १; ८, ४४,२; तै २,३,१४, २; ७, १, ५,४¶; मै १,५, १; काठ ४, १६; -¶क्ताभ्याम् तै ५, ४, ५, ५; काठ २१, ८; -क्ताय ऋ ९,९, ८; १०, ६; ९१, ५; -क्तेन ऋ १,१७१,१; २,६,२; १८,३; ६, ५२, १७; खि ५, ११, ४; तै ५, २, ६, १¶; शौ २०,१२७,१४;-†क्तैः ऋ १, ३६,१; ५, ४५, ४; कौ १,५९; जै १,६, ५; -क्तैः ऋ १, ४२, १०;७०,३,५,४९, २; ८२, ७; ७, २९,३; ६५, [१ (६३, ५; ६६,७)]; ६६,१२; ६८,९; १०, ६१, २६; तै ३, ४, ११, २†; मै ४, १२, ६†; पै १,९२,१.
सूक्त-वाक[i]- -कम् ऋ १०,८८,८; तै २,६,९, ५; मै ४, १३, ९; -काय खि ५, ७, २, ११; ४, १५; मा २१, ६१; का २३, ६, १४; मै ४, १३, ९; काठ १९, १३; -के[j] तै १, ४, ४५, २; काठ ४,१३; क ३, ११; -केन ऋ १०,८८, ७; मा १९, २९; का २१,२,१८.
१सूक्त-वाच्[k]- -वाचः तै ३,३,२,२.
२सूक्त-वाच्[b]- -वाक् मै ४, १३,९; -वाचः ऋ ५,४९,५.
सूक्ता (क्त-अ) न्त- -न्ते खि ६,१, १;४,२.
सूक्तो(क्त-उ)क्ति[j]- -क्तौ[j] मा ८, २५; का ९,४,३; मै १,३,३९.
सूक्तो(क्त-उ)च्य- -च्यम् मै ४, १३,९.
?सूक्ति- -क्तयः[m] काठ १३,९.
सूक्ष्म[n]- -क्ष्मात् खिसा ३३,१३.
सूक्ष्म-तर- -रम् खिसा ३३,१३.
सू(चि>)ची[o]- -चीभिः मा २३, ३३-३६; का २५, ७, १-४; तै ५,२, ११, १[४]; २; मै ३, १२, २१[३]; काठ ५०, ५[५]; -†च्या ऋ २, ३२,४; तै ३,३, ११,५; मै ४, १२, ६; काठ १३, १६; शौ ७, ५०, १; पै ११,१, ५९; २०,१०,८.
सूची-क[p]- -काः ऋ १,१९१,७.
सूची-मुख[b]- -खाः शौ ११, १२,३.

---

a) नाप. । बस. । सु° इति स्वरः? यनि. शोधः ।
b) विप. । बस. । c) नाप. (अग्नि-) । गस. ।
d) नाप. (शूकर-) । <सू-(=शू- =ध्वनि-) + √कृ इति प्रायिकम्? । e) पामे. पृ २७५५ a द्र. ।
f) पामे. पृ २७५५ b द्र. ।
g) विप., नाप. (सुवचन-, ऋक्-समूह-) । गस. प्रवृद्धादिस्वरः ।
h) सपा. सूक्तम् <> सूक्ता (तैब्रा २,६,१५,२;३, ३,८,११ शाश्रौ १,१४,१ प्रमृ. च) इति पामे. ।
i) नमो-वाक- इत्यनेन रा-न्यायः ।
j) सपा. सूक्तवाके <> सूक्तोक्तौ (माश ४, ४, ५, २० च) इति पामे. । k) विप. (देव-) । उस. क्विबन्तम् ।
l) पप. पूप. स्वरः ।
m) सक्ति- > -क्तयः इति शोधः (तु. सपा. तै ३, ३, १०,१ प्रदिवः इति पामे.) ।
n) विप. । <√सूच् इति पाउ (४, १७७), ?MW. < √सिव् ।
o) नाप. (नभा. सूई) । < √सिव् इति या (११, ३१ [तु. पाउ ४,९३]) ।
p) नाप. (विषधर-भेद-) । प्रकारवचने कप् प्र. उसं. ।

¶सू (सु-उ)च्च- -च्चैः मै ४,६, ४; काठ २७,३; क ४२,३.
१सूत- प्रमृ. √सु (वधा.) द्र.
?सूतकीप्यः पै १७,१४,२.
?सूतधान्या[a] पै ३,२०,३.
?सूतम्[b] पै ९,२५,२.
?सूतले पै ५,१,२.
सूतवशा-, सूतवे, सूतवै, सूति-, सूतिका-, सूनु-, सूतु- √सु (वधा.) द्र.
सूत्र[c]- -त्रम् शौ १०,८, ३७[२]; ३८[२]; -त्रस्य शौ १०, ७, ३७; ३८; -त्रे शौ ३,९,३; पै ३,७,४; ५, २३,६[d]; १६,१५२,३.
सूत्र-वत् पै २,८७,५.
√सूत्रि, सूत्रय पै ५,३१,८.
सूत्री-, सूत्वा √सु (वधा.) द्र.
?सूथ[e] पै १५,१२,११.
√सूद् (वधा.),>सूदि, सुषूदति ऋ १, १०५, [१४; १४२, ११ (१८८,१०)]; ५,५, २; सुषूदय ऋ ५,५४, ७; सुषूदत् ऋ १०, ७०, २; सुषूदः ऋ १, ७३, ८; सुषूदः ऋ ७, १, [२०; २५]; सुषूदत शौ १, २६, ४; पै १९, ३,८.
†सुषूदिम ऋ १, १८७, ११, काठ ४०,८; पै ६ १६,११.
सूदयन्ते ऋ ८, २३, ८; सूदयन्ति पै ६,३,११; सूदयथ >था पै ६, ३, ६; †सूदयामि[f] ऋ १,१६२,१७; मा २५, ४०; तै ४,६,९, ३; काठ ४६. ५; पै ५,१३,५S; †सूदयाति[g] ऋ ३, ४,[१०; ७,२, १०]; मा २७, २१; का २९,२, ११; तै ४, १, ८,३; मै २, १२, ६; काठ १८, १७; क २९, ५; पै ९, १,११; †सूदयत् ऋ १,७१,८; मा ३३, ११; का ३२,१, ११; तै १, ३, १४,५; मै ४,१४,१५; सूदयतु शौ १, १८, ३; सूदयन्तु ऋ ४, [३९-४०, १]; मा २३ ४१; का २५,८,३; तै ५,२,१२,२; ‡मै[h] १,२,१; ३,६,२; काठ २,१‡[h]; ५०, ६; क १, १३‡[h]; शौ ६, ५१,२‡[h]; पै ६,२, ३‡[h]; १९, ४३, ६‡[h]; †सूदय ऋ ४,४, १४; ७,१६,९; तै १,२,१४,६; मै ४, ११, ५; काठ ६, ११; असूदयन् ऋ ३, ३१, ७; असूदयन्त ऋ १,७२,३. असुषुदन्त तै १,८,१०,२[i].
सूद(वप्रा.)[j]- -सूदः काठ २१, ३; क ३१, १८; -दम् ऋ ९, ९७, ४४; -दाः ऋ ७,३६, ३; -दे ऋ १०,६१,२.
†सूद-दोहस्[k]- -हसः ऋ ८, ६९,३; मा १२,५५; १५,६०; का १३,६,११; १६,७,३; तै ४, २,४,४; ५,५,६,२; मै २,८,१; ३,२,८; काठ १६,१९; २१,३; क २५, ९; ३१, १८; जै ४, २५,२.
¶सूद-वत्- -वत्[l] मै ४,५,१.
¶सूदिन्- -दि[l] काठ २७, २; क ४२,२.
सूद्य,द्या[m]- -द्याभ्यः मा २२, २५; का २४,११, १; तै ७,४, १३, १; काठ ४३, २; -द्याय[n] तै ४,५,७,१; मै २,९,६.
सूदन[o]- -नम् ऋ ४,३९,५
सूदनी- -नीः पै ६,१,८.
सूदयित्नु- -त्न्वः ऋ १०,६४,९.
सूदयिष्णु- -ष्णव.[p] पै ६, १,४.
सूदि- -दयः पै ६, १, ४‡[p]; १२, ७, ३.
¶सू(सु-उ)द्गात- -ता तै ७,१,८,१[l].
?सूनकृकाहृटाचापान् सिन्धूत्ताम-पादमन्दयः पै १९,४०,१२.
सूनर[q]- -र. ऋ ८, २९, ११ १०, ११५,७, -रम् ऋ १,४०,[४; ५,३४,७].
सूनरी[r]- -रि मै ४, २, ५,

a) सोध. पृ २०७२ f द्र. ।
b) BKA. सूत्रम् इति शोधः ।
c) नाप. । <√सिव् इति पाउ (४, १६३) ।
d) गस. शौ ४,१७,४ चक्रुः इति पामे. ।
e) पाठः ? सूतः (= रथिः) इति शोधः ।
f) पा. °गत्प्रवृत्ति इति (तु. पृ ३११३ k) ।
g) गस. ऋ ५,३७,११ स्वदयतु इति पामे. ।
h) गस. सूदयन्तु <> सूदयित्नवः इति पामे. । विशे पृ ३१२० l द्र. ।
i) सपा. पृ ३११० k द्र. ।
j) नाप. [रस- (तु. तै ५, ५, ६, २ प्रमृ. [तु. RO १,७३]), स्वादुनेय-, पयस्-] । कर्मणि अप् प्र. ।
k) विप. (पयःप्रवाहिनी- [इडा- = गो-])। बस. ।
l) गस. सुदूयद् <> सूदि इति पामे. ।
m) विप. (सरस्य- [हृद- प्रमृ.]) । अर्हार्थे यत् प्र. ।
n) पामे. पृ ३११० c द्र. । o) विप. (प्रेरक [स्ंदिस-])।
p) गस. ऋ ६,५२,१५ इति पामे. ।
q) विप. (अग्नि- प्रमृ.) । गस. सारसरः < सु-नर- इति (वैतु. अवे < सु-नरा-[बस.] इति) ।
r) विप. (मनोहरा-, सुनरा- [उषस्-, गो-]) ।

-०रि ऋ १, ४८, १०; -री ऋ १, ४८,५; [८; ७, ८१,१]; ४, ५२,१; तै १, ६,३,१; †कौ १, ३०३; २,१०१;१०७५; †जै १, ३२,१; ३, १०,३.

[1]सूनरी[a] कौ २, १००४; जै ४, १७, १०.

सूनरी- सूनर- द्र.

सूना(वप्रा.)[b]- नया ऋ १,१६१,१०; -ना मै ४, ४, ३¶; -†नाः ऋ १,१६२,१३; मा २५, ३६; का २७,१३,५; तै ४,६,९,१; मै ३, १६,१; काठ ४६, ४; -नानाम् शौ ५, १७, १४; -†नाम् ऋ १०,८६, १८; शौ २०, १२६, १८.

सूनु- प्रभृ. √सु (वधा.) द्र.

सूनृत,ता(वप्रा.)[c]- -०त ऋ ८, ४६, २०; -तया मै २,७, १२; काठ ३८, १४; पै २, २२, ६; -ता ऋ १,८,८;३०,५; ४०,३; ५१, २; १३४, १; १३५, ७; ६, ४८,२०; ७, ३७, ३; ५७, ६; ८,१४,३; ४५,१२; १०,१४१, २; मा १८,९; ३३,८९†; ३७, ७; का १९,४,१; ३७, १, ७†; तै १,६,११,२¶; ७,१०, २†; ४,७,४,१; मै १, ११, ४†; २, ११,४; ४,२,६¶; ९,११†; काठ १८,९; क २८, ९; †कौ १, ५६; २,९५०;११८६; जै १ ६, २†; शौ ३,२०, ३†; ११, ९, १३; १२, ५, ६; १९, ७, २; †२०,२७,३; ४५, २; ६०, ४; ७१,४; पै ३, ३४, ४; १६, ४८,३; ८३,३; १४०, ६; -ताः ऋ १,४८,२;११३,१२; १२३, ६;३,३१,२१;६१, २; ७, ७९, ५;८,१३,८; १०,३९,२;१११, १०; -†तानाम् ऋ १,३,११; ९२, [७; ११३, ४]; ११३, १८; ३,३१,१८; ७,७६,७; ८, ३२,१५; मा २०,८५; का २२, ८,६; तै ४,१,११, २; -ताभिः ऋ १,१२५,३; ७,६७, ९; ८, ११,२२;१०,६१,२१; १०४,५; -ताम् शौ ६,६२,२[d]; १०, ६, ११; पै १६, ४३, ६; १७, ३३, ८; १९, ३०, ६; -ताय पै ६, २२, १०; -तायै ऋ १, १२१, १४; १०, ६१, २५; ¶तै १, ६, ११, २;३; -ते पै १६, ८७, ८; -०ते ऋ ४,५५, ९; मै ४,२,५;६; शौ ८,११,४, -०ते ऋ १,१२३, [५ (७,७६, ६)]; १२४,१०; ८,९,१७; शौ २०,१४२,२†; पै१६,१३३,९[e].

सूनृता-वत्- -वत् काठ ४०, ५[f]; शौ ५,२०,६; १३, १, १; २०; पै १,९६,१[f]; ९, २४, ६; १८, १५, १; १६, १०; -†वतः ऋ १,८२,१; कौ १, ४१६; जै १, ४०,८; -वना ऋ ८, ९७, ६; -वते ऋ ७, ७४, २; कौ २, १०४†; जै ३,१०,६†; शौ ३, २१,५; पै ३,१२,५; -वन्तः शौ ७,६२,६; पै ३,२६,३; -वान् ऋ १,५९,७; खि १,१०,३.

†सूनृतावती- -०ति ऋ १, ९२,१४; कौ २,१०८२; -ती ऋ १,२२,३;७,८१,६; मा ७, ११; का ७,५,१; तै १, ४, ६, १; मै १,३, ८; काठ ४, २; क ३,२; शौ ३,१२, २§[g]; पै ३, २०,२§[g].

सूनृता-व(र>)री- -०रि ऋ ४, ५२,४.

¶सू(सु-उ)न्नीय- -यम् तै ६,२,४,१.

सू(सु-उ)पकाश[h]- -शः काठ १३,५; २७,८.

सू(सु-उ)प-चर(ण>)णा[i]- -णा तै २,६,९,६; मै ४,१३,९.

सू(सु-उ)प-वञ्च(न>)ना[j]- -ना ऋ १०,१८,११[j].

---

[a]) विप. (शौर्य-वत्- [*इन्द्र-]) । *सून- (शौर्य-)+ (√भृ 'धारणे' > भावे) *भरिस्- > वस. *सून-भरिस्- > *सूनरिस्- > -रीः > यनि. (तु. पृ २६३९ r)। [b]) नाप. । अर्थः? ।

[c]) भाप. (सौहित्य-, तृप्ति- प्रभृ.), विप. (बल-वत्- [इन्द्र- प्रभृ.]), नाप. (स्तोत्र- प्रभृ.) । *सून- [वप्रा. (भाप. [बल-, दीप्ति-, आह्लाद- प्रभृ.])] + *नृत- (भाप. [प्राचुर्य-]) > वस. *सून-नृत- > यनि. [तु. सूनर-, (तात्पर्ये) GW. प्रभृ, Brug (२,१,३०९) RGS. प्रभृ, Oertel (JAOS [१५, ९५])] ।

[d]) पाभे. पृ २७६३ k द्र. ।

[e]) सु° इति स्वरः? यनि. शोधः ।

[f]) =सपा. आपश्रौ १६, ३४, ४ । मै २, ७, १२ पिन्वमाना इति पाभे. ।

[g]) =सपा. पाग्र २, १७,९; ३,४,४ प्रभृ. । कौग्र ३, २,६ प्रभृ. सीलमावती इति पाभे. ।

[h]) विप. (शोभनाकृति- [पुत्र-]) । वस. ।

[i]) विप. । गस. स्वर्थे युच् प्र. ।

[j]) =सपा. तैआ ६,७,१ अग्निगृ ३,८,२ : २४ प्रभृ. । शौ १८, ३,५० सूपसर्पणा इति पाभे. ।

सू(<सु)-पवस्[a]- -वाः काठ ४५, १७[b].

१सू(सु-उ)प-सदन्[c]- नः तै ७,५, २०,१; काठ ४५, १७.

२सू(सु-उ)प-सद(न>)ना[d]- -ना मै ४, ९,३[e].

सू(सु-उ)प-सर्प(ण>)णा[c]- -णा शौ १८,३,५०‡[f].

सू(सु-उ)पस्था[g]- -स्थाः खि ५, ७, २,११‡[h]; ४,१५; मा २१,६०; २८,२३;४६; का २३, ६, १३; ३०,२,१२; ४,१२; तै १,२,२, ३[i]; मै ४, १३, ९; काठ १९, १३[j]; -†स्थाभिः ऋ ९, ६१, २१, कौ २,१६७; जै ३,१६,३.

सू(सु-उ)प-स्था(न>)ना[c]- -ना तै ७,५,२०,१; काठ ४५, १७.

सू(सु-उ)पस्थावन्- -वा[i] काठ २,३[i]; क १,१५.

†सू(सु-उ)पा(प-अ)यन,ना[c]- -नः ऋ १,१,९; मा ३,२४; का ३, ३, १६; तै १,५,६,२; मै १,५, ३; काठ ७,१;८; क ५,१; -ना ऋ १०, १८, ११; शौ १८, ३, ५०.

सू(सु-उ)पाव-सा(न>)ना[c]- -ना तै २,६,९,६.

सू(सु-उ)पावृत्- -वृतौ मै १, १, १३.

सूभर्व[k]- -र्वम् ऋ १०, १०२, ५; -र्वा: ऋ १०,१४, ३.

?सू(<सु)मय[l]- -यम् ऋ ८, ७७, ११; जै ४,११,५

सू(<सु)यम- -मस्य ‡मै[m] ४, १२, १;१४,१०; -मे मै१,१,१३[n].

सूयमान- √सु (अभिषवे) द्र.

१सू(<सु)-यवस,सा[o]- -सः ऋ १, १९०, ६; पै १९, २२, १३; -सम् ऋ १, ४२,८; ६, २८, ७[p]; ¶तै १,७,५,२; ३; -†सा: ऋ २,२७,१३; तै २,१,११,४; मै ४,१४,१४;-से ऋ ७,१८,४; शौ ४,२१,७‡[p]; ७,७९,१‡[p].

२[*]सू-यवस- > †सूयवसा (स-अ)द्[q]- -साद्,द् ऋ १,१६४,४०; १०, १०६, १०[r]; शौ ७, ७७, ११; ९,१५,२०; पै १६, ६६, १०;२०,११,४.

†सूयवसि(न्>)नी- -नी ऋ ७, ९९,३; मा ५,१६; का ५,५,३; तै १,२, १३, २; मै १, २, ९; काठ २,१०; क २,४.

√सूयवस्य>सूयवस्यु- -स्यू ऋ ६,२७,७.

सूरू[s]- सूः खि ४, ९,१; सूरे ऋ ४, ३,८.

सूर(बप्रा.)[t]- -†रम् ऋ १, ८६,५;९, ६५,[१;६७,९]; कौ २,२५४; जै ३, २१,१९; -राः ऋ ९, १०,५; तै ४,१,१,२‡[n]; कौ २,४७३‡; जै ३, ३५,८‡; -†रात् ऋ १, १६३, २; मा २९, १३; का ३१,३,२; तै ४, ६,७, १; काठ

---

[a]) विप. । बस. उप. भाप. <√पू।

[b]) पाभे. पृ ३४०९ *d* द्र. ।

[c]) विप. । गस. खलर्थे युच् प्र. ।

[d]) विप । गस. अधिकरणे प्र. ।

[e]) सपा. तैआ ४, ५, ५; ५, ४, ८ बौश्रौ ९, ७:१२ सूपसदा इति पाभे. ।

[f]) पाभे पृ ३४४३ *j* द्र । [g]) विप. (धेनु-, वनस्पति-)। गस. उप. कर्तरि<उप√स्था ।

[h]) °स्था° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मा २१,६०) ।

[i]) गस. सूपस्थाः (बौश्रौ १२, ९ : ११ हिश्रौ १०,२, १३ च)<>सूपस्थाना इति पाभे. ।

[j]) पृ ४१८ गस्य. भव नेष्टम् ।

[k]) विप. [हिरण्य-, भेदह- (पूषन्- [द्वितीये स्थले = मारुत-])]। पस. नापमदः। <सू [<सु] + √भर्व् 'अदने' इति वें. सा. GW. प्रमृ, √भृ इति PW. । (√भुम् 'हिंसायाम्' > भावे) भुभर्- + मत्वर्थे वप् प्र. > [*]सुभर्व- > यनि. इति मतम् ।

[l]) विप. (दीप्ति-मत्- [धनुस्-]) । (√स्तृ 'दीप्तौ'> भावे) [*]स्वमु- > [*]सुमु- + मत्वर्थे मयप् प्र. > सुमु-मय- > [*]सुमु- मय- > वाति. यनि. (वेंद्र. पपा. अनु या [६, ३३] = सुख-मय- इति, GW. प्रमृ <सु√मि 'माने' कर्मणि क्त्न् इति ?) ।

[m]) पाभे. पृ ३४२३ *b* द्र. ।

[n]) पाभे. पृ ३४२३ *d* द्र. । [o]) तु. पृ ३४११ *p* ।

[p]) सपा. °वसम् (तैब्रा २, ८,८,१२ च)<>°यवे इति पाभे. । [q]) विप. (अघ्न्या-) । उस. ।

[r]) GW. सूयवसु- > -साम् इति ! ।

[s]) नाप. (दीप्ति-मत्- [सूर्य-]) । <√[*]सूर (=√स्तृ 'उपतापे' (तु. GW. प्रमृ ; वेंद्र. सा. <सूर- इति!) ।

[t]) नाप. (दीप्ति-युक्त- [अग्नि- प्रमृ]) । भासु- [दीप्ति-] + [*]असुर- (भाप. [प्राचुर्य-]) > बस. [*]भासु-असुर- > वाति. यनि. इत्यपि विमृश्यम् (वेंद्र. सा २,२३ <√सृ इति ?) ।

[u]) = गसा. ? ३ २,५ । काठ १५,११ सूराः इति, मै २,

४०,६; -†राय ऋ १,५०, २; कौ ३,५. ७; शौ १३. २, १७; २०,४७,१४; पै १८, ३२, २; -‡रास.[a] कौ २, ४५२; जै ३, ३४,१०; -रे ऋ १,३४,५[b]; ३, १५,२; ६,३१,१; ७, ६३, [५; ६५, १; ६६, ७]; ६६,[४; ८, २७,(१९)२१]; १२; ८,१,२९; १३, १३; ७२, १७[c]; ९, ९७, ३८; मा ३३, २०†; का ३२, २, ३†; कौ १, ५३९‡[d]; †२, ४१७;७०१; ७०८; जै १, ५५, ८‡[d];†३,३२,७;४६,७;५८,५.

†सूर-चक्षस्[e]- -क्षसः ऋ १, १६, १; ८९,७; ११०, ४; ७, ६६, १०; मा २५,२०; का २७,११, ७; काठ ३५,१.

सूरः[f] ऋ १, ५०,९,६६, १; ७१, ९, १२१,६,७;१०;१३; १२२,१५; १३०,९; १४१,१३; १४९, ३; १७४,[५; ४, १६, १२]; ४, ५, १३; १६, १४; ४१, [६; १०, ९२,७]; ४५, ६; ५, ३१, ११; ७९, ९; ६, २, ६; ३,३; ४८,१७;४९,३,५१,२; ५६, ३; ७, ३.६; ४५,२; ६९,४; ८, १, ११;६,२५;७,३६;५६,५[g]; ९२, ३१; ९,१०,९; ६३,८; ९; ६६, १८; २२; ८६, ३४; ९१, ३; १११,१; १०,८, ३; २७, २०; २९, ५; ९२, ७; ८; १२१, ६; १३२, ६; १७९, २; मा १२, ७४[h];३२,७†; का १३,५,१३[h]; २९,४, २†; तै ४, १, ८, ५†; मै १,६, १; २, १२, ३[h]; १३, २३†; ३. ४,४[h]; ४, १२, २[i]; काठ ९,१९†; १५,११‡[j]; २२, ५[h]; ६; ४०, १; ७‡[k]; क ३४, १; †कौ १,८३;१२८;४६३; २, ४७७; ५६७; ५६८; ९४०; ११२४,३,५,१३; †जै १,९,३; १४,४;४८,९,३,३६,२;४,१,१; २८,६;७; शौ ४,२,४; ६, ६१, १[l];७, ७५,२†; १३, २,२४†; १८, ४, ५८‡[m]; ५९†, †२०, ४७,२१; ७६,५; †पै ४,१, ५; १८, २२, ९.

?सूरदेवान्[n] पै २,६२,४.

सूरि[o]- -†रयः ऋ १,२२,२०;४८,४; ७३,५; ९;९७,[३; ५, १०,६]; ४; १२५, ७; १४१, ३; २, १, [१६; २, १३]; २, ११; १२; ४,२९,५; ५, ६,२;१०,३;१६, ५; १७, ५; ५२, १६; ६६, ६; ७९,७; ६,२५, ७; ७, १६, ७; ६६, १३; ७४, ५; ९०, ६; ८, १०,४; ६०,६; ९४,७; ९,९८, १२; ९९,३; १०,६५, ४; ६६, २;११; ७८,६; खि २, ८, ३[p]; मा ६,५; १५, ४२; ३३, १४; का ६,१,६; १६, ५, २४; ३२, १,१४; तै १,३,६,२; ४,२,९, ४; मै १,२,१४; २, १३,७; ४, १४,१५; काठ ३,३; १७, १८; क २,१०; कौ १,३८; २,९८२; १०२२; १०३०; १०८९; जै १,४,४, ४,९,३;१७,३;२४,३; शौ ४,३३,३;४; ७, २७, ७; पै ४, २९, ३; ४; -०रयः ऋ ४, ३४, ६; ३७,[७ (५, १०,६)]; -रये ऋ १,३१,७;५, २७, ४; -रिः ऋ १, १२२,८;१५३, २;

७,१ शौ १८, ३, २९ सूरिः इति, ऋ १०. १३,१ प्रमृ. सूरेः इति च पाभे.।

[a]) सपा. ऋ ९,१०१,१२ सूर्यासः इति पाभे.।

[b]) प. अर्थे सात. (तु. स्क. प्रमृ.; वैतु. [पक्षे] ORN. यनि. वा च१ वेति ?)।

[c]) वैतु GW. MVG [३५५ टि. १२] OBN. WAG [३,१६० *d*] सूरः [प१] इति शोधुकाः ?।

[d]) सपा. ऋ ९,९४,१ सूर्ये इति पाभे.। [e]) त्रिप.। बस.। [f]) सूर्-, सूर- इत्यस्य च यथायथं रूपं द्र.।

[g]) सपा. खि ३, ८,५ काठ ३९,१५ सूर्यः इति पाभे.।

[h]) =सपा. माश ७, २, ३,८। तै ५, ६, ४,१ सूर्यः इति पाभे.।

[i]) शूरः इति पपा. ?। [j]) पाभे. पृ ३४४४ *u* द्र.।

[k]) सपा. ऋ ४,५८,४ सूर्यः इति पाभे.।

[l]) सपा. काठ ४०,९ पै १९,१४,७ सूर्यः इति पाभे.।

[m]) सपा. ऋ ९,८६,१९ प्रमृ. सोमः इति पाभे.।

[n]) अ-सूर- (*=असुर- [*अन्धकारमय-]) > असूर-देव- (वि१ [यातुधान-]) > -वान् इति शोधः, यद्वा सूरदेवान् इति शोधः। पृ १६०२ सस्थ. देवान् इति नेष्टम्। सस्थ. !विचर्षणीन् > विचर्षण- (विप. [अग्नि-]) > -०ण इति शोधः (तु. मूको.)।

[o]) नाप. (यजमान-, स्तोतृ- प्रमृ.)। < सु√ईर् इति या [१२,३] प्रमृ., < √सू 'प्रेरणे' इति दे [निघ ३,१६], < √सृ 'दीप्तौ' इति GW., सु√रा 'दाने' इति BRV [२,२१८]। *सर्व- (पूजा-, स्तुति- प्रमृ.) + (√भृ 'पोषणे' > कर्तरि) *भरि- > उस. *भर्व-भरि-> यनि. इति मतम्।

[p]) सू° इति स्वरः ? यनि. शोधः।

१७६, ४; १८०, ६; १८१, ४; १८६,३; २,६,४; ६,२३, १०; २९,५; ३७,५; ७, १, २३; ८, ५, ३९; ४६, २४; ७०, १३; १५[a], ९,६७,२; १० ६१, १८; ८१,६; १६७,४; मा १२, ४३; १७,२२†; का ८,२०,१†; १३, ३,१४; १८,२, ८†; †तै ४, २, ३,४; ६,२,६; मै २,३, २[१]; ७, १‡[b]; १०[१]; १०,२†; काठ १२, २[१]; १६,१०†; १८, २†; १९, १२†; २१, १३†; ३८, १३[c]; †क २५, १; २८, २; ३१, ?; कौ २, ९३९†; शौ २, ११, ४; १३,१,२२; १८,३,३९‡[b]; २०, ३४,१७; पै १,५७,४, २, १९, ५; १३,७,१८; १६,१००, ३[d]; १८, १७, २; –†रिभिः ऋ १, ५९,१५; १८६, ६; ५,४१,१५; ४२, ४; ५२, १५; ६, २६, ७; ६३,११; ७, ३२, १५; ६६, ९; ९२, ४; ८, १८, ४; २६, १२; १०, २३, ३; ११५, ७; मा ८ १५; का ९,३,१; तै १,४, ४४, १; मै १,३, ३८; ४,१४, १४; काठ ४, १२; क ३,१०; कौ २, ४१९; १०३३; जै ३, ३२, ९; ४,२७,८; शौ ७,१०२,२; २०, ७३,४; पै २०,३३,१०; –रिभ्यः ऋ १, १८०,९; २, ४, ९; ६, ४, ८; ६८, ७; ७, १, २४; १८, २१; ३०, ४; ८१, [६; ८, १३, १२]; –रिम् ऋ १, ६१, ३; ११९, ३; १७३, ७; ६,४५,३३; शौ ३,१९, ३[e]; ९, ५,२[d]; २०, ३५, ३†; –†रिषु ऋ ५, ७९,६; ८६, ६; ६, ४७, १९; ७, १९, ७; ८४, ३; ८, २६, १; ९, ९८, ८; १०, १४७, ३; खि १, १२, ३; तै १, ६, १२, ६; मै ४, १२,३; शौ २०, ३७, ७; –री खि १, ३, १?[f]; –†रीन् ऋ १, ५४,११; १७३,८; २, ३५, ६; ६, ८, [(१, १४३,८) ७]; १७, १४; ३७,४; ४४, १८; ७,३,८, ३८,३; ५७,७; ६७, [१०; ६९, ८]; १०,६१,२२; ११५,५; ९; मै ४, १४, १८; काठ ३८, ७; –०रे पै ५, ३१, ७; –†रेः ऋ १, ११२, ११; १२; ३, ३१, १४; ५,३३, ८; १०, १३, १[b]; मा ११,५[b]; का १२,१, ५[b].

सूरी– -री तै ४,२,५,४[c].

सूरि-मु(त्>)ती– -तीम् तै ४, ३,६,१.

√सूर्क्ष्, सूर्क्षः मै ४, २,१३; सूर्क्षत काठ ३४, १७, असूर्क्षत् काठ १०,६.

सूक्ष्यंत मै ४, २,६.

सूर्क्ष्य- -क्ष्यम् मै १, ५, ६; ११; ७,४; ८,५; १०, ७; १७; २०; ३, ६-७, २; ९, २; १०, ५; ४,२,११; काठ ८, १५; ९, ३; १२, ११; ३३,४; ३६, १;११; क ८,३:६.

सूर्त[g]– -†र्ते[h] ऋ १०,८२,४, मा १७, २८; का १८,३,४; मै २, १०, ३; काठ १८,१; क २८, २.

*सूर्ति[i]– -र्ता तै ४,६,२, २‡[b].

सूर्मी (बप्रा.)[j]– -¶र्मी तै १, ५,७,६; ५,४,७, ३; मै ३, ३, ९; काठ २१, ९; –¶र्मीम् मै ३. ३, ९; काठ २१, ९; –†र्म्यम् ऋ ८, ६९,१२; मै ४, ७, ८; शौ २०, ९२, ९; –†र्म्यां ऋ ७, १, ३; मा १७,७६; क १८,६, १२; तै ४, ६, ५, ४; मै २, १०, ६; काठ १८, ४; ३५, १; ३९, १५; क २८, ४; कौ २, ७२५; जै ३. ५९, १६.

सूर्म्य[k]– -र्म्याय[l] तै ४.५.९, २ मै २,९, ८; काठ १७, १५; क २७,५.

[a]) अर्थः पृ ३१३६ g द्र.। [b]) पाभे. पृ ३४४४ u द्र.।

[c]) सपा. सूरिः <> सूरी (आपश्रौ १६,१६,१ च) इति पाभे.।

[d]) सपा. सूरिः <> सूरिम् <> आपश्रौ ७,१७,२ हिश्रौ ४,३,५५ सूरी इति पाभे.।

[e]) सपा. पै ३.१९,४ इन्द्रम् इति पाभे.।

[f]) सू° इति स्वरः? यनि. शोधः। सु° इति मिश्रा ३७,१?।

[g]) विप. (रजस्-)। <सु√ईर इति या [६, १५] प्रमृ.। √°सुर [=√स्व] 'दीप्तौ' > यनि. (तु. पृ ५३८ r!, GW.)। [h]) सपा. सूर्ते <> सूर्ता इति पाभे.।

[i]) तु. पृ ५३९ a।

[j]) = शूल-। नाप. (ज्वाला- [श्र ७,१,३], सुषिरयुक्त- [वंशादि-?])। सूर- + (√मा 'माने' > कर्तरि) मी- > टस. *सूर-मी- > यनि. (वैतु या [५.२७] <सु+ऊर्मि- [स्रोतस्-] इति स्वाभिकः पाठ°, ?GW. <√सृ)।

[k]) विप. (रुद्र-)। तात्रभविकः यत् प्र. (तु. PW. प्रमृ; वैतु. सा. यस. <सु + ऊर्मि- [नदी-]?)।

[l]) = सपा. काठ ४, २०। मा १६, ४५ का १७,७,४ सूर्म्याय इति पाभे.।

सूर्य[a]- -०र्यं मा ८, ४०; का ८,१५-
१७,१; तै ३,३,१,२; मै २,४,
७;८; ४,७,२;९,२४[b];२६[b]; शौ
२ १६, ३; २१,१-५; १३,२,७;
१२; १७,१, २६[c];१९, ७०,१;
२०, १०७, १३; पै १८, २१;
१;६; -०र्यं ऋ १, ५०, ४; ७;
८;११; ४,३१, १५,५, ४०,५;
६,५०, २,७, ६०,१; ६२,२;८,
९३, १; ४; १०१, ११; १२;
१०, ३७, ३; [४(१२७, २)];
५; [७; १५८, ५]; ८;९; [(२,
२३, १५) १०]; खि १, १, २;
५,५; †मा ३३, ३५; ३६; ३९;
४०; †का ३२, ३,६; ७; १०;
११; ४०, १, १६§; तै १, ४,
३१,१†; २, ४,८, १; १४,४†;
मै ४,६,६; १०,६[२]†; १२,४[२]†;
काठ २, २; ६;९, १९†[२]; १०,
१३†; ११,९;२४,३; क १,१४;
३७,४; †कौ १, १२५; १२६;
२७६; २, ८००; ११३८;
११३९; ३, ५, ९; १२; १४;
†जै १.१४,१;२;२९,४,४,२,१:
३;३,२;३;८,७; शौ १३,१,३२;
५८,२,५; ६,१९†; २२†;२३†;
२९†; ३७†; १७,१, ६;७,१९,
६५,१; †२०, ७,१; ४७, १६;
१९; २०; ५८, ३;४; ११२,१;
पै २,४३, ४;६८,६; ३, ३१,२;
८,२०, ७; १०, ६, १२; १३,
९, १४; १६, १५०-१५१, ४;
१७,२५, ६†;७; २६, ९; १८,
१८,२; २०,९; १०; †२२, ४;
७; ८; २३, ६†; २४, ४; ५;
३१, १; २; २०, २७, २; -र्यः
ऋ १,२३,१७; ३५, ७; ४३,५;
४६, १०; ५६,[४; ९, ८४, २].
८३,५; ८४,१[d]; ९०,८; १०१,
३; १०५, १२; ११५, [१; ४,
१४, २ (७,१०१, ६)]. २; ५;
१२४,१[e]; १४६, ४; १५७, १;
१६०,१; १९१,८;९; २, ११,
२०; २३,२; २४, ९; ३, १४,
४;३०,१२;५४,१९; ४,१, १७;
१३,१; २६,१; २८,[१०; १०,
१७८,३]; ५८, ४[f],५, ४४, ७;
४५,२; ९; [१०; ७, ६०, ४].
५४, ५; ५९, ३; ६३, ४; ६,
४,३; ६;१२, १; ३०, २; ४८,
२१; ६१, ९; ७, ८, ४; ३५,
८; ३६, १; ४७, ४; ६०, २;
६१-६३, १; ७९, १; ८१, २;
८, ३, २०; ६, १०; १२, ७;
१८, ९; २५, १९; ३२, २३;
४३,३२; ४८,७; ५६, ५; ५८,
२;७०, २; १०२, १५; ९, ५,
११; ४१, ५; ५४, २; [३;
६३, १३]; ६४, ९; ३०; ८६,
२९; १०,३५,८; ३७, २; ६०,
११;६९, २; ७७, ३; ८८, ६;
८९, २; ९०, १३; १३८,२-४;
१५८-१५९;१७०,३; खि २,६,
२०[२]; ३, ८, ५[२g]; १६, २;
१८, १; ४, ८, ५; ९, ७[३]; ५,
७, ४, १८; १२, ५; ६, ३, २;
खिसा २७, ११; मा २, ५; ३,
९[५],१०; ६,२३; २४†;७,४२†;
१०, १६‡[h]; १२, ३४†; १३,
२९†; ३०; ४६†; १४, २०;
१५,५८; ६४; १७,९२†; १८,
२२; ३९; ५०; २०, १६; २३;
२३,२; १०; १७[२i]; ४३[j]; ४६;
३१, १२†; ३३, ३८†; ३६,
१०†; का २,१, ६; ३, २, २[२];
४; ६,६, १; ३†; ८,१७, १†;
९,२, २†; ११, ५, ७‡[h]; १३,
३,५†; १४,३, ३†; ४; ४,९†;
१५,५,६; १६, ७, १; ६; १९,
१,६†; ७,४; २०, २, २; १३;
२२,१,३; ८; २५,१,२; ३, ७;
४,६[२i]; ८,५[j]; ९, २; ३२, ३,
९†; ३५,१,१२†; ३६,१,१०†;
तै १,१,११,२; ३, १२, १; ४,
४३,१†; ५,११,४†; ६, ४, ३;
†२,१,१०, ३¶; ४,१४,४; ५,
१२,४; ३,१,१,२;६,२; २, ४,
३; ३,१,२; १०, १; ४,१, १;
५,१; ७,१;५,४,२; ५, १; ४,
†२,३,२; ९,३; ३,७,२; ४,३,

[a]) नाप. (आदित्य-)। <√*सूर् [=√स्वृ] 'दीप्तौ' (तु. [अंशतः] GW. प्रमृ.; वैतु. या [१२, १४] प्रमृ. √सृ 'प्रेरणे' वा सु√ईर् वा√सृ वेति, [पक्षे] वानि. सु-अर्थे इति?)।
[b]) =सपा. मंब्रा १, ६,१ कौसू ५६,७। तैब्रा ३,७,४, ७ तैआ ४,४१,४ आपश्रौ ४,३,२ प्रमृ. आदित्य इति पाभे.। [c]) सपा. पै १८, ३२,९ सूर्ये इति पाभे.।
[d]) सपा. तै १,४,३९,१ सूर्यम् इति पाभे.।
[e]) सस्थ. ?उषाः > उषास्- (उषस्-) > सस१ उषासि इति शोधः, उच्छन्ती इत्यपि सस१ द.। 'उषसि उच्छन्त्याम् अग्नौ च समिध्यमाने सूर्यः उर्विया (उरुदिग्व्यापया) ज्योतिः अश्रेत् (प्रदीपयति)' इति वा.।
[f]) पाभे. पृ ३४४५ k। [g]) पाभे पृ ३४४५ g द.।
[h]) पाभे. पृ १२८७ c द.।
[i]) =सपा. माश १३,२,७,१५। तै ५,७,२६,१ काठ ४५,४ आदित्यः इति पाभे.। [j]) पाभे. पृ १५८३ b द.।

३; ५,२; ८, १; ७, ९, १; ५,
६,४, १[२a]; ७,५, २; २५, १;
६,४,२,५; ६, ८, ३¶; ७, ३,
१२,१; ४,१८, १; ५, २३, १;
२५, १¶; मै १, १, १२; २,
३; ३, १; ३७†; ४, ३[२]; ६,
१०[२]; ८,२¶; ७[२]¶; ९[४]¶; २,
¶२,८;९;४,८[b]¶;५,११[२]¶;७,
१०†; १६[४];†; ८,३;१४[२]; ११,
६; १२,२; १३,१४; ३,४,९¶;
६,९¶; ११, १०[२]; १२, १६;
१९,४,१,९¶;५,१¶;९,२७†;
१२,४†;५; १४,४[२]†; काठ १,
११; ३,९; ४,९†; ५,३;६; ६,
३¶[२],५[३],¶८[२],७,४¶;१४;१३,
११;१२;१६,१०†; १७,३;१०;
१९†;१८,११; १४; २०,३[c]¶;
२१,३¶;२२,५†,२३,२¶,२९,
७[३]¶;३४,८¶;३५,२;११;३७,
९[२]; ११¶;१५[d];१६[d]; ३८,५[२];
३९,३[२]; ४†; ८; १५‡[e]; ४०,
५[२];६[२];९[२]; १३[g]; ४४,७; ४५
५;२०; क १,११;२,१६;३,७†;
४,२[३]¶;४[२];७[२]¶,५,३¶,६.४;
२५,१†; २६,२; ९; २८, ११;
२९.३;¶३१,५[c];१८;३५,८¶;
४५,८[२]¶;४८.३;११; †की १,
१५२;३४७;२,६;१०२; १०६;
१०७; २४६; २८४, ३१०;
३७८; ८०५; ८५०; ९२२;
११०८; ११८१[२]§; ३, ५, ३;
†जै १, १६, ८; ३६, ६; २,
४,६; ३, १, ८; १०, ४; ११,
२;३; ३१,११; ३३, १६; २५,
६; ३०,२१; ४, ३, १; ६, ७;

१२,३; शौ १,४,२†;९,२;२९,
५†; २, १०,४; १५, ३; २९,
१; ४,४, २; ५, ९, ७[a]; १३,
३; १७, ९; २३, ६†; २४,९;
२८,२; ३०, ११; १५; ६, ८,
३;१२,१;५२,१; ७५, ३; ८३,
१; ९१, २†; १००, १; ७,
१४, १; २; ७२, १†, ८७, ४;
८,१,५;१२; २,१४†;५,७;१८;
६,८;९,२,२४; १०, ४; १०,
१,३२;३, १७; ६,९; ७, १२;
३३;८,१६; १०, ३४; ११, ६,
१२;९,१४;१०, ३१; १२, १,
१५;५३; ११,१२; १३,१,४५[४];
२,८; १४, ३४; ३५†; ४, ५;
१५,६,५; १६,४, ४; १७, १,
३०; १८, १, २७; १९, ६,
७†;१०, ८; १७, ५; १९, ३;
२०,४; २७, २; ३३, ५; ४३,
३[२]; ४४, ५; ५३, ६; ५४, १;
†२०,२५,५; ९२, १७; १०५,
५; १०७, १३§; १४; १५;
११५,१; १२३,२; १२८, ५§;
पै १,११,४; १९, २; २१, २;
४६,२; ७०,२; ९७, २; १०८,
४; १११,१; ११२, ४; २, ३.
३,८,१, १४,१; ३५,१†; ३६,
३; ४१, १†; ७२,१; ७८, ५;
३,१७,५; ४,३, ३; ६; ५, ३;
६ २; ८, ९, १६, १; २; २०,
३; २२,४; ४०,७; ५, ३. १†;
२; ६, २; ११, ९; ६, ५, ३;
१९,५, ६; २२,२०,७,२, ७†;
११,९; १२,४; १४,३; १६,५;
८,२,१;६, ९; ९,४; १३, ४†;

१५. १२; १७, ३; २०, १; ६;
९,३,१; १०, १२; १४, १; ५;
१६,७; १०,७,२;९,९;१५,९;
११,७, ९; १२,२,६; ११,५,५;
६, ८; १३, ८, ८†; १२, ६;
१४,३, १९; १५,३, ५; ६, ८,
७,४;१५,१;५, २१, ९;१६, १,
५;२,२; ४,४; २२, २; २७,७;
३८,४, ४२,८; ६४,७,७५,१२;
७८,१; ७९,७; ८३,४;८८, २;
१०२,५; ११०, ४; ११५, २;
१५०,६;१५२,५,६;८; ९; १७,
२,६; ६,१; ८,३;१०, ४; २५,
५†; १८,१९, ५[४]; २१, २; ८;
२४,१; २†; ३२, १३; १९, ४,
४;६,११[h]; ७, ५†;९,१०; १३,
४; १४, ७[f]; १५, ८; १८,
८†;१९,५; २१, १; २२, १३;
२९, ८; ३५, ११; ३६, १३;
४५,७†;४७,९;४८,१२; ५०,
३;५१,२;५२,९; १३; ५३, ९;
२०,२१,२; ३३, १†; ४७, ५;
५६,१०; ५९,२; ६०,१०; ६१,
२; ४; ९; १०; -र्यम् ऋ १.७,
[३; ८, ८९. ७; ९, १०७, ७;
१०, १५६, ४]; २३. [२१;
१०, ५७, ४], [३२, ४; ६,
३०,५]; ३५, ९; ५०, १; १०;
५१,४; ५२,८; १००, ६; १८;
११२,१३;११७,५; १३०, २[१];
१५१,५; १६४, २५; १७५,४;
२, १२, ७; १९,३; ५; ३.३१,
१५; ३२,८; ३४, ९; ३९, ५;
४४, ३; ४, १३, २; ३; २५,
[४;६, ५२, ५; ७, १०४, २४;

a) मरुत् पामे. पृ ३४४५ h द्र.। b) सपा. तै २.४,१०,२ आदित्यः इति पामे.। c) सपा. तै ५,२,५.४ आदित्यः इति पामे.। d) सपा. तैआ ३.४,१ सुवर्म् इति पामे.।

e) पामे. पृ ३४४५ g द्र.। f) पामे. पृ ३४४५ f द्र.। g) SI. पूर्वेण समस्तमिति ?। h) सपा. शौ ६,८६,२ सम्नुमा. इति पामे.।

१०, ५९, ४; ६]; ३०, ४; ६; ५,२७,६;४०,६; ९;६३,७;८५, २;६,१७,३;५;७२,१; [२;१०, ६२,३]; ७,४४,३; ६०,३;६६, १५; ७८,[३; ८०, २]; ८२,३; ९९,४; ८,३,६,६,२०;७,[२२; ५२,१०]; १२, ३०; २५, २१; २९,१०;९८,२; ९९,३[a]; ९,४, ६;१७,५; २३,२; २८,५; ३७, ४; ४२,१;६३,७;८६,२२;९१, ६; ९७,३१; १०७,२०; ११०, ३; १०,१६,३; ३१,८; ३५,२; ४३,५;५८,८;६०,५; ६५,११; ६७,५; ७२,७; ८८,११;१४१, ३;१५४,५; १७१,४; खि, २, १३,३; १४,१; ३,४,१०; १५, १७,५,५,११; १२,१; †मा ३ ५४;४,३१,७,४१; ८,९S;४१; ९,२६;२०,२१; २२,१८; २७, १०; ३३,३१;४१[a]; ३४, २५; ३५,१४;३८,२४; †का ३, ७, ४; ४,१०,२; ८,६,२S;१६,१; ९,२,१; १०,५,५; २२,१, ६; २४,५,१; २९,१,१०; ३२, ३, २; १२[a]; ३३, १, १९; ३५, ४,१३; ३८, ५, ७; तै †१,२, ८,२[a];४,३९,१‡[b],४३, १; ६, १२, २; ७,१०,२; ८, ५, ३; ¶२,१,२,२; २,८,२;३,५,५, १; ४,१,७,४†; ६, १,११,३†; ४¶; ७, ५, ११, १; मै १, २,६†; ३, २६; ३७†; १०, ३; ११, ४†; २, १,५¶; ५, २¶; १२,५; १३, ६†; ३,४,४¶;८, ४¶;११,१०; †४, २,१२¶,५, ७¶; ८,३¶; ९, २७; ११,११; १२, ५; १३, ४; १४, १४[२]; १७S; काठ †२, ६; १४; ४, ९[२]†; ¶६,५,७; ८,१६†; †९, ६; १९; ११, ५¶; १२,६¶; १३¶; १५†; १३,१२¶; १४ २†; १६, २१; १८, १६†; २०,३¶; २२, ६¶; २५, ३¶; २७,२¶; २८, ४¶; ३०, ५†. ३४,६¶; ३७, १२¶; ३८ ५†; ४०, ११; ४५, १५; ¶क १, १९†; ३, ७†; ४, ४; ६; ८, ९†; २९,४†; ३१, ५; ३४,१; ३८, ६; ४२, २; ४४, ४; †कौ १, ३१; ९१; २६७[b]; ४९३; ५०२; ५३४; २, १४९; २७३; ३७६; ४०२; ४७६‡[c]; ५६६; ६३४; ६४५; ६६९[a]; ७१५; ७८१; ८८०; ९३८; १०२८; †जै १, ३, ११; १०, १; २८, ५[a]; ५१, ७;५२,६; ५५,२; ३, २३, ५; ३०, १९; ३१, २२; ३५, १०‡[c]; ५२-५३, ३; ५५, १०[a]; ५९, ७; ४, १,१०; २३, ५; २६, ७; २८,५; २९,२; शौ १, ३,५; ६, ३†; २२, १;३१, ४; २, १०,८; ३,२०, ४†;३१, ७; ४,२०,७;४०,७; ६,६०,३; ६२, ३; ७, ३९, ३; ५५, ७†; ११४, ३; ८, ४, २४†; ५, ६; ६, १२; ९, १५,३†; १०, १०, २५; ११,८,१;१२,२, १८;१३, १, २५; ३५; ३९; ५६; २, २; १६†; ३२; ४३; १४, २, ३४; १८,२,७; ९८†; ५०; १९,१८, ५; २७,७; †२०,८, १,११,९; १७,५; ३४,७; ३८,६; ४७,६; १३; ५८, १[a]; ६२,६; ७०, ९; ९१, ५; ११८, ४; १२८, १S. पै १, २२, ४; २८, १; ६०,४; ८४, ७; २, ३,४;१९,४,८२,३; ३, २९,१; ३४,६†;४,९,५;५, ५, ३;६,९†; २७, ७;६,१०,६; ७, १७,५; ८, ६,६; १०,७,७; †१३,६,४;७,७; १४,४,५;१५, ११,१; १६, ११, ४†; २७,६; ६८, ३†; ८०,३; १०९,५; १७, ३१,७†,१८,१०,४;१७,५;१८, ९;२०,६; २२,१†;२३,१०;२५, ३, १९,१,१२; २,४;७, १२†; १४,६, २४,११†; ३०,७†,३१, १; २०, १०, ३†; १८, ३‡[d];

a) °विर. [°शीर्यविशिष्ट- (इन्द्र- [पक्षान्तरे पृ ३११८ e नाप्र. द.]; वेङ्क. या [द्र. ८] प्रभृ. = रवि- इति?)]। '(तं) धावन्तः (पूजयन्तः) इव (°सपदि [तस्य]) इन्द्रस्य विश्वा वसूनि (तस्य) ओजसा (यानि) जातानि (सन्ति [यानि च]) जनितानि (जनयितव्यानि सन्ति [तानि]) विश्वा (सर्वाणि) भक्षत (°अभक्षमहि = अभाक्ष्मदि. (तानि [हर्षि]) भागे (अभिहर्ते) न (इव) प्रतीदिधिम (प्रत्येकम् अपारयामहि [अहो ! इन्द्रपूजायाः सद्यःफलप्राप्तिरेव])' इति वा.। °सूर-सूक्ष्म- (बस. पूप. उप. च = शूर-बल-) > °सूरिक- > यनि.। (√भज् >) °भक्षधि (भक्षमहि) > भक्षत इति वारि. (वेङ्क. अन्ये च सुरम् वा सुरम् वेति?)। ऋ. ?जातेु कौ. ?जातो > °जातानि च इति, ऋ. ?जनम च ओजसा कौ. ?जनिमान्योजसा इत्यत्रोभयत्र जन्यमानि वा (उ. ओ)जसा इति शोधः।

b) पामे. पृ ३४४७ *d* द्र.।

c) मत्रा. ऋ ९,१०,८ सूर्यं इति पामे.।

d) मत्रा. ऋ ५,१,४ सूर्यं इति पामे.।

३३, ३; ३९, ३; -र्यस्य ऋ १, १४,९; ४७, [७; १३७, २; ५, ७९,८;८, (८, १४) १०१, २]; ४८, ७; ९२, १२; १००, २; १०८, १२; १०९,७; ११३,९; ११५, ३; ४; ६; ११६, १७; ११७, १३; ११८,५, १२२,२; १२३, [१२; ५, ४, ४]; १२४, ८; १३५,९; १६४,१४; २,११, ६;१९,४; ३३,१; ३,५, ५,२२, ३;३१, १७; ४९,४; ५३, १५; ४, ११, १; १३,४; १७, १४; २८,२; ४०,१; ४३,२, ५,२९, ५; १०; ३७, १; ४०, ८; ५५, [३;१०, ९१,४],४; ५९,५;६२, १;८[a]; ६९ [३; ७६,३]; ८१,४; ६,२०, ५; ३१, ३;५८,३; ६३, ५; ७,२, १; ६,७, ३०,२; ३३, ८;४१,४[b]; ६३, २;७५,५,७६, ३; ८१, २; ९८, ६; ८, १२, ९; ७२,१६; ९,१, ६, ६१,८[c]; ६४,७; ६९,६; ७१,९; ७२,३; ७५, १, ७६, ४,८६, ३२,९३, १; ९६, ५; ९७,३३, ११३,३; १०, ३, २;७, ३; १०, ९,२७, २१;३५, ५,३७,६; ४८,३,४९, ७; ५९, ५; ६६, २; ११२, ३; १२३, १; १३९, ४; १४१, ५; खि २, १४^{२}, ९; मा १, १२; ३१^{२}; २, २६; २७, ३, १९;४, ४, ३२,७,१६†; ८, ४८; १०, ६,१७,२९; ११,१७; १२, ४९; १३, ८; १९, ४,२३, ५९,६०; ३३,३७†; ४२†, ३४,३७, ३५,

३; ३७,११; ३८, ६; का १,४, १; १०, ३^{२}; २,६, ५;७,३,३, १०; ४,२,२;१०,३; ७,७,१†; ८, २२,२; ११, ४,२; ६,१;८, ६,१२, २,६; १३,४, ५†;१४, १,८; २१, १, ४; २५, १०,७; ८; †३२,३, ८;१३; ३५,४,३; ३७, २, १; ३८,१,६; तै १,१, ५,१;१०,३;२,१,२;४,१; ४,८, १†;५,५,४; ७,६; ८,१२,३†[a]; १४,२; २१,१†; २,३, ८,२¶; ६,८,५^{२}; ३, १,६, २;३, ३,२; ४,१^{२}¶; ४,१, २, २; †२, ४, २;८,३; ३,११, ३; ५;१३,१†; ४,११, २;६,१, ७,३^{२}¶; मै १, १,६;९; २,१; ५;१६; ३,१०†; ३६,५, २; ५¶; ८;६,१०¶;८, ९; २,३, ६¶;८†; ५,२¶; ६, ८,९†[a];७, ११†;१२; १५;१३, १०^{२};३, १, ३¶; ६,३¶; ७,७; १०,१,११, ७†;४, १,२; ¶२, १;३; ३, ४¶; ४,२¶; ¶५,१; २^{२};३;७, ३;९, १,३^{२}; ७;११; १०,२†^{२}; †१२,१;४;५,†१४, ४^{२}; ५; १६; काठ १,५; २,१; ६; ४,३†; ५,५^{२}; ६,५¶;९,७, ४¶;६; ८, ३¶; ११¶; ९,५; ११,१¶;१३†; १२, ९†; १५, ६; ७^{२};†[a]; १६,२;११†; १५; २०, ५¶; २२,५; २३,१; २४, ६,३०,६; ३२,५^{२};३९,१;१०^{२}; क १,५; १३; १९; ३,३†, ४, ४¶;८; ५,३¶; ५;६,८¶; ७, ८¶; २५, ३†; ६; ३१, ७¶;

३५,७; ३७,७; †कौ १, ५१७; ५३८; ५५४; २, ५०; १०२; २९३; ३०८; ४३२[c]; ७२०; ७६८;८९७; ११०४; ११९३$; ११९५$; ३, ३, १३, †जै १, ५४,९; ५५, ६;५७,१; २,२,८; ३,५, ९; १०, ४; २४,९; २५, ४,५९, १२; ४,१३,१०; शौ ३, १६, ४†; २२,४; ४,३८,५; ६ १०५,३;१०८,१; ५[d]; ७,५,३; १२, १; ८७, ५; ११२, १; ८, १,१; ४; ९,१४,१४†; १०,५, ३७; १३, १, २४; १५, ६, ६; १६, ९, ३; १८,१,१०†; २८; १९,२७,५; †२०,८७,६;१२३, १; पै २,५७,४;३,१८,५,४,१४, २; २१, ४; २२,३; ५, १३,७; ७,३,१०†; १३, २; १०, ७,५; १०, ३; १४,१,२०; १५, १९, २; १६, १,१; ४;६७,४†; ७१, ८; ७२,४; १३२, २; १५१,५; १७, २९, २;९; १८,६, १;१७, ४; १८,५; २९, २;४; १९,१७, ७,२२,२; २३,११; ३१,१६†[e]; ३५, १५; २०, ३०,१; ५१,८; -र्या खि ३, २२, ६-८; -र्याः ऋ १, ६४,२; ८, ३, १६;३४, १७; ७०,५; तै २, ४, १४, ३; मै १,३, ३९; काठ १२, १५; ३७,९$; कौ १,२७८; २,२१९; ७१३; जै १, २९,८; ३,१९,७; ५८,१०; शौ १३,३,१०$;२०, १०, २;४९,२; ८१,१;९२,१०; $पै ४,३,१; ५. ६,१;११[f]; ११,

a) पाभे. १२८७ ८ द्र. ।
b) सपा. पै ४,३१,४ सूर्ये इति पाभे. ।
c) सपा. जै ३,३३,७ सूर्येण इति पाभे. ।
d) सपा. पै १९,१७,९ सूर्येण इति पाभे. ।

e) सपा. ऋ १०, ९४, ५ काठ ३५, १४ सूर्यंश्विन: इति, शौ ६, ४९, ३ सूर्यश्विता इति च पाभे. ।
f) शोधः पृ १०२९ ई द्र. ।

७; १६, ९६, ३; -र्य॑त् ऋ ५,
४२,१; ६,५९,८; १०,१८१,३;
मै १,११,४[a]; शौ ५,१०,८; ८,
२,३;६,२४; १०,७,३१; पै १,
२९,१; १६,३,३; ८०,४; १७,
१०,२; -र्यान् शौ १९,१७,४;
पै १०,७,४; -र्याय ऋ १,२४,
[८ (७, ४४, ५)]. ११३, १६;
१२३,३; ५,३३,४; ८५,१; ७,
८७,१; ८,७,८; १०,१४, १२;
३७,१; ९६,११; १११, ३; मा
४,३५†; ६,२५,७,३;६;८,२३;
४०[२];४१[२]; २२,२८;२९; ३०,
२१; ३७, १९; ३९,१; का ४,
१०,६†; ६,७,१;७,१,३;२,२;
८,१५-१७,१[२]; ९, ४, १; २४,
१४,२; १६,१; ३४,४,३; ३७,
३, ५; ३९, १, १; तै १, २,
९, १†; ३, १३, १; ४, २-३,
१; ३१,१[२]; ४५, १†; ८, १३,
३; ३, ४, २, १; ६, ४, ३,
१; ५, ५; ७, १, १५, १;
१७,१; २०, १; ५, २३,१;२४,
१[b]; मै १, २, ६†; ३, १; ४;
५;१२; २३[२]; २९†; ८, ७[२]¶;
३,१२,७; १०; ४,५,३; ५; ९,
६; १२, ५†; काठ २, ७†; ३,
९; ४,१[२]; ३;४[२]; ११[२]; १३†;
६,६[२]¶; १२.१५[२]†; १३.११;
१२; १५,३; २२, ५; २७, १;
२,७; २९ ७¶; ३०, ५[२]; ४१,
६;८;११; ४५, २०; क २,१†;

१६; ३, १[२]; ३[२]; ९[२]; ११†;
४,५[२]¶; ४२,१; २; ४५ ८¶;
शौ ६,१०, ३; १८, २, १३†;
४६; १९, ४३, ३; २०, ३२,
१†; पै ५, ३५, ३[१०]; १०, ९,
१०†; १७, २१, ६; २५,
४†; १९, २७, ७; -र्यासः
ऋ १, १२५, ६; ९, १०१,
१२[d]; १०, ८८, १८; -र्ये ऋ
१,२३,१७; ५९, ३; ६१, १५;
१०४,६; १३५, ३; १९१, १०;
४,३१, ५; ६; ५, १,४[e]; ३७,
[५; १०,४५,१०];५४,१०; ६,
११,५; ४४, [२३; (१०, ५४,
६)]; ४६, ४; ८,२७[(७,६६,
४)१९(२१)], ६८,९; ९,४,५;
१०,८[f],९४,१[g]; ९७,४१; १०,
१२,७;९३, १२; मा ६, २४†;
९, ३[a]; १२, २७†; १३, २२;
२३; १८,४६;४७; २३,२; का
६,६,२†; १०,१,४[a]; १३, २,
१०†; १४,२,७;८; २०,२,९,
१०; २५,१,२; तै ३.५,५, ३;
४,२,२,४†; ९,४[२]; ५, ६, ७,
३[२]; ६,६,११, ६¶; मै १, ८,
४¶; २,७, ९; १६[२]; काठ ६,
५¶; ७, १३; १४; ८, ३[४]¶;
१६†; १४,३[a]; १६,९†; १६[२];
२०,५¶; ३१, १५¶; ३५, ४;
३६,१५; ३७,१¶; क ४, ४¶;
६.३[२]; ८[४]¶; ३१,७¶,४८, ५;
†कौ १,५४२; २,४०१; ६०५;

†जै १, ५५, ९; ३, ३१, २१;
४९, २; शौ १,४, २†; ६, १८,
१; १०, ४, २२; ११, ७, १३;
१८, १, ३५†; २०,३५, १५†;
पै २, १८, १; २३, २; ३४,
३; ४, १०, ८; १९, २†;
३१,४‡[h]; १६, १७,२; १५४,
४; १९, १८, १४; १६; -र्येण
ऋ १, ३३, ८; ६२, ५; ९८,
१; २, ११, [४ १०,१४८,२];
२०, ५; ५, ८५, ५; ६, २१,
३, ३२, २; ७, ४४, ४, ६३,
४; ९१, १; ८, ९, [१८; ९,
२,६]; ३५, [१-२१]; ९, २७,
५,१०,६२,११; ८५,१; १०७,
२; १११, ५; ७; मा २६, ७†;
३७, १४; १५[२]; ३८, २२; का
२८,७, १†; ३७, ३, १; २[२];
३८,५,५; तै १,५,११,३†; ८,
४,१¶;२¶; ३,१,६,२; ४, ४,
८,१; ७,१,२०,१; ३, १४, १;
मै ४, ९, ६[१]; ११, १†; १४,
२†; काठ ४,१६†; १०, १३†;
३५,१५¶; ३९,११; ४१,११†;
४३, ४; क ४८, १३; †कौ १,
४९७, २,३९२; ६३५; †जै १,
५२,१; ३,३१,१२; १३, ७‡[i];
५२,२; शौ ४,१८,१; ३६, ५;
१०,१०,१५; १२,१,३३; १४,
१,१†; १९,२६,२; २०,१४२,
२†; पै १,११२,२; ५,२४, १;
१३,१०,६; १६,१०८,३; १७,

[a]) सूर्याच्छुक्रम् > सपा. काठ १४,३ तैआ १,२२,८ सूर्ये शुक्रम् इति, मा २,३ का १०,१,४ माश ५,१,२,७[२] सूर्ये सन्तम् इति, तै १,७,१२,२ तैब्रा १,३, ९, २ सूर्य-रश्मिम् इति च पाभे.।

[b]) सपा. काठ ४१,१ मंत्रि ६, ३५ आदित्याय इति, छाउ २, २४, १४ आदित्येभ्यः इति च पाभे.।

[c]) सपा. शौ ४,३९,५[२] आदित्याय इति पाभे.।

[d]) पाभे. पृ ३४४५ a द्र.।

[e]) पाभे. पृ३४४९ d द्र.। [f]) पाभे. पृ३४४९ c द्र.।

[g]) पाभे. पृ३४४५ d द्र.। [h]) पाभे. पृ३४५० b द्र.।

[i]) पाभे. पृ ३४५० c द्र.।

२३, ३; ३९, ३; -र्यस्य ऋ १, १४,९; ४७, [७; १३७, २; ५. ७९,८;८, (८, ७४) १०१, २]; ४८, ७; ९२, १२; १००, २; १०८, १२; १०९,७; ११३,९; ११५, ३; ४; ६; ११६, १७; ११७, १३; ११८,५; १२२,२; १२३, [१२; ५, ४, ४]; १२४, ८; १३५,९; १६४,१४; २,११, ६;१९,४; ३३,१; ३,५, ५,२२, ३;३१, १७; ४९,४; ५३, १५; ४, ११, १; १३,४; १७, १४; २८,२; ४०,१; ४३,२, ५,२९, ५; १०; ३७, १; ४०, ८; ५५, [३;१०, ९१,४],४; ५९,५;६२, १;८[a]; ६९ [३; ७६,३]; ८१,४; ६,२०, ५; ३१, ३;५८,३; ६३, ५; ७,२, १; ६,७; ३०,२; ३३, ८;४१,४[b]; ६३, २;७५,५;७६, ३; ८१, २; ९८, ६; ८, १२, ९; ७२,१६, ९,१, ६; ६१,८[c]; ६४,७, ६९,६; ७१,९; ७२,३; ७५, १, ७६, ४;८६, ३२,९३, १; ९६, ५; ९७,३३; ११३,३; १०, ३, २;७, ३; १०, ९,२७, २१;३५, ५,३७,६; ४८,३,४९, ७; ५९, ५; ६६, २; ११२, ३; १२३, १; १३९, ४; १५१, ५; [सि २, १४[२], ९; मा १, १२; ३१[२]; २, २६, २७, ३, १९; ४, ४, ३२; ७,१६†; ८, ४८; १०, ६,१७,२९, ११,१७; १२, ४९; १३, ८; १९, ४, २३, ५९,६०, ३३,१७†; ४२†, ३४,२७; ३५, ३; ३७,११; ३८, ६; का १,४, १; १०, ३[२]; २,६, ५;७,३,३, १०; ४,२,२; १०,३; ७,७,१†; ८, २२,२; ११, ४,२; ६,१;८, ६;१२, २,६; १३,४, ५†;१४, १,८; २१, १, ४; २५, १०,७; ८; †३२,३, ८;१३; ३५,४,३; ३७, २, १; ३८,१,६; तै १,१, ५,१;१०,३;२,१,२;४,१; ४,८, १†;५,५,४; ७,६; ८,१२,३†[a]; १४,२; २१,१†; २,३, ८,२¶; ६,८,५[२]; ३, १,६, २;३, ३,२; ४,१[२]¶; ४,१, २, २; †२, ४, २;८,३, ३,११, ३; ५;१३,१†; ४,११, २,६.१, ७,३[२]¶; मै १, १,६;९; २,१; ५;१६; ३,१०†; ३६;५, २; ५¶; ८;६,१०¶,८, ९; २,३, ६¶;८†; ५,२¶; ६, ८,९†[a];७, ११†;१२; १५;१३, १०[२];३, १, ३¶; ६,३¶; ७,७; १०,१,११, ७†;४, १,२; ¶२, १;३; ३,४¶; ४,२¶; ¶५.१; २[२];३;७, ३;९, १;३[२]; ७;११; १०,२†[२]; †१२,१;४;५;†१४, ४[२]; ५; १६; काठ १,५; २,१; ६; ४,३†; ५,५[२]; ६,५¶;९,७, ४¶;६; ८, ३¶: ११¶; ९,५; ११,१¶;१३†; १२, ९†; १५, ६; ७[२];†[a]; १६,२;११†; १५; २०, ५¶; २२,५; २३,१; २४, ६,३०,६; ३२,५[२];३९,१;१०[२]; क १,५; १३; १९; ३,३†: ४, ४¶,८; ५,३¶; ५;६,८¶; ७, ८¶; २५, ३†; ६; ३१, ७¶; ३५,७; ३७,७; †कौ १, ५१७; ५३८; ५५४; २, ५०; १०३; २९३; ३०८; ४३२[e]; ७२०; ७६८;८९७, ११०४; ११९३§; ११९५§; ३. ३, १३, †जै १, ५४,९; ५५, ६;५७,१; २,२,८; ३,५, ९; १०, ४; २४,९; २५, ४;४९, १२; ४,१३,१०; शौ ३, १६, ४†; २२,४, ४,३८,५; ६ १०५,३;१०८,१; ५[d], ७,५,३; १२, १; ८७, ५; ११२, १; ८, १,१; ४; ९,१४,१४†; १०,५, ३७; १३, १, २४; १५, ६, ६; १६, ९, ३; १८,१,१०†; २८; १९,२७,५; †२०,८७,६;१२३, १; पै २,५७,४;३,१८,५.४,१४, २; २१, ४; २२,३; ५, १३,७; ७,३,१०†; १३, २; १०, ७,५; १०, ३; १४,१,२०; १५, १९, २; १६, १,१; ४;६७,४†; ७१, ८; ७२,४; १३२, २; १५१,५; १७, २९, २;९; १८,६, १;१७, ४; १८,५; २९, २;४; १९,१७, ७;२२,२; २३,११; ३१,१६[f]; ३५, १५; २०, ३०,१; ५३,८; -र्याः खि ३, २२, ६-८; -†र्याः ऋ १, ६४,२; ८, ३, १६;१४, १७; ७०,५; तै २, ४, १४, ३; मै १,३, ३९; काठ १२, १५; ३७,९§; कौ १,२७८; २,११९; ७१३; जै १, २९,८; ३.१९,७; ५८,१०; शौ १३.३,१०§; २०, १०, २;५९,२; ८१,१;९२,१०; ११. §पै ४,३,१; ५. ६,१;३![f]; ११.

---

[a]) पामे. १२८७ c द्र. ।

[b]) गसा. पै ४.३१,४ सूर्ये इति पामे. ।

[c]) गसा. जै ३.३१,७ सूर्येण इति पामे. ।

[d]) गसा. पै १९.१७,९ सूर्येण इति पामे. ।

[e]) सस्थ. ऋ १०, ९४, ५ काठ ३५, १४ सूर्यरश्मिः इति, शौ ६. ४९, ३ सूर्यरश्मिः इति च पामे. ।

[f]) शोधः पृ १०२६ i द्र. ।

७; १६, १६, ३; –र्यत् ऋ ५, ४२,९; ६,५९,८; १०,१८१,३; मै १,११,४[a]; शौ ५,१०,८; ८, २,३;६,२४; १०,७,३१; पै १, २९,१; १६.३,३; ८०,४; १७, १०, २; –र्यान् शौ १९,२७,४; पै १०,७,४; –र्याय ऋ १,२४, [८ (७, ४४, ५)]; ११३, १६; १२३,३; ५,३३,४; ८५,१; ७, ८७,१; ८,७,८; १०,१४, १२; ३७,१; ९६,११; १११, ३; मा ४,३५†; ६,२५,७,३;६;८,२३; ४०[२];४१[२]; २२,२८;२९; ३०, २१; ३७, १९; ३९,१; का ४, १०,६†; ६,७,१,७,१,३;२,२; ८,१५-१७,१[२]; ९, ४, १; २४, १४,२;१६,१; ३४,४,३; ३७, ३, ५: ३९, १, १; तै १, २, ९, १†; ३, १३, १; ४, २-३, १; ३१,१[२]; ४५, १†; ८, १३, ३; ३, ४, २, १; ६, ४, ३. १; ५, ५; ७, १, १५, १; १७,१; २०, १; ५, २३,१;२४, १[b]; मै १, २, ६†; ३, १; ४; ५;१२; ३३[२]; ३९†; ८, ७[२]¶; ३,१२,७; १०; ४,५,३; ५; ९, ६; १२, ५†; काठ २, ७†; ३, ९; ४,१[२]; ३;४[२]; ११[२]; १३†; ६,६[२]¶; १२.१५[२]†; १३.११; १२; १५,३; २२, ५; २७, १; २;७; २९ ७¶; ३०, ५[२]; ४१, ६;८;११; ४५, २०; क २,१†; १६; ३, १[२]; ३[२]; ९[२]; ११†; ४,५[२]¶; ४२,१; २; ४५. ८¶; शौ ६,१०, ३; १८, २, १३†; ४६; १९, ४३, ३; २०, ३२, १†; पै ५. ३५, ३[c]; १०, ९, १०†; १७, २१, ६; २५, ४†; १९, २७, ७; –र्यासः ऋ १, १२५, ६; ९, १०१, १२[d]; १०, ८८, १८; –र्ये ऋ १,२३,१७; ५९, ३; ६१, १५; १०४,६;१३५, ३; १९१, १०; ४,३१, ५; ६; ५. १,४[e]; ३७, [५; १०,४५,१०];५४,१०; ६, ११,५; ४४, [२३; (१०, ५४, ६)]; ४६, ४; ८,२७ [(७,६६, ४)१९(२१)], ६८,९; ९,४,५; १०,८[f];९४,१[g]; ९७,४१; १०, १२,७,९३, १२; मा ६. २४†. ९, ३[a]; १२, २७†; १३, २२; २३; १८,४६;४७; २३,२; का ६,६,३†; १०,१,४[a]; १३, २, १०†; १४,२,७;८; २०,२,९, १०; २५,१,२; तै ३.५,५, ३; ४,२,२,४†; ९,४[२]; ५, ६, ७, ३[२]; ६,६,११, ६¶; मै १, ८, ४¶; २,७,९; १६[२]; काठ ६, ५¶; ७, १३; १४; ८, ३[४]¶; १६†; १४,३[a]; १६,९†; १६[२]; २०,५¶; ३१, १५¶; ३५, ४; ३६,१५; ३७,१¶; क ४, ४¶; ६ ३[२]; ८[४]¶; ३१,७¶,४८, ५; †कौ १,५४२; २,४०१; ६०५; †जै १, ५५, ९; ३, ३१, २१; ४९, २; शौ १,४, २†; ६, ३८, १; १०, ४, २२; ११, ७, १३; १८, १, ३५†; २०,३५, १५†; पै २, १८, १; २३, २; ३४, ३; ४, १०, ८; १९, २†; ३१,४‡[h]; १६, १७,२; १५४, ४; १९, १८, १४; १६; –र्येण ऋ १, ३३, ८; ६२, ५; ९८, १; २, ११, [४ १०,१४८,२]; २०, ५; ५, ८५, ५; ६, २१, ३; ३२, २; ७, ४४, ४; ६३, ४; ९१, १; ८, ९, [१८; ९, २,६]; ३५, [१-२१]; ९, २७, ५;१०,६२,११; ८५,१; १०७, २; १११, ५; ७; मा २६, ७†; ३७, १४; १५[२]; ३८, २२; का २८,७. १†; ३७, ३, १; २[२]; ३८,५,५; तै १,५,११,३†; ८, ४,१¶;२¶; ३,१,६,२; ४, ४, ८,१; ७,१,२०,१; ३, १४, १; मै ४, ९, ६[२]; ११, १†; १४, २†; काठ ४,१६†; १०, १३†; ३५,१५¶; ३९,११; ४१,११†; ४३, ४; क ४८, १३; †कौ १, ४९७; २,३९२; ६३५; †जै १, ५२,१; ३,३१,१२; ३३, ७‡[i]; ५२,२; शौ ४,१८,१; ३६, ५; १०,१०,१५; १२,१,३३; १४, १,१†; १९,२६,२; २०,१४२, ३†; पै १.११२,२; ५,२४, १; १३,१०,६; १६,१०८,३; १७,

a) सूर्याच्छुक्रम् > सपा. काठ १४,३ तैआ १,२२,८ सूर्ये शुक्रम् इति, मा २,३ का १०,१,४ माश ५,१,२,७[२] सूर्ये सन्तम् इति, तै १,७,१२,२ तैब्रा १,३, ९, २ सूर्यरश्मिम् इति च पाभे.।

b) सपा. काठ ४१,१ मंत्रि ६, ३५ आदित्याय इति, छाउ २, २४, १४ आदित्येभ्यः इति च पाभे.।

c) सपा. शौ ४,३९,५[२] आदित्याय इति पाभे.।

d) पाभे. पृ ३४४५ *a* द्र.।

e) पाभे. पृ ३४४९ *d* द्र.। f) पाभे. पृ ३४४९ *c* द्र.।

g) पाभे. पृ ३४४५ *d* द्र.। h) पाभे. पृ ३४५० *b* द्र.।

i) पाभे. पृ ३४५० *c* द्र.।

४,३; १८,१,१†; १९,१७,१[a]; ३५,१५; २०,४९,६.

सूर्या[b]– -र्यया खि १,२,५; पै १६, १५०, ३; –र्या ऋ १, १६७,५; ५, ७३, [५; (८, ८, १०)], १०,८५, ७; १०; १२; शौ १४, †१, ६; १०; १२, २, २०; ३२; पै १८, १,६†; ९‡[c]; १०†; २, १†; ९,१०; १०, २; –र्याभ्याम् शौ १९, २३, २४[d]; –र्याम् ऋ ४,४४,१; १०, ८५, ९[c]; १५; ३४; ३८; खि १,३, ३; २,६, ११; शौ ६, ८२, २; १४, १, ९; १५†; २९†; ५३; २,१†; २०,१४३, १†; पै १३, ५,२; †१८,१,९; २,४; ३, ८; ५,१०S; ७,१; १९, १७, ५; –र्यायाः ऋ १, १८४, ३; ४, ४३,६; ८,६३,६; १०,८५, ६; ८;१३;१४;३५; का २,५,३; तै १.६.५,१;४,७,१५,४†; मै ३, १६,५†; काठ २२, १५†, ३१, १४; शौ ९,८,१४; १२,१,२४; †१४,१,७; ८; १३; १४; २८; ५५; पै १६,२५,५, १७,३, ५; †१८,१, ७; ८, २, २; ३; ३, ७, ६,३S; –†र्यायै ऋ ६,५८, ४; ८ २९, १; १०, ८५,१७; मै ४, १४, १६; शौ १४, २, ४६; पै १८, ११, ६, –०र्ये ऋ १०, ८५, १६; २०[e]; शौ १४, १, १६[f]; ६१†[e]; पै १८, २,५[f]; ६,१०†[e]; ३२,९[g].

सूर्या-वसु[h]– -०सू ऋ ७,६८,३.

सौर– -रे पै १७, २९,२.

सौरी– री मा २४, ३३; का २६,७,३; तै ५, ५, १६,१; ¶मै १.८,५; २, ५,२; ३,२,८; १४, १४S; ४, ४, १०; ¶काठ ६, ५; ८, ११; १३, १; १२; ४७,६S; ¶क ४,४,७,८; –रीः तै ५, ६, २२, १; काठ २२, १२[२]¶; ५०, २; क ३५, ५¶; -रीभिः मै २, ३, ६¶; –¶रीभ्याम् तै ६, ६, १,१; मै ४, ८,२; काठ २८, ४; क ४४, ४; –¶रीम् तै २,१, ८,१[२]; मै २,५, २[२];७; काठ १३, १; ८; १२; –रीषु तै ७, २, ५, ६¶; –र्यः तै ५,६, ११,१; –¶र्या तै ५.५, ३,३; ७,१,३; ६,१,११, ४; मै १ ८, ५; ३, २,८; काठ २२, ६; क ३४, १.

सौर्य[i]– -र्यः तै २, ३, ८, २¶; ५,५,२३,१; ¶मै १,८,९, १०, १; २,३,३; ३. ३,१०[j], ४, ४, ८;७,३[k]; ८,१०[k]; काठ १५,३; २९,७[२]¶; ३०,५[२]¶; ३३,४¶; ४८,२; ४९,१; क ४५, ८[२]¶; –र्यम् ¶तै १,८,७,१;२,१,१०, ३;३,२,२;३; ८,१[२];२; १२,३; ५,१०,२; ६,६,८,३;७,५,२१, १; ¶मै १,८,९; २, २, २; ३, ६; ४,८; ५, ११; ¶काठ ११, १;४; १०;२९,७[२]; ३४, ११; ४५,१८S; क ४५ ८[२]¶;–र्यस्य काठ ११, १¶; –र्याः मा २४, १९; का २६,४,४; मै ३, १३, १६; –र्येण ¶तै ६,६,८,१; १.

सौर्य-याम[l]– -मौ मा २४, १; का २६,१,२; मै ३,१३,२[l].

सूर्य-केतु[h]– -तवः शौ ५, २१,११.

सूर्य-ज्योतिस्[h]– -तिः पै १६, १४९,१०;–तिषम् का ३,१,१.

सूर्य-तेजस्[h]– -जा. शौ १०, ५, २७; पै १६, १३१, १.

सूर्य-त्वच्[h]– -त्वक् मै ४, ११, १; काठ ८, १७; शौ २, २, १; पै १,७, १; २०,१५,२; –त्वच का ११,२,३[m]; –†०त्वच ऋ ७,५९, ११; मै ४,१०,३; काठ २०,१५; –†त्वचम् ऋ ८,९१, ७[n]; खि ४.६, ३; शौ १४, १, ४१; पै ४,३६, ७; –त्वचा ऋ १, ४७,[९; ८,८, २(११, ५)]; खि ५, ६, ४; मा ३३, ११†;७१; का ३२,१,४†,६,४.

सूर्य-त्वचस्[h]– -चसः मा १०,४[o]; तै १, ८, ११, १; मै २.६, ४.

a) पामे पू ३१७५ d द्र.।
b) नाप. स्त्री. (सूर्य-दुहितृ- प्रमृ.)।
c) पामे सूर्या<>सूर्याम् इति पामे.। d) नाप. ([illegible])। e) = [illegible] ८६,८ प्रमृ.। अ [illegible] १.९,८ [illegible] इति पामे.।
f) [illegible] W. [illegible] पै १८, २,५ [illegible] इति।   g) [illegible] पू [illegible]।
h) [illegible]।

i) वि. ([illegible] प्रमृ.)। [illegible]।
j) [illegible] इति [illegible] शोधः।
k) वि. ([illegible])। [illegible]।
l) [illegible] इति [illegible] शोधः।
m) [illegible] <> [illegible] ([illegible] १८,१२,११ प्रमृ. च) इति पामे.।
n) = [illegible] १, ८,११। [illegible] १४.१ [illegible] इति, [illegible] १.१,९ प्रमृ. [illegible] इति [illegible]।

काठ १५, ६; -०त्वचसः शौ १,२६,३; पै १९, ३,७.
सूर्य-देवता- > ¶सूर्यदेवत्य- -त्याः मै ३, ७, १०; ४,५,५; काठ २४,९; क ३८,२.
सूर्य-प(ति>)त्नी[a]- -त्नी तै ४, ३, ११, १; मै २, १३, १०; काठ ३९,१०; शौ ८,९,१२; पै १६, १९,२.
¶सूर्य-भ्राज्[b]- -भ्राजम् काठ २८, ५; क ४४,५.
सूर्य-रश्मि[c]- -श्मिः ऋ १०, १३९, १; मा १५, १५; १७, ५८†; १८,४०; का १६, ४, १; १८, ५,९†; २०, २,३; तै ३, ४,७, १; ४,४, ३,१; ६, ३, ३†; ५, ४,६, ३†; मै २, ८, १०; १०, ५†; १२, २; ३, ३, ८[३]; काठ १७,९;१८, ३†;१४; २१,८†; क २६, ८; २८, ३†; २९, ३; -श्मिम् तै १, ७, १२, २[d].
सूर्य-राज्य[e]- -ज्यम् मै १,८,६¶.
सूर्य-व्रत पै २,७८,५.
सूर्य-वत्- -वतः शौ ९, ५, १८; -वते ¶मै २, २, ८; ९.
सूर्य-वरुण- > सौर्यवारुण, णा- -णा. मै २,३,३¶; -णाम् काठ १२,६.

१सूर्य-वर्चस्- चः पै ५, २९,१.
२सूर्य-वर्चस्[c]- -र्चसः मा १०, ४[२]; का ११, २, ३[२]; तै १. ८, ११, १; मै २, ६, ७; काठ १५, ६; -र्चाः तै १, ५, ५,४; ७,६; मै १,५,२;८; काठ ६,९;७,६; क ४,८; ५,५; पै १९,४३,७;८.
३सूर्य-वर्चस्->सौर्यवर्चस[f]- -सः शौ ८,१४,६; ७; पै १६,१३५, ७[२].
सूर्य-व(र्ण>)र्णा[c]- -०र्णे खि ४, ७[२], ७; शौ ५,५,६; पै ६,४,७.
सूर्य-विचक्षण- -णे पै १०, ३,४.
‡सूर्य-श्रित्- -श्रितः[g] क ४८, १३; शौ ६,४९,३.
‡सूर्य-श्वित्- -श्वितः[g] ऋ १०, ९४, ५; काठ ३५,१४.
सूर्य-सम- -मम् मा २३, ४७,४८; का २५,९,३;४.
सूर्या(र्य-अ)ग्नि- -ग्नी तै ५, ७, १३,१; काठ ५३, २; -०ग्नी मै १,२,२[h].
सूर्या-चन्द्रमस्[i]- -मसा ऋ १, १०२, २; खि ३, २२,५[j]; ९; -मसौ ऋ ५. ५१, १५; १०, १९०, ३; तै ५. ७,१९,१; काठ ५३,९; शौ ८,२, १५; ११, ३, २;८,५; पै ५,२६,६;९,२३,५; १३,१४,१७; १५, १३,५; १६, ४,५;५३,३,६६,८; १७,२९,९; -०मसौ पै १०,१३,९; १४,७.
सूर्या-चन्द्रमस[i,k]- -साभ्याम् शौ ६,१२८,३; ११, ४,३; पै १६, ५७,२.
सूर्या(र्य-आभ>)भा[c]- -भाम् खि २,६[३],२३.
¶सूर्या(र्य-अ)भिनिम्रुक्त[c]- -क्तः मै ४, १,९; काठ ३१, ७; क ४७, ७; -क्ते मै ४,१,९; काठ ३१, ७; क ४७,७.
¶सूर्या(र्य-अ)भ्युदित[c]- -तः मै ४, १,९; काठ ३१, ७; क ४७, ७; -ते मै ४, १, ९; काठ ३१, ७; क ४७,७.
‡सूर्या-मास[l]- -म.सा ऋ ८,९४, २; १०, ६४, ३;६८, १०;९२, १२; ९३,५; जै ४, १०,९; शौ २०, १६,१०.
सूर्या-मास[i,l]- -सयोः शौ ३,२९,५.
‡सूर्यपूर्वा पै ४,२१,३.
‡सूर्यभ्राजन् पै ४,१४,३.
‡सूर्यश्च सोमश्च[m] पै १९,४१,१७.
सूर्य[n]- -र्याय[o] मा १६, ४५; का १७,७,४.
‡सूवन्द्धिते पै १९,१,१६.
√*सूप्[p] > सूप्य(त>)न्ती[q]-

[a]) नाप. (उपम्-)। बस.।
[b]) विप. (यजमान-)। उस. क्विबन्तम्।
[c]) विप.। बस.।
[d]) पाभे. पृ ३४५१ a द्र.।
[e]) नाप.। षस. उप. आद्युदात्तम् (पा ६, २,१३०)।
[f]) अपत्यार्थे अण् प्र.।
[g]) पाभे. पृ ३४५० e द्र.।
[h]) पाभे. पृ ८२७ d द्र.।
[i]) द्वस. पूप. आनङादेशः (पा ६,३,२६)।
[j]) स···म° इति स्वरः? यनि. शोधः।
[k]) समासान्तः अप् प्र.।
[l]) उप. = चन्द्र- इति।
[m]) सूर्यस्य सोमस्य इति शोधः (तु. मूको., पृ १२६९ p)।
[n]) विप. (सूर्व-वासिन्- [रुद्र-])। < *सूर्व- [नाप. (ऊर्व- [ज्वाला-]); वैतु. उ. म. प्रमृ. सु + ऊर्व- (वडवानल-)> यनि. इति]। तु. २ऊर्व्य-।
[o]) पाभे. पृ ३४४६ l द्र.।
[p]) *सुवम्- (नाप. < √सू 'प्रजनने')> वावि. √सोप् > यनि.।
[q]) दिवा. वर्तमानसामीप्ये शता प्र. (वैतु. GW. प्रमृ. लटि < √सू 'प्राणिग°' इतीव?)।

-न्त्याः ऋ ५,७८,५.

सूपंणा[a]- -०णे शौ १, ११, ३; पै १, ५, ३.

१सू(सु-उ)पस्[b]- -पाः[c] मा १८, ६; का १९, ४, २; मै २, ११, ३; काठ १८,९; क २८,९.

२सू(सु-उ)पस्[d]- -पाः शौ १६,४,२.

१सू(सु-उ)पा[e]- -पा तै ४,७,३,२[c].

२सूपा[f]- -पा शौ १,११,३; पै १,५,३

सूष्यन्ती- √*सूष् द्र.

√सृ,>सरि, सिसीर्ष, सिसृ, †सरत् ऋ ९, १०१, १४; १०, ६१, ८; २३; कौ २, ७२७; जै ४, २६,२; सरन् ऋ ४,१७, ३.

सिस्रतु.[g] ऋ ८, ५९,२[h]; सिस्रते ऋ ३,५२,२;९,६६,६; सिसर्षि ऋ ३,३२,५.

सिस्रताम् खि १, ३, ६; शौ १, ११, १[i].

ससार ऋ ४, ३०, ११; ससार ऋ ९,८६,[१३ (२५)]; पै १९, ४१,५; सस्रुः ऋ ७, १०१, ४; १०, १११, ८; †सस्रुः ऋ १, ५२, ५[j]; १०, ९५, ६; मै ४, १२,३; सर्वत्[k] शौ ४, ११, ३; पै ३, २५, ५; †असरत् ऋ २, २४,१४; ९,३७,[५; ६२,१६]; ८६,४४; मै ४,१४,१०; कौ २, ६४६; ९६५; जै ३, ५१, ६[‡l]; ५३,४; ४,२०,१०; असरन् ऋ ९, ८२,३[m]; शौ २, १४, ६[?n]; †असरः ऋ १०, १०८, ३; असरम् ऋ १०,१०८,४; पै २, ४,३[o]; १९,१९,११[?p].

सरयन्ते ऋ ४,१७,२.

¶सिसीर्षति तै २,२, ४, ६; मै २,१,१०.

सरण-> √सरण्य, सरण्युन् ऋ ४, २१, ६.

†सरण्यत्- -ण्यन् ऋ ३, १,[१९; ३१,१८ (४, ३२,१)]; मै ४,१४,१५.

सरण्यु- -ण्युः ऋ १०,६१, २३; २४; -ण्युभिः ऋ १,६२, ४; ३,३२,५.

सरिन्[q]- -री ऋ १, १३८,३[r].

सरिष्यत्- -ष्यन् ऋ २,११,७; ४, ३८,६; -ष्यन्तः मा ९, ९; का १०, २, ७; तै १, ७, ८, ४; -ष्यन्तम्[r] मा २, ७; का २, २, १.

सरीमन्[s]- -मणि ऋ ३,२९,११.

†सर्तवे ऋ १, ३२, [१२; २, १२, १२]; ११६, १५; ११०, ५; खि १, ११, ६; शौ २०, ३४, १३; पै १३,६,१२; ७,१३.

†सर्तवै ऋ १,५५, ६; ५७, ६; ३, ३२, ६; ५, २९, २; शौ २०, १५,६.

सर्म[t]- -र्मेय ऋ १, ८०,५.

सस्रमाण[u]- -णम् ऋ ४,१७,१४.

सस्रवस्- -वांसः ऋ ८, १,१५; ९, २२,४; मा ९,१९; का १०, ३, १३; तै १,७,८,४; -वांसम् ऋ ३, ९, ५; मा २, १४[r]; का २, ३,९[r].

सस्रुषी- -षीः ऋ १,८६,५; खि ३, १३,१[?]; शौ ६, २३, १[?]; पै १९,४,१०[?].

स(सु>)स्रा[v]- -स्राः ऋ १०, ६४,८.

सस्रि[v]- -स्रिः ऋ १०,९९,४.

a) विप. >नाप. (*प्रसुवाना- [नारी-])। <√*सूप् [=√सूप् = √सू 'प्राणिगर्भ' (तु. पपा. नावग्रहः; वैतु. सा. सू √सन् > सू-षणि- [देवता-भेद-] > सं१ इति, PW. w. = जननेन्द्रिय- इति)]। तु. सस्थ. विष्कला-, सूपा-। b) नाप.। प्राग. निरुत्कादिस्वरः।

c) सपा. सूपाः <> सूपा इति पाभे.।

d) पिप.। बस.। e) प्राग. उप. = उपम्-।

f) सूषंणा- इत्यनेन सन्न्यायः (वैतु. सा. <√सू 'प्राणिग' वा सू √सन् वा सु + उपम्- वेति, w. पूषन्-> -पा इति शोधुकः?)।

g) = सिस्रतुः (तु. GW. प्रमृ.)।

h) PW. प्र. सिसृ इति (तु. वेनल मूलो.)।

i) सपा. खि १,६,२ सस्रुः इति पाभे.।

j) तु. सस्थ. टि. अभि।

k) <√*सृप् 'सर्पणे' इति मतम्।

l) सपा. ऋ ९,२८,६ कौ २,६४१ विभे.।

m) पाभे. पृ ८०६ b द्र.।

n) असरम् इति शोधः (तु. सस्थ. टि. पुरि., सपा. पै २, ४, ३)। o) तु. सस्थ. टि. पुरि।

p) शोधः पृ ११२९ c[1] द्र.।

q) विप. (पूषन्-)। कर्तरि इनिन् प्र.।

r) सपा. सरिष्यन्तम् (माश १, ४, ४, १५ तैब्रा ३, ७,६,१४ आपश्रौ २,१२,१ प्रमृ. च) <> सस्रुवांसम् (माश १,८,२,६[1] तैब्रा ३,७,६,१७ आपश्रौ ३,४,७ प्रमृ. च) इति पाभे.। s) भाप. (तु. दुरीमन्- प्रमृ.)।

t) भावे मन् प्र. (पाउ १,१४०)।

u) = सरमाण- इति GW.।

v) विप.। नाप. क्विनी प्र. उसं. (पावा ३,२,१७१)।

सिस्रत्– -स्रतः ऋ ५,५४,१०.
सृति[a]– -¶तिः काठ ६, ६; क ४, ५; –तिम् शौ १०,३,६; –¦ती[b] मा १९,४७; का २१, ३, १८; काठ १७, १९.
सृत्य[c]– -त्याय काठ १७, १५[d].
सृत्वन्– -त्वा ऋ ९, ९६,२०.
सृत्व(र>)री -¶री मै २,४, २[2]; काठ १२, ११[2]; –रीणाम् ऋ १०,७५,१.
सृत्वा मै ३,७,८¶.
सृमर[e]– -रः मा २४, ३९; का २६, ८,४; तै ५, ५, १६, १; मै ३, १४,२०; काठ ४६,६.
¦सृक[f]– -कम्[g] ऋ १०, १८०, २; मा १८,७१; का २०, ५, ४; तै १,६,१२,५; मै ४,१२,३; काठ ८,१६; कौ २, १२२३; शौ ७, ८९, ३; पै १, ७७, २; –के ऋ १,३२,१२; पै १३, ६,१२.
सृकायिन्[h]– -यिभ्यः[i] मा १६,२१; का १७,२,५; काठ १७,१२.
सृ(क>)का-वत्– -वन्तः[j] तै ४, ५, ११, २; काठ १७, १६; क २७,६.
सृकाविन्[h]– -विभ्यः[i] तै ४, ५, ३,१.
सृ(क>)का-हस्त– -स्ताः[j] मा १६,६१; का १७,८,१५.
¶सृक्व[k]– -क्वाभ्याम् काठ २५,९; क ४०,२.
¦सृकन्[l]– -क्वाणम् ऋ १, १६४,२८[m]; शौ ९, १५,६; पै १६, ६८, ६; २०,११,३.
सृग[n]–
सृग-वत्– -वन्तः मै २,९,९[j]
सृगायिन्[o]– -यिभ्यः[i] मै २,९,३.
सृगायु[o]– -युभ्यः क २७,२[i].
?सृग्मणी पै ७, ९, ६.
√सृज्, सर्जति ऋ १०, १४६,३; सर्जतः शौ ५, ३०, ५[p], ?सर्जेत पै ९,१३,५[p].
सृजते मै १, ९, ५¶; ¶सृजते तै १,७,४,१[2]; २,४,११,४; ५, ७,१; ३,१,१,२; ५, २, ७, १; ३,५,५; ६, ४,१,१; ६,५,१; ७, २,५,१; मै १, ८,४; ९,६; ३, २,१०; काठ ७, १०; ९, १४[2]; १५; ३२,३[2]; क ५, ९; पै १७, ४०,१०ऽ[q]; सृजति तै २, ५,१, ७¶; सृजन्ते ¶ तै ७,२, ६, २; ४,५, ४; ५, ४, २; ९, १; शौ १३,१, २५; पै १७, ३६, ७?[r]; १८,१७,५; सृजन्ति ऋ ८, ७, ८; मै ४, १२,५†; शौ ४, २७, ४[s]; पै ४, ३५, ४[t], १४, १,८; १९, ४२, १३; सृजामि ऋ १, १९, ९[s]; सृजामि ऋ ८, ४५, २२; †कौ १, १९१; २, ८१; †जै १, १७,७; ३, ८,७; शौ २०,२२,१†; पै ३,९,१?;६, १७,९†; १९,९,१०; २०, ४६, १; ?सृजावहै[u] मै १, ५, १२; †सृजत ऋ १,७१,५; ४, २७, ३[v]; ९,६४, १०; कौ १, ४८१; जै १, ५०, ५; सृजत् ऋ ७, १०४, [२० (२५)], खि ५, ५, २; शौ ८,४,२०†; पै १६, १०, ९†; २०, ३६,१०; †सृजः ऋ

[a]) नाप. (सुति-)। क्तिन् प्र. स चोदात्तः (तु. १वृष्टि- प्रमृ.)।
[b]) =सपा. माश १२,८,१,२१[2]; १४, ९,१,४ काश्रौ १९, ३,२८ प्रमृ.। ऋ १०,८८,१५ प्रमृ. तैब्रा १, ४,२, ३;२,६,३,५ आपश्रौ १९, ३,५ प्रमृ. स्रुती इति पाभे.।
[c]) विप. (रुद्र-)। भवार्थे यत् प्र.।
[d]) सपा. मा १६,३७ प्रमृ. स्रुत्याय इति पाभे.।
[e]) नाप. [पशु-विशेष- (गवय- [मा. प्रमृ.], चमर-मृग- [तै.])]। क्मरच् प्र. (पा ३,२,१६०)।
[f]) नाप. (निशिताऽऽयुध-, वज्र- [तु. निघ २, २०])। <√सृक्(ग्) 'तैक्ष्ण्ये' इति (तु. MW.; वैतु. भा. सा. प्रमृ. <√सृ [तु. पाउ ३,४१] वा √सृज् वेति?)।
[g]) वैतु. भा. सा. प्रमृ. विप. इति ?।
[h]) विप. (रुद्र-)। सृक-+(√*मय् 'धारणे' > कर्तरि) *मयिन्– > उस. °यिन्–इति, °विन्– इति च (तु. पपा. अनवग्रहः; वैतु. उ. म. प्रमृ. <सृक-+आयिन्– [<√इ] इतीव ?)।
[i]) सपा. सृकायिभ्यः <> सृकाविभ्यः <> सृगायिभ्यः <> सृगायुभ्यः इति पाभे.।
[j]) सपा. सृकावन्तः <> सृकाहस्ताः <> सृगवन्तः इति पाभे.।
[k]) नाप. (आस्य-प्रान्त- [सृक्व-])। <√सृज् इति श्रभा. प्रमृ ?।
[l]) =सृक–।
[m]) पाभे. पृ १५०८ d द्र.।
[n]) =सृक–।
[o]) =सृकायिन्–।
[p]) परस्परं पाभे.।
[q]) पाभे. पृ ३२१५ n द्र.।
[r]) पाभे. पृ ३२१६ c द्र.।
[s]) तु. सस्थ. टि. अभि।
[t]) पृ ३६६ सस्थ. अभि…सृ° इति नेष्टम्।
[u]) सृजामहै इति शोधः (तु. काठ ७,१० करवाम इति)।
[v]) तु. GW.; वैतु. वें. सा. अव…सृ° इति ?।

२, ११, २; ४, १७, [१; १०, १११, ९], मै ४, ११, ४; काठ ६,१०; सृजम् पै १९, २६, ७; ?सृजातु पै ५,४०,६?[a]; सृजताम् पै २०,४०,१; सृजतु पै ५,३७, ७; १६,१५२,८; सृजन्तु पै ५, ७,५[b]; सृज,>जा ऋ १, ३६, ९[c]; ९, १००, ३; †मा ११, ३७†[c]; ३८, १७†[c]; †का १२, ३, १०[c]; ३८, ४, १[c]; तै २, ४, ८, २; १०, ३; ४, १, ३, ४†[c]; मै २,४,७,८;७,३†[c]; ४, ९, ३†[c]; काठ ११, १०; १६, ३†[c]; शौ ५,१६,१-१०,८,२,७; सृज,>जा ऋ ८,३२,२३; १०, ९८,१२[d]; मै ४,११, २[d]; काठ २,१५[d], ११,९; पै ४, २१, ६; ५,७, ११; ८, ४, १-१०; ११; १६, ३, ७; सृजत ऋ १, २९, १०; असृजन ¶ तै २, ४, ११, ४, ५, १, ९, २; ४, ७, ६; ६, १,२,७; ¶ मै १,८,१; ९, ३[१]; १०,९; ३,२, ६[१]; शौ १२, २, १७; असृजन ¶ तै १,५,९, ७; ६,९,१; ७,४,१[२]; २,१,१, ४; २,१; २,१,१; ४,४,१; २; ११, ४[२]; ३,१,१,१[१];३,५,२[१]; ७,१; ५,७,३; ५,१,८,३; १०,१; २, १,१, ७,१; ३,५,४[२]; ६,१; २; ५.८,१; ७,१०,१; ६,१,२, ४; ३,११,५; ६; ४,१,१[१];६,४,५; ५,१; ७,१,१,२; ५,१; १०,१; २,४-५,१; ४,५, ४; ५, ४, २; ८,३; ९,१; ¶ मै १, ६, ६; ७; ८,१[२];४[२]; ९,३[३]; १०, ५[१]; ६[२]; ८;१०; २,२,४[२]; ४,२[२]; ५,५[१]; ६; ३,२,३[२]; १०; ३,९;१०;६, ७; १०, ३; ४, १, ३; १२; २, १[४]; ३[५]; ८; ९[३]; १२; ७, ४; ¶काठ ६, ७[२]; ७, ५[२]; १०; ८, ३; ४; १२; ९,११[६];१६[३]; १०, ११; १२,५; १२[२]; १३. २; ४; ७[१]; २०,९; २१,२[२]; ४;७;१०; २२,७; २३,४; २७,१; २९,९; ३०,१०; ३१, २; ९; ३२, ३[२]; ३४, ६[१०]; ७; ३५, २०[४]; ३६, १;५; ३७,१; ¶क ४, ६[२]; ५, ४[२];९; ६,८;९; ७,७; ३१,११; १७[२]; १९; ३६,१; ४२,१;४६, ८; ४७,२;९; ४८,१८[४]; शौ ८, ५,१४[e]; ११,५,४; १९,५३,६; १०; पै ६,३,१; १२,२,६;१०; १६, ६१, ९; १०; असृजत् ऋ १,८०, [१० (४, १८, ७; ११, ८)]; २,१५,३; ५,२९,२; १०, ९८, ५; तै २, ३, १४, ५†; पै १६, २८,४[e]; असृजन्त ¶ तै ५, ५,२,६[२]; ७; मै १, ९,५¶; शौ १, १३, ४[f]; ३. २८, १; असृजन्त ऋ ८,५९,६[g]; खि १, ६,६; ¶ तै ५, ५, २,७; ६, २, ६,२; ७, १,५,२; २,६,१; ¶ मै १,५,१२; ९,४; ५[४]; ६; ३, ८, ४; ¶काठ ९, १४[१]; २०, १२; २२,७[१]; ¶क ३१,१४; ३५,१[१]; असृजन् पै २,३,४; ५, १७, ३; †असृजः ऋ ८,३,१०; शौ २०, ९, ४; ४९, ७; असृजः ऋ १, १३०,५; ८,९६, १८; ¶सृजेय तै २,१,१,४; ३,१,१, १[१]; ७, १,१०,१; मै १, ९,३; १०,५[२]; काठ ९, १६[१]; ३४,७;३५,२०[२]; क ४८, १८[२]; सृजेमहि तै ७, २,६,१¶.

ससृज्रे शौ १०, ७, ८; १९, ९, ३,४;५; ससृजे शौ २, २९, ७; पै १, १३, ४; १३, १४, १७; १४, ३,५?[h], १४;२५; १७,७, ९; १९,१४,८[i];९[i]; †ससृग्महे[j] ऋ १,८१,८; ६, १६, ३७, ८, ९८, ७; खि २,६, १७[j]; मै ४, ११, २; काठ ४०, १४; कौ १, ४०६; २, ६०; १०५५; जै १, ४५, ८; ३, ६,६; ५४, १; शौ २०, ५६, ५; १००, १; सः शौ ११,२, १९[k]; पै १६,१०५, ९; असृक्षि तै ७,१,५,२¶.

¶सृज्यते मै १,६,७-१०; ३,६, ४; काठ ८,४[१]; १२; क ६,९[१]; ७, ७; सृज्यते मै १,१०,५¶; ¶सृज्यन्ते मै ३. ६, १०; काठ १२,८[l,m]; ¶असृज्यत तै ७,१, १,६; मै १,८, १; २; असृज्यन्त

---

a) सृज्यताम् इति शोधः (तु. पृ १५०२ *a*)।
b) तु. गरप. टि. भ्रनु (परि.)। पाभे. पृ २००६ *l* द्र.।
c) तु. गरप. टि. व्रि।
d) द्र. गरप. टि. त्रुप।
e) सपा. °जन<>°जत् इति पाभे.।
f) पाभे. पृ ११४४ *g* द्र.।
g) यदेनेतिः स्वरः(हितः पाठः? अनृजन्त इति शोधः (तु. पृ १५५७ *d*)।
h) शोधः पृ १७९० *f* द्र. (तु. मूको.)।
i) सपा. काठ ४०, ९ अजनम् इति, शौ ६, ९१, २ अजनयम् इति च पाभे.।
j) सपा. काठ १०८ : ४ संगृग्महे इति पाभे.।
k) द्र. गरप. टि. मति। l) द्र. गरप. टि. ऋषि।
m) सपा. मै ४, १, ९ असृजन्त इति पाभे.।

मा १४,२८;२९; का १५,९,१; २; तै ३,३,७,१¶;४,३,१०,१; २; मै¶१,६,३;६,८,१[ब]; २[प];२, ८, ६[२a]; ३, ९, ५; ¶काठ ६, १;४; ८,२[b,c]; १२,३; ४; १७, ५[१];२३,३;३४,७[२d];८; ¶क ३, १२; ४,३; ६,७[c]; २६,४; ३५, ९; ४८, १८; असृज्येताम् तै ७,१, १, ६¶; असृज्येताम् मा १४, ३०; का १५,९, ३; तै ४, ३, १०, ३; मै २,८,६; ¶काठ ६, १[e]; १७, ५; ¶क ३, १२; २६, ४; ¶असृज्यन्त तै ७,१, १, ४; ५[१]; मै १,८,२; १०,५; ४,३, ६[b,f]; असृज्यन्त मा १४, २८[२]; २९[४]; ३०[२a]; ३१[२]; का १५, ९, १[२];२[२]; ३[२a]; ४[२]; तै ४, ३, १०, १[१]; २[४a]; ३[२]; ७, १,१,५¶; मै ¶१,८,१;२; १०, ६; १०; २, ८, ६[१c]; ¶काठ ६, २; ९, ११; १७, ५[११g a]; ३४, ७[b]; ८; ३६,१; ५; क ४, १¶; २६, ४[११a]; असृज्यन्ताइ मै १, ८, २; असृजध्वम् काठ ११, ६¶.

†असर्जि ऋ १,३८, ८; १८१, ७; १९०,[२; ९,९७, ४६]; ९, ३६, १; ८६, ४६; ९१, १; १०६, १२[b]; १०९, १९; तै ३, १,११, ५; मै ४, १२, ५; काठ ११,१३; कौ १, ४९०; ५४३; २, २९२; जै १, ५१, ४; ५५, १२; ३, २४,८; असर्जि ऋ ४, २६,५; असृक्षत ऋ ८,६३, ७; †असृक्षत ऋ १, १३५,६[b]; ८, ५२,९;९३,२२;९, ४६,२;६२, २२;६३, [२५; (१०७, २५)]; २७; ६६,१०; २५; ६७, १८; १०६,१४; खि ३, ४,९; कौ १, ४९१; २,७;१२२; ४११;६६०; १०२७;१०४९;१०५०;११६१; जै १,११,७; ३, १, ९; ५, ४, ३१,१२; ५३, ६; ५५, १; ४, २६, ६; शौ २०, ११९, १; †असृग्रन् ऋ ९, ४६, [१; ६७, १०][g]; असृग्रन् ऋ ९ ८७, ५; ८८, ६[h];९७, २९; †असृग्रम्[h] ऋ १,९,४[i]; ९, ७,१; ६२, ७; ६६,११; कौ १, २०५; २, ८; ३२९; ४७८; ११६२‡[g]; जै १,२२,२; ३, १, १०; २७, ५; ३६, ३; ५३, ७; शौ २०, ७१,१०; †असृग्रम्[h] ऋ ९,१२, १; २३, [(१७,१) १]; ६३, १; ६३, ४; २६; कौ २, १८०; ५४६; १०५१; जै ३, १७, १; ४३,२.

असस्ग्रम्[h,j] ऋ १०, ३१, ३; असस्ग्रम्[h] ऋ ९, ९७, ३०.

सुर्ग(वप्रा.)[k]- -र्गः ऋ १, ११०, [२(९, ९७,४६)];२,३०,१; ३, २९,११; ७, ८७, १; ९, १६, १; ८७,७; कठ १२, १५†; पै २,५७,१; १०, ४, १२; -र्गम् ऋ ५,५६,५; ७,१८,११; १०, ८९,२; -र्गाः ऋ १,१५२, १[l]; ४,२२,६[m]; ५१,८; ५२,५; ९, २२,१; ६४,७; ६६, १०; ९७, ३०; मै ४,१४, १०†; †कौ २, ७;३०८; †जै ३, १, ९; २५, ४;५२,६; शौ ४, १५,२-४[n]; पै ५,७,२; ५; -र्गान् ऋ ८, ३५, २०; -†र्गासः ऋ ९, ६६, ६[o]; १०, २५, ४; कौ २, ७२०; जै ३, ५९, १२; -र्गे ऋ ६, ४६, १३; -र्गेण ऋ ६,३२,५; -र्गेषु ऋ ४,३,१२; -र्गैः ऋ १,१६९, ७.

सुर्ग-तक्त[p]- -क्तः ऋ ३,३३,४; ११.

---

[a]) सङ्क्र.सपा. असृज्यत <> असृज्यन्त (माश ८,४, ३,११[१] च) इति पाभे.। [b]) तु. सस्थ. टि. अभि।
[c]) सपा. तैब्रा १,१,३,२ अदधात् इति पाभे.।
[d]) एकतत्र b द्र., अन्यत्र तु. सस्थ. टि. अनु। पृ २२१ सस्थ. अन्वसृज्यत नेष्टम्।
[e]) SI. असृजेताम् इति?। [f]) पाभे. पृ ३४५६ m द्र.।
[g]) सपा. °ग्रन् <> °ग्रम् इति पाभे.।
[h]) प्रपु३ (तु. पृ २२१८ o; GW. प्रमृ.)।
[i]) वैतु. स्क. वें. सा. प्रभृ. उपु१ इति ?।
[j]) वैतु. सा. <अ-ससृग्र- इति?।
[k]) भाप., नाप.।
[l]) = आदेश-। धा. ऐश्वर्ये वृत्तिः।
[m]) विप. (°दीप्ति-मत्- [इन्द्र-])। °सुर्गस-> -र्गसः [११] > वाकि. यनि. इति मतम्। मूलतो आगतः पादः।
[n]) पाभे. पृ २७९९ h द्र.।
[o]) विप. [[°गतिशील-] सोम- (तु. [अंशत:] वें. सा.; वैतु. अन्ये अन्यथावदा.?)]। सस्थ. !प्रसुपः > °प्र-सुपः इति, !पवते > (°अदा. लटि प्रपु३) °पुवते इति च शोधौ द्र.।
[p]) विप. (गमनप्रवृद्ध- [प्रसव- = प्रवाह-])। तृस. उप. <√तक् [°= √दक्ष्] °उत्साहे = वृद्धौ' (वैतु. वें. सा. GW. प्रमृ. धा. गमने वृत्तिः [तु. निघ २,१४])।

सुर्ग-प्रतक[a]– -क्तः ऋ १,६५,३.
सर्जन– -नेन पै ९,१४,४[b].
ससृजान– -नः ऋ ७,८,२;–नाय मै ४,२,१¶;–नासः ऋ९,९७,२० ¶सिसृक्षमाण– -णः काठ १३,७; –णस्य काठ ९,१७[c].
सृजत्– -जन् ऋ ८,४३, ३२; ७६, ३; पै ११,७,७.
?सृजम्[d] पै १५,६,७.
†सृजान,ना– -नः ऋ ९,६४, १४; ७६,१; ८६,२२; ९५, २; १०, २३,४; ८९, १२; कौ १,५५८; २,१९२; ५७८; जै १,५७, ५; ३,१७,१३; ४७, ४; –नम् ऋ ९, ८, ५; कौ २, ५३२; जै ३. ४१,८; –ना ऋ ६,६,५; –नाः ऋ ६,३३,५.
सृज्यमान,ना– -†नः ऋ ९, ८८, ५; ९६,१; कौ १,५३०; जै १, ५४, ६; –नम् मै १,६, ११¶; –नाम् मै ३,६,१०¶.
सृष्ट,ष्टा– -ष्ट. ऋ ७, ८७, १;९, ८७,७; ¶तै ५, २, १,१; ५,८, १,७,१०, १, ६.१, २,४; ¶मै १,६,५[२]; १०;८,१[२]; २,५,११, ३, ३,६; ६,४; ¶काठ ९, १६; १२, १५†; २३, २[१]; क ३५, ८[२]¶; पै १, १३,१[e]; १६,७२, ६; –ष्टम् तै ५, १, १०, १¶; ¶मै १, ६, ३;६; ८;८, ४; ९, ५[१]; २, ५, ५; ३, १, ९; ६,४; ¶काठ ८,२;११; २३, २[२]; ¶क ६, ७; ७, ८; ३५, ८[२]; शौ ४, १५,६; पै ५,७,३; २०, ४९,९; १०[२]; ५०, १; १०; –ष्टयोः काठ ९,१६¶; –¶ष्टस्य मै १, ६, ५; ७; ३, १, ३; ९; ६,७; ४,६,२; काठ९,१६; १९,१०[२]; २१,९; क ३०,८[१]; –ष्टा ऋ १, ६६,४; १४३, ५; ७, ३,४; खि २, ६, १७![f]; ¶मै १, ५, १२; ११,५; २,४.२; ३, ६, ८; ४, २,७; ¶काठ १२, १२; २७,३; क ४२,३¶; शौ १२, ५, १; पै १६,१४०,१; १७,६,३[g]; –ष्टाः ऋ १, ७२,१०; ७,१८,१५; ९, २२, १; १०, ९८, ६; ¶तै १, ५, ९,७; २,१, २,१; २, १,१; ४,४,१; २, ७,१,१०,१; २,४, १; ¶मै १,१०,५; ७; १०; २, २,४[२];५,६; ३. ३, १; १०, ७; ४,२, ९;१२; ¶काठ ३५, २०; ३६, १; ५; क ४८, १८¶; शौ ८,३,१४‡[h]; पै ६. ३, १; १६, ७, ४‡[h]; –ष्टाः शौ १०, २, २८[१]; –ष्टात् ¶मै १,६,३; ७; –ष्टान् पै २,१५,३[i];–¶ष्टानाम् मै १,१०,७; काठ ९, १६; २७, ३; ३६,१; क ४२,३; –¶ष्टानि मै १, ९, ५; काठ ९, १६; –ष्टाभ्यः तै ७, ५, ९, १¶; –¶ष्टाम् तै २, ४, १०, ३; काठ ११, १०; ३०, ४; क ४६, ७; –¶ष्टासु मै १, १०, ५; काठ ३५,२०; क ४८, १८; –ष्टेषु पै २०, ५०, १; –¶ष्टे मै १,९,५; काठ ९,१६.
१सृष्टि– -ष्टयः मै ३, २, १०¶; –¶ष्टिः मै १,८,४; काठ ६, ५; ७[२]; क ४, ४; ६[२]; –ष्टिभ्याम् काठ १२, १३¶; –ष्टिम् मै ४, ७,१¶; –ष्टीः तै ५,३,४,७¶[j]; शौ १३,१,२५; पै १८, १७,५; –ष्टीनाम् पै २०, ४९, १०; –ष्ट्या शौ ३, २८,१; पै ७, ५, ४; –ष्ट्यै ¶तै ५,१,९,३; ४,७, ६; ६,१,२,७; मै १,८,४¶.
२सृष्टि[k]– -ष्टिः मै २,९,१.
¶सृष्ट्वा तै ५, ५, २, १; मै १, ६,७; १२; १०,१४; १७; ३,४, ६;८; ७,५![l]; ९,५[१]; ६; ४, २, १[२];७,८[१]; काठ ८, ११;९,१६[l]; १०, ११; १३, ७; २०, ११; २२,१; २६, ९; २७,९; २९,९; ३४, १; ३६, ८; ११; क ७,८; ३१, १३; ४१,७.
सष्टु– -ष्टा खि ५, ५,३![m].
सृजत्–,सृजम् √सृज् द्र.
सृजय,या[n]– -यः[o] मा २४, ११; मा २६,७,३; मै ३,१४,१४; –या[o]

[a]) =सुर्ग-तक्त- । विप. (अन्य-) । वेनु. सा. टप. <प्र √तन्च् इति, स्क. प्र√तक् इति ? ।
[b]) पाभे. पृ २२६६ j द्र. ।
[c]) °णस्य इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. मूको.) ।
[d]) BKA. सर्गम् इति शोधः ।
[e]) पाभे. पृ ३०९७ c द्र. ।
[f]) स्र° इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. काठ १०८ : ३ सृष्टाः इति) । सपा. खिसा ११,११ सृता इति पाभे. ।
[g]) पाभे. पृ२७१६ f द्र. । [h]) पाभे. पृ१४९७ n द्र. ।
[i]) पाभे. पृ ३१०९ d द्र. । [j]) नाप. (इष्टका-) ।
[k]) व्यप. (सृष्टयभिमानिन्- [देव-]) । क्तिन् प्र. ।
[l]) सपा. तै ६, १, ७, ४ काठ २४, ३ क ३७, ४ दिष्ट्वा इति पाभे. ।
[m]) सृ° इति पाठः ? यनि. शोधः ।
[n]) नाप. । अर्थः ? ।
[o]) सपा. °युः <> °या इति पाभे. ।

तै ५,५,१४,१; काठ ४७,४.
सृजान्, ना- √सृज् द्र.
?सृजेति[a] पै १३,१४,१२.
सृज्यमान, ना- √सृज् द्र.
सृञ्जय[b]- -याः तै ६ ६,२,३¶; मै २, ४,५¶; काठ १२, ३¶; शौ ५, १९,१; -यान् तै ६,६,२,२¶; -याय ऋ ६, २७, ७; -ये ऋ ४,१५,४.
साञ्जय[c]- -यः ऋ ६,४७,२५.
†१सृणि[d]- -ण्यः[e] ऋ १०, १०१, ३; मा १२,६८; का १३, ५, ७; मै २, ७, १२; काठ १६, १२; क २५, ३; शौ ३, १७, २; पै २, २२, १; -ण्या ऋ १०, १०६, ६[f]; तै ४,२, ५,६‡[e].
२सृणि[g]- -ण्या[h] ऋ १,५८,४.
सृण्य[i]- -ण्यः ऋ ४,२०,५.
सृणीका[j]- -का(?काम्[j]) पै ८,११,५.
सृति-, सृत्य- प्रमृ. √सृ द्र.
?सृत्वेन[k] पै १,४५,३.
सृदागु[l]- -गुः मै २,१३,२१[m].
सृदीक[n]- -काय मै २,८,१३[o].
√सृघ्(=√सिघ्)>सृघ[p]- सृघः[q] मै २, १२,५; शौ २, ६, ५; पै ५,३९,५‡[r].
√सृप्,>सरीसृप्, सृपंति तै ७,४, १९, ३[s]; सर्पति मै १, ११, ७[t]¶; पै १९, ४७,१; २०,३७, ३; ¶सृपंन्ति तै ३,१,१०, ३; ६,३,१,१; मै ३, ८, १०[2]; ४, ६,२;८,८; सर्पतु पै ९, २५,२; १७, १५,१; ¶असर्पत् तै २,३, १०,१; मै २, ३,४; ५; असर्पः काठ ११,७;८; सृपेयुः मै ४, ८, ८[2]¶.
सरीसृप[t]- -पम् ऋ १०,१६२,३; शौ ३,१०,६[u]; १९,४८,३,२०, ९६,१३†; पै १, १०५,२[u]; ६, १४, ३; २१, ३; ७, ११, २†; -पाणि शौ १९, ७, १; -पेभ्यः मा २२, २९; का २४, १६, १; तै १,८,१३,३; मै ३,१२,१०; काठ १५,३.
सृपत्- -र्पत् शौ १२, १, ४६; पै १७,५,४; -¶र्पतः तै ७, ३,१, ३; काठ ३४,२; -र्पन्तम् तै २, ६,३,३¶; शौ ४,२०,७; पै ८, ६,६.
सर्पि[t]- -र्पिः खि २, १४,२; ३.
सर्पिन्- -र्पिणः पै९, ६,४;१३,१३,४
¶सृप्त- -प्तम् काठ २४, ७[t]; क ३७,८[2].
†सृप्र(वप्रा.)[t]- -प्रम् ऋ ४,५०,२; शौ २०,८८,२;-प्रा ऋ ३,१८,५
†सृप्र-करस्न[v]- -स्नम् ऋ ८,३२, १०; कौ १,२१७; जै १,२३,४.
सृप्र-दानु[v,w]- -नुम् ऋ १,९६, ३; -नू ऋ ८,२५,५.
सृप्र-भोजस्[v]- -जसम् ऋ ६, ४६,१४.
सृप्र-वन्धुर[v]- -रः ऋ १,१८१, ३.
सृबिन्द[x] -न्दम् ऋ ८, ३२, २.
सृम- -मः मै ४, २,९[t];¶[y].
सृमर- √सृ द्र.
सृष्ट-, १सृष्टि- प्रमृ. √सृज् द्र.
?सृष्टित्सात् पै ५, २७,२.
सृष्ट्वा √सृज् द्र.
सेक-, सेक्तृ- √सिच् द्र.
सेतु-, सेतृ- √सि (बन्धने) द्र.
सेद्रि-, सेदिवस्- √सद् द्र.

[a]) BKA. सर्जयति इति ।
[b]) व्यप. (राजन्- [बहु. तद्वंश्य-]) । शौ. पपा. सृन्-ज° इति । [c]) अपत्यार्थे अण् प्र. ।
[d]) नाप. (दात्री-) । <√*सृण् 'छेदने' इति (वैतु. या [५, २८] प्रमृ. [तु. पाउ ४,४९] <√सृ 'गतौ'?) ।
[e]) सपा. °ण्यः <> °ण्या इति पाभे. ।
[f]) प्र२ (तु. या [१३,५] प्रमृ ; वैतु. GW. तृ१ इति, [पक्षे] वें. सा. विप. <सृण्य- इति ?) ।
[g]) =१सृणि- ।
[h]) वैतु. PG [१,११६; २, ११९] MW. सृण्य- > -ण्या=-ण्याभिः इति ? ।
[i]) तत्रसाधवीयः यत् प्र. ।
[j]) यनि. शोधः (तु. पृ १९४९ m) ।
[k]) BKA. रसूवा इति ।
[l]) नाप. (सर्प-भेद- [वैतु. MW.=मनुष्य-विशेष-?]) ।
[m]) पाभे. पृ २१०५ g द्र. ।
[n]) नाप. (सलिल- ?) । <√*सृत् [=√सृ] 'गतौ =तरलभावे, स्रवणे' ।
[o]) पाभे. पृ २५२१ c द्र. । [p]) नाप. (शत्रु-) ।
[q]) सपा. मा २७,६ प्रमृ. स्रिधः इति पाभे. ।
[r]) सपा. ऋ १०,१२६,५ स्रिधः इति पाभे. ।
[s]) पाभे. पृ २०२९ f द्र. । [t]) विप. । कर्तरि इन् ।
[u]) =सपा. मंब्रा २,२,१४ । तैआ ३, ११,१२ आश्रौ २,२,१७ आपश्रौ ६,५,७ प्रमृ. चाचरम् इति पाभे. ।
[v]) विप. । बस. ।
[w]) उप. <√दा (दाने) । [x]) व्यप. ।
[y]) =सपा. मंब्रा १,८,५ । शांगृ ३,१०,२ श्रमः इति पाभे. ।

√सृज्>　　३४५८　　सृजय-

सर्ग-प्रतक्त[a]– -क्तः ऋ १,६५,२.

सर्जन– -नेन पै ९,१४,४[b].

ससृजान– -नः ऋ ७,८,२;–नाय मै ४,२,१¶;–नासः ऋ९,९७,२० ¶सिसृक्षमाण– -णः काठ १३,७; –णस्य काठ ९,१७[c].

सृजत्– -जन् ऋ ८,४३,३३; ७६, ३; पै ११,७,७.

?सृजम्[d] पै १५,६,७.

†सृजान,ना– -नः ऋ ९,६४, १४; ७६,१; ८६,२२; ९५, २; १०, २२,४; ८९, १२; कौ १,५५८; २,११२; ५७८; जै १,५७, ५; ३,१७,१३; ४७, ४; –नम् ऋ ९, ८, ५; कौ २, ५३२; जै ३. ४१,८; –ना ऋ ६,६,५; –नाः ऋ ६,३३,५.

सृज्यमान,ना– -†नः ऋ ९. ८८, ५; ९५,१; कौ १,५३०; जै १, ५४, ६; –नम् मै १,६, ११¶; –नाम् मै ३,६,१०¶.

सृष्ट,ष्टा– -ष्टः ऋ ७, ८७, १;९, ८७,७; ¶तै ५,२, १,१; ५,८, १;७,१०, १; ६,१, २,४; ¶मै १,६,५[1]; १०;८,१[2]; २,५,११; ३, १,६; ६,४; ¶काठ ९, १६; १२, १५†; २३, २[1]; क ३५, ८[2]¶; पै १, ११,१[e]; १६,७२, ६; –ष्टम् ते ५, १, १०, १¶; ¶मे १, ६, ३;६; ८;८, ४; ९, ५[1]; २, ५, ५; ३, १, ९; ६,४; ¶काठ ८,२;११; २३, २[2]; ¶क ६, ७; ७, ८; ३५, ८[2]; शौ ४, १५,६; पै ५,७,३; २०, ४९,९; १०[2]; ५०, १; १०; –ष्टयोः काठ ९,१६¶; –¶ष्टस्य मै १, ६, ५; ७; ३, १, ३; ९; ६,७; ४,६,२; काठ ९,१६; १९,१०[2]; २१,९; क ३०,८[2]; –ष्टा ऋ १, ६६,४; १४३, ५; ७, ३,४; खि २,६, १७![f]; ¶मै १, ५, १२; ११,५; २,४,२; ३, ६, ८; ४, २,७; ¶काठ १२, १२; २७,३; क ४२,३¶; शौ १२, ५, १; पै १६,१४०,१; १७,६,३[g]; –ष्टाः ऋ १, ७२,१०; ७,१८,१५; ९, २२, १; १०, ९८, ६; ¶तै १, ५, ९,७; २,१, २,१; २, १,१; ४,४,१; २; ७,१,१०,१; २,४, १; ¶मै १,१०,५; ७; १०; २, २,४[1];५,६; ३. ३, १; १०, ७; ४,२, ९;१२; ¶काठ ३५,२०; ३६, १; ५; क ४८, १८¶; शौ ८,३,१४‡[h]; पै ६, ३, १; १६, ७, ४‡[h]; –ष्टाः शौ १०, २, २८[1]; –ष्टात् ¶मै १,६,३; ७; –ष्टान् पै २,१५,३[i];–¶ष्टानाम् मै १,१०,७; काठ ९. १६; २७, ३; ३६,१; क ४२,३; –¶ष्टानि मै १, ९, ५; काठ ९, १६; –ष्टाभ्यः तै ७, ५, ९, १¶; –¶ष्टाम् तै २, ४, १०, ३; काठ ११, १०; ३०, ४; क ४६, ७; –¶ष्टासु मै १, १०, ५; काठ ३५,२०; क ४८, १८; –ष्टेषु पै २०, ५०, १; –¶ष्टे मै १,९,५; काठ ९,१६.

१सृष्टि– -ष्टयः मै ३, २, १०¶; –¶ष्टिः मै १,८,४; काठ ६, ५; ७[1]; क ४, ४; ६[1]; –ष्टिभ्याम् काठ १२, १३¶; –ष्टिम् मै ४, ७,१¶;–ष्टीः तै ५,३,४,७¶[j]; शौ १३,१,२५; पै १८, १७,५; –ष्टीनाम् पै २०, ४९, १०; –ष्ट्या शौ ३, २८,१; पै ७, ५, ४; –ष्ट्यै ¶तै ५,१,९,२; ४,७, ६; ६,१,२,७; मै १,८,४¶.

२सृष्टि[k]– -ष्टिः मै २,९,१.

¶सृष्ट्वा तै ५, ५, २, १; मै १, ६,७; १२;१०,१४; १७; ३,४, ६;८; ७,५![l]; ९,५[1]; ६; ४,१, १[2];७,८[2]; काठ ८, ११;९,११[1]; १०, ११; १३, ७; २०, ११; २२,१; २६, ९; २७,९; २९,१; ३४, १; ३६, ८; ११; क ७,८; ३१, १३; ४१,७.

सष्ट्र– -ष्टा सि ५, ५,३![m].

सृजत्–,सृजम् √सृज् द्र.

सृजय,या[n]– -यः[o] मा २४, ३१; का २६,७,३; मै ३,१४,१४; –या[o]

[a]) =सर्ग-तक्त-। विप. (अश्व-)। वैतु. सा. उप. <प्र √तक्ष् इति, स्क. प्र√तञ्च् इति?।

[b]) पाभे. पृ २२६६ j द्र.।

[c]) °णस्य इति पाठः? यनि. शोधः (तु. मूको.)।

[d]) BKA. सर्गम् इति शोधः।

[e]) पाभे. पृ ३०९७ e द्र.।

[f]) स्र° इति पाठः? यनि. शोधः (तु. काल १०८ : १ गद्याः इत्य)। सपा. निगा ११,११ सृता इति पाभे.।

[g]) पाभे. पृ२७१६ f द्र.। [h]) पाभे. पृ१४९७ n द्र.। [i]) पाभे. पृ ३१०९ d द्र.। [j]) नाप. (इष्टका-)।

[k]) व्यप. (सृष्टयभिमानिन्- [देव-])। निष् प्र.।

[l]) सपा. तै ६, १, ७, ४ काठ २४, २ क ३७, ४ शिष्टाः इति पाभे.।

[m]) सृ° इति पाठः? यनि. शोधः।

[n]) नाप.। अर्थः?।

[o]) सपा. °यः <> °या इति पाभे.।

तै ५,५,१४,१; काठ ४७, ४.
सृजान, ना- √सृज् द्र.
?सृजेति[a] पै १३,१४,१२.
सृज्यमान, ना- √सृज् द्र.
सृञ्जय[b]- -याः तै ६ ६,२,३¶; मै २, ४,५¶; काठ १२, ३¶; शौ ५, १९,१; -यान् तै ६,६,२,२¶; -याय ऋ ६, २७, ७; -ये ऋ ४,१५,४.
  सार्ञ्जय[c]- -यः ऋ ६,४७,२५.
†१सृणि[d]- -ण्यः[e] ऋ १०, १०१, ३; मा १२,६८; का १३, ५,७; मै २, ७, १२; काठ १६, १२; क २५, ३; शौ ३, १७, २; पै २, २२, १; -ण्यां ऋ १०, १०६, ६[f]; तै ४,२, ५,६‡[e].
२सृणि[g]- -ण्या[h] ऋ १,५८,४.
  सृण्य[i]- -ण्यः ऋ ४,२०,५.
सृणीका[g]- -का(?काम्[j]) पै ८,११,५.
सृति-, सृत्य- प्रमृ. √सृ द्र.
?सृत्वेन[k] पै १,४५,३.
सृदागु[l]- -गुः मै २,१३,२१[m].
सृदीक[n]- -काय मै २,८,१३[o].
√सृध्(= √सिध्)>सृध्[p]- सृधः[q] मै २, १२,५; शौ २, ६, ५; पै ५,३९,५‡[r].
√सृप्,>सरीसृप्, सृपति तै ७,४, १९, ३[s]; सर्पति मै १, ११, ७[2]¶; पै १९, ४७,१; २०,३७, ३; ¶सृपन्ति तै ३, १, १०, ३; ६,३,१,१; मै ३, ८, १०[2]; ४, ६,२;८,८; सर्पतु पै ९, २५,२; १७, १५,१; ¶असर्पत् तै २,३, १०,१; मै २, ३,४; ५; असर्पः काठ ११,७;८; सर्पेयुः मै ४, ८, ८[2]¶.
  सरीसृप[t]- -पम् ऋ १०,१६२,३; शौ ३,१०,६[u]; १९,४८,३;२०, ९६,१३†; पै १, १०५,२[u], ६, १४, ३; २१, ३; ७, ११, २†; -पाणि शौ १९, ७, १; -पेभ्यः मा २२, २९; का २४, १६, १; तै १,८,१३,३; मै ३,१२,१०; काठ १५,३.
  सृपत्- -पत् शौ १२, १, ४६; पै १७,५,४; -¶पतः तै ७, ३,१, ३; काठ ३४,२; -पन्तम् तै २, ६,३,३¶; शौ ४,२०,७, पै ८, ६,६.
  सर्पि[t]- -र्पिः खि २, १४,२; ३.
  सर्पिन्- -र्पिणः पै१९,६,४;१३,१३,४
  ¶सृप्त- -प्तम् काठ २४, ७[2]; क ३७,८[2].
  †सृप्र(बप्रा.)[t]- -प्रम् ऋ ४,५०,२; शौ २०,८८,२;-प्रा ऋ ३,१८,५
    †सृप्र-करस्न[v]- -स्नम् ऋ ८,३२, १०; कौ १,२१७; जै १,२३,४.
    सृप्र-दानु[v,w]- -नुम् ऋ १,९६, ३; -नू ऋ ८,२५,५.
    सृप्र-भोजस्[v]- -जसम् ऋ ६, ४८,१४.
    सृप्र-वन्धुर[v]- -रः ऋ १,१८१, ३.
सृबिन्द[x] -न्दम् ऋ ८, ३२, २.
सृम- -मः मै ४, २,९[2];¶[y].
सृमर- √सृ द्र.
सृष्ट-, १सृष्टि- प्रमृ. √सृज् द्र.
?सृष्टित्सात् पै ५, २७,२.
सृष्ट्वा √सृज् द्र.
सेक-, सेक्तृ- √सिच् द्र.
सेतु-, सेतृ- √सि (बन्धने) द्र.
सेदि-, सेदिवस्- √सद् द्र.

---

[a]) BKA. सर्जयति इति।
[b]) व्यप. (राजन्- [बहु. तद्वंश्य-])। शौ. पपा. सृन्-ज° इति। [c]) अपत्यार्थे अण् प्र.।
[d]) नाप. (दात्री-)। <√*सृण् 'छेदने' इति [वैतु. या [५, २८] प्रमृ. [तु. पाउ ४,४९] <√सृ 'गतौ'?]।
[e]) सपा. ॰ण्यः <> ॰ण्यां इति पाभे.।
[f]) प्र२ (तु. या [१३,५] प्रमृ.; वैतु. GW. तृ१ इति, [पक्षे] वें. सा. विप. <सृण्य- इति ?)।
[g]) =१सृणि-।
[h]) वैतु. PG [१,११६; २, १११] MW. सृण्य-> -ण्या=-ण्याभिः इति?।
[i]) तत्रसाधवीयः यत् प्र.।
[j]) यनि. शोधः (तु. पृ १५४९ *m*)।
[k]) BKA. रसृवा इति।
[l]) नाप. (सर्प-भेद- [वैतु. MW. =मनुष्य-विशेष-?])।
[m]) पाभे. पृ २१०५ *g* द्र.।
[n]) नाप. (सलिल- ?)। <√*सृत् [=√सृ] 'गतौ =तरलभावे, स्रवणे'।
[o]) पाभे. पृ २५२१ *c* द्र.। [p]) नाप. (शत्रु-)।
[q]) सपा. मा २७,६ प्रमृ. स्रिधः इति पाभे.।
[r]) सपा. ऋ १०,१२६,५ स्रिधः इति पाभे.।
[s]) पाभे. पृ २०२९ *f* द्र.। [t]) विप.। कर्तरि कृत्।
[u]) =सपा. मंब्रा २,२,१४। तैआ ३, ११,१२ आश्रौ २,२,१७ आपश्रौ ६,५,७ प्रमृ. चराचरम् इति पाभे.।
[v]) विप.। बस.।
[w]) उप. <√दा (दाने)। [x]) व्यप.।
[y]) =सपा. मंब्रा १,८,५। शांग्र ३,१०,२ श्रमः इति पाभे.।

सेद्रु[a]- -द्रुः शौ १२, १,३०[b]; पै १७, ३,११?.

सेधत्- √सिध् द्र.

सेना[c]- -नया ऋ ८,७५,७;१०,१५६, २; ते २ ६,११,२†; मै ४,११, ६†; काठ ७, १७†; कौ २, ८७८†; शौ ३.१९,६[d]; ६, ९२, १[e]; ८,८, ७[f]; ११, ११, ४-६; १९; १२,५-७; १८;२१; पै १, ५६, ३; -ना ऋ १, ६६, ४[g]; १४३,५; ७, ३,४; ९, ९६, १; १०, १४२,४; खि ३, २१, १; मा १७, ४७; का १८, ४, १५; तै २,२,८,१¶; मै १,९,२;२, २,५¶;४,१२,१; काठ ८, १७[h]; ९,१०; १०, १०¶; २१,१०¶; कौ १, ५३३†; २, १२१०†, १२१४; जै १, ५५,१†; शौ ३, २,६; ४,१९, २; ११, १२, ४; २५[i]; १५, ९,२; पै ३, ५, ६; ५.२५,२;७,८,७;२०,२०,१०; -नाः ऋ १,१८६, ९; २, ३३, ११[j], ५, ३०, ९; ७, २५, १; १०,१०३, १, ४[k]; ७; मा ११, ७७; †१७,३३; ३६[k];३९; का १२,७, १२; †१८, ४, १; ४[k]; ७; तै १,७,१३,२†; ४,१,१०, २; ५,१०,४†[l]; †६,४,१; २[k]; ३; मै २,७, ७; १०, ४[३]†[k]; ३, १, ९; ४, १२, ३†; काठ ८, १६†; १६,७; १८,५[३]†[k]; १९, १०[२];क २८,५[३]†[k];३०,८[२];†कौ २, ११९९; १२०२[k]; १२०५; शौ ५,२१,९; ६,६७, १; ८, ८, १[l]; ११,११,३; १२,२०; १९, १३,२†; ७†; १५,२; पै १,४२, १; २,७३, ३; ३, ३५, २; †७, ४,२;७; १६.२९,५[m]; १९, ६, १३; २०, २४, ६; -नाभिः ऋ १०,२३, १; कौ १, ३३४†; जै १,३५, ३†; शौ ६, ६६, १; पै १९,११,१०; -नाभ्यः मा १६, २६; का १७,३,५; तै ४,५, ४, २; मै २,९,४; काठ १७, १३; क २७, ३; ते ११, २, ३१; -नाम् ऋ १,३३,६; ¶तै २,२, ८,१; ३,४,८,४; शौ ३, १, १; ५;६; ८, ८, २; ५[m]; १३-१५; १७; १८; ११,११,५; १२,१३; पै ३, ६, १; ६; १०, १५-१६, १-१०; १६, २९, १[l]; २; ७[l]; ३०, ३-६; ८; १९, १४, ११[e]; ४१,६; -नायाः शौ ८,८,१६; १५, ९, ३; पै १६, ३०, ७; -नायाम् मै २,२, ५[२]¶; काठ १०, १०[२]¶; शौ ५, ३१, ७; -नायै तै २,२,८,१¶.

सेन-जित्- -जित् मा १५,१५; १७,८३; का १६,४,९; १८,७, ३; तै ४,४,३,२; ६, ५, ६; मै २,६,६; ८, १०; ११, १; काठ १७, ९; १८, ६; क २६, ८; २८,६.

?सेनाग्रै[n] पै २,७४,५.

सेना-जू[o]- -जुवा ऋ १,११६,१.

सेना-तरण[o]- -णम् खि ५,२,१.

सेना-नी[p]- -निभ्यः[q r] मा १६, २६; का १७,३,५; तै ४,५,४, २; -नीः ऋ ७,२०,५;९,९६, १; १०,३४,१२; ८४,२; मै १, १०,१४¶; काठ ३६, ८¶; कौ १, ५३३†; जै १,५५, १†; शौ ४, ३१, २†; पै ४, ११, २†. -नीभ्यः[r] मै २,९,४; काठ १७, १३; क २७, ३; -¶न्यः तै १,

---

[a]) नाप. (मल-संचय-)। मरमन्- (<*भ्रस्मन्-)+ (√पुष् > भावे) एधनु- > पस मस्मैधनु- > यनि. इति मतम्।

[b]) RW. W. स्येदुः (श्लेष्मा?) इति, क्वचन मूको. स्वेदुः इति ?।

[c]) नाप. (योद्-गण-, चमू-)। या [२,११] प्रमृ. < स (<२समान-)+√इ वा स (<सह)+इन- (ईश्वर-) वेति, √सि 'बन्धने' इति (पाउ ३,१० [तु. PW. प्रमृ.])। (√सघ् >) *सृ(स >)ना- > *सुना- > यनि. इति मतम्।

[d]) नाप. ?इन्द्रस्येषाः > पु (आ इ)न्द्रस्येषाः इति द्विपदः पाठः।

[e]) सपा. *नया <> *नाम् इति पाभे.।

[f]) सपा. *नया <> *नाम् इति पाभे.।

[g]) तु. वें. सा. PG [१,२३१]; वैतु. GW. प्रमृ. नाप. (आयुध-) इति ?।

[h]) SI. मेनाः इति ?।

[i]) पाभे. पृ ३३३६ c द्र.।

[j]) = सपा. नृसू २,८। शौ १८, १, ४० सैन्यम् इति पाभे.।

[k]) पाभे. पृ ३०६४ d द्र.।

[l]) सपा. *नाः <> *नाम् इति पाभे.।

[m]) सेना इन्द्रो दस्यून् > सपा. शौ ८,८,५ दुस्यूनां शक्रः सेनाम् इति पाभे.।

[n]) BKA. सेनाग्रे इति।

[o]) विप.। उस.।

[p]) नाप. (सेना-नेतृ-)। उप.।

[q]) वाति. <*नीभ्यः।

[r]) सपा. *नि* <> *नी* इति पाभे.।

८,९,१; मै २,६, ५; ४, ३, ८; काठ १५,४; -न्यै मा १६, १७; का १७,२,१; तै ४,५, २,१; मै २, ९, ३; काठ १७, १२; क २७,२.

सेनानि-ग्रामणी- -ण्यौ[a] तै ४, ४,३,१[१];२[२].

सेनानी-ग्रामणी- -ण्यौ[b] मा १५,१५-१९; का १६,४,१; ३; ५; ७; ९; मै २, ८,१०[५]; काठ १७,९[५]; क २६,८[५].

सेना-मुख- -खम् मै ४,३,८¶.

सेना-मोहन- -नम् पै३ ६,५.

सेनो(ना-उ)त्थापन- > ¶सैनोत्थापनीय- -यम् मै १, १०,१४[b]; काठ ३६,८.

सेन्य[c]- -न्यः ऋ १, ८१, २; ७, ३०, २; कौ २, ३५३†; जै ३, २९,१०†?[d]; शौ १, २०, २[e]; ६,९९,२[e]; २०,५६, २; -न्यम् शौ १८,१,४०‡[f].

सैन्य[g]- -न्यः पै १९.१६,६[e].

?सेनासखाधि[h] पै २०,४२,८

?सेतुः पै ११,५,१३.

से(स-इ)न्द्र न्द्रा[i]- -न्द्रः खि ३, १२, २[j]; तै २,५,४,१¶; मै १, ६, १०¶; काठ ३१,११¶; क ४७, ११¶; -¶न्द्रम् तै २,५, ३,५; ५,४,१,१; ६,१, १०,२; मै ३, ७,७; ४,१,१४; काठ ९, १४[२]; २४,२[२]; क ३७,३; -न्द्रा ¶तै २,५,४,१; -न्द्राः तै २, ५, ८, ५¶; मै ४,५,१; -न्द्रान् तै ७, ३,११,३; काठ ४३, १; -न्द्रेण मै १,९,५¶; -न्द्रौ तै २,५,४, १[२]¶.

सेन्द्र-ता- -तायै काठ ३४,५¶.

¶सेन्द्र-त्व- -त्वाय तै २, ५,३,६; काठ १२,१२.

से(स-इ)न्द्रिय[i]- > ¶सेन्द्रिय त्व- -त्वाय मै २,४,२; ६; ३,१,१०; ४,४,८.

*सेलग[k]->सैलग[l]- -गम् मा ३०, १८; का ३४,३,५.

√सेव्, सेवते ऋ १०, ११७, २; सेवस्व शौ ५, ३०, ५; पै ९, १३,५.

?सेवक्रमयज्ञा पै १६,१४४,६.

?सेवादघता पै २०,३७,५

?सेसिचाम् पै २०,५९,१.

सेहान,ना- √सह् द्र.

सेहु[m]- -हुः काठ ३४, १२¶; -होः शौ ७,८०,१[n]; पै १,२१,१.

सैन्धव-, °वी- सिन्धु- द्र.

सैर्य- ?सीरी- द्र.

√सो,>सा, सिषासि पै ४,१४,६. ससौ पै ११,२,१[१].

स्युत्[o]- स्यन्ता ऋ १०,२२,४.

?सो पै १७,२३,४.

?सोकन[p] पै १७,२२,१२.

?सोक्ष्मा[q]- -क्ष्मे खि ४,७,७[r].

?सोजा पै १३,१४,१७.

सोतवे, सोतु-, सोतुम, १सोतृ-, २सोतृ-,३सोतृ- √सु(अभिषवे) द्र.

४सोतृ[s]- -तृभिः ऋ ८, ४९, ५; खि ३,१,५.

सोतोस्, सोत्व- √सु(अभिषवे)द्र.

सो(स-उ)दक- -क काठ ४०,५; पै १, ९६,४; -कम् ¶तै १,७,५, २;३.

?सोदकम्[t] पै ९,२२,१०.

१सो(स-उ)दर[u]- > सोदर्य[v]- -र्याणाम् पै ८,१५,७.

सोदर्य-ता- -ताम् पै ८,१५,८.

२सो(स-उ)दर[l]- -रम् पै ६,१४,२[!].

?सोपंद्रिप्सन्तोहानियाढात् पै १८,२६,२.

---

[a]) सपा. °नि°<>°नी° (माश ८, ६, १, १६-२० च) इति पाभे। [b]) से···नी° इति स्वरः? यनि. शोधः।
[c]) विप., नाप. (योद्धृ-, सेना-)। अर्हत्याद्यर्थेषु यत् प्र.।
[d]) सन्यः इति पाठः? यनि. शोधः (तु कौ.)।
[e]) सपा. सेन्यः<>सैन्यः<>ताब्रा १, ३, ३ आश्री ५,३,२२;१२,५ प्रमृ. सौम्यः इति पाभे.। शिष्टं पृ १६१५ d द्र.। [f]) पाभे. पृ ३४६० j द्र.।
[g]) =सेन्य-। स्वार्थे अण् प्र.।
[h]) स्वः नः सखा अपि इति चतुष्पदः शोधः (तु. पृ १६६८ l, २९६१ e)। [i]) बस पूप. =सह्।
[j]) °न्द्राः इति शोधः (तु. खिसा २०,४)।
[k]) नाप. (दस्यु-)। [l]) स्वार्थे अण् प्र.।
[m]) नाप. (श्लेष्मन्- [तु W.])। *श्लेष्म- (=श्लेष्मन्-) >वावि. यनि। [n]) सा. सेहु- [अर्थः ?] इति?।
[o]) विप. [[शारदिष्णु-] अश्व- (वेंतु. वें. सा. =गच्छन्- इति, PW. GW. < स्यन्त्- [<√स्यन्द् !?)]।
[p]) शोध· पृ २१५२ g द्र.। [q]) विप. (लाक्षा-)।
[r]) सपा. खि ४, ७[२],६ शौ ५,५,७ पै ६,४,६ शुम्भे इति पाभे.।
[s]) नाप. (ग्रावन्-)। <√सू 'प्रेरणे' (वेंतु. अन्ये =१सोतृ- इति?)। [t]) शोधः पृ २५०७ a द्र.।
[u]) कस. पूप. =समान-।
[v]) नाप. (सहोदर-)। यः प्र. (पा ४,४,१०९)।

?सोबघुन्[a] पै १७,२९,१०.

*सोभ->१सोभ्य[b]- -भ्याय[c] मा १६, ३३; का १७,५,२; मै २, ९,६; काठ १७,१४; क २७,४.

२सोभ्य[b]- -भ्याय तै ४, ५, ६, १[c].

सोभरि,री[d]- -रयः[e] ऋ ८,१९,३२; -रिम् ऋ ८, ५, २६; -री[f] ऋ ८, २२,१५; शौ १८, ३. १५; -रीणाम् ऋ ८,२०,८; -†०रे ऋ ८,१९,२; २०,१९; २२, २; कौ २, १०३८; जै ४, २९, ४, -याः ऋ ८,१०३,१४[f].

१सौभर- -रः खि ४, २, १४.

¶२सौभर[g]- -रम् तै ७,४,१०, २; काठ ३३, २.

√सोभरीय>सोभरीयु- -यवः ऋ ८, २०,२.

सोम[h]- -०म ऋ १,९१, ९-११; १३; १५; [१७,९,६७,२८]; ८,४८, ७;[८;(१०, ५९,६)]; ९,४,[७; ४०,६,१००, २]; २४,[(१,९; ४,४; ८, ६९,१०) ३], ३१, ३; ४३, ६,५५,[(४,२; ८, ७८,८) १]; ६१, २४; ६२, २५, ६३, ३०; ६८,७. ७९,३;८६, [(१, ५१,३) २३], मा ६, २६, १२, ११४†; का ६,७, २; १३, ७, १३†; तै १,३,१३, १; ४, ३२, १†; ४, १, ११, १†; मै २,४, ७;८; †४,१०, १; ३; ५; ११, ६; काठ २, १४[2]†; ३५, १३†; कौ २, १२५†; जै ३, १३, १†; शौ ६, ९९, ३; ११, १, २६; पै २०,५१ ५†; -०म ऋ १,४३,७,८[1];९[2]; ९१,१-२;[३[2]; ९,८८,८[2]]; [४ (६, ४७,२८)]; ५ ७; [८; १०, २५, ७]; १२[1]; १४; [१६; ९, ३१, ४]; १८; १९; २१-२३; ९३, ५; १६४, १९; १८७,९; ४ २८, १; ५; ६,५१,१४; ५२, ३; ७, १०४, २५; ८,४८,४;६; ९;१३; १५, ७८, [८; ९, ४, २ (५५, १)], ७९, ३; ७; ८; ९, १, [९; २९,४; ३०,३; ६७,१३; १००, ५]; २,१; ४, १; ३; ६,१; ८, [३; ६०,४], ८; ९, ७;११, ७; [८; ९८, १०; १०८, १५]; ९; १४, ८; १६, [८; ६४, २५]; १७, ५; १९, १; २; ७; २०, ३; ५; [७ (६२, ३०) ६७, १९]; २२,७; २३, ६; २४, ४; २९,३, ३२, ४; ३३, [६, ४०, ३ (६२,१२; ६३,१) ६५,२१]; ३६,२;६; ४०,४; ४१,६; ४२, [६ (४१, ४;६१, ३)], ४३,[४; ६३, ११], ४६, [५; ६५,१३]; ५१,४; ५५, ३; ५६,३;५९,१; ३; ६१,५; ६; १५; २३; ६२, २७; ६३, १; १६; १८, २३; २४; [२८; १०७, ४]; २९; ६४,१;८; २६; ३०; ६५, १८; १९; ६६, २; ३; ५-७; १५; १६;१८; ६७, १;.५; ६; १६; २६[k]; ३०[1]; ६८, [१०; ९७, ३६]; ६९, ७; ८; ७०, ९; ७४,९; ७५, ५; ७६, ३; ७८, २; ५; ८०, २; ४; [५ (८४, ३)], ८१, ३; ८२, २; ४,८५, १; ४; ५; ८६, ५; १८, २२; २४; ३०; ३७-३९; ४७; ४८; ८७, ९; ८८, ३; ४[1]; ८९, ७, ९०,५; ९१, ६; ९२, ४; ९४, ५,९६, [३;१७, २७]; ४, ११; १३; १६; २४; ९७, १४; १५; १८; २५; ३३; ४२; ४८; ५०; ५८; १००, ३; ६; १०६, ४; ७; १०७, ६; १०;१२;१९; २०; २२-२४; १०८, [(६४, २२) १]; १०९, १; २; ४; ५;

*) सा उपमृम् इति द्विपदः शोधः । पृ १४५० सरथ. सः इति नेष्टम् । BKA. सोऽघभुः इति ? ।

b) विप. ([अर्थः ?] शोभा-वत्-, दीप्र-[प्रद-])। (√*सुभ् [= √शुभ्] 'शोभायाम्' >) *सोभ- (भाप.; वैतु. सा. उ. म. प्रमृ. गन्धर्वलोक- वा मनुष्यलोक- वा) > तत्रभवीयः यत् प्र. ।

c) सपा. सोभ्याय <> सोभ्याय इति पाभे. ।

d) व्यप. (ऋषि-, ऋषिका-)। सामन्- + [√भृ ("=√धृप् [पु. 'भावाद'म्'] 'रक्षणे') > कर्तरि] भरि- > बस. *साम-भरि- > यावि. यनि. ।

e) बहु. < सौभर- ।

f) स्त्री. (तु. ?GRV.; वैतु. सा. GW. प्रमृ. पुं. इति?) ।　g) नाप. (साम-भेद-) । तेनदृष्टीयः प्र. ।

h) नाप. (एतदाख्य-वीरुध्-, तद्-रस-) । < √सु प्रसवैश्वर्ययोः 'अभिषवे' (तु. या [११,२] प्रमृ. वा √सु प्रसवैश्वर्ययोः [तु. पाउ १,१४०] इति वा प्रायोवादः ?। (√*भस 'मदे' > भावे) *भस- + *भर्म- [पोषण-] > षस. *भस-भर्म- > *भसोम- > यनि. इति मतम् (तु. अवे. हओम इति) ।　i) तु. पृ १९४० i ।

j) सोम नः (माश ११,४,३,१९ काश्री ५,१२, १० प) > सपा. कौसू ६८,३१ सुमनः इति पाभे. ।

k) सपा. मै ३.११,१० तैब्रा १.४,८,१ देव इति पाभे. ।

७; १०; १८; ११०, २; ७; १२;११३,२;४[१]; ११४, १; ३; ४; १०, २५, २-६; ५७, ६; ५९,४;८५,४;१०७, २; १२४, ६; १२८,५; १३९, ४; मा ३, ५६†; ४, १६; ३७†; ५, ७[१]; ३५;३९; ६,३३; ७,२[२]; १४[a]; ८,९; २६; ४९[१]; ५०[१]; ६३; †१२,११२; ११३; †१९,५२; ५३; ५४; २६, २५†; †३४, २०; २२;२३; का १, १०, ५; ३,७,६†; ४,५, ९; १०,८†; ५,२,५; ६; ९, १; ५; ६, ८, ४; ७, १, २[२]; ६, ३[a]; ७,४[a]; ८,६, १; ७, २; २२, ३[१]; ४[१]; ९,४,४; १३,७,११; १२; २१, ४,२-४; †३३,१,१४;१६;१७; तै १,२, ३, २; १०, १†; ११, १[१]; ३,४, १†; २; ४, १, २[२]; २८,१;२,३,१०,३[b]; †१४,१[१]; २; ४,८,१; †६, १२, १[१]; २; ३,१,९,३[c]; २,५,१; २[१]; ३[१]†; ४; ७; ३, ३, २[१]; ३[१]; ४, २; ४,११,१†; ५,५, १[१]; †४, १, ११,१; २, ७, ४[२]; ११,३; ३, १३,१; ३; ५[d]; ७,१४, २; ६, १,४, ८; २, २, ४; ५; ३, २, २†; ४; ४,४,२; ३; मै १, २, ३; ५; ७[१]; १३[२]†; ३,३;४[२]; १२[a]; २०; २६[१]; २९; २, ३, ४[b]; ७,१४[१]†; ३,६, ९; ८, २; ९, १[१]; ४, ५, ४; ७; ९, ११; †१०, १[१]; २;३[१]; ४[d], ५[१]; ६[१]; †११, २[१]; ५; †१२, ४; ६;

१३,५†; १४,१[२]†; काठ २, ४; ८[१]; १४[१]†[d]; ३,१[१]; †; ९; १०; ४, ४[a]; ११; १३; १६; ९, १९†; ११, ९; १३†; १३, १५[२]†; ११, १४[२]†; १७, १९[१]†; २०,१५[२]†; २१,१४[२]†; २३,६; १२†; २४, ९; २६,२[४]; २७, १[१]; २९,३; ३०,६[१]; ३७, ५†; †४०, ८; १०; क १,१६; २,२[२]; ८[१];†; १६; १७; ३,३[a]; ९;११; २५,५[२]†; ३८, २; ४०, ५[४]; ४२, १[१]; †कौ १, ४२७; ४२९; ४३०; ४३२; ४३६; ४६८; ४९२; ५०१; ५०३; ५०४; ५०६; ५०७‡[e]; ५११; ५१३; ५१४; ५१६; ५१९; ५२१; ५३२; ५६१; ५६७; ५७१; ५७८; २, ६; २५; ३९; ४२; ११७; १२७; १३१; १३८;१३९; १५७;१५८;१८४; २११; २२१; २३८; २४५‡[f]; २४७;२७२;२७३,२७६; ३०५-३०७; ३०९;३१३;३१५;३२०; ३२२; ३२४; ३२५; ३२७; ३३१‡[g]; ३४४; ३४६; ३४९; ३५१; ३६६; ३८३‡[h]; ३८७; ३९७-३९९;४०३; ४३०;५०४; ५१२,५३०; ५३६;५८०;५८६; ५८७;५९१;५९२; ६०४;६६८; ६७३;६७६;६८१;६८२, ६८७; ७१६;७१७;७१९; ७७७;७९७-७९९; ८५६; १०२९; १०३९; १११७; ११६०; ३, १, ५; ३, ४; ३, †जै १, ४२, १; ३; ४;

६; १०; ४९, २; ५१, ६; ५२, ५; ७; ८; १०; ११‡[e]; ५३, १; ३; ४; ६; ९; ११; ५४, ८; ५७, १०; ५८, २; ६; ५९, १; २, १, २; ३; ५, २; ३, १,८; ३, ४; ५,१; १२,४; १३, ३; ७; १४; १५; १५, ५; ६; १६,४; १७,५; १९,६, २०,३; २१,३; १०‡[f]; १२; २३,४;५; ८; २५, १; २; ३; ५; ९; २६, १; ६;८; १०; २७,१;३; ७‡[g]; २९,१; ३; ४;६;८; ३०,९;३१, ३‡[h]; ७; १७-१९; २३;३३,५; ३९,३; ४०,८; ४१,६; ४२,२; ४४,७;८,४७,६; ४८,२; ३;७; ८; ४९,३; ५५, ९; ५६, १; ४; ९; १०; १४; ५९,१;८; ९;११; ४,१७,१; शौ १,२०,१;५, ३, ७†; ६,६, २; ३‡[i]; ७, १; २; ८,४,२५†; ९, १४,१९†; १४, १,४‡[j]; -†; पै १, ४६,१;५१, ३;८६,७; २,३९,१-४;६;६५, ३; ८०,१; ३,१६,२[१];५,४,६†; ६,१६,८; १३,५,९; १६, ११, ५†; १७,९†;७०, ९; ९१, ६; १८,१,४‡[j]; ५†; १९,२,४,५; ७, ८; ९‡[j]; ३, ११; १३, ३; १६,५; २४,११†; पै २०,५१, ४†; —मः ऋ १, १८, ४; [५ (४,३७,६)]; २१,[२०; १०,९, ६]; ४५,१०; ४७,[१; २,४१, ४], ६५, ५; ८०, २; ८८, १; ८६,[४ (८, ७६,९)],९१,२०[१]; १०८, २; ६; १३५, ९; [२;

---

a) पाभे. पृ १५८८ h द्र.।
b) पाभे. पृ२४९०g द्र.। c) पाभे. पृ२५४३ d द्र।
d) पाभे. पृ २४६१ j द्र.।
e) सपा. ऋ ९,४७,१ सोमाः इति पाभे.।
f) सपा. ऋ ९,४१,४ सुतः इति पाभे.।
g) पाभे. पृ८०५ f द्र.। h) पाभे. पृ ३०१२ f द्र.।
i) सपा. ऋ १०,११३,५ इन्द्र इति पाभे.।
j) सपा. ऋ १०,८५,५ मा ११,५ देव इति पाभे.।

(८, ८२,५)]; १३६, ४;१३७,
३; १६४, ३५[a]; १७७, [३; ७,
२४,२]; ४; १९१, ६; २, १२,
१४; १८,६; ४०,६; ३,३५, ६,
७; ३६,६; ४४,१; ५०,१; ५८,
९; ६२,१३-१५; ४,२४,५;४९,
२; ५८,९; ५.३६,२; ४०, [२;
८,१३,३२], ४३,५; ४४, १४;
४६,४, ५१,४; ६,२९,४; ३४,
४; ३८, ४; ४१, ३-५; ४३,
१-४; ४४,१-३; २४[b]; ४७,४;
७५ १२; १८; ७, २४,२; २६,
१; २; २९, [१; ९, ८८, १];
३५, ७; ४९,४, ६४, [५; ६५,
५], ९८, ५; १०४, १२; १३;
८, ३, २०; ९, ४, १७, ६;
७; ११; २२,८, ३२, १६; ४८,
१०; ११; ६४, १०; ६६, १५;
७९,१; ८२, ५;७,८; ९२, २४;
९४,४,९६,२१, १००,२;१०४,
९; ९,२,५; १२, ३-५;८, १३,
[१; २८,६; ४२,५, १०१, ७],
१६, [४; १७, ३; ३७, १;
५६, १]; १८, १; २०,[६;९९,
६], २३, [५ (३७, २; ३८,
६)]; २४, ७, २५, ५; २७,
३; २८, २; ३०, ४; ३४,
[२(३३, ३; ५, ५१, ७);
६५ २०], ३६, [५ (६४, ६)],
३७ [५, ६१,१६], ४३,३; ४४,
२;३; ५; ४७,१[c]; ३; ५४,[३;
६३, १३], ५६, २; ६१, २५;

६२, ३०; ६३,३; ६६,२९;६७,
११; ६८,[९; ८६,९; ९६,२३],
६९,१; ४; ७०,७; ७१,९; ७२,
१; [४; ८६, १३]; ५; [७; ८६,
२१]; ७४, ७; ७८, ४; ८१,
२; ८२,[(६२,४) १]; ८४, २,
[(८०,५)३]; ४; ८६, [(७०,५)
३], [(७८, १) ७], १६;१९[d];
८७, ४;७; ८८,५; ८९,१; ९२,
३; ६; ९६,१; ५; [६;१७],७[e];
९; १५; १८; ९७, १०, २१;
३५; ३७; ३९-४१, ४५; ४६;
५६; १०१, ६; १६; १०३, ४;
१०६,२; १०; १०७, १; ७-९;
११,१७; १८; १०८,१३;१०९,
१९; ११०, १०, १०, १६, ६[f];
३०, ५; ३२, ९; ३५, २; ४८,
१०; ५९,७; ६५,१; २; ८५,१,
२; ९; ४०[g]; ४१; ८९, ५; ६;
९१, १५; १००, ४; १०३, ८;
१०४,१; १०८,११, १०९, २;
११२, ५; ११६,३; १२४, ४;
१३०,४; १५४,१; १६९, ३[h],
१७३,३[i]; १७४,३; खि १, २,
९; ४,९;७,१; १०,१; ३, १०,
५; २२, १०; मा ५, ३९, ६,
३५; ७,९†; २१[2]; ८,१; ४९,
५६; ९, १९; ३१; ३९; ४०;
१०, १८; ३१; १२, ९८; १४,
३१; १५,१३; †१७, ४०; ४९;
९७, १८,१६, १९,१;२;३[1],५;
७; २५; ७२; ९५; २०, ७९†;

२१, १४,३९-४०; २३, ६१†[a];
२६,२३†;२९,४९†;३४,३१[1]†;
का ५,९,४; ६,८, ६; ७,४,१†;
८,३[1]; ८,२२,३, ९,७,३; १०,
३,१२; ६, १; ११, ३, १; ३;
६,३; १०,१; १३,६,२४; १५,
९,४; १६,३,१०; †१८,४, ८;
१७; १९,१, १०†; ६,१; २१,
१, १; २; ३[2]; ५; ६; २, १४;
५,१; ६, १६; २२, ७, १३†;
२३,२,३; ४,१-१२, २५, १०,
१०†[a], ३३, १, १५[1]†; तै १,
२,३,२; ३,४,१†; २; ४,१, १;
५.१†; ३९.१†; ४६,१†,७,४,
५¶; ८,४; ११, १; ८, १०,१;
२;१२,२; १४, १, २१,१[2], २,
१,१,६[2]¶; २,७¶;८¶;११,२;
३; ¶२,१०,२;३[2]; ११,५,१२,
३†; ४§; ३,२, ७¶; १०, ३;
४,४,२¶; ३[2]¶; ५, २, ५, ५,
१¶; ३,¶१, २, ४[2]; ६, २§,
७,२; ३; ८,२; २,४,१;१०, १;
३,३,२; ३;११, १†; ४,३,१¶;
२¶; ५,१; ११,१†; ¶५,७,१;
९,३, ४,२,८,१; ३,१०,३; ४,
२,२;१०,१; †६,४,३;५; ६,४;
७,६,१; ¶५,२,६,४; ५, १०,
२; ६,८,६§; ¶६,१, ६,१[2],५;
७,७[2];९,१; ६; ७, १०,५[2],११,
१; २; ६; २,१,७;२,१;६;११,
४;३,२,१; ४§;४,४, १[2];३;४;
५,८,२; ९,१; ११,४; ६,३, ५;

---

a) =पागा. लाश्री ९,१०,१४ । तै ७,४, १८,२ काठ ४४,७ सोमम् इति पाभे. ।

b) वैतु R [ZDMG (४८,६८४ [तु. अंशतः GW.])] सोमो>सोमम् उ इति! । c) पाभे. पृ ३४६३ c द्र. ।

d) पाभे. पृ ३४४५ m द्र. ।

e) पागा. कौ २,२९५ प्रमृ. स्तोमान् इति पाभे. ।

f) सोमश्च > सपा. शौ १९,५९,२ पै १९, ४७,५ सोमस्य इति पाभे. ।

g) =सपा. आपमं १,३,१ प्रमृ. । शौ १४,२,३ पै १८, ७,३ सोमस्य इति पाभे. ।

h) सपा. खि २, ९, २ शौ २, २६, १ पै २,१२, १ रयुष्टा इति पाभे. । i) पाभे. पृ १५९५ c द्र. ।

¶७,१,६,१;३;४,१७, १†; ५, १५, १; २५, २; मै १, २, ३; १३; ३, ७†; ९; ५, ३; ४; १२¶; ६,२; ८¶; ९¶; ९,१^{२}; ¶१०, ५^{२}; ९; १८^{२}; ११, ३; ५¶; ६¶; १०^{३}; २,¶१,४^{१};५; ¶२,४^{२};६;१३;३,८^{३}; ४,१^{२}¶; २¶; ३; ¶५, १^{२}; ५^{२}; ८^{२}; ६, ६¶; ८;९; ८,६; ९; १०, ४†, ११, ५; १३,१४; २०;२१; ३, २, ५¶; ¶७, ४^{३}; ६; ८^{३}; १०; ९, १¶; ¶१०,४; ७; ११,२[f2]; ४†; ६;७^{५}; ९; ११; १६, ३†; ४, १,१¶; ¶३,२; ६; ७^{२}; ४, २; ३;¶५,३;४;५^{३}; ७;८; ¶६, १; ३;५^{३}; ¶७,१^{२}; २;४^{३}; ८^{२}; ¶८, २; ८;९^{२}; १०, ४†; ११, २†; १२,२^{२}; ५; ६†; १३, ९†; १४,१^{२}†;१७; कठ २,४;१४†; ३,१; ४, २†; ५,१; ४^{a}; ७,२; ८, १०^{१}¶; ९,८^{२};१९^{२}†;¶१०, २^{१}; ११^{३}; १२^{२}†; ¶११,९;२; ३^{२};५^{१}; ७S; ¶१२,३^{१}; ७; ८; ९^{१};†;S;१०^{२};१२;१३^{१};¶१३, ३^{२}; १२; १४, १; २^{२b}; ४^{३}¶; ५¶; ६^{१}¶; १५,५¶; ६; ७; १७,५¶; ८; १९; १८, ५¶; १०; २०; ४¶; २३, ६^{२};¶; १०¶;१२†; ¶२४,१^{१}; २; ३; ६^{१}; ९^{१}; ¶२६,१;२^{१};३;¶२७,

१^{२}; २^{३c};३^{१};४^{२};९;१०; ¶२८, ६^{१}; ७;९^{१}; ¶२९, १; ५^{२}; ८^{२}; ९^{२}; ३०,६; ७^{२}¶; १०¶,३१, २¶; ३२,४^{३१}; ¶^{२}; ३३, ७¶; ¶३४,२; ३;१६; १७^{३};१८^{१};S; ३५, ७†[d]; १६^{४}¶; २०^{२}¶; ¶३६, ३;१३^{२}; ३७, ५^{३}¶; ९^{२}; १८^{४};३८,१,३;९†;१०; ३९,१; ४,४०,६;७†;४४,६†,४६,१†; क १,१६; २,८; ३, २†; ५,२; ७,६^{१}¶; ८,११^{२}; २६, ४¶,७, २८,५†; १०,३१, ६¶; ¶३७, १; २^{३}; ३; ४; ७^{२}; ३८, २^{१}¶; ४०,४¶; ५^{१}¶; ¶४२, १^{२};२^{१}; ३^{३}; ४^{२}; ¶४४,६^{२}; ९^{१}; ¶४५, २; ६^{२}; ¶४६, २; ८; ४७, २¶; ¶४८, ९†[d]; १४^{४}; १८^{२}; †कौ १, १५४S; १५९; १६२; १७४, ३०६‡[e]; ३४७, ३५१; ३९२; ४१०[f]; ४७५; ५१०, ५१२; ५१५; ५२०; ५२७; ५२९;५३१,५३३, ५४०,५४२; ५४६; ५५७; ५५९[g]; ५६२; ५७२; ५७७‡[h]; ५८२;२,४५; ७५,१०७,१६८; १७१[g]; १७३; २१०,२२४; २६०;२९०,२९३; २९४; ३१७; ३२३; ३४७; ३४८;३६९,३७८;३९१; ४४३; ४४६; ५०२; ५२५; ५३६; ५३७; ५४८-५५०;५५४;५६३;

६०३;६०५;६३१;६३८; ६४१; ६४२; ६४६;६६३;६६६;७०७; ७०९; ७२२; ८२१; १०१२; १०४०,११३५;११७६;११७७; १२०६; १२२०; ३. ३, ८; †जै १,१६,१०S; १७, ५; ८; १८, १०;३२,४‡[f]; ३६,६;१०;४०, २^{f};४४,२;४९,९;५२,१४;५३, २; ५; १२; ५४,५; ७; ९;५५. १; ७; ९;५६,२;५७,४;६[g];७; ५८,७,१२‡[h]; ५९,५; २,२,३; ३,८,१;११,३; १६,६;९[g];११; १९, ५;२०,८;२२, ७;२४, ६; ९; १०; २६,३; ९; २९,५;३०, १२; ३१;३१, ११; ३४, १; ४; ३९,१,४१, १; २; ४२,३,४-६; १०,४४,९,४९,१;२; ५१,४;६; ९;५२,१०;५३,४; ५५. ४;७; ५८,४; ६, ५९,४,१४;४,४,२; शौ १.६,२†; २९,३†; २, १०, २[j], ३६, ३; ३, ३, ३; १५, ६; २७, ४;५,१७,२†; १८,६;१४; २१, ११; २२,१[j]; २४,७;२६, १०;२९,१०; ६, ३,२; ५,३†[d]; १५,३; २१,२[k]; ३९,३; ४०,१; ५१, १; ५३, १; ५८, ३; ७३, १; ८७, ३†[d]; ९६, ३; ९७,१; १०४,३[l]; ७, १९,२;११९, २; १२३, १†; ८, १,२; ४, ९†; ११†; १३†; ५, ५; ७, २०;

[a]) सपा. तै १,६,४,३; ७, ४, ४ आपश्रौ ४, १३, १ प्रमृ. सोमस्य इति पाभे.। [b]) एकतरत्र सपा. मा ९,३३ प्रमृ. माश ५. २, २,५ सोमम् इति पाभे. ।

[c]) एकतरत्र सपा. क ४२,२ सोमासः इति पाभे. ।

[d]) पाभे. पृ १५९५ e द्र. ।

[e]) सपा. ऋ ८,७६,९ सोमम् इति पाभे ।

[f]) सपा. ऋ १,८०,१ सोमे इति पाभे. ।

[g]) पाभे. पृ ३४८५ m द्र. ।

[h]) पाभे पृ २०७० g द्र. ।

[i]) सपा. तैश्रा २, ५, ६, २ आपमं २, १२, ७ प्रमृ. द्यावापृथिवी इति, पै २,३,२ गावः इति च पाभे. ।

[j]) सोमो ग्रावा > सपा. शौ ६. ९३, ३ अग्नीषोमा इति पाभे. ।

[k]) पाभे. पृ २५४४ i द्र. ।

[l]) सोमो राजा > सपा. पै १९, ४९, १२, राजा सोमेन इति पाभे. ।

१३, १४; ९, १, ११-१३; २,
१३; १२,२; २२; १५, १४†[a];
१०,१,२२, ४,२६; ६, ८; १०,
७; ११,७,१४; ८, ७; १०, ८;
९; १२,३, ९; २४; ३१; १४,
१, ११†; २†; ९†; ४९; ५४;२.
४†; १५,२,२२; १४,७,१६.९,
२; १८,२,१‡[b]; १४†; ३,२८;
५५†; ४,६०†; १९, १०, ७†;
१३,९†; १७,३;१९,५,२०,१;
२४, ८;२७,२;४३,५[२]; ४५,८;
५८, २†, †२०,४,३; ५,१; ५;
३४, १५; ८७, ५; १३७, ६;
१३९,४; पै १,११,३; २७, १;
३४, २; ४०,२; ४६,१; २,८५,
२; ९२, ३; ९५, ४; १०८, १;
११०,२; २,२१,२;२४,५; २६,
२;५१,३; ६६, ५; ७४-७५,३;
८०,४; ८१,३; ८६, ४; ३,१०,
३; २०,४[c]; २४,४; २८,१; ४,
३, ५;७;८, ३; ५, २६, ६; ६,
१८, ७; ७,४,९†; १४,५; १६,
३; ८, ११,९; १३,९†; १७,५;
९,२, १०; १५,२†; १७, ८;९;
१०, ७,२; १५,३; १२, ७,१४,
१३, १,१[d]; २,९; ७,१५†; ८,
७†; ९,९, १४, १,१९; १५,४,
८;५,४; ६, ५; ८, ४; १३, ६,
१६,१,२; ९,९†; †१०, २; ३;
१३,१०; १७,७; २७, ५; ३३,
१-३; ३७,१; ४३,१; ६९, ४†;
७३,५; ७७,३,८५,७; ८;१००,

७; १३५, ५; १३९, २; २३;
१५१, १; १५४, ३; १७. २९,
९; ३६,९,३८,४[e]; ३९,१;१८,
†१,१; २; ९;५, ५; ६, २; ७,
४†; २९,३; १९, १, १३; १५;
३, १५†; ५, १६; ६, ७†;८,
१; ८; १०,६[f]; ९; १२, ६; ७;
१५,४[g];१७,१०[h];२९,३†;३३,
१; ४१,१७; ४३,४; ८; ४९,३;
५१,७†; ५२, १४; ५३, ७-९;
२०, ३,७, १७, ६; २१, २[i];
२२, ५; ४१, ४; ५; –मम् ऋ
१, १५, १, ५; १६, ७; २१,
१; २८,६, [९; ९,१६,३; ५१,
१],३२,३; १२; ४४,१४; ४७,
[३; ५; ३,६२,१८; ७,६६,१९;
८,८७,५], १०; ८४, [११; ८,
६९,३], ८९,३; ९९, १; १०१.
९; १०३, ६; १०९, ४; ११६,
२४, १३०,२; १३७,३; १७९,
५, २,११, [११; १०,२२,१५],
१५; १७; १४, [१; १०, ३०,
१५]; ६-९; १६,२,४; ५; २१,
१; २२,१; ३०,७; ३६, १; २;
३७,१-३; ५, ३, २२, १; २९,
[१६; ३५, ४][j]; ३०,१; ३२,१;
२,५;९; १०; ३५,९; ३६,[७;
(६,१९,५) १०, ३०, १३]; ८;
३७,[८; ८,७६,७]; ४०, २, ५;
४२, १, [८ (८, ६८,७)], ४६,
५; ४७,१; [२;५२,७], [३;५१,
८], ४; ४८,३;४, ५०,३; ५१,

७; ९; ५३,४;६; ५८,७,६०,५;
४,१८,३; २२, १; २३,१; २४,
६;७; २६,६; ७; ३४, ७; ३७,
३; ४१,८; ४५, [५; ९, १०७,
१]; ४९,६; ५०, १०; ५, २९,
७; ११; ३४,३; ३७,४; ४०,[१;
८,२१, ३]; ५१, १२; ६०, ८;
६४,७; ८५,२; ६,१७,१; २३,
[३; ४४, १५]; ४; ७; ४४,
[१४; ८,३२,२४]; २०; ४७,६;
५७,२; ६८,१०;६९,३; ७,२२,
१; ३३, [८; ९,३०,६; ५१,३];
४१, १; ५१,२; ६६,१८; ८५,
१, ९०, २; ९१,४;९२,२; ९८,
३; ८,१,[१७; ९,३४, ३]; १९;
२, ११; २३; २५; ४, ४; १०;
११; १३; ९, ७; १२,१६; १७,
[१; १०, २४,१]; ३१,२; ३५,
[१-३]; [७-९]; [१६-१८]; ३६,
[१-६]; ३८,४; ४८,३; ५१,[१;
५२, १]; ५२, २-३; ५७, २;
४; ६९, [१०; ९, १, ९; ४,
४; (२४,३)]; ७६, [(१,८६,४)
९][k]; १०; ८७, [(२) ४ (१०,
४०, १३)]; ९१, १; ९५, ३;
१००,८; १०३,१०; ९, १, ६;
११,५; ३५, ५; ६२, २१; ६३,
२१;६८,[८;८६,१७][l]; ७२,२;
७८,३;८४,५; ८५,२; ८६,३६;
८८,१;९५,३;९७,४;३४; ३५[९];
१०१,३; १०९,११;१२; ११३;
१; ११४, २; १०, १४, १३[n];

२८, १; ३०,३;३६,८; ३९,२;
४८,५; ४९,१०;६५,१०; ७६,
७,८;८५,३^{२};९४,१३;९६,१३;
११२,६; ११६, १;८; १२५,२;
१४१,३; १४८,२; १६०,२-४;
१७३,६; खि१,२,६;४,३;५;२,
६^{१},२१^{१}; ३,३,१; ४,१-३;१४,
१^{९}; ४,२,५; ५५,३^{२}; ७,२,३;
४,५-१४; १५^{२}; १८; ५, १-९;
११; १२; खिसा २६. १७; मा
४, २०; ३१†; ६, २१; ७, ४;
२५; ३५†; ३७†; ३८; ८,१०;
३९†; ९. २३^{a}; २६†; †१२,
४७;५५; १५. ६०; १९.२; ४;
३२; ३४; ३५; ७४; ७५; ७९;
२०,२७^{b}; ३१; ५५; ५९; ६३;
६६; २१, ४०; ५८; २३, ६४;
२५,१६†; २६,४;५; २८,२६;
३३.६३†; †३४, १८; ३४; का
४,६,५; १०,२†; ६,५, १; ७,
२,१; १०, ३; १७, १†; २०,
१†; ८,६,३; १४,१†; १०, ५,
१^{a}; ५†; †१३,४,३; ११; १६,
७,३; २१,१,२; ४; ३,१; ३;४;
५.२^{२}; ५; २२,२,४^{b}; ८; ६,१;
५; ९; १२; २३ ४,१२;६,११;
२५, १०, १२; २७, ११, ३†;
२८,३,१;८,१; ३०,३,३; ३२.
५,९†; ३३,१,१२†; तै १, २,
४,२; ७,१; ८,२†; ३,११, १;
४,१,१; ३,१;११,१, १८-१९,
१†; २७,१; ३०,१†; ४२,१†;
७,१०,१^{a}; ३†; ८, १८, १^{२}¶;
२१,१†;¶२,१,२,७, ३,३; ४;
५.५; ६; १०,१^{२}; २,१०,१,४;
३,२,६^{२}; ७; ३,१; ३; ४; ११,
१; ४,१२,१^{२}; १४,३†; ५, २,
१^{२}; ५,५; ९, ४S; ६, १०, ३;
३,१,¶२,१; ४^{१}; ८, २; २, ५,
४¶, ८,६†; †४,२,४,२;४;५,
५,६,३†; ¶६,१,१,३;६,३-५;
७,७^{२}S; ९,१; १०, १^{२}; ३; ४;
५^{४c};११,१; ४^{२}†; ५; ६; २,१,
३; २,४-६; ३,१; ३,१,२^{२},२,
२; ७,५; ४,१,३S; ३,१; ४,४;
७,१; ८,१^{२}; २; ५, ७, ३^{२}; ८,
४S; ५^{२}; ११,३; ६ ७,१;९,२;
७,१,६, २^{२}; २,१०,४^{d},४,१०,
१; १८,२‡^{e}; मै १,२, ४; ६†;
१८; ३,५; १५†; १९†; २२†;
२३†;२९;५,४; ७,४¶; ९,१^{२};
१०,१८^{२}¶; ११,४^{२a};†; ५^{३}¶;
¶२, १, ४^{२};२,१३^{४};३,५; ८^{२};
† S;४,१^{२},३; ५,५^{४}; †७,११;
१६,८,१†; १३,९†; ३,२,८†;
¶७,१^{२}; ३^{२};४^{२};S,६^{२},S;७^{४};S;
८^{१},¶८,१; २^{४}; ८; १०^{२}; १०,
५^{२}¶; ७; ११,२; ३^{४}; ५; ६^{२};
७^{१};†^{२}; ¶४, १, १; ३; ५, २^{२};
३; ४; ५^{२}; ६^{२}; ७; ८^{४}; ६,
१; ७,२^{४}; ३;४^{१};S; ७^{४}; ८, ३;
१०,३S. १२,३S,४†;१३,५†;
१४,२†; काठ २,५;६^{१};†,३,८;
४,१, ८^{२}†; ९†; ११; ७, २;
९¶; ९, २^{२}¶; ८^{२}; १०, २¶;
¶११,१^{१}; ८; १२,९†; १०^{२}¶;
¶१३,५^{१}; ६; १४, २†; ५^{१}¶;
†१६,११; १९; १७, १९^{१}; २०,
१५^{२}; २१, ३†; ¶२३, ८^{१}; ९;
१०^{२}; ¶२४,१; ३^{४};S^{१};६^{२}; ८;
९^{२}; ¶२५,१;९, ¶२६, १^{२};२^{१};
¶२७,१;२S,४^{२}; ¶२८, २; ५;
६^{२}; ७; ८^{२};S,९^{१}; ¶२९,२; ५;
१०; ¶३०,७; १०; ३१, २¶;
३३, २^{२}¶; ¶३४, ३^{१}; १७^{१};
३५,५,७†; १६¶; ३६,१३^{२}¶;
३७,५¶;१३;१८^{२}†; S३८,१^{२};
२^{१}; ८^{४}; ४०, ५; ४४, ७‡^{e};
क १,१७; १९^{२};†; २,१५; ३,
१; ६^{२}†;९; ५,२;८,५¶; ११^{२};
†२५,२; ९; २९, २; †३१, ३;
१८; ३६, ५¶; ¶३७, १^{२}; २;
४^{१},S; ७^{१};S; ¶३८,१; २^{२};४;
¶४०, २; ४^{२}; ५^{१}; ¶४२, १^{९};
२S; ४^{२}; ¶४४,२S;५; ६^{२};७;
८^{२};S, ९^{२};¶४५,३;६; ¶४६,
३, ८; ४७,२¶; ४८, ६; ९†;
१४¶; †कौ १, ९१; १२३;
१९१;२२९;२८५;३०८; ३८४;
३९८; ४०२; ४५७; ४९९;
५१२; ५२५; ५३५; ५४४;
२,१५; १६; ४९,२०९;२१०^{२};
२७७, ३३८; ३५६; ४००;
५७५; ५७७; ६६३; ६८३;
६८४; ७९५; ८२१; ८३६;
१००७; १०७२; †जै १, १०,
१; १३,९; २०,७;२४,५; ३०,
३,३२,६; ४३,४; ४४, ८; ४५,
४; ४८,१; ५२,३; ५३,२;५४,
३; ५५,३; १०;३,२,६;७,५,८;
१९,४; ५^{२}; २३, ९; २८, १०;
२९,१३;३१, २०; ४७, १; ३;
५५,४;५६,११;१२; ४,४,२;९;
९,१०;१६,४; २१,१०; २५,३;
शौ २,५,७†; ३,८, २‡^{f}; १६,

^{a}) पाभे. पृ ३४६५ *b* द्र.।
^{b}) पाभे. पृ १०९० *b* द्र.।
^{c}) पाभे. पृ २६२० *d* द्र.।
^{d}) गरा. काठ ३४,११ राजानम् इति पाभे.।
^{e}) पाभे. पृ ३४६४ *a* द्र.।
^{f}) पाभे. पृ १५९२ *f* द्र.।

१‡; २०, ४†; ४, ६, १; ३०, ६‡; ४०,४; ६,२, १; ३†; ७. १५,४; ३९, ३; ६०, १†; ८१, २; ९९,१; १०२, १†[a]; १०,२, १९; ७, ३६,१०,३;९;१२;३२; १२,१,३८;१३, १,२;२७;१४, १, ३^{२}†; १९, १८,३; २४,३[b]; †२०, §२,१-४; ३,१,६,२,५ ७,४;१३,१;२०,१; २४,१; ८, ३२,३; ३८,१; ४२,३;४७, ७; ५७,४,६७,४;७; ८६,१[a]; ८७, ३; ९२, ७; ९५,१, ९६,२-४; १०९, २; १११,१; ११७, १; १४०,२; पै १,९६, १; २,३०, २†; ५१,३; ५७,२; ३,२९,१, ३४,६†; ३६,६‡[c]; †४,२६,१; ३१,१; ५,३६, ६, ४०, ५; ६, १०,६; ७,१७,३; १२,७, १४; †१३, ६,३; १२; १४,१,१३; १५; १५, ५, १०; १६, ६१, २; ५; १०७, ३; ९; १०८,२; ११०, २; १७, ४, ९†, १०,६; १८,१, ३^{२}‡; १५, २; १७,७, १९, १, ४; ५†; ६, ४†; २०, ३, ३; ६,५†; १०,२; ४; ३१, ७†; ३३,९†;५१,१‡[d]; –मस्य ऋ १, ४, २; १६, [३; ३, ४२,४; ८, १७, १५; ९२, ५; ९७, ११; ९, १२, २]; २२, [१; २३,२; ४, ४९,५; ५,७१, ३; ६, ५९, १०; ८, ७६, ६] ३४,२; ४६,५; १२; १३; ४७, [९; ८,८५,१-९], ५५,[२; ८, १२,१२],८५,१०;८७,५;१०८,

[१; ६-१२]; [३; ६,६८, ११]; ५; १०९,२; ११७, १; ११९, ९; १३४,१; १३६, ६; १३९, २; २,८,६;१४,४, १५,[२-९]; १६,६; १७,१; ३, १, १; १२, ३;४०,७; ५३, २; ४, २०, ४; २६,७; ३२, १७; ३५, २; ५, २९,३; ४३,४; ६,२८, ५;६९, ५;७; ८,१,२०; ४, [१२; ५३, ४ (६४, १०)]; १४, ७, ३२, १;२८; ३४,१०; ३७, [१-६]; ४८, [(२ १२,१५) १४]; ६५, ३, ६८, १४; ७२, १७; ७७, ४; ९२,२३; ९, ८०, १, ८१, १; ८७, ८; १०,३४, १; ५५, ८; ८५, ५; १०४, ६; ११३, १; ११४, ५; ११६, २; ११९, [१-१३]; १४९, ५; १६७, ३; खि १, ४, ८; २, १३, ४, ३, ५, ४; ५, ३, ४; ५, २^{२}; ४^{२}-११^{२}; ७,२,८; १०; ४, ५, ५ १०; मा ४, १०, ५, १; ६, ३४, ८, ३७, ४९; १०, ५; ६; १५; १७, १९, १३; १५; २१; २३; ३३; २१, ४६;४७, २३, ६४, २५ ४, का ४, ४, ३; ५, १,१; ६,८,५;८, ११, २; २२, ३, ११,४,१; २; ५, ६; ६, १; २१, २, २; ४; १०; १२; ३, २, २३, ५, ४, ५; २५, १०, १२; २७,५,१; तै १, १, १४, १†; २,१,१; १०,१; ४,१, १; ७,१†; ६,४,१; ३[e]; ७,४,४[e]; ८,१२,१; १४, १^{१}; ¶२,१,३,

४; ३,१४, ५^{२}†; ५, २; ७; ६, ४; ३,¶१, २, १^{२}; ४; ८, २^{१}; २,५,१^{२}; ३,३,२; ९, १; ४,४, १०,१; ११,२; ५, ५, ११,१^{१}; ७,२१,१; ¶६,१, १, ३§, ३, ३^{२}; ६,७; २,१,२^{२}; ३, २, ६; ४, ४, ४, ५, ३; मै १, २, ६; ९; ३,३; ४, १२¶; ५, २; ८; ६,९¶; ७,४^{२}¶; ९,१^{१}; २; २, ¶५, १; ५;८;१०§; ६,८,१०; ११; १३,२०^{२}; ३,¶७,४^{५}; ८^{४}; ९^{२}§; ९,१¶;१०,२¶; ११,७; १५, ४; ४,४,२^{२}; ४; ५; ¶५, २^{५},५;७^{२}; ६,३¶;¶७,२^{१}; ७^{१}; ११, २†; १३, ७^{१}†; १४,५†, काठ २, १; ३; ८; १५†; ३,९; १०; ४, १५†; ६,९; ७, ६,९, २^{१}¶; ८^{२}; १०; १३,९; १६†; १५,६; ७^{२}; १८,२१; २२, ५; २४, ६^{१}¶; ८; ¶२७, १^{१}; ३; ३०, ६; ३२,१; ३४,२¶; ३५, ३; ५; ३७,५¶; ३८, २; ३९, १३; ४०, ५; ५३, ११; क १, १३; १५; २,२; १६,१७; ४,८; ८,५^{२}¶; ११^{२}; ३७,७^{१}¶; ३८, १; ¶४२, १^{१}; ३; ४८, ४, ६; †कौ १,१९०§; ३०७; २,२१; २८२; ३०४§; ४३८; ५४७, ९९०; १०११; †जै १, २०, ६§; ३२,५;३,२,१२; ६,११§; २३, १४; ३३,१८; ४३, ३; ४, १८,६; ८; शौ २,५,३; ३,५,४; ४, ४, ५; २१, ५†; ५, ४, ७; २८,६; २९,११; ६,६८,१; १[f];

a) पामे. ९३३६६ m द्र. । b) पामे. ९ ८१७ i द्र. ।
c) नाप. ऋ १,१०२,९ सोमम् इति पामे. ।
d) नाप. ऋ ८,१०१,१ अग्निम् इति पामे ।
e) पामे. ९ ३०६५ a द्र. ।

f) नाप. मा २४,१२ प्रमृ. सोमाय इति पामे. ।
g) = नाप. तैत्रा २,७,१७,२ कौगृ १, २१, १२ पाप २,१,११ माग १, २१, ६ प्रमृ. । पागृ १, २८, १५ इमहमस्मे इति पामे. ।

७, ६०,२†; ८६, ३; ९, ४, ५; १५; १०. ५, ९; ११, १, १८; १४,१, ४†; २, ३‡[a]; १५, २; २४; १९, ६, १६; ५९, २‡[b]; †२०, ६, ७; २४, ४; २८, १; ३९, २; ५४,२; ५७,२; ६८,२; पै १,९६ २; २, ७,४; ३२, ३; ३६, १; ५९,४; ६८,३; ३,१३, ४; ४,५,५; ५,१३, ४; ६,३,७; ९, ५,१४; ६,९; १०, १०, ४; ५; १३, २, १८; ९, ११; १६; १४, १; १४, १,१७; १६, २४, ४; ९[c]; २५, ४; ७१, २; ९०, ८;१२८,४; १८.१,४†;७,३‡[a]; १९, ११,२; १७,१३; १४;४१, १; ४२, १४; ४७, ५‡[b]; २०, ६,६†; –माः ऋ १,२,१;१३५, ६; १३७, [१; ९, ६४,२८]; ३, ३६, ३; ४०, [४; ४२, ५]; ४, १४, ४; १७,६;५,२७,५; ३०, ११; ८, २,७; १०; २८[1]; ५२, १०; ९३, ३५; ९.८,१; १२,१; १३, [३;४२,३ (४३,६; १००, ६; १०७, २३)]; १६, ५; १७, [१; २३, १]; २१, १; ३३, [३ (३४,२; ६५,२०; ५,५१, ७)], ४६, ३; ६२, २२; ६३, ४; ३५; ६४,[(३६,५) ६]; ६९, ९; ८७, ५; ८८, ६; ९७, २०; ३६; ९८, ११; १०१, ४; १०; १०, ४२, ८; ४६, ७; ७८, २; ९६, ६; खि ३,४, १०; ५, ७, ४, ९-११; मा २१, ४२; ३३, १†; का २३.५,२; ३२, १,१†; ¶तै ६.४,७,२; ५,१,४; मै १, ९, १[3]; ३, ७, १०¶; ११, ४; ¶४,३.६; ५,२; ५[3]; ८; ६, ४; ५[3]; काठ ९,८[3]; १२,८¶; २४, ९¶; ¶२७,२[3]; ७; १०[3], क ८, ११[3]; ३८,२¶, ४२,२[3]¶; ४८, ११‡; †कौ १,११४‡[d]; २१२; २१३; २२४§, ५४०, ५४८; २.४; ११६,२२२;३४५; ३८६; ४११; ४५१;५२८,५३९;५४६; ७०४‡[d,e];१०२८;१०४९; †जै १,२१,१‡[d]; २=,९§; १०;३१, २§; ५६,५; ६;३. १, ६; १२, ३; २०, ६; २९, २: ३१, ६; ३१; ३४, ९; ४१, ४; ४२, ५; ४३,२;४,७,१‡[d],१६. ८, २१, ७; ९; २६, ७; शौ २०, ६, ४; २४, ५;३१, १; ८९, ८, १३७, ४; –मा २ तै ६, १, ९, १५; –माद् ऋ ७ ३३,२; ¶तै २ १, २, ७; २,१०,४; ३, ११,१; शौ ४. १०,६[f]; ११, १०, ९; पै १, ९३, १; ११, १,१३; १६. ८५, ८; –माद् ऋ ३,३६,३, ७,९८, २; १०, २८,३;४२, ५; खि ७, ६, १; तै ७,१,८,२[3]¶, ¶मै ४, ६, ३[g],७, ४[3]; काठ १७, ११; २६, ९[3]¶; क ४१, ७[3]; †शौ २०, ८७,२; ८९, ५; –मानाम् ऋ १, ११४, [६; ४, ४७,२[h]; (५, ५१, ६; ८, ६, १९; ३२, २३)]. ४,२३,१४; ८,९३,३३; खि ५ ७,४,१८; मै ४,६, ३¶[g]; १२,५; काठ १७,१९;२७,७[3]¶; २८, ९¶; क ४४, ९¶; कौ २, ५७९[h];११४२; जै ४,२३,१०[h]; –माय ऋ ८,४८, १२; ९, ११, ४, ६५,७; १०३,१; खि ५, ७, २,११[3]; ४, १५[3]; मा २, २९; ४, २४[f]; ७, २; ८, ४९; १०, ५; २३; १६, ३९; २२,६; २७; २४, २२;२४; ३२[i]; का २, ७, १; ४,८,१[f]; ७, १,२; ८, २२, ३; ११,४,१; ७, ३; १७,६.३; २४,२,१;१३,१, २६, ५, २;४; ७,२[i]; तै १,४,१,२; ८,५,१¶; १०,१¶; १३,३; १५,२; ¶२, २, ११,६[3]; ३,३,४; ५, १; ६, २, १; ३,१,२,१[i]; ३,३,२; ४, २¶, ४,५,८,१; ५,६, १९, १; २१,१; ६,२, १, ७¶; ७,१,६, २¶; १४,१; १६-१७,१; मै १, ३, ४; ११,१०; २,¶२, ६; ७; ६,३; ६¶; ११; १२; ९,७;३, ७, १०, १२,२;७; १४, ३; ५; १३[i]; ४, ४,६; ९,८; १३, ९[3]; काठ ९,६; ११, ३[2]¶; १५, २; ५¶; ७;८, १७,११; २४,८[3]¶; २७, १; २¶; ३०, ६; ४१, ५; ७†; ८†; ४७,१[3]; ४९,९; ५०, १; क ८,९; २७,५; ३८, १[3]¶; ४२, १; २¶; †कौ १, ५७३; २,७९४; जै १,५८,८†; शौ २, १३, ३; १२, ३, ५८; १५, ३, ३३; १८,४,७२; १९, २४, ४;

---

a) पामे. पृ ३४६४ g द्र. ।

b) पामे. पृ ३४६४ f द्र. ।

c) सपा. शौ ९,४,६ सोमेन इति पामे. ।

d) सपा. ऋ ८,६४,१ स्तोमाः इति पामे. ।

e) स्तोमाः इति S. ।

f) सपा. पै ४,२५,२ होमाद् इति पामे. ।

g) सपा. दक. काठ २७,७ महान्, महाणाम् इति पामे. ।

h) = सपा. शांश्री ८,८,४ । ऐआ ३,५[4] आपश्रौ १९, ३,१ प्रमृ. सोमस्य इति पामे. ।

i) पामे. पृ ३४६८ f द्र. ।

४३, ५; पै १, ३५,२; २, ५४,
४; ५,३५, ५[२]; १५,६,१; १६,
११८,४; १२१-१२३, ४; १७,
२१, ५; ४१, ८; —†मासः ऋ
१, ५, [५; १३७, २; ५, ५१,
७; ७,३२,४; ९, २२, ३, ६३,
१५; १०१,१२]; ७; १६, [६; ९,
४६,३]; २३, [१; ८, ८२, २];
५३, ६; १३५, ६; १३७, १;
१६८, ३; ३,३२,१५; ३६, ३;
४; ४६,४; ४,४२, [६; १०,४८,
४]; ५,३०,१०; ८,९,१४; ७६,
८; ९३, [(५३, ३) ६; ९, ६५,
२२]; ९, १०, १; ३; १७, २;
२२,१; २३, [४ (३६, २) १०७,
१४]; २४,१; ३१, १; ३२, १;
३३, १; ६४,४; १०१, ८; १०,
४३,४; ७; कौ १,२९३; ४७७;
४७८; ४८२; ५१८; २, ११४;
११९; ३६९; २०६; ३११; ३८४;
४५२, ४६९; ४७१; ५१३; जै
१, ३१,१; ५०,१; २; ६, ५३,८;
३,१२,१; ६; १६, ७; १९, १;
२५,७; ३१,४; ३४, १०; ३५,
६; ४०,९; ४,८,९; २१,८; २७,
४; शौ २०, ८, ३; १७, ४; ७;
२१, ६; ६९, ३; ५; ११२, ३;
१४१,४; —मे ऋ १,५, [२; ८,
४५ २९]; ८०,१[१]; १७७,२; ३,
३५,९; ४०,१; ६,२३,१; ५; ६;
१०; ४०,३; ७,९४, १०; १०३,
७; ८,५०,५; ९,९७,३५; ११३,
३; ६; १०, २८, १२; ४२, १;

४३, २; खि ३, २, ५; ¶तै ६,
१, ३,३; ४,२; २,३, ४; ३, १,
६; ४,९[२]; ५,७,३[२]; ६, ९, २;
¶मै २,१३,१३ऽ; ३,२,६; ६,३;
७; ४,४,४; ७,१; काठ १०,२¶;
¶२८, ४; ७; ४०, ३; ¶क ४४,
४; ७; कौ २,९१; २१०; जै ३,९,
५; १९,५; शौ ३,२१,२; †२०,१,
१; ६,१; १७,२; ६८,१२; ८९,
१, पै ३,१२,२; ५,२९,१; १९,
४८, ७; —†मिऽमे ऋ ८, ९३,
१७; कौ १,१८८; जै १,२०,४;
—मेन ऋ १, १६३,३; ५, ३४,
२; ५१, ९; ९, ११३, ६; १०,
५७, ३[b]; ८५, २[३]; ९७, २२;
१०९,५; खि ५,७,४, १५; मा
१,४; ७, २९; १०, ३०; १२,
९६†; १९, १; २९, १४†; का
१,२,४; ९,१, ४; ११, ९, २;
१३,६,२३†; २१, १, १; ३१,
३,३†; तै १,१,३, १; ८, २१,
१; ¶२,५,६, १; ६, २, १;
¶३,२,२,३; ३,२[२]ऽ; ४,३,३
५,४,३; †४,२,६,५; ६,७, १,
¶६,१,५, २; ३, २, १; ४,८,
२; ६,७, २ऽ; ७, ३, ११, २;
¶मै १,१, ३ऽ, ६, ११; १०,
५; २,१,७; २, ११[१]; ३, ८ऽ;
४,१; ३,४,५; ९,१[९]; ४,१,३ऽ;
३,५[२]; ६[१]; ५, ५[१]; ७,२ऽ, काठ
१,३; ७,९¶; ८, १[४]; ¶[१]; १०,
१¶; १२,८[५]¶; ९; १३, १२¶;
२२,२¶; २६,९¶; २८,१०[८];

२२,२;४[२]¶; ३१,२;३५,२०¶;
३७,४¶;५¶:१८,४०,६†,४३,
१; क १, ३; ६, ६[४]; ¶[१]; ४१,
७¶; ४२, १¶, ४५,३; ५[२]¶;
४७, २; ४८, १८¶; जै २, ४,
७[a]; शौ ५,७,५; १७, ५†; ६,
८९,१; ९,४,६[०]; १०,१०,११;
११,१,२५; १४,१,२[१]†; १८,३,
८; १९,३९,५-८; पै ३,२८,३;
४,३०,४;५,१६,१; ७,७,६; ९,
१०;१०,५-८; ९,१५,५†; १६,
९१,५; १०८,४; १८, १,२[१]†;
१९, ३३,२; ४९,१२[६]; ५०,९;
२०, ५९,७; ६०,६; —मैः ऋ
२,१४, [१०; ६ २३,९],११, ६,
२०,१३; ४२, [२; ८,१२,२०];
३; ८,१, २३; ४६,२६; †कौ २,
७९१; ७९२; —†मिदु ऋ ६,
२४,१; ८, १३,१; ६६,६; ९२,
२६; ९७, ६; कौ १, ३८१; २,
९६; जै १, ४३,१; ३, ९, १०;
—†मैः ऋ १, १०८,४,२,१४,३;
३,३५,५; ४, ४१, ३; ६, २६,
६; ७, २८, १; ३७, १; ८, २,
३७, ६२,५; १०, ४३,६; १४८,
३; खि १ ५,८; मै १, ११,६¶;
४,१४,५; काठ १४,६¶; कौ १,
३१४; जै १, ३३, २; शौ २०,
१७, ६; —¶मौ तै ७,५,५,१; मै
४, ६,३;७,१; ४; काठ १०,७;
२७,४; ३४,४;१८; क ४२,४,
१मीम्य. मग्ना[b]— -म्यः मा १९,
५८[१]; का ३१,६,१[१]; तै ¶२,१,

---

[a]) पामे पृ ३४६५ f द्र.।
[b]) = सपा. पेमा ३,११ आश्री ५,२, ११ । माश २,
६,१,११ शौगृ ८९,१ स्तोमेन इति पामे.।
[c]) सपा. क ४१,१ स्तोमेन इति पामे.।
[d]) सपा. ऋ १०,५०,३ स्तोमेन इति पामे.।
[e]) पामे. पृ ३४६९ c द्र.। [f]) पामे. पृ ३४६५ f द्र.।
[g]) विप.। प्रायदीप्यर्नादिवर्येषु यः प्र. कर्म (पा ४,१,
८५)। स्त्री. सौम्री– इत्यत्र टाप् प्र. द्र.।
[h]) सपा. मा २४,९; १४ प्रमृ. आपश्री २०,१४,७
सौम्याः इति पामे.।

२,८; ९[२]; ४,३; २,१०, ३; ४; ३,२,७;३,२; ४; ५, ५,२२,१[a]; ¶६,६,७, १[२]; २; ७, ५, २१, १¶; मै १, ६, ८¶; ९, ५[४]¶; १०,१[४]; ¶२,१,४[२]; ५; ६; २, १३; ३, ५; ५, १; ५; ६, २; १३[२]ऽ; ३,९,१¶; ¶४,४, ७; ७, २[४]; ८[२]; ९; काठ ¶९, ४[२]; ५; १३[४]; १०,२¶; ¶११,१,५; ८; १२,३¶; १३, ५[२]¶; १५, १; २; ९[२]¶; ¶२९,२[२]; ८[२];९; १०; ३७,२[४]¶; ४५, १८; ४८, १[a]; ¶क ८, ७[२]; ८; ४५. ३[२]; ४६,२; ३; –न्यम् ¶तं १, ८, १,२; २,१; ४,२; ८,१; १७,१; २०,१; २,१,२,७[२]; ८; ९[२]; ३, ३[१]; ४;३,३,१;२; ११,१; ५,३, ५;६,१,१,३; ¶मै १,८,१०ऽ; ९,५[२]; २,३,५; ५,१; ४;८; ४, ७,९; ¶काठ ११,१;२; ८;१३, ३; ५; २३, ७; २९, २[१]; १०; ३२,१; ¶क ३६,४; ४५, ३[१]; ४६,३; पै ६,१०,७; –म्यया तै २,४,९, ३¶; –म्यस्य मा १९, २३; का २१,२,१२; तं २, ३, ३,२¶; काठ २९,२¶; क ४५, ३¶; पै १९, ४२, १०; –म्या तै २,४,९,२¶, –म्याः मा २४, २; ९[a]; १४[a]; का २६, १, ३; २-३,४[a]; तै ३,१,९,३[२]¶; ५, ७,२¶; ५,६,१५, १; १९, १; ६,४,१,३¶; मै ३,१३,३;१०[a]; १२[a]; १३[a], १५[a]; १६[a]; काठ ४९,५;९; –म्यान् पै १९,४२, ११-१३; –म्यानि तै २, ४, ९, २¶; –म्याम् खि ४, २, ८; तै ६.४, ४, ४¶; काठ ३७, ५¶; –म्ये काठ १२,४¶; –म्येन खि २,१४,९; ¶तै २,४,६, १; ६, ६,५,२; ¶काठ १०, २[२]; २९ २; क ४५, ३¶; –म्यैः पै ६, २२,३[b].

¶सोमी– -मी मै १, ७, ४[२]; १०, १२; काठ ९, २[२]; क ८,५[२]; –मीः मै १,१०, ९; २, १,५; ६[२]; ५,१; ३, १०,४; ४, ३,२; ४, ७; काठ ११, ५; २३, ८; २६,२[१]; ३६.३; क ४०,५[१], –मीभ्याम् मै ३, २, ५; –मीम् मै ३,८,२; –म्या तै ५,२,६,४; ६,३,२,३; मै ३,९, १[१]; ४, ७, २; काठ ११, १०[१]; २०, ४; २६,२[१]; २७, १[c]; २९,२; ३७, ५; क ३१,६; ४०,५[१]; ४५,३.

२सौम्य,म्या[d]– -म्याः ऋ ८, ५९,४; खि १,६,४.

३सौम्य[e]– -म्येन शौ १९, ४५, ८; पै १५,४,८.

सोम-काम– -मः शौ २०, ३४, १७; पै १३, ७, १८; –मम् ऋ १, १०४, ९; ८, ६१, २; कौ २, ५८४; जै ३,४७,१०; शौ २०, ८,२; ११३,२.

सोम-क्रयण(बप्रा.)[f]– -णाः मा ४, २७; का ४,९,४; तै १,२,७,१; मै १,२, ५; काठ २, ६; क १, १९; –णान् तै ६,१,१०, ५[२]¶; काठ २४, ६¶; क ३७, ७¶; –णे तै ६,१,९,२¶.

¶सोमक्रयणी[g]– -णी तै ६, १, ७,२; ४; ७; मै १, ६, ४[२]; ३, ७,३[२]; ४-६; काठ २४,१[४]; ३[४]; क ३७, २[२]; ४[२]; –णीम् काठ २४,३; क ३७,४; –ण्या तै ६, १,७,८; मै ३,७,७; काठ २४, २;४; क ३७, ३; ५; –ण्याः मै ३,७,४; –ऽण्याम् मा ८, ५४; का ९, ७, १; तै ४, ४, ९,१[h]; काठ ३४,१४; –ण्यै तै ३,१,३, १; ६,१,८,२,४.

¶सोम-गृहपति[i]– -तयः मै १, ९, ४; काठ ९, ११.

†सोम-गोपा[j]– -पाः ऋ १०, ४५, ५;१२; मा १२, २२; २९; का १३,२, ५;१२; तै ४, २,२, ३; मै २, ७, ९[१]; काठ १६, ९.

¶सोम-ग्रह– -हम् तै ३, ५, ९,३; –हाः, –हैः काठ १४, ६[१].

सोम-चक्षस्[i]– -क्षाः तै २,२,१२,४.

सोम-च्युत[k]– -तम् तै १,४,४१,२; ६,६,१,३[१]; मै १. ३. ३७; ४, ८,२; काठ ४,९; २८,४; क ३, ७,४४,४.

सोम-ज– -जान् पै १३, ३, ९.

सोम-जा– -जाः शौ ४,३,७; पै २, ८,६; १९.५२,१६.

a) पाभे. पृ ३४७० i द. ।
b) सपा. शौ ४,३४,२ सोम्येभिः इति पाभे. ।
c) सपा. क ४२,१ अनया इति पाभे. ।
d) विप. (स्रग्-) । अर्हार्थे यत् प्र. उसं. (पा ५, १,६७) । e) भावे ष्यञ् प्र. ।
f) भाप., विप. । g) नाप. (सोमक्रयसाधनी- [धेनु-]) ।
h) सपा. अप्राय ३,१ सोमक्रयणे इति पाभे. ।
i) विप. । बस. ।
j) नाप. (सोम-रक्षक- [अग्नि-]) । पस. पूप. स्वरः [पा ६, २,४२ (द्र. सा. उ.; वैतु. पक्षान्तरे उ [मा १२, २२] उस. पूप. = सोमिन्- इति, म. उग. इति?)] ।
k) विप. (राधस्-) । तृस. ।

सोम-जामि[a]– -मयः ऋ १०, ९२, १०.

सोम-जुष्ट– -ष्टम् शौ २, ३६, २; पै २,२१,३.

सोम तेजस्[a]– -जा. शौ १०, ५, ३२; पै १६, १३१, ८.

¶सोम-दक्ष[b]– -क्षः मै ३, २, ७; काठ २०,८;२१,९; क ३१,१०.

सोम-देवता–> ¶सोमदेवत्य– -त्यम् काठ २९,२; क ४५,३.

सोम-धान[c]– -नः ऋ ६,६९,६; शौ ७,११६, १, ९, १, ६; पै १६, ३२,७; २०,९,९; –नम् ऋ ९, ७०, [९; १०८,१६]; ९७,३३; खि १,११,३; –ना ऋ ६, ६९, २; –नाः ऋ ३,३६,८.

सोम-नेत्र[d]– -त्राः मा ९, ३६; का ११,१,२; मै २,६,३; काठ १५, २; पै २,५३,४, –त्रेभ्य मा ९, ३५; का ११,१, १.

सोम-प– -०प शौ १,८,३, २,१२, ३; पै २,५,२; ४, ४, ९; –पः काठ १३, ६¶; –पम् मै २,४, १[e]¶; पै ३, ९, २[f]; –पान् तै ३, २,८, २[g], मै १,१०,१८¶; ¶काठ २६,९,३६,१३; क ४१, ७¶; शौ २,३५,३[g]; पै १,८८, २[g]; –पानाम् मै १,४, १२[h]¶, –पेभ्यः खि ५,७,४,१७; –¶पैः काठ २६,९[1]; क ४१,७[1].

†सोम-पति– -तिम् ऋ १, ७६, ३; –०ते ऋ ३, ३२, १; ५, ४०, [१; ८,२१,३]; कौ १,४०२; जै १, ४५,४.

†सोम-पर्वन्[i]– -र्वभिः ऋ १,९,१; मा ३३,२५; का ३२, २,८; कौ १,१८०; जै १,१९,६; शौ २०, ७१,७.

सोम-पा– -पा ऋ १, २१, [३, ४, ४९, ३], –पाः ऋ १, ५४, ८; २, १२, १३; ३,४९, १; ८,२, ४, १४, १५; १०, १०३, ३; १५२, २[j], खि १, ५, ४; ३, १७[2], २?[k]; मा १७, ३५†; का १८,४,३†; तै ४, ४, ८, १;६, ४,१†, मै १, ४, ६, २, १०, ४†; ४, ८,२¶; काठ १८,५†; २६,९[2]¶; ¶२८,२;४; क २८, ५†, ४१,७[2]¶; ¶४४, २[2];४; कौ २,१२०१†; जै ४, १६,५†; †शौ १, २१,१[j], ५, २५,९S[l], ८,५,२२;१९,१३,४, २०,२९, ५;३४,१४; पै १,८६,१;२,८८, ४†[j]; ३, ३९, ६; ७, ४, ४†; १३,२, १७[l]; ७,१४†; १४,१, १६; १६, २८,११; –०पाः ऋ १, ३०,११; शौ १८, ३, ६४; –†०पाः ऋ १, ४,२; १०, ३; २९,१; ३०,१२; ३,३९,७; ४, ३२, १४; ६,४५,१०; ८, ३२, ७; ३३, [१५; ६६, ६]; ४६, २६; ९२, १८; ९७, ६; ९८,५; मा ८, ३४, का ८,८,१; कौ १, २३०; २,४३८;५९८;६९६, जै १,२५,६; ३, ३३,१४;४८,१४; ५६,२३; शौ २०, ५७,२; ६४, २; ६८,२; ७४,१; –†पाम् ऋ ३,५१, ५; ८, १७, ३; ९२,८; मै २,१३,९; कौ २, १८; ९९३; जै ३,२,९; ४, २७,२; शौ २०, ३,३;२३,५; ३८,३; ४७,९.

†सोमपा-तम– -मः ऋ १, ८, ७; ८, ६, ४०; १२,१; कौ १, ३९४; जै १, ४४, ४; शौ २०, ६३, ७; ७१, ३; –मम् ऋ ६. ४२, [२; ८. १२, २०], कौ २, ७९१; –मा ऋ १,२१,१.

¶सोम-पान[m]– -नम्[e] तै २, ५,१, १[2]; काठ १२,१०; –ना. काठ २८,२[1]; –नौ तै ६,५,९,२.

सोम-पायिन्[h]– -०यिन· शौ १८,३, ६४.

†सोम-पावन्– -०वन् ऋ १, ५५, ७; –वने पै १९,१,५!‡[n], -वा

---

[a]) विप. । यम. ।
[b]) व्यप (ऋषि-)।
[c]) उप. अधिकरणे <√धा ।
[d]) यूहस्पुति नेत्र–इत्यनेन स-न्यायः।
[e]) सपा. सोमपम् < > सोमपानम् इति पामे. ।
[f]) सपा. ॰पम् <> ॰पाः इति पाभे. ।
[g]) पाभे. पृ २५५५ i द ।
[h]) सपा. तैब्रा ३,७,५,१० आपश्रौ ४,११, १ सोम-पीथिनाम् इति पाभे. ।
[i]) नाप. (सोमांशु- [=तद्-रस] इति वें. सा. प्रमृ; =सोमपानोत्सव- इति स्क. उ. GW. प्रभृ. [तु. ऋ १, ९४,४])। सा. उस. उप. <√पृ ।
[j]) सपा. तैब्रा ३, ७, ११, ४ तैआ १०, १, ९ आपश्रौ ३, १२, १ मना १, ९ प्रमृ. स्वस्तिदाः इति पाभे. ।
[k]) सो॰ इति स्वरः? यनि. शोधः।
[l]) सपा. ॰पाः <> ॰पानाः इति पाभे. ।
[m]) विप. । उस. । उप. <√पा (पाने) ।
[n]) सपा. ? ॰पावने <> ॰पाने इति पाभे. ।

ऋ ५,४०,४; तै १, ७, १३, ४; शौ २०, १२, ७; –म्नः ऋ ८, ७८,७; –म्नाम्[a] ऋ १,३०,११; –म्ने ऋ ७,३१,१; ३२, ८[b]; कौ १, १५६; २८५;२, ६६; जै १, १७,२; ३०, ३; ३, ७, ४; शौ ६, २, ३[b].

सोम-पीति– -तये ऋ १,२, ३; ८, १०;१४,[१; ८,२१,४]; [६;६, १६,४४]; १६, १; [८; ८, ९३, २०]; २१,[३: ४,४९,३]; २२, ९;१२;२३,४; [७(८, ७६,६)]; [१०; ८, ९४, ३; ९]; ४४, ९; ४८,१२; ९२, [१८; ४,४६, ३; ८,१,२४]; १११, ४; १३७,३; २,४१, १; २१; ३,४१,१;४२, ३; ४, ४६, ७; ४७,१: [३; ८, २२,८]; ५,५१, [३; ६,६०,९; ८,३८, ७-९]; ७२, [१-३], ७, ६६,१७; ८,३,१७;८, [५;४२, ६];१३,२७;४२,४;६१,१; ७६, ४;१०३,१४; १०,८६,२;१०१, १२; खि ५, ६, ६; २२, ११; †मा २६, २०; २७, ३०; ३२; †का २९, ३, ५; ८; तै ४, ७, १२,१; मै ३, ८, ७†; †कौ १. २४५; २९०; ३०१; २, १४३; ३४३;५८३;७३४;७४१;९७८; ९८०;१०८५; †जै १, २६, ३; ३०,८; ३१,९; ३, १४,४; २८, १५; ४७,९; ४,१०, १०; २३, ९; २४, १; शौ १७, १, १०; †२०,२३, १; २४, ३; ६०, ६; ७१,६;११३,१; १२६,२;१३७, २; पै १८,३१,५.

सोम-पीथ्– -ॢथ मै ४, ९, ११; –थः मा ८, ५; का ८, १, ३; तै १, ४, २२,१; ¶२, १,५,५; ६^{२}; ७; १०,१; ३, २, ७; ६, ¶४,४, २;४; ५,६, ५; ९,४¶; ¶मै १,१०,९; १२; २,२,१३^{२}; ५, ५; ३,८,१०;९, ३^{२}; ४, १, ३; ५,४^{२}; ७;६, ९^{२}; §; ८,९; ¶काठ ४, १०§; ९, १४, ११, १^{२}; १०; १३,५^{२}; २७, १^{२}; २, ४; ८; २८, ६§; ८; ९^{२}; २९, ३; ३१,२; ३२,१^{२}; ३६, ४; ७; ¶क ३, ८§; ४२, १^{२}; २; ४, ४४,६§; ८;९^{२}; ४७, २; पै ८, १५, १२; –थम् ऋ १०, १५, ८; मा १९,५१†, ६१; का २१, ४, ११; ¶तै १,५,८,४, २, १, ५,६^{२}; १०,१^{२}; ३,२,६; ७^{२},८, ६, ७,३; ६,३,१, ३^{२}; ५,६,५; ¶मै ३, १०,५, ४, ५, ४^{२}; ७; ६, २;८,३^{२}; ५; ९; १०, ६§, ¶काठ ११,१^{२}; १३,५;६; २१, १४§; २६, १; २७, १; २८,१; ८; ३४, ३; ३६, ७; ¶क ४०, ४; ४२,१, ४४,१; ८; शौ १८, ३, ४६†; –¶थस्य मै २, २, १३; ३,१०,५^{२}; काठ २९, १^{२}; क ४५, २^{२}; –¶थात् मै ४, ५, ७; काठ २७, १^{२}; क ४२, १^{२}; –थान् पै १९, ४२, ११-१३; –थाय ऋ १, ५१,७; काठ १३, ६¶; –थे शौ १०, ३, २१; पै १६,६४,१०,२०,४१,७;–¶थेन तै २, ३,२, ६^{२}; ७; ६, ३, १ ३; ४; ५,६,५; मै २,२,१३^{२}; ४, १^{२}; ३, ८,१०; १०, ५; ४, ५, ४; ७; ६, ९; काठ ११, १^{४}; १२,१०^{२}; १३,५^{२}; २८,६; ३४, ३; क ४४, ६.

*सोम-पु(त्र>)त्रा[c]– -ॢत्रे शौ ३, १०,१३.

सोम-पुरोगव[d]– -वः मा २३, १४; का २५, ४, ३.

सोम-पृष्ठ,ष्ठा– -ष्ठ· शौ १३, १, १२[e]; पै १८, १६,२[e]; –ष्ठम् मै ४,१४,·१२[f]; –ष्ठा खि ३,११, १; शौ ७, २८,१; पै २०, १२, ६; –ष्ठाः शौ ३, २१,१०; पै ५, २१, ३; ७,११,१; १०, ९, ६; –†ष्ठाय ऋ ८, ४३, [११ (४४, २७); १०,९१, १४]; मा २०, ७८; का २२, ७,१२; तै १, ३, १४, ७, मै २,११,१३; ३,११, ४; काठ ७,१६; ३८,९; ४०,५; शौ ३, २१,६, २०,१,३; पै ३, १२,६; –ष्ठासः ऋ ८, ६३,२.

†सोम-पेय– -यम् ऋ १, १२०, ११; २,१८,४;५, ३,४३,१; ५, २९,५; ६,४०, ४; खि १,२,४; ९,२;–याय ऋ १,४५, ९; ३, २५,४;५२,८; ७,२४,३; ८,६, [४५;१४,१२; ३२, ३०]; १०, ११२,२; मै ४,१२,६; शौ २०, २९,२.

सोम-प्रतीक– -का· काठ २९,२; क ४५,३; –ॢकाः तै १,८,२१, २¶.

सोम-भृत्– -भृत मै ३, ७, ९¶; –भृते मा ५, १; ६, ३३; का ५, १, १; ६,८,३; तै १, २, १०,१;

[a]) विप. इति सा. GW. प्रभृ. । भाप. (तु पृ ३१०१*m*) इति मतम् । [b]) पाभे. पृ ३४७२ *n* द्र. । [c]) *इन्द्र-पुत्रा– इत्यनेन स-न्यायः । [d]) विप. । बस. ।

[e]) सपा. काठ ३५, १८ क ४८, १६ माश्री ९, ४, २ माश्री ३,१,२८ हिश्री १५,१,४९ स्तोमपृ॰ इति पाभे. ।

[f]) सपा. तैब्रा २,८,४,१ स्तोमपृ॰ इति पाभे. ।

६, २,१, ३; मै १,२,६; ३, ३; ३, ७,९; काठ २, ८; ३, १०; २४,८; क २,२;१७;३८,१.

सोम-माद्- -मादः ऋ ७,२१,२.

¶सोम-याजिन्- -जी तै २, ५, ५, १; मै ४,५,१.

सोम-योग- -गैः शौ १०,५,४.

¶सोम-रक्षि- -क्षयः मै ३,७, ७१; ८,१०; -क्षिः काठ ३४,३.

सोम-रभस- > सोमरभस-तर- -रेभ्यः ऋ १०,७६,५.

सोम-रस- -सः क ४२,२b¶.

सोम-राज्- -जाय मै २,९,११c.

¶सोम-राजन्- -जा काठ ८,१०; क ७,६.

†सोमराज्ञी- -ज्ञीः ऋ १०, ९७, [१८; १९]; मा १२, ९२; ९३; का १३, ६,१८;१९; तै ४, २, ६,५; काठ १६, १३; शौ ६, ९६,१;८,१,१७§; पै १३,११, ९; १६,२,१०§; १९, १२,४.

सोम-राज्य- -ज्यम् मै १,८,६¶.

सोम-वत्- -वतः तै ७, २, ११,३; काठ ४३,१; -वताम्d मा २४, १८; का २६, ४, ३; -वद्भ्यः शौ १८,४,७२.

†सोमवती- -त्या ऋ १०, ११३,८.

†२सोम[,मा°]-व(त्>)ती e- -तीम् ऋ १०, ९७,७; मा १२, ८१; का १३,६,७; तै ४, २,६, ४; मै २,७,१३; काठ १६,१३; क २५,४; पै ११,६,१०.

सोम-वर्चस्- -र्चसः शौ १४, १, ३२; पै १८,४,१.

¶सोम-वामिन्g- -मिने मै २, २, १३; -मी तै २, ३,२, ६; काठ ११,१.

¶सोम-विक्रयिन्- -यिणः मै ३,७, ४; -यिणम् तै ६, १,९,२;१०, ४२; -यिणि §तै १,२,७,१;६. १,१०, ४; -०यिन् तै ६,१,९, १; मै ३,७,७;-यी तै ६,१,९, २;काठ २४,२,६; क ३७,३;७.

सोम-वृद्ध- -०द्ध ऋ ३, ३९, ७, -द्धः ऋ ६,१९,५.

†सोम-शित- -तम् ऋ ७, १०४, १९; शौ ८,४,१९; पै १६,१०, १०; -ताः ऋ १०,१०८,८.

सोम-श्रेष्ठ- -ष्ठानि शौ ११, ८, १५; पै १५,१३,७.

सोम-सखि- -खा मा ४,२०; का ४,६,५; तै १,२,४,२; ६,१,७, ८; मै १,२, ४; ३,७,६२; काठ २,५,२४,३; क १,१७; ३७,४.

¶सोम-सत्वन्h- -त्वनः पै १४,३, १५.

सोम-सव- -वः काठ ३७,५¶.

†सोम-सुत्- -सुत् ऋ ७, ६८, ४; -सुतः ऋ १, ८९, ४; मा २५, १७; का २७, ११, ४, -सुता ऋ ७,९३, ५; -सुद्भिः ऋ ४,२४,८; ८,४६, २६.

सोम-सुतिi- -तिम् ऋ ७, ९३,६.

सोम-सुत्वन्- -त्वा ऋ १, ११२, १८.

सोमां(म-अं)शु- -शवः मा १९, १३; का २१,२,२.

सोमा(मा-अ)ग्नि- > ¶सौमा (ग्न>)ग्नीj- -ग्नी मै २,१,४; काठ १०,२.

सोमा(म-अ)द्- -माद् पै १९, २९,६; -मादः ऋ १०,९४,९.

सोमा(म-अ)नुवचन- -नम् काठपुष्पि ५०.

सोमा-पूषन्k- -†०षणा ऋ २, ४०,१; ३; तै १,८, २२,५; २, ६,११,४; मै ४, ११, २; १४, १२; काठ ८, १७; ११, १२; -¶षणौ तै २,१,१, ६; ४, ४, ३; -०षणौ ऋ २,४०, [५ (६, ५२,१६)]; -†षभ्याम् ऋ २, ४०,२; तै १,८,२२, ५; मै ४, ११,२; काठ ८,१७.

¶सोमापौष्णl,l- -ष्णम् तै १, ८,८,१; २,१,१, ६; ४, ३; २, १०,३; ४,४, ३; -ष्णाः तै ५, ६,१३,१m,n.

सौमापौष्णl- -ष्णः मा २४, १; का २६,१, २; ¶मै २. ५, ५;६,४; काठ १५,३; -¶ष्णम् मै २,१, ८; ५; २, ४१; ५, १; ५; काठ १०,११1; ११,५; १२, १३; -ष्णाः काठ ४९,१n.

सोमा रुद्रk- -¶द्रयोः तै २,२,१०,

a) पाभे. पृ २६२० d द्र. ।
b) पाभे. पृ १४६५ c द्र. ।
c) सो° इति स्वरः? यनि. शोधः ।
d) सपा. आपश्री २०,१४,१३ सोमयज्ञतः इति पाभे. ।
e) मै. मै. अन्यत्र पाटः ।
f) अन्तोदात्तः (पा ६,१,१२०) ।
g) विप. । उप. उप.<√वम् ।
h) विप. (जन-) । उप. उप. सुत्वन् इति शोधः ।
i) उप. <√सु 'अभिषवे' ।
j) विप. । नारदेवतीयः अण् प्र. । k) पृ. १८२६ k ।
l) पृ. द्रष्टव्यानाः द्र. । m) सौ° इति पपा. ।
n) सपा. सो°<>सौ° इति पाभे. ।

५; काठ ११, ५; –†०द्रा ऋ ६,७४,१-३; तै १,८,२२, ५[२]; मै ४,११,२[४]; काठ ११, १२[१]; शौ ७,४३,१;२; पै १,१०९,१; ३;४; –द्रौ मै २, १, ५¶; –†०द्रौ[a] ऋ ६,७४,४; शौ ५, ६,५-७; पै १,१०९,२.

¶सोमारौद्र[b/c]– -द्रम् तै २,२, १०,१[२];३;४[२];५.

¶सौमारौद्र[b]– -द्रम् मै २,१, ५;६[२]; काठ ११,५[२].

सौमारौद्री– -द्रीम् मै २, १,६.

†सो॒मा(म-आ)हुत– -तः ऋ १, ९४,१४; पै १२,१,१४.

¶सोमा(म-आ)हुति– -ती: काठ २७,६; क ४२,६.

†सोमि॒न्[d]– -मिनः ऋ १, २२, ४; ४९,१; १५१,२; ७, १०३, ८; ८,१७,३; २४, २९; ४५, १६; ६२,१; ६; १०,४४,५; ५७,१; ९४, १; १७१, १; २; खि २, ६[२],२१[२]; मै २,१३, ९; कौ १, १३६; २, १८; जै १, १५, २; ३,२,९; शौ ४, २४, ५§; १३, १,५९;२०,३,३;३८,३; ४७,९; ९४, ५; पै ४, ३९, ५§; १७, २५,२; –०मिनः ऋ ७,३२,९; –मिनि ऋ ७, ३२, १२; शौ २०,५९, ३; –मी ऋ ४, २५, ५; ८,३४, २; कौ २,११५९.

१सोमे(मा-इ)न्द्र– > २¶सोमेन्द्र[b/e]– -न्द्रम् तै २,३,२,६;७.

?सोमैन्द्र[b/c]– न्द्राः तै ५, ६, १५,१[f].

सौमेन्द्र[b/g]– -न्द्रः काठ ११, १[२]¶; –न्द्रम् ¶मै २, १,४; २, १३; –न्द्राः काठ ४२,५[f].

सोमे॒(म-ई)श्वर[h]– -रः खिसा २०, ५.

सोम्य॒[i]– -०म्य कौ २, ८८‡[j]; ७५३‡[k]; जै ३.९,३‡[j]; –म्यः ऋ ८,९३,८; ९५,८[k]; ९, ६७, ८; मै २,१३,६†; ४, १२, २; काठ ३९,१२†; कौ २, ५७३†; जै ३,४६,११†; †शौ २०,४७, २; १३७,१३; पै ३, २५, १२; –म्यम् ऋ १,१४,१०; ११, ९; २,३६,४; ६; ३७, २; ३. ५१, ११[l]; ५३, १०; ६, ६०, [१५; ७,७४, २; ८,५,११;८,१;२४, १३;३५,२२],८,४;१०,४; ३३, १३;६५,[(३८,३)८],९,७४,३; १०,९४, ९; १७०, १; खि ४, १२,२; मा २०,९०; २१,४२; ३३, १०†; ३०†; ४७; का २२,८, ११; २३, ५, २; ३२, १,१०†; ३,१†; ४, ४; मै १, २,८†;३,८,५†;११,४; †काठ २,९; २५,६; †क २,३; ३९,३; †कौ १,३८६; २,१०४; ८०३; ८५९; ३,५,२; †जै १,४३,६; २, ३, २; ३,१०, ६; ४, २,९; शौ ३,१४,३; ९, ३, १९; १८, ३,१९[l]; †२०,६७,५; ७; पै २, १३,५; ५,१५,५; ६,१७, ९†; १६, १४, १; –†म्यस्य ऋ १, १०५,३; ३, ४८, १; ४, ३५, ४;४४,४; ६,२०, ३; ३७, २; ८,१९,२; १०, ३२, १[m]; ५०, [७; ९४,८]; कौ २, १०३८; जै ४, २९,४; शौ २०, १४३, ४; –म्या ऋ ५,२९,८; –म्याः काठ ५,२; शौ ९,५,१५; पै १६,९८, ५; –०म्या. ऋ १०, ५३, ७; तै १,८,५, २[n]; –म्यात् ऋ १, १८२, ८; पै १९, ३९, १०; –म्यानाम् ऋ १, ३१, १६; ४, १७, १७; ८, १७, १४; १०, १६, ८; मै १, ४,१२¶. कौ १, २७५†; जै १, २९, ३†; शौ १८, ३, ५३†; पै १, ५१, ४; –म्यानि मै १, १०, १२¶; –म्याय ऋ ३, १३,५; ४, २५, २; –म्यासः ऋ ३ ३०,१; १०, १४,६;१५,१;५;८[o]; †मा १९, ३७§,४९;५०;५१,५७;५८§; ३४, १८; का २१, ३, ७; ४,११†;९†; ९;३३,१,१२†; †तै २,६,१२,३[२]; ६; मै ३,११,१०;

a) पाभे.पृ ३७ g द्र.। b) वि॰.। मास्यदेवतीयः अण् प्र.। c) पूप. वृद्ध्यभावः द्र.। d) विप., नाप. (सोमयाजिन्-)। e) उभयपदवृद्ध्यभावः द्र.। f) सपा. सोमैं° <> सौमें° इति पाभे.। g) उप. वृद्ध्यभावः (पा ७,३,२२)। h) नाप. (महादेव-)। पग.। सोमे॒° इति स्वरः ? । यनि. शोध्यः।
i) विप. (इन्द्र-, मधु- प्रमृ.), नाप. (सोमाई- [यजमान-])। प्राग्दीव्यतीय अर्हार्थीयश्च यः प्र.। j) सपा. सोम्य <> सोम्य॒म् इति पाभे.। k) सपा. सोम्य <> सोम्य॒ः इति पाभे.। l) भाप. न. (प्रीति-, सौम्य-)। <*भग- (रग-) + *भर्म्य- (मूर्ति-) > यग. *भग-भर्म्य- > यनि.। m) सपा. बौग् १,१,१४ सौम्यस्य इति पाभे.। n) सपा. आश्रौ २, ७, ९ प्रमृ. सोम्यासः इति पाभे.। o) पाभे. पृ ३०१२ f द्र.।

४,१०,६[२]†; काठ २१, १४†; ३८,२; शौ १८,१,४४†; ५८†; ३,१०; ४५†; ४, ६२[a], ६३[a]; -†०म्यासः ऋ ६,७५,१०; मा २९,४७; तै ४, ६, ६,४; मै ३, १६,३; शौ२,१२,५§; -०म्यासः ऋ १०, ३०, १४; मै १,१०,३; १९; काठ ९,६; ३६,१३; ४६, १†; क ८,९; पै २,५,५; १५, १०,१०†; -म्ये ऋ ७, ५९,६; -म्येन ऋ ४,२६, ५; -म्येभिः शौ ४,३४,३[b]; -म्येभ्यः ऋ ८, ३२,५; खि ५,७,४,१७; -म्यैः काठ ३५, १०; क ४८,१२.

सोम्य-हस्त- -स्तात् पै १७, २८,१§.

सोमक[c]- -कः ऋ ४,१५,९.

सोम-काम- प्रमृ सोम- द्र.

सोमन्- √सु (अभिषवे) द्र.

सोम-नेत्र- प्रमृ सोम- द्र.

?सोमपि त्सरु[d]- -रु[d] मा १२, ७१; का १३,५,१०; मै २, ७, १२; काठ १६,१२, क २५,३.

?सोमपित्सल[d]- -लम् पै १९, ५१ १२[d].

सोम-पीति- प्रमृ सोम- द्र.

?सोमसत्सरु[d,e]- -रु शौ ३,१७,३[d].

सोम-सद्- प्रमृ. सोम- द्र.

?‡सोमानाम्[f] शौ १,१३९,२,८१३; अ १,१५,५; ४,३,७.

सोमानुवचन- सोम- द्र.

?सोरपततम्[f] ते ५,१२,२.

?सौ[b] पै १७,२३,४[२].

?सौ.काम्यः पै ६,६,५.

सौकृत्य- ३सुकृत- द्र.

?सौक्षेजांस्त्वोदांस्तुमलंपतिष्ठाम पै ८,७,१.

सौख्य- सुख- द्र.

सौतेजस्- १सुतेजस्- द्र.

सौत्रामणी-,°णीय- सुत्रामन्- द्र.

सौदास- सुदास्- द्र.

सौधन्वन- २सुधन्वन्- द्र.

सौनृम्ण- सुनृम्ण- द्र.

१सौपर्ण-,२सौपर्ण- प्रमृ. सुपर्ण- द्र.

सौप्रजास्त्व- सुप्रजस्- द्र.

?सौबल- -लः काठ ३०,५¶[1].

सौभग- सुभग- द्र.

१-२सौभर- सोभरि- द्र.

सौभाग्य- सुभग- द्र.

सौमनस- सुमनस्- द्र.

सौमाग्नी-, सौमापौष्ण-, सौमारौद्र-, १सौम्य- प्रमृ. सोम- द्र.

सौर- सूर्य- द्र.

सौरभेय- २सुरभि- द्र.

¶सौराकि[1]- -किः मै ३,१,३, ४,६, २; काठ २७,५; क ४२ ५.

सौरी-, सौर्य- प्रमृ. सूर्य- द्र.

१सौव- सुवर्- द्र.

२सौव- स्वर् द्र.

सौवर्चनस- सुवर्चनस्- द्र.

सौवर्चस- २सुवर्चस्- द्र.

सौवश्व्य- १स्वश्व- द्र.

सौषम्य- सुषम- द्र.

?सौहाः पै २०,५१,११.

सौशुक- २सुशुक- द्र.

१सौश्रवस-,२सौश्रवस- सुश्रवस्- द्र.

सौहार्द्य- सुहृद्- द्र.

?स्कनदयामि[k],?स्कनदासि[k] पै १९, ४८,८.

√स्कन्द्, >कनिष्कन्द्, स्कन्दति ऋ १०,१७,[१२[l] (११)], मा ७, २६†; का ७, ११, १†; ¶तै २,५,८,६; ६,१, ७, ६, २; ३, १,८, ३; १०, १†; २, ६, २; ३; ५,७,६,५; ६,२, ५, ५; ८, ५; ३,८,१; ३; ४, ५, २; ¶मै १,४,९;१३[२]; ८,३[२]; ३,९, ७[२]; १०, १; ४, ६, ६; ८, ९; काठ ३५,८[२]†[1]; ‡[m]; स्कन्दति ¶तै ३,२,६,३; ५,७,६, ५; मै ¶४, १,२; ¶काठ १९,४; २५,७[१]; २७, २[1]; ३१, १; २; ३२, ६; ३४, १७; ¶क ३०, ३; ३९, ५[२]; ४२, २[२]; ४७, १; २, ३ १६,१२०, १; २०, १२, ८†; स्कन्दन्ति तै ३, १, ६, २[२]¶; स्कन्दात् तै १,६,२,२; २, ६, ६,२¶; ६,२,८,५¶, काठ २५, ७¶; ३१, १४; ¶स्कन्देत् तै ३,२, ६, २; मै १,८, १[२], ३, ८,६[1]; ४,८, ९; काठ ६, १[1]; २५,७[1]; ३४,१८,३५,१८; १९; क ४,२[२]; ३९, ५[1]; ४८, १६; १७; स्कन्देयुः मै ४,८,९¶.

†चस्कन्द ऋ १०, १७, ११; मा १३,५; का १४,१,५; तै ३, १,

*) = गता. मंत्रा २,१,५ गोगृ ४,१,४ । आगृ २,११: ४ प्रमृ. सौम्याः इति, आपिगृ ३, १, १ : ८ प्रमृ. सौम्या. इति च पाभे. । b) पामे. पृ १४०१ b द्र. । c) व्या. (पाक्र०) । d) पा. पृ ३०१८ e, f । e) वैतु. पाठ. °सुरु-सद्- इति । f) °सुद्र-> -सायम् इति शोधः (तु. पाठ. श १,१८,१; मा. IS) । g) शोधः पृ २१६१ b द्र. । h) शोधः पृ २०५५ c द्र. । i) व्या. मै ४,८,१० सिषिदुः इति पाभे. । j) व्या. (सिद्धम०) । k) शोधः पृ १०८५ m द्र. । l) पामे. पृ १८८६ j द्र. । m) पामे. ऋ १०,१७, ११ स्कन्नः इति पाभे. । निर्दे पृ १८८६ d द्र. ।

८,३;४,२,८,२;९,५;५,२,७,३; मै २,५,१०;७,१५;३,२,६;४,८,९; काठ १३,९;१६,१५;२०,५,३५,८; क २५,६; ३१,७;४८,९; शौ १८,४, २८; पै २०,१२,७;१७,८[a]; स्कन्त्स्यति मै ४,८,९¶; अस्कान् काठ ३४,१७¶; १८[२]; स्कन्[b] मा १,२६; का १, ९,४; क १,९; ३९,१; ४७,८; स्कान्[b] तै १,१,९,३; मै १,१,१०,४,१,१०; काठ १,९; २५,४; ३१,८.
कनिष्कन्[c] ऋ ७, १०३,४.

¶?स्कन्द[d]- -न्दाः काठ २५, १; क ३८, ४.

स्कन्न, न्ना- -न्नः ऋ १०, १७, [(१२)१३][e]; क ४८,९†; -न्नम् ऋ ७, ३२,११; १०, १८१,३; तै २, ६, ६, ४¶; ¶मै १, ४, ९; ८,३; ३, ४,७; ६,६; ४,६, ८; काठ ६,३¶; २५,७¶;३५, ४[२f]; क ४, २¶; ३९, ५¶; ४८,५[२f]; -¶न्नस्य मै १,८,३; काठ २३,७[२]; २५,७[२]; क ३६, ४[२]; ३९,५[२]; -न्ना ¶मै १,४, १२; १३; काठ ३२, २; ३५, ४[१]; क ४८, ५[१]; -न्नाय ¶मै ३,४,७;६,६; -¶न्नेन मै ३,८; ६[२]; काठ २५, ७; क ३९,५.

¶स्कन्न-भाग- -गाः मै ३,६, १०; काठ २५,७[२]; क ३९,५[२].

?स्कन्नादो[g] काठ ३५ ४; क ४८,५.

स्स्कन्द[h]- -न्दः मै २,९,१.

?स्कन्दलोके[i] पै २,२१,१.

*स्कन्दयज्च्- >स्कन्दी(क>) का- -के पै १५,१८,७.

√*स्कन्ध्[j], ?अस्कन्धत् पै १३,५,९.

स्कन्ध[k]- -न्धः तै ५, ७, १८,१; काठ ५३, ८; -न्धाः मा २५, ६; का २७,६,१; मै ३, १५, ६; शौ ९,१२,३;१०, ९, २०, पै १६, १३७, १०; १३९, ५, -न्धान् शौ ६,१३५, १; १०, २,४; १२,११, ६; पै १, ४८, ३; २, ८४, ३; ५, ३३, ४[l]; ७; १६, ५९, ४; -न्धेभ्य· तै ७,३,१६,१; काठ ४३,६;१०[m]; पै ९,३,९;१६,७५,११; -न्धेषु पै १०,११,१; १६,१४७,५.

स्कन्(न्ध्य>)न्ध्या[n]- -न्ध्याः शौ ६,२५,३; पै १९,५,६.

स्कन्धस्[o]- -न्धः शौ १०, ७, ३८; पै १७,१०,९; -†न्धांसि ऋ १, ३२,५, मै ४, १२,३; पै१२, ६, ५; -न्धोभ्यः तै ७,३,२०,१[m].

स्कन्न- √स्कन्द् द्र.

√स्कभ्, म्भ्, >स्कभाय, स्कभान[p] काठ २, ९[२]; क २, ३[२]; स्कभ्नीत तै १,७,८,१[q].
चास्कम्भ ऋ १०, १११, ५; स्कम्भुः ऋ १०,६५,४.
स्कभायत ऋ १०, ७६, ४; †अस्कभायत् ऋ १, १५४, १; मा ५,१८; का ५,५, ६; तै १, २,१३,३; मै १,२,९; ३, ८,७; काठ २, १०; शौ ७, २७, १; पै २०,६,९; अस्कभायत् क २, ४†, शौ ४,१,४; ९,१५,३‡[r]; पै १६,६८,३‡[r].

चस्कभा(न>)ना- -ने शौ ४, २,३‡[s].

*स्कभ्->स्कभीयस्- -यान् ऋ १०,१११,५.

स्कभित- -तः ऋ १०, १४९, २; -ता[t] मा ८,५९; का ९,७, ८;

[a]) हृदि चस्कन्द > सपा. शौ ७, १२०, २ अभिचस्कन्द इति पाभे.।

[b]) सपा. स्कन् (माश १,२,४,१९ च) <> स्कान् (आपश्रौ २, १,८ प्रमृ. च) इति पाभे.।

[c]) वैतु. वें. सा. शत्रन्तम् इति?।

[d]) नाप.। अर्थः?। [e]) पाभे. पृ ३४७६ m द्र.।

[f]) स्कन्न् सपा. काश्रौ २५,१२,८ आपश्रौ ९, १७, १ प्रमृ. स्कन्नात् इति पाभे.।

[g]) स्कन्ना (=°न्नानि) अधो (=अथो [°थ उ]) इति त्रिपदः शोधः (वैतु. SI. °न्ना अदः [<अदस्-] इति, C [सपा. आपश्रौ ९, १७, १] °न्ना उ इति द्विपदः शोधः?)। सपा. अत्राय ५,५ ?स्कन्नादो>°न्ना(:) अधो इति, काश्रौ २५, १२,८ ?अस्कन्नेमा>स्कन्ने(°न्ना इ) मा इति च शोधौ द्र. (तु. छन्दः, तैब्रा ३,७,१०,४ प्रमृ. च)। [h]) व्यप. (कार्तिकेय-)। [i]) ?स्कन्दलोकेहृदमां >सपा. शौ २,३६,१ संभलो गमेदिमाम् इति पाभे.।

[j]) =√स्कन्द् 'गतौ' (तु. या [६,१७] SEY [१३])।

[k]) नाप. (बाहुमूल-, वृक्षाऽवयव- [तु. या ६,१७])।

[l]) सपा. शौ ६,१३४,१ ग्रीवाः इति पाभे.।

[m]) सपा. स्कन्धेभ्यः<>स्कन्धोभ्यः इति पाभे.।

[n]) विप. (धमनी-)। [o]) =स्कन्ध-। असुन् प्र.।

[p]) पाभे पृ ८८४ e द्र.। [q]) सपा. का १०,३,६ स्कभ्नन्तः इति, मा ९,१३ प्रमृ. माश ५,१,५,१७ स्कभ्नुवन्तः इति च पाभे.। [r]) सपा. ऋ १,१६४,३५ अस्तभायत् इति पाभे.।

[s]) सपा. ऋ १०, १२१,६ प्रमृ. तस्तभाने इति पाभे.।

[t]) सपा. पै २०,१४,१० स्तभिता इति पाभे.।

मै ४, १४, ६; शौ ७, २६, १;
–तासः ऋ १,३४,२.
स्कभितवी ऋ १०, ६५,७[a].
स्कम्नत्– -म्नन्तः का १०,३, ६[b].
स्कम्नुवत्– -वन्तः[b] मा ९, १३;
मै १,११,२, काठ १३,१४.
स्कम्भ[c]– -म्भ[d] काठ १, ६[e];
–०म्भ शौ १०,७,२९[f]; –म्भः
ऋ ४,[१३-१४, ५]; ९,७४,२;
८६,४६; १०,५, ६[g]; मै १,१,
७[e]; २, ६[h]; ४, १, ७[e]; काठ
३७,१३; १४; शौ ५,१,६[†f]
१०,७,८;९[2]; २६; २८;३५[31];
पै १७,७, ९; १०[2]; ९, ७; ९;
१०,७[31]; –म्भम् ऋ १०, ४४,
४; शौ १०,७, ४-७; १०-२०;
२२;३९; २०,९४,४[†]; पै १७,
७,५-८,८,१-७;८[2],९;१०; ९,
१;३;१०[2†];१०,१०; –म्भस्य
शौ १०,७,२;२५, २६; पै १७,
७,४,९,६,७; –म्भासः ऋ १,
३४,२; –म्भे शौ १०,७,२९[31];
३०;३५;८,२; पै १७,९,१०[31];
१०,१;७; –म्भेन ऋ ८, ४१,
१०; शौ १०, ८, २; पै १६,
१०१,१.
स्कम्भ-देष्ण[k]– -ष्णाः ऋ १,
१६६,७.
स्कम्भ-सर्जन[l]– -नम्[m] तै १,
२,८,२; ९, १; मै १, २, ६.
स्कम्भसर्जनी– -नी[m] मा ४,
३६; का ४,१०,७; काठ २, ७;
क २,१.
स्कम्भन[n]– -नम् तै १, २,८, २[h];
९,१; –नेन ऋ ३, ३१,१२;६,
४७,५; ७२, २; १०, १११,५;
–नेभिः ऋ १, १६०, ४.
१स्कम्भनी[l]– -नी[n] काठ २,७;
क २,१.
२स्कम्भनि,नी[l,o]– -निः तै १,१,
६, १[e]; –नी[e] का १, ७, २;
काठ १, ६; ३१, ५; क १, ६;
४७,५; –नीः मा १,१९[e].
स्कभ्– प्रमृ. √स्कभ् द्र.
√स्कु[p],>चोष्कूय, चोष्कूयते ऋ ६,
४७,१६;चोष्कूयसे ऋ ८,६,४१.
चोष्कूयमाण– -णः ऋ १,३३,३.
स्कूयमान– -नस्य मै २,१,११.
?स्कोतर्पणधे[q] पै ११,२,१३.
√स्तन्>स्तनि, स्तन् ऋ १०,९३,८.
अस्तानीत् शौ ५, २०, २; पै ९,
२४,२.
स्तायते पै १,८७,३;४.
स्तनयति शौ९,१,२४[r], स्तनयति
तै ७,५, २५, २¶; शौ १३,७,
१३; पै१६,१३,११; †स्तनयन्ति
ऋ १,७९,२; तै ३,१,११,५;मै
४,१२,५; काठ ११,१३; स्तनय
ऋ ५,८३,७[s]; तै ३,१,११,६[†];
काठ ११,१३[†s]; शौ ४, १५,६;
५, २०,७; पै ५,७, ३; ९,२४,
८; अस्तनयन्[t] पै १३,१४,४.
स्तनथ[u]– -थाः ऋ ५,८३,३.

[a]) सस्थ. नि√सृज् इत्यस्य '°निभरणे = निधरणे' शृत्ति. द्र. । [b]) पामे. पृ ३४७७ *q* द्र. ।
[c]) नाप. (मूलाऽऽधार-, स्तम्भ-) । अधिकरणे घः प्र. ।
[d]) २स्कम्भनी– इत्यस्य प्रतीकमात्रं द्र. (तु. काठ ३१,५) ।
[e]) = सपा. स्कम्भ <> स्कम्भः (माश्री १,२,२,२७ च) <> स्कम्भनिः (तैब्रा ३,२, ६, २[१] आपश्रौ १, २१, ३ च) <> स्कम्भनी (काश २, १, ४, १५ च) <> स्कम्भनीः (माश १, २, १, १६ च) इति पामे. ।
[f]) सपा. स्कम्भ <> ?स्कम्भम् (तु w1.) इति पामे. ।
[g]) [√भरज् 'दीप्तौ'> भावे *भरक-> *भरकम्भ- (नाप. 'दीप्यमान- [प्र. अग्नि-, शौ. वरुण-])] > हरकम्भ-> -म्भः इत्येवंसदः शोधः (वैतु. पपा.?, या [६, ७] प्रमृ पपा. अनुवादिनः ?) ।
[h]) सपा. स्कम्भः <> स्कम्भनम् (आपश्रौ १०,२८, १ च) <> स्कम्भनी <> मा ४,३६ का ४,१०,७ उत्तम्भनम् इति पामे. ।
[i]) पामे. पृ ८१२ *m* द्र. ।
[j]) पामे. पृ ८२१ *e* द्र. ।
[k]) विप. (अविरतदान- [मरुत्-]) । बस. ।
[l]) नाप. (शम्या-) ।
[m]) सपा. °सर्जनम् (बौश्रौ ६, १५ : २९ प्रमृ. च) <> °सर्जनी (काश्रौ ७,९,२३ प्रमृ. च) <> हिश्रौ ७, ३,२७ °सर्भनिः इति पामे. ।
[n]) नाप. (उत्तम्भन-साधन-, स्तम्भ-) । अधिकरणे प्र. ।
[o]) अधिकरणे अनिच् प्र. उसं. (पाउ २,१०९) ।
[p]) धा. दाने व्युदसने च शृत्तिः (तु. या ६, २२) ।
[q]) BKA. स्कुतर्पणधेः इति ।
[r]) सपा. पै १६,३४,८ स्तनयित्नु इति पामे. ।
[s]) सपा. पै ११,१,१० स्तनयन् इति पामे. ।
[t]) शोधः पृ ९९६ *j* द्र. ।
[u]) नाप. (गर्जन-) । अथः प्र. उसं. (पाउ ३,११३) ।

स्तनथु[a]- -थोः शौ ५,२१, ६; ८, ७,१५; पै १६, १३, ५.

स्तनयत्- -यति शौ ८, ७, २१[b]; -यते मा २२, २६; का २४, १२,१; तै ७, ५, ११,१[c]; काठ ४५, २[c]; -यद्भिः ऋ ४, १७, १२; -यन् ऋ १, ५८, [२; ९,८६,९]; १४०, ५; ५, ८३, २;९; ६,४४,१२; ९, १९, ३; १०,४५,४; ६७, ५; १६८, १; †मा १२,६;२१;३३; †का १३, १,७;२-३,४; तै १, ३,१४,२†; २, ४,७,१; †४, २, १-२, २; †मै २,४, ७§; ७,८; ३, २,२; ४,१२,५; काठ ९, १९†; ११, ९; †१६, ८-१०; क ३१,१†; कौ २,३५०†; जै ३, २९,७†; शौ १, १२, १; ९, १०, ६; ११, ७,१२; २०, ९१, ५†; पै १, १७, १; १०७,१; ११, १, १०‡[c]; १५, २२, ६; १६ ११५, ३; १५०, ८; -†यन्तम् ऋ १, ६४, [६; ९,७२,६]; ५, ४२,१४; १०,४०,८; तै ३, १, ११,७.

स्तनयन्ती- -न्ती ऋ ९, ८७,८; मै २,८,१३.

स्तनयद्-अम[d]- -माः ऋ ५, ५४,३.

स्तनयित्नु[e]- -त्नवे खि ४, ४, १; मा ३६,२१; का ३६, १, २१; शौ १, १३, १; ११, ६, २; पै १५, २०, ८; २३,११; १६, २१,२; १९,३,९; -त्नु पै १६, ३४, ८[f]; -त्नुः काठ ३९, ८; शौ ७,१२, १; ९, १,१०,२०; १२,१४; ११,९, २०; १५,२, २५; पै २, ७०, २; ९, २३, १९; १५,१२,३; १६,३२,१०; ८३, १०; १३९, १७; -त्नुना ऋ ५,८३,६; तै ३,१,११,७†; काठ ८,२¶; ११,१३†; क ६, ७¶; शौ ४,१५,११†; ११,६, ३; पै ५,७,१०†; १६,२१,४; ५[g]; -त्नुम् मा २५,२; का २७, २,१; तै५,७,१२,१; मै ३,१५, २; काठ ५३,२; -त्नून् शौ ९, २,१५; पै १६, ७७, ५; -त्नोः पै २,१८,३[h];७०,४;१६,१५०, ७; -त्नौ मै १, ११, ५¶; ४, ९, १०; काठ १४, ५¶.

स्तनयित्नु-स॒नि[i]- -निः तै ४, ४, ६, २; मै २, ८, १३; काठ २२,५.

स्तनयिष्य॒त्- -ष्यते तै ७,५, ११, १; काठ ४५,२.

स्तनी(क>)का[j]- -काम् पै १७, १५,९.

स्त॒न[k]- -†नः ऋ १, १६४, ४९; मा ३८,५; का ३८,१, ५; ¶तै ६, २,५,१; ६,४, ६; मै १,६,३¶; ४,९,७; १४, ३; शौ ७,११,१; -नम् ऋ १,१६९,४; ७,९६,६; मा १७,८७; का १९,१, १; तै ३,१,११,२†; ५, ४, ३, १¶; ५,१०,६; ७; ६, २, ५, १¶; ¶मै १,६,३; २, ५, १; ३, ३, ४;७,५[१]; ४,१,१४; काठ १९, १४†; ¶२१, ६; ९; ३०,४¶; ४०, ६; १३; ¶क ३१, २१; ४६,७; -नयोः मा २१, ५२; का २३, ६, ५; मै ३, ११, ५; पै १६,१४८,२; २०, १९, ४; -नाः ¶तै १, ७, १, २; ६,२, ११, ४; ¶मै ४, ५,७;९; काठ २५,९¶; क ४०, २¶; शौ ९, १२,१४; १०,९, २२; १०, ७; पै १६, १०७, ७; १३३, १२; १३८,२; १३९,१७; -नान् तै ६,२,५,२¶; शौ १२, ४, १८; पै १३,५, २५-२७; १७, १७, ९; -नेभ्यः शौ १०, १०, २०; पै १६, १०८, १०; -नौ ऋ २,३९,६; ¶तै २,१,१, ६; ५, ६, ९, २; ७,४, ११, ३; ¶मै १,६,५; ९; ३,१,७; ४, २,२; ८,७§; ¶काठ १२,१३;३३,३; शौ ८,११,६,९,१,७; १०, २, ४; पै १६, ३२, ६; ५९, ४; १३३,१०.

स्तन-भर-नमि(त>)ता- -ता खि २,६[१],२६.

√स्तनस्य[l] > स्तनस्यु- -स्युम्

---

[a]) भाप. । अथुः प्र. उसं. (पा ३,३,८९) ।

[b]) वैतु. अन्ये किा. इति ?। [c]) पाभे. पृ ३४७८ s द. ।

[d]) तिप. । बस. उप. =१अ॒म- ।

[e]) नाप. । कर्तरि इत्नुच् प्र. ।

[f]) पाभे. पृ ३४७८ r द. ।

[g]) पाभे. पृ २४७१ n द. ।

[h]) पाभे. पृ २०५१ d द. ।

[i]) नाप. (इष्टका-भेद-) । उस. ।

[j]) तिप. (पिशाची-) । कर्तरि ईकन् प्र. ।

[k]) नाप. (पयोधर-)। पुयस्- (१प्रयस्- =भोजन-)+ (√°ता [=√धा] 'धारणे'> भावे) °तान- >यस. प्रयस्-तान- > यावि. यनि. (तु. आवे. फ़ुस्तान, पार. पिस्तान, Eng. breast [तु. सास २,६६१]) ।

[l]) पाप्र. (पा ७,१,५१) असुगागमः उसं. ।

शौ १२,३,३७; पै १७,३९,७.
स्त(न>)ना-भुज्[a]- -भुजः ऋ १,१२०,८.
स्तनित्- -नी काठ १८,१७[b].
स्तनिनी- -नोः मै ४,१,१४¶.
?स्तनः पै ४, २०, ७.
स्तनथ-, स्तनथु- प्रमृ. √स्तन् द्र.
√स्तभ्, म्भ्, स्तभ्नोतु[c] मै २, ८, ९[४]; स्तभ्नुताम् मै २, ८, ९[d]; अस्तभ्नोत् पै १५,२३,१२.
स्तभ्नाति पै ५, २२, २; स्तभ्नातु[c] मा १५, १०-१३; का १६,३,२; ५; ८; ११; तै ४,४, २, १[२]; २[२]; काठ १७, ८[४]; क २६,७[४]; स्तभ्नीताम्[d] मा १५ १४, का १६,३, १४; तै ४, ४, २,३; काठ १७, ८; क २६, ७; स्तभान शौ ९,५, १५; पै १६, ९८,५; †अस्तभ्नात् ऋ २,१२, २; १७,५, ३,३०, ९; ५३, ९; ८,४२,१; १०,११३,४; मा ४, ३०; का ४,१०,१, तै १,२, ८, १; मै १,२,६, ३,७,८, ४,१४, ३; काठ २,६; ११,१२; क १, १९; शौ ४,३५, ३§; १९,३२, ९§; २०, ३४, २; पै १२, ४, ९§. १३,७, २; †अस्तभ्नाः ऋ २,१३,१०; ८,८९, ५; कौ २, ७७९; ३, २, ७; जै २, ६, १; अस्तभ्नाम् काठ ४०, ९[e]; अस्तभायत् ऋ १, १६४, ३५[f]; २, १५, २; ६, ४४, २२; अस्तभायः ऋ १,६२,५.
†तस्तम्भ ऋ १, ६७, ३; १०, ८९, ४; काठ ९, १९; कौ १, ३३९; जै १,३५,८; शौ ६,८५, ३§; पै १९,६,३§; तस्तभुः ऋ ८, ५५, २; खि ३, ७, २; अस्तम्भीत् ऋ ८, ५१, ८; खि ३,३,८; स्तम्भीत् ऋ १,१२१, २; अस्तम्भीः[g] क २,१०;४१,३.
तस्तम्भत् ऋ १,१२१,३.
†तस्भान,ना- -नान् ऋ ८, ६६, १८, -ने[h] ऋ १०,१२१,६; मा ३२,७; का २९,४,२; तै ४,१, ८,५; मै २,१३, २३; काठ ४०, १; पै ४.१,५
तस्तभ्वस्- -भ्वांसम् ऋ २,११,५.
स्तब्ध्वा शौ १०,७,७; पै १७,७,८
स्तभ-> √स्तभाय> †स्तभायत्- -यन् ऋ १०, ३, २; कौ २,८९७; जै ४,१३,१०.
स्तभित- -तः पै ५,१३,२; -†तम् ऋ १०,१२१,५; मा ३२,६; का २९,४,१; तै ४,१,८, ५; मै २, १३,२३, काठ ४०,१; शौ १३, १,७७§; पै ४, १, ४; १८,१९, ७§; -ता पै २०,१४,१०[i].
स्तभु[j]-> √स्तभूय> स्तभूयत्- -यन् ऋ १०,४६,६.
स्तभूयमान- -नः ऋ ८,६, १६; -नम् ऋ ३,७,४.
स्तम्भ- -म्भम् काठ ३०, ९; -म्भे पै १७,१२,९;१९,५२,४;-म्भेन शौ १९,३२, ७; पै १२,४,७.
स्तम्भान- -नः काठ २,१४[k].
स्तम्ब[l]- -¶म्बम् मै ४, १, २; काठ ३१,१; क ४७, १; -म्बे शौ ८, ६,१४; पै १६,८०,६.
स्तम्ब-ज- -जः शौ ८, ६, ५; पै १६,७९,५.
¶स्तम्ब-यजुस्[m]- -जुः तै १,६,१, ४, २,६,४,१; मै ४, १, १०; काठ २५,४; ३१,८; क ३९,१; ४७,८.
स्तम्बिन्- -म्बी ¶मै ४,२,१४[२].
स्तम्बिनी- -नीः शौ ८,७, ४; पै १६,१२,४?[n].
†स्तरी[o]- -रीः ऋ १, १२२, २[p]; ७,१०१, ३; ८, ५१, ७; १०, ३१,१०; खि ३, ३, ७; मा ३, ३४; ८,२; ३३,२७; का ३, ३, २६; ८,१, १; ३२, ३, १०; तै १,४,२२,१; ५,६, ४; ८,४; मै

---

[a]) विप. (स्तनैः पालयन्ती- [धेनु-])। उस.।
[b]) पाभे. पृ ८४९ m द्र.।
[c]) सपा. स्तम्नोतु<>स्तभ्नातु (माश ८,६,१,५-८ च) इति पाभे.।
[d]) सपा. म्नातु°<>म्नी° (माश ८, ६,१,९ च) इति पाभे.। [e]) पाभे. पृ २८३६ h द्र.।
[f]) पाभे. पृ ३४०७ r द्र.। [g]) सपा. मा ६,२ का ६, १, २ प्रमृ. ३, ३ अस्तृक्षः इति, मै १, २, १४ तुष्भान इति च पाभे.। [h]) पाभे. पृ ३४०७ s द्र.।
[i]) पाभे. पृ ३४०७ t द्र.। [j]) = स्तंभं-।
[k]) पाभे. पृ३१२९ l द्र.। [l]) नाप. (तृणादि-गुच्छ-)।
[m]) नाप. (स्तम्बप्रधान-यजुस्- [यज्ञाङ्ग- = कर्म-विशेष- वा मन्त्र-विशेष- वा])।
[n]) स्त° इति संवि.? यनि. शोधः (तु. स्तम्बिनीः इति मूको.)।
[o]) विप. (निष्फल-), नाप. (प्रसूतिरहिता-, वन्ध्या-)। <√स्तृ 'हिंसायाम्' पाउ (३, १५८)। नाप. यनि. अ+स्त्री-> तस. अ-स्त्री-> यानि. यनि.।
[p]) तु. वै. GW. PG [२,१९९]; वैतु. सा. =आदित्य-, R (ZDMG [४८,११२]) स्त्रीः इति शोधुकः?।

१,३, २६; ५, ४; ११; काठ ४, १०; ७, २; ९[२]; क ३, ८; ५, २; कौ १,३००; जै १, ३१,८; –रीम् तै १.५, ८,४¶; –यः ऋ ४,१९,७; ७, २३, ४; मा ३३, १८; का ३२, २, १; शौ २०, १२,४; –र्यम् ऋ १,११६,२२; ११७,२०; ७,६८, ८; काठ ७, ९[२]¶.

स्तरी√कृ, स्तरीकरोति काठ १३, ६[२]¶[a].

स्तरीतवे, स्तरीमन्– √स्तृ (वधा.) द्र.

स्तव–, स्तवन्–, स्तवथ–, स्तवध्यै, स्तवमान–प्रभृ. √स्तु(वधा.)द्र.

[?]स्ता पै १९,४४,२४.

स्तामन्[b]– -मानम्[c] शौ ५,१३,५.

स्तामु[d]– -मुः ऋ ७,२०,९.

स्तायत्[e]– -यत्[f] काठ १३, ६[२]; शौ ४,१६,१; ७,११३,१.

स्तायु[g]– -यूनाम् मा १६, २१; का १७,२,५; तै ४,५,३, १; मै २, ९,३; काठ १७,१२; क २७,२.

स्तावा– √स्तु द्र.

स्ति[h]– स्तीन् ऋ ७, १९, ११; १०, १४८,४; शौ २०,३७,११†.

†स्ति-पा[i]– -पा ऋ ७,६६, ३; जै ३,५४,९; –पाः ऋ १०,६९,४[j].

स्तिया[k]– -यानाम् ऋ ६, ४४, [२१; ७,५,२].

स्ती(म>)मा[l]– -मासु शौ ११,१०, ३४.

स्तीर्ण,र्णा–, स्तीर्त्वा, स्तीर्यमाणा– √स्तृ (वधा.) द्र.

√स्तु (वधा.)[m], †स्तुवते[n] ऋ २,२४, १; ८, २४, १६; कौ १, ३८५; २, १०३४, जै १, ४३, ५; शौ २०, ६४, ४; स्तवते ऋ १, १७८, ४; स्तुवे[o] ऋ १०, २२, २; †स्तवे ऋ १, १२, ७; ६, १२, [४; ७, १२, २][p]; १०, ११५, ७; कौ २, ६५५; जै ३, ५४,५; स्तुवन्ते ऋ ६, २६, ७; स्तवन्ते ऋ १०,६५,४; †स्तवसे ऋ १, १६९, ८; १०,१४८, ५; मै ४, १४, १३; स्तवथ ऋ ४, २१,२; स्तुवामहे ऋ ८,४६,१७; स्तुवन् ऋ ६, ५९,४; स्तवन् ऋ ६, ४७, १५; पै १७,२८, ४; स्तुवन्त ऋ ७, ३०, ४; स्तवन्त ऋ ४, २२, ७; ?स्तुव>वा[q] ऋ २,११,६[१]; ?स्तव>वा[r] ऋ १०, ८९,१; †स्तवेत ऋ ५,१८, १; कौ १, ८५; जै १, ९, ५.

स्तुते काठ ३३, ६[२]¶; स्तौति खि ५,३,५; ¶स्तुवते तै ३,१,१०,३; मै १,११,९; ३.१०,५; ¶स्तुवते तै ७,३, १, ४; मै १, ११, ९[१]; ३,६,४; ८, १०; ४, ६, १; ८, ४; ¶स्तुवन्ति तै ७,५, ८, १; काठ २३, २; स्तुवन्ति ¶तै ७, ३,१,३; ५,८,१[२]; २; ४[२]; ¶काठ १४, १०[१]; २८, १०; २९, ३;

[a]) सपा. मै २,५,४ स्तर्यम् करोति इति पाभे. (द्र. पृ १४७१ *b*)।

[b]) नाप. (मार्ग-)। (प्र√स्था 'गमने'>) प्र-स्थामन्–>वाति. यनि. (वैतु. PW. स्थामन्– [तु. वै. पाभे] <√स्था 'गतिनिवृत्तौ'? इति वा स्तामन्– [<√स्त्यै] वेति शोधुकः!)।

[c]) सपा. पै ८.२,५ स्थामानम् इति पाभे.।

[d]) नाप. (स्तोतृ- [तु. निघ ३, १६]) । °स्ताव- + (√मा 'निर्माणे' > कर्तरि) मु-> उस. °स्ताव-मु-> वाति. यनि. (वैतु. दे. √स्तम् 'अवैक्लव्ये' इति, WAG [१,१२ a] <√स्तन् 'शब्दे' इति!)।

[e]) विप. (आच्छादित-)। (√स्तृ 'आच्छादने'>भावे) °स्तर->नाधा. √°स्तर्य>°स्तर्यत्->नैप्र. यनि. (तु. [सान्दर्भिकः] PW. W. MI. प्रमृ. <√स्तै [√स्त्या] 'प्रच्छन्नकृतौ' इति; वैतु. सा.,? !तायत्– इति पाठं मत्वा <√तन् 'दैर्घ्ये' इतीव!)।

[f]) वा. किवि. द्र.।

[g]) नाप. (स्तेन-)। तायु– इत्यनेन स-न्यायः।

[h]) नाप. (गृह-, यजमान-)। सा (ऋ ७, ६६,३) <√स्त्यै इति। शिष्टं पृ ३६४ *e* द्र.।

[i]) विप. (अग्नि-प्रभृ.)। उप. <√पा 'रक्षणे'।

[j]) या [६, १७] प्रमृ. नाप. (कुल-) इति कृत्वा पूप. स्ति–=स्तिया– वा <उपस्थित– वेति।

[k]) स्त्री नाप. (जलभेद-)। <√स्त्यै इति या [६, १७] प्रमृ.!।

[l]) विप.। शिष्टं *k* द्र. (तु. Hirt [२,१५२])।

[m]) स्तुनिरथेर्योदिषु धा. वृत्तिः।

[n]) =स्तूयते। °स्तव->°स्तव्य->नाधा √°स्तव्य>°स्तव्यते>नैप्र. यनि. च स्तूयते इत्यपि च।

[o]) प्रपु१ तस्तोरे क्रुं द्र.। [p]) तु. नस्प. टि. आ।

[q]) स्तुवाम इति शोधः (तु. छन्दः, [सान्दर्भिकः] वै. सा.; वैतु. GW. प्रपु१!)।

[r]) स्तवाम् [लेटि उपु१] इति शोधः (तु. [सान्दर्भिकः] GW. प्रमृ.; वैतु. सा. प्रपु१ इति!)।

३४,१७; ३७,१७; ¶क ३५,८; ४५,१;४; को ३,४,९; जै २, ४,३; †स्तुषे ऋ १, १२२, ८; २, २०, ४; ६, २१, २; ४८, १४; ८, २१, ९; २३, २; ७; १०,९३,९; खि ५,४,५[a]; ६,३, ४; कौ १, ४००; जै १,४५,२; ४, १५, ७; शौ २०, १४, ३; ६२,३; स्तोषि ऋ १०,२२, ४; स्तौमि तै ४, ७,१५,१;२[२]; ३; ४; ५[२];६[२]; मै ३,१६,५[१]; काठ २२,१५[८]; शौ ४, २३-२९,७; पै ४, ३३-३९, ७; †स्तुमसि ऋ ६, २३, ५; १०, १४८, १; कौ १, ३१६; जै १, ३३, ४; स्तोषत् ऋ ५, ३६,३; †स्तोषम् ऋ १, १८७,१; मा ३४,७; का ३३, १,२; काठ ४०, ८; पै ६, १६,१; स्तोषाणि ऋ १०, ८८, ३; †स्तोषाम ऋ १,५३, [११; १०, ११५, ८]. शौ २०, २१, ११; ¶स्तौतु काठ ७, १०, क ५,९; स्तुहि ऋ २,३३, ११;५, ५३,१६; ८३,[१; ८,९६,१२]; ८,१,३०[?b]; १३,१०,२४,२२; १०३,१०; तै ४, ५, १०, ३†; मै ४,१४,१२; कौ १, १७७, जै १,१९,३; शौ ६, १,१; १८,१, ४०†; २०, ६६, १†; स्तुहि ऋ १,१७३,५; ३, २३,३; ५१,२; ५,४२, ११; ५३, ३; ६,१८,१; ४५, १६; ८, २६, १०; १०२, १०; मै ४,१२, ३†; १४, १२; कौ ४,५[a];जै २,७,२[a]; शौ ६,१, २; पै १९,१,१;२; स्तुत तै ३, २, ७, १; काठ ७, १०¶; १७, ७; ¶३४, १७; १८[१]; ३७, १७; क ५, ९¶; २६, ६; †स्तोत>ता ऋ ८, १, १; कौ १,२४२; २,७१०; जै १, २५, १०; शौ २०,८५,१; †स्तवै ऋ ३, १२, १४; ९.५३, २; १०, ३३,५; तै १, ६,१२, ३; मै ४, १२, ३; काठ ८, १६; ३८, ७; कौ २, १०६५; जै ४, ७, २; स्तवानि तै १,५,९,४¶; †स्तुवाम ऋ १ १६,९;८,२४,[१९; ८१,४; ९५,७]; कौ १, ३५०; ३८७; २,७५२; जै १,३६,९; ४३,७; ४,१७,७, शौ १३, २, २§; २०, ६५,१; †स्तवाम ऋ २, ११, ६; ४, २१, ४;३९,१; ८, ६२, १२; ९५. ६; ९६, ६; तै १,५,९,३¶; कौ २, २३५†; जै ३, २०,१९†; पै १८, २०, ६; अस्तौत् ऋ १०, १०५, ११[२]; तै १,५, ९,४¶; काठ ७, १०¶; क ५,९¶;स्तौत्[c] ऋ ७, ४२,६, अस्तुवत मा १४,२८[४]; २९[५]; ३०[५]; ३१[१]; का १५, ९, १[४]-३[४];४[५]; तै ४,३,१०,१[७];२[७]; ३[१]; मै २, ८, ६[१७], ३, २,१०; काठ १७,५[१७];२०,१२; क २६, ४[१७]; ३१, १४; अस्तुवन् तै २, ५,९,१¶; अस्तुवन् ते १,५,९, ३¶; स्तुवीत ऋ ४, ५५, ६; ¶स्तुवीरन् तै ७, ५,५,२; काठ ३५, १६; क ४८, १४, स्तुयुः ¶काठ ३४, २; ४. तुष्टुवत् ऋ ८,८,१९.

स्तुवताम् शौ १, ८, १; पै ४, ४,८.
†तुष्टुवुः ऋ ८, ६, १२[१]; १८; कौ २, ८५२[१]; जै ४,११, ५[१]; शौ २०,११५,३[१]; स्तविष्यामि ऋ १, ४४, ५; स्तोष्यामि खि ४,२,५; †अस्तोषत ऋ १,८२, २; मा ३,५१; का ३, ७, १; तै १,८,५, २; मै १,१०, ३; काठ ९,६; क ८,९; कौ १,४१५, जै १,४०, ७; शौ १८, ४, ६१; अस्तोषि ऋ १, १२२, १; ५, ४१,१०;८,३९,१; १०,७७,१. †स्तूयसे ऋ ३, २२,१; मा १२,४७; का १३, ४, ३; तै ४, २,४,२, मै २,७,११; काठ १६, ११; क २५, २.
स्तविष्यते खि ५,८,१; शौ २०, १२७, १[d]; स्तविष्यसे ऋ ८, ७०,१४; †अस्तावि ऋ १,१४१, १३;८,५२,९;१०,४५,१२;६३, [१७[?e]; ६४, १७[?e]], खि ३,४, ९; मा १२, २९; का १३, २, १२; मै २,७,९; कौ २,१०२७; जै ४,२६, ६; शौ २०, ११९, १; अस्तावि ऋ ६, २१, १०; अस्तोढ ऋ १, ७७, ५; अस्तोढ्वम् ऋ १,१२४,१३.
तुष्टवम् ऋ ३,५३, १२.
†तुष्टुवस्- -वांसः ऋ १,८९,८[f]; २, २८, २; ७,७६,६; मा २५, २१; का २७,११,८; मै ४,१४, २१; काठ ३५.१; कौ २,१२२४. २; काठ ३५,१; कौ २,१२२४.
तुष्टुवान्- -नाः ऋ ७,५१, ३.
†स्तव[g]- -वः ऋ ९, ५५,२; कौ

---

a) सपा. स्तुषे<>स्तुहि इति पामे. ।
b) स्तुहि>स्तुहि इति शोधः (तु. मा. ORN.; वैतु. पपा. सनि. ?) ।
c) शोधः पृ २९३९ *k* द्र. ।
d) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. स्तुविष्यते इति? ।
e) शोधः पृ १३६२ *h* द्र. । f) पा. दृशो =दार्शे इति ।
g) भावे अप् प्र. ।

२,३२६; जै ३,२७,२; -वे ऋ
५,७३,४[a].
स्तवृत्- -वान् ऋ २, १९, ५;
२०,५; ६,२४,८![b].
स्तवुय[c]- -ध्यै: ऋ ७,१,८.
स्तवुध्यै ऋ ७,३७,१;८.
स्तवमान- -०न ऋ १, १४७, ५;
-नः ऋ १,१३९,६;७,१९,११;
८,२४,४; शौ २०, ३७, ११†;
-नेभिः ऋ १,६२,७.
स्तवस्[d]- -वसे ऋ ५,१०,७.
स्त(वु>)वा[e]- -वाः[f] तै ३, ४,
७,१[g]; मै २,१२, २; काठ १८,
१४; क २९,३.
१स्तवान- -†नः ऋ १,१२, [११;
८,२४,३ (९,४४, ५; ६१,६)]
३१, ८; ५१, ९; ११३, १७;
१३०, १०; २, ३३, ११; ४,
११,२; ५,१०,७; ६,८,७,५०,
६; ७,३६,५; ८, २३, ५[h]; ९,
१७,५; तै ४,५,१०, ४; मै २,
७,४†; ४,११,१; शौ १८, १,
४०; -ना ऋ ४,५५, ४; -नाः
७,६२,३; -नेभिः ऋ १,१६९,
८; मै ४,१४,१३†.
†२स्तवान- -नः ऋ ६,४६,२; मा
२७,३८; का २९, ५, ७; मै २,
१३, ९; कौ २, १६०; जै ३,
१५,८; शौ २०,९८,२.
†३स्तवान- -०न ऋ ३, ४०, ३;
शौ २०, ६, ३; -नः काठ ३९,
१२[2].
स्तवितृ- -तारम् मै ४,१४,७.
?स्तविष्यमाण[i]- -ण· शौ २०,३४,
१६; पै १३,७,१७.
स्ता(वु>)वा[j]- -वा.[f] मा १८,४२;
का २०,२,५.
स्तुत्- स्तुतः ऋ १, १६९,४; ६,
६३,८; ८,२,२९; ४३, १७.
स्तुत,ता- -†तः ऋ १, ८२, ३;
१७१,३; १७७, १; १९०, [८;
७,२३.६]; २,३३, १२; ३, ५,
९;१८,४; ४, १६, [२१; १७,
२१; १९ २३, ११ (५६, ४)];
१७,१९;२१,१;२९,१;३२,[८;
८,१४, ४ (३२, ७)]; ५, १०,
७;३३,१; ६,२४,२; ७,८,५[k];
३८,३; ९,६२, १५; १०, ५०,
२;६१, १६;९३, ४; १००, १;
मा ३,५२; २०, ४७; ५४; का
३,७,२; २२, ५, १; ८; तै १,
¶५,९,३[1]; ४[1]; ८,५,१; मै १,
१०,३; ४, १४, १८; काठ ७,
१०¶; ८,१६; ९, ६; ३८, ७;
क ५, ९¶; ८, ९; शौ १९,३,
१S![l][m]; २०,१२, ६; २७, ४;
पै ४, ४,१S[n]; -तम् तै ३, २,
७,१[1];२[1],७,३,११, २; मै ¶१,
५,८; ९,७[2],३,११,१२[o]; काठ
७, ६¶; ३४. २¶; ३८,११[o];
४३, १; क ५,५¶; शौ ११,९,
५; पै १६, ८२, ५; -तस्य ऋ
७, ५६, १५; तै ३, २,७,१[2p];
३[2p]; मै १, ३, ३९; काठ ४,
१३; क ३,११; -ता खिसा २६,
१७; शौ १९, ७१, १![q], -ताः

[a]) तु. सस्थ. टि. अनु।
[b]) *स्तवा- (भाप. = स्थैर्द-) > (मतुपि प्र. स्वरसंक्ले [पा ६,१,१७६]) *स्ताव-वृत्- > प्र१ स्ताववान् >नैप्र. *स्तावान् इति शोधः (तु. छन्दः) इति मतम्।
[c]) भावे अयः प्र. उसं. (पाउ ३,११३)।
[d]) भाप. (तु. वें. = वल-; वेंतु. सा. तुमर्थीयः प्र !)।
[e]) नाप. (स्तुति-कृत्- [कर्तृस्म्-]) । कर्तरि अच् प्र.।
[f]) सपा. स्तवाः (आग्निगृ १,५, २:४३ प्रमृ. च) <>स्तावाः (माश ९,४,१,११[2] च) इति पाभे.।
[g]) वेतु. k. भाप.।
[h]) सपा. मा ११,४१ का १२,४, ४ तै ४, १,४,१ काठ १६,४ माश ६,४,३,९ अग्ने नः इति पाभे.।
[i]) PW. BW. प्रमृ. BKA. च तरि° इतीव। प्रस्विष्यमाणो (तु. पै. मूको. अविष्यमाणो) मो यो अस्तर इति पाद-शोधः। [j]) = स्तवा-।
[k]) तु. GW.; वेंतु. वें. सा. प१ <स्तुह्-।
[l]) सपा. तैब्रा १,२,१,२२ आपश्रौ ५, १३, ४ अग्ने इति पाभे.।
[m]) तन स्तुतः (तु. शंपा. सात.) इति पाठ? तुनस्तुतः इति शोधः (तु. मूको. BC. RW.)।
[n]) पाभे. पृ २०४७ c द्र.।
[o]) = सपा. तैब्रा २,६, १९,१[1]; २[1] । मा २१,२५;२६ प्रमृ. स्तुताः इति पाभे.।
[p]) पाभे. पृ ३०५४ c द्र.।
[q]) °तो = °ता उ इति द्विपदः शोधः (तु. सपा. तैआ १०, २६ मना २, २६)। नाप. वेद-मातृ- इत्यस्य कम. सति उप. बैल्वर्यै <√मा 'दाने'। ?प्रचोदयन्ताम् > प्र-चोदयन्ती इति, ?पावमानी > पावयन्ती इति, ?कीर्तिम् > कीर्ति मूलः इति, ?मज्ञ > मज्ञु इति चापि शोधाः। मज्ञ-शेषु- इत्यत्र पन. सति पूप. वेदार्थैवः, उप. शोतर्दन इति कृत्वा <√°स्व (= √इ) 'प्रसवे' इति द्र. [तु. सन.

ऋ ४,३७,७,५,५२,१४;६,५०, ⌊१४; १०, १४, ४⌋; मा २२, २३;२४;२५ᵃ; २६ᵃ; २७; २८; ३४,५३†; का २३, ३, १; २; ३ᵃ; ४ᵃ; ५; ६; ३३,२, १६†; मै १,६,२†; काठ १६, १३; पै ६, १७, १०; –तासः ऋ १, १७१,⌊(१६९,५) ३⌋; ६, ५०, १५; ७,५७,६;७; ८, ३०, २; –¶ते तै ६,३, १, १; ४,९, २; मै ३, ८, १०ᶜ; ४, ६, २; काठ २७, ४; क ४२, ४; –तेन मा ३,१९; का ३, ३, १०; तै १,५,५,४; मै १,५, २; ८; २, १३,४; काठ ६,९; ७, ६; २८, १¶; क ४,८; ५, ५; ४४, १; पै २०,४१,३ᵇ.

स्तुत-शस्त्रᶜ– -स्त्रयोः तै ३,२, ७,३²¶; –स्त्रे तै ५,६,८,६¶; ७,३,१३,१; काठ ४३,३.

स्तुत-स्तोम– -मस्य मा ८, १२ᵈ; का ८,७,२ᵈ; तै १,४,२८, १; ३,२,५, ४; ७ᵈ; मै १, ३, ३०; काठ ४,११; क ३,९.

स्तुति– -तयः ऋ ६, ३४, १; –तिम् ऋ १०,३१,५; –†तीःᵉ ऋ १,८४,⌊२ (८,१७, ४)⌋; मा ८,३५; का ८,१०,१; तै १, ४, ३८,१; मै १, ३, ३४, काठ ४, ११; क ३,९.

स्तुत्या शौ ९,२,२.

†स्तुवत्– -वतः ऋ १, ३३, ७; ५,५३,१६; ७, १८, १८; ३३, ५; ८,३, १४, १३, २६; १९, १२; २४,१४; ८५, ४; ६; खि १,१२,४; कौ २ ८६०; शौ २०, ५०,२; –वताम् ऋ ६,५४, ६; –वते ऋ १,६२,१; ११६, ⌊७, ११७, (६)७⌋; २३; २,२२,३; ४,१७,१८;२१,७; ९; ५, ४२, ७;६,२३,⌊३, ७,९७,१०⌋;६२, ५; ७,८८,६,९५,६; ८,१,२२; ७,३५; ५०,१; ६३, १२; ८५, ५;८८,३; १०,४६,१०; खि ३. २,१; ५,२१,१; मा ३३, ५०ᶠ; ३४,१६; का ३२, ४, ७; ३३, १,१०; मै ४,१२,३;१४,७; कौ १,२९६;२,८३७; जै १,३१,४; शौ ५,११,११§; २०,१७,१२; ५१, ३; ८७, ७; १३५, ११§; पै ८,१,११§; –वन् ऋ ४,५१, ७; शौ ४,२८, ३§; पै ४,३७, ५§; –वन्तः ऋ ४,२०, १०;६, २९,४, ८,३, १४; तै १,७,१३, ३; शौ २०, ५०, २; –वन्तम् ऋ १,१४७,५; २, २०, ३; मै ४,१४,७§

स्तुवान,ना– -नः शौ १,८,२; पै ४, ४,१०; –नम् शौ १, ७, १; पै ४,४, १; –नस्य शौ १, ८, ३; पै ४,४,९; –ना ऋ ७,९६, ३

†?स्तुवेᵍ ऋ १, ४६, १; १२२, ७; २, ३१, ५; ५, ५८,⌊(५३, १०)१⌋;६,४९,१; ५१,३;६२, १;८, ४,१७; ५, ४; ७, ३२; २४,१; ६३,⌊(१,८०,१०) ३⌋, ६५,५; ७४,१; ८४,⌊(१,१८६, ३) १⌋, कौ १, ५; ८७; १७८; ३९०; २, ५९४; ९१४; १०७८; जै १,१,५;९,७; १९, ४; ४३, १०; ३,४८, १०; शौ १८, १, ३७.

†स्तुषेय्यᵇ– -य्यम्¹ ऋ १०,१२०, ६; पै ६,१,६.

स्तूयमान– -नाः ऋ १, १०७, २; –ने मै ४,६,६¶.

स्तोतवे ऋ ८,४,१७;७२,५.

स्तोतृ– -०तः मा २३,७; का २५, ३,३; तै ७,४,२०,१; मै ३,१२, १८; काठ ४४, ९; –†ता ऋ १,३८,४; ३,५२, ५; ५, १८, २; ७४, ६; ७५, १; ८, २, १३; १३,६; १९; २२;१४, १; १९, २६; ४४, १८; तै २, २, १२,८; काठ ४०, १४; कौ १, १२२; २८८§,४१८; २,८८३; १०९३; ११५४; ११८४; जै १,१३,८; ३०,६§; ४०, १०; ३, ५८, ७; शौ २०, २७, १; –†तारः ऋ २,२,१२; ६,१४, ३; ५४,९; ८, ३२,⌊(४,३२,८) ७⌋; ३३,१; १०, १०४, ५; मा ३४,४१; का ३३,२,४; कौ १, २३०; २६१; २, २१४; जै १, २४,६;२७,९;३,१९,९; शौ ७, १०,३;१०,४८,४§;२०,५२,१;

शौ १०, ७२,१ (यत्रापि ?हुस्तम् > ⌊√धृ ᵒस्तुनो' >⌋स्तुम् इति, ?स्तुवाणᵃ > स्तुत म ⌊प. कर्तरि द्र.⌋ इति शोधो द्र., √ह इत्यस्य चापि 'स्तुनो' वृत्तिः द्र.) । अत्र विशेषे पृ २०६७ *g*, २११९ *p*, २८५९ *o* यद्यथास्था निर्दिष्टं तच्च नेयम् । ᵃ) पाभे. पृ ३४८३ *o* द्र. । ᵇ) पाभे. पृ ३१४४ *h* द्र. । ᶜ) पूप. = स्तोत्र- ।

ᵈ) = सपा. माश ४,४,३,११ काश्री ६,१२,२ प्रमृ. । शाश्री ८,८,६ स्तुतस्तोत्रस्य इति पाभे. । ᵉ) पाभे. पृ ३४३७ *n* द्र. । ᶠ) वैतु. उ. म. [?] । ᵍ) कि. वा पूप. वेति स्थलतः मूलो विमृश्यम् । ʰ) = स्तोतव्य- इति या [११, १९] । यनितथः प्र. (पाउ ३,९९) । ⁱ) पाभे. पृ ३३९८ *e* द्र. ।

५७,१४; पै ६,२१,४S;–०तारः ऋ १, १५६, ३; –†तारम् ऋ १,१०५,[८; १०,३३, (२)३]; ११२, ११; ३, ४१, [६; ६, ४५,२७]; ४,१७,१३; ७, ३२, १८;८६,४; ८८,४; ८, ३६,२; ५७, १; ९, ५१, ४; खि ५,५, १०; कौ १, २५४; ३१०; २, ११४६; जै १,२७,२; ३२, ८; शौ २०,२३,६; ५५,२; ८२,१; –तुः ऋ १, ५७, ५; ३, १८, ५; ८,३३,९;५२,९; खि ३,४, ९; †कौ २, १०२७; १०४८; जै ४, २६, ६†; शौ ६, २,१[a]; †२०,१५,५;५३, ३; ५७,१३; ११९,१; –†तृभ्यः ऋ १, ११, ३;३०,१४;३३,२;५८,८,१२७, ११; २, [१,१६; २,१३]; ११, [२१; १५, १०; १६–२०,९], ३४,७; ३८,[११; ७,८,६]; ३, १०,८;४, ३२,[८(८,३२,७)]; ५,६[१-१०; ९,२०,४;८,७७, ८(९३,१९)]; ८; १०,७; ७९, १०; ६, ४८, ८; ७, ३, [१०; ४, १० (६०, ६)]; [७-८, ७]; ७९,४; ८, २, २४; २१, १०; ६४,५; ९३, १९; २५-२७; ९ १०६, १३; मा १५, ४१-४३; ३६, ७; का १६, ५, २३-२५; ३६,१,७; तै २,२, १२, ७; ४, ४, ४, ६[२];७; मै २,१३,५;७[३]; काठ ९, ६;१७, १९; ३९,१३; १४[२]; कौ १,२१३;४१९;४२५; ५७६;२, १०९; ३२१; ३७२-३७४; ४३५; ९३६; १०८७-१०८९; जै १,२२, १०,४१, १; ७;५८,११;३,५,५;१२,७;१६, १७;३६, ७; ३०,१५-१७;३३, १०; शौ १८,४,८८; २०,१४, ४; ६२,४; १२२,२; –†तृणाम् ऋ ३,५,२; ५,६४, ४; ६,४५, २९;८,१४, ११; १०, २४, ३; शौ २०, २९, १; –तृन् ऋ ७, ५५ [३;४], ९,५६,४;१०,७८, ८; खि १, ८, ३; –†त्रि ऋ १, १२४,१०; ६,३५, १; ८, ६०, ६; ९,२०,[७, ६२, ३०; ६६, २७;६७,१९]; २१, २, ४०,५; ४५,६; ७२, ८; ९७, ६; १०, १५६,५[b]; कौ २, ३२४; ६६२; ८८१[b]; जै ३, २६, १०; ५५, ३; ४,२२,४[b].

स्तोत्र[c]– -त्रम् ऋ १,३०,५; १३८, १; ३,३१,१४;६,३४, ५; ५२, ११; ८, ४५, [२१ (८९, १)]; १०१,५; १०, १०५,१; खि ५, ७,३,८; मा २८, १९; का ३०, २,८; ¶तै १,८,१८,१; ३, १, २,४; ५,३,४,६; ६,६, ११,१; ४;६; ¶मै १,११,१; ३,३, ३; ८, १०; ४, ८, ७; १३, ८S; ¶काठ ९, १५; १४, ९; १९, १३S;२८,३,२९,२; ३४, १६; ३७, ८; ¶क ४४, ३; ४५, ३; †कौ १, २२८; २५५; २, ९५०; †जै १,२४, ८; २७, ३; शौ ५,११,८; २०, ४५, २†; पै ८,१,८; –त्रस्य ऋ ५,५५,[९ (६,५१,५). १०, ७८, ८], ९, ७२,९; –त्राणि ¶मै ४, ५, ४; ७; ¶काठ २६,१;३५,१६; ¶क ४०,४; ४८, १४; शौ ५, ११, १; पै ८,१, १; –त्रात् ¶मै ४, ५,६; ७,५; –त्राय ¶मै ४, ७, १; ८,७; काठ २९, २; क ४५, ३; कौ १,२९४; जै १,३१, २; –त्रे ऋ १.१०२, १; मा ३३, २९†; का ३२,२, १२†; तै ५, ४, १०, २¶; ¶मै १, ११, ९; ४,५,४, ६,६; ¶काठ १४,१०; २२,१; २८,६; ¶क ४०, ४; ४४,६; –¶त्रेण मै ४,५,२;७, ३;६; काठ १४,९[४]; २९, १; क ४५,२; –†त्रेषु ऋ ८, ५०, ४; खि ३,२,४.

¶स्तोत्र-वत्– -वतः काठ २८, १०; क ४५,१; -वन्तः मै ४,६, १; काठ २८, १०[२]; क ४५,१[२]; –वान् काठ २८,१०; क४५,१.

स्तोत्रिय,या[d]– -यम् पै १९,१, ४[a]; -याः मा १९, २४; का २१,२,१३; पै ६, ३, ११.

¶स्तोत्रीय,या[e]– -याः तै ७, १,५, ७; ५,१, ४; काठ १५, १०; ३३.२.

स्तोम[f]– -मः ऋ १,८, १०[g]; १६,

[a]) स्तोतुर्यो वृचः>सपा. पै १९,१,४ स्तोत्रियं हवम् इति पाभे. ।

[b]) = सपा. आपश्रौ १६,११,१२ प्रमृ. । मै ४,१२,५ स्तोमैः इति पाभे. ।

[c]) भाप. (स्तवन-) । त्रः प्र. उसं. (पा ३,२,१८२) ।

[d]) विप., नाप. [तृच- (अनुवाक-विशेष- इमा.])] । तत्रभवीयः घ>इयः प्र. ।

[e]) नाप. (दक्षिणा-[तै ७,१, ५, ७], ऋच्-) । छ> ईयः प्र. ।

[f]) नाप. (स्तोत्र-) । मन् प्र. (पाउ १,१४०) ।

[g]) = सपा. आश्रौ ८,११,४ । शौ ६,३५,३ शांश्रौ १०,९,१७ °मम् इति पाभे. ।

७; २०,१; ५१,१४;१२७,१०; १५६, १; १६५, ११; [१५; १६६,१५; १६७, ११; १६८, १०], १७१, २; १७३, १३; १८३,[६; १८४, ६]; १८४, ५; ३, ५८, १; ४, ३२, १५; ३६, ७; ३७, ३[a]; ४१, १; ५, ४२, १५; १६; ६,२८,३;४५, [३०; ८,५,१८;२६,१६]; ६३, १;७,२०,९; २४, ५; ३३, ८; ३४, १४;[६४-६५, ५]; ६६, १; ८६,८; ८,१४,१०; ८७,१; १०,२९, १; १४३, ३; खि १, १०, १; मा १०, १०-१३; १२,४; १४,२४[४]; २५[१]; २६[१]; १५, ३[२]; १०-१३; १८, २९; ३४, ४८†; का ११, ५, १-४; १३,१,५;१५,८, १[२]–५[२]; १६, १,३[२]; ३,२;५; ८;११;१९,९, ४; ३३,२,११†; तै १,८, १३, १[१]; २; ¶३,१,२, ४[२]; १०,२; ४, १,१०,५; ३,३,१[२];२[१]; ९, १[५]; २[५]; १२,१[१]; ४, २, १[२]; २[२]; १२,१; ७,९,१; ५,३, ४, १;२;५, १[२]; १२, २[२]¶; ¶७, १,२,१;२,५,४; मै ¶१,५,५[१]; ६,४;२,६, १०[४]; ७, ८; २०[५], ८,५[१०]; ७[२];९[४];११,६; ३, २, १०[१];४,२[९];¶;१६, ४; काठ ७, ४[४]¶; ९.१८[१]†; १५, ७[४];१६, ८; १७,४[१०];६[१];८[४]; १८, १२; २१.२[४]; ११[१]¶; २२,१४;३५ ११; ¶३७,६;७[१];८[१];१७; ३९, ७[५]; क ५, १[१]; २६, ३[१०]; ५[१]; ७[४]; २९,१,३१,१४;१७[४]; ४८, ११; जै ३,५४, ७†; †शौ २०, २८,४; ३९,५; ६०, ६[b]; ७१, ६[b]; ७६,१; पै १५,१,२; –मम् ऋ १, १०, ९; [१२, १२; ८, ४३,१६]; १६,५; २१,१; २७, १०; ४१,७;४४,१४;६१,१;४; ९४,१;१०९,२;१८४,४; २,५, ७,२७,२;३९,८;३,१५,२,५४, १०,६०,७; ६१,१; ४, ४,१५; २२, १; ४४, ६;५,१,१२; २, [११(२९,१५;१,१३०,६)]; ७, १,१३,२; ३५,८; ४१-४२, २; ५२,[४; ६,१६, २२]; ६०, १; ६१, १७; ८१, ५; ६, १०, २; ३५,१; ७,१५,४; २१,१; ३४, २१; ४०, १; ७३, १; ९३, १; ९५,५; ९९,६; ८,१, १४; १५; २,१७[c]; ५,[७; ४९,५][d]; ७,९; ८,१२; १७; ९,७; १२,४; १४; १९,११; ३३,१५; ३५,५; ३६, ६,४४,२; ६६,८;८५,२; १००, ३; ९,१०८,७; १०,२३,६;३९, १४; ४२, १; ५६, ३; ६१,२५; ६३,६; ७५, ५, ९२, ९; ९३, १२;१०६,११, १२७,८; १६७, ४; खि ३.१,५, मा९,३३;३४[५]; ११,८; †१५,२५;२९; का १०, ६,३; ४[५]; १२,१,६; †१६, ५, ६; १०; तै १, १, १४, १[२]†; २,१४, ६†; ५ ७,१¶; ७,११, १; २[५]; २,६,११,४‡, ३.१,२, ४¶; १०,१; ४.१,१ ३; †४,४, २; ४; ५,१, १, ३; ५, ६, १†; ¶७,१,२ १; २,५,५; ३,२, २; मै १. ५, ५[८]¶; २, ७, १; ३†; १३,७‡; ३,१,१; †४,१०, २; ११,१[२]; ५; १३,५; १४,३; ८; ११; †काठ २,१५; ४,१५;१६; ६,११;७,४¶;१६;१३,१५,१६; १५, ११$; १७, १८$; १८, १९¶; २०, १४; २१, ११$; ३३,८[२]¶; ४०,१४; क ५,३¶; २९ ७; †कौ १,१५; ६६;३१३; ५८०; २, ४१४; ७४४; ७५५; १०१३; १०४२; † जै १,२,५; ७,४;३३,१; ५९,३; ३,१०,४; २८,१; ३२,४;४६,३; ४,९,४; शौ ६,३५, ३‡[b]; ७,५२, ३†; १७,१,११; १९,२७,३; †२०, १३,३; १८,२; ३५,१;४; ८९, १; ९७,२; ११६,२; १४०, २; १४३,६; पै २,८७,४; १०, ७, ३; १२,१, १†; १८, ३१, ६; १९,९,६; २०,१५ ९; ३०,२†; –मस्य ऋ ८,८, ५; २३, १४; ¶तै ३,१,२, ४; ५,२, १, ६; ७,२,५,४; मै २,७, १६[१], काठ ७,९¶; ३९.३[१]; कौ १,१०९†; जै १,११,१०†; शौ १९.४९,५; ६; –माः ऋ १,५,८;७,७;११, ८[e];६,६०,७[e];७,१९,१०; ८,५, ३;८,२२;९,८; ६४,१[f]; १०३, ६;१०,४७,७;८५,८; खि १.२, ७, खिसा २९,४१; मा १९,२८; का २१, २, १७; तै ३,५, १०, १¶; ४,७,१५,१; ५.४,¶१०, १; २; ७,४, ४‡[g],¶७,१,२,१; ८,२; २,४,२;४.३. ५; ६;५,१, ५; ४,१; मै २,३, ५¶: ३.१६, ५; ४,४.१०¶; १४,८†; ¶काठ

a) = °देव-भाग- (तु. पृ १५२३ *j*)। पा. °बःधे इत्यिरिति मतम्। b) पामे. पृ ३४८५ *g* द्र.। c) सपा. कौ २,७० जै ३,७,८ स्तोमैः इति पामे.। d) GW. सोमम् इति शोधोऽपार्थः (तु. ORV.ORN.)। e) सपा. ऋ ८,३,३ मा ३३,८१ प्रभृ. °मैः इति पामे.। f) पामे. पृ ३४६६ *d* द्र.। g) सपा. ऋ ८,८९,१ प्रमृ.

११,८; १२,३; २२,१५§; ३३, ६; ८; ३४, १७; ३५, १५; †कौ १, ४४; २, ३४१[a]; ९३३; †जै १,४,१०; ३,२८,१३[a]; ४,११, ६; शौ ४,२४,१; ८,९,६; ११; १४,१,८†;†२०,३७,१०; ६९, ६; ७०, १३; ९३, १; १४०,३; पै १,५३,२‡[b]; ४,३९,१; १६, १८,६; १८, १, ८†; –¶मत् काठ ८,५; ३३, ८; क ७, १; –मान् ऋ १,१०,४; ४८,[१४; ८,८,६], ११४,[९ (१०,१२७, ८)]; ११६,१; १२६, १; ७, ३८,३; ८,२६,४; १०, ६५, ३; ¶तै ७,१,२,१; ३,१४,१§;४, ३,६; १०-११, १; काठ ¶३३, २; ३; ८[२]; ४३, ४; कौ २, २९५‡[c]; जै ३, २४, ११‡[c]; –¶मानाम् तै २, ५, १०, २; ५,४,१२,१; ६,२, १०, ६; ३, ३,६; ७,१,३,३[२];४,२,५; १०, १; मै ४,४,१०; काठ २०, १; २१,१२; २५, १०; क ३१, ३; ४०, ३; –माय ऋ ८, ३, ११; तै ७,१,२, १[२]¶; –†मासः ऋ ३,५४,१४;५,२९,११; ८४,२; ६,६९,२; ३; ७,७२, ३; ८,१, २९; ३, [१५;४३,१ (९, ६७, १९)], खि १,२, ३; तै २, २, १२,३; मै १, ३, ३९; कौ १, २५१; २,७१२; जै १, २६, ९; ३,५८,९; शौ २०,१०,१;५९, १; –मे ऋ ३,५४, २; ५, १६, ३; ६,२३,१; मा २१, २५; का २३.३,३; ¶नै २,५,१०,१; २; ७,१,२,१[d]; मै ३,११,१२; काठ ७, १४[1]; ३८, ११; क ६, ३[1]; –मेन ऋ ५,१४,१;७५,१[e]; ८, ९, ४; १०, ८८, १०; मा ३, ५३‡[f];२२,१५; का ३,७,३‡[f]; २४,४,७; तै १,८,५, २‡[f]; २, ३,१०,२[1]; ११,३; ४; ३,५,३, १[२]; २; ४,१,११,४†; ४, १२, २; ५,२,१,६¶; ¶६.२, १, ४; १०,६; ३,३,६; मै १,१०,३‡[f]; २,३,४; ५¶; ¶३,४,२; ६,७; १०,३;१६,४§; †४,१०,१-३; काठ ९, ६‡[f]; ११,७; ८; १९-२०,१४†; २२,१४, २३, ४¶; ३६,१५[४]; ¶क ८, ९‡[f], ३६, १; ४५,१; शौ २०,१३९, ४†; पै १९,२४,१०‡[f]; –मेभिः ऋ १,९, [३; ५,१४,६]; १३१,२; १३८,२; ४; १३९, ३; २, १३, ५; ३३,५; ३,५, २; ३२, १३; ५,१०,३; ६,२४,७; ५९,[१० ; ८,८,७;१२, २३]; ७, ६२, २; ८०,१; ८,३,७;१६; ७,२१;८, ८; ९; २३, २४; ५४, ८; १०, ९९,११; १२२,५; खि ३,६,८; तै ४,४,५,१; काठ ४०,२; †कौ १,२५६; ४१८‡[e]; २,५८२‡[e]; ७१३; ९२३; १०९३‡[e]; †जै १,२७,४; ४०,१०‡[e]; ३, ४७, ८‡[e]; ५८, १०; शौ †२०, १०, २; ५९,२; ७१,९; ७२,१; ९९, १; –मेभ्यः काठ ३७, ५¶; –मेषु ऋ २,११,३; ३,४१, ४; ८,५२,४; खि ३,४,४; शौ ८, ९,१९; २०,२३,४†; –†मैः ऋ १,१३६,५; १८०,१०; २,९,३; ३,४२,४; ४,१०,१; ५२,४; ५, २२, [४ (३९,५)]; ५६,५;६६, ३; ७९,४; ७, ६७, ३; ७३, ३; ७६, ६; ९६, १; ८,३, ३[a]; ६, १; ३; ७, १७; १२, ११; ४३, [११(२३, २३)४४, २७]; ५२, [६; ६१, १०]; ९, ११४, २; १०, ६४, [(५, ४१, ६)७]; खि ३, ४, ६; मा ७, ४०; १५, ४४; १७, ७५; ७७; ३३, ८१[a]; का ७,२०, १; १६, ५, २६; १८,६,११; १३; ३२, ६, १२[a]; तै १,३,१४,७;४,२०,१; ४,४,४,७; ६,५,४; ७,४, १२, १[२]§; ५, १५, २[२]¶; मै १, ३, २४; ९,२§; ८¶; १०, ३; २, १०, ६; १३, ८; १३; ४, १२, ५‡[h]; काठ ४, ८; ७, १६; ९, १०§; १८, ४; ¶३३, ३; ६[1]; ४४,१§; क ३,६; २८,४; ४८, ३§; कौ १, २५०[a]; ४३४; २, ७०‡[i]; ६०२[a]; ६५७; ६५८; ९५७[a];११२७; जै १, २६, ८; ४२,८; ३, ७, ८‡[i]; ५४, १०; ११; ४,२०,६; शौ २०, १, ३; २४,४;१०४,१[a]; १३८,१;३; पै १५,१,४§; –मौ मा १०,१४; १५,१४; का ११.५,५; १६,३, १४; तै १,८,१३,२; ४, ४, २, ३; ¶७,१,१,१; ३,४,२; ५,१, ४; मै २,६,१०; ८,९; ३, ४, २[२]¶; काठ १५,७; १७,८;२१, ११¶; क २६,७.

†स्तोम-वष्,ष्टा- -ष्टा ऋ ३,

a) पाभे. पृ ३४८६ c द्र. । b) पाभे. पृ ३४८६ g द्र. । c) पाभे. पृ ३४६४ e द्र. । d) तु. पपा. प्रमृ.; वैतु. PK. प्र१ इति?। e) सपा. स्तोमेन<>स्तोमेभिः इति पाभे. ।

f) पाभे. पृ ३४७० b द्र. । g) पाभे. पृ ३४८५ b द्र. । h) पाभे. पृ ३४८६ c द्र. । i) पाभे. पृ २२९४ i द्र. ।

३९, १; -ष्ठाः ऋ ३, ४३, २; -ष्ठासः[a] ऋ १०, १५,६; मै ४, १०,६; शौ १८, ३, ४७.
स्तोम-त्रयस्त्रिं(श>)शा[b]- -०शे[c] तै ४,४, १२, ४; मै ३, १६,४[d]; काठ २२,१४.
¶स्तोम-पुरोग[b]- -गाः[e] काठ ८,५[२]; क ७, १[२].
¶स्तोम-पुरोगव[b]- -वाः मै १, ६,४[e].
स्तोम-पृष्ठ, ष्ठा- -ष्ठः[f] काठ ३५, १८; क ४८, १६; -ष्ठा मा १४,४; १५,३; का १५, १, ४; १६,१,३; तै ४, ३, ४, २; मै २,८,१,७; काठ १७, १; ६; क २५, १०; २६,५.
स्तोम-प्रथम- -मम् पै १७,२८, ५.
¶स्तोम-भाग, गा[g]- -गाः तै ५,३, ५,५[४]; मै ३, ३,१; काठ २१,२; ३४,१७; क ३१, १७; -गान् तै ३,५,२,१; काठ ३४, १७; ३७, १७; -गानाम् काठ ३४, १८[१], ३७, १७; -गाभिः मै ३, ३, १; -गैः तै ५, ३, ५,४; काठ २१, २[३]; ३४, १७; ३७,१७; क ३१, १७[२].
स्तोमभाग-त्व- -त्वम् ¶काठ ३७, १७.
†स्तोम-वर्धन- -नः ऋ ८,१४, ११; शौ २०,२९,१.
†स्तोम-वाहस्[b]- -हसः ऋ ४, ३२, १२; ८,४, २[h]; ‡ कौ १, २०२; २,११६३; ‡; जै[i] १,२१, १०; ३, १५, ११; शौ २०, १२०,२[h]; -०हसः ऋ १,५,१; कौ १,१६४; २,९०; जै १,१७, १०; ३, ९, ४; शौ २०, ६८, ११; -हसाम् ऋ ८, ९९, १[i]; -हाः ऋ ६, २३,४.
¶स्तोम-संमित- -तः काठ २६, ४; क ४१, २.
स्तोमै (म-ए)कविं(श>)शा- -०शे पै १५,२,१०.
†स्तोम्य, म्या[l]- -म्यः ऋ १, २२,८; ८, १६, ८; जै ४,५,१, -म्यम् ऋ ८, २४, १९, १०, ६६, ६; कौ १, ३८७; जै १, ४१, ७; ४, १७, ७; शौ २०, ३१, १; ६५, १; -म्या ऋ ६, ६१, १०; कौ २, ८११; जै ४, ३, ६; -०म्याः ऋ १, १२४, १३; -म्याय पै १९,४८,३६.
स्तोम्यत्- -म्यन्तः मै ३, ८, १०¶.
स्तु(क>)का[k]- -का ऋ ९,९७,१७[l]; -काम् शौ ७, ७८, २; पै १९, ३६,३.
स्तुका विन्[m]- -विनाम् ऋ ८,७४, १३.
स्तुत्-, स्तुत- प्रमृ. √स्तु द्र.
स्तुप[n]- -प.[o] मा २,२; का २,१, ३; मै १,१, २; १२; ४,१,२[३]; ¶; १३; काठ १, ११; क १, ११; -पेन[p] मा २५,२; का २७,३,२.
?स्तुप्तः[q] शौ १९,४,१.
√स्तुभ्, > स्तोभि, अ॒स्तोभयत् ऋ १,८८,६.
†स्तुभ्[r]- स्तुप् ऋ ९, ९६, १८; कौ २, ५२६; जै ३, ४१, २; स्तुभः ऋ १, १९०, ७; ३,५१, ३; ९, ६८, [८; ८६, १०], मै

[a]) विप. (पितृ-)। बस. <तष्ठ-स्तोम- (तु. [अर्थतः] सा. WAG [२,११६ a] GRV. [तु. पुत्र-हत- प्रमृ.])। वें. नृग. द्र. = मेरहन- इति ?। [b]) विप.। बस।
[c]) सपा. स्तोमत्रयस्त्रिंशे <> स्तोमैकविंशे इति पाभे.।
[d]) स्तो…शे इति स्वरः? यनि. शोधः (तु. तै.)।
[e]) सपा. ॰गाः <> ॰गवाः इति पाभे.।
[f]) पाभे. पृ ३०७१ c द्र.।
[g]) नाप. (मन्त्र-विशेष-[तै ३,५,२,१], इष्टका-विशेष-)। बस.। [h]) पाभे. पृ २२१८ i द्र.।
[i]) सपा. ॰हस <> ॰हसाम् इति पाभे.।
[j]) विप.। अर्हार्थे यत् प्र.।
[k]) नाप. (यविष्ठ-[तु. ऋ ९,९७,१७;१८], पुच्छ-)। √॰स्तुप [= √स्तुप्, स्तु] 'कर्मणि=पुच्छ'। √स्तम्भ] >॰स्तुप्त-> ॰स्तुप्,स्तूप- > वाप्रि. दर्शि. (वैतु. मा [१०,३३; ११,३२] प्रमृ. SEY [४९,२३३] <√स्त्यै इति, GW <√स्तु> स्तु-[स्तवन-] इतीव ?)।
[l]) वैतु. वें. सा. = अग्र्य-।
[m]) नाप. (अवरोधक-, प्रतिरोधिन-)। (√स्तम्भ् > भावे) ॰स्तु[भ > क] वक्त- > स्तुका- (॰= अवरोध-) + मत्वर्थे प्र. (वैतु. अन्ये = ऊर्णारूप्रविन-])। शेषं यनि. ग्रुतिश्च- [परि.] इष्टम् द्र.।
[n]) = स्तुक-। तेनैव समन्वयता द्र.।
[o]) = सपा. माश्री १, १,१,२० प्रमृ.। तै १,१,११,१ आपश्री १,३,७ प्रमृ. स्तुपः इति पाभे.।
[p]) सपा. तै १,१,११,१ स्तुपेन इति पाभे.।
[q]) सामिस्तुप्तः (पु शोप.)? > सामिः स्तुप्तः इति सा., हरिस्तूतः इति RW., यथा तृप्तः इति w.।
[r]) विप., नाप. (स्तोतृ-)। कर्तरि कर्मणि वा द्र.।

४, ९, २९[a]; १२, ३; कौ २, ५०३; जै ३, ३९,२; स्तुभा ऋ १,६२,४.

स्तुभ्वन्– -भ्वा ऋ १, ६६, २.

स्तोभ[b]– -भाः मै ४,७,३¶.

स्तोभत्– -भन्तः ऋ ८,५४,१; खि ३, ६, १.

स्तुवत्–, स्तुवान– प्रमृ. √स्तु द्र.

स्तूप[c]– -पः तै १, १, ११,१[d]; -पम् ऋ १,२४,७; -पेन[e] मै ३,१५, २; -पैः ऋ ७,२,१.

स्तूयमान– √स्तु द्र.

स्तृ[f]– स्तृभि.[g] ऋ १, ६८,५; ८७, १; १६६,११; २, २, ५; ३४, २;४, ७, ३; ६, ४९, ३; १२; खि १, ११, ६[h].

√स्तृ,स्तॄ (*१धा.)[i]>तुस्तूर्षं,स्तरते ऋ १, १२९, ४, †स्तरामहे ऋ ८,७५,७; तै २, ६, ११, २; मै ४,११,६; काठ ७, १७.

¶स्तृणुते तै २, ४, ११, ३; ६, ५,५,२; मै १, ४,१३; ६,३;८, ३; २, ५, ७-९; ३, ६, ७, ¶स्तृणुत तै १,६,११,६; २,१, ८, ३;२,३, २;९,२;४,११,३; ३,४, ८,५; ५, १,२, ६;६,३, १;७,२, ५,३; मै १, ५, १०; ११; २, १, ९[j]; २, ११;४,४; ५,६; ११; ३,९,६; काठ १०, १; ९; २१,४;९[j]; २३,४; २८, ३;३२,१; क ३१,१९; ४४, ३; स्तृणोषि ऋ १, १२९, ४[j]; स्तृणवामहे शौ १०, ५, ४२; पै १६, १३२, ८; अस्तृणुत काठ १२, ३¶; अस्तृण्वत काठ १२, ४¶.

¶स्तृणाति तै ३, ३, ८, ३; मै ३,८, ६[j]; ¶स्तृणाति तै २, ६, ५,२[j]; ६,२,४,५[j]; मै ३,८,६[j]; ४,१,१३; काठ २५,४;५; ३१. १०; १२; ३२,६[j]; क ३९. १; २; ४७, १०; ११; §पै १६, १२२, १-४; स्तृणते मै ३, ८, १०¶; †स्तृणन्ति ऋ ८,४५,[१ (१,१३, ५; ३, ४१, २)]; मा ७,३२; का ७, १४, १; मै ४, १२, ६; काठ १३, १५; कौ १, १३३; २, ६८८; जै १,१४,९. ४,१७,४, स्तृणामि मा २, २[k]; ५[k]; का २,१, २[k];७[k]; तै १,१, ११,१[k]; काठ २.११; क २,५; शौ १८ ४, ५१[l], ¶स्तृणाहि[m] तै ६, ३,१, २; मै ३,८, १०[j][n]; स्तृणीत ऋ १,१३,[५(३, ४१, २;८, ४५,१)]; ५,२६, ८;७, ४३,२; मै ४, १३,४, काठ १६. २१; ३१, १४[20]; स्तृणीत शौ १२. ३, ३२; पै १७, ३९, २; अस्तृणात् ऋ ८, ४१, ८; ६१, ७; अस्तृणत मै ३, ८, १०¶; †अस्तृणन् ऋ ३. ९, [९; १०, ५२, ६]; मा ३३, ७; का ३२, १, ७; अस्तृणन् ऋ १,१८८, [४ (९, ५, ४)], मै १,४, ३; ¶स्तृणीयात् तै २, २, १०, ५; मै ३,८,६; काठ २५,५, क ३९, २.

तस्तिरे शौ १९, ४६, ३; पै ४, २३, ५; स्तरिष्यामहे काठ २७, ३[p]¶; स्तृणीय शौ १०,५, १५-२१; अस्तः ऋ १०, १११, ६; †स्तः ऋ ८, ३, २, शौ २, ७७२.

†तिरिरे ऋ ३,४१, [२(१, १३,५; ८,४५, १)], शौ २०, २३, २; अस्तारि ऋ ६,६३,३.

तुस्तूर्षते मै १, ८, ३¶.

तिस्तिराण– -णा ऋ १, १०८,४.

तुस्तूर्षमाण– -णस्य मै १, ८, ३¶.

स्तरीतवे शौ २, २७, ३;४[q]; पै २, १६,२.

स्तरीमन्[r]– -मणि ऋ १०,३५,९; -मन् मै २, १२,६.

स्तीर्ण, र्णा– -र्णम् ऋ १,१३५, १;

---

[a]) °भः इति स्वरः? यनि. शोधः।

[b]) नाप. (सामगान-भेद-)। कर्मणि घञ् प्र.।

[c]) = स्तुप–। तु. पृ ३४८८ *n*।

[d]) पाभे. पृ ३४८८ *o* द्र.। [e]) पाभे. पृ ३४८८ *p* द्र.।

[f]) = तृ–। नाप. [नक्षत्र- (तु. या [३.२०])]। (√*स्तृ 'दीप्तौ' >कर्तरि) *स्तर्– > नैप्र. यनि.।

[g]) *स्तृभिः>यनि. (तु. GW.)।

[h]) स्त्रिभि- इति पाठः? यनि. शोधः (तु. ऋ २, ३,५)। [i]) धा. हिंसायाम् (तु. निघ २, १९), आस्तरणे (तु. पाधा.) च वृत्तिः।

[j]) ण्वते इति पाठः? यनि शोधः (तु. नापू.)।

[k]) पाभे. पृ २०९३ *i* द्र.।

[l]) सपा. तैब्रा ६,७,२ आपमं ३,८,२ : ४४ बौपि १, १५ : २१ अरेम इति पाभे.।

[m]) = सपा. आपश्रौ १२, १७,१९ प्रमृ.। माश ४,२, ५,११ काश्रौ ९,७,४ प्रमृ. स्तृणीहि इति पाभे.

[n]) ण्ति इति पाठः? यनि. शोधः (तु. नापू.)।

[o]) पाभे. पृ १९५१ *j* द्र.। [p]) पाभे. पृ १४९९ *b* द्र.।

[q]) सपा. पै २,१६,३ हन्तवे इति पाभे.।

[r]) नाप. (आस्तरण-)।

१७७, ४; २, ३,४; ३, ३५,७; ५, १८,४; ८,९३,२५; खि १, २,४; ३, १४,१; मा २१, ५७; २८, १२; २९,४; का २३, ६, १०; ३०,२,१; ३१,१,४; तै ५ १,११,२; मै ३,११,५,१६,२; ४, १४, ४†; काठ ४६, २; कौ १,२१३†; जै १,२२,१०†; शौ १२, ३, ३३; पै १७, ३९, ३; -र्णाः ऋ ३, १, ७; -र्णे ऋ ४, ६,[४; ६, ५२,१७], काठ २५, ८[२]¶, क ४०,१[२]¶.

स्तीर्ण-बर्हिस्- -र्हिः ऋ ५, ३७, २; मा २१,१५; का २३,२,४, मै ३, ११,११; काठ ३८, १०; -र्हिषम् मा २५, ४९; का २६, ६,१; तै ४, ७, १३, ३; मै २ १२,४; काठ १८,१८; क २९, ६; कौ १,४२०‡[a]; जै १, ४१, २‡[a]; -र्हिषे[a] ऋ १०, २१,१.

स्तीर्ण-शृङ्ग- -ङ्गः पै ४,११,४.

स्तीर्त्वा मै ३, ८, ७[२]¶.

स्तीर्यमा(ण>)णा- -णायाम् काठ ३४,१५.

स्तृणत्- -णन् ऋ ९,५,[(१,१८८, ४)४]; मै १, ४, ८¶; ४,१, १३; काठ ३६,१२.

स्तृणान- -नः पै १९, ४०, २; -नासः ऋ १,१४२,५; २,११, १९.

¶स्तृति- -तिः तै २, ६, ५, ५; मै ४,६,८; -त्यै तै १, ५, ७, ६; २, २, २, ३; ६, २, ५; ५,१,६,४; २,६,३; ३, ५, २; ४,७,४; ६,६,४, १; मै ४, १, ४; काठ १०,१; १२, ५; १३, ४; २८,८; क ४४, ८.

?स्तृण- -णानि[b], -णैः[b] खि ७,१,१; ४,१.

स्तृणीक[c]- -कः काठ ३९,११.

स्तेग[d]- -गः ऋ १०, ३१, ९; शौ १८,१, ३९; -गान् तै ५, ७, ११,१[e].

१स्तेन[f]- -नः मै ३, २, २; -नान् पै १,४२,२; -नासः पै १,४२,३.

२स्तेन[f]- -नः ऋ २,२८,१०;४२,[३; ६,२८,७]; ७,१०४,१०; १०, ९७,१०; खि ५, ११, ३; मा १,१; १२,८४†; का १, १, २; १३, ६, १०†; तै १, १, १, १; २, ५, १, ६¶; ४, २, ६, ३†, मै १, १, १; २, ७, १३†; ४, १, १; १४, ९†; काठ १,१; ३०,१०; शौ ४,३, ५; १९,७†, ७, ७९,१; ८, ४, १०†; १९,४७, ६; ७; ४९,७, ९; २०,१२७, १३; पै १, ४२, १; १२,६, ११†; -नम् ऋ ५, ७९,९,६,५१,१३; ७, ५५, ३; ८,६७,१४; १०, १२७, ६, मै ४, ५, २¶, कौ १, १०५†; जै १,११,९†; शौ ४, ३, ४; १९,५०, ५; -नस्य मा १२, ६२; का १३,५,१; तै ४,२,५, ४; मै २,७,१२; -नाः ऋ ५, ३,११; मा ११, ७७; का १२, ७,१२; तै ४,१, १०, ३; मै २, ७,७; -नान् मा ११, ७८; का १२,७,१३; तै ४,१,१०, २; मै २,७, ७; ३,१, ९¶; -नानाम् मा १६,२०; का १७,३, ४; तै ४.५,३, १; मै २, ९, ३; काठ १७,१२; -नासः मा ११, ७९; का १२,७,१४; तै ४,१, १०, २; मै २,७, ७, -नेभ्यः ऋ २, २३,१६; -नैः शौ ४,३६,७.

स्तेन-हृदय[g]- -यम् मा ३०, १३; का ३४,२,५.

३स्तेन- -नः काठ १६, ११†; क १,१; २५,४†; ४६, ८; पै २, ८,२[h]; ६,२०,६;७; १४,४, ७; ९;१६,९,१०†;-नम् काठ १९, १०¶; क ३०,८¶; पै २,८,५; १४,४, १५; -नस्य काठ १६, १२; क २५,३; पै ५, २७, ६; -नाः, -नान् काठ १६, ७; -नानाम् क २७, २; -नासः काठ १६,७; -नेन पै ९, २२, ८[i].

?स्तेनभविष्णुः[j] मै ३,७,१.

स्तेय[k]- -यम् काठ ८, ९¶; क ७, ५¶; शौ ११,१०, २०; १४,१, ५७; पै १६,८६,१०; १८,६,५.

‡स्तेय-कृत्- -कृत् ऋ ७,१०४,१०; शौ ८,४, १०; पै १६, ९, १०.

---

[a]) सपा. °र्हिषम् <> °र्हिषे इति पाभे. ।

[b]) तृणानि, तृणै. इति यक. शोधः (तु. संस्कर्तुः टि., सपा. [अंशतः] मिमा ६,१) । [c]) नाप. (द्वन्द्र-) ।

[d]) अर्थः व्यु. च? । [e]) पाभे. पृ १५०० g द्र. ।

[f]) नाप. (चोर-) ।(√°स्ता 'चौर्ये'>) १स्तायन-, २स्तायनु->बावि यनि. [तु. Gw.; वेतु. या (३, १९ [तु. पाउ २,४९] प्रमृ.<√स्त्यै)] । [g]) नाप. । बस. ।

[h]) सपा. शौ ४,३,२ अघायुः इति पाभे. ।

[i]) सपा. शौ ७,६७,३ वर्त्तेन इति पाभे. ।

[j]) तेन भविष्णु (हविः) इति शोधः ।

[k]) १स्तेन- इत्यनेन सम्यायत्ता द्र. । भाप. (चौर्य-) । पा ५,१,१२५ < स्तेन- ।

स्त्रियाम् काठ २०,६¶; क ३१, ८¶; शौ ६,११, ३; ७०,१-३; पै १९,१२,२; स्त्रियै काठ ११, १०¶; शौ ५,३०,३; पै ९,१३, ३; स्त्री ऋ ५,६१,६; ८,३३, १९; १०,८६, ६; खि २, ११, १[a], ¶तै २,६,५,५; ६, ६, ४, ३[c]; ¶मै १,१०,११;१६[d];२०; २,५,५; ३,३,१; ४,१,१३; ६, ४;७,४; ¶काठ ११,३; १३ ५; ६[c]; २३,४; २४, १; २५, ५[c]; २७,१; २८, ८[c]; ३०, १; ३१, १२; ३२,६; ३६,५;१०[c]; १४; ¶क ३६,१; ३७, २; ३९, २[c]; ४४,८[c]; ४६,४; ४७, ११; शौ १,८,१; ५,१४,६, ७,१००,३; १०,४, ८; ८, २७; २०, १२६, ६†; पै ४,४,८; ७,१,१२;१६, १५,८, १०३, ४; स्त्रीणाम् मा २३,२१; का २५, ६, १; तै ७, ४, १९, १; २; मै ४, ५, ४¶; काठ २८,८¶;४४,८[c]; क ४४, ८¶; शौ ७,१४,१; ८,६, १३; पै २,५७,५; १२,७, १२; १६, ८०,५; स्त्रीभिः ऋ १०,२७, १०; मै ३,६, ३¶; काठ १२, ८¶; ¶स्त्रीभ्यः तै ६,५, ८, २; मै ४,३,५; स्त्रीम् ¶क ७, ७[b]; ३१, ११[b]; स्त्रीषु काठ १३, ५¶; शौ ६,११,१; ७,९५, ३; १२,१,२५; पै ५, १५, ३; १०, ६,५; १७, ३,६; १९, १२, १; २०,२९,३; ४.

स्त्रैण[c]- -णम् शौ ४,३४,२; ८, ६,४; पै ६,२२,२; १६,७९,४; -णाः पै ११,२, ७; -णानि ऋ १०,९५,१५.

¶स्त्री-काम- -माः तै ६,१, ६, ५; मै ३, ७, ३; काठ २४, १[c]; क ३७,२[c].

¶स्त्रीकाम-तम- -मः काठ २३, ४; क ३६,१.

स्त्री-कृ(त>)ता- -ता शौ १०,१, ३; पै १६,३५,३.

स्त्री-पुंस[d]- -सौ मै १, १०, ११¶; काठ ३६,६[c]¶; पै ८, ९, १०; -सान् पै १७,१२,७.

स्त्री-भाग[e]- -गान् शौ ८, ६,१९; पै १६,८०,१०.

स्त्री-रूप- -पः मै २,५,५¶.

स्त्री-वध- -धात् खि ३, १०[2], ४.

स्त्री-पं(<सं)माद[f]- -दम् तै २, ५,१,५¶.

स्त्री-प(<स)ख- -खम् मा ३०, ६; का ३४,१,६.

स्त्री-पू(<सू)[g]- -ष्वः मै ४,६,३.

स्त्री-पूय[h]- -यम् पै १९, १२, ३;

स्त्रैपूय[i]- -यम् शौ ६, ११,३[j].

स्त्री-हृत- -तः क ३६,१¶[k].

?स्त्यज्ञातस्यांनहरहस्तुभदम् पै १९,२१,१३.

?स्थ[l] खि ४,५,३३.

स्थपति(वप्रा.)[m]- -तये मा १६,१९; का१७,२,३; तै ४,५,२,२; मै २, ९,३; काठ १७,१२; क २७,२; -तिः शौ २, ३२, ४; ५, ३१, ११; पै २,१४,३.

¶स्थल,ला[n]- लम् तै ३, ४, ८, ७; -लया तै १,६,१०,५; -ले तै ३, ४,८,७; मै ३.८, ४.

स्थविमन्-, स्थविर-, स्थविष्ठ-, स्थवीयस्- √*स्थू (वधा.) द्र.

स्थ-ग्रास् √स्था द्र.

√स्था,> तिष्ठ, स्थापि, तिष्ठते काठ २२, १[c]¶[o]; शौ १९, ४९, ?;

a) स्त्री पौंस्रम् (कौशा १,१, १० आपमं १,४, ७ काठगृ २८.४ बौगृ १,४,२० मागृ १, १४ : २ हिगृ १,१९,७ जैगृ १,२० : ७ प्रमृ च) > सपा मागृ १.१०,१० ?स्त्री-पौंस्रम् इति पाभे. । b) पाभे. पृ ३४९१ h द्र. ।

c) विप , नाप. । प्र.गृहंम्यन्तीयः नञ् प्र. (पा ४,१, ८७) । d) द्वस. समासान्तः अच् प्र. (पा ५,४,७७) ।

e) विप. । बस. ।

f) नाप. (स्त्री-सभा-) । उस. उप. = संसद्- ।

g) विप. (स्त्री-) । उस. उप. <√सू 'प्राणिगः' ।

h) उप. भावे <√सू 'प्राणिगः' ।

i) स्वार्थे अण् प्र. उसं (पावा ५ ४,२५) ।

j) नाग. शौद १,१९,९ स्त्रीपूं इति पाभे. ।

k) पाभे. पृ ३४९१ i द्र. ।

l) सपा. खिसा २९,३४ ते इति पाभे । पृ ५११ सस्य. स्थ इति नेष्टम् ।

m) विप., नाप. (मुख्य-, उत्कृष्ट-) । पपा. नावग्रहः । (त्रिष्टुप्- > भावे) *त्रिष्ट्यु- (उत्कर्ष-,प्रामुख्य-) +(√भृ '*धारणे' > भावे) भृति- > यस. *त्रिष्ट्यु-भृति- > यनि. वाधि. यनि. (वैतु. PW. प्रमृ. स्थ- + पति- > यनि. इति?) । यनि. स्थले-यः अन्यत्र माध्यम-शीत्रुनादिषु विदरकर्णाधे (√स्पृ [=√यम्] 'नियमे' > अधिकरणे) स्पृष्ट- +(√पा 'रक्षणे = छादने = निर्माणे' > कर्तरि) पति- > उस. *स्पृष्ट + पति- > वाधि. यनि. इति ।

n) नाप. (स्थान-, तट- प्रमृ.) । (√स्था > भावे) स्थ- + [मत्वर्थे] लच् प्र. (तु. WAG१,५ a) प्रमृ.) ।

o) SI. तिष्ठ- > -ष्ठते इति चिन्त्यम् ।

तिष्ठति ¶तै ३,२, ९, ७; ५,५, ७,४; शौ १, २, ४[a]; १७,२[b]; ४,१६,२; ६,११८,४; ७, २१, ६; १०, ८, ११; ११, २, २३; तिष्ठति ऋ १, ५८, २[c]; १२५, ५;९, १६,[६; ६२, १९]; ५४, ३; खि २,७,३;४; मा ३२, ४; का ३५,३,४; ¶तै ५,१,८,६[२]; ४,१२,१; मै ¶३, ३,४; ६;६, २; ४, २,५; ¶कठ १०, ३; ११, ६; २५, २; २७, १; ¶क ३८,५; ४२,१; कौ २, १०७†; १००६; जै ३,११,३†, ४,१७, ११; शौ १०, ७, १[२d];३[४]; १९, ३९, ५[e]-८[e]; पै १, ६८, ५,५, ३२,४; ४०,७; ६,३, ९; ७,४; ९,३,४; १२, ६,८; १४,३,१२; १६, १०२, ३; १०६, ३; १७, ७,१[२];३[४]; २०,४, ४;२७,३-५; ३३. ६; तिष्ठतः शौ ६, १२७, २; ११, १२,११; तिष्ठतः शौ १०, ८, २; पै १६, १०१, १; तिष्ठन्ते मै ४,२,१¶; काठ २४, ९¶; क ३८, २¶; पै ५, ३८, ८[f]; तिष्ठन्ति तै १,६,१२,२[g,h]; मै ४, २,१¶; शौ ४, १६, ६; १०, ७, १२; १६[i]; १२, १, २७[j]; तिष्ठन्ति ऋ १, १६४,३६, १०, १०,८;८५,१; खि ५,१५, १३; तै २,२, ११, २¶; मै १, १०,१९¶; काठ ३६,१३¶; शौ ९, १५,१७; १४,१, १†; १८, १,९†; २०,१३१, १४[k], पै १, १०१, ४; २, ३३,३; ४,५,९; ४०,३[२]; ५,९,६; ३३,१; १६, ६९,९,१७,७,२; ८,३; १८,१, १†;१९,४,१५[l];३६,१[m], ४२, १०; तिष्ठसि ऋ ८, १९, १०, तिष्ठसि ऋ ३,६१, ३; १०,८५, ४; खि ४,७[२],४[n]; मा १८,५५, का २०,३, ५; तै ४,७,१३,२; मै २,१२, ३; काठ १८,१५; क २९, ४; शौ ९,३,१७; १४,१, ५†; १५,३,१; पै ६,४, ४[o], ९, १२[o],७,१०,५[e]-८[e],९,१२,१२; १६, ४०, ७; १८,१, ५†;३१, ८; तिष्ठथ. ऋ ८, ९, १२; शौ २०, १४१,२†; तिष्ठ शौ ९, १, २४[p]; पै ८,१५,५[२q]; †तिष्ठाति ऋ ४,२०,२[r]; मा २०,४९; का २२,५, ३; तिष्ठाति शौ ३,१२, १[s]; तिष्ठत् ऋ १,१७४,४; ६, २०, ९; १०, १३२, ७; पै १७, २८,१; तिष्ठात् शौ १,१७, २; ६, ४४,१; पै ३, ४०, ५; १९, ४,१६; २०, ३३, ७; तिष्ठन् ऋ १०, १२३,३; तिष्ठासि शौ १९, ४५,४, पै २,९०,१; ३,२०,१[s]; १५,४,४; १६,९८,५; १९,४०, ३; तिष्ठः शौ ८, १,९[t]; १०,१, २६; पै १६,३७,६; †तिष्ठा. ऋ ३,८,१[u]; १४,४; मै ४,१३,१; पै १९,४, १६[b]; तिष्ठात् काठ १५, १२‡[u], तिष्ठम् ऋ ८,३४, १८[s]; तिष्ठतु ऋ १०,१८,१२[v]; १९,३; शौ १, १५, २; १८,३, ५१†; १९,४६,२[w]; पै ४,२७, ७; १६,१००, १३; तिष्ठन्तु शौ १, १७, १[l]; तिष्ठन्तु ऋ ९, ६९,७; ८६,३७; कौ २,१०७†; जै ३,२५,३†, पै १७, ३, ८[j], ८, ६[l]; †तिष्ठ, > ष्ठा ऋ १,

a) विशेषः पृ २३० *g* द्र. ।
b) सपा. तिष्ठति <> तिष्ठाः इति पाभे. ।
c) विशेषः पृ ७०२ *k* द्र. । d) सकृद् तु पृ १४३ *c* ।
e) सपा. तिष्ठति <> तिष्ठसि इति पाभे. ।
f) निष्ठेते इति शोधः ।
g) तु. सस्थ. टि. आ । h) पाभे. पृ २६८१ *l* द्र. ।
i) सपा. तिष्ठन्ति <> तिष्ठन्तु इति पाभे. ।
j) सपा. तिष्ठन्ति <> तिष्ठन्तु इति पाभे ।
k) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. तिष्ठति? मनि. शोधः ।
l) सपा. तिष्ठन्ति (या ३,४ च) <> शौ १,१७,१ तिष्ठन्तु इति पाभे. ।
m) सपा. शौ ६,७७,१ अस्थुः इति पाभे. ।
n) सपा. खि ४, ७, ५ निस्तिष्ठ इति, शौ ५, ५, ५ निस्तिष्ठसि इति च पाभे. ।
o) सपा. तैब्रा २,४,७,५ जक्षिषे इति पाभे. ।
p) सपा. पै १६,३४,९ तिष्ठेद् इति पाभे. ।
q) शोधः पृ २२०२ *g* द्र. ।
r) तु सस्थ. टि. अनु (परि.) ।
s) सपा. तिष्ठाति <> तिष्ठासि <> कौगृ ३,२,६ शांगृ ३,३,१ तिष्ठ इति, पागृ ३,४,४ तिष्ठतु इति, हिगृ १, २७,२ तिष्ठति इति च पाभे. ।
t) पाभे. पृ १४९९ *e* द्र. ।
u) सपा. तिष्ठाः <> तिष्ठात् इति पाभे. ।
v) सु तिष्ठतु > सपा. आग्निगृ ३, ८, २ : ३५ हि तिष्ठसि? इति पाभे. ।
w) सपा. पै ४,२३, २ तिष्ठन्–>-ष्ठन् इति पाभे. (तु. RW.) ।

३६,१३; १२१,१२; ३,५३,२; ४, ६, १; १०,९५,१, मा ११, ४२; का १२,४,५; तै ४, १,४, २; मै २,७,४; कौ १,५७; जै १, ६,३; §शौ १,१७,२[a]; ४,७,५, तिष्ठ,>ष्ठा ऋ १, ३०, ६; ६, १८,९;१०,१७३,१-२; खि ४, ५,२५; मा १२,११†; का १३, १,१२†; तै ३, ५,५,३[a], ४,१, ६,३[b]; २,१,४†; ५, १, ७,४[b]; २,१,४†; मै २,७,६[b]; ८†; काठ १५, १२†; १६, ४†; ६[b]; ८†; १९,७[b]; ३५,७†[२]; क ३०,५[b]; ४८, ९[१]†; कौ २, ९५१†; †शौ १, १७, २; ६, ८७,१;२; २०, ४५, ३; पै १, ६६, १; २. १, ४,७,१९,६; १९, ४, १६[३]; †६, ५; ६;५४, १; †तिष्ठत ऋ १, १९१, ६; शौ १, १७, ४; पै १९, ४, १४; ¶अतिष्ठत तै ६, ५,८,२; मै ४. २,१; काठ २८, ८; क ४४, ८; अतिष्ठत् ऋ १, १६४,९; खि १, २, १४: ¶तै २,४,३,२; ६,२,७,३; ¶मै १, ६,१२,३,८,५; शौ ९,१४, ९†; अनिष्ठन् ऋ १, ५४, १०; ¶तै २,१, ५,२; ४,३, १;२; ५,६, ६,१; ६,१, ६,६; २,७,१, ७, ३,९,१; ¶मै १,६,५; १०,१४, २, १, ११[१]; ३, ८, ५[२]; ४,२, १३; ५, ९; ¶काठ ८, २; १०, ७[१]; २५, ६[१c]; ३६,८; ३७,१; ¶क ६,७; ३९, २[१]; शौ ८,

११,१; ११, ७,२६; १५,३,१; पै ८, १५, ३; ८; १६,६६,९†; १३३, ८; १५५,६; अतिष्ठताम् मै २, ४, ४¶; अतिष्ठताम् ¶तै ६,१, ३,१; अतिष्ठन्त ¶मै २, ५,७, ४,६,८; काठ २४, ९[२]¶; क ३८,२[२]¶; अतिष्ठन् शौ ५, २७,६[d];१०, ८, ३९; अतिष्ठन् ऋ १,३२, ११; ५, ४५, १०; १०,२७,२३; ९८,६; पै १३, ६,११†; अतिष्ठः ऋ १०, ८८, ५; शौ १०, १०, १६; पै ३, ३८,७; १६,१०८,७; अतिष्ठत ऋ १०,७२, ६; तिष्ठत् तै ६, ४,५,६¶; ¶मै ४,५,५; ६, ९; पै १६,३४,९[e]; ¶तिष्ठताम् तै ५,७,१,२; काठ २२, ८; क ३५,२.

तस्थे ऋ १०,१०९, ३; तै १, ८,६, १; काठ ४०, ११; शौ ५, १७, ३†; पै १, ९५, ४[f]; ९. १५, ३†; १७, २१, ४; †तस्थौ ऋ ८, १०२, १४; १०३, २; १०,२७,१४; कौ १, ५१; २, ८६७;९२१; जै १,५, ७; ४,६, ६;२१,५; †तस्थौ ऋ १, १४६, २; १६४, १०; ३, ५५,१४; ८,१०१, १४; १०,४, ५;५,६; २०,५; २८, २[g]; ४८, १०;७३,१०; ८८, १६; १३९, ३; मा १२,६६; का १३,५,५; तै ४,२,५,५; मै २,७,१२; काठ १६,१२;४०, १४; क २५, ३; शौ ५, १, ६; ९, १४, १९; १०, ८, ३; ४०; ४२; पै १६, ६६, १०; १०१, ६; तस्थुतुः ऋ १,१५५, १; ९,६६, २; खि १,६,२[h]; तस्थतुः ऋ १,११३, ३;३,६,१०; ५४, ७; ४, ५६, २; कौ ७,११०१†; पै ५, ३०, ३; तस्थिरे ऋ९,६२,२७; काठ ६,३¶;क ४,२¶;कौ २,१२७†; जै ३, १३, ३†; †तस्थुः ऋ १,७२,२;१०५,१०; १६४, २; १६९,६; ३,५४,९;५, ४७,५; ७,१०१,[४;१०,८२,६]; १०, १०४, ४; मा १७, ३०; का १८, ३, ६; मै २, १०, ३; शौ ९, १४, २; १३, ३, १६; १४, २, ९§[i]; २०, ३३, ३; तस्थुः ऋ १,३५, ५; ६; ८५, ६; ३, ५६, २; ४,५४, ५; ५, ६२,१;८,९६,१; मा ३१,१९[j]; का ३५, २, ३[j]; पै १६, ६६, २†; १८, ७,१०; तस्थिपे शौ ४,९,२; पै ८,३, ३; †तस्थुः ऋ १०, ८५, १५; शौ १४,१, १४;पै १८,२,३; तस्थिम>मा पै १५,२१, ९; अस्थात् ऋ १, ३५,१०; २, ३०, ३; मा ३४, २६†; का ३३,१, २०†; तै ३, १,४,३[k]; शौ २,३४,२[k],६,४४, १[l]; ७७, १[l]; अस्थात् ऋ २, ३,१; ४,६, ४; ५१,१; ५,१,२; ८०,५; ६, ४४, ३१; ६३, ४, ७,७०,१; ९, ८५,[१२; १०,

a) सपा. माश्रौ १,८,६,१२ तिष्ठतु इति पाभे.।
b) पाभे. पृ८८९ *a* द्र.। c) तु. सस्थ. टि. अन्तरा।
d) यमस्थ्वातिष्ठन्> सपा. मा २७,१५ प्रमृ. यमुश्चेतिष्ठः इति पाभे.। e) पाभे. पृ ३४९३ *p* द्र.।
f) शोधः पृ २२२१ *k* द्र.। g) तु. सस्थ. टि. आ।
h) पाभे. पृ३४५४ *i* द्र.। i) तु. सस्थ.टि. अधि (परि.)।
j) तु तस्थुः >सपा. काठ १०३ : ३ तिष्ठन्ति इति पाभे.। शिष्टं पृ७३६ *i* द्र.। k) पाभे. पृ३५७१ *s* द्र.।
l) सपा. पै १९,२३,९ द्विः आस्थात् इति, नहत्व पाभे. पृ ३०४३ *b* द्र.।

१, १; १२३, ७]; मा १२, १३†; १७, ५४; का १३, १, १४†; १८,५,५; †ते ४,२,१, ४; ६,३,२; ५,२,१, ५; मै १, १०, २[a]; †२, ७, ८; १०, ५; १३,७; ३,२, १†; काठ १६, ८†; १८,३; १९, ११†; ३०, ८[b]; क २८, ३; ३१, १†; †की २, १०९७; ११२५; ११९७; शौ १३, १, ११; पै ३, ३२, ३; ४०, ५[¹]; ९,१०, ११[²]; १८, १६, १†; १९,१६, १[¹]; ५२, ११; २०, ३३, ६[²]; ४०,६; ५६,३[³]; स्यात्[c] मै १, १, २; ४, १, २; काठ १, २; ३१, १[d]; क १, २; ४७, १; अस्थुः ऋ ३,१,७; ४, ५१, २; शौ १, १७, ३; ६, ४४, १; अस्थुः ऋ १, ११०, ६; ७, ४१, २; १०, १०७, २; ११४, १०; मा १७,५६; का १८, ५, ७; तै ४,६,३,३; मै २,१०,५; काठ १८,३;२१,८; क २८, ३; शौ ६, ७७, १[e]; ७,१०१, १; पै ९,१०, ११; १९, ४, १३; २०,१३,४;७; स्थुः ऋ १, २४, ७; अस्थाः[a] काठ ९, ५; क ८, ८; स्थाः ऋ ६,२४,९; स्थाः मै ४,२,१२.

स्थापयामसि पै २०, २४, १०;

अस्थापयध्वम् ऋ १०, १०१, ११[f].

अतिष्ठिपम् शौ ६, ७७, १[g]; ७,१०१,१[g h].

†तस्थिवस्[i]– -स्थिवांसः ऋ १, ३३, १५; ३, ८, ६; ५६, १; -स्थिवांसम् ऋ १,७२, [४; २, ३५,१४]; ६,९,७; ७, ८९, ४; १०,४५, ३; मा १२, २०; का १३,२,३; तै ४,२,२, २; मै २, १,९§;७,९; §काठ १६,९;३७, ९; शौ ४,८,७§; पै ४,२,४§; -स्थिवांसा ऋ १, १०८, १; -स्थिवान् ऋ ५, ८५, ५; -स्थुषः ऋ १, ६, १; ८९, ५; ११५, [१ (४, १४, २) ७. १०१,६]; ३,३८,९, ५,५३,२, ७,३२,२२; ६६,१५, खि १,७, १३; मा ७,४२; १३,४६; २३, ५; २५,१८; २७, ३५; का ८, १७,१; ९, २, २; १४, ४, ९; २५.३,१; २७,११,५; २९, ५, ४; तै १,४,४३,१; २, ४, १४, ३;४; ७,४, २०, १; मै १, ३, ३७, २,१३,९;३,१२,१८;१६, ३; काठ ४,९,२२,५; ३९,१२[²]; ४४,९; क ३, ७; कौ १, २३३; २,३०; ८१८; ३,५, ३; जै १, २५,१; २,४,६; ३,४,१; ५७, ८; शौ १३,२, ३५; २०, २६, ४; ४७, १०; ६९, ९; १०७, १४;१२१,१; पै १८,२४,२.

†तस्थुषी– -षीः ऋ ५,६२, २; मै ४,१४,१०.

तिष्ठत्– -ष्ठत् ऋ ८, २०, ४[j]; मा ४०, ४; का ४०, १, ४; पै १६, १०२, ३[k]; -ष्ठतः शौ ७, ११३, २; ९, २, २३; -ष्ठता तै ३, १, २, ३¶; -ष्ठते मा ११,७५; का १२,७,१०; तै ४,१,१०,१; ७,४, २२, १; मै २,७, ७; काठ १६,७; ४५, १; शौ ३,१५,८; ११,२,१५;६,७; १९,५५,१, ६; पै १, ९९, ३; ४,२१,५[!], १६,२१, ८; १०५, ५; २०, ४७, १०; ४८, १; -ष्ठद्भयः मा १६, २३; का १७, ३,२; तै ४,५,३, २; मै २, ९, ४; काठ १७, १३; क २७, ३; -ष्ठन् ऋ ६,७५,६; खि ५,१६, ४[l]; मा २९, ४३†; का ३१,२, १०†; ¶तै २, ५, ११, १[¹]; ३,१,२,३; २,९,६; ७[¹]; ४, ६, ६,२†; ५,४,३,३; १२, १; ६, ४,२,२[¹];५,१,४;५; ¶मै १.१, १३; ४,१२[²]; १०,१८; ३,९,३; १६,३†; ४,१,१४[¹];५,५[¹];७,२; ८,८[¹];८; ¶काठ १८,१९[¹];२१, ४; २६,७; २७,१;६; ३१,१५; ३७,११[¹];४६,१†; ¶क २९,७; ३१,१९; ४१, ५; ४२,१;६; शौ ४,५,५; ७,१०७, १; ९, १२, २०[¹]; २१[²]; १२, २, ४९;

a) पाभे. पृ ७३६ k द्र. । b) पाभे. पृ २५७१ s द्र. ।
c) पाभे. पृ ७३६ l द्र. । d) अस्यात् इति SI. ! ।
e) पाभे. पृ ३४९३ m द्र. ।
f) सपा. मयु ३ । 'यूयं शकटं स्थापयितवन्तः । इदानीं मोमं सावधानं निश्चोध्वम्' इति पा. (तु. पागा., सस्थ. टि. अा [परि.]; वैतु. वे. सा. GW. ORN. GRV. आस्था° [पृ ९३६ निर्दिष्टं नेष्टम्] सोऽपि मयु ३ इति !) ।
g) पाभे. पृ २६४२ d द्र. ।
h) तु. पपा. WI.; वैतु. RW. °पन् इति ।
i) विप., नाप. ।
j) शोधः पृ १९९५ b द्र. (वैतु. सा. दनि. इति, GW. क्रिप. इति !) । k) पाभे. पृ २३५३ b द्र. ।
l) = सपा. शांश्री १२,२२,१ । शौ २०, १३३, ४ तिष्ठन्ती (RW. तिष्ठन्) इति पाभे. ।

पै ४, ६, ५; २३, २[a]; १५, १०,६†; १६,१०३,६[b]; ११८, ७; १३९, २१[1]; २२[2]; १७, ३४,९, २०, ३९, ४; -ष्ठन्तः तै ७,५,८,४¶; शौ ७, ६२, २; १२,१,२८; पै ३,२६, २; १७, ३,९; -ष्ठन्तम् ऋ १०,८७, ६; ¶मै १,८,१; २,४,१; ४ ४,३; काठ १२, १०¶; शौ ८,३, ५; १०,७,४१; ११,१,३६[c]; पै ८, ६, ७; ९, २५, १३[d]; १०,११, ३, १६,६, ६†; १२, ६; १७, ११, २; -¶ष्ठन्तौ मै १, १०, ११, ४,६,३[1]; काठ २७,८[1], ३६,६.

तिष्ठन्ती- -न्ती शौ २०, १३३, ४[e]; -न्तीः ऋ १०, ६७, ४; शौ २०, ९१, ४†; -न्तीभ्यः मा २२,२५; का २४, ११, १, -न्तीम् पै १३,५, ९; -न्त्याम् तै ७,१,६,७¶.

तिष्ठमान- -?नाः[f] ¶मै २,२ ६, ३, ७,१०.

स्थ[g]->स्थ-ग्रस(:)[h] ऋ २, ३८, ८.

¶स्थेयस्- -यान् तै ५,२,६,२; काठ २०,४; क ३१,६.

स्था[i]- स्थाम् ऋ ९ ८५,११.

स्थाणु[j]- -¶णुः मै १, ८, ५; ३, ९, २; काठ ६, ५; क ४, ४; -णुन् ऋ १०,४०, १३; तै ७, ३,१,१¶; ¶मै १,८,५; ३. ९, २, शौ १०,४,१; १४, २, ६†, पै १६,१५,१; १८,७,६†, -णौ शौ १४,२,४८; ४९; १९, ४९, १०[k]; पै १४,४, १०; १८,११, ८,९.

स्थात्[l]- स्थाताम् ऋ १,७०,२.

स्थातुस्[m]- -तुः ऋ १, ५८, ५[n]; ६८,१; ७०,४[o].

१स्थातृ- -ता ऋ ३. ४५, २; कौ २,१०६९†; -तारः ऋ ५,८७, ६; -तारा ऋ १०, ५९, १?[p];

२स्थातृ- -ता तै १, ४, २८, १; मै १,३,३०; काठ ४,११; क ३,९; -तुः ऋ १,१५९,३; २,३१,५[q]; ४,५३,६; ६,५०,[७; ७,६०,२; १०, ६३, ८]; -तॄन् ऋ १. ७२,६.

†३स्थातृ- -०त्रः ऋ १,३३,५, ६, ४१,३; ४९, ६[r]; ८, २४, १७; ३३,१२; ४६,१, कौ १, १९३; २, १०३५; जै १, २०, ९; ४, २०,५; शौ २०, ६४, ५; -ता खि ५. ५, ३; -०तारा ऋ १, १८१,३.

†स्थात्र[s]- -त्रे[t] ऋ १, १६४, १५, शौ ९, १४,१६; पै १६,६७,५

स्थान- -नम् ऋ ५,७६,४; ७,७०, १; मा २,८[u]; का २,२, ३[u]; तै १,१, १२, १[u]; पै १, २३, २[v]; १६,८८,४; -नात् तै ४,१, २, ४[w], पै २, ३९, ३[x]; -नानि ऋ ७,७०,३; ८,५९,६; -ने मै ३, ९,३¶; पै २०, ३३, ४[y]; -नेषु खि ४,२,१३.

a) पाभे. पृ २४९३ *w* द्र. ।

b) °ष्ठन्येव? > °ष्ठन्नेव (°ष्ठन् ए°) इति शोधः ।

c) पाभे. पृ २११० *g* द्र. ।   d) तु पृ १३१४ *e* ।

e) पाभे. पृ ३४९५ *l* द्र. ।

f) अनिष्ठमानाः इति शोधः (तु सपा. तै ६,२,२,१)।

g) भावे कर्तरि च कृन् ।

h) =यथा-स्थानम् । २अस्त- > *अस्त-ग्रस > नैप्र. यनि. इति मतम् ।

i) विप. (शकुन-) । कर्तरि विच् प्र. ।

j) नाप. (स्थूणा-) । कर्तरि णु. प्र. (पाउ ३,३७) ।

k) RW. स्थण्ट इति, W. स्थाने इति ।

l) विप.>नाप. (स्थावर- [ओषध्यादि-]) । शता प्र. ।

m) =स्थान- । तुमिः प्र. उसं. (पाउ १,६९) ।

n) वैतु सा. <स्थातु- वा < २स्थातृ- वेति? ।

o) वैतु. वें. स्क. < २स्थातृ- इति? ।

p) प्र√स्था'गतौ' > *प्र-स्थातृ- > नैप्र. स्थातृ- > *स्थातार्- (नाप. [सूत-]) -तारा >°त्रा [तृ१] > यनि. इति मतम् (तु. [अर्थतः] PW. GRV. प्रमृ.; वैतु. वें. सा. रथ-स्थित- इति?)।

q) धा. स्तुतौ वृत्तिरिति मतम् ।

r) तु. सा. प्रमृ; वैतु. GW. स्थातुः इति? ।

s) नाप. (अचलत्वविशिष्ट-पृथिवीलोक-]) । अधिकरणे त्रः प्र. ।   t) तु. PW. GW. प्रमृ; वैतु वें. सा. २स्थातृ->च१ इति? ।

u) =सपा. माश १,४,५,२[1] तैब्रा ३, ३,७,७ आपश्री २,१३,९ प्रमृ. । मै १,१,१३ माश्री १, २,१, १४ प्रमृ. स्थाम इति, काठ १,१२; ३१, ११ प्रमृ. स्थाम्नः इति च पाभे. ।

v) सपा. शौ १,३२,२ स्थाम इति पाभे. ।

w) पाभे. पृ ७३७ *b* द्र. ।

x) सपा. तैब्रा ३,७,१३,१ आस्थानात् इति पाभे.

y) सपा. शौ ७,१०१,१ स्थाम्नि इति पाभे.।

स्थान-क[a]- -कम् काठसं ३९-४०.

?स्थाम् पै ८,१६,९[b].

स्थामन्[c]- -म ऋ १, १३९, ४; मै १,१,१३[d]; शौ १,३२,२[e]; १२, ४,२९;३०; पै २,१५,५[f]; १७, १८,९; १०; १९,३६,१२[f];२०, ४७,५; -मन् पै २,१,४[g]; १९, १६,१[h]; -मानम्[i] पै ८, २,५; -म्न.[d] काठ १, १२; ३१, ११; क १, १२; ४७, ११; -म्नि शौ ४,७,५[g]; ६,७७,१[h]; ७,१०१, १[j]; पै ५,१,५.

स्थावर,रा[k]- -रम् खि ३, १०[2],२; -¶राः तै ६,४,२,३; मै ४, ८, ५[2]; काठ २२,१३; २९, ३; क ३५, ६; ४५, ४; -¶राणाम् तै ६, ४, २, ३[2]; मै ४, ४, १; -¶राभिः काठ २२, १३; क ३५,६;-राभ्यः तै ७,४,१३,१; काठ ४३, २; -रासु काठ २९, ३[l]; क ४५,४.

†स्थावरी[m]- -री पै ६,१०,६.

†स्थाश्[n]- स्थाः ऋ१,८०,१४; २, २७,४; १०, ३५, ९; ८८, ४; खि ४,५,३१[o]; तै २,१,११,४; मै ४,१२,१; काठ ११,१२.

स्था-रश्मन्[p]- -श्मानः ऋ ५, ८७,५.

स्थित,ता- -ताः पै १६, १५०, ३, -ते मै १,८,६¶.

स्थिर,रा[q]- -रः ऋ १,१०१,४; २, ४१,१०; ८, ३३, ९; १२, २८; मा ११,४४; का १२, ४, ७; तै ४,१,४,२; ५,१,५,४; मै २,७, ४; ३,१,६; काठ १६,४;१९,५; क ३०,२; †कौ १,२००; २३२; २,१७४; १०४८; †जै १, २१, ७; २,२,५; ३, १६, १२; †शौ २०,२०,५; ५३,३;५७,८;१३; ६०,१; पै १५,५, ७[r]; ६, १०; -रम् ऋ १,२७,९; ३९,२,६४, १५; १२७, ३; ३, ३५, ४; ५, ३०,४; ८, ३३, १४; १०,६१, २०; ११७,२; १२०, ४; १३४, २; काठ ८, १६†; †कौ २, ४४२; ११६५; †शौ ५, २, ४; २०,८६,१; १०७,७; पै ६, १, ४†; १९, ४७, १०; -रस्य ऋ ५,५२,२; शौ १०, ४, ११; पै १६,१६, १; -†रा ऋ १, ३९, २; १२७,४; १६७,७, २, ३३, १४; ४,४,[५; १०, ११६, ५]; ७,१०; ७,५६,७; ८, १९, २०; २०, १[s]; १२; १०, ११६, ६; मा १३,१३; १५ ४०; १६,५०; का १४, १, १३; १६, ५, २२; १७,८,४; तै १,२,१४,२; ४,५, १०,४; मै २,७,१५; ९,९; काठ १६,१५; १७, १६; क २५ ६; २७,६; कौ २,९१०; जै ३,५६, १७; पै १९, ४, १४; -राः ऋ १,३८,१२; ८,६६,२; तै ४, ६, ४,४‡[t]; कौ २,३८†, जै ३, ४, ९†; पै १७, ३५, ७[u]; १९, ४, १४?; -†राणि ऋ १,१२७, ४; ८,१४,९; १०,८९,६; शौ २०, २८, ३; ३९, ४; -रान् पै १९, ५२,६; -†राय ऋ ३,३०,[(१, २०)२]; ६,२४,८; १०,९६, ७; मा ३४,१९; का ३३,१, १३; शौ २०,३१,२;-†रे ऋ ८,४५, ४१; कौ १, २०७; २, ४२२; जै १,२२,४; ३, ३२, १२; शौ २०,४३, २; -रेण शौ ६, ६५, ३; पै १५,६,१०; १९,११,१४; -रेभिः ऋ २, ३३, ९; -†रैः ऋ १,८९,८; मा २५,२१; का

[a]) स्वार्थे कः प्र.। [b]) शोधः पृ २४८० g द्र.।
[c]) =स्थान-। अधिकरणे प्र.।
[d]) पामे. पृ ३४९६ u द्र.। [e]) पामे. पृ ३४९६ t द्र.।
[f]) नन्वः स्थाम चकुः > सपा. शौ २,३१,५ सर्वमाशिरिणुः इति पामे.।
[g]) सपा. स्थामन् <> स्थाम्नि इति पामे.।
[h]) सपा. स्थामन् <> स्थाम्नि इति पामे.।
[i]) पामे. पृ ३४८१ c द्र.।
[j]) पामे. पृ ३४९६ y द्र.। [k]) विप., नाप.।
[l]) °रास्वय° इति पाठः? °रासु, अय° इति शोधः (द्र. क.)। [m]) नाप. < °वन्- इति।
[n]) विप. (स्थावर- [जगत्- =लोक-]), नाप. प्र. (स्थान-)। भमुच् प्र. उसं [पाउ ४, १८९ (द्र. मा [ऋ २,२७,४]; वेंतु. सा [अन्यत्र], PW. स्था-इति, GW. प्रा.? इति मत्वा स्था = स्थानि)]। नस्य. ?सुरण्यसि > सुरण्यानसि [= वरयामहे] इति शोधः। [o]) पामे. पृ १४८४ b द्र.।
[p]) विप. (मरुत्-)। बस.। सपा. स्थाः-र° इति।
[q]) विप., नाप.। कर्तरि किरच् प्र. (पाउभो २, १,४७)।
[r]) =सपा. आपमं २, ७, २ माश १,२१,१२। मंत्रा १,७,१ आपमं १,५,१ प्रभृ. स्थिरा इति पामे.।
[s]) पामे. पृ १११४ c द्र.। [t]) पामे. पृ ८९९ g द्र.।
[u]) सपा. शौ ३,१२,८ विमे.।

२७,११,८; मै ४,१४, २; काठ ३५,१; कौ २,१२२४; -रौ ऋ ३,५३,१७.

स्थिर्-धन्वन्[a]- न्वने ऋ ७, ४६,१.

स्थिर्-धामन्[a]- -म्नः शौ १०,४, ११; पै १६,१६,१.

स्थिर्-पीत[b]- -तम् ऋ १०,७१, ५.

स्थिर-पौरु(प>)पा[a]- -पाम् पै ७,६,९.

स्थिर्-प्स्नु[a]- -प्स्नुम् कौ १. ३२७; जै १,३४,५.

स्थिर्-ब्रह्मन्- > स्थैरब्रह्मण्[c]- -णः मै ४,६,६¶.

स्थिर-वीर[a]- -राः पै ७, ६, ५; ८; -रौ पै २०,२८,७.

स्थिरा(र-अन्न>)न्ना[a]- -न्नाम् पै ७,६,९.

?स्थिरा त्वा पै ७,६,९[d].

स्थेमन्[e]- -‡मनि[f] कौ १, ३७०; -मानम् काठ १९,५; क ३०,३, -म्ने तै ५,१,५,५; कौ २,२८०; जै १,३९,१; ३,२३,१२.

स्थेय- -यम् मै १.८,७¶.

स्था-, स्थाणु-, स्थात्-, स्थातुर-, १स्थातृ-, २स्थातु-, ३स्थातृ-, स्थात्र-, स्थान- √स्था द्र.

?स्थानि[g] खि ४,५,३३.

स्थापनास्ना पै २०,३८,४.

?स्थाम्, स्थामन्- √स्था द्र.

?स्थारका पै ४,१५,६.

स्थाल[h]- -ले पै ५, १०, ६; -लेन पै ८,१२,८

स्थाली[i]- -ली काठ ६, ३¶; २४, ४¶; ३८, ३[j]; ¶क ४,२; ३७, ५; --लीः मा १९, २७; ८६[j]; का २१,२,१६; ६,७[j]; तै ६,५, १०,३¶; मै ३, ११, ९[j]; काठ २७,२; -लीभिः मा १९, २७; का २१,२, १६; तै ६, ५, ११, ३¶, काठ २७, ७, -लीम् मै ४,६,४[2]¶; काठ २७, ९¶; क ४२,२¶; शौ ८,६,१७; पै १६, ८०, ८; -लीषु मै ४, ३, ६¶; काठ १२,८¶; -¶ल्या तै ६,५, १०,२; मै १,८,३[2]; ६; ४, ५, ५; ६, ४[2]?[k]; ६; काठ ६,३; २७, ९[2]; क ४, २; -¶ल्याम् मै ३, ७, ७; काठ २४, ४; क ३७, ५.

स्थाली-पाक[l]- -कः खि ५,१७, ३; शौ २०,१३४,३.

स्था(ल्य>)ल्या[m]- -ल्याभ्यः काठ ४४,२[n].

स्थावर्-, स्थावरी- √स्था द्र.

स्थावि(र>)री-, ?स्थावीर्य- √स्थू (बधा.) द्र.

स्थास्-, स्थित्, ता, स्थिर्-, रा- √स्था द्र.

स्थिवि[o]- -विभ्यः ऋ १०,६८, ३; शौ २०,१६,३†.

स्थिवि-मत्- -म-तः ऋ १०, २७, १५.

?स्थुविताद[p] पै २०,३७,६.

√*स्थू(बधा.) > स्थवस[q]- > स्थवस्-वत्- > ¶स्थविष्ठ- -ष्ठम् काठ २५,७[r]; क ३९,५[r]; -ष्ठाः तै २,५,५,२; मै १, ८,६[r]; २, १,१२[r]; ६, ६[s].

स्थवीयस्- -यसः काठ १५, ५¶[s].

---

[a]) विप. । बस. ।

[b]) विप. (*नितान्ताऽऽवृतप्रज्ञ-, निर्बुद्धि-) । बस. उप. (√व्ये '*आवरणे' > भावे) वीत- > यनि. (वेंतु. [तात्पर्ये संवदमानाः] GRV. OBN. प्रमृ. अन्यथा ब्युत्पादुकाः, वें. सा. दु [या १, २०] = सम्यग्-आपीनार्थ- = ज्ञातार्थ- = प्रज्ञ- इतीव?) ।

[c]) अपत्यार्थे अण् प्र ।

[d]) स्थिराम् इत्येकपदः शोधः (तु. छन्दः) ।

[e]) नाप. (स्थान-) । भावाऽधिकरणयोः इमनिच् प्र. उसं. (पाउ ४, १४८; वैतु. सा. पाप्र. अनु < स्थिर- इति ?) । [f]) पाभे. पृ १९८१ e द्र. ।

[g]) सपा. त्रिपा २९,१४ तानि इति पाभे. ।

[h]) नाप. (पात्र-भेद-) । <√स्था इति (पाउ १. ११६), <स्थाल- इति PW. प्रमृ. ।

[i]) नाप. (पाकपात्र-) ।

[j]) सपा. °ली (तैब्रा २,६,४,३ च) <> °लीः इति पाभे. ।

[k]) एकतरत्र शोधः सस्थ. टि. अ विज्ञातः [परि.] द्र. ।

[l]) नाप. (ओदन-) । उस. उप. कर्मणि घञ् प्र. । शौ. स्था° इति स्वरः? यनि. शोधः ।

[m]) विप. (२अप्-) । तात्रभविकः यत् प्र. ।

[n]) पाभे. पृ २८३२ p द्र. । [o]) नाप. । अर्थः? ।

[p]) (√सिव् 'तन्तुसंताने' >)*स्यूम-[=स्यूमन्-]> √*स्यूम्य > लोटि प्रपु१ *स्यूम्यतात् इति शोधः (तु. पृ १८१७ h) । [q]) भाप. ।

[r]) सपा. काठ ६,७ क ४, ६ स्थूलाः इति पाभे. ।

[s]) सपा. स्थविष्ठाः <> स्थवीयसः <> माश ५, ३,२,७ स्थवीयांसः इति पाभे. ।

*स्थू[a]– > स्थविमन्[b]– >

¶स्थविम-तस्(:) तै ६,३,९,२; ४, १,१[2]; मै ३,१०,४[2]; ४,१, १३; काठ ३१,१२.

स्थविर,रा– -†रः ऋ १, १७१, ५; १०,१०३,५; मा १७, ३७; का १८,४,५; तै ४, ६, ४, २; मै २,१०,४; काठ १८, ५; क २८,५; कौ २, १२०३; शौ ९, ४,३§; १९,१३,५; पै ७,४,५; १६, २४, ३§; १८,२१,३§[c]; -रम् ऋ १,५४,८; ४,१८,१०; २०, ६; १०,५१,१; मै ३, ८, ४; काठ ८,१७; कौ ३,४, ११; जै २,४,९; पै १३, ५, ६; २०, ३५,१; -†रस्य ऋ ३, ४६, १; ६,१८,१२; ३७,५; ४७,८; ७, ९३,२; १००, ३; मै ४,१४,५; १४; शौ १९, १५, ४; पै ३, ३५,४; -रा ऋ १, १८१, ७; काठ ११, २¶; -राः मै ४, २, ७¶; -रान् पै १७, १५, ३; -†राय ऋ ६, ३२, १; कौ १, ३२२; जै १, ३३, १०; -रासः ऋ ७,६७,४; -†रेभिः ऋ ६,१, ११; ७,२४,४; मै ४,१३, ६; काठ ८,१७; १८,२०; -रेभ्यः पै ९,६, ११; -रौ कौ २, १२१९; शौ १९,१३,१; पै ७,४,१.

†स्थावि(र>)री[d]– -रीः ऋ ९,८६,४; कौ २, २३६; जै ३, २१,१.

?स्थावीर्य[e]– -र्येण मै ४, २, ७¶.

स्थू(ण>)णा[f]– -†णा ऋ १,५९, १; ५,४५,२; ६२,७; ८, १७, १४; कौ १,२७५, जै १,२९,३; -णाः काठ २५,१०¶; क ४०, ३¶; पै ७,६,८; २०, २२,३[g]; -णाम् ऋ १०,१८,१३; शौ ३, १२,६[g]; १८,३, ५२†; पै ७,६, १; -०णे शौ १४,१,६३; पै १८, ६,११.

¶स्थूणा-क(र्ण>)र्णी- -र्णीः, -र्ण्यः. मै ४,२,९.

¶स्थूण्य[h]– -ण्यः काठ २६,३; क ४१,१.

स्थूर[i]– -रम् ऋ ६, १९, १०; ८, १, ३४[j]; ४,१९; २१, १; २४, २९; ५४,८; १०,१५६, ३; खि ३,६,८; ५, २२, १[k]; †कौ १, ४०८; २, ५८; ८७९; †जै १, ४५,१०; ३, ६, ४; †शौ २०, १४, १; ६२, १; -रयोः ऋ ६,२९,२; पै १६, १४८, १०; -रस्य ऋ ४,२१,४; -राभ्याम्[l] मा २५,३; ६[m]; का २७,३,१; ६, १[m]; तै ५,७,१५,१; मै ३,१५, ३; काठ ५३. ५; -रेण खि ५, २२,२[n].

स्थूर गुदा– -दया° मै ३,१५, ९¶; -दा° तै ५, ७, १७, १; काठ ५३,७.

स्थूर यूप[p]– > °प-वत् ऋ ८, २३,२४.

?स्थूर-शङ्क– -ङ्कम् पै १७,१३, ४.

स्थूल,ला[q]– -लः मै ३, ७, ८¶; -लम्[k,r] मा २३,२८; का २५, ६,८; शौ २०,१३६,१; -लाः काठ ६, ७[s]¶; क ४,६[s]¶; शौ ११, १०, २८; पै १६, ८७, ९; -लेन शौ २०,१३६,२[n].

स्थूल-गुदा– -दया° मा २५, ७; का २७, ७,१.

[a]) विप.। कर्तरि कुः प्र. उसं. (पाउ १, ९१)। पाव. (६,४,१५६) < स्थूल-।

[b]) भावे इमनिच् प्र. उसं. (पा ५,१,१२२)।

[c]) सपा. शौ १३,२,९ सुः वीरः इति पाभे.।

[d]) विप. > नाप. (सोम-धारा-)। स्वार्थे अण् प्र. (पावा ५,४,२५)।

[e]) व्यु. अर्थश्च ?। स्थवी° इति सात.।

[f]) नाप. (स्थाणु-, स्तम्भ-)। कर्तरि क्न्। धा. अवष्टम्भने वृत्तिः।

[g]) सपा. स्थूणाः <> स्थूणाम् (आगृ २,९,२ कागृ ११, ३ च) <> आपमं २, १५,५ हिगृ १, २७, ७ !स्थूणो इति, मागृ २, ११, १४ !अवस्थूणा इति च पाभे.।

[h]) विप. (वृक्ष-)। तादर्थ्ये यत् प्र. (पा ५, १,४)।

[i]) = स्थूल-। विप., नाप.।

[j]) नाप.। शिश्न- इति वें. सा. प्रमृ.।

[k]) सपा. स्थूरम् <> स्थूलम् इति पाभे.।

[l]) नाप. (गुल्फ- वा जघन- वा)।

[m]) पाभे. पृ ११३१ a^1 द्र.।

[n]) सपा. स्थूरेण <> स्थूलेन इति पाभे.।

[o]) सपा. °रगुदया <> °रगुदा <> °लगुदया इति पाभे.।

[p]) व्यप. (ऋषि-)। पस.।

[q]) विप., नाप.।

[r]) नाप. (शिश्न-)। धा. स्थापने = प्रजनने वृत्तिः।

[s]) पाभे. पृ ३४९८ r द्र.।

स्थूल-पृष(त्>)ती- -ती मा २४,२; का २६,१,४; तै ५,६,१२,१; मै ३,१३,३; काठ ४९,२.
स्थूल-भ[a]- -भम् शौ ६,७२,२; पै १९,२७,१६.
स्थूल-वपुष्क[b]- -ष्कम् खि १,५,७.
स्थूल-हृदय- -येन तै १,४,३६,१[c].
स्थूरि[d]- -रि ऋ १०,१३१,३; तै १,८,१८,१[e]; मै ४,४,८[e]; शौ २०,१२५,३†.
स्थूरी[f]- रीः मै ४,४,८[g]¶.
स्थेमन्-, स्थेय-, स्थेयस्-, स्थैरब्राह्मण- √स्था द्र.
√स्ना (बधा.)[h], > स्नपि, स्नापि, स्नाति तै २,५,१,६; मै ३,६,२[i], काठ २२,१३[i]; ¶स्नाति तै ६,१,१,२[i]; स्नातः ऋ १,१०४,३; स्नाहि शौ १९,४५,५[i]; पै १६,१४९,१०; स्नायात् काठ २२,१३[i]¶; ¶स्नायात् काठ २२,१३[i]; क ३५,६[i].
स्नपयति मै ३,६,२¶; स्नपयन्ति शौ ५,१९,१४; ¶स्नपयन्ति मै ६,११,६; ३,९,६; स्नपयामसि[j] शौ १०,१,९; पै १६,३५,९.
स्नापयति, स्नापय> या पै ७,१२,४.
स्नप(न>)नी[k]- -नीः[l] शौ १४,१,३९; पै १८,४,८.
स्नात- -तः मा २०,२०[m]; का २२,१,५[m]; शौ ११,७,२६; पै १६,१५५,३.
स्नात वर्य- -र्ये पै ९,२२,१२.
स्ना(त>)ती- -ती ऋ ५,८०,५
स्नात्व[n]- -त्वाः ऋ १०,७१,७.
स्नात्वा काठ ८,९¶; क ७,५¶; शौ ६,११५,३[m]; पै १६,४९,६[m].
स्नात्वी[m] मै ३,११,१०; काठ ३८,५.
स्नापि(त>)ता- -ता खि २,६[i],२७.
¶स्नेय- -यम् काठ २२,१३[i];
क ३५,६.
स्नावन्[o]- -व शौ ११,१०,११; १२; पै ४,१५,२; ११,३,७[i]; १६,८६,१;२; -¶वभि. तै ५,३,९,१; मै ४,६,५; काठ २७,१०; -वभ्यः मा ३९,१०[i]; का ३९,८,१[i]; तै ७,३,१६,२;४,२१,१; ५,१२,२; काठ ४३,६; ४४,१०; ४५,३; शौ २,३३,६; २०,९६,२३; पै ४,७,५; -वसु पै १,५,४; -वानि शौ १२,११,८,-ह्ना मै ४,१,२¶; काठ ३१,१¶; क ४७,१¶; शौ ७,५३,९[p]; पै १,४९,२[p]; ४,१५,१२; ५,३०,९.
स्नावन्य[q]- -न्याभ्याम् तै ५,७,२३,१; काठ ५३,१३.
√स्निह् (बधा.) > स्नेहि, ¶अस्निहत् काठ २८,४; क ४४,४.
†स्निहयत्[r] ऋ ९,९७,५४; शौ २,४५६; जै ३,३४,१४.
स्निग्ध- -ग्धानि खि २,६,१२.
स्नीहिति,ती[s]- -‡तिम्[t] शौ १,

a) विप. (स्थौलयवत्- [असम्-]) । उस. । पूप. भाप. । उप. (√भृ 'धारणे' > कर्तरि) *भृ- > नैप्र. यनि. इति (वैतु. पपा. नावग्रहः, सा. उप. <√भा 'दीप्तौ' इति ?) । b) 'त्वपु' इति स्वरः ? यनि. शोधः । c) पाभे. पृ ११६२ l द्र. । d) नाप. न. स्त्री. (एकधुर्येण [अश्वेन वा वृषभेण वा] युक्त- [रथ-]) । e) नाप. (°टिक- [वृ पृ २५७९ c; वैतु. अन्ये = एकाश्व-रथ- इति ?]) । f) स्वार्थे ईप् प्र. । g) सपा. तैब्रा १,८,९,१७ स्थूरिः इति पाभे. । h) धा. शौचकम्पनादिषु वृत्तिः । i) पाभे. पृ ३१७२ n द्र. । j) धा. हिंसायां वृत्तिः । k) विप. (रथन्-) । l) सपा. अपमं १,१,७ स्नपनम् इति पाभे. । m) सपा. स्नात (मासं १२, ९, २, ७ च) <> स्नात्वा <> स्नात्वी (तैब्रा २,४,४,९;६,६,३ च) इति पाभे. । n) विप. (हृद-) । अर्हार्थे त्वन् प्र. (पा ३,४,१४ [तु. पपा. प्रमृ.; वैतु. GW. = स्नात्वा इति ?]) । o) नाप. (स्नायु-, सिरा-) । <√स्ना इति (पाउ ४,११३), <सिना- [<√सि 'बन्धने'] वा √स्नै 'वेष्टने' वेति अर्थवाः । p) = धनुर्ज्या- इति मा. PW. प्रमृ. । q) नाप. (स्नायु-प्रदेश-) । तत्रभवीयः स्वार्थिकश्च यत् प्र. । r) घ. कथे वृत्तिः इति निघ [२,१९] GW. प्रमृ. । मदे इति मतम् [तु. पृ १०१८ d (प्रत्र सो' [पाठ.] इति पाठः शोध्यः)] । s) नाप. (हिंसिका- [स्नुसेना-]) । धा. हिंसायां वृत्तिः (तु. निघ २,१९) । कर्मणि क्तिन् प्र. । t) सपा. ऋ ८,९६,१३ प्रमृ. स्निहितीः इति पाभे. ।

३२३; जै १, ३४, १; –†तीषु[a] ऋ १, ७४,२; कौ २,७१०.

†स्नेहिति[b]– -?ती:[c] ऋ ८,९६,१३; काठ २८,४; क ४४,४; शौ २०, १३७,७

स्नु(वप्रा.)[d]– स्नुना ऋ ४,२८,२; ८, ७, ७; ९, ९७, [१६; १९]; †स्नुभिः ऋ ५, ६०, ७; ८७, ४; ७,८८,३; ८,४६, १८; ९, १०७,८; कौ १,५१५; २,३४७; जै १,५३,५; ३,२९,४; स्नुषु मा १७,१४; का १८,१,१४; तै ४, ६,१,४; मै २,१०,१; काठ १७, १७; क २८,१; स्नो. ऋ ४,२७,४.

स्नुषा[e]– -षा मै २,४,२¶; काठ १२, १२¶; शौ ८,६, २४; पै १६, ८०,४.

?स्नुहि पै १०,१,३.

स्नेय– √स्ना द्र.

√स्पन्द्(वधा.) > १स्पन्दन– >

°न्दना[f]– -ना शौ ८,६,१७; पै १६,८०,८.

२स्पन्दन[g]– -ने ऋ ३, ५३,१९.

स्पन्द्र[h]– -न्द्रः ऋ ६,१२,५; -न्द्रम् ऋ १०,४२,५; शौ २०,८९,५†; -न्द्रा ऋ १, १८०,९[i]; -न्द्राः ऋ ५, ५२, ८; -न्द्रासः ऋ ५. ५२,३; ८७, ३.

स्पुर–, स्पुर(ण>)णी–, स्पुरुसे √स्पृ द्र.

√स्पर्ध्, > स्पृध्, स्पूर्ध्[j], स्पर्धि, ¶स्पर्धते मै १, ५, ११[२]; काठ १०,१०; †स्पर्धन्ते ऋ ६,१४,३; ७,८५,२; ९,९४,१[k]; तै ७, १, २०,१[k]; काठ ४१,११[k]; कौ १, ५३१[k]; जै १,५५,८[k]; स्पर्धसे पै १९,३९,३; ¶अस्पर्धेताम् तै ३,१,७,३; ५, ४, ११, ३; ६, १,६,१; काठ २३,१०; क ३७, १; ¶अस्पर्धन्त तै २,१, ३, १, ४,३; ६, १, ३; मै १,४, १४; ९,८; ११,९; २,१, ११; ३, १; ५, ३; ९; ३,२,१[२]; ४, १; ६, १०; ८,३; १०,५,६; ४, २,३; ३,४-६; ६,८; ७,७; काठ ८,१३; ९, १६; १०, १०; १९, १०; क ८,१; ३; ३०, ८; ¶स्पर्धेत मै १.५, ११[३]; २, १,११.

अस्पृध्रन् ऋ ६, ६६, ११; ७, ५६,३.

†पस्पृधाते ऋ ७, १०४, १२, शौ ८,४,१२; पै १६, १०, २; पस्पृध्रे ऋ ६,३४,१[k].

†अपस्पृधेथाम्[l] ऋ ६,६९,८; तै ३,२,११,२; ७,१,६,७; मै २,४, ४; काठ १२,१४; शौ ७, ४५, १; पै २०,१५,३.

पस्पृधान– -नम् ऋ १,६१, १५; शौ २०, ३५, १५†; -नासः ऋ १,११९,३; ७,१८, ३; -नेभ्यः ऋ २,१९,४.

स्पर्धमान,ना– -नः ¶तै २,१,२,९; ३,१; ४,४; २,१,२; ३, १; ४, १-३,३; काठ १०, ७¶; पै १३, १४,९; –‡नम्[m] कौ २,३३९; जै ३, २८, ११; –ना खि ३, २१,१; मा १७, ४७; का १८, ४,१५, कौ २, १२१०; शौ ३, २,६; पै ३,५, ६; –नाः ऋ १, ३३,५; कौ १,३३७, जै १,३५, ६; पै १५,२२, ५; –ने ऋ ७, ९३,५; –नेन तै ३,४, ४,१¶.

स्पर्धितुम् शौ १९, २२, २१; २३, ३०; पै ८,९,१.

स्पृधत्– -धन् ऋ ६,६७,९.

स्पूर्धसे ऋ ५,६४,४.

†स्पृध्[n]– स्पृधः ऋ १,८,३; १७४, ५, १७९, ३; २, ११, १९;

---

[a]) त्रिप. (हिंसापरा- [कृष्टि-]) इति वें. सा. GW. BS.; भाप. (वध-, संहार-) इति PW. प्रमृ. ।

[b]) = स्नीहिति– ।

[c]) °तिम् इति शोधः (तु. पृ १८६१ *n*, पृ ३५०० *t* पाभे. च; वैतु. वें. सा. GW. प्रमृ. द्वि३ ?) ।

[d]) नाप. । < सानु– इति प्रायोवादः? ।

[e]) नाप. (पुत्र-वधू-) । < सु-नु [साधु-] + √सद् वा √सन् वा, सु [अपत्य-] + √सन् वेति या [१२,९] प्रमृ, < √स्नु इति [पाउ ३,६६ (तु. WW [२,७०१] SEY [१००])] ।

[f]) त्रिप. [पादचालनवती- ([प्रकरणतः] पादप्रहर्त्री-) [गो-])] । कर्तरि युच् प्र. ।

[g]) नाप. (वृक्ष-विशेष-) इति GW. प्रमृ., वें. सा. भाप. इतीव । स्य° इति PW. GW. प्रमृ. ।

[h]) विप (वेग-वत्- [अश्विन्-, मरुत्- प्रमृ.]) । कर्तरि रः प्र. उसं. (पा ३,२,१६७) । धा. तीव्रगतौ वृत्तिः (वैतु. PW. GW. प्रमृ. √स्यन्द् 'जवे' > स्यन्द्र– इत्येव पाठं स्वीकुर्वाणा इति !) ।

[i]) वें. सा. स्य° इति (तु. ल., पूसं. च) ।

[j]) उरत्वम् उसं. (पा ७,१,१०३) ।

[k]) तु. सस्थ. टि. अधि ।

[l]) तु. पपा. वें. सा. प्रमृ.; वैतु. पाम (६, १, ३६) अप-स्पृ° इति ।

[m]) पाभे. पृ ११७५ *n* द्र. ।

[n]) नाप. (शत्रु-, युद्ध-) ।

५, ४४, ७; ५५, ६; ६, ५, ६; ६, ६; २०, ९; २५, २; ९; ४५, १८; ४९, १५; ८, १४, १३; ९२, २२; ९९, ५; ६; ९, ७, ५; २०, १; १०, १८, ९[a]; १००, १२; ११३, ४; १६७, २; मा १९. ७१; ३३, ६६; ६७; का २१, ४, २१; ३२, ५, १२; १३; मै ४, १४, १२; कौ १, २११; ३११; २, ३१८; ४८२; ९८७; ९८८; जै १. २२, ८; ३२, ९; ३, २६, ४; ३६, ७; शौ २०, २९, ३; ७०, १९; १०५, १; २; स्पृधाम् ऋ १, ११९, १०; १७४, १०; स्पृधि ऋ ७, ८२, [(४, २४, ३)९].

स्पृधान्- -नम् ऋ ३. ३१, ४.

†√स्पश्[b], > स्पाशि, अस्पष्ट ऋ १. १०, २; कौ २. ६९५; जै ३. ५६, २२.

पस्पशे ऋ १, २२, १९; मा ६, ४; १३, ३३; का ६, १, ५; १४, ३, ७, तै १, ३, ६, २; मै १, २, १४; कौ २, १०२१; जै ४, ९, २; शौ ७, २७, ६; पस्पशे ऋ १, १२८, ४; काठ ३, ३; १६, १६; क २, १०; स्पाशयस्व ऋ १. १७६, ३; स्पाशयेत काठ ३५. १६ऽ[c].

पस्पशान- -नः ऋ १०, १०२, ८.

स्पश्[d]- स्पट्. ऋ ५. ५९, १; ८, ६१, १५[e]; १०, ३५, ८; †स्पशः ऋ १, २५, १३; ३३, ८; ४, ४, ३; ६, ६७, ५; ७, ६१, ३; ८७, ३; ८, ४७, ११; ९, ७३, ४; ७; १०, १०, ८; मा १३, ११; का १४, १, ११; तै १, २, १४, १; मै २, ७, १५; काठ १६, १५; ३८, १४; क २५, ६; शौ ४, १६, ४ऽ; ५, ६, ३; १८, १, ९; पै ५, ३२, २ऽ; ६, ११, ४; स्पशम् ऋ ४, १३, ३; मा ३३, ६०; का ३२, ५, ६.

स्पार्ह-, स्पार्हयिष्णु- √स्पृह् द्र.

√स्पूर्ध्, स्पूर्धत्-, स्पूर्धसे √स्पर्ध् द्र.

√स्पृ, स्परत् ऋ १, १६१, ५.

अस्पः ऋ ५, १५, ५.

स्पृणुते तै ६, ५, ५, ३¶; स्पृणोति ¶मै १, ८, ५; ३, ७, १०; ¶स्पृणोति तै २, २, १०, ५; ५, ६, ५, ३[१]; ९, ३; १०, २; ३; ७, २, ९, ३[१]; मै १, ७, ५[१]; ८, ८; ९; १०, ७; १७, ३, २, १०; ३, ३; ४, ८; ४, ३, ४; ६, ६; काठ ७, ९; ८, २; ९, २[१]; ११, ७; ५; ८; १२, १[१]; १३; १४, ६; ९; १९. ८; २०, १२; २२, ३[१], ४; ६; २३, ९[१]; २४, ९[१]; २८, ५[१]; ३६. ११; ३७, १६; क ८, ५[१]; ३०, ६; ३१, १४; ३८, २[१]; ४४, ५[१]; ¶स्पृण्वन्ति काठ ३३, ६[१]; ३४, ८[१]; ¶स्पृणवान काठ २३, १०; क ३७, १; †स्पृणुहि ऋ १०, ८७, ७; शौ ८, ३, ७, पै १६, ६, ७; स्पृणवाम ऋ ५, ४४, १०; अस्पृणुत तै ६, ५, ५, ३¶; अस्पृणोत् मै ३, २, १०¶; ¶अस्पृण्वन् काठ २०, १२; ३३. ६[११]; क ३१, १४.

पस्पार पै २, ६१, १; †अस्पार्षम् ऋ १०, १६१, २; शौ ३, ११, २[g]; २०, ९६, ७[g]; पै १ ६२, २.

स्पूर[h]- -राणाम् काठ ३३. ६; -राणि काठ ३३, ६[२]; -रैः काठ ३३, ६.

स्पर-त्व- -त्वन् काठ ३३. ६.

स्पर(ण>)णी[i]- -णी[j] शौ ५, ५, ३.

स्परसे ऋ ८, २०, ८.

स्पृत्[k]- स्पृतः मै ३, २, १०¶[l].

स्पृत, ता- -तः मा १४, ३४; का १५, ८, २; मै २, ८, ५; काठ १७, ४; क २६, ३; -तम् मा १४, २४[१m]; २५; २६; का १५. ८, १[२m]; २-५; तै ४, ३, ९, १[१m]; २[१]; ५, ३, ४, १; मै २, ८, ५[२m]; ३, ३, १०; काठ १७, ४[१]; क २६, ३[१]; ३१, १४; -ताः मा १४. २५[१]; २६; का १५. ८, ३-५; तै ४, ३, ९, १; २[१]; ५, ३, ४, २; मै २, ८, ५[१]; काठ १७, ४[१]; क २६, ३[१].

¶१स्पृति[k]- -तयः[l] काठ २०, १२; क ३१, १४.

a) पाभे. पृ २५२१ f द्र. ।
b) धा. प्रेक्षणसतानादिषु वृत्तिः ।
c) पाभे. पृ १९७१ c द्र. । d) नाप. (दूत-) ।
e) सपा. ऋ २, ३, ५ शांश्री १६, ८, ७ स्फट् इति पाभे. ।
f) टि पृ १५२५ a द्र. । f) सपा. तैआ १, २, ४, ३ यक. ‹पारयन्ति, अस्पारयन्, मस्पारयन् इति पाभे. ।
g) ‹र्षम् (द्र. पपा. शंपा. मात.) इति पाठः ? यनि. शोधः (तु. सपा. ऋ., पै., RW., WI. च) ।
h) = पुर-, परः मामन्- [वैप ४] । नाप. (मामादि-विशेष- [उपचारात् मामन्- वा याग- वा]) । करणे अप् प्र. । i) नाप. (लाक्षा-?) । कर्तरि ल्युट् प्र. ।
j) पाभे. पृ ३२३४ n द्र । k) नाप. (इष्टका-भेद-) ।
l) सपा. स्पृतः<>स्पृतयः इति पाभे. ।
m) पाभे. पृ १६७५ e द्र. ।

२स्पृति- -त्यै तै ५,२,८,२[a].
‡स्पृत्वा[b] मा ३१,१; का ३५,१,१.
√स्पृघ्, स्पृध्-,स्पृधान- √स्पर्ध् द्र.
√स्पृश्, > स्पार्शि, पिस्पृशाति ऋ ६, ४९,१२; पस्पर्शत् ऋ ४, ४१, १; पिस्पृशः ऋ ६,१५,१८.
स्पृशाति मै ३,७,९¶; स्पृशाति ऋ १,६१,११; स्पृशन्ति ऋ १, ३६, ३; स्पृशात् कौ १, ४४१; जै १, ४६, ५; स्पृश ऋ ४, ३, १५; स्पृशत ऋ १०, ७०, ५; अस्पृशत् ऋ ६,८, २; तै ६,३, ४,८¶; मै ४,११,१¶.
पस्पृशे पै ८,८,४; पस्पर्श पै २, ६७,१; अस्पृक्षत् मा २८, १८; का ३०,२,७; मै ४, १३,८; शौ ६, १२४, २[d]; अस्पृक्षत् खि ५, ७,३,७; १[d]; मा २८, २०[d]; का ३०,२, ९[d]; मै ४,१३,८[d]; काठ १९,१३[२d]; स्पृक्षत् पै २,७८,४; ५; अस्पृक्षः[d] मा ६, २; का ६, १,२; काठ ३,३; २६,५.
स्पर्शयस्व ऋ १०, ११२,३.
स्पृष्ट, ष्टा- -ष्टः शौ २, २, २; पै १,७,२; -ष्टा[e] शौ २०,१३४,४.
√स्पृह्, > स्पृहि, ‡स्पृहयन्ति ऋ ८, २,१८; कौ २,७१; जै ३, ७,९; शौ २०, १८, ३; अस्पृहयम् ऋ १०, १३५, २; स्पृहयेत् ऋ १, ४१,१.
स्पृहयत्- > ‡स्पृहयद्-वर्ण- -र्णः ऋ २, १०, ५; मा ११,२४, का १२. २,१३; तै ४, १,२,५; ५,१,३, ३; मै २, ७, २; काठ १६, २; १९,३; क ३०,१.
‡स्पृहयाय्य- -य्यः ऋ ६, १५, [१२; ७, ४, ९]; -य्यस्य ऋ ८, ९७,१५; -य्याणि ऋ ६, ७,३; काठ ४,१६.
स्पृहा- > ‡स्पार्ह, र्हा[f]- -र्हः ऋ ४, १, १२; ४७, १[g]; मा २७, ३०[g]; का २९, ३, ८[g]; कौ २ ९७८[g]; जै ४,२३,९[g]; -र्हम् ऋ १, ३१, १४; ७, ८१, ३; ८, ४५, [४०-४२]; १०, ४९,१०; ५५, ६; कौ १, १३४; २०७, २, ४२०-४२२; ११३३, जै १, १४,१०; २२,४; ३, ३२, १०-१२; शौ २०, ४३,१-३; -र्हया ऋ ७,७२,१; -र्हस्य ऋ ८,२४, ८; -र्हा ऋ १. १२३, ६;१३५, २;२,२३, ९; ४,१,६;७, -र्हाः ऋ ७, १५, ५[h]; ९, १०२, ५; १०,२, ६; ३६,१; ६८,३; काठ ४०, १४[h]; शौ २०, १६, ३; -र्हाणि ऋ ७, ५९, ६; खि १, १०,३; -र्हाभिः ऋ ७,५८, [३; ८४,३]; -र्हे ऋ २. १, १२; ७, ५६;२१.
स्पार्ह-राधस्- -धाः ऋ ४, १६,१६.
स्पार्ह-वीर,रा- -रम् ऋ ५, ५४,१४; -राः ऋ ७, ९१, ५; -रान् खि १,१०,४.
√स्पार्हि > स्पार्हयिष्णु- -ष्णुः खि १,१०,३.
√स्फग्[i] > स्फग्- स्फट् जै २, ३,५‡[j].
√स्फाय्, स्फायते पै ८,११,११.
स्फाति- -तिः खि २,९,१; शौ २, २६,३[k]; पै ५,३०,७,६,१५,१; ८,११,१०[१]; १८,१०; -तिभिः पै २, १३, ३[k]; -तिम् ऋ १, १८८,९; शौ २,२५,३; ३,२४, ३; ५; ७; ९,८,३; १९,३१,१; ८;९; पै ४,१३,६; ७; ५, ३०, ३;५[?l]; ६; ६,१५, २; ८, ११, ६-८; ९[२]; १८,८; १०,५,१;८; ९; १२,३, ६; १९, ३८, ७; ९; -त्या? पै २,२२,३; -त्यै तै १, १,४,२[m].
स्फाति-कार- -रः पै ८,१८,८.
स्फाति-मत्- > स्फातिमत्-त (म>)मा- -मा शौ ३,२४,६[d].
स्फाति-वत्- -वत्तम् पै ८, ११,२.
स्फातिवत्-त (म>)मा-

a) स्तु° (तु. आन. सात.) इति पाठः? यनि. शोधः द्र. (तु. आन. [पृ २८१०], ह. मैसू.)।
b) पामे. पृ २९८६ ञ द्र.।　c) = सपा. आपमं २, २१,११। टिप्र १,१६,७ स्पृशः इति पामे.।
d) सपा. अस्पृक्षत् (तैब्रा ३, ६, १३, १ च) <> अस्पृक्षः (माश ३,७,१,१४ च) <> तैब्रा २,६,१०,६ आमान् इति पामे.। शिष्टं पृ ३४८० ह द्र.।
e) तु. RW.। शंपा. सात. पृष्टा इति।
f) विप. (स्पृहणीय- [रेवणम्- प्रभृ.])। ततर्दतौत्सर्ये आद्यु प्र. उसं. (पा ५,१,६३)।
g) सपा. तैब्रा २.४,७,७ स्पार्हाः इति पामे.।
h) सपा. तैब्रा २, ४,८, १ बौश्रौ २८, ३ : १५ प्रमृ. स्पार्हाः इति पामे.।　i) = √स्फट्।
j) पामे. पृ ३५०२ ८ द्र.।
k) सपा. स्फातिः <> स्फातिभिः इति पामे.।
l) °तिः इति पाठः? यनि. शोधः।
m) पामे. पृ १२६३ c द्र.।
n) सपा. पै ५,३०,८ °वत्तमा इति पामे.।

-मा पै ५,३०,८[a].
स्फाति-ह्रा(र>)री- -०रि पै २,९१,४.
स्फामन्[b]- -मा पै १९,३४,९.
स्फिर,रा[c]- -रम् ऋ ८, १, २३; -रा पै १९, ३८, ६, -रेण पै १९,३८,८.
स्फिर-तर- -रः[d], -रम् पै १९, ३८,६.
स्फिर-स्फोट- -टाय पै ८, १८, ८.
°स्फिग[e]-> †स्फिगी- -ग्यम् ऋ ८,४, ८; कौ २ ९५६; जै ४, २०, २; -ग्यौ ऋ ३, ३२, ११.
स्फिज्[f]- स्फिजः पै १९, ४८, २; स्फिजो: पै १६.१४८,१.
√स्फुर्, स्फुरति शौ १३, १, ५६; स्फुरन्ति ऋ १०, ३४, ९; †स्फुरत् ऋ १, ८४, ८; कौ २, ६९३; जै ३, ५६ २०; शौ २०, ६३,५; †अस्फुरत् ऋ २, १२, १२; शौ २०,३४, १३; पै १३, ७,१३.
√स्फूर्ज्,> स्फूर्जि> †स्फूर्जयत्- -यन् ऋ १०, ८७, ११; शौ ८, ३,११; पै १६,७,१.
¶स्फ्य[g]- -स्फ्यः तै १, ६,८, २; २, १,५,७[2]; ७,७[2], ८,२[2]; ३, २, ४,१§[h],५,२,६, २; ६, १, ३, ४, मै २,१,९[2]; ३,७,७; ४, १, १०; ४,६; ७,९; काठ २०, ४; २४,४; २५, ४[2]; ५; ३१, ८[2]; क ३१,६; ३९,१[2]; २; ४७,८[2]; स्फ्यम् तै २,६,४,१; मै ४, ४, ६; काठ ३१, ८; क ४७, ८; स्फ्यस्य तै २,६,४,४; मै ४,१, १२; स्फ्ये मै २, २, ५; स्फ्येन तै २,६,५,५; ६,६,४,१; मै २, १,९; २,५; ३,७,७; ४,१,१०; ४,६; ७,९; काठ २४, ४; २५, ४; ५; ३१, ८; क ३९, १; २; ४७,८; §स्फ्यौ शौ ११,३, ९; पै १६,५३,१५.
?स्मा पै २,६५,३.
स्म,>स्मा[i] ऋ १,१२,५;८; १५,१०; २६,३,२८,६;३७,१५[2]; ४२,२; ५१,१२; १०२,३; ५; १०४,५; १२७,६;९; १२८,५; १२९, २; ३; १३३,७; १६९,३;५; १७३, ११;१२[j]; १८०,७[2]; ८; २,१२, ५; ३१,२; ३, ३०, ४; ६२, १; ४, ३, १०; १०, ७; १६, १७; २९, २; ३१, ७-९; ३८, ४ ६; ८[2];९; ४०,३,४३,३; ५,७,४[2]; ५,७; ८; ९, ३-५; ३३,४; ४५, ४; ५२,८; ९; ५३, ५; ५४, ६; ५६,७, ६, २, २; १२, ५; १५, ९; १७,१४; २५,७; ४४, १८[2]; ४६, १०-१२; ६५, ४; ६६, ६; ७,३.२[k];१५,[१३; ८,४४,११], २१,९; ३२,१५; ५६,२२; ८३, ५; ८८,६; ८, १, २१; ७, २१; २१,१०; २४,६; २५,१५; २७, ४; १४; ६०,१०; ८६, ३; ९२, २६; ९,२०,२; ८७,६; ९; १०, १२,५; २७, २४; २९,८; ३३, १; ८६,१०; ८७,२३; ९५,५[2]; ८; ९६, १०; १०२, २; ४; ६; १३४, २; १३६, ७; १७८, ३; मा ३,४६†; ९,१५†; १५,६२; १८,५९; ३३,९४†; का ३, ५, ३†; १०,३,८†, १६,७,५; २०, ४,२; ¶तै १,५,७,६;७,८,३†; ८,३,१†; ३,३,८,५, ४, ४, ३, ३†; ५.१,१०, १; ४,७, ३; ५; ७,७,१§; ६,१,९,२; २, १०,४; ३,९,६; ४,५,१; ६,१, २; ¶मै १, ४,५[2]; ९;५,८;९; ६, ५; ८, २; ९; १०, २‡[l], ११, २†; २,१, ३, ७, १६†; ८, १४‡[k]; ३,५.४; ६,४;६; ७,४; ८,६;९, ४[2]; १०,१; ३-५; ४,१, ३; ८, २; ४; ७; १०, १†; ¶काठ २, १४†,८,१३;१७†,९ ४‡[l], १३, १४†; †१७,१०; १८;१९,१०; २१,४;९; १०; २२,८; २३,२[2]; २५.७; १०; २६, ६; १०; २७, २,३१,२;३२,२; ७; ३४, १०[2]; ३५.१४[2]†,४०,१३; ¶क ८,१; ७‡[l]; २६, ९†; ३०, ८; ३१, ११; ३५,२;८[2];३९,५; ४०,३; ४१,४;८; ४२,२; ४३,२; ४८,

a) पाभे. पृ ३५०२ n द्र.।
b) भाप. (स्फेमन्- = वृद्धि-)। मनिन् प्र.। पा ६, ४,१५७ <स्फिर- इति।
c) विप. (स्फीत-)। किरच् प्र. (पाउ १,५३)। PW. GW. प्रमृ. <°स्फि (<√स्फाय्) इति।
d) °रम° इति पाठः? यनि. शोधः।
e) भाप. (जघन-प्रदेश-)। < √स्फाय् इति प्रायोवादः?। तु. पा ६,१,१८७।
f) = स्फिगी-।
g) नाप. (यज्ञोपकरण-विशेष-)।
h) पाभे. पृ ३०२२ e द्र.।
i) अव्य.। सर्वदा-निश्चयादर्थे इति प्रायोवादः। FS. Hirt [१, २९९] प्रमृ. <१सम- इति?।
j) सपा. स्मा<>स्म इति पाभे।
k) सपा. स्मा<>स्म इति पाभे.।

१३[२]†; कौ १,२४; ८९‡[a]; २,१९५; ३१९; ४४२; ५७०; ८९५; ११९; १०३३; †जै १,३,४; ९,९‡[a]; ३,१८,२; २६,५; ४६,५; ४,१४,२; १६,२; २७,८; शौ १,८,२; ३,१७,७‡[b]; ४,४,३; १८,४; ५,२२,१०; ११[२]; ६,१२३,१; २[२],८,३,२३†; १०,४,६; १२,३,३; ४६; १८,१,३३†; †२०,१४,४; ३१,५; ३४,५; ६२,४; ६७,१; ७६,८; ८३,२; १२६,१०; पै २,३८,३; ४,४,१०; ५,४; ५,१५,२; २४,४; ३४,५?[c]; ३८,७†; १३,१,१०; १५; ७,५†; १६,१५,६; १७,३६,३; ४०.६; १९,३९,३.

स्मद्[d] ऋ १,५१,१५; १००,१३; १८६,६; ८; २,४,९; ५,४१,१५; १९; ८७,८; ७,३,८; ८,१८,४; २०,१८; २६,१९; १०,६१,८; मै ४,१४,१४†.

स्मद्-पुरन्धि[e]- -न्धिः ऋ ८,३४,६.

स्मद्-अभीशु[e]- -शू ऋ ८,२५,२४.

स्मद्-इभ[f]- -भम् ऋ १०,४९,४.

स्मद्-इष्ट[e,g]- -ष्टाः ऋ ७,८७,३.

स्मद्-ऊ(धन् >)ध्नी[e]- -ध्नीः ऋ १,७३,६.

स्मद्-दिष्टि[e]- -ष्टयः ऋ ७,१८,२३; -ष्टिः ऋ ३,४५,५; -ष्टी ऋ १०,६२,१०; -ष्टीन् ऋ ६,६३,९.

स्मद्-रातिषाच्[e,h]- -षाचः ऋ ८,२८,२.

स्मन्- स्मने, स्मानम् मै ४,८,७[i].

?स्मन्त्य पै १९,५४,२.

?स्मरतादमङ्ग पै २०,६१,६

?स्मरेत्याप्रंतिपामसि पै १९,५४,२.

√स्मि(वधा.), स्मयते ऋ १,९२,६; तै ६,१,३,८; स्मयेते ऋ ३,४,६?[j]; ¶अस्मयत काठ २५,६; क ३९,४; ¶स्मयेत तै ६.१,३,८, मै ३,६,७.

†स्मयमान,ना- -नः ऋ २,४,६; -नाभिः ऋ १,७९,२; तै ३,१,११,५; मै ४,१२,५; काठ ११,१३; -नासः ऋ ४,५८,८; मा १७,९६; का १९,१,९; काठ ४०,७; पै ८,१३,८.

स्मेतव्य- -व्यम् मै ३,६,७¶.

√स्मृ (वधा.), स्मरन्ति खिसा २६,२०; स्मरात् शौ ६,१३०,३; स्मरतात् शौ ६,१३०,२[२]; स्मर मा ४०,१५[k]; का ४०,१,१७[२]; मै ४,५,७¶; स्मर खि २,१,५; मा ४०,१५[२]; का ४०,१,१७[२]; स्मरेत् खिसा २,९.

स्मर[l]- -०र पै ३,३७,१[२]; -रः शौ ६,१३०,१; पै ३,३७,१; -रम् शौ ६,१३०,१-३; १३१,१; २; १३२,१-५.

स्मर-का(र >)री[m]- -रीम् मा ३०,९; का ३४,२,१.

?स्मृत- -तम्[n] पै २,७०,१; -ते मै ३,२,३¶.

स्मृति[o]- -तिः खि ३,१५,१८.

स्य-, स्या- त्यद्- द्र.

स्यत्- √सो द्र.

√स्यद्, न्द्[p],> स्यन्दि, स्यन्दते ऋ ९,८०,३; शौ १२,२,२७‡[q]; स्यन्दन्ते काठ ४०,१३[२]; पै १२,७,४; स्यन्दन्ताम् ऋ ५,८३,८; पै १९,१८,५; स्यन्दध्वम् शौ १९,४०,२; पै २०,५७,३. सिष्यदुः शौ ९,२,२०; पै १६,७८,४.

असिष्यदत् ऋ ९,८१,२[r]; †असिष्यदत् ऋ ९,४९,[(१०,४)५]; ६०,३; १०६,१२; कौ २,२९२; ७८९; जै ३,२४,८.

---

[a]) यः स्म > सपा. ऋ ८,७४,४ यस्य इति पाभे.।

[b]) स्म मे > सपा. ऋ ४,५७,५ वाचम् इति पाभे.।

[c]) स्थः इति शोधः।

[d]) अव्य.। सु-सहार्थये इति प्रायः, सहार्थे इति अर्वाबः। < सुमत् इति सा (तु. ?GW. ORN. [ऋ १,७३,६ प्रमृ.])। २स्मु- > न. यनि. [तु. इद, कद् प्रमृ.] इति GW. प्रमृ.।

[e]) विप.। बस.। [f]) व्यप. (कुन्स शत्रु-)। [g]) उप. भाप. < √इष् 'गतौ' (वैतु. ORN. इच्छायाम् ?)।

[h]) उप. भाप. (धन-प्रदान- [वैतु. स्मदति-षा° इति पपा. अनु वें. सा. GW. प्रमृ. उस. इतीव !])।

[i]) सपा. आपश्रौ १४,२१,७ आत्मने, आत्मानम् इति, आश्रौ ६,९,१ त्मने, त्मानम् (तु. C. [आपश्रौ.]) इति च पाभे.।

[j]) °अस्मयेते (अस्मान् उपेतः) < √अस्मय [< अस्मद्-] इति मतम्।

[k]) आमन्त्रितात् परः स्मर इति पाठः ? यनि. शोधः।

[l]) नाप. (काम-)। [m]) नाप.। उस.।

[n]) शोधः पृ १०९९ *b* द्र.।

[o]) स्त्री. संज्ञायां क्तिन् प्र.।

[p]) धा. प्रस्रवण-जवयोः वृत्तिः।

[q]) पाभे. पृ२६६४ *g* द्र.। [r]) तु. उस्थ. टि. मुच्छा।

सुनिष्यदत्– -दत् ऋ ९, ११०,४; कौ २,८५८.

सनिष्य(द>)दा[a]– -दाः शौ १९, २,१; पै ८,८,७.

स्यन्दमा(न>)ना– -नाः ऋ १, ३२,२; तै ५,६, १, ३[2]; मै २, १३, १[2]; ४, १४, १३†; काठ ३९,२[2]; शौ २,५,६†; ३, १३, ३;४; पै ३,४, ३; ४; १३, ६, २†; १२, ७; २०, ५०, ९; –नाभ्यः मा २२,२५; का २४, ११,१, तै ७, ४, १३, १; काठ ४४,२; –नानाम् पै १२,७, ४.

स्यन्दयुध्यै ऋ ४,२२,७.

स्यन्नु- -न्नाः ऋ ५ ५३,७.

?स्यद्धान्[b] पै ५,१,८.

?स्याम ऋ ५,५३,१४[c];१५[d].

?स्याल[e]– -लान् ऋ १,१०९,२; तै १,१,१४,१; काठ ४,१५.

?स्यास्यविश्वास्या पै १२, ७, ११.

स्यू-, स्यूत, ता-, स्यूमगभस्ति-, स्यूम-गृभ्-, स्यूमन्-, स्यूमन्यु-, स्यूमरश्मि-, स्यूमा- √सिव् द्र.

?स्येक्षे पै १७,२९,९.

स्योन,ना[f]– -नः मा ४,२७; ५, ४; का ४,९,३; [g]५,१, ४; तै १, २, ७,१; ५,७,२,५[g]; मै १,२, ६; काठ २,६; ३१,१४; क १,१९; पै १८, ३, ९; २०, ५३, ७?[h]; –नम् ऋ ५,४,११; १०,७०,८; ८५,२०;११०, ४;[(३, ४, ८; ७,२,८)८]; खि १, ७, ४; मा ४, २७; २०, ३९; २१, ५७; २२,४,२९†; ३३†; का ४, ९, ३; २२,४,४; २३,६,१०; ३१, १,४, †४, ५; ९; तै १.१,१०, २‡[i];२,७,१; ४,४६.१†; ३,५, ६,२‡[i];५,१,११,२¶; मै १,२, ६;२,१२,६; ३,११,१;५; १६, २[2]; ४,११,१[j]; १३,३[2]†; काठ २,६; १०, १२†; १६, २०†[2]; ३८, ६; ४६. २†; क १. १९; २५, १[k]; २९. ५; शौ २. १०, ७; ५, १२, ४†; ८†; १२,१, ११; १३. २, ७; १४, १, १९; ३०; ४७; ६१†; ६३; २,१२; ५१; १८,२, २९; ५३; ४,८४; १९, ६१, १; पै २, ३. ५; ११,५,१३; १७,२,२; १८, ५,४;६, ६; १०†; ११; ८, ३; ११,१०; २१,१; २०,१५, ९; ३६,१; –ना ऋ १, २२, १५; १०, ८५, ४४; खि ६, ३, ४; मा १,२७; १०,२६; ३५,२१†; ३६,१३; का १,९, ५; ११, ८, १; ३५,४,२०†; ३६, १, १३; तै १,४,४०, १†; ४, ४, १२, ४[l]; ७,१,७,३[2]; ४¶; मै २,६, १२; ७, १६; ३,१६,४[l]; ४,४, ६[2]¶;१२,२†; काठ १५,८;३८, ४; १३†; ३९, ३; शौ ३, १२, ५;२८,२; १२,१,५९; १३, १, १७[2];१४,१,६४; २, १७; १८; २६; २७[4]; १८,२,१९†; पै ३, २०, ५; ६, १०, ८; १५, ३, २; ३;२१,१०; १७, ६,७;१८, ६, १२; ८,८‡[m]; ९‡[m]; ९,७; १४,७[4]; १६, ७[2]; –नाः तै १, ५, ६, ३; ५, ६, १,१[1]; २; मै १.५,३;१०; २,१३,१[1];‡[n],४, २,५[o]; काठ ७, १; ८[1]; ९¶, क ५,१; शौ १,३३,१;२[2]; ४;४, २७, ३; १२, १, ३१[p]; १४, २, ९[q]; १८, २, २१; ३, ११;

a) विप.। कर्तरि शत्। द्र. RW. WI. प्रमृ.। °ष्य° इति शंपा. मात. ?।

b) स्याद्धान् इति शोधः।

c) (√मश् 'ध्वाने'>) °मश्याम इति शोधः (वैतु. अन्ये <√मस् 'भुवि' इति ?)। पृ ५२२ नस्य. स्याम नेष्टम्। d) शोधः पृ १४२४ c द्र.।

e) नाप. (श्यालक- [नभा. साला])। <स्य- [स्थूल-] + आल- इति या [६, ९] प्रमृ.; भागशः संयोगेन इति नैदानाः [द्र. या.] SEY [२८,१००]।

f) विप., नाप.। °नियमन्त् न्ता->यादि. यनि. (तु. या [८,९] प्रमृ. <√सिव् या √सो वेति, GW. प्रमृ. √सिव् [=√सेव्] 'दीप्तौ' इति [तु. पाउ ३,९ पा. अर्थः !])।

g) = सपा. तैब्रा २,४,८, ७ आपश्री ४,१६,५ प्रमृ.। काठ १३, १५ माश्री १, ६, ४,२५ नः पृथि इति, कौसू ७४, १९ नः पृथि इति च पाभे.।

h) °न इति पाठः? यनि. शोधः (तु. पृ ८३२ a)।

i) = सपा. तैब्रा ३,३,१०,२ आपमं १, ५, १९। ऋ १०,८५,२४ काश्री ३,८,२ प्रमृ. अरिष्टाम् इति पाभे.।

j) पाभे. पृ ३१०५ d द्र.।

k) पाभे. पृ १०५७ f, शोधश्च पृ २३७३ p द्र.।

l) पाभे. पृ ३४३९ r द्र.।

m) सपा. ऋ १०,८५,४४ शिवा इति पाभे.।

n) सपा. ऋ ७,४९,३ शिवे.। o) द्र पृ ८९८ b।

p) पाभे. पृ ३१०५ k द्र.।

q) सपा. आपमं १,७,८ शिवाः इति पाभे.।

५१‡[a]; पै १,२५,१-४; ४,३५, ३; ५,३१,७; १५,२२, ९; १७, ४,१; १८,७,१०; –नात् ऋ ४, ५१,१०; शौ १४,२,४३; पै १७, ३३,२; १८,११, ३; –नान् ऋ १०,७३,७; शौ १२,२,२७‡[b]; पै १७, ३२, ७‡[b]; –नानि शौ ८,२,२२; पै १६,५, २; –नाम् मा १०,२६; का ११,८, १; तै १८,१६,१; मै २,६, १२; ७, १६; ४,४,६; काठ १५,८; ३८, ४; शौ १२,१,१७; पै ११, ५, १०; १७,२, ८; –नायाम् काठ ३९,३; –ने ऋ ६, १६, ४२![c]; मा १२, ३५; १४,२; का १३, ३,६; १५,१,२; तै ३, ५, ११, ५†; ४,२,३,२; मै २,७,१०; ८, १; ४,१०,३†; काठ १५,१२†; १६, १०; १७, १; क २५, १; १०; कौ ३, ४, ८; जै २,२,१; शौ ४, २६, २-६; पै ४, ३६, २-६; ५,२८,३; –नेन मै ४,२, ५![d]; –नौ शौ ६, १४०, ३; पै १९,२०,१; ४९,११.

स्योन-कृत्- -कृत् ऋ १,३१,१५.

स्योन-शी[e]- -शीः ऋ १, ७३, १; ७,४२,४.

? स्यौपधीभिः पै २०, ५७, २.

√स्रंस्, स्रस्, >सनिस्रस्, स्रंसि, ¶अस्रंसेताम् मै ४, १, ३; काठ ३१,२; क ४७, २.

अस्रत्[f] मा ८,२८; का ९, ५, १.

असिस्रसन् शौ ७, ११२,१[g].

सनिस्रस्- -सः शौ ५, ६, ४.

सनिस्रसा(स-अ)क्ष[h]- -क्षेभ्यः शौ २,८,५.

स्रंसयित्वा काठ ४, १६[1].

स्रक्ति[i]- -¶क्तिषु मै १, १०, १८[2]; काठ २२, १३; ३४, ५; ३६, १३[2]; –क्तीः ऋ ७, १८, १७; पै ८,११,१.

स्रक्ति-वल्श[k]- -ल्शम् पै १, ९०, ४.

स्रक्त्य[l]- -क्त्यः शौ २, ११, २; पै १, ४७, ३; ५७, २.

स्रक[m]- -के ऋ ९, ७३, १; पै १६, १४७, १!; –केषु ऋ ७, ५५, [२; ८, ७२, १५]; कौ २, ८३२†.

स्रज्[n]- स्रक्, ग् मै ४, ४, ८¶; स्रजः खि ५, ८, ३[o]; शौ २०, १२७, ३; पै १८, २५, १; स्रजम् ऋ ४,३८,६; ८,४७,१५; तै १,८,१८,१¶; शौ १, १४, १; ८, ६, २३; पै १६, ८१,७; स्रक्षु ऋ ५,५३,४.

? स्रमेव पै १,४७,३[p].

स्रवण-, १स्रवत्-, २स्रवत्-, स्रवथ-, स्रवस्यु-, स्रवितवे, स्रवितवै √स्रु द्र.

स्रष्टृ- √सृज् द्र.

स्राक्त्य[q]- -क्त्यः शौ ८, ५, ४; पै १६,२७,४; –क्त्यम् शौ ८,५,७; पै १६, २७, ७; –क्त्यम् शौ ८, ५,७; पै १६, २७, ७; –क्त्येन शौ ८,५,८; पै १६,२७,८.

१स्राम[r]- -मः तै २, ३, १३,१[2]; ३[2]; –मात् ऋ ८, ४८, ५; ¶तै २, १,६,५; ३,५,३[2].

२स्राम[s]- -मः शौ ११, ४, १४; पै १६,५६,१५; –मम् ऋ १,

---

[a]) पाभे. पृ २३४५ a द्र.।

[b]) सपा. ऋ १०,५३,८ वयम् इति पाभे.।

[c]) *स्व-योनि- > [सत१] -नौ > °ना > °न इत्येतरपरः शोधः इति मतम् (तु. नान्तरीयपूर्वो मन्त्रः, छन्दः, जात-वेदस्- [विप.] इति समानाधिकरणम्)।

[d]) तु. पृ ८९८ b।

[e]) विप.। उस।

[f]) पाभे. पृ २२६९ f द्र.। [g]) पाभे. पृ८६५ m द्र।

[h]) नाप. (विशीर्णगवाक्ष- [शून्यगृह-] इति सा., प्रध्वस्ताक्ष- [वैतनिक-] इति w. B. प्रमृ.)।

[i]) पाभे. पृ ३१५८ i द्र.।

[j]) नाप. (अग्नि-)। <√*स्रज् (*'वर्तने, वलने, अग्निमद्भावे' [वैतु. अन्ये <√सृज् इति!])।

[k]) नाप. (रोग-भेद-)। सपा. पै१६,७४,२ शुक्ति-वल्श- इति पाभे.। उभयोः प्राति. दाहातिशयेऽभिप्राय इति कृत्वा पूप. √शुच् > शुक्ति-, √स्रज् '*दाहे' > स्रक्ति- इति, उप. √ज्वल् > *ज्वल्श- > वल्श-, *ज्वल्ग- > वल्ग- इति मतम्।

[l]) विप. [हिंसाकृत्- (प्रत्यभिचारौपयिक- [औषध-मणि- प्रभृ.])]। <√*स्रज् 'हिंसायाम्' (तु. पार. स्लाक =विहिंसित-; वैतु. सा. <स्रक्ति- [तिलक-वृक्ष-] इति!)।

[m]) स्रक- इत्यनेन सन्यायता द्र.।

[n]) नाप. (माला-, वलय-)। <√सृज् इति प्रायोवादः!। <√*स्रज् 'वर्तने, वलने' इति मतम्।

[o]) तु. सस्थ. टि. दुशान्- > -शा (परि.)।

[p]) पाभे. पृ ३१६० j द्र.।

[q]) =स्रक्त्य-। <√*स्राज् इति विशेषः। शिष्टं l द्र.।

[r]) भाप. (वैकल्य-), नाप. (व्याधि-)। √स्रंस् > *स्रस्म- > यनि. इति। [s]) विप.। मत्वर्थीयः अच् प्र.।

११७, १९; मा ३०, १०[a]; का ३४,२,२.

स्राव-,स्रावयितव्य- √स्रु द्र.

√स्रिधू (=√स्रुध्), स्रेधति ऋ ५, ५४, ७; स्रेधत ऋ ७, ३२, ९; अस्रेधत्[b] ऋ ९,९८,९; जै ४, १७, २.

स्रिधत् ऋ ७,३४, १७.

स्रिध्[c]– स्रिधः ऋ १, ३६, ७; ४८,८; ३,९,४; १०, ७; ७, ८१,६;८, १८, ७-९; ७९, ९; ९४,७,९, २७, १[d]; ६३, २८; ६६,२२;१०,२५,७; १२६, ५; खि ५,४, ७, मा २७, ६[e]; का २९,१, ६[e]; तै ४, १, ७, ३[e]; काठ १८, १६[e]; क २९, ४[e]; †कौ १,१००; १०२; †जै १, ११,४;६; स्रिधः ऋ १, १२९, ११;९, ७१, ८; †स्रिधम् ऋ ८, १८, १०; कौ १. ३९७, जै १, ४४, ७.

†स्रिधत्– -धन्तम् ऋ ७,३२,२१; कौ २,२१८; जै ३,१९, १३.

स्रिम[f]– -माः शौ ८,६, १०; पै १६, ७९,१०.

√स्रिव्>स्रेवि,स्रेवयेत् काठ २३,६.

स्रेवयत्– -यन्तः ऋ ७, १८, ८.

√स्रु,> स्रवि, स्रावि, ¶स्रवति तै ५,४,१०,३; मै ३, ४, ५; ४, २,१; ¶स्रवति मै ३, ४, ५[g]; ७,१; काठ २२,२;२३,९;३०, १; क ३६,६; ४६, ४; स्रवन्ति ऋ ७,४९,२; †स्रवन्ति ऋ ४, ५८,६; मा १३,३८; १७, ९४; का १४,४,१; १९, १, ७; काठ १६,१६§; ४०, ७; पै ८, १३, ६; २०,३०, ३‡[h]; स्रवन्तु खि २, ६, १२[i]; मा ३५, २०[j,k]; का ३५, ४, १९[j,k]; ¶अस्रवत् काठ १३,८[l];२९,४[2]; क ४५, ५[2]; अस्रवन् मै ४, २, १¶; अस्रवः ऋ ६,६१,३.

†सुस्रोत् ऋ १०, १०१, ८; काठ ३८,१३; शौ १९, ५८, ४; पै १, ११०, ४; सुस्रोः शौ १२,३,२२; पै १७,३८,३.

स्रुवते मै ४, ४, १०[2]¶.

सुस्रुवुः[m] शौ ७, ११७,१; १४, २,४५.

? स्रवयन्ति काठ २९,३[n]¶.

स्रावयति काठ ३२, ५¶.

स्रवण[o]– -णेषु पै १०,९,९.

१स्रवत्– -¶वता मै ४,२,१[2];१३; -¶वन्तम् काठ २३,९; ३०,१; क ३६, ६; ४६, ४.

स्रवन्ती[p]– -न्ती मै ४, २, १४[2]¶; -न्तीः ऋ १,३२,१४; १७४, ९; ६, २०, १२; १०, १०४,८; मा २५, ८; का २७, ८, २; मै ३, १५, ७; पै ९, ११,५;१३, ६, १४†; १७,२३, २[m];१८,११,५[m]; -न्तीभ्यः मा २२, २५; का २४, ११, १; -¶न्तीम् तै ५, ४, १०, ३; मै ३,४,५; काठ २२, २; पै १९, ४४,२.

२स्रवत्[q]– -वतः ऋ १, ७१, ७, १९०,७; ३, ४६, ४; ७, १८, २४;६७,८;१०,४९, ९; १०८, ४; -वताम् शौ ६,८६, २; पै १९,६, ११.

स्रवती– -त्यः काठ ८, १७[r].

स्रवथ[s]– -थे ऋ ३, १, ७.

स्रवस्– > √स्रवस्य> स्रवस्यु– -स्यवः पै ३,७,५[t]; -स्युम् पै ३,७,४[t].

स्रवितवे ऋ ४, ३, १२; १९, ८.

स्रवितवै ऋ ७,२१,।(२,११,२)३]

[a]) =रोगिन्- (तु. भा [तैआ ३,४,६,१], वैतु. म. =क्लिष्ट-नेत्र- इति ?)।

[b]) तु. वें. प्रमृ ; वैतु GW. GRV. <?अ-स्रेधत्- ।

[c]) नाप. (हिंसक-,शत्रु-) । [d]) पामे. पृ १६९३ *e* द्र. ।

[e]) पामे. पृ ३४५९ *q* द्र । [f]) नाप. (रक्षो-भेद-) ।

[g]) सपा. तै ५, ४,१०,३ पुराभवति इति, काठ २२, २ परास्रवति इति च पाभे. । पृ २२२ सस्थ. अनुस्रवति इति नेष्टम् ।

[h]) सपा. ऋ १०,१३,५ क्षरन्ति इति पाभे. ।

[i]) सपा. गिसा ११,१२ सृजन्तु इति पाभे. ।

[j]) तु. सस्थ. टि. नुप ।

[k]) नुप सान. धवन्तु (शांग्र ३, १३, १ प्रमृ. च) > सपा. कौगृ ३, १५, ४ उपसृतास्स्रवन्ति इति, आगृ २,४,१३ उपैनांत्स्रवन्तु इति च पाभे. ।

[l]) सपा. तै २, १, ७,१ परापतत्, पुरापतत् इति, मै २, ५, ७[1] अत्यक्षरत् इति च पाभे. ।

[m]) सपा. सुस्रुवुः<>स्रव तीः इति पाभे. ।

[n]) ?स्यावरास्त्र° > °रासु भव° इति शोधः (तु. क ४५,४) । सपा मै ४,८,५ °रा अभ्युव° इति पाभे. ।

[o]) नाप. (निर्झर-) । [p]) दिप., नाप. ।

[q]) अति. प्र. उसं. स च शतृवत् (पाउ २,८४) ।

[r]) सपा. तै २,४,१४,१ प्रमृ. स्रोत्याः इति पाभे. ।

[s]) भावे अथः प्र. उसं. (पाउ ३,११३) ।

[t]) पामे. दक. पृ ३१६२ *k,m* द्र. ।

स्राव[a]– -वम् पै ४,१५,१.
¶स्रावयितव्यं,व्या– -व्यः मै ४,८,
८; -व्याः मै १,४, ६.
स्रुत,ता– -तम् पै १६, ६३, ६[b];
-ताः पै १५, १८, १०; -तात्
शौ १३,२,४[c].
स्रुति[d]– -तयः ऋ ६,२४,४;९,७८,
२; कौ १,४५३[e]; २, ११२०[e];
जै १,४७,८[e]; -ता ऋ ८,९१,
१; पै ४,२६,१†; -तिः ऋ १,
४६,११; -तिम् ऋ २, १३,
१२;१०,३२,७[f]; -ती ऋ १०,
८८,१५[g]; ¶तै ७,२,१, २; ३,
५,३;७,३; ९,३; ४,१, ३; २,
४;४,३; †मै २,३,८[g/h];३,११,
१०[g/h]; काठ ३८,२†[g]; -तेः
ऋ १, ४२, ३.
स्रुत्य[i]– -त्याय[j] मा १६, ३७;
का १७,६,१; तै ४, ५, ७, १;
मै २,९,६; क २७, ५.
स्रुव[k]– -¶वः तै ३,५,७,१; मै ३,
४,५; ४,१,११;१२; काठ ३१,
१३;१४; -¶वम् मै ४,१, ११;
१२; काठ ३१,९; १३; क ४७,
९; -वेण ऋ १, ११६, २४;
१२१,६; ¶तै ५,४,९, २; ६,
१,२,१;२,३, ३; ¶मै १, ११,
८; २,६,३;३,४, ३; ८,१; ९,
५; ¶काठ ६, ८[2]; १३, १०;
१५,२;२१, १२; २६, ७; ¶क
४,७[2]; ४१,५; शौ १८, ४, ६;
-वौ पै १७, २९, ९.
स्रू[l]– स्रुवा ऋ १०, ९६, ९; शौ
२०,३१,४†.
स्रोतस्[m]– -तः ऋ १, ९५, १०;
पै ८,१४, १०†; -तसा ऋ १,
५१,११.
स्रोतस्यं,स्या– -स्याः मै ४, ४,
१¶; -स्यानाद् शौ १९,२, ४;
पै ८,८, १०; -स्याय[n] तै ४,५,
५,२; मै २,९,५.
स्रो(त्य>)त्या[o]– -त्याः ऋ १०,
१०४, ८; तै २, ४, १४, १[p];
मै २,४,३¶;४,१२,२[p]; शौ १,
३२,३[q]; ४,२६, ४; ६,९८,३[p];
८,७, १५; १०, १, १६; पै ४,
३६,३;१६,१२,५;३६,६;पै १९,
१२, १५[p]; -त्यानाम् तै ३,
४,५,१; -त्याभिः ऋ ३,३३,९.
स्रुक्-कार– प्रमृ. स्रुच्– द्र.
स्रुच्[r]– स्रुक् ऋ ६, ११, ५; ८,
२३, [२२, (३९, ८; ६०, २;
१०२,१०)]; ¶तै ३,१,२,३;५,
२,७,५; मै १,६,७¶;८,१¶;९,
१; काठ ६, १¶; ९,८; ११;
२०, ५¶, क ३,१२¶; ८,११;
३१,७¶; शौ ९,६,१७; पै १६,
११२, ३; स्रुग्भ्यः[s] मा २, १;
का २, १, १; तै १, १, ११,
१; काठ १, ११; ३१, १०;
क १,११; ४७,१०; ¶स्रुग्भ्याम्
काठ २४, ९; क ३८, २; स्रुचः
ऋ १, १४४, १; ५, २१,
२; ४१, १२?[t]; ८, ६०,
[२(२३, २२)]; १०, ११८,
२; मा १८, २१; २७, १४;
का १९,७, ३; २९, २, ४; तै
¶३, १,६, १; ५,७, ३; ४,१,
८,१; ७,८,१; ६, ३, ४, ९¶;
मै १, १०, १२¶; २, ११, ५;
१२,६; ३,४,१; ९, ४[2]¶; ४,
१,१२¶; काठ १८, ११; ३१,
९¶; ३६, ६¶; कौ २,९०२†;
जै ४,२५,५†; शौ ५, २७, ५;
१९,४२, २[u]; २०, १०३, ३†;
स्रुचः शौ १२,४, ३४; १८, ४,
२; स्रुचः काठ १८, १७; २१,
११; क २८, ११; २९,५; ४७,
९¶; पै ८,९,६; ९,१, ४; १७,
१९,४; स्रुचम् ¶तै २,५,९, ६;
५,५,१०,७;६,२,८,३; ¶मै १,
६,७; ९, ३; शौ ११, १, २४;
पै १६, ९१, ४; स्रुचा ऋ १,
८४,१८; ११०, ६; ११२, १७;

a) विप. (पर्वन्-)।
b) सपा. शौ १०,३,६ स्रुतिम् इति पामे.।
c) पामे. पृ ३१४४ c द्र.।
d) स्रुति– इत्यनेन गन्यायता द्र.।
e) = सपा. आश्री ६, २,६ प्रमृ.। शांश्री ९,६, ६ !धुनयः इति पामे.। f) स्तुतिम् इति LRV. ?।
g) पामे. पृ ३४५५ b द्र.। h) सपा. स्र°।
i) विप. (रुद्र-)। भरार्थे यत् प्र.।
j) पामे. पृ ३४५५ d द्र.।
k) नाप. (यज्ञियपात्र-भेद-)। करणे कः प्र. (पाउ
२,६१)। l) = स्रुव– । विप् प्र. दीर्घश्च।
m) नाप.। कर्तरि असुन् प्र. तुडागमश्च (पाउ ४,२०२)।
n) पामे. पृ १७६४ j द्र.।
o) नाप [नदी- (तु. निघ [१,१३])]। भरार्थे यतः
प्र. (पा ४,४,११२)। p) पामे. पृ ३५०८ r द्र.।
q) पामे. पृ २८११ i द्र.।
r) नाप. स्त्री. (यज्ञियपात्र-भेद-)। <√स्रु इति
पाउ (२,६२) प्रमृ.। s) पामे. पृ १०२१ c द्र.।
t) लोपः पृ १९३५ w द्र.।
u) स्रुचः इति ग्रन्थ. केवल मूको. च।

५,१४,२;१०,१७,१२?[a];११८,२; मा १८,६३; २५, ४०; का २०,४,६; तै †४, ३, १२, ८; ६,९,३[२]; ५,७,७,२; ६, १, २, १¶; मै ४, २, ५;८,५¶; १०, १†; ¶काठ ८,२; ११[२]; १८, १९; १९,१४†; २१, ९; २३, २;३७,११;४०,१२§; ४६,५†; ¶क ६, ८; ७,८[२];२९,७; ३५, ८; शौ ६, ११४, ३; ९,७, ५; पै ८,११,५?[b];१६,४९,३;११२ ११; २०,१२, ९†; ¶स्रुचाम् तै ३,५,७,३; ६, ३, ४, ९; मै १,१, १२§; ४, १,११[२]; काठ ३१,१२[२]; †स्रुचि १०,९१,१५; मा २०,७९; का २२, ७, १३; मै ३, ११, ४; काठ ३८, ९; ¶स्रुचौ तै ५, २, ७, ३; ५; ६,३,११,१, मै ३, २, ६[१]; ८, २[१]; काठ २०,५[४]; क ३१, ७[१].

स्रुक्कार- -रेण शौ ९, ७, ५; पै १६, ११२,११.

स्रुक्-शूर्प[c]- -र्पम् क ४७,२.

स्रुत,ता- प्रमृ. √स्रु द्र.

?स्रुवत्[d] पै १६,४७,८.

?स्रुवसत्[d] पै १६,४७,८.

?स्रुवादे पै ११, ५,६.

?स्रुवे पै ९,१,४.

स्रुपु पै १६,१००,४.

स्रू- √स्रु द्र.

स्रेकु[e]->स्रेकु-पर्ण[f]- -र्णा मै ४, १२, ४; काठ १६,२१[g].

स्रेधत्- √स्रिध् द्र.

स्रेवयत्- √स्रिव् द्र.

स्रोतस्- प्रमृ. √स्रु द्र.

?स्रोपताम्[h] पै १, ४६,४.

स्व,स्वा[i]- स्वः ऋ २,५,७; ६, ७५, १९;७,८६,६;८,७०,११[j]; १०, १८,१[k]; खि ४,५,२७; ¶ तै ५, १,७,१; ७,९,१; मै ३,१, ८¶; काठ २, ११; ११, ६[२]¶; १२, ५[२]¶; १९,७¶;२८,६¶; क २, ५; ३०,५¶; ४४, ६¶; कौ २, १२२२†; शौ १,१९,३†;२२,२; ५,३०,२;७,११२,१; पै १,१६, २; ९,१२,२; १०,११,१; १२, ३,१४; स्वम् ऋ १,४६,९;५८, २; ७५,५; १२८,१; ३, ७, ६; २३, २; ५[२]; ९; १०; २४, ५; २६,७; २७,१; २; ६; २९, १[२]; ३१,१०; ५,५८, ७; ५९,१; ६, २०,११; २८,२;४१,१;७,२२, २; ५६,२४;८२,६; ८,७२,१४; ९,६२,६; १०,१,३;१२,१,१३, २; ५६,२[l];८५,३०; खि ५,७, २,१०; मा ५,१७; १२, १७[m]; ५९[m]; १७,७३[n]; २१,४७, ३३, ३†; का ५,५,५; १३, १,१८[m]; ४,१५[m]; १८,६,९[n]; २३,५,५; ३२,१,३†; ¶ तै १,५,९,१; ७; ७,६,३; ३,१,२,३[२]; ४[२];५,१, ७,१; २,१,३; ५,४; ८,५;१०, २; ५,१,२; ७,९,२; ६,१,६,३; ४,५,४; ७,२,८,२; ४;५; ¶मै १,३,२८§[o]; ५,८; ११; ६, ३; ८,१;६;१०,२०; २,३,२;८§[p]; ५,२; §७,८[m]; ११[m];९,१०§; १०,६§[n]; ३,१,८[२];६,७; ८,३; ४,२,१;३; ५,५;६[१]; ९,९[q],१२, ७; ¶काठ ४,१२§[o]; १४[r]; ६, १; ८, ३[१]; ५[१]; १०, ११; ११, ३; १३, ५[१]; §१६,८[m]; ११[m]; १७,१९[p]; §१८,४; २१[p]; १९, ७; ८; १२; २०, ९; २२, १०;

a) स्रुचः [पं१] इति शोधः (तु. सपा. वैताश्रौ १६,१७ [तु. पाभे. पृ १५७१ h])।

b) स्रुचा संपनो इति पाठः? स्रुचा स्वः संयच्छीत इति पाद शोधः। (√स्रु>) *स्रवम्- (स्रवणोपकरण-) >[तृ१] *स्रयसा>नैप्र. स्रुचा इति।

c) द्वस. एकस्वरः।

d) सु+(√वस् 'आच्छादने'>करणे) वसम्-(वस्त्र-) >प्रास. *सुवसन्->वावि. सुवन्->[स. प्र१] यनि. शोधः। e) नाप. (वृक्ष-विशेष-)। f) विप.। पस.।

g) तु. पृ १८४ h। h) स्रवताम् <*स्रोताम् इति शोधः।

i) गना. (आत्मीय-), नाप. (धन-, आत्मन्-)। √*स्व 'आत्मनि' (तु. Lat. ego, Germ. ich)> [पावर्ये] *स्वम्- >*स्व- (तु. काबे. ६, पार. स्वेदा, अस्वत) >वावि. यनि.।

j) =स्वर्ग- इति सा.?। k) पाभे. पृ१०५२ h द्र.।

l) सपा. पै १९,१४,१२ स्वद् इति पाभे.।

m) सपा. तै ४,१,९,३;२,१,५;५,१ स्वाम् इति पाभे.।

n) सपा. तै ४,६, ५,२ तैआ ३,७,७,१० स्वाम् इति पाभे.।

o) स्वं योनिम् >सपा. मा ८,२२ प्रमृ. माश ४,४,४, १४ स्वां योनिम् इति, माग्र २,१५,५ स्वयोनिम् इति च पाभे.। शिरं पृ २६१५ c द्र.।

p) सपा. मा १९,७ प्रमृ. ऐब्रा ८,८ माश १२,७,१,१४ तैब्रा १,४,२,२,२,६,१,४ आपश्रौ १९,१,४ प्रमृ. स्वाम् इति पाभे.। q) सपा. तैआ ४,९,१ स्वम् इति पाभे.।

r) पाभे. पृ ११२६ a द्र.।

४, २, ११; ४, ६§; १०, १†; १४,१३†; ¶काठ २,१४†; ६, ८§; ११,४;५; १२,१[१];६;१३, ३; १५,८§; १९,१०; २२, ९; ३६, ३; क ४, ७; ३०, ८¶; ३५, ३¶; कौ २,१०६१†; शौ ५,२,९†; ६, ८३, ४[a]; ११०, १†; ७,१०२,५; १०, ५, २३; ११,२,२९‡[b];२०,१०७, १२†; पै ६,१,९†; ९,२२, १७; १६, १०६, ९; १३०, ३; १९, ५, १०; २०, २६, ७; ३४, ५; स्वाय ऋ २,५, ७; ४,५३ ३; मा २६,२; का २८, १,३; काठ ११, ६[२]¶; शौ ६, ४३, १; पै १९, ३३, ७; स्वायाः ऋ १०, ५४,३; तै २, २, १०, ४¶; मै ३,९,४¶; शौ ३, २८, ५[c]; ६, १२०, ३[c]; पै १६, ५१, १[c]; स्वायाम् ऋ १, ७१, ५; १०, १८३,२; ¶तै १, ५, १, ४; ७, १२,२§[d]; २, ६, ६, ६; ३, ४, १०,५; ५, २, ४, ३; ४, ३, ३; ६,६,७,१; मै ३,३,४[२]; ¶काठ ११,५; २०,२; २१,६; २३,५; २४,९; ¶क ३१, ४; २१; ३८, २; स्वायै ऋ ५, ४, ६; १०,८, ४; ¶तै २,१, १,४;३, १,९,१; ५, ४,४; ३,१, ८,२[१]; स्वासाम् मै २, २, ३¶; स्वासु ऋ १०, ५०,३; १४४, ३; स्वे ऋ १,१, ८; ७१, ६; ९१,१३; ९४,१४, १०८,७; १४३, ४; २, २, ४; ११; ३५,७; ३,१,१४; १०,१२;

(१०, २१,७; ११८, ७)], २९, ८; ४२,८; ५१,९; ४,२, ८;४, ७;१६, १०; ५०, ८; ५, १,८; ३३, ४; ४८,३; ६४,५; ६,१६, ४१; ४०,५; ७, १२,१; ३६,५; ८, २, ७; ७९, ९; ९,१११,२; १०, ८५, ४२[e]; १०५, १०; ११८,१; मा ३, २३†; ८,१९; ११,३५†; १२, १६; ६१; २७, ३; का ३, ३, १५†; ९, ३,५; १२, ३, ८†; १३, १, १७; ४, १७; २९, १, ३; ¶तै १, २, १४, ३†; ४, ४४, ३§; ५, ६,२†;६, ७,१;७, ५,३; २,२, १०,५[२]; ११, २,५, १०, १;२; ३,४,८, ४; १०, ५;५, ६,१§; †११, २; ४; §४, १, ३, ३†; ७,२;९, ३, २,१, ५; ५,२; ३, ४,१[१]; ५,२, ४, ३; ३, १२,२; ४,११,४; ६,२, ५,५; ३,२,६; ७,२,८,१[१],२; ३[१];४[१]; ¶मै १, ३, ३८§; ४, ८;५,३†; ९[१];६, ३[१]; ८[१]-१०[१]; ९,५; २,१,४;९; ३, ३; ५, ६; ७, ३†; ८§; ११§; १२,५§; १३,५†; ३,१, ५,९;२, १;२;३[१]; ७,४;७; ८[१]; ९,१;३; ४,२, १;४; १०[१];५,५; ६,६[२];८; ७,१; ६;१०, १; ३†; ११, ५†; ¶काठ ४, १२§; ६, ११†; ७,१†; ७;८; ८, १[४], २, १३; १०, २; १५, १२†; १६, ३†; ८§; ११§; १८, १६§; २०,५; २१, ३; २३, २[२]; २४, ४,६[१]; २६,२; १०; २७, १०[१];

२८,२;६; २९,५; ३२, ६; ३९, १३†; ४०,६[१]§; ¶क ३,१०§; ५,१†; ६, ६[१]; २५, २§; २९, ४§;३१,३§; ७,१८; ३४,१§; ३५, ८[१]; ३७, ५; ७[१], ४०, ५; ४१,८; ४४,२;६; ४५,६; ४८, ४†; †कौ २, ६५४; ९४२; †जै ३, ५४, ४; ४, १, ३; १६,८; शौ २, ६, ३;.३,४,६; २५,१; ७,१०२, ३; ९,४,१९; ११,१, २२; २०, २४,८†; पै १, ७१, ४[१]; ३,१, ४;६; ३३,३; ६,२२, २४; १२, १, १४†; १६, २५, ९; १७, २९, ११; १८,३, १†[f]; २०, ९, ४; ३४, ३; ५६, ८; स्वेन,>ना ऋ १, १३९, २[२]; १४५,२; १६५,८; ४, ५६, ६; ७,२१, ६;३६, ६;७४,६; १०, ५; ९, १७, १२; १०, ३१,३; ¶तै २,१, १, १; २;३[१]; ५;६; २,२; ४-६;३, २[१];३;४; ५[१];४, १;६[२]; ७,८; ५, १; ३; ५-७;६, १[२]; २,३[१]; ४[२];५;७, २-५;६[२]; ७; ८, १; ३; ४[२]; ५;९, १;२[१]; १०,१-३; २, १, २[१]; ३[२]; ४;५; २,१; २[१];३, १[२]-४[२];४, १[१],२; ४-६; ७, १[२]; २[१]; ४[१]; ५[२]; ८, १[२];२; ३;४[१]; ५;६; ९,३[२];१०, १;११, १;३; ४;३,१, १,२;२, १;३; ७;३, ३[२];४; ५; ४, १[१]; २-४; ५, ३; ६-९, २; १२, १; ४,४, २; ३; ९,१; १०, १; ३; ३,४, ३, २; ४,५, ४,४; ५,४, ५,४[१]; ६,३,५,४, ७,४, ४,१[१];

---

[a]) स्वग्राह्वुतिम् >सपा. तै १,८,१,१ तैब्रा १, ६, १,२ स्वग्राहाऽऽहुतिम् इति पामे.।

[b]) सपा. ऋ १,११४,७ प्रियाः इति पामे.।

[c]) सपा. तैआ २,६,२ स्वायाम् इति पामे.।

[d]) पामे. पृ ३५११ g द्र.।

[e]) पामे. पृ १२४१ c द्र.।

[f]) = सपा. तैब्रा ३, ७, ७, ९ आपश्रौ १०, ३, ८। मा १४,३ प्रमृ. माश ८,२,१,६;१५ स्वैः इति पामे.।

१५, १†; ¶मै १, ५, ५; १०, १२;२०; २, १, ८[२]; २,४; १२ ५S[a]; ३.१, २;५; ८[२]; २,४;७; ८;१, ४[१];४, १[२];६,५;७,४; ४, ४, ५; ५, ७; ७, ७; १२, ३†; ¶काठ ७,५;९; ८,५[२]; ९,१८†; १०, ४; ११; ११, ३; १२, ४; १८,१६S[a]; १९,४;७; १०; २०,५;७; २३,३; २६, १; २७, ४; २८,२; २९,४,५; ३१,११; ३५ १६; ३६, ६;१४; ४४,४†; ¶क ५, ४; ७, १[२]; २९, ४[a]; ३०,२; ५;८; ३१,७;९; ३५,९; ४०,४; ४२, ४; ४३,२; ४५,५; ६; ४७,११; ४८,१४; †कौ २, ३७१; ९४७; जै ३, ३०, १४†; शौ २,६,४[a]; ६, १४२,१; पै ३, ३३,५[a]; १९, ४९, ३[b]; स्वेभिः ऋ १, ६२, ८; १००, २;१३९, २[१]; ६,३,८; १०, ६७, ११; शौ ७, ५४, १[c]; २०, ९१, ११†; स्वेभ्यः नि ५, १, ३[c]; मै १, ८, ८¶; २, २, ६[c]; काठ १०, १२[c]; पै १९, १५, ५[c]; †स्वेषु ऋ ८, ८४, ८; १०,८,२; ते ३, ५, ११,५; मै ४, १०, ३; काठ १५, १२; स्वैः ऋ १, ६८, ४; १८१,४; ३, ५३, ८; ६,५,४; ६७,१; ८,१८,१३; ९७,३;१०, ७८,२; मा १४,१[d]; का १५,१, ३[d]; मै २,८, १[d], काठ ८, १¶; १७, १[d]; ३५, १४; क ६,६¶; २५, १०[d]; ४८, १३; पै ९, २५,१०.

स्व-कार- -राः पै १७, २२, ७; -रेभ्यः पै १७,२२,६.

स्व-कृत्- -कृतः पै १७, २२, ७, -कृद्भ्यः पै १७,२२,६.

¶स्व-कृत- -तम् ते २, ५, १, ३; -ते ते २,५,१,३; ३,४, ८, ५; ५,२,४,३; मै २,६,१;३; ३,२, ४; ४, १, १; काठ ९, १६; १३,५[e]; १५,१;२; २०, २; क ३१,४.

स्व-क्षत्र[e]- -त्रम् ऋ १, ५४, [३; ५,३५,४]; -त्राय ऋ ५, ४८, १; -†त्रेभिः ऋ १,१६५,५, मै ४,११,३; काठ ९,१८.

स्व-गूर्त,र्ता- -र्ता ऋ ४,११,१०; -र्ताः ऋ १,१४०,१३; ६,६८, ४; १०,९९,७.

स्व-गो(प>)पा- -पा ऋ १०, ३१,१०.

स्व-कृत[f]- -ताः[g] काठ ४,१[h]; २७, १;२.

स्वाहृत[h]- -ताः[g] मा ७, ३; ६, का ७,१,२;३,२; ते १,४,२,१; ३,१,६,४,५,४; मै १,३,४; ४, ५, ५; क ३, १[i]; ४२, १;१.

१स्व-ज,जा- -जाः ऋ १, १६८, २; -जाम् ऋ १, १२१, २; -जासु पै १६,१५१,९.

स्व-जन्मन्- -न्मना ऋ ७, १, १२; -न्मा पै ६,२,१[j].

२स्व-जा- -जाः मै १, २,६; ३, ७,८.

स्व-जेन्य- -न्यम् ऋ ५,७,५.

स्व-तवस्- -वः ऋ १, १४९, २; -०वः ऋ ६, २२, ६; शौ २०, ३६,६†; -वद्भ्यः[j] मा २४,१६; का २६,४,१; मै १,१०,६¶;२, १३,१४; काठ ३६,१¶; -†वसः ऋ १, ६४, ७; ८५, ७; १६६, २; १६८,२;१८६,१०; ते ४,१, ११,३; काठ २०,१५; -०वसः ऋ ७,५९, ११[k]; मै २, २, १[l]; ४,१०, ३†[k,m]; काठ ११, ६[l]; २०,१५†[k]; -वसा[n] खि ५, ७, १,८; काठ १५,१३; -†वसे ऋ ६,६६,९; ९,११, ४; ते ४, १, ११,३; मै ४,१०,३; काठ २०, १५; कौ २, ७९४; -वान् ऋ ४,२,६; २०, ६; मा १७,८५; का १८,७,६.

¶स्व-स्व- -स्वाय मै १, १०, ६; काठ ३६,१.

†[°]स्व-धर्मन्[°]- -र्मन् ऋ ३,२१, २; मै ४,१३,५; काठ १६,२१.

स्व-धि(त>)ता- -ताः पै २०,९, ९.

---

[a]) पासा. मा २३, ५ प्रमृ. स्वायुः इति पामे.।
[b]) पासा. शौ ३,१५,६ प्रजेन इति पामे.।
[c]) पासा. स्वेभिः <> स्वेभ्यः <> तैआ २,४,४,६ स्वैः इति पामे.। [d]) पामे. पृ १५११ f द्र.।
[e]) वि. (स्वात्म-स्वत्व- [स्वम्-])। बस.।
[f]) वि. (अंगु-[सोम-])। < स्वयम् + कृत- इति सात (४,१,१,२१) प्रमृ.।
[g]) पासा. स्वैं <> स्वैं (न्तापे ४,१,१,१०; १,११ आश्रौ १२,१०,११ प्रमृ. च) इति पामे.।
[h]) स्वे अन् इ. बस. (पावा ५,४,२५)।
[i]) पामे. पृ. ३१९९ p द्र.।
[j]) स्व स्वतवस् म-कारः (पावा ७,४,४८)।
[k]) = स्पर. आपश्री २,१९,११। तैआ १,४,१ बौश्रौ १०, १०:११; १४ विस्वतवसः इति पामे.।
[l]) पामे. पृ १४०१ l द्र.। [m]) पप. स्व-तु[°] इति।
[n]) पामे. पृ ३११२ d द्र.। [o]) वि.। बस.।

स्व-धृति[a]- -ति.[b] मा ८,५१;२२, १९; का ९,६, ३; २४, ६, २; मै ३,१२,४.

स्व-धैनव[c]- -वानाम् ऋ ८, ३२, ३०.

†स्व-पति- -तिः ऋ १०, २७,८; ३१,४;४४,१; शौ २०,९४, १.

स्व-भवस्[d]- -०वः[e] का ७, १, ३; २,२; -वसः तै ६,४,५,५¶.

†स्व-भानु[f]- -नवः ऋ १, ३७,२, ८२,२; ५,५३, ४; मा ३, ५१; का ३,७,१; तै १,८, ५, २; मै १,१०,३; काठ ९,६; क ८, ९; कौ १,४१५, जै १,४०, ७; शौ १८, ४, ६१; -०नवः ऋ ८, २०,४, -नवे ऋ ५,५४,१; ६, ४८,१२; -०नो ऋ ६, ६४,४.

स्व-भू- -भूः मै १,२,६; ३,७,८.

°स्व-भूति[f]- -०ते[g] मा २७, ३३; का २९,३,६; मै ४,६,२.

स्वभूत्यो(ति-ओ)जस्[f]- -जाः ऋ १,५२,१२.

स्व-भ्यस्[h]- -साः शौ ११,११,१७.

स्व-यत[i]- -तासः ऋ १,१६६,४.

स्वयम्[j] ऋ १, ८७, ३; १२२, ९, १२९,६;८; १५८, ५; २, ३५, १४; ४,१८, ५; १०; ५०, ८; ५,१२,५; ४४,८;४६, १; ५५, २;८७,२; ६,५१,७; ७, ८, ५; ५६, ११; ८,४,१२; ६६,१५; ९,२१,२;४७, ४; १०, ७, ६; २७,१२; २८,११; ५०,६;८१, ५,६;९१,५; १२५, ५; खि ४, ५,२६?[k]; मा १७, १३; २१†; २२†;२३१५[2]; का ८,२०,१†; १८,१,१३;†२,६;८;२५,४,४[2]; तै ¶२,४,१२, १; ६,८,१; ४, ३,१३,७†;६,१,४; †२, ५; ६; ¶मै २,१,१२;४,३; ६,६[2];१०, १§;२[2]†.१३,२२§; ४,१,१०; १३;६,१,६[2];११,२[2]†;काठ१५, ५[2]¶; १७,१७; १८,२[2]†; २१, १३†; ¶३१,८;१०; ४०, १२; क २८,१;२[2]†; ¶४७,८; १०; कौ २,३३२†; ९३९†; ११९३; जै ३,२८,४†; शौ ४,३०, ३†; १२,४,२७; १४, १, ५७; १५, ११,२; १२,२; पै २, ८५, १; ६,१०,६; १५, १२, ११; १७, १८,७; १८,६,५

¶स्वयं-र(ण >)ण्ा[l]- -ण्णायाः मै २,६,६.

¶स्वयं-विलीन[l]- -नम् मै २, ६, ६[m];३,६,२; काठ २३,१;क ३५,७.

स्वयं-श्टन- -तः काठ १५,५¶.

स्वयं-स्रस्- -स्रसः शौ ७,८०,१.

¶१स्वयं-कृत,ता- -तः तै १,८, ९,३; -ता तै १,८,९,१.

२स्वयं-कृ(त>)ता- -ताः शौ ८,५,९.

३स्वयं-कृत,ता- -तम् काठ १५, ५[2]¶; पै १६,३७,७; -तस्य पै २०, ५२, ९; -ताः पै १६, २७,९.

स्वयं-चिति[n]- -तिः तै ५, ७, ८,२¶.

स्वयं-चिन्वा(न>)ना- -नाः काठ ३९,३[o].

स्वयं-ज- -जः मै ४,१२, ३†[p]; पै ११,२,२.

स्वयं-जा- -जाः ऋ ७,४९,२.

¶स्वयं-दिन[q]- -नम् तै १, ८, ९,३; काठ १५,५.

स्वयम्-अभिगूर्त- -र्ताय सि ५, ७,५,१०[r]; तै ३,२,८,१°.

स्वयम्-अभिगूर्य- -र्याः सि ५, ७,५,१०.

---

[a]) पप. पूप. स्वरः (तु. घृत-माति- प्रमृ.)।

[b]) पाभे. पृ २८७० i द्र.।

[c]) विप. (सोम-)। बस. उप. (√धा 'पोषणे, पाने'>) °धायन- > बाहुल्ये °धायन-मय- (पुष्टि-प्राचुर्य- वा पान-प्राचुर्य- वा) > बावि. यनि. (वैतु. वें. सा. GW. प्रमृ. उप. = पयस्- इति कृत्वा <धेनु- इति)।

[d]) विप. (स्वयमुत्पन्न- [महत्-, प्राण-])। बस.।

[e]) पाभे. पृ ३४१५ p द्र.।   [f]) विप.। बस.।

[g]) पाभे. पृ ३४४० w द्र.।

[h]) विप.। उप. उप. <√भ्यस्।

[i]) गस. उप. <√यम्।

[j]) क्रिवि. (आत्मना)। स्व- + (√धा 'धारणे' [तु. विधान-] > भावे) °धा- > यस. °स्व-धा- > [न. द्वि] °स्वयम् > यावि. यनि. (तु. पार. खुद, Lat. ego, Germ. ich, [अंशतः] PW. प्रमृ. <स्व- इति; वैतु. अभा. प्रमृ. <सु√अय् इति!)।

[k]) स्व° इति स्वरः? यनि. शोधः।

[l]) तस. अन्तोदात्तः (पा २,१,२५; ६, २,१४७)।

[m]) पाभे. पृ २९०० c द्र.।

[n]) तस. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१४१)।

[o]) पाभे. पृ ११२० h द्र.।

[p]) तथा. ऋ १०,८१,४ शौ ४,१२,४ स्वयंभूः इति पाभे.।

[q]) विप. (बर्हिस्-)। तस. उप. <दो (अवखण्डने)।

[r]) °र्तया इति पाठः? यनि. शोधः।

¶स्वयम्-अवप(न्न>)न्ना- -न्नायाः काठ १५, ५; -न्नायै तै १, ८, ९, ३.

¶स्वयम्-आतृ(ण्ण>)ण्णा[a]- -ण्णा तै ५,२,८,१[२]; ३,२,१;२; ७,३; ४[२]; ४,७,३; ५, ५,२; मै ३,२,६[२]; ३, १[२]; ४, ७[२]; काठ २०, ६[२]; ११; २१, ३[२]; ९; क ३१,८[२];१३;१८[२];-ण्णाः तै ५, ५,५, ३[१]; ४[१]; ७, ६, २[१]; काठ २२,७; क ३५,१; -ण्णाम् तै ५. २,८,१; ३,२,१[२],७,३;४;५,४, ३;५,२; मै ३,४,७; -ण्णायाम् तै ५,४,७, ३; काठ २१,९.

स्वयमा(म्-आ)यूप- -पाः खि ५,७,५,१०.

¶स्वयं-पाप- -पः तै २,२,८,३[१].

?स्वयम्सुपा पै २०,४९,७.

स्वयं-भू- -भूः ऋ १०, ८३,४[b]; मा २,२६[c]; २३, ६३;४०,८; का २,६,५[c]; २५,१०,११; ४०,१, ८; तै ५,१, ९, ४¶; मै ४, ९, ६[२c];¶; शौ ४, ३२,४†[b]; १०, ८,४४; १९,५३,१०; पै ४,३२, ४‡[b]; १२,२,१०.

स्वयं-मथित[d]- -ते तै १, ८, ९, २¶.

स्वयं-मूर्त[d]- -र्ते तै १,८,९,२¶.

†स्व्रु-यशस्[e]- -०शाः ऋ ७,२२,५; १०,४९, ११; कौ २, ११४९; -शसः ऋ १,१३६,७; ७, ८५, ३; ८, ६७, १३; १०, ७५, ९; ७७, ५; शौ १८, ३, १९$; -शसम् ऋ १,९५, २; ९, ९८, ६; १०,९२,१४; १०५, ९; कौ २, ६८०; जै ३, ५६, ८; पै ८, १४,२; -शसे ऋ १, १२९, ३; ५,४८,१; -शाः ऋ १,९५, [५ (२,३५,९)]; ७, ३७, ४; १०, ९२,९; मै ४,१४,८; पै ८,१४, ५; -शोभिः ऋ १, ९५, ९; १२९,८; पै ८,१४,९.

स्वयशस्-तर- -रः ऋ ३, ४५, ५; ५,१७,[२ (८२,२)], -रम् ऋ ५,८२ [(१७,२)२]; ८,६०, ११[f].

स्व-यॕावन्- -०वन् ऋ ८,२५,१२.

?स्व-यु[g]- -युः ऋ २, ४, ७, ३, ४५,५[h].

स्व्रु-युक्त- -क्ताः ऋ १, १६८, ४; वै १९,२९,४.

†स्व्रु-युक्ति[e]- -क्तिभिः ऋ १, ५०, ९; ११९, ४; काठ ९, १९; कौ ३,५,१३; शौ १३,२,२४; २०, ४७,२१; पै १८,२२,९

स्व-युग्वन्[i]- -ग्वभिः ऋ ९, १११, १[j].

स्व-युज्- -युग्भिः ऋ १०,६७, ८; ८९,७; शौ २,५,४[k]; २०, ९१, ८†; पै २, ७, ५[k]; -युजः ऋ १०,७८,२.

स्व-रथ- -थस्य तै ३,४,८,३¶.

स्व-राज्[l]- -राजः ऋ १, १८१, २; २,२८,१; ३,४६,१[m]; ५, ५८, १; ७,६६, [६ (८,१२, १४)]; ८,९४, ४; १०, १२०, ८[n]; मा १०, ४[o]; †कौ १, १७४; २, ७०३;११३५; †जै १,१८,१०; ३,४६,९; शौ ९,१,९; पै ६,१, ८†[n]; १६, ३२, ९; -राजम् ऋ १,३६,[७; ८,६९,१७]; ३,४९, २; ८,६१, २; ८१, ४; कौ २, ५८४†; जै ३,४७,१०†; शौ ८, ९,९; †२०,९२,१४; ११३, २; पै ९,२०,६; १६,१८, ९; १९, ५५,२; -राजे ऋ १,५१, १५[p]; ७,१०१,५;८,१२,[(७,६६, ६) १४]; काठ १०, १०¶; २०, १५†; ४२, ७[२]; ५०, १[२]; शौ १७,१,२२;२३; पै १८,१२, ६; ७; -राट् ऋ १, ६१, ९; ३, ४५,५; ७,८२,२; ८,४६, २८; १०,१५,१४; मा ५,२४[q]; १३, २४; ३५; १४, ११; १५, १३;

a) नाप. (इष्टका-विशेष-) । तग. ।
b) पामे. पृ ३५१४ p द्र. ।
c) पामे. पृ ३४१६ f द्र. ।
d) तस. अन्तोदात्तः (पा ६,२,१४७) ।
e) वि. । बस. ।
f) पामे. पृ ३४२३ e द्र. ।
g) वि. (अग्नीषोमीया-धुर्- [इन्द्र-, पशु-]) । स्व- > √स्व + कर्तरि उः प्र. (तु. [सायणः] वे. GW. प्रमृ.; वैतु. पपा. यनि, ना. GRV. प्रमृ. १वे स्वेर उप. उस. < √या इति!) ।
h) वैतु. वे. =धनेच्छु- इति, सा. =धनार्ह- इति ।
i) नाप. । उप. ।
j) पामे. पृ ३३१७ b द्र. ।
k) सस्था. आपी ६,३,१ मयुग्भिः इति पामे. ।
l) वि., नाप. (छन्दो-विशेष-) । उप. उस. क्विपि कृद् ।
m) सस्था. मै ४,१४,१४ °जः इति पामे. ।
n) सस्था. शौ ५,२,८; २०,१०७,११ °जा इति पामे. ।
o) सस्था. का ११,१,३ स्वाराजीः इति पामे. ।
p) सस्था. मै ४,१४,१८ °राजे इति पामे. ।
q) सस्था. तै ५,६,१०,१ °राजे इति पामे. ।
r) सस्था. तै ५,६,११,१ °राजे इति पामे.
s) पामे. पृ १८९५ e द्र. ।

१९,६०†; २०,६; का ५,६, ३; १४,२-३,९; १५,४,३; १६,३, १०;२१,४,१०†;७,५; तै १,३, २,१; २, ३, ६, २¶; ४, १४, २†; ४,२,९,५; ३,६,२; ४,२, २; ८,१[a]; ५,५,४, १¶; मै १, २,१०; ६,२; ८,८; २,७, १६; ८, ३; ९; ३, २, ६¶; ११, ८; †४, १२, २; ४; काठ २, ११; ८,१७†; १६, १६; १७, ३; ८; २०, ६[२];¶; ११; २५, ९;३०, ८; ३६,१५; ३८, ४; क २, ५; २६,२;७; ३१,८[२];¶;१३;४०, २; †शौ १८,३,४९; २०, ३५, ९; पै ७,७,६; १६,१००, १३; १९,५५,२.

¶१स्वाराज्य[b]– -ज्यम् तै ५,३, २,४; ५; ७,४,६,३[२]; मै १,८, ६; ११,५[३]; २,५,८[२];९[२]; ३,२, ९[२]; काठ ८,१०; १३, ३; १४, ५[४]; २०, ११[३]; २३, ३[२]; ३४, ७; ३७,६[४]; क७,६; ३१,१३[२].

¶२स्वाराज्य[c]– -ज्यः मै १, ११,५[३]; काठ १४,५[२].

स्व-राजन्– -‡जा[d] शौ ५,२, ८; २०, १०७,११; -जानम् तै २, ३, ६, १¶; -ज्ञः मै ४, १४, १४‡[e]; -ज्ञे तै २, ३, ६, २¶; ५,६,१७,१[f]; २१,१[g]; मै २,२, ८¶;४,१४,१४‡[h].

स्वाराज्ञ[i]–>°ज्ञी– -ज्ञीः का ११,२,३[j].

स्व-राज्य– -ज्यम् ऋ १, ८०, [१-१६]; ८४,[१०-१२];२,८, ५; ५,८२,[२;८,९३, ११]; मै ४,१२, ४[२]; १४, १४; काठ ८, १७; कौ १,४०९;४१०; ४१२; ४१३; २,३५५-५७; जै १,४०, १;२; ४; ५; ३, २९, १२-१४; शौ १०, ७, ३१§; २०, १०९, १-३; पै १७, १०, २; -ज्ये ऋ ५,६६,६.

स्वराज्य-भार[k]– -रः पै १६, १५१,९.

†स्व-रोचिस्[l]– -चिः[m] ऋ ३,२८, ४; मा ३३,२२; का ३२,२,५; काठ ३७,९; शौ ४,८,३; पै ४, २,३; -चिषः ऋ ५,८७,५.

स्व-वत्[n]– -वान् तै ३, १, २,३¶; मै १,१,१३; ४,१,१४;५,६¶.

स्व-विद्युत्[l]– -द्युतः ऋ ५,८७,३.

†स्व-वृक्ति[o]– -क्तिभिः ऋ १०, २१,१; कौ १,४२०; जै १,४१, २.

स्व-वृज्– -वृजम् ऋ १०,३८,५.

†स्व-वृष्टि[l]– -ष्टिर् ऋ १,५२,[५; १४]; मै ४,१२,३;१४,५.

स्व-शोचिस्[l]– -चिः ऋ ६,६६,६.

स्वश्चन्द्र[p]– -न्द्रम् ऋ १,५२,९.

स्व-सिच्– -सिच.[q] मा १०, १९; का ११,६,४; तै १,८,१४,२.

स्व-सृत्– -सृत् ऋ १, ८७, ४; -सृतः ऋ १,६४,११.

स्व-सेतु[l]– -तवः ऋ ८, ३९,१०; -तुः ऋ १०,६१,१६.

स्व-होतृ[l]– -ता शौ ७,७७, ५; पै २०,११,९.

स्वा(स्व-अ)धिचरण[r]– -णात् पै १३,१४,१६.

स्वा(स्व-अ)धिष्ठान[r]– -नात् पै १३, १४,१६.

¶स्वा(<स्व)-रुध्[s]– -रुत् काठ २६,३[२]; क ४१,१[२].

स्वा(<स्व)रुह्[t]– -रुहः तै १, ६, १२,२[t,u]; -रुहम् तै ६,२,१०, ४¶.

स्वा(स्व-अ)र्थे(र्थ-इ)त्[s,v]– -र्थेताम् तै ६,२,४,१.

स्वा(<स्व)-वसु[w]– -सुः ऋ ५,४४, ७; -सुम् शौ ७, ५२,३‡[x].

स्वे(स्व-ए)तु[y]– -तवः ऋ ५,४१,९.

---

[a]) पाभे. पृ २८९५ *f* द्र. ।
[b]) भावे ष्यञ् प्र. (वैतु. पाका. <स्वराज- इति?) ।
[c]) विप (यज्ञ–) । तस्येदमीयः अण् प्र. ।
[d]) पाभे. पृ ३५१५ *n* द्र. । [e]) पाभे. पृ ३५१५ *m* द्र. ।
[f]) पाभे. पृ३५१५ *q* द्र. । [g]) पाभे. पृ ३५१५ *r* द्र. ।
[h]) पाभे. पृ ३५१५ *p* द्र. । [i]) स्वार्थे अञ् प्र. टिलोपाऽभावश्च । [j]) पाभे. पृ ३५१५ *o* द्र. ।
[k]) नाप. । उस. उप. √भृ + अण् प्र. ।
[l]) विप. । बस. ।
[m]) सपा. तैआ २,७,८,१ स्वरोचाः इति पाभे. ।
[n]) =धन-वत्- । [o]) नाप. (सुष्टुति– [सु-वृक्ति-]) । स्व– इति सु इत्यस्य पर्याय इति कृत्वा प्रादिषु उस. ।
[p]) विप. (स्वयंदीप्तिमत्-) । बस. । पपा. स्व-च° इति, साहितिकः सुडागमः (तु. पा ६, १,१५१) इति च ।
[q]) पाभे. पृ ३३२२ *e* द्र. । [r]) मूको. स्वधि° इति? ।
[s]) विप. । उस. । [t]) पाभे. पृ २०७८ *c* द्र. ।
[u]) तु. पपा.; वैतु. सा. <स्व-आ√रुह्? ।
[v]) उप. <√इ । [w]) विप. (अग्नि-, सूर्य-) । बस. (तु. सा. प्रमृ.; वैतु. Ow. स्वा(सु-आ)वसु- इति?) ।
[x]) सपा. ऋ ५, ६०,१ तैब्रा २, ७, १२, ४ आपश्रौ २, १३,२ प्रमृ. स्वयसम् इति पाभे. । [y]) विप. (स्वायत्त-गमन- [पर्वत- = मेघ-]) । बस. उप. भाप. <√इ ।

स्व(सु-अ)ञ्चस्[a]- -श्चाः ऋ ५,३७,१.
स्व-तवस्- स- द्र.
?स्वत्याधिवासश्चन्द्रं पै १९,४०,६.
स्व-स्तु- स- द्र.
√स्वद्, > स्वाद्, स्वदि, स्वदते ¶तै ५, १, ३, ३; १०, १; स्वादते ऋ ९, ६८,२; स्वदन्ते ऋ २, १, १४; मै १, ८, ४¶; स्वदन्ति ऋ ७,२, २[b]; ८, ५०, ५[c]; ९,६१,५; मा २९, २७†[b]; का ३१, ४, ३†[b]; काठ ६,५¶; ३७, ४†[b]; क ४, ४¶; कौ २, ३५५†; जै ३,३०,२†; स्वदथः[d] ऋ ८, ५, ३६; स्वदामि ऋ १, ११९,२; स्वदाति ऋ १०, ७०, १०; मा २०, ४५[e]; २८,१०[e]; का २२, ४,१०[e]; ३०, १,१०[e], स्वदाति तै १, ७, ७, १, ४, १, १, ३[f]; काठ १३, १४[f]; ३८, ६[e]; स्वदात् खि ५,७, १, ११; मै ४, १३, २; काठ १५, १३; स्वदन्[g] मै १, २,१५[h]; ३,९,६; क २, ११[i]; स्वदतु[j] मा ९, १; ११, ७; ३०, १; का १०,१,१; १२,१,७; ३४, १,१; काठ १५, ११; स्वदातु मै ३, ११, १[e]; स्वदातु मै १,११,१[f]; स्वदन्ताम्[g] मा ६, ७; का ६, २, १; तै १, ३,७, १; ६,३, ६, २; स्वदन्तु ऋ १०,११०, १०; मा ९,१२[j]; २९,३५†; का ४, ५, ४[j]; ३१, ४, ११†; मै ४,१३,३‡[b]; काठ १६, २०†[k]; शौ ५, १२, १०†; स्वदन्तु[l] मा ६, १०; मै १, २, १५; ३, ९, ६; स्वदस्व ऋ ३, ५४,२२; ९,७४,[९; ९७,४४]; काठ १३, १५†; स्वद ऋ ३, १४, ७; स्वदत[l] तै १,३,८, १; ६,३, ६, ४; अस्वदन्त मै ३,१, ९¶; अस्वदन् काठ ३, ४[g]; अस्वदम् पै ३,४,६[m].
¶स्वदयति तै ५,२,४,२; ८, ६; ६,३,६,२;४;¶स्वदयति तै २,२, ५,१;३,३,८,४;५,१,३,३;१०, १; ६,४,५,४; मै २, १,२;३;३, १, ९; काठ ८, ९; १०, २; ४; १९, ३; १०; १२; २०,२; ३१, ११; १२; क ७, ५; ३०, १; ८; ३१, २; ४; ४७, ११[i]; स्वदयन्ति ऋ ८,४९, [५(५०, ५)]; खि ३, १, ५; †स्वदयन्त ऋ ९, १०५, १; कौ १, ५६९; २,४४८; जै १, ५८,४; ३,३४, ६; ‡स्वदयतु[n] शौ ५,२७,११; †स्वदय, >या ऋ १०, ११०, २; मा २९, २६; का ३१,४, २; तै ६,४, ७,१¶; मै ४, १३, ३; काठ १६, २०; शौ ५, १२, २; अस्वदयत् ऋ २,४,७; ¶तै ५,१,१०, १; ६,४, ७,२; ¶मै १, ८, ४; ३, १,९; ४,५, ८; ¶काठ ६,५; १९,१०; ¶क ४, ४;३०,८.
¶स्वदयिष्यामि मै ४, ५, ८; काठ ६, ५; क ४, ४; स्वदयिष्यामः काठ २३, ५¶, सिष्वदत् ऋ १,१८८,[(१०५, १४;१४२, ११) १०].
¶स्वदयितृ- -ता तै ६,४, ७, २; काठ १०, ४.
स्वदित- -तम् ऋ ९, ६७, ३१; ¶मै २,१,२; ३,१, ९; ९, ६[i]; ¶काठ ६,५; ६; ७,१४§[o], ८, ११; १०,३; १२,७; १९, १०; ३४, ११; ¶क ४,५; ६,४§[o]; ७,८; ३०, ८; कौ २, ६४८† -तस्य ¶काठ १०,४; १२, ५; -तानि मा २९, १०; का ३१, १, १०; तै ५, १, ११, ४; मै ३,१६,२; काठ ४६,२.
स्वात्त- -त्तम् मा ६,१०; का ६,

---

[a]) तु. पृ ३४१० *h*।
[b]) सपा. स्वदन्ति (या ८,७ च) <> स्वदन्तु (तैब्रा ३,६,३,२ च) इति पाभे.।
[c]) सपा. खि ३,२,५ स्वधयन्ति इति पाभे.।
[d]) स्वपथः इति LBV.?।
[e]) सपा. स्वदाति (तैब्रा २, ६,७,६; ८,४ च) <> स्वदाति <> स्वदातु इति पाभे.।
[f]) सपा. स्वदाति (बौश्रौ ११,२ : ४ च) <> स्वदतु (जैगृ १,३ : ९ च) <> स्वदातु इति पाभे.।
[g]) सपा. स्वदन् <> स्वदन्ताम् (माश ३,७,३,१२[?] बौश्रौ ४,५ : ४ च) <> अस्वदन् इति पाभे.।
[h]) स्वदम् इति पपा.? यनि. शोधः (तु. मै ३,९,६)।
[i]) स्वदम् इति पाठः? यनि. शोधः।
[j]) = सपा. माश ३,२,२,१९। विध ४८,१० सन्तु इति पाभे.।
[k]) वैतु Sch. सात. स्वदन्तु!।
[l]) पाभे. पृ ३२३४ *j* द्र.।
[m]) सपा. तै ५,६, १, ४ मै २,१३,१ काठ ३५,१ क ४८,४ शौ ३,१३,६ अतृपम् इति पाभे.।
[n]) पाभि. पृ ३४४२ *g* द्र.।
[o]) सपा. तै १,१,१३,३ तैब्रा १,२,१,२५; ३,३,९,९; ७,४,५ आपश्रौ ४,२,१ ?अविषम् इति, मा २,२० का २,५,१ प्रमृ. माश १,९,२, २० अविषुम् इति च पाभे.।

२,४; तै १,३,८,१; ६, ३, ६, ४; मै १,२,१५; ३,९, ६; काठ ३,५;२६.८; क २,१२; ४१,६.

स्वादन[a]- -नम् ऋ ५,७,६.

स्वादु[b]- -द्वः ऋ ८,२,२८; -दु ऋ १,१६४,२०; २२; ८, ६८, ११; जै ४, २७, १०†; शौ ५, १८,७; †९, १४, २०; २१; पै ८,१२,४?; ९,१७,६; †१६, ६७,१०; ११; -†दुः ऋ ६, ४४,२१;४७,१;२;८,१७,६;९, ५६,४;८५,६[2]; ९७, ४; १०९, १; ११०, ११; १०,१२६, ६; कौ १,४२७; ५३५; २, ७१७; जै १,४२,१; ५५, ३; ३, ५९, ९; शौ १८,१,४८; २०,४, ३; पै ५,३८, ६; -दुना ऋ १०, १२०,३; मा १९,१; का २१, १,१; तै १,८, २१, १; ३, ५, १०,१†; मै २,३,८; काठ १२, ९[2];३७, १८; कौ २, ८३५†; जै ४, ५, ७†; †शौ ५, २, ३; २०, १०७, ६; पै ६, १, ३†; -†दुम् ऋ ८,२,३; कौ २,८६; जै ३, ८, १२; -द्वो ऋ १, १८७,२; काठ ४०,८†; पै ६, १६, २†; १२,३, १५; -†दोः ऋ १,८४, १०; ११४, ६; ८, ४८,१; १०,१२०,३; १४६,५; तै ३,५,१०, १; मै ४,१४,१४; कौ १,४०९; २, ३५५; ८३५; जै १,४०,१; ३,२९,१२; ४,५, ७; शौ ५,२,३; २०,१०७, ६; १०९,१; पै ६, १, ३; ८, १२, २§; १९,२९,११§.

स्वाद्वी- -द्वी ऋ ८, ६८, ११; जै ४, २७, १०; -द्वीम् मा १९,१; का २१, १, १; तै १,८,२१,१; मै २,३, ८; काठ १२, ९[2]; ३७, १८.

†स्वादिष्ठ,ष्ठा- -०ष्ठ ऋ १, १८७, ५; काठ ४०, ८; जै २, ३,४; पै ६,१६,५; -ष्ठः ऋ ९, ६२,९;९७, ४८; खि १, १०, १; कौ २,३३१; जै ३,२७, ७; -ष्ठम् ऋ १,११६, १; ८, ४९, ४;९,७८,४; खि ३,१,४; -ष्ठया ऋ ३,५३,२;९,१, १; मा २६, २५; कौ १, ४६८; २, ३९; जै १,४९, २; ३, ५, १; -ष्ठा ऋ १, ११०,१;४,१०, ५; ८,८६, ४.

स्वादीयस्- -†यः ऋ १,११४, ६;८,२४, २०; १०, १२०, ३; तै ३,५,१०,१; कौ २, ८३५; जै ४,५,७;१७,८; शौ ५,२,३; ९,८,९§; २०,६५, २; १०७, ६; पै ६,१,३; -यांसम् पै १९, २९,११[1].

स्वादीयसी- -सी पै ८, १२,२; १९,४०,११.

स्वादु-क्षद्मन्[c]- -द्मा ऋ १,३१, १५.

¶स्वादु-मन्[d]- -मानम् मै २, ३,९[e].

स्वादु-राति[f]- -तयः ऋ ८,६८, १४.

†स्वादु-षं(<सं)सद्[g]- -सदः ऋ ६,७५, ९; मा २९, ४६; तै ४,६, ६, ३; मै ३, १६, ३; काठ ४६,१; पै १५,१०,९.

स्वादु-संमुद्[h]- -मुदः शौ ७, ६२,४; पै ३,२६, ६; -०मुदः शौ १३,१,३; पै १८,१५,२.

†१स्वाद्मन्[i]- -द्म,>द्मा ऋ १,६९, २;३,३०,१४; ३१, ११; -द्मन् ऋ १०,२९,६; शौ २०,७६,६.

२स्वाद्मन्[j]- -द्मानम् ऋ २,२१, ६; काठ १२,१०[e]¶.

†३स्वाद्मन्[k]- -द्मानः[l] ऋ १,१८७, ५; काठ ४०,८; पै ६,१६,५.

स्वाद्मन्[m]- -द्मानः जै २,३,४‡[l].

स्वदयितृ- √स्वद् द.

?स्वदावन्[n]- -०वन् ऋ ८,५०,१(४९,

---

[a]) कर्तरि क्तन्। [b]) कर्मणि उण् प्र. (पाउ १,१)।

[c]) विप. (स्वादन्न-अत्- वा स्वादन्न-प्रदातृ- वा [अग्नि-])। उस. उप. कर्तरि <√क्षद् 'भक्षणे' वा 'वितरणे' वा (वैतु. [पक्षे] सा. वस. इति ?)।

[d]) भावे मनिः प्र. उसं. (पा ५,१,१२२)।

[e]) सपा. स्वादुमानम् <> स्वाद्मानम् इति पामे.।

[f]) विप. (नृ-)। उस. उप. कर्तरि <√रा (तु. पृ २६५१ *d*)।

[g]) विप. [स्वाद्वन्ने वा सुखेन वा संसीदत्- (पितृ- [रथ-गोप्तृ-])]। उस.। [h]) विप.। बस.।

[i]) भाप., नाप. (स्वाद्वन्न- [क्षीरादि-])। भावादौ मनिन् प्र.।

[j]) भावे मनिः प्र. उसं. (पाउ ४, १५२)। स्वादुमन्- >वावि. यनि. इत्यपि विमृश्यम्।

[k]) नाप. (स्वादयितृ-)। कर्तरि मनिः प्र. (पाउ ४, १५२; वैतु. PW. GW. प्रमृ. भाप. इति ?)।

[l]) सपा. स्वाद्मानः (द्विधौ १२, ६, ६ च) <> स्वाद्मानः इति पामे.।

[m]) = ३स्वाद्मन्-।

[n]) विप. (इन्द्र-)। स्वदा-व° इति पपा. अनु PW. GW.

५)५][a].

स्वदित्- √स्वर् द्र.

[?]स्वद्वियं ता[b] पै ८,१२,१.

स्व-धर्मन्- स्वर्- द्र.

स्वधा(वप्रा.)[c]- -धया ऋ १,६४, ४; १०८,[१२; १०,१५,१४]; १५४, ४;१६४,३८,२,३,८;३,४,[७;७, ८],१७,[५(५,३, ५)]; ३५,१०; ४,[१३-१४,५];२६,४; ४५, ६; ५८,४,५,३२,४; ७,४७,३;७८, ४,९,६८,४;७१,८; १०,१४,३; ७,१५,३;१२;२७,१९; ८८,१; १२४,८;१२९,२; मा २,३०;८, ६१[d],११,६९; १७,३२†; १९, ५६†;५८;६०†;६६†; का २,७, २;१२,७,४; १९,१,६†; †२१, ४,७;९§;१०;१६;तै १,१,२,१; ५,१०,४[d]; २,३,१०, ३[e]; १४, ६[f];६,†१२,३; ५[f]; ४,९,९,२; ५,७,२४,१; मै १,१, २; २,७, ७; ३,१,९; ४, १, २[e];¶;१०, ६†;१४,१६[२]†; काठ १,२,१०, १३[f]; १६,७; २१, १४†; ३१, १[२];¶; ३४, १९[a]; ४०, ७†; ४५, १६; क १,२; ४७,१[२];¶; शौ ४,३४, ८[g], ६,९६, ३; ९, १५,१६†, १२,१, २२; ५, ३; १३,२,३; †१८,१,४५,५४;२, ३५[२]; ३,४२;४,६५; पै ५, २, ३[f]; ६, २, ६[?]; २२, ६-८; ११; ८,१३,४†; १६,६९,७†; ७१,४;१४०,३; १७,३,३;१८, २०,७; १९, १२, ६; -†धयोः ऋ ९,८६, १०; कौ २, ३८१; जै ३, ३१, १; -धा ऋ १, १६५, ६, १७६, २?[h]; ५,३४, १; ६, २, ८; ८, ३२, ६; ९, ११३, १०; १०,१२९, ५[i]; मा २,७;१९,३६[१];४५; ३३, ७४†; का २,२,१; २१, ३, ५[१]; १६; ३२,६,५†; तै १,१,९,३; ११, १;३,४,२; २, ६, ४,४; ६,३, २,५; मै १, २, १३; १०, ३; १७¶; १८; ३,९,१; ११,१०; ४,११,३†; काठ १, ९; ३, १; ९,६[२]; १८†; २६,२[१];¶; ३६, १३[२]; ३७, ९; ३८, २[४]; क २, ८; ८,९[१]; ४०, ५[१];¶; शौ ३, २९,१;६,५३,१; ९७, २; १०, १०,१७; ११,९,१३; १३,६,२; १८,२,५२; ४, ७१-८०; ८५; पै १,१३,३; ४,३,७, १६,७१, ५; ७२, ५; ७३, ३; ८३, ३; १०८,६; १९, ८, १; १३, ६; -धाः ऋ १,१४४,२; ८, ३२, १९,९,१०३, ५; १०, ३७, ५; खि १,१२, १[j]; मा २,३४, का २,७, ७; शौ ४,१,३[f]; १८, ३, २०; पै १९, ५२, २; -धाभिः ऋ १, ५१, ५; ९५, ४; ११३, १३; १६४, ३०; १८०, ६; ३, २६,८;५,६०, ४; ७, ३५, ३; १०४, ९; ८, १०, ४; ६; ९, ९२ [(९१,१) ४],९५, १; १०, १५,१३[k]; १६, ५[l]; १७,८; मा १,२८; १९, ६७†[k]; का १, ९, ६; २१,४, १८†[k]; तै १,१, ९, ३; मै १,१,१०; काठ १, ९; क १,९; कौ १,५३०†; जै १,५४, ६†; शौ ७, ५२, ६‡[m]; ८, ४, ९†;९,१५ ८†;१८,१,४३†;३, ८;४,३६; ४७; १९, १०, ३†; ४१,२; २०, ८९, ९‡[m]; पै ८, १४,४†; १३,८,३†; १४,४,२; १६,९,९†; ६८,९†; १९, ५२, १; -धाम् ऋ १, ६, ४; ३३, ११; ८८, ६; १६५, ५; १६८, [९; १०, १५७, ५]; ९; २,

प्रमृ. (√स्वद् >) स्वद्रा- (मात. नाप. वा)>मत्वर्थे यनि. इति (तु. सस्थ. टि.)। स्व-धर्मन्->[गं१] स्वधर्मन् इति मतम्।

[a]) सपा. मि ३,२,५ स्वधा° इति पाभे.।

[b]) स्वाद्रु->°द्री->-द्र्यं [द्वि१], स्याम् इति द्विपदः शोध.। पृ १४१७ सस्थ. ता इति नेष्टम्। सूक्तस्य ८मे मन्त्रे !यद्रु पायु > यद्रुधाऽयु इति शोधान्तरं द्र.।

[c]) नाप., नाप.। तै. परा. स्व-धा इति। विशिष्ट-रूप-, बल- इति वै. प्रा. OO. प्रमृ., स्वायत्ता- इति PW. GW. Lud [KZ २८, २४०] BRF [३,२१०] PG[२,१०३] प्रमृ., अन्न- इति (तु. निघ[२,७]) वै. प्रमृ., स्वधारणीये- इति निघ [३,३०] प्रमृ.। <√स्वद् वा स्व+√धा वा √स्वद् [तु. अभा] चेति।

[d]) पाभे. पृ ३४०५ k द्र.।

[e]) सपा. पागृ १,१६,६ स्वधाभिः इति पाभे.।

[f]) सपा. स्वधा <> स्वधाः इति पाभे.।

[g]) पाठः ! छन्दस्तः सुधा इति शोधः (तु. पाभे. पृ २४१३ f)।

[h]) BRV [३,५] स्वधाः इति ?।

[i]) °धाः इति शोधः (तु. पृ १३९३ c)।

[j]) शोध पृ १७८७ f द्र.। [k]) =सपा. तैब्रा ३,१,१, ६। आपमं २,१९,७ हिगृ २,११,१ स्वधया इति पाभे.।

[l]) सपा. शौ १८,२,१० स्वधावान् इति पाभे.।

[m]) सपा. ऋ १०,४२,९ स्वधावान् इति पाभे.।

३५, ७; ३, ५१, ११; ४, ३३,६;५२, ६; ७,८, ३; ५६, १३; ८, ३०, ७; ८८,'५ᵃ; मा १९,८७,२१,५८; २९, २; का २१, ६, ८; २३, ६, ११; ३१, १, २; तै ४, २, ९, ६; ५,१,११,१; मै ३, ११, ५; ९; १६, २; ४, २, १²¶; १३²¶; ११,३†;†१४,१२;१८; काठ ९, १८†; ३५,३†; ३८,३; ४६,२; क ४८,४†; कौ २, ८८; २०१; †जै ३,९,३;१८,८; शौ २,२९, ७; ८,१२, ७,८; १२, २, ३३; १८, ४,३९; १९,३१,३; †२०, ४०, ३; ६३, ३; ६९, १२; १२४, ६; पै १, ११, ४; ५,६, ३; १०,५,३; ११, ५, ८; १६, ७२, ४; १००, २; १३५, ३¹; १७,३३,३; –धायाम् शौ १८, ३, ३०-३५; पै १८,३१, १-८ᵇ; ३२, १-३ᵇ; –धायै मा २, ३२; १०,२१; का २, ७, ४; ११,७, १; तै ३,२, ५,६; –०धे शौ ८, ११, ४;१२, ५;—०धे शौ १०, १०, १८; पै १६, १०८, ८; १३३, ९; १३५, ३.

स्वधा√कृ > स्वधा-कार– -¶रः तै ६,३,२,५; मै १,१०,१८;३, ९,१; –रम् शौ १५, १४,१३; –रेण शौ १२,४,३२; १५, १४, १४; पै १७, ११,२.

†स्वधा-पति– -०ते ऋ ६, ४४,[१-३]; कौ १,३५१; जै १,३६,१०.

स्वधा-प्रा(ग्र>)णा°– -णा शौ १०, १०, ६; पै १६, १०७, ६.

स्वधा(धा-आ)यिन्ᵈ– -यिभ्यः° मा १९,३६²; का २१, ३,५³; काठ ३८,२³.

स्वधायिनी– -नीः मै २, ८, १४ᶠ; ३,३,४¶; काठ १७,१०ᶠ; क २६,९ᶠ.

स्वधा-वत्– -०वः ऋ १, १४४, [७(८, ७४, ७; १०,६४,११)]; –०वः ऋ १, ३६, १२; ६३,६; १४७, २; ३, २०, ३; ३५, ३; ४१,८;४,१०,६; २०,४; ५,३, [(३,१७, ५)५], ६, १७, ४; २१,३; ५८,१ᵍ; ७, ८६, ४;८; ८८, ५; १०, ११, ८; ८१, ५; १४२, ३; मा १२, ४२; १७, २१†; का १३, ३,१३; १८,२, ६†; †तै २, २, १२, ७; ३, १, ११,६; ४,१, ११,३ᵍ; ३,३,४; ६, २, ५; मै २, ७, १०; १०, २†; १३,११;†४,१०, ३ᵍ;१२, ४;१४,९;१५; †काठ ४,१५ᵍ; १६, १०; १८, २; ३७,१५Sʰ; †क २५, १; २८,२; †शौ १८, १,३६; २०, ३३, ८; पै ८, १, ४ᶠ; ५ᶠ; –वत् शौ ७, ४२, २; पै २०, ९,१०; ४७,३; –†वतः ऋ ८,४४, २०; काठ ४०, १४; –वन्तः शौ १८,३,६८; ४,२५; ४२; –०वन्तः ऋ ७, ३७, २; –०वन्तौ शौ ५, ९, ८ʰ; पै ६, ११, १४ʰ; –वान् ऋ १, ९५, १;४;१७३, ६; २,२०,६; ३,५, २;१२,३;७,२०,१;१०,३१,८; ४२,९ʲ; मा ३३,५†; का ३२,१, ५†; काठ १७,१८†,शौ ४,१,७; १८,२,१०‡ᵏ; पै ५,२,७; ३१, ५; †८,१४,१;४; १६,१३४,२.

स्वधावती– -तीः शौ १८, ३, ६९; ४, २६; ४३.

स्वधा-वन्– -०वन् ऋ ५, ३, २ˡ; ८,४९, [(५०, ५)५१ᵐ], खि ३, १,५, २, ५ⁿ; कौ १,७५‡ᵍ; जै १,८, ३‡ᵍ; शौ ५,११, ४ᶠ;५ᶠ; ११; पै ८, १, ११; –न्ने ऋ ५, ३३,१०; ७, ४६,१०ᵒᵖ.

स्वधा-वरी– -री ऋ ७, ३१, ७; –रीम् मै ४, ९, २.

स्वधा-वि(न्>)नी– -नीः तै ४, ४,११,४ᶠ.

ᵃ) पाभे. पृ२९१५ *d* द्र.। ᵇ) पाभे. पृ३४०५ *m* द्र.। ᶜ) विप. (वशा-)। वस.। ᵈ) विप.। उस. उप. <√इ।

ᵉ) =सपा. माश १२,८,१,७³ वाश्री ३, २, ७,४९³। तैआ २,६,३,२³ आपश्री १, ९, ९³ प्रमृ. °धावि° इति पाभे.।

ᶠ) सपा. तै ४, ४,११,४ स्वधाविनीः इति पाभे.।

ᵍ) सपा. स्वधावः (तैआ १,२, ४;४,५,७ या १२, १७ च) <> स्वधावन् <> तैआ १,१०,२ स्वधावन्तौ इति पाभे.।

ʰ) सपा. स्वधावः (आपश्री ६, २१, १ च) <> स्वधावन्तौ इति पाभे.।

ⁱ) सपा. स्वधावः <> स्वधावन् इति पाभे.।

ʲ) पाभे. पृ ३५२० *m* द्र.। ᵏ) पाभे. पृ ३५२० *l* द्र.।

ˡ) सपा. वागृ १६,७ स्वधावः इति, आपमं १,५, १२ स्वधावत् इति च पाभे.।

ᵐ) स्व-धर्मन्->[सं१]-०र्मन् इति शोधः इति मतम्।

ⁿ) पाभे. पृ ३५२० *a* द्र.।

ᵒ) शोधः पृ ११९५ *h* द्र.।

ᵖ) =सपा. मा १०, ६। तैआ २, ८, ६,८ स्वधाम्ने इति पाभे.।

√स्वधि, स्वधयन्ति खि ३,२,५[a].

¶स्वधयाम् √कृ > स्वधयाम् अकः मै १,८,४.

स्व(सु-अ)धिचर(ण>)णा[b]- -णा तै २,६,९,६; ७,५, २०,१; मै ४,१३, ९; काठ ४५, १७.

स्व-धिता- स्व- द्र.

स्वधिति[c]- -तिः ऋ १, १६२,१८; २०;३,८,६;११; ५,७,८[d];३२, १०; ७,३,९;८,१०२, १९;९, ९६, ६; १०,८९,७; ९२, १५; खि ५,७, १, ११; मा ३, ६३; ५,४३; †२५, ४१; ४३; का ५, १०,५; †तै १,३, ५,१; ३, ४, ११,१; ४, ६, ९,३;४; ¶६,३, ३,२;७,५;९,१; मै १,२,१४†; ¶३, ६, २; ९, ३; ६; १०, १; ४, १२,६†; १३, २; †काठ ३, २; १५, १३S; २३, १२; २६, ३[२];¶;४६,५[२]; †क २, ९; ४१, १[२];¶; कौ २,२९४†; जै ३,२४, १०†; -तिना मै ¶३,९,६;१०, ४; शौ ६,१४१,२; पै १९,२२, ९; -तिम् ऋ २, ३९,७; ३,२, १०; शौ १८,२,३५; पै ९,१६, ५; -ते मा ४, १; ५,४२; ६, १५; का ४, १, २; ५, १०, ४; ६,३,५; तै १, २, १, १; ३,५, १;९,२, ६,३, ३, २; ९,१; मै १, २,१; १४;१६; ३,६,२; ९, ३; १०, १; काठ ३, २; -०ते काठ २,१; ३,६; २६,३; क १, १३;२,९;१३; ४१,१; शौ ९,४, ६; पै १६, २४, ६; -तेः तै ६, ३,३,२¶; -†ती ऋ १, १६२, ९; मा २५, ३२; का २७,१३, १; तै ४, ६, ८, ४; मै ३,१६, १; काठ ४६,४; -त्या शौ १२, ३, ३३; पै १७, ३९, ३.

स्वधि(ति>)ती वत्- -वान् ऋ १, ८८,२.

स्व-धृति-, स्व-धैनव- स्व- द्र.

?स्वधो° पै १६, ७२,६.

स्व(सु-अ)ध्यक्ष[f]- -क्षम् तै ७, ५, २०,१; काठ ४५, १७.

स्व(सु-अ)ध्यवसा(न>)ना[b]- -ना तै २,६, ९,६.

†स्व(सु-अ)ध्वर[f]- -०र ऋ १, ४४, ८; ५, २८, ५; ८,२३, ५[g]; मा ११,४१; का १२, ४,४; तै ४, १,४,१; ५, १, ५, ३; मै २,७, ४; ३,१,५; काठ १६, ४; १९, ५; क ३०, ३; -रः ऋ १, १२७,१; २, २,[८; १०, ११, ५], ८,१९, ५; २४; १०३,१२; १३, ९, ३, ८; ८६, ७; १०, ११५,२; मा १५, ४७; का १६, ५,२९; तै ४, ४, ४, ८; मै २, १३,८; ४,९,१२‡[g]; काठ २६, ११; ३९, १५[१]; कौ १, ११०; ४६५; २,६१३; ११६३; जै १, १२,४; ४८, १०; ३, ५०, १; शौ १८, १, २२; २०, ६७, ३; -रम् ऋ १, ४५, १; ३, २,८; ९,८; ४, ४६, ४; ५,९,[३,६, १६, ४०]; ६, १५,४;७,१६, [(१, १२८, ८; ५, १, ७; ६, १४,[२])१]; ८, ५, ३३; ४०, ११; मा १५,३२; का १६, ५, १४; तै ३,५, ११,४; ४, ४,४, ४; मै २, १३, ८; ४, १०, ३; काठ १५, १२; ३९,१५; कौ १, ४५;९६; २, ९९; जै १, ५, १; १०,५; ३, १०,१; -रा ऋ ३, ६, [६; ६, १०, १; ७, १७,३; ४]; २९, १२; काठ ३९, १४; -रासः ऋ ४, ४५, ५; -रे ऋ १, १४२, ५; ५, १७, १; ८, ४४,१३; ५०,५; खि ३, २,५; कौ २, १०६२.

¶स्वं(सु-अ)ध्वर्यु[b]- -युंः तै ७, १, ८,१[२].

√स्वन्,>स्वनि, स्वानीत्[1] ऋ २, ४,६.

स्वनयन् ऋ १०,३,६.

†१स्वन[j]- -नः ऋ १, १४३, ५; ५,८७,५; ९,४१, ३; ५०, १; ७०, ६; १०, ७५, ३; कौ २, २४४; ५५५; जै ३, २१, ९; ४४,१; -ना[k] ऋ १०, ३, ५; -नान् ऋ १,३८,१०;५२, १०; ९४,११; ६,२७,४; ९,२९, ५; १०,२७,५; पै १२, १,११; -नै ऋ ५,६०,३; तै ३,१, ११, ५; मै ४,१३,५; -नेभ्यः का ३४, ३,३[l].

[a]) पाभे. पृ ३५१८ c द्र. ।

[b]) वि. । गस. तत्पुर्षे पुच् प्र. ।

[c]) नाप. पुं. स्त्री. (क्षुर-, परशु-, वज्र-) । < √ *स्वध् 'छेदने' इति (वैतु. स्व-धि° इति पपा. अनु अन्ये उप. < √धा वा √धि 'धारणे' वेतीव ?) ।

[d]) °तीव > °तिः, इव इति पदविभागः (तु. पपा., WAG [३,७०] प्रमृ.) ।

[e]) शोधः पृ १२५ d द्र. ।

[f]) वि. । बस. ।

[g]) सपा. °ध्वर <> °ध्वरः इति पाभे. ।

[h]) प्रास. ।

[i]) AVM. स्वनिष्ट इति ! ।

[j]) भाप., नाप. । घञ् प्र. (तु. पाउ- प्रमृ.) ।

[k]) =मरुत्- इति वें., = वज्र- इति GW. ।

[l]) सपा. मा ३०,१९ स्वुनेभ्यः इति पाभे. ।

स्वपत[a]- -नम् मा ३०, १७; का ३४,३,४.

स्वसवे पै १९,५४,१.

स्वप्न- -०प्न शौ ४, ५, ७[b]; -०प्न शौ ६,४६, १; २[1]; १६, ५, १; ३[2]; ४[1]-७[1]; ८; १०[2]; १९, ५६,२;६; ५७,३[c];४[d]; पै ३,८, २;६;३०,३; ४; ३७,१?; ४,६, ७[b];१७,२४,१[e];४[2]-११[2]; १८, २८,६;१९,४६,१०;१२[2]; -प्नः ऋ ७,८६,६; खि २, १४, १[b]; तै ५,५,१०,४¶; मै ३,६,३¶; काठ ३७, १६¶; शौ ११, १०, १९; पै १६,८६, ९; १७, २४, १; ४-११; -प्नम् शौ १०,२,९; ३, ६; १९, ५६, १[d]; ४; पै २, ५७,३; ३,८,१;४; ९,१३,१०[e]; १६, ६०, १?[f]; ६३, ६; -प्नस्य ऋ १,१२०,१२[g]; -प्नात् मै ४, २,१; -प्नाय ऋ ८, २, १८[h]; मा ३०,१०; का ३४,२,२; काठ ३७,१५; १६; कौ २, ७१†; जै ३,७,९†; शौ १९,५६,३; २०, १८,३†; पै ३.८,३; -प्ने ऋ २. २८,१०; मा २०,१६[i]; का २२, १, ३[i]; मै ४, १४, ९†; काठ ३८,५[i]; शौ ७,१०६, १; ८,६, ७[j]; पै २, २६, १; ५, २६, ३; १०,१,७; १९,२५,५; २०,३५, ५;४९,८;-प्नेन ऋ २,१५,९;१०, १६२,६; मै ३,६,३¶; शौ २०, ९६, १६†; पै ७,११,६†; १३, १४,१२; -प्नेषु पै १६,२३,५[k]

†स्वप्न-नंशन[l]- -नः ऋ १०, ८६,२३; शौ २०,१२६, २१.

स्वप्न-मय- -यः पै १७,२४, १; ४-११.

?स्वप्नमुखा[m]- -खाः शौ ७, १०५,१; पै २०,३५,४.

स्वप्नया- -या शौ ५, ७, ८; पै ७,९,५.

स्वप्ना(प्न-अ)धिकरण- -णे खि २,१४,१[n];-णेन पै ४,६,७[n].

स्वप्ना (प्न-अ)भिकरण[o]- -णेन शौ ४,५,७[n].

स्वप्ने-दुःस्वप्न्य- -प्न्यम् शौ १६, ६,९.

स्वप्स्यत्- -प्स्यते तै ७,१,१९, ३; काठ ४३,१०; -¶प्स्यन् मै ३, ६,९; काठ २३,५.

१स्वपत्-,२स्वपत्- प्रमृ. √स्वप् द्र.

स्व-पति- स्व- द्र.

?स्वपतिम्[p] शौ ८, ६, १६; पै १६, ८०,७.

†स्व(सु-अ)पत्य,त्या[q]- -त्यम् ऋ १, ११६,१९;२,४,८;७,१,५;१३; -त्यस्य ऋ २,२,१२; ९,५; ३, १६,१; १९, ३; १०, ३०, १२; तै १,३,१४,६; मै ४, १४, १५; काठ ३९,१; कौ १, ६०; जै १, ६,६; -§त्या काठ ४,४[r]; ३५, ३; क ३,३[r]; ४८,४; -?त्यानि[s] ऋ १, ७२, ९; ४, ३४,[१;७, ९१,३]; ८, १५, १०; मा २७, २३; का २७,३, १; मै ४, १४, २; -त्याय ऋ १,८३, ६?[s]; ४,

[a]) नाप. (शयालु-)। कर्तरि युच् प्र.।

[b]) सपा. स्वप्न <> स्वप्न <> स्वप्नः इति पाभे.।

[c]) RW. WI. स्वप्नः इति ?।

[d]) RW. WI स्वप्न इति ?।

[e]) सपा. शौ ५,३०,१० नक्तम् इति पाभे.।

[f]) स्वसम् इति पाठः? यनि. शोधः (तु. शौ १०, २,९)।

[g]) तु. स्क. वें. GW. प्रमृ; वैतु. BW. प्रमृ. <स्व(सु-अ) प्न- इति ?।

[h]) तु. वें. GW. प्रमृ.; वैतु. BW. प्रमृ. <स्व(सु-अ) प्न- इति ?।

[i]) पाभे. पृ ३५२३ r द्र.।

[j]) पाभे. पृ ३५२३ o द्र.।

[k]) पाभे. पृ ३५२३ p द्र.।

[l]) विप.। उप. टप. <√नंश् 'नाशने' (तु. या [१२,२८] वें. सा. ORV. प्रमृ.; वैतु. GW.ORN. प्रमृ. 'व्याप्तौ' इति ?)।

[m]) पाठः (तु. काश्री २५,११,२१) ? स्वप्न-मु(<u>ख</u>)ा- (विप. [मुख-])। बस. उप. भाप. <√मुख्)> -खाः इति शोधः (वैतु. सा. W. प्रमृ. यनि. ?)।

[n]) सपा °विकरणे <> °धिकरणेन <> °भिकरणेन (अश ४६,५,२ च) इति पाभे.।

[o]) भाप. (स्वप्नाभिमुखीकरण-)। स्वप्नाभिमुख- > °प्ना(भिमुख->)भिक- + करण- > उस. स्वप्नाभिक- करण- > वावि. यनि. (वैतु. सा. W. प्रमृ. °प्नाधि° इति ?)।

[p]) २स्वपत्- > °पती- > -तीम् इति शोधः (तु. पपा. नावग्रहः, सा.; वैतु. [पक्षे] सा., PW. प्रमृ. <स्व-पति-।

[q]) विप.,नाप. (शोभन-संतान-,[उपचारात्] सुकर्मन्-)। बस. वा प्राग. वा।

[r]) सपा. हिश्री ८,७,१५ ?सुरप्या इति पाभे.।

[s]) सु + १अपस्- > प्राग. स्वपस्- > [स्वार्थे] स्वपस्य- > स्वपस्य- इति शोधः. (वैतु. [सार्वत्र] वें. सा. उप. अ-पत्य- [<√पत् 'गतौ' इति, PW. प्रमृ. गेतनि-पर्यादर्थेन उपचार इति ?)।

७,१,८.

२स्व(सु-अ)भि-गूर्त[a]- -र्तम्[b] मै ४,१३,२?; काठ १५,१३.

स्व(सु-अ)मिष्टि[c]- -ष्टयः ऋ १,१७३, ९; -ष्टि ऋ ७,१०१,२; -ष्टिः ऋ ६,३३, १; -ष्टिम् ऋ १,५१,२; ८,१९,३२.

स्वभिष्टि-सुम्न[c]- -म्नः ऋ ६,२०,८.

स्व(सु-अ)भीशु[c]- -शुः ऋ ८,६८, १८; -शून् ऋ ८, ६८, १६.

स्व-भू-, स्व-भूति- स्व- द्र.

स्व(सु-अ)भ्यक्त[d]- -क्तः खि ५, १३, २; शौ २०,१२८,७[e].

स्व-भ्यस्- स्व- द्र.

?स्वभ्यावर्तया पै १८,२९,१.

?स्वभ्यावर्तये[f] पै १६,१३२,२.

स्वयत-, स्वयम् प्रमृ. स्व- द्र.

स्वर्(वप्रा.)[g]- स्वः ऋ १,५०,५,५२, ९;१२, ६६, [५; ६९,५], ७०, ४;५;७१,२; १०५, ३; ११२, [५ (११८,६]; १२९,२; १३१, २; ३; १४८, १; १६८,२; २, २, ७; ८; १०; ८,४; २१, ४; २४,३, ३५, ६; ३, २,७, ३१, १९; ३४, ८; ६१, ४; ४, ३, ११; १०,३; १६, ४; २३, ६; ४०,२;४५,[२; ६]; ५,१४,४; ४४,२;४५,१; ४६,[३; ७,४४, १; १०,३६,१]; ५४,१५; ६६, २; ८०, १; ६, २९, [३; १०, १२३, ७]; ६०, २[२]; ७२, १; ७३,३; ७, १०, २; ३४, १९; ६६, ९; ८१, ४; ८८,२; ९०, ६; ८, ३, १३; १५, २; १२; ४६, ८; ४९,८; ५०, ८; ७२, १५; ७६,४; ८९, ४; ९८,[३; १०,१७०, ४]; ९, ४, [२; ९, ९]; ७, [४ (६२, २३)७४,१]; ४८,४,४९,४; ६१,१८; ७६,२; ८६,१४,९०,४; ९१,६;९८,८; ११३,७; १०,२०,२; २७,२४; ४३,४; ९; ६१, १४; ६५, [१; ६६,४]; १४; ६६, ९; ६८, ९; ८८, २; १०७, ८; १२१, ५; १२४, ६; १३६, १, १५४, २; १६७, १; १८९, १, १९०, ३, खि १, ११, ४; ८, ३, १-२, ८; १९, १; २२, ४; ४,९ ४; ५,५,७;१०,४; ७, ६,१, मा १,११; २,२५; ३,५; ६†;३७,४,२५,६,२१[h];७,२९; ४५; ८,१९[i]; ५२;५३; ९,२१; ११,३;२२; ४०; १२, ४; १३, ५७; १५, ४६†; ४९; ५५; १७,६५;६७ ६९; १८,१;२९[2]; ५०[5]; ५१; ६२-६५; २०, २१‡[j]; २२, ३२; ३३; २३, ८; २७, १०‡[j]; ३२,६†; १२; ३३, ४९†; ७५†; ३५, १४‡[j]; ३६, ३; २१; ३८, २४‡[j]; का १,३,७; १०,५,२,३,३; ६, ४; ३,१,५;६†; ४,१; ४,८,३; ९,१,५,२,६; ३,५[1]; ६, ४; ६; १०,४,३[2]; १२, १, ३; २,११; ४,३;१३,१,६; १४,७,७; १६, ५,२८†; ६,१; ७; १८, ६, १; ३-५;१९,२,१;९, ३; ४; २०, २,१३[5];३,१; ४, ५-८; २२,१, ६‡[j]; २४, १९-२०,१; २५,३, ५; २९, १, १०‡[j]; ४, १†; †३२,४,६; ६, ६; ३५, ३, ९; ४, १३‡[j]; ३६,१, ३‡[c]; २१; ३८,५,७‡[j]; मै १,१,५[k]; २,५; १३[k];१५[4]; ३, ३७[2]; ४, २; ३; ७[2], ६,१†,२; ५[6]; ९[2]¶,८,५; ६;७[2],९,१; ४;५[3]¶;६[2]¶;११, ३[4];८[3]; २,७,२;४;५; ८;१५[2]; १९;९,१०[2],१०, ६[3]; ११, २; १२, ३; ४; १३, १०[l]; २३†; ३,२,१;३,९; ४,७; ९,१[4k],¶; ११, १०‡[m]; १२, १९; ४,१, ५[2k]; ¶; ८,२[3]; ९, १२[2];१३;

[a]) गस. प्रवृद्धादिस्वरः । [b]) पामे. पृ३५२५ *b* द्र. ।
[c]) त्रिप. । बस. । [d]) प्रास. ।
[e]) तु. RW.; वैतु. शंपा. सात. °क्तः इति ।
[f]) शोधः पृ ३७६ *a* द्र. ।
[g]) नाप. न. (दिव्-, आदित्य-, दीप्ति- प्रमृ.) । (√*स्वर् [यथा ,'उच्चाग्रदीप्त्यादिषु'>भावे) *स्वर्-> *यानि. *सुर्-+भृत्-(भाप.) >वस. *सुर्-भृत्-> स्वृत्- > *सु-अर्, (तु. Lat. *super*) >यनि. (वैतु. या [२, १४] प्रमृ. <सु√ऋ, GW.<√सूर् 'दीप्तौ', पा [१,१,३७] अव्य. इति ?) । तं. सुवर्- इति ।

[h]) =सपा. माश ३,७,१,३२ । का ६,५,२ मै १, २, १४,३,९,४ काठ ३,३; २६,६ काश ४,७,१,१५ आपश्री ७,२७,४ अन्तरिक्षम् इति पाभे. ।
[i]) पाभे. पृ१५७३ *m* द्र. । [j]) पाभे. पृ१३९४ *g* द्र. ।
[k]) =सपा. आपश्री १,१८, ३; ११,१८,२ माश्री १,२, १,४०; २,२,४,४० गोगृ ३, २, ३४ । द्राग् २, ५, ३१ सुर् इति पाभे. । [l]) सपा. तै ४,३,११,२ काठ ३९,१० स्वमृः इति पाभे. ।
[m]) स्वर्ज्जनः>सपा. तैब्रा १,४,८,१;२,६,३,४ आपश्री १०,७,१३; १४,३०,१ हिश्रौ १,१०,२; २१,५; २,१८,९

२१![a]; २२![a]; १०, २[2]†![b]; †१२,२;३; ५; ६§; १४,१५†; काठ १,४[c];२,६; ३,१[c]; ४,९[2]; १५†[2]; १६†,५,५;६; ६,७[3];७, १३[2];†;८,४[3];१६†;२,८;११[2]; ¶; १२¶; १४¶[4]; १४,१[c];८[2]; १५,११[d],१६,२;४;८;१९;१८, ४[4e],७;१२[2];१५;१८[2]; १९,५; ११; २०,९;१४†;२२,८; २६, २[2c];¶; २८,४[2]; ३१,३[2c]; ¶; ३२,५[2];¶;३८,२‡[f]; ३९,१;२; ३; ६; ८[g]; १०; ४०,१†; ५[2]; ११†; १३[1i]; ४३, १[2h]; २; ४४,९; क १,४[c]; १९;२,८[c]; ३,७[2]; ४,६[3]; ६, ४†; ९[3]; ८, ११; २५,९; २८, ४[3]; ७; २९, १[2]; ४; ६[2]; ३०, ३; ३१, १; ११; ३५,२; ४०,५[2c];¶; ४४, ४[2]; ४७, ३[2c]; ¶; †कौ १, ४६४§; २, १९०; २४१; ३०३§; ३७७; ३९८; ४१९; ४८१; ५७९; ७२६; ७६०; ८३२; १०५९§[j]; ११२९; ११९७; ३,१,३§[j]; ५,४; १०; ४,२§; जै १, ४८, ५; २,४, ८[j]; ६,३†; †३,६,१०§; १७, १०; २१, ६§; ३०, २०; ३१, १८; ३२,९; ३६, ६; ४७, ५; ५९, १८; †४, २, २; २३,३; शौ २,५,२; ११,५; ४,११, ६; १४, २-६; २३, ६; ५, २६, १२; ६, ३१, १†; २‡[k]; ३३, १[j]; ३५, ३; ४७, ३; ७, १,२;१५,२; ११५, २; ८, ९, १८![l]; ९,५,१७; १०,६, १३; ८,१,२१; ११,१,३७; ७, १४; १९; १२,३, ३४; १३, १, ७; १६;२,२०†; ३९[m];४,१; १६, ८,१; ५, ६-३०; ९, ३[2]; १८, २, १६†; ४५; १९, १३, १[n], १५, ४‡[o]; ५२, ३[p]; ५६, ३; ५; †२०, ११, ८; १६, ९; १७,४; ९; ४७, १७, ४८, ४; ५‡[k],५०,१;६१,५; ६२,७; ९; ७२,१; २; ७५, १; ७७, ४; ९०,३; १२७, १०[q]; पै १,२७, १; ४०,३; ५७, ५; १०१, २; ३,८,३; ५; २५,६; ३८, २-५; ८; १०; ४, १, ४†; ११, ५; २२,६; ५,२,८; १८,१†; ४‡[r]; ७,४, १[n]; ९,२, १२; १२, ७; २३,३; १८; १०,१०, १; ११, ५,३;४; १३, १४, ७; १४, ३, १३; १४; २४; २५; १६,१९, ४; ४६,५; ६; ७१,४; ९७, ९; ९८,६; ८; १०२,८; १०५, ४; १३२, १; १५४, ३; ९; १७, २९,१७; ३९, ५; १८,१५, ७; १६,६; २२,५†; २९,४[2]; १९, ३,४[s], ४,२[j]; ९,६; २८,१[j];६; ३४, १३‡[t]; ४०, १४[u]; ४५, ११†; २०,१,२;४,९;१४,९.

२सोव[v]– -वम् मा १३,५७; का १४,७, ७; मै २, ७, १९; काठ १६,१९; क २५,९.

स्व॑[र्[w]]-पति– -तिः ऋ ८, ४४, १८; काठ ४०, १४; कौ २, २८२‡[x]; ८८३; जै ३, २३, १४‡[x]; –तिम्[x] ऋ ८,९७,११; शौ २०,५४,२;–ती ऋ ९,१९, २; कौ २,३५१; जै ३,२९,८.

स्वर्-ग॒,गा॑[y]– काठपुष्पि २२; –गः

चौध १,६,१५;२,५,११ सुवर्जनः इति, ऋ९,६७,२२मा १९,४२ सो अद्य नः इति च पाभे. ।

[a]) शोधः पृ१३९५ *f* द्र. । [b]) शोधः पृ१३९५ *g* द्र. ।

[c]) पाभे. पृ ३५२६ *k* द्र. । [d]) पृ ७५३ *a* द्र. ।

[e]) शोधः पृ१२०९ *l* द्र. । [f]) पाभे. पृ३५२६ *m* द्र. ।

[g]) =सपा. तैब्रा १, ५, ७,१ आपश्रौ १६, ३२,३ । मै २,१३,३ स्वर्गम् इति पाभे. ।

[h]) स्व->स्वः इत्येवं प्रतिपद्यमानः BI. विमृश्यः (तु. सपा. तै ७, ३, ११, २[2] सुवः इति पाभे.) ।

[i]) पाभे. पृ २७५१ *g* द्र. ।

[j]) सपा. ऐआ ५, २, १ शांश्रौ १८, ३, २ सुहः इति पाभे. । [k]) पाभे. पृ १५७२ *n* द्र. ।

[l]) सस्थ. ?आभरन्तीम् >आ (आ-अ) भरन्न् इदम् इति द्विपदः शोधः । [m]) पाभे. पृ १३९५ *l* द्र. ।

[n]) पाभे. पृ२३९१ *l* द्र. । [o]) पाभे. पृ२५७२ *i* द्र. ।

[p]) सपा. पै १,३०,३ सहः इति, तैआ ३,१५,२ पुनः इति च पाभे. ।

[q]) तु. RW., खि ५,१०,४; वैतु. शंपा. सात. त्रिभे. ।

[r]) सपा. ऋ १०,१३६, ४ त्रिधा इति पाभे. । शिष्टं पृ २९१८ b द्र. ।

[s]) सपा. शौ १,१३,२ तपः इति पाभे. ।

[t]) पाभे. पृ ३५१० *l* द्र. ।

[u]) सपा. तै ५, ७, २,२ मै २,७,१२ काठ २२, १०; ३८,१३ महिमानम् इति पाभे. ।

[v]) = १सोव- । विप. (श्रोत्र-) । पैजागनः (पा ७, ३,४) इति विशेषः । [w]) ऋ. काठ. शौ. पाठः ।

[x]) सपा. °तिः<>°तिम् इति पाभे. ।

[y]) विप. (दक्षिणा-, पन्था- प्रमृ.), नाप. (देव-लोक-) ।

¶मै १,४,७, ५,५; ८,७; १०, ७; १७[२]; २, ७, १६[२]S[a]; ३, २, ६; ४,८; ६, १; ७, ७; ४,४, ४; ६, ७;८; ८,३; ¶काठ ६,६; ८, १; ९, १६; ११, ४; १४,८; २०, १३; २३,९; २५, ८;२६,१[१]; ७; २८,२; ३३,२[१]; ३; ४[१]; ७; ८; ३६, १; ११[२]; S३९, ३;११; ¶क ४,५; ६,६; ३६,६, ४०,१;५[१]; ४१,५, ४४, २; शौ ६, १२२,२; ९,५, १६; १२,४; १०, २, ३१; ११, १, ७; २०; २८; ३१; ३५; १२,३, ५; ३८; ४१; ४२;५४; १३,६, २; १८, ४, १४; १९, ३,२; पै ३, ३८, ९; १६, ४६, ५; ५१, ६;६२, ३;७१, ३; ८९, ७,९१, १; ८;९२, १;५;९८, ७,१३९, ४; १७, २९, १७; ३६,५;३९, ८;४०, १;२; ४१,३[b]; ४; २०, ४९, ५; –गम् ¶मै १, ४, ५; ७[१], १२; ५, ५[२]; १०; ६, ११; १२; १३[१]; ७,५, ९,५; १०,७; ११,७[१], ८,१०S; S२,९, १०, १३, ३[c], ३,१, १०[१]; २,३;४[१]; ५;९; ३,४; ४,२; ४; ६; ५,२; ५[१],६, २,८, ४[१],५[१]; ७, ९,४, ५;६[१]; १०, २,३;४,२,१[१]; S; ४,३; ४[१],९;१०,५,३[१];६,२,४, ८;७,५;६; ८,२; ३[१];८; ¶काठ ७,४; ९;१५;९,१३;१६[१]; १३, १२[२]; १४,४; ७[२];८[१]; २०, १[१]; ६; ७; ११; २१,२[५],३;४[२];६[१]; ९; १०; २२, १[२]; ६[१]; ७; १३; २३,४; ८[१],९[१]; २४,६; ८; २५, २,५[४]; ६[१]; ७; ८[१]; २६,२[१],४[२]; ६;७[१]; २८,२; ३;४[d]; ३०, २[२]; ७;९[५];३१,११; ३२,३[१],६;३३ २[२];४; ६[५]; ७, ३४,५; ७[४],८[२]; ३६, १; ३८, १३; ४०, १२[e]; ¶क ५,३; ६,५; ३१,३[१]; ८,९; १३; १७[४]; १८; १९[२]; २१[१], ३४, १[४]; ३५, १; ३६, १;५[२]; ६[२]; ३७,७, ३८,१; ५; ३९,२[५], ४[२];५; ४०,१[१]; ५[१]; ४१,२[१],४; ५[१]; ४४, २; ३; ४[e]; ४६, ५[२]; ४७, ११[२]; शौ २, ३४, ५; ४ ३४, ८[e]; ९,५, २६; ६, ९; ७, ६; १०, ८,१८; ९,५[f]; ११,१, ३०; १२,३, १६;१७; २६;३४; ४४; १३, २, ३८; ३,१४; १८, ३,४; ४, २; ३; १०; १३;५६; पै ३, ३२,७;५,१४,८; १४,३, ४; ११; १६, ८९, ४[g]; ९०,९; ९१, १०; १११, ११; ११६, १;१३६,६; १७,२९, १७; ३७, ६;७; ३८-३९, ५, ४०,४; १८, २४,६; –¶गम्य मै १, ४, १३; ८,६; ११,९;३,२,१;८;३,१,४; ८; ९[२];४, २[१];७; ७,५; ९,४[२]; ४,४, ५;६; १०;५,३; ६,७,८; ७,५[२]; ८,२; ३[१]; ८; ¶काठ ९, १४; १४,७; १०; १९,१०;११; २०,१;६;७; ११; २१,२;३;४[१], ८;९[२]; २२, ७; २३,८; २४,६; ८;२५,२;२६,४[२];७; २७,१,२८, २[१];४[१]; ३३,६; ३४,७; क ३०, ८; ३१,१; ३; ८;९; १३, १७; १८; १९[१]; ३५,१; ३७,७, ३८, १; ५; ४१,२[१];५, ४२, १; ४४, २[१]; ४[१]; –गा मै १, ५, ५[२]¶; काठ ३९, ६[h]; पै ५, ३१, ९[i]; ७, १५, १०; १६, ७१, १; –गाः ¶काठ ३३, ४; ७[१]; शौ १२, ३, ६; १८, ४, ४,५[i]; पै १७, ३६,६; –¶गात् मै १, ४, १३; ६,१२[२]; काठ २५, ४; ५; ३१,८; ३३, ६[१];८; क ३९, १; २; ४७,८; –गाणाम् काठ ३३, ६[२]¶; –गान् मा १३, ३१[a]; का १४,३,५[a]; काठ ३३, ७[a]¶; ३९, ३[a]; कौ १, ४३५[j], जै १, ४२, ९[j,k]; शौ १२, ३, ४२; पै १७, ४०, २; –गाय मा २२, ३४; ३०, १३[l]; ३५, २२; का ३, २, १[m]; २; २४, २०, २; ३४, २,५[l]; ३५, ८, २१; ¶मै

°वर्- (स्थ.न-) > पस. स्वर्वर्-> नैप. यनि. इति, दप. कर्मणि वृत इति प्रायोवादः? । नाप. पक्षे स्वर्-+ विप. पक्षे उप. दप. <√°वृ 'वर्तने' इति मतम् ।

[a]) पाभे. आपश्री १६.२१,१० प्रमृ. । काठ ३९,३ स्वर्गे इति पाभे. । अन्यत्र पासा. मा १३,३१ का१४,३,५ काठ ३९,१ स्वर्गान् इति पाभे. । [b]) पाभे. पृ३३५९ i द्र. ।

[c]) पाभे. पृ ३५२७ g द्र. । [d]) पाभे. पृ३८९ f द्र. ।

[e]) पासा. पै ६,१२,९ स्वर्यम् इति पाभे. ।

[f]) पाभे. पृ ११२९ b द्र. ।

[g]) पासा. शौ ११,१,४ उत्तमम् इति पाभे. ।

[h]) पासा. आपश्री १६, १०,१ प्रमृ. स्वर्गां इति पाभे. ।

[i]) विप. (°धाराप्रवाहिणी- [उप्र. प्रमृ.]) । <√°स्तृ (=√गृज्) 'गर्जे =वदादे' इति मतम् (पृ. पृ३१४७ ff) ।

[j]) = पासा. आश्री ९.९,८' (बेंयु. BI. BC. !स्वगाय) शांश्री १६,१७,६ । वैताश्री २७,९ स्वर्गम् इति पाभे. ।

[k]) स्वर्गाः इति पाठः? यनि. शोधः ।

[l]) पासा. तैब्रा ३,४,८,१ सुवर्गाय इति पाभे. ।

[m]) पासा. काश्री ४,१८,१३ स्वर्गाय इति पाभे. ।

१,९,५; ३,४, ४;८; १२,१५§; ४,५, ३; ६,८; काठ ७,४¶,९, १३¶;¶२२,१;७;२५,८¶;२६, २¶; ४१, ८; ४२, १०; ४४, १०§; ¶क ५, ३; ३५, १; ४०, १; ५; -गे ऋ १०, ९५, १८; मा १५, १०-१४; २३, २०[a]; का १६, ३, ३; ६; ९; १२,१५; २५, ५, ३[a]; ¶मै १, ४, ७; ८; ५,५; ११,८[२]; २,८, ९[५]§; ३, २, ३; ४, २; १२, २०§[a]; ४, ४, ५; काठ ९, १६¶; ¶१४, ८; ९; १७, ८[५]; २०, १३¶; २६, १०¶; ३१, १४[b]; १५¶; ३२, ४¶; ¶३३, २-४; ८; ३९, २;३[c], ४४, ८[a]; क २५, ७[५]; ४१, ८¶; ४८, १३; शौ ४, ३४, २; ५-७; ६, १२०, ३; ९, ५, १८; १८, ४, ६४; १९, ६१, १; पै ५, ४०, २; ६, २२, २;६-८; १०; १३; १६, ५१, १; ५२, ५; -गेषु ¶काठ ३३, ४; ६[२]; -गैः काठ ३३,६¶.

¶स्वर्ग-काम- -मः मै ३, ४,७; ८,४; काठ ९,१६; २१,४[२];२५, २; ३४, ७; क ३१, १५[२];३८, ५; -मम् मै १, ९, ६; -मस्य मै १, ४, १२; ६, ९; ३, ६,१; ८,२; ४,५, ३; काठ १९, १०; २५, ५; क ३०, ८; ३९, २.

स्वर्ग-जिगीषु[d]- -षवः खि ३, १०[२],१७.

स्वर्ग-लोक- -कः पै १६, ११७, १-५.

स्वर्गीय- -याय का १२, १, २[e].

स्वर्ग्य,र्ग्या[f]- -¶र्ग्यः मै ३,१०, ४[२]; काठ १९, १०; २२, ७; क ३०,८; ३५,१; -र्ग्यम् मै १, ८,१०; ३. १,५¶; ४,९,१०; पै ६, २२, ९[g]; -र्ग्यया काठ १५, ११[e]; -¶र्ग्या मै ४,४,८; काठ ९, १४; -¶र्ग्याः मै ३,९, ८; काठ २१, २; ३; ६; २२,६[१]; क ३१,१७; १८; २१, ३४, १[३], -¶र्ग्याणि काठ २१, २[२];क ३१,१७[२];-र्ग्याम् का ३, २,१; २; -र्ग्याय मा ११, २; मै २, ७, १.

स्वर्-चक्षस्[h]- -क्षाः ऋ ९, ९७, ४६[i].

स्वर्-चनस्[h]- -नाः ऋ ९, ८४, ५[i].

स्वर्-जित्- -†जित् ऋ ९, २७, २,७८,४; काठ ३९, ५; कौ २, ६३७, जै ३, ५१, ३; शौ १३, २, ३०§[j]; -जितम् ऋ १०, १६७,२; मा ११,८[k]; का १२, १, ८[k]; शौ १७, १, १-५; पै १८, ३०, १-३; -जिते ऋ २, २१,१.

स्वर्-जुष्ट- -ष्टः पै १, ७१,४.

स्वर्-जेष[l]- -षे ऋ १,१३२,२.

१स्वर्-ज्योतिस्[h]- -तिः[m] मा ५, ३२; का ५. ८, ३; मै १, २, १२, काठ २,१३.

२स्वर्-ज्योतिस्[n]- -तिः मै ४, ९, ८[२०].

३स्वर्-ज्योतिस्[p]- -तिः पै २०, ३६,३.

स्वर्-दा[q]- -दाः काठ ३९,९¶.

†स्वर्-दृश्- -दृक् ऋ ७, ५८, २; -दृशः ऋ १, ४४, ९; १५५,५; २, २४, ४; ७, ३७,२; ८३,२; ९,१३, ९;७६,४; कौ २,५४५; जै ३.४३,१; -दृशम् ऋ ३, २, १४; ५, २६, २[r]; ७,३२, २२; ९, ६५, [(४) ११]; मा २७, ३५; का २९. ५, ४; मै १,३, ११‡[s], २, १३, ९; काठ ३९,

[a]) =सपा. माश १३,२,८,५; ५,२,२ काश्रौ २०,६, १५ । तै ७,४, १९, १ तंब्रा ३, ९, ६, ३ सुवर्गे इति, वैताश्रौ ३६, ३० स्वर्गेण इति च पाभे. ।

[b]) पाभे. पृ२१०२ *h* द्र. । [c]) पाभे. पृ ३५२८ *a* द्र. ।

[d]) °गी° इति स्वरः ? यनि. शोधः ।

[e]) सपा. स्वर्गीयाय <>स्वर्ग्यया इति पाभे. । दिर्ट पृ ३४२७ *f* द्र. ।

[f]) विप. । प्रयोजनार्थे यत् प्र. (पा ५,१,३९) । [h]) विप. । बस. ।

[g]) पाभे. पृ ३५२८ *e* द्र. ।

[i]) सपा. उसू ६,२ यक. स्वभ्रक्षाः, स्वभ्रनाः इति पाभे. ।

[j]) सपा. पै १८,२३,७ स्वर्वित् इति पाभे. ।

[k]) =सपा. माश ६,३,१,२० । मै २,७,१ काठ १५, ११ स्वर्विदम् इति पाभे. ।

[l]) विप. (भर- [संग्राम-]) । उस. उप. √जि + अधि-करणे सः प्र. ।

[m]) =सपा. शांश्रौ ६,१२,२३ जैश्रौ १३:१८ । क २,७ स्वर्योनिः इति पाभे. । [n]) तु. पृ ३४१२ *l* ।

[o]) पाभे. पृ ३४०० *j* द्र. । [p]) व्यप. (असुर-) ।

[q]) उप. <√दा 'दाने' ।

[r]) सपा. का २४.४.९ स्वर्विदम् इति पाभे. ।

[s]) सपा. ऋ ५,४४,१ मा ७,१२ काठ ४.३ माश ४, २,१;९' स्वर्विदम् इति पाभे. । दिर्ट पृ ३४२७ *j* द्र. ।

१२; कौ १,२३३; ४८८‡[a]; २, ३०; १३४‡[a]; १५४; ८७२[b]; जै १,२५,१; ५०, ४‡[a]; ३, ४, १;१३,१०‡[a]; १५, २; शौ २०, १२१,१; -दशा ऋ ५, ६३,२; मै ४,१४,१२.

स्वर् मीळ्ह[c]– -ळ्हस्य ऋ १, १६९, २; -ळ्हे ऋ १, ५६,५; ६३,६; ४, १६, १५; -ळ्हेषु ऋ १, १३०,८; ८,६८,५.

√स्वयं > स्वर्युं[d]- -र्युवः ऋ ३, ३०,[२०; ५०, ४], -‡र्युवः कौ १,३७५[e]; जै १,३९,६[e].

स्वर्-यत्[f]– -यतः मै २, ७, १[g], -यन्तः मै १,९,५¶,२,१०,६[h]; ¶३,३,४,६,७; ९,६; काठ १८, ४[h], २१,९; क २८,४[h].

स्वर्-योनि– -निः क २, ७[i].

†स्वर्-वत्– -वत् ऋ १, १७३,१; १८५,३; ६,१९,[९; ३५, २]; ४७,८[j]; १०,३६, ३; मै ४,११, ४; काठ ९.१९; पै ३, ३५,४[j]; -वति ऋ १०,६३, १५[k], -वते ऋ १,५९,४, -वन्तः ऋ ६,५०, २; -वान् ऋ ६,२२,३,३७,१[l]; ८,९७,१; कौ १, २५४; जै १, २७,२; शौ २०,३६,३;५५,२.

स्वर्वती– -ती ऋ १,१६८, ७; ५,३४,१; १०, ११, ३; मै ३. १६, ४[?m]; काठ २२, ४१; शौ १८,१,२०†; पै १५,१,५; १०; -तीः ऋ १, १०,[८; ८, ४०, १०,११]; १२९,८; ५,२, ११; -तीम् ऋ १,१३६,३.

स्वर्-विद्– -वित् ऋ १, ९६, ४; ३,३,१०;८,४८,१५;९,८६,३; १०९, ८; मै १, २, १५; ३, १६, ४; ४, ११, १†, काठ २२, १४[?m]; शौ ४, २४,३; पै ४,३९,२;१८,२३, ७[n]; -विदः ऋ ९, २१, [१; १०७, १४][o]; ९७, ३९; १०१, १०; १०६, १,९; १०८, २; १०, ४३,१[e]; ६५, १४; खि ४, १०[?], १; †कौ १, ३६१$; ५४८; ५६६; २, ४३; ४४; ४५१; ६७८; ७०९; †जै १, ३८, २$; ५६, ६; ५८,१; ३,१६,५; ३४, ९, ५६, ६; ५८, ६, ५९, २; ३; शौ २,१, १; १३, १, ४७-५१; १९,४१,१[p], २०, १७, १[o]; पै १,५३,३[p]; २,६,१, १२,६, ६, १३,५,१९; १८, १९, ७-११; -विदम् ऋ १,५२,१; २, २३, ३;३,३,५;२६, १; ५१, २; ५, ४४,१[q], ८,१३,५;९.८,९;८४, १०६, ५; [(२९,६) ४], १०, ५६,६;१०७,४; खि ४,१०,१; मा ७,१२†[q]; २८,२; का ७,६, १†[q]; २४,४,९[b]; ३०, १, २; मै २,७,१[r]; १३, २२; काठ ४, ३†[q]; ७,१२†; १५,११[r]; २६, ११†; ४०,१२; क ३,३†[q]; †कौ १,३७७; ५६७, २, ५३५; †जै १,३९,८;५८,२; ३,४२,१; शौ १७, १, १५; १८, ४, २९†; -विदा ऋ ६,३९,४,७,६७,३; मा ११, ३१; का १२,३,४; मै २, ७,३; कौ २ ६२; जै ३,६, ८; पै १४,१,१८?; -०विदा ऋ ८,८,७, -विदि ऋ १०,८८,१; शौ १७, १, १३; -विदे ऋ ९, ९४,२; मा १७, १२; का १८, १,१२; मै २,१०,१; काठ १७, १७; क २८,१; शौ ४,२४, ४; पै ४,३९, ४; १९, ५२, ६; -विदौ काठ १६, ३[s]; १९,४[s]; क ३०,२.

†स्वर्-पा(<सा)– -पाः ऋ १, १००,१३; २,१८, १; ३, ३४, ४; ७ ९७,७[t]; ९,९६,१८; १०, १२०,८; मै ४,१४, ४[t]; १२[t]; काठ १७, १८[t]; कौ २, ५२६; जै ३,४१,२; शौ ५,२,८; २०,

a) सपा. ऋ ९,६५,४ स्वाध्यः इति पाभे.।
b) पाभे. पृ३५२९ r द.। c) वित., नाप.। बस.।
d) स्वः-यु- इति ऋ पपा.?। कौ. पपा. नावग्रहः।
e) सपा. स्वर्युवः (नास्ति २,३, ११ च)<>स्वर्विदः (गोब्रा २,४,१६ वैताश्रौ २५,९ च) इति पाभे.।
f) उप. <√इ।
g) सपा. मा ११,२ का १२,१,२ काठ १५,११ स्वर्यतः इति, तै ४,१,१,१ सुवर्यतः इति च पाभे.।
h) सपा. मा १७, ६८ शौ ४, १४, ४ पै ३,३८,४ स्वर्यन्तः इति पाभे.। i) पाभे. पृ ३५२९ m द.।
j) पाभे. पृ २५७२ i द.। k) = सपा. ऐब्रा १, ९। माश्रौ २, १५, ६ ?स्वर्वतः इति पाभे.।
l) = स्तुति-मत्- (कीरि-) इति (वैतु. PG [१,१९८] स्वंवन्तम् [°वा] इति शोधः?)। m) पाभे. पृ३४२७ i द.।
n) पाभे. पृ ३५२९ j द.। o) पाभे पृ २४१४ j द.।
p) सपा. तै ५, ७, ४, ३ तैआ ३, ११, ९ सुवर्विदः इति पाभे.। q) पाभे. पृ ३५२९ s द.।
r) पाभे. पृ ३५२९ k द.।
s) पाभे. पृ ३४२७ k द.।
t) सपा. तैब्रा २,५,५,५;८,४,१ सुव° इति पाभे.।

१०[a];-[रम् ऋ २,२,१[b],५,६४, १; ६,१५,४[b]; ८,३,१२[c]; १२, २[c]; १९, १[b]; ९,७०, ६; १०, ६५,४, कौ १,१०९; २१०३७, जै १, १२, ३; ४, २९, ३; शौ २०, ६३, ८; -रात् ऋ ४, २१,३; -रे ऋ ५ १८, ४[d]; ८, ६,[३९; ६५,२; १०३,१४].

°?स्वर्णृ[e]- -०र्णर. ऋ ५,५४,१०[f].

†स्व(सु-अ)र्थ,र्था[g]- -र्थम् ऋ १,१४१, ११;-र्थे ऋ १,६५,१; मा ३३, ५, का ३२,१,५; पै ८,१४,१.

स्वर्-दा-,स्वर्-दृग्- स्वर्- द्र.

?स्वार्धिन्[h]- -र्धी शौ ५,२०,७[i].

स्वर्-पति- स्वर्- द्र.

स्वर्-भानु[j]- -नु ऋ ५,४०, ५; ९; ¶मै २,१,५; ५, २; ४, ५, ७; ८,३; ¶काठ ११.५; १२, १३; २७,२; २८, ४; ¶क ४२, २; ४३,४; पै २०,३६,३;४; -नोः ऋ ५,४०,६,८.

?स्वर्मिसियेरमि पै २,५७,५.

स्वर्-मीळ्ह-, √स्वर्य स्वर्- द्र.

†स्वर्य[k]- -र्यः ऋ १, ६२, ४, -र्यम् ऋ १, ३२,२,६१,६; १२१,४; ४,१७,४; ५,३०, ८; ५६, ४; ७,१०४,४; मै ४,१४,१३; शौ २,५,६; ८, ४,४; २०,३५, ६; पै १३,६,२; १६,९,५.

?स्वर्यत्[l] पै १६,१५२,३.

स्वर्यत्-,स्वर्यु- प्रमृ. स्वर्- द्र.

स्वर्(सु-अ)र्वा(च>)ची[m]- -ची तै ३,२,५,१.

स्वर्-विद्-, स्वर्-षा-, स्वर्-षाति- स्वर्- द्र.

स्व(सु-अ)लंकृ(त>)ता- -ता खि ४,५,३०[n].

स्व(सु-अलक>)लिपका[m]- -का खि ५,२२,३; शौ २०,१३६,३.

स्व-वत्- स्व- द्र.

†स्व(सु-१अ)वस्[g]- -वसः ऋ ४, ३३,८; ६, ५१, ११; -वसम् ऋ ५,८,२; ६०,१[o]; १०, ४७, २; मै ४,१४,८; ११[o]; पै २०, ३०,२[o]; -वसा ऋ १,९३, ७; तै २,३,१४,३; मै ४,१४, १८; -वान्[p] ऋ १, ३५,[१०;११८, ९]; ३, ५४,१२; ६ ४७,[१२; १०, १३१, ६], [१३ (७, ५८, ६); १०, (७०, ६) १३१, ७]; ६८,५; १०, ९२, ९; मा २०, ५१;५२; ३४, २६; का २२, ५,५;६; ३३, १,३०; तै १,७, १३, ४; ५; मै ४, १२, ५[q]; काठ ८,१६[r]; शौ ७, ९१-९७, १; २०,१२५,६,७.

स्व-विद्युत्-,स्व-वृक्ति-, स्व-वृत्-, स्व-वृष्टि- प्रमृ. स्व- द्र.

१स्व(सु-अ)श्व[m]- >सौवश्व्य[q]- -श्व्यम् ऋ ६, ३३, १; -श्व्ये ऋ १, ६१,१५[r]; शौ २०, ३५, १५.

√स्वश्वय>स्वश्वयु- -युः ऋ ८, ४५,७.

†२स्व(सु-अ)श्व,श्वा[g]- -श्वः ऋ १, ८४,६; ११७,२; १२५, ३;४, २,४;४,१०; २९,२; ४५,७,५, ३३,३[s]; ६,३३,१; तै १,२,१४, ४; मै ४,११,५; काठ ६,११; कौ २,३००; जै ३,२४,१६; पै २०, २८,९S; -श्वम् ति १,८,१S; -श्वा ऋ ७,६८,१; ६९,३;१०, ७५,८; मै ४, १४,१०; -श्वाः ऋ ४,४,८; ४१,५; ५,५७, २; ७,५६,१; तै १, २, १४, ४; मै ४,११, ५; काठ ६,११; कौ १, ४३३; जै १,४२,७; -[श्वान्] मा १०, २२; का ११, ७, ३;

स्वर-) । सु + वर्ण- > प्राम. सुवर्ण- > वावि. स्वर्ण- + भर-(माप.) > यग. । स्वर्ग-भर- > वावि. यनि. इति मतम् । [a]) नाप. (सूर्य- [तु. तैआ १,७,१])।

[b]) GO. [पक्षे] <स्वर्णृ- इति ।

[c]) GW. प्रमृ. व्याप. इति ?।

[d]) तु. वें. सा. PW.; वैतु. GW. स्वर्णृ- > च१ इति ।

[e]) =स्वर्णर- । विप. (मरुत्-)। स्वर्-नृ- इति पपा. प्रमृ. । °स्वर्ग- + भृत्- (माप.) > यस. °स्वर्ण-भृत्- > वावि. °स्वर्णर्- इति मतम् । [f]) वैतु. PW. BRV [१,२०७] स्वर्णराः इति शोधुकी (तु. ORN.)।

[g]) तु. पृ ३४१२ f । [h]) विप. (दुन्दुभि-)।

[i]) शोधः पृ ३११० h द्र. । [j]) तु. पृ ३४२७ h ।

[k]) विप. (इन्द्र-, वज्र- प्रमृ.)। <√स्वृ 'शब्दोपतापयोः'। वें. <स्वर- वा सु√ऋ वेत्यपि विमृश्यम् ।

[l]) स्वर्य- > -र्यं. इति शोधः । [m]) प्राप. ।

[n]) °ता: इति पाठः? यनि. शोधः (तु. सिमा २९,११)।

[o]) पामे. पृ ३५१६ d द्र. ।

[p]) तु. स्व-तवस्- > -वान् (पा ७,१,८३) PW. GW. प्रमृ; वैतु. पपा. सं. वें. प्रमृ स्व-वस्- > यनि. इति ।

[q]) नाप. (युद्ध-, आजिधावन-, प्रतियोगिता-)। तेननिर्वृत्तार्थे वा कर्मणि वा तद्धितः प्र. ।

[r]) वैतु. वें. सा. व्याप. इति ।

[s]) सपा. स्वश्वः (तैब्रा २,७,१६,२ च) <> स्वश्वाः (माश ५,४,३,१४ च) इति पामे. ।

-श्वासः ऋ ५,६५,३?[a].

स्व(सु-अ)श्विय[b]- -यम् तै ३, ५, ५, ३;४,६,९,४‡[c].

†स्व(सु-अ)श्व्य[d]- -श्व्यम् ऋ १,४०, २;९३,[२;९,६५,१७][e]; १६२, २२[e]; १८०, ९; २, १, ५; ३,२६,[३; ८,१२, ३३], ५५, १८; ८, २६, २३; मा २५, ४५[e]; मै ४, १४, १८[e]; काठ ४६, ५[e]; कौ २,३८५[e]; जै ३, १७, ६[e]; पै १८, २०,१०§?[f]; -श्व्या ऋ १०,११३,१०.

†स्व(सु-अ्प्न>)प्नू[g]- -प्नून् ऋ १०,४२,५; शौ २०,८९,५.

स्वसर[h]- -†रम् ऋ ६, ६८, १०; ८, ९९,१; कौ १,३०२;२,१६३; जै १,३१,१०;३,१५,११; शौ ७, ६०, १; पै २०, ६, ५; -रस्य ऋ ३, ६१,४; ५, ६२, २; खि ५, ७,४,१३; मे ४, १४, १०†; -राणि ऋ१.३,८;३४,७,२,१९, २;३४,५; ३,६०,६; -रे ऋ ९, ९४, २; कौ १, ४५८[i]; जै १, ४८,२[i]; शौ ७, २३,२[i]; -†रेषु ऋ २.२,[२;८, ८८,१];३४,८; मा २६,११; कौ १, २३६; २, ३५; जै १, २५, ४; ३, ४, ६; शौ २०,९,१; ४९,४.

स्व-सिच्- स्व- द्र.

स्वसृ[j]- -सा ऋ १,१२३, ५; १२४, ८;१८०,२; १९१,६; २, ५,६; ३२,६; ८,१०१,१५; १०,१०, ११; खि ४,७, १; ७; ७[2], १; ६; मा ३४,१०†; का ३३, १, ४†; तै ३,१, ११, ३†; मै १, १०, २०¶; १२, ६†; काठ १३.१६[2];†;३६,१४¶; शौ ३, ३०,३; ५,५, १; ७; ६, १००, ३; १३३, ४; ७, ४८, १†; १८,१,१२†; पै ५,१९,३; ३३, १०; ६,४, १; ६; ७, १०, ३; ८,१९,४; १५,१५,३; १९,१३, ६; २०, १०, १२†; ५४, १; -सारः ऋ १, ६२, १०; ७१, १;१६४,[३ (१०, ७१,३)]; १९१, १४; २, ५, ५; ३, २९, १३; ४, ६, ८; २२, ७; ७,६६,१५; ८,५९, ४; ९. १, ७;६५,१;७१,५; ८२, ३; ८६, ३६; ८९,४; ९१,[१ (९२,४)]; ९३, १; ९८, ६[k]; १०, १२०, ९[l]; खि १,६,४; तै ४, ३,११, २; मै २, १३, १०; काठ ३८, १३†; ३९,१०; †कौ १,५३८; ५४३; २, २५४; ६६७; ७६८; जै १,५५,६; १२; ३, २१,१९; ५५,८; ४,१९,१०; शौ ९,१४, ३†; पै ४,१४,४;१७, ६†; ६, १,९†[l];१६,६६, ३†; -०सारः ऋ ३,३३,९; -सारम् ऋ १,९२, ११; १०, ३, ३; १०, १२; १०८,९; १२७, ३; मै २, ७, १६; काठ ३९,३; कौ २,८९८†; जै ४,१३,११†; शौ १,२८, ४; ३,३०,३; १८,१, १४†; पै ५, १९,३; -सारा ऋ १,१७८, २; १८५, ५, ३, ५४, ७; -सारौ ऋ ३,५५,११; शौ ५, २,९‡[l]; २०, १०७, १०‡[l]; -सुः ऋ ४,५२, १; ६, ५५, ४; ५; ७, ७१,१, १०, १७२,४; †कौ १, ४५१;२,१०७५; जै १,४७,५†; शौ १८, १,१४; १९, १२, १†; पै १९, १९, ११; -सृभिः ऋ ९,७२, ३; १०, ९८, ४; -सुः ऋ ६,६१,९;१०,५,५; तै ४,३, ११, २[m]; काठ ३९, १०[m]; -सॄणाम् ऋ १.१२४,९; ३, १, ३; ११; -स्रा मा ३, ५७; का ३,८,१; ते १,८, ६, १; मे १, १०, ४; २०; काठ ९, ७; ३६,

[a]) द्र पृ २१८४ *q* ।

[b]) = स्वश्व्य- ।

[c]) सपा. स्वश्वियम् <> स्वश्व्यम् (आश्रौ १०, ८, ४ च) इति पाभे. ।

[d]) नाप. । बस. उप. आद्युदात्तः (पा ६, २, ११९) । उप. समूहार्थे यत् प्र. ।

[e]) सपा. तैब्रा २,८,७,९ स्वश्वियम् इति पाभे. ।

[f]) शोधः पृ ६१४ *b* द्र. ।

[g]) तु. पृ ३४१२ *l* ।

[h]) नाप. (अर्थः ?) । =अहन्- इति दा [५,४] <स्वर्- वा स्व- वा + √सृ > सारि इति च, =स्वाश्रय- (स्व-, गोष्ट- प्रमृ.) इति वें. सा. PW. प्रमृ. RNM. SEY (१७६), =(भोजनार्थे) प्रातर्गमन-, प्रातरशन-, प्रातः- सवन- इति GG. PG (३,१११-५) ।

[i]) पाभे. पृ ३२२३ *u* द्र. ।

[j]) नाप. [सहोदरी-, (साहश्यात्) अङ्गुलि- (तु. निघ [२,५])] । *स्वम्- (आत्मीय-, समान-) + *सृध्- (उदर-, कुल-) > बस. *स्वम्-सृध्- > यानि. यनि. (वैतु. या [११,३२] प्रमृ. < सु + अ + सा- [<सद्-] वा स्व- + √सद् वेति, अभा. < सु + √अस् इति?) ।

[k]) पाभे. पृ ३२०५ *b* द्र. ।

[l]) सपा. °सारः <> °सारौ इति पाभे. ।

[m]) पाभे. पृ ३५१९ *l* द्र. ।

१४; क ८, १०; शौ ५, २२, १२; पै १३, १, ११; –स्राम् ऋ १,६५,४[a]; –स्रे ऋ १,१२४, ८; –स्रोः ऋ १,११३,३; कौ २, ११०१†.

स्वसृ-त्वु- -त्वम् ऋ १०,१०८,१०.

स्वसृ-हन्- -हा पै १९,४६,१४.

¶स्वस्रीय[b]- -यः तै २,५,१,१; मै २,४,१; काठ १२,१०.

स्व-सृत्-, स्व-सेतु- स्व- द्र.

स्व(सु-अ)स्तरु[c]- -रौ शौ १४,१, २२‡[d]; २,६४; पै १८,१३,३.

स्वस्ति[e]- -स्तये ऋ १,१,९; २२,१२; ३५,१; ८९,५; ९७,८; २,२, ६; ३२,८; ३,१०,८; ३०,१८; ४,३१,[११; ६,५७,१], ३९, ४; ५,१७,५; २८,२; ५०,५; ५१,१२[२]; १३[२]; ६४,६; ६,१५, १८, ५७,६; ७,३९,२; ८,१८, २०; ३१,११; ९,६४,३०; ७५, ५; ९६,४; १०,३६,१२; ६३, ३-१४; ६५,१०; ६६,१; १४; १२६,५; १७८,१,२; खि १,२, ८; ९; मा ३,२४†; ११,६९; १९,४८; २१,६†; ७[f]; २५, १८†; †३३,१७; ४४; ३५, १३; का ३,३,१६†; १२,७, ४; २१,१,१९; २३,१,६†; ७[f]; २७,११,५†; ३२,१,१७†; ४,१†; ३५,४,१२; तै १,२, ३,१[g]; †५,६,२; ११,५; २,१, ११,१†; ३,२,८,३; ४,१,९, २; मै १,२,३[g]; ५,३†; २,३, ८; ७,७; ३,११,१०; †४,१०, १; १२,१; ६; काठ २,३[२१]; †; †७,१; ८; ८,१७†; १६,७,१७, १८†; २३,११†; ३८,२; क १, १५; ५,१†; †कौ १,२०२; २६६‡[h]; ३३२; २,६; †जै १, २१,९; २८,४‡[h]; ३५,१; ३,१, ८; शौ २,१३,३; ३५,३[i]; ४, ३३,८†; ५,१,८[j]; ६,९९,३; ७,७,१; ९०,१†; ८,१,२; १६; १२,२,११; १७,१,१०; २५[i]; २६[i]; १८,४,३०; १९,२४,६; ३३,४; ४५,६-१०; पै २,३१, १; ६१,१; ८५,२; ४,२९,८; ५,३९,५†; ६,१२,६; ९,७,९; १२,९; १२,५,४; १५,४,६-१०; ६,३; २२,१०; १६,१,२; २,६; १७,३१,१; १८,३१,५; ३२,८; ९; १९,१३,३; १९,४; ५; २६, ६; ३७,७; २०,१,९†; १०, १०†; ४६,७; –स्ति[k] ऋ १, ८९,६[४]; ११६,६; ८; ११७, १५; १७४,[९; ६,२०,१२]; २, ९,६; १५,५; ३३,३; ३८,९; ३, ३१,२०; ५३,२०; ४,११,६; ५५, ४,११; १६,५; ४२,४[l]; १५; ५१,११[४]; १२; १३; १४[४]; १५; ६,४,८; २०,६; ४७,८; ११; ८,१६,११; ३१,११; ४८,[८; १०,५९,६]; ९,९७,३६; १०, ७,१; १४,११; ३५,[३-१२]; ६३,१५[४]; खि २,४,२[२]; ५,१४, ४; २२,५?[m]; मा ३,१८; ४, २०; ३३; ५,७; ३३; १७,६९; २०,५०†; २५,१९[४]†; का ३, ३,१०, ४,६,५; १०,४; ५,२, ६; १८,६,५; २२,५,४†; २७, ११,६[४]†; तै १,२,१,१; ४,२; ११,१; ४,४१,१; ४६,१†; ५, ५,४; ७,५; ६,१२,५†; २,३, ४,२¶; ४,७,१[n]; ३,२,१,१[१]; ५,२; ४,३,१३,२[२]†; ६,१,५†; ५,२; ५,७,२,२; ६,१,७,८; २, २,५; ७,४,११,२¶; ५,१९,१[२]; २; मै १,२,१; ४; ७[२]; ५,२[१]; ९; २,७,१२; १०,६; ३,६-७,२[१]; ४,९,९[२]; २७[५]†; १०,५†; १२, ३†; काठ २,१; ५; ७; ८[२०]; ६, ९[२]; ७,६[१]; ९[१]; १०,१२†; ११, १३[n]; १७,१८†; १८,४; २१, १३†; २२,१०; २३,८†; २४,

---

a) पद (द्र. देवाम् [पृ १६०५ d]) ।

b) नाप. । अपत्यार्थे छ > ईयः प्र. (पा ४,१,१४३) ।

c) विप. (दम्पति-) । बस. ।

d) पाभे. पृ १२४१ c द्र. ।

e) भाप. (सुख-, सुखकरस्थिति-) । <√स्वस् 'सुखे' (वैतु. या [३,२१] प्रमृ. < सु + अस्ति- इति?) । f) पाभे. पृ ३०७१ o द्र. ।

g) सपा. मा ४,१४ का ४,५,६ काठ २,४ क १,१६ माश ३,२,२,२२ सुप्रसुच्छद् इति पाभे. ।

h) सपा. ऋ ६,४६,९ काठ ९,१९ शौ २०,८३,१ स्वन्मित् इति पाभे. ।

i) सपा. पै १,८८,१ एनम् इति पाभे. ।

j) सपा. पै ६,२,७ स्वन्नि इति पाभे. ।

k) क्वचिद् वा. किवि. ।

l) सपा. मा ८,१५ प्रमृ. माश ४,४,४,७ तैआ २,८, २,६ स्वस्त्या इति पाभे. ।

m) इयस्या इति पाठः? यनि. शोधः (द्र. प्रश्र. [शौ २०,१३६,९]) ।

n) सपा. माश्री ५,२,६,१९ स्वस्तये इति पाभे. ।

o) तस्य शोधः पृ ३०५ i द्र. ।

३[२]; ¶३३, २[२]; ३; ३५, १[४]†; ३८,१३; ४०,१३[a]; ४५. १५[२]; क १, १३; १७; २, २; ४, ८[२]; २८,४; ३५, ४; ३७, ४[२]; ४८, २¶; †कौ २, २११; १२२५[४]; †जै ३,१९,६; ४,५, ४; शौ १, ३०,२; ३१,४[१]; ४, १४, ५; ६, ४०,२; ४८,१-३;१९.३,१[a];२[a]; ७,२९,१; ५५, ४; ९१, १; ८, २,११; १०,६,३५; ११,२,३१; १२,१,३२; १३,२,५[b]; ६;१६, ४, ६; १८,२, १२; १९.८, ७; १५,४†; २०, ४६, २†; १२८, १५; १३६,११[c]; पै १,२२,४[२]; २,३१,६[१]; ३,३५,४†; ३८,३; ५,४,११†; ६,२,७[d]; १५,२०, ३†; १६,४,१; ४५, ४; १७,४, २; १८,२०,१०; १९,४०, १४; ४४,४-६; २०,१०,५; २४, ७; ३०, ४; ४१, २; ३; ५८, २[१]; –स्तिः ऋ ३,३८, ९; १०, ५९, ७; ६३,१६; खि ५, १,५[२]; ३, ७[२]; तै ३,२,४,१[१]; मै ४, १३, १०[१]; काठ १३, १५;¶२३, ८; ९[१]; शौ ७,२९,१[२]; पै १९,२२, १३; २९, ३†; २०, ३०, ४[२]; –†स्तिभिः ऋ १, १८९, [२; १०,५६,७]; ५, ५१,[१४; ७, १,२०; २५; ३,१०; ७,८;९,६; ११,५; १२,३; १३,३; १४, ३; १९, ११; २०-२१, १०; २२, ९,२३-२५, ६;२६-३०,५;३४, २५; ३५, १५; ३६,९; ३७,८; ३९, ७; ४०,६; ४१,७,४२,६; ४३, ५; ४५-४८, ४; ५१, ३; ५३,३; ५४,४; ५६, २५; ५७, ५; ५८, ६; ६०, १२; ६१, ७; ६२-६३, ६; ६४-६५, ५; ६७, १०; ६८, ९; ६९, ८; ७०, ७; ७१,६; ७२,५; ७३,५; ७५, ८; ७६, ७; ७७, ६; ७८-७९, ५; ८०, ३; ८४, ५; ८५, ५; ८६, ८; ८७-८८, ७; ९०-९१, ७; ९२, ५; ९३, ८; ९५, ६; ९७, १०; ९८-१००, ७; १०१,६; ९, ९०, ३; ६; १०, ६५-६६, १५; १२२, ८]; मा २०, ४४; २७, २८; ३४, ४०; का २२,५,८; २९,३, ९; तै १, १,१४,४; ५,११,२; २,२,१२, ५; ३,४,१०,१; मै ४, १०, १; १४, २; ७; १२; काठ ६, १०; ८, १६; कौ २, ६५६; ७५१; ९७७; जै ३,५४,६; ४,२३, ८; शौ ३,१६,७; १९,११,५; २०, १२,६; १७,१२; ३७,११; ८७, ७; पै २,६१, १S; ४, ३१, ५; १३,८,१५; –स्तिम् ऋ २, २९, ३; ४,५५,३; ६,२, [११; १४, ६ (१५, १५)]; २२, १०; ५६, ६; १०,९९,१२; खि २,६,१९; ७-८,५; ११,५; तै ३,१,९, ४; ३,८,३; ४,७,२; ६,१,५,२[१]¶; ¶मै ३,१,३; ७,१;९;८; ¶काठ २३, ८[४]; ९; क ३६, ५¶; शौ २०,३६, १०†; पै १५, ९, ७; २०,५८,१; –स्ती ऋ २,१८,१; –स्त्या खि ३,१०,५; ५,१३,५; मा ८,१५‡[०];१३,१९; १४,१२ १५, ६४; का ९,३, १‡[०]; १४, २,४,१५,४,२; १६,७,६; तै १, ४,४४,१‡[०]; ४,२,९, २; ३,६, १;४,३,३; मै १,३,३८‡[०]; २, ८,१४[१]; काठ ४,१२‡[०]; ¶२३, ८; ९[१]; ३९,२;३; ४०, ३[१]; ५; क ३.१०‡[०]; शौ ७,१०२,२‡[०]; पै २०, ३३, १०‡[०]; –स्त्यै मै ३,७,१¶.

स्वस्ति-गव्यूति[f]– -तिः मा ११, १५; का १२,२,४; तै ४, १,२, २; मै २, ७,२; ३, १, ३; काठ १६,१; क २९,८.

†स्वस्ति-गा[g]– -गाम्[h] ऋ ६, ५१, [१६; ८,६९,१६], मा ४, २९; का ४, ९, ६; तै १, २, ९, १; मै १, २,५; काठ २, ६; क १, १९; शौ २०, ९२, १३.

स्वस्ति-तम– -मम् पै १६,७०,२.

†स्वस्ति-दा– -दाः ऋ १०, १७, ५; ११६, २; १५२, २; मै ४, १४,१६; शौ १,२१,१; ७,१०, २,८,५,२२; पै २, ८८, ४.

†स्वस्ति मत्– -मत् ऋ ६,४६,९[१],९, ८४,१; काठ ९,१९[१]; शौ २०, ८३,१[१]; –मतः ऋ १, ९०, ५.

स्वस्तिमती– -त्या काठ ७, ८.

स्वस्ति-वाद्– -वादम् ऋ १०, १०१,७.

स्वस्ति-वाहन– -नम्[h] शौ १४, २,८; पै २,११,३;१८,७,९.

स्वस्त्य(िन)यन[j]– -नम् खि २, ४,१; काठ २२, १०¶; क ३५,

४¶; शौ १९,९,१२.
स्वस्त्ययनी[a]- -नीः खि ३,१०,१; ६; कौ २,६५०; ६५३.
?स्वस्त्ययनिन्[b]- -नी तै १,२,९,१; ६,१,११,५.
स्व(स्त्य>)स्त्या- -स्त्याम् पै १४,३,२.
स्वस्ति-गव्यूति- प्रमृ. स्वस्ति- द्र.
?स्वस्तिनत- -तम् शौ १९,८,३[c].
?स्वस्तेन पै २,३१,६.
स्वस्त्ययन- स्वस्ति- द्र.
?स्वस्त्यां शौ २०,१२८,१०[d]; ११[e].
स्वस्तीय- स्वस्ति- द्र.
स्व-होतृ- स्व- द्र.
?स्वा खि १,७,३.
स्वा(सु-आ√अ)ञ्ज् > स्वा(स्वा-अ) क्त- -क्तम्[f] शौ ७,३१,१[f].
स्वां(सु-आ)ग्रयण[g]- -णः[h] मा ७,२०; का ७,८,२; तै १,४,१०,१[२]; ११,१.
स्वां(सु-आ)ग्रायण[g]- -णः[h] मै १,३,१३.
स्वांकृत- स्व- द्र.
स्वा(सु-आ)तत[g]- -तः ऋ ९,७४,२; -तम् ऋ ८,७७,६.
स्वाति, ती[i]- -तिः[i] शौ १९,७,३; -ती तै ४,४,१०,२.
स्वात्त-, स्वादन- √स्वद् द्र.
¶स्वा(सु-आ)दा(न>)ना[k]- -ने मै ४,१,१४.
?स्वादावनाद्य पै १,३६,१-३.
स्वा(सु-आ)दित्य[g]- -त्यम् खि ५,७,४,१३.
स्वादिष्ठ-, स्वादीयस्-, स्वादु-, १स्वाद्मन्-, २,३स्वाद्मन्-, स्वाद्मन्-, स्वाद्वी- √स्वद् द्र.
स्वाधिचरण-, स्वाधिष्ठान- स्व- द्र.
?स्वाधी[l]- -धियम् तै १,३,१४,६[m]; -धीः ऋ १,६७,१; ७०,२; ४,३,४; ५,८२,८; १०,४५,१; मा १२,१८; का १३,२,१; तै १,३,१४,५; ४,२,२,१; मै २,७,९; काठ १६,९; -धीभिः ऋ ५,१४,६; ६,३२,२; -ध्यः ऋ १,१६,९; ७२,८; १५१,१[n]; २,२८,२; ३,८,४[o]; ६,१६,[७; ८,१९,१७; ४३,३०]; ७,२,५; ८,४८,१; ९,३१,१; ६५,४; ८६,२४; १०१,१०; १०,६१,७; ७८,१; मै ४,११,१[o]; काठ १५,१२[o]; कौ १,५४८; २,४५१; जै १,५६,६; ३,३४,९; -ध्यम् ऋ १,७१,८[m]; मा ३३,११; का ३२,१,११; मै ४,१४,१५.
स्वान्[p]- ०स्वान्[q] काठ २,६; २४,६.
१स्वान- √सु(अभिषवे) द्र.
२स्वान- √स्वन् द्र.
३स्वान[p]- -०न[q] मा ४,२७; का ४,९,४; तै १,२,७,१; ६,१,१०,४, क १,१९; ३७,७.
स्वानिन्- √स्वन् द्र.
?स्वानुमति- -०ते खि ३,१५,३[r].

[a]) विप. (पावमानी- [ऋच्-])।
[b]) विप. (सोम-)। तत्कर्तर्यर्थे इनिप् प्र. उसं. (तु. [अर्थन] भा. प्रमृ)। यद्वा *स्वस्त्ययन-कृति- (बस.) >वावि. *०न-कृन्-> *०न-किन्-> *०न-इत्-> *०नेन्->[प्र१] -नी इति।
[c]) सा. स्वस्ति, तन् इति, RW. स्व(सु-अ)न्नमित्-> -तम् इति।
[d]) अनस्थ्यः (अनस्थिक-, अपुष्ट-) इति शोधः (तु. सपा. शांश्रौ १२, २१, ५ ?अनस्या इति पाभे. [तत्रापि अनस्थिका>अनस्थ्या >यनि. इति शोधः])। शिष्टं पृ २४६९ p द्र.।
[e]) स्वस्थ्यः (सास्थिक-, सुपुष्ट-) इति शोधः।
[f]) वा. क्रिवि. द्र.।　　[g]) प्राग.।
[h]) सपा. °ग्रयणः (माश ४,२,२,९ बौश्रौ ७,७:६ च)<>°ग्रायणः (माश्रौ २,३,५,९ च) इति पाभे.।
[i]) नाप. (नक्षत्र-)। पपा. नावग्रहः। <सु√अन् इति भवा.?।
[j]) °ति [तु. पपा.] इति सा., °तो इति च पाठः? यनि. शोधः (तु. पृ २६६१ c)।
[k]) विप.। गस. तदर्थे युच् प्र.।
[l]) विप. (अग्नि-, होतृ- प्रमृ.)। बस. उप. <आ√ध्यै इति प्रायोवादः?। तै. पपा. स्व-धी- [<√ध्यै] इति। *स्वर्- (दीप्ति-, स्तुति-)+(√धा>) धी- >उस. *स्वर्-धी-> वावि. यनि. इति मतम्।
[m]) सपा. °धियम् (तैब्रा ३,५ च) <> °ध्यम् इति पाभे.।
[n]) सपा. तैब्रा २,८,७,६ °धियः इति पाभे.।
[o]) =सपा. ऐब्रा २,२ पागृ २,२,९। तैब्रा ३,६,१,२ भागृ १,८:८ °धियः इति पाभे.।
[p]) व्यप. (सोमक्रयण- [देव-])।
[q]) पाभे. पृ ३४२८ y द्र.।
[r]) सपा. आपगृ १,२,३ प्रमृ. सरस्वते इति, गोगृ १,३,३ द्रागृ १,२,१८ सरस्वति इति च पाभे.। स्व(सु-अ)नु° इति शोधः?।

स्वा(सु-आ)पि[a]– -पये मा ९, २०; का १०, ४, १; –†पिभिः ऋ ८,५३,५; खि ३,५,५; कौ १, २८२; जै १, २९, १०; –०पी ऋ ४,४१,७; –†०पे ऋ ८,५३, ५; खि ३,५, ५; कौ १, २८२; जै १,२९,१०.

†स्वा(सु-आ)भू[b]– -भुवः ऋ १,१५१, २; ४,५०,१०; ७,३०,४; १०, २१,२; शौ २०,१३,१; –भुवन् ऋ ५,६,३,९,१२,९; काठ ३९, १३; कौ २,५५३;१०८८; जै ३, ४३,९; –भुवा ऋ १०,१२२,३.

स्वा(सु-आ)यस[c]– -सम् ऋ १०, ५३,९; –साः खि ४,५,३३?[d]; शौ १०,१,२०; पै १६,३६,१०.

स्वा(सु-२आ)यु[e]– -युः[f] मा २७, ५; का २९,१,५; तै ४,१,७,२.

स्वायुज्[g]– -युजः ऋ १, ९२, २; कौ २,११०६†.

†स्वा(सु-आ)युध[h]– -०ध ऋ ९,४,७; ६५, ५; कौ २, १३६; ४०३; जै ३,१३,१०; ३१, २३; –धः ऋ ९, ८६, १२; ८७, २; ९६, १६; १०८, १५; ११०, १२; कौ २,२८; ३८३; जै ३,३, ७; ३१, ३; –धम् ऋ ६,१७,१३; ९,१५,८; १०, ४७, २; मै ४, १४, ८; कौ २, ६२३; जै ३, ५१, १; –धस्य ऋ ९, ३१, ६; –धाः ऋ ५, ५७,२; –$धाय मा १६,३६; का १७,५, ५; तै ४,५,७, १; मै २, ९, ७; काठ १७, १४; क २७, ४; –धासः ऋ ५,८७,[५; ७,५६,११].

स्वा(सु-आ)युस्[i]– -युषा मा ४, २८; का २,७,५; ४, ९, ५; तै १,२,८,१; ६,१, ११,१; मै १, २,६; काठ २, ६; क १,१९.

१,२स्वार्– √स्वृ द्र.

स्वाराज्ञी–, १,२स्वाराज्य-, स्वा-रुध्-,स्वा-रुह्-,स्वार्थेत्– स्व– द्र.

?स्वावः पै १६,४७,१०.

स्वा-वसु– स्व– द्र.

स्वावृज्[j]– -वृक्, ऋ १०, १२, ३; शौ १८,१,३२†.

स्वा(सु-आ)वृत्[k]– -वृतौ मै १, १, १३.

स्वा(सु-आ)वेश,शा[h]– -शः ऋ ७, ५४,१; ९७, ७; मा ६, २; का ६,१,२; तै १,३,६, १; ३, ४, १०, १†; मै १, २, १४; ५, १३†; ४,१४,४†; काठ ३, ३; १७,१८†; २६,५; क २, १०; ४१,३; पै ७,६, १०†; –शया[l] मै २, ८, १; काठ १७, १; क २५, १०; –शा ऋ १०, ६३, १६; मा १४, ३[l]; का १५, १, ३[l]; –शाः मै ४,२,१०[m]; पं २, १३,५[m].

स्वा(सु-आ)शित[n]– -तः ऋ १०, २८,१.

स्वा(सु-आ)शिस्[h]– -शिषम् ऋ १०, ४४,५; शौ २०, ९४,५.

स्वा(सु-आ)शु[o]– -शवः शौ १९,५०, २; पै १४, ४, १२.

स्वा(सु-आ)स्[p]– स्वासः ऋ १०, ३, ४; स्वासम् ऋ ४, ६,८.

*स्वा(सु-आ)स[q]– > स्वास-स्थ, स्था[r]– -स्थम् खि ५,७,१,५; मा २,५; २८,२१; का २,१,५;३०, २,१०; तै १, १, ११,१; मै १,

a) नाप. (शोभन-बन्धु-)। प्रास. निरुदकादिस्वरः (तु. वें. प्रमृ.; वैतु. GW. विप.?)।
b) विप. (इन्दु- प्रमृ.)। उस.।
c) विप.। बस. उप. १आयस- वा २आयस- वा।
d) °सा इति पाठः? यनि. शोधः (तु. खिमा २९,३४)।
e) तु. पृ ३४१२ f।   f) पाभे. पृ ३५१२ a द.।
g) विप. (दीप्तियुक्ता- [गो-=रश्मि-])। *स्वर्-(दीप्ति-) +युज्->उस. स्वर्-युज्->वावि. यनि. (वैतु. सु-आ° इति पपा.अनु अन्ये बस.उप. भाप., वें. HM [२,१९३] <स्व-युज् इति ?)। सस्थ. मयुक्षन <√युज् "ज्वलने" इति। h) विप.। बस.। i) प्रास.। निरुदकादिस्वरः।
j) विप. (ऋमृत-)। पपा. नावग्रहः। = स्वात्तर्पद्- इति कृत्वा स्व–+मावृज्- [भाप.] > बस. इति सा.?, OBN. GRV. PW. GW. W. प्रमृ. सु-आ° इति, Garbe [KZ २३, ४७५] स्वावृज्- इति। *= सुदी-प्तेजोयुक्- इति कृत्वा *स्वर्– +(√वृज् [*=√भृज्] 'ज्वलने' > भावे) *वृज्- >बस. *स्वर्वृज्- >वावि. यनि. इति मतम्।
k) विप.। गस.।
l) सपा. स्वावेशया <> स्वावेशा (माश ८, २, १, ६ च) <> स्वासस्था <> तैश ३,७,७,९ आपश्री १०, ३,८ स्वासस्थ. इति पाभे.।
m) सपा. शौ ३,१४,२ अनमीवाः इति पाभे.।
n) गस. उप. < √अश् 'भोजने'।
o) विप. (अनडुह्-)। प्रास.।
p) विप. (अग्नि-)। बस. उप. आस्- (मुख-)।
q) भाप., नाप.। प्रास. उप. < √आस्।
r) विप.। उस. उप. < √स्था।

१, १२; ४, १, १३; १३, २; काठ १, ११; १५, १३; क १, ११; -स्था तै ४, ३, ४, १[a]; -स्थाम् मा २,२; का २, १,२, -स्थे ऋ १०, १३, २; शौ १८, ३,३९†[b].

स्वा(सु-आ)सद्[c]- -सत् शौ १६,४,२.

स्वास-स्थ- स्वास- द्र.

स्वाहा[d]- -हा ऋ १, १३,१२;१४२, १२; २, ३६, १[e], ३, ४, [११ (५, ११, २), ७, २, ११; १०, (१५,१०) ७०, ११]; ३२,१५; ३५,१; ५०,१; ५,५, ११^{२}; ७, ३,७; ४९,६; ८,८,५; ३४,१०; ६३,५; १०, २,२; १४,३[e]; खि ५,७,१, १२^{१}; ७,१, २^{२}; ४,१; मा २, २^{१}; ९-११; १८; २०^{२}; २१; २२; २९^{२}; ३, ९^{५}; १०^{२}; ४५; ५०; ५७; ४,६^{५}; ७^{५}; ८; ११; १८; २२; ५,४; ८^{२};१२^{५}; १४-१६; ३५^{२}; ३७-३९; ४१; ६, ११^{२}; १६; १९^{२}; २१^{११}; २६; २७; २९, ७, २^{२}; ३; ६; १५^{२}; २६; ४१-४४; ८, १०; १५; १७-२१, २२^{२}; २४, २५; २९; ३०; ३७; ४९; ५१^{२}; ६१-६३; ९,१;१४; १५;२०^{११}; २३-२९; ३५^{१}; ३६^{५}; ३८; १०, २^{२};३^{५};४^{१}; ५^{११};६; २०^{२};२३^{४}; २९; ११,८;६६^{४},६७; १२,४३; ७४; १७,७१; ७९; १८,२८^{११}; २९; ३८^{२}-४३^{२}; ४४; ४५^{१}; ५०^{५}; २०,१२; २३; ४६; ६६; २१, २२;४०^{१०};२२,६^{१०}; ७^{१४}; ८^{२५}; १९; २०^{११}; २१; २३^{७}; २४^{१२}; २५^{११}; २६^{१८}; २७^{१०}; २८^{२१}; २९^{१२}; ३०^{१४}; ३१^{११}; ३२^{११}; ३३^{११}, ३४^{१}; २३, २;४; १८^{१};२५,१^{२};९; २७,२२; २८, ११^{६}, ३२, १३-१६; ३५, १७; २०;२२; ३७, १३; १५; २१^{२}; ३८, ४^{३};६; ७^{६}; ८^{५}; ९^{३}; ११; १५^{६}; १६^{४}; १८^{३}; ३९, १^{७}-३^{७}; ४;७; १०^{१८}; ११^{६}; १२^{८};१३^{७}; का २, १,३^{३}; २,५; ७,८; ४,६; ५,१;२^{२}; ३-५; ७,१^{२}; ३,२,१-४;५^{२}; ५-६, २;८,१; ४, २,४^{४}, ३,१^{५}; २; ५,३; ६-७,२; ५, १, ४; २,८^{३}; ४, २^{२}; ३^{३};५, २;३; ९,१^{२}; ३; ४; ६; १०,१; ६,२, ८^{२};३,७^{२}; ४,३; ४; ५, १^{११};२; ७, ३; ५; ७, ७,१, २^{२}; ३,२, २^{१};६, ४^{२};७, ५^{२}; ११,१; ८,६, ३; ११,२; २२,३; ९, २, ४;३, ७;८^{२}; ४-५, २;३;६, ३^{२}; १०, ४,१^{११}; ११, १, १^{६};२^{४}; ४^{२};२, २^{२};३^{१४};४,१^{६}; २^{७};६, ६;७,३^{४}; ८,६; १२,१, ८;७, १^{६}; २;१८; १९; १३, ३, १४; १५; ५,१३; १८,६, ७,१५; १९, ९, १^{११},४; २०, २, १^{२}-६^{२}; ७; ८^{१}; १३^{५}; २१,७, १३; २२, १,८; ४,११, ६,१२; २३, २, ११;४,१२^{१२}; २४,२, १^{१०}; ३, १^{८}-६^{८}; ६,२; ७,१^{६}; २^{६}; ३^{६}; ४; ९,१^{७}; १०, ११, १^{१२}; १२, १^{१८};१३,१^{१०}; १४, १^{६};२^{८}; १५,१^{६}; १६,१^{११}; १७,१^{८};२^{८}; १८-१९, १^{११};२०, १^{१५};२^{६}; २५, १-२, २;५,१^{१}; २७,१, २^{२}; ९, १; २९, २,१२; ३०,१,११^{६}; ३५,३, १०-१२; ४,१५; १९; २१; ३७,२,३; ३, २;७^{२}; ३८,१,४^{३};६; २,१^{६};२^{५}; ३^{६}; ५;३, १^{६}; २^{४};५,१^{३}; ३९, १,१^{१४}; २,१^{७};२; ५,१; ८,१^{१८}; ९, १^{८}; २^{६}; ३^{६}; तै १, १, ३, १; ८, १^{३१}; ११, १^{३}; १२, १; १३, ३^{३}; २, २, १^{६}; ३^{४}; ३-५, १; ११, २^{२}; १२, २^{२}; ३^{३}; ३, ४,१^{२}; ९,२; १०, १; २^{१}; ११, १^{११}; १३,२; ४,१, २; २-३, १; २७-२८,१; ३५, १^{१२}; ४४,३^{१}; ५,१०,४;८,१,१^{१४};३,१;७,२^{१}; ११,१; १२, १; १३, ३^{२४}; १५, २^{४}; १६,२^{१}; २,३,९,१;२;१०, १^{३}; २;४,५,२^{१};७,१^{४}; २^{४};१२, १; ५,२,१^{२}; ६,६,३^{२}; ४; १२, ५†; ३,१,४,४^{२}; ५,२^{१}; ७, १; १०,१; २,८,१^{७};३,३,२;१०,२; ४,२,१^{४}; ७,१^{२}; ३^{१}; ८,४^{२}; ४, १,८, ३; ९,१^{७}; २,५, २^{b}; ६, ५,३; ७,१२,३^{१}; ५, ४, ७, २; ६,४,१;७,५,२^{५},२०,१^{१}; ६,१,

[a]) पाभे. पृ ३५३७ l द्र.।

[b]) स्वाम° इति स्वरः ? यनि. शोधः (तु. नापृ ऋ. स्थलम्)।

[c]) त्रिप ।गस.।

[d]) भाप., नाप. (*बलिकृत्कर्मन्-)। पपा. नावग्रहः। <सु√आह् वा स्व√आह् वा सु+आ√हु वेति या (८,२०) प्रमृ., सु-आ√ह्वे इति श्वी. प्रमृ., √स्वाद् इति (पंत्र) अमा.। √*स्वर् (*= √स्वद्) 'आस्वादने' (तु. √गॄ [निगरणे], पार. √खुर, Eng. Swallow)> *स्वर्- (भोजन-) + धा- > शरा. *स्वर्-धा- > वाकि. यनि. इति मतम् (तु. स्वधा-)।

[e]) अत्र स्थलेषु तृ१।

[f]) = सपा. आपश्री १, २५, १५ माश्री १, २,४,३। मा १,२३^{२} का १,८,४ माश १,२,३,५ स्वा इति पाभे.।

[g]) पाभे. पृ ३५१२ o द्र.। [h]) पाभे. पृ १५८० e द्र.।

२,२[३];४,२[४]; ८, २; २, ८, १[९]; २[२]; ३; ३,९,६; ४, १,१; २[४]; ३[४]; ४[२]; ५,५; ७,१, १२, १[९]; १३, १[११]; १४, १[११]; १५, १[२१]; १६, १[११]; १७, १[२१]; १८, २[४]; १९,१[२५];२[२५];३[११];२०, १[१]; २, ११,१[३०]; १२, १[२०]; १३, १[११]; १४,१[१९]; १५,१[८]; १६,१[७];१७, १[११]; १८, १[६]; १९, १[११]; २०, १[१९]; ३, १२, १[९]; १५, १[२५]; १६,१[२०]; २[२८]; १७,१[२६]; १८, १[२३]; १९, १[११]; २०, १[२३]; ४, १३, १[२०]; १४, १[११]; १६, १[३]; १७,२[४];२१,१[१४];२२,१[१९];५,५, १; ११, १[२४]; २[२६]; १२, १[२५]; २[२६]; १६-१७,१; मै १, १, ३; ५; ११; १३[३]; २,२[१२]; ३; ४[२]; ५; ७[२]; ८[५]; १३[३]; १४[२]; १६; १७; १८[११]; ३,१[३]; ४[२]; ५;३५; ३८[२]; ३९;४, ३[३]; १४; ६,२[१]; ७; १०[२]; ७,१[३]; ५[२]; ८,१[२];५[१]; ६[२];७[२];९; ९,१; ३; १०,२; ४; १०;११,३[७]; ८[२]; १०[११]; २, ३, १[४]; २[४]; ३[४]; ४[५];४, ३; ७[८]; ६, १; ३[११]; ७; ८[२]; ११[१२]; १२[४]; १३[३]; ७,७[७];१२; १२, २[२]; ३[४]; ६; ३,२,४; ४, २[१]; ३[२]; ४; ६, ४[५]; ८[३]; ७, ५; ६; ८, ५[५]; ६[३]; ९,४; १०,१[३];७[११]; ११,२[१०];३; ८; १०; ११; १२, २[१०]; ३[५०]; ५[२१]; ७[३३]; ८[१०]; ९[१०]; १०[१२]; ११[१६]; १२[११]; १३[११]; १४[१२]; १५[७]; २०[१]; १५,२[२]; ८; ४,१, १४; २, १[१]; ११[४]; ३, १; ४; ४, २[९]; ६[४]; ७[१]; ५, ५; ६, ६[१];

७,३[३];८,७; ९; ९,४;६,७[२];८[४]; ९[११]; १०[३]; ११; १२[४]; २३[४]; २५[४]; १०, ३[५]; १३, ५[६]; १४, १६†; काठ १,३; ४;८[३a];१२[५]; २, २[६]; ३[४]; ४; ५[२]; ८[३]; ९[५]; ३, १[८]; २; ३; ६[३]; ७[२]; ८[१२]; ९[२]; ४, १[२]; ४; १२[४]; १३; ५, ४[७]; ६,१¶; ७; ८[७b]; ७, १४[३]; ८,१४[३]; ९, ३[३]; ४; ५; ७; ८[५]; ११¶; ११,७[५]; ९[८]; ११; १२, २[१]; ६[२]; १३, ५[१]¶; ११[७]; १२[७]; १५; १४, १[१३]; ८[२]; १५ १[२]; २[११]; ३[१३]; ६[७]; ७[१२]; ८[५]; १३[६]; १६,७[७]; १७, १९[४], १८, ४; १२; १४[१६];१७, २०,१५[१२]; २२,५; २३,२[१]; ५; २४,३; ४; २५,६[४]; ७[६]; २६, ६; २७, १[२]; २; २९, ५; ३०, ६; ३१, २; ११; ३२, ४[३]; ३४, ४[२]; १९; ३५,४[२]; ५‡[c]; ७[३]; ८[७]; १०[१४]; १३;१६;३६,१४;३७,१३;१४; १५[७]; १६[७]; ३८,४-६; ८; १०; ३९,२[५]; ३; ४०,३; १३[५];४१, २; ३[९]; ४[१२]; ५[१०]; ६[२०]; ७[१०]; ८[२१]; १०[८१]; ११[१]; ४२, १[२८], २[२७]; ३[२१]; ५[२५]; ६[२०]; ७[११]; ८[६]; ९[६]; १०[२०]; ४३, २[८]; ५[२४]; ६[४९]; ७[२५]; ८[११]; ९[१२]; १०[२१],४४, २[२०]; ३[११]; ५[३]; ६[४]; १०[१४]; ४५ १[२०]; २[४१]; ३[७१]; ६[१४]; ७[३]; ८[३]; ११-१३; ५२, १[१]; ५३, १०[१]; क १,३; ४; ८[३a]; १२[१]; १४[१०]; १६[१]; १७; १८; २,२; ३[७]; ८[८]; ९; १०; १३[१]; १४[४]; १५[१२]; १६; ३,१[४];३;१०[४];११; १२¶;

४,६; ७[७]; ६,३[१]; ८,२[३]; ६[३]; ७; ८; १०; ११[५]; २८, ४; २९, १; ३[१२]; ५; ३५, ८[६]; ३६, २; ३७, ४; ५; ३९, ४[५]; ५[३]; ४१, ४; ४२,१[२]; २; ४५, ६; ४७, ११; ४८,५[२]; ६‡[c]; ८[१३]; ९[७]; १२[२]; १३; १४; शौ २, १६, १-५; १७, १-७; १८, १-५; ३, २६, १-६, ४,३८,७; ३९, २; ४; ६; ८, ५, ६, ५-७; १०; ९, १-६; २१, १२; २४, १-१७; २६, १-१२;२७,१२; ६, १०, १-३; ४८, १-३; ८३, ४; ८४, २; ७, ८७,२; १०२,५;६; ८[५]; १०३, १; ८,१, १४; ८, २४[२]; ९, ३, २५-३१; १४,२, ५२; १९, ४, १; १७, १-१०; २२, १-२०; २३,१-२९; ४२, २; ४३,१-८; ४५,६-१०; ५२, ५; †२०, ८, ३; पै १, ३०, ५; ३५, १[४]; २, २९, १-६; ४३-४६, १-५; ४९-५१, १-५; ५३-५४,१-६; ५६, १-५; ८२,१५; ८३,१-३;८४, १-११; ३ ११,१-६; १६, १-३; ३१, १-८; ५, ५, १-९; ३५, १-११; ६, ११, ७-१४; १३, ४-१२; ७, १६, १-१०; २०, १-१०, ९, १, १२; २, १-४; ६-१२; १५.४, ६-१०; ७, १० १०; ८, १-९; ९,१-४; ६; १६, २,४; ३१-५; ४१, ५-११; १८, १२,१; १९,५,१०[२]; १२; १६, १९; २७, ५-७; २९, १२; ४८, ९; १९; ४९,१५[१]; २०,२३,५; ३२,३; ३४,२;५;६;७[३]; ८[१४];९;

a) पाभे. पू ३५३८ *f* द्र. । b) एकत्रत्र स्वाहा कुर्यात् इति पाठस्त्रुटितः (द्र. क ४,७)। c) सपा. स्वाहा <> स्वाहाकृतम् (ऐमा २,१२ तैमा ३ ६,३,४ आपश्रौ १४, १०,५ बौश्रौ ४,७ : १६ हिश्रौ १५,७,२१ मा ८,२१ च) इति पाभे.। d) पाभे. पू २७०३ i द्र.।

४४,१[२]; २;४[२]; ४५, १[२]; ४९, ६; ५०,३.

स्वाहा√कृ> ¶स्वाहा-कार- -रः मै १,८,१; ३,६,५; काठ ६,८; २३,२; क ४,७; ३५,८; -रम् तै २,६,१, १-३; शौ १५, १४, १५$; -रस्य मै १, ८, १; -रेण तै २,६,१, ६[२], मै ३, ६, ५; ७,६; काठ २३,२; २४,३; ४;२७,१; २; क ३५, ८; ३७, ४;५;४२,१; २; शौ १५, १४, १६$; -रैः मै १, ९, २$[a];

स्वाहा-कृत,ता- -तः मा २२, ३; का २४,१, ३; तै ३,१,१०, २; ७,१,११,१; मै ३,१२, १; काठ ४,१४; १८,१८; ३५, ८; ४१, २; क २९, ६; शौ ७, ७७,३; पै २०, १२, १; -तम् ऋ २,३,११; १०,११०, ११[b]; †मा १७, ८८; २९, ३६[b]; का २,३,६; १९, १, २†; ३१, ४, १२†[b]; तै ३,१, ४,४†[b]; १०, १†; २[१]; मै ३,११,१, ४, १३, ५†[b]; काठ १६,२०†[b]; ३५,८, शौ ५,१२,११†[b]; -तस्य ऋ १, ११०,१; ८,३५,२४; मा ३८, १०; का ३८,२,४; मै ४,९,९; -ताः मा ४,१३; १०, २९; का ४,५,५; ११,८,६; तै २, ६,१, १¶; ३,५,६,३; -तानि ऋ १, १४२, १३; -ते मा ६, १६; का ६,३,७; -तेन मा २९,११; का ३१,१,११; तै ५,१,११,४; ३,१६,२; काठ ४६, २.

स्वाहा-कृति, ती- -तिम् ऋ ९, ५, ११; -तीः मा २८, ३४; का ३०,३,११; -तीनाम् खि ५, ७, १, १२; मा २८, ११; का ३०,१,११; मै ४,१३, ५; काठ १५,१३; -तीभ्यः तै ६,३, ९, ४[c]; -तीषु ऋ १,१८८,११.

स्वाहा-कृत्य तै १, ३,७,२[d].

स्वाह्य[e]- -ह्येभ्यः शौ ९, ३, २५-३१; पै १६,४१,५ ११.

†स्वा(सु-आ)हुत- -०त ऋ ७, १६, ७; मा ३३, १४; का ३२, १, १४; कौ १,३८; जै १, ४, ४; -तः ऋ १,४४,६; ३, २७, ५; ७, १६, २; ८, ३९, ६; १०, ११८, १; मा १५, ३३; ३४[२]; का १६, ५,१५; १६[२]; तै ४,४, ४,४; मै ४, १०, १, काठ ४०, १४, कौ २, १००; जै ३, १०, २; -तम् ऋ १,४४,४; ७,१२, १; मै २,१३,५; काठ ३९,१३; कौ २,६५४; जै ३,५४, ४

स्वि(सु-इ)त[f]- -ते[g] मा ५,५; शौ ६, ५५,२, पै १९,९,३.

√स्विद् > सिष्विदान- -नः ऋ ४, २,६; ५,४२,१०; -नाः ऋ ७, १०३,८.

स्विन्न- -न्नः मा २०, २०; का २२,१,५; मै ३, ११, १०; काठ ३८,५; शौ ६,*११५,३.

स्वेद[h]- -दः काठ ३४, १२¶; -दम् ऋ ५,७, ५; ५८,७; १०, १०६,१०; तै ७, २, १०, ४¶; मै ४, २, १२¶; काठ ३४, ११¶; -दस्य ऋ १,८६, ८; कौ २, ९४४†; -दाः ऋ १०, १३४,५.

√स्वेदय > स्वेदयु- -युः मै ४, १२,२.

स्वेदा(द-अ)ञ्जि[i]- -ञ्जिभिः ऋ १०,६७, ६; मै ४,१४,५†; शौ २०,९१,६.

स्वेदन- -नः पै १,४५,३.

स्वेदु[j]- > स्वेदु-हव्य[k]- -व्यैः ऋ १, १२१,६[l]; १७३,२.

स्विद्[m] ऋ १,१५०,१; १६१, १०; १२;१६४,४; ६; १७[२];१६८,६; १८२,७, ४,१७, १२; १८, ७; ३५,४;५१, ६; ६,९,२;६; १८, ३[१],२१,४;३५, २; ३; ८, २१, [११; १०२,३],५८,१;६४,८[२]; ९; ७५,७;१००,१०; १०,१२, ५; [३१,७; ८१,४], ३४, १०; ४०,२; १४; ६७, १; ८१, २[१]; ८२,५; ८६,२०; ८८,१८;८९, १४;१११,८; ११४, ९; १२९,

a) पाभे. पृ ३५१७ *d* द्र. ।
b) पाभे. पृ ३५३९ *c* द्र. ।
c) सपा. बौश्रौ ४,७ : ८ प्रमृ. °ति° इति पाभे. ।
d) पाभे. पृ १७७२ *k* द्र. ।
e) विप. (देव-) । कर्हार्थीयः यत् प्र. ।
f) सुवित- इत्यनेन गन्यायना द्र. ।
g) पाभे. पृ ३४२९ *c* द्र. । h) नाप. । घञ् प्र. ।
i) विप. । बस. ।
j) कर्तरि कृत् ।
k) विप. (स्वेदकृत्-पूजनवत्- [हृदन- = महत्-]) । बस. उप. = रहृव्य- (तु. [अंगतः] भर्यायः; वैतु. पपा. प्रमृ. ?स्वदऽइदुहृव्य- इति ?) ।
l) सस्थ. ?वेमिः > यद् पूरभिः इति द्विपदः शोधः (तु. छन्दः, द्वितीयं स्थलम्) ।
m) संदेहार्थे नि. । पपा. नावग्रहः । <सु√इ इति अभा., सु + इद् इति PW. प्रमृ. ।

५[२]; १३५,५; १६८,३; खि ३, १८, २; मा †१७, १८[१];२०; २१;२३,१[२]; ११[४]; ४५[२]; ४७[२]; ५१; ५३[४]; ३३,७४[२]†; ४०,१; का †१८, २, ३[२]; ५; ३, ५; २५,३,६[१]; ८[४]; १,१[२]; ३[२]; ७; १०,१[४]; ३२,६,५[२]†; ४०, १, १; तै २,६,११, २†; †४, ६, २,३;४[२];५; ७,४, १८, १[५]; मै १,४,५;८,९¶;१०,१७¶;¶२, २,१२; १३[२]; ३, ७; ४-५, ५; †१०, २[१]; ३; ¶३, ६, २; ७, ५[२]; ९,२; ७§; १०, ४; १२, १९[४]§; ¶४,५, ९; ७, १; ४[२]; ११,६†;काठ७,१७†;†१८,१; २[१]; ३६, १२¶; ४४, ७[c]; क २८,२[१]†; †कौ १, ९७; ४०३; †जै १, ११, १; ४५, ५; शौ †९,१४,४; ७; १७[२]; १०, २, २;४, १८;७,४-७;१०-२०; २२;३९; १३,१,४१[२]; १८, १, ३३†; †२०,११,१;१२६, २०; पै १,१०७,४;१६,१६,८, ५९, २; ६६, ४†; ६†; ६७, ७†[२]; १७,७,५-८; ८,१-७;९;१०; ९, १;३; १०,१०; १८,१९,१†[२].

स्वि(सु-इध्म>)ध्मा[a]– -ध्मा ऋ १, १२१,७.

स्वि(सु-इ)पु[a]– -पुः ऋ ५,४२,११.

स्विं(सु-इ)ष्ट, ष्टा[b]– -ष्टः मा २१, ५८[२]; का २३, ६, ११[२]; मै ३, ११,५[१]; –ष्टम् खि ५, ७,१, ८; मा २८,२२[२]; का ७, ६, ४[c];७, ५[c]; ३०, २, ११[२], ¶तै २, ६, ८, ३; ६, ६, ७, ३; ४; मै २, १२, ६[d]; ४, ८, ६[२]¶; १३,२; काठ २, १५; १५, १३; १८, १७[d]; २९, ४¶; ३०, ६[e]; क ४५, ५¶; पै १, ८८, ३[f]; –ष्टस्य[g] काठ ५, ४; ३२, ४; –ष्टा पै १३, ५, २४; –ष्टाः मा ७,१५[c]; २१, ५८; का २३,६, ११; मै ३, ११,५; –ष्टे मा २, १९; का २, ६,२; –ष्टेन ऋ १, १६२, ५; मा २५, २८; का २७, १२,५; तै ४, ६, ८, २†; मै ३, १६, १†; काठ ४६,४†.

स्विष्ट-कृत्– -कृत् खि ४, ९, ६[२]; ५,७, ३, ११; मा २, ९; २१, ५८[२]; २८,२२[२]; ४५; का २,२, ५; २३,६,११[२]; ३०, २,११[२]; ४,११; मै १, ४, १३¶; १०, २; ३,११, ५[२],४,१०,३[२]; १३, ८[२]; काठ ९,५; १९,१३[२]; २०, १५; ३२,१[२]; क ८, ८; –कृतः तै १,६,२, ४; ४,१; २; ११,७; ७,४,१, २,६, ८,३¶; काठ ५ १;३; ३२,१;३; –कृतम् खि ५, ७, २, १०; मा २१, ४७; का २३, ५,५; तै १,५, २,३¶; ७, ३,११,२; मै ४,१३, ७; काठ २, १५; १८, २१; ४३, १; –¶कृते तै २,६, ६, ५[२]; काठ २३,८.

स्विष्टकृत्-त्व– -त्वम् तै २, ६, ८,३¶.

स्विं(सु-इ)ष्टि– -ष्टये शौ ५, २७,९[d]; –ष्टिः काठ ३२,४[२]¶; –ष्टिम् मा २७, १८[d]; का २९, २, ८[d]; तै ३,१, ९, ३[e]; २,८, २; ४,१, ८, २[d]; मै २, ३, ८; क २९,५; शौ २, ३५, १[f]; ६, ४७,३[e]; पै ९,१, ८[d]; १९,४३, १२; –ष्ट्या काठ ३२, ४¶; –ष्ट्यै काठ ५,४[h].

√स्वृ(वधा.), स्वरन्ति ऋ १,१५१, ५; ५, ५४, २; १२; ८, ३३,२; कौ २, २१५; जै ३, १९, १०; शौ २०, ५२, २; ५७, १५; अस्वरन् ऋ ५,५४,८; ८, १२, [(३,७) ३२]; †अस्वरन् ऋ ८, ३, १६; कौ २, ७१३; जै ३, ५८, १०; ४, २१, ८‡[i]; शौ २०, १०,२;५९,२.

सस्त्रुः ऋ १,८८,५

अस्वार्ष्टाम्[j] ऋ २,११,७.

१स्वर[k]– -रः मा १८, १; का १९, २,१; तै ४,७,१,१; मै २, ११, २; काठ १८,७; शौ ११,९,५[l].

१स्वार[m]– -रम् मा १३,५५[n];

a) विप. । बस. । b) गस. ।

c) सपा. स्विष्टम् (काश ५,२,१,२४ च) <> स्विष्टाः (माश ४,२,१,११ च) इति पाभे. ।

d) सपा. स्विष्टम् <> स्विष्टिम् <> स्विष्टये इति पाभे. ।

e) सपा. स्विष्टम् (माश्री २,५, ४, १७ च) <> स्विष्टिम् (काश्री १०,३,२२ च) इति पाभे. ।

f) सपा. स्विष्टम् <> स्विष्टिम् इति पाभे. ।

g) पाभे. पृ २९६५ l द्र. ।

h) = सपा. कौसू ५,१३ । तैब्रा ३, ७, ११,३ आपश्री ३,११,२ दुरिष्ट्यै इति पाभे. ।

i) सपा. ऋ ९,१७,२ असरन् इति पाभे. ।

j) °स्वरि° इति ABI. । k) नाप. (शब्द-) ।

l) पाभे. पृ २४१३ e द्र. ।

m) नाप. ([स्वरितान्त-] साम-भेद-) । स्वार्थे अण् प्र. ।

n) पाभे. पृ ७५७ g द्र. ।

का १४,७,४[a]; तै ४, ३,२, २[b]; मै २, ७,१९[a]; काठ १६,१९[a]; क २५,९[a]; -रात् मा१३,५५[c]; का १४, ७, ४[c]; तै ४, ३, २, २[d]; मै २, ७,१९[c]; काठ १६, १९[c]; क २५,९[c].

२स्वर्[e]- -रे ऋ ८, ७२, ७; -रेण ऋ १,६२,४.

३स्वर- -रः काठ ३७, १७; क २८,७; पै १७, २९, १७; ४४, ६[f]; -?रे पै ८,१२,५[g].

?स्वरण[h]- -णम् ऋ १,१८, १; मा ३, २८; का ३, ३, २०; तै १, ५,६,४;८,४; मै १, ५,४; ११; काठ ७, २;९; क ५, २; कौ १, १३९; २,८१३; जै १, १५, ५; ४,३,७.

स्वरयत्- -यन्तः पै ९, २५, १७; १८, २०, ६?[i]; -यन्तम् शौ १३,२,२[j].

स्वरितृ- -तारः ऋ १,१६६,११.

२स्वार्[k]- -रम् ऋ २, ११,७.

स्वृ(सु-ऋ)प(भ>)भा[l]- -भे पै १, ५२,१-४.

स्वें(सु-ए)तव्य- -व्यम् तै ६, १,१, १¶.

?स्वेनम् पै ६,१४,२.

?स्वेनमिन्द्रसुप्रयुत्सु पै ९,१,५[m].

स्वै(स्व-ए)तु- स्व- द्र.

†स्वो(सु-ओ)जस्[l]- -०जः ऋ ६, २२,६; शौ २०, ३६,६; -जाः ऋ ७, २०, [३; १०, २९, ८]; शौ २०,७६,८.

स्वो(सु-ओ)प(श>)शा[l,n]- -शा मै २,७,५.

स्वौ(सु-औ)प(श>)शा[l,n]- -शा मा ११,५६; का १२, ५, ७; तै ४,१,५,३; काठ १६,५.

?स्सा पै २०,२४,७.

इति वैदिकपदानुक्रमकोषे सांहितिके प्रथमे विभागे

पञ्चमः खण्डः समाप्तः ॥

---

[a]) पाभे. पृ ७५७ *g* द्र. । [b]) पाभे. पृ ७५७ *f* द्र. ।
[c]) पाभे. पृ ७५७ *i* द्र. । [d]) पाभे. पृ ७५७ *h* द्र. ।
[e]) विप. (शब्द-वत्- [सिन्धु-तीर्थ-]), नाप. (शब्द-) ।
[f]) सपा. शौ ६,४८,२ ऋभुः इति पाभे. ।
[g]) सुरा->-०रे इति शोधः । सस्थ. ?त>त्वाम् इति, ?धिन्वा>धिन्, त्वा(म्) इति, ?चक्रतु> (√जक्ष् 'भक्षणे'>) जक्षतु इति च शोधाः द्र. । पृ ११८० *o* अपि टि. द्र. ।
[h]) विप. (चषाल-) । स्वरु-स्वरण- [स्तोतृ- (तु. [अर्थतः] स्क.)] इति शोधः इति मतम् (तु. छन्दः; वैतु. या [६,१०] वें. सा. प्रभृ =प्रकाशनवत्- इति!) ।
[i]) °यन्तम् इति शोधः (तु. सपा. शौ.) ।
[j]) = दीप्यमान- (सूर्य-) । [k]) यनु प्र. ।
[l]) विप. । यस. ।
[m]) सपा. मा २७, १५ का २९, २,५ प्र मन्नु सुप्रयुस्सः इति पाभे. । टिटं पृ २१९९ *e* द्र. ।
[n]) सपा. स्वो°<>स्वौ° (मावा ६,५, १, १० च) इति पाभे. ।